

"Жалпы білім беру ұйымдарына арналған жалпы білім беретін пәндердің, таңдау курстарының және факультативтердің үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2013 жылғы 3 сәуірдегі № 115 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы
Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 20 қыркүйектегі № 469 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 26 қыркүйекте № 17433 болып тіркелді.

БҰЙЫРАМЫН:

1. "Жалпы білім беру ұйымдарына арналған жалпы білім беретін пәндердің, таңдау курстарының және факультативтердің үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2013 жылғы 3 сәуірдегі № 115 бұйрығына (Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8424 болып тіркелген, "Егемен Қазақстан" газетінің 2013 жылғы 12 маусымдағы № 146 (28085) санында жарияланған) мынадай өзгеріс пен толықтырулар енгізілсін:

1-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"1. Мыналар:

1) осы бұйрыққа 1-25-қосымшаларға сәйкес бастауыш білім берудің жалпы білім беретін пәндерінің үлгілік оқу бағдарламалары;

2) осы бұйрыққа 26-58-қосымшаларға сәйкес негізгі орта білім берудің жалпы білім беретін пәндерінің үлгілік оқу бағдарламалары;

3) осы бұйрыққа 59-108-қосымшаларға сәйкес жалпы орта білім берудің жалпы білім беретін пәндерінің үлгілік оқу бағдарламалары;

4) осы бұйрыққа 109-113-қосымшаларға сәйкес негізгі орта білім берудің және жалпы орта білім берудің таңдау курстары мен факультативтерінің үлгілік оқу бағдарламалары;

5) осы бұйрыққа 114-174-қосымшаларға сәйкес мүмкіндігі шектеулі оқушыларға арналған бастауыш білім берудің жалпы білім беретін пәндері бойынша үлгілік оқу бағдарламалары;

6) осы бұйрыққа 175-191-қосымшаларға сәйкес бастауыш білім берудің жалпы білім беретін пәндерінің үлгілік оқу бағдарламалары;

7) осы бұйрыққа 192-218-қосымшаларға сәйкес жаңартылған мазмұн бойынша негізгі орта білім берудің жалпы білім беретін пәндерінің үлгілік оқу бағдарламалары;

8) осы бұйрыққа 219-323-қосымшаларға сәйкес ерекше білім беруге қажеттілігі бар білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұн бойынша бастауыш білім берудің жалпы білім беретін пәндерінің үлгілік оқу бағдарламалары;

9) осы бұйрыққа 324-384-қосымшаларға сәйкес ерекше білім беруге қажеттілігі бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім берудің жалпы білім беретін пәндерінің үлгілік оқу бағдарламалары;

10) осы бұйрыққа 385-390-қосымшаларға сәйкес ерекше білім беруге қажеттілігі бар білім алушыларға арналған жалпы орта білім берудің жалпы білім беретін пәндерінің үлгілік оқу бағдарламалары;

11) осы бұйрыққа 391-440-қосымшаларға сәйкес жаңартылған мазмұндағы жалпы орта білім берудің жалпы білім беретін пәндер бойынша үлгілік оқу бағдарламалары;

12) осы бұйрыққа 441-545-қосымшаларға сәйкес ерекше білім беруге қажеттілігі бар білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұн бойынша негізгі орта білім берудің жалпы білім беретін пәндерінің үлгілік оқу бағдарламалары бекітілсін.";

осы бұйрыққа 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21,

22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105-қосымшаларға сәйкес 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545-қосымшалармен толықтырылсын.

2. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің Мектепке дейінгі және орта білім департаменті (Ш.Т. Каримова) заңнамада белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін;

2) осы бұйрық мемлекеттік тіркелген күнінен бастап күнтізбелік он күн ішінде осы бұйрықтың көшірмелерін ресми жариялау үшін мерзімді баспа басылымдарына, сондай-ақ Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне енгізу үшін Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің "Республикалық құқықтық ақпарат орталығы" шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнына жолдауды;

3) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің интернет-ресурсында орналастыруды;

4) осы бұйрық Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуден өткеннен кейін он жұмыс күні ішінде Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің Заң қызметі және халықаралық ынтымақтастық департаментіне осы тармақтың 1), 2) және 3) тармақшаларында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді ұсынуды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау Қазақстан Республикасының

Білім және ғылым вице-министрі А.Қ. Аймағамбетовке жүктелсін.

4. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасының

Е. Сағадиев

Білім және ғылым министрі

Қазақстан Республи

Білім және ғылым мин

2018 жылғы 20 қыркүй

№ 469 бұйрығына 1-қос

Қазақстан Республи

Білім және ғылым мин

2013 жылғы 3 сәуір

№ 115 бұйрығына 441-қос

Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде) 1 - тарау. Жалпы ережелер

1. Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқыту мақсаты – тіл туралы білімдерді меңгеру, түрлі деңгейдегі құралдарды қолдану нормалары және оларды өнімді тілдік әрекет барысында белсендету, сонымен бірге сөздік қорын байыту, байланыстыра айту жолдарын, қатынас мәдениетін, тілді жетілдірудің саналы және шығармашылықтық механизмдерін меңгеру негізінде тілдік әрекеттің барлық түрлері (тыңдалым, айтылым, оқылым және жазылым) бойынша коммуникативтік дағдыларды қалыптастыру арқылы зиялы және белсенді тұлғаны дамыту.

3. Оқытудың міндеттері:

1) тіл туралы білімдерді, оның түрлі салада және қатынас жағдайларында, стилистикалық ресурстарда, әдеби тілдің негізгі нормаларында (орфоэпиялық, орфографиялық және грамматикалық) және тілдік этикет ережелерінде қызмет істеуін қалыптастыру;

2) оқу және жазу дағдыларын жетілдіру;

3) нормативтік және қатынас жағдайындағы сәйкестік көзқарастары жағынан тілдік құралдарды бағалау және таңдау қабілетін қалыптастыру;

4) түрлі тілілік жанрларда ауызша және жазбаша монологиялық сөйлемдерді құру қабілетін дамыту және жетілдіру;

5) табысты әңгімелік қатынас жасау, түрлі сала мен коммуникативтік жағдайда пікірталас жүргізу қабілетін жетілдіру;

6) орфоэпиялық, орфографиялық, пунктуациялық және стилистикалық сауаттылығын жетілдіру;

7) қатынас құралы, білім көзі, рухани-адамгершіліктік құндылық ретінде және де қоғамда табысты әлеуметтенуге ықпал жасайтын тілдік капитал ретінде, тілге саналы қарауға тәрбиелеу.

4. Бағдарламаның мазмұны, заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту, оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде және жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық,

дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзету-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог

олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әртүрлі жұмыстарды, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларды қарастырады (оқитын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын, түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндер қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрдағы, стильдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен қазақстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық "Мәңгілік Ел" идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

15. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу процесі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз

ету;

4) әлеуметтік құзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

16. Оқытудың әдістері мен тәсілдерін таңдау ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушылардың танымдық әс-әрекеттеріне сәйкес жүзеге асырылады, соған орай, іс-әрекеттер алгоритмдері мен заттық-практикалық әрекеттерді қолдану түрінде берілетін, "кішкентай қадамдар" әдісі маңызды орын алады.

17. Оқудағы қиындықтарды жеңу мақсатында арнайы тәсілдер (көру бұзылымдары ескерілгендегі оқу ісінің алгоритмизациясы, сабақ құрылымының ерекшелігі, сақталған функцияларды дамыту бойынша арнайы гимнастика), оқу ақпаратын өңдеудің логикалық тәсілдері (нақтыландыру, үлгілер бойынша аналогиясын орнату, қорыту) қолданылады.

18. Білім алушылардың психикалық және дене ерекшеліктерін түзеу мақсатында тіл сабағында қолданылатын әдістер мен тәсілдер:

1) шолу әдісі;

2) дидактикалық ойындар;

3) "Фонетика", "Лексика және фразеология" тақырыптарын оқу барысында кроссвордтарды табу, ребустарды, шараларды шешу;

4) тірек сызбалар;

5) мәтінді редакциялау;

6) анықтамалық материалдар үшін дәптер дайындау және қолдану;

7) "дыбыссыз" сұрақ;

8) дайын мәтіннің тақырыптық торын құрастыру тәсілі және тақырыпты

құру барысындағы есептеулер тәсілі;

9) болашақ тақырыптың микротақырыптарын ашу сызбасын құрастыру тәсілі және оны дайын мәтіннен есептеп шығару тәсілі;

10) тәсілдерді қолдана отырғандағы тіл шығармашылығы: "Еркін ассоциациялар тәсілі"(суреттердің деректері бойынша), "Не болар еді, егер ..." (білім алушы өзіне осындай сұрақ қойып жауап беруге тырысады), "Әңгімені жалғастыр";

11) "мағыналық бірліктер" тәсілі мағыналық жады мен логикалық ойлау қабілетін дамытуға арналады. Тәсілдер: мәтіннің сараптамасы немесе шағын-баяндау, мұнда білім алушы дәйекті түрде екі сұраққа жауап береді: "Бұл мәтінде кім (немесе не) туралы айтылады?" және "Бұл жөнінде не айтылады (хабарланады)?" . Қолданылатын қысқаша-баяндаулар көлемі үлкен мәтінге қарасты қорқынышын жеңіп, эмоциялық-ерік аясының қалыптасуына көмектеседі. Жеке тәжірибесін қолдану: жанұядағы туыстық байланыстардың аналогиясы бойынша мәтін немесе сөйлем ішіндегі туыстық байланыстарды анықтау (мысалы, "Қарапайым сөйлем") тақырыбын зерделеу барысында.

19. Ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушыларға барлық психикалық процестердің тез сарқылуы тән, сондықтан сабақ кезінде іс-әрекеттерді ауыстырудың, әдістер мен тәсілдерді алмастырудың, жіктемелік тәсілдің, маңызды материалды ойда сақтап қалу үшін көп рет қайталаудың, көру қабілеті, айналаны бақылау, оқу, жұмысты тынығумен алмастыру үшін жайлы жағдайлар жасаудың мағынасы зор.

20. Бағдарламалық материалды толыққанды жүзеге асыру үшін тіл және әдебиет кабинеттерін жабдықтаудың нормалары белгіленген:

1) интерактивтік және проекциялық жабдықтар жинақталымы: проектор, интерактивтік тақта немесе экран;

2) электрондық басылымдар, DVD –гі видеофильмдер, электрондық плакаттар;

3) компьютер жинақталымы: жүйелік блок, монитор, микрофондық-

телефондық гарнитура, акустикалық жүйе, веб -камера, желілік фильтр, көпфункционалды құрылғы;

4) аудиторлық қабырға тақтасы.

21. Тілдік оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) фронталды оқу ісін қамтамасыз етуге арналған стационарлық дыбыс ұлғайтқыш жабдық (әр сыныпқа);

2) мультимедиялық компьютерлік сынып;

3) жекелік есту аппараттары; сөйлеу экраны;

4) интерактивтік панелі және үшөлшемді аксессуарлары бар "Мультимедиялық интерактивтік оқытатын бағдарламалық-әдістемелік кешен" электрондық ресурсы - теориялық материал мен практикалық білімдердің меңгерілу тиімділігін жоғарылату үшін;

5) дыбыстық сигналады визуалдайтын "Логопедиялық тренажер" - арнайы тыныс алу және дауыс жаттығуларын өткізу барысында, әсіресе тұтықпасы мен дизартриясы бар балалармен жұмыс істегенде;

6) тілдік коммуникацияны меңгеру және дамытуға арналған тілідік тренажер ассистивтік құрылғысы - қажетті мөлшерде жалпақ сөйлемдік тілді меңгермеген білім алушылар үшін, сонымен бірге білім алушылардың тілдік шектелуі кезеңінде.

3-тарау. "Қазақ тілі" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

22. "Қазақ тілі" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;

2) 6-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;

3) 7-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;

- 4) 8-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;
- 5) 9-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;
- 6) 10-сынып – аптасына 1 сағат, оқу жылына – 34 сағатты құрайды.

23. Оқу пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Тыңдалым және айтылым";
- 2) 2-бөлім "Оқылым";
- 3) 3-бөлім "Жазылым";
- 4) 4-бөлім "Әдеби тіл нормаларын сақтау".

24. "Тыңдалым және айтылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) болжау;
- 2) әртүрлі жанрдағы мәтіндерді талдау;
- 3) мәтіннен ақпаратты анықтау;
- 4) негізгі ойды анықтау;
- 5) тыңдалым материалы бойынша жауап беру және бағалау;
- 6) сөйлеу мәдениетін дамыту.

25. "Оқылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) ақпаратты түсіну;
- 2) мәтіннің стильдік ерекшелігін тану;
- 3) мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату;

- 4) мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу;
- 5) мәтіндерге салыстырмалы анализ жасау;
- 6) оқылым стратегияларын қолдану;
- 7) әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу.

26. "Жазылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) жоспар құру;
- 2) әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру;
- 3) жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну;
- 4) эссе жазу;
- 5) оқылым және тыңдалым материалдары негізінде жинақы мәтін жазу;
- 6) мәтіндерді түзету және редакциялау.

27. "Әдеби тіл нормаларын сақтау бөлімі" келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) орфографиялық норма;
- 2) орфоэпиялық норма;
- 3) лексикалық норма;
- 4) грамматикалық норма;
- 5) пунктуациялық норма.

28. 5-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны:

- 1) тыңдалым және айтылым: жеке есту аппараты және стационарлы

дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы тірек сөздер арқылы тақырыпты болжау; негізгі ойды анықтау; негізгі және қосымша ақпаратты анықтау; қыстырма, қаратпа, одағай сөздер арқылы өз ойын білдіру;

2) оқылым: мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну; лексиканың ауызекі сөйлеу және жазба стильдік айырмашылықтарын мәтін арқылы тану; хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарландырудың құрылымы, жанрлық ерекшеліктері; ауызекі сөйлеу стиліндегі мәтіндер; оқылым стратегияларын қолдану; қажетті ақпаратты таба білу;

3) жазылым: мәтін бөлімдеріне (кіріспе, негізгі бөлім, қорытынды) жоспар құру; хат, хабарлама, жарнаманы жанрлық ерекшеліктеріне сәйкес жазу; сюжетті суреттер негізінде әңгіме жазу; эссенің бөлімдерін меңгеру (кіріспе, негізгі бөлім, қорытынды); мекен мен оқиғаны сипаттайтын не суреттейтін эссе жазу;

4) әдеби тіл нормалары: орфографиялық норма: қазақ тілінің дыбыстар жүйесі; үндестік заңы; емле заңдылықтары; орфоэпиялық норма: ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ықпал; лексикалық норма: сөздердің тура және ауыспалы мағынасы; көп мағыналы сөздер; синоним, омоним, антоним; грамматикалық норма: туынды сөздер; күрделі сөздер: зат есімнің мағыналық түрлері; сын есім, шырай категориясы; сан есім, мағыналық түрлері; төл сөз бен төлеу сөз, автор сөзі; пунктуациялық норма: төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің тыныс белгілерін дұрыс қолдану.

29. 6-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы көтерілген мәселені болжау; әлеуметтік-мәдени, ресми-іскери тақырыптарға байланысты диалог пен монологтарда көтерілген мәселені талдау; мәтін мазмұнын түсіну, ақпаратты түсіну; жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау; жалпы және нақты сұрақтар, мәтін мазмұнын шынайы өмірмен байланыстыру; ресми сөздер мен тіркестер және терминдерді орынды қолдану, сұқбатқа қатысу;

2) оқылым: мәтіннен негізгі және детальді ақпаратты анықтау; ауызекі сөйлеу мен көркем сөйлеуді тілдік құралдар арқылы тану; ауызекі сөйлеу мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату; мәтін негізінде нақтылау сұрақтарын құрастыру; оқылым стратегияларын қолдану, комментарий жасау, іріктеп оқу, рөлге бөліп оқу; сілтеме жасау;

3) жазылым: әртүрлі жанрдағы мәтіндер жазу үшін жоспар құру; мінездеме, өмірбаян, құттықтауды жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай жазу; графиктік мәтін құрастыру; эссе жазу барысында абзацты жүйелі құрастыру, "келісу, келіспеу" эссесін жазу; жинақы мәтін жазу; мәтіндегі орфографиялық және пунктуациялық қателерді сөздіктерге, емле ережелеріне сүйеніп, түзету, редакциялау;

4) әдеби тіл нормалары: орфографиялық норма: жеке, бірге, бөлек, дефис арқылы жазылатын сөздер; орфоэпиялық норма: сөз екпіні, тіркес екпіні, логикалық екпін; лексикалық норма: көнерген сөз; эвфемизм; дисфемизм; неологизм; термин; диалект сөз; кәсіби сөз; табу сөздер; грамматикалық норма: есімдік; етістік; етіс түрлері; салт және сабақты етістік; үстеу, үстеудің мағыналық түрлері; пунктуациялық норма: қазақ тіліндегі тыныс белгінің түрлері, даралаушы тыныс белгілері.

30. 7-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы мәтін негізінде оқиғаның дамуы мен аяқталуын болжау; әлеуметтік-қоғамдық, оқу-еңбек тақырыптарына байланысты диалог, монолог, полилогтерда (интервью, пікірталас, жаңалық, ән, көркем әдеби шығармалардан үзінді) автор көзқарасы мен көтерілген мәселені талдау; факті мен көзқарасты ажырату; дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды анықтау; дәлелді жауап беру, салыстыру, талқылау; коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейнелеуіш, эмоционалды-экспрессивті сөздер және мақал-мәтелдер мен тұрақты тіркестерді еркін қолданып, диалогқа қатысу, пікірталаста тез және дұрыс шешім қабылдай білу;

2) оқылым: мәтіндік және графиктік ақпаратты интерпретациялау; тілдік құралдар арқылы публицистикалық және ресми стиль ерекшеліктерін

тану; хроника, хабар, очерктердің және кеңсе құжаттарының қызметтік жазбалардың құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; мәтіннің тақырыбы, құрылымы, мақсатты аудиториясы мен тілдік ерекшеліктерін талдау; мәтін негізінде проблемалық сұрақтар құрастыра білу; комментарий жасау, іріктеп оқу, зерттеп оқу; сілтеме жасау;

3) жазылым: күрделі жоспар құру; шағын мақала, нұсқаулық, әңгіме құрастырып жазу; графиктік мәтін түрінде берілген мысалды сипаттап жазу; дискуссивті эссе жазу; жинақы мәтін жазу; мәтін негізінде лексикалық түзетулер енгізу, редакциялау;

4) әдеби тіл нормалары: орфографиялық норма: жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу; орфоэпиялық норма: сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану; лексикалық норма: фразеологизм, мақал-мәтелдердің эмоционалды мәні мен көркемдік ерекшеліктерін түсініп қолдану; грамматикалық норма: есімше; көсемше; тұйық етістік; шақ, рай түрлері; еліктеу сөздер; шылау түрлері; одағай; оқшау сөздер; пунктуациялық норма: сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін (даралаушы және ерекшелеуші) дұрыс қолдану.

31. 8-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы дәйексөз, үзінді негізінде мәселені болжау; әлеуметтік-қоғамдық, мәдени-тарихи тақырыптарға байланысты диалог, монолог, полилогтерда (интервью, пікірталас үзінді) автор көзқарасы мен экспресивті-эмоционалды сөздердің рөлін талдау; астарлы ойды анықтау; тұрмыстық, әлеуметтік мәтіндерді талдау арқылы негізгі ойды анықтау; перифраз түрінде берілген сұрақтар арқылы мәтіннен қажетті ақпаратты таба білу, көтерілген мәселе бойынша ой тұжырымдау; коммуникативтік жағдаятқа сай ғылыми және халықаралық терминдерді, ғылыми деректерді орынды қолданып, диалог, монолог, полилогта өз ойын дәлелді, жүйелі жеткізу;

2) оқылым: тұтас және аралас мәтіндердегі ақпаратты салыстыру; тілдік құралдар арқылы публицистикалық және ғылыми стиль

ерекшеліктерін тану; мақала, аннотация, презентация құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; ғылыми және публицистикалық стильде жазылған мәтіндерді талдау; сілтеме жасау;

3) жазылым: тезистік жоспар құру; мақала, аннотация, тезис құрастырып жазу, графиктік мәтіндердегі деректердің маңызды тұстарын анықтап жазу; аргументативті эссе жазу; бұқаралық ақпарат құралдары материалдары негізінде стильдік ауытқуларды, орынсыз қолданылған сөз оралымдарын талдап, стильдік түзетулер жасау, редакциялау;

4) әдеби тіл нормалары: орфографиялық норма: бас әріппен жазылатын күрделі-құрама атауларды орфографиялық нормаға сай жазу; орфоэпиялық норма: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану; лексикалық норма: сөздік қор мен сөздік құрам; грамматикалық норма: сөз тіркестерінің байланысу тәсілдері мен түрлері; есімді және етістікті сөз тіркестері; тұрлаулы және тұрлаусыз сөйлем мүшелері; сөйлемнің бірыңғай мүшелері мен айқындауыш мүшелері; жай сөйлем, жай сөйлемнің айтылу мақсатына қарай бөлінуі; пунктуациялық норма: қабаттаса қолданылатын тыныс белгілері.

32. 9-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы әртүрлі жанрдағы орта көлемді мәтіндердегі мақсатты аудитория мен тілдік құралдардың рөлін талдау; тыңдалған мәтіндегі ақпаратты өмірлік мәселелермен байланыстыра білу; мәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойды анықтау; мәтінде айтылған ойға өз көзқарасын білдіру, сыни тұрғыдан баға беру;

2) оқылым: тұтас емес мәтіндердегі мәліметтерді салыстыру, өңдеу; қазақ тілі стильдері мен шешендік сөздің түрлерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану; мақала, аннотация, презентация, тезистердің құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; әртүрлі стильдегі мәтіндердің қызметін, құрылымын, ерекшелігін салыстыру; белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу; ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтар, ғылыми еңбектерден алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау;

3) жазылым: күрделі жоспар құру; әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру; жағдаятты талқылау, өз ойын дәлелдеп жазу (аргументативті эссе); перифраз тәсілдері арқылы жинақы мәтін (аннотация, тезис) жазу; тұтас емес (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мәтіндердегі мәліметтерді салыстыру, өңдеу;

4) әдеби тіл нормаларының түрлері: орфографиялық норма: жинақталған материалдар негізінде көзделген мақсатқа сәйкес ауызша және жазбаша мәтіндер үшін күрделі жоспар құру; мәтін құрылымын сақтай отырып, деректерді салыстыру, маңызды тұстары мен үрдістерді (тенденция) анықтап жазу; эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, көтерілген мәселе бойынша екіжақты пікірді немесе жағдаятты талқылау, біреуіне таңдау жасап, өз ойын дәлелдеп жазу (эссе); жазба жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрыс жүйелеп, логикалық түзетулер енгізу; орфоэпиялық норма: мәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу; лексикалық норма: лексикалық стилистика заңдылықтарын дұрыс қолдану; грамматикалық норма: құрмалас сөйлем жасалу жолдары мен түрлерін білу; пунктуациялық норма: құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін (даралаушы, ерекшелеуші, ойдың аражігін ажырататын) ережеге сай қолдану.

33. 10-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы әртүрлі жанрдағы орта көлемді мәтіндердегі мақсатты аудитория мен тілдік құралдардың рөлін талдау; тыңдалған мәтіндегі ақпаратты өмірлік мәселелермен байланыстыра білу; мәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойды анықтау; мәтінде айтылған ойға өз көзқарасын білдіру, сыни тұрғыдан баға беру;

2) оқылым: тұтас емес мәтіндердегі мәліметтерді салыстыру, өңдеу; қазақ тілі стильдері мен шешендік сөздің түрлерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану; мақала, аннотация, презентация, тезистердің құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; әртүрлі стильдегі мәтіндердің қызметін, құрылымын, ерекшелігін салыстыру; белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу; ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтар, ғылыми

еңбектерден алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау;

3) жазылым: күрделі жоспар құру; әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру; жағдаятты талқылау, өз ойын дәлелдеп жазу (аргументативті эссе); перифраз тәсілдері арқылы жинақы мәтін (аннотация, тезис) жазу; тұтас емес (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мәтіндердегі мәліметтерді салыстыру, өңдеу;

4) әдеби тіл нормалары: орфографиялық норма: жинақталған материалдар негізінде көзделген мақсатқа сәйкес ауызша және жазбаша мәтіндер үшін күрделі жоспар құру; мақсатты аудиторияның қызығушылығын ынталандыру үшін әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру; мәтін құрылымын сақтай отырып, бірнеше графиктік мәтіндегі деректерді салыстыру, маңызды тұстары мен үрдістерді (тенденция) анықтап жазу; эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, көтерілген мәселе бойынша екіжақты пікірді немесе жағдаятты талқылау, біреуіне таңдау жасап, өз ойын дәлелдеп жазу (аргументативті эссе); оқылым және тыңдалым материалдары бойынша автордың негізгі ойын сақтай отырып, перифраз тәсілдері арқылы жинақы мәтін (аннотация, тезис) жазу; жазба жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрыс жүйелеп, қисынды түзетулер енгізу, редакциялау; орфоэпиялық норма: мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу; лексикалық норма: лексикалық стилистика заңдылықтарын дұрыс қолдану; грамматикалық норма: құрмалас сөйлем жасалу жолдарын, түрлерін білу; салалас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіріп қолдану; сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіріп қолдану; аралас құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, қолдану. Пунктуациялық норма: құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін (даралаушы, ерекшелестіруші, ойдың аражігін ажырататын) ережеге сай қолдану.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

34. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодтық белгімен белгіленді. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, әріппен берілген белгі сөйлеу әрекетінің дағдысын (тыңдалым және айтылым, оқылым, жазылым, әдеби тіл нормалары), әріппен қоса берілетін сандар бөлімшедегі оқыту мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. 7.2.1.2 кодында: "7" – сынып, "2.1" –

бөлімше, "2" – оқыту мақсатының реттік нөмірі.

35. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Тыңдалым және айтылым":

1-кесте

Бөлімше лер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-
1.1 Болжау	5.1.1.1 сөздер мен ұсынылған иллюстрациялар арқылы тақырыпты болжау	6.1.1.1 мәтіннің атауын талқылау және алғашқы бөлігін тыңдау арқылы көтерілетін мәселені болжау	7.1.1.1 мәтін үзінділерін тыңдай отырып, оқиганың дамуы мен аяқталуын болжау	8.1.1.1 мәтіннен алынған дәйек сөздерге, үзінділерге сүйене отырып, көтерілетін мәселені болжау	9.1.1.1 мәтін мазмұны бойынша дайындалған сұрақтарға болжаммен жауап беру	10.1.1.1 мәтін бойынша дайындалған сұрақтарға болжаммен жауап беру
1.2 Әртүрлі жанрдағы мәтінде рді талдау	5.1.2.1 әлеуметтік тұрмыстық, әлеуметтік- мәдени, тақырып тарға байланысты диалог, монологтардағы (ән мәтіні, хабарлама жарнама, хабарландыру) көтерілген мәселені түсіндіру	6.1.2.1 әлеуметтік-мәдени, ресми-іскери тақырыптарға байланысты диалог, монологтардағы (нұсқаулық, құттықтау, хабарландыру, өмірбаян, жаңалық, интервью) көтерілген мәселені талдау	7.1.2.1 әлеуметтік- қоғамдық, оқу-еңбек тақырыптарына байланысты диалог, монолог, полилогтар дағы (интервью, пікірталас, жаңалық, ән, көркем әдеби шығармалардан үзінді) автор көзқарасы мен көтерілген мәселені талдау	8.1.2.1 әлеуметтік қоғамдық, мәдени-тарихи тақырыптарға байланысты диалог, монолог, полилогтардағы (интервью, пікірталас үзінді) автор көзқарасы мен экспрессивті- эмоционалды сөздердің рөлін талдау	9.1.2.1 әртүрлі жанрдағы кең көлемді мәтіндердегі (дәріс, интервью, пікірталас, монография, мақала, Жолдау) мақсатты аудитория мен көркемдегіш құралдардың рөлін талдау	10.1.2.1 қоғамдық- әлеуметтік экология ғылымдары тақырыптарына байланысты әртүрлі кеңістіктегі мәтіндердегі (дәріс, интервью, пікірталас, монография, мақала, Жолдау) мақсатты аудитория мен көркемдегіш құралдардың рөлін талдау

						рөл
1.3 Мәтіннен ақпаратты анықтау	5.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпаратты анықтау	6.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, детальді ақпаратты анықтау	7.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпарат бойынша факті мен көзқарасты ажырата білу	8.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпараттан астарлы ойды анықтау	9.1.3.1 тыңдалған мәтіндегі ақпаратты өмірлік мәселелермен байланыстыра білу	10. тыңдалған мәтіннің ақпараттық мәнін анықтау
1.4 Негізгі ойды анықтау	5.1.4.1 тірек сөздер мен жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау	6.1.4.1 мәтіннің құрылымдық ерекшелігіне назар аударып, жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау	7.1.4.1 мәтін тақырыбы, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды анықтау	8.1.4.1 мәтінде көтерілген мәселені (тұрмыстық, әлеуметтік) талдай отырып, негізгі ойды анықтау	9.1.4.1 мәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойды анықтау	10. мәтіннің арқылы ойды анықтау
1.5 Тыңдалым материалы бойынша жауап беру және бағалау	5.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұнын негізінде сұрақтарға жауап беру, көтерілген мәселе бойынша өз ойын білдіру	6.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұнын бойынша жалпы және нақты сұрақтарға жауап беру, мәтіндегі ақпаратты шынайы өмірмен байланыстыру	7.1.5.1 проблемалық сұрақтарға тыңдалған мәтіннен деректер келтіре отырып, дәлелді жауап беру, өз жауабын өзгенің жауабымен салыстыру, талқылау	8.1.5.1 перифраз түрінде берілген сұрақтар арқылы мәтіннен қажетті ақпаратты таба білу, көтерілген мәселе бойынша ой тұжырымдау	9.1.5.1 мәтіндегі айтылған ойға өз көзқарасын білдіреді, сыни тұрғыдан баға беріп айту	10. мәтіннің айтылған көзқарасын білдіреді, тұрғыдан беріп айту
1.6 Сөйлеу мәдениетін дамыту	5.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай эмоция	6.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай	7.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай	8.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай ғылыми және халықаралық	9.1.6.1 қоғамдық-саяси, жағдаятқа сай тиісті сөздер мен фразаларды	10. қоғамдық-саяси, жағдаятқа сай тиісті фразаларды

	оналды сөздерді, дауыс ырғақтары арқылы қыстырма, қаратпа, одағай сөздерді еркін қолданып, диалогке даярлықсыз қатысу, өз пікірін білдіру	ресми сөздер мен тіркестер, дайын тіркестер мен терминдерді	көркем бейнелеуіш, эмоционалды-экспрессивті сөздерді және мақал-мәтелдер мен тұрақты тіркестерді еркін қолданып, диалогқа қатысу, пікірталаста тез және дұрыс шешім қабылдай білу	терминдерді, ғылыми деректерді орынды қолданып, диалог, монолог, полилогта өз ойын дәлелді, жүйелі жеткізу	таңдау, орта көлемді монолог дайындау	тану көлемді дайындау
--	---	---	---	--	---------------------------------------	-----------------------

2) 2-бөлім "Оқылым":

2-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Ақпаратты түсіну	5.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну, анықтау	6.2.1.1 мәтіннен негізгі және қосымша, детальді ақпаратты анықтау, түсіндіру	7.2.1.1 мәтіндік және графиктік (кесте, диаграмма, сурет, шартты белгілер) ақпаратты интерпретациялау	8.2.1.1 тұтас және аралас мәтіндердегі (кесте, диаграмма, сызба, сурет) ақпараттарды салыстыру	9.2.1.1 тұтас емес (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мәтіндердегі мәліметтерді салыстыру, өңдеу	10.2.1.1 тұтас және аралас мәтіндердегі (кесте, диаграмма, сызба, сурет) ақпараттарды салыстыру, өңдеу
2.2 Мәтіннің стильдік ерекшелігін тану	5.2.2.1 лексиканың ауызекі сөйлеу және жазба стильдік айырма	6.2.2.1 ауызекі сөйлеу және көркем сөйлеудің стильдік ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар	7.2.2.1 публицистикалық және ресми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану	8.2.2.1 публицистикалық және ғылыми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану	9.2.2.1 қазақ тілі стильдері мен шешендік сөздің түрлерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану	10.2.2.1 қазақ тілі стильдері мен шешендік сөздің түрлерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану

	шылық тарын мәтіндер арқылы тану	арқылы тану				
2.3 Мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	5.2.3.1 хат, хабарлама жарнама, нұсқаулыққа барландырудың құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату	6. 2.3.1 ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату	7.2.3.1 хроника, хабар, очерктердің және кеңсе құжаттарының, қызметтік жазбалардың құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату	8.2.3.1 мақала, аннотация, презентация, құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату	9.2.3.1 мақала, аннотация, презентация, тұжырымдамалар, тезистердің құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату	10.2.3 мақала, аннотация, презентация, тұжырымдамалар, тезистердің құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату
2.4 Мәтіндерге салыстырмалы анализ жасау	5.2.4.1 ауызекі стильдегі мәтіндердің мазмұнын тақырыбын және тілдік құралдар арқылы салыстыру	6.2.4.1 ауызекі және ресми стильдегі мәтіндердің тақырыбын, мазмұнын, тілдік ерекшелігін салыстыру	7.2.4.1 идеясы ұқсас публицистикалық және көркем әдебиет стиліндегі мәтіндердің тақырыбы, құрылымы, мақсатты аудиториясы, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау	8.2.4.1 тақырыбы ұқсас ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндердің тақырыбын, түрлерін (әңгімелеу, сипаттау, талқылау), құрылымын салыстыра талдау	9.2.4.1 әртүрлі стильдегі мәтіндердің тақырыбын, қызметін, құрылымын, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау	10.2.4 әртүрлі стильдегі мәтіндердің тақырыбын, қызметін, құрылымын, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау
2.5 Мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	5.2.5.1 мәтін мазмұнын түсінуге, нақты ақпараттарды анықтауға	6.2.5.1 мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты, көтерілген мәселені	7.2.5.1 мәтін бойынша проблемалық сұрақтар құрастыру	8.2.5.1 перифразаның түрлі тәсілдерін қолдана отырып, мәтін бойынша сұрақтар құрастыру	9.2.5.1 мәтінде көтерілген мәселеге оқырманның қарым- қатынасын анықтауға арналған талқылау	10.2.5 мәтінде көтерілген мәселеге оқырманның қарым- қатынасын анықтауға арналған талқылау

	бағытталған сұрақтар құрастыру	анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру			сұрақтарын құрастыру	сұрақтарын құрастыру
2.6 Оқылым стратегияларын қолдану	5.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: жалпы мазмұнын түсіну үшін оқу, нақты ақпаратты табу үшін оқу	6.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу, рөлге бөліп оқу	7.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу, зерттеп оқу	8.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу, талдап оқу	9.2.6.1 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу	10.2.6.1 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу
2.7 Әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу	5.2.7.1 энциклопедиялар, балаларға арналған газет журналдарда н қажетті ақпаратты ала білу	6.2.7.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет журналдардан қажетті ақпараттарды алу, авторына сілтеме жасау	7.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану, авторына сілтеме жасау	8.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет журналдар, оқулықтардан алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау	9.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет журналдар, оқулықтар, ғылыми еңбектерден алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау	10.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет журналдар, оқулықтар, ғылыми еңбектерден алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау

3) 3-бөлім "Жазылым":

3-кесте

Бөлімше лер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1 Жоспар құру	5.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес кіріспе, негізгі және қорытынды	6.3.1.1 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді жазу үшін	7.3.1.1 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді жазу үшін құрылымын ескере отырып, күрделі жоспар	8.3.1.1 тақырып бойынша материал жинақтап,	9.3.1.1 жинақталған материалдар негізінде көзделген	10.3.1.1 жинақталған материалдар негізінде мақсат

	бөлімдерді қамтитын қарапайым жоспар құру	құрылымын ескере отырып, қарапайым жоспар құру	құру	тезистік жоспар құру	мақсатқа сәйкес ауызша және жазбаша мәтіндер үшін күрделі жоспар құру	ауызша жазбаша үшін қ құру
3.2 Әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру	5.3.2.1 жанрлық ерекшеліктеріне сай ресімделуі мен құрылымын сақтап, хат, жарнама, хабарландыру құрастырып жазу	6.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай құрылымын сақтай отырып, мінездеме, құттықтау, өмірбаян құрастырып жазу	7.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай көркемдегіш құралдарды орынды қолдана отырып, шағын мақала, нұсқаулық, әңгіме құрастырып жазу	8.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолданып, мақала, аннотация, тезис құрастырып жазу	9.3.2.1 мақсатты аудитория-ның қызығушылығын ынталандыру үшін әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру	10.3.2. мақсатты аудитория-ның қызығушылығын ынталандыру үшін әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру
3.3 Жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	5.3.3.1 сюжетті суреттердің (фотосуреттер) желісі бойынша әңгіме құрастыру	6.3.3.1 ұсынылған тақырып бойынша деректер жинақтай отырып, графиктік мәтін (диаграмма, кесте, сызба) түрінде құрастыру	7.3.3.1 мәтін құрылымын (кіріспе бөлім, жалпы мәлімет беру, детальді мәлімет беру) сақтай отырып, графиктік мәтін (шартты белгі, сурет, сызба) түрінде берілген процесті сипаттап жазу	8.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) деректердің маңызды тұстарын анықтап жазу	9.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, бірнеше графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) деректерді салыстыру, маңызды тұстары мен үрдістерді анықтап жазу	10.3.3. мәтін құрылымын сақтай отырып, бірнеше графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) деректерді салыстыру, маңызды тұстары мен үрдістерді анықтап жазу
3.4 Эссе жазу	5.3.4.1 эссенің кіріспе, негізгі, қорытынды бөлімдерін сақтай отырып, өзіне таныс адамды, белгілі бір мекен мен оқиғаны	6.3.4.1 эссе тақырыбынан ауытқымай, абзац түрлерін жүйелі құрастырып, көтерілген мәселе	7.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, тақырыпқа байланысты берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдары немесе себептеріне өз көзқарасын жазу	8.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, мәселе бойынша ұсынылған шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұстарын	9.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, көтерілген мәселе бойынша екіжақты пікірді немесе жағдаятты талқылау, біреуіне таңдау жасап, өз ойын дәлелдеп	10.3.4. эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, көтерілген мәселе бойынша екіжақты пікірді немесе жағдаятты талқылау, біреуіне таңдау жасап, өз ойын дәлелдеп

	сипаттап не суреттеп жазу	бойынша келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу ("келісу, келіспеу" эссесі)	(дискуссивті эссе)	салыстыру, өз ойын дәлелдеп жазу (аргументативті эссе)	жазу (аргументативті эссе)	(аргум
3.5 Оқылым және тыңда	5.3.5.1	6.3.5.1	7.3.5.1	8.3.5.1	9. 3.5.1	10. 3.5
лым мате риалдар ы негізінде жинақы мәтін (компре ссия) жазу	оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ақпараттарды сақтай отырып, жинақы мәтін жазу	оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ойды білдіретін сөйлемдерді іріктей отырып, жинақы мәтін жазу	оқылым және тыңдалым материалдары бойынша тірек сөздер мен сөз тіркестерін синонимдік қатармен ауыстыра отырып, жинақы мәтін жазу	оқылым және тыңдалым материалдары бойынша мәтіннің баяндау желісін сақтап, әр бөлігінен алынған ақпараттардан жинақы мәтін (аннотация, тезис) жазу	оқылым және тыңдалым материалдары бойынша автордың негізгі ойын сақтай отырып, перифраз тәсілдері арқылы жинақы мәтін (аннотация, тезис) жазу	оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ойын сақтай отырып, перифраз тәсілдері арқылы жинақы мәтін (аннотация, тезис) жазу
3.6 Мәтінде рді түзету және редак- циялау	5.3.6.1	6.3.6.1	7.3.6.1	8.3.6.1	9.3.6.1	10.3.6.
	мәтіндегі орфографиялық қатеерді сөздіктерге сүйене отырып, түзету және редакциялау	мәтіндегі орфографиялық және пунктуациялық қателерді сөздіктерге, емле ережелеріне сүйеніп, түзету, редакция	мәтіндегі сөздердің тақырыпқа сай орынды қолданылуын тексеру, синонимдік қатармен ауыстыра отырып, лексикалық түзетулер енгізу, редакциялау	БАҚ материалдары негізінде стильдік ауытқуларды, орынсыз қолданылған сөз оралымдарын талдап, стильдік түзетулер жасау, редакциялау	жазба жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрыс жүйелеп, логикалық түзетулер енгізу, редакциялау	жазба жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрыс жүйелеп, логикалық түзетулер енгізу, редакциялау

4) 4-бөлім "Әдеби тіл нормаларын сақтау":

4-кесте

Бөлімш елер	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
4.1 Орфогра- фиялық норма	5.4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлелік ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу	6.4.1.1 тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормаға сай жазу	7.4.1.1 жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу	8.4.1.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі- құрама атауларды орфография-лық нормаға сай жазу	9.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу
4.2 Орфоэп иялық норма	5.4.2.1 сөз ішіндегі және сөз аралығындағы ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ықпал заңдылықтарына сәйкес айта білу	6.4.2.1 екпіннің түрлерін (сөз екпіні, тіркес екпіні, логикалық екпін) сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану	7.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану	8.4.2.1 сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану	9.4.2.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфогра-фиялық нормаға сай жазу
4.3 Лексика лық норма	5.4.3.1 тура және ауыспалы мағыналы сөздерді, көп мағыналы сөздер, омоним, антоним, синонимдерді көркемдік ерекшеліктеріне сай қолдану	6.4.3.1 көнерген сөз, эвфемизм, дисфемизм, неологизм, термин, диалект сөз, кәсіби сөз, табу сөздердің қолданыс аясын түсіну және ажырата білу	7.4.3.1 фразеологизм, мақал- мәтелдердің эмоционалды мәнін, көркемдік ерекшеліктерін түсініп қолдану	8.4.3.1 сөздік қор және сөздік құрам ерекшеліктерін түсініп қолдану	9.4.3.1 лексикалық стилистика заңдылықтарын дұрыс қолдану
4.4	5.4.4.1	6.4.4.1	7.4.4.1	8.4.4.1	9.4.4.1

Грамматикалық норма	жұрнақ арқылы жасалған туынды сөздерді және күрделі сөздерді ауызша және жазбаша тілдесім барысында қолдану		етістіктің есімше, көсемше, тұйық етістік, шақ, рай түрлерін тілдесім барысында қолдану	сөз тіркесінің байланысу тәсілдері мен түрлері, есімді, етістікті сөз тіркестерін ажырату, қолдану	құрмалас сөйлем жасалу жолдарын, түрлерін білу
	5.4.4.2		7.4.4.2	8.4.4.2	9.4.4.2
	зат есімдердің мағыналық түрлерін мәнмәтін аясында жалғаулар арқылы түрлендіріп қолдану	сөйлемдегі есімдіктің қызметін түсіну, есімдікті зат есім, сын есімнің орнына қолдану	еліктеуіш сөздердің мәнмәтіндегі қолданысын түсіну	тұрлаулы және тұрлаусыз сөйлем мүшелерінің сөйлем жасаудағы өзіндік орнын, қызметін түсініп қолдану	салалас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіріп қолдану
	5.4.4.3	6.4.4.2	7.4.4.3	8.4.4.3	9.4.4.3
	сын есімдерді, шырай түрлерінің көркемдік ерекшелігін тану, сын есімді зат есім орнына қолдана білу	етістіктің етіс түрлері мен салт-сабақты етістіктердің тіркесімдік мүмкіндігін ауызша және жазбаша тілдесім барысында қолдану	шылау түрлерін ажырата білу, орынды қолдану	сөйлем ішінде бірыңғай мүшелер мен айқындауыш мүшелерді қолдана білу	сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіріп қолдану
	5.4.4.4	6.4.4.3	7.4.4.4	8.4.4.4	9.4.4.4
	сан есімнің мағыналық түрлерін ажырата білу, сан есімді зат есім орнына қолдана білу	үстеудің мағыналық түрлерін ажырату, синонимдік қатарларын түрлендіріп қолдану	одағай түрлерін ажырата білу, қолдану	жай сөйлемдерді айтылу мақсаты мен құрылымдық ерекшелігіне сай қолдану	аралас құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, қолдану
	5.4.4.5		7.4.4.5		
			оқшау сөздердің қызметін түсіну, ажырата білу		

	төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің жасалу жолдары, қызметін білу, төл сөзді төлеу сөзге айналдыру				
4.5 Пунктуа циялық норма	5.4.5.1 төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің тыныс белгілерін дұрыс қолдану	6.4.5.1 қазақ тіліндегі тыныс белгілерінің түрлері мен қызметін (даралау шы) түсіну, дұрыс қолдану	7.4.5.1 сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін (даралаушы және ерекшелеуші) дұрыс қолдану	8.4.5.1 сөйлем соңында қабаттасып қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану	9.4.5.1 құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін (даралаушы, ерекшелеуші, ойдың аражігін ажырата-тын) ережеге сай қолдану

36. Осы Бағдарлама есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

37. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім бе

деңгейінің 5-10 сыныпта

"Қазақ тілі" пәніне

жаңартылған мазмұн

үлгілік оқу бағдарлама

қосымша

Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Оқу жоспарындағы ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар / Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Мәдениет: тіл және қарым-қатынас	Тыңдалым және айтылым	5.1.1.1 тірек сөздер мен ұсынылған иллюстрациялар арқылы тақырыпты болж 5.1.2.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғын арқылы әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, тақырыптарға байланысты монологтардағы (ән мәтіні, хабарлама, жарнама, хабарландыру) көтерілген мәс
	Оқылым	5.2.1.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғын арқылы мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну, анықтау; 5.2.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғын арқылы хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарландырудың құрылымы мен арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату;
	Жазылым	5.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес кіріспе, негізгі және қорытынды бөлімдерді қамт қарапайым жоспар құру;
	Әдеби тіл нормалары	5.4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлелік ерекшеліктерін отырып, орфографиялық нормаға сай жазу;
Киіну. Сән. Талғам.	Тыңдалым және айтылым	5.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғын арқылы тірек сөздер мен жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау;
	Оқылым	5.2.2.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғын арқылы лексиканың ауызекі сөйлеу және жазба стильдік айырмашылықтарын арқылы тану;
	Жазылым	5.3.2.1 жанрлық ерекшеліктеріне сай ресімделуі мен құрылымын сақтап, хат, ж хабарландыру құрастырып жазу;
	Әдеби тіл нормалары	5.4.2.1 сөз ішіндегі және сөз аралығындағы ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ы заңдылықтарына сәйкес айта білу;
Отбасылық	Тыңдалым	5.1.1.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғын

дәстүрлер мен мерекелер	және айтылым	арқылытірек сөздер мен ұсынылған иллюстрациялар арқылы тақырыпты бол
	Оқылым	5.2.1.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғыны арқылы мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну, анықтау;
	Жазылым	5.3.3.1 сюжетті суреттердің (фотосуреттер) желісі бойынша әңгіме құрастыру 5.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ақпараттарды жинақы мәтін жазу;
	Әдеби тіл нормалары	5.4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлелік ерекшеліктерін отырып, орфографиялық нормаға сай жазу;
2-тоқсан		
Жануарлар әлемі мен өсімдіктер дүниесі	Тыңдалым және айтылым	5.1.1.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғыны арқылы тірек сөздер мен ұсынылған иллюстрациялар арқылы тақырыпты бол 5.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтар қыстырма, қаратпа, одағай сөздерді еркін қолданып, диалогке даярлықсыз қа білдіру;
	Оқылым	5.2.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғыны арқылыауызекі стильдегі мәтіндердің мазмұнын, тақырыбын және тілдік құра салыстыру; 5.2.5.1 мәтін мазмұнын түсінуге, нақты ақпараттарды анықтауға бағытталған с құрастыру;
	Жазылым	5.3.2.1 жанрлық ерекшеліктеріне сай ресімделуі мен құрылымын сақтап, хат, ж хабарландыру құрастырып жазу; 5.3.6.1 мәтіндегі орфографиялық қателерді сөздіктерге сүйене отырып, түзету ж редакциялау;
	Әдеби тіл нормалары	5.4.3.1 тура және ауыспалы мағыналы сөздерді, көп мағыналы сөздер, омоним синонимдерді көркемдік ерекшеліктеріне сай қолдану;
Бос уақыт және хобби	Тыңдалым және айтылым	5.1.2.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғыны арқылыәлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, тақырыптарға байланысты монологтардағы (ән мәтіні, хабарлама, жарнама, хабарландыру) көтерілген мәс 5.1.5.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғыны арқылы тыңдалған мәтін мазмұны негізінде сұрақтарға жауап беру, көтерілген

		бойынша өз ойын білдіру;
	Оқылым	5.2.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының арқылы ауызекі стильдегі мәтіндердің мазмұны, тақырыбын және тілдік құралды салыстыру; 5.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: жалпы мазмұнын түсіну үшін оқу, нақты табу үшін оқу;
	Жазылым	5.3.4.1 эссенің кіріспе, негізгі, қорытынды бөлімдерін сақтай отырып, өзіне таныс белгілі бір мекен мен оқиғаны сипаттап не суреттеп жазу;
	Әдеби тіл нормалары	5.4.4.1 жұрнақ арқылы жасалған туынды сөздерді және күрделі сөздерді ауызша жазбаша тілдесім барысында қолдану;
3-тоқсан		
Қиял әлемі	Тыңдалым және айтылым	5.1.2.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының арқылы әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, тақырыптарға байланысты монологтардағы (ән мәтіні, хабарлама, жарнама, хабарландыру) көтерілген мәселе; 5.1.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының арқылы тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпаратты анықтау;
	Оқылым	5.2.2.1 лексиканың ауызекі сөйлеу және жазба стильдік айырмашылықтарын мазмұны арқылы тану; 5.2.3.1 хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарландырудың құрылымы мен арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату;
	Жазылым	5.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес кіріспе, негізгі және қорытынды бөлімдерді қамтитын қарапайым жоспар құру; 5.3.3.1 сюжетті суреттердің (фотосуреттер) желісі бойынша әңгіме құрастыру;
	Әдеби тіл нормалары	5.4.2.2 зат есімдердің мағыналық түрлерін мәнмәтін аясында жалғаулар арқылы қолдану;
7 бөлім: Көлік және жол белгілері	Тыңдалым және айтылым	5.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының арқылы тірек сөздер мен жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау; 5.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны негізінде сұрақтарға жауап беру, көтерілген мәселе өз ойын білдіру;

	Оқылым	5.2.5.1 мәтін мазмұнын түсінуге, нақты ақпараттарды анықтауға бағытталған сұрақтар қою, ақпаратты құрастыру; 5.2.7.1 энциклопедиялар, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты табу;
	Жазылым	5.3.4.1 эссенің кіріспе, негізгі, қорытынды бөлімдерін сақтай отырып, өзіне таныс тақырыпты белгілі бір мекен мен оқиғаны сипаттап не суреттеп жазу;
	Әдеби тіл нормалары	5.4.3.1 сын есімдердің, шырай түрлерінің көркемдік ерекшелігін тану, сын есімдіктерді орынға қолдана білу;
8 бөлім: Адамның сырт келбеті мен мінезі	Тыңдалым және айтылым	5.1.1.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғыны пайдалану арқылы тірек сөздер мен ұсынылған иллюстрациялар арқылы тақырыпты болжау; 5.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтарын есту арқылы қыстырма, қаратпа, одағай сөздерді еркін қолданып, диалогқа даярлықсыз қатысуға қабілетті болу; білдіру;
	Оқылым	5.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: жалпы мазмұнын түсіну үшін оқу, нақты мағыналы сөздерді табу үшін оқу;
	Жазылым	5.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ақпараттарды сипаттау, жинақы мәтін жазу;
	Әдеби тіл нормалары	5.4.4.4 сан есімнің мағыналық түрлерін ажырата білу, сан есімді зат есім орнына қолдану;
4-тоқсан		
9-бөлім: Аспан әлемінің құпиялары	Тыңдалым және айтылым	5.1.2.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғыны пайдалану арқылы әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, тақырыптарға байланысты сөздерді есту арқылы монологтердегі (ән мәтіні, хабарлама, жарнама, хабарландыру) көтерілген мәселені анықтау; 5.1.4.1 тірек сөздер мен жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау;
	Оқылым	5.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну, анықтау; 5.2.1.2 лексиканың ауызекі сөйлеу және жазба стильдік айырмашылықтарын мұқият есту арқылы тану;

	Жазылым	5.3.3.1 сюжетті суреттердің (фотосуреттер) желісі бойынша әңгіме құрастыру; 5.3.6.1 мәтіндегі орфографиялық қателерді сөздіктерге сүйене отырып, түзету жасап, редакциялау;
	Әдеби тіл нормалары	5.4.5.5 төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің жасалу жолдарын, қызметін білу, төл сөзді айналдыру;
10 бөлім: Саяхат және демалыс.	Тыңдалым және айтылым	5.1.5.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының арқылы тыңдалған мәтін мазмұны негізінде сұрақтарға жауап беру, көтерілген тақырып бойынша өз ойын білдіру; 5.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтарын қыстырма, қаратпа, одағай сөздерді еркін қолданып, диалогқа даярлықсыз қатынасты білдіру;
	Оқылым	5.2.3.1 хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарландырудың құрылымы мен арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; 5.2.7.1 энциклопедиялар, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты анықтау;
	Жазылым	5.3.2.1 жанрлық ерекшеліктеріне сай рәсімделуі мен құрылымын сақтап, хат, жазбалар, хабарландыру құрастырып жазу; 5.2.4.1 эссенің кіріспе, негізгі, қорытынды бөлімдерін сақтай отырып, өзіне таныс тақырыпты белгілі бір мекен мен оқиғаны сипаттап не суреттеп жазу;
	Әдеби тіл нормалары	5.4.5.5 төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің тыныс белгілерін дұрыс қолдану

2) 6-сынып:

2-кесте

Оқу жоспарындағы ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		

Қазақстандағы көрікті жерлер	Тыңдалым және айтылым	6.1.1.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы мәтіннің атауын талқылау және алғашқы бөлігін тыңдау арқылы көтерілетін болжау; 6.1.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, детальді ақпаратты анықтау;
	Оқылым	6.2.7.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты авторына сілтеме жасау;
	Жазылым	6.3.1.1 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді жазу үшін құрылымын ескере отырып, қарапайым құру;
		6.3.3.1 ұсынылған тақырып бойынша деректер жинақтай отырып, графиктік мәтін (дәріс кесте, сызба) түрінде құрастыру;
	Әдеби тіл нормалары	6.4.1.1 тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын орфографиялық нормаға сай жазу;
Ұлттық және отбасылық құндылықтар	Тыңдалым және айтылым	6.1.6.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі коммуникативтік жағдаятқа сай ресми сөздер мен тіркестер, дайын тіркестер мен танып-орынды қолданып, диалогқа қатысу, ойын анық жеткізу;
	Оқылым	6.2.2.1 ауызекі сөйлеу және көркем сөйлеудің стильдік ерекшеліктерін қолданылған құралдар арқылы тану;
		6.2.4.1 ауызекі және ресми стильдегі мәтіндердің тақырыбын, мазмұнын, тілдік ерекшеліктерін салыстыру;
	Жазылым	6.3.6.1 мәтіндегі орфографиялық және пунктуациялық қателерді сөздіктерге, емле ережелеріне сүйеніп, түзету, редакциялау;
	Әдеби тіл нормалары	6.4.2.1 екіпіннің түрлерін (сөз екіпіні, тіркес екіпіні, логикалық екіпін) сөз және сөйлемдер орынды қолдану;
Әлемнің жеті кереметі.	Тыңдалым және айтылым	6.1.5.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі тыңдалған мәтін мазмұнын бойынша жалпы және нақты сұрақтарға жауап беру, мәтінді ақпаратты шынайы өмірмен байланыстыру;
	Оқылым	6.2.1.1 мәтіннен негізгі және қосымша, детальді ақпаратты анықтау, түсіндіру;
	Жазылым	6.3.4.1 эссе тақырыбынан ауытқымай, абзац түрлерін жүйелі құрастырып, көтерілген тақырып бойынша келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу ("келісу, келіспеу" эссесі);

	Әдеби тіл нормалары	6.4.3.1 көнерген сөз, эвфемизм, дисфемизм, неологизм, термин, диалект сөз, кәсіп сөздердің қолданыс аясын түсіну және ажырата білу;
2-тоқсан		
Астана – мәдениет пен өнер ордасы	Тыңдалым және айтылым	6.1.2.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының кәсіп әлеуметтік-мәдени, ресми-іскери тақырыптарға байланысты диалог, монологтарда қолданылатын құттықтау, хабарландыру, өмірбаян, жаңалық, интервью) көтерілген мәселені талдау; 6.1.5.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының кәсіп тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жалпы және нақты сұрақтарға жауап беру, мақалалар ақпаратты шынайы өмірмен байланыстыру;
	Оқылым	6.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу, рөлге бөлу; 6.2.7.2 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттың авторына сілтеме жасау;
	Жазылым	6.3.4.1 эссе тақырыбынан ауытқымай, абзац түрлерін жүйелі құрастырып, көтерілген мәселені бойынша келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу ("келісу, келіспеу" эссесі); 6.3.6.1 мәтіндегі орфографиялық және пунктуациялық қателерді сөздіктерге, емле кітабына сүйеніп, түзету, редакциялау;
	Әдеби тіл нормалары	6.4.4.1 сөйлемдегі есімдіктің қызметін түсіну, есімдікті зат есім, сын есімнің орнын анықтау;
Тарихи тұлғалар	Тыңдалым және айтылым	6.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының кәсіп мәтіннің құрылымдық ерекшелігіне назар аудара отырып, жетекші сұрақтар арқылы анықтау;
	Оқылым	6.2.3.1 ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату; 6.2.5.1 мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты, көтерілген мәселені анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру;
	Жазылым	6.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай құрылымын сақтай отырып, мақалалар құттықтау, өмірбаян құрастырып жазу; 6.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ойды білдіретін сөздік іріктей отырып, жинақы мәтін жазу;

	Әдеби тіл нормалары	6.4.4.2 етістіктің етіс түрлері мен салт- сабақты етістіктердің тіркесімдік мүмкіндігін жазбаша тілдесім барысында қолдану;
3-тоқсан		
Су – тіршілік көзі. Қазақстандағы өзен-көлдер	Тыңдалым және айтылым	6.1.2.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының кәсіптік-әлеуметтік-мәдени, ресми-іскери тақырыптарға байланысты диалог, монологтерде (сұрақтарға жауап беру, құттықтау, хабарландыру, өмірбаян, жаңалық, интервью) көтерілген мәселені талдау; 6.1.5.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының кәсіптік-әлеуметтік-мәдени, ресми-іскери тақырыптарға байланысты диалог, монологтерде (сұрақтарға жауап беру, құттықтау, хабарландыру, өмірбаян, жаңалық, интервью) көтерілген мәселені талдау;
	Оқылым	6.2.1.1 мәтіннен негізгі және қосымша, детальді ақпаратты анықтау, түсіндіру; 6.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу, рөлге бөлу
	Жазылым	6.3.3.1 ұсынылған тақырып бойынша деректер жинақтай отырып, графиктік мәтін (схема, кесте, сызба) түрінде құрастыру;
	Әдеби тіл нормалары	6.4.4.3 үстеудің мағыналық түрлерін ажырату, синонимдік қатарларын түрлендіріп
Спорт. Белгілі спорт жұлдыздары.	Тыңдалым және айтылым	6.1.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының кәсіптік-әлеуметтік-мәдени, ресми-іскери тақырыптарға байланысты диалог, монологтерде (сұрақтарға жауап беру, құттықтау, хабарландыру, өмірбаян, жаңалық, интервью) көтерілген мәселені талдау; 6.1.4.1 мәтіннің құрылымдық ерекшелігіне назар аудара отырып, жетекші сұрақтарға жауап беру, құттықтау, өмірбаян құрастырып жазу;
	Оқылым	6.3.3.1 ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату;
	Жазылым	6.2.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай құрылымын сақтай отырып, мәтінді құрастыру, құттықтау, өмірбаян құрастырып жазу; 6.3.4.1 эссе тақырыбынан ауытқымай, абзац түрлерін жүйелі құрастырып, көтерілген мәселені талдау бойынша келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу("келісу, келіспеу" эссесі)
	Әдеби тіл нормалары	6.4.4.2 етістіктің етіс түрлері мен салт- сабақты етістіктердің тіркесімдік мүмкіндігін жазбаша тілдесім барысында қолдану;
		6.4.4.3 үстеудің мағыналық түрлерін ажырату, синонимдік қатарларын түрлендіріп

Қазақ халқының әдет-ғұрыптары мен салт-дәстүрлері. Наурыз	Тыңдалым және айтылым	6.1.6.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының қолдану арқылы коммуникативтік жағдаятқа сай ресми сөздер мен тіркестер, дайын тіркестерді орынды қолданып, диалогқа катысу ойын анық жеткізу;
	Оқылым	6.2.2.1 ауызекі сөйлеу және көркем сөйлеудің стильдік ерекшеліктерін қолданылған құралдар арқылы тану; 6.2.5.1 мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты, көтерілген мәселені анықтауға бағыттау нақтылау сұрақтарын құрастыру;
	Жазылым	6.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ойды білдіретін сөз іріктеп отырып, жинақы мәтін жазу;
	Әдеби тіл нормалары	6.4.4.2 етістіктің етіс түрлері мен салт-сабақты етістіктердің тіркесімдік мүмкіндігін жазбаша тілдесім барысында қолдану; 6.4.4.3 үстеудің мағыналық түрлерін ажырату, синонимдік қатарларын түрлендіріп
4-тоқсан		
Әлемдегі ірі кітапханалар	Тыңдалым және айтылым	6.1.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының қолдану арқылы тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, детальді ақпаратты анықтау; 6.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының қолдану арқылы мәтіннің құрылымдық ерекшелігіне назар аудара отырып, жетекші сұрақтар арқылы анықтау;
	Оқылым	6.2.4.1 ауызекі және ресми стильдегі мәтіндердің тақырыбын, мазмұнын, тілдік ерекшеліктерін салыстыру; 6.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу, рөлге бөлу
	Жазылым	6.3.1.1 әртүрлі жанрадағы мәтіндерді жазу үшін құрылымын ескере отырып, қарапайым құру; 6.3.6.1 мәтіндегі орфографиялық және пунктуациялық қателерді сөздіктерге, емле сүйеніп, түзету, редакциялау;
	Әдеби тіл нормалары	6.4.5.1 қазақ тіліндегі тыныс белгілерінің түрлері мен қызметін (даралаушы) түсіну қолдану;
Ғылым мен технология	Тыңдалым және айтылым	6.1.2.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының қолдану арқылы әлеуметтік-мәдени, ресми-іскери тақырыптарға байланысты диалог, монолог

жетістіктері	айтылым	(нұсқаулық, құттықтау, хабарландыру, өмірбаян, жаңалық, интервью) көтерілген м
	Оқылым	6.2.5.1 мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты, көтерілген мәселені анықтауға б нақтылау сұрақтарын құрастыру;
	Жазылым	6.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай құрылымын сақтай отырып, м құттықтау, өмірбаян құрастырып жазу;
	Әдеби тіл нормалары	6.4.5.1 қазақ тіліндегі тыныс белгілерінің түрлері мен қызметін (даралаушы) түсіну қолдану;

3) 7-сынып:

3-кесте

Оқу жоспарындағы ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Ауа райы және климаттық өзгерістер	Тыңдалым және айтылым	7.1.1.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы үзінділерін тыңдай отырып, оқиғаның дамуы мен аяқталуын болжау;
		7.1.5.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы проблемалық сұрақтарға тыңдалған мәтіннен деректер келтіре отырып, дәлелді жауап беріп, өзгенің жауабымен салыстыру, талқылау;
	Оқылым	7.2.1.1 мәтіндік және графиктік (кесте, диаграмма, сурет, шартты белгілер) ақпаратты интерпретациялау; 7.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу, зерттеп оқу;
	Жазылым	7.3.3.1 мәтін құрылымын (кіріспе бөлім, жалпы мәлімет беру, детальді мәлімет беру) сақтай отырып, графиктік мәтін (шартты белгі, сурет, сызба) түрінде берілген процесті сипаттап жазу;
	Әдеби тіл нормалары	7.4.1.1 жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу;
Көшпенділер мәдениеті	Тыңдалым және айтылым	7.1.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпарат бойынша факті мен көзқарасты ажырата білу;

	Оқылым	7.2.2.1 публицистикалық және ресми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы
	Жазылым	7.3.1.1 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді жазу үшін құрылымын ескере отырып, күрделі жоспар құру
	Әдеби тіл нормалары	7.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану;
Денсаулық – зор байлық	Тыңдалым және айтылым	7.1.6.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейнелеуіш, эмоционалды-экспрессивті сөздерді мақал-мәтелдер мен тұрақты тіркестерді еркін қолданып, диалогке қатысу, пікірталаста тез шешім қабылдай білу;
	Оқылым	7.2.4.1 идеясы ұқсас публицистикалық және көркем әдебиет стиліндегі мәтіндердің тақырып, құрылымы, мақсатты аудиториясы, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау;
	Жазылым	7.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай көркемдегіш құралдарды орынды қолдану, шағын мақала, нұсқаулық, әңгіме құрастырып жазу; 7.2.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша тірек сөздер мен сөз тіркестерін сөз қатармен ауыстыра отырып, жинақы мәтін жазу;
	Әдеби тіл нормалары	7.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану;
2-тоқсан		
Сүйіспеншілік пен достық	Тыңдалым және айтылым	7.1.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпарат бойынша факті мен көзқарасты ажырата білу;
	Оқылым	7.2.5.1 мәтін бойынша проблемалық сұрақтар құрастыру; 7.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану, сілтеме жасау;
	Жазылым	7.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, тақырыпқа байланысты берілген мәселені шешілу жолдары немесе себептеріне өз көзқарасын жаз (дискуссивті эссе) ;
	Әдеби тіл нормалары	7.4.3.1 фразеологизм, мақал-мәтелдердің эмоционалды мәнін, көркемдік ерекшеліктерін түсіндіру; 7.4.4.2 еліктеуіш сөздердің мәнмәтіндегі қолданысын түсіну;
Музыка өнері және	Тыңдалым және айтылым	7.1.2.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы қоғамдық, оқу-еңбек тақырыптарына байланысты диалог, монолог, полилогтардағы (интервью, сұхбат, т.б.)

қазақтың киелі домбырасы	айтылым	жаңалық, ән, көркем әдеби шығармалардан үзінді) автор көзқарасы мен көтерілген мәселе 7.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы тақырыбы, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды анықтау;
	Оқылым	7.2.4.1 идеясы ұқсас публицистикалық және көркем әдебиет стиліндегі мәтіндердің тақырыбы, құрылымы, мақсатты аудиториясы, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау;
	Жазылым	7.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай көркемдегіш құралдарды орынды қолдану, шағын мақала, нұсқаулық, әңгіме құрастырып жазу; 7.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша тірек сөздер мен сөз тіркестерін сөз қатармен ауыстыра отырып, жинақы мәтін жазу; 7.3.6.1 мәтіндегі сөздердің тақырыпқа сай орынды қолданылуын тексеру, синонимдік қатарларды ауыстырып, лексикалық түзетулер енгізу, редакциялау;
	Әдеби тіл нормалары	7.4.3.1 фразеологизм, мақал-мәтелдердің эмоционалды мәнін, көркемдік ерекшеліктерін таныту
3-тоқсан		
Ғаламтор және әлеуметтік желілер	Тыңдалым және айтылым	7.1.1.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы үзінділерін тыңдай отырып, оқиғаның дамуы мен аяқталуын болжау;
	Оқылым	7.2.1.1 мәтіндік және графиктік (кесте, диаграмма, сурет, шартты белгілер) ақпаратты интерпретациялау;
	Жазылым	7.3.3.1 мәтін құрылымын (кіріспе бөлім, жалпы мәлімет беру, детальді мәлімет беру) сақтай отырып, графиктік мәтін (шартты белгі, сурет, сызба) түрінде берілген процесті сипаттап жазу; 7.3.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу, зерттеп оқу;
	Әдеби тіл нормалары	7.4.4.1 етістіктің есімше, көсемше, тұйық етістік, шақ, рай түрлерін тілдесім барысында қолдану
Қазақстандағы ұлттар достастығы	Тыңдалым және айтылым	7.1.5.1 проблемалық сұрақтарға тыңдалған мәтіннен деректер келтіре отырып, дәлелді жауап беру, жауабын өзгенің жауабымен салыстыру, талқылау;
	Оқылым	7.2.2.1 әлеуметтік-қоғамдық, оқу-еңбек тақырыптарына байланысты диалог, монолог, полилог (интервью, пікірталас, жаңалық, ән, көркем әдеби шығармалардан үзінді) автор көзқарасын талдау;

	Жазылым	7.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай көркемдегіш құралдарды орынды қолдану, шағын мақала, нұсқаулық, әңгіме құрастырып жазу; 7.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, тақырыпқа байланысты берілген мәселені шешілу жолдары немесе себептеріне өз көзқарасын жазу (дискуссивті эссе) ;
	Әдеби тіл нормалары	7.4.4.2 еліктеуіш сөздердің мәнмәтіндегі қолданысын түсіну;
Дұрыс тамақтану.	Тыңдалым және айтылым	7.1.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпарат бойынша факті мен көзқарасты ажырата білу; 7.1.6.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейнелеуіш, эмоционалды-экспрессивті сөздерді жасау, мәтелдер мен тұрақты тіркестерді еркін қолданып, диалогке қатысу, пікірталаста тез және дәл қабылдай білу;
Гендік өзгеріске ұшыраған тағамдар	Оқылым	7.2.5.1 мәтін бойынша проблемалық сұрақтар құрастыру;
	Жазылым	7.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша тірек сөздер мен сөз тіркестерін сөз қатармен ауыстыра отырып, жинақы мәтін жазу;
	Әдеби тіл нормалары	7.4.4.3 шылау түрлерін ажырата білу, орынды қолдану; 7.4.4.4 одағай түрлерін ажырата білу, қолдану;
4-тоқсан		
Жеңіс күні. Ұлы ерлікке тағзым	Тыңдалым және айтылым	7.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы тақырыбы, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды анықтау;
	Оқылым	7.2.3.1 хроника, хабар, очерктердің және кеңсе құжаттарының, қызметтік жазбалардың құрылымын рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; 7.2.4.1 идеясы ұқсас публицистикалық және көркем әдебиет стиліндегі мәтіндердің тақырыбын, құрылымын, мақсатты аудиториясын, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау;
	Жазылым	7.3.3.1 мәтін құрылымын (кіріспе бөлім, жалпы мәлімет беру, детальді мәлімет беру) сақтай отырып, графиктік мәтін (шартты белгі, сурет, сызба) түрінде берілген процесті сипаттап жазу; 7.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша тірек сөздер мен сөз тіркестерін сөз қатармен ауыстыра отырып, жинақы мәтін жазу;

	Әдеби тіл нормалары	7.4.4.5 оқшау сөздердің қызметін түсіну, ажырата білу;
Ғылыми фантастика	Тыңдалым және айтылым	7.1.2.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы қоғамдық, оқу-еңбек тақырыптарына байланысты диалог, монолог, полилогтардағы (интервью, жаңалық, ән, көркем әдеби шығармалардан үзінді) автор көзқарасы мен көтерілген мәселелер туралы ақпаратты түсіну, ұсынылған ақпарат бойынша факті мен көзқарасты ажырата білу; 7.1.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпарат бойынша факті мен көзқарасты ажырата білу; 7.1.5.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы проблемалық сұрақтарға тыңдалған мәтіннен деректер келтіре отырып, дәлелді жауап беру, жауабын өзгенің жауабымен салыстыру, талқылау;
	Оқылым	7.2.2.1 публицистикалық және ресми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы ақпаратты түсіну, ұсынылған ақпарат бойынша факті мен көзқарасты ажырата білу; 7.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану, сілтеме жасау;
	Жазылым	7.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай көркемдегіш құралдарды орынды қолдану, шағын мақала, нұсқаулық, әңгіме құрастырып жазу; 7.3.6.1 мәтіндегі сөздердің тақырыпқа сай орынды қолданылуын тексеру, синонимдік қатарлар құрастыру, лексикалық түзетулер енгізу, редакциялау;
	Әдеби тіл нормасы	7.4.5.1 сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін (даралаушы және жалғау) дұрыс қолдану

4) 8-сынып:

4-кесте

Оқу жоспарындағы ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Көне түркі жазбалары және қазақ жазуы	Тыңдалым және айтылым	8.1.1.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы мәтіннен алынған дәйексөздерге, үзінділерге сүйене отырып, көтерілетін мәселелер туралы ақпаратты түсіну, ұсынылған ақпарат бойынша факті мен көзқарасты ажырата білу;

		8.1.6.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көм коммуникативтік жағдаятқа сай ғылыми және халықаралық терминдерді, ғылыми д орынды қолданып, диалог, монолог, полилогта өз ойын дәлелді, жүйелі жеткізу;
	Оқылым	8.2.1.1 тұтас және аралас мәтіндердегі (кесте, диаграмма, сызба, сурет) ақпараттарды 8.2.2.1 публицистикалық және ғылыми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құ тану;
	Жазылым	8.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) дер маңызды тұстарын анықтап жазу;
	Әдеби тіл нормасы	8.4.1.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі-құрама атауларды орфогра нормаға сай жазу;
Адамзаттық құндылықтар және әлем мәдениеті	Тыңдалым және айтылым	8.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпараттан астарлы ойды а 8.1.5.1 перифраз түрінде берілген сұрақтар арқылы мәтіннен қажетті ақпаратты таба мәселе бойынша ой тұжырымдау;
	Оқылым	8.2.5.1 перифразаның түрлі тәсілдерін қолдана отырып, мәтін бойынша сұрақтар құр 8.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу, талдап оқу;
	Жазылым	8.3.1.1 тақырып бойынша материал жинақтап, тезистік жоспар құру; 8.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, мәселе бойынша ұсынылған шешім артықшылығы мен кемшілік тұстарын салыстыру, өз ойын дәлелдеп жазу (аргумент
	Әдеби тіл нормасы	8.4.2.1 сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарк сөйлеу мәнеріне сай қолдану;
2-тоқсан		
Кәсіп пен еңбек. Болашақ мамандықтары	Тыңдалым және айтылым	8.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көм мәтінде көтерілген мәселені (тұрмыстық, әлеуметтік) талдай отырып, негізгі ойды а
	Оқылым	8.2.4.1 тақырыбы ұқсас ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндердің тақыр түрлерін (әңгімелеу, сипаттау, талқылау), құрылымын салыстыра талдау;

		8.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану, авторына сілтеме жасау;
	Жазылым	8.3.6.1 БАҚ материалдары негізінде стильдік ауытқуларды, орынсыз қолданылған сөз оралымдарын талдап, стильдік түзетулер жасау, редакциялау;
	Әдеби тіл нормасы	8.4.3.1 сөздік қор және сөздік құрам ерекшеліктерін түсініп қолдану;
Ғарышты игеру жетістіктері	Тыңдалым және айтылым	8.1.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмекші арқылы мәтіннен алынған дәйексөздерге, үзінділерге сүйене отырып, көтерілетін мәселені анықтау; 8.1.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмекші арқылы тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпараттан астарлы ойды анықтау; 8.1.5.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмекші перифраз түрінде берілген сұрақтар арқылы мәтіннен қажетті ақпаратты таба білу, көтерілген мәселе бойынша ой тұжырымдау;
	Оқылым	8.2.3.1 мақала, аннотация, презентация, құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату;
	Жазылым	8.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша мәтіннің баяндау желісін сабақтастық бөлігінен алынған ақпараттардан жинақы мәтін (аннотация, тезис) жазу;
	Әдеби тіл нормасы	8.4.4.1 сөз тіркесінің байланысу тәсілдері мен түрлері, есімді, етістікті сөз тіркестерін анықтау, қолдану;
3-тоқсан		
Биоалуантүрлілік . Қызыл кітапқа енген жануарлар мен өсімдіктер	Тыңдалым және айтылым	8.1.5.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмекші арқылы перифраз түрінде берілген сұрақтар арқылы мәтіннен қажетті ақпаратты таба білу, көтерілген мәселе бойынша ой тұжырымдау;
	Оқылым	8.2.2.1 публицистикалық және ғылыми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құрылымды таныу; 8.2.5.1 перифразаның түрлі тәсілдерін қолдана отырып, мәтін бойынша сұрақтар құрастыру;
	Жазылым	8.3.6.1 бұқаралық ақпарат құралдары материалдары негізінде стильдік ауытқуларды, орынсыз қолданылған сөз оралымдарын талдап, стильдік түзетулер жасау, редакциялау;
	Әдеби тіл нормасы	8.4.4.2 тұрлаулы және тұрлаусыз сөйлем мүшелерінің сөйлем жасаудағы өзіндік орнын анықтау, түсініп қолдану;

Қоршаған орта және энергия ресурстары	Тыңдалым және айтылым	8.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көм арқылымәтінде көтерілген мәселені (тұрмыстық, әлеуметтік) талдай отырып, негізгі
	Оқылым	8.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану, авторына сілтеме жасау;
	Жазылым	8.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолд аннотация, тезис құрастырып жазу; 8.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) дер маңызды тұстарын анықтап жазу;
	Әдеби тіл нормасы	8.4.4.3 сөйлем ішінде бірыңғай мүшелер мен айқындауыш мүшелерді қолдана білу;
Жасөспірім және заң	Тыңдалым және айтылым	8.1.2.1 әлеуметтік-қоғамдық, мәдени-тарихи тақырыптарға байланысты диалог, моно полилогтердегі (интервью, пікірталас үзінді) автор көзқарасы мен экспресивті-эмоци сөздердің рөлін талдау; 8.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай ғылыми және халықаралық терминдерді, ғыл деректерді орынды қолданып, диалог, монолог, полилогта өз ойын дәлелді, жүйелі ж
	Оқылым	8.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу, талдап оқу;
	Жазылым	8.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, мәселе бойынша ұсынылған шешім артықшылығы мен кемшілік тұстарын салыстыру, өз ойын дәлелдеп жазу (аргумент
	Әдеби тіл нормасы	8.4.4.4 жай сөйлемдерді айтылу мақсаты мен құрылымдық ерекшелігіне сай қолдан
4-тоқсан		
Театр өнері мен мәдениеті	Тыңдалым және айтылым	8.1.1.1 мәтіннен алынған дәйексөздерге, үзінділерге сүйене отырып, көтерілетін мәс
	Оқылым	8.2.4.1 тақырыбы ұқсас ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндердің тақы түрлерін (әңгімелеу, сипаттау, талқылау), құрылымын салыстыра талдау;
	Жазылым	8.3.1.1 тақырып бойынша материал жинақтап, тезистік жоспар құру; 8.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша мәтіннің баяндау желісін са бөлігінен алынған ақпараттардан жинақы мәтін (аннотация, тезис) жазу;
	Әдеби тіл нормасы	8.4.1.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі-құрама атауларды орфогра нормаға сай жазу

		8.4.5.1 сөйлем соңында қабаттасып қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану;
Қазақстандағы туризм және экотуризм	Тыңдалым және айтылым	8.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпараттан астарлы ойды анықтау;
	Оқылым	8.2.1.1 тұтас және аралас мәтіндердегі (кесте, диаграмма, сызба, сурет) ақпараттарды анықтау; 8.2.3.1 мақала, аннотация, презентация, құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату;
	Жазылым	8.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолдану, аннотация, тезис құрастырып жазу; 8.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) деректердің маңызды тұстарын анықтап жазу;
	Әдеби тіл нормасы	8.4.5.1 сөйлем соңында қабаттасып қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану

5) 9-сынып:

5-кесте

Оқу жоспарындағы ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Мәңгілік Ел- мұратым	Тыңдалым және айтылым	9.1.1.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғыны арқылымәтін мазмұны бойынша дайындалған сұрақтарға болжаммен жауап беріп, түпнұсқамен салыстыру; 9.1.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғыны арқылытыңдалған мәтіндегі ақпаратты өмірлік мәселелермен байланыстыра білу
	Оқылым	9.2.2.1 қазақ тілі стильдері мен шешендік сөздің түрлерін қолданылған тілдік құралдарды анықтау

		арқылы тану; 9.2.5.1 мәтінде көтерілген мәселеге оқырманның қарым-қатынасын анықтауға талқылау сұрақтарын құрастыру;
	Жазылым	9.3.2.1 мақсатты аудиторияның қызығушылығын ынталандыру үшін әртүрлі жанрларды құрастыру; 9.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, бірнеше графиктік мәтіндегі (диаграммалар) деректерді салыстыру, маңызды тұстары мен үрдістерді (тенденция) анықтап жазу;
	Әдеби тіл нормасы	9.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу;
Жаһандану мәселелері	Тыңдалым және айтылым	9.1.2.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының арқылы қоғамдық-саяси, әлеуметтік-экономикалық, ғылыми тақырыптарға байланысты әртүрлі жанрдағы кең көлемді мәтіндердегі (дәріс, интервью, пікірталас, монография, Жолдау) мақсатты аудитория мен көркемдегіш құралдардың рөлін талдау;
	Оқылым	9.2.1.1 тұтас емес (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мәтіндердегі мәліметтерді салыстыру; 9.2.3.1 мақала, аннотация, презентация, тұжырымдамалар, тезистердің құрылымын ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату;
	Жазылым	9.3.1.1 жинақталған материалдар негізінде көзделген мақсатқа сәйкес ауызша және жазба мәтіндер үшін күрделі жоспар құру;
	Әдеби тіл нормасы	9.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу;
2-тоқсан		
Тәуелсіздік жылдарындағы Қазақстан. ЭКСПО -2017	Тыңдалым және айтылым	9.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының арқылы мәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойды анықтау;
	Оқылым	9.2.1.1 тұтас емес (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мәтіндердегі мәліметтерді салыстыру; 9.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтар, ғылыми еңбектерді талдау;

		деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау;
	Жазылым	9.3.6.1 жазба жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрыс логикалық түзетулер енгізу, редакциялау;
	Әдеби тіл нормасы	9.4.4.3 лексикалық стилистика заңдылықтарын дұрыс қолдану;
Адам құқығы мен бостандығы	Тыңдалым және айтылым	9.1.6.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғыны арқылы қоғамдық-саяси, ғылыми, коммуникативтік жағдаятқа сай тиісті сөздер, фразаларды таңдау, орта көлемді монолог дайындау;
	Оқылым	9.2.6.1 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу;
	Жазылым	9.3.1.1 жинақталған материалдар негізінде көзделген мақсатқа сәйкес ауызша мәтіндер үшін күрделі жоспар құру 9.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша автордың негізгі ойын перифраз тәсілдері арқылы жинақы мәтін (аннотация, тезис) жазу;
	Әдеби тіл нормасы	9.4.4.1 құрмалас сөйлем жасалу жолдарын, түрлерін білу; 9.4.4.2 салалас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлерін қолдану;
3-тоқсан		
Отбасы және демографиялық өзгеріс	Тыңдалым және айтылым	9.1.2.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғыны арқылы қоғамдық-саяси, әлеуметтік-экономикалық, ғылыми тақырыптарға байланысты әртүрлі жанрдағы кең көлемді мәтіндердегі (дәріс, интервью, пікірталас, монография, жолдау) мақсатты аудитория мен көркемдегіш құралдардың рөлін талдау; 9.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғыны арқылы мәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойды анықтау;
	Оқылым	9.2.6.1 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу;
	Жазылым	9.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, бірнеше графиктік мәтіндегі (диаграмма, график) деректерді салыстыру, маңызды тұстары мен үрдістерді (тенденция) анықтап жазу;
	Әдеби тіл	9.4.4.3 сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлерін қолдану;

	нормасы	
Биотехнология және гендік инженерия келешегі	Тыңдалым және айтылым	9.1.1.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғыны арқылымәтін мазмұны бойынша дайындалған сұрақтарға болжаммен жауап беріп, түпнұсқамен салыстыру; 9.1.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғыны арқылытыңдалған мәтіндегі ақпаратты өмірлік мәселелермен байланыстыра білу;
	Оқылым	9.2.4.1 әртүрлі стильдегі мәтіндердің тақырыбын, қызметін, құрылымын, тілдік қолдануын салыстыра талдау;
	Жазылым	9.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, көтерілген мәселе бойынша екі жақты немесе жағдаятты талқылау, біреуіне таңдау жасап, өз ойын дәлелдеп жазу (архивтегі эссе) ;
	Әдеби тіл нормасы	9.4.4.3 сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлерін қолдану; 9.4.4.1 аралас құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, қолдану;
Бұқаралық ақпарат құралдары	Тыңдалым және айтылым	9.1.6.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғыны арқылы қоғамдық-саяси, ғылыми, коммуникативтік жағдаятқа сай тиісті сөздерді, фразаларды таңдау, орта көлемді монолог дайындау;
	Оқылым	9.2.6.1 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу; 9.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтар, ғылыми еңбектер, деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау;
	Жазылым	9.3.2.1 мақсатты аудиторияның қызығушылығын ынталандыру үшін әртүрлі жанрларды құрастыру;
	Әдеби тіл нормасы	9.4.4.4 аралас құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, қолдану;
4-тоқсан		
Әлемдегі қақтығыстар және бейбітшілік	Тыңдалым және айтылым	9.1.6.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғыны арқылы қоғамдық-саяси, ғылыми, коммуникативтік жағдаятқа сай тиісті сөздерді, фразаларды таңдау, орта көлемді монолог дайындау;

	М	
	Оқылым	9.2.1.1 тұтас емес (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мәтіндердегі мәліметтерді са 9.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтар, ғылыми еңбектер, деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау;
	Жазылым	9.3.2.1 мақсатты аудиторияның қызығушылығын ынталандыру үшін әртүрлі жа құрастыру; 9.3.6.1 жазба жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрыс логикалық түзетулер енгізу, редакциялау;
	Әдеби тіл нормасы	9.4.5.1 құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін (даралаушы, ерекшелеуші, ойдың ажырататын) ережеге сай қолдану;
Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану	Тыңдалым және айтылым	9.1.3.1 тыңдалған мәтіндегі ақпаратты өмірлік мәселелермен байланыстыра біл
	Оқылым	9.2.6.1 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу;
	Жазылым	9.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, көтерілген мәселе бойынша ек немесе жағдаятты талқылау, біреуіне таңдау жасап, өз ойын дәлелдеп жазу (ар эссе);
	Әдеби тіл нормасы	9.4.5.1 құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін (даралаушы, ерекшелеуші, ойдың ажырататын) ережеге сай қолдану

6) 10-сынып:

6-кесте

Оқу жоспарындағы ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/ Ұзақ мерзімді жоспардың	Оқыту мақсаттары
--	--	------------------

	мазмұны	
1-тоқсан		
Мәңгілік Ел- мұратым	Тыңдалым және айтылым	10.1.1.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының арқылы мәтін мазмұны бойынша дайындалған сұрақтарға болжаммен жауап беріп, түпнұсқамен салыстыру; 10.1.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының арқылы тыңдалған мәтіндегі ақпаратты өмірлік мәселелермен байланыстыра білу;
	Оқылым	10.2.2.1 қазақ тілі стильдері мен шешендік сөздің түрлерін қолданылған тілдік құрылым арқылы тану; 10.2.5.1 мәтінде көтерілген мәселеге оқырманның қарым-қатынасын анықтауға арналған талқылау сұрақтарын құрастыру;
	Жазылым	10.3.2.1 мақсатты аудиторияның қызығушылығын ынталандыру үшін әртүрлі жанрлық құрастыру; 10.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, бірнеше графиктік мәтіндегі (диаграммалар) деректерді салыстыру, маңызды тұстары мен үрдістерді (тенденция) анықтап жазу;
	Әдеби тіл нормасы	10.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу;
Жаһандану мәселелері	Тыңдалым және айтылым	10.1.2.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының арқылы қоғамдық-саяси, әлеуметтік-экономикалық, ғылыми тақырыптарға байланысты әртүрлі жанрдағы кең көлемді мәтіндердегі (дәріс, интервью, пікірталас, монография, Жолдау) мақсатты аудитория мен көркемдегіш құралдардың рөлін талдау;
	Оқылым	10.2.1.1 тұтас емес (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мәтіндердегі мәліметтерді салыстыру; 10.2.3.1 мақала, аннотация, презентация, тұжырымдамалар, тезистердің құрылымын ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату;
	Жазылым	10.3.1.1 жинақталған материалдар негізінде көзделген мақсатқа сәйкес ауызша және жазбаша мәтіндер үшін күрделі жоспар құру;
	Әдеби тіл нормасы	10.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу;

	ы	
2-тоқсан		
Тәуелсіздік жылдарындағы Қазақстан. ЭКСПО -2017	Тыңдалым және айтылым	10.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғыны арқылы мәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойды анықтау;
	Оқылым	10.2.1.1 тұтас емес (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мәтіндердегі мәліметтерді са 10.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтар, ғылыми еңбектер, деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау;
	Жазылым	10.3.6.1 жазба жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрыс логикалық түзетулер енгізу, редакциялау;
	Әдеби тіл нормасы	10.4.4.3 лексикалық стилистика заңдылықтарын дұрыс қолдану;
Адам құқығы мен бостандығы	Тыңдалым және айтылым	10.1.6.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғыны арқылы қоғамдық-саяси, ғылыми, коммуникативтік жағдаятқа сай тиісті сөздер, фразаларды таңдау, орта көлемді монолог дайындау;
	Оқылым	10.2.6.1 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу;
	Жазылым	10.3.1.1 жинақталған материалдар негізінде көзделген мақсатқа сәйкес ауызша мәтіндер үшін күрделі жоспар құру; 10.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша автордың негізгі ойын отырып, перифраз тәсілдері арқылы жинақы мәтін (аннотация, тезис) жазу;
	Әдеби тіл нормасы	10.4.4.1 құрмалас сөйлем жасалу жолдарын, түрлерін білу; 10.4.4.2 салалас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрл
3-тоқсан		
Отбасы және демографиялық өзгеріс	Тыңдалым және	10.1.2.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғыны арқылы қоғамдық-саяси, әлеуметтік-экономикалық, ғылыми тақырыптарға бай әртүрлі жанрдағы кең көлемді мәтіндердегі (дәріс, интервью, пікірталас, моногра

	айтылым	Жолдау) мақсатты аудитория мен көркемдегіш құралдардың рөлін талдау; 10.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғыны арқылы мәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойды анықтау;
	Оқылым	10.2.6.1 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу;
	Жазылым	10.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, бірнеше графиктік мәтіндегі (диаграмм) деректерді салыстыру, маңызды тұстары мен үрдістерді (тенденция) анықтап жазу;
	Әдеби тіл нормасы	10.4.4.3 сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлерін қолдану;
Биотехнология және гендік инженерия келешегі	Тыңдалым және айтылым	10.1.1.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғыны арқылы мәтін мазмұны бойынша дайындалған сұрақтарға болжаммен жауап беріп, түпнұсқамен салыстыру; 10.1.3.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғыны арқылы тыңдалған мәтіндегі ақпаратты өмірлік мәселелермен байланыстыра білу;
	Оқылым	10.2.4.1 әртүрлі стильдегі мәтіндердің тақырыбын, қызметін, құрылымын, тілдік ерекшеліктерін салыстыра талдау;
	Жазылым	10.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, көтерілген мәселе бойынша екінші немесе жағдаятты талқылау, біреуіне таңдау жасап, өз ойын дәлелдеп жазу (аргументтер, эссе);
	Әдеби тіл нормасы	10.4.4.3 сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлерін қолдану; 10.4.4.1 аралас құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, қолдану;
Бұқаралық ақпарат құралдары	Тыңдалым және айтылым	10.1.6.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғыны арқылы қоғамдық-саяси, ғылыми, коммуникативтік жағдаятқа сай тиісті сөздер, фразаларды таңдау, орта көлемді монолог дайындау;
	Оқылым	10.2.6.1 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу; 10.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтар, ғылыми еңбектер, деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау;

	Жазыл ым	10.3.2.1 мақсатты аудиторияның қызығушылығын ынталандыру үшін әртүрлі жағдайларды құрастыру;
	Әдеби тіл нормас ы	10.4.4.4 аралас құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, қолдану;
4-тоқсан		
Әлемдегі қақтығыстар және бейбітшілік	Тыңдал ым және айтылы м	10.1.6.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғыны пайдалану арқылы қоғамдық-саяси, ғылыми, коммуникативтік жағдаятқа сай тиісті сөздерді және фразаларды таңдау, орта көлемді монолог дайындау;
	Оқылы м	10.2.1.1 тұтас емес (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мәтіндердегі мәліметтерді сапалық және сандық тәсілмен танып-білу; 10.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтар, ғылыми еңбектер, деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау;
	Жазыл ым	10.3.2.1 мақсатты аудиторияның қызығушылығын ынталандыру үшін әртүрлі жағдайларды құрастыру; 10.3.6.1 жазба жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрыс және логикалық түзетулер енгізу, редакциялау;
	Әдеби тіл нормас ы	10.4.5.1 құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін (даралаушы, ерекшелеуші, ойдың ажырататын) ережеге сай қолдану;
Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану	Тыңдал ым және айтылы м	10.1.3.1 тыңдалған мәтіндегі ақпаратты өмірлік мәселелермен байланыстыра білу;
	Оқылы м	10.2.6.1 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу;
	Жазыл ым	10.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, көтерілген мәселе бойынша екі немесе жағдаятты талқылау, біреуіне таңдау жасап, өз ойын дәлелдеп жазу (аргументтерді эссе);
	Әдеби тіл нормас	10.4.5.1 құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін (даралаушы, ерекшелеуші, ойдың ажырататын) ережеге сай қолдану

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2018 жылғы 20 қыркүйек

№ 469 бұйрығына 2-қосымша

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2013 жылғы 3 сәуірде

№ 115 бұйрығына 442-қосымша

Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Орыс тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде) 1 - тарау. Жалпы ережелер

1. Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Орыс тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген..

2. Оқыту мақсаты – тіл туралы білімдерді меңгеру, түрлі деңгейдегі құралдарды қолдану нормалары және оларды өнімді тілдік әрекет барысында белсендету, сонымен бірге сөздік қорын байыту, байланыстыра айту жолдарын, қатынас мәдениетін, тілді жетілдірудің саналы және шығармашылықтық механизмдерін меңгеру негізінде тілдік әрекеттің барлық түрлері (тыңдалым, айтылым, оқылым және жазылым) бойынша коммуникативтік дағдыларды қалыптастыру арқылы зиялы және белсенді тұлғаны дамыту.

3. Оқытудың міндеттері:

1) тіл туралы білімдерді, оның түрлі салада және қатынас жағдайларында, стилистикалық ресурстарда, әдеби тілдің негізгі нормаларында (орфоэпиялық, орфографиялық және грамматикалық) және тілдік этикет ережелерінде қызмет істеуін қалыптастыру;

2) оқу және жазу дағдыларын жетілдіру;

3) нормативтік және қатынас жағдайындағы сәйкестік көзқарастары жағынан тілдік құралдарды бағалау және таңдау қабілетін қалыптастыру;

4) түрлі тілідік жанрларда ауызша және жазбаша монологиялық сөйлемдерді құру қабілетін дамыту және жетілдіру;

5) табысты әңгімелік қатынас жасау, түрлі сала мен коммуникативтік жағдайда пікірталас жүргізу қабілетін жетілдіру;

6) орфоэпиялық, орфографиялық, пунктуациялық және стилистикалық сауаттылығын жетілдіру;

7) қатынас құралы, білім көзі, рухани-адамгершіліктік құндылық ретінде және де қоғамда табысты әлеуметтенуге ықпал жасайтын тілдік капитал ретінде, тілге саналы қарауға тәрбиелеу.

4. Бағдарламаның мазмұны, заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту, оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде және жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік

бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әртүрлі жұмыстарды,

соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларды қарастырады (оқитын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын, түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндерді қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрдағы, стильдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен қазақстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық "Мәңгілік Ел" идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

15. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу процесі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік құзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

16. Оқытудың әдістері мен тәсілдерін таңдау ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушылардың танымдық іс-әрекеттеріне сәйкес

жүзеге асырылады, соған орай, іс-әрекеттер алгоритмдері мен заттық-практикалық әрекеттерді қолдану түрінде берілетін, "кішкентай қадамдар" әдісі маңызды орын алады.

17. Оқудағы қиындықтарды жеңу мақсатында арнайы тәсілдер (көру бұзылымдары ескерілгендегі оқу ісінің алгоритмизациясы, сабақ құрылымының ерекшелігі, сақталған функцияларды дамыту бойынша арнайы гимнастика), оқу ақпаратын өңдеудің логикалық тәсілдері (нақтыландыру, үлгілер бойынша аналогиясын орнату, қорыту) қолданылады.

18. Білім алушылардың психикалық және дене ерекшеліктерін түзеу мақсатында тіл сабағында қолданылатын әдістер мен тәсілдер:

1) шолу әдісі;

2) дидактикалық ойындар;

3) "Фонетика", "Лексика және фразеология" тақырыптарын оқу барысында кроссвордтарды табу, ребустарды, шарадаларды шешу;

4) тірек сызбалар;

5) мәтінді редакциялау;

6) анықтамалық материалдар үшін дәптер дайындау және қолдану;

7) "дыбыссыз" сұрақ;

8) дайын мәтіннің тақырыптық торын құрастыру тәсілі және тақырыпты құру барысындағы есептеулер тәсілі;

9) болашақ тақырыптың микротақырыптарын ашу сызбасын құрастыру тәсілі және оны дайын мәтіннен есептеп шығару тәсілі;

10) тәсілдерді қолдана отырғандағы тіл шығармашылығы: "Еркін ассоциациялар тәсілі"(суреттердің деректері бойынша), "Не болар еді, егер ..." (білім алушы өзіне осындай сұрақ қойып жуап беруге тырысады),

"Әңгімені жалғастыр";

11) "мағыналық бірліктер" тәсілі мағыналық жады мен логикалық ойлау қабілетін дамытуға арналады. Тәсілдер: мәтіннің сараптамасы немесе шағын-баяндау, мұнда білім алушы дәйекті түрде екі сұраққа жауап береді: "Бұл мәтінде кім (немесе не) туралы айтылады?" және "Бұл жөнінде не айтылады (хабарланады)?" Қолданылатын қысқаша-баяндаулар көлемі үлкен мәтінге қарасты қорқынышын жеңіп, эмоциялық-ерік аясының қалыптасуына көмектеседі. Жеке тәжірибесін қолдану: жанұядағы туыстық байланыстардың аналогиясы бойынша мәтін немесе сөйлем ішіндегі туыстық байланыстарды анықтау (мысалы, "Қарапайым сөйлем") тақырыбын зерделеу барысында.

19. Ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушыларға барлық психикалық процестердің тез сарқылуы тән, сондықтан сабақ кезінде іс-әрекеттерді ауыстырудың, әдістер мен тәсілдерді алмастырудың, жіктемелік тәсілдің, маңызды материалды ойда сақтап қалу үшін көп рет қайталаудың, көру қабілеті, айналаны бақылау, оқу, жұмысты тынығумен алмастыру үшін жайлы жағдайлар жасаудың мағынасы зор.

20. Бағдарламалық материалды толыққанды жүзеге асыру үшін тіл және әдебиет кабинеттерін жабдықтаудың нормалары белгіленген:

1) интерактивтік және проекциялық жабдықтар жинақталымы: проектор, интерактивтік тақта немесе экран;

2) электрондық басылымдар, DVD –гі видеофильмдер, электрондық плакаттар;

3) компьютер жинақталымы: жүйелік блок, монитор, микрофондық-телефондық гарнитура, акустикалық жүйе, веб -камера, желілік фильтр, көпфункционалды құрылғы;

4) аудиторлық қабырға тақтасы.

21. Тілдік оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) фронталды оқу ісін қамтамасыз етуге арналған стационарлық дыбыс ұлғайтқыш жабдық (әр сыныпқа);

2) мультимедиялық компьютерлік сынып;

3) жекелік есту аппараттары; сөйлеу экраны;

4) интерактивтік панелі және үшөлшемді аксессуарлары бар "Мультимедиялық интерактивтік оқытатын бағдарламалық-әдістемелік кешен" электрондық ресурсы - теориялық материал мен практикалық білімдердің меңгерілу тиімділігін жоғарылату үшін;

5) дыбыстық сигналады визуалдайтын "Логопедиялық тренажер" - арнайы тыныс алу және дауыс жаттығуларын өткізу барысында, әсіресе тұтықпасы мен дизартриясы бар балалармен жұмыс істегенде;

6) тілдік коммуникацияны меңгеру және дамытуға арналған тілідік тренажер ассистивтік құрылғысы - қажетті мөлшерде жалпақ сөйлемдік тілді меңгермеген білім алушылар үшін, сонымен бірге білім алушылардың тілдік шектелуі кезеңінде.

3-тарау. "Орыс тілі" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

22. Объем учебной нагрузки по учебному предмету "Русский язык" составляет:

1) в 5 классе – 3 часа в неделю, 102 часа часов в учебном году;

2) в 6 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

3) в 7 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

4) в 8 классе – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году;

5) в 9 классе – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году;

6) в 10 классе – 1 часа в неделю, 34 часа в учебном году.

23. Содержание учебного предмета включает следующие разделы:

- 1) раздел "Слушание и говорение";
- 2) раздел "Чтение";
- 3) раздел "Письмо";
- 4) раздел "Соблюдение речевых норм";
- 5) раздел "Коррекционная работа".

24. Раздел "Слушание и говорение" (с использованием звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования) включает следующие подразделы:

- 1) понимание устной речи;
- 2) определение основной мысли;
- 3) пересказывание прослушанного материала;
- 4) участие в диалоге;
- 5) оценивание прослушанного материала.

25. Раздел "Чтение" включает следующие подразделы:

- 1) понимание содержания текста;
- 2) выявление структурных частей текста и определение основной мысли;
- 3) определение типов и стилей текстов;
- 4) формулирование вопросов;
- 5) использование разных видов чтения.

26. Раздел "Письмо" включает следующие подразделы:

- 1) составление плана;
- 2) изложение содержания прочитанного материала;
- 3) написание текстов с опорой на план, схему, иллюстрации;
- 4) редактирование текстов.

27. Раздел "Соблюдение речевых норм" включает следующие подразделы:

- 1) соблюдение орфографических норм;
- 2) соблюдение лексических норм;
- 3) соблюдение грамматических норм;
- 4) соблюдение пунктуационных норм.

28. Коррекционная работа:

- 1) развитие слухового и слухо-зрительного восприятия;
- 2) коррекция и развитие устной и письменной речи.

29. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 5 класса:

1) говорение и слушание: слухо-зрительное и слуховое восприятие и понимания устной речи неслышащих и слышащих взрослых и детей, визуального материала, уточняющие вопросы для выяснения смысла отдельных высказываний; использование вопросов для определения темы; пересказ небольших текстов; диалог-расспрос с опорой на план, вопросы, опорные слова (при помощи учителя);

2) чтение: основное содержание небольшого текста; структура текста (части); типы текстов (рассказ, стихотворение, письмо); вопросы к

предложению по образцу, вопросной схеме, иллюстрации (при помощи учителя); комментированный вид чтения;

3) письмо: простой план; изложение основного содержания текста с опорой на план, вопросы, иллюстрации; связные тексты (30-50 слов) с опорой на план, вопросы, иллюстрации, слова для справок (при помощи учителя); коррективная деформированных предложений/текстов с исправлением порядка слов в предложении/предложений в тексте;

4) соблюдение речевых норм: заглавные буквы в именах существительных собственных, окончания имен существительных в именительном и косвенных падежах; части слова; однокоренные слова в роли различных членов предложения; связь слов в словосочетаниях; знаки препинания в восклицательных и вопросительных предложениях, при однородных членах, обращениях, между простыми предложениями в составе сложного предложения; главное и зависимое слова в словосочетании; главные и второстепенные члены предложения;

5) коррекционная работа: слухо-зрительное и слуховое восприятие речевого материала, относящегося к организации учебной деятельности учащихся; составление словосочетаний, предложений, установление в них связи слов; обогащение словаря на материале слов из разных частей речи (имен существительных, прилагательных, глаголов); контроль с помощью учителя частоты и целесообразности применения дикторской и жестовой речи в различных видах речевой деятельности.

30. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 6 класса:

1) говорение и слушание: слухо-зрительное и слуховое восприятие и понимание устной речи, визуального материала (при помощи учителя и самостоятельно), выделение основной информации; определение темы и основной мысли, с опорой на вопросы при помощи учителя; краткий пересказ основного содержания текста с опорой на план, вопросы, иллюстрации; участие в диалоге-расспросе с опорой на вопросы и слова для справок;

2) чтение: основное содержание сплошных и несплошных текстов, определение темы, структуры текста (деление на части, озаглавливание

частей, определение основной идеи при помощи учителя и самостоятельно); виды делового письма (записка, расписка, заявление, объявление) с опорой на план; вопросы к небольшому тексту по образцу, вопросной схеме, иллюстрации при помощи учителя; комментированный вид чтения;

3) письмо: простой план; краткое изложение основного содержания текста с опорой на план, вопросы, иллюстрации; тексты-описания (письмо, рассказ), связные тексты-повествования (письмо, рассказ) с опорой на план (40-60 слов), вопросы, иллюстрации, слова для справок (при помощи учителя); корректировка текстов, исправление орфографических ошибок с помощью словаря;

4) соблюдение речевых норм: гласные и согласные в корне слова, гласные после шипящих и "Ц, НЕ" с именами существительными, прилагательными, а также окончания в разных частях речи; основные особенности русского ударения; однокоренные слова, нахождение в них сходство по смыслу и выделение корня, окончания, приставки, суффикса; согласование именных частей речи в роде, числе и падеже; знаки препинания в простых и сложных предложениях разных видов;

5) коррекционная работа: слухо-зрительное и слуховое восприятие речевого материала, относящегося к организации учебной деятельности учащихся с помощью звукоусиливающей аппаратуры; определение звукового, звукобуквенного, слогового состава слова; обогащение словаря на лексико-грамматическом материале, на материале слов из разных частей речи (имен существительных, прилагательных, глаголов); оценка результатов контактов со слышащими и неслышащими; контроль с помощью учителя и самостоятельно частоты и целесообразности применения дактильной и жестовой речи в различных видах речевой деятельности.

31. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 7 класса:

1) слушание и говорение: понимание устной речи и визуального материала с извлечением главной информации; уточняющие вопросы для выяснения смысла отдельных высказываний; определение основной мысли с опорой на вопросы; подробный и краткий пересказ текстов-

повествований, текстов-описаний от 3-го лица; участие в диалоге-расспросе;

2) чтение: сплошные и несплошные тексты; основная мысль, структурные части и смысл построения текста; типы текстов: описание, повествование, рассуждение; формулировка вопросов к небольшому тексту по образцу (при помощи учителя); ознакомительный и комментированный виды чтения;

3) письмо: простой и сложный план; подробное и краткое изложение текстов от 3-го лица; тексты-описания, повествования (сказка, рассказ, заметка) с опорой на план (50-70 слов), вопросы, иллюстрации, слова для справок; корректировка текста, исправление орфографических и пунктуационных ошибок с помощью словаря;

4) соблюдение речевых норм: сложные имена числительные; слитное и раздельное написание не и ни в отрицательных местоимениях; слитное, раздельное и дефисное написание наречий; суффиксы глаголов; падежные формы числительных, местоимений; степени сравнения наречий; спряжение и наклонения глаголов; знаки препинания в предложениях в соответствии с изученными пунктуационными правилами;

5) коррекционная работа: восприятие на слух и слухо-зрительно материала урока; определение основных морфологических и синтаксических признаков частей речи (имени числительного, местоимения, глагола, наречия); обогащение словаря путём систематизации значений имен числительных, местоимений, глаголов, наречий; оценка результатов контактов со слышащими и неслышащими, выделение проблем и определение способов их решения; контроль с помощью учителя и самостоятельно частоты и целесообразности применения дактильной и жестовой речи в различных видах речевой деятельности.

32. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 8 класса:

1) слушание и говорение: понимание устной речи с извлечением главной и второстепенной информации; определение основной мысли с опорой на ключевые слова, словосочетания; подробный, краткий, выборочный пересказ текстов-повествований, текстов-описаний с изменением лица;

участие в диалоге по предложенной теме с опорой на вопросы;

2) чтение: сплошные и несплошные тексты, главная информация; структурные части и их элементы (предложения, абзацы), раскрывающие основную мысль; стили речи: разговорный, публицистический, официально-деловой, научный художественный стили; вопросы к тексту при помощи учителя и самостоятельно; разные виды чтения, в том числе поискового;

3) письмо: простой и сложный план; подробное, краткое, выборочное изложение содержания текстов-повествований, описаний с изменением лица; тексты-описания с элементами повествования, тексты официально-делового стиля (объяснительная записка, расписка, письмо) с опорой на план и вопросы (60-80 слов); корректировка текста, исправление смысловых недочетов; редактирование текста, изменение структуры отдельных предложений;

4) соблюдение речевых норм: "НЕ" с разными частями речи, суффиксы в особых формах глагола, самостоятельные и служебные части речи; глагол и его формы, служебные части речи; знаки препинания в предложениях, осложненных причастными и деепричастными оборотами;

5) коррекционная работа: воспринимать на слух и слухо-зрительно и воспроизводить организационный и терминологический материал урока; основные морфологические и синтаксические признаки особых форм глагола (причастия, деепричастия); основные признаки служебных частей речи; самооценка результатов контактов со слышащими и неслышащими, выделение проблем и определение способов их решения; оценка качества высказывания (выразительность, эмоциональность, членораздельность); контроль с помощью учителя и самостоятельно частоты и целесообразности применения дактильной и жестовой речи в различных видах речевой деятельности.

33. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 9 класса:

1) слушание и говорение: понимание устной речи с выделением знакомой и незнакомой информации; оценивание материала с точки зрения темпа речи (слуховое, слухо-зрительное восприятие); выделение основной мысли с учетом структуры текста; подробный, краткий,

выборочный пересказ текстов смешанного типа с изменением лица; диалог по предложенной теме, используя слова для справок;

2) чтение: содержание сплошных и несплошных текстов, извлечение главной и второстепенной информации; выявление особенностей структуры текста, раскрывающих основную мысль; особенности публицистического, разговорного, научного, официально-делового стилей (статья, интервью, характеристика, биография, автобиография, реферат, доклад, комментарии в чате, форуме); формулировка вопросов и собственных идей на основе прочитанного текста; разные виды чтения, в том числе изучающее;

3) письмо: простой цитатный план, сбор материала к творческой работе в соответствии с планом; подробное, краткое, выборочное изложение текстов смешанного типа с изменением лица; написание текстов-повествований с элементами описания, текстов публицистического, официально-делового, разговорного стилей (характеристика, биография, автобиография, реферат, доклад, комментарии в чате, форуме) (70-90 слов) с опорой на план, вопросы; корректировка и редактирование текста, исправление смысловых недочетов;

4) соблюдение речевых норм: омонимичные самостоятельные и служебные части речи; способы выражения главных и второстепенных членов предложения; однородные и обособленные члены предложения, обращения, вводные слова и вставные конструкции; прямая и косвенная речь; знаки препинания в простых осложненных предложениях;

5) коррекционная работа: восприятие на слух и слухо-зрительно и воспроизведение организационного и терминологического материала урока; определение пауз, начала и конца предложений; установление связи между главными и второстепенными членами предложения; модели простых предложений различных синтаксических конструкций (односоставные, двусоставные, осложненные); обогащение словаря на материале слов из разных частей речи; самооценка результатов контактов со слышащими и неслышащими, выделение проблем и определение способов их решения; оценка качества собственного и чужого высказывания (выразительность, эмоциональность, членораздельность); контроль с помощью учителя и самостоятельно частоты и

целесообразности применения дактильной и жестовой речи в различных видах речевой деятельности.

34. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 10 класса:

1) слушание и говорение: понимание устной речи с выделением основной и детальной информации; основная мысль на основе структурных элементов текста; пересказ содержания текстов, синтезируя информацию прослушанного материала; участие в диалоге по предложенной теме; оценивание прослушанного материала с точки зрения нормативности речи;

2) чтение: открытая и скрытая (подтекст) информация сплошных и несплошных текстов; особенности и роль структуры текста в передаче основной мысли; типы текстов, характерные черты, языковые особенности текстов разных жанров и стилей; формулировка вопросов и идей, передача содержания текстов; разные виды чтения, в том числе просмотровое чтение, чтение с составлением плана, конспектов;

3) письмо: разные виды плана, в том числе цитатный; изложение содержания текстов; написание текстов-описаний, текстов-повествований соответствующих стилей (80-100 слов) с опорой на план, вопросы; корректировка и редакция имеющихся недочетов в тексте;

4) соблюдение речевых норм: орфографические нормы, стилистически окрашенные слова, аббревиатура, морфологические средства связи (союзы и союзные слова) в сложных предложениях, знаки препинания в сложных предложениях разных видов;

5) коррекционная работа: восприятие на слух и слухо-зрительно учебного материала урока; выделение паузы, начало и конец предложений; словесное ударение, нормы орфоэпии; сложные предложения, модели предложений различных синтаксических конструкций; систематизация частей речи, самостоятельная работа со словарями, интернет-ресурсами; оценка качества собственного и чужого высказывания (выразительность, эмоциональность, членораздельность); контроль с помощью учителя и самостоятельно частоты и целесообразности применения дактильной и жестовой речи в различных видах речевой деятельности.

35. Цели обучения в Программе содержат кодировку. Первое число кода обозначает класс, второе и третье числа – раздел и подраздел Программы, четвертое число показывает нумерацию учебной цели в данном подразделе. Например, в кодировке 7.2.1.1 "7" – класс, "2.1" – раздел и подраздел, "1" – нумерация учебной цели.

36. Ожидаемые результаты по целям обучения:

1) раздел 1 "Слушание и говорение":

таблица 1

Подразделы	Цели обучения				
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс
1.1 Понимание устной речи	5.1.1.1 понимать устную речь, визуальный материал (при помощи учителя)	6.1.1.1 понимать устную речь, визуальный материал (при помощи учителя) определяя главную информацию	7.1.1.1 понимать устную речь, визуальный материал (при помощи учителя), задавать уточняющие вопросы для выяснения смысла отдельных высказываний, извлекая главную информацию	8.1.1.1 понимать устную речь, извлекая главную и второстепенную информацию	9.1.1.1 понимать устную речь, определяя известную и неизвестную информацию
1.2 Определение основной мысли	5.1.2.1 определять тему, опираясь на вопросы при помощи учителя	6.1.2.1 определять тему и основную мысль, опираясь на вопросы при помощи учителя	7.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на вопросы	8.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на ключевые слова, словосочетания	9.1.2.1 определять основную мысль на основе структуры текста
1.3	5.1.3.1	6.1.3.1	7.1.3.1	8.1.3.1	9.1.3.1

Пере- ска- зыва- ние прос- луша- нног- о мате- риал- а	пересказывать содержание небольших текстов при помощи учителя, используя план, наводящие вопросы, опорные слова	пересказывать кратко основное содержание текста с опорой на план, вопросы, иллюстрации	пересказывать подробно, кратко, содержание текстов-повествований, текстов-описаний от 3-го лица	пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание текстов-повествований, текстов-описаний с изменением лица	пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание текстов-повествований, текстов-описаний с изменением лица
1.4 Учас- тие в диал- оге	5.1.4.1 участвовать в диалогическом опросе с опорой на вопросы и слова для справок при помощи учителя	6.1.4.1 участвовать в диалогическом опросе с опорой на вопросы и слова для справок	7.1.4.1 участвовать в диалогическом опросе с опорой на вопросы и слова для справок, меняя позицию "говорящий" на "слушающий" и учитывая возрастные особенности исполняемой роли	8.1.4.1 участвовать в диалоге по предложенной теме с опорой на вопросы	9.1.4.1 участвовать в диалогическом опросе по предложенной теме с опорой на вопросы
1.5 Оцен- и- ван- ие прос- луша- нног- о мате- риал- а	5.1.5.1 оценивать звучащую речь с позиции "понял(а)/не понял(а)"	6.1.5.1 оценивать звучащую речь с позиции "понял(а)/не понял(а)", "нравится / не нравится"	7.1.5.1 оценивать звучащую речь с позиции "понял(а)/не понял(а)", "нравится / не нравится", "правильно/неправильно"	8.1.5.1 оценивать звучащую речь с позиции "понял(а)/не понял(а)", "нравится / не нравится", "правильно/неправильно", аргументируя свою позицию	9.1.5.1 оценивать звучащую речь с позиции "понял(а)/не понял(а)", "нравится / не нравится", "правильно/неправильно", аргументируя свою позицию

2) раздел 2 "Чтение":

таблица 2

Подраз- делы	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
2.2	5.2.1.1	6.2.1.1	7.2.1.1	8.2.1.1	9.2.1.1	10.2.1.1

Понимание содержания текста	понимать основное содержание небольшого прочитанного текста при помощи учителя	понимать основное содержание сплошных и несплошных текстов, определяя тему при помощи учителя	понимать основное содержание сплошных и несплошных текстов	понимать основное содержание сплошных и несплошных текстов, извлекая главную информацию	понимать основное содержание сплошных и несплошных текстов, извлекая главную и второстепенную информацию	
2.2 Выявление структурных частей текста и определение основной мысли	5.2.2.1 определять структуру текста (делить на части при помощи учителя)	6.2.2.1 определять структуру текста (делить на части, озаглавливать их, определяя основную мысль при помощи учителя)	7.2.2.1 определять основную мысль, выявляя структурные части и объясняя смысл построения текста	8.2.2.1 выявлять структурные части и их элементы (предложения, абзацы), раскрывающие основную мысль	9.2.2.1 выявлять особенности структуры текста, раскрывающие основную мысль	1 в о р т п о
2.3 Определение типов и стилей текстов	5.2.3.1 определять типы текстов по структуре и основным признакам (рассказ, стихотворение, письмо)	6.2.3.1 определять виды делового письма: записка, расписка, заявление, объявление с опорой на план	7.2.3.1 определять и различать типы текстов: описание, повествование, рассуждение	8.2.3.1 определять стили речи: разговорный, публицистический, официально-деловой, научный художественный стили	9.2.3.1 определять характерные черты и жанровые особенности публицистического, разговорного, научного, официально-делового стилей (статья, интервью, характеристика, биография, автобиография, реферат, доклад, комментарии в чате, форуме)	1 о т х ч о т ж
2.4 Формулирование	5.2.4.1 формулировать вопросы к предложению	6.2.4.1 формулировать вопросы к небольшому	7.2.4.1 формулировать вопросы к	8.2.4.1 формулировать вопросы к тексту при	9.2.4.1 формулировать вопросы и собственные идеи на основе прочитанного текста	1 ф в п

вопросо в	по образцу, вопросной схеме, иллюстрации при помощи учителя	тексту по образцу, вопросной схеме, иллюстрации при помощи учителя	небольшом у тексту по образцу при помощи учителя	помощи учителя		
2.5	5.2.5.1	6.2.5.1	7.2.5.1	8.2.5.1	9.2.5.1	
Использование разных видов чтения	использовать комментированный вид чтения	использовать комментированный вид чтения	использовать ознакомительный и комментированный виды чтения	использовать разные виды чтения, в том числе поисковое	использовать разные виды чтения, в том числе изучающее	

3) раздел 3 "Письмо":

таблица 3

Под раз дел ы	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
3.1	5.3.1.1	6.3.1.1	7.3.1.1	8.3.1.1	9.3.1.1	10.3.1.1
Составление плана	составлять простой план при помощи учителя	составлять простой план	составлять простой и сложный план	составлять простой и сложный план, собирать материал к творческой работе в соответствии с планом	составлять простой цитатный план, собирать материал к творческой работе в соответствии с планом	составлять простой цитатный план, собирать материал к творческой работе в соответствии с планом
3.2	5.3.2.1	6.3.2.1	7.3.2.1	8.3.2.1	9.3.2.1	10.3.2.1
Изложение содержания текста с опорой на план, вопросы,	излагать основное содержание текста с опорой на план, вопросы,	излагать кратко основное содержание текста с опорой на план, вопросы, иллюстрации	излагать подробно, кратко, содержание текстов от 3-го лица	излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов с изменением лица	излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов смешанного типа с изменением лица	излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов смешанного типа с изменением лица

про чит анн ого мат ери ала	иллюстра ции при помощи учителя					
3.3	5.3.3.1 писать небольш е связные тексты с опорой на план, вопросы, иллюстра ции, слова для справок с помощью учителя (30-50 слов)	6.3.3.1 писать тексты- повествование (письмо, рассказ) с опорой на план, вопросы, иллюстрации, слова для справок (40-60 слов)	7.3.3.1 писать тексты- описание, повествование; сказка, рассказ, заметка) с опорой на план, вопросы, иллюстрации, слова для справок (50-70 слов)	8.3.3.1 писать тексты- описание с элементами повествования, тексты официально-делового стиля (объяснительная записка, расписка, письмо) с опорой на план, вопросы (60-80 слов)	9.3.3.1 писать тексты- повествование с элементами описания, тексты официально- делового, разговорного стилей (характеристика, биография, автобиография, реферат, комментарии в чате) с опорой на план, вопросы (70-90 слов)	1
3.4	5.3.4.1 корректир овать деформир ованные предложе ния/ тексты, исправляя порядок слов в предложе нии/ предложе ний в тексте	6.3.4.1 корректировать текст, исправляя орфографические ошибки с помощью словаря	7.3.4.1 корректировать текст, исправляя орфографические и пунктуационные ошибки с помощью словаря	8.3.4.1 корректировать текст, исправляя смысловые недочеты; редактировать текст, изменяя структуру отдельных предложений	9.3.4.1 корректировать и редактировать текст, исправляя смысловые недочеты	1

4) раздел 4 "Соблюдение речевых норм":

таблица 4

Под раз дел ы	Цели обучения				
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс
4.1 Соб люд ени е орф огра фич еск их нор м	5.4.1.1 правильно писать заглавные буквы в именах существительных собственных, окончания имен существительных в именительном и косвенных падежах, части слова;	6.4.1.1 правильно писать гласные и согласные в корне слова, гласные после шипящих и "Ц, НЕ" с именами существительными, прилагательными, а также окончания в разных частях речи	7.4.1.1	8.4.1.1	9.4.1.1
	5.4.1.2 употреблять однокоренные слова в роли различных членов предложения; выделять корень в родственных словах, группировать однокоренные слова;	6.4.1.2 уметь членить слова на слоги, знать основные особенности русского ударения 6.4.1.3 подбирать однокоренные слова, находить в них сходство по смыслу и выделять корень, окончание, приставку, суффикс	правильно писать сложные имена числительные; слитно и раздельно "НЕ" и "НИ" в отрицательных местоимениях; слитно, раздельно и через дефис наречия, суффиксы глаголов; "НЕ" с разными частями речи;	правильно писать "НЕ" с разными частями речи, суффиксы в особых формах глагола, самостоятельны е и служебные части речи.	правильно писа омонимичные самостоятельны служебные част речи
4.2	5.4.2.1	6.4.2.1	7.4.2.1	8.4.2.1	9.4.2.1
Соб люд ени е	использовать правильно связь слов в словосочетаниях;	использовать правильно именные части речи, согласовывая слова в	использовать правильно падежные формы числительных, местоимений; образовывать степени	использовать правильно глагол и его формы,	использовать правильно спосо выражения главных и

грамматических норм	согласовывая имена существительные и прилагательные в роде, числе и падеже;				
	5.4.2.2				
	образовывать полную и краткую форму прилагательных; различать морфологические признаки и категории прилагательного;	роде, числе и падеже	сравнения наречий в соответствии с нормой; определять спряжение и наклонения глаголов;	служебные части речи; соблюдать нормы глагольного управления	второстепенных членов предложения, однородные члены предложения, обособленные члены предложения, обращения, вводные слова, вставные конструкции
	5.4.2.3				
	различать глаголы совершенного и несовершенного вида, образовывать видовые пары; определять время глагола, образовывать глаголы настоящего, прошедшего и будущего времени;				
4.3	5.4.3.1	6.4.3.1	7.4.3.1	8.4.3.1	9.4.3.1
Соблюдение пунктуационных	использовать знаки препинания в предложениях различных по	использовать знаки препинания в простых и сложных предложениях разных видов	использовать знаки препинания в предложениях в соответствии с изученными пунктуационными правилами	использовать знаки препинания в предложениях, осложненных	использовать знаки препинания в простых осложненных предложениях

цели высказывания, при однородных членах, обращениях, между простыми предложениями в составе сложного предложения;					
5.4.4.2					
выделять в предложении словосочетания, определять главное и зависимое слова; главные и второстепенные члены предложения;				причастными и деепричастными оборотами	обособленных членах предложения, обращениях, вводных словах вставных конструкциях, цитировании, прямой и косвенной речи

5) раздел 5 "Коррекционная работа":

таблица 5

Подраз делы	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
5.1		6.5.1.1	7.5.1.1	8.5.1.1	9.5.1.1	10.5.1.1
Коррек ция и развит ие слухов ого и слухо- зритель ного воспри ятия	5.5.1.1	воспринимать слухо-зрительно речевой материал, относящийся к организации учебной деятельности и к изучению программного материала учащихся;	воспринимать на слух и слухо- зрительно и воспроизводить организационны й материал урока	воспринимать на слух и слухо- зрительно и воспроизводить организационны й и терминологичес кий материал урока;	воспринимать на слух и слухо-зрительно и воспроизводить организационный и терминологический материал урока; определять паузы, начало и конец предложений;	воспри и слухо воспрог организ термин матери опреде начало предло словес
	воспринимать слухо-зрительно речевой материал, относящийся к организации учебной деятельности		7.5.1.2 оценка	8.5.1.2	9.5.1.2	

		6.5.1.2	оценка результатов контактов со слышащими и неслышащими	результатов контактов со слышащими и неслышащими, выделение проблем и определение способов их решения	оценка качества высказывания (выразительность, эмоциональность, членораздельность)	самооценка результатов контактов со слышащими и неслышащими, выделение проблем и определение способов их решения; оценка качества собственного и чужого высказывания (выразительность, эмоциональность, членораздельность)	10.5.1.2	оценка собственного высказывания (выразительность, эмоциональность, членораздельность)				
5.2	5.5.2.1	6.5.2.1	7.5.2.1	8.5.2.1	9.5.2.1	10.5.2.1	составлять словосочетания, строить предложения, дифференцировать предложения по интонационному оформлению;	различать звуковой, звукобуквенный, слоговой состав слова;	определять основные морфологические и синтаксические признаки частей речи (имени числительного, местоимения, глагола, наречия);	определять основные морфологические и синтаксические признаки особых форм глагола	устанавливать связь между главными и второстепенными членами предложения;	строить предложения, выделяя в них основные и второстепенные члены предложения; различать синтаксические конструкции
Коррекция и развитие устной и письменной речи	5.5.2.2	6.5.2.2	7.5.2.2	(причастия, деепричастия);	9.5.2.2	10.5.2.2	согласовывать существительные с прилагательными и глаголами;	обогащать словарь на лексико-грамматическом материале;	обогащать словарь путём систематизации значений имен числительных, местоимений, глаголов, наречий;	8.5.2.2	строить простые предложения, выделять модели простых предложений различных синтаксических конструкций (односоставных, двусоставных, осложненных);	обогащать словарь на материале слов из разных частей речи (имен существительных, прилагательных, глаголов);
	5.5.2.3	6.5.2.3	7.5.2.3	определять основные признаки служебных частей речи;	9.5.2.3	10.5.2.3	обогащать свой словарь на материале слов из разных частей речи (имен существительных, прилагательных, глаголов);	обогащать свой словарь на материале слов из разных частей речи (имен существительных, прилагательных, глаголов);	обогащать свой словарь на материале слов из разных частей речи (имен существительных, прилагательных, глаголов);	8.5.2.3	использовать словарь на материале слов из разных частей речи;	контролировать частоту использования слов учителя и самостоятельно частоты и
		6.5.2.3	7.5.2.3	обогащать свой словарь на материале слов из разных частей речи;	9.5.2.4	10.5.2.4	обогащать свой словарь на материале слов из разных частей речи (имен существительных, прилагательных, глаголов);	обогащать свой словарь на материале слов из разных частей речи (имен существительных, прилагательных, глаголов);	обогащать свой словарь на материале слов из разных частей речи (имен существительных, прилагательных, глаголов);	8.5.2.3	использовать словарь на материале слов из разных частей речи;	контролировать частоту использования слов учителя и самостоятельно частоты и
		6.5.2.3	7.5.2.3	обогащать свой словарь на материале слов из разных частей речи;	9.5.2.4	10.5.2.4	обогащать свой словарь на материале слов из разных частей речи (имен существительных, прилагательных, глаголов);	обогащать свой словарь на материале слов из разных частей речи (имен существительных, прилагательных, глаголов);	обогащать свой словарь на материале слов из разных частей речи (имен существительных, прилагательных, глаголов);	8.5.2.3	использовать словарь на материале слов из разных частей речи;	контролировать частоту использования слов учителя и самостоятельно частоты и

	5.5.2.4			8.5.2.4		
	контроль с помощью учителя частоты и целесообразности применения дактильной и жестовой речи в различных видах речевой деятельности	контроль с помощью учителя и самостоятельно частоты и целесообразности и применения дактильной и жестовой речи в различных видах речевой деятельности	целесообразности и применения дактильной и жестовой речи в различных видах речевой деятельности	контроль с помощью учителя и самостоятельно частоты и целесообразности и применения дактильной и жестовой речи в различных видах речевой деятельности	целесообразности применения дактильной и жестовой речи в различных видах речевой деятельности	

37. Настоящая Программа реализуется на основе Долгосрочного плана к Типовой учебной программе по учебному предмету "Русский язык" для обучающихся с нарушением слуха (неслышащие) 5-10 классов уровня основного среднего образования по обновленному содержанию согласно приложению к настоящей Программе. В долгосрочном плане обозначен объем учебных целей реализуемых в каждом разделе.

38. Распределение часов на изучение раздела и тем предоставляется на усмотрение учителя.

Приложение

к Типовой учебной прог

по учебному предм

"Русский язык" для 5-10

уровня основного сред

образования по обновле

содержанию

Долгосрочный план по реализации Типовой учебной программы по учебному предмету "Русский язык" для обучающихся с нарушением слуха (неслышащие) 5-10 классов уровня основного среднего образования по обновленному содержанию

1) 5 класс:

таблица 1

Тема	Лексико-грамматический материал	Виды речевой деятельности	Цели обучения
1 четверть			
Моя Родина – Казахстан	Повторение изученного в 4 классе.	Слушание и говорение	5.1.1.1 понимать устную речь, визуальный материал с помощью учителя;
	Синтаксис и пунктуация.		
	Словосочетание.	Чтение	5.2.1.1 понимать основное содержание нехудожественного прочитанного текста при помощи учителя;
	Главное и зависимое слово в словосочетании.	Письмо	5.3.1.1 составлять простой план (при помощи учителя);
	Предложение.		5.3.2.1 излагать основное содержание текста по плану, вопросы, иллюстрации (при помощи учителя);
	Грамматическая основа предложения.	Соблюдение речевых норм	5.4.4.1 использовать знаки препинания в предложениях различных по цели высказывания, при обращении, членах, обращениях, между простыми предложениями в составе сложного предложения;
	Предложения повествовательные, вопросительные, побудительные. Восклицательные предложения. Знаки препинания в конце предложения.		5.4.4.2 выделять в предложении словосочетания, определять главное и зависимое слова; выделять второстепенные члены предложения;
	Главные члены предложения. Второстепенные члены предложения.	Коммуникативная работа	5.5.1.1 воспринимать слухово-зрительно речь, относящуюся к организации учебной деятельности учащихся с помощью стационарной аппаратуры и индивидуальных слуховых аппаратов;
	Нераспространенное и распространенное, односоставное и двусоставное предложения.		5.5.2.1 составлять словосочетания, строить предложения, дифференцировать предложения по интонации и оформлению;

Человеческие ценности	Предложения с однородными членами.	Чтение	5.2.2.1 определять структуру текста (делить текст на части) с помощью учителя;
	Обобщающее слово при однородных членах.		5.2.5.1 использовать комментированный текст
	Обращение.	Письмо	5.3.2.1 излагать основное содержание текста по плану, вопросам, иллюстрациям (при необходимости)
	Знаки препинания при обращении.	Соблюдение речевых норм	5.4.4.1 использовать знаки препинания в предложениях различных по цели высказывания, при однородных членах, обращениях, между простыми предложениями в составе сложного предложения, при прямой речи
	Сложные предложения.	Коррекционная работа	5.5.1.1 воспринимать слухозрительно речь, относящуюся к организации учебной деятельности учащихся с помощью стационарной аппаратуры и индивидуальных слуховых аппаратов;
	Прямая речь.		5.5.2.1 составлять словосочетания, строить предложения, дифференцировать предложения по интонации, оформлению;
	Понятие о диалоге.		
2 четверть			
Культурное наследие	Связь слов в предложении. Согласование.	Слушание и говорение	5.1.1.1 понимать устную речь, визуальный текст с помощью учителя;
			5.1.3.1 пересказывать содержание небольшого текста с помощью учителя, используя план, наводящие вопросы, опорные слова;
		Чтение	5.2.1.1 понимать основное содержание небольшого прочитанного текста при помощи учителя;

			5.3.2.1 излагать основное содержание текста по плану, вопросы, иллюстрации (при помощи учителя)
		Письмо	5.3.3.1 писать небольшие связные тексты (описание, повествование, рассуждение) по плану, вопросам, иллюстрациям, словам для справок (при помощи учителя) (30-50 слов)
		Соблюдение речевых норм	5.4.3.1 использовать правильно связь слов в словосочетаниях, согласовывая имена существительные и прилагательные в роде, числе и падеже;
Мир профессий	Управление. Примыкание. Связь слов в предложении – обобщение.	Коррекционная работа	5.5.3.1 уметь сосредотачивать внимание на материале, данном на классной доске; 5.5.2.2 согласовывать существительные с прилагательными и глаголами; 5.5.2.4 контроль с помощью учителя частотности и целесообразности применения тактильных средств речи в различных видах речевой деятельности
		Слушание и говорение	5.1.1.1 понимать устную речь, визуальный материал с помощью учителя; 5.1.4.1 участвовать в диалоге-расспросе с учителем, задавая вопросы и слова для справок (при помощи учителя)
		Чтение	5.2.1.1 понимать основное содержание небольшого по объему прочитанного текста при помощи учителя;
		Письмо	5.3.2.1 излагать основное содержание текста по плану, вопросы, иллюстрации (при помощи учителя)
		Соблюдение речевых норм	5.4.3.1 использовать правильно связь слов в словосочетаниях, согласовывая имена существительные и прилагательные в роде, числе и падеже;

		ден ие реч евы х нор м	и прилагательные в роде, числе и падеже;
		Кор рек цио нна я раб ота	5.5.3.1 уметь сосредотачивать внимание на материале, данном на классной доске; 5.5.2.2 согласовывать существительные с прилагательными и глаголами;

3 четверть

Природ ные явлени я	Состав слова. Знаменательные части слова. Однокоренные слова.	Слу ша ние и гов оре ние	5.1.1.1 понимать устную речь, визуальный помощи учителя; 5.1.5.1 оценивать звучащую речь с позиции понял(а)";
	Морфология.		
	Самостоятельные и служебные части речи.	Чте ние	5.2.2.1 определять структуру текста (делить помощи учителя; 5.2.3.1 определять типы текстов по структур признакам (рассказ, стихотворение, письмо
	Имя существительное.		
	Имя существительное как часть речи (общее значение).	Пис ьмо	5.3.3.1 писать небольшие связные тексты с план, вопросы, иллюстрации, слова для с помощью учителя (30-50 слов);
	Существительные одушевленные и неодушевленные, собственные и нарицательные.	Соб лю ден ие реч евы х нор м	5.4.1.1 правильно писать заглавные буквы существительных собственных, окончания существительных в именительном и косве части слова; 5.4.1.2 употреблять однокоренные слова в членов предложения; выделять корень в р словах, группировать однокоренные слова
	Большая буква в именах собственных. Грамматические значения (морфологические признаки) существительного: род, число, падеж. Имена существительные, имеющие форму только единственного или только множественного числа	Кор рек цио	5.5.1.1 воспринимать слухо-зрительно рече относящийся к организации учебной деяте обучающихся с помощью стационарной аг

			индивидуальных слуховых аппаратов;
			5.5.2.3 обогащать словарь на материале слуховых частей речи (имен существительных, прилагательных, глаголов);
			5.5.2.4 контроль с помощью учителя частоты и целесообразности применения тактильных средств речи в различных видах речевой деятельности;
			5.1.1.1 понимать устную речь, визуальный материал при помощи учителя;
Охрана окружающей среды	Имя существительное в роли подлежащего в именительном падеже.	Слушание и говорение	5.1.3.1 пересказывать содержание небольших текстов при помощи учителя, используя план, наводящие опорные слова;
		Чтение	5.2.4.1 формулировать вопросы к предложению, образцу, вопросной схеме, иллюстрации (по тексту учителя);
		Письмо	5.3.4.1 корректировать деформированные предложения, тексты, исправляя порядок слов в предложении, предложений в тексте;
		Соблюдение речевых норм	5.4.1.1 правильно писать заглавные буквы в именах существительных собственных, окончаниях существительных в именительном и косвенных падежах части слова;
		Коррекция речи	5.5.2.3 обогащать словарь на материале слуховых частей речи (имен существительных, прилагательных, глаголов);
	Имя существительное в родительном, дательном, винительном, творительном, предложном падежах в роли дополнения и обстоятельства.		5.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования и понимать устную речь, визуальный материал при помощи учителя;

		гов оре ние	5.1.2.1 определять тему, опираясь на вопро учителя;
Путеше ствие в космос	Склонение существительных. Правописание гласных в падежных окончаниях существительных (в том числе на "- ия, -ий, -ие"). Правописание "о, е" после шипящих в окончаниях существительных. Морфологический разбор имени существительного	Чте ние	5.2.5.1 использовать комментированный в
		Пис ьмо	5.3.2.1 излагать основное содержание текс план, вопросы, иллюстрации (при помощи
		Соб лю ден ие реч евы х нор м	5.4.1.1 правильно писать заглавные буквы существительных собственных, окончания существительных в именительном и косве части слова;
		Кор рек цио нна я раб ота	5.5.2.3 обогащать словарь на материале сл частей речи (имҀн существительных, прил глаголов);
		Кор рек цио нна я раб ота	5.5.2.3 обогащать словарь на материале сл частей речи (имҀн существительных, прил глаголов);
4 четверть			
Чудеса света	Имя прилагательное.	Слу ша ние и гов оре ние	5.1.1.1 слушать с применением звукоусили аппаратуры индивидуального и коллектив пользования и понимать устную речь, виз материал при помощи учителя;
	Имя прилагательное как часть речи (общее значение, морфологические признаки).		
	Полные и краткие прилагательные.	Чте ние	5.2.4.1 формулировать вопросы к предложе образцу, вопросной схеме, иллюстрации (п учителя);
	Изменение прилагательных по родам, числам, падежам.		

	Правописание гласных в падежных окончаниях полных и кратких прилагательных с основой на шипящую. Морфологический разбор имени прилагательного.	Письмо	5.3.2.1 излагать основное содержание текста по плану, вопросы, иллюстрации (при помощи учителя); 5.3.3.1 писать небольшие связные тексты с опорой на план, вопросы, иллюстрации, слова для справок (при помощи учителя)(30-50 слов);
		Соблюдение орфографии	5.4.3.2 образовывать полную и краткую форму прилагательных; различать морфологические категории прилагательного;
		Коррекционная работа	5.5.1.1 воспринимать слухозрительно речь, относящуюся к организации учебной деятельности учащихся с помощью стационарной аппаратуры и индивидуальных слуховых аппаратов; 5.5.2.4 контроль с помощью учителя частотности и целесообразности применения тактильных средств речи в различных видах речевой деятельности; 5.5.3.3 владеть элементами мыслительных операций: сравнения, анализа (распознавать части слова, морфологические и синтаксические признаки прилагательных);
		Слушание и говорение	5.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования и понимать устную речь, визуальный материал при помощи учителя; 5.1.4.1 участвовать в диалоге-расспросе с учителем по вопросам и слова для справок (при помощи учителя);
Каникулы и отдых	Глагол. Глагол как часть речи. Начальная форма глагола. Глаголы совершенного и несовершенного вида. Видовые пары глаголов.	Чтение	5.2.5.1 использовать комментированный текст
		Письмо	5.3.3.1 писать небольшие связные тексты с опорой на план, вопросы, иллюстрации, слова для справок (при помощи учителя)(30-50 слов);

	Чередование гласных е-и в корне глагола.	Соблюдение	
	Время глагола. Настоящее время глагола.		
	Прошедшее время глагола.		
	Будущее время глагола.	Коррекционная работа	5.5.1.1 воспринимать слухо-зрительно речь относящийся к организации учебной деятельности учащихся с помощью стационарной аппаратуры и индивидуальных слуховых аппаратов; 5.5.2.2 согласовывать существительные с прилагательными и глаголами;
	Морфологический разбор глагола.		
	Повторение и обобщение изученного материала за учебный год		

2) 6 класс:

таблица 2

Тема	Лексико-грамматический материал	Виды речевой деятельности	Цели обучения
1 четверть			
Культура: язык и общение	Повторение изученного в 5-м классе. Фонетика, графика, орфография, орфоэпия. Звуки и буквы. Алфавит. Гласные и согласные звуки. Звонкие и глухие согласные, их правописание. Твёрдые и мягкие согласные, их правописание. Двойная роль букв	Слушание и говорение	6.1.1.1 понимать устную речь, визуальный материал (с помощью учителя), определяя главную информацию; 6.1.5.1 оценивать звучащую речь с позиции "понял(а)", "нравится /не нравится";

		н	
		Чт ен ие	6.2.5.1 использовать комментированный вид чтения
		П ис ь м о	6.3.1.1 составлять простой план; 6.3.4.1 корректировать текст, исправляя орфографические ошибки с помощью словаря;
		Со бл ю де н ие ре че в ы х но р м	6.4.1.1 правильно писать гласные и согласные в словах, имеющих гласные после шипящих и "Ц, НЕ" с именами существительными, прилагательными, а также в разных частях речи – знать звуки речи, гласные и согласные твёрдые и мягкие, звонкие и глухие; обозначение звонких и глухих согласных на письме; фонетический разбор слова;
		Ко рр ек ц ио н на я ра бо та	6.5.1.1 воспринимать слуховую – зрительно речевой материал, относящийся к организации учебной деятельности, к изучению программного материала учащимися с помощью стационарной аппаратуры или индивидуальных устройств; 6.5.2.1 различать звуковую, звукобуквенную, слуховую речь; 6.5.1.2 оценка результатов контактов со слышащими и неслышащими;
Мир вокруг нас: транспорт и	Ударение в русском языке. Орфоэпия. Слог. Типы слогов в русском языке.	С лу ш ан ие и го	6.1.1.1 понимать устную речь, визуальный материал (при помощи учителя), определяя главную информацию; 6.1.2.1 определять тему и основную мысль, опираясь на вопросы при помощи учителя;

инфраструктура		во ре н ие	
		Чт	6.2.2.1 определять структуру текста (делить на ч ен озаглавливать их, определяя основную мысль ие учителя);
		П ис ь м о	6.3.2.1 излагать кратко основное содержание те на план, вопросы, иллюстрации;
		Со бл ю де н ие ре че в ы х но р м	6.4.1.2 уметь членить слова на слоги, знать осн особенности русского ударения;
		Ко рр ек ц ио н на я ра бо та	6.5.2.1 различать звуковой, звукобуквенный, сл слова; 6.5.2.2 обогащать словарь на лексико-граммати материале; 6.5.2.3 контроль с помощью учителя и самостоя и целесообразности применения дактильной и в различных видах речевой деятельности;
2 четверть			
Жизн енны е ценн ости	Лексика и фразеология. Слово и его лексическое значение.	С лу ш ан ие	6.1.1.1 понимать устную речь, визуальный мате помощи учителя), определяя главную информа 6.1.3.1 пересказывать кратко основное содержа

		и го во ре н ие	опорой на план, вопросы, иллюстрации;
		Чт ен ие	6.2.4.1 формулировать вопросы к небольшому т образцу, вопросной схеме, иллюстрации при по
		П ис ь м о	6.3.3.1 писать тексты-повествование (письмо, р опорой на план, вопросы, иллюстрации, слова (40-60 слов)
		Со бл ю де н ие ре че в ы х но р м	6.4.2.1 использовать правильно именные части согласовывая слова в роде, числе и падеже;
	Однозначные и многозначные слова. Прямое и переносное значение слов.	Ко рр ек ц ио н на я ра бо та	6.5.1.1 воспринимать слухо-зрительно речевой относящийся к организации учебной деятельно изучению программного материала учащихся с стационарной аппаратуры или индивидуальных аппаратов; 6.5.2.2 обогащать словарь на лексико-граммати материале; 6.5.2.3 контроль с помощью учителя и самостоя и целесообразности применения дактильной и в различных видах речевой деятельности;
Мир проф	Омонимы. Синонимы. Антонимы. Паронимы. Общеупотребительные слова. Диалектные слова.	С лу	6.1.1.1 понимать устную речь, визуальный мате помощи учителя), определяя главную информа

эссе й	Профессиональные слова. Заимствованные слова. Устаревшие слова. Неологизмы. Фразеологизмы.	ш ан ие и го во ре н ие	6.1.5.1 оценивать звучащую речь с позиции "понял(а)", "нравится/не нравится"
		Чт ен ие	6.2.5.1 использовать комментированный вид чтения; 6.2.2.1 определять структуру текста (делить на части, озаглавливать их, определяя основную мысль учителя);
		П ис ь м о	6.3.1.1 составлять простой план; 6.3.3.1 писать тексты-повествование(письмо, рассказ) опорой на план, вопросы, иллюстрации, слова (40-60 слов);
		Со бл ю де н ие ре че в ы х но р м	6.4.2.1 использовать правильно именные части речи, согласовывая слова в роде, числе и падеже; 6.4.3.1 использовать знаки препинания в простых предложениях разных видов;

		Ко рр ек ц ио н на я ра бо та	6.5.1.1 воспринимать слухо-зрительно речевой относящийся к организации учебной деятельности изучению программного материала учащихся с стационарной аппаратуры или индивидуальными аппаратами; 6.5.2.2 обогащать словарь на лексико-грамматическом материале; 6.5.1.2 оценка результатов контактов со слышащими и неслышащими;
3 четверть			
Мир фантазий	Словообразование. Орфография. Однокоренные слова и формы одного и того же слова. Окончание. Корень. Суффикс. Приставка.	С лу ш ан ие и го во ре н ие Чт ен ие П ис ь м о Со бл ю де н ие ре че в ы	6.1.1.1 понимать устную речь, визуальный материал (с помощью учителя), определяя главную информацию; 6.1.4.1 участвовать в диалоге-расспросе с опорой на слова для справок; 6.2.1.1 понимать основное содержание сплошных и несплошных текстов, определяя тему при помощи заголовка; 6.3.3.1 писать тексты-повествование (письмо, рассказ) с опорой на план, вопросы, иллюстрации, слова для справок(40-60 слов); 6.4.1.3 подбирать однокоренные слова, находить сходство по смыслу и выделять корень, окончание, суффикс;

		х но р м	
		Ко рр ек ц ио н на я ра бо та	6.5.2.2 обогащать словарь на лексико-грамматическом материале; 6.5.2.3 контроль с помощью учителя и самостоятельной и целесообразности применения дикторской и в различных видах речевой деятельности;
Жив ые орган измы : расте ния	Чередование звуков в корне слова. Правописание гласных и согласных в приставках. Беглые гласные. Буквы "з и с" на конце приставок. Буква ы после приставок. Правописание приставок "пре-, при-". Чередование "а-о" в корне слова. Чередование "е-и" в корне слова. Способы образования слов в русском языке.	С лу ш ан ие и го во ре н ие	6.1.1.1 понимать устную речь, визуальный материал (с помощью учителя), определяя главную информацию; 6.1.2.1 определять тему и основную мысль, опираясь на вопросы при помощи учителя;
		Чт ен ие	6.2.1.1 понимать основное содержание сплошных и несплошных текстов, определяя тему при помощи учителя; 6.2.3.1 определять виды делового письма: заявление, объявление с опорой на план;
		П ис ь м о	6.3.4.1 корректировать текст, исправляя орфографические ошибки с помощью словаря;
		Со бл ю де н ие ре че	6.4.1.1 правильно писать гласные и согласные в словах, где гласные после шипящих и Ц, НЕ с именами существительными, прилагательными, а также в разных частях речи - правильно писать гласные в корне слова и в приставках;

		В ы х но р м	
		Ко рр ек ц ио н на я ра бо та	6.5.2.2 обогащать словарь на лексико-грамматическом материале; 6.5.2.3 контроль с помощью учителя и самостоятельного и целесообразности применения дактильной и слуховой речи в различных видах речевой деятельности;
Астро номи я: звез ды и созве здия	Морфология.	С лу ш ан ие и го во ре н ие	6.1.1.1 понимать устную речь, визуальный материал (с помощью учителя), определяя главную информацию;
	Самостоятельные части речи.		
	Имя существительное.		
	Общее понятие о существительном. Повторение изученного в 5 классе.	Чт ен ие	6.2.1.1 понимать основное содержание сплошных и несплошных текстов, определяя тему при помощи учителя); 6.2.2.1 определять структуру текста (делить на части, озаглавливать их, определяя основную мысль текста с помощью учителя);
	Существительные общего рода.	П ис ь м о	6.3.2.1 излагать кратко основное содержание текста по плану, вопросы, иллюстрации; 6.3.4.1 корректировать текст, исправляя орфографические ошибки с помощью словаря;
	Разносклоняемые и несклоняемые существительные. Словообразование имен существительных. Правописание суффиксов имен существительных. Правописание не с именами существительными.	Со бл ю де	6.4.2.1 использовать правильно именные части речи, согласовывая слова в роде, числе и падеже;
	Правописание сложных имен существительных.		
	Морфологический разбор имен существительных.		

		н ие	
		ре че в ы х но р м	6.4.2.2 иметь понятие о разносклоняемых и несуществительных, о существительных общего рода в именах существительных;
		Ко рр ек ц ио н на я ра бо та	6.5.1.1 воспринимать слухо-зрительно речевой материал, относящийся к организации учебной деятельности, к изучению программного материала учащихся с помощью стационарной аппаратуры или индивидуальных аудиовизуальных аппаратов; 6.5.2.3 обогащать словарь на материале слов из речи (имен существительных); 6.5.2.3 контроль с помощью учителя и самостоятельный контроль и целесообразности применения тактильной и зрительной опоры в различных видах речевой деятельности;

4 четверть

	Имя прилагательное.	С лу ш ан ие и го во ре н ие	6.1.1.1 понимать устную речь, визуальный материал (с помощью учителя), определяя главную информацию;
	Общее понятие о прилагательном. Повторение изученного в 5 классе.		6.1.4.1 участвовать в диалоге-расспросе с опорой на слова для справок;
Чудеса света	Разряды имен прилагательных. Качественные имена прилагательные. Относительные имена прилагательные. Притяжательные имена прилагательные.		6.2.4.1 формулировать вопросы к небольшому тексту, образцу, вопросной схеме, иллюстрации при подготовке к чтению;
	Степени сравнения имен прилагательных. Сравнительная степень прилагательных, е-образование.	Чт ен ие	6.2.3.1 определять виды делового письма: заявление, объявление с опорой на план;
	Превосходная степень прилагательных, е-образование.	П ис	6.3.1.1 составлять простой план;

		ь м о	6.3.3.1 писать тексты-повествование(письмо, рапортом, опорой на план, вопросы, иллюстрации, слова (40-60 слов);
		Со бл ю де н ие	
		ре че в ы х но р м	6.4.2.1 использовать правильно именные части речи, согласовывая слова в роде, числе и падеже;
Кани кулы и отды х	Правописание не с прилагательными. Правописание "н и nn" в прилагательных. Дефисное и слитное написание сложных прилагательных. Морфологический разбор имени прилагательного.	Ко рр ек ц ио н	6.5.1.1 воспринимать слухо-зрительно речевой материал, относящийся к организации учебной деятельности, к изучению программного материала учащимися с помощью стационарной аппаратуры или индивидуальных аппаратов;
		на я ра бо та	6.5.2.3 обогащать словарь на материале слов из речи (именных и прилагательных); 6.5.1.2 оценка результатов контактов со слышащими и неслышащими;
		С лу ш ан ие и го во ре н ие	6.1.1.1 понимать устную речь, визуальный материал (с помощью учителя), определяя главную информацию;
		Чт ен ие	6.2.4.1 формулировать вопросы к небольшому тексту, образцу, вопросной схеме, иллюстрации при подготовке к уроку;

	Повторение и обобщение изученного за учебный год.	П ис ь м	6.3.3.1 писать тексты-повествование (письмо, р опорой на план, вопросы, иллюстрации, слова (40-60 слов);
			6.3.4.1 корректировать текст, исправляя орфогра
		Со бл ю де н ие	6.4.2.1 использовать правильно именные части согласовывая слова в роде, числе и падеже;
		ре че в ы х но р м	
		Ко рр ек ц ио н на я ра бо та	6.5.2.3 обогащать словарь на материале слов из речи (имѸн существительных, прилагательных,

3) 7 класс:

таблица 8

Тема	Лексико-грамматический материал	Вид ы реч ево й дея тел ьно	Цели обучения
------	---------------------------------	--	---------------

		сти	
1 четверть			
Путешествия и достопримечательности	Повторение изученного в 6 классе.	Слушание и говорение	7.1.1.1 понимать устную речь, визуальный материал (учителя), задавать уточняющие вопросы для выяснения отдельных высказываний, извлекая главную информацию;
		Чтение	7.2.1.1 понимать основное содержание сплошных и кратких текстов;
		Письмо	7.3.1.1 составлять простой и сложный план; 7.3.4.1 корректировать текст, исправляя орфографические и пунктуационные ошибки с помощью словаря;
	Общее значение, морфологические и словообразовательные признаки, синтаксическая роль.	Соблюдение речевых норм	7.4.1.1 правильно писать сложные имена числительные: отдельно не и ни в отрицательных местоимениях; отдельно и через дефис наречия, суффиксы глаголов, соединяющие разными частями речи;
	Лексико-грамматические разряды числительных (количественные, порядковые). Числительные простые, составные и сложные.		7.4.2.1 использовать правильно падежные формы числительных; образовывать степени сравнения наречий в соответствии с нормой, определять спряжение и наклон глаголов;
	Склонение количественных числительных и порядковых числительных.	Коррекционная работа	7.5.1.1 воспринимать на слух и слухо-зрительно и воспроизводить организационный материал урока с помощью стационарной аппаратуры или индивидуальных слуховых аппаратов;
	Склонение собирательных числительных.		7.5.2.2 обогащать словарь путём систематизации знаний о числительных; 7.5.1.2 оценка результатов контактов со слышащими и неслышащими, выделение проблем и определение путей решения;
Образ жизни и культура: древние цивилизации	Правописание падежных окончаний числительных.	Слушание и говорение	7.1.1.1 понимать устную речь, визуальный материал (учителя), задавать уточняющие вопросы для выяснения отдельных высказываний, извлекая главную информацию;
	Слитное и раздельное написание		

ии	числительных. Употребление числительных "двое, трое, оба, обе, полтора, полторы" в сочетании с существительными. Морфологический разбор имѸн числительных. Чтение и написание римских цифр.		Чте ние	7.2.2.1 определять основную мысль, выявляя структуру, объясняя смысл построения текста;		
				7.2.5.1 использовать ознакомительный и комментирующий типы чтения;		
				Пис ьмо	7.3.3.1 писать тексты-описание, повествование (сказка, заметка) с опорой на план, вопросы, иллюстрации, справочники (50-70 слов);	
					Соб лю ден ие реч евы х нор м	7.4.1.1 правильно писать сложные имена числительные, разделять "не и ни" в отрицательных местоимениях; разделять и через дефис наречия, суффиксы глаголов, образованных от разных частей речи;
						7.4.2.1 использовать правильно падежные формы числительных, местоимений; образовывать степени сравнения наречий в соответствии с нормой, определять спряжение и наклон глаголов;
			Кор рек цио нна я раб ота	7.5.2.1 определять основные морфологические и синтаксические признаки частей речи (имени числительного);		
				7.5.2.3 контроль с помощью учителя и самостоятельно целесообразности применения дактильной и жестовой речи в различных видах речевой деятельности;		
2 четверть						
Структура семьи и семейные ценности	Местоимение. Местоимение как часть речи. Общее значение, морфологические признаки и синтаксическая роль. Разряды местоимений. Личные местоимения. Возвратное местоимение себя. Вопросительные местоимения. Относительные местоимения. Неопределенные местоимения. Отрицательные местоимения.		Слу ша ние и гов оре ние	7.1.1.1 понимать устную речь, визуальный материал (картинки, аудиозаписи, видеофрагменты, презентации учителя), задавать уточняющие вопросы для выяснения смысла отдельных высказываний, извлекая главную информацию;		
				7.1.3.1 пересказывать подробно, кратко, содержание повествований, текстов-описаний от 3-го лица;		
				Чте ние	7.2.2.1 определять основную мысль, выявляя структуру, объясняя смысл построения текста;	
				Пис ьмо	7.3.4.1 корректировать текст, исправляя орфографические и пунктуационные ошибки с помощью словаря;	

	Притяжательные местоимения. Указательные местоимения. Определительные местоимения.		
		Соблюден ие речевых норм	7.4.1.1 правильно писать сложные имена числительные, не и ни в отрицательных местоимениях; с, со, с- раздельно и через дефис наречия, суффиксы глаголов, соединяющие разными частями речи; 7.4.2.1 использовать правильно падежные формы числительных, местоимений; образовывать степени сравнения наречий в соответствии с нормой, определять спряжение и наклон глаголов;
		Коррекционная работа	7.5.2.2 обогащать словарь путём систематизации знаний о местоимениях; 7.5.1.2 оценка результатов контактов со слышащими и неслышащими, выделение проблем и определение путей решения;
Традиции празднования Нового года в Казахстане и за рубежом	Слитное и раздельное написание не и ни в отрицательных местоимениях. Склонение местоимений. Морфологический разбор местоимения.	Слушание и говорение	7.1.1.1 понимать устную речь, визуальный материал (текст учителя), задавать уточняющие вопросы для выяснения смысла отдельных высказываний, извлекая главную информацию; 7.1.4.1 участвовать в диалоге-расспросе с опорой на текст, слова для справок, меняя позицию "говорящий" на "слушающий", учитывая возрастные особенности выполняемой роли;
		Чтение	7.2.3.1 определять и различать типы текстов: описание, повествование, рассуждение; 7.2.5.1 использовать ознакомительный и комментироческий типы чтения;
		Письмо	7.3.1.1 составлять простой и сложный план; 7.3.3.1 писать тексты-описание, повествование (сказка, заметка) с опорой на план, вопросы, иллюстрации, с опорой на справки (50-70 слов);

		на я раб ота	7.5.2.3 контроль с помощью учителя и самостоятельны целесообразности применения дактильной и жестот различных видах речевой деятельности;
Живые организмы: животные	Правописание гласных в суффиксах "-ова (ть)", "-ева (ть)", "-ыва (ть)", "-ива (ть)". Правописание не с глаголами. Морфологический разбор глагола.	Слу ша ние и гов оре ние	7.1.1.1 понимать устную речь, визуальный материал учителя), задавать уточняющие вопросы для выясне отдельных высказываний, извлекая главную инфор 7.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на воп
		Чте ние	7.2.4.1 формулировать вопросы к небольшому тексту помощи учителя;
		Пис ьмо	7.3.2.1 излагать подробно, кратко, содержание тексто
		Соб лю ден ие реч евы х нор м	7.4.1.1 правильно писать сложные имена числитель раздельно не и ни в отрицательных местоимениях; с раздельно и через дефис наречия, суффиксы глагола разными частями речи;
		Кор рек цио нна я раб ота	7.5.2.2 обогащать словарь путём систематизации зна 7.5.1.2 оценка результатов контактов со слышащими неслышащими, выделение проблем и определение
		4 четверть	
Жара и холод: экстремал ьная погода	Наречие. Наречие как неизменяемая часть речи. Разряды наречий по значению.	Слу ша ние и гов оре ние	7.1.1.1 понимать устную речь, визуальный материал учителя), задавать уточняющие вопросы для выясне отдельных высказываний, извлекая главную инфор 7.1.4.1 участвовать в диалоге-расспросе с опорой на л слова для справок, меняя позицию "говорящий" на "

	Степени сравнений наречий. Образование наречий. Наречия с частицами "не и ни". Правописание наречий "со, а, в" на конце. Правописание "н и nn" в наречиях.	Чтение Письмо Соблюдение речевых норм Коррекционная работа	7.2.5.1 использовать ознакомительный и комментирующий чтения;
			7.2.4.1 формулировать вопросы к небольшому тексту помощи учителя;
			7.3.4.1 корректировать текст, исправляя орфографические и пунктуационные ошибки с помощью словаря;
			7.3.3.1 писать тексты - описание, повествование (сказка, заметка) с опорой на план, вопросы, иллюстрации, справочники (50-70 слов);
			7.4.1.1 правильно писать сложные имена числительные, разделяя "не и ни" в отрицательных местоимениях; разделяя и через дефис наречия, суффиксы глаголов, соединяя разными частями речи;
			7.4.2.1 использовать правильно падежные формы числительных, местоимений; образовывать степени сравнения наречий в соответствии с нормой, наклонения глаголов;
Казахстан в будущем: изобретения и энергия	Слитное, раздельное и дефисное написание наречий. Слова категории состояния. Морфологический разбор наречий. Повторение изученного материала за учебный год.	Слушание и говорение	7.1.1.1 понимать устную речь, визуальный материал (картинки, рисунки, фотографии, видео, аудиозаписи, презентации учителя), задавать уточняющие вопросы для выяснения смысла отдельных высказываний, извлекая главную информацию;
			7.2.1.1 понимать основное содержание сплошных и фрагментов текстов;
		Чтение	7.2.2.1 определять основную мысль, выявляя структуру текста, объясняя смысл построения текста;

			7.3.2.1 излагать подробно, кратко, содержание текстов;
		Письмо	7.3.1.1 составлять простой и сложный план; 7.3.3.1 писать тексты-описание, повествование (сказка, заметка) с опорой на план, вопросы, иллюстрации, с справкой (50-70 слов);
		Соблюдение речевых норм	7.4.1.1 правильно писать сложные имена числительные, разделять "не и ни" в отрицательных местоимениях; разделять и через дефис наречия, суффиксы глаголов, различать разными частями речи; 7.4.2.1 использовать правильно падежные формы числительных, местоимений; образовывать степени сравнения наречий, соответствующие с нормой, наклонения глаголов;
		Коррекционная работа	7.5.2.2 обогащать словарь путём систематизации знаний числительных, местоимений, глаголов, наречий; 7.5.1.2 оценка результатов контактов со слышащими и неслышащими, выделение проблем и определение решения;

4) 8 класс:

таблица 4

Тема	Лексико-грамматический материал	Виды речевой деятельности	Цели обучения
1 четверть			
Культура, язык и общение	Повторение изученного в 7-м классе.	Слушание и говорение	8.1.1.1 Понимать устную речь, извлекая главную и второстепенную и
	Причастие.		8.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на ключевые слова, сл

	Причастие как особая форма глагола. Признаки глагола у причастия. Признаки прилагательного у причастия. Склонение причастий. Причастный оборот.		
		Письмо	8.3.3.1 писать тексты - описание с элементами повествования, тексты делового стиля (объяснительная записка, расписка, письмо) с опорой на вопросы (60-80 слов); 8.3.4.1 корректировать текст, исправляя смысловые недочеты; редактировать, изменяя структуру отдельных предложений;
		Соблюдение речевых норм	8.4.3.1 использовать знаки препинания в предложениях, осложненных причастными и деепричастными оборотами;
		Коррекция работа	8.5.1.1 воспринимать на слух и слухо-зрительно и воспроизводить организационный и терминологический материал урока с помощью аппаратуры или индивидуальных слуховых аппаратов; 8.5.1.2 оценка качества высказывания (выразительность, эмоциональность, членораздельность); 8.5.2.1 определять основные морфологические и синтаксические признаки форм глагола (причастия);
Мир вокруг нас: транспорт и инфраструктура	страдательные причастия.		
	Образование действительных причастий настоящего времени.	Слушание и говорение	8.1.1.1 понимать устную речь, извлекая главную и второстепенную информацию;
	Образование действительных причастий прошедшего времени.	Чтение	8.2.4.1 формулировать вопросы к тексту при помощи учителя; 8.2.5.1 использовать разные виды чтения, в том числе поисковое;

	страдательных причастий настоящего времени. Образование страдательных причастий прошедшего времени.	Письмо	8.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов с и лица; 8.3.3.1 писать тексты - описание с элементами повествования, тексты делового стиля (объяснительная записка, расписка, письмо) с опорой на вопросы (60-80 слов);
		Соблюдение речевых норм	8.4.2.1 использовать правильно глагол и его формы, служебные части, соблюдать нормы глагольного управления;
		Коррекционная работа	8.5.2.1 определять основные морфологические и синтаксические при форм глагола (причастия); 8.5.2.3 обогащать словарь на материале слов из разных частей речи; 8.5.2.4 контроль с помощью учителя и самостоятельно частоты и цел применения дактильной и жестовой речи в различных видах речево
	2 четверть		
Жизненные ценности	Гласные в причастиях перед "-НН-"	Слушание и говорение	8.1.1.1 понимать устную речь, извлекая главную и второстепенную и
	Краткие страдательные причастия.		8.1.4.1 участвовать в диалоге по предложенной теме с опорой на вопро
	Правописание "не" с причастиями.	Чтение	8.2.4.1 формулировать вопросы к тексту при помощи учителя; 8.2.2.1 выявлять структурные части и их элементы (предложения, абс раскрывающие основную мысль;
	Правописание "-нн- и -н-" в причастиях и отглагольных прилагательных. Морфологический разбор	Письмо	8.3.3.1 писать тексты - описание с элементами повествования, тексты делового стиля (объяснительная записка, расписка, письмо) с опорой на вопросы (60-80 слов); 8.3.1.1 составлять простой и сложный план, собирать материал к тво

	причастия.	Соблюдение речевых норм	8.4.1.1 правильно писать "НЕ" с разными частями речи, суффиксы в окончаниях глагола, самостоятельные и служебные части речи;
	Переход причастий и прилагательных в разряд имен существительных.		8.5.2.1 определять основные морфологические и синтаксические приемы образования форм глагола (причастия);
	Употребление причастий в речи.	Коррекционная работа	8.5.2.3 обогащать словарь на материале слов из разных частей речи;
			8.5.1.2 оценка качества высказывания (выразительность, эмоциональность, членораздельность);
Мир профессий	Деепричастие.	Слушание и говорение	8.1.1.1 понимать устную речь, извлекая главную и второстепенную информацию;
	Деепричастие как особая форма глагола.		8.1.3.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание текстов повествований, текстов-описаний с изменением лица;
	Признаки глагола и наречия у деепричастия.	Чтение	8.2.1.1 понимать основное содержание сплошных и несплошных текстов, извлекая главную информацию;
	Образование деепричастий несовершенного вида.	Письмо	8.3.3.1 писать тексты - описание с элементами повествования, тексты делового стиля (объяснительная записка, расписка, письмо) с опорой на вопросы (60-80 слов);
	Образование деепричастий совершенного вида.	Соблюдение речевых норм	8.4.2.1 использовать правильно глагол и его формы, служебные части речи, соблюдать нормы глагольного управления;
	Деепричастный оборот. Морфологический разбор деепричастия.		8.4.3.1 использовать знаки препинания в предложениях, осложненных причастными и деепричастными оборотами;
	Употребление деепричастий в речи.	Коррекционная работа	8.5.1.1 воспринимать на слух и слухо-зрительно и воспроизводить организационный и терминологический материал урока с помощью аудиотехники или индивидуальных слуховых аппаратов;
			8.5.2.1 определять основные морфологические и синтаксические приемы образования форм глагола (причастия, деепричастия);

			8.5.2.3 обогащать словарь на материале слов из разных частей речи;
			8.5.2.4 контроль с помощью учителя и самостоятельно частоты и цели применения дактильной и жестовой речи в различных видах речевого общения;
3 четверть			
Мир фантазий	Служебные части речи.	Слушание и говорение	8.1.1.1 понимать устную речь, извлекая главную и второстепенную информацию;
	Понятие о служебных частях речи.		8.1.5.1 оценивать звучащую речь с позиции "понял(а)/не понял(а)", "нравится", "правильно/ неправильно", аргументируя свою позицию;
	Предлог.	Чтение	8.2.2.1 выявлять структурные части и их элементы (предложения, абзацы), раскрывающие основную мысль;
	Предлог как служебная часть речи.	Письмо	8.3.1.1 составлять простой и сложный план, собирать материал к творческому заданию в соответствии с планом;
	Непроизводные и производные предлоги.		8.3.3.1 писать тексты - описание с элементами повествования, текст делового стиля (объяснительная записка, расписка, письмо) с опорой на вопросы (60-80 слов);
	Сочетание предлогов с падежами.	Соблюдение речевых норм	8.4.2.1 использовать правильно глагол и его формы, служебные части речи, соблюдать нормы глагольного управления;
	Правописание предлогов.		8.5.1.1 воспринимать на слух и слухо-зрительно и воспроизводить организационный и терминологический материал урока с помощью аппаратуры или индивидуальных слуховых аппаратов;
	Морфологический разбор предлога.	Коррекционная работа	8.5.1.2 оценка качества высказывания (выразительность, эмоциональность, членораздельность);
	Употребление предлогов в речи.		8.5.2.2 определять основные признаки служебных частей речи;
Живые организмы : растения	Союз.	Слушание и говорение	8.1.1.1 понимать устную речь, извлекая главную и второстепенную информацию;
	Союз как служебная часть		8.1.4.1 участвовать в диалоге по предложенной теме с опорой на вопросы;

	речи. Сочинительные и подчинительные союзы. Правописание союзов "также, тоже, чтобы, зато". Морфологический разбор союза. Употребление союзов в речи.		
		Чтение	8.2.6.1 формулировать вопросы к тексту при помощи учителя; 8.2.5.1 использовать разные виды чтения, в том числе поисковое;
		Письмо	8.3.1.1 составлять простой и сложный план, собирать материал к творческой работе в соответствии с планом; 8.3.3.1 писать тексты - описание с элементами повествования, текст делового стиля (объяснительная записка, расписка, письмо) с опорой на вопросы (60-80 слов);
		Соблюдение речевых норм	8.4.1.1 правильно писать "НЕ" с разными частями речи, суффиксы в окончаниях глагола, самостоятельные и служебные части речи;
		Коррекция работы	8.5.1.1 воспринимать на слух и слухо-зрительно и воспроизводить организационный и терминологический материал урока с помощью аудиотехники или индивидуальных слуховых аппаратов; 8.5.2.2 определять основные признаки служебных частей речи; 8.5.2.4 контроль с помощью учителя и самостоятельно частоты и цели высказывания, применения диктандной и жестовой речи в различных видах речевого общения;
Астрономия: звезды и созвездия	Частица.	Слушание и говорение	8.1.1.1 понимать устную речь, извлекая главную и второстепенную информацию;
	Частица как служебная часть речи.	Слушание и говорение	8.1.3.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание текстов повествований, текстов-описаний с изменением лица;
	Формообразующие частицы.	Чтение	8.2.4.1 формулировать вопросы к тексту при помощи учителя;
	Отрицательные частицы "не и ни".	Письмо	8.3.3.1 писать тексты - описание с элементами повествования, текст делового стиля (объяснительная записка, расписка, письмо) с опорой на вопросы (60-80 слов);
		Соблюдение	8.4.1.1 правильно писать "НЕ" с разными частями речи, суффиксы в окончаниях глагола, самостоятельные и служебные части речи;

	Правописание не с разными частями речи.		
	Модальные частицы.		
	Омонимия частиц.		
	Морфологический разбор частицы.		8.5.1.1 воспринимать на слух и слухо-зрительно и воспроизводить организационный и терминологический материал урока с помощью аппаратуры или индивидуальных слуховых аппаратов;
	Употребление частиц в речи.	Коррекционная работа	8.5.1.2 оценка качества высказывания (выразительность, эмоциональность, членораздельность);
	Междометие.		8.5.2.2 определять основные признаки служебных частей речи;
	Междометие как особая часть речи.		
Употребление междометий в речи.			
4 четверть			
Чудеса света	Стили речи.	Слушание и говорение	8.1.1.1 понимать устную речь, извлекая главную и второстепенную и
	Понятие о стилях речи.		8.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на ключевые слова, сл
	Разговорный (обиходно-бытовой) стиль речи.	Чтение	8.2.3.1 определять стили речи: разговорный, публицистический, официально-деловой, научный художественный стилей;
	Публицистический стиль речи.	Письмо	8.3.1.1 составлять простой и сложный план, собирать материал к творческой работе в соответствии с планом;
	Официально-деловой стиль речи.		8.3.3.1 писать тексты - описание с элементами повествования, текст делового стиля (объяснительная записка, расписка, письмо) с опорой на вопросы (60-80 слов);

	Научный стиль речи.	Соблюдение речи	
	Художественный стиль речи.	Коррекционная работа	8.5.1.1 воспринимать на слух и слухо-зрительно и воспроизводить организационный и терминологический материал урока с помощью аппаратуры или индивидуальных слуховых аппаратов; 8.5.2.4 контроль с помощью учителя и самостоятельно частоты и целенаправленного применения дактильной и жестовой речи в различных видах речевого общения
	Типы речи.		
	Понятие о типах речи.		
Каникулы и отдых	Систематизация и обобщение изученного.	Слушание и говорение	8.1.1.1 понимать устную речь, извлекая главную и второстепенную информацию; 8.1.5.1 оценивать звучащую речь с позиции "понял(а)/не понял(а)", "нравится", "правильно/ неправильно", аргументируя свою позицию;
	Разделы науки о языке.	Чтение	8.2.1.1 понимать основное содержание сплошных и несплошных текстов, извлекая главную информацию;
	Фонетика. Орфоэпия.		8.2.5.1 использовать разные виды чтения, в том числе поисковое;
	Лексика и фразеология.	Письмо	8.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов с использованием различных средств выразительности;
	Графика и орфография.		8.3.4.1 корректировать текст, исправляя смысловые недочеты; редактировать текст, изменяя структуру отдельных предложений;
	Словообразование.	Соблюдение речевых норм	8.4.2.1 использовать правильно глагол и его формы, служебные части речи; соблюдать нормы глагольного управления;
	Морфология.		
	Синтаксис.		
	Пунктуация.	Коррекционная работа	8.5.2.3 обогащать словарь на материале слов из разных частей речи; 8.5.1.2 оценка качества высказывания (выразительность, эмоциональность, членораздельность)

5) 9 класс:

таблица 5

Тема	Лексико-грамматический материал	Виды речевой деятельности	Цели обучения
1 четверть			
Семья: права и обязанности	Повторение изученного в 8 классе.	Слушание и говорение	9.1.1.1 понимать устную речь, определяя известную и неизвестную информацию;
	Синтаксис и пунктуация.		9.1.5.1 участвовать в диалоге по предложенной теме, используя слова и словосочетания;
	Словосочетание и предложение. Словосочетание. Главное и зависимое слово в словосочетании.	Чтение	9.2.1.1 понимать основное содержание сплошных и несплошных текстов, выделяя главную и второстепенную информацию; 9.2.4.1 формулировать вопросы и собственные идеи на основе прочитанного;
	Строение и грамматическое значение словосочетания.	Письмо	9.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов с изменением лица; 9.3.4.1 корректировать и редактировать текст, исправляя смысловые и грамматические ошибки;
	Способы связи слов в словосочетании: согласование, управление, примыкание.	Соблюдение речевых норм	9.4.2.1 использовать правильно способы выражения главных и второстепенных членов предложения, однородные члены, обособленные члены предложения, обращения, вводные слова и вставные конструкции;
	Виды словосочетаний.		
	Синтаксический разбор словосочетания.	Коррек	9.5.1.1 воспринимать на слух и слухо-зрительно и воспроизводить организационный и терминологический материал урока; определять

	Предложение. Предложение как основная единица языка.	ционная работа	и конец предложений с помощью стационарной аппаратуры или индивидуальных слуховых аппаратов;
	Строение и грамматическое значение предложения. Типы предложений по особенностям их структуры		9.5.2.1 устанавливать связь между главными и второстепенными членами предложения; 9.5.1.2 самооценка результатов контактов со слышащими и неслышающими; выделение проблем и определение способов их решения; оценка качества собственного и чужого высказывания (выразительность, эмоциональность, членораздельность);
Развлечения и спорт	Простое предложение.	Слушание и говорение	9.1.1.1 понимать устную речь, определяя известную и неизвестную информацию;
	Двусоставные предложения.		9.1.2.1 определять основную мысль на основе структуры текста;
	Главные члены предложения. Подлежащее и сказуемое как главные члены предложения.	Чтение	9.2.2.1 выявлять особенности структуры текста, раскрывающие основную мысль; 9.2.5.1 использовать разные виды чтения, в том числе изучающее;
	Способы выражения подлежащего.	Письмо	9.3.1.1 составлять простой цитатный план, собирать материал к творческому изложению в соответствии с планом;
	Типы сказуемого.		9.3.3.1 писать тексты-повествование с элементами описания, тексты делового, разговорного стилей (характеристика, биография, автобиография, комментарии в чате) с опорой на план, вопросы (70-90 слов);
	Простое глагольное сказуемое.	Соблюдение речевых норм	9.4.2.1 использовать правильно способы выражения главных и второстепенных членов предложения, однородные члены, обособленные члены предложения, обращения, вводные слова и вставные конструкции;
	Составное глагольное сказуемое.		
	Составное именное сказуемое.		
	Постановка тире между подлежащим и сказуемым.	Коррекционная работа	9.5.2.1 устанавливать связь между главными и второстепенными членами предложения; 9.5.2.2 строить простые предложения, выделять модели простых предложений различных синтаксических конструкций (двусоставных);

		ота	9.5.2.4 контроль с помощью учителя и самостоятельно частоты и цел применения дактильной и жестовой речи в различных видах речево
2 четверть			
Мир професси й	Второстепенные члены предложения. Дополнение, определение и обстоятельство. Определение. Определение согласованное и несогласованное. Приложение. Дополнение. Дополнения прямые и косвенные.	Слушание и говорение	9.1.1.1 понимать устную речь, определяя известную и неизвестную и 9.1.3.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание текст типа с изменением лица - строить монолог с элементами описания, повествования, с изменением лица;
		Чтение	9.2.4.1 формулировать вопросы и собственные идеи на основе прочи 9.2.5.1 использовать разные виды чтения, в том числе изучающее;
		Письмо	9.3.3.1 писать тексты-повествование с элементами описания, текст делового, разговорного стилей (характеристика, биография, автобио комментарии в чате) с опорой на план, вопросы (70-90 слов); 9.3.4.1 корректировать и редактировать текст, исправляя смысловые
		Соблюдение речевых норм	9.4.1.1 правильно писать омонимичные самостоятельные и служеб 9.4.2.1 использовать правильно способы выражения главных и второ членов предложения, однородные члены, обособленные члены пред обращения, вводные слова и вставные конструкции;
		Коррекционная работа	9.5.2.1 устанавливать связь между главными и второстепенными чле предложения; 9.5.2.3 обогащать словарь на материале слов из разных частей речи; 9.5.1.2 самооценка результатов контактов со слышащими и неслыша выделение проблем и определение способов их решения; оценка ка собственного и чужого высказывания (выразительность, эмоционал членораздельность);
Космос	Обстоятельство. Основные	Слу	9.1.1.1 понимать устную речь, определяя известную и неизвестную и

		шан и гово рен	
		Чте ние	9.2.3.1 определять характерные черты и жанровые особенности публ разговорного, научного, официально-делового стилей (статья, интерв характеристика, биография, автобиография, реферат, доклад, коммен форуме); 9.2.5.1 использовать разные виды чтения, в том числе изучающее;
	виды обстоятельств.	Пис ьмо	9.3.3.1 писать тексты-повествование с элементами описания, текст делового, разговорного стилей (характеристика, биография, автобиограф комментарии в чате) с опорой на план, вопросы (70-90 слов);
	Сравнительный оборот.	Соб люд ени е реч евы х нор м	9.4.1.1 правильно писать омонимичные самостоятельные и служебн 9.4.2.1 использовать правильно способы выражения главных и второ членов предложения, однородные члены, обособленные члены пред обращения, вводные слова и вставные конструкции;
	Выделение запятыми сравнительного оборота.	Кор рек цио нна я раб ота	9.5.2.1 устанавливать связь между главными и второстепенными чле предложения; 9.5.2.3 обогащать словарь на материале слов из разных частей речи; 9.5.2.4 контроль с помощью учителя и самостоятельно частоты и цел применения дактильной и жестовой речи в различных видах речево
3 четверть			
Разнообр азие форм жизни	Односоставные предложения.	Слу шан ие и гово рен ие	9.1.1.1 понимать устную речь, определяя известную и неизвестную и
	Понятие об односоставных предложениях.		9.1.5.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения темпа реч
	Синонимия односоставных и двусоставных предложений.	Чте	9.2.4.1 формулировать вопросы и собственные идеи на основе прочи

	Типы односоставных предложений. Односоставные предложения с главным членом – сказуемым. Определенно-личные предложения. Неопределенно-личные предложения. Безличные предложения. Односоставные предложения с главным членом – подлежащим (назывные). Полные и неполные предложения. Особенности строения неполных предложений		
		Письмо	9.3.3.1 писать тексты-повествование с элементами описания, тексты делового, разговорного стилей (характеристика, биография, автобиография, комментарии в чате) с опорой на план, вопросы (70-90 слов);
		Соблюдение речевых норм	9.4.2.1 использовать правильно способы выражения главных и второстепенных членов предложения, однородные члены, обособленные члены предложения, обращения, вводные слова и вставные конструкции;
		Коррекция работы	9.5.2.2 строить простые предложения, выделять модели простых предложений различных синтаксических конструкций (двусоставных, односоставных); 9.5.2.1 устанавливать связь между главными и второстепенными членами предложения; 9.5.1.2 самооценка результатов контактов со слышащими и неслышающими; выделение проблем и определение способов их решения; оценка качества собственного и чужого высказывания (выразительность, эмоциональность, членораздельность);
Вода в жизни человека	Осложненное предложение. Предложения с однородными членами. Однородные члены предложения, их признаки. Знаки препинания при однородных членах предложения. Однородные и неоднородные предложения. Предложения с несколькими рядами однородных членов. Обобщающие слова при однородных членах предложения.	Слушание и говорение	9.1.1.1 понимать устную речь, определяя известную и неизвестную информацию;
		Чтение	9.2.5.1 использовать разные виды чтения, в том числе изучающее; 9.2.1.1 понимать основное содержание сплошных и несплошных текстов, выделяя главную и второстепенную информацию;
		Письмо	9.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов с изменением лица; 9.3.4.1 корректировать и редактировать текст, исправляя смысловые

	Двоеточие и тире при обобщающих словах в предложениях с однородными членами.	Соблюдение речевых норм	9.4.2.1 использовать правильно способы выражения главных и второстепенных членов предложения, однородные члены, обособленные члены предложения, обращения, вводные слова и вставные конструкции;
		Коррекция работы	9.5.2.2 строить простые предложения, выделять модели простых предложений различных синтаксических конструкций (односоставных, двусоставных, осложненных); 9.5.2.3 обогащать словарь на материале слов из разных частей речи; 9.5.2.4 контроль с помощью учителя и самостоятельно частоты и целевого применения дактильной и жестовой речи в различных видах речевой деятельности
Еда: необходимость или роскошь?	Предложения с обособленными членами.	Слушание и говорение	9.1.1.1 понимать устную речь, определяя известную и неизвестную информацию; 9.1.2.1 определять основную мысль на основе структуры текста;
	Понятие обособления. Обособление согласованных и несогласованных определений.	Чтение	9.2.4.1 формулировать вопросы и собственные идеи на основе прочитанного
	Обособление приложений. Обособление обстоятельств, выраженных деепричастными оборотами и одиночными деепричастиями. Обособление обстоятельств, выраженных существительными в косвенных падежах.	Письмо	9.3.3.1 писать тексты - повествования с элементами описания, тексты делового, разговорного стилей (характеристика, биография, автобиография, комментарии в чате) с опорой на план, вопросы (70-90 слов);
	Обособление дополнений.	Соблюдение речевых норм	9.4.2.1 использовать правильно способы выражения главных и второстепенных членов предложения, однородные члены, обособленные члены предложения, обращения, вводные слова и вставные конструкции;
			9.4.3.1 использовать знаки препинания в простых осложненных предложениях, обособленных членах предложения, обращениях, вводных словах и вставных конструкциях, цитировании, прямой и косвенной речи;
	Пунктуация при обособленных членах предложения. Уточняющие	Коррекция	9.5.2.1 устанавливать связь между главными и второстепенными членами предложения;

	обособленные члены предложения.	на раб ота	9.5.2.2 строить простые предложения, выделять модели простых предложений различных синтаксических конструкций (односоставных, двусоставных, осложненных);
4 четверть			
Музыка в современ ном обществе	Предложения с обращениями, вводными и вставными конструкциями. Обращения нераспространенные и распространенные.	Слушание и говорение	9.1.1.1 понимать устную речь, определяя известную и неизвестную информацию; 9.1.3.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание текстов типа с изменением лица - строить монолог с элементами описания, повествования, с изменением лица;
		Чтение	9.2.5.1 использовать разные виды чтения, в том числе изучающее;
	Знаки препинания при обращении.	Письмо	9.3.3.1 писать тексты-повествования с элементами описания, тексты делового, разговорного стилей (характеристика, биография, автобиография, комментарии в чате) с опорой на план, вопросы (70-90 слов);
			9.3.4.1 корректировать и редактировать текст, исправляя смысловые ошибки;
	Вводные слова, словосочетания и предложения, их сходство и различие.	Соблюдение речевых норм	9.4.2.1 использовать правильно способы выражения главных и второстепенных членов предложения, однородные члены, обособленные члены предложения, обращения, вводные слова и вставные конструкции;
			9.4.3.1 использовать знаки препинания в простых осложненных предложениях, обособленных членах предложения, обращениях, вводных словах и вставных конструкциях, цитировании, прямой и косвенной речи;
	Знаки препинания в предложениях с междометиями.	Коррекционная работа	9.5.2.1 устанавливать связь между главными и второстепенными членами предложения;
	Вставные конструкции.		9.5.2.2 строить простые предложения, выделять модели простых предложений различных синтаксических конструкций (односоставных, двусоставных, осложненных);
	Знаки препинания при вставных конструкциях.		9.5.2.3 обогащать словарь на материале слов из разных частей речи; 9.5.1.2 самооценка результатов контактов со слышащими и неслышащими; выделение проблем и определение способов их решения; оценка качества собственного и чужого высказывания (выразительность, эмоциональность);

			членораздельность);
Научные открытия и технологии	Способы передачи чужой речи. Прямая и косвенная речь.	Слушание и говорение	9.1.1.1 понимать устную речь, определяя известную и неизвестную и 9.1.4.1 участвовать в диалоге по предложенной теме, используя слов
	Способы передачи чужой речи: прямая и косвенная речь. Строение предложений с прямой речью.	Чтение	9.2.1.1 понимать основное содержание сплошных и несплошных тек главную и второстепенную информацию; 9.2.4.1 формулировать вопросы и собственные идеи на основе прочи
	Знаки препинания при прямой речи. Предложения с косвенной речью и знаки препинания при ней.	Письмо	9.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов см с изменением лица;
	Цитата как способ передачи прямой речи.	Соблюдение норм	9.4.3.1 использовать знаки препинания в простых осложненных пред обособленных членах предложения, обращениях, вводных словах и в конструкциях, цитировании, прямой и косвенной речи;
	Выделение цитаты знаками препинания. Диалог.	Коррекционная работа	9.5.2.2 строить простые предложения, выделять модели простых пре различных синтаксических конструкций (односоставных, двусоставн осложненных);
	Синонимия предложений с прямой и косвенной речью. Повторение изученного за учебный год		9.5.2.3 обогащать словарь на материале слов из разных частей речи; 9.5.2.4 контроль с помощью учителя и самостоятельно частоты и цел применения дактильной и жестовой речи в различных видах речево

6) 10 класс:

таблица 6

Тема	Лексико-грамматический материал	Виды речевой деятельности	Цели обучения
------	---------------------------------	---------------------------	---------------

		льно сти	
1 четверть			
Конфликты и миротворчество	Повторение изученного в	Слуш ание и говор ение	10.1.1.1 понимать устную речь, определяя основную и детальную инфор
	9-м классе.	Чтен ие	10.1.4.1 участвовать в диалоге по предложенной теме;
	Синтаксис сложного предложения.		10.2.2.1 выявлять особенности и роль структуры текста в передаче осно
	Виды сложных предложений.	Пись мо	10.2.5.1 использовать разные виды чтения, в том числе просмотровое ч составлением плана, конспектов;
	Сложносочинѐнные предложения.	Собл юдени е речев ых норм	10.3.2.1 излагать содержание текстов;
	Понятие о сложносочинѐнном предложении.		10.3.3.1 писать тексты - описание, повествование соответствующих сти план, вопросы (80-100 слов);
	Сочинительные союзы как средство связи между частями сложносочинѐнног о предложения.	Корре кцио нная работ а	10.4.1.1 соблюдать орфографические нормы;
			10.4.2.1 использовать правильно морфологические средства связи (со слова) в сложных предложениях;
Сухопутные страны	Виды сложносочинѐнных предложений.	Слуш ание и говор ение	10.5.1.1 воспринимать на слух и слухо-зрительно и воспроизводить орг и терминологический материал урока; определять паузы, начало и кон предложений; словесное ударение с помощью стационарной аппарату индивидуальных слуховых аппаратов;
	Сложносочинѐнные предложения с	Чтен	10.5.2.1 строить сложные предложения, выделять модели предложени синтаксических конструкций;
			10.5.1.2 оценка качества собственного и чужого высказывания (вырази эмоциональность, членораздельность);
			10.1.1.1 понимать устную речь, определяя основную и детальную инфор
			10.1.2.1 определять основную мысль на основе структурных элементов
			10.2.4.1 формулировать вопросы и идеи, передавая содержание текстов

	соединительными союзами.		
	Сложносочинённые предложения с противительными союзами.	Письмо	10.3.1.1 составлять разные виды плана, в том числе цитатный; 10.3.4.1 корректировать и редактировать имеющиеся недочёты в тексте
	Сложносочинённые предложения с разделительными союзами.	Соблюдение речевых норм	10.4.2.1 использовать правильно морфологические средства связи (союзы, слова) в сложных предложениях; 10.4.3.1 использовать знаки препинания в сложных предложениях раз
	Синтаксический разбор сложносочинённого предложения.	Коррекционная работа	10.5.2.1 строить сложные предложения, выделять модели предложений синтаксических конструкций; 10.5.2.2 обогащать словарь путем систематизации частей речи; 10.5.2.3 контроль с помощью учителя и самостоятельно частоты и целенаправленности применения дактильной и жестовой речи в различных видах речевой д
2 четверть			
Традиции и культура	Сложноподчинённые предложения.	Слушание и говорение	10.1.1.1 понимать устную речь, определяя основную и детальную информацию; 10.1.3.1 пересказывать содержание текстов, синтезируя информацию по материалу;
	Понятие о сложноподчинённом предложении.	Чтение	10.2.1.1 понимать основное содержание сплошных и несплошных текстов, выделяя основную и дополнительную (подтекст) информацию;
	Средства связи простых предложений в сложноподчинённом предложении.	Письмо	10.3.3.1 писать тексты - описание, - повествование соответствующих стилей на план, вопросы (80-100 слов);
	Знаки препинания в сложноподчинённом предложении.	Соблюдение речевых норм	10.4.2.1 использовать правильно морфологические средства связи (союзы, слова) в сложных предложениях; 10.4.3.1 использовать знаки препинания в сложных предложениях раз
		Коррекция	10.5.1.1 воспринимать на слух и слухо-зрительно и воспроизводить организованный и терминологический материал урока; определять паузы, начало и кон

		нная работ а	предложений; словесное ударение с помощью стационарной аппаратуры и индивидуальных слуховых аппаратов; 10.5.2.1 строить сложные предложения, выделять модели предложений синтаксических конструкций; 10.5.1.2 оценка качества собственного и чужого высказывания (выразительность, эмоциональность, членораздельность);
Ресурсы планеты "Земля"	Виды сложноподчиненных предложений. Сложноподчиненные предложения с придаточными изъяснительными. Сложноподчиненные предложения с придаточными определительными. Сложноподчиненные предложения с придаточными обстоятельными.	Слушание и говорение	10.1.1.1 понимать устную речь, определяя основную и детальную информацию; 10.1.5.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения нормативности и адекватности;
		Чтение	10.2.3.1 определять типы текстов, характерные черты, языковые особенности разных жанров и стилей; 10.2.4.1 формулировать вопросы и идеи, передавая содержание текстов;
		Письмо	10.3.3.1 писать тексты - описание, - повествование соответствующих стилей на план, вопросы (80-100 слов); 10.3.4.1 корректировать и редактировать имеющиеся недочеты в текстах;
		Соблюдение речевых норм	10.4.2.1 использовать правильно морфологические средства связи (союзы, слова) в сложных предложениях; 10.4.3.1 использовать знаки препинания в сложных предложениях правильно;
		Коррекционная работа	10.5.2.1 строить сложные предложения, выделять модели предложений синтаксических конструкций; 10.5.2.2 обогащать словарь путем систематизации частей речи; 10.5.2.3 контроль с помощью учителя и самостоятельно частоты и целенаправленности применения дактильной и жестовой речи в различных видах речевой деятельности;
			3 четверть
Подросток в	Сложноподчиненные	Слуш	10.1.1.1 понимать устную речь, определяя основную и детальную информацию;

современном мире	ые предложения с придаточными времени.		
	Сложноподчинённые предложения с придаточными места.	Чтение	10.2.2.1 выявлять особенности и роль структуры текста в передаче основного содержания; 10.2.3.1 определять типы текстов, характерные черты, языковые особенности разных жанров и стилей;
	Сложноподчинённые предложения с придаточными причины.	Письмо	10.3.1.1 составлять разные виды плана, в том числе цитатный; 10.3.3.1 писать тексты - описание, повествование соответствующих стилей, план, вопросы (80-100 слов);
	Сложноподчинённые предложения с придаточными условия.	Соблюдение речевых норм	10.4.2.1 использовать правильно морфологические средства связи (союзы, слова) в сложных предложениях; 10.4.3.1 использовать знаки препинания в сложных предложениях разных типов;
	Сложноподчинённые предложения с придаточными цели.		
	Сложноподчинённые предложения с придаточными образа действия и степени.		10.5.1.1 воспринимать на слух и слухо-зрительно и воспроизводить органично и терминологический материал урока; определять паузы, начало и конец предложений; словесное ударение с помощью стационарной аппаратуры и индивидуальных слуховых аппаратов;
	Сложноподчинённые предложения с придаточными сравнения.	Коррекционная работа	10.5.2.1 строить сложные предложения, выделять модели предложений синтаксических конструкций; 10.5.2.2 обогащать словарь путем систематизации частей речи;
	Сложноподчинённые предложения с придаточными уступки.		10.5.1.2 оценка качества собственного и чужого высказывания (выразительность, эмоциональность, членораздельность);
	Сложноподчинённые предложения с придаточными времени.		

	ые предложения с придаточными следствия.	Сложноподчинённые предложения с несколькими придаточными.	Синтаксический разбор сложноподчинённого предложения.	Чтение	10.2.3.1 определять типы текстов, характерные черты, языковые особенности разных жанров и стилей;
				Письмо	10.3.2.1 излагать содержание текстов;
					10.3.3.1 писать тексты - описание, повествование соответствующих стилей, план, вопросы (80-100 слов);
				Соблюдение речевых норм	10.4.2.1 использовать правильно морфологические средства связи (согласование слов) в сложных предложениях;
					10.4.3.1 использовать знаки препинания в сложных предложениях разных типов;
Коррекционная работа	10.5.1.1 воспринимать на слух и слухо-зрительно и воспроизводить органические и терминологический материал урока; определять паузы, начало и конец предложений; словесное ударение с помощью стационарной аппаратуры и индивидуальных слуховых аппаратов;				
	10.5.2.1 строить сложные предложения, выделять модели предложений разных типов синтаксических конструкций;				
	10.5.2.2 обогащать словарь путем систематизации частей речи, самостоятельная работа со словарями;				
4 четверть					
Дилеммы и выбор	Бессоюзные сложные предложения со значением времени, условия, следствия.	Слушание и говорение	Чтение	10.1.1.1 понимать устную речь, определяя основную и детальную информацию;	
				10.1.3.1 пересказывать содержание текстов, синтезируя информацию по материалу;	
				10.2.1.1 понимать основное содержание сплошных и несплошных текстов, открытую и скрытую (подтекст) информацию;	
	Синтаксический разбор бессоюзного сложного			10.2.4.1 формулировать вопросы и идеи, передавая содержание текстов	

Средства массовой информации	Сложные предложения с разными видами связи.	Письмо	10.3.3.1 писать тексты - описание, -повествование соответствующих стилей на план, вопросы (80-100 слов);
		Соблюдение речевых норм	10.4.2.1 использовать правильно морфологические средства связи (союзы, слова) в сложных предложениях; 10.4.3.1 использовать знаки препинания в сложных предложениях разнородных членов;
		Коррекционная работа	10.5.2.1 строить сложные предложения, выделять модели предложений синтаксических конструкций; 10.5.1.2 оценка качества собственного и чужого высказывания (выразительность, эмоциональность, членораздельность);
	Синтаксический разбор сложного предложения с разными видами связи. Систематизация и обобщение изученного материала.	Слушание и говорение	10.1.1.1 понимать устную речь, определяя основную и детальную информацию;
		Чтение	10.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе просмотровое чтение, составлением плана, конспектов;
		Письмо	10.3.2.1 излагать содержание текстов;
		Соблюдение речевых норм	10.4.2.1 использовать правильно морфологические средства связи (союзы, слова) в сложных предложениях; 10.4.3.1 использовать знаки препинания в сложных предложениях разнородных членов;
		Коррекционная работа	10.5.2.1 строить сложные предложения, выделять модели предложений синтаксических конструкций; 10.5.2.2 обогащать словарь путем систематизации частей речи, самостоятельные работы со словарями; 10.5.2.3 контроль с помощью учителя и самостоятельно частоты и цели применения дактильной и жестовой речи в различных видах речевой деятельности;

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2018 жылғы 20 қыркүй

№ 469 бұйрығына 3-қос
Қазақстан Республик

Білім және ғылым мин

2013 жылғы 3 сәуір

№ 115 бұйрығына 443-қ

Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде) 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты – әдеби шығармаларды қабылдау және саралау арқылы адамның рухани құндылықтарының қалыптасуына ықпал жасау, білімдерін, қабілеттерін, дағдыларын жекелік таңдау негізінде әлем мен өзін-өзі тануға қолдана алатын білікті оқырман тәрбиелеу.

3. Оқытудың міндеттері:

1) қазақ, орыс және әлем әдебиеті мен мәдениеті негізінде әлеуметтік тұрғыда табысты бейімделуіне ықпал жасайтын білімдерді, қабілеттерді, дағдыларды қалыптастыру;

2) білім алушылар көркем әдебиет шығармаларының авторлық түпкі ойын терең түсінулері үшін, әдебиеттанушылық түсініктердің меңгерілуіне ықпал жасау;

3) шығармаларды саралау негізінде сындық саралау, теңеу, қорыту, ұқсастық пен себептік-нәтижелік байланысты анықтау, құбылыстарды жіктеу, логикалық және сыни пайымдамалар мен пікірлерді құру дағдыларын қалыптастыру;

4) түрлі жанрдағы әдеби шығармаларды терең түсіну мен саралау негізінде коммуникативтік дағдыларды дамыту.

4. Бағдарламаның мазмұны заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту, оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде және жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік

қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың Бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық-коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әр-түрлі жұмыстарға қамтылады, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларға (оқытын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын, түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндерді қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрдағы, стилдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндік материалды таңдау барысында этномәдени компонентін ескере отырып, білім мазмұнының тәрбиелік компонентін күшейту қарастырылады (қазақ әдебиетінің, орыс әдебиетінің ұлттық-мәдени ерекшеліктері жөнінде, біздің еліміздің аумағында тұратын басқа

халықтар мәдениеті жөнінде мәліметтер).

15. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен қазақстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық "Мәңгілік Ел" идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

16. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу процесі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік құзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

17. Білім алушылардың психофизикалық бұзылымдарын түзеу мақсатында қолданылатын әдістер мен тәсілдер:

1) лингвистикалық шолу әдісі: алғашқылық, синхрондық, кейінгілік, толық және таңдамалы;

2) кроссвордтарды табу, ребустарды, шарадаларды шешу;

3) тірек сызбалар, кестелер;

4) мәтінді редакциялау;

5) анықтама-дәптерін дайындау және қолдану (әдебиеттік теминдер мен ұғымдар);

6) шешендік іскерлік;

7) мен білемін;

8) автор;

9) ақпаратты шығару

10) ең қызықты фактілер;

11) жазушыға, ақынға сұрақтар;

12) "... сұхбат алу";

13) дайын мәтіннің тақырыптық торын құрастыру тәсілі және тақырыпты құру барысындағы есептеулер тәсілі;

14) болашақ тақырыптың микротақырыптарын ашу сызбасын құрастыру тәсілі және оны дайын мәтіннен есептеп шығару тәсілі;

15) тәсілдерді қолдана отырғандағы тіл шығармашылығы: "Еркін ассоциациялар тәсілі" (суреттердің деректері бойынша), "Не болар еді, егер ..." (білім алушы өзіне осындай сұрақ қойып жауап беруге тырысады), "Әңгімені жалғастыр";

16) "мағыналық бірліктер" тәсілі мағыналық жады мен логикалық ойлау қабілетін дамытуға арналады. Тәсілдер: мәтіннің сараптамасы немесе

шағын-баяндау, мұнда білім алушы дәйекті түрде екі сұраққа жауап береді: "Бұл мәтінде кім (немесе не) туралы айтылады?" және "Бұл жөнінде не айтылады (хабарланады)?" . Қолданылатын мини-баяндаулар көлемі үлкен мәтінге қарасты қорқынышын жеңіп, эмоциялық-еріктік саласының қалыптасуына көмектеседі. Жеке тәжірибесін қолдану: жанұядағы туыстық байланыстардың аналогиясы бойынша мәтін немесе сөйлем

ішіндегі туыстық байланыстарды анықтау.

18. Оқи білу дағдысын дамыту бойынша тапсырмалар мысалдары:

1) сөздермен ойындар (анаграммалар, палиндромалар, сөздің ішіндегі сөзді табу);

2) мәтіннің басы немесе атауы бойынша оқиғаның дамуын болжау;

3) әңгіменің жоспар-картасын құру.

19. Қазақ әдебиетін оқыту барысында ақпарат көзі ретінде мәтінмен жұмыс күшейтіледі, оны тез оқуын дамытуға, басты немесе екінші кезектегі, ашық немесе жасырынды, мәтіндік немесе мәтіннен тыс ақпаратты бөліп шығару қабілетін дамытуға бағыттау, ақпаратты ықшамды көрсетіп, көпшілік алдында сөйлеуге, өз ой-пікірін айтуға, оларды ауызша (пікірталас, жарыссөз, баяндама) және жазбаша (эссе) түрде жеткізе білуге үйрету қарастырылады.

20. Әдебиет бойынша оқу процесін сыншылдық ойды дамытуға бағыттап ұйымдастыру, оқу субъекттерінің тең құқылы қарым-қатынастарын, араларында әңгімелесу қатынасты, пікірталас барысында өз пікірлерін айта білуін, басқалар пікірін тыңдауын, түсінуін және қабылдауын, өз позициясын қорғауда дәлелдер жүйесін келтіре білуін, түрлі позицияларды салыстыра білуін тудырады.

21. Әдеби көздерін зертелеу барысында сыншылдық ойды дамыту, бірінші кезекте, мәтінмен жұмыс істеумен байланысты; мұнда мәтіннің сипатына қарай оқу процесі тәсілдерін үйрету түрлері (ақпараттық немесе әдеби мәтін) және жұмыс тәсілдері (дайын мәтінді оқу емесе жазбаша мәтін құру) бойынша біріктіреді.

22. Оқырмандық қабілетін дамытуға үлкен мән беріледі: ашық түрде берілген ақпаратты табу; қорытындыларды тұжырымдау; ақпаратты түсіндіру және қорыту; мәтіннің мазмұнын, тілдік ерекшеліктерін және құрылымын саралау.

23. Әдебиетті оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура)

және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) фронталды оқу ісін қамтамасыз етуге арналған стационарлық дыбыс ұлғайтқыш жабдық (әр сыныпқа);

2) мультимедиялық компьютерлік сынып;

3) жекелік есту аппараттары; сөйлеу экраны;

4) интерактивтік панелі және үшөлшемді аксессуарлары бар "Мультимедиялық интерактивтік оқытатын бағдарламалық-әдістемелік кешен" электрондық ресурсы - теориялық материал мен практикалық білімдердің меңгерілу тиімділігін жоғарылату үшін;

5) дыбыстық сигналады визуалдайтын "Логопедиялық тренажер" - арнайы тыныс алу және дауыс жаттығуларын өткізу барысында, әсіресе тұтықпасы мен дизартриясы бар балалармен жұмыс істегенде;

6) тілдік коммуникацияны меңгеру және дамытуға арналған тілідік тренажер ассистивтік құрылғысы - қажетті мөлшерде жалпақ сөйлемдік тілді меңгермеген білім алушылар үшін, сонымен бірге білім алушылардың тілдік шектелуі кезеңінде.

3-тарау. "Қазақ әдебиеті" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

24. "Қазақ әдебиеті" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;

2) 6-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;

3) 7-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;

4) 8-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;

5) 9-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;

6) 10-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты құрайды.

25. "Қазақ әдебиеті" пәндік білімнің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Түсіну және жауап беру";
- 2) 2-бөлім "Анализ және интерпретация";
- 3) 3- бөлім "Бағалау және салыстырмалы анализ".

26. "Түсіну және жауап беру" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) көркем шығарма мазмұны мен пішіні;
- 2) әдеби шығарманың тұжырымдамасы;
- 3) көркем шығармадағы образ;
- 4) шығарма үзінділерімен жұмыс.

27. "Анализ және интерпретация" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) әдеби шығарманың композициясы;
- 2) автор бейнесі;
- 3) көркем шығарманың тілі;
- 4) шығармашылық жұмыс.

28. "Бағалау және салыстыру" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) шығармалардың тарихи және көркемдік құндылығы;
- 2) туындылардың заманауилығы мен жаңашылдығы;
- 3) әдеби эссе;
- 4) әдеби сын.

29. 5-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы әдеби шығарманың фабуласы мен сюжеттік дамуы; кейіпкерлер портреті мен образы; шағын көлемді үзінділерді мәнерлеп оқу, жатқа айту; әдеби шығарманың тақырыбы мен идеясы;

2) анализ және интерпретация: салыстыра суреттеулер мен қарама-қарсы суреттеулерді табу; шығармадағы тілдік бейнелеу (теңеу, эпитет, ауыспалы мағынадағы сөздер, қайталау, өлең құрылысы); эпикалық шығармадағы автор бейнесі; көркем шығармадан алған әсерін сипаттап авторға хат, өлең жазу;

3) бағалау және салыстыру: шығарманың тарихи құндылығын бағалау; кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалау; әдеби эссе; сыни хабарлама жазу.

30. Оқытылатын көркем шығармалар тізімі:

1) "Керкұла атты Кендебай" ертегісі;

2) "Қобыланды батыр" жыры;

3) Асан қайғы "Асан қайғының жерге айтқан сыны" аңызы;

4) Дулат Бабатайұлы "О, Ақтан жас, Ақтан жас" өлеңі;

5) Ыбырай Алтынсарин "Қыпшақ Сейітқұл";

6) "Атымтай Жомарт";

7) "Дүние қалай етсең табылады?" әңгімелері;

8) Ахмет Байтұрсынұлы "Егіннің бастары" мысалы;

9) "Адамдық диқаншысы" өлеңі;

10) Бердібек Соқпақбаев "Менің атым – Қожа" хикаяты;

11) Марат Қабанбай "Бауыр" әңгімесі;

12) Тынымбай Нұрмағамбетов "Анасын сағынған бала" әңгімесі.

31. 6-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы әдеби шығарманың жанры, фабуласы мен сюжетін анықтау; шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселе мен идеясы; кейіпкерлердің типтерін тек тұрғысынан сипаттау; көркем шығармалардан орта көлемді үзінділерді мәнерлеп оқу, жатқа айту;

2) анализ және интерпретация: шығарма композициясындағы белгілі бір эпизодтың алатын маңызына негіздеме жасау; әдеби көркемдегіш құралдарды пайдаланып, шығармадағы табиғат көрінісі, оқиға орны мен кейіпкер бейнесін сипаттап жазу; шығармадағы көркем ауыстырулар: метафора, кейіптеу, метонимия, гипербола, литота, аллегория, антитеза, градация, арнау;

3) бағалау және салыстыру: кейіпкерлерді өзара салыстыру, тарихи және көркемдік құндылығына баға беру; кейіпкерлер жүйесінің заманауи жаңашылдығын өзара салыстырып баға беру; әдеби эссе жазу; сыни хабарлама жасау.

32. Оқытылатын көркем шығармалар тізімі:

1) Нұрдәулет Ақыш "Нағыз әже қайда?" әңгімесі;

2) "Аяз би" ертегісі;

3) "Алып Ер Тұңға" жыры;

4) Әл Фараби "Қашықтасың туған жер";

- 5) "Тіршілікте құрыштай бол төзімді" өлеңдері;
- 6) Доспамбет жырау "Қоғалы көлдер, қом сулар";
- 7) "Айналайын, Ақ Жайық" толғаулары;
- 8) Абай Құнанбайұлы "Мен жазбаймын өлеңді ермек үшін";
- 9) "Ғылым таппай мақтанба" өлеңдері;
- 10) қара сөздері: "Бірінші сөз";
- 11) "Жетінші сөз";
- 12) "Отыз бірінші сөз".

33. 7-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: жеке есту аппараты және стационарлы дыбыс күшейткіш көмегі арқылы әдеби шығарма сюжетінің құрамдас бөлшектерін талдау; әдеби шығармадағы тұлғалық болмысты талдау; кейіпкерлердің типтерін анықтау; көркем шығармадағы кейіпкер бейнесін, үзінділерді жатқа айту;

2) анализ және интерпретация: шығармадағы эпизодтар мен бейнелерді салыстыру; поэзиялық және драмалық шығармадағы автор берген бейнені сипаттау; шығармадағы көркемдегіш құралдар: символ, эпитафия, риторикалық сұрақ қолданысы; шығармадағы оқиға желісін өзіндік көзқарастарын мұғалімнің көмегімен дамытып жазу;

3) бағалау және салыстыру: кейіпкерлердің іс-әрекеті мен автор берген портреттік мінездемесі, тарихи және көркемдік құндылығын; әдеби жанр түрлерінің даму барысы мен жаңашылдығы; шығарманың ұлттық құндылығын жазу және сипаттау.

34. Оқытылатын көркем шығармалар тізімі:

- 1) Джек Лондон "Мексика ұлы" әңгімесі;

- 2) Нұрдәулет Ақыш "Нағыз әже қайда?" әңгімесі;
- 3) С.Торайғыров "Шығамын тірі болсам адам болып";
- 4) "Шәкірт ойы" өлеңдері;
- 5) С.Мұратбеков "Жусан иісі" әңгімесі;
- 6) О. Бөкей "Тортай мінер ақбоз ат" әңгімесі;
- 7) С.Торайғыров "Шығамын тірі болсам адам болып";
- 8) "Шәкірт ойы" өлеңдері;
- 9) С.Мұратбеков "Жусан иісі" әңгімесі;
- 10) О.Бөкей "Тортай мінер ақбоз ат" әңгімесі;
- 11) Қазтуған жырау "Қазтуғанның қонысымен қоштасуы";
- 12) Орхон-Енисей ескерткіштері "Күлтегін" жыры.

35. 8-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғы арқылы шығарманың жанрына байланысты сюжеттік желілер, эпилог, әдеби шығарманың мазмұнын ашу; көркем шығармадағы кейіпкерлерді сомдауда тура және жанама мінездерді тану; көркем шығармалардан алған үзінділерді орынды қолдану;

2) анализ және интерпретация: композицияны тұтастан бөлшекке қарай талдау; автор бейнесі мен кейіпкерлер қарым-қатынасының тілдік көрінісін беру;

3) бағалау және салыстыру: шығарманың тақырыбы мен идеясы, тарихи және көркемдік құндылығы; шығармадағы материалдық және рухани құндылықтарды заманауи тұрғыда салыстыру; шығарманың

көркемдік-идеялық құндылығын гуманистік тұрғысы бағалау; шығармада жазылған әдеби сын-пікірлерге сүйене отырып, мұғалімнің көмегімен сыни пікір жазу.

36. Оқытылатын көркем шығармалар тізімі:

- 1) "Қыз Жібек" жыры;
- 2) Жиенбет жырау "Еңсегей бойлы Ер Есім";
- 3) Ш. Қанайұлы "Зар заман";
- 4) С. Аронұлы "Сүйінбайдың Қатағанмен айтысы";
- 5) Ж. Жабаев "Июнь жарлығы";
- 6) М. Жұмабаев "Батыр Баян";
- 7) М. Әуезов "Көксерек";
- 8) Қ. Қайсенов "Жау тылында";
- 9) С. Сарғасқазев "Тәмпіш қара";
- 10) М. Шаханов "Нарынқұм зауалы";
- 11) Қ. Әбдіқадыров "Қажымұқан" хикаяты;
- 12) А. Алтай "Прописка" әңгімесі.
- 13) Қорқыт "Байбөрі баласы Бамсы-Байрақ туралы жыр"
- 14) Қорқыттың нақыл сөздері;
- 15) Ахмет Йассауи "Даналық кітабы";
- 17) Ақтамберді Сарыұлы "Күлдір-күлдір кісінетіп";

18) "Балаларыма өсиет" толғаулары.

37. 9-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау жасау; әдеби шығармадағы психологизм; көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлер жүйесі; көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстарда қолдану;

2) анализ және интерпретация: эпикалық, поэтикалық, драмалық мәтіндердегі композициялық амалдар; автор бейнесінің идеялық әрі стилистикалық тұтастырушы ретіндегі рөлі; шығармадағы әдеби тілді құбылту мен айшықтаудың (троп пен фигура) түрлері, автор стилі; автор стиліне сүйене отырып, шығармашылық жұмысты мұғалімнің көмегімен жазу;

3) бағалау және салыстыру: шығарманы басқа өнер түрлеріндегі осы мазмұндас туындылармен салыстыру, тарихи және көркемдік құндылығын мұғалімнің көмегімен бағалау; шығармадағы ұрпақтар сабақтастығы көрінісін заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру; әдеби шығарманы қазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра отырып мұғалімнің көмегімен талдау жасау.

38. Оқытылатын көркем шығармалар тізімі:

1) Шалкиіз жырау "Би Темірге бірінші толғауы";

2) М. Мөңкеұлы "Үш қиян";

3) "Сарыарқа" өлеңдері;

4) Ш. Құдайбердіұлы "Еңлік- Кебек" дастаны;

5) М. Дулатов "Бақытсыз Жамал" романы;

6) Нысанбай жырау "Кенесары – Наурызбай";

7) Махамбет Өтемісұлы "Махамбеттің Баймағамбетке айтқаны";

8) "Мен, мен, мен едім";

9) "Бағаналы терек";

10) Ш. Уәлиханов "Ыстықкөл күнделігі";

11) І. Жансүгіров "Құлагер" поэмасы;

12) Б. Момышұлы "Ұшқан ұя" әңгімесі;

13) Д. Исабеков "Әпке" драмасы;

14) М. Темірхан "Тәуелсізбін" өлеңі;

15) Т. Әбдіков "Қонақтар";

16) А.С. Пушкин "Ескерткіш";

17) "Дабыл" фантастикалық әңгімелері.

39. 10-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі арқылы әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау; әдеби шығармадағы психологизм; көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлер жүйесі; көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстарда қолдану;

2) анализ және интерпретация: эпикалық, поэтикалық және драмалық мәтіндердегі композициялық амалдар; автор бейнесінің идеялық әрі стилистикалық тұтастырушы ретіндегі рөлі; шығармадағы әдеби тілді құбылту мен айшықтаудың (троп пен фигура) түрлері, автор стилі; автор стиліне сүйене отырып, шығармашылық жұмыс жазу;

3) бағалау және салыстыру: шығарманы басқа өнер түрлеріндегі осы мазмұндас туындылармен салыстыру, тарихи және көркемдік

құндылығын бағалау; шығармадағы ұрпақтар сабақтастығы көрінісін заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру; әдеби эссе жазу; әдеби шығарманы қазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдау, шағын сын мақала жазу.

40. Оқытылатын көркем шығармалар тізімі:

- 1) Ф. Оңғарсынова "Өлең мен сені аялап өтем";
- 2) "Жастарға" өлеңі;
- 3) М. Мақатаев "Аққулар ұйықтағанда" поэмасы;
- 4) Т. Ахтанов "Күй аңызы" әңгімесі;
- 5) Ж. Сахиев "Айдағы жасырынбақ";
- 6) Р. Мұқанова "Мәңгілік бала бейне" әңгімесі;
- 7) Б. Майлин "Шұғаның белгісі" хикаят;
- 8) Ғ. Мүсірепов "Ұлпан" романы;
- 9) Т.Айбергенов "Сағыныш";
- 10) Н. Айтұлы "Бәйтерек" поэмасы;
- 11) К. Гамсун "Аштық" романы.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

41. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодтық белгімен белгіленді. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, әріппен берілген белгі дағдыны (түсіну және жауап беру, анализ және интерпретация, бағалау және салыстыру), әріппен қоса берілетін сандар бөлімшедегі оқыту мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. 7.2.1.2 кодында: "7" – сынып, "2.1" – бөлімше, "2" – оқыту мақсатының реттік саны.

42. Оқу мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1- бөлім "Түсіну және жауап беру":

1-кесте

Бөлімшеле р	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Көркем шығарманың мазмұны мен пішіні	5.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына қарай фабуласы мен сюжеттік дамуын сипаттау	6.1.1.1 әдеби шығарманың жанрын, фабуласын, сюжетін анықтау	7.1.1.1 әдеби шығарма сюжетінің құрамдас бөлшектерін талдау	8.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына байланысты сюжеттік желілерін, эпилог, прологтарды анықтау	9.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау жасау	10.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау жасау
1.2 Әдеби шығарманың тұжырымдамасы	5.1.2.1 әдеби шығарманың тақырыбы мен идеясын анықтау	6.1.2.1 әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселені идеясы арқылы түсіндіру	7.1.2.1 әдеби шығармадағы тұлғалық болмысты гуманистік тұрғыдан талдау	8.1.2.1 әдеби шығарманың идеясы мен пафосын ұлттық мүдде тұрғысынан ашу	9.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді анықтау	10.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді анықтау
1.3 Көркем шығармадағы образ	5.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлер портреті мен іс-әрекеті арқылы образын ашу	6.1.3.1 әдеби туындыдағы кейіпкердің типтерін тек тұрғысынан сипаттау	7.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлердің типтерін жасалу тәсілдері тұрғысынан анықтау	8.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлерді сомдауда тура және жанама мінездеулерді жіктеу	9.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлер жүйесін анықтау	10.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлер жүйесін анықтау
1.4 Шығарма үзінділерімен жұмыс	5.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі	6.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі	7.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі	8.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі	9.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі	10.1.4.1 жеке есту аппараты және стационарлы дыбысты күшейтетін құрылғының көмегі

	арқылы көркем шығармалардан шағын көлемді үзінділерді мәнерлеп оқу, жатқа айту	арқылы көркем шығармалардан орта көлемді үзінділерді мәнерлеп оқу, жатқа айту	құрылғының көмегі арқылы көркем шығармадағы кейіпкер бейнесін ашып, үзінділерді жатқа айту	арқылы көркем шығармалардан алған үзінділерді өз көзқарасын дәлелдеу үшін орынды қолдану	құрылғының көмегі арқылы көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстарда қолдану	құрылғының көмегі арқылы көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстарда қолдану
--	--	---	--	--	---	---

2) 2-бөлім "Анализ және интерпретация":

2-кесте

Бөлімш елер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Әдеби шығар маның композициясы	5.2.1.1 әдеби шығармадағы екі нәрсені салыстыра суреттеулер мен қарама-қарсы суреттеулерді табу	6.2.1.1 шығарма композициясындағы белгілі бір эпизодтың алатын маңызына негіздеме жасау	7.2.1.1 шығармадағы эпизодтар мен бейнелерді салғастыру	8.2.11 композицияны тұтастан бөлшекке, бөлшектен тұтасқа қарай талдау	9.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмалық мәтіндердегі композициялық амалдарды талдау	10.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмалық мәтіндердегі композициялық амалдарды талдау
2.2 Автор бейнесі	5.2.2.1 эпикалық шығармадағы автор бейнесін анықтау	6.2.2.1 эпикалық, поэзиялық шығармалардағы автор бейнесін анықтау	7.2.2.1 эпикалық, поэзиялық, драмалық шығармадағы автор бейнесін анықтау.	8.2.2.1 автор бейнесі мен кейіпкерлер қарым-қатынасының тілдік көрінісін талдау	9.2.2.1 автор бейнесінің идеялық стилистикалық тұтастырушы ретіндегі рөліне талдау жасау	10.2.2.1 автор бейнесінің идеялық стилистикалық тұтастырушы ретіндегі рөліне талдау жасау
2.3 Көркем шығар маның тілі	5.2.3.1 шығармадағы тілдік бейнелеу, суреттеу құралдарының (теңеу, эпитет, ауыспалы мағынадағы сөздер, қайталау,	6.2.3.1 шығармадағы көркем ауыстыруларды (троптарды: метафора, кейіптеу, метонимия, гипербола, литота, аллегория, антитеза, градация, арнау)	7.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (символ, синекдоха, қайталау түрлері: эпифора, анафора, аллитерация, ассонанс,	8.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (психологиялық параллелизм, перифраз, сатира, ирония, гротеск, эллипсис)	9.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылту мен айшықтаудың (троп пен фигура) түрлерін талдай отырып, автор стиліне	10.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылту мен айшықтаудың (троп пен фигура) түрлерін талдай отырып, автор стиліне

	өлең құрылысы) мағынасын анықтау	анықтау	риторикалық сұрақ) қолданысын талдау	қолданысын талдай отырып, автор стилін анықтау	баға беру	б
2.4 Шығар машыл ық жұмыс	5.2.4.1 көркем шығармадан алған әсерін сипаттап авторға хат, өлең жазу	6.2.4.1 әдеби көркемдегіш құралдарды пайдаланып шығармадағы табиғат көрінісі, оқиға орны, кейіпкер бейнесін сипаттап жазу	7.2.4.1 шығармадағы оқиға желісін өзіндік көзқарас тұрғысынан дамытып жазу	8.2.4.1 шығармадан алған үзінділерді қайта өңдеп креативті жазу	9.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып, шығармашылық жұмыс жазу	1 а с ш ж

3) 3-бөлім "Бағалау және салыстыру":

3-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1 Тарихи және көркемдік құндылығы	5.3.1.1 шығармадағы эпизодтар арқылы тарихи құндылығын бағалау.	6.3.1.1 шығармадағы кейіпкерлерді өзара салыстыра отырып, тарихи және көркемдік құндылығына баға беру	7.3.1.1 кейіпкерлердің іс- әрекеті мен автор берген портреттік мінездемелі салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығына баға беру	8.3.1.1 шығарманың тақырыбы мен идеясын осы текте басқа шығармалармен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау	9.3.1.1 шығарманы басқа өнер түрлеріндегі осы мазмұндас туындылармен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау	10.3.1.1 шығарманың өнер осы туын салы тари көрк құнд бағал
3.2 Заманауилы ғы мен жаңашылды ғы	5.3.2.1 кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалау	6.3.2.1 кейіпкерлер жүйесінің заманауи жаңашылдығы н өзара салыстырып	7.3.2.1 әдеби жанр түрлерінің даму барысына, жаңашылдығына заманауи тұрғыдан баға беру	8.3.2.1 шығармадағы материалдық және рухани құндылықтарды заманауи тұрғыда салыстырып,	9.3.2.1 шығармадағы ұрпақтар сабақтастығы көрінісін заманауи тұрғыда салыстырып,	10.3.2.1 шығарманың ұрпа саба көрі тұрғы салы

		баға беру		жаңашылдығына баға беру	жаңашылдығына баға беру	шыл беру
3.3 Әдеби эссе	5.3.3.1 шығармадағы кейіпкерді өзіндік құндылығы тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу	6.3.3.1 шығармадағы кейіпкерлер қарым- қатынасын отбасылық құндылық тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу	7.3.3.1 шығарманы ұлттық құндылық тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу	8.3.3.1 шығарманың көркемдік- идеялық құндылығын гуманистік тұрғыдан талдап, әдеби эссе жазу	9.3.3.1 шығарманың идеясын ғаламдық тұрғыдан талдап, әдеби эссе жазу	10.3.3 шыға идея тұрғы әдеб
3.4 Әдеби сын	5.3.4.1 оқырманның рухани дүниесіне шығарма әсерін талдай отырып, сыни хабарлама жазу	6.3.4.1 шығармада көтерілген мәселенің әлеуметтік рөлі туралы сыни хабарлама жасау	7.3.4.1 әдеби шығарманың эстетикалық құндылығы туралы шағын сыни шолу жазу	8.3.4.1 шығарма бойынша жазылған әдеби сын пікірлерге сүйене отырып, өзіндік сыни пікір жазу	9.3.4.1 әдеби шығарманы қазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілері мен салыстыра талдап, шағын сын мақала жазу	10.3.4 әдеб қаза әлем үлгіл салы шағы жазу

43. Осы Бағдарлама есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

44. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім бе

деңгейінің 5-10 сыныпта

"Қазақ әдебиеті" пән

жаңартылған мазмұн

Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Бөлімдер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Таза, мінсіз асыл сөз	"Керқұла атты Кендебай" ертегісі, "Қобыланды батыр" жыры, Асан қайғы "Асан қайғының жерге айтқан сыны" аңызы	Түсіну және жауап беру	5.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына қатысты сипаттау; мен сюжеттік дамуын сипаттау;
			5.1.2.1 әдеби шығарманың тақырыбын анықтау; 5.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлердің іс-әрекеті арқылы образын ашу;
		Анализ және интерпретация	5.1.4.1 көркем шығармалардан шағын үзінділерді мәнерлеп оқу, жатқа айту;
			5.2.1.1 әдеби шығармадағы екі нәрсені суреттеулер мен қарама-қарсы суреттермен салыстыру; 5.2.2.1 эпикалық шығармадағы автор оқиғаны анықтау; 5.2.3.1 шығармадағы тілдік бейнелеу, сөз құралдарының (теңеу, эпитет, ауыспалы сөздер, қайталау, өлең құрылысы) мағынасын анықтау;

			5.2.4.1 көркем шығармадан алған әсерімен авторға хат, өлең жазу;
		Бағалау және салыстыру	5.3.1.1 шығармадағы эпизодтар арқылы құндылығын бағалау; 5.3.2.1 кейіпкерлерді шынайы өмірмен бағалау;
2-тоқсан			
"Тәрбиенің қайнар бұлағы"	Дулат Бабатайұлы "О, Ақтан жас, Ақтан жас" , Ыбырай Алтынсарин "Қыпшақ Сейітқұл", "Атымтай Жомарт", "Дүние қалай етсең табылады?"	Түсіну және жауап беру	5.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына қарап сюжеттік дамуын сипаттау;
			5.1.2.1 әдеби шығарманың тақырыбы мен анықтау;
			5.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлердің іс-әрекеті арқылы образын ашу;
			5.1.4.1 көркем шығармалардан шағын көзінділерді мәнерлеп оқу, жатқа айту;
		Анализ және интерпретация	5.2.1.1 әдеби шығармадағы екі нәрсені суреттеулер мен қарама-қарсы суреттеу;
		Бағалау және салыстыру	5.3.3.1 шығармадағы кейіпкерді өзіндік тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу;

3-тоқсан

Адамгершілік - асыл қасиет	А. Байтұрсынұлы "Егіннің бастары" мысалы, "Адамдық диқаншысы" өлеңі, Б. Соқпақбаев "Менің атым – Қожа" хикаяты, М. Қабанбай "Бауыр" әңгімесі	Түсіну және жауап беру	5.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына қатынасты анықтау, сюжеттік дамуын сипаттау;
			5.1.2.1 әдеби шығарманың тақырыбын анықтау;
			5.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлердің іс-әрекеті арқылы образын ашу;
			5.1.4.1 көркем шығармалардан шағын үзінділерді мәнерлеп оқу, жатқа айту;
		Анализ және интерпретация	5.2.1.1 әдеби шығармадағы екі нәрсені суреттеулер мен қарама-қарсы суреттеулерді анықтау;
			5.2.2.1 эпикалық шығармадағы автор образын анықтау;
			5.2.3.1 шығармадағы тілдік бейнелеу, сөз құралдарының (теңеу, эпитет, ауыспалы сөздер, қайталау, өлең құрылысы) мағынасын анықтау;
		Бағалау және салыстыру	5.2.4.1 көркем шығармадан алған әсерімен авторға хат, өлең жазу;
			5.3.2.1 кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстыра бағалау;
			5.3.3.1 шығармадағы кейіпкерді өзіндік тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу;
			5.3.4.1 оқырманның рухани дүниесіне әсерін талдай отырып, сыни хабарлама жазу;

4-тоқсан

Отбасы	Т.Нұрмағамбетов "Анасын сағынған бала" әңгімесі,	Түсіну	5.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына қатынасты анықтау;
--------	--	--------	---

құндылы қтары	Нұрдәулет Ақыш "Нағыз әже қайда?" әңгімесі Д.Лондон "Мексика ұлы" әңгімесі	және жауап беру	мен сюжеттік дамуын сипаттау; 5.1.2.1 әдеби шығарманың тақырыбын анықтау 5.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлер іс-әрекеті арқылы образын ашу; 5.1.4.1 көркем шығармалардан шағын үзінділерді мәнерлеп оқу, жатқа айту;
		Анали з және интер прета ция	5.2.1.1 әдеби шығармадағы екі нәрсені суреттеулер мен қарама-қарсы суреттеу 5.2.2.1 эпикалық шығармадағы автор анықтау; 5.2.3.1 шығармадағы тілдік бейнелеу, с құралдарының (теңеу, эпитет, ауыспал сөздер, қайталау, өлең құрылысы) ма анықтау; 5.2.4.1 көркем шығармадан алған әсер авторға хат, өлең жазу;
		Бағал ау және салыс тыру	5.3.1.1 шығармадағы кейіпкерді өзінді тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу;

2) 6-сынып:

2-кесте

Ұзақ мерзімді жоспард ың бөлімдер і	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Бөлім дер	Оқыту мақсаттары

1-тоқсан

Туған жерім- аялы алтын бесігім	"Аяз би" ертегісі "Алып Ер Тұңға" жыры, Әл Фараби "Қашықтасың туған жер", "Тіршілікте құрыштай бол төзімді", Доспамбет жырау "Қоғалы көлдер, қом сулар", "Айналайын, Ақ Жайық"	Түсіну және жауап беру	6.1.1.1 әдеби шығарманың жанры, фабуласы анықтау;
			6.2.2.1 әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік мәселені идеясы арқылы түсіндіру;
			6.3.3.1 әдеби туындыдағы кейіпкердің типтік тұрғысынан сипаттау;
			6.3.4.1 көркем шығармалардан орта көлемді мәнерлеп оқу, жатқа айту;
		Анализ және интерпретация	6.2.1.1 шығарма композициясындағы белгілі эпизодтың алатын маңызына негіздеме жасау;
			6.2.2.1 эпикалық, поэзиялық шығармалардың бейнесін анықтау;
		Бағалау және салыстыру	6.2.3.1 шығармадағы көркем ауыстырулардың метафора, кейіптеу, метонимия, гипербола, аллегория, антитеза, градация, арнау) анықтау;
			6.2.4.1 әдеби көркемдегіш құралдарды пайдаланып, шығармадағы табиғат көрінісін, оқиға орнын бейнесін сипаттап жазу;
			6.3.1.1 шығармадағы кейіпкерлерді өзара салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын анықтау;
			6.3.2.1 кейіпкерлер жүйесінің заманауи жаңашыл өзара салыстырып баға беру;
			6.3.3.1 шығармадағы кейіпкерлер қарым-қатынас отбасылық құндылық тұрғысынан талдап, бағалап жазу;
			6.3.4.1 шығармада көтерілген мәселенің әлеуметтік туралы сыни хабарлама жасау;

2-тоқсан			
Абайды оқы, таңырқа!	Абай Құнанбайұлы "Мен жазбаймын өлеңді ермек үшін", "Ғылым таппай мақтанба", "Бірінші сөз", "Жетінші сөз", "Отыз бірінші сөз"	Түсіну және жауап беру	6.1.1.1 әдеби шығарманың жанры, фабуласы анықтау;
			6.1.2.1 әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік мәселені идеясы арқылы түсіндіру;
			6.1.3.1 әдеби туындыдағы кейіпкердің типі, тұрғысынан сипаттау;
			6.1.4.1 көркем шығармалардан орта көлемді мәнерлеп оқу, жатқа айту;
		Анализ және интерпретация	6.2.1.1 шығарма композициясындағы белгілі эпизодтың алатын маңызына негіздеме жасау;
			6.2.2.1 эпикалық, поэзиялық шығармалардың бейнесін анықтау;
6.2.3.1 шығармадағы көркем ауыстырулар, метафора, кейіптеу, метонимия, гипербола, аллегория, антитеза, градация, арнау) анықтау;			
Бағалау және салыстыру	6.2.4.1 әдеби көркемдегіш құралдарды пайдаланып шығармадағы табиғат көрінісін, оқиға орнын бейнесін сипаттап жазу;		
	6.3.2.1 кейіпкерлер жүйесінің заманауи жағдайда өзара салыстырып баға беру;		
6.3.3.2 шығармадағы кейіпкерлер қарым-қатынасы, отбасылық құндылық тұрғысынан талдап жазу;			
3-тоқсан			
Мен балаң жарық күнде	С. Торайғыров "Шығамын тірі болсам адам болып", "Шәкірт ойы",	Түсіну және жауап беру	6.1.1.1 әдеби шығарманың жанры, фабуласы анықтау;

сәуле қуған	С. Мұратбеков "Жусан иісі", О. Бөкей "Тортай мінер ақбозат", Қ. Әбдіқадыров "Қажымұқан"	Анали з және интер прета ция	6.1.2.1 әдеби шығармада көтерілген әлеум мәселені идеясы арқылы түсіндіру;
			6.1.3.1 әдеби туындыдағы кейіпкердің тип тұрғысынан сипаттау;
			6.1.4.1 көркем шығармалар дан орта көлем мәнерлеп оқу, жатқа айту;
			6.2.1.1 шығарма композициясындағы белг эпизодтың алатын маңызына негіздеме ж 6.2.2.1 пикалық, поэзиялық шығармалард бейнесін анықтау;
4-тоқсан	Қ. Сарин "Тәуелсіздік", А. Алтай "Прописка", Р. Ғамзатов "Ана тілі", "Менің Дағыстаным"	Бағал ау және салыс тыру	6.2.3.1 шығармадағы көркем ауыстырулар, метафора, кейіптеу, метонимия, гипербола аллегория, антитеза, градация, арнау) аны
			6.2.4.1 әдеби көркемдегіш құралдарды пай шығармадағы табиғат көрінісін, оқиға орн бейнесін сипаттап жазу;
			6.3.2.1 кейіпкерлер жүйесінің заманауи жа өзара салыстырып баға беру;
			6.3.3.1 шығармадағы кейіпкерлер қарым-қ отбасылық құндылық тұрғысынан талда жазу;
Тәуелсіз дік- қасиет тұнған ұлы ұғым		Түсіну және жауап беру	6.3.4.1 шығармада көтерілген мәселенің әл туралы сыни хабарлама жасау;
			6.1.1.1 әдеби шығарманың жанры, фабула анықтау;
			6.1.2.1 әдеби шығармада көтерілген әлеум мәселені идеясы арқылы түсіндіру;

			6.1.3.1 әдеби туындыдағы кейіпкердің типі, тұрғысынан сипаттау;
			6.1.4.1 көркем шығармалардан орта көлемді мәнерлеп оқу, жатқа айту;
		Анализ және интерпретация	6.2.1.1 шығарма композициясындағы белгілі эпизодтың алатын маңызына негіздеме жасау;
			6.2.2.1 эпикалық, поэзиялық шығармалар бейнесін анықтау;
			6.2.3.1 шығармадағы көркем ауыстырулар, метафора, кейіптеу, метонимия, гипербола, аллегория, антитеза, градация, арнау) анықтау;
			6.2.4.1 әдеби көркемдегіш құралдарды пайдаланып шығармадағы табиғат көрінісін, оқиға орнын бейнесін сипаттап жазу;
		Бағалау және салыстыру	6.3.2.1 кейіпкерлер жүйесінің заманауи жағдайға өзара салыстырып баға беру;
			6.3.3.1 шығармадағы кейіпкерлер қарым-қатынас отбасылық құндылық тұрғысынан талдау жазу;

3) 7-сынып:

3-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Бөлімдері	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Көне күндерден жеткен	"Қыз Жібек" жыры,	Түсіну және жауап	7.1.1.1 әдеби шығарма сюжетінің құрамдас бөлшектерін талдау;

жәдігерлер	Орхон-Енисей ескерткіштері, "Күлтегін" жыры, Жиембет жырау "Еңсегей бойлы Ер Есім", Қазтуған жырау "Қазтуғанның қонысымен қоштасуы"	Анализ және интерпретация	7.1.2.1 әдеби шығармадағы тұлғалық болмысты гуманистік тұрғыдан
			7.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлердің типтерін жасалу тәсілдерін анықтау;
		Бағалау және салыстыру	7.2.1.1 шығармадағы эпизодтар мен бейнелерді салғастыру;
			7.2.2.1 эпикалық, поэзиялық, драмалық шығармадағы автор бейнесін анықтау;
2-тоқсан	Ш. Қанайұлы "Зар заман", С. Аронұлы "Сүйінбайдың Қатағанмен айтысы", Ж. Жабаев "Июнь жарлығы"	Түсіну және жауап беру	7.1.1.1 әдеби шығарма сюжетінің құрамдас бөлшектерін талдау;
			7.1.2.1 әдеби шығармадағы тұлғалық болмысты гуманистік тұрғыдан
		Анализ және интерпретация	7.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлердің типтерін жасалу тәсілдерін анықтау;
			7.1.4.1 көркем шығармадағы кейіпкер бейнесін ашып, үзінділерді жаңа

			7.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (символ, синекдоха, метонимия) түрлері: эпифора, анафора, аллитерация, ассонанс, риторикалық сұрақтардың қолданысын талдау;
			7.2.4.1 шығармадағы оқиға желісін өзіндік көзқарас тұрғысынан дамыту;
	Бағалау және салыстыру		7.3.2.1 кейіпкерлер жүйесінің заманауи жаңашылдығын өзара салыстыру; беру;
			7.3.3.1 шығармадағы кейіпкерлер қарым-қатынасын отбасылық құндылық тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу;
3-тоқсан			
Балалар мен үлкендер	М. Жұмабаев "Батыр Баян", М. Әуезов "Көксерек", Қ. Қайсенов "Жау тылындағы бала" , С. Сарғасқаев "Тәмпіш қара"	Түсіну және жауап беру	7.1.1.1 әдеби шығарма сюжетінің құрамдас бөлшектерін талдау;
			7.1.2.1 әдеби шығармадағы тұлғалық болмысты гуманистік тұрғыдан талдау;
			7.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлердің типтерін жасалу тәсілдерін анықтау;
			7.1.4.1 көркем шығармадағы кейіпкер бейнесін ашып, үзінділерді жаттау;
	Анализ және интерпретация	7.2.1.1 шығармадағы эпизодтар мен бейнелерді салғастыру;	
		7.2.2.1 эпикалық, поэзиялық, драмалық шығармадағы автор бейнесін талдау;	
		7.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (символ, синекдоха, метонимия) түрлері: эпифора, анафора, аллитерация, ассонанс, риторикалық сұрақтардың қолданысын талдау;	
		7.2.4.1 шығармадағы оқиға желісін өзіндік көзқарас тұрғысынан дамыту;	
Бағалау және салыстыру	7.3.2.1 кейіпкерлер жүйесінің заманауи жаңашылдығын өзара салыстыру; беру;		
	7.3.3.1 шығармадағы кейіпкерлер қарым-қатынасын отбасылық құндылық тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу;		

			7.3.4.1 шығармада көтерілген мәселенің әлеуметтік рөлі туралы сын жасау;
4-тоқсан			
Ұрпақ тәрбиесі	М. Шаханов "Нарынқұм зауалы",	Түсіну және жауап беру	7.1.1.1 әдеби шығарма сюжетінің құрамдас бөлшектерін талдау;
			7.1.2.1 әдеби шығармадағы тұлғалық болмысты гуманистік тұрғыдан
			7.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлердің типтерін жасалу тәсілде анықтау;
			7.1.4.1 көркем шығармадағы кейіпкер бейнесін ашып, үзінділерді жа
	М. Темірхан "Тәуелсізбін" өлеңі,	Анализ және интерпретация	7.2.1.1 шығармадағы эпизодтар мен бейнелерді салғастыру;
			7.2.2.1 эпикалық, поэзиялық, драмалық шығарма дағы автор бейне
			7.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (символ, синекдоха, түрлері: эпифора, анафора, аллитерация, ассонанс, риторикалық сұр қолданысын талдау;
			7.2.4.1 шығармадағы оқиға желісін өзіндік көзқарас тұрғысынан дам
	Т. Әбдіков "Қонақтар",	Бағалау және салыстыру	7.3.3.1 шығармадағы кейіпкерлер қарым-қатынасын отбасылық құн тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу;
			7.3.4.1 шығармада көтерілген мәселенің әлеуметтік рөлі туралы сын жасау;
	А.С. Пушкин "Ескерткіш"		

4) 8-сынып:

4-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Бөлімдер	Оқыту мақсаттары

1-тоқсан

Дананың сөзі-ақылдың көзі	Қорқыт "Байбөрі баласы Бамсы-Байрақ туралы жыр", Қорқыттың нақыл сөздері,	Түсіну және жауап беру	8.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына байланысты сюжеттік желілер прологтарды анықтау; 8.1.2.1 әдеби шығарманың идеясы мен пафосын ұлттық мүдде тұрғысында таныту; 8.1.3.1 көркем шығарма дағы кейіпкерлерді сомдау да тура және жағымды мінездеулерді жіктеу; 8.1.4.1 көркем шығарма лардан алған үзінділерді өз көзқарасын да орынды қолдану;
	Ахмет Йассауи "Даналық кітабы",	Анализ және интерпретация	8.2.1.1 композицияны тұтастан бөлшекке, бөлшектен тұтасқа қарау; 8.2.2.1 автор бейнесі мен кейіпкерлер қарым-қатынасының тілдік мәнін анықтау;
	Ақтамберді Сарыұлы "Күлдір-күлдір кісінетіп", "Балаларыма өсиет",		8.2.3.1 шығармадағы тілдік бейнелеу, суреттеу құралдарының (теңеу, ауыспалы мағынадағы сөздер, қайталау, өлең құрылысы) мағынасын анықтау; 8.2.4.1 көркем шығарма
	Шалкиіз жырау "Би Темірге бірінші толғауы"	Бағалау және салыстыру	дан алған әсерін сипаттап авторға хат, өлең жазу; 8.3.1.1 шығарманың тақырыбы мен идеясын осы тектес басқа шығармалармен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау; 8.3.2.1 шығармадағы материалдық және рухани құндылықтарды зерттеу тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру;

2-тоқсан

Көркем әдебиет және эпикалық сарын	М. Мөңкеұлы "Үш қиян", "Сарыарқа", Ш. Құдайбердіұлы "Еңлік-Кебек" дастаны, "Жастарға" өлеңі	Түсіну және жауап беру	8.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына байланысты сюжеттік желілер прологтарды анықтау; 8.1.2.1 әдеби шығарманың идеясы мен пафосын ұлттық мүдде тұрғысында таныту; 8.1.3.1 көркем шығарма дағы кейіпкерлерді сомдауда тура және жағымды мінездеулерді жіктеу;
------------------------------------	---	------------------------	--

			8.1.4.1 көркем шығарма лардан алған үзінділерді өз көзқарасын да орынды қолдану
		Анализ және интерпретация	8.2.1.1 композицияны тұтастан бөлшеккке, бөлшектен тұтасқа қар 8.2.2.1 автор бейнесі мен кейіпкерлер қарым-қатынасының тілдік к 8.2.3.1 шығармадағы тілдік бейнелеу, суреттеу құралдарының (теңе ауыспалы мағынадағы сөздер, қайталау, өлең құрылысы) мағына Көркем шығармадан алған әсерін сипаттап авторға хат, өлең жазу;
		Бағалау және салыстыру	8.3.2.1 шығармадағы материалдық және рухани құндылықтарды з тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру; 8.3.3.1 шығарманың көркемдік-идеялық құндылығын гуманистік т талдап, әдеби эссе жазу; 8.3.4.1 шығарма бойынша жазылған әдеби сын-пікірлерге сүйене с сыни пікір жазу;
3-тоқсан			
Махаббат және абырой	М. Дулатов "Бақытсыз Жамал" романы, Б. Момышұлы "Ұшқан ұя" әңгімесі, Д. Исабеков " Әпке" драмасы, М. Мақатаев "Аққулар ұйықтағанда" поэмасы	Түсіну және жауап беру	8.1.1.1 әдеби шығарма ның жанрына байланысты сюжеттік желіле прологтарды анықтау;
			8.1.2.1 әдеби шығарма ның идеясы мен пафосын ұлттық мүдде тұ
			8.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлерді сомдауда тура және жа мінездеулерді жіктеу;
		Анализ және интерпретация	8.2.1.1 композицияны тұтастан бөлшеккке, бөлшектен тұтасқа қар 8.2.2.1 автор бейнесі мен кейіпкерлер қарым-қатынасының тілдік к 8.2.3.1 шығармадағы тілдік бейнелеу, суреттеу құралдарының (теңе

			ауыспалы мағынадағы сөздер, қайталау, өлең құрылысы) мағына 8.2.4.1 көркем шығармадан алған әсерін сипаттап авторға хат, өлең
		Бағалау және салыстыру	8.3.1.1 шығарманың тақырыбы мен идеясын осы тектес басқа шығармалармен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау; 8.3.2.1 шығармадағы материалдық және рухани құндылықтарды зерттеу тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру; 8.3.3.1 шығарманың көркемдік-идеялық құндылығын гуманистік тұрғыдан талдап, әдеби эссе жазу; 8.3.4.1 шығарма бойынша жазылған әдеби сын – пікірлерге сүйеніп өзіндік сыни пікір жазу;
4-тоқсан			
Қиял мен шындық	Т. Ахтанов "Күй аңызы" әңгімесі, Ж. Сахиев "Айдағы жасырынбақ", "Дабыл" фантастикалық әңгімелері, Р. Мұқанова "Мәңгілік бала бейне"	Түсіну және жауап беру	8.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына байланысты сюжеттік желілер, прологтарды анықтау; 8.1.2.1 әдеби шығарманың идеясы мен пафосын ұлттық мүдде тұрғысынан талдау; 8.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлерді сомдауда тура және жағымды мінездеулерді жіктеу; 8.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді өз көзқарасын дәлелдей отырып орынды қолдану
			8.2.1.1 композицияны тұтастан бөлшекке, бөлшектен тұтасқа қарай талдау
		Анализ және интерпретация	8.2.2.1 автор бейнесі мен кейіпкерлер қарым-қатынасының тілдік және образдық ерекшеліктерін анықтау; 8.2.3.1 шығармадағы тілдік бейнелеу, суреттеу құралдарының (теңеу, метафора, ауыспалы мағынадағы сөздер, қайталау, өлең құрылысы) мағынасын анықтау; 8.2.4.1 көркем шығармадан алған әсерін сипаттап авторға хат, өлең жазу
		Бағалау	8.3.2.1 әдеби шығарманың идеясы мен пафосын ұлттық мүдде тұрғысынан талдау

			8.3.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлерді сомдауда тура және жағымды мінездеулерді жіктеу;
		у және салыстыру	8.3.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді өз көзқарасын дәлелдей отырып орынды қолдану;

5) 9-сынып:

5-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Бөлімдер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Атадан қалған асыл сөз	Ж. Баласағұн "Құтты білік", Шешендік өнер: Майқы би мен Мөңке бидің шешендік сөздері, Әнет баба "Не арсыз, не ғайып, не даусыз...", Төле би "Ердің бақыты – әйел", Әйтеке би "Қасқакөл дауы", Қазыбек би "Кім жақын, не қымбат, не қиын", Сырым Датұлы "Балаби мен Сырым", Бұқар жырау "Тілек", "Әй, Абылай, Абылай", "Асқар таудың өлгені", "Біржан-Сара" айтысы	Түсіну және жауап беру	9.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау жасау; 9.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді талдау; 9.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сәйкес жүйесін анықтау; 9.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстарда қолдану;
		Анализ және интерпретация	9.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмалық композициялық амалдарды талдау; 9.2.2.1 автор бейнесінің идеялық-стильдік тұтастырушы ретіндегі рөліне талдау жасау; 9.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылтып, айшықтаудың (троп пен фигура) түрлерін ажыратып, автор стиліне баға беру;

			9.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып, шығарманы жұмыс жазу;
		Бағалау және салыстыру	9.3.1.1 шығарманы басқа өнер түрлерінің мазмұндас туындылармен салыстырып, көркемдік құндылығын бағалау; 9.3.2.1 шығармадағы ұрпақтар сабақтастығын заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылдығын беру; 9.3.4.1 әдеби шығарманы қазақ әдебиеті мен әдебиеті үлгілері мен салыстыра талдауға мақала жазу;
2-тоқсан			
Тарихи шындық пен көркемдік шешім	Нысанбай жырау "Кенесары – Наурызбай", Махамбет Өтемісұлы "Махамбеттің Баймағамбетке айтқаны", " Мен, мен, мен едім" , "Бағаналы терек" , Ш. Уәлиханов "Ыстықкөл күнделігі"	Түсіну және жауап беру	9.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау жасау; 9.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді талдау; 9.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сәйкестігі жүйесін анықтау; 9.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділер шығармашылық жұмыстарда қолдану;
		Анализ және интерпретация	9.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмалық композициялық амалдарды талдау; 9.2.2.1 автор бейнесінің идеялық-стильдік тұтастырушы ретіндегі рөліне талдау жасау; 9.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылтып, айшықтаудың (троп пен фигура) түрлерін танып отырып, автор стиліне баға беру; 9.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып, шығарманы жұмыс жазу;

		Бағалау және салыстыру	9.3.2.1 шығармадағы ұрпақтар сабақтастығын заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылдығын беру; 9.3.3.1 шығарманың идеясын ғаламдық талдап, әдеби эссе жазу; 9.3.4.1 әдеби шығарманы қазақ әдебиеті мен әдебиеті үлгілері мен салыстыра талдап, мақала жазу;
3-тоқсан			
Адам жанының құпиясы	I. Жансүгіров "Құлагер" поэмасы,	Түсіну және жауап беру	9.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау жасау; 9.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді талдау; 9.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сәйкес жүйесін анықтау; 9.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстарда қолдану;
	Б. Майлин "Шұғаның белгісі" хикаят,	Анализ және интерпретация	9.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмалық композициялық амалдарды талдау; 9.2.2.1 автор бейнесінің идеялық-стилистикалық тұтастырушы ретіндегі рөліне талдау жасау; 9.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылту, айшықтаудың (троп пен фигура) түрлерін таныты отырып, автор стиліне баға беру; 9.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып, шығарманың жұмыс жазу;
	Ғ. Мүсірепов "Ұлпан" романы,		
	Т. Айбергенов "Сағыныш", Ф. Оңғарсынова "Өлең мен сені аялап өтем"	Бағалау және салыстыру	9.3.1.1 шығарманы басқа өнер түрлерімен мазмұндас туындылармен салыстырып, көркемдік құндылығын бағалау;

		ыру	9.3.2.1 шығармадағы ұрпақтар сабақтас заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылыз беру; 9.3.3.1 шығарманың идеясын ғаламдық талдап, әдеби эссе жазу; 9.3.4.1 әдеби шығарманы қазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдап, мақала жазу;
4-тоқсан			
Мәңгілік ел-мәңгілік мұрат	Н. Айтұлы "Бәйтерек" поэмасы, Кнут Гамсун "Аштық" романы	Түсіну және жауап беру Анализ және интерпретация Бағалау және	9.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау жасау; 9.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді талдау; 9.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сәйкес жүйесін анықтау; 9.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстарда қолдану; 9.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмалық композициялық амалдарды талдау; 9.2.2.1 автор бейнесінің идеялық-стильдік тұтастырушы ретіндегі рөліне талдау жасау; 9.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылтып, айшықтаудың (троп пен фигура) түрлерін анықтап отырып, автор стиліне баға беру; 9.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып, шығарма жазу; 9.3.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді талдау;

			9.3.3.1 көркем шығарманың идеясына с жүйесін анықтау;
		салыст ыру	9.3.4.1 көркем шығармалардан алған үз шығармашылық жұмыстарда қолдану;

6) 10 - сынып:

6-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Бөлім дер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
9 сыныпта алған білімдерді қайталау	Ж. Баласағұн "Құтты білік", Шешендік өнер: Майқы би мен Мөңке бидің шешендік сөздері, Әнет баба "Не арсыз, не ғайып, не даусыз...", Төле би "Ердің бақыты – әйел", Әйтеке би "Қасқакөл дауы", Қазыбек би "Кім жақын, не қымбат, не қиын", Сырым Датұлы "Балаби мен Сырым", Бұқар жырау "Тілек", "Әй, Абылай, Абылай", "Асқар таудың өлгені", "Біржан-Сара" айтысы	Түсіну және жауап беру	10.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-ком талдау жасау; 10.1.2.1 әдеби шығармадағы психологиз 10.1.3.1 көркем шығарманың идеясына жүйесін анықтау; 10.1.4.1 көркем шығармалардан алған үз шығармашылық жұмыстарда қолдану;
		Анали з және интер претац ия	10.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмал композициялық амалдарды талдау; 10.2.2.1 автор бейнесінің идеялық-стили тұтастырушы ретіндегі рөліне талдау жа 10.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбыл айшықтаудың (троп пен фигура) түрлері отырып, автор стиліне баға беру; 10.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып, ш жұмыс жазу;

		Бағалау және салыстыру	10.3.1.1 шығарманы басқа өнер түрлеріндегі мазмұндас туындылармен салыстырып, көркемдік құндылығын бағалау; 10.3.2.1 шығармадағы ұрпақтар сабақтастығын заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылдығын беру; 10.3.4.1 әдеби шығарманы қазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдап, мақала жазу;
2-тоқсан			
Тарихи шындық пен көркемдік шешім	Нысанбай жырау "Кенесары – Наурызбай", Махамбет Өтемісұлы "Махамбеттің Баймағамбетке айтқаны", " Мен, мен, мен едім" , "Бағаналы терек" , Ш.Уәлиханов "Ыстықкөл күнделігі"	Түсіну және жауап беру	10.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау жасау; 10.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді талдау; 10.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сәйкес жүйесін анықтау; 10.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстарда қолдану;
		Анализ және интерпретация	10.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмалық композициялық амалдарды талдау; 10.2.2.1 автор бейнесінің идеялық-стильдік тұтастырушы ретіндегі рөліне талдау жасау; 10.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылтып, айшықтаудың (троп пен фигура) түрлерін танытып отырып, автор стиліне баға беру; 10.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып, шығарманы жазу;
		Бағалау	10.3.2.1 шығармадағы ұрпақтар сабақтастығын заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылдығын беру;

		және салыстыру	беру; 10.3.3.1 шығарманың идеясын ғаламдық талдап, әдеби эссе жазу; 10.3.4.1 әдеби шығарманы қазақ әдебиеті әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдап, мақала жазу;
3-тоқсан			
Адам жанының құпиясы	І. Жансүгіров "Құлагер" поэмасы, Б. Майлин "Шұғаның белгісі" хикаят, Ғ. Мүсірепов "Ұлпан" романы, Т. Айбергенов "Сағыныш", Ф. Оңғарсынова "Өлең мен сені аялап өтем"	Түсіну және жауап беру Анализ және интерпретация Бағалау және салыстыру	10.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау жасау; 10.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді талдау; 10.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сюжеттік жүйесін анықтау; 10.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстарда қолдану; 10.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмалық композициялық амалдарды талдау; 10.2.2.1 автор бейнесінің идеялық-стильдік тұтастырушы ретіндегі рөліне талдау жасау; 10.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылтып, айшықтаудың (троп пен фигура) түрлерін анықтап отырып, автор стиліне баға беру; 10.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып, шығарма жұмыс жазу; 10.3.1.1 шығарманы басқа өнер түрлерімен мазмұндас туындылармен салыстырып, көркемдік құндылығын бағалау; 10.3.2.1 шығармадағы ұрпақтар сабақтас

			заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылдық беру; 10.3.3.1 шығарманың идеясын ғаламдық талдап, әдеби эссе жазу; 10.3.4.1 әдеби шығарманы қазақ әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдап мақала жазу;
4-тоқсан			
Мәңгілік ел-мәңгілік мұрат	Н. Айтұлы "Бәйтерек" поэмасы, Кнут Гамсун "Аштық" романы	Түсіну және жауап беру	10.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау жасау; 10.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді талдау; 10.1.3.1 көркем шығарманың идеясына жүйесін анықтау; 10.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстарда қолдану;
		Анализ және интерпретация	10.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмалық композициялық амалдарды талдау; 10.2.2.1 автор бейнесінің идеялық-стильдік тұтастырушы ретіндегі рөліне талдау жасау; 10.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылмалы айшықтаудың (троп пен фигура) түрлерін анықтап отырып, автор стиліне баға беру; 10.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып, шығарма жазу;
		Бағалау және салыстыру	10.3.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді талдау; 10.3.3.1 көркем шығарманың идеясына жүйесін анықтау;

			10.3.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділер мен шығармашылық жұмыстарда қолдану
--	--	--	---

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2018 жылғы 20 қыркүйек

№ 469 бұйрығына 4-қосымша

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2013 жылғы 3 сәуір

№ 115 бұйрығына 444-қосымша

Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Орыс әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде) 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Орыс әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты – әдеби шығармаларды қабылдау және саралау арқылы адамның рухани құндылықтарының қалыптасуына ықпал жасау, білімдерін, қабілеттерін, дағдыларын жекелік таңдау негізінде әлем мен өзін-өзі тануға қолдана алатын білікті оқырман тәрбиелеу.

3. Оқытудың міндеттері:

1) қазақ, орыс және әлем әдебиеті мен мәдениеті негізінде әлеуметтік тұрғыда табысты бейімделуіне ықпал жасайтын білімдерді, қабілеттерді, дағдыларды қалыптастыру;

2) білім алушылар көркем әдебиет шығармаларының авторлық түпкі ойын терең түсінулері үшін, әдебиеттанушылық түсініктердің меңгерілуіне

ықпал жасау;

3) шығарамаларды саралау негізінде сындық саралау, теңеу, қорыту, ұқсастық пен себептік-нәтижелік байланысты анықтау, құбылыстарды жіктеу, логикалық және сыни пайымдамалар мен пікірлерді құру дағдыларын қалыптастыру;

4) түрлі жанрдағы әдеби шығармаларды терең түсіну мен саралау негізінде коммуникативтік дағдыларды дамыту.

4. Бағдарламаның мазмұны заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту, оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде және жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-

практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың Бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әртүрлі жұмыстарды, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларды қарастырады (оқитын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын, түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндер қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін

көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрдағы, стильдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндік материалды таңдау барысында этномәдени компонентін ескере отырып, білім мазмұнының тәрбиелік компонентін күшейту қарастырылады (орыс әдебиетінің, орыс әдебиетінің ұлттық-мәдени ерекшеліктері жөнінде, біздің еліміздің аумағында тұратын басқа халықтар мәдениеті жөнінде мәліметтер).

15. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен қазақстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық "Мәңгілік Ел" идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

16. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу процесі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік құзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

17. Білім алушылардың психофизикалық бұзылымдарын түзеу мақсатында қолданылатын әдістер мен тәсілдер:

1) лингвистикалық шолу әдісі: алғашқылық, синхрондық, кейінгілік,

толық және таңдамалы;

2) кроссвордтарды табу, ребустарды, шарадаларды шешу;

3) тірек сызбалар, кестелер;

4) мәтінді редакциялау;

5) анықтама-дәптерін дайындау және қолдану (әдебиеттік теминдер мен ұғымдар);

6) шешендік іскерлік;

7) мен білемін;

8) автор;

9) ақпаратты шығару

10) ең қызықты фактілер;

11) жазушыға, ақынға сұрақтар;

12) "..... дан сұхбат алу";

13) дайын мәтіннің тақырыптық торын құрастыру тәсілі және тақырыпты құру барысындағы есептеулер тәсілі;

14) болашақ тақырыптың микротақырыптарын ашу сызбасын құрастыру тәсілі және оны дайын мәтіннен есептеп шығару тәсілі;

15) тәсілдерді қолдана отырғандағы тіл шығармашылығы: "Еркін ассоциациялар тәсілі"(суреттердің деректері бойынша), "Не болар еді, егер ..." (білім алушы өзіне осындай сұрақ қойып жуап беруге тырысады), "Әңгімені жалғастыр";

16) "мағыналық бірліктер" тәсілі мағыналық жады мен логикалық ойлау қабілетін дамытуға арналады. Тәсілдер: мәтіннің сараптамасы немесе

шағын-баяндау, мұнда білім алушы дәйекті түрде екі сұраққа жауап береді: "Бұл мәтінде кім (немесе не) туралы айтылады?" және "Бұл жөнінде не айтылады (хабарланады)?" . Қолданылатын мини-баяндаулар көлемі үлкен мәтінге қарасты қорқынышын жеңіп, эмоциялық-еріктік саласының қалыптасуына көмектеседі. Жеке тәжірибесін қолдану: жанұядағы туыстық байланыстардың аналогиясы бойынша мәтін немесе сөйлем ішіндегі туыстық байланыстарды анықтау.

18. Оқи білу дағдысын дамыту бойынша тапсырмалар мысалдары:

1) сөздермен ойындар (анаграммалар, палиндромалар, сөздің ішіндегі сөзді табу);

2) мәтіннің басы немесе атауы бойынша оқиғаның дамуын болжау;

3) әңгіменің жоспар-картасын құру.

19. Орыс әдебиетін оқыту барысында ақпарат көзі ретінде мәтінмен жұмыс күшейтіледі, оны тез оқуын дамытуға, басты немесе екінші кезектегі, ашық немесе жасырын, мәтіндік немесе мәтіннен тыс ақпаратты бөліп шығару қабілетін дамытуға бағыттау, ақпаратты ықшамды көрсетіп, көпшілік алдында сөйлеуге, өз ой-пікірін айтуға, оларды ауызша (пікірталас, жарыссөз, баяндама) және жазбаша (эссе) түрде жеткізе білуге үйрету қарастырылады.

20. Әдебиет бойынша оқу процесін сыншылдық ойды дамытуға бағыттап ұйымдастыру, оқу субъекттерінің тең құқылы қарым-қатынастарын, араларында әңгімелесу қатынасты, пікірталас барысында өз пікірлерін айта білуін, өзге адамдардың пікірін тыңдауын, түсінуін және қабылдауын, өз позициясын қорғауда дәлелдер жүйесін келтіре білуін, түрлі позицияларды салыстыра білуін тудырады.

21. Әдеби көздерін зерделеу барысында сыншылдық ойды дамыту, бірінші кезекте, мәтінмен жұмыс істеумен байланысты; мұнда мәтіннің сипатына қарай оқу процесі тәсілдерін үйрету түрлері (ақпараттық немесе әдеби мәтін) және жұмыс тәсілдері (дайын мәтінді оқу емесе жазбаша мәтін құру) бойынша біріктіреді.

22. Оқырмандық қабілетін дамытуға үлкен мән беріледі: ашық түрде берілген ақпаратты табу; қорытындыларды тұжырымдау; ақпаратты түсіндіру және қорыту; мәтіннің мазмұнын, тілдік ерекшеліктерін және құрылымын саралау.

23. Әдебиетті оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) фронталды оқу ісін қамтамасыз етуге арналған стационарлық дыбыс ұлғайтқыш жабдық (әр сыныпқа);

2) мультимедиялық компьютерлік сынып;

3) жекелік есту аппараттары; сөйлеу экраны;

4) интерактивтік панелі және үшөлшемді аксессуарлары бар "Мультимедиялық интерактивтік оқытатын бағдарламалық-әдістемелік кешен" электрондық ресурсы - теориялық материал мен практикалық білімдердің меңгерілу тиімділігін жоғарылату үшін;

5) дыбыстық сигналады визуалдайтын "Логопедиялық тренажер" - арнайы тыныс алу және дауыс жаттығуларын өткізу барысында, әсіресе тұтықпасы мен дизартриясы бар балалармен жұмыс істегенде;

6) тілдік коммуникацияны меңгеру және дамытуға арналған тілідік тренажер ассистивтік құрылғысы - қажетті мөлшерде жалпақ сөйлемдік тілді меңгермеген білім алушылар үшін, сонымен бірге білім алушылардың тілдік шектелуі кезеңінде.

3-тарау. "Орыс әдебиеті" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

24. Объем учебной нагрузки учебного предмета "Русская литература" составляет:

1) в 5 классе – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году;

2) в 6 классе – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году;

- 3) в 7 классе – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году;
- 4) в 8 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;
- 5) в 9 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;
- 6) в 10 классе – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году.

25. Включенные в Программу произведения делятся на три типа:

- 1) произведения для чтения и изучения в классе под руководством учителя;
- 2) произведения для заучивания наизусть (рекомендуемый список);
- 3) произведения по выбору учителя (из имеющейся учебной литературы в книжном фонде школы).

26. Содержание учебного предмета включает следующие разделы:

- 1) раздел "Понимание текста и ответы на вопросы";
- 2) раздел "Анализ текста";
- 3) раздел "Коррекционная работа".

27. Раздел "Понимание текста и ответы на вопросы" включает следующие подразделы:

- 1) понимание текста;
- 2) чтение наизусть;
- 3) составление плана;
- 4) пересказ;
- 5) ответы на вопросы;

6) использование различных видов чтения.

28. Раздел "Анализ текста" включает следующие подразделы:

- 1) жанр;
- 2) тема и идея;
- 3) композиция;
- 4) характеристика героев;
- 5) отношение автора.

29. Раздел "Коррекционная работа" включает следующие подразделы:

- 1) коррекция и развитие слухового и слухо-зрительного восприятия;
- 2) коррекция и развитие разговорной и связной речи;
- 3) коррекция и развитие познавательной деятельности.

30. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 5 класса.

1) понимание текста и ответы на вопросы: понимание фактического значения слова, фразы с опорой на вопросы (при помощи учителя); выразительное чтение наизусть фрагментов текстов небольшого объема (поэтических); составление простого плана; пересказ основного содержания отрывка произведения с опорой на план, вопросы, иллюстрации; ответы на вопросы по образцу, вопросной схеме, иллюстрации (при помощи учителя);

2) анализ текста: определение жанра и его признаков (былина, поэма, сказка, литературная/поэтическая, прозаическая/сказка), основной мысли отрывка/части произведения (при помощи учителя); выделение в тексте

произведения элементов композиции; характеристика героя с опорой на план, вопросы; определение отношения автора к главным героям с опорой на вопросы (при помощи учителя);

3) коррекционная работа: слухо-зрительное и слуховое восприятие речевого материала, относящегося к организации учебной деятельности обучающихся; составление устно и письменно небольших связных текстов с опорой на план, вопросы, иллюстрации, слова для справок с помощью учителя (30-50 слов); обогащение словаря на материале слов из прочитанных произведений; запоминание фрагментов текстов небольшого объема (поэтических); владение элементами мыслительных операций сравнения, анализа (определение жанра, основной мысли, элементов композиции произведения).

31. В 5 классе для изучения включены произведения, объединенные единой тематикой:

1) героический эпос. Цикл былин об Илье Муромце (на выбор учителя); А.С. Пушкин. "Песнь о вещем Олеге"; М.Ю. Лермонтов. "Бородино";

М. Шаханов. "Отрарская поэма о побежденном победителе, или Просчет Чингисхана";

2) литературная поэтическая сказка. А.С. Пушкин. "Сказка о мертвой царевне и семи богатырях"; К.Д. Бальмонт. "Фейные сказки" (на выбор учителя);

3) литературная прозаическая сказка. Г.Х.Андерсен. "Дикие лебеди"; О.Уайльд. "Соловей и роза"; К.Г. Паустовский. "Теплый хлеб";

Г.В. Черноголовина. "Сказка об одном зёрнышке";

4) фольклорные элементы в литературных произведениях. А.С. Пушкин. Пролог к поэме "Руслан и Людмила"; А.П. Платонов. "Волшебное кольцо"; П.П. Бажов. "Каменный цветок".

32. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 6 класса:

1) понимание текста и ответы на вопросы: фактическое значение отрывка произведения, с опорой на вопросы (при помощи учителя); выразительное чтение наизусть; фрагментов текстов небольшого объема (поэтических, прозаических); простой план; краткий пересказ основного содержания отрывка произведения с опорой на план, вопросы, иллюстрации; ответ на вопрос по образцу, иллюстрации при помощи учителя;

2) анализ текста: определение жанра (рассказ, повесть, пьеса-сказка) и его признаков при поддержке учителя; определение основной мысли произведения при помощи учителя; выделение в тексте произведения элементов композиции, понимание их роли в сюжете произведения при помощи учителя; характеристика героев с использованием плана, вопросов при помощи учителя, пометки в тексте; отношение автора к главным героям с опорой на вопросы;

3) коррекционная работа: слухо-зрительное восприятие речевого материала, относящегося к организации учебной деятельности и к изучению программного материала обучающихся с помощью стационарной аппаратуры или индивидуальных слуховых аппаратов; устное и письменное составление текстов-повествований, описаний (план, вопросы, характеристика) с опорой на план, вопросы, иллюстрации, слова для справок (40-60 слов); обогащение словаря на материале слов, фраз из прочитанных произведений; умение сосредотачивать внимание на учебном материале, данном на классной доске, в учебнике; запоминание фрагментов текстов небольшого объема (поэтических, прозаических); овладение элементами мыслительных операций сравнения, анализа (определение жанра и его признаков, основную мысль; элементы композиции, их роль в сюжете произведения).

33. В 6 классе для изучения включены произведения, объединенные единой тематикой:

1) мифы народов мира. Понятие мифологии. Мифы Древней Греции. Славянская мифология. Тюркская мифология. Библейская мифология;

2) тема Рождества в литературе. Б.Л. Пастернак. "Рождественская

звезда"; Н.В. Гоголь. "Ночь перед Рождеством";

3) нравственный выбор человека. И.С. Тургенев. "Муму"; В.С. Высоцкий. "Песня о друге"; Л.Н. Толстой. "Кавказский пленник";

4) сказочные и мифологические элементы в литературных произведениях А.Н. Островский. "Снегурочка"; М.Ю. Лермонтов. "Русалка".

34. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 7 класса:

1) понимание текста и ответы на вопросы: понимание фактического значения описываемого события/ поступка, нахождение главной мысли с опорой на вопросы (при помощи учителя); выразительное чтение наизусть фрагментов текстов небольшого объема (поэтических, прозаических); составление простого и сложного плана; подробный, краткий пересказ содержания отрывка произведения с опорой на план, вопросы, иллюстрации; ответы на вопросы по образцу (при помощи учителя);

2) анализ текста: определение жанра и его признаков (притча, баллада, басня, повесть, лирическое стихотворение, сатирический рассказ/ сказка), темы и идеи произведения с опорой на его структурные элементы; выделение в тексте произведения элементов композиции, понимание роли эпиграфа и его смысла; характеристика героев произведения с опорой на план, вопросы с использованием материала из текста (пометок); определение отношения автора к главным и второстепенным героям с опорой на вопросы (при помощи учителя);

3) коррекционная работа: слуховое и слухо-зрительное восприятие и воспроизведение организационного материала урока; составление устно и письменно текстов-описаний, повествований (план, вопросы, характеристика, заметка) с опорой на план, вопросы, иллюстрации, слова для справок (50-70 слов); обогащение словаря на материале слов, фраз из прочитанных произведений; умение сосредотачивать внимание на учебном материале, данном на классной доске, в учебнике, на индивидуальных карточках; запоминание фрагментов текстов небольшого объема (поэтических, прозаических); владение элементами мыслительных операций сравнения, анализа (определять жанр и его признаки, тему и

идею произведения, опираясь на его структурные элементы, характеризовать героев произведения).

35. В 7 классе для изучения включены произведения, объединенные единой тематикой:

1) притчи и легенды в литературе. Притча о блудном сыне, Легенда об Арионе; А.С. Пушкин "Арион", "Анчар"; А.С. Пушкин. "Станционный смотритель";

2) человек и природа. К.Г. Паустовский. "Телеграмма"; стихотворения А.С. Пушкина, С.А. Есенина, А.А. Фета (на выбор учителя); Ы. Алтынсарин. "Чистый родник";

3) сатира и юмор в литературе. И.А. Крылов. Басни (на выбор учителя); сказки М.Е. Салтыкова-Щедрина (на выбор учителя); сатирические рассказы М.М. Зощенко (по выбору учителя); сатирические рассказы А.П. Чехова (по выбору учителя);

4) мораль, этика, ценности. В.А. Жуковский. Баллады (на выбор учителя); М.М. Пришвин. "Кладовая солнца".

36. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 8 класса:

1) понимание текста и ответы по тексту: понимание фактического значения события/ поступка, нахождение главной и второстепенной мысли с опорой на вопросы (при помощи учителя); выразительное чтение наизусть фрагментов текстов (поэтических, прозаических); простой и сложный план, отбор материала из текста в соответствии с планом; подробный, краткий, выборочный пересказ содержания отрывка/ части произведения с опорой на план, вопросы, иллюстрации; ответ на вопрос по образцу;

2) анализ текста: определение жанра и его признаков (трагедия, комедия, поэма) при поддержке учителя; определение темы и идеи произведения, оценивание поступков героев при помощи учителя; выделение в тексте произведения элементов композиции, понимание значения вставных эпизодов при помощи учителя; характеристика героев

произведения с опорой на план, вопросы при помощи учителя, на основе деталей и цитат из текста; определение отношения автора к главным и второстепенным героям с опорой на вопросы;

3) коррекционная работа: воспринимать на слух и слухо-зрительно и воспроизводить организационный и тематический материал урока; устное и письменное составление текстов- описания с элементами повествования, текстов описания (план, вопросы, характеристика, заметка) с опорой на план, вопросы (60-80 слов); обогащение словаря на материале слов, фраз из прочитанных произведений; уметь сосредотачивать внимание на учебном материале, переключаться на различные виды деятельности; запоминание фрагментов текстов (поэтических, прозаических); владеть элементами мыслительных операций сравнения, анализа (определение жанров и его признаков; темы и идеи произведения, оценивая поступки героев; выделяя элементы композиции, понимание значения вставных эпизодов).

37. В 8 классе для изучения включены произведения, объединенные единой тематикой:

1) дети и взрослые. Н.А. Некрасов "Крестьянские дети"; В.Г. Распутин "Уроки французского"; Л.Н. Толстой "Детство";

2) сатира и юмор. Н.В. Гоголь "Ревизор"; Л.Н. Андреев "Баргамот и Гараська"; В.М. Шукшин Рассказы (по выбору учителя);

3) любовь и честь. А.С. Пушкин. "Капитанская дочка"; О.О. Сулейменов. "Последнее слово акына Смета"; Н.М. Карамзин. "Бедная Лиза";

4) мечты и реальность. М.Ю. Лермонтов. "Мцыри"; А.С. Грин. "Алые паруса".

38. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 9 класса:

1) понимание текста и ответы на вопросы: понимание основной мысли произведения (при помощи учителя), определяя известную и неизвестную информацию, с опорой на вопросы; выразительное чтение наизусть фрагментов текстов (поэтических, прозаических, драматических);

составление простого цитатного плана, отбор материала из текста в соответствии с планом; подробный, краткий, выборочный пересказ содержания части произведения с опорой на план, вопросы; ответы на вопросы, формулируя собственные идеи на основе прочитанного текста;

2) анализ текста: определение жанра и его признаков (поэма, историческая повесть, рассказ-эпопея), темы и идеи произведения, выражая свое отношение к событиям; выделение в тексте произведения элементов композиции, различение видов композиции; характеристика героев произведения, их поступков, мотивов поведения с опорой на план, вопросы, на основе деталей и цитат из текста (при помощи учителя); определение отношения автора к главным и второстепенным героям с опорой на вопросы, установление причинно-следственных связей;

3) коррекционная работа: слуховое и слухо-зрительное восприятие и воспроизведение организационного и тематического материала урока; определение пауз, начала и конца предложений; составление устно и письменно текстов-повествований с элементами описания, текстов официально-делового, разговорного стилей (характеристика, биография, реферат, план, вопросы) с опорой на план, вопросы (70-90 слов); обогащение словаря на материале слов, фраз из прочитанных произведений; умение сосредотачивать внимание на учебном материале, переключаться на различные виды деятельности; запоминание фрагментов текстов (поэтических, прозаических, драматических); владение элементами мыслительных операций сравнения, анализа, синтеза (определять жанр и его признаки; тему и идею произведения, оценивая поступки героев; выделять элементы композиции, различать виды композиции; характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы поведения, устанавливать причинно-следственные связи).

39. В 9 классе для изучения включены произведения, объединенные единой тематикой:

1) странности любви. А.С. Пушкин "Цыганы"; И.С. Тургенев "Ася";

2) тема маленького человека. Л.Н. Толстой "После бала"; А.И. Куприн "Гранатовый браслет";

3) реализм исторических событий в литературе. Н.В.Гоголь "Тарас Бульба"; М.А. Шолохов "Судьба человека"; Махамбет Утемисов "Я - это Я!";

4) тайны человеческой души. А.С. Пушкин "Пиковая дама"; Н.С. Лесков "Жемчужное ожерелье".

40. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 10 класса:

1) понимание текста и ответы по тексту: понимание основной мысли произведения (при помощи учителя), определение основной и детальной информации текста, с опорой на вопросы; выразительное чтение наизусть фрагментов текстов (поэтических, прозаических, драматических); разные виды плана, в том числе цитатный, отбор материала из текста в соответствии с планом; подробный, краткий, выборочный пересказ содержания произведения с опорой на план; ответ на вопрос, формулируя собственные идеи, передавая содержание текстов;

2) анализ текста: определение жанра и его признаков (поэма, повесть, роман в стихах); определение темы и идеи произведения, выражая мнение об основной проблеме при помощи учителя; выделение в тексте произведения элементов композиции, различие видов композиции, понимание значения лирических отступлений при помощи учителя; характеристика героев произведения их поступков, мотивов поведения с опорой на план, вопросы, на основе деталей и цитат из текста; определение отношения автора к главным и второстепенным героям и изображаемым событиям;

3) коррекционная работа: воспринимать на слух и слухо-зрительно и воспроизводить организационный и тематический материал урока; определять паузы, начало и конец предложений; словесное ударение с помощью стационарной аппаратуры или индивидуальных слуховых аппаратов; составление устных и письменных текстов-описаний, повествований соответствующих стилей с опорой на план, вопросы (80-100 слов); обогащение словаря на материале слов, фраз из прочитанных произведений; умение сосредотачивать внимание на учебном материале, переключаясь на различные виды деятельности; запоминание фрагментов текстов (поэтических, прозаических, драматических); владеть элементами

мыслительных операций сравнения, анализа, синтеза (определение жанра и его признаков; темы и идеи произведения, выражая мнение об основной проблеме; отношение автора к главным и второстепенным героям и изображаемым событиям; устанавливать причинно-следственные связи).

41. В 10 классе для изучения включены произведения, объединенные единой тематикой:

1) странности любви. Лирика А.С. Пушкина; А.С. Пушкин "Евгений Онегин"; Абай Кунанбаев (стихи);

2) сатира на общество. М.Ю. Лермонтов "Герой нашего времени";

Н.В. Гоголь "Мертвые души"; А.С. Грибоедов "Горе от ума"; Ш. Бронте "Джен Эйр";

3) любовь и честь. У.Шекспир "Ромео и Джульетта";

М.Ю. Лермонтов "Песня про купца Калашникова"; Б. Момышулы "Наша семья"; Ж. Верн "80 дней вокруг света".

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

42. Цели обучения в Программе содержат кодировку. Первое число кода обозначает класс, второе и третье числа – раздел и подраздел, четвертое число показывает нумерацию учебной цели в данном подразделе. Например, в кодировке 7.2.1.4: "7" – класс, "2.1" – подраздел, "4" – нумерация учебной цели.

43. Ожидаемые результаты по целям обучения:

1) раздел 1 "Понимание текста и ответы на вопросы":

таблица 1

Подразд елы	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
1.1 Пониман	5.1.1.1	6.1.1.1	7.1.1.1	8.1.1.1	9.1.1.1	10.1.1.

ие текста	понимать фактическое значение слова, фразы, опираясь на вопросы (при помощи учителя)	понимать фактическое значение отрывка произведения, опираясь на вопросы (при помощи учителя)	понимать фактическое значение описываемого события/ поступка, находить главную мысль, опираясь на вопросы (при помощи учителя)	понимать фактическое значение события/ поступка, находить главную и второстепенную мысль, опираясь на вопросы (при помощи учителя)	понимать основную мысль произведения (при помощи учителя), определяя известную и неизвестную информацию, с опорой на вопросы	понимать основную мысль произведения (при помощи учителя), определяя известную и неизвестную информацию, с опорой на вопросы
1.2 Чтение наизусть	5.1.2.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов небольшого объема (поэтические)	6.1.2.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов небольшого объема (поэтических, прозаических)	7.1.2.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов небольшого объема (поэтических, прозаических)	8.1.2.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов (поэтических, прозаических)	9.1.2.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов (поэтических, прозаических, драматических)	10.1.2.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов (поэтических, прозаических, драматических)
1.3 Составление плана	5.1.3.1 составлять простой план при помощи учителя	6.1.3.1 составлять простой план	7.1.3.1 составлять простой и сложный план при помощи учителя	8.1.3.1 составлять простой и сложный план, отбирать материал из текста в соответствии с планом	9.1.3.1 составлять простой цитатный план, отбирать материал из текста в соответствии с планом	10.1.3.1 составлять простой цитатный план, отбирать материал из текста в соответствии с планом
1.4 Пересказ	5.1.4.1 пересказывать основное содержание отрывка произведения с опорой на план, вопросы, иллюстрации при помощи учителя	6.1.4.1 пересказывать кратко основное содержание отрывка произведения с опорой на план, вопросы, иллюстрации	7.1.4.1 пересказывать подробно, кратко, содержание отрывка произведения с опорой на план, вопросы, иллюстрации	8.1.4.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание отрывка/ части произведения с опорой на план, вопросы, иллюстрации	9.1.4.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание части произведения с опорой на план, вопросы	10.1.4.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание части произведения с опорой на план, вопросы
1.5	5.1.5.1	6.1.5.1	7.2.5.1	8.1.5.1	9.1.5.1	10.1.5.1

Ответы на вопросы	давать ответ на вопрос по образцу, вопросной схеме, иллюстрации при помощи учителя	давать ответ на вопрос по образцу, иллюстрации при помощи учителя	давать ответ на вопрос по образцу при помощи учителя	давать ответ на вопрос по образцу	давать ответ на вопрос, формулируя собственные идеи на основе прочитанного текста	давать ответ на вопрос по образцу
1.6	5.2.6.1	6.2.6.1	7.2.6.1	8.2.6.1	9.2.6.1	10.2.6.1
Использование разных видов чтения	использовать комментированный (объяснительный) вид чтения	использовать комментированный (объяснительный) вид чтения	использовать ознакомительный и комментированный виды чтения	использовать разные виды чтения, в том числе поисковое	использовать разные виды чтения, в том числе изучающее	использовать разные виды чтения, в том числе изучающее

2) раздел 2 "Анализ текста":

таблица 2

Подразделы	Цели обучений					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
2.1 Жанр	5.2.1.1 определять жанр и его признаки (былина, поэма, сказка, литературная / поэтическая, прозаическая/сказка) при помощи учителя	6.2.1.1 определять жанр и его признаки (рассказ, повесть, пьеса-сказка) при помощи учителя	7.2.1.1 определять жанр и его признаки (притча, баллада, басня, повесть, лирическое стихотворение, сатирический рассказ/сказка) при помощи учителя	8.2.1.1 определять жанр и его признаки (трагедия, комедия, поэма) при помощи учителя	9.2.1.1 определять жанр и его признаки (поэма, историческая повесть, рассказ-эпопея) при помощи учителя	10.2.1.1 определять жанр и его признаки (поэма, историческая повесть, рассказ-эпопея) при помощи учителя
2.2 Тема и идея	5.2.2.1 определять основную мысль отрывка/части произведения при	6.2.2.1 определять основную мысль произведения	7.2.2.1 определять тему и идею произведения, опираясь на его структурные	8.2.2.1 определять тему и идею произведения, оценивая	9.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая свое отношение к	10.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая свое отношение к

	помощи учителя	при помощи учителя	элементы при помощи учителя	поступки героев при помощи учителя	событиям при помощи учителя	основные при помощи учителя
2.3 Композиция	5.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции при помощи учителя	6.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, понимать их роль в сюжете произведения при помощи учителя	7.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, понимать роль эпиграфа и его смысл при помощи учителя	8.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, понимать значение вставных эпизодов при помощи учителя	9.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, различать виды композиции, при помощи учителя	10.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, понимать роль эпиграфа и его смысл при помощи учителя
2.4 Характеристика героев	5.2.4.1 характеризовать героя с опорой на план, вопросы при помощи учителя	6.2.4.1 характеризовать героя с опорой на план, вопросы при помощи учителя, делая пометки в тексте	7.2.4.1 характеризовать героев произведения с опорой на план, вопросы при помощи учителя, используя материал из текста (пометки)	8.2.4.1 характеризовать героев произведения с опорой на план, вопросы при помощи учителя, на основе деталей и цитат из текста	9.2.4.1 характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы поведения с опорой на план, вопросы при помощи учителя, на основе деталей и цитат из текста	10.2.4.1 характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы поведения с опорой на план, вопросы при помощи учителя, на основе деталей и цитат из текста
2.5 Отношение автора	5.2.5.1 определять отношение автора к главным героям с опорой на вопросы при помощи учителя	6.2.5.1 определять отношение автора к главным героям с опорой на вопросы	7.2.5.1 определять отношение автора к главным и второстепенным героям с опорой на вопросы при помощи учителя	8.2.5.1 определять отношение автора к главным и второстепенным героям с опорой на вопросы	9.2.5.1 определять отношение автора к главным и второстепенным героям с опорой на вопросы, устанавливая причинно-следственные связи	10.2.5.1 определять отношение автора к главным и второстепенным героям с опорой на вопросы, устанавливая причинно-следственные связи

3) раздел 3 "Коррекционная работа":

таблица 3

Подр	Цели обучения
------	---------------

азде лы	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 кл
3.1 Корре кция и разви тие слухо вого и слухо -зрит ельн ого воспр иятия с помо щью звуча ющей аппа ратур ы	5.3.1.1 воспринимать слухо-зрительно речевой материал, относящийся к организации учебной деятельности обучающихся	6.3.1.1 воспринимать слухо-зрительно речевой материал, относящийся к организации учебной деятельности и к изучению программного материала обучающихся	7.3.1.1 воспринимать на слух и слухо- зрительно и воспроизводить организационный материал урока	8.3.1.1 воспринимать на слух и слухо- зрительно и воспроизводить организационный и тематический материал урока	9.3.1.1 воспринимать на слух и слухо-зрительно и воспроизводить организационный и тематический материал урока; определять паузы, начало и конец предложений	10.3.1 воспр ислух зрите воспр органи темат матери опред начало предл слова
3.2 Корре кция и разви тие разго ворно й и связн ой речи	5.3.2.1 составлять устно и письменно небольшие связные тексты с опорой на план, вопросы, иллюстрации, слова для справок с помощью учителя (30-50 слов); 5.3.2.2	6.3.2.1 составлять устно и письменно текст- повествование, описание с опорой на план, вопросы, иллюстрации, слова для справок (40-60 слов); 6.3.2.2	7.3.2.1 составлять устно и письменно текст - описание, повествование (план, вопросы, характеристика) с опорой на план, вопросы, иллюстрации, слова для справок(50-70 слов); 7.3.2.2	8.3.2.1 составлять устно и письменно текст- описание с элементами повествования, текст-описание (план, вопросы, характеристика, заметка) с опорой на план, вопросы (60-80 слов); 8.3.2.2	9.3.2.1 составлять устно и письменно текст- повествование с элементами описания, тексты официально- делового, разговорного стилей (характеристика, биография, реферат, план, вопросы) с опорой на план, вопросы (70-90 слов); 9.3.2.2	10.3.2 соста писы описа повес соотв стиле план, вопро слов) 10.3.2 обора на ма

	обогащать словарь на материале слов из прочитанных произведений	обогащать словарь на материале слов, фраз из прочитанных произведений	обогащать словарь на материале слов, фраз из прочитанных произведений	обогащать словарь на материале слов, фраз из прочитанных произведений	обогащать словарь на материале слов, фраз из прочитанных произведений	фраз прочитанных произведений
3.3 Коррекция и развитие познавательной деятельности	5.3.3.1	6.3.3.1	7.3.3.1	8.3.3.1	9.3.3.1	10.3.3.1
	уметь сосредотачивать внимание на учебном материале, данном на классной доске;	уметь сосредотачивать внимание на учебном материале, данном на классной доске, в учебнике;	уметь сосредотачивать внимание на учебном материале, данном на классной доске, в учебнике, на индивидуальных карточках;	уметь сосредотачивать внимание на учебном материале, переключаться на различные виды деятельности;	уметь сосредотачивать внимание на учебном материале, переключаться на различные виды деятельности;	уметь сосредотачивать внимание на учебном материале, переключаться на различные виды деятельности;
	5.3.3.2	6.3.3.2	7.3.3.2	8.3.3.2	9.3.3.2	10.3.3.2
	запоминать фрагменты текстов небольшого объема (поэтические);	запоминать фрагменты текстов небольшого объема (поэтических, прозаических);	запоминать фрагменты текстов небольшого объема (поэтических, прозаических);	запоминать фрагменты текстов (поэтических, прозаических);	запоминать фрагменты текстов (поэтических, прозаических, драматических);	запоминать фрагменты текстов (поэтических, прозаических, драматических);
	5.3.3.3	6.3.3.3	7.3.3.3	8.3.3.3	9.3.3.3	10.3.3.3
	владеть элементами мыслительных операций сравнения, анализа (определять жанр, основную мысль, элементы композиции произведения)	владеть элементами мыслительных операций сравнения, анализа (определять жанр и его признаки, основную мысль; элементы	владеть элементами мыслительных операций сравнения, анализа (определять жанр и его признаки, тему и идею произведения, опираясь на его структурные элементы, характеризовать героев произведения)	владеть элементами мыслительных операций сравнения, анализа (определять жанр и его признаки; тему и идею произведения, оценивая поступки героев; выделять элементы композиции, понимать значение вставных эпизодов)	владеть элементами мыслительных операций сравнения, анализа, синтеза (определять жанр и его признаки; тему и идею произведения, оценивая поступки героев; выделять элементы композиции, различать виды композиции; характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы	владеть элементами мыслительных операций сравнения, синтеза (определять жанр и его признаки; тему и идею произведения, оценивая поступки героев; выделять элементы композиции, различать виды композиции; характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы

		композиции, их роль в сюжете произведения)			поведения, устанавливать причинно-следственные связи)	изобретения, события, устанавливать причинно-следственные связи)
--	--	--	--	--	---	--

44. Настоящая Программа реализуется на основе Долгосрочного плана к Типовой учебной программе по учебному предмету "Русская литература" для обучающихся с нарушением слуха (неслышащие) 5-10 классов уровня основного среднего образования по обновленному содержанию согласно приложению к настоящей Программе. В долгосрочном плане обозначен объем учебных целей реализуемых в каждом разделе.

45. Распределение часов на изучение раздела и тем предоставляется на усмотрение учителя.

Приложение

к Типовой учебной программе

по учебному предмету "Русская литература"

литература" для 5-10 классов

уровня основного среднего

образования по обновленному

содержанию

Долгосрочный план по реализации типовой учебной программы по учебному предмету "Русская литература" для обучающихся с нарушением слуха (неслышащие) 5-10 классов уровня основного среднего образования по обновленному содержанию

1) 5 класс:

таблица 1

Тема	Изучаемые произведения	Навыки	Цели обучения
1 четверть			
Героический эпос	1.Былины. Цикл об Илье Муромце (на выбор учителя)	Понимание текста и ответы на вопросы	5.1.1.1 понимать фактическое значение слова, фразы, опираясь на контекст (при помощи учителя);

	2.А.С.Пушкин "Песнь о вещем Олеге"	3.М.Ю. Лермонтов. "Бородино"	4.М.Шаханов. "Отрарская поэма о побеждённом победителе, или Просчёт Чингисхана"	Анализ текста	5.1.2.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов небольших (поэтические);
					5.1.3.1 составлять простой план при помощи учителя;
					5.2.1.1 определять жанр и его признаки (былина, поэма) при помощи учителя;
				Коррекционная работа	5.2.2.1 определять основную мысль отрывка/ части произведения при помощи учителя;
5.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции при помощи учителя;					
5.2.4.1 характеризовать героя с опорой на план, вопросы при помощи учителя;					
					5.2.5.1 определять отношение автора к главным героям с опорой на план при помощи учителя;
					5.3.1.1 воспринимать слухово-зрительный речевой материал, относящийся к организации учебной деятельности учащихся с помощью средств аудиовизуальной аппаратуры или индивидуальных слуховых аппаратов;
					5.3.2.2 обогащать словарь на материале слов из прочитанных произведений;
					5.3.3.1 уметь сосредотачивать внимание на учебном материале, представленном на классной доске;

2 четверть					
Литературная поэтическая сказка	1.А.С. Пушкин. "Сказка о мертвой царевне и семи богатырях"	2.К. Д. Бальмонт. "Фейные сказки" (на выбор учителя)	Понимание текста и ответы на вопросы	5.1.2.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов небольших (поэтические);	
				5.1.5.1 давать ответ на вопрос по образцу, вопросной схеме, иллюстрации при помощи учителя;	
				5.2.6.1 использовать комментированный (объяснительный) видеоматериал;	

		Анализ текста	5.2.1.1 определять жанр и его признаки (сказка, литературная п... сказка) при помощи учителя; 5.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции... учителя; 5.2.5.1 определять отношение автора к главным героям с опорой... при помощи учителя;
		Коррекционная работа	5.3.1.1 воспринимать слухо-зрительно речевой материал, отно... организации учебной деятельности учащихся с помощью стац... аппаратуры или индивидуальных слуховых аппаратов; 5.3.2.2 обогащать словарь на материале слов из прочитанных п... 5.3.3.2 запоминать фрагменты текстов небольшого объема (поз... 5.3.3.3 владеть элементами мыслительных операций сравнени... (определять жанр, основную мысль, элементы композиции пр...

3 четверть

Литературная прозаическая сказка	1.Г.Х.Андерсен. "Дикие лебеди" 2.О.Уайльд. "Соловей и роза" 3.К.Г.Паустовский. "Теплый хлеб" 4.Г.В.Черноголовина. "Сказка об одном зҰрнышке"	Понимание текста и ответы на вопросы	5.1.1.1 понимать фактическое значение слова, фразы, опираясь... (при помощи учителя); 5.1.4.1 пересказывать основное содержание отрывка произвед... на план, вопросы, иллюстрации при помощи учителя; 5.1.5.1 давать ответ на вопрос по образцу, вопросной схеме, илл... помощи учителя; 5.1.3.1 составлять простой план при помощи учителя; 5.2.6.1 использовать комментированный (объяснительный) ви...
		Анализ текста	5.2.1.1 определять жанр и его признаки (сказка, литературная п... сказка) при помощи учителя; 5.2.2.1 определять основную мысль отрывка/ части произведе...

			помощи учителя;
			5.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции произведения с помощью учителя;
		Коррекционная работа	5.3.1.1 воспринимать слухо-зрительно речевой материал, относящийся к организации учебной деятельности учащихся с помощью стационарной аппаратуры или индивидуальных слуховых аппаратов;
			5.3.2.1 составлять устно и письменно небольшие связные тексты (по плану, вопросам, иллюстрации, слова для справок с помощью учителя);
			5.3.3.3 владеть элементами мыслительных операций сравнения, обобщения (определять жанр, основную мысль, элементы композиции произведения);
			5.3.2.2 обогащать словарь на материале слов из прочитанных произведений;
4 четверть			
Фольклорные элементы в литературных произведениях	1. А.С.Пушкин. Пролог к поэме "Руслан и Людмила" 2. А.П.Платонов "Волшебное кольцо" 3. П.П.Бажов "Каменный цветок"	Понимание текста и ответы на вопросы	5.1.1.1 понимать фактическое значение слова, фразы, опираясь на текст (при помощи учителя);
			5.1.2.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов небольших произведений (поэтические);
			5.1.4.1 пересказывать основное содержание отрывка произведения по плану, вопросам, иллюстрации при помощи учителя;
			5.2.6.1 использовать комментированный (объяснительный) видеозапись;
		Коррекционная работа	5.3.1.1 воспринимать слухо-зрительно речевой материал, относящийся к организации учебной деятельности учащихся с помощью стационарной аппаратуры или индивидуальных слуховых аппаратов;
			5.3.3.2 запоминать фрагменты текстов небольшого объема (поэтические);

			5.3.2.2 обогащать словарь на материале слов из прочитанных п
--	--	--	--

2) 6 класс:

таблица 2

Тема	Изучаемые произведения	Навыки	Цели обучения
1 четверть			
Мифы народов мира	1.Понятие Мифологии.	Понимание текста и ответы на вопросы	6.1.1.1 понимать фактическое значение отрывка произведения, опираясь на текст (при помощи учителя);
	2. Мифы Древней Греции.		6.1.5.1 давать ответ на вопрос по образцу, иллюстрации при помощи учителя;
			6.2.6.1 использовать комментированный (объяснительный) вид чтения
	3.Славянская мифология.	Анализ текста	6.2.2.1 определять основную мысль произведения при помощи учителя
	4.Тюркская мифология.	Коррекционная работа	6.3.1.1 воспринимать слухо-зрительно речевой материал, относящийся к организации учебной деятельности и к изучению программного материала обучающихся с помощью стационарной аппаратуры или индивидуальных аппаратов;
5.Библейская мифология.	6.3.3.1 уметь сосредотачивать внимание на учебном материале, данном на доске, в учебнике;		
2 четверть			
Тема Рождества в литературе	1.Б.Л.Пастернак. "Рождественская звезда" 2.Н.В.Гоголь "Ночь перед Рождеством"	Понимание текста и ответы на вопросы	6.1.2.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов небольшого объема (поэтических, прозаических);
			6.1.3.1 составлять простой план;
			6.1.4.1 пересказывать кратко основное содержание отрывка произведения по плану, вопросы, иллюстрации;
			6.2.6.1 использовать комментированный (объяснительный) вид чтения

		Анализ текста	6.2.1.1 определять жанр и его признаки (рассказ, повесть, пьеса-сказка) с опорой на план, вопросы, иллюстрации, слуховые справки (40-60 слов); 6.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, понимать сюжет произведения при помощи учителя; 6.2.4.1 характеризовать героя с опорой на план, вопросы при помощи учителя, делать пометки в тексте;
		Коррекционная работа	6.3.2.1 составлять устно и письменно тексты-повествование, описание, вопросы, характеристика) с опорой на план, вопросы, иллюстрации, слуховые справки (40-60 слов); 6.3.3.2 запоминать фрагменты текстов небольшого объема (поэтических, прозаических);

3 четверть

Нравственный выбор человека	1.И.С.Тургенев "Муму" 2.В.С.Высоцкий "Песня о друге" 3.Л.Н.Толстой "Кавказский пленник"	Понимание текста и ответы на вопросы	6.1.2.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов небольшого объема (поэтических, прозаических); 6.1.3.1 составлять простой план; 6.1.4.1 пересказывать кратко основное содержание отрывка произведения с опорой на план, вопросы, иллюстрации; 6.2.6.1 использовать комментированный (объяснительный) вид чтения;
		Анализ текста	6.2.5.1 определять отношение автора к главным героям с опорой на вопросы, иллюстрации, слуховые справки (40-60 слов); 6.2.4.1 характеризовать героя с опорой на план, вопросы при помощи учителя, делать пометки в тексте;
		Коррекционная работа	6.3.2.2 обогащать словарь на материале слов, фраз из прочитанных произведений; 6.3.3.2 запоминать фрагменты текстов небольшого объема (поэтических, прозаических); 6.3.3.3 владеть элементами мыслительных операций сравнения, анализа, синтеза (определять жанр и его признаки, основную мысль; элементы композиции);

			сюжете произведения);
4 четверть			
Сказочные и мифологические элементы в литературных произведениях	1. А.Н. Островский. "Снегурочка" 2. М.Ю.Лермонтов. "Русалка"	Понимание текста и ответы на вопросы	6.1.2.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов небольшого (поэтических, прозаических); 6.1.5.1 давать ответ на вопрос по образцу, иллюстрации при помощи учителя; 6.2.6.1 использовать комментированный (объяснительный) вид чтения
		Анализ текста	6.2.1.1 определять жанр и его признаки (рассказ, повесть, пьеса-сказка) при помощи учителя; 6.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, понимать сюжет произведения при помощи учителя;
		Коррекционная работа	6.3.1.1 воспринимать слухо-зрительно речевой материал, относящийся к организации учебной деятельности и к изучению программного материала обучающимися с помощью стационарной аппаратуры или индивидуальных аппаратов; 6.3.2.2 обогащать словарь на материале слов, фраз из прочитанных произведений; 6.3.3.2 запоминать фрагменты текстов небольшого объема (поэтических, прозаических);

3) 7 класс:

таблица 3

Тема	Изучаемые произведения	Навыки	Цели обучения
1 четверть			
Притчи и легенды в литературе	1.Притча о блудном сыне, легенда об Арионе	Понимание текста и ответы на вопросы	7.1.1.1 понимать фактическое значение описываемого события/ поступка, выделять главную мысль, опираясь на вопросы (при помощи учителя);
	2.А.С.Пушкин "Арион", "Анчар"		7.1.3.1 составлять простой и сложный план при помощи учителя;

	3.А.С.Пушкин"Станционный смотритель"		7.1.4.1 пересказывать подробно, кратко, содержание отрывка произведения на план, вопросы, иллюстрации;
			7.2.5.1 давать ответ на вопрос по образцу при помощи учителя;
			7.2.6.1 использовать ознакомительный и комментированный виды чтения
		Анализ текста	7.2.1.1 определять жанр и его признаки (притча, лирическое стихотворение) при помощи учителя;
			7.2.2.1 определять тему и идею произведения, опираясь на его структуру при помощи учителя;
			7.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, понимать эпиграфа и его смысл при помощи учителя;
	7.2.4.1 характеризовать героев произведения с опорой на план, вопросы учителя, используя материал из текста (пометки);		
		7.2.5.1 определять отношение автора к главным и второстепенным героям, вопросы при помощи учителя;	
		Коррекционная работа	7.3.1.1 воспринимать на слух и слухо-зрительно и воспроизводить органический материал урока с помощью стационарной аппаратуры или индивидуальных аппаратов;
			7.3.2.2 обогащать словарь на материале слов, фраз из прочитанных произведений;
			7.3.3.2 запоминать фрагменты текстов небольшого объема (поэтических, прозаических);
2 четверть			
Человек и природа	1.К.Г.Паустовский "Телеграмма"	Понимание текста и ответы на вопросы	7.1.2.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов небольшого объема (поэтических, прозаических);
	2.Стихотворения А.С.Пушкина,		7.2.5.1 давать ответ на вопрос по образцу при помощи учителя;
			7.2.6.1 использовать ознакомительный и комментированный виды чтения

	С.А.Есенина, А.А.Фета (на выбор учителя)	Анализ текста	7.2.1.1 определять жанр и его признаки (рассказ, лирическое стихотворение) при помощи учителя; 7.2.2.1 определять тему и идею произведения, опираясь на его структуру при помощи учителя; 7.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, понимать значение эпиграфа и его смысл при помощи учителя;
	З.Ы.Алтынсарин "Чистый родник"	Коррекционная работа	7.3.1.1 воспринимать на слух и слухо-зрительно и воспроизводить организованный материал урока с помощью стационарной аппаратуры или индивидуальных аппаратов; 7.3.2.2 обогащать словарь на материале слов, фраз из прочитанных произведений; 7.3.3.2 запоминать фрагменты текстов небольшого объема (поэтические и прозаические);

3 четверть

Сатира и юмор в литературе	1.И.А.Крылов. Басни (на выбор учителя)	Понимание текста и ответы на вопросы	7.1.1.1 понимать фактическое значение описываемого события/ поступка, выделять главную мысль, опираясь на вопросы (при помощи учителя); 7.1.4.1 пересказывать подробно, кратко, содержание отрывка произведения по плану, на план, вопросы, иллюстрации;
	2.Мир сатирической сказки М.Е.Салтыкова- Щедрина (на выбор учителя)		7.2.5.1 давать ответ на вопрос по образцу при помощи учителя; 7.2.6.1 использовать ознакомительный и комментированный виды чтения;
	3.М.М.Зощенко. Сатирические рассказы (по выбору учителя)	Анализ текста	7.2.1.1 определять жанр и его признаки (басня, комедия, сатирическая повесть, сатирический рассказ) при помощи учителя;
	4.А.П.Чехов. Сатирические рассказы (на выбор учителя)		7.2.2.1 определять тему и идею произведения, опираясь на его структуру при помощи учителя; 7.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, понимать значение эпиграфа и его смысл при помощи учителя;

			7.2.4.1 характеризовать героев произведения с опорой на план, вопросы учителя, используя материал из текста (пометки); 7.2.5.1 определять отношение автора к главным и второстепенным героям произведения, задавая вопросы при помощи учителя;
		Коррекционная работа	7.3.1.1 воспринимать на слух и слухо-зрительно и воспроизводить организованный материал урока с помощью стационарной аппаратуры или индивидуальных аппаратов; 7.3.2.2 обогащать словарь на материале слов, фраз из прочитанных произведений; 7.3.3.1 уметь сосредотачивать внимание на учебном материале, данном на доске, в учебнике, на индивидуальных карточках; 7.3.3.2 запоминать фрагменты текстов небольшого объема (поэтических и прозаических);
4 четверть			
Мораль, этика, ценности	1.В.А.Жуковский. Баллады (на выбор учителя)	Понимание текста и ответы на вопросы	7.1.2.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов небольшого объема (поэтических, прозаических); 7.1.3.1 составлять простой и сложный план при помощи учителя; 7.2.5.1 давать ответ на вопрос по образцу при помощи учителя; 7.2.6.1 использовать ознакомительный и комментированный виды чтения;
	2.М.М. Пришвин "Кладовая солнца"	Анализ текста	7.2.1.1 определять жанр и его признаки (баллада, сказка-быль) при помощи учителя; 7.2.2.1 определять тему и идею произведения, опираясь на его структуру при помощи учителя; 7.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, понимать значение эпиграфа и его смысл при помощи учителя; 7.2.4.1 характеризовать героев произведения с опорой на план, вопросы учителя, используя материал из текста (пометки);

			учителя, используя материал из текста (пометки);
			7.2.5.1 определять отношение автора к главным и второстепенным героям произведения; задавать вопросы при помощи учителя;
		Коррекционная работа	7.3.1.1 воспринимать на слух и слухо-зрительно и воспроизводить организованный аудиовизуальный материал урока с помощью стационарной аппаратуры или индивидуальных аудиовизуальных аппаратов; 7.3.2.1 составлять устно и письменно тексты-описание, повествование, текст-рассуждение, текст-характеристика, заметка) с опорой на план, вопросы, иллюстрации, словесные рисунки (50-70 слов); 7.3.2.2 обогащать словарь на материале слов, фраз из прочитанных произведений; 7.3.3.3 владеть элементами мыслительных операций сравнения, анализа, синтеза, обобщения, классификации, характеризовать героев произведения);

4) 8 класс:

таблица 4

Тема	Изучаемые произведения	Навыки	Цели обучения
1 четверть			
Дети и взрослые	1.Н.А. Некрасов. "Крестьянские дети"	Понимание текста и ответы на вопросы	8.1.1.1 понимать фактическое значение события/поступка, находить главную мысль, определять главную и второстепенную мысль, опираясь на вопросы (при помощи учителя);
	2.В.Г. Распутин. "Уроки французского"		8.1.4.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание отрывка/ произведения с опорой на план, вопросы, иллюстрации;
	3.Л.Н.Толстой "Детство"	Анализ текста	8.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе поисковое;
			8.2.2.1 определять тему и идею произведения, оценивая поступки героев произведения; задавать вопросы при помощи учителя;
			8.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, понимать значение вставных эпизодов при помощи учителя;

		Коррекционная работа	8.3.1.1 воспринимать на слух и слухо-зрительно и воспроизводить организационно-тематический материал урока с помощью стационарной аппаратуры или индивидуальных слуховых аппаратов; 8.3.3.1 уметь сосредотачивать внимание на учебном материале, переключаться на различные виды деятельности;
2 четверть			
Сатира и юмор	1.Н.В.Гоголь. "Ревизор" 2.Л.Н.Андреев "Баргамот и Гараська" 3.В.М.Шукшин. Рассказы (по выбору учителя)	Понимание текста и ответы на вопросы	8.1.1.1 понимать фактическое значение события/ поступка, находить главные и второстепенную мысль, опираясь на вопросы (при помощи учителя); 8.1.5.1 давать ответ на вопрос по образцу; 8.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе поисковое;
		Анализ текста	8.2.1.1 определять жанр и его признаки (трагедия, комедия, поэма) при помощи учителя; 8.2.4.1 характеризовать героев произведения с опорой на план, вопросы при чтении, учителя, на основе деталей и цитат из текста; 8.2.5.1 определять отношение автора к главным и второстепенным героям с опорой на вопросы;
		Коррекционная работа	8.3.2.1 составлять устно и письменно тексты- описание с элементами повествования, тексты описание (план, вопросы, характеристика, заметка) с опорой на план, вопросы(60-80 слов); 8.3.3.3 владеть элементами мыслительных операций сравнения, анализа (определять жанр и его признаки; тему и идею произведения, оценивая поступки героев, элементы композиции, понимать значение вставных эпизодов);
3 четверть			
Любовь и честь	1. А.С.Пушкин. "Капитанская дочка" 2. О.О. Сулейменов.	Понимание текста и ответы на вопросы	8.1.3.1 составлять простой и сложный план, отбирать материал из текста в соответствии с планом; 8.1.4.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание отрывка/части произведения с опорой на план, вопросы, иллюстрации;

	"Последнее слово акына Смета"	Анализ текста	8.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, понимать значение вставных эпизодов при помощи учителя;
			8.2.4.1 характеризовать героев произведения с опорой на план, вопросы при чтении, на основе деталей и цитат из текста;
	3.Н.М.Карамзин "Бедная Лиза"	Коррекционная работа	8.3.2.2 обогащать словарь на материале слов, фраз из прочитанных произведений; 8.3.3.3 владеть элементами мыслительных операций сравнения, анализа (определять тему и идею произведения, оценивая поступки героев, выделять элементы композиции, понимать значение вставных эпизодов);
4 четверть			
Мечты и реальность	1. М.Ю. Лермонтов "Мцыри" 2. А.С.Грин "Алые паруса"	Понимание текста и ответы на вопросы	8.1.2.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов (поэтических, прозаических); 8.1.3.1 составлять простой и сложный план, отбирать материал из текста в соответствии с планом; 8.1.5.1 давать ответ на вопрос по образцу; 8.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе поисковое;
		Анализ текста	8.2.2.1 определять тему и идею произведения, оценивая поступки героев произведения при чтении, на основе деталей и цитат из текста; 8.2.5.1 определять отношение автора к главным и второстепенным героям произведения, оценивая поступки героев произведения;
		Коррекционная работа	8.3.1.1 воспринимать на слух и слухо-зрительно и воспроизводить организационно-тематический материал урока с помощью стационарной аппаратуры или индивидуальных слуховых аппаратов; 8.3.2.1 составлять устно и письменно тексты- описание с элементами повествования (план, вопросы, характеристика, заметка) с опорой на план и вопросы(60-80 слов); 8.5.3.2 запоминать фрагменты текстов (поэтических, прозаических);

5) 9 класс:

таблица 5

Тема	Изучаемые произведения	Навыки	Цели обучения
1 четверть			
Странности любви	1.А.С.Пушкин. Лирика. "Цыганы" 2.И.С.Тургенев. "Ася"	Понимание текста и ответы на вопросы	9.1.1.1 понимать основную мысль произведения (при помощи учителя известную и неизвестную информацию, с опорой на вопросы; 9.1.2.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов (поэтических, драматических); 9.1.5.1 давать ответ на вопрос, формулируя собственные идеи на основе прочитанного текста; 9.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе изучающее;
		Анализ текста	9.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая свое отношение при помощи учителя; 9.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, различия композиции, при помощи учителя;
		Коррекционная работа	9.3.1.1 воспринимать на слух и слухо-зрительно и воспроизводить орфографический и тематический материал урока; определять паузы, начало и конец предложения с помощью стационарной аппаратуры или индивидуальных слуховых аппаратов; 9.3.2.2 обогащать словарь на материале слов, фраз из прочитанных произведений;
2 четверть			
Тема маленького человека	1.Л.Н.Толстой. "После бала". 2.А.И.Куприн. "Гранатовый браслет"	Понимание текста и ответы на вопросы	9.1.1.1 понимать основную мысль произведения (при помощи учителя известную и неизвестную информацию, с опорой на вопросы; 9.1.3.1 составлять простой цитатный план, отбирать материал из текста в соответствии с планом; 9.1.4.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание части произведения с опорой на план, вопросы;

			9.1.5.1 давать ответ на вопрос, формулируя собственные идеи на основе прочитанного текста; 9.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе изучающее;
		Анализ текста	9.2.4.1 характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы поведения с опорой на план, вопросы при помощи учителя, на основе деталей и цитат; 9.2.5.1 определять отношение автора к главным и второстепенным героям на вопросы, устанавливая причинно-следственные связи;
		Коррекционная работа	9.3.2.1 составлять устно и письменно тексты-повествование с элементами тексты официально-делового, разговорного стилей (характеристика, биография, реферат, план, вопросы) с опорой на план, вопросы (70-90 слов); 9.3.3.1 уметь сосредотачивать внимание на учебном материале, переключаться на различные виды деятельности;
3 четверть			
Реализм исторических событий в литературе	1.Н.В.Гоголь "Тарас Бульба" 2.М.А.Шолохов "Судьба человека" 3.Махамбет Утемисов "Я - это Я!"	Понимание текста и ответы на вопросы Анализ текста	9.1.1.1 понимать основную мысль произведения (при помощи учителя) известную и неизвестную информацию, с опорой на вопросы; 9.1.3.1 составлять простой цитатный план, отбирать материал из текста в соответствии с планом; 9.1.4.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание части произведения с опорой на план, вопросы; 9.1.5.1 давать ответ на вопрос, формулируя собственные идеи на основе прочитанного текста; 9.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе изучающее; 9.2.1.1 определять жанр и его признаки (историческая повесть, рассказ) при помощи учителя; 9.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая свое отношение к нему при помощи учителя;

			9.2.4.1 характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы поведения с опорой на план, вопросы при помощи учителя, на основе деталей и цитат;
		Коррекционная работа	9.3.2.2 обогащать словарь на материале слов, фраз из прочитанных произведений;
			9.3.3.2 запоминать фрагменты текстов (поэтических, прозаических, драматических);
			9.3.3.3 владеть элементами мыслительных операций сравнения, анализа (определять жанр и его признаки; тему и идею произведения, оценивать героев; выделять элементы композиции, различать виды композиции); характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы;
4 четверть			
Тайны человеческой души	1.А.С.Пушкин. "Пиковая дама" 2.Н.С.Лесков "Жемчужное ожерелье" С.Муканов "Промелькнувший метеор";	Понимание текста и ответы на вопросы	9.1.1.1 понимать основную мысль произведения (при помощи учителя); извлекать известную и неизвестную информацию, с опорой на вопросы;
			9.1.3.1 составлять простой цитатный план, отбирать материал из текста в соответствии с планом;
			9.1.4.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание части произведения с опорой на план, вопросы;
			9.1.5.1 давать ответ на вопрос, формулируя собственные идеи на основе прочитанного текста;
		Анализ текста	9.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе изучающее;
			Коррекционная работа
	9.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, различать виды композиции, при помощи учителя;		
		Коррекционная работа	9.3.1.1 воспринимать на слух и слухо-зрительно и воспроизводить орфографический и тематический материал урока; определять паузы, начало и конец предложения с помощью стационарной аппаратуры или индивидуальных слуховых аппаратов;
			9.3.3.3 владеть элементами мыслительных операций сравнения, анализа;

			(определять жанр и его признаки; тему и идею произведения, оценивать героев; выделять элементы композиции, различать виды композиций; характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы;
--	--	--	---

6) 10 класс:

таблица 6

Тема	Изучаемые произведения	Навыки	Цели обучения
1 четверть			
Странности любви	1. Лирика А.С. Пушкина 2. А.С. Пушкин "Евгений Онегин" 3. Абай Кунанбаев (стихи)	Понимание текста и ответы на вопросы	10.1.2.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов (прозаических, драматических); 10.1.3.1 составлять разные виды плана, в том числе цитатный материал из текста в соответствии с планом; 10.1.5.1 давать ответ на вопрос, формулируя собственные идеи содержания текстов; 10.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе прощитывание, чтение с составлением плана, конспектов;
		Анализ текста	10.2.1.1 определять жанр и его признаки (поэма, повесть, роман); 10.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, понимать значение лирических отступлений с помощью учителя; 10.2.4.1 характеризовать героев произведения, их поступки, поведения с опорой на план, вопросы, на основе деталей и т.д.
		Коррекционная работа	10.3.1.1 воспринимать на слух и слухо-зрительно и воспроизводить организационный и тематический материал урока; определять начало и конец предложений; словесное ударение с помощью стационарной аппаратуры или индивидуальных слуховых аппаратов; 10.3.3.2 запоминать фрагменты текстов (поэтических, прозаических, драматических);

2 четверть

Сатира на общество	1.М.Ю.Лермонтов "Герой нашего времени"	Понимание текста и ответы на вопросы	10.1.1.1 понимать основную мысль произведения (при помощи плана, выделяя основную и детальную информацию текста, с опорой на текст); 10.1.2.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов (прозаических, драматических); 10.1.4.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание произведения с опорой на план; 10.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе прощелочное чтение, чтение с составлением плана, конспектов;
		Анализ текста	10.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, виды композиции, понимать значение лирических отступлений с помощью учителя; 10.2.5.1 определять отношение автора к главным и второстепенным и изображаемым событиям;
		Коррекционная работа	10.3.2.1 составлять устно и письменно тексты-описание, тексты повествования соответствующих стилей с опорой на план, на текст (слов); 10.3.3.2 запоминать фрагменты текстов (поэтических, прозаических, драматических);

3 четверть

Сатира на общество	Н.В. Гоголь. "Мертвые души" Грибоедов "Горе от ума" Ш.Бронте "Джен Эйр"	Понимание текста и ответы на вопросы	10.1.3.1 составлять разные виды плана, в том числе цитатный материал из текста в соответствии с планом; 10.1.4.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание произведения с опорой на план; 10.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе прощелочное чтение, чтение с составлением плана, конспектов;
		Анализ текста	10.2.1.1 определять жанр и его признаки (поэма, повесть, роман);

			10.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая мнение об основной проблеме при помощи учителя; 10.2.4.1 характеризовать героев произведения, их поступки, поведения с опорой на план, вопросы, на основе деталей и
		Коррекционная работа	10.3.2.2 обогащать словарь на материале слов, фраз из прочитанных произведений; 10.3.3.3 владеть элементами мыслительных операций сравнения, синтеза (определять жанр и его признаки; тему и идею произведения, выражая мнение об основной проблеме; отношение автора к второстепенным героям и изображаемым событиям; устанавливать причинно-следственные связи);

4 четверть

Литературное чтение	У.Шекспир. "Ромео и Джульетта" М.Ю.Лермонтов "Песня про купца Калашникова" Б.Момышулы "Наша семья", Ж.Верн "80 дней вокруг света".	Понимание текста и ответы на вопросы	10.1.1.1 понимать основную мысль произведения (при помощи учителя), определяя основную и детальную информацию текста, с опорой на план, вопросы; 10.1.2.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов (прозаических, драматических); 10.1.5.1 давать ответ на вопрос, формулируя собственные идеи и содержание текстов; 10.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе про себя, чтение с составлением плана, конспектов;
		Анализ текста	10.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая мнение об основной проблеме при помощи учителя; 10.2.4.1 характеризовать героев произведения, их поступки, поведения с опорой на план, вопросы, на основе деталей и
		Коррекционная работа	10.3.2.2 обогащать словарь на материале слов, фраз из прочитанных произведений; 10.3.3.1 уметь сосредотачивать внимание на учебном материале, переключаться на различные виды деятельности;

Қазақстан Республи

Білім және ғылым мин

2018 жылғы 20 қыркүй

№ 469 бұйрығына 5-қос
Қазақстан Республи

Білім және ғылым мин

2013 жылғы 3 сәуір

№ 115 бұйрығына 445-қос

Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Орыс тілі мен әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде емес) 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Орыс тілі мен әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Екінші тілге оқытудың мақсаты оқыту деңгейіне сәйкес коммуникация құралы ретінде орыс тілін меңгеру мен жетілдіру дағдыларының қалыптасуын, сонымен бірге орыс әдеби тілінің нормалары мен ережелерін, тіл этикеті ережелерінің сақталуын қамтамсыз етеді, бұлар білім алушылардың функционалдық сауаттылығының дамуына, өз бетінше орыс тілінде сөйлеп қатынас жасауына ықпал жасайды.

3. Міндеттер:

1) өмірдің әлеуметтік-тұрмыстық, ғылыми-техникалық, оқу-кәсіптік салаларында қатынас жасауға қажет тыңдау, сөйлеу, оқу, жазу дағдыларын дамыту;

2) тілдік жүйе бірліктері, олардың үйлесім ережелері, қызметі, дағдылары және де, орыс тілінің ережелері мен нормаларына сәйкес синтаксикалық құрылымын құру қабілеттері жөнінде білімдерін қалыптастыру;

3) тілдік өзін-өзі бақылау мен тілдік белсенділік дағдыларын дамыту;

4) қабылдаған ақпараттың сараптамасына, синтезіне, бағалануына, түсінілуіне бағытталған ойлау қабілетінің дағдыларын дамыту және қалыптастыру;

5) білім алушылардың танымдық қабілеттерін, жадын, зейінін, қиялын, тілдік реакциясын, тілдік құбылыстарға қарасты байқампаздығын дамыту;

6) ізденушілік, танысушылық, зерттеушілік оқу дағдыларын, оқыған ақпаратты өңдеу дағдыларын қалыптастыру;

7) түрлі жанрдағы шығармаларды саралау, оқығанын дәлелді тұжырымдау: тақырыпты, идеяны және композициялық ерекшеліктерді, шығарма сюжетін, негізгі оқиғаларды, кейіпкерлердің әрекеттері мен істерін, жазушының стильдік ерекшеліктерін;

8) білім алушының сөздік қорын байыту, педагогтың, айналасындағылардың айтқанын түсініп тыңдауын дамыту;

9) орыс тіліндегі фонетика, лексика, грамматика, дұрыс жазу негіздерін зерделеу және байланысты сөйлеу тілін қалыптастыру;

10) басқа халықтардың тілі мен мәдениетіне төзімділік көзқарас қалыптастыру.

4. Бағдарламаның мазмұны заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде және де жіктемелік,

әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың Бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық

ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әртүрлі жұмыстарды, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларды қарастырады (оқитын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндер қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрындағы, стилдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен орысстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық "Мәңгілік Ел" идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

15. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу процесі

барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік құзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

16. Оқытудың әдістері мен тәсілдерін таңдау ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушылардың танымдық іс-әрекеттеріне сәйкес жүзеге асырылады, соған орай, іс-әрекеттер алгоритмдері мен заттық-практикалық әрекеттерді қолдану түрінде берілетін, "кішкентай қадамдар" әдісі маңызды орын алады.

17. Әрбір жаңа кезеңде білім алушылар материалды зерделеуге алдыңғы дағдыларының қалыптасуына қарай көшіп отырады; мұғалім дағдылары мен қабілеттерінің қалыптасуына қажетті әр кезеңге белгіленген уақытты өз бетінше белгілейді.

18. Бағдарламаны жүзеге асыру барысында білім алушылардың тілдік практикалық қабілеттерінің қалыптасуына акцент жасалады, бұл ретте білім алушылардың тілдік әрекетінің шектеулілігіне байланысты күнделікті істерінде жүзеге асырылады.

19. Екінші тілге оқытудың бастапқы кезеңдерінде ауызша орыс тілін түсіну қабілетін қалыптастыру, сөздік қорын анықтау және кеңейту негізгі болып табылады, олар тілдік естуін дамыту және түзеу бойынша жүйелі жұмыс жүргізілуімен, орфоэпиялық дағдыларын қалыптастырумен сабақтасады; бұл үшін әңгімелесуді, өлеңдер, жұмбақтар, жаңылтпаштар, сөйлемдер, тілдік ойындар жаттауды қолдануға болады; мұнда мұғалім сөздердің орфоэпиялық дұрыс айтылуын қадағалайды, өз тілі мысалында орыс тілінде сұрақтарға жауап беруге, сұрақ қоюға, сөздерді, сөйлемдерді, мәтінді оқуға үйретеді.

20. 5-сыныпта білім алушылар сөздердің дыбыстық, содан кейін дыбыстық-әріптік сарптамасымен жұмыс жүргізуді жалғастырады; жұмыстың бұл түрінің тілдік естуді дамытуда үлкен мағынасы бар, орысша сөздегі әрбір дыбыс пен әріптің орнын көруге көмектеседі, ал бұл өз

кезегінде, дұрыс сөйлеуге, жазуға, сөздерді есте сақтауға ықпалын тигізеді.

21. Тілді практикалық тұрғыда меңгерудің бастапқы кезі тыңдау қабілеті мен дағдысы болады, бұлардың базасында байланысты сөйлеу, сөйлеу қабілеті мен дағдылары қалыптасып, олармен жұмыс жетекші орын алады, өйткені ауызша тілдің қабілеті мен дағдыларының базасында оқу және жазу қабілеті мен дағдылары қалыптасады.

22. Бұл үшін қабілеттіліктің бүтіндей кешені орнатылады, атап айтқанда:

1) дыбыстамалық тілді тыңдау;

2) айтылғанды есту, бөтен және өз тіліндегі нормадан ауытқуларды табу;

3) үлгі негізінде естігенді дұрыс қайталап айту;

4) дыбыстарды, буындарды, сөздерді анық артикуляциялау;

5) естігенді айтқан сөзбен және көргенімен сәйкестеу: дыбыстық және әріптік құрылымның сәйкестігін белгілеу, әдеби сөйлеу мен сөзді жазу арасындағы қайшылықтарды табу;

6) ауызша өз сөзінде және оқығанда өз бетінше орфоэпиялық үлгілерді қолдану;

7) байланысты сөздер құру;

8) сауатты жазу.

23. Тілдік дағдыларды дамыту үшін түрлі талдауыштар қатысатын жағдайларды жасаған дұрыс: көру (суреттерді, заттарды көрсету), есту (мұғалім, басқа балалар, не айтып жатқанын мұқият тыңдау, өзгелер мен өз сөзінде қателерді байқау); тактильді (дыбыс артикуляциясын сезіну).

24. Сөздерді дұрыс жазу дағдыларын қалыптастыру үшін арнайы жаттығулар қолданылады: сөздерді, сөйлемдерді тақтадан және оқулықтан көшіріп жазу; қалдырып кеткен әріптерді, буындарды, сөздерді

қойып көшіру; таңдамалы көшіру; естігенін жазу, ойша, сраптама ізі бойынша сөйлемдердегі сөздердің бұзылған ретін қалпына келтіру.

25. Оқыту барысындағы орфографиялық сөздермен сүйемелденетін тыңдау, сөйлеу, саналы көшіру, орыс тілін меңгеру жұмыстарының негізгі түрі болып табылады.

26. Оқыған кезде фактілер дұрыс қабылданып жатқанын (не, қайда, қашан), себептік-нәтижелік байланыстар белгіленгенін (неге, не үшін), оқығанның мағынасын қалай түсінгенін анықтап алады.

27. Оқыту барысында сөздік жұмыстың үлкен мағынасы бар: ол түсініп оқудың қалыптасуына, сөздігінің баюына, бөлектенген сөздердің айтылуы мен жазылуы практикалық тұрғыда меңгерілуіне ықпал жасайды; сөздік жұмыстың мазмұнымен жаңа сөздердің мағынасы түсіндіріліп, олар білім алушылардың белсенді тіліне (ауызша және жазбаша) енгізуді қарастырады. Жаңа сөздер мағынасын талқылау орыс тілінде жүргізілгені дұрыс; бөлектенген жағдайда ана тілін қолдануға, сөздерді бір тілден екіншіге аудармалауға болады.

28. Орыс тілін оқытудың маңызды шарттарының бірі - мұғалімнің сөйлеу тілі мен оқуы; педагогтың тілі үлгі болады; үлкеннің орыс тілі анық, ашық, фонетикалық, лексикалық және грамматикалық қателерсіз болады.

29. Қабілеттер мен дағдылардың дамуы сабақ берудің стратегиялары, әдістері мен тәсілдері қолданылады:

1) білім алушыларды коммуникативтік іс-әрекетке белсенді түрде тарту;

2) оқудың таныстырушылық түрі негізінде өз бетінше білім іздеу уәждемесін қалыптастыру;

3) әрі қарай дамуы үшін бағалаудың түрлі тәсілдерін қолдану, білім алушылардың шығармашылықтық қабілеттерін арттыру үшін түрлі жағдайлар жасау;

4) білім алушыларды ынталандыру және уәждеу мақсатында оқытуды дифференциалау.

30. Орыс тілінде оқытындар үшін бірегей (шоғырландырылған) орыс тілі мен әдебиеті сабағы жүргізіледі.

31. Тілдік оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) фронталды оқу ісін қамтамасыз етуге арналған стационарлық дыбыс ұлғайтқыш жабдық (әр сыныпқа);

2) мультимедиялық компьютерлік сынып;

3) жекелік есту аппараттары; сөйлеу экраны;

4) интерактивтік панелі және үшөлшемді аксессуарлары бар "Мультимедиялық интерактивтік оқытатын бағдарламалық-әдістемелік кешен" электрондық ресурсы - теориялық материал мен практикалық білімдердің меңгерілу тиімділігін жоғарылату үшін;

5) дыбыстық сигналады визуалдайтын "Логопедиялық тренажер" - арнайы тыныс алу және дауыс жаттығуларын өткізу барысында, әсіресе тұтықпасы мен дизартриясы бар балалармен жұмыс істегенде;

6) тілдік коммуникацияны меңгеру және дамытуға арналған тілідік тренажер ассистивтік құрылғысы - қажетті мөлшерде жалпақ сөйлемдік тілді меңгермеген білім алушылар үшін, сонымен бірге білім алушылардың тілдік шектелуі кезеңінде.

3-тарау. "Орыс тілі мен әдебиеті" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

32. Объем учебной нагрузки по учебному предмету "Русский язык и литература" составляет:

1) в 5 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

2) в 6 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

3) в 7 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

4) в 8 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

5) в 9 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

6) в 10 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году.

33. Содержание Программы организовано по разделам обучения, включающим виды речевой деятельности и использование языковых единиц:

1) содержание Программы по русскому языку охватывает следующие темы: предложение, члены предложения, виды связи слов в предложении словосочетании, порядок слов в предложении; элементарные сведения о частях речи, которые рассматриваются преимущественно на синтаксической основе; состав слова, который изучается с целью более точного понимания лексического значения слова и его частей, а также для понимания роли частей слова (корня, суффикса, окончания) в структуре предложения;

2) Программа по литературному чтению включает следующие разделы: тематика чтения и произведения для заучивания наизусть; умения и навыки чтения, работа над текстом и связной устной речью; внеклассное чтение. Классная работа по литературному чтению углубляется и расширяется внеклассным чтением обучающихся, которым руководит воспитатель. Учитель интересуется тем, что и как прочитано обучающимися; в первую очередь дает списки литературы для внеклассного чтения, предусмотренными данной Программой.

34. Содержание учебного предмета включает следующие разделы:

1) раздел "Слушание";

2) раздел "Говорение";

3) раздел "Чтение";

4) раздел "Письмо";

5) раздел "Соблюдение речевых норм".

35. Раздел "Слушание" включает следующие подразделы:

1) использование приемов слушания, восприятие речи слухозрительно и на слух;

2) понимание лексических значений слов и словосочетаний;

3) понимание содержания прочитанного, прослушанного текста, с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования;

4) понимание визуального материала.

36. Раздел "Говорение" (развитие речи) включает следующие подразделы:

1) пополнение словарного запаса;

2) построение высказывания на заданную тему;

3) закрепление и развитие произносительных навыков, формирование выразительной и членораздельной речи;

4) пересказ прочитанного материала;

5) составление предложения на основе визуального материала;

6) участие в диалоге.

37. Раздел "Чтение" включает следующие подразделы:

1) понимание содержания текста;

2) выявление структурных частей текста и определение основной мысли;

3) определение типов и стилей текстов;

4) формулирование вопросов;

5) использование разных видов чтения.

38. Раздел "Письмо" включает следующие подразделы:

1) составление плана;

2) изложение содержания прочитанного материала;

3) написание текстов с опорой на план, схему, иллюстрации;

4) редактирование текстов.

39. Раздел "Соблюдение речевых норм" включает следующие подразделы:

1) соблюдение орфографических норм;

2) соблюдение лексических норм;

3) соблюдение грамматических норм;

4) соблюдение пунктуационных норм.

40. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык и литература" для 5 класса:

1) слушание: слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры и понимать устную речь, визуальный материал, повторяя фразы разной степени сложности; понимать смысл обращенной речи, имеющей отношение к повседневной жизни, решению учебных задач; отвечать на вопросы и подбирать соответствующую иллюстрацию/картину/схему к прослушанному сообщению с помощью учителя и самостоятельно; демонстрировать понимание увиденного через комментирование, вопросы или действия; способствовать умению отвечать на вопросы учителя,

товарищей и самому задавать вопросы в определенной последовательности;

2) говорение: использовать в речи слова, словосочетания для знакомства, сообщения о себе и описания предметов; создавать высказывание из 3-5 предложений по картинке; понимать собеседника, реагировать на услышанное и отвечать собеседнику, соблюдая речевые нормы; пересказывать короткие тексты, используя знакомые слова; описывать увиденный сюжет своими словами; высказывать простое оценочное мнение о прослушанном/ прочитанном материале ("я согласен/ не согласен...", "мне понравилось/не понравилось...");

3) чтение: основное содержание небольшого прочитанного текста; структура текста (части); типы текстов по структуре (рассказ, стихотворение, письмо); вопросы к предложению по образцу, вопросной схеме, иллюстрации (при помощи учителя); комментированный вид чтения;

4) письмо: простой план; изложение основного содержания текста с опорой на план, вопросы, иллюстрации; связные тексты (15-25 слов) с опорой на план, вопросы, иллюстрации, слова для справок (при помощи учителя); корректировка деформированных предложений/текстов с исправлением порядка слов в предложении/предложений в тексте;

5) соблюдение речевых норм: заглавные буквы в именах существительных собственных, окончания имен существительных в именительном и косвенных падежах; части слова; однокоренные слова в роли различных членов предложения; связь слов в словосочетаниях; знаки препинания в восклицательных и вопросительных предложениях.

41. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык и литература" для 6 класса:

1) слушание: слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования и понимать устную речь; визуальный материал, повторяя и закрепляя простейшие фразы; понимать лексическое значение слов в простых фразах; отвечать на вопросы и подбирать соответствующую иллюстрацию/картину/схему к прочитанному сообщению; понимать и описывать происходящие события в визуальном

материале;

2) говорение: использовать в речи слова и словосочетания для составления вопросительных предложений по имеющейся информации, комментирования действий; создавать высказывание на основе сюжетных картинок; участвовать в речевой ситуации на определенную тему, понимать, о чем говорит собеседник; соблюдать речевые нормы; высказывать простое оценочное мнение об информации/герое/событии на основе сравнения ("я думаю...", "я считаю...");

3) чтение: основное содержание сплошных и несплошных текстов, определение темы, структуры текста (деление на части, озаглавливание их, определяя основную мысль при помощи учителя); виды делового письма: записка, расписка, заявление, объявление с опорой на план; вопросы к небольшому тексту по образцу, вопросной схеме, иллюстрации при помощи учителя; комментированный вид чтения;

4) письмо: простой план; краткое изложение основного содержания текста с опорой на план, вопросы, иллюстрации; тексты-описание (письмо, рассказ), связные тексты-повествование (25-35 слов) (письмо, рассказ) с опорой на план, вопросы, иллюстрации, слова для справок (при помощи учителя); корректировка текстов, исправление орфографических ошибок с помощью словаря;

5) соблюдение речевых норм: основные особенности русского ударения; однокоренные слова, нахождение в них сходство по смыслу и выделение корня, окончания, приставки, суффикса; использовать правильно именные части речи, согласовывая слова в роде, числе.

42. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык и литература" для 7 класса:

1) слушание: слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования и понимать устную речь, визуальный материал, определяя тему текста; понимать лексическое значение слов, бытовой тематики; отвечать на вопросы и подбирать соответствующую иллюстрацию/картину/схему к прочитанному сообщению, содержащих знакомые лексические и грамматические

единицы;

2) говорение: использовать в речи слова, словосочетания, включающие синонимы, антонимы; создавать высказывание на основе опорных вопросов; принимать участие в речевой ситуации на заданную тему, понимать и соблюдать орфоэпические нормы; пересказывать истории/ рассказы, используя знакомые слова, соблюдая последовательность событий; описывать сюжет, используя ключевые слова; высказывать оценочное мнение об информации /герое/событии на основе составленного с опорой на ключевые слова план;

3) чтение: сплошные и несплошные тексты; основная мысль, структурные части и смысл построения текста; типы текстов: описание, повествование, рассуждение; формулировка вопросов к небольшому тексту по образцу (при помощи учителя); ознакомительный и комментированный виды чтения;

4) письмо: простой план; подробное и краткое изложение текстов от 3-го лица; создание текстов-описаний, повествований (сказка, рассказ, заметка) (35-45 слов) с опорой на план, вопросы, иллюстрации, слова для справок; корректировка текста, исправление орфографических и пунктуационных ошибок с помощью словаря;

5) соблюдение речевых норм: имена числительные; слитное и раздельное написание не и ни в отрицательных местоимениях; слитное написание наречий; спряжение и наклонения глаголов; знаки препинания в предложениях в соответствии с изученными пунктуационными правилами.

43. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык и литература" для 8 класса:

1) слушание: слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования и понимать устную речь, визуальный материал, определяя ключевые слова; понимать лексическое значение слов бытовой и духовно-нравственной тематики; отвечать на вопросы и подбирать соответствующую иллюстрацию/картину/схему к прочитанному сообщению, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определять тему; понимать и описывать

происходящие события в визуальном материале, определяя основную мысль текста на основе вопросов;

2) говорение: использовать в речи слова, словосочетания, включающими эмоционально-окрашенную лексику; создавать высказывание с опорой на план; понимать и соблюдать лексические нормы, связанные с выбором соответствующих слов; пересказывать истории/рассказы, используя знакомые слова; описывать сюжет, используя ключевые слова с опорой на план; высказывать оценочное мнение об информации /герое/событии на основе составленного плана;

3) чтение: сплошные и несплошные тексты, извлечение главной информации; структурные части и их элементы (предложения, абзацы), раскрывающие основную мысль; стили речи: разговорный, публицистический, официально-деловой, научный художественный стили; формулировать вопросы к тексту при помощи учителя; использование разных видов чтения, в том числе поисковое;

4) письмо: простой и сложный план; подробное, краткое, выборочное изложение содержания текстов-повествований, текстов-описаний с изменением лица; написание текстов-описаний с элементами повествования (45-55 слов) с опорой на план, вопросы; корректировка текста, изменение структуры отдельных предложений;

5) соблюдение речевых норм: "НЕ" с разными частями речи, самостоятельные и служебные части речи; глагол и его формы, служебные части речи; знаки препинания в предложениях, осложненных причастными и деепричастными оборотами.

44. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык и литература" для 9 класса:

1) слушание: слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования и понимать устную речь, визуальный материал, содержащую основную информацию; понимать лексическое значение слов социальной-культурной тематики; отвечать на вопросы и подбирать соответствующую иллюстрацию/картину/схему к прочитанному сообщению, содержащих знакомые лексические и

грамматические единицы, определяя тему и основную мысль; понимать и описывать происходящие события в визуальном материале, определяя основную мысль текста на основе ключевых слов и словосочетаний;

2) говорение: использовать в речи слова, словосочетания, включающими лексические эмоционально-окрашенные термины; создавать высказывание близкого к содержанию текста; понимать и соблюдать морфологические нормы с использованием элементов форм разных частей речи; пересказывать истории/рассказы, используя знакомые слова на основе иллюстраций; описывать сюжет, используя слова с элементами повествования; высказывать оценочное мнение об информации /герое/событии на основе составленного диалога;

3) чтение: содержание сплошных и несплошных текстов, извлечение главной и второстепенной информации; выявление особенностей структуры текста, раскрывающих основную мысль; особенности публицистического, разговорного, научного, официально-делового стилей (статья, интервью, характеристика, биография, автобиография, реферат, доклад, комментарии в чате, форуме); формулировка вопросов и собственных идей на основе прочитанного текста; разные виды чтения, в том числе изучающее;

4) письмо: простой цитатный план, сбор материала к творческой работе в соответствии с планом; подробное, краткое, выборочное изложение текстов смешанного типа с изменением лица; написание текстов-повествований с элементами описания, текстов публицистического, официально-делового, разговорного стилей (характеристика, биография, автобиография, реферат, доклад, комментарии в чате, форуме) (50-65 слов) с опорой на план, вопросы; корректировка и редактирование текста, исправление смысловых недочетов;

5) соблюдение речевых норм: омонимичные самостоятельные и служебные части речи; способы выражения главных и второстепенных членов предложения; однородные и обособленные члены предложения, обращения, вводные слова и вставные конструкции; прямая и косвенная речь; знаки препинания в простых осложненных предложениях.

45. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык и литература"

для 10 класса:

1) слушание: слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования и понимать устную речь, визуальный материал, определяя последовательность событий; понимать лексическое значение слов учебно-образовательной тематики; отвечать на вопросы и подбирать соответствующую иллюстрацию/картину/схему к прочитанному сообщению, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определяя тему и основную мысль или ключевые моменты; понимать и описывать происходящие события в визуальном материале, определяя основную мысль текста, опираясь на содержание текста;

2) говорение: использовать в речи слова, словосочетания для составления опорных синтаксических конструкций; создавать выборочное, сжатое, полное высказывание близкого к содержанию текста; понимать и соблюдать опорные синтаксические нормы; пересказывать истории/ рассказы с опорой на ключевые слова или план; описывать сюжет с использованием таблиц, схем; высказывать оценочное мнение об информации /герое/событии на основе таблиц, схем, диаграмм;

3) чтение: открытая и скрытая (подтекст) информация сплошных и несплошных текстов; выявление особенностей и роли структуры текста в передаче основной мысли; типы текстов, характерные черты, языковые особенности текстов разных жанров и стилей; формулировка вопросов и идей, передача содержания текстов; разные виды чтения, в том числе просмотровое чтение, чтение с составлением плана, конспектов;

4) письмо: разные виды плана, в том числе цитатный; изложение содержания текстов; написание текстов-описаний, текстов-повествований соответствующих стилей (60-75 слов) с опорой на план, вопросы; коррективная и редакция имеющихся недочетов в тексте;

5) соблюдение речевых норм: орфографические нормы, стилистически окрашенные слова, морфологические средства связи (союзы и союзные слова) в сложных предложениях, знаки препинания в сложных предложениях разных видов.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

46. Цели обучения в Программе представлены кодировкой. В коде первое число обозначает класс, второе и третье числа – подраздел, четвертое число показывает нумерацию учебной цели. Например, в кодировке 6.2.1.4 "6" – класс, "2.1" – подраздел, "4" – нумерация учебной цели.

47. Ожидаемые результаты по целям обучения:

1) раздел 1. "Слушание":

таблица 1

Подраздел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
1.1 Использование приемов слушания	5.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуально и коллективного пользования и понимать устную речь, визуальный материал, повторяя простейшие фразы	6.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального пользования и понимать устную речь, визуальный материал, повторяя и закрепляя простейшие фразы	7.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуально и коллективного пользования и понимать устную речь, визуальный материал, определяя тему текста	8.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования и понимать устную речь, визуальный материал, определяя ключевые слова	9.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования и понимать устную речь, визуальный материал, содержащую основную информацию	10.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования и понимать устную речь, визуальный материал, содержащую основную информацию
1.2 Понимание лексических значений слов и словосочетаний	5.1.2.1 понимать значение знакомых слов, имеющих отношение к повседневной жизни	6.1.2.1 понимать лексическое значение слов в простых фразах	7.1.2.1 понимать лексическое значение слов, бытовой тематики	8.1.2.1 понимать лексическое значение слов бытовой и духовно-нравственной тематики	9.1.2.1 понимать лексическое значение слов социально-культурной тематики	10.1.2.1 понимать лексическое значение слов социально-культурной тематики

1.3 Понимание содержания прочитанного, прослушанного текста, с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования	5.1.3.1 отвечать на вопросы и подбирать соответствующую иллюстрацию/картину/схему к прослушанному сообщению с помощью учителя	6.1.3.1 отвечать на вопросы и подбирать соответствующую иллюстрацию/картину/схему к прочитанному сообщению	7.1.3.1 отвечать на вопросы и подбирать соответствующую иллюстрацию/картину/схему к прочитанному сообщению, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы	8.1.3.1 отвечать на вопросы и подбирать соответствующую иллюстрацию/картину/схему к прочитанному сообщению, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определять тему	9.1.3.1 отвечать на вопросы и подбирать соответствующую иллюстрацию/картину/схему к прочитанному сообщению, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определяя тему и основную мысль.	10.1.3. отвечать и подбирать соответствующую иллюстрацию/картину/схему к прочитанному сообщению, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определяя тему и основную мысль.
1.4 Понимание визуального материала	5.1.4.1 демонстрировать понимание увиденного через комментирование, вопросы или действия	6.1.4.1 понимать и описывать происходящие события в визуальном материале	7.1.4.1 понимать и описывать происходящие события в визуальном материале, определяя основную мысль текста	8.1.4.1 понимать и описывать происходящие события в визуальном материале, определяя основную мысль текста на основе вопросов	9.1.4.1 понимать и описывать происходящие события в визуальном материале, определяя основную мысль текста на основе ключевых слов и словосочетаний	10.1.4. понимать и описывать происходящие события в визуальном материале, определяя основную мысль текста на основе ключевых слов и словосочетаний
1.5. Коррекционные цели	5.1.5.1 способствовать умению отвечать на вопросы учителя, товарищей и самому задавать вопросы в определенной последовательности	6.1.5.1 развивать фонематический слух через индивидуальное проговаривание	4.1.5.1 развивать речь через вопросно-ответную форму	8.1.5.1 закрепить навыки речевого общения	9.1.5.1 закрепить навыки речевого общения с окружающими	10.1.5. развивать самосознание, навыки речевого общения с окружающими

2) раздел 2 "Говорение" (развитие речи):

таблица 2

Подраздел	Цели обучения				
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс
2.1 Пополнение словарного запаса	5.2.1.1 использовать в речи слова, словосочетания для знакомства, сообщения о себе и описания предметов	6.2.1.1 использовать в речи слова и словосочетания для составления вопросительных предложений по имеющейся информации, комментирования действий	7.2.1.1 использовать в речи слова, словосочетания, включающие синонимы, антонимы	8.2.1.1 использовать в речи слова, словосочетания, включающие эмоционально-окрашенную лексику	9.2.1.1 использовать в речи слова, словосочетания, включающие лексические эмоционально-окрашенные термины
2.2 Построение высказывания на заданную тему	5.2.2.1 создавать высказывание из 2-3 предложений по картине	6.2.2.1 создавать высказывание на основе сюжетных картинок	7.2.2.1 создавать высказывание на основе опорных вопросов	8.2.2.1 создавать высказывание с опорой на план	9.2.2.1 создавать высказывание близкое к содержанию текста
2.3 Закрепление и развитие у обучающихся произносительных навыков, а также усвоение ими некоторых правил артикуляции	5.2.3.1 понимать собеседника, реагировать на услышанное, отвечать собеседнику, соблюдая речевые нормы	6.2.3.1 участвовать в речевой ситуации на определенную тему, понимать, о чем говорит собеседник; соблюдать речевые нормы	7.2.3.1 принимать участие в речевой ситуации на заданную тему, понимать и соблюдать	8.2.3.1 понимать и соблюдать лексические нормы, связанные с выбором соответствующих слов	9.2.3.1 понимать и соблюдать морфологические нормы с использованием элементов

			орфоэпическ ие нормы		форм разных частей реч
2.4 Пересказ прочитанного материала	5.2.4.1 пересказывать короткие тексты, используя знакомые слова	6.2.4.1 пересказывать короткие тексты	7.2.4.1 пересказыват ь истории/ рассказы, используя знакомые слова, соблюдая последовател ьность событий	8.2.4.1 пересказыв ать истории/ рассказы, используя знакомые слова	9.2.4.1 пересказы ать истории/ рассказы, используя знакомые слова на основе иллюстрац ий
2.5 Составление предложения на основе визуального материала	5.2.5.1 описывать увиденный сюжет своими словами	6.2.5.1 описывать сюжет, используя фразы из видео материалов	7.2.5.1 описывать сюжет, используя ключевые слова	8.2.5.1 описывать сюжет, используя ключевые слова с опорой на план	9.2.5.1 описывать сюжет, используя слова с элементам и повествова ния
2.6 Коррекционные цели	5.2.6.1 совершенствовать быстроту, полноту и точность восприятия.	6.2.6.1- умение пользоваться планом ответа, воспроизводить словесный материал близко к тексту.	7.2.6.1 совершенств овать правильность формулирово к, умения давать краткий ответ.	8.2.6. работать над укрепление м памяти и преодолен ие дефектов через охранитель ный режим.	9.2.6.1 развивать словесно- логическую память.

3) раздел 3 "Чтение":

таблица 3

Подраз	Цели обучения
--------	---------------

дел	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
3.1 Понимание содержания текста	5.3.1.1. понимать основное содержание небольшого прочитанного текста при помощи учителя	6.3.1.1 понимать основное содержание сплошных и несплошных текстов, определяя тему при помощи учителя	7.3.1.1 понимать основное содержание сплошных и несплошных текстов	8.3.1.1 понимать основное содержание сплошных и несплошных текстов, извлекая главную информацию	9.3.1.1 понимать основное содержание сплошных и несплошных текстов, извлекая главную и второстепенную информацию	10.3.1.1 понимать основное содержание сплошных и несплошных текстов, извлекая главную и второстепенную информацию
3.2 Выявление структурных частей текста и определение основной мысли	5.3.2.1 определять структуру текста (делить на части при помощи учителя)	6.3.2.1 определять структуру текста (делить на части, озаглавливать их, определяя основную мысль при помощи учителя)	7.3.2.1 определять основную мысль, выявляя структурные части и объясняя смысл построения текста	8.3.2.1 выявлять структурные части и их элементы (предложения, абзацы), раскрывающие основную мысль	9.3.2.1 выявлять особенности структуры текста, раскрывающие основную мысль	10.3.2.1 выявлять особенности структуры текста, раскрывающие основную мысль
3.3 Определение типов и стилей текстов	5.3.3.1 определять типы текстов по структуре и основным признакам (рассказ, стихотворение, письмо)	6.3.3.1 определять виды делового письма: записка, расписка, заявление, объявление с опорой на план	7.3.3.1 определять и различать типы текстов: описание, повествование, рассуждение	8.3.3.1 определять стили речи: разговорный, публицистический, официально-деловой, научный художественный стили	9.3.3.1 определять характерные черты и жанровые особенности публицистического, разговорного, научного, официально-делового стилей (статья, интервью, характеристика, биография, автобиография, реферат, доклад, комментарии в чате, форуме)	10.3.3.1 определять характерные черты и жанровые особенности публицистического, разговорного, научного, официально-делового стилей (статья, интервью, характеристика, биография, автобиография, реферат, доклад, комментарии в чате, форуме)
3.4	5.3.4.1	6.3.4.1	7.3.4.1	8.3.4.1	9.3.4.1	10.3.4.1

Формулирование вопросов в	формулировать вопросы к предложению по образцу, вопросной схеме, иллюстрации при помощи учителя	формулировать вопросы к небольшому тексту по образцу, вопросной схеме, иллюстрации при помощи учителя	формулировать вопросы к небольшому тексту по образцу при помощи учителя	формулировать вопросы к тексту при помощи учителя	формулировать вопросы и собственные идеи на основе прочитанного текста	формулировать вопросы и собственные идеи на основе прочитанного текста
3.5	5.3.5.1	6.3.5.1	7.3.5.1	8.3.5.1	9.3.5.1	10.3.5.1
Использование разных видов чтения	использовать комментированный вид чтения	использовать комментированный вид чтения	использовать ознакомительный и комментированный виды чтения	использовать разные виды чтения, в том числе поисковое	использовать разные виды чтения, в том числе изучающие	использовать разные виды чтения, в том числе творческие

4) раздел 4 "Письмо":

таблица 4

Подраздел	Цели обучения				
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс
4.1	5.4.1.1	6.4.1.1	7.4.1.1	8.4.1.1	9.4.1.1
Составление плана	составлять простой план при помощи учителя	составлять простой план	составлять простой и сложный план	составлять простой и сложный план, собирать материал к творческой работе в соответствии с планом	составлять простой цитатный план, собирать материал к творческой работе в соответствии с планом
4.2	5.4.2.1	6.4.2.1	7.4.2.1	8.4.2.1	9.4.2.1
Изложение	излагать основное содержание	излагать кратко основное содержание текста	излагать подробно, кратко, содержание текстов от 3-го лица	излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов с	излагать подробно, кратко, выборочно

содержания прочитанного материала	текста с опорой на план, вопросы, иллюстрации при помощи учителя	с опорой на план, вопросы, иллюстрации		изменением лица	содержание текстов смешанного типа с изменением лица
4.3 Написание связных текстов	5.4.3.1 писать небольшие связные тексты с опорой на план, вопросы, иллюстрации, слова для справок с помощью учителя (15-25 слов)	6.4.3.1 писать тексты-повествование (письмо, рассказ) с опорой на план, вопросы, иллюстрации, слова для справок (25-35 слов)	7.4.3.1 писать тексты - описание, повествование (сказка, рассказ, заметка) с опорой на план, вопросы, иллюстрации, слова для справок (35-45 слов)	8.4.3.1 писать тексты-описание с элементами повествования, тексты официально-делового стиля (объяснительная записка, расписка, письмо) с опорой на план, вопросы (45-55 слов)	9.4.3.1 писать тексты-повествование с элементами описания, тексты официально-делового, разговорного стилей (характеристика, биография, автобиография, реферат, комментарии в чате) с опорой на план, вопросы (50-65 слов)
4.4 Корректура и редактирование текстов	5.4.4.1 корректировать деформированные предложения/ тексты, исправляя порядок слов в предложении/ предложениях в тексте	6.4.4.1 корректировать текст, исправляя орфографические ошибки с помощью словаря	7.4.4.1 корректировать текст, исправляя орфографические и пунктуационные ошибки с помощью словаря	8.4.4.1 корректировать текст, исправляя смысловые недочеты; редактировать текст, изменяя структуру отдельных предложений	9.4.4.1 корректировать и редактировать текст, исправляя смысловые недочеты

4.5	5.4.5.1	6.4.5.1			
Коррекционные цели и	формировать навык ускоренного связного письма слов. Тренировать и развивать мелкую моторику рук	формировать умение правильно записывать предложение (большая буква в начале предложения, точка в конце предложения)	7.4.5.1	8.4.5.1	9.4.5.1
			формировать навык ускоренного связного письма слов и предложений	отрабатывать навык ускоренного письма	способствовать развитию навыка ускоренного письма

5) раздел 5 "Соблюдение речевых норм":

таблица 5

Подраздел	Цели обучения				
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс
5.1	5.5.1.1	6.5.1.1			
Соблюдение орфографических норм	правильно писать заглавные буквы в именах существительных собственных, окончания имен существительных в именительном падеже, части слова;	правильно писать гласные и согласные в корне слова, "НЕ" с именами существительными, прилагательными, а также окончания в разных частях речи			
	5.5.1.2	6.5.1.2	7.5.1.1	8.5.1.1	9.5.1.1
	употреблять однокоренные слова; выделять корень в родственных словах, группировать однокоренные слова	уметь членить слова на слоги,	правильно писать имена числительные; слитно и раздельно "не и ни" в отрицательных местоимениях; слитно наречия; "не" с глаголами	правильно писать "НЕ" с разными частями речи, самостоятельные и служебные части речи	правильно писать омонимичные самостоятельные и служебные части речи
		6.5.1.3			
		знать основные особенности русского ударения.			

		подбирать однокоренные слова, находить в них сходство по смыслу и выделять корень, окончание, приставку, суффикс			
5.2	5.5.2.1				
	использовать правильно связь слов в словосочетаниях; согласовывая имена существительные и прилагательные в роде, числе;				
	5.5.2.2	6.5.2.1	7.5.2.1	8.5.2.1	9.5.2.1
Собл юдени е грам мати чески х норм	образовывать полную и краткую форму прилагательных; различать морфологические признаки прилагательного;	использовать правильно именные части речи, согласовывая слова в роде, числе и падеже	использовать правильно падежные формы числительных, местоимений; определять спряжение глаголов	использовать правильно глагол и его формы, служебные части речи; соблюдать нормы глагольного управления	использовать правильно способы выражения главных и второстепенных членов предложения, однородные члены вставные конструкции
	5.5.2.3				
	различать глаголы совершенного и несовершенного вида, определять время глагола				
5.3	5.5.3.1	6.5.3.1	7.5.3.1	8.5.3.1	9.5.3.1

Соблюдение пунктуационных норм	использовать знаки препинания в предложениях различных по цели высказывания;				
	5.4.4.2 выделять в предложении словосочетания, определять главное и зависимое слова; главные и второстепенные члены предложения;	использовать знаки препинания в простых предложениях	использовать знаки препинания в предложениях в соответствии с изученными пунктуационными правилами	использовать знаки препинания в предложениях, осложненных причастными и деепричастными оборотами	использовать знаки препинания в простых осложненных предложениях при обособленных членах предложения, вводных словах, прямой речи
5.4 Коррекционные цели	5.5.4.1 развивать фонематический слух. Способствовать умению группировать слова по общему признаку	6.5.4.1 учить дифференцировать звуки речи, сходные по месту или способу образования, умению работать с толковым словарём	7.5.4.1 развивать функции фонематического анализа, научить составлять словосочетания	8.5.4.1 расширять активный словарь. Совершенствовать грамматический строй речи. Научить составлять простое предложение	9.5.4.1 вырабатывать привычку слухового контроля. Вырабатывать качество чтения, учить различным видам рассказа (краткий, полный, выборочный)

48. Настоящая Программа реализуется на основе Долгосрочного плана к Типовой учебной программе по учебному предмету "Русский язык и литература" для обучающихся с нарушением слуха (неслышащие) 5-10 классов уровня основного среднего образования по обновленному содержанию согласно приложению к настоящей Программе. В долгосрочном плане обозначен объем учебных целей реализуемых в каждом разделе.

49. Распределение часов на изучение раздела и тем предоставляется на усмотрение учителя.

Приложение

к Типовой учебной программе

по учебному предмету "Русский язык и литература" для

5-10 классов уровня основного

среднего образования

по обновленному содержанию

Долгосрочный план по реализации Типовой учебной программы по предмету "Русский язык и литература" для обучающихся с нарушением слуха (неслышащие) 5-10 классов уровня основного среднего образования по обновленному содержанию

1) 5 класс:

таблица 1

Тема	Изучаемые художественные произведения (по выбору)	Виды речевой деятельности	Цели обучения
1 четверть			
Климат и природа	Н.А.Некрасов. "Дедушка Мазай и зайцы", М.Ю. Лермонтов. "Гроза", С.Есенин. "Буря", Ф.Тютчев. "Весенняя гроза", "Зима недаром злится", "Сказка о ветре" (из цикла "Новые сказки")	Слушание	5.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования; понимать устную речь, визуальный материал, простейшие фразы; 5.1.3.1 отвечать на вопросы и подбирать соответствующую иллюстрацию/картину/схему к прослушанному тексту с помощью учителя;
		Говорение	5.2.1.1 использовать в речи слова, словосочетания

		оре ние	знакомства, сообщения и описания предметов
		Чте ние	5.3.1.1 понимать содержание текста, определяя слова; 5.3.3.1 владеть чтением по ролям;
		Пис	5.4.1.1 писать небольшие тексты с использованием изображений (составление постера с помощью)
		Соб лю ден ие реч евы х нор м	5.4.4.2 выделять в предложении словосочетания, главное и зависимое слова; главные и второстепенные предложения;

2 четверть

Семья	Русская сказка "Мудрый отец", Болгарская сказка "Сказка о бочке", М. Скребцова. "Сердце матери"	Слу ша ние	5.5.1.1 различать и использовать в письменной слова-обозначающие предметы; слова, отвечающие на вопросы кто? или что?;
			5.5.1.2 распространять предложение с помощью
		Гов оре ние	5.1.3.1 отвечать на вопросы и подбирать соответствующую иллюстрацию/картину/схему к прослушанному тексту с помощью учителя;
			5.2.1.1 использовать в речи слова, словосочетания, знакомства, сообщения о себе и описания предметов; 5.2.3.1 понимать собеседника, реагировать на устные высказывания, отвечать собеседнику, соблюдая речевые нормы; 5.2.4.1 пересказывать короткие тексты, используя свои знания о словах; 5.2.5.1 описывать увиденный сюжет своими словами;

		Чтение	5.3.1.1 понимать содержание текста, определяя слова;
			5.3.2.1 формулировать вопросы по содержанию помощью учителя;
			5.3.3.1 владеть чтением по ролям;
		Письмо	5.3.5.1 извлекать необходимую информацию по предложенной теме при помощи учителя;
		Письмо	5.4.3.1 использовать знаки препинания в конце предложений (с большой поддержкой учителя);
			5.4.4.1 правильно переписать слова, словосочетания, простых предложения;
		Соблюдение речевых норм	5.5.1.3 использовать слова, обозначающие действия предметов;
3 четверть	Ценности: дружба и любовь	Слушание	5.5.2.1 использовать слова в виде синтаксических внутри простого предложения и словосочетаний
		Говорение	5.2.2.1 создавать высказывание из 2-3 предложений картинке;
		Чтение	5.2.4.1 пересказывать короткие тексты, используя слова;
	Стихи о дружбе для детей. С.Михалков. "Мы с приятелем друзья", Г.Боргуль. "Подружка Маша", Я.Дубенская. "Мы разные", Н.Бичурина. "Чей гриб?",	Слушание	5.3.3.1 владеть чтением по ролям
		Говорение	5.5.1.2 распространять предложение с помощью
			5.5.1.3 использовать слова, обозначающие действия

	В.Бережная. "Много у меня друзей", О.Чекашова. "Мой друг", Ю.Белоусова. "Дружба – это дар"		
		Пис ьмо	5.4.3.1 использовать знаки препинания в конце предложений (с большой поддержкой учителя); 5.4.4.1 правильно переписать слова, словосочетания простых предложения
		Соб лю ден ие реч евы х нор м	5.4.3.1 использовать правильно связь слов в словосочетаниях, согласовывая имена существительные и прилагательные по роду, числу;
Кем я хочу стать, когда вырасту	В.Маяковский. "Кем быть?", Дж.Родари. "Чем пахнут ремесла?"	Слу ша ние	5.1.4.1 демонстрировать понимание увиденного и услышанного: комментировать, вопросы или действия;
		Гов оре ние	5.2.4.1 пересказывать короткие тексты, используя свои знания; 5.2.6.1 высказывать простое оценочное мнение о прослушанном/ прочитанном материале ("я согласен...", "мне понравилось/не понравилось...")
		Чте ние	5.3.1.1 понимать содержание текста, определяя тему и главную мысль; 5.3.3.1 владеть чтением по ролям; 5.3.5.1 извлекать необходимую информацию по предложенной теме при помощи учителя;
		Пис ьмо	5.4.2.1 передавать содержание видеосообщения с помощью ключевых слов, делать заметки, по частям текста (с помощью учителя); 5.4.4.1 правильно переписать слова, словосочетания простых предложения;

		Соблюден ие речевых норм	5.4.1.1 правильно писать заглавные буквы в именах существительных собственных, окончания имен существительных в именительном и косвенных падежах части слова;
4 четверть			
Жизнь и творчество	Г.Ветрова. Цикл рассказов о художниках, Казахская народная сказка "Мастер Али"	Слушание	5.1.3.1 отвечать на вопросы и подбирать соответствующую иллюстрацию/картину/схему к прослушанному тексту с помощью учителя;
		Говорение	5.2.1.1 использовать в речи слова, словосочетания, фразы, знакомства, сообщения о себе и описания предметов; 5.2.5.1 описывать увиденный сюжет своими словами;
		Чтение	5.3.1.1 понимать содержание текста, определяя тему и главную мысль; 5.3.2.1 формулировать вопросы по содержанию текста с помощью учителя;
		Письмо	5.4.4.1 корректировать деформированные предложения, исправляя порядок слов в предложении, знаки препинания в предложениях; 5.4.4.2 правильно переписать слова, словосочетания, предложения;
		Соблюден ие речевых норм	5.5.2.1 использовать слова в виде синтаксических конструкций внутри простого предложения и словосочетаний;
Культура одежды	И.С.Тургенев. "Бежин луг" (отрывок)	Слушание	5.1.3.1 отвечать на вопросы и подбирать соответствующую иллюстрацию/картину/схему к прослушанному тексту с помощью учителя;

		Говорение	5.2.2.1 создавать высказывание из 2-3 предложений по картинке;
			5.2.6.1 высказывать простое оценочное мнение о прослушанном/ прочитанном материале ("я согласен...", "мне понравилось/не понравилось...");
		Чтение	5.3.1.1 понимать содержание текста, определяя слова;
		Письмо	5.3.5.1 извлекать необходимую информацию по предложенной теме при помощи учителя; 5.4.4.1 правильно переписать слова, словосочетания, простых предложения;
		Соблюдение речевых норм	5.4.3.2 определять время глагола, образовывать настоящего, прошедшего и будущего времени;

Внеклассное чтение

Мир фантазии	Б.Заходер. "Моя вообразилка", Л.Кэрролл "Алиса в стране чудес" (фрагменты произведения)	Слушание	5.5.1.3 использовать слова, обозначающие действия; 5.1.3.1 отвечать на вопросы и подбирать соответствующую иллюстрацию/картину/схему к прослушанному материалу с помощью учителя;
		Говорение	5.2.1.1 использовать в речи слова, словосочетания, знакомства, сообщения о себе и описания предметов; 5.2.6.1 высказывать простое оценочное мнение о прослушанном/ прочитанном материале ("я согласен...", "мне понравилось/не понравилось...");
		Чтение	5.3.3.1 владеть чтением по ролям; 5.3.5.1 извлекать необходимую информацию по

			предложенной теме при помощи учителя;
		Пис ьмо	5.4.4.1 правильно переписать слова, словосоче простых предложения;
		Соб лю ден ие реч евы х нор м	5.5.1.1 различать и использовать в письменной слова-обозначающие предметы; слова, отвеча вопросы кто? или что?;
2) 6 класс:			
таблица 2			
Тема	Изучаемые художественные произведения (по выбору)	Вид ы реч ево й дея тел ьно сти	Цели обучения
1 четверть			
Мы выбирае м спорт	В.Львовский. "Песенка о зарядке", В.Голышкин. "Вратарь", В. Донникова. "На катке", В. Голявкин. "В любом деле нужно работать"	Слу ша ние	6.1.1.1 слушать с применением звукоусиливаю аппаратуры индивидуального и коллективного понимать устную речь, визуальный материал, закрепляя простейшие фразы; 6.1.3.1 отвечать на вопросы и подбирать соответ иллюстрацию/картину/схему к прочитанному
		Гов оре ние	6.2.1.1 использовать в речи слова и словосочет составления вопросительных предложений по информации, комментирования действий;
		Чте ние	6.3.3.1 владеть выборочным чтением;

			6.3.4.1 составлять план по опорным словам;
		Пис ьмо	6.4.1.1 писать небольшие тексты с использованием слов и изображений (составление постера с помощью учителя); 6.4.4.1 писать заглавную букву в написании имен и кличек животных;
		Соб лю ден ие реч евы х нор м	6.5.1.3 использовать глаголы в нужном времени (будущем, прошедшем) с помощью учителя; 6.5.2.1 использовать необходимые синтаксические конструкции для выражения состояния человека

2 четверть

Характер и внешнос ть человека	Валентина Осеева. "Кто наказал его?", Бахыт Каирбеков Стихи из цикла "Лица друзей", И.А. Крылов "Ворона и Лисица", А.П.Чехов "Хамелеон", Ч.Айтматов "Солдатенок"	Слу ша ние	6.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования; понимать устную речь, визуальный материал, pictures закрепляя простейшие фразы; 6.1.3.1 отвечать на вопросы и подбирать соответствующую иллюстрацию/картину/схему к прочитанному тексту
		Гов оре ние	6.2.5.1 описывать сюжет, используя фразы из видеоматериалов; 6.2.6.1 высказывать простое оценочное мнение и информацию/герое/события на основе сравнения
		Чте ние	6.3.1.1 понимать содержание текста, определяя значение слова, словосочетания;
		Пис ьмо	6.3.2.1 излагать кратко основное содержание текста на план, вопросы, иллюстрации;
		Соб лю ден ие реч	6.4.1.2 уметь членить слова на слоги, знать основные особенности русского ударения; 6.5.2.1 различать звуковой, звукобуквенный, слого-

		евы х нор м	слова;
3 четверть			
Мир вокруг нас: животны е и растения	К.Д. Ушинский. "История одной яблоньки",- М.Д. Зверев "Ласточки на паровозе", М.М. Пришвин "Этажи леса".	Слу ша ние	6.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования; понимать устную речь, визуальный материал, закрепляя простейшие фразы;
			6.1.3.1 отвечать на вопросы и подбирать соответствующую иллюстрацию/картину/схему к прочитанному учебнику;
		Гов оре ние	6.2.1.1 использовать в речи слова и словосочетания, составляющие вопросительных предложений по недостающей информации, комментирования действий;
			6.2.6.1 высказывать простое оценочное мнение и суждения о фактах информации/герое/событии на основе сравнения;
		Чте ние	6.3.3.1 владеть выборочным чтением;
			6.3.4.1 составлять план по опорным словам; 6.3.5.1 извлекать необходимую информацию по предложенной теме с помощью вопросов;
Пис ьмо	6.4.1.1 составлять простой план;		
Соб лю ден ие реч евы х нор м	6.5.1.3 использовать глаголы в нужном времени (настоящем, будущем, прошедшем) с помощью учителя;		
	6.5.2.1 использовать необходимые синтаксические конструкции для выражения состояния человека;		
4 четверть			
Климат: погода и	К. Д. Ушинский "Лето",	Слу ша	6.1.3.1 отвечать на вопросы и подбирать соответствующую иллюстрацию/картину/схему к прочитанному учебнику;

времена года	"Пчелки на разведках", С.Маршак Сказка "Двенадцать месяцев"		6.1.4.1 понимать и описывать происходящие события на основе аудиовизуального материала;
		Говорение	6.2.1.1 использовать в речи слова и словосочетания при составлении вопросительных предложений по рисунку, информации, комментирования действий;
		Чтение	6.3.1.1 понимать содержание текста, определяя тему, главную мысль, слова, словосочетания; 6.3.3.1 владеть выборочным чтением ;
		Письмо	6.4.1.1 писать небольшие тексты с использованием слов и изображений (составление постера с помощью учителя); 6.4.3.1 использовать знаки препинания в конце предложения (с помощью учителя; 6.4.4.1 писать заглавную букву в написании имен и кличек животных;
		Соблюдение речевых норм	6.5.2.1 использовать необходимые синтаксические конструкции для выражения состояния человека
Внеклассное чтение			
Чудеса света	Роберт Стайн. Детский детектив "Проклятие гробницы фараона" (отрывки), Марат Джумагазиев. Стихотворение "Семь чудес света"	Слушание	6.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования, понимать устную речь, визуальный материал, закрепляя простейшие фразы; 6.2.6.1 высказывать простое оценочное мнение о фактах/информации/герое/событии на основе сравнения
		Говорение	6.2.1.1 использовать в речи слова и словосочетания при составлении вопросительных предложений по рисунку, информации, комментирования действий;

		ние	информации, комментирования действий;
			6.3.3.1 владеть выборочным чтением;
		Чтение	6.3.4.1 составлять план по опорным словам; 6.3.5.1 извлекать необходимую информацию по предложенной теме с помощью вопросов;
		Письмо	6.4.1.1 писать небольшие тексты с использованием слов и изображений (составление постера с помощью учителя); 6.4.4.1 писать заглавную букву в написании имен и кличек животных

3) 7 класс:

таблица 3

Тема	Изучаемые художественные произведения (по выбору)	Виды речевой деятельности в соответствии	Цели обучения
Внеклассное чтение			
Древние и современные цивилизации	К.Булычев. "Сто лет тому вперед" (фрагменты произведения), Мифы об Атлантиде.	Слушание	7.1.2.1 понимать лексическое значение слов по тематике; 7.1.4.1 понимать и описывать происходящее в визуальном материале, определяя основную тему текста;
		Говорение	7.2.1.1 использовать в речи слова, словосочетания, включающие синонимы, антонимы; 7.2.5.1 описывать сюжет, используя ключевые
	А.Р. Беляев. "Последний человек из Атлантиды"		

		Чте ни е	7.3.1.1 понимать содержание текста, определять слова, словосочетания, предложения; 7.3.5.1 извлекать необходимую информацию из предложенной темы с опорой на план;
		Пи сь мо	7.4.2.1 передавать содержание видеосообщения или его частей (с помощью учителя и самостоятельно); 7.4.4.1 писать раздельно предлоги со словами, с помощью учителя;
		Соб лю де ни е реч ев ых нор м	7.5.1.2 согласовывать слова, обозначающие предмет, словами, обозначающими действие предмета; 7.5.2.1 использовать активные и пассивные синтаксические конструкции с помощью учителя;
1 четверть			
Язык и общение	Г. Тукай. "Родной язык", К. Бальмонт. "Язык, великолепный наш язык", И. Бунин. "Слово", И. С. Тургенев. "Русский язык"	Слу ша ни е	7.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования и понимать устную речь, визуальный материал, определяя тему текста; 7.1.4.1 понимать и описывать происходящее в визуальном материале, определяя основную тему текста;
		Гов оре ни е	7.2.1.1 использовать в речи слова, словосочетания, включающие синонимы, антонимы; 7.2.4.1 пересказывать истории/рассказы, используя знакомые слова, соблюдая последовательность изложения; 7.2.5.1 описывать сюжет, используя ключевые слова, с опорой на иллюстрацию;
		Чте ни	7.3.1.1 понимать содержание текста, определять слова, словосочетания, предложения;

		е	7.3.4.1 составлять план по ключевым словам и вопросам;
		Писать	7.3.1.1 составлять простой и сложный план 7.3.4.1 корректировать текст, исправляя орфографические и пунктуационные ошибки с помощью словаря
		Соблюдение речевых норм	7.5.1.2 согласовывать слова, обозначающие предмет с словами, обозначающими действие предмета 7.5.1.3 использовать глаголы в нужном времени (настоящим, будущем, прошедшем);
2 четверть			
Герои и злодеи: реальность и выдуманные истории	Г. Андерсен. "Снежная королева", О.Генри. "Вождь краснокожих"	Слушание	7.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования и понимать устную речь, визуальный материал, определяя тему текста; 7.1.4.1 понимать и описывать происходящее в визуальном материале, определяя основную тему текста;
		Говорение	7.2.2.1 создавать высказывание на основе вопросов; 7.2.3.1 принимать участие в речевой ситуации, связанной с заданную тему, понимать и соблюдать орфографические нормы;
		Чтение	7.3.3.1 владеть ознакомительным чтением 7.3.4.1 составлять план по ключевым словам и вопросам; 7.3.5.1 извлекать необходимую информацию

			предложенной теме с опорой на план;
		Письмо	7.4.4.1 писать отдельно предлоги со словами учителя;
		Соблюдение речевых норм	7.5.2.1 использовать активные и пассивные синтаксические конструкции с помощью у
3 четверть			
Астрономия: планеты и спутники	Мифы о Луне и Солнце.- С.Цыганков. "О космическом корабле "Планета Земля" (в стихах и прозе)	Слушание	7.1.3.1 отвечать на вопросы и подбирать со иллюстрацию/картину/схему к прочитанному сообщению, содержащих знакомые лексические грамматические единицы;
			7.1.4.1 понимать и описывать происходящее в визуальном материале, определяя основную мысль текста;
		Говорение	7.2.4.1 пересказывать истории/рассказы, используя знакомые слова, соблюдая последовательность;
			7.2.5.1 описывать сюжет, используя ключевые слова;
		Чтение	7.3.3.1 владеть ознакомительным чтением
			7.3.4.1 составлять план по ключевым словам, вопросам;
	Письмо	7.3.3.1 писать тексты-описание, повествование (рассказ, заметка) с опорой на план, вопросы, иллюстрации, слова для справок (35-45 слов);	
	Соблюдение	7.4.2.1 использовать правильно падежные, числительных, местоимений; образовывать сравнения наречий в соответствии с нормами спряжения и наклонения глаголов;	

		речевых норм	
Человек и современные технические устройства	Н. Носов. "Телефон"	Слушание	7.1.2.1 понимать лексическое значение слов по теме и проблематике; 7.1.3.1 отвечать на вопросы и подбирать соответствующую иллюстрацию/картину/схему к прочитанному сообщению, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы;
		Говорение	7.2.2.1 создавать высказывание на основе ответов на вопросы; 7.2.3.1 принимать участие в речевой ситуации по заданную тему, понимать и соблюдать орфографические нормы; 7.2.4.1 пересказывать истории/рассказы, используя знакомые слова, соблюдая последовательность повествования;
		Чтение	7.3.1.1 понимать содержание текста, определять тему, слова, словосочетания, предложения; 7.3.4.1 составлять план по ключевым словам и вопросам;
		Письмо	7.4.3.1 использовать знаки препинания в предложениях с однородными членами предложения с помощью учителя; 7.4.4.1 писать отдельно предлоги со словами с помощью учителя;
		Соблюдение речевых норм	7.5.1.3 использовать глаголы в нужном времени (настоящим, будущем, прошедшем); 7.5.2.1 использовать активные и пассивные синтаксические конструкции с помощью учителя;

		норм	
4 четверть			
Путешес твия и достопр имечате льности	Д.Свифт. "Путешествия Гулливера"	Слушание	7.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающих аппаратуры индивидуального и коллективного пользования; понимать устную речь, визуальный материал, содержание текста;
		Говорение	7.2.3.1 принимать участие в речевой ситуации на тему, понимать и соблюдать орфоэпические нормы;
			7.2.5.1 описывать сюжет, используя ключевые слова;
		Чтение	7.2.6.1 высказывать оценочное мнение об информации события на основе составленного с опорой на ключевые слова, план;
			7.3.1.1 понимать содержание текста, определяя тему, слова, словосочетания, предложения;
Письмо	7.3.3.1 владеть ознакомительным чтением		
	7.3.4.1 составлять план по ключевым словам на вопросы;		
	7.4.2.1 передавать содержание видеoinформации его частей (с помощью учителя и самостоятельным способом);		
Соблюдение речевых норм	7.4.4.1 писать раздельно предлоги со словами с помощью учителя;		
	7.5.1.1 использовать слова, обозначающие признаки предметов; подбирать признаки к предметам по величине, материалу с помощью учителя;		
		7.5.1.2 согласовывать слова, обозначающие предмет с словами, обозначающими действие предмета в предложении;	

4) 8 класс:

таблица 4

Тема	Изучаемые художественные произведения (по выбору)	Виды речевой деятельности	Цели обучения
1 четверть			
Жара и холод: страна и образ жизни	Г.Скребицкий. "Четыре художника", Стихи А.Кунанбаева. "Времена года", И.А.Бунин. "Листопад", К. Паустовский."Осень"	Слушание	8.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования и понимать речь, визуальный материал, определяя ключевые слова; 8.1.2.1 понимать лексическое значение слов бытовой и нравственной тематики;
		Говорение	8.2.1.1 использовать в речи слова, словосочетания, включающие эмоционально-окрашенную лексику; 8.2.6.1 высказывать оценочное мнение об информации о событии на основе составленного плана;
		Чтение	8.3.3.1 владеть комментированным чтением; 8.3.4.1 составлять простой план с помощью учителя;
		Письмо	8.4.3.1 использовать знаки препинания в предложениях, обращениями (с помощью учителя); 8.4.4.1 писать падежные окончания с помощью учителя;
		Соблюдение речевых норм	8.5.1.1 различать слова, обозначающие признаки предметов, подбирать признаки к предметам по цвету, форме, величине материала; 8.5.1.2 использовать слова, обозначающие признаки предметов, подбирать признаки к предметам по цвету, форме, величине материала в соответствии с задачей высказывания;

2 четверть

Культура: характер и личность	Притча "Внешняя и внутренняя красота", Л.Толстой. "Кавказский пленник", Н.Заболоцкий. "Некрасивая девочка", "О красоте человеческих лиц"	Слушание	8.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования и понимать речь, визуальный материал, определяя ключевые слова; 8.1.2.1 понимать лексическое значение слов бытовой и нравственной тематики;
		Говорение	8.2.4.1 пересказывать истории/рассказы, используя эпитеты; 8.2.5.1 описывать сюжет, используя ключевые слова и план;
		Чтение	8.3.3.1 владеть комментированным чтением; 8.3.4.1 составлять простой план с помощью учителя;
		Письмо	8.4.1.1 писать тексты, используя элементы разговорной речи (с помощью учителя); 8.4.2.1 передавать основное содержание видеосообщения или его частей (с помощью учителя и самостоятельно)
		Соблюдение речевых норм	8.4.3.1 использовать знаки препинания в предложениях и сложных предложениях, осложненных причастными и деепричастными оборотами

3 четверть

Здоровый образ жизни: спорт и еда	Д.Федюкин. "Баллада о здоровом образе жизни" С.А.Абрамов. "Выше радуги"	Слушание	8.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования и понимать речь, визуальный материал, определяя ключевые слова; 8.1.2.1 понимать лексическое значение слов бытовой и нравственной тематики;
-----------------------------------	---	----------	--

		Говорение	8.2.1.1 использовать в речи слова, словосочетания, вк эмоционально-окрашенную лексику; 8.2.5.1 описывать сюжет, используя ключевые слова план;
		Чтение	8.3.1.1 понимать основную информацию, определяя т 8.3.5.1 извлекать необходимую информацию по пред с помощью вопросов из различных источников с опор
		Письмо	8.4.4.1 писать падежные окончания с помощью учите 8.4.5.1 писать тексты - описание с элементами повест тексты официально-делового стиля (объяснительная расписка, письмо) с опорой на план, вопросы (45-55 с
		Соблюдение речевых норм	8.4.2.1 использовать правильно глагол и его формы, с речи; соблюдать нормы глагольного управления;
Традиции празднования Нового года, Наурыза и Рождества	Н.В.Гоголь. "Ночь перед Рождеством" (отрывок)	Слушание	8.1.2.1 понимать лексическое значение слов бытовой нравственной тематики;
		Говорение	8.2.1.1 использовать в речи слова, словосочетания, вк эмоционально-окрашенную лексику; 8.2.2.1 создавать высказывание с опорой на план;
		Чтение	8.3.3.1 владеть комментированным чтением; 8.3.4.1 составлять простой план с помощью учителя;
		Письмо	8.4.4.1 писать падежные окончания с помощью учите

		Соблюден ие рече вых нор м	8.5.1.3 использовать глаголы прошедшего времени; 8.5.2.1 использовать активные и пассивные синтаксические конструкции;
Внеклассное чтение			
Хобби и свободное время	Е.Шварц. "Сказка о потерянном времени"	Слуша ние	8.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования и понимать речь, визуальный материал, определяя ключевые слова;
		Говоре ние	8.2.3.1 понимать и соблюдать лексические нормы, выбирать соответствующих слов;
			8.2.4.1 пересказывать истории/рассказы, используя эпитеты;
			8.2.5.1 описывать сюжет, используя ключевые слова и план;
		Чте ние	8.3.3.1 владеть комментированным чтением; 8.3.4.1 составлять простой план с помощью учителя;
		Пис ьмо	8.4.1.1 писать тексты, используя элементы разговорной речи (с помощью учителя) ; 8.4.3.1 использовать знаки препинания в предложениях и обращениями (с помощью учителя;
		Соблю ден ие рече вых нор м	8.5.1.1 различать слова, обозначающие признаки предметов, подбирать признаки к предметам по цвету, форме, величине;
Музыка в	М.Кабанбаев. "Арстан, я и виолончель",	Слу	8.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования и понимать речь, визуальный материал, определяя ключевые слова;

нашей жизни	В.Г.Короленко. "Слепой музыкант"	ша ние	индивидуального и коллективного пользования и по речь, визуальный материал, определяя ключевые сл
		Гов оре ние	8.2.1.1 использовать в речи слова, словосочетания, вк эмоционально-окрашенную лексику; 8.2.2.1 создавать высказывание с опорой на план; 8.2.6.1 высказывать оценочное мнение об информации событии на основе составленного плана;
		Чте ние	8.3.2.1 формулировать вопросы, направленные на оце содержания текста и отвечать на них; 8.3.3.1 владеть комментированным чтением;
		Пис ьмо	8.4.3.1 использовать знаки препинания в предложени обращениями (с помощью учителя); 8.4.4.1 писать падежные окончания с помощью учите
		Соб лю ден ие реч евы х нор м	8.5.1.3 использовать глаголы прошедшего времени; 8.5.2.1 использовать активные и пассивные синтаксис конструкции;

4 четверть

День Победы: почему мы должны помнить	А.А.Бек. "Волоколамское шоссе", Б.Момышулы. "За нами - Москва", К. Кайсенов. "В тылу врага", Р.Гамзатов. "Журавли", Муса Джалиль "Варварство"	Слу ша ние	8.1.2.1 понимать лексическое значение слов бытовой нравственной тематики; 8.1.2.1 понимать лексическое значение слов бытовой нравственной тематики;
		Гов оре ние	8.2.1.1 использовать в речи слова, словосочетания, вк эмоционально-окрашенную лексику; 8.2.5.1 описывать сюжет, используя ключевые слова

			план;
			8.2.6.1 высказывать оценочное мнение об информации, связанной с событиями на основе составленного плана;
		Чтение	8.3.1.1 понимать основную информацию, определяя тему и главную мысль текста;
		Письмо	8.3.1.1 составлять простой и сложный план, собирать информацию для творческой работы в соответствии с планом; 8.3.3.1 писать тексты - описание с элементами повествования, тексты официально-делового стиля (объяснительная записка, письмо) с опорой на план, вопросы (45-55 слов);
		Соблюдение речевых норм	8.4.1.1 правильно писать "НЕ" с разными частями речи, в различных формах глагола, самостоятельные и служебные слова;

5) 9 класс:

таблица 5

Тема	Изучаемые художественные произведения (по выбору)	Виды речевой деятельности	Цели обучения
Внеклассное чтение			
Молодёжная культура: Интернет и социальные сети	Г.Ф.Шпаликов. "Я знаю, как стары стихи про телефоны..."	Слушание	9.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования, понимать устную речь, визуальный материал, определять основную информацию; 9.1.4.1 понимать и описывать происходящие события, излагать содержание текста, определять тему и главную мысль в визуальном материале, определяя основную мысль;

			основе ключевых слов и словосочетаний;
		Говорение	9.2.2.1 создавать высказывание близкого к содержанию текста;
			9.2.3.1 понимать и соблюдать морфологические нормы при использовании элементов форм разных частей речи;
			9.2.4.1 пересказывать истории/рассказы, используя знакомые слова на основе иллюстраций;
		Чтение	9.3.3.1 владеть видами чтения (ознакомительным, поисковым, просмотровым, комментированным);
			9.3.4.1 составлять простой план по ключевым словам и словосочетаниям;
Семья и подросток	Притча "Волшебная копейка", Туве Янсон. "Дитя-невидимка", А. Кунанбаев. "Слова назидания": Двадцать пятое слово	Письмо	9.4.3.1 использовать знаки препинания в предложениях, в том числе в прямой речи (с помощью учителя);
			9.4.4.1 писать глагольные окончания с помощью опорной таблицы;
		Соблюдение речевых норм	9.5.1.1 использовать формы существительных, прилагательных, числительных, местоимений;
			9.5.1.2 использовать существительные, прилагательные, числительные, местоимения согласовывая по числу, роду, падежу с применением опорной таблицы;
		Слушание	9.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования, понимать устную речь, визуальный материал, основную информацию;
			9.1.4.1 понимать и описывать происходящие события на визуальном материале, определяя основную мысль на основе ключевых слов и словосочетаний;
		Говорение	9.2.1.1 использовать в речи слова, словосочетания, включающие лексические эмоционально-оценочные термины;
			9.2.2.1 создавать высказывание близкого к содержанию текста;

			текста;
			9.2.3.1 понимать и соблюдать морфологические нормы при использовании элементов форм разных частей
		Чтение	9.3.1.1 понимать основную информацию, определять назначение текста; 9.3.5.1 извлекать необходимую информацию по предложенной теме с помощью вопросов из различных источников;
		Письмо	9.4.3.1 использовать знаки препинания в предложениях прямой речи (с помощью учителя); 9.4.4.1 писать глагольные окончания с помощью
		Соблюдение речевых норм	9.5.1.3 использовать глаголы с зависимыми словами в нужных формах с применением опорной таблицы учителя; 9.5.2.1 использовать синтаксические конструкции однородными членами предложения;

1 четверть

Спорт и отдых	Л.Кассиль. "Ход белой королевы" В.Тублин. "Гонки в сентябре"	Слушание	9.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования; понимать устную речь, визуальный материал, основную информацию; 9.1.3.1 отвечать на вопросы и подбирать соответствующую иллюстрацию/картину/схему к прочитанному содержанию, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определяя тему и основную мысль;
		Говорение	9.2.5.1 описывать сюжет, используя слова с элементами повествования; 9.2.6.1 высказывать оценочное мнение об информации, содержащейся в событии на основе составленного диалога;
		Чтение	9.3.3.1 владеть видами чтения (ознакомительным, учебным, творческим);

		комментированным); 9.3.4.1 составлять простой план по ключевым 9.3.5.1 извлекать необходимую информацию по предложенной теме с помощью вопросов из р источников;
		ие 9.4.4.1 писать глагольные окончания с помощью
		Письмо 9.4.2.1 использовать правильно способы выражения и второстепенных членов предложения, однородные обособленные члены предложения, обращения, слова и вставные конструкции;
		Соблюдение речевых норм 9.4.2.1 использовать правильно способы выражения и второстепенных членов предложения, однородные обособленные члены предложения, обращения, слова и вставные конструкции;
2 четверть		
Мир труда	Н.А. Заболоцкий. "Не позволяй душе лениться"	Слушание 9.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования, понимать устную речь, визуальный материал, основную информацию; 9.1.4.1 понимать и описывать происходящие события на визуальном материале, определяя основную мысль на основе ключевых слов и словосочетаний;
		Говорение 9.2.3.1 понимать и соблюдать морфологические нормы при использовании элементов форм разных частей речи; 9.2.4.1 пересказывать истории/рассказы, используя знакомые слова на основе иллюстраций; 9.2.5.1 описывать сюжет, используя слова с элементами повествования; 9.2.6.1 высказывать оценочное мнение об информации события на основе составленного диалога;
		Чтение 9.3.1.1 понимать основную информацию, определять назначение текста;

			9.3.2.1 формулировать проблемные вопросы по
			9.3.3.1 владеть видами чтения (ознакомительным, комментируемым);
		Письмо	9.4.1.1 писать тексты, используя элементы разных художественных стилей (с помощью учителя); 9.4.4.1 писать глагольные окончания с помощью
		Соблюдение речевых норм	9.4.2.1 использовать правильно способы выражения и второстепенных членов предложения, однородные члены предложения, обращения, слова и вставные конструкции;
Космос	О.Сулейменов. "Земля, поклонись человеку", Р. Брэдбери. "Зеленое утро", И.Ефремов. "Звездные корабли"	Слушание	9.1.2.1 понимать лексическое значение слов с культурной тематики; 9.1.3.1 отвечать на вопросы и подбирать соответствующую иллюстрацию/картину/схему к прочитанному, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определяя тему и основную мысль;
		Говорение	9.2.1.1 использовать в речи слова, словосочетания, включающие лексические эмоционально-оценочные термины; 9.2.2.1 создавать высказывание близкого к содержанию текста;
		Чтение	9.3.1.1 понимать основную информацию, определять назначение текста; 9.3.2.1 формулировать проблемные вопросы по
			9.3.3.1 владеть видами чтения (ознакомительным, комментируемым);
		Письмо	9.4.4.1 писать глагольные окончания с помощью

		мо	
		Соблюдение речевых норм	9.4.2.1 использовать правильно способы выражения и второстепенных членов предложения, одноклассовые члены предложения, обращения, слова и вставные конструкции;
3 четверть			
Биоразнообразие и исчезновение	О.Сулейменов. Стихотворение "Волчата"	Слушание	9.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования; понимать устную речь, визуальный материал, основную информацию;
		Говорение	9.2.3.1 понимать и соблюдать морфологические нормы использования элементов форм разных частей речи;
			9.2.4.1 пересказывать истории/рассказы, используя знакомые слова на основе иллюстраций;
			9.2.5.1 описывать сюжет, используя слова с элементами повествования;
		Чтение	9.3.3.1 владеть видами чтения (ознакомительным, поисковым, просмотровым); комментированным);
			9.3.4.1 составлять простой план по ключевым словам; 9.3.5.1 извлекать необходимую информацию по предложенной теме с помощью вопросов из различных источников;
		Письмо	9.4.1.1 писать тексты, используя элементы различных художественного стиля (с помощью учителя);
		Соблюдение речевых норм	9.4.2.1 использовать правильно способы выражения и второстепенных членов предложения, одноклассовые члены предложения, обращения, слова и вставные конструкции;
Вода – источник	Янка Мавр. "Сын воды", П.Н.Васильев. "Иртыш"	Слушание	9.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования;

жизни			понимать устную речь, визуальный материал, основную информацию; 9.1.4.1 понимать и описывать происходящие события на основе визуального материала, определяя основную мысль на основе ключевых слов и словосочетаний;	
		Говорение	9.2.3.1 понимать и соблюдать морфологические нормы при использовании элементов форм разных частей речи; 9.2.4.1 пересказывать истории/рассказы, используя знакомые слова на основе иллюстраций; 9.2.6.1 высказывать оценочное мнение об инф. событии на основе составленного диалога;	
			Чтение	9.3.3.1 владеть видами чтения (ознакомительным, поисковым, просмотровым); 9.3.4.1 составлять простой план по ключевым словам;
				Письмо
			Соблюдение речевых норм	
4 четверть				
Еда	Н.В.Гоголь. "Старосветские помещики", А.П.Чехов "Сирена"	Слушание	9.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования; понимать устную речь, визуальный материал, основную информацию;	

		Говорение	9.2.1.1 использовать в речи слова, словосочетания, включающие лексические эмоционально-оценочные термины; 9.2.6.1 высказывать оценочное мнение об инф. событии на основе составленного диалога;
		Чтение	9.3.1.1 понимать основную информацию, определять назначение текста;
		Письмо	9.4.3.1 использовать знаки препинания в предложениях прямой речи (с помощью учителя); 9.4.4.1 писать глагольные окончания с помощью учителя;
		Соблюдение речевых норм	9.5.1.2 использовать существительные, прилагательные, числительные, местоимения согласовывая по падежу с применением опорной таблицы

6) 10 класс:

таблица 6

Тема	Изучаемые художественные произведения (по выбору)	Виды речевой деятельности	Цели обучения
Внеклассное чтение			
Научные открытия и технологии	Е.С.Вельтистов. "Приключения Электроника"	Слушание	10.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования и понимать речь, визуальный материал, определяя последовательность событий; 10.1.4.1 понимать и описывать происходящие события в материале, определяя основную мысль текста, опираясь на содержание текста;
		Говорение	10.2.3.1 понимать и соблюдать опорные синтаксические

		е	10.2.4.1 пересказывать истории/рассказы с опорой на к или план;
			10.2.5.1 описывать сюжет с использованием таблиц, сх
			10.2.6.1 высказывать оценочное мнение об информации события на основе таблиц, схем, диаграмм;
		Чтен ие	10.3.1.1 понимать основную информацию, определяя те назначение текста;
			10.3.2.1 формулировать проблемные вопросы по тексту н их;
			10.3.3.1 владеть видами чтения (ознакомительным, комментированным) , чтением по ролям;
			10.3.4.1 составлять сложный план по ключевым словам
		Пись мо	10.4.1.1 писать тексты, используя элементы официальн стили (объяснительная записка, расписка, поздравлен (с помощью учителя);
			10.4.2.1 передавать сжато содержание видеоинформаци его частей (с помощью учителя и самостоятельно);
			10.4.4.1 писать гласные и согласные в разных частях сл учителя;
		Собл юде ние рече вых норм	10.5.1.1 соблюдать орфографические нормы;
			10.5.1.2 использовать возвратные глаголы с помощью у
			10.5.1.3 использовать глаголы в разных формах с приме опорной таблицы;
			10.5.2.1 использовать простые предложения, соответсв ситуации устного общения с применением составленно

			плана
Реальность и фантазия	Ч.Айтматов. "Легенда о рогатой матери-оленихе" ("Белый пароход") Р. Брэдбери. "Всё лето в один день"	Слушание	10.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования и понимать речь, визуальный материал, определяя последовательность
			10.1.4.1 понимать и описывать происходящие события в материале, определяя основную мысль текста, опираясь на содержание текста;
		Говорение	10.2.1.1 использовать в речи слова, словосочетания для опорных синтаксических конструкций;
			10.2.2.1 создавать выборочное, сжатое, полное высказывание к содержанию текста;
		Чтение	10.3.1.1 понимать основную информацию, определяя тему и назначение текста;
			10.3.2.1 формулировать проблемные вопросы по тексту и на них;
	10.3.3.1 владеть видами чтения (ознакомительным, комментированным), чтением по ролям;		
Письмо	10.4.1.1 писать тексты, используя элементы официального стиля (объяснительная записка, расписка, поздравление) (с помощью учителя);		
	Соблюдение речевых норм	10.5.1.1 соблюдать орфографические нормы;	
		10.4.2.1 использовать правильно морфологические средства (союзы и союзные слова) в сложных предложениях;	
1 четверть			
Культура народов мира	Ч.Айтматов. "И дольше века длится день" (фрагмент "Легенда о манкурте"), А.Кунанбаев. "Слова назидания",	Слушание	10.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования и понимать речь, визуальный материал, определяя последовательность
			10.1.4.1 понимать и описывать происходящие события в материале, определяя основную мысль текста, опираясь на содержание текста;

	Ю. Герт. "Грустная история со счастливым концом", М. Шаханов. "Четыре матери"	Говорение	10.2.1.1 использовать в речи слова, словосочетания для опорных синтаксических конструкций; 10.2.2.1 создавать выборочное, сжатое, полное высказывание к содержанию текста; 10.2.3.1 понимать и соблюдать опорные синтаксические
		Чтение	10.3.1.1 понимать основную информацию, определяя тему и назначение текста; 10.3.5.1 извлекать необходимую информацию по предложению с помощью вопросов из различных источников, сопоставляя полученные сведения;
		Письмо	10.4.1.1 писать тексты, используя элементы официального стиля (объяснительная записка, расписка, поздравление) (с помощью учителя); 10.4.3.1 использовать знаки препинания в сложных предложениях (с помощью учителя); 10.4.4.1 писать гласные и согласные в разных частях слова (с помощью учителя);
		Соблюдение речевых норм	10.5.1.1 соблюдать орфографические нормы; 10.4.2.1 использовать правильно морфологические средства (союзы и союзные слова) в сложных предложениях;
2 четверть			
История и личность	В.Г.Короленко. "Парадокс", А.С. Пушкин. "Капитанская дочка" (отрывок)	Слушание	10.1.2.1 понимать лексическое значение слов учебно-обиходной тематики; 10.1.3.1 отвечать на вопросы и подбирать соответствующую иллюстрацию/картину/схему к прочитанному сообщению, содержащих знакомые лексические и грамматические конструкции, определяя тему и основную мысль или ключевые моменты

		Говорение	10.2.1.1 использовать в речи слова, словосочетания для опорных синтаксических конструкций;
			10.2.3.1 понимать и соблюдать опорные синтаксические
			10.2.4.1 пересказывать истории/рассказы с опорой на к или план
		Чтение	10.3.3.1 владеть видами чтения (ознакомительным, комментированным), чтением по ролям;
			10.3.4.1 составлять сложный план по ключевым словам
Письмо	10.4.1.1 писать тексты, используя элементы официального стиля (объяснительная записка, расписка, поздравление (с помощью учителя));		
	Соблюдение речевых норм	10.5.1.1 соблюдать орфографические нормы;	
		10.4.2.1 использовать правильно морфологические сред (союзы и союзные слова) в сложных предложениях;	

3 четверть

Отцы и дети: диалог и конфликт поколений	У.Шекспир. "Ромео и Джульетта", К.Г.Паустовский. "Телеграмма" Э.Асадов "Отцы и дети"	Слушание	10.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования и понимать речь, визуальный материал, определяя последовательность
			10.1.2.1 понимать лексическое значение слов учебно-об тематики;
			10.1.3.1 отвечать на вопросы и подбирать соответствующую иллюстрацию/картину/схему к прочитанному сообщению содержащих знакомые лексические и грамматические элементы, определяя тему и основную мысль или ключевые моменты
		Говорение	10.2.1.1 использовать в речи слова, словосочетания для опорных синтаксических конструкций;
			10.2.4.1 пересказывать истории/рассказы с опорой на к или план;

			10.2.5.1 описывать сюжет с использованием таблиц, схем
			10.2.6.1 высказывать оценочное мнение об информации, событии на основе таблиц, схем, диаграмм;
		Чтение	10.3.1.1 понимать основную информацию, определяя тему, назначение текста; 10.3.2.1 формулировать проблемные вопросы по тексту и на них; 10.3.3.1 владеть видами чтения (ознакомительным, комментированным), чтением по ролям;
		Письмо	10.4.1.1 писать тексты, используя элементы официального стиля (объяснительная записка, расписка, поздравление) (с помощью учителя) ;
		Соблюдение речевых норм	10.4.2.1 использовать правильно морфологические средства (союзы и союзные слова) в сложных предложениях; 10.4.3.1 использовать знаки препинания в сложных предложениях разных видов;

4 четверть

Знаменитые люди. Чем они интересны?	М.Ю.Лермонтов. "Смерть поэта"; Е.А.Евтушенко. "Людей неинтересных в мире нет"	Слушание	10.1.1.1 слушать с применением звукоусиливающей аппаратуры индивидуального и коллективного пользования и понимать речь, визуальный материал, определяя последовательность событий; 10.1.4.1 понимать и описывать происходящие события в материале, определяя основную мысль текста, опираясь на содержание текста;
		Говорение	10.2.1.1 использовать в речи слова, словосочетания для опорных синтаксических конструкций; 10.2.6.1 высказывать оценочное мнение об информации, событии на основе таблиц, схем, диаграмм;
		Чтение	10.3.1.1 понимать основную информацию, определяя тему,

		ие	назначение текста;
			10.3.2.1 формулировать проблемные вопросы по тексту и отвечать на них;
			10.3.3.1 владеть видами чтения (ознакомительным, комментированным) , чтением по ролям;
		Письмо	10.3.4.1 составлять сложный план по ключевым словам;
			10.3.5.1 извлекать необходимую информацию по предложению, используя вопросы из различных источников, сопоставляя полученные сведения;
			10.4.1.1 писать тексты, используя элементы официального стиля (объяснительная записка, расписка, поздравление) (с помощью учителя);
		Соблюдение речевых норм	10.5.2.1 использовать простые предложения, соответствующие ситуации устного общения с применением составленного плана;
Закон и преступление	Уильям Голдинг. "Повелитель мух" (отрывки)	Слушание	10.1.4.1 понимать и описывать происходящие события в материале, определяя основную мысль текста, опираясь на содержание текста;
			10.2.1.1 использовать в речи слова, словосочетания для опорных синтаксических конструкций;
			10.2.2.1 создавать выборочное, сжатое, полное высказывание к содержанию текста;
		Говорение	10.2.3.1 понимать и соблюдать опорные синтаксические конструкции;
			10.2.4.1 пересказывать истории/рассказы с опорой на ключевые слова или план;
			10.2.5.1 описывать сюжет с использованием таблиц, схем;

			10.2.6.1 высказывать оценочное мнение об информации события на основе таблиц, схем, диаграмм;
		Чтение	10.3.4.1 составлять сложный план по ключевым словам
			10.3.5.1 извлекать необходимую информацию по предл помощи вопросов из различных источников, сопостав полученные сведения;
		Письмо	10.4.1.1 писать тексты, используя элементы официального стиля (объяснительная записка, расписка, поздравление (с помощью учителя));
		Соблюдение речевых норм	10.5.1.1 соблюдать орфографические нормы;
			10.5.1.3 использовать глаголы в разных формах с приме опорной таблицы;
			10.5.1.4 использовать правильно морфологические сред (союзы и союзные слова) в сложных предложениях

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2018 жылғы 20 қыркүйек

№ 469 бұйрығына 6-қосымша
Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2013 жылғы 3 сәуірде

№ 115 бұйрығына 446-қосымша

Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде емес) 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан

Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Екінші тілге оқытудың мақсаты оқыту деңгейіне сәйкес коммуникация құралы ретінде қазақ тілін меңгеру мен жетілдіру дағдыларының қалыптасуын, сонымен бірге қазақ әдеби тілінің нормалары мен ережелерін, тіл этикеті ережелерінің сақталуын қамтамсыз етеді, бұлар білім алушылардың функционалдық сауаттылығының дамуына, өз бетінше қазақ тілінде сөйлеп қатынас жасауына ықпал жасайды.

3. Міндеттер:

1) өмірдің әлеуметтік-тұрмыстық, ғылыми-техникалық, оқу-кәсіптік салаларында қатынас жасауға қажет тыңдау, сөйлеу, оқу, жазу дағдыларын дамыту;

2) тілдік жүйе бірліктері, олардың үйлесім ережелері, қызметі, дағдылары және де, қазақ тілінің ережелері мен нормаларына сәйкес синтаксикалық құрылымын құру қабілеттері жөнінде білімдерін қалыптастыру;

3) тілдік өзін-өзі бақылау мен тілдік белсенділік дағдыларын дамыту;

4) қабылдаған ақпараттың сараптамасына, синтезіне, бағалануына, түсінілуіне бағытталған ойлау қабілетінің дағдыларын дамыту және қалыптастыру;

5) білім алушылардың танымдық қабілеттерін, жадын, зейінін, қиялын, тілдік реакциясын, тілдік құбылыстарға қарасты байқампаздығын дамыту;

6) ізденушілік, танысушылық, зерттеушілік оқу дағдыларын, оқыған ақпаратты өңдеу дағдыларын қалыптастыру;

7) түрлі жанрдағы шығармаларды саралау, оқығанын дәлелді тұжырымдау: тақырыпты, идеяны және композициялық ерекшеліктерді, шығарма сюжетін, негізгі оқиғаларды, кейіпкерлердің әрекеттері мен істерін, жазушының стильдік ерекшеліктерін;

8) білім алушының сөздік қорын байыту, педагогтың, айналасындағылардың айтқанын түсініп тыңдауын дамыту;

9) қазақ тіліндегі фонетика, лексика, грамматика, дұрыс жазу негіздерін зерделеу және байланысты сөйлеу тілін қалыптастыру;

10) басқа халықтардың тілі мен мәдениетіне төзімділік көзқарас қалыптастыру.

4. Бағдарламаның мазмұны заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде және де жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзету-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының

сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың Бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әр-түрлі жұмыстарға қамтылады, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларға (оқытын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндерді қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі

жанрындағы, стильдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен қазақстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық "Мәңгілік Ел" идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

15. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу процесі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік құзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

16. Оқытудың әдістері мен тәсілдерін таңдау ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушылардың танымдық әс-әрекеттеріне сәйкес жүзеге асырылады, соған орай, іс-әрекеттер алгоритмдері мен заттық-практикалық ірекеттерді қолдану түрінде берілетін, "кішкентай қадамдар" әдісі маңызды орын алады.

17. Әрбір жаңа кезеңде білім алушылар материалды зерделеуге алдыңғы дағдыларының қалыптасуына қарай көшіп отырады; мұғалім дағдылары мен қабілеттерінің қалыптасуына қажетті әр кезеңге белгіленген уақытты өз бетінше белгілейді.

18. Бағдарламаны жүзеге асыру барысында білім алушылардың тілдік практикалық қабілеттерінің қалыптасуына акцент жасалады, бұл ретте білім алушылардың тілдік әрекетінің шектеулілігіне байланысты күнделікті істерінде жүзеге асырылады.

19. Екінші тілге оқытудың бастапқы кезеңдерінде ауызша сөйлеу тілін түсіну қабілетін қалыптастыру, сөздік қорын анықтау және кеңейту негізгі болып табылады, олар тілдік естуін дамыту және түзеу бойынша жүйелі жұмыс жүргізілуімен, орфоэпикалық дағдыларын қалыптастырумен сабақтасады; бұл үшін әңгімелесуді, өлеңдер, жұмбақтар, жаңылтпаштар, сөйлемдер, тілдік ойындар жаттауды қолдануға болады; мұнда мұғалім сөздердің орфоэпикалық дұрыс айтылуын қадағалайды, өз тілі мысалында қазақ тілінде сұрақтарға жауап беруге, сұрақ қоюға, сөздерді, сөйлемдерді, мәтінді оқуға үйретеді.

20. 5-сыныпта білім алушылар сөздердің дыбыстық, содан кейін дыбыстық-әріптік сарптамасымен жұмыс жүргізуді жалғастырады; жұмыстың бұл түрінің тілдік естуді дамытуда үлкен мағынасы бар, қазақша сөздегі әрбір дыбыс пен әріптің орнын көруге көмектеседі, ал бұл өз кезегінде, дұрыс сөйлеуге, жазуға, сөздерді есте сақтауға ықпалын тигізеді.

21. Тілді практикалық тұрғыда меңгерудің бастапқы кезі тыңдау қабілеті мен дағдысы болады, бұлардың базасында байланысты сөйлеу, сөйлеу қабілеті мен дағдылары қалыптасып, олармен жұмыс жетекші орын алуы қажет, өйткені ауызша тілдің қабілеті мен дағдыларының базасында оқу және жазу қабілеті мен дағдылары қалыптасады.

22. Бұл үшін қабілеттіліктің бүтіндей кешені орнатылуы керек, атап айтқанда:

- 1) дыбыстамалық тілді тыңдау;
- 2) айтылғанды есту, бөтен және өз тіліндегі нормадан ауытқуларды табу;
- 3) үлгі негізінде естігенді дұрыс қайталап айту;

4) дыбыстарды, буындарды, сөздерді анық артикуляциялау;

5) естігенді айтқан сөзбен және көргенімен сәйкестеу: дыбыстық және әріптік құрылымның сәйкестігін белгілеу, әдеби сөйлеу мен сөзді жазу арасындағы қайшылықтарды табу;

6) ауызша өз сөзінде және оқығанда өз бетінше орфоэпикалық үлгілерді қолдану;

7) байланысты сөздер құру;

8) сауатты жазу.

23. Тілдік дағдыларды дамыту үшін түрлі талдауыштар қатысатын жағдайларды жасаған дұрыс: көру (суреттерді, заттарды көрсету), есту (мұғалім, құрдастары не айтып жатқанын мұқият тыңдау, өзгелер мен өз сөзінде қателерді байқау); тактильді (дыбыс артикуляциясын сезіну).

24. Сөздерді дұрыс жазу дағдыларын қалыптастыру үшін арнайы жаттығулар қолданылады: сөздерді, сөйлемдерді тақтадан және оқулықтан көшіріп жазу; қалдырып кеткен әріптерді, буындарды, сөздерді қойып көшіру; таңдамалы көшіру; естігенін жазу, ойша, сраптама ізі бойынша сөйлемдердегі сөздердің бұзылған ретін қалпына келтіру.

25. Оқыту барысындағы орфографиялық сөздермен сүйемелденетін тыңдау, сөйлеу, саналы көшіру, қазақ тілін меңгеру жұмыстарының негізгі түрі болып табылады.

26. Оқыған кезде фактілер дұрыс қабылданып жатқанын (не?, қайда?, қашан?), себептік-нәтижелік байланыстар белгіленгенін (неге?, не үшін?), оқығанның мағынасын қалай түсінгенін анықтап алады.

27. Оқыту барысында сөздіктік жұмыстың үлкен мағынасы бар: ол түсініп оқудың қалыптасуына, сөздігінің баюына, бөлектенген сөздердің айтылуы мен жазылуы практикалық тұрғыда меңгерілуіне ықпал жасайды; сөздік жұмыстың мазмұнымен жаңа сөздердің мағынасы түсіндіріліп, олар білім алушылардың белсенді тіліне (ауызша және жазбаша) енгізілуі қажет. Жаңа сөздер мағынасын талқылау қазақ тілінде

жүргізілгені дұрыс; бөлектенген жағдайда ана тілін қолдануға, сөздерді бір тілден екіншіге аудармалауға болады.

28. Қазақ тілін оқытудың маңызды шарттарының бірі - мұғалімнің сөйлеу тілі мен оқуы; педагогтың тілі үлгі болуы керек; үлкеннің қазақ тілі анық, ашық, фонетикалық, лексикалық және грамматикалық қателерсіз болады.

29. Қабілеттер мен дағдылардың дамуы сабақ берудің стратегиялары, әдістері мен тәсілдері қолданылады:

1) білім алушыларды коммуникативтік іс-әрекетке белсенді түрде тарту;

2) оқудың таныстырушылық түрі негізінде өз бетінше білім іздеу уәждемесін қалыптастыру;

3) әрі қарай дамуы үшін бағалаудың түрлі тәсілдерін қолдану, білім алушылардың шығармашылықтық қабілеттерін арттыру үшін түрлі жағдайлар жасау;

4) білім алушыларды ынталандыру және уәждеу мақсатында оқытуды дифференциалау.

30. Екінші тілге оқыту үшін бірегей (шоғырландырылған) қазақ тілі мен әдебиеті сабағы жүргізіледі.

31. Тілдік оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) фронталды оқу ісін қамтамасыз етуге арналған стационарлық дыбысұлғайтқыш жабдық (әр сыныпқа);

2) мультимедиялық компьютерлік сынып;

3) жекелік есту аппараттары; сөйлеу экраны;

4) интерактивтік панелі және үшөлшемді аксессуарлары бар

"Мультимедиялық интерактивтік оқытатын бағдарламалық-әдістемелік кешен" электрондық ресурсы - теориялық материал мен практикалық білімдердің меңгерілу тиімділігін жоғарылату үшін;

5) дыбыстық сигналады визуалдайтын "Логопедиялық тренажер" - арнайы тыныс алу және дауыс жаттығуларын өткізу барысында, әсіресе тұтықпасы мен дизартриясы бар балалармен жұмыс істегенде;

6) "Тілдік коммуникацияны меңгеру және дамытуға арналған тілідік тренажер" ассистивтік құрылғысы, - қажетті мөлшерде жалпақ сөйлемдік тілді меңгермеген білім алушылар үшін, сонымен бірге білім алушылардың тілдік шектелуі кезеңінде.

3-тарау. "Қазақ тілі мен әдебиеті" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

32. "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 160 сағатты;
- 2) 6-сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 160 сағатты;
- 3) 7-сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 160 сағатты;
- 4) 8-сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 160 сағатты;
- 5) 9-сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 160 сағатты;
- 6) 10-сынып – аптасына 4 сағат, оқу жылында – 136 сағатты құрайды.

33. Оқыту пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Тыңдалым";
- 2) 2-бөлім "Айтылым";
- 3) 3-бөлім "Оқылым";
- 4) 4-бөлім "Жазылым";

5) 5-бөлім "Тілдік бағдар".

34. "Тыңдалым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) тыңдалым тәсілдерін қолдану;
- 2) зейін қойып тыңдау;
- 3) сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну;
- 4) көркем шығармалардан үзінді тыңдап-көру.

35. "Айтылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) сөздік қордың алуан түрлілігі;
- 2) сөз мәнері мен сөйлеу этикеті;
- 3) орфоэпиялық нормаларды сақтау;
- 4) мұғалімнің көмегімен мәтіннің негізгі аспектілерін анықтау және талқылау;
- 5) анық, дұрыс сөйлеп және түсініп жауап беру;
- 6) визуалды материалдар арқылы тілді дамыту.

36. "Оқылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) оқудың түрлі тәсілдерін қолдану;
- 2) стильдік ерекшеліктерді анықтау;
- 3) көркем шығармалардан үзінділер оқу;
- 4) мәтіндерге сұрақ-жауап арқылы сипаттама беру;
- 5) қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді түсініп оқу.

37. "Жазылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) сөздік және таныс сөздер арқылы сөйлемдер құрастыру;
- 2) сөздерде, сөйлемдерде қазақ тіліне төл дыбыстарын дұрыс жазу;
- 3) тақырып бойынша сөздерді дұрыс қолданып жазу;
- 4) орфографиялық және орфоэпиялық нормаларды ұстану.

38. "Тілдік бағдар" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) грамматикалық нормаларды ұстану;
- 2) синтаксистік құрылымдарды түсіну.

39. 5-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдап-көру: дыбыс күшейткіш аппараттарды қолдана отырып естіп-көру арқылы қарапайым сөз, сөйлемдерді түсініп, қайталау; таныс тақырып бойынша сөздер мен сөйлемдерді түсіну; естіп-көру арқылы мәтіннің мазмұны бойынша қарапайым сұрақтарға жауап беру;

2) айтылым: естіп-көру арқылы мәтін тақырыбына сай сөздерді қолдану; сөйлеу барысында өзі туралы айтқанда, танысу, сипаттау үшін сөздер мен сөз тіркестерін дұрыс қолдана білу; мұғалімнің көмегімен тақырып бойынша өз ойын айту;

3) оқылым: естіп-көру арқылы мәтінді мәнерлеп, қателеспей дауыстап оқу; мәтіннің жанрын (өлең, ертегі, әңгіме) анықтау; мұғалімнің көмегімен мәтін немесе суреттер бойынша қарапайым сұрақтар (кім?, не?) қою; мағынасын түсінетін таныс сөздерді дауыстап оқу;

4) жазылым: естіп-көру арқылы суретте берілген заттардың сынын білдіретін сөздерді жазу; таныс атауларын жазу; қазақ тілінің төл дыбыстарын бір-бірінен дұрыс ажыратып жаза білу; бас әріптер мен кіші

әріптерді ажыратып жазу;

5) тілдік бағдар: естіп-көру арқылы мұғалімнің көмегімен заттың сынын, санын, іс-қимылын білдіретін сөздерді ауызша ж"не жазбаша тілде қолдану; айтылу мақсатына қарай мұғалімнің көмегімен сөйлем түрлерін (хабарлы, сұраулы, лепті) ажырата білу.

40. 6-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдап-көру: тірек сөздер арқылы негізгі мазмұнын көру, түсіну, нақты ақпаратты анықтау, күнделікті тұрмыстық тақырыптарға байланысты сөздердің мағынасын түсіну, көркем-әдеби мәтіндердің мазмұнын көмекші сөздер арқылы түсіну, мұғалімнің көмегімен сұрақтарға жауап беру;

2) айтылым: мұғалімнің көмегімен жаңа сөздерді олардың синонимдері, антонимдері және омонимдерімен қатар қолдану, ойын сұрақ-жауап арқылы жеткізе білу, амандасу мәнері мен ұлттық этикет формалары, қазақ тіліндегі төл дыбыстары дұрыс айта білу, берілген сұраққа мұғалімнің көмегімен лайықты жауап беру, шағын диалогке қатысу, иллюстрацияларды сипаттау;

3) оқылым: мұғалімнің көмегімен негізгі ақпаратты анықтау (хат, хабарлама) мазмұнын түсіну, стильдік ерекшелігін анықтау, көркем әдеби шығамалардың тақырыбын белгілеу, мұғалімнің көмегімен мәтіндердің тақырыбы және мазмұндық құрылымын салыстыру, тақырыпқа байланысты мәліметтерді ала білу, тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, сұрақ-жауап арқылы өз көзқарасын білдіру;

4) жазылым: мұғалімнің көмегімен ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарына сай жазба жұмыстарында (хабарлама, хабарландыру, хат жазу, адамды, табиғатты, белгілі бір оқиғаны баяндау) сипаттау, бейнелеу құралдарын қолданып жазу, мәліметтерді жинақтай отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу, сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану;

5) тілдік бағдар: сөз таптары: жалпы және жалқы есімдерді ажырата

білу, жалғау түрлерін дұрыс жалғау, заттың түрі, түсі мен сапасын білдіретін сын есімдерді ажырата білу, сан есім (бірліктер, ондықтар, жүздіктер) атауларын білу, жіктеу, сілтеу, сұрау есімдіктерін орынды қолдану, болымды және болымсыз етістіктерді білу; сөйлем: мұғалімнің көмегімен хабарлы, сұраулы сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, құрастыру.

41. 7-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдап-көру: мұғалімнің көмегімен мәтіннің бастапқы бөлігін тыңдау арқылы, мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, негізгі ақпаратты анықтау, әлеуметтік-тұрмыстық тақырыптарға байланысты жаңа сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну, әңгіме, хикаялардың және шағын әңгіме мазмұнын талдай отырып кейіпкерлерге сипаттама жасау, мәтін тақырыбы арқылы ойды анықтау, тыңдап-көру материалдары бойынша шынайы өмірмен байланыстырып жауап бере білу;

2) айтылым: мұғалімнің көмегімен тура мағынадағы сөздерді қолдану, ойын жеткізу, тақырып бойынша диалогты бастау, сұраулы, хабарлы, лепті және бұйрықты сөйлемдердің интонациялық ерекшелігін ескеріп айту, шағын көлемді мәтіндегі жеке эпизодтарды сипаттап салыстыру, сюжетті суреттердің желісі бойынша әңгіме құрастыру;

3) оқылым: мұғалімнің көмегімен мәтіндегі негізгі және жанама ақпаратты анықтау, ресми стильдегі мәтіндердің стильдік ерекшелігін анықтау (мінездеме, өмірбаян, түйіндеме), орта көлемді шығармаларды түсіну, тақырыбын анықтау, мәтіндердің тақырыбы және мазмұндық құрылымына сүйене отырып түрлерін салыстыру, тақырыпқа байланысты мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру, мәтінде көтерілген мәселені шынайы өмірмен байланыстыру;

4) жазылым: мұғалімнің көмегімен мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай отырып, күнделік, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян бойынша желісін құрастыру, жазба жұмыстарында мәліметтерді жинақтай отырып сызба-кестелер жасау, үндестік заңын ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану;

5) тілдік бағдар: сөз таптары: мұғалімнің көмегімен заттың сипаты, көлемі, салмағы мен аумағын білдіретін сын есімдерді ажырата білу, реттік сан есімдер мен жинақтық сан есімдерді қолдана білу, өздік, болымсыздық, белгісіздік, жалпылау есімдіктерін орынды қолдану, етістіктің шақтарының (нақ осы шақ, ауыспалы осы шақ, жедел өткен шақ, ауыспалы келер шақ) қызметін білу, сын-қимыл (бейне) және мөлшер үстеулерді орынды қолдану; сөйлем: мұғалімнің көмегімен жазба жұмыстарында сөйлемдегі сөздердің орын тәртібін сақтай отырып жай сөйлем құрастыра білу.

42. 8-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым: мұғалімнің көмегімен мәтін үзінділері арқылы оқиганың дамуы мен мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, әлеуметтік-мәдени тақырыптарға байланысты қажетті сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды анықтау, өз пікірін өзгелердің пікірімен салыстыра отырып жауап беру;

2) айтылым: мұғалімнің көмегімен терминдерді орынды қолдану, мәтін мазмұнын сұрақ-жауап арқылы дамыту, екпін түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолданып айту, шығармадағы кейіпкерлерге автор берген мінездеменің тілдік құралдарын мұғалімнің көмегімен талдау, коммуникативтік жағдаяттың талаптарына сай "сөйлеуші тыңдаушы" позицияларын ауыстыру, кесте, диаграмма, шартты белгілер, суреттер мен сызбаларда берілген ақпаратты сипаттау;

3) оқылым: мұғалімнің көмегімен кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде берілген ақпаратты түсіну, ресми-іскери салаға қатысты мәтіндердің (өтініш, ресми құттықтаулар) тілдік ерекшелігін түсіну, шығармалардағы кейіпкердің іс-әрекетіне немесе кейіпкердің образын мұғалімнің көмегімен талдау, мәліметтерді кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер арқылы түсіну, мәтінде көтерілген мәселеге өз ойын жеткізе білу;

4) жазылым: мұғалімнің көмегімен мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, өтініш, түйіндеме, ресми құттықтаулар жазу, жазба

жұмыстарында теңеу қолданып жазу, тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, презентация түрінде ұсыну, тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу, тыныс белгілерді орынды қолдану;

5) тілдік бағдар: сөз таптары: мұғалімнің көмегімен мәтіндерден көмекші есімдерді ажырата білу, салыстырмалы, күшейтпелі, асырмалы шырайлардың қызметін білу, топтау сан есімдерін, одағай түрлерін орынды қолдану, етістіктің шақтары (бұрынғы және ауыспалы өткен шақ, мақсатты және болжалды келер шақ) мен қалау райдың қызметін білу, мақсат және себеп-салдар үстеулерді орынды қолдану, септеулік шылаулардың қызметін білу; сөйлем: мұғалімнің көмегімен жазба жұмыстарында ыңғайлас, қарсылықты, түсіндірмелі салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру.

43. 9-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым: мәтін тақырыбы, тірек сөздер, иллюстрациялар арқылы мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, детальді ақпараттарды анықтау, оқу-еңбек тақырыптарына байланысты күрделі сөздер мен тұрақты тіркестердің мағынасын түсіну, шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбын түсіну, тірек сөздер арқылы автор көзқарасы мен көңіл-күйі мен негізгі ойын анықтау, деректер келтіре отырып, жауап беру;

2) айтылым: мұғалімнің көмегімен ауызша мәтіндер құрау, көңіл-күйді білдіруде ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу, сөз ішіндегі және сөз аралығындағы ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ықпал заңдылықтарын ескеріп айтуға және қойылған сұрақтарға жауап беру, кесте, диаграмма, нұсқаулық шартты белгілер мен сызбалар арқылы ақпаратты талдау, баға беру;

3) оқылым: мұғалімнің көмегімен берілген сұрақ арқылы қажетті ақпаратты анықтау, публицистикалық стильдің (мақала, интервью, қысқа очерк, жолдаулар) тілдік ерекшеліктері арқылы мәтіндердің жанрын анықтау, кейіпкердің іс-әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образына баға беру, мәтіндердің түрлерін, тілдік ерекшеліктерін салыстырып талдау, қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді қолданып, тақырып бойынша мәтінде көтерілген мәселелерді салыстырып, баға бере білу;

4) жазылым: мұғалімнің көмегімен мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын пікір жазу, жазба жұмыстарында символ мен кейіптеу түрлерін қолданып жазу, тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздер), сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану;

5) тілдік бағдар: сөз таптары: мұғалімнің көмегімен болжалдық және бөлшектік сан есімдерді орынды қолдану, етістіктің шартты рай және бұйрық рай қызметін білу, демеулік шылаулардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарында орынды қолдану; сөйлем: мұғалімнің көмегімен жазба жұмыстарында себеп-салдар, талғаулы, кезектес салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру.

44. 10-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым: мұғалімнің көмегімен тыңдалаған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың шынайылығы мен нақтылығын анықтау, әлеуметтік-қоғамдық тақырыптар аясында айтылған сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіну, орта көлемді шығармалардан үзінді тыңдау, көтерілген (тұрмыстық, әлеуметтік, қоғамдық) мәселені анықтап, өз пікірін сұрақ-жауап арқылы білдіру, көтерілген мәселеге сыни көзқарасын білдіру;

2) айтылым: сұрақ-жауап арқылы ауызша мәтіндер құрау, коммуникативтік жағдаяттарға байланысты сөйлеу этикеті формаларын дұрыс таңдай білу, сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін мұғалімнің көмегімен түсініп, өз ойын жеткізу, шығарманың идеясы мен мазмұнына байланысты "автордың ойын" бағалау, тақырып бойынша қажетті аргументтерді қолдану, диалогте еркін сөйлеу, кесте, диаграмма, шартты белгілер мен сызбалар арқылы берілген ақпараттарды өзара салыстырып бағалау;

3) оқылым: мұғалімнің көмегімен мәтіндегі ақпараттың өзектілігін анықтау, қорытынды жасау, ғылыми стильде жазылған мәтіндердің (аннотация, пікір, тезис, мақала, баяндама, презентация) тілдік және жанрлық ерекшелігін анықтау, прозалық және поэзиялық

шығармалардағы автордың ойы мен көтерілген мәселені анықтап, оқырманға әсерін бағалау, мәтіндердің стилі мен жанрлық ерекшеліктерін талдау, өз көзқарасын білдіру, мәтінде көтерілген мәселені ғаламдық мәселелермен байланыстыра отырып сыни тұрғыда баға беру;

4) жазылым: мұғалімнің көмегімен мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын мақала, аннотация, шолу, нұсқаулық жазу, өз ойын жазу, жазба жұмыстарында сөздікті тиімді қолданып жазу, түрлі тақырыпта жеңіл мәтіндер құрау, дереккөздеріне сілтеме көрсетіп жазу, тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрама атауларды дұрыс жазу, сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану;

5) тілдік бағдар: сөз таптары: мұғалімнің көмегімен өздік, өзгелік, ортақ және ырықсыз етістің қызметін білу, мекен және мезгіл үстеулерді орынды қолдану, ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсылықтық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазбаша жұмыстарда орынды қолдану; сөйлем: мұғалімнің көмегімен жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, мезгіл, себеп, қимыл-сын, мақсат бағыныңқы) сабақтас құрмалас сөйлемдерді құрастыру.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

45. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодтық белгімен берілген. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сан бөлім мен бөлімше ретін, төртінші сан оқыту мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 7.2.1.2 кодында: "7" – сынып, "2.1" – бөлімше, "2" – оқыту мақсатының реттік саны.

46. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Тыңдалым":

1-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Тыңдалым тәсілдерін қолдану	5.1.1.1	6.1.1.1	7.1.1.1	8.1.1.1	9.1.1.1	10.1.1.1

	ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш аппарат арқылы естіп, естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабарламаларды түсіну	ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш аппарат арқылы естіп, естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабарламаларды түсініп, қайталап, бекіту	ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш аппарат арқылы естіп, естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабарламаларды түсініп, қайталап, бекіту және тақырыбын анықтау	ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш аппарат арқылы естіп, естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабарламаларды түсініп, қайталап, бекіту және басты сөздерді анықтау	ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш аппарат арқылы естіп, естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабарламаларды түсініп, қайталап, бекіту және негізгі ақпаратты материалды анықтау	ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш аппарат арқылы естіп, естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабарламаларды түсініп, қайталап, бекіту және негізгі ақпаратты материалды анықтау
1.2 Сөздер, сөзтіркестердің лексикалық мағынасын түсіну	5.1.2.1 күнделікті өмірге қатысы бар таныс сөздердің мағынасын түсіну	6.1.2.1 жаңа сөздер мен сөзтіркестердің лексикалық мағынасын түсіну	7.1.2.1 тұрмыстық тақырыптарға байланысты жаңа сөздердің лексикалық мағынасын түсіну	8.1.2.1 тұрмыстық және рухани-адамгершілік тақырыптарға байланысты сөздердің лексикалық мағынасын түсіну	9.1.2.1 тұрмыстық-мәдени тақырыптарға байланысты сөздердің лексикалық мағынасын түсіну	10.1.2.1 оқу тақырыптарына байланысты сөздердің лексикалық мағынасын түсіну
1.3 Ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш аппарат арқылы оқыған және тыңдаған мәтіннің мағынасын түсіну	5.1.3.1 естіп-көру арқылы тыңдаған мәтін мазмұны бойынша мұғалімнің көмегімен сұрақтарға жауап беру, сәйкес суреттерді таңдау	6.1.3.1 күнделікті тұрмыстық тақырыптарға байланысты жаңа сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну	7.1.3.1 тұрмыстық-әлеуметтік тақырыптарға байланысты жаңа сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну	8.1.3.1 әлеуметтік - мәдени тақырыптарға байланысты сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну	9.1.3.1 оқу-еңбек тақырыптарына байланысты күрделі сөздер мен тұрақты тіркестердің мағынасын түсіну	10.1.3.1 әлеуметтік - мәдени тақырыптарға байланысты күрделі сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну
1.4 Визуалды материалды түсіну	5.1.4.1 көргендерін сұрақ қою, қысқа жауап арқылы	6.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны түсініп,	7.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны түсініп, суреттеу,	8.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны түсініп, суреттеу,	9.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны түсініп, суреттеу,	10.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны түсініп, суреттеу,

	мазмұнын түсінгенін білдіру	суреттеу	негізгі ойды анықтау	сұрақтар негізінде негізгі ойды анықтау	негізгі сөз және сөзтір кестері арқылы негізгі ойды анықтау	да б оқи сур маз сүй нег ань
1.5 Түзету мақсаттары	5.1.5.1 мұғалімнің, сыныптастарының сұрақтарына жауап беруге, өздігінен сұрақ қоя білуге бағыттау	6.1.5.1 есту қабілеттерін жеке сөйлету арқылы дамыту	7.1.5.1 сұрақ-жауап арқылы тілдерін дамыту	8.1.5.1 тілдік қарым-қатынасты бекіту	9.1.5.1 айналасындағылармен тілдік қарым-қатынасты бекіту	10.1 өзд ашу қой бер

2) 2-бөлім "Айтылым":

2-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
2.2. Берілген тақырып бойынша ойын жеткізу	5.2.2.1 сурет бойынша 1-2 сөйлем құрып, ойларын білдіру	6.2.2.1 сюжеттік суреттер негізі бойынша ойларын білдіру	7.2.2.1 тірек сұрақтар негізі арқылы ойларын білдіру	8.2.2.1 жоспарға сүйене отырып ойларын білдіру	9.2.2.1 мазмұнын мағынала мәтін бойынша ойларын жеткізе білуге
2.3. Кейбір артикуляциялық ережелерді сақтай отырып	5.2.3.1 тілдік нормаларды сақтай отырып әңгімелесушіні түсініп, жауап беру	6.2.3.1 тілдік нормаларды сақтай отырып белгілі бір тақырып бойынша тілдік жағдаяттарға қатысу, әңгімелеушінің не айтып тұрғанын түсіну	7.2.3.1 тілдік нормаларды сақтай отырып, белгілі бір тақырып	8.2.3.1 сөздердің лексикалық нормаларын сақтап,	9.2.3.1 түрлі сөз таптарын қолдану элементтерін

оқытылушылардың айтылым әдеттерін дамыту			бойынша орфоэпиялық нормаларды сақтай отырып тілдік жағдаяттарға қатысу, түсіну	түсіну	қолданылған морфологиялық нормаларды сақтап, түсіну
2.4. Оқыған материалды айтып беру	5.2.4.1 таныс сөздерді қолданып, қысқа мәтінді айтып беру	6.2.4.1 қысқа мәтінді айтып беру	7.2.4.1 оқиға барысын сақтай отырып, әңгімелер мен таныс сөздерді пайдаланып айтып беру	8.2.4.1 әңгімелер мен таныс сөздерді пайдаланып айтып беру	9.2.4.1 иллюстрация негізінде әңгімелері таныс сөздерді пайдаланып айтып беру
2.5. Визуалды материал негізінде сөйлемдер құру	5.2.5.1 көрген сюжеттерін өз сөздерімен айтып беру	6.2.5.1 видеоматериалдағы сөздерді пайдалана отырып суреттеу	7.2.5.1 негізгі сөздерді қолдана отырып сюжетті суреттеу	8.2.5.1 жоспарға сүйеніп, негізгі сөздерді қолдана отырып сюжетті суреттеу	9.2.5.1 сюжетті әңгімелеу элементтері бар сөздермен суреттеу
2.6. Оқыған материал жайлы бағалау пікіріндегі мәлімдеме	5.2.6.1 оқыған, тыңдаған материал жайында өзінің қарапайым бағалау пікірін білдіру ("мен келісемін/келіспеймін...", "маған ұнады/ұнамады...")	6.2.6.1 ақпарат, кейіпкер, оқиға жайында салыстырмалы негізде қарапайым бағалау пікірін білдіру ("мен ... деп ойлаймын", "мен .. деп есептеймін")	7.2.6.1 негізгі сөздерге сүйене отырып құрылған жоспар негізінде ақпарат, кейіпкер, оқиға жайында бағалау пікірін білдіру	8.2.6.1 құрылған жоспар бойынша ақпарат, кейіпкер, оқиға жайында бағалау пікірін білдіру	9.2.6.1 құрылған диалог бойынша ақпарат, кейіпкер, оқиға бойынша бағалау пікірін білдіру
2.7. Түзету мақсаттары	5.2.7.1	6.2.7.1	7.2.7.1	8.2.7.1	9.2.7.1

	қабылдаудың толықтығын, нақтылығын, тездігін жетілдіру	сөздік құрылымды мәтінге жақындату, жоспарды қолдана білу	қысқаша жауап беруді білу және оны дұрыс құруды жетілдіру	есте сақтау қабілеттерінің мықты жұмыс жасауын қорғаныс режимы арқылы толықтыру	сөздік-логикалы есте сақтау қабілетін дамыту
--	--	---	---	---	--

3) 3-бөлім "Оқылым":

3-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1. Мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну	5.3.1.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің мазмұнын түсіну	6.3.1.1 мәтіннің мазмұнын негізгі сөздер, сөздер және сөз тіркестер арқылы түсіну	7.3.1.1 мәтін мазмұнын негізгі сөздер, сөз тіркестер, сөйлемдер арқылы түсіну	8.3.1.1 негізгі ақпаратты тақырыпты анықтау арқылы түсіну	9.3.1.1 тақырыпты және мәтіннің бағытын анықтау арқылы түсіну	10.3.1.1 мәтін мен анықтаманы негізгі түсінік
3.2. Сұрақтарға жауаптарды дұрыс құрастыру	5.3.2.1 мұғалімнің көмегімен мәтін мазмұны бойынша сұрақ құрастыра білу	6.3.2.1 мұғалімнің көмегімен мәтін мазмұны бойынша сұрақ құрастыра білу және жауап бере білу	7.3.2.1 мәтіннің мазмұнын бағалауға бағытталған сұрақтарды құрастыру	8.3.2.1 мәтіннің мазмұнын бағалауға бағытталған сұрақтарды құрастыру және соларға жауап беру	9.3.2.1 мәтін бойынша мәселелі сұрақтар құрастыру	10.3.2.1 мәтін мәселелі сұрақтар олар
3.3. Оқудың әртүрлі тәсілдерін игере білу	5.3.3.1 кейіпкерге бөлініп оқуды меңгеру	6.3.3.1 таңдамалы оқу әдісін меңгеру	7.3.3.1 кіріспе оқу әдісін меңгеру	8.3.3.1 ой-пікір оқу әдісін меңгеру	9.3.3.1 оқу әдістерін меңгеру (кіріспе, ой-пікір)	10.3.3.1 кейіпкер оқу (кіріспе)
3.4. Жоспар	5.3.4.1	6.3.4.1	7.3.4.1	8.3.4.1	9.3.4.1	10.3.4.1

құрастыру	мұғалімнің көмегімен тірек сөздер арқылы жоспар құрастыра білу	тірек сөздер көмегімен жоспар құрау	сұрақтар негізінде негізгі сөздер көмегімен жоспар құру	мұғалімнің көмегімен қарапайым жоспар құру	негізгі сөздердің көмегімен қарапайым жоспар құру	негізгі сөздердің көмегімен жоспар құру
3.5. Қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді оқу	5.3.5.1 мұғалімнің көмегімен ұсынылған тақырыптан керекті мәлімет алу	6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді сұрақтар арқылы ала білу	7.3.5.1 жоспарға сүйене отырып берілген тақырып бойынша қажетті мәліметтерді ала білу	8.3.5.1 жоспарға сүйене отырып, түрлі сұрақтар арқылы берілген тақырып бойынша керекті мәліметтерді алу	9.3.5.1 түрлі саладан алынған сұрақтар бойынша берілген тақырыптан қажетті мәлімет алу	10.3.5.1 алынған ақпарат салыстырып отырып, сала бойынша қажетті мәлімет алу
3.6. Түзету мақсаттары	5.3.6.1 мәнерлеп оқу қабілетін дамыту	6.3.6.1 таңдамалы оқу қабілетін дамыту	7.3.6.1 кіріспе оқу қабілетін дамыту	8.3.6.1 ой-пікір оқу қабілетін дамыту	9.3.6.1 саналы оқу қабілетін дамыту	10.3.6.1 баяндау оқу қабілетін дамыту

4) 4-бөлім "Жазылым":

4-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
4.1. Түрлі формада елестетуді қолдану арқылы мәтін құру	5.4.1.1 мұғалімнің көмегімен шағын мәтін құру	6.4.1.1 мұғалімнің көмегімен таныс сөздерді қолданып, шағын әңгіме жазу	7.4.1.1 мұғалімнің көмегімен мәтіндер жазу (хат, есеп беру), өз ойларын білдіру	8.4.1.1 мұғалімнің көмегімен ауызекі сөйлеу стилі элементтерін қолдану арқылы мәтін жазу	9.4.1.1 мұғалімнің көмегімен ауызекі сөйлеу және көркемдік стилі элементтерін қолдану арқылы мәтін жазу	10.4.1.1 мұғалімнің көмегімен ауызекі сөйлеу және көркемдік стилі элементтерін қолдану арқылы мәтін жазу

4.2. Оқыған материал бойынша мазмұнын баяндау	5.4.2.1 мұғалімнің көмегімен бейне ақпараттың, мәтіннің мазмұнын жеткізу	6.4.2.1 мұғалімнің көмегімен немесе өздігінен бейне ақпараттың, мәтіннің мазмұнын жоспар негізінде жеткізу	7.4.2.1 мұғалімнің көмегімен немесе өздігінен бейне ақпараттың, мәтіннің мазмұнын жоспар негізінде жеткізу	8.4.2.1 мұғалімнің көмегімен бейне ақпараттың, мәтіннің негізгі мазмұнын жеткізу	9.4.2.1 мұғалімнің көмегімен немесе өздігінен бейне ақпаратын, мәтіннің бөлігінің мазмұнын жеткізу	10.4.2.1 мұғалімнің көмегімен немесе өздігінен бейне ақпаратын, мәтіннің бөлігінің мазмұнын жеткізу
4.3. Пунктуациялық нормаларды сақтау	5.4.3.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлем соңында тыныс белгілерін қолдану	6.4.3.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлем соңында тыныс белгілерін қолдану	7.4.3.1 мұғалімнің көмегімен бірыңғай мүшелері бар қарапайым сөйлем соңында тыныс белгілерін қолдану	8.4.3.1 мұғалімнің көмегімен қаратпа сөйлемдерде тыныс белгілерін қолдану	9.4.3.1 мұғалімнің көмегімен төл сөзі бар сөйлемдерде тыныс белгілерін қолдану	10.4.3.1 мұғалімнің көмегімен күрделі сөйлемдерде тыныс белгілерін қолдану
4.4. Орфографиялық нормаларды сақтау	5.4.4.1 2-3 қарапайым сөйлем мен сөзтіркестерін дұрыс көшіріп жаза білу	6.4.4.1 аты-жөндері, жануарларға қойған аттарды бас әріппен жаза білу	7.4.4.1 мұғалімнің көмегімен сөздерді бөліп жазу	8.4.4.1 мұғалімнің көмегімен септік жалғауларды жаза білу	9.4.4.1 мұғалімнің көмегімен етістіктің жалғауларын жаза білу	10.4.4.1 мұғалімнің көмегімен дағдылы сөздерді бөліп жазу
4.5. Түзету мақсаттары	5.4.5.1 ұсақ моторикалық қимылдарының дамыту, сөздерді байланыстырып жазу әдеттерін қалыптастыру	6.4.5.1 сөйлемдерді дұрыс жаза білу біліктерін қалыптастыру (бас әріптен бастап, сөйлем соңында үтір қою)	7.4.5.1 сөз және сөйлемдерді байла ныстырып жазу әдеттерін қалыптас	8.4.5.1 жедел хат жазу әдеттерін дағдыландыру	9.4.5.1 жедел хат жазу әдеттерін дамытуға атсалысу	10.4.5.1 жедел хат жазу әдеттерін дамытуға атсалысу

5) 5-бөлім "Тілдік бағдар":

5-кесте

Бөлімше лер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
5.1. Грамматикалық нормаларды сақтау	5.5.1.1	6.5.1.1 мұғалім	7.5.1.1	8.5.1.1	9.5.1.1	10.5.1.1
	жазбаша және ауызша түрде "кім?, не?" сұрақ	нің көмегімен зат есім, сын есім, етістіктерді жазба	мұғалімнің көмегімен заттың көлемі, пішіні, түсін сәйкес	материал бойынша заттың сынын білдіретін сөздерді ажырата білу, зат пен сынын сәйкестендіре білу	зат есім, сын есімдердің түрлерін қолдана білу	мұғалімнің көмегімен және сөйлеу қолдану
	тарына жауап беретін затты білдіретін сөздерді ажырата білу	ша және ауызша сөйлемде қолдана білу, оларды ажырату	тендіру, заттың сынын білдіретін сөздерді қолдану			
	5.5.1.2	6.5.1.2.	7.5.1.2	8.5.1.2	9.5.1.2	10.5.1.2
	сұрақтар арқылы сөйлемдерді тарату	пікір білдіру міндетімен сөйлемдерді тарату	затты және заттың қимылын білдіретін сөздерді келістіру	пікір білдіру міндетімен материалдың көлемі, пішіні және түсіне қарай сын есім сөздерін қолдану	тірек-сызба арқылы зат есім, сын есім, сан есімдерді қолдану	мұғалімнің көмегімен қолдану

5.5.1.3	6.5.1.3	7.5.1.3	8.5.1.3	9.5.1.1	10.5.1.1
сан есімдерді (бірліктер, ондықтар) атай білу және қолдана білу	сан есім (бірліктер, ондықтар, жүз, мың) атауларын білу, орынды қолдану	реттік сан есімдер мен жинақтық сан есімдерді жазбаша және ауызша жұмыстарда орынды қолдану	топтау сан есімдерін жазбаша және ауызша жұмыстарда орынды қолдану	мұғалімнің көмегімен болжалдық және бөлшектік сан есімдерді жазбаша жұмыстарда орынды қолдану	болжалдық және бөлшектік сан есімдерді жазбаша жұмыстарда орынды қолдану
5.5.1.4	6.5.1.4	7.5.1.4	8.5.1.4	9.5.1.2	10.5.1.2
мұғалімнің көмегімен сұрау есімдігін жазбаша және ауызша жұмыстарда қолдана білу	мұғалімнің көмегімен жіктеу, сілтеу, сұрау есімдіктерін жазбаша және ауызша жұмыстарда орынды қолдану	мұғалімнің көмегімен өздік, болымсыздық, белгісіздік, жалпылау есімдіктерін жазбаша және ауызша жұмыстарда орынды қолдану	мұғалімнің көмегімен одағай түрлерін мәтіннен ажырата алу, ауызша жұмыстарда орынды қолдану	мұғалімнің көмегімен еліктеу сөздерді ауызша және жазбаша жұмыстарда орынды қолдану	мұғалімнің көмегімен еліктеу сөздерді ауызша және жазбаша жұмыстарда орынды қолдану
5.5.1.5	6.5.1.5	7.5.1.5	8.5.1.5	9.5.1.3	10.5.1.3
мұғалімнің көмегімен болымды және болымсыз етістіктерді ауызша және жазбаша жұмыстарда қолдана білу	болымды, болымсыз етістіктерді ауызша және жазбаша жұмыстарда орынды қолдану	етістіктің шақтарының (нақ осы шақ, ауыспалы осы шақ, жедел өткен шақ, ауыспалы келер шақ) қызметін білу, ауызша және жазбаша жұмыстарда қолдану	етістіктің шақтары (бұрынғы және ауыспалы өткен шақ, мақсатты және болжалды келер шақ) мен қалау райдың қызметін білу, ауызша және жазбаша жұмыстарда қолдану	етістіктің шартты рай және бұйрық рай қызметін білу, ауызша және жазбаша жұмыстарда орынды қолдану	өздік және болжалдық етістіктерді білу, ауызша және жазбаша жұмыстарда орынды қолдану
5.5.1.6	6.5.1.6	7.5.1.6	8.5.1.6	9.5.1.4	10.5.1.4
мұғалімнің көмегімен мекен, мезгіл үстеулерін ауызша және	мекен және мезгіл үстеулерді ауызша және жазбаша	сын-қимыл (бейне) және мөлшер үстеулерді ауызша және жазбаша жұмыстарда орынды қолдану	мақсат және себеп-салдар үстеулерді ауызша және жазбаша жұмыстарда орынды қолдану	күшейткіш үстеулерді ауызша және жазбаша жұмыстарда	мекен және мезгіл үстеулерді ауызша және жазбаша жұмыстарда орынды қолдану

	жазбаша жұмыстарда қолдана білу	жұмыстарда орынды қолдану			орынды қолдану	
	5.5.1.7 мұғалімнің көмегімен жалғаулықтардың (қарсылықты қатынасты) қызметін білу	6.5.1.7 ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсылықтық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазбаша жұмыстарда орынды қолдану	7.5.1.7 талғаулықты немесе кезектестік мәнді білдіретін және себеп-салдарлық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазбаша жұмыстарда орынды қолдану	8.5.1.7 септеулік шылаулардың қызметін білу, ауызша және жазбаша жұмыстарда орынды қолдану	9.5.1.5 демеулік шылаулардың қызметін білу, ауызша және жазбаша жұмыстарда орынды қолдану	10.5.1 ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсылықтық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазбаша жұмыстарда орынды қолдану
5.2. Сөйлем	5.5.2.1 мұғалімнің көмегімен сұраулы сөйлемнің жасалу жолдарын түсіну, қолдану	6.5.2.1 жазба жұмыстарында хабарлы, сұраулы, лепті сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, оларды құрастыру	7.5.2.1 жазба жұмыстарында сөйлемдегі сөздердің орын тәртібін сақтай отырып жай сөйлем құрастыру	8.5.2.1 жазба жұмыстарында ыңғайлас, қарсылықты, түсіндірмелі салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру	9.5.2.1 жазба жұмыстарында себеп-салдар, талғаулы, кезектес салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру	10.5.2 жазба жұмыстарында (шар) қарсылықтық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазбаша жұмыстарда орынды қолдану
5.3. Түзету мақсаттары	5.5.3.1 фонематикалық есту қабілеттерін дамыту	6.5.3.1 дыбыстарды ажырата білуге үйрету	7.5.3.1 фонематикалық талдау қызметін дамыту	8.5.3.1 грамматикалық және тілдік құрылымын жетілдіру, сөздік қорын молайту	9.5.3.1 сапалы оқуларын жетілдіру, әңгімелерді түрліше (қысқаша, толық, таңдап) оқуға үйрету	10.5.3 күрделі сөйлемдерді білу

Ескерту:

1) тыңдалым барысында барлық еститін тілдік материал ұжымдық және жеке дыбыс күшейткіш аппараттарды қолдануды көздейді;

2) сөйлеу әрекетінің түрлері бойынша оқыту мақсаттары кешенді және түрлі нұсқада қолданылады.

47. Осы Бағдарлама есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

48. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім бе

деңгейінің 5-10 сыныпта

"Қазақ тілі мен әдеби

пәнінен жаңартылғ

мазмұндағы үлгілік

бағдарламасына

қосымша

Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар (оқыту қазақ тілінде емес)

1) 5-сынып:

1-кесте

Тақырыптар	Көркем шығармалар	Ко мм ун ик ат ив	Оқыту мақсаттары
------------	-------------------	----------------------------------	------------------

		тік дадылар	
1-тоқсан			
Отбасындағы дәстүр мен мерекелер	М. Мақатаев "Тоқта, ботам!" өлеңі	Тыңдалым	5.1.4.1 көргендерін сұрақ қою, қысқа жауап арқылы түсінгенін білдіру; 5.1.5.1 мұғалімнің, сыныптастарының сұрақтарына өздігінен сұрақ қоя білуге бағыттау;
		Айтылым	5.2.3.1 тілдік нормаларды сақтай отырып әңгімелесу жауап беру; 5.2.4.1 таныс сөздерді қолданып, қысқа мәтінді айтып беру; 5.2.5.1 көрген сюжеттерін өз сөздерімен айтып беру;
		Оқылым	5.3.1.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің мазмұнын түсіндіру; 5.3.2.1 мұғалімнің көмегімен мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 5.3.3.1 кейіпке бөліп оқуды меңгеру; 5.3.4.1 мұғалімнің көмегімен тірек сөздер арқылы жазуға қабілетті болу; 5.3.5.1 мұғалімнің көмегімен ұсынылған тақырыптан мәлімет алу;
		Жазылым	5.4.1.1 мұғалімнің көмегімен шағын мәтін құру; 5.4.2.1 мұғалімнің көмегімен бейне ақпараттың, мәтіннің мазмұнын жеткізу; 5.4.3.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлем соңымен сөйлемді бітіру;

			белгілерін қолдану; 5.4.4.1 2-3 қарапайым сөйлем, сөзтіркестерін дұрыс к білу;
		Тіл дік бағ да р	5.5.1.1 жазбаша және ауызша тілде "кім? не?" сұрақтар беретін затты білдіретін сөздерді ажырата білу; 5.5.1.2 сұрақтар арқылы сөйлемдерді тарату; 5.5.1.3 сан есімдерді (бірліктер, ондықтар) атай білу ж білу; 5.5.1.4 мұғалімнің көмегімен сұрау есімдігін жазбаша жұмыстарда қолдана білу; 5.5.1.5 мұғалімнің көмегімен болымды және болымсыз ауызша, жазбаша жұмыстарда қолдана білу; 5.5.1.6 мұғалімнің көмегімен мекен, мезгіл үстеулерін жазбаша жұмыстарда қолдана білу; 5.5.1.7 мұғалімнің көмегімен жалғаулықтардың (қаро қатынасты) қызметін білу; 5.5.2.1 мұғалімнің көмегімен сұраулы сөйлемнің жоо түсіну, қолдану;
Мектеп өмірі.	Б. Соқпақбаев	Ты ңд ал ым	5.1.4.1 көргендерін сұрақ қою, қысқа жауап арқылы түсінгенін білдіру; 5.1.5.1 мұғалімнің, сыныптастарының сұрақтарына х өздігінен сұрақ қоя білуге бағыттау;
Әдепті бала - арлы бала	"Менің атым – Қожа" повесі (үзінді)	Ай ты лы м	5.2.5.1 көрген сюжеттерін өз сөздерімен айтып беру; 5.2.6.1 оқыған, тыңдаған материал жайында өзінің қ бағалау пікірін білдіру ("мен келісемін/келіспеймін..." ұнамады...");

		Оқылым	5.3.1.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің мазмұнын түсіндіру;
			5.3.2.1 мұғалімнің көмегімен мәтін мазмұны бойынша сұрақтар қою, қысқаша құрастыра білу;
		Жазылым	5.4.1.1 мұғалімнің көмегімен шағын мәтін құру;
			5.4.3.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлем соңындағы белгілерін қолдану;
2-тоқсан		Тілдік бағдар	5.4.4.1 2-3 қарапайым сөйлемді, сөзтіркестерін дұрыстау білу;
			5.5.1.6 мұғалімнің көмегімен мекен, мезгіл үстеулерін жазбаша жұмыстарда қолдана білу;
			5.5.1.7 мұғалімнің көмегімен жалғаулықтардың (қарапайым) қатынасты) қызметін білу;
Қазақстандағы жан жануарлар мен өсімдіктер әлемі	Жан-жануарлар туралы ертегілер, жұмбақтар	Тыңдалым	5.5.2.1 мұғалімнің көмегімен сұраулы сөйлемнің жасалу түсіну, қолдану;
			5.1.1.1 ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш аппарат естіп, естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқаша хабарламаларды түсіну
			5.1.2.1 күнделікті өмірге қатысы бар таныс сөздерді түсіну;
			5.1.3.1 естіп-көру арқылы тыңдаған мәтін мазмұны бойынша мұғалімнің көмегімен сұрақтарға жауап беру, сәйкес таңдау;
			5.1.4.1 көргендерін сұрақ қою, қысқа жауап арқылы түсінгенін білдіру;
			5.1.5.1 мұғалімнің, сыныптастарының сұрақтарына жауап беру;

			өздігінен сұрақ қоя білуге бағыттау;
		Ай ты лы м	5.2.1.1 сөйлесу барысында танысу, өзі туралы айту, өзін білуге үшін сөздер мен сөзтіркестерді қолдана білу;
			5.2.5.1 көрген сюжеттерін өз сөздерімен айтып беру;
			5.2.6.1 оқыған, тыңдаған материал жайында өзінің қарама-қарсы бағалау пікірін білдіру ("мен келісемін/келіспеймін..." ұнамады...");
		Оқ ыл ым	5.3.1.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің мазмұнын түсіндіру;
			5.3.5.1 мұғалімнің көмегімен ұсынылған тақырыптан мәлімет алу;
Менің Тәуелсіз Қазақстаным	Қ. Сарин "Тәуелсіздік" өлеңі.	Жа зы лы м	5.4.1.1 мұғалімнің көмегімен шағын мәтін құру.
			5.4.2.1 мұғалімнің көмегімен бейне ақпараттың, мәтіннің жеткізу;
			5.4.3.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым сойлем соңындағы белгілерін қолдану;
		Тіл дік бағ да р	5.5.1.1 жазбаша және ауызша тілде "кім?, не?" сұрақтарға беретін затты білдіретін сөздерді ажырата білу;
			5.5.1.7 мұғалімнің көмегімен жалғаулықтардың (қарама-қарсы қатынасты) қызметін білу;
			5.5.2.1 мұғалімнің көмегімен сұраулы сөйлемнің жауап беруге түсіну, қолдану;
Менің Тәуелсіз Қазақстаным	Қ. Сарин "Тәуелсіздік" өлеңі.	Ты ңд ал ым	5.1.4.1 көргендерін сұрақ қою, қысқа жауап арқылы түсінгенін білдіру;
			5.1.5.1 мұғалімнің, сыныптастарының сұрақтарына жауап беруге өздігінен сұрақ қоя білуге бағыттау;
		Ай ты	5.2.1.1 сөйлесу барысында танысу, өзі туралы айту, өзін білуге үшін сөздер мен сөзтіркестерді қолдана білу;

		М	5.2.2.1 сурет бойынша 1-2 сөйлем құрып, ойларын білдірілу
			5.2.6.1 оқыған, тыңдаған материал жайында өзінің қандай бағалау пікірін білдіру ("мен келісемін/келіспеймін...", "қанағаттанушы/қанағаттанбаушымын", "құнамады...");
		Оқылым	5.3.2.1 мұғалімнің көмегімен мәтін мазмұны бойынша сұрақтар құрастыра білу;
			5.3.3.1 кейіпке бөліп оқуды меңгеру;
		Жазылым	5.3.4.1 мұғалімнің көмегімен тірек сөздер арқылы жоспар құрастыра білу;
			5.4.1.1 мұғалімнің көмегімен шағын мәтін құру;
			5.4.2.1 мұғалімнің көмегімен бейне ақпараттың, мәтіннің мағынасын жеткізу;
		Тілдік	5.4.3.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлем соңындағы белгілерін қолдану;
			5.5.1.1 жазбаша және ауызша тілде "кім?, не?" сұрақтарға жауап беретін затты білдіретін сөздерді ажырата білу;
			5.5.1.2 сұрақтар арқылы сөйлемдерді тарату;
		Бағдар	5.5.1.3 сан есімдерді (бірліктер, ондықтар) атай білу және жазу;
			5.5.1.4 мұғалімнің көмегімен сұрау есімдігін жазбаша, ауызша жұмыстарда қолдана білу;
			5.5.1.5 мұғалімнің көмегімен болымды және болымсыз сөйлемдер ауызша, жазбаша жұмыстарда қолдана білу;
			5.5.1.6 мұғалімнің көмегімен мекен, мезгіл үстеулерін қолдану;

			жазбаша жұмыстарда қолдана білу; 5.5.1.7 мұғалімнің көмегімен жалғаулықтардың (қар- қатынасты) қызметін білу. 5.5.2.1 мұғалімнің көмегімен сұраулы сөйлемнің жас- түсіну, қолдану;
3-тоқсан			
Денсаулық – зор байлық	"Ең үлкен байлық" ертегісі	Тыңдалым	5.1.1.1 ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш апп- естіп, естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабарламаларды түсіну. 5.1.2.1 күнделікті өмірге қатысы бар таныс сөздердің түсіну; 5.1.5.1 мұғалімнің, сыныптастарының сұрақтарына х- өздігінен сұрақ қоя білуге бағыттау;
		Айтылым	5.2.3.1 тілдік нормаларды сақтай отырып әңгімелесу- жауап беру; 5.2.4.1 таныс сөздерді қолданып, қысқа мәтінді айты- 5.2.5.1 көрген сюжеттерін өз сөздерімен айтып беру; 5.2.6.1 оқыған, тыңдаған материал жайында өзінің қ- бағалау пікірін білдіру ("мен келісемін/келіспеймін..." ұнамады...") ;
		Оқылым	5.3.1.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің мазмұнын түс- 5.3.4.1 мұғалімнің көмегімен тірек сөздер арқылы жо- құрастыра білу; 5.3.5.1 мұғалімнің көмегімен ұсынылған тақырыптан мәлімет алу;
		Жазу	5.4.1.1 мұғалімнің көмегімен шағын мәтін құру;

		зылым	5.4.2.1 мұғалімнің көмегімен бейне ақпараттың, мәтін жеткізу;
		Тілдік бағдар	5.5.1.2 сұрақтар арқылы сөйлемдерді тарату; 5.5.1.3 сан есімдерді (бірліктер, ондықтар) атай білу және жазу білу; 5.5.1.4 мұғалімнің көмегімен сұрау есімдігін жазбаша және ауызша жұмыстарда қолдана білу; 5.5.1.7 мұғалімнің көмегімен жалғаулықтардың (қарастыру, қатынасты) қызметін білу; 5.5.2.1 мұғалімнің көмегімен сұраулы сөйлемнің жасалуын түсіну, қолдану;
Су – тіршілік көзі	Ә.Тәжібаев "Сырдария" өлеңі	Тыңдалым	5.1.3.1 естіп-көру арқылы тыңдаған мәтін мазмұнын білдіру, мұғалімнің көмегімен сұрақтарға жауап беру, сәйкестендіру таңдау. 5.1.4.1 көргендерін сұрақ қою, қысқа жауап арқылы түсінгенін білдіру.
		Айтылым	5.2.1.1 сөйлесу барысында танысу, өзі туралы айту, зерттеу үшін сөздер мен сөзтіркестерді қолдана білу; 5.2.5.1 көрген сюжеттерін өз сөздерімен айтып беру; 5.2.6.1 оқыған, тыңдаған материал жайында өзінің қарайтын бағалау пікірін білдіру ("мен келісемін/келіспеймін..." ұнамады...");
		Оқылым	5.3.5.1 мұғалімнің көмегімен ұсынылған тақырыптан мәлімет алу;
		Жазылым	5.4.1.1 мұғалімнің көмегімен шағын мәтін құру;

		м	5.4.2.1 мұғалімнің көмегімен бейне ақпараттың мәтінін жеткізу;
			5.4.3.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлем соңындағы белгілерін қолдану;
			5.4.4.1 2-3 қарапайым сөйлемдер мен сөзтіркестерін жазба білу;
		Тілдік бағдар	5.5.1.6 мұғалімнің көмегімен мекен, мезгіл үстеулерін жазбаша жұмыстарда қолдана білу; 5.5.1.7 мұғалімнің көмегімен жалғаулықтардың (қарапайым) қатынасты) қызметін білу; 5.5.2.1 мұғалімнің көмегімен сұраулы сөйлемнің жасалуын түсіну, қолдану;
Аспан әлемінің құпиялары (сыныптан тыс оқу)	Жұлдыздар туралы аңыздар, ертегілер	Тыңдалым	5.1.1.1 ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш аппараттармен естіп, естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабарламаларды түсіну;
			5.1.2.1 күнделікті өмірге қатысы бар таныс сөздердің мәнін түсіну;
			5.1.3.1 естіп-көру арқылы тыңдаған мәтін мазмұнын білдіру, мұғалімнің көмегімен сұрақтарға жауап беру, сәйкестік таңдау;
		Айтылым	5.2.1.1 сөйлесу барысында танысу, өзі туралы айту, зиян үшін сөздер мен сөзтіркестерді қолдана білу; 5.2.4.1 таныс сөздерді қолданып, қысқа мәтінді айтып беру; 5.2.5.1 көрген сюжеттерін өз сөздерімен айтып беру; 5.2.6.1 оқыған, тыңдаған материал жайында өзінің қарама-қайшы бағалау пікірін білдіру ("мен келісемін/келіспеймін..." ұнамады...") ;

		Оқылым	5.3.1.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің мазмұнын түсіндіру;
			5.3.3.1 кейіпке бөліп оқуды меңгеру;
			5.3.4.1 мұғалімнің көмегімен тірек сөздер арқылы жазба құрастыра білу;
		Жазылым	5.4.1.1 мұғалімнің көмегімен шағын мәтін құру;
			5.4.2.1 мұғалімнің көмегімен бейне ақпараттың, мәтінді жеткізу;
			5.4.3.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлем соңында белгілерін қолдану;
		Тілдік бағдар	5.5.1.2 сұрақтар арқылы сөйлемдерді тарату;
			5.5.1.3 сан есімдерді (бірліктер, ондықтар) атай білу және жазба білу;
			5.5.1.4 мұғалімнің көмегімен сұрау есімдігін жазбаша және жұмыстарда қолдана білу;
		Тыңдалым	5.5.1.5 мұғалімнің көмегімен болымды және болымсыз ауызша, жазбаша жұмыстарда қолдана білу;
			5.5.2.1 мұғалімнің көмегімен сұраулы сөйлемнің жасалу түсіну, қолдану;
			5.1.3.1 естіп-көру арқылы тыңдаған мәтін мазмұнын білдіру, мұғалімнің көмегімен сұрақтарға жауап беру, сәйкестік таңдау;
Компьютердің тілін табу – өнер	Ы. Алтынсарин "Өнер-білім бар жұрттар" өлеңі	Тыңдалым	5.1.4.1 көргендерін сұрақ қою, қысқа жауап арқылы түсінгенін білдіру;
		Айтылым	5.2.1.1 сөйлесу барысында танысу, өзі туралы айту, өзін үшін сөздер мен сөзтіркестерді қолдана білу;

		Оқ ыл ым	5.2.6.1 оқыған, тыңдаған материал жайында өзінің қабағалау пікірін білдіру ("мен келісемін/келіспеймін...", ұнамады...");
			5.3.1.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің мазмұнын түсіну;
			5.3.2.1 мұғалімнің көмегімен мәтін мазмұны бойынша құрастыра білу;
			5.3.3.1 кейіпке бөліп оқуды меңгеру;
			5.3.4.1 мұғалімнің көмегімен тірек сөздер арқылы жоспар құрастыра білу;
		Жа зы лы м	5.3.5.1 мұғалімнің көмегімен ұсынылған тақырыптан мәлімет алу;
			5.4.1.1 мұғалімнің көмегімен шағын мәтін құру;
			5.4.2.1 мұғалімнің көмегімен бейне ақпараттың, мәтіннің жеткізу;
			5.4.3.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлем соңындағы белгілерін қолдану;
			5.4.4.1 2-3 қарапайым сөйлем мен сөзтіркестерін дұрыс жазба білу;
		Тіл дік бағ да р	5.5.1.1 жазбаша және ауызша тілде "кім?, не?" сұрақтарға беретін затты білдіретін сөздерді ажырата білу;
			5.5.1.6 мұғалімнің көмегімен мекен, мезгіл үстеулерін жазбаша жұмыстарда қолдана білу;
			5.5.1.7 мұғалімнің көмегімен жалғаулықтардың (қарсыластық қатынасты) қызметін білу;
			5.5.2.1 мұғалімнің көмегімен сұраулы сөйлемнің жасау тәсілін түсіну, қолдану;

4-тоқсан

Қазақстандағы ұлттар достастығы	М. Мағауин "Бір атаның балалары" (үзінді)	Тыңдалым	5.1.4.1 көргендерін сұрақ қою, қысқа жауап арқылы түсінгенін білдіру; 5.1.5.1 мұғалімнің, сыныптастарының сұрақтарына өздігінен сұрақ қоя білуге бағыттау;
		Айтылым	5.2.1.1 сөйлесу барысында танысу, өзі туралы айту, өзін үшін сөздер мен сөзтіркестерді қолдана білу; 5.2.2.1 сурет бойынша 1-2 сөйлем құрап, ойларын білдіру; 5.2.6.1 оқыған, тыңдаған материал жайында өзінің қарай бағалау пікірін білдіру ("мен келісемін/келіспеймін..." ұнамады...");
		Оқылым	5.3.1.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің мазмұнын түсіндіру; 5.3.5.1 мұғалімнің көмегімен ұсынылған тақырыптан мәлімет алу;
		Жазылым	5.4.1.1 мұғалімнің көмегімен шағын мәтін құру. 5.4.4.1 2-3 карапайым сөйлемдерді, сөзтіркестерін дұрыс жаза білу;
		Тілдік бағдар	5.5.1.2 сұрақтар арқылы сөйлемдерді тарату. 5.5.1.3 сан есімдерді (бірліктер, ондықтар) атау және жазу; 5.5.1.4 мұғалімнің көмегімен сұрау есімдігін жазбаша жұмыстарда қолдана білу; 5.5.1.5 мұғалімнің көмегімен болымды және болымсыз ауызша, жазбаша жұмыстарда қолдана білу; 5.5.2.1 мұғалімнің көмегімен сұраулы сөйлемнің жасалу түсіну, қолдану;

Ұлы Дала табиғаты	Қ. Мырзалиев "Табиғат – жаратылыс пернесі" өлеңі	Тыңдалым	5.1.2.1 күнделікті өмірге қатысы бар таныс сөздердің түсіну;
			5.1.3.1 естіп-көру арқылы тыңдаған мәтін мазмұны бойынша мұғалімнің көмегімен сұрақтарға жауап беру, сәйкес сөзді таңдау;
			5.1.4.1 көргендерін сұрақ қою, қысқа жауап арқылы мәтінді түсінгенін білдіру;
			5.1.5.1 мұғалімнің, сыныптастарының сұрақтарына жауап беріп, өздігінен сұрақ қоя білуге бағыттау;
		Айтылым	5.2.1.1 сөйлесу барысында танысу, өзі туралы айту, заттар үшін сөздер мен сөзтіркестерді қолдана білу;
			5.2.6.1 оқыған, тыңдаған материал жайында өзінің қауыпсыз бағалау пікірін білдіру ("мен келісемін/келіспеймін...", "қолма қолмады...") ;
		Оқылым	5.3.2.1 мұғалімнің көмегімен мәтін мазмұны бойынша сұрақтар құрастыра білу;
			5.3.3.1 кейіпке бөліп оқуды меңгеру;
		Жазылым	5.3.5.1 ұсынылған тақырыптан керекті мәлімет алу;
			5.4.1.1 мұғалімнің көмегімен шағын мәтін құру;
			5.4.4.1 2-3 қарапайым сөйлем мен сөзтіркестерін дұрыс жазға білу;
		Тілдік бағдар	5.5.1.1 жазбаша және ауызша тілде "кім?, не?" сұрақтарға жауап беретін затты білдіретін сөздерді ажырата білу;
			5.5.1.6 мұғалімнің көмегімен мекен, мезгіл үстеулерін жазбаша жұмыстарда қолдана білу;
			5.5.1.7 мұғалімнің көмегімен жалғаулықтардың (қарсыластық, таныстық, т.б.) қолданылуына ерекше назар аудару;

			қатынасты) қызметін білу; 5.5.2.1 мұғалімнің көмегімен сұраулы сөйлемнің жас түсіну, қолдану
2) 6-сынып:			
2-кесте			
Тақырыптар	Көркем шығармалар	Коммуникативтік дағдылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Ер есімі – ел есінде!	Ғ. Мүсірепов "Қазақ солдаты" романы (үзінді)	Тыңдау	6.1.2.1 жаңа сөздер мен сөзтіркестердің лексикалық түсіну; 6.1.3.1 күнделікті тұрмыстық тақырыптарға байланысты сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну; 6.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны суреттеу;
		Айтылым	6.2.5.1 видеоматериалдағы сөздерді пайдалана отырып; 6.2.6.1 ақпарат, кейіпкер, оқиға жайында салыстырмалы қарапайым бағалау пікірін білдіру ("мен ойлаймын... есептеймін...");
		Оқылым	6.3.1.1 мәтіннің мазмұнын негізгі сөздер, сөздер және арқылы түсіну;

			6.3.2.1 мұғалімнің көмегімен мәтін мазмұны бойынша құрастыра білу және жауап бере білу;
		Жазылым	6.4.2.1 мұғалімнің көмегімен немесе өздігінен бейне мәтіннің мазмұнын жоспар негізінде жеткізу; 6.4.3.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлем соңындағы белгілерін қолдану;
		Тілдік бағдар	6.5.1.1 мұғалімнің көмегімен зат есім, сын есім, етістік жазбаша және ауызша сөйлемдерде қолдана білу, анықтау; 6.5.1.2 пікір білдіру мақсатымен сөйлемдерді тарату; 6.5.1.5 болымды, болымсыз етістіктерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану; 6.5.2.1 жазба жұмыстарында хабарлы, сұраулы, лепті жасалу жолдарын білу, құрастыру;
		Тыңдалым	6.1.1.1 ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш аппарат естіп, естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабарламаларды түсініп, қайталап, бекіту; 6.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны суреттеу;
Отан отбасынан басталады	М. Әуезов "Абай жолы" романы, "Қайтқанда" тарауы (үзінді)	Айтылым	6.2.4.1 қысқа мәтінді айтып беру; 6.2.5.1 бейнематериалдағы сөздерді пайдалана отырып айтып беру; 6.2.6.1 ақпарат, кейіпкер, оқиға жайында салыстырмалы қарапайым бағалау пікірін білдіру ("мен ойлаймын..." есептеймін...");
		Оқылым	6.3.1.1 мәтіннің мазмұнын негізгі сөздер, сөздер және сөз тіркестері арқылы түсіну; 6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді сұрақтар арқылы ала білу;

		Жазылым	6.4.1.1 мұғалімнің көмегімен таныс сөздерді қолданып, әңгіме жазу;
			6.4.2.1 мұғалімнің көмегімен немесе өздігінен бейне мәтіннің мазмұнын жоспар негізінде жеткізу;
			6.4.3.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлем соңы белгілерін қолдану;
			6.4.4.1 аты-жөндерін, жануарларға қойған аттарды бағалау білу;
2-тоқсан		Тілдік бағдар	6.5.1.1 мұғалімнің көмегімен зат есім, сын есім, етістік жазбаша және ауызша сөйлемдерде қолдана білу, анықтау;
			6.5.2.1 жазба жұмыстарында хабарлы, сұраулы, лепті жасалу жолдарын білу, құрастыру;
		Тыңдалым	6.1.1.1 ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш аппарат естіп, естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабарламаларды түсініп, қайталап, бекіту;
			6.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны суреттеу;
Қазіргі қазақ ауылы мен қаланың тыныс-тіршілігі	Ә. Дүйсенбиев "Бәтіңке, шұжық, балқаймақ" өлеңі	Айтылым	6.2.1.1 сөйлесу барысында сұраулы сөйлемдерге сөз сөз тіркестерін қолдана білу;
			6.2.2.1 сюжеттік суреттер негізі бойынша ойларын білдіру; 6.2.6.1 ақпарат, кейіпкер, оқиға жайында салыстырмалы қарапайым бағалау пікірін білдіру ("мен ойлаймын..." есептеймін...") ;
		Оқылым	6.3.3.1 таңдамалы оқу әдісін меңгеру; 6.3.4.1 тірек сөздер көмегімен жоспар құрау;

			6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді сұрақтар арқылы ала білу;
		Жазылымы	6.4.1.1 мұғалімнің көмегімен таныс сөздерді қолданып, әңгіме жазу;
			6.4.3.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлем соңындағы белгілерін қолдану;
			6.4.4.1 аты-жөндерін, жануарларға қойған аттарды бағалау білу;
		Тілдік бағдар	6.5.1.1 мұғалімнің көмегімен зат есім, сын есім, етістік жазбаша және ауызша сөйлемдерде қолдана білу, анықтау;
			6.5.2.1 жазба жұмыстарында хабарлы, сұраулы, лепті жасалу жолдарын білу, құрастыру;
Таулар сыры	М. Мақатаев "Мен таулықпын" өлеңі	Тыңдалым	6.1.1.1 ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш аппарат естіп, естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабарламаларды түсініп, қайталап, бекіту;
			6.1.2.1 жаңа сөздер мен сөзтіркестердің лексикалық мағынасын түсіну;
			6.1.3.1 күнделікті тұрмыстық тақырыптарға байланысты сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну;
			6.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны суреттеу;
		Айтылым	6.2.3.1 тілдік нормаларды сақтай отырып белгілі бір тақырып бойынша тілдік жағдаяттарға қатысу, әңгімелесушінің тұрғанын түсіну;
			6.2.4.1 қысқа мәтінді айтып беру;
			6.2.5.1 бейнематериалдағы сөздерді пайдалана отырып сөйлеу;
		Оқу	6.3.2.1 мұғалімнің көмегімен мәтін мазмұны бойынша

			құрастыра білу және жауап бере білу;
		ЫЛ ЫМ	6.3.3.1 таңдамалы оқу әдісін меңгеру; 6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байл. мәліметтерді сұрақтар арқылы ала білу;
		Жа зы лы м	6.4.1.1 мұғалімнің көмегімен таныс сөздерді қолдан аңгіме жазу; 6.4.2.1 мұғалімнің көмегімен немесе өздігінен бейне мәтіннің мазмұнын жоспар негізінде жеткізу;
		Тіл дік бағ да р	6.5.1.1 мұғалімнің көмегімен зат есім, сын есім, етіст жазбаша және ауызша сөйлемдерде қолдану, олард 6.5.1.2 пікір білдіру міндетімен сөйлемдерді тарату; 6.5.2.1 жазба жұмыстарында хабарлы, сұраулы, лепт жасалу жолдарын білу, құрастыру;

3-тоқсан

Қуат көзін үнемдей білеміз бе?	Б. Сүлейменов "Күннен келген адам" кітабы (үзінді)	Ты ңд ал ым	6.1.3.1 күнделікті тұрмыстық тақырыптарға байланы сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну; 6.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны суреттеу;
		Ай ты лы м	6.2.1.1 сөйлесу барысында сұраулы сөйлемдерге сөз сөзтіркестерін қолдана білу; 6.2.2.1 сюжеттік суреттер негізі бойынша ойларын біл 6.2.3.1 тілдік нормаларды сақтай отырып белгілі бір т бойынша тілдік жағдаяттарға қатысу, әңгімелесушіні тұрғанын түсіну; 6.2.4.1 қысқа мәтінді айтып беру;

		Оқылым	6.2.5.1 видеоматериалдағы сөздерді пайдалана отырып;
			6.2.6.1 ақпарат, кейіпкер, оқиға жайында салыстырмалы қарапайым бағалау пікірін білдіру ("мен ойлаймын..." есептеймін...");
			6.3.1.1 мәтіннің мазмұнын негізгі сөздер, сөздер және арқылы түсіну;
			6.3.2.1 мұғалімнің көмегімен мәтін мазмұнын бойынша құрастыра білу және жауап бере білу;
			6.3.3.1 таңдамалы оқу әдісін меңгеру;
		Жазылым	6.3.4.1 тірек сөздер көмегімен жоспар құрау;
			6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді сұрақтар арқылы ала білу;
			6.4.1.1 мұғалімнің көмегімен таныс сөздерді қолданып жазу;
			6.4.2.1 мұғалімнің көмегімен немесе өздігінен бейне мәтіннің мазмұнын жоспар негізінде жеткізу;
			6.5.1.1 мұғалімнің көмегімен зат есім, сын есім, етістік жазбаша және ауызша сөйлемдерде қолдана білу, а
		Тілдік бағдар	6.5.1.7 ыңғайластық және қарсылықтық қатынасты жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану;
			6.5.2.1 жазба жұмыстарында хабарлы, сұраулы, лепті жасалу жолдарын білу, құрастыру;
Астана – мәдениет пен өнер	Ә. Ысқақ "Күн ұлымын"	Тыңдалым	6.1.1.1 ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш аппарат естіп, естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабарламаларды түсініп, қайталап, бекіту;

ордасы			6.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны суреттеу;
		Ай ты лы м	6.2.4.1 қысқа мәтінді айтып беру;
			6.2.5.1 бейнематериалдағы сөздерді пайдалана отырып; 6.2.6.1 ақпарат, кейіпкер, оқиға жайында салыстырмалы қарапайым бағалау пікірін білдіру ("мен ойлаймын..." есептеймін...");
		Оқ ыл ым	6.3.3.1 таңдамалы оқу әдісін меңгеру;
			6.3.4.1 тірек сөздер көмегімен жоспар құрау; 6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді сұрақтар арқылы ала білу;
		Жа зы лы м	6.4.1.1 мұғалімнің көмегімен таныс сөздерді қолданып, әңгіме жазу; 6.4.2.1 мұғалімнің көмегімен немесе өздігінен бейне мәтіннің мазмұнын жоспар негізінде жеткізу;
			6.4.3.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлем соңындағы белгілерін қолдану; 6.4.4.1 аты-жөндерін, жануарларға қойған аттарды бағалау білу;
		Тіл дік бағ да р	6.5.1.3 сан есім (бірліктер, ондықтар, жүз, мың) атаулармен орынды қолдану;
			6.5.1.4 мұғалімнің көмегімен жіктеу, сілтеу, сұрау есімдерін ауызша жұмыстарда орынды қолдану;
			6.5.1.6 мекен және мезгіл үстеулерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану;

			6.5.2.1 жазба жұмыстарында хабарлы, сұраулы, лепті жасалу жолдарын білу, құрастыру;
Қазақстан қорықтары (сыныптан тыс оқу)	Ө. Тұрманжанов "Қарлығаш, дәуіт, жылан"	Тыңдалым	6.1.1.1 ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш аппарат естіп, естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабарламаларды түсініп, қайталап, бекіту; 6.1.2.1 жаңа сөздер мен сөзтіркестердің лексикалық түсіну; 6.1.3.1 күнделікті тұрмыстық тақырыптарға байланысты сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну; 6.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны суреттеу;
		Айтылым	6.2.1.1 сөйлесу барысында сұраулы сөйлемдерде сөз сөзтіркестерін қолдана білу; 6.2.2.1 сюжеттік суреттер негізі бойынша ойларын білдіру; 6.2.3.1 тілдік нормаларды сақтай отырып белгілі бір тақырып бойынша тілдік жағдаяттарға қатысу, әңгімелесушінің тілдік тұрғынын түсіну; 6.2.4.1 қысқа мәтінді айтып беру; 6.2.5.1 бейнематериалдағы сөздерді пайдалана отырып сөйлеу; 6.2.6.1 ақпарат, кейіпкер, оқиға жайында салыстырмалы қарапайым бағалау пікірін білдіру ("мен ойлаймын..." есептеймін...");
		Оқылым	6.3.1.1 мәтіннің мазмұнын негізгі сөздер, сөздер және сөз тіркестері арқылы түсіну; 6.3.2.1 мұғалімнің көмегімен мәтін мазмұнын бойынша құрастыра білу және жауап бере білу;

			6.3.3.1 таңдамалы оқу әдісін меңгеру;
		Жазылымы	6.4.1.1 мұғалімнің көмегімен таныс сөздерді қолданып, әңгіме жазу;
			6.4.3.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлем соңындағы белгілерін қолдану;
			6.4.4.1 аты-жөндері, жануарларға қойған аттарды баспамен білу;
		Тілдік	6.5.1.1 мұғалімнің көмегімен зат есім, сын есім, етістіктерді жазбаша және ауызша түрде қолдану, оларды ажырату;
			6.5.1.2 пікір білдіру міндетімен сөйлемдерді тарату;
		Бағдар	6.5.1.6 мекен және мезгіл үстеулерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану;
			6.5.2.1 жазба жұмыстарында хабарлы, сұраулы, лептік жасалу жолдарын білу, құрастыру;
Болашақ мамандықтары	А. Машанов "Жер астына саяхат"	Тыңдалым	6.1.2.1 жаңа сөздер мен сөзтіркестердің лексикалық мағынасын түсіну;
			6.1.3.1 күнделікті тұрмыстық тақырыптарға байланысты сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну;
			6.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны суреттеу;
		Айтылым	6.2.1.1 сөйлесу барысында сұраулы сөйлемдерде сөзтіркестерін қолдана білу;
			6.2.4.1 қысқа мәтінді айтып беру;
			6.2.5.1 видеоматериалдағы сөздерді пайдалана отырып, сөздердің мағынасын түсіну;
			6.2.6.1 ақпарат, кейіпкер, оқиға жайында салыстырмалы талдау жүргізу;

			қарапайым бағалау пікірін білдіру ("мен ойлаймын..." есептеймін...");
		Оқылым	6.3.1.1 мәтіннің мазмұнын негізгі сөздер, сөздер және арқылы түсіну;
			6.3.2.1 мұғалімнің көмегімен мәтін мазмұны бойынша құрастыра білу және жауап бере білу;
			6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді сұрақтар арқылы ала білу;
		Жазылым	6.4.1.1 мұғалімнің көмегімен таныс сөздерді қолданып әңгіме жазу;
6.4.2.1 мұғалімнің көмегімен немесе өздігінен бейне мәтіннің мазмұнын жоспар негізінде жеткізу;			
6.4.3.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлем соңындағы белгілерін қолдану;			
6.4.4.1 аты-жөндері, жануарларға қойған аттарды баспамен білу;			
		Тілдік бағдар	6.5.1.1 мұғалімнің көмегімен зат есім, сын есім, етістік жазбаша және ауызша түрде қолдану, оларды ажырату;
			6.5.1.7 ыңғайластық және қарсылықтық қатынастың жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазба түрде орынды қолдану;
			6.5.2.1 жазба жұмыстарында хабарлы, сұраулы, лептің жасалу жолдарын білу, құрастыру;
4-тоқсан			
Қазақстан және Ұлы Жібек жолы	Д. Досжан "Жібек жолы" романы (үзінді)	Тыңдалым	6.1.1.1 ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш аппарат естіп, естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабарламаларды түсініп, қайталап, бекіту;
			6.1.2.1 жаңа сөздер мен сөзтіркестердің лексикалық

			түсіну; 6.1.3.1 күнделікті тұрмыстық тақырыптарға байланысты сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну; 6.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны суреттеу;
		Ай ты лы м	6.2.5.1 бейнематериалдағы сөздерді пайдалана отырып; 6.2.6.1 ақпарат, кейіпкер, оқиға жайында салыстырмалы қарапайым бағалау пікірін білдіру ("мен ойлаймын..." есептеймін...");
		Оқ ыл ым	6.3.1.1 мәтіннің мазмұнын негізгі сөздер, сөздер және арқылы түсіну; 6.3.4.1 тірек сөздер көмегімен жоспар құрау; 6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді сұрақтар арқылы ала білу;
		Жа зы лы м	6.4.1.1 мұғалімнің көмегімен таныс сөздерді қолданып әңгіме жазу; 6.4.3.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлем соңы белгілерін қолдану; 6.4.4.1 аты-жөндерін, жануарларға қойған аттарды бағалау білу;
		Тіл дік бағ да р	6.5.1.6 мекен және мезгіл үстеулерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану; 6.5.1.7 ыңғайластық және қарсылықтық қатынасты жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазба орынды қолдану; 6.5.2.1 жазба жұмыстарында хабарлы, сұраулы, лепті жасалу жолдарын білу, құрастыру;

Жер байлығына аяулы көзқарас	Ш. Айтматов "Ана – Жер Ана"	Тыңдалым	6.1.2.1 жаңа сөздер мен сөзтіркестердің лексикалық түсіну. 6.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны суреттеу.
		Айтылым	6.2.4.1 қысқа мәтінді айтып беру; 6.2.5.1 видеоматериалдағы сөздерді пайдалана отырып; 6.2.6.1 ақпарат, кейіпкер, оқиға жайында салыстырмалы қарапайым бағалау пікірін білдіру ("мен ойлаймын..." есептеймін...");
		Оқылым	6.3.1.1 мәтіннің мазмұнын негізгі сөздер, сөздер жән арқылы түсіну; 6.3.3.1 таңдамалы оқу әдісін меңгеру; 6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа бай мәліметтерді сұрақтар арқылы ала білу;
		Жазылым	6.4.1.1 мұғалімнің көмегімен таныс сөздерді қолдана әңгіме жазу; 6.4.4.1 аты-жөндерін, жануарларға қойған аттарды ба білу;
		Тілдік бағдар	6.5.1.1 мұғалімнің көмегімен зат есім, сын есім, етіс жазбаша және ауызша сөйлемдерде қолдана білу, а; 6.5.1.4 мұғалімнің көмегімен жіктеу, сілтеу, сұрау есім жазбаша және ауызша жұмыстарда орынды қолдан; 6.5.2.1 жазба жұмыстарында хабарлы, сұраулы, лепт жасалу жолдарын білу, құрастыру;
Олимпиада жеңімпаздары – Қазақстан	М. Әлімбаев "Шынықсаң, шымыр боларсың" өлеңі.	Тыңдал	6.1.1.1 ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш апп естіп, естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабарламаларды түсініп, қайталап, бекіту;

мақтанышы (сыныптан тыс оқу)	Ә. Дүйсенбиев "Күшті болсам мен егер".		
		Ай ты лы м	6.2.1.1 сөйлесу барысында сұраулы сөйлемдерде сөз сөзтіркестерін қолдана білу; 6.2.2.1 сюжеттік суреттер негізі бойынша ойларын біл 6.2.6.1 ақпарат, кейіпкер, оқиға жайында салыстырм қарапайым бағалау пікірін білдіру ("мен ойлаймын..." есептеймін...");
		Оқ ыл ым	6.3.1.1 мәтіннің мазмұнын негізгі сөздер, сөздер жән арқылы түсіну; 6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа бай. мәліметтерді сұрақтар арқылы ала білу;
		Жа зы лы м	6.4.2.1 мұғалімнің көмегімен немесе өздігінен бейне мәтіннің мазмұнын жоспар негізінде жеткізу; 6.4.4.1 аты-жөндерін, жануарларға қойған аттарды ба білу;
		Тіл дік бағ да р	6.5.1.1 мұғалімнің көмегімен зат есім, сын есім, етіст жазбаша және ауызша сөйлемдерде қолдана білу, а 6.5.1.7 ыңғайластық және қарсылықтық қатынасты жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазб орынды қолдану; 6.5.2.1 жазба жұмыстарында хабарлы, сұраулы, лепт жасалу жолдарын білу, құрастыру;
Абайды оқы, таңырқа! (сыныптан тыс оқу)	Абай Құнанбайұлы. Табиғат лирикасы. "Жазғытұры", "Жаз", "Күз", "Қыс" өлеңдері.	Ты ңд ал ым	6.1.1.1 ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш апп естіп, естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабарламаларды түсініп, қайталап, бекіту; 6.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны суреттеу;
		Ай ты	6.2.1.1 сөйлесу барысында сұраулы сөйлемдерде сөз сөзтіркестерін қолдана білу;

			Л М	6.2.2.1 сюжеттік суреттер негізі бойынша ойларын білдіру; 6.2.3.1 тілдік нормаларды сақтай отырып белгілі бір тақырып бойынша тілдік жағдаяттарға қатысу, әңгімелесушінің тілдік тұрғанын түсіну;
			Оқ ыл ым	6.3.1.1 мәтіннің мазмұнын негізгі сөздер, сөздер және сөз тіркестері арқылы түсіну; 6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді сұрақтар арқылы ала білу;
			Жа зы лы м	6.4.3.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлем соңындағы белгілерін қолдану; 6.4.4.1 аты-жөндерін, жануарларға қойған аттарды басқару білу;
			Тіл дік бағ да р	6.5.1.1 мұғалімнің көмегімен зат есім, сын есім, етістік жазбаша және ауызша сөйлемдерде қолдану, ажырату; 6.5.1.2 пікір білдіру міндетімен сөйлемдерді тарату; 6.5.1.3 сан есім (бірліктер, ондықтар, жүз, мың) атаулар орынды қолдану;
			3) 7-сынып:	
3-кесте				
Тақырыптар	Көркем шығармалар		Ко мм ун ик ат ив тік дағ	Оқыту мақсаттары

		ды ла р	
1-тоқсан			
Қазақ ұлттық қолөнері (сыныптан тыс оқу)	Б. Әбілдаұлы "Талас – Тараз" тарихи- деректі романы (үзінді)	Ты ңд ал ым	7.1.1.1 ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш апп естіп, естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабарламаларды түсініп, қайталап, бекіту және тақы 7.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны суреттеу, негізгі ойды анықтау. 7.1.5.1 сұрақ-жауап арқылы тілдерін дамыту;
		Ай ты лы м	7.2.2.1 тірек сұрақтар негізі арқылы ойларын білдіру; 7.2.5.1 негізгі сөздерді қолдана отырып сюжетті суре 7.2.6.1 негізгі сөздерге сүйене отырып құрылған жос ақпарат, кейіпкер,оқиға жайында бағалау пікірін білд
		Оқ ыл ым	7.3.1.1 мәтін мазмұнын негізгі сөздер, сөзтіркестер, с арқылы түсіну; 7.3.5.1 жоспарға сүйене отырып берілген тақырып бо мәтіметтерді ала білу;
		Жа зы лы м	7.4.4.1 мұғалімнің көмегімен сөздерді бөліп жазу;
		Тіл дік бағ да р	7.5.1.4 мұғалімнің көмегімен өздік, болымсыздық, бе жалпылау есімдіктерін жазба, ауызша жұмыстарда с қолдану; 7.5.1.5 етістіктің шақтарының (нақ осы шақ, ауыспал жедел өткен шақ, ауыспалы келер шақ) қызметін бі және жазба жұмыстарда қолдану; 7.5.1.6 сын-қимыл (бейне) және мөлшер үстеулерді а

			жазба жұмыстарда орынды;
Саяхат және туризм	Шоқан Уалиханов "Жоңғария очерктері" (үзінді)	Тыңдалым	7.1.3.1 тұрмыстық-әлеуметтік тақырыптарға байланысты сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну; 7.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны суреттеу, негізгі ойды анықтау; 7.1.5.1 сұрақ-жауап арқылы тілдерін дамыту;
		Айтылым	7.2.1.1 сөйлегенде синоним, амоним қосылған сөздерді сөзтіркестерін қолдану; 7.2.5.1 негізгі сөздерді қолдана отырып сюжетті суреттеу;
		Оқылым	7.3.1.1 мәтін мазмұнын негізгі сөздер, сөзтіркестер, сөздік арқылы түсіну; 7.3.5.1 жоспарға сүйене отырып берілген тақырып бойынша мәліметтерді ала білу;
		Жазылым	7.4.3.1 мұғалімнің көмегімен бірыңғай мүшелері бар сөйлем соңында тыныс белгілерін қолдану; 7.4.4.1 мұғалімнің көмегімен сөздерді бөліп жазу;
		Тілбағдар	7.5.1.1 мұғалімнің көмегімен заттың көлемі, пішіні, түсіне сәйкестендіру, заттың сынын білдіретін сөздерді қолдану; 7.5.1.4 мұғалімнің көмегімен өздік, болымсыздық, белгісіздік жалпылау есімдіктерін жазба, ауызша жұмыстарда қолдану; 7.5.1.5 етістіктің шақтарының (нақ осы шақ, ауыспалы, жедел өткен шақ, ауыспалы келер шақ) қызметін білдіру және жазба жұмыстарда қолдану;
Қазақстан Республикасының мемлекеттік тілі - қазақ тілін оқып-үйренеміз.	М. Жұмабаев "Қазақ тілі" өлеңі	Тыңдалым	7.1.2.1 тұрмыстық тақырыптарға байланысты жаңа сөз лексикалық мағынасын түсіну; 7.1.3.1 тұрмыстық-әлеуметтік тақырыптарға байланысты

Үштілді білу – үлкен өнер.			сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну; 7.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны суреттеу, негізгі ойды анықтау; 7.1.5.1 сұрақ-жауап арқылы тілдерін дамыту;
		Ай ты лы м	7.2.1.1 сөйлегенде синоним, омоним қосылған сөздер, сөзтіркестерін қолдану;
		Оқ ыл ым	7.3.1.1 мәтін мазмұнын негізгі сөздер, сөзтіркестер, сөздіктер арқылы түсіну; 7.3.5.1 жоспарға сүйене отырып берілген тақырып бойынша мәтіндерді ала білу;
		Жа зы лы м	7.4.1.1 мұғалімнің көмегімен мәтіндер (хат, есеп беру, ойларын білдіру); 7.4.4.1 мұғалімнің көмегімен сөздерді бөліп жазу;
		Тіл дік бағ да р	7.5.1.1 мұғалімнің көмегімен заттың көлемі, пішіні, мән-мағынасын сәйкестендіру, заттың сынын білдіретін сөздерді қолдану; 7.5.1.6 сын-қимыл (бейне) және мөлшер үстеулерді анықтау; 7.5.2.1 жазба жұмыстарында сөйлемдегі сөздердің орын-жайын сақтай отырып жай сөйлем құрастыру;
2-тоқсан			
Уақыт – ұлы күш	Абай Құнанбаев "Сағаттың шықылдағы емес ермек"	Ты ңд ал ым	7.1.1.1 ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш аппараттарды естіп, естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабарламаларды түсініп, қайталап, бекіту және тақырып анықтау; 7.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны суреттеу, негізгі ойды анықтау.

			7.1.5.1 сұрақ-жауап арқылы тілдерін дамыту;
		Ай ты лы м	7.2.1.1 сөйлегенде синоним, омоним қосылған сөз ж сөзтіркестерін қолдану;
			7.2.4.1 оқиға барысын сақтай отырып, әнгімелерді та пайдаланып айтып беру;
			7.2.5.1 негізгі сөздерді қолдана отырып сюжетті суре
		Оқ ыл ым	7.3.2.1 мәтіннің мазмұнын бағалауға бағытталған сұр құрастыру; 7.3.3.1 кіріспе оқу әдісін меңгеру; 7.3.5.1 жоспарға сүйене отырып берілген тақырып бо мәтіметтерді ала білу;
		Жа зы лы м	7.4.1.1 мұғалімнің көмегімен мәтіндер (хат, есеп беру ойларын білдіру; 7.4.2.1 мұғалімнің көмегімен немесе өздігінен бейне мәтіннің мазмұнын жоспар негізінде жеткізу;
		Тіл дік бағ да р	7.5.1.1 мұғалімнің көмегімен заттың көлемі, пішіні ме сәйкестендіру, заттың сынын білдіретін сөздерді қол 7.5.1.2 затты және заттың қимылын білдіретін сөзде 7.5.2.1 жазба жұмыстарында сөйлемдегі сөздердің о сақтай отырып жай сөйлем құрастыру;
		Ты ңд ал ым	7.1.2.1 тұрмыстық тақырыптарға байланысты жаңа с лексикалық мағынасын түсіну; 7.1.3.1 тұрмыстық-әлеуметтік тақырыптарға байланы сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну; 7.1.5.1 сұрақ-жауап арқылы тілдерін дамыту;
Қазақстанның ежелгі қалалары және Ұлы Жібек жолы	Б. Ұзақов "Жантаза"		

		Ай ты лы м	7.2.1.1 сөйлегенде синоним, омоним қосылған сөздерді сөзтіркестерін қолдану;
			7.2.4.1 оқиға барысын сақтай отырып, әңгімелерді тапсырып пайдаланып айтып беру;
		Оқ ыл ым	7.2.5.1 негізгі сөздерді қолдана отырып сюжетті суреттеу;
			7.3.1.1 мәтін мазмұнын негізгі сөздер, сөзтіркестер, сөздік арқылы түсіну;
		Жа зы лы м	7.3.5.1 жоспарға сүйене отырып берілген тақырып бойынша мәтіндерді ала білу;
			7.4.3.1 мұғалімнің көмегімен бірыңғай мүшелері бар сөйлем соңында тыныс белгілерін қолдану;
		Тіл дік	7.4.4.1 мұғалімнің көмегімен сөздерді бөліп жазу;
			7.5.1.2 затты және заттың қимылын білдіретін сөздерді қолдану;
Спорт және денсаулық күтімі (сыныптан тыс оқу)	Т. Нұрмаған-бетов "Он төрт жасар жігіт"	Бағ да р	7.5.1.3 реттік сан есімдер мен жинақтық сан есімдер және ауызша жұмыстарда орынды қолдану;
			7.5.1.7 талғаулықты немесе кезектестік мәнді және салдарлық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану;
		Ты ңд ал ым	7.5.2.1 жазба жұмыстарында сөйлемдегі сөздердің орынды сақтай отырып жай сөйлем құрастыру;
			7.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны суреттеу, негізгі ойды анықтау.
		Ай ты лы м	7.1.5.1 сұрақ-жауап арқылы тілдерін дамыту;
			7.2.1.1 сөйлегенде синоним, амоним қосылған сөз жүйесін сөзтіркестерін қолдану;
			7.2.5.1 негізгі сөздерді қолдана отырып сюжетті суреттеу;

			7.2.6.1 негізгі сөздерге сүйене отырып құрылған жоспар, ақпарат, кейіпкер, оқиға жайында бағалау пікірін білдіру;
		Оқылым	7.3.1.1 мәтін мазмұнын негізгі сөздер, сөзтіркестер, сөз арқылы түсіну;
			7.3.2.1 мәтіннің мазмұнын бағалауға бағытталған сұрақтар құрастыру;
			7.3.3.1 кіріспе оқу әдісін меңгеру;
			7.3.4.1 сұрақтар негізінде негізгі сөздер көмегімен жоспар құрастыру;
			7.3.5.1 жоспарға сүйене отырып берілген тақырып бойынша мәліметтерді ала білу;
		Жазылым	7.4.1.1 мұғалімнің көмегімен мәтіндер (хат, есеп беру) ойланып, ойларын білдіру;
			7.4.3.1 мұғалімнің көмегімен бірыңғай мүшелері бар сөйлем соңында тыныс белгілерін қолдану;
			7.4.4.1 мұғалімнің көмегімен сөздерді бөліп жазу;
		Тілдік бағдар	7.5.1.7 талғаулықты немесе кезектестік және себеп-салдар қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білдіру және жазбаша жұмыстарда орынды қолдану;
Ұқсатым. Сән. Талғам. (сыныптан тыс оқу)	Ақан сері "Жігіт сипаты", "Қыз сипаты"	Тыңдалым	7.5.2.1 жазба жұмыстарында сөйлемдегі сөздердің орынды сақтай отырып жай сөйлем құрастыру;
		Тыңдалым	7.1.1.1 ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш аппарат естіп, естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабарламаларды түсініп, қайталап, бекіту және тақырып анықтау;
			7.1.5.1 сұрақ-жауап арқылы тілдерін дамыту;
		Айтылым	7.2.1.1 сөйлегенде синоним, омоним қосылған сөз жүйесін сөзтіркестерін қолдану;

		лы м	7.2.5.1 негізгі сөздерді қолдана отырып сюжетті суреттеу; 7.2.6.1 негізгі сөздерге сүйене отырып құрылған жоспарға сәйкес ақпарат, кейіпкер, оқиға жайында бағалау пікірін білдіру;
		Оқ ыл ым	7.3.1.1 мәтін мазмұнын негізгі сөздер, сөзтіркестер, сөздер арқылы түсіну; 7.3.3.1 кіріспе оқу әдісін меңгеру; 7.3.4.1 сұрақтар негізінде негізгі сөздер көмегімен жоспар құру; 7.3.5.1 жоспарға сүйене отырып берілген тақырып бойынша мәліметтерді ала білу;
		Жа зы лы м	7.4.1.1 мұғалімнің көмегімен мәтіндер (хат, есеп беру, сөйлем) ойларын білдіру; 7.4.2.1 мұғалімнің көмегімен немесе өздігінен бейне мәтіннің мазмұнын жоспар негізінде жеткізу; 7.4.3.1 мұғалімнің көмегімен бірыңғай мүшелері бар сөйлем соңында тыныс белгілерін қолдану; 7.4.4.1 мұғалімнің көмегімен сөздерді бөліп жазу;
		Тіл дік бағ да р	7.5.1.1 мұғалімнің көмегімен заттың көлемі, пішіні мен сәйкестендіру, заттың сынын білдіретін сөздерді қолдану; 7.5.1.7 талғаулықты немесе кезектестік және себеп-салдар қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білдіру және жазба жұмыстарда орынды қолдану; 7.5.2.1 жазба жұмыстарында сөйлемдегі сөздердің орынды сақтай отырып жай сөйлем құрастыру;
3-тоқсан			

Музыка. Қазақтың киелі домбырасы.	І. Жансүгіров "Күйші" поэмасы (үзінді)	Тыңдалым	7.1.2.1 тұрмыстық тақырыптарға байланысты жаңа сөз лексикалық мағынасын түсіну; 7.1.5.1 сұрақ-жауап арқылы тілдерін дамыту;
		Айтылым	7.2.1.1 сөйлегенде синоним, амоним қосылған сөз жинақтамаларын сөзтіркестерін қолдану; 7.2.4.1 оқиға барысын сақтай отырып, әңгімелерді тапсырып пайдаланып айтып беру; 7.2.5.1 негізгі сөздерді қолдана отырып сюжетті суреттеу;
		Оқылым	7.3.4.1 сұрақтар негізінде жоспар құру; 7.3.5.1 жоспарға сүйене отырып берілген тақырып бойынша мәтіндерді ала білу;
		Жазылым	7.4.1.1 мұғалімнің көмегімен мәтіндер (хат, есеп беру) жазу ойларын білдіру; 7.4.4.1 мұғалімнің көмегімен сөздерді бөліп жазу;
		Тілбағдар	7.5.1.2 затты және заттың қимылын білдіретін сөздерді білдіру; 7.5.1.3 реттік сан есімдер мен жинақтық сан есімдер және ауызша жұмыстарда орынды қолдану; 7.5.1.7 талғаулықты немесе кезектестік мәнді білдіретін салдарлық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану;
Төрт түлік мал мен егіншілік – ел берекесі	Ғ. Мұстафин "Шығанақ" романы (үзінді)	Тыңдалым	7.1.3.1 тұрмыстық-әлеуметтік тақырыптарға байланысты сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну; 7.1.5.1 сұрақ-жауап арқылы тілдерін дамыту;
		Айтылым	7.2.1.1 сөйлегенде синоним, амоним қосылған сөз жинақтамаларын сөзтіркестерін қолдану;

			7.2.5.1 негізгі сөздерді қолдана отырып сюжетті суреттеу;
			7.2.6.1 негізгі сөздерге сүйене отырып құрылған жоспар, ақпарат, кейіпкер, оқиға жайында бағалау пікірін білдіру;
		Оқылым	7.3.1.1 мәтін мазмұнын негізгі сөздер, сөзтіркестер, сөз арқылы түсіну; 7.3.2.1 мәтіннің мазмұнын бағалауға бағытталған сұрақтар құрастыру;
		Жазылым	7.4.1.1 мұғалімнің көмегімен мәтіндер (хат, есеп беру) жазу ойларын білдіру; 7.4.4.1 мұғалімнің көмегімен сөздерді бөліп жазу;
Наурыз мейрамы. Ақ мол болсын! Ұлыс оң болсын!	М. Мақатев "Наурыз"	Тілдік бағдар	7.5.1.1 мұғалімнің көмегімен заттың көлемі, пішіні мен сәйкестендіру, заттың сынын білдіретін сөздерді қолдану; 7.5.1.7 талғаулықты немесе кезектестік мәнді білдіретін жалғаулықтардың салдарлық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың ауызша және жазбаша жұмыстарда орынды қолдану;
		Тыңдалым	7.1.2.1 тұрмыстық тақырыптарға байланысты жаңа сөз лексикалық мағынасын түсіну; 7.1.3.1 тұрмыстық-әлеуметтік тақырыптарға байланысты сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну; 7.1.5.1 сұрақ-жауап арқылы тілдерін дамыту;
		Айтылым	7.2.1.1 сөйлегенде синоним, омоним қосылған сөз жүйесін сөзтіркестерін қолдану; 7.2.2.1 тірек сұрақтар негізі арқылы ойларын білдіру;
		Оқылым	7.3.5.1 жоспарға сүйене отырып берілген тақырып бойынша мәтіндерді ала білу;
		Жазылым	7.4.3.1 мұғалімнің көмегімен бірыңғай мүшелері бар сөйлем соңында тыныс белгілерін қолдану;

		лы м	7.4.4.1 мұғалімнің көмегімен сөздерді бөліп жазу;
		Тіл дік бағ да р	7.5.1.1 мұғалімнің көмегімен заттың көлемі, пішіні мен сәйкестендіру, заттың сынын білдіретін сөздерді қолдану; 7.5.1.7 талғаулықты немесе кезектестік мәнді және салдарлық қатынасты білдіретін жалғаулық тардың ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану; 7.5.2.1 жазба жұмыстарында сөйлемдегі сөздердің орын сақтай отырып жай сөйлем құрастыру;
4-тоқсан			
Батыр туса – ел ырысы	А. Нұршайықов "Аңыз бен ақиқат" (үзінді)	Ты ңд ал ым	7.1.1.1 ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш аппарат естіп, естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабарламаларды түсініп, қайталап, бекіту және тақырып алу; 7.1.5.1 сұрақ-жауап арқылы тілдерін дамыту;
		Ай ты лы м	7.2.1.1 сөйлегенде синоним, омоним қосылған сөз және сөзтіркестерін қолдану; 7.2.6.1 негізгі сөздерге сүйене отырып құрылған жоспар, ақпарат, кейіпкер, оқиға жайында бағалау пікірін білдіру;
		Оқ ыл ым	7.3.1.1 мәтін мазмұнын негізгі сөздер, сөзтіркестер, сөздік арқылы түсіну; 7.3.3.1 кіріспе оқу әдісін меңгеру. 7.3.4.1 сұрақтар негізінде негізгі сөздер көмегімен жоспар құру;
		Жа зы лы м	7.4.1.1 мұғалімнің көмегімен мәтіндер (хат,есеп беру) жазу ойларын білдіру; 7.4.4.1 мұғалімнің көмегімен сөздерді бөліп жазу;
		Тіл дік	7.5.1.1 мұғалімнің көмегімен заттың көлемі, пішіні мен сәйкестендіру, заттың сынын білдіретін сөздерді қолдану;

		бағ да р	7.5.1.6 сын-қимыл (бейне) және мөлшер үстеулерді а жазбаша жұмыстарда орынды қолдану;
Ғылым мен техниканың соңғы жаңалықтары (сыныптан тыс оқу)	Майкл Х. Харт "100 ұлы адам" атты кітабынан -"Альберт Эйнштейн".	Ты ңд ал ым	7.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны суреттеу, негізгі ойды анықтау. 7.1.5.1 сұрақ-жауап арқылы тілдерін дамыту;
		Ай ты лы м	7.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны суреттеу, негізгі ойды анықтау. 7.1.5.1 сұрақ-жауап арқылы тілдерін дамыту;
		Оқ ыл ым	7.2.1.1 сөйлегенде синоним, омоним қосылған сөз ж сөзтіркестерін қолдану; 7.2.6.1 негізгі сөздерге сүйене отырып құрылған жос ақпарат, кейіпкер, оқиға жайында бағалау пікірін біл
		Жа зы лы м	7.3.1.1 мәтін мазмұнын негізгі сөздер, сөзтіркестер, о арқылы түсіну; 7.3.5.1 жоспарға сүйене отырып берілген тақырып бо мәтіметтерді ала білу;
		Тіл дік бағ да р	7.4.1.1 мұғалімнің көмегімен мәтіндер (хат, есеп беру ойларын білдіру;
Жастықтың оты қайдасың?	М. Жұмабаев "Мен жастарға сенемін" өлеңі	Ты ңд ал ым	7.5.1.1 мұғалімнің көмегімен заттың көлемі, пішіні м сәйкестендіру, заттың сынын білдіретін сөздерді қол 7.5.1.7 талғаулықты немесе кезектестік мәнді және с салдарлық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану; 7.5.2.1 жазба жұмыстарында сөйлемдегі сөздердің о сақтай отырып жай сөйлем құрастыру;

		Ай ты лы м	7.1.1.1 ұжымдық немесе жекедыбыс күшейткіш апп естіп, естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабарламаларды түсініп, қайталап, бекіту және тақы
		Оқ ыл ым	7.2.1.1 сөйлегенде синоним, амоним қосылған сөз ж сөзтіркестерін қолдану;
			7.2.2.1 тірек сұрақтар негізі арқылы ойларын білдіру;
			7.2.5.1 негізгі сөздерді қолдана отырып сюжетті суре
			7.2.6.1 негізгі сөздерге сүйене отырып құрылған жос ақпарат, кейіпкер, оқиға жайында бағалау пікірін біл
		Жа зы лы м	7.3.4.1 сұрақтар негізінде негізгі сөздер көмегімен жо
			7.3.5.1 жоспарға сүйене отырып берілген тақырып бо мәтіметтерді ала білу;
		Тіл дік бағ да р	7.4.3.1 мұғалімнің көмегімен бірыңғай мүшелері бар сөйлем соңында тыныс белгілерін қолдану;
			7.4.4.1 мұғалімнің көмегімен сөздерді бөліп жазу;
			7.5.1.1 мұғалімнің көмегімен заттың көлемі, пішіні ме сәйкестендіру, заттың сынын білдіретін сөздерді қол
7.5.1.2 затты және заттың қимылын білдіретін сөзде			
7.5.1.3 реттік сан есімдер мен жинақтық сан есімдер және ауызша жұмыстарда орынды қолдану			

4) 8-сынып:

4-кесте

Тақырыптар	Көркем шығармалар (таңдау бойынша)	Ком мун ика	Оқыту мақсаттары
------------	---------------------------------------	-------------------	------------------

		тив тік дағ ды лар	
1-тоқсан			
Білім. Ғылым. Инновация.	О. Сүлейменов "Қыш кітап"	Тыңдалым	8.1.1.1 ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш аппарат естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабарлама қайталап, бекіту және басты сөздерді анықтау;
		Айтылым	8.2.2.1 жоспарға сүйене отырып ойларын білдіру;
			8.2.6.1 құрылған жоспар бойынша ақпарат, кейіпкер, оқиға бағалау пікірін білдіру;
		Оқылым	8.3.1.1 негізгі ақпаратты тақырыпты анықтау арқылы түсінік
			8.3.2.1 мәтіннің мазмұнын бағалауға бағытталған сұрақтар құрастыру және соларға жауап беру
			8.3.3.1 ой-пікір оқу; әдісін меңгеру;
		Жазылым	8.4.1.1 мұғалімнің көмегімен ауызекі сөйлеу стилі элементтерді қолдану арқылы мәтін жазу;
			8.4.2.1 мұғалімнің көмегімен бейне ақпараттың,мәтіннің мазмұнын жеткізу.
			8.4.3.1 мұғалімнің көмегімен қаратпа сөйлемдерде тыныс белгілерді қолдану;
			8.4.4.1 мұғалімнің көмегімен септік жалғауларды жаза білу
		Тілдік бағдар	8.5.1.1 материал бойынша заттың сынын білдіретін сөздерді білу,зат пен сынын сәйкестендіре білу;
			8.5.1.7 септеулік шылаулардың қызметін білу, ауызша жұмыстарда орынды қолдану;

			8.5.2.1 жазба жұмыстарында ыңғайлас, қарсылықты, түр салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру;
Сауда жасай білесің бе?	Абай Құнанбаев "Базарға қарап тұрсам әркім барар".	Тыңда	8.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны түсіндіріп, сұрақтар негізінде негізгі ойды анықтау;
		Айт	8.2.1.1 сөйлегенде эмоционалды боялған лексикалық сөздерді сөзтіркестерін қолдана білу;
		Ылым	8.2.2.1 жоспарға сүйене отырып ойларын білдіру;
		Оқылым	8.3.1.1 негізгі ақпаратты тақырыпты анықтау арқылы түсіндіріп, 8.3.5.1 жоспарға сүйене отырып, түрлі сұрақтар арқылы тақырып бойынша керекті мәліметтерді алу;
		Жазылым	8.4.4.1 мұғалімнің көмегімен септік жалғауларды жаза білу;
		Тілдік бағдар	8.5.1.1 материал бойынша заттың сынын білдіретін сөздерді білу; зат пен сынын сәйкестендіре білу;
			8.5.1.2 пікір білдіру міндетімен материалдың көлемі, пішініне қарай сын есім сөздерін қолдану;
			8.5.2.1 жазба жұмыстарында ыңғайлас, қарсылықты, түр салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру;
Жаһандық энергетикалық дағдарыс	Ш.Айтматов "Кассандра таңбасы".	Тыңда	8.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны түсіндіріп, суреттеу, сұрақтар негізінде негізгі ойды анықтау;
		Айт	8.2.1.1 сөйлегенде эмоционалды боялған лексикалық сөздерді сөзтіркестерін қолдана білу;
		Ылым	8.2.2.1 жоспарға сүйене отырып ойларын білдіру;
		Оқылым	8.3.1.1 негізгі ақпаратты тақырыпты анықтау арқылы түсіндіріп,

			8.3.2.1 мәтіннің мазмұнын бағалауға бағытталған сұрақтар құрастыру және соларға жауап беру;
			8.3.3.1 ой-пікір оқу әдісін меңгеру;
		Жазылым	8.4.1.1 мұғалімнің көмегімен ауызекі сөйлеу стилі элементтерін қолдану арқылы мәтін жазу;
			8.4.2.1 мұғалімнің көмегімен бейне ақпараттың, мәтіннің мазмұнын жеткізу;
		8.4.3.1 мұғалімнің көмегімен қаратпа сөйлемдерде тыныс белгілерін қолдану;	
		8.4.4.1 мұғалімнің көмегімен септік жалғауларды жаза білу;	
	Тілдік бағдар	8.5.1.1 материал бойынша заттың сынын білдіретін сөздерді білу, зат пен сынын сәйкестендіре білу;	
		8.5.2.1 жазба жұмыстарында ыңғайлас, қарсылықты, тұрақсыз салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру;	
2-тоқсан			
Достық пен татулық - таптырмас бақыт	Т. Айбергенов "Бір тойым бар".	Тыңдаулы	8.1.2.1 тұрмыстық және рухани-адамгершілік тақырыптағы байланысты сөздердің лексикалық мағынасын түсіну;
			8.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны түсініксіз сұрақтар негізінде негізгі ойды анықтау;
		Айтылым	8.2.4.1 әңгімелерді таныс сөздерді пайдаланып айтып беру;
		8.2.5.1 жоспарға сүйеніп, негізгі сөздерді қолдана отырып суреттеу;	
	Оқылым	8.3.1.1 негізгі ақпаратты тақырыпты анықтау арқылы түсінік беру;	
		8.3.3.1 ой-пікір оқу әдісін меңгеру;	

			8.3.4.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым жоспар құру;
		Жазылым	8.4.4.1 мұғалімнің көмегімен септік жалғауларды жаза б
		Тілдік бағдар	8.5.1.1 материал бойынша заттың сынын білдіретін сөзді білу, зат пен сынын сәйкестендіре білу; 8.5.1.4 мұғалімнің көмегімен одағай түрлерін мәтіннен а ауызша жұмыстарда орынды қолдану; 8.5.2.1 жазба жұмыстарында ыңғайлас, қарсылықты, тү салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру;
Кәсіп – бақыттың шырағы, Еңбек – ырыстың бұлағы (сыныптан тыс оқу)	Д. Исабеков "Ескерткіш".	Тыңдалым	8.1.1.1 ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш аппараты естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабарлама қайталап, бекіту және басты сөздерді анықтау;
		Айтылым	8.2.3.1 сөздердің лексикалық нормаларын сақтап, түсінді 8.2.4.1 әңгімелерді таныс сөздерді пайдаланып айтып б
		Оқылым	8.3.1.1 негізгі ақпаратты тақырыпты анықтау арқылы тү 8.3.3.1 ой-пікір оқу әдісін меңгеру; 8.3.4.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым жоспар құру;
		Жазылым	8.4.1.1 мұғалімнің көмегімен ауызекі сөйлеу стилі элементтерін қолдану арқылы мәтін жазу; 8.4.2.1 мұғалімнің көмегімен бейнеақпарат пен мәтіннің мазмұнын жеткізу; 8.4.3.1 мұғалімнің көмегімен қаратпа сөйлемдерде тыныс белгілерін қолдану; 8.4.4.1 мұғалімнің көмегімен септік жалғауларды жаза б

		Тіл дік бағ дар	8.5.1.4 мұғалімнің көмегімен одағай түрлерін мәтіннен а ауызша жұмыстарда орынды қолдану; 8.5.2.1 жазба жұмыстарында ыңғайлас, қарсылықты, тү салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру;
Қазақстанның су ресурстары	Ә. Нұрпейісов "Қан мен тер" романы (үзінді).	Ты ңда лы м	8.1.1.1 ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш аппара естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабарлама қайталап, бекіту және басты сөздерді анықтау; 8.1.2.1 тұрмыстық және рухани-адамгершилик тақырып байланысты сөздердің лексикалық мағынасын түсіну;
		Айт ыл ым	8.2.1.1 сөйлегенде эмоционалды-боялған лексикалық с сөзтіркестерін қолдана білу; 8.2.6.1 құрылған жоспар бойынша ақпарат, кейіпкер, оқи бағалау пікірін білдіру;
		Оқ ыл ым	8.3.1.1 негізгі ақпаратты тақырыпты анықтау арқылы тү 8.3.2.1 мәтіннің мазмұнын бағалауға бағытталған сұрақт құрастыру және соларға жауап беру;
		Жа зыл ым	8.4.3.1 мұғалімнің көмегімен қаратпа сөйлемдерде тыны қолдану. 8.4.4.1 мұғалімнің көмегімен септік жалғауларды жаза б
		Тіл дік бағ дар	8.5.1.1 материал бойынша заттың сынын білдіретін сөзд білу,зат пен сынын сәйкестендіре білу; 8.5.1.6 мақсат және себеп-салдар үстеулерді ауызша жә жұмыстарда орынды қолдану; 8.5.1.7 септеулік шылаулардың қызметін білу, ауызша ж жұмыстарда орынды қолдану;
3-тоқсан			
Тарихи тұлғалар тағылымы	Т. Әлімқұлов "Қараой" әңгіме	Ты ңда	8.1.3.1 әлеуметтік-мәдени тақырыптарға байланысты қа мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну;

		лы м	8.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны түсіндіріп, сұрақтар негізінде негізгі ойды анықтау;
			8.2.4.1 әңгімелерді таныс сөздерді пайдаланып айтып беру;
		Айт ыл ым	8.2.5.1 жоспарға сүйеніп, негізгі сөздерді қолдана отырып суреттеу; 8.2.6.1 құрылған жоспар бойынша ақпарат, кейіпкер, оқиғаны бағалау пікірін білдіру;
		Оқ ыл ым	8.3.1.1 негізгі ақпаратты тақырыпты анықтау арқылы түсіндіру; 8.3.2.1 мәтіннің мазмұнын бағалауға бағытталған сұрақтарға жауап құрастыру және соларға жауап беру;
		Жа зыл ым	8.4.1.1 мұғалімнің көмегімен ауызекі сөйлеу стилі элементтерін қолдану арқылы мәтін жазу;
Қызым – жағадағы құндызым, Ұлым аспандағы жұлдызым	"Қозы Көрпеш – Баян сұлу" жыры (үзінді).	Тіл дік бағ дар	8.5.1.1 материал бойынша заттың сынын білдіретін сөздерді білу, зат пен сынын сәйкестендіре білу; 8.5.1.2 пікір білдіру міндетімен материалдың көлемі, пішініне қарай сын есім сөздерін қолдану; 8.5.1.3 топтау сан есімдерін жазбаша және ауызша жұмыс орындарында қолдану;
		Ты ңда лы м	8.1.1.1 ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш аппаратын естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабарлама құрастырып қайталап, бекіту және басты сөздерді анықтау;
			8.1.2.1 тұрмыстық және рухани-адамгершілік тақырыптарға байланысты сөздердің лексикалық мағынасын түсіну; 8.1.3.1 әлеуметтік-мәдени тақырыптарға байланысты қарастырылған сөз тіркестерінің мағынасын түсіну;

			8.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны түсіндіріп, сұрақтар негізінде негізгі ойды анықтау;
		Айтылым	8.2.5.1 жоспарға сүйеніп, негізгі сөздерді қолдана отырып суреттеу.
			8.2.6.1 құрылған жоспар бойынша ақпарат, кейіпкер, оқиғаны бағалау пікірін білдіру;
		Оқылым	8.3.3.1 ой-пікір оқу әдісін меңгеру;
			8.3.4.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым жоспар құру;
		Жазылым	8.4.1.1 мұғалімнің көмегімен ауызекі сөйлеу стилі элементтерін қолдану арқылы мәтін жазу;
		Тілдік бағдар	8.5.1.5 етістіктің шақтары (бұрынғы және ауыспалы өткен, мақсатты және болжалды келер шақ) мен қалау райдың ауызша және жазбаша жұмыстарда қолдану;
			8.5.2.1 жазба жұмыстарында ыңғайлас, қарсылықты, түр салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру;
Биоалуантүрлілік. Жойылып бара жатқан жануарлар мен өсімдіктер	М. Әуезов "Көксерек" (үзінді)	Тыңдалым	8.1.1.1 ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш аппаратын естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабарламаны қайталап, бекіту және басты сөздерді анықтау;
		Айтылым	8.2.1.1 сөйлегенде эмоционалды боялған лексикалық сөздерді сөзтіркестерін қолдана білу;
			8.2.2.1 жоспарға сүйене отырып ойларын білдіру;
		Оқылым	8.3.3.1 ой-пікір оқу әдісін меңгеру;
			8.3.4.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым жоспар құру;
		8.3.5.1 жоспарға сүйене отырып, түрлі сұрақтар арқылы тақырып бойынша керекті мәліметтерді алу;	
		Жазылым	8.4.1.1 мұғалімнің көмегімен ауызекі сөйлеу стилі элементтерін қолдану арқылы мәтін жазу;

		ым	8.4.2.1 мұғалімнің көмегімен бейнеақпарат пен мәтіннің мазмұнын жеткізу;
		Тіл дік бағ дар	8.5.1.7 септеулік шылаулардың қызметін білу, ауызша жұмыстарда орынды қолдану; 8.5.2.1 жазба жұмыстарында ыңғайлас, қарсылықты, түсіндірме салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру;
Наурыз және әлем халықтарының оны қарсы алу ерекшеліктері (сыныптан тыс оқу)	Б. Ж. Бопайұлы "Қазақы наурызнама" (үзінді).	Ты ңда лы м	8.1.2.1 тұрмыстық және рухани-адамгершилик тақырып байланысты сөздердің лексикалық мағынасын түсіну;
		Айт ыл ым	8.2.1.1 сөйлегенде эмоционалды боялған лексикалық сөзтіркестерін қолдана білу; 8.2.6.1 құрылған жоспар бойынша ақпарат, кейіпкер, оқиғаны бағалау пікірін білдіру;
		Оқ ыл ым	8.3.3.1 ой-пікір оқу әдісін меңгеру; 8.3.4.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым жоспар құру; 8.3.5.1 жоспарға сүйене отырып, түрлі сұрақтар арқылы тақырып бойынша керекті мәліметтерді алу;
		Жа зыл ым	8.4.1.1 мұғалімнің көмегімен ауызекі сөйлеу стилі элементтерін қолдану арқылы мәтін жазу; 8.4.2.1 мұғалімнің көмегімен бейнеақпарат пен мәтіннің мазмұнын жеткізу;
		Тіл дік бағ дар	8.5.1.1 материал бойынша заттың сынын білдіретін сөздерді білу, зат пен сынын сәйкестендіре білу; 8.5.1.4 мұғалімнің көмегімен одағай түрлерін мәтіннен алу, ауызша жұмыстарда орынды қолдану;
4-тоқсан			

"Мәңгілік елдің нұрлы жолы!"	Н.Ә. Назарбаев "Қазақстан жолы" (үзінді).	Тыңдалым	8.1.1.1 ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш аппарат естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабарлама қайталап, бекіту және басты сөздерді анықтау;
		Айтылым	8.2.1.1 сөйлегенде эмоционалды боялған лексикалық сөз тіркестерін қолдана білу;
		Оқылым	8.3.1.1 негізгі ақпаратты тақырыпты анықтау арқылы түсініктемесін беру;
			8.3.2.1 мәтіннің мазмұнын бағалауға бағытталған сұрақтарға жауап құрастыру және соларға жауап беру;
		Жазылым	8.4.1.1 мұғалімнің көмегімен ауызекі сөйлеу стилі элементтерін қолдану арқылы мәтін жазу; 8.4.2.1 мұғалімнің көмегімен бейне ақпарат пен мәтіннің мазмұнын жеткізу; 8.4.3.1 мұғалімнің көмегімен қаратпа сөйлемдерде тыныс белгілерін қолдану; 8.4.4.1 мұғалімнің көмегімен септік жалғауларды жаза білу;
Қазақстанның айтыс өнері мен сөз мәдениеті	Сүйінбай Аронұлы "Сүйінбай мен Қатағанның айтысы".	Тілдік бағдар	8.5.1.1 материал бойынша заттың сынын білдіретін сөздерді білу, зат пен сынын сәйкестендіре білу; 8.5.1.2 пікір білдіру міндетімен материалдың көлемі, пішініне қарай сын есім сөздерін қолдану; 8.5.1.7 септеулік шылаулардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану;
		Тыңдалым	8.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны түсініктемесін сұрақтар негізінде негізгі ойды анықтау;
		Айтылым	8.2.1.1 сөйлегенде эмоционалды боялған лексикалық сөз тіркестерін қолдана білу;

		Оқылым	8.3.1.1 негізгі ақпаратты тақырыпты анықтау арқылы түсіндіру; 8.3.5.1 жоспарға сүйене отырып, түрлі сұрақтар арқылы тақырып бойынша керекті мәліметтерді алу;
		Жазылым	8.4.3.1 мұғалімнің көмегімен қаратпа сөйлемдерде тыныс белгілерін қолдану; 8.4.4.1 мұғалімнің көмегімен септік жалғауларды жаза білу;
		Тілдік бағдар	8.5.1.4 мұғалімнің көмегімен одағай түрлерін мәтіннен анықтау, ауызша жұмыстарда орынды қолдану; 8.5.2.1 жазба жұмыстарында ыңғайлас, қарсылықты, тұрғыш, салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру;
		Түсіндіру	8.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны түсініп, суреттеу, сұрақтар негізінде негізгі ойды анықтау;
Қазақстан - Байқоңыр-Ғарыш (сыныптан тыс оқу)	Нұртөре Жүсіп "Қыран қазақ" (деректі әңгіме).	Айтылым	8.2.1.1 сөйлегенде эмоционалды боялған лексикалық сөздерді сөзтіркестерін қолдана білу; 8.2.3.1 сөздердің лексикалық нормаларын сақтап, түсіндіру;
		Оқылым	8.3.1.1 негізгі ақпаратты тақырыпты анықтау арқылы түсіндіру; 8.3.5.1 жоспарға сүйене отырып, түрлі сұрақтар арқылы тақырып бойынша керекті мәліметтерді алу;
		Жазылым	8.4.1.1 мұғалімнің көмегімен ауызекі сөйлеу стилі элементтерін қолдану арқылы мәтін жазу; 8.4.4.1 мұғалімнің көмегімен септік жалғауларды жаза білу;
		Тілдік бағдар	8.5.1.1 материал бойынша заттың сынын білдіретін сөздерді білу, зат пен сынын сәйкестендіре білу; 8.5.1.2 пікір білдіру міндетімен материалдың көлемі, пішіні, мағынасына қарай сын есім сөздерін қолдану;

			8.5.2.1 жазба жұмыстарында ыңғайлас, қарсылықты, түр салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру
--	--	--	---

5) 9-сынып:

5-кесте

Тақырыптар	Көркем шығармалар	Коммуникативтік дағдылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Қазақ жазуының даму жолы	М. Жұмабаев "Түркістан"	Тыңдалым	9.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны тсуреттеу, негізгі сөз және сөзтіркестері арқылы негізгі
		Айтылым	9.2.1.1 сөйлегенде эмоционалды боялған лексикалық бар сөз және сөзтіркестерін қолдана білу; 9.2.2.1 мазмұны мағыналас мәтін бойнша ойларын ж
		Оқылым	9.3.1.1 тақырыпты және мәтіннің бағытын анықтау ар
		Жазылм	9.4.1.1 мұғалімнің көмегімен ауызекі сөйлеу және көр элементтерін қолдану арқылы мәтін жазу;
		Тілдік бағдар. Жазба	9.5.1.5 демеулік шылаулардың қызметін білу, ауызша жұмыстарда орынды қолдану; 9.5.2.1 жұмыстарында себеп-салдар, талғаулы, кезект құрмалас сөйлемдерді құрастыру;
Жолың болсын, жолаушы (сыныптан тыс оқу)	М. Мақатаев "Ертең біз жол жүреміз".	Тыңдалым	9.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны тсуреттеу, негізгі сөз және сөзтіркестері арқылы негізгі
		Айтылым	9.2.4.1 иллюстрация негізінде әңгімелерді таныс сөзд пайдаланып айтып беру; 9.2.5.1 сюжетті әңгімелеу элементтері бар сөздермен

			9.2.6.1 құрылған диалог негізінде ақпарат, кейіпкер, о бағалау пікірін білдіру;
		Оқыл ым	9.3.1.1 тақырыпты және мәтіннің бағытын анықтау ар 9.3.5.1 түрлі саладан алынған сұрақтар бойынша беріл тақырыптан қажетті мәлімет алу;
		Жазыл ым	9.4.1.1 мұғалімнің көмегімен ауызекі сөйлеу және көр элементтерін қолдану арқылы мәтін жазу; 9.4.4.1 мұғалімнің көмегімен етістіктің жалғауларын ж
		Тілдік бағдар	9.5.1.5 демеулік шылаулардың қызметін білу, ауызша жұмыстарда орынды қолдану; 9.5.2.1 жазба жұмыстарында себеп-салдар, талғаулы, салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру;
Көшпенділер мәдениеті. Қазақтың халық күнтізбесі	І. Есенберлин "Көшпенділер" (үзінді).	Тыңда лым	9.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны суреттеу, негізгі сөз және сөзтіркестері арқылы негізгі
		Айтыл ым	9.2.1.1 сөйлегенде эмоционалды боялған лексикалық бар сөз және сөзтіркестерін қолдана білу; 9.2.2.1 мазмұны мағыналас мәтін бойынша ойларын
		Оқыл ым	9.3.1.1 тақырыпты және мәтіннің бағытын анықтау ар 9.3.2.1 мәтін бойынша мәселелі сұрақтар құрастыру;
		Жазыл ым	9.4.1.1 мұғалімнің көмегімен ауызекі сөйлеу және көр элементтерін қолдану арқылы мәтін жазу;
		Тілдік бағдар	9.5.1.1 зат есім, сын есімдердің түрлерін колдана білу; 9.5.1.4 күшейткіш үстеулерді ауызша және жазба жұм орынды қолдану; 9.5.2.1 жазба жұмыстарында себеп-салдар, талғаулы, салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру;

Заң қоғамның тірегі	Айбатыр Сейтақ "Азат елдің ар-намысы – Ата Заң".	Тыңдалым	9.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны суреттеу, негізгі сөз және сөзтіркестері арқылы негізгі
		Айтылым	9.2.1.1 сөйлегенде эмоционалды боялған лексикалық бар сөз және сөзтіркестерін қолдана білу;
			9.2.2.1 мазмұны мағыналас мәтін бойынша ойларын
			9.2.6.1 құрылған диалог бойынша ақпарат, кейіпкер, бағалау пікірін білдіру;
		Оқылым	9.3.1.1 тақырыпты және мәтіннің бағытын анықтау ар 9.3.5.1 түрлі саладан алынған сұрақтар бойынша беріл тақырыптан қажетті мәлімет алу;
Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті күні – Тәуелсіз Қазақстанның айбынды мейрамы.	Маралтай Ыбыраев "Елбасыма"	Жазылым	9.4.4.1 мұғалімнің көмегімен етістіктің жалғауларын ж
		Тілдік бағдар	9.5.1.1 зат есім, сын есімдердің түрлерін колдана білу;
			9.5.1.2 тірек-сызба арқылы зат есім, сын есім, сан есім
			9.5.1.1 мұғалімнің көмегімен болжалдық және бөлше есімдерді жазба жұмыстарда орынды қолдану;
			9.5.2.1 жазба жұмыстарында себеп-салдар, талғаулы, салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру;
		Тыңдалым	9.1.1.1 ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш аппа естіп, естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа ха түсініп, қайталап, бекіту, негізгі ақпаратты материалд
		Айтылым	9.2.4.1 иллюстрация негізінде әңгімелерді таныс сөзд пайдаланып айтып беру;
			9.2.5.1 сюжетті әңгімелеу элементтері бар сөздермен 9.2.6.1 құрылған диалог бойынша ақпарат, кейіпкер, с

			бағалау пікірін білдіру;
		Оқыл ым	9.3.2.1 мәтін бойынша мәселелі сұрақтар құрастыру;
			9.3.3.1 оқу әдістерін меңгеру (кіріспе, ой-пікір);
			9.3.5.1 түрлі саладан алынған сұрақтар бойынша берілген тақырыптан қажетті мәлімет алу;
		Жазыл ым	9.4.2.1 мұғалімнің көмегімен немесе өздігінен бейнеарна мәтіннің бөлігінің мазмұнын жеткізу;
			9.4.3.1 мұғалімнің көмегімен төл сөзі бар сөйлемдерді белгілерін қолдану;
3-тоқсан		Тілдік бағдар	9.5.1.1 зат есім, сын есімдердің түрлерін қолдана білу;
			9.5.1.2 тірек-сызба арқылы зат есім, сын есім, сан есімдерді қолдану;
			9.5.1.1 мұғалімнің көмегімен болжалдық және бөлшектік есімдерді жазба жұмыстарда орынды қолдану;
			9.5.2.1 жазба жұмыстарында себеп-салдар, талғаулы, салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру;
		Тыңда лым	9.1.1.1 ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш аппарат естіп, естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабар түсініп, қайталап, бекіту, негізгі ақпаратты материалдау;
			9.1.2.1 тұрмыстық-мәдени тақырыптарға байланысты лексикалық мағынасын түсіну;
Жердегі климаттық өзгерістер	Д. Дефо "Робинзон Крузо" романы (үзінді)		9.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны суреттеу, негізгі сөз және сөзтіркестері арқылы негізгі
		Айтыл ым	9.2.1.1 сөйлегенде эмоционалды боялған лексикалық бар сөз және сөзтіркестерін қолдана білу;

			9.2.2.1 мазмұны мағыналас мәтін бойынша ойларын
			9.2.3.1 түрлі сөз таптарының элементтерін қолданып морфологиялық нормаларды сақтап, түсіну;
			9.2.4.1 иллюстрация негізінде әңгімелерді таныс сөздер пайдаланып айтып беру;
			9.2.5.1 сюжетті әңгімелеу элементтері бар сөздермен
			9.2.6.1 құрылған диалог бойынша ақпарат, кейіпкер, о бағалау пікірін білдіру;
		Оқыл ым	9.3.1.1 тақырыпты және мәтіннің бағытын анықтау ар
			9.3.2.1 мәтін бойынша мәселелі сұрақтар құрастыру;
			9.3.3.1 оқу әдістерін меңгеру (кіріспе, ой-пікір);
			9.3.4.1 негізгі сөздер көмегімен қарапайым жоспар құ
			9.3.5.1 түрлі саладан алынған сұрақтар бойынша бері тақырыптан қажетті мәлімет алу;
		Жазыл ым	9.4.1.1 мұғалімнің көмегімен ауызекі сөйлеу және көр элементтерін қолдану арқылы мәтін жазу;
			9.4.2.1 мұғалімнің көмегімен немесе өздігінен бейне мәтіннің бөлігінің мазмұнын жеткізу;
			9.4.3.1 мұғалімнің көмегімен төл сөзі бар сөйлемдерд белгілерін қолдану;
			9.4.4.1 мұғалімнің көмегімен етістіктің жалғауларын ж
		Тілдік бағдар	9.5.1.1 зат есім, сын есімдердің түрлерін колдана білу;

			9.5.2.1 жазба жұмыстарында себеп-салдар, талғаулы, салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру;
Жастар және бұқаралық ақпарат құралдары (сыныптан тыс оқу)	Қ. Аманжолов "Жас дәурен".	Тыңдалым	9.1.1.1 ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш аппарат естіп, естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабар түсініп, қайталап, бекіту. негізгі ақпаратты материалды
			9.1.2.1 тұрмыстық-мәдени тақырыптарға байланысты лексикалық мағынасын түсіну;
			9.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны суреттеу, негізгі сөз және сөзтіркестері арқылы негізгі
		Айтылым	9.2.1.1 сөйлегенде эмоционалды боялған лексикалық бар сөз және сөзтіркестерін қолдана білу; 9.2.2.1 мазмұны мағыналас мәтін бойынша ойларын 9.2.3.1 түрлі сөз таптарының элементтерін қолданып морфологиялық нормаларды сақтап, түсіну; 9.2.4.1 иллюстрация негізінде әңгімелерді таныс сөзді пайдаланып айтып беру; 9.2.5.1 сюжетті әңгімелеу элементтері бар сөздермен 9.2.6.1 құрылған диалог бойынша ақпарат, кейіпкер, бағалау пікірін білдіру;
		Оқылым	9.3.1.1 тақырыпты және мәтіннің бағытын анықтау ар 9.3.2.1 мәтін бойынша мәселелі сұрақтар құрастыру; 9.3.3.1 оқу әдістерін меңгеру (кіріспе, ой-пікір); 9.3.4.1 негізгі сөздер көмегімен қарапайым жоспар құ

			9.3.5.1 түрлі саладан алынған сұрақтар бойынша берілген тақырыптан қажетті мәлімет алу;
		Жазылым	9.4.1.1 мұғалімнің көмегімен ауызекі сөйлеу және көрнекі элементтерін қолдану арқылы мәтін жазу;
			9.4.2.1 мұғалімнің көмегімен немесе өздігінен бейнеакті мәтіннің бөлігінің мазмұнын жеткізу;
			9.4.3.1 мұғалімнің көмегімен төл сөз бар сөйлемдерде белгілерін қолдану;
		Тілдік бағдар	9.4.4.1 мұғалімнің көмегімен етістіктің жалғауларын жазу;
			9.5.1.1 зат есім, сын есімдердің түрлерін қолдана білу;
		Тыңдалым	9.5.2.1 жазба жұмыстарында себеп-салдар, талғаулы, нәтижелік салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру;
			9.1.2.1 тұрмыстық-мәдени тақырыптарға байланысты лексикалық мағынасын түсіну;
ЭКСПО-2017 – Қазақстан белесі	Н. Ә. Назарбаев "Тәуелсіздік толғауы".	Тыңдалым	9.1.3.1 оқу-еңбек тақырыптарына байланысты күрделі тұрақты тіркестердің мағынасын түсіну;
			9.2.1.1 сөйлегенде эмоционалды боялған лексикалық бар сөз және сөзтіркестерін қолдана білу;
		Айтылым	9.2.6.1 құрылған диалог бойынша ақпарат, кейіпкер, оқиға бағалау пікірін білдіру;
		Оқылым	9.3.1.1 тақырыпты және мәтіннің бағытын анықтау арқылы
		Оқылым	9.3.4.1 негізгі сөздердің көмегімен қарапайым жоспар құру;
			9.4.1.1 мұғалімнің көмегімен ауызекі сөйлеу және көрнекі элементтерін қолдану арқылы мәтін жазу;
		Жазылым	9.4.2.1 мұғалімнің көмегімен немесе өздігінен бейнеакті мәтіннің бөлігінің мазмұнын жеткізу;

		Тілдік бағдар	9.5.1.1 зат есім, сын есімдердің түрлерін колдана білу; 9.5.1.2 тірек-сызба арқылы зат есім, сын есім, сан есім; 9.5.2.1 жазба жұмыстарында себеп-салдар, талғаулы, салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру;
4-тоқсан			
Биотехнология жаңалықтары	Сахиев Жүніс "Уақыт қайтарымы"	Тыңдалым	9.1.2.1 тұрмыстық-мәдени тақырыптарға байланысты лексикалық мағынасын түсіну;
		Айтылым	9.2.2.1 мазмұны мағыналас мәтін бойынша ойларын жеткізуді;
			9.2.3.1 түрлі сөз таптарының элементтерін қолданып морфологиялық нормаларды сақтап, түсіну;
			9.2.4.1 иллюстрация негізінде әңгімелерді таныс сөздермен пайдаланып айтып беру;
		Оқылым	9.3.1.1 тақырыпты және мәтіннің бағытын анықтау арқылы;
			9.3.2.1 мәтін бойынша мәселелі сұрақтар құрастыру;
		Жазылм	9.4.1.1 мұғалімнің көмегімен ауызекі сөйлеу және көрнекі элементтерін қолдану арқылы мәтін жазу;
			9.4.4.1 мұғалімнің көмегімен етістіктің жалғауларын жеткізуді;
		Тілдік бағдар	9.5.1.3 етістіктің шартты рай және бұйрық рай қызметін және жазба жұмыстарда орынды қолдану;
			9.5.1.4 күшейткіш үстеулерді ауызша және жазбаша жеткізуді орынды қолдану;
			9.5.2.1 жазба жұмыстарында себеп-салдар, талғаулы, салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру;
Болашақ энергия көздері.	Медеу Сәрсек "Жетінші толқын"	Тыңдалым	9.1.3.1 оқу-еңбек тақырыптарына байланысты күрделі тұрақты тіркестердің мағынасын түсіну;

			9.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны т суреттеу, негізгі сөз және сөзтіркестері арқылы негізгі
		Айтыл ым	9.2.4.1 иллюстрация негізінде әңгімелерді таныс сөзд пайдаланып айтып беру. 9.2.5.1 сюжетті әңгімелеу элементтері бар сөздермен
		Оқыл ым	9.3.1.1 тақырыпты және мәтіннің бағытын анықтау ар 9.3.5.1 түрлі саладан алынған сұрақтар бойынша бері тақырыптан қажетті мәлімет алу;
		Жазыл ым	9.4.1.1 мұғалімнің көмегімен ауызекі сөйлеу және көр элементтерін қолдану арқылы мәтін жазу; 9.4.2.1 мұғалімнің көмегімен немесе өздігінен бейнеа мәтіннің бөлігінің мазмұнын жеткізу;
		Тілдік бағдар	9.5.1.1 зат есім, сын есімдердің түрлерін колдана білу; 9.5.1.2 мұғалімнің көмегімен еліктеу сөздерді ауызша жұмыстарда орынды қолдану; 9.5.2.1 жазба жұмыстарында себеп-салдар, талғаулы, салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру
6) 10- сынып:			
6-кесте			
Тақырыптар	Көркем шығармалар	Комму никати втік дағды лар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			

Алаш идеясы мен қайраткерлері	Ж. Аймауытов "Қартқожа".	Тыңдалым	10.1.1.1 ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш аппа естіп, естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабар түсініп, қайталап, бекіту барысын анықтау; 10.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны суреттеу, мәтіннің мазмұнына сүйене отырып, негізгі сипаттарды анықтау;
		Айтылым	10.2.1.1 сөйлегенде сөз және сөзтіркестерін тіректік сипаттарына қарай құрылымына пайдалану; 10.2.2.1 мазмұны мағыналас мәтін бойынша қысқаша ойларын білдіру; 10.2.3.1 тірек синтаксистік нормаларын сақтай отырып сөйлеу;
		Оқылым	10.3.1.1 мәтіннің тақырыбы мен мақсатын анықтай отырып ақпаратын түсіну; 10.3.5.1 алынған ақпаратпен салыстыра отырып, түрлі сұрақтар қою арқылы қажетті мәлімет алу;
		Жазылым	10.4.1.1 мұғалімнің көмегімен ресми-іскери стилінің элементтерін қолданып мәтін құру; 10.4.4.1 мұғалімнің көмегімен дауысты және дауыссыз сөздің әр бөлігінде дұрыс жаза білу;
		Тілдік бағдар	10.5.1.1 мұғалімнің көмегімен зат есім және сын есімдіктерді қолдана білу; 10.5.2.1 мұғалімнің көмегімен етістікті қолдану; 10.5.1.4 мұғалімнің көмегімен еліктеу сөздерді ауызша жазбаша жұмыстарда қолдана білу; 10.5.1.1 өздік, өзгелік, ортақ және ырықсыз етістің қызметін ауызша және жазбаша жұмыстарда орынды қолдану; 10.5.2.1 жазба жұмыстарында сабақтас құрмалас сөйлемдерді (шартты, қарсылықты, мезгіл, себеп, қимыл-сын, мақсатты) құрастыру;

			бағыныңқы) құрастыру;
2-тоқсан			
Жаһандық мәселе: демография	Абай Құнанбайұлы "Адамның кейбір кездері".	Тыңдалым	10.1.3.1 әлеуметтік-қоғамдық тақырыптар аясында ай мен термин сөздердің мағынасын түсіну; 10.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны суреттеу, мәтіннің мазмұнына сүйене отырып, негізгі
		Айтылым	10.2.1.1 сөйлегенде сөз және сөзтіркестерін тіректік құрылымына пайдалану 10.2.6.1 диаграммалар, сызбалар, кестелер бойынша кейіпкер мен оқиғалар бойынша бағалау пікірін білдір
		Оқылым	10.3.1.1 мәтіннің тақырыбы мен мақсатын анықтай от ақпаратын түсіну; 10.3.3.1 кейіпке бөлініп оқу әдісін меңгеру (кіріспе, ой- 10.3.4.1 негізгі сөздер көмегімен күрделі жоспар құру; 10.3.5.1 алынған ақпаратпен салыстыра отырып, түрл сұрақтар қою арқылы қажетті мәлімет алу;
			10.4.1.1 мұғалімнің көмегімен ресми-іскери стильдің қолданып, мәтін құру; 10.4.4.1 мұғалімнің көмегімен дауысты/дауыссыз дыб сөздің әр бөлігінде дұрыс жаза білу;
			10.5.1.3 ыңғайластық және қарсылықтық қатынасты жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану; 10.5.2.1 жазба жұмыстарында сабақтас құрмалас сөй (шартты, қарсылықты, мезгіл, себеп, қимыл-сын, ма бағыныңқы) құрастыру;
Ғаламтормен дұрыс жұмыс жасау – мәдениет	Жюль Верн "Әлемді сексен күн ішінде шарлау"	Тыңдалым	10.1.3.1 әлеуметтік-қоғамдық тақырыптар аясында ай мен термин сөздердің мағынасын түсіну;

			10.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны суреттеу, мәтіннің мазмұнына сүйене отырып, негізгі
		Айтыл ым	10.2.1.1 сөйлегенде сөз және сөзтіркестерін тіректік құрылымына пайдалану. 10.2.6.1 диаграммалар, сызбалар, кестелер бойынша кейіпкер, оқиғалар бойынша бағалау пікірін білдіру;
	романы (үзінді).	Оқыл ым	10.3.1.1 мәтіннің тақырыбы мен мақсатын анықтай отырып, ақпаратын түсіну; 10.3.3.1 кейіпке бөлініп оқу әдісін (кіріспе, ой-пікір) ме 10.3.4.1 негізгі сөздер көмегімен күрделі жоспар құру; 10.3.5.1 алынған ақпаратпен салыстыра отырып, түрлі сұрақтар қою арқылы қажетті мәлімет алу;
		Жазыл ым	10.4.1.1 мұғалімнің көмегімен ресми-іскери стильдің қолданып мәтін құру; 10.4.4.1 мұғалімнің көмегімен дауысты/дауыссыз дыбыс сөздің әр бөлігінде дұрыс жаза білу;
		Тілдік бағдар	10.5.1.3 ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсы қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білдіретін жазбаша жұмыстарда орынды қолдану; 10.5.2.1 жазба жұмыстарында сабақтас құрмалас сөйлем (шартты, қарсылықты, мезгіл, себеп, қимыл-сын, мақсат бағыныңқы) құрастыру;
3-тоқсан			
Роботтар мен киборгтар әлемі	Айзек Азимов "Мен –роботпын" жинағынан үзінді.	Тыңда лым	10.1.1.1 ұжымдық немесе жеке дыбыс күшейткіш аппарат естіп, естіп-көру арқылы қарапайым, нақты, қысқа хабар түсініп, қайталап, бекіту және барысын анықтау; 10.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны

			суреттеу, мәтіннің мазмұнына сүйене отырып, негізгі
		Айтыл ым	10.2.1.1 сөйлегенде сөз және сөзтіркестерін тіректік с құрылымына пайдалану.
			10.2.5.1 сюжетті кесте, сызбалар қолдану арқылы сур
			10.2.6.1 диаграммалар, сызбалар, кестелер бойынша кейіпкер, оқиғалар бойынша бағалау пікірін білдіру;
		Оқыл ым	10.3.1.1 мәтіннің тақырыбы мен мақсатын анықтай от ақпаратын түсіну; 10.3.5.1 алынған ақпаратпен салыстыра отырып, түрл сұрақтар қою арқылы қажетті мәлімет алу;
		Жазыл ым	10.4.1.1 мұғалімнің көмегімен ресми-іскери стильдің қолданып мәтін құру;
			10.4.4.1 мұғалімнің көмегімен дауысты/дауыссыз дыб сөздің әр бөлігінде дұрыс жаза білу;
		Тілдік бағдар	10.5.1.1 мұғалімнің көмегімен зат есімді және сын есім сөйлемдерде қолдана білу;
			10.5.1.3 болжалдық және бөлшектік сан есімдерді ауы жазбаша жұмыстарда қолдана білу; 10.5.1.3 ыңғайластық қатынасты білдіретін және қаро қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін біл жазбаша жұмыстарда орынды қолдану; 10.5.2.1 жазба жұмыстарында сабақтас құрмалас сөй (шартты, қарсылықты, мезгіл, себеп, қимыл-сын, ма бағыныңқы) құрастыру;
Ежелгі көшпелілер мәдениеті	Тұмар ханшайым туралы аңыз.	Тыңда лым	10.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны суреттеу, мәтіннің мазмұнына сүйене отырып, негізгі
		Айтыл ым	10.2.4.1 негізгі сөздерге және жоспарға сүйене отырып әңгімелерді айтып беру;

		Оқыл ым	10.2.5.1 сюжетті кесте, сызбалар қолдану арқылы суреттеу;
			10.2.6.1 диаграммалар, сызбалар, кестелер бойынша ақпаратты кейіпкер, оқиғалар бойынша бағалау пікірін білдіру;
			10.3.1.1 мәтіннің тақырыбы мен мақсатын анықтай отырып, ақпаратын түсіну;
		Жазыл ым	10.3.4.1 негізгі сөздердің көмегімен күрделі жоспар құру;
			10.3.5.1 алынған ақпаратпен салыстыра отырып, түрлі сұрақтар қою арқылы қажетті мәлімет алу;
			10.4.1.1 мұғалімнің көмегімен ресми-іскери стильдің қолданып мәтін құру;
		Тілдік бағдар	10.4.4.1 мұғалімнің көмегімен дауысты/дауыссыз дыбыс сөздің әр болігінде дұрыс жаза білу;
			10.5.1.1 мұғалімнің көмегімен зат есімді және сын есімді сөйлемдерде қолдана білу;
			10.5.2.1 мұғалімнің көмегімен етістікті қолдану;
			10.5.1.1 өздік, өзгелік, ортақ және ырықсыз етістің қысқартылған ауызша және жазбаша жұмыстарда орынды қолдану;
			10.5.1.2 мекен және мезгіл үстеулерді ауызша және жазбаша жұмыстарда орынды қолдану;
			10.5.2.1 жазба жұмыстарында сабақтас құрмалас сөйлем (шартты, қарсылықты, мезгіл, себеп, қимыл-сын, мақсат бағыныңқы) құрастыру;
4-тоқсан			
Қазақстандағы туризм және экотуризм	І. Жансүгіров "Жетісу суреттері".	Тыңдалым	10.1.4.1 визуалды материалда болып жатқан оқиғаны суреттеу, мәтіннің мазмұнына сүйене отырып, негізгі
		Айтыл	10.2.4.1 негізгі сөздерге және жоспарға сүйене отырып

		ым	әңгімелерді айтып беру;
			10.2.5.1 сюжетті кесте, сызбалар қолдану арқылы сур
		Оқыл ым	10.2.6.1 диаграммалар, сызбалар, кестелер бойынша кейіпкер, оқиғалар бойынша бағалау пікірін білдіру;
			10.3.1.1 мәтіннің тақырыбы мен мақсатын анықтай от ақпаратын түсіну;
			10.3.4.1 негізгі сөздер көмегімен күрделі жоспар құру;
		Жазыл ым	10.3.5.1 алынған ақпаратпен салыстыра отырып, түрлі сұрақтар қою арқылы қажетті мәлімет алу;
			10.4.1.1 мұғалімнің көмегімен ресми-іскери стильдің қолданып мәтін құру;
		Тілдік бағдар	10.4.4.1 мұғалімнің көмегімен дауысты/дауыссыз ды сөздің әр бөлігінде дұрыс жаза білу;
			10.5.1.1 мұғалімнің көмегімен зат есімді және сын есі сөйлемдерде қолдана білу;
			10.5.2.1 мұғалімнің көмегімен етістікті қолдану;
10.5.1.1 өздік, өзгелік, ортақ және ырықсыз етістің қы ауызша және жазбаша жұмыстарда орынды қолдану			
10.5.1.2 мекен және мезгіл үстеулерді ауызша және ж жұмыстарда орынды қолдану;			
	10.5.2.1 жазба жұмыстарында сабақтас құрмалас сөй (шартты, қарсылықты, мезгіл, себеп, қимыл-сын, ма бағыныңқы) құрастыру		

Қазақстан Республи

Білім және ғылым мини

Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-7 сыныптары үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-7 сыныптары үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқу пәнінің мақсаты мазмұнын сапалы игеруді қамтамасыз ету, білім алушылардың функционалдық сауаттылығын қалыптастыру, сонымен қатар оқу пәндерімен кіріктіре отырып, жалпы адами құндылықтар негізінде және ұлттық мәдениеттің озық салт-дәстүрлері арқылы білім алушылардың зияткерлік деңгейін дамыту.

3. Оқыту міндеттері:

1) Бағдарламаның "Сандар", "Алгебра", "Геометрия", "Статистика және ықтималдылық теориясы", "Математикалық үлгілеу және анализ" бөлімдері бойынша математикалық білім, дағдылар мен икемдерді игеру;

2) әртүрлі контекстегі есептерді шешуде математикалық тілді және негізгі математикалық заңдарды қолдануға, санды қатынастар мен кеңістіктік формаларды оқып білуді игеру;

3) есептерді шешу мақсатында білім алушылардың білімдерін математикалық модельдерді құруға және керісінше, шынайы процестерді сипаттайтын математикалық модельдерді түсіндіруге бағыттау;

4) физика, химия, биология бойынша және теориялық сала мен практикалық әрекетте есептерді зерттеу және шығару үшін математикалық әдістерді қоланудың қарапайым дағдылары;

5) практикалық мәселелерді шешуде, алынған нәтижелерді бағалау және олардың дұрыстығын анықтауда математикалық әдістерді таңдай

алу;

6) өздігінен топта жұмыс істеу үшін жеке тұлғалық қасиеттерді дамыту;

7) математиканың даму, математикалық терминдердің пайда болу тарихымен таныстыру;

8) математика оқыту процесінде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану дағдыларын дамыту;

9) коммуникативті дағдыларды дамыту: ақпаратты нақты және сауатты жеткізу, әр түрлі дереккөздерден, соның ішінде басылымдар мен электронды құралдардан алынған ақпаратты пайдалану, түрлі синтаксистік құрылымдарды, байланыстырып сөйлеуді меңгеру; сөйлеу тілдік дағдыларды дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Естімейтін білім алушыларды оқытуда психофизикалық, есту-сөйлеу ерекшеліктері мен танымдық мүмкіндіктерін, жеке ерекшеліктері ескеріледі.

5. Естімейтін білім алушыларды математикаға оқытудың негізгі принциптері: жеке ыңғай жасау, көрнекілік, оқытудың коммуникативтілігі.

6. Оқу процесіне бейнелік ойлау негізделген формалар, әдістер, құралдарды енгізу математикалық дайындық деңгейінің одан әрі артуына, логикалық ойлау мен белсенді сөйлеудің, ұйымдастырушылық біліктер мен өздігінен жұмыс жасау дағдыларының дамуына ықпал етеді:

1) оқытудың түзетушілік бағыты (дыбыс күшейткіш аппаратура қолдана отырып есту арқылы қабылдауды дамыту, жеке жағдайларда ым-ишарат және дактиль тілін қолдану, тереңдетілген сөздік жұмыс);

2) әдістемелік тәсілдерді ерекшелікке байланысты таңдау;

3) коммуникация, математикалық сөйлеу дағдыларын дамыту;

4) ақпараттық қолдаудың арнайы бағдарламаларын және дыбыс

күшейткіш аппаратурасын қолдану.

7. Математика сабақтарын жоспарлауда қалыптастырылып жатқан түсінік немесе білік сипаты ескеріледі, естімейтін білім алушылардағы нақты білім деңгейі әр кезеңде назарға алынады, бағдарламаны меңгеруін бақылау қарастырылады.

8. Әр сабақтың міндетті элементтері тақырыбы, мақсаттардың қойылуы, сабақ жоспарын жазу және хабарлау, негізгі түсініктер мен оларды меңгеру әдістерін белгілеу, әрекет түрлерін және материалды меңгеруін тексеру әдістері, сөздік жұмыс болып табылады.

9. Математика сабақтары өткен тақырып бойынша білім қайталаудан басталады: білім алушылар өткен тақырып бойынша негізгі анықтамаларды, түсініктерді еске түсіреді немесе тапсырмалар мен жаттығулар жасайды; жаңа тақырыппен таныстыру терминдерді енгізуден басталады; сабақ соңында сұрақтар, теориялық немесе практикалық жаттығулар.

10. Математиканы оқытудың тиімділігін арттыру жолдары:

1) оқу әрекеті дағдыларын, өз өзін бақылау қажеттілігі мен оны жүзеге асыру біліктерін қалыптастыру;

2) оқу әрекетін жекелендіру, математикалық білім, білік деңгейін, әрбір білім алушының математикалық ойлау мен сөйлеуін дамытуды тұрақты түрде есепке алу;

3) мәселелік оқыту элементтерін қолдану;

4) ақпараттық технологияларды пайдалану арқылы көрнекіліктің жеткілікті деңгейін қамтамасыз ету;

5) оқу материалдарының коммуникативтілігін, білім алушылардың белсенді сөйлеуін дамытуды қамтамасыз ету;

6) математикаға оқыту процесінде ауызша сөйлеуін дамыту (математикалық сөйлеу тілі);

7) бір ойды тану және әр түрлі формада жеткізе алу қабілетін дамыту;

8) сөздік белгілік және графикалық тіл арқылы математикалық сөйлеуде ойды әр түрі жеткізу білігін дамыту;

9) жаңа материалды меңгеруде бағдарлық негіз ретінде алгоритмдерді қолдану, алгоритмдерді орындауда мазмұндық негізді қамтамасыз ету;

10) ым-ишарат тілі мен дактилологияны қолдану;

11) әр түрлі жағдайларда математикалық білімді қолдану кезінде коммуникативті кедергілерді еңсеру;

12) математикалық білімді өмірде өздігінен қолдану қабілетін дамыту.

11. Бағдарламаны іске асыру процесінде инварианттық компоненттің оқу пәндері мен түзету компонентінің және факультатив сабақтарымен пәнаралық байланыс жүзеге асырылады: "Тіл және әдебиет", "Математика және информатика", "Жаратылыстану", "Адам және қоғам", "Технология және өнер", "Дыбыс айтуын қалыптастыру мен есту арқылы қабылдауын дамыту", "Ауызекі сөйлеу тілі", "Ым-ишарат тілі".

12. Бағдарламаны іске асыруда сыныптар келесі жабдықтармен:

1) топтық оқу әрекетін қамтамасыз ету үшін қондырмалы дыбыс күшейткіш жабдықпен (әр сыныпқа), дыбыстарды айту экранымен;

2) мультимедиялық компьютерлік сыныппен;

3) жеке есту аппараттарымен;

4) барлық білім алушыларға оқу жылына арналған оқу құралдарымен жарақтандырылады.

13. Мектепте жабдықталған оқу залы және кітап қоймасы, медитекасы, жұмыс аймақтары бар ақпараттық-кітапханалық қор қарастырылғаны жөн.

14. Білім алушылар мен педагогтер үшін Интернет желісіндегі ақпараттық-білім беру ресурстарына шектусіз қолжетімділікті қамтамасыз ету.

3-тарау. "Математика" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

15. "Математика" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5- сыныпта – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 170 сағатты;
- 2) 6- сыныпта – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 170 сағатты;
- 3) 7- сыныпта – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 170 сағатты құрайды.

16. Оқу пәнінің білім мазмұны бөлімдерге бөлінген. Бұл бөлімдер күтілетін нәтижелер (біліктер немесе дағдылар, білім немесе түсініктер) түрінде берілген сыныптар бойынша оқыту мақсаттарын қамтитын бөлімшелерді қарастырады.

17. "Математика" оқу пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Сандар";
- 2) 2-бөлім "Алгебра";
- 3) 3-бөлім "Геометрия";
- 4) 4-бөлім "Статистика және ықтималдықтар теориясы";
- 5) 5-бөлім "Математикалық модельдеу және анализ".

18. "Сандар" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) сандар және шамалар туралы түсініктер;
- 2) сандарға амалдар қолдану.

19. "Алгебра" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) алгебралық өрнектер және оларды түрлендіру;
- 2) теңдеулер және теңсіздіктер, олардың жүйелері және жиынтықтары;
- 3) тізбектер және олардың қосындысы.

20. "Геометрия" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) геометриялық фигуралар туралы түсінік;
- 2) геометриялық фигуралардың өзара орналасуы;
- 3) метрикалық қатыстар; векторлар және түрлендірулер.

21. "Статистика және ықтималдықтар теориясы" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) жиындар теориясы және логика элементтері;
- 2) комбинаторика негіздері;
- 3) статистика және деректерді талдау.

22. "Математикалық модельдеу және анализ" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) математикалық модельдеудің көмегімен есептер шығару;
- 2) математикалық тіл және математикалық модель.

23. 5-сыныпқа арналған "Математика" пәнінің базалық мазмұны:

1) натурал сандар және нөл. Натурал сандар және нөл саны. Координаталық сәуле. Натурал сандарды салыстыру. Қос теңсіздік. Натурал сандарды қосу. Натурал сандарды азайту. Натурал сандарды көбейту. Натурал сандарды бөлу. Арифметикалық амалдардың қасиеттері. Натурал сандарға арифметикалық амалдар қолдану. Санды өрнектер.

Әріпті өрнектер. Санды және әріпті өрнектердің мәндері. Өрнектерді ықшамдау. Теңдеу. Теңдеудің түбірі. Теңдеудің көмегімен мәтінді есептерді шығару. Формула. Формула арқылы есептеу. Натурал сандардан тұратын сандар тізбектері;

2) натурал сандардың бөлінгіштігі. Натурал сандардың бөлгіші мен еселігі. Қарапайым және құрама сандар. Бөлінгіштіктің негізгі қасиеттері. 2; 3; 5; 9; 10 сандарына бөлінгіштік белгілері. Жұп және тақ сандар. Дәреже. Дәреженің негізі. Дәреженің көрсеткіші. Натурал сандарды қарапайым көбейткіштерге жіктеу. Ең үлкен ортақ бөлгіш. Өзара қарапайым сандар. Ең кіші ортақ еселік;

3) қарапайым бөлшектер және оларға амалдар қолдану. Қарапайым бөлшектерді оқу және жазу. Қарапайым бөлшектің негізгі қасиеті. Дұрыс және бұрыс қарапайым бөлшектер. Аралас сан. Аралас санның бүтін және бөлшек бөліктері. Бұрыс бөлшекті аралас санға айналдыру. Аралас санды бұрыс бөлшек түрінде жазу. Қарапайым бөлшектер мен аралас сандарды координаталық сәуледе кескіндеу. Қарапайым бөлшектерді ортақ бөлімге келтіру. Қарапайым бөлшектерді және аралас сандарды салыстыру. Қарапайым бөлшектерді қосу және азайту. Аралас сандарды қосу. Аралас сандарды азайту. Қарапайым бөлшектерді және аралас сандарды көбейту. Өзара кері сандар. Қарапайым бөлшектерді және аралас сандарды бөлу. Қарапайым бөлшектер мен аралас сандарға арифметикалық амалдар қолдану. Санның бөлігін және бөлігі бойынша санды табу. Бірлесіп орындалатын жұмыстарға қатысты есептер;

4) ондық бөлшектер және оларға амалдар қолдану. Ондық бөлшек. Ондық бөлшектерді оқу және жазу. Ондық бөлшекті қарапайым бөлшекке айналдыру. Ондық бөлшектерді координаталық сәуледе кескіндеу. Ондық бөлшектерді салыстыру. Ондық бөлшектерді қосу және азайту. Ондық бөлшекті натурал санға көбейту. Ондық бөлшектерді көбейту. Ондық бөлшекті натурал санға бөлу. Ондық бөлшекті ондық бөлшекке бөлу. Ондық бөлшекті 10; 100; 1000 және 0,1; 0,01; 0,001 сандарына көбейту және бөлу. Ондық және қарапайым бөлшектерге арифметикалық амалдар қолдану. Ондық бөлшектерді дөңгелектеу. Бөлшектерден тұратын сандар тізбектері;

5) 5-сыныптағы математика курсын қайталау.

24. 6-сыныпқа арналған "Математика" пәнінің базалық мазмұны:

1) 5-сыныптағы математика курсын қайталау;

2) жиын. Жиын элементтері. Жиынды кескіндеу. Жиындар арасындағы қатынас. Жиындарды бірігуі мен қиылысуы;

3) пайыз. Санның пайызын және пайызы бойынша санды табуды пропорция арқылы шығару. Мәтінді есептерді шығару;

4) бұрыштар. Көпбұрыштар. Бұрыш. Бұрыштың көлемі. Бұрышты салу және өлшеу. Транспортер. Бұрыштарды салыстыру. Көпбұрыш. Көпбұрыштың бұрыштары мен қабырғаларын өлшеу, оның периметрін табу;

5) диаграммалар. Шеңбер. Дөңгелек. Дөңгелек сектор. Диаграмма. Диаграмма түрлері: сызықтық және дөңгелектік. Статистикалық деректерді көрсету тәсілдері;

6) кеңістіктегі фигуралардың жазбасы. Тік бұрышты параллелепипед (текше). Тік бұрышты параллелепипедті (текше) жазу. Фигураларды қиюға берілген есептер. Фигураларды құрастыруға берілген есептер;

7) қатынас және пропорция. Екі санның қатынасы. Екі санның пайыздық қатынасы. Пропорция. Пропорцияның негізгі қасиеті. Тура пропорционалдық тәуелділік. Кері пропорционалдық тәуелділік. Мәтінді есептерді пропорция көмегімен шығару. "Пайыз". Санның пайызын және пайызы бойынша санды табуды пропорция арқылы шығару. Ауқым. Шеңбердің ұзындығы. Дөңгелектің ауданы. Шар. Сфера;

8) рационал сандар және оларға амалдар қолдану. Оң сандар. Теріс сандар. Координаталық түзу. Қарама-қарсы сандар. Бүтін сандар. "Рационал сандар". Санның модулі. Рационал сандарды салыстыру. Рационал сандарды координаталық түзудің көмегімен қосу. Теріс рационал сандарды қосу. Таңбалары әртүрлі рационал сандарды қосу. Рационал сандарды азайту. Координаталық түзуде нүктелердің

арақашықтығы. Рационал сандарды көбейту. Рационал сандарды қосу мен көбейтудің ауыстырымдылық және терімділік қасиеттері. Рационал сандарды бөлу. Рационал санды шексіз периодты ондық бөлшек түрінде беру. Шексіз периодты ондық бөлшекті қарапайымбөлшекке айналдыру. Рационал сандарға арифметикалық амалдар қолдану. Мәтінді есептерді шығару;

9) 6-сыныптағы математика курсын қайталау.

25. 7-сыныпқа арналған "Математика" пәнінің базалық мазмұны:

1) 6-сыныптағы математика курсын қайталау;

2) алгебралық өрнектер. Айнымалы. Айнымалысы бар өрнектер. жақшаларды ашу. Коэффициент. Ұсас қосылғыштар. Тепе-тең өрнектерді түрлендіру. Тепе-теңдік. Алгебралық өрнектерді түрлендіру.

3) бір айнымалысы бар сызықтық теңдеулер. Санды теңдіктер және олардың қасиеттері. Бір айнымалысы бар сызықтық теңдеу. Мәндес теңдеулер. Бір айнымалысы бар сызықтық теңдеулерді шешу. Айнымалы модуль таңбасының ішінде берілген бір айнымалысы бар сызықтық теңдеу. Мәтінді есептерді шығару;

4) бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктер және олардың жүйелері. Санды теңсіздіктер және олардың қасиеттері. Сан аралықтары. Санаралықтарының бірігуі мен қиылысуы. Бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздік. Мәндес теңсіздіктер. Бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктерді шешу. Бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктер жүйесі. Бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктер жүйесін шешу. Айнымалысы модуль таңбасының ішінде берілген бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздік. Айнымалысы модуль таңбасының ішінде берілген бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктерді шешу;

5) координаталық жазықтық. Жазықтық. Перпендикуляр түзулер және кесінділер. Параллель түзулер мен кесінділер. Координаталық жазықтық. Тікбұрышты координаталар жүйесі. Центрлік симметрия. Осьтік симметрия;

6) кеңістіктегі фигуралар. Фигуралардың кеңістікте орналасуы. Кеңістік

фигураларын кескіндеу, "көрінбейтін" сызықтар. Вектор ұғымы;

7) статистика. Комбинаторика. Статистикалық деректер және олардың сипаттамалары: арифметикалық орта, мода, медиана, құлаш.

Қозғалыстың орташа жылдамдығын табуға есептер шығару. Іріктеу тәсілі арқылы комбинаторикалық есептер шығару;

8) шамалар арасындағы тәуелділіктер. Шамалар арасындағы тәуелділіктерді беру тәсілдері: аналитикалық (формула арқылы), кестелік, графиктік тәсіл. Нақты процестердің графиктерін қолданып шамалар арасындағы тәуелділіктерді зерттеу. Тура пропорционалдық және оның графигі;

9) екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер мен олардың жүйелері. Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеу және оның графигі. Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйелері. Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйесін қосу тәсілімен және алмастыру тәсілімен шешу. Мәтінді есептерді екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйелері арқылы шығару;

10) 7-сыныптағы математика курсын қайталау.

26. Бағдарламаны іске асыру процесінде келесідей түзету жұмысы жүргізіледі:

1) дыбыс күшейткіш аппаратура көмегімен пәндік ақпаратты есту-көру және есту арқылы қабылдауды дамыту;

2) бір ойды тану және әр түрлі формада жеткізе алу қабілетін дамыту;

3) математикалық білім мен білікті күнделікті өмірде өздігінен қолдану бойынша жаттығулар.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

27. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодтық белгімен берілген. Кодтық белгідегі бірінші сан - сыныпты, екінші және үшінші сандар – бөлім мен бөлімшені, төртінші сан оқыту мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 6.2.1.4. кодында: "6" - сынып, "2.1" - бөлімше, "4" - оқыту

мақсатының реттік нөмірі.

28. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1 бөлім "Сандар":

1- есте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	5 - сынып	6 - сынып
1.1 Сандар және шамалар туралы түсініктер	5.1.1.1 натурал сандар жиыны ұғымын меңгеру;	6.1.1.1 пайыз түсінігін игеру;
	5.1.1.2 тақ және жұп сандар ұғымдарын меңгеру;	6.1.1.2 екі санның қатынасы нені көрсететінін түсіну;
	5.1.1.3 натурал сан дәрежесінің анықтамасын білу;	6.1.1.3 қандай шамалар тура пропорционалды болатынын түсіну және оларға мысалдар келтіру, есептер шығару;
	5.1.1.4 натурал санды ондық жазылу түрінде көрсету;	6.1.1.4 қандай шамалар кері пропорционалды болатынын түсіну және оларға мысалдар келтіру, есептер шығару;
	5.1.1.5 натурал санның бөлгіштігі мен еселігі анықтамаларын білу;	6.1.1.5 координаталық түзудің анықтамасын білу және координаталық түзуді салу;
	5.1.1.6 қарапайым және құрама сандардың анықтамаларын білу;	6.1.1.6 ауқым ұғымын меңгеру;
	5.1.1.7 ең үлкен ортақ бөлгіш, ең кіші ортақ еселік ұғымдарының анықтамаларын білу;	6.1.1.7 бүтін сан ұғымын меңгеру;
	5.1.1.8 өзара қарапайым сандардың анықтамасын білу;	
	5.1.1.9 қарапайым бөлшек ұғымын меңгеру;	
	5.1.1.10 дұрыс және бұрыс бөлшектерді ажырату;	
	5.1.1.11 аралас сан анықтамасын білу;	

	5.1.1.12 өзара кері сандар анықтамасын білу; 5.1.1.13 ондық бөлшек ұғымын меңгеру; 5.1.1.14 ондық бөлшек түрінде жазылған сандардың теңдігін түсіну, мысалы, 1,3 және 1,30; 5.1.1.15 санның жуық мәні ұғымын меңгеру.	6.1.1.8 қарама-қарсы сандар ұғымын меңгеру, оларды координаталық түзуде белгілеу; 6.1.1.9 рационал сан ұғымын меңгеру; 6.1.1.10 санның модулі анықтамасын білу және оның мәнін табу;
1.2 Сандарға амалдар қолдану	5.1.2.1 натурал сандарды салыстыру, сонымен қатар координаталық сәуленің көмегімен салыстыру; 5.1.2.2 амалдар саны төрттен артық болатын жақшамен және жақшасыз берілген санды өрнектердегі амалдардың орындалу ретін анықтау және мәндерін табу; 5.1.2.3 санды өрнектердің мәндерін табу үшін көбейту мен қосу амалдарының қасиеттерін қолдану; 5.1.2.4 бірдей сандардың көбейтіндісін дәреже түрінде жазу; 5.1.2.5 натурал сандардың 2-ге, 5-ке, 10-ға бөлінгіштік белгілерін қолдану; 5.1.2.6 натурал сандардың 3-ке және 9-ға бөлінгіштік белгілерін қолдану; 5.1.2.7 құрама сандарды қарапайымкөбейткіштерге жіктеу; 5.1.2.8 натурал сандардың бөлгіштерін табу; 5.1.2.9 натурал сандардың еселіктерін табу; 5.1.2.10 көбейтіндінің берілген натурал санға бөлінгіштігін талдау;	6.1.2.1 бөлшектерді пайызға және пайыздарды бөлшектерге айналдыру; 6.1.2.2 аталмыш санның пайызын табу; 6.1.2.3 бір санның өзге бір санға пайыздық қатынасын табу; 6.1.2.4 аталмыш пайыз бойынша санды табу; 6.1.2.5

5.1.2.11 қосындының және айырымның берілген натурал санға бөлінгіштігін талдау;	сандық қатынас түсінігін игеру;
5.1.2.12 екі және одан артық сандардың ең үлкен ортақ бөлгіш, ең кіші ортақ еселігін табу;	6.1.2.6 қатынасты табу, аталмыш қатынасқа кері қатынас;
5.1.2.13 бұрыс бөлшекті аралас санға және аралас санды бұрыс бөлшекке айналдыру;	6.1.2.7 пропорция қатынасын б
5.1.2.14 қарапайымбөлшектерді қысқартуда бөлшектің негізгі қасиетін қолдану;	6.1.2.8 пропорцияны тану және құру;
5.1.2.15 қарапайымбөлшекті жаңа бөлімге келтіру;	6.1.2.9 пропорцияның негізгі ерекшелігін білу және қолдану;
5.1.2.16 қарапайымбөлшектерді ортақ бөлімге келтіру; қарапайым бөлшектерді, аралас сандарды салыстыру;	6.1.2.10 берілген қатынаста шамаларды бөлу;
5.1.2.17 бөлімдері бірдей бөлшектерді қосу және азайтуды орындау;	6.1.2.11 Шамаларды бөліктерге бөлу, аталмыш пропорционалдық санд бойынша кері жинау;
5.1.2.18 бөлімдері әртүрлі бөлшектерді қосу және азайтуды орындау;	
5.1.2.19 натурал саннан қарапайымбөлшекті азайтуды орындау;	
5.1.2.20 аралас сандарды қосу және азайтуды орындау;	
5.1.2.21 қарапайым бөлшектерді, аралас сандарды көбейтуді орындау;	
5.1.2.22 берілген санға кері санды табу;	
5.1.2.23 қарапайым бөлшектерді және аралас сандарды бөлуді орындау;	
5.1.2.24 санның бөлігін табу және бөлігі бойынша санды табу;	

2) 2 бөлім "Алгебра":

2 кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары		
	5 - сынып	6 - сынып	7 - сынып
2.1 Алгебралық өрнектер және түрлендірулер	5.2.1.1 қосу және көбейту амалдарының қасиеттерін қолданып, әріпті өрнектерді түрлендіру;	$ a - b $	7.2.1.1 алгебралық өрнек ұғымын меңгеру;
	5.2.1.2 әріптердің берілген мәндері бойынша әріпті өрнектердің мәндерін табу;	6.2.1.1 алгебралық өрнек ұғымын меңгеру;	7.2.1.2 айнымалылардың берілген мәндері үшін алгебралық өрнектердің мәндерін есептеу;
			7.2.1.3 алгебралық өрнектегі алынған мүмкін мәндерін табу;
			7.2.1.4 айнымалылардың қандай да бір алгебралық өрнектің практикалық мәнін анықтау мағынасы бар болуын түсінуге;
			7.2.1.5
			жақшаны ашу ережелерін білу;
			7.2.1.6
			6 коэффициент, ұқсас мүшелерді табу, ұғымдарының анықтамаларын білу;
			7.2.1.7
			алгебралық өрнектерде ұқсас мүшелерді біріктіруді орындау;

			7.2.1.8 тепе-теңдік және тепе-тең түрлерін анықтама-ларын білу; 7.2.1.9 алгебралық өрнектерді түрлендіруді орындау; 7.2.1.10 теңдіктерден бір айнымалыны табу, бір айнымалы арқылы өрнектеу; 7.2.1.11 пропорционал-дықтың форму-ласын және графигін салу; 7.2.1.12 сандармен байланысты есептерді жазуларын қолдану.
2.2 Теңдеулер және теңсіздіктер, олардың жүйелері және жиынтықтары	5.2.2.1 арифмети-калық амалдардың белгісіз компоненттерін табу ережесі негізінде теңдеулерді шешу; 5.2.2.2 теңдеудің шығары-луының дұрыстығын тексеру тәсілдерін қолдану;		7.2.2.1 тура санды теңдіктерді шешу және қолдану; 7.2.2.2 бір айнымалысы бар сызықтық теңдеудің, мән-дес теңдеулерді шешу және анықтама-ларын білу; 7.2.2.3 бір айнымалысы бар сызықтық теңдеулерді шешу; 7.2.2.4 түріндегі теңдеулерді шешу және b – рационал сандар;

			7.2.2.5 тура санды теңсіздіктерді білу және қолдану; 7.2.2.6 теңсіздіктерді қосу, азайту және бөлуді түсіну және қолдану; 7.2.2.7 сан аралықтарын жазу және белгілеулерді пайдалану; 7.2.2.8 сан аралықтарды кескізгендегі нәтижелерді білу; 7.2.2.9 сан аралықтардың бірігіп жазылуы мен қиылысуын табу; 7.2.2.10 түріндегі сызықтық теңсіздіктерді шешу; 7.2.2.11 алгебралық түрлендірулерді көмегімен теңсіздіктерді, түрлендіріп теңсіздіктерге келтіру; 7.2.2.12 теңсіздіктердің шешімін координаталық түзуде кескіндеу; 7.2.2.13 теңсіздіктердің шешімін аралығы арқылы және берілген аралығын теңсіздік түрінде жазу; 7.2.2.14 бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктер жүйесін шешу; 7.2.2.15 теңсіздіктер түрінде берілген нүктелер жиынын координаталық түзде кескіндеу; 7.2.2.16 екі айнымалысы бар теңсіздіктер анықтамасын және қасиеттерін білу;
--	--	--	--

			7.2.2.17 екі айнымалысы бар с теңдеулер жүйесі туралы түсінік 7.2.2.18 екі айнымалысы бар с теңдеулер жүйесінің шешімі р сандар жұбы болатынын түсінік 7.2.2.19 теңдеулер жүйелесін а тәсілі және қосу тәсілі арқылы
2.3 Тізбектер және қосындылау	5.2.3.1 натурал сандар тізбегінің заңдылықтарын анықтау; 5.2.3.2 натурал сандар тізбегінің жеткіліксіз элементтерін табу; 5.2.3.3 натурал сандар тізбегінің заңдылықтарын құрастыру және тізбектерді жазу; 5.2.3.4 бөлшектерден тұратын тізбектердің заңдылықтарын анықтау; 5.2.3.5 бөлшектерден тұратын тізбектердің заңдылықтарын құрастыру және тізбектерді жазу		

3) 3 бөлім "Геометрия":

3 кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары		
	5 - сынып	6 - сынып	7 - сынып
3.1 Геометриялық фигуралар туралы түсінік	5.3.1.1 өлшеудің түрлі ұзындық бірліктерін білу және координаталық сәуледегі бірлік кесінді дегенді түсіну;	6.3.1.1 шеңбер, дөңгелек және олардың элементтері (центр, радиус, диаметр) ұғымдарын меңгеру;	7.3.1.1 координаталық жазық меңгеру; 7.3.1.2 тік бұрышты координат

		6.3.1.2 циркульдің көмегімен шеңберді салу; 6.3.1.3 бұрыш және оның градусық өлшемі ұғымдарын меңгеру, бұрыштарды белгілеу және салыстыру; 6.3.1.4 бұрыштардың түрлерін ажырату (сүйір, тік, доғал, жазыңқы, толық); 6.3.1.5 дөңгелек сектор ұғымын меңгеру; 6.3.1.6 көпбұрыш ұғымын меңгеру; 6.3.1.7 тік бұрышты параллелепипед (текше) және оның жазбасы туралы түсінігі болу.	салу; 7.3.1.3 реттелген сандар жұбы координаталар жүйесінде нүктелер және әрбір нүктеге нүктенің координаталары деп аталатын бір ғана реттелген жұбының сәйкес болатынын білу; 7.3.1.4 координаталар жүйесінде оның координаталары бойынша координаталық жазықтықта нүктенің координаталарын табу; 7.3.1.5 осьтік және центрлік симметриялы ұғымдарын меңгеру; 7.3.1.6 осьтік немесе центрлік симметриялы болатын фигуралар туралы түсінік, симметриялық және центрлік фигураларды ажырату; 7.3.1.7 шар мен сфера туралы түсінік болуы
3.2. Геометриялық фигура-лардың өзара орналасуы	5.3.2.1 фигураларды қию және құрастыру арқылы есептер шығару;	6.3.2.1 фигураларды қию және құрастыру арқылы есептер шығару; 6.3.2.2 перпендикулярлы, қатар тік сызықтар мен кесінділерді тану; 6.3.2.3 графикалық тәсілмен кесінді, сәуле немесе тік сызықтардың координаттық осьпен қиылысу нүктесін табу;	

		6.3.2.4 фигураны бейнесі және оның жазықтықтағы және кеңістіктегі бейнесін тану; 6.3.2.5 нүктелер мен фигураларды координаттың тікбұрышты жүйесі мен басында құру;	
3.3. Өлшемдік қатынастар		6.3.3.1 бұрышты транспортер көмегімен өлшеу; 6.3.3.2 градустық өлшемі берілген бұрышты транспортер көмегімен салу; 6.3.3.3 бұрыштың градустық өлшемін табуға, бұрыштарды салыстыруға берілген есептерді шығару; 6.3.3.4 координаталық түзуде нүктелердің арақашықтығын табу; 6.3.3.5 шеңбер ұзындығының оның диаметріне қатынасы тұрақты сан екенін білу; 6.3.3.6 шеңбер ұзындығының формуласын білу және қолдану;	

		6.3.3.7 дөңгелек ауданының формуласын білу және қолдану	
3.4. Векторлар және түрлендірулер			7.3.4.1 вектор анықтамасын білу және кескіндеу;

4) 4 бөлім "Статистика және ықтималдықтар теориясы":

4 кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары		
	5 - сынып	6 - сынып	7 - сынып
4.1. Жиындар теориясы және логика элементтері		6.4.1.1 жиын, оның элементтері, бос жиын ұғымдарын меңгеру; 6.4.1.2 жиындардың қиылысуы және бірігуі анықтамаларын білу; 6.4.1.3 берілген жиындардың қиылысуы мен бірігуін табу, нәтижесін символдарын қолданып жазу; 6.4.1.4 ішкі жиын ұғымын меңгеру; 6.4.1.5 жиындар арасындағы қатынастардың сипаттамасын анықтау (қиылысатын және қиылыспайтын жиындар);	
4.2. Комбинаторика негіздері			7.4.2.1 іріктеу тәсілмен комбинаторика есептерді шығару
4.3 Статистика және мәліметтерді талдау		6.4.3.1 дөңгелек, сызықтық және бағанды диаграммалар туралы түсініктері болу; 6.4.3.2 дөңгелек, сызықтық және бағанды диаграммалар салу;	7.4.3.1 бірнеше сандардың арифметикалық ортасы, санды деректердің құлаштық модасының анықтамаларын білу; 7.4.3.2 статистикалық санды сипаттау есептеу;

5) 5 бөлім "Математикалық үлгілеу мен талдау":

5 кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары		
	5 - сынып	6 - сынып	7 - сынып
5.1. Математикалық модельдеудің көмегімен есептер шығар	5.5.1.1 натурал сандарға арифметикалық амалдар қолдана отырып, мәтінді есептерді шығару;		
	5.5.1.2 мәтінді есептерді шығаруда ең үлкен ортақ бөлгіш, ең кіші ортақ еселікті қолдану;	6.5.1.1 пайызға байланысты мәтінді есептерді шығару;	
		6.5.1.2	
	5.5.1.3 қарапайым бөлшектерге арифметикалық амалдар қолданып мәтінді есептер шығару;	Эйлер-Венн диаграммасын қолданып, есептер шығару;	7.5.1.1 қозғалысты жылдамдығын таб шығару;
	5.5.1.4 санның немесе шаманың бөлігін табу және бөлігі бойынша санды немесе шаманы табуға арналған есептерді құрастыру және шығару;	6.5.1.3 шамалары тура және кері пропорционалдықпен байланысты есептерді ажырату және шығару;	7.5.1.2 мәтінді есеп сызықтық теңдеулер арқылы шығару;
	5.5.1.5 бөлшектердің үстінде арифметикалық амалдардың көмегімен мәтіндік тапсырмаларды шешу;	6.5.1.4 пайызға берілген есептерді пропорция арқылы шешу;	7.5.1.3 мәтінді есеп сызықтық теңдеулер құру арқылы шешу
	5.5.1.6	6.5.1.5 картамен, сызбамен, жоспармен жұмыс барысында масштабты қолдану;	
	әріптік өрнектер құру және оларды тапсырмаларды шешуде пайдалану;	6.5.1.16 рационал сандарды қолданып мәтінді есептерді шығару.	
	5.5.1.7		
	мәтіндік тапсырмаларды шешу үшін формулаларды пайдалану;		

5.2. Математикалық тіл және математикалық үлгілеу			7.5.2.1 мәтінді есеп айнымалысы бар е формулалар құрас
			7.5.2.2 шамалар ар тәуелділікке есепте
			7.5.2.3 шамалар ар тәуелділіктердің бе білу;
			7.5.2.4 сипаттамасы тәуелділіктің форм
	5.5.2.1 қарапайым бөлшектерді оқу және жазу;	6.5.2.1 жиынтықтармен жұмыс жасау кезінде символдарды , , , , , , пайдалану	7.5.2.5 формуламен графикпен берілген тәуелділіктердің ке
	5.5.2.2 натурал сандарды координаталық сәуледе кескіндеу;	6.5.2.2 жазық фигуралалар мен кеңістіктік геометриялық фигуралардың жайылмалы түрін құрастыру (куб және тік бұрышты параллелепед);	7.5.2.6 формуламен кестемен берілген тәуелділіктердің гр
	5.5.2.3 қарапайым бөлшектерді координаталық сәуледе кескіндеу;		7.5.2.7 шынайы про графиктерін қолдан арасындағы тәуелді және зерттеу;
	5.5.2.4 ондық бөлшектерді координаталық сәуледе кескіндеу;	6.5.2.3 екі санның қатынасын оқу және жазу;	7.5.2.8 тура пропор шамалардың арасы шынайы тәуелділік графиктеріне талда
	5.5.2.5 ондық бөлшектерді оқу және жазу;	6.5.2.4	7.5.2.8 сипаттамасы пропорционалдық формуласын жазу;
	5.5.2.6 сандарды салыстырудың нәтижесін белгілері арқылы жазу;	пропорцияларды оқу және жазу;	
	5.5.2.7 натурал сандарды салыстыру мен реттеуді талап ететін жағдайды зерттеу;	6.5.2.5 шамаларды сипаттау үшін бүтін сандарды қолдану;	7.5.2.10 тура пропорционалдық салу;

30. Осы Бағдарлама есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-7 сыныптары үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

31. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-7 сыныптары үшін "Математика" оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының қосымшасы

деңгейінің 5-7 сыныптары үшін "Математика" оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының қосымшасы

"Математика" оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының қосымшасы

жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының қосымшасы

үлгілік оқу бағдарламасының қосымшасы

Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-7 сыныптары үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5 сынып:

1 - кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 тоқсан		
Натурал сандар және нөл саны	Натурал сандар және нөл	5.1.1.1 натурал сандар жиыны ұғымын меңгеру;
		5.1.1.2 тақ және жұп сандар ұғымдарын меңгеру;
	Координаталық сәуле. Натурал сандарды салыстыру. Қос теңсіздік	5.3.1.1 өлшеудің түрлі ұзындық бірліктерін білу және координаталық сәуледегі бірлік кесінді дегенді түсіндіру

		5.5.2.2 натурал сандарды координаталық сәуледе көрсету; 5.1.2.1 натурал сандарды салыстыру, сонымен қатар натурал сандарды координаталық сәуленің көмегімен салыстыру; 5.5.2.6 сандарды салыстырудың нәтижесін белгілермен жазу; 5.5.2.7 натурал сандарды салыстыру мен реттеуді таңдау жағдайды зерттеу;
	Арифметикалық амалдардың қасиеттері. Натурал сандарға арифметикалық амалдар қолдану	5.1.2.2 амалдар саны төрттен артық болатын жақшамен жақшасыз берілген санды өрнектердегі амалдардың ретін анықтау және мәндерін табу; 5.1.2.3 санды өрнектердің мәндерін табу үшін көбейту амалдарының қасиеттерін қолдану;
	Санды және әріпті өрнектер, олардың мәндері. Өрнектерді ықшамдау	5.2.1.1 қосу және көбейту амалдарының қасиеттерін әріпті өрнектерді түрлендіру; 5.2.1.2 әріптердің берілген мәндері бойынша әріпті өрнектердің мәндерін табу;
	Теңдеу. Теңдеудің түбірі. Теңдеуді шешу	5.2.2.1 арифметикалық амалдардың белгісіз компоненттерімен теңдеулерді шешу ережесі негізінде теңдеулерді шешу; 5.2.2.2 теңдеудің шығарылуының дұрыстығын тексеру қолдану;
	Формула. Формула арқылы есептеу. Мәтінді есептерді шығару. Натурал сандардан тұратын сандар тізбегі	5.5.1.1 натурал сандарға арифметикалық амалдар қолдану мәтінді есептерді шығару; 5.5.1.6 әріпті өрнектерді құру және оларды есептерді шешу қолдану; 5.5.1.7 мәтінді есептерді шығару үшін формулаларды қолдану; 5.2.3.1 натурал сандар тізбегінің заңдылықтарын анықтау;

		5.2.3.2 натурал сандар тізбегінің жеткіліксіз элементтері; 5.2.3.3 натурал сандар тізбегінің заңдылықтарын құрастыру және тізбектерді жазу;
Натурал сандардың бөлінгіштігі	Бөлінгіштер мен еселік натурал сандар	5.1.1.5 бөлгіш сан мен еселік натурал санның анықтамасы; 5.1.2.8 натурал сандардың бөлінгіштерін табу; 5.1.2.9 еселік натурал сандарды табу;
	Қарапайым және күрделі сандар	5.1.1.6 қарапайым және құрама сандардың анықтамасы;
	Основные свойства делимости	5.1.2.10 көбейтіндінің берілген натурал санға бөлінгіштігін талдау; 5.1.2.11 қосындының және айырымның берілген натурал санға бөлінгіштігін талдау;
	2; 3; 5; 9; 10 бөліну белгілері	5.1.2.5 натурал сандардың 2-ге, 5-ке, 10-ға бөлінгіштігін талдау және қолдану; 5.1.2.6 натурал сандардың 3-ке және 9-ға бөлінгіштігін талдау және қолдану;
	Деңгей	5.1.1.3 натурал сан дәрежесінің анықтамасын білу; 5.1.1.4 натурал санды ондық жазылу түрінде көрсету;
	Натурал сандарды қарапайым көбейтінділерге бөлу	5.1.2.7 құрама сандарды қарапайым көбейткіштерге бөлу;
	Жалпы бөлінгіштік. Өзара қарапайым сандар. Ең кіші ортақ еселік	5.1.1.7 ең үлкен ортақ бөлгіш, ең кіші ортақ еселік ұғымын анықтап, анықтамаларын білу; 5.1.2.12 екі және одан артық сандардың ең үлкен ортақ бөлгішін және ең кіші ортақ еселігін табу; 5.1.1.8 өзара қарапайым сандардың анықтамасын білу;

		5.5.1.2 мәтінді есептерді шығаруда ең үлкен ортақ бөлшекті ортақ еселікті қолдану.
2 тоқсан		
Қарапайым бөлшектер	Қарапайым бөлшектер. Қарапайым бөлшектерді оқу және жазу	5.1.1.6 қарапайым бөлшек түсінігін игеру; 5.5.2.1 қарапайым бөлшектерді оқу және жазу;
	Қарапайым бөлшектердің негізгі қасиеттері	5.1.2.14 қарапайым бөлшектерді қысқартуда бөлшектің қасиетін қолдану; 5.1.2.15 қарапайым бөлшекті жаңа бөлімге келтіру;
	Дұрыс және бұрыс қарапайым бөлшектер	5.1.1.10 дұрыс және бұрыс бөлшектерді ажырату;
	Аралас сандар	5.1.1.11 аралас сан анықтамасын білу; 5.1.2.13 бұрыс бөлшекті аралас санға және аралас санды бөлшекке айналдыру;
	Координаттық сәуледе қарапайым бөлшектер мен аралас сандарды бейнелеу	5.5.2.3 қарапайым бөлшектерді координаталық сәуледе бейнелеу
3 тоқсан		
Қарапайым бөлшектердің әрекеті	Қарапайым бөлшектерді жалпы бөліндіге әкелу. Қарапайым бөлшектер мен аралас сандарды салыстыру	5.1.2.16 қарапайым бөлшектерді ортақ бөлімге келтіру, бөлшектерді, аралас сандарды салыстыру;
	Күрделі және қарапайым бөлшектерді көбейту және азайту	5.1.2.17 бөлімдері бірдей бөлшектерді қосу және азайту; 5.1.2.18 бөлімдері әртүрлі бөлшектерді қосу және азайту
	Аралас сандарды қосу. Аралас сандарды азайту	5.1.2.19 натурал саннан қарапайым бөлшекті азайту; 5.1.2.20 аралас сандарды қосу және азайтуды орындау
	Қарапайым бөлшектер мен аралас сандарды көбейту. Өзара кері сандар	5.1.2.21 қарапайым бөлшектерді, аралас сандарды көбейту, өзара кері сандарды табу; 5.1.1.12 өзара кері сандардың анықтамасын білу;

		5.1.2.22 берілген санға кері санды табу;
	Қарапайым бөлшектер мен аралас сандарды бөлу	5.1.2.23 қарапайым бөлшектерді және аралас сандар орындау;
4 тоқсан		
Мәтіндік тапсырмалар	Санның бөлігін және бөлігі бойынша санды табуға берілген есептер	5.1.2.24 санның бөлігін табу және бөлігі бойынша сан 5.5.1.4 санның немесе шаманың бөлігін табу және бөлігі бойынша санды немесе шаманы табуға арналған есептерді қолданып шығару;
	Бірлесіп орындалатын жұмыстарға қатысты есептер	5.5.1.3 қарапайым бөлшектерге арифметикалық амалдар қолданып мәтінді есептер шығару
Ондық бөлшектер және оларға амалдар қолдану	Ондық бөлшек. Ондық бөлшектерді оқу және жазу. Ондық бөлшекті қарапайым бөлшекке айналдыру	5.1.1.13 ондық бөлшек ұғымын меңгеру; 5.1.1.14 ондық бөлшек түрінде жазылған сандардың мысалы, 1,3 және 1,30; 5.5.2.5 ондық бөлшектерді оқу және жазу;
	Ондық бөлшектерді координаталық сәуледе кескіндеу. Ондық бөлшектерді салыстыру	5.1.2.25 бөлшектерді бір жазылу түрінен басқа жазылуға ауыстыру; 5.5.2.4 ондық бөлшектерді координаталық сәуледе кескіндеу
	Ондық бөлшектерді қосу және азайту	5.1.2.26 ондық бөлшектерді салыстыру; 5.1.2.27 ондық бөлшектерді қосу және азайтуды орындау
	Ондық бөлшекті натурал санға көбейту. Ондық бөлшектерді көбейту	5.1.2.28 ондық бөлшекті натурал санға және ондық бөлшекке көбейтуді орындау;
	Ондық бөлшекті натурал санға бөлу. Ондық бөлшекті ондық бөлшекке бөлу	5.1.2.30 ондық бөлшекті натурал санға және ондық бөлшекке бөлуді орындау;
	Ондық бөлшектерді 10; 100; 1000;... және 0,1; 0,01; 0,001; сандарына көбейту және бөлу	5.1.2.29 ондық бөлшектерді 10, 100, 1000 және 0,1; 0,01; 0,001 ережелерін қолдану; 5.1.2.31 ондық бөлшектерді 10, 100, 1000 және 0,1; 0,01; 0,001 ережелерін қолдану;

		ережелерін қолдану;
	Ондық бөлшектерді дөңгелектеу	5.1.1.15 санның жуық мәні ұғымын меңгеру; 5.1.2.32 ондық бөлшектерді берілген разрядқа дейін дөңгелектеу;
	Мәтінді есептерді шығару. Бөлшектерден тұратын сандар тізбектері	5.5.1.5 бөлшектерге арифметикалық амалдар қолдану есептер шығару; 5.2.3.4 бөлшектерден тұратын тізбектердің заңдылықтарын анықтау; 5.2.3.5 бөлшектерден тұратын тізбектердің заңдылықтарын құрастыру және тізбектерді жазу;
5-сыныптағы математика курсын қайталау		

2) 6-сынып:

2-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 тоқсан		
5-сыныптағы математика курсын қайталау		
Жиын	Жиын. Жиынның элементтері. Жиындарды кескіндеу	6.4.1.1 жиын, оның элементтері, бос жиын ұғымдарын меңгеру; 6.5.2.1 жиындармен жұмыс істеуде символдарын қолдану;
	Жиындар арасындағы қатынастар. Ішкі жиын	6.4.1.4 ішкі жиын ұғымын меңгеру; 6.4.1.5 жиындар арасындағы қатынастардың сипаттамасын (қиылысатын және қиылыспайтын жиындар);
	Жиындардың бірігуі мен қиылысуы	6.4.1.2 жиындардың қиылысуы және бірігуі анықтамалары; 6.4.1.3 берілген жиындардың қиылысуы мен бірігуін табу, символдарын қолданып жазу;

	Мәтінді есептерді шығару	6.5.1.2 Эйлер-Венн диаграммасын қолданып, есептер шығару
Пайыз	Пайыз	6.1.1.1 пайыз ұғымын меңгеру; 6.1.2.1 бөлшекті пайызға және пайызды бөлшекке айналдыру
	Санның пайызын және пайызы бойынша санды табу	6.1.2.2 берілген санның пайызын табу; 6.1.2.3 бір санның екінші санға пайыздық қатынасын және пайыз бойынша санды табу; 6.1.2.4 берілген пайызы бойынша санды табу;
	Мәтінді есептерді шығару	6.5.1.1 пайызға байланысты мәтінді есептерді шығару;
	Мәтінді есептерді шығару	6.5.1.1 пайызға байланысты мәтінді есептерді шығару;
2 тоқсан		
Бұрыш. Көпбұрыш	Бұрыш.	6.3.1.3 бұрыш және оның градусық өлшемі ұғымдарын меңгеру; бұрыштарды белгілеу және салыстыру, 6.3.1.4 бұрыштардың түрлерін ажырату (сүйір, тік, доғал, жаз, толық); 6.3.3.1 бұрышты транспортир көмегімен өлшеу; 6.3.3.2 градусық өлшемі берілген бұрышты транспортир көмегімен өлшеу; 6.3.3.3 бұрыштың градусық өлшемін табуға, бұрыштарды салуға, берілген есептерді шығару;
	Көпбұрыш	6.3.1.6 көпбұрыш ұғымын меңгеру;
Диаграмма	Шеңбер. Дөңгелек. Дөңгелек сектор	6.3.1.1 шеңбер, дөңгелек және олардың элементтері (центр, радиус, диаметр) ұғымдарын меңгеру; 6.3.1.2 циркульдің көмегімен шеңберді салу; 6.3.1.5 дөңгелек сектор ұғымын меңгеру;
	Диаграмма	6.4.3.1 дөңгелек, сызықтық және бағанды диаграммалар

		түсініктері болу;
	Статистикалық деректерді көрсету тәсілдері	6.4.3.2 дөңгелек, сызықтық және бағанды диаграммалар 6.4.3.3 кесте немесе диаграмма түрінде берілген статистикалық ақпаратты алу;
Кеңістік фигураларының жазбалары	Тік бұрышты параллелепипед (текше) және оның жазбасы	6.3.1.7 тік бұрышты параллелепипед (текше) және оның жазбасының түсінігі болу; 6.5.2.2 жазық фигуралардың және кеңістіктегі геометриялық фигуралардың жазбаларын салу (текше және тік бұрышты параллелепипед);
	Фигураларды қиюға берілген есептер. Фигураларды құрастыруға берілген есептер	6.3.2.1 фигураларды қию және құрастыру арқылы есептер
3 тоқсан		
Қатынастар және пропорциялар	Екі санның қатынасы. Екі санның пайыздық қатынасы	6.1.2.5 сандарға қатысты түсініктерді игеру; 6.1.2.6 аталмыш қатынасқа кері қатынасты табу; 6.1.1.2 екі санның қатынасы нені көрсететіндігін түсіну; 6.5.2.3 екі санның қатынасын оқу және жазу;
		6.1.2.7 пропорция анықтамасын білу; 6.1.2.8 пропорцияларды ажырату және құрастыру; 6.5.2.2 пропорцияны оқу және жазу;
	Пропорция. Пропорцияның негізгі қасиеті	6.1.2.9 пропорцияның негізгі қасиетін білу және қолдану;
	Тура пропорционалдық	6.1.1.3 қандай шамалар тура пропорционалды болатынын оларға мысалдар келтіру, есептер шығару;

	тәуелділік. Керіпропорционалдық	6.1.1.4 қандай шамалар кері пропорционалды болатынын оларға мысалдар келтіру,есептер шығару;
	тәуелділік	6.5.1.3 шамалары тура және кері пропорционалдықпен б есептерді ажырату және шығару;
	Мәтінді, есептерді пропорцияның көмегімен шығару	6.5.1.4 пайызға берілген есептерді пропорция арқылы ш е 6.1.2.10 шамаларды берілген қатынаста бөлу; 6.1.2.11 шамаларды берілген сандарға кері болатын проп бөліктерге бөлу;
	Ауқым	6.1.1.6 ауқым ұғымын меңгеру; 6.5.1.5 картамен, сызбамен, жоспармен жұмыс барысын, қолдану;
	Шеңбердің ұзындығы. Дөңгелектің ауданы. Шар. Сфера	6.3.3.5 шеңбер ұзындығының оның диаметріне қатынасын екенін білу; 6.3.3.6 шеңбер ұзындығының формуласын білу және қолд 6.3.3.7 дөңгелек ауданының формуласын білу және қолд 6.3.1.7 шар мен сфера туралы түсінігінің болуы
Рационал сандар және оларға амалдар қолдану	Оң сандар. Теріс сандар. Координаталық түзу. Қарама-қарсы сандар	6.1.1.5 координаталық түзудің анықтамасын білу және ко түзуді салу; 6.1.1.8 қарама-қарсы сандар ұғымын меңгеру, оларды ко түзуде белгілеу;
	Бүтін сандар. Рационал сандар	6.1.1.7 бүтін сан ұғымын меңгеру; 6.5.2.5 шамаларды сипаттау үшін бүтін сандарды қолдан 6.1.1.9 рационал сан ұғымын меңгеру;

		6.1.2.13 координаталық түзуде рационал сандарды кескініздікпен салу;
		6.1.2.15 рационал сандардың ішкі жиындарын Эйлер-Вен-диagram арқылы кескіндеу;
	Санның модулі	6.1.1.10 санның модулі анықтамасын білу және оның мәнін табу; 6.2.1.14 - өрнегінің геометриялық мағынасын түсіну; 6.3.3.4 координаталық түзуде нүктелердің арақашықтығын өлшеу;
	Рационал сандарды салыстыру	6.1.2.12 бүтін сандарды салыстыру; 6.1.2.16 рационал сандарды салыстыру;
	Рационал сандарды координаталық түзудің көмегімен қосу	6.1.2.14 бүтін сандарды координаталық түзу көмегімен қосу және азайтуды орындау;
	Теріс рационал сандарды қосу. Таңбалары әртүрлі рационал сандарды қосу.	6.1.2.17 таңбалары бірдей, таңбалары әртүрлі рационал сандарды қосуды орындау;
	Рационал сандарды азайту. Координаталық түзуде нүктелердің арақашықтығы.	6.1.2.18 рационал сандарды азайтуды орындау; 6.1.2.27 координаталық түзуде нүктелердің арақашықтығын өлшеу;
4 тоқсан		
Рационал сандарға амалдар қолдану	Рационал сандарды көбейту	6.1.2.29 рационал сандарды көбейтуді орындау;
	Рационал сандарды қосу мен көбейтудің ауыстырымдылық және терімділік қасиеттері	6.1.2.21 рационал сандарды қосу мен көбейтудің қасиеттерін білу;
	Рационал сандарды бөлу	6.1.2.20 рационал сандарды бөлуді орындау;
	Рационал санды шексіз периодты ондық бөлшек түрінде беру. Шексіз периодты ондық бөлшекті қарапайымбөлшекке айналдыру.	6.1.2.22 шектеулі ондық бөлшектер түрінде жазуға болатын ондық бөлшектерді танып білу; 6.1.2.23 рационал санды шектеусіз периодты ондық бөлшек түрінде жазуға болатынын көрсету;

		6.1.2.24 шектеусіз периодты ондық бөлшектің периодын табу;
		6.1.2.25 шектеусіз периодты ондық бөлшекті қарапайым бөлшекке айналдыру;
	Рационал сандарға арифметикалық амалдар қолдану	6.1.2.26 рационал сандармен арифметикалық амалдарды орындау;
	Мәтіндік есептерді шығару	6.5.1.16 рационал сандарды қолданып мәтінді есептерді шығару;
6-сыныптардағы математика курсы қайталау		

3) 7-сынып:

3-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 тоқсан		
6-сыныптағы математика курсы қайталау		
Алгебралық өрнектер	Айнымалы. Айнымалысы бар өрнек	7.2.1.1 алгебралық өрнек ұғымын меңгеру; 7.2.1.2 айнымалылардың берілген рационал мәндері үшін алгебралық өрнек мәндерін есептеу; 7.2.1.3 алгебралық өрнектегі айнымалының мүмкін мәндерін табу; 7.2.1.4 айнымалылардың қандай мәндерінде алгебралық өрнектің практикалық мәнін анықтау;
	Жақшаларды ашу. Коэффициент. Ұқсас қосылғыштар. Ұқсас қосылғыштарды біріктіру	7.2.1.5 жақшаны ашу ережелерін білу; 7.2.1.6 коэффициент, ұқсас мүшелер ұғымдарының анықтамаларын білу; 7.2.1.7 алгебралық өрнектерде ұқсас мүшелерді біріктіруді орындау;

	Өрнектерді тепе-тең түрлендіру. Тепе-теңдік	7.2.1.8 тепе-теңдік және тепе-тең түрлендіру анықтамаларын білу;
	Алгебралық өрнектерді түрлендіру	7.2.1.9 алгебралық өрнектерді тепе-тең түрлендіруді орындау;
	Мәтінді есептерді шығару	7.5.2.1 мәтінді есептер шығаруда айнымалысы бар өрнектер мен формулалар 7.2.1.10 теңдіктерден бір айнымалыны екінші айнымалы арқылы өрнектеу;
Бір айнымалысы бар сызықтық теңдеу	Санды теңдіктер және олардың қасиеттері	7.2.2.1 тура санды теңдіктердің қасиеттерін білу және қолдану;
	Бір айнымалысы бар сызықтық теңдеу. Мәндес теңдеулер. Бір айнымалысы бар сызықтық теңдеулерді шешу	7.2.2.2 бір айнымалысы бар сызықтық теңдеудің, мәндес теңдеулердің анық 7.2.2.3 бір айнымалысы бар сызықтық теңдеулерді шешу;
	Айнымалысы модуль таңбасының ішінде берілген бір айнымалысы бар сызықтық теңдеу	7.2.2.4 түріндегі теңдеулерді шешу, мұндағы a және b – рационал сандар;
	Теңдеулер көмегімен мәтінді есептерді шығару	7.5.1.2 мәтінді есептерді сызықтық теңдеулерді құру арқылы шығару;
2 тоқсан		
Бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктер	Санды теңсіздіктер және олардың қасиеттері	7.2.2.5 тура санды теңсіздіктердің қасиеттерін білу және қолдану; 7.2.2.6 теңсіздіктерді қосу, азайту, көбейту және бөлуді түсіну және қолдану;
	Сан аралықтар. Сан аралықтардың бірігуі мен қиылысуы	7.2.2.7 сан аралықтарын жазу үшін белгілеулерді пайдалану; 7.2.2.8 сан аралықтарды кескіндеу; 7.2.2.9 сан аралықтардың бірігуін және қиылысуын табу;
	Бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздік. Бір	7.2.2.10 түріндегі сызықтық теңсіздіктерді шешу;

	айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктерді шешу	7.2.2.11 алгебралық түрлендірулердің көмегімен теңсіздіктерді , түріндегі тең келтіру; 7.2.2.12 теңсіздіктердің шешімдерін координаталық түзуде кескіндеу; 7.2.2.13 теңсіздіктердің шешімдерін сан аралығы арқылы және берілген сан теңсіздік түрінде жазу;
	Бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктер жүйесі. Бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктер жүйесін шешу	7.2.2.14 бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктер жүйесін шешу;
	Айнымалысы модуль таңбасының ішінде берілген бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздік. Айнымалысы модуль таңбасының ішінде берілген бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктерді шешу	7.2.2.15 теңсіздіктер түрінде берілген нүктелер жиынын координаталық түзу,
3 тоқсан		
Коорди- на- талық жазықты қ	Перпендикуляр түзулер және кесінділер. Параллель түзулер және кесінділер	7.3.2.1 параллель, қиылысатын, перпендикуляр түзулердің анықтамаларын 7.3.2.2 параллель, перпендикуляр түзулер мен кесінділерді ажырату;
	Координаталық жазықтық. Тікбұрышты координаталар жүйесі	7.3.1.1 координаталық жазықтық ұғымын меңгеру; 7.3.1.2 тік бұрышты координаталар жүйесін салу; 7.3.1.3 реттелген сандар жұбы тікбұрышты координаталар жүйесінде нүктені әрбір нүктеге нүктенің координаталары деп аталатын бір ғана реттелген санд сәйкес болатынын түсіну; 7.3.1.4 координаталар жүйесінде нүктені оның координаталары бойынша сал координаталық жазықтықта берілген нүктенің координаталарын табу;

		7.3.2.3 кесінділердің, сәулелер немесе түзулердің бір-бірімен, координаталық жүйесінде қиылысу нүктелерінің координаталарын графиктік тәсілмен табу;
	Центрлік симметрия. Осьтік симметрия	7.3.1.5 осьтік және центрлік симметрия ұғымдарын меңгеру; 7.3.1.6 осьтік немесе центрлік симметриясы болатын фигуралар туралы түсінік беру, симметриялық және центрлік-симметриялы фигураларды ажырату; 7.3.2.5 тік бұрышты координаталар жүйесінде координаталар басы және координат осьтерге қатысты симметриялы нүктелер мен фигураларды салу;
Кеңістіктегі фигуралар	Фигуралардың кеңістікте орналасуы. Кеңістік фигураларын кескіндеу, "көрінбейтін" сызықтар. Вектор ұғымы.	7.3.2.4 кескіні бойынша фигураны ажырату, жазық және кеңістік фигураларын кескіндеу; 7.3.4.1 вектор анықтамасын білу және оны кескіндеу;
Статистика. Комбинаторика	Статистикалық деректер және олардың сипаттамалары: арифметикалық орта, мода, медиана, құлаш	7.4.3.1 бірнеше сандардың арифметикалық ортасы, санды деректердің құлаш, медианасы, модасының анықтамаларын білу; 7.4.3.2 статистикалық санды сипаттамаларды есептеу;
	Қозғалыстың орташа жылдамдығын табуға есептер шығару. Іріктеу тәсілі арқылы комбинаторикалық есептер шығару	7.5.1.5 қозғалыстың орташа жылдамдығын табуға есептер шығару; 7.4.2.1 іріктеу тәсілмен комбинаторикалық есептерді шығару;
4 тоқсан		
Шамалар арасындағы тәуелділіктер	Шамалар арасындағы тәуелділіктерді берілу тәсілдері: аналитикалық (формула арқылы), кестелік, графиктік тәсіл	7.5.2.2 шамалар арасындағы тәуелділікке есептер шығару; 7.5.2.3 шамалар арасындағы тәуелділіктердің берілу тәсілдерін білу; 7.5.2.4 сипаттамасы бойынша тәуелділіктің формуласын жазу; 7.5.2.5 формуламен немесе графикпен берілген тәуелділіктердің кестесін құру; 7.5.2.6 формуламен және кестемен берілген тәуелділіктердің графиктерін салу;

	Нақты процестердің графиктерін қолданып шамалар арасындағы тәуелділіктерді зерттеу	7.5.2.27 шынайы процестердің графиктерін қолданып, шамалар арасындағы тәуелділіктерді зерттеу;
		7.1.2.21 тура пропорционал тәуелділіктерді танып білу және мысалдар келтіру
		7.2.1.11 тура пропорционалдың формуласын білу және графигін салу;
	Тура пропорционалдық және оның графигі	7.5.2.8 тура пропорционал шамалардың арасындағы шынайы тәуелділіктердің графиктеріне талдау беру; 7.5.2.12 сипаттамасы бойынша тура пропорционалдың формуласын жазу; 7.5.2.13 тура пропорционалдың графигін салу;
Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер және олардың жүйелері	Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеу	7.2.2.16 екі айнымалысы бар теңдеудің анықтамасын және қасиеттерін білу;
	Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйелері	7.2.2.17 екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйесі туралы түсінігінің болуы; 7.2.2.18 екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйесінің шешімі реттелген болатынын түсіну;
	Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйесін қосу тәсілімен және алмастыру тәсілімен шешу	7.2.2.19 теңдеулер жүйелесін алмастыру тәсілі және қосу тәсілі арқылы шешу
	Мәтінді есептерді екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйелері арқылы шығару	$\overline{ab} = 10a + b, \overline{abc} = 100a + 10b + c$ 7.2.1.12 сандармен байланысты тапсырмаларды шешу үшін $\overline{ab} = 10a + b,$

		$\overline{abc} = 100a + 10b + c$ жазбасын қолдану 7.5.1.3 мәтінді есептерді сызықтық теңдеулер жүйелерін құру арқылы шешу.
--	--	---

5-7 сыныптардағы математика курсы қайталау

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2018 жылғы 20 қыркүйек

№ 469 бұйрығына 8-қосымша

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2013 жылғы 3 сәуірде

№ 115 бұйрығына 448-қосымша

Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 8-10 сыныптары үшін "Алгебра" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 8-10 сыныптары үшін "Алгебра" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Алгебра" оқу пәнінің мақсаты - мазмұнын сапалы игеруді қамтамасыз ету, білім алушылардың функционалдық сауаттылығын қалыптастыру, сонымен қатар басқа пәндермен кіріктіре отырып, жалпы адами құндылықтар негізінде және ұлттық мәдениеттің озық салт-

дәстүрлері арқылы білім алушылардың зияткерлік деңгейін дамыту.

3. Міндеттері:

1) математикалық білім, білік және дағдыларын игеру;

2) әртүрлі мәнмәтіндідегі есептерді шешуде алгебралық тілді және негізгі математикалық заңдарды қолдануға, санды қатынастар мен кеңістіктік формаларды оқып білуге мүмкіндік беру;

3) есептерді шешу мақсатында білім алушылардың білімдерін алгебралық модельдерді құруға және керісінше, шынайы процестерді сипаттайтын алгебралық модельдерді түсіндіруге бағыттау;

4) қазіргі қоғамда кәсіптік әрекет үшін қажетті алгоритмдік ойлауды дамыту; алгоритмдік құрылымдар, логикалық мәні мен операциялар туралы білім қалыптастыру;

5) практикалық мәселелерді шешуде, алынған нәтижелерді бағалау және олардың дұрыстығын анықтауда математикалық әдістерді таңдай алу;

6) коммуникативті дағдыларды дамыту: ақпаратты нақты және сауатты жеткізу, әр түрлі дереккөздерден, соның ішінде басылымдар мен электронды құралдардан алынған ақпаратты пайдалану, түрлі синтаксистік құрылымдарды, байланыстырып сөйлеуді меңгеру; сөйлеу тілдік дағдыларды дамыту

7) өздігінен, топта жұмыс істеу үшін жеке тұлғалық қасиеттерді дамыту;

8) базалық түсінік қалыптастырушы аппаратты, ауызша, жазбаша және құралдармен есептеуді игеру, зерделенген алгебралық формулаларды қолдану;

9) математикаға оқыту процесінде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды меңгеру.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Естімейтін білім алушыларды оқытуда психофизикалық, есту-сөйлеу ерекшеліктері мен танымдық мүмкіндіктерін, жеке ерекшеліктерін есепке алынады.

5. Естімейтін білім алушыларды математикаға оқытудың негізгі принциптері: жеке ыңдай жасау, көрнекілік, оқытудың коммуникативтілігі.

6. Оқу процесіне бейнелік ойлау негізделген формалар, әдістер, құралдарды енгізу математикалық дайындық деңгейінің одан әрі артуына, логикалық ойлау мен белсенді сөйлеудің, ұйымдастырушылық біліктер мен өздігінен жұмыс жасау дағдыларының дамуына ықпал етеді:

1) оқытудың түзетушілік бағыты (дыбыс күшейткіш аппаратура қолдана отырып есту арқылы қабылдауды дамыту, жеке жадайларда ым-ишарат және дактиль тілін қолдану, тереңдетілген сөздік жұмыс);

2) әдістемелік тәсілдерді ерекшелікке байланысты таңдау;

3) коммуникация, математикалық сөйлеу дағдыларын дамыту;

4) ақпараттық қолдаудың арнайы бағдарламаларын және дыбыс күшейткіш аппаратурасын қолдану.

7. Сабақтарды жоспарлауда қалыптастырылып жатқан түсінік немесе біліктің сипатын ескеріп, әр кезеңде естімейтін білім алушылардағы нақты білім деңгейі есепке алады және бағдарламаны меңгеруді бақылау қарастырылады.

8. Әр сабақтың міндетті элементтері тақырыбы, мақсаттардың қойылуы, сабақ жоспарын жазу және хабарлау, негізгі түсініктер мен оларды меңгеру әдістерін белгілеу, әрекет түрлерін және материалды меңгеруін тексеру әдістері, сөздік жұмыс болып табылады.

9. Математикалық циклдің сабақтары өткен тақырып бойынша білім қайталаудан басталады: білім алушылар өткен тақырып бойынша негізгі анықтамаларды, түсініктерді еске түсіреді немесе тапсырмалар мен жаттыулар жасайды; жаңа тақырыппен таныстыру терминдерді енгізуден басталады; сабақ соңында сұрақтар, теориялық немесе практикалық

жаттығулар.

10. Естімейтін білім алушыларды математикалық цикл пәндеріне оқытудың тиімділігін арттыру жолдары:

1) оқу әрекеті дағдыларын, өз өзін бақылау қажеттілігі мен оны жүзеге асыру біліктерін қалыптастыру;

2) оқу әрекетін жекелендіру, математикалық білім, білік деңгейін, әрбір білім алушының математикалық ойлау мен сөйлеуін дамытуды тұрақты түрде есепке алу;

3) проблемалық оқыту элементтерін қолдану;

4) ақпараттық технологияларды пайдалану арқылы көрнекіліктің жеткілікті деңгейін қамтамасыз ету;

5) оқу материалдарының коммуникативтілігін, білім алушылардың белсенді сөйлеуін дамытуды қамтамасыз ету;

6) математикаға оқыту процесінде ауызша сөйлеуін дамыту (математикалық сөйлеу тілі);

7) бір ойды тану және әр түрлі формада жеткізе алу қабілетін дамыту;

8) сөздік белгілік және графикалық тіл арқылы математикалық сөйлеуде ойды әр түрі жеткізу білігін дамыту;

9) жаңа материалды меңгеруде бағдарлық негіз ретінде алгоритмдерді қолдану, алгоритмдерді орындауда мазмұндық негізді қамтамасыз ету;

10) пәндік құзыреттер саласында қажеттілігін ескере отырып ым-ишарат тілі мен дактилологияны қолдану;

11) әр түрлі жағдайларда математикалық білімді қолдану кезінде коммуникативті кедергілерді еңсеру;

12) математикалық білімді өмірде өздігінен қолдану қабілетін дамыту.

11. Бағдарламаны іске асыру процесінде инварианттық компоненттің оқу пәндері мен түзету компонентінің және факультатив сабақтарымен пәнаралық байланыс жүзеге асады: "Тіл және әдебиет", "Математика және информатика", "Жаратылыстану", "Адам және қоғам", "Технология және өнер", "Дыбыс айтуын қалыптастыру мен есту арқылы қабылдауын дамыту", "Ауызекі сөйлеу тілі", "Ым-ишарат тілі".

12. Бағдарламаны іске асыруда сыныптар келесі жабдықтармен жарақтандырылады:

1) топтық оқу әрекетін қамтамасыз ету үшін қондырмалы дыбыс күшейткіш жабдық (әр сыныпқа), дыбыстарды айту экраны;

2) мультимедиялық компьютерлік сынып;

3) жеке есту аппараттары;

4) барлық білім алушыларға оқу бағдарламасына сәйкес оқу жылына арналған оқу құралдары.

13. Мектепте жабдықталған оқу залы және кітап қоймасы, медитекасы, жұмыс аймақтары бар ақпараттық-кітапханалық қор қарастырылғаны жөн.

14. Білім алушылар мен педагогтер үшін Интернет желісіндегі ақпараттық-білім беру ресурстарына шектусіз қолжетімділікті қамтамасыз ету.

3-тарау. "Алгебра" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

15. "Алгебра" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 8-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;

2) 9-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;

3) 10-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты құрайды.

16. Оқу пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Сандар";
- 2) 2-бөлім "Алгебра";
- 3) 3-бөлім "Статистика және ықтималдықтар теориясы";
- 4) 4-бөлім "Математикалық модельдеу және анализ".

17. "Сандар" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) сандар және шамалар туралы түсініктер;
- 2) сандарға амалдар қолдану.

18. "Алгебра" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) алгебралық өрнектер және оларды түрлендіру;
- 2) теңдеулер және теңсіздіктер, олардың жүйелері және жиынтықтары;
- 3) тізбектер және олардың қосындысы;
- 4) тригонометрия.

19. "Статистика және ықтималдықтар теориясы" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) жиындар теориясы және логика элементтері;
- 2) комбинаторика негіздері;
- 3) ықтималдықтар теориясының негіздері;
- 4) статистика және деректерді талдау.

20. "Математикалық модельдеу және анализ" бөлімі келесідей

бөлімшелерді қамтиды:

- 1) математикалық анализ бастамалары;
- 2) математикалық модельдеудің көмегімен есептер шығару;
- 3) математикалық тіл және математикалық модель.

21. 8-сыныпқа арналған "Алгебра" пәнінің базалық мазмұны:

- 1) 5-7 сыныптардағы математика курсын қайталау;

2) бүтін көрсеткішті дәреже. Натурал көрсеткішті дәреже және оның қасиеттері. Бүтін көрсеткішті дәреже және оның қасиеттері. Құрамында дәрежесі бар өрнектерді түрлендіру. Санның стандарт түрі. Өте кіші және өте үлкен сандармен байланысты практикалық есептер шығару. Абсолюттік және салыстырмалы қателік. Құрамында дәрежесі бар сандар тізбектері;

3) көпмүшелер. Бірмүшелер және оларға амалдар қолдану. Көпмүшелер және оларға амалдар қолдану. Бірмүше мен көпмүшені стандарт түрі. Көпмүшені көбейткіштерге жіктеу. Өрнектерді тепе-тең түрлендіру;

4) функция. Функцияның графигі. Функция ұғымы. Функцияның графигі. Сызықтық функция және оның графигі. Сызықтық функциялардың графиктерінің өзара орналасуы. Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйесін графиктік тәсілмен шешу. $y=ax^2$, $y=ax^3$ және ($k \neq 0$) түріндегі функциялар, олардың графиктері және қасиеттері;

5) статистика элементтері. Бас жиынтық, кездейсоқ таңдама, вариациялық қатар, нұсқалық ұғымдары. Абсолютті жиілік және салыстырмалы жиілік. Жиілік кестесі. Жиілік алқабы;

6) қысқаша көбейту формулалары. Екі өрнектің квадраттарының айырымының формуласы. Екі өрнектің қосындысының квадраты және айырымының квадратының формулалары. Екі өрнектің қосындысының кубы және айырымының кубының формулалары. Екі өрнектің кубтарының қосындысы және кубтарының айырымының формулалары. Өрнектерді

тепетең түрлендіру. Теңдеу және теңсіздік құру арқылы берілген мәтінді есептерді шығару;

7) алгебралық бөлшектер. Алгебралық бөлшектер және оның негізгі қасиеті. Алгебралық бөлшектерді қосу, азайту, көбейту, бөлу және дәрежеге шығару. Алгебралық өрнектерді тепе-тең түрлендіру;

8) 8-сыныптағы алгебра курсың қайталау.

22. 9-сыныпқа арналған "Алгебра" пәнінің базалық мазмұны:

1) 8-сыныптағы алгебра курсың қайталау;

2) квадрат түбір және иррационал өрнектер. Иррационал сандар. Нақты сандар. Квадрат түбір. Квадрат түбірдің жуық мәні. Арифметикалық квадрат түбір. Арифметикалық квадрат түбірдің қасиеттері. Көбейткішті түбір таңбасының алдына шығару. Көбейткішті түбір таңбасының ішіне енгізу. Бөлшектің бөлімін иррационалдықтан босату. Құрамында квадрат түбірлері бар өрнектерді түрлендіру. Нақты сандарды салыстыру. функциясы, оның қасиеттері және графигі;

3) квадрат теңдеулер. Квадрат теңдеу. Толымсыз квадрат теңдеулер. Келтірілген квадрат теңдеу. Екімүшенің толық квадратын айыру. Квадрат теңдеу түбірлерінің формулалары. Дискриминант. Виет теоремасы. Виет теоремасына кері теорема. Квадрат үшмүше. Квадрат үшмүшенің түбірі. Квадрат үшмүшені көбейткіштерге жіктеу. Квадрат теңдеуге келтірілетін теңдеулер. Биквадрат теңдеу. Жаңа айнымалы енгізу әдісі. Бүтін рационал теңдеу. Бөлшек-рационал теңдеу. Рационал теңдеу. түріндегі теңдеулер. Квадрат теңдеулердің көмегімен мәтінді есептерді шығару. Бөлшек-рационал теңдеулердің көмегімен мәтінді есептерді шығару;

4) квадрат теңдеулер. Квадрат теңдеулердің көмегімен мәтінді есептерді шығару. Бөлшек-рационал теңдеулердің көмегімен мәтінді есептерді шығару;

5) квадраттық функция. Квадраттық функция. $y=a(x-m)^2$, $y=ax^2+n$ және $y=a(x-m)^2+n$ ($a \neq 0$) түріндегі функциялар, олардың қасиеттері және графиктері. $y=ax^2+bx+c$ ($a \neq 0$) түріндегі квадраттық функция, оның

қасиеттері және графигі;

6) статистика элементтері. Жиілік. Жиіліктер кестесі. Интервалдық кесте. Гистограмма. Жинақталған жиілік. Орта мән. Дисперсия. Стандартты ауытқу. Алқап;

7) теңсіздіктер. Квадрат теңсіздік. Квадрат теңсіздіктерді квадраттық функцияның графигі арқылы шығару. Рационал теңсіздік. Интервалдар әдісі. Бір айнымалысы бар сызықтық емес теңсіздіктер жүйесі. Квадрат теңсіздіктер жүйесі;

8) 9-сыныптағы алгебра курсың қайталау.

23. 10-сыныпқа арналған "Алгебра" пәнінің базалық мазмұны:

1) 9-сыныптағы алгебра курсың қайталау;

2) екі айнымалысы бар теңдеулер, теңсіздіктер және олардың жүйелері. Екі айнымалысы бар сызықты емес теңдеулер. Екі айнымалысы бар сызықтық емес теңдеулер жүйесі. Екі айнымалысы бар сызықтық емес теңдеулер жүйесін шешу. Екі айнымалысы бар сызықтық емес теңдеулер жүйесі көмегімен мәтінді есептер шығару. Екі айнымалысы бар теңсіздіктер. Екі айнымалысы бар теңсіздіктер жүйесі;

3) комбинаторика элементтері. Комбинаториканың негізгі ұғымдары мен ережелері (қосу және көбейту ережелері). Санның факториалы. Қайталанбайтын "орналастыру", "алмастыру" және "теру" ұғымдары. Комбинаториканың негізгі формулалары. Комбинаторика формулаларын қолдану арқылы есептер шығару. Ньютон биномы және қасиеттері;

4) тізбектер. Сандар тізбегі, оның берілу тәсілдері және қасиеттері. Арифметикалық прогрессия. Арифметикалық прогрессияның n -ші мүшесінің формуласы. Арифметикалық прогрессияның алғашқы n мүшесінің қосындысының мәнін есептеу формуласы. Геометриялық прогрессия. Геометриялық прогрессияның n -ші мүшесінің формуласы. Геометриялық прогрессияның алғашқы n мүшесінің қосындысының мәнін есептеу формуласы. Шексіз кемімелі геометриялық прогрессия. Шексіз кемімелі геометриялық прогрессия мүшелерінің қосындысы.

Математикалық индукция әдісі;

5) тригонометрия. Бұрыш пен доғаның градустық және радиандық өлшемдері. Кез келген бұрыштың синусы, косинусы, тангенсі және котангенсі. Бұрыштың синусы, косинусы, тангенсі және котангенсінің мәндері. Тригонометриялық функциялар және олардың қасиеттері. Негізгі тригонометриялық тепе-теңдіктер. Келтіру формулалары. Екі бұрыштың қосындысы мен айырымының синусы, косинусы, тангенсі және котангенсінің формулалары. Тригонометриялық функциялардың қосбұрышы және жартыбұрышының формулалары. Тригонометриялық функциялардың қосындысы мен айырымын көбейтіндіге түрлендіру формулалары. Тригонометриялық функциялардың көбейтіндісін қосынды немесе айырымға түрлендіру формулалары. Тригонометриялық өрнектерді тепе-тең түрлендіру;

6) ықтималдықтар теориясының элементтері. Оқиға, кездейсоқ оқиға, ақиқат оқиға, мүмкін емес оқиға. Элементар оқиғалар. Қолайлы нәтижелер. Тең мүмкіндікті және қарама-қарсы оқиғалар. Ықтималдықтың классикалық анықтамасы. Статистикалық ықтималдық. Геометриялық ықтималдық;

7) 8-10 сыныптардағы алгебра курсын қайталау.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

24. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодтық белгімен берілген. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сан бөлімше ретін, төртінші сан оқыту мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 7.2.1.4 кодында "7" - сынып, "2.1" - екінші бөлімнің бірінші бөлімшесі, "4" - оқыту мақсатының реттік саны.

25. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1 бөлім "Сандар":

1 кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары		
	8 сынып	9 сынып	10 сынып

1.1. Сандар және шамалар туралы түсініктер	8.1.1.1 сандарды стандарт түрде жазу;	9.1.1.1 иррационал және нақты сандар ұғымдарын меңгеру; 9.1.1.2 санның квадрат түбірі және арифметикалық квадрат түбірі анықтамаларын білу және ұғымдарын ажырату;	10.1.1.1 бұрыштың радиан ұғымын меңгеру; 10.1.1.2 бірлік шеңбердің б сандарын белгілеу;
1.2. Сандарға амалдар қолдану	8.1.2.1 натурал көрсеткішті дәреже анықтамасын және оның қасиеттерін білу; 8.1.2.2 санның дәрежесі қандай цифрға аяқталатынын анықтау; 8.1.2.3 нөл және бүтін теріс көрсеткішті дәреженің анықтамасын және оның қасиеттерін білу; 8.1.2.4 бүтін көрсеткішті дәреженің санды мәнін анықтау және берілген сандарды дәреже түрінде көрсету; 8.1.2.5	9.1.2.1 арифметикалық квадрат түбірдің қасиеттерін қолдану; 9.1.2.2 квадрат түбірдің мәнін бағалау; 9.1.2.3 көбейткішті квадрат түбір белгісінің алдына шығару және көбейткішті квадрат түбір белгісінің астына алу; 9.1.2.4 бөлшек бөлімін иррационалдықтан арылту; 9.1.2.5 құрамында түбір таңбасы бар	10.1.2.1 градусты радианға радианды градусқа

2) 2 бөлім "Алгебра":

2 кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары		
	8 сынып	9 сынып	10 сынып
2.1. Алгебралық өрнектер және түрлендірулер	8.2.1.1 санды өрнектердің мәндерін табуда бүтін көрсеткішті дәреже қасиеттерін қолдану;		
	8.2.1.2 бірмүше анықтамасын білу, оның коэффициенті мен дәрежесін табу;	9.2.1.1 квадрат үшмүшенің түбірі ұғымын меңгеру;	
	8.2.1.3	9.2.1.2	
	бірмүшені стандарт түрде жазу;	үшмүшеден екімүшенің толық квадратын бөлу;	
	8.2.1.4 бірмүшелерді көбейтуді орындау және бірмүшені көбейткіштердің көбейтіндісі түрінде көрсету;	9.2.1.3 квадрат үшмүшені көбейткіштерге жіктеу;	
	8.2.1.5 көпмүше анықтамасын білу және оның дәрежесін		

	табу;		
	8.2.1.6		
	көпмүшені стандарт түрге келтіру;		
	8.2.1.7		
	көпмүшелерді қосу және азайтуды орындау;		
	8.2.1.8		
	көпмүшені бірімүшеге көбейтуді орындау;		
	8.2.1.9		
	көпмүшені көпмүшеге көбейтуді орындау;		
	8.2.1.10		
	қысқаша көбейту формулаларын білу және қолдану;		
	8.2.1.11		
	қысқаша көбейту формулаларын білу және қолдану;		
	8.2.1.12		

алгебралық өрнектерді
ортақ көбейткішті жақша
сыртына шығару және
топтау тәсілдері арқылы
көбейткіштерге жіктеу;

8.2.1.13

көпмүшелерге амалдар
қолдану, көпмүшелерді
көбейткіштерге жіктеу
арқылы алгебралық
өрнектерді тепе-тең
түрлендірулерді орындау;

8.2.1.14

алгебралық өрнектерді
қысқаша көбейту
формулалары арқылы
көбейткіштерге жіктеу;

8.2.1.15

қысқаша көбейту
формулалары арқылы
алгебралық өрнектерді
тепе-тең түрлендірулерді
орындау ;

8.2.1.16

алгебралық бөлшектерді
танып білу;

8.2.1.17

	алгебралық бөлшектегі айнымалылардың мүмкін мәндер жиынын табу;		
	8.2.1.18		
	алгебралық бөлшектің негізгі қасиетін қолдану: ;	9.2.1.1	
	8.2.1.19	квадрат үшмүшенің түбірі ұғымын меңгеру;	
	алгебралық бөлшектерді қосу және азайтуды орындау;	9.2.1.2	
	8.2.1.20	үшмүшеден екімүшенің толық квадратын бөлу;	
	алгебралық бөлшектерді көбейту және бөлуді, дәрежеге шығаруды орындау;	9.2.1.3	
	8.2.1.21	квадрат үшмүшені көбейткіштерге жіктеу;	
	құрамында алгебралық бөлшектері бар өрнектерді түрлендіруді орындау;		
2.2. Теңдеулер және теңсіздіктер, олардың жүйелері және жиын-тықтары		9.2.2.1	10.2.2.1
		квадрат теңдеудің анықтамасын білу;	екі айнымалысы бар сызықтық емес теңдеулер
		9.2.2.2	10.2.2.2
		квадрат теңдеулердің түрлерін ажырату;	екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйесін шешу;

		9.2.2.3 квадрат теңдеулерді шешу; 9.2.2.4 Виет теоремасын қолдану; 9.2.2.5 түріндегі теңдеулерді шешу; 9.2.2.6 бөлшек-рационал теңдеулерді шешу; 9.2.2.7 квадрат теңдеулерге келтірілетін теңдеулерді шешу; 9.2.2.8 квадрат теңсіздіктерді шешу; 9.2.2.9 рационал теңсіздіктерді шешу;	10.2.2.3 екі айнымалысы бар теңс 10.2.2.4 екі айнымалысы бар сызы теңсіздіктер жүйесін шеш
--	--	--	---

		9.2.2.10 біреуі сызықтық, екіншісі - квадрат теңсіздік болатын екі теңсіздіктен құралған жүйелерді шешу; 9.2.2.11 құрамында екі квадрат теңсіздігі бар жүйелер мен жиынтықтарды шешу;	
2.3. Тізбектер және қосындылау	8.2.3.1 құрамында дәрежесі бар сандар тізбегінің заңдылығын және жетіспейтін мүшелерін анықтау;		10.2.3.1 сандар тізбегі туралы түсінік; 10.2.3.2 тізбектің n-ші мүшесін табу; 10.2.3.3 математикалық индукция және қолдану; 10.2.3.4 сандар тізбектерінің арасында арифметикалық және геометриялық прогрессияны ажырату; 10.2.3.5

		арифметикалық прогрессияның n мүшесін, алғашқы n мүшесінің қосындысын есептеу формуласының сипаттамалық қасиетін білу; қолдану; 10.2.3.6 геометриялық прогрессияның n мүшесін, алғашқы n мүшесінің қосындысын есептеу формуласының сипаттамалық қасиетін білу; қолдану; 10.2.3.7 арифметикалық немесе/және геометриялық прогрессияның n мүшесін, алғашқы n мүшесінің қосындысын есептеу формуласының байланысты есептер шығаруда қолдану; 10.2.3.8 шексіз кемімелі геометриялық прогрессия қосындысының формуласын периодты ондық бөлшекті рационалға айналдыру үшін қолдану; 10.2.3.9 шексіз кемімелі геометриялық прогрессия қосындысының формуласын есептер шығаруда қолдану;
2.4.Тригонометрия		10.2.4.1 тригонометриялық функциялардың анықтамаларын білу; 10.2.4.2

		бірлік шеңбердегі нүктелердің координаталары $(\cos \alpha, \sin \alpha)$ мен тригонометриялық функциялардың өзара байланысын білу; 10.2.4.3 бұрыштардың қосындысы мен айырымының, жарты және бұрыштың тригонометриялық формулаларын қорытып алу және қолдану; 10.2.4.4 келтіру формулаларын қолдану және қолдану; 10.2.4.5 бірлік шеңбердің көмегімен тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәнін табу; 10.2.4.6 бірлік шеңбердің көмегімен тригонометриялық функциялардың жұптылығын (тақтылығын), периодтылығын, бірсарылығын және таңбатұрақтылық арқылы түсіндіру; 10.2.4.7 тригонометриялық функциялардың
--	--	--

			қосындысы мен айырымы және көбейтіндісін қосынды мен айырымға түрлендіру формулаларын қорытып шығару және қолдану; 10.2.4.8 тригонометриялық өрнектерді түрлендіруді орындау;
--	--	--	---

3) 3 бөлім "Статистика және ықтималдықтар теориясы":

3 кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары		
	8 сынып	9 сынып	10 сынып
3.1. Комбинаторика негіздері			10.3.1.1 комбинаториканың ережелері және көбейту ережелері); 10.3.1.2 санның факториалы анықтамалары; 10.3.1.3 қайталанбайтын орналастыру және теру анықтамаларын білу; 10.3.1.4 қайталанбайтын орналастыру және теру сандарын есептеу;

		комбинаторика формулалары 10.3.1.5 қайталанбайтын орналастыру және теру сандарын есептеу комбинаторика формулалары отырып есептер шығару; 9.3.1.6 Ньютон биномы формуласын қасиеттерін білу және қолдану
3.2. Ықти-малдықтар теория-сының негіздері		10.3.2.1 оқиға, кездейсоқ оқиға, ақиқат мүмкін емес оқиға, қолайлы мүмкіндікті және қарама-қарсы ұғымдарын меңгеру; 10.3.2.2 элементар және элементар емес оқиғаларды ажырату; 10.3.2.3 ықтималдықтың классикалық анықтамасын білу және есептер үшін оны қолдану; 10.3.2.4 ықтималдықтың статистикалық анықтамасын білу;

			10.3.2.5
			геометриялық ықтималдықтар шығаруда қолдану;
3.3. Статистика және деректерді талдау	8.3.3.1 басты жиынтық, кездейсоқ таңдама, вариациялық қатар, нұсқалық ұғымдарын меңгеру; 8.3.3.2 нұсқалықтың абсолютті және салыстырмалы жиіліктерін есептеу; 8.3.3.3 статистикалық деректерді жинау және оны кесте түрінде көрсету; 8.3.3.4 таңдаманы жиілік кестесі түрінде көрсету 8.3.3.5 кестедегі деректердің дұрыстығын тексеру;	9.3.3.1 таңдама нәтижелерін жиіліктердің интервалдық кестесі арқылы беру; 9.3.3.2 жиіліктердің интервалдық кестесінің деректерін жиіліктер гистограммасы арқылы беру; 9.3.3.3 - жинақталған жиілік анықтамасын білу; 9.3.3.4 статистикалық кестемен, алқаппен, гистограммамен берілген ақпаратты талдау; 9.3.3.5 дисперсия, стандартты ауытқу анықтамаларын және оларды есептеу формулаларын білу;	

4) 4 бөлім "Математикалық модельдеу мен талдау":

4 кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары		
	8 сынып	9 сынып	10 сынып
4.1.Математикалық анализ бастама-лары	8.4.1.1	9.4.1.1	
	функция және функцияның графигі ұғымдарын меңгеру;	функциясының қасиеттерін білу және оның графигін салу;	
	8.4.1.2	8.4.1.2	
	функцияның берілу тәсілдерін білу;	түрдегі квадраттық функциялардың қасиеттерін білу және графиктерін салу;	
	8.4.1.3	8.4.1.3	
	функцияның анықталу облысы мен мәндер жиынын табу;	түріндегі квадраттық функцияның қасиеттерін білу және графигін салу;	
	8.4.1.4	8.4.1.4	
	функциясының анықтамасын білу, графигін салу, k коэффициентіне қатысты орналасуын анықтау;	аргументтің берілген мәндері бойынша функцияның мәндерін табу және функцияның мәні бойынша аргументтің мәнін табу;	
	8.4.1.5		
	түріндегі сызықтық функцияның анықтамасын білу, оның графигін салу және графиктің k және b коэффициенттеріне қатысты орналасуын анықтау;		
	8.4.1.6		

	сызықтық функция графигінің координата осьтерімен қиылысу нүктелерін графикті салмай табу; 8.4.1.7 $y = kx + b$ сызықтық функциясының графигінен k және b таңбаларын анықтау; 8.4.1.8 сызықтық функция графиктерінің өзара орналасуы олардың коэффициенттеріне тәуелді болатынын негіздеу 8.4.1.9 графигі берілген функцияның графигіне параллель немесе қиятын сызықтық функцияның формуласын табу; 8.4.1.10 y функциясының графигін салу және оның қасиеттерін білу; 8.4.1.11 функциясының графигін салу және оның қасиеттерін білу; 8.4.1.12 функциясының графигін салу және оның қасиеттерін білу;		

4.2. Математикалық модель-деудің көмегімен есептер шығару	8.4.2.1		
	өте кіші немесе өте үлкен сандармен берілген шамаларға байланысты есептер шығару;	9.4.2.1	
	8.4.2.2	мәтінді есептерді квадрат теңдеулердің көмегімен шешу;	10.4.2.1
	мәтінді есептерді теңдеулер және теңсіздіктер құру арқылы шығару;	9.4.2.2	мәтінді есептерді теңдеулер арқылы
	8.4.2.3	мәтінді есептерді бөлшек-рационал теңдеулердің көмегімен шешу;	10.4.2.2
4.3. Математикалық тіл және математикалық үлгі	шаршы мен текшенің сызықтық өлшемдерінің өзгеруіне байланысты олардың ауданы мен көлемі қалай өзгереді бағалау;	9.4.2.3	геометриялық арифметикалық прогрессия байланысты есептерді
	8.4.2.4	қолданбалы есептерді шығару үшін квадраттық функцияны қолдану;	
	екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйесін графиктік тәсілмен шешу;		
4.3. Математикалық тіл және математикалық үлгі	8.4.3.1	9.4.3.1	10.4.3.1
	есеп шарты бойынша математикалық модель құру;	есеп шарты бойынша математикалық модель құру;	есеп шарты бойынша математикалық модель құру;

26. Осы Бағдарлама есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 8-10 сыныптары үшін "Алгебра" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

27. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру бағдарламасы

деңгейінің 8-10 сыныпта

"Алгебра" пәнінен жаңар

мазмұндағы үлгілік

бағдарламасына қосы

Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 8-10 сыныптары үшін "Алгебра" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 8 сынып

1 – кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 тоқсан		
5-7-сыныптардағы математика курсын қайталау		
Бүтін көрсеткішті дәреже	Натурал көрсеткішті дәреже және оның қасиеттері	8.1.2.1 натурал көрсеткішті дәреже анықтамасын және оның қасиеттерін білу;
		8.1.2.2 санның дәрежесі қандай цифрға аяқталатынын анықтау;
		8.1.2.15 натурал көрсеткішті дәреженің қасиеттерін қолдану;
		8.4.2.3 шаршы мен текшенің сызықтық өлшемдерінің өзгеруіне байланысты ауданы мен көлемі қалай өзгеретінін бағалау;
	Бүтін көрсеткішті дәреже және оның қасиеттері	8.1.2.3 нөл және бүтін теріс көрсеткішті дәреженің анықтамасын және оның қасиеттерін білу;
		8.1.2.4 бүтін көрсеткішті дәреженің санды мәнін анықтау және берілген дәреже түрінде көрсету;
		8.1.2.6 көрсеткіші нөлге тең дәреженің негізіндегі айнымалының мүмкіндіктері;

		8.2.1.1 санды өрнектердің мәндерін табуда бүтін көрсеткішті дәреже қалыптастыруға қолдану;
	Құрамында дәрежесі бар өрнектерді түрлендіру	8.2.3.1 құрамында дәрежесі бар сандар тізбегінің заңдылығын және жергілікті мүшелерін анықтау;
	Санның стандарт түрі	8.1.1.1 сандарды стандарт түрде жазу;
		8.1.2.7 стандарт түрде жазылған сандарға арифметикалық амалдар қолдану;
		8.1.2.8 стандарт түрде жазылған санның мәнді бөлігін және ретін табу;
		8.1.2.9 стандарт түрде жазылған сандарды салыстыру;
Көпмүшелер	Санның стандарт түрі	8.1.2.10 шамаларды бір өлшем бірліктен екінші өлшем бірлікке айналдыру стандарт түрде жазу;
		8.1.2.11 шамалардың жуық мәндерін табу және оларды стандарт түрде жазу;
		8.1.2.12 жуық шамалардың абсолюттік және салыстырмалы қателіктерін табу;
		8.1.2.13 калькулятордың көмегімен жуықтап есептеулерді орындау;
	Мәтінді есептерді шығару	8.4.2.1 өте кіші немесе өте үлкен сандармен берілген шамаларға байланысты есептерді шығару;
Көпмүшелер	Бірмүшелер және оларға амалдар қолдану. Бірмүшенің дәрежесі және стандарт түрі	8.2.1.2 бірімүше анықтамасын білу, оның коэффициенті мен дәрежесін табу;
		8.2.1.3 бірімүшені стандарт түрде жазу;
	Көпмүшелер. Көпмүшенің дәрежесі және стандарт түрі	8.2.1.4 бірімүшелерді көбейтуді орындау және бірімүшені көбейткіштердің көмегімен стандарт түрінде көрсету;
		8.2.1.5 көпмүше анықтамасын білу және оның дәрежесін табу;
		8.2.1.6 көпмүшені стандарт түрге келтіру;

	Көпмүшелерге амалдар қолдану	8.2.1.7 көпмүшелерді қосу және азайтуды орындау; 8.2.1.8 көпмүшені бірімүшеге көбейтуді орындау; 8.2.1.9 көпмүшені көпмүшеге көбейтуді орындау;
	Көпмүшені көбейткіштерге жіктеу	8.2.1.12 алгебралық өрнектерді ортақ көбейткішті жақша сыртына шығару, тәсілдері арқылы көбейткіштерге жіктеу;
	Өрнектерді тепе-тең түрлендіру	8.2.1.13 көпмүшелерге амалдар қолдану, көпмүшелерді көбейткіштерге жіктеу, алгебралық өрнектерді тепе-тең түрлендірулерді орындау;
2 тоқсан		
Функция. Функцияның графикі	Функция және функцияның графикі	8.4.1.1 функция және функцияның графикі ұғымдарын меңгеру; 8.4.1.2 функцияның берілу тәсілдерін білу; 8.4.1.3 функцияның анықталу облысы мен мәндер жиынын табу;
	Сызықтық функция және оның графикі	8.4.1.4 функциясының анықтамасын білу, графикін салу, k коэффициенттеріне қатысты орналасуын анықтау; 8.4.1.5 түріндегі сызықтық функцияның анықтамасын білу, оның графикін салу, графиктің k және b коэффициенттеріне қатысты орналасуын анықтау; 8.4.1.6 сызықтық функция графикінің координата осьтерімен қиылысу нүктесін табу, графикті салмай табу; 8.4.1.7 $y = kx + b$ сызықтық функциясының графикінен k және b таңбалау;
	Сызықтық функциялардың графиктерінің өзара орналасуы	8.4.1.8 сызықтық функция графиктерінің өзара орналасуы олардың коэффициенттеріне тәуелді болатынын негіздеу 8.4.1.9 графикі берілген функцияның графикіне параллель немесе қиятын сызықтық функцияның формуласын табу;
	Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйесін графиктік тәсілмен шешу	8.4.2.4 екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйесін графиктік тәсілмен шешу

	$y=ax^2$, $y=ax^3$ және $(k \neq 0)$ түріндегі функциялар, олардың графиктері және қасиеттері	8.4.1.10 y функциясының графигін салу және оның қасиеттерін білу; 8.4.1.11 функциясының графигін салу және оның қасиеттерін білу; 8.4.1.12 функциясының графигін салу және оның қасиеттерін білу;
3 тоқсан		
Статистика элементтері	Вариациялық қатар	8.3.3.1 басты жиынтық, кездейсоқ таңдама, вариациялық қатар, нұсқалық ұғымдарын меңгеру;
	Абсолютті жиілік және салыстырмалы жиілік. Жиілік кестесі	8.3.3.2 нұсқалықтың абсолютті және салыстырмалы жиіліктерін есептеу; 8.3.3.3 статистикалық деректерді жинау және оны кесте түрінде көрсету; 8.3.3.4 таңдаманы жиілік кестесі түрінде көрсету; 8.3.3.5 кестедегі деректердің дұрыстығын тексеру;
	Жиілік алқабы	8.3.3.6 таңдама нәтижесін жиілік алқабы түрінде көрсету; 8.3.3.7 кесте немесе жиіліктер алқабы түрінде берілген статистикалық талдау;
Қысқаша көбейту формулалары	Қысқаша көбейту формулалары	8.2.1.10 қысқаша көбейту формулаларын білу және қолдану; 8.2.1.11 қысқаша көбейту формулаларын білу және қолдану;
	Қысқаша көбейту формулаларының көмегімен өрнектерді түрлендіру	8.1.2.14 тиімді есептеу үшін қысқаша көбейту формулаларын қолдану; 8.2.1.14 алгебралық өрнектерді қысқаша көбейту формулалары арқылы көбейткіштерге жіктеу;

		8.2.1.15 қысқаша көбейту формулалары арқылы алгебралық өрнектерді түрлендірулерді орындау ;
	Мәтінді есептерді шығару	8.4.3.1 есеп шарты бойынша математикалық модель құру; 8.4.2.2 мәтінді есептерді теңдеулер және теңсіздіктер құру арқылы шығару
4 тоқсан		
Алгебралық бөлшектер	Алгебралық бөлшек және оның негізгі қасиеті	8.2.1.16 алгебралық бөлшектерді танып білу;
		8.2.1.17 алгебралық бөлшектегі айнымалылардың мүмкін мәндер жиын
		8.2.1.18 алгебралық бөлшектің негізгі қасиетін қолдану: ;
	Алгебралық бөлшектерге амалдар қолдану	8.2.1.19 алгебралық бөлшектерді қосу және азайтуды орындау; 8.2.1.20 алгебралық бөлшектерді көбейту және бөлуді, дәрежеге шығару
	Алгебралық өрнектерді тепе-тең түрлендіру	8.2.1.21 құрамында алгебралық бөлшектері бар өрнектерді түрлендіруді
8-сыныптағы алгебра курсы қайталау		

2) 9 сынып

2 - кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 тоқсан		
8-сыныптағы алгебра курсы қайталау		
Квадрат түбір және иррационал өрнек	Нақты сандар	9.1.1.1 иррационал және нақты сандар ұғымдарын меңгеру;
	Квадрат түбір	9.1.1.2 санның квадрат түбірі және арифметикалық квадрат түбірі анықтама және ұғымдарын ажырату;
		9.1.2.1 арифметикалық квадрат түбірдің қасиеттерін қолдану;

		9.1.2.2 квадрат түбірдің мәнін бағалау;
	Құрамында квадрат түбірлері бар өрнектерді түрлендіру	9.1.2.3 көбейткішті квадрат түбір белгісінің алдына шығару және көбейткішті белгісінің астына алу ;
		9.1.2.4 бөлшек бөлімін иррационалдықтан арылту;
		9.1.2.5 құрамында түбір таңбасы бар өрнектерді түрлендіруді орындау;
		9.1.2.6 нақты сандарды салыстыру;
	функциясы, оның графигі және қасиеттері	9.4.1.1 функциясының қасиеттерін білу және оның графигін салу;
		9.4.1.4 аргументтің берілген мәндері бойынша функцияның мәндерін табу және функцияның мәні бойынша аргументтің мәнін табу;
2 тоқсан		
Квадрат теңдеулер	Квадрат теңдеу	9.2.2.1 квадрат теңдеудің анықтамасын білу;
		9.2.2.2 квадрат теңдеулердің түрлерін ажырату;
	Квадрат теңдеулерді шешу	9.2.2.3 квадрат теңдеулерді шешу;
		9.2.2.4 Виет теоремасын қолдану;
	2.1 Квадрат үшмүше	9.2.1.1 квадрат үшмүшенің түбірі ұғымын меңгеру;
		9.2.1.2 үшмүшеден екімүшенің толық квадратын бөлу;
		9.2.1.3 квадрат үшмүшені көбейткіштерге жіктеу;
	Теңдеулерді шешу	9.2.2.5 түріндегі теңдеулерді шешу;
9.2.2.6 бөлшек-рационал теңдеулерді шешу;		
9.2.2.7 квадрат теңдеулерге келтірілетін теңдеулерді шешу;		

3 тоқсан		
Квадрат теңдеулер	Мәтінді есептерді шығару	9.4.2.1 мәтінді есептерді квадрат теңдеулердің көмегімен шешу; 9.4.2.2 мәтінді есептерді бөлшек-рационал теңдеулердің көмегімен шешу;
Квадраттық функция	Квадраттық функция және оның графигі	9.4.1.2 түрдегі квадраттық функциялардың қасиеттерін білу және графиктерін салу 9.4.1.3 түріндегі квадраттық функцияның қасиеттерін білу және графигін салу 9.4.1.4 аргументтің берілген мәндері бойынша функцияның мәндерін табу және функцияның мәні бойынша аргументтің мәнін табу;
	Мәтінді есептерді шығару	9.4.2.3 қолданбалы есептерді шығару үшін квадраттық функцияны қолдану; 9.4.3.1 есеп шарты бойынша математикалық модель құру;
Статистика элементтері	Жиілік алқабы, жиілік гистограммасы	9.3.3.1 таңдама нәтижелерін жиіліктердің интервалдық кестесі арқылы беру 9.3.3.2 жиіліктердің интервалдық кестесінің деректерін жиіліктер гистограммасымен беру;
	Орта мән. Дисперсия. Стандартты ауытқу	9.3.3.3 жинақталған жиілік анықтамасын білу; 9.3.3.4 статистикалық кестемен, алқаппен, гистограммамен берілген ақпараттың орта мәнін, дисперсиясын, стандартты ауытқуын табу; 9.3.3.5 дисперсия, стандартты ауытқу анықтамаларын және оларды есептеу формулаларын білу;
4 тоқсан		
Теңсіздіктер	Квадрат теңсіздік	9.2.2.8 квадрат теңсіздіктерді шешу;
	Рационал теңсіздік	9.2.2.9 рационал теңсіздіктерді шешу;
	Теңсіздіктер жүйелерін шешу	9.2.2.10 біреуі сызықтық, екіншісі - квадрат теңсіздік болатын екі теңсіздіктер жүйелерді шешу;

9.2.2.11 құрамында екі квадрат теңсіздігі бар жүйелер мен жиынтықтарды шешу

9-сыныптағы алгебра курсын қайталау

3) 10 сынып:

3 - кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 тоқсан		
9-сыныптағы алгебра курсын қайталау		
Екі айнымалысы бар теңдеулер, теңсіздіктер, және олардың жүйелері	Екі айнымалысы бар сызықтық емес теңдеулер және олардың жүйелері	10.2.2.1 екі айнымалысы бар сызықтық және сызықтық емес теңдеулерді ажырату;
		10.2.2.2 екі айнымалысы бар сызықтық емес теңдеулерді шешу;
	Екі айнымалысы бар теңсіздіктер	10.4.2.1 мәтінді есептерді теңдеулер жүйелері арқылы шешу;
		10.4.3.1 есеп шарты бойынша математикалық модель құру;
Комбинаторика элементтері	Комбинаториканың негізгі ұғымдары мен ережелері (қосу және көбейту ережелері)	10.2.2.3 екі айнымалысы бар теңсіздіктерді шешу;
		10.2.2.4 екі айнымалысы бар сызықтық емес теңсіздіктерді шешу;
		10.3.1.1 комбинаториканың ережелерін білу (қосу және көбейту ережелері);
	Комбинаторика формулаларын	10.3.1.2 санның факториалы анықтамасын білу; 10.3.1.3 қайталанбайтын орналастыру, алмастыру және т.б. анықтамаларын білу; 10.3.1.4 қайталанбайтын орналастыру, алмастыру және т.б. есептеу үшін комбинаторика формулаларын білу; 10.3.1.5 қайталанбайтын орналастыру, алмастыру және т.б.

	қолданып есептер шешу	есептеу үшін комбинаторика формулаларын қолдана отырып шығару;
	Ньютон биномы және оның қасиеттері	10.3.1.6 Ньютон биномы формуласын және оның қасиеттерін қолдану;
2 тоқсан		
Тізбектер	Сандар тізбегі, оның берілу тәсілдері және қасиеттері	10.2.3.1 сандар тізбегі туралы түсінік болу; 10.2.3.2 тізбектің n-ші мүшесін табу, мысалы;; 10.2.3.3 математикалық индукция әдісін білу және қолдану;
	Арифметикалық және геометриялық прогрессиялар	10.2.3.4 сандар тізбектерінің арасынан арифметикалық және геометриялық прогрессияны ажырату; 10.2.3.5 арифметикалық прогрессиялардың n-ші мүшесін, алгебраиктің қосындысын есептеу формулаларын, сипаттамалық қасиетін білу және қолдану; 10.2.3.6 геометриялық прогрессиялардың n-ші мүшесін, алгебраиктің қосындысын есептеу формулаларын, сипаттамалық қасиетін білу және қолдану; 10.2.3.7 арифметикалық немесе/және геометриялық прогрессиялардың байланысты есептер шығару
	Шексіз кемімелі геометриялық прогрессия	10.2.3.8 шексіз кемімелі геометриялық прогрессия қосынды формуласын периодты ондық бөлшекті жай бөлшекке айналдыру қолдану;
	Мәтінді есептерді шығару	10.2.3.9 шексіз кемімелі геометриялық прогрессия қосынды формуласын есептер шығаруда қолдану; 10.4.2.2 геометриялық және арифметикалық прогрессиялардың байланысты мәтінді есептерді шығару;
3 тоқсан		
4. Тригонометрия	Бұрыш пен доғаның градусық және радиандық өлшемдері	10.1.1.1 бұрыштың радиандық өлшемі ұғымын меңгеру;

		10.1.2.1 градусы радианға және радианды градусқа айна- 10.1.1.2 - бірлік шеңбердің бойында сандарын белгілеу;
	Кез келген бұрыштың синусы, косинусы, тангенсі және котангенсі. Бұрыш синусының, косинусының, тангенсінің және котангенсінің мәндері	10.2.4.1 тригонометриялық функциялардың анықтамала 10.2.4.2 бірлік шеңбердегі нүктелердің координаталары () тригонометриялық функциялардың өзара байланысын б
	Тригонометриялық функциялар және олардың қасиеттері	10.2.4.5 бірлік шеңбердің көмегімен тригонометриялық ф анықталу облысы мен мәндер жиынын табу; 10.2.4.6 бірлік шеңбердің көмегімен тригонометриялық ф жұптылығын (тақтылығын), периодтылығын , бірсарынд таңбатұрақтылық аралықтарын түсіндіру;
	Тригонометрия формулалары	10.2.4.4 келтіру формулаларын қорытып шығару және қо 10.2.4.3 бұрыштардың қосындысы мен айырымының, жа бұрыштың тригонометриялық формулаларын қорытып и қолдану;
4 тоқсан		
Тригонометрия	Тригонометрия формулалары	10.2.4.7 тригонометриялық функциялардың қосындысы көбейтіндіге және көбейтіндісін қосындыға немесе айыр түрлендіру формулаларын қорытып шығару және қолдану;
	Тригонометриялық өрнектерді тепе-тең түрлендіру	10.2.4.8 тригонометриялық өрнектерді тепе-тең түрлендір
Ықтималдықтар теориясының элементтері	Ықтималдықтар теориясының негіздері	10.3.2.1 оқиға, кездейсоқ оқиға, ақиқат оқиға, мүмкін ем қолайлы нәтижелер, тең мүмкіндікті және қарама-қарсы ұғымдарын меңгеру;
		10.3.2.2 элементар және элементар емес оқиғаларды аж 10.3.2.3 ықтималдықтың классикалық анықтамасын біл шығару үшін оны қолдану;

		10.3.2.4 ықтималдықтың статистикалық анықтамасын бі
	Мәтінді есептерді шығару	10.3.2.5 геометриялық ықтималдықты есептер шығаруда
8-10-сыныптардағы алгебра курсын қайталау		

Қазақстан Республик

Білім және ғылым мини

2018 жылғы 20 қыркүй

№ 469 бұйрығына 9-қос
Қазақстан Республик

Білім және ғылым мини

2013 жылғы 3 сәуір

№ 115 бұйрығына 449-қос

Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 8-10 сыныптары үшін "Геометрия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 8-10 сыныптары үшін "Геометрия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Геометрия" оқу пәнінің мақсаты – естімейтін білім алушыларды практикалық әрекетте, басқа пәндерді меңгеруде қажетті геометриялық білім мен білік жүйесімен қамтамасыз ету, білім беруді жалғастыру, жалпы адами құндылықтар негізінде танымдық саланы дамыту, қазіргі қоғамда толыққанды өмір сүру үшін математикалық әрекетке тән және қажетті қасиеттерді қалыптастыру және дмыту.

3. Міндеттері:

1) математикалық білім, білік және дағдыларын игеру;

2) әртүрлі мәнмәтіндідегі есептерді шешуде математикалық тілді және негізгі математикалық заңдарды қолдануға, санды қатынастар мен

кеңістіктік формаларды оқып білуге мүмкіндік беру;

3) геометриялық мәтінмен жұмыс істей алу (құрылымдау, қажетті ақпаратты алу), математикалық терминология мен белгілеуді қолдана отырып ауызша және жазбаша тілде өз ойын нақты және сауатты жеткізу, әр түрлі математикалық тілдерді пайдалану (сөздік, белгілік, графикалық), пайымдауды негіздеу, жіктеу жасау;

4) базалық түсініктемелік аппаратты, ауызша, жазбаша, инструменттік есептеулерді меңгеру, геометриялық формулаларды қолдану;

5) есептерді шешу мақсатында білім алушылардың білімдерін математикалық модельдерді жасай білу және оны түсіндіре алу;

6) практикалық мәселелерді шешуде, алынған нәтижелерді бағалау және олардың дұрыстығын анықтауда математикалық әдістерді таңдай алу

7) кеңістіктік ойлау және қиялды дамыту;

8) коммуникативті дағдыларды дамыту: ақпаратты нақты және сауатты жеткізу, әр түрлі дереккөздерден, соның ішінде басылымдар мен электронды құралдардан алынған ақпаратты пайдалану, түрлі синтаксистік құрылымдарды, байланыстырып сөйлеуді меңгеру; сөйлеу тілдік дағдыларды дамыту;

9) өздігінен топта жұмыс істеу үшін жеке тұлғалық қасиеттерді дамыту;

10) математика оқыту процесінде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану дағдыларын дамыту;

11) қоғамда табысты әлеуметтенуге ықпал ететін білім, рухани-адамгершілік құндылықтар көзі ретінде пәнге саналы қарым-қатынасты тәрбиелеу;

12) дыбыс айту дағдыларын жетілдіру, мәнерлі және эмоционалды ауызша сөйлеу тілін алыптасыру.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Естімейтін білім алушыларды оқытуда психофизикалық, есту-сөйлеу ерекшеліктері мен танымдық мүмкіндіктерін, жеке ерекшеліктерін ескеру қажет.

5. Естімейтін білім алушыларды математикаға оқытудың негізгі принциптері: жеке ыңғай жасау, көрнекілік, оқытудың коммуникативтілігі.

6. Оқу процесіне бейнелік ойлауға негізделген формалар, әдістер, құралдарды енгізу математикалық дайындық деңгейінің одан әрі артуына, логикалық ойлау мен белсенді сөйлеудің, ұйымдастырушылық біліктер мен өздігінен жұмыс жасау дағдыларының дамуына ықпал етеді:

1) оқытудың түзетушілік бағыты (дыбыс күшейткіш аппаратура қолдана отырып есту арқылы қабылдауды дамыту, жеке жадайларда ым-ишарат және дактиль тілін қолдану, тереңдетілген сөздік жұмыс);

2) әдістемелік тәсілдерді ерекшелікке байланысты таңдау;

3) коммуникация, математикалық сөйлеу дағдыларын дамыту;

4) ақпараттық қолдаудың арнайы бағдарламаларын және дыбыс күшейткіш аппаратурасын қолдану.

7. Математикалық пәндер сабақтарын жоспарлауда қалыптастырылып жатқан түсінік немесе біліктің сипатын ескеріп, әр кезеңде естімейтін білім алушылардағы нақты білім деңгейі есепке алады және бағдарламаны меңгеруді бақылау қарастырылады.

8. Әр сабақтың міндетті элементтері тақырыбы, мақсаттардың қойылуы, сабақ жоспарын жазу және хабарлау, негізгі түсініктер мен оларды меңгеру әдістерін белгілеу, әрекет түрлерін және материалды меңгеруін тексеру әдістері, сөздік жұмыс болып табылады.

9. Геометрия сабақтары өткен тақырып бойынша білім қайталаудан басталады: білім алушылар өткен тақырып бойынша негізгі анықтамаларды, түсініктерді еске түсіреді немесе тапсырмалар мен жаттыулар жасайды; жаңа тақырыппен таныстыру терминдерді енгізуден

басталады; сабақ соңында сұрақтар, теориялық немесе практикалық жаттығулар.

10. Естімейтін білім алушыларды оқытудың тиімділігін арттыру жолдары:

1) оқу әрекеті дағдыларын, өз өзін бақылау қажеттілігі мен оны жүзеге асыру біліктерін қалыптастыру;

2) оқу әрекетін жекелендіру, математикалық білім, білік деңгейін, әрбір білім алушының математикалық ойлау мен сөйлеуін дамытуды тұрақты түрде есепке алу;

3) проблемалық оқыту элементтерін қолдану;

4) ақпараттық технологияларды пайдалану арқылы көрнекіліктің жеткілікті деңгейін қамтамасыз ету;

5) оқу материалдарының коммуникативтілігін, білім алушылардың белсенді сөйлеуін дамытуды қамтамасыз ету;

6) математикаға оқыту процесінде ауызша сөйлеуін дамыту (математикалық сөйлеу тілі);

7) бір ойды тану және әр түрлі формада жеткізе алу қабілетін дамыту;

8) сөздік белгілік және графикалық тіл арқылы математикалық сөйлеуде ойды әр түрі жеткізу білігін дамыту;

9) жаңа материалды меңгеруде бағдарлық негіз ретінде алгоритмдерді қолдану, алгоритмдерді орындауда мазмұндық негізді қамтамасыз ету;

10) пәндік құзыреттер саласында қажеттілігін ескере отырып ым-ишарат тілі мен дактилологияны қолдану;

11) әр түрлі жағдайларда математикалық білімді қолдану кезінде коммуникативті кедергілерді еңсеру;

12) математикалық білімді өмірде өздігінен қолдану қабілетін дамыту.

11. Бағдарламаны іске асыру процесінде инвариантты компоненттің оқу пәндері мен түзету компонентінің және факультатив сабақтарымен пәнаралық байланыс жүзеге асады: "Тіл және әдебиет", "Математика және информатика", "Жаратылыстану", "Адам және қоғам", "Технология және өнер", "Дыбыс айтуын қалыптастыру мен есту арқылы қабылдауын дамыту", "Ауызекі сөйлеу тілі", "Ым-ишарат тілі".

12. Бағдарламаны іске асыруда сыныптар келесі жабдықтармен жарақтандырылады:

1) топтық оқу әрекетін қамтамасыз ету үшін қондырмалы дыбыс күшейткіш жабдық (әр сыныпқа), дыбыстарды айту экраны;

2) мультимедиялық компьютерлік сынып;

3) жеке есту аппараттары;

4) барлық білім алушыларға Бағдарламаға сәйкес оқу жылына арналған оқу құралдары.

13. Мектепте жабдықталған оқу залы және кітап қоймасы, медитекасы, жұмыс аймақтары бар ақпараттық-кітапханалық қор қарастырылғаны жөн.

14. Білім алушылар мен педагогтер үшін Интернет желісіндегі ақпараттық-білім беру ресурстарына шектусіз қолжетімділікті қамтамасыз ету.

3-тарау. "Геометрия" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

15. "Геометрия" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 8-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;

2) 9-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;

3) 10-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты құрайды.

16. Оқу пәнінің мазмұны бір бөлімді қамтиды:

1) 1-бөлім "Геометрия".

17. "Геометрия" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) геометриялық фигуралар туралы түсінік;

2) геометриялық фигуралардың өзара орналасуы;

3) метрикалық қатыстар; векторлар және түрлендірулер.

18. 8-сыныпқа арналған "Геометрия" пәнінің базалық мазмұны:

1) геометрияның алғашқы мәліметтері. Геометрияның негізгі ұғымдары. Геометрияның қарапайым фигуралары. Аксиома және теорема. Фигуралардың теңдігі. Теореманы дәлелдеу. Дәлелдеудің кері жору әдісі. Сыбайлас және вертикаль бұрыштар және олардың қасиеттері. Бұрыштың биссектрисасы. Перпендикуляр;

2) үшбұрыштар. Үшбұрыш және оның түрлері. Үшбұрыштардың теңдігі. Үшбұрыштардың теңдігінің белгілері. Теңбүйірлі үшбұрыш. Үшбұрыштың биссектрисасы, медианасы және биіктігі, орта сызығы;

3) түзулердің өзара орналасуы. Екі түзуді қиюшымен қиғанда пайда болған бұрыштар. Түзулердің параллельдік белгілері. Параллель түзулердің қасиеттері. Үшбұрыштардың бұрыштарының қосындысы. Үшбұрыштың сыртқы бұрышы. Үшбұрыштардың теңсіздігі. Тікбұрышты үшбұрыштың теңдік белгілері. Тік бұрышты үшбұрыштың қасиеттері. Перпендикуляр түзулер. Көлбеу және оның проекциясы. Түзуге жүргізілген перпендикулярдың біреу ғана болуы;

4) шеңбер. Геометриялық салулар. Шеңбер, дөңгелек және оның элементтері мен бөліктері. Центрлік бұрыш. Түзу мен шеңбердің өзара орналасуы. Екі шеңбердің өзара орналасуы. Шеңберге жүргізілген жанама. Шеңберге жүргізілген жанамалардың қасиеттері. Үшбұрышқа іштей және сырттай сызылған шеңберлер. Салу есептері;

5) 8-сыныптағы геометрия курсын қайталау.

19. 9-сыныпқа арналған "Геометрия" пәнінің базалық мазмұны:

1) 8-сыныптағы геометрия курсын қайталау;

2) көпбұрыштар. Төртбұрыштарды зерттеу. Көпбұрыш. Дөңес көпбұрыш. Көпбұрыштың ішкі бұрыштарының қосындысы. Көпбұрыштың сыртқы бұрышы. Көпбұрыштың сыртқы бұрыштарының қосындысы. Параллелограмм және оның қасиеттері. Параллелограммның белгілері. Тіктөртбұрыш, ромб және шаршы, олардың қасиеттері және белгілері. Фалес теоремасы. Пропорционал кесінділер. Трапеция. Тікбұрышты және теңбүйірлі трапециялар, олардың қасиеттері. Үшбұрыштың орта сызығы. Трапецияның орта сызығы. Үшбұрыштың тамаша нүктелері. Үшбұрыштың медианаларының қасиеті;

3) тікбұрышты үшбұрыштың қабырғалары мен бұрыштары арасындағы қатыстар. Тікбұрышты үшбұрыштағы сүйір бұрыштың синусы, косинусы, тангенсі және котангенсі. Пифагор теоремасы. Негізгі тригонометриялық тепе-теңдіктер және оның салдары;

4) тікбұрышты үшбұрыштың қабырғалары мен бұрыштары арасындағы қатыстар. Негізгі тригонометриялық тепе-теңдіктер және оның салдары. Синус, косинус, тангенс және котангенстің бұрыштарындағы мәндері. Тікбұрышты үшбұрыштарды шешу. Бұрыштардың тригонометриялық функциялары;

5) аудандар. Аудан ұғымы. Тең шамалас және тең құрамдас фигуралар. Шаршының, тіктөртбұрыштың, параллелограммның, ромбтың, үшбұрыштың және трапецияның аудандары;

6) жазықтықтағы тікбұрышты координаталар жүйесі. Жазықтықтағы нүктенің координаталары. Кесінді ортасының координаталары. Екі нүктенің арақашықтығы. Шеңбердің теңдеуі. Түзудің теңдеуі. Теңдеулерімен берілген түзулер мен шеңберлердің өзара орналасуы. Координаталарды есептер шығаруда қолдану;

7) 8-сыныптағы геометрия курсын қайталау.

20. 10-сыныпқа арналған "Геометрия" пәнінің базалық мазмұны:

1) 9-сыныптағы геометрия курсын қайталау;

2) жазықтықтағы векторлар. Вектор ұғымы. Нөлдік вектор. Бірлік вектор. Коллинеар векторлар. Вектордың ұзындығы (модулі). Векторлардың теңдігі. Векторларды қосу және оның қасиеттері, векторларды азайту, векторды санға көбейту. Жазықтықтағы векторды екі коллинеар емес векторлар бойынша жіктеу. Вектордың координаталары. Координаталық түрде берілген векторларға амалдар қолдану. Векторлардың коллинеарлық белгісі. Нүктенің радиус-векторы. Жазықтықтағы нүктелердің координаталары мен векторлардың координаталары арасындағы байланыс. Векторлардың арасындағы бұрыш. Векторлардың скалярлық көбейтіндісі. Векторларды есептерді шығаруда қолдану;

3) жазықтықта түрлендіру. Жазықтықты түрлендіру, қозғалыс және оның қасиеттері. Түрлендірулердің композициясы (көбейтіндісі). Фигуралардың теңдігі және оның қасиеттері. Жазықтықтағы қозғалыстар – осьтік және центрлік симметриялар, параллель көшіру, бұру. Гомотетия, ұқсастық түрлендіру және оның қасиеттері. Ұқсас фигуралар. Үшбұрыштар ұқсастығының белгілері. Тікбұрышты үшбұрыштардың ұқсастығы;

4) үшбұрыштарды шешу. Синустар және косинустар теоремалары. Үшбұрыштарды шешу. Практикалық мазмұнды есептерді шешу. Шеңберге іштей немесе сырттай сызылған үшбұрыштың ауданын пайдаланып шеңбердің радиусын табу формулалары;

5) шеңбер. Дұрыс көпбұрыштар. Іштей сызылған бұрыш және оның қасиеттері. Шеңбердің хордалары мен қиюшы кесінділерінің пропорционалдығы туралы теорема. Шеңберге іштей және сырттай сызылған төртбұрыштар. Дұрыс көпбұрыштар және олардың қасиеттері. Шеңбер доғасының ұзындығы. Сектор мен сегмент ауданы. Іштей және сырттай сызылған шеңберлердің радиустарын көпбұрыштың қабырғаларымен, периметрімен және ауданымен байланыстыратын формулалар. Дұрыс көпбұрыштарды салу;

6) 8-10 сыныптардағы геометрия курсын қайталау.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

21. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодтық белгімен берілген. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сан бөлімше ретін, төртінші сан оқыту мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 7.2.1.4 кодында "7" - сынып, "2.1" - екінші бөлімнің бірінші бөлімшесі, "4" - оқыту мақсатының реттік саны.

22. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) "Геометрия" бөлімі:

1 кесте

Бөлімш елер	Оқыту мақсаттары		
	8 сынып	9 сынып	10 сынып
1.1 Геометр иялық фигурал ар туралы түсінік	8.1.1.1 планиметрияның негізгі фигураларын білу: нүкте, түзу;	9.1.1.1 көпбұрыш, дөңес көпбұрыш, көпбұрыш элементтері анықтамаларын білу;	
	7.1.1.2 нүктелер мен түзулердің тиістілік аксиомаларын білу және қолдану;	9.1.1.2 көпбұрыштың ішкі бұрыштарының қосындыларының және сыртқы бұрыштарының қосындыларының формулаларын қорытып шығару;	10.1.1.1 доға ұзындығының формулаларын қорытып шығару және қолдану;
	8.1.1.3 аксиоманың теоремадан айырмашылығын түсіну: теореманың шарты мен қорытындысын ажырату;	9.1.1.3 параллелограмм анықтамасын білу;	10.1.1.2 сектор мен сегмент ауданын формулаларын қорытып шығару және қолдану;
	8.1.1.4 теоремаларды дәлелдеу әдістерін білу: тура дәлелдеу және "кері жору" әдістері;	9.1.1.4 параллелограмм қасиеттерін қорытып шығару және қолдану;	10.1.1.3 іштей сызылған бұрыш анықтау және оның қасиеттерін білу;
	8.1.1.5 кесінді, сәуле,	9.1.1.5 параллелограмм белгілерін қорытып шығару және қолдану; 9.1.1.6 тіктөртбұрыш, ромб, шаршы анықтамаларын білу және олардың қасиеттері мен белгілерін қорытып шығару;	10.1.1.4 дөңгелектегі кесінділердің пропорционалдылығы туралы теоремаларды білу және қолдану;

бұрыш, үшбұрыш, жарты жазықтық анықтамаларын білу; 8.1.1.6 кесінділер мен бұрыштарды өлшеу аксиомаларын білу және қолдану; 8.1.1.7 тең фигуралардың анықтамасы мен қасиеттерін білу және қолдану; 8.1.1.8 кесінділер мен бұрыштарды салу аксиомаларын білу және қолдану; 8.1.1.9 сыбайлас және вертикаль бұрыштардың анықтамаларын білу; 8.1.1.10 сыбайлас және вертикаль бұрыштардың қасиеттерін дәлелдеу және қолдану; 8.1.1.11 берілген үшбұрышқа тең үшбұрыштың бар болуы аксиомасын білу; 8.1.1.12 үшбұрыштың медианасы, биссектрисасы, биіктігі, орта перпендикуляр, орта сызығы анықтамаларын білу және оларды салу;	9.1.1.7 Фалес теоремасын білу және қолдану; 9.1.1.8 пропорционал кесінділер туралы теоремаларды білу және қолдану; 9.1.1.9 циркуль мен сызғыштың көмегімен кесіндіні бірдей n бөлікке бөлу; 9.1.1.10 пропорционал кесінділерді салу; 9.1.1.11 трапецияның анықтамасын, түрлерін және қасиеттерін білу; 9.1.1.12 үшбұрыштың орта сызығының қасиетін дәлелдеу және қолдану; 8.1.1.13 трапецияның орта сызығының қасиетін дәлелдеу және қолдану.	
--	--	--

8.1.1.13 үшбұрыштардың түрлерін ажырату; 8.1.1.14 теңқабырғалы, теңбүйірлі, тікбұрышты үшбұрыштардың элементтерін білу; 8.1.1.15 сүйір бұрышты, доғал бұрышты және тікбұрышты үшбұрыштардың биіктіктерінің орналасуын салыстыру; 8.1.1.16 үшбұрыштың ішкі бұрыштарының қосындысы туралы теорема мен оның салдарларын дәлелдеу; 8.1.1.17 үшбұрыштың ішкі бұрыштарының қосындысы туралы теорема мен оның салдарларын есептер шығаруда қолдану; 8.1.1.18 үшбұрыштың сыртқы бұрышының анықтамасын білу және үшбұрыштың сыртқы бұрышы туралы теореманы дәлелдеу; 8.1.1.19 үшбұрыштың сыртқы бұрышы туралы теореманы қолдану; 8.1.1.20 үшбұрыштың бұрыштары мен		
---	--	--

қабырғалары арасындағы қатысты білу және есептер шығаруда қолдану; 8.1.1.21 үшбұрыштар теңдігінің белгілерін білу және дәлелдеу; 8.1.1.22 үшбұрыштар теңдігінің белгілерін есептер шығару мен дәлелдеулерде қолдану; 8.1.1.23 теңбүйірлі үшбұрыштың белгілері мен қасиеттерін қолдану; 8.1.1.24 теңқабырғалы үшбұрыштың қасиеттерін есептер шығаруда қолдану; 8.1.1.25 тікбұрышты үшбұрыштар теңдігінің белгілерін дәлелдеу; 8.1.1.26 тікбұрышты үшбұрыштар теңдігінің белгілерін есептер шығаруда қолдану; 8.1.1.27 тікбұрышты үшбұрыштың қасиеттерін қолдану; 8.1.1.28 шеңбер мен дөңгелектің және		
--	--	--

	олардың элементтерінің (центр, радиус, диаметр, хорда) анықтамаларын білу; 8.1.1.29 центрлік бұрыштың анықтамасы мен қасиеттерін білу және қолдану; 8.1.1.30 шеңбер диаметрі мен хордасының перпендикулярлығы туралы теоремаларды дәлелдеу және қолдану; 8.1.1.31 нүктелердің геометриялық орнының анықтамасын білу; 8.1.1.32 перпендикуляр ұғымын біледі;	9.1.1.1 көпбұрыш, дөңес көпбұрыш, көпбұрыш элементтері анықтамаларын білу; 9.1.1.2 көпбұрыштың ішкі бұрыштарының қосындыларының және сыртқы бұрыштарының қосындыларының формулаларын қорытып шығару; 9.1.1.3 параллелограмм анықтамасын білу; 9.1.1.4 параллелограмм қасиеттерін қорытып шығару және қолдану; 9.1.1.5 параллелограмм белгілерін қорытып шығару және қолдану; 9.1.1.6 тіктөртбұрыш, ромб, шаршы анықтамаларын білу және олардың қасиеттері мен белгілерін қорытып шығару; 9.1.1.7 Фалес теоремасын білу және қолдану; 9.1.1.8 пропорционал кесінділер туралы теоремаларды білу және қолдану; 9.1.1.9 циркуль мен сызғыштың көмегімен кесіндіні бірдей n бөлікке бөлу; 9.1.1.10 пропорционал кесінділерді салу; 9.1.1.11 трапецияның анықтамасын, түрлерін және қасиеттерін білу; 9.1.1.12 үшбұрыштың орта сызығының қасиетін	
--	---	---	--

		дәлелдеу және қолдану; 8.1.1.13 трапецияның орта сызығының қасиетін дәлелдеу және қолдану.	10.1.1.1 доға ұзындығының формуласын қорытып шығару және қолдану; 10.1.1.2 сектор мен сегмент ауданын формулаларын қорытып шығару және қолдану; 10.1.1.3 іштей сызылған бұрыш анықтау және оның қасиеттерін білу; 10.1.1.4 дөңгелектегі кесінділердің пропорционалдылығы туралы теореманы білу және қолдану;
1.2 Геометриялық фигуралардың өзара орналасуы	8.1.2.1 нүктелердің түзу мен жазықтықта орналасу аксиомаларын білу және қолдану (реттік аксиомасы); 8.1.2.2 түзулердің параллельдік аксиомасын білу; 8.1.2.3 екі түзуді қиюшымен қиғанда пайда болған бұрыштарды танып білу; 8.1.2.4 түзулердің параллельдік белгілерін дәлелдеу; 8.1.2.5 түзулердің параллельдік белгілерін есептер шығаруда қолдану; 8.1.2.6 параллель түзулердің қасиеттерін дәлелдеу;		10.1.2.1 шеңберге іштей және сырттай сызылған төртбұрыштардың қасиеттері мен формулаларын білу және қолдану; 10.1.2.2 дұрыс көпбұрыштардың аумағын және қасиеттерін білу; 10.1.2.3 дұрыс көпбұрыштардың санын білу; 10.1.2.4 дұрыс көпбұрышқа іштей сызылған шеңберлердің радиустары мен арасындағы байланысты білу және қолдану; 10.1.2.5 дұрыс көпбұрыштың қабырғасын, периметрін, ауданын және оған іштей сырттай сызылған шеңберлердің радиустарының байланыстыратын формулаларды білу және қолдану; 10.1.2.6 үшбұрыш медианаларының қасиеттерін білу және қолдану;

	8.1.2.7 параллель түзулердің қасиеттерін есептер шығаруда қолдану; 8.1.2.8 перпендикуляр, көлбеу және көлбеудің проекциясы ұғымдарын меңгеру; 8.1.2.9 нүктеден түзуге түсірілген перпендикулярдың біреу ғана болуы туралы теореманы дәлелдеу және қолдану; 8.1.2.10 перпендикуляр түзулердің қасиеттерін білу және қолдану; 8.1.2.11 шеңберге жүргізілген жанама мен қиюшының анықтамаларын білу; 8.1.2.12 түзу мен шеңбердің, екі шеңбердің өзара орналасу жағдайларын талдау; 8.1.2.13 есептер шығаруда шеңбер жанамасының қасиеттерін білу және қолдану; 8.1.2.14 үшбұрышқа іштей және сырттай сызылған шеңберлердің анықтамаларын білу;		
--	---	--	--

	8.1.2.15 үшбұрышқа сырттай және іштей сызылған шеңберлердің центрлерінің орналасуын түсіндіру; 8.1.2.16 берілген бұрышқа тең бұрыш салу, бұрыштың биссектрисасын салу, кесіндіні қақ бөлу; 8.1.2.17 кесіндінің орта перпендикулярын және берілген түзуге перпендикуляр түзу салу; 8.1.2.18 берілген элементтері бойынша үшбұрыш салу;		10.1.2.1 шеңберге іштей және сырттай сызылған төртбұрыштардың қасиеттері мен қолдану; 10.1.2.2 дұрыс көпбұрыштардың аумағын және қасиеттерін білу; 10.1.2.3 дұрыс көпбұрыштарды салу; 10.1.2.4 дұрыс көпбұрышқа іштей сызылған шеңберлердің радиустары мен арасындағы байланысты білу және қолдану; 10.1.2.5 дұрыс көпбұрыштың қабырғасын, периметрін, ауданын және оған іштей сырттай сызылған шеңберлердің радиустары мен байланыстыратын формулаларды білу және қолдану; 10.1.2.6 үшбұрыш медианаларының қасиеттерін білу және қолдану;
1.3.Метрикалық қатыстар	8.1.3.1 үшбұрыш теңсіздігін білу және қолдану;	9.1.3.1 үшбұрыштың қабырғаларына жүргізілген медианалар, биссектрисалар, биіктіктер және орта перпендикулярлар қасиеттерін білу және қолдану; 9.1.3.2 бұрыштың синусы, косинусы, тангенсі және котангенсінің тікбұрышты үшбұрыштың қабырғалары мен бұрыштарының қатыстары арқылы берілген анықтамаларын білу; 9.1.3.3 Пифагор теоремасын дәлелдеу және қолдану; 9.1.3.4 тікбұрышты үшбұрыштың тік бұрышының төбесінен гипотенузасына түсірілген биіктігінің қасиеттерін дәлелдеу және қолдану;	10.1.3.1 вектордың координаталарын табу; 10.1.3.2 вектордың ұзындығын табу; 10.1.3.3 координаталарымен берілген векторларға амалдар қолдану; 10.1.3.4 векторлардың скаляр көбейтіндісін оның қасиеттерін білу және қолдану; 10.1.3.5 векторлар арасындағы бұрышты табу; 10.1.3.6 косинустар теоремасын білу және қолдану;

		9.1.3.5 бұрышты оның синусы, косинусы, тангенсі және котангенсінің белгілі мәні бойынша салу; 9.1.3.6 тікбұрышты үшбұрышты 300, 450, 600 -қа тең бұрыштардың синус, косинус, тангенс және котангенсінің мәндерін табу үшін қолдану; 9.1.3.7 тікбұрышты үшбұрыштың элементтерін табу үшін 300, 450, 600 - қа тең бұрыштардың синус, косинус, тангенс және котангенсінің мәндерін қолдану; 9.1.3.8 берілген екі элементі бойынша тікбұрышты үшбұрыштың бұрыштары мен қабырғаларын табу; 9.1.3.9 көпбұрыш ауданының анықтамасы мен қасиеттерін білу; 9.1.3.10 тең шамалас және тең құрамдас фигуралардың анықтамаларын білу; 9.1.3.11 параллелограммның, ромбтың ауданы формулаларын қорытып шығару және қолдану; 9.1.3.12 үшбұрыштың ауданы формулаларын қорытып шығару және қолдану; 9.1.3.13 трапецияның ауданы формулаларын қорытып шығару және қолдану; 9.1.3.14 жазықтықта координаталарымен берілген екі нүктенің арақашықтықтығын есептеу; 9.1.3.15 кесінді ортасының координаталарын	10.1.3.7 синустар теоремасын білу 10.1.3.8 іштей сызылған үшбұрыш (– үшбұрыштың қабырғалары, – іштей сызылған шеңбер радиусы) және іштей сызылған көпбұрыштың ауданын іштей сызылған шеңбер радиусы, жарты периметрі) формуларын білу және қолдану; 10.1.3.9 шеңберге іштей немесе сырттай сызылған үшбұрыштардың ауданын пайдаланып шеңбердің радиусын формулаларын білу және қолдану; 10.1.3.10 синустар және косинустар теоремаларын үшбұрыштарды шешу және қолданбалы есептерді шығаруда
--	--	--	---

		табу; 9.1.3.16 кесіндіні берілген қатынаста бөлетін нүктенің координаталарын табу; 9.1.3.17 центрі (a, b), радиусы r болатын шеңбердің теңдеуін білу; 9.1.3.18 берілген теңдеуі бойынша шеңбер салу; 9.1.3.19 түзудің жалпы теңдеуін және берілген екі нүкте арқылы өтетін түзудің теңдеуін жазу; ; 9.1.3.20 координаталармен берілген қарапайым есептерді шығару ; 9.1.3.21 Пифагор теоремасын пайдаланып, формулаларын қорытып шығару және есептер шешуде қолдану; 9.1.3.22 негізгі тригонометриялық тепе-теңдіктерді қорытып шығару және қолдану; 9.1.3.23 бұрыштарының синусы, косинусы, тангенсі және котангенсі арасындағы байланыстарды білу және қолдану; 9.1.3.24 мәндерін олардың біреуінің берілген мәні бойынша табу;	
1.4. Векторлар және түрлендірулер			10.1.4.1 вектордың, коллинеар векторлардың, нөлдік вектордың, вектордың және вектор ұзындығын анықтамаларын білу;

		10.1.4.2 векторларды қосу, векторды көбейту ережелерін білу және қолдану; 10.1.4.3 векторлардың коллинеарлығын анықтау және қолдану; 10.1.4.4 векторды екі коллинеар вектор бойынша жіктеу; 10.1.4.5 екі вектордың арасындағы бұрышты анықтамасын білу; 10.1.4.6 векторлардың скаляр көбейтіндісін анықтау және қолдану; 10.1.4.7 есептерді векторлық әдіспен шешу; 10.1.4.8 қозғалыстың түрлерін, координаттарды таңдау және олардың қасиеттерін білу; 10.1.4.9 симметрия, параллель көшірілу кезінде фигуралардың бейнелерін салу; 10.1.4.10 жазықтықта түрлендіруді орындау және оны отырып есептер шығару; 10.1.4.11 гомотетияның анықтама және қасиеттерін білу; 10.1.4.12 гомотетия кезінде әртүрлі фигуралардың бейнелерін салу; 10.1.4.13 ұқсас фигуралардың анықтама және қасиеттерін білу; 10.1.4.14 үшбұрыштар ұқсастығын анықтау және қолдану;
--	--	---

			10.1.4.15 тікбұрышты үшбұрыштар ұқсастығын білу және қолдану; 10.1.4.16 үшбұрыш биссектрисасын білу және қолдану; 10.1.4.17 ұқсас фигуралардың ауданы мен ұқсастық коэффициенті арасындағы формуласын білу 10.1.4.18 дұрыс көпбұрыштардың симметрияларын білу; 10.1.4.19 есептер шығаруда вектор
--	--	--	---

23. Осы Бағдарлама есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 8-10 сыныптары үшін "Геометрия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

24. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру

деңгейінің 8 -10 сыныптары

үшін "Геометрия" пәнінен

оқу пәнінен жаңартылған

мазмұндағы үлгілік оқу

бағдарламасына қосымша

Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 8-10 сыныптары үшін "Геометрия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 8 - сынып:

1 - кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
Геометрияның алғашқы мәліметтері	Геометрияның негізгі ұғымдары. Аксиома. Теорема	8.1.1.1 планиметрияның негізгі фигураларын білу: нүкте, түзу;
		8.1.1.5 кесінді, сәуле, бұрыш, үшбұрыш, жарты жазықтық анықтамаларын білу және қолдану;
		8.1.1.2 нүктелер мен түзулердің тиістілік аксиомаларын білу және қолдану;
		7.1.1.3 аксиоманың теоремадан айырмашылығын түсіну: теореманың қорытындысын ажырату;
		7.1.2.1 нүктелердің түзу мен жазықтықта орналасу аксиомаларын білу және қолдану (реттік аксиомасы);
		7.1.1.6 кесінділер мен бұрыштарды өлшеу аксиомаларын білу және қолдану;
		7.1.1.8 кесінділер мен бұрыштарды салу аксиомаларын білу және қолдану;
		7.1.1.11 берілген үшбұрышқа тең үшбұрыштың бар болуы аксиомасын білу;
		7.1.2.2 түзулердің параллельдік аксиомасын білу;
		8.1.1.7 тең фигуралардың анықтамасы мен қасиеттерін білу және қолдану;
	Теореманы дәлелдеу әдістері: тура дәлелдеу және "кері жору" әдісі	8.1.1.4 теоремаларды дәлелдеу әдістерін білу: тура дәлелдеу және "кері жору" әдістері
	Сыбайлас және вертикаль бұрыштар, олардың қасиеттері	8.1.1.9 сыбайлас және вертикаль бұрыштардың анықтамаларын білу және қолдану;

		8.1.1.10 сыбайлас және вертикаль бұрыштардың қасиеттерін дәлелдеу және қолдану; 8.1.1.32 перпендикуляр ұғымын біледі;
2 - тоқсан		
Үшбұрыштар	Үшбұрыш және оның түрлері	8.1.1.13 үшбұрыштардың түрлерін ажырату;
	Үшбұрыштың биссектрисы, медианасы, биіктігі және орта сызығы	8.1.1.14 теңқабырғалы, теңбүйірлі, тікбұрышты үшбұрыштардың элементтерін ажырату; 8.1.1.12 үшбұрыштың медианасы, биссектрисасы, биіктігі, орта перпендикуляр орта сызығы анықтамаларын білу және оларды салу; 8.1.1.15 сүйір бұрышты, доғал бұрышты және тікбұрышты үшбұрыштың биіктіктерінің орналасуын салыстыру;
	Үшбұрыштар теңдігінің белгілері	8.1.1.21 үшбұрыштар теңдігінің белгілерін білу және дәлелдеу; 8.1.1.22 үшбұрыштар теңдігінің белгілерін есептер шығару мен дәлелдеу қолдану;
	Теңбүйірлі үшбұрыш, оның қасиеттері және белгілері	8.1.1.23 теңбүйірлі үшбұрыштың белгілері мен қасиеттерін қолдану; 8.1.1.24 теңқабырғалы үшбұрыштың қасиеттерін есептер шығаруда қолдану;
3 - тоқсан		
Түзулердің өзара орналасуы	Параллель түзулер, олардың белгілері және қасиеттері	8.1.2.3 екі түзуді қиюшымен қиғанда пайда болған бұрыштарды таныу; 8.1.2.4 түзулердің параллельдік белгілерін дәлелдеу; 8.1.2.5 түзулердің параллельдік белгілерін есептер шығаруда қолдану; 8.1.2.6 параллель түзулердің қасиеттерін дәлелдеу; 8.1.2.7 параллель түзулердің қасиеттерін есептер шығаруда қолдану;
	Үшбұрыш бұрыштарының	8.1.1.16 үшбұрыштың ішкі бұрыштарының қосындысы туралы теорема

	қосындысы. Үшбұрыштың сыртқы бұрышы	салдарларын дәлелдеу; 8.1.1.17 үшбұрыштың ішкі бұрыштарының қосындысы туралы теореманы салдарларын есептер шығаруда қолдану; 8.1.1.18 үшбұрыштың сыртқы бұрышының анықтамасын білу және үшбұрыштың сыртқы бұрышы туралы теореманы дәлелдеу; 8.1.1.19 үшбұрыштың сыртқы бұрышы туралы теореманы қолдану;
	Үшбұрыш теңсіздігі	8.1.1.20 үшбұрыштың бұрыштары мен қабырғалары арасындағы қатынастарды есептер шығаруда қолдану; 8.1.3.1 үшбұрыш теңсіздігін білу және қолдану;
	Тікбұрышты үшбұрыштардың теңдігінің белгілері. Тікбұрышты үшбұрыштың қасиеттері	8.1.1.25 тікбұрышты үшбұрыштар теңдігінің белгілерін дәлелдеу; 8.1.1.26 тікбұрышты үшбұрыштар теңдігінің белгілерін есептер шығаруда қолдану; 8.1.1.27 тікбұрышты үшбұрыштың қасиеттерін қолдану;
	Перпендикуляр түзулер. Перпендикуляр, көлбеу және оның проекциясы	8.1.2.8 перпендикуляр, көлбеу және көлбеудің проекциясы ұғымдарын білу; 8.1.2.9 нүктеден түзуге түсірілген перпендикулярдың біреу ғана болу теореманы дәлелдеу және қолдану; 8.1.2.10 перпендикуляр түзулердің қасиеттерін білу және қолдану;
4 - тоқсан		
Шеңбер. Геометриялық салулар	Шеңбер, дөңгелек, олардың элементтері мен бөліктері. Центрілік бұрыш	8.1.1.28 шеңбер мен дөңгелектің және олардың элементтерінің (центр, радиус, диаметр, хорда) анықтамаларын білу; 7.1.1.29 центрілік бұрыштың анықтамасы мен қасиеттерін білу және қолдану; 8.1.1.30 шеңбер диаметрі мен хордасының перпендикулярлығы туралы теоремаларды дәлелдеу және қолдану;

		8.1.1.31 үшбұрыштың теңсіздіктерін білу және қолдану
	Түзу мен шеңбердің өзара орналасуы. Екі шеңбердің өзара орналасуы	8.1.2.12 түзу мен шеңбердің, екі шеңбердің өзара орналасу жағдайлар
	Шеңберге жүргізілген жанама. Шеңберге жүргізілген жанамалардың қасиеттері	8.1.2.11 шеңберге жүргізілген жанама мен қиюшының анықтамалары; 8.1.2.13 есептер шығаруда шеңбер жанамасының қасиеттерін білу және қолдану
	Үшбұрышқа іштей және сырттай сызылған шеңберлер	8.1.2.14 үшбұрышқа іштей және сырттай сызылған шеңберлердің анықтамалары және қасиеттері; 8.1.2.15 үшбұрышқа сырттай және іштей сызылған шеңберлердің центрі және орналасуын түсіндіру;
	Салу есептері	8.1.2.16 берілген бұрышқа тең бұрыш салу, бұрыштың биссектрисасын салу және кесіндіні қақ бөлу; 8.1.2.17 кесіндінің орта перпендикулярын және берілген түзуге перпендикуляр салу; 8.1.2.18 берілген элементтері бойынша үшбұрыш салу;

8-сыныптағы геометрия курсын қайталау

2) 9 - сынып:

2 - кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқу мақсаттары
1 - тоқсан		
8-сыныптағы геометрия курсын қайталау		
Көпбұрыштар. Төртбұрыштарды	Көпбұрыш. Дөңес көпбұрыш	9.1.1.1 көпбұрыш, дөңес көпбұрыш, көпбұрыш элементтері анықтамаларын білу;
		9.1.1.2 көпбұрыштың ішкі бұрыштарының қосындыларының және сыртқы бұрыштарының қосындыларын білу;

зерттеу		қосындыларының формулаларын қорытып шығару;
	Параллелограмм, ромб, тіктөртбұрыш, шаршы және олардың қасиеттері мен белгілері	9.1.1.3 параллелограмм анықтамасын білу;
		9.1.1.4 параллелограмм қасиеттерін қорытып шығару және қолдану;
		9.1.1.5 параллелограмм белгілерін қорытып шығару және қолдану;
		9.1.1.6 тіктөртбұрыш, ромб, шаршы анықтамаларын білу және олардың қасиеттерін белгілерін қорытып шығару;
	Фалес теоремасы. Пропорционал кесінділер	9.1.1.7 Фалес теоремасын білу және қолдану;
		9.1.1.8 пропорционал кесінділер туралы теоремаларды білу және қолдану;
		9.1.1.9 циркуль мен сызғыштың көмегімен кесіндіні бірдей n бөлікке бөлу;
		9.1.1.10 пропорционал кесінділерді салу;
	Трапеция, оның түрлері мен қасиеттері. Трапеция мен үшбұрыштың орта сызықтары	9.1.1.11 трапецияның анықтамасын, түрлерін және қасиеттерін білу;
9.1.1.12 үшбұрыштың орта сызығының қасиетін дәлелдеу және қолдану;		
9.1.1.13 трапецияның орта сызығының қасиетін дәлелдеу және қолдану.		
Үшбұрыштың тамаша нүктелері	9.1.3.1 үшбұрыштың қабырғаларына жүргізілген медианалар, биссектрисалар, борта перпендикулярлар қасиеттерін білу және қолдану;	
2 - тоқсан		
Тікбұрышты үшбұрыштың қабырғалары мен бұрыштары арасындағы қатыстар	Тікбұрышты үшбұрыштың сүйір бұрыштарының тригонометриялық функциялары. Пифагор теоремасы	9.1.3.2 бұрыштың синусы, косинусы, тангенсі және котангенсінің тікбұрышты үшбұрыштың қабырғалары мен бұрыштарының қатыстары арқылы берілген анықтамаларын білу;
		9.1.3.3 Пифагор теоремасын дәлелдеу және қолдану;
		Негізгі

	тригонометриялық тепе-теңдіктер	9.1.3.21 Пифагор теоремасын пайдаланып, формуласын қорытып шығару және есептер шешуде қолдану; 9.1.3.22 негізгі тригонометриялық тепе-теңдіктерді қорытып шығару және қолдану; 9.1.3.23 бұрыштарының синусы, косинусы, тангенсі және котангенсі арасындағы байланыстарды білу және қолдану 9.1.3.24 мәндерін олардың біреуінің 9.1.3.5 бұрышты оның синусы, косинусы, тангенсі және котангенсінің белгілі мәнімен табу;
	Тікбұрышты үшбұрыштарды шешу	9.1.3.6 тікбұрышты үшбұрышты 300, 450, 600 -қа тең бұрыштардың синус, косинус, тангенсінің мәндерін табу үшін қолдану; 9.1.3.7 тікбұрышты үшбұрыштың элементтерін табу үшін 300, 450, 600 - қа тең бұрыштардың синус, косинус, тангенс және котангенсінің мәндерін қолдану; 9.1.3.8 берілген екі элементі бойынша тікбұрышты үшбұрыштың бұрыштары мен қапталдарын табу;
3 - тоқсан		
Аудан	Фигураның ауданы және оның қасиеттері	9.1.3.9 көпбұрыш ауданының анықтамасы мен қасиеттерін білу; 9.1.3.10 тең шамалас және тең құрамдас фигуралардың анықтамаларын білу;
	Төртбұрыштар мен үшбұрыштардың аудандары	9.1.3.11 параллелограммның, ромбтың ауданы формулаларын қорытып шығару және қолдану; 9.1.3.12 үшбұрыштың ауданы формулаларын қорытып шығару және қолдану; 9.1.3.13 трапецияның ауданы формулаларын қорытып шығару және қолдану;
4 - тоқсан		
Жазықтықтағы тікбұрышты	Жазықтықтағы координаталар әдісі	9.1.3.14 жазықтықта координаталарымен берілген екі нүктенің арақашықтықты табу;

координаталар жүйесі		9.1.3.15 кесінді ортасының координаталарын табу; 9.1.3.16 кесіндіні берілген қатынаста бөлетін нүктенің координаталарын табу; 9.1.3.17 центрі (a, b), радиусы r болатын шеңбердің теңдеуін білу; 9.1.3.18 берілген теңдеуі бойынша шеңбер салу; 9.1.3.19 түзудің жалпы теңдеуін және берілген екі нүкте арқылы өтетін түзудің теңдеуін табу;
	Мәтін есептерді шығару	9.1.3.20 координаталармен берілген қарапайым есептерді шығару ;

9-сыныптағы геометрия курсын қайталау

3) 10 - сынып:

3 - кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
9-сыныптағы геометрия курсын қайталау		
Жазықтықтағы векторлар	Вектор. Векторларға амалдар қолдану. Коллинеар және коллинеар емес векторлар	10.1.4.1 вектордың, коллинеар векторлардың, тең векторлардың, нөлдік вектордың, б және вектор ұзындығының анықтамаларын білу; 10.1.4.2 векторларды қосу, векторды санға көбейту ережелерін білу және қолдану; 10.1.4.4 векторды екі коллинеар емес векторлар бойынша жіктеу; 10.1.4.5 екі вектордың арасындағы бұрыштың анықтамасын білу;

		10.1.4.6 векторлардың скаляр көбейтіндісін табу;
		10.1.4.7 есептерді векторлық әдіспен шешу;
	Вектордың координаталары. Координаталық түрде берілген векторларға амалдар қолдану	10.1.3.1 вектордың координаталарын табу; 10.1.3.2 вектордың ұзындығын табу; 10.1.4.3 векторлардың коллинеарлық шартын қолдану; 10.1.3.3 координаталарымен берілген векторларға амалдар қолдану; 10.1.3.4 векторлардың скаляр көбейтіндісін және оның қасиеттерін білу және қолдану; 10.1.3.5 векторлар арасындағы бұрышты есептеу;
	Есептерді шешуде векторларды қолдану	10.1.4.19 векторды есептер шығаруда қолдану;
2 - тоқсан		
Жазықтықтағы түрлендірулер	Қозғалыс және оның қасиеттері	10.1.4.8 қозғалыстың түрлерін, композициясын және олардың қасиеттерін білу; 10.1.4.9 симметрия, параллель көшіру және бұру кезінде фигуралардың бейнелерін салу; 10.1.4.10 жазықтықта түрлендіруді қолдана отырып есептер шығару;
	Гомотетия және оның қасиеттері	10.1.4.11 гомотетияның анықтамасын және қасиеттерін білу; 10.1.4.12 гомотетия кезінде әртүрлі фигуралардың бейнелерін салу;
	Ұқсас фигуралар және олардың қасиеттері. Үшбұрыштар ұқсастығының белгілері	10.1.4.13 ұқсас фигуралардың анықтамасын және қасиеттерін білу; 10.1.4.14 үшбұрыштар ұқсастығы белгілерін білу және қолдану; 10.1.4.15 тікбұрышты үшбұрыштардың ұқсастығын білу және қолдану;

		10.1.4.16 үшбұрыш биссектрисасының қасиетін білу және қолдану; 10.1.4.17 ұқсас фигуралардың аудандары және ұқсастық коэффициенті арасындағы формуласын білу;
3 - тоқсан		
Үшбұрыштарды шешу	Үшбұрыштарды шешу	10.1.3.6 косинустар теоремасын білу және қолдану; 10.1.3.7 синустар теоремасын білу және қолдану; 10.1.2.3 дұрыс көпбұрыштарды салу; 10.1.3.8 іштей сызылған үшбұрыштың ауданын (– үшбұрыштың қабырғалары, – сырт шеңбер радиусы) және сырттай сызылған көпбұрыштың ауданының (мұндағы – іштей шеңбер радиусы, көпбұрыштың жарты периметрі) формуларын білу және қолдану; 10.1.3.9 шеңберге іштей немесе сырттай сызылған үшбұрыштардың аудандарын пайдаланып, шеңбердің радиусын табу формулаларын білу және қолдану; 10.1.3.10 синустар және косинустар теоремаларын үшбұрыштарды шешуде және қолданып, есептерді шығаруда қолдану;
4 - тоқсан		
Шеңбер және дөңгелек. Доғаның ұзындығы. Дөңгелек, Көпбұрыштар	Шеңбер және дөңгелек. Доғаның ұзындығы. Дөңгелек, сектор және сегменттің аудандары	10.1.1.1 доға ұзындығының формуласын қорытып шығару және қолдану; 10.1.1.2 сектор мен сегмент ауданының формулаларын қорытып шығару және қолдану; 10.1.1.3 іштей сызылған бұрыш анықтамасын және оның қасиеттерін білу;

		10.1.1.4 дөңгелектегі кесінділердің пропорционалдылығы туралы теоремаларды білу және қолдану;
	Дұрыс көпбұрыштар, олардың қасиеттері және симметриялары	10.1.2.1 шеңберге іштей және сырттай сызылған төртбұрыштардың қасиеттері мен белгілерін білу және қолдану;
		10.1.2.2 дұрыс көпбұрыштардың анықтамасын және қасиеттерін білу;
		10.1.2.4 дұрыс көпбұрышқа іштей және сырттай сызылған шеңберлердің радиустары арасындағы байланысты білу және қолдану;
		10.1.2.5 дұрыс көпбұрыштың қабырғаларын, периметрін, ауданын және оған іштей және сырттай сызылған шеңберлердің радиустарын байланыстыратын формулаларды білу және қолдану;
		10.1.2.6 үшбұрыш медианаларының қасиеттерін білу және қолдану;
		10.1.4.18 дұрыс көпбұрыштардың симметрияларын білу

8-10-сыныптардағы геометрия курсын қайталау

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2018 жылғы 20 қыркүйек

№ 469 бұйрығына 10-қосымша
Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2013 жылғы 3 сәуірде

№ 115 бұйрығына 450-қосымша

Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан

Республикасы Заңының

5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Информатика" оқу пәнін меңгерудің мақсаты білім алушыларды қазіргі кездегі ақпараттық коммуникативті технологияларды (бұдан әрі - АКТ) қолданудың негізгі білімі, біліктілігі және дағдыларымен қамтамасыз ету болып табылады.

3. Негізгі міндеттері:

1) білім алушыларда қоғамдағы ақпараттық үдерістердің рөлі туралы түсініктерін, адам іс-әрекетінің түрлі салаларында ақпараттық технологияларды қолданудың техникалық мүмкіндіктері мен перспективтері туралы білімін қалыптастыру;

2) оқу және оқудан тыс мәселелерді шешу кезінде интернет-сервисті пайдалануға үйрету;

3) түрлі мәселелерді талдау, абстракциялау, модельдеу (жобалау), бағдарламалау арқылы шешу біліктілігін дамыту;

4) білім алушылардың жалпылауға және ұқсатуға, есептерді құрылымдық бөліктерге таратуға және ортақ заңдылықтарын анықтауға, мәселелерді шешудің тиімді әрі рационалді тәсілдерін табуға қабілетін қамтитін логикалық, алгоритмикалық, есептеу ойлауын дамыту;

5) таңдалған бағдарламалау ортасында күрделі емес алгоритмикалық есептерді шешу үшін бағдарламаларды құруға және орындауға үйрету;

6) көрсетілген типтегі түрлі бағдарламалық жүйелермен және сервистермен бастапқы деңгейде жұмыс істеуге дағдыландыру, сәйкес терминологияны қоладана отырып, осы жүйелер мен сервистердің жұмысын сипаттауға үйрету;

7) естімейтін білім алушылар оқу және практикалық іс-әрекет барысында қоғам және коммуникация құралдарының ақпараттық ресурстарын пайдалану тәжірибесін жинақтау үшін жағдай жасау;

8) білім алушыларда жеке ақпараттық орта құру және оны жүргізіп отыру, жеке ақпараттық қауіпсіздігі мен маңызды ақпараттарды қорғай білу біліктілігін қалыптастыру;

9) сенімді және пайдалы ақпаратты алуға іріктеу және мақсатталған қатынасын тәрбиелеу;

10) ақпараттандыру құралдарымен жұмыс істеу ерекшеліктері туралы түсініктерін қалыптастыру; АКТ-мен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік және гигиена талаптарын сақтауға үйрету;

11) сөйлеу мәдениетін дамыту, білімін, сыни ойлауын, қарым-қатынастың және мәселелерді шешу мен шешім қабылдаудың түрлі тәсілдерін функционалді және шығармашылық тұрғыдан қолдануға үйрету;

12) дамыту және түзету міндеттерін жүзеге асыруға қажетті өнімді іс-әрекет түрлерін моделдеу (топтастыру, құрастыру, эксперимент жасау, болжау);

13) өзіндік жазбаша сөйлеу тілін қалыптастыру үшін АКТ қолдану;

14) естімейтінбілім алушыларды арнайы оқытуын сапалы жекелендіру мүмкіндіктерін кеңейту;

15) өнімді жеке іс-әрекетінің қызықты формасы мен қажетті еркіндік дәрежесін қамтамасыз ету;

16) білім алушылардың тұлғалық дамуы (өзіндік жұмыс істеу және ұжымда жұмыс істеу үшін қажетті қасиеттер: тәуелсіздік, жауапкершілік, белсенділік, табандылық, шыдамдылық және толеранттық);

17) ақпараттық технологиялардың құқықтық, этикалық аспектілерін түсінуін және қабылдауын қалыптастыру;

18) сөйлеу тілдік дағдылар мен дұрыс дыбыс айтуды дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. АКТ арқылы естімейтін білім алушыларға білім беруде дамыту және түзету міндеттерін тиімді шешу үшін қажетті оңтайлы, яғни дәстүрлі оқыту құралдары арқылы мүмкін емес жағдайлар жасалады.

5. Естімейтін білім алушыларды оқыту құралы ретінде компьютердің артықшылығы мынада:

1) олар үшін қиын оқу іс-әрекетіне ынталандыру;

2) тікелей бақылауға қиын және жабық таным нысаналарының заттық мазмұнын кез-келген қажетті белгілік формада, біреуінен екіншісіне еркін ауыса отырып модельдеуге;

3) бір заттық мазмұнды көрнекі формада және сөйлеу тілі арқылы моделдеуді ретімен әрі қатар жүзеге асыруға, бір тәсілден екіншісіне ауысуға;

4) дамыту және түзету міндеттерін меңгеру үшін қажетті, балалардың бірлескен және жеке іс-әрекетінің өнімді түрлерін моделдеуге (құрастыру, эксперимент жүргізу, болжам жасау);

5) бала шынайы және кейінгі уақыттағы өзіндік іс-әрекетін талдау үшін қосымша көрнекі динамикалық негіз жасауға;

6) топтық оқыту жағдайында балалардың жеке өнімді іс-әрекетін қамтамасыз етуге;

7) арнайы оқытудың сапалы жекелендіру аясын кеңейтуге мүмкіндік береді.

6. Бағдарламаны жүзеге асыру дыбыс айтудың негізгі дағдыларын қалыптастыру үшін сенсорлық базаны кеңейтуге, шынайы және кейінгі уақыттағы өзіндік сөйлеу іс-әрекетін талдау үшін қосымша көрнекі негіз жасауға, жаттығуларды интербелсенді ойындарға трансформациялауға, естімейтін білім алушыларды оқытудың сапалы жекелендіру аясын кеңейтуге мүмкіндік береді.

7. Бағдарламаны жүзеге асыру жағдайында ауызша және жазбаша сөйлеу тілін, есту арқылы қабылдауын, танымдық іс-әрекетін дамытуға және естімейтін білім алушылардың ой-өріс деңгейін арттыруға, жеке тәжірибесін байытуға бағытталған түзету жұмысын жүргізуге мүмкіндік бар.

8. Бағдарламаның оқу материалын меңгерудегі негізгі тәсіл есту-көру арқылы қабылдау болып табылады. Оқу материалын қабылдау және түсіну қиындықтары туындаған кезде қосымша құралдар ретінде дактиль және ым-ишарат тілдері қолданылады.

9. "Информатиканы" оқыту процесінде инвариантты компоненттің оқу пәндері мен түзету компонентінің пәндері және факультатив сабақтарымен пәнаралық байланыс жүзеге асады: "қазақ тілі мен әдебиет", "Математика", білім беру саласының оқу пәндері "Жаратылыстану", "Адам және қоғам", "Дыбыс айтуын қалыптастыру мен есту арқылы қабылдауын дамыту", "Ауызекі сөйлеу тілі".

10. Естімейтін білім алушыларды бағдарламалауға үйрету кезеңімен және түрлі жағдайда жүзеге асырылады: 5-7 сыныптарда бағдарламалаудың ойын ортасы қолданылады, 8-10 сыныптарда – бағдарламалаудың кәсіби деңгейдегі ортасы:

1) 1-кезең бағдарламалауға үйрету (5-сынып) – аспаптық ортаның нысаналарын бағдарламалау. Келесі нысаналар – мәтін терезесі, батырма, жүгіргіш, тасбақа. Бұл кезеңдегі командалар, әдеттегідей, нысаналардың диалог терезесіне жазылады, кейде рәсімдеу парағына (тек қана сызықтық алгоритмдер). Кезеңді өту уақытында бір ортақ жобамен ғана жұмыс жүргізіледі, ол қарапайым суреттен басталады да, сосын ақырындап толықтырылады және күрделенеді;

2) 2-кезең – графиктерді бағдарламалау (6-сынып), яғни әртүрлі геометриялық фигураларды салу. Мұнда алгоритмдердің жаңа түрлері енгізіледі – циклдік және тармақталған.;

3) 3-кезең (7-сынып) – математикалық болжамды есептер: ойын жасау;

4) 4-кезең - кәсіби деңгейде бағдарламалау ортасы (8-10 сынып). Оқыту

құрылымдық бағдарламалаудан басталады. Осы жерде алгоритмдерде таралым, цикл, ішкі бағдарламалар, деректер түрлері, деректер жиынын зерттеу қолданылады.

11. Әрбір кезеңде өзіндік компьютерлік жоба құру орындалады. Бағдарламалау тұрғысынан ол аса күрделі болмауы қарастырылады, бірақ, аяқталған, графикалық түрде безендірілген болады.

12. "Информатика" оқу бағдарламасын жүзеге асыру кезінде мектептің жабдықталуын қарастыратын арнайы құралдар мен көмекші оқу құралдары қолданылады:

1) интерактивті және проекциялық құрал-жабдықтар: проектор, интерактивті тақта, компьютерлік желілерді қолданатын топтық жұмысты ұйымдастыру үшін бағдарлама;

2) оқытудың арнайы техникалық және орын толтыру құралдары: фронтальд оқу іс-әрекетін ұйымдастыру үшін стационарлы дыбыс күшейткіш құралдары, жеке есту аппараттары, мультимедиялық компьютер сыныптары;

3) әдістемелік құралдары мен дидактикалық материалдар: информатика, оқыту курстары, электронды плакаттар, анықтама әдістемелік әдебиеттер бойынша баспа комплектісі, ауыспалы материалдарды қамтитын стенд;

4) естімейтін білім алушылардың әрқайсына Бағдарламаға сәйкес жұмыс дәптерлері және оқу құралдары;

5) Бағдарламаны жүзеге асыру үшін бағдарламалық құралдар: операциялық жүйе, антивирус бағдарламалары, бағдарламалар - архиватор, мәтінді процессор, кестелі процессор, программа для создания мультимедиялық презентацияларды жасауға арналған бағдарламалар, векторлы графикамен және растровті графикамен жұмыс істеу үшін бағдарламалар, 3D- редакторлары, бағдарламалаудың ойын ортасы (Лого, Scratch (Скратч), бағдарламаларды өңдеп жасаудың кіріктірілген ортасы (C/C++, Python (Пайзн), Delphi (Дельфи), Lazarus (Лазарас), Pascal (Паскаль)).

3-тарау. "Информатика" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

13. "Информатика" оқу пәнінің оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;
- 2) 6-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;
- 3) 7-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;
- 4) 8-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;
- 5) 9-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;
- 6) 10-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты құрайды.

14. Оқу пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Компьютерлік жүйелер";
- 2) 2-бөлім "Ақпараттық үдерістер";
- 3) 3-бөлім "Компьютерлік ойлау";
- 4) 4-бөлім "Денсаулық және қауіпсіздік".

15. "Компьютерлік жүйелер" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) компьютер құрылғылары;
- 2) бағдарламалық қамтамасыздандыру;
- 3) компьютерлік желілер.

16. "Ақпараттық үдерістер" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) ақпаратты ұсыну және өлшеу;
- 2) ақпараттық нысаналарды құру және қайта өңдеу.

17. "Компьютерлік ойлау" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) моделдеу;
- 2) алгоритмдер;
- 3) бағдарламалау.

18. "Денсаулық және қауіпсіздік" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) эргономика;
- 2) ақпараттық және онлайн қауіпсіздігі.

19. 5-сыныпқа арналған "Информатика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) кіріспе. Компьютер және қауіпсіздік: техникалық қауіпсіздігі мен жұмыс орнын ұйымдастыру; компьютер, қызметі және компьютердің негізгі құрылғыларының мүмкіндіктері; клавиатура; компьютердің қосалқы құрылғылары;

2) интернеттегі қауіпсіздік: бөтен жұмысты көшіру заңсыз; құжаттарға пароль қою; жалпыға қолжетімді файлдармен жұмыс жасау (орналастыру, редакциялау, жүктеу);

3) ақпарат және оны өңдеу: информатика, ақпарат; ақпарат түрлері және оны өңдеу тәсілдері; ақпаратты түрлі формада ұсыну; топтастыру және бағдарламалық қамтамасыздандырудың жалпы сипаттамасы; операциялық жүйенің түсінігі, операциялық жүйені операциялық жүйені басқарудың негізгі нысаналары мен тәсілдері, файлдар, папкалар, ярлыктар, нысаналарымен жұмыс;

4) компьютерлік графика: қарапайым графикалық редакторда растровті бейнелерді құру және жөндеу: құру, сақтау және суретті ашу, графикалық редактордың сурет салу аспаптары, сурет фрагменттерімен жұмыс жасау, графикалық ақпараттарды өңдеу (масштабқа салу, бейнені трансформациялау), басуға дайындау, басып шығару;

5) мәтінді процессор: мәтіндік процессор туралы жалпы деректер, интерфейс бағдарламалары, мәтіндерді өңдеу. Мәтінді құжаттар және олардың құрылымдық бірліктері (бөлімдер, азат жол, жолақ, сөз, символ). Мәтінді құжаттарды құру технологиясы. Компьютерде мәтінді құжаттарды құру және жөндеу (қосу, жою және символдарды ауыстыру, мәтін фрагменттерімен жұмыс жасау, жазуды тексеру, тасымал белгілерін қою). Символдарды форматтау (шрифт, өлшемі, сызбасы, түсі). Азат жолды форматтау (түзу қылу, алғашқы жолақтағы қашықтық, жолақ арасындағы интервал). Стилді форматтау. Мәтінді құжаттарға тізімдерді, графикалық нысаналарды енгізу;

6) алгоритмдер: алгоритм; орындаушы, орындаушының командалар жүйесі; ауызша формада алгоритмді ұсыну;

7) бағдарламалау: бағдарламалаудың ойын ортасы (Лого, Scratch (Скратч)); өзгермелігін хабарлау; енгізу, шығару командалары;

8) мини-жобаны жасау: бағдарламалаудың ойын ортасында нысаналарды бағдарламалау (Лого, Scratch (Скратч)). Келесі нысаналар – мәтінді терезе, батырма, жүгіргіш, тасбақа. Бұл кезеңдегі командалар, әдеттегідей, нысаналардың диалог терезесіне жазылады, кейде рәсімдеу парағына (тек қана сызықтық алгоритмдер).

20. 6- сыныпқа арналған "Информатика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) компьютер мен қауіпсіздік: қауіпсіздік техникасы және жұмыс орнын ұйымдастыру; есептеу техникасының даму тарихы, электронды-есептеу машиналардың кезі; жүйелі блок құрылғысы (процессор және қатты диск);

2) компьютерлік жүйелер мен желілер: телекоммуникациялар, компьютерлік байланыстың негізгі түрлері; жаһандық ақпараттық желілер; Интернеттен ақпарат іздеу;

3) ақпарат және оны өңдеу: ақпаратты өңдеу тәсілдері (сақтау, жөнелту, өңдеу); компьютерлік презентациялар, бағдарламаның интерфейспен танысу; мультимедиялық презентациялардың инструкторы; презентацияларды құру, безендіру шаблондары, мәтінді құру, кестені,

суреттерді, видеоны және дыбыстарды енгізу; гиперсілтеме келтіру, анимация тиімділігі; триггерлер; презентацияны көрсету;

4) алгоритмдер: алгоритмдер және оларды орындаушылар, алгоритмдерді жазу формалары, блок-сызба, алгоритмдер типтері (сызықтық, тармақталған и циклді);

5) бағдарламалау: бағдарламалаудың ойын ортасы (Лого, Scratch (Скратч), тармақтар, цикл;

6) жобаны жасау: бағдарламалаудың ойын ортасында нысаналар мен оқиғалардың анимациясын құру (Лого, Scratch (Скратч); құжатты басып шығаруға дайындау (парақ параметрлерін орнату, алдын-ала қарау, құжатты басып шығару, түрлі мәтінді форматта құжатты сақтау); жобаны ұсыну.

21. 7- сыныпқа арналған "Информатика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) компьютерлік жүйелер мен желілер: эргономика, қауіпсіздік техникасы; компьютердің негізгі құрылғыларының өзара әрекеттесуі; операциялық жүйенің негізгі қызметі; сымсыз желілер;

2) мәтінді құжаттардағы сілтемелерді ұйымдастыру: сілтеме, гиперсілтеме; мазмұны; реферат жасау;

3) мәтінді ақпаратты ұсыну: мәтінді ақпаратқа шифр қою; ақпаратты екілік (екі дана) ұсыну;

4) компьютерлік графика: компьютерлік графика түрлері; векторлық и растрлық графиканы құру және өңдеу бойынша бағдарламалар, графикалық файлдардың форматтары; векторлық графика, векторлық графиканы өңдеудің интерфейс бағдарламалары по обработке векторной графики, фигураларды салу, векторлы нысаналармен қарапайым операциялар, қисықтарды редакциялау, мәтін, мәтінді блоктарды құру; растрлы және векторлы кескіндемелерді салыстыру;

5) компьютер ойындарын жасап дайындау: компьютердегі есептерді шешу кезеңдері; алгоритмді блок-сызба түрінде ұсыну; компьютерлі

ойындардың тұжырымдамасы;

6) компьютерлік ойынды құру: бағдарламалаудың ойын ортасында сценарийді жасап дайындау және жүзеге асыру; ойынды жасап дайындау сатысында қолданылатын компоненттер; бағдарламадағы қателерді анықтау және түзету; ойынға арналған құжаттар; сілтемелерді ұйымдастыру (гиперсілтемелер, мазмұны, атауы, нұсқама); пайдаланған ресурстарға сілтеме.

22. 8- сыныпқа арналған "Информатика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) ақпаратты өлшеу және компьютерлік ес: ақпаратты өлшеу бірліктері, ақпаратты өлшеу бірліктерінің біреуінен келесіге ауыстыру; компьютердің ес түрлері (жедел ес құрылғылары, тұрақты ес құрылғылары, сыртқы ес, кеш-есте сақтауы); бірдей ақпаратты сақтайтын түрлі форматтағы файлдардың мөлшерін салыстыру; ақпаратты қысу, мұрағаттау-бағдарламалары; мұрағатты құру және ашу;

2) желілер және қауіпсіздік: қолданылу мәні, классификация компьютерлік желілерді топтастыру (масштаб бойынша, түрлеріне қарай, тиесілігіне қарай); ақпаратты зиянды бағдарламалардан қорғау;

3) электронды кестелердің көмегімен есептерді шешу: құру, редакциялау және мәтінді процессорда кестелерді форматтау (пішімдеу); электронды кестелер, электронды кестелердің негізгі ұғымдары; енгізу, редакциялау және мәліметтерді форматтау (тазалау), толтыру маркері; мәлімет типтері; формулаларды енгізу; шартты түрде форматтау (тазалау); диаграммалар құру;

4) шешімдерді бағдарламалау (осының біреуі: C/C++, Python (Пайзн), Delphi (Дельфи), Lazarus (Лазарас), Pascal (Паскаль): бағдарламалау жүйесі бағдарламалар тілі; мәліметтер типі; жоба интерфейсі; сызықтық алгоритмдерді бағдарламалау; тармақталған алгоритмдерді, ішіне салынған и құрамды шарттарды бағдарламалау;

5) нысандар мен оқиғаларды моделдеу: 3D-редакторы; нысандардың үшөлшемді модельдері; оқиғалардың үшөлшемді модельдері; үшөлшемді нысандар мен оқиғаларды құру және редакциялау.

23. 9- сыныпқа арналған "Информатика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) компьютер мен желілердің техникалық сипаттамасы: ақпарат санын бағалау үшін алфавиттік тұғыр қолдану; процессордың негізгі сипаттамасы; компьютерлік желілердің өткізу қабілеті;

2) денсаулықжәне қауіпсіздік: электронды құрылғылардың адам ағзасына ықпалы, электронды құрылғыларды жағымсыз ықпалдардан қорғау амалдары; желідегі қолданушының қауіпсіздігі: алаяқтық, интернеттегі агрессия;

3) электронды кестедегі ақпаратты өңдеу: электронды кестедегі деректердің форматы; абсолютті және салыстырмалы сілтемелер; атқарым графигін құру; кіріктірілме атқарымдарды қолдану: математикалық (қосынды, көбейтінді, дәреже), статистикалық (мин, макс, орта көрсеткіш, есеп, егер есебі), логикалық (егер);

4) бағдарлама жасаудың біріктірілген ортасы (оның бірі: C/C++, Python (Пайзн), Delphi (Дельфи), Lazarus (Лазарас), Pascal (Паскаль): қызметіне қарай бағдарламалық қамтамасыздандыруды топтастыру; қосымша жасаудың біріктірілген ортасының құрамды бөліктері; таңдау операторы; цикл операторы (көрсеткіші бар цикл, шарты бар цикл, кейінгі шарты бар цикл); алгоритмді трассирлеу;

5) өңдеп жасаудың біріктірілген ортасында есептерді шешу: өңдеп жасаудың біріктірілген ортасында қолданбалы есептердің шешімдерін моделдеу.

24. 10- сыныпқа арналған "Информатика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) ақпаратпен жұмыс жасау: эргономика (компьютерде жұмыс істеу уақытын бағалау); ақпарат қасиеттері; бұлт технологиясын қолдана отырып, құжаттармен бірлескен жұмыс жасау; желіде жұмыс жасаудың этикалық және құқықтық нормалары;

2) компьютердің конфигурациясы: компьютердің конфигурациясын таңдау (аппаратты және бағдарламалық қамтамасыздандыруды) оның

қызметіне қарай;

3) деректер базасы: деректер базасы, алаңы, жазу; электронды кестедегі деректер базасын құру; іздеу, деректерді сұрыптау және тазалау;

4) деректер ауқымы (один из: C/C++, Python (Пайзн), Delphi (Дельфи), Lazarus (Лазарас), Pascal (Паскаль): бірөлшемді ауқым; ауқымды өлшеудің негізгі алгоритмдері: іздеу, сұрыптау, орын ауыстыру, ауқым элементтерін жою немесе қосу;

5) электронды кестеде үдерістерді моделдеу: моделді жасау және оны зерттеу (электронды кестедегі деректер базасы); едәуір тиімді амалын анықтай отырып, есептерді түрлі амалдармен; электронды кестедегі үдерістер моделдерін зерттеу (физикалық, биологиялық, экономикалық).

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

25. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодпен берілген. Кодтағы бірінші сан сыныпты білдіреді, екінші және үшінші сандар – бөлімі мен бөлімшесін, төртінші сан оқыту мақсатының нумерациясын көрсетеді. Мысалы, 6.2.1.4 кодында "6" – сынып, "2.1" – бөлім және бөлімше, "4" – оқыту мақсатының нумерациясы.

26. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Компьютерлік жүйелер":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
1.1	5.1.1.1	6.1.1.1	7.1.1.1	8.1.1.1	9.1.1.1
Компьютер құрылғылары	компьютер негізгі құрылғыларының атауларын, қызметін, мүмкіндіктерін білу	есептеу техникасының шығу тарихы мен перспективасы туралы айтып беру	компьютердің негізгі құрылғыларының өзара әрекеттесуін тисундіру	компьютердің есте сақтау түрлерінің мәнін сипаттап беру (жедел сақтау құрылғылары, тұрақты сақтау құрылғылары, сыртқы	қарапайым деңгейдегі процессордың қызметі мен оның сипаттамаларын түсіндіру
	5.1.1.2		7.1.1.2		

		6.1.1.2 қарапайым деңгейде процессордың қатты дисктің қызметін түсіндіру 6.1.1.3 типтік сөздікті білу және қолдану: жүйелі блок, "аналық құрсақ", процессор, қатты диск, видеокарта, дыбыстық карта, желі картасы 6.1.1.4 типтік сөздікті білу және қолдану: электронді компьютер, есептеу машинасы, есеп, абак, аналитикалық машина, табулятор, компьютердің кезі		сақтау құрылғылары, кеш-есте сақтауы) 8.1.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: жедел есте сақтау құрылғысы, тұрақты есте сақтау құрылғысы, сыртқы есте сақтау құрылғысы, кеш-есте сақтау	9.1.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: жиілігі, разрядты, кэш, техникалық процессор Socket (Сакит)
1.2 Бағдарламалық қамтамасыздау	5.1.2.1 "бағдарламалық қамтамасыздандыру" ұғымын түсіндіру 5.1.2.2 операциялық жүйенің қызметін білу.		7.1.2.1 операциялық жүйенің негізгі атқарымдарын атау 7.1.2.2 типтік сөздікті білу және қолдану: бір қолданушынікі, көп қолданушынікі, бір мәнді,	8.1.2.1 "бағдарламалау жүйесі" және "бағдарламалау тілі" ұғымдарын ажырата білу 8.1.2.2	9.1.2.1 жүйелі, қолданба, бағдарламалық қамтамасыздандырумен бағдарламалау жүйелерін ырату

	5.1.2.3		көп мәнді	түрлі форматтағы мұрағаттарды құру және ашу; 8.1.2.3 бірдей ақпаратты сақтаған түрлі форматтағы файлдардың өлшемдерін салыстыру 8.1.2.4 типтік сөздікті білу және қолдану: мұрағаттау мұрағатты файл, мұрағаттан шығу, ашу	9.1.2.2 типтік сөздікті және қолдану: қолданбағдарламалық қамтамасыздандыру жүйелі бағдарламалық қамтамасыздандыру
1.3 Компьютерные сети	5.1.3.1 барлығына қолжетімді файлдарды орналастыру, өзгерту, жүктеу 5.1.3.2 типтік сөздікті білу және қолдану: интернет, сервер, барлығына қолжетімді файлдар	6.1.3.1 "компьютерлік желі", "жаһандық компьютерлік желі" ұғымдарын түсіндіру 6.1.3.2 типтік сөздікті білу және қолдану: телекоммуникация, компьютерлік желі, глобальная жаһандық компьютерлік желі, интернет	7.1.3.1 сымсыз байланыстың артықшылығын түсіндіру 7.1.3.2 типтік сөздікті білу және қолдану: сымсыз желі, бағытын бағдарлау, Wi-Fi (Бай-фай)	8.1.3.1 компьютерлік желілерді топтастыру 8.1.3.2 типтік сөздікті білу және қолдану: жаһандақ, жергілікті, өңірлік желілер, сервер, жұмыс станциясы, клиент, модем, бір рангті желі	9.1.3.1 желілер, өткізу мүмкіндігін анықтау 9.1.3.2 типтік сөздікті және қолдану: топология, шінді, айналма, жұл-дыз, иерархия және ырықты құрылымы желілер

--	--	--	--	--	--

2) 2-бөлім "Ақпараттық үдерістер":

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
2.1 Ақпаратты ұсыну және өлшеу	5.2.1.1	6.2.1.1	7.2.1.1	8.2.1.1	9.2.1.1
	информатика пәні не оқытатынын білу, ақпарат түрін анықтау	байланыс арнасына мысал келтіру, байланыс көзі мен қабылдаушыны анықтау	кодировать и декодировать мәтінді ақпаратқа код қою және кодты шешу	ақпаратты өлшеу бірліктерін атау	ақпарат санын анықтау алфавит тұғыр қолдану
	5.2.1.2		7.2.1.2	8.2.1.2	
	ақпаратты әртүрлі форматта тізіп шығу және ұсыну	6.2.1.2	компьютерге арналған барлық ақпарат екі дана ұсынылатынын түсіндіру	ақпаратты бірөлшем бірлігінен екіншісіне ауыстыру	9.2.1.2
	5.2.1.3	типтік сөздікті білу және қолдану: ақпаратты тасымалдаушы, байланыс арнасы, ақпарат көзі, қабылдаушы	7.2.1.3		типтік сөздікті және қолдану алфавит қуаты
	типтік сөздікті білу және қолдану: ақпарат, көру, иіс сезу, есту, сипап-сезу, дәм сезу.		типтік сөздікті білу және қолдану: код, код қою, кодты шешу, екі жақты код, бит	8.2.1.3	
	5.2.1.4			типтік сөздікті білу және қолдану: ақпаратты өлшеу бірліктері, бит, байт	
	типтік сөздікті білу және қолдану: санды, мәтінді, графикалық, дыбыс-				

3) 3-бөлім "Компьютерлік ойлау":

3-кесте

Бөлім мш эле р	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1 Мод елд еу	5.3.1.1	6.3.1.1	7.3.1.1	8.3.1.1 3D редакторында нысаналар мен оқиғалардың моделдерін құру	9.3.1.1 бағдарламалаудың кіріктірілген ортасында есептер моделін құру	10.3.1.1 электронды құралдармен үдерістер моделін зерттеу (биологиялық, экономикалық)
	бағдарламалаудың ойын ортасында нысаналар анимациясын құру (Лого, Scratch (Скратч))	бағдарламалаудың ойын ортасында нысаналар мен оқиғалардың анимациясын құру (Лого, Scratch (Скратч))	бағдарламалаудың ойын ортасында сценарийді жасап жүзеге асыру			
3.2 Алг ори тмд	5.3.1.2	6.3.1.2	7.3.1.2	8.3.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: модель, моделдеу, 3D- редактор, үшөлшемді графика, нысаналардың үшөлшемді моделдері	9.3.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: компьютерлік модель, кірігу ортасы;	10.3.1.2 типтік сөздікті қолдану: бастапқы аралық болжам нәтижелері
	типтік сөздікті білу және қолдану: жобалар, жоба парағы, тасбақа, жұмыс жиегі, ауыспалы мағыналар, нысаналардың жалпы қасиеттері: түсі, мөлшері	типтік сөздікті білу және қолдану: ауыспалы мағыналар, цикл, шарты, нысаналар әрекеті: құру, жою, қасиеттерін ауыстыру	типтік сөздікті білу және қолдану: сценарий, бағдарламалық код			
3.2 Алг ори тмд	5.3.2.1	6.3.2.1	7.3.2.1	8.3.2.1	9.3.2.1	10.3.2.1
	алгоритмнің	берілген	есептің	бағдарламалау тілінде	алгоритм трассирлеуін	есептерді түрлендіру

ер	анықтамасы н құра- стырып айту		шешімін кезеңім ен талқыла у			
	5.3.2.2	сюжетке анимация әсері бар компьютер лік презентаци я құру	7.3.2.2 алгорит мді блок- сызба түрінде ұсыну.		жүзеге асыру	шығару, оларды әрқайсысын с ең тиімдісін та
	5.3.2.3	6.3.2.2	7.3.2.3	алгоритмді жазу	9.3.2.2	
	орындаушы ларға және олардың команда жүйелеріне мысал келтіру;	алгоритмді ауызша формада ұсыну; 6.3.2.3	типтік сөздікті білу және қолдану; блок- сызба, алгорит мнің басталу және аяқталу блоктар ы, деректе рді енгізу- шығару блоктар ы, шешімд ер болгі, шартты блок	8.3.2.2 типтік сөздікті білу және қолдану: бағдарламалау тілі, тіл әліпбиі, компиляция, оператор, деректер	берілген есептің шешімін бағалау 9.3.2.3 типтік сөздікті білу және қолдану: трассирлеу алгоритмді	10.3.2.2 логикалық ойл амалдармен е барысында ал нәтижелерді ұ тиімдісін анық қабілеттілігін к
	типтік сөздікті білу және қолдану: алгоритм, алгоритм орындаушыс ы, бағдарлама	типтік сөздікті білу және қолдану: алгоритм, алгоритмді орындаушы , бағдарлама				
3.3 Бағ дар	5.3.3.1	6.3.3.1	7.3.3.1	8.3.3.1	9.3.3.1	10.3.3.1

лам ала у	бағдарламал ау ойын ортасында қарапайым бағдарламал ар құру (Лого, Scratch (Скратч)	использова ть команды ветвления и цикла бағдарлама лау ойын ортасында тармақталу және цикл команда рын қолдану (Лого, Scratch (Скратч)	бағдарл амадағы қателер ді табу және жөндеу	деректер типтерін топтастыру 8.3.3.2. бағдарламаларды жасаудың кіріктіру ортасында сызықтық және тармақт алған алгоритмдерді жазу (C/ C++, Python (Пайзн), Delphi (Дельфи), Lazarus (Лазарас), Pascal (Паскаль)	бағдарламалар жасаудың кірігу ортасында таңдау және цикл операторларын қолдану (C/C++, Python (Пайзн), Delphi (Дельфи), Lazarus (Лазарас), Pascal (паскаль)	үшөлшемді ау қолдана отыр ортасында ба құру (C/C++, P Delphi (Дельф (лазарас), Pas
	5.3.3.2	типтік сөздікті білу және қолдану: бағдарламал ау, бағдарламал аудың ойын ортасы,	6.3.3.2	7.3.3.2	9.3.3.2	
	жобалар, жоба парақтары, тасбақа, жұмыс жиегі, ауыспалы мағыналар, насандарды ңжалпы қасиеті: түс, мөлшер	типтік сөздікті білу және қолдану: ауыспалы мағыналар, тармақталу , цикл, тармақтау команда ры, цикл команда ры, шарттар, нысандар әрекеттері: құру, жою, қасиеттерді өзгерту	типтік сөздікті білу және қолдану: сценари й, бағдарл амалық код;	типтік сөздікті білу және қолдану: ауыспалы мағына, тағайындау операторы, енгізу операторы, шығару операторы, өту операторы, шартты оператор, салынған шарттар;	9.3.3.3	типтік сөздікті қолдану: ауқ өлшемдігі, бір ауқым, индек

4) 4-бөлім "Денсаулық және қауіпсіздік":

4-кесте

--	--

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
4.1 Эргономика	5.4.1.1 қауіпсіздік техникасының ережелерін бұзу салдары туралы әңгімелеу;	6.4.1.1. өздерін компьютердің зиянды салдарынан қалай сақтауға болатыны туралы әңгімелеу; 6.4.1.2	7.4.1.1 эргономика мәселелерін құрастырып айту және оны шешу (максималді комфортпен тиімділік үшін); 7.4.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану:	8.4.1.1 жасалып жатқан жобаның интерфейсін құру талаптарын орындау;	9.4.1.1 түрлі электронды құрылғылардың адам ағзасына әсер ететініне және тиімді қорғану әдістеріне мысал келтіру;	10.4.1.1 компьютердің қолданудың кәсіптік тұрғыдан бағалануы;
	5.4.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: қауіпсіздік техникасы, шаршау, көзге күш түсіру, гимнастика;	типтік сөздікті білу және қолдану: қауіпсіздік техникасының ережелері, өрт сөндіру құралы, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі, келбет, тынықтыру жаттығулары, білек жаттығулары;	типтік сөздікті білу және қолдану: эргономика, комфорт, тиімділік, жарықтың түсуі;	8.4.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: интерфейс, визуальді интерфейс, түстер гаммасы, атқарым қасиеттері;	9.4.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: жағымсыз ықпал, электромагнитті излучение, электростатикалық алаң, ауаның ионизациялануы, стресс, ұйқысыздық, омыртқа, бұлшықет, тамырлар аурулары;	10.4.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: көру анализаторының қысым, ауаның ионизациялануы, стресс, ұйқысыздық, омыртқа, бұлшықет, тамырлар аурулары;
4.2 Ақпаратты	5.4.2.1 бөтен біреудің жұмысын	6.4.2.1 ақпаратқа және оны таратуға	7.4.2.1 ұғымдарын түсіндіру	8.4.2.1 компьютерді зиянкесті бағдарламалардан қорғау	9.4.2.1 желі қолданушының қауіпсіздігін қамтамасыз ету ережесін сақтау	10.4.2.1 желідегі этикалық құқықтық нормалардың бұзудың салдарын

	көшіріп алу заңсыз екені туралы айту	құқықтық және этикалық тұрғыдан ескере отырып, жауапкерші лікпен қарау керектігін түсіндіру	"автор құқығы", "плагиат "			
	5.4.2.2					
	құжатқа пароль қою					
	5.4.2.3	6.4.2.2	7.4.2.2			
	типтік сөздікті білу және қолдану: ақпарат, ақпараттық қауіпсіздік, этика, компьютерлі к желі, Интернет жаһандық ақпараттық желі, сілтеме, бағдарла- ма, браузер, электронды пошта, вирус, антивирус, түзету жұмысы	типтік сөздікті қолдану: ақпарат, ақпараттық қауіпсіздік, этика, компьютер лік желі, Интернет жаһандық ақпараттық желі, сілтеме, бағдарлама , браузер, электронд ы пошта, вирус, антивирус, түзету жұмысы	ақпарат беруде авторға сілтеме жасау 7.4.2.3 типтік сөздікті білу және қолдану: автор, авторлы қ құқық, плагиат, сілтеме.	8.4.2.2	(интернеттегі алаяқтық және агрессия)	айту
қ қауі псіз дік				типтік сөздікті білу және қолдану: компьютер вирусі, антивирустік бағдарламалар, детектор-бағдарламасы, емдеу бағдарламалары, ревизор-бағдарламалары, фильтр бағдарламалары	типтік сөздікті білу және қолдану: контент қауіпі, электронды қауіптер, коммуникациялық қауіптер, қолданушылар қауіпі, спам, кибералаяқтық, киберқудалау (кибербуллинг)	10.4.2.2 типтік сөздікті қолдану: жеке нысаны, қылм құқық туралы

27. Осы Бағдарлама есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

28. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру

деңгейінің 5-10 сыныптары

"Информатика" пәнінен

жаңартылған мазмұндағы

үлгілік оқу бағдарламасы

қосымша

Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар, мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Компьютер және қауіпсіздік	Компьютермен жұмыс істеу кезінде өзіңе қалай зиян келтірмеу?	5.4.1.1 қауіпсіздік техникасының ережелерін бұзу салдары туралы әңгімелеу; 5.4.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: қауіпсіздік техникасы, шаршау, көзге күш түсіру гимнастика.
	Компьютер қандай негізгі құрылғылардан тұрады?	5.1.1.1 компьютер негізгі құрылғыларының атауларын, қызметін, мүмкіндіктерін білу; 5.1.1.2 компьютер қосалқы құрылғыларының атауларын, қызметін, мүмкіндіктерін білу.
	Компьютер қандай құрылғыларын қосымша деп	5.1.1.3 типтік сөздікті білу және қолдану: компьютердің негізгі және қосалқы құрылғыларын атауларын.

	атайды?	
Ақпарат жіне оны өңдеу	Біздің айналадағы ақпарат	5.2.1.1 информатика пәні нені оқытатынын білу, ақпарат түрін анықтау. 5.2.1.3 типтік сөздікті білу және қолдану: ақпарат, көру, иіс сезу, есту, сипап-сезу, дәм 5.2.1.2 ақпаратты әртүрлі форматта тізіп шығу және ұсыну. 5.2.1.4 типтік сөздікті білу және қолдану: санды, мәтінді, графикалық, дыбыстық, вид
2-тоқсан		
Ақпарат және оны өңдеу	Ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету	5.1.2.1 "бағдарламалық қамтамасыздандыру" ұғымын түсіндіру. 5.1.2.2 операциялық жүйенің қызметін білу. 5.1.2.3 типтік сөздікті білу және қолдану: бағдарламалық қамтамасыздандыру, опера графикалық интерфейс, жұмыс үстелі, мәселелер тақтасы, басты мәзір, мәнмәтіндік файлдар, папкалар, ярлыктар.
Интерне ттегі қауіпсіз дік	Интернетте жұмыс істеудің қандай қауіптері бар?	5.4.2.1 бөтен біреудің жұмысын көшіріп алу заңсыз екені туралы айту; 5.4.2.3 типтік сөздікті білу және қолдану: ақпарат, ақпараттық қауіпсіздік, этика, комп Интернет жаһандық ақпараттық желі, сілтеме, бағдарлама, браузер, электронды пош антивирус, түзету жұмысы
	Компьютердегі өз деректеріңді қалай қорғауға болады?	5.4.2.2 құжатқа пароль қою; 5.1.3.1 барлығына қолжетімді файлдарды орналастыру, өзгерту, жүктеу; 5.1.3.2 типтік сөздікті білу және қолдану: интернет, сервер, барлығына қолжетімді фай
	Мини-жоба "Әлемді өзгерткен жаңалықтар"	5.4.2.2 құжатқа пароль қою; 5.1.3.1 барлығына қолжетімді файлдарды орналастыру, өзгерту, жүктеу; 5.1.3.2 типтік сөздікті білу және қолдану: интернет, сервер, барлығына қолжетімді фай
3-тоқсан		

Компьютерлік графика	Растрлік бейнелерді құру	5.2.2.2 графикалық редакторда растрлік бейнелерді құру және редакциялау; 5.2.2.4 типтік сөздікті білу және қолдану: растрлік графикалық редактор, пиксель, сур масштабқа салу, трансформациялау.
Мәтінді процесс орде жұмыс істеу	Мәтінді құжаттар құру	5.2.2.1 мәтінді құжатты құру, редакциялау және алып тастау; 5.2.2.3 типтік сөздікті білу және қолдану: құру, редакциялау, форматтау, мәтінді проц үзіндісі, шрифт, мөлшер, кескіні, жазу жолы арасындағы арақашықтық, тізім
4-тоқсан		
Біздің өміріміз дегі алгоритмдер	Командаларды орындай отырып...	5.3.2.1 алгоритмнің анықтамасын құрастырып айту; 5.3.2.3 орындаушыларға және олардың команда жүйелеріне мысал келтіру; 5.3.2.2 алгоритмді ауызша формада ұсыну; 5.3.2.4 типтік сөздікті білу және қолдану: алгоритм, исполнитель алгоритма, програм
Талқылаймыз және бағдарламалаймыз	Менің бірінші бағдарламам	5.3.2.2 алгоритмді ауызша формада ұсыну. 5.3.3.1 бағдарламалау ойын ортасында қарапайым бағдарламалар құру (Logo, Scratch) 5.3.3.2 типтік сөздікті білу және қолдану: бағдарламалау, бағдарламалаудың ойын ор жобалар, жоба парақтары, тасбақа, жұмыс жиегі, ауыспалы мағыналар, насандардың қасиеті: түс, мөлшер
	Тірі графика	5.3.2.2 алгоритмді ауызша формада ұсыну. 5.3.3.1 бағдарламалау ойын ортасында қарапайым бағдарламалар құру (Logo, Scratch) 5.3.3.2 типтік сөздікті білу және қолдану: бағдарламалау, бағдарламалаудың ойын ор жобалар, жоба парақтары, тасбақа, жұмыс жиегі, ауыспалы мағыналар, насандардың

	Ақиқатты іздеу кезінде	қасиеті: түс, мөлшер
		5.3.2.2 алгоритмді ауызша формада ұсыну
		5.3.3.1 бағдарламалау ойын ортасында қарапайым бағдарламалар құру (Лого, Scratch)
		5.3.3.2 типтік сөздікті білу және қолдану: бағдарламалау, бағдарламалаудың ойын ортасында жобалар, жоба парақтары, тасбақа, жұмыс жиегі, ауыспалы мағыналар, насандардың қасиеті: түс, мөлшер

2) 6-сынып:

2-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар, мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Компьютер және қауіпсіздік	Компьютер адамға қандай ықпал етеді?	6.4.1.1 өздерін компьютердің зиянды салдарынан қалай сақтауға болатыны туралы әңгімелесу; 6.4.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: қауіпсіздік техникасының ережелері, өтсөндіру кезіндегі қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі, келбет, тынықтыру жаттығулары, білек жаттығулары.
	Компьютерде қандай маңызды құрылғылар бар?	6.1.1.2 қарапайым деңгейде процессордың қатты дисктің қызметін түсіндіру. 6.1.1.3 типтік сөздікті білу және қолдану: жүйелі блок, "аналық құрсақ", процессор, қатты диск, видеокарта, дыбыстық карта, желі картасы.
Компьютерлік жүйелер мен желілер	Есептеу техникасының даму тарихы	6.1.1.1 есептеу техникасының шығу тарихы мен перспективасы туралы айтып беру; 6.1.1.4 типтік сөздікті білу және қолдану: электронді компьютер, есептеу машинасы, есеп, аналитикалық машина, табулятор, компьютердің кезі.
	Телекоммуникациялар	6.1.3.1 "компьютерлік желі", "жаһандық компьютерлік желі" ұғымдарын түсіндіру. 6.1.3.2 типтік сөздікті білу және қолдану: телекоммуникация, компьютерлік желі, глобалық желі.

		компьютерлік желі, интернет;
Ақпаратты ұсыну	Ақпаратты жеткізу	6.2.1.3 байланыс арналарына, ақпарат көздері мен қабылдаушыға мысал келтіру; 6.2.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: ақпаратты тасымалдаушы, байланыс арнасы, ақпарат қабылдаушы.
2-тоқсан		
Мультимедиа-технологиялар әлемі	Компьютерлік презентациялар	6.2.2.1 құжаттың басып шығаруды тиімді ұйымдастыру (парақ параметрлерін орнату, алдымен шығу); 6.2.2.4 типтік сөздікті білу және қолдану: презентация, слайд, шаблондар безендіру, фон, гиперсілтеме, триггерлер, презентацияны көрсету.
	Мини-жоба	6.2.2.1 құжаттың басып шығаруды тиімді ұйымдастыру (парақ параметрлерін орнату, алдымен шығу); 6.2.2.4 типтік сөздікті білу және қолдану: презентация, слайд, шаблондар безендіру, фон, гиперсілтеме, триггерлер, презентацияны көрсету.
3-тоқсан		
Алгоритмдер біздің өмірімізде	Командаларды орындай отырып...	6.3.2.2 алгоритмді ауызша формада ұсыну; 6.3.2.4 типтік сөздікті білу және қолдану: алгоритм, алгоритмді орындаушы, бағдарлама.
	Лабиринттен шығу жолын табу	6.3.2.3 типтік сөздікті білу және қолдану: алгоритм, алгоритмді орындаушы, бағдарлама; 6.3.2.2 алгоритмді ауызша формада ұсыну; 6.3.2.4 типтік сөздікті білу және қолдану: алгоритм, алгоритмді орындаушы, бағдарлама.
	Виртуальді лабиринттен шығу	6.3.2.3 типтік сөздікті білу және қолдану: алгоритм, алгоритмді орындаушы, бағдарлама; 6.3.2.2 алгоритмді ауызша формада ұсыну; 6.3.2.4 типтік сөздікті білу және қолдану: алгоритм, алгоритмді орындаушы, бағдарлама.
	Талқылаймыз	6.3.2.2 алгоритмді ауызша формада ұсыну;

және бағдарла малаймы з	бағдарламам	6.3.2.4 типтік сөздікті білу және қолдану: алгоритм, алгоритмді орындаушы, бағдарлама; 6.3.3.1 использовать команды ветвления и цикла бағдарламалау ойын ортасында тармақталу және цикл командаларын қолдану (Лого, Scratch (Скратч)). 6.3.3.2 типтік сөздікті білу және қолдану: ауыспалы мағыналар, тармақталу, цикл, тармақталу және цикл командалары, цикл командалары, шарттар, нысандар әрекеттері: құру, жою, қасиеттерді өзгерту;
	Тірі графика	6.3.2.2 алгоритмді ауызша формада ұсыну; 6.3.2.4 типтік сөздікті білу және қолдану: алгоритм, алгоритмді орындаушы, бағдарлама; 6.3.3.1 бағдарламалау ойын ортасында тармақталу және цикл командаларын қолдану (Лого, Scratch (Скратч)) 6.3.3.2 типтік сөздікті білу және қолдану: ауыспалы мағыналар, тармақталу, цикл, тармақталу және цикл командалары, цикл командалары, шарттар, нысандар әрекеттері: құру, жою, қасиеттерді өзгерту;
	Ақиқатты іздеу кезінде	6.3.2.2 алгоритмді ауызша формада ұсыну 6.3.2.4 типтік сөздікті білу және қолдану: алгоритм, алгоритмді орындаушы, бағдарлама; 6.3.3.1 бағдарламалау ойын ортасында тармақталу және цикл командаларын қолдану (Лого, Scratch (Скратч)). 6.3.3.2 типтік сөздікті білу және қолдану: ауыспалы мағыналар, тармақталу, цикл, тармақталу және цикл командалары, цикл командалары, шарттар, нысандар әрекеттері: құру, жою, қасиеттерді өзгерту;
4-тоқсан		

Жобаны жасау және ұсыну	Анимация жасау	6.3.2.2 алгоритмді ауызша формада ұсыну; 6.3.2.4 типтік сөздікті білу және қолдану: алгоритм, алгоритмді орындаушы, бағдарлама; 6.3.1.1 бағдарламалаудың ойын ортасында нысаналар мен оқиғалардың анимациясын к Scratch (Скратч); 6.3.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: ауыспалы мағыналар, цикл, шарты, нысаналар жою, қасиеттерін ауыстыру 6.3.3.1 использовать команды ветвления и цикла бағдарламалау ойын ортасында тармақ цикл командаларын қолдану (Лого, Scratch (Скратч). 6.3.3.2 типтік сөздікті білу және қолдану: ауыспалы мағыналар, тармақталу, цикл, тармақ командалары, цикл командалары, шарттар, нысандар әрекеттері: құру, жою, қасиеттерді
	Құжатты басып шығаруға дайындау	6.2.2.1 құжаттың басып шығаруды тиімді ұйымдастыру (парақ параметрлерін орнату, алды шығу); 6.2.2.3 типтік сөздікті білу және қолдану: басып шығару, парақ бетін бағдарлау, парақ беті көрсеткіштері, жиегі, алдын-ала қарау; 6.4.2.1 ақпаратқа және оны таратуға құқықтық және этикалық тұрғыдан ескере отырып, жауапкершілікпен қарау керектігін түсіндіру; 6.4.2.2 типтік сөздікті қолдану: ақпарат, ақпараттық қауіпсіздік, этика, компьютерлік жел жаһандық ақпараттық желі, сілтеме, бағдарлама, браузер, электронды пошта, вирус, ант жұмысы.
	Жоба презентациясы	6.3.2.1 берілген сюжетке анимация әсері бар компьютерлік презентация құру.

3) 7-сынып

3-кесте

Ұзақ мерзімді	Тақырып, мазмұны	Оқыту мақсаттары
---------------	------------------	------------------

жоспардың бөлімдері		
1-тоқсан		
Компьютерлік жүйелер мен желілер	Эргономика дегеніміз не?	7.4.1.1 эргономика мәселелерін құрастырып айту және оны шешу (максималді комфорт пен тиімділік); 7.4.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: эргономика, комфорт, тиімділік, жарықтың түсуі.
	Компьютер қалай жұмыс істейді?	7.1.1.2 компьютердің негізгі құрылғыларының өзара әрекеттесуін түсіндіру;
		7.1.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: компьютер сәулеті, жүйелі шина, компьютер порттары;
		7.1.2.1 операциондық жүйенің негізгі атқарымдарын атау;
	Сымсыз желілер	7.1.2.2 типтік сөздікті білу және қолдану: бір қолданушынікі, көп қолданушынікі, бір мәнді, көп мәнді;
		7.1.3.1 сымсыз байланыстың артықшылығын түсіндіру; 7.1.3.2 типтік сөздікті білу және қолдану: сымсыз желі, бағытын бағдарлау, Wi-Fi (Вай-фай)
2-тоқсан		
Ақпаратты ұсыну	Ақпаратқа шифр қою	7.2.1.1 мәтінді ақпаратқа код қою және кодты шешу; 7.2.1.3 типтік сөздікті білу және қолдану: код, код қою, кодты шешу, екі жақты код, бит.
	Ақпаратты екі данада ұсыну	7.2.1.2 компьютерге арналған барлық ақпарат екі дана ұсынылатынын түсіндіру.
		7.2.1.3 типтік сөздікті білу және қолдану: код, код қою, кодты шешу, екі жақты код, бит.
Компьютерлік графика	Векторлы бейнелерді құру	7.2.2.2 векторлық бейнелерді құру және редакциялау;
		7.2.2.5 типтік сөздікті білу және қолдану: қоюландыру, бастырып шығу, интербелсенді құралдар (сұлба, бұрмалау, көлеңке, қабығы, қысып шығару, мөлдір), сегмент, түйін, Безье қисығы, көркі қылқаламдары
	Растрлік	7.2.2.3 растрлік және векторлық графикалардың артықшылығы мен жетіспеушілігін бағалау.

	және векторлы бейнелерді салыстыру	
3-тоқсан		
Компьютер ойындары қалай жасалады	Идеяны анықтаймыз	7.3.2.1 есептің шешімін кезеңімен талқылау; 7.3.2.2 алгоритмді блок-сызба түрінде ұсыну; 7.3.2.3 типтік сөздікті білу және қолдану: блок-сызба, алгоритмнің басталу және аяқталу блоктары, деректерді енгізу-шығару блоктары, шешімдер болгі, шартты блок
	Сценарий құрамыз	7.3.2.2 алгоритмді блок-сызба түрінде ұсыну; 7.3.2.3 типтік сөздікті білу және қолдану: блок-сызба, алгоритмнің басталу және аяқталу блоктары, деректерді енгізу-шығару блоктары, шешімдер болгі, шартты блок.
	Сахналау мен кейіпкерлердің суретін саламыз	7.3.2.1 есептің шешімін кезеңімен талқылау.
Компьютерлік ойындар	Сценарийді жүзеге асырамыз	7.3.1.1 бағдарламалаудың ойын ортасында сценарийді жасап жүзеге асыру; 7.3.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: сценарий, бағдарламалық код; 7.3.3.1 бағдарламадағы қателерді табу және жөндеу; 7.3.3.2 типтік сөздікті білу және қолдану: сценарий, бағдарламалық код
	Дыбыстық сүйемелдеу жасаймыз	7.3.1.1 бағдарламалаудың ойын ортасында сценарийді жасап жүзеге асыру.; 7.3.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: сценарий, бағдарламалық код
	Заставка құрамыз	7.3.1.1 бағдарламалаудың ойын ортасында сценарийді жасап жүзеге асыру
	Өз жобамызды	7.3.1.1 бағдарламалаудың ойын ортасында сценарийді жасап жүзеге асыру;

	жақсартамыз	7.3.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: сценарий, бағдарламалық код; 7.3.3.1 бағдарламадағы қателерді табу және жөндеу; 7.3.3.2 типтік сөздікті білу және қолдану: сценарий, бағдарламалық код.
4-тоқсан		
Құжаттармен жұмыс істеу	Түсініктемелер	7.2.2.1 сілтемелерді ұйымдастыру (гиперсілтеме, мазмұны, атауы, түсіндірме); 7.2.2.4 типтік сөздікті білу және қолдану: сілтеме, гиперсілтеме, мазмұны, атауы, түсініктеме
	Гиперсілтеме	7.2.2.1 сілтемелерді ұйымдастыру (гиперсілтеме, мазмұны, атауы, түсіндірме); 7.2.2.4 типтік сөздікті білу және қолдану: сілтемелер, гиперсілтеме, мазмұны, атауы, түсініктеме 7.4.2.1 ұғымдарын түсіндіру "автор құқығы", "плагиат"; 7.4.2.2 ақпарат беруде авторға сілтеме жасау; 7.4.2.3 типтік сөздікті білу және қолдану: автор, авторлық құқық, плагиат, сілтеме
	Мазмұны	7.2.2.1 сілтемелерді ұйымдастыру (гиперсілтеме, мазмұны, атауы, түсіндірме); 7.2.2.4 типтік сөздікті білу және қолдану: сілтемелер, гиперсілтеме, мазмұны, атауы, түсініктеме
	Ойын құжаттарын ресімдеу	7.4.2.1 ұғымдарын түсіндіру "автор құқығы", "плагиат"; 7.2.2.4 типтік сөздікті білу және қолдану: сілтемелер, гиперсілтеме, мазмұны, атауы, түсініктеме 7.4.2.1 ұғымдарын түсіндіру "автор құқығы", "плагиат"; 7.4.2.2 ақпарат беруде авторға сілтеме жасау; 7.4.2.3 типтік сөздікті білу және қолдану: автор, авторлық құқық, плагиат, сілтеме.

4) 8-сынып:

4-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар, мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Ақпаратты өзгерту және компьютерлік ес	Ақпаратты өлшеу бірліктері	8.2.1.1 ақпаратты өлшеу бірліктерін атау; 8.2.1.2 ақпаратты бірөлшем бірлігінен екіншісіне ауыстыру; 8.2.1.3 типтік сөздікті білу және қолдану: ақпаратты өлшеу бірліктері, бит, байт
	Компьютерлік ес	8.1.1.1 компьютердің есте сақтау түрлерінің мәнін сипаттап беру(жедел сақтау құрылғылары, тұрақты құрылғылары, сыртқы сақтау құрылғылары, кеш-есте сақтауы); 8.1.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: жедел есте сақтау құрылғысы, тұрақты есте сақтау құрылғысы, кеш-есте сақтауы
	Файл мөлшерлері	8.1.2.3 бірдей ақпаратты сақтаған түрлі форматтағы файлдардың өлшемдерін салыстыру. 8.1.2.2 түрлі форматтағы мұрағаттарды құру және ашу. 8.1.2.4 типтік сөздікті білу және қолдану: мұрағаттау мұрағатты файл, мұрағаттан шығу, ашу.
	Компьютерлік желі	8.1.3.1 компьютерлік желілерді топтастыру;
	Желі және қауіпсіздік	8.1.3.2 типтік сөздікті білу және қолдану: жаһандақ, жергілікті, өңірлік желілер, сервер, жұмыс станция, модем, біррангті желі;
	Желі және қауіпсіздік	

	стыр ылуы	
	Антив ирусті к қауіп сіздік	8.4.2.1 компьютерді зиянкесті бағдарламалардан қорғау; 8.4.2.2 типтік сөздікті білу және қолдану: компьютер вирусі, антивирустік бағдарламалар, детектор-бағ емдеу бағдарламалары, ревизор-бағдарламалары, фильтр бағдарламалары
	2-тоқсан	
	Мәтін дік проце ссорд ағы кесте лер	8.2.2.1 кесте элементтерін мәтін процесорында алып тастау; 8.2.2.5 типтік сөздікті білу және қолдану: кесте, жазу жолы, баған, ұяшық, кесте шекарасы;
Элект ронд ы кесте көмег імен есепт ерді шешу	Элект ронд ы кесте лерді ң эле ментте рін тазар ту	8.2.2.2 форматировать элементы электронды кестелердің элементтерін форматтау; 8.2.2.6 типтік сөздікті білу және қолдану: электронды кесте, жазу жолы, баған, ұяшық, ұяшық мекен-жа типі мен форматы, толтыру маркері;
	Дерек тер форм аты	8.3.3.1 деректер типтерін топтастыру;
	Шартт ы түрде тазар ту	8.2.2.4 электронды кестеде шартты форматтауды қолдану; 8.2.2.7 типтік сөздікті білу және қолдану: шартты форматтау, формат, атқарым;
	Кесте дерек терін графи ка	8.2.2.3 электронды кестеде диаграмма құру; 8.2.2.8 типтік сөздікті білу және қолдану: диаграмма, диаграмма түрлері, диаграмма элементтері, тақы түсініктеме, көрсеткіштері, диапазон;

	түрін де ұсыну	
		8.2.2.2 форматировать элементы электрон-ды кестелердің элементтерін форматтау;
		8.2.2.7 типтік сөздікті білу және қолдану: шартты форматтау, формат, атқарым;
	Үдері стерді	8.3.3.1 деректер типтерін топтастыру;
	электронды кесте де моделдеу	8.2.2.4 электронды кестеде шартты форматтауды қолдану;
		8.2.2.7 типтік сөздікті білу және қолдану: шартты форматтау, формат, атқарым;
		8.2.2.3 электронды кестеде диаграмма құру;
		8.2.2.8 типтік сөздікті білу және қолдану: диаграмма, диаграмма түрлері, диаграммалар элементтері, т легенда, көрсеткіштері, диапазон
3-тоқсан		
Шешімдерді бағдарламалау	Бағдарламалау тілі	8.1.2.1 "бағдарламалау жүйесі" және "бағдарламалау тілі" ұғымдарын ажырата білу;
	Бағдарламалау жүйесі	8.1.2.1 "бағдарламалау жүйесі" және "бағдарламалау тілі" ұғымдарын ажырата білу;
	Деректер типтері	8.3.3.1 деректер типтерін топтастыру.
Шешімдерді бағдарламалау	Жоба интерфейсі	8.4.1.1 жасалып жатқан жобаның интерфейсін құру талаптарын орындау;
		8.4.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: интерфейс, визуальді интерфейс, түстер гаммасы, атқарым қ
	Сызы	8.3.2.1 бағдарламалау тілінде алгоритмді жазу;

	қтық алгор итмд ерді бағда рлам алау	8.3.2.2 типтік сөздікті білу және қолдану: бағдарламалау тілі, тіл әліпбиі, компиляция, оператор, деректе 8.3.3.2 бағдарламаларды жасаудың кіріктіру ортасында сызықтық және тармақт алған алгоритмдерді ж Python (Пайзн), Delphi (Дельфи), Lazarus (Лазарас), Pascal (Паскаль). 8.3.3.3 типтік сөздікті білу және қолдану: ауыспалы мағына, тағайындау операторы, енгізу операторы, ш операторы, өту операторы, шартты оператор, салынған шарттар
	Тарм ақтал у алгор итмд ерін бағда рлам алау	8.3.2.1 бағдарламалау тілінде алгоритмді жазу; 8.3.2.2 типтік сөздікті білу және қолдану: бағдарламалау тілі, тіл әліпбиі, компиляция, оператор, деректе 8.3.3.2 бағдарламаларды жасаудың кіріктіру ортасында сызықтық және тармақт алған алгоритмдерді ж Python (Пайзн), Delphi (Дельфи), Lazarus (Лазарас), Pascal (Паскаль). 8.3.3.3 типтік сөздікті білу және қолдану: ауыспалы мағына, тағайындау операторы, енгізу операторы, ш операторы, өту операторы, шартты оператор, салынған шарттар
	Салы нған шартт арды бағда рлам алау	8.3.2.1 бағдарламалау тілінде алгоритмді жазу; 8.3.2.2 типтік сөздікті білу және қолдану: бағдарламалау тілі, тіл әліпбиі, компиляция, оператор, деректе 8.3.3.2 бағдарламаларды жасаудың кіріктіру ортасында сызықтық және тармақт алған алгоритмдерді ж Python (Пайзн), Delphi (Дельфи), Lazarus (Лазарас), Pascal (Паскаль). 8.3.3.3 типтік сөздікті білу және қолдану: ауыспалы мағына, тағайындау операторы, енгізу операторы, ш операторы, өту операторы, шартты оператор, салынған шарттар
	Күрде лі шартт арды бағда рлам алау	8.3.2.1 бағдарламалау тілінде алгоритмді жазу; 8.3.2.2 типтік сөздікті білу және қолдану: бағдарламалау тілі, тіл әліпбиі, компиляция, оператор, деректе 8.3.3.2 бағдарламаларды жасаудың кіріктіру ортасында сызықтық және тармақт алған алгоритмдерді ж Python (Пайзн), Delphi (Дельфи), Lazarus (Лазарас), Pascal (Паскаль);

		8.3.3.3 типтік сөздікті білу және қолдану: ауыспалы мағына, тағайындау операторы, енгізу операторы, операторы, өту операторы, шартты оператор, салынған шарттар
4-тоқсан		
Нысан-дар мен оқиғалардың моделдеуі	Үшөлшемді моделдер	8.3.1.1 3D редакторында нысаналар мен оқиғалардың моделдерін құру; 8.3.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: модель, моделдеу, 3D- редактор, үшөлшемді графика, нысаналар, үшөлшемді моделдері, оқиғалардың үшөлшемді моделдері;
	Редакторға орнатылған нысандар	8.3.1.1 3D редакторында нысаналар мен оқиғалардың моделдерін құру; 8.3.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: модель, моделдеу, 3D- редактор, үшөлшемді графика, нысаналар, үшөлшемді моделдері, оқиғалардың үшөлшемді моделдері;
	Нысан-дардың үшөлшемді моделдері	8.3.1.1 3D редакторында нысаналар мен оқиғалардың моделдерін құру; 8.3.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: модель, моделдеу, 3D- редактор, үшөлшемді графика, нысаналар, үшөлшемді моделдері, оқиғалардың үшөлшемді моделдері;
	Оқиғалардың үшөлшемді моделдері	8.3.1.1 3D редакторында нысаналар мен оқиғалардың моделдерін құру. 8.3.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: модель, моделдеу, 3D- редактор, үшөлшемді графика, нысаналар, үшөлшемді моделдері, оқиғалардың үшөлшемді моделдері

5) 9-сынып:

5-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар, мазмұны	Оқыту мақсаттары

1-тоқсан		
Компьютердің және желілердің техникалық сипаттамасы	Ақпаратты өлшеу	9.2.1.1 ақпарат санын анықтауда алфавитті тұғыр қолдану; 9.2.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: алфавит, алфавит қуаты;
	Процессор және оның сипаттамасы	9.1.1.1 қарапайым деңгейде процессордың қызметі мен оның сипаттамасын түсіндіру; 9.1.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: жиілігі, разрядтілігі, кэш, техникалық процессор, Socket (Ca
	Компьютерлік желілер	9.1.3.1 желілердің өткізу мүмкіндіктерін анықтау; 9.1.3.2 типтік сөздікті білу және қолдану: топология, шінді, айналмалы, жұлдызды, иерархиялық және құрылымдағы желілер.
	Компьютердің қолданудың жағымсыз аспектілері	9.4.1.1 түрлі электронды құрылғылардың адам ағзасына әсер ететініне және тиімді қорғану әдістерін келтіру; 9.4.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: жағымсыз ықпал, электромагнитті излучение, электростатикалық ауаның ионизациялануы
Денсаулық және қауіпсіздік	Желідегі қауіпсіздік	9.4.2.1 соблюдать правила обеспечения безопасности пользователя в сети (мошенничество и агрессия в интернете); 9.4.2.2 типтік сөздікті білу және қолдану: контент қауіпі, электронды қауіптер, коммуникациялық қауіптер, қолданушылар қауіпі, спам, кибералаяқтық, киберқудалау (кибер-буллинг).
2-тоқсан		
Ақпаратты электронды кестеде өңдеу	Статистикалық деректер	9.2.2.2 абсолютты және салыстырмалы сілтемелерді қолдану;
		9.2.2.6 типтік сөздікті білу және қолдану: абсолютті сілтеме, салыстырмалы сілтеме, аралас сілтеме
		9.2.2.1 электронды кестелерде есепті шығару үшін деректердің түрлі форматтарын қолдану;
		9.2.2.5 типтік сөздікті білу және қолдану: деректер форматы мен типтері;

	Орнатылған атқарымдар	9.2.2.3 электронды кестелерді қолдана отырып, есептерді шығару үшін орнатылған атқарымдарды пайдалану; 9.2.2.7 жиі пайдаланатын атқарымдарды білу және сөйлеу тілінде қолдану
	Қолдағы ақпарат негізінде деректерді талдау	9.2.2.3 электронды кестелерді қолдана отырып, есептерді шығару үшін орнатылған атқарымдарды пайдалану; 9.2.2.7 жиі пайдаланатын атқарымдарды білу және сөйлеу тілінде қолдану;
	Қолданбалы есептерді шешу	9.2.2.3 электронды кестелерді қолдана отырып, есептерді шығару үшін орнатылған атқарымдарды пайдалану; 9.2.2.7 жиі пайдаланатын атқарымдарды білу және сөйлеу тілінде қолдану; 9.2.2.1 электронды кестелерде есепті шығару үшін деректердің түрлі форматтарын қолдану; 9.2.2.5 типтік сөздікті білу және қолдану: деректер форматы мен типтері; 9.2.2.4 атқарымдар графикасын, берілген кестелерді құру; 9.2.2.8 бастапқы ұғымдарды еркін қолдана алуы: атқарым, атқарым графигі, диаграмма, кесте, жасанды сілтеме
3-тоқсан		
Бағдарламаларды жасаудың кірігу ортасы	Бағдарламалық қамтамасыздандыруды топтастыру	9.1.2.1 жүйелі, қолданбалы бағдарламалық қамтамасыздандыру мен бағдарламалау жүйелеріне жаңа бағдарламаларды енгізу; 9.1.2.2 типтік сөздікті білу және қолдану: қолданбалы бағдарламалық қамтамасыздандыру, жүйелі бағдарламалық қамтамасыздандыру;
	Бағдарлама жасаудың кірігу	9.3.3.2 бағдарламаларды жасаудың кіріктіру ортасының құрамды бөлігін білу және қолдану (C/C++, F#, Delphi (Дельфи), Lazarus (Лазарус), Pascal (Паскаль)).

	ортасы ның құрам ды бөлігі	
	Таңдау операт оры	9.3.3.1 бағдарламалар жасаудың кірігу ортасында таңдау және цикл операторларын қолдану (C/C++, Delphi (Дельфи), Lazarus (Лазарас), Pascal (Паскаль); 9.3.3.3 типтік сөздікті білу және қолдану: таңдау операторы , цикл операторы, көрсеткіші бар цикл, ал цикл, кейінгі шарты бар цикл;
	Көрсет кіштері бар цикл	9.3.3.1 бағдарламалар жасаудың кірігу ортасында таңдау және цикл операторларын қолдану (C/C++, Delphi (Дельфи), Lazarus (Лазарас), Pascal (Паскаль); 9.3.3.3 типтік сөздікті білу және қолдану: таңдау операторы , цикл операторы, көрсеткіші бар цикл, ал цикл, кейінгі шарты бар цикл;
	Кейінгі шарты бар цикл с постус ловие м	9.3.3.1 бағдарламалар жасаудың кірігу ортасында таңдау және цикл операторларын қолдану (C/C++, Delphi (Дельфи), Lazarus (Лазарас), Pascal (Паскаль); 9.3.3.3 типтік сөздікті білу және қолдану: таңдау операторы , цикл операторы, көрсеткіші бар цикл, ал цикл, кейінгі шарты бар цикл;
	Алғы шарты бар цикл	9.3.3.1 бағдарламалар жасаудың кірігу ортасында таңдау және цикл операторларын қолдану (C/C++, Delphi (Дельфи), Lazarus (Лазарас), Pascal (Паскаль); 9.3.3.3 типтік сөздікті білу және қолдану: таңдау операторы , цикл операторы, көрсеткіші бар цикл, ал цикл, кейінгі шарты бар цикл;
	Алгори тмді трассл еу	9.3.2.1 алгоритм трассирлеуін жүзеге асыру; 9.3.2.3 типтік сөздікті білу және қолдану: трассирлеу алгоритмді;
4-тоқсан		
Бағдар ламал ар жасауд ың кірігу ортасы нда	Мәсел ені қою	9.3.1.1 бағдарламалаудың кіріктірілген ортасында есептер моделін құру.
		9.3.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: компьютерлік модель, кірігу ортасы;
	Алгори тмді құру	9.3.1.1 бағдарламалаудың кіріктірілген ортасында есептер моделін құру;

есептерді шешу		9.3.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: компьютерлік модель, кірігу ортасы;
		9.3.2.1 алгоритм трассирлеуін жүзеге асыру;
		9.3.2.3 типтік сөздікті білу және қолдану: трассирлеу алгоритмді;
	Алгоритмді бағдарламалау	9.3.1.1 бағдарламалаудың кіріктірілген ортасында есептер моделін құру; 9.3.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: компьютерлік модель, кірігу ортасы; 9.3.3.2 бағдарламаларды жасаудың кіріктіру ортасының құрамды бөлігін білу және қолдану (C/C++, P Delphi (Дельфи), Lazarus (Лазарас), Pascal (Паскаль). 9.3.3.1 бағдарламалар жасаудың кірігу ортасында таңдау және цикл операторларын қолдану (C/C++, Delphi (Дельфи), Lazarus (Лазарас), Pascal (Паскаль); 9.3.3.3 типтік сөздікті білу және қолдану: таңдау операторы, цикл операторы, көрсеткіші бар цикл, ал цикл, кейінгі шарты бар цикл;
	Бағдарламаларды тестілеу	9.3.3.1 бағдарламалар жасаудың кірігу ортасында таңдау және цикл операторларын қолдану (C/C++, Delphi (Дельфи), Lazarus (Лазарас), Pascal (Паскаль); 9.3.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: компьютерлік модель, кірігу ортасы; 9.3.2.1 алгоритм трассирлеуін жүзеге асыру; 9.3.2.3 типтік сөздікті білу және қолдану: трассирлеу алгоритмді

6) 10-сынып:

6-кесте

Ұзақ мерзімді жос	Тақырыптар, мазмұны	Оқыту мақсаттары
-------------------	---------------------	------------------

парды бөлімдері		
1-тоқсан		
Ақпаратпен жұмыс істеу	Ақпарат қасиеттері	10.2.1.1 ақпарат қасиеттерін анықтау (өзектілігін, нақтылығын, шынайлығын, құндылығын).
		10.2.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: өзектілігі, дәлдігі, шынайлығы, құндылығы, объективтілігі, тоқсандық қолжетімдігі.
		10.4.1.1 компьютерді ұзақ қолданудың қаупын сыни тұрғыдан бағалау;
		10.4.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: көру анализаторына шамадан тыс күш түсіру, еңбекті қорғау еңбек іс-әрекетінің ұзақтығы;
Компьютер таңдау	Құжатпен бірлескен жұмыс	10.1.3.1 бұлт технологиясын қолдана отырып, құжаттармен бірлескен жұмысты атқару.
		10.1.3.2 типтік сөздікті білу және қолдану: электронды пошта, электронды мекен-жай, электронды жәшік хаттамасы, әлеуметтік сервис;
	Желі этикеті	10.4.2.1 желідегі этикалық және құқықтық нормаларды бұзудың салдары туралы айту;
		10.4.2.2 типтік сөздікті білу және қолдану: жекеменшік нысаны, қылмыс, авторлық құқық туралы заң;
Компьютер таңдау	Компьютердің конфигурациясы	10.1.1.1 компьютер конфигурациясын оның қызметіне қарай іріктеу;
		10.1.1.2 логикалық ойлау, ЖК конфигурациясын іріктеу нәтижесін ұғыну қабілетін қалыптастыру.
	Бағдарламалық қамтамасыздандыруды таңдау	10.1.2.1 қолданушының сұранысына қарай бағдарламалық қамтамасыздандыруды іріктеу;
		10.1.2.2 логикалық ойлау, бағдарламалық қамтамасыздандыруды іріктеу нәтижесін ұғыну қабілетін қалыптастыру.
Компьютер таңдау	"Компьютерді"	10.1.1.1 компьютер конфигурациясын оның қызметіне қарай іріктеу;

	ң құнын есепте у"	10.1.1.2 логикалық ойлау, ЖК конфигурациясын іріктеу нәтижесін ұғыну қабілетін қалыптастыру. 10.3.1.1 электронды кестеде үдерістер моделдерін жасау және зерттеу (физикалық, биологиялық, экологиялық); 10.3.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: бастапқы деректер, аралық болжам есептеулер, нәтижелері
2-тоқсан		
Деректер базасы	Деректер базасы	10.2.2.1 деректер базасы, жазу, алаң ұғымдарын түсіндіру; 10.2.2.4 типтік сөздікті білу және қолдану: деректер базасы, дерек базаларын басқару жүйесі, жиегі, жаңа деректер
	Деректер базасын электронды кестеде құру	10.2.2.2 электронды кестеде деректер базасын құру;
	Ақпаратты іздеу әдістері	10.2.2.3 деректерді іздеу, сұрыптау және тазалауды жүзеге асыру; 10.2.2.5 типтік сөздікті білу және қолдану: іздеу, сұрыптау, фильтрация, фильтр, кеңейтілген фильтр;
	Деректерді сұрыптау және тазалау	10.2.2.3 деректерді іздеу, сұрыптау және тазалауды жүзеге асыру. 10.2.2.5 типтік сөздікті білу және қолдану: іздеу, сұрыптау, фильтрация, фильтр, кеңейтілген фильтр;
	Деректер базасы мен жұмыс істеу	10.2.2.2 электронды кестеде деректер базасын құру; 10.2.2.3 деректерді іздеу, сұрыптау және тазалауды жүзеге асыру. 10.2.2.5 типтік сөздікті білу және қолдану: іздеу, сұрыптау, фильтрация, фильтр, кеңейтілген фильтр;
3-тоқсан		

Деректер ауқымы	Бірөлшемді ауқым	10.3.3.1 үшөлшемді ауқымдарды қолдана отырып, кірігу ортасында бағдарламалар құру (C/C++, Python (Дельфи), Lazarus (Лазарас), Pascal (Паскаль)). 10.3.3.2 типтік сөздікті білу және қолдану: ауқым, ауқымның өлшемдігі, бірөлшемді ауқым, индекс;
	Белгілі қасиеттері бар элементтерді іздеу	10.3.3.1 үшөлшемді ауқымдарды қолдана отырып, кірігу ортасында бағдарламалар құру (C/C++, Python (Дельфи), Lazarus (Лазарас), Pascal (Паскаль)). 10.3.3.2 типтік сөздікті білу және қолдану: ауқым, ауқымның өлшемдігі, бірөлшемді ауқым, индекс;
	Элементтердің орнын ауыстыру	10.3.3.1 үшөлшемді ауқымдарды қолдана отырып, кірігу ортасында бағдарламалар құру (C/C++, Python (Дельфи), Lazarus (Лазарас), Pascal (Паскаль)). 10.3.3.2 типтік сөздікті білу және қолдану: ауқым, ауқымның өлшемдігі, бірөлшемді ауқым, индекс.
	Сұрыптау	10.3.3.1 үшөлшемді ауқымдарды қолдана отырып, кірігу ортасында бағдарламалар құру (C/C++, Python (Дельфи), Lazarus (Лазарас), Pascal (Паскаль)). 10.3.3.2 типтік сөздікті білу және қолдану: ауқым, ауқымның өлшемдігі, бірөлшемді ауқым, индекс;
	Элементті жою және кіргізіп қою	10.3.3.1 үшөлшемді ауқымдарды қолдана отырып, кірігу ортасында бағдарламалар құру (C/C++, Python (Дельфи), Lazarus (Лазарас), Pascal (Паскаль)). 10.3.3.2 типтік сөздікті білу және қолдану: ауқым, ауқымның өлшемдігі, бірөлшемді ауқым, индекс.
4-тоқсан		
Үдерістерді электронды кестелерде моделдеу	Мәселелерді анықтау және талдау	10.3.1.1 электронды кестеде үдерістер моделдерін жасау және зерттеу (физикалық, биологиялық, экономикалық); 10.3.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: бастапқы деректер, аралық болжам есептеулер, нәтижелері;
		10.3.1.1 электронды кестеде үдерістер моделдерін жасау және зерттеу (физикалық, биологиялық, экономикалық); 10.3.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: бастапқы деректер, аралық болжам есептеулер, нәтижелері;
	Шешімдерді өңдеп жасау	10.3.1.1 электронды кестеде үдерістер моделдерін жасау және зерттеу (физикалық, биологиялық, экономикалық); 10.3.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: бастапқы деректер, аралық болжам есептеулер, нәтижелері;
		10.2.2.2 электронды кестеде деректер базасын құру;

	10.2.2.4 типтік сөздікті білу және қолдану: деректер базасы, дерек базаларын басқару жүйесі, жиегі, жаңа деректерді енгізу; 10.2.2.3 деректерді іздеу, сұрыптау және тазалауды жүзеге асыру; 10.2.2.5 типтік сөздікті білу және қолдану: іздеу, сұрыптау, фильтрация, фильтр, кеңейтілген фильтр; 10.3.2.1 есептерді түрлі амалдармен шығару, олардың әрқайсысын сипаттау және ең тиімдісін таңдау; 10.3.2.2 логикалық ойлау, түрлі амалдармен есепті шешу барысында алынған нәтижелерді ұғыну, ең тиімдісін таңдау, анықтау қабілеттілігін қалыптастыру; 10.3.2.2 қойылған мәселенің шешімін бағалау; 10.1.3.1 бұлт технологиясын қолдана отырып, құжаттармен бірлескен жұмысты атқару; 10.1.3.2 типтік сөздікті білу және қолдану: электронды пошта, электронды мекен-жай, электронды жеткізгіш хаттамасы, әлеуметтік сервис
Жобаны қорғау	10.1.3.1 бұлт технологиясын қолдана отырып, құжаттармен бірлескен жұмысты атқару; 10.1.3.2 типтік сөздікті білу және қолдану: электронды пошта, электронды мекен-жай, электронды жеткізгіш хаттамасы, әлеуметтік сервис; 10.4.1.1 компьютерді ұзақ қолданудың қаупын сыни тұрғыдан бағалау; 10.4.1.2 типтік сөздікті білу және қолдану: көру анализаторына шамадан тыс күш түсіру, еңбекті қорғау еңбек іс-әрекетінің ұзақтығы

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2018 жылғы 20 қыркүйек

№ 469 бұйрығына 11-қосымша
Қазақстан Республикасы

Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқу пәнінің мақсаты қозғалыс дағдылары мен икемдерін қалыптастыру, дене дамуы мен моторлық аясының кемшіліктерін түзету, негізгі дене қабілеттері мен мүмкіндіктерін дамыту, денсаулығын нығайту, ағзаның функционалдық мүмкіндіктерін ұлғайту болып табылады.

3. Негізгі міндеттер:

1) жігерлілікке, тәртіптілікке, ұқыптылыққа және дербестікке баулу, борыш және жауапкершілік сезімін, өзін-өзі ұстау мәдениетін тәрбиелеу, білім алушылардың өз денсаулығына, дене дамуына, шынығуына қамқорлық жасауының аса маңызды екендігі туралы түсінігін қалыптастыру;

2) білім алушыларды дене шынығуы, жеңіл атлетикалық және гимнастикалық жаттығулар, шаңғымен жүру және ойындар бойынша қойылатын талаптарды орындауға дайындау;

3) негізгі қозғалыс қимыл әрекеттеріне және оларды қиындығы әртүрлі жағдайда орындауға үйрету, ол үшін қажетті қозғалыс қасиеттерін дамыту: ептілік, жатықтық, төзімділік;

4) білім алушылардың дене жаттығуларымен өз бетімен шұғылдану дағдылары мен әдетін дамыту, дене шынықтыруға деген тұрақты қызығушылығын тәрбиелеу және оның күн тәртібіне енуіне жағдай жасау;

5) білім алушылардың жинақы, дұрыс дене сымбатын, ұқыптылығын және кинестетикалық бақылауын қалыптастыруға жәрдемдесу;

6) дене дамуы мен моторикасындағы, қимылдардың кеңістіктегі ұйымдастырылуындағы бұзылыстарды жеңу, қимылдардың, қозғалыс операциялары мен нұсқаулардың орындалу ретін есте сақтай алуын дамыту; өз қимылдарына және басқалардың қимыл әрекеттеріне назар аударуын дамыту;

7) қимылдарды ауызша нұсқау бойынша орындай алу қабілетін, қозғалудағы дербестігін, қимылдардың орындалу сапасын талдай алу қабілеттерін дамыту;

8) нашар еститін білім алушылар ағзасындағы мүшелер мен жүйелердің физиологиялық белсенділігін, сондай-ақ дене және ақыл-ой еңбегіне қабілеттілігін арттыру;

9) жүрек-қантамыр және тыныс жүйелерін, тірек-қимыл аппаратын дамыту және нығайту;

10) жүру кезіндегі қимыл-қозғалыстардың үйлесімділік дәлдігін қалыптастыру;

11) қол саусақтарының майда моторикасын, дененің жеке бөліктері қозғалысының уақыт пен кеңістіктегі үйлестілігін, қозғалыстардың ауыспалылығын, дифференциалануын және ырғақтылығын дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Бағдарламаны меңгеру ағзаның шынығуы мен күшеюіне көмектеседі, негізгі қимылдарға жоспарлы түрде үйретуді көздейді және моторлық, дене дамуының кемістіктерін түзетіп, ауытқулардың алдын алуға бағытталған.

5. Жасы мен есту бұзылысының сипатын, медициналық құжаттарындағы мәліметтерді, педагогикалық бақылау мен тестілеу сынақтарының нәтижелерін ескере отырып, білім алушыларды топтарға бөлеміз:

1) бірінші – арнайы топ, оған аралас бұзылыстары бар, соматикалық тұрғыда әлжуаз, медициналық көрсетілім бойынша бірқатар шектеу қойылған білім алушылар кіреді;

2) екінші – негізгі топ, нашар еститін және кейін естімей қалған.

6. Дене шынықтыру сабақтары білім алушылардың эстетикалық тәрбиесінде маңызды рөл атқарады: мәнерлі және көркем қимылдарға назар аудару, олардың орындалу дәлдігін бақылау, дене сымбатын қалыптастыруға арналған жаттығулар енгізіледі.

7. Бағдарламада дене жаттығуларымен айналысу ерекшеліктері, олардың өмірлік маңызы бар қозғалыс дағдыларының қалыптасуындағы және еңбек қызметіне дайындалудағы мәні жайлы, гигиеналық талаптарды орындау қажеттігі жайлы түсінік беретін теориялық мәліметтер маңызды орын алады.

8. Бағдарламаның әр бөлімін өту кезінде қалыптасқан дағдылар мен икемдердің бұрынғыдан да күрделендірілген, үйреншікті емес жағдайларда (кедергілер алабы, жарысатын жағдай, кешенді жаттығулар) қолданылуын қажет ететін тапсырмаларды қамтиды.

9. Есту арқылы қабылдау мен кеңістікті бағдарлау бұзылыстарына байланысты, естімейтіндер үшін қозғалыс құрамының қарапайымдығына қарамастан сап құру және қайта құру қиынға соғады, нашар еститін білім алушылар зал бөліктерін, қатардағы орнын, қозғалыс бағытын тез ұмытады, жаңа сап құруда, қайта құруда абыржып, сасқалақтап қалады, сондықтан Бағдарламаға қимыл-қозғалыстардың дәлдігі мен үйлесімділігін дамытуға бағытталған жаттығулар енгізілген.

10. Естімейтін білім алушыларға беруге болатын дене жүктемесі шеңберінде қозғалыстың күші, жылдамдығы, ептілігі, төзімділігі, иілгіштігі және вестибулярлы тұрақтылығы сияқты қасиеттерді дамытуға жүйелі түрде ықпал ету.

11. Төзімділікті дамыту үшін жүру, арасында жүгірумен алмастырып отыру, баяу қарқынмен жүгіру, шаңғымен жүру жаттығуларын, үздіксіз

қозғалыс әрекеті айқын байқалатын ойындар қолданылады.

12. Бағдарламаның әр бөліміне оқу материалын меңгеруге көмектесіп, қимыл-қозғалыс және рухани қасиеттерінің дамуына септігін тигізіп, әртүрлі моторлық бұзылыстарды түзету құралы болатын ойындар енгізілген.

13. Естімейтін білім алушылармен өткізілетін бейімделген дене шынықтыру сабақтары сөйлеу нұсқауларын бере отырып жүргізіледі, сонда сөздерді есте сақтау бойынша сөздік жұмыс жүргізілмейді, өйткені күнделікті айтылатын, жиі кездесетін және басқа сабақтарда машықталған сөздік қоры қолданылады.

14. Сөйлеу арқылы берілетін нұсқаулар қысқаша, үйренетін жаттығуларға қарай қажетті ақпараттан (терминдік белгілер, техника, сақтық шаралар, жәрдем бойынша мәліметтер) беріледі; қажетіне байланысты жесттік сөйлеумен қатар жүреді; нұсқаулар ілеспелі қызмет атқарады және сабақтың моторлық тығыздығына, бейімделген дене шынықтырудың негізгі міндеттеріне нұқсан келтірмейтіндей етіп пайдаланылады.

15. Білім алушылардың дамуына педагогикалық бақылау жасау мақсатымен жылына екі рет (қыркүйек-қазанда және сәуір-мамырда) дене дайындығы бойынша тексерулер өткізіледі; сонда экспресс-тесттер қолданылады:

1) биік сөреден 30 метр қашықтыққа жүгіру, орнынан ұзындыққа секіру, аяқты екі жаққа жіберіп отырған бастапқы қалыптан нығыздалған допты (1 кг) екі қолмен бастан асыра лақтыру, білек күші;

2) келесі жаттығу түрлері: кіші допты алысқа лақтыру, кіші допты нысанаға лақтыру, жерге қону дәлдігіне секіру, ал 7-8 сыныптарда, сонымен қатар, екпінмен ұзындыққа, биіктікке секіру және қозғалыстың кеңістік пен уақытта орындалу дәлдігін талап ететін тепе-теңдік пен координацияны анықтауға арналған жаттығулар.

16. Әсіресе дене дамуы мен дене дайындығы жеткіліксіз деңгейдегі білім алушыларға ерекше назар аудару: жеке тапсырмалар және сабақтан

тыс уақытта орындау үшін сабақта өткен дене жаттығуларынан тұратын өзіндік жұмыс тапсырмалары қарастырылады.

17. Дене жаттығуларын орындаудан босатылған білім алушылар дене шынықтыру сабақтарына қатысып, дене тәрбиесінің кемістіктерін түзету бойынша жеке және топтық тапсырмаларды орындайды.

18. Бейімделген дене шынықтырудың әр сабағында білім алушылардың сырт келбетінің ұқыптылығына, тазалық пен жинақылығына, дене жаттығуларын орындау кезінде өзін-өзі ұстау ережесін сақтауына, сәйкес киім мен аяқ-киім киюіне, құрал-жабдықтарды қамқорлықпен пайдалануына, өзін-өзі ұстау мәдениетін сақтауына қатаң гигиеналық талаптар қойылады.

19. Қысқа мерзімде ашық ауада өткізілетін сабақтарды ауа температурасы -100°C -ден төмен болмайтындай (орта климаттық зона үшін), желсіз ауа райында жүргізіледі. Әртүрлі климаттық зоналарда сабақтарды ашық ауада өткізу мүмкіндігіне қатысты сұрақты білім беру органдары денсаулық сақтау органдарымен келісе отырып шешеді. Сабақ өткізілетін бөлмедегі ауа температурасы $+160^{\circ}\text{C}$ -ден төмен болмайды.

20. Күзгі және көктемгі мерзімде сабақтар арнайы жабдықталған спорт алаңдарында өткізіледі.

21. Сабақтарды дыбыс күшейткіш аппаратура мен спорт құрал-жабдықтарын пайдалануға мүмкіндік болатын, арнайы жабдықталған залда өткізген дұрыс.

22. Оқу пәнін оқыту процесінде инвариантты компоненттің оқу пәндері мен түзету компонентінің және факультатив сабақтарымен пәнаралық байланыс жүзеге асады: "Тіл және әдебиет", "Математика және информатика", "Жаратылыстану", "Адам және қоғам", "Технология және өнер", "Дыбыс айтуын қалыптастыру мен есту арқылы қабылдауын дамыту", "Ауызекі сөйлеу тілі", "Ым-ишарат тілі".

23. Жалпы дене дайындығы бойынша сабақтарға арналған жиынтықтар қолданылады:

1) аралығы 0,8 м. гимнастикалық қабырға, гимнастикалық төсеніштер, гимнастикалық орындықтар, өрмелеуге арналған сырық 1-5,5 м., өрмелеуге арналған арқан 1-6 м., керме, құм салынған қапшықтар (200-250г), гимнастикалық таяқша;

2) дене іс-әрекетін бақылау мен бағалауға арналған жабдықтар. Ұзындық өлшеуіш (25 және 10 м.), төреші ысқырықтары, секунд өлшеуіштер, жалауды көтеретін құрылғы;

3) гимнастикаға арналған жиынтық. Мектепке арналған гимнастикалық қоссырық сырғауылдары: түрлі биіктіктегі, параллельді, мектепке арналған гимнастикалық ат, гимнастикалық ешкі, гимнастикалық бөрене (универсалды) корпустары, гимнастикалық көпірше, диаметрі 90-95 см. гимнастикалық шығыршықтар, гимнастикалық секіртпелер, салмағы 16 кг. гір тастары, 0,2, 0,5, 1 килограмм жай гантельдер;

4) жеңіл атлетикамен айналысуға арналған жиынтық. 30, 60, 100, 200 (м.) жүгіру жолдары, эстафеталық таяқшалар, ұзындыққа, биіктікке секіруге арналған мектеп жиынтығы, әртүрлі жалаушалар, допты қашықтыққа және нысанаға лақтыруға арналған секторлар, 150 г. лақтыратын доптар;

5) шаңғы дайындығы бойынша сабақтарға арналған жиынтық. Бекіткіштері бар шаңғы, шаңғы бәтеңкелері, шаңғы таяқтары (5-10 сыныптар);

6) спорт элементтері бар қозғалмалы ойындарға арналған жиынтық. Футбол доптары, волейбол доптары, баскетбол доптары, қол добы ойынына арналған доптар, кіші теннистік доптар, нығыздалған доптар (салмағы 1 кг.-нан 4 кг.-ға дейін), инесі бар доп үрлегіштер, волейбол торы, волейбол бағаналары, баскетбол қалқандары, тартуға арналған арқан, қол добын (мини-футбол) ойнауға арналған қақпа.

24. Бейімделген дене шынықтыру сабақтарын дыбыс күшейткіш құрылғылары бар, арнайы жабдықталған залда өткізу қарастырылады.
3-тарау. "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

25. "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің

көлемі:

- 1) 5-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты;
- 2) 6-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты;
- 3) 7-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты;
- 4) 8-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты;
- 5) 9-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты;
- 6) 10-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты құрайды.

26. "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Дене шынықтыру туралы білім";
- 2) 2-бөлім "Гимнастика";
- 3) 3-бөлім "Кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар";
- 4) 4-бөлім "Жеңіл атлетика";
- 5) 5-бөлім "Ұлттық және зияткерлік ойындар";
- 6) 6-бөлім "Шаңғы дайындығы";
- 7) 7-бөлім "Спорт ойындары".

27. "Салауатты өмір салты жайлы білім жүйесін қалыптастыру" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) бейімделген дене шынықтыру сабақтарындағы тәртіп ережелері және қауіпсіздік техникасы;

2) жеке бас тазалығы және күн тәртібі.

28. "Гимнастика" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) дене сымбатын қалыптастыруға және жалпақ табандылықтың алдын алуға бағытталған жаттығулар;

2) кеңістікті бағдарлауды және қимылдардың дәлдігін дамытуға арналған жаттығулар;

3) тыныс жаттығулары;

4) өрмелеу және асып түсу;

5) құралдармен орындалатын жаттығулар.

29. "Кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін дамытуға бағытталған ойындар;

2) кедергілерден өтуге арналған ойындар;

3) кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған ойындар.

30. "Жеңіл атлетика" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) жүру;

2) жүгіру;

3) секіру;

4) лақтыру.

31. "Ұлттық және зияткерлік ойындар" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) "Тоғыз құмалақ";

2) "Асық";

3) дойбы;

4) шахмат.

32. "Шаңғы дайындығы" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) шаңғымен жүру адымдарын бекітуге арналған жаттығулар;

2) жылдамдық пен шыдамдылықты дамытуға арналған жаттығулар.

33. "Спорт ойындары" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) волейбол;

2) баскетбол;

3) теннис;

4) футбол.

34. 5-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) дене шынықтыру туралы білім. Ежелгі Олимпиадалық ойындар туралы тарихи білім. Шынығу ережелері;

2) гимнастика. Сапқа тұру, сапқа құрылымын өзгертіп қайта тұру. Сап пәрмендерін орындау. Бастың, қолдың, тұлғаның, аяқтың қалыптары және қимылдары (құралмен және құралсыз). Әртүрлі бастапқы қалыпта орындалатын тынысты түзетуге арналған жаттығулар. Жүру және жүгіру кезіндегі тыныс гимнастикасы. Кіші және үлкен доптармен, гимнастикалық таяқшалармен және басқа құралдармен орындалатын жалпы және ұсақ моториканы дамытатын жаттығулар. Қимыл координациясын түзетуге және дамытуға бағытталған жаттығулар. Қимыл

дәлдігін түзетуге және дамытуға бағытталған жаттығулар, күш пен ептіліктің дамуына ықпал ететін өрмелеу мен асып түсу жаттығулары. Акробатикалық жаттығуларды орындау. Гимнастикалық жабдықтарда орындалатын жаттығулардың техникасын үйрету. Дене сымбатын қалыптастыруға және жалпақ табандылықтың алдын алуға бағытталған жаттығулар;

3) кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар. "Таспамен қуаласпақ", "Допты шеңбермен қуалау", "Таяқшаны бастан жоғары көтеру";

4) жеңіл атлетика. Жүгіру, секіру және лақтыру дағдыларын үйрету. Қауіпсіздік техникасы. Қысқа қашықтыққа жүгіру техникасын үйрену. Орташа және ұзын қашықтыққа жүгіру техникасын үйрену. Орнынан және екпінмен ұзындыққа секіру техникасын үйрену. Әртүрлі заттар мен құралдарды нысанаға және алысқа тастау мен лақтырудың техникасы. Эстафетадағы командалық жұмыс. Кеңістікті бағдарлауды және қимыл дәлдігін дамытуға арналған жаттығулар;

5) ұлттық және зияткерлік ойындар. Ұлттық ойындар аясында бірқатар стратегиялар мен тактикаларды үйрену;

6) шаңғы дайындығы. Үсудің алдын алу (әңгімелесу); бір-бірлеп лек құру және шаңғы аяқтың жанында болғанда бір сапқа тұру; шаңғымен сырғаната кең қадам жасап жүру; 60 м дейінгі аралықты жылдамдыққа жүріп өту; ұзындығы 10-15 м ылдидан түсу; қозғалыста ішкі шаңғыға баса отырып адымдап бұрылу; "саты" жасап жайпақ беткейге көтерілу; шаңғымен баяу қарқынмен 500-600 м жүру; 40-50 м қашықтықты жылдамдыққа жүріп өту; шаңғы ойындары: "Жай қуаласпақ", "Кім алысырақ";

7) спорт ойындары. Қауіпсіздік техникасы. Ойын жағдайларында допты игеру. Ойын кеңістігінде бағдарлану дағдыларына үйрету. Ойындағы жеке, командалық әрекеттер.

35. 6-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) дене шынықтыру туралы білім. Қазақстандағы олимпиадалық қозғалыс. Дене шынықтыру сабақтарындағы жарақаттанудың алдын алу;

2) гимнастика. Сапқа тұру, сапқа құрылымын өзгертіп қайта тұру. Сап пәрмендерін орындау. Бастың, қолдың, тұлғаның, аяқтың қалыптары және қимылдары (құралмен және құралсыз). Әртүрлі бастапқы қалыпта орындалатын тынысты түзетуге арналған жаттығулар. Жүру және жүгіру кезіндегі тыныс гимнастикасы. Кіші және үлкен доптармен, гимнастикалық таяқшалармен және басқа құралдармен орындалатын жалпы және ұсақ моториканы дамытатын жаттығулар. Қимыл координациясын түзетуге және дамытуға бағытталған жаттығулар. Қимыл дәлдігін түзетуге және дамытуға бағытталған жаттығулар, күш пен ептіліктің дамуына ықпал ететін өрмелеу мен асып түсу жаттығулары. Акробатикалық жаттығуларды орындау. Гимнастикалық жабдықтарда орындалатын жаттығулардың техникасын үйрету. Дене сымбатын қалыптастыруға және жалпақ табандылықтың алдын алуға бағытталған жаттығулар;

3) кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар. "Допты беру", "Жүгіретін сызықтық эстафета", "Нөмірмен жүгіріп жарысу", "Допқа тигіз", "Аңшылар мен үйректер";

4) жеңіл атлетика. Ұзын қадаммен жүру; қадам ұзындығын жүру ырғағына қарай өзгерте отырып жүру (ырғағы неғұрлым сирек болса, қадамы соғұрлым ұзын); жай жүріс кезінде келесі командаларды орындау: "Адым бас!", "Жиі бас!"; қадам жиілігін өзгертіп жүру; белгілеу бойынша лекте бір-бірден жүру; 60 м. дейін жарысып жүгіру; баяу қарқынмен 2 минутқа дейін жүгіру; жылдамдықты өзгертіп жүгіру, 40 м. дейін үдете жүгіру. Жүгіріп келіп "аттап өту" тәсілімен биіктікке секіру; "аяқты бүгу" тәсілімен ұзындыққа секіру. Кіші допты арқадан иық арқылы лақтыру; допты 3 м. биіктікке тік орнатылған нысанаға лақтыру; 10 м. дейінгі (ұлдар) және 8 м. дейінгі (қыздар) ара қашықтықтан; допты көлденең орнатылған нысанаға лақтыру; допты алысқа лақтыру;

5) ұлттық және зияткерлік ойындар. Ұлттық ойындар аясында бірқатар стратегиялар мен тактикаларды үйрену: "Тоғыз құмалақ", "Асық";

6) шаңғы дайындығы. Шаңғымен алма-кезек екі адымды жүріспен

жүру; 80 м дейінгі аралықты жылдамдыққа жүріп өту; жайпақ ылдидан түсе отырып қарапайым кедергілерден өту (мысалы, шаңғы таяқшаларынан жасалған "қақпаша"); қозғалыста сыртқы шаңғыға баса отырып адымдап бұрылу; "саты" жасап қысқа тік беткейге бір аяқтан бір аяққа шапшаң секіріп көтерілу; шаңғымен баяу қарқынмен 600-700 м. жүру; шаңғымен әртүрлі жүрістің, жайпақ беткейге шығып түсудің қарапайым тіркесі, 50-60 м. қашықтықты жылдамдыққа жүріп өту; шаңғы ойындары ("Ең мерген", "Шаңғы эстафетасы");

7) спорт ойындары. Қауіпсіздік техникасы. Ойын техникасы дағдыларын дамыту. Спорт ойындарында тактикалық әрекеттерді қолдану. Командада жұмыс істеудегі көшбасшылық дағдыларды дамыту.

36. 7-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) дене шынықтыру туралы білім. Қазіргі замандағы Қазақстандағы спорттық ойындардың дамуы, жаттығулар жасаудағы өзін-өзі бақылаудың, өзін-өзі сақтандырудың негізгі әдістері, тамақтану және оның өсу мен даму үшін маңызы, қауіпсіздік ережелері. 7-сынып білім алушыларының күн тәртібі;

2) гимнастика. Саптағы жаттығулар, қозғалыста бір лектен екі, үш, төрт лек құру, лектің диагональ бойынша, қарсы жүріспен, ирелеңдеп, қарсы лекпен қозғалуы; дұрыс дене сымбатын қалыптастыруға, тыныс гимнастикасына, дене салмағын реттеуге және дене дамуының жеке дара ерекшеліктерін ескере отырып дене бітімінің пішінін түзетуге арналған жаттығулар кешендері, жалпы дене дайындығы жаттығулары. Акробатикалық жаттығулар;

3) кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар. "Екі шеңбер", "Экипаждар";

4) жеңіл атлетика. Жылдам жүру. Ұмтылыспен жүру, қолдың шеңберлі қимылдарымен жүру. Қозғалыстағы жаттығулармен қатар жүру. Нық қадаммен, алақан соғып, берілген санақпен аяғын топылдатып жүру. Биік сөре. Үдемелі жүгіріс. Орнынан ұзындыққа секіру. "Аяқты бүгіп секіру" әдісімен қысқартылған екпінмен ұзындыққа секіру. Кіші допты бастан

асыра иық арқылы қашықтыққа лақтыру. Көлденең (ені 90 см. белдеу) және тігінен қойылған кедергілерден қадамдап өте отырып жүгіру. Жылдамдықты, күш қасиеттерін, шамалы жүктемеге төзімділікті, секіргіштікті және қимыл шапшаңдығын дамытуға арналған жаттығулар, "Секіре салып секіру", "Мерген" ойындары, кіші доптарды алысқа лақтыру және жүгіруді жүрумен кезектестіру (15 секунд жүгіру және 1 минут жүру);

5) қазақтың ұлттық ойындары: мәдени-этникалық бағытты ойындар мен жаттығулар, ұлттық спорт түрлерінің техника элементтері (техника элементтерін, ойындар мен жаттығуларды таңдауды мұғалім реттейді);

6) шаңғы дайындығы. Ауыспалы екі адымды жүріс (басты назар қимылдардың үйлесімділігіне). Түсу кезінде алдын ала қойылған түрлі-түсті жалаушалар бойынша тоқтайтын өрлерден өту. "Саты" жасап көтерілу. Жылдамдық пен төзімділікті дамытуға арналған жаттығулар: шаңғымен шамалы ойлы-қырлы жермен 700-800 м. қашықтыққа жүру, 60-70 м. қашықтықты арасында 2-3 минут демалып (тыныш сырғанау) қайталап (2-3 рет) жылдамдыққа жүріп өту; қашықтық арасы 100-200 м. эстафеталар, "Шаңғышылар, орындарыңа барыңдар!", "Жалаушаны ауыстыр" ойындары; төбешікке шығып-түсу эстафеталары;

7) спорт ойындары. Қауіпсіздік техникасы. Ойын жағдайларында допты игерудің орындалу техникасы. Кеңістікті бағдарлау және допты беру дағдыларын дамыту.

37. 8-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) дене шынықтыру туралы білім. Қазақстандағы қысқы спорттық ойындардың дамуы, жылдамдық-күш жаттығуларын өз бетімен орындау ережелері, жаттығуларды орындау кезінде серіктесін сақтандыру; қауіпсіздік ережелері, жарақат кезіндегі алғашқы көмек;

2) гимнастика. Сапта бір орында және қозғалыста өткізілетін тәсілдер. Акробатикалық жаттығуларды біріктіру: секіру және теңгеру. Гимнастикалық жабдықтардағы комбинациялар. Ырғақты гимнастика еркін жаттығуларының кешені. Сап құру және қайта құру. Кеңістікті бағдарлау мен қимыл дәлдігін дамытуға бағытталған жаттығулар. Ырғыту

мен лақтырудағы күш пен бұлшық ет шыдамдылығын дамыту. Әртүрлі жылдамдықта тегіс жермен жүгіру. Жылдамдық-күш қасиеттерін, шамалы жүктемеге төзімділікті дамытуға арналған жаттығулар;

3) кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар. Мәселелерді ойын арқылы шешу дағдылары. Ойын жағдайында тәсілдерді іске асыру. Ойын қызметі. Жарысу ойын әрекетін ұйымдастыру. "Оймен-қырмен", "Кім ең епті";

4) жеңіл атлетика. Әртүрлі жылдамдықта тегіс жермен жүгіру. Биік сөреден топпен (5-6 адамнан) жүгіру. "Аттап секіру" әдісімен еркін екпінмен биіктікке секіру. "Аяқты бүгіп секіру" әдісімен еркін екпінмен ұзындыққа секіру. Орнынан ұзындыққа секіру. Кіші допты алдыға бір адым жасап бастан асыра иық арқылы қашықтыққа лақтыру. Кедергілер жолағы: 30 м. жүгіру, бөренемен жүру, биіктігі 40 см. "жасыл желектен" секіріп өту, 10 м. жүгіру. Жылдамдық-күш қасиеттерін, шамалы жүктемеге төзімділікті, секіргіштікті және қимыл шапшаңдығын дамытуға арналған жаттығулар ("олжамен қашу", "қарсы жүгіру эстафетасы" ойындары пайдаланылады). Төменгі сөре және сөре екпіні. Орта қашықтыққа жүгіру дағдыларын дамыту. Секіргіштікті дамытуға бағытталған іс-әрекет;

5) қазақтың халық дәстүрлеріне сәйкес ойындар. Қозғалмалы ойындар. Қазақтың халық ойындары және мәдени-этникалық бағытты жаттығулар, "Тоғыз құмалақ", "Асық" ойындары;

6) шаңғы дайындығы. Бір мезгілдегі екі адымды жүріс. Ауыспалы екі адымды жүріс (бір аяқты тіреп сырғумен). Тегіс ылдиден түсу және түсудің соңында адымдап бұрылу. "Шырша" жасап көтерілу. Жылдамдық пен төзімділікті дамытуға арналған жаттығулар: шаңғымен шамалы ойлы-қырлы жермен 800-900 м. қашықтыққа жүру, 60-70 м. қашықтықты қайталап (3-4 рет) жылдамдыққа жүріп өту; қашықтық арасы 150-250 м. эстафеталар, "Күн мен түн", "Бас салып қуаласу" ойындары; төбешікке шығып-түсу эстафеталары;

7) спорт ойындары. Командалық ойындардағы негізгі дағдылар. Ойын техникасы. Ойын тактикасы. Ойындағы шығармашылық белсенділік.

38. 9-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің

базалық мазмұны:

1) дене шынықтыру туралы білім. Дене шынықтыру және спорт – тұлғаны жан-жақты дамыту құралы. Дене жаттығуларымен айналысудың дене бітіміне тигізетін әсері. Білім алушылардың өз бетімен жаттығуы және жаттығуларды сабақтан тыс кезде орындау гигиенасы;

2) гимнастика. Топпен орындалатын саптағы жаттығулар. Акробатикалық элементтердің комбинацияларын құрастыру. Гимнастикалық жабдықтардағы жаттығулардың ретін құрастыру. Басты бұлшық ет топтарының күшін, күш және статикалық төзімділігін, буындардың қозғалмалығын дамытуға және тепе-теңдік мүшелерін жаттықтыруға арналған жаттығулар (құралсыз жалпы дамытушы жаттығулар қолданылады);

3) кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар. ("Күштілер мен ептілер", тепе-теңдік элементтері бар эстафета);

4) жеңіл атлетика. Мәреге жету. Көлденең (ені 100 см. дейінгі ор, арық немесе шұңқыр) және тігінен (биіктігі 50-60 см. "жасыл желек", тосқауыл немесе жұқа тақтайша) қойылған кедергілерден секіріп өту. Кіші допты 3 қадамнан екпінмен бастан асыра иық арқылы лақтыру. Кіші допты тік және көлденең орнатылған нысанаға лақтыру. 30 м. жүгіру, бөренемен жүру, биіктігі 50 см. "жасыл желектен" секіріп өту, кіші допты 8-10 м. қашықтықтан тізе қалпынан орға лақтыру, 15 м. жүгіру. Қимыл шапшаңдығын, төзімділікті, секіргіштікті және жылдамдық-күш қасиеттерін дамытуға арналған жаттығулар;

5) қазақтың халық ойындары және мәдени-этникалық бағытты жаттығулар, "Тоғыз құмалақ" ойыны;

6) шаңғы дайындығы. Бір мезгілдегі екі адымды жүріс. Ауыспалы екі адымды жүріс. "Шырша" жасап көтерілу. Екі шаңғыны тіреп тоқтау ("Соқа" тәсілімен тежелу). Орташа тұрыста түсу. Жылдамдық пен шамалы қарқындағы циклдық жұмысқа төзімділікті дамытуға арналған жаттығулар: 70-80 м. қашықтықты қайталап (2-3 рет) жылдамдыққа жүріп өту, шаңғымен шамалы ойлы-қырлы жермен бірқалыпты және ауыспалы қарқынмен 900-1000 м. қашықтыққа жүру, қашықтық арасы 300-400 м.

эстафеталар, ойындар;

7) мәселелерді спорт ойындарында шешу дағдыларын жетілдіру. Ойын. Спорт ойындары комбинацияларын құрастыру. Альтернативті ойын құрастыру.

39. 10-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) дене шынықтыру туралы білім. Күн тәртібі және су ішу тәртібі. Білім алушылардың қозғалыс тәртібі. Өзін-өзі бақылау ережелері;

2) гимнастика. Сапқа тұру, сапқа құрылымын өзгертіп қайта тұру. Сап пәрмендерін орындау. Бастың, қолдың, тұлғаның, аяқтың қалыптары және қимылдары (құралмен және құралсыз). Әртүрлі бастапқы қалыпта орындалатын тынысты түзетуге арналған жаттығулар. Жүру және жүгіру кезіндегі тыныс гимнастикасы. Кіші және үлкен доптармен, гимнастикалық таяқшалармен және басқа құралдармен орындалатын жалпы және ұсақ моториканы дамытатын жаттығулар. Қимыл координациясын дамытуға бағытталған жаттығулар. Қимыл дәлдігін түзетуге және дамытуға бағытталған жаттығулар, күш пен ептіліктің дамуына ықпал ететін өрмелеу мен асып түсу жаттығулары. Бейімделген дене шынықтыру шараларымен психикалық қызметті түзетуге бағытталған жаттығулар (үрей, биіктіктен қорқу, қиын қозғалыс жағдаяттарында өзін-өзі сәйкес емес ұстау);

3) кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар. "Қарсыласыңды басып оз", "Ұтымды жағдай үшін күрес";

4) жеңіл атлетика. Жүгіру, секіру және лақтыру техникасын шыңдау. Қауіпсіздік техникасы. Спринтерлік жүгіруді жетілдіру. Жүгіру төзімділігі дағдыларын жақсарту. Секіру мен лақтырудағы жеке дара екпіннің өлшемдері және оны дұрыс таңдау;

5) қазақтың халық ойындары. "Тоғыз құмалақ" ойыны;

6) шаңғы дайындығы. Бір мезгілдегі адымсыз және бір адымды жүріс және оның ойлы-қырлы жерде қолданылуы. Орнында сермей бұрылу.

Төмен тұру қалпында еңіске түсу. Сырғи итерілу тәсілімен көтерілу. Бір мезгілдегі жүрістен алма-кезек адымдап жүруге көшу. Жылдамдық пен төзімділікті дамытуға арналған жаттығулар: 80-90 м. қашықтықты қайталап (3-4 рет) жылдамдыққа жүріп өту, шаңғымен орташа ойлы-қырлы жермен бірқалыпты және ауыспалы қарқынмен 1400-1500 м. қашықтыққа жүру; эстафеталар; ойындар;

7) спорт ойындары. Ойын жағдаяттарында допты игеру техникасы. Ойын кеңістігінде бағдарлау дағдыларын жетілдіру. Жеке, топтық, командалық тактикалық әрекеттер.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

40. Бағдарламада берілген оқыту мақсаттары кодтық белгімен ұсынылған. Кодтағы бірінші сан сыныпты, екінші мен үшінші сандар – бөлім мен бөлімше, төртінші сан оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 6.2.1.4 кодындағы "6" – сынып, "2.1" – бөлім мен бөлімше, "4" – оқу мақсатының реттік нөмірі.

41. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Дене шынықтыру туралы білім. Салауатты өмір салты туралы білім жүйесі":

1-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1	5.1.1.1	6.1.1.1	7.1.1.1	8.1.1.1	9.1.1.1	10.1.1.1
Бейімделген дене шынықтыру сабақтарындағы тәртіп ережелері және қауіпсіздік техникасы	бейімделген дене шынықтыру сабақтарындағы тәртіп ережелерін және қауіпсіздік техникасын білу және сақтау	бейімделген дене шынықтыру сабақтарында тәртіп ережелерін және қауіпсіздік техникасын жүйелі түрде сақтау	бейімделген дене шынықтыру сабақтарында спорт құрал-жабдықтарында жұмыс істегенде қауіпсіздік техникасын қолдану	бейімделген дене шынықтыру сабақтарында спорт құрал-жабдықтарында жұмыс істегенде қауіпсіздік техникасын үйреншікті сақтау	бейімделген дене шынықтыру сабақтарында дәрігерге дейінгі алғашқы көмек көрсету нұсқауын білу	бейімделген дене шынықтыру сабақтарында соғыс әрекетін кезінде көмек
1.2	5.1.2.1	6.1.2.1	7.1.2.1	8.1.2.1	9.1.2.1	10.1.2.1

Жеке бас тазалығы және күн тәртібі	жеке бас тазалығының ережелерін білу және күн тәртібінде ұстану	шынығу және оның ағзаға тигізетін әсері туралы біліп, тәжірибеде қолдану	өз денсаулығына қатерлі жайттарды анықтай алу	ой және дене еңбегін алмастыру тәртібін сақтау	денсаулығын өз бетімен қадағалауды және бақылауды жүзеге асыра алу	саламаттық денс тигіз өз ұл алу
------------------------------------	---	--	---	--	--	---------------------------------

2) 2-бөлім "Гимнастика":

2-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Дене сымбатын қалыптастыруға және жалпақ табандылықтың алдын алуға бағытталған жаттығулар	5.2.1.1 дененің дұрыс қалпын білу және еңкеюден кейін дұрыс дене қалпын ұстай алу	6.2.1.1 дененің дұрыс қалпын ұғыну мен сақтай алу және қолмен бірқатар қимылдарды орындау	7.2.1.1 гимнастикалық қабырғамен жанына, жоғары және төмен қимылдағанда дененің дұрыс қалпын сақтай алу	8.2.1.1 бір орында тұрып секіру кезінде дұрыс дене қалпын көрсете алу	9.2.1.1 өкшемен, табанның сыртқа және ішкі қырымен жүруді жетілдіру	10.2.1.1 екі кіші 2-3 ұйыда па
2.2 Кеңістікті бағдарлауды және қимылдардың дәлдігін	5.2.2.1 гимнастикалық орындықта, бөренеде құралдармен жаттығуларды орындауда тепе-теңдік	6.2.2.1 спорт құрал-жабдықтарында тепе-теңдік сақтауды түсіну және сақтай алу	7.2.2.1 көзбен бақылай отырып және бақыламай кез-келген бастапқы қалыптан дененің дұрыс қалпын ұстай	8.2.2.1 құралдармен жасалатын жаттығуларды бір орында және қозғалыста орындау кезінде дененің дұрыс қалпын	9.2.2.1 құралдармен жасалатын жаттығуларды бір орында және қозғалыста орындау кезінде дененің дұрыс қалпын көрсете алу	10.2.2.1 салқу өзін түр бер қа ан жә

дамытуға арналған жаттығулар	сақтауды білу және сақтай алу		алу	ұстай білу		орындау
2.3 Тыныс жаттығулары	5.2.3.1 тұрған және жатқан қалыпта аралас (көкіректі-құрсақты немесе толық) тыныс алу түрін орындай алу	6.2.3.1 қолдың әртүрлі қимылдары кезінде тыныс алуды орындау: жанына, жоғары қарай; жүрелеп толық және жартылайотырып -тұру кезінде	7.2.3.1 қолын белге қойып, қолдарын артқа, жанына, жоғары қарай әртүрлі қимылдатып жүрген кезде тыныс алуды сақтау	8.2.3.1 қимыл сипатына сәйкес тыныстың тереңдігі мен қарқынын ерікті түрде өзгертуді орындай алу	9.2.3.1 ырғақты қимылдарды орындау кезінде ұзақтығы бойынша әртүрлі тыныс алу мен тыныс шығаруды орындай алу	10.2.3.1 тыныс жағдайымен арыс және жағдайымен
2.4 Өрмелеу және асып түсу	5.2.4.1 бір жабдықтан басқасына асып түсуді білу және асып түсе алу	6.2.4.1 кедергілерден асып түсе алу және кедергінің биіктігіне қарай әртүрлі тәсілдермен олардың астынан өту	7.2.4.1 көлденең сатымен өрмелеудің кезекпен қол мен аяқты алмастыру әдісін қолдану	8.2.4.1 көлбеу 40° бұрышпен қойылған гимнастикалық орындыққа таянып отырып өрмелеу әдісін қолдану	9.2.4.1 кедергілер алаңында әртүрлі жабдықтардан әртүрлі тәсілдермен өрмелеу және асып түсу	10.2.4.1 арыс өрмелеу әртүрлі тәсілдермен қолдану
2.5 Құралдармен орындалатын жаттығулар	5.2.5.1 жұптасып үлкен допты бір-біріне кеудеден лақтыра алу 5.2.5.2 кіші допты жерге соғып, ол ыршығанда оң (сол)	6.2.5.1 үлкен допты бір-біріне екі қолмен оң иықтан, сол иықтан лақтыра алу 6.2.5.2 кіші допты жүгіріп келе жатып жоғары лақтырып және	7.2.5.1 үлкен теннис добын бір қолмен жоғары, жерге және қабырғаға лақтыра алу, оны бір қолмен қағып алу 7.2.5.2 жұптасып кіші	8.2.5.1 жүріп келе жатып нығыздалған допты жоғары лақтырып, оны тосып алу 8.2.5.2 қолына допты ұстап тұрып, қолдың әртүрлі	9.2.5.1 нығыздалған допты жоғары бастың үстімен бір қолдан екінші қолға лақтыра алу 9.2.5.2 нығыздалған допты тізенің арасына қысып екі аяқпен секіре алу 9.2.5.3 гимнастикалық таяқшаны	10.2.5.1 нығыздалған допты тұрғызып алу 10.2.5.2 нығыздалған допты таяқшаны

				қалпын және қимылдарын орындай отырып, тұлғаны еңкейте және бұра алу		
	қолмен ұстай алу.	тоса алу	допты	8.2.5.3		бер
	5.2.5.3		6-8 м. қашықтықтан бір мезетте бір-біріне лақтыра алу	гимнастикалық таяқшаны арқа жағында қолдың шынтақ буынының астында ұстап тұрып, тұлғаны еңкейте алу		10.
		6.2.5.3	7.2.5.3			10.
	гимнастикалық таяқшаны бір қолмен, екі қолмен жоғары лақтырып, алақанды соққаннан соң оны ұстай алу	гимнастикалық таяқшаны вертикальды қалыпта екі қолмен жоғары лақтырып және ұстай алу	гимнастикалық таяқшаны көтеріп тұрған аяқ тізесінің астымен бір қолынан екіншісіне бере алу	8.2.5.4	арқа жағында қолдың шынтақ буынының астында ұстап тұрып, тұлғаны бұра алу	сең
				еденде жатқан секіртпені аяқ саусақтарымен табанның астына жинай алу	9.2.5.4. секіртпені екі бүктеп, бір және екі қолмен ұстап тұрып, оны фронтальды, бүйір және көлденең жазықтықтарда шеңбермен айналдыра алу	жә ай оти аяғ аяғ аяғ ори ори

3) 3-бөлім "Кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар":

3-кесте

Бөлімш елер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-с
3.1 Тепе-теңдік пен қимыл	5.3.1.1 тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін дамытуға бағытталған ойындардың маңызын түсіну	6.3.1.1 тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін сақтай алу	7.3.1.1 тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін дамытуға бағытталған ойындар кезінде өз әрекеттерін үйлестіре алу	8.3.1.1 тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігі дағдыларын дамыту	9.3.1.1 тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігі дағдыларын	10.3. пен үйле дағд пайд

үйлесім ділігін дамыту ға бағытта лған ойында р					қолдану	
3.2						
Кедергі лерден өтуге арналға н ойында р	5.3.2.1 кедергілерден өтуге арналған ойындардың маңызын түсіну	6.3.2.1 ойындар кезінде өз әрекеттерін үйлестіре және кедергілерден өте алу	7.3.2.1 кедергілерден өтуге арналған ойындар кезінде өз әрекеттерін үйлестіре алу	8.3.2.1 кедергілерден өту дағдыларын дамыту	9.3.2.1 кедергілерден өту дағдыларын қолдану	10.3. кеде дағд пайд
3.3						
Кеңістік ті бағдарл ауды дамыту ға арналға н ойында р	5.3.3.1 кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған ойындардың маңызын түсіну	6.3.3.1 кеңістікті бағдарлай алу	7.3.3.1 кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған ойындар кезінде өз әрекеттерін үйлестіре алу	8.3.3.1 кеңістікті бағдарлау дағдыларын дамыту	9.3.3.1 кеңістікті бағдарлау дағдыларын қолдану	10.3. кеңі дағд пайд

4) 4-бөлім "Жеңіл атлетика":

4-кесте

Бөлімш елер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сын
4.1 Жүру	5.4.1.1 жүрудің түрлерін орындай алу	6.4.1.1 жүрудің түрлерін үйлестіре алу	7.4.1.1 жүру техникасын дамыту	8.4.1.1 жүрудің әртүрлі техникаларын қолдану	9.4.1.1 жүру техникасын машықтау	10.4.1.1 үйрені дағды

4.2 Жүгіру	5.4.2.1 жүгіру жаттығуларының түрлерін орындай алу	6.4.2.1 жүгіру жаттығуларының түрлерін үйлестіре алу	7.4.2.1 жүгіру техникасын дамыту	8.4.2.1 жүгірудің әртүрлі техникаларын қолдану	9.4.2.1 жүгіру техникасын өз бетімен машықтау	10.4.2.1 жүгіру бекіту
4.3 Лақтыру	5.4.3.1 лақтыруды бірізді ретімен орындай алу	6.4.3.1 лақтырудың түрлерін үйлестіре алу	7.4.3.1 лақтыру техникасын дамыту	8.4.3.1 лақтырудың әртүрлі техникаларын қолдану	9.4.3.1 лақтыру техникасын машықтау	10.4.3.1 лақтыру бекіту
4.4 Секіру	5.4.4.1 әртүрлі секіру жаттығуларын орындай алу	6.4.4.1 секірудің түрлерін үйлестіре алу	7.4.4.1 секіру техникасын дамыту	8.4.4.1 секірудің әртүрлі техникаларын қолдану	9.4.4.1 секіру техникасын машықтау	10.4.4.1 секіру бекіту

5) 5-бөлім "Ұлттық және зияткерлік ойындар":

5-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
5.1 Тоғыз құмалақ	5.5.1.1 тоғыз құмалақ ойынының ережесін білу және ойнай білу	6.5.1.1 тоғыз құмалақ ойынының әртүрлі әдіс-тәсілдерін үйрену	7.5.1.1 тоғыз құмалақ ойынының бірнеше комбинацияларын білу	8.5.1.1 тоғыз құмалақ ойынының әртүрлі кезеңдерін үйрену	9.5.1.1 тоғыз құмалақ ойынынан алған дағдыларын қолдану	10.5.1.1 ойынының дағдыларын пайдалану
5.2 Асық	5.5.2.1 асық ойынының ережесін білу және ойнай білу	6.5.2.1 асық ойынының әртүрлі әдіс-тәсілдерін үйрену	7.5.2.1 асық ойынының бірнеше комбинацияларын білу	8.5.2.1 асық ойынының әртүрлі кезеңдерін үйрену	9.5.2.1 асық ойынынан алған дағдыларын қолдану	10.5.2.1 ойынының дағдыларын пайдалану

5.3	5.5.3.1	6.5.3.1	7.5.3.1	8.5.3.1	9.5.3.1	10.5.3.1
Дойбы	дойбы ойынының ережесін білу және ойнай білу	дойбы ойынының әртүрлі әдіс-тәсілдерін үйрену	ойынының бірнеше комбинацияларын білу	дойбы ойынының әрүрлі кезеңдерін үйрену	дойбы ойынынан алған дағдыларын қолдану	ойынының дағдыларын пайдалану
5.4	5.5.4.1	6.5.4.1	7.5.4.1	8.5.4.1	9.5.4.1	10.5.4.1
Шахмат	шахмат ойынының ережесін білу және ойнай білу	шахмат ойынының әртүрлі әдіс-тәсілдерін үйрену	шахмат ойынының бірнеше комбинацияларын білу	шахмат ойынының әрүрлі кезеңдерін орындау	шахмат ойынынан алған дағдыларын қолдану	ойынының дағдыларын пайдалану

6) 6-бөлім "Шаңғы дайындығы":

6-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
6.1	5.6.1.1	6.6.1.1	7.6.1.1	8.6.1.1	9.6.1.1
Шаңғымен жүру адымдарын бекітуге арналған жаттығулар	шаңғымен сап түзеу элементтерін білу және орындай алу	6.6.1.1 шаңғымен алма-кезек екі адымды жүріспен жүре алу	шаңғымен алма-кезек екі адымды жүріспен жүрген кезде аяқ-қол қозғалысын үйлестіре алу	8.6.1.1 шаңғымен алма-кезек екі адымды жүріспен қозғалған кезде бір аяқты тіреп сырғуды үйрену және орындай алу	қашықтық арасы 100м дейін ойлы-қырлы жермен жүріп өту кезінде бір мезгілдегі екі адымды жүріс техникасын көрсету
6.2	5.6.2.1	6.6.2.1	7.6.2.1	8.6.2.1	9.6.2.1
Жылдамдық пен шыдамдылықты дамытуға арналған жаттығулар	шаңғымен сырғаната қадам жасап жүруді білу және жүре алу	6.6.2.1 "саты" жасап жайпақ беткейге көтеріле алу	көтерілу мен түсу техникасының үйренген элементтерін орындау	түсу техникасының үйренген элементтерін орындау	шаңғымен көтерілу техникасының үйренген негіздерін орындау

7) 7-бөлім "Спорттық ойындар":

7-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
7.1 Волейбол	5.7.1.1 волейбол ойынын ережелерін білу және элементтерін игеру	6.7.1.1 волейболдағы допты беру техникасы мен тактикасын игеру	7.7.1.1 орнында тұрып допты жоғарыдан беру 7.7.1.2 артқы шептің ойыншысы шабуылшыны сақтандыру кезінде қорғаныста ойнай алу	8.7.1.1 допты төменнен тура беру кезінде үйренген дағдыларын қолдану 8.7.1.2 допты кеудемен құлап төменнен қабылдай алу	9.7.1.1 алдыға және оңға қозғалғаннан кейін допты жоғарыдан беруді үйренген дағдыларын қолдану	10.7.1.1 допты 4(2) белгілі бір торадан асып беруді орындау техникасы 10.7.1.2 допты белгілі аймаққа беруді орындау техникасы
7.2 Баскетбол	5.7.2.1 баскетбол ойынын ережелерін білу және элементтерін игеру	6.7.2.1 баскетболдағы допты қағып алу және беруді игеру	7.7.2.1. секіріп допты себетке бір және екі қолмен лақтыра алу 7.7.2.2 төреші допты жақтау	8.7.2.1 үйренген ойын амалдарын біріктіріп қолдану: орнында допты екі қолмен тосып алу - допты оң және сол қолмен тура алып жүру - допты себетке екі қолмен жақын қашықтықтан лақтыру	9.7.2.1 допты оң және сол қолмен алып жүру техникасын пайдалану және орындау – адымдап тоқтау - допты себетке бір қолмен жақын қашықтықтан лақтыру	10.7.2.1 допты серіктесімен беру техникасы қолдану, келіп, себетке қолмен иілу 10.7.2.2 ойында допты алдыға таңдауға жеке тактикалық әрекеттер

			сызықтан лақтырғанда команда ойыншысым ен және қарсыласпе н өзара әрекеттесе алу			
7.3 Теннис	5.7.3.1 үстел теннисі ойынын ың ережеле рін білу және элемент терін игеру	6.7.3.1 теннис қалақшасын ың қозғалысын а ұқсатуды білу 6.7.3.2 теннис добын қалақшада ұстап тұра алу, бастапқы қалып бір орында тұру (қалақша горизонталь ды қалыпта)	7.7.3.1 қозғалыс кезінде (алдыға, артқа, солға, оңға) теннис добын қалақшада ұстап тұра алу	8.7.3.1 бір орында тұрып және қозғалыста теннис добын вертикальды соғуды қолдану	9.7.3.1 үстел теннисіндегі техникалық амалдарды бекітуге және жетілдіруге бағытталған жаттығуларды пайдалану	10.7.3.1 бір орында қозғалыс қалақша сыртқы жағы вертикальды көрсету 10.7.3.2 допты беріп ыршыған алу
7.4 Футбол	5.7.4.1 футбол ойынын ың ережеле рін білу және элемент терін игеру	6.7.4.1 футболдағы допты тосып алу және беруді игеру	7.7.4.1 қарсыластан допты тартып алу (қағып жіберу арқылы, допты табанмен басу арқылы)	8.7.4.1 футбол ойнаудың үйренген дағдыларын қолдану	9.7.4.1 футбол ойнаудың үйренген дағдыларын қолдану	10.7.4.1 доптың техникасын үйлестіру дамыту

42. Осы Бағдарлама есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

43. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымша

деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымша

"Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымша

пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымша

мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымша

бағдарламасына қосымша

Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Тақырыбы/ Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Дене шынықтыру туралы білім. Салауатты өмір салты туралы білім жүйесі	Бейімделген дене шынықтыру сабақтарындағы тәртіп ережелері және қауіпсіздік техникасы	5.1.1.1 бейімделген дене шынықтыру сабақтарындағы ережелерін және қауіпсіздік техникасын білу
	Жеке бас тазалығы және күн тәртібі	5.1.2.1 жеке бас тазалығының ережелері және күн тәртібі
4. Жеңіл атлетика	Жүру	5.4.1.1 жүрудің түрлерін орындай алу

	Жүгіру	5.4.2.1 жүгіру жаттығуларының түрлерін орындай алу
	Лақтыру	5.4.3.1 лақтыруды бірізді ретімен орындай алу
	Секіру	5.4.4.1 әртүрлі секіру жаттығуларын орындай алу
7. Спорттық ойындар	Волейбол	5.7.1.1 волейбол ойынының ережелерін білу және элементтерді игеру
	Баскетбол	5.7.2.1 баскетбол ойынының ережелерін білу және элементтерді игеру
	Теннис	5.7.3.1 үстел теннисі ойынының ережелерін білу және элементтерді игеру
	Футбол	5.7.4.1 футбол ойынының ережелерін білу және элементтерді игеру
2-тоқсан		
2. Гимнастика	Дене сымбатын қалыптастыруға және жалпақ табандылықтың алдын алуға бағытталған жаттығулар	5.2.1.1 дененің дұрыс қалпын білу және еңкеюден қорқу қалпын ұстай алу
	Кеңістікті бағдарлауды және қимылдардың дәлдігін дамытуға арналған жаттығулар	5.2.2.1 гимнастикалық орындықта, бөренеде құралдармен жасалатын жаттығуларды орындауда тепе-теңдік сақтау және сақтай алу
	Тыныс жаттығулары	5.2.3.1 тұрған және жатқан қалыпта аралас (көкіректің кеңейту немесе толық) тыныс алу түрін орындай алу
	Өрмелеу және асып түсу	5.2.4.1 бір жабдықтан басқасына асып түсуді білу және орындай алу
	Құралдармен орындалатын жаттығулар	5.2.5.1 жұптасып үлкен допты бір-біріне кеудеден лақтырып алу. 5.2.5.2 кіші допты жерге соғып, ол ыршығанда оң (сол) қолмен ұстау. 5.2.5.3 гимнастикалық таяқшаны бір қолмен, екі қолмен ұстау, лақтырып, алақанды соққаннан соң оны ұстай алу
3. Кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар	Тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін	5.3.1.1 тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін дамытуға арналған ойындардың маңызын түсіну

	дамытуға бағытталған ойындар	
	Кедергілерден өтуге арналған ойындар	5.3.2.1 кедергілерден өтуге арналған ойындардың ма
	Кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған ойындар	5.3.3.1 кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған ойы маңызын түсіну
3-тоқсан		
6. Шаңғы дайындығы	Шаңғымен жүру адымдарын бекітуге арналған жаттығулар	5.6.1.1 шаңғымен сап түзеу элементтерін білу және ор
	Жылдамдық пен шыдамдылықты дамытуға арналған жаттығулар	5.6.2.1 шаңғымен сырғаната қадам жасап жүруді білу
5. Ұлттық және зияткерлік ойындар	Тоғыз құмалақ	5.5.1.1 тоғыз құмалақ ойынының ережесін білу және
	Асық	5.5.2.1 асық ойынының ережесін білу және ойнай білу
	Дойбы	5.5.3.1 дойбы ойынының ережесін білу және ойнай бі
	Шахмат	5.5.4.1 шахмат ойынының ережесін білу және ойнай б
7.Спорттық ойындар	Волейбол	5.7.1.1 волейбол ойынының ережелерін білу және эле игеру
	Баскетбол	5.7.2.1 баскетбол ойынының ережелерін білу және эл игеру
	Теннис	5.7.3.1 үстел теннисі ойынының ережелерін білу және игеру
	Футбол	5.7.4.1 футбол ойынының ережелерін білу және элеме
4-тоқсан		
4. Жеңіл атлетика	Жүру	5.4.1.1 жүрудің түрлерін орындай алу
	Жүгіру	5.4.2.1 жүгіру жаттығуларының түрлерін орындай алу
	Лақтыру	5.4.3.1 лақтыруды бірізді ретімен орындай алу
	Секіру	5.4.4.1 әртүрлі секіру жаттығуларын орындай алу

7.Спорттық ойындар	Волейбол	5.7.1.1 волейбол ойынының ережелерін білу және элементтерді игеру
	Баскетбол	5.7.2.1 баскетбол ойынының ережелерін білу және элементтерді игеру
	Теннис	5.7.3.1 үстел теннисі ойынының ережелерін білу және элементтерді игеру
	Футбол	5.7.4.1 футбол ойынының ережелерін білу және элементтерді игеру

2) 6-сынып:

2-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Тақырыбы/ Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Дене шынықтыру туралы білім. Салауатты өмір салты туралы білім жүйесі	Бейімделген дене шынықтыру сабақтарындағы тәртіп ережелері және қауіпсіздік техникасы	6.1.1.1 бейімделген дене шынықтыру сабақтарында тәртіпті сақтау және қауіпсіздік техникасын сақтау
	Жеке бас тазалығы және күн тәртібі	6.1.2.1 шынығу және оның ағзаға тигізетін әсері туралы білім
4. Жеңіл атлетика	Жүру	6.4.1.1 жүрудің түрлерін үйлестіре алу
	Жүгіру	6.4.2.1 жүгіру жаттығуларының түрлерін үйлестіре алу
	Лақтыру	6.4.3.1 лақтырудың түрлерін үйлестіре алу
	Секіру	6.4.4.1 секірудің түрлерін үйлестіре алу
7.Спорттық ойындар	Волейбол	6.7.1.1 волейболдағы допты беру техникасы мен тактикасы
	Баскетбол	6.7.2.1 баскетболдағы допты қағып алу және беруді игеру
	Теннис	6.7.3.1 теннис қалақшасының қозғалысына ұқсатуды білу 6.7.3.2 теннис добын қалақшада ұстап тұра алу, бастапқы орында тұру (қалақша горизонтальды қалыпта)
	Футбол	6.7.4.1 футболдағы допты тосып алу және беруді игеру

2-тоқсан		
2. Гимнастика	Дене сымбатын қалыптастыруға және жалпақ табандылықтың алдын алуға бағытталған жаттығулар	6.2.1.1 дененің дұрыс қалпын ұғыну мен сақтай алу және бірқатар қимылдарды орындау
	Кеңістікті бағдарлауды және қимылдардың дәлдігін дамытуға арналған жаттығулар	6.2.2.1 спорт құрал-жабдықтарында тепе-теңдік сақтауды сақтай алу
	Тыныс жаттығулары	6.2.3.1 қолдың әртүрлі қимылдары кезінде тыныс алуды жанына, жоғары қарай; жүрелеп толық және жартылай кезінде
	Өрмелеу және асып түсу	6.2.4.1 кедергілерден асып түсе алу және кедергінің биік әртүрлі тәсілдермен олардың астынан өту
	Құралдармен орындалатын жаттығулар	6.2.5.1 үлкен допты бір-біріне екі қолмен оң иықтан, сол лақтыра алу 6.2.5.2 кіші допты жүгіріп келе жатып жоғары лақтырып 6.2.5.3 гимнастикалық таяқшаны вертикальды қалыпта жоғары лақтырып және ұстай алу
3. Кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар	Тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін дамытуға бағытталған ойындар	6.3.1.1 тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін сақтай алу
	Кедергілерден өтуге арналған ойындар	6.3.2.1 ойындар кезінде өз әрекеттерін үйлестіре және көте алу
	Кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған ойындар	6.3.3.1 кеңістікті бағдарлай алу
3-тоқсан		
6. Шаңғы дайындығы	Шаңғымен жүру адымдарын бекітуге арналған жаттығулар	6.6.1.1 шаңғымен алма-кезек екі адымды жүріспен жүру

	Жылдамдық пен шыдамдылықты дамытуға арналған жаттығулар	6.6.2.1 "саты" жасап жайпақ беткейге көтеріле алу
5. Ұлттық және зияткерлік ойындар	Тоғыз құмалақ	6.5.1.1 тоғыз құмалақ ойынының әртүрлі әдіс-тәсілдерін үйрену
	Асық	6.5.2.1 асық ойынының әртүрлі әдіс-тәсілдерін үйрену
	Дойбы	6.5.3.1 дойбы ойынының әртүрлі әдіс-тәсілдерін үйрену
	Шахмат	6.5.4.1 шахмат ойынының әртүрлі әдіс-тәсілдерін үйрену
7.Спорттық ойындар	Волейбол	6.7.1.1 волейболдағы допты беру техникасы мен тактика
	Баскетбол	6.7.2.1 баскетболдағы допты қағып алу және беруді игеру
	Теннис	6.7.3.1 теннис қалақшасының қозғалысына ұқсатуды білдіру 6.7.3.2 теннис добын қалақшада ұстап тұра алу, бастапқы орында тұру (қалақша горизонтальды қалыпта)
	Футбол	6.7.4.1 футболдағы допты тосып алу және беруді игеру
4-тоқсан		
4. Жеңіл атлетика	Жүру	6.4.1.1 жүрудің түрлерін үйлестіре алу
	Жүгіру	6.4.2.1 жүгіру жаттығуларының түрлерін үйлестіре алу
	Лақтыру	6.4.3.1 лақтырудың түрлерін үйлестіре алу
	Секіру	6.4.4.1 секірудің түрлерін үйлестіре алу
7.Спорттық ойындар	Волейбол	6.7.1.1 волейболдағы допты беру техникасы мен тактика
	Баскетбол	6.7.2.1 баскетболдағы допты қағып алу және беруді игеру
	Теннис	6.7.3.1 теннис қалақшасының қозғалысына ұқсатуды білдіру 6.7.3.2 теннис добын қалақшада ұстап тұра алу, бастапқы орында тұру (қалақша горизонтальды қалыпта)
	Футбол	6.7.4.1 футболдағы допты тосып алу және беруді игеру

3) 7-сынып:

3-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Тақырыбы/ Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары.
1-тоқсан		
1. Дене шынықтыру туралы білім. Салауатты өмір салты туралы білім жүйесі	Бейімделген дене шынықтыру сабақтарындағы тәртіп ережелері және қауіпсіздік техникасы	7.1.1.1 бейімделген дене шынықтыру сабақтарында спорт жабдықтарында жұмыс істегенде қауіпсіздік техникасын
	Жеке бас тазалығы және күн тәртібі	7.1.2.1 өз денсаулығына қатерлі жайттарды анықтай алу
4. Жеңіл атлетика	Жүру	7.4.1.1 жүру техникасын дамыту
	Жүгіру	7.4.2.1 жүгіру техникасын дамыту
	Лақтыру	7.4.3.1 лақтыру техникасын дамыту
	Секіру	7.4.4.1 секіру техникасын дамыту
7. Спорттық ойындар	Волейбол	7.7.1.1 орнында тұрып допты жоғарыдан беру
		7.7.1.2 артқы шептің ойыншысы шабуылшыны сақтан қорғаныста ойнай алу
	Баскетбол	7.7.2.1 секіріп допты себетке бір және екі қолмен лақтыру
		7.7.2.2 төреші допты жақтау сызықтан лақтырғанда қол ойыншысымен және қарсыласпен өзара әрекеттесе алу
	Теннис	7.7.3.1 қозғалыс кезінде (алдыға, артқа, солға, оңға) тең қалақшада ұстап тұра алу
	Футбол	7.7.4.1 қарсыластан допты тартып алу (қағып жіберу арқылы) табанмен басу арқылы)
2-тоқсан		
2. Гимнастика	Дене сымбатын қалыптастыруға және жалпақ	7.2.1.1 гимнастикалық қабырғамен жанына, жоғары жаққа қимылдағанда дененің дұрыс қалпын сақтай алу

	табандылықтың алдын алуға бағытталған жаттығулар	
	Кеңістікті бағдарлауды және қимылдардың дәлдігін дамытуға арналған жаттығулар	7.2.2.1 көзбен бақылай отырып және бақыламай кез-келген қалыптан дененің дұрыс қалпын ұстай алу
	Тыныс жаттығулары	7.2.3.1 қолын белге қойып, қолдарын артқа, жанына, жерге, алаңға, әртүрлі қимылдатып жүрген кезде тыныс алуды сақтау
	Өрмелеу және асып түсу	7.2.4.1 көлденең сатымен өрмелеудің кезекпен қол мен аяқпен алмастыру әдісін қолдану
	Құралдармен орындалатын жаттығулар	7.2.5.1 үлкен теннис добын бір қолмен жоғары, жерге, алаңға лақтыра алу, оны бір қолмен қағып алу 7.2.5.2 жұптасып кіші допты 6-8 м қашықтықтан бір қолмен лақтыра алу 7.2.5.3 гимнастикалық таяқшаны көтеріп тұрған аяқ тізімімен бір қолынан екіншісіне бере алу
3. Кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар	Тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін дамытуға бағытталған ойындар	7.3.1.1 тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін дамытуға арналған ойындар кезінде өз әрекеттерін үйлестіре алу
	Кедергілерден өтуге арналған ойындар	7.3.2.1 кедергілерден өтуге арналған ойындар кезінде өз әрекеттерін үйлестіре алу
	Кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған ойындар	7.3.3.1 кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған ойындар кезінде өз әрекеттерін үйлестіре алу
3-тоқсан		
6. Шаңғы дайындығы	Шаңғымен жүру адымдарын бекітуге арналған жаттығулар	7.6.1.1 шаңғымен алма-кезек екі адымды жүріспен жүріп, қол қозғалысын үйлестіре алу
	Жылдамдық пен шыдамдылықты дамытуға арналған жаттығулар	7.6.2.1 көтерілу мен түсу техникасының үйренген элементтерін орындау
5. Ұлттық және зияткерлік ойындар	Тоғыз құмалақ	7.5.1.1 тоғыз құмалақ ойынының бірнеше комбинацияларын орындау

	Асық	7.5.2.1 асық ойынының бірнеше комбинацияларын біл
	Дойбы	7.5.3.1 дойбы ойынының бірнеше комбинацияларын б
	Шахмат	7.5.4.1 шахмат ойынының бірнеше комбинацияларын
7.Спорттық ойындар	Волейбол	7.7.1.1 орнында тұрып допты жоғарыдан беру
		7.7.1.2 артқы шептің ойыншысы шабуылшыны сақтан, қорғаныста ойнай алу
	Баскетбол	7.7.2.1 секіріп допты себетке бір және екі қолмен лақты
		7.7.2.2 төреші допты жақтау сызықтан лақтырғанда ко ойыншысымен және қарсыласпен өзара әрекеттесе а
	Теннис	7.7.3.1 қозғалыс кезінде (алдыға, артқа, солға, оңға) те қалақшада ұстап тұра алу
	Футбол	7.7.4.1 қарсыластан допты тартып алу (қағып жіберу ар табанмен басу арқылы)
4-тоқсан		
4. Жеңіл атлетика	Жүру	7.4.1.1 жүру техникасын дамыту
	Жүгіру	7.4.2.1 жүгіру техникасын дамыту
	Лақтыру	7.4.3.1 лақтыру техникасын дамыту
	Секіру	7.4.4.1 секіру техникасын дамыту
7.Спорттық ойындар	Волейбол	7.7.1.1 орнында тұрып допты жоғарыдан беру
		7.7.1.2 артқы шептің ойыншысы шабуылшыны сақтан, қорғаныста ойнай алу
	Баскетбол	7.7.2.1 секіріп допты себетке бір және екі қолмен лақты
7.7.2.2 төреші допты жақтау сызықтан лақтырғанда ко ойыншысымен және қарсыласпен өзара әрекеттесе а		
	Теннис	7.7.3.1 қозғалыс кезінде (алдыға, артқа, солға, оңға) те қалақшада ұстап тұра алу

	Футбол	7.7.4.1 қарсыластан допты тартып алу (қағып жіберу арқылы табанмен басу арқылы)
--	--------	---

4) 8-сынып:

4-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Тақырыбы/ Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Дене шынықтыру туралы білім. Салауатты өмір салты туралы білім жүйесі	Бейімделген дене шынықтыру сабақтарындағы тәртіп ережелері және қауіпсіздік техникасы	8.1.1.1 бейімделген дене шынықтыру сабақтарында спорт құрал-жұмыс істегенде қауіпсіздік техникасын сақтау
	Жеке бас тазалығы және күн тәртібі	8.1.2.1 ой және дене еңбегін алмастыру тәртібін сақтау
4. Жеңіл атлетика	Жүру	8.4.1.1 жүрудің әртүрлі техникаларын қолдану
	Жүгіру	8.4.2.1 жүгірудің әртүрлі техникаларын қолдану
	Лақтыру	8.4.3.1 лақтырудың әртүрлі техникаларын қолдану
	Секіру	8.4.4.1 секірудің әртүрлі техникаларын қолдану
7.Спорттық ойындар	Волейбол	8.7.1.1 допты төменнен тура беру кезінде үйренген дағдыларын қолдану
		8.7.1.2 допты кеудемен құлап төменнен қабылдай алу
	Баскетбол	8.7.2.1 үйренген ойын амалдарын біріктіріп қолдану: орнында допты тосып алу - допты оң және сол қолмен тура алып жүру - допты себеппен жақын қашықтықтан лақтыру
	Теннис	8.7.3.1 бір орында тұрып және қозғалыста теннис добын вертикальді қолдану
	Футбол	8.7.4.1 футбол ойнаудың үйренген дағдыларын қолдану
2-тоқсан		

2. Гимнастика	Дене сымбатын қалыптастыруға және жалпақ табандылықтың алдын алуға бағытталған жаттығулар	8.2.1.1 бір орында тұрып секіру кезінде дұрыс дене қалпын көрсете
	Кеңістікті бағдарлауды және қимылдардың дәлдігін дамытуға арналған жаттығулар	8.2.2.1 құралдармен жасалатын жаттығуларды бір орында және қозғалыста орындау кезінде дененің дұрыс қалпын ұстай білу
	Тыныс жаттығулары	8.2.3.1 қимыл сипатына сәйкес тыныстың тереңдігі мен қарқынын өзгертуді орындай алу
	Өрмелеу және асып түсу	8.2.4.1 көлбеу 40° бұрышпен қойылған гимнастикалық орындыққа отырып өрмелеу әдісін қолдану
	Құралдармен орындалатын жаттығулар	8.2.5.1 жүріп келе жатып нығыздалған допты жоғары лақтырып, оны қабылдау 8.2.5.2 қолына допты ұстап тұрып, қолдың әртүрлі қалпын және қимылдарын орындай отырып, тұлғаны еңкейте және бұра алу 8.2.5.3 гимнастикалық таяқшаны арқа жағында қолдың шынтақ бұрышында ұстап тұрып, тұлғаны еңкейте алу 8.2.5.4 еденде жатқан секіртпені аяқ саусақтарымен табанның астынан шығару
3. Кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар	Тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін дамытуға бағытталған ойындар	8.3.1.1 тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігі дағдыларын дамыту
	Кедергілерден өтуге арналған ойындар	8.3.2.1 кедергілерден өту дағдыларын дамыту
	Кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған ойындар	8.3.3.1 кеңістікті бағдарлау дағдыларын дамыту

3-тоқсан		
6. Шаңғы дайындығы	Шаңғымен жүру адымдарын бекітуге арналған жаттығулар	8.6.1.1 шаңғымен алма-кезек екі адымды жүріспен қозғалған кезде тіреп сырғуды үйрену және орындай алу
	Жылдамдық пен шыдамдылықты дамытуға арналған жаттығулар	8.6.2.1 түсу техникасының үйренген элементтерін орындау
5. Ұлттық және зияткерлік ойындар	Тоғыз құмалақ	8.5.1.1 тоғыз құмалақ ойынының әрүрлі кезеңдерін үйрену
	Асық	8.5.2.1 асық ойынының әрүрлі кезеңдерін үйрену
	Дойбы	8.5.3.1 дойбы ойынының әрүрлі кезеңдерін үйрену
	Шахмат	8.5.4.1 шахмат ойынының әрүрлі кезеңдерін орындау
7.Спорттық ойындар	Волейбол	8.7.1.1 допты төменнен тура беру кезінде үйренген дағдыларын қолдану
		8.7.1.2 допты кеудемен құлап төменнен қабылдай алу
	Баскетбол	8.7.2.1 үйренген ойын амалдарын біріктіріп қолдану: орнында допты тосып алу - допты оң және сол қолмен тура алып жүру - допты себебі жақын қашықтықтан лақтыру
	Теннис	8.7.3.1 бір орында тұрып және қозғалыста теннис добын вертикальді қолдану
	Футбол	8.7.4.1 футбол ойнаудың үйренген дағдыларын қолдану
4-тоқсан		
4. Жеңіл атлетика	Жүру	8.4.1.1 жүрудің әртүрлі техникаларын қолдану
	Жүгіру	8.4.2.1 жүгірудің әртүрлі техникаларын қолдану
	Лақтыру	8.4.3.1 лақтырудың әртүрлі техникаларын қолдану
	Секіру	8.4.4.1 секірудің әртүрлі техникаларын қолдану
7.Спорттық ойындар	Волейбол	8.7.1.1 допты төменнен тура беру кезінде үйренген дағдыларын қолдану
		8.7.1.2 допты кеудемен құлап төменнен қабылдай алу

	Баскетбол	8.7.2.1 үйренген ойын амалдарын біріктіріп қолдану: орнында допты тосып алу - допты оң және сол қолмен тура алып жүру - допты себетке жақын қашықтықтан лақтыру
	Теннис	8.7.3.1 бір орында тұрып және қозғалыста теннис добын вертикальді қолдану
	Футбол	8.7.4.1 футбол ойнаудың үйренген дағдыларын қолдану

5) 9-сынып:

5-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Тақырыбы/ Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1- тоқсан		
1. Дене шынықтыру туралы білім. Салауатты өмір салты туралы білім жүйесі	Бейімделген дене шынықтыру сабақтарындағы тәртіп ережелері және қауіпсіздік техникасы	9.1.1.1 бейімделген дене шынықтыру сабақтарында дәрігерге, алғашқы көмек көрсету нұсқауын білу
	Жеке бас тазалығы және күн тәртібі	9.1.2.1 өзін-өзі қадағалауды және бақылауды жүзеге асыра алу
4. Жеңіл атлетика	Жүру	9.4.1.1 жүру техникасын машықтау
	Жүгіру	9.4.2.1 жүгіру техникасын өз бетімен машықтау
	Лақтыру	9.4.3.1 лақтыру техникасын машықтау
	Секіру	9.4.4.1 секіру техникасын машықтау
7. Спорттық ойындар	Волейбол	9.7.1.1 алдыға және оңға қозғалғаннан кейін допты жоғарыдан үйренген дағдыларын қолдану
	Баскетбол	9.7.2.1 допты оң және сол қолмен алып жүру техникасын пайдалану орындау – адымдап тоқтау - допты себетке бір қолмен жақын лақтыру
	Теннис	9.7.3.1 үстел теннисіндегі техникалық амалдарды бекітуге және бағытталған жаттығуларды пайдалану

	Футбол	9.7.4.1 футбол ойнаудың үйренген дағдыларын қолдану
2- тоқсан		
2. Гимнастика	Дене сымбатын қалыптастыруға және жалпақ табандылықтың алдын алуға бағытталған жаттығулар	9.2.1.1 өкшемен, табанның сыртқа және ішкі қырымен жүруді
	Кеңістікті бағдарлауды және қимылдардың дәлдігін дамытуға арналған жаттығулар	9.2.2.1 құралдармен жасалатын жаттығуларды бір орында және орындау кезінде дененің дұрыс қалпын көрсете алу
	Тыныс жаттығулары	9.2.3.1 ырғақты қимылдарды орындау кезінде ұзақтығы бойынша тыныс алу мен тыныс шығаруды орындай алу
	Өрмелеу және асып түсу	9.2.4.1 кедергілер алаңында әртүрлі жабдықтардан әртүрлі тәсілдермен өрмелеу және асып түсуді көрсету
	Құралдармен орындалатын жаттығулар	9.2.5.1 нығыздалған допты жоғары бастың үстімен бір қолдан лақтыра алу 9.2.5.2 нығыздалған допты тізенің арасына қысып екі аяқпен лақтыра алу 9.2.5.3 гимнастикалық таяқшаны арқа жағында қолдың шынтығымен ұстап астында ұстап тұрып, тұлғаны бұра алу 9.2.5.4. секіртпені екі бүктеп, бір және екі қолмен ұстап тұрып, фронтальды, бүйір және көлденең жазықтықтарда шеңбермен алу
3. Кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар	Тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін дамытуға бағытталған ойындар	9.3.1.1 тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігі дағдыларын қолдану
	Кедергілерден өтуге арналған ойындар	9.3.2.1 кедергілерден өту дағдыларын қолдану
	Кеңістікті	9.3.3.1 кеңістікті бағдарлау дағдыларын қолдану

	бағдарлауды дамытуға арналған ойындар	
3- тоқсан		
6. Шаңғы дайындығы	Шаңғымен жүру адымдарын бекітуге арналған жаттығулар	9.6.1.1 қашықтық арасы 100м дейін ойлы-қырлы жермен жүріс бір мезгілдегі екі адымды жүріс техникасын көрсету
	Жылдамдық пен шыдамдылықты дамытуға арналған жаттығулар	9.6.2.1 шаңғымен көтерілу техникасының үйренген негіздерін
5. Ұлттық және зияткерлік ойындар	Тоғыз құмалақ	9.5.1.1 тоғыз құмалақ ойынынан алған дағдыларын қолдану
	Асық	9.5.2.1 асық ойынынан алған дағдыларын қолдану
	Дойбы	9.5.3.1 дойбы ойынынан алған дағдыларын қолдану
	Шахмат	9.5.4.1 шахмат ойынынан алған дағдыларын қолдану
7.Спорттық ойындар	Волейбол	9.7.1.1 алдыға және оңға қозғалғаннан кейін допты жоғарыда үйренген дағдыларын қолдану
	Баскетбол	9.7.2.1 допты оң және сол қолмен алып жүру техникасын пайдалану – адымдап тоқтау - допты себетке бір қолмен жақындату лақтыру
	Теннис	9.7.3.1 үстел теннисіндегі техникалық амалдарды бекітуге және бағытталған жаттығуларды пайдалану
	Футбол	9.7.4.1 футбол ойнаудың үйренген дағдыларын қолдану
4- тоқсан		
4. Жеңіл атлетика	Жүру	9.4.1.1 жүру техникасын машықтау
	Жүгіру	9.4.2.1 жүгіру техникасын өз бетімен машықтау
	Лақтыру	9.4.3.1 лақтыру техникасын машықтау
	Секіру	9.4.4.1 секіру техникасын машықтау
7.Спорттық ойындар	Волейбол	9.7.1.1 алдыға және оңға қозғалғаннан кейін допты жоғарыда үйренген дағдыларын қолдану
	Баскетбол	9.7.2.1 допты оң және сол қолмен алып жүру техникасын пайдалану – адымдап тоқтау - допты себетке бір қолмен жақындату

		лақтыру
	Теннис	9.7.3.1 үстел теннисіндегі техникалық амалдарды бекітуге және бағытталған жаттығуларды пайдалану
	Футбол	9.7.4.1 футбол ойнаудың үйренген дағдыларын қолдану

6) 10-сынып:

6-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Тақырыбы/ Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Дене шынықтыру туралы білім. Салауатты өмір салты туралы білім жүйесі	Бейімделген дене шынықтыру сабақтарындағы тәртіп ережелері және қауіпсіздік техникасы	10.1.1.1 бейімделген дене шынықтыру сабақтарында соғыс кезінде алғашқы көмек көрсете алу
	Жеке бас тазалығы және күн тәртібі	10.1.2.1 салауатты өмір салтының денсаулыққа тигізетін әсерін үлгісімен көрсете алу
4. Жеңіл атлетика	Жүру	10.4.1.1 үйренген жүру дағдыларын бекіту
	Жүгіру	10.4.2.1 үйренген жүгіру дағдыларын бекіту
	Лақтыру	10.4.3.1 үйренген лақтыру дағдыларын бекіту
	Секіру	10.4.4.1 үйренген секіру дағдыларын бекіту
7. Спорттық ойындар	Волейбол	10.7.1.1 допты 4(2) аймағынан белгілі бір аймаққа тордан асырып жоғарыдан беруді орындау техникасын пайдалану
		10.7.1.2 допты белгілі бір аймаққа төменнен тура беруді орындау техникасын пайдалану
	Баскетбол	10.7.2.1 допты серіктесіне қозғалыста беру техникасын қолданып жүргізіп келіп, себетке бір қолмен иықтан лақтыру
		10.7.2.2 ойында серіктесінен допты алу үшін бос орын таңдап бағытталған жеке тактикалық әрекеттер қолдану
	Теннис	10.7.3.1 бір орында тұрып және қозғалыста допты қалақш

		сыртқы жағымен вертикальды соғуды көрсету
		10.7.3.2 допты беру, үстелге тиіп ыршыған допты тосып алу
	Футбол	10.7.4.1 допты игеру техникасын бекіту және үйлестіру қабілі дамыту
2-тоқсан		
2. Гимнастика	Дене сымбатын қалыптастыруға және жалпақ табандылықтың алдын алуға бағытталған жаттығулар	10.2.1.1 екі табан арасына кіші допты қысып 2-3 рет секіруді дағдыларын пайдалану
	Кеңістікті бағдарлауды және қимылдардың дәлдігін дамытуға арналған жаттығулар	10.2.2.1 сапқа тұру, сапқа құрылымын өзгертіп қайта тұру кезінде берілген ара-қашықтықты анықтай білу және дұрыс орындау
	Тыныс жаттығулары	10.2.3.1 тыныс жаттығулары арқылы өкпе вентиляциясын жетілдіру
	Өрмелеу және асып түсу	10.2.4.1 арқанмен өрмелеудің әртүрлі әдістерін тәжірибе жүзінде қолдану
	Құралдармен орындалатын жаттығулар	10.2.5.1 нығыздалған допты тізерлеп тұрып бастан асыра лау
		10.2.5.2 нығыздалған допты екі табанының арасына қысып алу
3. Кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар	Тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін дамытуға бағытталған ойындар	10.3.1.1 тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігі дағдыларын пайдалану
	Кедергілерден өтуге арналған ойындар	10.3.2.1 кедергілерден өту дағдыларын пайдалану
	Кеңістікті	10.3.3.1 кеңістікті бағдарлау дағдыларын пайдалану

	бағдарлауды дамытуға арналған ойындар	
3- тоқсан		
6. Шаңғы дайындығы	Шаңғымен жүру адымдарын бекітуге арналған жаттығулар	10.6.1.1 бір мезгілдегі екі адымды жүріспен баяу қозғалған сақтай алу
	Жылдамдық пен шыдамдылықты дамытуға арналған жаттығулар	10.6.2.1 шаңғымен түсу техникасының үйренген негіздерін орындау
5. Ұлттық және зияткерлік ойындар	Тоғыз құмалақ	10.5.1.1 тоғыз құмалақ ойынынан алған дағдыларын пайд
	Асық	10.5.2.1 асық ойынынан алған дағдыларын пайдалану
	Дойбы	10.5.3.1 дойбы ойынынан алған дағдыларын пайдалану
	Шахмат	10.5.4.1 шахмат ойынынан алған дағдыларын пайдалану
7. Спорттық ойындар	Волейбол	10.7.1.1 допты 4(2) аймағынан белгілі бір аймаққа тордан а жоғарыдан беруді орындау техникасын пайдалану
		10.7.1.2 допты белгілі бір аймаққа төменнен тура беруді ор техникасын пайдалану
	Баскетбол	10.7.2.1 допты серіктесіне қозғалыста беру техникасын қол жүргізіп келіп, себетке бір қолмен иықтан лақтыру
		10.7.2.2 ойында серіктесінен допты алу үшін бос орын таңд бағытталған жеке тактикалық әрекеттер қолдану
	Теннис	10.7.3.1 бір орында тұрып және қозғалыста допты қалақш сыртқы жағымен вертикальды соғуды көрсету
		10.7.3.2 допты беру, үстелге тиіп ыршыған допты тосып алу
	Футбол	10.7.4.1 допты игеру техникасын бекіту және үйлестіру қаб дамыту
4-тоқсан		
4. Жеңіл атлетика	Жүру	10.4.1.1 үйренген жүру дағдыларын бекіту

	Жүгіру	10.4.2.1 үйренген жүгіру дағдыларын бекіту
	Лақтыру	10.4.3.1 үйренген лақтыру дағдыларын бекіту
	Секіру	10.4.4.1 үйренген секіру дағдыларын бекіту
7. Спорттық ойындар	Волейбол	10.7.1.1 допты 4(2) аймағынан белгілі бір аймаққа тордан а жоғарыдан беруді орындау техникасын пайдалану
		10.7.1.2 допты белгілі бір аймаққа төменнен тура беруді орындау техникасын пайдалану
	Баскетбол	10.7.2.1 допты серіктесіне қозғалыста беру техникасын қолдану жүргізіп келіп, себетке бір қолмен иықтан лақтыру
		10.7.2.2 ойында серіктесінен допты алу үшін бос орын таңдау бағытталған жеке тактикалық әрекеттер қолдану
	Теннис	10.7.3.1 бір орында тұрып және қозғалыста допты қалақшпен сыртқы жағымен вертикальды соғуды көрсету
		10.7.3.2 допты беру, үстелге тиіп ыршыған допты тосып алу
	Футбол	10.7.4.1 допты игеру техникасын бекіту және үйлестіру қабілетін дамыту

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2018 жылғы 20 қыркүйек

№ 469 бұйрығына 12-қосымша
Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2013 жылғы 3 сәуірде

№115 бұйрығына 452-қосымша

Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Ым-ишараттық сөйлеу тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі

орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Ым-ишараттық сөйлеу тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Ым-ишараттық сөйлеу тілі" пәнінің мақсаты - ауызекі байланыста қиындықтар туындағанда, есту бұзылысы бар адам қоғамда еркін қарым-қатынас жасау үшін 5-10 сыныптың естімейтін білім алушыларында ым-ишараттық сөйлеу тілін қалыптастыру.

3. "Ым-ишараттық сөйлеу тілі" пәнінің міндеттері:

1) ым-ишара және ауызекі тыңдалған немесе оқылған мәтін түрінде, әңгімелесудің негізгі мазмұнын жеткізуге және түсінуге үйрету;

2) ым-ишара тілінде айтушының көзқарасымен қалай ұсынылғандығына қорытынды жасау, анықтауға үйрету;

3) ым-ишараттық сөйлеу тілінің нормасын сақтай отырып, пікірталас тақырыптарын түсінуге және оны талқылауға қатысуға үйрету;

4) ым-ишараттық сөйлеу тілі көмегімен эмоция және өз ойымен бөлісу, тыңдағанын және оқығанын пайымдау біліктілігін дамыту;

5) ым-ишара көмегімен логикалық кезектілікті сақтай отырып, өз көзқарасын дәлелдеуге үйрету;

6) ым-ишара түрінде қарым-қатынас орнату және берілген тақырыпқа сай өз ойын логикалық дәлелдеу, байланысты өздігінен құрастыру;

7) ауызекі және ым-ишараттық сөйлеу тілі көмегімен сөйлеу тілі қарым-қатынасының түрлі тәсілдерін пайдалана отырып, диалогқа қатысу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Естімейтіндердің қатарына табиғи жолмен дамиды ауызша сөйлеу тілі мүмкін болмайтын туылғаннан немесе кейіннен пайда болған естімеушілік, естудің тұрақты екіжақты бұзылысы бар балалар; арнайы жүйелі психологиялық-педагогикалық көмексіз олардың ары қарайғы

психофизиологиялық дамуы өзінше ерекшеленеді, соның салдарынан әлеуметтік бейімделу айтарлықтай шектеледі.

5. Естімейтіндерді ым-ишараттық сөйлеу тіліне оқыту тұжырымдамасы мына әдістемелік негізден тұрады:

1) тіл мен сөйлеу тілінің бірлігі;

2) есту депривациясы бар тұлғалардың эмоционалды-танымдық дамуында ым-ишара сөйлеу тілінің маңызы;

3) сенсорлы қалыпты және естуі бұзылған балалардың ауызша және ым-ишараттық сөйлеу тілін меңгерудің жалпы лингвистикалық заңдылықтары;

4) құрылымдық лингвистика жағынан ым-ишараттық сөйлеу тілін талдау қағидасы;

5) ым-ишара сөйлеу тілінде жай және күрделі пайымдаулардың ерекшелігі.

6. ым-ишара, коммуникация дағдыларын толыққанды меңгеру үшін келесі оқу жағдайлары ұйымдастырылады:

1) білім алушылардың тұлға болып қалыптасып, дамуына және сапалы білім алуына мүмкіндік беретін, әлеуметтік тәжірибесін кеңейтіп, естуі қалыпты ересектер мен құрдастарының арасында өзара қарым-қатынаста іскерлік және эмоционалды жайлы атмосфера орнату;

2) коммуникативті аймақты кеңейту мақсатымен білімді ұйымдастыру шектен шығатын білім кеңістігінің біртіндеп өсуі;

3) әртүрлі қолжетімді қызмет түрлеріне қатысуға жұмылдыру, қарым-қатынас процесінде белсенділікке, естімейтін білім алушылардың ынтасын дамытуға жағдай жасау;

4) жетістікті бағалау және оқытуды ұйымдастыруда оқу материалдарын меңгеру, ақпаратты ым-ишара түрінде өңдеу және қабылдау ерекшелігін

тіркеу;

5) білім алушылардың әлеуметтік мәдени ортасын және оның түсінігінің фрагменттік, бірмағыналығын, ситуативтілігін еңсеру;

6) естімейтін білім алушылардың ұғынуына, бақылау, әрекет, таңданудан тұратын жеке өмірлік тәжірибенің жанамалығына арнайы көмек;

7) көңіл-күй, мотив, жағдай, адамдар арасындағы өзара байланысты түсінуді дамытатын арнайы көмек;

8) белгілі мәнмәтінде барлық коммуникативті жағдайларда ым-ишараттық сөйлеу тілін білім алушылардың қолдану біліктілігін дамыту, ым-ишараттық сөйлеу тілін жүйелі және мақсатқа бағдарлап оқыту;

9) қарым-қатынас процесінде ым-ишараттық сөйлеу тілі құралдарын және қажет болған жағдайда дактилологияны қолдану;

10) білім алушылардың өзіндік танымдық, әлеуметтік мәдени және коммуникативті қажеттіліктерді жүзеге асыру мақсатында вербальды және вербальсыз құралдарды қолдану.

7. Естімейтін білім алушылардың ым-ишара сөйлеу тілінің дамуы сурдопедагогиканың мына дидактикалық қағидаларына негізделеді:

1) білімнің жеке бағдарлық тұжырымдамасына өтуді білдіретін оқытудың ізгілендіру қағидасы;

2) білімнің түрлі қажеттілігін қанағаттандыруға бағытталған мектепке сәйкес естімейтін білім алушылардың жеке ерекшелігін дамытуға және білім деңгейіне бейімдеу қағидасы; көру қабілеті бұзылған, психикалық дамуы тежелген, есту қабілеті бұзылған білім алушыларға түрлі әдіс-тәсілдерді қолдану;

3) оқытуды жекешелендіру және саралау қағидасы естімейтін білім алушылардың ата-аналарымен бірге өзіне оңтайды оқу жолын таңдауға мүмкіндік береді;

4) оқытудың ауызша құралдары және көрнекілік қағидасы жинақтау мақсатында бақылауды ұйымдастыруға, қорытындыны, жаңа түсініктерді қалыптастыру негізінде сезімтал бейнені жалпылау және жүйелеу, оқу-тәрбие процесінің ережелеріне сай бағытталған;

5) естімейтін білім алушылардың жеке тұлғалық дамуына жол ашатын, ауызша рәсімдеу ақпаратын қабылдауға мүмкіндік беретін ана тілі мен ғылым негізін меңгеру қағидасы;

6) естімейтін білім алушының өзіне айтылған сөйлеу тілін еркін түсінуге және қоршаған адамдарға түсінікті етіп сөйлеу біліктілігін жеткілікті дамытуға ауызша сөйлеу тілімен бірге естіп қабылдауды дамытуды қарқындату қағидасы;

7) сөйлеу тілі қарым-қатынасын белсендіру қағидасы естімейтін білім алушылардың біріккен қызметін ұйымдастыруға психологиялық-педагогикалық тәсілдерді жүзеге асырудың қажеттілігін ескереді және ауызша сөйлеу тілі негізінде қарым-қатынас қажеттілігін шақыратын жағдайларды үлгілеуді болжайды. Білім алушыларды қарым-қатынастың түрлі тәсілдерін қалыптастырып арнайы оқыту оқу-тәрбиелік жұмыстың әлеуметтік жүріс-тұрысы түрінде жүзеге асырылады;

8) әрекеттік ықпал қағидасы әрекет білімді қалыптастыру процесі ретінде қарастырылатын, естімейтін білім алушылардың тұлғасын қалыптастыруға түзете-дамытушылық бағыттылықты қамтамасыз ететін естімейтін білім алушыларды заманауи оқыту жүйесіне бағытталған негізді құрайды.

8. Ым-ишараттық сөйлеу тілімен жұмыс процесі есту қабілеті бұзылған білім алушылардың сөйлеу тіліне оқытудың келесі қағидаларына негізделеді:

1) коммуникативті бағыттылықты қамтамасыз ету, сабақта немесе сабақтан тыс тәжірибелік әрекет түрлерімен, танымдық, ойынмен байланысты сөйлеу тілі тәжірибесінің кеңеюі үшін жағдай жасау;

2) ым-ишара лексикасын, фразаларын түсінуді қамтамасыз ету және

оны өзінің белсенді сөйлеу тілінде қолдануға біртіндеп өту;

3) қарым-қатынастың күрделі түрлерін (сипаттау, баяндау, талқылау, түсіндіру) меңгеру үшін алдымен қарым-қатынастың қозғаушы түріне оқыту;

4) ситуативті сөйлеу тілін әлдеқайда дерексіз және күрделі (көрнекілікке емес, керісінше сөйлеу тілі материалдарын меңгеруге сүйенетін) мәнмәтін түріне өтуді қолдану;

5) ым-ишараттық сөйлеу тілін қолдану арқылы сөйлеу тілі дағдыларын өңдеудің кезектілігі;

6) ым-ишараттық сөйлеу тілі көмегімен ойын және сезімін өздігінен білдіруді максимальды белсендіру.

9. Ым-ишараттық сөйлеу тіліне оқыту процесінде естімейтіндер бір-бірімен калькалаушы ым-ишараттық сөйлеу тілі және ұлттық Ым-ишараттықсөйлеу тілі құралы деп аталатын екі сөйлеу тілі жүйесін қолдану қажеттілігін көздейді.

10. Калькалаушы ым-ишараттық сөйлеу тілі (бұдан әрі - КЫИСТ) – айтушының ауызша сөйлеу тілін ым-ишарат сүйемелдейтін қарым-қатынас жүйесі. Естімейтіндер көп жағдайда сөзді дауыссыз айтады. КЫИСТ ым-ишараты сөздің баламасы ретінде, ал оның кезектілігі жай сөйлемде сөздердің орнына сәйкестендіріледі. Лексикада КЫИСТ ым-ишараты негізгі екі топқа бөлінеді: қазақша ым-ишараттық сөйлеу тіліне кіретін; тек КЫИСТ қатысты ым-ишарат (дактильді әліппе көмегімен айтылатын – дактильді сөздер; бірнеше дактиль мен ым-ишараттан тұратын лексема).

11. КЫИСТ жүзеге асыру білім алушылардың қазақ тілді меңгеру деңгейін жоғарылату негізінде мүмкін болады. Білім алушылардың ауызша сөйлеу тілін дамыту міндеті сабақта және сабақтан тыс шараларда іске асырылады.

12. КЫИСТ дамытудың негізгі міндеті – сөздік қорды кеңейту, сыныптан тыс шараларда (ым-ишараттық сөйлеу тілі үйірмесі), ым-ишараттық сөйлеу тілі сабағында түсіну және оны білдіру құралдарын белгілі ортада

қалыптастыру.

13. Қазақша ым-ишараттық сөйлеу тілі – қазақша ым-ишараттық сөйлеу тілі құралдарының көмегімен жүзеге асырылатын қарым-қатынас құралы ҚЫИСТ – өзіндік лексика мен грамматикаға ие ерекше лингвистикалық жүйе.

14. ҚЫИСТ және ҚЫИСТ қарым-қатынаста әрқайсысының өз қызметі бар естіметін білім алушылармен түрлі жағдайда меңгеріледі. Бастапқыда естімейтін бала ҚЫИСТ меңгеріп және оны қарым-қатынаста кеңінен қолдана бастайды; қазақ тілін оқи келе ол ҚЫИСТ көшеді. Негізгі ым-ишара ҚЫИСТ келеді және ҚЫИСТ өте үлкен және тұрақты лексикалық классты құрайды.

15. "Ым-ишараттық сөйлеу тілі" сабақтарын құрудың негізгі қағидасы – тақырыптық. Жылдық оқу материалы Бағдарламада көрсетілген жеке тақырып түрінде жоспарланады. Тақырыптарды қазақ тілі, әдебиеті сабақтарының тақырыптық мазмұнымен байланысты, уақытқа байланысты немесе еркін түрде бөлуге болады.

16. Ым-ишараттық сөйлеу тілі сабағының үлгісі дәстүрлі, ақпараттық, көрнекілік, тәжірибелік тәсілдерді кеңінен қолдануға мүмкіндік береді.

17. Сабақтың ортасы грамматикалық тақырып, ым-ишараттық сөйлеу тілінде (пайымдауды түсіну және нәтижесі) жалпы пайымдау тәсілі болып табылады. Білім алушылар жазбаша және ауызша сөйлеу тіліндегі қателерді азайтатын ауызша сөйлеу тілі заңдылықтарын меңгеріп, ауызша сөйлеу тілі мен Ым-ишараттық сөйлеу тілі арасындағы ұқсастықтарды салыстырады.

18. "Ым-ишараттық сөйлеу тілі" сабақтарында қолданылатын жаттығулардың коммуникативті артықшылығы болу. Сондықтан да оны тек жай тақырыптық емес, ситуативті-тақырып негізінде құрастыру.

19. Сөйлеу тілі ым-ишарасын айқын, нақты білдіру керек, содан соң түрлі фразаларда, әңгімелесуде әр тақырыптың аяғында қолдану меңгеру.

20. Ым-ишараттық сөйлеу тілін меңгеру жұмысының түрлері: сөйлеу тілі

ым-ишарасын білу және көрсету, әңгімелесу, берілген тақырып бойынша әңгімелеу, ауызша сөйлеу тілін ым-ишараттық сөйлеу тіліне алмастыру, ым-ишараттық сөйлеу тілін ауызша сөйлеу тіліне алмастыру, жеке тапсырмалар, жобалар, пікір алмасу.

21. Оқу материалы білім алушылардың жеке мүмкіндігіне сай құрастырылады: сөйлеу тілі дағдылары, көріп есте сақтаудың дамуы, қол саусақтарының икемділігі. Жаңа материалға өткен тақырыпты толықтай меңгерген соң ғана өту, ауызекі-тұрмыстық сөйлеу тілінде таныс ым-ишараттарды үнемі қайталау және бекіту.

22. Ым-ишара көріп қабылданады, сондықтан ым-ишараттық сөйлеу тіліне оқытуда көрнекілік қағидасын белсенді қолдану маңызды. Оқытудың көрнекілік сипаты сөздік материалдарлы қабылдауды, есте сақтауды қамтамасыз етеді.

23. Қорытынды бақылау жылдың төртінші тоқсанының соңында жүргізіледі. Педагогпен білім алушылардың жетістігі еркін картада бекітілген, оқу жылында бақыланған сыныптағы әр білім алушының жетістігі мен даму динамикасы талданады.

24. Бағалау шарасымен алынған мәліметтер, дағды мен біліктілікті меңгеру процесінде болған қиындықтарды уақытында шешуге мүмкіндік береді. Педагог естімейтін білім алушыларға жеке көмек көрсету тәсілдері мен мазмұнын анықтауға мүмкіндік алады.

25. Сипаттама бағалау даму деңгейін анықтап қана қоймай, білім алушымен әріқарай жұмысты көздейді.

26. Одан бөлек, педагог коммуникативті біліктіліктің даму деңгейін бағалайды:

1) жоғарғы деңгей ым-ишараттық сөйлеу тілі арқылы қоршаған адамдармен белсенді қарым-қатынасқа түсумен сипатталады; ым-ишараттық сөйлеу тілінен ауызша сөйлеу тіліне жеңіл өтеді;

2) орташа деңгей ым-ишара көмегімен қарым-қатынастың жеткіліксіздігімен, қарым-қатынастың вербальді емес құралдарын

қолданудың шектеулігімен сипатталады;

3) төменгі деңгей ым-ишара түрінде қарым-қатынасқа түсуге деген қызығушылықтың жоқтығымен сипатталады.

27. Ым-ишараттық сөйлеу тілін дұрыс қолдану үшін естімейтін білім алушыларды ынталандыру үшін сөйлеу тілі ортасын ұйымдастыру. Оқу процесінде және естімейтін білім алушылармен сабақта және мектептен тыс қарым-қатынаста ым-ишараттық сөйлеу тілін ұтымды қолдану. Ым-ишара ауызша сөйлеу тілінің баламасы ретінде қаралмау керек; оны қарым-қатынас жасаудың көмекші құралы ретінде және ауызша сөйлеу тілін меңгеруде қолдану.

28. Оқытушының ым-ишараттық сөйлеу тілі мәдениетті, эстетикалық, сауатты, эмоционалды бай және айқын болады.

29. Сабақта ым-ишара қолдану ережелері:

1) ым-ишара анық, нақты және аяқталған болуы шарт;

2) ым-ишара көлемі мақсатқа сай қолданылады;

3) ым-ишараны қолды белден жоғары ұстап қолдану,

4) шынтақты денеден 3 см. алшақ ұстау;

5) екі қолмен де ым-ишарат жасау;

6) мұғалім өзінің ым-ишарасын бақылап және өз қимылын білім алушылардың көзқарасымен көріп, өзінде вербальсыз рефлексияны дамытады.

30. Ым-ишараттық сөйлеу тілі оқу және түзетушілік пәндерінің кіріктірілуі арқылы жүзеге асырылады: "Қазақ тілі", "Қазақ әдебиеті", "Қазақ тілі және әдебиеті", "Өзін-өзі тану", "Естіп қабылдауды дамыту және ауызша сөйлеу тілін қалыптастыру", "Ауызекі-тұрмыстық сөйлеу тілі".

3-тарау. "Ым-ишараттық сөйлеу тілі" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

31. "Ым-ишараттық сөйлеу тілі" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;
- 2) 6-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;
- 3) 7-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;
- 4) 8-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;
- 5) 9-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;
- 6) 10-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты құрайды.

32. "Ым-ишараттық сөйлеу тілі" пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Қарым-қатынастың вербальді емес құралы";
- 2) 2-бөлім "Ым-ишараттық сөйлеу тілі көмегімен қарым-қатынас тәжірибесі".

33. "Қарым-қатынастың вербальді емес құралы" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) ым-ишараттық сөйлеу тілінің ерекшеліктері;
- 2) дактильді сөйлеу тілі;
- 3) сөздік жұмыс.

34. "Ым-ишараттық сөйлеу тілі көмегімен қарым-қатынас тәжірибесі" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) ым-ишараттық сөйлеу тілін түсіну;
- 2) диалогқа қатысу.

35. Оқу тақырыптары: "Мен және менің отбасым", "Мамандық", "Техника", "Адамның денсаулығы", "Естімейтіндердің әлемі", "Бала коммуникация", "Спорт", "Әдеп", "Қауіпсіз өмір ережелері", "Менің елім Қазақстан", ұлттық сана "Мәңгілік ел", "Қазақстанның астанасы - Астана", "Туған өлкем", "Адам және қоғам өміріндегі еңбек", "Жер", "Жыл мезгілдері", "Уақыт", "Тірі табиғат", "Өсімдіктер", "Саңырауқұлақ", "Жануарлар", "Мемлекет және құрлық", "Экологиялық мәдениет", "Жансыз табиғат", "Ақпараттық технология", "Компьютерлік жүйе", "Өнер", "Құрылыс", "Әдебиет", "Бұқаралық ақпарат құралы", "Заманауи әлем жастары", "Математика".

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

36. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодтық белгімен ұсынылған. Кодтағы бірінші сан сыныпты, екінші мен үшінші сандар – бөлім мен бөлімшені, төртінші сан оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 6.2.1.4 кодындағы "6" – сынып, "2.1" – бөлімше, "4" – оқыту мақсатының реттік нөмірі.

37. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Қарым-қатынастың вербальсіз құралы":

1-кесте

Бөлім ше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілінің ерекшеліктері	5.1.1.1 естімейтіндердің өмірінде ауызша және ым-ишараттық сөйлеу тілінің мағынасын түсіну	6.1.1.1 ым-ишараттық сөйлеу тілінің шығу тарихын білу	7.1.1.1 мәнмәтінге орай ым-ишара нұсқасын ажырату	8.1.1.1 мәнмәтінге байланысты (кеңістік жағдайы, әрекет тәсілі) ым-ишара өзгеріп отыратынын білу	9.1.1.1 әр мемлекетте ым-ишараттық сөйлеу тілін қолданудың тәжірибесін білу	10.1.1.1 ес-өмір әр-ал-ха-жа-ре-за
	5.1.1.2 ауызша және ым-ишараттық сөйлеу тілінің айырмашығын білу	6.1.1.2 ым-ишара құрылымын білу (бағытын, орындалу орнын, қимыл сипатын, түр сипаты мен артикуляция)	7.1.1.2 жағдаятпен ым-ишара элементтерінің құрылымдық байланысын білу	8.1.1.2 субъективті-объективті қарым-қатынасқа, уақытқа, күшіне, жылдамдығына қарай орындаудың тәуелділігін білу	9.1.1.2 ым-ишараттық сөйлеу тілі жазу жүйесін (белгі, кодтама	10.1.1.2
		6.1.1.3 ҚЫИСТ грамматикасының	7.1.1.3 ым-ишара көмегімен қарым-қатынас			ым

		элементтерін білу	процесінде мимиканың рөлін түсіну		ережесін) білу	сө жа ко б
5.1.1.3 ҚЫИСТ ерекшеліктерін білу		6.1.1.4 ҚЫИСТ және КЫИСТ түрінде хабар жеткізудің айырмашылықтарын талдау	7.1.1.4 қол мен дененің экспрессивті қимылдарын орындау және бақылау		9.1.1.3 ауызша сөйлеу тіліне омоним болатын ым-ишараұқсастығын табу	10 сө ым сө ко ы
5.1.1.4 КЫИСТ ерекшеліктерін білу		6.1.1.5 заттардың белгілеріне және атауларына ым-ишараттық сөйлеу тілінің маңызын білу	7.1.1.5 белгілі материалда ауызша және ым-ишара сөйлемдерін салыстыру		9.1.1.4 кітап, газет, өлең, мәтіннен алынған түрлі жағдайларда пәннің мағынасы үшін ым-ишара қолдану	10 фр ге ба та
5.1.1.5 ым-ишара құрылымын (бағытын, орындалу орнын) білу		6.1.1.6 жағдаймен ым-ишара элементтерінің құрылым сапасының байланысын білу	7.1.1.6 мәнмәтінде ым-ишара компонентінің өзгерістерін анықтау	8.1.1.3 ауызша-ым-ишара аударма және тура-кері тәсілдерді меңгеру мақсатында ауызша және ым-ишараттық сөйлеу тілі көмегімен ақпарат беруді салыстыру	9.1.1.5 ым-ишара қарым-қатынасының Халықаралық жүйесі жөнінде білу	10 мә ле бір
5.1.1.6 ым -ишара белгілерінің өзгеруіне құрылымдық элементтердің маңызын түсіну		6.1.1.7 ым-ишара және сөздің құрылымын талдау	7.1.1.7 сурдоаудармамен телебағдарламаларды талдау және көру	8.1.1.4 сурдоаудармашы мамандығы жөнінде білу	9.1.1.6 ым-ишараттық сөйлеу тілінде баяндамамен шығу	10 ди мо па ш қ
5.1.1.7 ым-ишара мағынасының жылдамдығына тәуелді екенін түсіну		6.1.1.8 ым-ишара өлеңдері мен әндерін орындау	7.1.1.8 ым-ишараттық сөйлеу тілі және сөздікті қолдану		9.1.1.7 ұлттық ым-ишараттық сөйлеу тілі жөнінде түсінік қалыптастыру	10 ым сө ди же қа
5.1.1.8 ым-ишараның әртүрлі лілігін (көрсеткіш, ырғақты, еліктеме) ажырату		6.1.1.9 ым-ишараттық сөйлеу тілінің грамматикалық элементтерін білу	7.1.1.9 ҚЫИСТ ым-ишара компоненттері н еркін ажырату		9.1.1.8 ым-ишараттық сөйлеу тілін оқуды видеосабақтарды өздігінен	10 ым кө ер же
5.1.1.9 бір және екі қолмен берілетін ым-ишараны ажырату		6.1.1.10 КЫИСТ лексикасының құрылымын білу	7.1.1.10 естімейтіндердің коммуникациялық қызметінде КЫИСТ			
5.1.1.10 қарым-қатынастың әртүрінде ым-		6.1.1.11 вербальді емес қарым-қатынас тәсілдерін (мимика, қарым-қатынас ара-қашықтығы,				

	ишараттық сөйлеу тілінің ерекшеліктерін ажырату					қа
	5.1.1.11 пайымдауларда ым-ишараны қолдану кезектілігін білу	интонация, өзара байланыс) білу	және ҚЫИСТ ауызша қызметін білу		9.1.1.9 локальды ым-ишара жүйесі жөнінде білу (отбасы, аудан, қала, субмәдениет)	10 (б ау иш сө
	5.1.1.12 ым-ишара үйлесімділігін білу					10 ым же (д би қа
1.2 Дакти льді сөйлеу тілі	5.1.2.1 дактилдеу ережесін білу	6.1.2.1 дактильді сөйлеу тілінің шығу тарихын білу	7.1.2.1 дактильді жүйенің жіктелуін білу	8.1.2.1 қарым-қатынас процесінде ауызша, дактильді байланыстың шегін ескеру		10 ме ым юр біл
	5.1.2.2 әңгімелесушінің қолынан дактильдеуді оқу	6.1.2.2 өзіндік дактилдеудің үйлесімділігін, анықтылығын бақылау	7.1.2.2 бастапқы әріптер және сөздердің үйлесімдігін дактильдеу ережесін сақтау	8.1.2.2 құрдастарымен және ересектермен қарым-қатынасы қиындағанда, күрделі сөйлеу тілі материалын меңгерудегі қиындықтарда ғана дактильді сөйлеу тілін қолдану		
	5.1.2.3 дактильді сөйлеу тілінің маңызын және мағынасын түсіну	6.1.2.3 дактильдеуде орфографиялық қағидаларға сүйене отырып, ауызша сөйлеу тілінің нормасын сақтау	7.1.2.3 дактильдеу техникасын өзіндік өңдеу бойынша тапсырмаларды орындау			
	5.1.2.4 түрлі қарым-қатынас, оқу жағдайында дактильді сөйлеу тілі қызметін білу	6.1.2.4 оқытушы тағайындаған тапсырмаларды қабылдауда сөйлеу тілі материалдарын	7.1.2.4 барлық дактилемаларды анық, нақты, жылдам, ауызша сөйлеу тіліне	8.1.2.3 күрделі қысқарған сөздерді айту мен дактильдеу ережелерін сақтау		
	5.1.2.5 әңгімелесушінің дақ					

	тильдеу қателерін айту 5.1.2.6 өзіндік дактильдеудіңаны қтылығын, нақтылығын бақылау 5.1.2.7 ҚЫИСТ қолдану барысында дактильдеу ережесін білу	ауызша-ым-ишарамен айту 6.1.2.5 жазылғанды тексеру және мәтінді алғаш оқудағы сөйлеу тілі материалын ауызша-дактильді айту	сәйкес орындау 7.1.2.5 сөйлеу тілінің кері материалын қолдануда дактильдеуді түсіру 7.1.2.6 дактильдеудің ережелерін сақтау: нақтылық, жылдамдық, әңгімелесумен арасындағы қашықтық	8.1.2.4 халықаралық дактильді әліппені білу 8.1.2.5 кеңістіктік қарым-қатынасты өзгертетін ым-ишараны білу 8.1.2.6 қарым-қатынасты пайымдау тәсілдерін білу 8.1.2.7 морфологиялық мағыналарды беру тәсілдерін білу 8.1.2.8 ҚЫИСТ синтаксистік бірлігінің құрылу ерекшелігін білу 8.1.2.9 ҚЫИСТ синтаксистік бірлігін құру ерекшелігін білу		
1.3 Сөздік жұмыс	5.1.3.1 адамдармен қарым-қатынаста қолданатын ым-ишаларды ажырату (жас ерекшелігі, жынысы, отбасылық жағдай, мамандығы) 5.1.3.2 "Мен және	6.1.3.1 "Қауіпсіздік ережелері" тақырыбындағы мәнмәтіндеым-ишараны білу 6.1.3.2 кеңістіктік заттарды білу үшін ым-ишара қимылдарын білу 6.1.3.3 "Қазақстанның астанасы - Астана" тақырыбындағы	7.1.3.1 "Уақыт", "Жыл мезгілдері" тақырыптарында мәнмәтінніңым-ишарасын білу 7.1.3.2 "Өсімдіктер", "Саңырауқұлақ", "Жануарлар" тақырыбындағы мәнмәтіндеым-ишараны білу 7.1.3.3 "Әдеп"	8.1.3.1 "Өнер" тақырыбындағы мәнмәтіндеым-ишараны білу 8.1.3.2 "Мұражайда" "Көрмеде" жағдайларын бейнелеу 8.1.3.3 "Жер" тақырыбындағы мәнмәтіндеым-	9.1.3.1 "Техника" тақырыбындағы мәнмәтіндеым-ишараны білу 9.1.3.2 "Бұқаралық ақпарат құралдары" тақырыбындағы мәнмәтіндеым-ишараны білу 9.1.3.3	10 "Е эл та мә иш 10 "А те та мә иш

менің отбасым" тақырыбындағы мәнмәтіндеым-ишараны білу	мәнмәтіндеым-ишараны білу	тақырыбындағы мәнмәтіндеым-ишараны білу	ишараны білу	10 та мәнмәтіндеым-ишараны білу
5.1.3.3 "Қонақ", "Туған күн" жағдайларын бейнелеу	6.1.3.4 "Тірі табиғат" тақырыбындағы мәнмәтіндеым-ишараны білу	7.1.3.4 "Өнер" тақырыбындағы мәнмәтіндеым-ишараны білу	8.1.3.4 "Жансыз табиғат" тақырыбындағы мәнмәтіндеым-ишараны білу	"Экологиялық мәдениет" тақырыбындағы мәнмәтіндеым-ишараны білу
5.1.3.4 "Адам денсаулығы" тақырыбындағы мәнмәтіндеым-ишараны білу	6.1.3.5 "Спорт" тақырыбындағы объективті мәнмәтіндеым-ишараны білу	7.1.3.5 "Адам және қоғам өміріндегі еңбек тақырыбындағы мәнмәтіндеым-ишараны білу	8.1.3.5 "Туған өлке" тақырыбындағы мәнмәтіндеым-ишараны білу	9.1.3.4 "Мемлекет және құрлық" тақырыбындағы мәнмәтіндеым-ишараны білу
5.1.3.5 "Баламалы қарым-қатынасы" тақырыбындағы мәнмәтіндеым-ишараны білу	6.1.3.6 "Стадионда " тақырыбында жағдаяттарды құрастыру	7.1.3.6	8.1.3.6 "Ежелгі дүние тарихы" тақырыбындағы мәнмәтіндеым-ишараны білу	9.1.3.5
5.1.3.6 "Қазақстан менің - Отаным" тақырыбындағы мәнмәтіндеым-ишараны білу	6.1.3.7 объективті қарым-қатынаста мағына беру тәсілдерін білу	Кеміту мен талап қарым-қатынасында мағына беру тәсілдерін білу	8.1.3.7 түсініктерді жалпылайтын ым-ишара баламаларының тәсілдерін білу	себеп-салдар қарым-қатынасын білдіретін ым-ишараны білу
5.1.3.7 "Мамандық" тақырыбындағы мәнмәтіндеым-ишараны білу	6.1.3.8 объективті әрекет көмегімен мағыналық құралдарды білу	7.1.3.7 терістеуді білдіретін тәсілдерді ажырату	8.1.3.8 терістеуді білдіретін ым-ишараны білу (келіспеу, бас тарту, дәрменсіздік)	9.1.3.6
5.1.3.8 "Сыныпта", "Емханада", "Автобуста" жағдайларын бейнелеу	6.1.3.9 көптік мағынаны білдіретін ым-ишараны білу	7.1.3.8 әрекетті бағалау мағынасын білдіретін ым-ишараны білу	8.1.3.9 объектілік қарым-қатынастың мағынасын білдіретін ым-ишараттық сөйлеу тілінің баламасын білу	мақсатты тәуелділік мағынасын білдіретін ым-ишараны ажырату
5.1.3.9 әлеуметтік эмоцияны білдіретін (ұялу,	6.1.3.10 әрекет мағынасын білдіретін ым-ишараны білу	7.1.3.9 уақыттық байланысты (тәулік уақыты, жыл мезгілі) білдіретін ым-ишараны білу	8.1.3.10 қажет жағдайда білдіретін ым-ишараны білу	9.1.3.7 мүмкіндік болмаған жағдайда білдіретін ым-ишараны білу
	6.1.3.11 эмоция негіздерін (қорқыныш, өкпе, қуаныш) білдіретін	7.1.3.10 кеңістіктік байланысты		9.1.3.8 өлшем, баға, құнын білдіретін ым-ишараны қолдану

	ренжу, махаббат) ым-ишараны білу					
	5.1.3.10 интеллектуалды эмоцияны білдіретін (таңдану, күдіктену, сенімділік) ым- ишарану білу					
	5.1.3.11 адамдардың эмоционалды мағыналық тәсілдерін білу	ым-ишара 6.1.3.12 пәндердің сапасын бағалау тәсілдерін ажырату	(әрекетке бағытталған, әрекет орнын) білдіретін ым-ишараны білу	(ештеңе, ешқашан)		біл иш
	5.1.3.12 сұрақтарды білдіретін тәсілдерді білу	6.1.3.13 жабдықтардың мағынасын беретін тәсілдерді ажырату	7.1.3.11 ым-ишара көмегімен сандық қарым-қатынасты білдіретін тәсілдерді білу	8.1.3.11 өткен материалда сөз-ым- ишара, ым-ишара- сөздің екіжақты байланысын жүзеге асыру		10 сө иш

2) "Ым-ишараттық сөйлеу тілі көмегімен қарым-қатынас тәжірибесі"
бөлімі:

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілін түсіну	5.2.1.1 сұрақтарға сүйене отырып, негізгі ойды және тақырыпты анықтау	6.2.1.1 басты ақпаратты анықтау отырып, диалогтың негізгі мазмұнын түсіну	7.2.1.1 құрылымына сүйене отырып, негізгі ойды анықтау	8.2.1.1 арнаулы аудитория және мәтіннің құрылымдық элементі негізінде негізгі ойды анықтау	9.2.1.1 естіген нәрсеге өзінің қарым-қатынасын білдіре отырып, шағын тақырып негізінде негізгі ойды анықтау	10.2.1.1 қарым-қатынасты білдіре отырып, мәтін бөлімін негізінде түсіну
	5.2.1.2 ҚЫИСТ түрінде хабарламаны түсіну	6.2.1.2 түйін сөздерге сүйеніп, негізгі ойды анықтау	7.2.1.2 негізгі және екіншілік ақпаратты шығарып, ақпараттық негізгі мазмұнын түсіну	8.2.1.2 таныс және таныс емес, негізгі және екіншілік	9.2.1.2 пайымдау мақсатымен, ашық және жабық ақпаратты анықтай отырып, мәтін	10.2.1.2 ақпаратты анықтай отырып, мәтін
	5.2.1.3 ҚЫИСТ түрінде					

	хабарламаны түсіну	6.2.1.3 түйінді сөз тіркестеріне қарай негізгі ойды анықтау			мазмұнын, пайымдаудың мақсаты мен ақпаратын түсіну	
	5.2.1.4 ым-ишара түрінде жұмбақтар жасыру және шешу	6.2.1.4 өзінің пікірін айта отырып әңгімелесушінің ым-ишараттық сөйлеу тілін ұнайды, ұнамайды деген көзқараспен бағалау	7.2.1.3 тыңдалған материалды (мазмұны, құрылымы) бағалау	ақпаратты шығара отырып ақпараттық негізгі мағынасын түсіну	9.2.1.3 әңгімелесушінің ым-ишараттық сөйлеу тілін бағалау (ырғақтығы, арнаулы аудиторияға сәйкестігі)	сөйлеу (мазмұны, құрылымы, нөлдік бағалау)
	5.2.1.5 негізгі эмоцияны түсіну (қорқыныш, ашу, қуаныш, уайым)			8.2.1.3 әңгімелесушінің ым-ишараттық сөйлеу тілін (мазмұны, назар аудартатын құрал) бағалау	9.2.1.4 әңгімелесушінің ым-ишараттық сөйлеу тілін түсіну (құрылымы және мазмұндау логикасы)	
	5.2.1.6 әлеуметтік эмоцияны түсіну (ұят, реніш, қызғаныш, тәкаппарлық)	6.2.1.5 көрсету жағдайын ажырату (қуанады, қуанышты, уайымдайды, көңілді)	7.2.1.4 ым-ишараның көп мағыналығын түсіну			
2.2 Диалог қа қатысу	5.2.2.1 қарым-қатынас процес процеммым-ишара кеңістігін сақтау	6.2.2.1 ҚЫИСТ көмегімен сюжетті суреттерді сипаттау	7.2.2.1 ҚЫИСТ көмегімен сюжетті суреттердің сериясын сипаттау	8.2.2.1 берілген тақырыпта (арнайы қарым-қатынас жағдайы талаптарында)	9.2.2.1 ым-ишараттық сөйлеу тілінің жақсы техникасын көрсету	10. хабарлама эм
	5.2.2.2 ҚЫИСТ көмегімен хабарламаны жеткізу	6.2.2.2 ҚЫИСТ көмегімен сюжетті суреттерді сипаттау	7.2.2.2 ҚЫИСТ көмегімен сюжетті суреттер сериясын сипаттау	диалогқа қатысу	(кезектілігі, анықтылығы, нақтылығы)	10. ем ди
	5.2.2.3 сүйікті ойыны, жануарлары, тағамы жөнінде әңгімелесу	6.2.2.3 өз өмірінен орын алған, таныс жағдайларды айту	7.2.2.3 сезімін тұжырымдау және онымен бөлісу	8.2.2.2 белгілі жағдайларда мүмкіндігін көрсетіп диалог құру	9.2.2.2 жағдайға байланысты диалог жүргізу	(сүйең қол сүйсе)
	5.2.2.4 ҚЫИСТ көмегімен хабарламаны жеткізу	6.2.2.4 қабылдағанына қарай эмоциясын білдіру	7.2.2.4 қабылдағанын немесе сұрақ қойып ым-ишара көмегімен анықтау	8.2.2.3 ым-ишараттық сөйлеу тілі көмегімен нақтылау,	ым-ишара көмегімен сұрақ қою арқылы таныс емес адамдардан ақпарат алу	10. бағарту сұпа
	5.2.2.5 ым-ишара көмегімен сұрақ					

қойып және оған жауап беруді үйрену	6.2.2.5 ҚЫИСТ жай сөйлем мен сөз тіркестерін аудару	7.2.2.5 берілген тақырыпта өз ойымен бөлісіп, диалогқа қатысу	ауызша сөйлеу тілі көмегімен әңгімелесушіден ақпарат алу		10. ад қат ер
5.2.2.6 өзіндік ым-ишара техникасын бақылау	6.2.2.6 ҚЫИСТ жай сөйлем мен сөз тіркестерін аудару	7.2.2.6 ым-ишараттық сөйлеу тілінде хабарламаға қатысу	8.2.2.4 сұрай білу: жағдайдың себебін және орнын анықтау	9.2.2.4 сұрай білу: жағдайдың себебін және орнын анықтау	10. пік қат ше көз таң
5.2.2.7 берілген тақырып бойынша диалогқа қатысу (еркін қарым-қатынас жағдайында)	6.2.2.7 ҚЫИСТ берілген тақырып бойынша мәтінді аудару (5-6 сөйлем)	7.2.2.7 "Менің күнім", "Жол жүру ережесі" жағдайларын бейнелеу	8.2.2.5 өз ойын білдіріп, мәселе бойынша диалогқа қатысу	9.2.2.5 ым-ишараттық сөйлеу тілі талаптарын орындау: ым-ишара нақтылығы, орындау күші, қолдың жұмсақтығы, икемділігі, көзқарас	10. үш ба же
5.2.2.8 бірқолды, екіқолдыым-ишараны орындау	6.2.2.8 отбасы, сынып, мектеп, қызығушылығы жөнінде әңгімелесу	7.2.2.8 теріс пікір қолдану арқылы диалог жүргізу	8.2.2.6 ауызша жәнеым-ишараттық сөйлеу тілінде сұхбат жүргізу	9.2.2.6 пікірталасқа қатысып өз ойын білдіру, өзінің шешімін айтып, қорытынды шығару	10. "Ак тех таң ди
5.2.2.9 сілтеуші, икемді ым-ишараны қолдану	6.2.2.9 уақытын, орнын анықтауға бағытталған сұрақтар қою	7.2.2.9 "Менің болашақ мамандығым" тақырыбында диалог жүргізу	8.2.2.7 өзінің елі, қаласы туралы айтып беру	9.2.2.7 логикалық ой қорытындысын жасау	10. таң ди
5.2.2.10 еліктеме, түсіндірмелі ым-ишарасын қолдану	6.2.2.10 берілген тақырып бойынша диалогқа қатысу (таныс емес әңгімелесушімен қарым-қатынас жағдайында)	7.2.2.10 "Білім алушылардың құқығы мен міндеттері" тақырыбында диалог жүргізу	8.2.2.8 жас ерекшелікті ескере отырып диалог-сұрауға қатысу	9.2.2.8 мәтін, диалогты ым-ишара тіліне аудару	10. әл таң ди
5.2.2.11 шартты ым-ишараны қолдану	6.2.2.11 "тыңдаушы" позициясынан "сөйлеушіге" ауыса отырып диалог-сұраққа қатысу	7.2.2.11 ым-ишараның эмоционалдылығы н, анықтылығын көрсету	8.2.2.9 жауаптарын дәлелдеу	9.2.2.9 ым-ишараттықсөйлеу тілінен ауызша сөйлеу тіліне аудару	10. ел ди
5.2.2.12 әңгімелесушінің сөйлеу тілін мұқият тыңдау, бөлмеу, сөйлеу тіліне аса эмоционалды тұрғыда сезінбеу, жан жағына қарамау	6.2.2.12 ҚЫИСТ берілген тақырып бойынша мәтінді аудару (5-6 сөйлем)	7.2.2.12 берілген тақырып бойынша диалогқа қатысу	8.2.2.10 әрекеті мақсатын білдіретін диалог құру	9.2.2.10 күрделі ұқсастықтарды құрау	10. ра, тел ба те әң

			(таныс және таныс емес адамдармен қарым-қатынас жағдайында)	8.2.2.11 эмоционалды ынталы жағдайларда диалогқа қатысу		ауа
--	--	--	---	--	--	-----

38. Осы Бағдарлама есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Ым-ишараттық сөйлеу тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

39. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру

деңгейінің 5-10 сыныпта

"Ым-ишараттық сөйлеу

пәнінен жаңартылған

мазмұндағы үлгілік

бағдарламасына қосымша

Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Ым-ишараттық сөйлеу тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Тақырыбы/Ұзақ мерзімді жоспар бөлімдерінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілінің әрекеттері	Естімейтіндердің өмірінде ым-ишараттық сөйлеу тілінің маңыздылығы	5.1.1.1 естімейтіндердің өмірінде ауызша және ишараттық сөйлеу тілінің мағынасын түсіну

	Ым-ишараттық сөйлеу тілі мен ауызша сөйлеу тілінің айырмашылығы	5.1.1.2 ауызша және ым-ишараттық сөйлеу тіл айырмашығын білу
	ҚЫИСТ, ҚЫИСТ ерекшеліктері	5.1.1.3 ҚЫИСТ ерекшеліктерін білу
		5.1.1.4 ҚЫИСТ ерекшеліктерін білу
1.2 Дактильдi сөйлеу тілі	Дактильдеудің маңыздылығы, ережесі,	5.1.2.1 дактилдеу ережесін білу
	Дактильдi сөйлеу тілінің қызметі	5.1.2.3 дактильдi сөйлеу тілінің маңызын және түсіну
1.3 Сөздік жұмыс	Адамдарға қатысты қолданылатын ым-ишаралар	5.1.2.4 түрлі қарым-қатынас, оқу жағдайында сөйлеу тілі қызметін білу
	"Мен және менің отбасым", "Меймандар", "Туған күн" тақырыптары	5.1.3.1 адамдармен қарым-қатынаста қолдану, ишаларды ажырату(жас ерекшелігі, жынысы, жағдай, мамандығы)
2.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілін түсіну	Хабарламаның негізгі ойы мен тақырыбын анықтау	5.1.3.3 "Қонақ", "Туған күн" жағдайларын бейнелу
	ҚЫИСТ түрінде хабарлама	5.2.1.1 сұрақтарға сүйене отырып, негізгі ойды тақырыпты анықтау
2.2 Диалогқа қатысу	Тілдесім процесіндегі ым-ишаралар аймағы	5.2.1.2 ҚЫИСТ түрінде хабарламаны түсіну
	ҚЫИСТ көмегімен хабарлама	5.2.2.1 қарым-қатынас процесс ым-ишара кеңістігін білу
	Берілген тақырып бойынша әңгіме	5.2.2.2 ҚЫИСТ көмегімен хабарламаны жеткізу
2-тоқсан		
1.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілінің ерекшеліктері	Ым-ишаралардың құрылымы	5.1.1.5 ым-ишара құрылымын (бағытын, орын, мағынасын) білу
		5.1.1.6 ым -ишара белгілерінің өзгеруіне құрылым элементтердің маңызын түсіну
		5.1.1.7 ым-ишара мағынасының жылдамдығын білу, екенін түсіну
1.2 Дактильдi сөйлеу	Тілдесуші қолынан дактильдеуді оқу	

тілі		5.1.2.2 әңгімелесушінің қолынан дактильдеуді оқу
1.3. Сөздік жұмыс	"Адам денсаулығы", "Альтернативті қарым-қатынас", "Менің отаным - Қазақстан" тақырыптары	5.1.3.4 "Адам денсаулығы" тақырыбындағы мәнмәтінді білу 5.1.3.5 "Баламалы қарым-қатынасы" тақырыбындағы мәнмәтінді білу 5.1.3.6 "Қазақстан менің - Отаным" тақырыбындағы мәнмәтінді білу
2.1. Ым-ишараттық сөйлеу тілін түсіну	КЫИСТ түрінде хабарлама	5.2.1.3 КЫИСТ түрінде хабарламаны түсіну
2.2 Диалогқа қатысу	КЫИСТ көмегімен хабарлама	5.2.2.4 КЫИСТ көмегімен хабарламаны жеткізу
	Сұрақ-жауап	5.2.2.5 Ым-ишара көмегімен сұрақ қойып және жауап беруді үйрену
	Өзінің ым-ишара білдіру техникасын бақылау	5.2.2.6 өзіндік ым-ишара техникасын бақылау
3-тоқсан		
1.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілінің ерекшеліктері	Ым-ишаралардың түрлері	5.1.1.8 Ым-ишараның әртүрлілігін (көрсеткіш, еліктеме) ажырату 5.1.1.9 бір және екі қолмен берілетін ым-ишараны ажырату
	Қарым қатынас барысында түрлі жағдайларда байланысты ым-ишараттық сөйлеу тілі.	5.1.1.10 қарым-қатынастың әртүріндей ым-ишараның тілінің ерекшеліктерін ажырату
1.2 Дактильді сөйлеу тілі	Дактильдеу барысында тілдесушілердің қателерін табу	5.1.2.5 әңгімелесушінің дактильдеу қателерін табу
1.3 Сөздік жұмыс	"Мамандықтар", "Сыныпта", "Емхана", "Автобуста" тақырыптары	5.1.3.7 "Мамандық" тақырыбындағы мәнмәтінді білу 5.1.3.8 "Сыныпта", "Емханада", "Автобуста" жағдайлардағы мәнмәтінді білу

		бейнелеу
2.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілін түсіну	Ым-ишара сөйлеу формасында берілетін жұмбақтар	5.2.1.4 ым-ишара түрінде жұмбақтар жасыру ж
2.2 Диалогқа қатысу	Берілген тақырып бойынша диалог	5.2.2.7 берілген тақырып бойынша диалогқа қ қарым-қатынас жағдайында)
		5.2.2.8 бірқолды, екіқолды ым-ишараны орынд
	Ым-ишара түрлері	5.2.2.9 сілтеуші, икемді ым-ишараны қолдану
		5.2.2.10 еліктеме, түсіндірмелі ым-ишарасын к
4 тоқсан		
1.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілінің ерекшеліктері	Ым-ишаралардың берілу және үйлесімділік тәртібі	5.1.1.11 пайымдауларда ым-ишараны қолдану білу 5.1.1.12 ым-ишара үйлесімділігін білу
1.2 Дактильді сөйлеу тілі	Дактильдеу барысында өзін-өзі басқару	5.1.2.6 өзіндік дактильдеудің анықтылығын, н бақылау
	ҚЫИСТ қолдануда дактильдеу	5.1.2.7 ҚЫИСТ қолдану барысында дактильдеу
1.3 Сөздік жұмыс	Әлеуметтік, интеллектуальные эмоцияны білдіретін ым-ишаралар	5.1.3.9 әлеуметтік эмоцияны білдіретін (ұялу, р махаббат) ым-ишараны білу
		5.1.3.10 интеллектуалды эмоцияны білдіретін күдіктену, сенімділік) ым-ишарану білу
		5.1.3.11 адамдардың эмоционалды мағыналы білу
	Сұрақтар ұсыну әдістері	5.1.3.12 сұрақтарды білдіретін тәсілдерді білу
2.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілін түсіну	Негізгі және әлеуметтік эмоцияларды түсіну	5.2.1.5 негізгі эмоцияны түсіну (қорқыныш, аш уайым) 5.2.1.6 әлеуметтік эмоцияны түсіну (ұят, реніш тәкаппарлық)

2.2Диалогқақатысу	Шартты ым-ишаралар	5.2.2.11 шартты ым-ишараны қолдану
	Тілдесу ережелері	5.2.2.12 әңгімелесушінің сөйлеу тілін мұқият т сөйлеу тіліне аса эмоционалдытұрғыда сезін қарамау
	Заттарды, адамдарды сипаттау	5.2.2.13 адамды, заттарды сипаттау

2) 6-сынып:

2-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Тақырыбы/ Ұзақ мерзімді жоспар бөлімдерінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілінің ерекшеліктері	Ым-ишараттық сөйлеу тілінің пайда болу тарихы	6.1.1.1 ым-ишараттық сөйлеу тілінің шығу тарихын білу
	Ым-ишара құрылымы	6.1.1.2 ым-ишара құрылымын білу (бағытын, орындалу о сипатын, түр сипаты мен артикуляция)
	ҚЫИСТ грамматикасының элементтері	6.1.1.3 ҚЫИСТ рамматикасының элементтерін білу
1.2 Дактильді сөйлеу тілі	Дактильді сөйлеу тілінің пайда болу тарихы	6.1.2.1 дактильді сөйлеу тілінің шығу тарихын білу
1.3 Сөздік жұмыс	"Қауіпсіздік ережелері", "Қазақстанның астанасы - Астана"тақырыптары	6.1.3.1 "Қауіпсіздік ережелері" тақырыбындағы мәнмәтін білу 6.1.3.2 кеңістіктік заттарды білу үшін ым-ишара қимылда
	Кеңістіктікті айқындайтын ым-ишаралар	6.1.3.3 "Қазақстанның астанасы - Астана" тақырыбында мәнмәтіндеым-ишараны білу
2.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілін түсіну	Диалогтың негізгі мазмұнын түсіну	6.2.1.1 басты ақпаратты анықтау отырып, диалогтың негі түсіну

2.2 Диалогқа қатысу	ҚЫИСТ КЫИСТ көмегімен баяндау	6.2.2.1 ҚЫИСТ көмегімен сюжетті суреттерді сипаттау
		6.2.2.2 КЫИСТ көмегімен сюжетті суреттерді сипаттау
		6.2.2.3 өз өмірінен орын алған, таныс жағдайларды айту
2-тоқсан		
1.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілінің ерекшеліктері	ҚЫИСТ КЫИСТ айтылатын хабарламалардың ерекшеліктерін талдау	6.1.1.4 ҚЫИСТ және КЫИСТ түрінде хабар жеткізудің айырмашылықтарын талдау
	Ым-ишара түрлері	6.1.1.5 заттардың белгілеріне және атауларына ым-ишара тілінің маңызын білу
	Ым-ишараттық сөйлеу тілінің құрылымдық элементтері	6.1.1.6 жағдаймен ым-ишара элементтерінің құрылым са байланысын білу
	Ым-ишараттық сөйлеу тілінің грамматикасы	6.1.1.9 ым-ишараттық сөйлеу тілінің грамматикалық элем
1.2 Дактильді сөйлеу тілі	Дактильдеу барысында өзін-өзі басқару	6.1.2.2 өзіндік дактилдеудің үйлесімділігін, анықтылығын
	Орфоэпия нормалары	6.1.2.3 дактильдеуде орфографиялық қағидаларға сүйене ауызша сөйлеу тілінің нормасын сақтау
1.3 Сөздік жұмыс	"Тірі табиғат", "Спорт", "Стадионда" тақырыптары	6.1.3.4 "Тірі табиғат" тақырыбындағы мәнмәтіндем-ишар
		6.1.3.5 "Спорт" тақырыбындағы объективті мәнмәтіндем
		6.1.3.6 "Стадионда " тақырыбында жағдаяттарды құрасты
	Объекттік қарым-қатынастардың құндылығы	6.1.3.7 объективті қарым-қатынаста мағына беру тәсілдер
2.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілін түсіну	Хабарламаның негізгі түйінін анықтау	6.2.1.2 түйін сөздерге сүйеніп, негізгі ойды анықтау
2.2Диалогқақатысу	Эмоцияны білдіру	6.2.2.4 қабылдағанына қарай эмоциясын білдіру
	ҚЫИСТ, КЫИСТ – не аудару	6.2.2.5 ҚЫИСТ жай сөйлем мен сөз тіркестерін аудару

		6.2.2.6 ҚЫИСТ жай сөйлем мен сөз тіркестерін аудару
3-тоқсан		
1.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілінің ерекшеліктері	Сөздер меным-ишаралардың құрылымын талдау	6.1.1.7 ым-ишара және сөздің құрылымын талдау
	Ым-ишараттық сөйлеу тілінде әуендер мен өлеңдер	6.1.1.8 ым-ишара өлеңдері мен әндерін орындау
	Ым-ишараттық сөйлеу тілінің грамматикасы	6.1.1.9 ым-ишараттық сөйлеу тілінің грамматикалық эле
1.2 Дактильді сөйлеу тілі	Дактильдеу техникасы	6.1.2.4 оқытушы тағайындаған тапсырмаларды қабылдау материалдарын ауызша-ым-ишарамен айту
1.3 Сөздік жұмыс	Бірнеше іс-қимылды, нысандық объектілерді айқындайтын құралдар	6.1.3.8 объективті әрекет көмегімен мағыналық құралдар
		6.1.3.9 көптік мағынаны білдіретін ым-ишараны білу
		6.1.3.10 әрекет мағынасын білдіретін ым-ишараны білу
2.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілінтүсіну	Хабарлама талдау	6.2.1.3 түйінді сөз тіркестеріне қарай негізгі ойды анықтау
	Ым-ишараттық сөйлеу тілін бағалау	6.2.1.4 өзінің пікірін айта отырып әңгімелесушінің ым-ишараларын бағалау, ұнайды, ұнамайды деген көзқараспен бағалау
2.2 Диалогқа қатысу	ҚЫИСТ берілген тақырыпта мәтінді аудару	6.2.2.7 ҚЫИСТ берілген тақырып бойынша мәтінді аудару
	Берілген тақырыпқа диалог құру	6.2.2.8 отбасы, сынып, мектеп, қызығушылығы жөнінде ә
	Уақыт пен орынды нақтылау сұрақтары	6.2.2.9 уақытын, орнын анықтауға бағытталған сұрақтар
4-тоқсан		
1.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілінің ерекшеліктері	ҚЫИСТ лексикалық құрылымы	6.1.1.10 ҚЫИСТ лексикасының құрылымын білу
	Ым-ишараттық сөйлеу тілінің грамматикасы	6.1.1.9 ым-ишараттық сөйлеу тілінің грамматикалық эле
	Вербальсіз қарым-қатынас түрлері, құралдары	6.1.1.11 вербальді емес қарым-қатынас тәсілдерін (мимика, қатынас ара-қашықтығы, интонация, өзара байланыс) б
1.2 Дактильді сөйлеу тілі	Ақпаратты ауызша-дактильді формада көрсету	6.1.2.4 оқытушы тағайындаған тапсырмаларды қабылдау материалдарын ауызша-ым-ишарамен айту

1.3 Сөздік жұмыс	Негізгі эмоцияларды білдіретін ым-ишаралар	6.1.3.11 эмоция негіздерін (қорқыныш, өкпе, қуаныш) білдіретін ишара
	Тиесілі заттардың сапасын бағалау	6.1.3.12 пәндердің сапасын бағалау тәсілдерін ажырату 6.1.3.13 жабдықтардың мағынасын беретін тәсілдерді ажырату
2.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілін түсіну	Көріністі және оның жағдайын, білдіретін ым-ишаралар	6.2.1.5 көрсету жағдайын ажырату (қуанады, қуанышты, уайымдайды, көңілді)
2.2 Диалогқа қатысу	Берілген тақырыпқа диалог құру, диалог-сауалнама	6.2.2.10 берілген тақырып бойынша диалогқа қатысу (тақырыпқа әңгімелесушімен қарым-қатынас жағдайында) 6.2.2.11 "тыңдаушы" позициясынан "сөйлеушіге" ауыса отырып сұраққа қатысу
	Мәтінді ҚЫИСТ-не аудару	6.2.2.12 ҚЫИСТ берілген тақырып бойынша мәтінді аудару

3) 7-сынып:

3-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Тақырыбы/ Ұзақ мерзімді жоспар бөлімдерінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілінің ерекшеліктері	Ым-ишаралардың мән-мәтінге байланысты вариативтілігі	7.1.1.1 мән-мәтінге орай ым-ишара нұсқасын ажырату
	Ым-ишараттық сөйлеу тілінің құрылымдық элементтері	7.1.1.2 жағдаятпен ым-ишара элементтерінің құрылымдық байланысын білу
	Тілдесу барысындағы мимика	7.1.1.3 ым-ишара көмегімен қарым-қатынас процесінде мимиканың рөлін түсіну
1.2 Дактильді сөйлеу тілі	Дактильді жүйелердің топтастырылуы	7.1.2.1 дактильді жүйенің жіктелуін білу
	Дактильдеу ережесі	7.1.2.2 бастапқы әріптер және сөздердің үйлесімдігі ережесін сақтау
1.3 Сөздік жұмыс	"Уақыт", "Жыл мезгілдері" тақырыптары	7.1.3.1 "Уақыт", "Жыл мезгілдері" тақырыптарында мән-мәтін ишарасын білу

	Іс-әрекетті сапалы бағалау шарттары, тура-кері қатынас мағынасы	7.1.3.6 кеміту мен талап қарым-қатынасында мағына тәсілдерін білу 7.1.3.7 терістеуді білдіретін тәсілдерді ажырату 7.1.3.8 әрекетті бағалау мағынасын білдіретін ым-ишараны білу
2.1 Үм-ишараттық сөйлеу тілін түсіну	Хабарлама талдау	7.2.1.1 құрылымына сүйене отырып, негізгі ойды анықтау 7.2.1.2 негізгі және екіншілік ақпаратты шығарып, анықтау, негізгі мазмұнын түсіну
2.2 Диалогқа қатысу	ҚЫИСТ ҚЫИСТ көмегімен баяндау	7.2.2.1 ҚЫИСТ көмегімен сюжетті суреттердің сериясын таныту 7.2.2.2 ҚЫИСТ көмегімен сюжетті суреттер сериясын таныту
	Алған әсерлер мен сезімдерді жеткізу	7.2.2.3 сезімін тұжырымдау және онымен бөлісу
	Сұрақтар мен қаратпа тапсырмалар	7.2.2.4 қабылдағанын тұжырымдап немесе сұрақ қойып, көмегімен анықтау
2-тоқсан		
1.1 Үм-ишараттық сөйлеу тілінің ерекшеліктері	Қол мен дененің экспрессивті қозғалыстары	7.1.1.4 қол мен дененің экспрессивті қимылдарын сипаттау, бақылау
	Таныс материалдар бойынша ауызша және үм-ишараттық сөйлеу тілінде тілдесу	7.1.1.5 белгілі материалда ауызша және үм-ишара сөйлеу салыстыру
1.2 Дактильді сөйлеу тілі	Дактильдеу техникасын өз бетімен жетілдіру	7.1.2.3 дактильдеу техникасын өзіндік өңдеу бойынша тапсырмаларды орындау
1.3 Сөздік жұмыс	"Өсімдіктер", "Саңырауқұлақ", "Жануарлар" тақырыптары	7.1.3.2 "Өсімдіктер", "Саңырауқұлақ", "Жануарлар" тақырыптары мәнмәтінде үм-ишараны білу
	Мезгілдік құбылыстарды білдіретін үм-ишаралар	7.1.3.9 уақыттық байланысты (тәулік уақыты, жыл мезгілі) білдіретін үм-ишараны білу
2.1. Үм-ишараттық сөйлеу тілін түсіну	Ақпаратты талдау	7.2.2.3 сезімін тұжырымдау және онымен бөлісу
2.2 Диалогқа қатысу	Берілген тақырыпқа диалог құру	7.2.2.5 берілген тақырыпта өз ойымен бөлісіп, диалог құру

	Ым-ишара тілінде сөз сөйлеу	7.2.2.6 ым-ишараттық сөйлеу тілінде хабарламаға қ
3- тоқсан		
1.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілінің ерекшеліктері	Мәнмәтіндеым-ишара компоненттерін өзгерту	7.1.1.6 мәнмәтінде ым-ишара компонентінің өзгеріс
	Теледидардан сурдоаудармамен берілетін бағдарламаларды талдау	7.1.1.7 сурдоаудармамен телебағдарламаларды тал
	Ым-ишараттық сөйлеу тілініңсөздігі	7.1.1.8 ым-ишараттық сөйлеу тілі және сөздікті қолд
1.2 Дактильдi сөйлеу тілі	Дактильдеу техникасы	7.1.2.4 барлық дактилемаларды анық, нақты, жылд
		7.1.2.5 сөйлеу тілінің кері материалын қолдануда да
1.3 Сөздікжұмыс	"Этика" тақырыбы	7.1.3.3 "Әдеп" тақырыбындағы мәнмәтіндеым-ишар
	Кеңістіктік қарым-қатынастар	7.1.3.10 кеңістіктік байланысты (әрекетке бағытталғ
2.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілін түсіну	Көп мағыналы ым-ишаралар	7.2.2.4 қабылдағанын тұжырымдап немесе сұрақ қ
2.2 Диалогқа қатысу	"Менің күнім", "Жол жүру ережелері" тақырыптары	7.2.2.7 "Менің күнім", "Жол жүру ережесі" жағдайлар
	Келісім білдірмейтін кері ым-ишаралар	7.2.2.8 теріс пікір қолдану арқылы диалог жүргізу
4 тоқсан		
1.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілінің ерекшеліктері	ҚЫИСТым-ишара компоненттері	7.1.1.9 ҚЫИСТ ым-ишаракомпонеттерін еркін ажыра
	ҚЫИСТ, КЫИСТ және ауызша сөйлеу тілінің қызметі	7.1.1.10 естімейтіндердің коммуникациялық қызме
1.2Дактильдi сөйлеу тілі	Дактильдеу техникасы	7.1.2.6 дактильдеудің ережелерін сақтау: нақтылық
1.3Сөздікжұмыс	"Өнер", "Еңбек - қоғам мен адам өмірінде" тақырыптары	7.1.3.4 "Өнер" тақырыбындағы мәнмәтіндеым-ишар
	Ым-ишаралар көмегімен сандық	7.1.3.5 "Адам және қоғам өміріндегі еңбек тақырыб

	қатынастарды жеткізу	тәсілдерді білу
2.1 Үм-ишараттық сөйлеу тілінтүсіну	Интеллектуалды эмоциялар	7.2.2.5 берілген тақырыпта өз ойымен бөлісіп, диалог жүргізу
2.2 Диалогқа қатысу	"Менің болашақ мамандығым", "Білім алушылардың құқықтары мен міндеттері" тақырыптары	7.2.2.9 "Менің болашақ мамандығым" тақырыбында 7.2.2.10 "Білім алушылардың құқығы мен міндеттері" тақырыбында диалог жүргізу
	Үм-ишара білдіру техникасы	7.2.2.11 үм-ишараның эмоционалдылығын, анықтығын білу
	Берілген тақырыпқа диалог құру	7.2.2.12 берілген тақырып бойынша диалогқа қатысу, таныс емес адамдармен қарым-қатынас жағдайын құру

4) 8-сынып:

4-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Тақырыбы/ Ұзақ мерзімді жоспар бөлімдерінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1.1 Үм-ишараттық сөйлеу тілінің ерекшеліктері	Объект қатынастар, үм-ишараның мәнмәтіннің күші, жылдамдығы, уақытына тәуелділігі	8.1.1.1 мәнмәтінге байланысты (кеңістік жағдайы, әрекеті) үм-ишара өзгеріп отыратынын білу 8.1.1.2 субъективті-объективті қарым-қатынасқа, уақыттың жылдамдығына қарай орындаудың тәуелділігін білу
1.2 Дактильді сөйлеу тілі	Үм-ишараттық сөйлеу тілі, дактильді және ауызша сөйлеу тілдерінің қатынасы	8.1.2.1 қарым-қатынас процесінде ауызша, дактильді шегін ескеру
1.3 Сөздік жұмыс	"Өнер", "Мұражайда", "Көрмеде" тақырыптары	8.1.3.1 "Өнер" тақырыбындағы мәнмәтінде үм-ишараның ролін білу 8.1.3.2 "Мұражайда", "Көрмеде" жағдайларын бейнелеу
	Жалпылау түсініктерінің үм-ишара эквиваленттері	8.1.3.7 түсініктерді жалпылайтын үм-ишара баламалау тәсілдерін білу
2.1 Үм-ишараттық сөйлеу тілінтүсіну	Мәтіннің құрылымдық элементтерінің негізінде негізгі ойды және білім алушылардың қажеттілігін анықтау	8.2.1.1 арнаулы аудитория және мәтіннің құрылымдық негізінде негізгі ойды анықтау

		8.2.2.1 берілген тақырыпта (арнайы қарым-қатынас жағдайында талаптарында)
2.2. Диалогқа қатысу	Берілген тақырыпқа диалог құру	диалогқа қатысу
		8.2.2.2 белгілі жағдайларда мүмкіндігін көрсетіп диалог құру
2-тоқсан		
1. 1 Ым-ишараттық сөйлеу тілінің ерекшеліктері	Ым-ишараттық сөйлеу тілімен ауызша сөйлеу тілінде ақпарат алмасу	8.1.1.3 ауызша-ым-ишара аударма және тура-кері тәсілдерді мақсатында ауызша және ым-ишараттық сөйлеу тілі мен ақпарат беруді салыстыру
	Сурдоаудармашы мамандығы	8.1.1.4 сурдоаудармашы мамандығы жөнінде білу
1.2Дактильді сөйлеу тілі	Дактильдеу техникасы	8.1.2.2 құрдастарымен және ересектермен қарым-қатынас қиындағанда, күрделі сөйлеу тілі материалын меңгеру қиындықтарда ғана дактильді сөйлеу тілін қолдану
1.3 Сөздік жұмыс	"Жер" тақырыбы	8.1.3.3 "Жер" тақырыбындағы мәнмәтінде ым-ишараны білу
	Келісім білдірмейтін кері ым-ишаралар	8.1.3.8 терістеуді білдіретін ым-ишараны білу (келіспеу, дәлелсіздік)
2.1Ым-ишараттық сөйлеу тілін түсіну	Ақпаратты талдау	8.2.1.2 таныс және таныс емес, негізгі және екіншілік ақпаратты шығара отырып ақпараттық негізгі мағынасын түсіну
2.2Диалогқа қатысу	Кеңістіктік айқындайтын ым-ишаралар	8.2.2.3 ым-ишараттық сөйлеу тілі көмегімен нақтылау, ым-ишаралар тілі көмегімен әңгімелесушіден ақпарат алу
	Мән-жайдың себептерін анықтау	8.2.2.4 сұрай білу: жағдайдың себебін және орнын анықтау
	Берілген тақырыпқа диалог құру	8.2.2.5 өз ойын білдіріп, мәселе бойынша диалогқа қатысу
3-тоқсан		
1.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілінің ерекшеліктері	Кеңістіктік қарым-қатынастарды жеткізу	8.1.2.5 кеңістіктік қарым-қатынасты өзгертетін ым-ишараны білу
	Қарым-қатынас білдіру құралдары	8.1.2.6 қарым-қатынасты пайымдау тәсілдерін білу
1.2Дактильді сөйлеу тілі	Дактильдеу техникасы	8.1.2.3 күрделі қысқарған сөздерді айту мен дактильді сөйлеу тілін сақтау
1.3Сөздік жұмыс	"Жансыз табиғат" тақырыбы	8.1.3.4 "Жансыз табиғат" тақырыбындағы мәнмәтінде ым-ишараны білу

	Объектті қарым-қатынасқа мағына беру	8.1.3.9 объектілік қарым-қатынастың мағынасын білдіретін ишараттық сөйлеу тілінің баламасын білу
2.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілін түсіну	Тілдесуші адамның ым-ишараттық сөйлеу тілін бағалау	8.2.2.3 әңгімелесушінің ым-ишараттық сөйлеу тілін (мағына аудартатын құрал) бағалау
2.2 Диалогқа қатысу	Ауызша және ым-ишараттық сөйлеу тілінде интервью алу	8.2.2.6 ауызша және ым-ишараттық сөйлеу тілінде сұхбат алу
	Өзінің қаласы, өлкесі, елі туралы әңгімелеу	8.2.2.7 өзінің елі, қаласы туралы айтып беру
	Диалог-сауалнама	8.2.2.8 жас ерекшелікті ескере отырып диалог-сұрауға қатысу
4 - тоқсан		
1.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілінің ерекшеліктері	Морфологиялық мәндерді жеткізу	8.1.2.7 морфологиялық мағыналарды беру тәсілдерін білу
	ҚЫИСТ ҚЫИСТ синтаксисі	8.1.2.8 ҚЫИСТ синтаксистік бірлігінің құрылу ерекшелігін білу
		8.1.2.9 ҚЫИСТ синтаксистік бірлігін құру ерекшелігін білу
1.2 Дактильді сөйлеу тілі	Халықаралық дактильді әліпби	8.1.2.4 сұрай білу: жағдайдың себебін және орнын анықтау
1.3 Сөздік жұмыс	"Туған өлке", "Ежелгі дәуір тарихы" тақырыптары	8.1.3.5 "Туған өлке" тақырыбындағы мәнмәтінде ым-ишараны білу
	Мүмкіндіктердің болмауын білдіретін кері ым-ишаралар	8.1.3.10 қажет жағдайда білдіретін ым-ишараны білу (еңшқашан)
	Екі жақты байланыс ым-ишара-сөз, сөз- ым-ишара	8.1.3.11 өткен материалда сөз-ым-ишара, ым-ишара-сөз байланысын жүзеге асыру
2.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілін түсіну	Ақпаратты талдау	8.2.1.2 таныс және таныс емес, негізгі және екіншілік ақпаратты ашығара отырып ақпараттық негізгі мағынасын түсіну
2.2 Диалогқа қатысу	Диалогтердің түрлері	8.2.2.9 жауаптарын дәлелдеу
		8.2.2.10 әрекеті мақсатын білдіретін диалог құру
		8.2.2.11 эмоционалды ынталы жағдайларда диалогқа қатысу

5) 9-сынып:

5-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Тақырыбы/ Ұзақ мерзімді жоспар бөлімдерінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілінің ерекшеліктері	Әр түрлі елдерде ым-ишараттық сөйлеу тілі	9.1.1.1 әр мемлекетте ым-ишараттық сөйлеу тілін қолдануды білу
	Ым-ишараттық сөйлеу тілінде жазу	9.1.1.2 ым-ишараттық сөйлеу тілі жазу жүйесін (белгі, кодтама) білу
1.3 Сөздік жұмыс	"Техника", "Бұқаралық ақпарат құралдары" тақырыптары	9.1.3.1 "Техника" тақырыбындағы мәнмәтінде ым-ишараны білу 9.1.3.2 "Бұқаралық ақпарат құралдары" тақырыбындағы мәнмәтінде ым-ишараны білу
	Ым-ишаралар-сұрақтар	9.1.3.6 Жағдайды, себептерді анықтауға бағытталған сұрақтарға ым-ишараларды білу
	Санды білдіруге арналған ым-ишаралар	9.1.3.7 сандық пайымдаулар мен ым-ишараны еркін қолдану
2.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілін түсіну	Ақпаратты талдау	9.2.1.1 естіген нәрсеге өзінің қарым-қатынасын білдіре отырып тақырып негізінде негізгі ойды анықтау
2.2 Диалогқа қатысу	Ым-ишараттық сөйлеу тілінің техникасы	9.2.2.1 ым-ишараттық сөйлеу тілінің жақсы техникасын көрсету (кезектілігі, анықтылығы, нақтылығы)
	Диалогтердің түрлері	9.2.2.2 жағдайға байланысты диалог жүргізу
2-тоқсан		
1.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілінің ерекшеліктері	Ауызша сөйлеу тіліне омоним болатын ым-ишара ұқсастығын табу	9.1.1.3 ауызша сөйлеу тіліне омоним болатын ым-ишара ұқсастығын табу
	Әр түрлі жағдайлардағы ым-ишаралар	9.1.1.4 кітап, газет, өлең, мәтіннен алынған түрлі жағдайлардағы ым-ишараның мағынасы үшін ым-ишара қолдану
1.3 Сөздік жұмыс	"Экологиялық	9.1.3.3 "Экологиялық мәдениет" тақырыбындағы мәнмәтінде

	мәдениет"тақырыбы	білу
	Заттың құнын, бағасын, ұзындығын, мөлшерін білдіретін ым-ишаралар	9.1.3.8 өлшем, баға, құнын білдіретін ым-ишараны қолдану
	Себеп-салдарлық байланыстарды көрсететін ым-ишаралар	9.1.3.5 себеп-салдар қарым-қатынасын білдіретін ым-ишара
2.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілін түсіну	Мәтінді түсіну	9.2.1.2 пайымдау мақсатымен, ашық және жабық ақпаратты отырып, мәтін мазмұнын, пайымдаудың мақсаты мен ақпа
2.2 Диалогқа қатысу	Бейтаныс адамдармен байланыс	9.2.2.3 әңгімелесушінің ым-ишараттық сөйлеу тілін бағалау (арнаулы аудиторияға сәйкестігі)
	Сұрақ-жауап	9.2.2.4 әңгімелесушінің ым-ишараттық сөйлеу тілін түсіну (қмазмұндау логикасы)
3-тоқсан		
1.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілінің ерекшеліктері	Ым-ишараттық сөйлеу тілінің халықаралық жүйесі	9.1.1.5 ым-ишара қарым-қатынасының Халықаралық жүйесі
	Ым-ишараттық сөйлеу тілінде баяндама жасау	9.1.1.6 ым-ишараттық сөйлеу тілінде баяндамамен шығу
1.3 Сөздік жұмыс	"Мемлекет және құрлық" тақырыбы	9.1.3.4 "Мемлекет және құрлық" тақырыбындағы мәнмәтінді білу
	Мақсатты тәуелділіктің мәндерін білдіретін ым-ишаралар	9.1.3.6 жағдайды, себептерді анықтауға бағытталған сұрақта ым-ишараларды білу
2.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілін түсіну	Ым-ишараттық сөйлеу тілін бағалау	9.2.2.3 ым-ишара көмегімен сұрақ қою арқылы таныс емес ақпарат алу
2.2 Диалогқа қатысу	Ым-ишараттық сөйлеу тілінің техникасы	9.2.2.5 ым-ишараттық сөйлеу тілі талаптарын орындау: ым-ишараның нақтылығы, орындау күші, қолдың жұмсақтығы, икемділігі,
	Пікірталасқа қатысу	9.2.2.6 пікірталасқа қатысып өз ойын білдіру, өзінің шешімін қорытынды шығару
	Логикалық тұжырымдама	9.2.2.7 логикалық ой қорытындысын жасау
		9.2.2.8 мәтін, диалогты ым-ишара тіліне аудару

4 тоқсан		
1.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілінің ерекшеліктері	Ым-ишараттық сөйлеу тілінің жүйелері	9.1.1.7 ұлттық ым-ишараттық сөйлеу тілі жөнінде түсінік қалыптастыру 9.1.1.9 локальды ым-ишара жүйесі жөнінде білу (отбасы, аудан, субмәдениет)
	Ым-ишараттық сөйлеу тіліне үйрететін видеосабақтар	9.1.1.8 ым-ишараттық сөйлеу тілін оқуды видеосабақтарды қолдану
1.3Сөздікжұмыс	"Сәулет өнері"тақырыбы	9.1.3.5 "Сәулет" тақырыбындағы мәнмәтіндеым-ишараны білу
	Мүмкіндіктердің болмауын білдіретін кері ым-ишаралар	9.1.3.7 сандық пайымдаулар мен ым-ишараны еркін қолдану
2.1Ым-ишараттық сөйлеу тілінтүсіну	Тілдесушінің ым-ишараттық сөйлеу тілін бағалау	9.2.2.4 сұрай білу: жағдайдың себебін және орнын анықтау
2.2. Диалогқа қатысу	Ым-ишараттық сөйлеу тілін ауызшаға және керісінше ауызшаданаудару	9.2.2.8 мәтін, диалогты ым-ишара тіліне аудару 9.2.2.9 ым-ишараттық сөйлеу тілінен ауызша сөйлеу тіліне аудару
	Күрделі ым-ишара ұқсастығын табу	9.2.2.10 күрделі ұқсастықтарды құрау

6) 10-сынып:

6-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Тақырыбы/ Ұзақ мерзімді жоспар бөлімдерінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілінің ерекшеліктері	Қазіргі уақытта әлемдегі ым-ишараттық сөйлеу тілі	10.1.1.1 естімейтіндердің өмірлік әрекетінде орын алатын халықаралық және республикалық заңдарды білу 10.1.1.11 әртүрлі мемлекеттерде ым-ишараның юристық маңызын білу
	Ым-ишараттық сөйлеу тілініңкодталуы	10.1.1.2 ым-ишараттық сөйлеу тілін жазбаша түрде кодтау

1.3Сөздікжұмыс	"Естімейтіндердің әлемі" тақырыбы	10.1.3.1 "Естімейтіндер әлемі" тақырыбындағы мәнмәні ишараны білу
	Ым-ишара түрлері	10.1.3.6 Көпмағыналы сөздерге сәйкес ым-ишараны білу
		10.1.3.7 синоним, омоним, антонимге сәйкес ым-ишараны білу
2.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілін түсіну	Ақпаратты талдау	10.2.1.1 сыни қарым-қатынасты білдіре отырып, мәтін және негізгі ақпаратын түсіну
2.2 Диалогқа қатысу	Эмоционалдыым-ишара қимылдары	10.2.2.1 хабарламаның мазмұнын эмоционалды жеткізуді
	Таныс емес жағдайдағы байланыс	10.2.2.2 таныс емес жағдайда диалогқа қатысу (сұрақ қою, әңгімелесушіні қолдау, сұрастыру, сендіру)
	"Ақпараттық технологиялар"тақырыбы	10.2.2.7 "Ақпараттық технология" тақырыбында диалог
2-тоқсан		
1.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілінің ерекшеліктері	Ым-ишараттық сөйлеу тілініңкодталуы	10.1.1.3 жазбаша сөйлеу тілінде ым-ишараттық сөйлеу кодсыздандыруды білу
	Фразеологизмдер	10.1.1.4 қазақша фразеологизмдерге ым-ишара балам
1.3Сөздікжұмыс	"Ақпараттық технологиялар"тақырыбы	10.1.3.2 "Ақпараттық технология" тақырыбындағы мәнмәні ишараны білу
	Ым-ишараттық сөйлеу тілінде сөздердің топтастырылуын білу	10.1.3.8 ым-ишараттық сөйлеу тіліндегі сөз топтамала
2.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілінтүсіну	Ым-ишараттық сөйлеу тілін бағалау	10.2.1.2 әңгімелесушінің ым-ишараттық сөйлеу тілін (құрылымы, нормативтілігі) бағалау
2.2 Диалогқа қатысу	Берілетін сұрақтардың түрлері	10.2.2.3 жағдайға байланысты әртүрлі сұрақтарды пай
	Ым-ишара білдіру техникасы	10.2.2.4 бөтен адаммен қарым-қатынаста өзін еркін с
	Диалог түрлері	10.2.2.5 пікірталасқа қатысу, мәселені шешуді көзқара
	"Әдебиет" тақырыбы	10.2.2.8 "Әдебиет" тақырыбында диалог жүргізу
3-тоқсан		

1.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілінің ерекшеліктері	Ым-ишарамәнімәтіндері	10.1.1.5 түрлі мәнімәтінде лексикалық бірлікті көсу
	Диалогтық және монологтік тілдесудің шығармашылық үйлесімі	10.1.1.6 диалогтық және монологтық пайымдаулардың шығармашылық құрамдастыру
	Ым-ишараттық сөйлеу тілінің жүйелері	10.1.1.7 қазақша ым-ишараттық сөйлеу тілі диалектіс түсінік қалыптастыру
1.3 Сөздік жұмыс	"Әдебиет" тақырыбы	10.1.3.3 "Әдебиет" тақырыбындағы мәнмәтіндеым-иш
	Кері жағдайы білдіретін ым-ишаралар	10.1.3.9 кері талапты білдіретін ым-ишараны білу
2.2 Диалогқа қатысу	"Заманауи әлем жастары" тақырыбы	10.2.2.9 "Заманауи әлем жастары" тақырыбында диал
	Түсінікті болу үшін, айтылғанды түрлендіру	10.2.2.6 анықтау үшін айтылғанды басқа сөзбен жеткі
4-тоқсан		
1.1 Ым-ишараттық сөйлеу тілінің ерекшеліктері	Ым-ишараттық сөйлеу тілінде көркем аударма	10.1.1.8 ым-ишара көркем аударма ерекшеліктері жөн қалыптастыру
	Қостілді ым-ишара (билингвизм)	10.1.1.9 екітілділік (билингвизм) ауызша-ым-ишаратты түсіну
	Кәсіби ым-ишаралар	10.1.1.10 кәсіби ым-ишара жөнінде (дирижер, биржаш қалыптастыру
1.3 Сөздік жұмыс	"Заманауи әлем жастары", "Мәңгілік Ел"тақырыптары	10.1.3.4 "Заманауи әлем жастары" тақырыбындағы мә ишараны білу 10.1.3.5 "Мәңгілік Ел" тақырыбындағы ұлттық идея мә ишараны білу
	Ым-ишара - неологизмдер	10.1.3.10 жаңа сөздер ым-ишарасын білу
2.2 Диалогқа қатысу	Радиобағдарламаларды, телевизиялық бағдарламаларды телефон арқылы тілдесулерді аудару	10.2.2.10 "Мәңгілік ел" тақырыбында диалог жүргізу

Қазақстан Республи

Білім және ғылым мини

2018 жылғы 20 қыркүй

Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Ауызекі және тұрмыстық сөйлеу тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Ауызекі және тұрмыстық сөйлеу тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Ауызекі және тұрмыстық сөйлеу тілі" түзету пәнін оқыту мақсаты – қоршаған адамдармен толыққанды әлеуметтік байланысты жүзеге асыру үшін қарым-қатынастың әртүрлі жағдайында сөйлеу мүмкіндіктерін саналы түрде пайдалануын дамыту.

3. Негізгі міндеттері:

1) күнделікті маңызды тапсырмаларды шешу, мақсатқа жету құралы ретінде (ауызша, ауызша емес) қарым-қатынас жасау;

2) әңгімелесуді бастау және қолдау, сұрақ қою, өз ниеттерін, тілектерін, өтініштерін, қорқыныштарын білдіру, сөйлесуді аяқтау мүмкіндігі;

3) бас тартуды және наразылықты, ризашылықты, қайырымдылық қабілеттерін дұрыс білдіру;

4) қарым-қатынас процесінде нәтижелі өзара әрекеттесуді қолдау, бас тартуды және наразылықты, ризашылығын және көңіл айту сезімдерін дұрыс жеткізе білу;

5) ауызша сөйлеуді жаңа қарым-қатынас жағдайларында, мектепте және сабақтан тыс іс-шараларға қол жеткізу құралы ретінде пайдалану, өзара түсіністікпен қамтамасыз ететін сөйлеу формалары мен сөйлеу құрылымдарын икемді қолдану;

6) басқалардың сөйлеуін әртүрлі формаларда қабылдау, басқаларға түсінікті болуы үшін айқын және табиғи түрде сөйлеу қабілеті;

7) сөйлеуді қабылдауда және ауызша қарым-қатынас процесін түсінуде өз мүмкіндіктері туралы ойлары;

8) әңгімелесушінің сөйлеуін дұрыс түсіну және баланың өз сөзін түсінуі үшін қарым-қатынас барысындағы қабілеті;

9) ақпаратты нақтылауға, өзгерістер мен толықтырулар енгізуге, дұрыс түсінбеуді қайталауға мүмкіндік беру;

10) есту қабілеті зақымдалған адамдар арасындағы өзара қарым-қатынастың ерекше түрлері туралы ойлары;

11) сөйлеу мәнерінің ережелерін ұстану қабілеті;

12) мақсаттарына, міндеттеріне, байланыс құралдарына және қарым-қатынас жағдайына бағытталу мүмкіндігі;

13) қарым-қатынастық тапсырмаларды сәтті шешу үшін тиісті тілдік құралдарды таңдау мүмкіндігі.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Естімейтіндер санатына туа біткен немесе ерте жастан естімейтін (сөйлеуді меңгеруден бұрын) қалған балалар жатады, естімеушіліктің салдарынан табиғи жолмен сөйлеу тілін меңгеру мүмкін емес, әлеуметтік бейімделулері шектелген болып келеді, ауызша сөйлеу тілін меңгеру жүйелі ұйымдастырылған психологиялық-педагогикалық жұмыстың барысында ғана қалыптасады.

5. Естімейтіндерге арналған мектепте білім алушылар қарым-қатынас жасау дағдыларын толық меңгеруін қамтамасыз ететін арнайы жағдайлар:

1) білім алушылардың сапалы біліміне және жеке дамуына ықпал ететін іскерлік және эмоционалды ыңғайлы орта құру, білім алушылардың әртүрлі білім беру және сыныптан тыс іс-шараларға белсенді араласуы, олардың әлеуметтік тәжірибесін кеңейту, ересектер мен құрдастарымен, соның ішінде қалыпты есту қабілеті бар адамдармен өзара қарым-қатынас жасауы;

2) қарым-қатынас саласын ұлғайту мақсатында білім беру ұйымының білім кеңістігін кезең-кезеңмен кеңейту;

3) естімейтін білім алушылардың бастамасын, байланыс үрдісінде белсенділігін, оның ішінде әртүрлі (қол жетімді) қызметке қатысуына жағдай жасау;

4) ақпаратты қабылдау мен өңдеудің ерекшеліктерін, жетістіктерді оқыту мен бағалауды ұйымдастыруда оқу материалын меңгеруді ескеру;

5) білім алушы мен оның әлеуметтік-мәдени ортасы туралы жағдайды түсінудің үзінді және бірқалыпты болуының алдын алу;

6) білім алушыларға жеке өмірлік тәжірибені, соның ішінде алған әсерлерін, бақылауларын, іс-әрекеттерін, естеліктерін болашақ туралы ойларын түсінуде, тәртіпке келтіруде, дифференциациялау және ауызша сөйлеу тілі арқылы жеткізуге арнайы көмек көрсету;

7) адамдар арасындағы қарым-қатынасты түсінуді дамыту, оқиғаларды, әрекеттерді, олардың себептерін, көңіл-күйлерін түсінуде арнайы көмек көрсету;

8) арнайы педагогикалық тұрғыдан қалыптасқан есту арқылы ауызша сөйлеуді мақсатты және жүйелі түрде оқыту, ауызша сөйлеуді білім алушылардың қарым-қатынас жағдайларының бүкіл ауқымында (сұрақ қою, келіссөздер жүргізу, пікір білдіру, ой мен сезімін талқылау, өтініштің мағынасын анықтау және түсіндіру) қолдану қабілетін дамыту, дыбыс күшейту аппараттарының әр түрлі түрлерін қолдану;

9) қарым-қатынас дағдыларын, әлеуметтік бейімделу мен қоғамға

интеграцияны дамыту қажеттілігін есепке ала отырып, қарым-қатынас үрдісі барысында қол-қимыл әрекеттерін және дактильдi әлiпбидi көмек құралы ретiнде қолдану;

10) бiлiм алушылардың қарым-қатынастың жай-күйi мен мiндеттерiн ескере отырып, өздерiнiң танымдық, әлеуметтiк-мәдени және қарым-қатынас қажеттiлiктерiн жүзеге асыру мақсатында ауызша және ауызша емес сөйлесу құралдарының, сондай-ақ қарым-қатынас орнатудағы тиесiлi жағдайларына байланыс құралдарын пайдалану;

11) сөйлеу тiлiн естiп қабылдауын ауызша сөйлеу тiлiн естiп көру арықыл қабылдауын және дыбыс айтылуын қалыптастыру және дамыту бойынша жүйелi арнайы (түзету) жұмысы.

6. Естiмейтiн бiлiм алушылардың қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру сурдопедагогиканың келесi дидактикалық принциптерiне негiзделген:

1) бiлiм берудi жетiлдiру қағидасы, яғни адамға бағытталған бiлiм беру тұжырымдамасына көшудi бiлдiредi;

2) бiлiм берудiң бейiмделу қағидасы естiмейтiн бiлiм алушылардың даму деңгейiне және сипаттамасына сәйкес, оған сәйкес мектеп әртүрлi бiлiм беру қажеттiлiктерiн қанағаттандыруға бағытталған; есту қабiлетi бұзылған бiлiм алушылардың түрлi санаттарына, соның iшiнде психикалық даму тежелiсi кедергi келтiретiн, көру қабiлетiнiң бұзылуына түрлi құралдар мен әдiстердi пайдаланады;

3) оқытудың дифференциалдық және жеке оқыту қағидасы естiмейтiн бiлiм алушыларға олардың ата-анасымен бiрге тиiмдi оқыту жолын таңдауға мүмкiндiк бередi;

4) көрнекiлiк және ауызша оқыту тәсiлдерi қағидасы естiмейтiн бiлiм алушыларды оқытудың бастапқы кезеңiнде оқыту-тәрбиелеу үрдiсiнiң ережелерiн, жаңа ұғымдарын, қорытындыларын қалыптастырудың негiзi ретiнде сезiмдiк бейнелерiн жинақтау, жүйелендiру, жалпылау мақсатында бақылауды ұйымдастыруға бағытталған;

5) ана тілін меңгеруімен бірлікте ғылымның негіздерін меңгеру қағидасы естімейтін баланың жеке дамуы, оның белгіленген білім деңгейін меңгеруі тілдік даму деңгейі, сөздік ақпаратты қабылдау мүмкіндігі, оны өз кезегінде орнымен қолдануы ауызша-логикалық ойлауды қалыптастыру деңгейімен байланысты болады;

6) ауызша сөйлеу тілін дамытумен бірлікте есту қабылдауын дамытуды күшейту қағидасы, естімейтін білім алушының тыңдаушысынан сөйлескен адамның сөзін еркін түсінуге және түсінікті түрде сөйлеуге қабілетті болу;

7) ауызша сөйлесуді белсендендіру қағидасы естімейтін білім алушылардың бірлескен жұмысын ұйымдастыруға психологиялық және педагогикалық тәсілдерді енгізу қажеттілігімен байланысты және ауызша сөйлеу негізінде сөйлесуге шақыратын жағдайларды модельдеуді қарастырады. Әртүрлі байланыс жолдарын қалыптастыратын білім алушылардың арнайы білім беруі барлық оқу-тәрбие жұмысында әлеуметтік мінез-құлық нысандарын ескере отырып жүзеге асырылады;

8) іс-әрекеттік ықпал ету қағидасы естімейтін білім алушыларды оқытудың заманауи білім беру жүйесінің негізгі бағытын сипаттайды, себебі, іс-әрекет білім, білік және дағды қалыптастырудың үрдісі ретінде қарастырылады, ал ол естімейтін білім алушының жеке тұлғасын қалыптастырудың түзете-дамыту бағытын қамтамасыз етеді.

7. Ауызекі сөйлеу тілімен жұмыс істеу процесі естімейтін балаларды тілге оқытудың келесі қағидаларына негізделген:

1) сабақта және одан тыс ойындар, танымдық, тәжірибелік іс-әрекеттерге байланысты сөйлеу тәжірибесіне жағдай жасау үшін тіл үйретуде қарым-қатынас жасау бағытына бағдар беру;

2) лексиканы, сөз тіркестерін түсінуді және оларды белсенді сөйлеуде қолдануға ынталандыруды кезең-кезеңмен көшіру;

3) ең алдымен қарым-қатынас формасының негіздерін ең күрделі әртүрлі байланыс түрлерін игеруді үйрену(сипаттама, баяндау, дәлелдеу, түсіндіру);

4) жағдаятқа байланысты сөйлеуді білім алушылар үшін бөлінетін және күрделі формаға көшуді - контекстік (көрнекі жағдайға емес, тілдік материалды меңгеруге, бұрынғы сөйлеу тәжірибесіне) байланыс арқылы пайдалану;

5) сөйлеу дағдыларын дамытуға сәйкестігі (олардың аналитикалық-синтетикалық сипатын ескере отырып);

6) ой мен сезімдерді білдіретін тәуелсіздіктің барынша белсенділігі.

8. Күнделікті сөйлеу стилінің негізгі ерекшеліктері - сөйлеудің эмоционалдық-мәнерлі бояуы. Сөз сөйлеуде екпіннің, бет-әлпеттердің, қол-қимыл сөздігінің барлық байлығы пайдаланылады. Оның ең маңызды ерекшеліктерінің бірі - тілден тыс жағдайға, сөйлесудің тікелей жағдайына байланысты болу.

9. Ауызекі сөйлеуді дамытудағы сабақты құрудың негізгі қағидаты тақырыптық. Жыл сайынғы барлық оқу материалдары Бағдарламада көрсетілген жеке тақырыптар түрінде жоспарланып отырады. Оқу жоспарының тақырыптарын бөлгенде, маусымдардың циклдық сипаты ескеріледі. Қалған тақырыптар уақыт бойынша бөлінеді, алайда орыс тіліндегі және орыс әдебиетіндегі сабақтардың тақырыптық мазмұнын тікелей байланыстырылады.

10. Қорытынды бақылау тоқсанның, жылдың соңында жүргізіледі. Педагог сыныптағы әр білім алушылардың жетістіктері мен даму динамикасын талдайды және білім алушылардың жетістіктер картасына тіркейді.

11. Бағалау шарасы арқылы педагог алған ақпарат дағдылар мен біліктерін игеру барысында туындайтын қиындықтарға уақтылы және дұрыс жауап беруге мүмкіндік береді. Педагог білім алушыларға жеке көмек көрсетудің мазмұны мен әдістерін негізді түрде анықтай алады.

12. Сипаттамалық бағалау даму мен оқытудың қазіргі деңгейін және білім алушылармен жұмыс істеудің келесі қадамдарын анықтайды. Сипатталған бағалау есту қабілеті нашар адамдарда өзін-өзі бағалауға мүмкіндік береді. Білім алушылардың жетістіктерін бір-бірімен

салыстыруға болмайды. Білім алушының жетістіктері бұрынғы жетістіктерімен салыстырылады.

13. Қарым-қатынас дағдыларын дамыту деңгейлері бағаланады:

1) жоғары деңгей қарым-қатынас үрдісіне жоғары қызығушылық танытумен, айналасындағы адамдармен белсенді қатынасқа түсу ұқабілетімен сипатталады;

2) орташа деңгей қарым-қатынас үрдісіне жеткіліксіз қызығушылық танытуымен, қарым-қатынастың вербальды және вербальды емес тәсілдерін шектеулі қолдануымен сипатталады;

3) төмен деңгей қарым-қатынасқа қызығушылығы жоқтығымен және айналасындағыларға мән бермеумен сипатталады.

14. Ауызекі сөйлеу тілі оқу және түзету пәндерімен біріктіру арқылы жүзеге асырылады: "Орыс тілі", "Орыс әдебиеті", "Қазақ тілі мен әдебиеті", "Өзін-өзі тану", "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту", "Ым-ишара сөйлеу тілі".

15. Тілге оқытудың коммуникативті жүйесі аясында күнделікті-ауызекі сөйлеу тілін меңгеруі барысында естімейтін білім алушыларда:

1) диалог жүргізу және әңгімелесушіні тыңдауға дайын болуы;

2) әртүрлі көзқарастардың бар болу мүмкіндігін және әркімнің жеке көзқарасы болуын мойындау;

3) өз ойын жеткізу, өз пікірін дәлелду және оқиғаларға баға бере білу қалыптасады.

3-тарау. "Ауызекі және тұрмыстық сөйлеу тілі" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

16."Ауызекі және тұрмыстық сөйлеу тілі" оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5- сыныпта-1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;

- 2) 6- сыныпта-1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;
- 3) 7- сыныпта-1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;
- 4) 8- сыныпта-1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;
- 5) 9- сыныпта-1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;
- 6) 10-сыныпта-1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты құрайды.

17. "Ауызекі және тұрмыстық сөйлеу тілі" пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Диалогтық сөйлеуді дамыту";
- 2) 2-бөлім "Монологтық сөйлеуді дамыту";
- 3) 3-бөлім "Сөйлеу мәдениетін дамыту".

18. "Диалогтық сөйлеуді дамыту" бөлімі келесі бөлімшені қамтиды:

- 1) қарым-қатынас тәжірибесі.

19. "Монологтық сөйлеуді дамыту" бөлімі келесі бөлімшені қамтиды:

- 1) айтылымдар, баяндамалар.

20. "Сөйлеу мәдениетін дамыту" бөлімі келесі бөлімшені қамтиды:

- 1) сөйлеу этикеті.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

21. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодтық белгімен ұсынылған. Кодтағы бірінші сан сыныпты, екінші мен үшінші сандар – бөлім мен бөлімшені, төртінші сан оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 6.2.1.4 кодындағы: "6" – сынып, "2.1" – бөлім мен бөлімше, "4" – оқу мақсатының реттік нөмірі.

22. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Диалогтық сөйлеуді дамыту":

1-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 қарым-қатынас тәжірибесі	5.1.1.1 сюжеттік суреттер арқылы диалогқа кіріп, қойылған сұрақтарға, тапсырмаларға жауап беру	6.1.1.1 диалогқа кіріп, өз өтінішін білдіру, білгені туралы айта білу, сұрақтарды түсініп, жауап беру	7.1.1.1 айналасындағы адамдармен қарым-қатынасқа түсіп сұраққа толық жауап беру	8.1.1.1 тақырып бойынша диалогқа кіріп, сұраққа жауап беріп, сөйлем құрап әңгімелесе білу	9.1.1.1 мәтін бойынша диалогқа кіріп, рөлдерге бөліп оқу, кейіпкерлердің сыртпішінін сипаттау, олардың жағымды, жағымсыз жақтарын ажыратып, айта білу	10.1.1.1 оқыған шығарманы көрген фильм бойынша диалогқа кіріп, сұрақтарға жауап бере білу
	5.1.1.2 берілген тақырып бойынша диалогқа кіре білу	6.1.1.2 тақырып бойынша өзара өз пікірлерін білдіріп диалогқа кіріп әңгімелесе білу	7.1.1.2 дәрігермен, шашта-разбен, дүкеншімен диалогқа кіре білу	8.1.1.2 берілген тақырып бойынша достарымен диалогқа кіріп, әңгімелесе алу	9.1.1.2 интервью алу барысында диалогқа кіріп, сұрақтарға толық жауап бере білу	10.1.1.2 тақырыптар туралы жағдай байланысты алу
	5.1.1.3 өзгелердің айтқан сөздерін есту және есту-көру арқылы қабылдау	6.1.1.3 сұраулы шылаудың жоқтығына қарамастан сұрақтарға жауап беру	7.1.1.3 берілген тақырып бойынша жұптасып диалогқа кіріп әңгімелесе білу	8.1.1.3 берілген тақырып бойынша диалогқа кіріп, сұрақ қоя білу	9.1.1.3 берілген тақырып бойынша достарымен диалогқа кіріп, пікір алыса білу	10.1.1.3 кітаптың шығармаларына ой-пікірін диалогқа кіріп, айта білу
	5.1.1.4	6.1.1.4	7.1.1.4 мектепте өткен іс-шараларға байланысты	8.1.1.4	9.1.1.4	10.1.1.4 сөйлемді көркем шығарманың құралдарын (мақал-мәтелдерін)

сөзжасам дағдыларын пайдалана отырып, сөздің барлық мүшелерін қолдану	демалыс күндерін қалай өткізгені жайлы достарымен диалогқа кіре білу	сыныптастарымен диалогқа кіру	3 және одан да көп адамдармен нәтижелі қарым-қатынас орнату	сабақтан тыс кездегі іс-шараларға орай, сыныптастарымен диалогқа кіру	нақыл сөзді
---	--	-------------------------------	---	---	-------------

2) 2-бөлім "Монологтық сөйлеуді дамыту":

2-кесте

Бөлімшеле р	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-
2.1 айтылымдар, баяндамалар	5.2.1.1 айналасындағы адамдармен сөздік қарым-қатынасқа түсу дағдысын қалыптастыру	6.2.1.1 айналасындағы адамдармен тығыз сөздік қарым-қатынасқа түсу дағдысын қалыптастыру	7.2.1.1 айналасындағы адамдармен сұхбаттасу дағдысын қалыптастыру	8.2.1.1 сұхбаттасу кезінде қойылатын сұрақтар бойынша әңгімелесе білуді үйрету	9.2.1.1 өз жеке өмірі мен мектеп өміріндегі оқиғаларды баяндап беру	10.2.1.1 сұхбаттасу кезінде қойылатын сұрақтар бойынша әңгімелесе білуді үйрету
	5.2.1.2 сұхбаттасу кезінде сөз орамдарын қолдану	6.2.1.2 таныс тақырып бойынша монолог құрастыру	7.2.1.2 сұхбаттасу кезінде сұраққа 2-3 сөйлеммен жауап беру	8.2.1.2 сұхбаттасу кезінде сұраққа 2-3 сөйлеммен жауап беріп, әр сөйлем сөйлемнің мазмұнын аша білу	9.2.1.2 сұхбаттасу арқылы сипаттап айту жолдарын қалыптастыру	10.2.1.2 қысқаша сұхбаттасу кезінде сұраққа 2-3 сөйлеммен жауап беріп, әр сөйлем сөйлемнің мазмұнын аша білу
	5.2.1.3 күнделікті пайдаланатын сөйлеу тілінде оқшау сөздерді (қаратпа, қыстырма, одағай) пайдаланып әр түрлі	6.2.1.3 сөйлеу тілінде күрделі сөйлемдерді қолдана білу	7.2.1.3 жасалған жұмыс бойынша есеп беру	8.2.1.3 өз бақылауларына сүйене отырып ауызша және жазбаша түрде сипаттама-сын құрап айта білу	9.2.1.3 байланыстырып сөйлеуді қажет ететін жағдайда еркін	10.2.1.3 айналасындағы адамдармен тығыз сөздік қарым-қатынасқа түсу дағдысын қалыптастыру

3) 3-бөлім "Қарым-қатынас мәдениеті":

3-кесте

Бөлім шелер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1 сөйлеу этикеті	5.3.1.1 әртүрлі жағдайларға байланысты сөйлеу этикетін сақтап айта алу	6.3.1.1 айналасындағы адамдармен тығыз сөздік қарым-қатынасқа түсу кезінде сөйлеу этикетін сақтап айта алу	7.3.1.1 білім алушылар бір-бірімен сұхбаттасқанда сөйлеу этикетін сақтау	8.3.1.1 іс-қағаздарды толтырғанда (өмірбаянын, өтініш, құттықтау хат) этикет нормаларын білу	9.3.1.1 досымен және бейтаныс адамдармен сұхбаттасқанда сөйлеу этикетін сақтау	10.3.1.1 шыққан айналасындағы адамдармен қатынас жасау, сөйлеу
	5.3.1.2 адамдармен кездескен-де және коштасқанда мәдени қарым-қатынас түрлерін қолдана алу	6.3.1.2 достарына өз өтінішін білдіргенде мәдени қарым-қатынас түрлерін қолдана алу	7.3.1.2 мұғаліммен, дәрігермен сұхбаттасқанда сөйлеу этикетін сақтап, айта алу	8.3.1.2 айналысындағы адамдармен сұхбаттасқанда сөйлеу этикетін сақтай білу	9.3.1.2 театр, мұражай қызметкерлері мен сұхбаттасқанда сөйлеу этикетін сақтай білу	10.3.1.2 бастауыш алушылармен этикетін жүзінде

		6.3.1.3		8.3.1.3	9.3.1.3	
	5.3.1.3	жақындарымен, таныстарымен және басқа да адамдармен әңгімелесу кезінде өзара қарым-қатынас мәдениетін сақтай білу	7.3.1.3	сыныптастарының бір-біріне деген көз қарастарының қандай болуын біліп сұхбаттасқанда өзара қарым-қатынас мәдениетін сақтай білу	адами құндылықтар туралы үлкендермен және достарымен сұхбаттасқанда, өзара қарым-қатынас мәдениетін сақтай білу	10.3.1.3
	досының іс-әрекетін бағалап, сынын айта білу		отбасы мүшелерімен сұхбаттасқанда өзара қарым-қатынас мәдениетін сақтай білу			таныс, б адамда сұхбатта қарым-т мәдени

23. Осы Бағдарлама есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Ауызекі және тұрмыстық сөйлеу тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

24. Бөлімді оқыту мен тақырыпты зерделеу үшін сағат бөлу мүмкіндігі мұғалімнің қалауы бойынша жүзеге асырылады.

Негізгі орта білім бе

деңгейінің 5-10 сыныпта

"Ауызекі және тұрмы

сөйлеу тілі" пәніне

жаңартылған мазмұн

үлгілік оқу бағдарлама

қосымша

Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Ауызекі және тұрмыстық сөйлеу тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Ұзақмерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Диалогтық сөйлеуді дамыту	Қарым-қатынас тәжірибесі	5.1.1.1 сюжеттік суреттер арқылы диалогқа кіріп, қойылған сұрақтарға, тапсырмаларға жауап беру 5.1.1.2 берілген тақырып бойынша диалогқа кіре білу 5.1.1.3 өзгелердің айтқан сөздерін есту және есту-көру арқылы қабылдау
Монологтық сөйлеуді дамыту	Айтылымдар, баяндамалар	5.2.1.1 айналасындағы адамдармен сөздік қарым-қатынасқа түсу дағдысын қалыптастыру 5.2.1.2 сұхбаттасу кезінде сөз орамдарын қолдану
Сөйлеу мәдениетін дамыту	Сөйлеу этикеті	5.3.1.1 әртүрлі жағдайларға байланысты сөйлеу этикетін сақтап айта алу 5.3.1.2 адамдармен кездескен-де және қоштасқанда мәдени қарым-қатынас түрлерін қолдану
2-тоқсан		
Диалогтық сөйлеуді дамыту	Қарым-қатынас тәжірибесі	5.1.1.2 берілген тақырып бойынша диалогқа кіре білу 5.1.1.4 сөзжасам дағдыларын пайдалана отырып, сөздің барлық мүшелерін қолдану
Монологтық сөйлеуді дамыту	Айтылымдар, баяндамалар	5.2.1.1 айналасындағы адамдармен сөздік қарым-қатынасқа түсу дағдысын қалыптастыру 5.2.1.3 күнделікті пайдаланатын сөйлеу тілінде оқшау сөздерді (қаратпа, қыстырма, одағайлау) пайдаланып әр түрлі тақырыптар бойынша әңгімелесе білу
Сөйлеу мәдениетін дамыту	Сөйлеу этикеті	5.3.1.1 әртүрлі жағдайларға байланысты сөйлеу этикетін сақтап айта алу 5.3.1.2 адамдармен кездескен-де және қоштасқанда мәдени қарым-қатынас түрлерін қолдану
3-тоқсан		

Диалогтық сөйлеуді дамыту	Қарым-қатынас тәжірибесі	5.1.1.1 сюжеттік суреттер арқылы диалогқа кіріп, қойылған сұрақтарға, тапсырмаларға жауап беру 5.1.1.2 берілген тақырып бойынша диалогқа кіре білу 5.1.1.3 өзгелердің айтқан сөздерін есту және есту-көру арқылы қабылдау
Монологтық сөйлеуді дамыту	Айтылымдар, баяндамалар	5.2.1.1 айналасындағы адамдармен сөздік қарым-қатынасқа түсу дағдысын қалыптастыру 5.2.1.2 сұхбаттасу кезінде сөз орамдарын қолдану
Сөйлеу мәдениетін дамыту	Сөйлеу этикеті	5.3.1.2 адамдармен кездескен-де және қоштасқанда мәдени қарым-қатынас түрлерін қолдана алу
4-тоқсан		
Диалогтық сөйлеуді дамыту	Қарым-қатынас тәжірибесі	5.1.1.1 сюжеттік суреттер арқылы диалогқа кіріп, қойылған сұрақтарға, тапсырмаларға жауап беру 5.1.1.2 берілген тақырып бойынша диалогқа кіре білу
Монологтық сөйлеуді дамыту	Айтылымдар, баяндамалар	5.2.1.3 күнделікті пайдаланатын сөйлеу тілінде оқшау сөздерді (қаратпа, қыстырма, одақтасу) пайдаланып әр түрлі тақырыптар бойынша әңгімелесе білу
Сөйлеу мәдениетін дамыту	Сөйлеу этикеті	5.3.1.3 досының іс-әрекетін бағалап, сынын айта білу

2) 6-сынып:

2-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Диалогтық сөйлеуді дамыту	Қарым-қатынас тәжірибесі	6.1.1.1 диалогқа кіріп, өз өтінішін білдіру, білгені туралы айта білу, сұрақтарды түсініктемесіз

		6.1.1.4 демалыс күндерін қалай өткізгені жайлы достарымен диалогқа кіре білу
Монологтық сөйлеуді дамыту	Айтылымдар, баяндамалар	6.2.1.1 айналасындағы адамдармен тығыз сөздік қарым-қатынасқа түсу дағдысын қалыптастыру 6.2.1.2 таныс тақырып бойынша монолог құрастыру
Сөйлеу мәдениетін дамыту	Сөйлеу этикеті	6.3.1.1 айналасындағы адамдармен тығыз сөздік қарым-қатынасқа түсу кезінде сақтап айта алу 6.3.1.2 достарына өз өтінішін білдіргенде мәдени қарым-қатынастарларын қолдану
2-тоқсан		
Диалогтық сөйлеуді дамыту	Қарым-қатынас тәжірибесі	6.1.1.1 диалогқа кіріп, өз өтінішін білдіру, білгені туралы айта білу, сұрақтарды түсініктемесіз жауап беру 6.1.1.3 сұраулы шылаудың жоқтығына қарамастан сұрақтарға жауап беру
Монологтық сөйлеуді дамыту	Айтылымдар, баяндамалар	6.2.1.2 таныс тақырып бойынша монолог құрастыру 6.2.1.3 сөйлеу тілінде күрделі сөйлемдерді қолдана білу
Сөйлеу мәдениетін дамыту	Сөйлеу этикеті	6.3.1.3 жақындарымен, таныстарымен және басқа да адамдармен әңгімелесу кезінде қарым-қатынас мәдениетін сақтай білу
3-тоқсан		
Диалогтық сөйлеуді дамыту	Қарым-қатынас тәжірибесі	6.1.1.1 диалогқа кіріп, өз өтінішін білдіру, білгені туралы айта білу, сұрақтарды түсініктемесіз жауап беру 6.1.1.3 сұраулы шылаудың жоқтығына қарамастан сұрақтарға жауап беру
Монологтық сөйлеуді дамыту	Айтылымдар, баяндамалар	6.2.1.1 айналасындағы адамдармен тығыз сөздік қарым-қатынасқа түсу дағдысын қалыптастыру 6.2.1.3 сөйлеу тілінде күрделі сөйлемдерді қолдана білу
Сөйлеу мәдениетін дамыту	Сөйлеу этикеті	6.3.1.1 айналасындағы адамдармен тығыз сөздік қарым-қатынасқа түсу кезінде сақтап айта алу 6.3.1.2 достарына өз өтінішін білдіргенде мәдени қарым-қатынас түрлерін қолдану

4-тоқсан		
Диалогтық сөйлеуді дамыту	Қарым-қатынас тәжірибесі	6.1.1.3 сұраулы шылаудың жоқтығына қарамастан сұрақтарға жауап беру
Монологтық сөйлеуді дамыту	Айтылымдар, баяндамалар	6.2.1.2 таныс тақырып бойынша монолог құрастыру
Сөйлеу мәдениетін дамыту	Сөйлеу этикеті	6.3.1.2 достарына өз өтінішін білдіргенде мәдени қарым-қатынас түрлерін қолдану 6.3.1.3 жақындарымен, таныстарымен және басқа да адамдармен әңгімелесу кезінде қарым-қатынас мәдениетін сақтай білу

3) 7-сынып:

3-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Диалогтық сөйлеуді дамыту	Қарым-қатынас тәжірибесі	7.1.1.1 айналасындағы адамдармен қарым-қатынасқа түсіп сұраққа толық жауап беру
Монологтық сөйлеуді дамыту	Айтылымдар, баяндамалар	7.2.1.2 сұхбаттасу кезінде сұраққа 2-3 сөйлеммен жауап беру 7.2.1.3 жасалған жұмыс бойынша есеп беру
Сөйлеу мәдениетін дамыту	Сөйлеу этикеті	7.3.1.2 мұғаліммен, дәрігермен сұхбаттасқандасөйлеу этикетін сақтап, айта алу 7.3.1.3 отбасы мүшелерімен сұхбаттасқанда өзара қарым-қатынас мәдениетін сақтау
2-тоқсан		
Диалогтық сөйлеуді дамыту	Қарым-қатынас тәжірибесі	7.1.1.3 берілген тақырып бойынша жұптасып диалогқа кіріп әңгімелесе білу 7.1.1.4 мектепте өткен іс-шараларға байланысты сыныптастарымен диалогқа кіріс
Монологтық сөйлеуді дамыту	Айтылымдар, баяндамалар	7.2.1.1 айналасындағы адамдармен сұхбаттасу дағдысын қалыптастыру

дамыту		7.2.1.2 сұхбаттасу кезінде сұраққа 2-3 сөйлеммен жауап беру
Сөйлеу мәдениетін дамыту	Сөйлеу этикеті	7.3.1.2 мұғаліммен, дәрігермен сұхбаттасқандасөйлеу этикетін сақтап, айта а
3-тоқсан		
Диалогтық сөйлеуді дамыту	Қарым-қатынас тәжірибесі	7.1.1.3 берілген тақырып бойынша жұптасып диалогқа кіріп әңгімелесе білу
Монологтық сөйлеуді дамыту	Айтылымдар, баяндамалар	7.2.1.1 айналасындағы адамдармен сұхбаттасу дағдысын қалыптастыру
Сөйлеу мәдениетін дамыту	Сөйлеу этикеті	7.3.1.1 білім алушылар бір-бірімен сұхбаттасқанда сөйлеу этикетін сақтау
4-тоқсан		
Диалогтық сөйлеуді дамыту	Қарым-қатынас тәжірибесі	7.1.1.2 дәрігермен, шаштаразбен, дүкеншімен диалогқа кіре білу
		7.1.1.3 берілген тақырып бойынша жұптасып диалогқа кіріп әңгімелесе білу
		7.1.1.4 мектепте өткен іс-шараларға байланысты сыныптастарымен диалогқа
Монологтық сөйлеуді дамыту	Айтылымдар, баяндамалар	7.2.1.3 жасалған жұмыс бойынша есеп беру
Сөйлеу мәдениетін дамыту	Сөйлеу этикеті	7.3.1.1 білім алушылар бір-бірімен сұхбаттасқанда сөйлеу этикетін сақтау

4) 8-сынып:

4-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		

Диалогтық сөйлеуді дамыту	Қарым-қатынас тәжірибесі	8.1.1.1 тақырып бойынша диалогқа кіріп, сұраққа жауап беріп, сөйлем құрап әңгімелесу 8.1.1.2 берілген тақырып бойынша достарымен диалогқа кіріп, әңгімелесе алу 8.1.1.4 3 және одан да көп адамдармен нәтижелі қарым-қатынас орнату
Монологтық сөйлеуді дамыту	Айтылымдар, баяндамалар	8.2.1.1 сұхбаттасу кезінде қойылатын сұрақтар бойынша әңгімелесе білуді үйрету 8.2.1.3 өз бақылауларына сүйене отырып ауызша және жазбаша түрде сипаттама-сипаттау білу
Сөйлеу мәдениетін дамыту	Сөйлеу этикеті	8.3.1.2 айналысындағы адамдармен сұхбаттасқандасөйлеу этикетін сақтай білу 8.3.1.3 сыныптастарының бір-біріне деген көз қарастарының қандай болуын біліп сөйлеу, өзара қарым-қатынас мәдениетін сақтай білу
2-тоқсан		
Диалогтық сөйлеуді дамыту	Қарым-қатынас тәжірибесі	8.1.1.3 берілген тақырып бойынша диалогқа кіріп, сұрақ қоя білу 8.1.1.4 3 және одан да көп адамдармен нәтижелі қарым-қатынас орнату
Монологтық сөйлеуді дамыту	Айтылымдар, баяндамалар	8.2.1.2 сұхбаттасу кезінде сұраққа 2-3 сөйлеммен жауап беріп, әр сөйлем сөйлемнің аша білу 8.2.1.3 өз бақылауларына сүйене отырып ауызша және жазбаша түрде сипаттама-сипаттау білу
Сөйлеу мәдениетін дамыту	Сөйлеу этикеті	8.3.1.3 сыныптастарының бір-біріне деген көз қарастарының қандай болуын біліп сөйлеу, өзара қарым-қатынас мәдениетін сақтай білу
3-тоқсан		
Диалогтық сөйлеуді дамыту	Қарым-қатынас тәжірибесі	8.1.1.1 тақырып бойынша диалогқа кіріп, сұраққа жауап беріп, сөйлем құрап әңгімелесу

Монологтық сөйлеуді дамыту	Айтылымдар, баяндамалар	8.2.1.2 сұхбаттасу кезінде сұраққа 2-3 сөйлеммен жауап беріп, әр сөйлем сөйлемнің аша білу
Сөйлеу мәдениетін дамыту	Сөйлеу этикеті	8.3.1.3 сыныптастарының бір-біріне деген көз қарастарының қандай болуын біліп сөйлеу өзара қарым-қатынас мәдениетін сақтай білу
4-тоқсан		
Диалогтық сөйлеуді дамыту	Қарым-қатынас тәжірибесі	8.1.1.3 берілген тақырып бойынша диалогқа кіріп, сұрақ қоя білу 8.1.1.43 және одан да көп адамдармен нәтижелі қарым-қатынас орнату
Монологтық сөйлеуді дамыту	Айтылымдар, баяндамалар	8.2.1.1 сұхбаттасу кезінде қойылатын сұрақтар бойынша әңгімелесе білуді үйрету 8.2.1.3 өз бақылауларына сүйене отырып ауызша және жазбаша түрде сипаттама-сипаттама білу
Сөйлеу мәдениетін дамыту	Сөйлеу этикеті	8.3.1.2 айналысындағы адамдармен сұхбаттасқандасөйлеу этикетін сақтай білу

5) 9-сынып:

5-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаты
1-тоқсан		
Диалогтық сөйлеуді дамыту	Қарым-қатынас тәжірибесі	9.1.1.1 мәтін бойынша диалогқа кіріп, рөлдерге бөліп оқу, кейіпкерлердің сыртпішіні олардың жағымды, жағымсыз жақтарын ажыратып, айта білу 9.1.1.2 интервью алу барысында диалогқа кіріп, сұрақтарға толық жауап бере білу 9.1.1.3 берілген тақырып бойынша достарымен диалогқа кіріп, пікір алыса білу
Монологтық сөйлеуді	Айтылымдар, баяндамалар	9.2.1.1 өз жеке өмірі мен мектеп өміріндегі оқиғаларды баяндап беру

дамыту		
Сөйлеу мәдениетін дамыту	Сөйлеу этикеті	9.3.1.3 адами құндылықтар туралы үлкендермен және достарымен сұхбаттасқанда, қатынас мәдениетін сақтай білу
2-тоқсан		
Диалогтық сөйлеуді дамыту	Қарым-қатынас тәжірибесі	9.1.1.1 мәтін бойынша диалогқа кіріп, рөлдерге бөліп оқу, кейіпкерлердің сыртпішіні олардың жағымды, жағымсыз жақтарын ажыратып, айта білу 9.1.1.3 берілген тақырып бойынша достарымен диалогқа кіріп, пікір алыса білу
Монологтық сөйлеуді дамыту	Айтылымдар, баяндамалар	9.2.1.2 сұхбаттасу арқылы сипаттап айту жолдарын қалыптастыру 9.2.1.3 байланыстырып сөйлеуді қажет ететін жағдайда еркін бағдарлай алуы
Сөйлеу мәдениетін дамыту	Сөйлеу этикеті	9.3.1.2 театр, мұражай қызметкерлерімен сұхбаттасқанда сөйлеу этикетін сақтай білу 9.3.1.3 адами құндылықтар туралы үлкендермен және достарымен сұхбаттасқанда, қатынас мәдениетін сақтай білу
3-тоқсан		
Диалогтық сөйлеуді дамыту	Қарым-қатынас тәжірибесі	9.1.1.2 интервью алу барысында диалогқа кіріп, сұрақтарға толық жауап бере білу 9.1.1.3 берілген тақырып бойынша достарымен диалогқа кіріп, пікір алыса білу
Монологтық сөйлеуді дамыту	Айтылымдар, баяндамалар	9.2.1.1 өз жеке өмірі мен мектеп өміріндегі оқиғаларды баяндап беру 9.2.1.2 сұхбаттасу арқылы сипаттап айту жолдарын қалыптастыру
Сөйлеу мәдениетін дамыту	Сөйлеу этикеті	9.3.1.1 досымен және бейтаныс адамдармен сұхбаттасқанда сөйлеу этикетін сақтау 9.3.1.3 адами құндылықтар туралы үлкендермен және достарымен сұхбаттасқанда, қатынас мәдениетін сақтай білу
4-тоқсан		
Диалогтық сөйлеуді дамыту	Қарым-қатынас тәжірибесі	9.1.1.1 мәтін бойынша диалогқа кіріп, рөлдерге бөліп оқу, кейіпкерлердің сыртпішіні олардың жағымды, жағымсыз жақтарын ажыратып, айта білу

		9.1.1.3 берілген тақырып бойынша достарымен диалогқа кіріп, пікір алыса білу
Монологтық сөйлеуді дамыту	Айтылымдар, баяндамалар	9.2.1.2 сұхбаттасу арқылы сипаттап айту жолдарын қалыптастыру 9.2.1.3 байланыстырып сөйлеуді қажет ететін жағдайда еркін бағдарлай алуы
Сөйлеу мәдениетін дамыту	Сөйлеу этикеті	9.3.1.2 театр, мұражай қызметкерлерімен сұхбаттасқанда сөйлеу этикетін сақтай білу

6) 10-сынып:

6-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Диалогтық сөйлеуді дамыту	Қарым-қатынас тәжірибесі	10.1.1.1 оқыған шығармалар мен көрген фильмдер мазмұны бойынша диалогқа к толық жауап бере білу 10.1.1.2 тақырыптар бойынша әр түрлі жағдайларға байланысты диалогқа кіре ал
Монологтық сөйлеуді дамыту	Айтылымдар, баяндамалар	10.2.1.2 қызығушылықтары мен көзқарасын білдіретін тақырыптарға сұхбаттасу
Сөйлеу мәдениетін дамыту	Сөйлеу этикеті	10.3.1.1 саяхатқа шыққанда айналасындағы адамдармен қарым қатынасқа түск сөйлеу этикетін сақтау 10.3.1.2 бастауыш сыныпбілім алушыларына сөйлеу этикетін үлгі ретінде іс-жүзін
2-тоқсан		
Диалогтық сөйлеуді дамыту	Қарым-қатынас тәжірибесі	10.1.1.2 тақырыптар бойынша әр түрлі жағдайларға байланысты диалогқа кіре ал 10.1.1.3 кітаптан оқыған, шығармалары жайында өз ой-пікірін диалогқа кіріп айта
Монологтық	Айтылымдар,	10.2.1.3 айналасындағы адамдардыңсұрақтарын түсініп, өз бетінше оларға жауап

сөйлеуді дамыту	баяндамалар	
Сөйлеу мәдениетін дамыту	Сөйлеу этикеті	10.3.1.1 саяхатқа шыққанда айналасындағы адамдармен қарым қатынасқа түскенде этикетін сақтау 10.3.1.3 таныс, бейтаныс адамдармен сұхбаттасқанда өзара қарым-қатынас мәдениетін білу
3-тоқсан		
Диалогтық сөйлеуді дамыту	Қарым-қатынас тәжірибесі	10.1.1.1 оқыған шығармалар мен көрген фильмдер мазмұны бойынша диалогқа келіп толық жауап бере білу 10.1.1.2 тақырыптар бойынша әр түрлі жағдайларға байланысты диалогқа кіре алу
Монологтық сөйлеуді дамыту	Айтылымдар, баяндамалар	10.2.1.2 қызығушылықтары мен көзқарасын білдіретін тақырыптарға сұхбаттасу 10.2.1.3 айналасындағы адамдардың сұрақтарын түсініп, өз бетінше оларға жауап беру
Сөйлеу мәдениетін дамыту	Сөйлеу этикеті	10.3.1.3 таныс, бейтаныс адамдармен сұхбаттасқанда өзара қарым-қатынас мәдениетін білу
4-тоқсан		
Диалогтық сөйлеуді дамыту	Қарым-қатынас тәжірибесі	10.1.1.1 оқыған шығармалар мен көрген фильмдер мазмұны бойынша диалогқа келіп толық жауап бере білу 10.1.1.3 кітаптан оқыған, шығармалары жайында өз ой-пікірін диалогқа кіріп айта білу
Монологтық сөйлеуді дамыту	Айтылымдар, баяндамалар	10.2.1.2 қызығушылықтары мен көзқарасын білдіретін тақырыптарға сұхбаттасу
Сөйлеу мәдениетін дамыту	Сөйлеу этикеті	10.3.1.2 бастауыш сынып білім алушыларына сөйлеу этикетін үлгі ретінде іс-жүзінде білдіру

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2018 жылғы 20 қыркүйек

№ 469 бұйрығына 14-қосымша

Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәнінен жаңартылған азмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәнінің негізгі мақсаты - естімейтін балалардың сөздік тілінің ауызша формасында (лексика, фонетика, грамматика, орфоэпия) дамуы оны қабылдау және айту дағдыларын қалыптастыру.

3. Негізгі міндеттер:

1) негізгі сөздік әрекет ретінде тіл туралы білімді меңгеру және жүйелендіру;

2) өзара байланысқа тілдік әрекеттің барлық түрін, мақсатқа сәйкес тілдік құралдарды таңдау дағдыларын, міндеттер мен қарым-қатынас шарттарын дамыту;

3) теориялық ақпараттарды қолдану жолдарын саналы игеруді және тілдік әрекетте орфоэпиялық ережелерді қамтамасыз ету;

4) орфографияны және пунктуацияны меңгеру;

5) қарым-қатынасқа түсу білік және дағдыларын меңгеру және оны тіл нормаларымен сәйкес сауатты жүргізу;

6) оқырмандардың тәуелсіздігін және кітаптарды таңдаудағы танымдық белсенділікті дамыту;

7) білім беру, ғылыми-танымдық мәтіндермен жұмыстың бастапқы дағдыларын игеру және әртүрлі типтегі сөздікті қолдану;

8) сөздік қорын байыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Бағдарламада қазіргі заманғы мектепте оқу процесін ұйымдастыруға инновациялық педагогикалық тәсілдердің сипаттамалары берілген білім беру-нормативтік құжатының дәстүрлі функциялары біріктіріледі.

5. Құнды-бағдарланған, әрекеттік, тұлғалық-бағдарланған, коммуникативті тәсілдер Бағдарламаның жаңа құрылымында көрініс тапқан оқу мақсаттарының және білім беру процесінің нәтижелерінің басымдықтарын күшейту үшін қолданылды.

6. Бағдарламада оқу пәнінің мазмұнын анықтау үшін негіз болып табылатын оқыту мақсаттарының жүйесі түрінде ұсынылған күтілетін нәтижелерді тұжырымдайды.

7. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәні – мектеп бағдарламасының маңызды компоненті, себебі, тек бөлек пән, зерттеу объектісі ғана емес, сондай-ақ, тіл – таным, білімділіктің, интелектінің дамуының кілті болғандықтан оқыту пәндерінің құралы болып табылады.

8. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәнін оқу ақпарат ағамында оқи және бағдарлана алатын тұлғаның рухани баюына әсерін тигізеді.

9. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" кіріктірілген пәні тиімді, егер:

1) әдебиет пен қазақ тілі арасында тақырыптық байланыс орнатылса;

2) естімейтін білім алушылардың психолого-педагогикалық

ерекшеліктері ескерілсе (интелектісінің, сөйлеуінің, есте сақтауының, эмоциональдық жағдайының даму деңгейі);

3) білім алушылардың шығармашылық қабілеттерінің және сөйлеу тілінің дамуына әсер ететін жағдайларды үлгілесе;

4) білім алушылардың қарқынды және эмоционалды жұмыспен қамтамасыз етілсе.

10. Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамытуды оқытуға тәсілдер:

1) коммуникативті-әрекеттік тәсіл (дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту бойынша оқытудың мақсаты білім беру процесінің нақты қарым-қатынас процесіне барынша жақындатуын қамтамасыз ету болып табылатын сабақтың бағыттылығын және ұйымдастырылуын анықтайды. Білім алушылардың оқыту әрекетінің негізінде жаға білімдердің қажет деген түсінігіне келеді);

2) зерттеушілік тәсіл (мен не білемін, мен не білгім келеді, нені мен үйрендім);

3) оқытуды дамытатын (білім алушы әрекет ету жолдарын меңгереді);

4) сараланған оқыту (білім алушының қажеттілігіне сәйкес тапсырмаларды қою);

11. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәнін оқытуда ұсынылатын стратегиялар, оқыту әдістері мен технологиялар:

1) стратегиялар: өзін өзі басқару, эксперименттік, критикалық, коммуникативті, контекстті;

2) технологии: жеке жұмыс, кіші топта (командада) жұмыс, кейс-стадиялар (нақты жағдайларды талдау), рөлдік және іскерлік ойындар, модульды оқыту;

3) әдістері: мәселелік оқыту, жеке оқыту, алдын ала өзіндік жұмыс, дисциплинарлық оқыту, тәжірибе негізінде оқыту, жобалық әдіс.

12. Коммуникативті, тілдік бағытталу әр сабақта жоспарланады: дәлелдеу, өз пікірін нақтылау, түсіндіру, түсініктеме беру, айтқанын қорытындылау, диалогқа түсу.

13. Қазақ тілі мен әдебиеттің өзара интегративті әрекеттестік және дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту деңгейі үнемі кеңейтіледі: тілдік құралдарды бақылаудан, үлгілік мәтіндердегі олардың стилистикалық рөлін зерттеуден, білім алушылар өзінің мәтінін құрастырады.

14. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәнінде айту және тыңдау бойынша тапсырмалардың мысалдары:

1) оқылған және тыңдалған мәтіннен қойылған мақсатқа сәйкес ақпаратты анықтау;

2) оқылған және тыңдалған мәтін негізінде сұрақ қою;

3) таныс тақырыпта және білім алушыны қызықтыратын тақырыпта сөйлеу;

4) алдын ала құрастырылған сұрақтар бойынша біреуден интервью алу және жауаптар бойынша ауызша есеп беру;

5) өзінің негізгі идеяларын жазбаша түрде көрсету үшін жоспарланған тақырып туралы дискуссия жасау;

6) ауызша айтылған сөздерді түсіну және сұрақтарға жауап бере алу;

7) тапсырылған тақырыпқа диалог құрастыру;

8) таныс әңгімелерді, ертегілерді айту, өлеңді жатқа оқу.

15. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәнінде оқу бойынша тапсырмалардың мысалдары:

- 1) мәтінді шолу (жазбаша, ауызша);
- 2) мәтіннің немесе тақырыптың басында оқиғалардың дамуын болжау;
- 3) интернет – ресурстарымен жұмыс;
- 4) әдебиетпен жұмыс (сұрақтар мен жауаптарды дайындау үшін);
- 5) оқудың әр түрін қолдану: кіріспе оқу, ізденіс оқу, ақпаратты табу үшін оқу; рөлдік оқу, көз қарасын айту үшін оқу.

16. Бағдарламада ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдаланудағы құзыретіне:

- 1) білім деңгейін көтеру үшін сабақтарда қолданыстағы және жаңа технологиялардың құзіретін пайдалану;
 - 2) интернет – ресурстарымен жұмысты (мысалы, веб сайтта ақпаратты оқу, сәйкес материалды талдау, бөлек құжат немесе файл ретінде сақтау немесе көшіру);
 - 3) қарапайым программаларды қиынға өтумен қолдану, мәтінмен және слайдпен жұмыс жасау үшін;
 - 4) электронды кітаптың көмегімен оқу кіреді.
- 3-тарау. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

17. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сыныпта – аптасына 16 сағат, оқу жылына 544 сағатты;
- 2) 6-сыныпта – аптасына 16 сағат, оқу жылына 544 сағатты;
- 3) 7-сыныпта – аптасына 4 сағат, оқу жылына 136 сағатты;
- 4) 8-сыныпта – аптасына 4 сағат, оқу жылына 136 сағатты;

5) 9-сыныпта – аптасына 4 сағат, оқу жылына 136 сағатты;

6) 10-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылына 68 сағатты құрайды.

18. Пәннің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) 1-бөлім "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру";

2) 2-бөлім "Естіп қабылдауын дамыту".

19. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) сөздік тыныс;

2) дауыс;

3) дыбыстар және оның үйлесімі;

4) сөзбен жұмыс;

5) фразамен жұмыс.

20. "Естіп қабылдауын дамыту" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) ауызша сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

21. Бағдарламада оқу мақсаттарын тиімді қолдану және мониторинг жасау үшін кодтық белгілеу енгізілді. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші сан бөлімді, үшінші сан бөлімшені, төртінші сан оқу мақсаттарының реттік санын білдіреді. Мысалы, код белгісіндегі 5.2.1.1 "5" - сынып, "2.1" - бөлімше, "1" - оқу мақсатының реттік саны.

22. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Сөздік тыныс	5.1.1.1 ұзақ фразаларды айту кезінде тыныс алу үзілістерін анықтау қабілетін нығайту (мұғалімнің нұсқауын басшылыққа ала отырып)	6.1.1.1 сөздердің мағыналық байланысымен сәйкес үзілістерді сақтау	7.1.1.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша осы сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес)	8.1.1.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша осы сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес)	9.1.1.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша осы сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес)	10.1.1.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша осы сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес)
1.2 Дауыс	5.1.2.1 қалыпты дауыстан ауытқуларды түзету жүргізу (мұғалімнің қалауы бойынша)	6.1.2.1 қалыпты дауыстан ауытқуларды түзету жүргізу	7.1.2.1 сөйлемде қалыпты дауыс күшін қадағалау	8.1.2.1 сөйлемде қалыпты дауыс күшін қадағалау	9.1.2.1 сөйлемде қалыпты дауыс күшін қадағалау	10.1.2.1 сөйлемде қалыпты дауыс күшін қадағалау
1.3 Дыбыстар және оның үйлесімі	5.1.3.1 артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау: дауысты: а – о, а-ә, а – э, о – у, и – э, и – ы;	6.1.3.1 қалыпты дыбыстан артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың буында, сөзде, фразада айтылу бұзылыстарының алдын алу: а) дауысты: а – о, а-ә, о-ө, ұ-ү, а – э, и – э, и – у, и – ы;	7.1.3.1 артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау: дауысты, дауыссыз (ызыңды және шулы, бірлескен және бөлек, мұрындық, ауыздық, қатаң, ұяң,	8.1.3.1 артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау: дауысты, дауыссыз (ызыңды және шулы, бірлескен және бөлек, мұрындық, ауыздық, қатаң, ұяң, қатты және	9.1.3.1 артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау: дауысты, дауыссыз (ызыңды және шулы, бірлескен және бөлек, мұрындық, ауыздық, қатаң, ұяң, қатты және	10.1.3.1 артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау: дауысты, дауыссыз (ызыңды және шулы, бірлескен және бөлек, мұрындық, ауыздық, қатаң, ұяң, қатты және

			қатты және жұмсақ)	жұмсақ)	жұмсақ)	жұмсақ)
5.1.3.2 артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау:	6.1.3.2 қалыпты дыбыстан артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың буында, сөзде, фразеда айтылу бұзылыстарының алдын алу: а) дауыссыз: мұрындық және ауыздық: м – б, м – п, н – д, н – т, н – ң,					
5.1.3.3 артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау:	6.1.3.3 қалыпты дыбыстан артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың буында, сөзде, фразеда айтылу бұзылыстарының алдын алу: а) ызыңды және шулы: с – ш, з – ж, ц – ч; аффрикат және қуысты: ч – с, ч – ш; аффрикат және қабысып: ц – т					
5.1.3.4 артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау:	6.1.3.4 қалыпты дыбыстан артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың буында, сөзде, фразеда айтылу бұзылыстарының алдын алу: а) дауыссыз: аффрикат және қабысып: ч – т; қатаң және ұяң: в – ф, б – п, д – т					
5.1.3.5	6.1.3.5 дыбыстар мен олардың сөздерде және фразаларда үйлесіміндегінің ауытқуларын түзету жүргізу	7.1.3.5 дыбыстар мен олардың мәтінде байланысқан сөздерде, фразаларда үйлесіміндегі дұрыс айту	8.1.3.5	9.1.3.5	10.1.3.5	10.1.3.5
дыбыстар мен олардың сөздерде және фразаларда үйлесіміндегінің ауытқуларын түзету жүргізу	дыбыстар мен олардың сөздерде және фразаларда үйлесіміндегінің ауытқуларын түзету жүргізу	дыбыстар мен олардың мәтінде байланысқан сөздерде, фразаларда үйлесіміндегі дұрыс айту	дыбыстар мен олардың мәтінде байланысқан сөздерде, фразаларда үйлесіміндегі дұрыс айту	дыбыстар мен олардың мәтінде байланысқан сөздерде, фразаларда үйлесіміндегі дұрыс айту	дыбыстар мен олардың мәтінде байланысқан сөздерде, фразаларда үйлесіміндегі дұрыс айту	дыбыстар мен олардың мәтінде байланысқан сөздерде, фразаларда үйлесіміндегі дұрыс айту

	5.1.3.6 дауыссыз дыбыстар үйлесімділігінің дұрыс айтылуын бекіту (бір сөзде және сөз қиылысында)	6.1.3.6 дыбыстар үйлесімділігінің дұрыс айтылуын бекіту (бір сөзде және сөз қиылысында)	7.1.3.6 дыбыстар үйлесімділігінің дұрыс айтылуын бекіту (бір сөзде және сөз қиылысында)	8.1.3.6 дыбыстар үйлесімділігінің дұрыс айтылуын бекіту (бір сөзде және сөз қиылысында)	9.1.3.6 дыбыстар үйлесімділігінің дұрыс айтылуын бекіту (бір сөзде және сөз қиылысында)	10. үй. дұ. бе. (бір сөз)
1.4 Сөз бен жұмыс	5.1.4.1 орфоэпия ережелерін білу және оларды сөзде қолдану: екі бірдей көршілес дауыссыз дыбыс ұзақ бір дыбыс сияқты айтылады (касса);	6.1.4.1 алдында оқытылған орфоэпия ережелерін қайталау	7.1.4.1 алдында оқытылған орфоэпия ережелерін қайталау	8.1.4.1 алдында оқытылған орфоэпия ережелерін қайталау	9.1.4.1 алдында оқытылған орфоэпия ережелерін қайталау	10. оқ. ор. ер. қа.
	5.1.4.2 сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау	6.1.4.2 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау, өз еркімен айту кезінде логикалық екпін	7.1.4.2 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау, өз еркімен айту кезінде логикалық екпін	8.1.4.2 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау, өз еркімен айту кезінде логикалық екпін	9.1.4.2 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау, өз еркімен айту кезінде логикалық екпін	10. бу. сөз. өзг. екп. өзг. кез. ло.
	5.1.4.3 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау	6.1.4.3 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау	7.1.4.3 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы	8.1.4.3 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау	9.1.4.3 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау	10. бу. сөз. өзг. екп.

			өзгерген кезде екпінді қадағалау			
1.5	5.1.5.1	6.1.5.1	7.1.5.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша осы сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес)	8.1.5.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша осы сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес)	9.1.5.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша осы сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес)	10.1.5.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша осы сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес)
	5.1.5.2	6.1.5.2 қалыпты сөйлеу қарқынын қадағалау (сұрақтар, жауаптар, нұсқаулықтар, хабарлар)	7.1.5.2 тілдік материалды айтарлықтай табиғи, түсінікті, айқын, қалыпты дауысты, қалыпты сөйлеу қарқынын, біріктіріп, үзілісті, дыбыстық құрылымын сақтай отырып айту	8.1.5.2 логикалық екпінмен танысу, сұрақтар мен жауаптардағы логикалық екпінді қатты дауыспен атап көрсету	9.1.5.2 жатқа білетін мәтіндерде логикалық екпінді қадағалау, сонымен қатар сұрақтар мен жауаптарда	10.1.5.2 жатқа білетін мәтіндерде логикалық екпінді қадағалау, сонымен қатар сұрақтар мен жауаптарда
	5.1.5.3	6.1.5.3	7.1.5.3	8.1.5.3	9.1.5.3	10.1.5.3
	Фразам ен жұмыс					
	сөзде логикалық екпінді қадағалау, қалыпты тез сөйлеу қарқыны	бірге, екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау, өз еркімен айту кезінде логикалық екпін				
	дұрыс және мәнерлеп өлең, әдеби мәтіннен үзінді жатқа оқу					
	әртүрлі оқу пәндерінен жиі қолданылатын қиын айтылатын терминдерді дұрыс	әртүрлі оқу пәндерінен жиі қолданылатын қиын айтылатын терминдерді дұрыс айту	өз еркімен даусын, сөйлеудің біріктілігін бақылау,	өз еркімен даусын, сөйлеудің біріктілігін бақылау, оның	өз еркімен даусын, сөйлеудің біріктілігін бақылау, оның	өз еркімен даусын, сөйлеудің біріктілігін бақылау, оның

	айту		оның дыбыстық және ырғақтық құрылымын айту	дыбыстық және ырғақтық құрылымын айту	дыбыстық және ырғақтық құрылымын айту	ырғақтық құрылымын айту
		6.1.5.4	сабақта, сыныптан тыс уақыттағы сабақтарда, диалогқа еркін кіру, өз еркімен айту, кез келген тақырыпқа әңгімелесу жүргізу кезінде сөйлесу жағдайында қалыптасқан тілдік дағдыларды жүзеге асыру	8.1.5.4 сабақта, сыныптан тыс уақыттағы сабақтарда, диалогқа еркін кіру, өз еркімен айту, кез келген тақырыпқа әңгімелесу жүргізу кезінде сөйлесу жағдайында қалыптасқан тілдік дағдыларды жүзеге асыру	9.1.5.4 сабақта, сыныптан тыс уақыттағы сабақтарда, диалогқа еркін кіру, өз еркімен айту, кез келген тақырыпқа әңгімелесу жүргізу кезінде сөйлесу жағдайында қалыптасқан тілдік дағдыларды жүзеге асыру	10.1.5.4 сабақта, сыныптан тыс уақыттағы сабақтарда, диалогқа еркін кіру, өз еркімен айту, кез келген тақырыпқа әңгімелесу жүргізу кезінде сөйлесу жағдайында қалыптасқан тілдік дағдыларды жүзеге асыру
	5.1.5.5 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша осы сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес)	6.1.5.5 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша осы сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес)				

2) 2-бөлім "Естіп қабылдауын дамыту":

2-кесте

Бөлім ше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып

[illegible]

				әріптесімен) "Қоршаған ортаны қорғау" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану.	әріптесімен) "Қоршаған ортаны қорғау" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану.	әріпте "Қорш қорғау байла матери арқыл және т
5.2.1.7 "Ғарышқа саяхат" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы қабылдау, ажырату және тану.	6.2.1.7 ұсынылған тілдік материалды естіп-көру арқылы қабылдау. "Ғарышқа саяхат" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану	7.2.1.7 ұсынылған тілдік материалды естіп-көру арқылы қабылдау. "Ғарышқа саяхат" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану	8.2.1.7 80 сөзге дейінгі мәтінді естіп-көру арқылы қабылдау. Қабылданған мәтін туралы диалог жүргізе алу (мұғаліммен, әріптесімен) "Ғарышқа саяхат" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану	9.2.1.7 100 сөзге дейінгі мәтінді естіп-көру арқылы қабылдау. Қабылданған мәтін туралы диалог жүргізе алу (мұғаліммен, әріптесімен) "Ғарышқа саяхат" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану	10.2.1. 120 сө мәтінд арқыл Қабыл туралы жүргіз (мұғал әріпте "Ғарыш тақыр байла матери арқыл және т	
5.2.1.8 "Болашаққа саяхат" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы қабылдау, ажырату және тану	6.2.1.8 ұсынылған тілдік материалды естіп-көру арқылы қабылдау. "Болашаққа саяхат" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану	7.2.1.8 ұсынылған тілдік материалды естіп-көру арқылы қабылдау. "Болашаққа саяхат" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану	8.2.1.8 80 сөзге дейінгі мәтінді естіп-көру арқылы қабылдау. Қабылданған мәтін туралы диалог жүргізе алу (мұғаліммен, әріптесімен) "Болашаққа саяхат" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану	9.2.1.8 100 сөзге дейінгі мәтінді естіп-көру арқылы қабылдау. Қабылданған мәтін туралы диалог жүргізе алу (мұғаліммен, әріптесімен) "Болашаққа саяхат" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану	10.2.1. 120 сө мәтінд арқыл Қабыл туралы жүргіз (мұғал әріпте "Болаш тақыр байла матери арқыл және т	

23. Осы Бағдарлама есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ

мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

24. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады

Негізгі орта білім беру бағдарламасы

деңгейінің 5-10 сыныптары

"Дыбыстардың айтылуы

қалыптастыру және

қабілетін дамыту" пәні

жаңартылған мазмұны

үлгілік оқу бағдарламасы

қосымша

Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
"Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру"	1.1	5.1.1.1 ұзақ фразаларды айту кезінде тыныс алу үзілістерін анықтау қабілетін нығайту (мұғалімнің нұсқауын басшылыққа ала отырып)
	Сөздік тыныс	
	1.2	5.1.2.1 қалыпты дауыстан ауытқуларды түзету жүргізу (мұғалімнің қалауы бойынша)

	Дауыс	
	1.3	5.1.3.1 артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау: дауысты: а – о, а-ә, а – ы;
	Дыбыстар және оның үйлесімі	5.1.3.5 дыбыстар мен олардың сөздерде және фразаларда үйлесіміндегінің ауытқуларын түсіндіру; 5.1.3.6 дауыссыз дыбыстар үйлесімділігінің дұрыс айтылуын бекіту (бір сөзде және сөз қиылысында)
	1.4	5.1.4.1 орфоэпия ережелерін білу және оларды сөзде қолдану: екі бірдей көршілес дауыссыз дыбыстардың бірі бір дыбыс сияқты айтылады (касса)
	Сөзбен жұмыс	5.1.4.2 сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау 5.1.4.3 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау
	1.5	5.1.5.1 сөзде логикалық екпінді қадағалау, қалыпты тез сөйлеу қарқыны 5.1.5.2 дұрыс және мәнерлеп өлең, әдеби мәтіннен үзінді жатқа оқу Фразамен жұмыс 5.1.5.3 әртүрлі оқу пәндерінен жиі қолданылатын қиын айтылатын терминдерді дұрыс айту 5.1.5.5 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша осы сөздік алушының айту жағдайына сәйкес)
"Есту қабілетін дамыту"	2.1 Ауызша сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау	5.2.1.1 "Менің Отаным Қазақстан" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану. 5.2.1.2 "Адами құндылықтар" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы қабылдау және тану.
2-тоқсан		
"Дыбыстардың айтылуын дамыту"	1.1 Сөздік	5.1.1.1 ұзақ фразаларды айту кезінде тыныс алу үзілістерін анықтау қабілетін нығайту (мұғалімнің нұсқауын басшылыққа ала отырып)

қалыптастыру"	1.2	5.1.2.1 қалыпты дауыстан ауытқуларды түзету жүргізу (мұғалімнің қалауы бойынша)
	Дауыс	
	1.3	5.1.3.2 артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау:
	Дыбыстар және оның үйлесімі	а) дауыссыз: мұрындық және ауыздық: м – п, м – б, н – т, н – д, к-қ 5.1.3.5 дыбыстар мен олардың сөздерде және фразаларда үйлесіміндегінің ауытқуларын түзету 5.1.3.6 дауыссыз дыбыстар үйлесімділігінің дұрыс айтылуын бекіту (бір сөзде және сөз қиылысында)
	1.4	5.1.4.1 орфоэпия ережелерін білу және оларды сөзде қолдану: екі бірдей көршілес дауыссыз бір дыбыс сияқты айтылады (касса); 5.1.4.2 сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау 5.1.4.3 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау
	Сөзбен жұмыс	
	1.5	5.1.5.1 сөзде логикалық екпінді қадағалау, қалыпты тез сөйлеу қарқыны 5.1.5.2 дұрыс және мәнерлеп өлең, әдеби мәтіннен үзінді жатқа оқу 5.1.5.3 әртүрлі оқу пәндерінен жиі қолданылатын қиын айтылатын терминдерді дұрыс айту алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша осы сыныпта оқитын оқушының айту жағдайына сәйкес)
"Есту қабілетін дамыту"	2.1	5.2.1.1 "Менің Отаным Қазақстан" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану. 5.2.1.2 "Адами құндылықтар" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы қайталау және тану.

3-тоқсан

"Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру"	1.1	5.1.1.1 ұзақ фразаларды айту кезінде тыныс алу үзілістерін анықтау қабілетін нығайту (мұғалімнің нұсқауын басшылыққа ала отырып)
	Сөздік тыныс	
	1.2	5.1.2.1 қалыпты дауыстан ауытқуларды түзету жүргізу (мұғалімнің қалауы бойынша)
	Дауыс	
	1.3	5.1.3.3 артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау: а) дауыссыз: ызыңды ш, з – ж, ц – ч; аффрикат және қуыстық: ч – с, ч – ш; аффрикат және қабысып: ц – т
	Дыбыстар және оның үйлесімі	5.1.3.5 дыбыстар мен олардың сөздерде және фразаларда үйлесіміндегінің ауытқуларын түзету 5.1.3.6 дауыссыз дыбыстар үйлесімділігінің дұрыс айтылуын бекіту (бір сөзде және сөз қиылыстарында)
	1.4	5.1.4.1 орфоэпия ережелерін білу және оларды сөзде қолдану: екі бірдей көршілес дауыссыз, бір дыбыс сияқты айтылады (касса); 5.1.4.2 сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау 5.1.4.3 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау
Сөзбен жұмыс		
	1.5	5.1.5.1 сөзде логикалық екпінді қадағалау, қалыпты тез сөйлеу қарқыны 5.1.5.2 дұрыс және мәнерлеп өлең, әдеби мәтіннен үзінді жатқа оқу
	Фразамен жұмыс	5.1.5.3 әртүрлі оқу пәндерінен жиі қолданылатын қиын айтылатын терминдерді дұрыс айту 5.1.5.4 сөздер мен сөз тіркестерін есту арқылы білу және қолдану алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша осы сыныпта оқитын оқушының айту жағдайына сәйкес)
"Есту қабілетін дамыту"	2.1	5.2.1.1 "Менің Отаным Қазақстан" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану.
	Ауызша сөйлеуді естіп-көру	5.2.1.2 "Адами құндылықтар" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы қабылдау және ажырату және тану.

	және есту арқылы қабылдау	
4-тоқсан		
"Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру"	1.1 Сөздік тыныс	5.1.1.1 ұзақ фразаларды айту кезінде тыныс алу үзілістерін анықтау қабілетін нығайту (мұғалімнің нұсқауын басшылыққа ала отырып)
	1.2 Дауыс	5.1.2.1 қалыпты дауыстан ауытқуларды түзету жүргізу (мұғалімнің қалауы бойынша)
	1.3 Дыбыстар және оның үйлесімі	5.1.3.4 артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау: а) дауыссыз: аффрикат және қуыстық: ч – т; қатаң және ұяң: в – ф, б – п, д – т 5.1.3.5 дыбыстар мен олардың сөздерде және фразаларда үйлесіміндегінін ауытқуларын түзету 5.1.3.6 дауыссыз дыбыстар үйлесімділігінің дұрыс айтылуын бекіту (бір сөзде және сөз қиылысында)
	1.4 Сөзбен жұмыс	5.1.4.1 орфоэпия ережелерін білу және оларды сөзде қолдану: екі бірдей көршілес дауыссыз бір дыбыс сияқты айтылады (касса); 5.1.4.2 сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау 5.1.4.3 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау
	1.5 Фразамен жұмыс	5.1.5.1 сөзде логикалық екпінді қадағалау, қалыпты тез сөйлеу қарқыны 5.1.5.2 дұрыс және мәнерлеп өлең, әдеби мәтіннен үзінді жатқа оқу 5.1.5.3 әртүрлі оқу пәндерінен жиі қолданылатын қиын айтылатын терминдерді дұрыс айту

		5.1.5.5 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша осы сөз алушының айту жағдайына сәйкес)
"Есту қабілетін дамыту"	2.1 Ауызша сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау	5.2.1.1 "Менің Отаным Қазақстан" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану. 5.2.1.2 "Адами құндылықтар" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы қабылдау және ажырату және тану.

2) 6-сынып:

2-кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
"Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру"	1.1 Сөздік тыныс	6.1.1.1 сөздердің мағыналық байланысымен сәйкес үзілістерді сақтау
	1.2 Дауыс	6.1.2.1 қалыпты дауыстан ауытқуларды түзету жүргізу
	1.3	6.1.3.1 қалыпты дыбыстан артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың буында, сөзде, фразаларда бұзылыстарының алдын алу: а) дауысты: а – о, а-ә, о-ө, ұ-ү, а – э, и – э, и – у, и – ы;
	Дыбыстар және оның үйлесімі	6.1.3.5 дыбыстар мен олардың сөздерде және фразаларда үйлесіміндегінің ауытқуларын түзету 6.1.3.6 дыбыстар үйлесімділігінің дұрыс айтылуын бекіту (бір сөзде және сөз қиылысында)
	1.4	6.1.4.1 алдында оқытылған орфоэпия ережелерін қайталау

	Сөзбен жұмыс	6.1.4.2 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау, өз еркімді логикалық екпін
		6.1.4.3 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау
	1.5	6.1.5.1 бірге, екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау, өз кезінде логикалық екпін 6.1.5.2
	Фразамен жұмыс	қалыпты сөйлеу қарқынын қадағалау (сұрақтар, жауаптар, нұсқаулықтар, хабарлар) 6.1.5.3 әртүрлі оқу пәндерінен жиі қолданылатын қиын айтылатын терминдерді дұрыс айту оның айтуындағы негізгі кемшіліктерімен білім алушыны таныстыру 6.1.5.5 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша осы сөз алушының айту жағдайына сәйкес)
"Есту қабілетін дамыту"	2.1 Ауызша сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау	6.2.1.1 ұсынылған тілдік материалды естіп-көру арқылы қабылдау. "Менің Отаным Қазақстан" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану. 6.2.1.2 ұсынылған тілдік материалды естіп-көру арқылы қабылдау. "Адами құндылықтар" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану.
2-тоқсан		
"Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру"	1.1	
	Сөздік тыныс	6.1.1.1 сөздердің мағыналық байланысымен сәйкес үзілістерді сақтау
	1.2 Дауыс	6.1.2.1 қалыпты дауыстан ауытқуларды түзету жүргізу
	1.3 Дыбыстар	6.1.3.2 қалыпты дыбыстан артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың буында, сөзде, фразаларда бұзылыстарының алдын алу: а) дауыссыз: мұрындық және ауыздық: м – б, м – п, н – д, н – т

	және оның үйлесімі	6.1.3.5 дыбыстар мен олардың сөздерде және фразаларда үйлесіміндегінің ауытқуларын түзету
		6.1.3.6 дыбыстар үйлесімділігінің дұрыс айтылуын бекіту (бір сөзде және сөз қиылысында)
	1.4	6.1.4.1 алдында оқытылған орфоэпия ережелерін қайталау
	Сөзбен жұмыс	6.1.4.2 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау, өз еркімдікпен логикалық екпін 6.1.4.3 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау
	1.5	6.1.5.1 бірге, екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау, өз кезінде логикалық екпін
	Фразамен жұмыс	6.1.5.2 қалыпты сөйлеу қарқынын қадағалау (сұрақтар, жауаптар, нұсқаулықтар, хабарлар)
		6.1.5.3 әртүрлі оқу пәндерінен жиі қолданылатын қиын айтылатын терминдерді дұрыс айту
"Есту қабілетін дамыту"	2.1 Ауызша сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау	6.2.1.1 ұсынылған тілдік материалды естіп-көру арқылы қабылдау. "Менің Отаным Қазақстан" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану. 6.2.1.2 ұсынылған тілдік материалды естіп-көру арқылы қабылдау. "Адами құндылықтар" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану.
3-тоқсан		
"Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру"	1.1	6.1.1.1 сөздердің мағыналық байланысымен сәйкес үзілістерді сақтау
	Сөздік тыныс	
	1.2 Дауыс	6.1.2.1 қалыпты дауыстан ауытқуларды түзету жүргізу
	1.3	6.1.3.3 қалыпты дыбыстан артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың буында, сөзде, фразаларда бұзылыстарының алдын алу: а) ызыңды және шулы: с – ш, з – ж, ц – ч; қатаң және ұяң: ф –

	Дыбыстар және оның үйлесімі	6.1.3.5 дыбыстар мен олардың сөздерде және фразаларда үйлесіміндегінің ауытқуларын түзету 6.1.3.6 дыбыстар үйлесімділігінің дұрыс айтылуын бекіту (бір сөзде және сөз қиылысында)
	1.4 Сөзбен жұмыс	6.1.4.1 алдында оқытылған орфоэпия ережелерін қайталау 6.1.4.2 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау, өз еркіміздікпен логикалық екпін 6.1.4.3 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау
	1.5 Фразамен жұмыс	6.1.5.1 бірге, екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау, өз кезінде логикалық екпін 6.1.5.2 қалыпты сөйлеу қарқынын қадағалау (сұрақтар, жауаптар, нұсқаулықтар, хабарлар)
"Есту қабілетін дамыту"	2.1 Ауызша сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау	6.2.1.1 ұсынылған тілдік материалды естіп-көру арқылы қабылдау. "Менің Отаным Қазақстан" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану. 6.2.1.2 ұсынылған тілдік материалды естіп-көру арқылы қабылдау. "Адами құндылықтар" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану.
4-тоқсан		
"Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру"	1.1 Сөздік тыныс	6.1.1.1 сөздердің мағыналық байланысымен сәйкес үзілістерді сақтау
	1.2 Дауыс	6.1.2.1 қалыпты дауыстан ауытқуларды түзету жүргізу
	1.3 Дыбыстар және оның	6.1.3.4 қалыпты дыбыстан артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың буында, сөзде, фразаларда бұзылыстарының алдын алу: а) дауыссыз: жуан және жіңішке: ф, в, с. 6.1.3.5 дыбыстар мен олардың сөздерде және фразаларда үйлесіміндегінің ауытқуларын түзету

	үйлесімі	6.1.3.6 дыбыстар үйлесімділігінің дұрыс айтылуын бекіту (бір сөзде және сөз қиылысында)
	1.4	6.1.4.1 алдында оқытылған орфоэпия ережелерін қайталау
	Сөзбен жұмыс	6.1.4.2 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау, өз еркімді логикалық екпін
	1.5	6.1.4.3 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау
	Фразамен жұмыс	6.1.5.1 бірге, екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау, өз кезінде логикалық екпін
		6.1.5.2 қалыпты сөйлеу қарқынын қадағалау (сұрақтар, жауаптар, нұсқаулықтар, хабарлар)
"Есту қабілетін дамыту"	2.1	6.2.1.1 ұсынылған тілдік материалды естіп-көру арқылы қабылдау. "Менің Отаным Қазақстан" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану. 6.2.1.2 ұсынылған тілдік материалды естіп-көру арқылы қабылдау. "Адами құндылықтар" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану

3) 7 сынып:

3-кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
"Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру"	1.1	7.1.1.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес)
	Сөздік тыныс	
	1.2	7.1.2.1 сөйлемде қалыпты дауыс күшін қадағалау
	Дауыс	

	1.3	7.1.3.1 артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау: дауысты (ызыңды және шулы, бірлескен және бөлек, мұрындық, ауыздық, қатаң, ұяң, жұмсақ)
	Дыбыстар және оның үйлесімі	7.1.3.5 дыбыстар мен олардың мәтінде байланысқан сөздерде, фразаларда үй дұрыс айту
		7.1.3.6 дыбыстар үйлесімділігінің дұрыс айтылуын бекіту (бір сөзде және сөз қ
	1.4	7.1.4.1 алдында оқытылған орфоэпия ережелерін қайталау
	Сөзбен жұмыс	7.1.4.2 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағ еркімен айту кезінде логикалық екпін
		7.1.4.3 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағ
	1.5	7.1.5.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы б сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес)
		7.1.5.2 тілдік материалды айтарлықтай табиғи, түсінікті, айқын, қалыпты дауы сөйлеу қарқынын, біріктіріп, үзілісті, дыбыстық құрылымын сақтай отырып а
	Фразамен жұмыс	7.1.5.3 өз еркімен даусын, сөйлеудің біріктілігін бақылау, оның дыбыстық және құрылымын айту
		7.1.5.4 сабақта, сыныптан тыс уақыттағы сабақтарда, диалогқа еркін кіру, өз ер келген тақырыпқа әңгімелесу жүргізу кезінде сөйлесу жағдайында қалыптас дағдыларды жүзеге асыру
"Есту қабілетін дамыту"	2.1	7.2.1.1 ұсынылған тілдік материалды естіп-көру арқылы қабылдау. "Менің Отан Қазақстан" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырат
	Ауызша сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау	7.2.1.2 ұсынылған тілдік материалды естіп-көру арқылы қабылдау. "Адами құн тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату және тан
2-тоқсан		
"Дыбыстардың айтылуын қалыптастыр	1.1 сөздік тыныс	7.1.1.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы б сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес)

у"	1.2 дауыс	7.1.2.1 сөйлемде қалыпты дауыс күшін қадағалау
	1.3 дыбыстар және оның үйлесімі	7.1.3.1 артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау: дауысты (ызыңды және шулы, бірлескен және бөлек, мұрындық, ауыздық, қатаң, ұяң, жұмсақ) 7.1.3.5 дыбыстар мен олардың мәтінде байланысқан сөздерде, фразаларда үй дұрыс айту 7.1.3.6 дыбыстар үйлесімділігінің дұрыс айтылуын бекіту (бір сөзде және сөз қ
	1.4 Сөзбен жұмыс	7.1.4.1 алдында оқытылған орфоэпия ережелерін қайталау 7.1.4.2 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағ еркімен айту кезінде логикалық екпін 7.1.4.3 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағ
	1.5 Фразамен жұмыс	7.1.5.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы б сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес) 7.1.5.2 тілдік материалды айтарлықтай табиғи, түсінікті, айқын, қалыпты дауы сөйлеу қарқынын, біріктіріп, үзілісті, дыбыстық құрылымын сақтай отырып а 7.1.5.3 өз еркімен даусын, сөйлеудің біріктілігін бақылау, оның дыбыстық және құрылымын айту 7.1.5.4 сабақта, сыныптан тыс уақыттағы сабақтарда, диалогқа еркін кіру, өз ер келген тақырыпқа әңгімелесу жүргізу кезінде сөйлесу жағдайында қалыптас дағдыларды жүзеге асыру
"Есту қабілетін дамыту"	2.1 Ауызша сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау	7.2.1.1 ұсынылған тілдік материалды естіп-көру арқылы қабылдау. "Менің Отан Қазақстан" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажыр 7.1.5.2 тілдік материалды айтарлықтай табиғи, түсінікті, айқын, қалыпты дауы сөйлеу қарқынын, біріктіріп, үзілісті, дыбыстық құрылымын сақтай отырып а
3-тоқсан		
"Дыбыстардың айтылуын"	1.1	7.1.1.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы б сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес)

қалыптастыру"	Сөздік тыныс	
	1.2	7.1.2.1 сөйлемде қалыпты дауыс күшін қадағалау
	Дауыс	
	1.3	7.1.3.1 артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау: дауысты, (ызыңды және шулы, бірлескен және бөлек, мұрындық, ауыздық, қатаң, ұяң, қ жұмсақ)
	Дыбыстар және оның үйлесімі	7.1.3.5 дыбыстар мен олардың мәтінде байланысқан сөздерде, фразаларда үйлесімділігі дұрыс айту 7.1.3.6 дыбыстар үйлесімділігінің дұрыс айтылуын бекіту (бір сөзде және сөз қосындысында)
	1.4	7.1.4.1 алдында оқытылған орфоэпия ережелерін қайталау 7.1.4.2 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау еркімен айту кезінде логикалық екпін
Сөзбен жұмыс		7.1.4.3 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау
	1.5	7.1.5.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес) 7.1.5.2 тілдік материалды айтарлықтай табиғи, түсінікті, айқын, қалыпты дауысмен сөйлеу қарқынын, біріктіріп, үзілісті, дыбыстық құрылымын сақтай отырып айту 7.1.5.3 өз еркімен даусын, сөйлеудің біріктілігін бақылау, оның дыбыстық және құрылымын айту 7.1.5.4 сабақта, сыныптан тыс уақыттағы сабақтарда, диалогқа еркін кіру, өз еркімен келген тақырыпқа әңгімелесу жүргізу кезінде сөйлесу жағдайында қалыптасқан дағдыларды жүзеге асыру тему 7.1.5.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес)
Фразамен жұмыс		
"Есту	2.1	7.2.1.1 ұсынылған тілдік материалды естіп-көру арқылы қабылдау. "Менің Отаным"

қабілетін дамыту"	Ауызша сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау	Қазақстан" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату 7.2.1.2 ұсынылған тілдік материалды естіп-көру арқылы қабылдау. "Адами құн тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату және тан
4-тоқсан		
"Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру"	1.1	7.1.1.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес)
	Сөздік тыныс	
	1.2	7.1.2.1 сөйлемде қалыпты дауыс күшін қадағалау
	Дауыс	
	1.3	7.1.3.1 артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау: дауысты (ызыңды және шулы, бірлескен және бөлек, мұрындық, ауыздық, қатаң, ұяң, жұмсақ)
	Дыбыстар және оның үйлесімі	7.1.3.5 дыбыстар мен олардың мәтінде байланысқан сөздерде, фразаларда үйлесімді дұрыс айту 7.1.3.6 дыбыстар үйлесімділігінің дұрыс айтылуын бекіту (бір сөзде және сөз қатарында)
	1.4	7.1.4.1 алдында оқытылған орфоэпия ережелерін қайталау 7.1.4.2 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау еркімен айту кезінде логикалық екпін 7.1.4.3 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау
	Сөзбен жұмыс	
	1.5	7.1.5.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес) 7.1.5.2 тілдік материалды айтарлықтай табиғи, түсінікті, айқын, қалыпты дауысмен сөйлеу қарқынын, біріктіріп, үзілісті, дыбыстық құрылымын сақтай отырып айту 7.1.5.3 өз еркімен даусын, сөйлеудің біріктілігін бақылау, оның дыбыстық және құрылымын айту
	Фразамен жұмыс	

		7.1.5.4 сабақта, сыныптан тыс уақыттағы сабақтарда, диалогқа еркін кіру, өз еркінше келген тақырыпқа әңгімелесу жүргізу кезінде сөйлесу жағдайында қалыптасқан дағдыларды жүзеге асыру
"Есту қабілетін дамыту"	2.1 Ауызша сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау	7.2.1.1 ұсынылған тілдік материалды естіп-көру арқылы қабылдау. "Менің Отаным Қазақстан" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату 7.1.5.2 тілдік материалды айтарлықтай табиғи, түсінікті, айқын, қалыпты дауысмен сөйлеу қарқынын, біріктіріп, үзілісті, дыбыстық құрылымын сақтай отырып айту

4) 8-сынып:

4-кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
"Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру"	1.1 Сөздік тыныс	8.1.1.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес)
	1.2 Дауыс	8.1.2.1 сөйлемде қалыпты дауыс күшін қадағалау
	1.3 Дыбыстар және оның үйлесімі	8.1.3.1 артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау: дауысты, дауыссыз және шулы, бірлескен және бөлек, мұрындық, ауыздық, қатаң, ұяң, қатты және жұмсақ 8.1.3.5 дыбыстар мен олардың мәтінде байланысқан сөздерде, фразаларда үйлесімін айту 8.1.3.6 дыбыстар үйлесімділігінің дұрыс айтылуын бекіту (бір сөзде және сөз қиылысында)
	1.4 Сөзбен жұмыс	8.1.4.1 алдында оқытылған орфоэпия ережелерін қайталау 8.1.4.2 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау, өзгерген кезінде логикалық екпін

		8.1.4.3 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау
	1.5	8.1.5.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес)
	Фразамен жұмыс	8.1.5.2 логикалық екпінмен танысу, сұрақтар мен жауаптардағы логикалық екпінді қадағалау атап көрсету
		8.1.5.3 өз еркімен даусын, сөйлеудің біріктілігін бақылау, оның дыбыстық және ырғақтық құрылымын айту
"Есту қабілетін дамыту"	2.1	8.1.5.4 сабақта, сыныптан тыс уақыттағы сабақтарда, диалогқа еркін кіру, өз еркімен алу, тақырыпқа әңгімелесу жүргізу кезінде сөйлесу жағдайында қалыптасқан тілдік дағдыларды қалыптастыру асыру
	Ауызша сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау	8.2.1.1 80 сөзге дейінгі мәтінді естіп-көру арқылы қабылдау. Қабылданған мәтін туралы сұрақтарға жауап беру жүргізе алу (мұғаліммен, әріптесімен) "Менің Отаным Қазақстан" тақырыбымен байланысты материалды есту арқылы ажырату және тану
2-тоқсан		
"Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру"	1.1	8.2.1.2 80 сөзге дейінгі мәтінді естіп-көру арқылы қабылдау. Қабылданған мәтін туралы сұрақтарға жауап беру жүргізе алу (мұғаліммен, әріптесімен) "Адами құндылықтар" тақырыбымен байланысты материалды есту арқылы ажырату және тану.
	Сөздік тыныс	
	1.2	8.2.1.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес)
	Дауыс	8.1.2.1 сөйлемде қалыпты дауыс күшін қадағалау
	1.3	8.1.3.1 артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау: дауысты, дауыссыз және шулы, бірлескен және бөлек, мұрындық, ауыздық, қатаң, ұяң, қатты және жұмсақ
	Дыбыстар және оның үйлесімі	8.1.3.5 дыбыстар мен олардың мәтінде байланысқан сөздерде, фразаларда үйлесімін бақылау

		8.1.3.6 дыбыстар үйлесімділігінің дұрыс айтылуын бекіту (бір сөзде және сөз қиылыс)
	1.4	8.1.4.1 алдында оқытылған орфоэпия ережелерін қайталау
	Сөзбен жұмыс	8.1.4.2 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау, өз кезінде логикалық екпін
		8.1.4.3 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау
	1.5	8.1.5.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес)
		8.1.5.2 логикалық екпінмен танысу, сұрақтар мен жауаптардағы логикалық екпінді қадағалау атап көрсету
	Фразамен жұмыс	8.1.5.3 өз еркімен даусын, сөйлеудің біріктілігін бақылау, оның дыбыстық және ырғақ құрылымын айту
		8.1.5.4 сабақта, сыныптан тыс уақыттағы сабақтарда, диалогқа еркін кіру, өз еркімен а тақырыпқа әңгімелесу жүргізу кезінде сөйлесу жағдайында қалыптасқан тілдік дағды асыру
"Есту қабілетін дамыту"	2.1	8.2.1.3 80 сөзге дейінгі мәтінді естіп-көру арқылы қабылдау. Қабылданған мәтін туралы жүргізе алу (мұғаліммен, әріптесімен) "Мәдени мұра" тақырыбымен байланысты тілді есту арқылы ажырату және тану.
	Ауызша сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау	8.2.1.4 80 сөзге дейінгі мәтінді естіп-көру арқылы қабылдау. Қабылданған мәтін туралы жүргізе алу (мұғаліммен, әріптесімен) "Кәсіптер әлемі" тақырыбымен байланысты тілді материалды есту арқылы ажырату және тану.
3-тоқсан		
"Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру"	1.1	8.1.1.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес)
	Сөздік тыныс	
	1.2	8.1.2.1 сөйлемде қалыпты дауыс күшін қадағалау
	Дауыс	
	1.3	8.1.3.1 артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау: дауысты, дауыссыз

	Дыбыстар және оның үйлесімі	және шулы, бірлескен және бөлек, мұрындық, ауыздық, қатаң, ұяң, қатты және жұмсақ дыбыстар және олардың мәтінде байланысқан сөздерде, фразаларда үйлесімін айту 8.1.3.6 дыбыстар үйлесімділігінің дұрыс айтылуын бекіту (бір сөзде және сөз қиылысында)
	1.4 Сөзбен жұмыс	8.1.4.1 алдында оқытылған орфоэпия ережелерін қайталау 8.1.4.2 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау, өзгерген кезінде логикалық екпін 8.1.4.3 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау
	1.5 Фразамен жұмыс	8.1.5.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес) 8.1.5.2 логикалық екпінмен танысу, сұрақтар мен жауаптардағы логикалық екпінді қадағалау атап көрсету 8.1.5.3 өз еркімен даусын, сөйлеудің біріктілігін бақылау, оның дыбыстық және ырғақтық құрылымын айту 8.1.5.4 сабақта, сыныптан тыс уақыттағы сабақтарда, диалогқа еркін кіру, өз еркімен аяқталатын тақырыпқа әңгімелесу жүргізу кезінде сөйлесу жағдайында қалыптасқан тілдік дағдыларды асыру 8.1.5.2 логикалық екпінмен танысу, сұрақтар мен жауаптардағы логикалық екпінді қадағалау атап көрсету
"Есту қабілетін дамыту"	2.1 Ауызша сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау	8.2.1.5 80 сөзге дейінгі мәтінді естіп-көру арқылы қабылдау. Қабылданған мәтін туралы сұрақтарға жауап беру (мұғаліммен, әріптесімен) "Табиғи құбылыстар" тақырыбымен байланысты материалды есту арқылы ажырату және тану. 8.2.1.6 80 сөзге дейінгі мәтінді естіп-көру арқылы қабылдау. Қабылданған мәтін туралы сұрақтарға жауап беру (мұғаліммен, әріптесімен) "Қоршаған ортаны қорғау" тақырыбымен байланысты материалды есту арқылы ажырату және тану.
4-тоқсан		

"Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру"	1.1	8.1.1.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес)
	1.2	8.1.2.1 сөйлемде қалыпты дауыс күшін қадағалау
	1.3	8.1.3.1 артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау: дауысты, дауыссыз және шулы, бірлескен және бөлек, мұрындық, ауыздық, қатаң, ұяң, қатты және жұмсақ 8.1.3.5 дыбыстар мен олардың мәтінде байланысқан сөздерде, фразаларда үйлесімін айту 8.1.3.6 дыбыстар үйлесімділігінің дұрыс айтылуын бекіту (бір сөзде және сөз қиылысында)
	1.4	8.1.4.1 алдында оқытылған орфоэпия ережелерін қайталау 8.1.4.2 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау, өзгерген кезінде логикалық екпін 8.1.4.3 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау
	1.5	8.1.5.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес) 8.1.5.2 логикалық екпінмен танысу, сұрақтар мен жауаптардағы логикалық екпінді қадағалау атап көрсету 8.1.5.3 өз еркімен даусын, сөйлеудің біріктілігін бақылау, оның дыбыстық және ырғақтық құрылымын айту 8.1.5.4 сабақта, сыныптан тыс уақыттағы сабақтарда, диалогқа еркін кіру, өз еркімен анық тақырыпқа әңгімелесу жүргізу кезінде сөйлесу жағдайында қалыптасқан тілдік дағдыларды асыру
"Есту қабілетін дамыту"	2.1	8.2.1.7 80 сөзге дейінгі мәтінді естіп-көру арқылы қабылдау. Қабылданған мәтін туралы сұрақтарға жауап беру (мұғаліммен, әріптесімен) "Ғарышқа саяхат" тақырыбымен байланысты танылған материалды есту арқылы ажырату және тану.

	сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау	8.2.1.8 80 сөзге дейінгі мәтінді естіп-көру арқылы қабылдау. Қабылданған мәтін туралы жүргізе алу (мұғаліммен, әріптесімен) "Болашаққа саяхат" тақырыбымен байланысты материалды есту арқылы ажырату және тану.
--	---	---

5) 9-сынып:

5-кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
"Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру"	1.1 Сөздік тыныс	9.1.1.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша білім алушының айту жағдайына сәйкес)
	1.2 Дауыс	9.1.2.1 сөйлемде қалыпты дауыс күшін қадағалау
	1.3 Дыбыстар және оның үйлесімі	9.1.3.1 артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау: дауысты, дауыссыз және шулы, бірлескен және бөлек, мұрындық, ауыздық, қатаң, ұяң, қатты және жұмсақ 9.1.3.5 дыбыстар мен олардың мәтінде байланысқан сөздерде, фразаларда үйлесімін айту 9.1.3.6 дыбыстар үйлесімділігінің дұрыс айтылуын бекіту (бір сөзде және сөз қиылысында)
	1.4 Сөзбен жұмыс	9.1.4.1 алдында оқытылған орфоэпия ережелерін қайталау 9.1.4.2 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау, өз кезінде логикалық екпін 9.1.4.3 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау
	1.5	9.1.5.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша білім алушының айту жағдайына сәйкес)

	Фразамен жұмыс	9.1.5.2 жатқа білетін мәтіндерде логикалық екпінді қадағалау, сонымен қатар сұрақта жауаптарда 9.1.5.3 өз еркімен даусын, сөйлеудің біріктілігін бақылау, оның дыбыстық және ырғақты айту 9.1.5.4 сабақта, сыныптан тыс уақыттағы сабақтарда, диалогқа еркін кіру, өз еркімен а тақырыпқа әңгімелесу жүргізу кезінде сөйлесу жағдайында қалыптасқан тілдік дағды асыру
"Есту қабілетін дамыту"	2.1 Ауызша сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау	9.2.1.1 100 сөзге дейінгі мәтінді естіп-көру арқылы қабылдау. Қабылданған мәтін туралы жүргізе алу (мұғаліммен, әріптесімен) "Менің Отаным Қазақстан" тақырыбымен байланысты материалды есту арқылы ажырату және тану. 9.2.1.2 100 сөзге дейінгі мәтінді естіп-көру арқылы қабылдау. Қабылданған мәтін туралы жүргізе алу (мұғаліммен, әріптесімен) "Адами құндылықтар" тақырыбымен байланысты материалды есту арқылы ажырату және тану
2-тоқсан		
"Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру"	1.1	9.1.1.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша білім алушының айту жағдайына сәйкес)
	Сөздік тыныс	
	1.2	9.1.2.1 сөйлемде қалыпты дауыс күшін қадағалау
	Дауыс	
	1.3	9.1.3.1 артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау: дауысты, дауыссыз және шулы, бірлескен және бөлек, мұрындық, ауыздық, қатаң, ұяң, қатты және жұмсақ 9.1.3.5 дыбыстар мен олардың мәтінде байланысқан сөздерде, фразаларда үйлесімін айту 9.1.3.6 дыбыстар үйлесімділігінің дұрыс айтылуын бекіту (бір сөзде және сөз қиылысында)
	1.4	9.1.4.1 алдында оқытылған орфоэпия ережелерін қайталау
	Сөзбен жұмыс	9.1.4.2 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау, өз кезінде логикалық екпін

		9.1.4.3 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау
	1.5	9.1.5.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша білім алушының айту жағдайына сәйкес)
	Фразамен жұмыс	9.1.5.2 жатқа білетін мәтіндерде логикалық екпінді қадағалау, сонымен қатар сұрақта жауаптарда
		9.1.5.3 өз еркімен даусын, сөйлеудің біріктілігін бақылау, оның дыбыстық және ырғақты айту
		9.1.5.4 сабақта, сыныптан тыс уақыттағы сабақтарда, диалогқа еркін кіру, өз еркімен а тақырыпқа әңгімелесу жүргізу кезінде сөйлесу жағдайында қалыптасқан тілдік дағды асыру
"Есту қабілетін дамыту"	2.1	9.2.1.3 100 сөзге дейінгі мәтінді естіп-көру арқылы қабылдау. Қабылданған мәтін туралы жүргізе алу (мұғаліммен, әріптесімен) "Мәдени мұра" тақырыбымен байланысты тілді есту арқылы ажырату және тану.
	Ауызша сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау	9.2.1.4 100 сөзге дейінгі мәтінді естіп-көру арқылы қабылдау. Қабылданған мәтін туралы жүргізе алу (мұғаліммен, әріптесімен) "Кәсіптер әлемі" тақырыбымен байланысты тілді есту арқылы ажырату және тану
3-тоқсан		
"Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру"	1.1	9.1.1.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша білім алушының айту жағдайына сәйкес)
	Сөздік тыныс	
	1.2	9.1.2.1 сөйлемде қалыпты дауыс күшін қадағалау
	Дауыс	
	1.3	9.1.3.1 артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау: дауысты, дауыссыз және шулы, бірлескен және бөлек, мұрындық, ауыздық, қатаң, ұяң, қатты және жұмсақ
	Дыбыстар және оның үйлесімі	9.1.3.5 дыбыстар мен олардың мәтінде байланысқан сөздерде, фразаларда үйлесімін айту

		9.1.3.6 дыбыстар үйлесімділігінің дұрыс айтылуын бекіту (бір сөзде және сөз қиылысы)
	1.4	9.1.4.1 алдында оқытылған орфоэпия ережелерін қайталау
	Сөзбен жұмыс	9.1.4.2 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау, өз кезінде логикалық екпін
		9.1.4.3 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау
	1.5	9.1.5.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша білім алушының айту жағдайына сәйкес)
		9.1.5.2 жатқа білетін мәтіндерде логикалық екпінді қадағалау, сонымен қатар сұрақта жауаптарда
	Фразамен жұмыс	9.1.5.3 өз еркімен даусын, сөйлеудің біріктілігін бақылау, оның дыбыстық және ырғақты айту
		9.1.5.4 сабақта, сыныптан тыс уақыттағы сабақтарда, диалогқа еркін кіру, өз еркімен а тақырыпқа әңгімелесу жүргізу кезінде сөйлесу жағдайында қалыптасқан тілдік дағды асыру
"Есту қабілетін дамыту"	2.1	9.2.1.5 100 сөзге дейінгі мәтінді естіп-көру арқылы қабылдау. Қабылданған мәтін туралы жүргізе алу (мұғаліммен, әріптесімен) "Табиғи құбылыстар" тақырыбымен байланысты материалды есту арқылы ажырату және тану.
	Ауызша сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау	9.2.1.6 100 сөзге дейінгі мәтінді естіп-көру арқылы қабылдау. Қабылданған мәтін туралы жүргізе алу (мұғаліммен, әріптесімен) "Қоршаған ортаны қорғау" тақырыбымен байланысты материалды есту арқылы ажырату және тану.
4-тоқсан		
"Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру"	1.1	9.1.1.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша білім алушының айту жағдайына сәйкес)
	Сөздік тыныс	
	1.2	9.1.2.1 сөйлемде қалыпты дауыс күшін қадағалау
	Дауыс	
	1.3	9.1.3.1 артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау: дауысты, дауыссыз

	Дыбыстар және оның үйлесімі	және шулы, бірлескен және бөлек, мұрындық, ауыздық, қатаң, ұяң, қатты және жұмсақ дыбыстар
		9.1.3.5 дыбыстар мен олардың мәтінде байланысқан сөздерде, фразаларда үйлесімін, айту
		9.1.3.6 дыбыстар үйлесімділігінің дұрыс айтылуын бекіту (бір сөзде және сөз қиылысында)
	1.4 Сөзбен жұмыс	9.1.4.1 алдында оқытылған орфоэпия ережелерін қайталау 9.1.4.2 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау, өз кезінде логикалық екпін 9.1.4.3 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау
	1.5 Фразамен жұмыс	9.1.5.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша білім алушының айту жағдайына сәйкес) 9.1.5.2 жатқа білетін мәтіндерде логикалық екпінді қадағалау, сонымен қатар сұрақтарға жауаптарда 9.1.5.3 өз еркімен даусын, сөйлеудің біріктілігін бақылау, оның дыбыстық және ырғақтық ерекшеліктерін айту 9.1.5.4 сабақта, сыныптан тыс уақыттағы сабақтарда, диалогқа еркін кіру, өз еркімен асыру, тақырыпқа әңгімелесу жүргізу кезінде сөйлесу жағдайында қалыптасқан тілдік дағдыларды асыру
	"Есту қабілетін дамыту"	2.1 Ауызша сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау
		9.2.1.7 100 сөзге дейінгі мәтінді естіп-көру арқылы қабылдау. Қабылданған мәтін туралы сұрақтарға жауап беру (мұғаліммен, әріптесімен) "Ғарышқа саяхат" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану 9.2.1.8 100 сөзге дейінгі мәтінді естіп-көру арқылы қабылдау. Қабылданған мәтін туралы сұрақтарға жауап беру (мұғаліммен, әріптесімен) "Болашаққа саяхат" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану

6) 10-сынып:

6-кесте

Ұзақмерзі	Ұзақмерзімді жоспар	Оқыту мақсаттары
-----------	---------------------	------------------

мді жоспар бөлімі	бөлімінің мазмұны	
1-тоқсан		
"Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру"	1.1 Сөздік тыныс	10.1.1.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес)
	1.2 Дауыс	10.1.2.1 сөйлемде қалыпты дауыс күшін қадағалау
	1.3 Дыбыстар және оның үйлесімі	10.1.3.1 артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау: дауысты, дауыссыз (ызыңды және шулы, бірлескен және бөлек, мұрындық, ауыздық, қатаң, ұяң, қалың және жұмсақ)
		10.1.3.5 дыбыстар мен олардың мәтінде байланысқан сөздерде, фразаларда үйлесімді дұрыс айту 10.1.3.6 дыбыстар үйлесімділігінің дұрыс айтылуын бекіту (бір сөзде және сөз қатарында)
	1.4 Сөзбен жұмыс	10.1.4.1 алдында оқытылған орфоэпия ережелерін қайталау 10.1.4.2 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау, еркімен айту кезінде логикалық екпін
		10.1.4.3 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау
1.5 Фразамен жұмыс	10.1.5.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес)	
	10.1.5.2 фразаларда логикалық және синтагматикалық екпінді өз еркімен бөлу	
	10.1.5.3 өз еркімен даусын, сөйлеудің біріктілігін бақылау, оның дыбыстық және сөздік құрылымын айту	
	10.1.5.4 сабақта, сыныптан тыс уақыттағы сабақтарда, диалогқа еркін кіру, өз еркімен келген тақырыпқа әңгімелесу жүргізу кезінде сөйлесу жағдайында қалыптасқан дағдыларды жүзеге асыру	
"Есту қабілетін дамыту"	2.1 Ауызша сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау	10.2.1.1 120 сөзге дейінгі мәтінді естіп-көру арқылы қабылдау. Қабылданған мәтінді диалог жүргізе алу (мұғаліммен, әріптесімен) "Менің Отаным Қазақстан" тақырыбына байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану.

		10.2.1.2 120 сөзге дейінгі мәтінді естіп-көру арқылы қабылдау. Қабылданған мәтінді диалог жүргізе алу (мұғаліммен, әріптесімен) "Адами құндылықтар" тақырыбымен байланысты тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану
2-тоқсан		
"Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру"	1.1 Сөздік тыныс	10.1.1.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес)
	1.2 Дауыс	10.1.2.1 сөйлемде қалыпты дауыс күшін қадағалау
	1.3 Дыбыстар және оның үйлесімі	10.1.3.1 артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау: дауысты, дауыссыз (ызыңды және шулы, бірлескен және бөлек, мұрындық, ауыздық, қатаң, ұяң, қалың және жұмсақ)
		10.1.3.5 дыбыстар мен олардың мәтінде байланысқан сөздерде, фразаларда үйлесімді дұрыс айту
	1.4 Сөзбен жұмыс	10.1.3.6 дыбыстар үйлесімділігінің дұрыс айтылуын бекіту (бір сөзде және сөз қатарында)
		10.1.4.1 алдында оқытылған орфоэпия ережелерін қайталау 10.1.4.2 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау еркімен айту кезінде логикалық екпін
	1.5 Фразамен жұмыс	10.1.4.3 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау
		10.1.5.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес) 10.1.5.2 фразаларда логикалық және синтагматикалық екпінді өз еркімен бөлу 10.1.5.3 өз еркімен даусын, сөйлеудің біріктілігін бақылау, оның дыбыстық және құрылымын айту 10.1.5.4 сабақта, сыныптан тыс уақыттағы сабақтарда, диалогқа еркін кіру, өз еркімен келген тақырыпқа әңгімелесу жүргізу кезінде сөйлесу жағдайында қалыптасқан дағдыларды жүзеге асыру
"Есту"	2.1 Ауызша сөйлеуді	10.2.1.3 120 сөзге дейінгі мәтінді естіп-көру арқылы қабылдау. Қабылданған мәтінді

қабілетін дамыту"	естіп-көру және есту арқылы қабылдау	диалог жүргізе алу (мұғаліммен, әріптесімен) "Мәдени мұра" тақырыбымен бай материалды есту арқылы ажырату және тану. 10.2.1.4 120 сөзге дейінгі мәтінді естіп-көру арқылы қабылдау. Қабылданған мәтінді диалог жүргізе алу (мұғаліммен, әріптесімен) "Кәсіптер әлемі" тақырыбымен бай тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану.
3-тоқсан		
"Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру"	1.1 Сөздік тыныс	10.1.1.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес)
	1.2 Дауыс	10.1.2.1 сөйлемде қалыпты дауыс күшін қадағалау
	1.3 Дыбыстар және оның үйлесімі	10.1.3.1 артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау: дауысты (ызыңды және шулы, бірлескен және бөлек, мұрындық, ауыздық, қатаң, ұяң, қысқаша және жұмсақ)
		10.1.3.5 дыбыстар мен олардың мәтінде байланысқан сөздерде, фразаларда үйлесімді дұрыс айту
	1.4 Сөзбен жұмыс	10.1.3.6 дыбыстар үйлесімділігінің дұрыс айтылуын бекіту (бір сөзде және сөз қатарында)
		10.1.4.1 алдында оқытылған орфоэпия ережелерін қайталау
	1.5 Фразамен жұмыс	10.1.4.2 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау, өз еркімен айту кезінде логикалық екпін
		10.1.4.3 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау, өз еркімен айту кезінде логикалық екпін
		10.1.5.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес)
		10.1.5.2 фразаларда логикалық және синтагматикалық екпінді өз еркімен бөлу
		10.1.5.3 өз еркімен даусын, сөйлеудің біріктілігін бақылау, оның дыбыстық және сөздік құрылымын айту
		10.1.5.4 сабақта, сыныптан тыс уақыттағы сабақтарда, диалогқа еркін кіру, өз еркімен келген тақырыпқа әңгімелесу жүргізу кезінде сөйлесу жағдайында қалыптасқан дағдыларды жүзеге асыру

"Есту қабілетін дамыту"	2.1 Ауызша сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау	10.2.1.5 120 сөзге дейінгі мәтінді естіп-көру арқылы қабылдау. Қабылданған мәтінді диалог жүргізе алу (мұғаліммен, әріптесімен) "Табиғи құбылыстар" тақырыбымен тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану 10.2.1.6 120 сөзге дейінгі мәтінді естіп-көру арқылы қабылдау. Қабылданған мәтінді диалог жүргізе алу (мұғаліммен, әріптесімен) "Қоршаған ортаны қорғау" тақырыбымен тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану
4-тоқсан		
"Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру"	1.1 Сөздік тыныс	10.1.1.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес)
	1.2 Дауыс	10.1.2.1 сөйлемде қалыпты дауыс күшін қадағалау
	1.3 Дыбыстар және оның үйлесімі	10.1.3.1 артикуляция бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау: дауысты (ызыңды және шулы, бірлескен және бөлек, мұрындық, ауыздық, қатаң, ұяң, қысқа және жұмсақ)
		10.1.3.5 дыбыстар мен олардың мәтінде байланысқан сөздерде, фразаларда үйлесімді дұрыс айту
		10.1.3.6 дыбыстар үйлесімділігінің дұрыс айтылуын бекіту (бір сөзде және сөз қатарында)
	1.4 Сөзбен жұмыс	10.1.4.1 алдында оқытылған орфоэпия ережелерін қайталау
		10.1.4.2 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау, өз еркімен айту кезінде логикалық екпін
10.1.4.3 екпінді буынды бөлу және сөздің формасы өзгерген кезде екпінді қадағалау, өз еркімен айту кезінде логикалық екпін		
1.5 Фразамен жұмыс	10.1.5.1 алдында меңгерілген айту дағдыларын жақсарту (мұғалімнің қалауы бойынша сыныптағы білім алушының айту жағдайына сәйкес)	
	10.1.5.2 фразаларда логикалық және синтагматикалық екпінді өз еркімен бөлу	
	10.1.5.3 өз еркімен даусын, сөйлеудің біріктілігін бақылау, оның дыбыстық және сөздік құрылымын айту	
	10.1.5.4 сабақта, сыныптан тыс уақыттағы сабақтарда, диалогқа еркін кіру, өз еркімен	

		келген тақырыпқа әңгімелесу жүргізу кезінде сөйлесу жағдайында қалыптасқан дағдыларды жүзеге асыру
"Есту қабілетін дамыту"	2.1 Ауызша сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау	10.2.1.7 120 сөзге дейінгі мәтінді естіп-көру арқылы қабылдау. Қабылданған мәтінді диалог жүргізе алу (мұғаліммен, әріптесімен) "Ғарышқа саяхат" тақырыбымен білімдік тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану 10.2.1.8 120 сөзге дейінгі мәтінді естіп-көру арқылы қабылдау. Қабылданған мәтінді диалог жүргізе алу (мұғаліммен, әріптесімен) "Болашаққа саяхат" тақырыбымен білімдік тілдік материалды есту арқылы ажырату және тану

Ескерту: бір тоқсан көлемінде оқыту мақсаттары тілдік әрекеттің әр түрі бойынша біріктіріледі.

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2018 жылғы 20 қыркүйек

№ 469 бұйрығына 15-қосымша
Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2013 жылғы 3 сәуір

№ 115 бұйрығына 455-қосымша

Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде) 1- тарау. Жалпы ережелер

1. Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқыту мақсаты – тіл туралы білімдерді меңгеру, түрлі деңгейдегі құралдарды қолдану нормалары және оларды өнімді тілдік әрекет барысында белсендету, сонымен бірге сөздік қорын байыту, байланыстыра айту жолдарын, қатынас мәдениетін, тілді жетілдірудің саналы және шығармашылықтық механизмдерін меңгеру негізінде тілдік әрекеттің

барлық түрлері бойынша (тыңдалым, сөйлеу, оқу және жазу) коммуникативтік дағдыларды қалыптастыру арқылы зиялы және белсенді тұлғаны дамыту.

3. Оқытудың міндеттері:

1) тіл туралы білімдерді, оның түрлі салада және қатынас жағдайларында, стилистикалық ресурстарда, әдеби тілдің негізгі нормаларында (орфоэпикалық, орфографиялық, лексикалық және грамматикалық) және тілдік этикет ережелерінде қызмет істеуін қалыптастыру;

2) оқу және жазу дағдыларын жетілдіру;

3) нормативтік және қатынас жағдайындағы сәйкестік көзқарастары жағынан тілдік құралдарды бағалау және таңдау қабілетін қалыптастыру;

4) түрлі тілілік жанрларда ауызша және жазбаша монологиялық сөйлемдерді құру қабілетін дамыту және жетілдіру;

5) табысты әңгімелік қатынас жасау, түрлі сала мен коммуникативтік жағдайда пікірталас жүргізу қабілетін жетілдіру;

6) орфоэпикалық, орфографиялық, пунктуациялық және стилистикалық сауаттылығын жетілдіру;

7) қатынас құралы, білім көзі, рухани-адамгершіліктік құндылық, және де қоғамда табысты әлеуметтенуге ықпал жасайтын тілдік капитал ретінде, тілге саналы қарауға тәрбиелеу.

4. Бағдарламаның мазмұны, заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту, оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде және жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың Бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін

ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әртүрлі жұмыстарды, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларды қарастырады (оқитын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын, түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндерді қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрдағы, стилдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен қазақстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық "Мәңгілік Ел" идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

15. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу үдерісі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік құзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

16. Оқытудың әдістері мен тәсілдерін таңдау ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушылардың танымдық әс-әрекеттеріне сәйкес жүзеге асырылады, соған орай, іс-әрекеттер алгоритмдері мен заттық-практикалық ірекеттерді қолдану түрінде берілетін, "кішкентай қадамдар" әдісі маңызды орын алады.

17. Оқудағы қиындықтарды жеңу мақсатында арнайы тәсілдер (көру бұзылымдары ескерілгендегі оқу ісінің алгоритмизациясы, сабақ құрылымының ерекшелігі, сақталған функцияларды дамыту бойынша арнайы гимнастика), оқу ақпаратын өңдеудің логикалық тәсілдері (нақтыландыру, үлгілер бойынша аналогиясын орнату, қорыту) қолданылады.

18. Білім алушылардың психикалық және дене ерекшеліктерін түзеу мақсатында тіл сабағында қолданылатын әдістер мен тәсілдер:

1) шолу әдісі;

2) дидактикалық ойындар;

3) "Фонетика", "Лексика және фразеология" тақырыптарын оқу барысында кроссвордтарды табу, ребустарды, шарадаларды шешу;

4) тірек сызбалар;

5) мәтінді редакциялау;

6) анықтамалық материалдар үшін дәптер дайындау және қолдану;

7) "дыбыссыз" сұрақ;

8) дайын мәтіннің тақырыптық торын құрастыру тәсілі және тақырыпты құру барысындағы есептеулер тәсілі;

9) болашақ тақырыптың микротақырыптарын ашу сызбасын құрастыру тәсілі және оны дайын мәтіннен есептеп шығару тәсілі;

10) тәсілдерді қолдана отырғандағы тіл шығармашылығы: "Еркін ассоциациялар тәсілі" (суреттердің деректері бойынша), "Не болар еді, егер ..." (білім алушы өзіне осындай сұрақ қойып жауап беруге тырысады), "Әңгімені жалғастыр";

11) "мағыналық бірліктер" тәсілі мағыналық жады мен логикалық ойлау қабілетін дамытуға арналады. Тәсілдер: мәтіннің сараптамасы немесе шағын-баяндау, мұнда білім алушы дәйекті түрде екі сұраққа жауап береді: "Бұл мәтінде кім (немесе не) туралы айтылады?" және "Бұл жөнінде не айтылады (хабарланады)?" Қолданылатын қысқаша-баяндаулар көлемі үлкен мәтінге қарасты қорқынышын жеңіп, эмоциялық-ерік аясының қалыптасуына көмектеседі. Жеке тәжірибесін қолдану: жанұядағы туыстық байланыстардың аналогиясы бойынша мәтін немесе сөйлем ішіндегі туыстық байланыстарды анықтау (мысалы, "Қарапайым сөйлем") тақырыбын зерделеу барысында.

19. Ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушыларға барлық психикалық үдерістердің тез сарқылуы тән, сондықтан сабақ кезінде іс-әрекеттерді ауыстырудың, әдістер мен тәсілдерді алмастырудың, жіктемелік тәсілдің, маңызыды материалды ойда сақтап қалу үшін көп рет қайталаудың, көру қабілеті, айналаны бақылау, оқу, жұмысты тынығумен алмастыру үшін жайлы жағдайлар жасаудың мағынасы зор.

20. Бағдарламалық материалды толыққанды жүзеге асыру үшін тіл және әдебиет кабинеттерін жабдықтаудың нормалары белгіленген:

1) интерактивтік және проекциялық жабдықтар жинақталымы: проектор, интерактивтік тақта немесе экран;

2) электрондық басылымдар, DVD –гі видеофильмдер, электрондық плакаттар;

3) компьютер жинақталымы: жүйелік блок, монитор, микрофондық-телефондық гарнитура, акустикалық жүйе, веб -камера, желілік фильтр, көпфункционалды құрылғы;

4) аудиторлық қабырға тақтасы.

21. Тілдік оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) фронталды оқу ісін қамтамасыз етуге арналған стационарлық дыбыс ұлғайтқыш жабдық (әр сыныпқа);

2) мультимедиялық компьютерлік сынып;

3) жекелік есту аппараттары; сөйлеу экраны;

4) интерактивтік панелі және үшөлшемді аксессуарлары бар "Мультимедиялық интерактивтік оқытатын бағдарламалық-әдістемелік кешен" электрондық ресурсы - теориялық материал мен практикалық білімдердің меңгерілу тиімділігін жоғарылату үшін;

5) дыбыстық сигналады визуалдайтын "Логопедиялық тренажер" - арнайы тыныс алу және дауыс жаттығуларын өткізу барысында, әсіресе тұтықпасы мен дизартриясы бар балалармен жұмыс істегенде;

6) тілдік коммуникацияны меңгеру және дамытуға арналған тілідік тренажер ассистивтік құрылғысы - қажетті мөлшерде жалпақ сөйлемдік тілді меңгермеген білім алушылар үшін, сонымен бірге білім алушылардың тілдік шектелуі кезеңінде.

3-тарау. "Қазақ тілі" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

22. "Қазақ тілі" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;

- 2) 6-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;
- 3) 7-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;
- 4) 8-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;
- 5) 9-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;
- 6) 10-сынып – аптасына 1 сағат, оқу жылында – 34 сағатты құрайды.

23. Пәннің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Тыңдалым мен айтылым";
- 2) 2-бөлім "Оқылым";
- 3) 3-бөлім "Жазылым";
- 4) 4-бөлім "әдеби тіл нормаларын сақтау".

24. "Тыңдалым мен айтылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) болжау;
- 2) әртүрлі жанрдағы мәтіндерді талдау;
- 3) мәтіннен ақпаратты анықтау;
- 4) негізгі ойды анықтау;
- 5) тыңдалым материалы бойынша жауап беру және бағалау;
- 6) сөйлеу мәдениетін дамыту.

25. "Оқылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) ақпаратты түсіну;

- 2) мәтіннің стильдік ерекшелігін тану;
- 3) мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату;
- 4) мәтіндерге салыстырмалы анализ жасау;
- 5) мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу;
- 6) оқылым стратегияларын қолдану;
- 7) әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу.

26. "Жазылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) жоспар құру;
- 2) әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру;
- 3) жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну;
- 4) шығармашылық жұмыс жазу;
- 5) оқылым және тыңдалым материалдары негізінде жинақы мәтін жазу;
- 6) мәтіндерді түзету және редакциялау.

27. "Әдеби тіл нормаларын сақтау" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) орфографиялық норма;
- 2) орфоэпиялық норма;
- 3) лексикалық норма;
- 4) грамматикалық норма;
- 5) пунктуациялық норма.

28. 5-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым мен айтылым: тірек сөздер арқылы тақырыпты болжау, негізгі ой мен ақпаратты анықтау, тыңдалған мәтін негізінде сұрақтарға жауап беру, әлеуметтік-тұрмыстық және мәдени тақырыптарға байланысты диалогтағы көтерілген мәселені түсіндіру, қыстырма және қаратпа сөздер арқылы өз ойын білдіру;

2) оқылым: мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну, лексиканың ауызекі сөйлеу және жазба стильдік айырмашылықтарын мәтін арқылы тану, хат-хабарламаның құрылымы арқылы жанрлық ерекшеліктерін білу, ауызекі сөйлеу стиліндегі мәтіндерді қолдану, мәтіннің мазмұнын түсінуге бағытталған сұрақтар қою, оқылым стратегияларын қолдану;

3) жазылым: қарапайым жоспар құру, жанрлық ерекшеліктеріне сай көлемі кіші хат жазу, жай сөйлемдер құрастыру, шығармашылық жұмысын жүргізу, шағын мәтін жазу, мәтіндегі орфографиялық қателерді сөздіктерге сүйене отырып түзету;

4) әдеби тіл нормалары: орфографиялық норма - дыбыс үндестігі, буын үндестігі; орфоэпия нормалары - ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ықпал, лексикалық норма - тура және ауыспалы мағыналы сөздер, көп мағыналы сөздер, омоним, антоним, синоним, дыбысты, сөзді анық және дұрыс айту, сөз бен сөзді байланыстырып сөйлеу; грамматикалық норма - туынды сөздер, күрделі сөздер, зат есімнің мағыналық түрлері, сын есімнің шырайлары, сан есімнің мағыналық түрлері; пунктуациялық норма - хабарлы, лепті, сұраулы сөйлемдер, қаратпа сөз тыныс белгілері.

29. 6-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: тақырыпты болжау, әлеуметтік-тұрмыстық және әлеуметтік-мәдени тақырыптарға байланысты диалогтар мен монологтардағы мәселені түсіндіру, тірек сөздер мен жетекші сұрақ арқылы негізгі ойды анықтау, мәтін мазмұнын түсіну, негізгі ақпаратты анықтау; мәтін мазмұны негізінде сұрақтарға жауап беру, эмоционалды сөздер мен дауыс ырғағы арқылы қыстырма, қаратпа, одағай сөздерді қолдану, диалогке қатысу;

2) оқылым: мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну, лексиканың ауызекі сөйлеу және жазба стильдік айырмашылықтарын мәтін арқылы тану, хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарландырудың құрылымы, олардың жанрлық ерекшеліктері, мәтін мазмұнын түсіну, нақты ақпараттарды анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыру, ауызекі сөйлеу стиліндегі мәтіндер мазмұны мен тақырыбын салыстыру, оқылым стратегияларын қолдану, қажетті ақпаратты ала білу;

3) жазылым: берілген мәтінге сәйкес қарапайым жоспар құру, жанрлық ерекшеліктеріне сай кішірек хат, хабарландыру, жарнама құрастыру, шағын әңгіме құрастыру, шығармашылық жұмыс жазу, негізгі ақпараттарды сақтай отырып, шығын жинақы мәтін жазу, мәтіндегі орфографиялық қателерді түзету және редакциялау;

4) әдеби тіл нормалары: орфографиялық норма - қазақ тілінің дыбыстар жүйесі, үндестік заңы; орфоэпиялық норма - ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ықпал, дыбысты, сөзді анық және дұрыс айту, сөз бен сөзді байланыстырып сөйлеу; лексикалық норма - көнерген сөз, эвфемизм, дисфемизм, неологизм, термин, диалект сөз, кәсіби сөз, табу; грамматикалық норма - есімдіктің сөйлемдегі қызметі, етістің етіс түрлері, салт-сабақты етістік; үстеудің мағыналық түрлері; пунктуациялық норма - қазақ тіліндегі тыныс белгілерінің түрлері мен қызметін (даралаушы) түсіну, дұрыс қолдану.

30. 7-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: көтерілген мәселені болжау, ресми-іскери тақырыптарға байланысты диалог, монологтардағы көтерілген мәселені түсіндіру, мәтін мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпаратты анықтау, жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау, мәтін мазмұнын негізінде сұрақтарға жауап беру, көтерілген мәселе бойынша өз ойын тұжырымдау, эмоционалды сөздер мен дауыс ырғағы арқылы қыстырма, қаратпа сөздерді қолдану, диалогқа қатысу, өз ойын білдіру;

2) оқылым: мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты анықтау, ауызекі сөйлеу мен көркем сөйлеудің стильдік ерекшеліктерін тану, ауызекі сөйлеу мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін

ажырату, ауызекі сөйлеу стиліндегі мәтіндердің тақырыбы, мазмұны мен тілдік құралын салыстыру, мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыру, оқылым стратегияларын қолдану, энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттар алу;

3) жазылым: қарапайым жоспар құру, жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай өмірбаян мен құттықтау хат жазу, шағын мәтін құрастыру, шығармашылық жұмысты жасау, шағын жинақы мәтін жазу, мәтіндегі орфографиялық және пунктуациялық қателерді сөздіктер мен емле ережелеріне сүйеніп түзету, редакциялау;

4) әдеби тіл нормалары: орфографиялық норма - жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу; орфоэпиялық норма - сөз екпіні, тіркес екпіні, логикалық екпін, дыбысты, сөзді анық және дұрыс айту, сөз бен сөзді байланыстырып сөйлеу; лексикалық норма - фразеологизм, мақал-мәтелдердің эмоционалды мәні мен көркемдік ерекшеліктерін түсініп қолдану; грамматикалық норма - етістіктің есімше, көсемше, тұйық етістік, шақ, рай түрлері, еліктеуіш сөздер, шылау түрлері, одағай түрлері; пунктуациялық норма - сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану.

31. 8-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: мәтін үзінділері негізінде оқиғаның дамуы мен аяқталуын болжау, әлеуметтік-қоғамдық және оқу-еңбек тақырыптарына байланысты диалог, монолог пен полилогтарда көтерілген мәселені талдау, мәтін мазмұнын түсіну, детальды ақпаратты анықтау, жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау, мәтін мазмұны бойынша жалпылама және нақты сұрақтарға жауап беру, көтерілген мәселе бойынша өз ойын білдіру, дайын тіркестер мен терминдерді орынды қолданып, диалогқа қатысу.

2) оқылым: мәтіннен негізгі және қосымша детальды ақпаратты анықтау, публицистикалық және ресми стиль ерекшеліктерін тану, хроника, хабар, очерктердің және кеңсе құжаттары және кеңсе жазбаларының құрылымы арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату,

ауызекі сөйлеу және ресми стильдегі мәтіндердің тақырыбы, мазмұны мен тілдік ерекшеліктерін салыстыру, мәтін бойынша көтерілген мәселені анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыру, оқылым стратегияларын қолдану, ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану;

3) жазылым: берілген мәтінге сәйкес кіріспе, негізгі бөлімдерді қамтитын жоспар құру, шағын әңгіме жазу, шағын мәтін жазу, шығармашылық жұмысын жасау, оқылым және тыңдалым материалдары бойынша шағын жинақы мәтін құрастыру, мәтін негізінде лексикалық түзетулер енгізу және редакциялау;

4) әдеби тіл нормалары: орфографиялық норма - тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормаға сай жазу; орфоэпиялық норма - сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс пен логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану, сөзді анық және дұрыс айта білу, сөз бен сөзді дұрыс байланыстырып сөйлеу; лексикалық норма - сөздік қор және сөздік құрам ерекшеліктерін түсініп қолдану; грамматикалық норма- сөз тіркесінің байланысу тәсілдері, түрлері, есімді, етістікті сөз тіркесі, тұрлаулы, тұрлаусыз сөйлем мүшелері, оқшау сөздер; пунктуациялық норма- сөйлем соңында қабаттасып қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану.

32. 9-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: дәйексөз, үзінді негізінде көтерілетін мәселені болжау, әлеуметтік-қоғамдық және мәдени-тарихи тақырыптарға байланысты диалог, монолог пен полилогтардағы экспрессивті-эмоционалды сөздердің рөлін талдау, факті мен көзқарасты ажырата білу; дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды анықтау, проблемалық сұрақтарға деректер келтіру, көркем бейнелеуіш, эмоционалды-экспрессивті сөздер мен тұрақты тіркестерді қолдану, диалогқа қатысу;

2) оқылым: мәтін және графиктік нұсқа (кесте, диаграмма, сурет, шартты белгілер) арқылы ақпаратты интерпретациялау, публицистикалық және ғылыми стиль ерекшеліктерін тілдік құралдар арқылы тану, мақала мен аннотация құрылымы арқылы олардың жанрлық ерекшеліктерін

ажырату, мәтіндердің тақырыбы, құрылымы мен тілдік ерекшеліктерін салыстыру, перифразаның тәсілдерін қолдану, мәтін бойынша сұрақтар құрастыру, оқылым стратегияларын қолдану, ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар мен оқулықтардан алынған деректерді қолдану;

3) жазылым: әртүрлі жанрдағы мәтіндерді жазу үшін жоспар құру, көркемдегіш құралдарды орынды қолдану, шағын әңгіме құрастыру, мәтіннің баяндау желісін сақтау, алған ақпараттардан шағын мәтін жазу, орынсыз қолданылған сөз оралымдарына стильдік түзетулер жасау, редакциялау;

4) әдеби тіл нормалары: орфографиялық норма - тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі-құрама атауларды орфографиялық нормаға сай жазу; орфоэпиялық норма - сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктерін сөйлеу мәнеріне сай қолдану, сөзді анық және дұрыс айта білу, сөз бен сөзді дұрыс байланыстырып сөйлеу; лексикалық норма- лексикалық стилистика заңдылықтарын дұрыс қолдану; грамматикалық норма- сөйлемнің бірыңғай мүшелері мен айқындауыш мүшелері, жай сөйлем, жай сөйлемнің айтылу мақсатына қарай бөлінуі, төл сөз бен төлеу сөз, автор сөзінің жасалу жолдары мен қызметі; пунктуациялық норма- төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің тыныс белгілерін дұрыс қолдану.

33. 10-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға болжаммен жауап беру, түпнұсқамен салыстыру, қоғамдық-саяси, әлеуметтік-экономикалық және ғылыми тақырыптарға байланысты әртүрлі жанрдағы шағын көлемді мәтіндердегі көркемдегіш құралдардың рөлін талдау, мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпараттан астарлы ойды анықтау, мәтінде көтерілген мәселені талдау, негізгі ойды анықтау, перифраз түрінде берілген сұрақтар арқылы қажетті ақпаратты таба білу, ресми сөздер мен терминдерді қолдану, диалогке қатысу;

2) оқылым: тұтас және аралас мәтіндердегі ақпараттарды салыстыру, қазақ тілі стильдері мен шешендік сөздің түрлерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану, мақала, аннотация және презентация құрылымы мен жанрлық ерекшеліктерін ажырату, оқылым стратегияларын қолдану, мәтінде көтерілген мәселеге қатысты көзқарасты анықтауға бағытталған

сұрақтар құрастыру, әртүрлі стильдегі мәтіндердің тақырыбы, қызметі, құрылымы мен тілдік ерекшелігін салыстыру, ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану;

3) жазылым: әртүрлі жанрдағы мәтіндерге күрделірек жоспар құру, жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолдану, шағын мақала құрастыру, графиктік мәтін құрастыру, перифраз тәсілдері арқылы шағын жинақы мәтін жазу, жазба жұмыстарын абзацтар мен бөліктерге бөлу, түзетулер енгізу, редакциялау;

4) әдеби тіл нормалары: орфографиялық норма - мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу; орфоэпиялық норма - сөйлеу ағымында интонацияның құрамдас бөліктерін сөйлеу мәнеріне сай қолдану, сөзді анық және дұрыс айту, сөз бен сөзді дұрыс байланыстырып сөйлеу; лексикалық норма - лексикалық стилистика заңдылықтарын дұрыс қолдану;

грамматикалық норма - құрмалас сөйлемнің жасалу жолдары мен түрлері, салалас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлері, сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлері, аралас құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдары; пунктуациялық норма - құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін ережеге сай қолдану.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

34. Бағдарламада оқыту мақсаттары сан мен әріптен тұратын кодтық белгімен ұсынылған. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, әріппен берілген белгі сөйлеу әрекетінің дағдысын (тыңдалым және айтылым, оқылым, жазылым, әдеби тіл нормалары), әріппен қоса берілетін сандар бөлімшедегі оқыту мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. 7.2.1.2 кодында: "7" – сынып, "2.1" – бөлімше, "2" – оқыту мақсатының реттік саны.

35. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Тыңдалым және айтылым":

1-кесте

Оқыту мақсаттары						

Бөлімше	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Болжау	5.1.1.1 тірек сөздер арқылы және иллюстрацияның көмегімен тақырыпты болжау	6.1.1.1 тірек сөздер мен ұсынылған иллюстрациялар арқылы тақырыпты болжау	7.1.1.1 мәтіннің атауын талқылау және алғашқы бөлігін тыңдау арқылы көтерілетін мәселені болжау	8.1.1.1 мәтін үзінділерін тыңдай отырып, оқиғаның дамуы мен аяқталуын мұғалімнің көмегімен болжау	9.1.1.1 мәтіннен алынған дәйек сөздерге, үзінділерге сүйене отырып, көтерілетін мәселені мұғалімнің көмегімен болжау	10.1.1 мәтін бойынша дайын сұрақтар болжау, беру, салыстыру
1.2 Әртүрлі жанрдағы мәтіндерді талдау	5.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық, мәдени тақырыптарға байланысты диалогтағы көтерілген мәселені түсіндіру	6.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени тақырыптарға байланысты диалог, монологтардағы мәселені түсіндіру	7.1.2.1 әлеуметтік-мәдени, ресми-іскери тақырыптарға байланысты диалог, монологтардағы көтерілген мәселені түсіндіру	8.1.2.1 әлеуметтік-қоғамдық, оқу-еңбек тақырыптарына байланысты диалог, монолог, полилогтардағы көтерілген мәселені мұғалімнің көмегімен талдау	9.1.2.1 әлеуметтік-қоғамдық, мәдени-тарихи тақырыптарға байланысты диалог, монолог, полилогтардағы экспрессивті-эмоционалды сөздердің рөлін мұғалімнің көмегімен талдау	10.1.2 қоғамдық-әлеуметтік және тарихи тақырыптарға байланысты жанрларға көтерілген мәтіндерді көркемдік құралдармен мұғалімнің көмегімен талдау
1.3 Мәтіннен ақпаратты анықтау	5.1.3.1 тыңдаған мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі ақпаратты анықтау	6.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі ақпаратты анықтау	7.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпаратты анықтау	8.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, детальды ақпаратты анықтау	9.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпарат бойынша факті мен көзқарасты ажырата білу	10.1.3 мәтін түсіну, ақпаратты ойды
1.4 Негізгі ойды анықтау	5.1.4.1 тірек сөздер,	6.1.4.1 тірек сөздер мен	7.1.4.1 жетекші сұрақтар	8.1.4.1 мәтіннің құрылымдық	9.1.4.1 мәтін тақырыбы,	10.1.4 мәтін

	иллюстрация мен жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау	жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау	арқылы негізгі ойды анықтау	ерекшелігіне назар аудара отырып, жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау	сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды анықтау	мәсе (тұрм әлеум отыр анык
1.5 Тыңдалым	5.1.5.1 тыңдалған мәтін негізінде сұраққа жауапты мәтіннің ішінен тауып оқу	6.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны негізінде сұрақтарға жауапты мәтіннің ішінен тауып оқу	7.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны негізінде сұрақтарға жауап беру, көтерілген мәселе бойынша өз ойын білдіру	8.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жалпылама, нақты сұрақтарға жауап беру, көтерілген мәселе бойынша өз ойын білдіру	9.1.5.1 тыңдалған мәтіннен проблемалық сұрақтарға деректер келтіру	10.1.5 пери беріл арқы қаже таба
1.6 Сөйлеу мәдениеті н дамыту	5.1.6.1 коммуника тивтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтары арқылы қыстырма, қаратпа сөздерді қолданып, диалогке қатысу	6.1.6.1 коммуника тивтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтары арқылы қыстырма, қаратпа, одағай сөздерді қолданып, диалогке қатысу	7.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтары арқылы қыстырма, қаратпа сөздерді еркін қолданып, диалогке қатысу, өз ойын білдіру	8.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай дайын тіркестер мен терминдерді орынды қолданып, диалогке қатысу	9.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейнелеуіш, эмоционалды-экспрессивті сөздерді, тұрақты тіркестерді қолданып, диалогке қатысу	10. 1. комм жағд ресм ғыль терм қолд қаты

2) 2-бөлім "Оқылым":

2-кесте

Оқыту мақсаттары						
Бөлімше	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып

2.1 Ақпаратты түсіну	5.2.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну	6.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну	7.2.1.1 мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты түсіну, анықтау	8.2.1.1 мәтіннен негізгі және қосымша, детальды ақпаратты анықтау	9.2.1.1 мәтін және графиктік (кесте, диаграмма, сурет, шартты белгілер) ақпаратты түсіндіру	10.2.1 тұтас мәтін, диаграмма, сурет, салыстыру
2.2 Мәтіннің стильдік ерекшелігін тану	5.2.2.1 лексиканың ауызекі сөйлеу мен жазба стильдік айырмашылықтарын мәтіндер арқылы тану	6.2.2.1 ауызекі сөйлеу және жазба стильдік айырмашылықтарын мәтіндер арқылы тану	7.2.2.1 ауызекі сөйлеу және көркем сөйлеудің стильдік ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану	8.2.2.1 публицистикалық және ресми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану	9.2.2.1 публицистикалық және ғылыми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану	10.2.2 қазақ тілі мен шетел тілдерінің сөздік қолданбалы құралдарын тану
2.3 Мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	5.2.3.1 хат, хабарлама, хаттың құрылымы арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату	6.2.3.1 хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарландырудың құрылымы арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату	7.2.3.1 ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату	8.2.3.1 хроника, хабар, очерктердің және кеңсе құжаттары, қызметтік жазбалардың құрылымы арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату	9.2.3.1 мақала, аңдатпа құрылымы арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату	10.2.3 мақала, президенттің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату
2.4 Мәтіндерге салыстырмалы анализ жасау	5.2.4.1 ауызекі стильдегі мәтіндердің тақырыбын, мазмұнын салыстыру	6.2.4.1 ауызекі стильдегі мәтіндердің мазмұнын, тақырыбын салыстыру	7.2.4.1 ауызекі стильдегі мәтіндердің тақырыбын, мазмұнын, тілдік құралын салыстыру	8.2.4.1 ауызекі және ресми стильдегі мәтіндердің тақырыбын, мазмұнын, тілдік ерекшелігін салыстыру	9.2.4.1 идеясы ұқсас публицистикалық және көркем әдебиет стиліндегі мәтіндердің тақырыбы, құрылымы, тілдік ерекшеліктерін салыстыру	10.2.4 әртүрлі мәтін тақырыбы, қызметтік құрылымдық ерекшеліктерін салыстыру
2.5 Мәтіндерге салыстырмалы анализ жасау	5.2.5.1 мұғалімнің	6.2.5.1 мұғалімнің көмегімен мәтін	7.2.5.1 мұғалімнің көмегімен	8.2.5.1 мұғалімнің көмегімен мәтін	9.2.5.1 мұғалімнің көмегімен	10.2.5 көмегімен

Мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	көмегімен мәтіннің мазмұнын түсінуге бағытталған сұрақтар құрастыру	мазмұнын түсінуге, нақты ақпараттарды анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыру	мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыру	бойынша көтерілген мәселені анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыру	перифразаның тәсілдерін қолдана отырып, мәтін бойынша сұрақтар құрастыру	көтер көзқа анық бағыт сұрақ
2.6 Оқылым стратегияларын қолдану	5.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: мазмұнын түсіну үшін оқу	6.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: жалпы мазмұнын түсіну үшін оқу, ақпаратты табу үшін оқу	7.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: нақты ақпаратты табу үшін оқу, іріктеп оқу	8.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: нақты ақпаратты табу үшін оқу, іріктеп оқу, рөлге бөліп оқу	9.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу, рөлге бөліп оқу	10.2.6 оқыл страт қолда комм іріктеп бөліп
2.7 Әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу		6.2.7.1 энциклопедиялар, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты ала білу	7.2.7.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу	8.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану	9.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану	10.2.7 энцик журна оқулы алын қолда

3) 3-бөлім "Жазылым":

3-кесте

Оқыту мақсаттары						
Бөлімше	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1 Жоспар құру	5.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес қарапайым жоспар құру	6.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес қарапайым жоспар құру	7.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес негізгі бөлімді қамтитын жоспар құру	8.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес кіріспе, негізгі бөлімдерді қамтитын күрделі жоспар құру	9.3.1.1 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді жазу үшін құрылымын ескере отырып, жоспар құру	10.3.1.1 әртүрлі мәтіндерді құрылымын ескере отырып, жоспар құру
3.2	5.3.2.1	6.3.2.1 жанрлық	7.3.2.1	8.3.2.1	9.3.2.1	10.3.2.1 жа

Әртүрлі жанрда мәтін	жанрлық ерекшеліктеріне сай (тірек сөздер, үлгі бойынша) көлемі кіші хат жазу	ерекшеліктеріне сай (үлгі бойынша) көлемі кішірек хат, хабарландыру, жарнама құрастырып жазу	жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай (тірек сөздер мен үлгі бойынша) құттықтау, өмірбаян құрастырып жазу	жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай көлемі шағын әңгіме (иллюстрация бойынша) құрастырып жазу	жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай көркемдегіш құралдарды орынды қолданып, шағын әңгіме құрастырып жазу	стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік ерекшеліктеріне орынды қолданып, шағын мәтін құрастырып жазу
3.3 Жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	5.3.3.1 сюжетті суреттер бойынша жай сөйлемдер құрастыру	6.3.3.1 сюжетті суреттердің (фотосуреттер) желісі бойынша шағын әңгіме құрастыру	7.3.3.1 ұсынылған тақырыпқа байланысты дайын деректер бойынша графиктік шағын мәтін құрастыру	8.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, графиктік шағын мәтін жазу	9.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, графиктік мәтін жазу	10.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, графиктік мәтін жазу
3.4 Шығармашылық жұмыс	5.3.4.1 өзін кейіпкердің орнына қою арқылы шығармашылық жұмыс жазу, көлемі 60 сөз	6.3.4.1 өзін кейіпкердің орнына қою арқылы шығармашылық жұмыс жазу, көлемі 80 сөз	7.3.4.1 белгілі бір рөлді таңдай отырып шығармашылық жұмыс жазу, көлемі 100 сөз	8.3.4.1 белгілі бір элементі таңдай отырып шығармашылық жұмыс жазу, көлемі 120 сөз	9.3.4.1 белгілі композиция элементі болатын мәтіннің үзігі (әңгіменің жалғасы), шығармашылық жұмыс жазу, көлемі 140 сөз	10.3.4.1 белгілі композиция элементі болатын үзігі (әңгіменің жалғасы), шығармашылық жұмыс жазу, көлемі 160 сөз
5. Оқылым және тыңдалым материалдары негізінде жинақы мәтін (компрессия) жазу	5.3.5.1 оқылым мен тыңдалым материалдары бойынша шағын мәтін жазу	6.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ақпараттарды сақтай отырып, шағын жинақы мәтін жазу	7.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ойды білдіретін сөйлемдерді іріктей отырып, шағын жинақы мәтін жазу	8.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша тірек сөздер мен сөз тіркестерін синонимдік қатармен ауыстыра отырып, шағын жинақы мәтін жазу	9.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша мәтіннің баяндау желісін сақтап, алған ақпараттардан шағын жинақы мәтін жазу	10.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша мәтіннің тәсілдерін анықтап, шағын жинақы мәтін жазу
3.6 Мәтіндер	5.3.6.1 мәтіндегі	6.3.6.1 мәтіндегі	7.3.6.1 мәтіндегі орфографиялық және пунктуациялық қателерді	8.3.6.1 мәтіндегі	9.3.6.1 стильдік	10.3.6.1 жазба жұмысында

ді түзету және редакциялау	орфографиялық қателерді сөздіктерге сүйене отырып түзету	орфографиялық қателерді сөздіктерге сүйене отырып, түзету және редакциялау	сөздіктерге, емле ережелеріне сүйеніп, түзету, редакциялау	сөздердің тақырыпқа сай орынды қолданылуын тексеру, синонимдік қатармен ауыстыра отырып, лексикалық түзетулер енгізу, редакциялау	ауытқуларды, орынсыз қолданылған сөз оралымдарына стильдік түзетулер жасау, редакциялау	абзацтар мен сөз бөлу, түзету, редакциялау
----------------------------	--	--	--	---	---	--

4) 4-бөлім "Әдеби тіл нормаларын сақтау":

4-кесте

Оқыту мақсаттары						
Бөлімше	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
4.1 Орфографиялық норма	5.4.1.1 дыбыс үндестігі мен буын үндестігі заңын ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу	6.4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлелік ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу	7.4.1.1 жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу	8.4.1.1 тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормаға сай жазу	9.4.1.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі-құрама атауларды орфографиялық нормаға сай жазу	10.4.1.1 10-сынып бойынша бір сөз орналасу
4.2 Орфоэпиялық норма	5.4.2.1 сөз ішіндегі ілгерінді, кейінді ықпал заңдылықтарына сәйкес айта білу, сөзді, дыбысты анық және дұрыс айта білу	6.4.2.1 сөз ішіндегі және сөз аралығындағы ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ықпал заңдылықтарына сәйкес айта білу, дыбысты, сөзді анық және дұрыс айта білу, сөз бен сөзді дұрыс байланыстырып сөйлеу	7.4.2.1 екпіннің түрлерін (сөз екпіні, тіркес екпіні, логикалық екпін) сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану, дыбысты, сөзді анық, дұрыс айта білу, сөз бен сөзді дұрыс байланыстырып сөйлеу	8.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану, дыбысты, сөзді анық, дұрыс айта білу, сөз бен сөзді дұрыс байланыстырып сөйлеу	9.4.2.1 сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктерін сөйлеу мәнеріне сай қолдану, дыбысты, сөзді анық, дұрыс айта білу, сөз бен сөзді дұрыс байланыстырып	10.4.2.1 сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктерін сөйлеу мәнеріне сай қолдану, дыбысты, сөзді анық, дұрыс айта білу, сөз бен сөзді дұрыс байланыстырып

					сөйлеу	се
4.3 Лексикалық норма	5.4.3.1 тура және ауыспалы мағыналы сөздерді, көп мағыналы сөздер, омоним, антоним, синонимдерді көркемдік ерекшеліктеріне сай қолдану	6.4.3.1 көнерген сөз, эвфемизм, дисфемизм, неологизм, термин, диалект сөз, кәсіби сөз, табу сөздердің қолданыс аясын түсіну және ажырата білу	7.4.3.1 фразеологизм, мақал-мәтелдердің эмоционалды мәнін, көркемдік ерекшеліктерін түсініп қолдану	8.4.3.1 сөздік қор және сөздік құрам ерекшеліктерін түсініп қолдану	9.4.3.1 лексикалық стилистика заңдылықтарын дұрыс қолдану	10 лексикалық заңдылықтарын дұрыс қолдану
4.4 Грамматикалық норма	5.4.4.1 жұрнақ арқылы жасалған туынды сөздерді және күрделі сөздерді ауызша және жазбаша тілдесім барысында қолдану; 5.4.4.2 зат есімдердің мағыналық түрлерін мәнмәтін аясында жалғаулар арқылы түрлендіріп қолдану; 5.4.4.3 сын есімдердің, шырай түрлерінің көркемдік ерекшелігін тану,	6.4.4.1 сөйлемдегі есімдіктің қызметін түсіну, есімдікті зат есім, сын есімнің орнына қолдану; 6.4.4.2 етістіктің етіс түрлері мен салт-сабақты етістіктердің тіркесімдік мүмкіндігін ауызша және жазбаша тілдесім барысында қолдану; 6.4.4.3 үстеудің мағыналық түрлерін ажырату, синонимдік қатарларын қолдану	7.4.4.1 етістіктің есімше, көсемше, тұйық етістік, шақ, рай түрлерін тілдесім барысында қолдану; 7.4.4.2 еліктеуіш сөздердің мәнмәтіндегі қолданысын түсіну; 7.4.4.3 шылау түрлерін ажырата білу, орынды қолдану; 7.4.4.4 одағай түрлерін ажырата білу, қолдану	8.4.4.1 сөз тіркесінің байланысу тәсілдері мен түрлері, есімді, етістікті сөз тіркестерін ажырату, қолдану; 8.4.4.2 тұрлаулы және тұрлаусыз сөйлем мүшелерінің сөйлем жасаудағы өзіндік орнын, қызметін түсініп қолдану; 8.4.4.3 оқшау сөздердің қызметін түсіну, ажырата білу	9.4.4.1 сөйлем ішінде бірыңғай мүшелер мен айқындауыш мүшелерді қолдана білу; 9.4.4.2 жай сөйлемдерді айтылу мақсаты мен құрылымдық ерекшелігіне сай қолдану; 9.4.4.3 төл сөз бен төлеу сөз, автор сөзінің жасалу жолдарын, қызметін білу, төл сөзді төлеу сөзге айналдыру	10 сөйлем түрлерін ажырата білу, орынды қолдану; 10 сөйлем түрлерін ажырата білу, орынды қолдану; 10 сөйлем түрлерін ажырата білу, орынды қолдану; 10 сөйлем түрлерін ажырата білу, орынды қолдану;

	сын есімді зат есім орнына қолдана білу;					
	5.4.4.4					
	сан есімнің мағыналық түрлерін ажырата білу, сан есімді зат есім орнына қолдана білу					
4.5	5.4.5.1 хабарлы, лепті, сұраулы сөйлемдер мен қаратпа сөздің тыныс белгісін ережеге сай қолдану	6.4.5.1 қазақ тіліндегі тыныс белгілерінің түрлері мен қызметін түсіну, дұрыс қолдану	7.4.5.1 сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін (даралаушы және ерекшелеуші) дұрыс қолдану	8.4.5.1 сөйлем соңында қабаттасып қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану	9.4.5.1 төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің тыныс белгілерін дұрыс қолдану	10.4.5.1 сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану
Пунктуациялық норма						

36. Осы Бағдарлама есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

37. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру

деңгейінің 5-10 сыныптары

"Қазақ тілі" пәнінен

жаңартылған мазмұн

оқу бағдарламасына қосымша

Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі" пәнінен жаңартылған

мазмұндағы оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар (оқыту қазақ тілінде)

1) 5-сынып:

1-кесте

Лексика-грамматикалық бөлімдер	Грамматикалық материал	Тақырыпта р/ жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
1. Мәдениет: тіл және қарым-қатынас	Дауысты, дауыссыз дыбыстардың емлесі. Үндестік заңы. Орфографиялық норма	Тыңдалым және айтылым	5.1.1.1 тірек сөздер арқылы және иллюстрацияның көмегімен тақырыпты болжау; 5.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық, мәдени тақырыптарға диалогтағы көтерілген мәселені түсіндіру
		Оқылым	5.2.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну; 5.2.3.1 хат, хабарламаның құрылымы арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		Жазылым	5.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес қарапайым жоспар құру
		Әдеби тіл нормалары	5.4.1.1 дыбыс үндестігі мен буын үндестігі заңын ескеріп орфографиялық нормаға сай жазу
2. Киіну. Сән. Талғам	Дыбыс үндестігі	Тыңдалым және айтылым	5.1.1.1 тірек сөздер арқылы және иллюстрацияның көмегімен тақырыпты болжау; 5.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық, мәдени тақырыптарға диалогтағы көтерілген мәселені түсіндіру
		Оқылым	5.2.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну; 5.2.3.1 хат, хабарламаның құрылымы арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		Жазылым	5.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес қарапайым жоспар құру
		Әдеби тіл	5.4.1.1 дыбыс үндестігі мен буын үндестігі заңын ескеріп

		нормалары	орфографиялық нормаға сай жазу
3.Отбасылық дәстүрлер мен мерекелер	Сөз және оның мағынасы	Тыңдалым және айтылым	5.1.1.1 тірек сөздер арқылы және иллюстрацияның көмегімен тақырыпты болжау; 5.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық, мәдени тақырыптарға диалогтағы көтерілген мәселені түсіндіру
		Оқылым	5.2.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну; 5.2.3.1 хат, хабарламаның құрылымы арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		Жазылым	5.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес қарапайым жоспар құру
		Әдеби тіл нормалары	5.4.1.1 дыбыс үндестігі мен буын үндестігі заңын ескеріп орфографиялық нормаға сай жазу
2-тоқсан			
4.Жанаурлар әлемі мен өсімдіктер дүниесі	Омоним. Синоним. Антоним	Тыңдалым және айтылым	5.1.1.1 тірек сөздер арқылы және иллюстрацияның көмегімен тақырыпты болжау; 5.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық, мәдени тақырыптарға диалогтағы көтерілген мәселені түсіндіру
		Оқылым	5.2.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну; 5.2.3.1 хат, хабарламаның құрылымы арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		Жазылым	5.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес қарапайым жоспар құру
		Әдеби тіл нормалары	5.4.1.1 дыбыс үндестігі мен буын үндестігі заңын ескеріп орфографиялық нормаға сай жазу
5. Бос уақыт және хобби		Тыңдалым және айтылым	5.1.1.1 тірек сөздер арқылы және иллюстрацияның көмегімен тақырыпты болжау; 5.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық, мәдени тақырыптарға диалогтағы көтерілген мәселені түсіндіру
		Оқылым	5.2.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну;

			5.2.3.1 хат, хабарламаның құрылымы арқылы жанрлар ерекшеліктерін ажырату
		Жазылым	5.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес қарапайым жоспар құру
		Әдеби тіл нормалары	5.4.1.1 дыбыс үндестігі мен буын үндестігі заңын ескеріп орфографиялық нормаға сай жазу
3-тоқсан			
6. Қиял әлемі. Морфология	Сөздің топтары.	Тыңдалым және айтылым	5.1.1.1 тірек сөздер арқылы және иллюстрацияның көмегімен тақырыпты болжау;
	Зат есім.		5.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық, мәдени тақырыптарға диалогтағы көтерілген мәселені түсіндіру
	Зат есімнің мағыналық түрлері.	Оқылым	5.2.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну;
	Зат есімнің түрленуі		5.2.3.1 хат, хабарламаның құрылымы арқылы жанрлар ерекшеліктерін ажырату
		Жазылым	5.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес қарапайым жоспар құру
		Әдеби тіл нормалары	5.4.1.1 дыбыс үндестігі мен буын үндестігі заңын ескеріп орфографиялық нормаға сай жазу
7. Көлік және жол белгілері. Морфология	Сан есім.	Тыңдалым және айтылым	5.1.1.1 тірек сөздер арқылы және иллюстрацияның көмегімен тақырыпты болжау;
	Сан есімнің мағыналық түрлері.		5.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық, мәдени тақырыптарға диалогтағы көтерілген мәселені түсіндіру
	Сан есімнің заттануы	Оқылым	5.2.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну;
			5.2.3.1 хат, хабарламаның құрылымы арқылы жанрлар ерекшеліктерін ажырату
		Жазылым	5.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес қарапайым жоспар құру
		Әдеби тіл нормалары	5.4.1.1 дыбыс үндестігі мен буын үндестігі заңын ескеріп орфографиялық нормаға сай жазу
8. Адамның сырт келбеті мен мінезі	Сын есім.	Тыңдалым және айтылым	5.1.1.1 тірек сөздер арқылы және иллюстрацияның көмегімен тақырыпты болжау;

Морфология	Сын есімнің мағыналық түрлері.		
	Сын есімнің шырайлары.	Оқылым	5.2.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну; 5.2.3.1 хат, хабарламаның құрылымы арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату
	Сын есімнің заттануы	Жазылым	5.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес қарапайым жоспар құру
		Әдеби тіл нормалары	5.4.1.1 дыбыс үндестігі мен буын үндестігі заңын ескеріп орфографиялық нормаға сай жазу
4 тоқсан			
9. Аспан әлемінің құпиялары	Төл сөз.	Тыңдалым және айтылым	5.1.1.1 тірек сөздер арқылы және иллюстрацияның көмегімен тақырыпты болжау; 5.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық, мәдени тақырыптарға диалогтағы көтерілген мәселені түсіндіру
	Автор сөзі.		
	Төлеу сөз.	Оқылым	5.2.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну; 5.2.3.1 хат, хабарламаның құрылымы арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату
	Төл сөзді төлеу сөзге айналдыру жолдары	Жазылым	5.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес қарапайым жоспар құру
		Әдеби тіл нормалары	5.4.1.1 дыбыс үндестігі мен буын үндестігі заңын ескеріп орфографиялық нормаға сай жазу
	10. Саяхат және демалыс	Төл сөз бен автор сөзінің тыныс белгілері	Тыңдалым және айтылым
Оқылым			5.2.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну; 5.2.3.1 хат, хабарламаның құрылымы арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату

		Жазылым	5.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес қарапайым жоспар құру
		Әдеби тіл нормалары	5.4.1.1 дыбыс үндестігі мен буын үндестігі заңын ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу

2) 6-сынып:

2-кесте

Лексика-грамматикалық бөлімдер	Грамматикалық материал	Тақырыптар/ жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
1. Қазақстандағы көрікті жерлер	Орфографиялық норма. Орфографиялық сөздік	Тыңдалым және айтылым	6.1.1.1 тірек сөздер мен ұсынылған иллюстрациялар тақырыпты болжау; 6.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, табиғат байланысты диалог, монологтердегі (хабарлама, жарнама, хабарландыру) көтерілген мәселені түсіндіру
		Оқылым	6.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну 6.2.3.1 хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарландыру құрылымы мен жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		Жазылым	6.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес қарапайым жоспар құру
		Әдеби тіл нормалары	6. 4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесі, үндестік заңын ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу

2. Ұлттық және отбасылық құндылықтар	Екпін, оның түрлері	Тыңдалым және айтылым	6.1.1.1 тірек сөздер мен ұсынылған иллюстрациялар тақырыпты болжау; 6.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, табиғат байланысты диалог, монологтердегі (хабарлама, жарнама, хабарландыру) көтерілген мәселені түсіндіру
		Оқылым	6.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіндіру 6.2.3.1 хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарландыру құрылымы мен жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		Жазылым	6.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес қарапайым жоспар құрастыру
		Әдеби тіл нормалары	6. 4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесі, үндестік заңы ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаларды қолдану
3. Әлемнің жеті кереметі	Орфографиялық норма. Орфографиялық сөздік	Тыңдалым және айтылым	6.1.1.1 тірек сөздер мен ұсынылған иллюстрациялар тақырыпты болжау; 6.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, табиғат байланысты диалог, монологтердегі (хабарлама, жарнама, хабарландыру) көтерілген мәселені түсіндіру
		Оқылым	6.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіндіру 6.2.3.1 хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарландыру құрылымы мен жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		Жазылым	6.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес қарапайым жоспар құрастыру
		Әдеби тіл нормалары	6. 4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесі, үндестік заңы ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаларды қолдану
2-тоқсан			
4. Астана – мәдениетпен	Неологизм сөздер.	Тыңдал	6.1.1.1 тірек сөздер мен ұсынылған иллюстрациялар

өнер ордасы	Термин сөздер. Диалект сөздер. Кәсіби сөздер	ым және айтылым	тақырыпты болжау; 6.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, та байланысты диалог, монологтердегі (хабарлама, жар хабарландыру) көтерілген мәселені түсіндіру
		Оқылым	6.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түс 6.2.3.1 хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарлан құрылымы мен жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		Жазылым	6.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес қарапайым жоспар құ
		Әдеби тіл нормалары	6.4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесі, үндестік заңы ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық норм
5. Тарихи тұлғалар	Неологизм сөздер. Термин сөздер. Диалект сөздер. Кәсіби сөздер	Тыңдалым және айтылым	6.1.1.1 тірек сөздер мен ұсынылған иллюстрациялар тақырыпты болжау; 6.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, та байланысты диалог, монологтердегі (хабарлама, жар хабарландыру) көтерілген мәселені түсіндіру
		Оқылым	6.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түс 6.2.3.1 хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарлан құрылымы мен жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		Жазылым	6.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес қарапайым жоспар құ
		Әдеби тіл нормалары	6.4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесі, үндестік заңы ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық норм
3-тоқсан			
6. Су – тіршілік көзі. Қазақстандағы өзен-көлдер	Есімдік, оның мағыналық түрлері	Тыңдалым және айтылым	6.1.1.1 тірек сөздер мен ұсынылған иллюстрациялар тақырыпты болжау; 6.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, та

			байланысты диалог, монологтердегі (хабарлама, жар хабарландыру) көтерілген мәселені түсіндіру
		Оқылы м	6.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түс 6.2.3.1 хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарлан құрылымы мен жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		Жазыл ым	6.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес қарапайым жоспар құ
		Әдеби тіл нормал ары	6. 4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесі, үндестік заңы ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық норм
7. Спорт. Белгілі спорт жұлдыздары	Етістік, оның мағыналық түрлері. Етіс түрлері	Тыңдал ым және айтылы м	6.1.1.1 тірек сөздер мен ұсынылған иллюстрациялар тақырыпты болжау; 6.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, та байланысты диалог, монологтердегі (хабарлама, жар хабарландыру) көтерілген мәселені түсіндіру
		Оқылы м	6.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түс 6.2.3.1 хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарлан құрылымы мен жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		Жазыл ым	6.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес қарапайым жоспар құ
		Әдеби тіл нормал ары	6. 4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесі, үндестік заңы ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық норм
8. Қазақ халқының әдет-ғұрыптары мен салт-дәстүрлері. Наурыз	Үстеу. Үстеудің мағыналық түрлері	Тыңдал ым және айтылы м	6.1.1.1 тірек сөздер мен ұсынылған иллюстрациялар тақырыпты болжау; 6.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, та байланысты диалог, монологтердегі (хабарлама, жар хабарландыру) көтерілген мәселені түсіндіру
		Оқылы м	6.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түс

			6.2.3.1 хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарлану құрылымы мен жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		Жазыл ым	6.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес қарапайым жоспар құру
		Әдеби тіл нормал ары	6. 4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесі, үндестік заңы ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық норм
4-тоқсан			
9. Әлемдегі ірі кітапханалар	Үстеу. Үстеудің мағыналық түрлері	Тыңдал ым және айтылы м	6.1.1.1 тірек сөздер мен ұсынылған иллюстрациялар тақырыпты болжау; 6.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, табиғат байланысты диалог, монологтердегі (хабарлама, жарнама, хабарландыру) көтерілген мәселені түсіндіру
		Оқылы м	6.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіндіру 6.2.3.1 хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарлану құрылымы мен жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		Жазыл ым	6.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес қарапайым жоспар құру
		Әдеби тіл нормал ары	6. 4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесі, үндестік заңы ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық норм
10. Ғылым мен технология жетістіктері	Тыныс белгілерінің түрлері мен қызметі	Тыңдал ым және айтылы м	6.1.1.1 тірек сөздер мен ұсынылған иллюстрациялар тақырыпты болжау; 6.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, табиғат байланысты диалог, монологтердегі (хабарлама, жарнама, хабарландыру) көтерілген мәселені түсіндіру
		Оқылы м	6.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіндіру 6.2.3.1 хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарлану құрылымы мен жанрлық ерекшеліктерін ажырату
		Жазыл	6.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес қарапайым жоспар құру

		ым	
		Әдеби тіл нормалары	6. 4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесі, үндестік заңы ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық норм

3) 7-сынып:

3-кесте

Лексика-грамматикалық бөлімдері	Грамматикалық материал	Тақырыптар/ жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 тоқсан			
1. Ауа райы және климаттық өзгерістер	Интонация. Кідіріс. Логикалық екпін	Тыңдалым және айтылым	7.1.1.1 мәтіннің атауын талқылау және алғашқы бөлігін т көтерілетін мәселені болжау; 7.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі жән ақпаратты анықтау
		Оқылым	7.2.7.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-ж қажетті ақпараттарды алу
		Жазылым	7.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес негізгі бөлімді қамтитын 7.3.3.1 ұсынылған тақырыпқа байланысты дайын дерек графиктік шағын мәтін (сызба) құрастыру
		Әдеби тіл нормалары	7.4.1.1 жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жа

2. Көшпенділер мәдениеті	Шылаудың емлесі.	Тыңдалым және айтылы	7.1.1.1 мәтіннің атауын талқылау және алғашқы бөлігін т көтерілетін мәселені болжау; 7.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі және
		Оқылым	7.2.7.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-л қажетті ақпараттарды алу
	Орфографиялық норма	Жазылым	7.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес негізгі бөлімді қамтитын 7.3.3.1 ұсынылған тақырыпқа байланысты дайын дерек графиктік шағын мәтін (сызба) құрастыру
		Әдеби тіл нормалары	7.4.1.1 жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жа
3. Денсаулық – зор байлық	Қанатты сөздер.	Тыңдалым және айтылым	7.1.1.1 мәтіннің атауын талқылау және алғашқы бөлігін т көтерілетін мәселені болжау; 7.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі және ақпаратты анықтау
		Оқылым	7.2.7.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-л қажетті ақпараттарды алу
	Фразеологизм. Мақал-мәтелдер	Жазылым	7.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес негізгі бөлімді қамтитын 7.3.3.1 ұсынылған тақырыпқа байланысты дайын дерек графиктік шағын мәтін (сызба) құрастыру
		Әдеби тіл нормалары	7.4.1.1 жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жа
2 тоқсан			
4.Сүйіспеншілік пен достық	Етістіктің есімше, көсемше түрлері.	Тыңдалым және айтылым	7.1.1.1 мәтіннің атауын талқылау және алғашқы бөлігін т көтерілетін мәселені болжау; 7.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі және

	Тұйық етістік		ақпаратты анықтау
		Оқылым	7.2.7.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу
		Жазылым	7.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес негізгі бөлімді қамтитын мәтінді жазу 7.3.3.1 ұсынылған тақырыпқа байланысты дайын деректер мен графиктік шағын мәтін (сызба) құрастыру
		Әдеби тіл нормалары	7.4.1.1 жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу
5. Музыка өнері және қазақтың киелі домбырасы	Етістіктің шақ түрлері.	Тыңдалым және айтылым	7.1.1.1 мәтіннің атауын талқылау және алғашқы бөлігін танып-сезіну, көтерілетін мәселені болжау; 7.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпаратты анықтау
		Оқылым	7.2.7.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу
	Рай түрлері	Жазылым	7.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес негізгі бөлімді қамтитын мәтінді жазу 7.3.3.1 ұсынылған тақырыпқа байланысты дайын деректер мен графиктік шағын мәтін (сызба) құрастыру
		Әдеби тіл нормалары	7.4.1.1 жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу
3 тоқсан			
6. Ғаламтор және әлеуметтік желілер	Шылау түрлері.	Тыңдалым және айтылым	7.1.1.1 мәтіннің атауын талқылау және алғашқы бөлігін танып-сезіну, көтерілетін мәселені болжау; 7.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпаратты анықтау
	Шылау емлесі	Оқылым	7.2.7.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу
		Жазылым	7.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес негізгі бөлімді қамтитын мәтінді жазу

		м	7.3.3.1 ұсынылған тақырыпқа байланысты дайын деректерді графиктік шағын мәтін (сызба) құрастыру
		Әдеби тіл нормалары	7.4.1.1 жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу
7. Қазақстандағы ұлттар достастығы	Еліктеуіш сөз. Бейнелеуіш сөз	Тыңдалым және айтылым	7.1.1.1 мәтіннің атауын талқылау және алғашқы бөлігін танып-көтерілетін мәселені болжау; 7.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі және маңызды ақпаратты анықтау
		Оқылым	7.2.7.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу
		Жазылым	7.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес негізгі бөлімді қамтитын жазу 7.3.3.1 ұсынылған тақырыпқа байланысты дайын деректерді графиктік шағын мәтін (сызба) құрастыру
		Әдеби тіл нормалары	7.4.1.1 жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу
8. Дұрыс тамақтану. Гендік өзгеріске ұшырататын тағамдар	Одағай. Одағай түрлері	Тыңдалым және айтылым	7.1.1.1 мәтіннің атауын талқылау және алғашқы бөлігін танып-көтерілетін мәселені болжау; 7.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі және маңызды ақпаратты анықтау
		Оқылым	7.2.7.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу
		Жазылым	7.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес негізгі бөлімді қамтитын жазу 7.3.3.1 ұсынылған тақырыпқа байланысты дайын деректерді графиктік шағын мәтін (сызба) құрастыру
		Әдеби тіл нормалары	7.4.1.1 жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу

		ры	
4 тоқсан			
9. Жеңіс күні. Ұлы ерлікке тағзым	Оқшау сөздің түрлері.	Тыңдалым және айтылым	7.1.1.1 мәтіннің атауын талқылау және алғашқы бөлігін талқылау және көтерілетін мәселені болжау; 7.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпаратты анықтау
		Оқылым	7.2.7.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу
	Оқшау сөздердің қызметі	Жазылым	7.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес негізгі бөлімді қамтитын мәтін; 7.3.3.1 ұсынылған тақырыпқа байланысты дайын деректер мен графиктік шағын мәтін (сызба) құрастыру
		Әдеби тіл нормалары	7.4.1.1 жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу
10. Ғылыми фантастика	Сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілер.	Тыңдалым және айтылым	7.1.1.1 мәтіннің атауын талқылау және алғашқы бөлігін талқылау және көтерілетін мәселені болжау; 7.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпаратты анықтау
		Оқылым	7.2.7.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу
	Сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілер	Жазылым	7.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес негізгі бөлімді қамтитын мәтін; 7.3.3.1 ұсынылған тақырыпқа байланысты дайын деректер мен графиктік шағын мәтін (сызба) құрастыру
		Әдеби тіл нормалары	7.4.1.1 жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу

4) 8-сынып:

4-кесте

Лексика-грамматикалық бөлімдері	Грамматикалық материал	Тақырыптар/ жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
1. Көне түркі жазбалары және қазақ жазуы	Жалқы есім емлесі	Тыңдалым және айтылым	8.1.1.1 мәтін үзінділерін тыңдай отырып, оқиғаны аяқталуын мұғалімнің көмегімен болжау; 8.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жалпы сұрақтарға жауап беру, көтерілген мәселе бойынша білдіру
		Оқылым	8.2.1.1 мәтіннен негізгі және қосымша, детальды анықтау; 8.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: нақты ақпарат үшін оқу, іріктеп оқу, рөлге бөліп оқу
		Жазылым	8.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, график жазу
		Әдеби тіл нормалары	8.4.1.1 тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормалау
2. Адамзаттық құндылықтар және әлем мәдениеті	Сөйлеу ағымындағы әуен, әуез, тембр, қарқын, кідіріс	Тыңдалым және айтылым	8.1.1.1 мәтін үзінділерін тыңдай отырып, оқиғаны аяқталуын мұғалімнің көмегімен болжау; 8.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жалпы сұрақтарға жауап беру, көтерілген мәселе бойынша білдіру
		Оқылым	8.2.1.1 мәтіннен негізгі және қосымша, детальды анықтау; 8.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: нақты ақпарат үшін оқу, іріктеп оқу, рөлге бөліп оқу
		Жазылым	8.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, график жазу

		Әдеби тіл нормалары	8.4.1.1 тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормалау
2-тоқсан			
5. Кәсіп пен еңбек. Болашақ мамандықтары	Сөздік қор. Сөздік құрам	Тыңдалым және айтылым	8.1.1.1 мәтін үзінділерін тыңдай отырып, оқиғаның аяқталуын мұғалімнің көмегімен болжау; 8.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жалпы сұрақтарға жауап беру, көтерілген мәселе бойынша білдіру
		Оқылым	8.2.1.1 мәтіннен негізгі және қосымша, детальды анықтау; 8.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: нақты анықтау үшін оқу, іріктеп оқу, рөлге бөліп оқу
		Жазылым	8.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, графикті жазу
		Әдеби тіл нормалары	8.4.1.1 тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормалау
4. Ғарышты игеру жетістіктері	Сөз тіркесінің байланысу тәсілдері. Сөз тіркесінің байланысу түрлері. Сөз тіркесінің түрлері	Тыңдалым және айтылым	8.1.1.1 мәтін үзінділерін тыңдай отырып, оқиғаның аяқталуын мұғалімнің көмегімен болжау; 8.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жалпы сұрақтарға жауап беру, көтерілген мәселе бойынша білдіру
		Оқылым	8.2.1.1 мәтіннен негізгі және қосымша, детальды анықтау; 8.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: нақты анықтау үшін оқу, іріктеп оқу, рөлге бөліп оқу
		Жазылым	8.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, графикті жазу
		Әдеби тіл нормалары	8.4.1.1 тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормалау

3-тоқсан			
5. Биоалуантүрлілік. Қызыл кітапқа енген жануарлар мен өсімдіктер. Синтаксис	Сөйлемнің тұрлаулы мүшелері. Сөйлемнің тұрлаусыз мүшелері	Тыңдалым және айтылым	8.1.1.1 мәтін үзінділерін тыңдай отырып, оқиғаны аяқталуын мұғалімнің көмегімен болжау; 8.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жалпы сұрақтарға жауап беру, көтерілген мәселе бойынша білдіру
		Оқылым	8.2.1.1 мәтіннен негізгі және қосымша, детальды анықтау; 8.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: нақты анықтау үшін оқу, іріктеп оқу, рөлге бөліп оқу
		Жазылым	8.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, график жазу
		Әдеби тіл нормалары	8.4.1.1 тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормалау
6. Қоршаған орта және энергия ресурстары. Синтаксис	Сөйлемнің бірыңғай мүшелері. Сөйлемнің айқындауыш мүшелер	Тыңдалым және айтылым	8.1.1.1 мәтін үзінділерін тыңдай отырып, оқиғаны аяқталуын мұғалімнің көмегімен болжау; 8.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жалпы сұрақтарға жауап беру, көтерілген мәселе бойынша білдіру
		Оқылым	8.2.1.1 мәтіннен негізгі және қосымша, детальды анықтау; 8.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: нақты анықтау үшін оқу, іріктеп оқу, рөлге бөліп оқу
		Жазылым	8.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, график жазу
		Әдеби тіл нормалары	8.4.1.1 тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормалау
7. Жасөспірім және заң.	Сөйлемнің айтылу мақсатына қарай түрлері	Тыңдалым және айтылым	8.1.1.1 мәтін үзінділерін тыңдай отырып, оқиғаны аяқталуын мұғалімнің көмегімен болжау;

Синтаксис			8.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жалп сұрақтарға жауап беру, көтерілген мәселе бойын білдіру
		Оқылым	8.2.1.1 мәтіннен негізгі және қосымша, детальды анықтау; 8.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: нақты а үшін оқу, іріктеп оқу, рөлге бөліп оқу
		Жазылы м	8.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, график жазу
		Әдеби тіл нормалар ы	8.4.1.1 тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөл арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық но
4-тоқсан			
8. Театр өнері мен мәдениеті. Синтаксис	Жай сөйлемнің түрлері	Тыңдалы м және айтылым	8.1.1.1 мәтін үзінділерін тыңдай отырып, оқиғаны аяқталуын мұғалімнің көмегімен болжау; 8.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жалп сұрақтарға жауап беру, көтерілген мәселе бойын білдіру
		Оқылым	8.2.1.1 мәтіннен негізгі және қосымша, детальды анықтау; 8.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: нақты а үшін оқу, іріктеп оқу, рөлге бөліп оқу
		Жазылы м	8.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, график жазу
		Әдеби тіл нормалар ы	8.4.1.1 тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөл арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық но
9. Қазақстандағы туризм және экотуризм. Пунктуация	Сөйлем соңында қабаттасып қолданыла тын тыныс белгілері	Тыңдалы м және айтылым	8.1.1.1 мәтін үзінділерін тыңдай отырып, оқиғаны аяқталуын мұғалімнің көмегімен болжау; 8.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жалп сұрақтарға жауап беру, көтерілген мәселе бойын білдіру

		Оқылым	8.2.1.1 мәтіннен негізгі және қосымша, детальды анықтау; 8.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: нақты а үшін оқу, іріктеп оқу, рөлге бөліп оқу
		Жазылым	8.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, график жазу
		Әдеби тіл нормалары	8.4.1.1 тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөл арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық но

5) 9-сынып:

9-кесте

Лексика-грамматикалық бөлімдер	Грамматикалық материал	Тақырыптар/жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
1. Қоршаған орта және энергия ресурстары	Мәтіндегі сөз таңдау, сөз қолдану (қисыны), сөз әрлеу	Тыңдалым және айтылым	9.1.1.1 мәтіннен алынған дәйек сөздерге, үзінділерге отырып, көтерілетін мәселені мұғалімнің көмегімен 9.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейне, эмоционалды-экспрессивті сөздерді, тұрақты тірке қолданып диалогке қатысу
		Оқылым	9.2.1.1 мәтін және графиктік (кесте, диаграмма, сурет белгілер) ақпаратты интерпретациялау; 9.2.2.1 публицистикалық және ғылыми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану
		Жазылым	9.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, графиктік
		Әдеби тіл нормасы	9.4.1.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын к атауларды орфографиялық нормаға сай жазу
2. Қоршаған орта	Қазақ әдеби стилінің түрлері	Тыңдалым	9.1.1.1 мәтіннен алынған дәйек сөздерге, үзінділерге

және энергия ресурстары		м және айтылым	отырып, көтерілетін мәселені мұғалімнің көмегімен 9.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейне, эмоционалды-экспрессивті сөздерді, тұрақты тіркеу қолданып диалогке қатысу
		Оқылым	9.2.1.1 мәтін және графиктік (кесте, диаграмма, сурет, белгілер) ақпаратты түсіндіру; 9.2.2.1 публицистикалық және ғылыми стиль ережелерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану
		Жазылым	9.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, графиктік
		Әдеби тіл нормасы	9.4.1.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын к атауларды орфографиялық нормаға сай жазу
2-тоқсан			
3. Жасөспірім және заң	Құрмалас сөйлемнің жасалу жолдары. Құрмалас сөйлемнің түрлері	Тыңдалым және айтылым	9.1.1.1 мәтіннен алынған дәйек сөздерге, үзінділерге отырып, көтерілетін мәселені мұғалімнің көмегімен 9.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейне, эмоционалды-экспрессивті сөздерді, тұрақты тіркеу қолданып диалогке қатысу
		Оқылым	9.2.1.1 мәтін және графиктік (кесте, диаграмма, сурет, белгілер) ақпаратты түсіндіру; 9.2.2.1 публицистикалық және ғылыми стиль ережелерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану
		Жазылым	9.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, графиктік
		Әдеби тіл нормасы	9.4.1.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын к атауларды орфографиялық нормаға сай жазу
4. Жасөспірім және заң	Ыңғайлас салалас. Себеп-салдар салалас.	Тыңдалым және айтылым	9.1.1.1 мәтіннен алынған дәйек сөздерге, үзінділерге отырып, көтерілетін мәселені мұғалімнің көмегімен 9.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейне, эмоционалды-экспрессивті сөздерді, тұрақты тіркеу қолданып диалогке қатысу

	Қарсылықты салалас	Оқылым	9.2.1.1 мәтін және графиктік (кесте, диаграмма, сурет, белгілер) ақпаратты түсіндіру; 9.2.2.1 публицистикалық және ғылыми стиль ережелерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану
		Жазылым	9.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, графиктік
		Әдеби тіл нормасы	9.4.1.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын кәсіп атауларды орфографиялық нормаға сай жазу
3-тоқсан			
5. Театр өнері мен мәдениеті	Түсіндірмелі салалас.	Тыңдалым және айтылым	9.1.1.1 мәтіннен алынған дәйек сөздерге, үзінділерге отырып, көтерілетін мәселені мұғалімнің көмегімен 9.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейне, эмоционалды-экспрессивті сөздерді, тұрақты тіркеме қолданып диалогке қатысу
	Талғаулы салалас.	Оқылым	9.2.1.1 мәтін және графиктік (кесте, диаграмма, сурет, белгілер) ақпаратты интерпретациялау; 9.2.2.1 публицистикалық және ғылыми стиль ережелерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану
	Кезектес салалас	Жазылым	9.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, графиктік
		Әдеби тіл нормасы	9.4.1.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын кәсіп атауларды орфографиялық нормаға сай жазу
6. Театр өнері мен мәдениеті	Шартты бағыныңқы сабақтас.	Тыңдалым және айтылым	9.1.1.1 мәтіннен алынған дәйек сөздерге, үзінділерге отырып, көтерілетін мәселені мұғалімнің көмегімен 9.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейне, эмоционалды-экспрессивті сөздерді, тұрақты тіркеме қолданып диалогке қатысу
	Қарсылықты бағыныңқы сабақтас.	Оқылым	9.2.1.1 мәтін және графиктік (кесте, диаграмма, сурет, белгілер) ақпаратты түсіндіру;
Мезгіл бағыныңқы сабақтас			

			9.2.2.1 публицистикалық және ғылыми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану
		Жазылым	9.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, графиктік
		Әдеби тіл нормасы	9.4.1.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын к атауларды орфографиялық нормаға сай жазу
7. Қазақстандағы туризм және экотуризм	Себеп бағыныңқы сабақтас.	Тыңдалым және айтылым	9.1.1.1 мәтіннен алынған дәйек сөздерге, үзінділерге отырып, көтерілетін мәселені мұғалімнің көмегімен 9.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейне, эмоционалды-экспрессивті сөздерді, тұрақты тіркелістерді қолданып диалогке қатысу
	Қимыл-сын бағыныңқы сабақтас.	Оқылым	9.2.1.1 мәтін және графиктік (кесте, диаграмма, сурет, белгілер) ақпаратты түсіндіру; 9.2.2.1 публицистикалық және ғылыми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану
	Мақсат бағыныңқы сабақтас	Жазылым	9.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, графиктік
		Әдеби тіл нормасы	9.4.1.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын к атауларды орфографиялық нормаға сай жазу
4-тоқсан			
8. Қазақстандағы туризм және экотуризм	Аралас құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдары	Тыңдалым және айтылым	9.1.1.1 мәтіннен алынған дәйек сөздерге, үзінділерге отырып, көтерілетін мәселені мұғалімнің көмегімен 9.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейне, эмоционалды-экспрессивті сөздерді, тұрақты тіркелістерді қолданып диалогке қатысу
		Оқылым	9.2.1.1 мәтін және графиктік (кесте, диаграмма, сурет, белгілер) ақпаратты түсіндіру; 9.2.2.1 публицистикалық және ғылыми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану
		Жазылым	9.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, графиктік

		Әдеби тіл нормасы	9.4.1.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын к атауларды орфографиялық нормаға сай жазу
9. Қазақстандағы туризм және экотуризм	Құрмалас сөйлемнің тыныс белгілері	Тыңдалым және айтылым	9.1.1.1 мәтіннен алынған дәйек сөздерге, үзінділерге отырып, көтерілетін мәселені мұғалімнің көмегімен 9.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейне, эмоционалды-экспрессивті сөздерді, тұрақты тіркелістерді қолданып диалогке қатысу
		Оқылым	9.2.1.1 мәтін және графиктік (кесте, диаграмма, сурет, белгілер) ақпаратты түсіндіру; 9.2.2.1 публицистикалық және ғылыми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану
		Жазылым	9.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, графиктік
		Әдеби тіл нормасы	9.4.1.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын к атауларды орфографиялық нормаға сай жазу

6) 10-сынып:

10-кесте

Лексика-грамматикалық бөлімдер	Грамматикалық материал	Тақырыптар/ жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
1. Мәңгілік Ел – мұратым. Стилистика	Мәтіндегі сөз таңдау, сөз қолдану (қисыны), сөз әрлеу	Тыңдалым және айтылым	10.1.1.1 мәтін мазмұны бойынша дайындап, болжаммен жауап беру, түпнұсқамен салыстыру 10.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсініп, ақпараттан астарлы ойды анықтау
		Оқылым	10.2.2.1 қазақ тілі стильдері мен шешендік қолданылған тілдік құралдар арқылы тану 10.2.5.1 мұғалімнің көмегімен мәтінде көте көзқарасты анықтауға бағытталған сұрақтар

		Жазылым	10.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшелік; тілдік құралдарды орынды қолданып, шағ құрастыру; 10.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, құрастыру
		Әдеби тіл нормасы	10.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерд орфографиялық нормаға сай жазу
2. Жаһандану мәселелері. Стилистика	Қазақ әдеби стилінің түрлері	Тыңдалым және айтылым	10.1.1.1 мәтін мазмұны бойынша дайында болжаммен жауап беру, түпнұсқамен салы 10.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсі ақпараттан астарлы ойды анықтау
		Оқылым	10.2.2.1 қазақ тілі стильдері мен шешендік қолданылған тілдік құралдар арқылы тану 10.2.5.1 мұғалімнің көмегімен мәтінде көте көзқарасты анықтауға бағытталған сұрақт
		Жазылым	10.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшелік; тілдік құралдарды орынды қолданып, шағ құрастыру; 10.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, құрастыру
		Әдеби тіл нормасы	10.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерд орфографиялық нормаға сай жазу
2-тоқсан			
3. Тәуелсіздік жылдарындағы Қазақстан. ЭКСПО-2017 Синтаксис	Құрмалас сөйлемнің жасалу жолдары.	Тыңдалым және айтылым	10.1.1.1 мәтін мазмұны бойынша дайында болжаммен жауап беру, түпнұсқамен салы 10.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсі ақпараттан астарлы ойды анықтау
	Құрмалас сөйлемнің түрлері	Оқылым	10.2.2.1 қазақ тілі стильдері мен шешендік қолданылған тілдік құралдар арқылы тану

			10.2.5.1 мұғалімнің көмегімен мәтінде көте көзқарасты анықтауға бағытталған сұрақта
		Жазылым	10.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшелік тілдік құралдарды орынды қолданып, шағ құрастыру; 10.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, құрастыру
		Әдеби тіл нормасы	10.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерд орфографиялық нормаға сай жазу
4. Адам құқығы мен бостандығы. Синтаксис	Ыңғайлас салалас. Себеп-салдар салалас. Қарсылықты салалас	Тыңдалым және айтылым	10.1.1.1 мәтін мазмұны бойынша дайында болжаммен жауап беру, түпнұсқамен салы 10.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсі ақпараттан астарлы ойды анықтау
		Оқылым	10.2.2.1 қазақ тілі стильдері мен шешендік қолданылған тілдік құралдар арқылы тану 10.2.5.1 мұғалімнің көмегімен мәтінде көте көзқарасты анықтауға бағытталған сұрақта
		Жазылым	10.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшелік тілдік құралдарды орынды қолданып, шағ құрастыру; 10.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, құрастыру
		Әдеби тіл нормасы	10.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерд орфографиялық нормаға сай жазу
3-тоқсан			
5. Отбасы және демографиялық өзгеріс. Синтаксис	Түсіндірмелі салалас.	Тыңдалым және айтылым	10.1.1.1 мәтін мазмұны бойынша дайында болжаммен жауап беру, түпнұсқамен салы 10.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсі ақпараттан астарлы ойды анықтау
	Талғаулы салалас.		
		Кезектес салалас	Оқылым

			қолданылған тілдік құралдар арқылы тану
			10.2.5.1 мұғалімнің көмегімен мәтінде көте көзқарасты анықтауға бағытталған сұрақтар
		Жазылым	10.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшелік тілдік құралдарды орынды қолданып, шағ құрастыру; 10.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, құрастыру
		Әдеби тіл нормасы	10.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерд орфографиялық нормаға сай жазу
6. Биотехнология және гендік инженерия келешегі. Синтаксис	Шартты бағыныңқы сабақтас.	Тыңдалым және айтылым	10.1.1.1 мәтін мазмұны бойынша дайында болжаммен жауап беру, түпнұсқамен салы 10.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсі ақпараттан астарлы ойды анықтау
	Қарсылықты бағыныңқы сабақтас.	Оқылым	10.2.2.1 қазақ тілі стильдері мен шешендік қолданылған тілдік құралдар арқылы тану 10.2.5.1 мұғалімнің көмегімен мәтінде көте көзқарасты анықтауға бағытталған сұрақтар
	Мезгіл бағыныңқы сабақтас	Жазылым	10.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшелік тілдік құралдарды орынды қолданып, шағ құрастыру; 10.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, құрастыру
		Әдеби тіл нормасы	10.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерд орфографиялық нормаға сай жазу
7. Бұқаралық ақпарат құралдары. Синтаксис	Себеп бағыныңқы сабақтас.	1.1 Болжау	10.1.1.1 мәтін мазмұны бойынша дайында болжаммен жауап беру, түпнұсқамен салы
	Қимыл-сын бағыныңқы сабақтас.	1.2 Әртүрлі жанрдағы мәтіндерді талдау	10.1.2.1 қоғамдық-саяси, әлеуметтік-эконо ғылыми тақырыптарға байланысты әртүрл шағын көлемді мәтіндердегі көркемдегіш к рөлін мұғалімнің көмегімен талдау

	Мақсат бағыныңқы сабақтас	1.3 Мәтіннен ақпаратты анықтау	10.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсінік ақпараттан астарлы ойды анықтау
		1.4 Негізгі ойды анықтау	10.1.4.1 мәтінде көтерілген мәселені (тұрмыс әлеуметтік) талдай отырып негізгі ойды анықтау
4-тоқсан			
8. Әлемдегі қақтығыстар және бейбітшілік. Синтаксис	Аралас құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдары	Тыңдалым және айтылым	10.1.1.1 мәтін мазмұны бойынша дайындап, болжаммен жауап беру, түпнұсқамен салыстыру; 10.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсінік ақпараттан астарлы ойды анықтау
		Оқылым	10.2.2.1 қазақ тілі стильдері мен шешендік қолданылған тілдік құралдар арқылы тану; 10.2.5.1 мұғалімнің көмегімен мәтінде көтерілген көзқарасты анықтауға бағытталған сұрақтарға жауап беру
		Жазылым	10.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктерді тілдік құралдарды орынды қолданып, шағын құрастыру; 10.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, құрастыру
		Әдеби тіл нормасы	10.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу
9. Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану. Пунктуация	Құрмалас сөйлемнің тыныс белгілері	Тыңдалым және айтылым	10.1.1.1 мәтін мазмұны бойынша дайындап, болжаммен жауап беру, түпнұсқамен салыстыру; 10.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсінік ақпараттан астарлы ойды анықтау
		Оқылым	10.2.2.1 қазақ тілі стильдері мен шешендік қолданылған тілдік құралдар арқылы тану; 10.2.5.1 мұғалімнің көмегімен мәтінде көтерілген көзқарасты анықтауға бағытталған сұрақтарға жауап беру
		Жазылым	10.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктерді тілдік құралдарды орынды қолданып, шағын құрастыру

			құрастыру;
			10.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, құрастыру
		Әдеби тіл нормасы	10.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2018 жылғы 20 қыркүйек

№ 469 бұйрығына 16-қосымша
Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2013 жылғы 3 сәуір

№ 115 бұйрығына 456-қосымша

Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Орыс тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде) 1 - тарау. Жалпы ережелер

1. Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Орыс тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқыту мақсаты – тіл туралы білімдерді меңгеру, түрлі деңгейдегі құралдарды қолдану нормалары және оларды өнімді тілдік әрекет барысында белсендету, сонымен бірге сөздік қорын байыту, байланыстыра айту жолдарын, қатынас мәдениетін, тілді жетілдірудің саналы және шығармашылықтық механизмдерін меңгеру негізінде тілдік әрекеттің барлық түрлері (тыңдалым, айтылым, оқылым және жазылым) бойынша коммуникативтік дағдыларды қалыптастыру арқылы зиялы және белсенді тұлғаны дамыту.

3. Оқытудың міндеттері:

1) тіл туралы білімдерді, оның түрлі салада және қатынас жағдайларында, стилистикалық ресурстарда, әдеби тілдің негізгі нормаларында (орфоэпикалық, орфографиялық, және грамматикалық) және тілдік этикет ережелерінде қызмет істеуін қалыптастыру;

2) оқу және жазу дағдыларын жетілдіру;

3) нормативтік және қатынас жағдайындағы сәйкестік көзқарастары жағынан тілдік құралдарды бағалау және таңдау қабілетін қалыптастыру;

4) түрлі тілілік жанрларда ауызша және жазбаша монологиялық сөйлемдерді құру қабілетін дамыту және жетілдіру;

5) табысты әңгімелік қатынас жасау, түрлі сала мен коммуникативтік жағдайда пікірталас жүргізу қабілетін жетілдіру;

6) орфоэпикалық, орфографиялық, пунктуациялық және стилистикалық сауаттылығын жетілдіру;

7) қатынас құралы, білім көзі, рухани-адамгершіліктік құндылық ретінде, және де қоғамда табысты әлеуметтенуге ықпал жасайтын тілдік капитал ретінде, тілге саналы қарауға тәрбиелеу.

4. Бағдарламаның мазмұны, заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту, оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде және жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының

қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әртүрлі жұмыстарды, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларды қарастырады (оқитын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын, түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндерді қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрдағы, стилдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен орысстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық "Мәңгілік Ел" идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

15. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу процесі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік құзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

16. Оқытудың әдістері мен тәсілдерін таңдау ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушылардың танымдық әс-әрекеттеріне сәйкес жүзеге асырылады, соған орай, іс-әрекеттер алгоритмдері мен заттық-практикалық ірекеттерді қолдану түрінде берілетін, "кішкентай қадамдар" әдісі маңызды орын алады.

17. Оқудағы қиындықтарды жеңу мақсатында арнайы тәсілдер (көру бұзылымдары ескерілгендегі оқу ісінің алгоритмизациясы, сабақ құрылымының ерекшелігі, сақталған функцияларды дамыту бойынша арнайы гимнастика), оқу ақпаратын өңдеудің логикалық тәсілдері (нақтыландыру, үлгілер бойынша аналогиясын орнату, қорыту) қолданылады.

18. Білім алушылардың психикалық және дене ерекшеліктерін түзеу мақсатында тіл сабағында қолданылатын әдістер мен тәсілдер:

1) шолу әдісі;

2) дидактикалық ойындар;

3) "Фонетика", "Лексика және фразеология" тақырыптарын оқу барысында кроссвордтарды табу, ребустарды, шарадаларды шешу;

4) тірек сызбалар;

5) мәтінді редакциялау;

6) анықтамалық материалдар үшін дәптер дайындау және қолдану;

7) "дыбыссыз" сұрақ;

8) дайын мәтіннің тақырыптық торын құрастыру тәсілі және тақырыпты құру барысындағы есептеулер тәсілі;

9) болашақ тақырыптың микротақырыптарын ашу сызбасын құрастыру тәсілі және оны дайын мәтіннен есептеп шығару тәсілі;

10) тәсілдерді қолдана отырғандағы тіл шығармашылығы: "Еркін ассоциациялар тәсілі"(суреттердің деректері бойынша), "Не болар еді, егер ..." (білім алушы өзіне осындай сұрақ қойып жауап беруге тырысады), "Әңгімені жалғастыр";

11) "мағыналық бірліктер" тәсілі мағыналық жады мен логикалық ойлау қабілетін дамытуға арналады. Тәсілдер: мәтіннің сараптамасы немесе шағын-баяндау, мұнда білім алушы дәйекті түрде екі сұраққа жауап береді: "Бұл мәтінде кім (немесе не) туралы айтылады?" және "Бұл жөнінде не айтылады (хабарланады)?" . Қолданылатын қысқаша-баяндаулар көлемі үлкен мәтінге қарасты қорқынышын жеңіп, эмоциялық-ерік аясының қалыптасуына көмектеседі. Жеке тәжірибесін қолдану: жанұядағы туыстық байланыстардың аналогиясы бойынша мәтін немесе сөйлем ішіндегі туыстық байланыстарды анықтау (мысалы, "Қарапайым сөйлем") тақырыбын зерделеу барысында.

19. Ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушыларға барлық психикалық үдерістердің тез сарқылуы тән, сондықтан сабақ кезінде іс-әрекеттерді ауыстырудың, әдістер мен тәсілдерді алмастырудың, жіктемелік тәсілдің, маңызыды материалды ойда сақтап қалу үшін көп рет қайталаудың, көру қабілеті, айналаны бақылау, оқу, жұмысты тынығумен алмастыру үшін жайлы жағдайлар жасаудың мағынасы зор.

20. Бағдарламалық материалды толыққанды жүзеге асыру үшін тіл және әдебиет кабинеттерін жабдықтаудың нормалары белгіленген:

1) интерактивтік және проекциялық жабдықтар жинақталымы: проектор, интерактивтік тақта немесе экран;

2) электрондық басылымдар, DVD –гі видеофильмдер, электрондық плакаттар;

3) компьютер жинақталымы: жүйелік блок, монитор, микрофондық-телефондық гарнитура, акустикалық жүйе, веб -камера, желілік фильтр, көпфункционалды құрылғы;

4) аудиторлық қабырға тақтасы.

21. Тілдік оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) фронталды оқу ісін қамтамасыз етуге арналған стационарлық дыбыс ұлғайтқыш жабдық (әр сыныпқа);

2) мультимедиялық компьютерлік сынып;

3) жекелік есту аппараттары; сөйлеу экраны;

4) интерактивтік панелі және үшөлшемді аксессуарлары бар "Мультимедиялық интерактивтік оқытатын бағдарламалық-әдістемелік кешен" электрондық ресурсы - теориялық материал мен практикалық білімдердің меңгерілу тиімділігін жоғарылату үшін;

5) дыбыстық сигналады визуалдайтын "Логопедиялық тренажер" - арнайы тыныс алу және дауыс жаттығуларын өткізу барысында, әсіресе тұтықпасы мен дизартриясы бар балалармен жұмыс істегенде;

6) тілдік коммуникацияны меңгеру және дамытуға арналған тілідік тренажер ассистивтік құрылғысы - қажетті мөлшерде жалпақ сөйлемдік тілді меңгермеген білім алушылар үшін, сонымен бірге білім алушылардың тілдік шектелуі кезеңінде.

3-тарау. "Орыс тілі" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

22. Объем учебной нагрузки по учебному предмету "Русский язык" составляет:

1) в 5 классе - 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

2) в 6 классе - 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

3) в 7 классе - 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

4) в 8 классе - 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году;

5) в 9 классе - 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году;

6) в 10 классе - 1 час в неделю, 34 часа в учебном году.

23. Программа школьного курса русского языка включает сведения по фонетике, лексике, словообразованию, грамматике (морфологии и синтаксису), перечень навыков правописания (орфографических и пунктуационных), навыков устной и письменной речи, элементы стилистики и сведения о языке излагаются с учетом данных современной лингвистической науки.

24. В 9-10 классах изучается систематический курс синтаксиса, но элементарные сведения по синтаксису и пунктуации вводятся уже в 5 класс, что позволяет реализовать в дальнейшем важную методическую идею - изучать морфологию на синтаксической основе - и организовать работу над связной речью и пунктуацией задолго до изучения этого курса.

25. Материал расположен в программе по линейно-концентрическому принципу, темы "Имя существительное", "Имя прилагательное", "Глагол", "Местоимение", "Числительное", "Прямая и косвенная речь" изучаются не в один прием: сведения о словоизменении этих частей речи включены в разных классах.

26. Содержание учебного предмета включает следующие разделы:

1) раздел "Слушание и говорение";

2) раздел "Чтение";

3) раздел "Письмо";

4) раздел "Соблюдение речевых норм".

27. Раздел "Слушание и говорение" включает следующие подразделы:

1) понимание содержания текста;

- 2) определение основной мысли;
- 3) пересказывание прослушанного материала;
- 4) прогнозирование событий;
- 5) участие в диалоге;
- 6) оценивание прослушанного материала;
- 7) построение монологического высказывания.

28. Раздел "Чтение" включает следующие подразделы:

- 1) понимание информации;
- 2) определение основной мысли текста, выявление структурных частей;
- 3) понимание применения лексических и синтаксических единиц в прочитанном тексте;
- 4) определение типов и стилей текстов;
- 5) формулирование вопросов и оценивание;
- 6) использование разных видов чтения;
- 7) извлечение информации из различных источников;
- 8) сравнительный анализ текстов.

29. Раздел "Письмо" включает следующие подразделы:

- 1) составление плана;
- 2) изложение содержания прослушанного, прочитанного и аудиовизуального материала;

- 3) написание текстов с использованием различных форм представления;
- 4) создание текстов различных типов и стилей;
- 5) творческое письмо;
- 6) редактирование текстов.

30. Раздел "Соблюдение речевых норм" включает следующие подразделы:

- 1) соблюдение орфографических норм;
- 2) соблюдение лексических норм;
- 3) соблюдение грамматических норм;
- 4) соблюдение пунктуационных норм.

31. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 5 класса:

1) говорение и слушание: понимание основного содержания текста, определение главной информации, опора на вопросы при определении темы и основной мысли, пересказ текста (повествование, описание), прогнозирование содержания текста по отрывкам текста с опорой на иллюстрации, участие в диалоге-расспросе, изменение позиции "говорящий" на "слушающий", оценивание звучащей речи с позиции "нравится/не нравится", "правильно/неправильно", высказывание определенного типа с опорой на наглядные материалы; повышать и понижать голос, определяя границы предложений;

2) чтение: понимание основной информации сплошных и несплошных текстов, определение основной мысли с опорой на вопросы и слова, прямое и переносное значение слов, синонимы, антонимы, омонимы, многозначные слова, определение типов текстов (повествование, описание, рассуждение) формулирование вопросов, ознакомительное чтение, извлечение информации для конкретной задачи, сравнение темы и

композиции различных текстов; отчетливо произносить слова, различая ударные и безударные слоги;

3) письмо: составление простого плана, основное содержание текста, представление информации в виде рисунка, создание текстов повествование и описание в художественном и разговорном стилях, творческие работы (50-60 слов), представление себя на месте героя, исправление орфографических ошибок с помощью словаря, редактирование предложений с опорой на схемы и помощь учителя;

4) соблюдение речевых норм: гласные и согласные в корне слова, НЕ с именами существительными, прилагательными, глаголами, а также окончания в разных частях речи; слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы и многозначные слова, гиперболы, эпитеты, сравнения; согласование именных частей речи в роде, числе и падеже; знаки препинания в простом предложении с однородными членами предложения, с обобщающим словом при однородных членах предложения.

32. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 6 класса:

1) говорение и слушание: понимание основного содержания текста, определение главной информации, опора на вопросы при определении темы и основной мысли, пересказ текста (повествование, описание), прогнозирование содержания текста по отрывкам текста с опорой на иллюстрации, участие в диалоге-расспросе, изменение позиции "говорящий" на "слушающий", оценивание звучащей речи с позиции "нравится/не нравится", "правильно/ неправильно", высказывание определенного типа с опорой на наглядные материалы; повышать и понижать голос, определяя границы предложений;

2) чтение: понимание основной информации сплошных и несплошных текстов, определение основной мысли с опорой на вопросы и слова, прямое и переносное значение слов, синонимы, антонимы, омонимы, многозначные слова, определение типов текстов (повествование, описание, рассуждение) формулирование вопросов, ознакомительное чтение, извлечение информации для конкретной задачи, сравнение темы и композиции различных текстов; отчетливо произносить слова, различая ударные и безударные слоги;

3) письмо: составление простого плана, основное содержание текста, представление информации в виде рисунка, создание текстов повествование и описание в художественном и разговорном стилях, творческие работы (50-60 слов), представление себя на месте героя, исправление орфографических ошибок с помощью словаря, редактирование предложений с опорой на схемы и помощь учителя;

4) соблюдение речевых норм: гласные и согласные в корне слова, НЕ с именами существительными, прилагательными, глаголами, а также окончания в разных частях речи; слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы и многозначные слова, гиперболы, эпитеты, сравнения; согласование именных частей речи в роде, числе и падеже; знаки препинания в простом предложении с однородными членами предложения, с обобщающим словом при однородных членах предложения.

33. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 7 класса:

1) говорение и слушание: понимание основного содержания текста, определение главной и второстепенной информации, определение темы и основной мысли текста при помощи ключевых слов или с опорой на вопросы, краткий и подробный пересказ текста(повествование, описание,), прогнозирование содержания текста по отрывкам текста и ключевым словам, участие в диалоге-расспросе по предложенной теме, оценивание прослушанного материала, изменяя позиции "нравится/не нравится", "правильно/ неправильно", высказывание-монолог(повествование, описание, рассуждение) с опорой на план, иллюстрации; соблюдение орфоэпических норм, выделять слова, на которые падает логическое ударение;

2) чтение: основная информация сплошных и несплошных текстов, извлечение известной информации, определение основной мысли на основе содержания и композиции текста, фразеологизмы, обращения, синонимы, антонимы, омонимы, многозначные слова, различие текстов (описание, повествование, рассуждение), распознавать книжный и разговорный стили, формулирование вопросов, ознакомительное и комментированное чтение, извлечение информации для конкретной задачи, сравнение темы и композиции различных текстов (письмо,

объявление, стихотворение, сказка); чтение не монотонное, а выразительное, с повышением и понижением голоса, соблюдением логического ударения;

3) письмо: простой и усложненный план, основное содержание текста, представление информации в виде иллюстраций, создание текстов (повествование и описание) в художественном и разговорном стилях (сказка, рассказ, интервью), творческие работы (70-80 слов), представление себя на месте героя, исправление орфографических ошибок с помощью словаря, редактирование предложений с опорой на схемы и помощь учителя;

4) соблюдение речевых норм: гласные и согласные в корне слова, разделительные "Ъ и Ъ" знаки, сложные имена существительные, "НЕ" с именами существительными, прилагательными, глаголами, местоимениями и числительными; слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы и многозначные слова; гиперболы, эпитеты, сравнения; согласование именных частей речи в роде, числе и падеже; знаки препинания в предложении с обращениями, прямой или косвенной речью.

34. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 8 класса:

1) слушание и говорение: понимание основного содержания текста, извлечение главной и второстепенной информации, определение основной мысли при помощи ключевых слов; подробный, краткий, выборочный пересказ с изменением лица, прогнозирование содержания по ключевым словам и опорой на основную мысль, участие в диалоге по предложенной теме, оценивание прослушанного материала с точки зрения содержания, структуры, логики изложения материала, высказывание-монолог (описание, повествование, рассуждение) с опорой на план, схему, иллюстрации; соблюдение орфоэпических норм, отчетливо произносить слова, выделять слова, на которые падает логическое ударение;

2) чтение: понимание основной информации сплошных и не сплошных текстов, извлечение известной и неизвестной информации; определение основной мысли, выявление структурных частей и объяснение построения текста, применять фразеологизмы, обращения, вопросительные,

восклицательные, побудительные предложения, прямой и обратный порядок слов; определять смешанные типы текстов; различать особенности текстов публицистического и художественного стилей; формулирование вопросов, оценивающих текст с точки зрения ценности и полезности; ознакомительное и комментированное чтение; извлечение информации из различных источников, определение разных точек зрения, сравнение особенностей текстов, учитывая композицию; чтение выразительное, соблюдая правила орфоэпии и выделения логических ударений;

3) письмо: простой и усложненный план, подробное, краткое, выборочное изложение текстов-повествований, текстов-описаний от 3-го лица, представление информации в виде иллюстраций, тексты (описание, повествование, рассуждение) в публицистическом и художественном стилях (стихотворение, сказка, рассказ, заметка, интервью), творческие работы (80-90 слов), исправление орфографических и пунктуационных ошибок с помощью справочной литературы, редактирование текста;

4) соблюдение речевых норм: разделительные "Ъ и Ъ" знаки, сложные имена существительные, прилагательные, числительные, неопределенные местоимения, а также приставки и суффиксы в разных частях речи; фразеологические обороты; метафоры, олицетворения; падежные формы числительных, прилагательных, местоимений; степени сравнения имен прилагательных и наречий; знаки препинания в предложениях осложненных обособленными определениями и обстоятельствами.

35. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 9 класса:

1) слушание и говорение: понимать содержание текста, определяя главную и второстепенную, открытую и скрытую (подтекст) информацию, цель высказывания; определение основной мысли текста на основе ключевых слов и структурных элементов текста; подробный, краткий, выборочный пересказ с изменением лица и сохранением структуры текста; прогнозирование содержания с опорой на основную мысль, по названию текста или началу; участие в дискуссии и аргументация; оценивание прослушанного материала с точки зрения содержания, использования языковых средств, структуры и логики изложения материала; аргументированный монолог (описание, повествование, рассуждение),

включающий микротему, на основе плана, схем, иллюстраций; повышать и понижать голос, убыстрять и замедлять темп речи, соблюдать орфоэпические нормы;

2) чтение: основная информация сплошных и несплошных текстов, извлечение открытой и скрытой(подтекст) информации; структурные части и их элементы (предложения, абзацы), раскрывающие основную мысль; явное и скрытое (подтекст) значение отдельных слов и выражений в тексте, паронимы, вводные слова, повторы, прямой и обратный порядок слов в предложении, профессиональные слова, неологизмы; смешанные типы текстов, характерные черты, языковые и жанровые особенности текстов публицистического и официально-делового стилей; формулирование различных вопросов на основе прочитанного текста, выводов и заключений; разные виды чтения, в том числе поисковое; разграничение факта и мнения; стилистические особенности различных текстов с учетом композиции и языковых особенностей, при чтении соблюдать все правила орфоэпии, логического ударения, понижать и повышать голос;

3) письмо: простой и сложный план с возможным использованием цитат; подробное, краткое, выборочное изложение содержания текстов-повествований, текстов-описаний и текстов-рассуждений с изменением лица; представление информации текстов в виде схем, таблиц, диаграмм; тексты-описания с элементами повествования, тексты-повествования с элементами рассуждения, тексты публицистического, официально-делового, научного, разговорного стилей, выражение собственного мнения, разные виды творческих работ (90-100 слов), выбор определенной роли речевого поведения; исправление смысловых, фактических недочетов; редактирование текста, изменение структуры отдельных предложений или фрагментов текста;

4) соблюдение речевых норм: гласные после шипящих и "Ц, НЕ" с разными частями речи; окончания глаголов, суффиксы в разных частях речи; использовать паронимы, термины, аллегория, афоризм; глагол и его формы; обособленные члены предложения; знаки препинания в простых, осложненных вводными конструкциями предложениях, при уточняющих членах предложения, цитировании, в неполных предложениях.

36. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 10 класса:

1) слушание и говорение: понимать основную и детальную информацию текста, высказывание критического отношения к услышанному; определение основной мысли на основе структурных элементов текста, выражая свое отношение; пересказ содержания текстов смешанного типа с творческой интерпретацией информации; прогнозирование содержания по названию или началу, или финалу текста; участие в дискуссии, аргументация, выводы; оценивание прослушанного материала с точки зрения нормативности речи, содержания, логики изложения материала, выражение собственного мнения; развернутый аргументированный монолог (рассуждение на заданную тему, убеждение), включающий не менее 2-х микротем, использование модели речевого поведения в соответствии с речевыми нормами в конкретной ситуации, следить за темпом речи, повышением и понижением голоса, соблюдением логического ударения;

2) чтение: понимание открытой и скрытой(подтекст) информации сплошных и не сплошных текстов; соотнесение заключенной в тексте информации с информацией других источников или личным опытом; особенности структуры текста, раскрывающие основную мысль; подразумеваемый смысл отдельных слов, словосочетаний и предложений в тексте, профессиональных слов, неологизмов, аббревиации, иронии, намека, преуменьшения, преувеличения, другие приемы в словосочетаниях; определять типы текстов, характерные черты, языковые и жанровые особенности стилей, формулирование вопросов и собственных идей на основе прочитанного текста, разграничение факта и мнения; разные виды чтения, в том числе просмотровое чтение, чтение с составлением плана, тезисов, конспектов; извлечение информации из различных источников, выводы на основе полученных сведений, выражение собственного мнения; определение актуальности, противоречивости, достоверности; сравнение стилистических особенностей различных текстов с учетом цели; следить за темпом речи, соблюдением повышения и понижения голоса, соблюдением логического ударения, всех правил орфоэпии;

3) письмо: разные виды плана, в том числе цитатный, тезисный;

изложение содержания текстов смешанного типа, синтез информации прослушанного, прочитанного, аудиовизуального материала; представление информации в виде презентаций с использованием ссылок; создание текстов (тексты-описания с элементами рассуждения, тексты-повествования с элементами рассуждения) соответствующих стилей; виды творческих работ (100-120 слов) фрагменты текста(начало или продолжение рассказа); корректирование и редактирование недочетов в тексте;

4) соблюдение речевых норм: орфографические нормы, стилистически окрашенные слова, аббревиатура; морфологические средства связи (союзы и союзные слова) в сложных предложениях; знаки препинания в простых, простых осложненных и сложных предложениях.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

37. Цели обучения в программе содержат кодировку; первое число кода обозначает класс, второе и третье числа – раздел и подраздел программы, четвертое число показывает нумерацию учебной цели в данном подразделе. Например, в кодировке 7.2.1.4 "7" – класс, "2.1" – подраздел, "4" – нумерация учебной цели.

38. В поурочных планах в целях и задачах каждого урока обязательно указываются коррекционные цели и задачи: развитие связной речи на уроке; развитие слухового восприятия; формирование произношения.

39. Ожидаемые результаты по целям обучения.

1) раздел 1 "Слушание и говорение":

таблица 1

Цели обучения						
Подраздел	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
1.1	5.1.1.1	6.1.1.1	7.1.1.1	8.1.1.1	9.1.1.1	10.1.1.1
Понимание	понимать основное	понимать основное	понимать основное содержание текста,	понимать содержание	понимать открытую и скрытую информацию текста,	понимать и детали

содержания текста	содержание текста, определяя главную информацию	содержание текста, извлекая главную информацию	извлекая главную и второстепенную информацию	текста, определяя главную и второстепенную информацию	цель высказывания	информация, высказывания, критическое отношение, услышанное
1.2 Определение основной мысли	5.1.2.1 определять тему и основную мысль, опираясь на вопросы	6.1.2.1 определять основную мысль тему, опираясь на вопросы и слова	7.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на ключевые слова и опорой на вопросы	8.1.2.1 определять основную мысль на основе ключевых слов	9.1.2.1 определять основную мысль на основе ключевых слов и структурных элементов текста	10.1.2 определять основную мысль, основываясь на выражении отношения к услышанному
1.3 Пересказывание прослушанного материала	5.1.3.1 пересказывать содержание текстов (повествование, описание)	6.1.3.1 пересказывать содержание текстов (повествование, описание)	7.1.3.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание текстов (повествование, описание и рассуждение)	8.1.3.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание текстов с изменением лица	9.1.3.1 пересказывать выборочно, кратко, подробно содержание текстов с изменением лица и сохранением структуры текста	10.1.3 пересказывать содержание смешанных творческих интерпретаций информации
1.4 Прогнозирование событий	5.1.4.1 прогнозировать содержание по отрывкам текста с опорой на иллюстрации	6.1.4.1 прогнозировать содержание по отрывкам с опорой на иллюстрации	7.1.4.1 прогнозировать развитие содержания по отрывкам текста и ключевым словам	8.1.4.1 прогнозировать содержание по ключевым словам и опорой на основную мысль	9.1.4.1 прогнозировать содержание с опорой на основную мысль, по названию текста и началу	10.1.4 прогнозировать содержание, называя или формулируя
1.5 Участие в	5.1.5.1 участвовать в диалоге-	6.1.5.1 участвовать в диалоге-	7.1.5.1 участвовать в диалоге-расспросе	8.1.5.1 участвовать в диалоге по	9.1.5.1 участвовать в дискуссии, высказывая свою точку	10.1.5 участвовать в полемике

диалог е	расспросе, меняя позицию "говорящий" на "слушающий"	расспросе, изменяя позицию "говорящий" на "слушающий"	по предложенной теме, высказывая свою точку зрения, изменяя позицию "говорящий" на "слушающий"	предложенн ой теме, высказывая свою точку зрения и аргументиру я собственные утверждения	зрения, аргументируя собственные утверждения	выска точку аргум собст утвер убежд прави позиц вывод решен
1.6 Оцени вание прослу шанног о матери ала	5.1.6.1 оценивать звучащую речь с позиции "нравится /не нравится", "правильно/ неправильно"	6.1.6.1 оценивать звучащую речь с позиции "нравится /не нравится", "правильно/ неправильно"	7.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения "нравится / не нравится", "правильно/ неправильно"	8.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения содержания, структуры и логики изложения материала	9.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения содержания, использования языковых средств, структуры, логики изложения материала	10.1.6 оцени просл матер зрени норм содер струк излож матер собст
1.7 Постро ение монологичес кого высказ ывани я	5.1.7.1 строить высказывание определенного типа с опорой на наглядные материалы соблюдать орфоэпические нормы, повышать и понижать голос, соблюдать границы предложений	6.1.7.1 строить высказывания определенного типа с опорой на, иллюстрации; соблюдать орфоэпические нормы, отчетливо произносить слова, соблюдать границы предложений	7.1.7.1 строить определенное высказывание- монолог (описание, повествование, рассуждение) на основе плана, иллюстраций; соблюдать орфоэпические нормы, выделять слова, на которые падает логическое ударение	8.1.7.1 строить высказыван ие- монолог (рассуждени я описания и повествован ия)с опорой на план, схему, иллюстраци и; соблюдать орфоэпическ ие нормы, отчетливо	9.1.7.1 строить аргументированный монолог (рассуждение , описание, повествование), включающий микротему на основе плана, схемы, иллюстраций; повышать и понижать голос, убыстрять и замедлять темп речи, соблюдать орфоэпические нормы	10.1.7 строи аргум монолог (рассу задан убежд включ микро испол модел повед соотв речев в конн ситуа темпо повыш пониж соблук

				произносить слова, выделять слова ,на которые падает логическое ударение		логич ударе
--	--	--	--	--	--	-------------

2) раздел 2 " Чтение":

таблица 2

Цели обучения						
Подраздел	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
2.1 Понимание информации	5.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов, определяя тему при поддержке учителя	6.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов, определяя тему, опираясь на помощь учителя	7.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов, извлекая главную информацию, при необходимости , опираясь на помощь учителя	8.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов, извлекая необходимую информацию	9.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов, извлекать нужную открытую и скрытую (подтекст) заключенную в тексте информацию	10.2.1.1 понимать скрытую (информационную) и несплошную информацию в тексте и соотносить информацию с источником опыта
2.2 Выявление структурных частей текста и определение основной мысли	5.2.2.1 определять основную мысль с опорой на вопросы и слова при поддержке учителя	6.2.2.1 определять основную мысль, с опорой на вопросы и слова, опираясь на помощь учителя	7.2.2.1 определять основную мысль текста на основе содержания и композиции текста, при необходимости, опираясь на помощь учителя и одноклассников	8.2.2.1 выявлять структурные части текста, раскрывающие основную мысль	9.2.2.1 выявлять роль структурных частей и элементов текста в передаче основной мысли	10.2.2.1 выявлять роль структурных частей и элементов текста в передаче основной мысли

2.3	5.2.3.1	6.2.3.1	7.2.3.1	8.2.3.1	9.2.3.1	10.2.3.1
Понимание и применения лексических и синтаксических единиц в прочитанном тексте	понимать применение прямого и переносного значения слов, синонимов, антонимов, омонимов и многозначных слов, опираясь на помощь учителя	понимать применение прямого и переносного значения слов, синонимов, омонимов, антонимов, многозначных слов	понимать применение фразеологизмов, обращений, синонимов, антонимов, омонимов, многозначных слов	понимать применение фразеологизмов, обращений, вопросительных, восклицательных, побудительных предложений, прямого и обратного порядка слов	понимать применение паронимов, вводных слов, прямого и обратного порядка слов в предложениях, повторов, профессиональных слов, неологизмов	понимать аббревиации, терминов, преувеличений, профессиональных неологизмов, приемов словосочетаний
2.4	5.2.4.1	6.2.4.1	7.2.4.1	8.2.4.1	9.2.4.1	10.2.4.1
Определение типов и стилей текстов	определять типы текстов: описание, повествование и рассуждение	определять и различать типы текстов: описание, повествование, рассуждение	определять смешанные типы текстов и различать черты книжного и разговорного стилей	определять смешанные типы текстов, различать характерные черты и особенности публицистического и художественного стилей	определять типы текстов, характерные черты и особенности текстов публицистического и официально-делового стилей (объяснительная записка, расписка, правило, поздравление, письмо, статья)	определять типы текстов, характерные черты и особенности языковых особенностей разных стилей (интервью, характеристика, биография, доклад)
2.5	5.2.5.1	6.2.5.1	7.2.5.1	8.2.5.1	9.2.5.1	10.2.5.1
Формулирование вопросов и оценивание	формулировать вопросы по тексту	формулировать вопросы по тексту и герою произведения.	формулировать различные вопросы	формулировать различные вопросы, оценивающие текст с точки зрения ценности и полезности	формулировать различные вопросы на основе прочитанного текста и заключений	формулировать вопросы и собственные выводы на основе прочитанного текста, рассуждений, факта и мнений
2.6	5.2.6.1	6.2.6.1	7.2.6.1	8.2.6.1	9.2.6.1	10.2.6.1
Использование	Использовать ознакомительные	использовать	использовать ознакомительное и	использовать разные виды	использовать разные виды чтения, в том	использовать разные виды чтения

разных видов чтения	й вид чтения; отчетливо произносить слова, различая ударные и безударные слоги	ознакомительное чтение, повышая и понижая голос, убыстряя и замедляя темп	комментированное чтение; читать не монотонно, а выразительно. повышая и понижая голос, соблюдая логическое ударение	чтения, в том числе поисковое, соблюдая правила орфоэпии и выделения логического ударения	числе поисковое. чтение с соблюдением правил орфоэпии и соблюдением логического ударения, повышая и понижая голос, с составлением плана	просмотр, соблюдение, повышение голоса, логическое ударение, орфоэпия, составление тезисов, к
2.7	5.2.7.1	6.2.7.1	7.2.7.1	8.2.7.1	9.2.7.1	10.2.7.1
Извлечение информации из различных источников	извлекать информацию для выполнения конкретной задачи	извлекать информацию для выполнения конкретного задания	извлекать информацию для конкретной задачи из различных источников	извлекать информацию из различных источников, определяя разные точки зрения	извлекать информацию из различных источников, делать выводы на основе полученных сведений высказывая собственное мнение	извлекать информацию из различных источников, делать выводы на основе полученных сведений высказывая собственное мнение
2.8	5.2.8.1	6.2.8.1	7.2.8.1	8.2.8.1	9.2.8.1	10.2.8.1
Сравнительный анализ текстов	сравнивать темы и композиции различных текстов (стихотворение, сказка)	сравнивать темы и композиции различных текстов (стихотворение, сказка, рассказ)	сравнивать темы и композиции различных текстов (объяснительная записка, расписка, правило, поздравление, инструкция, заметка, письма: просьбы, приглашения)	сравнивать стилистические особенности различных текстов (стихотворение, сказка, рассказ, заметка, репортаж, интервью,)	сравнивать стилистические особенности различных текстов, учитывая композицию и языковые особенности	сравнивать стилистические особенности различных текстов, учитывая композицию и языковые особенности

3) раздел 3 "Письмо":

таблица 3

Цели обучения						
Подраздел	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
3.1	5.3.1.1	6.3.1.1	7.3.1.1	8.3.1.1	9.3.1.1	10.3.1.1

Составление плана	составлять простой план	составлять простой план	составлять простой и усложненный план	составлять простой и усложненный план	составлять простой, сложный план с возможным использованием цитат	составлять план, в том числе цитатный, т
3.2 Изложение содержания прослушанного, прочитанного и аудиовизуального материала	5.3.2.1 излагать основное содержание текста	6.3.2.1 излагать основное содержание текста	7.3.2.1 излагать кратко, содержание текстов-повествований, текстов-описаний и текстов-рассуждений	8.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов-повествований, текстов-описаний, текстов-рассуждений от 3-го лица	9.3.2.1 излагать содержание текстов-повествований, текстов-рассуждений, текстов-описаний с изменением лица	10.3.2.1 излагать содержание текстов, содержание информации, прослушанного, прочитанного аудиовизуального материала
3.3 Написание текстов с использованием различных форм представления	5.3.3.1 представлять информацию в виде рисунков	6.3.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций	7.3.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций, различных таблиц	8.3.3.1 представлять информацию сплошных текстов в виде рисунков, схем, таблиц	9.3.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций, схем, таблиц, диаграмм и наоборот	10.3.3.1 представлять информацию, презентации, использованные
3.4	5.3.4.1	6.3.4.1	7.3.4.1	8.3.4.1	9.3.4.1	10.3.4.1

ание текст ов	редактируя предложения с опорой на схемы и помощь учителя	помощью словаря, редактируя предложения с опорой на схемы и помощь учителя	е ошибки с помощью словаря, редактируя текст с опорой на схемы и помощь учителя	справочной литературы; редактировать текст, изменяя структуру некоторых предложений, опираясь на помощь одноклассников	необходимости опираясь на помощь учителя	его структур
---------------------	---	--	---	---	--	--------------

4) раздел 4 "Соблюдение речевых норм":

таблица 4

Цели обучения						
Под раз дел	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
4.1 Соб лю ден ие орф огра фич еск их нор м	5.4.1.1 правильно писать гласные и согласные в корне слова, "НЕ" с именами существительны ми, прилагательным и, глаголами, а также окончания в разных частях речи	6.4.1.1 правильно писать гласные и согласные в корне слова, "НЕ" с именами существительным и, прилагательными , местоимениями, глаголами, а также окончания в разных частях речи	7.4.1.1 правильно писать гласные и согласные в корне слова, разделительные Ъ и Ь знаки, НЕ с именами существительными, прилагательными, местоимениями, числительными, глаголами	8.4.1.1 правильно писать разделительные "Ъ и Ь" знаки, сложные имена существительные, прилагательные, числительные, неопределенные местоимения, приставки и суффиксы в различных частях речи	9.4.1.1 правильно писать гласные после шипящих и "Ц, НЕ" с разными частями речи, окончания глаголов, суффиксы в разных частях речи	10.4.1.1 правильно писать гласные после шипящих и "Ц, НЕ" с разными частями речи, окончания глаголов, суффиксы в разных частях речи
4.2 Соб лю ден ие лек сич еск их	5.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы и многозначные	6.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы и многозначные	7.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы, многозначные слова. гиперболы, сравнения, метафоры, эпитеты. паронимы	8.4.2.1 использовать профессиональные слова, неологизмы метафоры, паронимы, термины; 8.4.2.2 избегать повторов и	9.4. 2.1 Использовать неологизмы, профессиональные слова, паронимы, аллегии, афоризмы, термины, аббревиатуру	10.4.2.1 Использовать неологизмы, профессиональные слова, паронимы, аллегии, афоризмы, термины, аббревиатуру

норм	слова, гиперболы, эпитеты, сравнения	слова, устаревшие и новые слова, гиперболы, эпитеты, сравнения		штампов		
4.3	Соблюдение грамматических норм	5.4.3.1 использовать именные части речи, согласуя слова в роде, числе и падеже	6.4.3.1 использовать и правильно согласовывать именные части речи в роде, числе, падеже	7.4.3.1 использовать правильно падежные формы числительных, прилагательных, местоимений; образовывать степени сравнения прилагательных в соответствии с нормой; глагол и его формы	8.4.3.1 использовать правильно падежные формы именных частей речи; образовывать степени сравнения прилагательных и наречий, соблюдать нормы глагольного управления	9.4.3.1 использовать правильно служебные части речи, обособленные члены предложения (определения, обстоятельства, уточняющие члены предложения);
4.4	Соблюдение пунктуационных норм	5.4.4.1 использовать знаки препинания при однородных членах предложения, а также с обобщающим словом при однородных членах предложения	6.4.4.1 использовать знаки препинания при обращении, тире в простом предложении, обобщающие слова при однородных членах предложения	7.4.4.1 использовать знаки препинания при прямой и косвенной речи, при обращении, вводных конструкциях	8.4.4.1 использовать знаки препинания в простых предложениях, осложненных обособленным определением, обстоятельством	9.4.4.1 использовать знаки препинания в простых, простых осложненных вводными конструкциями, уточняющими членами предложения, при цитировании, в неполных предложениях

40. Настоящая Программа реализуется на основе Долгосрочного плана к Типовой учебной программе по учебному предмету "Русский язык" для обучающихся с нарушением слуха (слабослышащие, позднооглохшие) 5-10 классов уровня основного среднего образования по обновленному содержанию согласно приложению к настоящей Программе. В долгосрочном плане обозначен объем учебных целей реализуемых в каждом разделе.

41. Распределение часов на изучение раздела и тем предоставляется на усмотрение учителя.

Долгосрочный план по реализации Типовой учебной программы по учебному предмету "Русский язык" для обучающихся с нарушением слуха (слабослышащие, позднооглохшие) 5-10 классов уровня основного среднего образования по обновленному содержанию (с русским языком обучения)

1) 5 класс:

таблица 1

Тема	Виды речевой деятельности	Лексико-грамматический материал	Цели обучения
1 четверть			
Культура: язык и общение	Слушание и говорение	Повторение изученного в начальной школе: Состав слова. Ударные и безударные гласные в корне слова. Согласные в корне слова. Имя существительное, имя прилагательное, местоимение, глагол, предлог	5.1.1.1 понимать основное содержание текста; 5.1.2.1 уметь определять тему, опираясь на вопросы и ответы учителя; 5.1.3.1 уметь кратко пересказывать содержание текстов (повествование, описание)
	Чтение		5.2.1.1 владеть пониманием основной информации сплошных текстов, определяя тему при поддержке учителя 5.2.2.1 уметь определять основную мысль с опорой на

			поддержку учителя
	Письмо		5.3.1.1. уметь составлять простой план при помощи учителя
	Соблюдение речевых норм		5.3.4.1 уметь создавать мини-тексты (повествование и описание), опираясь на помощь учителя
			5.4.3.1 уметь использовать именные части речи, согласовывая их с существительными по роду, числе и падеже
Мир вокруг нас: транспорт и инфраструктура	Аудирование и говорение	Лексика	5.1.2.1 уметь определять тему и основную мысль, опираясь на вопросы и помощь учителя;
	Чтение	Однозначные и многозначные слова	5.1.5.1 уметь участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию "говорящий" на "слушающий"
		Прямое и переносное значение слов	5.2.6.1 уметь использовать ознакомительный вид чтения: произносить слова, различая ударные и безударные слоги
	Письмо	Новые и устаревшие слова	5.2.4.1 уметь определять типы текстов: описание, повествование, рассуждение, опираясь на поддержку учителя
		Обучающее изложение по опорным словам	5.3.1.1 уметь составлять простой план, опираясь на вопросы учителя
	Соблюдение речевых норм		5.3.4.1 создавать тексты- повествование и описание
			5.4.1.1 владеть правильным написанием гласных и согласных слов;
			5.4.3.1 уметь использовать именные части речи, согласовывая их с существительными по роду, числе и падеже
2 четверть			
Жизненные ценности	Аудирование и говорение	Использование синонимов и антонимов Работа с толковыми словарями	5.1.2.1 уметь определять тему и основную мысль, опираясь на вопросы и поддержку учителя

		Имя существительное и его грамматические признаки (род, число, падеж)	5.2.5.1 уметь формулировать вопросы, отражающие отн тексту, опираясь на помощь учителя
	Чтение		
	Письмо	Определение и различие падежей	5.3.2.1 уметь излагать основное содержание текста
		Три типа склонения существительных, правописание падежных окончаний существительных	
	Соблюдение речевых норм	НЕ с существительными	5.4.1.1 уметь правильно писать гласные и согласные в "НЕ" с существительными;
		Существительные синонимы и антонимы	
		Существительное в предложении (подлежащее, дополнение, обстоятельство)	5.4.2.1 уметь использовать слова с прямым и переносн значением, синонимы, антонимы
		Обучающее изложение по плану и опорным словам	

3 четверть

Мир профессий	Аудирование и говорение	Имя прилагательное, грамматические признаки, изменение в роде, числе и падеже	5.1.6.1 уметь оценивать звучащую речь с позиции "нравится", "правильно/неправильно"
		Склонение прилагательных мужского, женского, среднего рода единственного и множественного числа	
	Чтение	Правописание падежных окончаний	5.2.2.1 уметь определять основную мысль, опираясь на 5.2.3.1 понимать применение прямого и переносного з синонимов, антонимов и многозначных слов
	Письмо	Не с именами прилагательными Роль прилагательного в предложении(определение)	5.3.5.1 уметь писать мини-рассказы с элементами пов опираясь на опорные слова и план;

			5.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические ошибки с помощью словаря, редактируя предложения, опираясь на помощь учителя;
	Соблюдение речевых норм	Обучающее изложение по плану и опорным словам	5.4.1.1 уметь правильно писать гласные и согласные в "НЕ" с существительными и прилагательными, окончания существительных и прилагательных
Мир фантазий	Аудирование и говорение		5.1.6.1 уметь оценивать звучащую речь с позиции "нравится", "правильно/ неправильно", уметь аргументировать свою позицию опираясь на помощь учителя
	Чтение	Местоимение	5.2.7.1 уметь извлекать информацию для выполнения задачи, опираясь на вопросы
	Письмо	Личные местоимения, склонение личных местоимений	5.3.5.1 уметь писать мини-рассказы повествования с описаниями и иллюстрациями;
		Местоимения с предлогами	5.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические ошибки с помощью словаря, редактируя предложения, опираясь на помощь учителя
	Соблюдение речевых норм	Роль местоимения в предложении	5.4.1.1 уметь правильно писать гласные и согласные в "НЕ" с существительными и прилагательными; 5.4.3.1 уметь использовать имена существительные, личные местоимения, согласуя их в роде, числе и падеже
Живые организмы : растения	Аудирование и говорение	Имя числительное, грамматическое значение, вопросы сколько? который?	5.1.6.1 - уметь оценивать звучащую речь с позиции "нравится", "правильно/неправильно", уметь аргументировать свою позицию, опираясь на помощь учителя и вопросы
	Чтение	Правописание числительных пять-тридцать Наречие	5.2.2.1 уметь определять основную мысль, опираясь на помощь учителя;

			5.2.3.1 понимать применение прямого и переносного значения синонимов, антонимов и многозначных слов, опираясь на текст
	Письмо	Наречия времени, места и образа действия	5.3.5.1 уметь писать мини-рассказы повествование, рассуждение, опираясь на вопросы и опорные слова
		Роль наречия в предложении	5.3.7.1 уметь корректировать текст, исправляя орфографические ошибки с помощью словаря, редактируя предложения, опираясь на помощь учителя
	Соблюдение речевых норм		5.4.1.1 - уметь правильно писать гласные и согласные в окончаниях существительных, прилагательных
4 четверть			
Астрономия: звезды и созвездия	Аудирование и говорение	Глагол, неопределенная форма глагола Изменение глагола по временам и числам	5.1.5.1 уметь участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию "говорящий" на "слушающий", опираясь на поддержку учителя
	Чтение	Глаголы совершенного и несовершенного вида Спряжение глаголов и определение спряжения глаголов по неопределенной форме и окончанию 3-го лица множественного числа	5.1.7.1 уметь строить высказывание определенного типа последовательно с опорой на наглядные материалы; соблюдать орфоэпические нормы
	Письмо	Правописание мягкого знака в окончаниях глаголов второго лица единственного числа	5.2.2.1 определять основную мысль, опираясь на вопросы
			5.2.8.1 сравнивать темы и композиции различных текстов (стихотворение, сказка), опираясь на вопросы и помощь учителя
	Соблюдение речевых норм	Правописание -тся, -ться у глаголов	5.3.6.1 писать творческие работы (50-60 слов), представляя место героя; 5.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические ошибки с помощью словаря, редактируя предложения, опираясь на помощь учителя
			5.4.1.1 правильно писать гласные и согласные в корнях и окончаниях именами существительными, прилагательными, глаголами в разных частях речи

	норм	Глаголы в форме прошедшего времени Изменение глаголов прошедшего времени единственного числа по родам НЕ с глаголами Роль глагола в предложении	
Чудеса света Каникулы и отдых	Слушание и говорение	Предложение, виды предложений Главные члены предложения Распространенные и нераспространенные предложения Второстепенные члены предложения Однородные члены предложения. Знаки препинания в предложениях с однородными членами Контрольное списывание	5.1.5.1 участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию на "слушающий"; 5.1.7.1 уметь строить высказывание определенного типа последовательно, с опорой на наглядные материалы; соблюдать орфоэпические нормы, повышать и понижать голос, соблюдать границы предложений

2) 6 класс:

таблица 2

Тема	Виды речевой деятельности	Лексико-грамматический материал	Цели обучения
------	---------------------------	---------------------------------	---------------

	сти		
1 четверть			
Культура, язык и общение	Слушание и говорение		6.1.1.1 понимать основное содержание текстов, выделять главную информацию; 6.1.3.1 уметь пересказывать содержание текстов (повествование, описание)
	Чтение	Повторение изученного в 5 классе: Состав слова, однокоренные слова	6.2.1.1 понимать основную информацию сплошных текстов, уметь определять тему, с помощью учителя; 6.2.2.1 определять основную мысль с опорой на слова при помощи учителя
	Письмо	Гласные и согласные в корне слова Части речи: имя существительное,	6.3.1.1 уметь составлять простой план; 6.3.4.1 уметь создавать тексты- повествования в художественном стиле(сказка, рассказ)
	Соблюдение речевых норм	имя прилагательное, местоимение, глагол, наречие	6.4.3.1 использовать именные части речи, с роде, числе и падеже; 6.4.4.1 уметь использовать знаки препинания в предложении при однородных членах
Мир вокруг нас: транспорт и инфраструктура	Аудирование и говорение	Текст.Типы речи. Текст, тема текста, основная мысль текста Стили речи: повествование, описание, рассуждение	6.1.2.1 уметь определять тему и основную мысль на вопросы и опорные слова; 6.1.5.1 уметь участвовать в диалоге-расспросе, позицию "говорящий" на "слушающий"
Мир вокруг нас	Чтение	Синтаксис. Словосочетание, связь слов в словосочетаниях	6.2.6.1 уметь пользоваться ознакомительным чтением, повышая, понижая голос, замедляя темп;

		Предложение, грамматическая основа предложений	6.3.1.1 уметь составлять простой план;
	Письмо	Виды предложений по цели высказывания; восклицательные предложения	6.3.4.1 уметь создавать тексты- повествован
	Соблюдение речевых норм	Главные члены предложения (подлежащее, сказуемое), тире между подлежащим и сказуемым выраженными существительными в Именительном падеже в простом предложении Распространенные и нераспространенные предложения; второстепенные члены предложения. Изложение	6.4.1.1 уметь правильно писать гласные и согласные в корне слова, "НЕ" с именами существительными, прилагательными, отрицательными местоимениями, глаголами, а также окончания в разных частях речи 6.4.3.1 правильно использовать именные части слов, согласуя слова в роде, числе и падеже

2 четверть

Жизненные ценности	Аудирование и говорение	Фонетика Звуки и буквы, алфавит. Гласные, правописание безударных гласных.	6.1.2.1 определять тему и основную мысль, вопросы
	Чтение	Согласные звонкие и глухие, правописание звонких и глухих согласных.	6.2.5.1 уметь формулировать вопросы, отражающие отношение к тексту, опираясь на поддержку
	Письмо	Непроизносимые согласные.	6.3.2.1 уметь излагать основное содержание
	Соблюдение речевых норм	Твердые и мягкие согласные; обозначение мягкости согласных Ударение. Фонетический разбор слов. Практическая работа.	6.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы, многозначные слова

	Чтение	Лексика Слово, его значение, однозначные и многозначные слова.	6.2.3.1 понимать применение прямого и переносного значения слов, синонимов, антонимов, омонимов, паронимов и многозначных слов
	Письмо	Прямое и переносное значение слов.	6.3.3.1 уметь представлять информацию в виде таблиц
	Соблюдение речевых норм	Синонимы, антонимы, омонимы, паронимы. Контрольная работа.	6.4.2.1 уметь использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы, паронимы, многозначные слова

3 четверть

Мир фантазий	Аудирование и говорение	Способы образования слов.	6.1.6.1 уметь оценивать звучащую речь с помощью слов "нравится /не нравится", "правильно/неправильно", аргументируя свою позицию
	Чтение	Чередование гласных в корнях слов -лаг-(-лож-), - раст-(-рос-), -гар-(-гор-),-кас-(-кос-) Гласные после шипящих в корне слова	6.2.2.1 уметь определять основную мысль с помощью вопросов и слова при поддержке учителя; 6.2.3.1 понимать применение прямого и переносного значения слов, синонимов, антонимов, омонимов, паронимов и многозначных слов
		Гласные ы-и после цв разных частях слов.	6.3.5.1 писать сказки с элементами повествования и описания;
	Письмо	Гласные и согласные в приставках, беглые гласные, правописание приставок на з-,с-	6.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические ошибки с помощью словаря, редактируя текст, опираясь на помощь учителя
	Соблюдение		6.4.4.1 использовать знаки препинания при написании предложения в простом предложении, однородными членами

	ден ие реч евы х нор м		также с обобщающим словом при однородных предложениях
Живые организмы: растения	Аудирувание и говорение	Морфология Самостоятельные и служебные части речи Имя существительное: одушевленные и неодушевленные, нарицательные и собственные, прописная буква в собственных наименованиях	6.1.6.1 оценивать звучащую речь с позиции "нравится", "правильно/ неправильно", аргументировать позицию
	Чтение		6.2.7.1 уметь извлекать информацию для выполнения конкретной задания
		Род имен существительных, существительные общего рода	6.3.5.1 писать сказки с элементами повествования; описания;
	Письмо	Число имен существительных, склонение существительных единственного и множественного числа	6.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические ошибки с помощью словаря, редактируя предложения, опираясь на помощь учителя
		"О, Е" после шипящих в окончаниях и суффиксах существительных	
		Роль существительного в речи	
	Соблюдение речевых норм	Морфологический разбор существительного Прилагательное, разряды прилагательных Правописание падежных окончаний прилагательных, склонение притяжательных прилагательных Роль прилагательных в речи. Описание природы Прилагательные полные и краткие	6.4.4.1 использовать знаки препинания в простом предложении, однородными членами предложения, обобщающим словом при однородных членах предложения

Астрономия: звезды и созвездия	Аудирование и говорение	Глагол, неопределенная форма глагола	6.1.5.1 уметь участвовать в диалоге-расспросе, занимая позицию "говорящий" на "слушающий";
		-Тся, -ться в глаголах	6.1.7.1 строить высказывание определенно-личное последовательно с опорой на наглядные материалы, соблюдая орфоэпические нормы, отчетливо произнося слова, соблюдая границы предложений
	Чтение	Видовые пары глагола	6.2.2.1 уметь определять основную мысль с помощью вопросов и слова при поддержке учителя;
		Время глагола: настоящее, прошедшее, будущее	6.2.8.1 сравнивать темы и композиции разных текстов (стихотворение, сказка)
	Письмо	Правописание безударных личных окончаний глаголов I и II спряжения, спряжение глаголов	6.3.6.1 писать творческие работы (60-70 слов) о себе на месте героя;
		Ь в личных окончаниях глаголов 2 лица единственного числа	6.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические ошибки с помощью словаря, редактируя предложения с опорой на схемы и помощь учителя
Чудеса	Соблюдение речевых норм	Контрольная работа	6.4.1.1 правильно писать гласные и согласные в словах, "НЕ" с именами существительными, прилагательными, отрицательными местоимениями, глаголами, а также окончания в разных частях речи
	Слушание	Чередование гласных е-и в корнях глагола	6.1.5.1 - участвовать в диалоге-расспросе, занимая позицию "слушающий"

света Каникул ы и отдых	шан ие и гово рен ие	Роль глагола в речи. Рассуждение	"говорящий" на "слушающий"; 6.1.7.1 строить высказывание определенно последовательно с опорой на наглядные ма план; соблюдая орфоэпические нормы, отч произносить слова, соблюдать границы пр выделяя слова с логическим ударением
		"НЕ" с глаголами	
		Тема и основная мысль текста	
		Изложение с творческим заданием	
		Стили речи	
		Рассуждение и повествование	
		Тест	

3) 7 класс:

таблица 3

Тема	Виды речев ой деяте льно сти	Лексико-грамматический материал	Цели обучения
1 четверть			
Путешествия и достопримечате льности	Ауди рован ие и говор ение	Повторение изученного в 6 классе Правописание безударных гласных в корне слова	7.1.1.1 понимать основное содержание текста, находить главную второстепенную информацию; 7.1.3.1 уметь пересказывать подробно, кратко, выборочно содерж (повествование, описание) от 3-го лица
Путешествия и достопримечате льности	Чтен ие	Правописание звонких и глухих согласных	7.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и не сплошн извлекая главную информацию, при необходимости опираясь н одноклассников;

		Правописание непроизносимых согласных	
	Письмо	Твердые и мягкие согласные, их правописание	7.3.1.1 составлять простой и усложненный план; 7.3.2.1 уметь кратко излагать содержание текстов-повествований и описаний от 3-го лица
	Соблюдение речевых норм	Гласные о и е после шипящих и ц в суффиксах и окончаниях существительных и прилагательных	
		Буквы ы, и после ц	
		Лексика	
		Общеупотребительные и диалектные слова	
		Заемствованные слова	7.4.1.1 правильно писать разделительные "Ъ и Ъ" знаки, гласные в корне слова, "НЕ" с существительными, глаголами, прилагательными
		Устаревшие слова	7.4.4.1 уметь использовать знаки препинания в предложениях с членами и обобщающими словами при однородных членах
		Фразеологизмы(метафоры , олицетворения), их употребление в речи	
		Словообразование	
		Состав слова и словообразование	
		Чередование а-о; е-и в корне слова	

			7.1.2.1 уметь определять основную мысль, опираясь на ключевые вопросы; 7.1.3.1 уметь пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание (повествование, описание) от 3-го лица; 7.1.4.1 уметь прогнозировать развитие сюжета по отрывкам текста
	Чтение	Правописание приставок пре-, при-	7.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и не сплошных текстов, извлекая главную информацию; 7.2.6.1 уметь использовать ознакомительное, комментированное чтение, соблюдать правила орфоэпии; 7.2.5.1 уметь формулировать вопросы
	Письмо	Буква ы после приставок	7.3.1.1 уметь излагать кратко, выборочно содержание текстов-повествований, текстов-описаний от 3-го лица; 7.3.3.1 уметь представлять информацию в виде иллюстраций, рисунков, таблиц
	Соблюдение речевых норм		7.4.1.1 правильно писать разделительные "Ъ и Ъ" знаки, гласные в корне слова, "НЕ" с существительными, глаголами, прилагательными 7.4.4.1 уметь использовать знаки препинания в предложениях с членами и обобщающими словами при однородных членах
2 четверть			
Структура семьи и семейные ценности	Аудирование и говорение	Сложные существительные и их правописание Морфологический разбор существительного	7.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на ключевые слова 7.1.7.1 строить монолог описательного или повествовательного характера, опорой на план, иллюстрации; соблюдать орфоэпические нормы, ударение
	Чтение	Прилагательное	7.2.5.1 уметь формулировать вопросы; 7.2.3.1 понимать применение фразеологизмов, обращений, омонимов, антонимов, синонимов

		Разряды прилагательных (качественные, относительные, притяжательные)	7.3.2.1 уметь излагать кратко содержание текстов-повествований, рассуждений;
	Соблюдение речевых норм	Степени сравнения прилагательных (сравнительная, превосходная) и их образование	7.3.6.1 писать творческие работы (70-80 слов), представляя себя... 7.4.2.1 уметь использовать фразеологические обороты; метафоры, олицетворения, сравнения, эпитеты; 7.4.3.1 использует правильно падежные формы числительных, местоимений; образовывать степени сравнения прилагательных в соответствии с нормой
Традиции празднования Нового года в Казахстане и за рубежом	Аудирование и говорение		7.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на ключевые слова, словосочетания; 7.1.4.1 прогнозировать развитие сюжета по ключевым словам
	Чтение	НЕ с прилагательными Правописание Н и НН в прилагательных Сложные прилагательные	7.1.7.1 строить монолог описательного или повествовательного характера с элементами рассуждения с опорой на план, схему, соблюдать орфографические нормы; 7.2.3.1 понимать применение фразеологизмов, обращений, односложных предложений, вопросительных и восклицательных, побудительных предложений
	Письмо	Морфологический разбор прилагательного	7.3.1.1 составлять простой и усложненный план; 7.3.6.1 писать творческие работы (70-80 слов), выбирая определенные черты поведения
	Соблюдение речевых норм	Изложение Числительные. Разряды числительных по значению.	7.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным и переносными значениями, синонимы, антонимы, омонимы, многозначные слова, гиперболы, метафоры, эпитеты, паронимы; 7.4.3.1 использовать правильно падежные формы числительных, местоимений; образовывать степени сравнения прилагательных в соответствии с нормой, глагол и его формы

3 четверть

Выдающиеся личности народа Казахстана	Аудирование и говорение	Разряды числительных по строению	7.1.1.1 понимать основное содержание текста, извлекая главную второстепенную информацию;	
	Чтение		7.1.5.1 участвовать в диалоге по предложенной теме, высказывая мнения, изменяя позицию (говорящий, слушающий и наоборот)	
		Письмо	Разряды количественных числительных(целые,собирательные,дробные числительные и их склонение)	7.2.2.1 определять основную мысль на основе содержания и композиции текста;
			Соблюдение речевых норм	7.2.4.1 определять смешанные типы текстов и различать черты разговорного и делового стилей
Соблюдение речевых норм	7.3.4.1 создавать тексты -описание, повествование, рассуждение публицистического стиля (заметка, интервью);			
	Соблюдение речевых норм	7.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические и пунктуационные ошибки с помощью словаря, редактируя текст с опорой на схему учителя		
Соблюдение речевых норм		7.4.2.1 использовать фразеологические обороты; слова с прямым значением, синонимы, омонимы, антонимы, многозначные слова, сравнения, метафоры, эпитеты, паронимы;		
	Соблюдение речевых норм	7.4.1.1 правильно писать гласные и согласные в корне слова, раздельно "Ъ и Ъ" знаки, "НЕ" с именами существительными, прилагательными, местоимениями, числительными, глаголами		
Спорт и диета		Аудирование и говорение	Порядковые числительные и их склонение	7.1.7.1 строить монолог описание, повествование, рассуждение на заданную тему, плана, иллюстраций; соблюдать орфоэпические нормы, выделять ударение, которое падает логическое ударение;
	Чтение	Морфологический разбор числительного	7.1.6.1 оценивать прослушанный материал (нравится/не нравится, правильно/неправильно)	
		Местоимение, разряды местоимений	7.2.3.1 понимать применение фразеологизмов, обращений, односложных предложений, вопросительных и восклицательных, побудительных предложений;	
			7.2.5.1 уметь формулировать различные вопросы	
Письмо	7.3.5.1 писать сказки и рассказы с элементами описания и рассуждения			

	мо		7.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические и пунк ошибки с помощью словаря, редактируя текст с опорой на схему учителя
	Собл юден ие речев ых норм		7.4.2.1 использовать фразеологические обороты, слова с прямым значением, омонимы, синонимы, антонимы, многозначные сло сравнения, эпитеты, паронимы; 7.4.3.1 использовать правильно падежные формы числительных прилагательных, местоимений; образовывать степени сравнения прилагательных в соответствии с нормой; глагол и его формы
Живые организмы: животные	Ауди рован ие и говор ение	Морфологический разбор местоимения Творческая работа по картине Глагол, возвратные глаголы Разноспрягаемые глаголы Проверочная работа	7.1.5.1 участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предло
	Чтен ие		7.1.6.1 оценивать прослушанный материал (нравится/не нравито неправильно)
			7.2.3.1 понимать применение фразеологизмов, обращений, одно предложений, вопросительных и восклицательных, побудительн предложений;
			7.2.4.1 определять смешанные тексты и различать черты книжн разговорного стилей
			7.3.4.1 создавать тексты-описание, повествование, рассуждение публицистического стиля (заметка, интервью);
Пись мо	7.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические и пунк		
	7.4.2.1 использовать фразеологические обороты; слова с прямым значением, омонимы, синонимы, антонимы, многозначные сло сравнения, эпитеты, паронимы; 7.4.1.1 правильно писать разделительные "Ъ и Ъ" знаки, гласные корне слова, "НЕ" с именами существительными, прилагательны числительные, глаголами, местоимениями		
4 четверть			
Жара и холод: экстремальная	Ауди рован	Безличные глаголы, виды	7.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на ключевые слов

погода			
	Чтение	глагола Наклонение глагола	7.2.7.1 извлекать информацию для конкретной задачи из различных источников; 7.2.8.1 сравнивать темы и композиции различных текстов (описание, записка, расписка, правило, поздравление, инструкция, заметка, приглашения)
	Письмо	Переходность и непереходность глагола Изложение с творческим заданием	7.3.5.1 писать сказки и рассказы с элементами описания и рассуждения; 7.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические и пунктуационные ошибки с помощью словаря, редактируя текст с опорой на схему, предложенную учителем
	Соблюдение речевых норм		7.4.4.1 уметь использовать знаки препинания при обращении, при обращении к косвенной речи; 7.4.3.1 использовать правильно падежные формы числительных, прилагательных, местоимений; образовывать степени сравнения прилагательных в соответствии с нормой
Казахстан в будущем: изобретения и энергия	Аудирование и говорение	Морфологический разбор глагола Обобщение орфографических и пунктуационных правил	7.1.5.1 участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме; 7.1.6.1 оценивать прослушанный материал (нравится/не нравится, правильно/неправильно)
	Чтение	Монолог, подготовка монологического ответа	7.2.4.1 определять смешанные тексты и различать черты книжного и разговорного стилей; 7.2.8.1 сравнивать темы и композиции различных текстов (правило, поздравление, заметка, письмо)
	Письмо	Диалог, составление диалога Типы речи: повествование и описание	7.3.6.1 писать творческие работы (70-80 слов), выбирая определенное поведение; 7.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические и пунктуационные ошибки с помощью словаря, редактируя текст с опорой на схему, предложенную учителем

	Соблюдение речевых норм	Изложение с творческим заданием	7.4.4.1 уметь использовать знаки препинания при обращении, при косвенной речи; 7.4.3.1 использовать правильно падежные формы числительных, прилагательных, местоимений; образовывать степени сравнения прилагательных в соответствии с нормой
--	-------------------------	---------------------------------	--

4) 8 класс:

таблица 4

Тема	Виды речевой деятельности	Лексико-грамматический материал	Цели обучения
1 четверть			
Климат и изменения климата	Аудирование и говорение	Словосочетание и предложение. Простое и сложное предложение.	8.1.1.1 понимать основное содержание текста, извлекая главную и второстепенную, известную и неизвестную информацию; 8.1.3.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание текстов (повествование, описание и рассуждение) с изменением лица; 8.1.4.1 прогнозировать содержание, исходя из основной мысли текста
	Чтение	Глагол, его постоянные и непостоянные признаки и правописание личных окончаний глагола	8.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов, извлекая главную и второстепенную информацию; 8.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе поисковое
	Письмо	Причастие, признаки глагола и прилагательного у причастий	8.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов-повествований, текстов-описаний и текстов-рассуждений с изменением лица; 8.3.3.1 представлять информацию в виде различных схем, таблиц
	Соблюдение рече		8.4.1.1 правильно писать гласные после шипящих и "Ц, НЕ" с разными значениями, окончания глаголов, суффиксы в разных частях речи;

	вых норм		8.4.4.1 использовать знаки препинания в простых, осложненных об определением и обстоятельством предложениях
Обычаи и традиции	Ауди рова ние и гово рени е	Склонение причастий	8.1.1.1 понимать основное содержание текста, извлекая главную и второстепенную, известную и неизвестную информацию;
	Чтен ие	Причастный оборот	8.1.3.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание тек (повествование, описание и рассуждение) с изменением лица
	Чтен ие	Текст-описание	8.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и не сплошных извлекая главную и второстепенную информацию;
	Чтен ие	Действительные и страдательные причастия	8.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе поисковое; 8.2.5.1 формулировать различные вопросы
	Пись мо	Образование действительных причастий настоящего и прошедшего времени	8.3.1.1 составлять простой и сложный план; 8.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов-п текстов-описаний и текстов-рассуждений с изменением лица
	Собл юде ние рече вых норм	Контрольная работа	8.4.1.1 правильно писать гласные после шипящих и "Ц, НЕ" с разным речи, окончания глаголов, суффиксы в разных частях речи; 8.4.4.1 использовать знаки препинания в простых, осложненных об определением и обстоятельством предложениях
2 четверть			
Знания: мир и изучение иностранных языков	Ауди рова ние и гово рени е	Образование страдательных причастий настоящего и прошедшего времени	8.1.2.1 определять основную мысль; 8.1.7.1 строить аргументированный монолог (описание, повествова рассуждение) на основе плана, схем, иллюстраций; соблюдать ор нормы
	Чтен ие	Гласные в причастиях перед -НН- Краткие страдательные причастия	8.2.2.1 выявлять структурные части и их элементы (предложения, а раскрывающие основную мысль; 8.2.7.1 извлекать информацию из различных источников, различая

		Правописание НЕ с причастиями	
		Правописание -НН- и -Н- в причастиях	
	Соблюдение речевых норм	Морфологический разбор причастий Глагол (спряжение, разноспрягаемые глаголы)	8.4.2.1 использовать паронимы, термины; 8.4.3.1 использовать правильно глагол и его формы, служебные частицы, соблюдать нормы глагольного управления
Влияет ли ландшафт и климат на национальный характер?	Аудирование и говорение	Деепричастие, признаки глагола и наречия у деепричастий,	8.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на структуру; 8.1.4.1 прогнозировать содержание, исходя из основной мысли текста
	Чтение		8.2.2.1 выявлять структурные части и их элементы (предложения, фразы, раскрывающие основную мысль; 8.2.3.1 понимать применение и объяснять явное и скрытое (подтекст), отдельных слов и выражений в тексте, использование паронимов, повторов, прямого и обратного порядка слов в предложении
		Образование деепричастий совершенного и несовершенного вида	8.3.1.1 составлять простой и сложный план; 8.3.3.1 представлять информацию в виде различных схем, таблиц; 8.3.6.1 писать творческие работы (70-80 слов), выбирая определенную роль
	Письмо	Морфологический разбор деепричастий	
	Соблюдение речевых норм	Изложение	8.4.2.1 использовать паронимы, различные термины; 8.4.3.1 использовать правильно глагол и его формы, служебные частицы, соблюдать нормы глагольного управления

3 четверть

Молодежная культура: Интернет и социальные сети	Дупли	Наречие, разряды наречий	
	Чтение	Степени сравнения наречий	8.2.2.1 выявлять структурные части и их элементы (предложения, а раскрывающие основную мысль;
	Письмо	Правописание наречий на -О и -Е, наречия с частицами НЕ и НИ	8.2.5.1 формулировать различные вопросы
		Правописание -Н- и -НН- в наречиях	8.3.5.1 уметь писать разные виды творческих работ;
	Соблюдение речевых норм	Ь на конце наречий после шипящих	8.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические и пунктуационные ошибки с помощью справочной литературы; редактировать текст, и структуру отдельных предложений
Проблемы социальной защиты бездомных	Аудирование	Слитное и раздельное написание наречий и наречия через дефис	8.4.2.1 уметь использовать профессиональные слова, неологизмы, паронимы, термины;
	Говорение	Морфологический разбор наречий	8.4.1.1 правильно писать "Ъ и Ъ" знаки, сложные существительные, прилагательные, числительные, местоимения, суффиксы в разных
	Чтение	Слова категории состояния	8.1.7.1 уметь строить монолог (описание, повествование, рассуждение) по плану, схем, иллюстраций; соблюдать орфоэпические нормы, отчетливо произносить слова, на которые падает логическое ударение;
		Творческая работа с грамматическим заданием	8.1.6.1 уметь оценивать прослушанный материал с точки зрения со структуры и логики изложения материала
			8.2.3.1 понимать применение фразеологизмов, обращений, вопросов, восклицательных, побудительных предложений, значение отдельных выражений в тексте, использование паронимов, повторов, прямого порядка слов в предложении;
			8.2.4.1 определять смешанные типы текстов и различать характер публицистического и художественного стилей

	Письмо		8.3.4.1 создавать тексты-описание с элементами повествования, п элементами рассуждения и создавать тексты публицистического художественного стилей (статья, интервью, рассказ, сказка);
	Соблюдение речевых норм		8.3.7.1 уметь корректировать текст, исправляя орфографические и пунктуационные ошибки с помощью справочной литературы; реда текст, изменяя структуру отдельных предложений
Генетически модифицированные продукты	Аудирование и говорение	Служебные части речи Предлог, производные и непроизводные предлоги, простые, сложные и составные предлоги	8.1.5.1 участвовать в диалоге по предложенной проблеме, аргумент точку зрения;
			8.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения содержа и логики изложения материала
	Чтение	Правописание предлогов и их морфологический разбор Практическая работа	8.2.2.1 уметь выявлять структурные части текста (предложения, абз раскрывающие основную мысль;
			8.2.5.1 уметь формулировать различные вопросы, оценивающие те зрения ценности и полезности;
	Письмо	Союз, простые и составные, сочинительные и подчинительные союзы Правописание союзов и их морфологический разбор	8.2.4.1 определять смешанные типы текстов и различать характер публицистического и художественного стилей
			8.3.4.1 создавать тексты-описание с элементами повествования, п элементами рассуждения и создавать тексты публицистического художественного стилей (статья, интервью, рассказ, сказка);
			8.3.7.1 уметь корректировать текст, исправляя орфографические и пунктуационные ошибки с помощью справочной литературы,; реда текст, изменяя структуру отдельных предложений
			8.4.2.1 уметь использовать профессиональные слова, неологизмы,

	юде ние рече вых норм	Самостоятельная работа	паронимы, термины; 8.4.2.2 избегать повторов и штампов; 8.4.1.1 правильно писать "Ъ и Ъ" знаки, сложные существительные, прилагательные, числительные, местоимения, суффиксы в разных
4 четверть			
День Победы	Ауди рова ние и гово рени е	Частица	8.1.2.1 определять основную мысль; 8.1.5.1 участвовать в диалоге по предложенной проблеме, аргумент точку зрения
	Чтен ие	формообразующие отрицательные	8.2.7.1 уметь извлекать информацию из различных источников, де основе полученных сведений; 8.2.8.1 уметь сравнивать стилистические особенности различных т цели (стихотворение, сказка, рассказ, заметка) с опорой на план, с соблюдать орфоэпические нормы, отчетливо произносить слова, в на которые падает ударение
	Пись мо	НЕ с различными частями речи модальные частицы	8.3.5.1 уметь писать разные виды творческих работ; 8.3.7.1 уметь корректировать текст, исправляя орфографические и пунктуационные ошибки с помощью справочной литературы; реда текст, изменяя структуру отдельных предложений
	Собл юде ние рече вых норм	Морфологический разбор частиц	8.4.4.1 использовать знаки препинания в простых, осложненных об определением и обстоятельством предложениях; 8.4.3.1 уметь использовать правильно падежные формы именных ч образовывать степени сравнения прилагательных и наречий; собл глагольного управления
	Ауди рова ние и гово рени е	Междометия и употребление их в речи Типы речи: описание, повествование и	8.1.4.1 прогнозировать содержание, исходя из основной мысли тек 8.1.5.1 участвовать в диалоге по предложенной проблеме, аргумент точку зрения;

	Чтение	рассуждение	8.2.3.1 понимать применение и значение отдельных слов и выражений; использовать паронимы, повторы, прямого и обратного порядка слов в предложении;
		Стили речи: научный, художественный, разговорный, официально-деловой, публицистический	8.2.4.1 определять смешанные типы текстов и различать характерные особенности публицистического и художественного стилей; 8.2.8.1 - сравнивать стилистические особенности различных текстов с целью (стихотворение, сказка, рассказ, репортаж, интервью, заметка)
	Письмо	Творческое задание	8.3.6.1 писать творческие работы (80-90 слов), выбирая определенную роль и речевое поведение; 8.3.7.1 уметь корректировать текст, исправляя орфографические и пунктуационные ошибки с помощью справочной литературы; редактировать текст, изменяя структуру отдельных предложений
	Соблюдение речевых норм		8.4.4.1 использовать знаки препинания в простых, осложненных предложениях с определением и обстоятельством предложениях; 8.4.3.1 уметь использовать правильно падежные формы именных существительных, образовывать степени сравнения прилагательных и наречий; соблюдать нормы глагольного управления

5) 9 класс:

таблица 5

Тема	Виды речевой деятельности	Лексико-грамматический материал	Цели обучения
1 четверть			
Семья:	Ауд	Повторени	9.1.1.1 понимать содержание текста, определяя открытую и скрытую (подтекст) информа

права и обязанности			высказывания
		е	9.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и не сплошных текстов (в том числе с письменной формы речи), извлекая открытую и скрытую (подтекст) информацию;
	Чтение	Фонетика	9.2.2.1 выявлять особенности структуры текста, раскрывающие основную мысль;
		Орфография	9.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе изучающее;
		Состав слова и словообразование	9.2.4.1 определять смешанные типы текстов, различать характерные черты, языковые и особенности публицистического, разговорного, научного, официально-делового стилей (реферат, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме)
	Письмо	Лексика и фразеология	9.3.1.1 составлять цитатный план (простой и сложный), учитывая жанровое своеобразие; 9.3.4.1 создавать тексты - описание с элементами рассуждения, повествование с элементами рассуждения и создавать тексты публицистического, официально-делового, научного, разговорного стилей (реферат, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад);
		Морфология	9.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов смешанного типа с элементами рассуждения
Права и обязанности	Соблюдение речевых норм		9.4.3.1 использовать правильно обособленные члены предложения; 9.4.1.1 правильно писать омонимичные самостоятельные и служебные части речи
	Развлечения и спорт	Аудирование и грамматика	Словосочетание(строение и грамматика)
			9.1.2.1 определять основную мысль на основе структурных элементов текста и целевой аудитории; 9.1.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, аргументируя собственные у

		еское значение)	
	Чтение	Связь слов в словосочетаниях	9.2.4.1 определять смешанные типы текстов, различать характерные черты, языковые и стилистические особенности публицистического, разговорного, научного, официально-делового стилей (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад;
		Предложение (строение и грамматическое значение)	9.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и не сплошных текстов (в том числе в письменной форме речи), извлекая открытую и скрытую (подтекст) информацию;
			9.2.2.1 выявлять особенности структуры текста, раскрывающие основную мысль;
			9.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе изучающее
	Письмо	Двусоставное предложение	9.3.1.1 составлять цитатный план (простой и сложный), учитывая жанровое своеобразие
		Подлежащее	9.3.4.1 создавать тексты-описание с элементами рассуждения, повествование с элементами рассуждения и создает тексты публицистического, официально-делового, научного, разговорного стилей (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме) с учетом целевой аудитории
	Соблюдение речевых норм	Сказуемое	9.3.3.1 представлять информацию сплошных текстов в виде рисунков, схем, таблиц, диаграмм, наоборот
		Изложение	9.4.3.1 использовать правильно обособленные члены предложения;
			9.4.1.1 правильно писать омонимичные самостоятельные и служебные части речи
2 четверть			
Мир профессий	Аудирование и	Тире между подлежащим и сказуемыми	9.1.2.1 определять основную мысль на основе структурных элементов текста и целевой аудитории
			9.1.3.1 пересказывать содержание текстов различных типов речи с изменением лица, со

	Чтение	м	9.2.5.1 формулировать вопросы и собственные идеи на основе прочитанного текста, разл мнение; 9.2.4.1 определять смешанные типы текстов, различать характерные черты, языковые и х особенности публицистического, разговорного, научного, официально-делового стилей (р фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобио аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме);
		Второстепенные члены предложения. Дополнение	9.2.3.1 понимать применение и объяснять подразумеваемый смысл отдельных слов, словосочетаний, предложений в тексте, эмоционально-окрашенных и профессиональных слов, неологизмов, окказионализмов с учетом лексической сочетаемости
	Письмо	Определение	9.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов смешанного типа с изменением 9.3.4.1 создавать тексты-описание с элементами рассуждения, повествование с элементами описания и создает тексты публицистического, официально-делового, научного, разговорного стилей (фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме) с учетом целевой аудитории
	Соблюдение речевых норм		9.4.2.1 использовать профессиональные слова, термины, неологизмы, инверсию, градацию 9.4.4.1 избегать повторов и штампов; 9.4.4.1 использовать знаки препинания при уточняющих членах предложения, цитированиях, неполных предложениях
Космос	Аудирование и говорение	Приложение	9.1.4.1 прогнозировать содержание по названию текста или началу;
Космические дали	Чтение	Обстоятельства, виды обстоятельств Творческая работа	9.1.3.1 пересказывать содержание текстов различных типов речи с изменением лица, сохранив структуру исходного текста 9.2.3.2 понимать применение и объяснять подразумеваемый смысл отдельных слов, словосочетаний, предложений в тексте, эмоционально-окрашенных и профессиональных слов, неологизмов, окказионализмов с учетом лексической сочетаемости;

			9.2.5.1 формулировать вопросы и собственные идеи на основе прочитанного текста, разл мнение;
	Пис ьмо		9.2.4.1 определять смешанные типы текстов, различать характерные черты, языковые и х особенности публицистического, разговорного, научного, официально-делового стилей (р фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобио аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме);
	Соб лю ден ие реч евы х нор м		9.3.3.1 представлять информацию сплошных текстов в виде рисунков, схем, таблиц, диаг наоборот; 9.3.4.1 создавать тексты-описание с элементами рассуждения, повествование с элемент и создавать тексты публицистического, официально-делового, научного, разговорного ст фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобио аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме) с учетом целево
			9.4.2.1 использовать профессиональные слова, термины, неологизмы, инверсию, градац 9.4.2.2 избегать повторов и штампов; 9.4.4.1 использовать знаки препинания при уточняющих членах предложения, цитирован неполных предложениях

3 четверть

Разнообр азие форм жизни	Ауд иро ван ие и гово рен ие	Однососта вные предложе ние Опреде ленно- личные предложе ния	9.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения темпа речи и соответствия цел аудитории; 9.1.1.1 понимать содержание текста, определяя открытую и скрытую (подтекст) информа высказывания; 9.1.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, аргументируя собственные у убеждая оппонента в правильности своей позиции, делать выводы
	Пис ьмо	Неопредел енно- личные предложе ния	9.3.1.1 понимать основную информацию сплошных и не сплошных текстов (в том числе с письменной формы речи), извлекая открытую и скрытую (подтекст) информацию; 9.3.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе изучающее; 9.3.8.1 сравнивать стилистические (композиционные, языковые) особенности различных учетом цели и целевой аудитории (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, по

	Соблюден ие речевых норм	Безличные предложения Назывные предложения	9.4.5.1 писать разные виды эссе, в том числе академическое, рассматривая одну из сторон 9.4.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические, стилистические недочеты; редактирует текст, перестраивая структуру текста
	Чтение	Неполные предложения	9.1.4.1 использовать знаки препинания при уточняющих членах предложения, цитирования неполных предложениях; 9.1.1.1 правильно писать омонимичные самостоятельные и служебные части речи
Вода в жизни человека	Чтение	Однородные члены предложения	9.2.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения темпа речи и соответствия цели аудитории; 9.2.7.1 строить развернутый аргументированный монолог (рассуждение с элементами описания, повествования, убеждение), включающий не менее 2 микротем в пределах учебной, социальной, культурной и общественно-политической сфер, на основе блогов и сообщений СМИ с учетом аудитории; соблюдать орфоэпические нормы
	Письмо	Однородные и неоднородные предложения	9.3.7.1 извлекать и синтезировать информацию из различных источников, определяя ее достоверность, противоречивость, достоверность, целевую аудиторию; 9.2.4.1 определять смешанные типы текстов, различать характерные черты, языковые и стилистические особенности публицистического, разговорного, научного, официально-делового стилей (реферат, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме);
	Вода источник жизни	Обобщающие слова при однородных членах	9.3.8.1 сравнивать стилистические (композиционные, языковые) особенности различных текстов с учетом цели и целевой аудитории (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме)
	Соблюден ие речевых норм	Соблюдение предложений	9.4.5.1 писать разные виды эссе, в том числе академическое, рассматривая одну из сторон 9.4.7.1 - корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические, стилистические недочеты; редактирует текст, перестраивая структуру текста

	норм		
	Аудирование и говорение		9.1.4.1 использовать знаки препинания при уточняющих членах предложения, цитирования неполных предложениях; 9.1.1.1 правильно писать омонимичные самостоятельные и служебные части речи
Еда: необходимость или роскошь?	Чтение	Обособленные определения и приложения	9.2.3.1 пересказывать содержание текстов различных типов речи с изменением лица, со структуру исходного текста; 9.2.4.1 прогнозировать содержание по названию текста или началу
	Письмо	Обособленные обстоятельства	9.3.2.1 выявлять особенности структуры текста, раскрывающие основную мысль; 9.3.3.1 понимать применение и объяснять подразумеваемый смысл отдельных слов, слов предложений в тексте, эмоционально-окрашенных и профессиональных слов, неологизмов, окказионализмов с учетом лексической сочетаемости; 9.3.5.1 формулировать вопросы и собственные идеи на основе прочитанного текста, разл мнение
	Соблюдение речевых норм	Уточняющие члены предложения	9.4.5.1 писать разные виды эссе, в том числе академическое, рассматривая одну из стор
		Изложение	9.4.7.1 - корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические, стилистические недочеты; редактирует текст, перестраивая структуру текста
4 четверть			
Музыка в современном обществе	Аудирование и говорение	Обращения	9.1.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, аргументируя собственные у убеждая оппонента в правильности своей позиции, делать выводы;
		Вводные слова и предложения	9.1.7.1 строить развёрнутый аргументированный монолог (рассуждение с элементами о повествования, убеждение), включающий не менее 2 микротем в пределах учебной, соц культурной и общественно- политической сфер, на основе блогов и сообщений СМИ с уче аудитории; соблюдать орфоэпические нормы

	Чтение	Прямая и косвенная речь	9.2.2.1 выявлять особенности структуры текста, раскрывающие основную мысль;
			9.2.8.1 сравнивать стилистические (композиционные, языковые) особенности различных текстов с учетом цели и целевой аудитории (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, по характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарий в чате, форуме);
	Письмо	Прямая речь и знаки препинания при прямой речи	9.2.4.1 определять смешанные типы текстов, различать характерные черты, языковые и стилистические особенности публицистического, разговорного, научного, официально-делового стилей (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме);
			9.2.3.1 понимать применение и объяснять подразумеваемый смысл отдельных слов, словосочетаний, предложений в тексте, эмоционально-окрашенных и профессиональных слов, неологизмов, окказионализмов с учетом лексической сочетаемости
Научные открытия и технологии Мировые открытия	Аудирование и говорение	Косвенная речь и знаки препинания при косвенной речи	9.3.6.1 писать творческие работы (90-100 слов), фрагмент/фрагменты текста, являющиеся частью текста по содержанию;
			9.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические, стилистические недочеты; редактирует текст, перестраивая структуру текста;
			9.3.3.1 представлять информацию сплошных текстов в виде рисунков, схем, таблиц, диаграмм, наоборот
			9.4.2.1 использовать профессиональные слова, термины, неологизмы, инверсию, градацию; 9.4.4.1 избегать повторов и штампов; 9.4.3.1 использовать правильно обособленные члены предложения
			9.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения темпа речи и соответствия цели аудитории;
			9.1.7.1 строить развернутый аргументированный монолог (рассуждение с элементами описания, повествования, убеждение), включающий не менее 2 микротем в пределах учебной, социальной, культурной и общественно-политической сфер, на основе блогов и сообщений СМИ с учетом целевой аудитории; соблюдать орфоэпические нормы;

Чте ние	знаки препинан ия при них	9.2.2.1 выявлять особенности структуры текста, раскрывающие основную мысль;	
		9.2.8.1 сравнивать стилистические (композиционные, языковые) особенности различных текстов с учетом цели и целевой аудитории (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, публицистика, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарий, беседа, чате, форуме);	
Пис ьмо	Контрольн ая работа	9.2.7.1 извлекать и синтезировать информацию из различных источников, определяя ее достоверность, целевую аудиторию	
		9.3.6.1 писать творческие работы (90-100 слов), фрагмент/фрагменты текста, являющиеся частью текста по содержанию;	
Соб лю ден ие реч евы х нор м		9.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические, стилистические недочеты; редактировать текст, перестраивая структуру текста	
		9.4.2.1 использовать профессиональные слова, термины, неологизмы, инверсию, градацию;	
		9.4.2.2 избегать повторов и штампов;	
		9.4.3.1 использовать правильно обособленные члены предложения	

6) 10 класс:

Тема	Виды речевой деятельности	Лексико-грамматический материал	Цели обучения
1 четверть			
Конфликты и миротворчество	Аудирование	Повторение	10.1.1.1 понимать основную и детальную информацию текста, высказывая к отношению к услышанному;

		Словосочетание	
	Чтение	Простое предложение	10.2.1.1 понимать открытую и скрытую (подтекст) информацию сплошных и текстов, соотнося заключенную в тексте информацию с информацией другим личным опытом;
		Сложное предложение. Виды сложных предложений	10.2.2.1 выявлять особенности и роль структуры текста в передаче основной
		Сложносочиненные предложения, знаки препинания в них	10.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе просмотровое чтение составлением плана, тезисов, конспектов
	Письмо	Союзы (сочинительные и подчинительные)	10.3.1.1 составлять разные виды плана, в том числе цитатный, тезисный; 10.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами рассуждения, повествования элементами рассуждения соответствующих стилей (научная статья, отчет о учетом целевой аудитории;
		Соблюдение речевых норм	10.3.2.1 излагать содержание текстов, синтезируя информацию прослушанного прочитанного и аудиовизуального материала 10.4.3.1 использовать правильно морфологические средства связи (союзы и слова) в сложных предложениях; 10.4.1.1 соблюдать орфографические нормы
Сухопутные страны	Аудирование и говорение	Сложные предложения с сочинительными союзами	10.1.2.1 определять основную мысль на основе микротема, выражая свое отношение к услышанному;
		Знаки препинания в сложносочиненном	10.1.5.1 участвовать в полемике, синтезируя различные точки зрения и проблемы; 10.1.1.1 понимать основную и детальную информацию текста, высказывая к отношению к услышанному

	Чтение	предложении Контрольная работа	10.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе просмотровое чтение с составлением плана, тезисов, конспектов;
			10.2.2.1 выявлять особенности и роль структуры текста в передаче основной информации;
			10.2.1.1 понимать открытую и скрытую (подтекст) информацию сплошных и фрагментарных текстов, соотносить заключенную в тексте информацию с информацией другого типа, с личным опытом
	Письмо		10.3.1.1 составлять разные виды плана, в том числе цитатный, тезисный;
			10.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами рассуждения, повествования с элементами рассуждения соответствующих стилей (научная статья, отчет о работе и др.) с учетом целевой аудитории;
			10.3.2.1 излагать содержание текстов, синтезируя информацию прослушанного и прочитанного и аудиовизуального материала
Соблюдение речевых норм	10.4.3.1 использовать правильно морфологические средства связи (союзы и союзнаменатели, слова) в сложных предложениях;		
	10.4.1.1 соблюдать орфографические нормы		

2 четверть

Традиции и культура	Аудирование и говорение	Сложноподчиненные предложения и их виды	10.1.2.1 определять основную мысль на основе микротема, выражая свое отношение к услышанному;
		Союзы и союзные слова	10.1.3.1 пересказывать содержание текстов смешанного типа, творчески интерпретировать информацию
	Чтение	Сложноподчиненные предложения с придаточными определительными	10.2.5.1 формулировать вопросы и идеи, интерпретируя содержание текстов;
			10.2.3.1 понимать применение аббревиации, парцелляции, иронии, намёков, преуменьшения, преувеличения и другие приемы в словосочетаниях;
			10.2.4.1 определять типы текстов, характерные черты, языковые особенности

	Письмо	Сложноподчиненные предложения с придаточными изъяснительными	10.3.2.1 излагать содержание текстов, синтезируя информацию прослушанного и прочитанного и аудиовизуального материала;
			10.3.4.1 создавать тексты-описание с элементами рассуждения, повествования с элементами рассуждения соответствующих стилей (научная статья, отчет о поездке) с учетом целевой аудитории
Соблюдение речевых норм		10.4.2.1 использовать стилистически окрашенные слова, аббревиатуру, парцелляцию	
			10.4.4.1 использовать знаки препинания в простых, простых осложненных и сложных предложениях
Ресурсы планеты "Земля"	Аудирование и говорение	Знаки препинания в сложноподчиненных предложениях с придаточными определительными и изъяснительными	10.1.4.1 прогнозировать содержание по финалу текста
			10.2.3.1 понимать применение аббревиации, парцелляции, иронии, намёков, преуменьшения, преувеличения и другие приемы в словосочетаниях;
	Чтение	10.2.4.1 определять типы текстов, характерные черты, языковые особенности разных жанров, стилей (научная статья, отчет о поездке);	
		10.2.5.1 формулировать вопросы и идеи, интерпретируя содержание текстов	
	Письмо	Сложноподчиненные предложения с придаточными обстоятельными	10.3.3.1 представлять информацию в виде презентаций с использованием ссылок и гиперссылок;
			10.3.4.1 создает тексты-описание с элементами рассуждения, повествования с элементами рассуждения соответствующих стилей (научная статья, отчет о поездке) с учетом целевой аудитории
	Соблюдение речевых норм	Творческая работа	10.4.2.1 использовать стилистически окрашенные слова, аббревиатуру, парцелляцию
			10.4.4.1 использовать знаки препинания в простых, простых осложненных и сложных предложениях

	М		
3 четверть			
Подросток в современном мире	Аудирование и говорение	Придаточные места	10.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения нормативности р... содержания, структуры, логики изложения материала, выражая собственное...
		Придаточные времени	10.1.5.1 участвовать в полемике, синтезируя различные точки зрения и пред... проблемы; 10.1.1.1 понимать основную и детальную информацию текста, высказывая к... отношение к услышанному
	Чтение	Придаточные причины	10.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе просмотровое чтение... составлением плана, тезисов, конспектов;
		Придаточные цели	10.2.8.1 сравнивать стилистические (композиционные, языковые, жанровые) различных текстов, учитывая цель, целевую аудиторию и позицию автора (н... отчет о поездке);
	Письмо	Придаточные следствия	10.2.11 понимать открытую и скрытую (подтекст) информацию сплошных и н... текстов, соотнося заключённую в тексте информацию с информацией други... личным опытом
		Придаточные образа действия и степени	10.3.5.1 писать разные виды эссе, в том числе дискуссионное, рассматривая... разных сторон и предлагая пути решения; 10.3.7.1 корректировать и редактировать имеющиеся недочеты в тексте
	Соблюдение речевых норм	Изложение с творческим заданием	10.4.4.1 использовать знаки препинания в простых, простых осложненных и... предложениях; 10.4.3.1 использовать правильно морфологические средства связи (союзы и... слова) в сложных предложениях

Всемирная связь в 21-ом веке	Ауди рова	Придаточные сравнительные и сравнительный оборот	10.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения нормативности р содержания, структуры, логики изложения материала, выражая собственное
	Чтен ие	Придаточные условия	10.2.2.1 выявлять особенности и роль структуры текста в передаче основной 10.2.3.1 понимает применение аббревиации, парцелляции, иронии, нам преуменьшения, преувеличения и другие приемы в словосочетаниях; 10.2.5.1 формулировать вопросы и идеи, интерпретируя содержание текстов
	Пись мо	Придаточные уступки	10.3.5.1 писать разные виды эссе, в том числе дискуссионное, рассматривая разных сторон и предлагая пути решения;
		Контрольная работа	10.3.7.1 корректировать и редактировать имеющиеся недочеты в тексте
	Собл юде ние рече вых нор м		10.4.4.1 использовать знаки препинания в простых, простых осложненных и предложениях; 10.4.3.1 использовать правильно морфологические средства связи (союзы и слова) в сложных предложениях
4 четверть			
Дилеммы и выбор	Ауди рова ние и гово рени е	Знаки препинания в сложноподчин ённых предложениях с придаточными обстоятельств ными	10.1.7.1 строить развёрнутый аргументированный монолог (рассуждение на убеждение), включающий не менее 2 микротем в пределах учебной, общест политической и социально-культурной сфер; использовать модели речевого соответствии с речевыми нормами в конкретной ситуации; 10.1.5.1 участвовать в полемике, синтезируя различные точки зрения и пред проблемы
	Чтен ие	Сложноподчин енные предложения с несколькими	10.2.2.1 выявлять особенности и роль структуры текста в передаче основной 10.2.8.1 сравнивать стилистические (композиционные, языковые, жанровые различных текстов, учитывая цель, целевую аудиторию и позицию автора (н

			отчет о поездке);
		придаточными	10.2.4.1 определять типы текстов, характерные черты, языковые особенности разных жанров, стилей (научная статья, отчет о поездке);
	Письмо	Знаки препинания в сложноподчиненных предложениях с разными видами связи	10.2.3.1 понимать применение аббревиации, парцелляции, иронии, намёков, преувеличения, преуменьшения и другие приемы в словосочетаниях 10.3.6.1 писать творческие работы (100-120слов), фрагмент/фрагменты текста, определёнными композиционными элементами (начало романа, продолжение) 10.3.7.1 корректировать и редактировать имеющиеся недочеты в тексте; 10.3.7.1 представлять информацию в виде презентаций с использованием с гиперссылок
Средства массовой информации	Соблюдение речевых норм		10.4.3.1 использовать правильно морфологические средства связи (союзы и слова) в сложных предложениях; 10.4.2.1 использовать стилистически окрашенные слова, аббревиатуру, парцелляцию
	Аудирование	Сложные бессоюзные предложения	10.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения нормативности содержания, структуры, логики изложения материала, выражая собственное мнение
	Говорение	Запятая и точка с запятой в бессоюзном сложном предложении	10.1.7.1 строить развернутый аргументированный монолог (рассуждение на определённую тему, убеждение), включающий не менее 2микротем в пределах учебной, общественной, политической и социально-культурной сфер, использовать модели речевого поведения в соответствии с речевыми нормами в конкретной ситуации; 10.1.5.1 участвовать в полемике, синтезируя различные точки зрения и предлагая решения проблемы
	Чтение	Тире в бессоюзном сложном предложении	10.2.2.1 выявлять особенности и роль структуры текста в передаче основной мысли
		Двоеточие в бессоюзном	10.2.8.1 сравнивать стилистические (композиционные, языковые, жанровые) особенности различных текстов, учитывая цель, целевую аудиторию и позицию автора (научная статья, отчет о поездке);

		сложном предложении	
	Письмо	Сложные многочленные предложения	10.3.6.1 писать творческие работы (100-120 слов), фрагмент/фрагменты текста определенными композиционными элементами (начало романа, продолжение); 10.3.7.1 корректировать и редактировать имеющиеся недочеты в тексте
	Соблюдение речевых норм	Текст, тема и микротема Контрольная работа	10.4.3.1 использовать правильно морфологические средства связи (союзы и слова) в сложных предложениях; 10.4.2.1 использовать стилистически окрашенные слова, аббревиатуру, парцелляцию

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2018 жылғы 20 қыркүйек

№ 469 бұйрығына 17-қосымша
Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2013 жылғы 3 сәуірде

№ 115 бұйрығына 457-қосымша

Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұнды оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде) 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқу пәнінің мақсаты – әдеби шығармаларды қабылдау және саралау арқылы адамның рухани құндылықтарының қалыптасуына ықпал жасау, білімдерін, қабілеттерін, дағдыларын жекелік таңдау негізінде әлем мен

өзін-өзі тануға қолдана алатын білікті оқырман тәрбиелеу.

3. Оқытудың міндеттері:

1) қазақ, орыс және әлем әдебиеті мен мәдениеті негізінде әлеуметтік тұрғыда табысты бейімделуіне ықпал жасайтын білімдерді, қабілеттерді, дағдыларды қалыптастыру;

2) білім алушылар көркем әдебиет шығармаларының авторлық түпкі ойын терең түсінулері үшін, әдебиеттанушылық түсініктердің меңгерілуіне ықпал жасау;

3) шығармаларды саралау негізінде сындық саралау, теңеу, қорыту, ұқсастық пен себептік-нәтижелік байланысты анықтау, құбылыстарды жіктеу, логикалық және сыни пайымдамалар мен пікірлерді құру дағдыларын қалыптастыру;

4) түрлі жанрдағы әдеби шығармаларды терең түсіну мен саралау негізінде коммуникативтік дағдыларды дамыту.

4. Бағдарламаның мазмұны заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту, оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде және жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың Бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әр-түрлі жұмыстарды, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларды қарастырады (оқитын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын, түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндерді қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрдағы, стилдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндік материалды таңдау барысында этномәдени компонентін ескере отырып, білім мазмұнының тәрбиелік компонентін күшейту қарастырылады (қазақ әдебиетінің, орыс әдебиетінің ұлттық-мәдени ерекшеліктері жөнінде, біздің еліміздің аумағында тұратын өзге халықтар мәдениеті жөнінде мәліметтер).

15. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен қазақстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық "Мәңгілік Ел" идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

16. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу процесі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз

ету;

4) әлеуметтік құзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

17. Білім алушылардың психофизикалық бұзылымдарын түзеу мақсатында қолданылатын әдістер мен тәсілдер:

1) лингвистикалық шолу әдісі: алғашқылық, синхрондық, кейінгілік, толық және таңдамалы;

2) кроссвордтарды табу, ребустарды, шарадаларды шешу;

3) тірек сызбалар, кестелер;

4) мәтінді редакциялау;

5) анықтама-дәптерін дайындау және қолдану (әдебиеттік теминдер мен ұғымдар);

6) шешендік іскерлік;

7) мен білемін;

8) автор;

9) ақпаратты шығару

10) ең қызықты фактілер;

11) жазушыға, ақынға сұрақтар;

12) "..... дан сұхбат алу";

13) дайын мәтіннің тақырыптық торын құрастыру тәсілі және тақырыпты құру барысындағы есептеулер тәсілі;

14) болашақ тақырыптың микротақырыптарын ашу сызбасын құрастыру тәсілі және оны дайын мәтіннен есептеп шығару тәсілі;

15) тәсілдерді қолдана отырғандағы тіл шығармашылығы: "Еркін ассоциациялар тәсілі"(суреттердің деректері бойынша), "Не болар еді, егер..." (білім алушы өзіне осындай сұрақ қойып жауап беруге тырысады), "Әңгімені жалғастыр";

16) "мағыналық бірліктер" тәсілі мағыналық жады мен логикалық ойлау қабілетін дамытуға арналады. Тәсілдер: мәтіннің сараптамасы немесе шағын-баяндау, мұнда білім алушы дәйекті түрде екі сұраққа жауап береді: "Бұл мәтінде кім (немесе не) туралы айтылады?" және "Бұл жөнінде не айтылады (хабарланады)?" . Қолданылатын мини-баяндаулар көлемі үлкен мәтінге қарасты қорқынышын жеңіп, эмоциялық-еріктік саласының қалыптасуына көмектеседі. Жеке тәжірибесін қолдану: жанұядағы туыстық байланыстардың аналогиясы бойынша мәтін немесе сөйлем ішіндегі туыстық байланыстарды анықтау.

18. Оқи білу дағдысын дамыту бойынша тапсырмалар мысалдары:

1) сөздермен ойындар (анаграммалар, палиндромалар, сөздің ішіндегі сөзді табу);

2) мәтіннің басы немесе атауы бойынша оқиғаның дамуын болжау;

3) әңгіменің жоспар-картасын құру.

19. Қазақ әдебиетін оқыту барысында ақпарат көзі ретінде мәтінмен жұмыс күшейтіледі, оны тез оқуын дамытуға, басты немесе екінші кезектегі, ашық немесе жасырынды, мәтіндік немесе мәтіннен тыс ақпаратты бөліп шығару қабілетін дамытуға бағыттау, ақпаратты ықшамды көрсетіп, көпшілік алдында сөйлеуге, өз ой-пікірін айтуға, оларды ауызша (пікірталас, жарыссөз, баяндама) және жазбаша (эссе) түрде жеткізе білуге үйрету қарастырылады.

20. Әдебиет бойынша оқу процесін сыншылдық ойды дамытуға бағыттап ұйымдастыру, оқу субъекттерінің тең құқылы қарым-қатынастарын, араларында әңгімелесу қатынасты, пікірталас барысында

өз пікірлерін айта білуін, басқалардың пікірін тыңдауын, түсінуін және қабылдауын, өз позициясын қорғауда дәлелдер жүйесін келтіре білуін, түрлі позицияларды салыстыра білуін тудырады.

21. Әдеби көздерін зерделеу барысында сыншылдық ойды дамыту, бірінші кезекте, мәтінмен жұмыс істеумен байланысты; мұнда мәтіннің сипатына қарай оқу процесі тәсілдерін үйрету түрлері(ақпараттық немесе әдеби мәтін) және жұмыс тәсілдері (дайын мәтінді оқу емесе жазбаша мәтін құру) бойынша біріктіреді.

22. Оқырмандық қабілетін дамытуға үлкен мән беріледі: ашық түрде берілген ақпаратты табу; қорытындыларды тұжырымдау; ақпаратты түсіндіру және қорыту; мәтіннің мазмұнын, тілдік ерекшеліктерін және құрылымын саралау.

23. Әдебиетті оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) фронталды оқу ісін қамтамасыз етуге арналған стационарлық дыбыс ұлғайтқыш жабдық (әр сыныпқа);

2) мультимедиялық компьютерлік сынып;

3) жекелік есту аппараттары; сөйлеу экраны;

4) интерактивтік панелі және үшөлшемді аксессуарлары бар "Мультимедиялық интерактивтік оқытатын бағдарламалық-әдістемелік кешен" электрондық ресурсы - теориялық материал мен практикалық білімдердің меңгерілу тиімділігін жоғарылату үшін;

5) дыбыстық сигналады визуалдайтын "Логопедиялық тренажер" - арнайы тыныс алу және дауыс жаттығуларын өткізу барысында, әсіресе тұтықпасы мен дизартриясы бар балалармен жұмыс істегенде;

6) тілдік коммуникацияны меңгеру және дамытуға арналған тілідік тренажер ассистивтік құрылғысы - қажетті мөлшерде жалпақ сөйлемдік тілді меңгермеген білім алушылар үшін, сонымен бірге білім алушылардың

тілдік шектелуі кезеңінде.

3-тарау. "Қазақ әдебиеті" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

24. "Қазақ әдебиеті" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;
- 2) 6-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;
- 3) 7-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;
- 4) 8-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;
- 5) 9-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;
- 6) 10-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты құрайды.

25. "Қазақ әдебиеті" оқу пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Түсіну және жауап беру";
- 2) 2-бөлім "Анализ және интерпретация";
- 3) 3-бөлім "Бағалау және салыстырмалы анализ".

26. "Түсіну және жауап беру" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) көркем шығарма мазмұны мен пішіні;
- 2) әдеби шығарманың тұжырымдамасы;
- 3) көркем шығармадағы образ;
- 4) шығарма үзінділерімен жұмыс.

27. "Анализ және интерпретация" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) әдеби шығарманың композициясы;

- 2) автор бейнесі;
- 3) көркем шығарманың тілі;
- 4) шығармашылық жұмыс.

28. "Бағалау және салыстыру" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) тарихи және көркемдік құндылығы;
- 2) заманауилығы мен жаңашылдығы.

29. 5-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) түсініп оқу мен жауап беру: шығарманың сюжеттік дамуын анықтау; кейіпкерлерге қарапайым мінездеме беру; кішкентай үзінділерді мәнерлеп оқу, жатқа айту; шығарманың тақырыбы мен идеясы анықтау;

2) анализ және интерпретация: адам, табиғат пен құбылысты суреттеуді мәтіннің ішінен табу; шығармадағы автордың бейнесін анықтау; тілдік бейнелеу: гипербола, эпитет, ауыспалы мағынадағы сөздерді табу және терминдерді білу; шағын шығармашылық жұмыс жазу (суреттер мен тірек сөздер бойынша әдеби тақырыптарға ертегі, әңгімелер);

3) бағалау және салыстыру: шығарманың тарихи құндылығына бағалауға қатысу; кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалау.

30. Оқылатын көркем шығармалар тізімі:

- 1) Б. Соқпақбаев "Ағаштар неге шулайды?" әңгімесі;
- 2) М. Дүйсенов "Мен қалай торғай болдым?" әңгімесі;
- 3) Қ. Жұмаділов "Адасқан бала" әңгімесі;
- 4) Ж. Әлмашұлы "Алтын балық" әңгімесі;

- 5) К. Сегізбайұлы "Құмырсқалар" әңгімесі;
- 6) Д. Мыңжасарқызы "Мектептен жырақ жол";
- 7) Б. Тұрсынов "Алғашқы көмек" әңгімесі;
- 8) О. Әубәкіров "Дүрбелең" өлеңі;
- 9) Т. Айбергенов "Аппақ қыс" өлеңі;
- 10) Т. Айбергенов "Өсіп келе жатырмын" өлеңі;
- 11) М. Қабанбай "Сурет салғым келмейді" әңгімесі;
- 12) М. Қалдыбаев "Үлек" әңгімесі;
- 13) І. Жансүгіров "Көкшетау" өлеңі;
- 14) "Керқұла атты Кендебай" ертегісі;
- 15) "Қобыланды батыр" жыры;
- 16) Асан қайғы "Асан қайғының жерге айтқан сыны" аңызы;
- 17) Дулат Бабатайұлы "О, Ақтан жас, Ақтан жас";
- 18) Ыбырай Алтынсарин "Қыпшақ Сейітқұл", "Атымтай Жомарт", "Дүние қалай етсең табылады?".

31. 6-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

- 1) "Түсіну және жауап беру": әдеби шығарманың фабуласы мен сюжеттік дамуын сипаттау; әдеби шығарманың тақырыбы мен идеясын анықтау; кейіпкерлер портреті мен образын ашу; көлемі шағын үзінділерді мәнерлеп оқу, жатқа айту;
- 2) "Анализ және интерпретация": мәтіннің ішінен салыстыра суреттеулер мен қарама-қарсы суреттеулерді табу; эпикалық шығармадағы автор

бейнесін анықтау; шығармадағы тілдік бейнелеу: теңеу, эпитет, ауыспалы мағынадағы сөздерді таба білу және терминдерді білу; шағын көлемде шығармашылық жұмыс жазу (тірек сөздер мен суреттер бойынша әдеби тақырыптарға ертегі, әңгімелер);

3) "Бағалау және салыстыру": шығарманың тарихи құндылығын бағалауға қатысу; кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалауға қатысу.

32. Оқылатын көркем шығармалар тізімі:

1) Ахмет Байтұрсынұлы "Егіннің бастары" мысалы, "Адамдық диқаншысы" өлеңі;

2) Бердібек Соқпақбаев "Менің атым – Қожа" хикаяты;

3) Марат Қабанбай "Бауыр" әңгімесі;

4) Тынымбай Нұрмағамбетов "Анасын сағынған бала" әңгімесі;

5) Нұрдәулет Ақыш "Нағыз әже қайда?" әңгімесі;

6) Джек Лондон "Мексика ұлы" әңгімесі;

7) "Аяз би" ертегісі;

8) "Алып Ер Тұңға" жыры;

9) Әл Фараби "Қашықтасың туған жер", "Тіршілікте құрыштай бол төзімді";

10) Доспамбет жырау "Қоғалы көлдер, қом сулар", "Айналайын, Ақ Жайық";

11) Абай Құнанбайұлы "Мен жазбаймын өлеңді ермек үшін", "Ғылым таппай мақтанба" өлеңдері, қара сөздері: "Бірінші сөз", "Жетінші сөз", "Отыз бірінші сөз".

33. 7-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: әдеби шығарманың жанры (әңгіме, повесть, ертегі), фабуласы мен сюжетін анықтау; шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселе мен идеясын анықтау; кейіпкерлердің типтерін мәтіндегі цитаталарды қолдану арқылы сипаттау; көркем шығармалардан орта көлемді үзінділерді мәнерлеп оқу, жатқа айту.

2) анализ және интерпретация: шығарма композициясындағы белгілі бір эпизодтың алатын маңызына қарапайым негіздеме жасау; эпикалық, поэзиялық шығармалардағы автор бейнесін анықтау; әдеби көркемдегіш құралдарды пайдаланып, шығармадағы табиғат көрінісін, оқиға орны, кейіпкер бейнесін сипаттау, шығармадағы көркем ауыстырулар: метафора, кейіптеу, гипербола, аллегорияны мәтіннен атап көрсету және терминдерді білу; шығармашылық жұмыс жазу (табиғат көрінісін, оқиға орнын, кейіпкер бейнесін сипаттау);

3) бағалау және салыстыру: кейіпкерлерді өзара салыстыру, шығарманың тарихи және көркемдік құндылығына баға беру; кейіпкерлер жүйесінің заманауи жаңашылдығын өзара салыстырып баға беру.

34. Оқылатын көркем шығармалар тізімі:

1) "Қыз Жібек" жыры;

2) Орхон Енисей ескерткіштері, "Күлтегін" жыры;

3) Жиенбет жырау "Еңсегей бойлы Ер Есім";

4) Қазтуған жырау "Қазтуғанның қонысымен қоштасуы";

5) Ш. Қанайұлы "Зар заман";

6) С. Аронұлы "Сүйінбайдың Қатағанмен айтысы";

7) Жамбыл Жабаев "Июнь жарлығы";

8) С.Торайғыров "Шығамын тірі болсам адам болып", "Шәкірт ойы"

өлеңдері;

9) С.Мұратбеков "Жусан иісі" әңгімесі;

10) О.Бөкей "Тортай мінер ақбоз ат" әңгімесі;

11) Қалмақан Әбдіқадыров "Қажымұқан" хикаяты;

12) А.Алтай "Прописка" әңгімесі

13) Е.Жүніс "Менің атым -Тәуелсіздік" өлеңі;

14) Р.Ғамзатов "Ана тілі" өлеңі, "Менің Дағыстаным" әңгімесі.

35. 8-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: әдеби шығарма сюжетінің құрамдас бөлшектерін талдау; әдеби шығармадағы тұлғалық болмысты гуманистік тұрғыдан талдау; кейіпкерлердің типтерін жасалу тәсілдері тұрғысынан анықтау; көркем шығармадағы кейіпкер бейнесін ашып , қысқа үзінділерді жатқа айту;

2) анализ және интерпретация: шығармадағы эпизодтар мен бейнелерді салыстыру; эпикалық, поэзиялық, драмалық шығармадағы автордың бейнесін анықтау; шығармадағы көркемдегіш құралдары: символ, эпитета, анафора, риторикалық сұрақ қолданысын мәтіннен атап көрсету және терминдерді білу; шығармашылық жұмыс, оқығаны бойынша өз түсінігін жеткізу (әдеби тақырыптарға шағын әңгіме, шағын шығарма);

3) бағалау және салыстыру: шығармадағы кейіпкерлердің іс-әрекеті мен автор берген портреттік мінездемемен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау; шығармадағы материалдық және рухани құндылықтарды заманауи тұрғыдан салыстыруға баға беру.

36. Оқылатын көркем шығармалар тізімі:

1) Қорқыт "Байбөрі баласы", "Бамсы-Байрақ туралы жыр", Қорқыттың нақыл сөздері;

- 2) Ахмет Йассауи "Даналық кітабы";
- 3) Ақтамберді Сарыұлы "Күлдір-күлдір кісінетіп", "Балаларыма өсиет";
- 4) Шакиіз жырау "Би Темірге бірінші толғауы";
- 5) Мұрат Мөңкеұлы "Үш қиын", "Сарыарқа";
- 6) Ш. Құдайбердіұлы "Еңлік-Кебек" дастаны, "Жастарға" өлеңі;
- 7) М.Жұмабаев "Батыр Баян";
- 8) М.Әуезов "Көксерек";
- 9) Қ.Қайсенов "Жау тылында";
- 10) С.Сарғасқасев "Тәмпіш қара";
- 11) М.Шаханов "Нарынқұм зауалы";
- 12) Медетбек Темірхан "Тәуелсізбін" өлеңі;
- 13) Т.Әбдіков "Қонақтар";
- 14) А.С.Пушкин "Ескерткіш".

37. 9-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: шығарманың жанрына байланысты сюжеттік желі, эпилог пен пролог сияқты құрамдас бөлшектерін анықтау; әдеби шығармадағы идеясы мен пафосын ұлттық мүдде тұрғысынан ашу; көркем шығармадағы кейіпкерлерді сомдауда тура және жанама мінездеулерді жіктеу; көркем шығармадан алған үзінділерді дұрыс қолдана алу;

2) анализ және интерпретация: композицияны тұтастан бөлшекке, бөлшектен тұтасқа қарай талдау; автор бейнесі мен кейіпкерлер қарым-

қатынасының тілдік көрінісін талдау; шығармадағы көркемдегіш құралдары: психологиялық параллелизм, перифраз, сатира, ирония қолданысын анықтау; шығармашылық жұмыс, оқығаны бойынша өз түсінігін жеткізу (әдеби тақырыптарға шағын әңгіме, шағын шығарма);

3) бағалау және салыстыру: шығарманың тақырыбы мен идеясын осы тектес басқа шығармалармен салыстырып тарихи және көркемдік құндылығын бағалау; шығармадағы материалдық және рухани құндылықтарды заманауи тұрғыда салыстыру, жаңашылдығы.

38. Оқытылатын көркем шығармалар тізімі:

1) Қорқыт "Байбөрі баласы Бамсы-Байрақ туралы жыр", Қорқыттың нақыл сөздері;

2) Ж. Баласағұн "Құтты білік";

3) Шешендік өнер: Майқы би мен Мөңке бидің шешендік сөздері, Әнет баба "Не арсыз, не ғайып, не даусыз...";

4) Төле би "Ердің бақыты - әйел";

5) Әйтеке би "Қасқа көл дауы";

6) Қазыбек би "Кім жақын, не қымбат, не қиын";

7) Сырым Датұлы "Балаби мен Сырым";

8) Бұқар жырау "Тілек", "Әй, Абылай, Абылай", "Асқар таудың өлгені";

9) "Біржан – Сара" айтысы;

10) М. Дулатов "Бақытсыз Жамал" романы;

11) Б. Момышұлы "Ұшқан ұя" әңгімесі;

12) Д. Исабеков "Әпке" драмасы;

13) М. Мақатаев "Аққулар ұйықтағанда" поэмасы;

14) Т. Ахтанов "Күй аңызы" әңгімесі;

15) Ж.Сахиев "Айдағы жасырынбақ", "Дабыл" фантастикалық әңгімелері;

16) Р.Мұқанова "Мәңгілік бала бейне" әңгімесі.

39. 10-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау жасау; әдеби шығарманың тақырыбы мен идеясын ұлттық мүдде тұрғысынан анықтау; көркем шығарманың идеясына сай жүйесін анықтау; көркем шығармалардан алған әдеби тілді орынды қолдана алу;

2) сараптама және түсіндіру: эпикалық, поэтикалық, драмалық мәтіндердегі композициялық амалдарды талдау; автор бейнесінің идеялық-стистикалық тұтастырушы ретіндегі рөлін анықтау; шығармадағы әдеби тілді құбылту мен айшықтаудың түрлерін (троп пен фигура), автор стилін анықтау; шығармашылық жұмыс, оқығаны бойынша өз түсінігін жеткізу (әдеби тақырыптарға шағын әңгіме, шағын шығарма); шығармашылық жұмыс жазу (әдебиет кейіпкеріне хат), көркемдегіш құралдарды қолданып кейіпкерге қатысты көзқарасын білдіру;

3) бағалау және салыстыру: шығарманы басқа өнер түрлеріндегі осы мазмұндас туындылармен салыстыру, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау; шығармадағы ұрпақтар сабақтастығы көрінісін заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру.

40. Оқылатын көркем шығармалар тізімі:

1) Нысанбай жырау "Кенесары – Наурызбай";

2) Махамбет Өтемісұлы "Махамбеттің Баймағамбетке айтқаны", " Мен, мен, мен едім" , "Бағаналы терек";

3) Ш. Уәлиханов "Ыстықкөл күнделігі";

4) І. Жансүгіров "Құлагер" поэмасы;

5) Б. Майлин "Шұғаның белгісі" хикаят;

6) Ғ. Мүсірепов "Ұлпан" романы;

7) Т. Айбергенов "Сағыныш", Ф.Оңғарсынова "Өлең мен сені аялап өтем";

8) Н. Айтұлы "Бәйтерек" поэмасы;

9) К. Гамсун "Аштық" романы.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

41. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодтық белгімен ұсынылған. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, әріппен берілген белгі дағдыны (түсіну және жауап беру, анализ және интерпретация, бағалау және салыстыру), әріппен қоса берілетін сандар бөлімшедегі оқыту мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. 7.2.1.2 кодында: "7" – сынып, "2.1" – бөлімше, "2" – оқыту мақсатының реттік саны.

42. Оқыту мақсаттарының жүйесі бөлім бойынша әр сыныпқа берілген. Әрбір сабақтың қысқа мерзімді сабақ жоспарында міндетті түрде түзету мақсаты мен міндеттері көрсетіледі: байланыстырып сөйлеуді дамыту; есту қабілетін дамыту; дұрыс сөйлеуін қадағалау.

43. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Түсіну және жауап беру":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Көркем шығарманың мазмұны мен пішіні	5.1.1.1 әдеби шығарманың сюжеттік	6.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына қарай фабуласы мен сюжеттік дамуын мұғалімнің көмегімен сипаттау	7.1.1.1 әдеби шығарма	8.1.1.1 әдеби шығарма сюжетінің	9.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына	10.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына

	дамуын мұғалімнің көмегімен анықтау		ның жанрын (әңгіме, повесть, ертегі), фабуласын, сюжетін мұғалімнің көмегімен анықтау	құрамдас бөлшектерін мұғалімнің көмегімен талдау	байланысты сюжеттік желілерін, эпилог,прологтар құрамдас бөлшектерін мұғалімнің көмегімен анықтау	
1.2	5.1.2.1	6.1.2.1	7.1.2.1	8.1.2.1	9.1.2.1	1
Әдеби шығарманың тұжырымдам асы	әдеби шығарманың тақырыбы мен идеясын анықтау	әдеби шығарманың тақырыбы мен идеясын анықтау	әдеби шығармадағы көтерілген әлеуметтік – қоғамдық мәселені анықтау	әдеби шығармадағы тұлғалық болмысты гуманистік тұрғыдан мұғалімнің көмегімен талдау	әдеби шығарманың идеясы мен пафосын ұлттық мүдде тұрғысынан мұғалімнің көмегімен ашу	ә ш т и м т а
1.3	5.1.3.1	6.1.3.1	7.1.3.1	8.1.3.1	9.1.3.1	1
Көркем шығармадағ ы образ	көркем шығармадағы кейіп керлерге қарапа йым мінез деме беру	көркем шығармадағы кейіпкер лер портреті мен іс- әреке ті арқылы образын ашу	әдеби туындыдағы кейіпкердің типтерін тек тұрғысы нан мәтін де гі цитаталар ды қолдану арқылы сипаттау	көркем шығармадағы кейіпкерлерді ңтиптерін жасалу тәсілдері тұрғысынан анықтау	шығармадағы кейіпкерлерді сомдауда тура және жанама мінездеулерді жіктеу	к ш и к ж
1.4	5.1.4.1	6.1.4.1	7.1.4.1	8.1.4.1	9.1.4.1	1
Шығарма үзінділерімен жұмыс	көркем шығармалард ан кішентай үзінділерді мәнерлеп оқу, жатқа айту	көркем шығармалардан көлемі шағын үзінділерді мәнерлеп оқу, жатқа айту	көркем шығармалардан орта көлемді үзінділерді мәнерлеп оқу, жатқа айту	көркем шығармадағы кейіпкер бейнесін ашып,қысқа үзінділерді жатқа айту	көркем шығармалардан алған үзінділерді дұрыс қолдана алу	к ш а т қ

2) 2-бөлім "Сараптама және түсіндіру":

2-кесте

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5 сынып	6 сынып	7 сынып	8 сынып	9 сынып	10 сынып
2.1 Әдеби шығарманың композициясы	5.2.1.1 әдеби шығармадағы адамды, табиғатты, құбылысты суреттеуді мәтіннің ішінен табу	6.2.1.1 әдеби шығармадағы екі нәрсені салыстыра суреттеулер мен қарама-қарсы суреттеулерді мәтіннің ішінен табу	7.2.1.1 шығарма композициясындағы белгілі бір эпизодтың алатын маңызына қарапайым негіздеме жасау	8.2.1.1 шығармадағы эпизодтар мен бейнелерді салыстыру	9.2.11 композицияны мұғалімнің көмегімен тұтастан бөлшекке, бөлшектен тұтасқа қарай талдау	10.2.11 композицияны мұғалімнің көмегімен тұтастан бөлшекке, бөлшектен тұтасқа қарай талдау
2.2 Автор бейнесі	5.2.2.1 шығармадағы автордың бейнесін мұғалімнің көмегімен анықтау	6.2.2.1 эпикалық шығармадағы автор бейнесін мұғалімнің көмегімен анықтау	7.2.2.1 эпикалық, поэзиялық шығармалардағы автор бейнесін анықтау	8.2.2.1 эпикалық, поэзиялық, драмалық шығармадағы автор бейнесін анықтау	9.2.2.1 автор бейнесі мен кейіпкерлер қарым-қатынасының тілдік көрінісін талдау	10.2.2.1 автор бейнесі мен кейіпкерлер қарым-қатынасының тілдік көрінісін талдау
2.3 Көркем шығарманың тілі	5.2.3.1 шығармадағы тілдік бейнелеу: гипербола, эпитет, ауыспалы мағынадағы сөздерді табу және терминдерді білу	6.2.3.1 шығармадағы тілдік бейнелеу, суреттеу құралдары: теңеу, эпитет, ауыспалы мағынадағы сөздерді таба білу, терминдерді білу	7.2.3.1 шығармадағы көркем ауыстырулар: метафора, кейіптеу, гипербола, аллегорияны мәтіннен атап көрсету және терминдерді білу	8.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (символ, эпитет, анафора, риторикалық сұрақ) қолданысын мәтіннен атап көрсету және терминдерді білу	9.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (психологиялық параллелизм, перифраз, сатира, ирония) қолданысын мұғалімнің көмегімен анықтау	10.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (психологиялық параллелизм, перифраз, сатира, ирония) қолданысын мұғалімнің көмегімен анықтау
2.4 Шығармашылық жұмыс	5.2.4.1 шағын шығармашылық	6.2.4.1 шағын шығармашылық	7.2.4.1 шығармашылық жұмыс жазу (табиғат көрінісін, оқиға орнын, кейіпкер бейнесін сипаттау)	8.2.4.1 шығармашылық жұмыс, өз оқығаны	9.2.4.1 шығармашылық жұмыс, өз	10.2.4.1 шығармашылық жұмыс, өз

	жұмыс жазу (суреттер мен тірек сөздер бойынша әдеби тақырыптарға ертегі, әңгімелер)	жұмыс жазу (суреттер мен тірек сөздер бойынша әдеби тақырыптарға ертегі, әңгімелер)		бойынша түсінгенін жеткізу (әдеби тақырыптарға)	оқығаны бойынша түсігені жеткізу (әдеби тақырыптар)	с б т ж т
--	---	--	--	---	--	-----------------------

3) 3-бөлім "Бағалау және салыстыру":

3-кесте

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5 сынып	6 сынып	7 сынып	8 сынып	9 сынып	10 сынып
3.1 Тарихи және көркемдік құндылығы	5.3.1.1 шығармадағы кейіпкерлердің іс-әрекетіне мұғалімнің көмегімен баға беру арқылы тарихи және көркемдік құндылығын бағалауға қатысу	6.3.1.1 шығармадағы эпизодтар арқылы тарихи құндылығын бағалауға қатысу	7.3.1.1 шығармадағы кейіпкерлерді өзара салыстыра отырып, тарихи және көркемдік құндылығына мұғалімнің көмегімен бағалау	8.3.1.1 кейіпкерлердің іс-әрекеті мен автор берген портреттік мінездемені салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау	9.3.1.1 шығарманың тақырыбы мен идеясын осы тектес басқа шығармалармен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау	10.3.1.1 шығарманың өнері осы туынды салыстырғанда мұғалімнің көмегімен және құндылығын бағалау
3.2 Заманауи және жаңашылдығы	5.3.2.1 кейіпкерлерді мұғалімнің көмегімен шынайы өмірмен салыстырып бағалау	6.3.2.1 кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалау	7.3.2.1 мұғалімнің көмегімен кейіпкерлер жүйесінің заманауи жаңашылдығын өзара салыстырып баға беру	8.3.2.1 шығармадағы материалдық және рухани құндылықтарды мұғалімнің көмегімен заманауи тұрғыдан баға беру	9.3.2.1 шығармадағы материалдық және рухани құндылықтарды мұғалімнің көмегімен заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру	10.3.2.1 шығарманың ұрпақ сабақтастығын көрінісін тұрғыдан көмегімен салыстырып, жаңашылдығын бағалау

44. Осы Бағдарлама есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру

деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

45. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру

деңгейінің 5-10 сыныптары

"Қазақ әдебиеті" пәні

жаңартылған мазмұндағы

бағдарламасына қосымша

Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10-сыныптары үшін "Қазақ әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар (оқыту қазақ тілінде)

1) 5-сынып:

1-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Сөйлеу қызметінің түрлері	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
1. Мәуелі бақ	"Ағаштар неге шулайды?" әңгімесі, "Мен қалай торғай болдым?" әңгімесі, "Алтын балық" әңгімесі, "Құмырсқалар" әңгімесі, "Адасқан бала" әңгімесі, "Мектептен жырақ жол" әңгімесі	1.Түсіну және жауап беру	5.1.1.1 әдеби шығарманың дамуын мұғалімнің анықтау
			5.1.2.1 әдеби шығарманың тақырыбы мен идеясы
			5.1.3.1 көркем шығарманы кейіпкерлерге қарап мінездеме беру
			5.1.4.1 көркем шығарманы кішкентай үзінділер

			оқу, жатқа айту
		2. Сараптам а және түсіндіру	5.2.1.1 әдеби шығарм табиғатты, құбылыс мәтіннің ішінен табу
			5.2.2.1 шығармадағы бейнесін мұғалімнің анықтау
			5.2.3.1 шығармадағы бейнелеу: гипербола ауыспалы мағынада табу және терминде
			5.2.4.1 шағын шығар жұмыс жазу (суретте сөздер бойынша әде тақырыптарға ертегі
		3. Бағалау және салыстыр у	5.3.1.1 шығармадағы кейіпкерлердің іс-әр мұғалімнің көмегіме арқылы тарихи және құндылын бағалауға
			5.3.2.1 кейіпкерлерді көмегімен шынайы салыстырып бағала

2-тоқсан

2. Табиғат сұлулығы	"Алғашқы көмек" әңгімесі, "Дүрбелең" өлеңі, "Ақ боран" әңгімесі, "Аппақ қыс" өлеңі, "Өсіп келе жатырмын" өлеңі, "Сурет салғым келмейді" әңгімесі, "Үлек" әңгімесі, "Көкшетау" өлеңі	1. Түсіну және жауап беру	5.1.1.1 әдеби шығарм дамуын мұғалімнің анықтау
			5.1.2.1 әдеби шығарм тақырыбы мен идея
			5.1.3.1 көркем шығар кейіпкерлерге қарап мінездеме беру
			5.1.4.1 көркем шығар кішкентай үзінділер оқу, жатқа айту
		2. Сараптам а және түсіндіру	5.2.1.1 әдеби шығарм табиғатты, құбылыс мәтіннің ішінен табу

			5.2.2.1 автордың бейнесін мұғалімнің көмегімен анықтау 5.2.3.1 шығармадағы бейнелеу: гипербола, алуан, ауыспалы мағынадағы табу және терминде 5.2.4.1 шағын шығарманы жұмыс жазу (суреттегі сөздер бойынша әдебиет тақырыптарға ертегі
		3. Бағалау және салыстыру	5.3.1.1 шығармадағы кейіпкерлердің іс-әрекетін мұғалімнің көмегімен арқылы тарихи және құндылығын бағалауға 5.3.2.1 кейіпкерлердің көмегімен шынайы салыстырып бағалау
3-тоқсан			
3. Таза, мінсіз асыл сөз	"Керқұла атты Кендебай" ертегісі, "Қобыланды батыр" жыры, Асан қайғы "Асан қайғының жерге айтқан сыны" аңызы	1. Түсіну және жауап беру	5.1.1.1 әдеби шығарманы дамуын мұғалімнің анықтау 5.1.2.1 әдеби шығарманы тақырыбы мен идея 5.1.3.1 көркем шығарманы кейіпкерлерге қарап мінездеме беру 5.1.4.1 көркем шығарманы кішкентай үзінділер оқу, жатқа айту
		2. Сараптама және түсіндіру	5.2.1.1 әдеби шығарманы табиғатты, құбылыс мәтіннің ішінен табу 5.2.2.1 шығармадағы бейнесін мұғалімнің анықтау

			5.2.3.1 шығармадағы бейнелеу: гипербола, ауыспалы мағынада табу және терминде 5.2.4.1 шағын шығарманы жұмыс жазу (суретте) сөздер бойынша әдеби тақырыптарға ертегі
		3. Бағалау және салыстыру	5.3.1.1 шығармадағы кейіпкерлердің іс-әремі мұғалімнің көмегімен арқылы тарихи және құндылын бағалауға 5.3.2.1 кейіпкерлердің көмегімен шынайы салыстырып бағалау
4-тоқсан			
4. Тәрбиенің қайнар бұлағы	Дулат Бабатайұлы "О, Ақтан жас, Ақтан жас", Ыбырай Алтынсарин "Қыпшақ Сейітқұл", "Атымтай Жомарт", "Дүние қалай етсең табылады?"	1. Түсіну және жауап беру	5.1.1.1 әдеби шығарманы дамуын мұғалімнің анықтау 5.1.2.1 шығарманың идеясын анықтау 5.1.3.1 көркем шығарманы кейіпкерлерге қарап мінездеме беру 5.1.4.1 көркем шығарманы кішкентай үзінділер оқу, жатқа айту
		2. Сараптама және түсіндіру	5.2.1.1 әдеби шығарманы табиғатты, құбылыс мәтіннің ішінен табу 5.2.2.1 шығармадағы бейнесін мұғалімнің анықтау 5.2.3.1 шығармадағы бейнелеу: гипербола, ауыспалы мағынада табу және терминде

			5.2.4.1 шағын шығарманың жұмыс жазу (суреттеу) сөздер бойынша әдебиет тақырыптарға ертегі
		3. Бағалау және салыстыру	5.3.1.1 шығармадағы кейіпкерлердің іс-әрекеті мұғалімнің көмегімен арқылы тарихи және құндылығын бағалауға
			5.3.2.1 кейіпкерлердің көмегімен шынайы салыстырып бағалау

2) 6-сынып:

2-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Сөйлеу қызметінің түрлері	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
1. Адамгершілік - асыл қасиет	А.Байтұрсынұлы "Егіннің бастары" мысалы, "Адамдық диқаншысы" өлеңі, Б.Соқпақбаев "Менің атым Қожа" хикаяты, М.Қабанбай "Бауыр" әңгімесі	1. Түсіну және жауап беру	6.1.1.1 әдеби шығарманың жан-фабуласы мен сюжеттік дамуы көмегімен сипаттау
			6.1.2.1 әдеби шығарманың тақырып идеясын анықтау
			6.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкер портреті мен іс-әрекеті арқылы
			6.1.4.1 көркем шығармалардан үзінділерді мәнерлеп оқу, жаттау
		2. Сараптама және түсіндіру	6.2.1.1 әдеби шығармадағы екі салыстыра суреттеулер мен қарсы суреттеулерді мәтіннің ішінен таңдау
			6.2.2.1 эпикалық шығармадағы мұғалімнің көмегімен анықтау
			6.2.3.1 шығармадағы тілдік бейне құралдары: теңеу, эпитет, ауыспалы

			мағынадағы сөздерді таба білу терминдерді білу
			6.2.4.1 шағын шығармашылық (суреттер мен тірек сөздер бойымен) тақырыптарға ертегі, әңгімелер
		3. Бағалау және салыстыру	6.3.1.1 шығармадағы эпизодтар тарихи құндылығын бағалауға
			6.3.2.1 кейіпкерлерді шынайы салыстырып бағалау

2-тоқсан

2. Отбасы құндылықтар ы	Т.Нұрмағамбетов "Анасын сағынған бала" әңгімесі, Нұрдәулет Ақыш "Нағыз әже қайда?" әңгімесі, Д.Лондон "Мексика ұлы" әңгімесі	1. Түсіну және жауап беру	6.1.1.1 әдеби шығарманың жан фабуласы мен сюжеттік дамуы көмегімен сипаттау
			6.1.2.1 әдеби шығарманың тақырып идеясын анықтау
			6.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкер портреті мен іс-әрекеті арқылы
			6.1.4.1 көркем шығармалардан үзінділерді мәнерлеп оқу, жаттау
		2. Сараптама және түсіндіру	6.2.1.1 әдеби шығармадағы екі салыстыра суреттеулер мен қарсы суреттеулерді мәтіннің ішінен таңдау
			6.2.2.1 эпикалық шығармадағы мұғалімнің көмегімен анықтау
			6.2.3.1 шығармадағы тілдік бейне құралдары: теңеу, эпитет, ауыспалы мағынадағы сөздерді таба білу терминдерді білу
			6.2.4.1 шағын шығармашылық жиналманы (суреттеу мен тірек сөздер бойымен) тақырыптарға ертегі, әңгімелер
		3. Бағалау және салыстыру	6.3.1.1 шығармадағы эпизодтар тарихи құндылығын бағалауға
			6.3.2.1 кейіпкерлерді шынайы салыстырып бағалау

3-тоқсан

3.Туған жерім- аялы алтын бесігім	"Аяз би" ертегісі, "Алып Ер Тұңға" жыры, Әл Фараби "Қашықтасың туған жер", "Тіршілікте құрыштай бол төзімді", Доспамбет жырау "Қоғалы көлдер, қом сулар", "Айналайын, Ақ Жайық"	1. Түсіну және жауап беру	6.1.1.1 әдеби шығарманың жан фабуласы мен сюжеттік дамуы көмегімен сипаттау
			6.1.2.1 әдеби шығарманың тақы идеясын анықтау
			6.1.3.1 көркем шығармадағы кө портреті мен іс-әрекеті арқылы
			6.1.4.1 көркем шығармалардан үзінділерді мәнерлеп оқу, жатт
		2. Сараптама және түсіндіру	6.2.1.1 әдеби шығармадағы екі салыстыра суреттеулер мен қа суреттеулерді мәтіннің ішінен т
			6.2.2.1 эпикалық шығармадағы мұғалімнің көмегімен анықтау
			6.2.3.1 шығармадағы тілдік бей құралдары: теңеу, эпитет, ауыс мағынадағы сөздерді таба білу терминдерді білу
			6.2.4.1 шағын шығармашылық (суреттер мен тірек сөздер бой тақырыптарға ертегі, әңгімелер
		3. Бағалау және салыстыру	6.3.1.1 шығармадағы эпизодтар тарихи құндылығын бағалауға
			6.3.2.1 шығармадағы кейіпкерд өмірмен салыстырып бағалау

4-тоқсан

4. Абайды оқы, таңырқа!	Абай Құнанбайұлы "Мен жазбаймын өлеңді ермек үшін", "Ғылым таппай мақтанба", "Бірінші сөз", "Жетінші сөз", "Отыз бірінші сөз"	1. Түсіну және жауап беру	6.1.1.1 әдеби шығарманың жан фабуласы мен сюжеттік дамуы көмегімен сипаттау
			6.1.2.1 әдеби шығарманың тақы идеясын анықтау
			6.1.3.1 көркем шығармадағы кө портреті мен іс-әрекеті арқылы

		2. Сараптама және түсіндіру	6.1.4.1 көркем шығармалардан үзінділерді мәнерлеп оқу
			6.2.1.1 әдеби шығармадағы екі салыстыра суреттеулер мен қасиеттерді суреттеулерді мәтіннің ішінен табу
			6.2.2.1 эпикалық шығармадағы мұғалімнің көмегімен анықтау
			6.2.3.1 шығармадағы тілдік бейнелер құралдары: теңеу, эпитет, ауыспалы мағынадағы сөздерді таба білу, терминдерді білу
		3. Бағалау және салыстыру	6.2.4.1 шағын шығармашылық (суреттер мен тірек сөздер бойынша)
		3. Бағалау және салыстыру	6.3.1.1 шығармадағы эпизодтар тарихи құндылығын бағалауға
			6.3.2.1 шығармадағы кейіпкерлер өмірмен салыстыру

3) 7-сынып:

3-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Сөйлеу қызметінің түрлері	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
1. Мен балаң жарық күнде сәуле құған...	С.Торайғыров "Шығамын тірі болсам адам болып", "Шәкірт ойы",	1. Түсіну және жауап беру	7.1.1.1 әдеби шығарманың жанрын, фабуласы мұғалімнің көмегімен анықтау
	С.Мұратбеков "Жусан иісі",		7.1.2.1 әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселені анық тау
	О.Бөкей "Тортай мінер ақбоз ат",		7.1.3.1 әдеби туындыдағы кейіпкердің типі, тұрғысынан мәтіндегі цитаталарды қолдану, сипаттау
	Қалқаман Әбдіқадыров "Қажымұқан"		7.1.4.1 көркем шығармалардан орта көлемді мәнерлеп оқу, жатқа айту
		2. Сараптама	7.2.1.1 шығарма композициясындағы белгілер

		және түсіндіру	эпизодтың алатын маңызына мұғалімнің қарапайым негіздеме жасау	
			7.2.2.1 эпикалық, поэзиялық шығармалар бейнесін анықтау	
			7.2.3.1 шығармадағы көркем ауыстырулар	
			метафора, кейіптеу, гипербола, аллегория атап көрсету және терминдерді білу	
		7.2.4.1 шығармашылық жұмыс жазу (табиғат оқиға орнын, кейіпкер бейнесін сипаттау)		
3. Бағалау және салыстыру	7.3.1.1 шығармадағы кейіпкерлерді өзара отырып, тарихи және көркемдік құндылық мұғалімнің көмегімен баға беру			
	7.3.2.1 кейіпкерлер жүйесінің заманауи жөнінен өзара салыстырып баға беру			
2-тоқсан				
2. Тәуелсіздік-қасиет тұнған ұлы ұғым	Қ.Сарин "Тәуелсіздік", А.Алтай "Прописка", Р.Гамзатов "Ана тілі", "Менің Дағыстаным"	1. Түсіну және жауап беру	7.1.1.1 әдеби шығарманың жанрын, фабула мұғалімнің көмегімен анықтау	
			7.1.2.1 әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік қоғамдық мәселені анықтау	
			7.1.3.1 әдеби туындыдағы кейіпкердің типі тұрғысынан мәтіндегі цитаталарды қолдану сипаттау	
			7.1.4.1 көркем шығармалардан орта көлемді мәнерлеп оқу, жатқа айту	
	2. Сараптама және түсіндіру	7.2.1.1 шығарма композициясындағы белгілі эпизодтың алатын маңызына мұғалімнің қарапайым негіздеме жасау		
		7.2.2.1 эпикалық, поэзиялық шығармалар бейнесін анықтау		
		7.2.3.1 шығармадағы көркем ауыстырулар, кейіптеу, гипербола, аллегорияны мәтіннен анықтау және терминдерді білу		
		7.2.4.1 шығармашылық жұмыс жазу (табиғат оқиға орнын, кейіпкер бейнесін сипаттау)		

		3. Бағалау және салыстыру	7.3.1.1 шығармадағы кейіпкерлерді өзара отырып, тарихи және көркемдік құндылық мұғалімнің көмегімен баға беру 7.3.2.1 мұғалімнің көмегімен кейіпкерлер заманауи жаңашылдығын өзара салыстыру
3-тоқсан			
3. Көне күндерден жеткен жәдігерлер	"Қыз Жібек" жыры, Орхон-Енисей ескерткіштері, "Күлтегін" жыры, Жиёмбет жырау "Еңсегей бойлы Ер Есім", Қазтуған жырау "Қазтуғанның қонысымен қоштасуы"	1. Түсіну және жауап беру	7.1.1.1 әдеби шығарманың жанрын (әңгіме, роман), фабуласын, сюжетін мұғалімнің көмегімен анықтау
			7.1.2.1 әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселені анықтау
			7.1.3.1 әдеби туындыдағы кейіпкердің типі, тұрғысынан мәтіндегі цитаталарды қолдану, сипаттау
			7.1.4.1 көркем шығармалардан орта көлемді мәнерлеп оқу, жатқа айту
		2. Сараптама және түсіндіру	7.2.1.1 шығарма композициясындағы белгілі эпизодтың алатын маңызына мұғалімнің көмегімен қарапайым негіздеме жасау
			7.2.2.1 эпикалық, поэзиялық шығарма лауазымын бейнесін анықтау
			7.2.3.1 шығармадағы көркем ауыстырулар, кейіптеу, гипербола, литота, аллегорияны көрсету және терминдерді білу
		3. Бағалау және салыстыру	7.2.4.1 шығармашылық жұмыс жазу (табиғат суретіне оқиға орнын, кейіпкер бейнесін сипаттау)
			7.3.1.1 шығармадағы кейіпкерлерді өзара отырып, тарихи және көркемдік құндылық мұғалімнің көмегімен баға беру
			7.3.2.1 мұғалімнің көмегімен кейіпкерлер заманауи жаңашылдығын өзара салыстыру
4-тоқсан			
4. Толғауы тоқсан қызыл тіл	Ш.Қанайұлы "Зар заман",	1. Түсіну және жауап беру	7.1.1.1 әдеби шығарманың жанрын, фабуласын, сюжетін мұғалімнің көмегімен анықтау

	С.Аронұлы "Сүйінбайдың Қатағанмен айтысы", Жамбыл Жабаев "Июнь жарлығы"		7.1.2.1 әдеби шығармада көтерілген әлеум қоғамдық мәселені анық тау
			7.1.3.1 әдеби туындыдағы кейіпкердің тип тұрғысынан мәтіндегі цитаталарды қолда сипаттау
			7.1.4.1 көркем шығармалардан орта көлем мәнерлеп оқу, жатқа айту
		2. Сараптама және түсіндіру	7.2.1.1 шығарма композициясындағы бел эпизодтың алатын маңызына мұғалімнің қарапайым негіздеме жасау
			7.2.2.1 эпикалық, поэзиялық шығармалар бейнесін анықтау
			7.2.3.1 шығармадағы көркем ауыстырулар кейіптеу, гипербола, аллегорияны мәтінне және терминдерді білу
			7.2.4.1 шығармашылық жұмыс жазу (таби оқиға орнын, кейіпкер бейнесін сипаттау)
		3. Бағалау және салыстыру	7.3.1.1 шығармадағы кейіпкерлерді өзара отырып, тарихи және көркемдік құндылы мұғалімнің көмегімен баға беру
			7.3.2.1 мұғалімнің көмегімен кейіпкерлер заманауи жаңашылдығын өзара салысты

4) 8-сынып:

4-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Сөйлеу қызметінің түрлері	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
1. Балалар мен үлкендер	М.Жұмабаев "Батыр Баян",	1. Түсіну және жауап беру	8.1.1.1 әдеби шығарма сюжетінің құрамд мұғалімнің көмегімен талдау
	М.Әуезов "Көксерек",		8.1.2.1 әдеби шығармадағы тұлғалық бол гуманистік тұрғыдан мұғалімнің көмегімен
	Қ.Қайсенов "Жау тылындағы бала"		8.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлер

			жасалу тәсілдері тұрғысы нан анықтау		
			8.1.4.1 көркем шығармадағы кейіпкер бейнесін қысқа үзінділерді жатқа айту		
			2. Сараптама және түсіндіру	8.2.1.1 шығармадағы эпизодтар мен бейнесін салыстыру	
				8.2.2.1 эпикалық, поэзиялық , драмалық автор бейнесін анықтау;	
				8.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (символ, эпифора, анафора, риторикалық қолданысын мәтіннен атап көрсету және білу	
				8.2.4.1 шығармашылық жұмыс, өз оқыған шығарманы түсінгенін жеткізу (әдеби тақырыптарға)	
			3. Бағалау және салыстыру	8.3.1.1 кейіпкерлердің іс-әрекеті мен автор портреттік мінездеме нi салыстырып, тараптардың көркемдік құндылығын бағалау	
				8.3.2.1 шығармадағы материалдық және құндылықтарды мұғалімнің көмегімен зерттеу тұрғыдан баға беру	
			2-тоқсан		
			2. Ұрпақ тәрбиесі	С.Сарғасқиев "Тәмпиш қара", М.Шаханов "Нарынқұм зауалы", Медетбек Темірхан "Тәуелсізбін" өлеңі, Т.Әбдіков "Қонақтар"	1. Түсіну және жауап беру
8.1.2.1 әдеби шығармадағы тұлғалық болмыс гуманистік тұрғыдан мұғалімнің көмегімен					
8.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлер жасалу тәсілдері тұрғысынан анықтау					
8.1.4.1 көркем шығармадағы кейіпкер бейнесін қысқа үзінділерді жатқа айту					
2. Сараптама және түсіндіру	8.2.1.1 шығармадағы эпизодтар мен бейнесін салыстыру				
	8.2.2.1 эпикалық, поэзиялық , драмалық автор бейнесін анықтау				
	8.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың				
	8.2.4.1 шығармашылық жұмыс, өз оқыған шығарманы түсінгенін жеткізу (әдеби тақырыптарға)				

			(символ, эпифора, анафора, риторикалық қолданысын мәтіннен атап көрсету және білу
			8.2.4.1 шығармашылық жұмыс, өз оқыған түсінгенін жеткізу (әдеби тақырыптарға)
		3. Бағалау және салыстыру	8.3.1.1 кейіпкерлердің іс-әрекеті мен автор портреттік мінездеме ні салыстырып, тарихи көркемдік құндылығын бағалау
			8.3.2.1 шығармадағы материалдық және рухани құндылықтарды мұғалімнің көмегімен зерттеу тұрғыдан баға беру
3-тоқсан			
3. Дананың сөзі-ақылдың көзі	А.С.Пушкин "Ескерткіш", Қорқыт "Байбөрі баласы Бамсы-Байрақ туралы жыр", Қорқыттың нақыл сөздері, Ахмет Йассауи "Даналық кітабы", Ақтамберді Сарыұлы "Күлдір-күлдір кісінетіп", "Балаларыма өсиет", Шалкиіз жырау "Би Темірге бірінші толғауы"	1. Түсіну және жауап беру	8.1.1.1 әдеби шығарма сюжетінің құрамдағы мұғалімнің көмегімен талдау
			8.1.2.1 әдеби шығармадағы тұлғалық болмыс гуманистік тұрғыдан талдау
			8.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлердің жасалу тәсілдері тұрғысынан талдау
			8.1.4.1 көркем шығармадағы кейіпкер бейнесін қысқа үзінділерді жатқа айту
		2. Сараптама және түсіндіру	8.2.1.1 шығармадағы эпизодтар мен бейнесін салыстыру
			8.2.2.1 эпикалық, поэзиялық, драмалық және автор бейнесін анықтау
			8.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдарды (символ, эпифора, анафора, риторикалық қолданысын мәтіннен атап көрсету және білу
			8.2.4.1 шығармашылық жұмыс, өз оқыған түсінгенін жеткізу (әдеби тақырыптарға)
		3. Бағалау және салыстыру	8.3.1.1 кейіпкерлердің іс-әрекеті мен автор портреттік мінездеме ні салыстырып, тарихи көркемдік құндылығын бағалау
			8.3.2.1 шығармадағы материалдық және рухани құндылықтарды мұғалімнің көмегімен зерттеу тұрғыдан баға беру

4-тоқсан			
4. Көркем әдебиет және эпикалық сарын	Мұрат Мөңкеұлы "Үш қиян", "Сарыарқа", Ш.Құдайбердіұлы "Еңлік- Кебек" дастаны, "Жастарға" өлеңі	1. Түсіну және жауап беру	8.1.1.1 әдеби шығарма сюжетінің құрамдас бөліктері мен мұғалімнің көмегімен талдау
			8.1.2.1 әдеби шығарма дағы тұлғалық болмыс және гуманистік тұрғыдан мұғалімнің көмегімен талдау
			8.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлердің жасалу тәсілдері тұрғысынан анықтау
			8.1.4.1 көркем шығармадағы кейіпкер бейнесін қысқа үзінділерді жатқа айту
		2. Сараптама және түсіндіру	8.2.1.1 шығармадағы эпизодтар мен бейнесін салыстыру
			8.2.2.1 эпикалық, поэзиялық, драмалық автор бейнесін анықтау
			8.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдарды (символ, эпифора, анафора, риторикалық қолданысын мәтіннен атап көрсету және білу
		3. Бағалау және салыстыру	8.2.4.1 шығармашылық жұмыс, өз оқыған шығарманы түсінгенін жеткізу (әдеби тақырыптарға)
			8.3.1.1 кейіпкерлердің іс-әрекеті мен автор портреттік мінездеме ні салыстырып, тараптардың көркемдік құндылығын бағалау
			8.3.2.1 шығармадағы материалдық және құндылықтарды мұғалімнің көмегімен талдау тұрғыдан баға беру

5) 9-сынып:

5-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Сөйлеу қызметінің түрлері	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
1. Махаббат	М.Дулатов "Бақытсыз Жамал" романы,	1. Түсіну	9.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына бейімделу

және абырой	Б.Момышұлы "Үшқан ұя" әңгімесі, Д.Исабеков " Әпке" драмасы	және жауап беру	9.1.2.1 әдеби шығарманың идеясы мен ұлттық мүдде тұрғысынан мұғалімнің
			9.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлер, тура және жанама мінездеулерді жіктеу
			9.1.4.1 көркем шығармалар
			дан алған үзінділерді дұрыс қолдана
		2. Сараптама және түсіндіру	9.2.1.1 композицияны мұғалімнің көмегімен бөлшекке, бөлшектен тұтасқа қарай
			9.2.2.1 автор бейнесі мен кейіпкерлер қатынасының тілдік көрінісін талдау
			9.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құрылым (психологиялық, параллелизм, периферия, ирония) қолданысын мұғалімнің көмегімен
			9.2.4.1 шығармашылық жұмыс, өз оқырманын түсінгенін жеткізу (әдеби тақырыптар)
		3. Бағалау және салыстыру	9.3.1.1 шығарманың тақырыбы мен идеясы тектес басқа шығармалармен салыстырып және көркемдік құндылығын бағалау
			9.3.2.1 шығармадағы материалдық және құндылықтарды мұғалімнің көмегімен тұлғасында салыстырып, жаңашыл дығы
2-тоқсан			
2. Қиял мен шындық	М.Мақатаев "Аққулар ұйықтағанда" поэмасы, Т.Ахтанов "Күй аңызы" әңгімесі, Ж.Сахиев "Айдағы жасырынбақ", "Дабыл" фантастикалық әңгімелері	1. Түсіну және жауап беру	9.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына бейнесі, сюжеттік желілерін, эпилог, прологтар көмегімен анықтау
			9.1.2.1 әдеби шығарманың идеясы мен ұлттық мүдде тұрғысынан мұғалімнің
			9.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлер, тура және жанама мінездеулерді жіктеу
			9.1.4.1 көркем шығармалардан алған дұрыс қолдана алу

		2. Сараптама және түсіндіру	9.2.1.1 композицияны мұғалімнің көмегімен бөлшекке, бөлшектен тұтасқа қарай талдау
			9.2.2.1 автор бейнесі мен кейіпкерлер қатынасының тілдік көрінісін талдау
			9.2.3.1 шығармадағы тілдік бейнелеу, құралдарының (психологиялық параллелизм, перифраз, сатира, ирония) қолданыс көмегімен анықтау
			9.2.4.1 шығармашылық жұмыс, өз оқығанды түсінгенін жеткізу (әдеби тақырыптар)
		3. Бағалау және салыстыру	9.3.1.1 шығарманың тақырыбы мен идеясы тектес басқа шығармалар мен салыстырып және көркемдік құндылығын бағалау
			9.3.2.1 шығармадағы материалдық және құндылықтарды мұғалімнің көмегімен тұлғасында салыстырып, жаңашылдық
3-тоқсан			
3. Атадан қалған асыл сөз	Р.Мұқанова "Мәңгілік бала бейне", Ж. Баласағұн "Құтты білік", Шешендік өнер: Майқы би мен Мөңке бидің шешендік сөздері, Әнет баба "Не арсыз, не ғайып, не даусыз...", Төле би "Ердің бақыты – әйел", Әйтеке би "Қасқакөл дауы", Қазыбек би "Кім жақын, не қымбат, не қиын", Сырым Датұлы "Балаби мен Сырым"	1. Түсіну және жауап беру	9.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына бейнесі сюжеттік желілерін, эпилог, прологтар көмегімен анықтау
			9.1.2.1 әдеби шығарманың идеясы мен ұлттық мүдде тұрғысынан мұғалімнің
			9.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлер, тура және жанама мінездеулерді жіктеу
			9.1.4.1 көркем шығармалардан алған материалды дұрыс қолдана алу
		2. Сараптама және түсіндіру	9.2.1.1 композицияны мұғалімнің көмегімен бөлшекке, бөлшектен тұтасқа қарай талдау
			9.2.2.1 автор бейнесі мен кейіпкерлер қатынасының тілдік көрінісін талдау
			9.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдар (психологиялық параллелизм, перифраз, ирония) мұғалімнің көмегімен анықтау
			9.2.4.1 шығармашылық жұмыс, өз оқығанды түсінгенін жеткізу (әдеби тақырыптар)

		3. Бағалау және салыстыру	9.3.1.1 шығарманың тақырыбы мен идеялық мазмұнын тектес басқа шығармалармен салыстырып және көркемдік құндылығын бағалау 9.3.2.1 шығармадағы материалдық және құндылықтарды мұғалімнің көмегімен тұлғалық тұрғыда салыстырып, жаңашылдық
4-тоқсан			
4. Атадан қалған асыл сөз	Бұқар жырау "Тілек", "Әй, Абылай, Абылай", "Асқар таудың өлгені", "Біржан-Сара" айтысы	1. Түсіну және жауап беру	9.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына бейнесі сюжеттік желілерін, эпилог, прологтардың көмегі мен анықтау 9.1.2.1 әдеби шығарманың идеясы мен ұлттық мүдде тұрғысынан мұғалімнің көмегімен 9.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлердің мінез-сипатына тура және жанама мінездеулерді жіктеу 9.1.4.1 көркем шығармалардан алған тұлғалық дұрыс қолдана алу
		2. Сараптама және түсіндіру	9.2.1.1 композицияны мұғалімнің көмегімен бөлшекке, бөлшектен тұтасқа қарай талдау 9.2.2.1 автор бейнесі мен кейіпкерлер қатынасының тілдік көрінісін талдау 9.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құрылым (психологиялық параллелизм, перифраз, ирония) қолданысын мұғалімнің көмегімен 9.2.4.1 шығармашылық жұмыс жазу, өлең бойынша түсінгенін жеткізу
		3. Бағалау және салыстыру	9.3.1.1 шығарманың тақырыбы мен идеялық мазмұнын тектес басқа шығармалармен салыстырып және көркемдік құндылығын бағалау 9.3.2.1 шығармадағы материалдық және құндылықтарды мұғалімнің көмегімен тұлғалық тұрғыда салыстырып, жаңашылдық

6) 10-сынып:

6-кесте

Тақырыптар	Оқытылатын шығармалар	Бөлім	Оқыту мақсаттары
------------	-----------------------	-------	------------------

1-тоқсан					
1.Тарихи шындық пен көркемдік шешім	Нысанбай жырау "Кенесары - Наурызбай", Махамбет Өтемісұлы "Махамбеттің Баймағамбетке айтқаны", "Мен, мен, мен едім", "Бағаналы терек"	1. Түсіну және жауап беру	10.1.1.1 әдеби шығармаға мұғалім көмегімен сюжеттік-композициялық жасау		
			10.1.2.1 әдеби шығарманың тақырыбын идеясын ұлттық мүдде тұрғысынан		
			10.1.3.1 көркем шығарманың идеясын кейіпкерлер жүйесін анықтау		
			10.1.4.1 көркем шығармалардан тілді орынды қолдана алу		
		2. Сараптама және түсіндіру	10.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмалық мәтіндердегі композициялық алуан түрлі мұқа лімнің көмегімен талдау		
			10.2.2.1 мұғалімнің көмегімен автор идеялық-стильдік қалық тұтастық тіндегі рөлін анықтау		
			10.2.3.1 шығармадағы әдеби тілдік айшықтаудың (троп пен фигура) автор стилін анықтау		
			10.2.4.1 шығармашылық жұмыс оқығаны бойынша түсінгенін жеткіз		
		3. Бағалау және салыстыру	10.3.1.1 шығарманы басқа өнермен осы мазмұндас туындылармен мұғалімнің көмегімен тарихи жаңа құндылығын бағалау		
			10.3.2.1 шығармадағы ұрпақтар көрінісін заманауи тұрғыда мұғаліммен салыстырып, жаңа шылды		
		2-тоқсан			
		2. Тарихи шындық пен көркемдік шешім	Ш. Уәлиханов "Ыстықкөл күнделігі", І.Жансүгіров "Құлагер" поэмасы	1. Түсіну және жауап беру	10.1.1.1 әдеби шығармаға мұғалім көмегімен сюжеттік-композициялық жасау
10.1.2.1 әдеби шығарманың тақырыбын идеясын ұлттық мүдде тұрғысынан					
10.1.3.1 көркем шығарманың идеясын					

		2. Сараптама және түсіндіру	кейіпкерлер жүйесін анықтау	
			10.1.4.1 көркем шығармалардан тілді орынды қолдана алу	
			10.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, мәтіндердегі композициялық а мұғалімнің көмегімен талдау	
			10.2.2.1 мұғалімнің көмегімен ав идеялық-стилисти калық тұтас ретіндегі релін анықтау	
			10.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді айшықтаудың (троп пен фигура) автор стилін анықтау	
		3. Бағалау және салыстыру	10.2.4.1 шығармашылық жұмыс оқығаны бойынша түсінгенін ж	
			10.3.1.1 шығарманы басқа өнер осы мазмұндас туынды лармен мұғалімнің көмегімен тарихи ж құндылығын бағалау	
			10.3.2.1 шығармадағы ұрпақтар көрінісін заманауи тұрғыда мұғ мен салыстырып, жаңа шылды	
			3-тоқсан	
			3. Адам жанының құпиясы	Б.Майлин "Шұғаның белгісі" хикаят, Ғ.Мүсірепов "Ұлпан" романы, Т.Айбергенов "Сағыныш", Ф.Оңғарсынова "Өлең мен сені аялап өтем"
10.1.2.1 әдеби шығарманың тақ идеясын ұлттық мүдде тұрғысы				
10.1.3.1 көркем шығарманың ид кейіпкерлер жүйесін анықтау				
10.1.4.1 көркем шығармалардан тілді орынды қолдана алу				
2. Сараптама және түсіндіру	10.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, мәтіндердегі композициялық а мұғалімнің көмегімен талдау			
	10.2.2.1 мұғалімнің көмегімен ав идеялық-стилисти калық тұтас			

			ретіндегі рөлін анықтау
			10.2.3.1 шығармадағы әдеби тілдік айшықтаудың (троп пен фигура) автор стилін анықтау
			10.2.4.1 шығармашылық жұмыс оқығаны бойынша түсінгенін жеткізуге
		3. Бағалау және салыстыру	10.3.1.1 шығарманы басқа өнермен осы мазмұндас туындылармен мұғалімнің көмегімен тарихи жаңашылдығын бағалау
10.3.2.1 шығармадағы ұрпақтар көрінісін заманауи тұрғыда мұғаліммен салыстырып, жаңа шылды			
4-тоқсан			
4. Мәңгілік ел-мәңгілік мұрат	Н.Айтұлы "Бәйтерек" поэмасы, Кнут Гамсун "Аштық" романы	1. Түсіну және жауап беру	10.1.1.1 әдеби шығармаға мұғалімнің көмегімен сюжеттік-композициялық жасау
			10.1.2.1 әдеби шығарманың тақырып идеясын ұлттық мүдде тұрғысынан
			10.1.3.1 көркем шығарманың идеялық кейіпкерлер жүйесін анықтау
			10.1.4.1 көркем шығармалардан тілді орынды қолдана алу
		2. Сараптама және түсіндіру	10.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, мәтіндердегі композициялық әдістер мұғалімнің көмегімен талдау
			10.2.2.1 мұғалімнің көмегімен автор идеялық-стистикалық тұтастық ретіндегі рөлін анықтау
			10.2.3.1 шығармадағы әдеби тілдік айшықтаудың (троп пен фигура) автор стилін анықтау
			10.2.4.1 шығармашылық жұмыс оқығаны бойынша түсінгенін жеткізуге
		3. Бағалау және	10.3.1.1 шығарманы басқа өнермен осы мазмұндас туындылармен

		салыстыру	мұғалімнің көмегімен тарихи жаңалықтардың құндылығын бағалау
			10.3.2.1 шығармадағы ұрпақтар арасындағы өзгерістерді көрінісін заманауи тұрғыда мұғаліммен салыстырып, жаңа шылдырлықтарды анықтау

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2018 жылғы 20 қыркүйек

№ 469 бұйрығына 18-қосымша
Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2013 жылғы 3 сәуірде

№ 115 бұйрығына 458-қосымша

Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Орыс әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұнды оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде) 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Орыс әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқу пәнінің мақсаты – әдеби шығармаларды қабылдау және саралау арқылы адамның рухани құндылықтарының қалыптасуына ықпал жасау, білімдерін, қабілеттерін, дағдыларын жекелік таңдау негізінде әлем мен өзін-өзі тануға қолдана алатын білікті оқырман тәрбиелеу.

3. Оқытудың міндеттері:

1) қазақ, орыс және әлем әдебиеті мен мәдениеті негізінде әлеуметтік тұрғыда табысты бейімделуіне ықпал жасайтын білімдерді, қабілеттерді, дағдыларды қалыптастыру;

2) білім алушылар көркем әдебиет шығармаларының авторлық түпкі

ойын терең түсінулері үшін, әдебиеттанушылық түсініктердің меңгерілуіне ықпал жасау;

3) шығарамаларды саралау негізінде сындық саралау, теңеу, қорыту, ұқсастық пен себептік-нәтижелік байланысты анықтау, құбылыстарды жіктеу, логикалық және сыни пайымдамалар мен пікірлерді құру дағдыларын қалыптастыру;

4) түрлі жанрдағы әдеби шығармаларды терең түсіну мен саралау негізінде коммуникативтік дағдыларды дамыту.

4. Бағдарламаның мазмұны заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту, оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде және жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең

қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың Бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әр-түрлі жұмыстарды, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларды қарастырады (оқитын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын, түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндерді қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық,

стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрдағы, стильдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндік материалды таңдау барысында этномәдени компонентін ескере отырып, білім мазмұнының тәрбиелік компонентін күшейту қарастырылады (қазақ әдебиетінің, орыс әдебиетінің ұлттық-мәдени ерекшеліктері жөнінде, біздің еліміздің аумағында тұратын өзге халықтар мәдениеті жөнінде мәліметтер).

15. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен қазақстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық "Мәңгілік Ел" идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

16. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу процесі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік құзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

17. Білім алушылардың психофизикалық бұзылымдарын түзеу мақсатында қолданылатын әдістер мен тәсілдер:

1) лингвистикалық шолу әдісі: алғашқылық, синхрондық, кейінгілік, толық және таңдамалы;

2) кроссвордтарды табу, ребустарды, шарадаларды шешу;

3) тірек сызбалар, кестелер;

4) мәтінді редакциялау;

5) анықтама-дәптерін дайындау және қолдану (әдебиеттік теминдер мен ұғымдар);

6) шешендік іскерлік;

7) мен білемін;

8) автор;

9) ақпаратты шығару

10) ең қызықты фактілер;

11) жазушыға, ақынға сұрақтар;

12) "..... дан сұхбат алу";

13) дайын мәтіннің тақырыптық торын құрастыру тәсілі және тақырыпты құру барысындағы есептеулер тәсілі;

14) болашақ тақырыптың микротақырыптарын ашу сызбасын құрастыру тәсілі және оны дайын мәтіннен есептеп шығару тәсілі;

15) тәсілдерді қолдана отырғандағы тіл шығармашылығы: "Еркін ассоциациялар тәсілі" (суреттердің деректері бойынша), "Не болар еді, егер ..." (білім алушы өзіне осындай сұрақ қойып жауап беруге тырысады), "Әңгімені жалғастыр";

16) "мағыналық бірліктер" тәсілі мағыналық жады мен логикалық ойлау

қабілетін дамытуға арналады. Тәсілдер: мәтіннің сараптамасы немесе шағын-баяндау, мұнда білім алушы дәйекті түрде екі сұраққа жауап береді: "Бұл мәтінде кім (немесе не) туралы айтылады?" және "Бұл жөнінде не айтылады (хабарланады)?" . Қолданылатын мини-баяндаулар көлемі үлкен мәтінге қарасты қорқынышын жеңіп, эмоциялық-еріктік саласының қалыптасуына көмектеседі. Жеке тәжірибесін қолдану: жанұядағы туыстық байланыстардың аналогиясы бойынша мәтін немесе сөйлем ішіндегі туыстық байланыстарды анықтау.

18. Оқи білу дағдысын дамыту бойынша тапсырмалар мысалдары:

1) сөздермен ойындар (анаграммалар, палиндромалар, сөздің ішіндегі сөзді табу);

2) мәтіннің басы немесе атауы бойынша оқиғаның дамуын болжау;

3) әңгіменің жоспар-картасын құру.

19. Қазақ әдебиетін оқыту барысында ақпарат көзі ретінде мәтінмен жұмыс күшейтіледі, оны тез оқуын дамытуға, басты немесе екінші кезектегі, ашық немесе жасырынды, мәтіндік немесе мәтіннен тыс ақпаратты бөліп шығару қабілетін дамытуға бағыттау, ақпаратты ықшамды көрсетіп, көпшілік алдында сөйлеуге, өз ой-пікірін айтуға, оларды ауызша (пікірталас, жарыссөз, баяндама) және жазбаша (эссе) түрде жеткізе білуге үйрету қарастырылады.

20. Әдебиет бойынша оқу процесін сыншылдық ойды дамытуға бағыттап ұйымдастыру, оқу субъекттерінің тең құқылы қарым-қатынастарын, араларында әңгімелесу қатынасты, пікірталас барысында өз пікірлерін айта білуін, басқалардың пікірін тыңдауын, түсінуін және қабылдауын, өз позициясын қорғауда дәлелдер жүйесін келтіре білуін, түрлі позицияларды салыстыра білуін тудырады.

21. Әдеби көздерін зертелеу барысында сыншылдық ойды дамыту, бірінші кезекте, мәтінмен жұмыс істеумен байланысты; мұнда мәтіннің сипатына қарай оқу процесі тәсілдерін үйрету түрлері(ақпараттық немесе әдеби мәтін) және жұмыс тәсілдері (дайын мәтінді оқу емесе жазбаша мәтін құру) бойынша біріктіреді.

22. Оқырмандық қабілетін дамытуға үлкен мән беріледі: ашық түрде берілген ақпаратты табу; қорытындыларды тұжырымдау; ақпаратты түсіндіру және қорыту; мәтіннің мазмұнын, тілдік ерекшеліктерін және құрылымын саралау.

23. Әдебиетті оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) фронталды оқу ісін қамтамасыз етуге арналған стационарлық дыбыс ұлғайтқыш жабдық (әр сыныпқа);

2) мультимедиялық компьютерлік сынып;

3) жекелік есту аппараттары; сөйлеу экраны;

4) интерактивтік панелі және үшөлшемді аксессуарлары бар "Мультимедиялық интерактивтік оқытатын бағдарламалық-әдістемелік кешен" электрондық ресурсы - теориялық материал мен практикалық білімдердің меңгерілу тиімділігін жоғарылату үшін;

5) дыбыстық сигналады визуалдайтын "Логопедиялық тренажер" - арнайы тыныс алу және дауыс жаттығуларын өткізу барысында, әсіресе тұтықпасы мен дизартриясы бар балалармен жұмыс істегенде;

6) тілдік коммуникацияны меңгеру және дамытуға арналған тілідік тренажер ассистивтік құрылғысы - қажетті мөлшерде жалпақ сөйлемдік тілді меңгермеген білім алушылар үшін, сонымен бірге білім алушылардың тілдік шектелуі кезеңінде.

3-тарау. "Орыс әдебиеті" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

24. Объем учебной нагрузки по учебному предмету "Русская литература" составляет:

1) в 5 классе -2 часа в неделю, 68 часов в учебном году;

2) в 6 классе -2 часа в неделю, 68 часов в учебном году;

3) в 7 классе -2 часа в неделю, 68 часов в учебном году;

4) в 8 классе -3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

5) в 9 классе -3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

6) в 10 классе- 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году.

25. Содержание учебного предмета включает следующие разделы:

1) раздел "Понимание и ответы по тексту";

2) раздел "Анализ и интерпретация текста";

3) раздел "Оценка и сравнительный анализ".

26. Раздел "Понимание и ответы по тексту" включает следующие подразделы:

1) понимание терминов;

2) понимание художественного произведения;

3) чтение наизусть и цитирование;

4) составление плана;

5) пересказ;

6) ответы на вопросы.

27. Раздел "Анализ и интерпретация текста" включает следующие подразделы:

1) жанр;

2) тема и идея;

- 3) композиция;
- 4) анализ эпизодов;
- 5) характеристика героев;
- 6) художественный мир произведения в разных формах представления;
- 7) отношение автора;
- 8) литературные приемы и изобразительные средства;
- 9) творческое письмо.

28. Раздел "Оценка и сравнительный анализ" состоит из следующих подразделов:

- 1) оценивание художественного произведения;
- 2) сравнение художественного произведения с произведениями других видов искусства;
- 3) сопоставление произведений литературы;
- 4) оценивание высказываний.

29. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 5 класса:

1) понимание и ответы на вопросы по тексту: понимать термины: художественная литература, фольклор, героический эпос, былинный сказ, былина, легенда, миф, притча, сказание, композиция, портрет героя, герой, рассказчик, гипербола, эпитет, сравнение; иметь общее представление о художественном произведении, осмысливать тему; выразительно читать наизусть фрагменты текстов небольшого объема (поэтических, прозаических); составлять простой план; кратко пересказывать содержания произведения или отрывка; давать краткий и полный ответ на

вопрос;

2) анализ и интерпретация: определять жанр и его признаки (былина, сказка, литературная сказка) при поддержке учителя; определять основную мысль произведения при поддержке учителя; выделять в тексте произведения элементы композиции при поддержке учителя; анализировать эпизоды, важные для характеристики главных героев, при поддержке учителя; характеризовать героев при поддержке учителя; определять отношения автора к главным героям при поддержке учителя; анализировать изобразительных средств в художественном тексте (гиперболы, эпитеты, сравнения) при поддержке учителя; учиться писать небольшие творческие работы (сказки, рассказы на литературные темы по опорным словам, иллюстрациям);

3) оценка и сравнительный анализ: участвовать в обсуждении произведения, выражая свои мысли и чувства; сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусств, объясняя сходства и различия при поддержке учителя; сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы близкие по тематике при поддержке учителя; оценивать устные и письменные высказывания (своих одноклассников) с точки зрения соответствия теме при поддержке учителя;

4) коррекционные задачи: произнесение слов слитно, голосом нормальной высоты, тембра, силы, с соблюдением звукового состава; произнесение слитно, на одном выдохе словосочетаний и фраз в темпе близком к естественному; изменение силы голоса в связи со словесным ударением; правильное произношение в словах звуков речи; воспроизведение повествовательной и вопросительной интонации. Изучаемые произведения распределены по основным темам: "Родные просторы", "Фольклорные мотивы", "Мои друзья", "Мы и природа", "Хочу все знать", "Золотая душа", "Мир приключений и фантастики", "Наша планета Земля".

30. В 5 классе "Русская литература" составлено с учетом преемственности с литературой начальной школы, что позволяет в комплексе решать образовательные и воспитательные задачи: дать знания об окружающей действительности на материале художественной

детской литературы, сформировать систему нравственных ориентиров, гражданской ответственности, овладеть основами самостоятельного приобретения знаний, обогатить эстетические представления, расширить словарный запас, усовершенствовать технику чтения. Предстоит работа по совершенствованию навыков беглого и осознанного чтения, овладения приемами осмысления произведения (в основном уроки проводят как уроки объяснительного чтения), выявлению основной мысли, сюжета, темы, по формированию умения аргументировать собственную точку зрения.

31. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 6 класса:

1) понимание и ответы на вопросы по тексту: понимать термины: художественная литература, фольклор, героический эпос, былинный сказ, былина, легенда, миф, притча, сказание, композиция, портрет героя, герой, рассказчик, гипербола, эпитет, сравнение; иметь общее представление о художественном произведении, осмысливать тему; выразительно читать наизусть фрагменты текстов небольшого объема (поэтических, прозаических); составлять простой план; кратко пересказывать содержания произведения или отрывка; давать краткий и полный ответ на вопрос;

2) анализ и интерпретация: определять жанр и его признаки (былина, сказка, литературная сказка) при поддержке учителя; определять основную мысль произведения при поддержке учителя; выделять в тексте произведения элементы композиции при поддержке учителя; анализировать эпизоды, важные для характеристики главных героев, при поддержке учителя; характеризовать героев при поддержке учителя; определять отношения автора к главным героям при поддержке учителя; анализировать изобразительных средств в художественном тексте (гиперболы, эпитеты, сравнения) при поддержке учителя; учиться писать небольшие творческие работы (сказки, рассказы на литературные темы по опорным словам, иллюстрациям);

3) оценка и сравнительный анализ: участвовать в обсуждении произведения, выражая свои мысли и чувства; сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусств, объясняя сходства

и различия при поддержке учителя; сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы близкие по тематике при поддержке учителя; оценивать устные и письменные высказывания (своих одноклассников) с точки зрения соответствия теме при поддержке учителя;

4) коррекционные задачи: произнесение слов слитно голосом нормальной высоты, тембра, силы, с соблюдением звукового состава; произнесение слитно, на одном выдохе словосочетаний и фраз в темпе близком к естественному; изменение силы голоса в связи со словесным ударением; правильное произношение в словах звуков речи, включая дифтонги; воспроизведение повествовательной, вопросительной и восклицательной интонации; правильно произносить сочетания согласных. Изучаемые произведения распределены по основным темам: "Героический эпос", "Литературная поэтическая сказка", "Литературная прозаическая сказка", "Фольклорные мотивы в литературных произведениях".

32. Программа 6 класса представляет обучающимся привычные, известные пословицы, поговорки, сказки с необычной для детей стороны как произведения, имеющие свои особые пространственно-временные координаты, свои представления о человеке и способах его изображения; обучающиеся приходят к пониманию своеобразия фольклорного мира и мира художественной литературы, различий в отношении к фольклору в литературе XIX и XX веков; закладывается понятие о словесности и ее видах на примере устного народного творчества: различие художественных миров фольклора и литературы выявляется в процессе определения фольклорных корней художественных произведений; продолжается работа по совершенствованию навыков осознанного выразительного чтения, по формированию умения аргументировать свою точку зрения и умения выразительности чтения.

33. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 7 класса:

1) понимание и ответы на вопросы: понимать термины: миф, мифология, легенда, мифический герой, рассказ, повесть, пьеса-сказка, афиша, портрет, пейзаж, метафора, олицетворение, эпос, эпопея; лирика, драма как роды литературы; иметь общее представление о художественном

произведении, понимать главную и второстепенную информацию; выразительно читать наизусть фрагменты текстов небольшого объема (поэтические, прозаические); составлять простой план; кратко или подробно пересказывать содержание небольшого произведения эпической или драматической формы, выражая свое мнение о героях и событиях; давать развернутый ответ на вопрос;

2) анализ и интерпретация: определять жанр и его признаки (рассказ, повесть, пьеса-сказка); определять основную мысль произведения; выделять в тексте произведения элементы композиции, объяснять их роль в сюжете произведения; анализировать эпизоды драматических и прозаических произведений, важные для характеристики главных героев; характеризовать героев, используя цитаты из текста и план; определять отношение автора к главным и второстепенным героям при поддержке учителя; анализировать изобразительные средства (метафоры, олицетворения); писать творческие работы (мини-рассказы, мини-сочинения на литературные темы, сравнительные характеристики), выражая свое понимание прочитанного, используя изобразительные средства языка;

3) оценка и сравнительный анализ: участвовать в обсуждении произведения, оценивая поступки главных героев; сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, объясняя сходства и различия, при поддержке учителя (план сравнительной характеристики); сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике и жанру при поддержке учителя; оценивать устные и письменные высказывания (свои, своих одноклассников) с точки зрения раскрытия темы, уместности цитирования;

4) коррекционные задачи: произнесение слов слитно голосом нормальной высоты, тембра, силы, с соблюдением звукового состава; произнесение слитно, на одном выдохе словосочетаний и фраз в темпе близком к естественному; изменение силы голоса в связи со словесным ударением; правильное произношение в словах звуков речи; правильно произносить сочетания согласных, соблюдать орфоэпию, уметь выражать в речи повествовательную, вопросительную и восклицательную интонации. Изучаемые произведения разделены по темам: "Мифы народов

мира", "Тема Рождества в литературе", "Нравственный выбор человека", "Мотивы сказок и мифов в литературе".

34. В 7 классе в основе формирования представлений о литературе как искусстве слова продолжается знакомство обучающихся с мифологией (античной, славянской, библейской, древнетюркской, коранической) как разновидностью словесности: изучаются литературные произведения, использующие мифологические темы, мотивы и образы: они построены по схеме - описание пантеона богов (где это возможно), далее идет краткое изложение основных мифов и иллюстрация использования сюжетов, образов и тем этих мифов в литературе, продолжается работа над выразительностью чтения, некоторые уроки проводятся как уроки объяснительного чтения.

35. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 8 класса:

1) понимание и ответы на вопросы: понимать термины: художественный мир, притча, легенда, рассказ, сюжет, завязка, развитие действия, кульминация, развязка, герой, антигерой, портрет, портретное описание; понимать художественное произведение в деталях, включая известную и неизвестную информацию; самостоятельно находить в тексте и выразительное чтение наизусть фрагменты произведений, связанные с характеристикой героя и/или образа-персонажа; составлять усложненный план; пересказывать (кратко, подробно, выборочно) содержание произведения или отрывка, выражая свое мнение о героях и событиях; давать аргументированный ответ на проблемный вопрос;

2) анализ и интерпретация: определять жанр и его признаки (притча, басня, легенда, комедия, лирическое стихотворение, фантастический рассказ); определять тему и идею произведения, выражая свое мнение о поступках героев; выделять в тексте произведения элементы композиции; анализировать в прозаическом, драматическом и лирическом произведениях эпизоды, важные для характеристики главных и второстепенных героев; характеризовать героев произведения на основе деталей и цитат из текста; определять отношение автора к главным и второстепенным героям, аргументируя свою позицию; анализировать изобразительные средства в художественном тексте (эпитеты, сравнения,

метафоры, аллегории, аллитерации); писать творческие работы (мини-сочинения, отзыв, интервью с литературным героем), выражая свое отношение к прочитанному, используя изобразительные средства языка;

3) оценка и сравнительный анализ: участвовать в обсуждении произведения, выражая свое мнения о героях и событиях; сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, указывая на сходство и различие создания образов; сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике и жанру; оценивать устные и письменные высказывания (свои, своих одноклассников) с точки зрения полноты раскрытия темы, уместности цитирования;

4) коррекционные задачи: произнесение слов слитно голосом нормальной высоты, тембра, силы, с соблюдением звукового состава; произнесение слитно, на одном выдохе словосочетаний и фраз в темпе близком к естественному; изменение силы голоса в связи со словесным ударением; изменять высоту и силу голоса в зависимости от расстояния до собеседника; правильное произношение в словах звуков речи; воспроизведение повествовательной и вопросительной интонации; умение произносить фразы в темпе, присущем разговорной речи. Изучаемые произведения разделены по темам: "Притчи и легенды в литературе", "Человек и природа", "Юмор и сатира в литературе", "Ценности человеческой души".

36. Программа 8 класса является заключительной в цикле "Русской словесности" (6-7-8 классы: фольклор – мифология – художественная литература): мир литературы, в отличие от фольклора и мифологии, раздроблен и состоит из малых миров, созданных отдельными авторами (в 6 и 7 классах литературные тексты рассматривались в их соотношении с текстами фольклорными и мифологическими, а в 8 классе изучаются тексты и художественные миры отдельных литературных произведений и разных авторов); важным должно стать понимание творчества и творческого процесса писателя; ведется работа над выразительностью чтения и речи, на уроках используются элементы объяснительного чтения.

37. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 9 класса:

1) понимание и ответы по тексту: понимать термины: романтизм как литературное направление, исторический образ (персонаж), трагедия, комедия, поэма, афоризм, эпиграф; понимать художественное произведение, критически осмысливая, различать открытую и скрытую (подтекст) информацию; самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть цитаты, фрагменты, отражающие тему произведения; составлять сложный план; пересказывать содержание произведения или отрывка, используя разные приемы цитирования; давать аргументированный ответ на проблемный вопрос, используя цитаты;

2) анализ и интерпретация: определять жанр и его признаки (трагедия, комедия, поэма); определять тему и идею произведения, выражая свое мнение о произведении; выделять в тексте произведения элементы композиции, объяснение значения вставных эпизодов, опираясь на помощь учителя; анализировать эпизоды произведений, объясняя их роль в развитии сюжета; характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы поведения, значение имен и фамилий; анализировать систему образов, структуру произведения и оформлять своё представление с помощью различных способов свертывания информации (схемы, таблицы); определять способы выражения авторского отношения к героям; определять способы авторской характеристики героев, изобразительные средства, литературные приемы (символ, автобиографизм); писать творческие работы (письмо литературному герою), выражая отношение к герою, его поступкам, используя изобразительные средства;

3) оценка и сравнительный анализ: участвовать в обсуждении произведения, отстаивая свою точку зрения, оценивая поведение, поступки героев; сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства; сопоставлять произведение (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературе близкие по тематике и жанру с учетом особенностей национальной культуры; оценивать устные и письменные высказывания (свои, своих одноклассников) с точки зрения полноты раскрытия темы, композиционного единства;

4) коррекционные задачи: произнесение слов слитно голосом нормальной высоты, тембра, силы, с соблюдением звукового состава;

произнесение слитно, на одном выдохе словосочетаний и фраз в темпе близком к естественному; изменение силы голоса в связи со словесным ударением; соблюдение правил орфоэпии; правильное воспроизведение повествовательной, вопросительной, восклицательной интонации; правильное воспроизведение пауз при чтении, при воспроизведении выученного текста наизусть, соблюдение подвижности ударения при изменении формы слова; воспроизведение различной интонации при ведении диалога. Изучаемые произведения распределены по разделам: "Дети и взрослые", "Любовь и честь", "Юмор и сатира", "Реальность и мечты".

38. В 9 классе обучающиеся постигают явления, связанные не только с многогранными литературными событиями и направлениями, но и со своеобразием отдельных исторических процессов, изображенных писателем, происходит естественная внутренняя интеграция историко-литературных связей (в Программе представлены литературные тексты разных периодов и стилей: древнерусская литература; литература XIIIIV века; разножанровые произведения литературы XIX века; произведения XX века.

39. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 10 класса:

1) понимание и ответы по тексту: понимать термины: жанр, сонет, роман, святочный рассказ, лирическое отступление, типизация, внутренний монолог, афоризм, антитеза, аллитерация, аллегория, анафора; понимать художественное произведение, критически осмысливая, выражать своё отношение к услышанному или прочитанному; самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть цитаты и фрагменты, связанные с темой произведения; составлять цитатный или тезисный план; пересказывать содержание произведения, используя разные приемы пересказа, творчески переосмысливая развития сюжета; давать развернутый аргументированный ответ на проблемный вопрос со ссылкой на источники;

2) анализ и интерпретация: определять жанр и его признаки (сонет, роман, святочный рассказ); определять тему и идею произведения, выражая мнение о произведении и аргументируя свою позицию; выделять

в тексте произведения элементы композиции, объяснять значение лирических отступлений; анализировать в произведении эпизоды, важные для определения конфликта, объяснять связь с другими эпизодами; характеризовать героев произведения на основе их социальных и межличностных отношений; анализировать мир произведения, оформляя свое представление с помощью различных способов свертывания информации (схем, таблиц); определять способы выражения авторского отношения к героям и изображаемым событиям; анализировать средства и приемы создания образов, изобразительные средства; писать творческие работы с использованием изобразительных средств, выражая свое отношение к герою, его поступкам и писать мини-сочинения на свободные темы;

3) оценка и сравнительный анализ: участвовать в обсуждении произведения, объясняя свою позицию с учетом различных мнений, оценивая актуальность произведения; сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, характеризуя сходства и различия в средствах создания образов, находя индивидуальные авторские приемы; сопоставлять произведения (или фрагменты) русской литературы с произведениями казахской и мировой литературы, близкие по тематике, жанру, объясняя позицию автора; оценивать устные и письменные высказывания (свои, своих одноклассников) с точки зрения полноты раскрытия темы, фактологической точности;

4) коррекционные задачи: произнесение слов слитно голосом нормальной высоты, тембра, силы, с соблюдением звукового состава; произнесение слитно, на одном выдохе словосочетаний и фраз в темпе близком к естественному; изменение силы голоса в связи со словесным ударением; соблюдение правил орфоэпии; правильное воспроизведение повествовательной, вопросительной, восклицательной интонации; правильное воспроизведение пауз при чтении, при воспроизведении выученного текста наизусть, соблюдение подвижности ударения при изменении формы слова; воспроизведение различной интонации при ведении диалога; выражение с помощью интонации своего отношения к прочитанному. Изучаемые произведения распределены по разделам: "Странности любви", "Маленький человек в литературе", "Сатира на общество", "Тайны человеческой души", "Наши современники".

40. В центре курса 10 класса - подведение итогов работы по литературе в 5-9 классах и усвоение основ историко-литературного процесса в русской литературе; в 10 классе введены разделы, включающие произведения от древнерусской литературы до второй половины XX века и Программа представляет историко-хронологический подход к изложению материала, состоящего из двух частей единого курса (Русская классическая литература и современность).

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

41. Цели обучения в Программе содержат кодировку. Первое число кода обозначает класс, второе и третье числа – раздел и подраздел, четвертое число показывает нумерацию учебной цели в данном подразделе.

Например, в кодировке 7.2.1.4 "7" – класс, "2.1" – подраздел, "4" – нумерация учебной цели.

42. В поурочных планах в целях и задачах каждого урока обязательно должны быть указаны коррекционные цели и задачи: развитие связной речи на уроке; развитие слухового восприятия; следить за произношением.

43. Ожидаемые результаты по целям обучения:

1) раздел "Понимание и ответы по тексту":

таблица 1

Цели обучения						
Под раз дел	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10
1.1	5.1.1.1 Пон и осозна вание термин ов	6.1.1.1 понимать и осознавать термины: художественная литература, фольклор, героический эпос, легенда, миф, притча, сказка, литературная сказка, сюжет, композиция, герой, портрет героя. рассказчик, гипербола, эпитет, сравнение	7.1.1.1 понимать термины: миф. мифология. мифический герой. рассказ, повесть, пьеса-сказка. афиша. портрет. пейзаж. метафора. олицетворение. эпос.	8.1.1.1 понимать термины: художественный мир, притча, легенда, рассказ, сюжет, завязка, развитие действия, кульминация, развязка, герой, антигерой, портрет, портретное описание	9.1.1.1 понимать термины: романтизм как литературное направление, исторический образ (персонаж),	10

	героический эпос, былина, былинный сказ, легенда, миф, притча, сказание, композиция, герой, портрет героя, рассказчик, гипербола, эпитет, сравнение		эпопея, лирика и драма как роды литературы		трагедия, комедия, поэма. афоризм, эпитафия	от ти вн мо аф ан ал ан
1.2	5.1.2.1 Понимание художественного произведения	6.1.2.1 иметь общее представление о художественном произведении, осмысливать тему	7.1.2.1 иметь представление о художественном произведении, понимать главную и второстепенную информацию	8.1.2.1 понимать художественное произведение в деталях, различать известную и неизвестную информацию	9.1.2.1 понимать художественное произведение, критически осмысливая, различать открытую и скрытую (подтекст) информацию	10 по ху пр кр ос вы от ус ил пр
1.3	5.1.3.1 Чтение наизусть и цитирование	6.1.3.1 выразительно читать наизусть фрагменты текстов (поэтических, прозаических) 6.1.3.2 произнесение слов слитно голосом нормальной высоты,	7.1.3.1 выразительно читать наизусть фрагменты произведений (поэтических, прозаических) 7.1.3.2	8.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть фрагменты, связанные с характеристикой героя и (или) образа-персонажа 8.1.3.2	9.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть цитаты, фрагменты, отражающие тему	10 са на и чи фр св те пр

ие			произнесение слов слитно голосом нормальной высоты, тембра, силы, с соблюдением звукового состава	произнесение слов слитно голосом нормальной высоты, тембра, силы, с соблюдением звукового состава	произведения	10
5.1.3.2	тембра, силы, с соблюдением звукового состава				9.1.3.2	пр
произнесе ние слов слитно голосом нормально й высоты, тембра, силы, с соблудени ем звукового состава	6.1.3.3 произнесение слитно, на одном выдохе словосочетаний и фраз в темпе близком к естественному	7.1.3.3 произнесение слитно, на одном выдохе словосочетаний и фраз в темпе близком к естественному		8.1.3.3 произнесение слитно, на одном выдохе словосочетаний и фраз в темпе близком к естественному	произнесение слов слитно голосом нормальной высоты, тембра, силы, с соблюдением звукового состава	сл го. но вы си со зв
5.1.3.3	изменение силы голоса в связи со словесным ударением	7.1.3.4 изменение силы голоса в связи со словесным ударением		8.1.3.4 изменение силы голоса в связи со словесным ударением	9.1.3.3 произнесение слитно, на одном выдохе словосочетани й и фраз в темпе близком к естественному	10 пр сл вы сл и бл ес
произнесе ние слитно, на одном выдохе словосочет аний и фраз в темпе близком к естественн ому	6.1.3.5 правильное произношение в словах звуков речи, включая дифтонги	7.1.3.5 правильное произношение в словах звуков речи		8.1.3.5 изменять высоту и силу голоса в зависимости от расстояния до собеседника	9.1.3.4 изменение силы голоса в связи со словесным ударением	10 из го. сл уд
5.1.3.4	воспроизведение повествовательной, вопросительной и восклицательной интонации	7.1.3.6 Правильно произносить сочетания согласных		8.1.3.6 правильное произношение в словах звуков речи	9.1.3.5 соблюдение правил орфоэпии	10 со пр
изменение силы голоса в связи со словесным ударением	6.1.3.7 правильно произносить сочетания согласных	7.1.3.7 соблюдать орфоэпию				10 пр во по
5.1.3.5				воспроизведение		

	правильно е произноше ние в словах звуков речи воспроизве дение повествова тельной и вопросител ьной интонации		7.1.3.8 уметь выражать в речи повествовательную, вопросительную и восклицательную интонации	повествовательной и вопросительной интонации 8.1.3.8 умение произносить фразы в темпе, присущем разговорной речи	9.1.3.6 правильное воспроизведен ие повествователь ной, вопросительно й, восклицательн ой интонации 9.1.3.7 правильное воспроизведен ие пауз при чтении, при воспроизведен ии выученного текста наизусть 9.1.3.8 соблюдение подвижности ударения при изменении формы слова	10
1.4 Сос тавл ение план а	5.1.4.1 учиться составлять простой план	6.1.4.1 уметь составлять простой план	7.1.4.1 составлять простой план	8.1.4.1 составлять усложненный план	9.1.4.1 составлять сложный план	10

1.5	5.1.5.1	6.1.5.1	7.1.5.1	8. 1.5.1	9.1.5.1	10
Пересказ	кратко пересказывать содержание отрывка или небольшого произведения	пересказывать кратко содержание отрывка или произведения о героях или событиях	пересказывать (кратко, подробно) содержание произведений небольшой эпической или драматической формы, выражая своё мнение о героях и событиях	пересказывать содержание произведения или отрывка (кратко, подробно, выборочно) отрывка или небольшого произведения, выражая своё мнение о героях и событиях	пересказывать содержание произведения, используя разные приемы цитирования	пересказывать содержание произведения, используя разные приемы цитирования
1.6	5.1.6.1	6.1.6.1	7.1.6.1	8.1.6.1	9.1.6.1	10
Ответы на вопросы	уметь давать краткий и полный ответ на вопрос	уметь давать краткий или полный ответ на вопрос	давать развернутый ответ на вопрос	давать аргументированный ответ на проблемный вопрос	давать аргументированный ответ на проблемный вопрос, используя цитаты	давать аргументированный ответ на проблемный вопрос, используя цитаты

2) раздел "Анализ и интерпретация текста":

таблица 2

Цели обучения						
Подраздел	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
2.1 Жанр	5.2.1.1 учиться определять жанр и его признаки (былина, сказка, литературная сказка) при поддержке учителя	6.2.1.1 уметь определять жанр и его признаки (былина, сказка, литературная сказка)	7.2.1.1 уметь определять жанр и его признаки (рассказ, повесть, пьеса-сказка)	8.2.1.1 уметь определять жанр и его признаки (притча, басня, легенда, комедия, лирическое стихотворение, фантастический рассказ)	9.2.1.1 уметь определять жанр и его признаки (трагедия, комедия, поэма)	10.2.1.1 уметь определять жанр и его признаки (сонет, святочный рассказ)

2.2	5.2.2.1	6.2.2.1	7.2.2.1	8.2.2.1	9.2.2.1	10.2.2.1
Тема и идея	учиться определять основную мысль произведения при поддержке учителя	определять основную мысль произведения, опираясь на поддержку учителя	определять основную мысль произведения	определять тему и идею произведения, выражая своё мнение о поступках героев	определять тему и идею произведения, выражая своё мнение о произведении	определять тему произведения, выражая своё мнение о произведении, уметь аргументировать свою позицию
2.3	5.2.3.1	6.2.3.1	7.2.3.1	8.2.3.1	9.2.3.1	10.2.3.1
Композиция	учиться выделять в тексте произведения элементы композиции при поддержке учителя	выделять в тексте произведения элементы композиции, при поддержке учителя	уметь выделять в тексте произведения элементы композиции, объяснять их роль	выделять в тексте произведения элементы композиции, объясняя их роль в сюжете произведения	выделять в тексте произведения элементы композиции, объясняя значение вставных эпизодов, опираясь при необходимости на помощь учителя	выделять в тексте произведения элементы композиции, объясняя значение лирических отступлений
2.4	5.2.4.1	6.2.4.1	7.2.4.1	8.2.4.1	9.2.4.1	10.2.4.1
Анализ эпизодов	учиться анализировать эпизоды, важные для характеристики главных героев, при поддержке учителя	учиться анализировать эпизоды произведения, важные для характеристики главных героев при поддержке учителя	уметь анализировать в прозаическом и драматическом произведениях эпизоды, важные для характеристики главных героев	анализировать эпизоды в прозаическом, драматическом, лирическом произведениях, важных для характеристики главных и второстепенных героев	анализировать в произведении эпизоды, объясняя их роль в развитии сюжета	анализировать эпизоды произведения, объясняя их роль в развитии сюжета, объясняя причины конфликта, объясняя роль других эпизодов
2.5	5.2.5.1	6.2.5.1	7.2.5.1	8.2.5.1	9.2.5.1	10.2.5.1
Характеристика героев	учиться характеризовать героев при поддержке учителя	характеризовать героев при поддержке учителя	характеризовать героев произведения, используя план и цитаты из текста	характеризовать героев произведения на основе деталей и цитат из текста	характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы поведения, значения имен и	характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы поведения, значения имен и

					фамилий		
2.6	Художественный мир произведения в различных формах представления	5.2.6.1 анализировать художественное пространство и оформлять свое представление в рисунках с опорой на помощь учителя	6.2.6.1 анализировать художественное пространство и оформлять свое представление в рисунках при поддержке учителя	7.2.6.1 анализировать сюжет и композицию и оформлять свое представление в таблицах и схемах (при необходимости, опираясь на помощь учителя)	8.2.6.1 анализировать систему образов, структуру произведения и оформление своего представления с помощью схем и таблиц	9.2.6.1 анализировать систему образов, структуру произведения и оформление своего представления с помощью схем и таблиц	10.2.6.1 анализировать произведения своего представления с помощью различных способов сверки информации (
2.7	Отношение автора	5.2.7.1 учиться определять отношение автора к главным героям при поддержке учителя	6.2.7.1 определять отношение автора к главным героям при поддержке учителя	7.2.7.1 определять отношение автора к главным и второстепенным героям, опираясь на поддержку учителя	8.2.7.1 определять отношение автора к главным и второстепенным героям, аргументировать свою позицию	9.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к героям	10.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к героям
2.8	Литературные приемы и образы в тексте	5.2.8.1 учиться анализировать образные средства в художественном тексте (гиперболы, эпитеты, сравнения) при поддержке учителя	6.2.8.1 анализировать образные средства (гиперболы, эпитеты, сравнения) при поддержке учителя	7.2.8.1 анализировать образные средства (метафоры и олицетворения)	8.2.8.1 анализировать образные средства (эпитеты, сравнения, метафоры, олицетворения, аллегории, аллитерации)	9.2.8.1 определять способы авторской характеристики героев, образные средства, литературные приемы (символ, автобиографизм)	10.2.8.1 уметь анализировать образные средства (эпитеты, сравнения, метафоры, олицетворения, аллитерации, аллегории, автобиографизм)
2.9		5.2.9.1	6.2.9.1	7.2.9.1	8.2.9.1	9.2.9.1	10.2.9.1

Творческое письмо	учиться писать творческие работы (сказки, мини-рассказы на литературные темы по опорным словам, иллюстрациям)	писать творческие работы (сказки, рассказы на литературные темы по опорным словам, иллюстрациям) при поддержке учителя	писать творческие работы (мини-рассказы, мини-сочинения) на литературные темы, сравнительные характеристики	писать творческие работы (мини-сочинения, отзывы, интервью с литературным героем)	писать творческие работы (письмо литературному герою), выражение отношения к герою, его поступкам (использование изобразительных средств)	уметь писать творческие работы, исполнять изобразительные работы (письмо литературному герою), выражать отношения к герою, его поступкам, миссия на свободные
-------------------	---	--	---	---	---	---

3) раздел "Оценка и сравнительный анализ":

таблица 3

Цели обучения						
Подраздел	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
3.1 Оценивание художественного произведения	5.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, выражая свои мысли и чувства	6.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, выражая свои чувства и мысли	7.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, оценивая поступки главных героев	8.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, выражая мнение о героях и событиях	9.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, отстаивая свою точку зрения; оценивая поведение и поступки героев	10.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, выражая свое мнение о героях и событиях
3.2 Сравнение художественного произведения с другими произведениями	5.3.2.1 учиться сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, объясняя сходства и различия	6.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, объясняя сходства и различия	7.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, объясняя сходства и различия при поддержке учителя (план сравнительной характеристики)	8.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, указывая на сходство и различия	9.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, характеризуя средства создания произведения	10.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, характеризуя средства создания произведения

произведения и других видов искусства	сходства и различия при поддержке учителя	различия при поддержке учителя		различие образов	образов в разных видах искусства	раз сре соз на при
3.3 Сопост авлени е произв едений литера туры	5.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике, при поддержке учителя	6.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике, опираясь на поддержку учителя	7.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике и жанру, опираясь на поддержку учителя	8.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике и жанру	9.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике и жанру, учитывая особенности национальной культуры	10. соп пре (ил рус каз ми ли бл тем об по
3.4 Оцени вание высказ ывани й	5.3.4.1 учиться оценивать устные и письменные высказывания (своих одноклассников) с точки зрения соответствия теме	6.3.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (своих одноклассников) с точки зрения соответствия теме	7.3.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (своих одноклассников) с точки зрения раскрытия темы, уместности цитирования	8.3.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (свои, своих одноклассников) с точки зрения полноты раскрытия темы, уместности цитирования	9.3.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (свои, своих одноклассников) с точки зрения полноты раскрытия темы, композиционного единства	10. оц и п вы (св од с т пол рас фа точ

44. Настоящая Программа реализуется на основе Долгосрочного плана к Типовой учебной программе по учебному предмету "Русская литература" для обучающихся с нарушением слуха (слабослышащие, позднооглохшие) 5-10 классов уровня основного среднего образования по обновленному содержанию согласно приложению к настоящей Программе. В долгосрочном плане обозначен объем учебных целей реализуемых в каждом разделе.

45. Распределение часов на изучение раздела и тем предоставляется на усмотрение учителя.

Приложение
к Типовой учебной прог
по учебному предмету "Р
литература" для 5-10 кл
уровня основного сред
образования по обновле
содержанию

Долгосрочный план по реализации Типовой учебной программы по учебному предмету "Русская литература" для обучающихся с нарушением слуха (слабослышащие, позднооглохшие) 5-10 классов уровня основного среднего образования по обновленному содержанию (с русским языком обучения)

1) 5 класс:

таблица 1

Тема	Изучаемые произведения	Навыки	Цели обучения
1 четверть			
1.Родные просторы.	М.Абылкасымова "Родная земля"	Понимание и ответы на вопросы	5.1.1.1 понимать термины: художественная фольклор, миф, героический эпос, былинные былины, былина, эпитет, сравнение, гипербола;
2.Поэтический родник	Н.Лушникова"Я- дочь казахского народа"		5.1.2.1 иметь общее представление о художественном произведении, осмысливать тему;
"Осенние листья по ветру кружат"	М.Зверев"Осень в Казахстане"		5.1.3.1 учиться читать наизусть выразительно тексты (поэтических, прозаических), повышать голос, понижать голос, определять границы пред
3.Фольклорные мотивы	М.Лермонтов"Осень" Казахский героический		5.1.3.2 произнесение слов слитно голосом на высокой, средней, низкой высоте, тембра, силы, с соблюдением звуко

	эпос "Ер Таргын"		
	Былинный сказ "Илья Муромец и Соловей-разбойник",		
	Легенды: "Сказание о Золотом человеке",		5.2.1.1 учиться определять жанр и его признаки (сказка, миф, легенда, эпос) при поддержке учителя;
	"Байтерек-древо жизни" (тюркская)	Анализ и интерпретация	5.2.2.1 учиться определять основную мысль произведения при поддержке учителя;
	М. Шаханов "Отрарская поэма о побежденном победителе, или Просчет Чингисхана"		5.2.5.1 характеризовать героев, при поддержке учителя;
	А. С. Пушкин "Песнь о вещем Олеге"	Оценка и сравнительный анализ	5.2.8.1 находить в художественном тексте эпиграф, сравнения, гиперболы
	М. Ю. Лермонтов "Бородино"		5.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, высказывать свои мысли и чувства при поддержке учителя
2 четверть			
4. Сказки	"Мудрость Жиренше"	Понимание и ответы на вопросы	5.1.1.1 понимать термины: рассказ, повесть, художественная литература;
	"Лиса и волк"		5.1.2.1 осмысливать тему произведения;
	В. А. Жуковский "Сказка о царе Берендее"		5.1.3.1 учиться читать наизусть выразительно тексты (поэтические, прозаические), четко соблюдать границы предложений, повышать и понижать голос;
5. Мои друзья	К. Д. Бальмонт "Фейные сказки"		5.1.3.3 произнесение слитно, на одном выдохе словосочетаний и фраз в темпе близком к естественному;
	К. Г. Паустовский "Теплый хлеб"		5.1.5.1 учиться кратко пересказывать содержание произведения

			5.2.1.1 учиться определять жанр(рассказ, стихотворение) при поддержке учителя; 5.2.2.1 учиться определять основную мысль произведения при поддержке учителя; 5.2.4.1 учиться находить эпизоды в произведении необходимые для характеристики героев; 5.2.5.1 учиться характеризовать героев при поддержке учителя; 5.2.9.1 учиться писать мини-сказки и мини-рассказы опорным словам и иллюстрациям
	Г.В.Черноголовина"Сказка об одном зернышке" Г.Х.Андерсен"Снежная королева" В.Осеева"Васек Трубачев и его товарищи"(отрывок из повести)	Анализ и интерпретация Оценка и сравнительный анализ	5.3.3.1 учиться сопоставлять произведения (полные или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы
3 четверть			
6.Поэтический родник			5.1.1.1 понимать термины: художественная речь, рассказ, сюжет, композиция, герой, эпитет, метафора, гиперболы;
"Друг в беде не бросит!"	Г.Троепольский "Прощание с другом"(отрывок из повести"Белый Бим Черное Ухо")	Понимание и ответы на вопросы	5.1.3.1 учиться читать выразительно наизусть текст небольшого объема (прозаические), определять границы предложений, понижая и повышая голос;
7.Мы и природа			5.1.3.4 изменение силы голоса в связи со смыслом ударением
8.Хочу все знать!	А.Шынбатыров "Урок чуткости"		
9.Золотая душа			5.1.4.1 составлять простой план;

			5.1.6.1 уметь давать краткий ответ на вопросы
	М.Пляцковский "Дружба" И.Тургенев "Перепелка" Д.Мамин-Сибиряк "Приемыш" М.М.Пришвин "Кладовая солнца" Ю.Нагибин "Зимний дуб" Ы.Алтынсарин "Щедрый человек" Н.Некрасов "Дедушка Мазай и зайцы"	Анализ и интерпретация Оценка и сравнительный анализ	5.2.1.1 определять жанр (рассказ, повесть, сочинение) с опорой на помощь учителя; 5.2.2.1 определять основную мысль произведения, опираясь на помощь учителя; 5.2.4.1 учиться находить эпизоды произведения для характеристики главных героев при поддержке учителя; 5.2.5.1 характеризовать героев при поддержке учителя; 5.2.7.1 учиться определять отношение автора к героям; 5.2.8.1 находить в художественном тексте; 5.2.8.1 находить в художественном тексте эпиграф, сравнения, гиперболы, опираясь на помощь учителя; 5.3.4.1 учиться оценивать устные высказывания одноклассников при поддержке учителя
4 четверть			
10. Мир приключений и фантастики	А.Алексин "Самый счастливый день"	Понимание и ответы на вопросы	5.1.1.1 понимать термины: художественная миф, притча, сказание, былинный сказ, былина, рассказ, эпитет, сравнение, гипербола;
11. Поэтический родник "А воды уж весной шумят..."	М.Твен. "Приключения Тома Сойера" (отрывок)		5.1.2.1 иметь общее представление о художественном произведении, осмысливать тему произведения
12. Наша планета Земля	А.Дуйсенбиев "Весна"		5.1.3.1 уметь читать наизусть выразительно тексты небольшого объема (поэтические, прозаические)

13.Поэтический родник "Лето! Много в нем тепла и света..."	С.Сейфуллин "Есть сказочные уголки" О.Аубакиров"Летние каникулы"		соблюдая границы предложений; 5.1.3.2 произнесение слов слитно голосом и на высоте, тембра, силы, с соблюдением звуков; 5.1.3.5 правильное произношение в словах воспроизведение повествовательной и вопросительной интонации; 5.1.4.1 уметь составлять простой план, при этом опираясь на помощь учителя; 5.1.6.1 уметь давать полный ответ на вопросы
		Анализ и интерпретация	5.2.3.1 находить в тексте элементы композиции, при поддержке учителя; 5.2.4.1 уметь находить эпизоды, важные для характеристики главных героев, при поддержке учителя; 5.2.5.1 характеризовать героев, при помощи учителя; 5.2.7.1 опознавать и находить в тексте слова, словосочетания, предложения, определяющие автора к главным героям; 5.2.8.1 уметь находить в тексте эпитеты, сравнения, гиперболы
		Оценка и сравнительный анализ	5.4.4.1 оценивать устные и письменные выступления (своих одноклассников) с позиции "правильно"/"неправильно"

2) 6 класс:

таблица 2

--	--	--	--

Тема	Изучаемые произведения	Навыки	Цели обучения
1 четверть			
1.Мифы Греции	Мифы Древней Греции (о Геракле, Прометее, Икаре, Актеоне)	Понимание и ответы на вопросы	6.1.1.1 понимать термины: художественная литература, героический эпос, пословицы, поговорки, сказка, комическое сравнение, эпитет, гипербола;
	Е.В.Курдаков "ПсыАктеона"		6.1.2.1 иметь общее представление о художественном произведении, осмысливать тему;
	Народные сказки:		6.1.3.1 продолжать учиться читать наизусть выразительно фрагменты текстов (поэтических, прозаических), учить и понижать голос, убыстрять и замедлять темп;
	"Царевна-лягушка"(русская)		6.1.3.2 произнесение слов слитно голосом нормального тембра, силы, с соблюдением звукового состава;
2.Устное народное творчество	"ЕрТостик"(казахская)	Анализ и интерпретация	6.1.5.1 пересказывать кратко содержание отрывка или произведения небольшой эпической формы о героях, соблюдая логические ударения;
"Мир таинственный, мир мой древний..."	Бытовые сказки		6.1.6.1 уметь давать полный ответ на вопрос
	"Кобланды-батыр" (отрывки)		6.2.1.1 уметь определять жанр (рассказ, повесть, сказка) с поддержкой учителя;
	(Казахский героический эпос)		6.2.2.1 определять основную мысль произведения, опираясь на поддержку учителя;
		6.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции с поддержкой учителя;	
			6.2.5.1 характеризовать героев, находя цитаты из текстов с поддержкой учителя;
			6.2.9.1 писать творческие работы (мини-сказки, мини-повести, мини-эссе) на литературные темы по опорным словам и иллюстрациям;
		Оценка и	6.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, выражать свое мнение;

		сравните льный анализ	мысли и чувства
--	--	-----------------------------	-----------------

2 четверть

3. Фольклор и литература .	В.А. Жуковский "Светлана"	Понимание и ответы на вопросы	6.1.1.1 понимать термины: художественная литература, миф, басня, баллада, литературная сказка, сказ, аллегория, ритм, строфа;
	А.С. Пушкин "Пролог" (к поэме "Руслан и Людмила")		6.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов (поэтических, прозаических), убыстряя и замедляя темп, повышая и понижая голос; 6.1.3.3 произнесение слитно, на одном выдохе словосочетаний, фраз, предложений, абзацев, отрывков, с темпом близким к естественному;
	"Настали святки"		6.1.5.1 пересказывать (кратко, подробно) содержание произведений небольшой эпической или драматической формы, выражая свое отношение к героям и событиям;
	"То были тайные преданья сердечной темной старины..."		6.1.6.1 давать развернутый ответ на вопрос
4. "Рождество" в литературе	Б.Л. Пастернак "Рождественская звезда"	Анализ и интерпретация	6.2.1.1 уметь определять жанр (сказка, литературная сказка, повесть, роман, рассказ, стихотворение, пьеса, драматическое произведение);
	Ф.М. Достоевский "Мальчик у Христа на елке"		6.2.2.1 определять основную мысль произведения при поддержке учителя; 6.2.3.1 находить в тексте произведения элементы композиции, выделять их на помощь учителя;
	В. Токарева "Рождественский рассказ"		6.2.4.1 уметь находить эпизоды произведений, важные для характеристики главных героев, опираясь на помощь учителя; 6.2.5.1 характеризовать героев, находя цитаты из текста;
			6.2.7.1 определять отношение автора к героям, опираясь на помощь учителя
		Оценки	6.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской и мировой литературы, близкие по тематике, при поддержке учителя

		сравни тельн ый анализ	
3 четверть			
5.Нравственный выбор человека	И.С.Тургенев "Муму"	Поним ание и ответы на вопрос ы	6.1.4.1 составлять простой цитатный план
	Л.Н.Толстой "Кавказский пленник"		6.1.3.4 изменение силы голоса в связи со словесным ударением
	Н.А.Некрасов."Зажгло грозою дерево"		6.1.3.5 правильное произношение в словах звуков речи, вкл
	И.Северянин "В парке плакала девочка"	Анали з и интерп ретаци я	6.2. 1.1 определять жанр и его признаки (рассказ, повесть, п
	О.Уайльд"Соловей и роза"		6.2.2.1 определять основную мысль произведения, опираясь структурные элементы;
	В.С.Высоцкий "Песня о друге"		6.2.4.1 анализировать эпизоды драматических и прозаическ произведений, важные для характеристики главных героев;
	А.И.Куприн "Синяя звезда"		6.2.5.1 характеризовать героев, используя план и цитаты из т
	А.Н.Островский "Снегурочка"		6.2.6.1 анализировать художественное пространство и время своҀ представление в рисунках, схемах, кластерах
	С.Я.Маршак "Умные вещи"		6.2.7.1 определять отношение автора к главным и второстеп
	М.Ю.Лермонтов "Русалка"		6.2.8.1 анализировать изобразительные средства (метафоры олицетворения) и фигуры поэтического синтаксиса (риторич вопросы, обращения, восклицания, антитезы, перифразы);
	А.П. Платонов "Волшебное кольцо"		6.2.9.1 писать творческие работы (мини- рассказы, мини-соч литературные темы, сравнительные характеристики), выраж понимание прочитанного, используя изобразительные сред
		Оценк а и сравни тельн	6.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произвед других видов искусства, объясняя сходства и различия при п учителя (план сравнительной характеристики)
6.Фольклор и литература "Все предметы старой прозы волшебством озарены"			

		ый анализ	
4 четверть			
Фольклор и литература "Все предметы старой прозы волшебством озарены..."	П.П.Бажов. "Каменный цветок"	Понимание и ответы на вопросы	6.1.1.1 понимать термины: художественный мир, миф, мифологический образ, рассказ, повесть, пьеса-сказка, афиша, портрет, пейзаж, метафора, олицетворение; эпос, лирика, драма
			6.1.2.1 иметь общее представление о художественном произведении, понимать главную и второстепенную информацию;
			6.1.3.6 воспроизведение повествовательной, вопросительной, восклицательной интонации;
			6.1.3.7 правильно произносить сочетания согласных;
	П.Н.Васильев "Всадники" "Песня о Серке"	Анализ и интерпретация	6.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов (поэтических, прозаических);
	М.Д.Зверев "Тайна двухэтажного города"		6.1.4.1 составлять простой план;
	Т.М.Мадзигон "Эту осень отпраздновать надо..."		6.1.6.1 давать краткий и полный ответ на вопрос
	Оценка и сравнительный анализ		6.2.5.1 характеризовать героев при поддержке учителя;
			6.2.8.1 анализировать изобразительные средства (метафоры, олицетворения)
			6.3.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения соответствия теме при подготовке сообщения

3) 7 класс:

таблица 3

Тема	Изучаемые произведения	Навыки	Цели обучения
------	------------------------	--------	---------------

1 четверть			
1.Мифы народов мира 2.Притчи и легенды	Мифы Индии, Греции.	Понимание и ответы на вопросы	7.1.1.1 понимать термины: художественный мир миф, мифический, мифологический образ, рассказ, повесть, пьеса-сказка, афиша, портрет, пейзаж, метафора, олицетворение; эпос, лирика, драма литературы;
			7.1.2.1 иметь общее представление о художественном произведении, главную и второстепенную информацию;
	Славянская мифология (миф о Солнце, мифы о представителях низшей мифологии)		7.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов (поэтических, прозаических);
	Тюркская мифология (миф о создании мира)		7.1.3.2 произнесение слов слитно голосом нормальной высоты, соблюдением звукового состава;
	А.С.Пушкин "Подражание Корану"		7.1.3.4 изменение силы голоса в связи со словесным ударением
			7.1.5.1 пересказывать (кратко, подробно) содержание произведения, отрывка, выражая своё мнение о героях и событиях
	Библейская мифология (о Вавилонской башне, царе Соломоне, Содоме и Гоморре)	Анализ и интерпретация	7.2.1.1 определять жанр и его признаки (рассказ, повесть, пьеса)
	Притча о блудном сыне, легенда об АрионеА.С.Пушкин "Арион", "Анчар"		7.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции;
			7.2.5.1 характеризовать героев, используя план и цитаты из текстов
		"Станционный смотритель"	
	Оценка и сравнительный анализ	7.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, оценивая поступки героев	
2 четверть			

3.Тема Рождества в литературе	К.Г.Паустовский "Телеграмма"	Понимание и ответы на вопросы	7.1.1.1 понимать термины: художественный мир, миф, мифический рассказ, повесть, пьеса-сказка, афиша, ремарка, портрет, пейзаж, олицетворение; эпос, лирика, драма как роды литературы;
			7.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов (поэтических, прозаических);
			7.1.3.3 произнесение слитно, на одном выдохе словосочетаний и предложений, близких к естественному;
			7.1.3.5 правильное произношение в словах звуков речи;
4.Человек и природа.	Н.В. Гоголь. "Ночь перед Рождеством"	Анализ и интерпретация	7.1.5.1 пересказывать (кратко, подробно) содержание произведения, отрывка, выражая своё мнение о героях и событиях;
	Л.Н.Андреев."Ангелочек"		
	В.Набоков "Рождество"		7.2.2.1 определять основную мысль произведения;
	Стихотворения А.С.Пушкина,С.А.Есенина, А.А.Фета.		7.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, определять роль в сюжете произведения;
	О.О.Сулейменов "Волчата"	Оценка и сравнительный анализ	7.2.4.1 анализировать эпизоды драматических и прозаических произведений, выделяя важные для характеристики главных героев;
	Р.Бредбери "Зеленое утро"		7.2.5.1 характеризовать героев, используя план и цитаты из текстов;
	А.Новоселов"Санькин марал"		7.2.7.1 определять отношение автора к главным и второстепенным персонажам;
			7.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике при поддержке учителя;
		Коррекционные задачи	7.4.1.2 уметь произносить слитно, на одном выдохе словосочетаний, предложений, темпе близком к естественному;

			7.4.1.4 уметь правильно произносить в словах звуки речи
3 четверть			
5.Мораль, этика, ценности	В.А.Жуковский Баллады	Понимание и ответы на вопросы	7.1.4.1 составлять простой план;
			7.1.3.6 правильно произносить сочетания согласных;
Мораль, этика, ценности	В.Тендряков "Хлеб для собаки"	Анализ и интерпретация	7.1.3.7 соблюдать орфоэпию
			7.2.1.1 определять жанр и его признаки (рассказ, повесть, пьеса)
	Р.Стивенсон "Вересковый мед"		7.2.2.1 определять основную мысль произведения;
			7.2.4.1 анализировать эпизоды драматических и прозаических произведений, выделяя важные для характеристики главных героев;
	К.Льюис "Нарния"		7.2.5.1 характеризовать героев, используя план и цитаты из текста;
			7.2.6.1 анализировать художественное время и оформлять свои мысли в рисунках, схемах;
	Д.Р.Р.Толкиен "Хоббит, или Туда и Обратно"		7.2.7.1 определять отношение автора к главным и второстепенным персонажам;
			7.2.8.1 анализировать изобразительные средства (метафоры, олицетворения, гиперболы, эпитеты);
			7.2.9.1 писать творческие работы (мини рассказы, мини-сочинения на литературные темы, сравнительные характеристики), выражая свое отношение к прочитанному, используя изобразительные средства языка
		Оценка и сравнительный анализ	7.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, объясняя сходства и различия при поддержке сравнительной характеристики)
4 четверть			
6.Нравственность	А.Алексин "Чудак из 6 Б"	Понимание и ответы на вопросы	7.1.1.1 понимать термины: художественный мир, миф, мифический персонаж

ный выбор человека	(другие рассказы или повести)	ание и ответы на вопросы	мифологический образ, рассказ, повесть, пьеса-сказка, портрет, метафора, олицетворение; эпос, лирика, драма как роды;
			7.1.2.1 иметь общее представление о художественном произведении, основную и второстепенную информацию;
			7.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов (поэтических, прозаических);
			7.1.4.1 составлять простой план;
	Л.Нечаев "Чугунок картошки"	Анализ и интерпретация	7.1.6.1 давать развернутый ответ на вопрос
			7.2.5.1 характеризовать героев, используя план и цитаты из текстов;
	В.Фомин "Слесаря вызывали?"	Оценка и сравнительный анализ	7.2.6.1 анализировать художественное время, оформлять свои представления в рисунках, схемах;
			7.2.8.1 анализировать изобразительные средства (метафоры, олицетворения, эпитеты, сравнения);
			7.3.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (свои, других), с точки зрения полноты раскрытия темы, опираясь на поддерживаемые аргументы;

4) 8 класс:

таблица 4

Тема	Изучаемые произведения	Навыки	Цели обучения
1 четверть			
1. Дети и взрослые	Н.А. Некрасов "Школьник"	Понимание и ответы на вопросы	8.1.1.1 понимать термины: притча, легенда, баллада, басня, направление, рассказ, комедия, сатира, юмор, герой, ритм и аллитерация, аллегория, анафора;
Дети и взрослые	"Крестьянские дети"		8.1.2.1 понимать художественное произведение, включая и неизвестную информацию;
	В. Распутин "Уроки		

	французского"	Ч.Айтматов "Белый пароход"		8.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать цитаты, фрагменты произведения, связанные с характеристикой или образ персонажа; 8.1.3.2 произнесение слов слитно голосом нормальной высоты, силы, с соблюдением звукового состава; 8.1.3.3 произнесение слитно, на одном выдохе словосочетания темпе близком к естественному; 8.1.4.1 составлять усложненный план; 8.1.6.1 давать аргументированный ответ на проблемный вопрос
			Анализ и интерпретация	8.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая свои мысли о поступках героев; 8.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции и их роль; 8.2.4.1 анализировать в прозаическом и лирическом произведении эпизоды, важные для характеристики главных и второстепенных персонажей; 8.2.5.1 характеризовать героев произведения на основе деталей текста
			Оценка и сравнительный анализ	8.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, выражая мнение о событиях
2 четверть				
2. Любовь и честь	У.Шекспир. "Ромео и Джульетта"	Понимание и ответы на вопросы		8.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать цитаты, фрагменты произведения, связанные с характеристикой лирического героя и/или образа персонажа
Любовь и честь	А.С.Пушкин. "Капитанская дочка"			

	Лирика поэтов 19 века. Н.В.Гоголь "Тарас Бульба" (отрывки) О.О.Сулейменов "Последнее слово акына Смета"	Анализ и интерпретация Оценка и сравнительный анализ	8.2.1.1 определять жанр и его признаки (притча, баллада, басня, комедия, стихотворение, рассказ); 8.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая свои взгляды на поступках героев; 8.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, роль эпиграфа и его смысл; 8.2.5.1 характеризовать героев произведения на основе деталей текста; 8.2.6.1 анализировать сюжет и композицию и оформлять свое представление в таблицах, схемах, презентациях; 8.2.8.1 анализировать изобразительные средства в художественном тексте (аллитерации, аллегории, анафоры); 8.2.9.1 писать творческие работы (мини-сочинения, отзыв, и т.д. литературным героем), выражая свое отношение к прочитанному, используя изобразительные средства языка 8.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской и мировой литературы, близкие по тематике и жанру
3 четверть			
3.Сатира и юмор в литературе	И.А. Крылов Басни Д.И. Фонвизин. "Недоросль" М.Е. Салтыков-Щедрин. "Сказка о том, как один мужик двух генералов прокормил" Н.В.Гоголь "Ревизор"	Понимание и ответы на вопросы	8.1.1.1 понимать термины: притча, легенда, баллада, басня, рифма, аллитерация, аллегория, анафора; 8.1.2.1 понимать художественное произведение в деталях, выявлять известную и неизвестную информацию; 8.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать цитаты, фрагменты произведения, связанные с характеристикой или образа персонажа;

	Л.Н.Андреев "Баргамот и Гараська"		8.1.3.6 правильное произношение в словах звуков речи;
			8.1.5.1 пересказывать (кратко, подробно, выборочно) содержание произведения или отрывка, выражая своё мнение о героях
			8.1.6.1 давать аргументированный ответ на проблемный вопрос
		Анализ и интерпретация	8.2.5.1 характеризовать героев произведения на основе деталей текста; 8.2.6.1 анализировать сюжет и композицию и оформлять своё представление в таблицах, схемах, презентациях; 8.2.7.1 определять отношение автора к главным и второстепенным персонажам, аргументируя свою позицию; 8.2.8.1 анализировать изобразительные средства в художественном тексте (аллитерации, аллегории, анафоры)
		Оценка и сравнительный анализ	8.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, указывая на сходства и различия
4 четверть			
Сатира и юмор в литературе	А.П.Чехов	Понимание и ответы на вопросы	8.1.4.1 составлять усложненный план;
	Рассказы (по выбору учителя)		8.1.5.1 пересказывать (кратко, подробно, выборочно) содержание произведения или отрывка, выражая своё мнение о героях
Сатира и юмор в литературе	М.М. Зощенко. Сатирические рассказы (по выбору учителя)		8.1.3.7 воспроизведение повествовательной и вопросительной речи;
	В.М.Шукшин .Рассказы (по выбору учителя)	Анализ и интерпретация	8.1.3.8 умение произносить фразы в темпе, присущем разговорной речи;
8.2.1.1 определять жанр и его признаки (притча, баллада, басня, комедия);			
			8.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции

			их роль; 8.2.4.1 анализировать в прозаическом, драматическом и лирических произведениях эпизоды, важные для характеристики главных и второстепенных героев; 8.2.5.1 характеризовать героев произведения на основе деталей текста; 8.2.7.1 определять отношение автора к главным и второстепенным героям, аргументируя свою позицию; 8.2.9.1 писать творческие работы (мини-сочинения, отзыв, интервью с литературным героем), выражая своё отношение к прочитанному, используя
		Оценка и сравнительный анализ	8.3.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (свои и одноклассников) с точки зрения полноты раскрытия темы, аргументации, цитирования

5) 9 класс:

таблица 5

Тема	Изучаемые произведения	Навыки	Цели обучения
1 четверть			
1. Мечты и реальность	М.Ю.Лермонтов "Мцыри", "Демон"	Понимание и ответы на вопросы	9.1.1.1 понимать термины: романтизм как направление, исторический образ (персонаж), комедия, поэма, автобиографизм;
	А.Грин "Алые паруса"		9.1.2.1 понимать художественное произведение критически осмысливая; различать открытую (подтекст) информацию;
	А.де Сент-Экзюпери "Маленький принц",		9.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и читать наизусть цитаты, фрагменты, отражающие содержание произведения;
	М.Цветаева .Лирика		
	А.Ахматова "У самого синего моря"		

			9.1.3.2 произнесение слов слитно голосом нормальной высоты, соблюдением звукового состава; 9.1.3.3 произнесение слитно, на одном выдыхании словосочетаний и фраз в темпе близком к естественному; 9.1.4.1 составлять сложный план; 9.1.5.1 пересказывать содержание произведения, выделяя отрывки, используя разные приемы цитирования; 9.1.6.1 давать аргументированный ответ на вопрос, используя цитаты
		Анализ и интерпретация	9.2.2.1 определять тему и идею произведения, высказывать свое мнение о произведении; 9.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, объяснять значение вставных частей, обосновывая необходимости опираясь на помощь одноклассников; 9.2.5.1 характеризовать героев произведения, выявлять мотивы поведения, значение имен и фамилий;
		Оценка и сравнительный анализ	9.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, высказывая свою точку зрения, оценивая поведение, поступки персонажей;
2 четверть			
2.Странности любви	У.Шекспир	Понимание и ответы на вопросы	9.1.2.1 понимать художественное произведение, критически осмысливая; различать открытую и скрытую (подтекст) информацию;
Странности любви	"Сонеты"		9.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и анализировать;

	А.С.Пушкин. Лирика "Цыганы" П.Н.Васильев "И имя твоё..." и другие стихотворения И.С.Тургенев "Ася"		читать наизусть цитаты, фрагменты, отражающие произведения; 9.1.3.4 изменение силы голоса в связи со слогическим ударением; 9.1.3.6 правильное воспроизведение повествовательной, вопросительной, восклицательной интонации;
			9.2.1.1 определять жанр и его признаки (трагедия, комедия, поэма); 9.2.2.1 определять тему и идею произведения, высказывать своё мнение о произведении; 9.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, объяснять значение вставных композиций; 9.2.6.1 анализировать систему образов произведения, оформлять своё представление с помощью схем, таблиц, способов свёртывания информации (схемы, диаграммы); 9.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к героям; 9.2.8.1 определять способы авторской характеристики героев, изобразительные средства, (анафоры, эпитеты, литературные приемы (символ, автобиографизм)); 9.2.9.1 писать творческие работы (письмо лирического героя), выражая отношение к герою, его позицию, используя изобразительные средства
		Оценка и сравнительный анализ	9.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, характеризовать средства создания образов в разных видах искусства; 9.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, культуры, искусства;

			тематике и жанру, учитывая особенности национальной культуры
3 четверть			
3."Маленький человек" в литературе	А.И.Куприн "Олеся"	Понимание и ответы на вопросы	9.1.1.1 понимать термины: романтизм и реализм, литературные направления, трагедия, комедия, символ, эпиграф, прототип, автобиографизм
			9.1.3.5 соблюдение правил орфоэпии; 9.1.3.7 правильное воспроизведение пауз при воспроизведении выученного текста наизусть
	Н.М.Карамзин "Бедная Лиза" Н.В.Гоголь "Шинель","Смерть чиновника."	Анализ и интерпретация	9.1.5.1 пересказывать содержание произведения, используя разные приемы цитирования
			9.1.6.1 давать аргументированный ответ на вопрос, используя цитаты
			9.2.4.1 анализировать эпизоды произведения, определять их роль в развитии сюжета; 9.2.5.1 характеризовать героев произведения, определять мотивы поведения, значение имен и фамилий; 9.2.6.1 анализировать систему образов произведения, оформлять своё представление с помощью схем, таблиц, диаграмм); 9.2.7.1 определять способы выражения авторских отношений к героям; 9.2.8.1 определять способы авторской характеристики героев, изобразительные средства (антитеза, градация), литературные приемы (символ, автобиографизм)

		Оценка и сравнительный анализ	9.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, художественными средствами создания образов в разных видах искусства; 9.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, культуры, тематики и жанру, учитывая особенности национальной культуры
4 четверть			
4.Реалии жизни	Ю.М.Герт "Кто, если не ты", "Третий лишний", "Грустная история со счастливым концом","Приговор"	Понимание и ответы на вопросы 9.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и читать наизусть цитаты, фрагменты, отражающие содержание произведения; 9.1.3.4 изменение силы голоса в связи со сменой интонации ударением; 9.1.3.7 правильное воспроизведение пауз при воспроизведении выученного текста наизусть; 9.1.3.8 соблюдение подвижности ударения при изменении формы слова; 9.3.4.1 составлять сложный план	
		Анализ и интерпретация	9.2.1.1 определять жанр и его признаки (трагедия, комедия, поэма); 9.2.4.1 анализировать эпизоды произведения, определять их роль в развитии сюжета; 9.2.6.1 анализировать систему образов, строение произведения и оформлять своё представление о нём с помощью различных способов свёртывания информации (схемы, таблицы, формулы, диаграммы); 9.2.7.1 определять способы выражения авторской позиции и отношения к героям;

			9.2.8.1 определять способы авторской характеристики героев, изобразительные средства (антитеза, градация), литературные приемы (символ, автобиографизм);
			9.2.9.1 писать творческие работы (письмо л герою), выражая отношение к герою, его по используя изобразительные средства
		Оценка и сравнительный анализ	9.3.1.1 участвовать в обсуждении произведений, высказывая свою точку зрения, оценивая поведение, п 9.3.4.1 оценивать устные и письменные выступления (свои, одноклассников) с точки зрения пол раскрытия темы

5) 10 класс:

таблица 6

Тема	Изучаемые произведения	Навыки	Цели обучения
1 четверть			
1.Тема маленького человека	А.И.Куприн "Гранатовый браслет"	Понимание и ответы на вопросы	10.1.1.1 понимать термины: романтизм и реализм как литературные направления, исторический образ (персонаж), трагедия, комедия, символ, афоризм, эпитафия, прототип, автобиографизм;
2.Сатира на общество	А.С Грибоедов "Горе от ума"		10.1.2.1 понимать художественное произведение, критически осмысливать, различать открытую и скрытую (подтекст) информацию; 10.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать цитаты, фрагменты, отражающие тему произведения;
			10.1.3.2 произнесение слов слитно голосом нормальной высоты, силы, с соблюдением звукового состава;
			10.1.3.3 произнесение слитно, на одном выдохе словосочетаний, темпе близком к естественному;
			10.1.3.5. соблюдение правил орфоэпии;

			10.1.4.1 составлять сложный цитатный план; 10.1.5.1 пересказывать содержание произведения или отрывка, разные приемы цитирования; 10.1.6.1 давать аргументированный ответ на проблемный вопрос, цитаты
		Анализ и интерпретация	10.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая своё мнение о произведении; 10.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, значение вставных эпизодов; 10.2.5.1 характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы поведения, значение имен и фамилий; 10.2.8.1 определять способы авторской характеристики героев, изобразительные средства (антитезы, анафоры, градация), литературные приемы (символ, автобиографизм)
		Оценка и сравнительный анализ	10.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, отстаивая своё мнение, оценивая поведение, поступки героев
2 четверть			
2.Сатира на общество	Н.В.Гоголь. "Мертвые души"	Понимание и ответы на вопросы	10.1.2.1 понимать художественное произведение, критически осмысливать, различать открытую и скрытую (подтекст) информацию;
Сатира на общество	И.А.Гончаров "Обломов"		10.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать найденные фрагменты, отражающие тему произведения; 10.1.3.4 изменение силы голоса в связи со словесным ударением; 10.1.3.6 правильное воспроизведение повествовательной, вопросительной, восклицательной интонации;

			10.1.3.7 правильное воспроизведение пауз при чтении, при воспроизведении выученного текста наизусть
		Анализ и интерпретация	10.2.1.1 определять жанр и его признаки (трагедия, комедия, поэма); 10.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая своё мнение о произведении; 10.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, объяснять значение вставных эпизодов; 10.2.6.1 анализировать систему образов, структуру произведения и способ его представление с помощью различных способов свёртывания информации (таблицы, диаграммы); 10.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к героям произведения; 10.2.8.1 определять способы авторской характеристики героев, изображая их средствами (антитезы, анафоры, градация), литературные приемы (символ, автобиографизм); 10.2.9.1 писать творческие работы (письмо литературному герою), выражая отношение к герою, его поступкам, используя изобразительные средства.
		Оценка и сравнительный анализ	10.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями искусства, характеризуя средства создания образов в разных видах искусства.

3 четверть

3. Тайны человеческой души	А.С.Пушкин "Пиковая дама"		10.1.1.1 понимать термины: романтизм и реализм как литературные направления, исторический образ (персонаж), трагедия, комедия, символ, афоризм, эпиграф, прототип, автобиографизм;
Тайны человеческой души	А.П.Чехов "Анна на шее" и другие рассказы	Понимание и ответы на вопросы	10.1.3.7 правильное воспроизведение пауз при чтении, при воспроизведении выученного текста наизусть;
	Н.С.Лесков. "Жемчужное"		10.1.3.8 соблюдение подвижности ударения при изменении формы слова;

	ожерелье"	Ги де Мопассан "Ожерелье"		10.1.5.1 пересказывать содержание произведения или отрывка разные приемы цитирования;
				10.1.6.1 давать аргументированный ответ на проблемный вопрос цитаты
			Анализ и интерпретация	10.2.4.1 анализировать эпизоды произведений, объясняя их роль сюжета;
				10.2.5.1 характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы поведения, значение имен и фамилий;
				10.2.6.1 анализировать систему образов, структуру произведения своѹ представление с помощью различных способов свѹртывания информации (схемы, таблицы, диаграммы);
Оценка и сравнительный анализ	10.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения			
	10.2.8.1 определять способы авторской характеристики героев, изобразительные средства, (антитезы, анафоры, градация), лирические приемы (символ, автобиографизм)			
4 четверть				
Наши современники	Р.Рождественский	Понимание и ответы на вопросы	10.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать цитаты, фрагменты, отражающие тему произведения;	
	Е.Евтушенко		10.1.3.7 правильное воспроизведение пауз при чтении, при воспроизведении выученного текста наизусть;	
	М.Танич		10.1.4.1 составлять сложный цитатный план	

	И.Резник	Анализ и интерпретация	10.2.1.1 определять жанр и его признаки (трагедия, комедия, по... 10.2.4.1 анализировать эпизоды произведений, объясняя их ро... сюжета; 10.2.6.1 анализировать систему образов, структуру произведени... своҰ представление с помощью различных способов свҰртыва... информации (схемы, таблицы, диаграммы); 10.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения 10.2.8.1 определять способы авторской характеристики героев, изобразительные средства, (антитезы, анафоры, градация), ли... приемы (символ, автобиографизм); 10.2.9.1 писать творческие работы (письмо литературному герою... отношение к герою, его поступкам, используя изобразительны...
		Оценка и сравнительный анализ	10.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, и... мировой литературы, близкие по тематике и жанру, учитывая о... национальной культуры; 10.3.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения полноты раскрытия темы, и ф... точности

Қазақстан Республик

Білім және ғылым мини

2018 жылғы 20 қыркүй

№ 469 бұйрығына 19-қо
Қазақстан Республик

Білім және ғылым мини

2013 жылғы 3 сәуір

№ 115 бұйрығына 459-қс

Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Орыс тілі мен әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде емес) 1-тарау. Жалпы

ережелер

1. Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Орыс тілі мен әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Екінші тілге оқытудың мақсаты оқыту деңгейіне сәйкес коммуникация құралы ретінде орыс тілін меңгеру мен жетілдіру дағдыларының қалыптасуын, сонымен бірге орыс әдеби тілінің нормалары мен ережелерін, тіл этикеті ережелерінің сақталуын қамтамсыз етеді, бұлар білім алушылардың функционалдық сауаттылығының дамуына, өз бетінше орыс тілінде сөйлеп қатынас жасауына ықпал жасайды.

3. Міндеттер:

1) өмірдің әлеуметтік-тұрмыстық, ғылыми-техникалық, оқу-кәсіптік салаларында қатынас жасауға қажетті тыңдау, сөйлеу, оқу, жазу дағдыларын дамыту;

2) тілдік жүйе бірліктері, олардың үйлесім ережелері, қызметі, дағдылары және де, орыс тілінің ережелері мен нормаларына сәйкес синтаксикалық құрылымын құру қабілеттері жөнінде білімдерін қалыптастыру;

3) тілдік өзін-өзі бақылау мен тілдік белсенділік дағдыларын дамыту;

4) қабылдаған ақпараттың сараптамасына, синтезіне, бағалануына, түсінілуіне бағытталған ойлау қабілетінің дағдыларын дамыту және қалыптастыру;

5) білім алушылардың танымдық қабілеттерін, жадын, зейінін, қиялын, тілдік реакциясын, тілдік құбылыстарға қарасты байқампаздығын дамыту;

6) ізденушілік, танысушылық, зерттеушілік оқу дағдыларын, оқыған ақпаратты өңдеу дағдыларын қалыптастыру;

7) түрлі жанрдағы шығармаларды саралау, оқығанын дәлелді тұжырымдау: тақырыпты, идеяны және композициялық ерекшеліктерді, шығарма сюжетін, негізгі оқиғаларды, кейіпкерлердің әрекеттері мен істерін, жазушының стилдік ерекшеліктерін;

8) білім алушының сөздік қорын байыту, педагогтың, айналасындағылардың айтқанын түсініп тыңдауын дамыту;

9) орыс тіліндегі фонетика, лексика, грамматика, дұрыс жазу негіздерін зерделеу және байланысты сөйлеу тілін қалыптастыру;

10) өзге халықтардың тілі мен мәдениетіне төзімділік көзқарас қалыптастыру.

4. Бағдарламаның мазмұны заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде және де жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар

қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың Бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әр-түрлі жұмыстарға қамтылады, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларға (оқытын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндерді қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрындағы, стилдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен орысстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық "Мәңгілік Ел" идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

15. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу процесі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік құзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

16. Оқытудың әдістері мен тәсілдерін таңдау ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушылардың танымдық әс-әрекеттеріне сәйкес жүзеге асырылады, соған орай, іс-әрекеттер алгоритмдері мен заттық-практикалық ірекеттерді қолдану түрінде берілетін, "кішкентай қадамдар"

әдісі маңызды орын алады.

17. Әрбір жаңа кезеңде білім алушылар материалды зерделеуге алдыңғы дағдыларының қалыптасуына қарай көшіп отырады; мұғалім дағдылары мен қабілеттерінің қалыптасуына қажетті әр кезеңге белгіленген уақытты өз бетінше белгілейді.

18. Бағдарламаны жүзеге асыру барысында білім алушылардың тілдік практикалық қабілеттерінің қалыптасуына акцент жасау қарастырылады, бұлар білім алушылардың тілдік әрекетінің шектеулілігіне байланысты күнделікті істерінде жүзеге асырылады.

19. Екінші тілге оқытудың бастапқы кезеңдерінде ауызша орыс тілін түсіну қабілетін қалыптастыру, сөздік қорын анықтау және кеңейту негізгі болып табылады, олар тілдік естуін дамыту және түзеу бойынша жүйелі жұмыс жүргізілуімен, орфоэпикалық дағдыларын қалыптастырумен сабақтасады; бұл үшін әңгімелесуді, өлеңдер, жұмбақтар, жаңылтпаштар, сөйлемдер, тілдік ойындар жаттауды қолдануға болады; мұнда мұғалім сөздердің орфоэпикалық дұрыс айтылуын қадағалайды, өз тілі мысалында орыс тілінде сұрақтарға жауап беруге, сұрақ қоюға, сөздерді, сөйлемдерді, мәтінді оқуға үйретеді.

20. 5-сыныпта білім алушылар сөздердің дыбыстық, содан кейін дыбыстық-әріптік сарптамасымен жұмыс жүргізуді жалғастырады; жұмыстың бұл түрінің тілдік естуді дамытуда үлкен мағынасы бар, орысша сөздегі әрбір дыбыс пен әріптің орнын көруге көмектеседі, ал бұл өз кезегінде, дұрыс сөйлеуге, жазуға, сөздерді есте сақтауға ықпалын тигізеді.

21. Тілді практикалық тұрғыда меңгерудің бастапқы кезі тыңдау қабілеті мен дағдысы болады, бұлардың базасында байланысты сөйлеу, сөйлеу қабілеті мен дағдылары қалыптасып, олармен жұмыс жетекші орын алады, өйткені ауызша тілдің қабілеті мен дағдыларының базасында оқу және жазу қабілеті мен дағдылары қалыптасады.

22. Бұл үшін қабілеттіліктің бүтіндей кешені орнатылады, атап айтқанда:

1) дыбыстамалық тілді тыңдау;

2) айтылғанды есту, бөтен және өз тіліндегі нормадан ауытқуларды табу;

3) үлгі негізінде естігенді дұрыс қайталап айту;

4) дыбыстарды, буындарды, сөздерді анық артикуляциялау;

5) естігенді айтқан сөзбен және көргенімен сәйкестеу: дыбыстық және әріптік құрылымның сәйкестігін белгілеу, әдеби сөйлеу мен сөзді жазу арасындағы қайшылықтарды табу;

6) ауызша өз сөзінде және оқығанда өз бетінше орфоэпикалық үлгілерді қолдану;

7) байланысты сөздер құру;

8) сауатты жазу.

23. Тілдік дағдыларды дамыту үшін түрлі талдауыштар қатысатын жағдайларды жасаған дұрыс: көру (суреттерді, заттарды көрсету), есту (мұғалім, басқа балалардың не айтып жатқанын мұқият тыңдау, өзгелер мен өз сөзінде қателерді байқау); тактильді (дыбыс артикуляциясын сезіну).

24. Сөздерді дұрыс жазу дағдыларын қалыптастыру үшін арнайы жаттығулар қолданылады: сөздерді, сөйлемдерді тақтадан және оқулықтан көшіріп жазу; қалдырып кеткен әріптерді, буындарды, сөздерді қойып көшіру; таңдамалы көшіру; естігенін жазу, ойша, сраптама ізі бойынша сөйлемдердегі сөздердің бұзылған ретін қалпына келтіру.

25. Оқыту барысындағы орфографиялық сөздермен сүйемелденетін тыңдау, сөйлеу, саналы көшіру, орыс тілін меңгеру жұмыстарының негізгі түрі болып табылады.

26. Оқыған кезде фактілер дұрыс қабылданып жатқанын (не, қайда, қашан), себептік-нәтижелік байланыстар белгіленгенін (неге, не үшін), оқығанның мағынасын қалай түсінгенін анықтап алады.

27. Оқыту барысында сөздіктік жұмыстың үлкен мағынасы бар: ол түсініп оқудың қалыптасуына, сөздігінің баюына, бөлектенген сөздердің айтылуы мен жазылуы практикалық тұрғыда меңгерілуіне ықпал жасайды; сөздік жұмыстың мазмұнымен жаңа сөздердің мағынасы түсіндіріліп, олар білім алушылардың белсенді тіліне (ауызша және жазбаша) енгізіледі. Жаңа сөздер мағынасын талқылау орыс тілінде жүргізілгені дұрыс; бөлектенген жағдайда ана тілін қолдануға, сөздерді бір тілден екіншіге аудармалауға болады.

28. Орыс тілін оқытудың маңызды шарттарының бірі - мұғалімнің сөйлеу тілі мен оқуы; педагогтың тілі үлгі болады; үлкеннің орыс тілі анық, ашық, фонетикалық, лексикалық және грамматикалық қателерсіз болады.

29. Қабілеттер мен дағдылардың дамуы сабақ берудің стратегиялары, әдістері мен тәсілдері қолданылады:

1) білім алушыларды коммуникативтік іс-әрекетке белсенді түрде тарту;

2) оқудың таныстырушылық түрі негізінде өз бетінше білім іздеу уәждемесін қалыптастыру;

3) әрі қарай дамуы үшін бағалаудың түрлі тәсілдерін қолдану, білім алушылардың шығармашылықтық қабілеттерін арттыру үшін түрлі жағдайлар жасау;

4) білім алушыларды ынталандыру және уәждеу мақсатында оқытуды дифференциалау.

30. Орыс тілінде оқытындар үшін бірегей (шоғырландырылған) орыс тілі мен әдебиеті сабағы жүргізіледі; орыс тілі мен әдебиеті сабағын бөліп өткізу ұсынылмайды.

31. Тілдік оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) фронталды оқу ісін қамтамасыз етуге арналған стационарлық дыбысұлғайтқыш жабдық (әр сыныпқа);

2) мультимедиялық компьютерлік сынып;

3) жекелік есту аппараттары; сөйлеу экраны:

4) интерактивтік панелі және үшөлшемді аксессуарлары бар

"Мультимедиялық интерактивтік оқытатын бағдарламалық-әдістемелік кешен" электрондық ресурсы - теориялық материал мен практикалық білімдердің меңгерілу тиімділігін жоғарылату үшін;

5) дыбыстық сигналады визуалдайтын "Логопедиялық тренажер" - арнайы тыныс алу және дауыс жаттығуларын өткізу барысында, әсіресе тұтықпасы мен дизартриясы бар балалармен жұмыс істегенде;

6) "Тілдік коммуникацияны меңгеру және дамытуға арналған тілідік тренажер" ассистивтік құрылғысы, - қажетті мөлшерде жалпақ сөйлемдік тілді меңгермеген білім алушылар үшін, сонымен бірге білім алушылардың тілдік шектелуі кезеңінде.

3-тарау. "Орыс тілі мен әдебиеті" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

32. Объем учебной нагрузки по учебному предмету "Русский язык и литература" составляет:

1) в 5 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

2) в 6 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

3) в 7 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

4) в 8 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

5) в 9 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

6) в 10 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году.

33. Содержание Программы включает следующие разделы:

1) раздел "Слушание";

2) раздел "Говорение";

3) раздел "Чтение";

4) раздел "Письмо";

5) раздел "Использование языковых единиц".

34. Раздел "Слушание" состоит из следующих подразделов:

1) понимание устного сообщения/аудио/видеоматериалов;

2) понимание лексического значения слов;

3) понимание содержания художественных произведений;

4) определение основной мысли;

5) прогнозирование содержания текста.

35. Раздел "Говорение" включает следующие подразделы:

1) разнообразие словарного запаса;

2) пересказ прослушанного/прочитанного текста;

3) соблюдение речевых норм;

4) создание монологического высказывания;

5) участие в диалоге;

6) оценивание устного высказывания.

36. Раздел "Чтение" включает следующие подразделы:

1) понимание содержания текста;

- 2) определение стилей и типов речи;
- 3) формулирование вопросов и ответов;
- 4) владение разными видами чтения;
- 5) составление плана;
- 6) анализ художественных произведений;
- 7) извлечение информации из различных ресурсов;
- 8) сравнительный анализ текстов.

37. Раздел "Письмо" включает следующие подразделы:

- 1) создание текстов разных жанров и стилей речи;
- 2) синтез прослушанного, прочитанного и аудиовизуального материала;
- 3) представление информации в различных формах;
- 4) творческое письмо;
- 5) соблюдение орфографических норм;
- 6) соблюдение пунктуационных норм.

38. Раздел "Использование языковых единиц" включает следующие подразделы:

- 1) использование грамматических форм слов;
- 2) использование синтаксических конструкций.

39. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык и литература" для 5 класса:

1) слушание: понимание общего содержания сообщения, определение темы текста; значение слов бытовой и духовно-нравственной тематики; основное содержание произведений фольклора и литературы/фрагментов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы; определение основной мысли текста на основе вопросов; прогнозирование содержания текста по вопросам;

2) говорение: использование синонимов, антонимов, омонимов в устной речи; пересказ основного содержания близко к тексту; соблюдение орфоэпических норм; монологическое высказывание (описание, повествование) на основе иллюстраций, комиксов; участие в диалоге; высказывание определенного типа с опорой на наглядные материалы; повышать и понижать голос, определяя границы предложений;

3) чтение: понимание общего содержания текста; ключевых слов и словосочетаний; определение типов текстов (повествование, описание, рассуждение); формулирование вопросов по содержанию текста и ответы на них; ознакомительное, комментированное чтение, чтение по ролям; составление плана по опорным словам; анализ содержания небольших произведений фольклора и литературы, их тема и основная идея; извлечение необходимой информации по теме из различных источников; сравнение содержания и темы текстов; отчетливо произносить слова, различая ударные и безударные слоги;

4) письмо: создание текстов повествование и описание в разговорном и художественном стилях; изложение основного содержания текста на основе прослушанного, прочитанного и/или аудиовизуального материала; представление информации в виде рисунков; творческие работы на литературные темы, выражение своего отношения к героям художественных произведений или их поступкам с использованием эпитетов и сравнений объемом 30-40 слов, правописание безударных падежных окончаний; знаки препинания в простых предложениях с обращениями и однородными членами.

40. Использование языковых единиц:

1) использование грамматических форм слов: падежные формы

существительных, прилагательных, числительных, местоимений, согласование существительных с именами прилагательными, местоимениями, порядковыми числительными по роду, числу и падежу; глаголы с зависимыми словами в нужных формах; числительные для обозначения количества;

2) использование синтаксических конструкций: безличные конструкции, выражающие модальные значения и различные состояния человека; синтаксические конструкции для выражения своего мнения, сомнения, просьбы, уверенности/согласия\несогласия, побуждения собеседника к высказыванию.

41. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык и литература" для 6 класса:

1) слушание: понимание основной информации сообщения продолжительностью до 2-4 минут, определение ключевых слов; значение слов социально- культурной тематики; содержание рассказов, поэтических произведений/фрагментов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определение темы и основной мысли, характеристика и оценка поступков персонажей или лирического героя; основная мысль текста на основе ключевых слов и словосочетаний; прогнозирование содержания текста по ключевым словам;

2) говорение: словарный запас, включающий фразеологические единицы, паронимы, заимствованные слова; подробный, выборочный пересказ содержания текста; лексические нормы, связанные с выбором соответствующих слов, речевой избыточностью и недостаточностью; монологическое высказывание (описание, повествование, рассуждение) с опорой на ключевые слова или план; диалог-расспрос, смена позиции "говорящий" на "слушающий" с учетом выбранной роли; оценка монолога/диалога с точки зрения полноты, логичности содержания с опорой на ключевые слова/план;

3) чтение: понимание основной информации, определение темы, цели или назначения текста; определение типов текстов (повествование, описание, рассуждение); принадлежность текста к типу описание на основе характерных признаков; формулирование вопросов, направленных на

оценку содержания текста, и ответы на вопросы, выражение своего мнения по теме; виды чтения, включая изучающее и выборочное чтение; составление простого плана; анализ содержания художественных произведений небольшого объема, определение особенностей изображения главных и второстепенных персонажей, лирического героя; извлечение необходимой информации для конкретной задачи;

4) письмо: создание текстов повествование в художественном и официально-деловом стилях; подробное изложение содержания текста на основе прослушанного, прочитанного и/или аудиовизуального материала; представление информации в виде иллюстраций, сюжетных рисунков; творческие работы от лица героя с использованием эпитетов, сравнений и фразеологизмов объемом 50-60 слов по картине/ теме; правописание безударных гласных окончаний; знаки препинания в предложениях с прямой и косвенной речью.

42. Использование языковых единиц:

1) использование грамматических форм слов: существительные в качестве несогласованных определений, отглагольные существительные, краткие прилагательные; возвратные глаголы; дробные и собирательные числительные в разных формах, неопределенные местоимения и наречия для обозначения количества;

2) использование синтаксических конструкций: активные и пассивные конструкции; простые и сложные предложения, выражающие определительные, изъяснительные, временные, целевые, причинно-следственные отношения; прямая и косвенная речь.

43. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык и литература" для 7 класса:

1) слушание: понимание сообщения продолжительностью 3-5 минут, извлечение необходимой информации и/или определение последовательности событий; значение слов учебно-образовательной тематики; понимание содержания небольших прозаических и поэтических произведений/ фрагментов, определение сюжетной линии или настроения стихотворения; определение основной мысли текста; прогнозирование

содержания по заголовку или началу текста;

2) говорение: словарный запас, включающий эмоционально-окрашенную лексику, термины; сжатый пересказ текста; соблюдение морфологических норм использования форм разных частей речи; аргументированное высказывание (рассуждение с элементами описания и/или повествования) на основе личных впечатлений и наблюдений; диалог-обмен мнениями по предложенной теме; оценка монолога/диалога, основанного на личных впечатлениях/наблюдениях;

3) чтение: основная информации сплошных и несплошных текстов; различать особенности текстов публицистического и официально-делового стилей; формулирование вопросов по тексту, позволяющих выдвигать идеи, предположения, и ответы на вопросы, связывание информации текста с другими фактами из реальной жизни; виды чтения, включая поисковое; составление плана; анализ содержания художественных произведений (поэтических, прозаических), определяя жанровые особенности и художественно-изобразительные средства; сравнение содержания текстов;

4) письмо: создание текстов публицистического и официально-делового стилей; сжатое изложение содержания текста на основе прослушанного, прочитанного и/или аудиовизуального материала; представление информации в виде таблицы, схемы диаграммы, графика; творческие работы: представление себя в предлагаемой ситуации и описание собственных ощущений, использование эмоционально-окрашенной лексики, эпитетов, сравнений, фразеологизмов и олицетворений объемом 70-80 слов; правописание гласных и согласных в разных частях слова, слов через дефис; знаки препинания в предложениях с вводными словами и конструкциями.

44. Использование языковых единиц:

1) использование грамматических форм слов: собирательные, вещественные и абстрактные существительные, прилагательные и наречия в разных степенях сравнения; использование соответствующего ситуации общения глагола совершенного и несовершенного вида в условном, изъявительном и повелительном наклонении; составные

числительные в соответствующих формах;

2) использование синтаксических конструкций: простые осложненные вводными конструкциями, однородными членами предложения; сложные предложения, выражающие условные, уступительные, сравнительные, сопоставительные отношения.

45. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык и литература" для 8 класса:

1) слушание: понимание основного содержания текста, извлечение главной и второстепенной информации, объединение разрозненных фактов в общий контекст, определение причинно-следственных связей, выводы; содержание прозаических, драматических и поэтических произведений/фрагментов, определение ключевых моментов развития сюжета или конфликта; прогнозирование содержания по отрывку прослушанного текста;

2) говорение: пересказ содержания текста с творческими дополнениями; соблюдение синтаксических норм, включающих правила согласования и управления, употребления причастных и деепричастных оборотов; аргументированное высказывание (рассуждение с элементами описания и/или повествования) на основе таблиц, схем, диаграмм, графиков; диалог по общественно-значимым проблемам; оценка монолога/диалога), составленного на основе таблиц, схем, диаграмм, графиков; отчетливо произносить слова, выделять слова, на которые падает логическое ударение.

3) чтение: понимание главной, второстепенной и детальной информации сплошных и несплошных текстов; различать особенности текстов публицистического официально-делового стилей; формулирование проблемных вопросов, оценивающих с точки зрения ценности и полезности; виды чтения, включая аналитическое чтение; составление цитатного плана; анализ содержания художественных произведений (поэтических, прозаических, драматических), определение структурно-композиционных особенностей; извлечение необходимой информации из различных источников, определение разных точек зрения, сравнение особенностей текстов, учитывая композицию;

4) письмо: создавать тексты публицистического и официально-делового стилей; выборочное изложение текста на основе прослушанного, прочитанного и/или аудиовизуального материала; представление информации в виде презентации, в том числе содержащей таблицу, схему, диаграмму, график; творческие работы (в том числе на литературные темы): выбор определенной роли и речевого поведения в соответствии с установкой, использование эпитетов, сравнений, фразеологизмов, олицетворений и метафор объемом 80-90 слов; слитное или раздельное написание "не" с разными словами; знаки препинания в предложениях с обособленными членами предложения.

46. Использование языковых единиц:

1) использование грамматических форм слов: сложные существительные, прилагательные, наречия в соответствующих формах; глаголы движения; действительные и страдательные причастия; деепричастия совершенного и несовершенного вида; сложные числительные в соответствующих формах;

2) использование синтаксических конструкций: причастные обороты и заменять их синонимичными конструкциями; деепричастные обороты и заменять их синонимичными конструкциями.

47. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык и литература" для 9 класса:

1) слушание: понимать содержание текста, определяя главную и второстепенную, открытую и скрытую (подтекст) информацию, цель высказывания и отношения говорящего к событиям и героям, выводы; значение слов общественно-политической тематики; понимание содержания прозаических, драматических, поэтических произведений/фрагментов, определение слов, с помощью которых автор выражает эмоционально-оценочное отношение к героям, событиям; определение основной мысли текста с учетом структуры текста; прогнозирование содержания текста на основе утверждений;

2) говорение: словарный запас, достаточный для эффективного общения

по широкому кругу тем; подробный, краткий, выборочный пересказ с изменением лица и сохранением структуры текста; оценивание прослушанного ; монологическое высказывание (рассуждение, убеждение), использование приемов привлечения внимания и учет целевой аудитории; дискуссия по предложенной проблеме, синтез различных точек зрения и формулирование путей решения проблемы; оценка монолога/ диалога, использование приемов привлечения внимания и учёт целевой аудитории;

3) чтение: основная информация сплошных и несплошных текстов, извлечение открытой и скрытой (подтекст) информации; структурные части и их элементы (предложения, абзацы), раскрывающие основную мысль; явное и скрытое (подтекст) значение отдельных слов и выражений в тексте, паронимы, вводные слова, повторы, прямой и обратный порядок слов в предложении, профессиональные слова, неологизмы; смешанные типы текстов, характерные черты, языковые и жанровые особенности текстов публицистического и официально-делового стилей; формулирование различных вопросов на основе прочитанного текста, выводов и заключений; разные виды чтения, в том числе поисковое; разграничение факта и мнения; стилистические особенности различных текстов с учетом композиции и языковых особенностей, при чтении соблюдать все правила орфоэпии, логического ударения, понижать и повышать голос;

4) письмо: простой и сложный план с возможным использованием цитат; подробное, краткое, выборочное изложение содержания текстов-повествований, текстов-описаний и текстов-рассуждений с изменением лица; представление информации текстов в виде схем, таблиц, диаграмм; тексты-описания с элементами повествования, тексты-повествования с элементами рассуждения, тексты публицистического, официально-делового, научного, разговорного стилей, выражение собственного мнения, разные виды творческих работ (90-100 слов), выбор определенной роли речевого поведения; исправление смысловых, фактических недочетов; редактирование текста, изменение структуры отдельных предложений или фрагментов текста.

48. Использование языковых единиц:

1) использование грамматических форм слов: существительные, прилагательные, наречия (образованные от других частей речи) в соответствующих формах; глаголы в соответствующих формах; числительные в соответствующих формах;

2) использование синтаксических конструкций: простые и сложные предложения, знаки препинания в сложных предложениях, правописание союзов, предлогов, частиц.

49. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык и литература" для 10 класса:

1) слушание: понимать основную и детальную информацию текста, высказывание критического отношения к услышанному; определение основной мысли на основе структурных элементов текста, выражая свое отношение; значение слов общественно-политической тематики; понимание содержания прозаических, драматических, поэтических произведений/ фрагментов, определение слов, с помощью которых автор выражает эмоционально-оценочное отношение к героям, событиям; определение основной мысли текста с учетом структуры текста; прогнозирование содержания текста на основе утверждений;

2) говорение: словарный запас, достаточный для эффективного общения по широкому кругу тем; пересказ содержания текста, демонстрация собственного понимания проблематики, оценка позиции автора; соблюдение речевых норм, включение в высказывание лексических и синтаксических единиц, соответствующих стилю; монологическое высказывание (рассуждение, убеждение), участие в дискуссии, аргументация, выводы; оценивание прослушанного материала с точки зрения нормативности речи, содержания, логики изложения материала, выражение собственного мнения;

3) чтение: понимание открытой и скрытой (подтекст) информации сплошных и несплошных текстов; соотнесение заключенной в тексте информации с информацией других источников или личным опытом; особенности структуры текста, раскрывающие основную мысль; подразумеваемый смысл отдельных слов, словосочетаний и предложений в тексте, профессиональных слов, неологизмов, аббревиации, иронии,

намека, преуменьшения, преувеличения, другие приемы в словосочетаниях; определять типы текстов, характерные черты, языковые и жанровые особенности стилей, формулирование вопросов и собственных идей на основе прочитанного текста, разграничение факта и мнения; разные виды чтения, в том числе просмотровое чтение, чтение с составлением плана, тезисов, конспектов; извлечение информации из различных источников, выводы на основе полученных сведений, выражение собственного мнения; определение актуальности, противоречивости, достоверности; сравнение стилистических особенностей различных текстов с учетом цели; следить за темпом речи, соблюдением повышения и понижения голоса, соблюдением логического ударения, всех правил орфоэпии;

4) письмо: разные виды плана, в том числе цитатный, тезисный; изложение содержания текстов смешанного типа, синтез информации прослушанного, прочитанного, аудиовизуального материала; представление информации в виде презентаций с использованием ссылок; создание текстов (тексты-описания с элементами рассуждения, тексты-повествования с элементами рассуждения) соответствующих стилей; виды творческих работ (100-110 слов) фрагменты текста (начало или продолжение рассказа); корректирование и редактирование недочетов в тексте.

50. Использование языковых единиц:

1) использование грамматических форм слов: существительные, прилагательные, наречия (образованные от других частей речи) в соответствующих формах; глаголы в соответствующих формах; числительные в соответствующих формах;

2) использование синтаксических конструкций: простые и сложные предложения, знаки препинания в простых, простых осложненных и сложных предложениях.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

51. Цели обучения в Программе представлены кодировкой. В коде первое число обозначает класс, второе и третье числа – подраздел, четвертое число показывает нумерацию учебной цели. Например, в

кодировке 6.2.1.4 "6" – класс, "2.1" – подраздел, "4" – нумерация учебной цели.

52. Ожидаемые результаты по целям обучения:

1) раздел 1 "Слушание":

таблица 1

Цели обучения						
Под раз дел	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
1.1	5.1.1.1 понимать обращенную речь (слова, словосочетан ия, предложения)	6.1.1.1 понимать обращенную речь определяя ключевые слова	7.1.1.1 понимать обращенную речь вербально и не вербально реагировать на услышанное извлекая необходимую информацию	8.1.1.1 понимать обращенную речь и понимать основную и детальную информацию сообщения	9.1.1.1 понимать обращенную речь и основную и детальную информацию сообщения, цель высказывания и отношение говорящего к событиям и героям	10.1.1.1 понимать обра основную и де информацию цель высказы отношение гов событиям и ге основную мыс
1.2	5.1.2.1 понимать значение слов бытовой и духовно- нравственной тематики, построенной на изученном	6.1.2.1 понимать значение слов бытовой и духовно- нравственной, социально- культурной тематики построенной на изученном языковом материале	7.1.2.1 понимать значение слов бытовой и духовно- нравственной, социально- культурной учебно- образователь	8.1.2.1 понимать значение слов бытовой и духовно- нравственной, социально- культурной учебно- образовательно	9.1.2.1 понимать значение слов бытовой и духовно- нравственной, социально- культурной учебно- образовательной историко-культурной общественно	10.1.2.1 понимать знач бытовой и дух нравственной, культурной, уч образовательн культурной, об политической тематики пост изученном яз

ия сло в	языковом материале		ной тематики построенной на изученном языковом материале	й историко- культурной тематики построенной на изученном языковом материале	-политической тематики построенной на изученном языковом материале	материале
1.3 Пон има ние со д ерж ани я худ ож еств енн ых про изв еде ний	5.1.3.1 воспринимат на слух каждое слово, понимать основное содержание произведени й фольклора и литературы/ фрагментов, содержащих знакомые лексические и грамматичес кие единицы	6.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово понимать содержание рассказов, поэтических произведений/ фрагментов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы определяя тему и основную мысль; 6.1.3.1 характеризовать и оценивать поступки персонажей или лирического героя	7.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово, понимать содержание небольших прозаических и поэтических произведений /фрагментов, определяя сюжетную линию	8.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово, понимать содержание прозаических, драматических и поэтических произведений/ фрагментов, определяя ключевые моменты развития сюжета или конфликта	9.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово, понимать содержание прозаических, драматических, поэтических произведений/ фрагментов, определяя слова, с помощью которых автор выражает эмоционально- оценочное отношение к героям, событиям	10.1.3.1 воспри каждое слово; 10.1.3.2 поним содержание пр драматически произведений определяя сло которых автор эмоционально отношение к п событиям и к
1.4 Опр еде лен ие осн овн ой мы сли	5.1.4.1 определять основную мысль текста на основе вопросов	6.1.4.1 определять основную мысль текста на основе ключевых слов и словосочетаний	7.1.4.1 определять основную мысль текста, опираясь на содержание текста	8.1.4.1 определять основную мысль текста, выявляя авторскую позицию	9.1.4.1 определять основную мысль текста, учитывая структуру текста	10.1.4.1 опреде мысль текста, структуру текс авторскую поз
1.5 Про гно зир ова	5.1.5.1 прогнозирована содержание текста по	6.1.5.1 прогнозировать содержание текста по вопросам и ключевым словам	7.1.5.1 прогнозировать содержание по вопросам, по	8.1.5.1 прогнозировать содержание по вопросам, по ключевым	9.1.5.1 прогнозировать содержание текста по вопросам, по ключевым словам,	10.1.5.1 прогнозировать текста по вопро ключевым сл заголовку, по с

ние сод ерж ани яте кст а	вопросам		ключевым словам, по заголовку или началу текста	словам, по заголовку, по отрывку прослушанного текста	по заголовку, по отрывку прослушанного текста на основе утверждений	прослушанного основе утвержд смысла текста
---	----------	--	--	---	---	--

2) раздел 2 "Говорение":

таблица 2

Под раз дел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
2.1 Раз ноо бра зие сло вар ног оа пас а	5.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный на других занятиях материал только в устной форме без дактиля;	6.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный на других занятиях материал только в устной форме без дактиля; 6.2.1.2 владеть словарным запасом, включающим фразеологические единицы, заимствованные слова	7.2.1.1 воспроизводит ь хорошо знакомый, усвоенный на других занятиях материал только в устной форме без дактиля; 7.2.1.2 владеть словарным запасом, включающим эмоционально- окрашенную лексику, термины	8.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный на других занятиях материал только в устной форме без дактиля; 8.2.1.2 владеть словарным запасом, достаточным для замены слов общезыковыми эквивалентами	9.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный на других занятиях материал только в устной форме без дактиля; 9.2.1.2 владеть объемом словарного запаса, достаточным для эффективного общения по широкому кругу тем	10.2.1.1 воспроиз знаком на други материал устной ф дактиля 10.2.1.2 владеть словарно достаточ эффекти по широ и темати
2.2 Пер еск аз про слу шан	5.2.2.1 пересказывать основное содержание близко к тексту, воспроизводить слова чётко и ясно	6.2.2.1 пересказывать, выборочно содержание текста, воспроизводить слова чётко и ясно	7.2.2.1 пересказывать содержание, используя различные приемы сжатия текста извлекая необходимую	8.2.2.1 пересказывать содержание текста с творческими дополнениями; 8.2.2.2 воспроизводить	9.2.2.1 пересказывать содержание текста, демонстрируя собственное понимание проблематики, воспроизводить слова чётко и ясно	10.2.2.1 п содержа демонст собствен пониман проблем воспроиз чётко и я

ног о/ про чит анн ого тек ста			информацию; 7.2.2.2 воспроизводит ь слова чётко и ясно	слова чётко и ясно		
2.3 Соб лю ден ие реч евы х нор м	5.2.3.1 соблюдать орфоэпические нормы	6.2.3.1 соблюдать орфоэпические, лексические нормы, связанные с выбором соответствующих слов, избегая повторов	7.2.3.1 соблюдать орфо эпические, лексические морфологическ ие нормы использования форм разных частей речи	8.2.3.1 соблюдать орфоэпические, лексические, морфологические, синтаксические нормы, включающие правила согласования и управления, употребления причастных и деепричастных оборотов	9.2.3.1. соблюдать орфоэпические, лексические, морфологические, синтаксические, речевые нормы, включая в высказывание лексические и синтаксические единицы, соответствующие стилю	10.2.3.1 с орфоэпи лексичес морфоло синтакс речевые включая высказы лексичес синтакс единицы соответс стилю и нормам
2.4 Соз дан ие мон оло гич еск ого выс каз ыва ния	5.2.4.1 создавать высказывание (описание, повествование) на основе картинок, иллюстраций, комиксов	6.2.4.1 создавать высказывание (описание, повествование, рассуждение) с опорой на ключевые слова или план	7.2.4.1 создавать аргументирова нное высказывание (рассуждение с элементами описания и/ или повествования) на основе личных впечатлений и наблюдений	8.2.4.1 создавать аргументированное высказывание (рассуждение с элементами описания и/или повествования) на основе таблиц, схем, диаграмм, графиков	9.2.4.1 создавать высказывание (рассуждение, убеждение), используя приемы привлечения внимания	10.2.4.1 с высказы (рассужд убежден приемы внимани целевую
2.5 Уча сти е в диа лог е	5.2.5.1 участвовать в диалоге, правильно понимая реплики и предоставляя обратную связь	6.2.5.1 участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию "говорящий" на "слушающий" с учетом выбранной роли	7.2.5.1 участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме	8.2.5.1 участвовать в диалоге по общественно- значимым проблемам, аргументируя свою точку зрения	9.2.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, синтезируя различные точки зрения и формулируя пути решения проблемы	10.2.5.1 у дискуссии предлож проблем различн зрения и пути реш проблем обратную

2.6						
Оценивание	5.2.6.1 оценивать высказывание (монолог/диалог) с точки зрения соответствия предложенной теме/ ситуации	6.2.6.1 оценивать высказывание (монолог/диалог), составленное с опорой на ключевые слова/ план, с точки зрения полноты, логичности содержания	7.2.6.1 оценивать высказывание (монолог/диалог), основанное на личных впечатлениях /наблюдениях	8.2.6.1 оценивать высказывание (монолог/диалог), составленное на основе таблиц, схем, диаграмм, графиков	9.2.6.1 оценивать высказывание (монолог/диалог) с использованием приемов привлечения внимания	10.2.6.1 оценивать высказывание (монолог/диалог) с использованием приемов привлечения внимания целевой

3) раздел 3 "Чтение":

таблица 3

Подраздел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
3.1 Понимание содержания текста	5.3.1.1 понимать общее содержание текста, определяя ключевые слова и словосочетания	6.3.1.1 понимать основную информацию, определяя тему, цель или назначение текста	7.3.1.1 понимать главную информацию сплошных и не сплошных текстов, связывая информацию с общеизвестными, повседневными знаниями	8.3.1.1 понимать главную и детальную информацию сплошных и не сплошных текстов	9.3.1.1 понимать главную, второстепенную (подтекст) информацию сплошных и не сплошных текстов	10.3.1.1 понимать главную, второстепенную (подтекст) информацию сплошных и не сплошных текстов
3.2 Определение стилей и	5.3.2.1 определять стилистические особенности текстов разговорного стиля художественного стиля;	6.3.2.1 определять стилистические особенности текстов художественного стиля официально-делового стиля;	7.3.2.1 определять стилистические особенности текстов публицистического стиля, официально-делового стиля;	8.3.2.1 определять стилистические особенности текстов публицистического стиля, официально-делового стиля определять принадлежность текстов к смешанному типу на	9.3.2.1 определять стилистические особенности текстов публицистического стиля, научного стиля, официально-делового стиля; определять принадлежность текста к различным	10.3.2.1 определять стилистические особенности текстов публицистического стиля, научного делового стиля; определять принадлежность различных текстов к различным

тип ов реч и	5.3.2.2 определять принадлежность текста к типу повествования на основе характерных признаков	6.3.2.2 определять принадлежность текста к типу описание на основе характерных признаков	7.3.2.2 определять принадлежность текста к типу рассуждение на основе характерных признаков	основе характерных признаков	типам	признаков
3.3 Формулирование вопросов и ответов	5.3.3.1 формулировать вопросы по содержанию текста и отвечать на них	6.3.3.1 формулировать вопросы, направленные на оценку содержания текста; 6.3.3.2 отвечать на вопросы, выражая своё мнение по теме	7.3.3.1 формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи, предположения; 7.3.3.2 отвечать на вопросы, приводя аргументы, связывать информацию текста с другими фактами из реальной жизни	8.3.3.1 формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи, интерпретации, предположения, и отвечать на разные типы вопросов	9.3.3.1 формулировать вопросы, перефразируя информацию текста, и отвечать на них, различая факт и мнение	10.3.3.1 формулировать вопросы, различая факт и предположения
3.4 Владение различными видами чтения	5.3.4.1 владеть видами чтения (сознательное, плавное чтение целыми словами и словосочетаниями), читать по ролям	6.3.4.1 использовать виды чтения, включая ознакомительное, изучающее и выборочное чтение	7.3.4.1 использовать виды чтения, включая ознакомительное, изучающее и выборочное чтение выделяя важные слова по смыслу	8.3.4.1 использовать виды чтения ознакомительное, изучающее и выборочное чтение, включая аналитическое	9.3.4.1 использовать виды чтения ознакомительное, изучающее и выборочное чтение, включая аналитическое владеть техниками правильного восприятия произведения при чтении	10.3.4.1 использовать виды чтения ознакомительное, изучающее и выборочное чтение, включая аналитическое владеть техниками восприятия произведения при чтении
3.5	5.3.5.1 составлять план	6.3.5.1 составлять простейшие вопросы	7.3.5.1 составлять простой и сложный	8.3.5.1 составлять простой и сложный	9.3.5.1 составлять простой и сложный	10.3.5.1 составлять простой и сложный

Составление плана	по опорным словам	тойплан	сложный план	план	план	
3.6		6.3.6.1				
Анализ художественных произведений, про изв еде ний	5.3.6.1 анализировать содержание небольших произведений фольклора и литературы, определяя тему и основную идею	анализировать содержание художественных произведений небольшого объема, определяя особенности изображения главных персонажей, лирического героя	7.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений (поэтических, прозаических) определяя художественно-изобразительные средства	8.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений (поэтических, прозаических, драматических), определяя структурно-композиционные особенности	9.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений, выявляя авторскую позицию и оценивая содержание произведения	10.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений, выявляя авторскую позицию и оценивая содержание произведения
3.7		6.3.7.1				
Извлечение информации из различных ресурсов	5.3.7.1 извлекать необходимую информацию по предложенной теме из различных источников	Извлекать необходимую информацию по предложенной теме из различных источников, сопоставляя полученные сведения	7.3.7.1 извлекать необходимую информацию, сопоставляя и определяя противоречивую информацию	8.3.7.1 извлекать необходимую информацию из различных источников, определяя ее актуальность, достоверность, полезность и ценность	9.3.7.1 извлекать и синтезировать информацию, делать выводы на основе полученных сведений	10.3.7.1 извлекать и синтезировать информацию, делать выводы на основе полученных сведений, выражая свое мнение
3.8		6.3.8.1				
Сравнение	5.3.8.1 сравнивать содержание и тему текстов	6.3.8.1 сравнивать содержание, тему, идеи и структурные	7.3.8.1 сравнивать содержание текстов, тему, цели, структурные	8.3.8.1 сравнивать содержание, цель и языковые, структурные особенности текстов	9.3.8.1 сравнивать тексты, содержание, цель и языковые, структурные особенности текстов	10.3.8.1 сравнивать тексты, содержание, цель и языковые, структурные особенности текстов

вни тел ьны й ана лиз тек сто в		особенности текстов	особенности текстов		анализируя содержание	содержан авторскую
---	--	------------------------	------------------------	--	--------------------------	-----------------------

4) раздел 4 "Письмо":

таблица 4

Под раз дел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
4.1 Соз дан ие тек сто в раз ных жан ров и сти лей реч и	5.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разговорного и художественного стилей	6.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разговорного и художественного стилей	7.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разговорного, художественн ого, официально- делового стилей	8.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разговорного, художественного, официально- делового стилей	9.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разговорного, художественног о официально- делового стилей	10.4.1.1 с небольш использ разговор художест официал публисти
4.2 Син тез про слу шан ног о, про	5.4.2.1 излагать основное содержание текста на основе прослушанного, прочитанного и/или аудиовизуального материала 7.П2. излагать	6.4.2.1 излагать подробно содержание текста на основе прослушанного, прочитанного и/или аудио визуального материала 10.П2. излагать информацию, синтезируя материал	7.4.2.1 излагать кратко содержание текста на основе прослушанног о, прочитанного и/или	8.4.2.1 излагать выборочно содержание текста на основе прослушанного, прочитанного и/ или аудио визуального материала	9.4.2.1 Излагать информацию прослушанного, прочитанного и / или аудио визуального текста, творчески	10.4.2.1 и информа прослуш прочитан аудио ви текста, т интерпре содержа

чит анн ого и ауд иов изу аль ног о мат ери ала	информацию, синтезируя материализпрослуша нного, прочитанного и аудиовизуального источника, демонстрируя понимание 8.П2. излагать информацию,синтези руя материал изпрослушанного, прочитанного	изпрослушанного, прочитанного и аудиовизуального источника, учитывая поставленные задачи, целевую аудиторию	аудиовизуаль ного материала		интерпретируя содержание	
4.3 Пре дст авл ени е инф орм аци и в раз лич ных фор мах	5.4.3.1 представлять информацию в виде рисунков 7.ПЗ. представлятьинформ ацию в виде таблицы, схемы 8.ПЗ. представлятьинформ ацию в виде диаграммы, графика, отражая основную и детальную информацию	6.4.3.1 представлятьинформаци ю в виде иллюстраций, сюжетных рисунков, комиксов, в с использованием ИКТ 8.ПЗ. представлятьинформаци ю в виде диаграммы, графика, отражая основную и детальную информацию 9.ПЗ. представлятьинформаци ю в виде	7.4.3.1 представлять информацию в виде таблицы, схемы диаграммы, графика	8.4.3.1 представлятьинфо рмацию в виде иллюстраций, в том числе содержащей таблицу, схему, диаграмму, график	9.4.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций на основе таблиц, схем, диаграмм, графиков	10.4.3.1 п информа иллюстр таблиц, с графиков

4.4	5.4.4.1 писать творческие работы на литературные темы, выражая свое отношение к героям художественных произведений или их поступкам	6.4.4.1 писать творческие работы (в том числе на литературные темы) от лица героя	7.4.4.1 писать творческие работы (в том числе на литературные темы) представляя себя в предлагаемой ситуации и описывая собственные ощущения, с использованием эмоции тонально-окрашенной лексики,	8.4.4.1 писать творческие работы (в том числе на литературные темы), выбирая определенную роль и речевое поведение в соответствии с установкой, с использованием фразеологизмов	9.4.4.1 писать творческие работы (в том числе на литературные темы), фрагмент/фрагменты текста, являющиеся контрастными по содержанию, с использованием в письме изобразительно-выразительных средств	10.4.4.1 п творческ том числ литерату фрагмен текста, я контраст содержа использо письме изобрази выразит и методс
4.5 Соблю дение орфо гра фич еск ихн орм	5.4.5.1 правильно писать безударные падежные окончания	6.4.5.1 правильно писать безударные падежные окончания, безударные глагольные окончания	7.4.5.1 правильно писать безударные падежные окончания, безударные глагольные окончания, гласные и согласные в разных частях слова, слова через дефис	8.4.5.1 правильно писать безударные падежные окончания, безударные глагольные окончания, гласные и согласные в разных частях слова, слова через дефис правильно выбирать слитное или раздельное написание НЕ с разными словами	9.4.5.1 правильно писать безударные падежные окончания, безударные глагольные окончания, гласные и согласные в разных частях слова, слова через дефис, правильно выбирать слитное или раздельное написание НЕ с разными словами правильно писать союзы,	10.4.5.1 п писать б падежны безударн окончани согласны частях сл через де выбрати раздель НЕ с разн правиль союзы, г частицы

					предлоги	
4.6 Соб лю ден иеп унк туа цио нны хно рм	5.4.6.1 применять знаки препинания в простых предложениях с обращениями и однородными членами	6.4.6.1 применять знаки препинания в предложениях с прямой и косвенной речью	7.4.6.1 применять знаки препинания в предложениях с вводными словами и конструкциям и	8.4.6.1 применять знаки препинания в предложениях с обособленными членами предложения	9.4.6.1 применять знаки препинания в сложных предложениях	10.4.6.1 п знаки пр сложных

5) раздел 5 "Использование языковых единиц":

таблица 5

Под раз дел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
5.1 Исп оль зов ани е грамм ати чес ких форм слов	5.5.1.1 образовывать падежные формы существительных, прилагательных, числительных, местоимений	6.5.1.1 использовать существительные в качестве несогласованных определений, от глагольные существительные, краткие прилагательные	7.5.1.1 использовать собирательные, вещественные и абстрактные существительные, прилагательные и наречия в разных степенях сравнения	8.5.1.1 использовать сложные существительные, прилагательные, наречия в соответствующих формах	9.5.1.1 использовать существительные, прилагательные, наречия (образованные от других частей речи) в соответствующих формах	10.5.1.1 использовать существительные, прилагательные (образованные от речи) в соответствующих формах использования существительных, прилагательных, наречия
	5.5.1.2 использовать глаголы с зависимыми словами в нужных формах	6.5.1.2 использовать возвратные глаголы	7.5.1.2 выбирать и использовать соответствующий ситуации общения глагол совершенного и несовершенного вида в условном, изъявительном и повелительном наклонении	8.5.1.2 использовать глаголы движения; образовывать действительные и страдательные причастия; 8.5.1.3 образовывать	9.5.1.2 использовать глаголы движения; образовывать действительные и страдательные причастия; образовывать деепричастия	10.5.1.2 использовать движения; образовывать действительные страдательные п образовывать деепричастия совершенного и несовершенного соответствующи

				деепричастия совершенного и несовершенного вида	совершенного и несовершенно го вида в соответствую щих формах	
	5.5.1.3 использовать числительные для обозначения количества	6.5.1.3 использовать дробные и собираемые числительные в разных формах, неопределенные местоимения и наречия для обозначения количества	7.5.1.3 использовать составные числительные в соответствующих формах	8.5.1.4 использовать сложные числительные в соответствую щих формах	9.5.1.3 использовать числительные в соответствую щих формах	10.5.1.3 использо вать числительные в соответствующих
Исп оль зов ани еси нта кси чес ких кон стру кци й	5.5.2.1 использовать безличные конструкции, выражающие модальные значения и различные состояния человека	6.5.2.1 использовать активные и пассивные конструкции	7.5. 2.1 использовать простые осложненные вводными конструкциями, однородными членами предложения	8.5.2.1 использовать причастные обороты и заменять их синонимичны ми конструкциям и	9.5.2.1 использовать простые и сложные предложения, соответствую щие ситуации устного общения	10.5.2.1 использо вать сложные предло жения, соответствую щие ситуации устного или пись менного общения
	5.5.2.2 использовать необходимые синтаксические конструкции для выражения своего мнения, сомнения, просьбы, уверенности/ согласия\несогласи я	6.5.2.2 использовать простые и сложные предложения, выражающие определительные, изъяснительные, временные, целевые, причинно- следственные отношения	7.5.2.2 использовать сложные предложения, выражающие условные, уступительные, сравнительные, сопоставительные отношения	8.5.2.2 использовать деепричастны е обороты и заменять их синонимичны ми конструкциям и	9.5.2.2 использовать деепричастны е обороты и заменять их синонимичны ми конструкциям и	10.5.2.2 использо вать деепричастные о бороты и заменять их син таксическими конструкциями

53. Настоящая Программа реализуется на основе Долгосрочного плана к Типовой учебной программе по учебному предмету "Русский язык и литература" для обучающихся с нарушением слуха (слабослышащие, позднооглохшие) 5-10 классов уровня основного среднего образования по обновленному содержанию согласно приложению к настоящей Программе.

В долгосрочном плане обозначен объем учебных целей реализуемых в каждом разделе.

54. Распределение часов на изучение раздела и тем предоставляется на усмотрение учителя.

Приложение
к Типовой программ
учебному предмет
"Русский язык и литер
для 5 – 10 классо
уровня основного сред
образования по обновле
содержанию

Долгосрочный план по реализации Типовой учебной программы по учебному предмету "Русский язык и литература" для обучающихся с нарушением слуха (слабослышащие, позднооглохшие) 5 – 10 классов уровня основного среднего образования по обновленному содержанию (с нерусским языком обучения)

1) 5 класс:

таблица 1

Тема	Изучаемые художественные произведения (по выбору)	Виды речевой деятельности	Цели обучения
1 четверть			
Климат и природа	Н.А. Некрасов. "Дедушка Мазай и зайцы",	Слушание	5.1.1.1 понимать обращенную речь (словосочетания, предложения);
	М.Ю. Лермонтов. "Гроза",		5.1.3.1 воспринимать на слух каждое предложение, понимать основное содержание произведения фольклора и литературы/фрагментов
	С.Есенин. "Буря", Ф.Тютчев. "Весенняя гроза", "Зима не даром"		

злится", "Сказка о ветре" (из цикла "Новые сказки")			знакомые лексические и грамматические единицы;
			5.1.4.1 определять основную мысль текста на основе вопросов
		Говорение	5.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый материал, усвоенный на других занятиях материальной и устной форме без диктора;
			5.2.1.2 владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы, омонимы;
			5.2.3.1 соблюдать орфоэпические нормы
		Чтение	5.3.1.1 понимать общее содержание текста, определяя ключевые слова и словосочетания;
			5.3.4.1 владеть видами чтения (сознательное, плавное чтение целыми словами и словосочетаниями), читать по ролям
			5.3.6.1 анализировать содержание и структуру произведений фольклора и литературы, определять тему и основную идею
		Письмо	5.4.1.1 создавать небольшие тексты, включая элементы разговорного и художественного языка;
			5.4.3.1 представлять информацию в виде рисунков;
			5.4.4.1 писать мини-рассказы с элементами повествования;
			5.4.5.1 правильно писать безударные гласные в окончаниях
		Исп	5.5.1.1 образовывать падежные формы

		ольз ован ие язы ков ых еди ниц	существительных, прилагательных, местоимений; 5.5.1.2 использовать глаголы с зави словами в нужных формах
Семья	Русская сказка "Мудрый отец", Болгарская сказка "Сказка о бочке", М. Скребцова. "Сердце матери"	Слу шан ие	5.1.1.1 понимать обращенную речь (с словосочетания, предложения); 5.1.3.1 воспринимать на слух каждо понимать основное содержание пр фольклора и литературы/фрагмент знакомые лексические и граммати единицы;
			5.1.4.1 определять основную мысль основе вопросов
		Гово рени е	5.2.1.1 воспроизводить хорошо знак усвоенный на других занятиях мате устной форме без дактиля;
			5.2.1.2 владеть словарным запасом синонимы, антонимы, омонимы;
		Чтен ие	5.2.3.1 соблюдать орфоэпические н
			5.3.1.1 понимать общее содержание определяя ключевые слова и словос 5.3.4.1 владеть видами чтения (созн плавное чтение целыми словами и словосочетаниями), читать по ролям 5.3.6.1 анализировать содержание н произведений фольклора и литерату тему и основную идею
		Пис ьмо	5.4.1.1 создавать небольшие текст элементы разговорного и художест

			5.4.3.1 представлять информацию в
			5.4.4.1 писать мини-рассказы с элементом повествования;
			5.4.5.1 правильно писать безударные окончания
		Использование языковых единиц	5.5.1.1 образовывать падежные формы существительных, прилагательных, местоимений;
			5.5.1.2 использовать глаголы с зависимыми словами в нужных формах
2 четверть			
Ценности: дружба и любовь	Стихи о дружбе для детей.	Слушание	5.1.1.1 понимать обращенную речь (слова, словосочетания, предложения);
	С.Михалков. "Мы с приятелем друзья",		5.1.3.1 воспринимать на слух каждое предложение, понимать основное содержание произведения фольклора и литературы/фрагментов произведения; знакомые лексические и грамматические единицы;
	Г.Боргуль. "Подружка Маша",		5.1.4.1 определять основную мысль произведения на основе вопросов
	Я.Дубенская. "Мы разные",	Говорение	5.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый текст, усвоенный на других занятиях материальной формы без диктанта;
	Н.Бичурина. "Чей гриб?",		5.2.1.2 владеть словарным запасом (синонимы, антонимы, омонимы);
	В.Бережная. "Много у меня друзей",		5.2.3.1 соблюдать орфоэпические нормы
	О.Чекашова. "Мой друг",		
	Ю.Белоусова. "Дружба – это дар"		

		Чтение	5.3.1.1 понимать общее содержание произведения, определяя ключевые слова и словосочетания;
			5.3.4.1 владеть видами чтения (сознательное, плавное чтение целыми словами и словосочетаниями), читать по ролям;
			5.3.6.1 анализировать содержание и форму произведений фольклора и литературы, определять тему и основную идею
		Письмо	5.4.1.1 создавать небольшие тексты, используя элементы разговорного и художественного языка;
			5.4.3.1 представлять информацию в устной и письменной форме;
			5.4.4.1 писать мини-рассказы с элементами повествования;
		Использование языковых единиц	5.4.5.1 правильно писать безударные гласные в окончаниях
			5.5.1.1 образовывать падежные формы существительных, прилагательных, местоимений;
			5.5.1.2 использовать глаголы с зависимыми словами в нужных формах
Кем я хочу стать, когда вырасту	В.Маяковский. "Кем быть?", Дж.Родари. "Чем пахнут ремесла?"	Слушание	5.1.1.1 понимать обращенную речь (диалог, монолог), словосочетания, предложения); 5.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово, понимать основное содержание произведения фольклора и литературы/фрагментов произведения, знакомые лексические и грамматические единицы; 5.1.4.1 определять основную мысль произведения

			основе вопросов
		Говорение	5.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый на других занятиях материальный мир в устной форме без дактиля;
			5.2.1.2 владеть словарным запасом, синонимы, антонимы, омонимы;
			5.2.3.1 соблюдать орфоэпические нормы
		Чтение	5.3.1.1 понимать общее содержание текста, определяя ключевые слова и словосочетания;
			5.3.4.1 владеть видами чтения (ознакомительное, плавное чтение целыми словами и словосочетаниями), читать по ролям
			5.3.6.1 анализировать содержание нехудожественных произведений фольклора и литературы, определять тему и основную идею
		Письмо	5.4.1.1 создавать небольшие тексты, используя элементы разговорного и художественного стилей;
			5.4.3.1 представлять информацию в письменной форме
			5.4.4.1 писать мини-рассказы с элементами повествования;
		Использование языковых средств	5.4.5.1 правильно писать безударные гласные в окончаниях
			5.5.1.1 образовывать падежные формы существительных, прилагательных, местоимений;
			5.5.1.2 использовать глаголы с зависимыми словами

		ых еди ниц	словами в нужных формах
3 четверть			
Жизнь и творчество	Г.Ветрова. Цикл рассказов о художниках, Казахская народная сказка "Мастер Али"	Слу шан ие	5.1.1.1 понимать обращенную речь (словосочетания, предложения); 5.1.3.1 воспринимать на слух каждое предложение, понимать основное содержание произведения фольклора и литературы/фрагментов произведения, знакомые лексические и грамматические единицы; 5.1.4.1 определять основную мысль произведения на основе вопросов
		Гово рени е	5.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый текст, усвоенный на других занятиях материальной и устной форме без дактиля; 5.2.1.2 владеть словарным запасом, знать синонимы, антонимы, омонимы; 5.2.3.1 соблюдать орфоэпические нормы
		Чтен ие	5.3.1.1 понимать общее содержание произведения, определяя ключевые слова и словосочетания; 5.3.4.1 владеть видами чтения (сознательное, плавное чтение целыми словами и словосочетаниями), читать по ролям 5.3.6.1 анализировать содержание произведений фольклора и литературы, определять тему и основную идею
		Пис ьмо	5.4.1.1 создавать небольшие тексты, используя элементы разговорного и художественного языка 5.4.3.1 представлять информацию в виде сообщения

			5.4.4.1 писать мини-рассказы с элементами повествования; 5.4.5.1 правильно писать безударные окончания
		Использование языковых единиц	5.5.1.1 образовывать падежные формы существительных, прилагательных, местоимений; 5.5.1.2 использовать глаголы с зависимыми словами в нужных формах
Культура одежды	И.С.Тургенев. "Бежин луг" (отрывок)	Слушание	5.1.1.1 понимать обращенную речь (словосочетания, предложения); 5.1.3.1 воспринимать на слух каждое предложение, понимать основное содержание произведения фольклора и литературы/фрагментов знакомые лексические и грамматические единицы; 5.1.4.1 определять основную мысль произведения на основе вопросов
		Говорение	5.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый текст, усвоенный на других занятиях материальной устной форме без диктиля; 5.2.1.2 владеть словарным запасом: синонимы, антонимы, омонимы; 5.2.3.1 соблюдать орфоэпические нормы

		Чтение	5.3.1.1 понимать общее содержание, определяя ключевые слова и словосочетания;
			5.3.4.1 владеть видами чтения (сознательное, плавное чтение целыми словами и словосочетаниями), читать по ролям;
			5.3.6.1 анализировать содержание и тему произведений фольклора и литературы, тему и основную идею
		Письмо	5.4.1.1 создавать небольшие тексты, элементы разговорного и художественного письма;
			5.4.3.1 представлять информацию в письменной форме;
			5.4.4.1 писать мини-рассказы с элементами повествования;
		Использование языковых единиц	5.4.5.1 правильно писать безударные окончания
			5.5.1.1 образовывать падежные формы существительных, прилагательных, местоимений;
			5.5.1.2 использовать глаголы с зависимыми словами в нужных формах
Мир фантазии	Б.Заходер. "Моя вообразилка", Л.Кэрролл "Алиса в стране чудес" (фрагменты произведения)	Слушание	5.1.1.1 понимать обращенную речь (слова, словосочетания, предложения); 5.1.3.1 воспринимать на слух каждое предложение, понимать основное содержание произведения фольклора и литературы/фрагментов произведения, знакомые лексические и грамматические единицы;

			5.1.4.1 определять основную мысль текста на основе вопросов
	Говорение	5.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый усвоенный на других занятиях материал в устной форме без диктора;	
		5.2.1.2 владеть словарным запасом, синонимы, антонимы, омонимы;	
		5.2.3.1 соблюдать орфоэпические нормы	
	Чтение	5.3.1.1 понимать общее содержание текста, определяя ключевые слова и словосочетания;	
		5.3.4.1 владеть видами чтения (сознательное, плавное чтение целыми словами и словосочетаниями), читать по ролям	
		5.3.6.1 анализировать содержание нехудожественных произведений фольклора и литературы, тему и основную идею	
	Письмо	5.4.1.1 создавать небольшие тексты и элементы разговорного и художественного диалога;	
		5.4.3.1 представлять информацию в виде сообщения	
		5.4.4.1 писать мини-рассказы с элементами повествования;	
		5.4.5.1 правильно писать безударные гласные в окончаниях	
	Использование языковых единиц	5.5.1.1 образовывать падежные формы существительных, прилагательных, местоимений;	
		5.5.1.2 использовать глаголы с зависимыми словами в нужных формах	

		ниц	
4 четверть			
Мы выбираем спорт	В.Львовский. "Песенка о зарядке", В.Голышкин. "Вратарь", В. Донникова. "На катке", В. Голявкин. "В любом деле нужно работать"	Слушание	5.1.1.1 понимать обращенную речь (словосочетания, предложения);
			5.1.3.1 воспринимать на слух каждое предложение, понимать основное содержание прозаического фольклора и литературы/фрагментов знакомые лексические и грамматические единицы;
			5.1.4.1 определять основную мысль текста на основе вопросов
		Говорение	5.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый текст, усвоенный на других занятиях материальной устной форме без дактиля;
			5.2.1.2 владеть словарным запасом простыми синонимами, антонимами, омонимами;
			5.2.3.1 соблюдать орфоэпические нормы
		Чтение	5.3.1.1 понимать общее содержание текста, определяя ключевые слова и словосочетания;
			5.3.4.1 владеть видами чтения (сознательное, плавное чтение целыми словами и словосочетаниями), читать по ролям
			5.3.6.1 анализировать содержание нехудожественных произведений фольклора и литературы, определять тему и основную идею
		Письмо	5.4.1.1 создавать небольшие тексты, используя элементы разговорного и художественного языка
			5.4.3.1 представлять информацию в письменной форме

			5.4.4.1 писать мини-рассказы с элементами повествования; 5.4.5.1 правильно писать безударные окончания
		Использование языковых единиц	5.5.1.1 образовывать падежные формы существительных, прилагательных, местоимений; 5.5.1.2 использовать глаголы с зависимыми словами в нужных формах
Каникулы и отдых	Татьяна Лило. "Каникулы", Тамара Крюкова. "Хрустальный ключ" (фрагмент произведения, глава 48 "Легенда о вольном граде"), Саша Черный. "Летом"	Слушание	5.1.1.1 понимать обращенную речь (диалог, словосочетания, предложения); 5.1.3.1 воспринимать на слух каждое предложение, понимать основное содержание произведения фольклора и литературы/фрагментов произведения, знакомые лексические и грамматические единицы; 5.1.4.1 определять основную мысль произведения на основе вопросов
		Говорение	5.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый материал, усвоенный на других занятиях материальными средствами в устной форме без диктиля; 5.2.1.2 владеть словарным запасом, использовать синонимы, антонимы, омонимы; 5.2.3.1 соблюдать орфоэпические нормы
		Чтение	5.3.1.1 понимать общее содержание произведения, определяя ключевые слова и словосочетания; 5.3.4.1 владеть видами чтения (ознакомительное, плавное чтение целыми словами и словосочетаниями), читать по ролям

			5.3.6.1 анализировать содержание н произведений фольклора и литерат тему и основную идею
			5.4.1.1 создавать небольшие текст элементы разговорного и художест
		Пис ьмо	5.4.3.1 представлять информацию в
			5.4.4.1 писать мини-рассказы с эле повествования;
		Исп ольз ован ие язы ков ых еди ниц	5.4.5.1 правильно писать безударнь окончания
			5.5.1.1 образовывать падежные фор существительных, прилагательных, местоимений;
			5.5.1.2 использовать глаголы с зави словами в нужных формах

2) 6 класс:

таблица 2

Тема	Изучаемые художественные произведения (по выбору)	Виды речевой деятельности	Цели обучения
1 четверть			
Характер и внешность человека	Валентина Осеева. "Кто наказал его?", Бахыт Каирбеков Стихи из цикла "Лица друзей",	Слушание	6.1.1.1 понимать обращенную речь определяя ключевы 6.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово понимать с рассказов, поэтических произведений/фрагментов, ле

			грамматические единицы, определяя тему и основную мысль текста;
			6.1.3.2 характеризовать и оценивать поступки персонажей, определяя их нравственные качества лирического героя;
			6.1.4.1 определять основную мысль текста на основе ключевых слов и словосочетаний
		Говорение	6.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный материал только в устной форме без диктирования
			6.2.2.1 пересказывать, выборочно содержание текста, выделяя главные слова четко и ясно;
			6.2.3.1 соблюдать орфоэпические, лексические нормы, выбирать соответствующих слов, избегая повторов
И.А. Крылов "Ворона и Лисица", А.П.Чехов "Хамелеон", Ч.Айтматов "Солдатенок"		Чтение	6.3.1.1 понимать основную информацию, определяя тему и назначение текста;
			6.3.3.1 формулировать вопросы, направленные на оценку содержания текста;
			6.3.3.2 отвечать на вопросы, выражая свое мнение по тексту
			6.3.5.1 составлять простой план;
			6.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений небольшого объема, определяя особенности изображения персонажей, лирического героя;
			6.3.8.1 сравнивать содержание, тему, идеи и структурные особенности текстов
		Письмо	6.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разговорного и художественного стилей;
			6.4.4.1 писать мини - рассказы с элементами повествования и описания;

			6.4.5.1 правильно писать безударные падежные окончания; безударные глагольные окончания; 6.4.6.1 применять знаки препинания в предложениях с косвенной речью
		Испол ьзова ние языко вых едини ц	6.5.1.1 использовать существительные в качестве несогласованных определений, от глагольные существительные, краткие прилагательные; 6.5.1.2 использовать возвратные глаголы; 6.5.2.2 использовать простые и сложные предложения определительные, изъяснительные, временные, целевые, следственные отношения
Мир вокруг нас: животные и растения	К.Д. Ушинский. "История одной яблоньки", М.Д. Зверев "Ласточки на паровозе", М.М. Пришвин "Этажи леса"	Слуша ние	6.1.1.1 понимать обращенную речь определяя ключевые слова; 6.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово понимать содержание рассказов, поэтических произведений/фрагментов, лексические, грамматические единицы, определяя тему и основную мысль; 6.1.3.2 характеризовать и оценивать поступки персонажей лирического героя; 6.1.4.1 определять основную мысль текста на основе ключевых слов и словосочетаний
		Говор ение	6.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный материал в занятиях материал только в устной форме без диктирования 6.2.2.1 пересказывать, выборочно содержание текста, выделяя ключевые слова четко и ясно; 6.2.3.1 соблюдать орфоэпические, лексические нормы речи, выбирать соответствующих слов, избегая повторов
		Чтени е	6.3.1.1 понимать основную информацию, определяя тему и назначение текста;

			6.3.3.1 формулировать вопросы, направленные на оценку текста; 6.3.3.2отвечать на вопросы, выражая своҀ мнение по т 6.3.5.1 составлять простой план; 6.3.6.1 анализировать содержание художественных пр небольшого объема, определяя особенности изображе персонажей, лирического героя; 6.3.8.1 сравнивать содержание, тему, идеи и структурн текстов
		Пись мо	6.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элемен разговорного и художественного стилей; 6.4.4.1 писать мини - рассказы с элементами повество описания; 6.4.5.1 правильно писать безударные падежные оконч безударные глагольные окончания; 6.4.6.1 применять знаки препинания в предложениях с косвенной речью
		Испол ьзова ние языко вых едини ц	6.5.1.1 использовать существительные в качестве несо определений, от глагольные существительные, кратки прилагательные; 6.5.1.2 использовать возвратные глаголы; 6.5.2.2 использовать простые и сложные предложения определительные, изъяснительные, временные, целе следственные отношения
2 четверть			

Климат: погода и времена года	К. Д. Ушинский "Лето", "Пчелки на разведках", С.Маршак Сказка "Двенадцать месяцев", Ф.Тютчев "Чародейкою зимою" С.Есенин "Зима"	Слушание	6.1.1.1 понимать обращенную речь определяя ключевые
			6.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово понимать содержание рассказов, поэтических произведений/фрагментов, лексические и грамматические единицы, определяя тему и основную мысль
			6.1.3.2 характеризовать и оценивать поступки персонажей лирического героя;
			6.1.4.1 определять основную мысль текста на основе ключевых слов и словосочетаний
		Говорение	6.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный материал только в устной форме без дактиля 6.2.2.1 пересказывать, выборочно содержание текста, выделяя слова четко и ясно; 6.2.3.1 соблюдать орфоэпические, лексические нормы, выбирать соответствующих слов, избегая повторов
		Чтение	6.3.1.1 понимать основную информацию, определяя тему и назначение текста; 6.3.3.1 формулировать вопросы, направленные на оценку содержания текста; 6.3.3.2 отвечать на вопросы, выражая свое мнение по тексту 6.3.5.1 составлять простой план; 6.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений небольшого объема, определяя особенности изображенных персонажей, лирического героя; 6.3.8.1 сравнивать содержание, тему, идеи и структурные элементы текстов
		Письмо	6.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы

		мо	разговорного и художественного стилей; 6.4.4.1 писать мини - рассказы с элементами повествования и описания; 6.4.5.1 правильно писать безударные падежные окончания и безударные глагольные окончания; 6.4.6.1 применять знаки препинания в предложениях с косвенной речью
		Исползование языковых единиц	6.5.1.1 использовать существительные в качестве несогласованных определений, от глагольные существительные, краткие прилагательные; 6.5.1.2 использовать возвратные глаголы; 6.5.2.2 использовать простые и сложные предложения определительные, изъяснительные, временные, целевые, следственные отношения
Чудеса света	Роберт Стайн. Детский детектив "Проклятие гробницы фараона" (отрывки), Марат Джумагазиев.	Слушание	6.1.1.1 понимать обращенную речь определяя ключевые моменты; 6.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово понимать содержание рассказов, поэтических произведений/фрагментов, лексические и грамматические единицы, определяя тему и основную мысль; 6.1.3.2 характеризовать и оценивать поступки персонажей и лирического героя; 6.1.4.1 определять основную мысль текста на основе ключевых слов и словосочетаний
	Стихотворение "Семь чудес света"	Говорение	6.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный материал в занятиях материал только в устной форме без диктирования; 6.2.2.1 пересказывать, выборочно содержание текста, выделяя ключевые слова четко и ясно;

			6.2.3.1 соблюдать орфоэпические, лексические нормы, выбором соответствующих слов, избегая повторов
		Чтени е	6.3.1.1 понимать основную информацию, определяя тему и назначение текста;
			6.3.3.1 формулировать вопросы, направленные на оценку текста;
			6.3.3.2 отвечать на вопросы, выражая своё мнение по теме
			6.3.5.1 составлять простой план;
			6.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений небольшого объема, определяя особенности изображенных персонажей, лирического героя;
		Пись мо	6.3.8.1 сравнивать содержание, тему, идеи и структурные элементы текстов
			6.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разговорного и художественного стилей;
			6.4.4.1 писать мини - рассказы с элементами повествования и описания;
			6.4.5.1 правильно писать безударные падежные окончания, безударные глагольные окончания;
		Испол зова ние языко вых едини ц	6.4.6.1 применять знаки препинания в предложениях с косвенной речью
			6.5.1.1 использовать существительные в качестве несогласованных определений, отглагольные существительные, краткие прилагательные;
			6.5.1.2 использовать возвратные глаголы;
			6.5.2.2 использовать простые и сложные предложения,

			определительные, изъяснительные, временные, целевые, следственные отношения
3 четверть			
Древние и современные цивилизации	К.Булычев. "Сто лет тому вперед" (фрагменты произведения), Мифы об Атлантиде. А.Р. Беляев. "Последний человек из Атлантиды"	Слушание	6.1.1.1 понимать обращенную речь определяя ключевые слова
			6.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово понимать содержание рассказов, поэтических произведений/фрагментов, лексические и грамматические единицы, определяя тему и основную мысль
			6.1.3.2 характеризовать и оценивать поступки персонажей, лирического героя;
		Говорение	6.1.4.1 определять основную мысль текста на основе ключевых слов и словосочетаний
			6.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный материал в занятиях материал только в устной форме без диктирования
			6.2.2.1 пересказывать, выборочно содержание текста, выделяя слова четко и ясно;
		Чтение	6.2.3.1 соблюдать орфоэпические, лексические нормы, выбирать соответствующих слов, избегая повторов
			6.3.1.1 понимать основную информацию, определяя тему и назначение текста;
			6.3.3.1 формулировать вопросы, направленные на оценку содержания текста;
			6.3.3.2отвечать на вопросы, выражая свое мнение по тексту
			6.3.5.1 составлять простой план;
			6.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений небольшого объема, определяя особенности изображения персонажей, лирического героя;

			6.3.8.1 сравнивать содержание, тему, идеи и структурные элементы текстов
		Письмо	6.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разговорного и художественного стилей;
			6.4.4.1 писать мини - рассказы с элементами повествования и описания;
			6.4.5.1 правильно писать безударные падежные окончания, безударные глагольные окончания;
		Использование языковых единиц	6.4.6.1 применять знаки препинания в предложениях с косвенной речью
			6.5.1.1 использовать существительные в качестве несогласованных определений, отглагольные существительные, краткие прилагательные;
			6.5.1.2 использовать возвратные глаголы;
			6.5.2.2 использовать простые и сложные предложения с определительными, изъяснительными, временными, целевыми, следственными отношениями
Язык и общение	Г. Тукай. "Родной язык", К. Бальмонт. "Язык, великолепный наш язык", И. Бунин. "Слово", И. С. Тургенев. "Русский язык"	Слушание	6.1.1.1 понимать обращенную речь определяя ключевые моменты; 6.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово понимать содержание рассказов, поэтических произведений/фрагментов, лекций, грамматические единицы, определяя тему и основную мысль; 6.1.3.2 характеризовать и оценивать поступки персонажей лирического героя;
		Говорение	6.1.4.1 определять основную мысль текста на основе ключевых слов и словосочетаний 6.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный материал в занятиях материал только в устной форме без дактиля

			6.2.2.1 пересказывать, выборочно содержание текста, в слова чётко и ясно;
			6.2.3.1 соблюдать орфоэпические, лексические нормы, выбором соответствующих слов, избегая повторов
		Чтени е	6.3.1.1 понимать основную информацию, определяя тему и назначение текста;
			6.3.3.1 формулировать вопросы, направленные на оценку текста;
			6.3.3.2 отвечать на вопросы, выражая своё мнение по тексту;
			6.3.5.1 составлять простой план;
			6.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений небольшого объёма, определяя особенности изображения персонажей, лирического героя;
		Пись мо	6.3.8.1 сравнивать содержание, тему, идеи и структурные элементы текстов
			6.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разговорного и художественного стилей;
			6.4.4.1 писать мини - рассказы с элементами повествования и описания;
			6.4.5.1 правильно писать безударные падежные окончания, безударные глагольные окончания;
		Испол ьзова ние языко	6.4.6.1 применять знаки препинания в предложениях с прямой и косвенной речью
			6.5.1.1 использовать существительные в качестве несогласованных определений, от глагольные существительные, краткие прилагательные;

		вых едини ц	6.5.1.2 использовать возвратные глаголы; 6.5.2.2 использовать простые и сложные предложения определительные, изъяснительные, временные, целевые, следственные отношения
Герои и злодеи: реальность и выдуманные истории	Г. Андерсен. "Снежная королева", О.Генри. "Вождь краснокожих"	Слуша ние	6.1.1.1 понимать обращенную речь определяя ключевые моменты 6.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово понимать содержание рассказов, поэтических произведений/фрагментов, лексические, грамматические единицы, определяя тему и основную мысль 6.1.3.2 характеризовать и оценивать поступки персонажей лирического героя; 6.1.4.1 определять основную мысль текста на основе ключевых слов и словосочетаний
		Говор ение	6.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный материал только в устной форме без дактиля 6.2.2.1 пересказывать, выборочно содержание текста, выделяя слова четко и ясно; 6.2.3.1 соблюдать орфоэпические, лексические нормы, выбирать соответствующих слов, избегая повторов
		Чтени е	6.3.1.1 понимать основную информацию, определяя тему и назначение текста; 6.3.3.1 формулировать вопросы, направленные на оценку содержания текста; 6.3.3.2 отвечать на вопросы, выражая свое мнение по тексту 6.3.5.1 составлять простой план; 6.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений

			небольшого объема, определяя особенности изображения персонажей, лирического героя; 6.3.8.1 сравнивать содержание, тему, идеи и структурные текстов
		Письмо	6.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разговорного и художественного стилей; 6.4.4.1 писать мини - рассказы с элементами повествования описания; 6.4.5.1 правильно писать безударные падежные окончания безударные глагольные окончания; 6.4.6.1 применять знаки препинания в предложениях с косвенной речью
		Использование языковых единиц	6.5.1.1 использовать существительные в качестве несополнителей определений, от глагольные существительные, краткие прилагательные; 6.5.1.2 использовать возвратные глаголы; 6.5.2.2 использовать простые и сложные предложения определительные, изъяснительные, временные, цельные следственные отношения
		4 четверть	
Астрономия: планеты и спутники	Мифы о Луне и Солнце. С.Цыганков. "О космическом корабле "Планета Земля" (в стихах и прозе)	Слушание	6.1.1.1 понимать обращенную речь определяя ключевые 6.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово понимать содержание рассказов, поэтических произведений/фрагментов, логические грамматические единицы, определяя тему и основную 6.1.3.2 характеризовать и оценивать поступки персонажей лирического героя; 6.1.4.1 определять основную мысль текста на основе и

			и словосочетаний
		Говорение	6.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный материал только в устной форме без дактиля
			6.2.2.1 пересказывать, выборочно содержание текста, в слова чётко и ясно;
			6.2.3.1 соблюдать орфоэпические, лексические нормы, выбором соответствующих слов, избегая повторов
		Чтение	6.3.1.1 понимать основную информацию, определяя тему, назначение текста;
			6.3.3.1 формулировать вопросы, направленные на оценку текста;
			6.3.3.2 отвечать на вопросы, выражая своё мнение по тексту;
			6.3.5.1 составлять простой план;
		Письмо	6.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений небольшого объёма, определяя особенности изображения персонажей, лирического героя;
			6.3.8.1 сравнивать содержание, тему, идеи и структурные текстов
			6.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разговорного и художественного стилей;
			6.4.4.1 писать мини - рассказы с элементами повествования, описания;
			6.4.5.1 правильно писать безударные падежные окончания, безударные глагольные окончания;
			6.4.6.1 применять знаки препинания в предложениях с косвенной речью

		Испол зова ние языко вых едини ц	6.5.1.1 использовать существительные в качестве несогласованных определений, от глагольные существительные, краткие прилагательные; 6.5.1.2 использовать возвратные глаголы; 6.5.2.2 использовать простые и сложные предложения определительные, изъяснительные, временные, целевые, следственные отношения
Человек и современные технические устройства	Н. Носов. "Телефон"	Слуша ние	6.1.1.1 понимать обращенную речь определяя ключевые слова; 6.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово понимать содержание рассказов, поэтических произведений/фрагментов, лексические, грамматические единицы, определяя тему и основную мысль; 6.1.3.2 характеризовать и оценивать поступки персонажей лирического героя; 6.1.4.1 определять основную мысль текста на основе ключевых слов и словосочетаний
		Говор ение	6.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный материал в занятиях материал только в устной форме без диктирования; 6.2.2.1 пересказывать, выборочно содержание текста, выделяя слова четко и ясно; 6.2.3.1 соблюдать орфоэпические, лексические нормы речи, выбором соответствующих слов, избегая повторов
		Чтени е	6.3.1.1 понимать основную информацию, определяя тему и назначение текста; 6.3.3.1 формулировать вопросы, направленные на оценку содержания текста; 6.3.3.2отвечать на вопросы, выражая своҀ мнение по тексту

			6.3.5.1 составлять простой план; 6.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений небольшого объема, определяя особенности изображения персонажей, лирического героя; 6.3.8.1 сравнивать содержание, тему, идеи и структурные особенности текстов
		Письмо	6.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разговорного и художественного стилей; 6.4.4.1 писать мини - рассказы с элементами повествования и описания; 6.4.5.1 правильно писать безударные падежные окончания, безударные глагольные окончания; 6.4.6.1 применять знаки препинания в предложениях с косвенной речью
		Использование языковых единиц	6.5.1.1 использовать существительные в качестве несогласованных определений, отглагольные существительные, краткие прилагательные; 6.5.1.2 использовать возвратные глаголы; 6.5.2.2 использовать простые и сложные предложения определительные, изъяснительные, временные, целевые, следственные отношения

3) 7 класс:

таблица 3

Тема	Изучаемые художественные произведения (по выбору)	Виды речевой деятельности	Целиобучения
------	---	---------------------------	--------------

		ти	
1 четверть			
Путешествия и достопримечательности	Д.Свифт. "Путешествия Гулливера"	Слушание	7.1.1.1 понимать обращенную речь вербально и не вербально, реагировать на услышанное извлекая необходимую информацию; 7.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово, понимая смысл небольших прозаических и поэтических произведений, фрагментов, определяя сюжетную линию; 7.1.4.1 определять основную мысль текста, опираясь на содержание текста
		Говорение	7.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный в занятиях материал только в устной форме без диктовки; 7.2.1.2 владеть словарным запасом, включающим элементарную окрашенную лексику, термины; 7.2.2.1 пересказывать содержание, используя различные способы сжатия текста извлекая необходимую информацию; 7.2.3.1 соблюдать орфоэпические, лексические морфологические нормы использования форм разных частей речи
		Чтение	7.3.1.1 понимать главную информацию сплошных и фрагментальных текстов, связывая информацию с общеизвестными фактами, повседневными знаниями; 7.3.3.1 формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи, предположения; 7.3.3.2 отвечать на вопросы, приводя аргументы, связывая информацию текста с другими фактами из реальной жизни; 7.3.4.1 использовать виды чтения, включая ознакомительное, изучающее и выборочное чтение выделяя важные детали и смыслы;

			7.3.5.1 составлять простой и сложный план
		Письмо	7.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разговорного, художественного, официально-делового 7.4.3.1 представлять информацию в виде таблицы, диаграммы, графика; 7.4.4.1 писать мини - рассказы с элементами описания и рассуждения; 7.4.5.1 правильно писать безударные падежные окончания, безударные глагольные окончания, гласные и согласные в частях слова, слова через дефис; 7.4.6.1 применять знаки препинания в предложениях со словами и конструкциями
		Использование языковых единиц	7.5.1.1 использовать собирательные, вещественные существительные, прилагательные и наречия в разном сравнения; 7.5.1.3 использовать составные числительные в сложных формах; 7.5.2.4 использовать простые осложненные вводные конструкции, однородными членами предложения 7.5.2.2 использовать сложные предложения, выражающие условные, уступительные, сравнительные, сопоставительные отношения
		Жара и холод: страна и образ жизни	Г.Скребицкий. "Четыре художника", Стихи А.Кунанбаева. "Времена года", И.А.Бунин. "Листопад", К. Паустовский."Осень"
		Слушание	7.1.1.1 понимать обращенную речь вербально и не вербально, реагировать на услышанное извлекая необходимую информацию 7.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово, понимая смысл небольших прозаических и поэтических произведений, фрагментов, определяя сюжетную линию; 7.1.4.1 определять основную мысль текста, опираясь на

			содержание текста
		Говорение	7.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный материал только в устной форме без диктовки
			7.2.1.2 владеть словарным запасом, включающим элементарную окрашенную лексику, термины;
			7.2.2.1 пересказывать содержание, используя различные способы сжатия текста извлекая необходимую информацию
		Чтение	7.2.3.1 соблюдать орфоэпические, лексические морфологические нормы использования форм разных частей речи
			7.3.1.1 понимать главную информацию сплошных и фрагментов текстов, связывая информацию с общеизвестными фактами, повседневными знаниями;
			7.3.3.1 формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи, предположения;
			7.3.3.2 отвечать на вопросы, приводя аргументы, связывая информацию текста с другими фактами из реальной жизни;
		Письмо	7.3.4.1 использовать виды чтения, включая ознакомительное, изучающее и выборочное чтение выделяя важные детали и смысл;
			7.3.5.1 составлять простой и сложный план
			7.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементарные приемы разговорного, художественного, официально-делового стилей
			7.4.3.1 представлять информацию в виде таблицы, схемы, диаграммы, графика;
			7.4.4.1 писать мини - рассказы с элементами описания, рассуждения;

			7.4.5.1 правильно писать безударные падежные окончания, безударные глагольные окончания, гласные и согласные в частях слова, слова через дефис; 7.4.6.1 применять знаки препинания в предложениях, словах и конструкциями
		Испол зова ние языко вых едини ц	7.5.1.1 использовать собирательные, вещественные, существительные, прилагательные и наречия в разном сравнения; 7.5.1.3 использовать составные числительные в сложных формах; 7.5.2.4 использовать простые осложненные вводные конструкциями, однородными членами предложениями; 7.5.2.2 использовать сложные предложения, выражающие условные, уступительные, сравнительные, сопоставительные отношения
2 четверть			
Культура: характер и личность	Притча "Внешняя и внутренняя красота",	Слуша ние	7.1.1.1 понимать обращенную речь вербально и невербально, реагировать на услышанное извлекая необходимую информацию; 7.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово, понимая смысл небольших прозаических и поэтических произведений, фрагментов, определяя сюжетную линию; 7.1.4.1 определять основную мысль текста, опираясь на содержание текста
	Л.Толстой. "Кавказский пленник", Н.Заболоцкий. "Некрасивая девочка", "О красоте человеческих лиц"		Говоре ние

			7.2.3.1 соблюдать орфоэпические, лексические морфологические нормы использования форм разных частей речи
Чтение		7.3.1.1 понимать главную информацию сплошных и фрагментов текстов, связывая информацию с общеизвестными фактами и повседневными знаниями;	
		7.3.3.1 формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи, предположения;	
		7.3.3.2 отвечать на вопросы, приводя аргументы, связывая информацию текста с другими фактами из реальной жизни;	
		7.3.4.1 использовать виды чтения, включая ознакомительное, изучающее и выборочное чтение выделяя важные с точки зрения смысла;	
		7.3.5.1 составлять простой и сложный план	
Письмо		7.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разговорного, художественного, официально-делового, научного, публицистического стилей;	
		7.4.3.1 представлять информацию в виде таблицы, схемы, диаграммы, графика;	
		7.4.4.1 писать мини - рассказы с элементами описания, рассуждения;	
		7.4.5.1 правильно писать безударные падежные окончания, безударные глагольные окончания, гласные и согласные в частях слова, слова через дефис;	
		7.4.6.1 применять знаки препинания в предложениях, состоящих из слов и словосочетаний, словосочетаниях, словословных конструкциях	
Использование языка		7.5.1.1 использовать собирательные, вещественные существительные, прилагательные и наречия в разном сравнении;	

		вых едини ц	7.5.1.3 использовать составные числительные в соотв. формах; 7.5.2.4 использовать простые осложненные вводные конструкциями, однородными членами предложения 7.5.2.2 - использовать сложные предложения, выражающие условные, уступительные, сравнительные, сопоставительные отношения
Здоровый образ жизни: спорт и еда	Д.Федюкин. "Баллада о здоровом образе жизни" С.А.Абрамов. "Выше радуги"	Слушание	7.1.1.1 понимать обращенную речь вербально и не вербально, реагировать на услышанное извлекая необходимую информацию 7.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово, понимая смысл небольших прозаических и поэтических произведений, фрагментов, определяя сюжетную линию; 7.1.4.1 определять основную мысль текста, опираясь на содержание текста
		Говорение	7.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный материал только в устной форме без диктовки 7.2.1.2 владеть словарным запасом, включающим элементарную окрасленную лексику, термины; 7.2.2.1 пересказывать содержание, используя различные способы сжатия текста извлекая необходимую информацию 7.2.3.1 соблюдать орфоэпические, лексические морфологические нормы использования форм разных частей речи
		Чтение	7.3.1.1 понимать главную информацию сплошных и фрагментов текстов, связывая информацию с общеизвестными фактами, повседневными знаниями; 7.3.3.1 формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи, предположения;

			7.3.3.2 отвечать на вопросы, приводя аргументы, связывая информацию текста с другими фактами из реальной жизни; 7.3.4.1 использовать виды чтения, включая ознакомительное, изучающее и выборочное чтение выделяя важные с точки зрения смысла; 7.3.5.1 составлять простой и сложный план
		Письмо	7.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разговорного, художественного, официально-делового стилей; 7.4.3.1 представлять информацию в виде таблицы, диаграммы, графика; 7.4.4.1 писать мини - рассказы с элементами описания, рассуждения; 7.4.5.1 правильно писать безударные падежные окончания, безударные глагольные окончания, гласные и согласные в частях слова, слова через дефис; 7.4.6.1 применять знаки препинания в предложениях, словосочетаниях, словами и конструкциями
		Использование языковых единиц	7.5.1.1 использовать собирательные, вещественные, существительные, прилагательные и наречия в разном роде, числе, степени сравнения; 7.5.1.3 использовать составные числительные в составных предложениях; 7.5.2.4 использовать простые осложненные вводные конструкции, однородными членами предложения; 7.5.2.2 использовать сложные предложения, выражающие условные, уступительные, сравнительные, сопоставительные отношения

Традиции празднования Нового года, Наурыза и Рождества	Н.В.Гоголь. "Ночь перед Рождеством"	Слушание	7.1.1.1 понимать обращенную речь вербально и не в... реагировать на услышанное извлекая необходимую... 7.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово, понимая... небольших прозаических и поэтических произведе... фрагментов, определяя сюжетную линию; 7.1.4.1 определять основную мысль текста, опираясь... содержание текста
		Говорение	7.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный... занятиях материал только в устной форме без дакти... 7.2.1.2 владеть словарным запасом, включающим з... окрашенную лексику, термины; 7.2.2.1 пересказывать содержание, используя разли... сжатия текста извлекая необходимую информацию 7.2.3.1 соблюдать орфоэпические, лексические мор... нормы использования форм разных частей речи
		Чтение	7.3.1.1 понимать главную информацию сплошных и... текстов, связывая информацию с общеизвестными... повседневными знаниями; 7.3.3.1 формулировать проблемные вопросы по текс... позволяющие выдвигать идеи, предположения; 7.3.3.2 отвечать на вопросы, приводя аргументы, свя... информацию текста с другими фактами из реально... 7.3.4.1 использовать виды чтения, включая ознаком... изучающее и выборочное чтение выделяя важные с... смыслу; 7.3.5.1 составлять простой и сложный план
		Письмо	7.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элем...

		о	разговорного, художественного, официально-делового 7.4.3.1 представлять информацию в виде таблицы, диаграммы, графика; 7.4.4.1 писать мини - рассказы с элементами описания, рассуждения; 7.4.5.1 правильно писать безударные падежные окончания, безударные глагольные окончания, гласные и согласные в частях слова, слова через дефис; 7.4.6.1 применять знаки препинания в предложениях, словосочетаниях, словами и конструкциями
		Использование языковых единиц	7.5.1.1 использовать собирательные, вещественные существительные, прилагательные и наречия в разном роде, числе, степени сравнения; 7.5.1.3 использовать составные числительные в различных формах; 7.5.2.4 использовать простые осложнённые вводные конструкции, однородными членами предложения 7.5.2.2 использовать сложные предложения, выражающие различные отношения: условные, уступительные, сравнительные, сопоставительные, противопоставления
Хобби и свободное время	Е.Шварц. "Сказка о потерянном времени"	Слушание	7.1.1.1 понимать обращенную речь вербально и невербально, реагировать на услышанное извлекая необходимую информацию 7.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово, понимать смысл небольших прозаических и поэтических произведений, определять фрагменты, определяя сюжетную линию; 7.1.4.1 определять основную мысль текста, опираясь на содержание текста
		Говорение	7.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный текст

		ние	занятиях материал только в устной форме без дакти 7.2.1.2 владеть словарным запасом, включающим з окрашенную лексику, термины; 7.2.2.1 пересказывать содержание, используя разли сжатия текста извлекая необходимую информацию 7.2.3.1 соблюдать орфоэпические, лексические мор нормы использования форм разных частей речи
		Чтени е	7.3.1.1 понимать главную информацию сплошных и текстов, связывая информацию с общеизвестными повседневными знаниями; 7.3.3.1 формулировать проблемные вопросы по текс позволяющие выдвигать идеи, предположения; 7.3.3.2 отвечать на вопросы, приводя аргументы, свя информацию текста с другими фактами из реально 7.3.4.1 использовать виды чтения, включая ознаком изучающее и выборочное чтение выделяя важные с смыслу; 7.3.5.1 составлять простой и сложный план
			7.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элем разговорного, художественного, официально-делово 7.4.3.1 представлять информацию в виде таблицы, с диаграммы, графика; 7.4.4.1 писать мини - рассказы с элементами описа рассуждения; 7.4.5.1 правильно писать безударные падежные око безударные глагольные окончания, гласные и соглас частях слова, слова через дефис;
		Письм о	

			7.4.6.1 применять знаки препинания в предложениях со словами и конструкциями
		Испол зова ние языко вых едини ц	7.5.1.1 использовать собирательные, вещественные существительные, прилагательные и наречия в раз сравнения;
			7.5.1.3 использовать составные числительные в соо формах;
			7.5.2.4 использовать простые осложнѸнные вводны конструкциями, однородными членами предложе
Музыка в нашей жизни	М.Кабанбаев. "Арстан, я и виолончель", В.Г.Короленко. "Слепой музыкант"		7.5.2.2 использовать сложные предложения, выраж условные, уступительные, сравнительные, сопостав отношения
		Слуша ние	7.1.1.1 понимать обращенную речь вербально и не в реагировать на услышанное извлекая необходимую
			7.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово, понима небольших прозаических и поэтических произведе фрагментов, определяя сюжетную линию;
			7.1.4.1 определять основную мысль текста, опираяс содержание текста
		Говоре ние	7.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенны занятиях материал только в устной форме без дакти
			7.2.1.2 владеть словарным запасом, включающим з окрашенную лексику, термины;
			7.2.2.1 пересказывать содержание, используя разли сжатия текста извлекая необходимую информацию
			7.2.3.1 соблюдать орфоэпические, лексические мор нормы использования форм разных частей речи

		Чтени е	7.3.1.1 понимать главную информацию сплошных и текстов, связывая информацию с общеизвестными, повседневными знаниями; 7.3.3.1 формулировать проблемные вопросы по текст позволяющие выдвигать идеи, предположения; 7.3.3.2 отвечать на вопросы, приводя аргументы, связ информацию текста с другими фактами из реальной 7.3.4.1 использовать виды чтения, включая ознаком изучающее и выборочное чтение выделяя важные с смыслу; 7.3.5.1 составлять простой и сложный план
		Письм о	7.4.1.1 создавать небольшие тексты используя эле разговорного, художественного, официально-делов 7.4.3.1 представлять информацию в виде таблицы, с диаграммы, графика; 7.4.4.1 писать мини - рассказы с элементами описан рассуждения; 7.4.5.1 правильно писать безударные падежные окон безударные глагольные окончания, гласные и соглас частях слова, слова через дефис; 7.4.6.1 применять знаки препинания в предложения словами и конструкциями
		Испол зова ние языко вых едини ц	7.5.1.1 использовать собирательные, вещественные существительные, прилагательные и наречия в разн сравнения; 7.5.1.3 использовать составные числительные в соот формах;

			7.5.2.4 использовать простые осложненные вводные конструкциями, однородными членами предложения 7.5.2.2 использовать сложные предложения, выражающие условные, уступительные, сравнительные, сопоставительные отношения
4 четверть			
День Победы: почему мы должны помнить	А.А.Бек. "Волоколамское шоссе", Б.Момышулы. "За нами - Москва", К. Кайсенов. "В тылу врага", Р.Гамзатов. "Журавли", Муса Джалиль "Варварство"	Слушание	7.1.1.1 понимать обращенную речь вербально и не вербально, реагировать на услышанное извлекая необходимую информацию 7.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово, понимая содержание небольших прозаических и поэтических произведений, фрагментов, определяя сюжетную линию; 7.1.4.1 определять основную мысль текста, опираясь на содержание текста
		Говорение	7.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный материал только в устной форме без диктовки 7.2.1.2 владеть словарным запасом, включающим элементарную окрашенную лексику, термины; 7.2.2.1 пересказывать содержание, используя различные способы сжатия текста извлекая необходимую информацию 7.2.3.1 соблюдать орфоэпические, лексические морфологические нормы использования форм разных частей речи
		Чтение	7.3.1.1 понимать главную информацию сплошных и фрагментов текстов, связывая информацию с общеизвестными фактами, повседневными знаниями; 7.3.3.1 формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи, предположения; 7.3.3.2 отвечать на вопросы, приводя аргументы, связывая информацию текста с другими фактами из реальной жизни

			7.3.4.1 использовать виды чтения, включая ознакомительное, изучающее и выборочное чтение выделяя важные с смыслу; 7.3.5.1 составлять простой и сложный план
		Письмо	7.4.1.1 создавать небольшие тексты используя эле разговорного, художественного, официально-делов 7.4.3.1 представлять информацию в виде таблицы, с диаграммы, графика; 7.4.4.1 писать мини - рассказы с элементами описа рассуждения; 7.4.5.1 правильно писать безударные падежные оконч безударные глагольные окончания, гласные и соглас частях слова, слова через дефис; 7.4.6.1 применять знаки препинания в предложениях словами и конструкциями
		Использование языковых единиц	7.5.1.1 использовать собирательные, вещественные существительные, прилагательные и наречия в раз сравнения; 7.5.1.3 использовать составные числительные в со формах; 7.5.2.4 использовать простые осложненные вводные конструкциями, однородными членами предлож 7.5.2.2 использовать сложные предложения, выража условные, уступительные, сравнительные, сопостав отношения
Молодёжная культура: Интернет и социальные	Г.Ф.Шпаликов. "Я знаю, как стары стихи про телефоны..."	Слушание	7.1.1.1 понимать обращенную речь вербально и не в реагировать на услышанное извлекая необходимую

сети			7.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово, понимая смысл небольших прозаических и поэтических произведений, фрагментов, определяя сюжетную линию;
			7.1.4.1 определять основную мысль текста, опираясь на содержание текста
		Говорение	7.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный материал только в устной форме без диктовки
			7.2.1.2 владеть словарным запасом, включающим элементарную окрашенную лексику, термины;
			7.2.2.1 пересказывать содержание, используя различные способы сжатия текста извлекая необходимую информацию
			7.2.3.1 соблюдать орфоэпические, лексические морфологические нормы использования форм разных частей речи
		Чтение	7.3.1.1 понимать главную информацию сплошных и фрагментальных текстов, связывая информацию с общеизвестными фактами, повседневными знаниями;
			7.3.3.1 формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи, предположения;
			7.3.3.2 отвечать на вопросы, приводя аргументы, связывая информацию текста с другими фактами из реальной жизни;
			7.3.4.1 использовать виды чтения, включая ознакомительное, изучающее и выборочное чтение выделяя важные с точки зрения смысла;
	7.3.5.1 составлять простой и сложный план		
Письмо	7.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разговорного, художественного, официально-делового стилей;		
	7.4.3.1 представлять информацию в виде таблицы, схемы, диаграммы, графика;		

			7.4.4.1 писать мини - рассказы с элементами описания и рассуждения; 7.4.5.1 правильно писать безударные падежные окончания, безударные глагольные окончания, гласные и согласные в частях слова, слова через дефис; 7.4.6.1 применять знаки препинания в предложениях, составленных словами и конструкциями
		Использование языковых единиц	7.5.1.1 использовать собирательные, вещественные существительные, прилагательные и наречия в разном сравнении; 7.5.1.3 использовать составные числительные в сложных формах; 7.5.2.4 использовать простые осложнённые вводные конструкциями, однородными членами предложения 7.5.2.2 использовать сложные предложения, выражающие условные, уступительные, сравнительные, сопоставительные отношения

4) 8 класс:

таблица 4

Тема	Изучаемые художественные произведения (по выбору)	Виды речевой деятельности	Цели обучения
1 четверть			
Семья и подросток	Притча "Волшебная копейка",	Слушание	8.1.1.1 понимать обращенную речь и понимать основную и детальную информацию сообщения;
	Тове Янсон. "Дитя-		8.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово, понимать содержание

			прозаических, драматических и поэтических произведений/ фрагментов, определяя ключевые моменты развития сюжета или конфликта; 8.1.4.1 определять основную мысль текста, выявляя авторскую позицию;
		Говорение	8.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный на других языках материал только в устной форме без дактиля; 8.2.1.2 владеть словарным запасом, достаточным для замены слов общезыковыми эквивалентами; 8.2.2.1 пересказывать содержание текста с творческими дополнениями; 8.2.4.1 создавать аргументированное высказывание (рассуждение) с элементами описания и/или повествования) на основе таблиц, схем, графиков
		Чтение	8.3.1.1 понимать главную и детальную информацию сплошных и фрагментарных текстов; 8.3.4.1 использовать виды чтения ознакомительное, изучающее и поисковое, включая аналитическое; 8.3.5.1 составлять простой и сложный план; 8.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений (прозаических, драматических), определяя структурно-композиционные особенности
		Письмо	8.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разговорного, художественного, официально-делового стилей; 8.4.3.1 представлять информацию в виде; иллюстраций, в том числе содержащей таблицу, схему, диаграмму 8.4.6.1 применять знаки препинания в предложениях с обособленными членами предложения

		Испол ьзован ие языков ых едини ц	8.5.1.1 использовать сложные существительные, прилагательные в соответствующих формах; 8.5.1.3 образовывать деепричастия совершенного и несовершенного вида; 8.5.2.1 использовать причастные обороты и заменять их синонимическими конструкциями
Спорт и отдых	Л.Кассиль. "Ход белой королевы" В.Тублин. "Гонки в сентябре"	Слуша ние	8.1.1.1 понимать обращенную речь и понимать основную и детализированную информацию сообщения; 8.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово, понимать содержание прозаических, драматических и поэтических произведений/ фрагментов, определяя ключевые моменты развития сюжета или конфликта; 8.1.4.1 определять основную мысль текста, выявляя авторскую позицию
		Говоре ние	8.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный на других занятиях материал только в устной форме без диктанта; 8.2.1.2 владеть словарным запасом, достаточным для замены слов общезыковыми эквивалентами; 8.2.2.1 пересказывать содержание текста с творческими дополнениями; 8.2.4.1 создавать аргументированное высказывание (рассуждение) с элементами описания и/или повествования) на основе таблиц, схем, графиков
		Чтение	8.3.1.1 понимать главную и детальную информацию сплошных и фрагментарных текстов; 8.3.4.1 использовать виды чтения ознакомительное, изучающее и поисковое, включая аналитическое; 8.3.5.1 составлять простой и сложный план; 8.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений (прозаических, драматических), определяя структурно-композиционные особенности

			особенности
		Письмо	8.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разговорного, художественного, официально-делового стилей;
			8.4.3.1 представлять информацию в виде; иллюстраций, в том числе содержащей таблицу, схему, диаграммы;
			8.4.6.1 применять знаки препинания в предложениях с обособленными членами предложения
Использование языковых единиц	8.5.1.1 использовать сложные существительные, прилагательные соответствующих форм;		
	8.5.1.3 образовывать деепричастия совершенного и несовершенного вида;		
	8.5.2.1 использовать причастные обороты и заменять их синонимичными конструкциями		
2 четверть			
Мир труда	Н.А. Заболоцкий. "Не позволяй душе лениться"	Слушание	8.1.1.1 понимать обращенную речь и понимать основную и детали информации сообщения;
			8.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово, понимать содержание прозаических, драматических и поэтических произведений/ фрагментов, определяя ключевые моменты развития сюжета или конфликта;
			8.1.4.1 определять основную мысль текста, выявляя авторскую позицию;
		Говорение	8.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный на других занятиях материал только в устной форме без диктиля;
8.2.1.2 владеть словарным запасом, достаточным для замены сленга общеязыковыми эквивалентами;			
			8.2.2.1 пересказывать содержание текста с творческими дополнениями;

			8.2.4.1 создавать аргументированное высказывание (рассуждение) элементами описания и/или повествования) на основе таблиц, графиков
		Чтение	8.3.1.1 понимать главную и детальную информацию сплошных и текстов; 8.3.4.1 использовать виды чтение ознакомительное, изучающее и чтение, включая аналитическое; 8.3.5.1 составлять простой и сложный план; 8.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений (прозаических, драматических), определяя структурно-композиционные особенности
		Письмо	8.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разговорного, художественного, официально-делового стилей; 8.4.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций, в том числе содержащей таблицу, схему, диаграмму, график; 8.4.6.1 применять знаки препинания в предложениях с обособленными членами предложения
		Использование языковых единиц	8.5.1.1 использовать сложные существительные, прилагательные соответствующих форм; 8.5.1.3 образовывать деепричастия совершенного и несовершенных 8.5.2.1 использовать причастные обороты и заменять их синонимическими конструкциями
Космос	О.Сулейменов. "Земля, поклонись человеку", Р. Брэдли. "Зелёное утро", И.Ефремов. "Звёздные корабли"	Слушание	8.1.1.1 понимать обращенную речь и понимать основную и детальную информацию сообщения; 8.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово, понимать содержание прозаических, драматических и поэтических произведений/ фрагментов, определяя ключевые моменты развития сюжета или конфликта;

			8.1.4.1 определять основную мысль текста, выявляя авторскую позицию;
		Говорение	8.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный на других занятиях материал только в устной форме без диалекта;
			8.2.1.2 владеть словарным запасом, достаточным для замены слов общезыковыми эквивалентами;
			8.2.2.1 пересказывать содержание текста с творческими дополнениями и изменениями;
			8.2.4.1 создавать аргументированное высказывание (рассуждение) с опорой на элементы описания и/или повествования на основе таблиц, схем, графиков
		Чтение	8.3.1.1 понимать главную и детальную информацию сплошных и фрагментарных текстов;
			8.3.4.1 использовать виды чтения ознакомительное, изучающее и поисковое, включая аналитическое;
			8.3.5.1 составлять простой и сложный план;
			8.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений (прозаических, драматических), определяя структурно-композиционные особенности
		Письмо	8.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разговорного, художественного, официально-делового стилей;
			8.4.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций, в том числе содержащей таблицу, схему, диаграмму, график;
		Использование языковых единиц	8.4.6.1 применять знаки препинания в предложениях с обособленными членами предложения
			8.5.1.1 использовать сложные существительные, прилагательные соответствующих форм;
			8.5.1.3 образовывать деепричастия совершенного и несовершенного вида

		ц	8.5.2.1 использовать причастные обороты и заменять их синонимическими конструкциями
3 четверть			
Биоразнообразие и исчезновение	О.Сулейменов. Стихотворение "Волчата"	Слушание	8.1.1.1 понимать обращенную речь и понимать основную и детальную информацию сообщения; 8.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово, понимать содержание прозаических, драматических и поэтических произведений/ фрагментов, определяя ключевые моменты развития сюжета или конфликта; 8.1.4.1 определять основную мысль текста, выявляя авторскую позицию;
		Говорение	8.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный на других занятиях материал только в устной форме без диктора; 8.2.1.2 владеть словарным запасом, достаточным для замены слов общезыковыми эквивалентами; 8.2.2.1 пересказывать содержание текста с творческими дополнениями; 8.2.4.1 создавать аргументированное высказывание (рассуждение) с элементами описания и/или повествования) на основе таблиц, схем, графиков
		Чтение	8.3.1.1 понимать главную и детальную информацию сплошных и фрагментарных текстов; 8.3.4.1 использовать виды чтения ознакомительное, изучающее и поисковое, включая аналитическое; 8.3.5.1 составлять простой и сложный план; 8.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений (прозаических, драматических), определяя структурно-композиционные особенности
		Письмо	8.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разговорного, художественного, официально-делового стилей;

			8.4.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций, в том числе содержащей таблицу, схему, диаграмму, график; 8.4.6.1 применять знаки препинания в предложениях с обособленными членами предложения
		Испол зован ие языков ых едини ц	8.5.1.1 использовать сложные существительные, прилагательные в соответствующих формах; 8.5.1.3 образовывать деепричастия совершенного и несовершенного вида; 8.5.2.1 использовать причастные обороты и заменять их синонимичными конструкциями
Вода – источник жизни	Янка Мавр. "Сын воды", П.Н.Васильев. "Иртыш"	Слуша ние	8.1.1.1 понимать обращенную речь и понимать основную и детализированную информацию сообщения; 8.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово, понимать содержание прозаических, драматических и поэтических произведений/ фрагментов, определяя ключевые моменты развития сюжета или конфликта; 8.1.4.1 определять основную мысль текста, выявляя авторскую позицию
		Говоре ние	8.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный на других занятиях материал только в устной форме без диктанта; 8.2.1.2 владеть словарным запасом, достаточным для замены слов общезыковыми эквивалентами; 8.2.2.1 пересказывать содержание текста с творческими дополнениями и изменениями; 8.2.4.1 создавать аргументированное высказывание (рассуждение) с опорой на элементы описания и/или повествования на основе таблиц, схем, графиков
		Чтение	8.3.1.1 понимать главную и детальную информацию сплошных и фрагментальных текстов;

			8.3.4.1 использовать виды чтения ознакомительное, изучающее и творческое чтение, включая аналитическое; 8.3.5.1 составлять простой и сложный план; 8.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений (художественных, прозаических, драматических), определяя структурно-композиционные особенности
		Письмо	8.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разговорного, художественного, официально-делового стилей; 8.4.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций, в том числе содержащей таблицу, схему, диаграмму, график; 8.4.6.1 применять знаки препинания в предложениях с обособленными членами предложения
		Использование языковых единиц	8.5.1.1 использовать сложные существительные, прилагательные в соответствующих формах; 8.5.1.3 образовывать деепричастия совершенного и несовершенного вида; 8.5.2.1 использовать причастные обороты и заменять их синонимическими конструкциями
Еда	Н.В.Гоголь. "Старосветские помещики", А.П.Чехов "Сирена"	Слушание	8.1.1.1 понимать обращенную речь и понимать основную и детали информации сообщения; 8.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово, понимать содержание прозаических, драматических и поэтических произведений/ фрагментов, определяя ключевые моменты развития сюжета или конфликта; 8.1.4.1 определять основную мысль текста, выявляя авторскую позицию
		Говорение	8.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный на других занятиях материал только в устной форме без диктора; 8.2.1.2 владеть словарным запасом, достаточным для замены слов общезыковыми эквивалентами;

			8.2.2.1 пересказывать содержание текста с творческими дополне 8.2.4.1 создавать аргументированное высказывание (рассуждени элементами описания и/или повествования) на основе таблиц, с графиков
		Чтение	8.3.1.1 понимать главную и детальную информацию сплошных и текстов; 8.3.4.1 использовать виды чтение ознакомительное, изучающее и чтение, включая аналитическое; 8.3.5.1 составлять простой и сложный план; 8.3.6.1 анализировать содержание художественных произведени прозаических, драматических), определяя структурно-композици особенности
		Письм о	8.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разгово художественного, официально-делового стилей; 8.4.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций, в том чис содержащей таблицу, схему, диаграмму, график; 8.4.6.1 применять знаки препинания в предложениях с обособлен членами предложения
		Испол ьзован ие языков ых едини ц	8.5.1.1 использовать сложные существительные, прилагательны соответствующих формах; 8.5.1.3 образовывать деепричастия совершенного и несовершенн 8.5.2.1 использовать причастные обороты и заменять их синоним конструкциями
4 четверть			
Сила искусства	А.С. Пушкин. "Моцарт и Сальери",	Слуша ние	8.1.1.1 понимать обращенную речь и понимать основную и детал информацию сообщения;

			8.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово, понимать содержание прозаических, драматических и поэтических произведений/ фрагментов, определяя ключевые моменты развития сюжета или конфликта; 8.1.4.1 определять основную мысль текста, выявляя авторскую позицию;
			8.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный на других языках материал только в устной форме без диктора; 8.2.1.2 владеть словарным запасом, достаточным для замены слов общезыковыми эквивалентами; 8.2.2.1 пересказывать содержание текста с творческими дополнениями; 8.2.4.1 создавать аргументированное высказывание (рассуждение) элементами описания и/или повествования) на основе таблиц, схем, графиков
		Говорение	
		Чтение	8.3.1.1 понимать главную и детальную информацию сплошных и фрагментальных текстов; 8.3.4.1 использовать виды чтения ознакомительное, изучающее и поисковое, включая аналитическое; 8.3.5.1 составлять простой и сложный план; 8.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений (прозаических, драматических), определяя структурно-композиционные особенности
	К.Г. Паустовский "Старый повар", Екимов Б.П. "Музыка старого дома"	Письмо	8.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разговорного, художественного, официально-делового стилей; 8.4.3.1 представлять информацию в виде; иллюстраций, в том числе содержащей таблицу, схему, диаграмму

			8.4.6.1 применять знаки препинания в предложениях с обособленными членами предложения
		Использование языковых единиц	8.5.1.1 использовать сложные существительные, прилагательные в соответствующих формах; 8.5.1.3 образовывать деепричастия совершенного и несовершенного вида; 8.5.2.1 использовать причастные обороты и заменять их синонимичными конструкциями
Научные открытия и технологии	Е.С.Вельтистов. "Приключения Электроника"	Слушание	8.1.1.1 понимать обращенную речь и понимать основную и детализированную информацию сообщения; 8.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово, понимать содержание прозаических, драматических и поэтических произведений/ фрагментов, определяя ключевые моменты развития сюжета или конфликта; 8.1.4.1 определять основную мысль текста, выявляя авторскую позицию
		Говорение	8.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный на других занятиях материал только в устной форме без диктора; 8.2.1.2 владеть словарным запасом, достаточным для замены слов общезыковыми эквивалентами; 8.2.2.1 пересказывать содержание текста с творческими дополнениями; 8.2.4.1 создавать аргументированное высказывание (рассуждение) с элементами описания и/или повествования на основе таблиц, схем, графиков
		Чтение	8.3.1.1 понимать главную и детальную информацию сплошных и фрагментарных текстов; 8.3.4.1 использовать виды чтения ознакомительное, изучающее и поисковое, включая аналитическое; 8.3.5.1 составлять простой и сложный план;

			8.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений (прозаических, драматических), определяя структурно-композиционные особенности
		Письмо	8.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разговорного, художественного, официально-делового стилей; 8.4.3.1 представлять информацию в виде: иллюстраций, в том числе содержащей таблицу, схему, диаграмму; 8.4.6.1 применять знаки препинания в предложениях с обособленными членами предложения
		Использование языковых единиц	8.5.1.1 использовать сложные существительные, прилагательные в соответствующих формах; 8.5.1.3 образовывать деепричастия совершенного и несовершенного вида; 8.5.2.1 использовать причастные обороты и заменять их синонимическими конструкциями

4) 9 класс:

таблица 5

Тема	Изучаемые художественные произведения (по выбору)	Виды речевой деятельности	Цели обучения
1 четверть			
Культура народов мира	Ч.Айтматов. "И дольше века длится день" (фрагмент "Легенда о манкурте"),	Слушание	9.1.1.1 понимать обращенную речь и основную и детальную информацию сообщения, цель высказывания и отношение говорящего к героям;
	А.Кунанбаев. "Слова назидания",		9.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово, понимать содержание

	Ю. Герт. "Грустная история со счастливым концом", М. Шаханов. "Четыре матери"		прозаических, драматических, поэтических произведений, определяя слова, с помощью которых автор выражает эмоциональное оценочное отношение к героям, событиям;
			9.1.4.1 определять основное мнение автора текста, учитывая его позицию
		Говорение	9.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный на другом материале только в устной форме без диктанта; 9.2.1.2 владеть объемом словарного запаса, достаточным для эффективного общения по широкому кругу тем; 9.2.2.1 пересказывать содержание текста, демонстрируя собственное понимание проблематики, воспроизводить слова четко и ясно
		Чтение	9.3.1.1 понимать главную, второстепенную (подтекст) информацию сплошных и не сплошных текстов; 9.3.3.1 формулировать вопросы, перефразируя информацию, отвечать на них, различая факт и мнение; 9.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений, выявляя авторскую позицию и оценивая содержание произведения
		Письмо	9.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы речевого художественного официально-делового стилей; 9.4.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций на схемах, диаграмм, графиков; 9.4.6.1 применять знаки препинания в сложных предложениях
		Использование языковых единиц	9.5.1.1 использовать существительные, прилагательные, наречия (образованные от других частей речи) в соответствующих функциях; 9.5.2.1 использовать простые и сложные предложения, соответствующие ситуации устного общения; 9.5.2.2 использовать деепричастные обороты и заменять их синонимичными конструкциями

2 четверть				
История и личность	В.Г.Короленко. "Парадокс", А.С. Пушкин. "Капитанская дочка"	Слушание	9.1.1.1 понимать обращенную речь и основную и детальную информацию сообщения, цель высказывания и отношение говорящего к героям;	
			9.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово, понимать содержание прозаических, драматических, поэтических произведений, определяя слова, с помощью которых автор выражает эмоциональное оценочное отношение к героям, событиям;	
		Говорение	9.1.4.1 определять основную мысль текста, учитывая структуру;	
			9.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный на другом материале только в устной форме без диктанта;	
			9.2.1.2 владеть объемом словарного запаса, достаточным для эффективного общения по широкому кругу тем;	
		Чтение	9.2.2.1 пересказывать содержание текста, демонстрируя собственное понимание проблематики, воспроизводить слова четко и ясно;	
			9.3.1.1 понимать главную, второстепенную (подтекст) информацию сплошных и не сплошных текстов;	
			9.3.3.1 формулировать вопросы, перефразируя информацию, отвечать на них, различая факт и мнение;	
		Письмо	9.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений, выявляя авторскую позицию и оценивая содержание произведения;	
			9.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы речевого художественного официально-делового стилей;	
			9.4.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций на схемах, диаграмм, графиков;	
		Исповедание	9.4.6.1 применять знаки препинания в сложных предложениях;	
			9.5.1.1 использовать существительные, прилагательные, на	

		льзо вани е язык овых един иц	(образованные от других частей речи) в соответствующих 9.5.2.1 использовать простые и сложные предложения, со ситуации устного общения; 9.5.2.2 использовать деепричастные обороты и заменять и синонимичными конструкциями
3 четверть			
Отцы и дети: диалог и конфликт поколений	У.Шекспир. "Ромео и Джульетта", К.Г.Паустовский. "Телеграмма" Э.Асадов "Отцы и дети"		9.1.1.1 понимать обращенную речь и основную и детальную сообщения, цель высказывания и отношение говорящего к героям;
		Слуш ание	9.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово, понимать соде прозаических, драматических, поэтических произведений определяя слова, с помощью которых автор выражает эмо оценочное отношение к героям, событиям; 9.1.4.1 определять основную мысль текста, учитывая струк
		Гово рени е	9.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный на д материал только в устной форме без дактиля; 9.2.1.2 владеть объемом словарного запаса, достаточным эффективного общения по широкому кругу тем;
			9.2.2.1 пересказывать содержание текста, демонстрируя с понимание проблематики, воспроизводить слова ч҃тко и
		Чтен ие	9.3.1.1 понимать главную, второстепенную (подтекст) инф сплошных и не сплошных текстов; 9.3.3.1 формулировать вопросы, перефразируя информаци отвечать на них, различая факт и мнение; 9.3.6.1 анализировать содержание художественных произ выявляя авторскую позицию и оценивая содержание прок
		Пись мо	9.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы художественного официально-делового стилей;

			9.4.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций на схем, диаграмм, графиков; 9.4.6.1 применять знаки препинания в сложных предложениях;
		Использование языковых единиц	9.5.1.1 использовать существительные, прилагательные, наречия (образованные от других частей речи) в соответствующих ситуациях; 9.5.2.1 использовать простые и сложные предложения, соответствующие ситуации устного общения; 9.5.2.2 использовать деепричастные обороты и заменять их синонимичными конструкциями
4 четверть			
Знаменитые люди. Чем они интересны?	М.Ю.Лермонтов. "Смерть поэта"; Е.А.Евтушенко. "Людей неинтересных в мире нет"		9.1.1.1 понимать обращенную речь и основную и детальную информацию сообщения, цель высказывания и отношение говорящего к героям;
		Слушание	9.1.3.1 воспринимать на слух каждое слово, понимать содержание прозаических, драматических, поэтических произведений, определяя слова, с помощью которых автор выражает эмоциональное оценочное отношение к героям, событиям; 9.1.4.1 определять основную мысль текста, учитывая структуру
		Говорение	9.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный на дослушивание материал только в устной форме без диктора; 9.2.1.2 владеть объемом словарного запаса, достаточным для эффективного общения по широкому кругу тем; 9.2.2.1 пересказывать содержание текста, демонстрируя свое понимание проблематики, воспроизводить слова четко и ясно
		Чтение	9.3.1.1 понимать главную, второстепенную (подтекст) информацию сплошных и не сплошных текстов;

			9.3.3.1 формулировать вопросы, перефразируя информацию; отвечать на них, различая факт и мнение;
			9.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений, выявляя авторскую позицию и оценивая содержание произведения;
		Письмо	9.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы речевого художественного официально-делового стилей;
			9.4.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций на схемах, диаграмм, графиков;
			9.4.6.1 применять знаки препинания в сложных предложениях;
		Использование языковых единиц	9.5.1.1 использовать существительные, прилагательные, наречия (образованные от других частей речи) в соответствующих ситуациях;
			9.5.2.1 использовать простые и сложные предложения, соответствующие ситуации устного общения;
			9.5.2.2 использовать деепричастные обороты и заменять их синонимичными конструкциями

5) 10 класс:

таблица 6

Тема	Изучаемые художественные произведения (по выбору)	Виды речевой деятельности	Цели обучения
1 четверть			
Природные ресурсы	К. Паустовский. "Мещерская сторона" (отрывки),	Слушание	10.1.1.1 понимать обращенную речь и основную и детальную информацию сообщения, цель высказывания и отношение говорящего к событию; извлекая основную мысль;
планеты	Ч.Айтматов. "Плаха" (отрывок),		10.1.3.2 понимать содержание прозаических, драматических, поэтических произведений;

Земля	В.Распутин. "Прощание с Матерой" (отрывок)		произведений/ фрагментов, определяя слова, с помощью которых выражает эмоционально-оценочное отношение к героям, событиям
			10.1.4.1 определять основную мысль текста, учитывая структуру текста и авторскую позицию
		Говорение	10.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный на других занятиях материал только в устной форме без диктанта; 10.2.1.2 владеть объемом словарного запаса, достаточным для эффективного общения по широкому кругу тем и тематики; 10.2.2.1 пересказывать содержание текста, демонстрируя собственное понимание проблематики текста, воспроизводить слова четко и ясно; 10.2.4.1 создавать высказывание (рассуждение, убеждение), используя аргументы, привлекающие внимание и учитывая целевую аудиторию
		Чтение	10.3.3.1 формулировать вопросы, перефразируя информацию текста, различая факт и мнение, предположения; 10.3.5.1 составлять простой и сложный план; 10.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений, определять авторскую и свою позицию и оценивая содержание произведения
		Письмо	10.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разговорного, художественного официально-делового, публицистического стилей; 10.4.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций на основе схем, диаграмм, графиков и наоборот; 10.4.6.1 применять знаки препинания в сложных предложениях
		Использование языковых средств	10.5.1.1 использовать существительные, прилагательные, наречия (образованные от других частей речи) в соответствующих формах существительные и прилагательные, местоимения, порядковые числительные правильно согласовывая по роду, числу и падежу; 10.5.1.3 образовывать деепричастия совершенного и несовершенного вида

		единиц	соответствующих форм; 10.5.2.1 использовать простые и сложные предложения, соответствующие ситуации устного или письменного общения
2 четверть			
Реальность и фантазия	Ч.Т. Айтматов. "Легенда о рогатой матери-оленихе" ("Белый пароход"), Р.Брэдли. "Всё лето в один день"	Слушание	10.1.1.1 понимать обращенную речь и основную и детальную информацию сообщения, цель высказывания и отношение говорящего к событию, извлекая основную мысль; 10.1.3.2 понимать содержание прозаических, драматических, поэтических произведений/ фрагментов, определяя слова, с помощью которых автор выражает; эмоционально-оценочное отношение к героям, событиям и к сюжету; 10.1.4.1 определять основную мысль текста, учитывая структуру и авторскую позицию
		Говорение	10.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный на других уроках материал только в устной форме без диалекта; 10.2.1.2 владеть объемом словарного запаса, достаточным для эффективного общения по широкому кругу тем и тематики; 10.2.2.1 пересказывать содержание текста, демонстрируя собственное понимание проблематики текста, воспроизводить слова четко и ясно; 10.2.4.1 создавать высказывание (рассуждение, убеждение), используя аргументы, привлекая внимание и учитывая целевую аудиторию
		Чтение	10.3.3.1 формулировать вопросы, перефразируя информацию текста, различая факт и мнение, предположения; 10.3.5.1 составлять простой и сложный план; 10.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений, определять авторскую и свою позицию и оценивая содержание произведения

		Письмо	10.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разговора художественного официально-делового, публицистического стилей; 10.4.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций на основе схем, диаграмм, графиков и наоборот; 10.4.6.1 применять знаки препинания в сложных предложениях
		Использование языковых единиц	10.5.1.1 использовать существительные, прилагательные, наречия (образованные от других частей речи) в соответствующих формах существительные и прилагательные, местоимения, порядковые числительные правильно согласовывая по роду, числу и падежу; 10.5.1.3 образовывать деепричастия совершенного и несовершенного времени соответствующих формах; 10.5.2.1 использовать простые и сложные предложения, соответствующие ситуации устного или письменного общения
3 четверть			
Молодёжь и средства массовой информации	С.Чёрный. "Диета", "Зеркало"	Слушание	10.1.1.1 понимать обращенную речь и основную и детальную информацию сообщения, цель высказывания и отношение говорящего к событию, извлекая основную мысль; 10.1.3.2 понимать содержание прозаических, драматических, поэтических произведений/ фрагментов, определяя слова, с помощью которых выражает; эмоционально-оценочное отношение к героям, событиям и к сюжету 10.1.4.1 определять основную мысль текста, учитывая структуру авторскую позицию
		Говорение	10.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный на других языках материал только в устной форме без диктанта; 10.2.1.2 владеть объемом словарного запаса, достаточным для эффективного общения по широкому кругу тем и тематики;

			10.2.2.1 пересказывать содержание текста, демонстрируя собственное понимание проблематики текста, воспроизводить слова чётко и ясно
			10.2.4.1 создавать высказывание (рассуждение, убеждение), используя аргументы, привлекающие внимание и учитывая целевую аудиторию
		Чтение	10.3.3.1 формулировать вопросы, перефразируя информацию текста, различая факт и мнение, предположения; 10.3.5.1 составлять простой и сложный план; 10.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений, определяя авторскую и свою позицию и оценивая содержание произведений
		Письмо	10.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разговорного, художественного официально-делового, публицистического стилей; 10.4.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций на основе схем, диаграмм, графиков и наоборот; 10.4.6.1 применять знаки препинания в сложных предложениях
		Использование языковых единиц	10.5.1.1 использовать существительные, прилагательные, наречия (образованные от других частей речи) в соответствующих формах существительные и прилагательные, местоимения, порядковые числительные правильно согласовывая по роду, числу и падежу; 10.5.1.3 образовывать дееспричастия совершенного и несовершенного времени соответствующих формах; 10.5.2.1 использовать простые и сложные предложения, соответствующие ситуации устного или письменного общения
		Слушание	10.1.1.1 понимать обращенную речь и основную и детальную информацию сообщения, цель высказывания и отношение говорящего к событию, извлекая основную мысль; 10.1.3.2 понимать содержание прозаических, драматических, поэтических произведений/ фрагментов, определяя слова, с помощью которых выражает эмоционально-оценочное отношение к героям, событиям
Глобализация	С.А.Есенин. "Поэтам Грузии"		

			10.1.4.1 определять основную мысль текста, учитывая структуру текста и авторскую позицию
		Говорение	10.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный на других языках материал только в устной форме без диктора;
			10.2.1.2 владеть объемом словарного запаса, достаточным для эффективного общения по широкому кругу тем и тематики;
			10.2.2.1 пересказывать содержание текста, демонстрируя собственное понимание проблематики текста, воспроизводить слова четко и ясно;
			10.2.4.1 создавать высказывание (рассуждение, убеждение), используя аргументы и привлечения внимания и учитывая целевую аудиторию
		Чтение	10.3.3.1 формулировать вопросы, перефразируя информацию текста, делая на них, различая факт и мнение, предположения;
			10.3.5.1 составлять простой и сложный план;
			10.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений, определяя авторскую и свою позицию и оценивая содержание произведений
		Письмо	10.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разговорного, художественного официально-делового, публицистического стилей;
			10.4.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций на основе схем, диаграмм, графиков и наоборот;
			10.4.6.1 применять знаки препинания в сложных предложениях
		Использование языковых единиц	10.5.1.1 использовать существительные, прилагательные, наречия (образованные от других частей речи) в соответствующих формах; существительные и прилагательные, местоимения, порядковые числительные правильно согласовывая по роду, числу и падежу;
			10.5.1.3 образовывать дееспричастия совершенного и несовершенного времени в соответствующих формах;

			10.5.2.1 использовать простые и сложные предложения, соответствующие ситуации устного или письменного общения
4 четверть			
Закон и преступление	Уильям Голдинг. "Повелитель мух" (отрывки)	Слушание	10.1.1.1 понимать обращенную речь и основную и детальную информацию сообщения, цель высказывания и отношение говорящего к событию, извлекая основную мысль; 10.1.3.2 понимать содержание; прозаических, драматических, поэтических произведений/ фрагментов, определяя слова, с помощью которых автор выражает эмоциональное оценочное отношение к героям, событиям и к сюжету; 10.1.4.1 определять основную мысль текста, учитывая структуру и авторскую позицию
		Говорение	10.2.1.1 воспроизводить хорошо знакомый, усвоенный на других уроках материал только в устной форме без диалекта; 10.2.1.2 владеть объемом словарного запаса, достаточным для эффективного общения по широкому кругу тем и тематики; 10.2.2.1 пересказывать содержание текста, демонстрируя собственное понимание проблематики текста, воспроизводить слова четко и ясно; 10.2.4.1 создавать высказывание (рассуждение, убеждение), используя аргументы, привлечения внимания и учитывая целевую аудиторию
		Чтение	10.3.3.1 формулировать вопросы, перефразируя информацию текста, различая факт и мнение, предположения; 10.3.5.1 составлять простой и сложный план; 10.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений, определять авторскую и свою позицию и оценивая содержание произведения
		Письмо	10.4.1.1 создавать небольшие тексты используя элементы разговора, художественного официально-делового, публицистического стилей

			10.4.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций на основе схем, диаграмм, графиков и наоборот;
			10.4.6.1 применять знаки препинания в сложных предложениях
		Использование языковых единиц	10.5.1.1 использовать существительные, прилагательные, наречия (образованные от других частей речи) в соответствующих формах существительные и прилагательные, местоимения, порядковые числительные, правильно согласовывая по роду, числу и падежу;
			10.5.1.3 образовывать деепричастия совершенного и несовершенного времени соответствующих форм;
			10.5.2.1 использовать простые и сложные предложения, соответствующие ситуации устного или письменного общения

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2018 жылғы 20 қыркүйек

№ 469 бұйрығына 20-қосымша
Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2013 жылғы 3 сәуір

№115 бұйрығына 460-қосымша

Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде емес) 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Екінші тілге оқытудың мақсаты оқыту деңгейіне сәйкес

коммуникация құралы ретінде қазақ тілін меңгеру мен жетілдіру дағдыларының қалыптасуын, сонымен бірге қазақ әдеби тілінің нормалары мен ережелерін, тіл этикеті ережелерінің сақталуын қамтамсыз етеді, бұлар білім алушылардың функционалдық сауаттылығының дамуына, өз бетінше қазақ тілінде сөйлеп қатынас жасауына ықпал жасайды.

3. Міндеттер:

1) өмірдің әлеуметтік-тұрмыстық, ғылыми-техникалық, оқу-кәсіптік салаларында қатынас жасауға қажетті тыңдау, сөйлеу, оқу, жазу дағдыларын дамыту;

2) тілдік жүйе бірліктері, олардың үйлесім ережелері, қызметі, дағдылары және де, қазақ тілінің ережелері мен нормаларына сәйкес синтаксикалық құрылымын құру қабілеттері жөнінде білімдерін қалыптастыру;

3) тілдік өзін-өзі бақылау мен тілдік белсенділік дағдыларын дамыту;

4) қабылдаған ақпараттың сараптамасына, синтезіне, бағалануына, түсінілуіне бағытталған ойлау қабілетінің дағдыларын дамыту және қалыптастыру;

5) білім алушылардың танымдық қабілеттерін, жадын, зейінін, қиялын, тілдік реакциясын, тілдік құбылыстарға қарасты байқампаздығын дамыту;

6) ізденушілік, танысушылық, зерттеушілік оқу дағдыларын, оқыған ақпаратты өңдеу дағдыларын қалыптастыру;

7) түрлі жанрдағы шығармаларды саралау, оқығанын дәлелді тұжырымдау: тақырыпты, идеяны және композициялық ерекшеліктерді, шығарма сюжетін, негізгі оқиғаларды, кейіпкерлердің әрекеттері мен істерін, жазушының стилдік ерекшеліктерін;

8) білім алушының сөздік қорын байыту, педагогтың, айналасындағылардың айтқанын түсініп тыңдауын дамыту;

9) қазақ тіліндегі фонетика, лексика, грамматика, дұрыс жазу негіздерін зерделеу және байланысты сөйлеу тілін қалыптастыру;

10) өзге халықтардың тілі мен мәдениетіне төзімділік көзқарас қалыптастыру.

4. Бағдарламаның мазмұны заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде және де жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне

мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың Бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әр-түрлі жұмыстарға қамтылады, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларға (оқитын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндерді қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрындағы, стилдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен қазақстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық "Мәңгілік Ел" идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

15. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу үдерісі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік құзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

16. Оқытудың әдістері мен тәсілдерін таңдау ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушылардың танымдық әс-әрекеттеріне сәйкес жүзеге асырылады, соған орай, іс-әрекеттер алгоритмдері мен заттық-практикалық ірекеттерді қолдану түрінде берілетін, "кішкентай қадамдар" әдісі маңызды орын алады.

17. Әрбір жаңа кезеңде білім алушылар материалды зерделеуге алдыңғы дағдыларының қалыптасуына қарай көшіп отырады; мұғалім дағдылары мен қабілеттерінің қалыптасуына қажетті әр кезеңге белгіленген уақытты өз бетінше белгілейді.

18. Бағдарламаны жүзеге асыру барысында білім алушылардың тілдік практикалық қабілеттерінің қалыптасуына акцент жасау қарастырылады,

бұлар білім алушылардың тілдік әрекетінің шектеулілігіне байланысты күнделікті істерінде жүзеге асырылады.

19. Екінші тілге оқытудың бастапқы кезеңдерінде ауызша сөйлеу тілін түсіну қабілетін қалыптастыру, сөздік қорын анықтау және кеңейту негізгі болып табылады, олар тілдік естуін дамыту және түзеу бойынша жүйелі жұмыс жүргізілуімен, орфоэпикалық дағдыларын қалыптастырумен сабақтасады; бұл үшін әңгімелесуді, өлеңдер, жұмбақтар, жаңылтпаштар, сөйлемдер, тілдік ойындар жаттауды қолдануға болады; мұнда мұғалім сөздердің орфоэпикалық дұрыс айтылуын қадағалайды, өз тілі мысалында қазақ тілінде сұрақтарға жауап беруге, сұрақ қоюға, сөздерді, сөйлемдерді, мәтінді оқуға үйретеді.

20. 5-сыныпта білім алушылар сөздердің дыбыстық, содан кейін дыбыстық-әріптік сарптамасымен жұмыс жүргізуді жалғастырады; жұмыстың бұл түрінің тілдік естуді дамытуда үлкен мағынасы бар, қазақша сөздегі әрбір дыбыс пен әріптің орнын көруге көмектеседі, ал бұл өз кезегінде, дұрыс сөйлеуге, жазуға, сөздерді есте сақтауға ықпалын тигізеді.

21. Тілді практикалық тұрғыда меңгерудің бастапқы кезі тыңдау қабілеті мен дағдысы болады, бұлардың базасында байланысты сөйлеу, сөйлеу қабілеті мен дағдылары қалыптасып, олармен жұмыс жетекші орын алады, өйткені ауызша тілдің қабілеті мен дағдыларының базасында оқу және жазу қабілеті мен дағдылары қалыптасады.

22. Бұл үшін қабілеттіліктің бүтіндей кешені орнатылады, атап айтқанда:

1) дыбыстамалық тілді тыңдау;

2) айтылғанды есту, бөтен және өз тіліндегі нормадан ауытқуларды табу;

3) үлгі негізінде естігенді дұрыс қайталап айту;

4) дыбыстарды, буындарды, сөздерді анық артикуляциялау;

5) естігенді айтқан сөзбен және көргенімен сәйкестеу: дыбыстық және әріптік құрылымның сәйкестігін белгілеу, әдеби сөйлеу мен сөзді жазу

арасындағы қайшылықтарды табу;

6) ауызша өз сөзінде және оқығанда өз бетінше орфоэпикалық үлгілерді қолдану;

7) байланысты сөздер құру;

8) сауатты жазу.

23. Тілдік дағдыларды дамыту үшін түрлі талдауыштар қатысатын жағдайларды жасаған дұрыс: көру (суреттерді, заттарды көрсету), есту (мұғалім, басқа балалардың не айтып жатқанын мұқият тыңдау, өзгелер мен өз сөзінде қателерді байқау); тактильді (дыбыс артикуляциясын сезіну).

24. Сөздерді дұрыс жазу дағдыларын қалыптастыру үшін арнайы жаттығулар қолданылады: сөздерді, сөйлемдерді тақтадан және оқулықтан көшіріп жазу; қалдырып кеткен әріптерді, буындарды, сөздерді қойып көшіру; таңдамалы көшіру; естігенін жазу, ойша, сраптама ізі бойынша сөйлемдердегі сөздердің бұзылған ретін қалпына келтіру.

25. Оқыту барысындағы орфографиялық сөздермен сүйемелденетін тыңдау, сөйлеу, саналы көшіру, қазақ тілін меңгеру жұмыстарының негізгі түрі болып табылады.

26. Оқыған кезде фактілер дұрыс қабылданып жатқанын (не, қайда, қашан), себептік-нәтижелік байланыстар белгіленгенін (неге, не үшін), оқығанның мағынасын қалай түсінгенін анықтап алады.

27. Оқыту барысында сөздіктік жұмыстың үлкен мағынасы бар: ол түсініп оқудың қалыптасуына, сөздігінің баюына, бөлектенген сөздердің айтылуы мен жазылуы практикалық тұрғыда меңгерілуіне ықпал жасайды; сөздік жұмыстың мазмұнымен жаңа сөздердің мағынасы түсіндіріліп, олар білім алушылардың белсенді тіліне (ауызша және жазбаша) енгізіледі. Жаңа сөздер мағынасын талқылау қазақ тілінде жүргізілгені дұрыс; бөлектенген жағдайда ана тілін қолдануға, сөздерді бір тілден екіншіге аудармалауға болады.

28. Қазақ тілін оқытудың маңызды шарттарының бірі - мұғалімнің сөйлеу тілі мен оқуы; педагогтың тілі үлгі болады; үлкеннің қазақ тілі анық, ашық, фонетикалық, лексикалық және грамматикалық қателерсіз болады.

29. Қабілеттер мен дағдылардың дамуы сабақ берудің стратегиялары, әдістері мен тәсілдері қолданылады:

1) білім алушыларды коммуникативтік іс-әрекетке белсенді түрде тарту;

2) оқудың таныстырушылық түрі негізінде өз бетінше білім іздеу уәждемесін қалыптастыру;

3) әрі қарай дамуы үшін бағалаудың түрлі тәсілдерін қолдану, білім алушылардың шығармашылықтық қабілеттерін арттыру үшін түрлі жағдайлар жасау;

4) білім алушыларды ынталандыру және уәждеу мақсатында оқытуды дифференциалау.

30. Екінші тілге оқыту үшін бірегей (шоғырландырылған) қазақ тілі мен әдебиеті сабағы жүргізіледі.

31. Тілдік оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) фронталды оқу ісін қамтамасыз етуге арналған стационарлық дыбысұлғайтқыш жабдық (әр сыныпқа);

2) мультимедиялық компьютерлік сынып;

3) жекелік есту аппараттары; сөйлеу экраны;

4) интерактивтік панелі және үшөлшемді аксессуарлары бар "Мультимедиялық интерактивтік оқытатын бағдарламалық-әдістемелік кешен" электрондық ресурсы - теориялық материал мен практикалық білімдердің меңгерілу тиімділігін жоғарылату үшін;

5) дыбыстық сигналады визуалдайтын "Логопедиялық тренажер" - арнайы тыныс алу және дауыс жаттығуларын өткізу барысында, әсіресе тұтықпасы мен дизартриясы бар балалармен жұмыс істегенде;

6) "Тілдік коммуникацияны меңгеру және дамытуға арналған тілідік тренажер" ассистивтік құрылғысы, - қажетті мөлшерде жалпақ сөйлемдік тілді меңгермеген білім алушылар үшін, сонымен бірге білім алушылардың тілдік шектелуі кезеңінде.

3-тарау. "Қазақ тілі мен әдебиеті" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

32. "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 170 сағатты;

2) 6-сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 170 сағатты;

3) 7-сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 170 сағатты;

4) 8-сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 170 сағатты;

5) 9-сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 170 сағатты;

6) 10-сынып – аптасына 4 сағат, оқу жылында – 136 сағатты құрайды.

33. Бағдарламаның мазмұны бөлімдерге бөлінген; бөлімдер білім, білік және дағдыларды қалыптастыруды көздейтін бөлімшелерден тұрады; оқу мақсаттары әр бөлімше ішінде мұғалім мен оқушыға жоспарлары жөнінде өзара ой бөлісуге, оларды талдау мен бағалауға мүмкіндік беретін бірізділік пен сабақтастықты көрсетеді.

34. Бағдарламаның оқыту мақсаттары арқылы мұғалімдер сөйлеу қызметінің төрт дағдысын (тыңдалым, айтылым, оқылым, жазылым) қалыптастырады, сонымен қатар, оқушылардың жетістігін бағалайды және оқытудың келесі кезеңі туралы ақпарат береді.

35. Оқу пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) 1-бөлім "Тыңдалым";

2) 2-бөлім "Айтылым";

3) 3-бөлім "Оқылым";

4) 4-бөлім "Жазылым";

5) 5-бөлім "Тілдік бағдар".

36. "Тыңдалым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) болжау;

2) назарын шоғырландырып тыңдау;

3) сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну;

4) көркем шығармаларды тыңдау;

5) негізгі ойды анықтау;

6) тыңдалым материалдары бойынша жауап беру.

37. "Айтылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) сөздік қорының алуандығы;

2) сөз мәнері мен сөйлеу этикеті;

3) орфоэпиялық нормаларды сақтау;

4) мәтіннің негізгі мағынасын анықтау және талқылау;

5) сенімді және еркін жауап беру;

6) визуалды материалдар арқылы тілді дамыту.

38. "Оқылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) мәтіндегі ақпаратты анықтау;
- 2) стильдік ерекшеліктерді анықтау;
- 3) көркем шығармаларды оқу;
- 4) мәтіндерге салыстырмалы талдау жасау;
- 5) қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді оқу;
- 6) өзіндік көзқарасын білдіру.

39. "Жазылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) әртүрлі стильде мәтіндер құрастыру;
- 2) шығармашылық жұмыс;
- 3) көркемдегіш құралдарды қолдана отырып әңгіме құрастырып жазу;
- 4) мәліметтерді жинақтау;
- 5) орфография және пунктуация.

40. "Тілдік бағдар" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) сөз таптары;
- 2) сөйлем.

41. 5-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым: тірек сөздер арқылы болжау, негізгі мазмұнын түсіну, нақты ақпаратты анықтау, күнделікті тұрмыстық тақырыптарға байланысты сөздердің мағынасын түсіну, көркем әдеби мәтіндердің мазмұнын түсіну, негізгі тақырыпты анықтау, сұрақтарға жауап беру;

2) айтылым: жаңа сөздерді қолдану, ойын жеткізе білу, амандасу мәнері қазақ тіліндегі төл дыбыстары айту, мәтіндердің мазмұнын айту, берілген сұраққа лайықты жауап беру, шағын диалогке қатысу, иллюстрацияларды сипаттау;

3) оқылым: негізгі ақпаратты анықтау, хат, хабарлама, жарнама мазмұнын түсіну, көркем әдеби шығармаларды түсіну, тақырыбын анықтау, мәтіндердің тақырыбын, мазмұндық құрылымын салыстыру, қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді ала білу, тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, мәтінде көтерілген мәселеге өз көзқарасын қарапайым түрде білдіру;

4) жазылым: қарапайым талаптарына сай шығармашылық жұмыс, хабарлама, хабарландыру, хат жазу, әңгіме құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап жазу, жазба жұмыстарында сипаттауға әрекет етіп, бейнелеу құралдарын қолданып жазу, мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша сурет салу, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу, сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану;

5) тілдік бағдар:сөз таптары - жалпы және жалқы есімдерді ажырата білу, жалғау түрлерін дұрыс жалғау, заттың түрін, түсін сапасын білдіретін сын есімдерді ажырата білу, сан есім (бірліктер, ондықтар, жүз, мың) атауларын білу, жіктеу, сілтеу, сұрау есімдіктерін орынды қолдану, етістік туралы түсінік , қызметін білу; сөйлем - хабарлы, сұраулы, лепті сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, құрастыру.

42. 6-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым: мәтіннің бастапқы бөлігін тыңдау арқылы тақырыпты және көтерілетін мәселені болжау, мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, тұрмыстық-әлеуметтік тақырыптарға байланысты жаңа сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну, әңгіме, хикаялардың және шағын поэзиялық шығармалардың мазмұнын талдай отырып кейіпкерлерге сипаттама жасау, мәтін тақырыбын анықтау, тыңдалым материалдары бойынша шынайы өмірмен байланыстырып жауап беру;

2) айтылым: тура мағынадағы сөздерді қолдану, ойын әсерлі, мазмұнды оқып жеткізу, тақырып бойынша диалогті оқу, жалғастыру, аяқтау, сұраулы, хабарлы, лепті және бұйрықты сөйлемдердің интонациялық ерекшелігін ескеріп айту, шағын көлемді мәтіндегі жеке эпизодтарды сипаттау және тілдік ерекшелігіне салыстыру жасау, диалогке қатысушылар өзара түсінісіп, ойларын толықтырып отыру, сюжетті суреттердің желісі бойынша әңгіме құрастыру;

3) оқылым: мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау, әртүрлі мәтіндердің ерекшелігін анықтау (күнделік, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян, орта көлемді шығармаларды түсіну, тақырыбын анықтау;

4) жазылым: мәтіндердің ерекшелігін сақтай отырып, шығармашылық жұмыс күнделік, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян жазу, әңгіме тақырыбының желісінен шықпай, әрбір абзацты жүйелі құрастыру, жазба жұмыстарында тірек сөздерін қолданып жазу, мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша сурет, сызба-кестелер жасау, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу, сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану;

5) тілдік бағдар: сөз таптары- деректі және дерексіз зат есімді, көптік мәнді есімдерді ажырата білу, жазбаша, заттың сипатын, көлемін, салмағын, аумағын білдіретін сын есімдерді ажырата білу, реттік сан есімдер мен жинақтық сан есімдерді қолдана білу, есімдіктерін орынды қолдану, етістіктің шақтарының (нақ осы шақ, ауыспалы осы шақ, жедел өткен шақ, ауыспалы келер шақтың) қызметін білу, сын-қимыл етістіктің қызметін білу; сөйлем- жазба жұмыстарында сөйлемдегі сөздердің орын тәртібін сақтай отырып жай сөйлем құрастыру.

43. 7-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым: мәтін үзінділері арқылы оқиғаның дамуын болжау, мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпаратты анықтау, әлеуметтік-мәдени тақырыптарға байланысты қажетті сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну, көркем шығармалардың тақырыбын талдау, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы мазмұнын

анықтау, өз пікірін өзгелердің пікірімен салыстыра отырып жауап беру;

2) айтылым: мақал-мәтелдер, мәтін мазмұнын дамыту, кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап ету, бұйрық берудің түрлі формалары мен жағдаяттарына сай қолдана білу, екпін түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолданып айту, шығармадағы кейіпкерлерге автор берген мінездеменің тілдік құралдарын талдау, коммуникативтік жағдаяттың талаптарына сай "сөйлеуші тыңдаушы" позицияларын еркін ауыстыру, кесте, сызбаларда берілген ақпаратты сипаттау;

3) оқылым: кесте, сызба, шартты белгілер түрінде берілген ақпаратты түсіну, (өтініш, ұсыныстарға) қатысты мәтіндердің тілдік ерекшелігін талдау, прозалық және поэзиялық шығармалардағы кейіпкердің іс-әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образын талдау, мәтіндердің идеясын, алынған мәліметтерді кесте, сызба, шартты белгілер түрінде ұсыну, мәтінде көтерілген мәселеге өз ойын қарапайым түрде жеткізу;

4) жазылым: мәтіндердің жазылу ерекшелігін сақтап, шығармашылық жұмыс, өтініш, құттықтаулар жазу, әңгіме құрылымы мен дамуын сақтап, көтерілген мәселе бойынша келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу, жазба жұмыстарында тірек сөздерді қолданып жазу, тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану;

5) тілдік бағдар: сөз таптары- мәтіндерден көмекші есімдерді ажырата білу, сан есімнің қызметін білу, топтау сан есімдерін, одағай түрлерін орынды қолдану, етістіктің шақтары, септеулік шылаулардың қызметін білу; сөйлем: жазба жұмыстарында жай сөйлемдерді құрастыру.

44. 8-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым: мәтін тақырыбы, тірек сөздер, иллюстрациялар арқылы көтерілетін мәселені болжау, мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, оқу - еңбек тақырыптарына байланысты күрделі сөздер мен тұрақты тіркестердің мағынасын түсіну, орта көлемді прозалық, драмалық және поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау, тірек сөздер, автор көзқарасы мен көңіл күйі арқылы негізгі ойды анықтау,

деректер келтіре отырып, жауап беру;

2) айтылым: сын есімді қолданып, ауызша сөйлемдер құрап, жай сөйлем түрлеріне қолдана айту, сөз ішіндегі және сөз аралығындағы, сөйлем түрлерін салыстыру және талдау, тақырып бойынша өз пікірлерін білдіріп және қойылған сұрақтарға жауап беру;

3) оқылым: мағынасы ауыстырыла берілген сұрақ арқылы қажетті ақпаратты анықтау, тілдік ерекшеліктері арқылы мәтіндердің мазмұнын анықтау, прозалық және поэзиялық шығармалардың түрін анықтау, кейіпкердің іс-әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образын суреттеуге әрекет ету, мәтіндердің түрлерін, тілдік ерекшеліктерін салыстырып талдау, тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген мәселелерді салыстыру;

4) жазылым: мәтіндердің орфографиялық ерекшелігін сақтап, шағын мақала, әңгіме, шығармашылық жұмыс жазу, берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдарын ұсыну, жазба жұмыстарында, әңгіме жазуда тиімді қолдану, тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздер), сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану;

5) тілдік бағдар: сөз таптары - етістіктің райларын білу. Мұғалімнің көмегімен үстеудің қызметі туралы, үстеудің түрлерін білу; сөйлем-бөлшектік сан есімдерді жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану; етістіктің райлары-шартты рай, бұйрық рай; жазба жұмыстарда орынды қолдануға әрекет ету. Мұғалімнің көмегімен үстеудің қызметі туралы білу, үстеудің түрлерін сөйлемде қолдана білу. Мұғалімнің көмегімен жазба жұмыстарында үстеудің мағыналық түрлерін сөйлемде қолданып жазу.

45. 9-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым: тыңдалатын мәтіндегі фразалар мен сөздерді талқылай отырып, тақырып пен көтерілетін мәселелер туралы айту, мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың шынайылығы мен нақтылығын анықтау, әлеуметтік-қоғамдық тақырыптар аясында айтылған сөздердің мағынасын түсіну, орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармалардан

үзінді тыңдап, мазмұнын анықтап, айтады;

2) айтылым: ауызша мәтіндер оқу, коммуникативтік жағдаяттарды дұрыс таңдай білу, сөйлеу тіліндегі өз ойын жеткізу, шығарманың идеясы мен мазмұнына байланысты "автордың ойын" оқу, тақырып бойынша диалогте, сенімді сөйлеу;

3) оқылым: мәтіндегі ақпаратты анықтау, прозалық және поэзиялық шығармалардағы автордың ойы мен көтерілген мәселені анықтап, оқырманға әсерін айтып беруге дағдылану;

4) жазылым: мәтіндердің ерекшелігін сақтап және осы мәтінде өз ойын дәлелдеп жазу, жазба жұмыстарында тірек сөздерді тиімді қолданып сөйлемдер жазу, тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрама атауларды дұрыс жазу, сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану;

5) тілдік бағдар: сөз таптары- өздік, өзгелік, ортақ және ырықсыз етістің қызметін білу. Үстеу туралы білу, үстеудің мағыналық түрлерін білу. Сөйлем: мұғалімнің көмегімен үстеудің мағыналық түрлерін сөйлемде қолдана білуге дағдылану; жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, мезгіл, себеп, қимыл-сын, мақсат бағыныңқылы) сабақтас құрмалас сөйлемдерді құрастыру.

46. 10-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым: тыңдалатын көркем шығармалардағы негізгі ойды талқылай отырып, басты мәселені болжау; тыңдалған көркем шығармалардың үзіндісінен негізгі мазмұнын түсіну, басты мәселені анықтау; әлеуметтік- қоғамдық тақырыптар аясында мәтіндердің стильдік ерекшеліктерін түсіну; повестен, поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, көтерілген негізгі ойды анықтау; көркем шығармалардағы үзіндісінен негізгі ой мен көзқарасты анықтау; көркем шығарманың үзінділерінен мазмұнында көтерілген мәселеге сыни көзқарасын білдіру;

2) айтылым: берілген тақырыпқа сұрақтар құрау, мәтін тақырыбын анықтау; шынайы өмірде кездесетін жағдайларда сөйлеу мәнерін дұрыс

пайдалана білу; шынайы өмірде кездесетін жағдайларда сөйлеу тілінде орфоэпиялық нормаларды сақтап сөйлеу; мұғалімнің көмегімен көркем шығармалардың мазмұнына байланысты өз ойын білдіру; әр түрлі стильде берілген тақырып бойынша монолог арқылы өз ойын білдіріп, сөйлеу; тақырып бойынша көрнекілік құралдар арқылы өз ойын жинақтап, әңгімелеп айту;

3) оқылым: мұғалімнің көмегімен мәтіндегі ақпараттың өзектілігіне қорытынды жасау; ғылыми стильде (пікір, мақала, баяндама, презентация) жазылған еңбектердің ерекшелігін оқу, талдау; прозалық және поэзиялық шығармалардағы көтерілген мәселе туралы өз ойын айту; мәтіндердің стилін, жанрлық ерекшеліктерін салыстыру, бағалау; қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерге қорытынды жасау; мәтінде көтерілген мәселені ғаламдық мәселелермен байланыстыра отырып баға беру;

4) жазылым: мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын мақала жазу; шығармашылық жұмыс құрылымы мен дамуын сақтап, мәселе бойынша ұсынылған шешім туралы өз ойын жазу; жазба жұмыстарында нақыл сөздерді тиімді қолданып жазу; тақырып бойынша түрлі стильдегі мәтіндер құрауда мәліметтерді жинақтап жазу; тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрама атауларды дұрыс жазу; сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану;

5) тілдік бағдар: Мұғалімнің көмегімен сөз таптары, қаратпа сөз, одағай, шылау, еліктеуіш сөздердің қызметін білу, бір – бірінен ажырата білу, орынды қолдану, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану. Сөйлем: құрмалас сөйлем түрлерін білу. Жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, мезгіл, себеп, қимыл-сын, мақсат бағыныңқылы) сабақтас құрмалас сөйлемдерді құрастыруға әрекет ету.

47. "Қазақ тілі мен әдебиеті" (оқыту қазақ тілінде емес жүргізілетін сыныптар үшін) білім беру саласы бойынша негізгі орта білім беру аяқталғанда күтілетін нәтижелер:

1) тыңдалым және айтылым: білім алушы қарым-қатынастың әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, оқу-кәсіптік салалардағы мәтіндерін түсінеді; мәтінді мәнерлеп оқиды, мұғалімнің көмегімен мәтіннің тақырыбын болжайды, мәтінді аударады;

2) оқылым: білім алушы әртүрлі типтегі, жанрлар мен стильдердегі мәтіндерден негізгі ақпаратты (мәтіндік, сандық) түсінеді; мәтіннің мағынасын түсінеді; диалогты кезектесіп оқиды; тілдік бағдар бойынша грамматикалық тапсырмаларды ауызша орындайды;

3) жазылым: білім алушы естіген және оқыған ақпараттарын жинақтай отырып, әртүрлі типтегі, жанрдағы және стильдегі мәтіндерді көшіріп жазады; орфографиялық, грамматикалық нормаларды сақтай отырып, тілдік бағдар бойынша грамматикалық тапсырмаларды жазбаша орындайды;

4) тілдік бағдар: білім алушы оқулықтағы тақырыпқа байланысты берілген ережелерді оқып, мағынасын түсінеді, ажырата алады. Тілдік бағдар бойынша мәтіннен табады, грамматикалық тапсырмаларды орындайды.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

48. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодтық белгімен ұсынылған. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сан бөлім мен бөлімше ретін, төртінші сан оқыту мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы: 7.2.1.2 кодында: "7" – сынып, "2.1" – бөлімше, "2" – оқыту мақсатының реттік саны.

49. "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнін жоспарлау кезінде түзету мақсаттары енгізіліп, жазылады: білім алушылардың ойлау, сөйлеу қабілетін дамыту, есту қабілетін дамыту, қазақ тіліндегі дыбыстарды, сөздерді дұрыс, анық, таза айтылуын қадағалап, түзетіп отыру.

50. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Тыңдалым":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1	5.1.1.1	6.1.1.1 тірек сөздер,	7.1.1.1 мәтін	8.1.1.1 мәтін	9.1.1.1 тыңдалатын	10.1.1.1

Болжау	тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау	мәтіннің бастапқы бөлігін тыңдау арқылы тақырыпты және көтерілетін мәселені болжау	үзінділері арқылы оқиғаның дамуын болжау	тақырыбы, тірек сөздер, иллюстрациялар арқылы көтерілетін мәселені болжау	мәтіндегі фразалар мен дәйек сөздерді талқылай отырып, тақырып пен көтерілетін мәселені болжау	көркем шығарманың негізгі талқылау бастапқы болжамы
1.2 Назарын шоғырландырып тыңдау	5.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну және нақты ақпаратты анықтау	6.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпараттарды анықтауға әрекет ету	7.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың өзектілігін анықтауға әрекет ету	8.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, детальді ақпараттарды анықтауға әрекет ету	9.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың шынайылығы мен нақтылығын анықтау	10.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың шынайылығы мен нақтылығын анықтау
1.3 Сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	5.1.3.1 күнделікті тұрмыстық тақырыптарға байланысты жаңа сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну	6.1.3.1 тұрмыстық - әлеуметтік тақырыптарға байланысты жаңа сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну	7.1.3.1 әлеуметтік - мәдени тақырыптарға байланысты қажетті сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	8.1.3.1 оқу - еңбек тақырыптарына байланысты күрделі сөздердің мағынасын түсіну	9.1.3.1 әлеуметтік – қоғамдық тақырыптар аясында айтылған сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіну	10.1.3.1 әлеуметтік - мәдени тақырыптарға байланысты қажетті сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну
1.4 Көркем шығармаларды тыңдау	5.1.4.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби мәтіндердің мазмұнын түсіну	6.1.4.1 әңгіме, хикаялардың және шағын поэзиялық шығармалардың мазмұнын түсіне отырып кейіпкерлерге тоқталу	7.1.4.1 орта көлемді лирикалық поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын түсіну	8.1.4.1 прозалық, драмалық және поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдап, тақырыбын талқылау	9.1.4.1 орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау	10.1.4.1 повесть, проза, поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдап, тақырыбын талқылау
1.5 Негізгі ойды анықтау	5.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар арқылы негізгі тақырыпты анықтау	6.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар, мәтін тақырыбы арқылы негізгі ойды анықтау	7.1.5.1 тірек сөздер, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды анықтау	8.1.5.1 тірек сөздер, автор көзқарасы мен көңіл күйі арқылы негізгі ойды анықтау	9.1.5.1 мәтіннің мақсатын, автордың негізгі ойы мен көзқарасын анықтау	10.1.5.1 көркем шығарманың негізгі талқылау бастапқы болжамы

1.6	5.1.6.1	6.1.6.1	7.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде өз пікірін өзгелердің пікірімен салыстыра отырып жауап беру	8.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде деректерді келтіре отырып, дәлелді жауап беру	9.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде көтерілген мәселеге сыни көзқарасын білдіру	10.1. көркі шығарманың үзіндісін мазмұнына көтерілген мәселеге көзқарасын білдіру
-----	---------	---------	--	--	--	---

2) 2 - бөлім "Айтылым":

2 - кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1	5.2.1.1 тақырып бойынша меңгерген жаңа сөздерді олардың синонимдерімен, антоним, омонимдерді білу	6.2.1.1 тура және ауыспалы мағынадағы сөздерді қолдану, ойын жеткізу	7.2.1.1 мақал-мәтелдер, терминдерді орынды қолдана білу	8.2.1.1 тұрақты тіркестерді білу	9.2.1.1 берілген тақырыпқа сай сөздерді орынды қолдана білу	10.2.1 берілген тақырыпқа сай сөздерді орынды қолдана білу
2.2	5.2.2.1 қазақша амандасу мәнері мен ұлттық этикет формаларын пайдалану	6.2.2.1 тақырып бойынша диалогты қатысу, жалғастыру, ұлттық сөз әдебімен аяқтау	7.2.2.1 кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап, ету, бұйрық берудің түрлі формалары мен жағдаяттарына сай ұлттық сөз әдебімен сөйлеу этикеті формаларын қолдана білуге дағдыландыру	8.2.2.1 түрлі жанрдағы көркем мәтіндерге сүйене отырып, көңіл-күйді білдіруде ұлттық сөз әдебімен сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу	9.2.2.1 коммуникативтік жағдаяттарға байланысты сөйлеу этикеті формаларын дұрыс таңдап айту	10.2.2 өмірдегі жағдаяттарға байланысты сөйлеу этикеті формаларын пайдалану
2.3	5.2.3.1	6.2.3.1	7.2.3.1	8.2.3.1	9.2.3.1	10.2.3

Орфоэпиялық нормаларды сақтау	ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбыстардың дыбысталуын білу, айту	ауызша мәтіндер құрауда сұраулы, хабарлы, лепті және бұйрықты сөйлемдердің интонациялық ерекшелігін ескеріп айту	ауызша мәтіндер құрауда екпін түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолданып айту	мұғалімнің көмегімен ауызша мәтіндер құрауда сөз ішіндегі және сөз аралығындағы ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ықпал заңдылықтарын ескеріп айту	коммуникативтік жағдаятқа сай сөйлеу тіліндегі интонация, екпіннің мәнін айту	шына кезде жағдайлардағы нормаларды сөйлеу
2.4 Мәтіннің негізгі мағынасын анықтау және талқылау	5.2.4.1 шағын көлемді мәтіндердің мазмұнына сүйеніп баяндау	6.2.4.1 шағын көлемді мәтіндері жеке эпизодтарды сипаттап айту	7.2.4.1 шығармадағы кейіпкерлерге мінездеме беру	8.2.4.1 идеялық жағынан ұқсас мәтіндердегі оқиғалар желісін білу	9.2.4.1 шығарманың идеясы мен мазмұнына байланысты "автордың ойын" талдау	10.2.4 көмегімен шығарманың мазмұнын байла білдірі
2.5 Сенімді және еркін жауап беру	5.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру, шағын диалогке қатысу	6.2.5.1 коммуникативтік жағдаят бойынша диалогке қатысып ойларына йту	7.2.5.1 диалогке қатысушылар коммуникативтік жағдаяттың талаптарына сай "сөйлеуші тыңдаушы" позицияларын еркін ауыстыру	8.2.5.1 пікірталасқа қатысушылар берілген тақырып бойынша өз пікірлерін сенімді білдіріп, қойылған сұрақтарға жауап беру	9.2.5.1 сөйлеу барысында түрлі стильде берілген тақырып бойынша орынды диалогте сөйлеу	10.2.5 әртүрлі жағдайларда берілген тақырып бойынша монол ойын
2.6 Визуалды материалдар арқылы тілді дамыту	5.2.6.1 тірек сөздерді дұрыс қолданып иллюстрацияларды сипаттау	6.2.6.1 тірек сөздерге сүйеніп, сюжетті суреттердің желісін бойынша әңгіме құрастырып айту	7.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер, суреттер мен сызбаларда берілген ақпаратты сипаттау	8.2.6.1 кесте, диаграмма, нұсқаулық шартты белгілер мен сызбаларда берілген ақпаратты талдап, баға беру	9.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілермен сызбаларда берілген ақпараттарды өзара салыстыру	10.2.6 тақырыпты көрнекілік арқылы жинақтап айту

3) 3-бөлім "Оқылым":

3-кесте

Оқыту мақсаттары						
Бөлімше	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1 Мәтіндегі ақпаратты анықтау	5.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау	6.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау, өмірдегі кейбір жағдаяттармен байланыстыру	7.3.1.1 кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде берілген ақпаратты түсіну, қолдана білу	8.3.1.1 перифраз түрінде берілген сұрақ арқылы қажетті жауапты анықтау	9.3.1.1 мәтіндегі ақпараттың өзектілігін анықтау	10.3.1.1 мұғалім көмегімен ақпараттың өзектілігін анықтау
3.2 Стильдік ерекшеліктерді анықтау	5.3.2.1 хат, хабарлама, жарнама мазмұнын түсіну	6.3.2.1 ресми стильдегі мәтіндердің стильдік ерекшелігін білу (күнделік, түсініктеме)	7.3.2.1 ресми -іскерлік (ресми құттықтаулар, ұсыныстар) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ерекшелігін анықтау	8.3.2.1 публицистикалық стильдің (мақала, жолдаулар) тілдік ерекшеліктері арқылы мәтіндердің жанрын анықтау	9.3.2.1 ғылыми стильде (мақала, баяндама, презентация) жазылған еңбектердің ерекшеліктерін білу	10.3.2.1 ғылыми стильде (пікір баяндама, презентация) жазылған еңбектердің ерекшеліктерін білу
3.3 Көркем шығармаларды оқу	5.3.3.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби шығармаларды түсіну	6.3.3.1 орта көлемді шығармаларды түсіну, тақырыбын анықтау	7.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы лирикалық кейіпкердің образы туралы оқу	8.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардың композициялық құрылымын талдау	9.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы көтерілген мәселені анықтау	10.3.3.1 жән шығармалардағы көтерілген мәселені анықтау
3.4 Мәтіндерге салыстырмалы талдау жасау	5.3.4.1 мәтіндердің тақырыбын, мазмұндық құрылымын салыстыру	6.3.4.1 мәтіндердің тақырыбына, мазмұндық құрылымына сүйене отырып, түрлерін	7.3.4.1 мәтіндердің мазмұнына талдау жасауға әрекет ету	8.3.4.1 мәтіндердің түрлерін салыстырып, талдау жасау	9.3.4.1 мәтіндердің стилін, жанрлық ерекшеліктерін салыстыру	10.3.4.1 мәтіндердің жанрлық ерекшеліктерін салыстыру

		салыстыру				
3.5 Қосымша ақпарат көздерінен алынған мәлімет- терді оқу	5.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді алу	6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді алу	7.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді кесте жасау	8.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді қолдана отырып, мәтінге өзгеріс енгізу	9.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерге өз көзқарасын білдіру	10.3. ақпа алы мәл қор
3.6 Өзіндік көзқарасы н білдіру	5.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, мәтінде көтерілген мәселені табу	6.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, мәтіндегі мәселені оқу	7.3.6.1 тақырып бойынша деректер қолдана отырып мәтінде көтерілген мәселелерді өз ойын жеткізу	8.3.6.1 тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген мәселелерді анықтау	9.3.6.1 мәтінде көтерілген мәселені өмірмен байланыстыру	10.3. көте мәсе мәсе байл отыр

4) 4-бөлім "Жазылым":

4-кесте

Бөлім ше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
4.1 Әртүр лі стиль де мәтін дер құрас тыру	5.4.1.1 ресми стильдің тілдік ерекшеліктері және талаптарымен танысу	6.4.1.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтап отырып, күнделік жазу	7.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап ресми құттықтаулар жазу	8.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын пікір жазу	9.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын мақала жазуға әрекет ету	10.4. мәт жан сти ере сак ма
4.2 Шыға рмаш ылық жұм ыс көле мі	5.4.2.1 шығармашылық құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты сипаттап жазу 30 сөз	6.4.2.1 шығармашылық жұмыс тақырыбының же лісінен шықпай, мазмұнын ашып жазуға әрекет ету	7.4.2.1 шығармашылық жұмыс құрылымы мен дамуын сақтап, көтерілген мәселе бойынша келісу- келіспеуін айқын жазу 50 сөз	8.4.2.1 шығармашылық жұмыс құрылымы мен дамуын сақтап, тақырыпқа байланысты берілген сұрақтарға жауап жазу 60 сөз	9.4.2.1 шығармашылы қ жұмыс құрылымы мен дамуын сақтап, мәселе бойынша ұсынылған	10.4. шы жұ мен сак бой ұсы тур жаз

		40 сөз			шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұстарын салыстыру	
					70 сөз	
4.3	5.4.3.1	6.4.3.1	7.4.3.1	8.4.3.1	9.4.3.1	10.4.3.1
Көркемдегі шұқралдардың қолданып жазу	жазба жұмыстарында сипаттау сөздерін қолданып жазу	жазба жұмыстарында бейнелеу сөздерін қолданып жазуға әрекет ету	жазба жұмыстарында көркем әдеби сөздерді қолданып жазуға әрекет ету	жазба жұмыстарында көркем әдеби сөздерді түрлерін қолданып жазу	жазба жұмыстарында нақыл сөздерді тиімді қолданып жазу	жазба жұмыстарында нақыл сөздерді тиімді қолданып жазу
4.4	5.4.4.1	6.4.4.1	7.4.4.1	8.4.4.1	9.4.4.1	10.4.4.1
Мәліметтердің жинақтау	мәліметтерді жинақтап отырып, тақырып бойынша сурет салу	мәліметтерді жинақтап отырып, тақырып бойынша сурет салу, сызба-кестелер жасау	тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, презентация жасауға әрекет ету	тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, өз ойын жазуға жазуға әрекет ету	жазба жұмыстарында нақыл сөздерді тиімді қолданып жазу	жазба жұмыстарында нақыл сөздерді тиімді қолданып жазу
4.5	5.4.5.1	6.4.5.1	7.4.5.1	8.4.5.1	9.4.5.1	10.4.5.1
Орфография және пунктуация	жазба жұмыстарында, сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану	жазба жұмыстарында орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану	тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазып, қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану	тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздер); сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану	тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрама атауларды дұрыс қолдану	тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрама атауларды дұрыс қолдану

5) 5-бөлім "Тілдік бағдар":

5-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
5.1 Сөз таптары	5.5.1.1 мәтіндерден жалпы және жалқы есімдерді ажырата білу, жалғау түрлерін дұрыс жалғау	6.5.1.1 мәтіндерден деректі және дерексіз зат атауларын, көптік мәнді есімдерді ажырата білу	7.5.1.1 мәтіндерден көмекші есімдерді ажырата білу, жазбаша, ауызша жұмыстарда қолдану			
	5.5.1.2. заттың түрін, түсінсапасын білдіретін сын есімдерді ажырата білу, жазба, ауызша жұмыстарда қолдану	6.5.1.2 лексикалық мағынасы жағынан заттың сипатын, көлемін, салмағын, аумағын білдіретін сын есімдерді ажырата біліп, қолдану	7.5.1.2 сын есімнің шырайларының қызметін білу			
	5.5.1.3 сан есім (бірліктер, ондықтар, жүз, мың) атауларын білу, орынды қолдану	6.5.1.3 реттік сан есімдер мен жинақтық сан есімдерді жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану	7.5.1.3 топтау сан есімдерін жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану	8.5.1.1 бөлшектік сан есімдерді жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану		
	5.5.1.4 жіктеу, сілтеу, сұрау есімдіктерін жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану	6.5.1.4 есімдіктерді білу, жазба ауызша жұмыстарда орынды қолдану	7.5.1.4 есімдік түрлерін ажырата алу	8.5.1.2 етістіктің райларын білу, ауызша, жазбаша жұмыстарда орынды қолдану		
	5.5.1.5	6.5.1.5	7.5.1.5 етістіктің шақтарының (бұрынғы және	8.5.1.3	9.5.1.1	10.5.1.1

	сөйлемдегі етістіктің қызметін білу	етістіктің шақтарының (нақ осы шақ, ауыспалы осы шақ, жедел өткен шақ, ауыспалы келер шақ) қызметін білу, жазба ауызша жұмыстарда орынды қолдану	ауыспалы өткен шақ, мақсатты және болжалды келер шақ) қызметін білу, жазба ауызша жұмыстарда орынды қолдану	етістіктің райларын (шартты рай, бұйрық рай) жазба жұмыстарда орынды қолдануға әрекет ету	өздік, өзгелік, ортақ және ырықсыз етістің қызметін білу	мұғалімнің көмегімен сөз, шыл сөздер қыз бірін білу.
	5.5.1.6	6.5.1.6	7.5.1.6	8.5.1.4	9.5.1.2	10.5.1.2
	етістіктің түрлерін білу. Болымды, болымсыз етістіктің қызметін білу	салт және сабақты етістікті жазба жұмыстарында қолдану	септеулік шылаулардың қызметін білу	мұғалімнің көмегімен үстеу туралы түсінік, үстеудің қызметі туралы білу	үстеудің мағыналы қтүрлерін білу	үстеу мағыналы түрлерін және жұмыстар орындау
	5.5.1.7 сөйлемдегі болымды, болымсыз етістіктің қызметін білу	6.5.1.7 Талғаулықты, кезектестік, себеп салдармәнді білдіретін сөйлемдегі жалғаулы қтардың қызметін білу	7.5.1.7 сөйлемдегі септеулік шылаулардың қызметін білу	8.5.1.4 мұғалімнің көмегімен үстеудің қызметі, түрлерін сөйлемде қолдана білу	9.5.1.3 мұғалімнің көмегімен құрмалас сөйлем, оның түрлері туралы білу	10.5.1.3 ыңғайлы қаты бйлд қарс қаты бйлд лық қолд
5.2 Сөйлем	5.5.2.1 жазба жұмыстарында хабарлы, сұраулы, лепті сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, құрастыру	6.5.2.1 жазба жұмыстарында сөйлемдегі сөздердің орын тәртібін сақтап жай сөйлем құрастыру	7.5.2.1 жазба жұмыстарында жай сөйлемдерді құрастырып жазу	8.5.2.1 мұғалімнің көмегімен жазба жұмыстарында үстеудің мағыналы қтүрлерін сөйлемде қолданып жазу	9.5.2.1 мұғалімнің көмегімен жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, сабақтас құрмалас сөйлемде	10.5.2.1 мұғалімнің көмегімен жазба жұмыстарында (мезгіл, қимыл, сабақ сөйлемде құрастыру

51. Осы Бағдарлама есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

52. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру деңгейі

5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасына қосымша

мен әдебиеті" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасына қосымша

бағдарламасына қосымша

Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар (оқыту қазақ тілінде емес)

1) 5-сынып:

1-кесте

Тақырыптар	Көркем шығармалар	Коммунікативтік дағдылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Отбасындағы дәстүр мен мерекелер	М.Мақатаев. "Тоқта балам, атаң келеді артыңда"	Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну және нақты анықтау
		Айтылы	5.2.2.1 қазақша амандасу мәнері мен ұлттық этикет формалары

		м	5.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру, шағ- қатысу
		Оқы- лым	5.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпарат анықтау;
			5.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты ма- білу
		Жаз- ылы- м	5.4.2.1 шығармашылық жұмыстың құрылымын сақтай отырып, табиғатты сипаттап жазу;
			5.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша сурет
Мектеп өмірі. Әдепті бала- арлы бала	Б.Соқпақбаев "Менің атым Қожа" повесі (үзінді)	Тілді к бағд ар	5.5.1.1 мәтіндерден жалпы және жалқы есімдерді ажырата білу, түрлерін дұрыс жалғау
		Тың- дал- ым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау;
			5.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну және нақты анықтау
		Айт- ылы- м	5.2.2.1 қазақша амандасу мәнері мен ұлттық этикет формалары
			5.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру, шағ- қатысу
		Оқы- лым	5.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау;
			5.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты ма- білу
		Жаз- ылы- м	5.4.2.1 шығармашылық жұмыстың құрылымын сақтай отырып, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап жазу;
			5.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша сурет
		Тілді к бағд ар	5.5.1.1 мәтіндерден жалпы және жалқы есімдерді ажырата білу, түрлерін дұрыс жалғау

Қазақстандағы өсімдіктер мен жан-жануарлар әлемі	Жан-жануарлар туралы ертегілер, жұмбақтар	Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.4.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби мәтінде түсіну
		Айтылым	5.2.2.1 қазақша амандасу мәнері мен ұлттық этикет формалары; 5.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру, шағын қатысу.
		Оқылым	5.3.3.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби шығарманың тақырыбын анықтау; 5.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді білу
		Жазылым	5.4.2.1 шығармашылық жұмыстың құрылымын сақтай отырып, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап жазу; 5.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша суреттерді жасау
		Тілдік бағдар	5.5.1.2 - лексикалық мағынасы жағынан заттың түрін, түсін сапалық есімдерді ажырата білу, жазба, ауызша жұмыстарда қолдану
2-тоқсан			
Ежелгі көшпенділер мәдениеті	Тұмар ханшайым туралы аңыз	Тыңдалым	5.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну және нақты мәліметтерді анықтау; 5.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар арқылы негізгі тақырыпты анықтау
		Айтылым	5.2.1.1 тақырып бойынша меңгерген жаңа сөздерді олардың синоним, антоним, омонимдерімен қатар қолдану, ойын жеткізе білу; 5.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбыстардың дыбысталуын, үндестік заңын ескеріп айту
		Оқылым	5.3.2.1 хат, хабарлама, жарнама мазмұнын түсіну;

			5.3.3.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби шығарм
		Жазылым	5.4.1.1 ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарымен т 5.4.5.1 жазба жұмыстарында ,сөйлем соңында қойылатын тыныс орынды қолдану
		Тілдік бағдар	5.5.1.3 сан есім (бірліктер, ондықтар, жүз, мың) атауларын білу, с
Су-тіршілік көзі	Ә. Тәжібаев "Сырдария" өлеңі	Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар арқылы негізгі тақырыпты
		Айтылым	5.2.4.1 шағын көлемді мәтіндердің мазмұнына жоспар құру, соғ баяндау; 5.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру, шағ қатысу
		Оқылым	5.3.2.1 хат, хабарлама, жарнама мазмұнын түсіну; 5.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, м көтерілген мәселені табу
		Жазылым	5.4.2.1 шығармашылық жұмыстың құрылымын сақтай отырып, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап жазу; 5.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша сурет
		Тілдік бағдар	5.5.1.4 жіктеу, сілтеу, сұрау есімдіктерін жазба, ауызша жұмыстар қолдану
Әлемдегі ең ірі кітапханалар	Абай Құнанбайұлы. "Ғылым таппай мақтанба" өлеңі	Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.4.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби мәтінде түсіну
		Айт	5.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбыстарды

		ылы м	дыбысталуын білу; 5.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру, шағын қатысу
		Оқы лым	5.3.2.1 хат, хабарлама, жарнама мазмұнын түсіну; 5.3.3.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби шығармалар
		Жаз ылы м	5.4.5.1 жазба жұмыстарында ,сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерін орынды қолдану; 5.4.2.1 шығармашылық жұмыстың құрылымын сақтай отырып, табиғатты сипаттап жазу
		Тілді к бағд ар	5.5.1.5 сөйлемдегі етістіктің қызметін білу

3-тоқсан

Денсау лық-зор байлық	"Ең үлкен байлық" ертегісі	Тың дал ым	5.1.4.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби мәтіндегі тілдік ерекшеліктерді түсіну, баяндау; 5.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұнын негізінде сұрақтар қою
		Айт ылы м	5.2.4.1 шағын көлемді мәтіндердің мазмұнына жоспар құру, соған сәйкес баяндау; 5.2.2.1 қазақша амандасу мәнері мен ұлттық этикет формаларын білу
		Оқы лым	5.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау 5.3.4.1 мәтіндердің тақырыбын мазмұндық құрылымын салыстыру
		Жаз ылы м	5.4.3.1 жазба жұмыстарында сипаттау, бейнелеу сөздерін қолдану; 5.4.2.1 шығармашылық жұмыс құрылымын сақтай отырып, адамның қылықтарын сипаттап жазу
		Тілді к бағд	5.5.1.6 етістіктің түрлерін білу. Болымды, болымсыз етістікті білу

		ар	
Менің Тәуелсіз Қазақстаным	Қ.Сарин. "Тәуелсіздік" өлеңі	Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну және нақты анықтау
		Айтылым	5.2.1.1 тақырып бойынша меңгерген жаңа сөздерді олардың синонимдерімен, антоним, омонимдерді білу; 5.2.2.1 қазақша амандасу мәнері мен ұлттық этикет формалары
		Оқылым	5.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты ма 5.3.4.1 мәтіндердің тақырыбын, мазмұндық құрылымын салыс
		Жазылым	5.4.4.1 ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарымен т 5.4.2.1 шығармашылық жұмыстың құрылымын сақтай отырып, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап жазу
		Тілдік бағдар	5.5.1.7 сөйлемдегі болымды, болымсыз етістіктің қызметін бі
Аспан әлемінің құпиялары	Жұлдыздар туралы аңыздар, ертегілер	Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.3.1 күнделікті тұрмыстық тақырыптарға байланысты жаңа сөздердің мағынасын түсіну
		Айтылым	5.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбыстарды дыбысталуын білу; 5.2.6.1 тірек сөздерді дұрыс қолданып иллюстрацияларды сипа
		Оқылым	5.3.4.1 мәтіндердің тақырыбын, мазмұндық құрылымын салыс 5.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, м көтерілген мәселені табу
		Жаз	5.4.2.1 шығармашылық жұмыстың құрылымын сақтай отырып,

		ылы м	табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап жазу; 5.4.3.1 жазба жұмыстарында сипаттау, бейнелеу құралдарын қолдану
		Тілді к бағд ар	5.5.1.7 сөйлемдегі болымды, болымсыз етістіктің қызметін білу
Компьютердің тілін табу – өнер	Ы.Алтынсарин. "Өнер білім бар жұрттар" өлеңі	Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде сұрақтарға жауап беру
		Айтылым	5.2.4.1 шағын көлемді мәтіндердің мазмұнына сүйеніп баяндау;
			5.2.6.1 тірек сөздерді дұрыс қолданып иллюстрацияларды сипаттау
		Оқылым	5.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау;
			5.3.4.1 мәтіндердің тақырыбын, мазмұндық құрылымын салыстыру
		Жазылым	5.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша суреттер құрастыру;
5.4.1.1 ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарымен танысу			
		Тілдік бағдар	5.5.2.1 жазба жұмыстарында хабарлы, сұраулы, лепті сөйлемдерді жолдарын білу, құрастыру
4-тоқсан			
Қазақстандағы ұлттар достастығы	М.Мағаун "Бір атаның балалары" (үзінді)	Тыңдалым	5.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну және нақты мәліметтерді анықтау;
			5.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде сұрақтарға жауап беру
		Айтылым	5.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбыстардың дыбысталуын білу, айту;
			5.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру, шағын мәтін құрастыру

		Оқылым	5.3.2.1 хат, хабарлама, жарнама мазмұнын түсіну; 5.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, мәтінді көтерілген мәселені табу
		Жазылым	5.4.2.1 шығармашылық жұмыстың құрылымын сақтай отырып, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап жазу; 5.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша сурет салу
		Тілдік бағдар	5.5.1.1 мәтіндерден жалпы және жалқы есімдерді ажырата білу, түрлерін дұрыс жалғау; 5.5.1.2 лексикалық мағынасы жағынан заттың түрін, түсін сапаларын есімдерді ажырата білу, жазба, ауызша жұмыстарда қолдану 5.5.1.3 сан есім (бірліктер, ондықтар, жүз, мың) атауларын білу, сипаттау
Ұлы Дала табиғаты	Қ. Мырзалиев "Табиғат – жаратылыс пернесі" өлеңі	Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну және нақты мәлімет анықтау
		Айтылым	5.2.1.1 тақырып бойынша меңгерген жаңа сөздерді олардың синоним, антоним, омонимдерін білу; 5.2.6.1 тірек сөздерді дұрыс қолданып иллюстрацияларды сипаттау
		Оқылым	5.3.3.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби шығармаларды оқу 5.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді табу
		Жазылым	5.4.1.1 ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарымен танысу 5.4.3.1 жазба жұмыстарында сипаттау, бейнелеу құралдарын қолдану
		Тілдік бағдар	5.5.1.4 жіктеу, сілтеу, сұрау есімдіктерін жазба, ауызша жұмыстарда қолдану; 5.5.1.5 сөйлемдегі етістіктердің қызметін білу;

			5.5.1.6 етістіктің түрлерін білу. болымды, болымсыз етістіктің
Ер есімі-ел есінде!	Ғ.Мүсірепов "Қазақ солдаты" романы (үзінді)	Тыңдалым	5.1.3.1 күнделікті тұрмыстық тақырыптарға байланысты жаңа сөздердің мағынасын түсіну; 5.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде сұрақтау
		Айтылым	5.2.2.1 қазақша амандасу мәнері мен ұлттық этикет формалары; 5.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбыстардың дыбысталуын білу, дұрыс айту
		Оқылым	5.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау; 5.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, мәселені көтерілген мәселені табу
		Жазылым	5.4.1.1 ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарымен танысу; 5.4.5.1 жазба жұмыстарында, сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерін орынды қолдану
		Тілдік бағдар	5.5.1.7 сөйлемдегі болымды, болымсыз етістіктің қызметін білу; 5.5.2.1 жазба жұмыстарында хабарлы, сұраулы, лепті сөйлемдерді жолдарын білу, құрастыру

2) 6-сынып:

2-кесте

Тақырыптар	Көркем шығармалар	Коммуникативтік дағдыла	Оқыту мақсаттары
------------	-------------------	-------------------------	------------------

		р	
1-тоқсан			
Отан отбасынан басталады	М.Әуезов "Абай жолы" романы, "Қайтқанда" тарауы (үзінді)	Тыңдалым	6.1.1.1 тірек сөздер, мәтіннің бастапқы бөлігін тыңдау арқылы және көтерілетін мәселені болжау; 6.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар, мәтін тақырыбы арқылы ойды анықтау
		Айтылым	6.2.6.1 тірек сөздерге сүйеніп, сюжетті суреттердің желісі бойынша құрастырып айту; 6.2.5.1 коммуникативтік жағдаят бойынша диалогке қатысушы рөлді айту
		Оқылым	6.2.2.1 тақырып бойынша диалогті бастау, жалғастыру, ұлттық мәдениетті аяқтау; 6.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сұраулы, хабарлы, лепті және сөйлемдердің интонациялық ерекшелігін ескеріп айту
		Жазылым	6.3.3.1 орта көлемді шығармаларды түсіну, тақырыбы мен мазмұнын анықтау; 6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді алу
		Тілдік бағдар	6.5.1.1 мәтіндерден деректі және дерексіз зат, көптік мәнді ажырата білу.
Қазіргі қазақ ауылы мен қаланың тыныс-тіршілігі	Ә.Дүйсенбиев. "Бәтіңке, шұжық, балқаймақ" өлеңі	Тыңдалым	6.5.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, негізгі ақпараттарды анықтауға әрекет ету; 6.5.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұнын негізінде шартты байланыстырып жауап беру
		Айтылым	6.2.4.1 шағын көлемді мәтіндегі жеке эпизодтарды сипаттау

			6.2.1.1 тура және ауыспалы мағынадағы сөздерді қолдану, әрекет ету
		Оқылым	6.3.2.1 ресми стильдегі мәтіндердің стильдік ерекшелігін білдіріп (түсініктеме);
			6.3.4.1 мәтіндердің тақырыбына, мазмұндық құрылымына сәйкес отырып, түрлерін салыстыру
		Жазылым	6.4.1.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай отырып, құрастыру; 6.4.5.1 жазба жұмыстарында сөзге қосымша жалғауда үндестік ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; сөйлем құрамын қарастырып, қажетті белгілерді қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
Таулар сыры	М.Мақатаев "Мен татулықпын"	Тілдік бағдар	6.5.1.2 лексикалық мағынасы жағынан заттың сипатын, көлемін, бағасын, аумағын білдіретін сын есімдерді ажырата білу, қолдану
		Тыңдалым	6.1.3.1 тұрмыстық - әлеуметтік тақырыптарға байланысты тіл мен тірек сөздердің мағынасын түсіну;
			6.1.4.1 әңгіме, хикаялардың және шағын поэзиялық шығармалардың мазмұнын түсіне отырып кейіпкерлерге тоқталу.
		Айтылым	6.3.1.1 мәтіндегі негізгі және жанама ақпаратты анықтау, өмір жағдаяттармен байланыстыру; 6.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып мәселені оқу
		Оқылым	6.3.1.1 мәтіндегі негізгі және жанама ақпаратты анықтау, өмір жағдаяттармен байланыстыру; 6.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып көтерілген мәселені шынайы өмірмен байланыстыру
		Жазылым	6.4.2.1 шығармашылық жұмыстың тақырыбының желісін ашып, мазмұнын ашып жазуға әрекет ету;

			6.4.3.1 жазба жұмыстарында бейнелеу сөздерін қолданып ету
		Тіл дік бағ да р	6.5.1.3 реттік сан есімдер мен жинақтық бағдар сан есімдер ауызша жұмыстарда орынды қолдану
2-тоқсан			
Қуат көзін үнемдей білеміз бе	Б.Сүлейменов. "Күннен келген адам" кітабы (үзінді)	Ты ңд ал ым	6.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, негізгі ақпараттарды анықтауға әрекет ету 6.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар, мәтін тақырыбы арқы ойды анықтау
		Ай ты лы м	6.2.2.1 тақырып бойынша диалогті бастау, жалғастыру, ұлт мен аяқтау; 6.2.5.1 коммуникативтік жағдаят бойынша диа қатысушылар өзара түсінісіп, ойларын толықтырып отыру
		Оқ ыл ым	6.3.2.1 ресми стильдегі мәтіндердің стильдік ерекшелігін б түсініктеме); 6.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отыр мәселені оқу
		Жа зы лы м	6.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша кестелер жасау; 6.4.3.1 жазба жұмыстарында бейнелеу сөздерін қолданып ету
		Тіл дік бағ да р	6.5.1.4 өздік, болымсыздық, белгісіздік, жалпылау есімдік ауызша жұмыстарда орынды қолдану
Астан – мәдениет пен өнер ордасы	Ә.Ысқақ. "Күн ұлымын"	Ты ңд ал ым	6.1.3.1 тұрмыстық - әлеуметтік тақырыптарға байланысты мен тірек сөздердің мағынасын түсіну; 6.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде шынайы өмірмен б жауап беру

		Ай ты лы м	6.2.6.1 тірек сөздерге сүйеніп, сюжетті суреттердің желісі б құрастырып айту; 6.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сұраулы, хабарлы, лепті ж сөйлемдердің интонациялық ерекшелігін ескеріп айту
		Оқ ыл ым	6.3.3.1 орта көлемді шығармаларды түсіну, тақырыбы мен анықтау; 6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланыс мәліметтерді алу
		Жа зы лы м	6.4.1.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай отырып, кү 6.4.5.1 жазба жұмыстарында сөзге қосымша жалғауда үнд ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу, сөйлем қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
		Тіл дік бағ да р	6.5.1.5 етістіктің шақтарының (нақ осы шақ, ауыспалы осы өткен шақ, ауыспалы келер шақ) қызметін білу, ауызша ж жұмыстарда қолдану
Қазақстан қорықтары	Ә.Тұрманжанов. "Қарлығаш, дәуіт, жылан"	Ты ңд ал ым	6.1.1.1 тірек сөздер, мәтіннің бастапқы бөлігін тыңдау арқы және көтерілетін мәселені болжау; 6.1.4.1 әңгіме, хикаялардың және шағын поэзиялық шығар мазмұнын түсіне отырып кейіпкерлерге тоқталу
		Ай ты лы м	6.2.4.1 шағын көлемді мәтіндегі жеке эпизодтарды сипатта 6.2.1.1 тура және ауыспалы мағынадағы сөздерді қолдану, әрекет ету
		Оқ ыл ым	6.3.1.1 мәтіндегі негізгі және жанама ақпаратты анықтау, ө жағдаяттармен байланыстыру; 6.3.4.1 мәтіндердің тақырыбына, мазмұндық құрылымына отырып, түрлерін салыстыру
		Жа	6.4.2.1 шығармашылық жұмыстың тақырыбының желісіне

		зылым	мазмұнын ашып жазуға әрекет ету; 6.4.3.1 жазба жұмыстарында бейнелеу сөздерін қолданып ету
		Тілдік бағдар	6.5.1.5 етістіктің шақтарының (нақ осы шақ, ауыспалы осы өткен шақ, ауыспалы келер шақ) қызметін білу, ауызша ж жұмыстарда қолдану
3-тоқсан			
Болашақ мамандықтары	А.Ашанов. "Жер астына саяхат"	Тыңдалым	6.1.4.1 әңгіме, хикаялардың және шағын поэзиялық шығармашылығын мазмұнын түсіне отырып кейіпкерлерге тоқталу; 6.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде ш байланыстырып жауап беру
		Айтылым	6.2.2.1 тақырып бойынша диалогті бастау, жалғастыру, ұлт мен аяқтау; 6.2.6.1 тірек сөздерге сүйеніп, сюжетті суреттердің желісі б құрастырып айту
		Оқылым	6.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау, өмірдегі кейбір байланыстыру; 6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланыс мәліметтерді алу
		Жазылым	6.4.1.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай отырып, кү 6.4.5.1 жазба жұмыстарын орфографиялық нормаға сай дү сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қо
		Тілдік бағдар	6.5.1.5 етістіктің шақтарының (нақ осы шақ, ауыспалы осы өткен шақ, ауыспалы келер шақ) қызметін білу, ауызша ж жұмыстарда қолдану
Қазақстан	Д.Досжан "Жібек жолы" (үзінді)	Ты	6.1.1.1 тірек сөздер, мәтіннің бастапқы бөлігін тыңдау арқы

және Ұлы жібек жолы		ңд ал ым	және көтерілетін мәселені болжау; 6.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар, мәтін тақырыбы арқылы ойды анықтау
		Ай ты лы м	6.2.5.1 коммуникативтік жағдаят бойынша диалогке қатысушылардың сөзін айту; 6.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сұраулы, хабарлы, лепті және сөйлемдердің интонациялық ерекшелігін ескеріп айту
		Оқ ыл ым	6.3.2.1 ресми стильдегі мәтіндердің стильдік ерекшелігін білдіріп түсініктеме); 6.3.3.1 орта көлемді шығармаларды түсіну, тақырыбы мен мазмұнын анықтау
		Жа зы лы м	6.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша жинақ кестелер жасау; 6.4.3.1 жазба жұмыстарында бейнелеу сөздерін қолданып жазу ету
		Тіл дік бағ да р	6.5.1.6 сын-қимыл (бейне) және мөлшер үстеулерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану
Жер байлығына аяулы көзқарас	Ш.Айтматов "Ана-Жер ана"	Ты ңд ал ым	6.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі байлығына аяулы көзқараспен "Ана". мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпараттарды ажырату әрекет ету
		Ай ты лы м	6.2.1.1 тура және ауыспалы мағынадағы сөздерді қолдану, олардың әрекет ету; 6.2.4.1 шағын көлемді мәтіндегі жеке эпизодтарды сипаттау
		Оқ ыл ым	6.3.4.1 мәтіндердің тақырыбына, мазмұндық құрылымына сәйкес келіп отырып, түрлерін салыстыру;

			6.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып мәселені оқу
		Жазылым	6.4.5.1 жазба жұмыстарында сөзге қосымша жалғауда үнде ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу, сөйлем сөз қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану; 6.4.1.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай отырып, күн
		Тілдік бағдар	6.5.1.7 талғаулықты немесе кезектестік мәнді білдіретін және салдарлық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызме ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану
Олимпиада жеңімпаздары-Қазақстан мақтанышы	М.Әлімбаев "Шынықсаң, шымыр боларсың" өлеңі. Ә.Дүйсенбинов "Күшті болсам мен егер"	Тыңдалым	6.1.3.1 тұрмыстық - әлеуметтік тақырыптарға байланысты мәтін мен тірек сөздердің мағынасын түсіну
		Айтылым	6.2.5.1 коммуникативтік жағдаят бойынша диалогке қатысып айту; 6.2.1.1 тура және ауыспалы мағынадағы сөздерді қолдану, сөз әрекет ету
		Оқылым	6.3.3.1 орта көлемді шығармаларды түсіну, тақырыбы мен нәтижесін анықтау; 6.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып мәселені оқу
		Жазылым	6.4.2.1 шығармашылық жұмыстың тақырыбының желісінен мазмұнын ашып жазуға әрекет ету; 6.4.1.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай отырып, күн мінездеме, түсініктеме, өмірбаян жазу
		Тілдік бағдар	6.4.2.1 эссе тақырыбының желісінен шықпай, мазмұнын ашып әрекет ету; 6.4.1.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай отырып, күн

			6.5.2.1 жазба жұмыстарында сөйлемдегі сөздердің орын таңдап отырып жай сөйлем құрастыру
4-тоқсан			
Абайды оқы, таңырқа	Абай Құнанбайұлы. Табиғат лирикасы. "Жазғытұры", "Жаз", "Күз", "Қыс" өлеңдері	Тыңдалым	6.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, негізгі ақпараттарды анықтауға әрекет ету; 6.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар, мәтін тақырыбы арқылы ойды анықтау
		Айтылым	6.2.6.1 тірек сөздерге сүйеніп, сюжетті суреттердің желісі бойынша құрастырып айту; 6.2.1.1 тура және ауыспалы мағынадағы сөздерді қолдану, әрекет ету
		Оқылым	6.3.3.1 орта көлемді шығармаларды түсіну, тақырыбы мен мазмұнын анықтау; 6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді алу
		Жазылым	6.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша кестелер жасау; 6.4.1.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай отырып, құрастыру
		Тілдік бағдар	6.5.1.1 мәтіндерден деректі және дерексіз зат, көптік мәнді ажырата білу, жазбаша, ауызша жұмыстарда қолдану; 6.5.1.2 лексикалық мағынасы жағынан заттың сипатын, көлемін салмағын, аумағын білдіретін сын есімдерді ажырата білу, қолдану; 6.5.1.3 реттік сан есімдер мен жинақтық сан есімдерді жазу жұмыстарда орынды қолдану
Қазақ ұлттық қолөнері	Б.Әбілдаұлы. "Талас-Тараз" тарихи-деректі романнан үзінді	Тыңдалым	6.1.3.1 тұрмыстық - әлеуметтік тақырыптарға байланысты тірек сөздердің мағынасын түсіну

		Ай ты лы м	6.2.2.1 тақырып бойынша диалогті бастау, жалғастыру, ұлт мен аяқтау; 6.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сұраулы, хаб бұйрықты сөйлемдердің интонациялық ерекшелігін ескер
		Оқ ыл ым	6.3.4.1 мәтіндердің тақырыбына, мазмұндық құрылымын отырып, түрлерін салыстыру; 6.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отыр мәселені оқу
		Жа зы лы м	6.4.2.1 шығармашылық жұмыстың тақырыбының желісіне мазмұнын ашып жазуға әрекет ету; 6.4.3.1 жазба жұмыстарында бейнелеу сөздерін қолданып ету
		Тіл дік бағ да р	6.5.1.4 өздік, болымсыздық, белгісіздік, жалпылау есімдік ауызша жұмыстарда орынды қолдану; 6.5.1.5 етістіктің шақтарының (нақ осы шақ, ауыспалы осы өткен шақ, ауыспалы келер шақ) қызметін білу, ауызша ж жұмыстарда қолдану; 6.5.1.6 сын-қимыл (бейне) және мөлшер үстеулерді ауызш жұмыстарда орынды қолдану
Саяхат және туризм	Ш.Уалиханов "Жоңғария очерктері"	Ты ңд ал ым	6.1.4.1 әңгіме, хикаялардың және шағын поэзиялық шығар мазмұнын түсіне отырып кейіпкерлерге тоқталу; 6.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде ш байланыстырып жауап беру
		Ай ты лы м	6.2.4.1 шағын көлемді мәтіндегі жеке эпизодтарды сипатта 6.2.1.1 тура және ауыспалы мағынадағы сөздерді қолдану, әрекет ету
		Оқ ыл ым	6.3.1.1 мәтіндегі негізгі және жанама ақпаратты анықтау, ө жағдаяттармен байланыстыру; 6.3.2.1 ресми стильдегі мәтіндердің стильдік ерекшелігін б

			түсініктеме)
		Жазылым	6.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша кестелер жасау; 6.4.5.1 жазба жұмыстарында сөзге қосымша жалғауда үндескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; сөйлем қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
		Тілдік бағдар	6.5.1.7 талғаулықты немесе кезектестік мәнді білдіретін жалғаларлық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызматтауы ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану; 6.5.2.1 жазба жұмыстарында сөйлемдегі сөздердің орын тақырып жай сөйлем құрастыру

3) 7-сынып:

3-кесте

Тақырыптар	Көркем шығармалар	Коммуникативтік дағдылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
1.Қазақстан Республикасының мемлекеттік тілі - қазақ тілін оқып-үйренеміз. Үштілді білу – үлкен өнер	М.Жұмабаев "Қазақ тілі" өлеңі	Тыңдалым	7.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, анықталған мәтіннің өзектілігін анықтауға әрекет ету; 7.1.5.1 тірек сөздер, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөз арқылы негізгі ойды анықтау
		Айтылым	7.2.1.1 мақал-мәтелдер, терминдерді орынды қолдану; 7.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда екпін түрлерін сөз жинағы ішінде орынды қолданып айту
		Оқылым	7.3.1.1 кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрі

		ым	ақпаратты түсіну, қолдана білу; 7.3.6.1 тақырып бойынша деректер қолдана отырып мәтінді көтерілген мәселеге өз ойын дәлелдеп жеткізу
		Жазылым	7.4.2.1 шығармашылық жұмыстың құрылымы мен дүздігі көтерілген мәселе бойынша келісу-келіспеу себептерін көрсетіп жазу 7.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, презентация жасауға әрекет ету
		Тілдік бағдар	7.5.1.1 мәтіндерден көмекші есімдерді ажырата білу, ауызша жұмыстарда қолдану
2. Уақыт – ұлы күш	Абай Құнанбаев "Сағаттың шықылдағы емес ермек"	Тыңдалым	7.1.1.1 мәтін үзінділері арқылы оқиғаның дамуын болжау 7.1.4.1 орта көлемді лирикалық, поэзиялық шығарманы талдау, тақырыбы мен идеясын түсіну
		Айтылым	7.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда екпін түрлерін сөз жинағы ішінде орынды қолданып айту; 7.2.4.1 шығармадағы кейіпкерлерге автор берген мінез-құралдарын талдау
		Оқылым	7.3.2.1 ресми-іскерлік (өтініш, нұсқаулық, ресми құттық ұсыныстар) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ерекшелігін талдау жасау; 7.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде ұсыну
		Жазылым	7.4.2.1 шығармашылық жұмыстың құрылымы мен дүздігі көтерілген мәселе бойынша келісу-келіспеу себептерін көрсетіп жазу; 7.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, презентация жасауға әрекет ету
		Тіл	7.5.1.2 сын есімнің шырайларының қызметін білу

		дік бағ дар	
3. Жердегі климаттық өзгерістер	Д.Дефо. "Робинзон Крузо" романы (үзінді)	Тыңдалым	7.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, а өзектілігін анықтауға әрекет ету; 7.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізгі өзгелердің пікірімен салыстыра отырып жауап беру
		Айтылым	7.2.2.1 кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап, ету, бұ түрлі формалары мен жағдаяттарына сай ұлттық сөз сөйлеу этикеті формаларын қолдана білуге дағдылан 7.2.5.1 диалогке қатысушылар коммуникативтік жағд талаптарына сай "сөйлеуші тыңдаушы" позициялар ауыстыру
		Оқылым	7.3.2.1 ресми -іскерлік (өтініш, нұсқаулық, ресми құт ұсыныстар) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ерекш талдау жасау; 7.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліме диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде ұсыну
		Жазылым	7.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелі ресми құттықтаулар жазу; 7.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, пр жасауға әрекет ету
		Тілдік бағдар	7.5.1.3 топтау сан есімдерін жазба, ауызша жұмыстар қолдану
2-тоқсан			
4.Қазақстан ның ежелгі қалалары және Ұлы Жібек жолы	Б.Ұзақов "Жантаза"	Тыңдалым	7.1.1.1 мәтін үзінділері арқылы ежелгі қалалары жән жолы "Жантаза". оқиғаның дамуын болжау; 7.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізгі өзгелердің пікірімен салыстыра отырып жауап беру
		Айт	7.2.2.1 кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап, ету, бұ

		ыл ым	түрлі формалары мен жағдаяттарына сай ұлттық сөз сөйлеу этикеті формаларын қолдана білуге дағдылан
			7.2.4.1 шығармадағы кейіпкерлерге автор берген міне құралдарын талдау
		Оқ ыл ым	7.3.2.1 ресми -іскерлік (өтініш, нұсқаулық, ресми құт ұсыныстар) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ереки талдау жасау; 7.3.4.1 мәтіндердің идеясын, мақсатты аудиториясын талдау жасау
		Жа зы лы м	7.4.2.1 шығармашылық жұмыстың құрылымы мен д көтерілген мәселе бойынша келісу-келіспеу себептер көрсетіп жазу; 7.4.3.1 жазба жұмыстарында көркем әдеби сөздерді жазуға әрекет ету
5.Спорт және денсаулық күтімі	Т.Нұрмағанбетов. "Он төрт жасар жігіт"	Тіл дік бағ дар	7.5.1.4 есімдік түрлерін ажырата алу
		Ты ңд ал ым	7.1.1.1 мәтін үзінділері арқылы оқиғаның дамуын бол 7.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, а өзектілігін анықтауға әрекет ету
		Айт ыл ым	7.2.2.1 кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап, ету, бұ түрлі формалары мен жағдаяттарына сай ұлттық сөз сөйлеу этикеті формаларын қолдана білуге дағдылан 7.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда екпін түрлерін сөз ж ішінде орынды қолданып айту
		Оқ ыл ым	7.3.1.1 кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрі ақпаратты түсіну, қолдана білу; 7.3.2.1 ресми -іскерлік (өтініш, нұсқаулық, ресми құт ұсыныстар) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ереки талдау жасау

		Жазылым	7.4.2.1 шығармашылық жұмыстың құрылымы мен д көтерілген мәселе бойынша келісу-келіспеу себептер көрсетіп жазу; 7.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, пр жасауға әрекет ету
		Тілдік бағдар	7.5.1.5 - етістіктің шақтары (бұрынғы және ауыспалы мақсатты және болжалды келер шақ) қызметін білу, жазба жұмыстарда қолдану
6.Ұқсатым. Сән. Талғам	Ақан сері. "Жігіт сипаты". "Қыз сипаты"	Тыңдалым	7.1.1.1 мәтін үзінділері арқылы оқиғаның дамуын бол 7.1.3.1 әлеуметтік - мәдени тақырыптарға байланыст сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну
		Айтылым	7.2.1.1 мақал-мәтелдер, терминдерді орынды қолдан 7.2.2.1 кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап, ету, бұ түрлі формалары мен жағдаяттарына сай ұлттық сөз сөйлеу этикеті формаларын қолдана білуге, дағдыла
		Оқылым	7.3.2.1 ресми -іскерлік (өтініш, нұсқаулық, ресми құт ұсыныстар) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ерекц талдау жасау; 7.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы н -әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образын т
		Жазылым	7.4.2.1 шығармашылық жұмыстың құрылымы мен д көтерілген мәселе бойынша келісу-келіспеу себептер көрсетіп жазу; 7.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөлікт (күрделі сөздер); оқшау сөздерге қойылатын тыныс орынды қолдану
		Тілдік бағдар	7.5.1.5 етістіктің шақтары (бұрынғы және ауыспалы ө мақсатты және болжалды келер шақ) қызметін білу, жазба жұмыстарда қолдану

7.Ғаламтор мен дұрыс жұмыс жасау – мәдениет	Жюль Верн. "Әлемді сексен күн ішінде шарлау" романы (үзінді)	Тыңдалым	7.1.3.1 әлеуметтік - мәдени тақырыптарға байланысты сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну; 7.1.4.1 орта көлемді лирикалық, поэзиялық шығарманы тыңдау, тақырыбы мен идеясын түсіну
		Айтылым	7.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер, суреттер мен сызбаларда берілген ақпаратты сипаттау; 7.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда екпін түрлерін сөз жүйесінде орынды қолданып айту
		Оқылым	7.3.4.1 мәтіндердің идеясын, мақсатты аудиториясын талдау жасау; 7.3.6.1 тақырып бойынша деректер қолдана отырып мәселені көтерілген мәселеге өз ойын дәлелдеп жеткізу
		Жазылым	7.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшеліктерін ресми құттықтаулар жазу; 7.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, презентация жасауға әрекет ету
		Тілдік бағдар	7.5.1.5 етістіктің шақтары (бұрынғы және ауыспалы өткен) мақсатты және болжалды келер шақ) қызметін білу, жазба жұмыстарда қолдану
8.Музыка. Қазақтың киелі домбырасы	І.Жансүгіров . "Күйші " поэмасы (үзінді)	Тыңдалым	7.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың өзектілігін анықтауға әрекет ету; 7.1.4.1 орта көлемді лирикалық, поэзиялық шығарманы тыңдау, тақырыбы мен идеясын түсіну
		Айтылым	7.2.2.1 кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап, ету, бұйрық түрлі формалары мен жағдаяттарына сай ұлттық сөз сөйлеу этикеті формаларын қолдана білуге дағдылану; 7.2.5.1 диалогке қатысушылар коммуникативтік жағдайға талаптарына сай "сөйлеуші" тыңдаушы" позицияларға ауыстыру

		Оқылым	7.3.4.1 мәтіндердің идеясын, мақсатты аудиториясын талдау жасау; 7.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде ұсыну
		Жазылым	7.4.2.1 шығармашылық жұмыстың құрылымы мен дүздігі көтерілген мәселе бойынша келісу-келіспеу себептерін көрсетіп жазу; 7.4.3.1 жазба жұмыстарында көркем әдеби сөздерді жазуға әрекет ету
		Тілдік бағдар	7.5.1.6 мақсат және себеп-салдар үстеулерді ауызша жұмыстарда орынды қолдану
9.Төрт түлік мал мен егіншілік – ел берекесі	Ғ.Мұстафин "Шығанақ" романы (үзінді)	Тыңдалым	7.1.4.1 орта көлемді лирикалық, поэзиялық шығарманы тыңдау, тақырыбы мен идеясын түсіну
		Айттым	7.2.5.1 диалогке қатысушылар коммуникативтік жағдай талаптарына сай "сөйлеуші" тыңдаушы" позицияларын ауыстыру; 7.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда екпін түрлерін сөз жүйесінде орынды қолданып айту
		Оқылым	7.3.4.1 мәтіндердің идеясын, мақсатты аудиториясын талдау жасау; 7.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде ұсыну
		Жазылым	7.1.1.1 мәтін үзінділері арқылы оқиғаның дамуын болжау 7.1.4.1 орта көлемді лирикалық, поэзиялық шығарманы тыңдау, тақырыбы мен идеясын түсіну
		Тілдік бағдар	7.5.1.7 сөйлемдегі септеулік шылаулардың қызметін

		дар	
10. Наурыз мейрамы. Ақ мол болсын! Ұлыс оң болсын	М.Мақатаев "Наурыз"	Тыңдалым	7.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, а өзектілігін анықтауға әрекет ету; 7.1.4.1 орта көлемді лирикалық, поэзиялық шығарма тыңдау, тақырыбы мен идеясын түсіну
		Айтылым	7.2.2.1 кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап, ету, бұ түрлі формалары мен жағдаяттарына сай ұлттық сөз сөйлеу этикеті формаларын қолдана білуге дағдылан
			7.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер, суреттер м берілген ақпаратты сипаттау
		Оқылым	7.3.2.1 ресми-іскерлік (өтініш, нұсқаулық, ресми құттық ұсыныстар) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ерекш талдау жасау; 7.3.6.1 тақырып бойынша деректер қолдана отырып м көтерілген мәселеге өз ойын дәлелдеп жеткізу
		Жазылым	7.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелі ресми құттықтаулар жазу; 7.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөлікт (күрделі сөздер); оқшау сөздерге қойылатын тыныс орынды қолдану
		Тілдік бағдар	7.5.2.1 жазба жұмыстарында жай сөйлемдерді құрас
4-тоқсан			
11.Жастықтың оты қайдасың	М.Жұмабаев "Мен жастарға сенемін"	Тыңдалым	7.2.2.1 кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап, ету, бұ түрлі формалары мен жағдаяттарына сай ұлттық сөз сөйлеу этикеті формаларын қолдана білуге дағдылан
		Айт	7.2.5.1 диалогке қатысушылар коммуникативтік жағд талаптарына сай "сөйлеуші тыңдаушы" позициялар ауыстыру 7.2.2.1 кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап, ету, бұ

		ыл ым	түрлі формалары мен жағдаяттарына сай ұлттық сөз сөйлеу этикеті формаларын қолдана білуге дағдылан
		7.2.5.1 диалогке қатысушылар коммуникативтік жағд талаптарына сай "сөйлеуші тыңдаушы" позициялар ауыстыру	
		Оқ ыл ым	7.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы н -әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образын т 7.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліме диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде ұсыну
		Жа зы лы м	7.4.3.1 жазба жұмыстарында көркем әдеби сөздерді жазуға әрекет ету; 7.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөлікт (күрделі сөздер); оқшау сөздерге қойылатын тыныс орынды қолдану
12.Ғылым мен техниканың соңғы жаңалықтары	Майкл Х.Харт. "Жүз ұлы адам" атты кітабынан- "Альберт Эйнштейн"	Тіл дік бағ дар	7.5.1.1 мәтіндерден көмекші есімдерді ажырата білу, ауызша жұмыстарда қолдану; 7.5.1.2 сын есімнің шырайларының қызметін білу; 7.5.1.3 топтау сан есімдерін жазба, ауызша жұмыстарда қолдану
		Ты ңд ал ым	7.1.1.1 мәтін үзінділері арқылы оқиғаның дамуын бол 7.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, а өзектілігін анықтауға әрекет ету
		Айт ыл ым	7.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда екпін түрлерін сөз ж ішінде орынды қолданып айту; 7.2.5.1 диалогке қатысушылар коммуникативтік жағд талаптарына сай "сөйлеуші тыңдаушы" позициялар ауыстыру
		Оқ ыл	7.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы н -әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образын т

		ым	7.3.4.1 мәтіндердің идеясын, мақсатты аудиториясын талдау жасау
		Жазылымы	7.4.2.1 шығармашылық жұмыстың құрылымы мен д көтерілген мәселе бойынша келісу-келіспеу себептер көрсетіп жазу; 7.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөлікт (күрделі сөздер); оқшау сөздерге қойылатын тыныс орынды қолдану
		Тілдік бағдар	7.5.1.4 есімдік түрлерін ажырата алу; 7.5.1.5 етістіктің шақтары (бұрынғы және ауыспалы ө дік мақсатты және болжалды келер шақ) қызметін білу, жазба жұмыстарда қолдану; 7.5.1.6 мақсат және себеп-салдар үстеулерді ауызша жұмыстарда орынды қолдану
		Тыңдалым	7.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, а өзектілігін анықтауға әрекет ету; 7.1.4.1 орта көлемді лирикалық, поэзиялық шығарма тыңдау, тақырыбы мен идеясын түсіну
13.Батыр туса – ел ырысы	А.Нұршайықов "Аңыз бен ақиқат"	Айтылым	7.2.2.1 кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап, ету, бұ түрлі формалары мен жағдаяттарына сай ұлттық сөз сөйлеу этикеті формаларын қолдана білуге дағдылан
		Оқылым	7.2.4.1 шығармадағы кейіпкерлерге автор берген міне құралдарын талдау 7.3.2.1 ресми -іскерлік (өтініш, нұсқаулық, ресми құт ұсыныстар) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ерекш талдау жасау; 7.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліме диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде ұсыну
		Жазылым	7.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап,пре

		зы лы м	жасауға әрекет ету; 7.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөлікті (күрделі сөздер); оқшау сөздерге қойылатын тыныс орынды қолдану
		Тіл дік бағ дар	7.5.1.7 сөйлемдегі септеулік шылаулардың қызметін 7.5.2.1 жазба жұмыстарында жай сөйлемдерді құрас

4) 8-сынып:

4-кесте

Тақырыптар	Көркем шығармалар	Ком мун ика тивт ік дағ дыл ар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Білім. Ғылым. Инновация	О.Сүлейменов. «Қыш» кітап	Тың дал ым	8.1.1.1 мәтін тақырыбы, тірек сөздер, иллюстрациялар арқылы мәселені болжау; 8.1.5.1 тірек сөздер, автор көзқарасы мен көңіл күйі арқылы не анықтау
		Айт ыл ым	8.2.1.1 тұрақты тіркестерді білу; 8.2.4.1 идеялық жағынан ұқсас мәтіндердегі оқиғалар білу, тал
		Оқы лы м	8.3.1.1 перифраз түрінде берілген сұрақ арқылы қажетті ақпар мәтіндердің түрлерін, тілдік ерекшеліктерін салыстырып, талд
		Жаз ыл ым	8.4.2.1 шығармашылық жұмыстың дамуын сақтап, тақырыпқа берілген сұрақтарға жауап беру; 8.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап

			жазу
		Тілдік бағдар	8.5.1.1 бөлшектік сан есімдерді жазба, ауызша жұмыстарда ор
Сауда жасай білесің бе	Абай Құнанбаев «Базарға қарап тұрсам әркім барар»	Тыңдалым	8.1.4.1 прозалық, драмалық және поэзиялық шығармалардан тақырыбы талқылау; 8.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде дерек отырып, дәлелді жауап беру
		Айтылым	8.2.2.1 түрлі жанрдағы көркем мәтіндерге сүйене отырып, көңіл білдіруде ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын қо 8.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сөз ішіндегі және сөз аралығы ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ықпал заңдылықтарын еске
		Оқылым	8.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардың композици құрылымын талдау; 8.3.6.1 тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген мәселел
		Жазылым	8.4.3.1 жазба жұмыстарында көркем әдеби сөздердің түрлерін жазу; 8.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, өз ойын жаз
		Тілдік бағдар	8.5.1.1 бөлшектік сан есімдерді жазба, ауызша жұмыстарда ор
Жаһандық энергетикалық дағдарыс	Ш.Айманов «Кассандра таңбасы»	Тыңдалым	8.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, детальді анықтауға әрекет етуға әрекет ету; 8.1.3.1 оқу - еңбек тақырыптарына байланысты күрделі сөздер түсіну
		Айтылым	8.2.5.1 пікірталасқа қатысушылар берілген тақырып бойынша сенімді дәлелдеу және қойылған сұрақтарға еркін жауап беру;

			8.2.6.1 кесте, диаграмма, нұсқаулық шартты белгілер мен сызба берілген ақпаратты талдау, баға беру
		Оқылымы	8.3.2.1 публицистикалық стильдің (мақала, интервью, қысқа сөз жолдаулар) тілдік ерекшеліктері арқылы мәтіндердің жанрын 8.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді қолданып мәтінге өзгеріс енгізу
		Жазылым	8.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап жазу; 8.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздер); сөз қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
		Тілдік бағдар	8.5.1.2 етістіктің райларын білу, жазбаша ауызша жұмыстарда қолдану

2-тоқсан

Достық пен татулық - таптырмас бақыт	Т.Айбергенов «Бір тойым бар»	Тыңдалым	8.1.5.1 тірек сөздер, автор көзқарасы мен көңіл күйі арқылы негізгі анықтау; 8.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде деректерді отырып, дәлелді жауап беру
		Айтылым	8.2.5.1 пікірталасқа қатысушылар берілген тақырып бойынша сенімді дәлелдеу және қойылған сұрақтарға еркін жауап беру; 8.2.6.1 кесте, диаграмма, нұсқаулық шартты белгілер мен сызба берілген ақпаратты талдау, баға беру
		Оқылым	8.3.6.1 тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген мәселелерді 8.3.4.1 мәтіндердің түрлерін, тілдік ерекшеліктерін салыстырып
		Жазылым	8.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап жазу; 8.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс

			сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздер), с қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
		Тілдік бағдар	8.5.1.3 етістіктің райларын (шартты рай, бұйрық рай) жазба жұмысында орынды қолдануға әрекет ету
Кәсіп - бақыттың шырағасы Еңбек - ырыстың бұлағы	Д.Исабеков «Ескерткіш»	Тыңдалым	8.1.3.1 оқу - еңбек тақырыптарына байланысты күрделі сөздерді түсіну; 8.1.4.1 прозалық, драмалық және поэзиялық шығармалардан тақырыбы талқылау
		Айтылым	8.2.1.1 тұрақты тіркестерді білу; 8.2.4.1 идеялық жағынан ұқсас мәтіндердегі оқиғалар білу, талдау
		Оқылым	8.3.2.1 публицистикалық стильдің (мақала, интервью, қысқа сөз жолдаулар) тілдік ерекшеліктері арқылы мәтіндердің жанрын анықтау; 8.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардың композициялық құрылымын талдау
		Жазылым	8.4.2.1 шығармашылық жұмыстың дамуын сақтап, тақырыпқа берілген сұрақтарға жауап беру; 8.4.3.1 жазба жұмыстарында көркем әдеби сөздердің түрлерін ажыратып жазу
		Тілдік бағдар	8.5.1.3 етістіктің райларын (шартты рай, бұйрық рай) жазба жұмысында орынды қолдануға әрекет ету
Қазақстанның су ресурстары	Ә.Нұрпеисов «Қан мен тер» (үзінді)	Тыңдалым	8.1.1.1 мәтін тақырыбы, тірек сөздер, иллюстрациялар арқылы мәселені болжау; 8.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, детальді анықтауға әрекет ету
		Айтылым	8.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сөз ішіндегі және сөз аралығын білгірлерінді, кейінді және тоғыспалы ықпал заңдылықтарын еске алу

			8.2.4.1 идеялық жағынан ұқсас мәтіндердегі оқиғалар білу, тал
		Оқылым	8.3.1.1 перифраз түрінде берілген сұрақ арқылы қажетті жауап 8.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді қолданып мәтінге өзгеріс енгізу
		Жазылым	8.4.5.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, шығармашы жазуда тиімді қолдану; 8.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап жазу
		Тілдік бағдар	8.5.1.1 бөлшектік сан есімдерді жазба, ауызша жұмыстарда ор

3-тоқсан

Тарихи тұлғалар тағылымы	Х. Есенжанов. «Ақ Жайық» (үзінді)	Тыңдалым	8.1.1.1 мәтін тақырыбы, тірек сөздер, иллюстрациялар арқылы мәселені болжау; 8.1.3.1 оқу - еңбек тақырыптарына байланысты күрделі сөздерді түсіну
		Айтылым	8.2.1.1 тұрақты тіркестерді білу; 8.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сөз ішіндегі және сөз аралығын білгерінді, кейінді және тоғыспалыықпал заңдылықтарын ескер
		Оқылым	8.3.2.1 публицистикалық стильдің (мақала, интервью, қысқа сөз жолдаулар) тілдік ерекшеліктері арқылы мәтіндердің жанрын біл
			8.3.4.1 мәтіндердің түрлерін, тілдік ерекшеліктерін салыстырып
		Жазылым	8.4.2.1-шығармашылық жұмыстың дамуын сақтап, тақырыпқа берілген сұрақтарға жауап беру; 8.4.3.1 жазба жұмыстарында көркем әдеби сөздердің түрлерін біл жазу

		Тілдік бағдар	8.5.1.5 демеулік шылаулардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану
Қызым - жағадағы құндызым, Ұлым - аспандағы жұлдызым	"Қозы Көрпеш - Баян сұлу" жыры (үзінді)	Тыңдалым	8.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, детальді анықтауға әрекет ету; 8.1.4.1 прозалық, драмалық және поэзиялық шығармалардан тақырыбы талқылау
		Айтылым	8.2.5.1 пікірталасқа қатысушылар берілген тақырып бойынша сенімді дәлелдеу және қойылған сұрақтарға еркін жауап беру; 8.2.6.1 кесте, диаграмма, нұсқаулық шартты белгілер мен сызба берілген ақпаратты талдау, баға беру
		Оқылым	8.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардың композиция құрылымын талдау; 8.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді қолданып мәтінге өзгеріс енгізу
		Жазылым	8.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап жазу; 8.4.3.1 жазба жұмыстарында көркем әдеби сөздердің түрлерін
		Тілдік бағдар	8.5.2.1 мұғалімнің көмегімен жазба жұмыстарында үстеудің мағыналық түрлерін сөйлемде қолданып жазу
Биоалуан түрлілік. Жойылып бара жатқан жануарлар мен өсімдіктер	М.Әуезов «Көксерек»	Тыңдалым	8.1.3.1 оқу - еңбек тақырыптарына байланысты күрделі сөздерді түсіну; 8.1.6.1 тыңдалым материалдарының өсімдіктер мазмұны негізінде деректерді келтіре отырып, дәлелді жауап беру
		Айтылым	8.2.4.1 идеялық жағынан ұқсас мәтіндердегі оқиғалар желісін 8.2.5.1 пікірталасқа қатысушылар берілген тақырып бойынша сенімді дәлелдеу және қойылған сұрақтарға еркін жауап беру

		Оқылымы	8.3.1.1 перифраз түрінде берілген сұрақ арқылы қажетті жауап беру; 8.3.6.1 тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген мәселелерді талдау;
		Жазылым	8.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, өз ойын жазуға қолдану; 8.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздер); сөздердің қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
		Тілдік бағдар	8.5.1.4 мұғалімнің көмегімен үстеу туралы түсіну, үстеудің түрлерін ажырату
Наурыз және әлем халықтарының оны қарсы алу ерекшеліктері	Б.Ж.Бопайұлы «Қазақы наурызнама» (үзінді)	Тыңдалым	8.1.4.1 прозалық, драмалық және поэзиялық шығармалардан тақырыбы талқылау; 8.1.5.1 тірек сөздер, автор көзқарасы мен көңіл күйі арқылы негізгі идеяны анықтау
		Айтылым	8.2.2.1 түрлі жанрдағы көркем мәтіндерге сүйене отырып, көңіл білдіруде ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын қолдану; 8.2.6.1 кесте, диаграмма, нұсқаулық шартты белгілер мен сызбалар арқылы берілген ақпаратты талдау, баға беру
		Оқылымы	8.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардың композициялық құрылымын талдау; 8.3.6.1 тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген мәселелерді талдау;
		Жазылым	8.4.2.1 шығармашылық жұмыстың дамуын сақтап, тақырыпқа берілген сұрақтарға жауап беру; 8.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, өз ойын жазуға қолдану;
		Тілдік бағдар	8.5.2.1 мұғалімнің көмегімен жазба жұмыстарында үстеудің мағыналық түрлерін сөйлемде қолданып жазу

4-тоқсан

Мәңгілік елдің нұрлы жолы	Н.Ә.Назарбаев «Қазақстан жолы» (үзінді)	Тыңдалым	8.1.3.1 оқу - еңбек тақырыптарына байланысты күрделі сөздерді түсіну; 8.1.4.1 прозалық, драмалық және поэзиялық шығармалардан тақырыбы талқылау
		Айтылым	8.2.2.1 түрлі жанрдағы көркем мәтіндерге сүйене отырып, көңіл білдіруде ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын қолдану; 8.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сөз ішіндегі және сөз аралығындағы өзгерістерді білдіретін белгілерді, кейінді және тоғыспалы ықпал заңдылықтарын ескеру
		Оқылым	8.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардың композициялық құрылымын талдау; 8.3.4.1 мәтіндердің түрлерін, тілдік ерекшеліктерін салыстырып, бағалау
		Жазылым	8.4.2.1 шығармашылық жұмыстың дамуын сақтап, тақырыпқа берілген сұрақтарға жауап беру; 8.4.3.1 жазба жұмыстарында көркем әдеби сөздердің түрлерін білу
		Тілдік бағдар	8.5.2.1 мұғалімнің көмегімен жазба жұмыстарында үстеудің мағыналық түрлерін сөйлемде қолданып жазу
Қазақстанның айтыс өнері мен сөз мәдениеті	Сүйінбай Аронұлы «Сүйінбай мен Қатағанның айтысы»	Тыңдалым	8.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, детальді анықтауға әрекет ету; 8.1.5.1 тірек сөздер, автор көзқарасы мен көңіл күйі арқылы негізгі идеяны анықтау
		Айтылым	8.2.1.1 тұрақты тіркестерді білу; 8.2.6.1 кесте, диаграмма, нұсқаулық шартты белгілер мен сызбаларды берілген ақпаратты талдау, баға беру
		Оқылым	8.3.1.1 перифраз түрінде берілген сұрақ арқылы қажетті жауап беру

			8.3.2.1 публицистикалық стильдің (мақала, интервью, қысқа сөз жолдаулар) тілдік ерекшеліктері арқылы мәтіндердің жанрын
		Жазылым	8.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап жазу; 8.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, өз ойын жазу
		Тілдік бағдар	8.5.1.3 етістіктің райларын (шартты рай, бұйрық рай) жазба жұмысында орынды қолдануға әрекет ету
Қазақстан - Байқоңыр Ғарыш	Нұртөре Жүсіп. «Қыран қазақ» (деректі әңгіме)	Тыңдалым	8.1.1.1 мәтін тақырыбы, тірек сөздер, иллюстрациялар арқылы мәселені болжау; 8.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде деректерді отырып, дәлелді жауап беру
		Айтылым	8.2.4.1 идеялық жағынан ұқсас мәтіндердегі оқиғалар желісін 8.2.5.1 пікірталасқа қатысушылар берілген тақырып бойынша сенімді дәлелдеу және қойылған сұрақтарға еркін жауап беру
		Оқылым	8.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді қолдану мәтінге өзгеріс енгізу; 8.3.6.1 тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген мәселелер
		Жазылым	8.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап жазу; 8.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздер), сөз қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
		Тілдік бағдар	8.5.2.1 мұғалімнің көмегімен жазба жұмыстарында үстеудің маңызын түрлерін сөйлемде қолданып жазу

5) 9-сынып:

5-кесте

Тақырыптар	Көркем шығармалар	Коммунікативтік дағдылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
1.Қазақ жазуының даму жолы	М.Жұмабаев "Түркістан"	Тыңдалым	9.1.1.1 тыңдалатын мәтіндегі фразалар даму жолы "Түркістан" дәйексөздерді талқылай отырып, тақырып пен көтерілген мәселені болжау; 9.1.4.1 орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармалардың таңдау
		Айтылым	9.2.1.1 берілген тақырыпқа сай сөздерді орынды қолдану; 9.2.3.1 коммуникативтік жағдаятқа сай сөйлеу тіліндегі тілдік кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп, өз ойын жеткізу
		Оқылым	9.3.2.1 ғылыми стильде (мақала, баяндама, презентация) еңбектердің ерекшелігін білу; 9.3.6.1 мәтінде көтерілген мәселені өмірмен байланыстыру
		Жазылым	9.4.2.1 шығармашылық жұмыстың дамуын сақтап, мәселені ұсынылған шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұрғысынан салыстыру; 9.4.5.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі атауларды дұрыс қолдану, жазу
		Тілдік бағдар	9.5.1.1 өздік, өзгелік, ортақ және ырықсыз етістің қызметін
2. Жолың болсын, жолаушы	М.Мақатаев "Жолаушы"	Тыңдалым	9.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпаратты шынайылығы мен нақтылығын анықтауға әрекет ету;

			9.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінд мәселеге сыни көзқарасын білдіру
		Айт ылы м	9.2.4.1 шығарманың идеясы мен мазмұнына байланы ойын" талдау; 9.2.2.1 коммуникативтік жағдаяттарға байланысты сөйл формаларын дұрыс таңдап айту
		Оқы лым	9.3.1.1 мәтіндегі ақпараттың өзектілігін анықтау, қорыт 9.3.4.1 мәтіндердің стилін, жанрлық ерекшеліктерін сал
		Жаз ылы м	9.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін мақала жазуға әрекет ету; 9.4.4.1 жазба жұмыстарында нақыл сөздерді тиімді қол әрекет ету
		Тілдік бағдар	9.5.1.1 өздік, өзгелік, ортақ және ырықсыз етістің қызм
3. Көшпенділер мәдениеті. Қазақтың халық күнтізбесі	І.Есенберлин "Көшпенділер"	Тыңдалым	9.1.3.1 әлеуметтік – қоғамдық тақырыптар аясында айт мен термин сөздердің мағынасын түсіну; 9.1.5.1 мәтіннің мақсатты аудиториясын, автордың негіз көзқарасын анықтау
		Айт ылы м	9.2.5.1 сөйлеу барысында түрлі стильде берілген тақырып орында диалогте сөйлеу; 9.1.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер мен сызбалар ақпараттарды өзара салыстырып бағалау
		Оқылым	9.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы көт мәселені анықтап, баға беру; 9.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтер көзқарасын білдіру

		Жазылым	9.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін мақала жазуға әрекет ету; 9.4.3.1 жазба жұмыстарында нақыл сөздерді тиімді қолдануға әрекет ету
		Тілдік бағдар	9.5.1.1 өздік, өзгелік, ортақ және ырықсыз етістің қызметін білу
2-тоқсан			
Заң-қоғамның тірегі	Айбатыр Сейтақ "Азат елдің ар-намысы - Ата заң"	Тыңдалым	9.1.4.1 орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармаларды тыңдау; 9.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде мәселеге сыни көзқарасын білдіру
		Айтылым	9.2.3.1 коммуникативтік жағдаятқа сай сөйлеу тіліндегі кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп, өз ойын жеткізуге қабілетті болу; 9.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер мен сызбаларды ақпараттарды өзара салыстыру
		Оқылым	9.3.1.1 мәтіндегі ақпараттың өзектілігін анықтау, қорытынды жасау; 9.3.6.1 мәтінде көтерілген мәселені өмірмен байланыстыру
		Жазылым	9.4.3.1 жазба жұмыстарында нақыл сөздерді тиімді қолдануға әрекет ету; 9.4.4.1 жазба жұмыстарында нақыл сөздерді тиімді қолдануға әрекет ету
		Тілдік бағдар	9.5.1.2 үстеудің мағыналық түрлерін білу
Қазақстан Республикасының Тұңғыш	Маралтай Ыбыраев "Елбасыма"	Тыңдалым	9.1.1.1 тыңдалатын мәтіндегі фразалар мен дәйек сөздерді отырып, тақырып пен көтерілетін мәселені болжау;

Президенті күні – Тәуелсіз Қазақстан ның айбынды мейрамы			9.1.2.1 сөздік және грамматикалық тәсілдерді білу
		Айт ылы м	9.2.1.1 берілген тақырыпқа сай сөздерді орынды қолдану; 9.2.4.1 шығарманың идеясы мен мазмұнына байланысты "ойын" талдау
		Оқы лым	9.3.2.1 ғылыми стильде (мақала, баяндама, презентация) еңбектердің ерекшелігін білу; 9.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді көзқарасын білдіру
		Жаз ылы м	9.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін мақала жазуға әрекет ету; 9.4.5.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі атауларды дұрыс қолдану, жазу
		Тілдік бағдар	9.5.1.2 үстеудің мағыналық түрлерін білу
Жастар және бұқаралық ақпарат құралдары	Қ.Аманжолов "Жас дәурен"	Тыңдалым	9.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың шынайылығы мен нақтылығын анықтауға әрекет ету; 9.1.5.1 мәтіннің мақсатты аудиториясын, автордың негізгі көзқарасын анықтау
		Айт ылы м	9.2.2.1 коммуникативтік жағдаяттарға байланысты сөйлеу формаларын дұрыс таңдап айту; 9.2.5.1 сөйлеу барысында түрлі стильде берілген тақырып орында диалогте сөйлеу
		Оқылым	9.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы көп мәселені анықтап, баға беру; 9.3.4.1 мәтіндердің стилін, жанрлық ерекшеліктерін салыстыру
		Жаз	9.4.2.1 шығармашылық жұмыстың дамуын сақтап, мәселе

		ылы м	ұсынылған шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұстарын салыстыру; 9.4.5.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі атауларды дұрыс қолдану, жазу
		Тілдік бағдар	9.5.1.3 мұғалімнің көмегімен құрмалас сөйлем, оның түсінілуін
3-тоқсан			
ЭКСПО-2017-Қазақстан белесі	Н.Ә.Назарбаев "Тәуелсіздік толғауы"	Тыңдалым	9.1.1.1 тыңдалатын мәтіндегі фразалар мен дәйексөздерді отырып, тақырып пен көтерілетін мәселені болжау; 9.1.3.1 әлеуметтік - қоғамдық тақырыптар аясында айтатын мен термин сөздердің мағынасын түсіну
		Айтылым	9.2.3.1 коммуникативтік жағдаятқа сай сөйлеу тіліндегі кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп, өз ойын жеткізуде 9.2.5.1 сөйлеу барысында түрлі стильде берілген тақырып орында диалогте сөйлеу
		Оқылым	9.3.1.1 мәтіндегі ақпараттың өзектілігін анықтау, қорытынды 9.3.6.1 мәтінде көтерілген мәселені өмірмен байланыстыру
		Жазылым	9.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін мақала жазуға әрекет ету; 9.4.4.1 жазба жұмыстарында нақыл сөздерді тиімді қолдануға әрекет ету
		Тілдік бағдар	9.5.1.3 мұғалімнің көмегімен құрмалас сөйлем, оның түсінілуін
Биотехнология жаңалықтары	Сахиев Жүніс. "Уақыт қайтарымы"	Тыңдалым	9.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың шынайылығы мен нақтылығын анықтауға әрекет ету;

			9.1.5.1 мәтіннің мақсатты аудиториясын, автордың негізгі көзқарасын анықтау
		Айт ылы м	9.2.3.1 коммуникативтік жағдаятқа сай сөйлеу тіліндегі кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп, өз ойын жеткізіп, өзіндік ойын
			9.2.4.1 шығарманың идеясы мен мазмұнына байланысты "ойын" талдау
		Оқы лым	9.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы көп мәселені анықтап, баға беру; 9.3.4.1 мәтіндердің стилін, жанрлық ерекшеліктерін салыстыру
		Жаз ылы м	9.4.2.1 шығармашылық жұмыстың дамуын сақтап, мәселені ұсынылған шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұрғысынан салыстыру; 9.4.5.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі атауларды дұрыс қолдану, жазу
Болашақ энергия көздері	Медеу Сәрсекен . "Жетінші толқын"	Тілдік бағдар	9.5.1.2 жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, мемлекет қимыл-сын, мақсат бағыныңқы) сабақтас құрмалас сөздерді құрастыру
		Тыңдалым	9.1.4.1 орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармаларды тыңдау; 9.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде мәселеге сыни көзқарасын білдіру
		Айт ылы м	9.2.1.1 берілген тақырыпқа сай сөздерді орынды қолдану 9.2.4.1 шығарманың идеясы мен мазмұнына байланысты "ойын" талдау
		Оқылым	9.3.2.1 ғылыми стильде (мақала, баяндама, презентация) еңбектердің ерекшелігін білу; 9.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді көзқарасын білдіру

		Жазылым	9.4.2.1 шығармашылық жұмыстың дамуын сақтап, мәс ұсынылған шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұст салыстыру; 9.4.3.1 жазба жұмыстарында нақыл сөздерді тиімді қол әрекет ету
		Тілдік бағдар	9.5.1.2 жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, ме қимыл-сын, мақсат бағыныңқы) сабақтас құрмалас сө құрастыру
Алаш идеясы мен қайраткерлері	Ж.Аймауытов "Қартқожа"	Тыңдалым	9.1.4.1 орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармалар тыңдау; 9.1.5.1 мәтіннің мақсатты аудиториясын, автордың негіз көзқарасын анықтау
		Айтылым	9.2.2.1 коммуникативтік жағдаяттарға байланысты сөйл формаларын дұрыс таңдап айту; 9.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер мен сызбалар ақпараттарды өзара салыстыру
		Оқылым	9.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы көт мәселені анықтап, баға беру; 9.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметте көзқарасын білдіру
		Жазылым	9.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін мақала жазуға әрекет ету; 9.4.5.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрд атауларды дұрыс қолдану, жазу
		Тілдік бағдар	9.5.2.1 жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты) са құрмалас сөйлемдерді құрастыру
4-тоқсан			

Жаһандық мәселе-демография	Абай. "Адамның кейбір кездері"	Тыңдалым	9.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың шынайылығы мен нақтылығын анықтауға әрекет ету; 9.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұнын негізінде мәселеге сыни көзқарасын білдіру
		Айтылым	9.2.4.1 шығарманың идеясы мен мазмұнына байланысты "ойын" талдау; 9.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер мен сызбаларды ақпараттарды өзара салыстыру
		Оқылым	9.3.2.1 ғылыми стильде (мақала, баяндама, презентация) еңбектердің ерекшелігін білу; 9.3.6.1 мәтінде көтерілген мәселені өмірмен байланыстыру
		Жазылым	9.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін мақала жазуға әрекет ету; 9.4.4.1 жазба жұмыстарында нақыл сөздерді тиімді қолдануға әрекет ету
		Тілдік бағдар	9.5.2.1 жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты) саралас құрмалас сөйлемдерді құрастыру
Роботтар мен киборгтар әлемі	Ақжан Машанов. "Жер астына саяхат"	Тыңдалым	9.1.3.1 әлеуметтік - қоғамдық тақырыптар аясында айтқан термин сөздердің мағынасын түсіну; 9.1.5.1 мәтіннің мақсатты аудиториясын, автордың негізгі көзқарасын анықтау
		Айтылым	9.2.1.1 берілген тақырыпқа сай сөздерді орынды қолдану; 9.2.5.1 - сөйлеу барысында түрлі стильде берілген тақырып орында диалогте сөйлеу
		Оқылым	9.3.1.1 мәтіндегі ақпараттың өзектілігін анықтау, қорытынды

			9.3.4.1 мәтіндердің стилін, жанрлық ерекшеліктерін сал
		Жазылым	9.4.2.1 шығармашылық жұмыстың дамуын сақтап, мәс ұсынылған шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұст салыстыру; 9.4.3.1 жазба жұмыстарында нақыл сөздерді тиімді қол әрекет ету
		Тілдік бағдар	9.5.2.1 жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты) са құрмалас сөйлемдерді құрастыру
Қазақстандағы туризм және экотуризм	І.Жансүгіров "Жетісу суреттері"	Тыңдалым	9.1.1.1 тыңдалатын мәтіндегі фразалар мен дәйексөзде отырып, тақырып пен көтерілетін мәселені болжау; 9.1.4.1 орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармалар тыңдау, көтерілген (тұрмыстық, әлеуметтік, қоғамдық) анықтап, өз пікірін білдіру
		Айтылым	9.2.2.1 коммуникативтік жағдаяттарға байланысты сөйл формаларын дұрыс таңдап айту; 9.2.3.1 коммуникативтік жағдаятқа сай сөйлеу тіліндегі кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп, өз ойын жеткі
		Оқылым	9.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы көт мәселені анықтап, баға беру; 9.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметт көзқарасын білдіру
		Жазылым	9.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін мақала жазуға әрекет ету
		Тілдік бағдар	9.5.2.1 жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты) са құрмалас сөйлемдерді құрастыру

6) 10-сынып:

6-кесте

Тақырыптар	Көркем шығармалар	Коммун икат ивтік дағд ыла р	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
1.Қазақ жазуының даму жолы	А.Байтұрсынұлы "Қазақ әліпбиі"	Тыңдалым	10.1.1.1 тыңдалатын көркем шығармалардағы негізгі ойды талқылап, басты мәселені болжау; 10.1.4.1 повестен, поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, көтерілген ойды анықтау
		Айтылым	10.2.1.1 берілген тақырыпқа сұрақтар құрау, мәтін тақырыбын анықтау; 10.2.3.1 коммуникативтік жағдаятқа сай сөйлеу тіліндегі интонацияны, логикалық екпіннің мәнін түсініп, өз ойын жеткізу
		Оқылым	10.3.2.1 ғылыми стильде (пікір, мақала, баяндама, презентация) еңбектердің ерекшелігін оқу, талдау; 10.3.6.1 мәтінде көтерілген мәселені ғаламдық мәселелермен байланыстырып баға беру
		Жазылым	10.4.2.1 шығармашылық жұмыс құрылымы мен дамуын сақтап, бойынша ұсынылған шешім туралы өз ойын жазу; 10.4.5.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрама дұрыс жазу; сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орындау
		Тілдік бағдар	10.5.1.1 мұғалімнің көмегімен қаратпа сөз, одағай, шылау, еліктер қызметін білу, бір – бірінен ажырата білу.
2. Жолың болсын, жолаушы	Өмірің өз қолыңда жолаушы	Тыңдалым	10.1.2.1 тыңдалған көркем шығармалардың үзіндісінен негізгі мәселені анықтау; 10.1.6.1 көркем шығарманың үзінділерінен мазмұнында көтерілген мәселеге сыни көзқарасын білдіру

		Айт ылы м	10.2.4.1 мұғалімнің көмегімен көркем шығармалардың мазмұнын өз ойын білдіру; 10.2.2.1 шынайы өмірде кездесетін жағдайларда сөйлеу мәнерін пайдалана білу
		Оқы лым	10.3.1.1 мұғалімнің көмегімен мәтіндегі ақпараттың өзектілігіне қызығушылық таныту; 10.3.4.1 мәтіндердің стилін, жанрлық ерекшеліктерін салыстыру,
		Жаз ылы м	10.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, жазу; 10.4.4.1 тақырып бойынша түрлі стильдегі мәтіндер құрауда мәлімет жинақтап, жазу
		Тілді к бағд ар	10.5.1.1 мұғалімнің көмегімен қаратпа сөз , одағай , шылау , еліктің қызметін білу, бір – бірінен ажырата білу
3. Көшпенділер мәдениеті	Ұлы Жібек жолындағы қалалар мәдениеті	Тың дал ым	10.1.3.1 әлеуметтік - қоғамдық тақырыптар аясында мәтіндердің ерекшеліктерін түсіну; 10.1.5.1 көркем шығармалардағы үзіндісінен негізгі ой мен көзқарасты білдіру
		Айт ылы м	10.2.5.1 әр түрлі стильде берілген тақырып бойынша монолог арқылы білдіріп, сөйлеу; 10.1.6.1 көркем шығарманың үзінділерінен мазмұнында көтерілген мәселені көзқарасын білдіру.
		Оқы лым	10.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы көтерілген мәселені өз ойын айту; 10.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерге қорытынды жасау
		Жаз ылы м	10.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, жазу;

			10.4.3.1 жазба жұмыстарында нақыл сөздерді тиімді қолданып ж
		Тілдік бағдар	10.5.1.1 мұғалімнің көмегімен қаратпа сөз , одағай , шылау , елікт қызметін білу, бір – бірінен ажырата білу
2-тоқсан			
Заң-қоғамның тірегі	Ата заң-арқауың	Тыңдалым	10.1.4.1 повестен, поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, көте ойды анықтау; 10.1.6.1 көркем шығарманың үзінділерінен мазмұнында көтерілг сыни көзқарасын білдіру
		Айтылым	10.2.3.1 шынайы өмірде кездесетін жағдайларда сөйлеу тілінде о нормаларды сақтап сөйлеу; 10.2.6.1 тақырып бойынша көрнекілік құралдар арқылы өз ойын әңгімелеп айту
		Оқылым	10.3.1.1 мұғалімнің көмегімен мәтіндегі ақпараттың өзектілігіне к жасау; 10.3.6.1 мәтінде көтерілген мәселені ғаламдық мәселелермен ба отырып баға беру
		Жазылым	10.4.3.1 жазба жұмыстарында нақыл сөздерді тиімді қолданып ж 10.4.4.1 тақырып бойынша түрлі стильдегі мәтіндер құрауда мәлі жинақтап, жазу
		Тілдік бағдар	10.5.1.2 үстеудің мағыналық түрлерін ауызша және жазба жұмыс қолдану
Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті күні – Тәуелсіз Қазақстан	"Елбасы"	Тыңдалым	10.1.1.1 тыңдалатын көркем шығармалардағы негізгі ойды талқы басты мәселені болжау; 10.1.3.1 әлеуметтік - қоғамдық тақырыптар аясында мәтіндердің ерекшеліктерін түсіну
		Айтылым	10.2.1.1 берілген тақырыпқа сұрақтар құрау, мәтін тақырыбын ан
ның айбынды мейрамы			

		М	10.2.4.1 мұғалімнің көмегімен көркем шығармалардың мазмұнын өз ойын білдіру
		Оқылым	10.3.2.1 ғылыми стильде (пікір, мақала, баяндама, презентация) ж еңбектердің ерекшелігін оқу, талдау; 10.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерге қоры
		Жазылым	10.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, ш жазу; 10.4.5.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрам дұрыс жазу; сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды
		Тілдік бағдар	10.5.1.2 үстеудің мағыналық түрлерін ауызша және жазба жұмыст қолдану
Жастар және бұқаралық ақпарат құралдары	"Жасыл ел" бағдарламасы	Тыңдалым	10.1.2.1 тыңдалған көркем шығармалардың үзіндісінен негізгі маз басты мәселені анықтау; 10.1.5.1 көркем шығармалардағы үзіндісінен негізгі ой мен көзқар
		Айтылым	10.2.2.1 шынайы өмірде кездесетін жағдайларда сөйлеу мәнерін д пайдалана білу; 10.2.5.1 әр түрлі стильде берілген тақырып бойынша монолог арқы білдіріп, сөйлеу
		Оқылым	10.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы көтерілген м өз ойын айту; 10.3.4.1 мәтіндердің стилін, жанрлық ерекшеліктерін салыстыру, б
		Жазылым	10.4.2.1 шығармашылық жұмыс құрылымы мен дамуын сақтап, м бойынша ұсынылған шешім туралы өз ойын жазу; 10.4.5.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрам дұрыс жазу; сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды

		Тілдік бағдар	10.5.1.3 ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсылықтық қатынасты білдіретін жалғаулықтарды білу, қолдану
3-тоқсан			
ЭКСПО-2017-Қазақстан белесі	Н.Ә.Назарбаев "Нұрлы жол"	Тыңдалым	10.1.1.1 тыңдала-тын көркем шығармалардағы негізгі ойды талқылау; 10.1.3.1 әлеуметтік - қоғамдық тақырыптар аясында мәтіндердің ерекшеліктерін түсіну
		Айтылым	10.2.3.1 шынайы өмірде кездесетін жағдайларда сөйлеу тілінде оқу нормаларды сақтап сөйлеу; 10.2.5.1 әр түрлі стильде берілген тақырып бойынша монолог арқылы білдіріп, сөйлеу
		Оқылым	10.3.1.1 мұғалімнің көмегімен мәтіндегі ақпараттың өзектілігіне қызығу; 10.3.6.1 мәтінде көтерілген мәселені ғаламдық мәселелермен байланысты отырып баға беру
		Жазылым	10.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, жазу; 10.4.4.1 тақырып бойынша түрлі стильдегі мәтіндер құрауда мәлімет жинақтап, жазу
		Тілдік бағдар	10.5.1.3 ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсылықтық қатынасты білдіретін жалғаулықтарды білу, қолдану
Биотехнология жаңалықтары	Жасыл технологиялар әлемі	Тыңдалым	10.1.2.1 тыңдалған көркем шығармалардың үзіндісінен негізгі мағына басты мәселені анықтау; 10.1.5.1 көркем шығармалардағы үзіндісінен негізгі ой мен көзқарасты анықтау
		Айт	10.2.3.1 шынайы өмірде кездесетін жағдайларда сөйлеу тілінде оқу нормаларды сақтап сөйлеу

		ылы м	нормаларды сақтап сөйлеу; 10.2.4.1 мұғалімнің көмегімен көркем шығармалардың мазмұнын өз ойын білдіру
		Оқы лым	10.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы көтерілген мәзгілді өз ойын айту; 10.3.4.1 мәтіндердің стилін, жанрлық ерекшеліктерін салыстыру,
		Жаз ылы м	10.4.2.1 шығармашылық жұмыс құрылымы мен дамуын сақтап, бойынша ұсынылған шешім туралы өз ойын жазу; 10.4.5.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрама дұрыс жазу, сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орындау
		Тілді к бағд ар	10.5.1.2 үстеудің мағыналық түрлерін ауызша және жазба жұмысында қолдану
Болашақ энергия көздері	Су, жел қуатын алу көздері	Тың дал ым	10.1.4.1 повестен, поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, көтерілген ойды анықтау; 10.1.6.1 көркем шығарманың үзінділерінен мазмұнында көтерілген мәзгілді сыни көзқарасын білдіру
		Айт ылы м	10.2.1.1 берілген тақырыпқа сұрақтар құрау, мәтін тақырыбын анықтау; 10.2.4.1 мұғалімнің көмегімен көркем шығармалардың мазмұнын өз ойын білдіру
		Оқы лым	10.3.2.1 ғылыми стильде (пікір, мақала, баяндама, презентация) еңбектердің ерекшелігін оқу, талдау; 10.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерге қорытынды жасау
		Жаз ылы м	10.4.2.1 шығармашылық жұмыс құрылымы мен дамуын сақтап, бойынша ұсынылған шешім туралы өз ойын жазу; 10.4.3.1 жазба жұмыстарында нақыл сөздерді тиімді қолданып жазу

		Тілдік бағдар	10.5.1.2 үстеудің мағыналық түрлерін ауызша және жазба жұмыс қолдану
Алаш идеясы мен қайраткерлері	Алаш қайраткерлері	Тыңдалым	10.1.4.1 повестен, поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, көтерілген ойды анықтау; 10.1.5.1 көркем шығармалардағы үзіндісінен негізгі ой мен көзқарасты білдіру
		Айтылым	10.2.2.1 шынайы өмірде кездесетін жағдайларда сөйлеу мәнерін пайдалана білу; 10.2.6.1 тақырып бойынша көрнекілік құралдар арқылы өз ойын әңгімелеп айту
		Оқылым	10.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы көтерілген мәселені өз ойын айту; 10.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерге қорытынды жасау
		Жазылым	10.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, жазу; 10.4.5.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрама дұрыс жазу; сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орындау
		Тілдік бағдар	10.5.2.1 үстеудің мағыналық түрлерін ауызша және жазба жұмыс қолдану
4-тоқсан			
Жаһандық мәселе-демография	Орташа, адамның жасы нешеде	Тыңдалым	10.1.2.1 тыңдалған көркем шығармалардың үзіндісінен негізгі мағыналы басты мәселені анықтау; 10.1.6.1 көркем шығарманың үзінділерінен мазмұнында көтерілген мәселе сыни көзқарасын білдіру
		Айтылым	10.2.4.1 мұғалімнің көмегімен көркем шығармалардың мазмұнын өз ойын білдіру;

			10.2.6.1 тақырып бойынша көрнекілік құралдар арқылы өз ойын әңгімелеп айту
		Оқылым	10.3.2.1 ғылыми стильде (пікір, мақала, баяндама, презентация) еңбектердің ерекшелігін оқу, талдау; 10.3.6.1 мәтінде көтерілген мәселені ғаламдық мәселелермен бағыты отырып баға беру
		Жазылым	10.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, жазу; 10.4.4.1 тақырып бойынша түрлі стильдегі мәтіндер құрауда мәлімет жинақтап, жазу
		Тілдік бағдар	10.5.2.1 үстеудің мағыналық түрлерін ауызша және жазба жұмыстардан олданду
Роботтар мен киборгтар әлемі	Бір миллион халқы бар Астана	Тыңдалым	10.1.3.1 әлеуметтік - қоғамдық тақырыптар аясында мәтіндердің ерекшеліктерін түсіну; 10.1.5.1 көркем шығармалардағы үзіндісінен негізгі ой мен көзқарасты
		Айтылым	10.2.1.1 берілген тақырыпқа сұрақтар құрау, мәтін тақырыбын анықтау; 10.2.5.1 әр түрлі стильде берілген тақырып бойынша монолог арқылы білдіріп, сөйлеу
		Оқылым	10.3.1.1 мұғалімнің көмегімен мәтіндегі ақпараттың өзектілігіне көңіл бөлу; 10.3.4.1 мәтіндердің стилін, жанрлық ерекшеліктерін салыстыру, талдау
		Жазылым	10.4.2.1 шығармашылық жұмыс құрылымы мен дамуын сақтап, жанрлық ерекшеліктерін бойынша ұсынылған шешім туралы өз ойын жазу; 10.4.3.1 жазба жұмыстарында нақыл сөздерді тиімді қолданып жазу
		Тілдік бағдар	10.5.2.1 мұғалімнің көмегімен жазба жұмыс

		ар	тарында (мезгіл, себеп, қимыл-сын), сабақтас құрмалас сөйлем
Қазақстандағы туризм және экотуризм	Қазақстанның табиғат аясына саяхат	Тыңдалым	10.1.1.1 тыңдала-тын көркем шығармалардағы негізгі ойды талқылау, басты мәселені болжау; 10.1.4.1 повестен, поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, көтеріңкі ойды анықтау
		Айтылым	10.2.2.1 шынайы өмірде кездесетін жағдайларда сөйлеу мәнерін пайдалана білу; 10.2.3.1 шынайы өмірде кездесетін жағдайларда сөйлеу тілінде оқу нормаларды сақтап сөйлеу
		Оқылым	10.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы көтерілген мәселені өз ойын айту; 10.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерге қорытынды жасау
		Жазылым	10.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, жазу
		Тілдік бағдар	10.5.2.1 мұғалімнің көмегімен жазба жұмыстарында (мезгіл, себеп, сабақтас құрмалас сөйлемдерді құрастыру
		ар	

Қазақстан Республикасы

білім және ғылым Министрі

2018 жылғы 20 қыркүйек

№ 469 бұйрығына 21-қосымша
Қазақстан Республикасы

білім және ғылым Министрі

2013 жылдың 3 сәуірі

№ 115 бұйрығына 461-қосымша

Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-7 сыныптары үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-7 сыныптары үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқу пәнінің мақсаты болып сан түсінігін жүйелі дамыту, сандармен арифметикалық амалдарын ауызша және жазбаша орындау қабілетін болдыру, практикалық есептерді математика тіліне аудару, геометриялық фигураларды зерттеу, тану және бейнелеу, білім алушыларды алгебра және геометрия жүйелі курстарын үйренуге дайындау, білім алушылардың функционалдық сауаттылығын қалыптастыру, соның ішінде өзге де оқу пәндерімен біріктіре отырып, жасына сәйкес оқу-танымдық, оқу-практикалық және күнделікті тұрмыстық мәселелерді шешу барысында математикалық білімдерін қолдану қабілетіне ие болулары табылады.

3. Нашар еститін және кейіннен естімей қалған білім алушыларға математиканы оқытудың негізгі міндеттері:

1) математикалық білімдерін, қабілеттері мен дағдыларын дамыту;

2) базалық дайындықтың негізі ретінде білімдері мен қабілеттерін қалыптастыру: маңызды шамалар бірліктерінің атаулары мен белгілерін – ұзындықтың (км, м, дм, см, мм), массаның (т, ц, кг, г), ауданның (м², дм², см², га, а), жылдамдықтың (км/сағ, м/с), уақыттың (сағат, мин, с);

3) миллионның ішіндегі сандарды санау, жазу және салыстыру; күрделі емес ауызша есептеулерді орындау; жазбаша есептеулерді орындау; арифметикалық амалдардың компоненттерін және қарапайым сандық өрнектерді атау;

4) амалдар және олардың ерекшеліктерінің орындалу тәртібінің ережелерін білу негізінде үш-төрт арифметикалық амалдарды қамтитын сандық өрнектердің мәнін есептеу (соның ішінде жақшаның ішіндегі өрнектердің);

5) "мынынша аз", "мынанша көп", "мынанша есе аз", "мынанша есе көп"

дегенге қатысты әрбір амалдар мен мәндерді ашатын мәтіндік қарапайым арифметикалық тапсырмаларды шешу; маңызды мәндер арасындағы қатыстылық білімін қолданатын құрамдас тапсырмаларды шешу;

6) қарапайым геометриялық фигураларды (нүкте, кесінді, бүгілме сызық, шеңбер, көпбұрыш) тану және бейнелеу (циркуль мен сызғыштың көмегімен торлы парақта); кесіндінің, бүгілме сызықтың ұзындығын өлшеу; берілген ұзындықта кесінді салу; тікбұрыштың периметрі мен ауданын есептеу;

7) екі таңбалы сандарды қосу және алу, екі таңбалы санды біртаңбалыға бөлу және көбейту сияқты күрделілік шеңберіндегі есептердің арифметикалық амалдарын ойша жүргізу; жазбасында бірнеше ондық разряды бар натурал сандарын қосу, алу, көбейту және бөлу (разрядтан разрядқа өту және сан жазбасында нөлдерді пайдалану сияқты күрделі жағдайларды қосқанда); жай бөлшектермен арифметикалық амалдар орындау;

8) ондық бөлшектермен арифметикалық амалдар орындау, ондық бөлшектерді дөңгелектеу; бүтін сандардан, жай және ондық бөлшектерден тұратын сандық амалдардың мәнін табу; Бағдарламада көрсетілген формулалар бойынша есептеулер жүргізу; мәтіндік есептердің шарты бойынша сандық және әріптік амалдар, пропорциялар мен сызықтың теңдеулер құрастыру; жақшаларды ашу мен ұқсас қосылғыштарға келтіру сияқты амалдарды қолдана отырып қарапайым сызықтық теңдеулерді шешу; арифметикалық амалдар және теңдеулер көмегімен мәтіндік есептер шығару (бөлшектер және пайыздар бойынша негізгі есептерді қосқанда);

9) Бағдарламада көрсетілген геометриялық фигураларды тану және бейнелеу; сызғыш, бұрыштық, транспортир және циркульдің көмегімен қарапайым өлшеулер жүргізу;

10) коммуникативтік дағдыларын дамыту, соның ішінде ақпаратты анық және сауатты беру қабілетін, түрлі дереккөздерінің ақпаратын пайдалану, соның ішінде басылымдар мен электрондық құралдарды;

11) дербестік, жауапкершілік, ынталылық, табандылық, шыдамдылық

пен төзімділік сияқты, өзіндік жұмысына да, командалық жұмысқа да қажетті тұлғалық қасиеттерін дамыту;

12) ғылым ретіндегі математиканың даму тарихымен, математикалық терминдерінің пайда болуымен таныстыру;

13) математиканы оқыту процесі барысында ақпараттық-коммуникациялық технологияларын пайдалану дағдыларын дамыту;

14) жалпы білімділігі үшін математиканың мағынасын түсінуін қамтамасыз ету.

4. Түзеу тапсырмалары әрбір математика сабақтарында міндетті болып табылады және мыналарды қамтиды:

1) сөйлеу тілімен жұмыс – математикалық амалдар мен терминдерді сөзбен айту; есту арқылы қабылдауды дамыту; білім алушының есту арқылы қабылдауын және түзеу талаптарын ескере отырып, ерін арқылы оқу;

2) ауызша тілді қабылдауға және қайталап айтуға үйрету, диалогтарды және қатынас дағдыларын кең қолдану барсында ауызша қатынасты белсендету, қалыптасқан сөйлеу дағдыларын бекіту, ауызша тіл негізінде қатынас жасау ықыласы мен қабілетін дамыту, тілді есту-көру және есту арқылы қабылдауын дамыту;

3) білім алушыны мақсатты және жүйелі түрде сөйлуге, дыбыстық және ырғақтық-интонациялық сөйлеу құрылымын қалпына келтіріп айтуға ынталандыру.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Негізгі орта білім берудің математика бойынша бағдарламасы, нашар еститін және кейін естімей қалған білім алушылардың жекеленген қабілеттерін, танымдық уәждемесі мен оқу қабілетін дамыту арқылы қамтамасыз етілетін ерекше білімдік қажеттіліктерін ескере отырып, тұлға ретінде қалыптасуына ықпал етеді.

6. Бағдарлама мыналарды қамтамасыз етуге бағытталған:

1) нашар еститін және кейін естімей қалған білім алушылардың негізгі орта білімнің сапалы деңгейін тең мүмкіндікте алуы;

2) нашар еститін және кейін естімей қалған білім алушыларға арналаған бастауыш және орта білім берудің негізгі білім беру бағдарламаларының сабақтастығы;

3) негізгі орта білім берудің бейімдеушілік бағдарламасының жүзеге асырылуына және білім алушылардың оны тиімді меңгерулеріне, соның ішінде барлық білім алушылардың жекелік дамуына жағдайлар жасалуы.

7. Бағдарламаның негізіне әрекетшілдік және саралап оқыту тәсілдері енгізілген. Олардың жүзеге асырылуы келесіні қарастырады:

1) есту бұзылымдары бар балаларға арналған арнайы (түзету) мектебінде сыныптарды баланың естімеу деңгейін және сонымен бірге жүретін бала дамуының жастық және диагностикалық ерекшеліктерін есепке ала отырып, құрастырады;

2) сөйлеуді дамыту ерекшеліктерін есепке алу; есту бұзылымының деңгейі; білім алушының танымдық қызметінің ерекшеліктерін;

3) оқу мазмұны минималды базалық білімді және дағдыларын игеруді;

4) нашар еститін және кейін естімей қалған білім алушылардың ерекше қажеттіліктерін ескере отырып, олардың тұлғалық және танымдық әлеуметтік даму деңгейіне қол жеткізудің жолдары мен тәсілдерін анықтайтын негізгі орта білім берудің мазмұны мен технологиясын әзірлеуді;

5) нашар еститін және кейін естімей қалған білім алушыға білім берудің мақсаты мен негізгі нәтижесі болатын, Бағдарламаның жүйе қалыптастырушы компоненті ретінде білім беру нәтижелеріне бағытталуын;

6) шығармашылық әлеуетінің, танымдық уәждемелерінің өсуін, танымдық қызметінде қатарластары мен үлкен адамдармен өзара әрекет

ету түрлерінің баюын қамтамасыз ету үшін, әрбір нашар еститін және кейін естімей қалған білім алушының жекелей дамуы мен білім беру процесінің ұйымдастырушылық формаларының әрқилы болуын қарастырады.

8. Есту қабілетінің бұзылымдары бар білім алушылар топтарының айқын көріністегі әртектілігіне қарамастан, жалпы білім алуларымен қатар ерекше білімдік қажеттіліктері де орын алады:

1) арнайы оқыту алғашқы даму бұзылымдары анықтала салысымен басталуы; оқыту мазмұнына арнайы бөлімдерді енгізу; оқытудың арнайы әдістерін, тәсілдерін және оқу құралдарын қолдану (соның ішінде арнайы компьютерлік технологияларын); оқытудың даралануы, ерекше кеңістіктік және уақыттық білім беру ортасын қамтамасыз ету; кең әлеуметпен әлеуметтік байланысын максималды кеңейту;

2) білім беру саласының мазмұны және сабақтан тыс қызметі, сонымен бірге жекелік жұмыс процесі барысында жүзеге асатын түзеу-дамыту процесінің үздіксіздігі;

3) бейімдеушілік білім бағдарламасын меңгеру мерзімдерін ұлғайту; арнайы педагогикалық тұрғыда құрылған естүтілдік ортада сөйлеу тіліне үйрету бойынша (ауызша және жазбаша түрде) арнайы жұмыстар; оқу-танымдық процесі барысында бұзылымды функцияларының өтемі ретінде сөйлеу тілін белсенді қолдану, сөйлеу бұзылымдарын түзету бойынша арнайы жұмысты жүзеге асыру;

4) дыбыс әлемін қабылдау мүмкіндіктерін қалыптастыру және дамыту бойынша арнайы жұмыстар – тілдік емес дыбыстарды және тілді естіп қабылдау, ауызша тілді, оның сөйлеу жағын есту-көру арқылы қабылдау, күнделікті өмірде өзінің есту мүмкіндіктерін пайдалану қабілетін қалыптастыру, дыбыс ұлғайту аппаратын дұрыс қолдану, оның күйін қадағалау, қолайсыздық болған жағдайда жедел көмек сұрау;

5) тілдің сөйлеу жағын қалыптастыру және түзеу бойынша арнайы жұмыс; коммуникациялық жағдайдың барлық спектрі бойынша сөйлеу тілін қолдану қабілетін меңгеру (сұрақтар қою, келісу, өз пікірін білдіру, ойлары мен сезімдерін талқылау), мағынасын толықтыру және анықтау үшін дауыс үнін, екпінін, табиғи ымдарды қолдану, топтық әңгіме жүргізу

қабілеті;

б) эмоциялық жайлылық жағдайын, болып жатқанның реттілігі мен болжамдылығын қамтамасыз ететін оқу жағдайлары, педагогтың есту қабілетінің бұзылымы бар балаға өзін мектепте және сыныпта жақсы қабылданатыны, басқаларға ұнайтыны, қиындық туғанда көмекке келетіндері жайында сенім беруі.

9. Оқытудың міндетті нәтижелерінің жоспарлануына олардың нәтижелеріне тұрғылықты бақылау жүргізу, артта қалғандарға тиімді көмек көрсету кіргізіледі; сонымен бірге барлық білім алушылардың оқуын міндетті минималдық талаптар деңгейімен шектеуге болмайды; білім алушылардың математикалық қабілеттерін толықтай ашуға ұмтылыс жасау өте маңызды.

10. Сабақтарды жоспарлау және ұйымдастыру барысында математикалық есептерді шығару кезінде (арифметикалық, алгебралық, геометриялық) теориялық материалды ұғыну мен меңгеруі, бұлар білім алушының математикалық дамуының мақсаты және құралы болатыны қарастырылады.

11. Теорияны оқыған кезде де, математикалық есептер шығарған кезде де, оқу процесіне жұмыстардың ауызша және жазбаша түрлерін рационалды үйлестіре отырып, бағдар беріледі; оқулықпен жұмыс істеулеріне назар аудару (мұғалімнің түсіндіргенінен кейін мәтінді оқуы, бақылау сұрақтарын қолдана отырып белгілі материалды өз бетінше оқып үйренуі, есеп мәтінінің немесе теореманың қысқаша жазбасын, тиісті суретін орындауы).

12. Оқу процесінің тиімділігін қамтамасыз етуде өткен материалды бекіту мен қайталау, курстың кейінгі бөлімдерінде тірек білімдерін жүйелі түрде қолдану маңызды рөл атқарады.

13. Істің маңызын түсінуге негізделген ережелер мен формулаларды механикалық тұрғыда есте сақтау ғана емес, саналы түрде қодану, білім алушыға ұсынылған есептердің, жаттығулар мен сұрақтардың дұрыс таңдалуына ықпал жасайды.

14. Көп жағдайларда формулаларды жаттау анықтаманы қолдану дағдысына айырбасталуы.

15. Оқу процесін тиімді ұйымдастырудың маңызды шарты болып оқу жабдықтары мен көрнекі құралдарды максималды қолдану табылады. Оқытудың техникалық құралдарының үлгілері:

1) магниттік бекітілуі бар сандар, әріптер, белгілер жиынтығы;

2) аудандар мен көлемдерді өлшеу бойынша зертханалық жұмыстарға арналған үлгілер жиынтығы;

3) "Бөліктер және бөлшектер" жиынтығы;

4) топсалық (шарнирлік) үлгілер жиынтығы.

16. Құрал-саймандар, құрылғылар:

1) координаталық торлы магниттік тақта;

2) сыныптық құрал-саймандар жинақталымы: сыныптық сызғыш, сыныптық транспортер, сыныптық бұрыштама, сыныптық циркуль.

17. Параболалар трафареттерінің жиынтығы.

18. Баспалық құралдар:

1) атақты математик ғалымдар - портреттер топтамасы;

2) математика кестелері - 5-7 сыныптарға (және оларға қатысты үлестірме материал);

3) алгебра кестелері – 8-10 сыныптар (және оларға қатысты үлестірме материал);

4) геометрия кестелері – 8-10 сыныптар (және оларға қатысты үлестірме материал);

5) үлестірмелік материалдар – 5-10 сыныптар;

6) баспалық негізі бар дәптер – 5-10 сыныптар (Жұмыс дәптері – оқулыққа);

7) нұсқалар бойынша өзіндік жұмыстар өткізуге арналған материалдар - 5-10 сыныптар.

19. Сыныптар бойынша математикалық терминдер жинақталымы (сөздіктік жұмыс) 5-10 сыныптар.

20. 5-10 сыныптар тақырыптары бойынша DVD дискілер.

21. 5-10 сыныптар тақырыптары бойынша стендтер және транспаранттар.

22. Техникалық құралдар: компьютер.

23. Интерактивтік тақта.

3-тарау. "Математика" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

24. "Математика" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сыныпта – аптасына 5 сағат, оқу жылында 170 сағатты;

2) 6-сыныпта – аптасына 5 сағат, оқу жылында 170 сағатты;

3) 7-сыныпта – аптасына 5 сағат, оқу жылында 170 сағатты құрайды.

25. "Математика" оқу пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) 1-бөлім "Арифметика";

2) 2-бөлім "Алгебра элементтері";

3) 3-бөлім "Геометрия элементтері".

26. "Арифметика" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) натурал сандар;
- 2) сандық өрнектер;
- 3) шамалар;
- 4) натурал сандардың бөлінгіштігі;
- 5) жай бөлшек;
- 6) ондық бөлшек;
- 7) оң және теріс сандар.

27. "Алгебра элементтері" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) айнымалылармен өрнектер;
- 2) пропорциялар: қатынастар мен пропорциялар;
- 3) координаталардың тікбұрыштық жүйесі;
- 4) кестелер, графиктер.

28. "Геометрия элементтері" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) геометриялық фигуралар;
- 2) өлшеулер мен құрылымдар.

29. 5-сыныпқа арналаған "Математика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

- 1) нөмірлеу. Шамалар. 4-сыныптың курсың қайталау;

2) 1 ден 1000000ға дейін сандар. Заттарды ондықтармен, жүздіктермен, мыңдықтармен санау. Бірінші және екінші кластар мен разрядтардың атаулары. Миллион шеңберіндегі сандарды оқу және жазу. Санның

құрамы, санды разрядтық бірліктер қосындысына ауыстыру. Нөмірлеу білімі негізінде көпмәнді сандарды салыстыру. Нөмірлеу білімі негізінде қосу және алу. Геометриялық фигураларды әріптермен белгілеу. 1000 шеңберінде ауызша және жазбаша есептеулер. Үйренген есептерді шығару;

3) шамалар. Шамалар және олардың өлшемдері жөнінде бар ұғымдарын қорыту, ұзындық (миллиметр), масса (центнер, тонна), уақыт (секунд, ғасыр) сияқты жаңа бірліктер жөнінде нақты ұғымдарын қалыптастыру. Әрбір шаманың барлық үйренген бірліктері арасындағы ара қатысы (ұзындық, масса, уақыт бірліктерінің кестелері). Қалдықпен бөлу, бөлуді тексеру. Шамалар жөніндегі білімдерін қолданып, арифметикалық есептер шығару;

4) арифметикалық амалдар. Амалдардың орындалу реті. Арифметикалық амалдардың атаулары мен белгілері, мағынасы. "Арифметикалық амалдар", "Сандық өрнек", "Өрнектің мәні" терминдерінің мағынасы. Екі немесе одан көп жақшасы бар өрнектердің мәнін тапқан кезде немесе жақшаның ішіндегі екі немесе одан көп амалдарды орныдағанда, амалдарды орындау реті жайлы ережелер. Үйренген есептер түрлерін шығару;

5) қосу және алу. Қосудың ауыстырмалық және тіркестірімелік қасиеттері. Қосу барысындағы нөлдің қасиеттері. Қасиеттерін әріптер көмегімен жазу. Көп таңбалы сандарды қосу және алу. Қосу мен алудың ауызша және жазбаша тәсілдері. Амалдардың мәндерін табу. Қарапайым теңдеулерді шешу. Шамаларды ауызша және жазбаша қосу және алу, соның ішінде мәндерінің бірін біркелкі атаулар бірлігіне аударғанда. Есептерді шығару: а) жанамалық түрде берілген; б) қарапайым теңдеу құрауға; в) барлық негізгі жай және күрделі түрлердің;

6) бір таңбалы санға көбейту. Көбейтудің ауыстырмалық және тіркестірімелік қасиеттері. 0 мен 1 дің көбейткендегі қасиеттері. Көбейтудің қосуға (алуға) қарасты таратушылық қасиеті. Көп таңбалы санды бір таңбалыға көбейту. Көбейтудің ауызша және жазбаша тәсілдері. Қарапайым теңдеулерді шешу. Пропорционалды бөлу есептерін және алдағы үйренген есептер түрлерін шығару;

7) бір таңбалы санға бөлу. Көп таңбалы санды бір таңбалыға бөлу. Қосындыны санға бөлу. 0 мен 1 дің бөлгендегі қасиеттері. Қасиеттерін әріптер көмегімен жазу. Қарапайым теңдеулерді шешу. Амалдардың мәндерін табу. Жылдамдықты, уақытты және жолын табу есептерін шығару. Арифметикалық ортақ. Есептер шығару: әр түрлерді пропорционалды бөлуге; жанамалық түрде берілген санды бірнеше есе көбейту және азайтуға;

8) тікбұрыштың ауданы (шаршының) (17 сағ.) Фигуралар аудандары, фигуралар аудандарын түрлі тәсілдермен салыстыру. Палетканың көмегімен фигуралар аудандарын табу. Ауданның өлшеу бірліктері және олардың арасындағы байланыс: мм², см², дм², м². Берілген қабырғаларымен тікбұрыштың (шаршының) ауданы. Қалдықпен бөлу және оны тексеру. Тікбұрыштың (шаршының) қабырғаларының бірін табу есептерін шығару. Теңдеулерді шешу;

9) нөлмен аяқталатын сандарға көбейту. Нөлмен аяқталатын сандарға ауызша және жазбаша көбейтудің тәсілдері. Көбейткіштерді топтастыру тәсілдері. Көбейтудің қасиеттері. Амалдардың мәндерін табу. Барлық түрлердің бірізгіде қарсы жүру есептерін шығару;

10) нөлмен аяқталатын сандарға бөлу. 10 және 100 қалдығымен бөлу тәсілдері, нөлмен аяқталатын сандарды ауызша және жазбаша бөлу тәсілдері. Нөмірлеу білімдеріне сүйенетін бөлу тәсілдері және санды көбейтіндіге бөлудің түрлі тәсілдері. Өзара байланыс тәсілімен төртінші пропорционалды табу есептерін және денелер бірізгіде бір нүктеден қарамақарсы бағыттарда жылжыған жағдайдағы есептерді шығару;

11) екі таңбалы санға көбейту. Санды қосындыға көбейту қасиетін қолдана отырып екі таңбалы санға көбейту тәсілдері. Амалдардың мәндерін табу. Қарапайым теңдеулерді шешу. Екі айырма бойынша белгісіздерді табу есептерін шығару;

12) үш таңбалы санға көбейту. Үш таңбалы санға көбейту тәсілдері. Амалдардың мәндерін табу. Қарапайым теңдеулерді шешу. Есептер шығару.

13) екі таңбалы және үш таңбалы санға бөлу. Екі таңбалы санға

жазбаша бөлу тәсілдері (өз бетінше орындай алу). Үшi таңбалы санға жазбаша бөлу тәсілдері (мұғалімнің көмегімен орындау). Амалдардың мәндерін табу. Қарапайым теңдеулерді шешу. Екі айырма бойынша белгісіздерді табу есептерін және де бірлескен жұмыс есептерін шығару;

14) білімдерін жүйелеу және қорытынды қайталау.

30. 6-сыныпқа арналаған "Математика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) 5-сыныптың математика курсын қайталау;

2) натурал сандар және олармен жасалатын амалдар. Натурал сандар және нөл. Натурал сандарды оқу және жазу. Натурал сандарды салыстыру. Натурал сандарды қосу, алу, көбейту және бөлу. Нөлмен және бірмен жасалатын амалдар. Сандық өрнектер. Санның квадраты, кубы. Амалдар реті. Жақшалар. Өрнектерді әріптер көмегімен жазу. Әріптік өрнектің сандық мәні. Формулалар бойынша есептеулер. Теңдеу жайлы түсінік;

3) натурал сандармен жүргізген арифметикалық амалдар қасиеті. Қосу және алу. Қосудың ауыстырмалық және тіркестірімелік қасиеттері. Көбейту және бөлу. Көбейтудің ауыстырмалық және тіркестірімелік қасиеттері. Көбейтудің таратушылық қасиеті. Арифметикалық амалдар қасиеттерін әріптер көмегімен жазу. Қалдықпен бөлу;

4) бөлшек сандар. Бөліктер . Жай бөлшектер. Жай бөлшектерді оқу және жазу. Бөлшектің алымы мен бөлімі. Дұрыс және бұрыс бөлшектер. Санның бүтін және бөлшек бөлімдері. Бөлшек санның бүтін бөлігін ажырату. Жай бөлшектерді бірдей бөлімдермен салыстыру. Жай бөлшектерді бірдей бөлімдермен қосу және алу;

5) ондық бөлшектер. Ондық бөлшек. Ондық бөлшектерді оқу және жазу. Ондық бөлшектерді салыстыру. Ондық бөлшектерді дөңгелектеу. Санның жуық мағынасы;

6) ондық бөлшектермен арифметикалық амалдар. Ондық бөлшектерді қосу және алу. Ондық бөлшектерді 10, 100, 1000-ға көбейту және бөлу. Ондық бөлшектерді көбейту және бөлу. Арифметикалық ортақ. Микрокалькулятор жайлы бастапқы мәліметтер;

7) пайыз. Пайыздар. Пайыздармен негізгі есептер: берілген санның пайызын табу, берілген пайыздар бойынша санды табу, берілген екі санның пайыздық қатынасын табу. Кестелер мен диаграммалар мысалдары. Адамның практикалық жұмысындағы есептеулер (әңгіме);

8) геометриялық шамаларды өлшеу. Геометриялық фигуралар: кесінді, түзу, сәуле. Сызғыш. Кесіндінің ұзындығы. Ұзындықтарды өлшеу бірліктері: метр, сантиметр, миллиметр, километр. Берілген ұзындықтағы кесінділерді салу. Шеңбер мен дөңгелек. Циркуль. Дөңгелек диаграммалар. Бұрыш. Бұрыштың шамасы (градустық өлшем). Транспортер. Бұрыштарды өлшеу. Берілген шамадағы бұрышты салу. Тік бұрыш. Бұрыштық. Үшбұрыш. Үшбұрыш қабырғалары мен бұрыштары. Тік төртбұрыш. Тік төртбұрыш ауданы. Аудандардың өлшеу бірлігі: шаршы метр, шаршы сантиметр, шаршы миллиметр, шаршы километр, гектар. Жалпақ фигураның ауданы жайлы түсінік. Текше. Тікбұрышты параллелепипед. Текше мен тікбұрышты параллелепипедтің көлемі. Көлемдердің өлшеу бірлігі: текше метр, текше сантиметр, текше миллиметр, текше километр, литр;

9) 6-сыныптың математика курсын қайталау. Есептер шығару.

31. 7-сыныпқа арналаған "Математика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) 6-сыныптың математика курсын қайталау;

2) сандардың бөлінгіштігі. Натурал сандардың бөлінгіштігі. Бөлгіштер мен натурал санның бөлінгіші. Жұп және тақ сандар. 2, 5, 10, 3 және 9-ға бөлінгіштік белгісі. Қалдықпен бөлу. Жай және құрама натурал сандар. Жай сандар кестесі. Натурал санды жай көбейткіштерге жіктеу. Екі натурал санның ең көп ортақ бөлгіші және ең аз ортақ бөлінгіші;

3) жай бөлшектермен арифметикалық амалдар. Бөлшектің негізгі қасиеті. Бөлшектерді қысқарту. Екі бөлшекті ең аз ортақ бөлгішке келтіру. Бөлшектерді салыстыру. Еркін бөлгішті бөлшектерді қосу және алу. Бөлшектерді көбейту. Өзара кері сандар. Бөлшектерді бөлу. Бөлшектері бар сандық өрнектердің мәнін есептеу. Бөлшектермен негізгі есептер. Санның бөлшегін табу, бөлшек бойынша санды табу, екі санның еселі қатынасын

табу;

4) қатынастар мен пропорциялар. Қатынастар. Пропорциялар. Пропорцияның негізгі қасиеті. Пропорциялар көмегімен есептер шығару. Шамалардың тура және кері пропорционалдығы жайлы түсінік. Масштаб. Шеңбердің ұзындығы мен дөңгелектің ауданы;

5) оң және теріс сандар. Оң және теріс сандар. Бүтін сандар. Қарама қарсы сандар. Сан модулі, оның геометриялық мағынасы. Сандарды салыстыру;

6) рационал сандар. Рационал сандар. Рационал сандармен арифметикалық амалдар және олардың қасиеттері. Рационал сандармен амалдары бар арифметикалық есептеулер орындау. Өлшеу нәтижесі ретіндегі сан жайлы түсінік. Шексіз ондық бөлшектер мысалдары. Сандарды түзуде нүктемен белгілеу. Нүктенің координатасы. Берілген координатадағы екі нүкте арасы қашықтығының формуласы;

7) жазықтықтағы координаталардың тікбұрышты жүйесі. Перпендикуляр түзулер. Параллель түзулер. Координаталық жазықтық. Нүктенің абсциссасы мен ординатасы. Графиктер мысалдары. Бағаналы диаграммалар;

8) теңдеулерді шешу. Бір белгісізі бар түзу теңдеулерді құру және шешу. Коэффициент. Әріптік өрнектердің қарапайым түрлендірілуі: жақшаларды ашу, құсас қосындыларға келтіру;

9) қайталау. Есептер шығару.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

32. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодтық белгімен ұсынылған. Кодта бірінші сан сыныпты көрсетеді, екінші және үшінші сандар – бөлімшені, төртінші сан – оқу мақсатының нөмірін. Мысалы, 6.2.1.4 кодтамада "6" – сыныптың, "2.1" – бөлім мен бөлімшенің, "4" – оқу мақсатының нөмірі.

33. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Арифметика":

1-кесте

Бөлімш елер	Оқыту мақсаттары		
	5-сынып	6-сынып	7-сынып
1.1 Натурал сандар	5.1.1.1 натурал саны мен нөл санының түсінігін білу	6.1.1.1 натурал саны мен нөл саны түсінігін, цифр түсінігін білу	
	5.1.1.2 1 ден 1000ға дейін натурал сандарын оқып, жаза білу	6.1.1.2 миллион және миллиардтар класы түсінігін білу;	
	5.1.1.3 миллионға дейін натурал сандарын оқып, жаза білу	6.1.1.3 натурал сандарын, сонымен бірге миллиардты оқып, жаза білу	
	5.1.1.4 1 ден 1000ға дейін натурал сандарын салыстыра білу	6.1.1.4 натурал сандарын, сонымен бірге миллиардты салыстыра білу	
	5.1.1.5 миллионнан ары натурал сандарын салыстыра білу	6.1.1.5 натурал сандарын қосуды және оның қасиеттерін білу, мысалдарды шығарғанда қолдану, есептер шығару	
	5.1.1.6 амалдар белгілерінің атауларын білу	6.1.1.6 натурал сандарын алуды және оның қасиеттерін білу, мысалдарды шығарғанда қолдану, есептер шығару	
	5.1.1.7 сандармен арифметикалық амалдар жасаудың мағынасын түсіну	6.1.1.7 натурал сандарын көбейтуді және оның қасиеттерін білу, мысалдарды шығарғанда қолдану, есептер шығару	
	5.1.1.8 арифметикалық амалдардың компоненттерін білу	6.1.1.8 натурал сандарын бөлуді және оның қасиеттерін білу, мысалдарды шығарғанда қолдану, есептер шығару	
	5.1.1.9 арифметикалық амалдардың қарапайым қасиеттерін білу		
	5.1.1.10 нөмірлеуді, разряд және кластарды білу: бірліктердің, мыңдықтардың, миллиондардың		
	5.1.1.11 миллионға дейін сандарды қосу мен алудың ауызша тәсілдерін білу, есептер шығару		

	5.1.1.12 миллион аралығындағы сандарды разрядтан өтпеу арқылы қосу мен алудың жазбаша тәсілдерін білу, есептер шығару 5.1.1.13 миллион аралығындағы сандарды разрядтан өту арқылы қосу мен алудың жазбаша тәсілдерін білу, есептер шығару 5.1.1.14 миллион аралығындағы сандарды көбейту мен бөлудің ауызша тәсілдерін білу 5.1.1.15 миллион аралығындағы сандарды көбейту мен бөлудің жазбаша тәсілдерін білу, есептер шығару 5.1.1.16 бір таңбалы санға көбейту тәсілдерін білу, есептер шығару 5.1.1.17 бір таңбалы санға бөлу тәсілдерін білу, есептер шығару 5.1.1.18 қалдықпен бөлуді орындау және тексеру 5.1.1.19 арифметикалық ортақ түсінігін білу және таба білу, есептер шығару 5.1.1.20 нөлмен аяқталатын сандарға көбейту тәсілдерін білу, есептер шығару 5.1.1.21 нөлмен аяқталатын сандарға бөлу тәсілдерін білу, есептер шығару 5.1.1.22 санды қосындыға көбейту қасиетін қолдана отырып екі таңбалы санға көбейту тәсілдерін білу, есептер шығару 5.1.1.23 үш таңбалы санға көбейту тәсілдерін білу, есептер шығару	6.1.1.9 қалдықпен бөлуді орындау, қалдықпен бөлгенде бөлінгішті табу, есептер шығару 6.1.1.10 санның квадратын, кубын табу түсінігін білу, таба білу	
--	--	---	--

5.1.1.24 екі таңбалы санға бөлу тәсілдерін білу, есептер шығару 5.1.1.25 үш таңбалы санға бөлу тәсілдерін білу, есептер шығару 5.1.1.26 санның құрамын білу, санды жіктей білу 5.1.1.27 шамалар жайлы білімдерін қолдана отырып есептер шығару 5.1.1.28 жылдамдықты, уақытты, қашықтықты табу есептерін шығару 5.1.1.29 бағасын, санын, құнын табу есептерін шығару 5.1.1.30 қарсы жүріске есептер шығару 5.1.1.31 қарама қарсы бағыттағы жүріске есептер шығару 5.1.1.32 жанамалық түрде берілген есептерді шығару 5.1.1.33 1000 аралығында қосу мен алудың ауызша тәсілдерін білу 5.1.1.34 қарапайым және күрделі есептер шығару 5.1.1.35 көбейтінділерді топтастыру тәсілін білу 5.1.1.36 әр түрде пропорционалды бөлу есептерін шығару 5.1.1.37 жанама түрде берілген бірнеше есе көбейту және азайту есептерін шығару 5.1.1.38 қатынастар тәсілімен төртінші пропорционалды табу есептерін шығару 5.1.1.39 екі айырма бойынша белгісізді табу есептерін шығару		
---	--	--

5.1.1.40 бірлескен жұмыс есептерін шығару	
5.1.1.41 санды мынаншаға көбейту және азайту түсінігін білу, есептер шығару	6.1.1.1 натурал саны мен нөл саны түсінігін, цифр түсінігін білу
5.1.1.42 санды мынанша есе көбейту және азайту түсінігін білу, есептер шығару	6.1.1.2 миллион және миллиардтар класы түсінігін білу;
5.1.1.43 бұрынғы өткен есептерді шығара білу	6.1.1.3 натурал сандарын, сонымен бірге миллиардты оқып, жаза білу
5.1.1.44 қосудың ауыстырмалық және тіркестірімелік қасиетін, нөлдің қасиетін білу	6.1.1.4 натурал сандарын, сонымен бірге миллиардты салыстыра білу
5.1.1.45 көбейтудің ауыстырмалық және тіркестірімелік қасиетін, нөлдің және бірдің қасиетін білу	6.1.1.5 натурал сандарын қосуды және оның қасиеттерін білу, мысалдарды шығарғанда қолдану, есептер шығару
5.1.1.47 қосындыны санға бөлуді орындау;	6.1.1.6 натурал сандарын алуды және оның қасиеттерін білу, мысалдарды шығарғанда қолдану, есептер шығару
5.1.1.48 нөлмен аяқталатын сандарға ауызша көбейту тәсілдерін білу	6.1.1.7 натурал сандарын көбейтуді және оның қасиеттерін білу, мысалдарды шығарғанда қолдану, есептер шығару
5.1.1.49 нөлмен аяқталатын сандарға көбейту барысында көбейту қасиеттерін қолдану	6.1.1.8 натурал сандарын бөлуді және оның қасиеттерін білу, мысалдарды шығарғанда қолдану, есептер шығару
5.1.1.50 нөлмен аяқталатын сандарға ауызша бөлу тәсілдерін білу	6.1.1.9 қалдықпен бөлуді орындау, қалдықпен бөлгенде бөлінгішті табу, есептер шығару
5.1.1.51 нөлмен аяқталатын сандарға қалдықпен бөлу тәсілдерін білу	6.1.1.10 санның квадратын, кубын табу түсінігін білу, таба білу
5.1.1.52 нөмірлеу білімдеріне және санды көбейтіндіге бөлудің түрлі тәсілдеріне сүйенетін, бөлу тәсілдерін білу	
5.1.1.53 тікбұрыштың, шаршының жақтарын табу есептерін шығару	

1.1 Натура л сандар			
1.2 Сандық өрнекте р	5.1.2.1 сандық өрнек түсінігін білу 5.1.2.2 сандық өрнек, жақшалық өрнек мәнін табу 5.1.2.3 әріптің белгіленген мәнінде, әріптік өрнектің мәнін табу 5.1.2.4 сандық өрнекте амалдарды орындау тәртібін білу, қолдана білу 5.1.2.5 сандық өрнектердің мәнін таба білу	6.1.2.1 сандық өрнек түсінігін білу 6.1.2.2 сандық өрнектің мәнін таба білу 6.1.2.3 әріптің белгіленген мәнінде, әріптік өрнектің мәнін табу 6.1.2.4 сандық өрнекте амалдарды орындау тәртібін білу, қолдана білу 6.1.2.5 қандай да болмасын өрнектің мәнін формула бойынша табу	
1.3 Шамал ар	5.1.3.1 ұзындық түсінігін білу, таба білу 5.1.3.2 аудан түсінігін білу, таба білу 5.1.3.3 масса түсінігін білу, таба білу 5.1.3.4 уақыт түсінігін білу, таба білу 5.1.3.5 бағасы, саны, құны түсінігін және араларындағы байланыстылықты білу 5.1.3.6 ұзындықтың өлшем бірліктерін білу 5.1.3.7 ауданның өлшем бірліктерін білу 5.1.3.8 массаның өлшем бірліктерін білу	6.1.3.1 жылдамдық, уақыт, қашықтық түсінігін және араларындағы байланыстылықты білу 6.1.3.2 тікбұрыштың, шаршының ауданы түсінігі мен өлшемдерін білу 6.1.3.3 тікбұрыштың ауданы және жақтары арасындағы байланыстылықты білу 6.1.3.4 тікбұрышты параллелепипед түсінігі мен өлшемдерін білу, 6.1.3.5 тікбұрышты параллелепипед көлемі мен өлшемдері арасындағы байланыстылықты білу 6.1.3.6 ауданның өлшем бірліктерін білу	

	5.1.3.9 уақыттың өлшем бірліктерін білу 5.1.3.10 әр шаманың барлық оқып білген бірліктері арасындағы ара қатынасын білу 5.1.3.11 шамаларды мәндерін ауыстыра отырып уызша және жазбаша косу және алу 5.1.3.12 фигураның ауданы түсінігін білу, аудандарын салыстыра білу 5.1.3.13 палетканың көмегімен фигуралардың аудандарын табу 5.1.3.14 жақтары берілген тікбұрыштың, шаршының ауданын табу	6.1.3.7 көлемнің өлшем бірліктерін білу	
1.4 Натура л сандар дың бөлінгі штігі			7.1.4.1 бөліндір түсінігін білу, табу 7.1.4.2 жұптық және жұпсызыдық бөліндірлерін қолдана білу 7.1.4.3 2, 5, 10, 3 бөлегілерін білу 7.1.4.4 жай және жөн сандар түсінігін, сандар кестесін білу 7.1.4.5 сандарды көбейткіштегі қолдануын білу 7.1.4.6 өзара жөн түсінігін білу

1.5 Жай бөлшек			7.1.4.7 ережесін арқылы ең үлкен бөлгішті табу
			7.1.4.8 ережесін арқылы ең аз о табу
		6.1.5.1 бөлік, жай бөлшек, бөлшектің алымы, бөлімі түсініктерін білу	7.1.5.1 бөлшектің қасиетін білу, қ
		6.1.5.2 бірдей бөлімдері бар бөлшектерді салыстыру түсінігін білу, қолдана білу 6.1.5.3 дұрыс және бұрыс бөлшектер түсінігін білу	7.1.5.2 бөлшектің түсінігін білу, қ 7.1.5.3 бөлшектің бөлімге келтіру қолдана білу
		6.1.5.4 бірдей бөлімдері бар бөлшектерді қосу және алу түсінігін білу, қолдана білу 6.1.5.5 бөлу мен бөлшек түсінігін білу: бөлшек сызығы бөлу белгісі	7.1.5.4 түрлі бөл бөлшектерді са және алу түсіні қолдана білу, е
		6.1.5.6 аралас сан бүтін және бөлшектік бөлік түсінігін білу	7.1.5.5 аралас с және алу түсіні қолдана білу, е
		6.1.5.7 бұрыс бөлшектен бүтін бөлігін бөліп шығару 6.1.5.8 аралас сандарды қосу және алу түсінігін білу, қолдана білу	7.1.5.6 бөлшектің ережесін білу, қ есептер шығару
		6.1.5.9 бірдей бөлімдері бар бөлшектерге есептер шығару	7.1.5.7 санның б есептер шығару
			7.1.5.8 бөлшектің өрнектерді оңай үлестірмелік қа
			7.1.5.9 өзара кер білу

			7.1.5.10 бөлшек ережесін білу, к есептер шығару 7.1.5.11 бөлшегі санды табу, есе 7.1.5.12 бөлшек түсінігін білу, ол өзгертулер жүр
1.6 Ондық бөлшек		6.1.6.1 бөлшектік сандардың ондық жазбасын білу, ондық бөлшектерді оқи білу 6.1.6.2 ондық бөлшектерді жай бөлшектер түрінде жаза білу 6.1.6.3 ондық бөлшектерді разряды бойынша салыстыра білу 6.1.6.4 ондық бөлшектерді разряды бойынша қосу және алу ережесін білу, қолдана білу, есептер шығару 6.1.6.5 жуық мәні түсінігін білу, сандарды дөңгелектеу 6.1.6.6 ондық бөлшекті натурал санға көбейту түсінігін білу, қолдана білу, есептер шығару 6.1.6.7 ондық бөлшекті натурал санға бөлу түсінігін білу, қолдана білу, есептер шығару 6.1.6.8 ондық бөлшектерді көбейту түсінігін білу, қолдана білу, есептер шығару	

		6.1.6.9 ондық бөлшекті ондық бөлшекке бөлу түсінігін білу, қолдана білу, есептер шығару 6.1.6.10 арифмеикалық ортақты табу алгоритмін білу, қолдана білу, есептер шығару 6.1.6.11 пайыз түсінігін білу, ондық бөлшекті пайыздарға айналдыра білу, типтік есептер шығару 6.1.6.12 калькулятормен есептеулер орындай білу	
1.7 Оң және теріс сандар			7.1.7.1 оң және теріс сандардың, әртүрлі белгілердегі сандардың түсінігін білу 7.1.7.2 қарамақшылықтың түсінігін білу 7.1.7.3 модуль табу, геометриялық мағынасы 7.1.7.4 теріс сандарды салыстыру түсінігін білу, салыстыра білу 7.1.7.5 температура, нүктенің координаттарын түзуде жылжуы, шамалардың өлшеуін білу 7.1.7.6 теріс сандардың ережесін білу, қолдану

			7.1.7.7 әртүрлі б сандарды қосу қосуды білу 7.1.7.8 теріс сан әртүрлі белгілер алу ережесін бі 7.1.7.9 оң және көбейту ережес білу 7.1.7.10 оң және сандарды бөлу бөлуді білу 7.1.7.11 бүтін жа сандар түсінігін 7.1.7.12 рациона қасиетін білу, о амалдар орынд
--	--	--	--

2) 2-бөлім "Алгебра элементтері":

2-кесте

Оқыту мақсаттары			
	5-сынып	6-сынып	7-сынып
2.1 Айнымалы лары бар өрнектер	5.2.1.1 геометриялық фигураларды әріптермен белгілеу	6.2.1.1 өрнектерді жазу үшін әріптерді қолдану 6.2.1.2 өрнектерді оңайлату	7.2.1.1 формула шеңбер ұзынды дөңгелек аудан түсінігін білу
	5.2.1.2 арифметикалық амалдардың белгісіз компоненттерін табу негізінде қарапайым теңдеулерді шешу	6.2.1.3 кейбір формулаларды білу және олармен есептеулер жүргізу 6.2.1.4 қосу, алу, көбейту, бөлу қасиеттерінің әріптік жазбаларын білу, есептеулерге қолдану	7.2.1.2 жақшала ережесін білу, к 7.2.1.3 коэффиц

	5.2.1.3 арифметикалық амалдардың қасиеттерін әріптер көмегімен жазу 5.2.1.4 қарапайым теңдеулерді құрастыруға есептер шығару	6.2.1.5 қарапайым теңдеулерді құрастыру және шешу, теңдеулер құрастыру арқылы есептер шығару 6.2.1.6 квадрат және кубтың әріптік жазбасын білу	білу және оны т түрлендіру жүр 7.2.1.4 ұқсас қо түсінігін білу, ұк қосындыларға түрлендіру жүр 7.2.1.5 ұқсас қо түсінігін білу, ұк қосындыларға түрлендірулер 7.2.1.6 түзу теңд оның қасиеттер құрастыру және
2.2 Пропорция лар			7.2.2.1 қатынас санның бөлінді түсінігін және о көрсететінін біл 7.2.2.2 пропорц қатынастың те білу 7.2.2.3 пропорц теңдеулер шеш 7.2.2.4 тура жән пропорционал түсінігін білу, пр есептер шығару 7.2.2.5 масштаб есептер шығару
2.3 Координата лар		6.2.3.1 шкала мен сандық түзу түсінігін білу, координаталық түзуде сандарды белгілеу 6.2.3.2 сан координатасы түсінігін білу	7.2.3.1 түзудегі түсінігін білу, ко түзуде оң және белгілеу

дың тікбұрышты қ жүйесі			7.2.3.2 координаттардың қарама қарсы орналасуын белгілеу 7.2.3.3 координаттардың көмегімен маңыс 7.2.3.4 координаттардың жазықтықтың координаталары тікбұрыштық жүйесінің түсінігін білу 7.2.3.5 берілген жазықтықта нүктелер бойынша координаттардың жазықтықта нүктелерді белгілеу, жазықтықта фигуралар құру 7.2.3.6 координаттардың жазықтықта берілген нүктелердің координаттарын табу
2.4 Кестелер, графиктер	5.2.4.1 кестелерді есептер шығаруда қолдану		7.2.4.1 графиктерді жайлы түсініктеме 7.2.4.2 екі шама арасындағы байланыстық графиктер жөнінде түсініктеме

3) 3-бөлім "Геометрия элементтері":

3-кесте

Оқыту мақсаттары			
	5-сынып	6-сынып	7-сынып
3.1 Геометриялық фигуралар	5.3.1.1 геометриялық фигураларды білу: нүкте, кесінді, үшбұрыш, тікбұрыш, шаршы, бұрыш	6.3.1.1 геометриялық фигураларды білу: кесінді, үшбұрыш, көпбұрыш, оларды ажырату	7.3.1.1 түзуге перпендикуляр, параллель түзулер

	5.3.1.2 қағаздағы фигуралар бейнесін ажырату 5.3.1.3 тікбұрыш фигурасын, оның диагоналдарының қасиетін білу	6.3.1.2 геометриялық фигураларды білу: жазықтық, түзу, сәуле, оларды ажырату 6.3.1.3 геометриялық фигураларды білу: шеңбер, дөңгелек, круг, оларды ажырату 6.3.1.4 геометриялық фигураларды білу: тік және жазыңқы бұрыш, оларды ажырату 6.3.1.5 геометриялық фигураларды білу: тікбұрышты параллелепипед, текше, оларды ажырату	
3.2 Өлшемдер және құрылымдар	5.3.2.1 кесіндіні, бұрышты өлшеу 5.3.2.2 кесінді, берілген шамадағы бұрышты құру 5.3.2.3 тікбұрыштың, шаршының периметрін есептеу 5.3.2.3 тікбұрыштың, шаршының ауданын есептеу	6.3.2.1 кесіндінің ұзындығын табу 6.3.2.2 тікбұрыштың, шаршының ауданын құру және табу 6.3.2.3 тікбұрышты параллелепипедтің, текшенің көлемін табу 6.3.2.4 дөңгелек құру 6.3.2.5 тік және жазыңқы бұрыш құру 6.3.2.6 сызғыш, сызбалық үшбұрыш және транспортир түсінігін білу 6.3.2.7 - бұрышты транспортир көмегімен өлшеу және құру 6.3.2.8 шамаларды білу: бұрыштың градустық өлшемін, ауданды,	7.3.2.1 бұрыштық п көмегімен түзуге п параллель түзулер

34. Осы Бағдарлама есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-7 сыныптары үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

35. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру деңгейі

5-7 сыныптары үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының

ұзақ мерзімді жоспары

үлгілік оқу бағдарламасының

Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-7 сыныптары үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
4-сыныптың математика курсын қайталау		
Нөмірлеу.	Заттарды санау. Миллион аралығындағы сандарды оқу және жазу. Кластар мен разрядтардың атауы. Санның құрамы. Сандарды салыстыру. Қосу және алу.	5.1.1.1 натурал саны мен нөл санының түсінігі
1ден 100000 дейін сандар	100000 аралығында ауызша және жазбаша есептеулер	5.1.1.2 1 ден 1000 дейін натурал сандарын оқып және жазу
		5.1.1.3 миллионға дейін натурал сандарын оқып және жазу
		5.1.1.4 1 ден 1000 дейін натурал сандарын салыстыру

		5.1.1.5 миллионға дейін натурал сандарын салыстыру 5.1.1.10 нөмірлеуді, разряд және кластарды білу, мыңдықтардың, миллиондардың 5.1.1.11 миллионға дейін сандарды қосу мен азайтуды тәсілдерін білу, есептер шығару 5.1.1.26 санның құрамын білу, санды жіктеу 5.1.1.33 1000 аралығында қосу мен алудың ауыспалық заңдарын білу 5.1.1.34 қарапайым және күрделі есептер шығару 5.2.1.1 геометриялық фигураларды әріптермен атау 5.3.1.1 геометриялық фигураларды білу: нүкте, кесінді, үшбұрыш, тікбұрыш, шаршы, бұрыш 5.3.1.2 қағаздағы фигуралар бейнелерін ажырату 5.3.1.3 тікбұрыш фигурасын, диагоналдарының қасиеттерін білу 5.3.2.1 кесінді мен бұрышты өлшей білу 5.3.2.2 кесіндіні, берілген шамадағы бұрышты салу 5.3.2.3 тікбұрыш, шаршы периметрін есептеу 5.2.4.1 есептерді шығаруда кестелерді қолдану
--	--	--

		5.2.1.2 арифметикалық амалдардың белгісіз к табу негізінде қарапайым теңдеулерді шешу 5.1.2.5 сандық өрнектердің мәнін табу 5.1.1.43 бұрын өткен есептерді шығару
Шамалар	Шамалар жайлы бар ұғымдарын қорыту. Қалдықпен бөлу, бөлуді тексеру. Шамалар жайлы білімдерін қолдана отырып арифметикалық есептер шығару	5.1.3.1 ұзындық түсінігін білу, табу 5.1.3.2 аудан түсінігін білу, табу 5.1.3.3 масса түсінігін білу, табу 5.1.3.4 уақыт түсінігін білу, табу 5.1.3.5 бағасы, саны, құны түсінігін және арала байланыстылықты білу 5.1.1.29 бағасы, саны, құнын табуға есептер шығару 5.1.3.6 ұзындықтың өлшем бірліктерін білу 5.1.3.7 ауданның өлшем бірліктерін білу 5.1.3.8 массаның өлшем бірліктерін білу 5.1.3.9 уақыт өлшем бірліктерін білу 5.1.3.10 әр шаманың барлық оқып білген бірлігін арасындағы ара қатынасын білу 5.1.1.27 шамалар жайлы білімдерін қолдана отырып шығару

		5.1.1.18 қалдықпен бөлу, бөлуді тексеру 5.2.4.1 кестелерді есептер шығару үшін қолдану 5.2.1.2 арифметикалық амалдардың белгісіз келесі табу негізінде қарапайым теңдеулерді шешу 5.1.2.5 сандық өрнектердің мәнін табу 5.1.1.43 бұрын өткен есептерді шығару
Арифметикалық амалдар Амалдардың орындалу реті	Арифметикалық амалдардың атаулары мен белгілері, олардың мағынасы. "Арифметикалық амалдар", "Сандық өрнек", "Өрнектің мәні" терминдерінің мағынасы. Амалдардың орындалу ретінің ережелері	5.1.1.6 арифметикалық амалдар белгілерінің анықтамалары 5.1.1.7 сандармен арифметикалық амалдардың орындалу ретін білу 5.1.1.8 арифметикалық амалдар компоненттерімен есептерді шығару 5.1.2.1. сандық өрнек түсінігін білу 5.1.2.2 сандық өрнек, жақшалық өрнек мәнін табу 5.1.2.4 сандық өрнекте амалдарды орындау тәртібін қолдана білу 5.2.1.2 арифметикалық амалдардың белгісіз келесі табу негізінде қарапайым теңдеулерді шешу 5.1.2.5 сандық өрнектердің мәнін табу 5.1.1.43 бұрын өткен есептерді шығару
2-тоқсан		
Көптаңбалы сандарды қосу және алу	Қосудың ауыстырмалық және тіркестірімелік қасиеттері.	5.1.1.44 қосудың ауыстырмалық және тіркестірімелік қасиеттерін, нөлдің қасиетін білу.

	Қасиеттерін әріптер көмегімен жазу	5.1.1.9 арифметикалық амалдардың қарапайым тәсілдерін білу 5.2.1.3 арифметикалық амалдар қасиеттерін әріптер көмегімен жазу
	Қосу мен алудың ауызша және жазбаша тәсілдері. Өрнектер мәнін табу. Қарапайым теңдеулерді шығару Шамаларды ауызша және жазбаша қосу және алу Есептер шығару	5.1.1.11 миллионға дейін сандарды қосу мен алу тәсілдерін білу, есептер шығару 5.1.1.12 миллион аралығындағы сандарды разрядтар арқылы қосу мен алудың жазбаша тәсілдерін білу, есептер шығару 5.1.1.13 миллион аралығындағы сандарды разрядтар арқылы қосу мен алудың жазбаша тәсілдерін білу, есептер шығару 5.1.1.41 санды мынаншаға көбейту, азайту түсініктерін есептер шығару 5.1.3.11 мәндерін ауыстыра отырып шамаларды ауызша жазбаша қосу және алу 5.1.1.32 жанама түрде берілген есептерді шығару 5.1.1.34 жай және құрамалы есептер шығару 5.2.1.4 қарапайым теңдеулер құрып есептер шығару 5.2.4.1 есептерді шығаруда кестелерді қолдану, арифметикалық амалдардың белгісіз компоненттерін табу негізінде қарапайым теңдеулерді шешу 5.1.2.5 сандық өрнектердің мәнін табу 5.1.1.43 бұрын өткен есептерді шығару

	Көбейтудің ауыстырмалық және тіркестірімелік қасиеті. Көбейтудің үлестірімелік қасиеті қасиеті	5.1.1.45 көбейтудің ауыстырмалық және тіркестірімелік қасиетін, нөл мен бірдің қасиетін білу 5.1.1.46 қосу мен алуға қарасты көбейтудің үлестірімелік қасиетін білу 5.2.1.3 арифметикалық амалдар қасиеттерін әрбір көмегімен жазу
	Бір таңбалы санға көбейту Көп таңбалы санды бір таңбалыға көбейту. Көбейтудің ауызша және жазбаша тәсілдері. Қарапайым теңдеулерді шығару Жылдамдықты, уақытты, бағытты табу есептерін шығару Пропорционалды бөлу есептерін шығару	5.1.1.14 миллион аралығындағы сандарды көбейтудің ауызша тәсілдерін білу 5.1.1.15 миллион аралығындағы сандарды көбейтудің жазбаша тәсілдерін білу, есептер шығару 5.1.1.42 санды мынаншаға көбейту және азайту есептер шығару 5.1.1.16 бір таңбалы санға көбейту тәсілдерін білу, есептер шығару 5.1.1.43 санды мынаншаға көбейту және азайту есептер шығару 5.1.1.36 әр түрлерді пропорционалды бөлу есептерін шығару 5.1.1.28 жылдамдықты, уақытты, қашықтықты табу есептерін шығару 5.2.4.1 есептерді шығаруда кестелерді қолдану 5.2.1.2 арифметикалық амалдардың белгісіз көбейтудің негізінде қарапайым теңдеулерді шешу 5.1.2.5 сандық өрнектердің мәнін табу

		5.1.1.43 бұрын өткен есептерді шығару
3-тоқсан		
Бір таңбалы санға бөлу	Көп таңбалы санды бір таңбалыға бөлу. Қосындыны санға бөлу Қасиеттерін әріптер көмегімен жазу қарапайым теңдеулерді шешу. Өрнектердің мәнін табу. Есептер шығару	5.1.1.17 бір таңбалыға санға бөлу тәсілдерін білу шығару 5.1.1.47 қосындыны санға бөлудің орындалуын нөл мен бірдің қасиеттерін білу 5.2.1.3 арифметикалық амалдар қасиеттерін әріптер көмегімен жазу 5.1.1.36 әр түрлерді пропорционалды бөлу есептерін шығару 5.1.1.37 жанама түрде берілген санды бірнеше және азайту есептерін шығару 5.1.1.42 санды бірнеше есе көбейту және азайту есептер шығару 5.1.1.19 –арифметикалық ортақ түсінігін білу, есептер шығару 5.1.1.47 қосындыны санға бөлуді орындай білу кестелерді есептер шығаруға қолдану 5.2.1.2 арифметикалық амалдардың белгісіз кестелерді табу негізінде қарапайым теңдеулерді шешу 5.1.2.5 сандық өрнектердің мәнін табу 5.1.1.43 бұрын өткен есептерді шығару
Тікбұрыштың (шаршының) ауданы	Фигуралардың аудандары, фигуралар аудандарын салыстыру. Фигуралардың аудандарын палетканың көмегімен табу. Ауданның өлшем бірліктері, араларындағы байланыс. Тікбұрыштың (шаршының)	5.1.3.12 фигураның ауданы түсінігін білу, аудандарды салыстыра білу 5.1.3.13 фигуралардың аудандарын палетканың көмегімен табу

	ауданы Қалдықпен бөлу және оны тексеру. Есептер шығару Теңдеулер шығару	5.1.3.14 берілген жақтары бойынша тікбұрышты ауданын табу 5.3.2.3 тікбұрыштың, шаршының ауданын есептеу 5.1.1.53 тікбұрыштың, шаршының жақтарын табу, шығару 5.1.3.7 ауданның өлшем бірліктерін білу 5.1.1.18 қалдықпен бөлу және оны тексеру 5.2.1.2 арифметикалық амалдардың белгісіз келесі табу негізінде қарапайым теңдеулерді шешу 5.1.2.5 сандық өрнектердің мәнін табу 5.1.1.43 бұрын өткен есептерді шығару
Нөлмен аяқталатын сандарға көбейту	Ауызша және жазбаша көбейту тәсілдері Көбейтінділерді топтастыру тәсілдері Көбейтудің қасиеттері. Өрнектердің мәнін табу Барлық түрлердің бір мезгілдегі қарсы жүрісіне есептер шығару	5.1.1.20 нөлмен аяқталатын сандарға көбейту есептер шығару 5.1.1.48 нөлмен аяқталатын сандарға ауызша тәсілдерін білу 5.1.1.35 көбейтінділерді топтастыру тәсілдерін 5.1.1.49 нөлмен аяқталатын сандарға көбейтудің қасиеттерін қолдану 5.1.1.30 қарсы бағыттағы жүріске есептер шығару 5.2.4.1 кестелерді есептер шығаруға қолдану 5.2.1.2 арифметикалық амалдардың белгісіз келесі

		табу негізінде қарапайым теңдеулерді шешу
		5.1.2.5 сандық өрнектердің мәнін табу
		5.1.1.43 бұрын өткен есептерді шығару
Нөлмен аяқталатын сандарға бөлу	10 және 100 қалдығымен бөлу тәсілдері, нөлмен аяқталатын сандарды ауызша және жазбаша бөлу тәсілдері.	5.1.1.50 нөлмен аяқталатын сандарға ауызша бөлу тәсілдерін білу
		5.1.1.51 нөлмен аяқталатын сандарға қалдықпен бөлу тәсілдерін білу
		5.1.1.52 нөмірлеу біліміне және санды көбейтін тәсілдерін білу
		5.1.1.21 нөлмен аяқталатын сандарға бөлу тәсілдерін білу
	Есептер шығару	5.1.1.38 қатынастар тәсілімен төртінші пропорция есептерін шығару
		5.1.1.31 қарсы бағыттағы жүріске есептер шығару
		5.2.4.1 кестелерді есептер шығаруға қолдану
		5.1.2.5 сандық өрнектердің мәнін табу
		5.1.1.43 бұрын өткен есептерді шығару
4-тоқсан		
Екі таңбалы санға көбейту	Екі таңбалы санға көбейту тәсілдері	5.1.1.22 санды қосындыға көбейту қасиетін қолдану
	Өрнектердің мәнін табу.	5.1.1.39 екі айырма бойынша белгісіздерді табу

	Қарапайым теңдеулерді шешу. Есептер шығару	шығару 5.2.1.2 арифметикалық амалдардың белгісіз компонентін табу негізінде қарапайым теңдеулерді шешу 5.1.2.5 сандық өрнектердің мәнін табу 5.1.1.43 бұрын өткен есептерді шығару
Үш таңбалы санға көбейту	Үш таңбалы санға көбейту тәсілдері. Өрнектердің мәнін табу. Қарапайым теңдеулерді шешу. Есептер шығару	5.1.1.23 үш таңбалы санға көбейту тәсілдерін білу, есептерді шығару 5.2.4.1 кестелерді есептер шығаруға қолдану 5.2.1.2 арифметикалық амалдардың белгісіз компонентін табу негізінде қарапайым теңдеулерді шешу 5.1.2.5 сандық өрнектердің мәнін табу 5.1.1.43 бұрын өткен есептерді шығару
Екі таңбалы санға бөлу	Екі таңбалы және үш таңбалы санға жазбаша бөлу тәсілдері. Өрнектердің мәнін табу. Қарапайым теңдеулерді шешу. Есептер шығару	5.1.1.24 екі таңбалы санға бөлу тәсілдерін білу, есептерді шығару 5.1.1.25 үш таңбалы санға бөлу тәсілдерін білу, есептерді шығару 5.1.1.39 екі айырма бойынша белгісіздерді табу, есептерді шығару 5.1.1.40 бірлескен жұмысқа есептер шығару 5.2.4.1 кестелерді есептер шығаруға қолдану 5.2.1.2 арифметикалық амалдардың белгісіз компонентін табу негізінде қарапайым теңдеулерді шешу 5.1.2.5 сандық өрнектердің мәнін табу

		5.1.1.43 бұрын өткен есептерді шығару
5-сыныптың математика курсын қайталау		

2) 6-сынып:

2-кесте

Ұзақмерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
5-сыныптың математика курсын қайталау		
Натурал сандары және шкалалар	Натурал сандарын белгілеу	6.1.1.1 натурал саны мен нөл саны түсінігін, цифр түсінігін 6.1.1.2 миллиондар және миллиардтар класы түсінігін білу 6.1.1.3 миллиардты қоса натурал сандарын жазу және оқу
	Кесінді. Кесінді ұзындығы. үшбұрыш. Жазықтық. Түзу	6.3.1.1 геометриялық фигураларды білу: кесінді, үшбұрыш, жазықтық, түзу, оларды ажырату 6.3.1.2 геометриялық фигураларды білу: жазықтық, түзу, оларды ажырату
	Сәуле	6.3.2.1 кесіндінің ұзындығын табу 6.3.2.6 сызғыш, сызбалық үшбұрыш және транспортирді пайдалану
	Шкалалар және координаттар	6.2.3.1 шкала және сандық түзу түсінігін білу, сандарды түзуге бейнелеу 6.2.3.2 сан координатасы түсінігін білу
	Көп және аз	6.1.1.4 миллиардты қоса натурал сандарын салыстыра білу
Натурал сандарды қосу және алу	Натурал сандарды қосу және олардың қасиеті.	6.1.1.5 натурал сандарын қосуды және олардың қасиеттерін білу, есептер шығарғанда қолдану, есептер шығару

	Алу	6.1.1.6 натурал сандарын алуды және олардың қасиетін шығарғанда қолдану, есептер шығару
	Сандық және әріптік өрнектер. Қосу және алу қасиеттерінің әріптік жазбасы	6.1.2.1 сандық өрнек түсінігін білу
		6.1.2.2 сандық өрнектің мәнін табу
		6.1.2.3 әріптің белгілі мағынасы барысында әріптік өрнектерді жазғанда әріптерді қолдану
		6.2.1.1 өрнектерді жазғанда әріптерді қолдану
	Теңдеу	6.2.1.4 қосу, алу, көбейту, бөлу қасиеттерінің әріптік жазбасын есептеулерге қолдану
		6.2.1.5 қарапайым теңдеулерді құрастырып, шығару, теңдеу құрастыру көмегімен есептер шығару
Натурал сандарын көбейту және бөлу	Натурал сандарын көбейту және оның қасиеті	6.1.1.7 натурал сандарын көбейтуді және оның қасиетін шығарғанда қолдану, есептер шығару
2-тоқсан		
Натурал сандарын көбейту және бөлу (жалғасы)	Натурал сандарын бөлу	6.1.1.8 натурал сандарын бөлуді және оның қасиетін білу шығарғанда қолдану, есептер шығару
	Қалдықпен бөлу	6.1.1.9 қалдықпен бөлуді орындау, қалдықпен бөлгенде есептер шығару
	Өрнектерді оңайлату. Амалдардың орындалу реті.	6.2.1.2 өрнектерді оңайлату
		6.1.2.4 сандық өрнекте амалдардың орындалу ретін білу
		6.2.1.6 квадрат және кубтың әріптік жазбасын білу
Аудандар және көлемдер	Формулалар.	6.1.1.10 квадрат және кубтың түсінігін білу, табу
	Аудан. Ауданның формуласы	6.2.1.3 кейбір формулаларды білу және олармен есептер шығару
		6.1.2.5 қандай болсын шаманың мәнін формула бойынша табу

	Тікбұрыштың ауданы. Аудандардың өлшем бірліктері	6.1.3.1 жылдамдық, уақыт, қашақтық түсініктерін және олар арасындағы байланысты білу 6.1.3.2 тікбұрышытың (шаршының) ауданын, олардың өлшем бірлігін білу 6.1.3.3 тікбұрышытың ауданы мен жақтарының ұзындығы мен ауданы арасындағы байланысты білу 6.1.3.6 ауданның өлшем бірлігін білу 6.3.2.2 тікбұрышты, шаршыны құру және ауданын табу
	Тікбұрышты параллелепипед. Көлемдер. Тікбұрышты параллелепипедтің көлемі	6.1.3.4 тікбұрышты параллелепипед түсінігін, оның өлшем бірлігін білу 6.1.3.5 геометриялық фигураларды білу: тікбұрышты параллелепипед, текше, ажырата білу 6.1.3.7 көлемнің өлшемдерін білу 6.3.1.5 геометриялық фигураларды білу: тікбұрышты параллелепипед, текше, ажырата білу 6.3.2.3 тікбұрышты параллелепипедтің, текшенің көлемін білу
Қарапайым бөлшектер.	Шеңбер және дөңгелек	6.3.1.3 геометриялық фигураларды білу: шеңбер, дөңгелек 6.3.2.4 дөңгелек құру 6.3.2.6 сызғыш, сызбалық үшбұрыш, транспортир түсінігін білу 6.3.2.8 шамаларды білу: бұрыштың градусық өлшемін, көлемнің
3-тоқсан		

Қарапайым бөлшектер (жалғасы)	Бөліктер.	6.1.5.1 бөлік, қарапайым бөлшек, алым, бөлгіш түсініктер
	Қарапайым бөлшектер. Бөлшектерді салыстыру.	6.1.5.2 бірдей бөлгіштері бар бөлшектерді салыстыру түсінігін білу, қолдану
	Дұрыс және бұрыс бөлшектер.	6.1.5.3 - дұрыс және бұрыс бөлшек түсінігін білу
	Бірдей бөлгіштері бар бөлшектерді қосу және алу.	6.1.5.4 бірдей бөлгіштері бар бөлшектерді қосу және алу түсінігін білу, қолдану
	Бөлу және бөлшектер. Аралас сандар. Аралас сандарды қосу және алу	6.1.5.5 бөлу және бөлшектер түсінігін білу: бөлшектік сызық
		6.1.5.6 аралас сан түсінігін білу, бүтін және бөлшек бөлімдерін ажырату
Ондық бөлшектер. Ондық бөлшектерді қосу және алу	Бөлшек сандардың ондық жазбалары. Ондық бөлшектерді салыстыру	6.1.5.7 бұрыс бөлшектен бүтін бөлігін бөліп шығару
	Ондық бөлшектерді қосу және алу	6.1.5.8 аралас сандарды қосу және алу түсінігін білу, қолдану
	Сандардың жуық мәндері. Сандарды дөңгелектеу	6.1.5.9 бірдей бөлгіштері бар бөлшектермен қарапайым есептер шығару
	Ондық бөлшектерді натурал сандарға көбейту және бөлу. Ондық бөлшектерді натурал сандарға бөлу	6.1.6.1 бөлшек сандардың ондық жазбаларын білу, ондық жазбаларды оқи білу
	Ондық бөлшектерді көбейту.	6.1.6.2 ондық бөлшектерді қарапайым бөлшек түрінде жазу
Ондық бөлшектерді көбейту және бөлу	Ондық бөлшектерді натурал сандарға көбейту және бөлу. Ондық бөлшектерді натурал сандарға бөлу	6.1.6.3 ондық бөлшектерді разряд бойынша салыстыру
	Ондық бөлшектерді көбейту.	6.1.6.4 ондық бөлшектерді разряд бойынша қосу және алу түсінігін білу, қолдану , есептер шығару
		6.1.6.5 сандардың жуық мәндері түсінігін білу, сандарды дөңгелектеу
		6.1.6.6 ондық бөлшектерді натурал санға көбейту түсінігін білу, есептер шығару
		6.1.6.7 ондық бөлшектерді натурал санға бөлу түсінігін білу, есептер шығару

	Ондық бөлшектерді бөлу	есептер шығару 6.1.6.8 ондық бөлшектерді көбейту түсінігін білу, қолдану шығару 6.1.6.9 ондық бөлшектерді ондық бөлшектерге бөлу түсін қолдану, есептер шығару
--	------------------------	--

4-тоқсан

Ондық бөлшектерді көбейту және бөлу (жалғасы)	Ортақ арифметикалық	6.1.6.10 ортақ арифметикалықты табудың алгоритмін білу есептер шығару
Есептеулер мен өлшеулерге арналған құралдар.	Микрокалькулятор	6.1.6.12 калькулятормен есептеулер жүргізе білу
	Пайыздар	6.1.6.11 Пайыз түсінігін білу, ондық бөлшекті пайызға айып типтік есептер шығару
	Бұрыш.	6.3.1.4 геометриялық фигураларды білу: түзу және жазып ажырата білу 6.3.2.5 түзу және жазыңқы бұрыш құру
	Түзу және жазыңқы бұрыш. Сызбалық үшбұрыш Бұрыштарды өлшеу. Транспортир	6.3.2.6 сызғыш, сызбалық үшбұрыш, транспортир түсінік 6.3.2.7 транспортирдің көмегімен бұрышты өлшеп құрас 6.3.2.8 шамаларды білу: бұрыштың градусық өлшемін, а көлемнің

6-сыныптың курсын қайталау

3) 7-сынып:

3-кесте

Ұзақмерзімді жопардың бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
------------------------------	---------------------------------------	------------------

1-тоқсан

6-сыныптың математика курсы қайталау

Сандардың бөлінгіштігі	Бөлгіштер мен есеслілер.	7.1.4.1 бөлгіштер мен есеслілер түсінігін білу, табу
		7.1.4.2 жұп және тақ белгілерін білу, қолдану
	10ға, 5ке және 2ге бөлінгіштік белгілері 9ға және 3ке бөлінгіштік белгілері. Жай және құрама сандар	7.1.4.3 2, 5, 10, 3, 9 ға бөлінгіштік белгілерін білу, қолдану
		7.1.4.4 жай және құрама сандар түсінігін білу, жай кестесін қолдана білу
	Қарапайым көбейткіштерге жіктеу	7.1.4.5 сандарды қарапайым көбейткіштерге жіктеу
	Ең көп ортақ бөлгіш. Өзара жай сандар.	7.1.4.6 өзара жай сандар түсінігін білу
	Ең аз ортақ еселі	7.1.4.7 ережесін білу және сол бойынша ең көп ортақ бөлгіш табу
		7.1.4.8 ережесін білу және сол бойынша ең аз ортақ еселі табу
Әр түрлі бөлгіштері бар бөлшектерді қосу және алу	Бөлшектің негізгі қасиеті.	7.1.5.1 бөлшектің негізгі қасиетін білу, қолдану
	Бөлшектерді қысқарту . Бөлшектерді ортақ бөлгішке келтіру	7.1.5.2 бөлшектерді қысқарту түсінігін білу, қолдану
		7.1.5.3 бөлшектерді ортақ бөлгішке келтіруді білу, қолдану
	Әр түрлі бөлгіштері бар бөлшектерді қосу және алу, салыстыру. Аралас сандарды қосу және алу	7.1.5.4 әр-түрлі бөлгіштері бар бөлшектерді қосу және алу, салыстыру түсінігін білу, қолдану, есептер шығару
		7.1.5.5 аралас сандарды қосу және алу ережелерін білу, қолдану, есептер шығару
Қарапайым бөлшектерді көбейту және бөлу	Бөлшектерді көбейту	7.1.5.6 бөлшектерді көбейту ережелерін білу, қолдану, есептер шығару
2-тоқсан		
Қарапайым	Санның бөлшегін табу. Көбейтудің үлестірмелік	7.1.5.7 санның бөлшегін табу, есептер шығару

бөлшектерді көбейту және бөлу (жалғасы)	қасиетін қолдану	7.1.5.8 көбейтудің үлестірмелік қасиетін өрнектермен бөлшектермен қысқартуға қолдану
	Өзара кері сандар. Бөлу Санның бөлшегін табу. Бөлшектік өрнектер	7.1.5.9 өзара кері сандар түсінігін білу
		7.1.5.10 бөлшектерді бөлу ережелерін білу, қолдану, шығару
		7.1.5.11 санның бөлшегін табу, есептер шығару;
		7.1.5.12 бөлшектік өрнек түсінігін білу, оларды түрлендіру
Қатынастар мен пропорциялар	Қатынастар мен пропорциялар	7.2.2.1 қатынастың екі санның бөліндісі ретінде түрлендірілуін көрсететінін білу 7.2.2.2 пропорцияның екі қатынастың теңдігі ретінде білу 7.2.2.3 пропорцияларға есептер шығару
3-тоқсан		
Қатынастар мен пропорциялар (жалғасы)	Түзу және кері пропорционалдық байланыстар Масштаб	7.2.2.4 түзу және кері пропорционалдық байланыстарды білу, пропорцияларға есептер шығару 7.2.2.5 масштаб түсінігін білу, есептер шығару
Оң және теріс сандар.	Шеңбердің ұзындығы және дөңгелектің ауданы.. Шар	7.2.1.1 шеңбердің ұзындығын және дөңгелектің ауданын формулалар бойынша табу, шар түсінігін білу
	Түзудегі координаттар. Қарама қарсы сандар. Санның модулі. Сандарды салыстыру. Шамалардың өзгеруі	7.2.3.1 түзудегі координаттар түсінігін білу координаттардың оң және кері сандарды белгілеу
		7.2.3.2 координаталық түзуде қарама қарсы сандарды білу
		7.1.7.1 оң және теріс сандардың әр-түрлі белгісі барлығын ретіндегі түсінігін білу 7.1.7.2 қарама қарсы сандар түсінігін білу

		7.1.7.3 модуль түсінігін, оның геометриялық мағынасын білу 7.1.7.4 кері санды салыстыру түсінігін білу, салыстыру 7.1.7.5 температура мен координаталық түздегі нүктенің жылжуы мысалында шамалардың өзгеруі түсінігін білу
Оң және теріс сандарды қосу және алу	Сандарды координаталық түзу көмегімен қосу. Теріс сандарды қосу. Әр-түрлі белгісі бар сандарды қосу. Алу	7.2.3.3 теріс сандарды қосу ережесін білу, қосу 7.1.7.6 теріс сандарды қосу ережесін білу, қосу 7.1.7.7 әр-түрлі белгісі бар сандарды қосу ережесін білу, қосу 7.1.7.8 теріс сандар мен әр-түрлі белгісі бар сандарды қосу ережесін білу, алу
Оң және теріс сандарды көбейту және бөлу	Оң және теріс сандарды көбейту және бөлу Рационал сандар. Рационал сандармен амалдар жасау қасиеті	7.1.7.9 оң және теріс сандарды көбейту және бөлу ережесін білу, көбейту 7.1.7.10 оң және теріс сандарды бөлу ережесін білу, бөлу 7.1.7.11 бүтін және рационал түсінігін білу 7.1.7.12 рационал сандардың қасиетін білу, олармен амалдар орындау
Теңдеулер шешу	Жақшаларды ашу	7.2.1.2 жақшаларды ашу ережелерін білу және қолдану 7.2.1.6 түзу теңдеу түсінігін білу, құрастыру және шешу
4-тоқсан		

Теңдеулерді шешу (жалғасы)	Коэффициент Ұқсас қосындылар	7.2.1.3 коэффициент түсінігін білу және тани білу, түрлендіру
	Теңдеулерді шешу	7.2.1.4 ұқсас қосындылар түсінігін білу ұқсас қосындылар келтіру, түрлендіру 7.2.1.5 ұқсас қосындылар түсінігін білу ұқсас қосындылар келтіру, түрлендіру
Жазықтықтағы координаттар	Перпендикуляр және параллель түзулер	7.3.1.1 түзуге перпендикуляр, параллель түзулер түзу 7.3.2.1 түзуге перпендикулярды, параллель түзулер түзулермен сызғыштың көмегімен құру
	Координаттық жазықтық.	7.2.3.4 координаттық жазықтық түсінігін білу – координаттық тікбұрыштық жүйесін
	Графиктер	7.2.3.5 берілген координаттар бойынша координаттық жазықтықта нүктелер белгілеу, жазықтықта фигуралар салу 7.2.3.6 координаттық жазықтықта белгіленген нүктелер арқылы графиктер салу
		7.2.4.1 графиктердің түрлері жайлы түсінігі болу 7.2.4.2 график жайлы шамалар арасындағы байланыстар ретіндегі түсінігінің болуы

5-7 сыныптардың математика курсын қайталау

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым Министрі

2018 жылғы 20 қыркүйек

№ 469 бұйрығына 22-қосымша
Қазақстан Республикасының

және ғылым Министрі

Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 8-10 сыныптары үшін "Алгебра" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 8-10 сыныптары үшін "Алгебра" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқу пәнінің мақсаты алгебралық есептеушілік және ресми-оперативтік қабілеттерін алгебра мен сабақтас пәндердің есептерін шығаруға мүмкіндік беретін деңгейге дейін дамыту, теңдеулер мен теңсіздіктер аппаратын қолданбалы есептердің математикалық моделделуінің негізгі құралы ретінде меңгеру, білім алушылардың функционалдық дайындығын жүзеге асыру болып табылады.

3. Нашар еститін және кейін естімей қалған білім алушыларға алгебраны оқытудың негізгі міндеттері:

1) алгебралық білімдерін, қабілеттері мен дағдыларын дамыту;

2) базалық дайындығының негізі ретінде білімдері мен қабілеттерін қалыптастыру: арифметикалық амалдар орындау, квадрат түбірінің жуық мәнін табу, синус, косинус және тангенс мәндерін есептеу, формулалар бойынша есептеу (соның ішінде калькуляторды қолданып);

3) бүтін және рационалдық өрнектерге тең түрлендірулер жүргізу: жақшаларды ашу және жақшаларға кіргізу, ұқсас мүшелерге келтіру, көпмүшелерді қосу, алу және көбейту; көпмүшелерді көбейткіштерге жіктеу; алгебралық бөлшектермен барлық амалдар;

4) жеңіл тригонометриялық өрнектермен Бағдарламада көрсетілген формулаларды қолдана отырып, ұқсас түрлендірулер жүргізу;

5) қажетті жағдайда тиісті түрлендірулер жүргізе отырып, Бағдарламада көрсетілген теңдеулер мен теңсіздіктерді, теңдеулер мен теңсіздіктердің жүйесін шешу;

6) теңдеулер әдісімен қарапайым мәтіндік есептер шығару; қарапайым мысалдармен өрнектер арасындағы функционалдық байланысты көрсету;

7) формуламен, кестемен, графикпен берілген функциялар мәнін табу; Бағдарламада көрсетілген функциялар графигін құру және оқу;

8) коммуникативтік дағдыларын дамыту, соның ішінде ақпаратты анық және сауатты беру қабілетін, түрлі дереккөздерінің ақпаратын пайдалану, соның ішінде басылымдар мен электрондық құралдарды;

9) дербестік, жауапкершілік, ынталылық, табандылық, шыдамдылық пен төзімділік сияқты өзіндік жұмысына да, командалық жұмысқа да қажетті тұлғалық қасиеттерін дамыту;

10) алгебраның даму тарихымен, алгебралық терминдердің пайда болуымен таныстыру;

11) алгебраны оқыту үдерісі барысында ақпараттық-коммуникациялық технологияларын пайдалану дағдыларын дамыту;

12) жалпы білімділік үшін алгебраның мағынасын түсінуін қамтамасыз ету.

4. Алгебраның әр сабағында түзеу мәселелері міндеті болады және оларға мыналар кіреді:

1) сөйлеу тілімен жүргізетін жұмыстар– алгебралық амалдар мен терминдердің сөзбен айтылуы, есту түйсігін дамыту, ерін арқылы оқу, білім алушылардың сөйлеу тілі мен есту қабілетін дамыту талаптарын ескере отырып;

2) ауызша тілді қабылдауға және қайталап айтуға үйрету, диалогтарды, қатынас дағдыларын кең қолдану барысында ауызша қатынасын белсендету, қалыптасқан сөйлеу дағдыларын бекіту, ауызша тіл негізінде

қатынас жасау ықыласы мен дағдыларын дамыту, сөйлеу тілін есту және есту-көру арқылы қабылдауын дамыту;

3) білім алушыларды сөйлеуге жүйелі және мақсаттыбағытты түрде ынталандыру, сөздің дыбыстық және ырғақтық-интонациялық құрылымын қайталап айтқызу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Бағдарлама нашар еститін және кейін естімей қалған білім алушылардың жекеленген қабілеттерін және танымдық уәждемесі мен оқу қабілетін дамыту арқылы қамтамасыз етілетін ерекше білімдік қажеттіліктерін ескере отырып, тұлға ретінде қалыптасуына ықпал етеді.

6. Бағдарлама мыналарды қамтамасыз етуге бағытталады:

1) нашар еститін және кейін естімей қалған білім алушылардың негізгі орта білімнің сапалы деңгейін тең мүмкіндікте алуы;

2) нашар еститін және кейін естімей қалған білім алушыларға бастауыш және жалпы орта білім берудің негізгі білім беру бағдарламаларының сабақтастығы;

3) негізгі орта білім берудің бейімдеушілік бағдарламасының жүзеге асырылуына және білім алушылардың оны тиімді меңгерулеріне, соның ішінде барлық білім алушылардың жекелік дамуына жағдайлар жасалуы.

7. Бағдарламаның негізіне әрекетшілдік және жіктемелік тәсілдер енгізілген, олардың жүзеге асырылуы мыналарды болжайды:

1) есту қабілетінің бұзылымдары бар балаларға арналған арнайы (түзеу) мектебінде сыныптар білім алушының есту қабілетінің дәрежесі мен соған орай дамуының жастық және диагностикалық ерекшеліктері ескеріле отырып құрастырылуын;

2) тілдік даму ерекшеліктерінің ескерілуі; есту қабілетінің бұзылым дәрежесі; білім алушылардың танымдық қызметінің ерекшеліктерін;

3) оқыту мазмұны минималды базалық білімдер мен қабілеттердің

меңгерілуін;

4) нашар еститін және кейін естімей қалған білім алушылардың ерекше білім алу ерекшеліктері ескеріле отырып, тұлғалық және танымдық дамуы әлеуметтік қалаулы деңгейге жетуінің тәсілдері мен жолдарын белгілейтін, негізгі орта білім беру технологиялары мен мазмұнының дайындалуын;

5) білім беру нәтижесіне Бағдарламаның жүйе құрушы компоненті ретінде бағдарлануын, мұнда нашар еститін және кейін естімей қалған білім алушының дамуы білім берудің мақсаты мен негізгі нәтижесін;

6) әрбір нашар еститін және кейін естімей қалған білім алушының шығармашылық потенциалының, танымдық уәждерінің өсуін, танымдық іс-әрекетінде құрдастарымен және үлкендермен қарым-қатынасының түрлерінің баюын қамтамасыз ету үшін, білім беру үдерісінің ұйымдастырушылық формаларының және білім алушының жекеше дамуының әр түрлі болуын қарастырады.

8. Есту қабілетінің бұзылымдары бар білім алушылар топтарының айқын көріністегі әртектілігіне қарамастан, жалпы білім алуларымен қатар ерекше білімдік қажеттіліктері орын алады:

1) арнайы оқыту алғашқы даму бұзылымдары анықтала салысымен басталады; оқыту мазмұнына арнайы бөлімдерді енгізу; оқытудың арнайы әдістерін, тәсілдерін және оқу құралдарын қолдану (соның ішінде арнайы компьютерлік технологияларын); оқытудың даралануы, ерекше кеңістіктік және уақыттық білім беру ортасын қамтамасыз ету, кең әлеуметпен әлеуметтік байланысын максималды кеңейту;

2) білімдік саласының мазмұны мен сабақтан тыс іс-әрекеті арқылы, сонымен бірге жекелік жұмыс үдерісі барысында да жүзеге асырылатын, түзеу-дамыту процесінің міндетті тұрғыдағы үздіксіздігі;

3) негізгі бейімдеушілік білім беру бағдарламасын меңгеру мерзімдерін ұлғайту; арнайы педагогикалық тұрғыда құрылған естутілдік ортада сөйлеу тіліне үйрету бойынша арнайы жұмыстар; оқу-танымдық үдерісі барысында бұзылымды функцияларының өтемі ретінде сөйлеу тілін белсенді тұрғыда қолдану, тілдік бұзылымдарын түзеу бойынша арнайы

жұмыстарды жүзеге асыру;

4) дыбыс әлемін қабылдау мүмкіндіктерін қалыптастыру және дамыту бойынша арнайы жұмыстар – тілдік емес дыбыстарды және тілді естіп қабылдау, ауызша тілді, оның айтылу жағын есту-көру арқылы қабылдау, күнделікті өмірде өзінің есту мүмкіндіктерін пайдалану қабілетін қалыптастыру, дыбысұлғайту аппаратын дұрыс қолдану, оның күйін қадағалау, қолайсыздық болған жағдайда жедел көмек сұрау;

5) тілдің айтылу жағын қалыптастыру және түзеу бойынша арнайы жұмыстар; ауызша тілді қатынастық жағдайлардың барлық спектрі бойынша қолдану қабілетін меңгеру (сұрақ қою, келісу, өз пікірін білдіру, ойлары мен сезімдерін талқылау), мағынасын толықтыру мен топтық әңгіме жүргізу қабілетін арттыру үшін дауыс үнін, екпінін және жаратылыс ымдарын қолдану;

6) көңіл-күй жайлылығын, болып жатқан жағдайдың реттілігі мен болжамдығын қамтамасыз ететін оқыту жағдайлары, есту қабілетінің бұзылымы бар балаға мектепте басқалар өзін дұрыс қабылдайтыны, ұнататыны, қиындықтар болғанда көмекке келетіні жайлы педагогтың сенімділік беруі.

9. Оқытудың міндетті нәтижелерінің жоспарлануына олардың нәтижелеріне тұрғылықты бақылау жүргізу, артта қалғандарға тиімді көмек көрсету кіргізіледі; сонымен бірге барлық білім алушылардың оқуын міндетті минималдық талаптар деңгейімен шектеуге болмайды; білім алушылардың математикалық қабілеттерін толықтай ашуға ұмтылыс жасау өте маңызды.

10. Сабақтарды жоспарлаған және ұйымдастырған кезде теориялық материал алгебра есептерін шығару барысында түсініліп, меңгеріледі. Бұл білім алушының алгебралық дамуының мақсаты да, құралы да болатынын ескерген жөн.

11. Теорияны оқытқан кезде де, алгебра есептерін шығарған кезде де, оқу үдерісіне жұмыстардың ауызша және жазбаша түрлерін рационалды үйлестіре отырып, бағдар беріледі; оқулықпен жұмыс істеулеріне назар аударылады (мұғалімнің түсіндіргенінен кейін мәтінді оқуы, бақылау

сұрақтарын қолдана отырып белгілі материалды өз бетінше оқып үйренуі, есеп мәтінінің немесе теореманың қысқаша жазбасын, тиісті суретін орындауы).

12. Оқу үдерісінің тиімділігін қаматамсыз етуде өткен материалды бекіту мен қайталау, курстың кейінгі бөлімдерінде тірек білімдерін жүйелі түрде қолдану маңызды рөл атқарады

13. Істің маңызын түсінуге негізделген ережелер мен формулаларды механикалық тұрғыда есте сақтап қана емес, саналы түрде қодануы, білім алушыға ұсынылған есептердің, жаттығулар мен сұрақтардың дұрыс таңдалуына ықпал жасайды; мәтінін түсінуге қиындықтар туғызатын ауыр және күрделі есептерден аулақ болған жөн.

14. Көп жағдайларда формулаларды жаттау анықтаманы қолдану дағдысына айырбасталады.

15. Оқу процесін тиімді ұйымдастырудың маңызды шарты оқу жабдықтары мен көрнекі құралдарды максималды қолдану болып табылады. Техникалық оқыту құралдарының үлгілері:

1) магниттік бекітілуі бар сандар, әріптер, белгілер жиынтығы;

2) аудандар мен көлемдерді өлшеу бойынша зертханалық жұмыстарға арналған үлгілер жиынтығы;

3) "Бөліктер және бөлшектер" жинақталымы;

4) топсалық (шарнирлік) үлгілер жиынтығы.

16. Құрал-саймандар, құрылғылар:

1) координаталық торлы магниттік тақта;

2) сыныптық құрал-саймандар жинақталымы: сыныптық сызғыш, сыныптық транспортир, сыныптық бұрыштама, сыныптық циркуль.

17. Параболалар трафареттерінің жиынтығы.

18. Баспалық құралдар:

- 1) атақты математик ғалымдар - портреттер топтамасы.
- 2) математика кестелері -5-7 сыныптарға (және оларға қатысты үлестірме материал)
- 3) алгебра кестелері – 8-10 сыныптар (және оларға қатысты үлестірме материал)
- 4) геометрия кестелері – 8-10 сыныптар (және оларға қатысты үлестірме материал)
- 5) үлестірімелік материалдар– 5-10 сыныптар
- 6) баспалық негізі бар дәптер– 5-10 сыныптар (Жұмыс дәптері – оқулыққа)
- 7) нұсқалар бойынша өзіндік жұмыстар өткізуге арналған материалдар 5-10 сыныптар.

19. Сыныптар бойынша математикалық терминдер жинақталымы (сөздіктік жұмыс) 5-10 сыныптар:

- 1) 5-10 сыныптар тақырыптары бойынша DVD дискілер;
- 2) 5-10 сыныптар тақырыптары бойынша стендтер және транспаранттар;
- 3) техникалық құралдар: компьютер;
- 4) интерактивтік тақта.

3-тарау. "Алгебра" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

20. "Алгебра" оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 8-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты;

2) 9-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты;

3) 10-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты құрайды.

21. "Алгебра" оқу пәнінің мазмұны оқыту бөлімдері бойынша бөлінеді. Бөлімдер ары қарай ішкібөлімдерден тұрады, мұнда оқу мақсаттары сыныптар бойынша күтілген нәтижелері түрінде қаралады: дағдысы мен қабілетінің, білімі мен түсінігінің. Оқу мақсаттары әр ішкі бөлімде ретімен көрсетілген.

22. Оқу пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) 1-бөлім "Нақты сандар";

2) 2-бөлім "Өрнектердің тепетеңдік түрлендірулері";

3) 3-бөлім "Теңдеулер мен теңсіздіктер";

4) 4-бөлім "Қарапайым функциялар".

23. "Нақты сандар" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) сандар мен сандық теңсіздіктер жайлы түсінік. Иррационалдық сандар жайлы түсінік. Нақты сандар. Сандық теңсіздіктер және олардың қасиеті. Сандық теңсіздіктерді мүшелері бойынша қосу және көбейту;

2) шамалардың өлшемі. Шамалардың өлшемі. Жуық мәннің абсолюттік және и салыстырмалыққателіктері. Сандарды стандарттық түрде жазу. Жуық мәндермен арифметикалық амалдар орындау;

3) квадрат түбірі: Квадрат түбірі.Квадрат түбірінің жуық мәнін табу;

4) бұрыш. Бұрыштың радиандық өлшемі. Ерікті бұрыштың синусы, косинусы, тангенсі. Калькулятордың көмегімен есептеулер жүргізу.

24. "Өрнектердің тепетеңдік түрлендірулері" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) көпмүше. Көпмүшенің дәрежесі. Көпмүшелерді қосу, алу, көбейту. Көпмүшелерді көбейткіштерге жіктеу. Қысқартып көбейту формулалары:

қысқартып көбейту формулаларын көпмүшелерді көбейткіштерге жіктеу үшін қолдану. Квадраттық үшмүше. Квадраттық үшмүшені көбейткіштерге жіктеу;

2) алгебралық бөлшек. Бөлшектің негізгі қасиеті. Алгебралық бөлшектерді қысқарту. Алгебралық бөлшектерді қосу, алу, көбейту және бөлу. Рационалдық алгебралық өрнектердің тепетеңдік түрлендірулері;

3) дәрежелер мен түбірлер: натурал көрсеткіштегі дәреже және оның қасиеті. Бүтін көрсеткіштегі дәреже. Квадрат түбірлерінің қасиеттері. Квадрат түбірлері бар өрнектердің түрлендірулері. n -дік дәреженің түбірі және қасиеттері. Рационал көрсеткіштегі дәреже және қасиеттері. Ирационал көрсеткіштегі дәреже жайлы түсінік;

4) тригонометрия. Негізгі тригонометриялық тепе-теңдіктер:

$$\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha = 1, \quad \operatorname{tg} \alpha = \frac{\sin \alpha}{\cos \alpha}$$

келтіру формулалары. Екі бұрыштың қосындысы мен айырмасының синусы және косинусы, қос бұрыштың синусы және косинусы. Тригонометриялық өрнектердің тепе-теңдік түрлендірулері;

5) прогрессиялар. Арифметикалық және геометриялық прогрессиялар жайлы түсінік. Прогрессияларға қатысты практикалық мысалдар.

25. "Теңдеулер мен теңсіздіктер" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) теңдеулер және теңдеулер жүйесі. Теңдеу. Теңдеу түбірлері. Бір белгісізі бар сызықтық теңдеу. Квадраттық теңдеу; түбірлер формулалары. Рационалдық теңдеулерді шешу. Теңдеулер жүйесі. Екі белгісізі бар екі

сызықтық теңдеулер жүйесін шешу және оның геометриялық түсіндірілімі. Екінші дәрежедегі теңдеулері бар қарапайым жүйелерді шешу. Теңдеулер мен жүйелер құру әдісімен мәтіндік есептер шығару;

2) теңсіздіктер және олардың жүйелері. Бір белгісізі бар сызықтық теңсіздік. Бір белгісізі бар сызықтық теңсіздіктер жүйесі. Бір белгісізі бар екінші дәрежедегі теңсіздіктерді шешу. Рационалдық теңдеулерді шешу; интервалдар әдісі.

26. "Қарапайым функциялар" бөлімі мына ішкібөлімдерден тұрады:

1) функциялар қасиеті. Функция. Функцияның белгілену саласы. Функцияның берілу тәсілдері. Функцияның графигі. Функцияның өсуі және азаюы. Жұп және тақ функциялар. Аргумент өсімшесі, функция өсімшесі.

Функциялар:

$$y = kx + b; \quad y = x^n$$

(n-натурал

$$y = ax^2 + bx + c; \quad y =$$

Олардың н

2) функциялар графиктері. Функциялар графиктері және олардың қасиеті. Графиктердің қарапайым түрлендірілуі.

27. 8-сыныпқа арналған "Алгебра" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) 5-7 сыныптардың математика курсың қайталау;

2) өрнектер, тепе-теңдіктер, теңдеулер. Өрнектердің тепетеңдік түрлендірулері. Теңдеу, теңдеудің түбірі. Бір ауыспалысы бар сызықтық теңдеу. Теңдеулерді құру әдісімен мәтіндік есептер шығару;

3) функциялар. Функция, функцияның анықталу саласы. Функцияларды беру тәсілдері. Функция графигі. Функция $y=kx+b$, оның графигі. Функция $y=kx$, оның графигі;

4) натурал көрсеткіштегі дәреже (20 сағ). Натурал көрсеткіштегі дәреже және оның қасиеттері. Бірмүше. Функциялары $y=x^2$ и $y=x^3$, олардың графигі.

Шамалардың өлшемі. Жуық мәннің абсолюттік және и салыстырмалық қателіктері.

5) көпмүшелер. Көпмүше. Көпмүшелерді қосу, алу, көбейту. Көпмүшелерді көбейткіштерге жіктеу.

6) қысқартылып көбейту формулалары(23 сағ.). Формулалар

$$(a \pm b)^2 = a^2 \pm 2ab + b^2, \quad (a - b)(a + b) = a^2 - b^2$$

қысқартылып көбейту формулаларын өрнектерді түрлендіруде қолдану;

7) сызықтық теңдеулер жүйелері (18 сағ.). Теңдеулер жүйесі. Екі ауыспалысы бар екі сызықтық теңдеу жүйесін шешу және оның геометриялық түсіндіруі. Теңдеулер жүйесіні құру әдісімен мәтіндік есептер шығару;

8) 8-сыныптың алгебра курсын қайталау.

28. 9-сыныпқа арналған "Алгебра" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) 8-сыныптың алгебра курсын қайталау;

2) рационалдық бөлшектер және олардың қасиеттері. Рационалдық бөлшек. Бөлшектер негізгі қасиеті, бөлшекті қысқарту. Бөлшектерді қосу, алу, көбейту және бөлу. Рационалдық өрнектердің теңдік түрлендірілуі. Функция

$$y = \frac{k}{x}$$

және оның графигі;

3) квадрат түбірлері (17 сағ.) Иррационалдық сандар жайлы түсінік. Нақты сандар жайлы жалпы мәліметтер. Квадрат түбірі. Квадрат түбірінің жуық мәнін табу түсінігі. Квадрат түбірлерінің қасиеттері. Квадрат түбірлері бар өрнектердің түрленірілуі. Функция

$$y = \sqrt{x}$$

,оның қасиеттері және графигі;

4) квадраттық теңдеулер. Квадраттық теңдеу. Квадраттық теңдеудің түбірлерінің формуласы. Рационалдық теңдеулерді шешу. Квадраттық теңдеулерге және қарапайым рационалдық теңдеулерге келтірілген есептер шығару;

5) теңсіздіктер. Сандық теңсіздіктер және олардың қасиеттері. Сандық теңсіздіктерді мүшелері бойынша қосу және көбейту. Бір ауыспалысы бар сызықтық теңсіздік. Бір ауыспалысы бар сызықтық теңсіздіктер жүйесі.

6) бүтін көрсеткіші бар дәреже. Бүтін көрсеткіші бар дәреже. Сандарды стандартты түрде жазу. Жуық есептеулер;

7) 9-сыныптың алгебра курсы қайталау.

33. 10-сыныпқа арналған "Алгебра" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) 9-сыныптың алгебра курсы қайталау;

2) квадраттық функция. Функция. Функцияның көбеюі және азаюы. Квадраттық үшмүше. Квадраттық үшмүшені көбейтінділерге жіктеу. Функция

$$y = ax^2 + bx + c$$

, оның қасиеттері және графигі. Бір белгісізі бар екінші дәрежелі теңсіздіктерді шешу. Рационалдық теңсіздіктерді шешу; интервалдар әдісі;

3) теңдеулер және теңдеулер жүйесі. Екінші дәрежелі теңдеуі бар қарапайым жүйелерді шешу. Теңдеулер жүйесіні құру әдісімен мәтіндік есептер шығару;

4) арифметикалық және геометриялық прогрессиялар (16 сағ)
Арифметикалық және геометриялық прогрессиялар. Прогрессияның n -дік мүшесінің және n бірінші мүшелер қосындысының формуласы . Шексіз азайғыш геометриялық прогрессия;

5) рационалдық көрсеткіштегі дәреже (16 сағ .) Функциялардың жұптығы және тақтығы. Функция

$$y = x^n$$

, оның қасиеттері және графигі. n - дік дәрежелі түбір және оның қасиеттері. Рационалдық көрсеткіштегі дәреже және оның қасиеттері;

6) тригонометриялық өрнектер және олардың түлендірілуі (12 сағ)
Бұрыштардың радиандық өлшемі. Ерікті бұрыштың синусы, косинусы және тангенсі. Негізгі тригонометриялық тепе-теңдіктер

$$\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha = 1, \operatorname{tg} \alpha = \frac{\sin \alpha}{\cos \alpha},$$

. Синустың, косинустың, тангенстің және котангенстің қасиеттері. Бір бұрыштың тригонометриялық функциялары арасындағы ара қатынастар. Негізгі тригонометриялық формулаларын өрнектерді түрлендіруге қолдану;

7) 8-10 сыныптардың алгебра курсы қайталау.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

30. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодтық белгімен ұсынылған. Кодтағы бірінші сан сыныпты көрсетеді, екінші және үшінші сандар – бөлім мен бөлімшені, төртінші сан – оқу мақсатының нөмірін. Мысалы, 8.2.1.4 кодында "8" – сыныптың, "2.1" – бөлімше, "4" – оқу мақсатының реттік нөмірі.

31. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Нақты сандар":

1-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары		
	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Сандар және сандық теңсіздіктер жайлы түсінік	8.1.1.1 сандық өрнек жайлы түсінік және оның мәнін табу 8.1.1.2 айнымалылармен өрнек түсінігін білу және оның мәнін табу 8.1.1.3 өрнектер мәнін салыстыру 8.1.1.4 арифметикалық амалдардың қасиетін білу	9.1.1.1 иррационал және нақты сандар түсінігі 9.1.1.2 сандықтеңсіздігі мен оның қасиетін білу 9.1.1.3 санды қтеңсіздіктерді мүшелері бойынша қосу және көбейту 9.1.1.4 сандық аралық түсінігі және оны сандық өсіне белгілеу 9.1.1.5 сандық аралық мәнін алгебралық формада жазу	
1.2. Шамалар өлшемі	8.1.2.1 жуық мәннің абсолюттік және и салыстырмалық қателіктері түсінігі 8.1.2.2 жуық мәннің абсолюттік және салыстырмалық қателіктерінің мәнін табу	9.1.2.1 сандарды стандарттық түрде жазу 9.1.2.2 сандарды стандарттық түрде жаза білу 9.1.2.3 жуық мәндермен арифметикалық амалдар орындау	

1.3. Квадрат түбірі		9.1.3.1 квадрат түбірі мен арифметикалық квадрат түбірінің түсінігі 9.1.3.2 квадрат түбірі мен арифметикалық квадрат түбірінің мәнін және жуық мәнін табу 9.1.3.3 арифметикалық квадрат түбірінің қасиеттерін білу және қолдану 9.1.3.4 арифметикалық квадрат түбірінің қасиетін өрнектерді түрлендіруге қолдану	
1.4 Бұрыш			10.1.4.1 бұрыштың рад өлшемі түсінігін білу және радианға, радианды градусқа ауыстыра білу 10.1.4.2 кейбір бұрыштардың косинусы, тангенсі және котангенсі мәнін білу 10.1.4.3 кез-келген бұрыштың синусы, косинусы, тангенсі және котангенсі мәнін Брадфордтың формуласы бойынша табу

2) 2-бөлім "Өрнектердің тепетеңдік түрлендірулері":

2-кесте

Бөлімш елер	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1	8.2.1.1 тепетеңдік түсінігін білу және тепетеңдік түрлендірулер жүргізу		10.2.1.1 квадраттық үшмүшенің түсінігіне ие болу
Көпмүше	8.2.1.2 бірімүше анықтамасын білу, оның коэффициентін және дәрежесін табу, бірімүшені стандартты түрде жазу		10.2.1.2 үшмүшден екі квадраттың толық квадратын шығару

	8.2.1.3 бірмүшелердің көбейтулерін, дәрежесін шығаруды орындау және бірмүшені көбейтінділердің көбейтіндісі ретінде көрсету 8.2.1.4 көпмүше анықтамасын білу, дәрежесін табу, стандартты түрге келтіру 8.2.1.5 көпмүшелерді қосу және алу 8.2.1.6 көпмүшені бірмүшеге көбейту 8.2.1.7 көпмүшені көпмүшеге көбейту 8.2.1.8 қысқартып көбейту формуласын білу және қолдану $a^2 - b^2 = (a - b)(a + b);$ $(a \pm b)^2 = a^2 \pm 2ab + b^2;$ 8.2.1.9 - қысқартып көбейту формуласын білу және қолдану		10.2.1.3 квадраттық ү көбейтінділерге жікте
2.2. Алгебр алық бөлшек		9.2.2.1 алгебралық бөлшектерді тану 9.2.2.2 алгебралық бөлшекте ауыспалылардың ұйғарынды мәндері шегін табу	

	$a^3 \pm b^3 = (a \pm b)(a^2 \mp ab + b^2);$ $(a \pm b)^3 = a^3 \pm 3a^2b + 3ab^2 \pm b^3$ 8.2.1.10 ортақ көбейтіндіні жақшаның сыртына шығару және топтастыру арқылы алгебралық өрнектерді көбейтінділерге бөлшектеу 8.2.1.11 көпмүшелермен амалдар жасау және көпмүшені бірімүшеге жіктеу арқылы алгебралық өрнектермен тепетеңдік түрлендірулерін орындау 8.2.1.12 алгебралық өрнектерді қысқартып көбейту арқылы көбейтінділерге жіктеу 8.2.1.13 қысқартып көбейту арқылы алгебралық өрнектермен тепетеңдік түрлендірулер жүргізу 8.2.1.14 тепетеңдікті дәлеледеу түсінігін білу және дәлелдеу 8.2.2.15 бүтін өрнекті көпмүшеге айналдыру 8.2.2.16 бүтін өрнектердің түрлендірмелерін түсіну;	$\frac{ac}{bc} = \frac{a}{b}, b \neq 0, c \neq 0$ 9.2.2.3 алгебралық бөлшегінің негізгі қасиетін қолдану 9.2.2.4 алгебралық бөлшектерді қосу және алу 9.2.2.5 алгебралық бөлшектерді көбейту және бөлу, дәрежесін шығару 9.2.2.6 алгебралық өрнектерді түрлендіру	
2.3. Дәрежелер	8.2.3.1 натурал көрсеткіштегі дәреже анықтамасын және қасиеттерін білу	9.2.3.1 бүтін көрсеткіштегі дәрежеанықтамасын және қасиеттерін білу	10.2.3.1 n-дік дәрежедүбіранықтамасын және қасиеттерін білу

және түбірлер	8.2.3.2 натурал көрсеткіштегі дәрежелерді көбейту және бөлу, дәрежесін шығару 8.2.3.3 натурал көрсеткіштегі дәреже қасиеттерін өрнектерді түрлендіруде қолдану	9.2.3.2 бүтін көрсеткіштегі дәрежелерді көбейту және бөлу, дәрежесін шығару 9.2.3.3 бүтін көрсеткіштегі дәреже қасиеттерін өрнектерді түрлендіруде қолдану	10.2.3.2 n-дік дәрежелер түбірқасиеттерін өрнектерді түрлендіруде қолдану 10.2.3.3 бөлшектік көрсеткіштегі дәреже анықтамасын қасиеттерін білу 10.2.3.4 рационал көрсеткіштегі дәрежелерді көбейту және бөлу, дәрежесін шығару 10.2.3.5 рационал көрсеткіштегі дәрежелер қасиеттерін өрнектерді түрлендіруде қолдану
2.4.Тригонометрия			10.2.4.1 тригонометриялық функциялар анықтамасы 10.2.4.2 бірлік шеңбердегі нүктенің координаттарының тригонометриялық функцияларымен өзара байланысын білу 10.2.4.3 бұрыштардың синусы мен косинусының айырмасының, келтірілу формулаларын шығару, қолдану 10.2.4.4 келтірілу формулаларын шығару, қолдану 10.2.4.5 бірлік шеңбердегі нүктенің координаттарының тригонометриялық функцияларымен анықталу шегін және жиынтығын табу

		10.2.4.6 бірлік шеңбер тригонометриялық функцияларының жұп (тақтығын), дүркіндік (бұрышындылығын), бірсарындылығын, бірлік тұрақтылығын түсіндіру 10.2.4.7 тригонометриялық функциялар қосынды мен айырмасын көбейтіндіге, көбейтіндісін қосынды мен айырмаға ауыстыру формулаларын шығару және қолдану 10.2.4.8 тригонометриялық өрнектермен тепетен теңдіктер түрлендірулер жүргізу 10.2.4.9 бір бұрыштың тригонометриялық функциялары арасындағы байланыстарды білу
2.5.Прогрессиялар		10.2.5.1 сандық реттіліктің түсінік, реттіліктің n-дік табу, мысалы: $\frac{1}{2 \cdot 3}, \frac{1}{3 \cdot 4}, \frac{1}{4 \cdot 5}$ 10.2.5.2 математикалық прогрессияның тәсілін білу және қолдану 10.2.5.3 сандық реттіліктің арасынан арифметикалық прогрессияны және геометриялық прогрессияны табу 10.2.5.4 арифметикалық прогрессияның n-дік бірінші мүшелерінің қосынды формулаларын және геометриялық прогрессияның n-дік бірінші мүшелерінің қосынды формулаларын білу және қолдану

			10.2.5.5 геометриялық прогрессияның n-дік бірінші мүшелерінің формулаларын және қасиетін білу және қолдану; 10.2.5.6 арифметикалық немесе геометриялық прогрессиялармен бағалау есептер шығару; 10.2.5.7 ондық мезгіл бөлшекке айналдыру, аздаушы геометриялық прогрессиясы қосынды формуласын қолдану; 10.2.5.8 шексіз аздаушы геометриялық прогрессия қосындысының формуласын қолдану; есептер шығаруға қолдану;
--	--	--	--

3) 3-бөлім "Теңдеулер және теңсіздіктер":

3-кесте

Бөлімшелер	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1. Теңдеулер және олардың жүйелері	8.3.1.1 бір ауыспалысы бар теңдеу түбірінің анықтамасын, шешімін білу	9.3.1.1 иметь понятие уравнения	10.3.1.1 бүтін теңдеу мен түсінігін білу
	8.3.1.2 сызықты теңдеулер түсінігін білу, шешу	$x^2 = a$ теңдеу түсінігіне ие болу және шешу	10.3.1.2 ауыспалының ауыстырып квадраттық теңдеу келтірілетін теңдеулерді
	8.3.1.3 теңдеулер арқылы есептер шығару	9.3.1.2 квадраттық теңдеудің, толық емес квадраттық теңдеудің анықтамасын білу	10.3.1.3 екі ауыспалысы бір дәрежедегі сызықты теңдеу

	8.3.1.4 екі ауыспалысы бар сызықты теңдеудің анықтамасын, түбірлерін білу 8.3.1.5 екі ауыспалысы бар сызықты теңдеу жүйесінің анықтамасын білу 8.3.1.6 екі ауыспалысы бар сызықты теңдеу жүйелерін алмастырып қою тәсілімен және қосу тәсілімен шығару 8.3.1.7 сызықты теңдеу жүйесі арқылы есептер шығару	9.3.1.3 толық емес квадраттық теңдеулерді шешу 9.3.1.4 квадраттық теңдеулерді формула бойынша шығару 9.3.1.5 Виета теоремасын қолдану; 9.3.1.6 бөлшектік-рационалдық теңдеулерді ұйғарынды мәндері шегін қолдана отырып шешу 9.3.1.7 мұғалімнің көмегімен бөлшектік-рационалдық теңдеулер арқылы есептер шығару 9.3.1.8 квадраттық теңдеулер арқылы есептер шығару	білу және шешу 10.3.1.4 екі ауыспалысы бар теңдеу жүйесінің анықтамасын білу және шешу
3.2. Теңсіздік тер және олардың жүйелері		9.3.2.1 бір ауыспалысы бар теңсіздіктерді шығару 9.3.2.2 бір ауыспалысы бар теңсіздіктер жүйелерін шығару	10.3.2.1 бір ауыспалысы бар теңсіздіктерді шығару 10.3.2.2 теңсіздіктерді арқылы тәсілімен шығару 10.3.2.3 біреуі сызықты, екіншісі квадратты - екі теңсіздіктер жүйелерді шешу

4) 4-бөлім "Қарапайым функциялар":

4-кесте

Бөлімшелер	8-сынып	9-сынып	10-сынып
4.1. Функциялар	8.4.1.1 функция, аргумент және график түсініктеріне ене болу	9.4.1.1 -	10.4.1.1 функция түсінігін, бір шаманың екіншімен байланысын, функциялардың анықталу шегі мен мәнін білу

ар қасиеті және олардың графиктері	8.4.1.2 функцияларды беру тәсілдерін білу		білу 10.4.1.2 функциялар қасиеттерін білу: өсуі және
	8.4.1.3 функциялардың анықтау шегін және мәндер жиынтығын табу		10.4.1.3 $y = a^2$
	8.4.1.5 сызықтық функциясының анықтамасын білу, графикін құру және оның орналасуын k мен b мәндеріне байланысты қою.		түріндегі квадраттық функцияның қасиеттерін білу, графикін құру
	8.4.1.6 функциясының анықтамасын білу, графикін құру	$y = \frac{k}{x}$	10.4.1.4 $y = a(x-m)^2$, $y = ax^2 + n$, $y = a(x-m)^2 + n$, $a \neq 0$ түріндегі квадраттық функциялардың қасиеттерін білу және графиктерін
	8.4.1.7 сызықтық функциясы графикі мен координаттар өсінің қиылысу нүктелерін табу (графикті салмай)	функциясының қасиеттерін білу, графикін құру	10.4.1.5 $y = ax^2 + bx + c, a \neq 0$
	8.4.1.8 графикпен берілген сызықтық функциясының k және b белгілерін анықтау	9.4.1.2 - $y = \sqrt{x}$	квадраттық функциясының қасиеттерін білу және
	8.4.1.9 сызықтық функциялар графиктерінің өзара орналасуын коэффициенттерінің мәндеріне байланысты негіздеу	функциясының қасиеттерін білу, графикін құру	10.4.1.6 функция мәнін берілген аргументтер мәнін аргументтің мәнін берілген функциялар мәні бойынша
	8.4.1.10 берілген функция графикіне графикі параллель немесе қиып өтетін сызықтық функцияны беру	9.4.1.3 теңдеулердің графикалық шешу тәсілін түсіну	10.4.1.7 екі ауыспалысы бар екінші дәрежедегі теңдеулердің графикалық тәсілмен шешу
	8.4.1.11 $y = x^2$ и $y = x^3$ функциясының қасиеттерін білу және құру		10.4.1.8 жұптық және жұптық емес функциялар тәсілдерін білу
	8.4.2.12 сызықтық теңдеулер жүйесін графикалық тәсілмен шешу		10.4.1.9 $y = kx$, функциясының түсінігін, қасиеттерін білу, графикін құру

32. Осы Бағдарлама есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 8-10 сыныптары үшін "Алгебра" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

33. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру

деңгейінің 8-10 сыныптары

"Алгебра" пәнінен жаңартылған

мазмұндағы үлгілік оқу

бағдарламасына қосымша

Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 8-10 сыныптары үшін "Алгебра" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспар

1) 8-сынып:

1-кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
5-7 сыныптардың математика курсын қайталау		
Өрнектер, тепетеңдіктер, теңдеулер	Сандық өрнектер. Ауыспалылары бар өрнектер.	8.1.1.1 сандық өрнек түсінігін білу және мәнін табу 8.1.1.2 ауыспалылары бар өрнектер түсінігін білу және мәнін табу

	Өрнектер мәндерін салыстыру	8.1.1.3 өрнектер мәндерін салыстыруды білу
	Сандармен амалдар жасаудың қасиеттері	8.1.1.4 арифметикалық амалдар қасиеттерін білу
	Тепетеңдіктер.	8.2.1.1 тепетеңдік түсінігін білу және тепетеңдіктік түрлендірулер жүргізу
	Тепетеңдіктік түрлендірулер	
	Теңдеулер және оның түбірлері. Бір ауыспалысы бар сызықтық теңдеу.	8.3.1.1 бір ауыспалысы бар теңдеу түбірінің анықтамасын, шешімін білу 8.3.1.2 сызықтық теңдеу мен оның түбірі түсінігін білу, шешу
	Теңдеулер көмегімен есептер шығару	8.3.1.3 теңдеулер көмегімен есептер шығару
Функциялар	Функция дегеніміз не.	8.4.1.1 функция түсінігін, аргумент және функция графигі түсінігін меңгеру 8.4.1.2 функцияларды беру тәсілдерін білу 8.4.1.3 анықтау аумағы мен функция мәндері жиынтығын табу
	Беру тәсілдері.	
	Функциялар мәндерін формула бойынша есептеу.	
	Функциялар графигі	8.4.2.12 сызықтық теңдеу жүелерін графикалық тәсілмен шығару
	Сызықтық функция және оның графигі Тура пропорционалдық.	8.4.1.5 $y = kx + b$ түріндегі сызықтық функциялардың түсінігін білу, графиктерін құру және k және b мәндеріне байланысты орналасуын анықтау 8.4.1.6 функциясының анықтамасын білу, графигін құру
	Сызықтық функция графиктерінің өзара орналасуы	8.4.1.7 сызықтық функциясы графигі мен координаттар өсінің қиылысу нүктесін табу (графикті салмай) 8.4.1.8 графикпен берілген сызықтық функциясының k және b белгілерін анықтау

2-тоқсан		
Функциялар. (жалғасы)	Сызықтық функциялар графиктерінің өзара орналасуы	8.4.1.9 сызықтық функциялар графитерінің өзара орналасуын коэффициенттері мендеріне байланысты негіздеу 8.4.1.10 берілген функция графигіне графигі паралель немесе қиып өтетін функцияны формуламен беру
Натурал көрсеткіштегі дәреже	Натурал көрсеткіштегі дәрежені анықтау. Дәрежелерді көбейту және бөлу.	8.2.3.1 натурал көрсеткіштегі дәреженің анықтамасы мен қасиеттерін білу 8.2.3.2 натурал көрсеткіштегі дәрежені көбейту, бөлу және дәрежесін шығару
	Көбейтінді мен дәреженің дәрежесін шығару	8.2.3.3 натурал көрсеткіштегі дәреженің қасиеттерін өрнектерді түрлендіру.
	Бірмүше және оның стандарттық түрі.	8.2.1.2 бірімүшенің анықтамасын білу, коэффициенті мен дәрежесін табу,бірмүше стандарттық түрде жазу
	Бірімүшелерді көбейту	8.2.1.3 бірімүшелерді көбейту, дәрежесін шығару және бірімүшені көбейткіштердіңкөбейтіндісі ретінде көрсету
	Бірімүшенің дәрежесін шығару	
	$y = x^2$, $y = x^3$ функциялары және олардың графиктері	8.4.1.11 - $y = x^2$ и $y = x^3$ функциялары қасиеттерін білу, графиктерін құру
	Абсолюттік және салыстырмалық қателіктер	8.1.2.1 жуық мәннің абсолюттік және и салыстырмалыққателіктері түсінігі
		8.1.2.2 жуық мәннің абсолюттік және салыстырмалық қателіктерінің мәні
Көпмүше	Көпмүше және оның стандарттық түрі.	8.2.1.4 көпмүшенің анықтамасын білу, дәрежесін табу,бірімүшені стандарттық түрде жазу
	Көпмүшелерді қосу және алу	8.2.1.5 көпмүшелерді қосу және алу
3-тоқсан		
Көпмүше (жалғасы)	Бірімүшені көпмүшеге көбейту.	8.2.1.6 көпмүшені бірімүшеге көбейту.

ы)	Ортақ көбейткіштерді жақшаның сыртына шығару. Көпмүшені көпмүшеге көбейту.	8.2.1.7 көпмүшені көпмүшеге көбейту
	Көпмүшені топтастыру тәсілімен көбейткіштерге жіктеу	8.2.1.10 топтастыру тәсілі мен ортақ көбейткіштерді жақшаның сыртына шығару. алгебралық өрнектерді көбейткіштерге жіктеу
	Тепетеңдіктердің дәлелдемесі	8.2.1.14 тепетеңдіктердің дәлелдемесі түсінігін білу, дәлелдеу
Қысқартып көбейту формулалары	Екі өрнектің қосындысы мен айырмасының дәрежесін шығару. Қосынды квадраты және айырма квадраты формулалары арқылы көбейткіштерге жіктеу.	8.2.1.8 $a^2 - b^2 = (a - b)(a + b);$ $(a \pm b)^2 = a^2 \pm 2ab + b^2;$ қысқартып көбейту формулаларын білу және қолдану
	Екі өрнектің айырмасын олардың қосындысына көбейту. Квадраттар айырмасын көбейткіштерге жіктеу	8.2.1.12 алгебралық өрнектерді қысқартып көбейту формулалары көмегімен көбейткіштерге жіктеу 8.2.1.13 алгебралық өрнектермен қысқартып көбейту формулалары көмегімен түрлендірулерін орындау
	Кубтердің қосындысы мен айырмасын және қосындысы мен айырмасының кубын көбейткіштерге жіктеу	8.2.1.9 $a^3 \pm b^3 = (a \pm b)(a^2 \mp ab + b^2);$ $(a \pm b)^3 = a^3 \pm 3a^2b + 3ab^2 \pm b^3$ қысқартып көбейту формулаларын білу және қолдану 8.2.1.12 алгебралық өрнектерді қысқартып көбейту формулалары көмегімен көбейткіштерге жіктеу

	Бүтін өрнекті көпмүшеге айналдыру	8.2.2.15 бүтін өрнекті көпмүшеге айналдыру
	Көбейткіштерге жіктеу үшін түрлі тәсілдерді қолдану	8.2.1.11 көпмүшелермен амалдар жасау, көпмүшені көбейткіштерге жіктеу және алгебралық өрнектермен түрлендірулер жүргізу; 8.2.1.12 алгебралық өрнектерді қысқартып көбейту формулалары көмегімен көбейткіштерге жіктеу
4-тоқсан		
Қысқартып көбейту формулалары (жалғасы)	Бүтін өрнектердің түрлендірулерін қолдану	8.2.2.16 бүтін өрнектердің түрлендірулерін түсіну
Сызықтық теңдеулер жүйелері	Екі ауыспалысы бар сызықтық теңдеу	8.3.1.4 екі ауыспалысы бар сызықтық теңдеудің анықтамасын, түбірлерін білу
	Екі ауыспалысы бар сызықтық теңдеу графигі	8.4.2.12 сызықтық теңдеулер жүйелерін графикалық тәсілмен шешу
	Екі ауыспалысы бар сызықтық теңдеулердің жүйесі	8.3.1.5 екі ауыспалысы бар сызықтық теңдеулердің анықтамасын білу
	Алмастырып қою тәсілі	8.3.1.6 екі ауыспалысы бар сызықтық теңдеу жүйелерін алмастырып қою тәсілімен шығару
	Қосу тәсілі.	8.3.1.7 теңдеулер жүйелері арқылы есептер шығару
8-сыныптың алгебра курсы қайталау		

2) 9-сынып:

2-кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
8-сыныптың алгебра курсын қайталау		
Өрнектердің тепетеңдік түрлендірулері	Рационал бөлшектер және олардың қасиеттері	9.2.2.1 алгебралық бөлшектерді тану 9.2.2.2 алгебралық бөлшекте ауыспалылардың ұйғарынды мәндері шегін табу 9.2.2.3
	Рационалдық өрнектер. Бөлшектің негізгі қасиеті, бөлшектердің қысқартылуы	$9.2.2.3 \frac{ac}{bc} = \frac{a}{b}, b \neq 0, c \neq 0$ алгебралық бөлшегінің негізгі қасиетін қолдану
	Бірдей бөлгіштері бар бөлшектерді қосу және алу. Түрлі бөлгіштері бар бөлшектерді қосу және алу	9.2.2.4 алгебралық бөлшектерді қосу және алу;
	Бөлшектерді көбейту, бөлшектің дәрежесін шығару. Бөлшектерді бөлу	9.2.2.5 алгебралық бөлшектерді көбейту және бөлу, дәрежесін шығару
	Рационалдық өрнектердің түрлендірулері	9.2.2.6 алгебралық өрнектермен түрлендірулер жүргізу
	$y = \frac{k}{x}$ функциясы, графигі және қасиеттері	9.4.1.1 $y = \frac{k}{x}$ функциясының қасиеттерін білу, графигін құру

Квадрат түбірлері	Нақты сандар. Рационал және иррационал сандар	9.1.1.1 иррационал және нақты сандар түсінігін меңгеру
	Квадрат түбірлері. Арифметикалық квадрат түбірі	9.1.3.1 квадрат түбірі мен арифметикалық квадрат түбірі түсінігін білу және ажырату 9.1.3.2 квадрат түбірі мен арифметикалық квадрат түбірінің мәндерін, жуық мәнін табу
2-тоқсан		
Квадрат түбірлері (жалғасы)	$x^2 = a$ теңдеуі	9.3.1.1 $x^2 = a$ теңдеуінің түсінігіне ие болу . шешу
	Квадрат түбірінің жуық мәндерін табу	9.1.3.2 квадрат түбірі мен арифметикалық квадрат түбірінің мәнін, жуық мәнін табу
	$y = \sqrt{x}$ функциясы және оның графигі	9.4.1.2 $y = \sqrt{x}$ функциясы қасиеттерін білу және оның графигін құру
	Көбейтіндінің, бөліндінің, дәреженің квадрат түбірі	9.1.3.3 арифметикалық квадрат түбірінің қасиеттерін білу, оларды қолдану
	Көбейткішті түбір белгісі астынан шығару. Көбейткішті түбір белгісі астына енгізу	9.1.3.3 арифметикалық квадрат түбірінің қасиеттерін білу, оларды қолдану
	Квадрат түбірі бар өрнектерді түрлендіру	9.1.3.4 арифметикалық квадрат түбірінің қасиеттерін өрнектерді түрлендіруге қолдану
Квадраттық теңдеулер	Квадраттық теңдеудің анықтамасы.	9.3.1.2 квадраттық теңдеудің, толық емес квадраттық теңдеудің анықтамасын білу
	Толық емес квадраттық теңдеулер	9.3.1.3 толық емес квадраттық теңдеулерді шешу
	Квадраттық теңдеулерді	9.3.1.4 квадраттық теңдеулерді формула бойынша шешу;

	формула бойынша шешу. Квадраттық теңдеулер арқылы есептер шығару.	9.3.1.8 квадраттық теңдеулер арқылы есептер шығаруды білу, шығару
3-тоқсан		
Квадрат тық теңдеулер (жалғасы)	Виет теоремасы	9.3.1.5 Виет теоремасын қолдану
	Бөлшектік- рационалдық теңдеулерді шешу.	9.3.1.6 ұйғарынды мәндер шегін қолдана отырып бөлшектік- рационалдық теңдеулерді шешу.
	Рационалдық теңдеулер арқылы есептер шығару. Теңдеулерді шешудің графикалық тәсілі	9.3.1.7 мұғалімнің көмегімен бөлшектік- рационалдық теңдеулер арқылы есептер шығару. 9.4.1.3 теңдеулерді шешудің графикалық тәсілін түсіну
Теңсіздіктер		9.1.1.2 сандық теңсіздіктер және олардың қасиеттері түсінігін білу
	Сандық теңсіздіктер және олардың қасиеттері	9.1.1.3 сандық теңсіздіктерді мүшелері бойынша қосу және көбейту
	Сандық теңсіздіктерді қосу және көбейту	9.1.1.4 сандық аралық түсінігін білу және оны сандық өсінде бейнелеу
		9.1.1.5 сандық аралық мәндерін алгебралық формада жаза білу
	Бір ауыспалысы бар теңсіздіктерді шешу.	9.3.2.1 бір ауыспалысы бар теңсіздіктерді білу және шешу
	Бір ауыспалысы бар теңсіздіктер жүйесін шешу	9.3.2.2 бір ауыспалысы бар теңсіздіктер жүйесін білу және шешу
4-тоқсан		
Теңсіздіктер (жалғасы)	Бір ауыспалысы бар теңсіздіктер жүйесін шешу	9.3.2.1 бір ауыспалысы бар теңсіздіктер жүйесін білу және шешу;
Бүтін көрсеткіш тегі дәреже.	Бүтін теріс көрсеткіштегі дәрежені анықтау	9.2.3.1 бүтін көрсеткіштегі дәреженің анықтамасы мен қасиеттерін білу
		9.2.3.2 бүтін көрсеткіштегі дәрежелерді көбейту , бөлу және дәрежесін шығару
	Бүтін көрсеткіштегі дәреженің қасиеттері	9.2.3.3 бүтін көрсеткіштегі дәреженің қасиеттерін өрнектерді түрлендіруде қолдану

	Санның стандарттық түрі	9.1.2.1 санның стандарттық түрде жазыбасын білу
	Жуық мәндердің жазылуы.	9.1.2.2 санның стандарттық түрде жаза білу
	Жуық мәндермен амалдар жүргізу	9.1.2.3 жуық мәндермен арифметикалық амалдар жүргізу

9-сыныптың алгебра курсын қайталау

3) 10-сынып:

3-кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
----------------------------	---------------------------------------	------------------

1-тоқсан

9-сыныптың алгебра курсын қайталау

Квадраттық функция	Функция Анықтау аумағы және функциялар мәнінің аумағы.	10.4.1.1 функция түсінігі, бір шаманың екіншіге байланыстылығының жазбасы, анықтау аумағы функциялар мәнінің аумағы.
	Функциялар қасиеттері.	10.4.1.2 функциялардың қасиеттерін білу: өсуі және кемуі
	$y = ax^2$ функциясының графигі.	10.4.1.3 $y = ax^2$ түріндегі квадраттық функцияның білу және графигін құру 10.4.1.4 $y = a(x-m)^2$, $y = ax^2 + n$,
	$y = ax^2 + n$ и $y = a(x-m)^2$ функциясының графигтері. Квадраттық функцияның графигін құру	$y = a(x-m)^2 + n$, $a \neq 0$ түріндегі квадраттық функциялардың қасиеттерін білу және графигін құру 10.4.1.5 $y = ax^2 + bx + c, a \neq 0$ түріндегі квадраттық функцияның қасиеттерін білу және графигін құру

		10.4.1.6 функция мәнін берілген аргументтер мәні және аргументтің мәнін берілген функциялар мәнін табу
	Квадраттық үшмүше және оның түбірлері. Квадраттық үшмүшені көбейткіштерге жіктеу	10.2.1.1 квадраттық үшмүше түбірітүсінігін меңгеру 10.2.1.2 үшмүшеден екімүшенің толық квадраттық жасау 10.2.1.3 - квадраттық үшмүшені көбейткіштерге жіктеу 10.2.1.3 квадраттық үшмүшені көбейткіштерге жіктеу
	Бір ауыспалысы бар екінші дәрежелі теңсіздіктерді шешу Теңсіздіктерді интервалдар әдісімен шешу	10.3.2.1 бір ауыспалысы бар екінші дәрежелі теңсіздіктерді шешу және шешу 10.3.2.2 теңсіздіктерді интервалдар әдісімен шешу 10.3.2.3 біреуі сызықтық, екіншісі квадраттық теңсіздіктен тұратын жүйелерді шешу
Теңдеулер және теңдеулер жүйелері	Бүтін теңдеу және оның түбірлері.	10.3.1.1 бүтін теңдеу және оның түбірі түсінігін білдіру
	Квадраттыққа келтірілген теңдеулер	10.3.1.2 ауыспалысының ауыстырылуын қолданып, квадраттыққа келтірілген теңдеулерді шешу
	Теңдеулер жүйелерін шешудің графикалық тәсілі	10.4.1.7 екі ауыспалысы бар екінші дәрежелі теңсіздіктерді графикалық тәсілмен шешу
	Екінші дәрежедегі теңдеулер жүйелерін шешу	10.3.1.3 екі ауыспалысы бар екінші дәрежелі теңдеулер жүйелерін білу және шешу
2-тоқсан		
Теңдеулер және теңдеулер жүйелері (жалғасы)	Екінші дәрежедегі теңдеулер жүйелері арқылы есептер шығару	10.3.1.4 екі ауыспалысы бар екінші дәрежелі теңдеулер жүйелері арқылы есептер шығару
Арифметикалық және геометриялық	Жүйеліліктер.	10.2.5.1 сандық жүйелілік жайлы түсінік және жүйеліліктің бірінші мүшесін табу, мысалы:

прогрессиялар	Арифметикалық прогрессияның анықтамасы, Арифметикалық прогрессияның n-дік мүшесінің формуласы. Арифметикалық прогрессияның n бірінші мүшелері қосындысының формуласы	$\frac{1}{2 \cdot 3}, \frac{1}{3 \cdot 4}, \frac{1}{4 \cdot 5}, \frac{1}{5 \cdot 6}, \dots$ 10.2.5.2 математикалық индукция әдісін білу және қолдану 10.2.5.3 сандық жүйелілік арасынан арифметикалық және геометриялық прогрессияларын табу 10.2.5.4 арифметикалық прогрессияның n-дік мүшесінің формуласын, n бірінші мүшелері қосындысын және қосынды формуласының қасиеттерін білу және қолдану
	Геометриялық прогрессияның анықтамасы, геометриялық прогрессияның n-дік мүшесінің формуласы. Геометриялық прогрессияның n бірінші мүшелері қосындысының формуласы. Шексіз геометриялық прогрессияның қосындысы - $q < 1$	10.2.5.3 сандық жүйелілік арасынан арифметикалық және геометриялық прогрессияларын табу 10.2.5.5 геометриялық прогрессияның n-дік мүшесінің формуласын, n бірінші мүшелері қосындысын және қосынды формуласының қасиеттерін білу және қолдану 10.2.5.6 арифметикалық және/немесе геометриялық прогрессиялармен байланысты есептер шығару 10.2.5.7 ондық периодтық бөлшекті жай бөлшекке айналдыру барысында шексіз азаймалы геометриялық прогрессияның қосындысы формуласын қолдану 10.2.5.8 шексіз азаймалы геометриялық прогрессияның қосындысы формуласын есептер шығаруда пайдалану
Рационал көрсеткіштегі дәреже.	Жұп және тақ функциялар. Функция $y = x^n$	10.4.1.8 жұп және тақ функциялар түсінігін және қасиеттерін білу және қолдану 10.4.1.9 $y = x^n$ функциясының түсінігі мен қасиеттерін білу және қолдану, графигін құру
3-тоқсан		

Рационал көрсеткіштегі дәреже (жалғасы)	n-дік дәрежедегі түбірдің анықтамасы мен қасиеттері	10.2.3.1 n-дік дәрежедегі түбірдің анықтамасы мен білу; 10.2.3.2 өрнектерді түрлендіруде n-дік дәрежедегі түбірдің қасиеттерін қолдану
	Рационал көрсеткіштегі дәреженің анықтамасы мен қасиеттері Бөлшектік көрсеткіштегі дәрежесі бар өрнектердің түрлендірілуі	10.2.3.3 бөлшектік көрсеткіштегі дәреженің анықтамасы мен қасиеттерін білу 10.2.3.4 рационал көрсеткіштегі дәрежелерді көбейтуде дәрежесін шығару 10.2.3.5 рационал көрсеткіштегі дәреженің қасиеттерін өрнектерді түрлендіруде қолдану
Тригонометриялық өрнектер және олардың түрлендірілуі	Синус, косинус, тангенс және котангенс анықтамалары.	10.1.4.2 кейбір бұрыштың синусы, косинусы, тангенсі және котангенсі мәндерін білу
	Синус, косинус, тангенс және котангенс қасиеттері. Бұрыштардың синусы, косинусы, тангенс және котангенс мәндері	10.1.4.3 кез-келген бұрыштардың синусы, косинусы, тангенсі және котангенсі мәндерін Брадис кестесінен білу
	Бұрыш пен доғаның градусық және радиандық өлшемі	10.1.4.1 бұрыштың радиандық өлшемі түсінігін мұқият түсіндіру, радианды градусқа ауыстыру
	Бір бұрыштың тригонометриялық функцияларының ара қатынастары	10.2.4.1 тригонометриялық функциялар анықтамасы мен білу 10.2.4.2 бірлік шеңбердің нүктелер координаттарын тригонометриялық функцияларының өзара байланыстары арқылы білу 10.2.4.5 бірлік шеңбер арқылы тригонометриялық функцияларының анықтау аумағын және мәндерін табу 10.2.4.6 бірлік шеңбер арқылы тригонометриялық функцияларының жұптығын (тақтығын), периодтылығын, бірсарындылығын, белгілер тұрақтылығының анықтамасын түсіндіру 10.2.4.9 бір бұрыштың тригонометриялық функцияларының ара қатынастарын білу

	Негізгі тригонометриялық формулаларды өрнектерді түрлендіруге қолдану	10.2.4.8 тригонометриялық өрнектердің тепетеңдік түрлендірілулерін орындау
	Келтіру формулалары	10.2.4.4 келтіру формулаларын шығару және қолдану
	Қосу формулалары	10.2.4.7 тригонометриялық функциялар қосындысы мен айырмасының түрлендіру формулаларын көбейтіндіге және айырмаға шығару және қолдану
	Қос бұрыш формулалары. Тригонометриялық функциялар қосындысы мен айырмасының формулалары	10.2.4.3 бұрыштардың қосындысы мен айырмасының тригонометриялық формулаларын, қос және жарым формулаларын шығару және қолдану 10.2.4.8 тригонометриялық өрнектердің тепе-теңдік түрлендірулерін орындау
4 тоқсан		
Тригонометриялық өрнектер және олардың түрлендірілуі (жалғасы) 8-10 сыныптардың алгебра курсын қайталау	Тригонометриялық функциялар қосындысы мен айырмасының формулалары	10.2.4.3 бұрыштардың қосындысы мен айырмасының тригонометриялық формулаларын, қос және жарым формулаларын шығару және қолдану 10.2.4.8 тригонометриялық өрнектердің тепе-теңдік түрлендірулерін орындау
8-10 сыныптардың алгебра курсын қорытынды қайталау		

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2018 жылғы 20 қыркүйек

№ 469 бұйрығына 23-қосымша
Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 8-10 сыныптары үшін "Геометрия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 8-10 сыныптары үшін "Геометрия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқу пәнінің мақсаты жазықтықтағы геометриялық фигуралардың қасиеттерін жүйелі зерделеу, кеңістіктік ұғымдарын қалыптастыру, логикалық ойлау қабілетін дамыту, сабақтас пәндерді оқытуға қажетті аппаратын дайындау, білім алушылардың функционалдық сауаттылығын қалыптастыру, жасына сай оқу-танымдық, оқу-практикалық және тұрмыс-тіршіліктік міндеттерді шешу барысында геометриялық білімдерді қолдану қабілетін меңгерту болып табылады.

3. Есту қабілеті бұзылған балаларға арналған арнайы түзеу мектептерінде геометрияны оқытудың негізгі міндеттері:

1) геометриялық білімдерінің, қабілеттері мен дағдыларының дамуына ықпал жасау;

2) базалық дайындықтың негізі ретінде білімдері мен қабілеттерін қалыптастыру: геометриялық фигураларды бейнелеу, сызбалар мен үлгілердегі белгілі фигураларды бөлектеп көрсету;

3) курста алған теориялық мәліметтерге сүйене отырып, есептеулерге, қарапайым ділелдемелерге, құрастыруларға үлгілік есептер шығару;

4) үлгілік есептер шығару барысында ділелдемелік ұйғарымдар жасау; үйренген формулаларды, қасиеттерді қолдана отырып геометриялық шамалар мәнін есептеу;

5) циркульмен және сызғышпен негізгі құрылымдарды орындау; негізгі құрылымдарға келтірілетін күрделі емес құрамдастырылған есептер шығару;

6) алгебра және тригонометрия аппаратын геометриялық есептер шығаруда қолдану;

7) коммуникативтік дағдыларды дамыту, соның ішінде ақпаратты анық және сауатты беру қабілеті, түрлі дереккөздер ақпаратын қолдану;

8) өзіндік жұмысына да, командалық жұмысқа да қажетті дербестік, жауапкершілік, ынталылық, табандылық, шыдамдылық пен төзімділік сияқты тұлғалық қасиеттерін дамыту;

9) геометрияның даму тарихымен, геометриялық терминдерінің пайда болуымен таныстыру;

10) геометрияны оқыту үдерісі барысында ақпараттық-коммуникациялық технологияларын пайдалану дағдыларын дамыту;

11) жалпы білімділік үшін геометрияның мағынасын түсінуін қамтамасыз ету.

4. Геометрияның әр сабағында түзету міндеттері шешіледі:

1) сөйлеу тілімен жүргізетін жұмыстар – геометриялық амалдар мен терминдердің сөзбен айтылуы, есту түйсігін дамыту, ерін арқылы оқу, білім алушылардың сөйлеу тілі мен есту қабілетін дамыту талаптарын ескере отырып;

2) ауызша тілді қабылдауға және қайталап айтуға үйрету, диалогтарды, қатынас дағдыларын кең қолдану барысында ауызша қатынасын белсендету, қалыптасқан сөйлеу дағдыларын бекіту, ауызша тіл негізінде қатынас жасау ықыласы мен дағдыларын дамыту, сөйлеу тілін есту және есту-көру арқылы қабылдауын дамыту;

3) білім алушыларды сөйлеуге жүйелі және мақсаттыбағытты түрде ынталандыру, сөздің дыбыстық және ырғақтық-интонациялық

құрылымын қайталату.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Бағдарлама нашар еститін және кейін естімей қалған білім алушылардың жекеленген қабілеттерін және танымдық уәждемесі мен оқу қабілетін дамыту арқылы қамтамасыз етілетін ерекше білімдік қажеттіліктерін ескере отырып, тұлға ретінде қалыптасуына ықпал етеді.

6. Бағдарлама мыналарды қамтамасыз етуге:

1) нашар еститін және кейін естімей қалған білім алушылардың негізгі орта білімнің сапалы деңгейін тең мүмкіндікте алуына;

2) нашар еститін және кейін естімей қалған білім алушылар үшін бастауыш және жалпы орта білім берудің негізгі білім беру бағдарламаларының сабақтастығына;

3) негізгі орта білім берудің бейімдеушілік бағдарламасының жүзеге асырылуына және білім алушылардың оны тиімді меңгерулеріне, соның ішінде барлық білім алушылардың жекелік дамуына жағдайлар жасалуына бағытталады.

7. Бағдарламаның негізіне әрекетшілдік және саралап оқыту тәсілдері енгізілген, олардың жүзеге асырылуы мыналарды болжайды:

1) есту қабілеті бұзылған арнайы (түзеу) мектебінде сыныптар білім алушының есту қабілетінің дәрежесі мен соған орай дамуының жастық және диагностикалық ерекшеліктері ескеріле отырып, құрастырылады;

2) тілдік даму ерекшеліктерінің ескерілуі; есту қабілетінің бұзылым дәрежесі; білім алушылардың танымдық қызметінің ерекшеліктерін;

3) оқыту мазмұны минималды базалық білімдер мен қабілеттердің меңгерілуін;

4) нашар еститін және кейін естімей қалған білім алушылардың ерекше білім алу ерекшеліктері ескеріле отырып, тұлғалық және танымдық дамуы әлеуметтік қалаулы деңгейге жетуінің тәсілдері мен жолдарын белгілейтін,

негізгі орта білім беру технологиялары мен мазмұнының дайындалуын;

5) білім беру нәтижесіне Бағдарламаның жүйеқұрушы компоненті ретінде қарап бағдарлануын, мұнда нашар еститін және кейін естімей қалған білім алушының дамуы білім берудің мақсаты мен негізгі нәтижесі болып табылады;

6) әрбір нашар еститін және кейін естімей қалған білім алушының шығармашылық потенциалының, танымдық уәждерінің өсуін, танымдық іс-әрекетінде құрдастарымен және үлкендермен қарым-қатынасының түрлерінің баюын қамтамасыз ету үшін, білім беру үдерісінің ұйымдастырушылық формаларының және білім алушының жекеше дамуының әр түрлі болуын қарастырады.

8. Есту қабілетінің бұзылыстары бар білім алушылар топтарының айқын көріністегі әртектілігіне қарамастан, жалпы білім алуларымен қатар ерекше білімдік қажеттіліктері орын алады:

1) арнайы оқыту алғашқы даму бұзылымдары анықтала салысымен басталады; оқыту мазмұнына арнайы бөлімдерді енгізу; оқытудың арнайы әдістерін, тәсілдерін және оқу құралдарын қолдану (соның ішінде арнайы компьютерлік технологияларын); оқытудың даралануы, ерекше кеңістіктік және уақыттық білім беру ортасын қамтамасыз ету, кең әлеуметпен әлеуметтік байланысын максималды кеңейту;

2) білімдік саласының мазмұны мен сабақтан тыс іс-әрекеті арқылы, сонымен бірге жекелік жұмыс үдерісі барысында да жүзеге асырылатын, түзеу-дамыту үдерісінің міндетті тұрғыдағы үздіксіздігі;

3) бастауыш білім берудегі негізгі бейімдеушілік білім беру бағдарламасын меңгеру мерзімдерін ұлғайту; арнайы педагогикалық тұрғыда құрылған естүтілдік ортада сөйлеу тіліне үйрету бойынша арнайы жұмыстар; оқу-танымдық үдерісі барысында бұзылымды функцияларының өтемі ретінде сөйлеу тілін белсенді тұрғыда қолдану, тілдік бұзылымдарын түзеу бойынша арнайы жұмыстарды жүзеге асыру;

4) дыбыс әлемін қабылдау мүмкіндіктерін қалыптастыру және дамыту бойынша арнайы жұмыстар – тілдік емес дыбыстарды және тілді естіп

қабылдау, ауызша тілді, оның айтылу жағын есту-көру арқылы қабылдау, күнделікті өмірде өзінің есту мүмкіндіктерін пайдалану қабілетін қалыптастыру, дыбысұлғайту аппаратын дұрыс қолдану, оның күйін қадағалау, қолайсыздық болған жағдайда жедел көмек сұрау;

5) тілдің айтылу жағын қалыптастыру және түзеу бойынша арнайы жұмыстар; ауызша тілді қатынастық жағдайлардың барлық спектрі бойынша қолдану қабілетін меңгеру (сұрақ қою, келісу, өз пікірін білдіру, ойлары мен сезімдерін талқылау), мағынасын толықтыру мен топтық әңгіме жүргізу қабілетін арттыру үшін дауыс үнін, екпінін және жаратылыс ымдарын қолдану;

6) көңіл-күй жайлылығын, болып жатқан жағдайдың реттілігі мен болжамдығын қамтамасыз ететін оқыту жағдайлары, есту қабілетінің бұзылымы бар балаға мектепте басқалар өзін дұрыс қабылдайтыны, ұнататыны, қиындықтар болғанда көмекке келетіні жайлы педагогтың сенімділік беруі.

9. Оқытудың міндетті нәтижелерінің жоспарлануына олардың нәтижелеріне тұрғылықты бақылау жүргізу, артта қалғандарға тиімді көмек көрсету кіргізіледі; сонымен бірге барлық білім алушылардың оқуын міндетті минималдық талаптар деңгейімен шектеуге болмайды; білім алушылардың математикалық қабілеттерін толықтай ашуға ұмтылыс жасау өте маңызды.

10. Сабақтарды жоспарлаған және ұйымдастырған кезде теориялық материал геометрия есептерін шығару барысында түсініліп, меңгеріліп, бұлар білім алушының геометриялық дамуының мақсаты да, құралы да болатыны ескеріледі.

11. Теорияны оқытқан кезде де, геометрия есептерін шығарған кезде де, оқу үдерісіне жұмыстардың ауызша және жазбаша түрлерін рационалды үйлестіре отырып, бағдар беру; оқулықпен жұмыс істеулеріне назар аудару.

12. Оқу үдерісінің тиімділігін қаматамсыз етуде өткен материалды бекіту мен қайталау, курстың кейінгі бөлімдерінде тірек білімдерін жүйелі түрде қолдану маңызды рөл атқарады.

13. Істің маңызын түсінуге негізделген ережелер мен формулаларды механикалық тұрғыда есте сақтап қана емес, саналы түрде қодануы, білім алушыға ұсынылған есептердің, жаттығулар мен сұрақтардың дұрыс таңдалуына ықпал жасайды; мәтінін түсінуге қиындықтар туғызатын ауыр және күрделі есептерден аулақ болу.

14. Көп жағдайларда формулаларды жаттау анықтаманы қолдану дағдысына алмастырған жөн.

15. Оқу процесін тиімді ұйымдастырудың маңызды шарты оқу жабдықтары мен көрнекі құралдарды максималды қолдану болып табылады. Оқытудың техникалық құралдарының үлгілері:

1) магниттік бекітілуі бар сандар, әріптер, белгілер жиынтығы;

2) аудандар мен көлемдерді өлшеу бойынша зертханалық жұмыстарға арналған үлгілер жиынтығы;

3) бөліктер және бөлшектер жинақталымы;

4) топсалық (шарнирлік) үлгілер жиынтығы.

16. Құрал-саймандар, құрылғылар:

1) координаталық торлы магниттік тақта;

2) сыныптық құрал-саймандар жинақталымы: сыныптық сызғыш, сыныптық транспортир, сыныптық бұрыштама, сыныптық циркуль.

17. Параболалар трафареттерінің жиынтығы.

18. Баспалық құралдар:

1) атақты математик ғалымдар - портреттер топтамасы;

2) математика кестелері -5-7 сыныптарға (және оларға қатысты үлестірме материал);

3) алгебра кестелері – 8-10 сыныптар (және оларға қатысты үлестірме материал);

4) геометрия кестелері – 8-10 сыныптар (және оларға қатысты үлестірме материал);

5) үлестірімелік материалдар– 5-10 сыныптар;

6) баспалық негізі бар дәптер– 5-10 сыныптар (Жұмыс дәптері – оқулыққа);

7) нұсқалар бойынша өзіндік жұмыстар өткізуге арналған материалдар 5-10 сыныптар.

19. Сыныптар бойынша математикалық терминдер жинақталымы (сөздіктік жұмыс) 5-10 сыныптар

20. 5-10 сыныптар тақырыптары бойынша DVD дискілер.

21. Стендтер және транспаранттар 5-10 сыныптар тақырыптары бойынша.

22. Техникалық құралдар: компьютер.

23. Интерактивтік тақта.

3-тарау. "Геометрия" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

24. "Геометрия" оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 8-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты;

2) 9-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты;

3) 10-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты құрайды.

25. Оқу пәнінің мазмұны бір бөлімді қамтиды:

1) 1-бөлім "Геометрия".

26. "Геометрия" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) геометриялық фигуралар және олардың қасиеттері;

2) геометриялық шамалар;

3) тригонометрия элементтері;

4) координаттар мен векторлар.

27. 8-сыныпқа арналған "Геометрия" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) қарапайым геометриялық фигуралардың негізгі қасиеттері.

Планиметрияның бастапқы түсініктері. Геометриялық фигуралар. Кесіндінің ұзындығы және оның қасиеті. Бұрыштың шамасы және қасиеті. Үшбұрыш. Үшбұрыштардың теңдігі. Қиылысатын және параллель түзулер. Аксиомалар және теоремалар жайлы түсінік;

2) шектес бұрыштар және тік бұрыштар. Шектес бұрыштар және тік бұрыштар, олардың қасиеттері;

3) үшбұрыштар теңдігінің белгілері. Үшбұрыштың теңдігінің белгілері. Теңбүйірлі үшбұрыштың қасиеттері. Кері теоремалар жайлы түсінік;

4) үшбұрыш бұрыштарының қосындысы. Түзулер параллелдігінің белгілері. Түзулер параллелдігінің және перпендикулярлығының теоремалары. Үшбұрыш бұрыштарының қосындысы. Үшбұрыштың сыртқы бұрыштары. Тікбұрышты үшбұрыш;

5) геометриялық құрылымдар. Шеңбер. Шеңберге жанама және қасиеттері. Кесіндіге орта перпендикулярдың қасиеті; үшбұрыштың жанына сырттай сызылған шеңбер. Бұрыш биссектрисасының қасиеті; үшбұрыштың ішіне сызылған шеңбер. Циркуль және сызғыштың көмегімен құрылымдар жасаудың негізгі есептері: берілген бұрышқа тең бұрыш құру; бұрыш биссектрисасын құру; кесіндіні ортасынан тең бөлу; перпендикуляр түзу сызу. Нүктелердің геометриялық орны;

6) қайталау. Есептер шығару.

28. 9-сыныпқа арналған "Геометрия" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) 8-сыныптың геометрия курсын қайталау;

2) төртбұрыштар. Параллелограмм және оның қасиеттері.

параллелограмм белгілері. Тікбұрыш, ромб, шаршы және олардың қасиеттері. Трапеция;

3) пифагор теоремасы. Бұрыштың синусы, косинусы және тангенсі. Пифагор теоремасы. Тікбұрышты үшбұрыш қабырғалары және бұрыштары арасындағы байланыстар;

4) жазықтықтағы Декарт координаттары. Жазықтықтағы координаттардың тікбұрыштық жүйесі. Жазықтықтағы координаттары берілген екі нүктенің қашықтық формуласы. Түзу мен шеңбер теңдеуі. 00 ден 1800 дейін бұрыштардың синусы, косинусы және тангенсі;

5) қозғалыс. Қозғалыстар: өстік және орталық симметриялар, бұру. Симметриялы фигуралар мысалдары. Фигуралар теңдігі түсінігі;

6) векторлар. Вектор. Вектордың абсолюттік шамасы және бағыты. Векторларды қосу және алу және қасиеттері. Векторды санға көбейту және қасиеттері. Коллинеарлық векторлар. Векторлардың скалярлық көбейтіндісі және қасиеттері. Векторлардың өстегі проекциясы. Векторларды координат өстері бойынша жіктеу.

29. 10-сыныпқа арналған "Геометрия" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) 9-сыныптың геометрия курсын қайталау;

2) фигуралар ұқсастығы. Ұқсастықтың түрлендірілуі және қасиеттері. Фигуралар ұқсастығы. Үшбұрыштар ұқсастығының белгілері. Шеңбердің ішіне сызылған бұрыштар. Хордалар кесінділерінің және шеңбер кесінділерінің пропорционалдығы;

3) үшбұрыштардың шешімі. Синустар мен косинустар теоремасы. Үшбұрыштардың шешімі;

4) көпбұрыштар. Дұрыс көпбұрыштар. Шеңбер ұзындығы. Доға ұзындығы. r саны. Дұрыс көпбұрыштардың ішіне және сыртына салынған шеңберлер радиустарының формулалары. Дұрыс көпбұрыштарды құру. Дұрыс дөңес көпбұрыштардың ұқсастығы;

5) фигуралар ауданы. Аудан жайлы түсінік, ауданның негізгі қасиеттері. Тікбұрыштың, үшбұрыштың, параллелограмның, трапецияның аудандары. Ұқсас фигуралар аудандарының байланыстары. Дөңгелек пен оның бөліктерінің ауданы. Үшбұрыштың ішіне және сыртына салынған шеңберлер радиустарының формулалары;

6) 8-10 сыныптардың геометрия курстарын қайталау.
4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

30. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодтық белгімен ұсынылған. Кодтағы бірінші сан сыныпты көрсетеді, екінші және үшінші сандар – бөлім мен ішікібөлімді, төртінші сан – оқу мақсатының реттік нөмірі. Мысалы, 8.1.1.4 кодында "8" – сыныптың, "1.1" – бөлімшенің, "4" – оқу мақсатының реттік нөмірі.

31. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Геометрия":

1-кесте

Оқыту мақсаттары			
1.1	8-сынып	9-сынып	10-сынып
Геометриялық фигуралар және олардың қасиеттері	8.1.1.1 планиметрияның негізгі фигураларын білу: нүкте, түзу	9.1.1.1 параллелограмм анықтамасын білу	10.1.1.1 ұқсастықтың түрлерін және қасиеттерін, фигураның ұқсастығын білу.
		9.1.1.2 параллелограмның қасиеттері мен белгілерін білу, қолдану	
	8.1.1.2 нүктелер мен түзулердің		10.1.1.2 үшбұрыштар ұқсастық критерийін білу, үшбұрыштардың ұқсастығын білу.

ттері	қатыстылық аксиомаларын білу және қолдану	9.1.1.3 тікбұрыш, ромб және шаршы анықтамаларын, қасиеттерін және белгілерін білу	белгілерін білу
	8.1.1.3 нүктелердің түзулердің үстіне орналасу аксиомаларын білу және қолдану (реттілік аксиомасы)	9.1.1.4 Фалес теоремасын білу және қолдану	10.1.1.3 көпбұрыштар, дөңес көпбұрыштар, көпбұрыштар анықтамаларын білу
	8.1.1.4 түзулердің параллелдігі аксиомасын білу және қолдану;	9.1.1.5 пропорционалды кесінділер теоремасын білу және қолдану	10.1.1.4 көпбұрыштың ішкі бұрыштарының қосындысының және сыртқы бұрыштарының қосындысының формуласын білу 10.1.1.5 ішке сызылған бұрыштар анықтамасы мен қасиеттерін білу
	8.1.1.5 берілген үшбұрышқа тең үшбұрыштың болу аксиомасын білу және қолдану	9.1.1.6 кесіндіні циркуль және сызғыштың көмегімен бірдей бөліктерге бөлу	10.1.1.6 орталық бұрыштың және сыртқы бұрыштың анықтамасы мен қасиеттерін білу, қолдану
	8.1.1.6 аксиоманың теоремадан айырмашылығын түсіну; теореманың шарты мен қорытындысын белгілеу	9.1.1.7 пропорционал кесінділер сызу	10.1.1.7 хордалар кесінділерінің теоремалары мен формулаларын білу, пропорционалдығын білу
	8.1.1.7 теоремаларды дәлелдеу әдістерін білу: тура әдіс және "қарсыдан келу" әдісі	9.1.1.8 трапецияның анықтамасын, түрлерін және қасиеттерін білу	10.1.1.8 бүгілме, ішке сызылған дұрыс көпбұрыш түсініктерін білу
	8.1.1.8 кесіндінің, сәуленің, бұрыштың, үшбұрыштың жарты-жазықтықтың анық-тамаларын білу	9.1.1.9 үшбұрыштың орталық түзуі қасиетін дәлелдеу және қолдану	10.1.1.9 ішке және сыртқа сызылған көпбұрыштар шеңберлерінің радиустарының формуласын білу
	8.1.1.9 тең фигуралар анықтамасын білу және қолдану	9.1.1.10 трапецияның орталық түзуі қасиетін дәлелдеу және қолдану	10.1.1.10 ішке және сыртқа сызылған дұрыс көпбұрыштардың анықтамасы мен қасиеттерін, белгілерін білу және қолдану
	8.1.1.10 шектес және тік бұрыштар анық-тамаларын білу;	9.1.1.11 Пифагор теоремасын білу және есептер шығаруға қолдану	10.1.1.11 ішке және сыртқа сызылған дұрыс көпбұрыштардың анықтамасы мен қасиеттерін, белгілерін білу және қолдану
	8.1.1.11 - шектес және тік бұрыштар қасиетінің анықтамасын білу және қолдану	9.1.1.12 перпендикуляр, көлбеу және көлбеу проекциясы түсініктерін меңгеру	10.1.1.12 дұрыс көпбұрыштың анықтамасы мен қасиеттерін, белгілерін білу және қолдану
	8.1.1.12 түзуге перпендикулярдың жалғыздығы теоремасын білу және қолдану	9.1.1.13 үшбұрыш теңсіздігін білу және қолдану	10.1.1.13 дұрыс көпбұрыштың анықтамасы мен қасиеттерін, белгілерін білу және қолдану
		9.1.1.14 фигуралар ққозғалысы қозғалысы түсінігін және қоғалыс қасиеттерін білу	10.1.1.14 дұрыс көпбұрыштың формуласын білу және қолдану 10.1.1.15 көпбұрыштың формуласын білу және қолдану 10.1.1.16 көпбұрыштың формуласын білу және қолдану 10.1.1.17 көпбұрыштың формуласын білу және қолдану 10.1.1.18 көпбұрыштың формуласын білу және қолдану 10.1.1.19 көпбұрыштың формуласын білу және қолдану 10.1.1.20 көпбұрыштың формуласын білу және қолдану

	8.1.1.13 бұрыш биссектрисасының түсінігін білу және табу 8.1.1.14 үшбұрыштар түрлерін білу және ажырату 8.1.1.15 есептемелік және дәлелдемелік есептер шығару барысында үшбұрыштар теңдігінің белгілерін білу және қолдану 8.1.1.16 теңқабырғалы, тең-бүйірлі және тік-бұрышты үшбұрыштар элементтерін білу 8.1.1.17 теңбүйірлі үшбұрыштардың қасиеттері мен белгілерін қолдану 8.1.1.18 теңқабырғалы үшбұрыштардың қасиеттерін есептер шығаруға қолдану 8.1.1.19 медиананың, биссектрисаның, ұзындықтың, орта перпендикулярдың анықтамасын білу, оларды бейнелеу 8.1.1.20 теңбүйірлі үшбұрыштың медианасының қасиетін білу, есептер шығаруға қолдану 8.1.1.21 түзулердің параллелдігі белгілерін білу және есептер шығаруға қолдану 8.1.1.22 параллелді түзулердің қасиеттерін білу және есептер шығаруға қолдану 8.1.1.23 қиюшының екі түзуі қиылысқанындағы бұрышты тану 8.1.1.24 қиюшының параллелді түзулері қиылысқанындағы бұрышты тану, есептер шығаруға қолдану	9.1.1.15 өстік және орталық симметриялар, бұру, параллельдік тасымалдау түсініктерін білу 9.1.1.16 симметриялы фигуралар мысалдарын табу 9.1.1.14 фигуралар қозғалысы және қозғалыс қасиеті түсінігін білу 9.1.1.15 өстік және орталық симметрия, бұру, параллелді тасымалдау түсініктерін білу 9.1.1.16 симметриялы фигуралар мысалдарын табу	және дұрыс көпбұрыштың сыртына сызылған шеңбер радиустарын білу және қолдану 10.1.1.12 дұрыс көпбұрыштың сыртына сызылған шеңбер радиустары арасындағы қатынастарды білу және қолдану 10.1.1.13 көпбұрыштың формуласымен қабырғаларын, периметрін және дұрыс көпбұрыштың сыртына сызылған шеңбер радиустарын білу және қолдану
--	--	---	--

8.1.1.25 үшбұрыштың ішкі бұрыштарының қосындысының теоремасын білу және салдарын есептер шығаруға қолдану 8.1.1.26 үшбұрыштың сыртқы бұрышының анықтамасын білу; үшбұрыштың сыртқы бұрыш теоремасын есептер шығаруға қолдану 8.1.1.27 тікбұрышты үшбұрыштар теңдігі белгілерін білу және есептер шығаруға қолдану 8.1.1.28 тікбұрышты үшбұрыш қасиеттерін қолдану 8.1.1.29 түзуге перпен-дикуляр қасиеттерін білу және қолдану 8.1.1.30 дөңгелектің шеңберінің, олардың элементтерінің (центр, радиус, диаметр, хорда) анықтамасын білу 8.1.1.31 түзу мен шеңбердің, екі шеңбердің өзара орналасу жағдайларын саралау 8.1.1.32 шеңберге жанама түзудің қасиеттерін білу есеп-тер шығаруға қолдану 8.1.1.33 үшбұрыштың ішіне сызылған шеңбер және үшбұрыштың жанына сырттай сызылған шеңбер анықтамаларын білу 8.1.1.34 үшбұрыштың ішіне сызылған		
--	--	--

		9.1.1.1 параллелограмм анықтамасын білу 9.1.1.2 параллелограмның қасиеттері мен белгілерін білу, қолдану 9.1.1.3 тікбұрыш, ромб және шаршы анықтамаларын, қасиеттерін және белгілерін білу 9.1.1.4 Фалес теоремасын білу және қолдану 9.1.1.5 пропорционалды кесінділер теоремасын білу және қолдану 9.1.1.6 кесіндіні циркуль және сызғыштың көмегімен бірдей бөліктерге бөлу 9.1.1.7 пропорционал кесінділер сызу 9.1.1.8 трапецияның анықтамасын, түрлерін және қасиеттерін білу 9.1.1.9 ұшбұрыштың орталық түзуі қасиетін дәлелдеу және қолдану 9.1.1.10 трапецияның орталық түзуі қасиетін дәлелдеу және қолдану 9.1.1.11 Пифагор теоремасын білу және есептер шығаруға қолдану 8.1.1.12 перпендикуляр, көлбеу және көлбеу проекциясы түсініктерін меңгеру	
	және үшбұрыштың жанына сырттай сызылған шеңберлер центрлерінің орналасуын білу 8.1.1.35 берілген бұрышқа тең бұрыш құру; бұрыш биссек-трисасын құру; кесін-діні ортасынан тең бөлу 8.1.1.36 кесіндіге орта перпендикуляр, берілген түзуге перпендикуляр түзу құру 8.1.1.37 берілген элементтері бойынша үшбұрыш құру 8.1.1.38 нүктелердің геометриялық орны анықтамасын және әдісін білу		

			10.1.1.1 ұқсастықтың түрлерін және қасиеттерін, фигура ұқсастығын білу. 10.1.1.2 үшбұрыштар ұқсастық белгілерін білу 10.1.1.3 көпбұрыштар, дөңес көпбұрыштар, көпбұрыштардың анықтамаларын білу 10.1.1.4 көпбұрыштың ішкі бұрыштарының қосындысының және сыртқы бұрыштарының қосындысының формула 10.1.1.5 ішке сызылған бұрыштардың анықтамасы мен қасиеттері 10.1.1.6 орталық бұрыштың және сыртқы бұрыштың анықтамасы мен қасиеттерін білу, қолдану 10.1.1.7 хордалар кесінділерінің, шеңберлер қиысуларының пропорционалдығын білу 10.1.1.8 бүгілме, ішке сызылған дұрыс көпбұрыш түсініктерін білу 10.1.1.9 ішке және сыртқа сызылған көпбұрыштар шеңберлерінің радиустарының формула 10.1.1.10 ішке және сыртқа сызылған дұрыс көпбұрыштардың қасиеттерін, белгілерін білу, қолдану 10.1.1.11 ішке және сыртқа сызылған дұрыс көпбұрыштардың қасиеттерін, белгілерін білу, қолдану
	9.1.1.13 үшбұрыш теңсіздігін білу және қолдану		
	9.1.1.14 фигуралар қозғалысы қозғалысы түсінігін және қозғалыс қасиеттерін білу		
	9.1.1.15 өстік және орталық симметриялар, бұру, параллельдік тасымалдау түсініктерін білу		
	9.1.1.16 симметриялы фигуралар мысалдарын табу		
	9.1.1.14 фигуралар қозғалысы және қозғалыс қасиеті түсінігін білу		
	9.1.1.15 өстік және орталық симметрия, бұру, параллельді тасымалдау түсініктерін білу		
	9.1.1.16 симметриялы фигуралар мысалдарын табу		

			10.1.1.12 дұрыс көпбұрыштың сыртқы шеңбері мен радиустары арасындағы қатынасты білу және қолдану 10.1.1.12 дұрыс көпбұрыштың формуласы мен қабырғаларын, периметрін және дұрыс көпбұрыштың сыртқы шеңбері мен радиустарын білу және қолдану
1.2 Геометриялық шама лар	8.1.2.1 кесінділер мен бұрыштар өлшемінің аксиомаларын білу және қолдану 8.1.2.1 кесіндінің ұзындығы түсінігін және қасиеттерін білу 8.1.2.3 нүктелер арасындағы қашықтық түсінігін білу және табу; 8.1.2.4 нүктеден түзуге дейін қашықтық түсінігін білу және табу; 8.1.2.5 бұрыш шамасы түсінігі мен қасиеттерін білу және табу		10.1.2.1 ішке сызылған бұрышты өлшеу 10.1.2.2 шеңбер ұзындығы мен радиусының формуласын білу және табу 10.1.2.3 бұрыштың радиан түсінігін білу және табу 10.1.2.4 фигура ауданы және периметрін білу 10.1.2.5 тікбұрыш, үшбұрыш аудандарын білу және табу 10.1.2.6 Герон формуласын білу және қолдану 10.1.2.7 ішке және сыртқа сызылған үшбұрыштар шеңберлерін білу және табу

			радиустарының формула 10.1.2.8 ұқсас фигуралар а мен қасиеттерін білу 10.1.2.9 шеңбер ауданы ф және қолдану 9.1.1.10 сектор, сегмент а формуласын білу және қс
1.3 Триго номет рия элеме нттері		9.1.3.1 тікбұрышты үшбұрыш бұрыш- тарының синусы, косинусы, тангенсі және котангенсі анықтамаларын қабырғаларының қатынастары арқылы білу 9.1.3.2 негізгі тригонометриялық ұқсастықтарды білу және оларды өрнек- терді түрлендіруде қолдану 9.1.3.3 кейбір бұрыштарының синусы, косинусы, тангенсі және котангенсі белгілерін білу 9.1.3.4 бұрыштың өсуі барысында синус, косинус, тангенс және котангенс өзгерулерін білу 9.1.3.5 - 00 ден 1800 дейін кез-келген бұрыштардың синусы, косинусы және тангенсі анықтамасын білу	10.1.3.1 косинутар теорем есептер шығаруда қолдан 10.1.3.2 косинутар теорем есептер шығаруда қолдан 10.1.3.3 үшбұрыш пен қра жатқан бұрыштарының к білу және есептер шығару 10.1.3.4 үшбұрыштар шеш типтік есептер шығару
1.4 Коорд инатт ар және вектор лар		9.1.4.1 жазықтықтағы координаттардың тікбұрыштық жүйесін білу, нүктенің ординаттарын тауып, координаттары бойынша белгілеу 9.1.4.2 формула бойынша кесінді ортасының ординаттарын табу, есептер шығару 9.1.4.3 екі нүктенің қашықтығын формула бойынша табу, есептер шығару	

32. Осы Бағдарлама есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 8-10 сыныптары үшін "Геометрия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

33. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру деңгейі

8-10 сыныптары үшін "Геометрия" пәнінен

жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының

ұзақ мерзімді жоспары

Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 8-10 сыныптары үшін "Геометрия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 8-сынып:

1-кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Қарапайым геометриялық фигуралардың негізгі қасиеттері	Планиметрияның бастапқы түсініктері. Геометриялық фигуралар. Нүкте және түзу. Кесіндінің ұзындығы және қасиеттері. жапзықтық, жартылай түзу, бұрыш. Бұрыш шамасы және қасиеті. Үшбұрыш. Үшбұрыштар теңдігі. Қиылысатын және параллель түзулер. Аксиомалар және теоремлар жайлы түсінік	8.1.1.1 планиметрияның негізгі білу: нүкте, түзу 8.1.1.2 нүктелер мен түзулердің аксиомаларын білу және қолдану 8.1.1.3 нүктелердің түзулердің аксиомаларын білу және қолдану (аксиомасы)

		8.1.1.4 түзулердің параллелдігі анықтамасын білу және қолдану; 8.1.1.5 берілген үшбұрышқа тең үшбұрыш болу аксиомасын білу және қолдану; 8.1.1.6 аксиоманың теоремадан айырмашылығын түсіну; теореманың қорытындысын белгілеу 8.1.1.8 кесіндінің, сәуленің, бұрыштың, үшбұрыштың жартыжазықтықтың анықтамаларын білу 8.1.1.9 тең фигуралар анықтамасын білу және қолдану 8.1.2.1 кесінділер мен бұрыштар аксиомаларын білу және қолдану 8.1.2.1 кесіндінің ұзындығы түсінігі мен қасиеттерін білу 8.1.2.3 нүктелер арасындағы қашықтықты түсінігін білу және табу; 8.1.2.5 бұрыш шамасы түсінігі мен табу
Шектес және тік бұрыштар	Шектес және тік бұрыштар, олардың қасиеттері. Бұрыш биссектриссы. Перпендикуляр түзулер.	8.1.1.10 шектес және тік бұрыштар анықтамаларын білу; 8.1.1.11 шектес және тік бұрыштар анықтамасын білу және қолдану 8.1.1.12 түзуге перпендикулярдың теоремасын білу және қолдану

		8.1.1.13 бұрыш биссектрисасын және табу
2-тоқсан		
Шектес және тік бұрыштар (жалғасы)	Қарсыдан келу дәлелдемесі	8.1.1.7 теоремаларды дәлелдеу тура әдіс және "қарсыдан келу"
Үшбұрыштар теңдігінің белгілері	Үшбұрыштар теңдігінің белгілері. Теңбүйірлі үшбұрыштың қасиеттері. Кері теоремалар жайлы түсінік. Үшбұрыштың биіктігі, биссектрисасы және медианасы	8.1.1.14 үшбұрыштар түрлерін ажырату 8.1.1.15 есептемелік және дәлел есептер шығару барысында үшбұрыш теңдігінің белгілерін білу және қолдану 8.1.1.16 теңқабырғалы, теңбүйірлі тікбұрышты үшбұрыштар элементтерін білу және қолдану 8.1.1.17 теңбүйірлі үшбұрыштар мен белгілерін қолдану 8.1.1.18 теңқабырғалы үшбұрыш қасиеттерін есептер шығаруға қолдану 8.1.1.19 медиананың, биссектрисаның ұзындықтың, орта перпендикулярдың анықтамасын білу, оларды бейнестеу
3-тоқсан		
Үшбұрыштар теңдігінің белгілері (жалғасы)	Теңбүйірлі үшбұрыш медианасының қасиеттері	8.1.1.20 теңбүйірлі үшбұрыштың медианасының қасиетін білу, есептер шығаруға қолдану
Үшбұрыш бұрыштарының қосындысы	Түзулер параллелдігінің белгілері. Түзулер параллелдігінің және перпендикулярлығының теоремалары. Екі параллель түзулер қиышымен қиылысқан кезде пайда болатын бұрыштар. Екі параллель түзулер қиышымен қиылысқан кезде пайда болатын бұрыштардың қасиеті. Үшбұрыш бұрыштарының қосындысы. Тікбұрышты үшбұрыш. Түзуге перпендикулярдың бар болуы және жалғыздығы	8.1.1.21 түзулердің параллелдігі және есептер шығаруға қолдану 8.1.1.22 параллелді түзулердің қасиеттерін білу және есептер шығаруға қолдану

		8.1.1.23 қиюшының екі түзуі қиылысқанындағы бұрышты табу 8.1.1.24 қиюшының параллелдік қиылысқанындағы бұрышты табушығаруға қолдану 8.1.1.25 үшбұрыштың ішкі бұрыштарының қосындысының теоремасын білуді салдарын есептер шығаруға қолдану 8.1.1.26 үшбұрыштың сыртқы бұрыштарын анықтамасын білу; үшбұрыштың сыртқы бұрыш теоремасын есептер шығаруға қолдану 8.1.1.27 тікбұрышты үшбұрыштардың белгілерін білу және есептер шығаруға қолдану 8.1.1.28 тікбұрышты үшбұрыш қасиеттерін білу және есептер шығаруға қолдану 8.1.1.29 түзуге перпендикуляр қабырғаларын білу және қолдану 8.1.2.4 нүктеден түзуге дейін қашықтықты білу және табу
Геометриялық құрылымдар	Шеңбер. Шеңберге жанама және қасиеттері. Кесіндіге орта перпендикулярдың қасиеті; үшбұрыштың жанына сырттай сызылған шеңбер. Бұрыш биссектрисасының қасиеті; үшбұрыштың ішіне сызылған шеңбер.	8.1.1.30 дөңгелектің шеңберінің, сегізбұрыштың элементтерінің (центр, радиус, диаметр) білу және анықтамасын білу 8.1.1.31 түзу мен шеңбердің, екі шеңбердің өзара орналасу жағдайларын сипаттау 8.1.1.32 шеңберге жанама түзудің қасиеттерін білу есептер шығаруға қолдану

		8.1.1.33 үшбұрыштың ішіне сызы және үшбұрыштың жанына сыр шеңбер анықтамаларын білу
		8.1.1.34 үшбұрыштың ішіне сызы үшбұрыштың жанына сырттай о шеңберлер центрлерінің орнала
4-тоқсан		
Геометриялық құрылымдар (жалғасы)	Циркуль және сызғыштың көмегімен құрылымдар жасаудың негізгі есептері: берілген бұрышқа тең бұрыш құру; бұрыш биссектрисасын құру; кесіндіні ортасынан тең бөлу; перпендикуляр түзу сызу. Нүктелердің геометриялық орны	8.1.1.35 берілген бұрышқа тең бұрыш биссектрисасын құру; кесіндіні ортасынан тең бөлу 8.1.1.36 кесіндіге орта перпендикуляр түзуге перпендикуляр түзу құру, кесіндіні ортасынан перпендикуляр түзу құру 8.1.1.37 берілген элементтері бойындағы бұрыштың ортасына перпендикуляр түзу құру 8.1.1.38 нүктелердің геометриялық орнын анықтамасын және әдісін білу
8-сыныптың геометрия курсын қайталау		

2) 9-сынып:

2-кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқытқу мақсаттары
1-тоқсан		
8-сыныптың геометрия курсын қайталау		
Төртбұрыштар	Параллелограмм және оның қасиеттері. Параллелограмм белгілері Тікбұрыш, ромб, шаршы және олардың қасиеттері. Фалес теоремасы.	9.1.1.1 параллелограмм анықтау 9.1.1.2 параллелограмның қасиеттерін білу

	Үшбұрыштың орталық түзуі	белгілерін білу, қолдану 9.1.1.3 тікбұрыш, ромб және шараптың анықтамаларын, қасиеттерін білу, белгілерін білу 9.1.1.4 Фалес теоремасын білу 9.1.1.5 пропорционалды кесінді теоремасын білу және қолдану 9.1.1.6 кесіндіні циркуль және қаламмен көмегімен бірдей бөліктерге бөлуді білу 9.1.1.7 пропорционал кесіндіні білу
2-тоқсан		
Төртбұрыштар (жалғасы)	Трапеция. Пропорционал кесінділер теоремасы	9.1.1.8 трапецияның анықтамаларын, түрлерін және қасиеттерін білу 9.1.1.9 үшбұрыштың орталық түзуін дәлелдеу және қолдану 9.1.1.10 трапецияның орталық түзуін қасиетін дәлелдеу және қолдану
Пифагор теоремасы	Бұрыштың синусы, косинусы және тангенсі. Пифагор теоремасы. Перпендикуляр және көлбеу Үшбұрыштың теңсіздігі Тікбұрышты үшбұрыш қабырғалары және бұрыштары арасындағы байланыстар. Негізгі тригонометриялық ұқсастықтар	9.1.1.11 Пифагор теоремасын есептер шығаруға қолдану 8.1.1.12 перпендикуляр, көлбеу және проекциясы түсініктерін меңгеру 9.1.1.13 үшбұрыш теңсіздігін дәлелдеу және қолдану 9.1.3.1 тікбұрышты үшбұрыш бұрыштарының синусы, косинусы және котангенсі анықтамаларын білу

		қабырғаларының қатынастары мен тригонометриялық функцияларды білу 9.1.3.2 негізгі тригонометриялық функциялардың қасиеттерін білу және олардың графикаларын салу 9.1.3.3 кейбір бұрыштарының синусы, косинусы, тангенсі және котангенсінің мәндерін білу
3-тоқсан		
Пифагор теоремасы (жалғасы)	Кейбір бұрыштарының синусының, косинусының, тангенсінің және котангенсінің өзгерулері Бұрыштың өсуі барысында синус, косинус, тангенс және котангенс мәндері	9.1.3.4 бұрыштың өсуі барысында синус, косинус, тангенс және котангенс мәндерін білу
Жазықтықтағы Декарт координаттары	Жазықтықтағы координаттардың тікбұрыштық жүйесі. Кесінді ортасының координаттары. Жазықтықтағы берілген координаттағы екі нүктенің қашықтығының формуласы. Түзу мен шеңбер теңдеуі. Түзулердің қиылысқан түзудің координаттар жүйесіне қарасты орналасуы. Түзулік теңдеудегі бұрыштық коэффициент. Түзулік функцияның графигі. Түзудің шеңбермен қиылысуы. 00 ден 1800 дейін бұрыштардың синусы, косинусы және тангенсі.	9.1.3.5 00 ден 1800 дейін кез-келген бұрыштардың синусы, косинусы, тангенсі анықтамасын білу 9.1.4.1 жазықтықтағы координаттардың тікбұрыштық жүйесін білу, нүктенің координаттарын тауып, координаттар бойынша белгілеу 9.1.4.2 формула бойынша кесінді ортасының координаттарын табу 9.1.4.3 екі нүктенің қашықтығын формула бойынша табу, есептер шығару 9.1.4.4 берілген параметрлер бойынша шеңбер теңдеуін жазу 9.1.4.5 берілген шарттар бойынша түзу мен шеңбер теңдеуін жазу

		9.1.4.6 түзулер қиылысындағы кесінділердің координаттарын табу 9.1.4.7 түзудің координаттар жүйесін таңдау, қарасты қалай орналасқанын білу, түзулік теңдеуде бұрыштық коэффициентін табу 9.1.4.9 түзудің шеңбермен қиылысу жағдайларын білу
Қозғалыс.	Фигуралардың түрлендірілуі. Қозғалыстың қасиеттері. Қозғалыстар: өстік және орталық сим-метриялар, бұру. Параллелді тасымалдау және қасиеттері. Жартылай түзулердің бірегей бағыттары. Симметриялы фигуралар мысалдары. Фигуралар теңдігі түсінігі	9.1.1.15 өстік және орталық симметриялы фигуралардың бұру, параллельдік тасымалдау және қасиеттерін білу 9.1.1.16 симметриялы фигуралардың мысалдарын табу
4-тоқсан		
Векторлар	Вектор. Вектордың абсолюттік шамасы және бағыты. Векторлардың теңдігі. Вектордың координаттары. Векторларды қосу және алу және қасиеттері. Векторды санға көбейту және қасиеттері. Коллинеарлық векторлар. Векторлардың скалярлық көбейтіндісі және қасиеттері. Векторлардың өстегі проекциясы. Векторларды координат өстері бой-ынша жіктеу.	9.1.4.10 абсолюттік шама мен бағыттары түсініктерін білу 9.1.4.11 векторлар теңдігі түсінігін білу 9.1.4.12 векторлар координаттарын білу 9.1.4.13 векторларды қосу және алу және қасиеттерін білу, үшбұрыш және параллелограмм ережелерін білу 9.1.4.14 векторды санға көбейту және қасиеттерін білу 9.1.4.15 векторды екі коллинеарлық векторларға және координат өстері бой-ынша жіктеу 9.1.4.16 векторлардың скалярлық көбейтіндісі түсінігін білу

3) 10-сынып:

3-кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
9-сыныптың геометрия курсын қайталау		
Фигуралар ұқсастығы	Ұқсастықтың түрлендірілуі және қасиеттері. Фигуралар ұқсастығы. Үшбұрыштар ұқсастығының белгілері. . Тікбұрышты үшбұрыштар ұқсастығының белгілері. Шеңбердің ішіне сызылған бұрыштар. Хордалар кесінділерінің және шеңбер кесінділерінің пропорционалдығы.	10.1.1.1 ұқсастықтың түрлендірілуін және қасиеттерін білу. 10.1.1.2 үшбұрыштар ұқсастығының, тікбұрышты үшбұрыштар ұқсастығының белгілерін білу 10.1.1.5 ішке сызылған бұрыштың анықтамасы мен белгілерін білу 10.1.1.6 орталық бұрыштың анықтамасы мен қасиеттерін қолдану 10.1.1.7 хордалар кесінділері мен шеңберлер қиысу нүктесінің пропорционалдығын білу 10.1.2.1 ішке сызылған бұрыштарды өлшеу
Үшбұрыштарды шешу	Синустар мен косинустар теоремасы	10.1.3.1 косинустар теоремасын білу және есептер шығаруда қолдану 10.1.3.2 косинустар теоремасын білу және есептер шығаруда қолдану 10.1.3.3 үшбұрыш пен қрама-қарсы жатқан бұрыштардың қатынастарын білу және есептер шығаруда қолдану

2-тоқсан		
Үшбұрыштар	Үшбұрыштар шешімі	10.1.3.4 үшбұрыштар шешімін білу және үлгілік есептер
ды шешу (жалғасы)		
Көпбұрыштар.	Бүгілме. Дөңес көпбұрыштар. Дұрыс көпбұрыштар. Дұрыс көпбұрыштардың ішіне және сыртына салынған шеңберлер радиустарының формулалары. Дұрыс көпбұрыштарды құру. Дұрыс дөңес көпбұрыштардың ұқсастығы.	10.1.1.8 бүгілме, ішке сызылған және дұрыс көпбұрыштардың түсініктерін білу 10.1.1.3 көпбұрыштар, дөңес көпбұрыштар, көпбұрыштардың элементтері анықтамаларын білу 10.1.1.4 көпбұрыштың ішкі бұрыштар қосындысының формуласын, сыртқы бұрыштар қосындысының формулаларын білу 10.1.1.9 ішке және сыртқа сызылған көпбұрыштардың радиустарының формулаларын білу 10.1.1.10 ішке және сыртқа сызылған дұрыс көпбұрыштардың анықтамасын, қасиеттерін, белгілерін білу және қолдану 10.1.1.11 ішке және сыртқа сызылған дұрыс көпбұрыштардың анықтамасын, қасиеттерін, белгілерін білу және қолдану 10.1.1.12 дұрыс көпбұрыштың ішіне және сыртына салынған шеңберлер радиустары арасындағы байланысын білу және қолдану 10.1.1.13 дұрыс көпбұрыштың формуласын, байлаңсыздық формуласын, қабырғаларын, периметрін, ауданын және дұрыс көпбұрыштың ішіне және сыртына сызылған шеңберлер радиустарының формулаларын білу және қолдану
3-тоқсан		
Көпбұрыштар (жалғасы)	Шеңбер ұзындығы. Доға ұзындығы. p саны. Бұрыштың радиандық өлшемі.	10.1.2.2 шеңбер ұзындығының формуласын білу және қолдану 10.1.2.3 бұрыштың радиандық өлшемі түсінігін білу және қолдану

Фигуралар ауданы	Аудан жайлы түсінік, ауданның негізгі қасиеттері. Тікбұрыштың, үшбұрыштың, параллелограмның, трапецияның аудандары. Ұқсас фигуралар аудандарының байланыстары. Дөңгелек пен оның бөліктерінің ауданы	10.1.2.4 фигура ауданы және қасиеттері түсінігін білу
		10.1.2.5 тікбұрыш, үшбұрыш, трапеция аудандарын білу
		10.1.2.6 Герон формуласын білу және қолдану
		10.1.2.8 ұқсас фигуралар ауданы түсінігі мен қасиеттерін білу
		10.1.2.9 шеңбер ауданы формуласын білу және қолдану
		9.1.1.10 сектор, сегмент ауданы формуласын білу және қолдану
4-тоқсан		
Фигуралар ауданы (жалғасы)	Үшбұрыштың ішіне және сыртына салынған шеңберлер радиустарының формулалары	10.1.2.7 ішке және сыртқа сызылған үшбұрыштар аудандарының формулаларын білу
8-10 сыныптардың геометрия курсын қайталау		

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2018 жылғы 20 қыркүйек

№ 469 бұйрығына 24-қосымша
Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2013 жылғы 3 сәуір

№ 115 бұйрығына 464-қосымша

Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейін естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27

шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқу пәнінің мақсаты – білім алушыларды заманауи ақпараттық технологияларды тиімді қолдану үшін, олармен жұмыс істеудің базалық білімдер, біліктер және дағдыларымен қамтамасыз ету.

3. Бағдарламаның негізгі міндеті:

1) ақпарат туралы түсінік қалыптастыру;

2) электрондық есептеуіш техника құралдарын қолдану бойынша практикалық дағдыларға баулу;

3) ойлаудың операциялық стилін қалыптастыру, әрекеттердің құрылымын жоспарлау, ақпаратты іздеу, ақпараттық модельдерді құру;

4) бағдарламалау тіліндегі базалық алгоритмдік конструкцияларды қолдану дағдыларын үйрету;

5) білім алушыларды қазіргі компьютерлік техниканың мүмкіндіктерімен таныстыру, ойлаудың тереңдігін, сынилығын және икемділігін дамыту, баланың шығармашылық қабілеттерін дамытуға ықпал ету;

6) ақпараттың және ақпараттық процестердің мәні туралы ұғымдарды қалыптастыру;

7) компьютерде жұмыс істеу барысында пайдаланушы дағдыларын оқыту;

8) білім алушыларды техникаға ұқыпты қарауға және ақпараттық мәдениетке тәрбиелеу;

9) нашар еститін білім алушыларды есептеуші техника мен бағдарламалық қамтамасыздандырудың заманауи құралдарын қолдану арқылы практикалық іс-әрекетке дайындығына ықпал ету;

10) сөйлеу тілін және естіп қабылдауды қалыптастыру, танымдық сферасын, көрнекі-бейнелік ойлауды, есте сақтауды, сөздік қорын дамыту;

11) естуші әлемде бейімделуге және өзін-өзі жетілдіруге қабілетті тұлғаны қалыптастыру.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Естуі зақымдалған балаларға арналған арнайы (түзету) мектепте баланың есту мүкістігінің дәрежесін және баланың соған сәйкес дамуының ерекшеліктерін ескеріп балаларды сыныптарға топтастырады. Нашар еститін білім алушыларды дифференциалды оқыту принципінің негізіне келесі қағидалар алынған:

- 1) тілдік дамудың ерекшеліктері;
- 2) естудің зақымдалу дәрежесі;
- 3) танымдық іс-әрекеттің ерекшеліктері.

5. Материалды толық меңгеру үшін ауызша сөйлеу тілін қалыптастыру маңызды, сондықтан тек көрнекі құралдарды (суреттер, карточкалар) ғана емес, сонымен қатар жазбаша және ауызша сөйлеу тілін қолданылады.

6. Білім алушыларда шыдамсыздық, зейіннің тұрақсыздығы сияқты қиындықтар кездеседі, сондықтан Бағдарлама жеке тапсырмаларды, айтылу және есте сақтауға қиын терминдерді бірлесе айтуды, қызықты дидактикалық ойындарын қарастырады.

7. Ұғымдарды есте сақтаудағы қиындықтарды жою үшін, жеке терминологиялық сөздікті, сабақтың конспектісін жүргізу тиімді. Себебі жаға материалды бекіту – сабақтың ең маңызды кезеңі.

8. Информатика сабақтарында тілді дамытуға, ойлау іс-әрекетін дамытуға бағытталған тілдік материалды жинақтауда: сөздер – атаулар, сөздер – практикалық әрекеттердің атаулары, заттардың белгілерін білдіретін сөздерді, жаңашылдық элементтерін қамтитын жаттығуларды жиі қайталау ескеріледі.

9. Компьютердің әдістемелік күші, білім алушыны дыбыстық және көру бейнелерінің үйлестірілген ағынын қабылдағанда, оны қызықтыру және оқытудың оңай әрі жеңіл болатынынан байқалады.

10. Дербес компьютерлердің ресурстары Бағдарламаның талаптарын, балалардың ауызша сөйлеу тілінің даму деңгейін, білім алушылардың жеке-дара ерекшеліктерін және мүмкіндіктерін ескеріп, өзіндік дидактикалық материалды құруға мүмкіндік береді.

11. Білім алушыларға "ақпарат", "алгоритм", "бағдарлама" сияқты дерексіз ұғымдарды түсіну қиынға соғады, сондықтан оқыту балаларға жақын және түсінікті жағдайларға негізделген ойын түрінде өтеді, тақырыптың негізгі ұғымдары қарастырылады, ақпараттық процестер мен ақпараттық қасиеттерді түсіну және алынған білімді күнделікті өмірде қолдану дағдысы қалыптасады.

12. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер оқыту процесін дұрыс реттеуге көмек беретін бірқатар принциптерді:

1) қарапайымдылық және көрнекілік - есту бойынша мазмұнды білім алушылардың жеткіліксіз қабылдау мүмкіндіктерін есепке алып, негізгі білімдер білім алушыларға нақты және жалпы таныс өмірлік жағдаяттар үлгісінде беруді;

2) ғылымилық - білім алушыларды ғылым ретінде информатиканың негіздерімен, ақпараттық процестердің рөлімен: ақпаратты беру, сақтау, қайта құрумен таныстыруды;

3) практикалық бағыттылық – алынған білімді үнемі тәжірибеде қолдану: пернетақтамен жұмыстың қарапайым дағдыларын мәтіндерді жазу және редакторлау үшін қолдану, информатика саласындағы іргелі білімдер өзіндік іс-әрекетін қолдану білігіне, мысалы өзінің күн тәртібін құру саласында қолдануға көмек беруді;

4) білім алушылардың мүмкіндіктеріне мазмұнның сәйкестігі - сөйлеуге байланысты және дерексіз түсініктерді қабылдауы қиын, сондықтан тапсырманың білім алушылар мүмкіндіктеріне сәйкестігін ескеруді;

5) ұжымшылдық – оқыту формасы ретінде, сабақтар ойын түрінде ұжымдық формада жүргізіледі: өтілген материалды қайталау, жаңа материалды оқу, білім алушылармен жаңа материалды талқылауды ескереді.

13. Бағдарлама "Информатика" курсының пәнаралық байланыстарын әлемдегі ақпараттық бейнені кеңінен қамтуға мүмкіндік беретін сабақтарда ескереді:

1) "Математика" - сандық, мәтіндік және графикалық ақпаратты кодтау кезінде сандық деректер түрлері туралы түсініктерді пайдалану; калькулятормен компьютерде есептеу; графикалық редактор мен электрондық кестелердің көмегімен графикалық функцияларды құру;

2) "Алгебра" - процестерді автоматтандыру үшін функцияларды, формулаларды, салыстыру операцияларын қолдану; есептеулерде электрондық кестені қолдана отырып математикалық білімді қолдану; стандартты функциялармен жұмыс кезінде түрлі есептеулерді есептеудегі ережелерді қолдану; математикалық логиканың элементтерін пайдалана отырып кесте процессорларындағы графиктерді құрудағы координаттық жүйелерді қолдану, міндеттерді шешуде операцияларды жүзеге асырудың негізгі кезеңдерін анықтау; математикалық объектілерді зерттеуде ақпараттық тәсіл қолдану; бағдарламалау тіліндегі сызбаларды құру үшін координаттық жүйені қолдану арқылы алгоритмдерді әзірлеу;

3) "Геометрия" - векторлық графикалық объектілерді құру үшін геометриялық пішіндермен жұмыс істеу әдістерін қолдану; әртүрлі құрылымды алгоритмдері үшін планиметрия формулаларын қолдану; геометриялық объектілерді моделдеу; геометриялық композицияларды құру;

4) "Физика" - компьютердің архитектурасын қарастыруда электр саласындағы, ақпаратты кодтау, сандар жүйесі, логика элементтері біліміне; дыбыс, бейне және графиканың физикалық мағынасына бағдарланған, ақпараттық технологияларды және модельдеу үшін бағдарламалау тілдерін қолдана отырып, алгоритмдерді құруда физикалық үдерістерді қарастырады, дербес компьютерлік құрылғылардың жұмысында физикалық принциптерге негізделеді;

5) "Қазақ, орыс және шет тілдері" - информатика бойынша терминдермен сөздік қорын байыту; мәтіндік материалды құру кезінде емле және пунктуация ережелерін пайдалану; мәтіндік процессормен жұмыс істеу кезінде ұлттық фольклорға қатысты мәтіндерді қолдану; жобаны қорғау процесінде, талқылауға қатысу және ауызша жауап беруде сөйлеу тілін дамыту; операциялық жүйелер мен бағдарламалау тілдерін оқуда ағылшын тілін меңгеру дағдыларын нығайту; бағдарламалау тілдерінің синтаксисін түсіну, компьютерлік терминологияны меңгеру, кең ауқымды әдебиетке қол жеткізу; телекоммуникациялық ресурстар шет тілдерін үйрену құралы ретінде;

6) "Тарих" - дербес компьютерлік құрылғылардың және ақпаратты өңдеу әдістерінің пайда болуы мен дамуы;

7) "Сызу" симметриялы және үйлесімге негізделген графикалық объектілер құру.

14. Оқытудың техникалық құралдары:

1) дербес компьютер;

2) оқу-әдістемелік әдебиет (оқулықтар, нашар еститін балаларға арналған жұмыс дәптерлері, әдістемелік құралдар, тапсырмалар жинағы мен практикумдар, тақырыптық және қорытынды бақылауға арналған тест тапсырмаларының жинағы);

3) мерзімдік басылымдар;

4) демонстрациялық қабырғалық көрнекі құралдар жиынтығына "Жұмыс орнын және қауіпсіздік техникасын ұйымдастыру" плакаты міндетті түрде енеді. "Информатика" оқу пәнінің негізгі мазмұнын көрсететін плакаттар, сызбалар, кестелердің демонстрациялық көрнекі құралдарының жиынтығы, қабырғалық графикалық басылымдар түрінде де, сонымен бірге электрондық түрде де болады (мультимедиялық презентация слайдтарының жинағы), пән бойынша оқытушы плакаттар;

5) информатика бойынша анықтамалық және әдістемелік әдебиет;

6) алмастырылған материалы бар қабырғалық стенд;

7) интерактивті тақта;

8) проектор;

9) проекторға арналған төбелі бекіткіш;

10) стационарлы дыбысты күшейтуші жабдық.

3-тарау. "Информатика" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

15. "Информатика" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;

2) 6-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;

3) 7-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;

4) 8-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;

5) 9-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;

6) 10-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты құрайды.

16. Оқу пәнінің мазмұны оқытудың бөлімдерінен тұрады. Бөлімдер бөлімшелерге бөлінген, сыныптар бойынша оқыту мақсаттарында күтілетін нәтижелер: дағды немесе білік, білім немесе түсінік түрінде көрініс табады.

17. Оқу пәнінің мазмұны келесідей бөлімдерді қамтиды:

1) 1-бөлім "Компьютерлік жүйелер";

2) 2-бөлім "Ақпараттық процестер";

3) 3-бөлім "Компьютерлік ойлау";

4) 4-бөлім "Денсаулық және қауіпсіздік".

18. 1-бөлім "Компьютерлік жүйелер" келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) компьютер құрылғысы;
- 2) бағдарламалық қамтамасыз ету;
- 3) компьютерлік желі.

19. 2-бөлім "Ақпараттық процестер" келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) ақпаратты өлшеу және ұсыну;
- 2) ақпараттық объектілерді құру және түрлендіру.

20. 3-бөлім "Компьютерлік ойлау" келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) моделдеу;
- 2) алгоритмдер;
- 3) бағдарламалау.

21. 4-бөлім "Денсаулық және қауіпсіздік" келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) эргономика;
- 2) ақпараттық және онлайн қауіпсіздік.

22. 5-сыныпқа арналған "Информатика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) кіріспе. Компьютер және қауіпсіздік. Қауіпсіздік техникасы және жұмыс орнын ұйымдастыру: компьютердің қауіпсіздігі, көзге арналған гимнастика;

2) информатика және ақпарат: ақпарат туралы түсінік, ақпаратты өңдеу, ақпаратты өлшеу бірлігі;

3) дербес компьютер. Компьютердің негізгі құрылғыларымен танысу: жүйелік блок, монитор, пернетақта, сканер, колонка, тінтуір;

4) компьютердің пернетақтасы: батырма топтары, әріптік-сандық пернетақта, курсорды басқару пернелері, кіші сандық пернетақта;

5) бағдарламалау. Стандартты компьютер бағдарламасы Блокнот, Калькулятор (блокнотта мәтінмен жұмыс, мәтінді сақтау, сандық ақпаратты өңдеуге арналған бағдарламалар);

6) алгоритмдер: алгоритм; орындаушы, орындаушының командалар жүйесі.

23. 6-сыныпқа арналған "Информатика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) компьютерде жұмыс істеу кезіндегі техника қауіпсіздік ережесі (компьютер залында жұмыс істеу ережесі, компьютердегі авариялық жағдай);

2) есептеуіш техниканың даму тарихы (компьютердің даму тарихы, ЭВМ дәуірі;

3) информатиканың негізгі түсініктері, ақпараттың түрлері: әріптік-сандық ақпарат, сандық ақпарат, мәтіндік, графикалық ақпарат, белгілік-дыбыстық ақпарат;

4) Windows (виндоус) операциялық жүйені басқару және негізгі объектілер: жұмыс үстелінің құрылымы, жұмыс үстелін жеке баптау, тапсырмалар жолағы, терезе, файлдар, папкалар, жұмыс үстелінің объектілерімен жұмыс істеу, ақпаратты есептеу;

5) графикалық редактормен жұмыс: құру, суретті сақтау, сурет салу құралдары, суреттің үзінділерімен жұмыс, суретті тасымалдау;

6) компьютерлік ойындарды әзірлеу: этапы решения задач на

компьютерде міндеттерді шешу кезеңдері; блок-схема түрінде алгоритм ұсыну; компьютерлік ойындар концепциясы.

24. 7-сыныпқа арналған "Информатика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) компьютерде жұмыс істеу кезіндегі техника қауіпсіздік ережесі;

2) компьютердің құрылғысы. Жүйелі блок құрылғысы: аналық тақша, процессор, жедел жад, қатқыл диск, видеокарта, дыбыстық карта, желі картасы;

3) ақпаратты өлшеу және компьютердің жады: ақпаратты өлшеу бірлігі; компьютер жадының түрлері (жедел есте сақтау құрылғысы, үнемі есте сақтау құрылғысы);

4) мәтіндік редакторда ақпаратты өңдеу: редактор құрылымы, негізгі құралдар тақтасының маңызы, құжаттармен жұмыс істеу және құру тәсілдері, кесте, сурет, автофигураларды қоюдың қарапайым тәсілдері;

5) моделдеу және модель: модель, объектілерді моделдеу, моделдеудің кезеңдері, Paint (пейнт) модельдеу бойынша практика, нәтижиелерді талдау;

6) желі және қауіпсіздік: маңызы, компьютерлік желінің классификациясы (масштабы бойынша, қолданылуы бойынша); қауіпті бағдарламалардан ақпаратты қорғау;

7) компьютерлік ойындарды құрастыру: ойынды бағдарламалаудың барысын өңдеу және жүзеге асыру; компоненттері, Бағдарламадағы қателіктерді анықтау және түзету.

25. 8-сыныпқа арналған "Информатика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) алгоритмдер: бағдарламалау тілінде алгоритмдерді жазу;

2) денсаулық және қауіпсіздік: электрлік құрылғылардың адам денсаулығына әсері, желідегі қолданушының қауіпсіздігі, алаяқтық, ғаламтордағы агрессия;

3) Microsoft Word (майкрасофт ворд) жұмыс істеу. Мәтіндік құжаттарда сілтемелерді ұйымдастыру: сілтеме, гиперсілтеме, мазмұн, реферат құру;

4) компьютер жадының түрлерінің маңызын сипаттау (жедел);

5) тапсырмаларды бағдарламалау (оның бірі: C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарас): бағдарламалау жүйесі; бағдарламалау тілі; дерек түрлері; сызықтық алгоритмдерді бағдарламалау; тарамдалған алгоритмдерді бағдарламалау, кірістірілген және аралас шарттар;

6) объектілер мен оқиғаларды моделдеу: 3D-редакторлар; үш өлшемді объектілер моделі; үш өлшемді оқиғалар моделі; үш өлшемді объектілер мен оқиғаларды құрі және өзгерту.

26. 9-сыныпқа арналған "Информатика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) компьютерлік желі: желі ресурсын ашу, ресурсқа қол жетімділік, желілік принтермен жұмыс, электрондық пошта;

2) эргономика және ақпараттық қауіпсіздік;

3) ақпаратты электронды кестеде өңдеу, кестелі редактор Microsoft Excel (майкрасофт экзель): мәліметтерді түзету және ендіру, диаграммалар құру, ақпаратпен жұмыс;

4) жүйелі бағдарламалық қамтамасыз ету (операциялық жүйе, баптау, ОЖ классификациясы, керекті файлдарды іздеу, компьютерлік вирустар, файлдарды сығу, мұрағаттау);

5) кіріктірілген ортада бағдарламаларды (оның бірі: C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарас) құрастыру: бағдарламалық қамтамасыз етудің классификациясы; қосымшаларды әзірлеу ортасының құрамдас бөліктері; операторды таңдау.

27. 10-сыныпқа арналған "Информатика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) компьютерлік телекоммуникациялар: жергілікті желі, ауқымды

желілер, интернет және Дүниежүзілік тор;

2) ақпаратпен жұмыс: эргономика (компьютерде жұмыс істеу уақытын бағалау); ақпараттың қасиеті; бұлтты технологияны қолдану арқылы құжаттармен бірлескен жұмыс; желіде жұмыс істеудің этикалық және құқықтық нормалары;

3) бағдарламалық қамтамасыз ету. Бағдарламалық қамтамасыз етудің классификациясы және жалпы сипаттамасы: бағдарлама, программист, жүйелі бағдарламалық қамтамасыз ету, қолданбалы бағдарламалық қамтамасыз ету, бағдарламалау жүйелері, ОЖ түсінігі;

4) Microsoft PowerPoint (майкрасофт пауэр пойнт) презентациялар: слайдты безендіру, объектілерді қою, анимация, презентацияны көрсету;

5) деректер массивтері (оның бірі: C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарас): біркелкі массив; массивтерді өңдеудің негізгі алгоритмдері: массив элементтерін қою және өшіру, іріктеу, іздеу;

6) перифериялық құрылғыларды орнату және баптау: перифериялық құрылғыларды орнату. Мәтіндер мен суреттерді тану (мәтіндер мен бейнелерді сканерлеу).

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

28. Бағдарламада оқу мақсаттары кодтық белгімен белгіленді. Кодтық белгіде бірінші белгі – сыныбын, екінші және үшінші белгі – бөлімнің және бөлімшенің реттік санын, төртінші белгі оқу мақсатының реттік номерін көрсетеді. Мысалы, 6.2.1.4 кодындағы "6" - сыныбы, "2.1" - бөлімшесі, "4" - оқу мақсатының реттік саны.

29. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Компьютерлік жүйе":

1-кесте

Оқыту мақсаттары						
Бөлімше	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып

1.1	Компьютер құрылғысы	5.1.1.1 компьютер құрылғысын және процессор мен қатты дисктің маңызын білу	6.1.1.1 есептеуіш техниканың даму тарихы туралы айтып беру	7.1.1.1 компьютер құрылғысының негізгі құрылымын толық түсіндіре білу	8.1.1.1 компьютер жадының түрлерінің маңызын сипаттау (жедел)	9.1.1.1 жүйелік блокта не барын, процессор қалай құралғанын қарапайым деңгейде ауызша түсіндіру	10.1.1 компьютер құрылғысының негізгі құрылымын толық түсіндіре білу
1.2	Бағдарламалық қамтамасыз ету	5.1.2.1 "бағдарлама" түсінігін және ол не үшін керектігін білу	6.1.2.1 қолданбалы стандартты бағдарламалармен жұмыс істей білу (Блокнот, Калькулятор)	7.1.2.1 "Бағдарламалық қамтамасыз ету" түсінігін айта білу	8.1.2.1 "бағдарламалау жүйесі" және "бағдарламалау тілдері" түсініктерін ажырату; 8.1.2.2 түрлі форматтағы мұрағаттарды құрі және ашу; 8.1.2.3 бірдей ақпарат сақталған түрлі файлдардың өлшемін салыстыру	9.1.2.1 қолданбалы бағдарламалық қамтамасыз ету мен бағдарламалау жүйесін ажырату	10.1.2.1 қолданбалы бағдарламалық қамтамасыз ету мен бағдарламалау жүйесін ажырату

1.3	Компьютерлік желі	5.1.3.1 жалпы қол жетімді файлдарды өзгерту, жүктеу, орналастыру	6.1.3.1 "желі", "компьютерлік желі" жалпы түсініктерін және ол не үшін қажеттігін білу	7.1.3.1 желісіз байланыстың артықшылығын түсіндіру	8.1.3.1 компьютерлік желілердің негізгі түрлерін білу, оларды айтып беру	9.1.3.1 жалпы ресурстарға қол жетімділікті ашу жабу 9.1.3.2 басқа компьютердің дискілері мен папкаларына қолжетімділікті ашу 9.1.3.3 желілік принтермен жұмыс істеу, желілік ресурсты ашу 9.1.3.4 электрондық поштаны, ғаламторды қолдана білу	10.1 желі туралы 10.1 элементтерді поштамен істеу 10.1 техникалық пайдалану құжаттарын жүзеге асыру
-----	-------------------	--	--	--	--	---	---

2) 2-бөлім "Ақпараттық процестер":

2-кесте

Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
2.1			7.2.1.1 "кіріс ақпарат" және "шығыс ақпарат" ұғымдарын түсіндіру және ажырата білу	8.2.1.1 компьютерде ақпарат екі түрде көрсетілетінін түсіндіре білу	9.2.1.1 ақпаратты өлшеу бірлігін нақты білу
Ақпаратты өлшеу және ұсыну	5.2.1.1 ақпарат дегеніміз не мысал келтіруді және талқылай білу	6.2.1.1 ақпарат мазмұны бойынша қандай болатынын түсіндіру 6.2.1.2 түрлері бойынша ақпаратты ажырату	7.2.1.2 ақпаратты өңдеу құрылғысын білу 7.2.1.3 ақпарат тасымалдаушыларды білу, мысал келтіру	8.2.1.2 компьютерде "ақпаратты кодтау", қалай ақпаратты өңдейтінін түсіну	9.2.1.2 ақпаратты бір өлшемнен басқа өлшемге аударуды жүзеге асыру

2.2 Ақпараттық объектілер ді қыру және түрлендіру	5.2.2.1 ақпараттың түрлерін қабылдау бойынша ажырату, мысалдар келтіру (көру, дәм сезу, есту, иіс сезу, сипап сезу)	6.2.2.1 Word Pad (ворд пад) мәтіндік редакторында мәтінді үзінділерге бөлу, редакциялау, пішімдеу, қыру.	7.2.2.1 көптеген қаріптерді пайдалана отырып мәтінді басу және қыру, қыжатты сақтау	8.2.2.1 мәтіндік редактордың көмегімен қыжаттарды қыру	
	5.2.2.2 ақпараттың түрлерін ұсыну тәсілі бойынша мысал келтіру және ажырата білу (сан, мәтін, дыбыс, графика, видео).	6.2.2.2 қыжатты басып шығаруды ұйымдастыру (беттің параметрлерін орнату, алдын-ала қарау, басып шығаруға қыжатты жіберу)	7.2.2.2 мәтіндік редакторда кестелермен жұмыс, кесте қыру	8.2.2.2 суреттердің, рамалардың, қыю, фон және объектілердің көмегімен қыжаттарды әдемі безендіру	
				8.2.2.3 қыжаттарда кестені қыру және безендіру	
				8.2.2.4 дұрысжазуды тексеруді жүзеге асыру	
				8.2.2.5 қыжатты пішімдеу тәсілдерін меңгеру (колонтитулдар, тізімдер, бағандар, қаріптермен жұмыс)	
			7.2.2.3 диаграммаларды, суреттерді өңдеу және қою	8.2.2.6 мәтіндік қыжаттарда гиперсілтемелер	

3) 3-бөлім "Компьютерлік ойлау":

3-кесте

Оқыту мақсаттары						
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1 Модельдеу	5.3.1.1 графикалық редактордың маңызын білу 5.3.1.2 компьютерде сурет салу кезінде негізгі құралдар жиынтығын қолдану 5.3.1.3 қарапайым графикалық композиция құру	6.3.1.1 геометриялық фигуралар, мозаика дайындамалар жинағын құру 6.3.1.2 әр түрлі өрнектер құру	7.3.1.1 геометриялық пішіндерді модельдеу 7.3.1.2 өз композициясын құра білу	8.3.1.1 3D редакторында объектілер мен оқиғалардың модельдерін құру	9.3.1.1 бағдарламаларды өңдеуді кіріктіру ортасында моделдердің міндетін құру	10.3.1.1 процестердің зерттеу және (физикалық, экономикалық)
3.2 Алгоритмдер	5.3.2.1 алгоритм анықтамасын	6.3.2.1 алгоритмдерді жазу	7.3.2.1 міндетті шешу жолын кезең	8.3.2.1 бағдарламалау тілінде алгоритмді жазу	9.3.2.1 алгоритмді қадағалауды жүзеге асыру;	10.3.2.1 түрлі тапсырманы тиімдісін таңдау қайсысын жақсы

тмд ер	құрастыру;					
	5.3.2.2 алгоритмге қарапайым мысалдар келтіру	түрін сипаттау	6.3.2.2 алгоритмді сөздік формада ұсыну	7.3.2.2 блок-схема түрінде алгоритмді ұсыну		10.3.2.2 қойылған шешуді бағалау
	5.3.2.3 алгоритм орындаушыларға және командалар жүйесінде мысал келтіру	6.3.2.3 графикалық түрде алгоритмді көрсету				
3.3 Бағдарламалау	5.3.3.1 компьютердің стандартты бағдарламаларын білу	6.3.3.1 ойынды бағдарламалауда цикл мен тармақталған командаларды қолдану (Logo, Scratch (спратч))	7.3.3.1 бағдарламадағы қателікті табу және түзету	8.3.3.1 мәліметтер түрін классификациялау 8.3.3.2 бағдарламаны (C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарас) құрастыруда кіріктірілген ортада сызықтық және тарамдалған алгоритмдер жазу	9.3.3.1 интеграцияланған ортада (C/C++, Python, Delphi, Lazarus) бағдарламалар құрастыруда операторлармен циклдерді іріктеп қолдану 9.3.3.2 (C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарас) қолдану арқылы интеграцияланған ортада бағдарламалар құрастыруда құрауыштарды білу және қолдану	10.3.3.1 бір өлшемді массивтерді (C/C++, Python, Delphi, Lazarus) арқылы интеграцияланған ортада бағдарламалар құрастыру

4) 4-бөлім " Денсаулық және қауіпсіздік":

4-кесте

Оқыту мақсаттары

4.1	Эргономика	5.4.1.1 қауіпсіздік техникасын білу және жұмыс орнын ұйымдастыру	6.4.1.1 техника қауіпсіздік ережесінің бұзылу салдарын талқылау	7.4.1.1 компьютерді эксплуатациялау ережесін білу 7.4.1.2 компьютерлік эргономика ережесін білу	8.4.1.1 жасалып жатқан жобаның интерфейсін құрастыру талаптарын орындау.	9.4.1.1 электрлік құрылғылардың адам денсаулығына әсері және сақтанудың тиімді әдістеріне мысал келтіру	10.4.1 компьютер пайдалану жалғамалы байланыста тәуекел бағалау
4.2	Ақпараттық қауіпсіздік	5.4.2.1 компьютерде ақпаратты қауіпсіз сақтау үшін ережені сақтау	6.4.2.1 өзгенің жұмысын көшіру заңсыз екендігін талқылау 6.4.2.2 құжатты қорғау үшін құпия сөз орнату	7.4.2.1 "авторлық құқық", "плагиат" түсініктерін түсіндіру; 7.4.2.2 ақпараттың авторына сілтеме жасау	8.4.2.1 компьютерді зиянды бағдарламалардың қорғау.	9.4.2.1 желі қолданушыларының қауіпсіздігін қамтамасыз ету (ғаламтордағы алаяқтық және агрессия)	10.4.2 әдептілік құқық нормаларын бұзуды талқылау

30. Осы Бағдарлама есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

31. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру деңгейі

5-10 сыныптары үшін "Информатика" пәнінен

пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының

үлгілік оқу бағдарламасының

Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейін естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған

мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқу мақсаты
1-тоқсан		
4. Денсаулық және қауіпсіздік	4.1 Эргономика	5.4.1.1 қауіпсіздік техникасын білу және жұмыс орнын ұйымдастыру
	4.2 Ақпараттық қауіпсіздік	5.4.2.1 компьютерде ақпаратты қауіпсіз сақтау үшін ережені сақтау
1. Компьютерлік жүйе	1.1 Компьютер құрылғысы	5.1.1.1 компьютер құрылғысын және процессор мен қатты дисктің м
	1.2 Бағдарламалық қамтамасыз ету	5.1.2.1 "бағдарлама" түсінігін және ол не үшін керектігін білу
	1.3 Компьютерлік желі	5.1.3.1 жалпы қол жетімді файлдарды өзгерту, жүктеу, орналастыру
2-тоқсан		
2. Ақпараттық процестер	2.1 Ақпаратты өлшеу және ұсыну	5.2.1.1 ақпарат дегеніміз не мысал келтіруді және талқылай білу
	2.2 Ақпараттық объектілерді құру және түрлендіру	5.2.2.1 ақпараттың түрлерін қабылдау бойынша ажырату, мысалдар (дәм сезу, есту, иіс сезу, сипап сезу) 5.2.2.2 ақпараттың түрлерін ұсыну тәсілі бойынша мысал келтіру және (сан, мәтін, дыбыс, графика, видео).
1. Компьютерлік жүйе	1.1 Компьютер құрылғысы	5.1.1.1 компьютер құрылғысын және процессор мен қатты дисктің м
	1.2 Бағдарламалық қамтамасыз ету	5.1.2.1 "бағдарлама" түсінігін және ол не үшін керектігін білу
	1.3 Компьютерлік желі	5.1.3.1 жалпы қол жетімді файлдарды өзгерту, жүктеу, орналастыру
4. Денсаулық және қауіпсіздік	4.1 Эргономика	5.4.1.1 қауіпсіздік техникасын білу және жұмыс орнын ұйымдастыру
	4.2 Ақпараттық қауіпсіздік	5.4.2.1 компьютерде ақпаратты қауіпсіз сақтау үшін ережені сақтау
3-тоқсан		
1. Компьютерлік жүйе	1.1 Компьютер құрылғысы	5.1.1.1 компьютер құрылғысын және процессор мен қатты дисктің м
	1.2 Бағдарламалық	5.1.2.1 "бағдарлама" түсінігін және ол не үшін керектігін білу

	қамтамасыз ету	
	1.3 Компьютерлік желі	5.1.3.1 жалпы қол жетімді файлдарды өзгерту, жүктеу, орналастыру
4-тоқсан		
3. Компьютерлік ойлау	3.1 Модельдеу	5.3.1.1 графикалық редактордың маңызын білу
		5.3.1.2 компьютерде сурет салу кезінде негізгі құралдар жиынтығын
		5.3.1.3 қарапайым графикалық композиция құру
	3.2 Алгоритмдер	5.3.2.1 алгоритм анықтамасын құрастыру;
		5.3.2.2 алгоритмге қарапайым мысалдар келтіру
		5.3.2.3 алгоритм орындаушыларға және командалар жүйесіне мысал

2) 6-сынып:

2-кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқу мақсаты
1-тоқсан		
4. Денсаулық және қауіпсіздік	4.1 Эргономика	6.4.1.1 техника қауіпсіздік ережесінің бұзылу салдарын талқылау
	4.2 Ақпараттық қауіпсіздік	6.4.2.1 ұжымдық жұмыс ережесін қатаң сақтау
2-тоқсан		
2. Ақпараттық процестер	2.1 Ақпаратты өлшеу және ұсыну	6.2.1.1 ақпарат мазмұны бойынша қандай болатынын түсіндіру
		6.2.1.2 түрлері бойынша ақпаратты ажырату
	2.2 Ақпараттық объектілерді құру және түрлендіру	6.2.2.1 WordPad (ворд пад) мәтіндік редакторында мәтінді үзінділерге бөлу, репішімдеу, құру.
		6.2.2.2 құжатты басып шығаруды ұйымдастыру (беттің параметрлерін орнату, қарау, басып шығаруға құжатты жіберу)

3-тоқсан		
3.Компьютерлік ойлау	3.1 Модельдеу	6.3.1.1 геометриялық фигуралар, мозаика дайындамалар жинағын құру
		6.3.1.2 әр түрлі өрнектер құру
	3.2 Алгоритмдер	6.3.2.1 алгоритмдерді жазу түрін сипаттау
6.3.2.2алгоритмді сөздік формада ұсыну 6.3.2.3 графикалық түрде алгоритмді		
4-тоқсан		
2. Ақпараттық процестер	2.1 Ақпаратты өлшеу және ұсыну	6.2.1.1 ақпарат мазмұны бойынша қандай болатынын түсіндіру
		6.2.1.2 түрлері бойынша ақпаратты ажырату
	2.2 Ақпараттық объектілерді құру және түрлендіру	6.2.2.1 WordPad (ворд пад) мәтіндік редакторында мәтінді үзінділерге бөлу, р пішімдеу, құру.
		6.2.2.2 құжатты басып шығаруды ұйымдастыру (беттің параметрлерін орнату, қарау, басып шығаруға құжатты жіберу)
4. Денсаулық және қауіпсіздік	4.1 Эргономика	6.4.1.1 техника қауіпсіздік ережесінің бұзылу салдарын талқылау
		6.4.2.1 өзгенің жұмысын көшіру заңсыз екендігін талқылау;
	4.2 Ақпараттық қауіпсіздік	6.4.2.2 құжатты қорғау үшін құпия сөз орнату

3) 7-сынып:

3-кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқу мақсаты
1-тоқсан		
4. Денсаулық және қауіпсіздік	4.1 Эргономика	7.4.1.1 компьютерді эксплуатациялау ережесін білу
		7.4.1.2 компьютерлік эргономика ережесін білу
4. Компьютер	4.2 Ақпараттық қауіпсіздік	7.4.2.1 "авторлық құқық", "плагиат" түсініктерін түсіндіру

құрылғысы.		7.4.2.2 ақпараттың авторына сілтеме жасау
1. Компьютерлік жүйе	1.1 Компьютер құрылғысы	7.1.1.1 компьютер құрылғысының негізгі құрылымын толық түсіндіру
	1.2 Бағдарламалық қамтамасыз ету	7.1.2.1 "Бағдарламалық қамтамасыз ету" түсінігін айта білу
	1.3 Компьютерлік желі	7.1.3.1 желісіз байланыстың артықшылығын түсіндіру
2-тоқсан		
2. Ақпараттық процестер	2.1 Ақпаратты өлшеу және ұсыну	7.2.1.1 "кіріс ақпарат" және "шығыс ақпарат" ұғымдарын түсіндіріп ажырата білу
		7.2.1.2 ақпаратты өңдеу құрылғысын білу
		7.2.1.3 ақпарат тасымалдаушыларды білу, мысал келтіру
	2.2 Ақпараттық объектілерді құру және түрлендіру	7.2.2.1 көптеген қаріптерді пайдалана отырып мәтінді басу және сақтау
7.2.2.2 мәтіндік редакторда кестелермен жұмыс, кесте құру		
7.2.2.3 диаграммаларды, суреттерді өңдеу және қою		
3-тоқсан		
2. Ақпараттық процестер	2.1 Ақпаратты өлшеу және ұсыну	7.2.1.1 "кіріс ақпарат" және "шығыс ақпарат" ұғымдарын түсіндіріп ажырата білу
		7.2.1.2 ақпаратты өңдеу құрылғысын білу
		7.2.1.3 ақпарат тасымалдаушыларды білу, мысал келтіру
	2.2 Ақпараттық объектілерді құру және түрлендіру	7.2.2.1 көптеген қаріптерді пайдалана отырып мәтінді басу және сақтау
7.2.2.2 мәтіндік редакторда кестелермен жұмыс, кесте құру		

		7.2.2.3 диаграммаларды, суреттерді өңдеу және қою
4-тоқсан		
3. Компьютерлік ойлау	3.1 Модельдеу	7.3.1.1 геометриялық пішіндерді модельдеу
		7.3.1.2 өз композициясын құра білу
	3.2 Алгоритмдер	7.3.2.1 міндетті шешу жолын кезең бойынша талдау;
		7.3.2.2 блок-схема түрінде алгоритмді ұсыну

4) 8-сынып:

4-кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
3. Компьютерлік ойлау	3.1 Модельдеу	8.3.1.1 3D редакторында объектілер мен оқиғалардың модельдерін құру
	3.2 Алгоритмдер	8.3.2.1 бағдарламалау тілінде алгоритмді жазу
	3.3 Бағдарламалау	8.3.3.1 мәліметтер түрін классификациялау 8.3.3.2 –бағдарламаны (C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарас) құрастыру, ортада сызықтық және тарамдалған алгоритмдер жазу
2-тоқсан		
4. Денсаулық және қауіпсіздік	4.1 Эргономика	8.4.1.1 жасалып жатқан жобаның интерфейсін құрастыру талаптарын орындау
	4.2 Ақпараттық және онлайн қауіпсіздік	8.4.2.1 компьютерді зиянды бағдарламалардың қорғау .
3-тоқсан		
2.	2.1	8.2.1.1 компьютерде ақпарат екі түрде көрсетілетінін түсіндіре білу

Ақпараттық процестер	Ақпаратты өлшеу және ұсыну	8.2.1.2 компьютерде "ақпаратты қолтау" қалай ақпаратты өндейтінін түсінуді
	2.2 Ақпараттық объектілерді құру және түрлендіру	8.2.2.1 мәтіндік редактордың көмегімен құжаттарды құру
		8.2.2.2 суреттердің, рамалардың, құю, фон және объектілердің көмегімен құжаттарды әдемілеу
		8.2.2.3 құжаттарда кестені құру және безендіру
		8.2.2.4 дұрысжазуды тексеруді жүзеге асыру
		8.2.2.5 құжатты пішімдеу тәсілдерін меңгеру (колонтитулдар, тізімдер, бағандар, қаріптермен форматтау)
8.2.2.6 мәтіндік құжаттарда гиперсілтемелер, сілтемелер ұйымдастыру		
4-тоқсан		
1. Компьютерлік жүйе	1.1 Компьютер құрылғысы	8.1.1.1 компьютер жадының түрлерінің маңызын сипаттау (жедел)
	1.2 Бағдарламалық қамтамасыз ету	8.1.2.1 "бағдарламалау жүйесі" және "бағдарламалау тілдері" түсініктерін ажырату;
		8.1.2.2 түрлі форматтағы мұрағаттарды құрі және ашу;
		8.1.2.3 бірдей ақпарат сақталған түрлі файлдардың өлшемін салыстыру
1.3 Компьютерлік желі	8.1.3.1 компьютерлік желілердің негізгі түрлерін білу, оларды айтып беру	

5) 9-сынып:

5-кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқу мақсаты
1-тоқсан		
1. Компьютерлік жүйе	1.1 Компьютер құрылғысы	9.1.1.1 жүйелік блокта не барын, процессор қалай құралға

		қарапайым деңгейде ауызша түсіндіру
	1.2 Бағдарламалық қамтамасыз ету	9.1.2.1 қолданбалы бағдарламалық қамтамасыз ету мен жүйесін ажырату
	1.3 Компьютерлік желі	9.1.3.1 жалпы ресурстарға қол жетімділікті ашу жабу 9.1.3.2 басқа компьютердің дискілері мен папкаларына қол жетімділікті ашу 9.1.3.3 желілік принтермен жұмыс істеу, желілік ресурстарды пайдалану 9.1.3.4 электрондық поштаны, ғаламторды қолдана білу
2-тоқсан		
4. Денсаулық және қауіпсіздік	4.1 Эргономика	9.4.1.1 электрлік құрылғылардың адам денсаулығына әсерін бағалау, денсауланудың тиімді әдістеріне мысал келтіру
	4.2 Ақпараттық және онлайн қауіпсіздік	9.4.2.1 желі қолданушыларының қауіпсіздігін қамтамасыз ету (ғаламтордағы алаяқтық және агрессия)
3-тоқсан		
2. Ақпараттық процестер	2.1 Ақпаратты өлшеу және ұсыну	9.2.1.1 ақпаратты өлшеу бірлігін нақты білу 9.2.1.2 ақпаратты бір өлшемнен басқа өлшемге аударуды білу
	2.2 Ақпараттық объектілерді құру және түрлендіру	9.2.2.1 электронды кесте терезесінің құрылымын білу 9.2.2.2 негізгі құралдар тақтасының маңызын білу 9.2.2.3 біртекті мәліметтермен электронды кестені толтыру 9.2.2.4 формуланың көмегімен қарапайым есептерді орындау 9.2.2.5 деректерді алфавит және өсу, кему бойынша сұрыптау 9.2.2.6 кесте негізінде диаграмма және графиктер құру

4-тоқсан		
1. Компьютерлік жүйе	1.1 Компьютер құрылғысы	9.1.1.1 жүйелік блокта не барын, процессор қалай құралға қарапайым деңгейде ауызша түсіндіру
	1.2 Бағдарламалық қамтамасыз ету	9.1.2.1 қолданбалы бағдарламалық қамтамасыз ету мен жүйесін ажырату
	1.3 Компьютерлік желі	9.1.3.1 жалпы ресурстарға қол жетімділікті ашу жабу
		9.1.3.2 басқа компьютердің дискілері мен папкаларына қол жетімділікті ашу
		9.1.3.3 желілік принтермен жұмыс істеу, желілік ресурстарды пайдалану
		9.1.3.4 электрондық поштаны, ғаламторды қолдана білу

6) 10-сынып:

6-кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқу мақсаты
1-тоқсан		
1. Компьютерлік жүйе	1.1 Компьютер құрылғысы	10.1.1.1 компьютердің қызметіне қарай конфигурациясын таңдау
		10.1.1.2 компьютерде ақпаратты өңдеуді түсіндіре білу
		10.1.1.3 компьютердің архитектурасын білу
	1.2 Бағдарламалық қамтамасыз ету	10.1.2.1 қолданушының қажеттілігіне қарай бағдарламалық қамтамасыз етуді таңдау
	1.3 Компьютерлік желі	10.1.3.1 "ауқымды желі" түсінігі туралы айта білу
		10.1.3.2 электрондық поштамен жұмыс істеу

		10.1.3.3 бұлтты технологияларды пайдалана отырып, құжаттармен жұмыс істей білу
2-тоқсан		
2. Ақпараттық процестер	2.1 Ақпаратты өлшеу және ұсыну	10.2.1.1 ақпараттың сипатын анықтау (қауіпсіздігі, нақтылық, дәйектілік, өзектілік)
		10.2.1.2 ауқымды желіден керекті ақпаратты іздеуді жүзеге асыру
	2.2 Ақпараттық объектілерді құру және түрлендіру	10.2.2.1 редактор туралы түсініктің болуы
		10.2.2.2 мақсатқа жету үшін презентацияны жоспарлау
		10.2.2.3 шаблондардың көмегімен презентация құрудың тиімді тәсілдерін білу
		10.2.2.4 слайдтарды безендіруде шаблондар мен конструкторды қолдана білу
		10.2.2.5 анимацияға баптау жасау
		10.2.2.6 презентация көрсету
3-тоқсан		
3. Компьютерлік ойлау	3.1 Модельдеу	10.3.1.1 электронды кестеде процестердің моделін зерттеу және өңдеу (физикалық, биологиялық, экономикалық)
	3.2 Алгоритмдер	10.3.2.1 түрлі амалдармен тапсырманы орындау, тиімдісін таңдау және әр қайсысын жазу
		10.3.2.2 қойылған міндетті шешуді бағалау
	3.3 Бағдарламалау	10.3.3.1 бір өлшемді массивтерді (C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарас) қолдану, интеграцияланған ортада бағдарламалар құрастыру
4-тоқсан		
3. Компьютерлік ойлау	3.1 Модельдеу	10.3.1.1 электронды кестеде процестердің моделін зерттеу және өңдеу (физикалық, биологиялық, экономикалық)
	3.2 Алгоритмдер	10.3.2.1 түрлі амалдармен тапсырманы орындау, тиімдісін таңдау және әр қайсысын жазу

		10.3.2.2 қойылған міндетті шешуді бағалау
	3.3 Бағдарламалау	10.3.3.1 бір өлшемді массивтерді (C/C++, Python (пайзн), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарас) қолдану және интеграцияланған ортада бағдарламалар құрастыру
2. Ақпараттық процестер	2.1 Ақпаратты өлшеу және ұсыну	10.2.1.1 ақпараттың сипатын анықтау (қауіпсіздігі, нақтылық, дәйектілік, өзектілік) 10.2.1.2 ауқымды желіден керекті ақпаратты іздеуді жүзеге асыру
	2.2 Ақпараттық объектілерді құру және түрлендіру	10.2.2.1 редактор туралы түсініктің болуы
		10.2.2.2 мақсатқа жету үшін презентацияны жоспарлау
		10.2.2.3 шаблондардың көмегімен презентация құрудың тиімді тәсілдерін білу
		10.2.2.4 слайдтарды безендіруде шаблондар мен конструкторды қолдана білу
		10.2.2.5 анимацияға баптау жасау
		10.2.2.6презентация көрсету
1. Компьютерлік жүйе	1.1 Компьютер құрылғысы	10.1.1.1 компьютердің қызметіне қарай конфигурациясын таңдау 10.1.1.2 компьютерде ақпаратты өңдеуді түсіндіре білу 10.1.1.3 компьютердің архитектурасын білу
	1.2 Бағдарламалық қамтамасыз ету	10.1.2.1 қолданушының қажеттілігіне қарай бағдарламалық қамтамасыз етуді таңдау
	1.3 Компьютерлік желі	10.1.3.1 "ауқымды желі" түсінігі туралы айта білу
		10.1.3.2 электрондық поштамен жұмыс істеу
		10.1.3.3 бұлтты технологияларды пайдалана отырып, құжаттармен жұмыс істей білу

Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқу пәнінің мақсаты қозғалыс дағдылары мен икемдерін қалыптастыру, дене дамуы мен моторлық аясының кемшіліктерін түзету, негізгі дене қабілеттері мен мүмкіндіктерін дамыту, денсаулығын нығайту, ағзаның функционалдық мүмкіндіктерін ұлғайту болып табылады.

3. Бағдарламаның мазмұны келесі міндеттерді ойдағыдай шешуге мүмкіндік береді:

1) жігерлілікке, тәртіптілікке, ұқыптылыққа және дербестікке баулу, борыш және жауапкершілік сезімін, өзін-өзі ұстау мәдениетін тәрбиелеу, білім алушылардың өз денсаулығына, дене дамуына, шынығуына қамқорлық жасауының аса маңызды екендігі туралы түсінігін қалыптастыру;

2) білім алушыларды дене шынығуы, жеңіл атлетикалық және гимнастикалық жаттығулар, шаңғымен жүру және ойындар бойынша

қойылатын талаптарды орындауға дайындау;

3) негізгі қозғалыс қимыл әрекеттеріне және оларды қиындығы әртүрлі жағдайда орындауға үйрету, ол үшін қажетті қозғалыс қасиеттерін дамыту: ептілік, жатықтық, төзімділік;

4) білім алушылардың дене жаттығуларымен өз бетімен шұғылдану дағдылары мен әдетін дамыту, дене шынықтыруға деген тұрақты қызығушылығын тәрбиелеу және оның күн тәртібіне енуіне жағдай жасау;

5) білім алушылардың жинақы, дұрыс дене сымбатын, ұқыптылығын және кинестетикалық бақылауын қалыптастыруға жәрдемдесу;

6) дене дамуы мен моторикасындағы, қимылдардың кеңістіктегі ұйымдастырылуындағы бұзылыстарды жеңу, қимылдардың, қозғалыс операциялары мен нұсқаулардың орындалу ретін есте сақтай алуын дамыту; өз қимылдарына және басқалардың қимыл әрекеттеріне назар аударуын дамыту;

7) қимылдарды ауызша нұсқау бойынша орындай алу қабілетін, қозғалудағы дербестігін, қимылдардың орындалу сапасын талдай алу қабілеттерін дамыту;

8) нашар еститін білім алушылар ағзасындағы мүшелер мен жүйелердің физиологиялық белсенділігін, сондай-ақ дене және ақыл-ой еңбегіне қабілеттілігін арттыру;

9) жүрек-қантамыр және тыныс жүйелерін, тірек-қимыл аппаратын дамыту және нығайту;

10) жүру кезіндегі қимыл-қозғалыстардың үйлесімділік дәлдігін қалыптастыру;

11) қол саусақтарының майда моторикасын, дененің жеке бөліктері қозғалысының уақыт пен кеңістіктегі үйлестілігін, қозғалыстардың ауыспалылығын, жетілуін және ырғақтылығын дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Жасы мен есту бұзылысының сипатын, медициналық құжаттарындағы мәліметтерді, педагогикалық бақылау мен тестілеу сынақтарының нәтижелерін ескере отырып, білім алушыларды топтарға бөлеміз:

1) бірінші – арнайы топ, оған аралас бұзылыстары бар, соматикалық тұрғыда әлжуаз, медициналық көрсетілім бойынша бірқатар шектеу қойылған білім алушылар кіреді;

2) екінші – негізгі топ, нашар еститін және кейін естімей қалған.

5. Нашар еститін білім алушыларға беруге болатын дене жүктемесі шеңберінде қозғалыстың күші, жылдамдығы, ептілігі, төзімділігі, иілгіштігі және вестибулярлық тұрақтылығы сияқты қасиеттерді дамытуға жүйелі түрде ықпал етеді.

6. Төзімділікті дамыту үшін жүру, арасында жүгірумен алмастырып отыру, баяу қарқынмен жүгіру, шаңғымен жүру жаттығуларын, үздіксіз қозғалыс әрекеті айқын байқалатын ойындарды қолданылады.

7. Бағдарламаның әр бөліміне оқу материалын меңгеруге көмектесіп, қимыл-қозғалыс және рухани қасиеттерінің дамуына септігін тигізіп, әртүрлі моторлық бұзылыстарды түзету құралы болатын ойындар енгізілген.

8. Нашар еститін, кейіннен естімей қалған білім алушылармен өткізілетін бейімделген дене шынықтыру сабақтары сөйлеу нұсқауларын бере отырып жүргізіледі, сонда сөздерді есте сақтау бойынша сөздік жұмыс жүргізілмейді, өйткені күнделікті айтылатын, жиі кездесетін және сабақтарда машықталған сөздік қоры қолданылады.

9. Білім алушылардың дамуына педагогикалық бақылау жасау мақсатымен жылына екі рет (қыркүйек-қазанда және сәуір-мамырда) дене дайындығы бойынша тексерулер өткізіледі; сонда экспресс-тесттер қолданылады:

1) биік сөреден 30 м қашықтыққа жүгіру, орнынан ұзындыққа секіру, аяқты екі жаққа жіберіп отырған бастапқы қалыптан нығыздалған допты

(1 кг) екі қолмен бастан асыра лақтыру, білек күші;

2) келесі жаттығу түрлері: кіші допты алысқа лақтыру, кіші допты нысанаға лақтыру, жерге қону дәлдігіне секіру, ал 7-8 сыныптарда, сонымен қатар, екпінмен ұзындыққа, биіктікке секіру және қозғалыстың кеңістік пен уақытта орындалу дәлдігін талап ететін тепе-теңдік пен координацияны анықтауға арналған жаттығулар.

10. Әсіресе дене дамуы мен дене дайындығы жеткіліксіз деңгейдегі білім алушыларға ерекше назар аударылады: жеке тапсырмалар және сабақтан тыс уақытта орындау үшін сабақта өткен дене жаттығуларынан тұратын өзіндік жұмыс тапсырмалары қолданылады.

11. Дене шынықтыру мұғалімі балалардың жасына, жынысына, дене дайындығына және денсаулық жағдайына қарай жүктемені мұқият мөлшерлейді, сонымен қатар жарақаттардың алдын алу шараларын жүргізіледі.

12. Қысқы мерзімде ашық ауада өткізілетін сабақтар ауа температурасы –100С-ден төмен болмайтындай (орта климаттық зона үшін), желсіз ауа райында жүргізіледі. Әртүрлі климаттық зоналарда сабақтарды ашық ауада өткізу мүмкіндігіне қатысты сұрақты білім беру органдары денсаулық сақтау органдарымен келісе отырып шешеді. Сабақ өткізілетін бөлмедегі ауа температурасы +160 С-ден төмен болмайды.

13. Күзгі және көктемгі мерзімде сабақтар арнайы жабдықталған спорт алаңдарында өткізіледі.

14. Сабақтарды дыбыс күшейткіш аппаратура мен спорт құрал-жабдықтарын пайдалануға мүмкіндік болатын, арнайы жабдықталған залда өткізген дұрыс.

15. Пәнді оқыту процесінде инвариантты компоненттің оқу пәндері мен түзету компонентінің және факультатив сабақтарымен пәнаралық байланыс жүзеге асады: "Тіл және әдебиет", "Математика және информатика", "Жаратылыстану", "Адам және қоғам", "Технология және өнер", "Дыбыс айтуын қалыптастыру мен есту арқылы қабылдауын дамыту", "Ауызекі сөйлеу тілі", "Ым-ишарат тілі".

16. Оқытудың техникалық құралдары:

1) жалпы дене дайындығы бойынша сабақтарға арналған жиынтық. Аралығы 0,8м гимнастикалық қабырға, гимнастикалық төсеніштер, гимнастикалық орындықтар, өрмелеуге арналған сырық 1-5,5 м, өрмелеуге арналған арқан 1-6 м, керме, құм салынған қапшықтар (200-250 г), гимнастикалық таяқша.

17. Дене іс-әрекетін бақылау мен бағалауға арналған жабдықтар. Ұзындық өлшеуіш (25 және 10 м), төреші ысқырықтары, секунд өлшеуіштер, жалауды көтеретін құрылғы.

18. Гимнастикаға арналған жиынтық. Мектепке арналған гимнастикалық қоссырық сырғауылдары: түрлі биіктіктегі, параллельді, мектепке арналған гимнастикалық ат, гимнастикалық ешкі, гимнастикалық бөрене (универсалды) корпустары, гимнастикалық көпірше, диаметрі 90-95 см гимнастикалық шығыршықтар, гимнастикалық секіртпелер, салмағы 16 кг гір тастары, 0,2, 0,5, 1 килограмм жай гантельдер.

19. Жеңіл атлетикамен айналысуға арналған жиынтық. 30, 60, 100, 200 (м) жүгіру жолдары, эстафеталық таяқшалар, ұзындыққа, биіктікке секіруге арналған мектеп жиынтығы, әртүрлі жалаушалар, допты қашықтыққа және нысанаға лақтыруға арналған секторлар, 150 г лақтыратын доптар.

20. Шаңғы дайындығы бойынша сабақтарға арналған жиынтық. Бекіткіштері бар шаңғы, шаңғы бәтеңкелері, шаңғы таяқтары (5-10 сыныптар).

21. Спорт элементтері бар қозғалмалы ойындарға арналған жиынтық. Футбол доптары, волейбол доптары, баскетбол доптары, қол добы ойынына арналған доптар, кіші теннистік доптар, нығыздалған доптар (салмағы 1 кг-нан 4 кг-ға дейін), инесі бар доп үрлегіштер, волейбол торы, волейбол бағаналары, баскетбол қалқандары, тартуға арналған арқан, қол добын (мини-футбол) ойнауға арналған қақпа.

22. Бейімделген дене шынықтыру сабақтары дыбыс күшейткіш құрылғылары бар, арнайы жабдықталған залда өткізіледі.

3-тарау. "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

23. "Бейімделген дене шынықтыру" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты;
- 2) 6-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты;
- 3) 7-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты;
- 4) 8-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты;
- 5) 9-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты;
- 6) 10-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты құрайды.

24. Бағдарламаның мазмұны келесідей бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Дене шынықтыру туралы білім";
- 2) 2-бөлім "Гимнастика";
- 3) 3-бөлім "Кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар";
- 4) 4-бөлім "Жеңіл атлетика";
- 5) 5-бөлім "Ұлттық және зияткерлік ойындар";
- 6) 6-бөлім "Шаңғы дайындығы";
- 7) 7-бөлім "Спорт ойындары".

25. "Бейімделген дене шынықтыру білімдерінің негіздері. Салауатты өмір салты жайлы білім жүйесін қалыптастыру" бөлімі келесідей

бөлімшелерді қамтиды:

1) бейімделген дене шынықтыру сабақтарындағы тәртіп ережелері және қауіпсіздік техникасы;

2) жеке бас тазалығы және күн тәртібі.

26. "Гимнастика" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) дене сымбатын қалыптастыруға және жалпақ табандылықтың алдын алуға бағытталған жаттығулар;

2) кеңістікті бағдарлауды және қимылдардың дәлдігін дамытуға арналған жаттығулар;

3) тыныс жаттығулары;

4) өрмелеу және асып түсу;

5) құралдармен орындалатын жаттығулар.

27. "Кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін дамытуға бағытталған ойындар;

2) кедергілерден өтуге арналған ойындар;

3) кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған ойындар.

28. "Жеңіл атлетика" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) жүру;

2) жүгіру;

3) секіру;

4) лақтыру.

29. "Ұлттық және зияткерлік ойындар" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) "Тоғыз құмалақ";

2) "Асық";

2) дойбы;

3) шахмат.

30. "Шаңғы дайындығы" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) шаңғымен жүру адымдарын бекітуге арналған жаттығулар;

2) жылдамдық пен шыдамдылықты дамытуға арналған жаттығулар.

31. "Спорт ойындары" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) волейбол;

2) баскетбол;

3) теннис;

4) футбол.

32. 5-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) дене шынықтыру туралы білім. Ежелгі Олимпиадалық ойындар туралы тарихи білім. Шынығу ережелері;

2) гимнастика. Сапқа тұру, сапқа құрылымын өзгертіп қайта тұру. Сап пәрмендерін орындау. Бастың, қолдың, тұлғаның, аяқтың қалыптары және қимылдары (құралмен және құралсыз). Әртүрлі бастапқы қалыпта

орындалатын тынысты түзетуге арналған жаттығулар. Жүру және жүгіру кезіндегі тыныс алу гимнастикасы. Кіші және үлкен доптармен, гимнастикалық таяқшалармен орындалатын жалпы және ұсақ моториканы дамытатын жаттығулар. Қимыл координациясын түзетуге және дамытуға бағытталған жаттығулар. Қимыл дәлдігін түзетуге және дамытуға бағытталған жаттығулар, күш пен ептіліктің дамуына ықпал ететін өрмелеу мен асып түсу жаттығулары. Акробатикалық жаттығуларды орындау. Гимнастикалық жабдықтарда орындалатын жаттығулардың техникасын үйрету. Дене сымбатын қалыптастыруға және жалпақ табандылықтың алдын алуға бағытталған жаттығулар;

3) кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар. "Таспамен қуаласпақ", "Допты шеңбермен қуалау", "Таяқшаны бастан жоғары көтеру";

4) жеңіл атлетика. Жүгіру, секіру және лақтыру дағдыларын үйрету. Қауіпсіздік техникасы. Қысқа қашықтыққа жүгіру техникасын үйрену. Орташа және ұзын қашықтыққа жүгіру техникасын үйрену. Орнынан және екпінмен ұзындыққа секіру техникасын үйрену. Әртүрлі заттар мен құралдарды нысанаға және алысқа тастау мен лақтырудың техникасы. Эстафетадағы командалық жұмыс. Кеңістікті бағдарлауды және қимыл дәлдігін дамытуға арналған жаттығулар;

5) ұлттық және зияткерлік ойындар. Ұлттық ойындар аясында бірқатар стратегиялар мен тактикаларды үйрену;

6) шаңғы дайындығы. Үсудің алдын алу (әңгімелесу); бір-бірлеп лекке тұру және шаңғы аяқтың жанында болғанда бір сап құру; шаңғымен сырғаната кең қадам жасап жүру; 60 м дейінгі аралықты жылдамдыққа жүріп өту; ұзындығы 10-15 м ылдидан түсу; қозғалыста ішкі шаңғыға баса отырып адымдап бұрылу; "саты" жасап жайпақ беткейге көтерілу; шаңғымен баяу қарқынмен 500-600 м жүру; 40-50 м қашықтықты жылдамдыққа жүріп өту; шаңғы ойындары: "Жай қуаласпақ", "Кім алысырақ";

7) спорт ойындары. Қауіпсіздік техникасы. Ойын жағдайларында допты игеру. Ойын кеңістігінде бағдарлану дағдыларына үйрету. Ойындағы жеке, командалық әрекеттер.

33. 6-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) дене шынықтыру туралы білім. Қазақстандағы олимпиадалық қозғалыс. Дене шынықтыру сабақтарындағы жарақаттанудың алдын алу;

2) гимнастика. Сапқа тұру, сапқа құрылымын өзгертіп қайта тұру. Сап пәрмендерін орындау. Бастың, қолдың, тұлғаның, аяқтың қалыптары және қимылдары (құралмен және құралсыз). Әртүрлі бастапқы қалыпта орындалатын тынысты түзетуге арналған жаттығулар. Жүру және жүгіру кезіндегі тыныс гимнастикасы. Кіші және үлкен доптармен, гимнастикалық таяқшалармен орындалатын жалпы және ұсақ моториканы дамытатын жаттығулар. Қимыл координациясын түзетуге және дамытуға бағытталған жаттығулар. Қимыл дәлдігін түзетуге және дамытуға бағытталған жаттығулар, күш пен ептіліктің дамуына ықпал ететін өрмелеу мен асып түсу жаттығулары. Акробатикалық жаттығуларды орындау. Гимнастикалық жабдықтарда орындалатын жаттығулардың техникасын үйрету. Дене сымбатын қалыптастыруға және жалпақ табандылықтың алдын алуға бағытталған жаттығулар;

3) кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар. "Допты беру", "Жүгіретін сызықтық эстафета", "Номермен жүгіріп жарысу", "Допқа тигіз", "Аңшылар мен үйректер";

4) жеңіл атлетика. Ұзын қадаммен жүру; қадам ұзындығын жүру ырғағына қарай өзгерте отырып жүру (ырғағы неғұрлым сирек болса, қадамы соғұрлым ұзын); жай жүріс кезінде келесі командаларды орындау: "Адым бас!", "Жиі бас!"; қадам жиілігін өзгертіп жүру; белгілеу бойынша лекте бір-бірден жүру; 60 м дейін жарысып жүгіру; баяу қарқынмен 2 мин дейін жүгіру; жылдамдықты өзгертіп жүгіру, 40 м дейін үдете жүгіру. Жүгіріп келіп "аттап өту" тәсілімен биіктікке секіру; "аяқты бүгу" тәсілімен ұзындыққа секіру. Кіші допты арқадан иық арқылы лақтыру; допты 3 м биіктікке тік орнатылған нысанаға лақтыру; 10 м дейінгі (ұлдар) және 8 м дейінгі (қыздар) ара қашықтықтан; допты көлденең орнатылған нысанаға лақтыру; допты алысқа лақтыру;

5) ұлттық және зияткерлік ойындар. Ұлттық ойындар аясында бірқатар

стратегиялар мен тактикаларды үйрену: "Тоғыз құмалақ", "Асық";

6) шаңғы дайындығы. Шаңғымен алма-кезек екі адымды жүріспен жүру;

80 метрге дейінгі аралықты жылдамдыққа жүріп өту; жайпақ ылдидан түсе отырып қарапайым кедергілерден өту (мысалы, шаңғы таяқшаларынан жасалған "қақпаша"); қозғалыста сыртқы шаңғыға баса отырып адымдап бұрылу; "саты" жасап қысқа тік беткейге бір аяқтан бір аяққа шапшаң секіріп көтерілу; шаңғымен баяу қарқынмен 600-700 м жүру; шаңғымен әртүрлі жүрістің, жайпақ беткейге шығып түсудің қарапайым тіркесі, 50-60 м қашықтықты жылдамдыққа жүріп өту; шаңғы ойындары ("Ең мерген", "Шаңғы эстафетасы");

7) спорт ойындары. Қауіпсіздік техникасы. Ойын техникасы дағдыларын дамыту. Спорт ойындарында тактикалық әрекеттерді қолдану. Командада жұмыс істеудегі көшбасшылық дағдыларды дамыту.

34. 7-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) дене шынықтыру туралы білім. Қазіргі замандағы Қазақстандағы спорттық ойындардың дамуы, жаттығулар жасаудағы өзін-өзі бақылаудың, өзін-өзі сақтандырудың негізгі әдістері, тамақтану және оның өсу мен даму үшін маңызы, қауіпсіздік ережелері. 7 сынып білім алушыларының күн тәртібі;

2) гимнастика. Саптағы жаттығулар, қозғалыста бір лектен екі, үш, төрт лек құру, лектің диагональ бойынша, қарсы жүріспен, ирелеңдеп, қарсы лекпен қозғалуы; дұрыс дене сымбатын қалыптастыруға, тыныс гимнастикасына, дене салмағын реттеуге және дене дамуының жеке дара ерекшеліктерін ескере отырып дене бітімінің пішінін түзетуге арналған жаттығулар кешендері, жалпы дене дайындығы жаттығулары. Акробатикалық жаттығулар;

3) кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар. "Екі шеңбер", "Экипаждар";

4) жеңіл атлетика. Жылдам жүру. Ұмтылыспен жүру, қолдың шеңберлі қимылдарымен жүру. Қозғалыстағы жаттығулармен қатар жүру. Нық қадаммен, алақан соғып, берілген санақпен аяғын топылдатып жүру. Биік сөре. Үдемелі жүгіріс. Орнынан ұзындыққа секіру. "Аяқты бүгіп секіру" әдісімен қысқартылған екпінмен ұзындыққа секіру. Кіші допты бастан асыра иық арқылы қашықтыққа лақтыру. Көлденең (ені 90 см белдеу) және тігінен қойылған кедергілерден қадамдап өте отырып жүгіру. Жылдамдықты, күш қасиеттерін, шамалы жүктемеге төзімділікті, секіргіштікті және қимыл шапшаңдығын дамытуға арналған жаттығулар, "Секіре салып секіру", "Мерген" ойындары, кіші доптарды алысқа лақтыру және жүгіруді жүрумен кезектестіру (15 секунд жүгіру және 1 минут жүру);

5) қазақтың ұлттық ойындары: мәдени-этникалық бағытты ойындар мен жаттығулар, ұлттық спорт түрлерінің техника элементтері (техника элементтерін, ойындар мен жаттығуларды таңдауды мұғалім реттейді);

6) шаңғы дайындығы. Ауыспалы екі адымды жүріс (басты назар қимылдардың үйлесімділігіне). Түсу кезінде алдын ала қойылған түрлі-түсті жалаушалар бойынша тоқтайтын өрлерден өту. "Саты" жасап көтерілу. Жылдамдық пен төзімділікті дамытуға арналған жаттығулар: шаңғымен шамалы ойлы-қырлы жермен 700-800 метр қашықтыққа жүру, 60-70 метр қашықтықтың арасында 2-3 минут демалып (тыныш сырғанау) қайталап (2-3 рет) жылдамдыққа жүріп өту; қашықтық арасы 100-200 м эстафеталар, "Шаңғышылар, орындарыңа барыңдар!", "Жалаушаны ауыстыр" ойындары; төбешікке шығып-түсу эстафеталары;

7) спорт ойындары. Қауіпсіздік техникасы. Ойын жағдайларында допты игерудің орындалу техникасы. Кеңістікті бағдарлау және допты беру дағдыларын дамыту.

35. 8 - сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) дене шынықтыру туралы білім. Қазақстандағы қысқы спорттық ойындардың дамуы, жылдамдық-күш жаттығуларын өз бетімен орындау ережелері, жаттығуларды орындау кезінде серіктесін сақтандыру; қауіпсіздік ережелері, жарақат кезіндегі алғашқы көмек;

2) гимнастика. Сапта бір орында және қозғалыста өткізілетін тәсілдер. Акробатикалық жаттығуларды біріктіру: секіру және теңгеру. Гимнастикалық жабдықтардағы комбинациялар. Ырғақты гимнастика еркін жаттығуларының кешені. Сап құру және қайта құру. Кеңістікті бағдарлау мен қимыл дәлдігін дамытуға бағытталған жаттығулар. Ырғыту мен лақтырудағы күш пен бұлшық ет шыдамдылығын дамыту. Әртүрлі жылдамдықта тегіс жермен жүгіру. Жылдамдық-күш қасиеттерін, шамалы жүктемеге төзімділікті дамытуға арналған жаттығулар;

3) кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар. Мәселелерді ойын арқылы шешу дағдылары. Ойын жағдайында тәсілдерді іске асыру. Ойын қызметі. Жарысу ойын әрекетін ұйымдастыру. "Оймен-қырмен", "Кім ең епті";

4) жеңіл атлетика. Әртүрлі жылдамдықта тегіс жермен жүгіру. Биік сөреден топпен (5-6 адамнан) жүгіру. "Аттап секіру" әдісімен еркін екпінмен биіктікке секіру. "Аяқты бүгіп секіру" әдісімен еркін екпінмен ұзындыққа секіру. Орнынан ұзындыққа секіру. Кіші допты алдыға бір адым жасап бастан асыра иық арқылы қашықтыққа лақтыру. Кедергілер жолағы: 30 м жүгіру, бөренемен жүру, биіктігі 40 см "жасыл желектен" секіріп өту, 10 м жүгіру. Жылдамдық-күш қасиеттерін, шамалы жүктемеге төзімділікті, секіргіштікті және қимыл шапшаңдығын дамытуға арналған жаттығулар ("олжамен қашу", "қарсы жүгіру эстафетасы" ойындары пайдаланылады). Төменгі сөре және сөре екпіні. Орта қашықтыққа жүгіру дағдыларын дамыту. Секіргіштікті дамытуға бағытталған іс-әрекет;

5) қазақтың халық дәстүрлеріне сәйкес ойындар. Қозғалмалы ойындар. Қазақтың халық ойындары және мәдени-этникалық бағытты жаттығулар, "Тоғыз құмалақ", "Асық" ойындары;

6) шаңғы дайындығы. Бір мезгілдегі екі адымды жүріс. Ауыспалы екі адымды жүріс (бір аяқты тіреп сырғумен). Тегіс ылдмен түсу және түсудің соңында адымдап бұрылу. "Шырша" жасап көтерілу. Жылдамдық пен төзімділікті дамытуға арналған жаттығулар: шаңғымен шамалы ойлы-қырлы жермен 800-900 м қашықтыққа жүру, 60-70 м қашықтықты қайталап (3-4 рет) жылдамдыққа жүріп өту; қашықтық арасы 150-250 м эстафеталар, "Күн мен түн", "Бас салып қуаласу" ойындары; төбешікке шығып-түсу эстафеталары;

7) спорт ойындары. Командалық ойындардағы негізгі дағдылар. Ойын техникасы. Ойын тактикасы. Ойындағы шығармашылық белсенділік.

36. 9-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) дене шынықтыру туралы білім. Дене шынықтыру және спорт – тұлғаны жан-жақты дамыту құралы. Дене жаттығуларымен айналысудың дене бітіміне тигізетін әсері. Білім алушылардың өз бетімен жаттығуы және жаттығуларды сабақтан тыс кезде орындау гигиенасы;

2) гимнастика. Топпен орындалатын саптағы жаттығулар. Акробатикалық элементтердің комбинацияларын құрастыру. Гимнастикалық жабдықтардағы жаттығулардың ретін құрастыру. Басты бұлшық ет топтарының күшін, күш және статикалық төзімділігін, буындардың қозғалмалығын дамытуға және тепе-теңдік мүшелерін жаттықтыруға арналған жаттығулар (құралсыз жалпы дамытушы жаттығулар қолданылады);

3) кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар. ("Күштілер мен ептілер", тепе-теңдік элементтері бар эстафета);

4) жеңіл атлетика. Мәреге жету. Көлденең (ені 100 см дейінгі ор, арық немесе шұңқыр) және тігінен (биіктігі 50-60 см. "жасыл желек", тосқауыл немесе жұқа тақтайша) қойылған кедергілерден секіріп өту. Кіші допты 3 қадамнан екпінмен бастан асыра иық арқылы лақтыру. Кіші допты тік және көлденең орнатылған нысанаға лақтыру. 30 метр жүгіру, бөренемен жүру, биіктігі 50 см. "жасыл желектен" секіріп өту, кіші допты 8-10 метр қашықтықтан тізе қалпынан орға лақтыру, 15 метр жүгіру. Қимыл шапшаңдығын, төзімділікті, секіргіштікті және жылдамдық-күш қасиеттерін дамытуға арналған жаттығулар;

5) қазақтың халық ойындары және мәдени-этникалық бағытты жаттығулар, "Тоғыз құмалақ" ойыны;

6) шаңғы дайындығы. Бір мезгілдегі екі адымды жүріс. Ауыспалы екі адымды жүріс. "Шырша" жасап көтерілу. Екі шаңғыны тіреп тоқтау ("Соқа"

тәсілімен тежелу). Орташа тұрыста түсу. Жылдамдық пен шамалы қарқындағы циклдық жұмысқа төзімділікті дамытуға арналған жаттығулар: 70-80 м қашықтықты қайталап (2-3 рет) жылдамдыққа жүріп өту, шаңғымен шамалы ойлы-қырлы жермен бірқалыпты және ауыспалы қарқынмен 900-1000 м қашықтыққа жүру, қашықтық арасы 300-400 м эстафеталар, ойындар;

7) мәселелерді спорт ойындарында шешу дағдыларын жетілдіру. Ойын Спорт ойындары комбинацияларын құрастыру. Альтернативті ойын құрастыру.

37. 10-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) дене шынықтыру туралы білім. Күн тәртібі және су ішу тәртібі. Білім алушылардың қозғалыс тәртібі. Өзін-өзі бақылау ережелері;

2) гимнастика. Сапқа тұру, сапқа құрылымын өзгертіп қайта тұру. Сап пәрмендерін орындау. Бастың, қолдың, тұлғаның, аяқтың қалыптары және қимылдары (құралмен және құралсыз). Әртүрлі бастапқы қалыпта орындалатын тынысты түзетуге арналған жаттығулар. Жүру және жүгіру кезіндегі тыныс гимнастикасы. Кіші және үлкен доптармен, гимнастикалық таяқшалармен орындалатын жалпы және ұсақ моториканы дамытатын жаттығулар. Қимыл координациясын дамытуға бағытталған жаттығулар. Қимыл дәлдігін түзетуге және дамытуға бағытталған жаттығулар, күш пен ептіліктің дамуына ықпал ететін өрмелеу мен асып түсу жаттығулары. Бейімделген дене шынықтыру шараларымен психикалық қызметті түзетуге бағытталған жаттығулар (үрей, биіктіктен қорқу, қиын қозғалыс жағдаяттарында өзін-өзі сәйкес емес ұстау);

3) кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар. "Қарсыласыңды басып оз", "Ұтымды жағдай үшін күрес";

4) жеңіл атлетика. Жүгіру, секіру және лақтыру техникасын шыңдау. Қауіпсіздік техникасы. Спринтерлік жүгіруді жетілдіру. Жүгіру төзімділігі дағдыларын жақсарту. Секіру мен лақтырудағы жеке дара екпіннің өлшемдері және оны дұрыс таңдау;

5) қазақтың халық ойындары. "Тоғыз құмалақ" ойыны;

6) шаңғы дайындығы. Бір мезгілдегі адымсыз және бір адымды жүріс және оның ойлы-қырлы жерде қолданылуы. Орнында сермей бұрылу. Төмен тұру қалпында еңіске түсу. Сырғи итерілу тәсілімен көтерілу. Бір мезгілдегі жүрістен алма-кезек адымдап жүруге көшу. Жылдамдық пен төзімділікті дамытуға арналған жаттығулар: 80-90 метр қашықтықты қайталап (3-4 рет) жылдамдыққа жүріп өту, шаңғымен орташа ойлы-қырлы жермен бірқалыпты және ауыспалы қарқынмен 1400-1500 метр қашықтыққа жүру; эстафеталар; ойындар;

7) спорт ойындары. Ойын жағдаяттарында допты игеру техникасы. Ойын кеңістігінде бағдарлау дағдыларын жетілдіру. Жеке, топтық, командалық тактикалық әрекеттер.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

38. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодтық белгімен ұсынылған. Кодтағы бірінші сан сыныпты, екінші мен үшінші сандар – бағдарламаның бөлімі мен оның ішіндегі бөлімшесі, төртінші сан оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 6.2.1.4 кодындағы "6" – сынып, "2.1" – бөлім мен бөлімше, "4" – оқу мақсатының реттік нөмірі.

39. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Дене шынықтыру туралы білім. Салауатты өмір салты туралы білім жүйесі":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1	5.1.1.1	6.1.1.1	7.1.1.1	8.1.1.1	9.1.1.1	10.1.1.1
Бейімделген дене шынықтыру сабақтарында	бейімделген дене шынықтыру сабақтарындағы тәртіп ережелерін	бейімделген дене шынықтыру сабақтарында тәртіп ережелерін	бейімделген дене шынықтыру сабақтарында спорт құрал-	бейімделген дене шынықтыру сабақтарында спорт құрал-	бейімделген дене шынықтыру сабақтарында дәрігерге дейінгі	бейімделген дене шынықтыру сабақтарында соғыс

ағы тәртіп ережелері және қауіпсіздік техникасы	және қауіпсіздік техникасын білу және сақтау	және қауіпсіздік техникасын жүйелі түрде сақтау	жабдықтарында жұмыс істегенде қауіпсіздік техникасын қолдану	жабдықтарында жұмыс істегенде қауіпсіздік техникасын үйреншікті сақтау	алғашқы көмек көрсету нұсқауын білу	кезін көме
1.2	5.1.2.1	6.1.2.1	7.1.2.1	8.1.2.1	9.1.2.1	10.1.2
Жеке бас тазалығы және күн тәртібі	жеке бас тазалығының ережелерін білу және күн тәртібінде ұстану	шынығу және оның ағзаға тигізетін әсері туралы біліп, тәжірибеде қолдану	өз денсаулығына қатерлі жайттарды анықтай білу	ой және дене еңбегін алмастыру тәртібін сақтау	денсаулығын өз бетімен қадағалауды және бақылауды жүзеге асыра алу	сала салт денс тигіз өз үл

2) 2-бөлім "Гимнастика":

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1	5.2.1.1	6.2.1.1	7.2.1.1	8.2.1.1	9.2.1.1	10.2.1.1
Дене сымбатын қалыптастыруға және жалпақ табандылықтың алдын алуға бағытталған жаттығулар	дененің дұрыс қалпын білу және еңкеюден кейін дұрыс дене қалпын ұстану	дененің дұрыс қалпын ұғыну мен сақтай алу және қолмен бірқатар қимылдарды орындау	гимнастикалық қабырғамен жанына, жоғары және төмен қимылдағанда дененің дұрыс қалпын сақтау	бір орында тұрып секіру кезінде дұрыс дене қалпын көрсету	өкшемен, табанның сыртқа және ішкі қырымен жүруді жетілдіру	ен ар д рс үл д п
2.2	5.2.2.1	6.2.2.1	7.2.2.1	8.2.2.1	9.2.2.1	10.2.2.1
Кеңістікті бағдарлауды және қимылдардың дәлдігін дамытуға арналған жаттығулар	гимнастикалық орындықта, бөренеді қаралдармен жасалатын	спорт құрал-жабдықтарында тепе-теңдік сақтауды түсіну және сақтау	көзбен бақылай отырып және бақыламай кез-келген	құралдармен жасалатын жаттығуларды бір орында және	құралдармен жасалатын жаттығуларды бір орында және қозғалыста орында кезінде дененің дұрыс қалпын көрсете білу	са са қ өз т

	жаттығуларды орындауда тепе-теңдік сақтауды білу және сақтау		бастапқы қалыптан дененің дұрыс қалпын ұстану	қозғалыста орындау кезінде дененің дұрыс қалпын ұстану		б қ а ж о
2.3 Тыныс алу жаттығулары	5.2.3.1 тұрған және жатқан қалыпта аралас (көкіректі-құрсақты немесе толық) тыныс алу түрін орындау	6.2.3.1 қолдың әртүрлі қимылдары кезінде тыныс алуды орындау: жанына, жоғары қарай; жүрелеп толық және жартылайотырып-тұру кезіндегі тыныс алу	7.2.3.1 қолын белге қойып, қолдарын артқа, жанына, жоғары қарай әртүрлі қимылдатып жүрген кезде тыныс алуды сақтау	8.2.3.1 қимыл сипатына сәйкес тыныстың тереңдігі мен қарқынын ерікті түрде өзгертуді орындау у	9.2.3.1 ырғақты қимылдарды орындау кезінде ұзақтығы бойынша әртүрлі тыныс алу мен тыныс шығаруды орындау	1 т а а в ж
2.4 Өрмелеу және асып түсу	5.2.4.1 бір жабдықтан басқасына асып түсуді білу және асып түсу	6.2.4.1 кедергілерден асып түсе алу және кедергінің биіктігіне қарай әртүрлі тәсілдермен олардың астынан өту	7.2.4.1 көлденең сатымен өрмелеудің кезекпен қол мен аяқты алмастыру әдісін қолдану	8.2.4.1 көлбеу 40° бұрышпен қойылған гимнастикалық орындыққа таянып отырып өрмелеу әдісін қолдану	9.2.4.1 кедергілер алаңында әртүрлі жабдықтардан әртүрлі тәсілдермен өрмелеу және асып түсу	1 а ө ә т ж
2.5 Құралдармен орындалатын жаттығулар	5.2.5.1 жұптасып үлкен допты бір-біріне кеудеден лақтыру 5.2.5.2 кіші допты жерге соғып, ол ыршығанда	6.2.5.1 үлкен допты бір-біріне екі қолмен оң иықтан, сол иықтан лақтыру 6.2.5.2 кіші допты жүгіріп келе жатып жоғары лақтырып және тосып алу	7.2.5.1 үлкен теннис добын бір қолмен жоғары, жерге және қабырғаға лақтыра алу, оны бір қолмен қағып алу 7.2.5.2 жұптасып кіші	8.2.5.1 жүріп келе жатып нығыздалған допты жоғары лақтырып, оны тосып алу 8.2.5.2 қолына допты ұстап тұрып, қолдың	9.2.5.1 нығыздалған допты жоғары бастың үстімен бір қолдан екінші қолға лақтыра алу 9.2.5.2 нығыздалған допты тізенің арасына қысып екі аяқпен секіру 9.2.5.3 гимнастикалық таяқшаны	1 н д т а а 1 н д т а а

				әртүрлі қалпын және қимылдарын орындай отырып, тұлғаны еңкейту және бұру		
	оң (сол) қолмен ұстап алу.			8.2.5.3		
	5.2.5.3		допты 6-8 м қашықтықтан бір мезетте бір-біріне лақтыру	гимнастикалық таяқшаны арқа жағында қолдың шынтақ буынының астында ұстап тұрып, тұлғаны еңкейту		
	гимнастикалық таяқшаны бір қолмен, екі қолмен жоғары лақтырып, алақанды соққаннан соң оны ұстап алу	6.2.5.3	7.2.5.3	8.2.5.4	арқа жағында қолдың шынтақ буынының астында ұстап тұрып, тұлғаны бұру	
		гимнастикалық таяқшаны тік қалпында екі қолмен жоғары лақтырып және ұстап алу	гимнастикалық таяқшаны көтеріп тұрған аяқ тізесінің астымен бір қолынан екіншісіне беру	еденде жатқан секіртпені аяқ саусақтарымен табанның астына жинау	9.2.5.4. секіртпені екі бүктеп, бір және екі қолмен ұстап тұрып, оны фронтальды, бүйір және көлденең жазықтықтарда шеңбермен айналдыру	

3) 3-бөлім "Кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар":

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1 Тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін дамытуға бағытталған	5.3.1.1 тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін дамытуға бағытталған ойындардың	6.3.1.1 тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін сақтай алу	7.3.1.1 тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін дамытуға бағытталған ойындар кезінде өз әрекеттерін үйлестіре білу	8.3.1.1 тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін дағдыларын дамыту	9.3.1.1 тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін	10.3.1.1 тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін

ойындар	маңызын түсіну				дағдыларын қолдану	
3.2 Кедергілерден өтуге арналған ойындар	5.3.2.1 кедергілерден өтуге арналған ойындардың маңызын түсіну	6.3.2.1 ойындар кезінде өз әрекеттерін үйлестіре және кедергілерден өту	7.3.2.1 кедергілерден өтуге арналған ойындар кезінде өз әрекеттерін үйлестіре білу	8.3.2.1 кедергілерден өту дағдыларын дамыту	9.3.2.1 кедергілерден өту дағдыларын қолдану	10.3.2.1 кедергілерден өту дағдыларын пайдалану
3.3 Кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған ойындар	5.3.3.1 кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған ойындардың маңызын түсіну	6.3.3.1 кеңістікті бағдарлай алу	7.3.3.1 кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған ойындар кезінде өз әрекеттерін үйлестіре білу	8.3.3.1 кеңістікті бағдарлау дағдыларын дамыту	9.3.3.1 кеңістікті бағдарлау дағдыларын қолдану	10.3.3.1 кеңістікті бағдарлау дағдыларын пайдалану

4) 4-бөлім "Жеңіл атлетика":

4-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
4.1 Жүру	5.4.1.1 жүрудің түрлерін орындай алу	6.4.1.1 жүрудің түрлерін үйлестіре алу	7.4.1.1 жүру техникасын дамыту	8.4.1.1 жүрудің әртүрлі техникаларын қолдану	9.4.1.1 жүру техникасын машықтау	10.4.1.1 жүру техникасын пайдалану
4.2 Жүгіру	5.4.2.1 жүгіру жаттығуларының түрлерін орындау	6.4.2.1 жүгіру жаттығуларының түрлерін үйлестіре білу	7.4.2.1 жүгіру техникасын дамыту	8.4.2.1 жүгірудің әртүрлі техникаларын қолдану	9.4.2.1 жүгіру техникасын өз бетімен машықтау	10.4.2.1 жүгіру техникасын пайдалану
4.3 Лақтыру	5.4.3.1 лақтыруды бірізді ретімен орындау	6.4.3.1 лақтырудың түрлерін үйлестіре білу	7.4.3.1 лақтыру техникасын дамыту	8.4.3.1 лақтырудың әртүрлі техникаларын қолдану	9.4.3.1 лақтыру техникасын машықтау	10.4.3.1 лақтыру техникасын пайдалану

			дамыту		машықтау	
4.4 Секіру	5.4.4.1 әртүрлі секіру жаттығуларын орындау	6.4.4.1 секірудің түрлерін үйлестіре білу	7.4.4.1 секіру техникасын дамыту	8.4.4.1 секірудің әртүрлі техникаларын қолдану	9.4.4.1 секіру техникасын машықтау	10.4.4.1 секіру да бекіту

5) 5-бөлім "Ұлттық және зияткерлік ойындар":

5-кесте

Бөлім ше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
5.1 Тоғыз құмалақ	5.5.1.1 тоғыз құмалақ ойынының ережесін білу және ойнау	6.5.1.1 тоғыз құмалақ ойынының әртүрлі әдіс-тәсілдерін үйрену	7.5.1.1 тоғыз құмалақ ойынының бірнеше комбинацияларын білу	8.5.1.1 тоғыз құмалақ ойынының әртүрлі кезеңдерін үйрену	9.5.1.1 тоғыз құмалақ ойынынан алған дағдыларын қолдану	10.5.1.1 ойынының дағдыларын пайдалану
5.2 Асық	5.5.2.1 асық ойынының ережесін білу және ойнау	6.5.2.1 асық ойынының әртүрлі әдіс-тәсілдерін үйрену	7.5.2.1 асық ойынының бірнеше комбинацияларын білу	8.5.2.1 асық ойынының әртүрлі кезеңдерін үйрену	9.5.2.1 асық ойынынан алған дағдыларын қолдану	10.5.2.1 ойынының дағдыларын пайдалану
5.3 Дойбы	5.5.3.1 дойбы ойынының ережесін білу және ойнау	6.5.3.1 дойбы ойынының әртүрлі әдіс-тәсілдерін үйрену	7.5.3.1 дойбы ойынының бірнеше комбинацияларын білу	8.5.3.1 дойбы ойынының әртүрлі кезеңдерін үйрену	9.5.3.1 дойбы ойынынан алған дағдыларын қолдану	10.5.3.1 ойынының дағдыларын пайдалану
5.4 Шахмат	5.5.4.1 шахмат ойынының ережесін білу	6.5.4.1 шахмат ойынының әртүрлі әдіс-тәсілдерін үйрену	7.5.4.1 шахмат ойынының бірнеше комбинацияларын білу	8.5.4.1 шахмат ойынының әртүрлі кезеңдерін орындау	9.5.4.1 шахмат ойынынан алған дағдыларын қолдану	10.5.4.1 ойынының дағдыларын пайдалану

6) 6-бөлім "Шаңғы дайындығы":

6-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
6.1 Шаңғымен жүру адымдарын бекітуге арналған жаттығулар	5.6.1.1 шаңғымен сап түзеу элементтерін білу және орынду	6.6.1.1 шаңғымен алма-кезек екі адымды жүріспен жүру			9.6.1.1 қашықтық арасы 100м дейін ойлы-қырлы жермен жүріп өту кезінде бір мезгілдегі екі адымды жүріс техникасын көрсету	10.6.1.1 шаңғымен жүру адымдарын бекітуге арналған жаттығулар
6.2 Жылдамдық пен шыдамдылықты дамытуға арналған жаттығулар	5.6.2.1 шаңғымен сырғаната қадам жасап жүруді білу және жүре алу	6.6.2.1 "саты" жасап жайпақ беткейге көтеріле алу	7.6.2.1 көтерілу мен түсу техникасының үйренген элементтерін орындау	8.6.2.1 түсу техникасының үйренген элементтерін орындау	9.6.2.1 шаңғымен көтерілу техникасының үйренген негіздерін орындау	10.6.2.1 жылдамдық пен шыдамдылықты дамытуға арналған жаттығулар

7) 7-бөлім "Спорттық ойындар":

7-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып

7.1 Волейбол	5.7.1.1 волейбол ойынының ережелерін білу және элементтерін игеру	6.7.1.1 волейболдағы допты беру техникасы мен тактикасын игеру	7.7.1.1 орнында тұрып допты жоғарыдан беру 7.7.1.2 артқы шептің ойыншысы шабуылшыны сақтандыру кезінде қорғаныста ойнай білу	8.7.1.1 допты төменнен тура беру кезінде үйренген дағдыларын қолдану 8.7.1.2 допты кеудемен құлап төменнен қабылдай алу	9.7.1.1 алдыға және оңға қозғалғаннан кейін допты жоғарыдан беруді үйренген дағдыларын қолдану	10.7.1.1 допты 4(2) белгілі бір торадан асы беруді оры техникасы 10.7.1.2 допты бел аймаққа беруді оры техникасы
7.2 Баскетбол	5.7.2.1 баскетбол ойынының ережелерін білу және элементтерін игеру	6.7.2.1 баскетболдағы допты қағып алу және беруді игеру	7.7.2.1. секіріп допты себетке бір және екі қолмен лақтыру 7.7.2.2 төреші допты жақтау сызықтан лақтырғанда команда ойыншысымен және қарсыласпен өзара әрекеттесе алу	8.7.2.1 үйренген ойын амалдарын біріктіріп қолдану: орнында допты екі қолмен тосып алу - допты оң және сол қолмен тура алып жүру - допты себетке екі қолмен жақын қашықтықтан лақтыру	9.7.2.1 допты оң және сол қолмен алып жүру техникасын пайдалану және орындау – адымдап тоқтау - допты себетке бір қолмен жақын қашықтықтан лақтыру	10.7.2.1 допты серіктесіне беру техникасы қолдану, келіп, себетке қолмен и 10.7.2.2 ойында допты ал таңдауға жеке такт әрекеттер

7.3 Теннис	5.7.3.1	6.7.3.1 теннис қалақшасын ың қозғалысын а ұқсатуды білу	7.7.3.1	8.7.3.1 бір орында тұрып және қозғалыста теннис добын вертикальды соғуды қолдану	9.7.3.1	10.7.3.1 бір орында қозғалыс қалақша сыртқы ж вертикаль көрсету
	үстел теннисі ойынын ың ережелерін білу және элементтерін игеру	6.7.3.2 теннис добын қалақшада ұстап тұра алу, бастапқы қалып бір орында тұру (қалақша горизонталь ды қалыпта)	қозғалыс кезінде (алдыға, артқа, солға, оңға) теннис добын қалақшада ұстап тұра алу		үстел теннисіндегі техникалық амалдарды бекітуге және жетілдіруге бағытталған жаттығуларды пайдалану	10.7.3.2 допты бер ыршыған алу
7.4 Футбол	5.7.4.1	6.7.4.1 футболдағы допты тосып алу және беруді игеру	7.7.4.1 қарсыластан допты тартып алу (қағып жіберу арқылы, допты табанмен басу арқылы)	8.7.4.1 футбол ойнаудың үйренген дағдыларын қолдану	9.7.4.1 футбол ойнаудың үйренген дағдыларын қолдану	10.7.4.1 доп техникасы үйлестіру дамыту

40. Осы Бағдарлама есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

41. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру де

5-10 сыныптары үш

"Бейімделген дене шыны

пәнінен жаңартылған маз
үлгілік оқу бағдарламасына

Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Тақырыбы/ Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Дене шынықтыру туралы білім. Салауатты өмір салты туралы білім жүйесі	1.1 Бейімделген дене шынықтыру сабақтарындағы тәртіп ережелері және қауіпсіздік техникасы	5.1.1.1 бейімделген дене шынықтыру сабақтар ережелерін және қауіпсіздік техникасын білу
	1.2 Жеке бас тазалығы және күн тәртібі	5.1.2.1 жеке бас тазалығының ережелері және туралы білу
4. Жеңіл атлетика	4.1	5.4.1.1 жүрудің түрлерін орындай алу
	Жүру	
	4.2	5.4.2.1 жүгіру жаттығуларының түрлерін орынд
	Жүгіру	
	4.3	5.4.3.1 лақтыруды бірізді ретімен орындай алу
	Лақтыру	

7. Спорттық ойындар	4.4	5.4.4.1 әртүрлі секіру жаттығуларын орындай алу
	Секіру	
	7.1 Волейбол	5.7.1.1 волейбол ойынының ережелерін білу және элементтерін игеру
	7.2 Баскетбол	5.7.2.1 баскетбол ойынының ережелерін білу және элементтерін игеру
	7.3 Теннис	5.7.3.1 үстел теннисі ойынының ережелерін білу және элементтерін игеру
2-тоқсан	7.4 Футбол	5.7.4.1 футбол ойынының ережелерін білу және элементтерін игеру
2. Гимнастика	2.1 Дене сымбатын қалыптастыруға және жалпақ табандылықтың алдын алуға бағытталған жаттығулар	5.2.1.1 дененің дұрыс қалпын білу және еңкею, дұрыс дене қалпын ұстай алу
	2.2 Кеңістікті бағдарлауды және қимылдардың дәлдігін дамытуға арналған жаттығулар	5.2.2.1 гимнастикалық орындықта, бөренеден қимыл жасалатын жаттығуларды орындауда тепе-теңдік білу және сақтай алу
	2.3 Тыныс алу жаттығулары	5.2.3.1 тұрған және жатқан қалыпта аралас (көкірек, құрсақты немесе толық) тыныс алу түрін орындай алу
	2.4 Өрмелеу және асып түсу	5.2.4.1 бір жабдықтан басқасына асып түсуді білу және орындай алу
	2.5 Құралдармен орындалатын жаттығулар	5.2.5.1 жұптасып үлкен допты бір-біріне кеудеден лақтырып, алақанды соққаннан соң оған қайтарып алу 5.2.5.2 кіші допты жерге соғып, ол ыршығанда оған қайтарып алу 5.2.5.3 гимнастикалық таяқшаны бір қолмен, екінші қолмен жоғары лақтырып, алақанды соққаннан соң оған қайтарып алу
3. Кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар	3.1 Тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін дамытуға бағытталған ойындар	5.3.1.1 тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін дамытуға бағытталған ойындардың маңызын түсіну
	3.2 Кедергілерден өтуге арналған ойындар	5.3.2.1 кедергілерден өтуге арналған ойындардың маңызын түсіну

	3.3 Кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған ойындар	5.3.3.1 кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған ойындардың маңызын түсіну
3-тоқсан		
6. Шаңғы дайындығы	6.1 Шаңғымен жүру адымдарын бекітуге арналған жаттығулар	5.6.1.1 шаңғымен сап түзеу элементтерін білу және орындау
	6.2 Жылдамдық пен шыдамдылықты дамытуға арналған жаттығулар	5.6.2.1 шаңғымен сырғаната қадам жасап жүруді үйрену және жүре алу
5. Ұлттық және зияткерлік ойындар	5.1 Тоғыз құмалақ	5.5.1.1 тоғыз құмалақ ойынының ережесін білу және ойнау
	5.2 Асық	5.5.2.1 асық ойынының ережесін білу және ойнау
	5.3 Дойбы	5.5.3.1 дойбы ойынының ережесін білу және ойнау
	5.4 Шахмат	5.5.4.1 шахмат ойынының ережесін білу және ойнау
7.Спорттық ойындар	7.1 Волейбол	5.7.1.1 волейбол ойынының ережелерін білу және ойнау элементтерін игеру
	7.2 Баскетбол	5.7.2.1 баскетбол ойынының ережелерін білу және ойнау элементтерін игеру
	7.3 Теннис	5.7.3.1 үстел теннисі ойынының ережелерін білу және ойнау элементтерін игеру
	7.4 Футбол	5.7.4.1 футбол ойынының ережелерін білу және ойнау элементтерін игеру
4-тоқсан		
4. Жеңіл атлетика	4.1	5.4.1.1 жүрудің түрлерін орындай алу
	Жүру	

	4.2	5.4.2.1 жүгіру жаттығуларының түрлерін орындау
	Жүгіру	
	4.3	5.4.3.1 лақтыруды бірізді ретімен орындай алу
	Лақтыру	
7.Спорттық ойындар	4.4	5.4.4.1 әртүрлі секіру жаттығуларын орындай алу
	Секіру	
	7.1 Волейбол	5.7.1.1 волейбол ойынының ережелерін білу және элементтерін игеру
	7.2 Баскетбол	5.7.2.1 баскетбол ойынының ережелерін білу және элементтерін игеру
	7.3 Теннис	5.7.3.1 үстел теннисі ойынының ережелерін білу және элементтерін игеру
	7.4 Футбол	5.7.4.1 футбол ойынының ережелерін білу және элементтерін игеру

2) 6 сынып:

2-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Тақырыбы/ Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Дене шынықтыру туралы білім. Салауатты өмір салты туралы білім жүйесі	1.1 Бейімделген дене шынықтыру сабақтарындағы тәртіп ережелері және қауіпсіздік техникасы	6.1.1.1 бейімделген дене шынықтыру сабақтарындағы ережелерін және қауіпсіздік техникасын сақтау
	1.2 Жеке бас тазалығы және күн тәртібі	6.1.2.1 шынығу және оның ағзаға тигізетін әсері туралы
4. Жеңіл атлетика	4.1	6.4.1.1 жүрудің түрлерін үйлестіре алу

	Жүру	
	4.2	6.4.2.1 жүгіру жаттығуларының түрлерін үйлестіре
	Жүгіру	
	4.3	6.4.3.1 лақтырудың түрлерін үйлестіре білу
	Лақтыру	
	4.4	6.4.4.1 секірудің түрлерін үйлестіре білу 2
7.Спорттық ойындар	Секіру	
	7.1 Волейбол	6.7.1.1 волейболдағы допты беру техникасы мен та
	7.2 Баскетбол	6.7.2.1 баскетболдағы допты қағып алу және беруд
	7.3 Теннис	6.7.3.1 теннис қалақшасының қозғалысына ұқсат 6.7.3.2 теннис добын қалақшада ұстап тұра алу, ба бір орында тұру (қалақша горизонтальды қалыпта
2-тоқсан		
2. Гимнастика	2.1	
	Дене сымбатын қалыптастыруға және жалпақ табандылықтың алдын алуға бағытталған жаттығулар	6.2.1.1 дененің дұрыс қалпын ұғыну мен сақтай ал бірқатар қимылдарды орындау
	2.2	6.2.2.1 спорт құрал-жабдықтарында тепе-теңдік са және сақтай алу
	Кеңістікті бағдарлауды және қимылдардың дәлдігін дамытуға арналған жаттығулар	
	2.3	6.2.3.1 қолдың әртүрлі қимылдары кезінде тыныс жанына, жоғары қарай; жүрелеп толық және жарт

	Тыныс жаттығулары	тұру кезінде
	2.4 Өрмелеу және асып түсу	6.2.4.1 кедергілерден асып түсе алу және кедергіні қарай әртүрлі тәсілдермен олардың астынан өту
	2.5 Құралдармен орындалатын жаттығулар	6.2.5.1 үлкен допты бір-біріне екі қолмен оң иықта лақтыра алу 6.2.5.2 кіші допты жүгіріп келе жатып жоғары лақтырып алу 6.2.5.3 гимнастикалық таяқшаны вертикальды қалай ұстап алу, қолмен жоғары лақтырып және ұстап алу
3. Кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар	3.1 Тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін дамытуға бағытталған ойындар	6.3.1.1 тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін сақтау
	3.2 Кедергілерден өтуге арналған ойындар	6.3.2.1 ойындар кезінде өз әрекеттерін үйлестіре жетіле алу, кедергілерден өте алу
	3.3 Кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған ойындар	6.3.3.1 кеңістікті бағдарлай алу
3-тоқсан		
6. Шаңғы дайындығы	6.1 Шаңғымен жүру адымдарын бекітуге арналған жаттығулар	6.6.1.1 шаңғымен алма-кезек екі адымды жүріспен жүзді алу
	6.2 Жылдамдық пен шыдамдылықты дамытуға арналған жаттығулар	6.6.2.1 "саты" жасап жайпақ беткейге көтеріле алу
5. Ұлттық және зияткерлік	5.1	6.5.1.1 тоғыз құмалақ ойынының әртүрлі әдіс-тәсілдерін ойнай алу

ойындар	Тоғыз құмалақ	
	5.2	6.5.2.1 асық ойынының әртүрлі әдіс-тәсілдерін үйрену
	Асық	
	5.3	6.5.3.1 дойбы ойынының әртүрлі әдіс-тәсілдерін үйрену
	Дойбы	
	5.4	6.5.4.1 шахмат ойынының әртүрлі әдіс-тәсілдерін үйрену
7.Спорттық ойындар	Шахмат	
	7.1 Волейбол	6.7.1.1 волейболдағы допты беру техникасы мен тәсілдерін үйрену
	7.2 Баскетбол	6.7.2.1 баскетболдағы допты қағып алу және беруді үйрену
	7.3 Теннис	6.7.3.1 теннис қалақшасының қозғалысына ұқсастықпен қозғалу тәсілдерін үйрену 6.7.3.2 теннис добын қалақшада ұстап тұра алу, баулау, бір орында тұру (қалақша горизонтальды қалыптастыру)
4-тоқсан	7.4 Футбол	6.7.4.1 футболдағы допты тосып алу және беруді үйрену
	4-тоқсан	
4. Жеңіл атлетика	4.1	6.4.1.1 жүрудің түрлерін үйлестіре алу
	Жүру	
	4.2	6.4.2.1 жүгіру жаттығуларының түрлерін үйлестіре алу
	Жүгіру	
	4.3	6.4.3.1 лақтырудың түрлерін үйлестіре алу
	Лақтыру	
	4.4	6.4.4.1 секірудің түрлерін үйлестіре алу

	Секіру	
7.Спорттық ойындар	7.1 Волейбол	6.7.1.1 волейболдағы допты беру техникасы мен та
	7.2 Баскетбол	6.7.2.1 баскетболдағы допты қағып алу және беруд
	7.3 Теннис	6.7.3.1 теннис қалақшасының қозғалысына ұқсат 6.7.3.2 теннис добын қалақшада ұстап тұра алу, ба бір орында тұру (қалақша горизонтальды қалыпта
	7.4 Футбол	6.7.4.1 футболдағы допты тосып алу және беруді иг

3) 7-сынып:

3-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Тақырыбы/ Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Дене шынықтыру туралы білім. Салауатты өмір салты туралы білім жүйесі	1.1 Бейімделген дене шынықтыру сабақтарындағы тәртіп ережелері және қауіпсіздік техникасы	7.1.1.1 бейімделген дене шынықтыру сабақтарында құрал-жабдықтарында жұмыс істегенде қауіпсіздік қолдану
	1.2 Жеке бас тазалығы және күн тәртібі	7.1.2.1 өз денсаулығына қатерлі жайттарды анық
4. Жеңіл атлетика	4.1	7.4.1.1 жүру техникасын дамыту
	Жүру	
	4.2	7.4.2.1 жүгіру техникасын дамыту
	Жүгіру	
	4.3	7.4.3.1 лақтыру техникасын дамыту
	Лақтыру	

	4.4	7.4.4.1 секіру техникасын дамыту
	Секіру	
7. Спорттық ойындар	7.1 Волейбол	7.7.1.1 орнында тұрып допты жоғарыдан беру 7.7.1.2 артқы шептің ойыншысы шабуылшыны с кезінде қорғаныста ойнай алу
	7.2 Баскетбол	7.7.2.1 секіріп допты себетке бір және екі қолмен 7.7.2.2 төреші допты жақтау сызықтан лақтырған ойыншысымен және қарсыласпен өзара әрекет
	7.3 Теннис	7.7.3.1 қозғалыс кезінде (алдыға, артқа, солға, он добын қалақшада ұстап тұра алу
	7.4 Футбол	7.7.4.1 қарсыластан допты тартып алу (қағып жібі допты табанмен басу арқылы)
2-тоқсан		
2. Гимнастика	2.1	
	Дене сымбатын қалыптастыруға және жалпақ табандылықтың алдын алуға бағытталған жаттығулар	7.2.1.1 гимнастикалық қабырғамен жанына, жоғ қимылдағанда дененің дұрыс қалпын сақтай алу
	2.2	
	Кеңістікті бағдарлауды және қимылдардың дәлдігін дамытуға арналған жаттығулар	7.2.2.1 көзбен бақылай отырып және бақыламай бастапқы қалыптан дененің дұрыс қалпын ұста
	2.3	
	Тыныс жаттығулары	7.2.3.1 қолын белге қойып, қолдарын артқа, жан қарай әртүрлі қимылдатып жүрген кезде тыныс
	2.4	
	Өрмелеу және асып түсу	7.2.4.1 көлденең сатымен өрмелеудің кезекпен к алмастыру әдісін қолдану

	2.5 Құралдармен орындалатын жаттығулар	7.2.5.1 үлкен теннис добын бір қолмен жоғары, ж қабырғаға лақтыра алу, оны бір қолмен қағып ал 7.2.5.2 жұптасып кіші допты 6-8 м қашықтықтан біріне лақтыра алу 7.2.5.3 гимнастикалық таяқшаны көтеріп тұрған астымен бір қолынан екіншісіне бере алу
3. Кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар	3.1 Тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін дамытуға бағытталған ойындар	7.3.1.1 тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін дам бағытталған ойындар кезінде өз әрекеттерін үйл
	3.2 Кедергілерден өтуге арналған ойындар	7.3.2.1 кедергілерден өтуге арналған ойындар кез әрекеттерін үйлестіре алу
	3.3 Кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған ойындар	7.3.3.1 кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған кезінде өз әрекеттерін үйлестіре алу
3-тоқсан		
6. Шаңғы дайындығы	6.1 Шаңғымен жүру адымдарын бекітуге арналған жаттығулар	7.6.1.1 шаңғымен алма-кезек екі адымды жүрісп кезде аяқ-қол қозғалысын үйлестіре алу
	6.2 Жылдамдық пен шыдамдылықты дамытуға арналған жаттығулар	7.6.2.1 көтерілу мен түсу техникасының үйренген орындау
5. Ұлттық және зияткерлік ойындар	5.1 Тоғыз құмалақ	7.5.1.1 тоғыз құмалақ ойынының бірнеше комби білу
	5.2 Асық	7.5.2.1 асық ойынының бірнеше комбинациялар

	5.3	7.5.3.1 дойбы ойынының бірнеше комбинацияла
	Дойбы	
	5.4	7.5.4.1 шахмат ойынының бірнеше комбинациял
	Шахмат	
7.Спорттық ойындар	7.1 Волейбол	7.7.1.1 орнында тұрып допты жоғарыдан беру 7.7.1.2 артқы шептің ойыншысы шабуылшыны с кезінде қорғаныста ойнай алу
	7.2 Баскетбол	7.7.2.1.секіріп допты себетке бір және екі қолмен 7.7.2.2 төреші допты жақтау сызықтан лақтырған ойыншысымен және қарсыласпен өзара әрекет
	7.3 Теннис	7.7.3.1 қозғалыс кезінде (алдыға, артқа, солға, он добын қалақшада ұстап тұра алу
	7.4 Футбол	7.7.4.1 қарсыластан допты тартып алу (қағып жіб допты табанмен басу арқылы)
4-тоқсан		
4. Жеңіл атлетика	4.1 Жүру	7.4.1.1 жүру техникасын дамыту
	4.2 Жүгіру	7.4.2.1 жүгіру техникасын дамыту
	4.3 Лақтыру	7.4.3.1 лақтыру техникасын дамыту
	4.4 Секіру	7.4.4.1 секіру техникасын дамыту
7.Спорттық ойындар	7.1 Волейбол	7.7.1.1 орнында тұрып допты жоғарыдан беру 7.7.1.2 артқы шептің ойыншысы шабуылшыны с кезінде қорғаныста ойнай алу
	7.2 Баскетбол	7.7.2.1 секіріп допты себетке бір және екі қолмен 7.7.2.2 төреші допты жақтау сызықтан лақтырған

		ойыншысымен және қарсыласпен өзара әрекет
	7.3 Теннис	7.7.3.1 қозғалыс кезінде (алдыға, артқа, солға, оңға) добын қалақшада ұстап тұра алу
	7.4 Футбол	7.7.4.1 қарсыластан допты тартып алу (қағып жіберу, допты табанмен басу арқылы)

4) 8-сынып:

4-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Тақырыбы/ Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Дене шынықтыру туралы білім. Салауатты өмір салты туралы білім жүйесі	1.1 Бейімделген дене шынықтыру сабақтарындағы тәртіп ережелері және қауіпсіздік техникасы	8.1.1.1 бейімделген дене шынықтыру сабақтарында спорт құралдары мен жабдықтарында жұмыс істегенде қауіпсіздік техникасын сақтау
	1.2 Жеке бас тазалығы және күн тәртібі	8.1.2.1 ой және дене еңбегін алмастыру тәртібін сақтау
4. Жеңіл атлетика	4.1	8.4.1.1 жүрудің әртүрлі техникаларын қолдану
	Жүру	
	4.2	8.4.2.1 жүгірудің әртүрлі техникаларын қолдану
	Жүгіру	
	4.3	8.4.3.1 лақтырудың әртүрлі техникаларын қолдану
	Лақтыру	
	4.4	8.4.4.1 секірудің әртүрлі техникаларын қолдану
	Секіру	
7.Спорттық ойындар	7.1 Волейбол	8.7.1.1 допты төменнен тура беру кезінде үйренген дағдылар

		8.7.1.2 допты кеудемен құлап төменнен қабылдай алу
	7.2 Баскетбол	8.7.2.1 үйренген ойын амалдарын біріктіріп қолдану: орнында қолмен тосып алу - допты оң және сол қолмен тура алып жүріс себетке екі қолмен жақын қашықтықтан лақтыру
	7.3 Теннис	8.7.3.1 бір орында тұрып және қозғалыста теннис добын вертик соғуды қолдану
	7.4 Футбол	8.7.4.1 футбол ойнаудың үйренген дағдыларын қолдану
2-тоқсан		
2. Гимнастика	2.1	
	Дене сымбатын қалыптастыруға және жалпақ табандылықтың алдын алуға бағытталған жаттығулар	8.2.1.1 бір орында тұрып секіру кезінде дұрыс дене қалпын к
	2.2	
	Кеңістікті бағдарлауды және қимылдардың дәлдігін дамытуға арналған жаттығулар	8.2.2.1 құралдармен жасалатын жаттығуларды бір орында ж орындау кезінде дененің дұрыс қалпын ұстай білу
	2.3	
	Тыныс жаттығулары	8.2.3.1 қимыл сипатына сәйкес тыныстың тереңдігі мен қарк түрде өзгертуді орындай алу
	2.4	
	Өрмелеу және асып түсу	8.2.4.1 көлбеу 40° бұрышпен қойылған гимнастикалық орын отырып өрмелеу әдісін қолдану
	2.5	
	Құралдармен орындалатын жаттығулар	8.2.5.1 жүріп келе жатып нығыздалған допты жоғары лақтыр алу
		8.2.5.2 қолына допты ұстап тұрып, қолдың әртүрлі қалпын ж қимылдарын орындай отырып, тұлғаны еңкейте және бұра а

		8.2.5.3 гимнастикалық таяқшаны арқа жағында қолдың шыңында астында ұстап тұрып, тұлғаны еңкейте алу 8.2.5.4 еденде жатқан секіртпені аяқ саусақтарымен табанның жинай алу
3. Кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар	3.1	
	Тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін дамытуға бағытталған ойындар	8.3.1.1 тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігі дағдыларын дамыту
	3.2	
	Кедергілерден өтуге арналған ойындар	8.3.2.1 кедергілерден өту дағдыларын дамыту
	3.3	
	Кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған ойындар	8.3.3.1 кеңістікті бағдарлау дағдыларын дамыту
3-тоқсан		
6. Шаңғы дайындығы	6.1 Шаңғымен жүру адымдарын бекітуге арналған жаттығулар	8.6.1.1 шаңғымен алма-кезек екі адымды жүріспен қозғалғанда аяқты тіреп сырғуды үйрену және орындай алу
	6.2 Жылдамдық пен шыдамдылықты дамытуға арналған жаттығулар	8.6.2.1 түсу техникасының үйренген элементтерін орындау
5. Ұлттық және зияткерлік ойындар	5.1	
	Тоғыз құмалақ	8.5.1.1 тоғыз құмалақ ойынының әрүрлі кезеңдерін үйрену
	5.2	
	Асық	8.5.2.1 асық ойынының әрүрлі кезеңдерін үйрену

	5.3	8.5.3.1 дойбы ойынының әрүрлі кезеңдерін үйрену
	Дойбы	
	5.4	8.5.4.1 шахмат ойынының әрүрлі кезеңдерін орындау
	Шахмат	
7.Спорттық ойындар	7.1 Волейбол	8.7.1.1 допты төменнен тура беру кезінде үйренген дағдылар 8.7.1.2 допты кеудемен құлап төменнен қабылдай алу
	7.2 Баскетбол	8.7.2.1 үйренген ойын амалдарын біріктіріп қолдану: орнында қолмен тосып алу - допты оң және сол қолмен тура алып жү себетке екі қолмен жақын қашықтықтан лақтыру
	7.3 Теннис	8.7.3.1 бір орында тұрып және қозғалыста теннис добын верт соғуды қолдану
	7.4 Футбол	8.7.4.1 футбол ойнаудың үйренген дағдыларын қолдану
4-тоқсан		
4. Жеңіл атлетика	4.1 Жүру	8.4.1.1 жүрудің әртүрлі техникаларын қолдану
	4.2 Жүгіру	8.4.2.1 жүгірудің әртүрлі техникаларын қолдану
	4.3 Лақтыру	8.4.3.1 лақтырудың әртүрлі техникаларын қолдану
	4.4 Секіру	8.4.4.1 секірудің әртүрлі техникаларын қолдану
7.Спорттық ойындар	7.1 Волейбол	8.7.1.1 допты төменнен тура беру кезінде үйренген дағдылар 8.7.1.2 допты кеудемен құлап төменнен қабылдай алу
	7.2 Баскетбол	8.7.2.1 үйренген ойын амалдарын біріктіріп қолдану: орнында қолмен тосып алу - допты оң және сол қолмен тура алып жү себетке екі қолмен жақын қашықтықтан лақтыру
	7.3 Теннис	8.7.3.1 бір орында тұрып және қозғалыста теннис добын верт соғуды қолдану
	7.4 Футбол	8.7.4.1 футбол ойнаудың үйренген дағдыларын қолдану

5) 9-сынып:

5-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Тақырыбы/ Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Дене шынықтыру туралы білім. Салауатты өмір салты туралы білім жүйесі	1.1 Бейімделген дене шынықтыру сабақтарындағы тәртіп ережелері және қауіпсіздік техникасы	9.1.1.1 бейімделген дене шынықтыру сабақтарында д алғашқы көмек көрсету нұсқауын білу
	1.2 Жеке бас тазалығы және күн тәртібі	9.1.2.1 өзін-өзі қадағалауды және бақылауды жүзеге а
4. Жеңіл атлетика	4.1 Жүру	9.4.1.1 жүру техникасын машықтау
	4.2 Жүгіру	9.4.2.1 жүгіру техникасын өз бетімен машықтау
	4.3 Лақтыру	9.4.3.1 лақтыру техникасын машықтау
	4.4 Секіру	9.4.4.1 секіру техникасын машықтау
7.Спорттық ойындар	7.1 Волейбол	9.7.1.1 алдыға және оңға қозғалғаннан кейін допты жо үйренген дағдыларын қолдану
	7.2 Баскетбол	9.7.2.1 допты оң және сол қолмен алып жүру техникас және орындау – адымдап тоқтау - допты себетке бір қ қашықтықтан лақтыру
	7.3 Теннис	9.7.3.1 үстел теннисіндегі техникалық амалдарды бекі жетілдіруге бағытталған жаттығуларды пайдалану
	7.4 Футбол	9.7.4.1 футбол ойнаудың үйренген дағдыларын қолдан
2-ші тоқсан		
2. Гимнастика	2.1 Дене сымбатын қалыптастыруға және жалпақ табандылықтың алдын алуға бағытталған жаттығулар	9.2.1.1 өкшемен, табанның сыртқа және ішкі қырымен жетілдіру
	2.2 Кеңістікті бағдарлауды және қимылдардың дәлдігін дамытуға арналған жаттығулар	9.2.2.1 құралдармен жасалатын жаттығуларды бір оры қозғалыста орындау кезінде дененің дұрыс қалпын ке
	2.3 Тыныс жаттығулары	9.2.3.1 ырғақты қимылдарды орындау кезінде ұзақты әртүрлі тыныс алу мен тыныс шығаруды орындай алу

	2.4 Өрмелеу және асып түсу	9.2.4.1 кедергілер алаңында әртүрлі жабдықтардан әртүрлі тәсілдермен өрмелеу және асып түсуді көрсету
	2.5 Құралдармен орындалатын жаттығулар	9.2.5.1 нығыздалған допты жоғары бастың үстімен бір қолға лақтыра алу 9.2.5.2 нығыздалған допты тізенің арасына қысып екі қолмен алу 9.2.5.3 гимнастикалық таяқшаны арқа жағында қолдың буынының астында ұстап тұрып, тұлғаны бұра алу 9.2.5.4. секіртпені екі бүктеп, бір және екі қолмен ұстап фронтальды, бүйір және көлденең жазықтықтарда шеңбер айналдыра алу
3. Кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар	3.1 Тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін дамытуға бағытталған ойындар	9.3.1.1 тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігі дағдыларын қолдану
	3.2 Кедергілерден өтуге арналған ойындар	9.3.2.1 кедергілерден өту дағдыларын қолдану
	3.3 Кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған ойындар	9.3.3.1 кеңістікті бағдарлау дағдыларын қолдану
3-тоқсан		
6. Шаңғы дайындығы	6.1 Шаңғымен жүру адымдарын бекітуге арналған жаттығулар	9.6.1.1 қашықтық арасы 100м дейін ойлы-қырлы жермен кезінде бір мезгілдегі екі адымды жүріс техникасын келтіру
	6.2 Жылдамдық пен шыдамдылықты дамытуға арналған жаттығулар	9.6.2.1 шаңғымен көтерілу техникасының үйренген негізгі элементтерін келтіру
5. Ұлттық және зияткерлік ойындар	5.1 Тоғыз құмалақ	9.5.1.1 тоғыз құмалақ ойынынан алған дағдыларын қолдану
	5.2 Асық	9.5.2.1 асық ойынынан алған дағдыларын қолдану
	5.3 Дойбы	9.5.3.1 дойбы ойынынан алған дағдыларын қолдану
	5.4 Шахмат	9.5.4.1 шахмат ойынынан алған дағдыларын қолдану
7. Спорттық ойындар	7.1 Волейбол	9.7.1.1 алдыға және оңға қозғалғаннан кейін допты жоғары үйренген дағдыларын қолдану

	7.2 Баскетбол	9.7.2.1 допты оң және сол қолмен алып жүру техникасы және орындау – адымдап тоқтау - допты себетке бір қолмен қашықтықтан лақтыру
	7.3 Теннис	9.7.3.1 үстел теннисіндегі техникалық амалдарды бекітіп жетілдіруге бағытталған жаттығуларды пайдалану
	7.4 Футбол	9.7.4.1 футбол ойнаудың үйренген дағдыларын қолдану
4-тоқсан		
4. Жеңіл атлетика	4.1 Жүру	9.4.1.1 жүру техникасын машықтау
	4.2 Жүгіру	9.4.2.1 жүгіру техникасын өз бетімен машықтау
	4.3 Лақтыру	9.4.3.1 лақтыру техникасын машықтау
	4.4 Секіру	9.4.4.1 секіру техникасын машықтау
7.Спорттық ойындар	7.1 Волейбол	9.7.1.1 алдыға және оңға қозғалғаннан кейін допты жою үйренген дағдыларын қолдану
	7.2 Баскетбол	9.7.2.1 допты оң және сол қолмен алып жүру техникасы және орындау – адымдап тоқтау - допты себетке бір қолмен қашықтықтан лақтыру
	7.3 Теннис	9.7.3.1 үстел теннисіндегі техникалық амалдарды бекітіп жетілдіруге бағытталған жаттығуларды пайдалану
	7.4 Футбол	9.7.4.1 футбол ойнаудың үйренген дағдыларын қолдану

6) 10-сынып:

6-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Тақырыбы/ Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Дене шынықтыру туралы білім. Салауатты өмір салты туралы білім жүйесі	1.1 Бейімделген дене шынықтыру сабақтарындағы тәртіп ережелері және қауіпсіздік техникасы	10.1.1.1 бейімделген дене шынықтыру сабақтарында соғылу мен жаппай алғашқы көмек көрсете алу
	1.2 Жеке бас тазалығы	10.1.2.1 салауатты өмір салтының денсаулыққа тигізетін әсерін өз үйренген дағдыларын қолдану

	және күн тәртібі	алу
4. Жеңіл атлетика	4.1 Жүру	10.4.1.1 үйренген жүру дағдыларын бекіту
	4.2 Жүгіру	10.4.2.1 үйренген жүгіру дағдыларын бекіту
	4.3 Лақтыру	10.4.3.1 үйренген лақтыру дағдыларын бекіту
	4.4 Секіру	10.4.4.1 үйренген секіру дағдыларын бекіту
7.Спорттық ойындар	7.1 Волейбол	10.7.1.1 допты 4(2) аймағынан белгілі бір аймаққа тордан асыра жоғары орындау техникасын пайдалану
		10.7.1.2 допты белгілі бір аймаққа төменнен тура беруді орындау техникасын пайдалану
	7.2 Баскетбол	10.7.2.1 допты серіктесіне қозғалыста беру техникасын қолдану, допты алып келіп, себетке бір қолмен иықтан лақтыру
		10.7.2.2 ойында серіктесінен допты алу үшін бос орын таңдауға бағытталған тактикалық әрекеттер қолдану
	7.3 Теннис	10.7.3.1 бір орында тұрып және қозғалыста допты қалақшаның бетке жағымен вертикальды соғуды көрсету
		10.7.3.2 допты беру, үстелге тиіп ыршыған допты тосып алу
	7.4 Футбол	10.7.4.1 допты игеру техникасын бекіту және үйлестіру қабілеттерін дамыту
2-тоқсан		
2. Гимнастика	2.1 Дене сымбатын қалыптастыруға және жалпақ табандылықтың алдын алуға бағытталған жаттығулар	10.2.1.1 екі табан арасына кіші допты қысып 2-3 рет секірудің үйренген техникасын пайдалану
	2.2 Кеңістікті бағдарлауды және қимылдардың дәлдігін дамытуға арналған жаттығулар	10.2.2.1 сапқа тұру, сапқа құрылымын өзгертіп қайта тұру кезінде белгілі бір қашықтықты анықтай білу және дұрыс орындай алу
	2.3 Тыныс жаттығулары	10.2.3.1 тыныс жаттығулары арқылы өкпе вентиляциясын жақсарту

	2.4 Өрмелеу және асып түсу	10.2.4.1 арқанмен өрмелеудің әртүрлі әдістерін тәжірибе жүзінде қолдану
	2.5 Құралдармен орындалатын жаттығулар	10.2.5.1 нығыздалған допты тізерлеп тұрып бастан асыра лақтыра алу
		10.2.5.2 нығыздалған допты екі табанының арасына қысып бере алу
		10.2.5.3 таяқша әртүрлі қалыпта болғанда, тұлғаны айналдыра алу
3. Кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған қозғалмалы ойындар	3.1 Тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігін дамытуға бағытталған ойындар	10.2.5.4 секіртепні алдыға және артқа айналдыра отырып, екі аяғымен екінші аяққа секіріп бір орында секіруді орындай алу
	3.2 Кедергілерден өтуге арналған ойындар	10.3.1.1 тепе-теңдік пен қимыл үйлесімділігі дағдыларын пайдалану
	3.3 Кеңістікті бағдарлауды дамытуға арналған ойындар	10.3.2.1 кедергілерден өту дағдыларын пайдалану
3-тоқсан		
6. Шаңғы дайындығы	6.1 Шаңғымен жүру адымдарын бекітуге арналған жаттығулар	10.3.3.1 кеңістікті бағдарлау дағдыларын пайдалану
	6.2 Жылдамдық пен шыдамдылықты дамытуға арналған жаттығулар	10.6.1.1 бір мезгілдегі екі адымды жүріспен баяу қозғалғанда ырғақты жүріспен
5. Ұлттық және зияткерлік ойындар	5.1 Тоғыз құмалақ	10.6.2.1 шаңғымен түсу техникасының үйренген негіздерін білу және қолдану
	5.2 Асық	10.5.1.1 тоғыз құмалақ ойынынан алған дағдыларын пайдалану
	5.3 Дойбы	10.5.2.1 асық ойынынан алған дағдыларын пайдалану
	5.4 Шахмат	10.5.3.1 дойбы ойынынан алған дағдыларын пайдалану
7. Спорттық ойындар	7.1 Волейбол	10.5.4.1 шахмат ойынынан алған дағдыларын пайдалану
		10.7.1.1 допты 4(2) аймағынан белгілі бір аймаққа тордан асыра жоғары орындау техникасын пайдалану 10.7.1.2 допты белгілі бір аймаққа төмен беруді орындау техникасын пайдалану

	7.2 Баскетбол	10.7.2.1 допты серіктесіне қозғалыста беру техникасын қолдану, доп келіп, себетке бір қолмен иықтан лақтыру 10.7.2.2 ойында серіктесінен допты алу үшін бос орын таңдауға бағытталған тактикалық әрекеттер қолдану
	7.3 Теннис	10.7.3.1 бір орында тұрып және қозғалыста допты қалақшаның бетке жағымен вертикальды соғуды көрсету 10.7.3.2 допты беру, үстелге тиіп ыршыған допты тосып алу
	7.4 Футбол	10.7.4.1 допты игеру техникасын бекіту және үйлестіру қабілеттерін дамыту
4-тоқсан		
4. Жеңіл атлетика	4.1 Жүру	10.4.1.1 үйренген жүру дағдыларын бекіту
	4.2 Жүгіру	10.4.2.1 үйренген жүгіру дағдыларын бекіту
	4.3 Лақтыру	10.4.3.1 үйренген лақтыру дағдыларын бекіту
	4.4 Секіру	10.4.4.1 үйренген секіру дағдыларын бекіту
7.Спорттық ойындар	7.1 Волейбол	10.7.1.1 допты 4(2) аймағынан белгілі бір аймаққа тордан асыра жоғары орындау техникасын пайдалану 10.7.1.2 допты белгілі бір аймаққа төменнен тура беруді орындау техникасын бекіту
	7.2 Баскетбол	10.7.2.1 допты серіктесіне қозғалыста беру техникасын қолдану, доп келіп, себетке бір қолмен иықтан лақтыру 10.7.2.2 ойында серіктесінен допты алу үшін бос орын таңдауға бағытталған тактикалық әрекеттер қолдану
	7.3 Теннис	10.7.3.1 бір орында тұрып және қозғалыста допты қалақшаның бетке жағымен вертикальды соғуды көрсету 10.7.3.2 допты беру, үстелге тиіп ыршыған допты тосып алу
	7.4 Футбол	10.7.4.1 допты игеру техникасын бекіту және үйлестіру қабілеттерін дамыту

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2018 жылғы 20 қыркүй

№ 469 бұйрығына 26-қо
Қазақстан Республик

Білім және ғылым мин

2013 жылғы 3 сәуір

№115 бұйрығына 466-қо

Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Пәнді оқытудың мақсаты – айналасындағылармен ауызша қарым-қатынас жасау үшін табиғи дыбысталуына жақындай отырып, нақты, түсінікті сөйлеуді жетілдіру; бұрын қалыптасқан сөйлеуді есту қабілеті дағдыларын белсенді қолдану.

3. Пәнді оқытудың міндеттері:

1) дыбыс күшейткіш аппаратымен және аппаратсыз ауызша сөйлеу тілін естіп-көру және есту қабілетін дамыту;

2) таныс емес мәтіндерді есту арқылы қабылдау қабілетін дамыту, олардың негізгі мазмұнын және мағынасын анықтау;

3) табиғиға жақындатылған, білім беру және сыныптан тыс әрекеттерінде ауызша сөйлесу процесінде, әртүрлі жағдайларда және күйде басқа адамдардың сөзін қабылдауға меңгерілген есту тәжірибесін қолдану қажеттілігін дамыту

4) дыбысталуы бойынша табығыға жақындатылған нақты, түсінікті

сөйлеуді, сөйлеуінің өзі бақылауын жүзеге асыру қабілеті қалыптастыру, сөйлесу қарым-қатынасында вербалды емес байланыс құралын қолдану;

5) аралас дыбыстарды саралау дағдыларын дамыту, ауызша сөйлеу тілінің ырғақты-екпіндік жағын дұрыс айту дағдыларын бекіту;

6) мәнерлі сөйлеу бойынша жұмыс жасау;

7) мектептің оқыту-тәрбиелік процесінде есту қабілетін қосу, естіп-көріп қабылдау және сөйлеуді дамыту кешенінде сөйлеудің коммуникативтік функциясын арттыру;

8) еркін сөйлеу және есту әрекетінде есту қабілетін дамыту және дыбыстардың айтылуын қалыптастыру бойынша материалдарды қосу;

9) қоршаған дыбыс әлемі туралы түсініктерін кеңейту, дыбыс ортасында бағдарлауды дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Нашар еститін білім алушыларды оқыту келесі дидактикалық қағидаларға негізделеді:

1) тұлғалық бағытталған білім беру тұжырымдамасына көшу дегенді білдіреді білім беруді гуманизациялау қағидасы;

2) нашар еститін білім алушылардың даму ерекшеліктеріне және деңгейіне білім берудің бейімделу қағидасы, осыған сәйкес мектеп әртүрлі білім беру қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағдарланады, есту қабілеті зақымдалған әртүрлі санаттағы, соның ішінде психикалық дамуы тежелген, көру қабілеті зақымдалған балалар үшін түрлі құралдар мен әдістер қолданады;

3) оқытуды дифференциациялау және жекелендіру қағидасы нашар еститін білім алушыларға ата-анасымен бірлесе отырып, оған өте қолайлы білім алу жолын таңдауға мүмкіндік береді;

4) нашар еститіндерді оқытудың бастапқы кезеңі үшін заңды болып табылатын оқыту-тәрбиелеу процесінде жаңа ұғымдарды,

тұжырымдарды, ережелерді қалыптастыру ретінде сезімдік бейнелерді жинақтау, жүйелендіру және жалпылау мақсатында бақылауды ұйымдастыруға бағытталған көрнекілік және оқытудың сөздік құралдар қағидасы;

5) ауызша сөйлеу тілін айту тарапын дамытумен бірлікте есту қабілетін дамытуды қарқындату қағидасы нашар еститін білім алушылардың оған бағытталған әңгімелесушінің сөзін жеткілікті еркін түсінуін және басқаларға түсінікті, анық сөйлеуін дамытудан тұрады

6) ауызша сөйлесуді белсендіру қағидасы нашар еститін білім алушылардың бірлескен жұмысын ұйымдастыруға психологиялық-педагогикалық тәсілдерді жүзеге асыру қажеттілігімен негізделеді және ауызша сөйлеу негізде қарым-қатынас жасауға қажеттілік тудыратын жағдайларды модельдеуді қарастырады. Әр түрлі байланыс жолдарын қалыптастыруда арнайы оқыту барлық оқыту-тәрбие жұмысында әлеуметтік мінез-құлық нысандарын ескере отырып жүргізіледі;

7) Әрекеттік тәсіл қағидасы нашар еститін білім алушыларды оқытудың заманауи жүйесінің негізгі бағытын, онда әрекет білім, білік, дағдыны қалыптастыру процесі ретінде және нашар еститін білім алушының тұлғалық қалыптасуының түзете-дамытушылық бағытын қамтамасыз ететін жағдай ретінде қарастырылатынын көрсетеді;

8) білім алушының тұлғалық дамуына және арнайы білім беру қажеттіліктерін ескере отырып, оның "жақын даму аймағын" кеңейтуге бағдарланған оқу үрдісінің бағытын дамыту қағидасы;

9) еститіндердің арасында белсенді және толыққанды өмірге қажет білім, білік және дағдыларды меңгерудің онтогенетикалық қағидасы;

10) оқу жағдайының тұрғысынан өмірлік жағдайдағы әрекеттерге қалыптастырылған білім мен дағдыларды және қарым-қатынастарды аудару қағидасы білім алушының шынайы өмірде, нақты әлемде белсенді қызметіне және өзіндік бағдарлануына дайындығын қамтамасыз етеді.

5. Есту қабілетін дамыту әдістемелік қағидамен сәйкес жүргізіледі:

1) сөйлеу және сөйлеу элементтерін ажырата білу дағдыларын кезеңмен қалыптастыру қағидасы. Дөрекі есту дифференциалаудан неғұрлым нәзік және дәл дәйекті аударманы қамтамасыз етеді;

2) есту қабілетін дамытуда қолданылатын жаттығуларды дамыту қағидасы ойлау, сөйлеу, сенсорлық және моторлық салаларын, есте сақтауды, зейінін, білім алуда тәуелсіздікті дамытуды және өзін-өзі дамытуға және шығармашылыққа бағытталуды дамытумен байланысты;

3) сөйлеу материалдарын интеграциялау қағидасы пән аралық пен оқыту сабақтары, тақырыптары, Бағдарламаның бөлімдері арасындағы байланыстарды ұйымдастыруды болжайды;

4) сөйлеуді қолдану қағидасы сөзді естуді дамыту құралы ретінде ми қыртысындағы сөйлеу орталығында бар сөйлеу бейнесін жаңғыртуға, кинестетикалық бейнелерімен тығыз байланысты, ішкі сөйлеу негізінде туындайтын және оның келесі әзірленуімен жаңа есту түсініктерін қалыптастыруға бағытталған;

5) есту қабілетін дамытудың айтылуымен байланыс қағидасы білім алушы есту арқылы берілген материалды сөйлеу анализаторларының белсенді қатысуы кезінде жақсы ажырататынымен түсіндіріледі. Анық айту, тілдік материалды қайталау естіп-айту қорытындыларды табысты дамытуға үлес қосады;

6) айтылуын түзету қағидасы фонетикалық дұрыс, түсінікті және мәнерлі сөйлеу есту арқылы сөйлеудің дыбысын, сөзді және сөйлеуді тануға оң ықпалын көрсететінімен негізделеді;

7) естуінің өзін-өзі басқару қағидасы сөйлеудің дыбыстарын қатесіз айтудың маңызды шарты болып табылады. Естуін және кинестетикалық өзін-өзі басқару нашар еститін білім алушылардың түсінікті сөйлеуіне және сөзді есту қабілетіне алып келеді.

6. Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру әдістемелік қағидамен сәйкес жүргізіледі:

1) сөйлеу дағдыларын игерудегі сана мен белсенділік қағидасы;

- 2) материалды іріктеудің фонетикалық қағидасы;
- 3) жақын артикуляцияны қарама-қарсы қою қағидасы;
- 4) сөйлеу қарым-қатынасының қағидасы;
- 5) барлық сақталған анализаторларды қолдану қағидасы;
- 6) алынған білім мен дағдылардың жүйелі және сенімділігі қағидасы;
- 7) білім алушылардың тұлғалық ерекшеліктерін есепке алу қағидасы;
- 8) баланың өмірі және қызметімен оқытудың байланысы қағидасы.

7. Бағдарламада қазіргі заманғы мектепте оқу процесін ұйымдастыруға инновациялық педагогикалық тәсілдердің сипаттамалары берілген білім беру-нормативтік құжатының дәстүрлі функциялары біріктіріледі. Оқуға деген көзқарастар пән бойынша оқу бағдарламасының түбегейлі жаңа құрылымын құрудың негізгі бағдарлары болып табылады.

8. Құндылыққа-бағдарланған, әрекеттік, тұлғалық-бағдарланған, коммуникативті тәсілдер білімнің клисикалық негізі ретінде Бағдарламаның жаңа құрылымында көрініс тапқан оқу мақсаттарының және білім беру процесінің нәтижелерінің басымдықтарын күшейту үшін қолданылады.

9. Бағдарламада оқу пәнінің мазмұнын анықтау үшін негіз болып табылатын оқыту мақсаттарының жүйесі түрінде ұсынылған күтілетін нәтижелерді тұжырымдайды. Мазмұнды аспектісінде оқу жоспары белгілі бір оқу пәнінің нашар еститін білім алушылардың тәрбиеленуіне өзінің оқуының субъектісі және тұлғааралық қарым-қатынас субъектісі ретінде үлесін көрсетеді.

10. Нашар еститін білім алушылар оқытылады:

1) әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдениеттік және оқыту-кәсіби қарым-қатынас салаларында мәтінді есте сақтау;

2) сөйлеу мінез-құлқының ашық және жасырын түрде білдірілген формаларын тану, бағалау

3) әр түрлі өмірлік жағдайларда ауызша сөйлеуді жүзеге асыру; сөйлеу қарым-қатынастарының әртүрлі мақсаттары мен тактикасын іске асыру үшін әртүрлі тілдік құралдарды қолдана отырып диалогты бастау және қолдау;

4) проблемалық сипаттағы ақпаратты синтез жүргізе отырып монолог құру;

5) өзінің ойын қорғау және аргументтеу; сөйлеушінің сөйлеу тақырыбына деген көзқарасын бағалау, өз пікірін білдіру;

6) мәтіннің мазмұнын оның тақырыбы / басталуы / соңы бойынша болжау;

7) өздерінің пікірлерін қалыптастыру кезінде грамматикалық және стилистикалық нормаларды сақтау.

11. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәнін оқу ауызша мәнерлі және түсінікті сөйлеуінің дамуына, басқа адамдардың сөзін түсінуіне, айналадағы шындық туралы ойларды кеңейту және қоғамға толық кірігуіне алып келеді.

12. Бағдарламаны меңгеру нәтижесінде:

1) жеке есту аппараттарының/кохлеарлы импланттардың көмегімен және оларсыз оқу әрекетімен және сыбықтан тыс әрекетімен, нашар еститін білім алушылардың қызығушылық салаларымен, қоғамдық өмірмен байланысты кез келген тілдік материалды еркін қабылдауды;

2) қалыпты биіктік, күш және тембр дауысымен айтарлықтай табиғи және мәнерлі, түсінікті сөйлеуді;

3) сөзді біріктіріп, екпінмен, дыбыстық құрылымды айту дағдысын қолдана отырып айтуды;

4) фразаларды біріктіріп, синтагмаларға бөле отырып, логикалық және синтагматикалық екпінді түсіре, мүмкіндігінше фразаның методикалық бағытын сақтай отырып айтуды;

5) тәуелсіз сөйлеуде және әзірленген сөйлеу материалдарын айту кезінде қалыпты қарқынды қадағалауды;

6) орфоэпиялық ережелерді білуді және қадағалауды;

7) айтудың әртүрлі эмоционалдық көріністерін беруді;

8) сөйлеуді сүйемелдейтін тілдік емес қарым-қатынас құралдарын (мәнерлі бет-әлпеті, қалып, пластика) дұрыс пайдалануды;

9) айтылудың түрлі жақтарына өзін-өзі бақылауды жүзеге асыруды үйренеді.

13. Дұрыс айтылуды және тиімді есту қабілетін меңгеру білім беру бағдарламасы шеңберінде "Ағылшын тілі", "Орыс тілі", "Орыс әдебиеті", "Қазақ тілі мен әдебиеті", "Түзету ырғағы" сабақтарымен жүзеге асырылатын жұмыстың келесі бағыттары негізделген:

1) әр түрлі қабылдау, көңіл, есте сақтау, ойлауды дамыту;

2) артикуляциялық моториканы дамыту;

3) сөздің грамматикалық формаларын және сөз жасау модельдерін, синтаксистік конструкциялардың әр түрлері типтерін нашар еститін білім алушылармен қабылдауының, дифференциациясын және пайдалану дағдыларын дамыту;

4) сөйлеудің фонетикалық жағының бұзылыстарын түзету, фонематикалық процестерді дамыту;

5) тілдік және тілдік емес дыбыстарды естіп-көру және есту қабілетін дамыту;

6) нашар еститін білім алушылардың коммуникативті ынталандыруын қалыптастыру.

14. Барлық қызмет түрлерін жүзеге асыру оларды ұйымдастырудың тиісті формаларын білдіреді: нұсқау беру, көмек көрсету, бақылау, қорытындылау, бағалау, коммуникативтік мақсаттарда сөйлеуді қолдану (нұсқаулықтар, сұрақтар / жауаптар, есептер, өзінің көзқарасын білдіру).

15. Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту үшін жеке және фронтальды сабақтар жүргізіледі.

16. Оқыту-тәрбиелік процесті ұйымдастыру үшін кабинеттер санитарлық-гигиеналық нормаларды ескере отырып, тиісті мектеп жабдықтарымен жабдықталған.

17. Жеке сабақтарға арналған есту бөлмелері жеке пайдалануға арналған дыбыс күшейткіш жабдықпен, қосымша вибротактильді құрылғылар жиынтығы бар, көрнекі құралдармен және сөйлеу, есту қабілетін дамыту жұмысы үшін арнайы компьютерлік бағдарламалармен, айнамен жабдықталған

18. Бақылау-диагностикалық тапсырмалардың орындалу нәтижелері білім алушының жетістік карталарында тіркеледі және білім алушыға жеке тәсілід енгізудің негізі болып табылады (фонетикалық күнделік, жеке түзету-дамыту бағдарламасы, тексеру дәптері).

19. Білім алушының жетістіктерінің баллдық жүйесі қолданылмайды, себебі "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәні үлгілік оқу жоспарының түзету компонентіне кіреді және түзете-дамытушылық міндеттерін шешеді.

20. Жетістіктерді бағалау жалпылама сипатта жүреді.

3-тарау. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

21. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сыныпта – аптасына 16сағат, оқу жылында - 544 сағатты;

- 2) 6-сыныпта – аптасына 16 сағат, оқу жылында - 544 сағатты;
- 3) 7-сыныпта – аптасына 4 сағат, оқу жылында - 136 сағатты;
- 4) 8-сыныпта – аптасына 4 сағат, оқу жылында - 136 сағатты;
- 5) 9-сыныпта – аптасына 4 сағат, оқу жылында - 136 сағатты;
- 6) 10-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында - 68 сағатты құрайды.

22. "Дыбыстардың дұрыс айтылуын және сөйлеу тілін қалыптастыру" мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру";
- 2) 2-бөлім "Естіп қабылдауын дамыту".

23. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) дыбыс айту;
- 2) сөздік тыныс және дауыс;
- 3) сөз және фраза.

24. "Естіп қабылдауын дамыту" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) тілдік дыбыстарды естіп қабылдау;
- 2) тілдік емес дыбыстарды естіп қабылдау.

25. Оқу пәнінің мазмұны:

1) оқытудың бөлімдері пәннің құрылымдық компоненттерін қамтитын бөлімшелерге бөлінген;

2) әр бөлімше тақырып бойынша жоспарланған нәтижені құрайды. Бағдарламаның мазмұнын бөлу мұғалімге өз жұмысын жоспарлауға және білім алушының әзірленген критерийлерге сәйкес жетістіктерін бағалауға мүмкіндік береді.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

26. Бағдарламада оқу мақсаттарын тиімді қолдану және мониторинг жасау үшін кодтық белгілеу енгізілді. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші сан бөлімді, үшінші сан бөлімшені, төртінші сан оқу мақсаттарының реттік санын білдіреді. Мысалы, 5.2.1.1 кодындағы: "5" - сынып, "2.1" - бөлімше, "1" - оқу мақсатының реттік саны.

27. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Дыбыстардың айтылуы	5.1.1.1 барлық дауысты және дауыссыз дыбыстарды сөздерде және фразаларда дұрыс айту	6.1.1.1 артикуляциясы бойынша ұқсас дауысты дыбыстардың айтылуын ажырату: "А-Ә, А-О, А-Э, О-У, У-Ұ, И-Э, И-Ы, Ұ-Ү"	7.1.1.1 мақал, жаңылтпаштар айту	8.1.1.1 өз еркімен артикуляциялық гимнастикаларды жаттығуды әзірлеу	9.1.1.1 мақал, жаңылтпаштар айту 9.1.1.2 өзінің айтуын қадағалау 9.1.2.3 басқалардың айтқанын бағалау	10.1.1.1 өз еркімен артикуляциялық гимнастикаларды жаттығуды әзірлеу
	5.1.1.2 артикуляциясы бойынша ұқсас дауысты дыбыстардың айтылуын ажырату: "А-О, А-Ә, А-Э, О-У, И-Э, И-Ы"	6.1.1.2 артикуляциясы бойынша ұқсас дауыссыз дыбыстардың айтылуын ажырату: "М-П, М-Б, Н-Т, Н-Д; С-Ш, З-Ж, Ц-Ч; Ц-С, Ч-Ш; Ц-Т, Ч-Т; В-Ф, Б-П, Д-Т, Қ-К"	7.1.1.2 өзінің айтуын қадағалау 7.1.1.3 басқалардың айтқанын бағалау	8.1.1.2 дыбыстарды автоматтандыру және саралау бойынша өз еркімен жаттығуларды	9.1.2.4 артикуляцияны бақылауды талап ететін дыбысты айтуын қадағалау (жіңішке дауыссыздар, аффрикаттар және дифтонгтар)	10.1.1.3 өзінің айтуын қадағалау
	5.1.1.3 артикуляциясы бойынша ұқсас дауыссыз дыбыстардың айтылуын ажырату: "М-П, М-Б, Н-Т, Н-Д; С-Ш, З-Ж, Ц-Ч; Ц-С, Ч-Ш; Ц-Т, Ч-Т; В-Ф, Б-П, Д-Т"	6.1.1.3 дауыссыз дыбыстардың үйлесімділігін дұрыс айту (бір сөзде және сөздердің қиылысында)	7.1.1.4 артикуляцияның орналасуын бақылауды талап ететін			10.1.1.4 өз еркімен дыбыстардың айтылуын әзірлеу
		6.1.1.4 өзінің айтуын				

	5.1.1.4 өзінің айтқанын қадағалау	қадағалау 6.1.1.5 басқалардың айтқанын бағалау	дыбысты айтуын қадағалау (жіңішке дауыссыздар, аффрикаттар және дифтонтар)	әзірлеу 8.1.1.3 өзінің айтуын қабағалау 8.1.1.4 өз еркімен дыбыстардың айтылуын әзірлеу 8.1.1.5 артикуляцияның орналасуын бақылауды талап ететін дыбысты айтуын қадағалау (жіңішке дауыссыздар, аффрикаттар және дифтонтар)	9.1.2.5 өз еркімен дыбыстардың айтылуын әзірлеу	
1.2	5.1.2.1 оқу үрдісінде, мәтін айту кезінде синтагмалар бөлінгенде тыныс алу үзілістерін дұрыс жүргізу 5.1.2.2 тыныс шығарудың басымен	6.1.2.1 күш пен биіктік бойынша модуляцияны ұстана отырып қалыпты дыбысталу дауысын пайдалану 6.1.2.2 ұзақ фразаларды	7.1.2.1 сөздің мұрындық реңін жою мақсатында өзінің сөйлеуін қадағалау 7.1.2.2 ұзақ фразаларды айту	8.1.2.1 тыныс алу мен тыныс шығарудың сәйкестігін қадағалау	9.1.2.1 өзінің дауысының дыбысталуын, айтуда сөйлеу қарқынын орынды қолдану 9.1.2.3 фразаларды	10.1.2.1 сөйлеу тынысын еркімен 10.1.2.2 тыныс шығару сәйкестігін қадағалау 10.1.2.3 тыныс алу мен шығарудың сәйкестігін қадағалау 10.1.2.4 желбезектерінің жұмыс істеуін қадағалау

	дыбысты айтуды байланыстыру 5.1.2.3 артық ауаны шығару және жаңа дем алуға сөйлеу кідірісін қолдану	айту барысында тыныс алу үзілістерін анықтау (өз еркімен және белгірерге көңіл бөлу)	барысында тыныс алу үзілістерін өз еркімен анықтау 7.1.2.3 ауаны үнемдеп жұмсай отырып сөйлеу кезінде тынысын қадағалау 7.1.2.4 тыныс алу мен тыныс шығарудың сәйкестігін қадағалау	8.1.2.2 толық және терең тыныс алуды меңгерту 8.1.2.3 фразаларды айту үшін әрдайым ауаны үнемдеу 8.1.2.4 дауыс желбезектеріне түсетін ауа қысымын қадағалау	айту үшін әрдайым ауаны үнемдеу 9.1.2.4 дауыс желбезектеріне түсетін ауа қысымын қадағалау	қысымын қадағалау толық және терең тыныс алуды қосыла
1.3 Сөз және фразалар	5.1.3.1. сөзді бірге, қалыпты қарқында айту, дыбыстық құрылымды есте сақтау 5.1.3.2 жаңа сөздерді дұрыс айту 5.1.3.3 сөзде орфоэпия ережелерін қадағалау (екпінсіз "О" "А" сияқты, сөздің соңында ұяң дауыссыз дыбыстың қатаңдануы және қатаң дауыссыздар алдында; айтылмайтын	6.1.3.1 сөзді бір қарқында, біріктіріп айту, дыбыстық құрамын сақтау 6.1.3.2 сөзде орфоэпия ережелерін қадағалау (сөздің аяқталуларын айту "–ТСЯ және –ТЬСЯ" "ЦА" сияқты;) 6.1.3.3 ұзақ фразаларды айту барысында тыныс алу үзілістерін өз еркімен анықтау 6.1.3.4 фразаларда логикалық және синтагматикалық екпінді	7.1.3.1 сөзді бір қарқында, біріктіріп айту, дыбыстық құрамын сақтау 7.1.3.2 сұраулы сөзсіз сұраулы сөйлемнің интонациясын айту 7.1.3.3 күрделі дыбыс-буындық құрылымдағы сөзді анық айту	8.1.3.1 дыбыстар мен сөздерді анық және айқын айту, айтудың қалыпты қарқынын сақтау 8.1.3.2 дыбысталудың үлгісіне еліктей отырып	9.1.3.1 дыбыстар мен сөздерді анық және айқын айту, айтудың қалыпты қарқынын сақтау 9.1.3.2 логикалық және синтагматикалық екпіндерін бөле отырып, сөздің әуендік белгілерін сақтай отырып фразаларды біріктіріп	10.1.3.1 дыбыстар мен сөздерді анық және айқын айту, айтудың қарқынын сақтау 10.1.3.2 логикалық және синтагматикалық екпіндерін бөле отырып, белгілерін сақтай отырып фразаларды біріктіріп немесе синтагматикалық екпінді бөліп айту 10.1.3.3 айқын сөздің шарық алдында және соңында қолдану

дауыссыздардың түсіп қалуы)				дұрыс оқу және сөйлеу (аудиожазба)		
5.1.3.4 фразаны айту кезінде сөйлеу тілінің қарқынын қадағалау			7.1.3.4 жағдайға байланысты дауыс күшін өз еркімен таңдау	8.1.3.3 диалогта және декламацияда интонацияның барлық түрін айту	немесе синтагмалараға бөліп айту	
5.1.3.5 әзірленген тілдік материалдарды дауыстап өз еркімен айту			7.1.3.5 мәтінді ноталандыру (сөздік және логикалық екпін, орфоэпия ережелері)	8.1.3.4	9.1.3.3 диалогта және декламацияда интонацияның барлық түрін айту;	
5.1.3.6 тілдік материалды түсінікті айту, жеткілікті табиғи, әсерлі және эмоционалды	өз еркімен бөлу	6.1.3.5 фразаның әуендік белгісін айту	7.1.3.6 әртүрлі эмоционалдық көріністерімен фразаларды айту	күрделі дыбыс-буындық құрылым дағы сөзді анық айту	9.1.3.4 орфоэпиялық және басқа сөздіктерді және анықтамаларды қолдану	
5.1.3.7 диалогта және декламацияда интонацияның барлық түрін айту		6.1.3.6 сөздік материалды түсінікті, табиғи, әсерлі және эмоционалды айту	7.1.3.7 диалогта және декламацияда интонацияның барлық түрін айту	8.1.3.5 фразаларда логикалық және синтагматикалық екпінді өз еркімен бөлу	9.1.3.5 сөйлеу процесіне үзілісті қадағалау (мысалы, әңгімелесушінің назарын аудару)	
5.1.3.8 сөз формалары өзгерген кезінде екпінді қадағалау		6.1.3.7 диалогта және декламацияда интонацияның барлық түрін айту	7.1.3.8 сөздік материалды түсінікті, табиғи, әсерлі және эмоционалды айту	8.1.3.6 әртүрлі эмоционалдық көріністерімен фразаларды айту	9.1.3.6 сөйлемдерді ойлап табу және оларды әртүрлі эмоционалдық белгілермен айту	
5.1.3.9 интонация арқылы оқығанға, естігенге өзінің қатынасын айқындау		6.1.3.8 мәтіннің қолдауымен және қолдауынсыз сөзде орфоэпия ережелерін сақтау	7.1.3.9 қандай ойға ауысу керектігін түсіну үшін үзілісті қолдану			10.1.3.4 ұзақ фразаны айту барысын үзілістерін өз анықтау
5.1.3.10 ролдік оқуда интонацияны өзгерту	5.1.3.11 сөздің ырғақтық құрылымын қадағалау	6.1.3.10 дыбыстық құрамын және ырғақты-интонациялық құрылымын сақтай отырып сөйлеудің қарқынын өзгерту	7.1.3.10			10.1.3.5 фразаның логикалық және синтагматикалық еркімен бөлу

2) 2-бөлім "Естіп қабылдауын дамыту":

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Тілдік дыбыстарды естіп қабылдау	5.2.1.1 есту аппаратымен (бұдан әрі – ЕА) ауызекі сөйлеу сипатындағы тілді есту арқылы қабылдау	6.2.1.1 есту аппаратының көмегімен ауызекі сөйлеу сипатындағы және оқыту әрекетімен байланысты тілдік материалды есту арқылы қабылдау	7.2.1.1 есту аппаратының көмегімен оқыту әрекетімен байланысты тілдік материалды есту арқылы қабылдау	8.2.1.1 оқумен және сыныптан тыс әрекетпен біріккен тілдік материалды есту аппаратының көмегімен есту арқылы қабылдау	9.2.1.1 оқумен және сыныптан тыс әрекетпен біріккен тілдік материалды есту аппаратының көмегімен есту арқылы қабылдау	10.2.2 сыныптан тыс әрекетпен біріккен тілдік материалды есту аппаратының көмегімен есту арқылы қабылдау
	5.2.1.2 есту аппаратынсыз ауызекі сөйлеу сипатындағы тілді есту арқылы қабылдау	6.2.1.2 есту аппаратынсыз ауызекі сөйлеу сипатындағы және оқыту әрекетімен байланысты тілдік материалды есту арқылы қабылдау	7.2.1.2 есту аппаратынсыз оқыту әрекетімен байланысты тілдік материалды есту арқылы қабылдау	8.2.1.2 оқумен және сыныптан тыс әрекетпен біріккен тілдік материалды есту аппаратынсыз есту арқылы қабылдау	9.2.1.2 оқумен және сыныптан тыс әрекетпен біріккен тілдік материалды есту аппаратынсыз есту арқылы қабылдау	10.2.1 сыныптан тыс әрекетпен біріккен тілдік материалды есту аппаратынсыз есту арқылы қабылдау
	5.2.1.3 оқу әрекетімен байланысты және жалпы білім беру пәндерінде оқытылған материалды есту аппаратымен есту арқылы	6.2.1.3 есту аппаратының көмегімен білім беру пәндерін зерттеумен байланысты тілдік материалды есту арқылы қабылдау	7.2.1.4 есту аппаратынсыз ауызекі сөйлеу сипатындағы тілдік материалды есту арқылы қабылдау 7.2.1.5 есту аппаратының көмегімен жалпы білім беру дисциплиналарын зерттеумен байланысты тілдік материалды есту	8.2.1.3 әртүрлі жағдайдағы ауызекі тілдік сипаттағы тілдік материалды есту аппаратының көмегімен есту арқылы қабылдау 8.2.1.4 ауызекі тілдік сипаттағы тілдік материалды есту аппаратынсыз көмегімен есту арқылы қабылдау 8.2.1.5 жалпы білім беру дисциплинасын зерттеумен	9.2.1.3 әртүрлі жағдайдағы ауызекі тілдік сипаттағы тілдік материалды есту аппаратының көмегімен есту арқылы қабылдау 9.2.1.4 ауызекі тілдік сипаттағы тілдік материалды есту аппаратынсыз есту арқылы қабылдау 9.2.1.5 теле- и радио бағдарламалардың, концерттердің, спектакльдердің тілдік және әуендік	10.2.1 жағдайдағы тілдік сипаттағы тілдік материалды есту аппаратынсыз көмегімен есту арқылы қабылдау 10.2.1 сипаттағы тілдік материалды есту аппаратынсыз көмегімен есту арқылы қабылдау 10.2.1 сипаттағы тілдік материалды есту аппаратынсыз көмегімен есту арқылы қабылдау
		6.2.1.4 есту				

	қабылдау	аппаратынсыз білім беру пәндерін зерттеумен байланысты тілдік материалды есту арқылы қабылдау	арқылы қабылдау	байланысты тілдік материалды есту аппаратының көмегімен есту арқылы қабылдау	материалдарын қабылдау	спектр тілдік материалды қабылдау
	5.2.1.4 оқу әрекетімен байланысты және жалпы білім беру пәндерінде оқытылған материалды есту аппаратынсыз есту арқылы қабылдау	6.2.1.5 білім беру пәндерінің тақырыптары бойынша 15-20 сөйлемнен тұратын мәтіндерді есту арқылы қабылдау	7.2.1.6 есту аппаратынсыз жалпы білім беру дисциплиналарын зерттеумен байланысты тілдік материалды есту арқылы қабылдау	8.2.1.6 жалпы білім беру дисциплинасын зерттеумен байланысты тілдік материалды есту аппаратынсыз көмегімен есту арқылы қабылдау	9.2.1.6 диалогтық сөйлеуді қабылдау (аудиожазба)	10.2.1 сөйлеу (аудиожазба)
	5.2.1.5 мәтіндерді есту аппаратымен есту арқылы (15-17 сөйлемге дейін) қыбалдау және тақырып бойынша тапсырмалар	6.2.1.6 өзінің және басқалардың айтуын қадағалау және түзету, сөздің көркемділігі	7.2.1.7 оқумен және сыныптан тыс әрекетпен біріккен білім беру пәндерінің тақырыптарымен байланысты 20 сөйлемнен тұратын мәтінді есту арқылы қабылдау 7.2.1.8 теле- и радио бағдарламалардың, концерттердің, спектакльдердің тілдік және әуендік материалдарын қабылдау	8.2.1.7 оқумен және сыныптан тыс әрекетпен біріккен білім беру пәндерінің тақырыптарымен байланысты 20 сөйлемнен тұратын мәтінді есту арқылы қабылдау 8.2.1.8 теле- и радио бағдарламалардың, концерттердің, спектакльдердің тілдік және әуендік материалдарын қабылдау	9.2.1.7 телефон, скайп бойынша сөйлеуді қабылдау 9.2.1.8 қиын мәтіндерді есту арқылы қабылдау 9.2.1.9 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 7,5 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау 9.2.1.10 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 4 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау 9.2.1.11 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 0,5 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау 9.2.1.12 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен оптималды (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	10.2.1 скайп бойынша сөйлеу мәтін, арқылы 2.1.9 6 материалды аппарат деген естуш деңгей қашықтық арқылы 2.1.10 материалды аппарат деген естуш деңгей қашықтық арқылы
	5.2.1.6 мәтіндерді есту аппаратынсыз есту арқылы (15-17 сөйлемге дейін) қабылдау және тақырып	6.2.1.7 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 6 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау 6.2.1.8 барлық тілдік материалды есту	7.2.1.9 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 6,5 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау 7.2.1.10 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 3,5-3,8 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау 7.2.1.11 барлық тілдік	8.2.1.9 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 7 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау 8.2.1.10 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 4 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту	9.2.1.13 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 9-10 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту	10.2.1 тілдік есту а кем д (наша 3 деңг қашық арқыл 2.1.12 матер аппарат көмег оптим естуш деңге қашық

	бойынша тапсырмалар	аппаратынсыз кем дегенде 3,5 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 0,3-0,5 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	арқылы қабылдау	арқылы қабылдау	арқыл
	5.2.1.7 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 6 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	6.2.1.9 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 0,3-0,5 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	7.2.1.12 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 10-12 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	8.2.1.11 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 0,4-0,5 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	9.2.1.14 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 7-8 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	10.2.1 тілдік есту а көмег деген естуш деңге қашы арқыл
	5.2.1.8	6.2.1.10 барлық тілдік материалды есту аппаратымен кем дегенде 10-12 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	7.2.1.13 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 8-10 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	8.2.1.12 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен оптималды (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	9.2.1.15 өлең және әңгімелерді есту арқылы ажырату	10.2.1 тілдік есту а көмег деген естуш деңге қашы арқыл
	барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 3-3,5 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	6.2.1.11 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 6-10 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта	7.2.1.14 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 6-6,5 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	8.2.1.13 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 9-10 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	интонации бойынша нақты және толық түсіну, сөйлеушінің және білім алушының сезімін және ойын қабылдау	10.2.1 сөздің тапсы бөлін мағын сәйке
	5.2.1.9 барлық тілдік материалды есту аппаратынс	6.2.1.12 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 6-10 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта	7.2.1.15 әртүрлі жағдайларда тілдік материалды қабылдау (көшеде, қаланың инфрақұрылымдық мекемелер орындарында, шулы бөлмеде немесе ауданда)	8.2.1.14 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 6,5-7 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	9.2.1.17 көзі басқа бөлмеде немесе үлкен қашықтықта орналасқан сөзді тыңдау	10.2.1 күнде қатес 2.1.17 аттар геогра атаул қатес 2.1.18 қабыл көру ж арқыл білім байла қатыс турал қолд
			7.2.1.16 интонацияны	8.2.1.15 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен оптималды (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	9.2.1.18 монологтық сөйлеуді түсіну және есту арқылы қабылдау	
				8.2.1.16 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен оптималды (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	9.2.1.19 есту немесе естіп-көру арқылы қабылдау кезінде сөйлеу ағымында жаңа немесе пайдалы ақпаратты оқшаулау	
				8.2.1.17 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 6,5-7 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	9.2.1.20 автордың коммуникативтік ниеті мен көзқарасын есту арқылы анықтау	

ыз кем дегенде 0,3-0,5 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	есту арқылы қабылдау					
5.2.1.10 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 10-12 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	6.2.1.12 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 5-6 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау 6.2.1.13 шарттар жағдайында және одан тыс оқу әрекетімен байланысты мағынасы бойынша таныс сөз, сөз тіркестері, фразаларды қабылдау, ажырату, тану, анықтау	есту арқылы тану (хабарлы, сұраулы, лепті)	7.2.1.17 сөйлеу қарқынын есту арқылы анықтау	8.2.1.16 сөйлеушінің көңіл-күйін есту арқылы тану	9.2.1.21 сыныпта немесе аудиожазбаларды тыңдау кезінде оқу материалдарының негізгі мазмұнын түсіну және қабылдау немесе (оқытушылық тыңдау)	10.2.1 қатыс айтуы тембр қарқы ерекш
5.2.1.11 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 8-10 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	6.2.1.14 шарттар жағдайында және одан тыс ауызекі тілдік сипаттағы мағынасы бойынша таныс сөз, сөз тіркестері, фразаларды қабылдау, ажырату, тану, анықтау	7.2.1.18 дыбысталған сөздің фонетикалық ерекшеліктеріне көңілін бекіту және фонетикалық талдау жүргізу	7.2.1.19 есту және естіп-көрі арқылы қабылданған оқу материалдарының мазмұнын түсіну	8.2.1.17 жаңа жағдайда диалогтың негізгі мазмұнын түсіну және қабылдау (коммуникативті тыңдау)	8.2.1.18 сыныпта немесе аудиожазбаларды тыңдау кезінде оқу материалдарының негізгі мазмұнын түсіну және қабылдау немесе (оқытушылық тыңдау)	9.2.1.22 әдеби шығармалардың, ақпараттық хабарлардың, деректі фильмдердің және телебағдарламалардың аудио жазбаларын тыңдауды талқылау
	6.2.1.15 контекстпен түсіндірілетін					10.2.1 шығар ақпар хабар дерек және телеб ың ау, жазба тыңда

5.2.1.12 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 5-6 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау 5.2.1.13 контекстпен түсіндірілетін жеке сөздер мен сөз тіркестерін қосатын таныс емес тілдік материалды қабылдау, ажырату, тану, анықтау	жеке сөздер мен сөз тіркестерін қосатын таныс емес тілдік материалды есту арқылы қабылдау, ажырату, тану, анықтау 6.2.1.16 таныс әртістер, әншілердің дауысын тану				
5.2.1.14 шарттар жағдайында және одан тыс оқу әрекетімен байланысты мағынасы бойынша таныс сөз, сөз тіркестері, фразаларды қабылдау, ажырату, тану, анықтау	6.2.1.17 дауысы бойынша адамның жасын, жынысын анықтау 6.2.1.18 таныс контекстте есту және естіп-көрі арқылы қабылданған тілдік материалды түсіну				

5.2.1.15 шарттар жағдайында және одан тыс ауызекі тілдік сипаттағы мағынасы бойынша таныс сөз, сөз тіркестері, фразаларды қабылдау, ажырату, тану, анықтау					
5.2.1.16 танымал әртістердің орындауынд а өлеңдерді, әңгімелері мен ертегілерді оқуын тыңдау					
5.2.1.17 фильм және мультфильм дердегі таныс кейіпкерлер дің дауыстарын тану					
5.2.1.18 таныс контекстте есту және естіп-көрі арқылы қабылданған тілдік					

		6.2.1.1 есту аппаратының көмегімен ауызекі сөйлеу сипатындағы және оқыту әрекетімен байланысты тілдік материалды есту арқылы қабылдау				
	материалды түсіну	6.2.1.2 есту аппаратынсыз ауызекі сөйлеу сипатындағы және оқыту әрекетімен байланысты тілдік материалды есту арқылы қабылдау				
		6.2.1.3 есту аппаратының көмегімен білім беру пәндерін зерттеумен байланысты тілдік материалды есту арқылы қабылдау				
		6.2.1.4 есту аппаратынсыз білім беру пәндерін зерттеумен байланысты тілдік материалды есту арқылы қабылдау				

		6.2.1.5 білім беру пәндерінің тақырыптары бойынша 15-20 сөйлемнен тұратын мәтіндерді есту арқылы қабылдау 6.2.1.6 өзінің және басқалардың айтуын қадағалау және түзету, сөздің көркемділігі 6.2.1.7 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 6 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау 6.2.1.8 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 3,5 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау				
--	--	---	--	--	--	--

		6.2.1.9 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 0,3-0,5 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау 6.2.1.10 барлық тілдік материалды есту аппаратымен кем дегенде 10-12 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау 6.2.1.11 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 6-10 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау 6.2.1.12 барлық тілдік материалды есту аппаратының				
--	--	--	--	--	--	--

		көмегімен кем дегенде 5-6 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау 6.2.1.13 шарттар жағдайында және одан тыс оқу әрекетімен байланысты мағынасы бойынша таныс сөз, сөз тіркестері, фразаларды қабылдау, ажырату, тану, анықтау 6.2.1.14 шарттар жағдайында және одан тыс ауызекі тілдік сипаттағы мағынасы бойынша таныс сөз, сөз тіркестері, фразаларды қабылдау, ажырату, тану, анықтау 6.2.1.15 контекстпен түсіндірілетін жеке сөздер мен сөз тіркестерін қосатын таныс емес тілдік материалды есту арқылы қабылдау, ажырату, тану,				
--	--	--	--	--	--	--

			7.2.1.1 есту аппаратының көмегімен оқыту әрекетімен байланысты тілдік материалды есту арқылы қабылдау			
		анықтау 6.2.1.16 таныс әртістер, әншілердің дауысын тану	7.2.1.2 есту аппаратынсыз оқыту әрекетімен байланысты тілдік материалды есту арқылы қабылдау			
		6.2.1.17 дауысы бойынша адамның жасын, жынысын анықтау	7.2.1.3 есту аппаратының көмегімен ауызекі сөйлеу сипатындағы тілдік материалды есту арқылы қабылдау			
		6.2.1.18 таныс контекстте есту және естіп-көрі арқылы қабылданған тілдік материалды түсіну	7.2.1.4 есту аппаратынсыз ауызекі сөйлеу сипатындағы тілдік материалды есту арқылы қабылдау 7.2.1.5 есту аппаратының көмегімен жалпы білім беру дисциплиналарын зерттеумен байланысты тілдік материалды есту арқылы қабылдау			
			7.2.1.6 есту аппаратынсыз жалпы білім беру дисциплиналарын зерттеумен байланысты тілдік			

			материалды есту арқылы қабылдау 7.2.1.7 оқумен және сыныптан тыс әрекетпен біріккен білім беру пәндерінің тақырыптарымен байланысты 20 сөйлемнен тұратын мәтінді есту арқылы қабылдау 7.2.1.8 теле- и радио бағдарламалардың, концерттердің, спектакльдердің тілдік және әуендік материалдарын қабылдау 7.2.1.9 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 6,5 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау 7.2.1.10 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 3,5-3,8 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау 7.2.1.11 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 0,3-0,5 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау			
--	--	--	---	--	--	--

			7.2.1.12 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 10-12 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау 7.2.1.13 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 8-10 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау 7.2.1.14 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 6-6,5 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау 7.2.1.15 әртүрлі жағдайларда тілдік материалды қабылдау (көшеде, қаланың инфрақұрылымдық мекемелер орындарында, шулы бөлмеде немесе ауданда) 7.2.1.16 интонацияны есту арқылы тану (хабарлы, сұраулы, лепті) 7.2.1.17 сөйлеу қарқынын есту арқылы анықтау			
--	--	--	--	--	--	--

				8.2.1.1 оқумен және сыныптан тыс әрекетпен біріккен тілдік материалды есту аппаратының көмегімен есту арқылы қабылдау 8.2.1.2 оқумен және сыныптан тыс әрекетпен біріккен тілдік материалды есту аппаратынсыз есту арқылы қабылдау 8.2.1.3 әртүрлі жағдайдағы ауызекі тілдік сипаттағы тілдік материалды есту аппаратының көмегімен есту арқылы қабылдау 8.2.1.4 ауызекі тілдік сипаттағы тілдік материалды есту аппаратынсыз көмегімен есту арқылы қабылдау 8.2.1.5 жалпы білім беру дисциплинасын зерттеумен байланысты тілдік материалды есту аппаратының көмегімен есту арқылы қабылдау 8.2.1.6 жалпы білім беру дисциплинасын	
			7.2.1.18 дыбысталған сөздің фонетикалық ерекшеліктеріне көңілін бекіту және фонетикалық талдау жүргізу 7.2.1.19 есту және естіп-көрі арқылы қабылданған оқу материалдарының мазмұнын түсіну		

				зерттеумен байланысты тілдік материалды есту аппаратынсыз көмегімен есту арқылы қабылдау 8.2.1.7 оқумен және сыныптан тыс әрекетпен біріккен білім беру пәндерінің тақырыптарымен байланысты 20 сөйлемнен тұратын мәтінді есту арқылы қабылдау 8.2.1.8 теле- и радио бағдарламалардың, концерттердің, спектакльдердің тілдік және әуендік материалдарын қабылдау 8.2.1.9 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 7 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау 8.2. 1.10 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 4 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау 8.2.1.11 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 0,4-0,5 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту		
--	--	--	--	---	--	--

				арқылы қабылдау 8.2.1.12 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен оптималды (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау 8.2.1.13 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 9-10 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау 8.2.1.14 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 6,5-7 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау 8.2.1.15 әртүрлі жағдайларда тілдік материалды қабылдау (көшеде, қаланың инфрақұрылымдық мекемелер орындарында, шулы бөлмеде немесе ауданда) 8.2.1.16 сөйлеушінің көңіл-күйін есту арқылы тану 8.2.1.17 жаңа		
--	--	--	--	--	--	--

				жағдайда диалогтың негізгі мазмұнын түсіну және қабылдау (коммуникативті тыңдау) 8.2.1.18 сыныпта немесе аудиожазбаларды тыңдау кезінде оқу материалдарының негізгі мазмұнын түсіну және қабылдау немесе (оқытушылық тыңдау)	9.2.1.1 оқумен және сыныптан тыс әрекетпен біріккен тілдік материалды есту аппаратының көмегімен есту арқылы қабылдау 9.2.1.2 оқумен және сыныптан тыс әрекетпен біріккен тілдік материалды есту аппаратынсыз есту арқылы қабылдау 9.2.1.3 әртүрлі жағдайдағы ауызекі тілдік сипаттағы тілдік материалды есту аппаратының көмегімен есту арқылы қабылдау 9.2.1.4 ауызекі тілдік сипаттағы тілдік материалды есту аппаратынсыз есту арқылы қабылдау 9.2.1.5 теле- и радио бағдарламалардың, концерттердің, спектакльдердің тілдік және әуендік материалдарын қабылдау 9.2.1.6 диалогтық сөйлеуді қабылдау (аудиожазба) 9.2.1.7 телефон, скайп бойынша сөйлеуді	
--	--	--	--	--	--	--

					қабылдау 9.2.1.8 қиын мәтіндерді есту арқылы қабылдау 9.2.1.9 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 7,5 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау 9.2.1.10 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 4 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау 9.2.1.11 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 0,5 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау 9.2.1.12 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен оптималды (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау 9.2.1.13 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 9-10 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау 9.2.1.14 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 7-8 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту	
--	--	--	--	--	---	--

					арқылы қабылдау 9.2.1.15 өлең және әңгімелерді есту арқылы ажырату 9.2.1.16 интонации бойынша нақты және толық түсіну, сөйлеушінің және білім алушының сезімін және ойын қабылдау 9.2.1.17 көзі басқа бөлмеде немесе үлкен қашықтықта орналасқан сөзді тыңдау 9.2.1.18 монологтық сөйлеуді түсіну және есту арқылы қабылдау 9.2.1.19 есту немесе естіп-көру арқылы қабылдау кезінде сөйлеу ағымында жаңа немесе пайдалы ақпаратты оқшаулау 9.2.1.20 автордың коммуникативтік ниеті мен көзқарасын есту арқылы анықтау 9.2.1.21 сыныпта немесе аудиожазбаларды тыңдау кезінде оқу материалдарының негізгі мазмұнын түсіну және қабылдау немесе (оқытушылық тыңдау)	
--	--	--	--	--	--	--

						10.2.2 сынып әрекеті тілдік есту а көмегі арқылы 10.2.1 сынып әрекеті тілдік есту а есту а қабыл 9.2.1.22 әдеби шығармалардың, ақпараттық хабарлардың, деректі фильмдердің және телебағдарламалардың аудио жазбаларын тыңдауды талқылау 10.2.1 жағдайда тілдік есту а көмегі арқылы 10.2.1 сипатта матер аппар көмегі арқылы 2.1.5 т бағдарла концентратт сипатта тілдік матер қабыл 10.2.1 сөйле (аудио)
--	--	--	--	--	--	---

						10.2.1 скайп сөйле 10.2.1 мәтін, арқыл 2.1.9 6 матер аппар деген естуш деңге қашы арқыл 2.1.10 матер аппар деген естуш деңге қашы арқыл 10.2.1 тілдік есту а кем д (наша 3 дең қашы арқыл 2.1.12 матер аппар көмег оптим естуш деңге қашы арқыл 10.2.1 тілдік есту а көмег деген естуш
--	--	--	--	--	--	---

						деңге қашы арқыл 10.2.1 тілдік есту а көмег деген естуш деңге қашы арқыл 10.2.1 сөздің тапсы бөліні мағын сәйке 10.2.1 күнде қатес 2.1.17 аттар геогра атаула қатес 2.1.18 қабыл көру ж арқыл білімд байла қатыс турал қолда 10.2.1 қатыс айтуы тембр қарқы ерекш
--	--	--	--	--	--	--

						10.2.1 арқыл және қарыл тыс д полил
						10.2.1 шығар ақпар хабар дерек және телеб ың ау, жазба тыңда
2.2.	5.2.2.1 тұрмыстық дыбыстарды қашықтығын ұзарта отырып есту арқылы қабылдау	6.2.2.1 бөліктері бойынша таныс әуендерді тану	7.2.2.1 әртүрлі орындаудағы әуендерді есту арқылы қабылдау			
Тілді к еме с дыб ыста рды есті п қаб ылд ау	5.2.2.2 әртүрлі орындаудағы әуендерді есту арқылы қабылдау және есту аппаратынс ыз 5.2.2.3 әртүрлі орындаудағы әуендерді есту арқылы қабылдау және есту	6.2.2.2 бөлмеде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу 6.2.2.3 көшеде, көлікте, дүкенде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу	7.2.2.2 бөлмеде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу 7.2.2.3 көшеде, көлікте, дүкенде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу	8.2.2.1 көшеде, көлікте, дүкенде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу 8.2.2.2 бөлмеде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу	9.2.2.1 көшеде, көлікте, дүкенде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу 9.2.2.2 бөлмеде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу	10.2.2 көлікт әлеум бар д ажыр бөлме маңы дыбы ажыр

28. Осы Бағдарлама есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

29. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру де

5-10 сыныптары үшін "Дыб

айтылуын қалыптастыру және

дамыту" пәнінен жаңартылған
үлгілік

оқу бағдарламасына қо

Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10-сыныптары үшін "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімшелері	Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1.1 Дыбыс айту	барлық дауысты және дауыссыз дыбыстарды фразаларда және сөздерде дұрыс айту	5.1.1.1 барлық дауысты және дауыссыз дыбыстарды сөздерде фразаларда дұрыс айту
	артикуляциясы бойынша ұқсас дауысты және дауыссыз дыбыстардың айтылуын ажырату	5.1.1.2 артикуляциясы бойынша ұқсас дауысты дыбыстардың ажырату: "А-О, А-Ә, А-Э, О-У, И-Э, И-Ы"

		5.1.1.3 артикуляциясы бойынша ұқсас дауыссыз дыбыстардың ажырату: "М-П, М-Б, Н-Т, Н-Д; С-Ш, З-Ж, Ц-Ч; Ц-С, Ч-Ш; Ц-Т, Ч-Т; В-
	өзінің айтқанын қадағалау	5.1.1.4 өзінің айтқанын қадағалау
	сөздің ырғақтық құрылымын қадағалау	5.1.3.11 сөздің ырғақтық құрылымын қадағалау
	диалогта және декламацияда әртүрлі интонацияны айту	5.1.3.12 диалогта және декламацияда әртүрлі интонацияны айту
1.2 Сөздік тыныс және дауыс	оқу үрдісінде, мәтін айту кезінде синтагмалар бөлінгенде тыныс алу үзілістерін дұрыс жүргізу	5.1.2.1 оқу үрдісінде, мәтін айту кезінде синтагмалар бөлінгенде үзілістерін дұрыс жүргізу
	тыныс шығарудың басымен дыбысты айтуды байланыстыру	5.1.2.2 тыныс шығарудың басымен дыбысты айтуды байланыстыру
	артық ауаны шығару және жаңа дем алуға сөйлеу кідірісін қолдану	5.1.2.3 артық ауаны шығару және жаңа дем алуға сөйлеу кідірісін қолдану
1.3 Сөз және фраза	сөзді бірге, қалыпты қарқында айту, дыбыстық құрылымды есте сақтау	5.1.3.1 сөзді бірге, қалыпты қарқында айту, дыбыстық құрылымды есте сақтау
	жаңа сөздерді дұрыс айту	5.1.3.2 жаңа сөздерді дұрыс айту
	сөзде орфоэпия ережелерін қадағалау	5.1.3.3 сөзде орфоэпия ережелерін қадағалау (екпінсіз "О" "А" сияқты соңында ұяң дауыссыз дыбыстың қатаңдануы және қатаң дауыссыздың алдында; айтылмайтын дауыссыздардың түсіп қалуы)
	фразаны айту кезінде сөйлеу тілінің қарқынын қадағалау	5.1.3.4 фразаны айту кезінде сөйлеу тілінің қарқынын қадағалау
	әзірленген тілдік материалдарды дауыстап өз еркімен айту	5.1.3.5 әзірленген тілдік материалдарды дауыстап өз еркімен айту
	тілдік материалды түсінікті айту, жеткілікті табиғи, әсерлі және эмоционалды	5.1.3.6 тілдік материалды түсінікті айту, жеткілікті табиғи, әсерлі және эмоционалды
	диалогта және декламацияда интонацияның барлық түрін айту	5.1.3.7 диалогта және декламацияда интонацияның барлық түрін айту
	сөз формалары өзгерген кезінде екпінді қадағалау	5.1.3.8 сөз формалары өзгерген кезінде екпінді қадағалау
	интонация арқылы оқығанға, естігенге өзінің қатынасын айқындау	5.1.3.9 интонация арқылы оқығанға, естігенге өзінің қатынасын айқындау

	ролдік оқуда интонацияны өзгерту	5.1.3.10 ролдік оқуда интонацияны өзгерту
2.1 Тілдік дыбыстарды естіп қабылдау	есту аппаратымен және есту аппаратынсыз (әрі қараай – еа) ауызекі сөйлеу сипатындағы тілді есту арқылы қабылдау	5.2.1.1 ЕА ауызекі сөйлеу сипатындағы тілді есту арқылы қабылдау 5.2.1.2 есту аппаратынсыз ауызекі сөйлеу сипатындағы тілді есту арқылы қабылдау
	оқу әрекетімен байланысты және жалпы білім беру пәндерінде оқытылған материалды есту аппаратымен және есту аппаратынсыз есту арқылы қабылдау	5.2.1.3 оқу әрекетімен байланысты және жалпы білім беру пәндерінде оқытылған материалды есту аппаратымен есту арқылы қабылдау 5.2.1.4 оқу әрекетімен байланысты және жалпы білім беру пәндерінде оқытылған материалды есту аппаратынсыз есту арқылы қабылдау
	мәтіндерді есту аппаратымен және есту аппаратынсыз есту арқылы (15-17 сөйлемге дейін)	5.2.1.5 мәтіндерді есту аппаратымен есту арқылы (15-17 сөйлемге дейін) қабылдау және тақырып бойынша тапсырмалар 5.2.1.6 мәтіндерді есту аппаратынсыз есту арқылы (15-17 сөйлемге дейін) қабылдау және тақырып бойынша тапсырмалар
	барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 6 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	5.2.1.7 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 6 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
	барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 3-3,5 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	5.2.1.8 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 3-3,5 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
	барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 0,3-0,5 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	5.2.1.9 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 0,3-0,5 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
	барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 10-12 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	5.2.1.10 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 10-12 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
	барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 8-10 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	5.2.1.11 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 8-10 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
	барлық тілдік материалды есту	5.2.1.12 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 8-10 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау

	аппаратының көмегімен кем дегенде 5-6 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	5-6 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
	контекстпен түсіндірілетін жеке сөздер мен сөз тіркестерін қосатын таныс емес тілдік материалды қабылдау, ажырату, тану, анықтау	5.2.1.13 контекстпен түсіндірілетін жеке сөздер мен сөз тіркестерін қосатын таныс емес тілдік материалды қабылдау, ажырату, тану, анықтау
	шарттар жағдайында және одан тыс оқу әрекетімен байланысты мағынасы бойынша таныс сөз, сөз тіркестері, фразаларды қабылдау, ажырату, тану, анықтау	5.2.1.14 шарттар жағдайында және одан тыс оқу әрекетімен байланысты мағынасы бойынша таныс сөз, сөз тіркестері, фразаларды қабылдау, ажырату, тану, анықтау
	шарттар жағдайында және одан тыс ауызекі тілдік сипаттағы мағынасы бойынша таныс сөз, сөз тіркестері, фразаларды қабылдау, ажырату, тану, анықтау	5.2.1.15 шарттар жағдайында және одан тыс ауызекі тілдік сипаттағы мағынасы бойынша таныс сөз, сөз тіркестері, фразаларды қабылдау, ажырату, тану, анықтау
	танымал әртістердің орындауында өлеңдерді, әңгімелері мен ертегілерді оқуын тыңдау	5.2.1.16 танымал әртістердің орындауында өлеңдерді, әңгімелері мен ертегілерді оқуын тыңдау
	фильм және мультфильмдердегі таныс кейіпкерлердің дауыстарын тану	5.2.1.17 фильм және мультфильмдердегі таныс кейіпкерлердің дауыстарын тану
	таныс контекстте есту және естіп-көрі арқылы қабылданған тілдік материалды түсіну	5.2.1.18 таныс контекстте есту және естіп-көрі арқылы қабылданған тілдік материалды түсіну
2.2 Тілдік емес дыбыстарды естіп қабылдау	тұрмыстық дыбыстарды қашықтығын ұзарта отырып есту арқылы қабылдау	5.2.2.1 тұрмыстық дыбыстарды қашықтығын ұзарта отырып есту арқылы қабылдау
	әртүрлі орындаудағы әуендерді есту аппаратынсыз және есту аппаратымен есту арқылы қабылдау	5.2.2.2 әртүрлі орындаудағы әуендерді есту аппаратынсыз 5.2.2.3 әртүрлі орындаудағы әуендерді есту аппаратымен
	әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу	5.2.2.4 бөлмеде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу 5.2.2.5 көшеде, көлікте, дүкенде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу

2) 6-сынып:

2-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімшелері	Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1.1 Дыбыс айту	артикуляциясы бойынша ұқсас дауысты дыбыстардың айтылуын ажырату	6.1.1.1 артикуляциясы бойынша ұқсас дауысты дыбыстардың айтылуын ажырату: "А-Ә, А-О, А-Э, О-У, У-Ұ, И-Э, И-Ы, Ұ-Ү"
	артикуляциясы бойынша ұқсас дауыссыз дыбыстардың айтылуын ажырату	6.1.1.2 артикуляциясы бойынша ұқсас дауыссыз дыбыстардың айтылуын ажырату: "М-П, М-Б, Н-Т, Н-Д; С-Ш, З-Ж, Ц-Ч; Ц-С, Ч-Ш; Ц-Т, Ч-Т; В-Ф"
	дауыссыз дыбыстардың үйлесімділігін дұрыс айту (бір сөзде және сөздердің қиылысында)	6.1.1.3 дауыссыз дыбыстардың үйлесімділігін дұрыс айту (бір сөзде және сөздердің қиылысында)
	өзінің айтуын қадағалау	6.1.1.4 өзінің айтуын қадағалау
	басқалардың айтқанын бағалау	6.1.1.5 басқалардың айтқанын бағалау
1.2 Сөздік тыныс және дауыс	күш пен биіктік бойынша модуляцияны ұстана отырып қалыпты дыбысталу дауысын пайдалану	6.1.2.1 күш пен биіктік бойынша модуляцияны ұстана отырып қалыпты дыбысталу дауысын пайдалану
	ұзақ фразаларды айту барысында тыныс алу үзілістерін анықтау	6.1.2.2 ұзақ фразаларды айту барысында тыныс алу үзілістерін анықтау (өз еркімен және белгілерге көңіл бөлу)
1.3 Сөз және фраза	сөзді бір қарқында, біріктіріп айту, дыбыстық құрамын сақтау	6.1.3.1 сөзді бір қарқында, біріктіріп айту, дыбыстық құрамын сақтау
	сөзде орфоэпия ережелерін қадағалау	6.1.3.2 сөзде орфоэпия ережелерін қадағалау (сөздің аяқталулар ережелерін қадағалау және –ТЬСЯ" "ЦА" сияқты) 6.1.3.8 мәтіннің қолдауымен және қолдауынсыз сөзде орфоэпия ережелерін сақтау
	ұзақ фразаларды айту барысында тыныс алу үзілістерін өз еркімен анықтау	6.1.3.3 ұзақ фразаларды айту барысында тыныс алу үзілістерін өз еркімен анықтау

	фразаларда логикалық және синтагматикалық екпінді өз еркімен бөлу	6.1.3.4 фразаларда логикалық және синтагматикалық екпінді өз
	фразаның әуендік белгісін айту	6.1.3.5 фразаның әуендік белгісін айту
	сөздік материалды түсінікті, табиғи, әсерлі және эмоционалды айту	6.1.3.6 сөздік материалды түсінікті, табиғи, әсерлі және эмоцион
	диалогта және декламацияда интонацияның барлық түрін айту	6.1.3.7 диалогта және декламацияда интонацияның барлық түрі
	екіпнмен әртүрлі сезімдерді көрсету (қуану, енжарлық, ренжу)	6.1.3.9 екпінмен әртүрлі сезімдерді көрсету (қуану, енжарлық, ре
	дыбыстық құрамын және ырғақты-интонациялық құрылымын сақтай отырып сөйлеудің қарқынын өзгерту	6.1.3.10 дыбыстық құрамын және ырғақты-интонациялық құры
2.1 Тілдік дыбыстарды естіп қабылдау	есту аппаратының көмегімен және есту аппаратынсыз ауызекі сөйлеу сипатындағы және оқыту әрекетімен байланысты тілдік материалды есту арқылы қабылдау	6.2.1.1 есту аппаратының көмегімен ауызекі сөйлеу сипатындағы әрекетімен байланысты тілдік материалды есту арқылы қабылд 6.2.1.2 есту аппаратынсыз ауызекі сөйлеу сипатындағы және оқ байланысты тілдік материалды есту арқылы қабылдау
	есту аппаратының көмегімен және есту аппаратынсыз білім беру пәндерін зерттеумен байланысты тілдік материалды есту арқылы қабылдау	6.2.1.3 есту аппаратымен білім беру пәндерін зерттеумен байлан материалды есту арқылы қабылдау 6.2.1.4 есту аппаратынсыз білім беру пәндерін зерттеумен байла материалды есту арқылы қабылдау
	білім беру пәндерінің тақырыптары бойынша 15-20 сөйлемнен тұратын мәтіндерді есту арқылы қабылдау	6.2.1.5 білім беру пәндерінің тақырыптары бойынша 15-20 сөйле мәтіндерді есту арқылы қабылдау
	өзінің және басқалардың айтуын қадағалау және түзету, сөздің көркемділігі	6.2.1.6 өзінің және басқалардың айтуын қадағалау және түзету, с көркемділігі
	барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 6 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	6.2.1.7 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенд естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабыл
	барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 3,5 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі	6.2.1.8 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенд естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабыл

кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	
барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 0,3-0,5 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	6.2.1.9 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 0,3-0,5 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
барлық тілдік материалды есту аппаратымен кем дегенде 10-12 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	6.2.1.10 барлық тілдік материалды есту аппаратымен кем дегенде 10-12 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
барлық тілдік материалды есту аппаратымен кем дегенде 6-10 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	6.2.1.11 барлық тілдік материалды есту аппаратымен кем дегенде 6-10 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
барлық тілдік материалды есту аппаратымен кем дегенде 5-6 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	6.2.1.12 барлық тілдік материалды есту аппаратымен кем дегенде 5-6 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
шарттар жағдайында және одан тыс оқу әрекетімен байланысты мағынасы бойынша таныс сөз, сөз тіркестері, фразаларды қабылдау, ажырату, тану, анықтау	6.2.1.13 шарттар жағдайында және одан тыс оқу әрекетімен байланысты мағынасы бойынша таныс сөз, сөз тіркестері, фразаларды қабылдау, ажырату, тану, анықтау
шарттар жағдайында және одан тыс ауызекі тілдік сипаттағы мағынасы бойынша таныс сөз, сөз тіркестері, фразаларды қабылдау, ажырату, тану, анықтау	6.2.1.14 шарттар жағдайында және одан тыс ауызекі тілдік сипаттағы мағынасы бойынша таныс сөз, сөз тіркестері, фразаларды қабылдау, ажырату, тану, анықтау
контекстпен түсіндірілетін жеке сөздер мен сөз тіркестерін қосатын таныс емес тілдік материалды есту арқылы қабылдау, ажырату, тану, анықтау	6.2.1.15 контекстпен түсіндірілетін жеке сөздер мен сөз тіркестерін қосатын таныс емес тілдік материалды есту арқылы қабылдау, ажырату, тану, анықтау
таныс әртістер, әншілердің дауысын тану	6.2.1.16 таныс әртістер, әншілердің дауысын тану
дауысы бойынша адамның жасын, жынысын анықтау	6.2.1.17 дауысы бойынша адамның жасын, жынысын анықтау

	понимать воспринятый на слух и слухозрительно речевой материал в знакомом контексте	6.2.1.18 таныс контекстте есту және естіп-көрі арқылы қабылданған материалды түсіну
2.2 Тілдік емес дыбыстарды естіп қабылдау	бөліктері бойынша таныс әуендерді тану	6.2.2.1 бөліктері бойынша таныс әуендерді тану
	бөлмеде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу	6.2.2.2 бөлмеде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу
	көшеде, көлікте, дүкенде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу	6.2.2.3 көшеде, көлікте, дүкенде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу

3) 7-сынып:

3-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімшелері	Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1.1 Дыбыс айту	мақал, жаңылтпаштар айту	7.1.1.1 мақал, жаңылтпаштар айту
	өзінің айтуын қадағалау	7.1.1.2 өзінің айтуын қадағалау
	басқалардың айтқанын бағалау	7.1.1.3 басқалардың айтқанын бағалау
	артикуляцияның орналасуын бақылауды талап ететін дыбысты айтуын қадағалау (жіңішке дауыссыздар, аффрикаттар және дифтонгтар)	7.1.1.4 артикуляцияның орналасуын бақылауды талап ететін дыбысты айтуын қадағалау (жіңішке дауыссыздар және дифтонгтар)
	өз еркімен дыбыстарды айтуды әзірлеу	7.1.1.5 өз еркімен дыбыстарды айтуды әзірлеу
1.2 Сөздік тыныс және дауыс	сөздің мұрындық реңін жою мақсатында өзінің сөйлеуін қадағалау	7.1.2.1 сөздің мұрындық реңін жою мақсатында өзінің сөйлеуін қадағалау
	сөздік тынысын қадағалау	7.1.2.2 ұзақ фразаларды айту барысында тыныс алу еркімен анықтау 7.1.2.3 ауаны үнемдеп жұмсай отырып сөйлеу кезінде тыныс алу қадағалау
	тыныс алу мен тыныс шығарудың сәйкестігін қадағалау	7.1.2.4 тыныс алу мен тыныс шығарудың сәйкестігін қадағалау
1.3 Сөз және	сөзді бір қарқында, біріктіріп айту, дыбыстық	7.1.3.1 сөзді бір қарқында, біріктіріп айту, дыбыстық

фраза	құрамын сақтау	сақтау
	сұраулы сөзсіз сұраулы сөйлемнің интонациясын айту	7.1.3.2 сұраулы сөзсіз сұраулы сөйлемнің интонациясын айту
	күрделі дыбыс-буындық құрылымдағы сөзді анық айту	7.1.3.3 күрделі дыбыс-буындық құрылымдағы сөзді анық айту
	жағдайға байланысты дауыс күшін өз еркімен таңдау	7.1.3.4 жағдайға байланысты дауыс күшін өз еркімен таңдау
	мәтінді ноталандыру	7.1.3.5 мәтінді ноталандыру (сөздік және логикалық орфоэпия ережелері)
	әртүрлі эмоционалдық көріністерімен фразаларды айту	7.1.3.6 әртүрлі эмоционалдық көріністерімен фразаларды айту
	диалогта және декламацияда интонацияның барлық түрін айту	7.1.3.7 диалогта және декламацияда интонацияның барлық түрін айту
	сөздік материалды түсінікті, табиғи, әсерлі және эмоционалды айту	7.1.3.8 сөздік материалды түсінікті, табиғи, әсерлі және эмоционалды айту
	қандай ойға ауысу керектігін түсіну үшін үзілісті қолдану	7.1.3.9 қандай ойға ауысу керектігін түсіну үшін үзілісті қолдану
	дыбыстық құрамын және ырғақты-интонациялық құрылымын сақтай отырып сөйлеудің қарқынын өзгерту	7.1.3.10 дыбыстық құрамын және ырғақты-интонациялық құрылымын сақтай отырып сөйлеудің қарқынын өзгерту
	ноталандырылған мәтінге сүйенусіз сөзде орфоэпия ережелерін сақтау	7.1.3.11 ноталандырылған мәтінге сүйенусіз сөзде орфоэпия ережелерін сақтау
	фразаларда логикалық және синтагматикалық екіпінді өз еркімен бөлу	7.1.3.12 фразаларда логикалық және синтагматикалық екіпінді өз еркімен бөлу
2.1 Тілдік дыбыстарды естіп қабылдау	есту аппаратының көмегімен және есту аппаратынсыз оқыту әрекетімен байланысты тілдік материалды есту арқылы қабылдау	7.2.1.1 есту аппаратының көмегімен оқыту әрекетімен байланысты тілдік материалды есту арқылы қабылдау
		7.2.1.2 есту аппаратынсыз оқыту әрекетімен байланысты тілдік материалды есту арқылы қабылдау
	есту аппаратының көмегімен және есту аппаратынсыз ауызекі сөйлеу сипатындағы тілдік материалды есту арқылы қабылдау	7.2.1.3 есту аппаратының көмегімен ауызекі сөйлеу сипатындағы тілдік материалды есту арқылы қабылдау
		7.2.1.4 есту аппаратынсыз ауызекі сөйлеу сипатындағы тілдік материалды есту арқылы қабылдау

	есту аппаратының көмегімен және есту аппаратынсыз жалпы білім беру дисциплиналарын зерттеумен байланысты тілдік материалды есту арқылы қабылдау	7.2.1.5 есту аппаратының көмегімен жалпы білім беру дисциплиналарын зерттеумен байланысты тілдік материалды есту арқылы қабылдау 7.2.1.6 есту аппаратынсыз жалпы білім беру дисциплиналарын зерттеумен байланысты тілдік материалды есту арқылы қабылдау
	оқумен және сыныптан тыс әрекетпен біріккен білім беру пәндерінің тақырыптарымен байланысты 20 сөйлемнен тұратын мәтінді есту арқылы қабылдау	7.2.1.7 оқумен және сыныптан тыс әрекетпен біріккен білім беру пәндерінің тақырыптарымен байланысты 20 сөйлемнен тұратын мәтінді есту арқылы қабылдау
	теле- и радио бағдарламалардың, концерттердің, спектакльдердің тілдік және әуендік материалдарын қабылдау	7.2.1.8 теле- и радио бағдарламалардың, концерттердің, спектакльдердің тілдік және әуендік материалдарын қабылдау
	барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 6,5 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	7.2.1.9 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 6,5 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
	барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 3,5-3,8 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	7.2.1.10 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 3,5-3,8 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
	барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 0,3-0,5 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	7.2.1.11 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 0,3-0,5 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
	барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 10-12 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	7.2.1.12 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 10-12 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
	барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 8-10 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	7.2.1.13 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 8-10 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
	барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 6-6,5 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	7.2.1.14 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 6-6,5 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
	әртүрлі жағдайларда тілдік материалды қабылдау (көшеде, қаланың инфрақұрылымдық мекемелер орындарында,	7.2.1.15 әртүрлі жағдайларда тілдік материалды қабылдау (көшеде, қаланың инфрақұрылымдық мекемелер орындарында, аул, шұлы бөлмеде немесе ауданда)

	шулы бөлмеде немесе ауданда)	
	интонацияны есту арқылы тану (хабарлы, сұраулы, лепті)	7.2.1.16 интонацияны есту арқылы тану (хабарлы, сұраулы, лепті)
	сөйлеу қарқынын есту арқылы анықтау	7.2.1.17 сөйлеу қарқынын есту арқылы анықтау
	дыбысталған сөздің фонетикалық ерекшеліктеріне көңілін бекіту және фонетикалық талдау жүргізу	7.2.1.18 дыбысталған сөздің фонетикалық ерекшеліктеріне көңілін бекіту және фонетикалық талдау жүргізу
	есту және естіп-көрі арқылы қабылданған оқу материалдарының мазмұнын түсіну	7.2.1.19 есту және естіп-көрі арқылы қабылданған оқу материалдарының мазмұнын түсіну
2.2 Тілдік емес дыбыстарды естіп қабылдау	әртүрлі орындаудағы әуендерді есту арқылы қабылдау	7.2.2.1 әртүрлі орындаудағы әуендерді есту арқылы қабылдау
	бөлмеде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу	7.2.2.2 бөлмеде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу
	көшеде, көлікте, дүкенде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу	7.2.2.3 көшеде, көлікте, дүкенде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу

4) 8-сынып:

4-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімшелері	Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1.1 Дыбыс айту	өз еркімен артикуляциялық гимнастикаларды жаттығуды әзірлеу	8.1.1.1 өз еркімен артикуляциялық гимнастикаларды жаттығуды әзірлеу
	дыбыстарды автоматтандыру және саралау бойынша өз еркімен жаттығуларды әзірлеу	8.1.1.2 дыбыстарды автоматтандыру және саралау бойынша өз еркімен жаттығуларды әзірлеу
	өзінің айтуын қабағалау	8.1.1.3 өзінің айтуын қабағалау
	өз еркімен дыбыстардың айтылуын әзірлеу	8.1.1.4 өз еркімен дыбыстардың айтылуын әзірлеу
	артикуляцияның орналасуын бақылауды талап ететін дыбысты айтуын қадағалау	8.1.1.5 артикуляцияның орналасуын бақылауды талап ететін дыбысты айтуын қадағалау (жіңішке дауыссыздар және дифтонгтар)
1.2 Сөздік тыныс және дауыс	тыныс алу мен тыныс шығарудың сәйкестігін қадағалау	8.1.2.1 тыныс алу мен тыныс шығарудың сәйкестігін қадағалау
	толық және терең тыныс алуды меңгерту	8.1.2.2 толық және терең тыныс алуды меңгерту

	фразаларды айту үшін әрдайым ауаны үнемдеу	8.1.2.3 поддерживать постоянный запас воздуха для айту үшін әрдайым ауаны үнемдеу
	дауыс желбезектеріне түсетін ауа қысымын қадағалау	8.1.2.4 дауыс желбезектеріне түсетін ауа қысымын
1.3 Сөз және фраза	дыбыстар мен сөздерді анық және айқын айту, айтудың қалыпты қарқынын сақтау	8.1.3.1 дыбыстар мен сөздерді анық және айқын а қалыпты қарқынын сақтау
	дыбысталу үлгісіне еліктей отырып дұрыс оқу және сөйлеу (аудиожазба)	8.1.3.2 дыбысталу үлгісіне еліктей отырып дұрыс о (аудиожазба)
	диалогта және декламацияда интонацияның барлық түрін айту	8.1.3.3 диалогта және декламацияда интонацияны айту
	күрделі дыбыс-буындық құрылымдағы сөзді анық айту	8.1.3.4 күрделі дыбыс-буындық құрылымдағы сөзд
	фразаларда логикалық және синтагматикалық екпінді өз еркімен бөлу	8.1.3.5 фразаларда логикалық және синтагматикал еркімен бөлу
	әртүрлі эмоционалдық көріністерімен фразаларды айту	8.1.3.6 әртүрлі эмоционалдық көріністерімен фраз
	дыбыстық құрамын және ырғақты-интонациялық құрылымын сақтай отырып сөйлеудің қарқынын өзгерту	8.1.3.7 дыбыстық құрамын және ырғақты-интонац құрылымын сақтай отырып сөйлеудің қарқынын ө
2.1 Тілдік дыбыстарды естіп қабылдау	оқумен және сыныптан тыс әрекетпен біріккен тілдік материалды есту аппаратының көмегімен және есту аппаратынсыз есту арқылы қабылдау	8.2.1.1 оқумен және сыныптан тыс әрекетпен бірікк
		тілдік материалды есту аппаратының көмегімен ес қабылдау
	әртүрлі жағдайдағы ауызекі тілдік сипаттағы тілдік материалды есту аппаратының көмегімен және есту аппаратынсыз есту арқылы қабылдау	8.2.1.2 оқумен және сыныптан тыс әрекетпен бірікк материалды есту аппаратынсыз есту арқылы қабы
		8.2.1.3 әртүрлі жағдайдағы ауызекі тілдік сипаттағы материалды есту аппаратының көмегімен есту арк
	жалпы білім беру дисциплинасын зерттеумен байланысты тілдік материалды есту аппаратының көмегімен және есту аппаратынсыз есту арқылы қабылдау	8.2.1.4 ауызекі тілдік сипаттағы тілдік материалды аппаратынсыз көмегімен есту арқылы қабылдау
		8.2.1.5 жалпы білім беру дисциплинасын зерттеумен тілдік материалды есту аппаратының көмегімен ес қабылдау

		8.2.1.6 жалпы білім беру дисциплинасын зерттеумен тілдік материалды есту аппаратынсыз көмегімен есту арқылы қабылдау
	оқумен және сыныптан тыс әрекетпен біріккен білім беру пәндерінің тақырыптарымен байланысты 20 сөйлемнен тұратын мәтінді есту арқылы қабылдау	8.2.1.7 оқумен және сыныптан тыс әрекетпен біріккен пәндерінің тақырыптарымен байланысты 20 сөйлемнен тұратын мәтінді есту арқылы қабылдау
	теле- и радио бағдарламалардың, концерттердің, спектакльдердің тілдік және әуендік материалдарын қабылдау	8.2.1.8 теле- и радио бағдарламалардың, концерттердің, спектакльдердің тілдік және әуендік материалдарын қабылдау
	барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 7 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	8.2.1.9 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 7 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
	барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 4 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	8.2.1.10 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 4 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
	барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 0,4-0,5 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	8.2.1.11 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 0,4-0,5 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
	барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен оптималды (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	8.2.1.12 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен оптималды (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
	барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 9-10 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	8.2.1.13 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 9-10 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
	барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 6,5-7 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	8.2.1.14 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 6,5-7 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
	әртүрлі жағдайларда тілдік материалды қабылдау (көшеде, қаланың инфрақұрылымдық мекемелер орындарында, шулы бөлмеде немесе ауданда)	8.2.1.15 әртүрлі жағдайларда тілдік материалды қабылдау (көшеде, қаланың инфрақұрылымдық мекемелер орындарында, шулы бөлмеде немесе ауданда)
	сөйлеушінің көңіл-күйін есту арқылы тану	8.2.1.16 сөйлеушінің көңіл-күйін есту арқылы тану
	жаңа жағдайда диалогтың негізгі мазмұнын түсіну және қабылдау (коммуникативті тыңдау)	8.2.1.17 жаңа жағдайда диалогтың негізгі мазмұнын түсіну және қабылдау (коммуникативті тыңдау)

	сыныпта немесе аудиожазбаларды тыңдау кезінде оқу материалдарының негізгі мазмұнын түсіну және қабылдау немесе (оқытушылық тыңдау)	8.2.1.18 сыныпта немесе аудиожазбаларды тыңдау материалдарының негізгі мазмұнын түсіну және қабылдау немесе (оқытушылық тыңдау)
2.2 Тілдік емес дыбыстарды естіп қабылдау	көшеде, көлікте, дүкенде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу	8.2.2.1 көшеде, көлікте, дүкенде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу
	бөлмеде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу	8.2.2.2 бөлмеде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу

5) 9-сынып:

5-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімшелері	Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқу мақсаттары
1.1 Дыбыс айту	мақал, жаңылтпаштар айту	9.1.1.1 мақал, жаңылтпаштар айту
	өзінің айтуын қадағалау	9.1.1.2 өзінің айтуын қадағалау
	басқалардың айтқанын бағалау	9.1.2.3 басқалардың айтқанын бағалау
	артикуляцияның орналасуын бақылауды талап ететін дыбысты айтуын қадағалау	9.1.2. артикуляцияның орналасуын бақылауды талап ететін дыбысты айтуын қадағалау (жіңішке дауыссыздар және дифтонгтар)
	өз еркімен дыбыстардың айтылуын әзірлеу	9.1.2.5 өз еркімен дыбыстардың айтылуын әзірлеу
1.2 Сөздік тыныс және дауыс	өзінің дауысының дыбысталуын, айтуда сөйлеу қарқынын орынды қолдану	9.1.2.1 өзінің дауысының дыбысталуын, айтуда сөйлеу қарқынын орынды қолдану
	фразаларды айту үшін әрдайым ауаны үнемдеу	9.1.2.3 фразаларды айту үшін әрдайым ауаны үнемдеу
	дауыс желбезектеріне түсетін ауа қысымын қадағалау	9.1.2.4 дауыс желбезектеріне түсетін ауа қысымын қадағалау
1.3 Сөз және фраза	дыбыстар мен сөздерді анық және айқын айту, айтудың қалыпты қарқынын сақтау	9.1.3.1 дыбыстар мен сөздерді анық және айқын айту, айтудың қалыпты қарқынын сақтау
	логикалық және синтагматикалық екіпіндерін бөле отырып, сөздің әуендік белгілерін сақтай отырып фразаларды біріктіріп немесе синтагмалараға бөліп айту	9.1.3.2 логикалық және синтагматикалық екіпіндерін бөле отырып, сөздің әуендік белгілерін сақтай отырып фразаларды біріктіріп немесе синтагмалараға бөліп айту

	диалогта және декламацияда интонацияның барлық түрін айту	9.1.3.3 диалогта және декламацияда интонацияның барлық түрін айту
	орфоэпиялық және басқа сөздіктерді және анықтамаларды қолдану	9.1.3.4 орфоэпиялық және басқа сөздіктерді және анықтамаларды қолдану
	сөйлеу процесіне үзілісті қадағалау	9.1.3.5 сөйлеу процесіне үзілісті қадағалау (мысалы: сөйлеушінің әңгімелесушінің назарын аудару)
	сөйлемдерді ойлап табу және оларды әртүрлі эмоционалдық белгілермен айту	9.1.3.6 сөйлемдерді ойлап табу және оларды әртүрлі эмоционалдық белгілермен айту
2.1 Тілдік дыбыстарды естіп қабылдау	оқумен және сыныптан тыс әрекетпен біріккен	9.2.1.1 оқумен және сыныптан тыс әрекетпен біріккен материалды есту аппаратының көмегімен есту арқылы қабылдау
	тілдік материалды есту аппаратының көмегімен және есту аппаратынсыз есту арқылы қабылдау	9.2.1.2 оқумен және сыныптан тыс әрекетпен біріккен материалды есту аппаратынсыз есту арқылы қабылдау
	әртүрлі жағдайдағы ауызекі тілдік сипаттағы тілдік материалды есту аппаратының көмегімен және есту аппаратынсыз есту арқылы қабылдау	9.2.1.3 әртүрлі жағдайдағы ауызекі тілдік сипаттағы тілдік материалды есту аппаратының көмегімен есту арқылы қабылдау
		9.2.1.4 ауызекі тілдік сипаттағы тілдік материалды есту аппаратынсыз есту арқылы қабылдау
	теле- и радио бағдарламалардың, концерттердің, спектакльдердің тілдік және әуендік материалдарын қабылдау	9.2.1.5 теле- и радио бағдарламалардың, концерттердің, спектакльдердің тілдік және әуендік материалдарын қабылдау
	диалогтық сөйлеуді қабылдау (аудиожазба)	9.2.1.6 диалогтық сөйлеуді қабылдау (аудиожазба)
	телефон, скайп бойынша сөйлеуді қабылдау	9.2.1.7 телефон, скайп бойынша сөйлеуді қабылдау
	қиын мәтіндерді есту арқылы қабылдау	9.2.1.8 қиын мәтіндерді есту арқылы қабылдау
	барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 7,5 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	9.2.1.9 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 7,5 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
	барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 4 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	9.2.1.10 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 4 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
	барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 0,5 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	9.2.1.11 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 0,5 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау

	есту арқылы қабылдау	
	барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен оптималды (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	9.2.1.12 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен оптималды (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) есту арқылы қабылдау
	барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 9-10 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	9.2.1.13 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 9-10 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
	барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 7-8 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	9.2.1.14 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 7-8 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
	өлең және әңгімелерді есту арқылы ажырату	9.2.1.15 өлең және әңгімелерді есту арқылы ажырату
	интонации бойынша нақты және толық түсіну, сөйлеушінің және білім алушының сезімін және ойын қабылдау	9.2.1.16 интонации бойынша нақты және толық түсіну, сөйлеушінің және білім алушының сезімін және ойын қабылдау
	көзі басқа бөлмеде немесе үлкен қашықтықта орналасқан сөзді тыңдау	9.2.1.17 көзі басқа бөлмеде немесе үлкен қашықтықта орналасқан сөзді тыңдау
	монологтық сөйлеуді түсіну және есту арқылы қабылдау	9.2.1.18 монологтық сөйлеуді түсіну және есту арқылы қабылдау
	есту немесе естіп-көру арқылы қабылдау кезінде сөйлеу ағымында жаңа немесе пайдалы ақпаратты оқшаулау	9.2.1.19 есту немесе естіп-көру арқылы қабылдау кезінде сөйлеу ағымында жаңа немесе пайдалы ақпаратты оқшаулау
	автордың коммуникативтік ниеті мен көзқарасын есту арқылы анықтау	9.2.1.20 автордың коммуникативтік ниеті мен көзқарасын есту арқылы анықтау
	сыныпта немесе аудиожазбаларды тыңдау кезінде оқу материалдарының негізгі мазмұнын түсіну және қабылдау немесе (оқытушылық тыңдау)	9.2.1.21 сыныпта немесе аудиожазбаларды тыңдау кезінде оқу материалдарының негізгі мазмұнын түсіну және қабылдау немесе (оқытушылық тыңдау)
	әдеби шығармалардың, ақпараттық хабарлардың, деректі фильмдердің және телебағдарламалардың аудио жазбаларын тыңдауды талқылау	9.2.1.22 әдеби шығармалардың, ақпараттық хабарлардың, деректі фильмдердің және телебағдарламалардың аудио жазбаларын тыңдауды талқылау
2.2 Тілдік емес дыбыстарды естіп қабылдау	көшеде, көлікте, дүкенде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу	9.2.2.1 көшеде, көлікте, дүкенде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу
	бөлмеде әлеуметтік маңызы бар	9.2.2.2 бөлмеде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу

6) 10-сынып:

6-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімшелері	Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1.1 Дыбыс айту	өз еркімен артикуляциялық гимнастикаларды жаттығуды әзірлеу, дыбыстарды автоматтандыру және саралау бойынша	10.1.1.1 өз еркімен артикуляциялық гимнастикаларды жаттығуды әзірлеу 10.1.1.2 дыбыстарды автоматтандыру және саралау бойынша өз еркімен жаттығуларды әзірлеу
	өзінің айтуын қабағалау	10.1.1.3 өзінің айтуын қабағалау
	өз еркімен дыбыстардың айтылуын әзірлеу	10.1.1.4 өз еркімен дыбыстардың айтылуын әзірлеу
1.2 Сөздік тыныс және дауыс	сөйлеу кезінде тынысын еркін меңгеру	10.1.2.1 сөйлеу кезінде тынысын еркін меңгеру
	тыныс алу мен тыныс шығарудың сәйкестігін қадағалау	10.1.2.2 тыныс алу мен тыныс шығарудың сәйкестігін қадағалау
	тыныс алу мен тыныс шығарудың сәйкестігін қадағалау	10.1.2.3 тыныс алу мен тыныс шығарудың сәйкестігін қадағалау
	дауыс желбезектеріне түсетін ауа қысымын қадағалау	10.1.2.4 дауыс желбезектеріне түсетін ауа қысымын қадағалау
	толық және терең тыныс алуды меңгеру	10.1.2.5 толық және терең тыныс алуды меңгеру
1.3 Сөз және фраза	дыбыстар мен сөздерді анық және айқын айту, айтудың қалыпты қарқынын сақтау	10.1.3.1 дыбыстар мен сөздерді анық және айқын айту, айтудың қалыпты қарқынын сақтау
	логикалық және синтагматикалық екпіндерін бөле отырып, сөздің әуендік белгілерін сақтай отырып фразаларды біріктіріп немесе синтагмалараға бөліп айту	10.1.3.2 логикалық және синтагматикалық екпіндерін бөле отырып, сөздің әуендік белгілерін сақтай отырып фразаларды біріктіріп немесе синтагмалараға бөліп айту
	айқындау үшін сөздің шарықтау шегі алдында және кейін үзілісті қолдану	10.1.3.3 айқындау үшін сөздің шарықтау шегі алдында және кейін үзілісті қолдану
	ұзақ фразаларды айту барысында тыныс алу үзілістерін өз еркімен анықтау	10.1.3.4 ұзақ фразаларды айту барысында тыныс алу үзілістерін өз еркімен анықтау
	фразаларда логикалық және синтагматикалық екпінді өз еркімен бөлу	10.1.3.5 фразаларда логикалық және синтагматикалық екпінді өз еркімен бөлу

2.1 Тілдік дыбыстарды естіп қабылдау	оқумен және сыныптан тыс әрекетпен біріккен	10.2.2.1 оқумен және сыныптан тыс әрекетпен біріккен материалды есту аппаратының көмегімен есту арқылы қабылдау
	тілдік материалды есту аппаратының көмегімен және есту аппаратынсыз есту арқылы қабылдау	10.2.1.2 оқумен және сыныптан тыс әрекетпен біріккен материалды есту аппаратынсыз есту арқылы қабылдау
	әртүрлі жағдайдағы ауызекі тілдік сипаттағы тілдік материалды есту аппаратының көмегімен және есту аппаратынсыз есту арқылы қабылдау	10.2.1.3 әртүрлі жағдайдағы ауызекі тілдік сипаттағы тілдік материалды есту аппаратының көмегімен есту арқылы қабылдау 10.2.1.4 ауызекі тілдік сипаттағы тілдік материалды есту аппаратынсыз есту арқылы қабылдау
	теле- и радио бағдарламалардың, концерттердің, спектакльдердің тілдік және әуендік материалдарын қабылдау	10.2.1.5 теле- радио бағдарламалардың, концерттердің, спектакльдердің тілдік және әуендік материалдарын қабылдау
	диалогтық сөйлеуді қабылдау (аудиожазба)	10.2.1.6 диалогтық сөйлеуді қабылдау (аудиожазба)
	телефон, скайп бойынша сөйлеуді қабылдау	10.2.1.7 телефон, скайп бойынша сөйлеуді қабылдау
	қиын мәтіндерді есту арқылы қабылдау	10.2.1.8 қиын мәтіндерді есту арқылы қабылдау
	барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 7,5 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	10.2.1.9 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 7,5 м (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
	барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 4 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	10.2.1.10 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 4 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
	барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 0,5 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	10.2.1.11 барлық тілдік материалды есту аппаратынсыз кем дегенде 0,5 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
	барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен оптималды (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	10.2.1.12 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен оптималды (нашар естушіліктің 1 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
	барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 10 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	10.2.1.13 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 10 м (нашар естушіліктің 2 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау

	барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 7-8 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау	10.2.1.14 барлық тілдік материалды есту аппаратының көмегімен кем дегенде 7-8 м (нашар естушіліктің 3 деңгейі кезінде) қашықтықта есту арқылы қабылдау
	сөйлеушінің сөздік тапсырмасындағы бөлінген екпіндік мағынасының сәйкестігін тыңдау	10.2.1.15 сөйлеушінің сөздік тапсырмасындағы бөлінген мағынасының сәйкестігін тыңдау
	сандар мен күндерді тез және қатесіз қабылдау	10.2.1.16 сандар мен күндерді тез және қатесіз қабылдау
	меншікті аттарын және географиялық атауларын тез және қатесіз қабылдау	10.2.1.17 меншікті аттарын және географиялық атауларын тез және қатесіз қабылдау
	ақпаратты қабылдау үшін естіп-көру және есту арқылы фондық білімді, жағдай және байланысқа қатысушылар туралы түсінікті қолдану	10.2.1.18 ақпаратты қабылдау үшін естіп-көру және есту арқылы фондық білімді, жағдай және байланысқа қатысушылар туралы түсінікті қолдану
	әңгімеге қатысушылардың айтуың, дауыс тембрінің, сөйлеу қарқынының өзінше ерекшелігін бөлу	10.2.1.19 әңгімеге қатысушылардың айтуың, дауыс тембрінің, сөйлеу қарқынының өзінше ерекшелігін бөлу
	есту арқылы қабылдау және ауызша тілдік қарым-қатынаста қатысудың тыс диалог немесе полилогты түсіну	10.2.1.20 есту арқылы қабылдау және ауызша тілдік қарым-қатынаста қатысудың тыс диалог немесе полилогты түсіну
	аудио жазбаларын тыңдауды талқылау	10.2.1.21 әдеби шығармалардың, ақпараттық хабарлардың, фильмдердің және телебағдарламалардың аудио жазбаларын тыңдауды талқылау
2.2 Тілдік емес дыбыстарды естіп қабылдау	көшеде, көлікте, дүкенде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу	10.2.2.1 көшеде, көлікте, дүкенде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу
	бөлмеде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу	10.2.2.2 бөлмедегі әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырата білу

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2018 жылғы 20 қыркүйек

№ 469 бұйрығына 27-қосымша
Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-7 сыныптары үшін "Түзету ырғағы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-7 сыныптары үшін "Түзету ырғағы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Пәнді оқытудың мақсаты нашар еститін білім алушылардың жеке тұлғасын үйлесімді дамытуға, эстетикалық, адамгершілік тәрбиелеуге, естіп қабылдауын және ауызша сөйлеу тілін дамытуға бағытталған.

3. Пәнді оқытудың міндеттері:

1) нашар еститін білім алушыларды әуенді қабылдауға, оның сипаты мен негізгі құралдарын, темпін, әуеннің әрленуін, динамикасын, ритмикалық ерекшеліктерін түсінуге үйрету;

2) әуенге билеу және әуенге сәйкес қимылдауға, заттармен жаттығулар орындауға, тапсырмаларды орындауға үйрету. Әуеннің алмасуына сәйкес қимыл-қозғалыстардың алмасып тұруына үйрету;

3) сипаты мен мазмұны бойынша әртүрлі өлеңдерді дауыстың күшін, биіктігін өзгерте отырып орындауға, дұрыс тыныс алуға, исозып айтуға, хормен айтуға үйрету;

4) музыкалық сауаттылықтың қарапайым теориясының ұғымдарын меңгеруді қамтамасыз ету, музыканың жанрын білу және ажырату. Музыкалық аспаптарды есту арқылы ажырату;

5) анық, түсінікті сөйлеу тілін, интонациясын, және сөйлеу кезіндегі тынысты қалыптастыру;

6) еліктеу қабілеттерін дамыту және есту аппараттарының көмегімен қалдық естуін сөйлеу тілін түзету үшін максималды түрде қолдану;

7) есту қабілеті зақымдалған білім алушылардың естіп қабылдауын дамыту;

8) бағдарлаудың, тепе-теңдік ұстаудың механизмдерін дамыту, нашар еститін білім алушылардың барлық қозғалыс аппаратын түзету және дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Берілген Бағдарламада оқу-нормативті құжаттардың дәстүрлі функциясымен қазіргі мектептегі білім беру үрдісін ұйымдастырудың инновациялық педагогикалық тәсілімен үйлесімді байланысады. Оқытудың тәсілдері пән бойынша Бағдарламаның жаңа құрылымын құрастырудың негізі бағыты болып табылады.

5. Құндылыққа бағытталған, іс-әрекеттік, жеке тұлғалық бағытталған, коммуникативті тәсілдер оқытудың мақсаттар жүйесі мен білім беру процесінің нәтижесін күшейту мақсатында қолданылады және Бағдарламаның құрылымында көрініс табады.

6. Бағдарламада оқу пәнінің мазмұнын анықтаудың негізі болып табылатын оқыту мақсаттарының жүйесі түрінде берілген күтілетін нәтижелері қалыптастырылған. Мазмұны тұрғысынан Бағдарлама білім алушыны өзін-өзі оқыту субъектісі және тұлғааралық қарым-қатынас субъектісі ретінде тәрбиелеуде нақты оқу пәнінің қосатын үлесін айқындайды.

7. Құндылыққа бағытталған тәсіл:

1) оқытудағы құндылыққа бағытталған тәсіл – ол оқу әрекетін белгілі бір құндылықтар тұрғысынан ұйымдастыру және жүзеге асыру, нәтижелерге қол жеткізу және пайдаланудың әдісі. Құндылыққа бағытталған оқу процесі білім алушы тұлғасының бойында мақсатты түрде құндылықтар жүйесін қалыптастырады. Құндылықтарға бағытталу – ол тұлғаның өз әрекетінде жетекшілікке жекелеген құндылықтарды таңдап алу (құндылықтарға бағдарлану қабілеттілігі) қабілеттілігі

(қасиеті), және оларды өзінің әлеуметтік маңызды құндылықтары ретінде сезіну және қабылдау қабілеттілігі. Құндылықтарды жүзеге асыру дегеніміз құндылықтардан шығатын талаптарға сай болу және күнделікті өмірді сол талаптарға бағындыру. Құндылықтардың мәні қоғамда сәтті әрекет ету үшін қажетті ережелерді, дағдыларды, өмір салтын, жүріс-тұрысты қалыптастыруда көрініс табады.

8. Тұлғаға бағытталған тәсіл:

1) тұлғаға бағытталған тәсілдің мақсаты оқу процесін дараландыру, оқу процесінде тұлғаны, оның жеке психикалық және физиологиялық ерекшеліктерін, қажеттіліктері мен жүріс-тұрыс уәждерін, әлеуетті қабілеттіліктерін ескере отырып, үйлесімді қалыптастыру және жан-жақты дамыту, оның шығармашылық қабілеттерін толық ашу.

9. Іс-әрекеттік тәсіл:

1) іс-әрекеттік тәсілдің негізгі мазмұны – білім алушы білімді дайын күйінде алмай, оны өзі табады, өзінің оқу әрекетінің мазмұны мен түрлерін ұғынады, оның ережелер жүйесін түсінеді және қабылдайды, жетілдіруге белсенді қатысады. Ол өз кезегінде білім, оқу біліктері мен дағдыларының және кең ауқымды дағдылардың белсенді әрі сәтті қалыптасуын қамтамасыз етеді. Білім алушылардың оқу әрекеттері келесі басты санаттар бойынша топтастырылған: "біледі", "түсінеді", "талдайды", "жинақтайды", "бағалайды".

10. Сараланған тәсіл:

1) сараланған тәсіл білім алушылардың ерекшеліктерінің негізінде оқу топтарына әр түрлі мүмкіндіктер туғызатын дербес оқу процесі болып табылады. Сараланған тәсілге әр түрлі топтағы білім алушылардың оқу іс-әрекетін арнайы дайындалған құралдар мен қызметті саралау әдістерінің көмегімен ұйымдастыру кіреді. Саралап оқыту жұмысын ұйымдастырудың шарты күрделілігі, танымдық қызығушылығы, мұғалім тарапынан көмек көрсету сипаты жағынан айырмашылығы бар сараланған тапсырмаларды қолдану болып табылады.

11. Коммуникативтік тәсіл:

1) білім берудегі коммуникативтік тәсіл дегеніміз ақпаратты тарату мен жариялауда, білім, білік және дағдылармен алмасуда екіден асатын адамдардың сөйлеу арқылы атқарылатын әрекеттесу процесі. Коммуникативтік тәсіл нәтижесі болып тіл арқылы қатынасу қабілеттілігі, яғни тілдік және сөйлеу нормаларын дұрыс пайдалана және қатынас жағдайына сай тиімді қатынас жүріс-тұрысын таңдай отырып, түрлі жағдайларда қатынас әрекетінің басқа қатысушыларымен ой бөлісу және алмасу қабілеттілігі болып табылады. Коммуникативтік тәсілге сәйкес ұйымдастырылған оқу процесі қарым-қатынас икемділігін қалыптастыратын тапсырмаларды және шынайы қатынас жағдайларына сай жұмыс режимдері (жұптық және топтық жұмыстарды) енгізіледі.

12. Көркем-әуенді тәсіл:

1) білім алушылардың немесе білім алушылардың тобының жас ерекшеліктеріне сәйкес оқу-танымдық іс-әрекеті әртүрлі музыкалық іс-әрекеттің (орындаушылық, музыкалды-шығармашылық, коммуникативтік және сөйлеу іс-әрекеттік) үрдісіндегі музыкалық сауаттылықтың негіздері туралы білімдерін қолдану бойынша нәтижеге қол жеткізуге бағытталған. Білім алушылардың музыкалық іс-әрекет тек сабақ сағаттарымен шектелмейді, сыныптан тыс уақыттағы іс-әрекеттермен де кірігеді, соның ішінде, білім алушылардың түрлі көркем-шығармашылық, драматикалық үйірмелерге қатысуы.

13. Берілген тәсілдер:

1) әрбір білім алушының музыкалық білімін одан әрі дамыту мақсатында әрбірінің жеке пікірін құрметтеу және қолданыстағы білімдер мен дағдыларды қолдану маңыздылығын түсіну;

2) арнайы тапсырмалар мен педагогикалық қызмет түрлері арқылы білім алушыларды ынталандыра және дамыта оқыту;

3) білім алушыларға өмірден алынған мысалдар арқылы мәселелерді шешудің стратегияларын моделдеу;

4) білім алушылардың зерттеу әрекеттері мен белсенді оқуын

ынталандыру;

5) білім алушылардың сын тұрғысынан ойлау және шығармашылық дағдыларын түрлі музыкалық іс-әрекеттерге қатысу арқылы дамыту;

6) білім алушылардың жеке, топтық және ұжымдық жұмыс түрлерін ұйымдастыру;

7) әртүрлі музыкалық іс-әрекет түрлеріне білім алушылардың белсенді қатысуы;

8) білімді өз бетімен іздену уәжін қалыптастыру;

9) "оқыту үшін бағалау" арқылы білім алушылардың білім алуын қолдау;

10) бағалаудың әртүрлі тәсілдерін одан әрі дамыту үшін қолдану;

11) әрбір білім алушының шығармашылық дағдыларын ашу үшін қолайлы орта құру;

12) білім алушыларды белсендіру және ынталандыру мақсатында оқытудың дифференциациясы;

13) пәнаралық кіріктірілуі арқылы жүзеге асырылады.

3-тарау. "Түзету ырғағы" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

14. "Түзету ырғағы" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;

2) 6-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;

3) 7-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты құрайды.

15. "Түзету ырғағы" пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) 1-бөлім "Қимылдарды дамыту";

2) 2-бөлім "Музыканы тыңдау";

3) 3-бөлім "Фонетикалық және сөйлеу тілдік ырғақ";

4) 4-бөлім "Өлеңді қабылдау және орындау".

16. "Қимылдарды дамыту" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) музыка ырғағымен гимнастикалық жаттығулар жасату;

2) қарапайым би қимылдарын үйрену.

17. "Музыканы тыңдау" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) есту арқылы музыканы тыңдап, ажырату (музыка темпі, регистрі);

2) музыкалық шығармаларды тыңдап, анықтау;

3) қарапайым музыкалық аспаптарда ойнату арқылы ырғақты тыңдап, қабылдап, қайталау.

18. "Фонетикалық және сөйлеу тілдік ырғақ" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) сөздік тынысты дұрыс қолдану;

2) сөздік материалды түсініп, қабылдау;

3) ырғақты-интонациялық сөйлеу қалпын қабылдап, қайталап айту;

4) сөз тіркестерін синтагмге бөліп, айту.

19. "Өлеңді қабылдау және орындау" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) музыка сүйемелдеуімен ұжымдық мәнерлеп оқу;

2) ән айту;

3) өз бетімен музыкалық шығармашылық іс-әрекет жасау.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

20. Бағдарламада оқу мақсаттарын тиімді қолдану және мониторинг жасау үшін кодтық белгілеу енгізілді. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші сан бөлімді, үшінші сан бөлімшені, төртінші сан оқу мақсаттарының реттік санын білдіреді. Мысалы, 5.2.1.1 кодындағы: "5" - сынып, "2.1" - бөлімше, "1" - оқу мақсатының реттік саны.

21. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Қимылдарды дамыту":

1-кесте

Оқыту мақсаттары			
Бөлімше	5-сынып	6-сынып	7-сынып
1.1 Музыка ырғағымен гимнастикалық жаттығулар жасату	5.1.1.1 музыка ырғағымен дененің бұлшық еттерін босаңдату мен қайта қалпына келтіруге арналған жаттығулар	6.1.1.1 музыка ырғағымен барлық буындардың иілгіштігі мен қозғалмалығын дамытатын жаттығуларды орындау	7.1.1.1 музыка ырғағымен барлық буындардың иілгіштігі мен бұлшық еттердің иілгіштігі жаттығуларды орындау
	5.1.1.2 іштің прессін жақсартуға арналған жаттығуларды орындау	6.1.1.2 дененің тепе-теңдігі мен координациясын дамытатын жаттығуларды орындау	7.1.1.2 дене келбетін түзетіп, дененің тепе-теңдігі мен координациясын дамытатын жаттығуларды орындау
	5.1.1.3 ырғақты-гимнастикалық жаттығуларды заманауи музыка ырғағымен байланыстырып, орындау	6.1.1.3 ырғақты-гимнастикалық жаттығуларды заманауи музыка ырғағымен байланыстырып, орындау	7.1.1.3 ырғақты-гимнастикалық жаттығуларды заманауи музыка ырғағымен байланыстырып, орындау
1.2 Қарапайым би қимылдарын үйрену	5.1.2.1 қол мен аяқ икемділігін арттыратын жаттығуларын орындау	6.1.2.1 ұлттық билердің әртүрлі (қарапайым, күрделі) элементтерін орындау (қара жорға, азербайжан, ұйғыр)	7.1.2.1 латино-америкалық билердің элементтерін орындау (қара жорға, азербайжан, ұйғыр)
	5.1.2.2 қарапайым күрделі емес халық билерін орындау (қазақ, орыс, украина, грузин халықтарының билері)	6.1.2.2 "вальс" биінің қимылдарын және күрделі емес әлем халықтарының билерін дұрыс орындау ("Сиртаки")	7.1.2.2 күрделі емес композицияларды орындай алу (қалыпты және тәсілді ырғақта): "Ламбада", "Рок-н-ролл"
	5.1.2.3 музыкалық шығарманың бөлімдеріне байланысты	6.1.2.3 музыкалық шығарманың бөлімдеріне байланысты	7.1.2.3 музыкалық шығарманың бөлімдеріне байланысты қимылдарды өзгерту

	қимылдарды өзгерте алып, орындау (өлең шумағы, қайырмасы)	қимылдарды өзгерте алып, орындау (өлең шумағы,екі бөлімді форма, қайырмасы)	орындау (өлең шумағы,екі-үш қайырмасы)
--	---	---	--

2) 2-бөлім "Музыканы тыңдау":

2-кесте

Оқыту мақсаттары			
Бөлімше	5-сынып	6-сынып	7-сынып
2.1 Есту арқылы музыканы тыңдап, ажырату (музыка темпі, регистрі)	5.2.1.1 есту арқылы музыкалық шығармалардың мәнерлігін анықтау: (жоғары дыбыстарды, темтілігін)	6.2.1.1 есту арқылы музыкалық шығармалардың мәнерлігін анықтау: (жоғары дыбыстарды, темптілігін, динамикалық қатынастарды)	7.2.1.1 есту арқылы музыкалық шығармалардың мәнерлігін анықтау: (жоғары дыбыстарды, темптілігін, динамикалық, тембрлік қатынастарды)
2.2 Музыкалық шығармаларды тыңдап, анықтау	5.2.2.1 музыкалық шығармалардың үзінділерін тыңдап, өз бетімен музыканың көңіл-күйін анықтау	6.2.2.1 "Ертегілер әлемінің музыкасы" тақырыптық цикл бойынша музыкалық шығармаларды тыңдап, көңіл-күйін анықтау	7.2.2.1 "Театр мен кинорежиссура музыкасы" тақырыптық цикл бойынша музыкалық шығармаларды тыңдап, анықтау
	5.2.2.2 тыңдаған музыканың көңіл-күйіне ұқсас бейнелеу өнерінің шығармасын таңдай алу	6.2.2.2 музыкалық шығарманың авторлары мен орындаушылардың өмірбаянын білу	7.2.2.2 оқыған кітаптарда, журналдар желісімен орындаушы музыканттардың қысқаша мәліметін анықтау
2.3 Қарапайым музыкалық аспаптарда ойнату арқылы ырғақты тыңдап, қабылдап, қайталау	5.2.3.1 күрделі емес музыкалық халық шығармаларын (әндерін) айту (ұжыммен, жеке)	6.2.3.1 қарапайым музыкалық шығармаларды аспаптармен (инструменталды түрде) орындау	7.2.3.1 қарапайым музыкалық шығармаларды вокалмен, аспаптармен (инструменталды түрде) орындау

3) 3-бөлім "Фонетикалық және сөйлеу тілдік ырғақ":

3-кесте

Оқыту мақсаттары			
Бөлімше	5-сынып	6-сынып	7-сынып
3.1 Сөздік тынысты дұрыс қолдану	5.3.1.1 буындарда, сөздерде, сөйлемдерде артикуляциялары жақын дыбыстарды дұрыс айту	6.3.1.1 сөздік материалды анық, қалыпты дауысты, қалыпты күшпен тембірін сақтай отырып, айту	7.3.1.1 сөздік материалды анық, қалыпты дауысты, қалыпты күшпен тембірін сақтай отырып, айту

3.2 Сөздік материалды түсініп, қабылдау	5.3.2.1 берілген сөздік материалды дұрыс түсініп, айта алу	6.3.2.1 берілген сөздік материалды қабылдап, эмоциялық ерекшеліктерін сақтай отырып, айта алу	7.3.2.1 адамдардың сөйлеуін қабылдап, сөйлеу этикетін сақтай отырып, сөздік қарым-қатынасты білу
3.3 Ырғақты-интонациялық сөйлеу қалпын қабылдап, қайталап айту	5.3.3.1 дыбыстық және ырғақты-интонациялық құрылымды сақтай отырып, сөйлеудің темпін өзгерте алу	6.3.3.1 дыбыстық және орфоэпиялық құрылымды сақтай отырып, сөздік материалды қабылдап, айта алу	7.3.3.1 тыңдаған музыкадағы байланысты мәнерлеп, белгімен өлең жолдарын оқып немесе кітаптан оқу)
3.4 Сөз тіркестерін синтагмге бөліп, айту	5.3.4.1 логикалық екпінді сөз тіркестерде анық айтып, дұрыс сақтай алу	6.3.4.1 логикалық және синтагмалық екпінді сөз тіркестерінде анық айтып, дұрыс сақтай алу	7.3.4.1 сөз тіркестердің мағыналық құрылымын сақтай алу

4) 4-бөлім "Өлеңді қабылдау және орындау":

4-кесте

Оқыту мақсаттары			
Бөлімше	5-сынып	6-сынып	7-сынып
4.1 Музыка сүйемелдеуімен ұжымдық мәнерлеп оқу	5.4.1.1 музыка сүйемелдеуімен қысқа әндерді мәнерлеп, көңіл-күймен айту	6.4.1.1 ырғақты құрылымын сақтай отырып, музыка сүйемелдеуімен халық әндерін айту	7.4.1.1 динамикалық темптік өзгерістерді сақтай отырып, музыка сүйемелдеуімен әндерді айту
4.2 Ән айту	5.4.2.1 бірінші октава жиілігінде қысқа әндерді орындау (Ля – кіші октава – До екінші октава)	6.4.2.1 халық әндерін орындау, бір тыныста 20 дыбыстарға дейін айта алу (екі дауыспен айту)	7.4.2.1 интервал арпеджиосын орындап ырғағын келтіріп заманауи өлең
4.3 Өз бетімен музыкалық шығармашылық іс-әрекет жасау	5.4.3.1 тыңдаған музыкаға сәйкес, көңіл-күйімен жақын келетін өлең жолдарын таңдай алу	6.4.3.1 тыңдаған музыкалық шығарманың көңіл-күйіне байланысты прозадан үзінділер таңдай алу	7.4.3.1 тыңдаған шығарманы танып мінездеме беру

22. Осы Бағдарлама есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-7 сыныптары үшін "Түзету ырғағы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

23. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру де

5-7 сыныптары үш

"Түзету ырғағы" пәні

жаңартылған мазмұндағы

бағдарламасына қосы

Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-7 сыныптары үшін "Түзету ырғағы" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып

1-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Қимылдарды дамыту	Музыка ырғағымен гимнастикалық жаттығулар жасату	5.1.1.1 музыка ырғағымен дененің бұлшық еттерін босандату мен қызығушылықты арттыруға арналған жаттығулар 5.1.1.2 іштің прессін жақсартуға арналған жаттығуларды орындау
	Қарапайым би қимылдарын үйрену	5.1.2.1 қол мен аяқ икемділігін арттыратын жаттығуларын орындау 5.1.2.2 қарапайым күрделі емес халық билерін орындау (қазақ, орыс, украин, грузин халықтарының билері)
	Есту арқылы музыканы тыңдап, ажырату (музыка темпі, регистрі)	5.2.1.1 есту арқылы музыкалық шығармалардың мәнерлігін анықтау, дыбыстарды, темтілігін
Музыканы тыңдау	Музыкалық шығармаларды тыңдап, анықтау	5.2.2.1 музыкалық шығармалардың үзінділерін тыңдап, өз бетімен көңіл-күйін анықтау
	Қарапайым музыкалық аспаптарда ойнату арқылы	5.2.3.1 күрделі емес музыкалық халық шығармаларын (әндерін) айтып, ойнау (жеке)

	ырғақты тыңдап, қабылдап, қайталау	
Фонетикалық және сөйлеу тілдік ырғақ	Сөздік тынысты дұрыс қолдану	5.3.1.1 буындарда, сөздерде, сөйлемдерде артикуляциялары жақын дұрыс айту
	Сөздік материалды түсініп, қабылдау	5.3.2.1 берілген сөздік материалды дұрыс түсініп, айта алу
Өлеңді қабылдау және орындау	Музыка сүйемелдеуімен ұжымдық мәнерлеп оқу	5.4.1.1 музыка сүйемелдеуімен қысқа әндерді мәнерлеп, көңіл-күй
	Ән айту	5.4.2.1 бірінші октава жиілігінде қысқа әндерді орындау (Ля – кіші октава, екінші октава)
2-тоқсан		
Қимылдарды дамыту	Музыка ырғағымен гимнастикалық жаттығулар жасату	5.1.1.1 музыка ырғағымен дененің бұлшық еттерін босандату мен қызығушылық келтіруге арналған жаттығулар
		5.1.1.2 іштің прессін жақсартуға арналған жаттығуларды орындау
		5.1.1.3 ырғақты-гимнастикалық жаттығуларды заманауи музыка ырғағымен байланыстырып, орындау
	Қарапайым би қимылдарын үйрену	5.1.2.1 қол мен аяқ икемділігін арттыратын жаттығуларын орындау 5.1.2.2 қарапайым күрделі емес халық билерін орындау (қазақ, орыс, украин, грузин халықтарының билері) 5.1.2.3 музыкалық шығарманың бөлімдеріне байланысты қимылдарды алып, орындау (өлең шумағы, қайырмасы)
Музыканы тыңдау	Есту арқылы музыканы тыңдап, ажырату (музыка темпі, регистрі)	5.2.1.1 есту арқылы музыкалық шығармалардың мәнерлігін анықтау, дыбыстарды, темтілігін
	Музыкалық шығармаларды тыңдап, анықтау	5.2.2.1 музыкалық шығармалардың үзінділерін тыңдап, өз бетімен көңіл-күйін анықтау 5.2.2.2 тыңдаған музыканың көңіл-күйіне ұқсас бейнелеу өнерінің шарттарын таңдай алу

	Қарапайым музыкалық аспаптарда ойнату арқылы ырғақты тыңдап, қабылдап, қайталау	5.2.3.1 күрделі емес музыкалық халық шығармаларын (әндерін) айта білу (жеке)
Фонетикалық және сөйлеу тілдік ырғақ	Сөздік тынысты дұрыс қолдану	5.3.1.1 буындарда, сөздерде, сөйлемдерде артикуляциялары жақын ететін сөздерді дұрыс айту
	Сөздік материалды түсініп, қабылдау	5.3.2.1 берілген сөздік материалды дұрыс түсініп, айта алу
	Ырғақты-интонациялық сөйлеу қалпын қабылдап, қайталап айту	5.3.3.1 дыбыстық және ырғақты-интонациялық құрылымды сақтай отырып сөйлеудің темпін өзгерте алу
Өлеңді қабылдау және орындау	Музыка сүйемелдеуімен ұжымдық мәнерлеп оқу	5.4.1.1 музыка сүйемелдеуімен қысқа әндерді мәнерлеп, көңіл-күйін білдіру
	Ән айту	5.4.2.1 бірінші октава жиілігінде қысқа әндерді орындау (Ля – кіші октава, екі октава, екінші октава)
	Өз бетімен музыкалық шығармашылық іс-әрекет жасау	5.4.3.1 тыңдаған музыкаға сәйкес, көңіл-күйімен жақын келетін өлең таңдай алу
3-тоқсан		
Қимылдарды дамыту	Музыка ырғағымен гимнастикалық жаттығулар жасату	5.1.1.2 іштің прессін жақсартуға арналған жаттығуларды орындау
		5.1.1.3 ырғақты-гимнастикалық жаттығуларды заманауи музыка ырғағымен байланыстырып, орындау
	Қарапайым би қимылдарын үйрену	5.1.2.2 қарапайым күрделі емес халық билерін орындау (қазақ, орыс, украин, грузин халықтарының билері) 5.1.2.3 музыкалық шығарманың бөлімдеріне байланысты қимылдарды алып, орындау (өлең шумағы, қайырмасы)
Музыканы тыңдау	Есту арқылы музыканы тыңдап, ажырату (музыка темпі, регистрі)	5.2.1.1 есту арқылы музыкалық шығармалардың мәнерлігін анықтау (дыбыстарды, темтілігін)
	Музыкалық шығармаларды тыңдап, анықтау	5.2.2.1 музыкалық шығармалардың үзінділерін тыңдап, өз бетімен анықтау (көңіл-күйін анықтау)
	Қарапайым музыкалық аспаптарда ойнату арқылы ырғақты тыңдап, қабылдап, қайталау	5.2.3.1 күрделі емес музыкалық халық шығармаларын (әндерін) айта білу (жеке)

Фонетикалы қ және сөйлеу тілдік ырғақ		5.3.1.1 буындарда, сөздерде, сөйлемдерде артикуляциялары жақын
	Сөздік материалды түсініп, қабылдау	5.3.2.1 берілген сөздік материалды дұрыс түсініп, айта алу
	Ырғақты-интонациялық сөйлеу қалпын қабылдап, қайталап айту	5.3.3.1 дыбыстық және ырғақты-интонациялық құрылымды сақтай сөйлеудің темпін өзгерте алу
	Сөз тіркестерін синтагмге бөліп, айту	5.3.4.1 логикалық екпінді сөз тіркестерде анық айтып, дұрыс сақтай
Өлеңді қабылдау және орындау	Музыка сүйемелдеуімен ұжымдық мәнерлеп оқу	5.4.1.1 музыка сүйемелдеуімен қысқа әндерді мәнерлеп, көңіл-күй
	Ән айту	5.4.2.1 бірінші октава жиілігінде қысқа әндерді орындау (Ля – кіші ок екінші октава)
	Өз бетімен музыкалық шығармашылық іс-әрекет жасау	5.4.3.1 тыңдаған музыкаға сәйкес, көңіл-күйімен жақын келетін өле таңдай алу
4-тоқсан		
Қимылдарды дамыту	Музыка ырғағымен гимнастикалық жаттығулар жасату	5.1.1.1 музыка ырғағымен дененің бұлшық еттерін босандату мен қ келтіруге арналған жаттығулар
		5.1.1.2 іштің прессін жақсартуға арналған жаттығуларды орындау
		5.1.1.3 ырғақты-гимнастикалық жаттығуларды заманауи музыка ыр байланыстырып, орындау
	Қарапайым би қимылдарын үйрену	5.1.2.1 қол мен аяқ икемділігін арттыратын жаттығуларын орындау 5.1.2.2 қарапайым күрделі емес халық билерін орындау (қазақ, оры грузин халықтарының билері)
Музыканы тыңдау	Музыкалық шығармаларды тыңдап, анықтау	5.2.2.1 музыкалық шығармалардың үзінділерін тыңдап, өз бетімен көңіл-күйін анықтау
	Қарапайым музыкалық аспаптарда ойнату арқылы ырғақты тыңдап, қабылдап, қайталау	5.2.2.2 тыңдаған музыканың көңіл-күйіне ұқсас бейнелеу өнерінің таңдай алу
Фонетикалы	Сөздік материалды түсініп,	5.3.2.1 берілген сөздік материалды дұрыс түсініп, айта алу

қ және сөйлеу тілдік ырғақ	Ырғақты-интонациялық сөйлеу қалпын қабылдап, қайталап айту	5.3.3.1 дыбыстық және ырғақты-интонациялық құрылымды сақтай сөйлеудің темпін өзгерте алу
	Сөз тіркестерін синтагмге бөліп, айту	5.3.4.1 логикалық екпінді сөз тіркестерде анық айтып, дұрыс сақтай
Өлеңді қабылдау және орындау	Ән айту	5.4.2.1 бірінші октава жиілігінде қысқа әндерді орындау (Ля – кіші ок екінші октава)
	Өз бетімен музыкалық шығармашылық іс-әрекет жасау	5.4.3.1 тыңдаған музыкаға сәйкес, көңіл-күйімен жақын келетін өле таңдай алу

2) 6-сынып:

2-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Қимылдард ы дамыту	Музыка ырғағымен гимнастикалық жаттығулар жасату	6.1.1.1 музыка ырғағымен барлық буындардың иілгіштігі мен қозғал дамытатын жаттығуларды орындау 6.1.1.2 дененің тепе-теңдігі мен координациясын дамытатын жаттығ орындау
	Қарапайым би қимылдарын үйрену	6.1.2.1 ұлттық билердің әртүрлі (қарапайым, күрделі) элементтерін о жорға, азербайжан, ұйғыр) 6.1.2.2 "вальс" биінің қимылдарын және күрделі емес әлем халықта дұрыс орындау ("Сиртаки")
Музыканы тыңдау	Есту арқылы музыканы тыңдап, ажырату (музыка темпі, регистрі)	6.2.1.1 есту арқылы музыкалық шығармалардың мәнерлігін анықта дыбыстарды, темптілігін, динамикалық қатынастарды)
	Музыкалық шығармаларды тыңдап, анықтау	6.2.2.1 "Ертегілер әлемінің музыкасы" тақырыптық цикл бойынша м шығармаларды тыңдап, көңіл-күйін анықтау 6.2.2.2 музыкалық шығарманың авторлары мен орындаушылардың

		білу
	Қарапайым музыкалық аспаптарда ойнату арқылы ырғақты тыңдап, қабылдап, қайталау	6.2.3.1 қарапайым музыкалық шығармаларды аспаптармен (инструмента түрде) орындау
Фонетикалық және сөйлеу тілдік ырғақ	Сөздік тынысты дұрыс қолдану	6.3.1.1 сөздік материалды анық, қалыпты дауысты, қалыпты күшпен сақтай отырып, айту
	Сөздік материалды түсініп, қабылдау	6.3.2.1 берілген сөздік материалды қабылдап, эмоциялық ерекшелігімен отырып, айта алу
Өлеңді қабылдау және орындау	Музыка сүйемелдеуімен ұжымдық мәнерлеп оқу	6.4.1.1 ырғақты құрылымын сақтай отырып, музыка сүйемелдеуімен әндерін айту
	Ән айту	6.4.2.1 халық әндерін орындау, бір тыныста 20 дыбыстарға дейін айту (дауыспен айту)
2-тоқсан		
Қимылдарды дамыту	Музыка ырғағымен гимнастикалық жаттығулар жасату	6.1.1.1 музыка ырғағымен барлық буындардың иілгіштігі мен қозғалысын дамытатын жаттығуларды орындау 6.1.1.2 дененің тепе-теңдігі мен координациясын дамытатын жаттығуларды орындау
	Қарапайым би қимылдарын үйрену	6.1.2.1 ұлттық билердің әртүрлі (қарапайым, күрделі) элементтерін орындау (орман, жорға, азербайжан, ұйғыр) 6.1.2.2 "вальс" биінің қимылдарын және күрделі емес әлем халықтарының биін дұрыс орындау ("Сиртаки")
Музыканы тыңдау	Есту арқылы музыканы тыңдап, ажырату (музыка темпі, регистрі)	6.2.1.1 есту арқылы музыкалық шығармалардың мәнерлігін анықтау (жанр, дыбыстарды, темптілігін, динамикалық қатынастарды)
	Музыкалық шығармаларды тыңдап, анықтау	6.2.2.1 "Ертегілер әлемінің музыкасы" тақырыптық цикл бойынша музыкалық шығармаларды тыңдап, көңіл-күйін анықтау 6.2.2.2 музыкалық шығарманың авторлары мен орындаушылардың есімі мен білу
	Қарапайым музыкалық аспаптарда ойнату арқылы ырғақты тыңдап, қабылдап, қайталау	6.2.3.1 қарапайым музыкалық шығармаларды аспаптармен (инструмента түрде) орындау

Фонетикалық және сөйлеу тілдік ырғақ		6.3.1.1 сөздік материалды анық, қалыпты дауысты, қалыпты күшпен айта алу
	Сөздік материалды түсініп, қабылдау	6.3.2.1 берілген сөздік материалды қабылдап, эмоциялық ерекшелігімен сөйлеп отырып, айта алу
	Ырғақты-интонациялық сөйлеу қалпын қабылдап, қайталап айту	6.3.3.1 дыбыстық және орфоэпиялық құрылымды сақтай отырып, сөздік материалды қабылдап, айта алу
Өлеңді қабылдау және орындау	Музыка сүйемелдеуімен ұжымдық мәнерлеп оқу	6.4.1.1 ырғақты құрылымын сақтай отырып, музыка сүйемелдеуімен әндерін айту
	Ән айту	6.4.2.1 халық әндерін орындау, бір тыныста 20 дыбыстарға дейін айту (дауыспен айту)
	Өз бетімен музыкалық шығармашылық іс-әрекет жасау	6.4.3.1 тыңдаған музыкалық шығарманың көңіл-күйіне байланысты үзінділер таңдай алу
3-тоқсан		
Қимылдарды дамыту	Музыка ырғағымен гимнастикалық жаттығулар жасату	6.1.1.2 дененің тепе-теңдігі мен координациясын дамытатын жаттығулар орындау
		6.1.1.3 ырғақты-гимнастикалық жаттығуларды заманауи музыка ырғағымен байланыстырып, орындау
	Қарапайым би қимылдарын үйрену	6.1.2.2 "вальс" биінің қимылдарын және күрделі емес әлем халықтардың биін дұрыс орындау ("Сиртаки") 6.1.2.3 музыкалық шығарманың бөлімдеріне байланысты қимылдарды алып, орындау (өлең шумағы, екі бөлімді форма, қайырмасы)
Музыканы тыңдау	Есту арқылы музыканы тыңдап, ажырату (музыка темпі, регистрі)	6.2.1.1 есту арқылы музыкалық шығармалардың мәнерлігін анықтап, дыбыстарды, темптілігін, динамикалық қатынастарды)
	Музыкалық шығармаларды тыңдап, анықтау	6.2.2.1 "Ертегілер әлемінің музыкасы" тақырыптық цикл бойынша музыкалық шығармаларды тыңдап, көңіл-күйін анықтау 6.2.2.2 музыкалық шығарманың авторлары мен орындаушылардың есімі мен білу
	Қарапайым музыкалық аспаптарда ойнату арқылы	6.2.3.1 қарапайым музыкалық шығармаларды аспаптармен (инструменттермен) түрде) орындау

	Ырғақты тыңдап, қабылдап, қайталау	
Фонетикалы қ және сөйлеу тілдік ырғақ	Сөздік тынысты дұрыс қолдану	6.3.1.1 сөздік материалды анық, қалыпты дауысты, қалыпты күшпен сақтай отырып, айту
	Сөздік материалды түсініп, қабылдау	6.3.2.1 берілген сөздік материалды қабылдап, эмоциялық ерекшелігімен сақтай отырып, айта алу
	Ырғақты-интонациялық сөйлеу қалпын қабылдап, қайталап айту	6.3.3.1 дыбыстық және орфоэпиялық құрылымды сақтай отырып, сөздік материалды қабылдап, айта алу
	Сөз тіркестерін синтагмге бөліп, айту	6.3.4.1 логикалық және синтагмалық екпінді сөз тіркестерде анық алып сақтай алу
Өлеңді қабылдау және орындау	Музыка сүйемлдеуімен ұжымдық мәнерлеп оқу	6.4.1.1 ырғақты құрылымын сақтай отырып, музыка сүйемелдеуімен әндерін айту
	Ән айту	6.4.2.1 халық әндерін орындау, бір тыныста 20 дыбыстарға дейін айтпай (дауыспен айту)
	Өз бетімен музыкалық шығармашылық іс-әрекет жасау	6.4.3.1 тыңдаған музыкалық шығарманың көңіл-күйіне байланысты үзінділер таңдай алу
4-тоқсан		
Қимылдарды дамыту	Музыка ырғағымен гимнастикалық жаттығулар жасату	6.1.1.2 дененің тепе-теңдігі мен координациясын дамытатын жаттығулар орындау 6.1.1.3 ырғақты-гимнастикалық жаттығуларды заманауи музыка ырғағымен байланыстырып, орындау
	Қарапайым би қимылдарын үйрену	6.1.2.2 "вальс" биінің қимылдарын және күрделі емес әлем халықтардың биін дұрыс орындау ("Сиртаки") 6.1.2.3 музыкалық шығарманың бөлімдеріне байланысты қимылдарды алып, орындау (өлең шумағы,екі бөлімді форма, қайырмасы)
Музыканы тыңдау	Музыкалық шығармаларды тыңдап, анықтау	6.2.2.1 "Ертегілер әлемінің музыкасы" тақырыптық цикл бойынша музыкалық шығармаларды тыңдап, көңіл-күйін анықтау 6.2.2.2 музыкалық шығарманың авторлары мен орындаушылардың есімі мен білу
	Қарапайым музыкалық	6.2.3.1 қарапайым музыкалық шығармаларды аспаптармен (инструменттермен) орындау

	аспаптарда ойнату арқылы ырғақты тыңдап, қабылдап, қайталау	түрде) орындау
Фонетикалық және сөйлеу тілдік ырғақ	Сөздік материалды түсініп, қабылдау	6.3.2.1 берілген сөздік материалды қабылдап, эмоциялық ерекшелігі отырып, айта алу
	Ырғақты-интонациялық сөйлеу қалпын қабылдап, қайталап айту	6.3.3.1 дыбыстық және орфоэпиялық құрылымды сақтай отырып, сөздік материалды қабылдап, айта алу
	Сөз тіркестерін синтагмге бөліп, айту	6.3.4.1 логикалық және синтагмалық екіпінді сөз тіркестерде анық алу; сақтай алу;
Өлеңді қабылдау және орындау	Ән айту	6.4.2.1 халық әндерін орындау, бір тыныста 20 дыбыстарға дейін айтуды дауыспен айту)
	Өз бетімен музыкалық шығармашылық іс-әрекет жасау	6.4.3.1 тыңдаған музыкалық шығарманың көңіл-күйіне байланысты өзіндік үзінділер таңдай алу

3) 7-сынып:

3-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Қимылдарды дамыту	Музыка ырғағымен гимнастикалық жаттығулар жасату	7.1.1.1 музыка ырғағымен барлық буындар мен бұлшық еттердің иілгіштігін жаттығуларды орындау 7.1.1.2 дене келбетін түзетіп, дамытуға арналған жаттығуларды орындау
	Қарапайым би қимылдарын үйрену	7.1.2.1 латино-америкалық билердің қисылдарын орындау 7.1.2.2 күрделі емес композицияларды орындай алу (қалыпты және тез ырғақ "Ламбада", "Рок-н-ролл", "Макарена")
Музыканы тыңдау	Есту арқылы музыканы тыңдап, ажырату (музыка темпі, регистрі)	7.2.1.1 есту арқылы музыкалық шығармалардың мәнерлігін анықтау: (жоғарғы дыбыстарды, темптілігін, динамикалық, тембірлік қатынастарды)
	Музыкалық шығармаларды тыңдап,	7.2.2.1 "Театр мен киноның музыкасы" тақырыптық цикл бойынша музыкалық шығармаларды тыңдап, көңіл-күйін анықтау

	анықтау	
	Қарапайым музыкалық аспаптарда ойнату арқылы ырғақты тыңдап, қабылдап, қайталау	7.2.3.1 қарапайым музыкалық шығармаларды вокалды-инструменталды т
Фонетикалық және сөйлеу тілдік ырғақ	Сөздік тынысты дұрыс қолдану	7.3.1.1 сөздік материалды мәнерлеп, қалыпты дауысты, қалыпты күш пен отырып, айту
	Сөздік материалды түсініп, қабылдау	7.3.2.1 адамдардың сөйлеу тілін қабылдап, сөйлеу этикетті сақтай отырып, қатынасқа түсе білу
Өлеңді қабылдау және орындау	Музыка сүйемлдеуімен ұжымдық мәнерлеп оқу	7.4.1.1 динамикалық және темптік өзгерістерді сақтай отырып, музыка сүй заманауи әндерді айту
	Ән айту	7.4.2.1 интервалдар арпеджиосын сақтап, дауыс ырғағын келтіре отырып, өлеңдерді айта алу
2-тоқсан		
Қимылдарды дамыту	Музыка ырғағымен гимнастикалық жаттығулар жасату	7.1.1.1 музыка ырғағымен барлық буындар мен бұлшық еттердің иілгіштігін жаттығуларды орындау
		7.1.1.2 дене келбетін түзетіп, дамытуға арналған жаттығуларды орындау
		7.1.1.3 ырғақты-гимнастикалық жаттығуларды заманауи музыка ырғағымен байланыстырып, орындау
	Қарапайым би қимылдарын үйрену	7.1.2.1 латино-америкалық билердің қисылдарын орындау 7.1.2.2 күрделі емес композицияларды орындай алу (қалыпты және тез ыр "Ламбада", "Рок-н-ролл", "Макарена")
Музыканы тыңдау	Есту арқылы музыканы тыңдап, ажырату (музыка темпі, регистрі)	7.2.1.1 есту арқылы музыкалық шығармалардың мәнерлігін анықтау: (жоғары дыбыстарды, темптілігін, динамикалық, тембірлік қатынастарды)
	Музыкалық шығармаларды тыңдап, анықтау	7.2.2.1 "Театр мен киноның музыкасы" тақырыптық цикл бойынша музыка шығармаларды тыңдап, көңіл-күйін анықтау
		7.2.2.2 оқыған кітаптар мен журналдар желісімен музыка мен орындаушы туралы қысқаша мәлімет дайындау
	Қарапайым музыкалық аспаптарда ойнату арқылы	7.2.3.1 қарапайым музыкалық шығармаларды вокалды-инструменталды т

	Ырғақты тыңдап, қабылдап, қайталау	
Фонетикалық және сөйлеу тілдік ырғақ	Сөздік тынысты дұрыс қолдану	7.3.1.1 сөздік материалды мәнерлеп, қалыпты дауысты, қалыпты күшпен отырып, айту
	Сөздік материалды түсініп, қабылдау	7.3.2.1 адамдардың сөйлеу тілін қабылдап, сөйлеу этикетті сақтай отырып, қатынасқа түсе білу
	Ырғақты-интонациялық сөйлеу қалпын қабылдап, қайталап айту	7.3.3.1 тыңдаған музыкадан алған әсерге байланысты мәнерлеп, белгілі көлең жолдарын оқи алу (жатқа немесе кітаптан оқу);
Өлеңді қабылдау және орындау	Музыка сүйемлдеуімен ұжымдық мәнерлеп оқу	7.4.1.1 динамикалық және темптік өзгерістерді сақтай отырып, музыка сүйемлдеуімен әндерді айту
	Ән айту	7.4.2.1 интервалдар арпеджиосын сақтап, дауыс ырғағын келтіре отырып, әндерді айта алу
	Өз бетімен музыкалық шығармашылық іс-әрекет жасау	7.4.3.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдап, мінездеме беру
3-тоқсан		
Қимылдарды дамыту	Музыка ырғағымен гимнастикалық жаттығулар жасату	7.1.1.2 дене келбетін түзетіп, дамытуға арналған жаттығуларды орындау
		7.1.1.3 ырғақты-гимнастикалық жаттығуларды заманауи музыка ырғағымен байланыстырып, орындау
	Қарапайым би қимылдарын үйрену	7.1.2.2 күрделі емес композицияларды орындай алу (қалыпты және тез ырғақты "Ламбада", "Рок-н-ролл", "Макарена") 7.1.2.3 музыкалық шығарманың бөлімдеріне байланысты қимылдарды өзіндік орындау (өлең шумағы, екі-үш бөлімді форма, қайырмасы)
Музыканы тыңдау	Есту арқылы музыканы тыңдап, ажырату (музыка темпі, регистрі)	7.2.1.1 есту арқылы музыкалық шығармалардың мәнерлігін анықтау: (жоғары, орта, төмен дыбыстарды, темптілігін, динамикалық, тембірлік қатынастарды)
	Музыкалық шығармаларды тыңдап, анықтау	7.2.2.2 оқыған кітаптар мен журналдар желісімен музыка мен орындаушы туралы қысқаша мәлімет дайындау
	Қарапайым музыкалық аспаптарда ойнату арқылы ырғақты тыңдап, қабылдап, қайталау	7.2.3.1 қарапайым музыкалық шығармаларды вокалды-инструменталды таныстыру

Фонетикалық және сөйлеу тілдік ырғақ	Сөздік тынысты дауыс	7.3.1.1 сөздік материалды мәнерлеп, қалыпты дауысты, қалыпты күшпен
	Сөздік материалды түсініп, қабылдау	7.3.2.1 адамдардың сөйлеу тілін қабылдап, сөйлеу этикетті сақтай отырып, қатынасқа түсе білу
	Ырғақты-интонациялық сөйлеу қалпын қабылдап, қайталап айту	7.3.3.1 тыңдаған музыкадан алған әсерге байланысты мәнерлеп, белгілі көлең жолдарын оқи алу (жатқа немесе кітаптан оқу);
	Сөз тіркестерін синтагмге бөліп, айту	7.3.4.1 сөз тіркестердің мелодикалық құрылымын сақтай алу;
Өлеңді қабылдау және орындау	Музыка сүйемлдеуімен ұжымдық мәнерлеп оқу	7.4.1.1 динамикалық және темптік өзгерістерді сақтай отырып, музыка сүйемлдеуімен заманауи әндерді айту
	Ән айту	7.4.2.1 интервалдар арпеджиосын сақтап, дауыс ырғағын келтіре отырып, ән өлеңдерді айта алу
	Өз бетімен музыкалық шығармашылық іс-әрекет жасау	7.4.3.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдап, мінездеме беру
4-тоқсан		
Қимылдарды дамыту	Музыка ырғағымен гимнастикалық жаттығулар жасату	7.1.1.2 дене келбетін түзетіп, дамытуға арналған жаттығуларды орындау 7.1.1.3 ырғақты-гимнастикалық жаттығуларды заманауи музыка ырғағымен байланыстырып, орындау
	Қарапайым би қимылдарын үйрену	7.1.2.2 күрделі емес композицияларды орындай алу (қалыпты және тез ырғақты би: "Ламбада", "Рок-н-ролл", "Макарена") 7.1.2.3 музыкалық шығарманың бөлімдеріне байланысты қимылдарды өзінше орындау (өлең шумағы, екі-үш бөлімді форма, қайырмасы)
Музыканы тыңдау	Музыкалық шығармаларды тыңдап, анықтау	7.2.2.1 "Театр мен киноның музыкасы" тақырыптық цикл бойынша музыкалық шығармаларды тыңдап, көңіл-күйін анықтау 7.2.2.2 оқыған кітаптар мен журналдар желісімен музыка мен орындаушы туралы қысқаша мәлімет дайындау
	Қарапайым музыкалық аспаптарда ойнату арқылы ырғақты тыңдап, қабылдап, қайталау	7.2.3.1 қарапайым музыкалық шығармаларды вокалды-инструменталды т

Фонетикалық және сөйлеу тілдік ырғақ	Сөздік материалды түйсініп	7.3.2.1 адамдардың сөйлеу тілін қабылдап, сөйлеу этикетті сақтай отырып
	Ырғақты-интонациялық сөйлеу қалпын қабылдап, қайталап айту	7.3.3.1 тыңдаған музыкадан алған әсерге байланысты мәнерлеп, белгілі көп өлең жолдарын оқи алу (жатқа немесе кітаптан оқу);
	Сөз тіркестерін синтагмге бөліп, айту	7.3.4.1 сөз тіркестердің мелодикалық құрылымын сақтай алу;
Өлеңді қабылдау және орындау	Ән айту	7.4.2.1 интервалдар арпеджиосын сақтап, дауыс ырғағын келтіре отырып, ән өлеңдерді айта алу
	Өз бетімен музыкалық шығармашылық іс-әрекет жасау	7.4.3.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдап, мінездеме беру

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2018 жылғы 20 қыркүйек

№ 469 бұйрығына 28-қосымша
Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2013 жылғы 3 сәуір

№ 115 бұйрығына 468-қосымша

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде) 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқыту мақсаты – тіл туралы білімдерді меңгеру, түрлі деңгейдегі құралдарды қолдану нормалары және оларды өнімді тілдік әрекет барысында белсендету, сонымен бірге сөздік қорын байыту, байланыстыра

айту жолдарын, қатынас мәдениетін, тілді жетілдірудің саналы және шығармашылықтық механизмдерін меңгеру негізінде тілдік әрекеттің барлық түрлері бойынша коммуникативтік дағдыларды қалыптастыру арқылы зиялы және белсенді тұлғаны дамыту.

3. Оқытудың міндеттері:

1) тіл туралы білімдерді, оның түрлі салада және қатынас жағдайларында, стилистикалық ресурстарда, әдеби тілдің негізгі нормаларында (орфоэпикалық, орфографиялық, және грамматикалық) және тілдік этикет ережелерінде қызмет істеуін қалыптастыру;

2) оқу және жазу дағдыларын жетілдіру;

3) нормативтік және қатынас жағдайындағы сәйкестік көзқарастары жағынан тілдік құралдарды бағалау және таңдау қабілетін қалыптастыру;

4) түрлі тілілік жанрларда ауызша және жазбаша монологиялық сөйлемдерді құру қабілетін дамыту және жетілдіру;

5) табысты әңгімелік қатынас жасау, түрлі сала мен коммуникативтік жағдайда пікірталас жүргізу қабілетін жетілдіру;

6) орфоэпикалық, орфографиялық, пунктуациялық және стилистикалық сауаттылығын жетілдіру;

7) қатынас құралы, білім көзі, рухани-адамгершіліктік құндылық ретінде, және де қоғамда табысты әлеуметтенуге ықпал жасайтын тілдік капитал ретінде, тілге саналы қарауға тәрбиелеу.

4. Бағдарламаның мазмұны, заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту, оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде және жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың Бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін

ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әртүрлі жұмыстарды, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларды қарастырады (оқитын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын, түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндерді қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрдағы, стилдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен қазақстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық "Мәңгілік Ел" идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

15. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу үдерісі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік құзіреттілігін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

16. Оқытудың әдістері мен тәсілдерін таңдау ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушылардың танымдық әс-әрекеттеріне сәйкес жүзеге асырылады, соған орай, іс-әрекеттер алгоритмдері мен заттық-практикалық ірекеттерді қолдану түрінде берілетін, "кішкентай қадамдар" әдісі маңызды орын алады.

17. Оқудағы қиындықтарды жеңу мақсатында арнайы тәсілдер (көру бұзылымдары ескерілгендегі оқу ісінің алгоритмизациясы, сабақ құрылымының ерекшелігі, сақталған функцияларды дамыту бойынша арнайы гимнастика), оқу ақпаратын өңдеудің логикалық тәсілдері (нақтыландыру, үлгілер бойынша аналогиясын орнату, қорыту) қолданылады.

18. Білім алушылардың психикалық және дене ерекшеліктерін түзеу мақсатында тіл сабағында қолданылатын әдістер мен тәсілдер:

1) шолу әдісі;

2) дидактикалық ойындар;

3) "Фонетика", "Лексика және фразеология" тақырыптарын оқу барысында кроссвордтарды табу, ребустарды, шарадаларды шешу;

4) тірек сызбалар;

5) мәтінді редакциялау;

6) анықтамалық материалдар үшін дәптер дайындау және қолдану;

7) "дыбыссыз" сұрақ;

8) дайын мәтіннің тақырыптық торын құрастыру тәсілі және тақырыпты құру барысындағы есептеулер тәсілі;

9) болашақ тақырыптың микротақырыптарын ашу сызбасын құрастыру тәсілі және оны дайын мәтіннен есептеп шығару тәсілі;

10) тәсілдерді қолдана отырғандағы тіл шығармашылығы: "Еркін ассоциациялар тәсілі" (суреттердің деректері бойынша), "Не болар еді, егер ..." (білім алушы өзіне осындай сұрақ қойып жауап беруге тырысады), "Әңгімені жалғастыр";

11) "мағыналық бірліктер" тәсілі мағыналық жады мен логикалық ойлау қабілетін дамытуға арналады. Тәсілдер: мәтіннің сараптамасы немесе шағын-баяндау, мұнда білім алушы дәйекті түрде екі сұраққа жауап береді: "Бұл мәтінде кім (немесе не) туралы айтылады?" және "Бұл жөнінде не айтылады (хабарланады)?" . Қолданылатын қысқаша-баяндаулар көлемі үлкен мәтінге қарасты қорқынышын жеңіп, эмоциялық-ерік аясының қалыптасуына көмектеседі. Жеке тәжірибесін қолдану: жанұядағы туыстық байланыстардың аналогиясы бойынша мәтін немесе сөйлем ішіндегі туыстық байланыстарды анықтау (мысалы, "Қарапайым сөйлем") тақырыбын зерделеу барысында.

19. Ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушыларға барлық психикалық процестердің тез сарқылуы тән, сондықтан сабақ кезінде іс-әрекеттерді ауыстырудың, әдістер мен тәсілдерді алмастырудың, жіктемелік тәсілдің, маңызыды материалды ойда сақтап қалу үшін көп рет қайталаудың, көру қабілеті, айналаны бақылау, оқу, жұмысты тынығумен алмастыру үшін жайлы жағдайлар жасаудың мағынасы зор.

20. Бағдарламалық материалды толыққанды жүзеге асыру үшін тіл және әдебиет кабинеттерін жабдықтаудың нормалары белгіленген:

1) интерактивтік және проекциялық жабдықтар жинақталымы: проектор, интерактивтік тақта немесе экран;

2) электрондық басылымдар, DVD –гі видеофильмдер, электрондық плакаттар;

3) компьютер жинақталымы: жүйелік блок, монитор, микрофондық-телефондық гарнитура, акустикалық жүйе, веб-камера, желілік фильтр, көпфункционалды құрылғы;

4) аудиторлық қабырға тақтасы.

21. Тілдік оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) түзетудің оптикалық құралдары: лупалар (қол, стационарлық және тірек); көзәйнектер (микроскопиялық, гиперокулярлық және телескопиялық); бинокулярлар және монокулярлар; проекциялық үлкейткіш аппараттар (эпипроекторлар және диапроекторлар);

2) көру аясының кемістіктері бар тұлғалар үшін (гемианопсия, түтікті көру қабілеті) арнайы оптикалық жүйелер, бұлар көру аясын қажетті шекте өзгертеді; егер көру қабілеті сапасының нашарлауы жоғары жарық жағдайларында болса, онда түссіз немесе түрлі-түсті әйнектен жасалған жарықтан қорғайтын түзету линзалары қолданылады;

3) компьютерлік тифлокешен: жеке компьютер, брайлдік дисплей, брайлдік index Everest (индекс Эверист) – D принтер, сканерлеу және оқуға арналған "Книголюб" бағдарламасы, экранды үлкейту бағдарламасы;

4) "Книголюб-стандарт" оқу жүйесі;

5) "Кітап" "VideoLightVGA (ВидеоЛайтВиДжиЭй)" электрондық үлкейткіш құрылғысы;

6) нашар көретіндерге арналған портативті үлкейткіш құрылғы.

3-тарау. "Қазақ тілі" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

22. "Қазақ тілі" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;
- 2) 6-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;
- 3) 7-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;
- 4) 8-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;
- 5) 9-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;
- 6) 10-сынып - аптасына 1 сағат, оқу жылында – 34 сағатты құрайды.

23. Оқу пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Тыңдалым және айтылым";
- 2) 2-бөлім "Оқылым";
- 3) 3-бөлім "Жазылым";
- 4) 4-бөлім "Әдеби тіл нормаларын сақтау".

24. "Тыңдалым және айтылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) болжау;
- 2) әртүрлі жанрдағы мәтіндерді талдау;
- 3) мәтіннен ақпаратты анықтау;
- 4) негізгі ойды анықтау;
- 5) тыңдалым материалы бойынша жауап беру және бағалау;
- 6) сөйлеу мәдениетін дамыту.

25. "Оқылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) ақпаратты түсіну;
- 2) мәтіннің стильдік ерекшелігін тану;
- 3) мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату;
- 4) мәтіндерге салыстырмалы анализ жасау;
- 5) мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу;
- 6) оқылым стратегияларын қолдану;
- 7) әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу.

26. "Жазылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) жоспар құру;
- 2) әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру;
- 3) жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну;
- 4) эссе жазу;
- 5) оқылым және тыңдалым материалдары негізінде жинақы мәтін жазу;
- 6) мәтіндерді түзету және редакциялау.

27. "Әдеби тіл нормаларын сақтау бөлімі" келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) орфографиялық норма;
- 2) орфоэпиялық норма;
- 3) лексикалық норма;
- 4) грамматикалық норма;

5) пунктуациялық норма.

28. 5-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: тірек сөздер арқылы тақырыпты болжау; негізгі ойды анықтау; негізгі және қосымша ақпаратты анықтау; қыстырма, қаратпа, одағай сөздер арқылы өз ойын білдіру;

2) оқылым: мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну; лексиканың ауызекі сөйлеу және жазба стильдік айырмашылықтарын мәтін арқылы тану; хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарландырудың құрылымы, жанрлық ерекшеліктері; ауызекі сөйлеу стиліндегі мәтіндер; оқылым стратегияларын қолдану; қажетті ақпаратты таба білу; Брайль жүйесінде басылған мәтінді оқуда қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын, танымдық белсенділігін арттыру, қалдық көру қабілетін сақтау;

3) жазылым: мәтін бөлімдеріне (кіріспе, негізгі бөлім, қорытынды) жоспар құру; хат, хабарлама, жарнаманы жанрлық ерекшеліктеріне сәйкес жазу; сюжетті суреттер негізінде әңгіме жазу; эссенің бөлімдерін меңгеру (кіріспе, негізгі бөлім, қорытынды); мекен мен оқиғаны сипаттайтын не суреттейтін эссе жазу; қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, бисенсорлық (сезу және қалдық көру) қабілетін пайдалану;

4) әдеби тіл нормалары.

29. 6-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: көтерілген мәселені болжау; әлеуметтік-мәдени, ресми-іскери тақырыптарға байланысты диалог, монологтердегі көтерілген мәселені талдау; мәтін мазмұнын түсіну, детальді ақпаратты түсіну; жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау; жалпы және нақты сұрақтар, мәтін мазмұнын шынайы өмірмен байланыстыру; ресми сөздер мен тіркестерді, терминдерді орынды қолдану, диалогке қатысу; есте сақтау қабілетін түзеу, танымдық белсенділігін арттыру, есту арқылы қабылдау қабілетін дамыту;

2) оқылым: мәтіннен негізгі және детальді ақпаратты анықтау; ауызекі

сөйлеу мен көркем сөйлеуді тілдік құралдар арқылы тану; ауызекі сөйлеу мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату; мәтін негізінде нақтылау сұрақтарын құрастыру; оқылым стратегияларын қолдану, комментарий жасау, іріктеп оқу, рөлге бөліп оқу; сілтеме жасау; қалдық көру қабілетін сақтау, нашар көретін балалардың бинокулярлық екі көзімен көру қабілетін дамыту;

3) жазылым: әртүрлі жанрдағы мәтіндер жазу үшін жоспар құру; мінездеме, өмірбаян, құттықтауды жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай жазу; графиктік мәтін құрастыру; эссе жазу барысында абзацты жүйелі құрастыру, "келісу, келіспеу" эссесін жазу; жинақы мәтін жазу; мәтіндегі орфографиялық және пунктуациялық қателерді сөздіктерге, емле ережелеріне сүйеніп, түзету, редакциялау; дұрыс байланыстыра сөйлей білуді дамыту, қолдың ұсақ қимыл қозғалысын дамыту;

4) әдеби тіл нормалары.

30. 7-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: мәтін негізінде оқиғаның дамуы мен аяқталуын болжау; әлеуметтік-қоғамдық, оқу-еңбек тақырыптарына байланысты диалог, монолог, полилогтердегі (интервью, пікірталас, жаңалық, ән, көркем әдеби шығармалардан үзінді) автор көзқарасы мен көтерілген мәселені талдау; факті мен көзқарасты ажырату; дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды анықтау; дәлелді жауап беру, салыстыру, талқылау; коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейнелеуіш, эмоционалды-экспрессивті сөздерді және мақал-мәтелдер мен тұрақты тіркестерді еркін қолданып, диалогке қатысу, пікірталаста тез және дұрыс шешім қабылдай білу; қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, есту қабілетіне назар аудару, сақталған анализаторлар қызметін пайдалану;

2) оқылым: мәтіндік және графиктік ақпаратты интерпретациялау; тілдік құралдар арқылы публицистикалық және ресми стиль ерекшеліктерін тану; хроника, хабар, очерктердің және кеңсе құжаттарының қызметтік жазбалардың құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; мәтіннің тақырыбын, құрылымын, мақсатты аудиториясын, тілдік ерекшеліктерін талдау; мәтін негізінде проблемалық сұрақтар

құрастыра білу; комментарий жасау, іріктеп оқу, зерттеп оқу; сілтеме жасау; қалдық көру қабілетін сақтау, танымдық белсенділігін арттыру, нашар көретін балалардың екі көзімен көру қабілетін дамыту;

3) жазылым: күрделі жоспар құру; шағын мақала, нұсқаулық, әңгіме құрастырып жазу; графиктік мәтін түрінде берілген процесті сипаттап жазу; дискуссивті эссе жазу; жинақы мәтін жазу; мәтін негізінде лексикалық түзетулер енгізу, редакциялау; дұрыс байланыстыра сөйлей білуге тілін дағдыландыру, қолдың ұсақ қимыл қозғалысын дамыту;

4) әдеби тіл нормалары.

31. 8-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: дәйексөз, үзінді негізінде мәселені болжау; әлеуметтік-қоғамдық, мәдени-тарихи тақырыптарға байланысты диалог, монолог, полилогтердегі (интервью, пікірталас үзінді) автор көзқарасы мен экспресивті-эмоционалды сөздердің рөлін талдау; астарлы ойды анықтау; тұрмыстық, әлеуметтік мәтіндерді талдау арқылы негізгі ойды анықтау; перифраз түрінде берілген сұрақтар арқылы мәтіннен қажетті ақпаратты таба білу, көтерілген мәселе бойынша ой тұжырымдау; коммуникативтік жағдаятқа сай ғылыми және халықаралық терминдерді, ғылыми деректерді орынды қолданып, диалог, монолог, полилогта өз ойын дәлелді, жүйелі жеткізу; көз көру және нашар білім берушінің есту қабілетінің жақсы болуына сәйкес, сенсорлық қызметінің (түстерді айыра білу, көзбен шамалау) белсенділігін дамыту, есте сақтау қабілетін түзету;

2) оқылым: тұтас және аралас мәтіндердегі ақпаратты салыстыру; тілдік құралдар арқылы публицистикалық және ғылыми стиль ерекшеліктерін тану; мақала, аннотация, презентация құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; ғылыми және публицистикалық стильде жазылған мәтіндерді талдау; сілтеме жасау; қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, танымдық белсенділігін дамыту, есте сақтау қабілетін түзету;

3) жазылым: тезистік жоспар құру; мақала, аннотация, тезис құрастырып жазу, графиктік мәтіндердегі деректердің маңызды тұстарын анықтап жазу; аргументативті эссе жазу; бұқаралық ақпарат құралдары

материалдары негізінде стильдік ауытқуларды, орынсыз қолданылған сөз оралымдарын талдап, стильдік түзетулер жасау, редакциялау; қолдың ұсақ қимыл - қозғалысын дамыту;

4) әдеби тіл нормалары.

32. 9-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: әртүрлі жанрдағы орта көлемді мәтіндердегі мақсатты аудитория мен тілдік құралдардың рөлін талдау; тыңдалған мәтіндегі ақпаратты өмірлік мәселелермен байланыстыра білу; мәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойды анықтау; мәтінде айтылған ойға өз көзқарасын білдіру, сыни тұрғыдан баға беру; мәтінді тыңдауда сақталған анализаторларға сүйене отырып (есту қабілетін) жұмыс істеу, есте сақтау қабілетін түзету, зейінін тұрақтандыру;

2) оқылым: тұтас емес мәтіндердегі мәліметтерді салыстыру, өңдеу; қазақ тілі стильдері мен шешендік сөздің түрлерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану; мақала, аннотация, презентация, тезистердің құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; әртүрлі стильдегі мәтіндердің қызметін, құрылымын, ерекшелігін салыстыру; белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу; ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтар, ғылыми еңбектерден алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау; көзі нашар көретін білім алушыларға ұлғайтылған қаріппен кесте, диаграммалар ұсыну, қалдық көру қабілетін қорғау, көзі көрмейтін балалардың қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту;

3) жазылым: күрделі жоспар құру; әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру; жағдаятты талқылау, өз ойын дәлелдеп жазу; (аргументативті эссе), перифраз тәсілдері арқылы жинақы мәтін (аннотация, тезис) жазу; тұтас емес (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мәтіндердегі мәліметтерді салыстыру, өңдеу; мәтіндер құрастыруда байланыстыра сөйлей білу тілін дамыту, танымдық белсенділігін дамыту, бисенсорлық (сезу және қалдық көру) қабілетіне сүйену;

4) әдеби тіл нормалары.

33. 10-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: әртүрлі жанрдағы орта көлемді мәтіндердегі мақсатты аудитория мен тілдік құралдардың рөлін талдау; тыңдалған мәтіндегі ақпаратты өмірлік мәселелермен байланыстыра білу; мәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойды анықтау; мәтінде айтылған ойға өз көзқарасын білдіру, сыни тұрғыдан баға беру; өмірлік мәселелермен байланыстыра және оны пайдалана отырып көру қабілеті бұзылған білім алушылардың есте сақтау қабілетін түзету, зейінін тұрақтандыру, қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау;

2) оқылым: тұтас емес мәтіндердегі мәліметтерді салыстыру, өңдеу; қазақ тілі стильдері мен шешендік сөздің түрлерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану; мақала, аннотация, презентация, тезистердің құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; әртүрлі стильдегі мәтіндердің қызметін, құрылымын, ерекшелігін салыстыру; белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу; ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтар, ғылыми еңбектерден алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау; көзі нашар көретін білім алушыларға ұлғайтылған шрифте (қаріппе) кесте, сурет, диаграммалар көрсету, сенсорлық қызметін дамыту;

3) жазылым: күрделі жоспар құру; әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру; жағдаятты талқылау, өз ойын дәлелдеп жазу; (аргументативті эссе), перифраз тәсілдері арқылы жинақы мәтін (аннотация, тезис) жазу; тұтас емес (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мәтіндердегі мәліметтерді салыстыру, өңдеу; әр түрлі жанрда мәтіндер құрастыруда зейінін тұрақтандыру, бисенсорлық қабілетін пайдалану;

4) әдеби тіл нормалары.

34. Әдеби тіл нормалары келесіні қамтиды:

1) орфографиялық норма: жинақталған материалдар негізінде көзделген мақсатқа сәйкес ауызша және жазбаша мәтіндер үшін күрделі жоспар құру; мақсатты аудиторияның қызығушылығын ынталандыру үшін әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру; мәтін құрылымын сақтай отырып, бірнеше графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) деректерді салыстыру,

маңызды тұстарымен үрдістерді (тенденция) анықтап жазу; эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, көтерілген мәселе бойынша екіжақты пікірді немесе жағдаятты талқылау, біреуіне таңдау жасап, өз ойын дәлелдеп жазу (аргументативті эссе; оқылым және тыңдалым материалдары бойынша автордың негізгі ойын сақтай отырып, перифраз тәсілдері арқылы жинақы мәтін (аннотация, тезис) жазу; жазба жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрыс жүйелеп, логикалық түзетулер енгізу, редакциялау; Брайль жүйесінде диаграмма, кесте сызу, абзацтар мен бөліктердің орфографияға сай дұрыс таңбалануы;

2) орфоэпиялық норма: мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу;

3) лексикалық норма: лексикалық стилистика заңдылықтарын дұрыс қолдану;

4) грамматикалық норма: құрмалас сөйлем жасалу жолдарын, түрлерін білу; салалас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіріп қолдану; сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіріп қолдану; аралас құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, қолдану;

5) пунктуациялық норма: құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін (даралаушы, ерекшелеуші, ойдың аражігін ажырататын) ережеге сай қолдану; тыныс белгілердің Брайль жүйесінде ережеге сай қолдану.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

35. Бағдарламада "оқыту мақсаттары" сандардан тұратын кодтық белгімен белгіленді, кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екіншісі – бөлімді (тыңдалым және айтылым, оқылым, жазылым, әдеби тіл нормалары), үшінші сан – бөлімшені, төртінші сандар – бөлімшедегі оқыту мақсатының реттік нөмірін көрсетеді, яғни 7.2.1.2 кодында: "7" – сынып, "2.1" – бөлімше, "2" – оқыту мақсатының реттік саны.

36. Оқу мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Тыңдалым және айтылым":

1-кесте

Бөлімшелеп	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Болжау	5.1.1.1 тірек сөздермен ұсынылған иллюстрациялар арқылы тақырыпты болжау	6.1.1.1 мәтіннің атауын талқылау және алғашқы бөлігін тыңдау арқылы көтерілетін мәселені болжау	7.1.1.1 мәтін үзінділерін тыңдай отырып, оқиғаның дамуы мен аяқталуын болжау	8.1.1.1 мәтін үзінділерін тыңдай отырып, оқиғаның дамуы мен аяқталуын болжау; 8.1.1.2 мәтіннен алынған дәйексөздерге, үзінділерге сүйене отырып, көтерілетін мәселені болжау	9.1.1.1 мәтіннен алынған дәйексөздерге, үзінділерге сүйене отырып, көтерілетін мәселені болжау; 9.1.1.2 мәтін мазмұны бойынша дайындалған сұрақтарға болжаммен жауап беру, түпнұсқамен салыстыру	10.1.1.1 мәтін мазмұнын дайындалған болжаммен түпнұсқамен салыстыру
1.2 Әртүрлі жанрдағы мәтіндердегі (ән мәтіні, хабарлама, жарнама, хабарландыру) көтерілген мәселені түсіну	5.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, тақырыптарға байланысты диалог, монологтердегі (ән мәтіні, хабарлама, жарнама, хабарландыру) көтерілген мәселені түсіну	6.1.2.1 әлеуметтік-мәдени, ресми-іскери тақырыптарға байланысты диалог, монологтердегі (нұсқаулық, құттықтау, хабарландыру, өмірбаян, жаңалық, интервью) көтерілген мәселені талдау	7.1.2.1 әлеуметтік-қоғамдық, оқу-еңбек тақырыптарына байланысты диалог, монолог, полилогтердегі (интервью, пікірталас, жаңалық, ән, көркем әдеби шығармалардан үзінді) автор көзқарасы мен көтерілген мәселені талдау	8.1.2.1 әлеуметтік-қоғамдық, оқу-еңбек тақырыптарына байланысты диалог, монолог, полилогтердегі (интервью, пікірталас, жаңалық, ән, көркем әдеби шығармалардан үзінді) автор көзқарасы мен көтерілген мәселені талдау; 8.1.2.2 қоғамдық-саяси,	9.1.2.1 әлеуметтік-қоғамдық, мәдени-тарихи тақырыптарға байланысты диалог, монолог, полилогтердегі (интервью, пікірталас үзінді) автор көзқарасы мен экспрессивті-эмоционалды сөздердің рөлін талдау; 9.1.2.2	10.1.2.1 қоғамдық-әлеуметтік-экономикалық тақырыптарға әртүрлі жанр көлемді мәтіндердегі интервью, пікірталас, мақалалардың мақсатты ауыстыру, көркемдегіш рөлін талдау

				әлеуметтік- қоғамдық, мәдени- тарихи тақырыптарға байланысты диалог, монолог, полилогтердегі (интервью, пікірталас үзінді) автор көзқарасы мен экспрессивті- эмоционалды сөздердің рөлін талдау	әлеуметтік- экономикалық, ғылы- ми тақырыптарға байланыс-ты әртүрлі жанрдағы кең көлемді мәтіндердегі (дәріс, интервью, пікірталас, моногра- фия, мақала, жолдау) мақсатты аудитория мен көркемдегіш құралдардың рөлін талдау	
1.3 Мәтіннен ақпаратты анықтау	5.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпаратты анықтау;	6.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, детальді ақпаратты анықтау;	7.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпарат бойынша факті мен көзқарасты ажырата білу;	8.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпарат бойынша факті мен көзқарасты ажырата білу; 8.1.3.2 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпараттан астарлы ойды анықтау;	9.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпараттан астарлы ойды анықтау;	
	5.1.3.2 көзі көрмейтін және нашар көретін білім алушылардың есту қабілетіне сүйене отырып ақпаратты талдау	6.1.3.2 есте сақтау қабілетін түзеу, танымдық белсенділігін арттыру, есту арқылы қабылдау қабілетін дамыта отырып ақпаратты талдау	7.1.3.2 қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, есту қабілетіне назар аудару, сақталған анализаторлар қызметін пайдалана отырып ақпаратты талдау	8.1.3.3 көз көрмейтін және нашар көретін білім алушылардың есту қабілетінің жақсы болуына сәйкес, сенсорлық қызметінің (түстерді айыра	9.1.3.2 тыңдалған мәтіндегі ақпаратты өмірлік мәселелермен байланыс-тыра білу; 9.1.3.3 мәтінді тыңдауда сақталған анализаторларға сүйене отырып ақпаратты талдау	10.1.3.1 тыңдалған ақпаратты өмірлік мәселелермен байланыстыра білу;

				білу, көзбен шамалау) белсенділігін дамыту, есте сақтау қабілетіне сүйене отырып ақпаратты талдау		
1.4	5.1.4.1	6.1.4.1	7.1.4.1	8.1.4.1 мәтін тақырыбы, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды анықтау; 8.1.4.2 мәтінде көтерілген мәселені (тұрмыстық, әлеуметтік) талдай отырып, негізгі ойды анықтау	9.1.4.1 мәтінде көтерілген мәселені (тұрмыстық, әлеуметтік) талдай отырып, негізгі ойды анықтау; 9.1.4.2 мәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойды анықтау	10.1.4.1 мәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойды анықтау
Негізгі ойды анықтау	тірек сөздер мен жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау	мәтіннің құрылымдық ерекшелігіне назар аударатын жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау	мәтін тақырыбы, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды анықтау			
1.5	5.1.5.1	6.1.5.1	7.1.5.1	8.1.5.1 проблемалық сұрақтарға тыңдалған мәтіннен деректер келтіре отырып, дәлелді жауап беру, өз жауабын өзгенің жауабымен салыстыру, талқылау; 8.1.5.2 перифраз түрінде берілген сұрақтар арқылы мәтіннен қажетті ақпаратты таба білу,	9.1.5.1 перифраз түрінде берілген сұрақтар арқылы мәтіннен қажетті ақпаратты таба білу, көтерілген мәселе бойынша ой тұжырымдау; 9.1.5.2 мәтіндегі айтылған ойға өз көзқарасын білдіреді, сыни тұрғыдан баға беріп айту, талдау	10.1.5.1 мәтіндегі айтылған көзқарасын тұрғыдан баға беріп айту, талдау
Тыңдалым материалы бойынша жауап беру жән бағалау	тыңдалған мәтін мазмұны негізінде сұрақтарға жауап беру, көтерілген мәселе бойынша өз ойын білдіру	тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жалпы және нақты сұрақтарға жауап беру, мәтіндегі ақпаратты шынайы өмірмен байланыстыру	проблемалық сұрақтарға тыңдалған мәтіннен деректер келтіре отырып, дәлелді жауап беру, өз жауабын өзгенің жауабымен салыстыру, талқылау			

				көтерілген мәселе бойынша ой тұжырымдау		
1.6	5.1.6.1	6.1.6.1	7.1.6.1	8.1.6.1	9.1.6.1	10.1.6.1
Сөйлеу мәдениетін дамыту	коммуникативтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтары арқылы қыстырма, қаратпа, одағай сөздерді еркін қолданып, диалогке даярлықсыз қатысу, өз пікірін білдіру	коммуникативтік жағдаятқа сай ресми сөздер мен тіркестер, дайын тіркестер мен терминдерді орынды қолданып, диалогке қатысу, ойын анық жеткізу	коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейнелеуіш, эмоционалды-экспрессивті сөздерді және мақал-мәтелдер мен тұрақты тіркестерді еркін қолданып, диалогке қатысу, пікірталаста тез және дұрыс шешім қабылдай білу, ойын анық жеткізу	коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейнелеуіш, эмоционалды-экспрессивті сөздерді және мақал-мәтелдер мен тұрақты тіркестерді еркін қолданып, диалогке қатысу, пікірталаста тез және дұрыс шешім қабылдай білу, ойын анық жеткізу;	коммуникативтік жағдаятқа сай ғылыми және халықаралық терминдерді, ғылыми деректерді орынды қолданып, диалог, монолог, полилогта өз ойын дәлелді, жүйелі жеткізу;	қоғамдық-саяси, коммуникативтік жағдаятқа сай мен фразалар орта көлемді дайындау, ой жеткізу
				8.1.6.2	9.1.6.2	
				коммуникативтік жағдаятқа сай ғылыми және халықаралық терминдерді, ғылыми деректерді орынды қолданып, диалог, монолог, полилогта өз ойын дәлелді, жүйелі жеткізу	қоғамдық-саяси, ғылыми, коммуникативтік жағдаятқа сай тиісті сөздер мен фразаларды таңдау, орта көлемді монолог дайындау, ойын анық жеткізу	

2) 2-бөлім "Оқылым":

2-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1	5.2.1.1	6.2.1.1	7.2.1.1	8.2.1.1	9.2.1.1	10.2.1.1

Ақпаратты түсіну	мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну, анықтау	мәтіннен негізгі және қосымша, детальді ақпаратты анықтау, түсіну	мәтіндік және графиктік (кесте, диаграмма, сурет, шартты белгілер) ақпаратты интерпретациялау	мәтіндік және графиктік (кесте, диаграмма, сурет, шартты белгілер) ақпаратты интерпретациялау; 8.2.1.2 тұтас және аралас мәтіндердегі (кесте, диаграмма, сызба, сурет) ақпараттарды салыстыру	тұтас және аралас мәтіндердегі (кесте, диаграмма, сызба, сурет) ақпараттарды салыстыру; 9.2.1.2 тұтас емес (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мәтіндердегі мәліметтерді салыстыру, өңдеу	тұтас және аралас мәтіндердегі (кесте, диаграмма, сызба, сурет) ақпараттарды салыстыру; талдау
2.2 Мәтіннің стильді керекшелігін тану	5.2.2.1 лексиканың ауызекі сөйлеу және жазба стильдік айырмашылықтарын мәтіндерарқылы тану және талдау	6.2.2.1 ауызекі сөйлеу және көркем сөйлеудің стильдік ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдарарқылы тану және талдау	7.2.2.1 публицистикалық және ресми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдарарқылы тану және талдау	8.2.2.1 публицистикалық және ресми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдарарқылы тану және талдау; 8.2.2.2 публицистикалық және ғылыми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдарарқылы тану және талдау	9.2.2.1 публицистикалық және ғылыми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдарарқылы тану және талдау; 9.2.2.2 қазақ тілі стильдері мен шешендік сөздің түрлерін қолданылған тілдік құралдарарқылы тану және талдау	10.2.2.1 қазақ тілі мен шешендік сөздің түрлерін қолданылған тілдік құралдарарқылы тану және талдау

2.3 Мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	5.2.3.1 хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарландырудың құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату	6. 2.3.1 ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату	7.2.3.1 хроника, хабар, очерктердің және кеңсе құжаттарының, қызметтік жазбалардың құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату	8.2.3.1 хроника, хабар, очерктердің және кеңсе құжаттарының, қызметтік жазбалардың құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; 8.2.3.2 мақала, аннотация, презентация, құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату	9.2.3.1 мақала, аннотация, презентация, құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; 9.2.3.2 мақала, аннотация, презентация, тұжырымдамалар, тезистердің құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату	10.2.3. мақал презе тұжы тезис құрыл ресім жанрл ерекш ажыра
2.4 Мәтінде ресалыстырмалы анализ жасау	5.2.4.1 ауызекі стильдегі мәтіндердің мазмұнын, тақырыбын және тілдік құралдарын салыстыру	6.2.4.1 ауызекі және ресми стильдегі мәтіндердің тақырыбын, мазмұнын, тілдік ерекшелігін салыстыру	7.2.4.1 идеясы ұқсас публицистикалық және көркемәдебиет стиліндегі мәтіндердің тақырыбы, құрылымы, мақсатты аудиториясы, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау	8.2.4.1 идеясы ұқсас публицистикалық және көркемәдебиет стиліндегі мәтіндердің тақырыбы, құрылымы, мақсатты аудиториясы, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау; 8.2.4.2 тақырыбы ұқсас ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндердің тақырыбын, түрлерін (әңгімелеу, сипаттау, талқылау), құрылымын салыстыра талдау	9.2.4.1 тақырыбы ұқсас ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндердің тақырыбын, түрлерін (әңгімелеу, сипаттау, талқылау), құрылымын салыстыра талдау; 9.2.4.2 әртүрлі стильдегі мәтіндердің тақырыбын, қызметін, құрылымын, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау	10.2.4. әртүрлі мәтін тақыр қызме құрыл ерекш а талд

2.5	5.2.5.1	6.2.5.1	7.2.5.1	8.2.5.1 мәтін бойынша проблемалық сұрақтар құрастыру, талдау;	9.2.5.1	10.2.5.
Мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	мәтінмазмұнын түсінуге, нақты ақпараттарды анықтауға бағытталған сұрақтар құрастыру, талдау	мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты, көтерілген мәселені анықтауға бағытталған нақтылау сұрақтарын құрастыру, талдау	мәтін бойынша проблемалық сұрақтар құрастыру, талдау	8.2.5.2 перифразаның түрлі тәсілдерін қолдана отырып, мәтін бойынша сұрақтар құрастыру, талдау	9.2.5.2 мәтінде көтерілген мәселеге оқырманның қарым-қатынасын анықтауға арналған талқылау сұрақтарын құрастыру, талдау	мәтіндік мәселелерді оқырманның қатынасын анықтауға талқылау сұрақтарын құрастыру, талдау
2.6	5.2.6.1	6.2.6.1	7.2.6.1	8.2.6.1	9.2.6.1	10.2.6.
Оқылым стратегияларын қолдану	жалпы мазмұнын түсінуге, нақты ақпаратты табу үшін оқу, талдау;	комментарий жасау, іріктеп оқу, рөлге бөліп оқу, талдау;	комментарий жасау, іріктеп оқу, зерттеп оқу, талдау;	комментарий жасау, іріктеп оқу, зерттеп оқу, талдау	комментарий жасау, іріктеп оқу, талдау;	белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдану білу, талдау;
	5.2.6.2	6.2.6.2	7.2.6.2	8.2.6.2	9.2.6.2	10.2.6.
	Брайль жүйесінде басылған мәтінді оқуда қолдың ұсақ қимылын дамыту, танымдық белсенділігін арттыру, қалдық көру қабілетін сақтай отырып, талдау	6.2.6.2 қалдық көру қабілетін сақтау, нашар көретін балалардың бинокулярлық екі көзімен көру қабілетін дамыта отырып, талдау	қалдық көру қабілетін сақтау, танымдық белсенділігін арттыру, нашар көретін балалардың екі көзімен көру қабілетін дамыта отырып, талдау	оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу, талдау;	белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу, талдау;	көзі нашар көретін балалардың білім алушылардың ұлғайтылған қаріппен кесте, диаграммалар көруі, қалдық көру қабілетін қорғау, көзі көрмейтін балалардың қолдың ұсақ қимылын дамыта отырып, талдау
				8.2.6.3	9.2.6.3	
				қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, танымдық белсенділігін дамыту, есте сақтау қабілетін түзете	нашар көретін білім алушылардың ұлғайтылған қаріппен кесте, диаграммалар көруі, қалдық көру қабілетін қорғау, көзі көрмейтін балалардың қолдың ұсақ қимылын дамыта отырып, талдау	

				отырып талдау	қозғалысын дамыта отырып, талдау	
2.7 Әртүрлі ресурс көздері нен қажетті ақпарат алу	5.2.7. 1энциклопедияла р, балаларға арналған газет- журналдардан қажетті ақпаратты ала білу, талдау	6.2.7.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет- журналдардан қажетті ақпараттарды алу, авторына сілтеме жасау	7.2.7.1 ғаламтор, энциклопеди я, газет- журналдар, оқулықтарда н алынған деректерді қолдану, авторына сілтеме жасау	8.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет- журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану, авторына сілтеме жасау; 8.2.7.2 ғаламтор, энциклопедия, газет- журналдар, оқулықтардан алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау	9.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет- журналдар, оқулықтардан алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау; 9.2.7.2 - ғаламтор, энциклопе-дия, газет- журналдар, оқулықтар, ғылыми еңбектерденалынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау	10.2.7. энцик журна оқулы еңбек дерек ретінд авторы жасау

3) 3-бөлім "Жазылым":

3-кесте

Бөлімше лер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып

3.1 Жоспар құру	5.3.1.1	берілген мәтінге сәйкес кіріспе, негізгі және қорытынды бөлімдерді қамтитын қарапайым жоспар құру, қорғау;	6.3.1. 1 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді жазу үшін құрылымын ескере отырып, қарапайым жоспар құру, қорғау;	7.3.1.1	әртүрлі жанрдағы мәтіндерді жазу үшін құрылымын ескере отырып, күрделі жоспар құру, қорғау;	8.3.1.1 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді жазу үшін құрылымын ескере отырып, күрделі жоспар құру, қорғау;	9.3.1.1	тақырып бойынша материал жинақтап, тезистік жоспар құру, қорғау;	10.3
	5.3.1.2	қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, бисенсорлық (сезу және қалдық көру) қабілетін пайдаланып жоспарды қорғау	6.3.1. 2 байланыстыра сөйлей білуін дамыту, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамытып жоспарды қорғау	7.3.1.2	дұрыс байланыстыра сөйлей білуге тілін дағдыландыру, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамытып жоспарды қорғау	8.3.1.2	тақырып бойынша материал жинақтап, тезистік жоспар құру, қорғау	9.3.1.2	жинақталған материалдар негізінде көзделген мақсатқа сәйкес ауызша және жазбаша мәтіндер үшін күрделі жоспар құру, қорғау
3.2 Әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру	5.3.2.1	жанрлық ерекшеліктеріне сай ресімделуі мен құрылымын сақтап, хат, жарнама, хабарландыру құрастырып жазу, талдау	6.3.2.1	7.3.2.1	жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай көркемдегіш құралдарды орындықолдана отырып, шағын мақала, нұсқаулық, әңгіме құрастырып жазу, талдау	8.3.2.1	9.3.2.1	жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орындықолданып, мақала, аннотация, тезис құрастырып жазу, талдау;	10.3
			жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай құрылымын сақтай отырып, мінездеме, құттықтау, өмірбаян құрастырып жазу, талдау			8.3.2.2			

				орынды қолданып, мақала, аннотация, тезис құрастырып жазу, талдау		
3.3	5.3.3.1	6.3.3.1	7.3.3.1	8.3.3.1	9.3.3.1	10.3.3.1
Жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	сюжетті суреттердің (фотосуреттер) желісі бойынша әңгіме құрастыру, талдау	ұсынылған тақырып бойынша деректер жинақтай отырып, графиктік мәтін (диаграмма, кесте, сызба) түрінде құрастыру, талдау	мәтін құрылымын (кіріспе бөлім, жалпы мәлімет беру, детальді мәлімет беру) сақтай отырып, графиктік мәтін (шартты белгі, сурет, сызба) түрінде берілген процесті сипаттап жазу, талдау	мәтін құрылымын (кіріспе бөлім, жалпы мәлімет беру, детальді мәлімет беру) сақтай отырып, графиктік мәтін (шартты белгі, сурет, сызба) түрінде берілген процесті сипаттап жазу, талдау; 8.3.3.2 мәтін құрылымын сақтай отырып, графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) деректердің маңызды тұстарын анықтап жазу, талдау	мәтін құрылымын сақтай отырып, графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) деректердің маңызды тұстарын анықтап жазу, талдау; 9.3.3.2 мәтін құрылымын сақтай отырып, бірнеше графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) деректерді салыстыру, маңызды тұстарымен үрдістерді (тенденция) анықтап жазу, талдау	мәтін құрылымын сақтай отырып, графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) деректердің маңызды тұстарын анықтап жазу, талдау; 10.3.3.2 мәтін құрылымын сақтай отырып, бірнеше графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) деректерді салыстыру, маңызды тұстарымен үрдістерді (тенденция) анықтап жазу, талдау
3.4	5.3.4.1	6.3.4.1	7.3.4.1	8.3.4.1	9.3.4.1	10.3.4.1
Эссе жазу	эссенің кіріспе, негізгі, қорытынды бөлімдерін сақтай отырып, өзіне таныс адамды, белгілі бір мекен мен оқиғаны сипаттап не суреттеп жазу, талдау;	эссе тақырыбын анықтап, ауытқымай, абзац түрлерін жүйелі құрастырып, көтерілген мәселе бойынша келісу-келіспеу	эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, тақырыпқа байланысты берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдары немесе себептеріне өз көзқарасын жазу, талдау; 7.3.4.2	эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, тақырыпқа байланысты берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдары немесе себептеріне өз көзқарасын жазу, талдау; 8.3.4.2	эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, мәселе бойынша ұсынылған шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұстарын салыстыру, өз ойын дәлелдеп жазу, талдау; 9.3.4.2	эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, мәселе бойынша ұсынылған шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұстарын салыстыру, өз ойын дәлелдеп жазу, талдау; 10.3.4.2
	5.3.4.2					
	қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын	себептерін айқын көрсетіп жазу,	дұрыс байланыстыра сөйлей білуге тілін дағдыландыру, қолдың ұсақ қимылын	эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, мәселе бойынша ұсынылған шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұстарын салыстыру, өз ойын	эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, көтерілген мәселе бойынша екі жақты пікірді немесе жағдаятты талқылау, біреуіне	эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, мәселе бойынша екі жақты пікірді немесе жағдаятты талқылау, біреуіне

	дамыту, бисенсорлық (сезу және қалдық көру) қабілетін пайдалана отырып талдау	талдау; 6.3.4.2 байланысты ра сөйлей білуін дамыту, қолдың ұсақ қимыл- қозғалысын дамыта отырып талдау	қозғалысы дамыта отырып талдау	дәлелдеп жазу, талдау; 8.3.4.3 қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, зейінін тұрақтандыру, нашар көретін білім алушылардың бисенсорлы (екі көзімен көру) қабілетін дамыта отырып талдау	таңдау жасап, өз ойын дәлелдеп жазу, талдау; 9.3.4.3 мәтіндер құрастыруда байланыстыра сөйлей білу тілін дамыту, танымдық белсенділігін дамыту, бисенсорлық (сезу және қалдық көру) қабілетін пайдалана отырып талдау	құр зей тұр бис қаб пай тал
3.5 Оқы- лым және тыңда- лым материал дары негізінде жинақы мәтін (компрес- сия) жазу	5.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ақпараттарды сақтай отырып, жинақы мәтін жазу, талдау	6.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ойды білдіретін сөйлемдерді іріктей отырып, жинақы мәтін жазу, талдау	7.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша тірек сөздер мен сөз тіркестерін синонимдік қатармен ауыстыра отырып, жинақы мәтін жазу, талдау	8.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша тірек сөздер мен сөз тіркестерін синонимдік қатармен ауыстыра отырып, жинақы мәтін жазу, талдау; 8.3.5.2 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша мәтіннің баяндау желісін сақтап, әр бөлігінен алынған ақпараттардан жинақы мәтін (аннотация, тезис) жазу, талдау	9.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша мәтіннің баяндау желісін сақтап, әр бөлігінен алынған ақпараттардан жинақы мәтін (аннотация, тезис) жазу, талдау; 9.3.5.2 оқылым және тыңдалым материал- дары бойынша автордың негізгі ойын сақтай отырып, перифраз тәсілдері арқылы жинақы мәтін (аннотация, тезис) жазу, талдау	10.5 жән мат бой авто ойы оты тәсі жин (анн жаз
3.6 Мәтін- дерді түзету және редак- циялау	5.3.6.1 мәтіндегі орфографиялық қателерді сөздіктерге	6.3.6.1 мәтіндегі орфографиялық және пунктуациялық қателерді	7.3.6.1 мәтіндегі сөздердің тақырыпқа сай орынды қолданылуын	8.3.6.1 мәтіндегі сөздердің тақырыпқа сай орынды қолданылуын тексеру, синонимдік	9.3.6.1 БАҚ материалдары негізінде стильдік ауытқуларды, орынсыз	10.3 жаз абз бөл ойы

				қатарменауыстыра отырып, лексикалық түзетулер енгізу, редакциялай отырып қорғау 8.3.6.2 бұқаралық ақпарат құралдарының материалдары негізінде стильдік ауытқуларды, орынсыз қолданылған сөз оралымдарын талдап, стильдік түзетулер жасау, редакциялай отырып қорғау	қолданылған сөз оралымдарын талдап, стильдік түзетулер жасау, редакциялай отырып қорғау 9.3.6.2 жазба жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрысжүйелеп, логикалық түзетулер енгізу, редакциялай отырып қорғау	
	сүйене отырып, түзету және редакциялай отырып қорғау	сөздіктерге, емле ережелеріне сүйеніп, түзету, редакциялай отырып қорғау	тексеру, синонимдік қатарменауыстыра отырып, лексикалық түзетулер енгізу, редакциялай отырып қорғау			

4) 4-бөлім "Әдеби тіл нормаларын сақтау":

4-кесте

Бөлім мш эле р	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
4.1 Орфографиялық норма	5.4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлелік ерекшеліктерін ескере отырып, орфографиялық нормаға сай жазу, талдау;	6.4.1.1 тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормаға сай жазу, талдау;	7.4.1.1 жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу, талдау;	8.4.1.1 жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу, талдау;	9.4.1.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі-құрама атауларды орфографиялық нормаға сай жазу, талдау;	10.4.1.1 мәтін бойынша бас әріппен жазылатын күрделі-құрама атауларды орфографиялық нормаға сай жазу, талдау;
	5.4.1.2 Брайль жүйесіндегі тыныс белгілерінің дұрыс таңбалануын	6.4.1.2 орфографиялық норма бойынша тыныс белгілерінің Брайль жүйесінде дұрыс таңбалануын білу, жазу, талдау	7.4.1.2	8.4.1.2 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі-құрама атауларды орфографиялық нормаға сай жазу, талдау;	9.4.1.2 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу, талдау; 9.4.1.3 жазба жұмыстарында абзацтармен бөліктерге бөлу, логикалық түзетулер енгізу, редакциялауда орфографиялық нормаға сәйкес Брайль жүйесінде дұрыс жазу, талдау	10.4.1.2 сөйлеу тілінің Брайль жүйесіндегі дұрыс таңбалануын

	(бастауыш сыныптағы пунктуациялық норманы қайталау) білу, жазу, талдау		үндестік заңына с"кес орфографиялық нормаға сай жазу, талдау	8.4.1.3 бас әріппен жазылатын атауларды Брайль жүйесінде орфогорафиялық нормаға сәйкес жазу, талдау		
4.2 Орфоэпиялық норма	5.4.2.1 сөз ішіндегі және сөз аралығындағы ілгерінді, кейінді және тоғыспалықпал заңдылықтарына сәйкес айта білу	6.4.2.1 екпіннің түрлерін (сөз екпіні, тіркес екпіні, логикалық екпін) сөз және сөйлем ішінде орынды қолдану, талдау	7.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану, талдау	8.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану, талдау; 8.4.2.2 сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану, талдау	9.4.2.1 сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану, талдау; 9.4.2.2 сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану, талдау	10. сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану, талдау
4.3 Лексикалық норма	5.4.3.1 тура және ауыспалы мағыналы сөздерді, көп мағыналы сөздер, омоним, антоним, синонимдерді көркемдік ерекшеліктеріне сай қолдану, олардың көмегімен өз ойларын жеткізе білу	6.4.3.1 көнерген сөз, эвфемизм, дисфемизм, неологизм, термин, диалект сөз, кәсіби сөз, табу сөздердің қолданыс аясын түсіну және ажырата білу, осы сөз түрлерін қолдана отырып ойларын	7.4.3.1 фразеологизм, мақал-мәтелдердің эмоционалды мәнін, көркемдік ерекшеліктерін түсініп қолдану барысында вербализмге (адам ойының	8.4.3.1 фразеологизм, мақал-мәтелдердің эмоционалды мәнін, көркемдік ерекшеліктерін түсініп қолдану барысында вербализмге (адам ойының нақты заттар мен сәйкес келмеуі) ұрынбауы; 8.4.3.2	9.4.3.1 сөздік қор және сөздік құрам ерекшеліктерін түсініп қолдану, талдау; 9.4.3.2 лексикалық стилистика заңдылықтарын дұрыс қолдану, талдау	10. лексикалық стилистика заңдылықтарын дұрыс қолдану, талдау

		айшықтап жеткізе білу	нақты заттар мен сәйкес келмеуі) ұрынбауы	сөздік қор және сөздік құрам ерекшеліктерін түсініп қолдану, талдау		
4.4 Грамматикалық норма	5.4.4.1		7.4.4.1	8.4.4.1		10. сөйлем жолдарын түрлерін талдау;
	жұрнақ арқылы жасалған туынды сөздерді және күрделі сөздерді ауызша және жазбаша тілдесім барысында қолдану, талдау;	6.4.4.1 сөйлемдегі есімдіктің қызметін түсіну, есімдікті зат есім, сын есімнің орнына қолдану, талдау;	етістіктің есімше, көсемше, тұйық етістік, шақ, рай түрлерін тілдесім барысында қолдану, талдау;	сөз тіркесінің байланысу тәсілдері мен түрлері, есімді, етістікті сөз тіркестерін ажырату, қолдану, талдау;	9.4.4.1 құрмалас сөйлем жасалу жолдарын, түрлерін білу, талдау;	10. құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, талдау;
	5.4.4.2			8.4.4.2		
	зат есімдердің мағыналық түрлерін мәнмәтін аясында жалғаулар арқылы түрлендіріп қолдану, талдау	6.4.4.2 етістіктің етіс түрлері мен салт-сабақты етістіктердің тіркесімдік мүмкіндігін ауызша және жазбаша тілдесім барысында қолдану, талдау;	7.4.4.2 еліктеуіш сөздердің мәнмәтіндегі қолданысын түсіну, талдау;	тұрлаулы және тұрлаусыз сөйлем мүшелерінің сөйлем жасаудағы өзіндік орнын, қызметін түсініп қолдану, талдау;	9.4.4.2 салалас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіріп қолдану, талдау;	10. лексикалық заңдылықтар талдау;
	5.4.4.3		7.4.4.3	8.4.4.3		
	сын есімдердің, шырай түрлерінің көркемдік ерекшелігін тану, сын есімді зат есім орнына қолдана білу, талдау;	6.4.4.3 үстеудің мағыналық түрлерін ажырату, синонимдік қатарларын түрлендіріп қолдану, талдау	шылау түрлерін ажырата білу, орынды қолдану, талдау;	сөйлем ішінде бірыңғай мүшелер мен айқындауыш мүшелерді қолдана білу, талдау;	9.4.4.4 аралас құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, қолдану, талдау	10. құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, талдау;
	5.4.4.4		7.4.4.4	8.4.4.4		
	сан есімнің мағыналық түрлерін ажырата		одағай түрлерін ажырата білу,	жай сөйлемдерді айтылу мақсаты мен құрылымдық ерекшелігіне сай қолдану, талдау		

	білу,сан есімді зат есім орнына қолдана білу, талдау;		қолдану, талдау;			
	5.4.4.5		7.4.4.5			
	төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің жасалу жолдарын, қызметін білу,төл сөзді төлеу сөзге айналдыру, талдау		оқшау сөздердің қызметін түсіну, ажырата білу, талдау			
4.5	5.4.5.1	6.4.5.1	7.4.5.1	8.4.5.1	9.4.5.1	10.
Пунк- туациялық норм	төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің тыныс белгілерін дұрыс қолдану, талдау	қазақ тіліндегі тыныс белгілерінің түрлері мен қызметін (даралаушы) түсіну, дұрыс қолдану, талдау	сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін (даралаушы және ерекшелеуші) дұрыс қолдану, талдау	сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін (даралаушы және ерекшелеуші) дұрыс қолдану, талдау; 8.4.5.2 сөйлем соңында қабаттасып қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану, талдау	сөйлем соңында қабаттасып қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану, талдау; 9.4.5.2құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін (даралаушы, ерекшелеуші, ойдың аражігін ажырататын) ережеге сай қолдану, талдау	сөйлем соңында қабаттасып қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану, талдау; сөйлем соңында қабаттасып қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану, талдау

37. Осы Бағдарлама көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

38. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің

еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/ Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1-бөлім. Мәдениет: тіл және қарым-қатынас	Тыңдалым және айтылым	5.1.1.1 тірек сөздер мен ұсынылған иллюстрациялар арқылы тақырыпты болжау; 5.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, тақырыптарға байланысты диалог,монологтердегі (ән мәтіні, хабарлама,жарнама, хабарландыру) көтерілген мәселелер
	Оқылым	5.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну,анықтау; 5.2.3.1 хат, хабарлама,жарнама, нұсқаулық, хабарландырудың құрылымы мен ролдары арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату
	Жазылым	5.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес кіріспе, негізгі және қорытынды бөлімдерді қамтитын жоспар құру, қорғау
	Әдеби тіл нормалары	5.4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлелік ерекшеліктерін емле орфографиялық нормаға сай жазу, талдау
2-бөлім.	Тыңдалым	5.1.4.1тірек сөздер мен жетекші сұрақтарарқылы негізгі ойды анықтау

Киіну. Сән.Талғам.	және айтылым	
	Оқылым	5.2.2.1 лексиканың ауызекі сөйлеу және жазба стильдік айырмашылықтарын мәтану және талдау
	Жазылым	5.3.2.1 жанрлық ерекшеліктеріне сай ресімделуі мен құрылымын сақтап, хат, жар хабарландыру құрастырып жазу, талдау;
	Әдеби тіл нормалары	5.4.2.1 сөз ішіндегі және сөз аралығындағы ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ықп заңдылықтарына сәйкес айта білу, талдау
3-бөлім. Отбасылық дәстүрлер мен мерекелер	Тыңдалым және айтылым	5.1.1.1 тірек сөздермен ұсынылған иллюстрациялар арқылы тақырыпты болжау
	Оқылым	5.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну, анықтау, талдау
	Жазылым	5.3.3.1 сюжетті суреттердің (фотосуреттер) желісі бойынша әңгіме құрастыру, талдау 5.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ақпараттарды саяси жинақы мәтін жазу, талдау
	Әдеби тіл нормалары	5.4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлелік ерекшеліктерін ем орфографиялық нормаға сай жазу, талдау
2-тоқсан		
4-бөлім. Жануарлар әлемі мен өсімдіктер дүниесі	Тыңдалым және айтылым	5.1.1.1 тірек сөздермен ұсынылған иллюстрациялар арқылы тақырыпты болжау; 5.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтарын қыстырма, қаратпа, одағай сөздерді еркін қолданып, диалогке даярлықсыз қатыс білдіру
	Оқылым	5.2.4.1 ауызекі стильдегі мәтіндердің мазмұнын, тақырыбын және тілдік құралдар 5.2.5.1 мәтін мазмұнын түсінуге, нақты ақпараттарды анықтауға бағытталған сұрақтар талдау
	Жазылым	5.3.2.1 жанрлық ерекшеліктеріне сай ресімделуі мен құрылымын сақтап, хат, жар хабарландыру құрастырып жазу, талдау; 5.3.6.1 мәтіндегі орфографиялық қателерді сөздіктерге сүйене отырып, түзету және отырып қорғау
	Әдеби тіл	5.4.3.1 тура және ауыспалы мағыналы сөздерді, көп мағыналы сөздер, омоним,

	нормалары	антоним, синонимдерді көркемдік ерекшеліктеріне сай қолдану, олардың көмегімен жеткізе білу
5-бөлім. Бос уақыт және хобби	Тыңдалым және айтылым	5.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, тақырыптарға байланысты диалог, монологтердегі (ән мәтіні, хабарлама, жарнама, хабарландыру) көтерілген мәс 5.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұнын негізінде сұрақтарға жауап беру, көтерілген мәс ойын білдіру
	Оқылым	5.2.4.1 ауызекі стильдегі мәтіндердің мазмұнын, тақырыбын және тілдік құралда 5.2.6.1 жалпы мазмұнын түсіну үшін оқу, нақты ақпаратты табу үшін оқу, талдау; 5.2.6.2 Брайль жүйесінде басылған мәтінді оқуда қолдың ұсақ қимылын дамыту, белсенділігін арттыру, қалдық көру қабілетін сақтай отырып, талдау
	Жазылым	5.3.4.1 эссенің кіріспе, негізгі, қорытынды бөлімдерін сақтай отырып, өзіне таныс а бір мекен мен оқиғаны сипаттап не суреттеп жазу, талдау
	Әдеби тіл нормалары	5.4.4.1 жұрнақ арқылы жасалған туынды сөздерді және күрделі сөздерді ауызша тілдесім барысында қолдану, талдау
3-тоқсан		
6-бөлім. Қиял әлемі	Тыңдалым және айтылым	5.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, тақырыптарға байланысты диалог, монологтердегі (ән мәтіні, хабарлама, жарнама, хабарландыру) көтерілген м 5.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпаратты аны
	Оқылым	5.2.2.1 лексиканың ауызекі сөйлеу және жазба стильдік айырмашылықтарын мә тану және талдау; 5.2.3.1 хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарландырудың құрылымы мен рес жанрлық ерекшеліктерін ажырату
	Жазылым	5.3.1.1 берілген мәтінге сәйкес кіріспе, негізгі және қорытынды бөлімдерді қамтит жоспар құру, қорғау; 5.3.3.1 сюжетті суреттердің (фотосуреттер) желісі бойынша әңгіме құрастыру, талд
	Әдеби тіл нормалары	5.4.4.2 зат есімдердің мағыналық түрлерін мән мәтін аясында жалғаулар арқылы қолдану, талдау

7-бөлім. Көлік және жол белгілері	Тыңдалым және айтылым	5.1.4.1 тірек сөздер мен жетекші сұрақтарарқылы негізгі ойды анықтау; 5.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны негізінде сұрақтарға жауап беру, көтерілген мәс ойын білдіру
	Оқылым	5.2.5.1 мәтін мазмұнын түсінуге,нақты ақпараттарды анықтауға бағытталған сұра талдау; 5.2.7.1 энциклопедиялар, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпара талдау
	Жазылым	5.3.4.1 эссенің кіріспе, негізгі, қорытынды бөлімдерін сақтай отырып, өзіне таныс бір мекен мен оқиғаны сипаттап не суреттеп жазу, талдау, талдау
	Әдеби тіл нормалары	5.4.4.3 сын есімдердің, шырай түрлерінің көркемдік ерекшелігін тану, сын есімді з қолдана білу, талдау
8-бөлім. Адамның сырт келбеті мен мінезі	Тыңдалым және айтылым	5.1.1.1 тірек сөздермен ұсынылған иллюстрациялар арқылы тақырыпты болжау; 5.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтары қыстырма, қаратпа, одағай сөздерді еркін қолданып, диалогке даярлықсыз қаты білдіру
	Оқылым	5.2.6.1 жалпы мазмұнын түсіну үшін оқу, нақты ақпаратты табу үшін оқу, талдау; 5.2.6.2 Брайль жүйесінде басылған мәтінді оқуда қолдың ұсақ қимылын дамыту, белсенділігін арттыру, қалдық көру қабілетін сақтай отырып, талдау
	Жазылым	5.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ақпараттарды сап жинақы мәтінжазу, талдау
	Әдеби тіл нормалары	5.4.4.4 сан есімнің мағыналық түрлерін ажырата білу,сан есімді зат есім орнына к талдау
4-тоқсан		
9-бөлім. Аспан әлемінің құпиялары	Тыңдалым және айтылым	5.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, тақырыптарға байланысты диа монологтердегі (ән мәтіні, хабарлама,жарнама, хабарландыру) көтерілген мәселел 5.1.4.1 тірек сөздер мен жетекші сұрақтарарқылы негізгі ойды анықтау
	Оқылым	5.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну, анықтау;

		5.2.2.1 лексиканың ауызекі сөйлеу және жазба стильдік айырмашылықтарын мәтану және талдау
	Жазылым	5.3.3.1 сюжетті суреттердің (фотосуреттер) желісі бойынша әңгіме құрастыру, талдау 5.3.6.1 мәтіндегі орфографиялық қателерді сөздіктерге сүйене отырып, түзету және оқытырып қорғау
	Әдеби тіл нормалары	5.4.5.5 төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің жасалу жолдарын, қызметін білу, төл сөзді айналдыру, талдау
10-бөлім. Саяхат және демалыс.	Тыңдалым және айтылым	5.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны негізінде сұрақтарға жауап беру, көтерілген мәселе ойын білдіру, талдау; 5.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтарын қыстырма, қаратпа, одағай сөздерді еркін қолданып, диалогке даярлықсыз қатынасты білдіру
	Оқылым	5.2.3.1 хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарландырудың құрылымы мен рөл арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; 5.2.7.1 энциклопедиялар, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпаратты табу
	Жазылым	5.3.2.1 жанрлық ерекшеліктеріне сай ресімделуі мен құрылымын сақтап, хат, жарнама хабарландыру құрастырып жазу, талдау 5.3.4.1 эссенің кіріспе, негізгі, қорытынды бөлімдерін сақтай отырып, өзіне таныс бір мекен мен оқиғаны сипаттап не суреттеп жазу, талдау
	Әдеби тіл нормалары	5.4.5.1 төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің тыныс белгілерін дұрыс қолдану, талдау

2) 6-сынып:

2-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		

1-бөлім. Қазақстандағыкөрікті ігерлер	Тыңдалым және айтылым	6.1.1.1 мәтіннің атауын талқылау және алғашқы бөлігін тыңдау арқылы көтерілетін болжау; 6.1.3.1тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, детальді ақпараттыанықтау
	Оқылым	6.2.7.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпарат авторына сілтеме жасау
	Жазылым	6.3.1.1 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді жазу үшін құрылымын ескере отырып, қарапайым құру, қорғау; 6.3.3.1 ұсынылған тақырып бойынша деректер жинақтай отырып, графиктік мәтін (кесте, сызба) түрінде құрастыру, талдау
	Әдеби тіл нормалары	6.4.1.1 тақырып бойынша жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын орфографиялық нормаға сай жазу, талдау
2-бөлім. Ұлттық және отбасылық құндылықтар	Тыңдалым және айтылым	6.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай ресми сөздер мен тіркестер, дайын тіркестер, терминдерді орынды қолданып, диалогке қатысу, ойын анық жеткізу
	Оқылым	6.2.2.1 ауызекі сөйлеу және көркем сөйлеудің стильдік ерекшеліктерін қолданылған құралдар арқылы тану және талдау; 6.2.4.1ауызекі және ресми стильдегі мәтіндердің тақырыбын, мазмұнын, тілдік ерекшеліктерін салыстыру
	Жазылым	6.3.6.1 мәтіндегі орфографиялық және пунктуациялық қателерді сөздіктерге, емлемелерге сүйеніп, түзету, редакциялай отырып қорғау
	Әдеби тіл нормалары	6.4.2.1екпіннің түрлерін (сөз екпіні, тіркес екпіні, логикалық екпін) сөз және сөйлемдерді орынды қолдану, талдау
3-бөлім. Әлемнің жеті кереметі.	Тыңдалым және айтылым	6.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұнын бойынша жалпы және нақты сұрақтарға жауап беріп, ақпаратты шынайы өмірмен байланыстыру
	Оқылым	6.2.1.1 мәтіннен негізгі және қосымша, детальді ақпаратты анықтау, түсіну
	Жазылым	6.3.4.1 эссе тақырыбынан ауытқымай, абзац түрлерін жүйелі құрастырып, көтерілген тақырып бойынша келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу, талдау
	Әдеби тіл нормалар	6.4.3.1 көнерген сөз, эвфемизм, дисфемизм, неологизм, термин, диалект сөз, кәсіби сөздердің қолданыс аясын түсіну және ажырата білу

	ы	
2-тоқсан		
4-бөлім. Астана – мәдениет пен өнер ордасы	Тыңдалым және айтылым	6.1.2.1 әлеуметтік-мәдени, ресми-іскери тақырыптарға байланысты диалог, монолог (нұсқаулық, құттықтау, хабарландыру, өмірбаян, жаңалық, интервью) көтерілген мәселелер 6.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жалпы және нақты сұрақтарға жауап ақпаратты шынайы өмірмен байланыстыру
	Оқылым	6.2.6.1 комментарий жасау, іріктеп оқу, рөлге бөліп оқу талдау; 6.2.7.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпарат авторына сілтеме жасау
	Жазылым	6.3.4.1 көнерген сөз, эвфемизм, дисфемизм, неологизм, термин, диалект сөз, кәсіптік сөздердің қолданыс аясын түсіну және ажырата білу, осы сөз түрлерін қолдана отырып, айшықтап жеткізе білу; 6.3.6.1 мәтінде орфографиялық және пунктуациялық қателерді сөздіктерге, емле сүйеніп, түзету, редакциялай отырып қорғау
	Әдеби тіл нормалары	6.4.4.1 сөйлемдегі есімдіктің қызметін түсіну, есімдікті зат есім, сын есімнің орны талдау
5-бөлім. Тарихи тұлғалар	Тыңдалым және айтылым	6.1.4.1 мәтіннің құрылымдық ерекшелігіне назар аудара отырып, жетекші сұрақтарға негізгі ойды анықтау
	Оқылым	6.2.3.1 ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату; 6.2.5.1 мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты, көтерілген мәселені анықтауға нақтылау сұрақтарын құрастыру, талдау
	Жазылым	6.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай құрылымын сақтай отырып, монолог құттықтау, өмірбаян құрастырып жазу, талдау; 6.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ойды білдіретін сөйлемдерді іріктей отырып, жинақы мәтін жазу, талдау
	Әдеби тіл нормалары	6.4.4.2 етістіктің етіс түрлері мен салт-сабақты етістіктердің тіркесімдік мүмкіндігін жазбаша тілдесім барысында қолдану, талдау

3-тоқсан		
6-бөлім. Су – тіршілік көзі. Қазақстандағы өзен-көлдер	Тыңдалым және айтылым	6.1.2.1 әлеуметтік-мәдени, ресми-іскери тақырыптарға байланысты диалог, монолог (нұсқаулық, құттықтау, хабарландыру, өмірбаян, жаңалық, интервью) көтерілген мәселелерді талдау; 6.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жалпы және нақты сұрақтарға жауап ақпаратты шынайы өмірмен байланыстыру
	Оқылым	6.2.1.1 мәтіннен негізгі және қосымша, детальді ақпаратты анықтау, түсіну; 6.2.6.1 комментарий жасау, іріктеп оқу, рөлге бөліп оқу, талдау
	Жазылым	6.3.3.1 ұсынылған тақырып бойынша деректер жинақтай отырып, графиктік мәтін (кесте, сызба) түрінде құрастыру, талдау
	Әдеби тіл нормалары	6.4.4.3 үстеудің мағыналық түрлерін ажырату, синонимдік қатарларын түрлендіріп талдау
7-бөлім. Спорт. Белгілі спорт жұлдыздары.	Тыңдалым және айтылым	6.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, детальді ақпаратты анықтау, талдау; 6.1.4.1 мәтіннің құрылымдық ерекшелігіне назар аудара отырып, жетекші сұрақтарға негізгі ойды анықтау
	Оқылым	6.2.3.1 ауызекі сөйлеу этикеттері мен көркем сөйлеудің құрылымдық және жанрлық ерекшеліктерін ажырату
	Жазылым	6.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай құрылымын сақтай отырып, мәтін құттықтау, өмірбаян құрастырып жазу және талдау; 6.3.4.1 эссе тақырыбынан ауытқымай, абзац түрлерін жүйелі құрастырып, көтерілген мәселелер бойынша келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу, талдау
	Әдеби тіл нормалары	6.4.4.2 етістіктің етіс түрлері мен салт-сабақты етістіктердің тіркесімдік мүмкіндігін жазбаша тілдесім барысында қолдану, талдау; 6.4.4.3 үстеудің мағыналық түрлерін ажырату, синонимдік қатарларын түрлендіріп талдау
8-бөлім. Қосымша тақырыптар	Тыңдалым және айтылым	6.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай ресми сөздер мен тіркестер, дайын тіркестер, терминдерді орынды қолданып, диалогке қатысу, ойын анық жеткізу

әдет-ғұрыптары мен салт-дәстүрлері. Наурыз	Оқылым	6.2.2.1 ауызекі сөйлеу және көркем сөйлеудің стильдік ерекшеліктерін қолданыла құралдар арқылы тану және талдау; 6.2.5.1 мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты, көтерілген мәселені анықтауға нақтылау сұрақтарын құрастыру, талдау
	Жазылым	6.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ойды білдіретін с іріктей отырып, жинақы мәтін жазу, талдау
	Әдеби тіл нормалар ы	6.4.4.2 етістіктің етіс түрлері мен салт- сабақты етістіктердің тіркесімдік мүмкіндігі жазбаша тілдесім барысында қолдану, талдау; 6.4.4.3 үстеудің мағыналық түрлерін ажырату, синонимдік қатарларын түрлендірі талдау
4-тоқсан		
9-бөлім. Әлемдегі ірі кітапханалар	Тыңдалы м және айтылым	6.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, детальді ақпаратты анықтау, талдау; 6.1.4.1 мәтіннің құрылымдық ерекшелігіне назар аудара отырып, жетекші сұрақта негізгі ойды анықтау
	Оқылым	6.2.4.1 ауызекі және ресми стильдегі мәтіндердің тақырыбын, мазмұнын, тілдік е салыстыру; 6.2.6.1 комментарий жасау, іріктеп оқу, рөлге бөліп оқу, талдау
	Жазылым	6.3.1.1 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді жазу үшін құрылымын ескере отырып, қарап құру, қорғау; 6.3.6.1 мәтіндегі орфографиялық және пунктуациялық қателерді сөздіктерге, емле сүйеніп, түзету, редакциялай отырып қорғау
	Әдеби тіл нормалар ы	6.4.5.1 қазақ тіліндегі тыныс белгілерінің түрлері мен қызметін (даралаушы) түсін қолдану, талдау
10-бөлім. Ғылым мен технология жетістіктері	Тыңдалы м және айтылым	6.1.2.1 әлеуметтік-мәдени, ресми-әскери тақырыптарға байланысты диалог, моно. (нұсқаулық, құттықтау, хабарландыру, өмірбаян, жаңалық, интервью) көтерілген
	Оқылым	6.2.5.1 мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты, көтерілген мәселені анықтауға нақтылау сұрақтарын құрастыру, талдау

	Жазылым	6.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай құрылымын сақтай отырып, құттықтау, өмірбаян құрастырып жазу, талдау
	Әдеби тіл нормалары	6.4.5.1 қазақ тіліндегі тыныс белгілерінің түрлері мен қызметін (даралаушы) түсіндіріп, қолдану, талдау

3) 7-сынып:

3-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыпта р/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1-бөлім. Ауа райы және климаттық өзгерістер	Тыңдалым және айтылым	7.1.1.1 мәтін үзінділерін тыңдай отырып, оқиғаның дамуы мен аяқталуын болжау; 7.1.5.1 проблемалық сұрақтарға тыңдалған мәтіннен деректер келтіре отырып, дәлелді жауабын өзгенің жауабымен салыстыру, талқылау
	Оқылым	7.2.1.1 мәтіндік және графиктік (кесте, диаграмма, сурет, шартты белгілер) ақпаратты интерпретациялау; 7.2.6.1 комментарий жасау, іріктеп оқу, зерттеп оқу, талдау
	Жазылым	7.3.3.1 мәтін құрылымын (кіріспе бөлім, жалпы мәлімет беру, детальді мәлімет беру) сақтай отырып, графиктік мәтін (шартты белгі, сурет, сызба) түрінде берілген процесті сипаттап
	Әдеби тіл нормалары	7.4.1.1 жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу, талдау
2-бөлім. Көшпенділер мәдениеті	Тыңдалым және айтылым	7.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпарат бойынша факті мен көз ажырата білу
	Оқылым	7.2.2.1 публицистикалық және ресми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдарды таныту және талдау
	Жазылым	7.3.1.1 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді жазу үшін құрылымын ескере отырып, күрделі жоспар құрау
	Әдеби тіл	7.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану, талдау

	нормалары	
2-тоқсан		
3-бөлім. Денсаулық – зор байлық	Тыңдалым және айтылым	7.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейнелеуіш, эмоционалды-экспрессивті мақал-мәтелдер мен тұрақты тіркестерді еркін қолданып, диалогке қатысу, пікірталас дұрыс шешім қабылдай білу ойын анық жеткізу
	Оқылым	7.2.4.1 идеясы ұқсас публицистикалық және көркем әдебиет стиліндегі мәтіндердің тақырыбы, құрылымы, мақсатты аудиториясы, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау
	Жазылым	7.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай көркемдегіш құралдарды орынды пайдаланып отырып, шағын мақала, нұсқаулық, әңгіме құрастырып жазу, талдау; 7.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша тірек сөздер мен сөз тіркестерін қатармен ауыстыра отырып, жинақы мәтін жазу, талдау
	Әдеби тіл нормалары	7.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану, та
3-тоқсан		
4-бөлім. Сүйіспеншілік пен достық	Тыңдалым және айтылым	7.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпарат бойынша факті мен қорытынды ажырата білу, талдау
	Оқылым	7.2.5.1 мәтін бойынша проблемалық сұрақтар құрастыру, талдау; 7.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолданып, авторына сілтеме жасау
	Жазылым	7.3.4.1 фразеологизм, мақал-мәтелдердің эмоционалды мәнін, көркемдік ерекшеліктерін қолдану барысында вербализмге (адам ойының нақты заттар мен сәйкес келмеуі) ұр
	Әдеби тіл нормалары	7.4.3.1 фразеологизм, мақал-мәтелдердің эмоционалды мәнін, көркемдік ерекшеліктерін қолдану, талдау; 7.4.4.2 еліктеуіш сөздердің мәнмәтіндегі қолданысын түсіну, талдау
5-бөлім. Музыка өнері және қазақтың киелі домбырасы	Тыңдалым және айтылым	7.1.2.1 әлеуметтік-қоғамдық, оқу-еңбек тақырыптарына байланысты диалог, монолог, (интервью, пікірталас, жаңалық, ән, көркем әдеби шығармалардан үзінді) автор көзқарасын көтерілген мәселені талдау; 7.1.4.1 мәтін тақырыбы, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ой
	Оқылым	7.2.4.1 идеясы ұқсас публицистикалық және көркем әдебиет стиліндегі мәтіндердің тақырыбы, құрылымы, мақсатты аудиториясы, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау

		құрылымы, мақсатты аудиториясы, тілдік ерекшелігінсалыстыра талдау
	Жазылым	7.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай көркемдегіш құралдарды орынды қолданып отырып, шағын мақала, нұсқаулық, әңгіме құрастырып жазу, талдау; 7.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша тірек сөздер мен сөз тіркестерін қатармен ауыстыра отырып, жинақы мәтін жазу, талдау 7.3.6.1 мәтіндегі сөздердің тақырыпқа сай орынды қолданылуын тексеру, синонимдік қолданыс ауыстыра отырып, лексикалық түзетулер енгізу, редакциялай отырып қорғау
	Әдеби тіл нормалары	7.4.3.1 фразеологизм, мақал-мәтелдердің эмоционалды мәнін, көркемдік ерекшеліктерін қолдану барысында вербализмге (адам ойының нақты заттар мен сәйкес келмеуі) ұрыс
	4-тоқсан	
6-бөлім. Ғаламтор және әлеуметтік желілер	Тыңдалым және айтылым	7.1.1.1 мәтін үзінділерін тыңдай отырып, оқиғаның дамуы мен аяқталуын болжау
	Оқылым	7.2.1.1 мәтіндік және графиктік (кесте, диаграмма, сурет, шартты белгілер) ақпаратты интерпретациялау
	Жазылым	7.3.3.1 мәтін құрылымын (кіріспе бөлім, жалпы мәлімет беру, детальді мәлімет беру) саралап, графиктік мәтін (шартты белгі, сурет, сызба) түрінде берілген процесті сипаттап жазу, талдау; 7.3.6.1 мәтіндегі сөздердің тақырыпқа сай орынды қолданылуын тексеру, синонимдік қолданыс ауыстыра отырып, лексикалық түзетулер енгізу, редакциялай отырып қорғау
	Әдеби тіл нормалары	7.4.4.1 етістіктің есімше, көсемше, тұйық етістік, шақ, рай түрлерін тілдесім барысында талдау
7-бөлім. Қазақстандағы ұлттар достастығы	Тыңдалым және айтылым	7.1.5.1 проблемалық сұрақтарға тыңдалған мәтіннен деректер келтіре отырып, дәлелді жауабын өзгенің жауабымен салыстыру, талқылау
	Оқылым	7.1.2.1 әлеуметтік-қоғамдық, оқу-еңбек тақырыптарына байланысты диалог, монолог, публиц (интервью, пікірталас, жаңалық, ән, көркем әдеби шығармалардан үзінді) автор көзқарасын көтерілген мәселені талдау
	Жазылым	7.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай көркемдегіш құралдарды орынды қолданып отырып, шағын мақала, нұсқаулық, әңгіме құрастырып жазу, талдау; 7.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, тақырыпқа байланысты берілген мәселені оңтайлы шешілу жолдары немесе себептеріне өз көзқарасын жазу, талдау

	Әдеби тіл нормалары	7.4.4.2еліктеуіш сөздердің мәнмәтіндегі қолданысын түсіну, талдау
4) 8-сынып:		
4-кесте		
Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
8-бөлім. Дұрыс тамақтану. Гендік өзгеріске ұшыраған тағамдар	Тыңдалым және айтылым	8.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпарат бойынша факті мен қиял ажырата білу;
		8.1.3.2 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпараттан астарлы ойды анықтау;
		8.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сайкөркем бейнелеуіш, эмоционалды-экспрессивті мақал-мәтелдер мен тұрақты тіркестерді еркін қолданып, диалогке қатысу, пікірталасқа дұрыс шешім қабылдай білу ойын анық жеткізу;
		8.1.6.2 коммуникативті жағдаятқа сай ғылыми және халықаралық терминдерді, ғылымға орынды қолданып, диалог, монолог, полилогта өз ойын дәлелді, жүйелі жеткізу
	Оқылым	8.2.5.1 мәтін бойынша проблемалық сұрақтар құрастыру, талдау; 8.2.5.2 перифразаның түрлі тәсілдерін қолдана отырып, мәтін бойынша сұрақтар құрастыру
	Жазылым	8.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша тірек сөздер мен сөз тіркестерін қатармен ауыстыра отырып, жинақы мәтін жазу, талдау; 8.3.5.2 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша мәтіннің баяндау желісін сақтай отырып, бөлігінен алынған ақпараттардан жинақы мәтін (аннотация, тезис) жазу, талдау
	Әдеби тіл нормалары	8.4.4.3 сөйлем ішінде бірыңғай мүшелер мен айқындауыш мүшелерді қолдана білу, талдау

		8.4.4.4 жай сөйлемдерді айтылу мақсаты мен құрылымдық ерекшелігіне сай қолдану,
9-бөлім. Жеңіс күні. Ұлы ерлікке тағзым	Тыңдалым және айтылым	8.1.4.1 мәтін тақырыбы, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды айтып, көтерілген мәселені талдай отырып, негізгі ойды қорытындылау; 8.1.4.2 мәтінде көтерілген мәселені (тұрмыстық, әлеуметтік) талдай отырып, негізгі ойды қорытындылау;
	Оқылым	8.2.3.1 хроника, хабар, очерктердің және кеңсе құжаттарының, қызметтік жазбалардың, ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; 8.2.3.2 мақала, аннотация, презентация, құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; 8.2.4.1 идеясы ұқсас публицистикалық және көркем әдебиет стиліндегі мәтіндердің тақырыбы, мақсатты аудиториясы, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау; 8.2.4.2 тақырыбы ұқсас ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндердің тақырыбы, мақсатты аудиториясы, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау (әңгімелеу, сипаттау, талқылау), құрылымын салыстыра талдау
	Жазылым	8.3.3.1 мәтін құрылымын (кіріспе бөлім, жалпы мәлімет беру, детальді мәлімет беру) сақтай отырып, графиктік мәтін (шартты белгі, сурет, сызба) түрінде берілген процесті сипаттап жазу, талдау; 8.3.3.2 мәтін құрылымын сақтай отырып, графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) деректерді сипаттап жазу, талдау, маңызды тұстарын анықтап жазу, талдау; 8.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша тірек сөздер мен сөз тіркестерін жинақтап, қатармен ауыстыра отырып, жинақы мәтін жазу, талдау; 8.3.5.2 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша мәтіннің баяндау желісін сақтай отырып, бөлігінен алынған ақпараттардан жинақы мәтін (аннотация, тезис) жазу, талдау
	Әдеби тіл нормалары	8.4.4.4 жай сөйлемдерді айтылу мақсаты мен құрылымдық ерекшелігіне сай қолдану,
2-тоқсан		
10-бөлім. Ғылыми фантастика	Тыңдалым және айтылым	8.1.2.1 әлеуметтік-қоғамдық, оқу-еңбек тақырыптарына байланысты диалог, монолог, (интервью, пікірталас, жаңалық, ән, көркем әдеби шығармалардан үзінді) автор көзқарасы мен көтерілген мәселені талдау; 8.1.2.2 әлеуметтік-қоғамдық, мәдени-тарихи тақырыптарға байланысты диалог, монолог, полилогтердегі (интервью, пікірталас үзінді) автор көзқарасы мен экспрессивті-эмоционалды сөйлеу ерекшеліктерін ажырату;

		сөздердің рөлін талдау;
		8.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпарат бойынша факті мен көздерді ажырата білу;
		8.1.3.2 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпараттан астарлы ойды анықтау;
		8.1.5.1 проблемалық сұрақтарға тыңдалған мәтіннен деректер келтіре отырып, дәлелді жауабын өзгенің жауабымен салыстыру, талқылау;
Оқылым		8.1.5.2 перифраз түрінде берілген сұрақтар арқылы мәтіннен қажетті ақпаратты таба білу, мәселе бойынша ой тұжырымдау
		8.2.2.1 публицистикалық және ресми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдарды таныту және талдау;
		8.2.2.2 публицистикалық және ғылыми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдарды таныту және талдау;
		8.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану, авторына сілтеме жасау;
Жазылым		8.2.7. 2ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді дәлелді қолдану, авторына сілтеме жасау
		8.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай көркемдегіш құралдарды орындық қолдану, оны отырып, шағын мақала, нұсқаулық, әңгіме құрастырып жазу, талдау;
		8.3.2.2 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолдану, аннотация, тезис құрастырып жазу, талдау;
		8.3.6.1 мәтіндегі сөздердің тақырыпқа сай орынды қолданылуын тексеру, синонимдік қатармен ауыстыра отырып, лексикалық түзетулер енгізу, редакциялай отырып қорғау;
Әдеби тіл нормасы		8.3.6.2 бұқаралық ақпарат құралдарының материалдары негізінде стильдік ауытқуларды таныту, қолданылған сөз оралымдарын талдап, стильдік түзетулер жасау, редакциялай отырып қорғау;
		8.4.5.1 сөйлем соңында және сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін (даралаушы және т.б.) ерекшелеуші) дұрыс қолдану, талдау;

		8.4.5.2 сөйлем соңында қабаттасып қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану, талдау
3-тоқсан		
1-бөлім. Көне түркі жазбалары және қазақ жазуы	Тыңдалым және айтылым	8.1.1.1 мәтін үзінділерін тыңдай отырып, оқиғаның дамуы мен аяқталуын болжау; 8.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сайкөркем бейнелеуіш, эмоционалды-экспрессивті мақал-мәтелдер мен тұрақты тіркестерді еркін қолданып, диалогке қатысу, пікірталасқа дұрыс шешім қабылдай білу, ойын анық жеткізу
	Оқылым	8.2.1.1 мәтіндік және графиктік (кесте, диаграмма, сурет, шартты белгілер) ақпаратты интерпретациялау; 8.2.2.1 публицистикалық және ресми стиль ерекшеліктерін қолданылған тілдік құралдарды және талдау
	Жазылым	8.3.3.1 мәтін құрылымын (кіріспе бөлім, жалпы мәлімет беру, детальді мәлімет беру) саралап, графиктік мәтін (шартты белгі, сурет, сызба) түрінде берілген процесті сипаттап жазу, талдау
	Әдеби тіл нормасы	8.4.1.1 жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес грамматикалық нормаға сай жазу, талдау
2-бөлім. Адамзаттық құндылықтар және әлем мәдениеті	Тыңдалым және айтылым	8.1.3.1 тыңд тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпарат бойынша фактілерді көзқарасты ажырата білу; 8.1.5.2 перифраз түрінде берілген сұрақтар арқылы мәтіннен қажетті ақпаратты таба білу, мәселе бойынша ой тұжырымдау
	Оқылым	8.2.5.1 мәтін бойынша проблемалық сұрақтар құрастыру, талдау; 8.2.6.1 комментарий жасау, іріктеп оқу, зерттеп оқу, талдау
	Жазылым	8.3.1.1 әртүрлі жанрдағы мәтіндерді жазу үшін құрылымын ескере отырып, күрделі жоспар құрастыру, қорғау; 8.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, тақырыпқа байланысты берілген мәселе шешілу жолдары немесе себептеріне өз көзқарасын жазу, талдау
	Әдеби тіл нормасы	8.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп қолдану, талдау
4-тоқсан		

3-бөлім. Кәсіп пен еңбек. Болашақ мамандықтары	Тыңдалым	
	Оқылым	8.2.4.1 идеясы ұқсас публицистикалық және көркемәдебиет стиліндегі мәтіндердің тақырып құрылымы, мақсатты аудиториясы, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау; 8.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қайта авторына сілтеме жасау
	Жазылым	8.3.6.2 бұқаралық ақпарат құралдарының материалдары негізінде стильдік ауытқуларды қолданылған сөз оралымдарын талдап, стильдік түзетулер жасау, редакциялай отырып
	Әдеби тіл нормасы	8.4.3.1 фразеологизм, мақал-мәтелдердің эмоционалды мәнін, көркемдік ерекшеліктерін қолдану барысында вербализмге (адам ойының нақты заттар мен сәйкес келмеуі) ұр
4-бөлім. Ғарышты игеру жетістіктері	Тыңдалым және айтылым	8.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпарат бойынша факті мен көз а ажырата білу;
		8.1.3.2 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпараттан астарлы ойды анықтау
		8.1.5.2 перифраз түрінде берілген сұрақтар арқылы мәтіннен қажетті ақпаратты таба білу мәселе бойынша ой тұжырымдау
	Оқылым	8.2.3.1 хроника, хабар, очерктердің және кеңсе құжаттарының, қызметтік жазбалардың мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату
	Жазылым	8.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша тірек сөздер мен сөз тіркестері қатармен ауыстыра отырып, жинақы мәтін жазу, талдау
	Әдеби тіл нормасы	8.4.4.1 сөз тіркесінің байланысу тәсілдері мен түрлері, есімді, етістікті сөз тіркестерін ажырату талдау

5) 9-сынып:

5-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		

5-бөлім. Биоалуантүрлілік. Қызыл кітапқа енген жануарлар мен өсімдіктер	Тыңдалым және айтылым	9.1.5.1 перифраз түрінде берілген сұрақтар арқылы мәтіннен қажетті ақпарат көтерілген мәселе бойынша ой тұжырымдау; 9.1.5.2 мәтіндегі айтылған ойға өз көзқарасын білдіреді, сыни тұрғыдан баға талдау
	Оқылым	9.2.2.1 публицистикалық және ғылыми стиль ерекшеліктерін қолданылған тіл құралдары арқылы тану және талдау; 9.2.2.2 қазақ тілі стильдері мен шешендік сөздің түрлерін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану және талдау; 9.2.5.1 перифразаның түрлі тәсілдерін қолдана отырып, мәтін бойынша сұрақтарға жауап талдау; 9.2.5.2 мәтінде көтерілген мәселеге оқырманның қарым-қатынасын анықтау, баға талқылау сұрақтарын құрастыру, талдау
	Жазылым	9.3.6.1 бұқаралық ақпарат құралдары материалдары негізінде стильдік ауыспалы орынсыз қолданылған сөз оралымдарын талдап, стильдік түзетулер жасау, оқырмандарға оқытып отырып қорғау; 9.3.6.2 жазба жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дамыту, логикалық түзетулер енгізу, редакциялай отырып қорғау
	Әдеби тіл нормасы	9.4.4.2 салалас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, талдау, қолдану, талдау; 9.4.4.3 сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, талдау, қолдану, талдау
6-бөлім. Қоршаған орта және энергия ресурстары	Тыңдалым және айтылым	9.1.4.1 мәтінде көтерілген мәселені (тұрмыстық, әлеуметтік) талдай отырып, анықтау; 9.1.4.2 мәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойды анықтау
	Оқылым	9.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған дерек ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау; 9.2.7.2 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтар, ғылыми еңбектер

		алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау
	Жазылым	9.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды пайдалану, мақала, аннотация, тезис құрастырып жазу, талдау; 9.3.2.2 мақсатты аудиторияның қызығушылығын ынталандыру үшін әртүрлі мәтіндер құрастыру, талдау; 9.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) деректердің маңызды тұстарын анықтап жазу, талдау; 9.3.3.2 мәтін құрылымын сақтай отырып, бірнеше графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) деректерді салыстыру, маңызды тұстары мен үрдістерді (тенденция) анықтау;
	Әдеби тіл нормасы	9.4.4.3 сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, қолдану, талдау; 9.4.4.4 аралас құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, қолдану, талдау;
2-тоқсан		
7-бөлім. Жасөспірім және заң	Тыңдалым және айтылым	9.1.2.1 әлеуметтік-қоғамдық, мәдени-тарихи тақырыптарға байланысты диалог, полилогтердегі (интервью, пікірталас үзінді) автор көзқарасы мен экспрессивті эмоционалды сөздердің рөлін талдау; 9.1.2.2 қоғамдық-саяси, әлеуметтік-экономикалық, ғылыми тақырыптарға байланысты әртүрлі жанрдағы кең көлемді мәтіндердегі (дәріс, интервью, пікірталас, монография, мақала, жолдау) мақсатты аудитория мен көркемдегіш құралдардың рөлін талдау; 9.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай ғылыми және халықаралық терминдерді деректерді орынды қолданып, диалог, монолог, полилогта өз ойын дәлелді, жеткізу; 9.1.6.2 қоғамдық-саяси, ғылыми, коммуникативтік жағдаятқа сай тиісті сөздерді фразаларды таңдау, орта көлемді монолог дайындау, ойын анық жеткізу
	Оқылым	9.2.6.1 комментарий жасау, іріктеп оқу, талдап оқу, талдау; 9.2.6.2 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу, талдау;
	Жазылым	9.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, мәселе бойынша ұсынылған

	м	артықшылығы мен кемшілік тұстарын салыстыру, өз ойын дәлелдеп жазу, т
	Әдеби тіл нормасы	9.3.4.2 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, көтерілген мәселе бойынш пікірді немесе жағдаятты талқылау, біреуіне таңдау жасап, өз ойын дәлелде 9.4.4.3 сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, қолдану, талдау 9.4.4.4 аралас құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, қолдану, талд
3-тоқсан		
8-бөлім. Театр өнері мен мәдениеті	Тыңдалым және айтылым	9.1.1.1 мәтіннен алынған дәйексөздерге, үзінділерге сүйене отырып, көтеріл болжау; 9.1.1.2 мәтін мазмұны бойынша дайындалған сұрақтарға болжаммен жауап түпнұсқамен салыстыру
	Оқылым	9.2.4.1 тақырыбы ұқсас ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндер түрлерін (әңгімелеу, сипаттау, талқылау), құрылымын салыстыра талдау; 9.2.4.2 әртүрлі стильдегі мәтіндердің тақырыбын, қызметін, құрылымын, тіл салыстыра талдау
	Жазылым	9.3.1.1 тақырып бойынша материал жинақтап, тезистікжоспар құру, қорғау; 9.3.1.2 жинақталған материалдар негізінде көзделген мақсатқа сәйкес ауыз жазбаша мәтіндер үшін күрделі жоспар құру, қорғау; 9.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша мәтіннің баяндау жәр бөлігінен алынған ақпараттарданжинақы мәтін (аннотация, тезис) жазу, 9.3.5.2 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша автордың негізгі ой отырып, перифраз тәсілдері арқылы жинақы мәтін (аннотация, тезис) жазу,
	Әдеби тіл нормасы	9.4.1.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі-құрама атауларды орфографиялық нормаға сай жазу, талдау; 9.4.1.2 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жаз

		9.4.5.1 сөйлем соңында қабаттасып қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану; 9.4.5.2 құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін (даралаушы, ерекшелеуші, ойды асыраушы, қайталаушы) ережеге сай қолдану, талдау
9-бөлім. Қазақстандағы туризм және экотуризм	Тыңдалым және айтылым	9.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, ұсынылған ақпараттан астарлы мағынаны анықтау; 9.1.3.2 тыңдалған мәтіндегі ақпаратты өмірлік мәселелермен байланыстыру
	Оқылым	9.2.1.1 тұтас және аралас мәтіндердегі (кесте, диаграмма, сызба, сурет) ақпаратты салыстыру; 9.2.1.2 тұтас емес (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мәтіндердегі мәліметтерді талдау, өңдеу; 9.2.3.1 мақала, аннотация, презентация, құрылымы мен ресімделуі арқылы ерекшеліктерін ажырату; 9.2.3.2 мақала, аннотация, презентация, тұжырымдамалар, тезистердің құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату
	Жазылым	9.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды пайдалану, мақала, аннотация, тезис құрастырып жазу, талдау; 9.3.2.2 мақсатты аудиторияның қызығушылығын ынталандыру үшін әртүрлі мәтіндер құрастыру, талдау; 9.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) деректердің маңызды тұстарын анықтап жазу, талдау; 9.3.3.2 мәтін құрылымын сақтай отырып, бірнеше графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) деректерді салыстыру, маңызды тұстары мен үрдістерді (тенденция) анықтау
	Әдеби тіл нормасы	9.4.5.1 сөйлем соңында қабаттасып қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану; 9.4.5.2 құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін (даралаушы, ерекшелеуші, ойды асыраушы, қайталаушы) ережеге сай қолдану, талдау
4-тоқсан		

1-бөлім. Мәңгілік Ел- мұратым	Тыңдалым және	9.1.1.2 мәтін мазмұны бойынша дайындалған сұрақтарға болжаммен жауап беру, түпнұсқамен салыстыру;
	Оқылым	9.2.2.2 қазақ тілі стильдері мен шешендік сөздің түрлерін қолданылған тілдік құралдарарқылы тану, талдау; 9.2.5.2 мәтінде көтерілген мәселеге оқырманның қарым-қатынасын анықтау, талқылау сұрақтарын құрастыру, талдау
	Жазылым	9.3.2.2 мақсатты аудиторияның қызығушылығын ынталандыру үшін әртүрлі жанрдамәтіндер құрастыру, талдау; 9.3.3.2 мәтін құрылымын сақтай отырып, бірнеше графиктік мәтіндегі (диаграмма) деректерді салыстыру, маңызды тұстарымен үрдістерді (тенденция) анықтау
	Әдеби тіл нормасы	9.4.1.2 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу
6) 10-сынып:		
6-кесте		
Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
2-бөлім.	Тыңдалым және айтылым	10.1.2.1 қоғамдық-саяси, әлеуметтік-экономикалық, ғылыми тақырыптарға әртүрлі жанрдағы кең көлемді мәтіндердегі (дәріс, интервью, пікірталас, мұқабә, мақала, Жолдау) мақсатты аудитория мен көркемдегіш құралдардың рөлін
	Оқылым	10.2.1.1 тұтас емес (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мәтіндердегі мәліметтерді өңдеу;
Жаһандану мәселелері		

		10.2.3.1 мақала, аннотация, презентация, тұжырымдамалар, тезистердің құрылымдық рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату
	Жазылым	10.3.1.1 жинақталған материалдар негізінде көзделген мақсатқа сәйкес ауызша жазбаша мәтіндер үшін күрделі жоспар құру, қорғау
	Әдеби тіл нормасы	10.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу
3-бөлім. Тәуелсіздік жылдарындағы Қазақстан. ЭКСПО -2017	Тыңдалым және айтылым	10.1.4.1 мәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойды анықтау
	Оқылым	10.2.1.1 тұтас емес (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мәтіндердегі мәліметтерді талдау, өңдеу, талдау; 10.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтар, ғылыми еңбектерден алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау
	Жазылым	10.3.6.1 жазба жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрыс жүйелеп, логикалық түзетулер енгізу, редакциялай отырып қорғау
	Әдеби тіл нормасы	10.4.4.3 лексикалық стилистика заңдылықтарын дұрыс қолдану, талдау
2-тоқсан		
4-бөлім. Адам құқығы мен бостандығы	Тыңдалым және айтылым	10.1.6.1 қоғамдық-саяси, ғылыми, коммуникативтік жағдаятқа сай тиісті сөздерді фразаларды таңдау, орта көлемді монолог дайындау, талдау
	Оқылым	10.2.6.1 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу
	Жазылым	10.3.1.1 жинақталған материалдар негізінде көзделген мақсатқа сәйкес ауызша жазбаша мәтіндер үшін күрделі жоспар құру, қорғау; 10.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша автордың негізгі ойын анықтап отырып, перифраз тәсілдері арқылы жинақы мәтін (аннотация, тезис) жазу, қорғау
	Әдеби тіл нормасы	10.4.4.1 құрмалас сөйлем жасалу жолдарын, түрлерін білу, талдау 10.4.4.2 салалас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, талдау, қолдану, талдау

5-бөлім. Отбасы және демографиялық өзгеріс	Тыңдалым және айтылым	10.1.2.1 қоғамдық-саяси, әлеуметтік-экономикалық, ғылыми тақырыптарға бәлгілі әртүрлі жанрдағы кең көлемді мәтіндердегі (дәріс, интервью, пікірталас, монография, мақала, Жолдау) мақсатты аудитория мен көркемдегіш құралдардың рөлін талдау
		10.1.4.1 мәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойды анықтау
	Оқылым	10.2.6.1 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу, талдау
	Жазылым	10.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, бірнеше графиктік мәтіндегі (диаграмма, кесте) деректерді салыстыру, маңызды тұстарымен үрдістерді (тенденция) анықтау
3-тоқсан		
6-бөлім. Биотехнология және гендік инженерия келешегі	Тыңдалым және айтылым	10.1.1.1 мәтін мазмұны бойынша дайындалған сұрақтарға болжаммен жауап беру, түпнұсқамен салыстыру; 10.1.3.1 тыңдалған мәтіндегі ақпаратты өмірлік мәселелермен байланыстыру
	Оқылым	10.2.4.1 әртүрлі стильдегі мәтіндердің тақырыбын, қызметін, құрылымын, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау
	Жазылым	10.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, көтерілген мәселе бойынша пікірді немесе жағдаятты талқылау, біреуіне таңдау жасап, өз ойын дәлелдеу
	Әдеби тіл нормасы	10.4.4.3 лексикалық стилистика заңдылықтарын дұрыс қолдану, талдау; 10.4.4.4 аралас құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, қолдану, талдау
7-бөлім. Бұқаралық ақпарат құралдары	Тыңдалым және айтылым	10.1.6.1 қоғамдық-саяси, ғылыми, коммуникативтік жағдаятқа сай тиісті сөздерді, фразаларды таңдау, орта көлемді монолог дайындау, талдау
	Оқылым	10.2.6.1 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу, талдау 10.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтар, ғылыми еңбектер алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау, талдау
	Жазылым	10.3.2.1 мақсатты аудиторияның қызығушылығын ынталандыру үшін әртүрлі мәтіндер құрастыру, талдау

	Әдеби тіл нормасы	10.4.4.3 лексикалық стилистика заңдылықтарын дұрыс қолдану, талдау
4-тоқсан		
8-бөлім. Әлемдегі қақтығыстар және бейбітшілік	Тыңдалым және айтылым	10.1.6.1 қоғамдық-саяси, ғылыми, коммуникативтік жағдаятқа сай тиісті сөз фразаларды таңдау, орта көлемді монолог дайындау, талдау
	Оқылым	10.2.1.1 тұтас емес (кесте, диаграмма, сызба, сурет) мәтіндердегі мәліметтер өңдеу, талдау; 10.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтар, ғылыми еңбек алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау
	Жазылым	10.3.2.1 мақсатты аудиторияның қызығушылығын ынталандыру үшін әртүрлі мәтіндер құрастыру, талдау; 10.3.6.1 жазба жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) жүйелеп, логикалық түзетулер енгізу, редакциялай отырып қорғау
	Әдеби тіл нормасы	10.4.5.1 құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін (даралаушы, ерекшелеуші, ой ажырататын) ережеге сай қолдану, талдау
9-бөлім. Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану	Тыңдалым және айтылым	10.1.3.1 тыңдалған мәтіндегі ақпаратты өмірлік мәселелермен байланыстыру
	Оқылым	10.2.6.1 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу
	Жазылым	10.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, көтерілген мәселе бойынша пікірді немесе жағдаятты талқылау, біреуіне таңдау жасап, өз ойын дәлелдеу
	Әдеби тіл нормасы	10.4.5.1 құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін (даралаушы, ерекшелеуші, ой ажырататын) ережеге сай қолдану, талдау

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2018 жылғы 20 қыркүйек

№ 469 бұйрығына 29-қосымша

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Орыс тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде) 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Орыс тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқыту мақсаты – тіл туралы білімдерді меңгеру, түрлі деңгейдегі құралдарды қолдану нормалары және оларды өнімді тілдік әрекет барысында белсендету, сонымен бірге сөздік қорын байыту, байланыстыра айту жолдарын, қатынас мәдениетін, тілді жетілдірудің саналы және шығармашылықтық механизмдерін меңгеру негізінде тілдік әрекеттің барлық түрлері бойынша коммуникативтік дағдыларды қалыптастыру арқылы зиялы және белсенді тұлғаны дамыту.

3. Оқытудың міндеттері:

1) тіл туралы білімдерді, оның түрлі салада және қатынас жағдайларында, стилистикалық ресурстарда, әдеби тілдің негізгі нормаларында (орфоэпикалық, орфографиялық, және грамматикалық) және тілдік этикет ережелерінде қызмет істеуін қалыптастыру;

2) оқу және жазу дағдыларын жетілдіру;

3) нормативтік және қатынас жағдайындағы сәйкестік көзқарастары жағынан тілдік құралдарды бағалау және таңдау қабілетін қалыптастыру;

4) түрлі тілілік жанрларда ауызша және жазбаша монологиялық сөйлемдерді құру қабілетін дамыту және жетілдіру;

5) табысты әңгімелік қатынас жасау, түрлі сала мен коммуникативтік жағдайда пікірталас жүргізу қабілетін жетілдіру;

6) орфоэпикалық, орфографиялық, пунктуациялық және стилистикалық сауаттылығын жетілдіру;

7) қатынас құралы, білім көзі, рухани-адамгершіліктік құндылық ретінде, және де қоғамда табысты әлеуметтенуге ықпал жасайтын тілдік капитал ретінде, тілге саналы қарауға тәрбиелеу.

4. Бағдарламаның мазмұны, заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту, оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде және жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде, жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Оқушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-

практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), оқушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты оқушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Оқушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың Бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, оқушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Оқушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әртүрлі жұмыстарды, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларды қарастырады (оқитын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын, түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндерді қолданылады, бұл оқушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін

көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрдағы, стилдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндер мазмұны оқушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен қазақстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық "Мәңгілік Ел" идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

15. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу үдерісі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік құзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

16. Оқытудың әдістері мен тәсілдерін таңдау ерекше білім беруге қажеттіліктері бар оқушылардың танымдық әс-әрекеттеріне сәйкес жүзеге асырылады, соған орай, іс-әрекеттер алгоритмдері мен заттық-практикалық ірекеттерді қолдану түрінде берілетін, "кішкентай қадамдар" әдісі маңызды орын алады.

17. Оқудағы қиындықтарды жеңу мақсатында арнайы тәсілдер (көру бұзылымдары ескерілгендегі оқу ісінің алгоритмизациясы, сабақ құрылымының ерекшелігі, сақталған функцияларды дамыту бойынша арнайы гимнастика), оқу ақпаратын өңдеудің логикалық тәсілдері

(нақтыландыру, үлгілер бойынша аналогиясын орнату, қорыту)
қолданылады.

18. Оқушылардың психикалық және дене ерекшеліктерін түзеу
мақсатында тіл сабағында қолданылатын әдістер мен тәсілдер:

1) шолу әдісі;

2) дидактикалық ойындар;

3) "Фонетика", "Лексика және фразеология" тақырыптарын оқу
барысында кроссвордтарды табу, ребустарды, шарадаларды шешу;

4) тірек сызбалар;

5) мәтінді редакциялау;

6) анықтамалық материалдар үшін дәптер дайындау және қолдану;

7) "дыбыссыз" сұрақ;

8) дайын мәтіннің тақырыптық торын құрастыру тәсілі және тақырыпты
құру барысындағы есептеулер тәсілі;

9) болашақ тақырыптың микротақырыптарын ашу сызбасын
құрастыру тәсілі және оны дайын мәтіннен есептеп шығару тәсілі;

10) тәсілдерді қолдана отырғандағы тіл шығармашылығы: "Еркін
ассоциациялар тәсілі"(суреттердің деректері бойынша), "Не болар еді, егер
..." (оқушы өзіне осындай сұрақ қойып жауап беруге тырысады), "Әңгімені
жалғастыр";

11) "мағыналық бірліктер" тәсілі мағыналық жады мен логикалық ойлау
қабілетін дамытуға арналады. Тәсілдер: мәтіннің сараптамасы немесе
шағын-баяндау, мұнда оқушы дәйекті түрде екі сұраққа жауап береді: "Бұл
мәтінде кім (немесе не) туралы айтылады?" және "Бұл жөнінде не
айтылады (хабарланады)?" . Қолданылатын қысқаша-баяндаулар көлемі
үлкен мәтінге қарасты қорқынышын жеңіп, эмоциялық-ерік аясының

қалыптасуына көмектеседі. Жеке тәжірибесін қолдану: жанұядағы туыстық байланыстардың аналогиясы бойынша мәтін немесе сөйлем ішіндегі туыстық байланыстарды анықтау (мысалы, "Қарапайым сөйлем") тақырыбын зерделеу барысында.

19. Ерекше білім беруге қажеттіліктері бар оқушыларға барлық психикалық үдерістердің тез сарқылуы тән, сондықтан сабақ кезінде іс-әрекеттерді ауыстырудың, әдістер мен тәсілдерді алмастырудың, жіктемелік тәсілдің, маңызыды материалды ойда сақтап қалу үшін көп рет қайталаудың, көру қабілеті, айналаны бақылау, оқу, жұмысты тынығумен алмастыру үшін жайлы жағдайлар жасаудың мағынасы зор.

20. Бағдарламалық материалды толыққанды жүзеге асыру үшін тіл және әдебиет кабинеттерін жабдықтаудың нормалары белгіленген:

1) интерактивтік және проекциялық жабдықтар жинақталымы: проектор, интерактивтік тақта немесе экран;

2) электрондық басылымдар, DVD –гі видеофильмдер, электрондық плакаттар;

3) компьютер жинақталымы: жүйелік блок, монитор, микрофондық-телефондық гарнитура, акустикалық жүйе, Web (вэб)-камера, желілік фильтр, көпфункционалды құрылғы;

4) аудиторлық қабырға тақтасы.

21. Тілдік оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) түзетудің оптикалық құралдары: лупалар (қол, стационарлық және тірек); көзәйнектер (микроскопиялық, гиперокулярлық және телескопиялық); бинокулярлар және монокулярлар; проекциялық үлкейткіш аппараттар (эпипроекторлар және диапроекторлар);

2) көру аясының кемістіктері бар тұлғалар үшін (гемианопсия, түтікті көру қабілеті) арнайы оптикалық жүйелер, бұлар көру аясын қажетті шекте

өзгертеді; егер көру қабілеті сапасының нашарлауы жоғары жарық жағдайларында болса, онда түссіз немесе түрлі-түсті әйнектен жасалған жарықтан қорғайтын түзету линзалары қолданылады;

3) компьютерлік тифлокешен: жеке компьютер, брайлдік дисплей, брайлдік indexEverest (индекс Эверист) – D принтер, сканерлеу және оқуға арналған "Книголюб" бағдарламасы, экранды үлкейту бағдарламасы;

4) "Книголюб-стандарт" оқу жүйесі;

5) "Кітап" "VideoLightVGA (ВидеоЛайтВиДжиЭй)" электрондық үлкейткіш құрылғысы;

6) нашар көретіндерге арналған портативті үлкейткіш құрылғы.

3-тарау. "Орыс тілі" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

22. ОбьҰм учебной нагрузки по учебному предмету "Русский язык" составляет:

1) в 5 классе– 3 часа в неделю,102 часа в учебном году;

2) в 6 классе – 3 часа в неделю,102 часа в учебном году;

3) в 7 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

4) в 8 классе – 2 часа в неделю,68 часов в учебном году;

5) в 9 классе – 2 часа в неделю,68 часов в учебном году;

6) в 10 классе – 1 час в неделю,34 часа в учебном году.

23. Содержание учебного предмета включает следующие разделы:

1) раздел 1 "Слушание и говорение";

2) раздел 2 "Чтение";

3) раздел 3 "Письмо";

4) раздел 4 "Соблюдение речевых норм".

24. Раздел "Слушание и говорение" включает следующие подразделы:

- 1) понимание содержания текста;
- 2) определение основной мысли;
- 3) пересказывание прослушанного материала;
- 4) прогнозирование событий;
- 5) участие в диалоге;
- 6) оценивание прослушанного материала;
- 7) построение монологического высказывания.

25. Раздел "Чтение" включает следующие подразделы:

- 1) понимание информации;
- 2) выявление структурных частей текста и определение основной мысли;
- 3) понимание применения лексических и синтаксических единиц в прочитанном тексте;
- 4) определение типов и стилей текстов;
- 5) формулирование вопросов и оценивание;
- 6) использование разных видов чтения;
- 7) извлечение информации из различных источников;
- 8) сравнительный анализ текстов.

26. Раздел "Письмо" включает следующие подразделы:

- 1) составление плана;
- 2) изложение содержания прослушанного, прочитанного и аудиовизуального материала;
- 3) написание текстов с использованием различных форм представления;
- 4) создание текстов различных типов и стилей;
- 5) написание эссе;
- 6) творческое письмо;
- 7) редактирование и редактирование текстов.

27. Раздел "Соблюдение речевых норм" включает следующие подразделы:

- 1) соблюдение орфографических норм;
- 2) соблюдение лексических норм;
- 3) соблюдение грамматических норм;
- 4) соблюдение пунктуационных норм.

28. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 5 класса:

- 1) говорение и слушание: определение главной информации, опора на вопросы при определении темы и основной мысли, повествование, описание, пересказ текста, прогнозирование содержания текста по отрывкам текста, участие в диалоге-расспросе, изменение позиции "говорящий" на "слушающий", оценивание звучащей речи с позиции "нравится/не нравится", "правильно/ неправильно", высказывание определенного типа, опора на наглядные материалы;

2) чтение: сплошные и несплошные тексты, определение основной мысли на основе содержания и композиции текста, прямое и переносное значение слов, синонимы, антонимы, омонимы, многозначные слова, описание, повествование, рассуждение, книжный и разговорный стили, письмо, рекламный текст, объявление, дневник, стихотворение, сказка, формулирование вопросов, ознакомительное чтение, извлечение информации для конкретной задачи, сравнение темы и композиции различных текстов;

3) письмо: простой план, основное содержание текста, представление информации в виде рисунка, повествование и описание в художественном и разговорном стилях, учет целевой аудитории, эссе-повествование, эссе-рассуждение, творческие работы (120-150 слов), представление себя на месте героя, исправление орфографических ошибок с помощью словаря, редактирование предложений;

4) соблюдение речевых норм: гласные и согласные в корне слова, не с именами существительными, прилагательными, отрицательными местоимениями, глаголами, а также окончания в разных частях речи; слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы и многозначные слова, заимствованные слова, эмоционально-окрашенные слова; гиперболы, эпитеты, сравнения; согласование именных частей речи в роде, числе и падеже; знаки препинания при прямой речи и обращении, тире в простом предложении, однородными членами, а также с обобщающим словом при однородных членах предложения.

29. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" дляб класса:

1) слушание и говорение: главная и второстепенная информация, определение основной мысли при помощи ключевых слов; подробный, краткий, выборочный пересказ, прогнозирование развития сюжета по ключевым словам, участие в диалоге по предложенной теме, оценивание прослушанного материала с точки зрения содержания, структуры, логики высказывания, монолог описательного или повествовательного характера с элементами рассуждения с опорой на план, схему, иллюстрации, рекламные ролики; соблюдение орфоэпических норм;

2) чтение: основная информация сплошных и несплошных текстов,

извлечение известной и неизвестной информации; определение основной мысли, выявление структурных частей и объяснение смысла построения текста, фразеологизмы, обращения, однородные члены предложения, вопросительные и восклицательные, побудительные предложения; описание, повествование, рассуждение; характерные черты, языковые и жанровые особенности текстов публицистического и художественного стилей (стихотворение, сказка, рассказ, заметка, репортаж, интервью); формулирование вопросов, оценивающих текст с точки зрения актуальности, ценности, качества и полезности; ознакомительное и комментированное чтение; извлечение информации из различных источников, определение разных точек зрения; сравнение стилистических особенностей различных текстов с учетом их композиционных особенностей (стихотворение, сказка, рассказ, заметка, репортаж, интервью);

3) письмо: простой и сложный план, подробное, краткое, выборочное изложение текстов-повествований, текстов-описаний от 3 лица, представление информации в виде иллюстраций, комиксов, тексты описание, повествование, рассуждение в публицистическом и художественном стилях (стихотворение, сказка, рассказ, заметка, репортаж, интервью), эссе-повествование, эссе-рассуждение эссе-описание, творческие работы (150-200 слов), исправление орфографических и пунктуационных ошибок с помощью словаря, редактирование текста с учетом его типа;

4) соблюдение речевых норм: разделительные "ъ и ь" знаки, сложные имена существительные, прилагательные, числительные, неопределенные местоимения, а также приставки и суффиксы в разных частях речи; фразеологические обороты; метафоры, олицетворения, риторические фигуры, антитеза, перифраз; падежные формы числительных, прилагательных, местоимений; степени сравнения прилагательных и наречий; знаки препинания в предложениях с вводными конструкциями, при прямой и косвенной речи.

30. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 7 класса:

1) слушание и говорение: главная и второстепенная, известная и неизвестная информация; определение основной мысли с опорой на

структуру; подробный, краткий, выборочный пересказ с изменением лица; прогнозирование содержания с опорой на основную мысль; участие в диалоге и аргументация; оценивание прослушанного материала с точки зрения содержания, использования языковых средств для привлечения внимания, структуры и логики изложения материала; аргументированный монолог (описание, повествование, рассуждение), включающий не менее 2 микротем, на основе плана, схем, иллюстраций, рекламных роликов;

2) чтение: сплошные и несплошные тексты, извлечение главной и второстепенной информации; структурные части и их элементы (предложения, абзацы), раскрывающие основную мысль; явное и скрытое (подтекст) значение отдельных слов и выражений в тексте, паронимы, вводные слова, повторы, прямой и обратный порядок слов в предложении; смешанные типы текстов, характерные черты, языковые и жанровые особенности текстов публицистического и официально-делового стилей (объяснительная записка, расписка, правило, поздравление, инструкция, заметка, интервью, дневник, блог, письма: просьбы, приглашения, информационные); формулирование различных вопросов на основе выводов и заключений; разные виды чтения, в том числе поисковое; разграничение факта и мнения; стилистические особенности различных текстов с учетом композиции и языковых особенностей, цели и целевой аудитории (объяснительная записка, расписка, правило, поздравление, инструкция, заметка, интервью, дневник, блог, письма: просьбы, приглашения, информационные);

3) письмо: простой и сложный план; подробное, краткое, выборочное изложение содержания текстов-повествований, текстов-описаний и текстов-рассуждений с изменением лица; схемы, таблицы, диаграммы; тексты-описания с элементами повествования, тексты-повествования с элементами рассуждения, тексты публицистического и официально-делового стилей (объяснительная записка, расписка, правило, поздравление, инструкция, заметка, интервью, дневник, блог, письма: просьбы, приглашения, информационные и другие), выражение собственного мнения, разные виды эссе, аргументативное эссе; творческие работы (200-250 слов), выбор определенной социальной роли и речевого поведения; исправление смысловых, фактических, логических недочетов; редактирование текста, изменение структуры отдельных предложений или фрагментов текста;

4) соблюдение речевых норм: гласные после шипящих и ц, не с разными частями речи, окончания глаголов, суффиксы в разных частях речи, паронимы, термины; аллегория, инверсия, анафора, глагол и его формы, служебные части речи, нормы глагольного управления, знаки препинания в простых, осложненных обособленным определением и обстоятельством предложениях.

31. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 8 класса:

1) слушание и говорение: открытая и скрытая (подтекст) информация, цель высказывания; определение основной мысли на основе структурных элементов текста и целевой аудитории; пересказ содержания текстов различных типов речи с изменением лица и сохранением структуры исходного текста; прогнозирование содержания по названию текста или началу; участие в дискуссии, аргументация, выводы; оценивание прослушанного материала с точки зрения темпа речи и соответствия целевой аудитории; разборнутый аргументированный монолог (рассуждение с элементами описания и повествования, убеждение), включающий не менее 2 микротем на основе блогов и сообщений средств массовой информации;

2) чтение: основная информация сплошных и несплошных текстов; особенности письменной формы устной речи, извлечение открытой и скрытой (подтекст) информации; особенности структуры текста, раскрывающие основную мысль; подразумеваемый смысл отдельных слов, словосочетаний и предложений в тексте, эмоционально-окрашенных и профессиональных слов, неологизмов, окказионализмов с учетом лексической сочетаемости; смешанные типы текстов, характерные черты, языковые и жанровые особенности публицистического, разговорного, научного, официально-делового стилей (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме), формулирование вопросов и собственных идей на основе прочитанного текста, разграничение факта и мнения; разные виды чтения, в том числе изучающее; извлечение и синтез информации из различных источников, определение ее актуальности, противоречивости, достоверности; сравнение стилистических особенностей различных

текстов с учетом цели и целевой аудитории композиционных, языковых (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме);

3) письмо: цитатный план (простой и сложный); подробное, краткое, выборочное изложение содержания текстов смешанного типа с изменением лица; представление информации сплошных текстов в виде рисунков, схем, таблиц, диаграмм и наоборот; тексты-описания с элементами рассуждения, тексты-повествования с элементами описания, тексты публицистического, официально-делового и научного, разговорного стилей (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме); разные виды эссе, в том числе академическое; творческие работы (250-300 слов), фрагмент/фрагменты текста, являющиеся контрастными по содержанию; исправление смысловых, фактических, логических, стилистических недочетов; редактирование текста, изменение структуры текста;

4) соблюдение речевых норм: омонимичные самостоятельные и служебные части речи, профессиональные слова, термины, неологизмы; инверсия, градация; обособленные члены предложения; знаки препинания при уточняющих членах предложения, цитировании, а также в неполных предложениях.

32. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 9 класса:

1) слушание и говорение: основная и детальная информация текста, высказывание критического отношения к услышанному; определение основной мысли на основе микротема, выражение своего отношения к услышанному; пересказ содержания текстов смешанного типа с творческой интерпретацией информации; прогнозирование содержания по финалу текста; участие в полемике, синтез различных точек зрения; оценивание прослушанного материала с точки зрения нормативности речи, содержания, структуры, логики изложения материала, выражение собственного мнения; развернутый аргументированный монолог (рассуждение на заданную тему, убеждение), включающий не менее 3 микротема в пределах учебной, общественно-политической и социально-

культурной сфер; использование модели речевого поведения в соответствии с речевыми нормами в конкретной ситуации;

2) чтение: открытая и скрытая (подтекст) информация сплошных и несплошных текстов, соотнесение заключённой в тексте информации с информацией других источников /личным опытом; выявление особенностей и роли структуры текста в передаче основной мысли; аббревиация, парцелляция, ирония, намёк, преуменьшение, преувеличение и другие приемы в словосочетаниях; типы текстов, характерные черты, языковые особенности текстов разных жанров, стилей и подстилей (научная статья, отчет о поездке); формулирование вопросов и идей, интерпретация содержания текстов; разные виды чтения, в том числе просмотровое чтение, чтение с составлением плана, тезисов, конспектов; извлечение и синтез информации из различных источников, выводы на основе полученных сведений, выражение собственного мнения; сравнение стилистических особенностей: композиционные, языковые и жанровые особенности различных текстов, принятие во внимание цели, целевой аудитории и позиции автора (научная статья, отчет о поездке);

3) письмо: разные виды плана, в том числе цитатный, тезисный; изложение содержания текстов, синтез информации прослушанного, прочитанного и аудиовизуального материала; представление информации в виде презентаций с использованием ссылок, гиперссылок; тексты-описания с элементами рассуждения, тексты-повествования с элементами рассуждения соответствующих стилей (научная статья, отчет о поездке);

4) соблюдение речевых норм: орфографические нормы, стилистически окрашенные слова, аббревиатура, парцелляция, морфологические средства связи (союзы и союзные слова) в сложных предложениях, знаки препинания в простых, простых осложненных и сложных предложениях.

33. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 10 класса:

1) слушание и говорение: обучающийся понимает тексты социально-бытовой, социально-культурной и учебно-профессиональной сфер общения; распознает открыто и скрыто выраженные формы речевого поведения, оценки; осуществляет устное речевое общение в различных жизненных

ситуациях; выступает инициатором и поддерживает диалог, используя разнообразные языковые средства для реализации различных целей и тактик речевого общения; строит монолог, синтезируя информацию проблемного характера; отстаивает и аргументирует собственное мнение; оценивает отношение говорящего к предмету речи, выражая собственное мнение; прогнозирует содержание текста по его заголовку/началу/финалу; соблюдает грамматические, стилистические нормы при оформлении собственных высказываний;

2) чтение: обучающийся понимает и интерпретирует главную и детальную информацию (текстовую, числовую, графическую) текстов различных типов, жанров и стилей; распознает скрытый смысл текста; использует стратегии чтения, включая исследовательское, комментированное, выборочное чтение с пометками, чтение с целью извлечения специальной информации, аналитическое чтение, чтение с определенной целью; извлекает необходимую информацию из различных источников, анализируя и синтезируя ее; сравнивает структурные, лингвистические и стилистические особенности текстов социально-бытовой, социально-культурной и учебно-познавательной сфер общения; оценивает текст с точки зрения актуальности и ценности информации, различая факт и мнение;

3) письмо: обучающийся создает тексты разных типов, жанров и стилей, синтезируя услышанную и прочитанную информацию; создает тексты (в том числе печатные), используя различные формы представления информации; пишет собственный текст проблемного характера (статья, эссе, письмо), демонстрируя способность анализировать и оценивать предложенную информацию; сравнивает структурно-композиционные, языковые особенности текстов разных типов, жанров и стилей; корректирует и редактирует тексты с использованием справочного материала; составляет простой, сложный и развернутый план по определенной теме; соблюдает орфографические, грамматические и стилистические нормы;

4) соблюдение речевых норм: орфографические нормы, стилистически окрашенные слова, аббревиатура, парцелляция, морфологические средства связи (союзы и союзные слова) в сложных предложениях, знаки препинания в простых, простых осложненных и сложных предложениях.

34. Цели обучения в программе для каждого класса представлены кодировкой. В коде первое число обозначает класс, второе и третье числа – раздел и подраздел, четвертое число – нумерацию учебной цели. Например: в кодировке 5.2.1.3, "5" – это класс, "2.1" – подраздел, "3" – нумерация учебной цели.

35. Ожидаемые результаты по целям обучения:

1) аудирование (слушание) и говорение:

таблица 1

Подразделы	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
1.1 Понимание основного содержания устных высказываний на различные темы	5.1.1.1 понимать основное содержание текста, определяя главную информацию	6.1.1.1 понимать основное содержание текста, извлекая главную и второстепенную информацию	7.1.1.1 понимать основное содержание текста, извлекая главную и второстепенную информацию, известную и неизвестную информацию	8.1.1.1 понимать содержание текста, определяя открытую и скрытую (подтекст) информацию, цель высказывания	9.1.1.1 понимать основную и детальную информацию текста, высказывая критическое отношение к услышанному	10.1.1.1 понимать детальную информацию текста, высказывая критическое отношение к услышанному
1.2 Определение основной мысли	5.1.2.1 определять тему и основную мысль, опираясь на вопросы	6.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на ключевые слова, словосочетания	7.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на структуру	8.1.2.1 определять основную мысль на основе структурных элементов текста и целевой аудитории	9.1.2.1 определять основную мысль на основе микротема, выражая свое отношение к услышанному	10.1.2.1 определять основную мысль на основе микротема, выражая свое отношение к услышанному

1.3 Пересказывание прослушанного материала	5.1.3.1 пересказывать содержание текстов (повествование, описание), используя эмоционально-окрашенные слова	6.1.3.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание текстов (повествование, описание) от 3-го лица	7.1.3.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание текстов (повествование, описание и рассуждение) с изменением лица	8.1.3.1 пересказывать содержание текстов различных типов речи с изменением лица, сохраняя структуру исходного текста	9.1.3.1 пересказывать содержание текстов смешанного типа, интерпретируя информацию	10.1.3.1 пересказывать содержание текстов смешанного типа, интерпретируя информацию
1.4 Прогнозирование событий	5.1.4.1 прогнозировать содержание по отрывкам текста	6.1.4.1 прогнозировать развитие сюжета по ключевым словам	7.1.4.1 прогнозировать содержание по ключевым словам	8.1.4.1 прогнозировать содержание, исходя из основной мысли текста	9.1.4.1 прогнозировать содержание по названию текста или началу	10.1.4.1 прогнозировать содержание по названию текста
1.5 Участие в диалоге	5.1.5.1 участвовать в диалоге - расспросе, меняя позицию "говорящий" на "слушающий" и учитывая возрастные особенности и исполняемой роли	6.1.5.1 участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме	7.1.5.1 участвовать в диалоге по предложенной проблеме, аргументируя свою точку зрения	8.1.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, аргументируя собственные утверждения	9.1.5.1 участвовать в дискуссии, убеждая оппонента в правильности своей позиции, делать выводы	10.1.5.1 участвовать в дискуссии, убеждая оппонента в правильности своей позиции, делать выводы
1.6 Оценивание прослушанного материала	5.1.6.1 оценивать звучащую речь с позиции "нравится/не нравится",	6.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения содержания, структуры	7.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения содержания, использования	8.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения темпа речи и соответствия	9.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения нормативности речи, содержания, структуры	10.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения логики изложения, содержания, структуры

	"правильно/неправильно", аргументируя свою позицию	высказывания и логики изложения материала	языковых средств для привлечения внимания структуры и логики изложения материала	целевой аудитории		
1.7 Построение монологического высказывания	5.1.7.1 строить высказывание определенного типа последовательно, с четкой структурой, с опорой на наглядные материалы	6.1.7.1 строить монолог описательного или повествовательного характера с опорой на план, схему	7.1.7.1 строить монолог описательного или повествовательного характера с элементами рассуждения с опорой на план, схему;	8.1.7.1 строить аргументированный монолог (описание, повествование, рассуждение), включающий не менее 2-х микротем, на основе плана, схем, иллюстраций;	9.1.7.1 строить развернутый аргументированный монолог (рассуждение с элементами описания и повествования, убеждения), включающий не менее 2-х микротем в пределах учебной, социально-культурной и общественной сфер, на основе блогов и сообщений средств массовой информации с учетом целевой аудитории;	10.1.7.1 строить развернутый аргументированный монолог на заданную тему, включающий не менее 2-х микротем, на основе блогов и сообщений средств массовой информации с учетом целевой аудитории;
	5.1.7.2 соблюдать орфоэпические нормы	6.1.7.2 соблюдать орфоэпические нормы	7.1.7.2 соблюдать орфоэпические нормы	8.1.7.2 соблюдать орфоэпические нормы	9.1.7.2 соблюдать орфоэпические нормы	10.1.7.2 использовать модели речевого поведения, соответствующие речевым ситуациям, соблюдать орфоэпические нормы

2) чтение:

таблица 2

Подраздел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс

2.1 Понимание информации	5.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов, определяя тему	6.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов, извлекая известную и неизвестную информацию	7.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов, извлекая главную и второстепенную информацию	8.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов (в том числе особенности письменной формы речи), извлекая открытую и скрытую (подтекст) информацию	9.2.1.1 понимать открытую и скрытую (подтекст) информацию сплошных и несплошных текстов	10.2 понимать открытую и скрытую (подтекст) информацию сплошных и несплошных текстов, извлекая главную и второстепенную информацию
2.2 Выявление структурных частей текста и определение основной мысли	5.2.2.1 определять основную мысль на основе содержания и композиции	6.2.2.1 определять основную мысль, выявляя структурные части и объясняя смысл построения текста	7.2.2.1 выявлять структурные части и их элементы (предложения, абзацы), раскрывающие основную мысль	8.2.2.1 выявлять особенности структуры текста, раскрывающие основную мысль	9.2.2.1 выявлять особенности и роль структуры текста в передаче основной мысли	10.2 выявлять особенности и роль структуры текста в передаче основной мысли
2.3 Понимание применения лексических и синтаксических единиц в прочитанном тексте	5.2.3.1 понимать применение прямого и переносного значения слов, синонимов, антонимов и омонимов и многозначных слов, синтаксических единиц, использованных автором в	6.2.3.1 понимать применение фразеологизмов, обращений, однородных членов предложений, вопросительных и восклицательных и побудительных предложений	7.2.3.1 понимать применение и объяснять явное и скрытое (подтекст) значение отдельных слов и выражений в тексте, использование паронимов, вводных слов, повторов, прямого и обратного порядка слов в предложении	8.2.3.1 понимать применение и объяснять подразумеваемый смысл отдельных слов, словосочетаний и предложений в тексте, эмоционально окрашенных и профессиональных слов, неологизмов, окказионализмов с	9.2.3.1 понимать применение аббревиации, парцелляции и другие приемы в словосочетаниях	9.2 понимать применение и объяснение приемов парцелляции и другие приемы в словосочетаниях

	тексте для различных целей			учетом лексической сочетаемости		
2.4 Определение типов и стилей текстов	5.2.4.1 определять типы текстов: описание, повествование и рассуждение, различать книжный и разговорный стили по основным признакам (письмо, рекламный текст, объявление, дневник, стихотворение, сказка)	6.2.4.1 определять и различать типы текстов: описание, повествование и рассуждение, распознавать характерные черты, языковые и жанровые особенности текстов публицистического и официально-делового стилей (объяснительная записка, расписка, правило, поздравление, инструкция, заметка, интервью, дневник, письма: просьбы, приглашения)	7.2.4.1 определять смешанные типы текстов и различать характерные черты, языковые и жанровые особенности текстов: публицистического и официально-делового стилей (объяснительная записка, расписка, правило, поздравление, инструкция, заметка, интервью, дневник, письма: просьбы, приглашения)	8.2.4.1 определять смешанные типы текстов и различать характерные черты, языковые и жанровые особенности публицистического, разговорного, научного, официально-делового стилей (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, блог)	9.2.4.1 определять смешанные типы текстов и различать характерные черты, языковые и жанровые особенности публицистического, разговорного, научного, официально-делового стилей (биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарий в блоге, чате, форуме)	10.2 определять характерные черты особенностей жанров поджанров (научно-отчетный)
2.5 Формулирование вопросов и оценивание	5.2.5.1 формулировать вопросы, отражающие отношение к тексту	6.2.5.1 формулировать вопросы, оценивающие текст с точки зрения актуальности, ценности, качества и полезности	7.2.5.1 формулировать различные вопросы на основе выводов и заключений	8.2.5.1 формулировать различные вопросы на основе прочитанного текста	9.2.5.1 формулировать вопросы и собственные идеи на основе прочитанного текста, различать факт и мнение	10.2 формулировать вопросы и интерпретировать содержание текстов
2.6 Использование разных видов чтения	5.2.6.1 использовать ознакомительный вид чтения	6.2.6.1 использовать виды чтения: ознакомительное, комментированное	7.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе поисковые	8.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе изучающее	9.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе просмотровое чтение	10.2 использовать разные виды чтения, в том числе поисковые, ознакомительные, просмотровые

2.7 Извлечение информации из различных источников	5.2.7.1 извлекать информацию для выполнения конкретной задачи	6.2.7.1 извлекать информацию из различных источников, сравнивая полученные сведения, определяя разные точки зрения	7.2.7.1 извлекать информацию из различных источников, различая факт и мнение	8.2.7.1 извлекать и синтезировать информацию из различных источников, определяя ее актуальность, целевую аудиторию	9.2.7.1 извлекать и синтезировать информацию из различных источников, определяя ее противоречивость, достоверность	10.2 извлекать и синтезировать информацию из различных источников, определяя ее актуальность, целевую аудиторию
2.8 Сравнительный анализ текстов	5.2.8.1 сравнивать темы и композиции различных текстов (письмо, рекламный текст, объявление, дневник, стихотворение, сказка)	6.2.8.1 сравнивать стилистические особенности различных текстов с учетом композиционных особенностей различных текстов (стихотворение, сказка, рассказ, заметка, репортаж, интервью) с учетом цели и целевой аудитории	7.2.8.1 сравнивать стилистические особенности различных текстов с учетом композиции языковых особенностей, цели и целевой аудитории (объяснительная записка, расписка, правило, поздравление, инструкция, заметка, интервью, дневник, письма: просьбы, приглашения)	8.2.8.1 сравнивать стилистические (композиционные, языковые) особенности различных текстов с учетом цели и целевой аудитории (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, блог)	9.2.8.1 сравнивать стилистические (композиционные, языковые, жанровые) особенности различных текстов, учитывая цель, целевую аудиторию и позицию автора (биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарий в блоге, чате, форуме)	10.2 сравнивать стилистические (композиционные, языковые, жанровые) особенности различных текстов, учитывая цель, целевую аудиторию и позицию автора (биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарий в блоге, чате, форуме)

3) письмо

таблица 3

Подраздел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
3.1 Состав	5.3.1.1	6.3.1.1	7.3.1.1	8.3.1.1	9.3.1.1	10.3.1.1

ление плана	составлять простой план	составлять простой цитатный план	составлять простой и сложный план	составлять простой и сложный план, собирать материал к сочинению и организовывать его в соответствии с планом	составлять цитатный план (простой и сложный), учитывая жанровое своеобразие текста	составлять цитатный план (простой и сложный), учитывая жанровое своеобразие текста
3.2 Излож ение содер жания прослу шанно го, прочит анного и аудиов изуаль ного матер иала	5.3.2.1 излагать основное содержание текста	6.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов- повествований , текстов- описаний от 3- го лица	7.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов- повествований, текстов- описаний и текстов- рассуждений с изменением лица	8.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов смешанного типа с изменением лица	9.3.2.1 излагать основное содержание текстов, синтезируя информацию прослушанного, прочитанного и аудиовизуального материала	10.3.2.1 излагать основное содержание текстов, синтезируя информацию прослушанного, прочитанного и аудиовизуального материала
3.3 Напис ание тексто в с испол ьзован ием разли чных форм предст авлен ия	5.3.3.1 представлять информацию в виде рисунков	6.3.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций, комиксов, в том числе, с использовани ем информационн о- коммуникатив ных технологий	7.3.3.1 представлять информацию в виде различных схем, таблиц, диаграмм	8.3.3.1 представлять информацию в виде различных схем, таблиц, диаграмм	9.3.3.1 представлять информацию сплошных текстов в виде рисунков, схем, таблиц, диаграмм и наоборот	10.3.3.1 представлять информацию сплошных текстов в виде рисунков, схем, таблиц, диаграмм и наоборот
3.4 Созда ние тексто в разли чных типов и	5.3.4.1 создавать тексты- повествование и описание в художественно м и	6.3.4.1 создавать тексты- повествование, описание, рассуждение в публицистичес	7.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами повествования, повествование с элементами рассуждения и создавать тексты	8.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами рассуждения, повествование с элементами описания	9.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами рассуждения, повествование с элементами	10.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами рассуждения, повествование с элементами

стиле й	разговорном стилях (письмо, рекламный текст, объявление, дневник, стихотворение, сказка) с учетом целевой аудитории	ком и художественно м стилях (стихотворение , сказка, рассказ, заметка, репортаж, интервью) с учетом целевой аудитории	публицистического и официально-делового стилей (объяснительная записка, расписка, правило, поздравление, инструкция, заметка, интервью, дневник, письма: просьбы, приглашения) с учетом целевой аудитории, выражая собственное мнение	и создавать тексты публицистического, официально-делового, научного, разговорного стилей (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, блог) с учетом целевой аудитории	рассуждения соответствующих стилей (биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарий в блоге, чате, форуме) с учетом целевой аудитории	рас соо сти ста по це ауд
3.5 Напис ание эссе	5.3.5.1 писать эссе- повествование	6.3.5.1 писать эссе- повествование, эссе- рассуждение	7.3.5.1 писать эссе- повествование, эссе- рассуждение, эссе- описание	8.3.5.1 писать разные виды эссе, в том числе аргументированное, эссе на основе текста, выражая свое отношение к проблеме и/или авторской позиции	9.3.5.1 писать разные виды эссе, в том числе академическое, рассматривая одну из сторон проблемы	10. пи ви, чи ди рас пре раз пре ре
3.6 Творче ское письм о	5.3.6.1 писать творческие работы (120-150 слов), представляя себя на месте героя, используя жизненный опыт	6.3.6.1 писать творческие работы (150-180 слов), представляя себя в предлагаемой ситуации и описывая собственные ощущения	7.3.6.1 писать творческие работы (180-200 слов), выбирая определенную социальную роль, речевое поведение	8.3.6.1 писать творческие работы (200-250 слов), фрагмент/фрагменты текста, являющиеся контрастными по содержанию	9.3.6.1 писать творческие работы (250-300 слов), фрагмент/ фрагменты текста, являющиеся контрастными по содержанию	10. пи тв ра сл фр явл оп ко и э (на пре ра
3.7 Кор ректир овани е и редакт ирова ние тексто в	5.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографическ ие ошибки с помощью словаря, редактируя	6.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографическ ие и пунктуационн ые ошибки с помощью	7.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические недочеты; 7.3.7.2 редактировать текст, изменяя структуру	8.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические, стилистические недочеты;	9.3.7.1 корректировать и редактировать имеющиеся недочеты в тексте	10. кор ред им не,

	предложения	словаря, редактируя текст с учетом типа	отдельных предложений или фрагментов текста	8.3.7.2 редактировать текст, перестраивая структуру текста		
--	-------------	--	--	--	--	--

4) соблюдение речевых норм:

таблица 4

Подразделы	Цели обучения				
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс
4.1 Соблюдение орфографических норм	5.4.1.1 правильно писать гласные и согласные в корне слова, не с именами существительными, прилагательными, отрицательными местоимениями, глаголами, а также окончания в разных частях речи	6.4.1.1 правильно писать разделительные Ъ и Ь знаки,	7.4.1.1 правильно писать гласные после шипящих и Ц, сложные имена существительные, прилагательные, числительные, неопределенные местоимения, а также приставки и суффиксы в разных частях речи, Не с разными частями речи, окончания глаголов	8.4.1.1 правильно писать суффиксы в разных частях речи	9.4.1.1 правильно писать омонимичные самостоятельные и служебные части речи
4.2 Соблюдение лексических норм	5.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы и многозначные слова, заимствованные слова, эмоционально окрашенные слова, гиперболы, эпитеты, сравнения	6.4.2.1 использовать фразеологические обороты; метафоры, олицетворения, риторические фигуры, антитезу, перифраз, использовать слова в собственном им значении	7.4.2.1 использовать термины; инверсию, анафору	8.4.2.1 использовать паронимы, профессиональные слова, термины, неологизмы, аллегорию, инверсию, градацию;	9.4.2.1 использовать стилистически окрашенные слова, аббревиатуру, парцелляцию 9.4.2.2 избегать повторов и штампов
4.3 Соблюдение	5.4.3.1 использовать именные	6.4.3.1 использовать правильно падежные формы	7.4.3.1 использовать правильно глагол и его формы, служебные части речи;	8.4.3.1 использовать правильно обособленные	9.4.3.1 использовать правильно уточняющие члены предложения

грамматических их норм	части речи, согласуя слова в роде числе и падеже	числительных, прилагательных, местоимений; 6.4.3.2 образовывать степени сравнения прилагательных и наречий в соответствии с нормой	7.4.3.2 образовывать степени сравнения прилагательных и наречий в соответствии с нормой	члены предложения 8.4.3.2 соблюдать нормы глагольного управления	
4.4 Соблюдение пунктуационных норм	5.4.4.1 использовать знаки препинания при прямой речи и обращении, тире в простом предложении, однородными членами	6.4.4.1 использовать знаки препинания в предложениях с вводными конструкциями	7.4.4.1 использовать знаки препинания в предложениях с вводными конструкциями, при прямой и косвенной речи, однородных членах предложения, а также с обобщающим словом при однородных членах предложения	8.4.4.1 использовать знаки препинания при уточняющих членах предложения, в предложениях, осложненных обособленным определением и обстоятельством, при цитировании	9.4.4.1 использовать знаки препинания при уточняющих членах предложения, простых осложненных, а также в неполных предложениях, при цитировании, тире в простых предложениях

36. Настоящая Программа реализуется на основе Долгосрочного плана к Типовой учебной программе по учебному предмету "Русский язык" для обучающихся с нарушением слуха (слабослышащие, позднооглохшие) 5-10 классов уровня основного среднего образования по обновленному содержанию согласно приложению к настоящей Программе. В долгосрочном плане обозначен объем учебных целей реализуемых в каждом разделе.

37. Распределение часов на изучение раздела и тем предоставляется на усмотрение учителя.

Приложение

к Типовой учебной прог

по учебному предмету "Р

язык" для 5-10 классов

основного среднего обра

по обновлѸнному содер

Долгосрочный план по реализации Типовой учебной программы по учебному предмету "Русский язык" для обучающихся с нарушением зрения 5-10 классов уровня основного среднего образования по обновлѸнному содержанию (с русским языком обучения)

1) 5 класс:

таблица 1

Тема	Раздел	Лексико-грамматический материал	Цели обучения
1 четверть			
Культура: язык и общение	5.1Аудирование и говорение	Имя существительное (склонение, род, число, падеж) Имя прилагательное (род, число, падеж) Знаки препинания при обращении Знаки препинания при прямой речи Паронимы	5.1.1.1 понимать основное содержание текстов, выделять главную информацию
	5.2 Чтение		5.1.3.1 пересказывать содержание текстов (описание), используя эмоционально-окрашенную лексику
			5.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов, определяя тему
	5.3 Письмо		5.2.2.1 определять основную мысль на основе структуры и композиции
	5.4 Соблюдение речевых норм		5.3.1.1 составлять простой план
			5.3.4.1 создавать тексты-повествование и описания в художественном и разговорном стилях (письмо, рекламный текст, объявление, дневник, стихотворение, сказка) с учетом целевой аудитории
			5.4.3.1 использовать именные части речи, согласовывая их с роде числе и падеже
			5.4.4.1 использовать знаки препинания при обращении, тире в простом предложении, о соединении членами
2 четверть			
Мир	5.1	Имя существительное (склонение	5.1.2.1 определять тему и основную мысль,

вокруг нас: транспорт и инфраструктура			вопросы
	5.2 Чтение	существительных) Имя прилагательное (склонение) Знаки препинания при обращении	5.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов по теме 5.2.6.1 использовать ознакомительный вид чтения
	5.3 Письмо	Знаки препинания при прямой речи Не с именами существительными	5.3.1.1 составлять простой план 5.3.4.1 создавать тексты-повествование и описания в художественном и разговорном стилях писем, рекламный текст, объявление, дневник, стишок (сказка) с учетом целевой аудитории
	5.4 Соблюдение речевых норм		5.4.1.1 правильно писать гласные и согласные в словах, не с именами существительными, прилагательными, отрицательными местоимениями, глаголами, а также окончания в разных частях речи 5.4.3.1 использовать именные части речи, согласованные по роду, числу и падежу
Жизненные ценности	5.1 Аудирование и говорение	Синонимы Антонимы Омонимы и многозначные слова	5.1.2.1 определять тему и основную мысль, отвечать на вопросы
	5.2 Чтение	Непроизносимые согласные в корне слова	5.2.5.1 формулировать вопросы, отражающие содержание текста
	5.3 Письмо	Не с прилагательными	5.3.2.1 излагать основное содержание текста
	5.4 Соблюдение речевых норм	Тире между подлежащими и сказуемыми, выраженными существительными в именительном падеже	5.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы, многозначные слова, заимствованные слова, эмоционально окрашенные слова, гиперболы, сравнения
3 четверть			

Мир профессий		Правописание суффиксов –чик-, -щик-	
	5.2 Чтение	Синонимы	5.2.3.1 понимать применение прямого и переносного значения слов, синонимов, антонимов и омонимов многозначных слов, синтаксических единиц использованных автором в тексте для разл
	5.3 Письмо	Антонимы	5.3.3.1 представлять информацию в виде ри
	5.4 Соблюдение речевых норм	Прямое и переносное значение слов Омонимы и многозначные слова	5.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы многозначные слова, заимствованные слова, эмоционально окрашенные слова, гиперболы, сравнения
Мир фантазий	5.1 Аудирование и говорение	Имя числительное (склонение)	5.1.6.1 оценивать звучащую речь с позиции нравится", "правильно/неправильно", аргументировать позицию
		Не с именами числительными	5.2.2.1 определять основную мысль на основе содержания и композиции
	5.2 Чтение	Синонимы	5.2.3.1 понимать применение прямого и переносного значения слов, синонимов, антонимов и омонимов многозначных слов, синтаксических единиц использованных автором в тексте для разл
		Антонимы	
	5.3 Письмо	Прямое и переносное значение слов Омонимы и многозначные слова	5.3.5.1 писать эссе-повествование 5.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические ошибки с помощью словаря, редактируя пр
Живые организмы: растения	5.4 Соблюдение речевых норм	Знаки препинания при однородных членах предложения	5.4.4.1 использовать знаки препинания при обращении, тире в простом предложении, о
	5.1 Аудирование и говорение	Имя числительное (склонение)	5.1.6.1 оценивать звучащую речь с позиции нравится", "правильно/неправильно", аргументировать позицию
	5.2 Чтение	Правописание гласных и согласных в корне слова	5.2.7.1 извлекать информацию для выполнения конкретной задачи
	5.3 Письмо	Знаки препинания при однородных членах предложения	5.3.5.1 писать эссе-повествование

			5.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические ошибки с помощью словаря, редактируя предложения
	5.4 Соблюдение речевых норм		5.4.4.1 использовать знаки препинания при обращении, тире в простом предложении, описательными членами
4 четверть			
Каникулы и отдых	5.1 Аудирование и говорение	Правописание гласных и согласных в корне слова Имя числительное (порядковые и количественные) Знаки препинания при однородных членах предложения Не с именами числительными	5.1.6.1 оценивать звучащую речь с позиции "нравится", "правильно/неправильно", аргументировать свою позицию
	5.2 Чтение		5.2.2.1 определять основную мысль на основе содержания и композиции 5.2.3.1 понимать применение прямого и переносного значения слов, синонимов, антонимов и омонимов, многозначных слов, синтаксических единиц, использованных автором в тексте для различных целей
	5.3 Письмо		5.3.5.1. писать эссе-повествование 5.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические ошибки с помощью словаря, редактируя предложения
	5.4 Соблюдение речевых норм		5.4.4.1 использовать знаки препинания при обращении, тире в простом предложении, описательными членами

2) 6 класс:

таблица 2

Тема	Раздел	Лексико-грамматический материал	Цели обучения
1 четверть			
Астрономия : звезды и созвездия	6.1 Аудирование и говорение	Правописание гласных и согласных в корне слова	6.1.5.1 участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме
			6.1.7.1 строить монолог описательного или повествовательного характера

			план, схему
	6.2 Чтение	Не с именами существительными,	6.2.2.1 определять основную мысль, выявляя структурные части и объяснения построения текста 6.2.8.1 сравнивать стилистические особенности различных текстов (стихотворение, рассказ, заметка, репортаж, интервью) с учетом цели и целевой аудитории
	6.3 Письмо	прилагательными, отрицательными местоимениями, глаголами	6.3.6.1 писать творческие работы (150-180 слов), представляя себя в предопределенной ситуации и описывая собственные ощущения 6.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические и пунктуационные ошибки с помощью словаря, редактируя текст с учетом типа
	6.4 Соблюдение речевых норм		6.4.1.1 правильно писать не с различными частями речи, разделительными знаками
2 четверть			
Чудеса света	6.1 Аудирование и говорение		6.1.5.1 участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме 6.1.7.1 строить монолог описательного или повествовательного характера по плану, схеме
	6.2 Чтение	Знаки препинания при однородных членах предложения и обобщающих словах	6.2.2.1 определять основную мысль, выявляя структурные части и объяснения построения текста 6.2.8.1 сравнивать стилистические особенности различных текстов с учетом композиционных особенностей различных текстов (стихотворение, сказка, рассказ, заметка, репортаж, интервью) с учетом цели и целевой аудитории
	6.3 Письмо	Заемствованные слова	6.3.6.1 писать творческие работы (150-180 слов), представляя себя в предопределенной ситуации и описывая собственные ощущения 6.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические и пунктуационные ошибки с помощью словаря, редактируя текст с учетом типа
	6.4 Соблюдение речевых норм		6.4.4.1 использовать знаки препинания в предложениях с вводными конструкциями

Путешествия и достопримечательности			6.1.1.1 понимать основное содержание текста, извлекая главную и второстепенную информацию
	6.2 Чтение	Имя прилагательное (разряды)	6.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов, извлекать известную и неизвестную информацию
		Степени сравнения прилагательных	6.2.2.1 определять основную мысль, выявляя структурные части и объясняя построения текста
	6.3 Письмо	Склонение прилагательных, числительных	6.3.1.1 составлять простой цитатный план
			6.3.4.1 создавать тексты-повествование, описание, рассуждение в публицистическом и художественном стилях (стихотворение, сказка, рассказ, заметка, репортаж) с учетом целевой аудитории
	6.4 Соблюдение речевых норм		6.4.3.1 использовать правильно падежные формы числительных, прилагательных, местоимений 6.4.3.2 образовывать степени сравнения прилагательных и наречий в соответствии с нормой

3 четверть

Образ жизни и культура: древние цивилизации	6.1 Аудирование и говорение	Местоимение (разряды)	6.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на ключевые слова, словосочетания
		Склонение местоимений	6.1.5.1 участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме
	6.2 Чтение	Правописание разделительных Ъ и Ь	6.2.4.1 определять и различать типы текстов: описание, повествование и рассуждение, публицистический и художественный стили (стихотворение, сказка, рассказ, заметка, репортаж, интервью)
			6.2.6.1 использовать виды чтения: ознакомительное, комментированное
	6.3 Письмо	Правописание приставок на –з, –с	6.3.1.1 составлять простой цитатный план
		Правописание	6.3.4.1 создавать тексты-повествование, описание, рассуждение в публицистическом и художественном стилях (стихотворение, сказка, рассказ, заметка, репортаж) с учетом целевой аудитории

		суффиксов – ек, -ик в именах существительн ых	6.4.1.1 правильно писать разделительные "Ъ и Ъ" знаки 6.4.3.1 использовать правильно падежные формы числительных, прилагательных, местоимений
Структура семьи и семейные ценности	6.1 Аудировани е и говорение	Степени сравнения прилагательны х	6.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на ключевые слова, словосочетания
	6.2 Чтение		6.2.5.1 формулировать вопросы, оценивающие текст с точки зрения актуальности, ценности, качества и полезности
	6.3 Письмо	Фразеологичес кие обороты	6.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов-повествований, описаний от 3-го лица
	6.4 Соблюдени е речевых норм	Метафоры Олицетворени я	6.4.2.1 использовать фразеологические обороты; метафоры, олицетворения, риторические фигуры, антитезу, перифраз, использовать слова в свойственном им значении 6.4.3.2 образовывать степени сравнения прилагательных и наречий в соответствии с нормой
Традиции празднован ия Нового года в Казахстане и за рубежом	6.1 Аудировани е и говорение	Наречие	6.1.4.1 прогнозировать развитие сюжета по ключевым словам
	6.2 Чтение	Степени сравнения наречий	6.2.3.1 понимать применение фразеологизмов, обращений, однородных членов, предложений, вопросительных и восклицательных и побудительных предложений
	6.3 Письмо	Риторические фигуры	6.3.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций, комиксов, в том числе с использованием информационно-коммуникативных технологий
	Соблюдени е речевых норм	Антитеза Перифраз	6.4.2.1 использовать фразеологические обороты; метафоры, олицетворения, риторические фигуры, антитезу, перифраз, использовать слова в свойственном им значении 6.4.3.2 образовывать степени сравнения прилагательных и наречий в соответствии с нормой
4 четверть			
Выдающиеся личности народа	6.1 Аудировани е и	Знаки препинания в предложениях	6.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения содержания, стилистики, выразительности, логичности высказывания и логики изложения материала

Казахстана		с вводными конструкциями	
	6.2 Чтение		6.2.2.1 определять основную мысль, выявляя структурные части и объясняя построения текста
	6.2 Письмо		6.2.3.1 понимать применение фразеологизмов, обращений, однородных членов предложений, вопросительных и восклицательных и побудительных предложений
	6.3 Соблюдение речевых норм		6.3.5.1 писать эссе-повествование, эссе-рассуждение
Спорт и диета	6.2 Чтение	Прямой и обратный порядок слов	6.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические и пунктуационные ошибки с помощью словаря, редактируя текст с учетом типа
	6.1 Аудирование и говорение		6.4.4.1 использовать знаки препинания в предложениях с вводными конструкциями
	6.3 Письмо		6.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения содержания, стилистики высказывания и логики изложения материала
	6.4 Соблюдение речевых норм		6.2.7.1 извлекать информацию из различных источников, сравнивая полученные сведения, определяя разные точки зрения
Спорт и диета	6.1 Аудирование и говорение	Знаки препинания в предложениях с вводными конструкциями	6.3.5.1 писать эссе-повествование, эссе-рассуждение
	6.2 Чтение		6.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические и пунктуационные ошибки с помощью словаря, редактируя текст с учетом типа
	6.3 Письмо		6.4.4.1 использовать знаки препинания в предложениях с вводными конструкциями
	6.4 Соблюдение речевых норм		

3) 7 класс:

таблица 3

Тема	Раздел	Лексико-грамматический материал	Цели обучения
1 четверть			

Живые организмы: животные			
	7.2 Чтение	Наречие	7.2.2.1 выявлять структурные части и их элементы (предложения, абзацы), раскрывающие основную мысль
		Степени сравнения наречий	7.2.3.1 понимать применение и объяснять явное и скрытое (подтекст) отдельных слов и выражений в тексте, использование паронимов, повторов, прямого и обратного порядка слов в предложении
	7.3 Письмо	Знаки препинания при прямой и косвенной речи	7.3.5.1 писать эссе-повествование, эссе-рассуждение, эссе-описание
	7.4 Соблюдение речевых норм		7.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические недочеты
			7.4.4.1 использовать знаки препинания в предложениях с вводными словами при прямой и косвенной речи, однородных членах
			7.4.3.2 образовывать степени сравнения прилагательных и наречий в соответствии с нормой
2 четверть			
Жара и холод: экстремальная погода	7.1 Аудирование и говорение	Правописание сложных имен существительных, прилагательных, числительных	7.1.7.1 строить монолог описательного или повествовательного характера, выделять элементы рассуждения с опорой на план, схему
			7.1.5.1 участвовать в диалоге по предложенной проблеме, аргументировать свое мнение
	7.2 Чтение	Правописание приставок пре- и при-	7.2.2.1 выявлять структурные части и их элементы (предложения, абзацы), раскрывающие основную мысль
	7.3 Письмо	Правописание суффиксов -н-, -нн- в именах прилагательных	7.2.8.1 сравнивать стилистические особенности различных текстов с учетом композиции и языковых особенностей, цели и целевой аудитории (объявление, записка, расписка, правило, поздравление, инструкция, заметка, интернет-письмо: просьбы, приглашения)
			7.3.6.1 писать творческие работы (180-200 слов), выбирая определенную роль речевого поведения
			7.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические недочеты

			недочеты;
	7.4 Соблюдение речевых норм		7.3.7.2 редактировать текст, изменяя структуру отдельных предложений, фрагментов текста
Казахстан в будущем: изобретения и энергия	7.1 Аудирование и говорение	Правописание неопределенных местоимений	7.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения содержания, использования языковых средств для привлечения внимания структуры изложения материала
	7.2 Чтение	Правописание приставок раз- (рос-)	7.1.7.1 строить монолог описательного или повествовательного характера элементами рассуждения с опорой на план, схему
	7.3 Письмо	Буквы О, Е после шипящих и Ц в суффиксах существительных, прилагательных	7.2.2.1 выявлять структурные части и их элементы (предложения, абзацы), раскрывающие основную мысль
	7.4 Соблюдение речевых норм		7.2.8.1 сравнивать стилистические особенности различных текстов с точки зрения композиции языковых особенностей, цели и целевой аудитории (объявление, записка, расписка, правило, поздравление, инструкция, заметка, интервью, письмо: просьбы, приглашения)
			7.3.6.1 писать творческие работы (180-200 слов), выбирая определенную роль речевое поведение 7.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические недочеты;
3 четверть			
Климат и изменения климата	7.1 Аудирование и говорение	Причастие Причастный оборот	7.1.1.1 понимать основное содержание текста, извлекая главную и второстепенную информацию, известную и неизвестную информацию
	7.2 Чтение	Обособление согласованных определений	7.1.3.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание текстов (повествование, описание и рассуждение) с изменением лица
			7.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов, извлекая главную и второстепенную информацию

	7.3 Письмо	Паронимы	7.3.1.1 составлять простой и сложный план
		Правописание гласных И-Ы после Ц в корне слова	7.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами повествования, пов... элементами рассуждения и создавать тексты публицистического и о... делового стилей (объяснительная записка, расписка, правило, поздра... инструкция, заметка, интервью, дневник, письма: просьбы, приглаше... целевой аудитории, выражая собственное мнение
	7.4 Соблюдени е речевых норм		7.4.1.1 правильно писать гласные после шипящих и Ц, сложные имена... существительные, прилагательные, числительные, неопределенные... также приставки и суффиксы в разных частях речи, Не с разными част... окончания глаголов
Обычаи и традиции			7.4.3.1 использовать правильно глагол и его формы, служебные части
	7.1 Аудировани е и говорение	Глагол (спряжение, разноспрягаемые глаголы)	7.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на структуру
			7.1.5.1 участвовать в диалоге по предложенной проблеме, аргументир... зрения
	7.2 Чтение	Деепричастие	7.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе поисковые
		Деепричастный оборот	7.2.4.1 определять смешанные типы текстов и различать характерные... языковые и жанровые особенности текстов: публицистического и офи... делового стилей (объяснительная записка, расписка, правило, поздра... инструкция, заметка, интервью, дневник, письма: просьбы, приглаше...
	7.3 Письмо	Правописание НЕ с разными частями речи	7.3.1.1 составлять простой и сложный план
			7.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами повествования, пове... элементами рассуждения и создавать тексты публицистического и о... делового стилей (объяснительная записка, расписка, правило, поздра... инструкция, заметка, интервью, дневник, письма: просьбы, приглаше... целевой аудитории, выражая собственное мнения

	7.4 Соблюдени е речевых норм		7.4.1.1 правильно писать гласные после шипящих и Ц, сложные имен существительные, прилагательные, числительные, неопределенные также приставки и суффиксы в разных частях речи, "Не" с разными част окончания глаголов 7.4.3.1 использовать правильно глагол и его формы, служебные части
Знания: мир и изучение иностранны х языков	7.1 Аудировани е и говорение	Правописание НЕ с разными частями речи	7.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на структуру
	7.2 Чтение	Союзы	7.2.5.1 формулировать различные вопросы на основе выводов и заключ
	7.3 Письмо	Сочинительные и подчинительные союзы	7.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов-пове текстов-описаний и текстов-рассуждений с изменением лица
	7.4 Соблюдени е речевых норм	Предлоги Обособление приложений	7.4.3.1 использовать правильно глагол и его формы, служебные части 7.4.1.1 использовать знаки препинания в предложениях с вводными и при прямой и косвенной речи, однородных членах предложения, а так обобщающим словом при однородных членах предложения

4 четверть

Влияет ли ландшафт и климат на национальн ый характер?	7.1 Аудировани е и говорение	Правописание не с причастиями	7.1.4.1 прогнозировать содержание по ключевым словам
	7.2 Чтение	Термины Частицы	7.2.3.1 понимать применение и объяснять явное и скрытое (подтекст) отдельных слов и выражений в тексте, использование паронимов, вво повторов, прямого и обратного порядка слов в предложении
	7.3 Письмо	Знаки препинания пр вводных словах	7.3.3.1 представлять информацию в виде различных схем, таблиц, диа
	7.4 Соблюдени е речевых норм	Знаки препинания в предложениях, осложненных	7.4.1.1 правильно писать гласные после шипящих и Ц, сложные имен существительные, прилагательные, числительные, неопределенные также приставки и суффиксы в разных частях речи, Не с разными част окончания глаголов 7.4.4.1 использовать знаки препинания в предложениях с вводными и при прямой и косвенной речи, однородных членах предложения, а так

		обособленными приложениями	обобщающим словом при однородных членах предложения
Молодежная культура: Интернет и социальные сети	7.1 Аудирование и говорение	Аллегория	7.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения содержания, использования языковых средств для привлечения внимания структуры изложения материала
	7.2 Чтение	Гипербола	7.2.2.1 выявлять структурные части и их элементы (предложения, абзацы), раскрывающие основную мысль
		Сравнение	7.2.3.1 понимать применение и объяснять явное и скрытое (подтекст) отдельных слов и выражений в тексте, использование паронимов, повторов, прямого и обратного порядка слов в предложении
	7.3 Письмо	Знаки препинания в предложениях со сравнительным оборотом	7.3.5.1 писать эссе-повествование, эссе-рассуждение, эссе-описание
	7.4 Соблюдение речевых норм	Правописание безударных гласных в окончаниях глагола	7.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические недочеты; 7.4.2.1 использовать термины; инверсию, анафору 7.4.4.1 использовать знаки препинания в предложениях с вводными словами при прямой и косвенной речи, однородных членах предложения, а также обобщающим словом при однородных членах предложения

4) 8 класс:

таблица 4

Тема	Раздел	Лексико-грамматический материал	Цели обучения
1 четверть			
Проблемы социальной защиты бездомных	8.1 Аудирование и говорение	Знаки препинания в предложениях, осложненных обстоятельством	8.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения темпа речи, соответствия целевой аудитории
	8.2 Чтение		8.2.7.1 извлекать и синтезировать информацию из различных источников, определяя ее актуальность, целевую аудиторию
	8.3 Письмо	Знаки препинания при вводных словах	8.3.5.1 писать разные виды эссе, в том числе аргументированное, эссе-описание, эссе-рассуждение, эссе-повествование, выражая свое отношение к проблеме и/или авторской позиции

			8.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, л стилистические недочеты
	8.4 Соблюдение речевых норм		8.4.4.1 использовать знаки препинания при уточняющих членах пр предложениях, осложненных обособленным определением и обсто при цитировании
2 четверть			
Генномодиф ицированны е продукты	8.1 Аудировани е и говорение	Глагол (наклонение) Паронимы	8.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения темпа ре соответствия целевой аудитории
	8.2 Чтение		8.2.2.1 выявлять особенности структуры текста, раскрывающие осн
	8.3 Письмо	Глагольное управление	8.2.3.1 понимать применение и объяснять подразумеваемый смыс слов, словосочетаний и предложений в тексте, эмоционально окра профессиональных слов, неологизмов, окказионализмов с учетом сочетаемости
		Правописание –н-, -нн- в суффиксах причастий	8.3.5.1 писать разные виды эссе, в том числе аргументированное, э текста, выражая свое отношение к проблеме и/или авторской пози 8.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, л стилистические недочеты;
	8.4Соблюде ние речевых норм		8.4.1.1 правильно писать суффиксы в разных частях речи 8.4.2.1 использовать паронимы, профессиональные слова, термины аллегория, инверсию, градацию 8.4.3.2 соблюдать нормы глагольного управления
День Победы	8.1 Аудировани е и говорение	Знаки препинания в предложениях, осложненных определениями и обстоятельствами, выраженными причастными и деепричастными оборотами	8.1.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, аргуме собственные утверждения 8.1.7.1 аргументированный монолог (описание, повествование, рас включающий не менее 2-х микротем, на основе плана, схем, иллю
	8.2 Чтение		8.2.2.1 выявлять особенности структуры текста, раскрывающие осн

			8.2.8.1 сравнивать стилистические (композиционные, языковые) особенности различных текстов с учетом цели и целевой аудитории (репортаж, фотостатья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, блог)
	8.3 Письмо		8.3.6.1 писать творческие работы (200-250 слов), фрагмент/фрагменты, являющиеся контрастными по содержанию
			8.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, лексические, стилистические недочеты;
	8.4 Соблюдение речевых норм		8.4.2.1 использовать паронимы, профессиональные слова, термины, метафору, аллегорию, инверсию, градацию
			8.4.4.1 использовать знаки препинания при уточняющих членах предложения, предложениях, осложненных обособленным определением и обстоятельством при цитировании
3 четверть			
Если бы я правил миром...	8.1 Аудирование и говорение		8.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения темпа речи, соответствия целевой аудитории
			8.1.7.1 строить аргументированный монолог (описание, повествование, рассуждение), включающий не менее 2-х микротем, на основе планов, схем, иллюстраций
	8.2 Чтение	Знаки препинания при вводных словах	8.2.2.1 выявлять особенности структуры текста, раскрывающие основную мысль
		Глагол (наклонение)	8.2.8.1 сравнивать стилистические (композиционные, языковые) особенности различных текстов с учетом цели и целевой аудитории (репортаж, фотостатья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, блог)
	8.3 Письмо	Аллегория	8.3.6.1 писать творческие работы (200-250 слов), фрагмент/фрагменты, являющиеся контрастными по содержанию
		Инверсия	8.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, лексические, стилистические недочеты;
	8.4 Соблюдение речевых норм		8.4.1.1 правильно писать суффиксы в разных частях речи

Семья: права и обязанности	8.1 Аудирование и говорение	Обособленные члены предложения (несогласованные определения, обстоятельства, выраженные существительными с предлогами)	8.1.1.1 понимать содержание текста, определяя открытую и скрытую информацию, цель высказывания
	8.2 Чтение		8.1.3.1 пересказывать содержание текстов различных типов речи с...
	8.3 Письмо		8.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных тексте (особенности письменной формы речи), извлекая открытую и скрытую (подтекст) информацию
	8.4 Соблюдение речевых норм		8.2.2.1 выявлять особенности структуры текста, раскрывающие основную тему
Развлечения и спорт	8.1 Аудирование и говорение	Обособленные члены предложения (сложные случаи обособления)	8.3.1.1 составлять простой и сложный план, собирать материал к сочинению, организовывать его в соответствии с планом
	8.2 Чтение		8.3.4.1 создавать тексты-описание с элементами рассуждения, повествования, элементами описания и создавать тексты публицистического, официально-делового, научного, разговорного стилей (репортаж, фельетон, статья, очерк, обзор, послание, характеристика, блог) с учетом целевой аудитории
			8.4.3.1 использовать правильно обособленные члены предложения
			8.1.2.1 определять основную мысль на основе структурных элементов текста, учитывая целевую аудиторию
			8.1.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, аргументировать собственные утверждения
			8.2.4.1 определять смешанные типы текстов и различать характерные языковые и жанровые особенности публицистического, разговорного, официально-делового стилей (репортаж, фельетон, статья, интервью, послание, характеристика, блог)
			8.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе изучающее

	8.3 Письмо		8.3.1.1 составлять простой и сложный план, собирать материал к со организовывать его в соответствии с планом
	8.4 Соблюдение речевых норм		8.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами рассуждения, пов элементами описания и создавать тексты публицистического, офи делового, научного, разговорного стилей (репортаж, фельетон, статьи очерк, обзор, послание, характеристика, блог) с учетом целевой ауд 8.4.3.1 использовать правильно обособленные члены предложения
4 четверть			
Мир профессий	8.1 Аудировани е и говорение	Профессионализмы Термины	8.1.2.1 определять основную мысль на основе структурных элемен целевой аудитории
	8.2 Чтение		8.2.5.1 формулировать различные вопросы на основе прочитанного
	8.3 Письмо		8.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов с с изменением лица
	8.4 Соблюдение речевых норм		8.4.2.1 использовать паронимы, профессиональные слова, термины аллегория, инверсию, градацию
Космос	8.1 Аудировани е и говорение	Неологизмы Инверсия Градация	8.1.4.1 прогнозировать содержание, исходя из основной мысли тек
	8.2 Чтение		8.2.3.1 понимать применение и объяснять подразумеваемый смысл слов, словосочетаний и предложений в тексте, эмоционально окра профессиональных слов, неологизмов, окказионализмов с учетом сочетаемости
	8.3 Письмо		8.3.3.1 представлять информацию в виде различных схем, таблиц, д
	8.4 Соблюдение речевых норм		8.4.2.1 использовать паронимы, профессиональные слова, термины аллегория, инверсию, градацию

5) 9 класс:

таблица 5

Тема	Раздел	Лексико-грамматический материал	Цели обучения
1 четверть			
Разнообразие форм жизни	9.1 Аудирование и говорение	Знаки препинания при уточняющих членах предложения	9.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения нормативности речи, структуры
	9.2 Письмо		9.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе просмотровое чтение
	9.3 Соблюдение речевых норм		9.3.5.1 писать разные виды эссе, в том числе академическое, рассматривая одну проблему 9.3.7.1 корректировать и редактировать имеющиеся недочеты в тексте
	9.4 Чтение		9.4.4.1 использовать знаки препинания при уточняющих членах предложения, при осложненных
Вода в жизни человека	9.1 Аудирование и говорение	Знаки препинания при цитировании	9.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения нормативности речи, структуры
	9.2 Чтение		9.2.7.1 извлекать и синтезировать информацию из различных источников, определять противоречивость, достоверность
	9.3 Письмо	Тавтология	9.3.5.1 писать разные виды эссе, в том числе академическое, рассматривая одну проблему 9.3.7.1 корректировать и редактировать имеющиеся недочеты в тексте
	9.4 Соблюдение речевых норм	Штампы	9.4.2.2 избегать повторов и штампов 9.4.4.1 использовать знаки препинания при уточняющих членах предложения, при осложненных
2 четверть			
Еда:	9.1	Знаки	9.1.3.1 пересказывать содержание текстов смешанного типа, интерпретируя информацию

необходимость или роскошь?	Аудирование и	препинания в неполных предложениях	
	9.2 Чтение		9.2.2.1 выявлять особенности и роль структуры текста в передаче основной мысли
	9.3 Письмо		9.2.3.1 понимать применение аббревиации, парцелляции и другие приемы в словесности 9.3.5.1 писать разные виды эссе, в том числе академическое, рассматривая одну из проблем 9.3.7.1 корректировать и редактировать имеющиеся недочеты в тексте
	9.4 Соблюдение речевых норм		9.4.4.1 использовать знаки препинания при уточняющих членах предложения, при осложненных
Музыка в современном обществе	9.1 Аудирование и говорение	Омонимичные самостоятельные и служебные части речи Знаки препинания при уточняющих членах предложения	9.1.5.1 участвовать в дискуссии, убеждая оппонента в правильности своей позиции выводы 9.1.7.1 строить развернутый аргументированный монолог (рассуждение о жизни, описания и повествования, убеждения), включающий не менее 2-х микротем в пределах учебной, социально-культурной и общественно-политической сфер, на основе блогов, сообщений средств массовой информации с учетом целевой аудитории
	9.2 Чтение		9.2.2.1 выявлять особенности и роль структуры текста в передаче основной мысли 9.2.8.1 сравнивать стилистические (композиционные, языковые, жанровые) особенности различных текстов, учитывая цель, целевую аудиторию и позицию автора (биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарий в блоге, чате, форуме)
	9.3 Письмо		9.3.6.1 писать творческие работы (250-300 слов), фрагмент/фрагменты текста, являющиеся контрастными по содержанию 9.3.7.1 корректировать и редактировать имеющиеся недочеты в тексте
	9.4 Соблюдение речевых норм		9.4.1.1 правильно писать омонимичные самостоятельные и служебные части речи 9.4.4.1 использовать знаки препинания при уточняющих членах предложения, при осложненных, а также в неполных предложениях, при цитировании, тире в простых предложениях
3 четверть			

Научные открытия и технологии	9.1 Аудирование и говорение	Омонимичные самостоятельные и служебные части речи	9.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения нормативности речи, структуры
	9.2 Чтение		9.1.7.1 строить развернутый аргументированный монолог (рассуждение с элементами повествования, убеждения), включающий не менее 2-х микротем в пределах учебно-социально-культурной и общественно-политической сфер, на основе блогов и социальных средств массовой информации с учетом целевой аудитории
	9.3 Письмо		9.2.2.1 выявлять особенности и роль структуры текста в передаче основной мысли
	9.4 Соблюдение речевых норм		9.2.8.1 сравнивать стилистические (композиционные, языковые, жанровые) особенности различных текстов, учитывая цель, целевую аудиторию и позицию автора (биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарий в блоге, чате, форуме)
Конфликты и миротворчество	9.1 Аудирование и говорение	Союзы (сочинительные и подчинительные)	9.3.6.1 писать творческие работы (250-300 слов), фрагмент/фрагменты текста, являющиеся контрастными по содержанию
	9.2 Чтение		9.3.7.1 корректировать и редактировать имеющиеся недочеты в тексте
	9.3 Письмо		9.4.1.1 правильно писать омонимичные самостоятельные и служебные части речи
	9.4 Соблюдение		
	9.1 Аудирование и говорение	Правописание союзов	9.1.1.1 понимать основную и детальную информацию текста, высказывая критическое отношение к услышанному
	9.2 Чтение		9.1.3.1 пересказывать содержание текстов смешанного типа, интерпретируя информацию
	9.3 Письмо		9.2.1.1 понимать открытую и скрытую (подтекст) информацию сплошных и несплошных текстов
	9.4 Соблюдение		9.2.2.1 выявлять особенности и роль структуры текста в передаче основной мысли
	9.1 Аудирование и говорение	Правописание союзов	9.3.1.1 составлять цитатный план (простой и сложный), учитывая жанровое своеобразие
	9.2 Чтение		9.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами рассуждения, повествование с элементами рассуждения соответствующих стилей (биография, автобиография, аннотация, тезисы, доклад, комментарий в блоге, чате, форуме) с учетом целевой аудитории
	9.3 Письмо		
	9.4 Соблюдение		9.4.1.1 правильно писать омонимичные самостоятельные и служебные части речи

	речевых норм		
Сухопутные страны	9.1 Аудирование и говорение	Союзы и союзные слова	9.1.2.1 определять основную мысль на основе микротем, выражая свое отношение к услышанному
	9.2 Чтение		9.1.5.1 участвовать в дискуссии, убеждая оппонента в правильности своей позиции, делать обоснованные выводы
	9.3 Письмо	Слитное, дефисное написание различных частей речи	9.2.4.1 определять смешанные типы текстов и различать характерные черты, языковые жанровые особенности публицистического, разговорного, научного, официально-деловых стилей (биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарий в блоге, чате, форуме) 9.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе просмотровое
			9.3.1.1 составлять цитатный план (простой и сложный), учитывая жанровое своеобразие текста 9.3.4.1 создавать тексты-описание с элементами рассуждения, повествование с элементами рассуждения соответствующих стилей (биография, автобиография, аннотация, тезисы, доклад, комментарий в блоге, чате, форуме) с учетом целевой аудитории
	9.4 Соблюдение речевых норм	Правописание наречий	9.4.1.1 правильно писать омонимичные самостоятельные и служебные части речи
4 четверть			
Традиции и культура	9.1 Аудирование и говорение	Стилистически окрашенные слова	9.1.2.1 определять основную мысль на основе микротем, выражая свое отношение к услышанному
	9.2 Чтение		9.2.5.1 формулировать вопросы и собственные идеи на основе прочитанного текста, выделять факт и мнение
	9.3 Письмо	Аббревиатура	9.3.2.1 излагать основное содержание текстов, синтезируя информацию прослушанного и аудиовизуального материала
	9.4 Соблюдение речевых норм		9.4.2.1 использовать стилистически окрашенные слова, аббревиатуру, парцелляцию 9.4.4.1 использовать знаки препинания при уточняющих членах предложения, при сложных предложениях, а также в неполных предложениях, при цитировании, тире в простых предложениях
Ресурсы планет	9.1 Аудирование и говорение	Стилистически окрашенные слова	9.1.4.1 прогнозировать содержание по названию текста или началу

ы "Земля"		Знаки	
	9.2 Чтение	препинания в простых предложениях, обособленных	9.2.3.1 понимать применение аббревиации, парцелляции и другие приемы в слов
	9.3 Письмо	х, обособленны	9.3.3.1 представлять информацию сплошных текстов в виде рисунков, схем, табли наоборот
	9.4 Соблюдение речевых норм	х определений и обстоятельств в Сложносочиненное	9.4.2.1 использовать стилистически окрашенные слова, аббревиатуру, парцелляци 9.4.4.1 использовать знаки препинания при уточняющих членах предложения, пр осложненных, а также в неполных предложениях, при цитировании, тирев прост предложениях

6) 10 класс:

таблица 6

Тема	Раздел	Лексико-грамматический материал	Цели обучения
1 четверть			
Подросток в современном мире	10.1 Аудирование и говорение	Сложноподчиненные предложения с придаточными	10.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения логики материала, выражая собственное мнение
	10.2 Чтение	определительными и изъяснительными	10.2.2.1 выявлять особенности и роль структуры текста в передаче мысли 10.2.3.1 понимать применение иронии, намеков, преуменьшения, преувеличения и другие приемы в словосочетаниях
	10.3 Письмо	Знаки препинания в сложноподчиненных предложениях с придаточными	10.3.5.1 писать разные виды эссе, в том числе дискуссионное, рассуждение по проблеме с разных сторон и предлагая пути решения 10.3.7.1 корректировать и редактировать имеющиеся недочеты в
	10.4 Соблюдение речевых норм	определительными и изъяснительными	10.4.4.1 использовать знаки препинания в сложных предложениях

2 четверть

Всемирная связь в 21-ом веке	10.1 Аудирование и говорение	Сложноподчиненные предложения с придаточными	10.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения логики материала, выражая собственное мнение
	10.2 Чтение	придаточными	10.2.7.1 извлекать и синтезировать информацию из различных источников, интерпретировать, делать выводы на основе полученных сведений, выражая собственное мнение
	10.3 Письмо	обстоятельствами	10.3.5.1 писать разные виды эссе, в том числе дискуссионное, рассуждая на проблему с разных сторон и предлагая пути решения 10.3.7.1 корректно редактировать имеющиеся недочеты в тексте
	10.4 Соблюдение речевых норм	Знаки препинания в сложноподчиненных предложениях с придаточными обстоятельными	10.4.4.1 извлекать и синтезировать информацию из различных источников, интерпретировать, делать выводы на основе полученных сведений, выражая собственное мнение

3 четверть

Дилеммы и выбор	10.1 Аудирование и говорение	Сложноподчиненные предложения с разными видами связи	10.1.5.1 участвовать в полемике, синтезируя различные точки зрения, предлагая решение проблемы
			10.1.7.1 строить развернутый аргументированный монолог (рассуждение) на заданную тему, убеждения), включающий не менее 9-х микротем из области учебной, социально-культурной сфер
	10.2 Чтение		10.2.2.1 выявлять особенности и роль структуры текста в передаче мысли
			10.2.8.1 сравнивать стилистические (композиционные, языковые), особенности различных текстов, учитывая цель, целевую аудиторию автора (научная статья, отчет о поездке)
	10.3 Письмо	Знаки препинания в сложноподчиненных предложениях с разными видами связи	10.3.6.1 писать творческие работы (300-350 слов), фрагмент/фрагменты, представляющие собой определенные композиционными элементами (напр., продолжение рассказа)
			10.3.7.1 корректировать и редактировать имеющиеся недочеты в тексте
	10.4 Соблюдение		10.4.4.1 извлекать и синтезировать информацию из различных источников, интерпретировать, делать выводы на основе полученных сведений, выражая собственное мнение

	речевых норм		собственное мнение
4 четверть			
Средства массовой информации	10.1 Аудирование и говорение	Сложное бессоюзное предложение Знаки препинания в бессоюзном предложении	10.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения логики материала, выражая собственное мнение 10.1.7.1 строить развернутый аргументированный монолог (рассуждение на заданную тему, убеждения), включающий не менее 9-х микротем учебной, социально-культурной сфер
	10.2 Чтение		10.2.2.1 выявлять особенности и роль структуры текста в передаче мысли 10.2.8.1 сравнивать стилистические (композиционные, языковые) особенности различных текстов, учитывая цель, целевую аудиторию автора (научная статья, отчет о поездке)
	10.3 Письмо		10.3.6.1 писать творческие работы (300-350 слов), фрагмент/фрагменты, являющиеся определенными композиционными элементами (начало, продолжение рассказа) 10.3.7.1 корректировать и редактировать имеющиеся недочеты в
	10.4 Соблюдение речевых норм		10.4.4.1 извлекать и синтезировать информацию из различных источников, интерпретировать, делать выводы на основе полученных сведений, выражая собственное мнение

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2018 жылғы 20 қыркүйек

№ 469 бұйрығына 30-қосымша
Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2013 жылғы 3 сәуірде

№ 115 бұйрығына 470-қосымша

Көру қабілеті бұзылған(көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы(оқыту қазақ тілінде) 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Көру қабілеті бұзылған(көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты – әдеби шығармаларды қабылдау және саралау арқылы адамның рухани құндылықтарының қалыптасуына ықпал жасау, білімдерін, қабілеттерін, дағдыларын жекелік таңдау негізінде әлем мен өзін-өзі тануға қолдана алатын білікті оқырман тәрбиелеу.

3. Оқытудың міндеттері:

1) қазақ, орыс және әлем әдебиеті мен мәдениеті негізінде әлеуметтік тұрғыда табысты бейімделуіне ықпал жасайтын білімдерді, қабілеттерді, дағдыларды қалыптастыру;

2) білім алушылар көркем әдебиет шығармаларының авторлық түпкі ойын терең түсінулері үшін, әдебиеттанушылық түсініктердің меңгерілуіне ықпал жасау;

3) шығармаларды саралау негізінде сындық саралау, теңеу, қорыту, ұқсастық пен себептік-нәтижелік байланысты анықтау, құбылыстарды жіктеу, логикалық және сыни пайымдамалар мен пікірлерді құру дағдыларын қалыптастыру;

4) түрлі жанрдағы әдеби шығармаларды терең түсіну мен саралау негізінде коммуникативтік дағдыларды дамыту.

4. Бағдарламаның мазмұны заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

5. Тілді оқыту, оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде және жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде, жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың

Бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әр-түрлі жұмыстарды, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларды қарастырады (оқитын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын, түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндерді қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрдағы, стильдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндік материалды таңдау барысында этномәдени компонентін ескере отырып, білім мазмұнының тәрбиелік компоненті күшейтіледі (қазақ әдебиетінің, орыс әдебиетінің ұлттық-мәдени ерекшеліктері жөнінде, біздің еліміздің аумағында тұратын өзге халықтар мәдениеті жөнінде мәліметтер).

15. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен қазақстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпы ұлттық "Мәңгілік Ел" идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

16. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу үдерісі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік құзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

17. Білім алушылардың психофизикалық бұзылымдарын түзеу мақсатында қолданылатын әдістер мен тәсілдер:

1) лингвистикалық шолу әдісі: алғашқылық, синхрондық, кейінгілік, толық және таңдамалы;

2) кроссвордтарды табу, ребустарды, шарадаларды шешу;

3) тірек сызбалар, кестелер;

4) мәтінді редакциялау;

5) анықтама-дәптерін дайындау және қолдану (әдебиеттік теминдер мен ұғымдар);

6) шешендік іскерлік;

7) мен білемін;

8) автор;

9) ақпаратты шығару

10) ең қызықты фактілер;

11) жазушыға, ақынға сұрақтар;

12) "..... дан сұхбат алу";

13) дайын мәтіннің тақырыптық торын құрастыру тәсілі және тақырыпты құру барысындағы есептеулер тәсілі;

14) болашақ тақырыптың микротақырыптарын ашу сызбасын құрастыру тәсілі және оны дайын мәтіннен есептеп шығару тәсілі;

15) тәсілдерді қолдана отырғандағы тіл шығармашылығы: "Еркін ассоциациялар тәсілі" (суреттердің деректері бойынша), "Не болар еді, егер ..." (білім алушы өзіне осындай сұрақ қойып жауап беруге тырысады), "Әңгімені жалғастыр";

16) "мағыналық бірліктер" тәсілі мағыналық жады мен логикалық ойлау қабілетін дамытуға арналады. Тәсілдер: мәтіннің сараптамасы немесе шағын-баяндау, мұнда білім алушы дәйекті түрде екі сұраққа жауап береді: "Бұл мәтінде кім (немесе не) туралы айтылады?" және "Бұл жөнінде не айтылады (хабарланады)?" . Қолданылатын мини-баяндаулар көлемі үлкен мәтінге қарасты қорқынышын жеңіп, эмоциялық-еріктік саласының қалыптасуына көмектеседі. Жеке тәжірибесін қолдану: жанұядағы туыстық байланыстардың аналогиясы бойынша мәтін немесе сөйлем ішіндегі туыстық байланыстарды анықтау.

18. Оқи білу дағдысын дамыту бойынша тапсырмалар мысалдары:

1) сөздермен ойындар (анаграммалар, палиндромалар, сөздің ішіндегі сөзді табу);

2) мәтіннің басы немесе атауы бойынша оқиғаның дамуын болжау;

3) әңгіменің жоспар-картасын құру.

19. Қазақ әдебиетін оқыту барысында ақпарат көзі ретінде мәтінмен жұмысты күшейту қарастырылады, оны тез оқуын дамытуға, басты немесе екінші кезектегі, ашық немесе жасырынды, мәтіндік немесе мәтіннен тыс ақпаратты бөліп шығару қабілетін дамытуға бағыттау, ақпаратты ықшамды көрсетіп, көпшілік алдында сөйлеуге, өз ой-пікірін айтуға, оларды ауызша (пікірталас, жарыссөз, баяндама) және жазбаша (эссе) түрде жеткізе білуге үйрету.

20. Әдебиет бойынша оқу үдерісін сыншылдық ойды дамытуға бағыттап ұйымдастыру, оқу субъекттерінің тең құқылы қарым-қатынастарын, араларында әңгімелесу қатынасты, пікірталас барысында өз пікірлерін айта білуін, өзгелердің пікірін тыңдауын, түсінуін және қабылдауын, өз позициясын қорғауда дәлелдер жүйесін келтіре білуін, түрлі позицияларды салыстыра білуін тудырады.

21. Әдеби көздерін зертелеу барысында сыншылдық ойды дамыту, бірінші кезекте, мәтінмен жұмыс істеумен байланысты; мұнда мәтіннің сипатына қарай оқу үдерісі тәсілдерін үйрету түрлері(ақпараттық немесе әдеби мәтін) және жұмыс тәсілдері(дайын мәтінді оқу емесе жазбаша мәтін құру) бойынша біріктіреді.

22. Оқырмандық қабілетін дамытуға үлкен мән беріледі: ашық түрде берілген ақпаратты табу; қорытындыларды тұжырымдау; ақпаратты түсіндіру және қорыту; мәтіннің мазмұнын, тілдік ерекшеліктерін және құрылымын саралау.

23. Әдебиетті оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) түзетудің оптикалық құралдары: лупалар (қол, стационарлық және тірек); көзәйнектер (микроскопиялық, гиперокулярлық және телескопиялық); бинокулярлар және монокулярлар; проекциялық үлкейткіш аппараттар (эпипроекторлар және диапроекторлар);

2) көру аясының кемістіктері бар тұлғалар үшін (гемианопсия, түтікті көру қабілеті) арнайы оптикалық жүйелер, бұлар көру аясын қажетті шекте өзгертеді; егер көру қабілеті сапасының нашарлауы жоғары жарық

жағдайларында болса, онда түссіз немесе түрлі-түсті әйнектен жасалған жарықтан қорғайтын түзету линзалары қолданылады;

3) компьютерлік тифлокешен: жеке компьютер, брайльдік дисплей, брайльдік index Everest (индекс Эверист) – D принтер, сканерлеу және оқуға арналған "Книголюб" бағдарламасы, экранды үлкейту бағдарламасы;

4) "Книголюб-стандарт" оқу жүйесі;

5) "Кітап" "VideoLightVGA (ВидеоЛайтВиДжиЭй)" электрондық үлкейткіш құрылғысы;

6) нашар көретіндерге арналған портативті үлкейткіш құрылғы.
3-тарау. "Қазақ әдебиеті" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

24. "Қазақ әдебиеті" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;

2) 6-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;

3) 7-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;

4) 8-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;

5) 9-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;

6) 10-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты құрайды.

25. "Қазақ әдебиеті" пәндік білімнің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) 1- бөлім "Түсіну және жауап беру";

2) 2- бөлім "Анализ және интерпретация";

3) 3- бөлім "Бағалау және салыстыру".

26. "Түсіну және жауап беру" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) көркем шығарма мазмұны мен пішіні;
- 2) әдеби шығарманың тұжырымдамасы;
- 3) көркем шығармадағы образ;
- 4) шығарма үзінділерімен жұмыс.

27. "Анализ және интерпретация" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) әдеби шығарманың композициясы;
- 2) автор бейнесі;
- 3) көркем шығарманың тілі;
- 4) шығармашылық жұмыс.

28. "Бағалау және салыстыру" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) тарихи және көркемдік құндылығы;
- 2) заманауилығы мен жаңашылдығы;
- 3) әдеби эссе;
- 4) әдеби сын.

29. 5-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: әдеби шығарманың фабуласы мен сюжеттік дамуы; кейіпкерлер портреті мен образы; шағын көлемді үзінділерді мәнерлеп оқу, жатқа айту; әдеби шығарманың тақырыбы мен идеясы;

2) анализ және интерпретация: салыстыра суреттеулер мен қарама-қарсы суреттеулерді табу; шығармадағы тілдік бейнелеу: теңеу, эпитет, ауыспалы мағынадағы сөздер, қайталау, өлең құрылысы; эпикалық

шығармадағы автор бейнесі; көркем шығармадан алған әсерін сипаттап авторғахат, өлең жазу;

3) бағалау және салыстыру: шығарманың тарихи құндылығын бағалау; кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалау; әдеби эссе; сыни хабарлама жазу.

30. 6-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру:әдеби шығарманың жанрын, фабуласын, сюжетін анықтау; шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдықмәселе, идеясы; кейіпкерлердің типтерін тек тұрғысынан сипаттау; көркем шығармалардан орта көлемді үзінділерді мәнерлеп оқу, жатқаайту;

2) анализ және интерпретация:шығарма композициясындағыбелгілі бір эпизодтың алатын маңызына негіздеме жасау; әдеби көркемдегіш құралдарды пайдаланып шығармадағы табиғат көрінісін, оқиға орнын, кейіпкер бейнесін сипаттап жазу; шығармадағы көркем ауыстырулар: метафора, кейіптеу, метонимия, гипербола, литота, аллегория, антитеза, градация, арнау;

3) бағалау және салыстыру:кейіпкерлерді өзара салыстыру,тарихи және көркемдік құндылығына баға беру; кейіпкерлер жүйесінің заманауи жаңашылдығын өзара салыстырып баға беру; әдеби эссе жазу; сыни хабарлама жасау.

31. 7-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру:әдеби шығарма сюжетінің құрамдас бөлшектерін талдау; әдеби шығармадағы тұлғалық болмысты гуманистік тұрғыдан талдау; кейіпкерлердің типтерін жасалу тәсілдері тұрғысынан анықтау; көркем шығармадағы кейіпкер бейнесі, үзінділердіжатқа айту;

2) анализ және интерпретация: шығармадағы эпизодтар мен бейнелерді салғастыру; эпикалық, поэзиялық, драмалық шығармадағы автор бейнесі; шығармадағы көркемдегішқұралдары: символ, синекдоха, эпифора, анафора, аллитерация, ассонанс, риторикалық сұрақ қолданысы;шығармадағы оқиға желісін өзіндік көзқарас тұрғысынан

дамытып жазу;

3) бағалау және салыстыру: кейіпкерлердің іс-әрекеті мен автор берген портреттік мінездемесі, тарихи және көркемдік құндылығын; әдеби жанр түрлерінің даму барысы, жаңашылдығы; шығарманы ұлттық құндылығы, әдеби эссе жазу; әдеби шығарманың эстетикалық құндылығы туралы сыни шолу жазу.

32. 8-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: шығарманың жанрына байланысты сюжеттік желілер, эпилог, бастамалар; әдеби шығарманың идеясы мен пафосын ұлттық мүдде тұрғысынан ашу; көркем шығармадағы кейіпкерлерді сомдауда тура және жанама мінездеулер; көркем шығармалардан алған үзінділерді орынды қолдану;

2) анализ және интерпретация: композицияны тұтастан бөлшекке, бөлшектен тұтасқа қарай талдау; автор бейнесі мен кейіпкерлер қарым-қатынасының тілдік көрінісі; шығармадағы көркемдегіш құралдары: психологиялық параллелизм, перифраз, сатира, ирония, гротеск, эллипсис қолданысы, автор стилі; шығармадан алған үзінділерді өңдеп креативті жазу;

3) бағалау және салыстыру: шығарманың тақырыбы мен идеясы, тарихи және көркемдік құндылығы; шығармадағы материалдық және рухани құндылықтарды заманауи тұрғыда салыстыру, жаңашылдығы; шығарманың көркемдік-идеялық құндылығын гуманистік тұрғысы, әдеби эссе; шығармада жазылған әдеби сын – пікірлерге сүйене отырып, өзіндік сыни пікір жазу.

33. 9-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау; әдеби шығармадағы психологизм; көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлер жүйесі; көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстарда қолдану;

2) анализ және интерпретация: эпикалық, поэтикалық, драмалық

мәтіндердегі композициялық амалдар; автор бейнесінің идеялық-стистикалық тұтастырушы ретіндегі рөлі; шығармадағы әдеби тілді құбылту мен айшықтаудың (троп пен фигура) түрлері, автор стилі; автор стиліне сүйене отырып, шығармашылық жұмыс жазу;

3) бағалау және салыстыру: шығарманы басқа өнер түрлеріндегі осы мазмұндас туындылармен салыстыру, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау; шығармадағы ұрпақтар сабақтастығы көрінісін заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру; әдеби эссе жазу; әдеби шығарманы қазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдау, шағын сын мақала жазу.

34. 10-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау; әдеби шығармадағы психологизм; көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлер жүйесі; көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстарда қолдану, осы жұмыстары жайлы бір-бірімен пікір алмасу;

2) анализ және интерпретация: эпикалық, поэтикалық, драмалық мәтіндердегі композициялық амалдар; автор бейнесінің идеялық-стистикалық тұтастырушы ретіндегі рөлі; шығармадағы әдеби тілді құбылту мен айшықтаудың (троп пен фигура) түрлері, автор стилі; автор стиліне сүйене отырып, шығармашылық жұмыс жазу, өзара осы жұмыстарды талқылау;

3) бағалау және салыстыру: шығарманы басқа өнер түрлеріндегі осы мазмұндас туындылармен салыстыру, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау; шығармадағы ұрпақтар сабақтастығы көрінісін заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру; әдеби эссе жазу; әдеби шығарманы қазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдау, шағын сын мақала жазу, жазылған мақалаларға өз көзқарастарын білдіру.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

35. Бағдарламада "оқу мақсаттары" сандардан тұратын кодтық белгімен белгіленді, кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екіншісі –

бөлімді (түсіну және жауап беру, анализ және интерпретация, бағалау және салыстыру), үшінші сан – бөлімшені, төртінші сандар - бөлімшедегі оқыту мақсатының реттік нөмірін көрсетеді, яғни 7.2.1.2 кодында: "7" – сынып, "2.1" – бөлімше, "2" – оқыту мақсатының реттік саны.

36. Оқу мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Түсіну және жауап беру":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Көркем шығарманың маңызы мен пішіні	5.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына қарай фабуласы мен сюжеттік дамуын сипаттау	6.1.1.1 әдеби шығарманың жанрын, фабуласын, сюжетін анықтау	7.1.1.1 әдеби шығарма сюжетінің құрамдас бөлшектерін талдау	8.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына байланысты сюжеттік желілерін, эпилог, бастамаларды анықтау	9.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау жасау	10.1.1.1 әдеби шығарма сюжеттік-композициялық талдау жасау
1.2 Әдеби шығарманың тұжырымдамасы	5.1.2.1 әдеби шығарманың тақырыбы мен идеясын анықтау	6.1.2.1 әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселенің идеясы арқылы түсіндіру	7.1.2.1 әдеби шығармадағы тұлғалық болмысты гуманистік тұрғыдан талдау	8.1.2.1 әдеби шығарманың идеясы мен пафосын ұлттық мүдде тұрғысынан ашу	9.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді анықтау	10.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді анықтау
1.3 Көркем шығарма	5.1.3.1 көркем шығарма	6.1.3.1 әдеби туындыдағы кейіпкердің	7.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлердің	8.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлерді сомдауда тура және	9.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сай	10.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сай

рмад ағы образ	дағы кейіпкерлер портреті мен іс-әрекеті арқылыобразын ашу	типтерін тек тұрғысынан сипаттау, қолдың ұсақ қимылын дамыту, танымдық белсенділігін арттыру	птерін жасалу тәсілдері тұрғысынан анықтау	жанама мінездеулерді жіктеу	кейіпкерлер жүйесін анықтау	анықта мінезд
1.4 Шыға рма үзінді лерім ен жұмы с	5.1.4.1 көркем шығармалардан шағын көлемді үзінділерді мәнерлеп оқу, жатқаайту,қалдық көру қабілетін қорғау, білім алушылардың сөздерді дұрыс байланыстыра отырып оларды қолдана білуі	6.1.4.1 көркем шығармаларда н орта көлемді үзінділерді мәнерлеп оқу, жатқаайту	7.1.4.1 көркем шығармада ғы кейіпкер бейнесін ашып, үзінділердіжатқа айту, қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, қалдық көру қабілетін қорғау	8.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді өз көзқарасын дәлелдеу үшін орынды қолдану, көркем шығармадағы үзінділермен жұмыс жасау,танымдық белсенділігін арттыру, есте сақтау қабілетін сүйену	9.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстардақолд ану, қалдық көру қабілетін қорғау, сезім арқылы, есту арқылы қабылдау	10.1.4.1 көркем шығар үзінділ шығар жұмыс және б алмасу қабілет таным белсен зейінін

2) 2-бөлім"Анализ және интерпретация":

2-кесте

Бөлі мше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сын
2.1 Әдеб и шығ арма ның ком пози цияс ы	5.2.1.1 әдеби шығармадағы екі нәрсенісалыстыра суреттеулер менқарама- қарсысуреттеулерді табу	6.2.1.1 шығарма композициясында ағыбелгілі бір эпизодтың алатын маңызына негіздеме жасау	7.2.1.1 шығармадағы эпизодтар мен бейнелерді салғастыру	8.2.1.1 композицияны тұтастан бөлшекке, бөлшектен тұтасқа қарайталдау	9.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмалық мәтіндердегі композициялы қ амалдарды талдау	10.2.1. кең ау шығар компо талдау
2.2	5.2.2.1	6.2.2.1	7.2.2.1	8.2.2.1	9.2.2.1	10.2.2.

Автор бейнесі	эпикалық шығармадағы автор бейнесін анықтау	эпикалық, поэзиялық шығармалардағы автор бейнесін анықтау	эпикалық, поэзиялық, драмалық шығармадағы автор бейнесін анықтау	автор бейнесі мен кейіпкерлер қарым-қатынасының тілдік көрінісін талдау	автор бейнесінің идеялық-стилистикалық тұтастырушы ретіндегі рөліне талдау жасау	автор идеялық-стилистикалық тұтастырушы ретіндегі талдау осы жерде талқыланады
2.3 Көркем шығарманың тілі	5.2.3.1 шығармадағы тілдік бейнелеу, суреттеу құралдарының (теңеу, эпитет, ауыспалы мағынадағы сөздер, қайталау, өлең құрылысы) мағынасын анықтау	6.2.3.1 шығармадағы көркем ауыстыруларды (троптарды: метафора, кейіптеу, метонимия, гипербола, литота, аллегория, антитеза, градация, арнау) анықтау	7.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (символ, синекдоха, қайталау түрлері: эпифора, анафора, аллитерация, ассонанс, риторикалық сұрақ) қолданысын талдау	8.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (психологиялық параллелизм, перифраз, сатира, ирония, гротеск, эллипсис) қолданысын талдай отырып, автор стилін анықтау	9.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылту мен айшықтаудың (троп пен фигура) түрлерін талдай отырып, автор стиліне баға беру	10.2.3. шығарманың тілдік құбылту мен айшықтаудың (троп пен фигура) түрлерін талдай отырып, автор стилін және өзі білдіруін анықтау

		6.2.4.1				
	5.2.4.1	әдеби көркемдегіш құралдарды пайдаланып шығармадағы табиғат көрінісін, оқиға орнын, кейіпкер бейнесін сипаттап жазу, көркемдегіш құралдарды пайдаланып білім алушылардың қоршаған ортаны тануда, танымдық белсенділігіне сүйенуі	7.2.4.1 шығарма дағы оқиға желісін өзіндік көзқарас тұрғысынан дамытып жазу, қалдық көру қабілетін қорғау, есте сақтау қабілетін түзеу, зейінін тұрақтандыру		9.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып, шығармашылық жұмыс жазу, қолдың ұсақ қимыл- қозғалысын дамыту, танымдық белсенділігін пайдалану, зейінін тұрақтандыру	10.2.4. автор отырып, шығар жұмыс көзқар шығар жазба қолды қозғал зейінін тұрақ қорша туралы нақты
2.4 Шығарма арма шыл ықж ұмы с	көркем шығармадан алған әсерін сипаттап авторғахат, өлең жазу, байланыстыра сөйлей білу тілін дамыту, танымдық белсенділігін арттыру, нашар көретін білім алушылардың бинокулярлық (екі көзімен көру) қабілетіне сүйенуі			8.2.4.1 шығармадан алған үзінділерді қайта өңдеп креативті жазу, қолдың ұсақ қимыл -қозғалысын дамыту, қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, сезім арқылы қабылдау		

3) 3-бөлім "Бағалау және салыстыру":

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1 Тарихи және көркемдік құндылығы	5.3.1.1 шығармадағы эпизодтар арқылы тарихи құндылығын бағалау	6.3.1.1 шығармадағы кейіпкерлерді өзара салыстыра отырып, тарихи және көркемдік құндылығына баға беру	7.3.1.1 кейіпкерлердің іс-әрекеті мен автор берген портреттік мінездемені салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығына баға беру	8.3.1.1 шығарманың тақырыбы мен идеясын осы тектес басқа шығармалармен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау	9.3.1.1 шығарманың асқа өнер түрлеріндегі осы мазмұндас туындылармен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау	10.3.1.1 шығарманың түрлерін мазмұндық және көркемдік құндылығын бағалау

3.2	Заманауилығы мен жаңашылдығы	5.3.2.1 кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалау	6.3.2.1 кейіпкерлер жүйесінің заманауи жаңашылдығын өзара салыстырып баға беру	7.3.2.1 әдеби жанр түрлерінің даму барысына, жаңашылдығына заманауи тұрғыдан баға беру	8.3.2.1 шығармадағы материалдық және рухани құндылықтарды заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру	9.3.2.1 шығармадағы ұрпақтар сабақтастығы көрінісін заманауи тұрғыдасалыстырып, жаңашылдығына баға беру	10.3.2.1 шығармасабақта заманауи тұрғыда жаңашы беру, зер
3.3	Әдеби және эссе	5.3.3.1 шығармадағы кейіпкерді өзіндік құндылығы тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу, жазба жұмысында дұрыс байланыстыра сөйлей білуге дағдылану, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, бисенсорлық (сезу және қалдық көру) қабілеттерін пайдалану	6.3.3.1 шығармадағы кейіпкерлер қарым-қатынасын отбасылық құндылық тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, танымдық белсенділігін арттыру	7.3.3.1 шығарманы ұлттық құндылық тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу, жазба жұмыстарында зейінін тұрақтандыру, танымдық белсенділігін арттыру	8.3.3.1 шығарманың көркемдік-идеялық құндылығын гуманистік тұрғыдан талдап, әдеби эссе жазу, жазбаша жұмыста қалдық көру қабілетін қорғау, танымдық белсенділігін арттыру, есте сақтау қабілетін түзету	9.3.3.1 шығарманың идеясын ғаламдық тұрғыдан талдап, әдеби эссе жазу, зейінін тұрақтандыру, танымдық белсенділігін арттыру	10.3.3.1 шығарм ғаламдық талдап, жазуда алмасу, қабілеті қоршаға түсінікте қалдық қорғау
3.4	Әдеби сын	5.3.4.1 оқырманның рухани дүниесіне шығарма әсерін талдай отырып, сыни хабарлама жазу	6.3.4.1 шығармада көтерілген мәселенің әлеуметтік рөлі туралы сыни хабарлама жасау	7.3.4.1 әдеби шығарманың эстетикалық құндылығы туралы шағын сыни шолу жазу	8.3.4.1 шығарма бойынша жазылған әдеби сын – пікірлерге сүйене отырып, өзіндік сыни пікір жазу	9.3.4.1 әдеби шығарманы қазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдап, шағын сын мақала жазу	10.3.4.1 әдеби шығарм әдебиет әдебиет салысты шағын с жазу жә

37. Осы бағдарлама көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар

көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

38. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру

деңгейінің 5-10 сыныптары

"Қазақ әдебиеті" пәнінен

жаңартылған мазмұндағы

үлгілік оқу бағдарламасының

қосымша

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Таза, мінсіз асыл сөз	"Керкұла атты Кендебай" ертегісі, "Қобыланды батыр" жыры, Асан қайғы "Асан қайғының жерге айтқан сыны" аңызы	Түсі нужә нежа уап беру	5.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына қарай фабуласы мен сипаттау; 5.1.2.1 әдеби шығарманың тақырыбы мен идеясын анықтау; 5.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлер портреті мен іс-әрепті арқылы образын ашу;

			5.1.4.1 көркем шығармалардан шағын көлемді үзінділерді м жатқа айту, қалдық көру қабілетін қорғау, білім алушылард дұрыс байланыстыра отырып қолдана білуі
		Анал из және инте рпре таци я	5.2.1.1 әдеби шығармадағы екі нәрсенісалыстыра суреттеул қарсы суреттеулерді табу; 5.2.2.1 эпикалық шығармадағы автор бейнесін анықтау; 5.2.3.1 шығармадағы тілдік бейнелеу, суреттеу құралдарын эпитет, ауыспалы мағынадағы сөздер, қайталау, өлең құры мағынасын анықтау; 5.2.4.1 көркем шығармадан алған әсерін сипаттап авторға ха байланыстыра сөйлей білу, танымдық белсенділігін арттыр көретін білім алушылардың бинокулярлық (екі көзімен көру сүйенуі
		Баға лау және салы стыр у	5.3.1.1 шығармадағы эпизодтар арқылы тарихи құндылығы 5.3.2.1 кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалау 5.3.3.1 шығармадағы кейіпкерді өзіндік құндылығы тұрғысы әдеби эссе жазу, жазба жұмысында дұрыс байланыстыра с дағдыландыру, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, б (сезу және қалдық көру) қабілеттерін пайдалану
2-тоқсан			
"Тәрбиені ң қайнар бұлағы"	Дулат Бабатайұлы "О, Ақтан жас, Ақтан жас" , Ыбырай Алтынсарин "Қыпшақ Сейітқұл" , "Атымтай Жомарт", "Дүние қалай етсең табылады?"	Түсі нужә нежа уап беру	5.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына қарай фабуласы мен с сипаттау; 5.1.2.1 әдеби шығарманың тақырыбы мен идеясын анықтау 5.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлер портреті мен іс-әре арқылыобразын ашу; 5.1.4.1 көркем шығармалардан шағын көлемді үзінділерді м жатқаайту, қалдық көру қабілетін қорғау, білім алушыларды

			дұрыс байланыстыра отырып қолдана білуі
		Анал из және инте рпре таци я	5.2.1.1 әдеби шығармадағы екі нәрсенісалыстыра суреттеулерді қарсы суреттеулерді табу; 5.2.2.1 эпикалық шығармадағы автор бейнесін анықтау; 5.2.3.1 шығармадағы тілдік бейнелеу, суреттеу құралдары; ның (теңеу, эпитет, ауыспалы мағынадағы сөздер, қайталау құрылысы)мағынасын анықтау; 5.2.4.1 көркем шығармадан алған әсерін сипаттап авторғахабайланыстыра сөйлей білу тілін дамыту, танымдық белсенді, нашар көретін білім алушылардың бинокулярлық (екі көзім) қабілетіне сүйенуі
		Баға лау және салы стыр у	5.3.1.1 шығармадағы эпизодтар арқылы тарихи құндылығы 5.3.2.1 кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалау 5.3.3.1 шығармадағы кейіпкерді өзіндік құндылығы тұрғысыа әдеби эссе жазу, жазба жұмысында дұрыс байланыстыра с дағдыландыру, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, б (сезу және қалдық көру) қабілеттерін пайдалану; 5.3.4.1 оқырманның рухани дүниесіне шығарма әсерін талд сыни хабарлама жазу
3-тоқсан			
Адамгершілік - асыл қасиет	А.Байтұрсынұлы "Егіннің бастары" мысалы,"Адамдық диқаншысы" өлеңі, Б.Соқпақбаев "Менің атым Қожа" хикаяты, М.Қабанбай "Бауыр" әңгімесі	Түсі нужә нежа уап беру	5.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына қарай фабуласы мен сипаттау; 5.1.2.1 әдеби шығарманың тақырыбы мен идеясын анықтау 5.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлер портреті мен іс-әре арқылыобразын ашу;

			5.1.4.1 көркем шығармалардан шағын көлемді үзінділерді м жатқаайту, қалдық көру қабілетін қорғау, білім алушыларды дұрыс байланыстыра отырып қолдана білуі
			5.2.1.1 әдебишығармадағы екі нәрсенісалыстыра суреттеуле қарсысуреттеулерді табу;
		Анал из және инте рпре таци я	5.2.2.1 эпикалық шығармадағы автор бейнесін анықтау; 5.2.3.1 шығармадағы тілдік бейнелеу, суреттеу құралдарын эпитет, ауыспалы мағынадағы сөздер, қайталау, өлең құрылысы)мағынасын анықтау; 5.2.4.1 көркем шығармадан алған әсерін сипаттап авторғаха байланыстыра сөйлей білу тілін дамыту, танымдық белсен нашар көретін білім алушылардың бинокулярлық (екі көзім қабілетіне сүйенуі
		Баға лау және салы стыр у	5.3.1.1 шығармадағы эпизодтар арқылы тарихи құндылығы 5.3.2.1 кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалау 5.3.3.1 шығармадағы кейіпкерді өзіндік құндылығы тұрғысы әдеби эссе жазу, жазба жұмысында дұрыс байланыстыра с дағдыландыру, қолдың ұсақ қимылын дамыту, бисенсорлы қалдық көру) қабілеттерін пайдалану; 5.3.4.1 оқырманның рухани дүниесінешығарма әсерін талда сыни хабарлама жазу

4-тоқсан

Отбасы құндылы қтары	Т.Нұрмағамбетов "Анасын сағынған бала" әңгімесі,	Түсі нужә нежа уап беру	5.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына қарай фабуласы мен с сипаттау;
	Нұрдәулет Ақыш "Нағыз әже қайда?" әңгімесі		5.1.2.1 әдеби шығарманың тақырыбы мен идеясын анықтау
	Д.Лондон "Мексика ұлы" әңгімесі		5.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлер портреті мен іс-әр арқылыобразын ашу;

			5.1.4.1 көркем шығармалардан шағын көлемді үзінділерді м жатқаайту, қалдық көру қабілетін сақтау, білім алушыларды дұрыс байланыстыра отырып қолданабілуі
			5.2.1.1 әдеби шығармадағы екі нәрсені салыстыра суреттеул қарсы суреттеулерді табу;
		Анал из және инте рпре таци я	5.2.2.1 эпикалық шығармадағы автор бейнесін анықтау; 5.2.3.1 шығармадағы тілдік бейнелеу, суреттеу құралдарыны эпитет, ауыспалы мағынадағы сөздер, қайталау, өлең құры мағынасын анықтау; 5.2.4.1 көркем шығармадан алған әсерін сипаттап авторғаха байланыстыра сөйлей білу тілін дамыту, танымдық белсен нашар көретін білім алушылардың бинокулярлық (екі көзім қабілетіне сүйенуі
		Баға лау және салы стыр у	5.3.1.1 шығармадағы эпизодтар арқылы тарихи құндылығы 5.3.2.1 кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалау 5.3.3.1 шығармадағы кейіпкерді өзіндік құндылығы тұрғысы әдеби эссе жазу, жазба жұмысында дұрыс байланыстыра с дағдыландыру, қолдың ұсақ қимылын дамыту, бисенсорлы қалдық көру) қабілеттерін пайдалану; 5.3.4.1 оқырманның рухани дүниесінешығарма әсерін талда сыни хабарлама жазу

2) 6-сынып:

2-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Дағд ылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Туған жерім-	"Аяз би" ертегісі "Алып Ер Тұңға" жыры,	Түсін	6.1.1.1 әдеби шығарманың жанрын, фабула

аялы алтын бесігім	Әл Фараби "Қашықтасың туған жер", "Тіршілікте құрыштай бол төзімді", Доспамбет жырау "Қоғалы көлдер, қом сулар", "Айналайын, Ақ Жайық"	ужән ежау ап беру	анықтау; 6.1.2.1 әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселені идеясы арқылы түсіндіру; 6.1.3.1 әдеби туындыдағы кейіпкердің типтерін тұрғысынан сипаттау, қолдың ұсақ қимылымен танымдық белсенділігін арттыру; 6.1.4.1 көркем шығармалардан орта көлемді мәнерлеп оқу, жатқа айту
		Анал из және интерпретация	6.2.1.1 шығарма композициясындағы белгілі эпизодтың алатын маңызына негіздеме жасау; 6.2.2.1 эпикалық, поэзиялық шығармаларда бейнесін анықтау; 6.2.3.1 шығармадағы көркем ауыстырулардың метафора, кейіптеу, метонимия, гипербола, аллюзия, аллюзия, антитеза, градация, арнау) анықтау; 6.2.4.1 әдеби көркемдегіш құралдарды пайдаланып, білім алушылардың қоршаған танымын тани білуі, танымдық белсенділігін сүйенуі
		Бағалау және салыстыру	6.3.1.1 шығармадағы кейіпкерлерді өзара салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау; 6.3.2.1 кейіпкерлер жүйесінің заманауи жаңа өзара салыстырып баға беру; 6.3.3.1 шығармадағы кейіпкерлер қарым-қатынас отбасылық құндылық тұрғысынан талдап, анықтау, жазу, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, белсенділігін арттыру; 6.3.4.1 шығармада көтерілген мәселенің әлеуметтік-қоғамдық мәселенің идеясы арқылы түсіндіру;

			туралы сыни хабарлама жасау
2-тоқсан			
Абайды оқы, таңырқа!	Абай Құнанбайұлы "Мен жазбаймын өлеңді ермек үшін", "Ғылым таппай мақтанба", "Бірінші сөз", "Жетінші сөз", "Отыз бірінші сөз"	Түсін у және жауап беру	6.1.1.1 әдеби шығарманың жанрын, фабуласы анықтау;
			6.1.2.1 әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік қоғамдық мәселені идеясы арқылы түсіндіру
			6.1.3.1 әдеби туындыдағы кейіпкердің типтер тұрғысынан сипаттау; қолдың ұсақ қимылы танымдық белсенділігін арттыру;
		Анализ және интерпретация	6.1.4.1 көркем шығармалардан орта көлемді мәнерлеп оқу, жатқа айту, қалдық көру қабілеті танымдық белсенділігін арттыру
			6.2.1.1 шығарма композициясындағы белгілі алатын маңызына негіздеме жасау;
			6.2.2.1 эпикалық, поэзиялық шығармаларда бейнесін анықтау;
		Бағалау және салыстыру	6.2.3.1 шығармадағы көркем ауыстыруларды (троптарды: метафора, кейіптеу, метонимия, литота, аллегрия, антитеза, градация, арнау)
			6.2.4.1 әдеби көркемдегіш құралдарды пайдаланып шығармадағы табиғат көрінісін, оқиға орнын бейнесін сипаттап жазу, көркемдегіш құралдар пайдаланып көру қабілеті бұзылған білім ал қоршаған ортаны тануда көмек көрсету, танымдық белсенділігін сүйенуі
			6.3.1.1 шығармадағы кейіпкерлерді өзара салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығы
			6.3.2.1 кейіпкерлер жүйесінің заманауи жаңа өзара салыстырып баға беру;

			6.3.3.1 шығармадағы кейіпкерлер қарым-қатынас отбасылық құндылық тұрғысынан талдап, жазу, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дам белсенділігін арттыру; 6.3.4.1 шығармадағы көтерілген мәселенің ф туралы сыни хабарлама жасау
--	--	--	--

3-тоқсан

Мен балаң жарық күнде сәуле қуған...	С.Торайғыров "Шығамын тірі болсам адам болып", "Шәкірт ойы", С.Мұратбеков "Жусан иісі", О.Бөкей "Тортай мінер ақбоз ат", Қалқаман Әбдіқадыров "Қажымұқан"	Түсін у және жауап беру	6.1.1.1 әдеби шығарманың жанрын, фабулас анықтау; 6.1.2.1 әдеби шығармада көтерілген әлеумет қоғамдық мәселені идеясы арқыл ы түсінд 6.1.3.1 әдеби туындыдағы кейіпкердің типте тұрғысынан сипаттау, қолдың ұсақ қимыл танымдық белсенділігін арттыру; 6.1.4.1 көркем шығармалардан орта көлемд мәнерлеп оқу, жатқа айту, қалдық көру қабі танымдық белсенділігін арттыру
		Анал из және интер претация	6.2.1.1 шығарма композициясындағы белгіл алатын маңызына негіздеме жасау; 6.2.2.1 эпикалық, поэзиялық шығармалард бейнесін анықтау; 6.2.3.1 шығармадағы көркем ауыстырулард метафора, кейіптеу, метонимия, гипербола, аллергия, антитеза, градация, арнау) анықт 6.2.4.1 әдеби көркемдегіш құралдарды пайд шығармадағы табиғат көрінісін, оқиға орны бейнесін сипаттап жазу, көркемдегіш құрал пайдаланып көру қабілеті бұзылған білім а қоршаған ортаны тануда көмек көрсету, тан белсенділігін сүйенуі

		Бағалау және салыстыру	6.3.1.1 шығармадағы кейіпкерлерді өзара салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын анықтау; 6.3.2.1 кейіпкерлер жүйесінің заманауи жанрға өзара салыстырып баға беру; 6.3.3.1 шығармадағы кейіпкерлер қарым-қатынас отбасылық құндылық тұрғысынан талдап, жазу, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, белсенділігін арттыру; 6.3.4.1 шығармада көтерілген мәселенің әлем туралы сыни хабарлама жасау
4-тоқсан			
Тәуелсіздік-қасиет тұнған ұлы ұғым	Қ.Сарин "Тәуелсіздік", А.Алтай "Прописка", Р.Ғамзатов "Ана тілі", "Менің Дағыстаным"	Түсінужәнежауапберу Анализ және интерпретация	6.1.1.1 әдеби шығарманың жанрын, фабуласын анықтау; 6.1.2.1 әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселені идеясы арқылы түсіндіру; 6.1.3.1 әдеби туындыдағы кейіпкердің типтеу тұрғысынан сипаттау; қолдың ұсақ қимыл-қозғалыс танымдық белсенділігін арттыру; 6.1.4.1 көркем шығармалардан орта көлемді мәнерлеп оқу, жатқа айту, қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, танымдық белсенділігін есте сақтау қабілетін түзету 6.2.1.1 шығарма композициясындағы белгілі алатын маңызына негіздеме жасау; 6.2.2.1 эпикалық, поэзиялық шығармалардың бейнесін анықтау; 6.2.3.1 шығармадағы көркем ауыстыруларды (метафора, кейіптеу, метонимия, гипербола, аллегория, антитеза, градация, арнау) анықтау

			6.2.4.1 әдеби көркемдегіш құралдарды пайдаланып шығармадағы табиғат көрінісін, оқиға орнын, кейіпкерлер бейнесін сипаттап жазу, көркемдегіш құралдарды пайдаланып білім алушыларға қоршаған ортаны танымдық белсенділігіне сүйенуі
		Бағалау және салыстыру	6.3.1.1 шығармадағы кейіпкерлерді өзара салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау; 6.3.2.1 кейіпкерлер жүйесінің заманауи жаңашылдығын өзара салыстырып баға беру; 6.3.3.1 шығармадағы кейіпкерлер қарым-қатынас отбасылық құндылық тұрғысынан талдап, талқылап жазу, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, белсенділігін арттыру; 6.3.4.1 шығармада көтерілген мәселенің әлеуметтік-педагогикалық туралы сыни хабарлама жасау

3) 7-сынып:

3-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Көне күндерден жеткен жәдігерлер	1."Қыз Жібек" жыры, 2.Орхон-Енисей ескерткіштері, "Күлтегін" жыры.	Түсіну және жауап беру	7.1.1.1 әдеби шығарма сюжетінің құрамдас бөлшектерін талдау; 7.1.2.1 әдеби шығармадағы тұлғалық болмысты гуманистік тұрғыдан талдау; 7.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлердің типтерін жасалу тәсілдерін талдау, тұрғысынан анықтау;

		Анализ және интерпретация	7.1.4.1 көркем шығармадағы кейіпкер бейнесін ашып,үзінділерді жинап,қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, қалдық көру қабілетін талдау;
			7.2.1.1 шығармадағы эпизодтар мен бейнелерді жалғастыра білу;
			7.2.2.1 эпикалық,поэзиялық , драмалық шығармадағы автор бейнесін талдау;
		7.2.3.1 шығармадағы көркемдегішқұралдардың (символ, синекдох, метонимия, т.б.) түрлері: эпитета, анафора, аллитерация, ассонанс, риторикалық сұрақтар, қолданысын талдау;	7.2.4.1 шығармадағы оқиға желісін өзіндік көзқарас тұрғысынан талдап, қалдық көру қабілетін қорғау, есте сақтау қабілетін түзеу, зейінін тарту;
		Бағалау және салыстыру	7.3.1.1 кейіпкерлердің іс-әрекеті мен автор бергенпортреттік мінез,салыстырып,тарихи және көркемдік құндылығына баға беру;
			7.3.2.1 әдеби жанр түрлерінің даму барысына, жаңашылдығына баға беру,тұрғыдан баға беру;
			7.3.3.1 шығарманы ұлттық құндылық тұрғысынан талдап, әдеби эстетикалық жазба жұмыстарында зейінін тұрақтандыру, танымдық белсенділігін арттыру;
			7.3.4.1 әдеби шығарманың эстетикалық құндылығы туралы шағын жазу
2-тоқсан			
Көне жазу жеткен жәдігерлер	1.Жиембет жырау "Еңсегей бойлы Ер Есім", 2.Қазтуған жырау "Қазтуғанның қонысымен қоштасуы".	Түсіну және жауап беру	7.1.1.1 әдеби шығарма сюжетінің құрамдас бөлшектерін талдау;
			7.1.2.1 әдеби шығармадағы тұлғалық болмысты гуманистік тұрғыдан талдау;
			7.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлердіңтиптерін жасалу тәсілдерін, тұрғысынан анықтау;
		Анализ және	7.1.4.1 көркем шығармадағы кейіпкер бейнесін ашып,үзінділерді жинап,қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, қалдық көру қабілетін талдау;
			7.2.1.1 шығармадағы эпизодтар мен бейнелерді салыстыра білу;

			7.2.2.1 эпикалық, поэзиялық, драмалық шығармадағы автор бейнесін талдау;
		интерпретация	7.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (символ, синекдох, метонимия) түрлері: эпифора, анафора, аллитерация, ассонанс, риторикалық сұрақтардың қолданысын талдау;
			7.2.4.1 шығармадағы оқиға желісін өзіндік көзқарас тұрғысынан талдау, қалдық көру қабілетін қорғау, есте сақтау қабілетін түзеу, зейінін тарту;
		Бағалау және салыстыру	7.3.1.1 кейіпкерлердің іс-әрекеті мен автор берген портреттік мінез-сипаттарын салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығына баға беру;
			7.3.2.1 әдеби жанр түрлерінің даму барысына, жаңашылдығына зерттеу жүргізіп, тұрғыдан баға беру;
			7.3.3.1 шығарманы ұлттық құндылық тұрғысынан талдап, әдеби эстетикалық жазба жұмыстарында зейінін тұрақтандыру, танымдық белсенділігін арттыру;
			7.3.4.1 әдеби шығарманың эстетикалық құндылығы туралы шағын жазу

3-тоқсан

Толғауы тоқсан қызыл тіл	1.Ш.Қанайұлы "Зар заман", 2.С.Аронұлы "Сүйінбайдың Қатағанмен айтысы", 3.Жамбыл Жабаев "Июнь жарлығы" 4.М.Жұмабаев "Батыр Баян".	Түсіну және жауап беру	7.1.1.1 әдеби шығарма сюжетінің құрамдас бөлшектерін талдау;
			7.1.2.1 әдеби шығармадағы тұлғалық болмысты гуманистік тұрғыдан талдау;
			7.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлердің типтерін жасалу тәсілдерін талдап, тұрғысынан анықтау;
			7.1.4.1 көркем шығармадағы кейіпкер бейнесін ашып, үзінділерді талдап, қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, қалдық көру қабілетін арттыру;
Балалар мен үлкендер		Анализ және интерпретация	7.2.1.1 шығармадағы эпизодтар мен бейнелерді салыстыруа білу;
			7.2.2.1 эпикалық, поэзиялық, драмалық шығармадағы автор бейнесін талдау;
			7.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (символ, синекдох, метонимия) түрлері: эпифора, анафора, аллитерация, ассонанс, риторикалық сұрақтардың қолданысын талдау;

			түрлері: эпитафия, анафора, аллитерация, ассонанс, риторикалық сөз қолданысын талдау; 7.2.4.1 шығармадағы оқиға желісін өзіндік көзқарас тұрғысынан дамыту, қалдық көру қабілетін қорғау, есте сақтау қабілетін түзеу, зейінін тарту;
		Бағалау және салыстыру	7.3.1.1 кейіпкерлердің іс-әрекеті мен автор берген портреттік мінез-сипатын салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығына баға беру; 7.3.2.1 әдеби жанр түрлерінің даму барысына, жаңашылдығына заңдылықтар тұрғыдан баға беру; 7.3.3.1 шығарманы ұлттық тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу, жазушының жұмыстарында зейінін тұрақтандыру, танымдық белсенділігін арттыру; 7.3.4.1 әдеби шығарманың эстетикалық құндылығы туралы шағын эссе жазу
4-тоқсан			
Балалар мен үлкендер	1.М.Әуезов "Көксерек",	Түсіну және жауап беру	7.1.1.1 әдеби шығарма сюжетінің құрамдас бөлшектерін талдау; 7.1.2.1 әдеби шығармадағы тұлғалық болмысты гуманистік тұрғыдан талдау; 7.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлердің типтерін жасалу тәсілдерін, тұрғысынан анықтау; 7.1.4.көркем шығармадағы кейіпкер бейнесін ашып, үзінділерді жаңа контекстте қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, қалдық көру қабілетін дамыту;
	2.Қ.Қайсенов "Жау тылындағы бала".	Анализ және интерпретация	7.2.1.1 шығармадағы эпизодтар мен бейнелерді салыстыра білу; 7.2.2.1 эпикалық, поэзиялық, драмалық шығармадағы автор бейнесін талдау; 7.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (символ, синекдох, метонимия) түрлері: эпитафия, анафора, аллитерация, ассонанс, риторикалық сөз қолданысын талдау; 7.2.4.1 шығармадағы оқиға желісін өзіндік көзқарас тұрғысынан дамыту;

			қалдық көру қабілетін қорғау, есте сақтау қабілетін түзеу, зейінін т
		Бағалау және салыстыру	7.3.1.1 кейіпкерлердің іс-әрекеті мен автор берген портреттік мінез салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығына баға беру;
			7.3.2.1 әдеби жанр түрлерінің даму барысына, жаңашылдығына за тұрғыдан баға беру;
			7.3.3.1 шығарманы ұлттық құндылық тұрғысынан талдап, әдеби э жазба жұмыстарында зейінін тұрақтандыру, танымдық белсенділі
			7.3.4.1 әдеби шығарманың эстетикалық құндылығы туралы шағын жазу

4) 8-сынып:

4-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Балалар мен үлкендер	1.С.Сарғасқаев "Тәмпіш қара"	Түсіну және жауап беру	8.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына байланысты сюжеттік ж эпилог, бастамаларды анықтау;
	2.М.Шаханов "Нарынқұм зауалы",		8.1.2.1 әдеби шығарманың идеясы мен пафосын ұлттық мүд ашу;
Ұрпақ тәрбиесі	3.Медетбек Темірхан "Тәуелсізбін" өлеңі.		8.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлерді сомдауда тура жә мінездеулерді жіктеу;
			8.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді өз көзқарас үшін орынды қолдану, көркем шығармадағы үзінділермен ж танымдық белсенділігін арттыру, есте сақтау қабілетін сүйен
		Анализ және	8.2.1.1 композицияны тұтастан бөлшекке, бөлшектен тұтасқа

		интерпретация	8.2.2.1 автор бейнесі мен кейіпкерлер қарым-қатынасының талдау; 8.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (психология, параллелизм, перифраз, сатира, ирония, гротеск, эллипсис) талдай отырып, автор стилін анықтау; 8.2.4.1 шығармадан алған үзінділерді қайта өңдеп креативті жасақ қимылын дамыту, қоршаған орта туралы түсініктерін нағыз арқылы қабылдауына зер салу
		Бағалау және салыстыру	8.3.1.1 шығарманың тақырыбы мен идеясын осы тектес басқа шығармалармен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылықтарын анықтау; 8.3.2.1 шығармадағы материалдық және рухани құндылықтар турғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру; 8.3.3.1 шығарманың көркемдік-идеялық құндылығын гуманистік талдап, әдеби эссе жазу, жазбаша жұмыста қалдық көру қабылтанымдық белсенділігін арттыру, есте сақтау қабілетін түзету 8.3.4.1 шығарма бойынша жазылған әдеби сын – пікірлерге сүйеніп өзіндік сыни пікір жазу
2-тоқсан			
Ұрпақ тәрбиесі	1.Т.Әбдіков "Қонақтар", 2.А.С.Пушкин "Ескерткіш".	Түсіну және жауап беру	8.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына байланысты сюжеттік жүйе, эпилон, бастамаларды анықтау; 8.1.2.1 әдеби шығарманың идеясы мен пафосын ұлттық мүдделерін ашу; 8.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлерді сомдауда тура және мінездеулерді жіктеу; 8.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді өз көзқарасы үшін орынды қолдану, танымдық белсенділігін арттыру, есте сақтау қабілетін түзету
		Анализ	8.2.1.1 композицияны тұтастан бөлшекке, бөлшектен тұтасқа

		және интер прета ция	8.2.2.1 автор бейнесі мен кейіпкерлер қарым-қатынасының талдау; 8.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (психологиял параллелизм, перифраз, сатира, ирония, гротеск, эллипсис) талдай отырып, автор стилін анықтау; 8.2.4.1 шығармадан алған үзінділерді қайта өңдеп креативті ұсақ қимылын дамыту, қоршаған орта туралы түсініктерін на арқылы қабылдауына зер салу
		Бағал ау және салыс тыру	8.3.1.1 шығарманың тақырыбы мен идеясын осы тектес басқ шығармалармен салыстырып, тарихи және көркемдік құнды 8.3.2.1 шығармадағы материалдық және рухани құндылықта тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру; 8.3.3.1 шығарманың көркемдік-идеялық құндылығын гумани талдап, әдеби эссе жазу, жазбаша жұмыста қалдық көру қаб танымдық белсенділігін арттыру, есте сақтау қабілетін түзету 8.3.4.1 шығарма бойынша жазылған әдеби сын – пікірлерге сү өзіндік сыни пікір жазу
3-тоқсан			
Дананың сөзі- ақылдың көзі	1.Қорқыт "Байбөрі баласы Бамсы- Байрақ туралы жыр", Қорқыттың нақыл сөздері, 2.Ахмет Йассауи "Даналық кітабы",	Түсіну және жауап беру	8.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына байланысты сюжеттік ж эпилог, бастамаларды анықтау; 8.1.2.1 әдеби шығарманың идеясы мен пафосын ұлттық мүд ашу; 8.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлерді сомдауда тура жә мінездеулерді жіктеу; 8.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді өз көзқарас үшін орынды қолдану, танымдық белсенділігін арттыру, есте қабілетін түзету
Көркем әдебиет және эпикалы қ жанр	3.Ақтамберді Сарыұлы "Күлдір- күлдір кісінетіп", "Балаларыма өсиет", 4.Шалкиіз жырау "Би Темірге бірінші толғауы"		Анали

		з және интерпретация	8.2.2.1 автор бейнесі мен кейіпкерлер қарым-қатынасының талдау; 8.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (психология, параллелизм, перифраз, сатира, ирония, гротеск, эллипсис) талдай отырып, автор стилін анықтау; 8.2.4.1 шығармадан алған үзінділерді қайта өңдеп креативті жасақ қимылын дамыту, қоршаған орта туралы түсініктерін нағыз арқылы қабылдауына зер салу
	5.Мұрат Мөңкеұлы "Үш қиян", "Сарыарқа".	Бағалау және салыстыру	8.3.1.1 шығарманың тақырыбы мен идеясын осы тектес басқа шығармалармен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын талдау; 8.3.2.1 шығармадағы материалдық және рухани құндылықтар тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру; 8.3.3.1 шығарманың көркемдік-идеялық құндылығын гуманистік талдап, әдеби эссе жазу, жазбаша жұмыста қалдық көру қабылтанымдық белсенділігін арттыру, есте сақтау қабілетін түзету 8.3.4.1 шығарма бойынша жазылған әдеби сын – пікірлерге сүйеніп өзіндік сыни пікір жазу
4-тоқсан			
Көркем әдебиет және эпикалық сарын	1.Ш.Құдайбердіұлы "Еңлік- Кебек" дастаны, "Жастарға" өлеңі	Түсіну және жауап беру	8.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына байланысты сюжеттік жүйе, эпилон, бастамаларды анықтау; 8.1.2.1 әдеби шығарманың идеясы мен пафосын ұлттық мүдделер ашу; 8.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлерді сомдауда тура және мінездеулерді жіктеу; 8.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді өз көзқарасы үшін орынды қолдану, танымдық белсенділігін арттыру, есте сақтау қабілетін түзету
Махаббат және абырой	2.М.Дулатов "Бақытсыз Жамал" романы.		

		Анализ және интерпретация	8.2.1.1 композицияны тұтастан бөлшекке, бөлшектен тұтасқа; 8.2.2.1 автор бейнесі мен кейіпкерлер қарым-қатынасының талдау; 8.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (психология, параллелизм, перифраз, сатира, ирония, гротеск, эллипсис) талдай отырып, автор стилін анықтау; 8.2.4.1 шығармадан алған үзінділерді қайта өңдеп креативті жасау, ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, қоршаған орта туралы түсінік нақтылау, сезім арқылы қабылдауына зер салу
		Бағалау және салыстыру	8.3.1.1 шығарманың тақырыбы мен идеясын осы тектес басқа шығармалармен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылықтар талдау; 8.3.2.1 шығармадағы материалдық және рухани құндылықтар тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру; 8.3.3.1 шығарманың көркемдік-идеялық құндылығын гуманистік талдап, әдеби эссе жазу, жазбаша жұмыста қалдық көру қабілетін танымдық белсенділігін арттыру, есте сақтау қабілетін түзету; 8.3.4.1 шығарма бойынша жазылған әдеби сын – пікірлерге сүйеніп өзіндік сыни пікір жазу

5) 9-сынып:

5-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Махабат	1.Б.Момышұлы "Үшқан ұя" әңгімесі,	Түсінужән	9.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау жасау;

және абыро й	2.Д.Исабеков "Әпке" драмасы, 3.М.Мақатаев "Аққулар ұйықтағанда" поэмасы	ежау ап беру	9.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизм
			9.1.3.1 көркем шығарманың идеясына са жүйесін анықтау;
			9.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзім шығармашылық жұмыстардақолдану, қ қабілетін қорғау, сезім арқылы, есту арқ
		Анал из және инте рпре таци я	9.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмалық композициялық амалдарды талдау;
			9.2.2.1 автор бейнесінің идеялық-стилис тұтастырушы ретіндегі рөліне талдау жас
			9.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылту айшықтаудың (троп пен фигура) түрлерін отырып, автор стиліне баға беру;
		Баға лау және салы стыр у	9.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып, шы жұмыс жазу, қолдың ұсақ қимыл-қозғал дамыту, танымдық белсенділігін пайдал тұрақтандыру
			9.3.1.1 шығарманыбасқа өнер түрлерінде мазмұндас туындылармен салыстырып көркемдік құндылығын бағалау;
			9.3.2.1 шығармадағы ұрпақтар сабақтаст заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашы беру;
			9.3.3.1 шығарманың идеясын ғаламдық талдап, әдеби эссе жазу, зейінін тұрақта танымдық белсенділігін арттыру;
			9.3.4.1 әдеби шығарманықазақ әдебиеті әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдап, мақала жазу

2-тоқсан

Қиял мен шындық	1.Т.Ахтанов "Күй аңызы" әңгімесі, 2.Ж.Сахиев "Айдағы жасырынбақ", "Дабыл" фантастикалық әңгімелері	Түсін ужән ежау ап беру	9.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау жасау; 9.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді талдау; 9.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сәйкес жүйесін анықтау; 9.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзілістерді шығармашылық жұмыстарда қолдану, қолданушының қабілетін қорғау, сезім арқылы, есту арқылы қабылдауына зер салу
		Анализ және интерпретация	9.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмалық композициялық амалдарды талдау; 9.2.2.1 автор бейнесінің идеялық-стилистік тұтастырушы ретіндегі рөліне талдау жасау; 9.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылту, айшықтаудың (троп пен фигура) түрлерін анықтап отырып, автор стиліне баға беру; 9.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып, шығарманың жұмыс жазу, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысы дамыту, танымдық белсенділігін арттыру, тұрақтандыру
		Бағалау және салыстыру	9.3.1.1 шығарманы басқа өнер түрлеріндегі мазмұндас туындылармен салыстырып, көркемдік құндылығын бағалау; 9.3.2.1 шығармадағы ұрпақтар сабақтастығын заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылдығын беру; 9.3.3.1 шығарманың идеясын ғаламдық талдап, әдеби эссе жазу, зейінін тұрақтау

			танымдық белсенділігін арттыру; 9.3.4.1 әдеби шығарманы қазақ әдебиеті әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдап, мақала жазу
3-тоқсан			
Қиял мен шындықтың	1. Р. Мұқанова "Мәңгілік бала бейне".	Түсінужән ежау ап беру	9.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау жасау; 9.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді талдау; 9.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сәйкес жүйесін анықтау; 9.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстарда қолдану
Атадан қалған сөз	2. Ж. Баласағұн "Құтты білік",	Анализ және	9.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмалық композициялық амалдарды талдау; 9.2.2.1 автор бейнесінің идеялық-стилистикалық тұтастырушы ретіндегі рөліне талдау жасау; 9.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылту, айшықтаудың (троп пен фигура) түрлерін ажыратып, автор стиліне баға беру; 9.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып, шығарманы жазу
	3. Шешендік өнер: Майқы би мен Мөңке бидің шешендік сөздері, Әнет баба "Не арсыз, не ғайып, не даусыз...",	Интерпретация	9.3.1.1 шығарманы басқа өнер түрлерімен мазмұндас туындылармен салыстырып, көркемдік құндылығын бағалау; 9.3.2.1 шығармадағы ұрпақтар сабақтастығын заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылдығын беру;
	4. Төле би "Ердің бақыты – әйел", Әйтеке би "Қасқакөл дауы", Қазыбек би "Кім жақын, не қымбат, не қиын",	Бағалау және салыстыру	

			9.3.3.1 шығарманың идеясын ғаламдық талдап, әдеби эссе жазу, зейінін тұрақты танымдық белсенділігін арттыру; 9.3.4.1 әдеби шығарманы қазақ әдебиетімен салыстыра талдап, мақала жазу
4-тоқсан			
Атадан қалған сөз	1.Сырым Датұлы "Балаби мен Сырым", 2.Бұқар жырау "Тілек", "Әй, Абылай, Абылай", "Асқар таудың өлгені", 3."Біржан-Сара" айтысы	Түсінужән ежау ап беру	9.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау жасау; 9.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді талдау; 9.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сәйкес жүйесін анықтау; 9.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстарда қолдану
		Анализ және	9.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмалық композициялық амалдарды талдау; 9.2.2.1 автор бейнесінің идеялық-стильдік тұтастырушы ретіндегі рөліне талдау жасау;
		интерпретация	9.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылтып, айшықтаудың (троп пен фигура) түрлерін анықтап отырып, автор стиліне баға беру; 9.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып, шығарманың жұмыс жазу
		Бағалау және	9.3.1.1 шығарманы басқа өнер түрлерімен мазмұндас туындылармен салыстырып, көркемдік құндылығын бағалау;
		салыстыру	9.3.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді талдау;

			9.3.3.1 көркем шығарманың идеясына сәйкес жүйесін анықтау;
			9.3.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстарда қолдану

6) 10-сынып:

6-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Тарихи шындық пен көркемдік шешім	1.Нысанбай жырау "Кенесары – Наурызбай", 2.Махамбет Өтемісұлы "Махамбеттің Баймағамбетке айтқаны", " Мен, мен, мен едім" , "Бағаналы терек"	Түсіну және жауап беру	10.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық және өз пікірлерін білдіру; 10.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді анықтау ұлттық мүдде тұрғысынан қарау; 10.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сай кейіпкер анықтау, оларға мінездеме беру; 10.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстарда қолдану, қалдық көру қабілетін қорғау, белсенділігін арттыру, зейінін тұрақтандыру
		Анализ және интерпретация	10.2.1.1 кең ауқымды шығармалардың композициясын жасау; 10.2.2.1 автор бейнесінің идеялық-стистикалық тұрғыдан ретіндегі рөліне талдау жасау, өзара осы жұмыстарды 10.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылту мен айшықпен (символ мен фигура) түрлерін талдай отырып, автор стиліне өз көзқарасын білдіру;

			10.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып, шығармашылық өзіндік көзқарасын шындау, шығармашылық жазба қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, зейінін тұрақты қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау
		Бағалау және салыстыру	10.3.1.1 шығарманы басқа өнер түрлеріндегі осы мағыналы туындылармен салыстырып, тарихи және көркемдік бағалау; 10.3.2.1 шығармадағы ұрпақтар сабақтастығы көрініс тапқырлық тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру, зейін қорғау; 10.3.3.1 шығарманың идеясын ғаламдық тұрғыдан талдау, эссе жазуда бір-бірімен пікір алмасу, есте сақтау қабілетін қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, қалдық қорғау; 10.3.4.1 әдеби шығарманы қазақ әдебиеті мен әлем әдебиетімен үлгілерімен салыстыра талдап, шағын сын мақала жазу, талдау
2-тоқсан			
Тарихи шындық пен көркемдік шешім	1.	Ш.Уәлиханов "Ыстықкөл күнделігі"	10.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау; 10.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді анықтау; 10.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлерді анықтау; 10.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармалар жұмыстарда қолдану, қалдық көру қабілетін қорғау, талдау, белсенділігін арттыру, зейінін тұрақтандыру
Адам жанының құпиясы	2.	I.Жансүгіров "Құлагер" поэмасы	10.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмалық мәтіндерді композициялық амалдарды талдау; 10.2.2.1 автор бейнесінің идеялық-стилистикалық тұрғыда ретіндегі рөліне талдау жасау;

			10.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылту мен айшықпен (символ мен фигура) түрлерін талдай отырып, автор стиліне бағалау; 10.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып, шығармашылық шығармашылық жазба жұмысында қолдың ұсақ қимылдарының қозғалысын дамыту, зейінін тұрақтандыру, қоршаған ортаға түсініктерін нақтылау
		Бағалау және салыстыру	10.3.1.1 шығарманы басқа өнер түрлеріндегі осы мағыналы туындылармен салыстырып, тарихи және көркемдік бағалау; 10.3.2.1 шығармадағы ұрпақтар сабақтастығы көрініс тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру; 10.3.3.1 шығарманың идеясын ғаламдық тұрғыдан талдау, эссе жазу, есте сақтау қабілетін түзеу, қоршаған ортаға түсініктерін нақтылау, қалдық көру қабілетін қорғау; 10.3.4.1 әдеби шығарманы қазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдап, шағын сын мақала жазу
3-тоқсан			
Адам жанының құпиясы	1.Б.Майлин "Шұғаның белгісі" хикаят	Түсіну және жауап беру	10.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау; 10.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді анықтау; 10.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлерін анықтау; 10.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді шығарма жұмыстарда қолдану
	2.Ғ.Мүсірепов "Ұлпан" романы, 3.Т.Айбергенов "Сағыныш", 4.Ф.Оңғарсынова "Өлең мен сені аялап өтем".		Анализ және интерпретация

			10.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылту мен айшықпен (символ мен фигура) түрлерін талдай отырып, автор стиліне бағалау; 10.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып, шығармашылық шығармашылық жазба жұмысында қолдың ұсақ қимылдарының қозғалысын дамыту, зейінін тұрақтандыру, қоршаған ортаға түсініктерін нақтылау
		Бағалау және салыстыру	10.3.1.1 шығарманы басқа өнер түрлеріндегі осы мағыналы туындылармен салыстырып, тарихи және көркемдік бағалау; 10.3.2.1 шығармадағы ұрпақтар сабақтастығы көрініс тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру; 10.3.3.1 шығарманың идеясын ғаламдық тұрғыдан талдау, эссе жазу, есте сақтау қабілетін түзеу, қоршаған ортаға түсініктерін нақтылау, қалдық көру қабілетін қорғау; 10.3.4.1 әдеби шығарманы қазақ әдебиеті мен әлем әдебиетімен үлгілерімен салыстыра талдап, шағын сын мақала жазу, талдау
4-тоқсан			
Мәңгілік ел-мәңгілік мұрат	1.Н.Айтұлы "Бәйтерек" поэмасы,	Түсіну және жауап беру	10.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау; 10.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді анықтау; 10.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлерді анықтау; 10.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді шығарма жұмыстарда қолдану
	2.Кнут Гамсун "Аштық" романы.		Анализ және интерпретация

			10.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылту мен айшықпен (символ мен фигура) түрлерін талдай отырып, автор стиліне бағалау;
			10.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып, шығармашылық шығармашылық жазба жұмысында қолдың ұсақ қимылдарын қозғалысын дамыту, зейінін тұрақтандыру, қоршаған орта түсініктерін нақтылау
		Бағалау және салыстыру	10.3.1.1 шығарманы басқа өнер түрлеріндегі осы мазмұндық туындылармен салыстырып, тарихи және көркемдік бағалау;
			10.3.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді анықтау; 10.3.3.1 шығарманың идеясын ғаламдық тұрғыдан талдау, эссе жазу, есте сақтау қабілетін түзеу, қоршаған орта түсініктерін нақтылау, қалдық көру қабілетін қорғау; 10.3.4.1 әдеби шығарманы қазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдап, шағын сын мақала жазу, талдау

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2018 жылғы 20 қыркүйек

№ 469 бұйрығына 31-қосымша
Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2013 жылғы 3 сәуір

№ 115 бұйрығына 471-қосымша

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Орыс әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде) 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары

үшін "Орыс әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты – әдеби шығармаларды қабылдау және саралау арқылы адамның рухани құндылықтарының қалыптасуына ықпал жасау, білімдерін, қабілеттерін, дағдыларын жекелік таңдау негізінде әлем мен өзін-өзі тануға қолдана алатын білікті оқырман тәрбиелеу.

3. Оқытудың міндеттері:

1) қазақ, орыс және әлем әдебиеті мен мәдениеті негізінде әлеуметтік тұрғыда табысты бейімделуіне ықпал жасайтын білімдерді, қабілеттерді, дағдыларды қалыптастыру;

2) білім алушылар көркем әдебиет шығармаларының авторлық түпкі ойын терең түсінулері үшін, әдебиеттанушылық түсініктердің меңгерілуіне ықпал жасау;

3) шығармаларды саралау негізінде сындық саралау, теңеу, қорыту, ұқсастық пен себептік-нәтижелік байланысты анықтау, құбылыстарды жіктеу, логикалық және сыни пайымдамалар мен пікірлерді құру дағдыларын қалыптастыру;

4) түрлі жанрдағы әдеби шығармаларды терең түсіну мен саралау негізінде коммуникативтік дағдыларды дамыту.

4. Бағдарламаның мазмұны заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту, оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде және жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде, жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың Бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру

барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әр-түрлі жұмыстарды, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларды қарастырады (оқитын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын, түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндерді қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрдағы, стилдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндік материалды таңдау барысында этномәдени компонентін ескере отырып, білім мазмұнының тәрбиелік компоненті күшейтіледі (қазақ әдебиетінің, орыс әдебиетінің ұлттық-мәдени ерекшеліктері жөнінде, біздің еліміздің аумағында тұратын өзге халықтар мәдениеті жөнінде мәліметтер).

15. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен қазақстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық "Мәңгілік Ел" идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

16. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту

(сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу процесі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік құзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

17. Білім алушылардың психофизикалық бұзылымдарын түзеу мақсатында қолданылатын әдістер мен тәсілдер:

1) лингвистикалық шолу әдісі: алғашқылық, синхрондық, кейінгілік, толық және таңдамалы;

2) кроссвордтарды табу, ребустарды, шарадаларды шешу;

3) тірек сызбалар, кестелер;

4) мәтінді редакциялау;

5) анықтама-дәптерін дайындау және қолдану (әдебиеттік теминдер мен ұғымдар);

6) шешендік іскерлік;

7) мен білемін;

8) автор;

9) ақпаратты шығару

10) ең қызықты фактілер;

11) жазушыға, ақынға сұрақтар;

12) "..... дан сұхбат алу";

13) дайын мәтіннің тақырыптық торын құрастыру тәсілі және тақырыпты құру барысындағы есептеулер тәсілі;

14) болашақ тақырыптың микротақырыптарын ашу сызбасын құрастыру тәсілі және оны дайын мәтіннен есептеп шығару тәсілі;

15) тәсілдерді қолдана отырғандағы тіл шығармашылығы: "Еркін ассоциациялар тәсілі" (суреттердің деректері бойынша), "Не болар еді, егер ..." (білім алушы өзіне осындай сұрақ қойып жауап беруге тырысады), "Әңгімені жалғастыр";

16) "мағыналық бірліктер" тәсілі мағыналық жады мен логикалық ойлау қабілетін дамытуға арналады. Тәсілдер: мәтіннің сараптамасы немесе шағын-баяндау, мұнда білім алушы дәйекті түрде екі сұраққа жауап береді: "Бұл мәтінде кім (немесе не) туралы айтылады?" және "Бұл жөнінде не айтылады (хабарланады)?" . Қолданылатын мини-баяндаулар көлемі үлкен мәтінге қарасты қорқынышын жеңіп, эмоциялық-еріктік саласының қалыптасуына көмектеседі. Жеке тәжірибесін қолдану: жанұядағы туыстық байланыстардың аналогиясы бойынша мәтін немесе сөйлем ішіндегі туыстық байланыстарды анықтау.

18. Оқи білу дағдысын дамыту бойынша тапсырмалар мысалдары:

1) сөздермен ойындар (анаграммалар, палиндромалар, сөздің ішіндегі сөзді табу);

2) мәтіннің басы немесе атауы бойынша оқиғаның дамуын болжау;

3) әңгіменің жоспар-картасын құру.

19. Қазақ әдебиетін оқыту барысында ақпарат көзі ретінде мәтінмен жұмыс күшейтіледі, оны тез оқуын дамытуға, басты немесе екінші

кезектегі, ашық немесе жасырынды, мәтіндік немесе мәтіннен тыс ақпаратты бөліп шығару қабілетін дамытуға бағыттау, ақпаратты ықшамды көрсетіп, көпшілік алдында сөйлеуге, өз ой-пікірін айтуға, оларды ауызша (пікірталас, жарыссөз, баяндама) және жазбаша (эссе) түрде жеткізе білуге үйрету қарастырылады.

20. Әдебиет бойынша оқу процесін сыншылдық ойды дамытуға бағыттап ұйымдастыру, оқу субъекттерінің тең құқылы қарым-қатынастарын, араларында әңгімелесу қатынасты, пікірталас барысында өз пікірлерін айта білуін, басқалар пікірін тыңдауын, түсінуін және қабылдауын, өз позициясын қорғауда дәлелдер жүйесін келтіре білуін, түрлі позицияларды салыстыра білуін тудырады.

21. Әдеби көздерін зертелеу барысында сыншылдық ойды дамыту, бірінші кезекте, мәтінмен жұмыс істеумен байланысты; мұнда мәтіннің сипатына қарай оқу процесі тәсілдерін үйрету түрлері (ақпараттық немесе әдеби мәтін) және жұмыс тәсілдері (дайын мәтінді оқу емесе жазбаша мәтін құру) бойынша біріктіреді.

22. Оқырмандық қабілетін дамытуға үлкен мән беріледі: ашық түрде берілген ақпаратты табу; қорытындыларды тұжырымдау; ақпаратты түсіндіру және қорыту; мәтіннің мазмұнын, тілдік ерекшеліктерін және құрылымын саралау.

23. Әдебиетті оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылуы керек, оның ішінде:

1) түзетудің оптикалық құралдары: лупалар (қол, стационарлық және тірек); көзәйнектер (микроскопиялық, гиперокулярлық және телескопиялық); бинокулярлар және монокулярлар; проекциялық үлкейткіш аппараттар (эпипроекторлар және диапроекторлар);

2) көру аясының кемістіктері бар тұлғалар үшін (гемианопсия, түтікті көру қабілеті) арнайы оптикалық жүйелер, бұлар көру аясын қажетті шекте өзгертеді; егер көру қабілеті сапасының нашарлауы жоғары жарық жағдайларында болса, онда түссіз немесе түрлі-түсті әйнектен жасалған жарықтан қорғайтын түзету линзалары қолданылады;

3) компьютерлік тифлокешен: жеке компьютер, брайлдік дисплей, брайлдік indexEverest (индекс Эверист) – D принтер, сканерлеу және оқуға арналған "Книголюб" бағдарламасы, экранды үлкейту бағдарламасы;

4) "Книголюб-стандарт" оқу жүйесі;

5) "Кітап" "VideoLightVGA(ВидеоЛайтВиДжиЭй)" электрондық үлкейткіш құрылғысы;

6) нашар көретіндерге арналған портативті үлкейткіш құрылғы.

3-тарау. "Орыс әдебиеті" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

24. Объем учебной нагрузки по учебному предмету "Русская литература" составляет:

1) в 5 класс – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году;

2) в 6 класс – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году;

3) в 7 класс – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году;

4) в 8 класс – 3 часа в неделю, 102 часов в учебном году;

5) в 9 класс – 3 часа в неделю, 102 часов в учебном году;

6) в 10 класс – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году.

25. Содержание программы по учебному предмету "Русская литература" организовано по разделам обучения. Разделы состоят из подразделов, которые содержат все цели обучения по классам в виде ожидаемых результатов: навыка или умения, знания или понимания.

26. Содержание учебного предмета включает следующие разделы:

1) раздел 1. "Понимание и ответы по тексту";

2) раздел 2. "Анализ и интерпретация текста";

3) раздел 3. "Оценка и сравнительный анализ".

27. Раздел "Понимание и ответы по тексту" включает следующие подразделы:

- 1) понимание терминов;
- 2) понимание художественного произведения;
- 3) чтение наизусть и цитирование;
- 4) составление плана;
- 5) пересказ;
- 6) ответы на вопросы.

28. Раздел "Анализ и интерпретация текста" включает следующие подразделы:

- 1) жанр;
- 2) тема и идея;
- 3) композиция;
- 4) анализ эпизодов;
- 5) характеристика героев;
- 6) художественный мир произведения в разных формах представления;
- 7) отношение автора;
- 8) художественно-изобразительные средства;
- 9) творческое письмо.

29. Раздел "Оценка и сравнительный анализ" включает следующие подразделы:

- 1) оценивание художественного произведения;
- 2) сравнение художественного произведения с произведениями других видов искусства;
- 3) сопоставление произведений литературы;
- 4) оценивание высказываний.

30. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 5 класса:

1) понимание и ответы по тексту: художественная литература, фольклор, героический эпос, былина, сказка, литературная сказка, сюжет, композиция, художественное время и пространство, конфликт, герой, повествователь, рассказчик, гипербола, эпитет, сравнение, аллегория, параллелизм; общее представление о художественном произведении, осмысление темы; выразительное чтение наизусть фрагментов текстов небольшого объема (поэтических, прозаических); простой план; краткий пересказ содержания произведения или отрывка; краткий и полный ответ на вопрос;

2) анализ и интерпретация: определение жанра (былина, сказка, литературная сказка) и его признаков при поддержке учителя; определение основной мысли произведения при поддержке учителя; выделение в тексте произведения элементов композиции при поддержке учителя; анализ эпизодов, важных для характеристики главных героев, при поддержке учителя; характеристика героев при поддержке учителя; анализ художественного пространства и оформление своего представления в рисунках, схемах, кластерах; определение отношения автора к главным героям при поддержке учителя; анализ изобразительных средств в художественном тексте (гиперболы, эпитеты, сравнения, аллегории, параллелизм) при поддержке учителя; написание творческих работ (сказок, рассказов, мини-сочинений на литературные темы по опорным

словам, иллюстрациям);

3) оценка и сравнительный анализ: участие в обсуждении произведения, выражение своих мыслей и чувств; сравнение художественного произведения с произведениями других видов искусства, объяснение сходств и различий; сопоставление произведений (или фрагментов) русской, казахской и мировой литературы, близких по тематике, при поддержке учителя; оценивание устных и письменных высказываний (своих, одноклассников) с точки зрения соответствия теме.

31. Перечень рекомендуемых произведений для 5 класса:

- 1) былины. Цикл об Илье Муромце;
- 2) А.С.Пушкин. "Песнь о вещем Олеге";
- 3) М.Ю. Лермонтов. "Бородино";
- 4) М. Шаханов. "Отрарская поэма о побежденном победителе, или Просчет Чингисхана";
- 5) мифы Древней Греции (о Геракле, Прометее, Икаре);
- 6) В.А. Жуковский. "Сказка о царе Берендее";
- 7) А.С. Пушкин. "Сказка о мертвой царевне и семи богатырях";
- 8) К. Д. Бальмонт. "Фейные сказки";
- 9) Г.Х. Андерсен. "Снежная королева";
- 10) О. Уайльд. "Соловей и роза";
- 11) К.Г. Паустовский. "Теплый хлеб";
- 12) Г.В. Черноголовина. "Сказка об одном зурнышке".

32. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 6

класса:

1) понимание и ответы по тексту: художественный мир, миф, мифический герой, мифологический образ, рассказ, повесть, пьеса-сказка, афиша, ремарка, портрет, пейзаж, метафора, олицетворение, риторические фигуры, антитеза, перифраз, эпос, лирика, драма как роды литературы; общее представление о художественном произведении, главная и второстепенная информация; выразительное чтение наизусть фрагментов текстов (поэтических, прозаических, драматических); простой цитатный план; краткий, подробный пересказ содержания произведений небольшой эпической или драматической формы, выражение своего мнения о героях и событиях; развернутый ответ на вопрос;

2) анализ и интерпретация: определение жанра (рассказ, повесть, пьеса-сказка) и его признаков; определение основной мысли произведения с опорой на его структурные элементы; выделение в тексте произведения элементов композиции, объяснение их роли в сюжете произведения; анализ эпизодов драматических и прозаических произведений, важных для характеристики главных героев; характеристика героев с использованием плана и цитат из текста; анализ художественного пространства и времени и оформление своего представления в рисунках, схемах, кластерах; определение отношения автора к главным и второстепенным героям; анализ изобразительных средств (метафоры, олицетворения) и фигур поэтического синтаксиса (риторические вопросы, обращения, восклицания, антитезы, перифразы); творческие работы (мифы, рассказы, мини-сочинения на литературные темы, сравнительные характеристики), выражение своего понимания прочитанного, использование изобразительных средств языка;

3) оценка и сравнительный анализ: участие в обсуждении произведения, оценивание поступков главных героев; сравнение художественных произведений с произведениями других видов искусства, объяснение сходств и различий при поддержке учителя (план сравнительной характеристики); сопоставление произведений (или фрагментов) русской, казахской и мировой литературы, близких по тематике и проблематике; оценивание устных и письменных высказываний (своих, одноклассников) с точки зрения полноты раскрытия темы, уместности цитирования.

33. Перечень рекомендуемой литературы для 6 класса:

- 1) А.С. Пушкин. "Руслан и Людмила";
- 2) М.М. Пришвин. "Кладовая солнца".
- 3) мифы Древней Греции (о Прометее, Геракле, Икаре, Актеоне);
- 4) Е.В. Курдаков. "Псы Актеона";
- 5) Мифология (миф о Солнце, мифы о представителях низшей мифологии);
- 6) Тюркская мифология (миф о создании мира);
- 7) Библейская мифология (о Вавилонской башне, царе Соломоне, Содоме и Гоморре);
- 8) Б.Л. Пастернак. "Рождественская звезда";
- 9) Н.В. Гоголь. "Ночь перед Рождеством";
- 10) Ф.М. Достоевский. "Мальчик у Христа на Ылке" (или Л.Н. Андреев. "Ангелочек");
- 11) В. Токарева. "Рождественский рассказ";
- 12) И.С. Тургенев. "Муму";
- 13) Л.Н. Толстой. "Кавказский пленник";
- 14) В.С. Высоцкий. "Песня о друге".

34. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 7 класса:

- 1) понимание и ответы по тексту: притча, легенда, баллада, басня, литературное направление, классицизм, фантастический рассказ, комедия,

фэнтези, сатира, юмор, гротеск, сарказм, ирония, художественная деталь, лирический герой, ритм и рифма, аллитерация, ассонанс, аллегория, инверсия, анафора; понимание художественного произведения в деталях, известная и неизвестная информация; самостоятельное нахождение в тексте и выразительное чтение наизусть цитат, фрагментов произведений, связанных с характеристикой лирического героя и/или образа-персонажа; сложный план; краткий, подробный, выборочный пересказ содержания произведения или отрывка, выражение своего мнения о героях и событиях; аргументированный ответ на проблемный вопрос;

2) анализ и интерпретация: определение жанра (притча, баллада, басня, легенда, комедия, лирическое стихотворение, фэнтези, фантастический рассказ) и его признаков; определение темы и идеи произведения, выражение своего мнения о поступках героев; выделение в тексте произведения элементов композиции, объяснение роли эпиграфа и его смысла; анализ в прозаическом, драматическом и лирическом произведениях эпизодов, важных для характеристики главных и второстепенных героев; характеристика героев произведения на основе деталей и цитат из текста; анализ сюжета и композиции, художественных образов и оформление своего представления в таблицах, схемах, кластерах, презентациях; определение отношения автора к главным и второстепенным героям, аргументация своей позиции; анализ изобразительных средств и фигур поэтического синтаксиса в художественном тексте (аллитерации, ассонансы, аллегии, инверсии, анафоры), основных приемов комического (сатира, юмор, гротеск, ирония, сарказм); творческие работы (сочинения, притча, отзыв, репортаж, интервью с литературным героем), выражение своего отношения к прочитанному, использование изобразительных средств языка;

3) оценка и сравнительный анализ: участие в обсуждении произведения, выражение мнения о героях и событиях; сравнение художественного произведения с произведениями других видов искусства, характеристика сходств и различий в средствах создания образов; сопоставление произведений (или фрагментов) русской, казахской и мировой литературы, близких по тематике/ проблематике/ жанру; оценивание устных и письменных высказываний (своих, одноклассников) с точки зрения полноты и глубины раскрытия темы, уместности цитирования, композиционного единства.

35. Перечень рекомендуемой литературы для 7 класса:

- 1) А.Н. Островский. "Снегурочка";
- 2) С.Я. Маршак. "Умные вещи";
- 3) М.Ю. Лермонтов. "Русалка".
- 4) притча о блудном сыне, легенда об Арионе;
- 5) А.С. Пушкин "Арион", "Анчар";
- 6) А.С. Пушкин. "Станционный смотритель";
- 7) К.Г. Паустовский "Телеграмма";
- 8) стихотворения А.С. Пушкина, С.А. Есенина, А.А. Фета;
- 9) У. Блейк. "Тигр";
- 10) О.О. Сулейменов. "Волчата";
- 11) Р. Бредбери. "Зеленое утро";
- 12) А.Новоселов. "Санькин марал".

36. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 8 класса:

1) понимание и ответы по тексту: романтизм и реализм как литературные направления, исторический образ (персонаж), трагедия, комедия, поэма, символ, психологический параллелизм, афоризм, эпиграф, прототип, автобиографизм; понимание художественного произведения, критическое осмысление информации, различение открытой и скрытой (подтекст) информации; самостоятельное нахождение в тексте и выразительное чтение наизусть цитат, фрагментов, отражающих тематику произведения; сложный цитатный план; пересказ содержания

произведения или отрывка, использование разных приемов цитирования; аргументированный ответ на проблемный вопрос, использование цитат;

2) анализ и интерпретация: определение жанра (трагедия, комедия, поэма) и его признаков; определение темы и идеи произведения, выражение своего мнения о проблематике; выделение в тексте произведения элементов композиции, объяснение значения вставных эпизодов; анализ эпизодов произведений, объяснение их связи с проблематикой и роли в развитии сюжета; характеристика героев произведения, их поступков, мотивов поведения, значения имен и фамилий; анализ системы образов, хронотопа, структуры произведения и оформление своего представления с помощью различных способов свѳртывания информации (схем, таблиц, интеллект-карт, ментальных карт, диаграмм); способы выражения авторского отношения к героям; способы авторской характеристики героев, изобразительные средства, в том числе звукопись и цветопись, фигуры поэтического синтаксиса(риторические фигуры, антитезы, перифразы, инверсии, анафоры, градация), литературные приемы (символ, психологический параллелизм, автобиографизм); написание творческих работ (письмо литературному герою, сценарии), выражение отношения к герою, его поступкам, использование изобразительных средств;

3) оценка и сравнительный анализ: участие в обсуждении произведения, отстаивание своей точки зрения, оценивание поведения, поступков героев, позиции автора; сравнение художественного произведения с произведениями других видов искусства, характеристика специфических средств создания образов в разных видах искусства; сопоставление произведения (или фрагментов) русской, казахской и мировой литературе, близких по тематике/проблематике/ жанру с учетом особенностей национальной культуры; оценивание устных и письменных высказываний (своих, одноклассников) с точки зрения полноты и глубины раскрытия темы, композиционного единства и фактологической точности.

37. Перечень рекомендуемой литературы для 8 класса:

1) И.А. Крылов. Басни;

2) Д.И. Фонвизин. "Недоросль";

3) М.Е. Салтыков-Щедрин. "Сказка о том, как один мужик двух генералов прокормил";

4) М.М. Зощенко. Сатирические рассказы (по выбору учителя);

5) В.А. Жуковский. Баллады;

6) В. Набоков. "Рождество";

7) В. Тендряков. "Хлеб для собаки";

8) Д. Толкиен. "Хоббит, или Туда и Обратно";

9) Н.А. Некрасов. "Школьник", "Крестьянские дети";

10) В. Распутин. "Уроки французского";

11) Ч. Айтматов. "Белый пароход";

12) У. Шекспир. "Ромео и Джульетта";

13) А.С. Пушкин. "Капитанская дочка";

14) лирика поэтов 19 века;

7) О.О. Сулейменов. "Последнее слово акына Смета".

38. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 9 класса:

1) понимание и ответы по тексту: жанр, сонет, роман, святочный рассказ, лирическое отступление, типизация, психологизм, внутренний монолог, оксюморон, хронотоп, градация, парцелляция, афоризм; понимание художественного произведения, критическое осмысление информации, выражение отношения к услышанному или прочитанному; самостоятельное нахождение в тексте и выразительное чтение наизусть цитат, фрагментов, связанных с проблематикой произведения; тезисный

план; пересказ содержания произведения, использование разных приемов пересказа, творческое переосмысление развития сюжета; развернутый аргументированный ответ на проблемный вопрос со ссылкой на источники;

2) анализ и интерпретация: определение жанра и его признаков (сонет, роман, роман в письмах, святочный рассказ); определение темы и идеи произведения, выражение мнения об их актуальности и аргументация своей позиции; выделение в тексте произведения элементов композиции, различие видов композиции, объяснение значения лирических отступлений; анализ в произведении эпизодов, важных для определения конфликта, объяснение связи с другими эпизодами; характеристика героев произведения на основе их социальных и межличностных отношений; анализ художественного мира произведения, оформление своего представления с помощью различных способов свертывания информации (схемы, таблицы, интеллект-карты, ментальные карты, диаграммы); способы выражения авторского отношения к героям и изображаемым событиям; анализ средств и приемов создания образов, изобразительных средств и фигур поэтического синтаксиса (эпитеты, сравнения, метафоры, олицетворения, риторические фигуры, антитезы, перифразы, аллитерации, ассонансы, аллегории, инверсии, анафоры, градации, парцелляции); написание сочинений на литературные и свободные темы, рецензий (на спектакли и/или экранизации произведения);

3) оценка и сравнительный анализ: участие в обсуждении произведения, объяснение своей позиции с учетом различных мнений, оценивание актуальности проблематики произведения; сравнение художественного произведения с произведениями других видов искусства, характеристика сходств и различий в средствах создания образов, выделение индивидуальных авторских приемов; сопоставление произведений (или фрагментов) русской литературы с произведениями казахской и мировой литературы, близких по тематике/ проблематике/ жанру, с учетом особенностей национальной культуры, объяснение позиции авторов; оценивание устных и письменных высказываний (своих, одноклассников) с точки зрения полноты и глубины раскрытия темы, композиционного и стилового единства, фактологической точности.

39. Перечень рекомендуемой литературы для 9 класса:

- 1) Н.В. Гоголь. "Ревизор";
- 2) А.П. Чехов. Рассказы (по выбору учителя);
- 3) В. М. Шукшин. Рассказы (по выбору учителя);
- 4) Ф.М. Достоевский. "Бедные люди"
- 5) Л.Н. Толстой. "После бала";
- 6) А.И. Куприн. "Гранатовый браслет";
- 7) М.Ю. Лермонтов. "Мцыри";
- 8) А. Грин. "Алые паруса";
- 9) А. де Сент-Экзюпери. "Маленький принц";
- 10) М. Цветаева. Лирика
- 11) А. Ахматова. "У самого моря"
- 12) А.С. Грибоедов. "Горе от ума";
- 13) Н.В. Гоголь "Мертвые души";
- 14) У. Шекспир. Сонеты;
- 15) П.Н. Васильев. "И имя твоё..." и другие стихотворения;
- 16) А.С. Пушкин. Лирика, "Цыганы";
- 17) И.С. Тургенев. "Ася";
- 18) А.И. Куприн. "Олеся".

40. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 10 класса:

1) понимание и ответы по тексту: понимание терминов (жанр, лирическое отступление, типизация, психологизм, внутренний монолог, оксюморон, хронотоп, градация, парцелляция, афоризм); понимание художественного произведения, критическое осмысливание; выражение своего отношения к услышанному или прочитанному; самостоятельное нахождение в тексте и выразительное чтение наизусть цитат, фрагментов, связанных с проблематикой произведения; составление тезисного плана; пересказывание содержания произведения, используя разные приемы пересказа, творческое переосмысливание развития сюжета; умение давать развернутый аргументированный ответ на проблемный вопрос со ссылкой на источники;

2) анализ и интерпретация: определение жанра и его признаков (роман в письмах, святочный рассказ); определение темы и идеи произведения, выражение мнения об их актуальности с аргументацией своей позиции; выделение в тексте произведения элементов композиции, различение видов композиции, объяснение значения лирических отступлений; анализирование в произведении эпизодов, важных для определения конфликта, объяснение связи с другими эпизодами; характеристика героев произведения на основе их социальных и межличностных отношений; анализирование художественного мира произведения, оформляя своё представление с помощью различных способов свёртывания информации (схемы, таблицы, интеллект-карты, ментальные карты, диаграммы); определение способов выражения авторского отношения к героям и изображаемым событиям; анализирование средств и приемов создания образов, изобразительных средств и фигуры поэтического синтаксиса (риторические фигуры, антитезы, перифразы, парцелляция); написание рецензии (на спектакли и/или экранизации произведения);

3) оценка и сравнительный анализ: участие в обсуждении произведения, объясняя свою позицию с учётом различных мнений, оценивание актуальности проблематики произведения; сравнение художественного произведения с произведениями других видов искусства, характеризуя сходства и различия, выделяя индивидуальные авторские приемы; сопоставление произведений (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике/ проблематике / жанру, учитывая особенности национальной культуры; объяснение позиции

авторов; оценка устных и письменных высказываний (свои, одноклассников) с точки зрения полноты и глубины раскрытия темы, композиционного и стилевого единства, фактологической точности.

41. Перечень рекомендуемой литературы для 10 класса:

- 1) А.П. Чехов. Рассказы (по выбору учителя);
- 2) А.С. Пушкин. "Пиковая дама";
- 3) Ги де Мопассан. "Ожерелье";
- 4) Ш.Бронте "Джен Эйр";
- 5) С.Муканов "Промелькнувший метеор";
- 6) Б.Момышулы "Наша семья";
- 7) Ж.Верн "80 дней вокруг света";
- 8) М.Ауэзов "Путь Абая";
- 9) Магжан Жумабаев Избранные произведения.

42. По завершении основного среднего образования обучающийся:

1) знает основные этапы развития литературы; содержание произведений разных жанров, особенности отражения быта, традиций народа в фольклоре; литературные термины и литературные направления, роды и жанры, образную природу художественных произведений, наизусть стихотворные тексты и фрагменты прозаических текстов (по выбору), цитаты из изучаемых произведений;

2) понимает значение национального художественного наследия в мировой культуре; роль литературы как одного из важнейших достижений культуры, значение художественной литературы в жизни человека; литературные термины и литературные направления, роды и жанры, тему, идею, проблематику произведения, позицию автора в произведении,

образную природу художественных произведений; открыто выраженный и скрытый смыслы произведений;

3) применяет приобретенные знания, умения и навыки при подготовке сообщения, доклада, эссе, интервью на литературную тему; диалог литературных героев (на основе прочитанного) для создания письменного рассказа - характеристики одного из героев или группы героев (групповая характеристика), двух героев (сравнительная характеристика), при подготовке небольшого письменного отзыва на самостоятельно прочитанную книгу; при создании собственного текста аналитического характера, в процессе создания собственной интерпретации изученного текста с привлечением ИКТ; для определения актуального для себя круга чтения и оценки художественных произведений, участия в дебатах или в публичных выступлениях; для поиска необходимой информации; специальные термины и понятия для анализа изучаемых произведений; полученные знания при обсуждении актуальных проблем; приобретенные навыки, способы творческой деятельности для самовыражения, участия в культурных мероприятиях;

4) анализирует произведения разной жанровой природы, аргументированно формулируя свое отношение к прочитанному; тему, идею и особенности композиции, сюжета произведения, языковые особенности произведения, ключевые эпизоды, действия и поступки героев; особенности стиля писателя; сравнивает их с произведениями мировой литературы и произведениями других видов искусства;

5) синтезирует полученные знания, умения и навыки для выбора пути анализа произведения, адекватного жанрово-родовой природе художественного текста; для сопоставления фактов, деталей с историческими фактами; создания разных видов плана; для создания письменных текстов с использованием различных ресурсов; соотносит ценностную составляющую произведений с ценностями казахского и других народов;

6) оценивает изучаемые произведения с точки зрения композиционного, стилевого единства, языкового оформления и эффективности достижения поставленных коммуникативных задач; интерпретацию художественного текста, созданную средствами других видов искусства.

43. Цели обучения в программе представлены кодировкой. В коде первое число обозначает класс, второе и третье числа – раздел и подраздел программы, четвертое число показывает нумерацию учебной цели, например, в кодировке 5.2.1.4"5" – класс, "2.1" – подраздел, "4" – нумерация учебной цели.

44. Ожидаемые результаты по целям обучения:

1) раздел 1 "Понимание и ответы по тексту":

таблица 1

Под раз дел	Цели обучения				
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс
1.1 Пон има ние тер мин ов	5.1.1.1 понимать термины: художественная литература, фольклор, героический эпос, былина, сказка, литературная сказка, сюжет, композиция, художественное время и пространство, конфликт, герой, повествователь, рассказчик, гипербола, эпитет, сравнение, аллегория, параллелизм	6.1.1.1 понимать термины: художественный мир, литературная сказка, миф, мифический герой, мифологический образ, рассказ, повесть, портрет, пейзаж, метафора, олицетворение, риторические фигуры, антитеза, перифраз, эпос, лирика, драма как роды литературы	7.1.1.1 понимать термины: пьеса-сказка, афиша, ремарка, притча, легенда, басня, литературное направление, классицизм, фантастический рассказ, сюжет, комедия, фэнтези, сатира, юмор, гротеск, сарказм, ирония, художественная деталь, лирический герой, ритм и рифма, аллитерация, ассонанс, аллегория, инверсия, анафора	8.1.1.1 понимать термины: баллада, романтизм, реализм как литературные направления, исторический образ (персонаж), трагедия, комедия, поэма, символ, психологический параллелизм, афоризм, эпиграф, прототип, автобиографизм	9.1.1.1 понимать термины: романтизм как литературное направление, жанр, сонет, роман, святочный рассказ, градация, афоризм
1.2 Пон има ние художественного	5.1.2.1 иметь общее представление о художественном	6.1.2.1 иметь общее представление о художественном	7.1.2.1 понимать художественное произведение в деталях, включая известную и	8.1.2.1 понимать художественное произведение,	9.1.2.1 понимать художественное произведение

нно го про изв еде ния	произведении, осмысливать тему	произведении, понимать главную и второстепенную информацию	неизвестную информацию	критически осмысливая	критически осмысливая; различать открытую и скрытую (подтекст) информацию
1.3 Чте ние на изу ст ь и цит иро ван ие	5.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов небольшого объема (поэтические, прозаические)	6.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов (поэтических, прозаических, драматических)	7.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть цитаты, фрагменты произведения, связанные с характеристикой лирического героя и/или образа персонажа	8.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть цитаты, фрагменты, отражающие тематику произведения	9.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть цитаты, фрагменты, связанные с проблематикой произведения
1.4 Сос та в лен ие пла на	5.1.4.1 составлять простой план	6.1.4.1 составлять простой цитатный план	7.1.4.1 составлять сложный план	8.1.4.1 составлять сложный цитатный план	9.1.4.1 составлять назывной и вопросный планы
1.5 Пер еск аз	5.1.5.1 кратко пересказывать содержание произведения или	6.1.5.1 пересказывать (кратко, подробно) содержание произведения	7.1.5.1 пересказывать (кратко, подробно, выборочно) содержание произведения или отрывка, выражая своѳ	8.1.5.1 пересказывать содержание произведения или отрывка,	9.1.5.1 пересказывать содержание произведения или отрывка, используя варианты творческой

	отрывка	небольшой эпической или драматической формы, выражая своё мнение о героях и событиях	мнение о героях и событиях	используя разные приемы цитирования	перестройки Изменение лица рассказчика, пересказ от лица одного из персонажей)
1.6	5.1.6.1	6.1.6.1	7.1.6.1	8.1.6.1	9.1.6.1
Отв еты на воп рос ы	давать краткий и полный ответ на вопрос	давать развернутый ответ на вопрос	давать аргументированный ответ на проблемный вопрос	давать аргументированный ответ на проблемный вопрос, используя цитаты	давать развернутый аргументированный ответ на проблемный вопрос со ссылкой на источники

2) раздел 2 "Анализ и интерпретация текста":

таблица 2

Под раз дел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
2.1 Жа нр	5.2.1.1 определять жанр и его признаки (былина, сказка, литературная сказка) при поддержке учителя	6.2.1.1 определять жанр и его признаки (миф, рассказ, повесть)	7.2.1.1 определять жанр и его признаки (пьеса-сказка, притча, басня, легенда, комедия, лирическое стихотворение, фантастический рассказ)	8.2.1.1 определять жанр и его признаки (баллада, фэнтези, трагедия, комедия)	9.2.1.1 определять жанр и его признаки (поэма, сонет, роман)	10.2.1.1 определять признаки (письма, сказка, рассказ)
2.2	5.2.2.1	6.2.2.1	7.2.2.1	8.2.2.1	9.2.2.1	10.2.2.1

Тема и идея	определять основную мысль произведения при поддержке учителя	определять основную мысль произведения, опираясь на его структурные элементы	определять тему и идею произведения, выражая своё мнение о поступках героев	определять тему и идею произведения, выражая своё мнение о проблематике	определять тему и идею произведения, выражая мнение об их актуальности	определять тему и идею произведения, выражая мнение об актуальности
2.3 Композиция	5.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции и при поддержке учителя	6.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, объяснять их роль в сюжете произведения	7.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, объяснять роль эпиграфа и его смысл	8.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, объяснять значение вставных эпизодов	9.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, различать виды композиции	10.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, различать виды композиции, объяснять роль эпиграфа и его смысл
2.4 Анализ эпизодов	5.2.4.1 анализировать эпизоды, важные для характеристики главных героев, при поддержке учителя	6.2.4.1 анализировать эпизоды драматических и прозаических произведений, важные для характеристики главных героев	7.2.4.1 анализировать в прозаическом, драматическом и лирическом произведениях эпизоды, важные для характеристики главных и второстепенных героев	8.2.4.1 анализировать эпизоды произведений, объяснять их связь с проблематикой и роль в развитии сюжета	9.2.4.1 анализировать в произведении эпизоды, важные для определения конфликта	10.2.4.1 анализировать эпизоды произведений, объяснять их связь с проблематикой и роль в развитии сюжета
2.5 Характеристика героев	5.2.5.1 характеризовать героев при поддержке учителя	6.2.5.1 характеризовать героев, используя план и цитаты из текста	7.2.5.1 характеризовать героев произведения на основе деталей и цитат из текста	8.2.5.1 характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы поведения, значение имен и фамилий	9.2.5.1 характеризовать героев произведения на основе их социальных и межличностных отношений	10.2.5.1 характеризовать героев произведения на основе их социальных и межличностных отношений
2.6	5.2.6.1	6.2.6.1	7.2.6.1	8.2.6.1	9.2.6.1	10.2.6.1 анализ

Художественный мир произведения в различных формах представления	анализировать художественное пространство и оформлять своё представление в рисунках, схемах, кластерах	анализировать художественное пространство и время и оформлять своё представление в рисунках, схемах, кластерах	анализировать сюжет и композицию, художественные образы и оформлять своё представление в таблицах, схемах, кластерах, презентациях	анализировать систему образов, хронотоп, структуру произведения и оформлять своё представление в таблицах, схемах, кластерах, презентациях	анализировать систему образов, хронотоп, структуру произведения и оформлять своё представление с помощью различных способов свёртывания информации (схемы, таблицы, интеллектуальные карты, ментальные карты, диаграммы)	художественное произведение своё представление с помощью различных способов свёртывания информации (схемы, таблицы, интеллектуальные карты, ментальные карты, диаграммы)
2.7 Отношение автора	5.2.7.1 определять отношение автора к главным героям при поддержке учителя	6.2.7.1 определять отношение автора к главным и второстепенным героям	7.2.7.1 определять отношение автора к главными второстепенным героям, аргументируя свою позицию	8.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к героям	9.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к героям и изображаемым событиям	10.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к героям и изображаемым событиям

2.8	Литературные приемы и изобразительные средства	5.2.8.1 анализировать приемы и изобразительные средства	6.2.8.1 анализировать изобразительные средства в художественном тексте (гиперболы, эпитеты, сравнения, аллегории, параллелизм) при поддержке учителя	7.2.8.1 анализировать изобразительные средства (метафоры, олицетворения) и фигуры поэтического синтаксиса (риторические вопросы, обращения, восклицания, антитезы, перифразы)	8.2.8.1 анализировать способы авторской характеристики героев, изобразительные средства, в том числе звукопись и цветопись, фигуры поэтического синтаксиса (риторические фигуры, антитезы, перифразы, инверсии, анафоры, градация), литературные приемы (символ, психологический параллелизм, автобиографизм)	9.2.8.1 анализировать средства и приемы создания образов, изобразительные средства и фигуры поэтического синтаксиса (эпитеты, сравнения, метафоры, олицетворения, аллитерации, ассонансы, аллегории, инверсии, анафоры, градация)	10.2.8.1 анализировать приемы образов, изобразительные средства и поэтические (риторические, антитезы, парцелляция)
2.9	Творческое писательство	5.2.9.1 писать творческие работы (сказки, рассказы, мини-сочинения на литературные темы по опорным словам, иллюстрациям)	6.2.9.1 писать творческие работы (мифы, рассказы, мини-сочинения на литературные темы, сравнительные характеристики), выражая своё понимание прочитанного, используя изобразительные средства языка	7.2.9.1 писать творческие работы (сочинения, притча, отзыв, репортаж, интервью с литературным героем), выражая своё отношение к прочитанному, используя изобразительные средства языка	8.2.9.1 писать творческие работы (письмо литературному герою, сценарии), выражая отношение к герою, его поступкам, используя изобразительные средства	9.2.9.1 писать сочинения на литературные и свободные темы	10.2.9.1 писать рецензии, спектакли, экранизации, произведения

3) раздел 3 "Оценка и сравнительный анализ":

таблица 3

Подраздел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс

3.10 цен и ва ние художественного произведения	5.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, выражая свои мысли и чувства	6.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, оценивая поступки главных героев	7.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, выражая мнение о героях и событиях	8.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, отстаивая свою точку зрения, оценивая поведение, поступки героев, позицию автора	9.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, объясняя свою позицию с учетом различных мнений	10.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, отстаивая свою позицию, объясняя различия, оценивая проблематику произведения
3.2 Сравнение художественного произведения с произведениями других видов искусства, объясняя сходства и различия при поддержке учителя	5.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, объясняя сходства и различия при поддержке учителя	6.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями и других видов искусства, объясняя сходства и различия при поддержке учителя (план сравнительной характеристик)	7.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, характеризуя сходства и различия в средствах создания образов	8.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, характеризуя специфические средства создания образов в разных видах искусства	9.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, характеризуя сходства и различия в средствах создания образов	10.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, характеризуя различия, индивидуальность авторские
3.3 Сопоставление произведений русской, казахской и мировой литературы,	5.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы,	6.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой	7.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы,	8.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике/	9.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике/ проблематике / жанру, учитывая	10.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике/ проблематике / жанру, учитывая

изв еде ний лит ерат уры	близкие по тематике, при поддержке учителя	литературы, близкие по тематике	близкие по тематике/ жанру	проблематике / жанру /	особенности национальной культуры	националь объяснять авторов
3.40 цен ива ние выс каз ыва ний	5.3.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения соответствия теме	6.3.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников)) с точки зрения полноты раскрытия темы, уместности цитирования	7.3.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения полноты и глубины раскрытия темы, уместности цитирования, композиционно о единства	8.3.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения полноты и глубины раскрытия темы, композиционного единства	9.3.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения полноты и глубины раскрытия темы, композиционного и стилевого единства, фактологической точности	10.3.4.1 оценивать письменн высказыв одноклас зрения пол глубины ра композици стилевого фактологи точности

45. Настоящая Программа реализуется на основе Долгосрочного плана к Типовой учебной программе по учебному предмету "Русская литература" для обучающихся с нарушением зрения (незрячие и слабовидящие) 5-10 классов уровня основного среднего образования по обновленному содержанию согласно приложению к настоящей Программе. В долгосрочном плане обозначен объем учебных целей реализуемых в каждом разделе. В долгосрочном плане обозначен объем учебных целей реализуемых в каждом разделе.

46. Распределение часов на изучение раздела и тем предоставляется на усмотрение учителя.

Приложение

к Типовой учебной прог

по учебному предмету "И

литература" для 5-10 кл

уровня основного сред

Долгосрочный план по реализации Типовой учебной программы по учебному предмету "Русская литература" для обучающихся с нарушением зрения (незрячие и слабовидящие) 5-10 классов уровня основного среднего образования по обновленному содержанию

1) 5 класс:

таблица 1

Те ма	Изучаемые произведения	Разделы	Цели обучения
1 четверть			
Гер ои чес ки й эп ос	1.Былины. Цикл об Илье Муромце	5.1 Понимание и ответы на вопросы	5.1.1.1 понимать термины: художественная литература, фольклор, героическая былина, сказка, литературная сказка, сюжет, композиция, художественное пространство, конфликт, герой, повествователь, рассказчик, гипербола, эпитет, аллегория, параллелизм;
			5.1.2.1 иметь общее представление о художественном произведении, осмыслить
			5.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов небольшого объема (поэтические, прозаические);
	2.А.С. Пушкин. "Песнь о вещем Олеге"		5.1.4.1 составлять простой план;
			5.1.6.1 давать краткий и полный ответ на вопрос
	3.М.Ю. Лермонтов. "Бородино"	5.2 Анализ и интерпретация	5.2.1.1 определять жанр и его признаки (былина, сказка, литературная сказка) при поддержке учителя;
			5.2.2.1 определять основную мысль произведения при поддержке учителя;
			5.2.5.1 характеризовать героев при поддержке учителя;
			5.2.8.1 анализировать приемы и изобразительные средства;

		5.3 Оценка и сравнительный анализ	5.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, выражая свои мысли и чувства
2 четверть			
Герои и их подвиги. Эпос	1.М. Шаханов. "Отрарская поэма о побежденном и победителе, или Просчет Чингисхана"	5.1 Понимание и ответы на вопросы	5.1.1.1 понимать термины: художественная литература, фольклор, героическая былина, сказка, литературная сказка, сюжет, композиция, художественное пространство, конфликт, герой, повествователь, рассказчик, гипербола, эпитет, аллегория, параллелизм; 5.1.2.1 иметь общее представление о художественном произведении, осмысливать его; 5.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов небольшого объема (поэтические и прозаические); 5.1.4.1 составлять простой план; 5.1.6.1 давать краткий и полный ответ на вопрос
		5.2 Анализ и интерпретация	5.2.1.1 определять жанр и его признаки (былина, сказка, литературная сказка) при поддержке учителя; 5.2. 2.1 определять основную мысль произведения при поддержке учителя; 5.2.5.1 характеризовать героев при поддержке учителя; 5.2.8.1 анализировать приемы и изобразительные средства
		5.3 Оценка и сравнительный анализ	5.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, выражая свои мысли и чувства
Литература	1.Мифы Древней Греции (о Геракле, Прометее, Икаре) 2.В.А. Жуковский.	5.1 Понимание и ответы на вопросы	5.1.2.1 иметь общее представление о художественном произведении, осмысливать его; 5.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов небольшого объема (поэтические и прозаические);

эти чес кая ска зка	"Сказка о царе Берендее"		
		5.2 Анализ и интерпрета ция	5.2.1.1 определять жанр и его признаки (былина, сказка, литературная сказка) при поддержке учителя; 5.2.2.1 определять основную мысль произведения при поддержке учителя; 5.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции при поддержке учителя; 5.2.4.1 анализировать эпизоды, важные для характеристики главных героев, при поддержке учителя; 5.2.5.1 характеризовать героев при поддержке учителя; 5.2.9.1 писать творческие работы (сказки, рассказы, мини-сочинения на литературные темы по опорным словам, иллюстрациям)
		5.3 Оценка и сравнитель ный анализ	5.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике, при поддержке учителя
3 четверть			
Ли тер ату рн ая по эти чес кая ска зка	1.А.С. Пушкин. "Сказка о мертвой царевне и семи богатырях"	5.1 Понимание и ответы на вопросы	5.1.2.1 иметь общее представление о художественном произведении, осмысливать его содержание; 5.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов небольшого объема (стихотворения, прозаические); 5.1.5.1 кратко пересказывать содержание произведения или отрывка
		5.2 Анализ и интерпрета ция	5.2.1.1 определять жанр и его признаки (былина, сказка, литературная сказка) при поддержке учителя; 5.2.2.1 определять основную мысль произведения при поддержке учителя; 5.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции при поддержке учителя;

			5.2.4.1 анализировать эпизоды, важные для характеристики главных героев, учителя; 5.2.5.1 характеризовать героев при поддержке учителя; 5.2.9.1 писать творческие работы (сказки, рассказы, мини-сочинения на литературные темы по опорным словам, иллюстрациям)
		5.3 Оценка и сравнительный анализ	5.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике, при поддержке учителя
Литературная прозаическая сказка	1.Г.Х. Андерсен. "Снежная королева"	5.1 Понимание и ответы на вопросы	5.1.1.1 понимать термины: художественная литература, фольклор, героическая былина, сказка, литературная сказка, сюжет, композиция, художественное пространство, конфликт, герой, повествователь, рассказчик, гипербола, эпитет, аллегория, параллелизм; 5.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текста небольшого объема (поэтические, прозаические); 5.1.6.1 давать краткий и полный ответ на вопрос
		5.2 Анализ и интерпретация	5.2.2.1 определять основную мысль произведения при поддержке учителя;
			5.2.4.1 определять основную мысль произведения при поддержке учителя;
			5.2.5.1 характеризовать героев при поддержке учителя; 5.2.6.1 анализировать художественное пространство и оформлять свои предположения в рисунках, схемах, кластерах; 5.2.7.1 определять отношение автора к главным героям при поддержке учителя; 5.2.8.1 анализировать приемы и изобразительные средства
			5.3 Оценка и сравнительный анализ
4 четверть			

Литературная проза классическая сказка	1.О. Уайльд. "Соловей и роза" 2.К.Г. Паустовский. "Теплый хлеб" 3.Г.В. Черноголовина. "Сказка об одном зұрнышке"	5.1 Понимание	5.1.1.1 понимать термины: художественная литература, фольклор, героическая былина, сказка, литературная сказка, сюжет, композиция, художественное пространство, конфликт, герой, повествователь, рассказчик, гипербола, эпитет, аллегория, параллелизм; 5.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты небольшого объема (поэтические, прозаические);
		5.2 Анализ и интерпретация	5.2.2.1 определять основную мысль произведения при поддержке учителя;
			5.2. 4.1 определять основную мысль произведения при поддержке учителя;
			5.2. 5.1 характеризовать героев при поддержке учителя; 5.2.6.1 анализировать художественное пространство и оформлять свои предположения на рисунках, схемах, кластерах; 5.2.7.1 определять отношение автора к главным героям при поддержке учителя; 5.2. 8.1 анализировать приемы и изобразительные средства
		5.3 Оценка и сравнительный анализ	5.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других искусств, объясняя сходства и различия при поддержке учителя

2) 6 класс:

таблица 2

Тема	Изучаемые произведения	Раздел	Цели обучения
1 четверть			
Фольклорные элементы в литературных	1.А.С. Пушкин. "Руслан и Людмила"	6.1 Понимание и ответы на вопросы	6.1.2.1 иметь общее представление о художественном произведении, понимать главную и второстепенную информацию;
	2.М.М. Пришвин. "Кладовая солнца"		6.1.3.1 наизусть выразительно фрагменты текстов (поэтических, прозаических, драматических);

произведений		6.2 Анализ и интерпретация	6.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, объяснять их роль в сюжете произведения;
			6.2.4.1 анализировать эпизоды драматических и прозаических произведений, важные для характеристики главных героев;
			6.2.5.1 характеризовать героев, используя план и цитаты;
			6.2.6.1 анализировать художественное пространство и оформлять своё представление в рисунках, схемах, кластерах;
			6.2.7.1 определять отношение автора к главным и второстепенным героям;
		6.2.8.1 анализировать изобразительные средства в художественном тексте (гиперболы, эпитеты, сравнения, аллегории, параболы, поддержка учителя;	
6.2.9.1 писать творческие работы (мифы, рассказы, мини-рассказы, литературные темы, сравнительные характеристики), выявляя своё понимание прочитанного, используя изобразительные средства;			
6.3 Оценка и сравнительный анализ	6.3.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (одноклассников) с точки зрения полноты раскрытия темы, аргументации, цитирования		
2 четверть			
Мифы народов мира	1.Мифы Древней Греции (о Геракле, Прометее, Икаре, Актеоне)	6.1 Понимание и ответы на вопросы	6.1.1.1 понимать термины: художественный мир, литературный миф, мифический герой, мифологический образ, рассказ, портрет, пейзаж, метафора, олицетворение, риторические фигуры, антитеза, перифраз, эпос, лирика, драма как роды литературы;
	2.Е. В. Курдаков. "Псы Актеона"		6.1.2.1 иметь общее представление о художественном произведении, понимать главную и второстепенную информацию;
	3.Славянская мифология (миф о Солнце, мифы о представителях низшей мифологии)		6.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов (прозаических, драматических);

			6.1.5.1 пересказывать (кратко, подробно) содержание произведения небольшой эпической или драматической формы, выражая свое мнение о героях и событиях
		6.2 Анализ и интерпретация	6.2.1.1 определять жанр и его признаки (миф, рассказ, повесть, роман);
			6.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, объяснять их роль в сюжете произведения;
			6.2.5.1 характеризовать героев, используя план и цитаты из произведения;
		6.3 Оценка и сравнительный анализ	6.2. 9.1 писать творческие работы (мифы, рассказы, мини-романы, литературные темы, сравнительные характеристики), выражая свое понимание прочитанного, используя изобразительные средства
			6.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, оценивая главных героев

3 четверть

Мифы народов мира	1.Тюркская мифология (миф о создании мира) 2.Библейская мифология (о Вавилонской башне, царе Соломоне, Содоме и Гоморре)	6.1 Понимание и ответы на вопросы	6.1.1.1 понимать термины: художественный мир, литература, миф, мифический герой, мифологический образ, рассказ, портрет, пейзаж, метафора, олицетворение, риторические фигуры, антитеза, перифраз, эпос, лирика, драма как роды литературы
			6.1.2.1 иметь общее представление о художественном произведении, понимать главную и второстепенную информацию;
			6.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов (прозаических, драматических);
		6.2 Анализ и интерпретация	6.1.5.1 пересказывать (кратко, подробно) содержание произведения небольшой эпической или драматической формы, выражая свое мнение о героях и событиях
			6.2.1.1 определять жанр и его признаки (миф, рассказ, повесть, роман);
			6.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, объяснять их роль в сюжете произведения;

			6.2.5.1 характеризовать героев, используя план и цитаты 6.2.9.1 писать творческие работы (мифы, рассказы, миниатюры на литературные темы, сравнительные характеристики), выявляя свое понимание прочитанного, используя изобразительные средства
		6.3 Оценка и сравнительный анализ	6.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, оценивая главных героев
Рождества в литературе	1.Б.Л. Пастернак. "Рождественская звезда" 2.Н.В. Гоголь. "Ночь перед Рождеством" 3.Ф.М. Достоевский. "Мальчик у Христа на елке" (или Л. Н. Андреев."Ангелочек")	6.1 Понимание и ответы на вопросы	6.1.1.1 понимать термины: художественный мир, литература, миф, мифический герой, мифологический образ, рассказ, портрет, пейзаж, метафора, олицетворение, риторические фигуры, антитеза, перифраз, эпос, лирика, драма как роды литературы 6.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов (прозаических, драматических); 6.1.5.1 пересказывать (кратко, подробно) содержание произведения небольшой эпической или драматической формы, выражая свое мнение о героях и событиях; 6.1.6.1давать развернутый ответ на вопрос
4 четверть			
Рождества в литературе	1.В. Токарева. "Рождественский рассказ"	6.1 Понимание и ответы на вопросы	6.1.1.1 понимать термины: художественный мир, литература, миф, мифический герой, мифологический образ, рассказ, портрет, пейзаж, метафора, олицетворение, риторические фигуры, антитеза, перифраз, эпос, лирика, драма как роды литературы 6.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов (прозаических, драматических); 6.1.5.1 пересказывать (кратко, подробно) содержание произведения небольшой эпической или драматической формы, выражая свое мнение о героях и событиях; 6.1. 6.1давать развернутый ответ на вопрос
		6.2 Анализ и	6.2.2.1 определять жанр и его признаки (миф, рассказ, по

			поддержке учителя;
			6.2.9.1 писать творческие работы (мифы, рассказы, мини-сочинения на литературные темы, сравнительные характеристики), выявлять свое понимание прочитанного, используя изобразительные средства;
		6.3 Оценка и сравнительный анализ	6.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, объясняя сходства и различия по плану учителя (план сравнительной характеристики)

3) 7 класс:

таблица 3

Тема	Изучаемые произведения	Навыки	Цели обучения
1 четверть			
Сказочные и мифологические элементы в литературных произведениях	1.А.Н. Островский. "Снегурочка" 2.С.Я. Маршак. "Умные вещи" 3.М.Ю. Лермонтов. "Русалка"	7.1 Понимание и ответы на вопросы	7.1.1.1 понимать термины: пьеса-сказка, афиша, ремарка, притча, легкое литературное направление, классицизм, фантастический рассказ, сказка, фэнтези, сатира, юмор, гротеск, сарказм, ирония, художественная деталь, лирический герой, ритм и рифма, аллитерация, ассонанс, аллегория, метафора, анафора; 7.1.2.1 понимать художественное произведение в деталях, включая информацию, неизвестную информации; 7.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть фрагменты произведения, связанные с характеристикой лирического образа персонажа; 7.1.4.1 составлять сложный план; 7.1.6.1 давать аргументированный ответ на проблемный вопрос
		7.2 Анализ и интерпретация	7.2.5.1 характеризовать героев произведения на основе деталей и цитат; 7.2.6.1 анализировать сюжет и композицию, художественные образы, свое представление в таблицах, схемах, кластерах, презентациях;

легенды в литерат уре		и ответы на вопросы	фэнтези, сатира, юмор, гротеск, сарказм, ирония, художественная деталь, лирический герой, ритм и рифма, аллитерация, ассонанс, аллегория, каламбур, анафора;
			7.1.2.1 понимать художественное произведение в деталях, включая из неизвестную информацию
			7.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть фрагменты произведения, связанные с характеристикой лирического образа персонажа;
			7.1. 4.1 составлять сложный план;
			7.1.6.1 давать аргументированный ответ на проблемный вопрос
			7.2 Анализ и интерпретац ия
			7.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая своҀ мнение о героях;
			7.2.4.1 анализировать в прозаическом, драматическом и лирическом эпизоды, важные для характеристики главных и второстепенных героев;
			7.2.5.1 характеризовать героев произведения на основе деталей и цитат
			7.3 Оценка и сравнительн ый анализ
			7.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, выражая мнение о героях
Человек и природа	1.Стихотворения А.С. Пушкина, С.А. Есенина, А.А. Фета	7.1 Понимание и ответы на вопросы	7.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть фрагменты произведения, связанные с характеристикой лирического образа персонажа
			7.2.1.1 определять жанр и его признаки (пьеса-сказка притча, басня, лирическая комедия, лирическое стихотворение, фантастический рассказ);
			7.2. 2.1 определять тему и идею произведения, выражая своҀ мнение о героях;
			7.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, объяснять эпиграфа и его смысл;
	2.У. Блейк. "Тигр"	7.2 Анализ и интерпретац ия	
	3.О. О. Сулейменов. "Волчата"		

			7.2.5.1 характеризовать героев произведения на основе деталей и цитат 7.2.6.1 анализировать сюжет и композицию, художественные образы, свое представление в таблицах, схемах, кластерах, презентациях; 7.2.8.1 анализировать изобразительные средства (метафоры, олицетвления, фигуры поэтического синтаксиса (риторические вопросы, обращения, антитезы, перифразы); 7.2.9.1 писать творческие работы (сочинения, притча, отзыв, репортаж от лица литературного героя), выражая свое отношение к прочитанному, используя изобразительные средства языка
		7.3 Оценка и сравнительный анализ	7.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской литературы, близкие по тематике/ жанру
4 четверть			
Человек и природа	1.Р. Бредбери. "Зеленое утро"	7.1 Понимание и ответы на вопросы	7.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть фрагменты произведения, связанные с характеристикой лирического образа персонажа
	2.А.Новоселов. "Санькин марал"	7.2 Анализ и интерпретация	7.2.1.1 определять жанр и его признаки (пьеса-сказка притча, басня, лирическая комедия, лирическое стихотворение, фантастический рассказ); 7.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая свое мнение о героях; 7.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, объяснять эпиграфа и его смысл; 7.2.5.1 характеризовать героев произведения на основе деталей и цитат 7.2.6.1 анализировать сюжет и композицию, художественные образы, свое представление в таблицах, схемах, кластерах, презентациях; 7.2.8.1 анализировать изобразительные средства (метафоры, олицетвления, фигуры поэтического синтаксиса (риторические вопросы, обращения,

			антитезы, перифразы);
			7.2.9.1 писать творческие работы (сочинения, притча, отзыв, репортаж литературным героем), выражая свое отношение к прочитанному, используя изобразительные средства языка
		7.3 Оценка и сравнительный анализ	7.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской литературы, близкие по тематике/ жанру

4) 8 класс:

таблица 4

Тема	Изучаемые произведения	Раздел	Цели обучения
1 четверть			
Сатира и юмор в литературе	И.А. Крылов. Басни	8.1 Понимание и ответы на вопросы	8.1.1.1 понимать термины: баллада, романтизм, реализм как литературные направления, исторический образ (персонаж), трагедия, комедия, символ, психологический параллелизм, афоризм, эпиграф, проза, автобиографизм;
	Д.И. Фонвизин. "Недоросль"		8.1.2.1 понимать художественное произведение, критически осмысливать его;
	М.Е. Салтыков-Щедрин. "Сказка о том, как один мужик двух генералов прокормил"		8.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать цитаты, фрагменты, отражающие тематику произведения;
	М.М. Зощенко. Сатирические рассказы (по выбору учителя)	8.2 Анализ и интерпретация	8.1.5.1 пересказывать содержание произведения или отрывка, используя разные приемы цитирования;
			8.1.6.1 давать аргументированный ответ на проблемный вопрос, цитаты
			8.2.5.1 характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы, значение имен и фамилий;
			8.2.6.1 анализировать систему образов, хронотоп, структуру произведения, оформлять своё представление в таблицах, схемах, кластерах, планах;
			8.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к действительности;

			8.2.8.1 анализировать способы авторской характеристики героев, изобразительные средства, в том числе звукопись и цветопись, поэтического синтаксиса (риторические фигуры, антитезы, перифразы, инверсии, анафоры, градация), литературные приемы (символ, психологический параллелизм, автобиографизм)
		8.3 Оценка и сравнительный анализ	8.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, характеризуя специфические средства создания образов в разных видах искусства
2 четверть			
Мораль, этика, ценности	1.В.А. Жуковский. Баллады 2.В. Набоков. "Рождество" 3.В. Тендряков. "Хлеб для собаки" 4.Д. Толкиен. "Хоббит, или Туда и Обратно"	8.1 Понимание и ответы на вопросы	8.1.4.1 составлять сложный цитатный план; 8.1.5.1 пересказывать содержание произведения или отрывка, используя разные приемы цитирования
		8.2 Анализ и интерпретация	8.2.1.1 определять жанр и его признаки (баллада, фэнтези, трагедия)
			8.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, значение вставных эпизодов;
			8.2.4.1 анализировать эпизоды произведений, объяснять их связь с проблематикой и роль в развитии сюжета;
			8.2.5.1 характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы, значение имен и фамилий;
8.3 Оценка и сравнительный анализ	8.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к героям		
	8.2.9.1 писать творческие работы (письмо литературному герою, выражая отношение к герою, его поступкам, используя изобразительные средства)		
		8.3.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (свои, других) с точки зрения полноты и глубины раскрытия темы, композиции	
3 четверть			
Дети	1.Н.А. Некрасов.	8.1 Понимание	8.1.1.1 понимать термины: баллада, романтизм, реализм как литературные

и взросл ые	"Школьник", "Крестьянские дети"	и ответы на вопросы	направления, исторический образ (персонаж), трагедия, комедия, символ, психологический параллелизм, афоризм, эпиграф, пролог, автобиографизм;
			8.1.2.1 понимать художественное произведение, критически осмысливать;
			8.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать цитаты, фрагменты, отражающие тематику произведения;
			8.1.4.1 составлять сложный цитатный план;
			8.1.5.1 пересказывать содержание произведения или отрывка, используя разные приемы цитирования;
			8.1.6.1 давать аргументированный ответ на проблемный вопрос, цитаты
4 четверть	2.В. Распутин. "Уроки французского"	и ответы на вопросы	8.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая свое мнение по проблематике;
			8.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, значение вставных эпизодов;
			8.2.5.1 характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы, значение имен и фамилий
			8.3Сравнительный анализ
			8.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, отстаивая свою точку зрения, оценивая поведение, поступки героев, позицию автора
Любовь и честь	1.У. Шекспир. "Ромео и Джульетта"	и ответы на вопросы	8.1.2.1 понимать художественное произведение, критически осмысливать;
			8.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать цитаты, фрагменты, отражающие тематику произведения
			8.2.1.1 определять жанр и его признаки (баллада, фэнтези, трагедия)
			8.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая свое мнение по проблематике;
Любовь и честь	2.А.С. Пушкин. "Капитанская дочка"	и ответы на вопросы	8.1.2.1 понимать художественное произведение, критически осмысливать;
			8.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать цитаты, фрагменты, отражающие тематику произведения
			8.2.1.1 определять жанр и его признаки (баллада, фэнтези, трагедия)
			8.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая свое мнение по проблематике;
Любовь и честь	3.Лирика поэтов 19 века	и ответы на вопросы	8.1.2.1 понимать художественное произведение, критически осмысливать;
			8.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать цитаты, фрагменты, отражающие тематику произведения
			8.2.1.1 определять жанр и его признаки (баллада, фэнтези, трагедия)
			8.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая свое мнение по проблематике;

	4.О.О. Сулейменов. "Последнее слово акына Смета"		8.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, значение вставных эпизодов; 8.2.6.1 анализировать систему образов, хронотоп, структуру произведения, оформлять своё представление в таблицах, схемах, кластерах, планах; 8.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к героям произведения; 8.2.8.1 анализировать способы авторской характеристики героев произведения, изобразительные средства, в том числе звукопись и цветопись, поэтического синтаксиса (риторические фигуры, антитезы, перифразы, инверсии, анафоры, градация), литературные приемы (символ, психологический параллелизм, автобиографизм); 8.2.9.1 писать творческие работы (письмо литературному герою, выражая отношение к герою, его поступкам, используя изобразительные средства
		8.3 Оценка и сравнительный анализ	8.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, характеризуя специфические средства создания образов в разных видах искусства

5) 9 класс:

таблица 5

Тема	Изучаемые произведения	Раздел	Цели обучения
1 четверть			
Сатира и юмор	1.Н.В. Гоголь. "Ревизор"	9.1 Понимание и ответы на вопросы	9.1.1.1 понимать термины: романтизм как литературное направление, жанр, сонет, роман, святочный рассказ, градация, афоризм;
	2.А.П. Чехов. Рассказы (по выбору учителя)		9.1.5.1 пересказывать содержание произведения или отрывка из произведения, используя варианты творческой перестройки (изменение точки зрения рассказчика, пересказ от лица одного из персонажей);
	3.В. М. Шукшин. Рассказы (по выбору учителя)		9.1.6.1 давать развернутый аргументированный ответ на вопрос со ссылкой на источники

	5.Ф.М. Достоевский. "Бедные люди"	9.2 Анализ и интерпретация	9.2.4.1 анализировать в произведении эпизоды, важные для определения конфликта; 9.2.5.1 характеризовать героев произведения на основе их поведения и межличностных отношений; 9.2.6.1 анализировать систему образов, хронотоп, структуру произведения и оформлять своё представление с помощью различных способов свёртывания информации (схемы, таблицы, интеллект-карты, ментальные карты, диаграммы); 9.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к изображаемому событию; 9.2.8.1 анализировать средства и приемы создания образности: изобразительные средства и фигуры поэтического синтаксиса (эпитеты, сравнения, метафоры, олицетворения, аллитерации, ассонансы, аллегории, инверсии, анафоры, градация)
		9.3 Оценка и сравнительный анализ	9.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, характеризуя сходства и различия в способах создания; 9.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской и мировой литературы, близкие по тематике/ проблематике, учитывая особенности национальной культуры
2 четверть			
Сатира и юмор	1.Л.Н. Толстой. "После бала". 2.А.И. Куприн. "Гранатовый браслет"	9.1 Понимание и ответы на вопросы	9.1.1.1 понимать термины: романтизм как литературное направление, жанр, сонет, роман, святочный рассказ, градация, афоризм; 9.1.5.1 пересказывать содержание произведения или отрывка, используя варианты творческой перестройки (изменение точки зрения рассказчика, пересказ от лица одного из персонажей); 9.1.6.1 давать развернутый аргументированный ответ на вопрос со ссылкой на источники
		9.2 Анализ и интерпретация	9.2.4.1 анализировать в произведении эпизоды, важные для определения конфликта;

			9.2.5.1 характеризовать героев произведения на основе и межличностных отношений; 9.2.6.1 анализировать систему образов, хронотоп, структуру произведения и оформлять своё представление с помощью способов свёртывания информации (схемы, таблицы, интуитивные карты, диаграммы); 9.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к изображаемым событиям; 9.2.8.1 анализировать средства и приемы создания образности, изобразительные средства и фигуры поэтического синтаксиса (эпитеты, сравнения, метафоры, олицетворения, аллитерации, ассонансы, аллегории, инверсии, анафоры, градация)
		9.3 Оценка и сравнительный анализ	9.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, характеризуя сходства и различия в создании; 9.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской и мировой литературы, близкие по тематике/ проблематике, учитывая особенности национальной культуры
Мечты и реальность	1.М.Ю. Лермонтов. "Мцыри" 2.А. Грин. "Алые паруса"	9.1 Понимание и ответы на вопросы	9.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть цитаты, фрагменты, связанные с проблематикой произведения; 9.1.4.1 составлять назывной и вопросный планы
		9.2 Анализ и интерпретация	9.2.1.1 определять жанр и его признаки (поэма, сонет, роман, рассказ, повесть, пьеса, драматическое произведение); 9.2.4.1 анализировать в произведении эпизоды, важные для определения конфликта; 9.2.6.1 анализировать систему образов, хронотоп, структуру произведения и оформлять своё представление с помощью способов свёртывания информации (схемы, таблицы, интуитивные карты, диаграммы);

			9.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к изображаемому событиям; 9.2.8.1 анализировать средства и приемы создания образности, образные средства и фигуры поэтического синтаксиса (эпитеты, сравнения, метафоры, олицетворения, аллитерации, ассонансы, аллегории, инверсии, анафоры, градация)
		9.3 Оценка и сравнительный анализ	9.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, объяснять свою позицию с учетом различных мнений; 9.3.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (сочинения одноклассников) с точки зрения полноты и глубины раскрытия композиционного и стилистического единства, фактологическую достоверность

3 четверть

Мечты и реальность	1. А. де Сент-Экзюпери. "Маленький принц" 2. М. Цветаева. Лирика 3. А. Ахматова. "У самого моря" 4. А. С. Грибоедов "Горе от ума" 5. Н.В. Гоголь "Мертвые души"	9.1 Понимание и ответы на вопросы	9.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительные средства, наизусть цитаты, фрагменты, связанные с проблематикой произведения; 9.1.4.1 составлять назывной и вопросный планы
		9.2 Анализ и интерпретация	9.2.1.1 определять жанр и его признаки (поэма, сонет, роман, рассказ, пьеса, драма, комедия, трагедия, лирическое произведение); 9.2.4.1 анализировать в произведении эпизоды, важные для определения конфликта; 9.2.6.1 анализировать систему образов, хронотоп, структуру произведения и оформлять свое представление с помощью способов свертывания информации (схемы, таблицы, диаграммы, ментальные карты, диаграммы); 9.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к изображаемому событиям; 9.2.8.1 анализировать средства и приемы создания образности, образные средства и фигуры поэтического синтаксиса (эпитеты, сравнения, метафоры, олицетворения, аллитерации, ассонансы, аллегории, инверсии, анафоры, градация)

		9.3 Оценка и сравнительный анализ	9.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, объясняя позицию с учетом различных мнений; 9.3.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (с одноклассников) с точки зрения полноты и глубины раскрытия композиционного и стилистического единства, фактологической достоверности;
Странности любви	1. У. Шекспир. Сонеты	9.1 Понимание и ответы на вопросы	9.1.1.1 понимать термины: романтизм как литературное направление, жанр, сонет, роман, святочный рассказ, грация, афоризм; 9.1.2.1 понимать художественное произведение, критическое осмысливая; различать открытую и скрытую (подтекст) иронию; 9.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно наизусть цитаты, фрагменты, связанные с проблематикой произведения; 9.1.5.1 пересказывать содержание произведения или отрывка, используя варианты творческой перестройки (изменение рассказчика, пересказ от лица одного из персонажей); 9.1.6.1 давать развернутый аргументированный ответ на поставленный вопрос со ссылкой на источники;
	2. П. Н. Васильев. "И имя твоё..." и другие стихотворения	9.2 Анализ и интерпретация	9.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая мнение об актуальности; 9.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, различать виды композиции; 9.2.5.1 характеризовать героев произведения на основе их поведения и межличностных отношений; 9.2.8.1 анализировать средства и приемы создания образов: изобразительные средства и фигуры поэтического синтаксиса (эпитеты, сравнения, метафоры, олицетворения, аллитерации, ассонансы, аллегории, инверсии, анафоры, градация)
		9.3 Оценка и сравнительный анализ	9.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, объясняя позицию с учетом различных мнений

4 четверть			
Странности любви	1.А.С. Пушкин. Лирика, "Цыганы"	9.1 Понимание и ответы на вопросы	9.1.1.1 понимать термины: романтизм как литературное жанр, сонет, роман, святочный рассказ, градация, афоризм 9.1.2.1 понимать художественное произведение, критическое осмысливая; различать открытую и скрытую (подтекст) 9.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно наизусть цитаты, фрагменты, связанные с проблематикой произведения; 9.1.5.1 пересказывать содержание произведения или отрывка, используя варианты творческой перестройки (изменение рассказчика, пересказ от лица одного из персонажей); 9.1.6.1 давать развернутый аргументированный ответ на вопрос со ссылкой на источники
	2.И.С. Тургенев. "Ася"	9.2 Анализ и интерпретация	9.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая свое отношение к актуальности; 9.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, различать виды композиции; 9.2.5.1 характеризовать героев произведения на основе их поведения и межличностных отношений; 9.2.8.1 анализировать средства и приемы создания образности, изобразительные средства и фигуры поэтического синтаксиса (эпитеты, сравнения, метафоры, олицетворения, аллитерации, ассонансы, аллегории, инверсии, анафоры, градация)
	3.А.И. Куприн. "Олеся"		9.3 Оценка и сравнительный анализ
			9.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, объясняя свою позицию с учетом различных мнений

6) 10 класс:

таблица 6

Тема	Изучаемые произведения	Раздел	Цели обучения
1 четверть			
Тема маленького человека	1. А.П.Чехов. Рассказы (по выбору учителя) 2. А.С. Пушкин. "Пиковая дама"	10.1 Понимание и ответы на вопросы	10.1.2.1 понимать художественное произведение, осмысливая; выражать свое отношение к услышанному и прочитанному; 10.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть цитаты, фрагменты, связанные с проблематикой произведения
		10.2 Анализ и интерпретация	10.2.1.1 определять жанр и его признаки (роман в прозе, святочный рассказ); 10.2.2.1 определять тему и идею произведения, высказывать мнение об их актуальности и аргументируя свою точку зрения; 10.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, различать виды композиции, объяснять лирические отступления; 10.2.6.1 анализировать художественный мир произведения, оформляя своё представление с помощью различных средств свёртывания информации (схемы, таблицы, интерактивные карты, диаграммы); 10.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к героям и изображаемым событиям; 10.2.8.1 анализировать средства и приемы создания художественного образа, образные средства и фигуры поэтического языка (риторические фигуры, антитезы, перифразы, параллелизмы); 10.2.9.1 писать рецензии (на спектакли и/или экранные произведения)
		10.3 Оценка и сравнительный анализ	10.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, характерные сходства и различия, выделяя индивидуальные особенности

			приемы
2 четверть			
Сатира на общество	1. Ги де Мопассан. "Ожерелье" 2. Ш.Бронте "Джен Эйр"	10.1 Понимание и ответы на вопросы	10.1.1.1 понимать термины: жанр, лирическое отступление, типизация, психологизм, внутренний монолог, оксюморон, хронотоп, градация, парцелляция, афоризм; 10.1.5.1 пересказывать содержание произведения, используя разные приемы пересказа, творчески переосмысливать развитие сюжета; 10.1.6.1 давать развернутый аргументированный ответ на проблемный вопрос со ссылкой на источники
		10.2 Анализ и интерпретация	10.2.4.1 анализировать в произведении эпизоды, определяющие конфликт, объяснять связь с другими частями произведения; 10.2.5.1 характеризовать героев произведения на основе социальных и межличностных отношений; 10.2.6.1 анализировать художественный мир произведения, оформляя своё представление с помощью различных способов свёртывания информации (схемы, таблицы, интерпретационные карты, диаграммы); 10.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к героям и изображаемым событиям; 10.2.8.1 анализировать средства и приемы создания художественного образа, выделяя образные и выразительные средства и фигуры поэтического языка (риторические фигуры, антитезы, перифразы, параллелизмы);
		10.3 Оценка и сравнительный анализ	10.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, характеризуя сходства и различия, выделяя индивидуальные особенности; 10.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) казахской и мировой литературы, близкие по тематике / проблематике / жанру, учитывая особенности национальной культуры; объяснять позицию авторов

3 четверть

Тайны человеческого души	1. С.Муканов "Промелькнувший метеор" 2. Б.Момышулы "Наша семья" 3. Ж.Верн "80 дней вокруг света"	10.1 Понимание и ответы на вопросы	10.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть цитаты, фрагменты, связанные проблематикой произведения; 10.1.4.1 составлять тезисный план
		10.2 Анализ и интерпретация	10.2.1.1 определять жанр и его признаки (роман, повестка, рассказ, сказка, святочный рассказ); 10.2.4.1 анализировать в произведении эпизоды, определяющие конфликт, объяснять связь с другими частями произведения; 10.2.6.1 анализировать художественный мир произведения, оформляя своё представление с помощью различных схем, свёртывания информации (схемы, таблицы, интерпретационные карты, диаграммы); 10.2.7.1 определять способы выражения авторской позиции к героям и изображаемым событиям; 10.2.8.1 анализировать средства и приемы создания художественного образа, образные средства и фигуры поэтического языка (риторические фигуры, антитезы, перифразы, параллелизмы, метафоры, символы, аллюзии, ирония, сарказм, гиперболы, эпитеты, олицетворения, антропоморфизм, зооморфизм, топонимы, фактологическая точность)
		10.3 Оценка и сравнительный анализ	10.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, формулируя свою позицию с учетом различных мнений, оценивая актуальность проблематики произведения; 10.3.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (высказывания одноклассников) с точки зрения полноты и глубины раскрытия темы, композиционного и стилистического единства, фактологической точности

4 четверть

Тайны человеческого души	1. М.Ауэзов "Путь Абая" 2. Магжан Жумабаев Избранные произведения	10.1 Понимание и ответы на вопросы	10.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть цитаты, фрагменты, связанные проблематикой произведения;
--------------------------	--	------------------------------------	---

душ и			10.1.4.1 составлять тезисный план
			Қазақстан Республи
			Білім және ғылым мини
			2018 жылғы 20 қыркүй
			№ 469 бұйрығына 32-қо
			Қазақстан Республи
			Білім және ғылым мини
			2013 жылғы 3 сәуір
			№ 115 бұйрығына 472-қо

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Орыс тілі мен әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде емес) 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Орыс тілі мен әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Екінші тілге оқытудың мақсаты оқыту деңгейіне сәйкес коммуникация құралы ретінде орыс тілін меңгеру мен жетілдіру дағдыларының қалыптасуын, сонымен бірге орыс әдеби тілінің нормалары мен ережелерін, тіл этикеті ережелерінің сақталуын қамтамсыз етеді, бұлар білім алушылардың функционалдық сауаттылығының дамуына, өз бетінше орыс тілінде сөйлеп қатынас жасауына ықпал жасайды.

3. Міндеттер:

1) өмірдің әлеуметтік-тұрмыстық, ғылыми-техникалық, оқу-кәсіптік салаларында қатынас жасауға қажетті тыңдау, сөйлеу, оқу, жазу дағдыларын дамыту;

2) тілдік жүйе бірліктері, олардың үйлесім ережелері, қызметі, дағдылары және де, орыс тілінің ережелері мен нормаларына сәйкес

синтаксикалық құрылымын құру қабілеттері жөнінде білімдерін қалыптастыру;

3) тілдік өзін-өзі бақылау мен тілдік белсенділік дағдыларын дамыту;

4) қабылдаған ақпараттың сараптамасына, синтезіне, бағалануына, түсінілуіне бағытталған ойлау қабілетінің дағдыларын дамыту және қалыптастыру;

5) білім алушылардың танымдық қабілеттерін, жадын, зейінін, қиялын, тілдік реакциясын, тілдік құбылыстарға қарасты байқампаздығын дамыту;

6) ізденушілік, танысушылық, зерттеушілік оқу дағдыларын, оқыған ақпаратты өңдеу дағдыларын қалыптастыру;

7) түрлі жанрдағы шығармаларды саралау, оқығанын дәлелді тұжырымдау: тақырыпты, идеяны және композициялық ерекшеліктерді, шығарма сюжетін, негізгі оқиғаларды, кейіпкерлердің әрекеттері мен істерін, жазушының стилдік ерекшеліктерін;

8) білім алушының сөздік қорын байыту, педагогтың, айналасындағылардың айтқанын түсініп тыңдауын дамыту;

9) орыс тіліндегі фонетика, лексика, грамматика, дұрыс жазу негіздерін зерделеу және байланысты сөйлеу тілін қалыптастыру;

10) өзге халықтардың тілі мен мәдениетіне төзімділік көзқарас қалыптастыру.

4. Бағдарламаның мазмұны заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2 - тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде және де жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың Бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру

барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әр-түрлі жұмыстарға қамтылады, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларға (оқитын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндерді қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрындағы, стилдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен орысстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық "Мәңгілік Ел" идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

15. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу үдерісі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік құзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

16. Оқытудың әдістері мен тәсілдерін таңдау ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушылардың танымдық әс-әрекеттеріне сәйкес жүзеге асырылады, соған орай, іс-әрекеттер алгоритмдері мен заттық-практикалық ірекеттерді қолдану түрінде берілетін, "кішкентай қадамдар" әдісі маңызды орын алады.

17. Әрбір жаңа кезеңде білім алушылар материалды зерделеуге алдыңғы дағдыларының қалыптасуына қарай көшіп отырады; мұғалім дағдылары мен қабілеттерінің қалыптасуына қажетті әр кезеңге белгіленген уақытты өз бетінше белгілейді.

18. Бағдарламаны жүзеге асыру барысында білім алушылардың тілдік практикалық қабілеттерінің қалыптасуына акцент жасау қарастырылады, бұлар білім алушылардың тілдік әрекетінің шектеулілігіне байланысты күнделікті істерінде жүзеге асырылады.

19. Екінші тілге оқытудың бастапқы кезеңдерінде ауызша орыс тілін түсіну қабілетін қалыптастыру, сөздік қорын анықтау және кеңейту негізгі болып табылады, олар тілдік естуін дамыту және түзеу бойынша жүйелі жұмыс жүргізілуімен, орфоэпикалық дағдыларын қалыптастырумен сабақтасады; бұл үшін әңгімелесуді, өлеңдер, жұмбақтар, жаңылтпаштар, сөйлемдер, тілдік ойындар жаттауды қолдануға болады; мұнда мұғалім сөздердің орфоэпикалық дұрыс айтылуын қадағалайды, өз тілі мысалында орыс тілінде сұрақтарға жауап беруге, сұрақ қоюға, сөздерді, сөйлемдерді, мәтінді оқуға үйретеді.

20. 5-сыныпта білім алушылар сөздердің дыбыстық, содан кейін дыбыстық-әріптік сарптамасымен жұмыс жүргізуді жалғастырады;

жұмыстың бұл түрінің тілдік естуді дамытуда үлкен мағынасы бар, орысша сөздегі әрбір дыбыс пен әріптің орнын көруге көмектеседі, ал бұл өз кезегінде, дұрыс сөйлеуге, жазуға, сөздерді есте сақтауға ықпалын тигізеді.

21. Тілді практикалық тұрғыда меңгерудің бастапқы кезі тыңдау қабілеті мен дағдысы болады, бұлардың базасында байланысты сөйлеу, сөйлеу қабілеті мен дағдылары қалыптасып, олармен жұмыс жетекші орын алады, өйткені ауызша тілдің қабілеті мен дағдыларының базасында оқу және жазу қабілеті мен дағдылары қалыптасады.

22. Бұл үшін қабілеттіліктің бүтіндей кешені орнатылады, атап айтқанда:

1) дыбыстамалық тілді тыңдау;

2) айтылғанды есту, бөтен және өз тіліндегі нормадан ауытқуларды табу;

3) үлгі негізінде естігенді дұрыс қайталап айту;

4) дыбыстарды, буындарды, сөздерді анық артикуляциялау;

5) естігенді айтқан сөзбен және көргенімен сәйкестеу: дыбыстық және әріптік құрылымның сәйкестігін белгілеу, әдеби сөйлеу мен сөзді жазу арасындағы қайшылықтарды табу;

6) ауызша өз сөзінде және оқығанда өз бетінше орфоэпикалық үлгілерді қолдану;

7) байланысты сөздер құру;

8) сауатты жазу.

23. Тілдік дағдыларды дамыту үшін түрлі талдауыштар қатысатын жағдайларды жасаған дұрыс: көру (суреттерді, заттарды көрсету), есту (мұғалім, құрбылары не айтып жатқанын мұқият тыңдау, өзгелер мен өз сөзінде қателерді байқау); тактильді (дыбыс артикуляциясын сезіну).

24. Сөздерді дұрыс жазу дағдыларын қалыптастыру үшін арнайы

жаттығулар қолданылады: сөздерді, сөйлемдерді тақтадан және оқулықтан көшіріп жазу; қалдырып кеткен әріптерді, буындарды, сөздерді қойып көшіру; таңдамалы көшіру; естігенін жазу, ойша, сраптама ізі бойынша сөйлемдердегі сөздердің бұзылған ретін қалпына келтіру.

25. Оқыту барысындағы орфографиялық сөздермен сүйемелденетін тыңдау, сөйлеу, саналы көшіру, орыс тілін меңгеру жұмыстарының негізгі түрі болып табылады.

26. Оқыған кезде фактілер дұрыс қабылданып жатқанын (не, қайда, қашан), себептік-нәтижелік байланыстар белгіленгенін (неге, не үшін), оқығанның мағынасын қалай түсінгенін анықтап алады.

27. Оқыту барысында сөздіктік жұмыстың үлкен мағынасы бар: ол түсініп оқудың қалыптасуына, сөздігінің баюына, бөлектенген сөздердің айтылуы мен жазылуы практикалық тұрғыда меңгерілуіне ықпал жасайды; сөздік жұмыстың мазмұнымен жаңа сөздердің мағынасы түсіндіріліп, олар білім алушылардың белсенді тіліне (ауызша және жазбаша) енгізіледі. Жаңа сөздер мағынасын талқылау орыс тілінде жүргізіледі; бөлектенген жағдайда ана тілін қолдануға, сөздерді бір тілден екіншіге аударылмайды.

28. Орыс тілін оқытудың маңызды шарттарының бірі - мұғалімнің сөйлеу тілі мен оқуы; педагогтың тілі үлгі болады; үлкеннің орыс тілі анық, ашық, фонетикалық, лексикалық және грамматикалық қателерсіз болады.

29. Қабілеттер мен дағдылардың дамуы сабақ берудің стратегиялары, әдістері мен тәсілдері қолданылады:

1) білім алушыларды коммуникативтік іс-әрекетке белсенді түрде тарту;

2) оқудың таныстырушылық түрі негізінде өз бетінше білім іздеу уәждемесін қалыптастыру;

3) әрі қарай дамуы үшін бағалаудың түрлі тәсілдерін қолдану, білім алушылардың шығармашылықтық қабілеттерін арттыру үшін түрлі жағдайлар жасау;

4) білім алушыларды ынталандыру және уәждеу мақсатында оқытуды дифференциалау.

30. Орыс тілінде оқытындар үшін бірегей (біріктірілген) орыс тілі мен әдебиеті сабағы жүргізіледі.

31. Тілдік оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) түзетудің оптикалық құралдары: лупалар (қол, стационарлық және тірек); көзәйнектер (микроскопиялық, гиперокулярлық және телескопиялық); бинокулярлар және монокулярлар; проекциялық үлкейткіш аппараттар (эпипроекторлар және диапроекторлар);

2) көру аясының кемістіктері бар тұлғалар үшін (гемианопсия, түтікті көру қабілеті) арнайы оптикалық жүйелер, бұлар көру аясын қажетті шекте өзгертеді; егер көру қабілеті сапасының нашарлауы жоғары жарық жағдайларында болса, онда түссіз немесе түрлі-түсті әйнектен жасалған жарықтан қорғайтын түзету линзалары қолданылады;

3) компьютерлік тифлокешен: жеке компьютер, брайльдік дисплей, брайлдік indexEverest (индекс Эверист) – D принтер, сканерлеу және оқуға арналған "Книголюб" бағдарламасы, экранды үлкейту бағдарламасы;

4) "Книголюб-стандарт" оқу жүйесі;

5) "Кітап" "VideoLightVGA (ВидеоЛайтВиДжиЭй)" электрондық үлкейткіш құрылғысы;

6) нашар көретіндерге арналған портативті үлкейткіш құрылғы.

3-тарау. "Орыс тілі мен әдебиеті" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

32. Объем учебной нагрузки по учебному предмету "Русский язык и литература" составляет:

1) в 5 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

- 2) в 6 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;
- 3) в 7 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;
- 4) в 8 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;
- 5) в 9 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;
- 6) в 10 классе- 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году.

33. Содержание предмета "Русский язык и литература" включает следующие разделы:

- 1) раздел 1 "Слушание и говорение";
- 2) раздел 2 "Чтение";
- 3) раздел 3 "Письмо".

34. Раздел "Слушание и говорение" включает следующие подразделы:

- 1) понимание устного сообщения/аудиоматериалов;
- 2) понимание лексического значения слов;
- 3) понимание содержания художественных произведений;
- 4) расширение словарного запаса;
- 5) участие в диалоге;
- 6) развитие связной речи.

35. Раздел "Чтение" включает следующие подразделы:

- 1) понимание содержания текста;
- 2) формулирование вопросов и ответов;

3) владение разными видами чтения.

36. Раздел "Письмо" включает следующие подразделы:

1) совершенствование техники письма

2) соблюдение орфографических норм;

3) соблюдение грамматических норм;

4) соблюдение пунктуационных норм.

37. Базовое содержание по учебному предмету "Русский язык и литература" для 5 класса:

1) слушание и говорение: различать звуковой состав воспринимаемой на слух речи; соотносить знакомые слова с соответствующими предметами и явлениями; воспринимать эмоциональную окраску высказываний; воспринимать и понимать ситуативную речь учителя; понимать значение новых слов по теме; использовать в речи слова, словосочетания для знакомства, названия предмета; понимать значение единственного и множественного числа существительных; понимать содержание коротких текстов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы; использовать в самостоятельной речи слова по пройденным темам на предыдущем этапе и усвоение новых слов относительно новой темы; владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы, омонимы; называть предметы, их действия и признаки и задавать вопросы; участвовать в диалоге этикетного характера (приветствие, обращение, знакомство); участвовать в диалоге, правильно понимая реплики и предоставляя обратную связь; создавать связные высказывания по опорным словам; создавать монологические высказывания описательного характера; соблюдать орфоэпические нормы;

2) чтение: понимать общее содержание текста, определяя ключевые слова и словосочетания; понимать основное содержание произведений фольклора и литературы/ фрагментов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определять тему; прогнозировать содержание

текста по вопросам; формулировать вопросы по содержанию текста и отвечать на них используя опорные слова; формулировать вопросы по содержанию текста и отвечать на них самостоятельно; правильно, бегло, сознательно и выразительно читать с соблюдением норм орфоэпии; самостоятельно находить в тексте незнакомые слова и выражения, с помощью словаря находить их значение; находить в тексте главную мысль и соотносить ее с заглавием; составлять план и пересказывать по плану; пересказывать содержание прочитанного; пользоваться книгой, находить оглавление, нужный текст; сравнивать содержание и тему текстов;

3) письмо: алфавит. Сопоставительная характеристика русского и казахского алфавита; правильно произносить звуки русского языка; правильно писать и читать буквы, слоги, слова; уметь списывать слова, предложения, тексты с печатного текста; уметь списывать слова, предложения, тексты с рукописного текста; уметь производить звуко-буквенный анализ слова; различать звонкие и глухие согласные, правильно писать буквы которые их обозначают; правописание проверяемых безударных гласных в корне слова; использовать именные части речи, согласуя слова в роде, числе и падеже; применять знаки препинания в простых предложениях с обращениями и однородными членами.

38. Базовое содержание по учебному предмету "Русский язык и литература" для 6 класса:

1) слушание и говорение: воспринимать и понимать русскую речь, произносимую в разговорном темпе; различать звуковой состав воспринимаемой на слух речи; соотносить знакомые слова с соответствующими предметами и явлениями; понимать общее содержание сообщения продолжительностью не более 2-3 минут, определяя тему текста понимать значение слов бытовой тематики; понимать значения предлогов, словосочетаний и простых предложений; понимать глаголы в зависимости от лица и времени (Я пришел. Она пришла); использовать слова, обозначающие один или несколько предметов; понимание значения синонимов и антонимов понимать содержание небольших текстов; содержащих знакомые лексические и грамматические единицы; владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы участвовать в диалоге этикетного характера (прощание, благодарность, извинение); воспринимать эмоциональную окраску высказываний; создавать

монологические высказывания повествовательного характера;

2) чтение: понимать общее содержание текста, определяя ключевые слова и словосочетания; формулировать вопросы по содержанию текста и отвечать на них с опорой на иллюстрацию; правильно и выразительно читать доступный пониманию текст с соблюдением словесного и логического ударения; кратко пересказывать текст; правильно читать календарные даты; практически различать стихи и прозу; пользоваться книгой, находить оглавление, нужный текст; сравнивать содержание и тему текстов;

3) письмо: уметь списывать текст с печатного и рукописного текстов; уметь сверять написанное с образцом; замечать расхождения между произношением и написанием слова; писать большую букву в именах, фамилиях и отчествах людей, кличках животных; владеть приемами самоконтроля при списывании; правильно писать безударные падежные окончания; правильное употребление разделительного "Ъ и Ъ" знаков на письме; правильно использовать падежные формы числительных, прилагательных, местоимений; образовывать степени сравнения прилагательных и наречий в соответствии с нормой; применять знаки препинания в предложениях с прямой речью.

39. Базовое содержание по учебному предмету "Русский язык и литература" для 7 класса:

1) слушание и говорение: понимать основную информацию сообщения продолжительностью до 2-3 минут, определяя ключевые слова; понимать вопросы и адекватно на них отвечать; различать интонации повествовательного, вопросительного предложений; понимать значение слов тематики духовно-нравственной тематики; понимать значение прочитанного текста; понимать значение прочитанного стихотворения; понимание значения синонимов и антонимов; понимать содержание рассказов; содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определяя тему и основную мысль; характеризовать персонажей владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы, омонимы участвовать в диалоге регуляторного характера (просьба, разрешение, запрет, приглашение) создавать связный рассказ по коллективно составленному плану; создавать монологические высказывания в

зависимости от речевой задачи (описание, рассуждение, повествование) о себе, семье, профессиях;

2) чтение: понимать основную информацию, определяя тему, цель или назначение текста; формулировать вопросы, направленные на оценку содержания текста, и отвечать на вопросы, выражая своё мнение по теме и/или поднимаемой проблеме; правильно и выразительно читать доступный пониманию текст с соблюдением словесного и логического ударения, пауз, правильного интонирования предложений различных по цели высказывания; различать описание, повествование, басни и сказки; самостоятельно осмысливать текст до чтения (с помощью заглавия, иллюстрации, ключевых слов); владеть видами чтения (ознакомительное, комментированное), читать по ролям; составлять сложный план;

3) письмо: списывать текст, соблюдая основные требования к графическому оформлению текста (перенос слов, поля, красная строка); выполнять письменные работы (списывание, диктант) с грамматическими заданиями с помощью учителя; писать адрес на конверте; владеть приемами самоконтроля при написании слухового диктанта. правильно писать безударные глагольные окончания; правильно писать гласные после шипящих и Ц; правильно использовать глагол и его формы, служебные части речи; соблюдать нормы глагольного управления применять знаки препинания в предложениях с прямой и косвенной речью.

40. Базовое содержание по учебному предмету "Русский язык и литература" для 8 класса:

1) слушание и говорение: воспринимать и понимать небольшие тексты прозаического жанра продолжительностью 3-4 минут; понимать контекстную речь учителя; различать интонации повествовательного, вопросительного и побудительного предложений; понимать значение слов учебно-образовательной тематики; понимать значение слов одинаковых по написанию; понимать содержание небольших прозаических произведений; адекватно отвечать на вопросы; характеризовать персонажей; владеть словарным запасом, включающим эмоционально-окрашенную лексику; употреблять различную форму числительных, местоимений, глаголов; использовать сложные предложения, выражающие условные, уступительные, сравнительные, сопоставительные отношения;

участвовать в диалоге- расспросе; строить связные высказывания на заданные темы; использовать межфразовые связи при помощи местоимений в монологических высказываниях; оценивать высказывание (монолог/диалог), основанное на личных впечатлениях /наблюдениях;

2) чтение: понимать главную и второстепенную информацию связывая информацию с общеизвестными, повседневными знаниями; формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи, предположения, и отвечать на вопросы, приводя аргументы, связывать информацию текста с другими фактами из реальной жизни; правильно и выразительно читать доступный пониманию текст с соблюдением словесного и логического ударения, пауз, правильного интонирования предложений различных по цели высказывания; читать, используя такие средства выразительности как темп, громкость, эмоциональная окраска; пересказывать текст с изменением форм местоимений, глагола;

3) письмо: самостоятельно выполнять письменные работы (списывание, диктант) с грамматическими заданиями; самостоятельно проверять свою работу и работу товарища; выполнять письменные работы обучающего и контрольного характера с соблюдением орфографических правил; писать по памяти короткий текст после предварительной подготовки; выполнять самостоятельные письменные работы; записывать под диктовку с соблюдением орфографических правил; представлять информацию в виде таблицы, схемы диаграммы, графика; писать короткое сочинение на заданную тему; правильно писать гласные и согласные в разных частях слова, слова через дефис; правильно писать "НЕ" с разными частями речи, окончания глаголов, суффиксы в разных частях речи; правильно использовать косвенные формы местоимений; употребление числительных в сочетании с существительными; правильно употреблять в речи глаголы неопределенной формы; применять знаки препинания в предложениях с вводными словами и конструкциями.

41. Базовое содержание по учебному предмету "Русский язык и литература" для 9 класса:

1) слушание и говорение: понимать основную и детальную информацию сообщения продолжительностью 4-5 минут; воспринимать и понимать

небольшие тексты поэтического жанра, вопросы к ним; понимать значение слов тематики социально- культурной тематики; понимать содержание поэтических произведений/ фрагментов, определяя с помощью учителя основную мысль произведения; характеризовать персонажей; владеть объемом словарного запаса, достаточным для эффективного общения на заданную тему; участвовать в диалоге на темы школьной, семейной жизни; времена года; раскрывать развитие событий во времени, правильно употреблять формы глаголов; употреблять в речи формы сравнительной степени наречий (громче говорить); употреблять в речи предложения с причастным оборотом;

2) чтение: понимать главную, второстепенную и детальную информацию текстов; определять стилистические особенности текстов публицистического стиля (статья, интервью, очерк, послание), официально-делового стиля (характеристика, автобиография, резюме); определять принадлежность текстов к смешанному типу на основе характерных признаков; формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи, интерпретации, предположения, и отвечать на разные типы вопросов; самостоятельно делить текст на части, озаглавливать их; составлять план прочитанного; строить рассказ-повествование на основе данного текста от третьего лица (постороннего наблюдателя) и первого лица (участника событий); работать с толковым словарем;

3) письмо: выполнять письменные работы (списывание, диктант, изложение) с грамматическими заданиями; писать изложение по коллективно-оставленному плану после предварительной речевой и орфографической подготовки; писать изложение по самостоятельно составленному плану после предварительной речевой и орфографической подготовки; самостоятельно проверять свою работу и работу товарища; писать творческие работы (в том числе на литературные темы); правильно выбирать слитное или раздельное написание "не" с разными словами; правильно писать сложные имена существительные, прилагательные; правильно писать числительные, неопределенные местоимения; правильно писать приставки и суффиксы в разных частях речи; знать правописание "нн-" в причастиях, "не-" с причастиями; правильно использовать служебные части речи (союзы, предлог, частицы); знать правописание наречий (буквы о-а на конце наречий, мягкий знак на конце наречий); применять знаки препинания в предложениях с обособленными

членами предложения.

42. Базовое содержание по учебному предмету "Русский язык и литература" для 10 класса:

1) слушание и говорение: понимать основную и детальную информацию сообщения, продолжительностью до 5-6 минут, определяя тему; воспринимать и понимать речь диктора радио и телевидения; воспринимать и понимать небольшие тексты прозаического и поэтического жанра, вопросы к ним; понимать значение слов общественно-политической тематики; понимать содержание прозаических, поэтических произведений/фрагментов, определяя основную мысль произведения; характеризовать персонажей; владеть объемом словарного запаса, достаточным для эффективного общения по широкому кругу тем; участвовать в диалоге на темы трудовой, профессиональной деятельности, спорта и отдыха; самостоятельно составлять рассказ на заданные темы; создавать тексты дискуссионного и полемического характера;

2) чтение: понимать главную, второстепенную и скрытую (подтекст) информацию текстов; формулировать вопросы, перефразируя информацию текста, и отвечать на них, различая факт и мнение; читать с подготовкой и без подготовки, используя основные средства выразительности; пересказывать текст кратко и выборочно; подбирать материал для рассказа о действующем лице и составлять этот рассказ; давать оценку прочитанному, выражать свое отношение к нему; выделять основную мысль текста; различать стихи и прозу, басню-сказки, научно-популярные статьи и деловые документы; составлять тезисный план; использовать виды чтения владеть техниками критического мышления при чтении;

3) письмо: писать сочинение описательного характера по коллективно составленному плану после предварительной речевой и орфографической подготовки; писать сочинение описательного характера по самостоятельно составленному плану после предварительной речевой и орфографической подготовки; писать заметку о жизни (класса, школы, семьи); писать различные виды деловых бумаг; употреблять в изложениях и сочинениях запятую в сложных предложениях; обнаруживать стилистические ошибки в письменной речи; правильно писать союзы, предлоги, частицы;

сформировать навыки соблюдения орфографических норм; правильно использовать служебные части речи (союзы, предлог, частицы, междометия); правильно строить сложносочиненные и сложноподчиненные предложения; правильно расставлять знаки препинания в сложном предложении.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

43. Цели обучения в программе представлены кодировкой. В коде первое число обозначает класс, второе и третье числа – подраздел программы, четвертое число показывает нумерацию учебной цели. Например, в кодировке 6.2.1.4 "6" – класс, "2.1" – подраздел, "4" – нумерация учебной цели.

44. Система целей обучения

1) слушание и говорение:

таблица 1

Подраздел	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
1.1 Понимание устного сообщения/аудиоматериалов	5.1.1.1 различать звуковой состав воспринимаемой на слух речи	6.1.1.1 воспринимать и понимать русскую речь, произносимую в разговорном темпе	7.1.1.1 понимать основную информацию сообщения продолжительностью до 2-3 минут, определяя ключевые слова	8.1.1.1 1 воспринимать и понимать небольшие тексты прозаического жанра продолжительностью 3-4 минут	9.1.1.1 понимать основную и детальную информацию сообщения продолжительностью 4-5 минут	10.1.1.1 понимать основную информацию сообщения продолжительностью до 5-6 минут по теме;
	5.1.1.2 соотносить знакомые слова с соответствующими предметами и явлениями	6.1.1.2 различать звуковой состав воспринимаемой на слух речи	7.1.1.2 понимать вопросы и адекватно на них отвечать;	8.1.1.2 Понимать контекстную речь учителя	9.1.1.2 воспринимать и понимать небольшие тексты поэтического жанра, вопросы к ним	10.1.1.2 воспринимать и понимать радио и аудиоматериалы
	5.1.1.3	6.1.1.3	7.1.1.3	8.1.1.3 различать интонации повествовательных		10.1.1.3 понимать тексты поэтического жанра, вопросы к ним

	воспринимать эмоциональную окраску высказываний	соотносить знакомые слова с соответствующими предметами и явлениями				
	5.1.1.4	6.1.1.4 понимать общее содержание сообщения продолжительностью не более 2-3 минут, определяя тему текста	различать интонации повествовательного, вопросительного предложений	ого, вопросительного и побудительного предложений		
	воспринимать и понимать ситуативную речь учителя.					
1.2	5.1.2.1	6.1.2.1 понимать значение слов бытовой тематики				
	понимать значение новых слов по теме	6.1.2.2 понимать значения предлогов, словосочетаний и простых предложений	7.1.2.1 понимать значение слов тематики духовно-нравственной тематики			
Понимание лексического значения слов	5.1.2.2 использовать в речи слова, словосочетания для знакомства, названия предмета	6.1.2.3 понимать глаголы в зависимости от лица и времени (Я пришел. Она пришла)	7.1.2.2 понимать значение прочитанного текста	8.1.2.1 понимать значение слов учебно-образовательной тематики	9.1.2.1 понимать значение слов тематики социально-культурной тематики	10.1.2.1 понимание значения слов общественной, политической
	5.1.2.3 понимать значение единственного и множественного числа существительных	6.1.2.4 использовать слова, обозначающие один или несколько предметов	7.1.2.3 понимать значение прочитанного стихотворения	8.1.2.2 понимать значение слов одинаковых по написанию		
		6.1.4.5 понимание значения	7.1.2.4 понимание значения синонимов и антонимов			

		СИНОНИМОВ И АНТОНИМОВ				
1.3	5.1.3.1 Понимать содержание коротких текстов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы	6.1.3.1 понимать содержание небольших текстов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы	7.1.3.1 понимать содержание рассказов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определяя тему и основную мысль 7.1.3.2 характеризовать персонажей	8.1.3.1 понимать содержание небольших прозаических произведений, адекватно отвечать на вопросы 8.1.3.2 характеризовать персонажей	9.1.3.1 понимать содержание поэтических произведений/фрагментов, определяя с помощью учителя основную мысль произведения 9.1.3.2 характеризовать персонажей	10.1.3.1 понимать содержание прозаических произведений, фрагментов, основную мысль произведения 10.1.3.2 характеризовать персонажей
1.4 Расширение словарного запаса	5.1.4.1 использовать в самостоятельной речи слова по пройденным темам на предыдущем этапе и усвоение новых слов относительно новой темы 5.1.4.2 владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы, омонимы	6.1.4.1 владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы	7.1.4.1 владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы, омонимы	8.1.4.1 владеть словарным запасом, включающим эмоционально-окрашенную лексику 8.1.4.2 употреблять различную форму числительных, местоимений, глаголов 8.1.4.3	9.1.4.1 владеть объемом словарного запаса, достаточным для эффективного общения на заданную тему	10.1.4.1 владеть словарным запасом, достаточным для эффективного общения по широкому кругу тем

				использовать сложные предложения, выражающие условные, уступительные, сравнительные, сопоставительные отношения		
1.5 Участие в диалоге	5.1.5.1 называть предметы, их действия и признаки и задавать вопросы; 5.1.5.2 участвовать в диалоге этикетного характера (приветствие, обращение, знакомство) 5.1.5.3 участвовать в диалоге, правильно понимая реплики и предоставляя обратную связь	6.1.5.1 участвовать в диалоге этикетного характера (прощание, благодарность, извинение); 6.1.5.2 воспринимать эмоциональную окраску высказываний	7.1.5.1 участвовать в диалоге регуляторного характера (просьба, разрешение, запрет, приглашение)	8.1.5.1 участвовать в диалогическом расспросе	9.1.5.1 участвовать в диалоге на темы школьной, семейной жизни; времена года	10.1.5.1 участвовать в диалоге на темы профессиональной деятельности, отдыха
1.6 Развитие связной речи	5.1.6.1 создавать связные высказывания по опорным словам 5.1.6.2 создавать монологические высказывания описательного характера; 5.1.6.3	6.1.6.2 создавать монологические высказывания повествовательного характера	7.1.6.1 создавать связный рассказ по коллективно составленному плану 7.1.6.2 создавать монологические высказывания в зависимости от речевой задачи (описание, рассуждение, повествование) о себе,	8.1.6.1 строить связные высказывания на заданные темы 8.1.6.2 использовать межфразовые связи при помощи местоимений в монологических высказываниях;	9.1.6.1 раскрывать развитие событий во времени, правильно употреблять формы глаголов; 9.1.6.2 употреблять в речи формы сравнительной степени наречий	10.1.6.1 самостоятельно составлять заданные тексты 10.1.6.2 создавать дискуссии, полемические характеристики

2) чтение:

таблица 2

Подраздел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
2.1 Понимание содержания текста	5.2.1.1 понимать общее содержание текста, определяя ключевые слова и словосочетания				9.2.1.1 понимать главную, второстепенную и детальную информацию текстов	
	5.2.1.2 понимать основное содержание произведений фольклора и литературы/фрагментов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определять тему	6.2.1.1 понимать общее содержание текста, определяя ключевые слова и словосочетания	7.2.1.1 понимать основную информацию, определяя тему, цель или назначение текста	8.2.1.1 понимать главную и второстепенную информацию связывая информацию с общеизвестными, повседневными знаниями	9.2.1.2 определять стилистические особенности текстов публицистического стиля (статья, интервью, очерк, послание), официально-делового стиля (характеристика, автобиография, резюме); определять принадлежность текстов к смешанному типу на основе характерных признаков	10.2.1.1 понимать главную и второстепенную информацию, определяя тему, цель или назначение текста
	5.2.1.3 прогнозировать содержание текста по вопросам					
2.2 Формулирование вопросов и	5.2.2.1 формулировать вопросы по содержанию текста и отвечать на них используя опорные слова 5.2.2.2	6.2.2.1 формулировать вопросы по содержанию текста и отвечать на них с опорой на иллюстрацию	7.2.2.1 формулировать вопросы, направленные на оценку содержания текста, и отвечать на вопросы, выражая своё мнение по теме и/или поднимаемой	8.2.2.1 формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи, предположения, и отвечать на вопросы, приводя аргументы, связывать информацию текста с другими фактами из реальной	9.2.2.1 формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи, интерпретации, предположения, и отвечать на разные типы вопросов	10.2.2.1 формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи, интерпретации, предположения, и отвечать на разные типы вопросов

ответ ов	формулировать вопросы по содержанию текста и отвечать на них самостоятельно		проблеме	жизни		
2.3	5.2.3.1 правильно, бегло, сознательно и выразительно читать с соблюдением норм орфоэпии	6.2.3.1 правильно и выразительно читать доступный пониманию текст с соблюдением словесного и логического ударения	7.2.3.1 правильно и выразительно читать доступный пониманию текст с соблюдением словесного и логического ударения, пауз, правильного интонирования предложений различных по цели высказывания	8.2.3.1 правильно и выразительно читать доступный пониманию текст с соблюдением словесного и логического ударения, пауз, правильного интонирования предложений различных по цели высказывания	9.2.3.1 самостоятельно делить текст на части, озаглавливать их;	10 по бе ис ос ср вы
Влад ение разн ыми вида ми чтен ия	5.2.3.2 самостоятельно находить в тексте незнакомые слова и выражения, с помощью словаря находить их значение	6.2.3.2 кратко пересказыва ть текст	7.2.3.2 различать описание, повествование, басни и сказки	8.2.3.2 читать, используя такие средства выразительности как темп, громкость, эмоциональная окраска;	9.2.3.2 составлять план прочитанного;	10 пе те вы
	5.2.3.3 находить в тексте главную мысль и соотносить ее с заглавием	6.2.3.3 правильно читать календарные даты	7.2.3.3 самостоятельно осмысливать текст до чтения (с помощью заглавия, иллюстрации, ключевых слов)	8.2.3.3 пересказывать текст с изменением форм местоимений, глагола	9.2.3.3 строить рассказ- повествование на основе данного текста от третьего лица (постороннего наблюдателя) и первого лица (участника событий);	10 по ма ра де ли со ра
	5.2.3.4 составлять план и пересказывать по плану; 5.2.3.5 пересказывать содержание прочитанного	6.2.3.4 практический различать стихи и прозу	7.2.3.4 владеть видами чтения (ознакомительное, комментированное), читать по ролям;		9.2.3.4 работать с толковым словарем	10 ос те
	5.2.3.6 пользоваться книгой, находить оглавление, нужный текст;	6.2.3.5 пользоваться книгой, находить оглавление, нужный текст.	7.2.3.5 составлять сложный план			10 ра и ск по ст
		6.2.3.6 сравнивать содержание и тему текстов				

						до
						10
						со
						те
						10
						ис
						ви
						вл
						те
						кр
						ми
						чт
	5.2.3.7 сравнивать содержание и тему текстов					

3) письмо:

таблица 3

Подраздел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
3.1 Совершенствование техник и письма	5.3.1.1 алфавит.Сопоставительная характеристика русского и казахского алфавита;	6.3.1.1 уметь списывать текст с печатного и рукописного текстов;	7.3.1.1 списывать текст, соблюдая основные требования к графическому оформлению текста (перенос слов, поля, красная строка);	8.3.1.1 самостоятельно выполнять письменные работы (списывание, диктант) с грамматическими заданиями;	9.3.1.1 выполнять письменные работы (списывание, диктант, изложение) с грамматическими заданиями;	10.3.1.1 сочинять описательные характеристики коллективных и индивидуальных планов, предложений, речевых орфографических подборок;
	5.3.1.2 правильно произносить звуки русского языка;	6.3.1.2 уметь сверять написанное с образцом; замечать расхождения между произношением и написанием слова;	7.3.1.2 выполнять письменные работы (списывание, диктант) с грамматическими заданиями с помощью учителя;	8.3.1.2 самостоятельно проверять свою работу и работу товарища;	9.3.1.2 писать изложение по коллективно составленному плану после предварительной речевой и орфографической подготовки	10.3.1.2 сочинять описательные характеристики самовыражения, послания, предисловия, рецензии, орфографических подборок;
	5.3.1.3 правильно писать и читать буквы, слоги, слова;	6.3.1.3		8.3.1.3 выполнять письменные работы обучающего и контрольного характера с соблюдением орфографических	9.3.1.3 писать изложение по самостоятельности	
	5.3.1.4 уметь списывать слова, предложения,	писать большую букву в именах,	7.3.1.3 писать адрес на конверте;			

	тексты с печатного текста; 5.3.1.5 уметь списывать слова, предложения, тексты с рукописного текста; 5.3.1.6 уметь производить звуко-буквенный анализ слова; 5.3.1.6 писать творческие работы на литературные темы, выражая свое отношение к поступкам героям художественных произведений	фамилиях и отчествах людей, кличках животных; 6.3.1.4 владеть приемами самоконтроля при списывании	6.3.1.4 владеть приемами самоконтроля при написании слухового диктанта	правил; 8.3.1.4 писать по памяти короткий текст после предварительной подготовки; 8.3.1.5 выполнять самостоятельные письменные работы 8.3.1.6 записывать под диктовку с соблюдением орфографических правил; 8.3.1.7 представлять информацию в виде таблицы, схемы диаграммы, графика; 8.3.1.8 писать короткое сочинение на заданную тему	авленному плану после предварительной речевой и орфографической подготовки; 9.3.1.3 самостоятельно проверять свою работу и работу товарища; 9.3.1.4 писать творческие работы (в том числена литературные темы)	10.3 зам (кла сем 10.3 разл дел 10.3 в из сочи запя пред 10.3 обна стил оши пис
3.2 Соблюдение орфографических норм	5.3.2.1 различать звонкие и глухие согласные, правильно писать буквы которые их обозначают; 5.4.1.2 правописание проверяемых безударных гласных в корне слова	6.3.2.1 правильно писать безударные падежные окончания; 6.3.2.2 правильноеупотребление разделительного "Ъ и Ъ" знаков на письме	7.3.2.1 правильно писать безударные глагольные окончания; 7.3.2.1 правильно писать гласные после шипящих и "Ц"	8.3.2.1 правильно писать гласные и согласные в разных частях слова, слова через дефис; 8.3.1.2 правильно писать "НЕ" с разными частями речи, окончания глаголов, суффиксы в разных частях речи	9.3.2.1 правильно выбирать слитное или раздельное написание "НЕ" с разными словами; 9.3.2.2 правильно писать сложные имена существительные, прилагательные;	10.3 пра сою част 10.3 сфор навн со бл орфо нор

					9.3.2.3 правильно писать числительные, неопределенные местоимения; 9.3.2.4 правильно писать приставки и суффиксы в разных частях речи; 9.3.2.5 знать правописание нн-в причастиях, не- с причастиями; 9.3.4.6 знать правописание наречий (буквы о-а на конце наречий, мягкий знак на конце наречий)	
3.3 Соблюдение грамматических норм	5.3.3.1 использовать именные части речи, согласуя слова в роде, числе и падеже	6.3.3.1 правильно использовать падежные формы числительных, прилагательных, местоимений образовывать степени сравнения прилагательных и наречий в соответствии с нормой	7.3.3.1 правильно использовать глагол и его формы, служебные части речи; соблюдать нормы глагольного управления	8.3.3.1 правильно использовать косвенные формы местоимений; 8.3.3.2 употребление числительных в сочетании с существительными; 8.3.3.3 правильно употреблять в речи глаголы неопределенной формы	9.3.3.1 правильно использовать служебные части речи (союзы, предлог, частицы)	10.3.3.1 использовать служебные части речи (союзы, предлог, частицы)
3.4 Соблюдение пунктуационных	5.3.4.1 применять знаки препинания в простых	6.3.4.1 применять знаки препинания в предложениях с	7.3.4.1 применять знаки препинания в предложениях с	8.3.4.1 применять знаки препинания в предложениях с	9.3.4.1 применять знаки препинания в предложениях с	10.3.4.1 применять знаки препинания в предложениях с

норм	предложениях с обращениями и однородными членами	прямой речью	прямой и косвенной речью	вводными словами и конструкциями	обособленными членами предложения	сложными предложениями
------	--	--------------	--------------------------	----------------------------------	-----------------------------------	------------------------

45. Настоящая Программа реализуется на основе Долгосрочного плана к Типовой учебной программе по учебному предмету "Русский язык и литература" для обучающихся с нарушением зрения (незрячие и слабовидящие) 5-10 классов уровня основного среднего образования по обновленному содержанию согласно приложению к настоящей Программе. В долгосрочном плане обозначен объем учебных целей реализуемых в каждом разделе.

46. Распределение часов на изучение раздела и тем предоставляется на усмотрение учителя.

Приложение

к Типовой учебной программе

по учебному предмету "Русский язык и литература"

для обучающихся с нарушением зрения

5-10 классов уровня основного среднего образования

по обновленному содержанию

Долгосрочный план по реализации типовой учебной программы по учебному предмету "Русский язык и литература" для обучающихся с нарушением зрения (незрячие и слабовидящие) 5-10 классов уровня основного среднего образования по обновленному содержанию

1) 5 класс:

таблица 1

Тема	Изучаемые художественные произведения (по выбору)	Виды речевой деятельности	Цели обучения
------	---	---------------------------	---------------

		сти	
1четверть			
Климат и природа <			

			5.3.1.3 правильно писать и читать буквы, сло
2 четверть			
Ценности : дружба и любовь Кем я хочу стать, когда вырасту	Стихи о дружбе для детей.	Слушание и говорение	5.1.1.2 соотносить знакомые слова с соответствующими предметами и явлениями;
	С.Михалков. "Мы с приятелем друзья",		5.1.1.3 воспринимать эмоциональную окраску высказываний;
	Г.Боргуль. "Подружка Маша",		5.1.2.2 использовать в речи слова, словосочетания, фразы, предложения, знакомства, названия предмета;
	Я.Дубенская. "Мы разные",		5.1.5.1 называть предметы, их действия и признаки, задавать вопросы;
	Н.Бичурина. "Чей гриб?",		5.1.6.1 создавать связные высказывания по заданной теме, используя слова;
	В.Бережная. "Много у меня друзей",	Чтение	5.1.1.3 воспринимать эмоциональную окраску высказываний;
	О.Чекашова. "Мой друг",		5.1.2.2 использовать в речи слова, словосочетания, фразы, предложения, знакомства, названия предмета
	Ю.Белоусова. "Дружба – это дар".		5.3.2.1 определять стилистические особенности разговорного стиля (письма, дневники), художественного стиля (стихотворение, сказка); определять принадлежность текста к типу повествования, описания, рассуждения, характеристики по характерным признакам;
	В.Маяковский. "Кем быть?",		5.3.4.1 применять знаки препинания в простых предложениях с обращениями и однородными членами;
	Дж.Родари. "Чем пахнут ремесла?"		5.2.3.3 находить в тексте главную мысль и соотносить ее с заглавием;
			5.2.3.4 составлять план и пересказывать по плану;

			5.3.1.3 правильно писать и читать буквы, сл 5.3.1.4 уметь списывать слова, предложени печатного текста; Пис 5.3.1.5 уметь списывать слова, предложени ьмо рукописного текста; 5.3.1.6 уметь производить звуко-буквенный 5.3.3.1 использовать именные части речи, с роде, числе и падеже.
3 четверть			
Жизнь и творчество	Г.Ветрова. Цикл рассказов о художниках, Казахская народная сказка "Мастер Али", И.С.Тургенев. "Бежин луг" (отрывок).	Слушание и говорение	5.1.1.3 воспринимать эмоциональную окраску высказываний; 5.1.1.4 воспринимать и понимать ситуативные высказывания учителя; 5.1.2.2 использовать в речи слова, словосочетания, знакомства, названия предмета; 5.1.5.2 участвовать в диалоге этикетного характера (приветствие, обращение, знакомство);
Мир фантазии	Б.Заходер. "Моя вообразилка", Л.Кэрролл "Алиса в стране чудес" (фрагменты произведения)	Чтение	5.1.4.1 использовать речи слова по пройденным темам предыдущем этапе и усвоение новых слов и выражений по новой теме. 5.2.1.2 понимать основное содержание произведений фольклора и литературы/фрагментов, содержание знакомые лексические и грамматические средства, определять тему; 5.2.1.3 прогнозировать содержание текста по заголовку; 5.2.3.4 составлять план и пересказывать по плану

			5.2.3.5 пересказывать содержание прочитанного; 5.3.3.1 формулировать вопросы по содержанию и отвечать на них
		Письмо	5.3.2.1 различать звонкие и глухие согласные и писать буквы которые их обозначают; 5.3.1.6 писать творческие работы на литературные темы, выражая свое отношение к поступкам героев художественных произведений
4 четверть			
Мы выбираем спорт	В. Львовский. "Песенка о зарядке", В. Голышкин. "Вратарь", В. Донникова. "На катке", В. Голявкин. "В любом деле нужно работать";	Слушание и речевое	5.1.2.3 понимать значение единственного и множественного числа существительных; 5.1.4.2 владеть словарным запасом, включая синонимы, антонимы, омонимы; 5.1.5.3 участвовать в диалоге, правильно понимать и предоставляя обратную связь; 5.1.6.2 создавать монологические высказывания описательного характера; 5.1.6.3 соблюдать орфоэпические нормы
Каникулы и отдых	Татьяна Лило. "Каникулы", Тамара Крюкова. "Хрустальный ключ" (фрагмент произведения, глава 48 "Легенда о вольном граде"), Саша Черный. "Летом"	Чтение	5.2.2.2 формулировать вопросы по содержанию и отвечать на них самостоятельно; 5.2.3.4 составлять план и пересказывать по плану; 5.2.3.6 пользоваться книгой, находить оглавление, текст; 5.2.3.7 сравнивать содержание и тему текстов

			5.3.4.1 применять знаки препинания в простых предложениях с обращениями и однородными членами;
			5.3.3.1 использовать именные части речи, согласованные с подлежащим, в роде, числе и падеже;
		Письмо	5.4.1.2 правописание проверяемых безударных гласных в корне слова

2) 6 класс

таблица 2

Тема	Изучаемые художественные произведения (по выбору)	Виды речевой деятельности	Цели обучения
1 четверть			
Характер и внешность человека	Валентина Осеева "Кто наказал его?" Бахыт Каирбеков, стихи из цикла "Лица друзей" И.А. Крылов "Ворона и Лисица" А.П.Чехов "Хамелеон" Ч.Айтматов "Солдатенок"	Слушание и говорение	6.1.1.1 воспринимать и понимать произносимую в разговорном тексте информацию; 6.1.1.2 различать звуковой состав воспринимаемой на слух речи; 6.1.1.3 соотносить знакомые слова с соответствующими предметами
Мир вокруг нас: животные и растения	Леонид Вертель "Пленник" И. Крылов "Ворона и Лисица"	Чтение	6.1.2.1 понимать значение слов тематики 6.2.1.1 понимать общее содержание текста, определяя ключевые слова и словосочетания; 6.2.2.1 формулировать вопросы к тексту и отвечать на них с опорой на текст и иллюстрацию;

			6.2.3.1 правильно и выразительно читать вслух доступный пониманию текст с опорой на слуховое словесного и логического ударения; 6.3.1.1 уметь списывать текст с печатного и рукописного текстов; 6.3.1.2 уметь сверять написанное с оригиналом, замечать расхождения между печатным и написанием слова
2 четверть			
Климат; погода и времена года	К. Д. Ушинский "Лето" К.Ушинский. "Пчелки на разведках" С.Маршак Сказка "Двенадцать месяцев" Ф.Тютчев"Чародейкою зимою" С.Есенин "Зима"	Слушание и говорение 6.1.1.4 понимать общее содержание аудиотекста продолжительностью не более 3 минут, определяя тему текста; 6.1.2.2 понимать значения предлогов, словосочетаний и простых предложений; 6.1.2.3 понимать глаголы в зависимости от лица и времени (Я пришел. Она пришла.)	6.2.3.1 правильно и выразительно читать вслух доступный пониманию текст с опорой на слуховое словесного и логического ударения; 6.2.3.2 кратко пересказывать текст
Чудеса света	Роберт Стайн Детский детектив "Проклятие гробницы фараона" (отрывки) Марат Джумагазиев Стихотворение "Семь чудес света"	Чтение 6.3.1.2 уметь сверять написанное с оригиналом, замечать расхождения между печатным и написанием слова; 6.3.1.3 писать большую букву в именах и отчествах людей, кличках животных	
3 четверть			
Древние и современные цивилизации	Г.Ветрова. Цикл рассказов о художниках, Казахская народная сказка "Мастер Али",	Слушание и говорение	6.1.1.4 понимать общее содержание аудиотекста продолжительностью не более 3 минут, определяя тему текста;

Мир фантазии	И.С.Тургенев. "Бежин луг" (отрывок)	Чтение	6.1.2.4 использовать слова, обозначающие один или несколько предметов;
	К.Булычев "Сто лет тому вперед" (фрагменты произведения)Мифы об АтлантидеА.Р. Беляев "Последний человек из Атлантиды".		6.1.4.5 понимание значения синонимов, антонимов;
	Г. Тукай "Родной язык"		6.1.3.1 понимать содержание незнакомых текстов, содержащих знакомые грамматические единицы;
	К. Бальмонт "Язык, великолепный наш язык"И. Бунин "Слово" И. С. Тургенев "Русский язык"		6.1.5.1участвовать в диалоге этикетного характера (прощание, благодарности, извинение);
Язык и общение истории	Татьяна Лило. "Каникулы",	Письмо	6.2.3.3 правильно читать календарь
Герои и злодеи: реальные и вымышленные	Тамара Крюкова. "Хрустальный ключ" (фрагмент произведения, глава 48 "Легенда о вольном граде"),		6.2.3.4 практически различать
	СашаЧерный. "Летом"		6.3.1.4 владеть приемами самоконтроля при списывании;
			6.3.2.1 правильно писать безударные гласные в падежные окончания;
			6.3.2.2правильное употребление разделительного"Ъ и Ъ" знаков
			6.3.4.1 применять знаки препинания в предложениях с прямой речью
4 четверть			
Астрономия: планеты и спутники	Мифы о Луне и Солнце С.Цыганков "О космическом корабле "Планета Земля" (в стихах и прозе)	Слушание и говорение	6.1.4.1 владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы;
	Н. Носов "Телефон"		6.1.5.2 воспринимать эмоциональную окраску высказываний;

Человек и современн ые техническ ие устройства			6.1.6.2 создавать монологическ
			6.2.3.2 кратко пересказывать те
			6.2.3.3 правильно читать календ
		Чтен ие	6.2.3.4 практический различать 6.2.3.5 пользоваться книгой, нах оглавление, нужный текст; 6.2.3.6 сравнивать содержание и
		Пис ьмо	6.3.3.1 правильно использовать формы числительных, прилагат местоимений, образовывать сте сравнения прилагательных и на соответствии с нормой

3) 7 класс:

таблица 3

Тема	Изучаемые художественные произведения (по выбору)	Вид ы рече вой деят ельн ости	Цели обучения
1 четверть			
Путешествие	Д.Свифт "Путешествия Гулливера"	Слуш ание игов орен ие	7.1.1.1 понимать основную информацию со продолжительностью до 2-3 минут, определ
Времена года	Г.Скребицкий "Четыре художника" Стихи А.Кунанбаев "Времена года" И.А.Бунин "Листопад" К. Паустовский "Осень"		7.1.1.2 понимать вопросы и адекватно на ни

			7.1.2.1 понимать значение слов тематики духовной и нравственной тематики; 7.1.4.1 владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы, омонимы; 7.1.6.1 создавать связный рассказ по коллективно составленному плану
		Чтение	7.2.1.1 понимать основную информацию, опираясь на цель или назначение текста; 7.2.3.1 правильно и выразительно читать для понимания текст с соблюдением словесного логического ударения, пауз, правильного интонационного предложения различных по цели высказывания 7.2.3.5 составлять сложный план
		Письмо	7.3.1.1 списывать текст, соблюдая основные правила графического оформления текста (переносы, красная строка); 7.3.2.1 правильно писать безударные гласные в окончаниях.

2 четверть

Культура: характер и личность Здоровый образ жизни: спорт и еда	Притча "Внешняя и внутренняя красота" Л.Толстой "Кавказский пленник" Н.Заболоцкий "Некрасивая девочка", "О красоте человеческих лиц" Д.Федюкин "Баллада о здоровом образе жизни" В.Высоцкий "Утренняя гимнастика"	Слушание и говорение	7.2.2.1 формулировать вопросы, направленные на понимание содержания текста, и отвечать на вопросы, высказывая свое мнение по теме и/или поднимаемой проблеме 7.1.1.3 различать интонации повествовательных и вопросительных предложений; 7.1.2.2 понимать значение прочитанного текста 7.1.3.2 характеризовать персонажей
		Чтение	7.2.3.1 правильно и выразительно читать для понимания текст с соблюдением словесного логического ударения, пауз, правильного интонационного предложения различных по цели высказывания

			логического ударения; 7.2.3.2 кратко пересказывать текст; 7.2.3.2 различать описание, повествование, б 7.2.3.4 владеть видами чтения (ознакомительное, комментированное), читать по ролям
		Письмо	7.3.2.1 правильно писать гласные после шип 7.3.1.2 выполнять письменные работы (списки, диктант) с грамматическими заданиями с помощью учителя
3четверть			
Традиции празднования Нового года, Наурыза и Рождества	Н.В.Гоголь " Ночь перед Рождеством"	Слушание и говорение	7.1.2.3 понимать значение прочитанного сти 7.1.2.4 понимание значения синонимов и ан 7.1.3.1 понимать содержание рассказов, содержание знакомые лексические и грамматические единицы, определяя тему и основную мысль; 7.1.5.1 участвовать в диалоге регуляторного характера (просьба, разрешение, запрет, приглашение);
Хобби и свободное время	Е.Шварц "Сказка о потерянном времени"	Чтение	7.2.3.3 самостоятельно осмысливать текст, с помощью заглавия, иллюстрации, ключевых слов);составлять сложный план
Музыка в нашей жизни	М.Кабанбаев "Арстан, я и виолончель" В.Г.Короленко " Слепой музыкант"	Письмо	7.3.1.3 писать адрес на конверте; 7.3.3.1 правильно использовать глагол и его служебные части речи; соблюдать нормы глагольного управления;

			7.3.4.1 применять знаки препинания в пред прямой и косвенной речью
4 четверть			
Мир труда	Н.А. Заболоцкий. "Не позволяй душе лениться"	Слуш ание и говор ение	7.1.6.2 создавать монологические высказывания в зависимости от речевой задачи (описание, повествование) о себе, семье, профессиях;
			7.1.5.1 участвовать в диалоге регуляторного (просьба, разрешение, запрет, приглашение)
		Чтение	7.2.3.3 самостоятельно осмысливать текст с помощью заглавия, иллюстрации, ключевых слов
		Письмо	7.3.3.1 правильно использовать глаголы и служебные части речи; соблюдать нормы управления; 7.4.4.1 применять знаки препинания в пред прямой и косвенной речью

4) 8 класс:

таблица 4

Тема	Изучаемые художественные произведения(по выбору)	Виды речевой деятельности	Цели обучения
1 четверть			
Семья и подросток	Притча "Волшебная копейка",	Слуш ание и говор ение	8.1.1.1 воспринимать и понимать небольшие тексты про жанра продолжительностью 3-4 минут;
Климат; погода и времена года	Туве Янсон. "Дитя-невидимка", А. Кунанбаев. "Слова назидания". Двадцать пятое слово.		8.1.1.2 понимать контекстную речь учителя;
	С. Есенин. "Закружилась листва золотая",		8.1.2.1 понимать значение слов учебно-образовательного характера

	Мargarита Алигер. "Осень только взялась за работу... ", А. Фет."Ласточки пропали.. ", С. Михалков"Круглый год".		8.1.3.2 характеризовать персонажей; 8.1.5.1 участвовать в диалоге- распросе;
		Чтение	8.2.1.1 понимать главную и второстепенную информацию с общеизвестными, повседневными зна 8.2.3.1 правильно и выразительно читать доступный по с соблюдением словесного и логического ударения, па интонирования предложений различных по цели выск
		Письмо	8.3.1.1 самостоятельно выполнять письменные работы (диктант) с грамматическими заданиями; 8.3.1.2 самостоятельно проверять свою работу и работу 8.3.2.1 правильно писать гласные и согласные в разных слова через дефис; 8.3.3.1 правильно использовать косвенные формы мес

2 четверть

Культура: характер и личность Здоровый образ жизни: спорт и еда	Притча "Внешняя и внутренняя красота" Л.Толстой "Кавказский пленник" Н.Заболоцкий "Некрасивая девочка", "О красоте человеческих лиц" Д.Федюкин "Баллада о здоровом образе жизни"	Слушание и говорение	8.1.1.2 понимать контекстную речь учителя; 8.1.2.1 понимать значение слов учебно-образовательного 8.1.1.3 различать интонации повествовательного, вопросительного, побудительного предложений; 8.1.2.2 понимать значение слов одинаковых по написан 8.1.4.1 владеть словарным запасом, включающим эмоционально окрашенную лексику;
	В.Высоцкий "Утренняя гимнастика"	Чтение	8.2.1.1 понимать главную и второстепенную информацию с общеизвестными, повседневными зна

			8.2.3.2 читать, используя такие средства выразительности, как интонация, тембр, громкость, эмоциональная окраска;
			8.3.1.3 выполнять письменные работы обучающего и контрольного характера с соблюдением орфографических правил;
		Письмо	8.3.1.2 правильно писать "НЕ" с разными частями речи, глаголов, суффиксы в разных частях речи;
			8.3.1.7 представлять информацию в виде таблицы, схем, диаграмм, графика
3 четверть			
Вода – источник жизни	Янка Мавр "Сын воды" П.Н.Васильев "Иртыш"	Слушание и говорение	8.2.2.1 формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи, предположения, и отвечать на вопросы, приводя аргументы, связывать информацию с другими фактами из реальной жизни;
			8.2.3.3 пересказывать текст с изменением форм местоимений, форм глагола
Хобби и свободное время	Е.Шварц "Сказка о потерянном времени"	Чтение	8.2.3.1 правильно и выразительно читать доступный по содержанию текст с соблюдением словесного и логического ударения, падежей, интонирования предложений различных по цели высказывания
Музыка в нашей жизни	М.Кабанбаев "Арстан, я и виолончель" В.Г.Короленко " Слепой музыкант"	Письмо	8.3.1.4 писать по памяти короткий текст после предварительной подготовки;
			8.3.1.5 выполнять самостоятельные письменные работы
			8.3.3.2 употребление чистлительных в сочетании с существительными
4 четверть			
День Победы	А.А.Бек "Волоколамское шоссе" Б.Момышулы " За нами - Москва"	Слушание и говорение	8.1.6.1 строить связные высказывания на заданные темы
			8.1.6.2 использовать межфразовые связи при помощи интонации в монологических высказываниях;

			8.1.4.2употреблять различную форму числительных, ме глаголов;
			8.1.4.3использовать сложные предложения, выражающ уступительные, сравнительные, сопоставительные отн
			8.1.6.3оценивать высказывание (монолог/диалог), осно личных впечатлениях/наблюдениях.
		Чтен ие	8.2.3.2 читать, используя такие средства выразительно громкость, эмоциональная окраска;
		Пись мо	8.3.1.5 выполнять самостоятельные письменные работ
			8.3.1.6 записывать под диктовку с соблюдением орфогра правил;
			8.3.3.3 правильно употреблять в речи глаголы неопреде
			8.4.4.1 применять знаки препинания в предложениях с словами и конструкциями;
			8.3.1.8 писать короткое сочинение на заданную тему;
			8.3.4.1 применять знаки препинания в предложениях с словами и конструкциями

5) 9 класс:

таблица 5

Тема	Изучаемые художественные произведения (по выбору)	Виды речевой деятельности	Цели обучения
1четверть			

Времена года	Н.Некрасов " Несжатая полоса". Б. Пастернак"Золотая осень",	Слушание и	9.1.1.1 понимать основную и детальную информацию сообщений
	Асылбеков С. Зимние каникулы: Повести и рассказы.	Чтение	9.2.1.1 понимать главную, второстепенную и детальную информацию текстов; 9.2.3.1 самостоятельно делить текст на части, озаглавливать их
Сила искусства	А.С. Пушкин. "Моцарт и Сальери",		9.2.3.2 составлять план прочитанного
	К.Г. Паустовский "Старый повар", Екимов Б.П. "Музыка старого дома"	Письмо	9.3.2.1 -правильно выбирать слитное или раздельное написание разными словами; 9.3.2.2 правильно писать сложные имена существительные, прилагательные; 9.3.2.3 правильно писать числительные, неопределенные местоимения

2 четверть

Культура: характер и личность	В.П. Крапивин "Мальчик со шпагой".	Слушание и говорение	9.1.1.2 воспринимать и понимать небольшие тексты поэтического характера; вопросы к ним;
			9.1.2.1 понимать значение слов тематики социально- культурной жизни;
			9.1.4.1 владеть объемом словарного запаса, достаточным для общения на заданную тему.
		Космос	О.Сулейменов "Земля, поклонись человеку" Р. Брэдли "Зеленое утро" И.Ефремов "Звездные корабли"
9.2.3.2 составлять план прочитанного			
Письмо	9.3.1.1 выполнять письменные работы (списывание, диктант, и грамматическими заданиями;		

			9.3.2.3 правильно писать числительные, неопределенные ме 9.3.2.4 правильно писать приставки и суффиксы в разных час
3 четверть			
Научные открытия и технологии Сатира и юмор в литературе	Е.С. Вельтистов "Приключения Электроника"	Слушание и говорение	9.1.3.1 понимать содержание поэтических произведений/ фрагментов, определяя с помощью учителя основную мысль произведения 9.1.5.1 участвовать в диалоге на темы школьной, семейной жизни
		Чтение	9.2.3.3 строить рассказ- повествование на основе данного текста с позиции (постороннего наблюдателя) и первого лица (участника) 9.2.3.4 работать с толковым словарем
	И.А. Крылов. Басни Д.И. Фонвизин. "Недоросль" М.Е. Салтыков-Щедрин. "Сказка о том, как один мужик двух генералов прокормил"	Письмо	9.3.1.2 писать изложение по коллективно составленному плану с предварительной речевой и орфографической подготовки; 9.3.1.3 самостоятельно проверять свою работу и работу товарища 9.3.1.4 писать творческие работы (в том числе на литературные темы) 9.3.2.5-знать правописание "нн-" в причастиях, "не-" с причастиями 9.3.3.1 правильно использовать служебные части речи (союзы, частицы); 9.4.4.1 применять знаки препинания в предложениях с обособленными членами предложения.
4 четверть			
День Победы Молодость	К. Кайсенов "В тылу врага" Р.Гамзатов "Журавли" Муса Джалиль "Варварство"	Слушание и говорение	9.1.6.1 раскрывать развитие событий во времени, правильно употреблять формы глаголов; 9.1.6.2 употреблять в речи формы сравнительной степени наречий

ая культура: Интернет и социальн ые сети	Г.Ф.Шпаликов. "Я знаю, как стары стихи про телефоны..."		говорить);
		Чтен ие	9.2.1.2 определять стилистические особенности текстов публ стиля (статья, интервью, очерк, послание), официально-дело (характеристика, автобиография, резюме); определять прина текстов к смешанному типу на основе характерных признаков 9.2.3.4 работать с толковым словарем.
		Пис ьмо	9.3.1.3-писать изложение по самостоятельносоставленному предварительной речевой и орфографической подготовки; 9.3.1.3 самостоятельно проверять свою работу и работу товар 9.3.4.6 знать правописание наречий (буквы о-а на конце наре знак на конце наречий); 9.4.4.1 применять знаки препинания в предложениях с обосо членами предложения; 9.3.4.1 применять знаки препинания в предложениях с обосо членами предложения

6) 10 класс:

таблица 6

Тема	Изучаемые художественные произведения (по выбору)	Виды речев ой деяте льнос ти	Цели обучения
1 четверть			
Культура народов мира	Ч.Айтматов. "И дольше века длится день" (фрагмент "Легенда о манкурте"),	Слуш ание игово рение	10.1.1.1 понимать основную и детальную информ сообщения, продолжительностью до 5-6 минут, о

Природные ресурсы планеты Земля	A.Кунанбаев. "Слова назидания",	Чтение	10.2.1.1 понимать главную, второстепенную и скрытую (подтекст) информацию текстов;
	Ю. Герт. "Грустная история со счастливым концом",		10.2.2.1 формулировать вопросы, перефразируя информацию текста, и отвечать на них, различая факт и мнение;
	М. Шаханов. "Четыре матери".		10.2.3.1 читать с подготовкой и без подготовки, используя основные средства выразительности
	К. Паустовский. "Мещерская сторона" (отрывки),	Письмо	10.3.1.1 писать сочинение описательного характера по коллективно составленному плану после предварительной речевой и орфографической подготовки;
	Ч.Айтматов. "Плаха"(отрывок),		10.3.1.3 писать заметку о жизни (класса, школы, страны);
	В.Распутин. "Прощание с Матерой" (отрывок)		10.3.2.1 правильно писать союзы, предлоги, частицы
2 четверть			
История и личность	В.Г.Короленко. "Парадокс",	Слушание и говорение	10.1.1.2 воспринимать и понимать речь диктора радиотелевидения;
			10.1.3.2 характеризовать персонажей;
Реальность и фантазия	A.C. Пушкин. "Капитанская дочка".	Чтение	10.2.2.1 формулировать вопросы, перефразируя информацию текста, и отвечать на них, различая факт и мнение;
	Ч.Т. Айтматов. "Легенда о рогатой матери-оленихе" ("Белый пароход"),		10.2.3.1 читать с подготовкой и без подготовки, используя основные средства выразительности;
	Р.Брэдли. "Всё лето в один день"		10.2.3.2 пересказывать текст кратко и выборочно
		Письмо	10.3.1.1 писать сочинение описательного характера по самостоятельно составленному плану после предварительной речевой и орфографической подготовки;

			10.3.1.4 писать различные виды деловых бумаг; 10.3.2.1 правильно писать союзы, предлоги, частицы; 10.3.2.2 сформировать навыков соблюдения орфографических норм; 10.3.3.2 правильно строить сложносочиненные и сложноподчиненные предложения; 10.4.4.1 правильно расставлять знаки препинания в предложении
3 четверть			
Отцы и дети: диалог и конфликт поколений	У.Шекспир. "Ромео и Джульетта", К.Г.Паустовский. "Телеграмма"	Слушание и говорение	10.1.1.3 воспринимать и понимать небольшие тексты прозаического и поэтического жанра, вопросы к ним; 10.1.4.1 владеть объемом словарного запаса, достаточным для эффективного общения по широкому кругу тем; 10.1.5.1 участвовать в диалоге на темы трудовой, профессиональной деятельности, спорта и отдыха; 10.1.6.2 создавать тексты дискуссионного и полемического характера
	Молодцы и средства массовой информации Э.Асадов "Отцы и дети" С.Чёрный. "Диета", "Зеркало"	Чтение	10.2.3.1 читать с подготовкой и без подготовки, используя основные средства выразительности; 10.2.3.3 подбирать материал для рассказа о действии и составлять этот рассказ; 10.2.3.4 давать оценку прочитанному, выражать свое отношение к нему.
		Письмо	10.3.1.4 писать различные виды деловых бумаг;

			10.3.1.5употреблять в изложениях и сочинениях сложные предложения; 10.3.1.6 обнаруживать стилистические ошибки в речи; 10.3.2.2 сформироватьнавыков соблюдения орфографических норм. 10.3.3.1 правильно использовать служебные частицы (союз, предлог, частицы, междометия); 10.4.4.1 правильно расставлять знаки препинания в предложении.
4 четверть			
Знаменитые люди. Чем они интересны?	М.Ю.Лермонтов. "Смерть поэта";	Слушание и говорение	10.1.3.1 понимать содержание прозаических, поэтических произведений/ фрагментов, определяя основную мысль произведения; 10.1.5.1 участвовать в диалоге на темы трудовой, профессиональной деятельности, спорта и отдыха; 10.1.6.2 создавать тексты дискуссионного и полемического характера
	Е.А.Евтушенко. "Людей неинтересных в мире нет".		10.2.3.4 давать оценку прочитанному, выражать свое отношение к нему; 10.2.3.5 выделять основную мысль текста;
Закон и преступление	Уильям Голдинг. "Повелитель мух" (отрывки)	Чтение	10.2.3.6 различать стихи и прозу, басню-сказки, научно-популярные статьи и деловые документы; 10.2.3.7составлять тезисный план; 10.2.3.8использовать виды чтения владеть техникой критического мышления при чтении.

			10.3.1.5употреблять в изложениях и сочинениях з сложных предложениях;
			10.3.1.6 обнаруживать стилистические ошибки в речи;
			10.3.3.1 правильно использовать служебные част предлог, частицы, междометия);
			10.4.4.1 правильно расставлять знаки препинани предложении;
		Пись мо	10.3.4.1 правильно расставлять знаки препинани предложении

Қазақстан Республи

Білім және ғылым мин

2018жылғы 20 қыркүй

№ 469 бұйрығына 33-қо
Қазақстан Республи

Білім және ғылым мин

2013 жылғы 3 сәуір

№ 115 бұйрығына 473-қ

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде емес) 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін)білім алушыларға арналған негізгі білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Екінші тілге оқытудың мақсаты оқыту деңгейіне сәйкес

коммуникация құралы ретінде қазақ тілін меңгеру мен жетілдіру дағдыларының қалыптасуын, сонымен бірге қазақ әдеби тілінің нормалары мен ережелерін, тіл этикеті ережелерінің сақталуын қамтамсыз етеді, бұлар оқушылардың функционалдық сауаттылығының дамуына, өз бетінше қазақ тілінде сөйлеп қатынас жасауына ықпал жасайды.

3. Міндеттер:

1) өмірдің әлеуметтік-тұрмыстық, ғылыми-техникалық, оқу-кәсіптік салаларында қатынас жасауға қажетті тыңдау, сөйлеу, оқу, жазу дағдыларын дамыту;

2) тілдік жүйе бірліктері, олардың үйлесім ережелері, қызметі, дағдылары және де, қазақ тілінің ережелері мен нормаларына сәйкес синтаксикалық құрылымын құру қабілеттері жөнінде білімдерін қалыптастыру;

3) тілдік өзін-өзі бақылау мен тілдік белсенділік дағдыларын дамыту;

4) қабылдаған ақпараттың сараптамасына, синтезіне, бағалануына, түсінілуіне бағытталған ойлау қабілетінің дағдыларын дамыту және қалыптастыру;

5) оқушылардың танымдық қабілеттерін, жадын, зейінін, қиялын, тілдік реакциясын, тілдік құбылыстарға қарасты байқампаздығын дамыту;

6) ізденушілік, танысушылық, зерттеушілік оқу дағдыларын, оқыған ақпаратты өңдеу дағдыларын қалыптастыру;

7) түрлі жанрдағы шығармаларды саралау, оқығанын дәлелді тұжырымдау: тақырыпты, идеяны және композициялық ерекшеліктерді, шығарма сюжетін, негізгі оқиғаларды, кейіпкерлердің әрекеттері мен істерін, жазушының стилдік ерекшеліктерін;

8) оқушының сөздік қорын байыту, педагогтың, айналасындағылардың айтқанын түсініп тыңдауын дамыту;

9) қазақ тіліндегі фонетика, лексика, грамматика, дұрыс жазу негіздерін зерделеу және байланысты сөйлеу тілін қалыптастыру;

10) өзге халықтардың тілі мен мәдениетіне төзімділік көзқарас қалыптастыру.

4. Бағдарламаның мазмұны заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде, және де жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде, жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Оқушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), оқушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты оқушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Оқушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың Бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, оқушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Оқушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында оқушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әр-түрлі жұмыстарға қамтылады, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларға (оқитын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндерді қолданылады, бұл оқушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрындағы, стилдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндер мазмұны оқушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері

мен қазақстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық "Мәңгілік Ел" идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

15. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу үдерісі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік құзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

16. Оқытудың әдістері мен тәсілдерін таңдау ерекше білім беруге қажеттіліктері бар оқушылардың танымдық әс-әрекеттеріне сәйкес жүзеге асырылады, соған орай, іс-әрекеттер алгоритмдері мен заттық-практикалық ірекеттерді қолдану түрінде берілетін, "кішкентай қадамдар" әдісі маңызды орын алады.

17. Әрбір жаңа кезеңде оқушылар материалды зерделеуге алдыңғы дағдыларының қалыптасуына қарай көшіп отырады; мұғалім дағдылары мен қабілеттерінің қалыптасуына қажетті әр кезеңге белгіленген уақытты өз бетінше белгілейді.

18. Бағдарламаны жүзеге асыру барысында оқушылардың тілдік практикалық қабілеттерінің қалыптасуына акцент жасау қарастырылады, бұлар оқушылардың тілдік әрекетінің шектеулілігіне байланысты

күнделікті істерінде жүзеге асырылады.

19. Екінші тілге оқытудың бастапқы кезеңдерінде ауызша сөйлеу тілін түсіну қабілетін қалыптастыру, сөздік қорын анықтау және кеңейту негізгі болып табылады, олар тілдік естуін дамыту және түзеу бойынша жүйелі жұмыс жүргізілуімен, орфоэпикалық дағдыларын қалыптастырумен сабақтасады; бұл үшін әңгімелесуді, өлеңдер, жұмбақтар, жаңылтпаштар, сөйлемдер, тілдік ойындар жаттауды қолдануға болады; мұнда мұғалім сөздердің орфоэпикалық дұрыс айтылуын қадағалайды, өз тілі мысалында қазақ тілінде сұрақтарға жауап беруге, сұрақ қоюға, сөздерді, сөйлемдерді, мәтінді оқуға үйретеді.

20. 5-сыныпта оқушылар сөздердің дыбыстық, содан кейін дыбыстық-әріптік сарптамасымен жұмыс жүргізуді жалғастырады; жұмыстың бұл түрінің тілдік естуді дамытуда үлкен мағынасы бар, қазақша сөздегі әрбір дыбыс пен әріптің орнын көруге көмектеседі, ал бұл өз кезегінде, дұрыс сөйлеуге, жазуға, сөздерді есте сақтауға ықпалын тигізеді.

21. Тілді практикалық тұрғыда меңгерудің бастапқы кезі тыңдау қабілеті мен дағдысы болады, бұлардың базасында байланысты сөйлеу, сөйлеу қабілеті мен дағдылары қалыптасып, олармен жұмыс жетекші орын алады, өйткені ауызша тілдің қабілеті мен дағдыларының базасында оқу және жазу қабілеті мен дағдылары қалыптасады.

22. Бұл үшін қабілеттіліктің бүтіндей кешені орнатылады, атап айтқанда:

1) дыбыстамалық тілді тыңдау;

2) айтылғанды есту, бөтен және өз тіліндегі нормадан ауытқуларды табу;

3) үлгі негізінде естігенді дұрыс қайталап айту;

4) дыбыстарды, буындарды, сөздерді анық артикуляциялау;

5) естігенді айтқан сөзбен және көргенімен сәйкестеу: дыбыстық және әріптік құрылымның сәйкестігін белгілеу, әдеби сөйлеу мен сөзді жазу арасындағы қайшылықтарды табу;

6) ауызша өз сөзінде және оқығанда өз бетінше орфоэпикалық үлгілерді қолдану;

7) байланысты сөздер құру;

8) сауатты жазу.

23. Тілдік дағдыларды дамыту үшін түрлі талдауыштар қатысатын жағдайларды жасаған дұрыс: көру (суреттерді, заттарды көрсету), есту (мұғалім, құрбылары не айтып жатқанын мұқият тыңдау, өзгелер мен өз сөзінде қателерді байқау); тактильді (дыбыс артикуляциясын сезіну).

24. Сөздерді дұрыс жазу дағдыларын қалыптастыру үшін арнайы жаттығулар қолданылады: сөздерді, сөйлемдерді тақтадан және оқулықтан көшіріп жазу; қалдырып кеткен әріптерді, буындарды, сөздерді қойып көшіру; таңдамалы көшіру; естігенін жазу, ойша, сраптама ізі бойынша сөйлемдердегі сөздердің бұзылған ретін қалпына келтіру.

25. Оқыту барысындағы орфографиялық сөздермен сүйемелденетін тыңдау, сөйлеу, саналы көшіру, қазақ тілін меңгеру жұмыстарының негізгі түрі болып табылады.

26. Оқыған кезде фактілер дұрыс қабылданып жатқанын (не, қайда, қашан), себептік-нәтижелік байланыстар белгіленгенін (неге, не үшін), оқығанның мағынасын қалай түсінгенін анықтап алады.

27. Оқыту барысында сөздіктік жұмыстың үлкен мағынасы бар: ол түсініп оқудың қалыптасуына, сөздігінің баюына, бөлектенген сөздердің айтылуы мен жазылуы практикалық тұрғыда меңгерілуіне ықпал жасайды; сөздік жұмыстың мазмұнымен жаңа сөздердің мағынасы түсіндіріліп, олар оқушылардың белсенді тіліне (ауызша және жазбаша) енгізіледі. Жаңа сөздер мағынасын талқылау қазақ тілінде жүргізілгені дұрыс; бөлектенген жағдайда ана тілін қолдануға, сөздерді бір тілден екіншіге аудармалауға болады.

28. Қазақ тілін оқытудың маңызды шарттарының бірі - мұғалімнің сөйлеу тілі мен оқуы; педагогтың тілі үлгі болады; үлкеннің қазақ тілі анық, ашық, фонетикалық, лексикалық және грамматикалық қателерсіз

болады.

29. Қабілеттер мен дағдылардың дамуы сабақ берудің стратегиялары, әдістері мен тәсілдері қолданылады:

1) оқушыларды коммуникативтік іс-әрекетке белсенді түрде тарту;

2) оқудың таныстырушылық түрі негізінде өз бетінше білім іздеу уәждемесін қалыптастыру;

3) әрі қарай дамуы үшін бағалаудың түрлі тәсілдерін қолдану, оқушылардың шығармашылықтық қабілетерін арттыру үшін түрлі жағдайлар жасау;

4) оқушыларды ынталандыру және уәждеу мақсатында оқытуды дифференциалау.

30. Екінші тілге оқыту үшін бірегей (шоғырландырылған) қазақ тілі мен әдебиеті сабағы жүргізіледі.

31. Тілдік оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) түзетудің оптикалық құралдары: лупалар (қол, стационарлық және тірек); көзәйнектер (микроскопиялық, гиперокулярлық және телескопиялық); бинокулярлар және монокулярлар; проекциялық үлкейткіш аппараттар (эпипроекторлар және диапроекторлар);

2) көру аясының кемістіктері бар тұлғалар үшін (гемианопсия, түтікті көру қабілеті) арнайы оптикалық жүйелер, бұлар көру аясын қажетті шекте өзгертеді; егер көру қабілеті сапасының нашарлауы жоғары жарық жағдайларында болса, онда түссіз немесе түрлі-түсті әйнектен жасалған жарықтан қорғайтын түзету линзалары қолданылады;

3) компьютерлік тифлокешен: жеке компьютер, брайлдік дисплей, брайлдік indexEverest (индекс Эверист) – D принтер, сканерлеу және оқуға арналған "Книголюб" бағдарламасы, экранды үлкейту бағдарламасы;

4) "Книголюб-стандарт" оқу жүйесі;

5) "Кітап" "VideoLightVGA (ВидеоЛайтВиДжиЭй)" электрондық үлкейткіш құрылғысы;

6) нашар көретіндерге арналған портативті үлкейткіш құрылғы.

3-тарау. "Қазақ тілі мен әдебиеті" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

32. "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 170 сағатты;

2) 6-сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 170 сағатты;

3) 7-сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 170 сағатты;

4) 8-сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 170 сағатты;

5) 9-сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 170 сағатты;

6) 10-сынып – аптасына 4 сағат, оқу жылында – 136 сағатты құрайды.

33. "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің оқу мазмұны 5 бөлімді қамтиды:

1) 1- бөлім "Тыңдалым";

2) 2- бөлім "Айтылым";

3) 3 бөлім - "Оқылым";

4) 4 – бөлім "Жазылым";

5) 5 бөлім "Сөйлеу нормасын сақтау".

34. "Тыңдалым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) болжау;

- 2) назарын шоғырландырып тыңдау;
- 3) сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну;
- 4) көркем шығармаларды тыңдау;
- 5) негізгі ойды анықтау;
- 6) тыңдалым материалдары бойынша жауап беру.

35. "Оқылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) мәтіндегі ақпаратты анықтау;
- 2) стильдік ерекшеліктерді анықтау;
- 3) көркем шығармаларды оқу;
- 4) мәтіндерге салыстырмалы талдау жасау;
- 5) қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді оқу;
- 6) өзіндік көзқарасын білдіру және бағалау.

36. "Жазылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) әртүрлі стильде мәтіндер құрастыру;
- 2) эссе жазу;
- 3) көркемдегіш құралдарды қолданып жазу;
- 4) мәліметтерді жинақтау;
- 5) орфография және пунктуация.

37. "Айтылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) сөздік қорының алуандығы;
- 2) сөз мәнері мен сөйлеу этикеті;
- 3) орфоэпиялық нормаларды сақтау;
- 4) мәтіннің негізгі аспектілерін анықтау және талқылау;
- 5) сенімді және еркін жауап беру;
- 6) визуалды материалдар арқылы тілді дамыту.

38. "Тілдік бағдар" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) сөз таптары;
- 2) сөйлем.

39. 5-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым: тірек сөздер арқылы болжау, негізгі мазмұнын түсіну, нақты ақпаратты анықтау, күнделікті тұрмыстық тақырыптарға байланысты сөздердің мағынасын түсіну, көркем әдеби мәтіндердің мазмұнын түсіну, негізгі тақырыпты анықтау, сұрақтарға жауап беру, көру қабілеті зақымдалған (көзі көрмейтін және нашар көретін) білім алушылардың физиологиялық ерекшеліктерін ескере отырып тыңдау арқылы қабылдауына басты назар аудару, есте сақтау қабілетін түзету (коррекция), танымдық белсенділігін арттыру;

2) айтылым: жаңа сөздерді олардың синонимдерімен, антоним, омонимдерімен қатар қолдану, ойын жеткізе білу, амандасу мәнері мен ұлттық этикет формалары, қазақ тіліндегі төл дыбыстарымен үндестік заңы, мәтіндердің мазмұнына жоспар құру, берілген сұраққа лайықты жауап беру, шағын диалогке қатысу, иллюстрацияларды сипаттау (мұғалімнің көмегі арқылы көру қабілеті бұзылған (көзі көрмейтін) білім алушылар берілген иллюстрация, сурет, кесте, диаграммаларды сипаттау

арқылы дұрыс қабылдап, елестете алу, тілді дамыту);

3) оқылым: негізгі ақпаратты анықтау, хат, хабарлама, жарнама мазмұнын түсіну, стильдік ерекшелігін анықтау, көркем әдеби шығармаларды түсіну, тақырыбын анықтау, мәтіндердің тақырыбын, мазмұндық құрылымын салыстыру, қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді ала білу, тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, мәтінде көтерілген мәселеге өз көзқарасын білдіру, қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айта білу, көру қабілеті бұзылған (нашар көретін) білім алушылардың екі көзімен көру қабілетін дамыту және қалдық көру қабілетін қорғау, берілген мәтіннің ұлғайтылған қаріп (шрифт) бойынша нұсқасын ұсыну;

4) жазылым: ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарына сай хабарлама, хабарландыру, хат жазу, эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап (көру қабілеті зақымдалған (көзі көрмейтін) білім алушыларға мұғалімнің көмегі арқылы) жазу, жазба жұмыстарында сипаттау, бейнелеу құралдарын қолданып жазу, мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер жасау, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу, сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану, қалдық көру қабілетін қорғау, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, көру қабілеті бұзылған (көзі көрмейтін) білім алушылар Брайль жүйесі бойынша тыныс белгілерді орынды қолдана білу.

40. Тілдік бағдар:

1) сөз таптары: жалпы және жалқы есімдерді (Брайль жүйесі бойынша бас әріппен жазылатын таңба белгісін (1,2 нүктелер) қоя білу) ажырата білу, жалғау түрлерін дұрыс жалғау, заттың түрін, түсінсапасын білдіретін сын есімдерді ажырата білу, сан есім (бірліктер, ондықтар, жүз, мың) атауларын білу, жіктеу, сілтеу, сұрау есімдіктерін орынды қолдану, болымды және болымсыз етістіктер, мекен және мезгіл үстеулер, ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсылықтық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу;

2) сөйлем: хабарлы, сұраулы, лепті сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, құрастыру.

41. 6-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым: мәтіннің бастапқы бөлігін тыңдау арқылы тақырыпты және көтерілетін мәселені болжау, мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпараттарды анықтау, тұрмыстық-әлеуметтік тақырыптарға байланысты жаңа сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну, әңгіме, хикаялардың және шағын поэзиялық шығармалардың мазмұнын талдай отырып кейіпкерлерге сипаттама жасау, мәтін тақырыбы арқылы негізгі ойды анықтау, тыңдалым материалдары бойынша шынайы өмірмен байланыстырып жауап беру, көру қабілеті зақымдалған білім алушылардың физиологиялық ерекшеліктерін ескере отырып, тыңдау арқылы қабылдауына басты назар аудару, есту арқылы қабылдауын дамыту, танымдық белсенділігін арттыру, зейінін тұрақтандыру қасиетін түзету;

2) айтылым: тура және ауыспалы мағынадағы сөздерді қолдану, ойын әсерлі, мазмұнды жеткізу, тақырып бойынша диалогті бастау, жалғастыру, аяқтаудың ұлттық сөз әдебімен сөйлеу этикеті формаларын білу, сұраулы, хабарлы, лепті және бұйрықты сөйлемдердің интонациялық ерекшелігін ескеріп айту, шағын көлемді мәтіндегі жеке эпизодтарды сипаттау және тілдік ерекшелігіне салыстыру жасау, диалогке қатысушылар өзара түсінісіп, ойларын толықтырып отыру, сюжетті суреттердің желісі (көру қабілеті бұзылған (көрмейтін) білім алушыларға мұғалімнің көмегімен сипаттау арқылы) бойынша әңгіме құрастыру, қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс дыбыстай білу, есте сақтау, көңіл аудару қабілеттерін түзету;

3) оқылым: мәтіндегі негізгі және жанама ақпаратты анықтау, ресми стильдегі мәтіндердің стильдік ерекшелігін анықтау (күнделік, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян, түйіндеме, орта көлемді шығармаларды түсіну, тақырыбы мен негізгі ойды анықтау, мәтіндердің тақырыбына, мазмұндық құрылымына сүйене отырып, түрлерін салыстыру, қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру, қарама-қайшы ақпараттарды анықтау, мәтінде көтерілген мәселені шынайы өмірмен байланыстыру, көру қабілеті зақымдалған білім алушылардың (көзі нашар көретін) қалдық көру

қабілетін сақтау, бинекулярлық қабілетін дамыту, зейінін тұрақтандыру, қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау;

4) жазылым: мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай отырып, күнделік, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян жазу, эссе тақырыбының желісінен шықпай, әрбір абзацты жүйелі құрастыру, жазба жұмыстарында теңеу, эпитет сөздерін қолданып жазу, мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер, сызба-кестелер жасау (көру қабілеті зақымдалған білім алушыларға арналған арнайы нүктелі-бедерлі қаріпті (шрифте) басылған сызба-кестелер пайдалану), үндестік заңын ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану, көру қабілеті бұзылған (көзі көрмейтін) білім алушылар Брайль жүйесі бойынша тыныс белгілерді орынды қолдана білу, қалдық көру қабілетін қорғау, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту.

42. Тілдік бағдар:

1) сөз таптары: деректі және дерексіз зат, көптік мәнді есімдерді ажырата білу, жазбаша, заттың сипатын, көлемін, салмағын, аумағын білдіретін сын есімдерді ажырата білу, реттік сан есімдер мен жинақтық сан есімдерді қолдана білу, өздік, болымсыздық, белгісіздік, жалпылау есімдіктерін орынды қолдану, етістіктің шақтарының (нақосы шақ, ауыспалы осы шақ, жедел өткен шақ, ауыспалы келер шақ) қызметін білу, сын-қимыл (бейне) және мөлшер үстеулерді орынды қолдану, талғаулықты немесе кезектестік мәнді білдіретін және себеп-салдарлық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу;

2) сөйлем: жазба жұмыстарында сөйлемдегі сөздердің орын тәртібін сақтай отырып жай сөйлем құрастыру, дұрыс байланыстырып сөйлей білуді дамыту.

43. 7-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым: мәтін үзінділері арқылы оқиғаның дамуын болжау, мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың өзектілігін анықтау, әлеуметтік - мәдени тақырыптарға байланысты қажетті сөздер мен сөз

тіркестерінің мағынасын түсіну, повестердің және лирикалық поэзиялық шығармалардың тақырыбы мен идеясын талдау, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды анықтау, өз пікірін өзгелердің пікірімен салыстыра отырып жауап беру, көру қабілеті бұзылған білім алушылардың физиологиялық ерекшеліктерін ескере отырып, тыңдау арқылы қабылдауына басты назар аудару, есту арқылы қабылдау қабілетін дамыту, танымдық белсенділігін арттыру;

2) айтылым: мақал-мәтелдер, терминдер мен неологизмдерді орынды қолдану, мәтін мазмұнын дамыту, кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап, ету, бұйрық берудің түрлі формалары мен жағдаяттарына сай ұлттық сөз әдебімен сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу, екпін түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолданып айту, шығармадағы кейіпкерлерге автор берген мінездеменің тілдік құралдарын талдау, коммуникативтік жағдаяттың талаптарына сай "сөйлеуші тыңдаушы" позицияларын еркін ауыстыру, кесте, диаграмма, шартты белгілер, суреттер мен сызбаларда берілген ақпаратты сипаттау (көру қабілеті зақымдалған (көрмейтін) білім алушыларға мұғалімнің көмегімен), дұрыс байланыстыра білуді дамыту;

3) оқылым: кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде берілген ақпаратты түсіну, ресми-іскерлік (өтініш, нұсқаулық, ресми құттықтаулар, ұсыныстар) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ерекшелігін талдау, прозалық және поэзиялық шығармалардағы кейіпкердің іс-әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образын талдау, мәтіндердің идеясын, мақсатты аудиториясын салыстырып талдау, қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде ұсыну, мәтінде көтерілген мәселеге өз ойын дәлелдеп жеткізу, нашар көретін білім алушылар бинекулярлық қабілетін дамыту, танымдық белсенділігін арттыру, қолдың ұсақ қозғалысын дамыту;

4) жазылым: мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, өтініш, түйіндеме, ресми құттықтаулар жазу, эссе құрылымы мен дамуын сақтап, көтерілген мәселе бойынша келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу, жазба жұмыстарында теңеу мен метафораны қолданып жазу, тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, презентация түрінде ұсыну, тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (күрделі сөздер), оқшау сөздерге қойылатын тыныс белгілерді орынды

қолдану, көру қабілеті зақымдалған (көзі көрмейтін) білім алушылар Брайль жүйесі бойынша тыныс белгілерді орынды қолдана білу, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, қалдық көру қабілетін сақтау, танымдық белсенділігін арттыру.

44. Тілдік бағдар:

1) сөз таптары: мәтіндерден көмекші есімдерді ажырата білу, салыстырмалы, күшейтпелі, асырмалы шырайлардың қызметін білу, топтау сан есімдерін, одағай түрлерін орынды қолдану, етістіктің шақтары (бұрынғы және ауыспалы өткен шақ, мақсатты және болжалды келер шақ) мен қалау райдың қызметін білу, мақсат және себеп-салдар үстеулерді орынды қолдану;

2) сөйлем: жазба жұмыстарында ыңғайлас, қарсылықты, түсіндірмелі салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру.

45. 8-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым: мәтін тақырыбы, тірек сөздер, иллюстрациялар арқылы көтерілетін мәселені болжау, мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, детальді ақпараттарды анықтау, оқу - еңбек тақырыптарына байланысты күрделі сөздер мен тұрақты тіркестердің мағынасын түсіну, орта көлемді прозалық, драмалық және поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау, тірек сөздер, автор көзқарасы мен көңіл күйі арқылы негізгі ойды анықтау, деректер келтіре отырып, дәлелді жауап беру, көру қабілеті зақымдалған білім алушылардың физиологиялық ерекшеліктерін ескере отырып, тыңдау арқылы қабылдауына басты назар аудару, сезім арқылы және есту арқылы қабылдауын дамыту, танымдық белсенділігін арттыру, қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау;

2) айтылым: тұрақты тіркестер мен көркемдегіш құралдарды қолданып, ауызша мәтіндер құрау, көңіл-күйді білдіруде ұлттық сөз әдебімен сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу, сөз ішіндегі және сөз аралығындағы ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ықпал заңдылықтарын ескеріп айту, идеялық жағынан ұқсас мәтіндердегі оқиғалар желісін салыстыру және

талдау, тақырып бойынша өз пікірлерін сенімді дәлелдеу және қойылған сұрақтарға еркін жауап беру, кесте, диаграмма, нұсқаулық шартты белгілер мен сызбаларда берілген ақпаратты талдау, баға беру, көру қабілеті зақымдалған (көзі көрмейтін) білім алушылар нүктелі-бедерлі сызбаларды мұғалімнің көмегі арқылы сипаттап, талдау жасай алу;

3) оқылым: перифраз түрінде берілген сұрақ арқылы қажетті ақпаратты анықтау, публицистикалық стильдің (мақала, интервью, қысқа очерк, жолдаулар) тілдік ерекшеліктері арқылы мәтіндердің жанрын анықтау, прозалық және поэзиялық шығармалардың композициялық құрылымын анықтау, кейіпкердің іс-әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образына баға беру, мәтіндердің түрлерін, тілдік ерекшеліктерін салыстырып талдау, қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді қолданып, мәтінге өзгеріс енгізу, тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген мәселелерді салыстырып, баға беру, нашар көретін білім алушылар бинекулярлық қабілетін дамыту, қалдық көру қабілетін қорғау, танымдық белсенділігін арттыру;

4) жазылым: мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын мақала, пікір, интервью жазу, эссе құрылымы мен дамуын сақтап, берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдарын ұсыну, жазба жұмыстарында символ мен кейіптеу түрлерін қолданып жазу, тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, эссе жазуда тиімді қолдану, тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздер), сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану, көру қабілеті бұзылған (көзі көрмейтін) білім алушылар Брайль жүйесі бойынша тыныс белгілерді орынды қолдана алу, қалдық көру қабілетін қорғау, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, есте сақтау қабілетін түзету.

46. Тілдік бағдар:

1) сөз таптары: септеулік шылаулардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарында орынды қолдану, салыстырмалы, күшейтпелі, асырмалы шырайлардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарында орынды қолдану, одағай түрлерін мәтіннен ажырата білу, етістіктің шақтары (бұрынғы ауыспалы өткен шақ, мақсатты және болжалды келер шақ) мен қалау райдың қызметін білу, ауызша және

жазба жұмыстарында орынды қолдану, мақсат және себеп-салдар үстеулерді ауызша және жазбаша жұмыстарда қолдану, болжалдық және бөлшектік сан есімдерді ауызша және жазба жұмыстарында орынды қолдану, өздік, өзгелік, ортақ және ырықсыз етістің қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарында орынды қолдану, мекен және мезгіл үстеулерді орынды қолдану, еліктеу сөздерді орынды қолдан, етістіктің шартты рай және бұйрық рай қызметін білу, күшейткіш үстеулерді орынды қолдану, демеулік шылаулардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарында орынды қолдану;

2) сөйлем: жазба жұмыстарында ыңғайлас, қарсылықты, түсіндірмелі салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру; жазба жұмыстарында себеп-салдар, талғаулы, кезектес салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру.

47. 9-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым: тыңдалатын мәтіндегі фразалар мен дәйек сөздерді талқылай отырып, тақырып пен көтерілетін мәселені болжау, мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың шынайылығы мен нақтылығын анықтау, әлеуметтік - қоғамдық тақырыптар аясында айтылған сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіну, орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, көтерілген (тұрмыстық, әлеуметтік, қоғамдық) мәселені анықтап, өз пікірін білдіру, мәтіннің мақсатты аудиториясын, автордың негізгі ойы мен көзқарасын анықтау, көтерілген мәселеге сыни көзқарасын білдіру, көру қабілеті зақымдалған білім алушылардың физиологиялық ерекшеліктерін ескере отырып, тыңдау арқылы қабылдауына басты назар аудару, сезім арқылы, есту арқылы қабылдауын дамыту, танымдық белсенділігін арттыру;

2) айтылым: мақсатты аудиторияға арналған ауызша мәтіндер құрау, коммуникативтік жағдаяттарға байланысты сөйлеу этикеті формаларын дұрыс таңдай білу, сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп, өз ойын жеткізу, шығарманың идеясы мен мазмұнына байланысты "автордың ойын" бағалау, тақырып бойынша қажетті аргументтерді орынды қолдану, диалогте, полилогте сенімді сөйлеу, кесте, диаграмма, шартты белгілер мен сызбаларда берілген ақпараттарды өзара салыстырып бағалау, дұрыс байланыстыра сөйлей білуді дамыту,

таңбаны дұрыс дыбыстай білу, бисенсорлық қабілетін дамыту, көру қабілеті зақымдалған (көзі көрмейтін) білім алушылар нүктелі-бедерлі сызбаларды мұғалімнің көмегі арқылы сипаттап, талдау жасай алу;

3) оқылым: мәтіндегі ақпараттың өзектілігін анықтау, қорытынды жасау, ғылыми стильде (аннотация, пікір, тезис, мақала, баяндама, презентация) жазылған еңбектердің тілдік және жанрлық ерекшелігін анықтау, прозалық және поэзиялық шығармалардағы автордың ойы мен көтерілген мәселені анықтап, оқырманға әсерін бағалау, мәтіндердің стилін, жанрлық ерекшеліктерін талдау, қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерден қорытынды жасау, өз көзқарасын білдіру, мәтінде көтерілген мәселені ғаламдық мәселелермен байланыстыра отырып сыни тұрғыда баға беру, есте сақтау, зейінін тұрақтандыру қасиеттерін түзету, нашар көретін білім алушылардың бинекулярлық қабілетін дамыту;

4) жазылым: мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын мақала, аннотация, шолу, нұсқаулық жазу, эссе құрылымы мен дамуын сақтап, өз ойын дәлелдеп жазу, жазба жұмыстарында афоризмдерді тиімді қолданып жазу, түрлі стильдегі мәтіндер құрауда мәліметтерді жинақтап, дереккөздеріне сілтеме көрсетіп жазу, тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрама атауларды дұрыс жазу, сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану, көру қабілеті бұзылған (көзі көрмейтін) білім алушылар Брайль жүйесі бойынша тыныс белгілерді орынды қолдана алу қалдық көру қабілетін қорғау, сезім арқылы, есту арқылы қабылдауын дамыту, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту.

48. Тілдік бағдар:

1) сөз таптары: еліктеу сөздерді орынды қолдану, етістіктің шартты рай және бұйрық рай қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану, күшейткіш үстеулерді орынды қолдану, өздік, өзгелік, ортақ және ырықсыз етістің қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану, мекен және мезгіл үстеулерді орынды қолдану, ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсылықтық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану;

2) сөйлем: жазба жұмыстарында себеп-салдар, талғаулы, кезектес салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру; жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, мезгіл, себеп, қимыл-сын, мақсат бағыныңқы) сабақтас құрмалас сөйлемдерді құрастыру.

49. 10-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым: тыңдалатын мәтіндегі фразалар мен дәйек сөздерді талқылай отырып, тақырып пен көтерілетін мәселені болжау, мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың шынайылығы мен нақтылығын анықтау, әлеуметтік - қоғамдық тақырыптар аясында айтылған сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіну, орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, көтерілген (тұрмыстық, әлеуметтік, қоғамдық) мәселені анықтап, өз пікірін білдіру, мәтіннің мақсатты аудиториясын, автордың негізгі ойы мен көзқарасын анықтау, көтерілген мәселеге сыни көзқарасын білдіру, көру қабілеті зақымдалған білім алушылардың физиологиялық ерекшеліктерін ескере отырып, тыңдау арқылы қабылдауына басты назар аудару, сезім арқылы, есту арқылы қабылдауын дамыту, танымдық белсенділігін арттыру, зейінін тұрақтандыру қасиеттерін түзету;

2) айтылым: мақсатты аудиторияға арналған ауызша мәтіндер құрау, коммуникативтік жағдаяттарға байланысты сөйлеу этикеті формаларын дұрыс таңдай білу, сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп, өз ойын жеткізу, шығарманың идеясы мен мазмұнына байланысты "автордың ойын" бағалау, тақырып бойынша қажетті аргументтерді орынды қолдану, диалогте, полилогте сенімді сөйлеу, кесте, диаграмма, шартты белгілер мен сызбаларда берілген ақпараттарды өзара салыстырып бағалау, көру қабілеті зақымдалған (көзі көрмейтін) білім алушылар нүктелі-бедерлі шартты белгілер мен сызбаларды мұғалімнің көмегі арқылы сипаттап, бағалай білу, нашар көретін білім алушылардың бисенсорлық қабілетін дамыту, дұрыс байланыстыра сөйлей білуді дамыту, танымдық белсенділігін арттыру;

3) оқылым: мәтіндегі ақпараттың өзектілігін анықтау, қорытынды жасау, ғылыми стильде (аннотация, пікір, тезис, мақала, баяндама, презентация) жазылған еңбектердің тілдік және жанрлық ерекшелігін

анықтау, прозалық және поэзиялық шығармалардағы автордың ойы мен көтерілген мәселені анықтап, оқырманға әсерін бағалау, мәтіндердің стилін, жанрлық ерекшеліктерін талдау, қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерден қорытынды жасау, өз көзқарасын білдіру, мәтінде көтерілген мәселені ғаламдық мәселелермен байланыстыра отырып сыни тұрғыда баға беру, нашар көретін білім алушылар бинекулярлық қабілетін дамыту, есте сақтау, зейінін тұрақтандыру қасиеттерін түзету;

4) жазылым: мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын мақала, аннотация, шолу, нұсқаулық жазу, эссе құрылымы мен дамуын сақтап, өз ойын дәлелдеп жазу, жазба жұмыстарында афоризмдерді тиімді қолданып жазу, түрлі стильдегі мәтіндер құрауда мәліметтерді жинақтап, дереккөздеріне сілтеме көрсетіп жазу, тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрама атауларды дұрыс жазу, сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану, көру қабілеті зақымдалған (көзі көрмейтін) білім алушылар Брайль жүйесі бойынша тыныс белгілерді орынды қолдана білу, бас әріппен жазылатын таңба белгісін қоя білу, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, танымдық белсенділігін дамыту, зейінін тұрақтандыру қасиетін дамыту.

50. Тілдік бағдар:

1) сөз таптары: мекен және мезгіл үстеулерді орынды қолдану, ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсылықтық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану, етістіктің шартты рай және бұйрық рай қызметін білу;

2) сөйлем: жазба жұмыстарында себеп-салдар, талғаулы, кезектес салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру, жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, мезгіл, себеп, қимыл-сын, мақсат бағыныңқы) сабақтас құрмалас сөйлемдерді құрастыру.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

51. Бағдарламада, оқыту мақсаттары кодтық белгімен берілген. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сан бөлім мен бөлімше ретін, төртінші сан оқыту мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 7.2.1.2 кодында: "7" – сынып, "2.1" – бөлімше, "2" – оқыту мақсатының

реттік саны.

52. Оқыту мақсаттары бойнша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Тыңдалым":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Болжау	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау	6.1.1.1 тірек сөздер, мәтіннің бастапқы бөлігін тыңдау арқылы тақырыпты және көтерілетін мәселені болжау	7.1.1.1 мәтін үзінділері арқылы оқиғаның дамуын болжау	8.1.1.1 мәтін үзінділері арқылы оқиғаның дамуын болжау; 8.1.1.2 мәтін тақырыбы, тірек сөздер, иллюстрациялар арқылы көтерілетін мәселені болжау	9.1.1.1 мәтін тақырыбы, тірек сөздер, иллюстрациялар арқылы көтерілетін мәселені болжау; 9.1.1.2 тыңдалатын мәтіндегі фразалар мен дәйек сөздерді талқылай отырып, тақырып пен көтерілетін мәселені болжау	10.1.1. мәтін, мен д талқы тақыр көтері болжа
1.2 Назарын шоғырла ндырып тыңдау	5.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну және нақты ақпаратты анықтау; 5.1.2.2 танымдық белсенділігін арттыру, есту арқылы	6.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпараттарды анықтау; 6. 1.2.2 танымдық белсенділігін арттыру, есте сақтау, зейінін тұрақтандыру қасиетін түзету	7.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың өзектілігін анықтау; 7.1.2.2 есту арқылы қабылдауын дамыту,	8.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну ақпараттың өзектілігін анықтау; 8.1.2.2 тыңдалған	9.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, детальді ақпараттарды анықтау; 9.1.2.2 тыңдалған	10.1.2. тыңда негізгі түсіну шына нақты анықт 10.1.2. зейіні

	қабылдауын дамыту		танымдық белсенділігін арттыру	мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, детальді ақпараттарды анықтау; 8.1.2.3 сезім арқылы және есту арқылы қабылдауын дамыту, танымдық белсенділігін арттыру, қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау	мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың шынайылығы мен нақтылығын анықтау; 9.1.2.2 сезім арқылы, есту арқылы қабылдауын дамыту	қасиеттерін сезім арқылы дамыту
1.3 Сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	5.1.3.1 күнделікті тұрмыстық тақырыптарға байланысты жаңа сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну	6.1.3.1 тұрмыстық - әлеуметтік тақырыптарға байланысты жаңа сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну	7.1.3.1 әлеуметтік - мәдени тақырыптарға байланысты қажетті сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	8.1.3.1 әлеуметтік - мәдени тақырыптарға байланысты қажетті сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну;	9.1.3.1 оқу - еңбек тақырыптарына байланысты күрделі сөздер мен тұрақты тіркестердің мағынасын түсіну; 9.1.3.2 әлеуметтік - қоғамдық тақырыптар аясында айтылған сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіну	10.1.3.1 әлеуметтік - қоғамдық тақырыптар аясында айтылған сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіну

1.4	5.1.4.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби мәтіндердің мазмұнын түсіну;	6.1.4.1 әңгіме, хикаялардың және шағын поэзиялық шығармалардың мазмұнын талдай отырып кейіпкерлерге сипаттама жасау;	7.1.4.1 повестердің және лирикалық поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау;	8.1.4.1 повестердің және лирикалық поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау;	9.1.4.1 орта көлемді прозалық, драмалық және поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау;	10.1.4.
	5.1.4.2 көру қабілеті бұзылған білім алушылардың физиологиялық ерекшеліктерін ескере отырып тыңдау арқылы қабылдауына басты назар аудару	6.1.4.2 көру қабілеті бұзылған білім алушылардың физиологиялық ерекшеліктерін ескере отырып тыңдау арқылы қабылдауына басты назар аудару	7.1.4.2 есте сақтау, зейінін тұрақтандыру қасиетте рін түзету	8.1.4.2 Орта көлемді прозалық, драмалық және поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау; 8.1.4.3 танымдық белсенділігін арттыру, есте сақтау, зейінін тұрақтандыру қасиеттер ін түзету	9.1.4.2 Орта көлемді прозалық, драмалық және поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, көтерілген (тұрмыстық, әлеуметтік, қоғамдық) мәселені анықтап, өз пікірін білдіру; 9.1.4.3 есте сақтау, зейінін тұрақтандыру қасиеттерін түзету	проза поэзия шығармалардан үзінді көтерілген анықтап, өз пікірін білдіру 10.1.4.
1.5	5.1.5.1	6.1.5.1	7.1.5.1	8.1.5.1	9.1.5.1	10.1.5.
Негізгі ойды анықтау	тірек сөздер, жетекші сұрақтар арқылы негізгі	тірек сөздер, жетекші сұрақтар, мәтін тақырыбы арқылы негізгі ойды анықтау	тірек сөздер, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу	тірек сөздер, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу	тірек сөздер, автор көзқарасы мен көңіл күйі арқылы негізгі ойды	мәтіннің аудиторлық автордың мен к

	тақырыпты анықтау		мәнері арқылы негізгі ойды анықтау	мәнері арқылы негізгі ойды анықтау; 8.1.5.2 тірек сөздер, автор көзқарасы мен көңіл күйі арқылы негізгі ойды анықтау	анықтау; 9.1.5.2 мәтіндегі мақсатты аудиториясы мен автордың негізгі ойы мен көзқарасын анықтау	анықтау
1.6 Тыңдалым материалдары бойынша жауап беру	5.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде сұрақтарға жауап беру; 5.1.6.2 есте сақтау қабілетін түзету	6.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде шынайы өмірмен байланыстырып жауап беру; 6.1.6.2 қоршаған орта туралы түсінікте рін нақтылау	7.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде өз пікірін өзгелердің пікірімен салыстыра отырып жауап беру; 7.1.6.2 есте сақтау қабілетін түзету, танымдық белсенділігін дамыту	8.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде өз пікірін өзгелердің пікірімен салыстыра отырып жауап беру; 8.1.6.2 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде деректерді келтіре отырып, дәлелді жауап беру; 8.1.6.3 есте сақтау, зейінін тұрақтандыру қасиеттерін түзету, танымдық белсенділігін	9.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде деректерді келтіре отырып, дәлелді жауап беру; 9.1.6.2 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде көтерілген мәселеге сыни көзқарасын білдіру; 9.1.6.3 есте сақтау, зейінін тұрақтандыру қасиеттерін түзеу, дұрыс	10.1.6. тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде өзгелердің пікірімен салыстыра отырып, дәлелді жауап беру; 10.1.6. зейінін тұрақтандыру қасиеттерін түзеу, дұрыс

				дамыту	байланыстыра сөйлей білуді дамыту	
--	--	--	--	--------	---	--

2) 2-бөлім "Айтылым":

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Сөздік қорының алуандылығы	5.2.1.1 тақырып бойынша меңгерген жаңа сөздерді олардың синонимдерімен, антоним, омонимдері мен қатар қолдану, ойын жеткізе білу	6.2.1.1 тура және ауыспалы мағынадағы сөздерді қолдану, ойын әсерлі, мазмұнды жеткізу	7.2.1.1 мақал-мәтелдер, терминдер мен неологизмдерді орынды қолдана отырып, мәтін мазмұнын дамыту	8.2.1.1 мақал-мәтелдер, терминдер мен неологизмдерді орынды қолдана отырып, мәтін мазмұнын дамыту; 8.2.1.2 тұрақты тіркестер мен көркемдегіш құралдарды қолданып, ауызша мәтіндер құрау	9.2.1.1 тұрақты тіркестер мен көркемдегіш құралдарды қолданып, ауызша мәтіндер құрау; 9.2.1.2 берілген тақырыпқа сай сөздерді орынды қолдана отырып, мақсатты аудиторияға арналған ауызша мәтіндер құрау	10.2.1 берілген сай сөздерді мақсатта аудиторияға арналған мәтіндер құрау (9-сынып)
2.2 Сөз мәнері мен сөйлеу этикеті	5.2.2.1 қазақша амандасу мәнері мен ұлттық этикет формаларын пайдалану;	6.2.2.1 тақырып бойынша диалогті бастау, жалғастыру, аяқтаудың ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын білу; 6.2.2.2 дұрыс байланыс тыра	7.2.2.1 кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап, ету, бұйрық берудің түрлі формалары мен жағдаяттарына сай ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу; 7.2.2.2	8.2.2.1 кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап, ету, бұйрық берудің түрлі формалары мен жағдаяттарына сай ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу; 8.2.2.2 түрлі жанрдағы көркем мәтіндерге	9.2.2.1 түрлі жанрдағы көркем мәтіндерге сүйене отырып, көңіл-күйді білдіруде ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын	10.2.2 коммуникациядағы байланыс этикеті дұрыс 10.2.2 бисенімді қабілет

	5.2.2.2 дұрыс байланысты ра сөйлей білуді дамыту, таңбаны дұрыс дыбыстай білу	сөйлей білуді дамыту	дұрыс байланыстыра сөйлей білуді дамыту, танымдық белсенділігін арттыру	сүйене отырып, кеңес беру, ұсыныс жасау, талап ету, бұйрық беру және көңіл-күйді білдіруде ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу; 8.2.2.3 бисенсорлық қабілетін дамыту, дұрыс байланыстыра сөйлей білуді дамыту	қолдана білу; 9.2.2.2 коммуникативті к жағдаяттарға байланысты сөйлеу этикеті мен формаларын дұрыс таңдай білу; 9.2.2.2 дұрыс байланыстыра сөйлей білуді дамыту, танымдық белсенділігін арттыру	дұрыс байла сөйле дамы белсе
2.3 Орфоэп иялық нормал арды сақтау	5.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбыстарды ң дыбысталуы н, үндестік заңын ескеріп айту	6.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сұраулы, хабарлы, лепті және бұйрықты сөйлемдердің интонациялық ерекшелігін ескеріп айту	7.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда екпін түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолданып айту	8.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда екпін түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолданып айту; 8.2.3.2 ауызша мәтіндер құрауда сөз ішіндегі және сөз аралығындағы ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ықпал заңдылықтарын ескеріп айту	9.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сөз ішіндегі және сөз аралығындағы ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ықпал заңдылықтарын ескеріп айту; 9.2.3.2 коммуникативті к жағдаятқа сай сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп, өз ойын жеткізу	10.2.3 комм жағда сөйле интон логик мәнін ойын

2.4 Мәтіннің негізгі аспектілерін анықтау және талқылау.	5.2.4.1 шағын көлемді мәтіндердің мазмұнына жоспар құру, соған сүйеніп баяндау	6.2.4.1 шағын көлемді мәтіндегі жеке эпизодтарды сипаттау және тілдік ерекшелігіне салыстыру жасау	7.2.4.1 шығармадағы кейіпкерлерге автор берген мінездеменің тілдік құралдарын талдау	8.2.4.1 шығармадағы кейіпкерлерге автор берген мінездеменің тілдік құралдарын талдау; 8.2.4.2 идеялық жағынан ұқсас мәтіндердегі оқиғалар желісіне бақылау жасай отырып, мазмұнның дамуын салыстыру және талдау	9.2.4.1 идеялық жағынан ұқсас мәтіндердегі оқиғалар желісіне бақылау жасай отырып, мазмұнның дамуын салыстыру және талдау; 9.2.4.2 шығарманың идеясы мен мазмұнына байланысты "автордың ойын" бағалау	10.2.4 шығарманың идеясы мен мазмұнына байланысты "автордың ойын" бағалау
2.5 Сенімді және еркін жауап беру	5.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру, шағын диалогке қатысу	6.2.5.1 коммуникативтік жағдаят бойынша диалогке қатысушылар өзара түсінісіп, ойларын толықтырып отыру.	7.2.5.1 диалогке қатысушылар коммуникативтік жағдаяттың талаптарына сай "сөйлеуші тыңдаушы" позицияларын еркін ауыстыру	8.2.5.1 диалогке қатысушылар коммуникативтік жағдаяттың талаптарына сай "сөйлеуші тыңдаушы" позицияларын еркін ауыстыру; 8.2.5.2 пікірталасқа қатысушылар берілген тақырып бойынша өз пікірлерін сенімді дәлелдеу және қойылған сұрақтарға еркін жауап	9.2.5.1 пікірталасқа қатысушылар берілген тақырып бойынша өз пікірлерін сенімді дәлелдеу және қойылған сұрақтарға еркін жауап беру; 9.2.5.2 сөйлеу барысында	10.2.5 сөйлеу түрлі берілген тақырып бойынша аргументтерді орынды диалогке сенімді

				беру	түрлі стильде берілген тақырып бойынша қажетті аргументтерді орынды қолдану, диалогте, полилогте сенімді сөйлеу	
2.6 Визуалды материалдар арқылы тілді дамыту	5.2.6.1 тірек сөздерді дұрыс қолданып иллюстрацияларды сипаттау;	6.2.6.1 тірек сөздерге сүйеніп, сюжетті суреттердің желісі бойынша әңгіме құрастыру;	7.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер, суреттер мен сызбаларда берілген ақпаратты сипаттау;	8.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер, суреттер мен сызбаларда берілген ақпаратты сипаттау;	9.2.6.1 кесте, диаграм ма, нұсқаулық шартты белгілер мен сызбаларда берілген ақпараттарды талдау, баға беру;	10.2.6 кесте, ма, ш мен с берілг ақпар салы бағал
	5.2.6.2 көру қабілеті бұзылған (көзі көрмейтін) білім алушылар нүктелі-бедерлі иллюстрацияларды мұғалімнің көмегі арқылы сипаттай алу	6.2.6.2 көру қабілеті бұзылған (көзі көрмейтін) білім алушылар нүктелі-бедерлі суреттерді мұғалімнің көмегі арқылы сипаттай алу	7.2.6.2 көру қабілеті бұзылған (көзі көрмейтін) білім алушылар нүктелі-бедерлі суреттер мен сызбаларды мұғалімнің көмегі арқылы сипаттай білу	8.2.6.2 кесте, диаграмма, нұсқаулық шартты белгілер мен сызбаларда берілген ақпаратты талдау, баға беру;	9.2.6.2 кесте, диаграм ма, шартты белгілер мен сызбаларда берілген ақпараттарды өзара салыстырып, бағалау;	10.2.6 бұзыл көрме алуш бедер белгіл сызба мұғал арқыл бағал
				8.2.6.2 көру қабілеті бұзылған (көзі көрмейтін) білім алушылар нүктелі-бедерлі сызбаларды мұғалімнің көмегі арқылы сипаттап, талдау жасай алу	9.2.6.2	

3) 3-бөлім "Оқылым":

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1 Мәтіндегі ақпаратты анықтау.	5.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау	6.3.1.1 мәтіндегі негізгі және жанама ақпаратты анықтау, өмірдегі кейбір жағдаяттармен байланыстыру	7.3.1.1 кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде берілген ақпаратты түсіну, қолдана білу	8.3.1.1 кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде берілген ақпаратты түсіну, қолдана білу; 8.3.1.2 перифраз түрінде берілген сұрақ арқылы қажетті ақпаратты анықтау	9.3.1.1 перифраз түрінде берілген сұрақ арқылы қажетті ақпаратты анықтау; 9.3.1.2 мәтіндегі ақпараттың өзектілігін анықтау, қорытынды жасау	10.3 ақпараттың өзектілігін анықтау, қорытынды жасау
3.2 Стильдік ерекшеліктерді анықтау	5.3.2.1 хат, хабарлама, жарнама мазмұнын түсіну, стильдік ерекшелігін анықтау	6.3.2.1 ресми стильдегі мәтіндердің стильдік ерекшелігін анықтау (күнделік, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян, түйіндеме)	7.3.2.1 ресми -іскерлік (өтініш, нұсқаулық, ресми құттықтаулар, ұсыныстар) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ерекшелігін анықтау, талдау жасау	8.3.2.1 ресми -іскерлік (өтініш, нұсқаулық, ресми құттықтаулар, ұсыныстар) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ерекшелігін анықтау, талдау жасау; 8.3.2.2 публицистикалық стильдің (мақала, интервью, қысқа очерк, жолдаулар) тілдік ерекшеліктері арқылы	9.3.2.1 публицистикалық стильдің (мақала, интервью, қысқа очерк, жолдаулар) тілдік ерекшеліктері арқылы мәтіндердің жанрын анықтау; 9.3.2.2 ғылыми стильде (аннотация, пікір, тезис, мақала, баяндама, презентация) жазылған еңбектердің тілдік	10.3 ғылым (аннотация, тезис, баяндама, презентация, жазылған еңбектердің тілдік

				мәтіндердің жанрын анықтау	және жанрлық ерекшелігін анықтап, талдау жасау	
3.3 Көркем шығармаларды оқу	5.3.3.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби шығармаларды түсіну, тақырыбын анықтау; 5.3.3.2 нашар көретін білім алушылар бинекулярлық қабілетін дамыту	6.3.3.1 орта көлемді шығармаларды түсіну, тақырыбы мен негізгі ойды анықтау; 6.3.3.2 қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, қалдық көру қабілетін қорғау, нашар көретін білім алушылардың бинекулярлық қабілетін дамыту	7.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы кейіпкердің іс-әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образын талдау; 7.3.3.2 нашар көретін білім алушылар бинекулярлық қабілетін дамыту, танымдық белсенділігін арттыру, қолдың ұсақ қозғалысын дамыту	8.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы кейіпкерлердің іс-әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образын талдау; 8.3.3.2 прозалық және поэзиялық шығармалардың композициялық құрылымын анықтау, кейіпкердің іс-әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образына баға беру; 8.3.3.3 нашар көретін білім алушылар бинекулярлық қабілетін дамыту, қалдық көру қабілетін қорғау, танымдық белсенділігін арттыру	9.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардың композициялық құрылымын анықтау, кейіпкердің іс-әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образын талдап, баға беру; 9.3.3.2 прозалық және поэзиялық шығармалардағы автордың ойы мен көтерілген мәселені анықтап, оқырманға әсерін бағалау; 9.3.3.2 есте сақтау, зейінін тұрақтандыру қасиеттерін түзету, нашар көретін білім алушыла бинекулярлық қабілетін дамыту	10.3 про... поэ... шын... авто... көте... мәс... оқы... баға... 5.3.3 наш... білі... бин... қаб... есте... тұра... қас...
3.4 Мәтіндерге	5.3.4.1	6.3.4.1 мәтіндердің тақырыбына, мазмұндық	7.3.4.1 мәтіндердің идеясын, мақсатты аудиториясын	8.3.4.1	9.3.4.1	10.3

салыстырмалы талдау жасау	мәтіндердің тақырыбын, мазмұндық құрылымын салыстыру	құрылымына сүйене отырып, түрлерін салыстыру	салыстырып, талдау жасау	мәтіндердің идеясын, мақсатты аудиториясын салыстырып, талдау жасау; 8.3.4.2 мәтіндердің түрлерін, тілдік ерекшеліктерін салыстырып, талдау жасау	мәтіндердің түрлерін, тілдік ерекшеліктерін салыстырып, талдау жасау; 9.3.4.2 мәтіндердің стилін, жанрлық ерекшеліктерін салыстырып, талдау жасау	мәтіндердің жанрлық ерекшеліктерін салыстырып, талдау жасау
3.5 Қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді оқу	5.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді ала білу; 5.3.5.2 қалдық көру қабілетін қорғау, есту арқылы қабылдауын дамыту	6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру, қарама-қайшы ақпараттарды анықтау; 6.3.5.2 қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, қалдық көру қабілетін қорғау	7.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде ұсыну; 7.3.5.2 көзі көрмейтін білім алушылар мұғалімнің көмегімен Брайль жүйесі бойынша орындау	8.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде ұсыну; 8.3.5.2 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді қолдана отырып, мәтінге өзгеріс енгізу, ерекшеліктерді бақылау; 8.3.5.3 танымдық белсенділігін арттыру, есте сақтау қабілетін түзету	9.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді қолдана отырып, мәтінге өзгеріс енгізу, ерекшеліктерді бақылау; 9.3.5.2 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерден қорытынды жасау, өз көзқарасын білдіру; 9.3.5.3 есте сақтау, зейінін тұрақтандыру қасиеттерін түзету,	10.3.5.1 ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді қорытынды жасау, өз көзқарасын білдіру; 10.3.5.2 қалдық көру қабілетін қорғау, есту арқылы қабылдауын дамыту
3.6 Өзіндік көзқарасын білдіру және	5.3.6.1 тақырып бойынша үйренген	6.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып,	7.3.6.1 тақырып бойынша деректер қолдана отырып мәтінде	8.3.6.1 тақырып бойынша деректер қолдана отырып мәтінде	9.3.6.1 тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген	10.3.6.1 мәтін мазмұнын талдау

бағалау	сөздерін қолдана отырып, мәтінде көтерілген мәселеге өз көзқарасын білдіру	мәтінде көтерілген мәселені шынайы өмірмен байланыстыру	көтерілген мәселеге өз ойын дәлелдеп жеткізу	көтерілген мәселеге өз ойын дәлелдеп жеткізу; 8.3.6.2 тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген мәселелерді салыстыра отырып, баға беру.	мәселелерді салыстыра отырып, баға беру; 9.3.6.2 мәтінде көтерілген мәселені ғаламдық мәселелермен байланыстыра отырып сыни тұрғыда баға беру	мәс бай. оты тұрғ
---------	--	---	--	---	---	----------------------------

4) 4-бөлім "Жазылым":

4-кесте

Бөлім ше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
4.1 Әртүрлі стильде мәтіндер құрастыру	5.4.1.1 ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарын дұрыс қолдана отырып, хабарлама, хабарландыру, хат жазу	6.4.1.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай отырып, күнделік, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян жазу	7.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, өтініш, түйіндеме, ресми құттықтаулар жазу	8.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, өтініш, түйіндеме, ресми құттықтаулар жазу; 8.4.1.2 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын мақала, пікір, интервью жазу	9.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын мақала, пікір, интервью жазу; 9.4.1.2 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын мақала, аннотация, шолу, нұсқаулық жазу	10-сынып ма жа ст ер са ма ан нұ
4.2 Эссе жазу	5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып,	6.4.2.1 эссе тақырыбының	7.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын	8.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын	9.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап,	10-сынып эс ме

	адамды, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап жазу	желісінен шықпай, әрбір абзацты жүйелі құрастырып, қажетті мазмұнын ашып жазу	сақтап, көтерілген мәселе бойынша келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу	сақтап, көтерілген мәселе бойынша келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу; 8.4.2.2 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, тақырыпқа байланысты берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдарын ұсыну; 8.4.2.2 мәтіндердің түрлерін, тілдік ерекшеліктерін салыстырып, талдау жасау	тақырыпқа байланысты берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдарын ұсыну; 9.4.2.2 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, мәселе бойынша ұсынылған шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұстарын салыстыра отырып, өз ойын дәлелдеп жазу	
4.3 Көркемдегі шқұралдарды қолданып жазу	5.4.3.1 жазба жұмыстарында сипаттау, бейнелеу құралдарын қолданып жазу; 5.4.3.2 қалдық көру қабілетін қорғау, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту	6.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу, эпитет сөздерін қолданып жазу; 6.4.3.2 қалдық көру қабілетін қорғау, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту	7.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу мен метафораны қолданып жазу; 7.4.3.2 қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, танымдық белсенділігін арттыру	8.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу мен метафораны қолданып жазу; 8.4.3.2 жазба жұмыстарында символ мен кейіптеу түрлерін қолданып жазу; 8.4.3.3 қалдық көру	9.4.3.1 жазба жұмыстарында символ мен кейіптеу түрлерін қолданып жазу; 9.4.3.2 жазба жұмыстарында афоризмдерді тиімді қолданып жазу; 9.4.3.2 қалдық көру қабілетін қорғау, сезім арқылы, есту арқылы қабылдауын дамыту, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту	10 жж афти жж 10 қс қи қс да та бе да тұ қа

				қабілетін қорғау, қолдың ұсақ қимыл- қозғалысын дамыту, есте сақтау қабілетін түзету		
4.5 Мәліметтерді жинақтау	5.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер жасау	6.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер, сызба-кестелер жасау	7.4.4.1 мақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, презентация түрінде ұсыну	8.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, презентация түрінде ұсыну; 8.4.4.2 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, эссе жазуда тиімді қолдану	9.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, эссе жазуда тиімді қолдану; 9.4.4.2 тақырып бойынша түрлі стильдегі мәтіндер құрауда мәліметтерді жинақтап, дереккөздеріне сілтеме көрсетіп жазу	10 бо ст м м ж де сі ж
4.6 Орфография және пунктуация	5.4.5.1 жазба жұмыстарында жалғаулардың ерекшелігін ескеріп, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану;	6.4.5.1 жазба жұмыстарында сөзге қосымша жалғауда үндестік заңын ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану;	7.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (күрделі сөздер); оқшау сөздерге қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану;	8.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (күрделі сөздер); оқшау сөздерге қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану; 8.4.5.2 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (жеке сөздер, бірге, бөлек және	9.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздер); сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану; 9.4.5.2 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрама атауларды дұрыс жазу; сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану;	10 та бо әр жа кү ат жа іш қо ты ор 10 ке бұ ке ал Бр бо бе

				дефис арқылы жазылатын сөздер); сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану;		
	тыныс белгілерді орынды қолдана білу	бойынша тыныс белгілерді орынды қолдана білу		8.4.5.2 көру қабілеті бұзылған (көзі көрмейтін) білім алушылар Брайль жүйесі бойынша тыныс белгілерді орынды қолдана алу	9.4.5.2 көру қабілеті бұзылған (көзі көрмейтін)білім алушылар Брайль жүйесі бойынша тыныс белгілерді орынды қолдана алу	ор бі жа бе

5) 5-бөлім "Тілдік бағдар":

5-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10- сынып
5.1 Сөз таптары	5.5.1.1 мәтіндерден жалпы және жалқы есімдерді ажырата білу, жалғау түрлерін дұрыс жалғау; 5.5.1.2 Брайль жүйесі бойынша бас әріппен жазылатын сөздердің таңба белгісін қоя білу	6.5.1.1 мәтіндерден деректі және дерексіз зат, көптік мәнді есімдерді ажырата білу, жазбаша, ауызша жұмыстарда қолдану	7.5.1.1 мәтіндерден көмекші есімдерді ажырата білу, жазбаша, ауызша жұмыстарда қолдану -	8.5.1.1 мәтіндерден көмекші есімдерді ажырата білу, жазбаша, ауызша жұмыстарда қолдану		-
	5.5.1.2. лексикалық мағынасы жағынан заттың түрін, түсін сапасын білдіретін сын есімдерді ажырата білу, жазба, ауызша жұмыстарда қолдану	6.5.1.2 лексикалық мағынасы жағынан заттың сипатын, көлемін, салмағын, аумағын білдіретін сын есімдерді ажырата білу, жазба, ауызша жұмыстарда қолдану	7.5.1.2 салыстырмалы, күшейтпелі, асырмалы шырайлардың қызметін білу, жазба, ауызша	8.5.1.2 салыстырмалы, күшейтпелі, асырмалы шырайлардың қызметін білу, жазба, ауызша жұмыстарда қолдану		

			жұмыстарда қолдану	-			
5.5.1.3	сан есім (бірліктер, ондықтар, жүз, мың) атауларын білу, орынды қолдану	6.5.1.3	еттік сан есімдер мен жинақтық сан есімдерді жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану	7.5.1.3	топтау сан есімдерін жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану	8.5.1.3 топтау сан есімдерін жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану; 8.5.2.3 болжалдық және бөлшектік сан есімдерді жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану	9.5.1.1 болжалдық және бөлшектік сан есімдерді жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану
5.5.1.4 жіктеу, сілтеу, сұрау есімдіктерін жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану	6.5.1.4 өздік, болымсыздық, белгісіздік, жалпылау есімдіктерін жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану	7.5.1.4 одағай түрлерін мәтіннен ажырата алады, ауызша жұмыстарда орынды қолдану	8.5.1.4 одағай түрлерін мәтіннен ажырата алады, ауызша жұмыстарда орынды қолдану	9.5.1.2 еліктеу сөздерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану;			
5.5.1.5	болымды, болымсыз етістіктерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану	6.5.1.5	етістіктің шақтарының (нақ осы шақ, ауыспалы осы шақ, жедел өткен шақ, ауыспалы келер шақ) қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда қолдану	7.5.1.5	етістіктің шақтары (бұрынғы және ауыспалы өткен шақ, мақсатты және болжалды келер шақ) мен қалау райдың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда қолдану	8.5.1.5 етістіктің шақтары (бұрынғы және ауыспалы өткен шақ, мақсатты және болжалды келер шақ) мен қалау райдың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда қолдану; 9.5.1.3 етістіктің шартты рай және бұйрық рай қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану; 9.5.2.3 өздік, өзгелік, ортақ және ырықсыз етістің қызметін білу, ауызша және жазба	10.5.1.1 өздік, ө және ы қызме және ж жұмыс қолдан

				8.5.2.5		
				етістіктің шартты рай және бұйрық рай қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану	жұмыстарда орынды қолдану	
5.5.1.6	6.5.1.6	7.5.1.6	мақсат және себеп-салдар үстеулерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану	8.5.1.6 мақсат және себеп-салдар үстеулерді ауызша және жазба жұмыстарда орындық қолдану; 8.5.2.6 күшейткіш үстеулерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану	9.5.1.4 күшейткіш үстеулерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану; 9.5.2.4 мекен және мезгіл үстеулерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану	
5.5.1.7 ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсылықтық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану	6.5.1.7 талғаулықты немесе кезектестік мәнді білдіретін және себеп-салдарлық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану	7.5.1.7 септеулік шылаулардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану	8.5.1.7 септеулік шылаулардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану; 8.5.2.7 демеулік шылаулардың қызметін білу, ауызша және	9.5.1.5 демеулік шылаулардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану; 9.5.2.5 ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсылықтық қатынасты білдіретін жалғаулықт	10.5.1.2 қатына және қ қатына жалғау. қызме және ж жұмыс қолдан	

				жазба жұмыстарда орынды қолдану	ардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану	
5.2 Сөйлем	5.5.2.1 жазба жұмыстарында хабарлы, сұраулы, лепті сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, құрастыру	6.5.2.1 жазба жұмыстарында сөйлемдегі сөздердің орын тәртібін сақтай отырып жай сөйлем құрастыру	7.5.2.1 жазба жұмыстарында ыңғайлас, қарсылықты, түсіндірмелі салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру	8.5.2.1 жазба жұмыстарында ыңғайлас, қарсылықты, түсіндірмелі салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру; 8.5.2.2 жазба жұмыстарында себеп-салдар, талғаулы, кезектес салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру	9.5.2.1 жазба жұмыстарында себеп-салдар, талғаулы, кезектес салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру; 9.5.2.2 жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, мезгіл, себеп, қимыл-сын, мақсат бағыныңқы) сабақтас құрмалас сөйлемдерді құрастыру	10.5.2.1 жұмыс (шартты, мезгіл, сын, мақсат бағыныңқы) құрмалас сөйлемдерді құрастыру

53. Осы Бағдарлама көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

54. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі білім беру деңгейі

5-10 сыныптары үшін "

тілі мен әдебиеті" пән

жаңартылған мазмұн

үлгілік оқу бағдарлама

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Тақырыптар	Көркем шығармалар	Коммун икат ивтік дағд ыла р	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Отбасындағы дәстүр мен мерекелер	М.Мақатаев "Тоқта, ботам!" өлеңі	Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.3.1 күнделікті тұрмыстық тақырыптарға байланысты жанрлық тірек сөздердің мағынасын түсіну
		Айтылым	5.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбыстарды дыбысталуын, үндестік заңын ескеріп айту; 5.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру, тілді қатысу
		Оқылым	5.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау; 5.3.3.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби шығарманы түсіну, тақырыбын анықтау
		Жазылым	5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, оқиғаны сипаттап жазу; 5.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша по
		Тілдік бағд	5.5.1.1 мәтіндерден жалпы және жалқы есімдерді ажырата білу, түрлерін дұрыс жалғау

		ар	
Мектеп өмірі. Әдепті бала - арлы бала	Б. Соқпақбаев "Менің атым Қожа" повесі (үзінді)	Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну және нақты анықтау
		Айтылым	5.2.2.1 қазақша амандасу мәнері мен ұлттық этикет формаларын пайдалану; 5.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру, тілді қатысу
		Оқылым	5.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау; 5.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты ала білу
		Жазылым	5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, оқиғаны сипаттап жазу; 5.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша по
		Тілдік бағдар	5.5.1.1 мәтіндерден жалпы және жалқы есімдерді ажырата білу, түрлерін дұрыс жалғау
Қазақстандағы жан жануарлар мен өсімдіктер әлемі	Жан - жануарлар туралы ертегілер, жұмбақтар	Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.4.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби мәтін мазмұнын түсіну
		Айтылым	5.2.2.1 қазақша амандасу мәнері мен ұлттық этикет формаларын пайдалану; 5.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру, тілді қатысу
		Оқылым	5.3.3.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби шығарманы түсіну, тақырыбын анықтау; 5.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты

			ала білу
		Жазылым	5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, оқиғаны сипаттап жазу; 5.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша по
		Тілдік бағдар	5.5.1.2 лексикалық мағынасы жағынан заттың түрін, түсінса білдіретін сын есімдерді ажырата білу, жазба, ауызша жұмыс
2-тоқсан			
Ежелгі көшпелілер мәдениеті	Тұмар ханшайым туралы аңыз	Тыңдалым	5.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну және нақ анықтау; 5.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар арқылы негізгі тақыры
		Айтылым	5.2.1.1 тақырып бойынша меңгерген жаңа сөздерді олардың синонимдерімен, антоним, омонимдерімен қатар қ жеткізе білу; 5.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбыста дыбысталуын, үндестік заңын ескеріп айту
		Оқылым	5.3.2.1 хат, хабарлама, жарнама мазмұнын түсіну, стильдік ер анықтау; 5.3.3.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби шығ түсіну, тақырыбын анықтау
		Жазылым	5.4.1.1 ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарын д отырып, хабарлама, хабарландыру, хат жазу; 5.4.5.1 жазба жұмыстарында жалғаулардың ерекшелігін еске заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; сөй қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
		Тілдік бағдар	5.5.1.3 сан есім (бірліктер, ондықтар, жүз, мың) атауларын біл қолдану
Су – тіршілік көзі	Ә.Тәжібаев "Сырдария" өлеңі	Тың	

		далым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар арқылы негізгі тақырыпты анықтау;
		Айтылым	5.2.4.1 шағын көлемдімәтіндердің мазмұнына жоспар құру, сөздік баяндау; 5.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру, мазмұнына қатысу
		Оқылым	5.3.2.1 хат, хабарлама, жарнама мазмұнын түсіну, стильдік ерекшеліктерін анықтау; 5.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, мәтінге көтерілген мәселеге өз көзқарасын білдіру
		Жазылым	5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, оқиғаны сипаттап жазу; 5.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша по
		Тілдік бағдар	5.5.1.4 жіктеу, сілтеу, сұрау есімдіктерін жазба, ауызша жұмысқа қолдану
Әлемдегі ірі кітапханалар	Абай Құнанбайұлы "Ғылым таппай, мақтанба" өлеңі	Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.4.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби мәтіннің мазмұнын түсіну
		Айтылым	5.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбысталау дыбысталуын, үндестік заңын ескеріп айту; 5.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру, мазмұнына қатысу
		Оқылым	5.3.2.1 хат, хабарлама, жарнама мазмұнын түсіну, стильдік ерекшеліктерін анықтау; 5.3.3.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби шығарманы түсіну, тақырыбын анықтау

		Жазылым	5.4.5.1 жазба жұмыстарында жалғаулардың ерекшелігін ескеріп, заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; сөйлемді қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану; 5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, оқиғаны сипаттап жазу
		Тілдік бағдар	5.5.1.5 болымды, болымсыз етістіктерді ауызша және жазба жұмыстарында орынды қолдану
3- тоқсан			
Денсаулық – зор байлық	"Ең үлкен байлық" ертегісі	Тыңдалым	5.1.4.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби мәтіннің мазмұнын түсіну; 5.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде сұрақтар беру
		Айтылым	5.2.4.1 шағын көлемді мәтіндердің мазмұнына жоспар құру, сипаттап баяндау; 5.2.2.1 қазақша амандасу мәнері мен ұлттық этикет формаларын білу
		Оқылым	5.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау; 5.3.4.1 мәтіндердің тақырыбын, мазмұндық құрылымын салыстыру
		Жазылым	5.4.3.1 жазба жұмыстарында сипаттау, бейнелеу құралдарын пайдалану жазу; 5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, оқиғаны сипаттап жазу
		Тілдік бағдар	5.5.1.6 мекен және мезгіл үстеулерді ауызша және жазба жұмыстарында орынды қолдану
Менің Тәуелсіз Қазақстаным	Қ. Сарин "Тәуелсіздік" өлеңі	Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау;

			5.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну және нақты анықтау
		Айтылым	5.2.1.1 тақырып бойынша меңгерген жаңа сөздерді олардың синонимдерімен, антоним, омонимдерімен қатар қолдана білу; 5.2.2.1 қазақша амандасу мәнері мен ұлттық этикет формаларын білу;
		Оқылым	5.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәлімет ала білу; 5.3.4.1 мәтіндердің тақырыбын, мазмұндық құрылымын салыстыра білу;
		Жазылым	5.4.4.1 ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарын дұрыс қолдана отырып, хабарлама, хабарландыру, хат жазу; 5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, оқиғаны сипаттап жазу
		Тілдік бағдар	5.5.1.7 ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсылықты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану
Аспан әлемінің құпиялары	Жұлдыздар туралы аңыздар, ертегілер	Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.3.1 күнделікті тұрмыстық тақырыптарға байланысты жанрлар тірек сөздердің мағынасын түсіну
		Айтылым	5.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбыстарды дыбысталуын, үндестік заңын ескеріп айту; 5.2.6.1 тірек сөздерді дұрыс қолданып иллюстрацияларды салу
		Оқылым	5.3.4.1 мәтіндердің тақырыбын, мазмұндық құрылымын салыстыра білу; 5.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып көтерілген мәселеге өз көзқарасын білдіру
		Жазылым	5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, оқиғаны сипаттап жазу;

			5.4.3.1 жазба жұмыстарында сипаттау, бейнелеу құралдарын жазу
		Тілдік бағдар	5.5.1.7 ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсылықты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану
Компьютердің тілін табу – өнер	Ы.Алтынсарин"Өнер-білім бар жұрттар" өлеңі	Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау;
			5.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде сұрақ беру
		Айтылым	5.2.4.1 шағын көлемдімәтіндердің мазмұнына жоспар құру, сөз баяндау;
			5.2.6.1 тірек сөздерді дұрыс қолданып иллюстрацияларды салу
		Оқылым	5.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау;
			5.3.4.1 мәтіндердің тақырыбын, мазмұндық құрылымын салу
Жазылым	5.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша по		
	5.4.1.1 ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарын дұрыс отырып, хабарлама, хабарландыру, хат жазу		
		Тілдік бағдар	5.5.2.1 жазба жұмыстарында хабарлы, сұраулы, лепті сөйлем жолдарын білу, құрастыру
4-тоқсан			
Қазақстандағы ұлттар достастығы	М.Мағауин "Бір атаның балалары" (үзінді)	Тыңдалым	5.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну және нақты анықтау;
			5.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде сұрақ беру
		Айтылым	5.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбысталуын, үндестік заңын ескеріп айту;

			5.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру, қатысу
		Оқылым	5.3.2.1 хат, хабарлама, жарнама мазмұнын түсіну, стильдік ерекшеліктерін анықтау; 5.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып көтерілген мәселеге өз көзқарасын білдіру
		Жазылым	5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, оқиғаны сипаттап жазу; 5.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша пайдалану
		Тілдік бағдар	5.5.1.1 мәтіндерден жалпы және жалқы есімдерді ажырата білу, түрлерін дұрыс жалғау; 5.5.1.2 лексикалық мағынасы жағынан заттың түрін, түсінсаятын білдіретін сын есімдерді ажырата білу, жазба, ауызша жұмысқа қолдану; 5.5.1.3 сан есім (бірліктер, ондықтар, жүз, мың) атауларын білу, қолдану
Ұлы Дала табиғаты	Қ. Мырзалиев "Табиғат – жаратылыс пернесі" өлеңі	Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну және нақты анықтау
		Айтылым	5.2.1.1 тақырып бойынша меңгерген жаңа сөздерді олардың синонимдерімен, антоним, омонимдерімен қатар қолдану жеткізе білу; 5.2.6.1 тірек сөздерді дұрыс қолданып иллюстрацияларды салу
		Оқылым	5.3.3.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби шығарманы түсіну, тақырыбын анықтау; 5.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты ақпарат ала білу
		Жаз	5.4.1.1 ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарын дұрыс қолдану

		ылы м	отырып, хабарлама, хабарландыру, хат жазу; 5.4.3.1 жазба жұмыстарында сипаттау, бейнелеу құралдарын жазу
		Тілді к бағд ар	5.5.1.4 жіктеу, сілтеу, сұрау есімдіктерін жазба, ауызша жұмыс қолдану; 5.5.1.5 болымды, болымсыз етістіктерді ауызша және жазба жұмыс орынды қолдану; 5.5.1.6 мекен және мезгіл үстеулерді ауызша және жазба жұмыс орынды қолдану
Ер есімі – ел есінде!	Ғ. Мүсірепов "Қазақ солдаты" романы (үзінді)	Тың дал ым	5.1.3.1 күнделікті тұрмыстық тақырыптарға байланысты жанрлық тірек сөздердің мағынасын түсіну; 5.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде сұрақ қою, беру
		Айт ылы м	5.2.2.1 қазақша амандасу мәнері мен ұлттық этикет формаларын пайдалану; 5.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбыстарды дыбысталуын, үндестік заңын ескеріп айту
		Оқы лым	5.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау; 5.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, көтерілген мәселеге өз көзқарасын білдіру
		Жаз ылы м	5.4.1.1 ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарын дағдыландырып, хабарлама, хабарландыру, хат жазу; 5.4.5.1 жазба жұмыстарында жалғаулардың ерекшелігін ескеріп, заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; сөйлем құрамын қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
		Тілді к бағд ар	5.5.1.7 ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсылықты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану ;

			5.5.2.1 жазба жұмыстарында хабарлы, сұраулы, лепті сөйлем жолдарын білу, құрастыру
--	--	--	--

2) 6-сынып:

2-кесте

Тақырыптар	Көркем шығармалар	Коммуникативтік дағдылар	Оқыту мақсаттары
1 -тоқсан			
Отан отбасынан басталады	М.Әуезов "Абай жолы" романы, "Қайтқанда" тарауы (үзінді)	Тыңдаушы	6.1.1.1 тірек сөздер, мәтіннің бастапқы бөлігін тыңдап, тақырыпты және көтерілетін мәселені болжау; 6.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар, мәтін тақырыбын негізгі ойды анықтау
		Айтылым	6.2.2.1 кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап, ету, түрлі формалары мен жағдаяттарына сай ұлттық сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу; 6.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сұраулы, хабарлы, бұйрықты сөйлемдердің интонациялық ерекшелігін білу
		Оқылым	6.3.3.1 орта көлемді шығармаларды түсіну, тақырып, негізгі ойды анықтау; 6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру, қарапайым ақпараттарды анықтау
		Жазылым	6.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша сызба-кестелер жасау; 6.4.1.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай отырып, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян жазу

		Тіл дік бағ дар	6.5.1.1 мәтіндерден деректі және дерексіз зат, көпті есімдерді ажырата білу, жазбаша, ауызша жұмыстарда
Қазіргі қазақ ауылы мен қаланың тыныс- тіршілігі	Ә.Дүйсенбиев "Бәтіңке, шұжық, балқаймақ" өлеңі	Ты ңда лы м	6.5.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну; қосымша ақпараттарды анықтау; 6.5.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізгі өмірмен байланыстырып жауап беру
		Айт ыл ым	6.2.4.1 шағын көлемді мәтіндегі жеке эпизодтардың тілдік ерекшелігіне салыстыру жасау; 6.2.1.1 тура және ауыспалы мағынадағы сөздерді қолдану әсерлі, мазмұнды жеткізу
		Оқ ыл ым	6.3.2.1 ресми стильдегі мәтіндердің стильдік ерекшелігін (күнделік, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян, түйіндемелер) 6.3.4.1 мәтіндердің тақырыбына, мазмұндық құрылымына сүйене отырып, түрлерін салыстыру
		Жа зы лы м	6.4.1.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай отырып мінездеме, түсініктеме, өмірбаян жазу; 6.4.5.1 жазба жұмыстарында сөзге қосымша жалғамалар заңын ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
		Тіл дік бағ дар	6.5.1.2 лексикалық мағынасы жағынан заттың сипатын салмағын, аумағын білдіретін сын есімдерді ажырату ауызша жұмыстарда қолдану
Таулар сыры	М. Мақатаев "Мен таулықпын" өлеңі	Ты ңда лы м	6.1.3.1 тұрмыстық - әлеуметтік тақырыптарға байланысты сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну; 6.1.4.1 әңгіме, хикаялардың және шағын поэзиялық шығармалардың мазмұнын талдай отырып кейіпкерлерді сипаттама жасау

		Айтылым	6.2.6.1 тірексөздерге сүйеніп, сюжетті суреттердің жазуына әңгіме құрастыру; 6.2.5.1 коммуникативтік жағдаят бойынша диалогқа өзара түсінісіп, ойларын толықтырып отыру
		Оқылым	6.3.1.1 мәтіндегі негізгі және жанама ақпаратты анықтап, кейбір жағдаяттармен байланыстыру; 6.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолданып, мәтінде көтерілген мәселені шынайы өмірмен байланыстыру
		Жазылым	6.4.2.1 эссе тақырыбының желісінен шықпай, әрбір абзацты жүйелі құрастырып, қажетті мазмұнын анықтау; 6.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу, эпитет сөздерін қолданып жазу
		Тілдік бағдар	6.5.1.3 реттік сан есімдер мен жинақтық сан есімдерді ауызша жұмыстарда орынды қолдану

2-тоқсан

Қуат көзін үнемдей білеміз бе?	Б.Сүлейменов "Күннен келген адам" кітабы (үзінді)	Тыңдау	6.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, қосымша ақпараттарды анықтау; 6.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар, мәтін тақырып, негізгі ойды анықтау
		Айтылым	6.2.2.1 тақырып бойынша диалогті бастау, жалғастыру, ұлттық сөз әдебімен сөйлеу этикеті формаларын білетіндігі; 6.2.5.1 коммуникативтік жағдаят бойынша диалогқа өзара түсінісіп, ойларын толықтырып отыру
		Оқылым	6.3.2.1 ресми стильдегі мәтіндердің стильдік ерекшеліктерін (күнделік, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян, түйіндік); 6.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолданып, мәтінде көтерілген мәселені шынайы өмірмен байланыстыру

		Жазылым	6.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша сызба-кестелер жасау; 6.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу, эпитет сөздерін
		Тілдік бағдар	6.5.1.4 өздік, болымсыздық, белгісіздік, жалпылау жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану
Астана – мәдениет пен өнер ордасы	Ә.Ысқақ "Күн ұлымын"	Тыңдалым	6.1.3.1 тұрмыстық - әлеуметтік тақырыптарға байланысты сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну; 6.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұнын негізгі өмірмен байланыстырып жауап беру
		Айтылым	6.2.6.1 тірек сөздерге сүйеніп, сюжетті суреттердің мағынасына әңгіме құрастыру; 6.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сұраулы, хабарлы, бұйрықты сөйлемдердің интонациялық ерекшелігін
		Оқылым	6.3.3.1 орта көлемді шығармаларды түсіну, тақырып бойынша ойды анықтау; 6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру, қарапайым ақпараттарды анықтау
		Жазылым	6.4.1.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай отырып мінездеме, түсініктеме, өмірбаян жазу; 6.4.5.1 жазба жұмыстарында сөзге қосымша жалғамаларды заңын ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу, соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
		Тілдік бағдар	6.5.1.5 етістіктің шақтарының (нақосы шақ, ауыспалы шақ, жедел өткен шақ, ауыспалы келер шақ) қызматтарын ауызша және жазба жұмыстарда қолдану
Қазақстан	Ө.Тұрманжанов "Қарлығаш, дәуіт, жылан"	Тыңдалым	6.1.1.1 тірек сөздер, мәтіннің бастапқы бөлігін тыңдау

қорықтары		ңда лы м	тақырыпты және көтерілетін мәселені болжау; 6.1.4.1 әңгіме, хикаялардың және шағын поэзиялы шығармалардың мазмұнын талдай отырып кейіпкер сипаттама жасау
		Айт ыл ым	6.2.4.1 шағын көлемді мәтіндегі жеке эпизодтардың тілдік ерекшелігіне салыстыру жасау; 6.2.1.1 тура және ауыспалы мағынадағы сөздерді кәсіпкер әсерлі, мазмұнды жеткізу
		Оқ ыл ым	6.3.1.1 мәтіндегі негізгі және жанама ақпаратты анықтап кейбір жағдаяттармен байланыстыру; 6.3.4.1 мәтіндердің тақырыбына, мазмұндық құрылымына сүйене отырып, түрлерін салыстыру
		Жа зы лы м	6.4.2.1 эссе тақырыбының желісінен шықпай, әрбір абзацтыжүйелі құрастырып, қажетті мазмұнын ашық жазу; 6.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу, эпитет сөздерін жазу
		Тіл дік бағ дар	6.5.1.5 етістіктің шақтарының (нақосы шақ, ауыспалы жедел өткен шақ, ауыспалы келер шақ) қызметін және жазба жұмыстарда қолдану

3- тоқсан

Болашақ мамандықтар ары	А.Машанов "Жер астына саяхат"	Ты ңда лы м	6.1.4.1 әңгіме, хикаялардың және шағын поэзиялы шығармалардың мазмұнын талдай отырып кейіпкер сипаттама жасау; 6.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізгі өмірмен байланыстырып жауап беру
		Айт ыл ым	6.2.2.1 тақырып бойынша диалогтібастау, жалғастыру ұлттық сөз әдебімен сөйлеу этикеті формаларын білдіру 6.2.6.1 тірексөздерге сүйеніп, сюжетті суреттердің жасау

			әңгіме құрастыру
		Оқ ыл ым	6.1.2.1 мәтіндегі негізгі және жанама ақпаратты анықтау және кейбір жағдаяттармен байланыстыру;
			6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру, қарама-қарсы ақпараттарды анықтау
		Жа зы лы м	6.3.1.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай отырып, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян жазу; 6.3.5.1 жазба жұмыстарында сөзге қосымша жалғамалардың заңын ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу, соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қою
Қазақстан және Ұлы Жібек жолы	Д.Досжан "Жібек жолы" романы (үзінді)	Тіл дік бағ дар	6.5.1.5 етістіктің шақтарының (нақосы шақ, ауыспалы шақ, жедел өткен шақ, ауыспалы келер шақ) қызметін ауызша және жазба жұмыстарда қолдану
		Ты ңда лы м	6.1.1.1 тірек сөздер, мәтіннің бастапқы бөлігін тыңдап, тақырыпты және көтерілетін мәселені болжау; 6.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар, мәтін тақырыбын негізгі ойды анықтау
		Айт ыл ым	6.2.5.1 коммуникативтік жағдаят бойынша диалогқа өзара түсінісіп, ойларын толықтырып отыру; 6.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сұраулы, хабарлы, бұйрықты сөйлемдердің интонациялық ерекшелігін анықтау
		Оқ ыл ым	6.3.2.1 ресми стильдегі мәтіндердің стильдік ерекшелігін (күнделік, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян, түйінді) анықтау; 6.3.3.1 орта көлемді шығармаларды түсіну, тақырыбын, негізгі ойды анықтау
		Жа зы лы м	6.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша сызба-кестелер жасау;

			6.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу, эпитет сөздерін жазу
		Тіл дік бағ дар	6.5.1.6 сын-қимыл (бейне) және мөлшерүстеулерді жазба жұмыстарда орынды қолдану
Жер байлығына аяулы көзқарас	Ш.Айтматов "Ана - Жер Ана"	Ты ңда лы м	6.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну қосымша ақпараттарды анықтау
		Айт ыл ым	6.2.1.1 тура және ауыспалы мағынадағы сөздерді кәсіпкерлік, әсерлі, мазмұнды жеткізу; 6.2.4.1 шағын көлемді мәтіндегі жеке эпизодтардың тілдік ерекшелігіне салыстыру жасау
		Оқ ыл ым	6.3.4.1 мәтіндердің тақырыбына, мазмұндық құрылымына сүйене отырып, түрлерін салыстыру; 6.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолданып, мәтінде көтерілген мәселені шынайы өмірмен байланыстыру
		Жа зы лы м	6.4.5.1 жазба жұмыстарында сөзге қосымша жалғаулардың заңын ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану 6.4.1.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай отырып, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян жазу
		Тіл дік бағ дар	6.5.1.7 талғаулықты немесе кезектестік мәнді білдіретін себеп-салдарлық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану
Олимпиада жеңімпаздары – Қазақстан мақтанышы	М.Әлімбаев "Шынықсаң, шымыр боларсың" өлеңі. Ә. Дүйсенбиев "Күшті болсам мен егер"	Ты ңда лы м	6.1.3.1 тұрмыстық - әлеуметтік тақырыптарға байланысты сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну
		Айт ыл ым	6.2.5.1 коммуникативтік жағдаят бойынша диалогтік өзара түсінісіп, ойларын толықтырып отыру;

			6.2.1.1 тура және ауыспалы мағынадағы сөздерді кәсіптік әсерлі, мазмұнды жеткізу
		Оқылым	6.3.3.1 орта көлемді шығармаларды түсіну, тақырыпты ойды анықтау; 6.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдану, мәтінде көтерілген мәселені шынайы өмірмен байланыстыру
		Жазылым	6.4.2.1 эссе тақырыбының желісінен шықпай, әрбір жүйелі құрастырып, қажетті мазмұнын ашып жазу; 6.4.1.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай отырып, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян жазу
		Тілбағдар	6.5.2.1 жазба жұмыстарында сөйлемдегі сөздердің сақтай отырып жай сөйлем құрастыру

4- тоқсан

Абайды оқы, таңырқа!	Абай Құнанбайұлы. Табиғат лирикасы. "Жазғытұры", "Жаз", "Күз", "Қыс" өлеңдері	Тыңдалым	6.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, қосымша ақпараттарды анықтау; 6.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар, мәтін тақырып негізгі ойды анықтау
		Айтылым	6.2.6.1 тірексөздерге сүйеніп, сюжетті суреттердің мәніне әңгіме құрастыру; 6.2.1.1 тура және ауыспалы мағынадағы сөздерді кәсіптік әсерлі, мазмұнды жеткізу
		Оқылым	6.3.3.1 орта көлемді шығармаларды түсіну, тақырыпты ойды анықтау; 6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру, қарапайым ақпараттарды анықтау
		Жазылым	6.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша сызба-кестелер жасау;

Қазақ ұлттық қолөнері	Б. Әбілдаұлы "Талас - Тараз" тарихи - деректі романы (үзінді)	Тіл дік бағ дар	6.4.1.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай отырып, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян жазу
			6.5.1.1 мәтіндерден деректі және дерексіз зат, көптеген есімдерді ажырата білу, жазбаша, ауызша жұмыстарда қолдану;
			6.5.1.2 лексикалық мағынасы жағынан заттың сипатын салмағын, аумағын білдіретін сын есімдерді ажыратып, ауызша жұмыстарда қолдану;
			6.5.1.3 реттік сан есімдер мен жинақтық сан есімдерді ауызша жұмыстарда орынды қолдану
		Ты ңда лы м	6.1.3.1 тұрмыстық - әлеуметтік тақырыптарға байланысты сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну
			6.2.2.1 тақырып бойынша диалогті бастау, жалғастыру, ұлттық сөз әдебімен сөйлеу этикеті формаларын білу
			6.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сұраулы, хабарлы, бұйрықты сөйлемдердің интонациялық ерекшелігін білу
			6.3.4.1 мәтіндердің тақырыбына, мазмұндық құрылымына сүйене отырып, түрлерін салыстыру;
			6.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолданып, мәтінде көтерілген мәселені шынайы өмірмен байланыстыру
		Оқ ыл ым	6.4.2.1 эссе тақырыбының желісінен шықпай, әрбір абзацты жүйелі құрастырып, қажетті мазмұнын анықтау
			6.4.3.1 жазба жұмыстарын датеңеу, эпитет сөздерін қолдану
			6.5.1.4 өздік, болымсыздық, белгісіздік, жалпылау жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану;
			6.5.1.5 етістіктің шақтарының (нақосы шақ, ауыспалы шақ, жедел өткен шақ, ауыспалы келер шақ) қызметін ауызша және жазба жұмыстарда қолдану;
		Жа зы лы м	6.4.2.1 эссе тақырыбының желісінен шықпай, әрбір абзацты жүйелі құрастырып, қажетті мазмұнын анықтау
			6.4.3.1 жазба жұмыстарын датеңеу, эпитет сөздерін қолдану
			6.5.1.4 өздік, болымсыздық, белгісіздік, жалпылау жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану;
			6.5.1.5 етістіктің шақтарының (нақосы шақ, ауыспалы шақ, жедел өткен шақ, ауыспалы келер шақ) қызметін ауызша және жазба жұмыстарда қолдану;
		Тіл дік бағ дар	6.5.1.4 өздік, болымсыздық, белгісіздік, жалпылау жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану;
			6.5.1.5 етістіктің шақтарының (нақосы шақ, ауыспалы шақ, жедел өткен шақ, ауыспалы келер шақ) қызметін ауызша және жазба жұмыстарда қолдану;

			6.5.1.6 сын-қимыл (бейне) және мөлшерүстеулерді жазба жұмыстарда орынды қолдану
Саяхат және туризм	Шоқан Уалиханов "Жоңғария очерктері" (үзінді)	Тыңдалым	6.1.4.1 әңгіме, хикаялардың және шағын поэзиялы шығармалардың мазмұнын талдай отырып кейіпті сипаттама жасау; 6.1.6.1 тыңдалымматериалдарының мазмұны негізінен өмірмен байланыстырып жауап беру
		Айтылым	6.2.4.1 шағын көлемді мәтіндегі жеке эпизодтардың тілдік ерекшелігіне салыстыру жасау; 6.2.1.1 тура және ауыспалы мағынадағы сөздерді қолданып әсерлі, мазмұнды жеткізу
		Оқылым	6.3.1.1 мәтіндегі негізгі және жанама ақпаратты анықтап кейбір жағдаяттармен байланыстыру; 6.3.2.1 ресми стильдегі мәтіндердің стильдік ерекшеліктерін (күнделік, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян, түйіндік)
		Жазылым	6.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша сызба-кестелер жасау; 6.4.5.1 жазба жұмыстарында сөзге қосымша жалғаулардың заңын ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
		Тілдік бағдар	6.5.1.7 талғаулықты немесе кезектестік мәнді білдіретін себеп-салдарлық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану 6.5.2.1 жазба жұмыстарында сөйлемдегі сөздердің ролын сақтай отырып жай сөйлем құрастыру

3) 7-сынып

3-кесте

Тақырыптар	Көркем шығармалар	Коммун	Оқыту мақсаттары
------------	-------------------	--------	------------------

		икат ивті к дағд ыла р	
1-тоқсан			
Қазақстан Республикасының мемлекеттік тілі - қазақ тілін оқып- үйренеміз. Үштілді білу – үлкен өнер	М.Жұмабаев"Қазақ тілі" өлеңі	Тың дал ым	7.1.2.1тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпаратты анықтау; 7.1.5.1тірек сөздер, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу негізгі ойды анықтау
		Айт ылы м	7.2.1.1мақал-мәтелдер, терминдер мен неологизмдерді орнатырып, мәтін мазмұнын дамыту; 7.2.3.1ауызша мәтіндер құрауда екпін түрлерін сөз және сөйлем орынды қолданып айту
		Оқы лым	7.3.1.1кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде берілген ақпаратты түсіну, қолдана білу; 7.3.6.1 тақырып бойынша деректер қолдана отырып мәтін, мәселеге өз ойын дәлелдеп жеткізу
		Жаз ылы м	7.4.2.1эссе құрылымы мен дамуын сақтап, көтерілген мәселеліс келісу-келіспе себептерін айқын көрсетіп жазу; 7.4.4.1тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, презентация құрастыру
		Тілдік бағдар	7.5.1.1мәтіндерден көмекші есімдерді ажырата білу, жазба жұмыстарда қолдану
Уақыт – ұлы күш	Абай Құнанбаев"Сағаттың шықылдағы емес ермек"	Тың дал ым	7.1.1.1мәтін үзінділері арқылы оқиғаның дамуын болжау; 7.1.4.1повестердің және лирикалық поэзиялық шығармалардың тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау

		Айт ылы м	7.2.3.1ауызша мәтіндер құрауда екпін түрлерін сөз және сөз тіркестерін орынды қолданып айту; 7.2.4.1 шығармадағы кейіпкерлерге автор берген мінездемелерді құралдарын талдау
		Оқы лым	7.2.3.1ауызша мәтіндер құрауда екпін түрлерін сөз және сөз тіркестерін орынды қолданып айту; 7.2.4.1шығармадағы кейіпкерлерге автор берген мінездемелерді құралдарын талдау
		Жаз ылы м	7.4.2.1эссе құрылымы мен дамуын сақтап, көтерілген мәселелерді келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу; 7.4.4.1тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, презентация түрінде ұсыну
		Тілдік бағдар	7.5.1.2салыстырмалы, күшейтпелі, асырмалы шырайларды білу, жазба, ауызша жұмыстарда қолдану

2-тоқсан

Жердегі климаттық өзгерістер	Д.Дефо "Робинзон Крузо" романы (үзінді)	Тыңдалым	7.1.2.1тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпарат анықтау; 7.1.6.1тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде өзгелердің пікірімен салыстыра отырып жауап беру
		Айтылым	7.2.2.1 кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап,ету, бұйрық формалары мен жағдаяттарына сай ұлттық сөз әдебімен сөйлеу формаларынқолдана білу; 7.2.5.1 диалогке қатысушылар коммуникативтік жағдаяттың талаптарына сай "сөйлеуші тыңдаушы" позицияларын еркін ауыстыру
		Оқылым	7.3.2.1ресми -іскерлік (өтініш, нұсқаулық, ресми құттықтау, құттықтамалар, ұсыныстар) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ерекшелігін талдау жасау;

			7.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде ұсыну
		Жазылым	7.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтау түйіндеме, ресми құттықтаулар жазу; 7.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, презентация түрінде ұсыну
		Тілдік бағдар	7.5.1.3 топтау сан есімдерін жазба, ауызша жұмыстарда орындау
Қазақстанның ежелгі қалалары және Ұлы Жібек жолы	Б. Ұзақов "Жантаза"	Тыңдалым	7.1.1.1 мәтін үзінділері арқылы оқиғаның дамуын болжау; 7.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде өзгерістердің пікірімен салыстыра отырып жауап беру
		Айтылым	7.2.2.1 кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап, ету, бұйрық, формалары мен жағдаяттарына сай ұлттық сөз әдебімен сөйлеу формаларын қолдана білу; 7.2.4.1 шығармадағы кейіпкерлерге автор берген мінездемелерді құралдарын талдау
		Оқылым	7.3.2.1 ресми-іскерлік (өтініш, нұсқаулық, ресми құттықтау, ұсыныстар) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ерекшелігін талдау жасау; 7.3.4.1 мәтіндердің идеясын, мақсатты аудиториясын салыстыра жасау
		Жазылым	7.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, көтерілген мәселені келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу; 7.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу мен метафораны қолдану
		Тілдік бағдар	7.5.1.4 одағай түрлерін мәтіннен ажырата алады, ауызша жазу орынды қолдану
3-тоқсан			

Спорт және денсаулық күтімі	Т.Нұрмаған-бетов "Он төрт жасар жігіт"	Тыңдалым	7.1.1.1мәтін үзінділері арқылы оқиғаның дамуын болжау; 7.1.2.1тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпаратты анықтау
		Айтылым	7.2.2.1кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап,ету, бұйрық, формалары мен жағдаяттарына сай ұлттық сөз әдебімен сөз формаларынқолдана білу; 7.2.3.1ауызша мәтіндер құрауда екпін түрлерін сөз және сөз тіркестерін орынды қолданып айту
		Оқылым	7.3.1.1кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде берілген ақпаратты түсіну, қолдана білу; 7.3.2.1ресми -іскерлік (өтініш, нұсқалық, ресми құттықтау) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ерекшелігін анықтап, таңдау
		Жазылым	7.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, көтерілген мәселе келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу; 7.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, презентацияға ұсыну
		Тілдік бағдар	7.5.1.5етістіктің шақтары (бұрынғы және ауыспалы өткен шақ) және болжалды келер шақ) мен қалау райдың қызметін білу және жазба жұмыстарда қолдану
Ұқсатым. Сән. Талғам	Ақан сері "Жігіт сипаты", "Қыз сипаты"	Тыңдалым	7.1.1.1мәтін үзінділері арқылы оқиғаның дамуын болжау; 7.1.3.1әлеуметтік - мәдени тақырыптарға байланысты қажетті сөз тіркестерінің мағынасын түсіну
		Айтылым	7.2.1.1мақал-мәтелдер, терминдер мен неологизмдерді орнатырып, мәтін мазмұнын дамыту; 7.2.2.1кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап,ету, бұйрық, формалары мен жағдаяттарына сай ұлттық сөз әдебімен сөз формаларынқолдана білу
		Оқылым	7.3.2.1ресми -іскерлік (өтініш, нұсқаулық, ресми құттықтау) ұсыныстар) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ерекшелігін анықтап, таңдау

			талдау жасау;
			7.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы кейіпкердің -әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образын талдау
		Жазылым	7.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, көтерілген мәселе келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу; 7.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс (күрделі сөздер); оқшау сөздерге қойылатын тыныс белгілерді қолдану
		Тілдік бағдар	7.5.1.5 етістіктің шақтары (бұрынғы және ауыспалы өткен шақ) және болжалды келер шақ) мен қалау райдың қызметін білдіру және жазба жұмыстарда қолдану
Ғаламтормен дұрыс жұмыс жасау – мәдениет	Жюль Верн "Әлемді сексен күн ішінде шарлау" романы (үзінді)	Тыңдалым	7.1.3.1 әлеуметтік - мәдени тақырыптарға байланысты қажетті сөз тіркестерінің мағынасын түсіну; 7.1.4.1 повестердің және лирикалық поэзиялық шығармалардың тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау
		Айтылым	7.2.6.1 - кесте, диаграмма, шартты белгілер, суреттер мен сызбалар берілген ақпаратты сипаттау; 7.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда екпін түрлерін сөз және сөйлем орынды қолданып айту
		Оқылым	7.3.4.1 мәтіндердің идеясын, мақсатты аудиториясын салыстырып жасау; 7.3.6.1 тақырып бойынша деректер қолдана отырып мәтіндік мәселеге өз ойын дәлелдеп жеткізу
		Жазылым	7.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап түйіндеме, ресми құттықтаулар жазу; 7.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, презентация ұсыну
		Тілдік	7.5.1.5 етістіктің шақтары (бұрынғы және ауыспалы өткен шақ) және болжалды келер шақ) мен қалау райдың қызметін білдіру

		бағдар	және жазба жұмыстарда қолдану
4-тоқсан			
Музыка. Қазақтың киелі домбырасы.	І.Жансүгіров"Күйші" поэмасы (үзінді)	Тыңдалым	7.1.2.1тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпарат анықтау; 7.1.4.1повестердің және лирикалық поэзиялық шығармаларды тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау
		Айтылым	7.2.2.1кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап,ету, бұйрық формалары мен жағдаяттарына сай ұлттық сөз әдебімен сөйлеу формаларынқолдана білу; 7.2.5.1диалогке қатысушылар коммуникативтік жағдаяттың негізгі формаларына сай "сөйлеуші тыңдаушы" позицияларын еркін ауыстыру
		Оқылым	7.3.4.1мәтіндердің идеясын, мақсатты аудиториясын салыстыру жасау; 7.3.5.1қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде ұсыну
		Жазылым	7.4.2.1эссе құрылымы мен дамуын сақтап, көтерілген мәселені келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу; 7.4.3.1жазба жұмыстарында теңеу мен метафораны қолдану
		Тілдік бағдар	7.5.1.6 мақсат және себеп-салдар үстеулерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану
Төрт түлік мал мен егіншілік – ел берекесі	Ғ.Мұстафин"Шығанақ" романы (үзінді)	Тыңдалым	7.1.2.1тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпарат анықтау; 7.1.4.1повестердің және лирикалық поэзиялық шығармаларды тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау
		Айтылым	7.2.5.1диалогке қатысушылар коммуникативтік жағдаяттың негізгі формаларына сай "сөйлеуші тыңдаушы" позицияларын еркін ауыстыру

			7.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда екпін түрлерін сөз және сөз тіркестерін орынды қолданып айту
		Оқылым	7.3.4.1 мәтіндердің идеясын, мақсатты аудиториясын салып жасау; 7.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде ұсыну
		Жазылым	7.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, көтерілген мәселе келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу; 7.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, презентация түрінде ұсыну
		Тілдік бағдар	7.5.1.6 мақсат және себеп-салдар үстеулерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану

4) 8-сынып

4-кесте

Тақырыптар	Көркем шығармалар	Коммуникативтік дағдылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Наурыз мейрамы. Ақ мол болсын! Ұлыс оң болсын	М.Мақатев "Наурыз"	Тыңдалым	8.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, акценттілігін анықтау; 8.1.2.2 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, деңгейіне сәйкес ақпараттарды анықтау; 8.1.4.1 повестердің және лирикалық поэзиялық шығармалардың үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау;

			8.1.4.2 орта көлемді прозалық, драмалық және поэзия шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясы
			8.2.2.1 кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап, ету, бұйрық түрлі формалары мен жағдаяттарына сай ұлттық сөз сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу;
	Айт ыл ым		8.2.2.2 түрлі жанрдағы көркем мәтіндерге сүйене отырып беру, ұсыныс жасау, талап ету, бұйрық беру және көңіл ұлттық сөз әдебімен сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу
			8.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер, суреттер мен берілген ақпаратты сипаттау;
			8.2.6.2 кесте, диаграмма, нұсқаулық шартты белгілер мен сызбаларда берілген ақпаратты талдау, баға беру
	Оқ ыл ым		8.3.2.1 ресми-іскерлік (өтініш, нұсқаулық, ресми құттық ұсыныстар) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ерекшелігін талдау жасау;
			8.3.2.2 публицистикалық стильдің (мақала, интервью, жолдаулар) тілдік ерекшеліктері арқылы мәтіндердің анықтау;
			8.3.6.1 тақырып бойынша деректер қолдана отырып мәселені көтерілген мәселеге өз ойын дәлелдеп жеткізу;
			8.3.6.2 тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген мәселені салыстыра отырып, баға беру
	Жа зы лы м		8.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін түйіндеме, ресми құттықтаулар жазу;
			8.4.1.2 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін шағын мақала, пікір, интервью жазу;
			8.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін (күрделі сөздер); оқшау сөздерге қойылатын тыныс сөздер

			орынды қолдану;
			8.4.5.2тақырып бойынша сөздердің маңызды бөлікте (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазыл сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды
Жастықтың оты қайдасың?	М.Жұмабаев "Мен жастарға сенемін" өлеңі	Тіл дік бағ дар	8.5.2.1жазба жұмыстарында ыңғайлас, қарсылықты, салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру; 8.5.2.2жазба жұмыстарында себеп-салдар, талғаулы, салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру
		Ты ңд ал ым	8.1.1.1мәтін үзінділері арқылы оқиғаның дамуын бол 8.1.1.2мәтін тақырыбы, тірек сөздер, иллюстрациялар көтерілетін мәселені болжау; 8.1.4.1повестердің және лирикалық поэзиялық шыға үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау; 8.1.4.2 орта көлемді прозалық, драмалық және поэзи шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясы
			8.2.2.1кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап,ету, бұй түрлі формалары мен жағдаяттарына сай ұлттық сөз сөйлеу этикеті формаларынқолдана білу;
			8.2.2.2түрлі жанрдағы көркем мәтіндерге сүйене отыр беру,ұсыныс жасау, талап ету, бұйрық беру және көңіл білдіруде ұлттық сөз әдебімен сөйлеу этикеті формал білу;
			8.2.5.1диалогке қатысушылар коммуникативтік жағда талаптарына сай "сөйлеуші тыңдаушы" позициялар ауыстыру;
			8.2.5.2 пікірталасқа қатысушылар берілген тақырып б пікірлерін сенімді дәлелдеу және қойылған сұрақтар беру
		Оқ	8.3.3.1прозалық және поэзиялық шығармалардағы к

		ЫЛ ЫМ	-әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образын та 8.3.3.2прозалық және поэзиялық шығармалардың ко құрылымын анықтау, кейіпкердің іс-әрекетіне немес кейіпкердің образына баға беру; 8.3.5.1қосымша ақпарат көздеріненалынған мәлімет диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде ұсыну; 8.3.5.2қосымша ақпарат көздерінен алынған мәлімет отырып, мәтінге өзгеріс енгізу, ерекшеліктерді бақыла
		Жа зы лы м	8.4.3.1жазба жұмыстарында теңеу мен метафораны к 8.4.3.2жазба жұмыстарында символ мен кейіптеу түр қолданып жазу; 8.4.5.1тақырып бойынша сөздердің маңызды бөлікте (күрделі сөздер); оқшау сөздерге қойылатын тыныс орынды қолдану; 8.4.5.2тақырып бойынша сөздердің маңызды бөлікте (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазыл сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды
			8.5.1.1мәтіндерден көмекші есімдерді ажырата білу,ж ауызша жұмыстарда қолдану; Тіл дік бағ дар 8.5.1.2салыстырмалы, күшейтпелі, асырмалы шырай қызметін білу, жазба, ауызша жұмыстарда қолдану; 8.5.1.3топтау сан есімдерін жазба, ауызша жұмыстарда қолдану
Ғылым мен техниканың соңғы жаңалықтары	Майкл Х.Харт "100 ұлы адам" атты кітабынан -"Альберт Эйнштейн"	Ты ңд ал ым	8.1.1.1мәтін үзінділері арқылы оқиғаның дамуын бол 8.1.1.2мәтін тақырыбы, тірек сөздер, иллюстрациялар көтерілетін мәселені болжау;

			8.1.2.1тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ак өзектілігін анықтау;
			8.1.2.2тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, де ақпараттарды анықтау
		Айт ыл ым	8.2.3.1ауызша мәтіндер құрауда екпін түрлерін сөз жа ішінде орынды қолданып айту;
			8.2.3.2ауызша мәтіндер құрауда сөз ішіндегі және сөз ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ықпал заңдылықта айту;
			8.2.5.1диалогке қатысушылар коммуникативтік жағда талаптарына сай "сөйлеуші тыңдаушы" позициялар ауыстыру;
			8.2.5.2 пікірталасқа қатысушылар берілген тақырып б пікірлерін сенімді дәлелдеу және қойылған сұрақтар беру
		Оқ ыл ым	8.3.3.1прозалық және поэзиялық шығармалардағы к -әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образын та
			8.3.3.2прозалық және поэзиялық шығармалардың ко құрылымын анықтау, кейіпкердің іс-әрекетіне немес кейіпкердің образына баға беру;
			8.3.4.1мәтіндердің идеясын, мақсатты аудиториясын салыстырып,талдау жасау;
			8.3.4.2 мәтіндердің түрлерін, тілдік ерекшеліктерін салыстырып,талдау жасау
		Жа зы лы м	8.4.2.1эссе құрылымы мен дамуын сақтап, көтерілген бойынша келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп
			8.3.4.2мәтіндердің түрлерін, тілдік ерекшеліктерін салыстырып,талдау жасау;

			8.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін (күрделі сөздер); оқшау сөздерге қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану; 8.4.5.2 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылған сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану;
		Тіл	8.5.1.4 одағай түрлерін мәтіннен ажырата алады, ауызша жұмыстарда орынды қолдану; 8.5.1.5 етістіктің шақтары (бұрынғы және ауыспалы өткен бағма мақсатты және болжалды келер шақ) мен қалау райының білу, ауызша және жазба жұмыстарда қолдану; 8.5.1.6 мақсат және себеп-салдар үстеулерді ауызша жұмыстарда орынды қолдану
2-тоқсан			
Батыр туса – ел ырысы	А. Нұршайықов "Аңыз бен ақиқат" (үзінді)	Тыңдалым	8.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, акценттілігін анықтау; 8.1.2.2 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, дефис ақпараттарды анықтау; 8.1.4.1 повестердің және лирикалық поэзиялық шығармалардың үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау; 8.1.4.2 орта көлемді прозалық, драмалық және поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау;
		Айтылым	8.2.2.1 кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап, ету, бұйрық түрлі формалары мен жағдаяттарына сай ұлттық сөз сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу; 8.2.2.2 түрлі жанрдағы көркем мәтіндерге сүйене отырып ұсыныс жасау, талап ету, бұйрық беру және көңіл-күйіңізді ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу; 8.2.4.1 шығармадағы кейіпкерлерге автор берген мінез-қасиеттерін талдау;

			құралдарын талдау; 8.2.4.2идеялық жағынан ұқсасмәтіндердегі оқиғалар бақылау жасай отырып,мазмұнының дамуын салыстырып талдау
			8.3.2.1ресми -іскерлік (өтініш, нұсқаулық, ресми құттықтамалар, ұсыныстар) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ерекшеліктерін талдау жасау; 8.3.2.2публицистикалық стильдің (мақала, интервью, жолдаулар) тілдік ерекшеліктері арқылы мәтіндердің тілін анықтау; 8.3.5.1қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде ұсыну; 8.3.5.2қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді тексеріп отырып, мәтінге өзгеріс енгізу, ерекшеліктерді бақылау;
			8.4.4.1тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, презентация түрінде ұсыну; 8.4.4.2 тақырып бойынша түрлі стильдегі мәтіндер құрастыруды тердіжинақтап, дереккөздеріне сілтеме көрсетіп жазу; 8.4.5.1тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін таңдау (күрделі сөздер); оқшау сөздерге қойылатын тыныс белгілерін орынды қолдану; 8.4.5.2тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін таңдау (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану);
			8.5.1.7септеулік шылаулардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану; 8.5.1.7демеулік шылаулардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану;

		8.5.2.1жазба жұмыстарында ыңғайлас, қарсылықты, салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру;
		8.5.2.2жазба жұмыстарында себеп-салдар, талғаулы, салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру
Білім. Ғылым. Инновация.	О.Сүлейменов "Қыш кітап"	8.1.1.1мәтін үзінділері арқылы оқиғаның дамуын бол
		8.1.1.2мәтін тақырыбы, тірек сөздер, иллюстрациялар көтерілетін мәселені болжау;
		8.1.5.1тірек сөздер, автор көзқарасы мен көңіл күйі ар ойды анықтау;
		8.1.5.2тірек сөздер,автор көзқарасы мен көңіл күйі ар ойды анықтау
		8.2.1.1мақал-мәтелдер,терминдер мен неологизмдер қолдана отырып, мәтін мазмұнын дамыту;
	Айт ыл ым	8.2.1.2тұрақты тіркестер мен көркемдегіш құралдарды ауызша мәтіндер құрау;
		8.2.4.1шығармадағы кейіпкерлерге автор берген мінез құралдарын талдау;
		8.2.4.2идеялық жағынан ұқсас мәтіндердегі оқиғалар бақылау жасай отырып,мазмұнның дамуын салысты
	Оқ ыл ым	8.3.1.1 кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрін ақпаратты түсіну, қолдана білу;
		8.3.1.2перифраз түрінде берілген сұрақ арқылы қажет анықтау
	Жа зы лы м	8.4.2.1эссе құрылымы мен дамуын сақтап, көтерілген бойынша келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп
		8.4.2.2эссе құрылымы мен дамуын сақтап, тақырып берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдарын ұсын

			8.4.1.1мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігі түйіндеме, ресми құттықтаулар жазу; 8.4.1.2 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігі шағын мақала, пікір, интервью жазу
		Тіл дік бағ дар	8.5.1.1болжалдық және бөлшектік сан есімдерді жазу жұмыстарда орынды қолдану
3-тоқсан			
		Тыңдалым	8.1.4.1повестердің және лирикалық поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау; 8.1.4.2 орта көлемді прозалық, драмалық және поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау; 8.1.6.1тыңдалым материалдарының мазмұны негізін өзгелердің пікірімен салыстыра отырып жауап беру; 8.1.6.2тыңдалым материалдарының мазмұны негізін келтіре отырып, дәлелді жауап беру
Сауда жасай білесің бе?	Абай Құнанбаев "Базарға қарап тұрсам әркім барар"	Айтылым	8.2.2.1түрлі жанрдағы көркем мәтіндерге сүйене отырып білдіруде ұлттық сөз әдебімен сөйлеу этикеті формаларын білу; 8.2.2.2 түрлі жанрдағы көркем мәтіндерге сүйене отырып ұсыныс жасау, талап ету, бұйрық беру және көңіл-күйіңізді ұлттық сөз әдебімен сөйлеу этикеті формаларын қолдану; 8.2.3.1ауызша мәтіндер құрауда екпін түрлерін сөз жасау ішінде орынды қолданып айту; 8.2.3.2ауызша мәтіндер құрауда сөз ішіндегі және сөз ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ықпал заңдылықтарын айту;

		Оқылым	8.3.3.1прозалық және поэзиялық шығармалардағы кейіпкердің әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образын таныту; 8.3.3.2прозалық және поэзиялық шығармалардың композициялық құрылымын анықтау, кейіпкердің іс-әрекетіне немесе кейіпкердің образына баға беру; 8.3.6.1тақырып бойынша деректер қолдана отырып мәселені көтерілген мәселеге өз ойын дәлелдеп жеткізу; 8.3.6.2тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген мәселені салыстыра отырып,баға беру
		Жазылым	8.4.3.1жазба жұмыстарында теңеу мен метафораны қолданып жазу; 8.4.3.2жазба жұмыстарында символ мен кейіптеу түрлерін қолданып жазу; 8.4.4.1тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, эссе жазу қолдану; 8.4.4.2 тақырып бойынша түрлі стильдегі мәтіндер құрастырып мәліметтерді жинақтап, дереккөздеріне сілтеме көрсету
		Тілдік бағдар	8.5.1.1болжалдық және бөлшектік сан есімдерді жазу жұмыстарда орынды қолдану
Жаһандық энергетикалық дағдарыс	Ш.Айтматов "Кассандра таңбасы"	Тыңдалым	8.1.2.1тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, акценттілігін анықтау; 8.1.2.2тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, деңгейлік ақпараттарды анықтау; 8.1.3.1әлеуметтік - мәдени тақырыптарға байланысты сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну;

		Айт ыл ым	8.1.3.2оқу - еңбек тақырыптарына байланысты күрделі тұрақты тіркестердің мағынасын түсіну
			8.2.5.1диалогке қатысушылар коммуникативтік жағдай талаптарына сай "сөйлеуші" тыңдаушы" позициялар ауыстыру;
			8.2.5.2пікірталасқа қатысушылар берілген тақырып бойы пікірлерін сенімді дәлелдеу және қойылған сұрақтарға жауап беру;
			8.2.6.1кесте, диаграмма, шартты белгілер,суреттер мен берілген ақпаратты сипаттау;
		Оқ ыл ым	8.2.6.2кесте, диаграмма, нұсқаулық шартты белгілер мен сызбаларда берілген ақпаратты талдау, баға беру
			8.3.2.1ресми -іскерлік (өтініш, нұсқаулық, ресми құттықтау, ұсыныстар) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ерекшеліктерін талдау жасау;
			8.3.2.2публицистикалық стильдің (мақала, интервью, жолдаулар) тілдік ерекшеліктері арқылы мәтіндердің мазмұнын анықтау;
			8.3.5.1қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде ұсыну;
			8.3.5.2 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді тексеріп отырып, мәтінге өзгеріс енгізу, ерекшеліктерді бақылау;
		Жа зы лы м	8.4.1.1мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшеліктерін түйіндеме, ресми құттықтаулар жазу;
			8.4.1.2мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшеліктерін анықтау мақала, пікір, интервью жазу;
			8.4.5.1тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін (күрделі сөздер);оқшау сөздерге қойылатын тыныс белгілерін орынды қолдану;

			8.4.5.2тақырып бойынша сөздердің маңызды бөлікте (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазыл сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды
		Тіл дік бағ дар	8.5.1.2еліктеу сөздерді ауызша және жазба жұмыстар қолдану
Достық пен татулық - таптырмас бақыт	Т.Айбергенов "Бір тойым бар"	Ты ңд ал ым	8.1.5.1тірек сөздер, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сө арқылы негізгі ойды анықтау;
			8.1.5.2тірек сөздер, автор көзқарасы мен көңіл күйі ар ойды анықтау;
		Айт ыл ым	8.1.6.1тыңдалым материалдарының мазмұны негізін өзгелердің пікірімен салыстыра отырып жауап беру;
			8.1.6.2 тыңдалым материалдарының мазмұны негізін келтіре отырып, дәлелді жауап беру
		Оқ ыл ым	8.2.5.1диалогке қатысушылар коммуникативтік жағд талаптарына сай "сөйлеуші тыңдаушы" позициялар ауыстыру;
			8.2.5.2пікірталасқа қатысушылар берілген тақырып б пікірлерін сенімді дәлелдеу және қойылған сұрақтар беру;
			8.2.6.1кесте, диаграмма, шартты белгілер,суреттер ме берілгенақпараттысипаттау;
			8.2.6.2кесте, диаграмма, нұсқаулық шартты белгілер сызбаларда берілген ақпаратты талдау, баға беру
			8.3.6.1тақырып бойынша деректер қолдана отырып м көтерілген мәселеге өз ойын дәлелдеп жеткізу;
			8.3.6.2тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген салыстыра отырып,баға беру;

			8.3.4.1мәтіндердің идеясын, мақсатты аудиториясын салыстырып,талдау жасау;
			8.3.4.2мәтіндердің түрлерін, тілдік ерекшеліктерін салыстырып,талдау жасау
		Жазылым	8.4.1.1мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін шағын мақала, пікір, интервью жазу;
			8.4.2.2эссе құрылымы мен дамуын сақтап, тақырып берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдарын ұсын
			8.4.5.1тақырып бойынша сөздердің маңызды бөлікте (күрделі сөздер); оқшау сөздерге қойылатын тыныс орынды қолдану;
4-тоқсан		Тілдік бағдар	8.4.5.2тақырып бойынша сөздердің маңызды бөлікте (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазыл сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды
			8.5.1.3етістіктің шартты рай және бұйрық рай қызмет және жазба жұмыстардаорынды қолдану ;
			8.5.1.3 болжалдық және бөлшектік сан есімдерді жаз жұмыстарда орынды қолдану
		Тыңдалым	8.1.3.1әлеуметтік - мәдени тақырыптарға байланысты сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну;
			8.1.3.2оқу - еңбек тақырыптарына байланысты күрделі тұрақты тіркестердің мағынасын түсіну;
Кәсіп – бақыттың шырағы, Еңбек – ырыстың бұлағы	Д.Исабеков "Ескерткіш".		8.1.4.1повестердің және лирикалық поэзиялық шығармалардың үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау;
			8.1.4.2орта көлемді прозалық, драмалық және поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау;

	Айт ыл ым	8.2.1.1мақал-мәтелдер, терминдер мен неологизмдер қолдана отырып, мәтін мазмұнын дамыту;
		8.2.1.2тұрақты тіркестер мен көркемдегіш құралдарды ауызша мәтіндер құрау;
		8.2.4.1шығармадағы кейіпкерлерге автор берген мінез-құралдарын талдау;
		8.2.4.2идеялық жағынан ұқсасмәтіндердегі оқиғалар бақылау жасай отырып,мазмұнның дамуын салыстыру
	Оқ ыл ым	8.3.2.1 ресми -іскерлік (өтініш, нұсқаулық, ресми құттық ұсыныстар) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ерекшеліктерін талдау жасау;
		8.3.2.2 публицистикалық стильдің (мақала, интервью, жолдаулар) тілдік ерекшеліктері арқылы мәтіндердің мазмұнын анықтау;
		8.3.3.1прозалық және поэзиялық шығармалардағы кейіпкердің әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образын талдау
		8.3.3.2 прозалық және поэзиялық шығармалардың құрылымын анықтау, кейіпкердің іс-әрекетіне немесе кейіпкердің образына баға беру
	Жа зы лы м	8.4.2.1эссе құрылымы мен дамуын сақтап, көтерілген мәселенің бойынша келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу
		8.4.2.2эссе құрылымы мен дамуын сақтап, тақырыптың берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдарын ұсынып жазу
		8.4.3.1жазба жұмыстарында теңеу мен метафораны қолданып жазу
		8.4.3.2жазба жұмыстарында символ мен кейіптеу түрлерін қолданып жазу
Тіл дік		8.5.1.Зетістіктің шартты рай және бұйрық рай қызметін және жазба жұмыстардаорынды қолдану ;

		бағдар	8.5.1.3 болжалдық және бөлшектік сан есімдерді жазу жұмыстарда орынды қолдану;
Қазақстанның су ресурстары	Ә.Нұрпейісов "Қан мен тер" романы (үзінді)	Тыңдалым	8.1.1.1мәтін үзінділері арқылы оқиғаның дамуын болжау;
			8.1.1.2 мәтін тақырыбы, тірек сөздер, иллюстрациялар көтерілетін мәселені болжау;
			8.1.2.1тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, акценттілігін анықтау;
			8.1.2.2 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, дәлелдер ақпараттарды анықтау
		Айтылым	8.2.3.1ауызша мәтіндер құрауда екпін түрлерін сөз жасау ішінде орынды қолданып айту;
			8.2.3.2 ауызша мәтіндер құрауда сөз ішіндегі және сөз аралығындағы ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ықпал заңдылықтарын ескеріп айту;
			8.2.4.1түрлі жанрдағы көркем мәтіндерге сүйене отырып білдіруде ұлттық сөз әдебімен сөйлеу этикеті формаларын білу;
			8.2.4.2 идеялық жағынан ұқсасмәтіндердегі оқиғаларды бақылау жасай отырып,мазмұнның дамуын салыстыру
		Оқылым	8.3.1.1кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түріндегі ақпаратты түсіну, қолдана білу;
			8.3.1.2перифраз түрінде берілген сұрақ арқылы қажетті анықтау;
			8.3.5.1қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде ұсыну;
			8.3.5.2 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді

			отырып, мәтінге өзгеріс енгізу, ерекшеліктерді бақылау;
		Жа зы лы м	8.4.5.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, эссе жазу, қолдану;
			8.4.5.2 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылған) сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану;
			8.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшеліктерін анықтау, шағын мақала, пікір, интервью жазу;
		Тіл дік бағ дар	8.4.2.2 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, тақырып берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдарын ұсыну;
			8.5.1.1 күшейткіш үстеулерді ауызша және жазба жұмысында орынды қолдану

5) 9-сынып:

5-кесте

Тақырыптар	Көркем шығармалар	Ком мун ика тивт ік дағ дыл ар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Тарихи тұлғалар тағылымы	Т.Әлімқұлов "Қараой" әңгіме	Тың дал ым	9.1.1.1 мәтін тақырыбы, тірек сөздер, иллюстрациялар арқылы көрсетілген мәселені болжау; 9.1.1.2 тыңдалатын мәтіндегі фразалар мен дәйек сөздерді талқылау, тақырып пен көтерілетін мәселені болжау; 9.1.3.1 оқу - еңбек тақырыптарына байланысты күрделі сөздер мен тіркестердің мағынасын түсіну;

		Айт ыл ым	9.1.3.2әлеуметтік - қоғамдық тақырыптар аясында айтылған сөз, сөздердің мағынасын түсіну;
			9.2.1.1 тұрақты тіркестер мен көркемдегіш құралдарды қолданып мәтіндер құрау;
			9.2.1.2берілген тақырыпқа сайсөздерді орынды қолдана отырып аудиторияға арналған ауызша мәтіндер құрау;
			9.2.3.1ауызша мәтіндер құрауда сөз ішіндегі және сөз аралығында кейінді және тоғыспалы ықпал заңдылықтарын ескеріп айту;
		Оқы лы м	9.2.3.2коммуникативтік жағдаятқа сай сөйлеу тіліндегі интонациялық, логикалық екпіннің мәнін түсініп, өз ойын жеткізу
			9.3.2.1 публицистикалық стильдің (мақала, интервью, қысқа очерк) тілдік ерекшеліктері арқылы мәтіндердің жанрын анықтау;
			9.3.2.2 ғылыми стильде (аннотация, пікір, тезис, мақала, баяндама, презентация) жазылған еңбектердің тілдік және жанрлық ерекшеліктерін талдау жасау;
			9.3.4.1мәтіндердің түрлерін, тілдік ерекшеліктерін салыстырып, талдау жасау;
		Жаз ыл ым	9.3.4.2 мәтіндердің стилін, жанрлық ерекшеліктерін салыстырып, талдау жасау;
			9.4.2.1эссе құрылымы мен дамуын сақтап, тақырыпқа байланысты мәселенің оңтайлы шешілу жолдарын ұсыну;
			9.4.2.2 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, мәселе бойынша ұсыныс шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұстарын салыстыра отырып дәлелдеп жазу;
			9.4.3.1жазба жұмыстарында символ мен кейіптеу түрлерін қолдану;
			9.4.3.2 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, мәселе бойынша ұсыныс шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұстарын салыстыра отырып дәлелдеп жазу

		Тілдік бағдар	9.5.1.5демеулік шылаулардың қызметін білу, ауызша және жазба орынды қолдану
Қызым – жағадағы құндызым, Ұлым – аспандағы жұлдызым	"Қозы Көрпеш – Баян сұлу" жыры (үзінді)	Тыңдалым	9.1.2.1тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, детальді ақпарат анықтау;
			9.1.2.2тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың шарты мен нақтылығын анықтау;
		Айтылым	9.1.4.1орта көлемді прозалық, драмалық және поэзиялық шығарманы үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау;
			9.1.4.2орта көлемді прозалық, драмалық және поэзиялық шығарманы үзінді тыңдау, көтерілген (тұрмыстық, әлеуметтік, қоғамдық) мәселені өз пікірін білдіру
			9.2.5.1пікірталасқа қатысушылар берілген тақырып бойынша өз сенімді дәлелдеу және қойылған сұрақтарға еркін жауап беру;
			9.2.5.2 сөйлеу барысында түрлі стильде берілген тақырып бойынша аргументтерді орынды қолдану, диалогте, полилогте сенімді сөйлеу;
			8.2.6.1кесте, диаграмма, нұсқаулық шартты белгілер мен сызбаларды ақпаратты талдау, баға беру;
			9.2.6.2кесте, диаграмма, шартты белгілер мен сызбаларда берілген ақпараттарды өзара салыстырып, бағалау
		Оқылым	9.3.3.1прозалық және поэзиялық шығармалардың композициялық құрылымын анықтау, кейіпкердің іс -әрекетіне немесе лирикалық образына баға беру;
			9.3.3.2прозалық және поэзиялық шығармалардағы автордың ойын көтерілген мәселені анықта, оқырманға әсерін бағалау;
			9.3.5.1қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді қолданып мәтінге өзгеріс енгізу, ерекшеліктерді бақылау;

			9.3.5.2қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерден қор өз көзқарасын білдіру
		Жазылым	9.4.1.1мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, ш пікір, интервью жазу; 9.4.1.2мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, ш аннотация, шолу, нұсқаулық жазу; 9.4.3.1жазба жұмыстарында символ мен кейіптеу түрлерін қолда 9.4.3.2 жазба жұмыстарында афоризмдерді тиімді қолданып жаз
		Тілдік бағдар	9.5.2.1жазба жұмыстарында себеп-салдар, талғаулы, кезектес са құрмалас сөйлемдерді құрастыру; 9.5.2.2жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, мезгіл, себеп мақсат бағыныңқы) сабақтас құрмалас сөйлемдерді құрастыру
2-тоқсан			
Биоалуантүрлілік. Жойылып бара жатқан жануарлар мен өсімдіктер	М.Әуезов "Көксерек"	Тыңдалым	9.1.3.1оқу - еңбек тақырыптарына байланысты күрделі сөздер мен тіркестердің мағынасын түсіну; 9.1.3.2 әлеуметтік - қоғамдық тақырыптар аясында айтылған сөз термин сөздердің мағынасын түсіну; 9.1.6.1тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде деректер отырып, дәлелді жауап беру; 9.1.6.2тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде көтерілген сыни көзқарасын білдіру
		Айтылым	9.2.4.1 идеялық жағынан ұқсасмәтіндердегі оқиғалар желісіне ба отырып,мазмұнның дамуын салыстыру және талдау; 9.2.4.2 шығарманың идеясы мен мазмұнына байланысты "автор бағалау;

			9.2.5.1 пікірталасқа қатысушылар берілген тақырып бойынша өз сенімді дәлелдеу және қойылған сұрақтарға еркін жауап беру; 9.2.5.2 сөйлеу барысында түрлі стильде берілген тақырып бойынша аргументтерді орынды қолдану, диалогте, полилогте сенімді сөйлеу;
		Оқылым	9.3.1.1 перифраз түрінде берілген сұрақ арқылы қажетті ақпаратты анықтау; 9.3.1.2 мәтіндегі ақпараттың өзектілігін анықтау, қорытынды жасау; 9.3.6.1 тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген мәселелерді талқылап отырып, баға беру; 9.3.6.2 мәтінде көтерілген мәселені ғаламдық мәселелермен байланыстырып сыни тұрғыда баға беру
		Жазылым	9.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, эссе жазуда тиімділік; 9.4.4.2 тақырып бойынша түрлі стильдегі мәтіндер құрауда мәліметтерді жинақтап, дереккөздеріне сілтеме көрсетіп жазу; 9.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздер); сөйлем қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану; 9.4.5.2 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрама сөздерді дұрыс жазу; сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану;
		Тілдік бағдар	9.5.1.4 күшейткіш үстеулерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану;
Наурыз және әлем халықтарының оны қарсы алу ерекшеліктері	Б.Ж.Бопай ұлы "Қазақы наурызнама" (үзінді)	Тыңдалым	9.1.4.1 орта көлемді прозалық, драмалық және поэзиялық шығарманың үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау; 9.1.4.2 орта көлемді прозалық, драмалық және поэзиялық шығарманың үзінді тыңдау, көтерілген (тұрмыстық, әлеуметтік, қоғамдық) мәселелерді өз пікірін білдіру;

			9.1.5.1тірек сөздер, автор көзқарасы мен көңіл күйі арқылы негізгі ойды білдіру;
			9.1.5.2мәтіндегі мақсатты аудиториясы мен автордың негізгі ойы мен көзқарасын анықтау
		Айтылым	9.2.2.1түрлі жанрдағы көркем мәтіндерге сүйене отырып, көңіл-күй, ұлттық сөз әдебімен сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу;
			9.2.2.2 коммуникативтік жағдаяттарға байланысты сөйлеу этикеті формаларын дұрыс таңдай білу;
			9.2.6.1кесте, диаграмма, нұсқаулық шартты белгілер мен сызбаларды ақпаратты талдау, баға беру;
			9.2.6.2 кесте, диаграмма, шартты белгілер мен сызбаларда берілген ақпараттарды өзара салыстырып, бағалау
		Оқылым	9.3.3.1прозалық және поэзиялық шығармалардың композициялық құрылымын анықтау, кейіпкердің іс -әрекетіне немесе лирикалық образына баға беру;
			9.3.3.2 прозалық және поэзиялық шығармалардағы автордың ойы мен көтерілген мәселені анықта, оқырманға әсерін бағалау;
			9.3.6.1тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген мәселелерді салыстырып,баға беру;
			9.3.6.2 мәтінде көтерілген мәселені ғаламдық мәселелермен байланыстырып сыни тұрғыда баға беру
		Жазылым	9.4.2.1эссе құрылымы мен дамуын сақтап, тақырыпқа байланысты мәселенің оңтайлы шешілу жолдарын ұсыну;
			9.4.2.2 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, мәселе бойынша ұсыныс шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұстарын салыстыра отырып дәлелдеп жазу;
			9.4.4.1тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, эссе жазуда тиімділік

			9.4.4.2 тақырып бойынша түрлі стильдегі мәтіндер құрауда мәлім жинақтап, дереккөздеріне сілтеме көрсетіп жазу
		Тілдік бағдар	9.5.2.1 жазба жұмыстарында себеп-салдар, талғаулы, кезектес салдар құрмалас сөйлемдерді құрастыру
3-тоқсан			
Қазақстанның айтыс өнері мен сөз мәдениеті	Сүйінбай Аронұлы "Сүйінбай мен Қатағанның айтысы"	Тыңдалым	9.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, детальді ақпарат анықтау;
			9.1.2.2 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың шарттылығы мен нақтылығын анықтау;
			9.1.5.1 тірек сөздер, автор көзқарасы мен көңіл күйі арқылы негізгі ойды білдіру;
			9.1.5.2 мәтіндегі мақсатты аудиториясы мен автордың негізгі ойына көзқарасын анықтау
		Айтылым	9.2.1.1 тұрақты тіркестер мен көркем-дегіш құралдарды қолданып, ауызша мәтіндер құрау;
			9.2.1.2 берілген тақырыпқа сай сөздерді орынды қолдана отырып аудиторияға арналған ауызша мәтіндер құрау;
			9.2.6.1 кесте, диаграмма, нұсқаулық шартты белгілер мен сызбалар ақпаратты талдау, баға беру;
			9.2.6.2 кесте, диаграмма, шартты белгілер мен сызбаларда берілген ақпараттарды өзара салыстырып, бағалау
		Оқылым	9.3.1.1 перифраз түрінде берілген сұрақ арқылы қажетті ақпаратты анықтау;
			9.3.1.2 мәтіндегі ақпараттың өзектілігін анықтау, қорытынды жасау;
			9.3.2.1 публицистикалық стильдің (мақала, интервью, қысқа очерк) тілдік ерекшеліктері арқылы мәтіндердің жанрын анықтау;

			9.3.2.2ғылыми стильде (аннотация, пікір, тезис, мақала, баяндама, презентация) жазылған еңбектердің тілдік және жанрлық ерекшелігін талдау жасау
		Жазылым	9.4.1.1мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шпінді, пікір, интервью жазу;
			9.4.1.2 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шпінді, мақала, аннотация, шолу, нұсқаулық жазу;
			9.4.4.1тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, эссе жазуда тиімділік
Қазақстан-Байқоңыр-Ғарыш	Нұртөре Жүсіп "Қыран қазақ" (деректі әңгіме)	Тілдік бағдар	9.4.4.2 тақырып бойынша түрлі стильдегі мәтіндер құрауда мәліметтерді жинақтап, дереккөздеріне сілтеме көрсетіп жазу
			8.5.1.3етістіктің шартты рай және бұйрық рай қызметін білу, ауызша жұмыстарда орынды қолдану
		Тыңдалым	9.1.1.1мәтін тақырыбы, тірек сөздер, иллюстрациялар арқылы көрсетілген мәселені болжау;
		Тыңдалым	9.1.1.2тыңдалатын мәтіндегі фразалар мен дәйек сөздерді талқылап, тақырып пен көтерілетін мәселені болжау;
			9.1.6.1тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде деректерді талдап отырып, дәлелді жауап беру;
			9.1.6.2тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде көтерілген мәселені сыни көзқарасын білдіру
		Айтылым	9.2.4.1 идеялық жағынан ұқсас мәтіндердегі оқиғалар желісіне байланысты отырып, мазмұнның дамуын салыстыру және талдау;
		Айтылым	9.2.4.2 шығарманың идеясы мен мазмұнына байланысты "автор" ретінде бағалау;
			9.2.5.1 пікірталасқа қатысушылар берілген тақырып бойынша өзіндік

			сенімді дәлелдеу және қойылған сұрақтарға еркін жауап беру;
			9.2.5.2сөйлеу барысында түрлі стильде берілген тақырып бойынша аргументтерді орынды қолдану, диалогте, полилогте сенімді сөйлеу;
		Оқылымы	9.3.5.1қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді қолданып, мәтінге өзгеріс енгізу, ерекшеліктерді бақылау; 9.3.5.2қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерден қорытынды өз көзқарасын білдіру; 9.3.6.1тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген мәселелерді талқы отырып,баға беру; 9.3.6.2мәтінде көтерілген мәселені ғаламдық мәселелермен байланысты отырып сыни тұрғыда баға беру
		Жазылым	9.4.1.1мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шара пікір, интервью жазу; 9.4.1.2мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шара мақала,аннотация, шолу, нұсқаулық жазу; 9.4.5.1тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздер); сөйлем қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану; 9.4.5.2тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі,құрама сөздерді дұрыс жазу; сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану;
Қазақ жазуының даму жолы	М.Жұмабаев"Түркістан"	Тілдік бағдар	8.5.2.1жазба жұмыстарында себеп-салдар, талғаулы, кезектес салдарлы құрмалас сөйлемдерді құрастыру
		Тыңдалым	9.1.1.1мәтін тақырыбы, тірек сөздер, иллюстрациялар арқылы көрсетілген мәселені болжау; 9.1.1.2тыңдалатын мәтіндегі фразалар мен дәйек сөздерді талқылап, тақырып пен көтерілетін мәселені болжау;

			9.1.4.1 орта көлемді прозалық, драмалық және поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау; 9.1.4.2 орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармалардан үзінді көтерілген (тұрмыстық, әлеуметтік, қоғамдық) мәселені анықтау, талдау, білдіру
			9.2.1.1 тұрақты тіркестер мен көркемдегіш құралдарды қолданып, мәтіндер құрау; 9.2.1.2 берілген тақырыпқа сәйкес сөздерді орынды қолдана отырып, аудиторияға арналған ауызша мәтіндер құрау; 8.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сөз ішіндегі және сөз аралығын, кейінді және тоғыспалы ықпал заңдылықтарын ескеріп айту; 9.2.3.2 коммуникативтік жағдаятқа сәйкес сөйлеу тіліндегі интонация, логикалық екпіннің мәнін түсініп, өз ойын жеткізу
		Айтылым	8.3.2.1 публицистикалық стильдің (мақала, интервью, қысқа очерк, тілдік ерекшеліктері арқылы мәтіндердің жанрын анықтау; 9.3.2.2 ғылыми стильде (аннотация, пікір, тезис, мақала, баяндама, презентация) жазылған еңбектердің тілдік және жанрлық ерекшеліктерін талдау; 9.3.6.1 тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген мәселелерді талдап отырып, баға беру; 9.3.6.2 мәтінде көтерілген мәселені ғаламдық мәселелермен байланыстырып сыни тұрғыда баға беру
		Оқылым	
		Жазылым	9.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, тақырыпқа байланысты мәселенің оңтайлы шешілу жолдарын ұсыну; 9.4.2.2 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, мәселе бойынша ұсыныс шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұстарын салыстыра отырып дәлелдеп жазу;

			9.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздер); сөйлемде қойылатын тыныс белгілерді орынды; 9.4.5.2 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрама сөздерді дұрыс жазу; сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды;
		Тілдік бағдар	9.5.1.1 өздік, өзгелік, ортақ және ырықсыз етістің қызметін білу, ақпаратты жазба жұмыстарда орынды қолдану
4-тоқсан			
Жолың болсын, жолаушы	М.Мақатаев "Ертең біз жол жүреміз"	Тыңдалым	9.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, детальді ақпаратты анықтау;
			9.1.2.2 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың шарты мен нақтылығын анықтау;
		Айтылым	9.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде деректерді отырып, дәлелді жауап беру;
			9.1.6.2 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде көтерілген мәселесіні көзқарасын білдіру
		Оқылым	9.3.1.1 перифраз түрінде берілген сұрақ арқылы қажетті ақпаратты анықтау

			9.3.1.2мәтіндегі ақпараттың өзектілігін анықтау, қорытынды жасау; 9.3.4.1мәтіндердің түрлерін, тілдік ерекшеліктерін салыстырып, талдау; 9.3.4.2мәтіндердің стилін, жанрлық ерекшеліктерін салыстырып, талдау;
		Жазылым	9.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, цитата, пікір, интервью жазу; 9.4.1.2мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шолу жазу; Жаз мақала, аннотация, шолу, нұсқаулық жазу; 9.4.4.1тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, эссе жазуда тиімділік; 9.4.4.2тақырып бойынша түрлі стильдегі мәтіндер құрауда мәліметтерді жинақтап, дереккөздеріне сілтеме көрсетіп жазу
		Тілдік бағдар	9.5.1.1өздік, өзгелік, ортақ және ырықсыз етістің қызметін білу, анықтамалар жазба жұмыстарда орынды қолдану
Көшпенділер мәдениеті. Қазақтың халық күнтізбесі	І. Есенберлин "Көшпенділер"(үзінді)	Тыңдалым	9.1.3.1оқу - еңбек тақырыптарына байланысты күрделі сөздер мен тіркестердің мағынасын түсіну; 9.1.3.2әлеуметтік – қоғамдық тақырыптар аясында айтылған сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіну; 9.1.5.1тірек сөздер, автор көзқарасы мен көңіл күйі арқылы негізгі ойды білдіру; 9.1.5.2мәтіннің мақсатты аудиториясын, автордың негізгі ойы мен анықтау
		Айтылым	9.2.5.1пікірталасқа қатысушылар берілген тақырып бойынша өз сенімді дәлелдеу және қойылған сұрақтарға еркін жауап беру; 9.2.5.1сөйлеу барысында түрлі стильде берілген тақырып бойынша аргументтерді орынды қолдану, диалогте, полилогте сенімді сөйлеу.

			9.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде деректерді отырып, дәлелді жауап беру;
			9.1.6.2 кесте, диаграмма, шартты белгілер мен сызбаларда берілген ақпараттарды өзара салыстырып бағалау
		Оқы- лы- м	9.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардың композициялық құрылымын анықтау, кейіпкердің іс-әрекетіне немесе лирикалық образына баға беру;
			9.3.3.2 прозалық және поэзиялық шығармалардағы автордың ойы Оқы көтерілген мәселені анықтап, оқырманға әсерін бағалау;
			9.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді қолданып мәтінге өзгеріс енгізу, ерекшеліктерді бақылау;
			9.3.5.2 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерден қорық өз көзқарасын білдіру
		Жаз- ыл- ым	9.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, пікір, интервью жазу;
			9.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шығарма мақала, аннотация, шолу, нұсқаулық жазу;
			9.4.3.1 жазба жұмыстарында символ мен кейіптеу түрлерін қолдану
		Тілдік бағдар	9.4.3.2 жазба жұмыстарында афоризмдерді тиімді қолданып жазу
			9.5.1.1 өздік, өзгелік, ортақ және ырықсыз етістің қызметін білу, ақпарат жазба жұмыстарда орынды қолдану

6) 10-сынып:

6-кесте

Тақырыптар	Көркем шығармалар	Ком- мун- ика	Оқыту мақсаттары
------------	-------------------	---------------------	------------------

		тив тік дағ дыл ар	
1-тоқсан			
Заң – қоғамның тірегі	Айбатыр Сейтақ "Азат елдің ар-намысы – Ата Заң"	Тыңдалым	10.1.4.1 орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармаларда тыңдау, көтерілген (тұрмыстық, әлеуметтік, қоғамдық) мәселелерді анықтап, өз пікірін білдіру; 10.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде мәселеге сыни көзқарасын білдіру
		Айтылым	10.2.3.1 коммуникативтік жағдаятқа сай сөйлеу тіліндегі икемділік, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп, өз ойын жеткізу; 10.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер мен сызбаларды ақпараттарды өзара салыстырып бағалау
		Оқылым	10.3.1.1 мәтіндегі ақпараттың өзектілігін анықтау, қорытынды жасау; 10.3.6.1 мәтінде көтерілген мәселені ғаламдық мәселелермен байланыстыра отырып сыни тұрғыда баға беру
		Жазылым	10.4.3.1 жазба жұмыстарында афоризмдерді тиімді қолдану; 10.4.4.1 тақырып бойынша түрлі стильдегі мәтіндер құрастыру, мәліметтерді жинақтап, дереккөздеріне сілтеме көрсетіп беру
		Тілбағдар	10.5.1.2 мекен және мезгіл үстеулерді ауызша және жазба тілде орынды қолдану
Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті күні – Тәуелсіз Қазақстанның айбынды мейрамы	Маралтай Ыбыраев "Елбасыма"	Тыңдалым	10.1.1.1 тыңдалатын мәтіндегі фразалар мен дәйек сөздерді отырып, тақырып пен көтерілетін мәселені болжау; 10.1.3.1 әлеуметтік - қоғамдық тақырыптар аясында айтатын термин сөздердің мағынасын түсіну
		Айтылым	10.2.1.1 берілген тақырыпқа сай сөздерді орынды қолдану, мақсатты аудиторияға арналған ауызша мәтіндер құрау;

			10.2.4.1 шығарманың идеясы мен мазмұнына байланысты ойын" бағалау
		Оқылым	10.3.2.1ғылыми стильде (аннотация, пікір, тезис, мақала, презентация) жазылған еңбектердің тілдік және жанрлық анықтап, талдау жасау; 10.3.5.1қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтер қорытынды жасау, өз көзқарасын білдіру
		Жазылым	10.4.1.1мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін мақала,аннотация, шолу, нұсқаулық жазу; 10.4.5.1тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі атауларды дұрыс жазу; сөйлем ішінде қойылатын тыныс орынды қолдану
		Тілбағдар	10.5.1.2мекен және мезгіл үстеулерді ауызша және жазба орынды қолдану
2-тоқсан			
Жастар және бұқаралық ақпарат құралдары	Қ.Аманжол ов "Жас дәурен"	Тыңдалым	10.1.2.1тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпарат шынайылығы мен нақтылығын анықтау; 10.1.5.1 мәтіннің мақсатты аудиториясын, автордың негізгі көзқарасын анықтау
		Айтылым	10.2.2.1коммуникативтік жағдаяттарға байланысты сөйлеу формаларын дұрыс таңдай білу; 10.2.5.1сөйлеу барысында түрлі стильде берілген тақырып қажетті аргументтерді орынды қолдану, диалогте, полилогте сөйлеу
		Оқылым	10.3.3.1прозалық және поэзиялық шығармалардағы автор көтерілген мәселені анықтап, оқырманға әсерін бағалау; 10.3.4.1мәтіндердің стилін, жанрлық ерекшеліктерін салыстырып жасау

		Жазылым	10.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, мәселе бойынша ұсынылған шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұстарына отырып, өз ойын дәлелдеп жазу; 10.4.5.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі атауларды дұрыс жазу; сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
		Тілдік бағдар	10.5.1.3 ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсылық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, аудармалық жазба жұмыстарда орынды қолдану
ЭКСПО-2017 – Қазақстан белесі	Н.Ә.Назарбаев "Тәуелсіздік толғауы"	Тыңдалым	10.1.1.1 тыңдалатын мәтіндегі фразалар мен дәйек сөздерді отырып, тақырып пен көтерілетін мәселені болжау; 10.1.3.1 әлеуметтік- қоғамдық тақырыптар аясында айтылған термин мен термин сөздердің мағынасын түсіну
		Айтылым	10.2.3.1 коммуникативтік жағдаятқа сай сөйлеу тіліндегі икемділік, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп, өз ойын жеткізу 10.2.5.1 сөйлеу барысында түрлі стильде берілген тақырыптарға қажетті аргументтерді орынды
		Оқылым	10.3.1.1 мәтіндегі ақпараттың өзектілігін анықтау, қорытынды 10.3.6.1 мәтінде көтерілген мәселені ғаламдық мәселелермен байланыстыра отырып сыни тұрғыда баға беру
		Жазылым	10.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сипаттау, мақала, аннотация, шолу, нұсқаулық жазу; 10.4.4.1 тақырып бойынша түрлі стильдегі мәтіндер құрау, жинақтап, дереккөздеріне сілтеме көрсетіп жазу
		Тілдік бағдар	10.5.1.3 ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсылық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, аудармалық жазба жұмыстарда орынды қолдану
3-тоқсан			
Биотехнология	Сахиев Жүніс "Уақыт	Тың	10.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпа

жаңалықтары	қайтарымы"	дал ым	шынайылығы мен нақтылығын анықтау; 10.1.5.1 мәтіннің мақсатты аудиториясын, автордың негізгі көзқарасын анықтау
		Айт ыл ым	10.2.3.1 коммуникативтік жағдаятқа сай сөйлеу тіліндегі икемділік, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп, өз ойын жеткізу; 10.2.4.1 шығарманың идеясы мен мазмұнына байланысты "ойын" бағалау
		Оқ ыл ым	10.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы автордың көтерілген мәселені анықтап, оқырманға әсерін бағалау; 10.3.4.1 мәтіндердің стилін, жанрлық ерекшеліктерін салыстырып жасау
		Жаз ыл ым	10.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, мәселе бойынша ұсынылған шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұстарын танытып отырып, өз ойын дәлелдеп жазу; 10.4.5.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі сөз атауларды дұрыс жазу; сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін орынды қолдану
		Тіл дік бағ дар	10.5.1.2 жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, мезгілді қимылсын, мақсат бағыныңқы) сабақтас құрмалас сөйлем құрастыру
Болашақ энергия көздері.	Медеу Сәрсек "Жетінші толқын"	Тың дал ым	10.1.4.1 орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармалардың тереңдігіне тиянақтау, көтерілген (тұрмыстық, әлеуметтік, қоғамдық) мәселені анықтап, өз пікірін білдіру; 10.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде мәселеге сыни көзқарасын білдіру
		Айт ыл ым	10.2.1.1 берілген тақырыпқа сай сөздерді орынды қолдана отырып, мақсатты аудиторияға арналған ауызша мәтіндер құрау; 10.2.4.1 шығарманың идеясы мен мазмұнына байланысты "ойын" бағалау

		Оқылым	10.3.2.1ғылыми стильде (аннотация, пікір, тезис, мақала, презентация) жазылған еңбектердің тілдік және жанрлық ерекшелігін анықтап, талдау жасау; 10.3.5.1қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді қорытынды жасау, өз көзқарасын білдіру
		Жазылым	10.4.2.1эссе құрылымы мен дамуын сақтап, мәселе бойынша ұсынылған шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұстарын танытып отырып, өз ойын дәлелдеп жазу; 10.4.3.1 жазба жұмыстарында афоризмдерді тиімді қолдану
		Тілдік бағдар	10.5.1.2жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, мезгілді, қимыл-сын, мақсат бағыныңқы) сабақтас құрмалас сөйлемдерді құрастыру
Алаш идеясы мен қайраткерлері	Ж.Аймауытов "Қартқожа"	Тыңдалым	10.1.4.1орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармалардың мазмұнын анықтау, көтерілген (тұрмыстық, әлеуметтік, қоғамдық) мәселелерді анықтап, өз пікірін білдіру; 10.1.5.1 мәтіннің мақсатты аудиториясын, автордың негізгі көзқарасын анықтау
		Айтылым	10.2.2.1коммуникативтік жағдаяттарға байланысты сөйлемдер формаларын дұрыс таңдай білу; 10.2.6.1кесте, диаграмма, шартты белгілер мен сызбаларды ақпараттарды өзара салыстырып бағалау
		Оқылым	10.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы автордың көтерілген мәселені анықтап, оқырманға әсерін бағалау; 10.3.5.1қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді қорытынды жасау, өз көзқарасын білдіру
		Жазылым	10.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін анықтап, мақала, аннотация, шолу, нұсқаулық жазу; 10.4.5.1тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі сөз атауларды дұрыс жазу; сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін орынды қолдану

		Тіл дік бағ дар	10.5.2.1жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, мез қимыл-сын, мақсат бағыныңқы) сабақтас құрмалас сөй құрастыру
4-тоқсан			
Жаһандық мәселе: демография	Абай Құнанбай ұлы "Адамның кейбір кездері"	Тың дал ым	10.1.2.1тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпа шынайылығы мен нақтылығын анықтау; 10.1.6.1 тыңдалым атериалдарының мазмұны негізінде к мәселеге сыни көзқарасын білдіру
		Айт ыл ым	10.2.4.1шығарманың идеясы мен мазмұнына байланыст ойын" бағалау; 10.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер мен сызбалар ақпараттарды өзара салыстырып бағалау
		Оқ ыл ым	10.3.2.1ғылыми стильде (аннотация, пікір, тезис, мақала, презентация) жазылған еңбектердің тілдік және жанрлы анықтап, талдау жасау; 10.3.6.1мәтінде көтерілген мәселені ғаламдық мәселелер байланыстыра отырып сыни тұрғыда баға беру
		Жаз ыл ым	10.4.1.1мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін с мақала,аннотация, шолу, нұсқаулық жазу; 10.4.4.1тақырып бойынша түрлі стильдегі мәтіндер құрау жинақтап, дереккөздеріне сілтеме көрсетіп жазу
		Тіл дік бағ дар	10.5.2.1жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, мез қимыл-сын, мақсат бағыныңқы) сабақтас құрмалас сөй құрастыру
Роботтар мен киборгтар әлемі	Айзек Азимов "Мен -роботпын" жинағынан үзінді	Тың дал ым	10.1.3.1әлеуметтік - қоғамдық тақырыптар аясында айты мен термин сөздердің мағынасын түсіну; 10.1.5.1 мәтіннің мақсатты аудиториясын, автордың негіз көзқарасын анықтау
		Айт	10.2.1.1берілген тақырыпқа сайсөздерді орынды қолдана

		Ылым	мақсатты аудиторияға арналған ауызша мәтіндер құрау; 10.2.5.1сөйлеу барысында түрлі стильде берілген тақырыптарға қажетті аргументтерді орынды қолдану, диалогте, полилогте сөйлеу
		Оқылым	10.3.1.1мәтіндегі ақпараттың өзектілігін анықтау, қорытынды жасау 10.3.4.1мәтіндердің стилін, жанрлық ерекшеліктерін салыстырып жасау
		Жазылым	10.4.2.1эссе құрылымы мен дамуын сақтап, мәселе бойынша ұсынылған шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұстарын талқылап отырып, өз ойын дәлелдеп жазу; 10.4.3.1 жазба жұмыстарында афоризмдерді тиімді қолдану
		Тілбағдар	10.5.2.1жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, мезгілді, қимылсын, мақсат бағыныңқы) сабақтас құрмалас сөйлемдер құрастыру
Қазақстандағы туризм және экотуризм	І.Жансүгіров "Жетісу суреттері"	Тыңдалым	10.1.1.1тыңдалатын мәтіндегі фразалар мен дәйек сөздерді талқылап отырып, тақырып пен көтерілетін мәселені болжау; 10.1.4.1орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармалардың теманы анықтау, көтерілген (тұрмыстық, әлеуметтік, қоғамдық) мәселені анықтап, өз пікірін білдіру
		Айтлым	10.2.2.1коммуникативтік жағдаяттарға байланысты сөйлеу формаларын дұрыс таңдай білу; 10.2.3.1коммуникативтік жағдаятқа сай сөйлеу тіліндегі икемділік, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп, өз ойын жеткізуге қолдану
		Оқылым	10.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы автордың көтерілген мәселені анықтап, оқырманға әсерін бағалау; 10.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді тексеріп қорытынды жасау, өз көзқарасын білдіру
		Жазылым	10.4.1.1мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін анықтап мақала, аннотация, шолу, нұсқаулық жазу

		ым	
		Тіл дік бағ дар	10.5.2.1 жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, мез қимылсын, мақсат бағыныңқы) сабақтас құрмалас сөйл құрастыру; 10.5.2.1 жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, мез қимыл-сын, мақсат бағыныңқы) сабақтас құрмалас сөйл құрастыру

Қазақстан Республи

Білім және ғылым мини

2018 жылғы 20 қыркүй

№ 469 бұйрығына 34- қо
Қазақстан Республи

Білім және ғылым мини

2013 жылғы 3 сәуір

№ 115 бұйрығына 474-қо

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Математиканы оқытудың мақсаты – "Математика" пәнінің мазмұнын сапалы меңгеруді қамтамасыз ету, білім алушылардың функционалдық сауаттылығын қалыптастыру.

3. "Математика" пәнінің міндеттері:

1) Бағдарламаның бөлімдері бойынша: "Сандар", "Алгебра", "Геометрия", "Статистика және ықтималдық теориясы", "Математикалық үлгі және талдау" математикалық білімдерін, біліктері мен дағдыларын

қалыптастыруға және дамытуға себептесу;

2) әртүрлі мәнмәтіндегі есептерді шешу үшін математикалық тілді және негізгі математикалық заңдарды қабылдауға, сандық қатынастарды және кеңістіктік пішіндерді зерделеуге көмектесу;

3) білім алушылардың білімдерін есептерді шешу мақсатымен математикалық үлгі құруға бағыттау және нақты процестерді сипаттайтын математикалық үлгілерді түсіндіру;

4) физика, химия, биология және басқа да теориялық салалардағы және практикалық қызметтер бойынша есептерді зерттеу мен шешу үшін математикалық әдістерді қолданудың қарапайым дағдыларын қалыптастыру;

5) практикалық есептерді шешу кезінде қолайлы математикалық әдістерді таңдау үшін логикалық және сын тұрғысынан ойлауын, шығармашылық қабілеттерін алынған нәтижелерді бағалау және олардың нақтылығын анықтауын дамыту;

6) қарым-қатынас дағдыларын дамыту, оның ішінде ақпаратты нақты және сауатты жеткізу қабілетін, жарияланымдар мен электрондық құралдарды қоса алғанда ақпаратты әртүрлі деректерден пайдалану;

7) дербес жұмыс үшін, сондай-ақ командалық жұмыс үшін дербестік, жауапкершілік, жігерлілік, табандылық, шыдамдылық және төзімділік сияқты жеке қасиеттерін дамыту;

8) математиканың даму тарихымен, математикалық терминдердің шығуымен таныстыру;

9) математикаға оқыту процесінде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану дағдыларын дамыту;

10) қоғамдық ілгерілеу үшін математиканы маңыздылығын түсінуді қамтамасыз ету.

4. Оқытудың қойылған мақсатын іске асыру үшін Бағдарлама

төмендегідей түзету міндеттерін шешуді қарастырады:

1) күнделікті өмірде (қоғамда) математикалық білімдерін қолдану дағдыларын қалыптастыру;

2) математикаға оқыту процесінде танымдық әрекеттерін белсендіру;

3) тексерудің түйсіне-сезу тәсілімен игеру және заттардың рельефтік бейнелерін, геометриялық пішіндердің контурлы бейнелерін қабылдау; сезіп түйсіну заттың (геометриялық пішіннің) пішінін, көлемін көрсетеді;

4) затты (геометриялық пішінді) сипау кезінде естіп қабылдауын дамыту, яғни педагогтың дыбыстық түсініктемелерімен сәйкестендіру;

5) Брайль математикалық құралдарымен, рельефтік сызбалармен жұмыс кезінде сенсорлық функцияларын (түстерді ажырату, көзбен шамалау) және ұсақ моторикасын дамыту;

6) көріп қабылдауын дамыту: геометриялық пішінді (түсін, пішінін, көлемін) көру белгілерін бөлу;

7) "Математика" пәнін зерделеу кезінде түсініктерді нақтылау;

8) байланыстырып сөйлеуін, материалды математикалық тілде баяндай алуын дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Бағдарламаның ерекшеліктері:

1) шиыршықтық принципі бойынша сандар, алгебра, геометрия, статистика және ықтималдық теориясы, математикалық үлгілеу саласындағы математикалық білімдері мен біліктерін дамыту;

2) қолданбалық мәселелерді шешу арқылы зерттеу дағдыларын дамыту;

3) техникалық құралдарды және қолданбалы бағдарламаларды (графикалық калькулятор, "GeoGebra", "1 C Математикалық конструкторы,

"Excel (экзель)", "Access (аксэс)", "Paint (пейнт)") қолдануға оқыту;

4) әртүрлі мәнмәтіндерде процесстерді сипаттау үшін математикалық үлгі құру біліктерін дамытудың практикалық бағыттылығы;

5) күтілетін нәтижелер оқыту мақсаттарының жүйесі түрінде ұсынылған және Блум таксономиясының деңгейлері (білу, түсіну, қолдану, талдау, жинақтау, бағалау) бойынша құрылған.

6. Бағдарламасы көрмейтін және нашар көретін білім алушылардың қабылдау, түсіну, ойлау және сөйлеу саласынан көрінетін даму ерекшеліктерін ескереді, яғни түзетуге және қабылдауын дамытуға, түсініктерді нақтылауға, көрнекі-бейнелік ойлауын жетілдіруге, өзін өзі бақылау тәсілдері мен жолдарын қалыптастыруға бағытталған арнайы нысандарды және оқыту тәсілдерін қолдануды болжайды.

7. Көрмейтіндер мен нашар көретіндерді оқыту барысында түзету-компенсаторлық процесстерді жоғарғы деңгейде дамыту (ауыстырылып қосылу, компенсаторлық қабылдау құрылымындағы нұсқалық), өзін өзі түзету тәсілдері мен жолдарын және әлеуметтік-психологиялық реттеу мен бейімдеуді қалыптастыру бойынша міндеттер шешіледі.

8. Математикаға оқыту барысында білім алушылардың офтальмологиялық мүмкіндіктерін ескеру, яғни көру анализаторының бұзылу дәрежесіне қарай балаларды топтарға бөлінуіне сәйкес:

1) толық көрмейтін және жақсы көретін көзінде түзету көзілдірікпен 0-ден 0,04-ке дейінгі көру өткірлігімен жартылай көрмейтін (жартылай көретін) балалар - аталған топты оқыту Брайль жүйесі бойынша сезіну және есту көмегімен іске асырылады;

2) жақсы көретін көзінде түзету әйнегімен 0,05-тен 0,09-ға дейінгі көру өткірлігімен нашар көретін балалар -оқыту кезінде олар реттелген көру жүктемесін сақтауға, толық емес көру қабілетін қорғау және тиімді пайдалану бойынша іс-шараларға, еңбек пен демалыс қызметін икемді кезектестіруге мұқтаж.

9. Көрмейтін балаларды оқыту сараланған, іс-әрекет, құндылыққа

бағдарланған, тұлғаға бағдарланған, коммуникативтік тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологиялар негізінде жүзеге асырылады.

10. "Математика" пәнін оқытудағы құндылыққа бағдарланған тәсіл адамның қоғамда адамның табысты кіріктірілуіне көмектесетін негізгі құндылықтарды білуіне, түсінуіне және ұғынуына бағытталған. Бағдарламада жалпыұлттық "Мәңгілік ел" идеясы іске асырылады.

11. Тұлғаға бағдарланған тәсілдің мақсаты оқу процесін дараландыру, оқушы тұлғасының үйлесімді қалыптастыру және жан-жақты дамыту, шығармашылық қабілеттерін толық ашу және математика сабағында тұлғаның әлеуметтік-маңызды қасиеттерін тәрбиелеу, эмоциялық-ерік аясын, психикалық процестерін түзетуболып табылады.

12. Іс-әрекет тәсілі математика сабақтарында меңгеруді автоматтандырылған дағдылар деңгейіне дейін жеткізуді қамтитын ақпараттық-рецептивті, іздеу, зерттеу, талдау және жинақтау әдісі, болжау тиімдірек болып табылатын практикалық біліктер мен дағдыларды дамытуда және түзетуде іске асырылады, яғни білім алушыларға өз бетінше:

1) сұрақтар қоюға және қорытындылар жасауға; әртүрлі күрделіліктегі математика бойынша оқу және танымдық міндеттерді шешу үшін үлгілер мен сызбаларды жасауға, қабылдауға және түрлендіруге;

2) нәтижеге жету процесіндегі өз іс-әрекетін бақылауды жүзеге асыруға, бағдарлану және мобильділікпен байланысты өзгеретін жағдайларға сәйкес өз іс-әрекеттерін түзетуге; оқу тапсырмаларын орындау дұрыстығын, оны шешудегі өз мүмкіндігін бағалауға мүмкіндік береді.

13. Сараланған тәсіл күрделілігі, мұғалім тарапынан қолдау сипаты бойынша ажыратылатын шағын топтық оқытуды, әртүрлі деңгейлік тапсырмаларды қолдануды болжайды, яғни шартты түрде білім алушыларды үш шағын топқа бөлуге болады:

1) бірінші шағын топтың білім алушылары оқу материалын жеткілікті толық және өз бетінше меңгеруге қабілетті;

2) екінші шағын топтың білім алушылары оқу материалын меңгереді, бірақ оны қайта жаңғырту кезінде бірқатар қателіктер жібереді, көмекке мұқтаж;

3) үшінші топтың білім алушылары оқу материалын бір бөлігінде меңгереді және оны өз бетінше қайта жаңғыртуға қабілетті емес; олар үшін жеке түзету әдістері және тәсілдері көрсетілген тапсырмалар мен еске түсірулері бар жеке карталар құрылады.

14. Коммуникативтік тәсіл математиканы оқытуда білім алушы мен педагогтың арасындағы вербальді және вербальді емес өзара іс-әрекет процесінде білімдермен, біліктермен және дағдылармен алмасуды қарастырады. Математика сабағында коммуникативтік дағдыларды үйрету үшін жұмысты топтарда, жұппен ұйымдастырылады.

15. Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану:

1) ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану құзыреттілігі базалық ақпараттық-коммуникациялық дағдыларда құрылады және өзіне жұмыс, бос уақыт пен қарым-қатынас үшін технологияларды дұрыс және шығармашылық қолдануды қосады;

2) мультимедиялық ресурстардың және бұқаралық ақпарат құралдарының, интерактивті тақталар мен компьютерлердің ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану оқу процесін жаңғыртуға және белсендіруге, сондай-ақ білім алушылар мен педагогтың арасындағы ынтымақтастық пен қарым-қатынасқа көмектеседі;

3) ақпаратты іздеу, өңдеу және онымен алмасу үшін Интернет-ресурстарды, ұялы байланысты, онлайн-форумды; көрмейтін балалар үшін Jaws for Windows (джовз фо виндоус) ақпаратына визуалды емес қолжетімділіктің дыбыстаушы бағдарламасы бар компьютерді пайдаланылады;

4) ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолданудың құндылығы білім алушылар өз қызметін өзгенің көмегінсіз өз бетінше ұйымдастыра алады.

16. Математиканы оқыту процесі келесі оқу пәндерімен байланысты:

1) орыс тілімен: талқылауды, талдауды, дәлелдеуді жүзеге асыру кезінде өз ойларын сауатты баяндауға үйрету үшін орыс тілі ережелерінің білімдері негізінде;

2) тарихпен: тарихи оқиғаларды есептеу үшін тарихи кезеңдердің хронологиялық шектері туралы түсініктерге сүйене отырып;

3) географиямен: Жердің шартәріздес формасы туралы, глобустағы Жер бетінің бейнесі туралы түсініктерді; план мен картаның ұқсастығы және әртүрлілігі туралы, географиялық координаталар туралы білімдерді; температураны өлшеу туралы, географиялық карталармен жұмыс істеу біліктерін қолдана отырып; география курсынан параллельдер мен меридиандар туралы білімдерін қолдана отырып; доға мен шеңбердің градусық өлшемі сияқты ені мен ұзындығын түсіндіру арқылы;

4) биологиямен: табиғатты қорғау, экология, табиғатты ұтымды пайдалану туралы; биологиялық құрылымдардағы симметрия туралы білімдерін қолдана отырып;

5) информатикамен: компьютермен: "Калькулятор" бағдарламасының көмегімен есептеу, диаграмма құру және оқытудың мультимедиялық құралдарын пайдалану бойынша жұмыс істеу білігін қолдана отырып;

6) технологиямен: өзіндік құн, кіші бизнесті жұмсау түрлері, туралы білімдерін қолдануға; тауарлардың өзіндік құнын калькуляциялау және қызметтер туралы білімдерін қолдануға сүйене отырып, жүзеге асырылады.

17. Математиканы оқыту барысында төмендегі түзету пәндерімен байланыс жүзеге асырылады:

1) қалдық көру қабілетін сақтау және дамыту: бейне белгілерін бөлу біліктерін дамыту (сұлба, ашықтық, түсі, пішіні, көлемі, кеңістіктік бағдарлауын) және оларды кіріктіруді жүзеге асыру; көріп есте сақтауын және көрнекі-бейнелік ойлауын дамыту;

2) кеңістікте бағдарлау: математикалық білімдерін ойын әрекетінде, қоғамда қолдану;

3) элеуметтік – тұрмыстық бағдарлау: бюджетті білу; математикалық білімдерін (өлшеу, есептеу, модельдеу, құрастыру) қолдану;

4) емдік дене шынықтыру: сызықтар, қатар түзулер, перпендикуляр түзулер, есептеу.

18. Түзете-дамыту жұмысында бұзылған және жетілмеген функцияларын түзету мен орнын толтыру мақсатында пайдаланылатын арнайы техникалық және оптикалық құралдар жүйесі қолданылады.

19. Көрмейтін және нашар көретін балаларға арналған мектептердегі математика кабинетінде тифлотехникалық құралдар қарастырылады:

1) нашар көретін балалар үшін үлкейтілген шрифтпен және бейімделген түсті иллюстрациялармен арнайы оқулықтар;

2) Брайль бойынша оқулықтар;

3) қалдық көру қабілеті бар көрмейтін балалар үшін рельефті және түсті баспаны үйлестіретін құралдар;

4) Брайль жүйесі бойынша жазу үшін құралдар;

5) Брайль жүйесі бойынша жазу үшін грифельдер;

6) рельефтік – нүктелік шрифтпен жазу үшін қағаз;

7) рельефтік суреттермен, сызбалармен, сұлбалармен және қарапайым функциялардың графикаларымен иллюстрацияланған Брайль бойынша альбомдар;

8) "Кітапқұмар" оқитын машинка;

9) математикалық құралдар: шеңбер доғасын рельефтік сызу үшін

циркуль, тактильді транспортер, тактильді сызғыш, тактильді үшбұрыш, координаталық жазықтық макеті, дыбыстық калькуляторлар;

10) макеттер, үлгілер, текше мен тікбұрышты параллелепипед көрінісі;

11) рельефтік – графическалық құралдар.

3-тарау. "Математика" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

20. "Математика" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сыныпта – аптасына 5 сағат, оқу жылында - 170 сағатты;

2) 6-сыныпта – аптасына 5 сағат, оқу жылында - 170 сағатты құрайды.

21. "Математика" пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) 1-бөлім "Сандар";

2) 2-бөлім "Алгебра";

3) 3-бөлім "Геометрия";

4) 4-бөлім "Статистика және ықтималдықтартеориясы";

5) 5-бөлім "Математикалық модельдеу және анализ".

22. "Сандар" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) сандар және шамалар туралы түсініктер;

2) сандарға амалдар қолдану.

23. "Алгебра" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) алгебралық өрнектер және оларды түрлендіру;

2) теңдеу және теңсіздіктер, олардың жүйелері және жиынтықтары;

3) тізбектер және олардың қосындысы.

24. "Геометрия" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) геометриялық фигуралар туралы түсінік;
- 2) геометриялық фигуралардың өзара орналасуы;
- 3) метрикалық қатыстар;
- 4) векторлар және түрлендірулер.

25. "Статистика және ықтималдықтар теориясы" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) жиындар теориясы және логика элементтері;
- 2) комбинаторика негіздері;
- 3) статистика және деректерді талдау.

26. "Математикалық модельдеу және анализ" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) математикалық модельдеудің көмегімен есептер шығару;
- 2) математикалық тіл және математикалық модель.

27. 5-сыныпқа арналған "Математика" пәнінің базалық мазмұны:

1) натурал сандар және нөл. Натурал сандар және нөл саны. Координаталық сәуле. Натурал сандарды салыстыру. Қос теңсіздік. Натурал сандарды қосу. Натурал сандарды азайту. Натурал сандарды көбейту. Натурал сандарды бөлу. Арифметикалық амалдардың қасиеттері. Натурал сандарға арифметикалық амалдар қолдану. Санды өрнектер. Әріпті өрнектер. Санды және әріпті өрнектердің мәндері. Өрнектерді ықшамдау. Теңдеу. Теңдеудің түбірі. Теңдеудің көмегімен мәтінді есептерді шығару. Формула. Формула арқылы есептеу. Натурал сандардан тұратын

сандар тізбектері;

2) натурал сандардың бөлінгіштігі. Натурал сандардың бөлгіші мен еселігі. Жай және құрама сандар. Бөлінгіштіктің негізгі қасиеттері. 2; 3; 5; 9; 10 сандарына бөлінгіштік белгілері. Жұп және тақ сандар. Дәреже. Дәреженің негізі. Дәреженің көрсеткіші. Натурал сандарды жай көбейткіштерге жіктеу. Ең үлкен ортақ бөлгіш. Өзара жай сандар. Ең кіші ортақ еселік;

3) жай бөлшектер және оларға амалдар қолдану. Жай бөлшектерді оқу және жазу. Жай бөлшектің негізгі қасиеті. Дұрыс және бұрыс жай бөлшектер. Аралас сан. Аралас санның бүтін және бөлшек бөліктері. Бұрыс бөлшекті аралас санға айналдыру. Аралас санды бұрыс бөлшек түрінде жазу. Жай бөлшектер мен аралас сандарды координаталық сәуледе кескіндеу. Жай бөлшектерді ортақ бөлімге келтіру. Жай бөлшектерді және аралас сандарды салыстыру. Жай бөлшектерді қосу және азайту. Аралас сандарды қосу. Аралас сандарды азайту. Жай бөлшектерді және аралас сандарды көбейту. Өзара кері сандар. Жай бөлшектерді және аралас сандарды бөлу. Жай бөлшектер мен аралас сандарға арифметикалық амалдар қолдану. Санның бөлігін және бөлігі бойынша санды табу. Бірлесіп орындалатын жұмыстарға қатысты есептер;

4) ондық бөлшектер және оларға амалдар қолдану. Ондық бөлшек. Ондық бөлшектерді оқу және жазу. Ондық бөлшекті жай бөлшекке айналдыру. Ондық бөлшектерді координаталық сәуледе кескіндеу. Ондық бөлшектерді салыстыру. Ондық бөлшектерді қосу және азайту. Ондық бөлшекті натурал санға көбейту. Ондық бөлшектерді көбейту. Ондық бөлшекті натурал санға бөлу. Ондық бөлшекті ондық бөлшекке бөлу. Ондық бөлшекті 10; 100; 1000 және 0,1; 0,01; 0,001 сандарына көбейту және бөлу. Ондық және жай бөлшектерге арифметикалық амалдар қолдану. Ондық бөлшектерді дөңгелектеу. Бөлшектерден тұратын сандар тізбектері;

5) жиын. Жиын. Жиын элементтері. Жиындарды кескіндеу. Жиындар арасындағы қатынастар. Ішкі жиын. Жиындардың бірігуі мен қиылысуы;

6) пайыз. Пайыз. Санның пайызын және пайызы бойынша санды табу. Мәтінді есептерді шығару;

7) бұрыш. Көпбұрыш. Бұрыш. Бұрыштың шамасы. Бұрышты салу және өлшеу. Транспортер. Бұрыштарды салыстыру. Көпбұрыш. Көпбұрыштың қабырғалары мен бұрыштарын өлшеу, периметрін табу;

8) диаграмма. Шеңбер. Дөңгелек. Дөңгелек сектор. Диаграмма. Бағанды, сызықтық және дөңгелек диаграммалар. Статистикалық деректерді көрсету тәсілдері;

9) кеңістік фигураларының жазбалары. Тік бұрышты параллелепипед (текше). Тік бұрышты параллелепипедтің (текшенің) жазбасы. Фигураларды қиюға берілген есептер. Фигураларды құрастыруға берілген есептер;

10) 5-сыныптағы математика курсын қайталау.

28. 6-сыныпқа арналған "Математика" пәнінің базалық мазмұны:

1) қатынас және пропорция. Екі санның қатынасы. Екі санның пайыздық қатынасы. Пропорция. Пропорцияның негізгі қасиеті. Тура пропорционалдық тәуелділік. Кері пропорционалдық тәуелділік. Мәтінді есептерді пропорция көмегімен шығару. Санның пайызын және пайызы бойынша санды табуды пропорция арқылы шығару. Масштаб. Шеңбердің ұзындығы. Дөңгелектің ауданы. Шар. Сфера;

2) рационал сандар және оларға амалдар қолдану. Оң сандар. Теріс сандар. Координаталық түзу. Қарама-қарсы сандар. Бүтін сандар. Рационал сандар. Санның модулі. Рационал сандарды салыстыру. Рационал сандарды координаталық түзудің көмегімен қосу. Теріс рационал сандарды қосу. Таңбалары әртүрлі рационал сандарды қосу. Рационал сандарды азайту. Координаталық түзуде нүктелердің арақашықтығы. Рационал сандарды көбейту. Рационал сандарды қосу мен көбейтудің ауыстырымдылық және терімділік қасиеттері. Рационал сандарды бөлу. Рационал санды шексіз периодты ондық бөлшек түрінде беру. Шексіз периодты ондық бөлшекті жай бөлшекке айналдыру. Рационал сандарға арифметикалық амалдар қолдану. Мәтінді есептерді шығару;

3) алгебралық өрнектер. Айнымалы. Айнымалысы бар өрнек. Жақшаны

ашу. Коэффициент. Ұқсас қосылғыштар. Ұқсас қосылғыштарды біріктіру. Өрнектерді тепе-тең түрлендіру. Тепе-теңдік. Алгебралық өрнектерді түрлендіру. Мәтінді есептерді шығару;

4) бір айнымалысы бар сызықтық теңдеулер. Санды теңдіктер және олардың қасиеттері. Бір айнымалысы бар сызықтық теңдеу. Мәндес теңдеулер. Бір айнымалысы бар сызықтық теңдеулерді шешу. Айнымалысы модуль таңбасының ішінде берілген бір айнымалысы бар сызықтық теңдеу. Мәтінді есептерді шығару;

5) бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктер және олардың жүйелері. Санды теңсіздіктер және олардың қасиеттері. Сан аралықтары. Сан аралықтарының бірігуі мен қиылысуы. Бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздік. Мәндес теңсіздіктер. Бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктерді шешу. Бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктер жүйесі. Бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктер жүйесін шешу. Айнымалысы модуль таңбасының ішінде берілген бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздік. Айнымалысы модуль таңбасының ішінде берілген бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктерді шешу;

6) координаталық жазықтық. Жазықтық. Перпендикуляр түзулер және кесінділер. Параллель түзулер мен кесінділер. Координаталық жазықтық. Тікбұрышты координаталар жүйесі. Центрлік симметрия. Осьтік симметрия;

7) кеңістіктегі фигуралар. Фигуралардың кеңістікте орналасуы. Кеңістік фигураларын кескіндеу, "көрінбейтін" сызықтар. Вектор ұғымы;

8) статистика. Комбинаторика. Статистикалық деректер және олардың сипаттамалары: арифметикалық орта, мода, медиана, құлаш. Қозғалыстың орташа жылдамдығын табуға есептер шығару. Іріктеу тәсілі арқылы комбинаторикалық есептер шығару;

9) шамалар арасындағы тәуелділіктер. Шамалар арасындағы тәуелділіктерді беру тәсілдері: аналитикалық (формула арқылы), кестелік, графиктік тәсіл. Нақты процестердің графиктерін қолданып шамалар арасындағы тәуелділіктерді зерттеу. Тура пропорционалдық және оның графигі;

10) екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер мен олардың жүйелері. Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеу және оның графигі. Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйелері. Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйесін қосу тәсілімен және алмастыру тәсілімен шешу. Мәтінді есептерді екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйелері арқылы шығару;

11) 5-6 сыныптардағы математика курсың қайталау.
4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

29. Оқыту мақсаттары Бағдарламада кодпен ұсынылған. Кодтағы бірінші сан сыныпты, еінші және үшінші сандар – Бағдарлама бөлімі мен бөлімшесін білдіреді, төртінші сан оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 5.1.2.4 кодындағы "5" – сынып, "1.2" – бөлімше, "4" – оқу мақсатының реттік нөмірі.

30. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Сандар":

1-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
1.1 Сандар және шамалар туралы түсініктер	5.1.1.1 натурал сандар жиыны ұғымын меңгеру	6.1.1.1 екі санның қатынасы не көрсетеді
	5.1.1.2 жұп және тақ сандар ұғымдарын меңгеру	6.1.1.2 қандай шамалар тура пропорционал болатынын түсіну, мысалдар келтіру, шығару
	5.1.1.3 натурал санның дәрежесін анықтай білу, натурал көрсеткішпен рельефті-нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) жазу дәрежесінің ережесін білу	6.1.1.3 қандай шамалар кері пропорционал болатынын түсіну, мысалдар келтіру, шығару
	5.1.1.4 ондық жазба түрінде натурал санды ұсыну	6.1.1.4 координаталық түзуді анықтау
	5.1.1.5 бөлгіштің анықтауды және есесленген натурал санды білу	координаталық түзуді рельефті – нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) (барлық қатардағы және соңында нұсқарды(1,3,5) сызуды білу

	5.1.1.6 қарапайым және құрама сандарды анықтауды білу 5.1.1.7 жалпы бөлгіш, жалпы еселеуіш, ең үлкен ортақ бөлгіш және ең кіші ортақ еселік сандарын анықтауды білу 5.1.1.8 өзара қарапайым сандардың анықтауды білу 5.1.1.9 жай бөлшек ұғымын меңгеру; жай бөлшектерді рельефті – нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) жазу ережесін білу 5.1.1.10 дұрыс және бұрыс бөлшектерді тану 5.1.1.11 аралас сандарды анықтай білу; аралас сандарды рельефті – нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) жазу ережесін білу 5.1.1.12 өзара кері сандарды анықтай білу 5.1.1.13 ондық бөлшектер ұғымын меңгеру; ондық бөлшектерді рельефті – нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) жазу ережесін білу 5.1.1.14 ондық бөлшек түрінде жазылған сандар теңдігін түсіну, мысалы: 1,3 және 1,30 5.1.1.15 сандардың жуық мәндері ұғымын меңгеру; жуықтау тең белгісін рельефті – нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) жазу ережесін білу 5.1.1.16 пайыз түсінігін меңгеру; Брайль рельефті – нүктелік шрифт бойынша пайыз белгісінің жазылу ережесін білу	6.1.1.5 масштаб ұғымын меңгеру 6.1.1.6 бүтін сан ұғымын меңгеру 6.1.1.7 қарама-қарсы сандар ұғымын, координаталық түзуде белгілеуді меңгеру 6.1.1.8 рационал сан ұғымын меңгеру 6.1.1.9 сан модулін және оның мәнін табу, модуль белгісін рельефті – нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) жазу ережесін білу
1.2 Сандарға амалдар қолдану	5.1.2.1 натурал сандарды, оның ішінде координаталық сәуле көмегімен салыстыру 5.1.2.2 амалдар тәртібін орнату және жақшамен және жақшасыз төрт амалдан артықтау тұратын сандық өрнектердің мәндерін табу	6.1.2.1 сандар қатынасы ұғымын меңгеру 6.1.2.2 берілген қатынасқа кері қатынас табу

5.1.2.3 сандық өрнектер мәнін табу үшін қосу және көбейту қасиеттерін қолдану	6.1.2.3 пропорцияны анықтай білу
5.1.2.4 бірдей сандардың көбейтіндісін дәреже түрінде жазу	6.1.2.4 пропорцияны тану және құрастыру
5.1.2.5 натурал сандардың 2, 5, 10-ға бөлінгіштік белгілерін қолдану	6.1.2.5 пропорцияның негізгі қасиетін қолдану
5.1.2.6 натурал сандардың 3 пен 9-ға бөлінгіштік белгілерін қолдану	6.1.2.6 берілген қатынаста шаманы бөлу
5.1.2.7 құрама сандарды қарапайым көбейткіштерге бөлшектеу	6.1.2.7 шамаларды бөліктерге бөлу, көбейту, пропорционалдарды берілген сандармен салыстыру
5.1.2.8 натурал сандардың бөлгіштерін табу	6.1.2.8 бүтін сандарды салыстыру
5.1.2.9 натурал сандардың еселіктерін табу	6.1.2.9 координаталық түзуде рационал сандарды бейнелеу
5.1.2.10 көбейтіндінің берілген натурал санға бөлінгіштігін талдау	6.1.2.10 координаталық түзу көмегімен сандарды қосу және азайтуды орындау
5.1.2.11 қосынды мен айырманың берілген натурал санға бөлінгіштігін талдау	6.1.2.11 Эйлер-Венн шеңберінің көмегімен сандардың ішкі жиынтығын бейнелеу, циркуль көмегімен геометриялық құрылымды орындау
5.1.2.12 екі және одан көп сандардың ең үлкен ортақ бөлгішін және ең кіші ортақ еселігін табу	6.1.2.12 рационал сандарды салыстыру
5.1.2.13 бұрыс бөлшекті аралас санға және аралас санды бұрыс бөлшекке айналдыру	6.1.2.13 рационал сандардың бірдей бөлгішпен және әртүрлі белгілерімен қосуды орындау
5.1.2.14 жай бөлшектерді қысқарту кезінде бөлшектің негізгі қасиетін қолдану	6.1.2.14 рационал сандарды азайтуды орындау
5.1.2.15 жай бөлшекті жаңа бөлгішке келтіру	6.1.2.15 рационал сандарды көбейтуді орындау
	6.1.2.16 рационал сандарды бөлуді орындау

5.1.2.16 жай бөлшекті ортақ бөлгішке келтіру; жай бөлшектерді, аралас сандарды салыстыру; жай бөлшек пен аралас санның жазылу ережесін білу	
5.1.2.17 бірдей бөлгіштермен бөлшектерді қосу және азайтуды орындау	
5.1.2.18 әртүрлі бөлгіштермен бөлшектерді қосу және азайтуды орындау	
5.1.2.19 натурал саннан бөлшекті азайтуды орындау	
5.1.2.20 аралас сандарды қосу және азайтуды орындау	
5.1.2.21 жай бөлшектерді, аралас сандарды көбейтуді орындау	6.1.2.17 рационал сандарды қосу және азайтудың қасиеттерін орындау
5.1.2.22 берілген санға кері санды табу	6.1.2.18 қандай жай бөлшектер негізгі бөлшектер ретінде берілгенін тану
5.1.2.23 жай бөлшектер мен аралас сандарды бөлуді орындау	6.1.2.19 рационал санды шексіз периодтық бөлшек түрінде беру
5.1.2.24 санның бөлігін және оның бөлігі бойынша санды табу	6.1.2.20 шексіз периодтық ондық бөлшек
5.1.2.25 бір нысанда жазылған бөлшектерді басқаға ауыстыру	6.1.2.21 шексіз периодтық ондық бөлшек бөлшекке айналдыру
5.1.2.26 ондық бөлшектерді салыстыру	6.1.2.22 рационал сандардан тұратын өрнектердің мәнін табу
5.1.2.27 ондық бөлшектерді қосу және азайтуды орындау	6.1.2.23 тура пропорционал тәуелділік мысалдар келтіру
5.1.2.28 ондық бөлшекті натурал санға және ондық бөлшекке көбейтуді орындау	6.1.2.24 координаталық түзуде нүктелердің қашықтықты табу
5.1.2.29 ондық бөлшекті 10, 100, 1000 және 0,1; 0,01; 0,001-ге көбейту ережесін қолдану	

2) 2-бөлім"Алгебра":

2-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
2.1 Алгебралық өрнектер және оларды түрлендіру	5.2.1.1 қосу және көбейту қасиеттерін қолданып, әріптік өрнектерді айналдыру 5.2.1.2 әріптердің берілген мәндері бойынша әріптік өрнектердің мәндерін табу	6.2.1.1 алгебралық өрнектер ұғымын меңгеру
		6.2.1.2 берілген айнымалылардың рационал мәндері кезіндегі а. өрнектердің мәндерін есептеу
		6.2.1.3 алгебралық өрнекте рұқсат етілетін айнымалының мәнін нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) нөлге тең неравно. белгісінің жазылу ережесін білу
		6.2.1.4 қандай айнымалының мәндерінде алгебралық өрнектер практикалық есептер мәнмәтінінде мағына бар екенін түсіну
		6.2.1.5 жақшаларды ашу ережесін білу
		6.2.1.6 коэффициент, ұқсас қосылғыштар ұғымдарын анықтай б
		6.2.1.7 ұқсас қосылғыштарды алгебралық өрнектерге келтіру
		6.2.1.8 тепе-тең және тепе-тең түрлендіруді анықтай білу
		6.2.1.9 алгебралық өрнектерді тепе-тең түрлендіруді орындау
		6.2.1.10 теңдіктерден бір айнымалыларды басқалар арқылы көр
		6.2.1.11 өрнектердің геометриялық мағынасын түсіну
		6.2.1.12 формуланы білу және тура пропорционал графигін құру

		6.2.1.13 сандармен байланысты есептерді шығару үшін жазбаларын қолдану
2.2 Теңдеу және теңсіздіктер, олардың жүйелері және жиынтықтары	5.2.2.1 арифметикалық амалдардың белгісіз компоненттерін табу ережелері негізінде теңдеулер шешу 5.2.2.2 теңдеулерді шешу дұрыстығын тексеру тәсілдерін қолдану	6.2.2.1 дұрыс сандық теңдіктердің қасиеттерін білу және қолдану 6.2.2.2 мәндес теңдеулердің бір айнымалысымен сызықтық теңдеулерді шешу 6.2.2.3 бір айнымалымен сызықтық теңдеулерді шешу 6.2.2.4 а және b – рационал сандар болатын түріндегі теңдеулерді шешу 6.2.2.5 дұрыс сандар теңсіздігінің қасиеттерін білу және қолдану 6.2.2.6 теңсіздіктерді қосу, азайту, көбейту мен бөлуді түсіну және қолдану 6.2.2.7 сандық аралықтарды жазуға арналған белгілерді қолдану 6.2.2.8 сандық аралықтарды бейнелеу; сандық аралықтарды рельефті – нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) жазу ережесін білу 6.2.2.9 сандық аралықтардың бірігуі мен қиылысуын табу; сандық аралықтарды біріктіріп және қиылыстырып рельефті – нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) жазу ережесін білу 6.2.2.10 $kx > b$, $kx \geq b$, $kx < b$, $kx \leq b$ түрлерінің сызықтық теңсіздіктерін шешу 6.2.2.11 теңсіздіктерді алгебралық түрлендіру көмегімен $kx > b$, $kx \geq b$, $kx < b$, $kx \leq b$ теңсіздіктер түріне келтіру 6.2.2.12 координаталық түзуде теңсіздіктерді шешуді бейнелеу; теңсіздіктерді шешудің рельефті – нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) жазу ережесін білу

		6.2.2.13 сандық аралық түрінде теңсіздіктерді шешуді жазу және түріндегі берілген сандық аралықты жазу; жабдықтар белгілерін нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) жазу ережесін білу 6.2.2.14 бір айнымалымен сызықтық теңсіздік жүйесін шешу 6.2.2.15 координаталық түзуде $x > a$, $x \geq a$, $x < a$, $x \leq a$ теңсіздік түрін көптеген нүктелерді бейнелеу 6.2.2.16 екі айнымалымен сызықтық теңдеулерді және оның қанша шешімі бар екенін анықтай білу 6.2.2.17 екі айнымалымен сызықтық теңдеулер жүйелері туралы білу 6.2.2.18 екі айнымалымен сызықтық теңдеулер жүйесін шешу ретіндегі берілген сандар жұбы болып табылатынын түсіну; реттелген сандар жұбын нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) жазу ережесін білу 6.2.2.19 алмастыру және қосу жолдарымен теңдеулер жүйесін шешу
2.3 Тізбектер және олардың қосындысы	5.2.3.1 натурал сандардан тізбектерде заңдылықты орнату 5.2.3.2 натурал сандардан тізбектерде жетіспейтін элементтерді табу 5.2.3.3 заңдылықты ойлап табу және натурал сандардан тізбектерді құрастыру 5.2.3.4 бөлшектерден тұратын сандық тізбектерде заңдылық орнату	

3) 3-бөлім "Геометрия":

3-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
3.1 Геометриялық фигуралар туралы түсінік	5.3.1.1 әртүрлі ұзындық өлшемдерін білу және координаталық сәуледегі бірлік кесіндінің не екенін түсіну 5.3.1.2 шеңбер, дөңгелек ұғымдарын және олардың элементтерін (центр, радиус және диаметр) меңгеру 5.3.1.3 циркуль көмегімен шеңбер салу; брайльдік циркуль көмегімен шеңбер салуды орындау 5.3.1.4 бұрыш ұғымдарын және оның градустық өлшемдерін меңгеру, бұрыштарды белгілеу және салыстыру; бұрыш пен градустық өлшем белгілерін рельефті-нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) жазу ережесін білу 5.3.1.5 бұрыш түрлерін (сүйір, тік, доғал, жазыңқы, толық) ажырату; геометриялық фигуралардың контурлы бейнелерін тексерудің және қабылдаудың тактильдік-сезіну тәсілін игеру 5.3.1.6 айналма сектор ұғымын меңгеру; рельефтік сурет көмегімен тану 5.3.1.7 көпбұрыш ұғымын меңгеру 5.3.1.8 тікбұрышты параллелепипед (текше) және оларды ұңғылау туралы ұғымының болуы; макет және рельефті сурет көмегімен тану	6.3.1.1 координаталық жазықтық ұғымын меңгеру 6.3.1.2 координаталардың тікбұрышты жүйесін және Брайль жүйесі бойынша координаталардың тікбұрышты жүйесін меңгеру 6.3.1.3 сандардың реттелген жұбы (x; y) координаталардың тікбұрышты жүйесін қоятынын түсіну және әрбір нүктеге нүктелік координаталары деп аталатын сандардың реттелген жұбы сәйкес 6.3.1.4 нүктенің координаталары бойынша координаталар жүйесінде оны құру және координаталық жазықтықта берілген координаталар нүктелерін табу 6.3.1.5 осьтік және орталық симметрия ұғымын меңгеру; геометриялық фигуралардың контурлы бейнелерін тексерудің және қабылдаудың тактильдік-сезіну тәсілін меңгеру 6.3.1.6 симметрия осі немесе центрі бар фигуралар туралы түсінігінің болуы; иметь представление о симметрии в фигурах, симметриялық және орталық симметриялы фигураларды тану; рельефтік сурет көмегімен симметриялық және орталық симметриялы фигураларды тану 6.3.1.7 шар және сфера туралы түсінігінің болуы; рельефтік сурет көмегімен тану
3.2	5.3.2.1 фигураларды кесу және жинау көмегімен есептер	6.3.2.1 қиып өтетін, параллель, перпендикуляр

Геометриялық фигуралардың өзара орналасуы	шығару; геометриялық фигуралардың контурлық бейнелерін тексеру мен қабылдаудың тактильді – сезіну тәсілін игеру	анықтай білу 6.3.2.2 перпендикуляр, параллель түзулер кесінділерді тану; рельефтік сурет көмегімен 6.3.2.3 кесінділердің, сәулелердің, түзулер координаталық осьтермен қиылысу нүктелер координаталарын графикалық тәсілмен координаталық жазықтықта қарапайым функциялардың рельефті графикасын оқыту 6.3.2.4 фигураны оның бейнесі бойынша жазық және кеңістіктік фигураларды бейнелеу геометриялық фигуралардың (макет) моделін көмегімен тану 6.3.2.5 координаталар басына және координат тікбұрышты жүйесіндегі координаталық қатысты симметриялық нүктелер мен фигуралар сызу; Брайль жүйесі бойынша координат тікбұрышты жүйесінде нүктелер мен фигуралар
3.3 Метрикалық қатыстар	5.3.3.1 транспортер көмегімен бұрыштарды өлшеу; Брайльдік транспортер көмегімен бұрыштарды өлшеу 5.3.3.2 транспортер көмегімен берілген градусық өлшеммен бұрыштар сызу; Брайльдік транспортер көмегімен берілген градусық өлшеммен бұрыштар сызу 5.3.3.3 градусық өлшемдегі бұрышты табу, бұрыштарды салыстыру үшін есептер шығару	6.3.3.1 координаталық түзудегі нүктелер мен фигуралар қашықтықты табу 6.3.3.2 шеңбер ұзындығының оның диаметріне қатынасында тұрақты сан бар екенін білдіру жүйесі бойынша санын жазу ережесін білу 6.3.3.3 шеңбер ұзындығының формуласын қолдану; Брайль жүйесі бойынша формуланы ережесін білу 6.3.3.4 дөңгелек ауданының формуласын қолдану; рельефті-нүктелік шрифтпен (Брайль бойынша) дөңгелек ауданының формуласын ережесін білу және оны есеп шығаруда қолдану

3.4 Векторлар және түрлендіруле р		6.3.4.1 вектор анықтамасын білу және он рельефті-нүктелік шрифтпен (Брайль жү вектор белгісін жазудың ережесін білу
---	--	---

4) 4-бөлім "Статистика және ықтималдықтар теориясы":

4-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
4.1 Жиындар теориясы және логика элементтері	5.4.1.1 жиын және оның элементтері, бос жиындар ұғымын меңгеру; жиын элементіне тиісті белгіні және рельефті-нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) бос жиындарды жазу ережелерін білу 5.4.1.2 жиындардың бірігуі мен қиылысуын анықтай білу; рельефті-нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) жиындардың бірігу және қиылысу белгілерін жазу ережесін білу 5.4.1.3 берілген жиындардың бірігуін және қиылысуын табу, записывать результаты, , символдарын қолдана отырып, нәтижелерін жазу 5.4.1.4 ішкі жиынтық ұғымын меңгеру; ішкі жиынтық белгісін рельефті-нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) жазу ережесін білу 5.4.1.5 жиындар арасындағы (қиылысатын және қиылыспайтын жиындар) қатынастардың сипатын анықтау	
4.2 Комбинаторика негіздері		6.4.2.1 іріктеу әдісімен комби есептерді шешу
4.3 Статистика және деректерді талдау	5.4.3.1 дөңгелек, сызықтық және бағаналық диаграммалар туралы түсінігінің болуы 5.4.3.2 дөңгелек, сызықтық және бағаналық диаграммаларды	6.4.3.1 бірқатар сандардың, н медиананың және сандық д қатарының модасын орта ар анықтай білу

	сызу; рельефтік сызба үшін арнайы құралдарды қолдану	
	5.4.3.3 кесте немесе диаграмма түрінде ұсынылған статистикалық ақпаратты шығару	6.4.3.2 сатистикалық санды шығару

5) 5-бөлім"Математикалық модельдеу және талдау":

5-кесте

Бөлімлер	Оқу мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
5.1 Математикалық модельдеудің көмегімен есептер шығару	5.5.1.1 арифметикалық амалдар көмегімен натурал сандармен мәтін есептерді шығару	6.5.1.1 тура және кері пропорция байланысты шамаларды тану және шығару
	5.5.1.2 мәтін есептер шығару кезінде ең үлкен ортақ бөлгішті және ең кіші ортақ еселікті қолдану	6.5.1.2 пропорция көмегімен пайыз арналған есептерді шығару
	5.5.1.3 арифметикалық амалдар көмегімен жай бөлшектермен мәтін есептер шығару (мысалы, бірлескен жұмысқа арналған есептер)	6.5.1.3 картамен, жоспармен, суретпен жұмыс барысында масштабтың рельефті сурет көмегімен тану
	5.5.1.4 сандар немесе шамалар бөліктерін және оның бөлігі бойынша сандарды немесе шамаларды табуға арналған есептерді құру және шешу	6.5.1.4 рационал сандармен мәтін есептерді шығару
	5.5.1.5 арифметикалық амалдар көмегімен бөлшектермен мәтін есептер шығару	6.5.1.5 қозғалыстың орта жылдамдығын табуға есептерді шығару
	5.5.1.6 пайыздарға арналған мәтін есептерді	6.5.1.6 сызықтық теңдеулерді көмегімен мәтін есептерді шешу
	5.5.1.7 Эйлер-Венн диаграммасын қолданып, есептерді шешу	6.5.1.7 сызықтық теңдеулер жүйесін құрастыру көмегімен мәтін есептерді шешу
	5.5.1.8 мәтін өрнектерді құрастыру және оларды есептерді шешу үшін қолдану	
	5.5.1.9 мәтін есептерді шығару үшін формуланы қолдану	

5.2 Математикалы қ тіл және математикалы қ модель	5.5.2.1 жай бөлшектерді оқу және жазу 5.5.2.2 координаталық сәуледе натурал сандарды бейнелеу 5.5.2.3 координаталық сәуледе жай бөлшектерді, аралас сандарды бейнелеу 5.5.2.4 координаталық сәуледе ондық бөлшектерді бейнелеу 5.5.2.5 ондық бөлшектерді оқу және жазу; Брайль бойынша ондық бөлшектерді жазу ережесін білу 5.5.2.6 натурал сандарды салыстыру нәтижесін белгілерінің көмегімен жазу; Брайль жүйесі бойынша $<, >, =$ белгілерін жазу ережесін білу 5.5.2.7 натурал сандарды салыстыруды және келтіруді талап ететін жағдайды зерттеу 5.5.2.8 жиындармен жұмыс барысында $\cup, \cap, \in, \notin, \subset, \supset,$ символдарын қолдану; Брайль жүйесі бойынша $\cup, \cap, \in, \notin, \subset, \supset, \emptyset$ символдарын жазу ережесін білу 5.5.2.9 жазық фигураларды құру және кеңістіктік геометриялық фигураларды (текше мен тікбұрышты параллелепедті) ұңғылау; рельефтік сызба үшін арнайы құралдарды қолдану	6.5.2.1 екі санның қатынасын оқу және жазу 6.5.2.2 пропорцияны оқу және жазу 6.5.2.3 шамаларды сипаттау және сандарды қолдану 6.5.2.4 мәтін есептерді шығару және айнымалылармен және формулалармен өрнектер құрастыру 6.5.2.5 шамалар арасындағы тәуелділіктер арналған есептерді шығару 6.5.2.6 шамалар арасындағы тәуелділіктер тапсырмасының тәсілдерін білу 6.5.2.7 тәуелділік формуласын оқу және жазу; тәуелділік формуласының сипаттамасы бойынша жазу білу 6.5.2.8 формуламен немесе графикамен берілген тәуелділіктер үшін кесте құру 6.5.2.9 формуламен және кестемен берілген тәуелділіктер графикасын құру 6.5.2.10 нақты процестер графикасын құру қолданып, шамалар арасындағы тәуелділіктер зерттеу 6.5.2.11 нақты тәуелділіктер мен пропорционал шамалар арасындағы тәуелділіктер графиканы түсіндіру 6.5.2.12 сипаттау бойынша тура және кері пропорцияны жазу; Брайльдік бейнелеу
--	---	--

		жүйесінің рельефті-нүктелік сипаты бойынша тура пропорционал функция жазу ережесін білу
		6.5.2.13 тура пропорционал графика рельефтік сызба үшін арнайы қолдану

31. Осы Бағдарлама көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

32. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары

деңгейінің 5-6 сыныптары

"Математика" пәнінен

жаңартылған мазмұндағы

үлгілік оқу бағдарламасының қосымша

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
--------------------------------	--	------------------

1-тоқсан

Натурал сандар және нөл саны	Натурал сандар және нөл саны	5.1.1.1 натурал сандар жиыны ұғымын меңгеру
		5.1.1.2 жұп және тақ сандар ұғымдарын меңгеру
	Координаталық сәуле. Натурал сандарды салыстыру. Қос теңсіздік	5.3.1.1 әртүрлі ұзындық өлшемдерін білу және координаталық сәуледегі бірлік кесіндінің не екенін түсіну
		5.5.2.2 координаталық сәуледе натурал сандарды салыстыру
		5.1.2.1 натурал сандарды, оның ішінде координаталық сәуледегі кесінділермен салыстыру
		5.5.2.6 натурал сандарды салыстыру нәтижесін белгілеу және оны көмегімен жазу; Брайль жүйесі бойынша $<$, $>$, $=$ белгілері ережесін білу
	Арифметикалық амалдардың қасиеттері.	5.5.2.7 натурал сандарды салыстыруды және келесі ережелерді ететін жағдайды зерттеу
		5.1.2.2 амалдар тәртібін орнату және жақшамен жазу және төрт амалдан артықтау тұратын сандық өрнектерді есептеу табу
	Натурал сандарға арифметикалық амалдар қолдану	5.1.2.3 сандық өрнектер мәнін табу үшін қосу және көбейту қасиеттерін қолдану
	Санды және әріпті өрнектер, олардың мәндері. Өрнектерді ықшамдау	5.2.1.1 қосу және көбейту қасиеттерін қолданып, өрнектерді айналдыру
		5.2.1.2 әріптердің берілген мәндері бойынша әріптердің мәндерін табу
	Теңдеу. Теңдеудің түбірі. Теңдеуді шешу	5.2.2.1 арифметикалық амалдардың белгісіз комбинаторикалық табу ережелері негізінде теңдеулер шешу
		5.2.2.2 теңдеулерді шешу дұрыстығын тексеру табу қолдану

	Формула. Формулаарқылы есептеу. Мәтін есептерді шешу. Натурал сандардан тұратын сандар тізбегі	5.5.1.1 арифметикалық амалдар көмегімен натурал сандардың мәтін есептерді шығару
		5.5.1.8 мәтін өрнектерді құрастыру және оларды шешу үшін қолдану
		5.5.1.9 мәтін есептерді шығару үшін формуланы қолдану
		5.2.3.1 натурал сандардан тізбектерде заңдылықты анықтау
		5.2.3.2 натурал сандардан тізбектерде жетіспейтін сандарды табу 5.2.3.3 заңдылықты ойлап табу және натурал сандардан тізбектерді құрастыру
Натурал сандардың бөлінгіштері мен еселіктері	Натурал сандардың бөлінгіштері мен еселіктері	5.1.1.5 бөлінгіштің анықтауды және есесленген натурал сандарды білу
		5.1.2.8 натурал сандардың бөлінгіштерін табу
		5.1.2.9 натурал сандардың еселіктерін табу
	Жай және құрама сандар	5.1.1.6 қарапайым және құрама сандарды анықтау
	Бөлінгіштіктің негізгі қасиеттері	5.1.2.10 көбейтіндінің берілген натурал санға бөлінгіштігін талдау
		5.1.2.11 қосынды мен айырманың берілген натурал сандарға бөлінгіштігін талдау
	2; 3; 5; 9; 10 сандарына бөлінгіштік белгілері	5.1.2.5 натурал сандардың 2, 5, 10-ға бөлінгіштік белгілерін табу және қолдану 5.1.2.6 натурал сандардың 3 пен 9-ға бөлінгіштік белгілерін табу және қолдану
	Дәреже	5.1.1.3 натурал санның дәрежесін анықтай білу, көрсеткішпен рельефті-нүктелік шрифтпен (Брайль әліпбиі бойынша) жазу дәрежесінің ережесін білу

		5.1.1.4 ондық жазба түрінде натурал санды ұсын
		5.1.2.4 бірдей сандардың көбейтіндісін дәреже түрінде жазу
	Натурал сандарды жай көбейткіштерге жіктеу	5.1.2.7 құрама сандарды қарапайым көбейткіштерге жіктеу
	Ең үлкен ортақ бөлгіш. Өзара жай сандар. Ең кіші ортақ еселік	5.1.1.7 жалпы бөлгіш, жалпы еселеуіш, ең үлкен ортақ еселік және ең кіші ортақ еселік сандарын анықтауды 5.1.2.12 екі және одан көп сандардың ең үлкен ортақ еселігін табу 5.1.1.8 өзара қарапайым сандардың анықтауды 5.5.1.2 мәтін есептер шығару кезінде ең үлкен ортақ еселікті қолдану
Жай бөлшектер	Жай бөлшек. Жай бөлшектерді оқу және жазу	5.1.1.9 жай бөлшек ұғымын меңгеру; жай бөлшектерді – нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) жазу білу 5.5.2.1 жай бөлшектерді оқу және жазу
	Жай бөлшектердің негізгі қасиеті	5.1.2.14 жай бөлшектерді қысқарту кезінде бөлшектің қасиетін қолдану 5.1.2.15 жай бөлшекті жаңа бөлгішке келтіру
	Дұрыс және бұрыс жай бөлшектер	5.1.1.10 дұрыс және бұрыс бөлшектерді тану
	Аралас сандар	5.1.1.11 аралас сандарды анықтай білу; аралас сандарды сәулелік рельефті – нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) бейнелеу ережесін білу 5.1.2.13 бұрыс бөлшекті аралас санға және аралас бөлшекке айналдыру
	Жай бөлшектермен аралас сандарды координаталық сәуледе кескіндеу	5.5.2.3 координаталық сәуледе жай бөлшектерді, аралас сандарды бейнелеу

2-тоқсан

Жай бөлшектерге амалдар қолдану	Жай бөлшектерді ортақ бөлімге келтіру. Жай бөлшектерді және аралас сандарды салыстыру	5.1.2.16 жай бөлшекті ортақ бөлгішке келтіру; жай бөлшек пен аралас сандарды салыстыру; жай бөлшек пен аралас сандарды жазылу ережесін білу
	Жай бөлшектерді қосу және азайту	5.1.2.17 бірдей бөлгіштермен бөлшектерді қосу және азайту орындау 5.1.2.18 әртүрлі бөлгіштермен бөлшектерді қосу және азайту орындау
	Аралас сандарды қосу. Аралас сандарды азайту	5.1.2.19 натурал саннан бөлшекті азайтуды орындау
		5.1.2.20 аралас сандарды қосу және азайтуды орындау
	Жай бөлшектерді және аралас сандарды көбейту. Өзара кері сандар	5.1.2.21 жай бөлшектерді, аралас сандарды көбейту
		5.1.1.12 өзара кері сандарды анықтай білу 5.1.2.22 берілген санға кері санды табу
	Жай бөлшектерді және аралас сандарды бөлу	5.1.2.23 жай бөлшектер мен аралас сандарды бөлу

3-тоқсан

Мәтіндік есептер	Санның бөлігін және бөлігі бойынша санды табуға берілген есептер	5.1.2.24 санның бөлігін және оның бөлігі бойынша санды табуға берілген есептер 5.5.1.4 сандар немесе шамалар бөліктерін және сандар бойынша сандарды немесе шамаларды табуға арналған есептерді құру және шешу
	Бірлесіп орындалатын жұмыстарға қатысты есептер	5.5.1.3 арифметикалық амалдар көмегімен жай бөлшектер мәтін есептер шығару (мысалы, бірлескен жұмыстар есептер)
Ондық бөлшектер және оларға	Ондық бөлшек. Ондық бөлшектерді оқу және жазу. Ондық бөлшекті жай бөлшекке айналдыру	5.1.1.13 ондық бөлшектер ұғымын меңгеру; ондық бөлшекті рельефті – нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) жазу ережесін білу 5.1.1.14 ондық бөлшек түрінде жазылған сандарды оқу мысалы: 1,3 және 1,30

амалдар қолдану		5.5.2.5 ондық бөлшектерді оқу және жазу; Брайль жүйесі бойынша ондық бөлшектерді жазу ережесін білу
		5.1.2.25 бір нысанда жазылған бөлшектерді басқару
	Ондық бөлшектерді координаталық сәуледе кескіндеу. Ондық бөлшектерді салыстыру	5.5.2.4 координаталық сәуледе ондық бөлшектерді кескіндеу 5.1.2.26 ондық бөлшектерді салыстыру
	Ондық бөлшектерді қосу және азайту	5.1.2.27 ондық бөлшектерді қосу және азайтуды орындау
	Ондық бөлшекті натурал санға көбейту. Ондық бөлшектерді көбейту	5.1.2.28 ондық бөлшекті натурал санға және ондық бөлшекті көбейтуді орындау
	Ондық бөлшекті натурал санға бөлу. Ондық бөлшектерді бөлу	5.1.2.30 ондық бөлшекті натурал санға және ондық бөлшекті бөлуді орындау
	Ондық бөлшектерді 10; 100; 1000;... және 0,1; 0,01; 0,001; ... сандарына көбейту және бөлу	5.1.2.29 ондық бөлшекті 10, 100, 1000 және 0,1; 0,01; 0,001; ... көбейту ережесін қолдану 5.1.2.31 ондық бөлшекті 10, 100, 1000 және 0,1; 0,01; 0,001; ... бөлу ережесін қолдану
	Ондық бөлшектерді дөңгелектеу	5.1.1.15 сандардың жуық мәндері ұғымын меңгеру; белгісін рельефті – нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) жазу ережесін білу 5.1.2.32 ондық бөлшектерді берілген разрядқа дөңгелектеу
	Мәтінді есептерді шешу. Бөлшектерден тұратын сандар тізбектері	5.5.1.5 арифметикалық амалдар көмегімен бөлшектер есептер шығару 5.2.3.4 бөлшектерден тұратын сандық тізбектерді орнату 5.2.3.5 заңдылықты ойлап табу және бөлшектерден тұратын сандық тізбектерді құрастыру
Жиын	Жиын. Жиын элементтері. Жиындарды кескіндеу	5.4.1.1 жиын және оның элементтері, бос жиынды белгілеу; жиын элементіне тиісті белгіні және рельефті шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) бос жиынды белгілеу

		ережелерін білу 5.5.2.8 жиындармен жұмыс барысында $\cup, \cap, \in, \notin, \subset, \supset,$ символдарын қолдану; Брайль жүйесі бойынша $\cup, \cap, \in, \notin, \subset, \supset, \emptyset$ символдарын жазу ережесін білу
	Жиындар арасындағы қатынастар. Ішкі жиын	5.4.1.4 ішкі жиынтық ұғымын меңгеру; ішкі жиын рельефті-нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) ережесін білу 5.4.1.5 жиындар арасындағы (қиылысатын және қиылыспайтын жиындар) қатынастардың сипатын білу
	Жиындардың бірігуі мен қиылысуы	5.4.1.2 жиындардың бірігуі мен қиылысуын анықтау рельефті-нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) жиындардың бірігу және қиылысу белгілерін жазу 5.4.1.3 берілген жиындардың бірігуін және қиылысуын записывать результаты, , символдарын қолдана отырып нәтижелерін жазу
	Мәтінді есептерді шығару	5.5.1.7 Эйлер-Венн диаграммасын қолданып, есептерді шығару
4-тоқсан		
Пайыз	Пайыз	5.1.1.16 пайыз түсінігін меңгеру; Брайль рельефті-нүктелік шрифт бойынша пайыз белгісінің жазылу ережесін білу; бөлшектерді пайыздарға және пайыздарды бөлшектерге айналдыру
	Санның пайызын және пайызы бойынша санды табу	5.1.2.34 берілген санның пайызын табу 5.1.2.35 бір санның басқаға пайыздық қатынасын табу керісінше 5.1.2.36 берілген пайыз бойынша санды табу
	Мәтінді есептерді шығару	5.5.1.6 пайыздарға арналған мәтін есептерді шығару

Бұрыштар. Көпбұрыштар	Бұрыш	5.3.1.4 бұрыш ұғымдарын және оның градустық меңгеру, бұрыштарды белгілеу және салыстыру; градустық өлшем белгілерін рельефті-нүктелік шартпен (Брайль жүйесі бойынша) жазу ережесін білу 5.3.1.5 бұрыш түрлерін (сүйір, тік, доғал, жазыңқы) ажырату; геометриялық фигуралардың контурлы тексерудің және қабылдаудың тактильдік-сезінуді 5.3.3.1 транспортир көмегімен бұрыштарды өлшеу; транспортир көмегімен бұрыштарды өлшеу 5.3.3.2 транспортир көмегімен берілген градустық бұрыштар сызу; Брайльдік транспортир көмегімен градустық өлшеммен бұрыштар сызу 5.3.3.3 градустық өлшемдегі бұрышты табу, бұрышты салыстыру үшін есептер шығару
	Көпбұрыш	5.3.1.7 көпбұрыш ұғымын меңгеру
Диagramмалар	Шеңбер. Дөңгелек. Дөңгелек сектор	5.3.1.2 шеңбер, дөңгелек ұғымдарын және олардың элементтерін (центр, радиус және диаметр) меңгеру 5.3.1.3 циркуль көмегімен шеңбер салу; брайльдік циркуль көмегімен шеңбер салуды орындау 5.3.1.6 айналма сектор ұғымын меңгеру; рельефтік көмегімен тану
	Диаграмма	5.4.3.1 дөңгелек, сызықтық және бағаналық диаграммалар туралы түсінігінің болуы 5.4.3.2 дөңгелек, сызықтық және бағаналық диаграммалар сызу; рельефтік сызба үшін арнайы құралдарды пайдалану
	Статистикалық деректерді көрсету тәсілдері	5.4.3.3 кесте немесе диаграмма түрінде ұсынылған статистикалық ақпаратты шығару
Кеңістік	Тік бұрышты параллелепипед (текше) және оның жазбасы	5.3.1.8 тікбұрышты параллелепипед (текше) және оның ұңғылау туралы ұғымының болуы; макет және рәсім

фигуралардың жазбалары		көмегімен тану
	Фигураларды қиюға берілген есептер. Фигураларды құрастыруға берілген есептер	5.5.2.9 жазық фигураларды құру және кеңістіктік фигураларды (текше мен тікбұрышты параллелепипедтік сызба үшін арнайы құралдарды қолдану) 5.3.2.1 фигураларды кесу және жинау көмегімен егеометриялық фигуралардың контурлық бейнелеумен қабылдаудың тактильді – сезіну тәсілін игеру
5-сыныптағы математика курсын қайталау		

2) 6-сынып:

2-кесте

Ұзақмерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
5 – сыныптағы математика курсын қайталау		
Қатынастар мен пропорциялар	Екі санның қатынасы. Екі санның пайыздық қатынасы	6.1.2.1 сандар қатынасы ұғымын меңгеру
		6.1.2.2 берілген қатынасқа кері қатынасты табу
		6.1.1.1 екі санның қатынасы не көрсететінін білу
	Пропорция. Пропорцияның негізгі қасиеті	6.5.2.1 екі санның қатынасын оқу және жазу
		6.1.2.3 пропорцияны анықтай білу
		6.1.2.4 пропорцияны тану және құрастыру
		6.5.2.2 пропорцияны оқу және жазу
		6.1.2.5 пропорцияның негізгі қасиетін білу және қолдану

	Тура пропорционалдық	6.1.1.2 қандай шамалар тура пропорционалдар болатынын түсіну, мысал есептерді шығару
	тәуелділік. Кері пропорционалдық	6.1.1.3 қандай шамалар кері пропорционалдар болатынын түсіну, мысал есептерді шығару
	тәуелділік	6.5.1.1 тура және кері пропорционалмен байланысты шамаларды тану, есептерді шығару
	Мәтінді есептерді пропорцияның көмегімен шығару	6.5.1.2 пропорция көмегімен пайыздарға арналған есептерді шығару
		6.1.2.6 берілген қатынаста шаманы бөлу 6.1.2.7 шамаларды бөліктерге бөлу, керісінше пропорционалдарды берінісін
	Масштаб	6.1.1.5 масштаб ұғымын меңгеру 6.5.1.3 картамен, жоспармен, сызбамен жұмыс барысында масштабтың маңызын, рельефті сурет көмегімен тану
Рационал сандар және оларға амалдар қолдану	Шеңбердің ұзындығы. Дөңгелектің ауданы. Шар. Сфера	6.3.3.2 шеңбер ұзындығының оның диаметріне қатынасында тұрақты екенін білу; Брайль жүйесі бойынша санын жазу ережесін білу 6.3.3.3 шеңбер ұзындығының формуласын білу және қолдану; Брайль жүйесі бойынша формуланы жазу ережесін білу 6.3.3.4 дөңгелек ауданының формуласын білу және қолдану; рельефті-шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) дөңгелек ауданының формуласын білу және оны есеп шығаруда қолдану 6.3.1.7 шар және сфера туралы түсінігінің болуы; рельефтік сурет көмегімен
	Оң сандар. Теріс сандар. Координаталық түзу. Қарама-қарсы сандар	6.1.1.4 координаталық түзуді анықтауды және координаталық түзуді рәсімдік нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) (барлық қатарға (2,5), сонымен бірге нұсқарды(1,3,5) сызуды білу 6.1.1.7 қарама-қарсы сандар ұғымын, оларды координаталық түзуде білдіруді меңгеру
	Бүтін сандар. Рационал сандар	6.1.1.6 бүтін сан ұғымын меңгеру

		6.5.2.3 шамаларды сипаттау кезінде бүтін сандарды қолдану 6.1.1.8 рационал сан ұғымын меңгеру 6.1.2.9 координаталық түзуде рационал сандарды бейнелеу 6.1.2.11 Эйлер-Венн шеңберінің көмегімен рационал сандардың ішкі ж... бейнелеу; брайльдік циркуль көмегімен геометриялық құрылымдард...
	Санның модулі	6.1.1.9 сан модулін және оның мәнін таба білу; модуль белгісін рельеф... шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) жазу ережесін білу 6.2.1.11 өрнектердің геометриялық мағынасын түсіну 6.3.3.1 координаталық түзудегі нүктелер арасындағы қашықтықты та...
	Рационал сандарды салыстыру	6.1.2.8 бүтін сандарды салыстыру 6.1.2.12 рационал сандарды салыстыру
	Рационал сандарды координаталық түзудің көмегімен қосу	6.1.2.10 координаталық түзу көмегімен бүтін сандарды қосу және азай...
	Теріс рационал сандарды қосу. Таңбалары әртүрлі рационал сандарды қосу	6.1.2.13 рационал сандардың бірдей белгілерімен және әртүрлі белгіле...
	Рационал сандарды азайту. Координаталық түзуде нүктелердің арақашықтығы	6.1.2.14 рационал сандарды азайтуды орындау 6.1.2.24 координаталық түзуде нүктелер арасындағы қашықтықты та...
2-тоқсан		
Рационал сандарға амалдар қолдану	Рационал сандарды көбейту	6.1.2.15 рационал сандарды көбейтуді орындау
	Рационал сандарды қосу мен көбейтудің ауыстырымдылық және терімділік қасиеттері	6.1.2.17 рационал сандарды қосу және көбейту қасиеттерін орындау

	Рационал сандарды бөлу	6.1.2.16 рационал сандарды бөлуді орындау
	Рационал санды шексіз периодты ондық бөлшек түрінде беру. Шексіз периодты ондық бөлшекті жай бөлшекке айналдыру	6.1.2.18 қандай жай бөлшектер негізгі ондық бөлшектер ретінде берілген
		6.1.2.19 рационал санды шексіз периодтық ондық бөлшек түрінде беру
		6.1.2.20 шексіз периодтық ондық бөлшек кезеңін табу
		6.1.2.21 шексіз периодтық ондық бөлшекті жай бөлшекке айналдыру
	Рационал сандарға арифметикалық амалдар қолдану	6.1.2.22 рационал сандардан тұратын сандық өрнектердің мәнін табу
	Мәтінді есептерді шығару	6.5.1.4 рационал сандармен мәтін есептерді шығару
Алгебралық өрнектер	Айнымалы. Айнымалысы бар өрнек	6.2.1.1 алгебралық өрнектер ұғымын меңгеру
		6.2.1.2 берілген айнымалылардың рационал мәндері кезіндегі алгебралық өрнектердің мәндерін есептеу
		6.2.1.3 алгебралық өрнекте рұқсат етілетін айнымалының мәнін табу; рәсімдік нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) нөлге тең емес емес белгілер ережесін білу
		6.2.1.4 қандай айнымалының мәндерінде алгебралық өрнектер кезіндегі есептер мәнмәтінінде мағына бар екенін түсіну
	Жақшаларды ашу. Коэффициент. Ұқсас қосылғыштар. Ұқсас қосылғыштарды біріктіру	6.2.1.5 жақшаларды ашу ережесін білу
		6.2.1.6 коэффициент, ұқсас қосылғыштар ұғымдарын анықтай білу
		6.2.1.7 ұқсас қосылғыштарды алгебралық өрнектерге келтіру
	Өрнектерді тепе-тең түрлендіру. Тепе-теңдік	6.2.1.8 тепе-тең және тепе-тең түрлендіруді анықтай білу
	Алгебралық өрнектерді түрлендіру	6.2.1.9 алгебралық өрнектерді тепе-тең түрлендіруді орындау
	Мәтінді есептерді шығару	6.5.2.4 мәтін есептерді шығару кезінде айнымалылармен және формулалармен

		құрастыру
		6.2.1.10 теңдіктерден бір айнымалыларды басқалар арқылы көрсету
3-тоқсан		
Бір айнымалысы бар сызықтық теңдеу	Сандық теңдіктер және олардың қасиеттері	6.2.2.1 дұрыс сандық теңдіктердің қасиеттерін білу және қолдану
	Мәндес теңдеулер. Бір айнымалысы бар сызықтық теңдеу. Бір айнымалысы бар сызықтық теңдеулерді шешу	6.2.2.2 мәндес теңдеулердің бір айнымалысымен сызықтық теңдеуді 6.2.2.3 бір айнымалымен сызықтық теңдеулерді шешу
	Айнымалысы модуль таңбасының ішінде берілген бір айнымалысы бар сызықтық теңдеу	6.2.2.4 а және b – рационал сандар болатын түріндегі теңдеулерді шешу
	Теңдеулер көмегімен мәтінді есептерді шығару	6.5.1.6 сызықтық теңдеулерді құрастыру көмегімен мәтін есептерді шешу
Бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктер	Санды теңсіздіктер және олардың қасиеттері	6.2.2.5 дұрыс сандар теңсіздігінің қасиеттерін білу және қолдану 6.2.2.6 теңсіздіктерді қосу, азайту, көбейту мен бөлуді түсіну және қолдану
		6.2.2.7 сандық аралықтарды жазуға арналған белгілерді қолдану
	Сан аралықтар. Сан аралықтардың бірігуі мен қиылысуы	6.2.2.8 сандық аралықтарды бейнелеу; сандық аралықтарды рельефті шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) жазу ережесін білу 6.2.2.9 сандық аралықтардың бірігуі мен қиылысуын табу; сандық аралықтарды біріктіріп және қиылыстырып рельефті – нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) жазу ережесін білу
		6.2.2.10 $kx > b$, $kx \geq b$, $kx < b$, $kx \leq b$ түрлерінің сызықтық теңсіздіктерін шешу
	Бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздік. Бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктерді шешу	6.2.2.11 теңсіздіктерді алгебралық түрлендіру көмегімен $kx > b$, $kx \geq b$, $kx < b$, $kx \leq b$ теңсіздіктер түріне келтіру 6.2.2.12 координаталық түзуде теңсіздіктерді шешуді бейнелеу; теңсіздіктерді шешудің рельефті – нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) жазу ережесін білу

		6.2.2.13 сандық аралық түрінде теңсіздіктерді шешуді жазу және тесіз, берілген сандық аралықты жазу; жабдықтар белгілерін рельефті – нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) жазу ережесін білу точечным шрифтом (по системе Брайля)
	Бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктер жүйесі. Бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктер жүйесін шешу	6.2.2.14 бір айнымалымен сызықтық теңсіздік жүйесін шешу
	Айнымалысы модуль таңбасының ішінде берілген бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздік. Айнымалысы модуль таңбасының ішінде берілген бір айнымалысы бар сызықтық теңсіздіктерді шешу	6.2.2.15 координаталық түзуде $ x >a$, $ x \geq a$, $ x <a$, $ x \leq a$ теңсіздік түрімен б көптеген нүктелерді бейнелеу
Координат алық жазықтық	Перпендикуляр түзулер және кесінділер. Параллель түзулер және кесінділер	6.3.2.1 қиып өтетін, параллель, перпендикуляр түзулерді анықтай білу 6.3.2.2 перпендикуляр, параллель түзулерді және кесінділерді тану; ре көмегімен тану
	Координаталық жазықтық. Тікбұрышты координаталар жүйесі	6.3.1.1 координаталық жазықтық ұғымын меңгеру
		6.3.1.2 координаталардың тікбұрышты жүйесін жасау; Брайль жүйесі б координаталардың дайын тікбұрышты жүйесін меңгеру
		6.3.1.3 сандардың реттелген жұбы $(x; y)$ координаталардың тікбұрышты нүкте қоятынын түсіну және әрбір нүктеге нүкте координаталары деп сандардың жеке реттелген жұбы сәйкес
		6.3.1.4 нүктенің координаталары бойынша координаталар жүйесінде с координаталық жазықтықта берілген координаталар нүктелерін табу
	Центрлік симметрия. Осьтік	6.3.2.3 кесінділердің, сәулелердің, түзулердің бір бірімен, координатал қиылысу нүктелерінің координаталарын графикалық тәсілмен табу; к жазықтықта қарапайым функциялардың рельефті графикасын оқу
		6.3.1.5 осьтік және орталық симметрия ұғымдарын меңгеру; геометрия

	симметрия	фигуралардың контурлық бейнелерін тексерудің және қабылдаудың тәсілін меңгеру 6.3.1.6 симметрия осі немесе центрі бар фигуралар туралы түсінігінің бейнесін беру; представление о фигурах, симметриялық және орталық симметриялық фигураларды тану; рельефтік сурет көмегімен симметриялық және орталық симметриялық фигураларды тану 6.3.2.5 координаталар басына және координатаның тікбұрышты жүйесінде координаталық осьтерге қатысты симметриялық нүктелер мен фигураларды беру. Брайль жүйесі бойынша координатаның тікбұрышты жүйесінде нүктелер мен фигураларды сызу
Кеңістіктегі фигуралар	Фигуралардың кеңістікте орналасуы. Кеңістік фигураларын кескіндеу, "көрінбейтін" сызықтар. Вектор ұғымы	6.3.2.4 фигураны оның бейнесі бойынша табу және жазық және кеңістік фигураларды бейнелеу; геометриялық фигуралардың (макет) моделі кескіндеу 6.3.4.1 вектор анықтамасын білу және оны бейнелеу
4-тоқсан		
Статистика. Комбинаторика	Статистикалық деректер және олардың сипаттамалары: арифметикалық орта, мода, медиана, құлаш	6.4.3.1 бірқатар сандардың, қарқынның, медиананың және сандық деректер қатарының модасын орта арифметикалық анықтай білу 6.4.3.2 статистикалық сандық сипатты шығару
	Қозғалыстың орташа жылдамдығын табуға есептер шығару. Іріктеу тәсілі арқылы комбинаторикалық есептер шығару	6.5.1.5 қозғалыстың орта жылдамдығын табуға есептерді шығару 6.4.2.1 іріктеу әдісімен комбинаторлық есептерді шешу
Шамалар арасындағы тәуелділіктер	Шамалар арасындағы тәуелділіктердің берілу тәсілдері: аналитикалық (формула арқылы), кестелік, графиктік тәсіл	6.5.2.5 шамалар арасындағы тәуелділікке арналған есептерді шығару 6.5.2.6 шамалар арасындағы тәуелділіктер тапсырмасының тәсілдерін таңдау 6.5.2.7 тәуелділік формуласын оны сипаттау бойынша жазу; тәуелділік оның сипаттамасы бойынша жазу ережесін білу 6.5.2.8 формуламен немесе графикамен берілген тәуелділіктер үшін кесте құрастыру

		6.5.2.9 формуламен және кестемен берілген тәуелділіктер графикасын к
	Нақты процестердің графиктерін қолданып шамалар арасындағы тәуелділіктерді зерттеу	6.5.2.10 нақты процестер графикасын қолданып, шамалар арасындағы зерттеу
	Тура пропорционалдық және оның графигі	6.1.2.23 тура пропорционал тәуелділікті табу және мысалдар келтіру
		6.2.1.12 формуланы білу және тура пропорционал графигін құру
		6.5.2.11 нақты тәуелділіктер мен тура пропорционал шамалар арасында графиканы түсіндіру
		6.5.2.12 сипаттау бойынша тура пропорционал формуланы жазу; Брайль жүйесінің рельефті-нүктелік сипаттамасы бойынша тура пропорционал жазу ережесін білу
Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер және олардың жүйелері	Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеу	6.5.2.13 тура пропорционал графигін құру; рельефтік сызба үшін арнайы қолдану
	Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйелері	6.2.2.16 екі айнымалымен сызықтық теңдеулерді және оның қасиеттерін білу
	Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйесін қосу тәсілімен және алмастыру тәсілімен шешу	6.2.2.17 екі айнымалымен сызықтық теңдеулер жүйелері туралы түсінік
	Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйесін шешу реттелген жұбы болып табылатынын түсіну; реттелген сандар жұбын рельефті – нүктелік (Брайль жүйесі бойынша) жазу ережесін білу	6.2.2.18 екі айнымалымен сызықтық теңдеулер жүйесін шешу реттелген жұбы болып табылатынын түсіну; реттелген сандар жұбын рельефті – нүктелік (Брайль жүйесі бойынша) жазу ережесін білу
	Мәтінді есептерді екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйелері арқылы шығару	6.2.2.19 алмастыру және қосу жолдарымен теңдеулер жүйесін шешу
		6.2.1.13 сандармен байланысты есептерді шығару үшін
		$\overline{ab} = 10a + b,$ $\overline{abc} = 100a + 10b + c$

		жазбаларын қолдану
		6.5.1.7 сызықтық теңдеулер жүйесін құрастыру көмегімен мәтін есепте
5-6 сыныптардағы математика курсы қайталау		

Қазақстан Республи

Білім және ғылым мини

2018 жылғы 20 қыркүй

№ 469 бұйрығына 35- қо
Қазақстан Республи

Білім және ғылым мини

2013 жылғы 3 сәуір

№ 115 бұйрығына 475-қс

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптары үшін "Алгебра" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптары үшін "Алгебра" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Алгебраны оқытудың мақсаты – "Алгебра" пәнінің мазмұнын сапалы меңгеруді қамтамасыз ету; білім алушылардың функционалдық сауаттылығын қалыптастыру, оның ішінде басқа оқу пәндерімен кіріктіруде жалпы адами құндылықтар және ұлттық мәдениеттің озық дәстүрлері негізінде зияткерлік деңгейін дамыту.

3. "Алгебра" пәнінің міндеттері:

1) Бағдарламаның бөлімдері бойынша: "Сандар", "Алгебра", "Статистика және ықтималдықтар теориясы", "Математикалық модельдеу және анализ" математикалық білімдерін, біліктері мен дағдыларын қалыптастыруға және дамытуға себептесу;

2) әртүрлі мәнмәтіндегі есептерді шешу үшін математикалық тілді және негізгі математикалық заңдарды қабылдауға, сандық қатынастарды және кеңістіктік пішіндерді зерделеуге көмектесу;

3) білім алушылардың білімдерін есептерді шешу мақсатымен математикалық үлгі құруға бағыттау және нақты процестерді сипаттайтын математикалық үлгілерді түсіндіру;

4) физика, химия, биология және басқа да теориялық салалардағы және практикалық қызметтер бойынша есептерді зерттеу мен шешу үшін математикалық әдістерді қолданудың қарапайым дағдыларын қалыптастыру;

5) практикалық есептерді шешу кезінде қолайлы математикалық әдістерді таңдау үшін логикалық және сын тұрғысынан ойлауын, шығармашылық қабілеттерін алынған нәтижелерді бағалау және олардың нақтылығын анықтауын дамыту;

6) қарым-қатынас дағдыларын дамыту, оның ішінде ақпаратты нақты және сауатты жеткізу қабілетін, жарияланымдар мен электрондық құралдарды қоса алғанда ақпаратты әртүрлі деректерден пайдалану;

7) дербес жұмыс үшін, сондай-ақ командалық жұмыс үшін дербестік, жауапкершілік, жігерлілік, табандылық, шыдамдылық және төзімділік сияқты жеке қасиеттерін дамыту;

8) математиканың даму тарихымен, математикалық терминдердің шығуымен таныстыру;

9) математикаға оқыту процесінде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану дағдыларын дамыту;

10) қоғамдық ілгерілеу үшін алгебраны түсіну маңыздылығын

қамтамасыз ету.

4. Оқытудың қойылған мақсатын іске асыру үшін осы Бағдарлама төмендегідей түзету міндеттерін шешуді қарастырады:

1) күнделікті өмірде (қоғамда) математикалық білімдерін қолдану дағдыларын қалыптастыру;

2) алгебраға оқыту процесінде танымдық әрекеттерін белсендіру;

3) тексерудің түйсіне-сезу тәсілімен игеру және заттардың рельефтік бейнелерін, функциялардың графикаларының контурлы бейнелерін қабылдау; сезіп түйсіну пішінді көрсетеді;

4) Брайль математикалық құралдарымен, рельефтік сызбалармен жұмыс кезінде сенсорлық функцияларын (түстерді ажырату, көзбен шамалау) және ұсақ моторикасын дамыту;

5) көріп қабылдауын дамыту;

6) "Алгебра" пәнін зерделеу кезінде түсініктерді нақтылау;

7) байланыстырып сөйлеуін, материалды математикалық тілде баяндай алуын дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Бағдарламаның ерекшеліктері:

1) шиыршықтық принципі бойынша сандар, алгебра, статистика және ықтималдық теориясы, математикалық үлгілеу саласындағы математикалық білімдері мен біліктерін дамыту;

2) қолданбалық мәселелерді шешу арқылы зерттеу дағдыларын дамыту;

3) техникалық құралдарды және қолданбалы бағдарламаларды (графикалық калькулятор, "GeoGebra", "1 C Математикалық конструкторы, "Excel (экзель)", "Access (аксэс)", "Paint") қолдануға оқыту;

4) әртүрлі мәнмәтіндерде процесстерді сипаттау үшін математикалық үлгі құру біліктерін дамытудың практикалық бағыттылығы;

5) күтілетін нәтижелер оқыту мақсаттарының жүйесі түрінде ұсынылған және Блум таксономиясының деңгейлері (білу, түсіну, қолдану, талдау, жинақтау, бағалау) бойынша құрылған.

6. Бағдарлама жалпы білім беретін мектепке арналған аналогиялық бағдарламасына сәйкес. Сонымен бірге, бұл Бағдарлама көрмейтін және нашар көретін балалардың қабылдау, түсіну, ойлау және сөйлеу саласынан көрінетін даму ерекшеліктері ескеріліп, құрылған. Бұл түзетуге және қабылдауын дамытуға, түсініктерді нақтылауға, көрнекі-бейнелік ойлауын жетілдіруге, өзін өзі бақылау тәсілдері мен жолдарын қалыптастыруға бағытталған арнайы нысандарды және оқыту тәсілдерін қолдануды болжайды.

7. Көрмейтіндерді және нашар көретіндерді оқыту барысында түзету-компенсаторлық процесстерді жоғарғы деңгейде дамыту (ауыстырылып қосылу, компенсаторлық қабылдау құрылымындағы нұсқалық), өзін өзі түзету тәсілдері мен жолдарын және әлеуметтік-психологиялық реттеу мен бейімдеуді қалыптастыру бойынша міндеттер шешіледі.

8. Алгебраны оқыту барысында білім алушылардың офтальмологиялық мүмкіндіктерін ескеру, яғни көру анализаторының бұзылу дәрежесіне қарай балаларды топтарға бөлінуіне сәйкес:

1) толық көрмейтін және жақсы көретін көзінде түзету көзілдірікпен 0-ден 0,04-ке дейінгі көру өткірлігімен жартылай көрмейтін (жартылай көретін) балалар - аталған топты оқыту Брайль жүйесі бойынша сезіну және есту көмегімен іске асырылады;

2) жақсы көретін көзінде түзету әйнегімен 0,05-тен 0,09-ға дейінгі көру өткірлігімен нашар көретін балалар - оқыту кезінде олар реттелген көру жүктемесін сақтауға, толық емес көру қабілетін қорғау және тиімді пайдалану бойынша іс-шараларға, еңбек пен демалыс қызметін икемді кезектестіруге мұқтаж.

9. Көрмейтін балаларды оқыту сараланған, іс-әрекет, құндылыққа бағдарланған, тұлғаға бағдарланған, коммуникативтік тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологиялар негізінде жүзеге асырылады.

10. "Алгебра" пәнін оқытудағы құндылыққа бағдарланған тәсіл адамның қоғамда адамның табысты кіріктірілуіне көмектесетін негізгі құндылықтарды білуіне, түсінуіне және ұғынуына бағытталған. Бағдарламада жалпыұлттық "Мәңгілік ел" идеясы іске асырылады.

11. Тұлғаға бағдарланған тәсілдің мақсаты оқу процесін дараландыру, оқушы тұлғасының үйлесімді қалыптастыру және жан-жақты дамыту, шығармашылық қабілеттерін толық ашу және сабағында тұлғаның әлеуметтік-маңызды қасиеттерін тәрбиелеу, эмоциялық-ерік аясын, психикалық процестерін түзету болып табылады.

12. Іс-әрекет тәсілі меңгеруді автоматтандырылған дағдылар деңгейіне дейін жеткізуді қамтитын ақпараттық-рецептивті, іздеу, зерттеу, талдау және жинақтау әдісі, болжау тиімдірек болып табылатын практикалық біліктер мен дағдыларды дамытуда және түзетуде іске асырылады, яғни білім алушыларға өз бетінше:

1) сұрақтар қоюға және қорытындылар жасауға; әртүрлі күрделіліктегі алгебра бойынша оқу және танымдық міндеттерді шешу үшін үлгілер мен сызбаларды жасауға, қабылдауға және түрлендіруге;

2) нәтижеге жету процесіндегі өз іс-әрекетін бақылауды жүзеге асыруға, бағдарлану және мобильділікпен байланысты өзгеретін жағдайларға сәйкес өз іс-әрекеттерін түзетуге; оқу тапсырмаларын орындау дұрыстығын, оны шешудегі өз мүмкіндігін бағалауға мүмкіндік береді.

13. Сараланған тәсіл күрделілігі, мұғалім тарапынан қолдау сипаты бойынша ажыратылатын шағын топтық оқытуды, әртүрлі деңгейлік тапсырмаларды қолдануды болжайды, яғни шартты түрде білім алушыларды үш шағын топқа бөлуге болады:

1) бірінші шағын топтың білім алушылары оқу материалын жеткілікті толық және өз бетінше меңгеруге қабілетті;

2) екінші шағын топтың білім алушылары оқу материалын меңгереді, бірақ оны қайта жаңғырту кезінде бірқатар қателіктер жібереді, көмекке мұқтаж;

3) үшінші топтың білім алушылары оқу материалын бір бөлігінде меңгереді және оны өз бетінше қайта жаңғыртуға қабілетті емес; олар үшін жеке түзету әдістері және тәсілдері көрсетілген тапсырмалар мен еске түсірулері бар жеке карталар құрылады.

14. Коммуникативтік тәсіл білім алушы мен педагогтың арасындағы вербальді және вербальді емес өзара іс-әрекет процесінде білімдермен, біліктермен және дағдылармен алмасуды қарастырады. Алгебра сабағында коммуникативтік дағдыларды үйрету үшін жұмысты топтарда, жұппен ұйымдастырылады.

15. Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану:

1) ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану құзыреттілігі базалық ақпараттық-коммуникациялық дағдыларда құрылады және өзіне жұмыс, бос уақыт пен қарым-қатынас үшін технологияларды дұрыс және шығармашылық қолдануды қамтиды;

2) мультимедиялық ресурстардың және бұқаралық ақпарат құралдарының, интерактивті тақталар мен компьютерлердің ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану оқу процесін жаңғыртуға және белсендіруге, сондай-ақ білім алушылар мен педагогтың арасындағы ынтымақтастық пен қарым-қатынасқа көмектеседі;

3) ақпаратты іздеу, өңдеу және онымен алмасу үшін Интернет-ресурстарды, ұялы байланысты, онлайн-форумды; көрмейтін балалар үшін Jaws for Windows (джовс фо виндоус) ақпаратына визуалды емес қолжетімділіктің дыбыстаушы бағдарламасы бар компьютер пайдаланылады;

4) ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолданудың құндылығы білім алушылар өз қызметін өзгенің көмегінсіз өз бетінше ұйымдастыра алады.

16. Көру қабілеті бұзылған білім алушылар үшін негізгі орта білім беру оқыту 6 жыл ағымында (жалпы білім беретін мектепте – 5 жыл) жүзеге асырылатындықтан, оқу материалын оқу жылы бойынша қайта бөлу жүргізіледі, бұл ретте пән тақырыптарының мазмұны мен кезектілігі сақталады. Алгебра бойынша "Алгебралық бөлшек" 7-сыныптан 8-сыныпқа ауыстырылды; "Теңсіздік" тақырыбы 8-сыныптан 9-сыныпқа; "Сандық тізбектер", "Тригонометрия элементтері" және "Ықтималдықтар теориясының элементтері" 9-сыныптан 10-сыныпқа ауыстырылды.

17. Алгебраны оқыту процесі келесі оқу пәндерімен байланысты:

1) орыс тілімен - сөйлемдерді құрастыру, математикалық терминдермен сөз қорын байыту; талқылауды, талдауды, дәлелдеуді жүзеге асыру кезінде өз ойларын сауатты баяндауға үйрету үшін орыс тілі ережелерінің білімдері негізінде;

2) тарихпен - тарихи оқиғаларды есептеу үшін тарихи кезеңдердің хронологиялық шектері туралы түсініктерге сүйене отырып;

3) географиямен - Жердің шартәріздес формасы туралы, глобустағы Жер бетінің бейнесі туралы түсініктерді; план мен картаның ұқсастығы және әртүрлілігі туралы, географиялық координаталар туралы білімдерді; температураны өлшеу туралы, географиялық карталармен жұмыс істеу біліктерін қолдана отырып; география курсынан параллельдер мен меридиандар туралы білімдерін қолдана отырып; доға мен шеңбердің градусық өлшемі сияқты ені мен ұзындығын түсіндіру арқылы;

4) биологиямен - табиғатты қорғау, экология, табиғатты ұтымды пайдалану туралы; биологиялық құрылымдардағы симметрия туралы білімдерін қолдана отырып;

5) информатикамен - компьютермен: "Калькулятор" бағдарламасының көмегімен есептеу, диаграмма құру және оқытудың мультимедиялық құралдарын пайдалану бойынша жұмыс істеу білігін қолдана отырып;

6) физикамен - қайнау процесінің графикалық түсініктері туралы, денені жылыту және суыту процестері, функция тапсырмасы мен функция

қасиеттерінің графикалық тәсілін зерделеу кезіндегі балқу мен қатаю туралы білімдеріне сүйеніп; түсініктер мен көлемдердің физикалық мәндеріне бағдарлану;

7) химиямен - мәтін тапсырмаларды шешу кезінде қоспалар, ерітінді, шоғырлану туралы білімдерін қолдану;

8) технологиямен - өзіндік құн, кіші бизнесті жұмсау түрлері, туралы білімдерін қолдану; тауарлардың өзіндік құнын калькуляциялау және қызметтер туралы білімдерін қолдану жүзеге асырылады.

18. Алгебраны оқыту барысында төмендегі түзету пәндерімен байланыс жүзеге асырылады:

1) қалдық көру қабілетін сақтау және дамыту: бейне белгілерін бөлу біліктерін дамыту (сұлба, ашықтық, түсі, пішіні, көлемі, кеңістіктік бағдарлауын) және оларды кіріктіруді жүзеге асыру; көріп есте сақтауын және көрнекі-бейнелік ойлауын дамыту;

2) кеңістікте бағдарлау: математикалық білімдерін ойын әрекетінде, қоғамда қолдану;

3) әлеуметтік – тұрмыстық бағдарлау: бюджетті білу; математикалық білімдерін (өлшеу, есептеу, модельдеу, құрастыру) қолдану;

4) емдік дене шынықтыру: сызықтар, қатар түзулер, перпендикуляр түзулер, есептеу.

19. Түзете-дамыту жұмысында бұзылған және жетілмеген функцияларын түзету мен орнын толтыру мақсатында пайдаланылатын арнайы техникалық және оптикалық құралдар жүйесі қолданылады.

20. Алгебра кабинетінде көрмейтін және нашар көретін балаларға арналған тифлотехникалық құралдар қарастырылады:

1) Брайль бойынша оқулықтар;

2) нашар көретін балалар үшін үлкейтілген шрифтпен және бейімделген

түсті иллюстрациялармен арнайы оқулықтар;

3) қалдық көру қабілеті бар көрмейтін балалар үшін рельефті және түсті баспаны үйлестіретін құралдар;

4) Брайль жүйесі бойынша жазу үшін құралдар;

5) Брайль жүйесі бойынша жазу үшін грифельдер;

6) рельефтік – нүктелік шрифтпен жазу үшін қағаз;

7) рельефтік суреттермен, сызбалармен, сұлбалармен және қарапайым функциялардың графикаларымен иллюстрацияланған Брайль бойынша альбомдар;

8) "Кітапқұмар" оқитын машинка;

9) математикалық құралдар: шеңбер доғасын рельефтік сызу үшін циркуль, тактильді транспортер, тактильді сызғыш, тактильді үшбұрыш, координаталық жазықтық макеті, дыбыстық калькуляторлар;

10) макеттер, үлгілер, текше мен тікбұрышты параллелепипед көрінісі;

11) рельефтік – графикалық құралдар.

3-тарау. "Алгебра" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

21. "Алгебра" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 7-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты;

2) 8-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты;

3) 9-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты;

4) 10-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағатты құрайды.

22. "Алгебра" пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Сандар";
- 2) 2-бөлім "Алгебра";
- 3) 3-бөлім "Статистика және ықтималдықтар теориясы";
- 4) 4-бөлім "Математикалық модельдеу және анализ".

23. "Сандар" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) сандар және шамалар туралы түсініктер;
- 2) сандарға амалдар қолдану.

24. "Алгебра" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) алгебралық өрнектер және оларды түрлендіру;
- 2) теңдеулер және теңсіздіктер, олардың жүйелері мен жиынтықтары;
- 3) тізбектер және олардың қосындысы;
- 4) тригонометрия.

25. "Статистика және ықтималдықтар теориясы" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) комбинаторика негіздері;
- 2) ықтималдықтар теориясының негіздері;
- 3) статистика және деректерді талдау.

26. "Математикалық модельдеу және анализ" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) математикалық анализ бастамалары;

2) математикалық модельдеудің көмегімен есептер шығару;

3) математикалық тіл және математикалық модель.

27. 7-сыныпқа арналған "Алгебра" пәнінің базалық мазмұны:

1) 5-6 сыныптардағы математика курсы қайталау;

2) бүтін көрсеткішті дәреже. Натурал көрсеткішті дәреже және оның қасиеттері. Бүтін көрсеткішті дәреже және оның қасиеттері. Құрамында дәрежесі бар өрнектерді түрлендіру. Санның стандарт түрі. Өте кіші және өте үлкен сандармен байланысты практикалық есептер шығару. Абсолюттік және салыстырмалы қателік. Құрамында дәрежесі бар сандар тізбектері;

3) көпмүшелер. Бірмүшелер және оларға амалдар қолдану. Көпмүшелер және оларға амалдар қолдану. Бірмүше мен көпмүшенің стандарт түрі. Көпмүшені көбейткіштерге жіктеу. Өрнектерді тепе-тең түрлендіру;

4) функция. Функцияның графигі. Функция ұғымы. Функцияның графигі. Сызықтық функция және оның графигі. Сызықтық функциялардың графиктерінің өзара орналасуы. Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйесін графиктік тәсілмен шешу. $y=ax^2$, $y=a$ және $y=(k \neq 0)$ түріндегі функциялар, олардың графиктері және қасиеттері;

5) статистика элементтері. Бас жиынтық, кездейсоқ таңдама, вариациялық қатар, нұсқалық ұғымдары. Абсолютті жиілік және салыстырмалы жиілік. Жиілік кестесі. Жиілік алқабы;

6) қысқаша көбейту формулалары. Екі өрнектің квадраттарының айырымының формуласы. Екі өрнектің қосындысының квадраты және айырымының квадратының формулалары. Екі өрнектің қосындысының кубы және айырымының кубының формулалары. Екі өрнектің кубтарының қосындысы және кубтарының айырымының формулалары. Өрнектерді тепе-тең түрлендіру. Теңдеу және теңсіздік құру арқылы берілген мәтінді есептерді шығару;

7) 7-сыныптағы алгебра курсы қайталау.

28. 8-сыныпқа арналған "Алгебра" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) алгебралық бөлшектер. Алгебралық бөлшектер және оның негізгі қасиеті. Алгебралық бөлшектерді қосу, азайту, көбейту, бөлу және дәрежеге шығару. Алгебралық өрнектерді тепе-тең түрлендіру;

2) квадрат түбір және иррационал өрнектер. Иррационал сандар. Нақты сандар. Квадрат түбір. Квадрат түбірдің жуық мәні. Арифметикалық квадрат түбір. Арифметикалық квадрат түбірдің қасиеттері. Көбейткішті түбір таңбасының алдына шығару. Көбейткішті түбір таңбасының ішіне енгізу. Бөлшектің бөлімін иррационалдықтан босату. Құрамында квадрат түбірлері бар өрнектерді түрлендіру. Нақты сандарды салыстыру. функциясы, оның қасиеттері және графигі;

3) квадраттеңдеулер. Квадрат теңдеу. Толымсыз квадрат теңдеулер. Келтірілген квадрат теңдеу. Екімүшенің толық квадратын айыру. Квадрат теңдеу түбірлерінің формулалары. Дискриминант. Виет теоремасы. Виет теоремасына кері теорема. Квадрат үшмүше. Квадрат үшмүшенің түбірі. Квадрат үшмүшені көбейткіштерге жіктеу. Квадрат теңдеуге келтірілетін теңдеулер. Биквадрат теңдеу. Жаңа айнымалы енгізу әдісі. Бүтін рационал теңдеу. Бөлшек-рационал теңдеу. Рационал теңдеу. түріндегі теңдеулер. Квадрат теңдеулердің көмегімен мәтінді есептерді шығару. Бөлшек-рационал теңдеулердің көмегімен мәтінді есептерді шығару;

4) квадраттық функция. Квадраттық функция. $y=a(x-m)^2$, $y=ax^2+n$ және $y=a(x-m)^2+n$ ($a \neq 0$) түріндегі функциялар, олардың қасиеттері және графиктері. $y=ax^2+bx+c$ ($a \neq 0$) түріндегі квадраттық функция, оның қасиеттері және графигі;

5) "Статистика элементтері". Жиілік. Жиіліктер кестесі. Интервалдық кесте. Гистограмма. Жинақталған жиілік. Орта мән. Дисперсия. Стандартты ауытқу. Полигон;

6) 8-сыныптағы алгебра курсың қайталау.

29. 9-сыныпқа арналған "Алгебра" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) теңсіздіктер. Квадрат теңсіздік. Квадрат теңсіздіктерді квадраттық функцияның графигі арқылы шығару. Рационал теңсіздік. Интервалдар әдісі. Бір айнымалысы бар сызықтық емес теңсіздіктер жүйесі. Квадрат теңсіздіктер жүйесі;

2) екі айнымалысы бар теңдеулер, теңсіздіктер және олардың жүйелері. Екі айнымалысы бар сызықты емес теңдеулер. Екі айнымалысы бар сызықтық емес теңдеулер жүйесі. Екі айнымалысы бар сызықтық емес теңдеулер жүйесін шешу. Екі айнымалысы бар сызықтық емес теңдеулер жүйесі көмегімен мәтінді есептер шығару. Екі айнымалысы бар теңсіздіктер. Екі айнымалысы бар теңсіздіктер жүйесі;

3) комбинаторика элементтері. Комбинаториканың негізгі ұғымдары мен ережелері (қосу және көбейту ережелері). Санның факториалы. Қайталанбайтын "орналастыру", "алмастыру" және "теру" ұғымдары. Комбинаториканың негізгі формулалары. Комбинаторика формулаларын қолдану арқылы есептер шығару. Ньютон биномы және қасиеттері;

4) 9-сыныптағы алгебра курсың қайталау.

30. 10-сыныпқа арналған "Алгебра" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) тізбектер. Сандар тізбегі, оның берілу тәсілдері және қасиеттері. Арифметикалық прогрессия. Арифметикалық прогрессияның n -ші мүшесінің формуласы. Арифметикалық прогрессияның алғашқы n мүшесінің қосындысының мәнін есептеу формуласы. Геометриялық прогрессия. Геометриялық прогрессияның n -ші мүшесінің формуласы. Геометриялық прогрессияның алғашқы n мүшесінің қосындысының мәнін есептеу формуласы. Шексіз кемімелі геометриялық прогрессия. Шексіз кемімелі геометриялық прогрессия мүшелерінің қосындысы. Математикалық индукция әдісі;

2) тригонометрия. Бұрыш пен доғаның градусық және радиандық өлшемдері. Кез келген бұрыштың синусы, косинусы, тангенсі және котангенсі. Бұрыштың синусы, косинусы, тангенсі және котангенсінің мәндері. Тригонометриялық функциялар және олардың қасиеттері. Негізгі тригонометриялық тепе-теңдіктер. Келтіру формулалары. Екі бұрыштың қосындысы мен айырымының синусы, косинусы, тангенсі және

котангенсінің формулалары. Тригонометриялық функциялардың қосбұрышы және жартыбұрышының формулалары. Тригонометриялық функциялардың қосындысы мен айырымын көбейтіндіге түрлендіру формулалары. Тригонометриялық функциялардың көбейтіндісін қосынды немесе айырымға түрлендіру формулалары. Тригонометриялық өрнектерді тепе-тең түрлендіру;

3) Ықтималдықтар теориясының элементтері. Оқиға, кездейсоқ оқиға, ақиқат оқиға, мүмкін емес оқиға. Элементароқиға. Қолайлы нәтижелер. Тең мүмкіндікті және қарама-қарсы оқиғалар. Ықтималдықтың классикалық анықтамасы. Статистикалық ықтималдық. Геометриялық ықтималдық;

4) 7-10 сыныптардағы алгебра курсын қайталау.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

31. Бағдарламадағы оқыту мақсаттары кодтық белгімен ұсынылған. Кодтағы бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар Бағдарламаның бөлімі мен бөлімшесін білдіреді, төртінші сан оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 7.2.3.5 кодындағы "7" – сынып, "2.3" – бөлімше, "5" – оқу мақсатының реттік нөмірі.

32. Оқу мақсаттарыбойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім"Сандар":

1-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары			
	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Сандар және шамалар туралы түсініктер	7.1.1.1	8.1.1.1 иррационал және нақты сандар ұғымын меңгеру		10.1.1.1 бұрадиандық ұғымын м
	стандартты түрде сандарды жазу	8.1.1.2 квадрат түбір мен арифметикалық квадрат түбір анықтамасын білу және ұғымдарын ажырату; Брайль рельефті – нүктелік шрифтіментүбір белгісінің жазылу		10.1.1.2 бір

		ережесін білу		сандарын
1.2 Сандарға амалдар қолдану	7.1.2.1 натурал көрсеткіші бар дәреженің анықтамасын және оның қасиеттерін білу			
	7.1.2.2 қандай цифрлық сан дәрежесінің мәніне аяқталатынын анықтау			
	7.1.2.3 нөлдік және бүтін теріс көрсеткіші бар дәреженің анықтамасын және оның қасиеттерін білу	8.1.2.1 арифметикалық квадрат түбір қасиеттерін қолдану		
	7.1.2.4 бүтін көрсеткіші бар дәреженің сандық мәнін табу, берілген сандарды дәреже түрінде көрсету	8.1.2.2 квадрат түбір мәнін бағалау		
	7.1.2.5 алгебралық өрнектерді ықшамдау үшін дәрежелердің қасиеттерін қолдану	8.1.2.3 түбір белгісінен көбейткішті шығару және көбейткішті түбір белгісіне енгізу		10.1.2.1 градиандар, радиандар, радиандар айналыр
	7.1.2.6 нөлдік көрсеткіші бар дәреже негізінде айнымалылардың ұйғарынды мәндерін табу	8.1.2.4 иррационалдан бөлшектің бөлімін босату		
	7.1.2.7 стандартты түрде жазылған сандармен арифметикалық амалдарды орындау	8.1.2.5 квадрат түбірден тұратын өрнектерді түрлендіруді орындау		
	7.1.2.8 стандартты түрде жазылған санның мәнді бөлігін және ретін табу	8.1.2.6 нақты сандарды салыстыру		
	7.1.2.9 стандартты түрде жазылған сандарды салыстыру			
	7.1.2.10 шаманы бір өлшем бірліктен			

2) 2-бөлім "Алгебра":

2-кесте

Бөлімше лер	Оқыту мақсаттары			
	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Алгебра лық өрнекте р және оларды түрленді ру	7.2.1.1 сандық өрнектердің мәнін табу кезінде бүтін көрсеткіштері бар дәреженің қасиеттерін қолдану	8.2.1.1 алгебралық бөлшектерді тану		
		8.2.1.2 алгебралық бөлшектердегі айнымалылардың ұйғарынды мәндерінің саласын табу		
	7.2.1.2 бір мүше анықтамасын білу, оның коэффициенті мен дәрежесін табу 7.2.1.3 бір мүшені стандартты түрде жазу	8.2.1.3 алгебралық бөлшектің негізгі қасиетін қолдану		
		8.2.1.4 алгебралық бөлшектерді қосу мен алуды орындау		
	7.2.1.4 бір мүшелерді көбейтуді орындау және көбейткіштердің көбейтіндісі түрінде көрсету	8.2.1.5 көбейтуді және бөлуді, алгебралық бөлшектер дәрежесіне шығаруды орындау		
	7.2.1.5 көпмүше анықтамасын білу және оның дәрежесін табу	8.2.1.6 алгебралық өрнектерді түрлендіруді орындау		
	7.2.1.6 көпмүшені стандарттық түрге келтіру	8.2.1.7 квадрат үшмүшенің түбірі ұғымын меңгеру		
	7.2.1.7 көпмүшелерді қосу және азайтуды орындау	8.2.1.8 үшмүшеден толық квадрат қосмүшені бөлу		
	7.2.1.8 көпмүшені бір мүшеге көбейтуді орындау	8.2.1.9 квадрат үшмүшені көбейткіштерге бөлшектеу		

7.2.1.9 көпмүшені
көпмүшеге көбейтуді
орындау

7.2.1.10

$$\begin{aligned}a^2 - b^2 &= (a - b)(a + b); \\ (a \pm b)^2 &= a^2 \pm 2ab + b^2\end{aligned}$$

қысқартылған көбейту
формуласын білу және
қолдану

7.2.1.11

$$\begin{aligned}a^3 \pm b^3 &= (a \pm b)(a^2 \mp ab + b^2); \\ (a \pm b)^3 &= a^3 \pm 3a^2b + 3ab^2 \pm b^3\end{aligned}$$

қысқартылған көбейту
формуласын білу және
қолдану

	7.2.1.12 жалпы көбейткішті жақшаның сыртына шығару және топтастыру тәсілімен алгебралық өрнектерді көбейткіштерге бөлшектеу 7.2.1.13 көпмүшелермен амалдар көмегімен алгебралық өрнектерді тепе-тең түрлендіруді орындау, көпмүшені көбейткішке жіктеу 7.2.1.14 алгебралық өрнектерді қысқартылған көбейту формулаларының көмегімен көбейткіштерге жіктеу 7.2.1.15 алгебралық өрнектерді қысқартылған формулалар көмегімен тепе-тең түрлендіруді орындау	8.2.1.1 алгебралық бөлшектерді тану 8.2.1.2 алгебралық бөлшектердегі айнымалылардың ұйғарынды мәндерінің саласын табу 8.2.1.3 алгебралық бөлшектің негізгі қасиетін қолдану 8.2.1.4 алгебралық бөлшектерді қосу мен алуды орындау 8.2.1.5 көбейтуді және бөлуді, алгебралық бөлшектер дәрежесіне шығаруды орындау 8.2.1.6 алгебралық өрнектерді түрлендіруді орындау 8.2.1.7 квадрат үшмүшенің түбірі ұғымын меңгеру 8.2.1.8 үшмүшеден толық квадрат қосмүшені бөлу 8.2.1.9 квадрат үшмүшені көбейткіштерге бөлшектеу		
2.2 Теңдеулер және теңсіздіктер, олардың жүйелері мен жиынтықтары		8.2.2.1 квадраттеңдеудің анықтамасын білу 8.2.2.2 квадрат теңдеудің түрлерін анықтау 8.2.2.3 квадрат теңдеулерді шешу 8.2.2.4 Виет теоремасын қолдану	9.2.2.1 екі айнымалымен сызықтық және сызықсыз теңдеулерді ажырату 9.2.2.2 екі айнымалымен сызықсыз теңдеулер жүйесін	

			шешу; Брайль рельефті-нүктелік шрифт бойынша жүйе белгісінің жазылу ережесін білу 9.2.2.3 квадрат теңсіздіктерді шешу 9.2.2.4 рационал теңсіздіктерді шешу 9.2.2.5 екі теңсіздіктен, біреуі сызықтық, ал екіншісі – квадрат болатын жүйені шешу 8.2.2.5 $ax^2+bx +c=0$; $ax^2+b x +c=0$ теңдеу түрін шешу 8.2.2.6 бөлшек-рационал теңдеулерді шешу 8.2.2.7 квадрат теңдеуге келтірілген теңдеулерді шешу 9.2.2.6 екі квадрат теңсіздік жүйесін және жиытығын шешу; рельефті-нүктелік шрифтпен (Брайль бойынша) жиынтық белгісінің жазылу ережесін білу 9.2.2.7 екі айнымалысы бар теңсіздіктерді шешу 9.2.2.8 екі айнымаласы бар сызықсыз теңдеулер жүйесін шешу	
2.3 Тізбекте р және олардың	7.2.3.1 заңдылықты анықтау және дәрежеден тұратын тізбектер мүшелерін табу			10.2.3.1 сандық ті түсінігінің болуы

қосындысы			10.2.3.2 n-дік тізбе мысалы: $\frac{1}{2 \cdot 3}; \frac{1}{3 \cdot 4}; \frac{1}{4 \cdot 5}$ 10.2.3.3 10.2.3.3 математикалық индукция әдісін б қолдану 10.2.3.4 сандық тізбесі арасынан арифметикалық прогрессия геометриялық пр тану 10.2.3.5 n-дік мүшелері бірінші мүшелерді қосындысын және арифметикалық прогрессия сипаттамалық қа және қолдану 10.2.3.6 n-дік мүшелері бірінші мүшелерді қосындысын және геометриялық прогрессия сипаттамалық қа және қолдану 10.2.3.7 арифметикалық немесе геометриялық прогрессиялармен есептерді шешу 10.2.3.8 ондық периодты бөлшекті жай бөлшекке айналдыру үшін қолданылатын азаймалы геометриялық прогрессия қосынды формуласын қолдану
------------------	--	--	---

				10.2.3.9 есептерді азаймалы геометрия прогрессия қосынды формуласын қолдану
2.4 Тригонометрия				10.2.4.1 тригонометрия функциялардың аргументін білу 10.2.4.2 тригонометрия функциялары бар екі бұрыштың синус, косинус, тангенс, котангенс, секанс, косеканс, шенбердің нүктелерінің координатының екі бұрышпен байланысын білу 10.2.4.3 екі бұрыштардың қосынды мен айырымдарының тригонометриялық қосбұрыш пен жарты бұрыш формуласын шығару қолдану 10.2.4.4 келтіру формулаларын шығару және қолдану 10.2.4.5 бірлік шеңбер анықтау саласында тригонометриялық мәндерінің жиынтығын білу 10.2.4.6 бірлік шеңбер жұптық (тақтық), тәуелсіздік бірсарындылық тригонометриялық функциялардың аргументінің тұрақтылығын түсіну 10.2.4.7 тригонометрия функциялардың қосынды мен айырмасын және көбейтіндісін

				немесе айырмаға формуласын шығару қолдану
				10.2.4.8 тригонометриялық өрнектерді тепе-теңдікпен орындау

3) 3-бөлім "Статистика және ықтималдықтар теориясы":

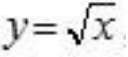
3-кесте

Бөлімше лер	Оқыту мақсаттары			
	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1 Комбинаторика негіздері			9.3.1.1 комбинаторика ережесін (қосынды мен көбейтінді ережелерін) білу 9.3.1.2 сан факториалының анықтамасын білу; рельефті-нүктелік шрифтпен (Брайль бойынша) факториал белгісінің жазылу ережесін білу 9.3.1.3 қайталаусыз ауыстырудың, орналастырудың, үйлестірудің анықтамасын білу; рельефті-нүктелік шрифтпен (Брайль бойынша) ауыстыру, орналастыру, үйлестіру белгісінің жазылу ережесін білу 9.3.1.4 қайталаусыз ауыстыру, орналастыру, үйлестіру сандарын есептеу үшін комбинаторика формуласын білу 9.3.1.5 қайталаусыз ауыстыру, орналастыру, үйлестіру сандарын есептеу үшін комбинаторика формуласын қолданып, есептерді	пп

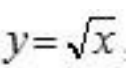
			шешу 9.3.1.6 бином Ньютон формуласы мен оның қасиеттерін білу және қолдану	
3.2 Ықтималдықтар теориясының негіздері				10.3.2.1 ұғымдарды м... кездейсоқ оқиға, ақи... мүмкін емес оқиға, қ... нәтижелер, тең мүмк... қарама-қарсы оқиғал... 10.3.2.2 қарапайым е... қарапайым оқиғаны 10.3.2.3 ықтималдық... классикалық анықта... және оны есептер ше... қолдану 10.3.2.4 ықтималдық... статистикалық анық... 10.3.2.5 есептер шыға... геометриялық ықтим... қолдану
3.3 Статистика және деректерді талдау	7.3.3.1 негізгі жиынтық, кездейсоқ іріктеу, вариациялық қатар, нұсқалар ұғымдарын меңгеру 7.3.3.2 нұсқалардың абсолюттік және қатынастық жиіліктерін есептеу 7.3.3.3 статистикалық деректерді жинау және оларды кесте түрінде ұсыну	8.3.3.1 жиіліктердің интервалды кестесі түріндегі іріктеу нәтижелерін ұсыну 8.3.3.2 жиіліктердің гистограммасы түрінде жиіліктердің интервалды кестесіндегі деректерді ұсыну 8.3.3.3 жинақталған жиілік анықтамасын білу		

4) 4-бөлім "Математикалық модельдеу және анализ":

4-кесте

Бөлімш елер	Оқыту мақсаттары		
	7-сынып	8-сынып	9-сынып
4.1 Матема тикалы қ анализ бастам алары	7.4.1.1 функция ұғымдарын және функция графикасын меңгеру; қарапайым функциялардың рельефтік графикасын координаталық жазықтықта оқу	8.4.1.1	
	7.4.1.2 функция тапсырмаларының тәсілдерін білу	 функциясы қасиеттерін білу және оның графигін құру; қарапайым функциялардың рельефтік графикасын координаталық жазықтықта оқу	
	7.4.1.3 анықтау саласын және функция мәндерінің жиынын табу	8.4.1.2 $y=a(x-m)^2$, $y=ax^2+n$, $y=a(x-m)^2+n$, $a \neq 0$ түріндегі квадратфункциялар графигінің қасиеттерін білу және оны құру; қарапайым функциялардың рельефтік графикасын координаталық жазықтықта оқу	
	7.4.1.4 функциясының анықтамасын білу, k – ге байланысты оның графигін құру және орналасуын белгілеу; қарапайым функциялардың рельефтік графигін координаталық жазықтықта оқу	8.4.1.3 түріндегі квадраттық функциялар графигінің қасиеттерін білу және оны құру; қарапайым функциялардың рельефтік графикасын координаталық жазықтықта оқу	
	7.4.1.5 сызықтық функция анықтамасын білу, оның графигін құруды және k және b мәндеріне байланысты орналасуын белгілеу; қарапайым функциялардың рельефтік графигін координаталық жазықтықта оқу	8.4.1.4 аргументтің берілген мәндері бойынша функцияның мәндерін табу және функцияның берілген мәндері бойынша аргумент мәнін табу	

7.4.1.6 координат осьтерімен сызықтық функция графигінің қиылысу нүктелерін табу (графиканы құрусыз); қарапайым функциялардың рельефтік графигін координаталық жазықтықта оқу 7.4.1.7 графикамен берілген сызықтық функциясының k және b белгілерін анықтау; сызықтық функциялардың рельефтік графигін координаталық жазықтықта оқу 7.4.1.8 коэффициент мәндеріне байланысты сызықтық функциялар графикасының өзара орналасуын негіздеу 7.4.1.9 сызықтық функция формуласымен, берілген функцияның графигіне параллель немесе оның қиылысу графикасын беру 7.4.1.10 $y=ax^2$ ($a \neq 0$) функциясы графигін құру және оның қасиеттерін білу; рельефтік сызба үшін арнайы құралдарды қолдану 7.4.1.11 $y=ax^3$ ($a \neq 0$) функциясының графигін құру және оның қасиеттерін білу; рельефтік сызба үшін арнайы құралдарды қолдану		
---	--	--

		8.4.1.1 функциясы қасиеттерін білу және оның графигін құру; қарапайым функциялардың рельефтік графикасын координаталық жазықтықта оқу 8.4.1.2 $y=a(x-m)^2$, $y=ax^2+n$, $y=a(x-m)^2+n$, $a \neq 0$ түріндегі квадратфункциялар графигінің қасиеттерін білу және оны құру; қарапайым функциялардың рельефтік графикасын координаталық жазықтықта оқу 8.4.1.3 түріндегі квадраттық функциялар графигінің қасиеттерін білу және оны құру; қарапайым функциялардың рельефтік графикасын координаталық жазықтықта оқу 8.4.1.4 аргументтің берілген мәндері бойынша функцияның мәндерін табу және функцияның берілген мәндері бойынша аргумент мәнін табу	
4.2 Математикалық модельдеудің көмегімен есептер шығару	7.4.2.1 шамалар өте үлкен немесе өте кіші сандармен көрсетілген есептерді шешу 7.4.2.2 теңдеулер мен теңсіздіктерді құрастыру көмегімен мәтін есептерді шешу 7.4.2.3 шаршы ауданы мен текше көлемінің олардың сызықтық өлшемдері өзгеруі кезінде қалай өзгертінін бағалау 7.4.2.4 графикалық тәсілмен сызықтық теңдеулер жүйесін шешу; қарапайым функциялардың рельефтік	8.4.2.1 квадрат теңдеулердің көмегімен мәтін есептерді шешу; 8.4.2.2 бөлшек-рационал теңдеулердің көмегімен мәтін есептерді шешу 8.4.2.3 қолданбалы есептерді шешу үшін квадратфункцияны қолдану	9.4.2.1 теңдеулер жүйесінің көмегімен мәтін есептерді шешу

	графикасын координаталық жазықтықта оқу		
4.3 Матема тикалы қ тіл және матема тикалы қ модель	7.4.3.1 есептің шарты бойынша математикалық модельді құрастыру	8.4.3.1 есептің шарты бойынша математикалық модельді құрастыру	9.4.3.1 есепті ң шарты бойынша математика лық модельді құрастыру

33. Осы Бағдарлама көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптары үшін "Алгебра" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

34. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім бе

деңгейінің 7-10 сыныпта

"Алгебра" пәнінен жаңар

мазмұндағы үлгілік

бағдарламасына қосы

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптары үшін "Алгебра" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 7-сынып:

1-кесте

Ұзақ мерзі мді жосп	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
------------------------------	--	------------------

ардың бөлімі		
1-тоқсан		
5-6 сыныптардағы математика курсын қайталау		
Бүтін көрсеткішті дәреже	Натурал көрсеткішті дәреже және оның қасиеттері	7.1.2.1 натурал көрсеткіші бар дәреженің анықтамасын және оның қасиеттерін білу 7.1.2.2 қандай цифрлық сан дәрежесінің мәніне аяқталатынын анықтау 7.1.2.15 натурал көрсеткіші бар дәреже қасиетін қолдану 7.4.2.3 шаршы ауданы мен текше көлемінің олардың сызықтық өлшемдері өзгеруі кезінде өзгеретінін бағалау
	Бүтін көрсеткішті дәреже және оның қасиеттері	7.1.2.3 нөлдік және бүтін теріс көрсеткіші бар дәреженің анықтамасын және оның қасиеттерін білу 7.1.2.4 бүтін көрсеткіші бар дәреженің сандық мәнін табу, берілген сандарды дәреже түріне келтіру 7.1.2.6 нөлдік көрсеткіші бар дәреже негізінде айнымалылардың ұйғарынды мәндерін табу 7.2.1.1 сандық өрнектердің мәнін табу кезінде бүтін көрсеткіштері бар дәреженің қасиеттерін қолдану
	Құрамында дәрежесі бар өрнектерді түрлендіру	7.2.3.1 заңдылықты анықтау және дәрежеден тұратын тізбектер мүшелерін табу
	Санның стандарт түрі	7.1.1.1 стандартты түрде сандарды жазу 7.1.2.7 стандартты түрде жазылған сандармен арифметикалық амалдарды орындау 7.1.2.8 стандартты түрде жазылған санның мәнді бөлігін және ретін табу 7.1.2.9 стандартты түрде жазылған сандарды салыстыру

		7.1.2.10 шаманы бір өлшем бірліктен басқаға айналдыру және нәтижелерін стандартты түрде жазу 7.1.2.11 шамалардың жуық мәндерін табу және оларды стандартты түрде жазу 7.1.2.12 шамалар мәндеріне жуық абсолюттік және салыстырмалы қателікті есептеу 7.1.2.13 калькуляторды қолданып, жуықтап есептеуді орындау; дыбыстық калькуляторды жуықтап есептеуді орындау
	Мәтінді есептерді шығару	7.4.2.1 шамалар өте үлкен немесе өте кіші сандармен көрсетілген есептерді шешу
Көпмүшелер	Бірмүшелер және оларға амалдар қолдану. Бірмүшенің дәрежесі және стандарт түрі	7.2.1.2 бір мүше анықтамасын білу, оның коэффициенті мен дәрежесін табу 7.2.1.3 бір мүшені стандартты түрде жазу 7.2.1.4 бір мүшелерді көбейтуді орындау және көбейткіштердің көбейтіндісі түрінде көрсету
	Көпмүшелер. Көпмүшенің дәрежесі және стандарт түрі	7.2.1.5 көпмүше анықтамасын білу және оның дәрежесін табу 7.2.1.6 көпмүшені стандарттық түрге келтіру
	Көпмүшелерге амалдар қолдану	7.2.1.7 көпмүшелерді қосу және азайтуды орындау
		7.2.1.8 көпмүшені бір мүшеге көбейтуді орындау
		7.2.1.9 көпмүшені көпмүшеге көбейтуді орындау
	Көпмүшені көбейткіштерге жіктеу	7.2.1.12 жалпы көбейткішті жақшаның сыртына шығару және топтастыру тәсілімен алгебралық өрнектерді көбейткіштерге бөлшектеу
	Өрнектерді тепе-тең түрлендіру	7.2.1.13 көпмүшелермен амалдар көмегімен алгебралық өрнектерді тепе-тең түрлендіруді орындау және көпмүшені көбейткішке жіктеу
		7.2.1.14 алгебралық өрнектерді қысқартылған көбейту формулаларының көмегімен көбейтуді орындау және жіктеу
		7.2.1.15 алгебралық өрнектерді қысқартылған формулалар көмегімен тепе-тең түрлендіруді орындау

2-тоқсан

Функция. Функцияның графигі	Функция және функцияның графигі	7.4.1.1 функция ұғымдарын және функция графикасын меңгеру; қарапайым функциялардың графикасын координаталық жазықтықта оқу 7.4.1.2 функция тапсырмаларының тәсілдерін білу 7.4.1.3 анықтау саласын және функция мәндерінің жиынын табу
	Сызықтық функция және оның графигі	7.4.1.4 функциясының анықтамасын білу, k – ге байланысты оның графигін құру және орналасуын белгілеу; қарапайым функциялардың рельефтік графигін координаталық жазықтықта оқу 7.4.1.5 сызықтық функция анықтамасын білу, оның графигін құруды және k және b мәндеріне байланысты орналасуын белгілеу; қарапайым функциялардың рельефтік графигін координаталық жазықтықта оқу 7.4.1.6 координат осьтерімен сызықтық функция графигінің қиылысу нүктелерін табу (графиктің қиылысу нүктесін табу); қарапайым функциялардың рельефтік графигін координаталық жазықтықта оқу 7.4.1.7 графикамен берілген сызықтық функциясының k және b белгілерін анықтау; сызықтық функциялардың рельефтік графигін координаталық жазықтықта оқу
	Сызықтық функциялардың графиктерінің өзара орналасуы	7.4.1.8 коэффициент мәндеріне байланысты сызықтық функциялар графикасының өзара орналасуын негіздеу 7.4.1.9 сызықтық функция формуласымен, берілген функцияның графигіне параллель немесе перпендикуляр сызықтық функция графикасын беру
	Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйесін графиктік тәсілмен шешу	7.4.2.4 графикалық тәсілмен сызықтық теңдеулер жүйесін шешу; қарапайым функциялардың графикасын координаталық жазықтықта оқу
	$y=ax^2$, $y=ax^3$ және $(k \neq 0)$ түріндегі функциялар, олардың графиктері және қасиеттері	7.4.1.10 $y=ax^2$ ($a \neq 0$) функциясы графигін құру және оның қасиеттерін білу; рельефтік сызықтарды құралдарды қолдану 7.4.1.11 $y=ax^3$ ($a \neq 0$) функциясының графигін құру және оның қасиеттерін білу; рельефтік сызықтар арнайы құралдарды қолдану

		7.4.1.12 функция графигін құру және оның қасиеттерін білу; рельефтік сызба үшін арнайы қолдану
3-тоқсан		
Статистика элементтері	Вариациялық қатар	7.3.3.1 негізгі жиынтық, кездейсоқ іріктеу, вариациялық қатар, нұсқалар ұғымдарын меңдеу
	Абсолютті жиілік және салыстырмалы жиілік. Жиілік кестесі	7.3.3.2 нұсқалардың абсолюттік және қатынастық жиіліктерін есептеу
		7.3.3.3 статистикалық деректерді жинау және оларды кесте түрінде ұсыну
		7.3.3.4 жиіліктік кесте түрінде іріктеуді ұсыну
		7.3.3.5 кестелердегі деректерді қайшылықсыздыққа тексеру
	Жиілік алқабы	7.3.3.6 жиіліктер полигоны түріндегі іріктеу нәтижелерін ұсыну
		7.3.3.7 кесте немесе жиіліктер полигоны түрінде ұсынылған статистикалық ақпаратты талдау
Қысқаша көбейту формулалары	Қысқаша көбейту формулалары	7.2.1.10
		$a^2 - b^2 = (a - b)(a + b); (a \pm b)^2 = a^2 \pm 2ab + b^2$ қысқартылған көбейту формуласын білу және қолдану
		7.2.1.11
		$a^3 \pm b^3 = (a \pm b)(a^2 \mp ab + b^2); (a \pm b)^3 = a^3 \pm 3a^2b + 3ab^2 \pm b^3$ қысқартылған көбейту формуласын білу және қолдану

4-тоқсан		
Қысқаша көбейту формулалары	Қысқаша көбейту формулаларының көмегімен өрнектерді түрлендіру	7.1.2.14 рационалдық есеп үшін қысқартылған көбейту формуласын қолдану
		7.2.1.4 бір мүшелерді көбейтуді орындау және көбейткіштердің көбейтіндісі түрінде көрсету
		7.2.1.5 көпмүше анықтамасын білу және оның дәрежесін табу
	Мәтінді есептерді шығару	7.4.3.1 есептің шарты бойынша математикалық модельді құрастыру 7.4.2.2 теңдеулер мен теңсіздіктерді құрастыру көмегімен мәтін есептерді шешу
7 – сыныптағы алгебраны қайталау		

2) 8-сынып:

2-кесте

Ұзақмерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
7 – сыныптағы алгебраны қайталау		
Алгебралық бөлшектер	Алгебралық бөлшек және оның негізгі қасиеті	8.2.1.1 алгебралық бөлшектерді тану
		8.2.1.2 алгебралық бөлшектердегі айнымалылардың ұйғарынды мәндерінің саласын табу
		8.2.1.3 алгебралық бөлшектің негізгі қасиетін қолдану
	Алгебралық бөлшект ерге амалдар қолдану	8.2.1.4 алгебралық бөлшектерді қосу мен алуды орындау
		8.2.1.5 көбейтуді және бөлуді, алгебралық бөлшектер дәрежесіне шығаруды орындау

	Алгебра лық өрнекте рді тепе- тең түрленді ру	8.2.1.6 алгебралық өрнектерді түрлендіруді орындау
2-тоқсан		
Квадр ат түбір және иррац ионал өрнек	Нақты сандар	8.1.1.1 иррационал және нақты сандар ұғымын меңгеру
	Квадрат түбір	8.1.1.2 квадрат түбір мен арифметикалық квадрат түбір анықтамасын білу және ұғымдарын ажырату; рельефті – нүктелік шрифтімен түбір белгісінің жазылу ережесін білу
		8.1.2.1 арифметикалық квадрат түбір қасиеттерін қолдану
		8.1.2.2 квадрат түбір мәнін бағалау
	Құрамы нда квадрат түбірлері бар өрнекте рді түрленді ру	8.1.2.3 түбір белгісінен көбейткішті шығару және көбейткішті түбір белгісіне енгізу
		8.1.2.4 иррационалдан бөлшектің бөлімін босату
8.1.2.5 квадрат түбірден тұратын өрнектерді түрлендіруді орындау		
3-тоқсан		
Квадр ат түбір және иррац ионал өрнек	функция сы, оның графигі және қасиетт ері	8.4.1.1 функциясы қасиеттерін білу және оның графигін құру; қарапайым функциялардың рельефтілік координаталық жазықтықта оқу
		8.4.1.4 аргументтің берілген мәндері бойынша функцияның мәндерін табу және функцияның берілген мәндері бойынша аргумент мәнін табу
Квадр ат теңде улер	Квадрат теңдеу	8.2.2.1 квадрат теңдеудің анықтамасын білу
		8.2.2.2 квадрат теңдеудің түрлерін анықтау

	Квадрат теңдеулерді шешу	8.2.2.3 квадрат теңдеулерді шешу 8.2.2.4 Виет теоремасын қолдану
	Квадрат үшмүше	8.2.1.7 квадрат үшмүшенің түбірі ұғымын меңгеру 8.2.1.8 үшмүшеден толық квадрат қосмүшені бөлу 8.2.1.9 квадрат үшмүшені көбейткіштерге бөлшектеу
	Теңдеулерді шешу	8.2.2.5 $ ax^2+bx +c=0$; $ax^2+b x +c=0$ теңдеу түрін шешу 8.2.2.6 бөлшек-рационал теңдеулерді шешу 8.2.2.7 квадрат теңдеуге келтірілген теңдеулерді шешу
	4-тоқсан	
Квадрат теңдеулер	Мәтінді есептерді шығару	8.4.2.1 квадрат теңдеулердің көмегімен мәтін есептерді шешу; 8.4.2.2 бөлшек-рационал теңдеулердің көмегімен мәтін есептерді шешу
Квадраттық функция және оның графигі		8.4.1.2 $y=a(x-m)^2$, $y=ax^2+n$, $y=a(x-m)^2+n$, $a \neq 0$ түріндегі квадрат функциялар графигінің қасиеттерін білу; қарапайым функциялардың рельефтік графикасын координаталық жазықтықта оқу 8.4.1.3 түріндегі квадрат функциялар графигінің қасиеттерін білу және оны құру; қарапайым функциялардың рельефтік графикасын координаталық жазықтықта оқу 8.4.1.4 аргументтің берілген мәндері бойынша функцияның мәндерін табу және функцияның берілген мәндері бойынша аргумент мәнін табу
		8.4.2.3 қолданбалы есептерді шешу үшін квадрат функцияны қолдану 8.4.3.1 есептің шарты бойынша математикалық модельді құрастыру
Статистика элементтері	Жиілік алқабы, элементтер жиілік гистогра	8.3.3.1 жиіліктердің интервалды кестесі түріндегі іріктеу нәтижелерін ұсыну 8.3.3.2 жиіліктердің гистограммасы түрінде жиіліктердің интервалды кестесіндегі деректерді ұсыну

	ммасы	
	Орта мән. Дисперс ия. Стандар тты ауытқу	8.3.3.3 жинақталған жиілік анықтамасын білу 8.3.3.4 статистикалық кесте, жиіліктер полигоны, гистограмма бойынша ақпаратты талдау 8.3.3.5 дисперсияны есептеу және стандарттық ауытқу анықтамасын және формуласын білу

8 – сыныптағы алгебра курсын қайталау

3) 9-сынып:

3-кесте

Ұзақмерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
8 – сыныптағы алгебра курсын қайталау		
Теңсіздіктер	Квадрат теңсіздік	9.2.2.3 квадрат теңсіздіктерді шешу
	Рационал теңсіздік	9.2.2.4 рационал теңсіздіктерді шешу
2-тоқсан		
Теңсіздіктер	Теңсіздіктер жүйелерін шешу	9.2.2.5 екі теңсіздіктен, біреуі сызықтық, ал екіншісі – квадрат болса, шешу 9.2.2.6 екі квадрат теңсіздік жүйесін және жиытығын шешу; рельефтің шрифтпен (Брайль бойынша) жиынтық белгісінің жазылу ережесін білу
3-тоқсан		
Екі айнымалысы бар теңдеулер, теңсіздіктер, және олардың жүйелері	Екі айнымалысы бар сызықтық емес теңдеулер және олардың жүйелері	9.2.2.1 екі айнымалымен сызықтық және сызықсыз теңдеулерді шешу 9.2.2.2 екі айнымалымен сызықсыз теңдеулер жүйесін шешу; Брайль нүктелік шрифт бойынша жүйе белгісінің жазылу ережесін білу 9.4.2.1 теңдеулер жүйесінің көмегімен мәтін есептерді шешу

		9.4.3.1 есептің шарты бойынша математикалық модельді құрастыру
	Екі айнымалысы бар теңсіздіктер	9.2.2.7 екі айнымалысы бар теңсіздіктерді шешу
	Екі айнымалысы бар сызықтық емес теңсіздіктер жүйелері	9.2.2.8 екі айнымалысы бар сызықсыз теңдеулер жүйесін шешу

4-тоқсан

Комбинаторика элементтері	Комбинаториканың негізгі ұғымдары мен ережелері (қосу және көбейту ережелері)	9.3.1.1 комбинаторика ережесін (қосынды мен көбейтінді ережелерін) 9.3.1.2 сан факториалының анықтамасын білу; рельефті-нүктелік шарты (Брайль бойынша) факториал белгісінің жазылу ережесін білу 9.3.1.3 қайталаусыз ауыстырудың, орналастырудың, үйлестірудің анықтамасын білу; рельефті-нүктелік шрифтпен (Брайль бойынша) ауыстыру, орналастыру, үйлестіру белгісінің жазылу ережесін білу 9.3.1.4 қайталаусыз ауыстыру, орналастыру, үйлестіру сандарын есептеу формуласын білу
	Комбинаторика формулаларын қолданып есептер шешу	9.3.1.5 қайталаусыз ауыстыру, орналастыру, үйлестіру сандарын есептеу формуласын қолданып, есептерді шешу
	Ньютон биномы және оның қасиеттері	9.3.1.6 бином Ньютон формуласы мен оның қасиеттерін білу және қолдану

9 – сыныптағы алгебра курсы қайталау

4) 10-сынып:

4-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
--------------------------------	--	------------------

1-тоқсан

9-сыныптағы алгебра курсы қайталау

Тізбектер	Сандар тізбегі, оның берілу тәсілдері және қасиеттері	10.2.3.1 сандық тізбек туралы түсінігінің болуы 10.2.3.2 n-дік тізбек мүшесін табу, мысалы: 10.2.3.3 математикалық индукция әдісін білу және қолдану
	Арифметикалық және геометриялық прогрессиялар	10.2.3.4 сандық тізбектер арасынан арифметикалық және геометриялық прогрессияны тану 10.2.3.5 n-дік мүше формуласын, бірінші мүшелердің n қосындысының формуласын, арифметикалық прогрессияның сипаттамалық қасиетін білу және қолдану 10.2.3.6 n-дік мүше формуласын, бірінші мүшелердің n қосындысының формуласын, геометриялық прогрессияның сипаттамалық қасиетін білу және қолдану 10.2.3.7 арифметикалық және/немесе геометриялық прогрессиялармен байланысты есептерді шешу
2-тоқсан		
Тізбектер	Шексіз кемімелі геометриялық прогрессия	10.2.3.8 ондық периодтық бөлшекті жай бөлшекке айналдыру үшін азаймалы геометриялық прогрессия қосындысының формуласын қолдану
	Мәтінді есептерді шығару	10.2.3.9 есептерді шешуге шексіз азаймалы геометриялық прогрессия қосындысының формуласын қолдану 10.4.2.1 геометриялық және арифметикалық прогрессиялармен мәтін есептерді шешу
3-тоқсан		
Тригонометрия	Бұрыш пен доғаның градустық және радиандық өлшемдері	10.1.1.1 бұрыштың радиандық өлшемі ұғымын меңгеру 10.1.2.1 градустарды радиандарға және радиандарды градустарға айналдыру 10.1.1.2 бірлік шеңберде сандарын белгілеу
	Кез келген бұрыштың синусы, косинусы, тангенсі және котангенсі. Бұрыш синусының, косинусының, тангенсінің	10.2.4.1 тригонометриялық функциялардың анықтамасын білу

Көру қабілеті бұзылған(көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптары үшін "Геометрия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Көру қабілеті бұзылған(көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптары үшін "Геометрия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Геометрияны оқыту мақсаты – "Геометрия" пәнінің мазмұнын сапалы меңгеруді қамтамасыз ету; білім алушылардың функционалдық сауаттылығын қалыптастыру, оның ішінде оқу пәндерімен кіріктіруде жалпы адами құндылықтар және ұлттық мәдениеттің озық дәстүрлері негізінде зияткерлік деңгейін дамыту.

3. "Геометрия" пәнінің міндеттері:

1) Бағдарламаның бөлімдері бойынша математикалық білімдерін, біліктері мен дағдыларын қалыптастыруға және дамытуға себептесу;

2) әртүрлі мәнмәтіндегі есептерді шешу үшін математикалық тілді және негізгі математикалық заңдарды қабылдауға, сандық қатынастарды және кеңістіктік пішіндерді зерделеуге көмектесу;

3) білім алушылардың білімдерін есептерді шешу мақсатымен математикалық үлгі құруға бағыттау және нақты процестерді сипаттайтын математикалық үлгілерді түсіндіру;

4) физика, химия, биология, оқытылатын теориялық салалардағы және практикалық қызметтер бойынша есептерді зерттеу мен шешу үшін

математикалық әдістерді қолданудың қарапайым дағдыларын қалыптастыру;

5) практикалық есептерді шешу кезінде қолайлы математикалық әдістерді таңдау үшін логикалық және сын тұрғысынан ойлауын, шығармашылық қабілеттерін алынған нәтижелерді бағалау және олардың нақтылығын анықтауын дамыту;

6) қарым-қатынас дағдыларын дамыту, оның ішінде ақпаратты нақты және сауатты жеткізу қабілетін, жарияланымдар мен электрондық құралдарды қоса алғанда ақпаратты әртүрлі деректерден пайдалану;

7) дербес жұмыс үшін, сондай-ақ командалық жұмыс үшін дербестік, жауапкершілік, жігерлілік, табандылық, шыдамдылық және төзімділік сияқты жеке қасиеттерін дамыту;

8) геометрияның даму тарихымен, математикалық терминдердің шығуымен таныстыру;

9) геометрияға оқыту процесінде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану дағдыларын дамыту;

10) қоғамдық ілгерілеу үшін геометрияны түсіну маңыздылығын қамтамасыз ету.

4. Оқытудың қойылған мақсатын іске асыру үшін осы Бағдарлама төмендегідей түзету міндеттерін шешуді қарастырады:

1) күнделікті өмірде (қоғамда) математикалық білімдерін қолдану дағдыларын қалыптастыру;

2) математикаға оқыту процесінде танымдық әрекеттерін белсендіру;

3) тексерудің түйсіне-сезу тәсілімен игеру және заттардың рельефтік бейнелерін, геометриялық пішіндердің контурлы бейнелерін қабылдау; сезіп түйсіну заттың (геометриялық пішіннің) пішінін, көлемін көрсетеді;

4) затты (геометриялық пішінді) сипау кезінде естіп қабылдауын

дамыту, яғни педагогтың сөздік түсініктемелерімен сәйкестендіру;

5) Брайль математикалық құралдарымен, рельефтік сызбалармен жұмыс кезінде сенсорлық функцияларын (түстерді ажырату, көзбен шамалау) және ұсақ моторикасын дамыту;

6) көріп қабылдауын дамыту: геометриялық пішінді (түсін, пішінін, көлемін) көру белгілерін бөлу;

7) "Геометрия" пәнін зерделеу кезінде түсініктерді нақтылау;

8) байланыстырып сөйлеуін, материалды математикалық тілде баяндай алуын дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Бағдарламаның ерекшеліктері:

1) шиыршықтық принципі бойынша геометрия саласындағы математикалық білімдері мен біліктерін дамыту;

2) геометриялық тапсырмаларды шешу арқылы зерттеу дағдыларын дамыту;

3) техникалық құралдарды және қолданбалы бағдарламаларды (графикалық калькулятор, "GeoGebra", "1 C Математикалық конструкторы, "Excel (экзель)", "Access (аксэс)", "Paint (пейнт)") қолдануға оқыту;

4) әртүрлі мәнмәтіндерде процесстерді сипаттау үшін математикалық үлгі құру біліктерін дамытудың практикалық бағыттылығы;

5) күтілетін нәтижелер оқыту мақсаттарының жүйесі түрінде ұсынылған және Блум таксономиясының деңгейлері (білу, түсіну, қолдану, талдау, жинақтау, бағалау) бойынша құрылған.

6. Бағдарламасы көрмейтін және нашар көретін білім алушылардың қабылдау, түсіну, ойлау және сөйлеу саласынан көрінетін даму ерекшеліктерін ескереді, яғни түзетуге және қабылдауын дамытуға, түсініктерді нақтылауға, көрнекі-бейнелік ойлауын жетілдіруге, өзін өзі

бақылау тәсілдері мен жолдарын қалыптастыруға бағытталған арнайы нысандарды және оқыту тәсілдерін қолдануды болжайды.

7. Көрмейтіндер мен нашар көретіндерді оқыту барысында түзету-компенсаторлық процесстерді жоғарғы деңгейде дамыту (ауыстырылып қосылу, компенсаторлық қабылдау құрылымындағы нұсқалық), өзін өзі түзету тәсілдері мен жолдарын және әлеуметтік-психологиялық реттеу мен бейімдеуді қалыптастыру бойынша міндеттер шешіледі.

8. Геометрияға оқыту барысында білім алушылардың офтальмологиялық мүмкіндіктерін ескеру, яғни көру анализаторының бұзылу дәрежесіне қарай балаларды топтарға бөлінуіне сәйкес:

1) толық көрмейтін және жақсы көретін көзінде түзету көзілдірікпен

0-ден 0,04-ке дейінгі көру өткірлігімен жартылай көрмейтін (жартылай көретін) балалар - аталған топты оқыту Брайль жүйесі бойынша сезіну және есту көмегімен іске асырылады;

2) жақсы көретін көзінде түзету әйнегімен 0,05-тен 0,09-ға дейінгі көру өткірлігімен нашар көретін балалар -оқыту кезінде олар реттелген көру жүктемесін сақтауға, толық емес көру қабілетін қорғау және тиімді пайдалану бойынша іс-шараларға, еңбек пен демалыс қызметін икемді кезектестіруге мұқтаж.

9. Көру патологиясы бар білім алушылармен түзету-педагогикалық жұмыс кешенді сипатта болады және ең алдымен білімдері мен зат туралы түсініктерін кеңейтуге, танымдық әрекеттерін полисенсорлық – қалдық көру, есту, сипап сезу арқылы қабылдау негізінде дамытуға бағытталған.

10. Көрмейтін білім алушыларды оқыту құндылыққа бағдарланған, тұлғаға бағдарланған, іс-әрекет, сараланған, коммуникативтік тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологиялар негізінде жүзеге асырылады.

11. "Геометрия" пәнін оқытудағы құндылыққа бағдарланған тәсіл адамның қоғамда адамның табысты кіріктірілуіне көмектесетін негізгі құндылықтарды білуіне, түсінуіне және ұғынуына бағытталған.

Бағдарламасында жалпыұлттық "Мәңгілік ел" идеясы іске асырылады.

12. Тұлғаға бағдарланған тәсілдің мақсаты оқу процесін дараландыру, білім алушы тұлғасының үйлесімді қалыптастыру және жан-жақты дамыту, шығармашылық қабілеттерін толық ашу және сабағында тұлғаның әлеуметтік-маңызды қасиеттерін тәрбиелеу, эмоциялық-ерік аясын, психикалық процестерін түзету болып табылады.

13. Іс-әрекет тәсілі меңгеруді автоматтандырылған дағдылар деңгейіне дейін жеткізуді қамтитын ақпараттық-рецептивті, іздеу, зерттеу, талдау және жинақтау әдісі, болжау тиімдірек болып табылатын практикалық біліктер мен дағдыларды дамытуда және түзетуде іске асырылады, яғни білім алушыларға өз бетінше:

1) сұрақтар қоюға және қорытындылар жасауға; әртүрлі күрделіліктегі геометрия бойынша оқу және танымдық міндеттерді шешу үшін үлгілер мен сызбаларды жасауға, қабылдауға және түрлендіруге;

2) нәтижеге жету процесіндегі өз іс-әрекетін бақылауды жүзеге асыруға, бағдарлану және мобильділікпен байланысты өзгеретін жағдайларға сәйкес өз іс-әрекеттерін түзетуге; оқу тапсырмаларын орындау дұрыстығын, оны шешудегі өз мүмкіндігін бағалауға мүмкіндік береді.

14. Сараланған тәсіл күрделілігі, мұғалім тарапынан қолдау сипаты бойынша ажыратылатын шағын топтық оқытуды, әртүрлі деңгейлік тапсырмаларды қолдануды болжайды, яғни шартты түрде білім алушыларды үш шағын топқа бөлуге болады:

1) бірінші шағын топтың білім алушылары оқу материалын жеткілікті толық және өз бетінше меңгеруге қабілетті;

2) екінші шағын топтың білім алушылары оқу материалын меңгереді, бірақ оны қайта жаңғырту кезінде бірқатар қателіктер жібереді, көмекке мұқтаж;

3) үшінші топтың білім алушылары оқу материалын бір бөлігінде меңгереді және оны өз бетінше қайта жаңғыртуға қабілетті емес; олар үшін жеке түзету әдістері және тәсілдері көрсетілген тапсырмалар мен еске

түсірулері бар жеке карталар құрылады.

15. Коммуникативтік тәсіл білім алушы мен педагогтың арасындағы вербальді және вербальді емес өзара іс-әрекет процесінде білімдермен, біліктермен және дағдылармен алмасуды қарастырады. Геометрия сабағында коммуникативтік дағдыларды үйрету үшін жұмысты топтарда, жұппен ұйымдастырылады.

16. Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану:

1) ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану құзыреттілігі базалық ақпараттық-коммуникациялық дағдыларда құрылады және жұмыс, бос уақыт пен қарым-қатынас үшін технологияларды дұрыс және шығармашылық қолдануды камтиды;

2) мультимедиялық ресурстардың және бұқаралық ақпарат құралдарының, интерактивті тақталар мен компьютерлердің

ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану оқу процесін жаңғыртуға және белсендіруге, сондай-ақ білім алушылар мен педагогтың арасындағы ынтымақтастық пен қарым-қатынасқа көмектеседі;

3) ақпаратты іздеу, өңдеу және онымен алмасу үшін Интернет-ресурстарды, ұялы байланысты, онлайн-форумды; көрмейтін балалар үшін Jaws for Windows (джовз фо виндоус) ақпаратына визуалды емес қолжетімділіктің дыбыстаушы бағдарламасы бар компьютерді пайдаланылады;

4) ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолданудың құндылығы білім алушылар өз қызметін өзгенің көмегіңсіз өз бетінше ұйымдастыра алады.

17. Көру қабілеті бұзылған білім алушылар үшін негізгі орта білім беру оқыту 6 жыл ағымында (жалпы білім беретін мектепте – 5 жыл) жүзеге асырылатындықтан, оқу материалын оқу жылы бойынша қайта бөлу жүргізіледі, бұл ретте пән тақырыптарының мазмұны мен кезектілігі сақталады. "Аудан" тақырыбы 8-сыныптан 9-сыныпқа ауыстырылды; "Жазықтықта фигураларды түрлендіру", "Үшбұрыштарды шығару",

"Шеңберлер" тақырыптары 9-сыныптан 10-сыныпқа ауыстырылды.

18. Геометрияны оқыту процесі келесі оқу пәндерімен байланысты:

1) орыс тілімен сөйлемдерді құрастыру, математикалық терминдермен сөз қорын байыту; талқылауды, талдауды, дәлелдеуді жүзеге асыру кезінде өз ойларын сауатты баяндауға үйрету үшін орыс тілі ережелерінің білімдері негізінде;

2) тарихпен тарихи оқиғаларды есептеу үшін тарихи кезеңдердің хронологиялық шектері туралы түсініктерге сүйене отырып;

3) географиямен Жердің шартәріздес формасы туралы, глобустағы Жер бетінің бейнесі туралы түсініктерді; план мен картаның ұқсастығы және әртүрлілігі туралы, географиялық координаталар туралы білімдерді; температураны өлшеу туралы, географиялық карталармен жұмыс істеу біліктерін қолдана отырып; география курсынан параллельдер мен меридиандар туралы білімдерін қолдана отырып; доға мен шеңбердің градусық өлшемі сияқты ені мен ұзындығын түсіндіру арқылы;

4) биологиямен табиғатты қорғау, экология, табиғатты ұтымды пайдалану туралы; биологиялық құрылымдардағы симметрия туралы білімдерін қолдана отырып;

5) информатикамен компьютермен: "Калькулятор" бағдарламасының көмегімен есептеу, диаграмма құру және оқытудың мультимедиялық құралдарын пайдалану бойынша жұмыс істеу білігін қолдана отырып;

6) технологиямен өзіндік құн, кіші бизнесті жұмсау түрлері, туралы білімдерін қолдануға; тауарлардың өзіндік құнын калькуляциялау және қызметтер туралы білімдерін қолдануғасүйене отырыпжүзеге асырылады.

19. Геометрияны оқыту барысында төмендегі түзету пәндерімен байланыс жүзеге асырылады:

1) қалдық көру қабілетін сақтау және дамыту: бейне белгілерін бөлу біліктерін дамыту (сұлба, ашықтық, түсі, пішіні, көлемі, кеңістіктік бағдарлауын) және оларды кіріктіруді жүзеге асыру; көріп есте сақтауын

және көрнекі-бейнелік ойлауын дамыту;

2) кеңістікте бағдарлау: математикалық білімдерін ойын әрекетінде, қоғамда қолдану;

3) әлеуметтік – тұрмыстық бағдарлау: бюджетті білу; математикалық білімдерін (өлшеу, есептеу, модельдеу, құрастыру) қолдану;

4) емдік дене шынықтыру: сызықтар, қатар түзулер, перпендикуляр түзулер, есептеу.

20. Түзете-дамыту жұмысында бұзылған және жетілмеген функцияларын түзету мен орнын толтыру мақсатында пайдаланылатын арнайы техникалық және оптикалық құралдар жүйесі қолданылады.

21. Көрмейтін және нашар көретін балаларға арналған мектептердегі геометрия кабинетінде тифлотехникалық құралдар қарастырылады:

1) Брайль бойынша оқулықтар;

2) нашар көретін балалар үшін үлкейтілген шрифтпен және бейімделген түсті иллюстрациялармен арнайы оқулықтар;

3) қалдық көру қабілеті бар көрмейтін балалар үшін рельефті және түсті баспаны үйлестіретін құралдар;

4) Брайль жүйесі бойынша жазу үшін құралдар;

5) Брайль жүйесі бойынша жазу үшін грифельдер;

6) рельефтік – нүктелік шрифтпен жазу үшін қағаз;

7) рельефтік суреттермен, сызбалармен, сұлбалармен және қарапайым функциялардың графикаларымен иллюстрацияланған Брайль бойынша альбомдар;

8) "Кітапқұмар" оқитын машинка;

9) математикалық құралдар: шеңбер доғасын рельефтік сызу үшін циркуль, тактильді транспортер, тактильді сызғыш, тактильді үшбұрыш, координаталық жазықтық макеті, дыбыстық калькуляторлар;

10) макеттер, үлгілер, текше мен тікбұрышты параллелепипед көрінісі;

11) рельефтік – графикалық құралдар.

3-тарау. "Геометрия" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

22. "Геометрия" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 7-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты;

2) 8-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты;

3) 9-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты;

4) 10-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты құрайды.

23. "Геометрия" пәнінің мазмұны бір бөлімді қамтиды:

1) 1-бөлім "Геометрия".

24. "Геометрия" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) геометриялық фигуралар туралы түсінік;

2) геометриялық фигуралардың өзара орналасуы;

3) метрикалық қатыстар;

4) векторлар және түрлендірулер.

25. 7-сыныпқа арналған "Геометрия" пәнінің базалық мазмұны:

1) геометрияның алғашқы мәліметтері. Геометрияның негізгі ұғымдары. Геометрияның қарапайым фигуралары. Аксиома және теорема. Фигуралардың теңдігі. Теореманы дәлелдеу. Дәлелдеудің кері жору әдісі.

Сыбайлас және вертикаль бұрыштар және олардың қасиеттері. Бұрыштың биссектрисасы. Перпендикуляр;

2) үшбұрыштар. Үшбұрыш және оның түрлері. Үшбұрыштардың теңдігі. Үшбұрыштардың теңдігінің белгілері. Теңбүйірлі үшбұрыш. Үшбұрыштың биссектрисасы, медианасы және биіктігі, орта сызығы;

3) түзулердің өзара орналасуы. Екі түзуді қиюшымен қиғанда пайда болған бұрыштар. Түзулердің параллельдік белгілері. Параллель түзулердің қасиеттері. Үшбұрыштардың бұрыштарының қосындысы. Үшбұрыштың сыртқы бұрышы. Үшбұрыштардың теңсіздігі. Тікбұрышты үшбұрыштың теңдік белгілері. Тік бұрышты үшбұрыштың қасиеттері. Перпендикуляр түзулер. Көлбеу және оның проекциясы. Түзуге жүргізілген перпендикулярдың біреу ғана болуы;

4) шеңбер. Геометриялық салулар. Шеңбер, дөңгелек және оның элементтері мен бөліктері. Центрлік бұрыш. Түзу мен шеңбердің өзара орналасуы. Екі шеңбердің өзара орналасуы. Шеңберге жүргізілген жанама. Шеңберге жүргізілген жанамалардың қасиеттері. Үшбұрышқа іштей және сырттай сызылған шеңберлер. Салу есептері;

5) 7-сыныптағы геометрия курсын қайталау.

26. 8-сыныпқа арналған "Геометрия" пәнінің базалық мазмұны:

1) көпбұрыштар. Төртбұрыштарды зерттеу. Көпбұрыш. Дөңес көпбұрыш. Көпбұрыштың ішкі бұрыштарының қосындысы. Көпбұрыштың сыртқы бұрышы. Көпбұрыштың сыртқы бұрыштарының қосындысы. Параллелограмм және оның қасиеттері. Параллелограммның белгілері. Тіктөртбұрыш, ромб және шаршы, олардың қасиеттері және белгілері. Фалес теоремасы. Пропорционал кесінділер. Трапеция. Тікбұрышты және теңбүйірлі трапециялар, олардың қасиеттері. Үшбұрыштың орта сызығы. Трапецияның орта сызығы. Үшбұрыштың тамаша нүктелері. Үшбұрыштың медианаларының қасиеті;

2) тікбұрышты үшбұрыштың қабырғалары мен бұрыштары арасындағы қатыстар. Тікбұрышты үшбұрыштағы сүйір бұрыштың синусы, косинусы, тангенсі және котангенсі. Пифагор теоремасы. Негізгі тригонометриялық

тепе-теңдіктер және оның салдары. Синус, косинус, тангенс және котангенстің 300 450 600 бұрыштарындағы мәндері. Тікбұрышты үшбұрыштарды шешу. және (900 -а) бұрыштарының тригонометриялық функциялары;

3) 8-сыныптағы геометрия курсын қайталау.

27. 9-сыныпқа арналған "Геометрия" пәнінің базалық мазмұны:

1) аудан. Аудан ұғымы. Тең шамалас және тең құрамдас фигуралар. Шаршының, тіктөртбұрыштың, параллелограммның, ромбтың, үшбұрыштың және трапецияның аудандары;

2) жазықтықтағы тікбұрышты координаталар жүйесі. Жазықтықтағы нүктенің координаталары. Кесінді ортасының координаталары. Екі нүктенің арақашықтығы. Шеңбердің теңдеуі. Түзудің теңдеуі. Теңдеулерімен берілген түзулер мен шеңберлердің өзара орналасуы. Координаталарды есептер шығаруда қолдану;

3) жазықтықтағы векторлар. Вектор ұғымы. Нөлдік вектор. Бірлік вектор. Коллинеар векторлар. Вектордың ұзындығы (модулі). Векторлардың теңдігі. Векторлардың қосу және оның қасиеттері, векторларды азайту, векторды санға көбейту. Жазықтықтағы векторды екі коллинеар емес векторлар бойынша жіктеу. Вектордың координаталары. Координаталық түрде берілген векторларға амалдар қолдану. Векторлардың коллинеарлық белгісі. Нүктенің радиус-векторы. Жазықтықтағы нүктелердің координаталары мен векторлардың координаталары арасындағы байланыс. Векторлардың арасындағы бұрыш. Векторлардың скалярлық көбейтіндісі. Векторларды есептерді шығаруда қолдану;

4) 9-сыныптағы геометрия курсын қайталау.

28. 10-сыныпқа арналған "Геометрия" пәнінің базалық мазмұны:

1) жазықтықта түрлендіру. Жазықтықты түрлендіру, қозғалыс және оның қасиеттері. Түрлендірулердің композициясы (көбейтіндісі). Фигуралардың теңдігі және оның қасиеттері. Жазықтықтағы қозғалыстар

– осьтік және центрлік симметриялар, параллель көшіру, бұру. Гомотетия, ұқсастық түрлендіру және оның қасиеттері. Ұқсас фигуралар. Үшбұрыштар ұқсастығының белгілері. Тікбұрышты үшбұрыштардың ұқсастығы;

2) үшбұрыштарды шешу. Синустар және косинустар теоремалары. Үшбұрыштарды шешу. Практикалық мазмұнды есептерді шешу. Шеңберге іштей немесе сырттай сызылған үшбұрыштың ауданын пайдаланып шеңбердің радиусын табу формулалары;

3) шеңбер. Дұрыс көпбұрыштар. Іштей сызылған бұрыш және оның қасиеттері. Шеңбердің хордалары мен қиюшы кесінділерінің пропорционалдығы туралы теорема. Шеңберге іштей және сырттай сызылған төртбұрыштар. Дұрыс көпбұрыштар және олардың қасиеттері. Шеңбер доғасының ұзындығы. Сектор мен сегмент ауданы. Іштей және сырттай сызылған шеңберлердің радиустарынкөпбұрыштың қабырғаларымен, периметрімен және ауданымен байланыстыратын формулалар. Дұрыс көпбұрыштарды салу;

4) 7 - 10 сыныптардағы геометрия курстарын қайталау.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

29. Бағдарламадағы оқыту мақсаттары кодтық белгімен ұсынылған. Кодтағы бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар Бағдарламаның бөлімі мен бөлімшесін білдіреді, төртінші сан оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 8.1.3.2 кодындағы "8" – сынып, "1.3" – бөлімше, "2" – оқу мақсатының реттік нөмірі.

30. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Геометрия":

1-кесте

Бөлім шелер	Оқыту мақсаттары			
	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып

1.1 Геометриялық фигуралар туралы түсінік	7.1.1.1 планиметрияның негізгі фигуралары: нүкте, түзу 7.1.1.2 нүктелер мен түзулердің тиесілік аксиомаларын білу және қолдану 7.1.1.3 аксиома теоремадан немен ерекшеленетінін түсіну; теорема шарты мен қорытындысын шығару 7.1.1.4 теорема дәлелдерінің әдісін білу: тура әдіс және "қарсы ұйғару" әдісі 7.1.1.5 кесінді, сәуле, бұрыш, үшбұрыш, жарты жазықтық анықтамаларын білу; бұрыштың және үшбұрыштың белгілерін рельефті-нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) жазу ережелерін білу 7.1.1.6 кесінділер мен бұрыштарды өлшеу аксиомаларын білу және қолдану 7.1.1.7 тең фигуралардың анықтамасы мен қасиеттерін білу және қолдану 7.1.1.8 кесінділер мен			
--	--	--	--	--

бұрыштарды созбақтау аксиомаларын білу және қолдану 7.1.1.9сыбайлас және тік бұрыштардың анықтамасын білу;рельефтік сурет көмегімен тану 7.1.1.10тік және сыбайлас бұрыштардың қасиеттерін дәлелдеу және қолдану 7.1.1.11берілгенге тең үшбұрыштың бар болу аксиомасын білу 7.1.1.12медиана, биссектриса, биіктік, орта перпендикуляр және үшбұрыштың орта сызығының анықтамаларын білу және оларды бейнелеу; рельефтік сызба үшін арнайы құралдарды қолдану 7.1.1.13үшбұрыштардың түрлерін ажырату; рельефтік сурет көмегімен тану 7.1.1.14тең қабырғалы, теңбүйірлі және тікбұрышты үшбұрыштардың элементтерін білу 7.1.1.15сүйір бұрышты, тікбұрышты және доғал			
--	--	--	--

бұрышты үшбұрыштардың биіктіктерінің орналасуын салыстыру;рельефтік сурет көмегімен тану 7.1.1.16үшбұрыштың ішкі бұрыштарының қосындысы туралы теореманы дәлелдеу және олардың нәтижелері 7.1.1.17үшбұрыштың ішкі бұрыштарының қосындысы туралы теореманы қолдану және есептерді шешу кезіндегі нәтижелер 7.1.1.18үшбұрыштың сыртқы бұрышының анықтамасын білу және үшбұрыштың сыртқы бұрышы туралы теореманы дәлелдеу 7.1.1.19 үшбұрыштың сыртқы бұрышы туралы теореманы қолдану 7.1.1.20үшбұрыштың қабырғалары мен бұрыштарының арасындағы қатынастарды білу және есептерді шешу кезінде оны қолдану 7.1.1.21үшбұрыштар теңдігінің белгілерін білу және дәлелдеу 7.1.1.22есептеуге және			
---	--	--	--

дәлелдеуге арналған есептерді шешу кезінде үшбұрыштар теңдігінің белгілерін қолдану; рельефтік сурет көмегімен есептеуге және дәлелдеуге арналған есептерді шешу кезінде үшбұрыштар теңдігінің белгілерін қолдану 7.1.1.23тең бүйірлі үшбұрыштың қасиеттері мен белгілерін қолдану 7.1.1.24рельефті сурет көмегімен есептерді шешу кезінде тең қабырғалы үшбұрыштың қасиеттерін қолдану 7.1.1.25тікбұрышты үшбұрыштар теңдігінің белгілерін дәлелдеу 7.1.1.26рельефті сурет көмегімен есептерді шешу кезінде тікбұрышты үшбұрыштар теңдігінің белгілерін қолдану 7.1.1.27тікбұрышты үшбұрыштың қасиеттерін қолдану 7.1.1.28шеңбер және дөңгелектің анықтамасын, олардың элементтерін (центр, радиус, диаметр, хорда) білу 7.1.1.29орталық			
---	--	--	--

		8.1.1.1 көпбұрыштың, доғал көпбұрыштың, көпбұрыш элементтерінің анықтамасын білу 8.1.1.2 көпбұрыштың ішкі бұрыштары қосындысын және сыртқы бұрыштары қосындысының формулаларын шығару 8.1.1.3 параллелограмм анықтамасын білу 8.1.1.4 параллелограмм қасиеттерін шығару және қолдану 8.1.1.5 параллелограмм белгілерін шығару және қолдану 8.1.1.6 тікбұрыштың, ромбтың және шаршының анықтамасын білу, олардың қасиеттері мен белгілерін шығару 8.1.1.7 <i>знать и применять</i> теорему Фалеса 8.1.1.8 пропорционал кесінділер туралы теореманы білу және қолдану 8.1.1.9 циркуль және сызғыш көмегімен кесіндіні n-нің тең бөліктеріне бөлу 8.1.1.10 пропорционал кесінділерді құру;		
	бұрыштың анықтамасын және қасиеттерін білу және қолдану; рельефтік сурет көмегімен тану 7.1.1.30 диаметр мен хорданың перпендикулярлығы туралы теореманы дәлелдеу және қолдану 7.1.1.31 нүктелердің геометриялық орындарын анықтай білу 7.1.1.32 перпендикуляр туралы түсініктің болуы			

		8.1.1.11трапецияның анықтамасын, түрлері мен қасиеттерін білу 8.3.1.12үшбұрыштың орта сызығының қасиетін дәлелдеу және қолдану 8.1.1.13трапецияның орта сызығының қасиетін дәлелдеу және дәлелдеу		10.1.1.1доға формуласын қолдану 10.1.1.2сектор мен сегменттің формуласын қолдану 10.1.1.3іштейн бұрыштың анықтамасы және оның қасиеттерін білу 10.1.1.4дөңгелектің пропорционалды туралы теоремасы және қолдану
1. 2 Геометриялық фигуралардың өзара орналасуы	7.1.2.1түзу мен жазықтықтағы нүктелердің орналасу аксиомаларын (рет аксиомасы)білу және қолдану 7.1.2.2түзулердің параллельдігі аксиомасын білу 7.1.2.3екі қиюшы түзудің қиылысуы кезінде құрылған бұрыштарды тану;рельефтік сурет көмегімен тану 7.1.2.4түзулердің параллельдік белгілерін дәлелдеу; 7.1.2.5есептерді шешу кезінде түзулердің параллельдік белгілерін			10.1.2.1іштейн және сырттағы төртбұрыштың қасиеттері мен білу және қолдану 10.1.2.2дұрыс көпбұрыштың анықтамасы мен қасиеттерін білу 10.1.2.3дұрыс көпбұрыштың рельефтік суреті арнайы құрылым қолдану 10.1.2.4дұрыс көпбұрыштың сызылған және сызылған шеңбері радиустарымен байланысты және қолдану

қолдану			
7.1.2.6түзулердің параллельдік қасиеттерін дәлелдеу			
7.1.2.7есептерді шешу кезінде түзулердің параллельдік қасиеттерін қолдану			
7.1.2.8перпендикуляр, көлбеу және көлбеудің кескіні ұғымын меңгеру			
7.1.2.9түзуге перпендикулярдың жалғыздығы туралы теореманы дәлелдеу және қолдану			10.1.2.5дұрыс көпбұрыштың қабырғаларының периметрін, байланысты формулаларды көпбұрыштың сырттай сызық шеңберлерін және қолдану
7.1.2.10перпендикуляр түзулердің қасиеттерін білу және қолдану			10.1.2.6үшбұрыштың медианасының қасиеттерін қолдану
7.1.2.11шеңберге жанама және қима анықтамасын білу			
7.1.2.12 түзу мен шеңбердің, екі шеңбердің өзара орналасу жағдайларын талдау			
7.1.2.13 есептерді шешу кезінде шеңберге жанаманың қасиеттерін білу және қолдану;рельефтік сурет көмегімен тану			

	7.1.2.14үшбұрышқа іштей сызылған және үшбұрыштың жанына сырттай сызылған шеңберлер анықтамасын білу 7.1.2.15үшбұрышқа іштей сызылған және үшбұрыштың жанына сырттай сызылған шеңберлер ортасының орналасуын түсіндіру 7.1.2.16тең мәлім бұрыштарды, бұрыштың биссектрисасын салу, кесіндіні екіге бөл; брайльдік циркуль және сызғыш көмегімен геометриялық салуларды орындау 7.1.2.17кесіндіге, түзуге орта перпендикулярды, перпендикулярды берілген түзуге салу;брайльдік циркуль және сызғыш көмегімен геометриялық салуларды орындау 7.1.2.18берілген элементтер бойынша үшбұрыш салу;брайльдік циркуль және сызғыш көмегімен геометриялық салуларды орындау			
1.3 Метрикалық қатыстар	7.1.3.1үшбұрыш теңсіздігін білу және қолдану	8.1.3.1үшбұрыш қабырғаларына медиананың, биссектрисаның, биіктіктің және орта перпендикулярдың қасиеттерін білу және қолдану	9.1.3.1көпбұрыш ауданының анықтамасын және оның қасиеттерін білу 9.1.3.2Тең шамалас және тең	10.1.3.1косинустар теоремасын қолдану 10.1.3.2синустар теоремасын қолдану

		8.1.3.2тікбұрышты үшбұрыштағы қабырғалардың қатынастары арқылы бұрыштардың синусы, косинусы, тангенсыжәне котангенсыанықтамасын білу; синус, косинус, тангенс, котангенс белгілерінің рельефті-нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) жазылу ережесін білу 8.1.3.3Пифагор теоремасын дәлелдеу және қолдану 8.1.3.4 түзу бұрыштың сүйір ұшынан гипотенузаға түсірілген тікбұрышты үшбұрыштағы биіктіктің қасиеттерін дәлеледеу және қолдану 8.1.3.5 бұрышты оның синусының, косинусының, тангенсының немесе котангенсының белгілі мәндері бойынша салу,брайльдік циркуль және сызғыш көмегімен геометриялық салуларды орындау 8.1.3.6300, 450, 600 бұрыштардың синусының, косинусының, тангенсының және котангенсының мәндерін шығару үшін тікбұрышты үшбұрышты қолдану 8.1.3.7тікбұрышты үшбұрыштың элементтерін табу үшін 300, 450, 600 бұрыштардың синусының, косинусының, тангенсының және котангенсының мәндерін қолдану	құрамдас фигуралардың анықтамасын білу 9.1.3.3параллелограмм, ромб ауданының формуласын шығару және қолдану 9.1.3.4үшбұрыш ауданының формуласын шығару және қолдану 9.1.3.5трапецияның ауданының формуласын шығару және қолдану; 9.1.3.6 жазықтықтағы екі нүктенің арасындағы қашықтықты олардың координаталары бойынша есептеу 9.1.3.7кесінді ортасының координатын табу 9.1.3.8берілген қатынаста кесіндіні бөлетін нүктелер координатын табу 9.1.3.9(a, b) нүктеде центрі және $r: (x - a)^2 + (y - b)^2 = r^2$:радиусы бар шеңбердің теңдеуін білу 9.3.3.10берілген теңдеу бойынша шеңбер салу	теоремасын қолдану 10.1.3.3 іштей үшбұрыш ауданының формуласын $\frac{(a, b, c) \cdot abc}{4R}$ (үшбұрыш қашықтығы сырттай сызылған радиусын - R) сызылған көлемін ауданын білу қолдану(іштей шеңбер радиусы) көпбұрыштың периметрі - 10.1.3.4іштей сызылған үшбұрыш ауданын қолдану шеңбер радиусы формулалары қолдану 10.1.3.5үшбұрыш және қолдану есептерді шығару синустар мен косинустар теоремасын
--	--	---	---	---

		8.1.3.8екі берілген элемент бойынша тікбұрышты үшбұрыштың қабырғалары мен бұрыштарын табу $\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha = 1$	9.1.3.11түзудің жалпы теңдеуін және екі берілген нүкте арқылы өтетін түзудің теңдеуін: $ax + by + c = 0, \frac{x-x_1}{x_2-x_1} =$ жазу;	
		8.1.3.9 Пифагор теоремасын қолданып формуласын шығару және есептерді шешу кезінде қолдану	түзу теңдеуінің Брайльмен белгілеу рельефті-нүктелік жүйесімен жазу ережесін білу	
		8.1.3.10негізгі тригонометриялықтеп-теңдіктерді шығару және қолдану	9.1.3.12 координаталарда қарапайым есептерді шығару	
		8.1.3.11а және (900-а)бұрыштарының синусының, косинусының, тангенсының және котангенсының арасындағы өзара байланысты білу және қолдану	9.1.3.13вектор координаталарын табу	
		8.1.3.12берілген мәндері бойынша олардың біреуінің мәндерін табу	9.1.3.14вектор ұзындығын табу 9.1.3.15координаталарда векторлармен амалдарды орындау	
			9.1.3.16вектордың скаляр көбейтіндісін және оның қасиеттерін білу және қолдану 9.1.3.17 векторлар арасындағы бұрыштарды есептеу	
1.4Векторлар және			9.1.4.1 вектор, коллинеар векторлар, тең векторлар, нөлдік вектор, бірлік вектор	10.1.4.1 қозғалыс композиция

түрлендіру				олардың қа
				10.1.4.2 сим параллель т айналысы к фигуралард салу
			анықтамасын және вектор ұзындығын білу; векторды, бағыттастықты, қарама-қарсы бағыттылықты рельефті-нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) жазу ережесін білу	10.1.4.3 жаз түрлендіруд есептерді ш
				10.1.4.4 гомс анықтамасы қасиеттерін
			9.1.4.2 векторларды қосу ережесін және векторды санға көбейту ережесін білу және қолдану	10.1.4.5 гомс әртүрлі фигу бейнелерін
			9.1.4.3 векторлар коллинеарлығының шартын қолдану	10.1.4.6 ұқса фигуралард анықтамасы қасиеттерін
			9.1.4.4 екі коллинеарлы емес вектор бойынша векторды бөлшектеу	10.1.4.7 үшб ұқсастық бе және қолда
			9.1.4.5 екі вектор арасындағы бұрыштардың анықтамасын білу	10.1.4.8 түкб үшбұрышта ұқсастығын қолдану
			9.1.4.6 векторлардың скаляр көбейтіндісін табу	10.1.4.9 үшб биссектриса қасиетін біл
			9.1.4.7 есептерді вектор әдісімен шешу	10.1.4.10 ұқс және ұқсас
			9.1.4.8 векторларды есептерді шешуге қолдану	

				аудандарын арасындағы формуласы 10.1.4.11 дұрыс көпбұрыштардың симметриясы
--	--	--	--	--

31. Осы Бағдарлама көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптары үшін "Геометрия" оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

32. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптары үшін "Геометрия" оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының қосымшасы

Негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптары үшін "Геометрия" оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының қосымшасы

"Геометрия" оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының қосымшасы

жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының қосымшасы

үлгілік оқу бағдарламасының қосымшасы

қосымша

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптары үшін "Геометрия" оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 7-сынып:

1-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары

1-тоқсан		
Геометрияның алғашқы мәліметтері	Геометрияның негізгі ұғымдары. Аксиома. Теорема	7.1.1.1 планиметрияның негізгі фигуралары: нүкте, түзу
		7.1.1.5 кесінді, сәуле, бұрыш, үшбұрыш, жарты жазықтық анықтамаларын білу және үшбұрыштың белгілерін рельефті-нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) ережелерін білу
		7.1.1.2 нүктелер мен түзулердің тиесілік аксиомаларын білу және қолдану
		7.1.1.3 аксиома теоремадан немен ерекшеленетінін түсіну; теорема шарты мен қорытындысын шығару
		7.1.2.1 түзу мен жазықтықтағы нүктелердің орналасу аксиомаларын (рет аксиомасын) білу және қолдану 7.1.1.6 кесінділер мен бұрыштарды өлшеу аксиомаларын білу және қолдану
		7.1.1.8 кесінділер мен бұрыштарды созбақтау аксиомаларын білу және қолдану
		7.1.1.11 берілгенге тең үшбұрыштың бар болу аксиомасын білу
		7.1.2.2 түзулердің параллельдігі аксиомасын білу
	Фигуралар теңдігі	7.1.1.7 тең фигуралардың анықтамасы мен қасиеттерін білу және қолдану
	Теореманы дәлелдеу әдістері: тура дәлелдеу және "кері жору" әдісі	7.1.1.4 теорема дәлелдерінің әдісін білу: тура әдіс және "қарсы ұйғару" әдісі
	Сыбайлас және вертикаль бұрыштар, олардың қасиеттері	7.1.1.9 сыбайлас және тік бұрыштардың анықтамасын білу; рельефтік сурет көмегімен тану 7.1.1.10 тік және сыбайлас бұрыштардың қасиеттерін дәлелдеу және қолдану 7.1.1.32 перпендикуляр туралы түсініктің болуы
2-тоқсан		
Үшбұрыштар	Үшбұрыш және оның түрлері	7.1.1.13 үшбұрыштардың түрлерін ажырату; рельефтік сурет көмегімен тану
	Үшбұрыштың	7.1.1.14 тең қабырғалы, теңбүйірлі және тікбұрышты үшбұрыштардың элементтерін білу

	биссектрисы, медианасы, биіктігі және орта сызығы	7.1.1.12 медиана, биссектриса, биіктік, орта перпендикуляр және үшбұрыштың сызықтарының анықтамаларын білу және оларды бейнелеу; рельефтік сызба үлгілерін салу; құралдарды қолдану 7.1.1.15 сүйір бұрышты, тікбұрышты және доғал бұрышты үшбұрыштардың биіктіктері мен орналасуын салыстыру; рельефтік сурет көмегімен тану
	Үшбұрыштар теңдігінің белгілері	7.1.1.21 үшбұрыштар теңдігінің белгілерін білу және дәлелдеу 7.1.1.22 есептеуге және дәлелдеуге арналған есептерді шешу кезінде үшбұрыштар теңдігінің белгілерін қолдану; рельефтік сурет көмегімен есептеуге және дәлелдеуге арналған есептерді шешу кезінде үшбұрыштар теңдігінің белгілерін қолдану
	Теңбүйірлі үшбұрыш, оның қасиеттері және белгілері	7.1.1.23 тең бүйірлі үшбұрыштың қасиеттері мен белгілерін қолдану 7.1.1.24 рельефті сурет көмегімен есептерді шешу кезінде тең қабырғалы үшбұрыштың қасиеттерін қолдану
3-тоқсан		
Түзулердің өзара орналасуы	Параллель түзулер, олардың белгілері және қасиеттері	7.1.2.3 екі қиюшы түзудің қиылысуы кезінде құрылған бұрыштарды тану; рельефтік сурет көмегімен тану 7.1.2.4 түзулердің параллельдік белгілерін дәлелдеу; 7.1.2.5 есептерді шешу кезінде түзулердің параллельдік белгілерін қолдану 7.1.2.6 түзулердің параллельдік қасиеттерін дәлелдеу 7.1.2.7 есептерді шешу кезінде түзулердің параллельдік қасиеттерін қолдану
	Үшбұрыш бұрыштарының қосындысы. Үшбұрыштың сыртқы бұрышы	7.1.1.16 үшбұрыштың ішкі бұрыштарының қосындысы туралы теореманы дәлелдеу және олардың нәтижелері 7.1.1.17 үшбұрыштың ішкі бұрыштарының қосындысы туралы теореманы қолдану және есептерді шешу кезіндегі нәтижелер 7.1.1.18 үшбұрыштың сыртқы бұрышының анықтамасын білу және үшбұрыштың сыртқы бұрышының қосындысы туралы теореманы дәлелдеу және олардың нәтижелері

		бұрышы туралы теореманы дәлелдеу
		7.1.1.19 үшбұрыштың сыртқы бұрышы туралы теореманы қолдану
	Үшбұрыш теңсіздігі	7.1.1.20 үшбұрыштың қабырғалары мен бұрыштарының арасындағы қатынас және есептерді шешу кезінде оны қолдану 7.1.3.1 үшбұрыш теңсіздігін білу және қолдану
	Тікбұрышты үшбұрыштардың теңдігінің белгілері. Тікбұрышты үшбұрыштың қасиеттері	7.1.1.25 тікбұрышты үшбұрыштар теңдігінің белгілерін дәлелдеу 7.1.1.26 рельефті сурет көмегімен есептерді шешу кезінде тікбұрышты үшбұрыштың белгілерін қолдану 7.1.1.27 тікбұрышты үшбұрыштың қасиеттерін қолдану
	Перпендикуляр түзулер. Перпендикуляр, көлбеу және оның проекциясы	7.1.2.8 перпендикуляр, көлбеу және көлбеудің кескіні ұғымын меңгеру 7.1.2.9 түзуге перпендикулярдың жалғыздығы туралы теореманы дәлелдеу және қолдану 7.1.2.10 перпендикуляр түзулердің қасиеттерін білу және қолдану
4-тоқсан		
Шеңбер. Геометриялық салулар	Шеңбер, дөңгелек, олардың элементтері мен бөліктері. Центрілік бұрыш	7.1.1.28 шеңбер және дөңгелектің анықтамасын, олардың элементтерін (центр, радиус, диаметр, хорда) білу
		7.1.1.29 орталық бұрыштың анықтамасын және қасиеттерін білу және қолдану, сурет көмегімен тану
		7.1.1.30 диаметр мен хорданың перпендикулярлығы туралы теореманы дәлелдеу және қолдану
		7.1.1.31 нүктелердің геометриялық орындарын анықтай білу
	Түзу мен шеңбердің өзара орналасуы. Екі шеңбердің өзара орналасуы	7.1.2.12 түзу мен шеңбердің, екі шеңбердің өзара орналасу жағдайларын талдау
	Шеңберге жүргізілген	7.1.2.11 шеңберге жанама және қима анықтамасын білу

	жанама. Шеңберге жүргізілген жанамалардың қасиеттері	7.1.2.13 есептерді шешу кезінде шеңберге жанаманың қасиеттерін білу және қ. рельефтік сурет көмегімен тану
	Үшбұрышқа іштей және сырттай сызылған шеңберлер	7.1.2.14 үшбұрышқа іштей сызылған және үшбұрыштың жанына сырттай сызылған шеңберлер анықтамасын білу 7.1.2.15 үшбұрышқа іштей сызылған және үшбұрыштың жанына сырттай сызылған шеңберлер ортасының орналасуын түсіндіру
	Салу есептері	7.1.2.16 тең мәлім бұрыштарды, бұрыштың биссектрисасын салу, кесіндіні екіге бөлу; брайлдік циркуль және сызғыш көмегімен геометриялық салуларды орындау 7.1.2.17 кесіндіге, түзуге орта перпендикулярды, перпендикулярды берілген түзуге салу; брайлдік циркуль және сызғыш көмегімен геометриялық салуларды орындау 7.1.2.18 берілген элементтер бойынша үшбұрыш салу; брайлдік циркуль және сызғыш көмегімен геометриялық салуларды орындау

7-сыныптағы геометрия курсын қайталау

2) 8-сынып:

2-кесте

Ұзақмерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
7-сыныптағы геометрия курсын қайталау		
Көпбұрыштар . Төртбұрыштарды зерттеу	Көпбұрыш. Дөңес көпбұрыш	8.1.1.1 көпбұрыштың, доғал көпбұрыштың, көпбұрыш элементтерінің анықтамасын білу 8.1.1.2 көпбұрыштың ішкі бұрыштары қосындысын және сыртқы бұрыштары қосындысының формулаларын шығару
	Параллелограмм, ромб, тіктөртбұрыш, шаршы және олардың қасиеттері мен белгілері	8.1.1.3 параллелограмм анықтамасын білу 8.1.1.4 параллелограмм қасиеттерін шығару және қолдану

		8.1.1.5параллелограмм белгілерін шығару және қолдану
		8.1.1.6 тікбұрыштың, ромбтың және шаршының анықтамасын білу, олардың кесінділерін шығару
2 - тоқсан		
Көпбұрыштар . Төртбұрыштарды зерттеу	Фалес теоремасы. Пропорционал кесінділер	8.1.1.7знать и применять теорему Фалеса
		8.1.1.8пропорционал кесінділер туралы теореманы білу және қолдану
	Трапеция, оның түрлері мен қасиеттері. Трапеция мен үшбұрыштың орта сызықтары	8.1.1.9 циркуль және сызғыш көмегімен кесіндіні n-нің тең бөліктеріне бөлу
		8.1.1.10пропорционал кесінділерді құру
		8.1.1.11 трапецияның анықтамасын, түрлері мен қасиеттерін білу
		8.3.1.12 үшбұрыштың орта сызығының қасиетін дәлелдеу және қолдану
		8.1.1.13 трапецияның орта сызығының қасиетін дәлелдеу және дәлелдеу
3 - тоқсан		
Көпбұрыштар . Төртбұрыштарды зерттеу	Үшбұрыштың тамаша нүктелері	8.1.3.1 үшбұрыш қабырғаларына медиананың, биссектрисаның, биіктіктің және перпендикулярдың қасиеттерін білу және қолдану
Тікбұрышты үшбұрыштың қабырғалары мен бұрыштары арасындағы қатыстар	Тікбұрышты үшбұрыштың сүйір бұрыштарының тригонометриялық функциялары. Пифагор теоремасы	8.1.3.2 тікбұрышты үшбұрыштағы қабырғалардың қатынастары арқылы бұрыштардың синусы, косинусы, тангенсы және котангенсы анықтамасын білу; синус, косинус, тангенс, котангенс белгілерінің рельефті-нүктелік шрифтпен (Брайль жүйесі бойынша) ережесін білу
		8.1.3.3Пифагор теоремасын дәлелдеу және қолдану
		Негізгі тригонометриялық

		$\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha = 1$ 8.1.3.9 Пифагор теоремасын қолданып формуласын шығару және есептерді шешу қолдану 8.1.3.10 негізгі тригонометриялық тепе-теңдіктерді шығару және қолдану 8.1.3.11 а және (900-а) бұрыштарының синусының, косинусының, тангенсының, котангенсының арасындағы өзара байланысты білу және қолдану 8.1.3.12 берілген мәндері бойынша олардың біреуінің мәндерін табу 8.1.3.5 бұрышты оның синусының, косинусының, тангенсының немесе котангенсының белгілі мәндері бойынша салу; брайльдік циркуль және сызғыш көмегімен геометриялық салуларды орындау
	Тікбұрышты үшбұрыштарды шешу	8.1.3.6 300, 450, 600 бұрыштардың синусының, косинусының, тангенсының және котангенсының мәндерін шығару үшін тікбұрышты үшбұрышты қолдану
4 - тоқсан		
Тікбұрышты үшбұрыштың қабырғалары мен бұрыштары арасындағы қатыстар	Тікбұрышты үшбұрыштарды шешу	8.1.3.7 тікбұрышты үшбұрыштың элементтерін табу үшін 300, 450, 600 бұрыштардың синусының, косинусының, тангенсының және котангенсының мәндерін қолдану 8.1.3.8 екі берілген элемент бойынша тікбұрышты үшбұрыштың қабырғалары мен бұрыштарын табу
8 – сыныптағы геометрия курсын қайталау		

3) 9-сынып:

3-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар	Ұзақ мерзімді жоспар	Оқыту мақсаттары
----------------------	----------------------	------------------

мді жос пар ды ң бөл імі	бөлімінің мазмұны	
1 - тоқсан		
8 – сыныптағы геометрия курсын қайталау		
Аудан	Фигураның ауданы және оның қасиеттері	9.1.3.1 көпбұрыш ауданының анықтамасын және оның қасиеттерін білу
		9.1.3.2 тең шамалас және тең құрамдас фигуралардың анықтамасын білу
	Төртбұрыштар мен үшбұрыштардың аудандары	9.1.3.3 параллелограмм, ромб ауданының формуласын шығару және қолдану
		9.1.3.4 үшбұрыш ауданының формуласын шығару және қолдану
9.1.3.5 трапецияның ауданының формуласын шығару және қолдану		
2 - тоқсан		
Жазықтықтағы тікбұрышты координаталар жүйесі	Жазықтықтағы координаталар әдісі	9.1.3.6 жазықтықтағы екі нүктенің арасындағы қашықтықты олардың координаталары бойынша есептеу
		9.1.3.7 кесінді ортасының координатын табу
		9.1.3.8 берілген қатынаста кесіндіні бөлетін нүктелер координатын табу
		9.3.3.10 берілген теңдеу бойынша шеңбер салу 9.1.3.11 түзудің жалпы теңдеуін және екі берілген нүкте арқылы өтетін түзудің теңдеуін: $ax + by + c = 0, \frac{x-x_1}{x_2-x_1} = \text{жазу};$

	Мәтін есептерді шығару	9.1.3.12 координаталарда қарапайым есептерді шығару
3 - тоқсан		
Жа зы қты қта ғы век тор лар	Вектор. Векторлар ға амалдар қолдану. Коллинеа р және коллинеа р емес векторлар	9.1.4.1 вектор, коллинеар векторлар, тең векторлар, нөлдік вектор, бірлік вектор анықтамасын және ұзындығын білу; векторды, бағыттастықты, қарама-қарсы бағыттылықты рельефті-нүктелік шрифті жүйесі бойынша) жазу ережесін білу
		9.1.4.2 векторларды қосу ережесін және векторды санға көбейту ережесін білу және қолдану
		9.1.4.3 векторлар коллинеарлығының шартын қолдану
		9.1.4.4 екі коллинеарлы емес вектор бойынша векторды бөлшектеу
		9.1.4.5 екі вектор арасындағы бұрыштардың анықтамасын білу
		9.1.4.6 векторлардың скаляр көбейтіндісін табу
		9.1.4.7 есептерді вектор әдісімен шешу
	Векторды ң координат алары. Координат алық түрде берілген векторлар ға амалдар қолдану	9.1.3.13 вектор координаталарын табу
		9.1.3.14 вектор ұзындығын табу
		9.1.3.15 координаталарда векторлармен амалдарды орындау

	Есептерді шешуде векторларды қолдану	9.1.4.8 векторларды есептерді шешуге қолдану
--	--------------------------------------	--

4 - тоқсан

Жазықтықтағы векторлар	Вектордың координат алары. Координат алық түрде берілген векторларға амалдар қолдану	9.1.3.16 вектордың скаляр көбейтіндісін және оның қасиеттерін білу және қолдану 9.1.3.17 векторлар арасындағы бұрыштарды есептеу
------------------------	--	---

9-сыныптағы геометрия курсын қайталау

4) 10-сынып:

4-кесте

Ұзақмерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақмерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
9-сыныптағы геометрия курсын қайталау		
Жазықтықтағы түрлендірулер	Қозғалыс және оның қасиеттері	10.1.4.1 қозғалыс түрлерін, композициясының және олардың қасиеттерін білу
		10.1.4.2 симметриялар, параллель тасымалдау, айналысы кезінде фигуралардың салу
		10.1.4.3 жазықтықты түрлендіруді қолданып, есептерді шешу
	Гомотетияжәне оның	10.1.4.4 гомотетия анықтамасын және қасиеттерін білу

	қасиеттері	10.1.4.5гомотетия кезінде әртүрлі фигуралардың бейнелерін салу
	Ұқсас фигуралар және олардың қасиеттері. Үшбұрыштар ұқсастығының белгілері	10.1.4.6 ұқсас фигуралардың анықтамасын және қасиеттерін білу
2-тоқсан		
Жазықтықтағы түрлендірулер	Ұқсас фигуралар және олардың қасиеттері. Үшбұрыштар ұқсастығының белгілері	10.1.4.7 үшбұрыштардың ұқсастық белгілерін білу және қолдану 10.1.4.8 түкбұрышты үшбұрыштардың ұқсастығын білу және қолдану 10.1.4.9 үшбұрыш биссектрисасының қасиетін білу және қолдану 10.1.4.10 ұқсас фигуралар және ұқсас коэффициент аудандарының арасындағы теңдік формуласын білу
Үшбұрыштарды шешу	Үшбұрыштарды шешу	10.1.3.1 косинустар теоремасын білу және қолдану
3-тоқсан		
Үшбұрыштарды шешу	Үшбұрыштарды шешу	10.1.3.2 синустар теоремасын білу және қолдану 10.1.3.3 іштей сызылған үшбұрыш ауданының формуласын $S = \frac{abc}{4R}$ (үшбұрыш қабырғаларын, сырттай сызылған шеңбер радиусын - R), сырттай сызылған шеңбер радиусын білу және қолдану (іштей сызылған шеңбер радиусы - r, жарты периметрі - p) 10.1.3.4 іштей және сырттай сызылған үшбұрыштардың ауданын қолданып, шеңбер ауданын табу үшін формулаларды білу және қолдану

		10.1.3.5 үшбұрыштарды және қолданбалы есептерді шешу үшін синустар мен косинустар теоремасын қолдану
4-тоқсан		
Шеңбер және дөңгелек. Доғаның ұзындығы. Дөңгелек, сектор және сегменттің аудандары	Шеңбер және дөңгелек. Доғаның ұзындығы. Дөңгелек, сектор және сегменттің аудандары	10.1.1.1 доға ұзындығының формуласын шығару және қолдану
		10.1.1.2 сектордың, сегменттің ауданының формуласын шығару және қолдану
		10.1.1.3 іштей сызылған бұрыштың анықтамасын және оның қасиеттерін білу
		10.1.1.4 дөңгелектегі пропорционал кесінділер туралы теореманы білу және қолдану
	Дұрыс көпбұрыштар, олардың қасиеттері және симметриялары	10.1.2.1 іштей сызылған және сырттай сызылған төртбұрыштардың қасиеттерін білу және қолдану
		10.1.2.2 дұрыс көпбұрыштардың анықтамасын және қасиеттерін білу
		10.1.2.3 дұрыс көпбұрыштарды салу; рельефтік сызбалар үшін арнайы құралдарды қолдану
		10.1.2.4 дұрыс көпбұрыштың іштей сызылған және сырттай сызылған шеңберлер мен радиустары арасындағы байланысты білу және қолдану
		10.1.2.5 дұрыс көпбұрыштың қабырғаларының периметрін, ауданын байланыстыратын формулаларды және дұрыс көпбұрыштың іштей және сырттай сызылған шеңберлерін білу және қолдану
		10.1.2.6 үшбұрыш медианасының қасиеттерін білу және қолдану
		10.1.4.11 дұрыс көпбұрыштардың симметриясын білу
7-10 сыныптардағы геометрия курстарын қайталау		

2018 жылғы 20 қыркүй

№ 469 бұйрығына 37-қо
Қазақстан Республи

Білім және ғылым мин

2013 жылғы 3 сәуір

№ 115 бұйрығына 477-қс

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Информатика" пәнін оқытудың мақсаты көру қабілеті бұзылған білім алушыларды базалық біліммен, компьютермен жұмыс жасаудағы дағдымен, Jaws for Windows (джовс фо виндоус) дыбыстық бағдарламасымен, күнделікті өмірде оларды тиімді пайдалана алатындар үшін тифлотехникалық құралдарды пайдалануға байланысты біліммен қамтамасыздандыру болып табылады.

3. "Информатика" пәнінің міндеттері:

1) білім алушыларда өзінің оқу, тұрмыстық, кәсіби қызметінде қауіпсіздік техникасын сақтай отырып әртүрлі тифлотехникалық құралдарды және компьютерді саналы және тиімді түрде пайдалану дағдыларын дамыту;

2) білім алушылардың Jaws (джовс) дыбыстық бағдарламалы компьютерлер жұмысының базалық қағидаларын игеру, шешімдерді жасап шығару, бағдарламалық қосымшаларды қалыптастыру және өз өнімін бағалау.

3) Jaws (джовс) визуалдық болып табылмайтын бағдарламаның

көмегімен үлгілеу және бағдарламалау, абстракциялау, талдау арқылы әртүрлі тапсырмаларды шеше алуды дамыту;

4) білім алушыларда логикалық, алгоритмикалық, сондай-ақ ұқсастыру және жалпыландыру, тапсырмаларды құрамдас бөліктерге бөлу, Jaws (джовс) бағдарламасының көмегімен есептік ойлау жүйесін дамыту развитие, алға қойылған тапсырмаларды шешуде тиімді және оңтайлы жолдарды табу.

4. Алға қойылған тапсырмаларды шешу үшін аталмыш бағдарлама келесітүзету міндеттерін қарастырады:

1) пәнді оқыту процесінде қалдық көруді сақтау және дамыту;

2) тифлотехникалық құралдар мен компьютерлермен жұмыс жасаудың дағдылары мен машықтарына оқытуда сақталған талдауыштарды дамыту және пайдалану;

3) көру арқылы қабылдауды дамыту: түстер, формалар, қозғалыстар (алып тастау, жақындату), салыстыру, жалпыландыру, кеңселік қосымшалармен жұмыс жасауды бөліп қарастыру (MicrosoftWord (Майкрософт Ворд), MicrosoftExcel (Майкрософт Эксель), PowerPoint (ПауэрПойнт), Paint (Пейнт));

4) информатика сабақтарында дене сергіту жаттығулары кезінде көз бұлшықет жүйесі мен оның қозғалыс қызметтерін нығайту үшін көз жаттығуларын орындау;

5) шағын кеңістікте бағдарлануын дамыту (білім алушының жұмыс орны);

6) тифлотехникалық құралдармен және Jaws (джовс) визуалды емес болып табылатын бағдарламалық қосымшамен жұмыс жасау кезінде есту арқылы қабылдауды дамыту ("Книголюб" кітап білім алушы машина, аудио, - видеожазбалар.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Көру қабілеті бұзылған білім алушыларға арналған "Информатика"

пәнін оқыту ерекшелігі:

1) көру қабілеті бұзылған балалар дамуының жалпыдаму ерекшелігі мен заңдылықтарын есепке алу;

2) оқу жоспарлары мен бағдарламаларының модификациясы, оқыту мерзімін арттыру, оқу материалдарының базалық мазмұнын сақтай отырып қайта реттеу және өзгерту, оның өту қарқынының өзгеруі;

3) жұмыстың арнайы формалары мен әдістерін қолдану;

4) оқу сыныптары мен кабинеттерін арнайы рәсімдеу, санитарлық-тазалық жағдайларын жасау, емдеу-қалпына келтіру жұмыстарын ұйымдастыру.

6. Бағдарлама жастық, типологиялық және жекелей ерекшеліктерді есепке алады, сондай-ақ көру қабілеті бұзылған білім алушылардың білім алудағы айрықша қажеттіліктері және білім берудің базалық құндылықтарын білім алушыға сіңдіру үшін негіз болып табылатын жекелей сапаларды дамыту: "қазақстандық патриотизм және азаматтық жауапкершілік", "сыйласу", "серіктестік", "еңбек және шығармашылық", "ашық жарқындылық", "өмірлік білім".

7. Көру қабілеті бұзылған "Информатика" пәні бойынша оқу процесін ұйымдастыруда келесі педагогикалық тұғырларды қолданылады: дифференциалды тұғыр, қызметтік тұғыр, жеке-бағыттық тұғыр, құзыреттілікті тұғыр, интегративті тұғыр, жүйелік тұғыр.

8. Педагогикалық тұғырларды жүзеге асыру білім алушылардың шығармашылық және сыни ойлау жүйесін дамытуға, олардың жастық, дене бітімдік, психикалық ерекшеліктері мен офтальмологиялық аспектілерін (көру мүмкіндіктер мен қатар жүретін бұзылыстар) есепке ала отырып жекелей әлеуеттерін жүзеге асыру, оған байланысты білім алушылар екі топқа бөлінеді: мүлдем көрмейтін, жарықты сезуші топ, нашар көретін білім алушылар.

9. Педагогикалық тұғырларды төмендегідей жүзеге асырады:

1) команда білім алушылары ортақ жобаны жүзеге асыратын топ жұмыстары – барлық бағдарламалық өнімдер әрқайсысы жалпы жобаға өз үлестерін қоса отырып адамдар тобымен жасалатын барлық бағдарламалық өнімдер;

2) заттарға тән сипаттың, негізгі белгілерін анықтауға үйрету, салыстыру, жалпыландыру, жіктеу, талдау, қорытынды жасау және дағдыларды дамыту;

3) сөйлеу қызметін жандандыру, білім алушылардың сөйлеу қызметіне бақылау жасауды жүзеге асыру;

4) жады, зейін, есте сақтау, қабылдауды дамытуға бағытталған жаттығуларды пайдалану қызмет түрлерін ауыстыру;

5) дене жаттығулар сергіту сәттерін пайдалану;

6) ғылыми-зерттеу қызметін ынталандыру – тәжірибелік тапсырмаларды шешу үшін әдістер мен қағидалар, теорияларды пайдалану мен сараптамалық, тәжірибелік, коммуникациялық (ел алдында сөйлеу) дағдыларды дамытуға ықпал ететін нақты оқу мысалдарын зерделу;

7) ақпаратты жинақтау, өңдеу, сақтау және хабарлау кезінде сыни ойлау ойлауды қолдану – тек "жоғары сапалы" ақпаратты пайдалану қабілеті;

8) көру қабілеті бұзылған білім алушылардың танымдық қызығушылықтары, күрделіліктеріне байланысты қарастырылатын дифференциалды тапсырмаларды қолдану.

10. Көру қабілеті бұзылған білім алушыларға арналған информатика сабақтары олардың жас ерекшеліктері мен көру анализаторы ауруларынескере отырып, әрбір білім алушының компьютермен жұмыс жасау кезінде уақыттық интервалды сақтауымен жүргізіледі, сабақтың ортасында тактильді күш түсіру мен жалпы бұлшық ет және көру күш түсірулерін алуға бағытталған дене жаттығулар уақыты өткізіледі.

11. Білім алушының көру жағдайының есебімен көзге күш түсірудің

алдын-алуға бағытталған жаттығулар (қайшылықтары бар көз ауруларының клиникалық формалары) компьютер алдында үздіксіз жұмыс жасау уақыты:

1) 5-7 сынып білім алушылары үшін дене сергіту сәттерімен 15 минуттан аспайды;

2) 8-10 сынып білім алушылары үшін дене сергіту сәттерімен 20 минуттан аспайды.

12. Информатикаға оқыту 2 деңгейде жүзеге асады:

1) бірінші деңгейде (5-7 сыныптар) компьютермен және компьютер арқылы әлемді тану жүреді;

2) екінші деңгейде (8-10 сыныптар) білім алушылар компьютерді "ақ трост" ретінде пайдалану үйренеді, тифлотехникалық жабдықтар жұмысының қағидаларын игеру кезінде мәліметтерді іздестіру және электронды қарым-қатынас жасау дағдыларына ие болады.

13. Бірінші кезең оқуға деген қызығушылықты арттыру, компьютермен жұмыс жасаудың бастапқы дағдыларын қалыптастыру, оқу кезінде көру қабілеті бұзылған (тифлотехнологиялар) білім алушыларға арналған арнайы компьютерлік технологиялар пайдаланылу, тифлотехнологиялар компьютерлік ақпараттың бедерлі-нүктелі (Брайль шрифтімен компьютердің бетіне шығару жолымен) немесе дыбысты қамтамасыздандырушы (сөзді синтездеу бағдарламасының көмегімен) аппараттық және бағдарламалық құралдарды ұсыну.

14. Бірінші кезеңде көру қабілеті бұзылған білім алушылар:

1) көру қабілеті бұзылған білім алушыларды он саусақ әдісінің көмегімен клавиатураны еркін қолданады;

2) ScreenReader (скрин ридэ) (JawsforWindows (джовс фо виндоус), NVDA – NonVisualDesktopAccess (нон визуал десктоп аксэс), аудармасында "көруді бақылаусыз жұмыс столына кіру жолы") қолданады;

3) "Терезе лупа" бағдарламасымен жұмыс жасайды;

4) негізгі базалық программаларды Word (ворд), Excel (экзель), JawsforWindows (джовз фо виндоус) мәтінді жөндеу Блокнот, WordPad (ворд пад) қолданады.

15. Екінші кезеңде меңгерілетін пункттердің негізгісі: ақпараттық кеңістігін кеңейту, қарапайым алгоритімдік тілді игеру, интернет желілерінің қызметтерін пайдалану, Word (ворд) кеңселік бағдарламаларының арнайы мүмкіндіктерін пайдалану, Excel (экзель) кестелік редакторын, Jawsfor Windows (джовзфо виндоус) бағдарламаларының көмегімен MicrosoftMovieMaker (майкрасофт муви мейкэ) видеороликтерін құру.

16. Көру қабілеті бұзылған балаларға негізгі орта білім беру 6 жыл ішінде жүзеге асады (жалпы білім беру мектептерінде 5 жыл), оқу материалдарын бөлу оқу жылдары бойынша бөлінеді, мұнда пән тақырыптарының мазмұны мен реттілігі сақталады. "Нысандар мен іс-шараларды үлгілеу" бөлімі 7-сыныптан 8-сыныпқа ауыстырылды; "Бағдарламаларды жасаудың белсенді ортасы" бөлімі және "Әзірлеменің белсенді ортасында тапсырмаларды шешу" 8-сыныптан 9-сыныпқа ауыстырылды. "Мәліметтер базасы", "мәліметтер массасы" және "электронды кестелердегі процестерді үлгілеу" бөлімдері 9-сыныптан 10-сыныпқа ауыстырылды. Сонымен байланысты бағдарламалық материал 1 жылға ұзарады, 7 және 10 сыныптар аралығында төртінші тоқсанда "жобалық қызмет" бөлімі ендіріледі, ол көру қабілеті бұзылған білім алушылардың шығармашылық әлеуетін ашуға мүмкіндік береді.

17. Информатикаға оқыту процесінде келесі оқу пәндерімен байланыс жасау жүзеге асады:

1) "Орыс тілімен" орыс тілі ережелеріне сәйкес сөйлем құрастыру; информатка бойынша терминдердің сөздік қорын байыту; талқылау, талдау, дәлелдеу кезінде өз ойын сауатты түрде жеткізуге үйрету;

2) "Математикамен" байланысы: ("Алгебра мен геометрия") геометриялық фигуралар, сызықтар, тригонометриялық есептеулер, математикалық белгілер туралы білімді қолдана отырып білім алушы

графикалық редактор жұмысының қағидаларын игере алады;

3) "Физикамен" байланысы: қайнау процесінің графикалық түсінігі, ненің қызуы және салқындау процестері, қызметтердің ерекшеліктері мен графикалық тәсілдерін зерделеу кезіндегі балқу және қатаю; түсініктер мен шамалардың физикалық мәніне бағытталу - масса, концентрация, қысым, жұмыс және оның өнімділігі, мәтіндік тапсырмаларды шешу кезіндегі қозғалыс жылдамдығы;

4) "Химиямен" байланысты: мәтіндік тапсырмаларды шешу кезінде концентрация, ерітінділер, балқулар туралы білімді пайдалану;

5) "Технологиямен" байланысты: шағын бизнес шығындарының түрлері, өзіндік құны туралы білімді пайдалану; тауар мен қызметтің өзіндік құнын есептеу туралы білімді пайдалану.

18. Оқу процесінде материалдық-техникалық құралдармен қамтамасыздандыру көрмейтін балалардың келесі білім алу қажеттіліктері мен олардың келесі оқытудың түзету бағыттарын қамтиды:

1) мектеп ғимараттарын белгілі бір пәндермен толықтыруды ұсынатын пәндік-кеңістік ортаның қауіпсіздігі мен тұрақтылығы (парталарға, кіретін арнайы жабдық көктерге еркін өту, үшкір бұрыштардың болмауы);

2) көрмейтін, ерекше қажеттіліктерге ие білім алушыларға сәйкес жабдықтардың болуы, мектеп ғимараттарының көру қабілеті бұзылған балалар үшін ыңғайлы болуы (көру, есту, сипап сезу бағыттары, бағыттаушы қозғалыстар);

3) жарық тәртібіндегі қалдық көру немесе жарықты сезушілерге қажетті бақылау жасау, бір уақытта табиғи және жасанды жарықты қолдану;

4) жарықты сезетін және көрмейтіндер қатарындағы адамдардың жұмыс орны офтальмологтың ұсынысы бойынша анықтайды;

5) көрмейтін білім алушылар үшін білімге қолжетімділікті қамтамасыз ету.

19. Көрмейтін білім алушылардың ыңғайлы білім алуы мақсатында келесіні пайдаланады:

1) Jaws for Windows (джовз фо виндоус) дыбыстық бағдарламалық қамтамасыздандырумен жабдықталған жеке компьютер;

2) суретті үлкейту, фонды, контраст ауыстыруға және басқаға мүмкіндік беретін бағдарламалар;

3) интербелсенді тақта;

4) білім алушы мен мұғалім арасындағы құрылғы мен коммуникация арасындағы мәліметтер алмасуды қамтамасыздандыру үшін қолжетімділіктің жоғары сапалы желісі. Әрбір білім алушы үшін қолжетімді интернеттің болуы дұрыс;

5) перифериялық құрылғы: брайльдік принтерлер, сканерлер, брайльдік мониторлар, білім алушы, сөйлеуші кітаптар, мультимедиялық презентациялар, электронды оқу көмекші құралдары, пәнідік оқыту жүйелері, компьютерлік оқытушы ойындар, видеороликтер;

6) фондық материал, жазықтықта рельефпен орындалған иллюстративтік-графикалық материалды қамтитын ірі және рельефті-нүктелі шрифтті арнайы оқулықтар;

7) арнайы оқу жабдықтары: брайльдік құралдар, тығыз қағаздан жасалған (брайльдік) дәптерлер, грифельдер, жалпақ хаттарға арналған құралдар; бедерлі-нүктелі шрифтпен орындалған мәтіндік, дидактикалық оқу құралдары, сипап сезу арқылы қабылдауға негізделген және жалпақ бетте бедермен орындалған иллюстративтік-графикалық оқу құралдары (мүлдем көрмейтін білім алушылар үшін); сипап сезу және көру арқылы қабылдауға бағытталған, түстермен рәсімделген жалпақ бетте рельефпен орындалған иллюстративтік-графикалық көмекші құралдар (жарықты сезетін және қалдық көруге ие білім алушылар).

3-тарау. "Информатика" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

20. "Информатика" оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында- 34 сағатты;
- 2) 6-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында- 34 сағатты;
- 3) 7-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында- 34 сағатты;
- 4) 8-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында- 34 сағатты;
- 5) 9-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында- 34 сағатты;
- 6) 10-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты құрайды.

21. "Информатика" оқу пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Денсаулық пен қауіпсіздік";
- 2) 2-бөлім "Ақпараттық процестер";
- 3) 3-бөлім "Компьютерлік ойлау";
- 4) 4-бөлім "Компьютерлік жүйелер".

22. "Денсаулық және қауіпсіздік" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) эргономика;
- 2) ақпараттық және онлайн қауіпсіздік.

23. "Компьютерлік жүйелер" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) компьютер құрылғысы;
- 2) бағдарламалық қамтамасыздандыру;
- 3) компьютерлік желілер.

24. "Ақпараттық процестер" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) ақпараттарды өлшеу және ұсыну;

2) ақпараттық нысандарды құру және түрлендіру.

25. "Компьютерлік ойлау" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) үлгілеу;

2) алгоритмдер;

3) бағдарламалау.

26. 5-сыныпқа арналған "Информатика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) компьютер және қауіпсіздік: қауіпсіздік техникасы және жұмыс орнын ұйымдастыру; компьютердің негізгі құрылымы (процессор және қатты диск) (нашар көретін балаларға арналған). "Экрандық лупа" бағдарламасының қызметі (көрмейтін балаларға арналған);

2) интернеттегі қауіпсіздік: өзге жұмыстан көшірме жасаудың заңсыздығы; құжаттарға пароль қою; қолжетімді файлдармен жұмыс (орналастыру, түзеу, көшіру) (нашар көретін балаларға арналған);

компьютермен жұмыс жасауда тазалық тәртібін сақтау; Jaws for Windows(джовз фо виндоус) дыбыстық бағдарламасының көмегімен мәтіндік редакторлармен жұмыс жасау; Jaws for Windows(джовз фо виндоус) дыбыстық бағдарламасын пайдалана отырып папкалар мен файлдармен жұмыс жасау кезіндегі "ыстық клавишалар" (көрмейтін балаларға арналған);

3) ақпарат және өңдеу: ақпарат; ақпаратты әртүрлі формада ұсыну; бағдарламалық қамтамасыздандыру; растрлық суреттерді құру және редакциялау (нашар көретін балаларға арналған); Jaws for Windows(джовз фо виндоус) бағдарламалық визуалды емес кіру жолдарымен жұмыс жасау үшін Windows (виндоус) операциялық жүйесінің тағайындалуы мен сипаттамасына кіріспе; Jaws for Windows(джовз фо виндоус) дыбыстық бағдарламасын пайдаланудағы графикалық интерфейстің негізгі

элементтері (көрмейтін балаларға арналған);

4) алгоритмдер: алгоритм; атқарушы, атқарушы командалардың жүйесі; сөздік формадағы алгоритм (нашар көретін балаларға арналған); Брайль шрифті пайдалана отырып алгоритм жасау (көрмейтін балаларға арналған);

5) бағдарламалау: бағдарламалаудың ойындық ортасы (Лого, Scratch (скратч)); (тармақталу; цикл) (нашар көретін білім алушыларға арналған);

бағдарламалаудың ойындық ортасындағы "ыстық клавишалардың" комбинациясы; мәтіннің он саусақпен терілуі; Блокнот, Wordpad (вордпад) стандарттық бағдарламалары (көрмейтін білім алушыларға арналған);

6) жобаны жасау: бағдарламалаудың ойындық ортасындағы оқиғалар мен нысандардың анимациясы (Лого, Scratch (скратч)); құжатты басуға дайындау (бет параметрлерін орнату, алдын-ала көру); жобаны ұсыну (нашар көретін білім алушыларға арналған); JAWS for Windows (джовз фо виндоус) бағдаламаларының көмегімен мәтіндік редакторлармен жұмыс жасау; мәтін бойынша орын ауыстыру, мәтінді редакциялау және форматтау; "лентамен" жұмыс (көрмейтін білім алушыларға арналған).

27. 6-сыныпқа арналған "Информатика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) компьютерлік жүйелер және желілер: эргономика, қауіпсіздік техникасы; есептеуіш техниканың даму тарихы; компьютердегі негізгі құрылғылардың өзара әрекеті; операциялық жүйелердің негізгі қызметтері; сымсыз желілер (нашар көретін балаларға арналған); олардың негізгі қызметтері (көрмейтін балаларға арналған); көрмейтін балаларға негізделген ақпараттарға визуалды емес бағдарламалармен жұмыс жасау принципі;

2) мәтіндік құжаттардағы сілтемелерді ұйымдастыру: нұсқаулар; ауқымды сілтемелер; тақырыбы; реферат жасау (нашар көретін балаларға арналған);

тифлотехникалық құрылғылар жұмысының қағидалары; "жедел клавиштер" навигациясының тәртібі (Microsoft Word (майкрасофт ворд)

арналған) (көрмейтін балаларға арналған);

3) мәтіндік ақпараттарды ұсыну: ақпараттардың берілуі; мәтіндік ақпараттардың шифрлануы; ақпараттардың қосарлы түрде ұсынылуы (нашар көретін балаларға арналған); JAWS (джовз) визуалды емес дыбыстық бағдарламасының арнайы қызметтері (көрмейтін білім алушыларға арналған);

4) компьютерлік графика: векторлық суреттердің жасау; растрлық және векторлық суреттерді салыстыру (нашар көретін балаларға арналған); JAWS for Windows (джовз фо виндоус) бағдарламасының көмегімен орындалатын Windows 7 (виндоус) графикалық ортасындағы визуалды емес жұмыстың негіздері; мәзірмен, ағашпен, диалогтық орта, басқарудың әртүрлі элементтерімен жұмыс (көрмейтін білім алушыларға арналған);

5) компьютерлік ойындарды жасау; компьютердегі тапсырмаларды шешу деңгейлері; блок-сызбалар түріндегі алгоритмдердің ұсынылуы; компьютерлік ойындардың концепциясы (нашар көретін білім алушыларға арналған);

сөйлеудің әртүрлі синтезаторлары; ақпаратқа визуалды емес тұрғыдан қол жеткізудің баламалық бағдарламасы (көрмейтін білім алушыларға арналған);

6) компьютерлік ойындарды құру: бағдарламалаудың ойындық ортасындағы сценарийді жасау және іске асыру; ойын жасау деңгейлерінде қолданылатын компоненттер; бағдарламадағы қателіктерді анықтау және түзету; ойындарға арналған құжатнамалар; сілтемелерді ұйымдастыру (ауқымды сілтемелер, ауқымды сілтемелер, тақырыбы, атауы, нұсқаулар); ресурстарды пайдаланудағы ресурстар (нашар көретін білім алушыларға арналған);

7) Windows 7 (виндоус) операциялық жүйесін алдын-ала күйге келтіру; JAWS for Windows (джовз фо виндоус) бағдарламасын құру; сөйлеу синтезаторының күйге келтіру; JAWS (джовз) (көрмейтін білім алушыларға арналған).

28. 7- сыныпқа арналған "Информатика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) ақпаратты өлшеу және компьютерлік жады: ақпаратты өлшеу бірліктері; ақпаратты өлшеу бірліктерінің біреуінен өзгесіне ауыстыру; компьютер жадысының түрлері (жедел есте сақтау құрылымы, ұдайы есте сақтаушы құрылғы, сыртқы жады, кэш-жады); бірдей ақпаратты сақтаушы әртүрлі форматтарының файлдары өлшемін салыстыру; ақпараттарды сығымдау; мұрағат-бағдарламалар; архивтерді құру және қаптау (нашар көретін балаларға арналған); ақпараттарға визуалды емес қолжетімді альтернативті бағдарламалар мүмкіндігі; көрмейтін білім алушыларға JawsforWindows (джовз фо виндоус) көмегімен Windows (виндоус) операциялық жүйемен жұмыс жасау негізі;

2) желі және қауіпсіздік: компьютерлік желілерді топтастыру (масштаб, қызметі бойынша); нашар көретін білім алушылар үшін зиян бағдарламалардан қоғауға ақпараттандыру; брайльдік принтердің қызметі мен сипаттамасы; брайль шрифтімен келген ақпаратты кодтау (көрмейтін балаларға арналған);

3) электронды кестелер көмегімен тапсырмаларды шешу: мәтіндік процессордағы кестелерді редакциялау және форматтау; электронды кестелер; электронды кестелердің негізгі түсініктері; мәліметтерді ендіру, редактрлау және форматтау, толтыру маркері; мәліметтер типі; формулаларды ендіру; шартты форматтау, диаграммаларды құру (нашар көретін білім алушыларға арналған); бақылаудың әртүрлі тәртіптері; мәтін бойынша орын ауыстыру; мәтінді оқу; JAWS (джовз) визуалды емес жолдарын дыбыстық бағдарламасымен мәтінді ендіру (көрмейтін білім алушыларға арналған);

4) шешімдерді бағдарламалау (солардың бірі: C/C++, Python (пайзан), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус): бағдарламалау жүйесі; бағдарламалау тілі; мәліметтер типі; жоба интерфейсі; тік алгоритмдерді бағдарламалау; салынған және шартты жағдайлардағы алгоритмді тармақтаушы бағдарламалаулар, салынған және құрамдас жағдайлар (нашар көретін білім алушыларға арналған); заманауи тифлотехникалық құрылғылармен танысу; брайльдік принтермен жұмыс; IVIO жүйесіне оқыту, Perkins Smart (пэкинз смарт) баспа машинасымен және өзге тифлотехникалық құрылғылармен жұмыс.

29. 8- сыныпқа арналған "Информатика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) нысандар мен оқиғаларды үлгілеу; 3D-редакторлар; нысандардың үш өлшемді үлгілері; оқиғалардың үш өлшемді үлгілері; үш өлшемді нысандар мен оқиғаларды құры және редакторлау (нашар көретін білім алушыларға арналған); аудио және видео фрагменттер түріндегі хабарламаларды құру немесе иллюстрациялар, видеосуреттер, дыбыс, мәтіндерді пайдаланумен қолданылатын экрандардың жалғастығы (көрмейтін білім алушыларға арналған);

2) компьютер мен желілердің техникалық сипаты: ақпараттар санын бағалаудың алфавиттік тәсілдері; процессрдың негізгі сипаттамалары; компьютерлік желілердің өткізушілік қабілеті (нашар көретін білім алушыларға арналған); Jaws for Windows (джовз фо виндоус) бастапқы күйге келтіру, тактильді дисплеймен жұмыс, Jaws for Windows (джовз фо виндоус) көмегімен электронды кестені форматтау (көрмейтін балаларға арналған);

3) денсаулық және қауіпсіздік: электронды құрылғылардың адам денсаулығына ықпалы; электронды құрылғылардың теріс ықпалынан қорғану; желідегі қолданушының қауіпсіздігі; алаяқтық, интернеттегі агрессия (нашар көретін білім алушыларға арналған);

Jaws for Windows (джовз фо виндоус) көмегімен мини-жобаларды құру; виртуалды курсор және Jaws for Windows (джовз фо виндоус) көмегімен "ыстық клавиштер" навигациясы тәртібіндегі белгілер (көрмейтін балаларға арналған);

4) электронды кестелердегі ақпараттарды өңдеу: электронды кестелердегі мәліметтер форматы; абсолютті және қатыстық сілтемелер; қызметтер гафиктерінің құрылуы; құрастырылған қызметтерді пайдалану: математические (сомасы, өндіріс, деңгей), статистикалық (минималды, максималды, есептеуіш) логикалық (егер) (нашар көретіндерге арналған); Jaws for Windows (джовз фо виндоус) бағдарламасының көмегімен кестелермен жұмыс; кесте бойынша орналасу; мәліметтер мен тақырыбын оқу; кестелерді форматтау; формулармен жұмыс (көрмейтін білім алушыларға арналған).

30. 9- сыныпқа арналған "Информатика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) бағдарламаны жасаудың интеграцияланған ортасы (солардың бірі: C/ C++, Python (пайзан), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус); қызметі бойынша бағдарламалық қамтамасыздандырудың жіктелуі; қосымшаларды жасаудағы белсенді ортаның компоненттері; таңдау операторы; цикл операторы (цикл параметрмен бірге, цикл алғы сөзбен бірге; циклдің соңғы сөзбен келуі); алгоритмнің трассировкасы (нашар көретін білім алушыларға арналған); суреттер құру, шағын аудитория алдындағы презентация; дайын фрагменттерден жаңа суреттер жасау (аппликация); Jaws for Windows (джовз фо виндоус) және NVDA визуалды емес жолдарының бағдарламаларын салыстыру (көрмейтін білім алушыларға арналған);

2) жасалымның белсенді ортасындағы шешімдер: жасалымның белсенді ортасындағы қолданбалы тапсырмалардың шешімдерін үлгілеу (нашар көретін білім алушыларға арналған); Jaws for Windows (джовз фо виндоус) визуалды емес кіру жолдары бағдарламаларының графикалық ортасындағы басқарудың әртүрлі элементтері (көрмейтін білім алушыларға арналған);

3) ақпаратпен жұмыс: эргономика (компьютер алдындағы жұмыс уақытын бағалау); ақпараттардың ерекшеліктері; ақпараттардың ерекшеліктері; бұлт технологиясын пайдаланумен құжаттармен бірігіп жұмыс жасау; желідегі этикалық және құқықтық нормалар (нашар көретін балаларға арналған); Jaws for Windows (джовз фо виндоус) дыбыстық бағдарламасының көмегімен мини-жобаларды жасау кезіндегі операциялық жүйелерде навигацияларды пайдалану (көрмейтін балаларға арналған);

4) компьютердің конфигурациясы: компьютер конфигурациясына таңдау жасау (аппараттық және бағдарламалық қамтамасыздандыру) қызметіне байланысты (нашар көретін білім алушыларға арналған); Jaws for Windows (джовз фо виндоус) бастапқы күйге келтіру (көрмейтін балаларға арналған).

31. 10- сыныпқа арналған "Информатика" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) мәліметтер базасы:мәліметтер базасы, алаңқай, жазба; электронды кестелерде мәліметтер базасын құру; іздестіру, мәліметтерді іріктеу және фильтрлеу (нашар кқретіндерге арналған); jaws for windows (джовз фо виндоус)көмегімен электронды кестелер элементтерді форматтау және редакциялау (көрмейтін балаларға арналған);

2) мәліметтер массиві (солардың бірі: C/C++, Python (пайзан), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус):бір өлшемді массив; массивті өңдеуді негізгі алгоритмдері: іздестіру, іріктеу, ұайта орналастыру, массив элементтерін алып тастау әне қайта қою (нашар көретін білім алушыларға арналған); Jaws for Windows(джовз фо виндоус) көмегімен ақпараттарды кодтау;ақпараттарға визуалды емес кіру жолдары бағдарламасындағы "тез клавиштер" тәртібі (көрмейтін білім алушыларға арналған);

3) электронды кестелердегі процестерді үлгілеу:үлгілерді жасау және оларды зерттеу (элетронды кестедегі мәліметтер базасы);тапсырмаларды әіртүрлі жолдармен тиімді жолдарын іздестіре тырып іздестіру; электронды кестелердегі процестер үлгілерін зерттеу (физикалық, биологиялық, экономикалықжәне өзгелер) (нашар көретін білім алушыларға арналған);Jaws for Windows (джовз фо виндоус)көмегімен мини жобаларды құру кезіндегі "ыстық клавиштер" тәртібі; шағын көрсетілімдердегі қарапайым зерттеулер (көрмейтін балаларға арналған).

32. Компьютерлік технологияларды білу және пайдалану көрмейтін және нашар көретін мұғалімдер үшін жаңа, бұрындары қол жетпеген мүмкіндерді береді:

1) әртүрлі ақпараттық ресурстарға кеңінен жол ашу (соның ішінде оған жазықша тақтаға жазылған ақпараттар);

2) көрмейтін балаларға арналған ыңғайлы ақпаратты ұсыну формаларын өзгерту мүмкіндіктері (негізінен бедерлі-нүктелі мәтін);

3) өз еңбегінің нәтижелерін жалпыға ортақ формада өздігінен ұсыну мүмкіндігі (электронды және жазық бетте басу).

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

33. Оқыту мақсаттары Бағдарламада кодтық белгімен ұсынылған.

Кодта бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сан – Бағдарламаның бөлімдері мен бөлімшелері, төртінші сан оқу мақсатының нумерациясын көрсетеді. Мысалы, 6.2.1.4 кодында "6" – сынып, "2.1" – бөлім және бөлімше, "4" – оқу мақсатының нумерациясы.

34. Оқыту мақсаттары күтілетін нәтижелер бойынша көрсетілген:

1) 1-бөлім "Денсаулық және қауіпсіздік":

1-кесте

Бөлім мш эле р	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
1.1 Эргономика	5.1.1.1 қауіпсіздік техникасы ережелерін бұзу нәтижелері туралы талқылау	6.1.1.1 эргономика міндеттерін қалыптастыру және шешу (барынша жайлылық пен тиімділік үшін)	7.1.1.1 жасалынатын жобаның интерфейсін жасауға қойылатын талаптарды орындау	8.1.1.1 қорғау әдістерін тиімді пайдалану және адам организміне әртүрлі электронды құрылғылардың ықпал ету мысалдарын келтіру	9.1.1.1 компьютерді ұзақ қолданумен байланысты тәуекелдерді сыни тұрғыдан пайдалану
	5.1.1.2 компьютермен жұмыс жасау кезіндегі тазалық тәртібін сақтау және түсіндіру	6.1.1.2 Jaws for Windows (джовз фо виндоус) көмегімен эргономиканың тапсырмаларын шешу кезіндегі ақпараттарды салыстыру	7.1.1.2 Jaws for Windows (джовз фо виндоус) көмегімен мини жобаларды құру кезіндегі ақпаратты жалпыландыру	8.1.1.2 Jaws for Windows (джовз фо виндоус) көмегімен операциялық жүйелердегі навигацияны пайдалана отырып мини жобаларды құру	9.1.1.2 Jaws for Windows (джовз фо виндоус) көмегімен мини жобаларды қорғау
	5.1.2.1 өзге жұмысты заңсыз көшіру туралы талқылау	6.1.2.1 құқық", "плагиат" түсінігін ашып түсіндіру	7.1.2.1 компьютерді зиянды бағдарламалардан қорғау	8.1.2.1 желідегі қолданушының қауіпсіздігін қамтамасыздандырудың ережелерін сақтау (интернеттегі алаяқтық және агрессия в)	9.1.2.1 желіде этикалық және құқықтық нормалардың бұзылу нәтижелерін талқылау
1.2 Ақпаратты					

Қ жән е онл айн қауі псіз дік	5.1.2.2 құжатқа пароль қою	6.1.2.2 ақпаратта автордың сілтемесін көрсету	7.1.2.2 Jaws for Windows (джовз фо виндоус) көмегімен "жедел клавиштер" навигациясы тәртібінде тақырып, және сілтемелер, тізім бойынша жылжи алу	8.1.2.2 электрондық құрылғылардың жағымсыз әсерінен қорғауды анықтау	9.1.2.2 Іздестіру контексті ме қалыптастыр кезінде тілде пайдалану
	5.1.2.3 Jaws for Windows (джовз фо виндоус) көмегімен мәтінді редакторлау және форматтау	6.1.2.3 сілтемелерді ұйымдастыру (ауқымды сілтемелер, мазмұны, атауы, нұсқама)		8.1.2.3 Jaws for Windows (джовз фо виндоус) көмегімен "жедел клавиштер" навигациясы тәртібінде виртуалды курсор мен белгілерді пайдалану	
		6.1.2.4 Jaws for Windows (джовз фо виндоус) көмегімен "жедел клавиштер" навигациясы тәртібі бойынша мәтін бойынша орналастыру			

2) 2-бөлім "Компьютерлік жүйелер":

2-кесте

Бөлім мш эле р	Оқыту мақсаты					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Компьютердің құрылымы	5.2.1.1 қатты диск пен процессордың қарапайым деңгейде түсіндіру	6.2.1.1 есептеуіш техниканың болашағы мен тарихы туралы айту	7.2.1.1 компьютер жадысының түрлерінң қызметін сипаттау (жедел есте сақтау құрылғысы, ұдайы есте сақтау құрылғысы, сырттай есте	8.2.1.1 қарапайым тілде процессордың қызметтері мен оның негізгі сипаттамаларын түсіндіру	9.2.1.1 тағайындалу қызметіне байланысты компьютердің конфигурациясын таңдау	10.2.1.1 ере сәйкес ақп тәсілдерін

ысы			сақтау құрылғысы, кешжасы)			
	5.2.1.2 "Экрандық лупа" бағдарламасының қызметін түсіндіру	6.2.1.2 компьютердің негізгі құрылғылардың өзара әрекетін түсіндіру	7.2.1.2 ақпаратқа визуалды емес жол табудың баламалық бағдарламаларының мүмкіндіктерін ашу	8.2.1.2 перифериялық құрылғылардың қызметтерін түсіндіру	9.2.1.2 Jaws for Windows (джовз фо виндоус) кеңейтілген мүмкіндіктерін сипаттау	10.2.1.2 кондиспетчер Jaws for Windows фо виндоус емес жолы бағдарламалық клавиатура диспетчер мүмкіндік
		6.2.1.3 ақпаратқа визуалды емес қол жеткізу бағдарламасының қызметі мен жұмысының қағидаларын түсіндіру		8.2.1.3 Jaws for Windows (джовз фо виндоус) бастапқы күйін сипаттау		
2.2 Бағдаламалық қамтамасыздануды	5.2.2.1 "бағдарламалық қамтамасыздандыру" түсінігін түсіндіру	6.2.2.1 операциялық жүйелердің негізгі қызметтерін атау	7.2.2.1 "бағдарламалау тілі" және "бағдарламалау жүйесі" түсінігіні ажырату	8.2.2.1 бағдарламалау жүйесі және жүйелі, қолданбалы бағдарламалауды ажырату	9.2.2.1 қолданушының қажеттілігіне байланысты бағдарламалық қамтамасыздандыруды таңдау	10.2.2.1 құжұмыс жанысандары қызметтер
	5.2.2.2 ақпаратқа визуалды емес тұрғыдан қол жеткізу бағдарламалары туралы түсінікті кеңейту	6.2.2.2 Jaws (джовз) бағдарламасын орнату үшін Windows (виндоус) операциялық жүйесін күйге келтіру параметрлерін түсіндіру	7.2.2.2 әртүрлі форматтардың мұрағаттарын құру және тптау	8.2.2.2 Jaws (джовз) және NVDA визуалды емес қолжетімділік бағдарламаларындағы айырмашылықтарды анықтау	9.2.2.2 Windows (виндоус) операциялық жүйесі параметрлеріне байланысты визуалды емес қолжетімділіктің (Jaws (джовз), NVDA) бағдарламаларын таңдау	10.2.2.2 ақвизуалды қол жеткіз бағдарламалық қолдану бағдарламалары
			7.2.2.3 бірдей ақпараттарды сақтайтын әртүрлі формат файлдарының			

			өлшемдерін салыстыру			
			7.2.2.4Windows (виндоус) операциялық жүйесіндегі визуалды емес жұмыстың негіздері бойынша білімді жіктеу			
2.3 Компьютерлік желілер	5.2.3.1 ортақ қол жетімдіктегі файлдарды тартып алу, орналастыру, өзгерту	6.2.3.1 сымсыз байланыс басымдықтарын түсіндіру	7.2.3.1 компьютерлік желілерді жіктеу	8.2.3.1 желінің өткізуші қабілетін анықтау	9.2.3.1 бұлттық технологияны пайдалан тырып құжаттармен бірігіп жұмыс жасауды жүзеге асыру	10.2.3.1 күн зерттеулер кезінде ал ақпараттар салыстыру
	5.2.3.2 файлдар мен папкалар мен жұмыс жасау кезінде "ыстық клавишалар" комбинациясын қолдану	6.2.3.2 тифлотехникалық құрылғылар жұмысының қағидаларын түсіндіру	7.2.3.2 брайльдік принтерлер түрлерінің қызметін сипаттау	8.2.3.2 брайльдік монитордың басымдықтарын түсіндіру	9.2.3.2 компьютердің негізгі құрылғылары мен тифлотехникалық құрылғылармен жұмыс жасау кезіндегі айырмашылықтарды анықтау	10.2.3.2 күн зерттеулер кезіндегі ж ақпараттар қорытынды болжамда мәліметте жалпылан

3) 3-бөлім "Ақпараттық процестер":

3-кесте

Бөлімше-лер	Оқыту мақсаты					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	
3.1 Ақпа	5.3.1.1 әртүрлі формадағы ақпаратты ұсыну және есепке алу	6.3.1.1 мәтіндік	7.3.1.1 ақпаратты өлшеу	8.3.1.1 ақпарат санын анықтау	9.3.1.1 ақпараттың ерекшелігін	

ратт ы ұсын у және өлше у		ақпаратты кодтау және		кезіндегі әліпби тәсілін	анықтау(өзектілігі, маңызы, сенімділігі)
	5.3.1.2 Jaws for Windows визуалды емес қолжетімділік бағдарламасымен жұмыс жасау үшін Windows (виндоус) операциялық жүйесін күйге келтіру	6.3.1. 2компьютерг е арналған барлық ақпараттар қосарлы түрде ұсынылатын ын түсіндіру	7.3.1.2 мәтіндік ақпаратты кодтау және декодтау	8.3.1.23D редакторларын да нысан мен оқиғалар модельдерін жасау	9.3.1.2 мәтіндік құжатта пішімдеу кезіндегі ақпараттың ерекшелікт пайдалану
		6.3.1. 3байланыс каналдарын ың мысалдарын келтіру, ақпарат көздері	7.3.1. Зақпараттың бір өлшемінен екінші өлшемге ауыстыруды жүзеге асыру	8.3.1.3 тактильді дисплеймен жұмыс жасау кезінде бақылау тәртібінің әр түрлі режимін қолдану	9.3.1.3 мәтіндік құжатта өңдеу кезіндегі ақпарат ерекшеліктерін пайдала
		6.3.1. 4Брайльдің алтылық шрифтімен жазылған мәтіндік ақпаратты кодтау	7.3.1.4мәтінді ендіру және оқу кезінде алтылық Брайль нүктелі шрифтін пайдалану		9.3.1.4 Jaws көмегімен мәтінді құжаттарды өңдеу кезін ақпараттың ерекшелікт пайдалану
3.2 Ақпа ратт ық ныса ндар ды құру және өзгер ту	5.3.2.1баспаға арналған құжатты тиімді түрде ұйымдастыру(беттің параметрлерін құру, алдын-ала қарау жұмыстарын орындау)	6.3.2. 1сілтемелер ді ұйымдастыр у(ауқымды сілтемелер, тақырыптар, атаулар, нұсқаулар)	7.3.2.1мәтіндік процессорларда кесте элементтерін қалыптастыру	8.3.2.1 Электронды кестелердегі тапсырмалард ы шешуге аналған мәліметтердің әртүрлі форматтарын пайдалану	9.3.2.1жазба, алаңқай, мәліметтер базасындағ терминдерді түсіндіру
	5.3.2.2расстырлық суреттерді құру және редакциялау	6.3.2.2 векторлық суреттерді	7.3.2.2 электронды кесте	8.3.2.2 абсолютті және	9.3.2.2Электронды кесте мәліметтер базасын құ

		құру және редакциялау	элементтерін форматтау	қатыстық сілтемелерді пайдалану	
5.3.2.3Jaws for Windows(джовз фо виндоус)көмегімен графикалық интерфейстің негізгі элементтерін түсіндіру	6.3.2.3векторлық графика және оның кемшіліктері мен басымдықта рын бағалау	7.3.2.3Электронды кестеде диаграммалар құру	8.3.2.3электронды кестелердегі тапсырманы шешуге арналғанқұрыл малы қызметтерді пайдалану	9.3.2.3 мәліметтерді іздестіру, іріктеу және фильтрациялауды жүзе асыру	
	6.3.2.4 Windows (виндоус) графикалық ортасындағы визуалды емес жұмыстың негізін пайдалану	7.3.2.4Электронды кестеде шартты форматтауды пайдалану	8.3.2.4графикалық кестеде берілген қызметтерді құру	9.3.2.4JawsforWindows(джовз виндоус)көмегімен кестелермен жұмыс жа кезінде мәтінді табу үші тақырыбы мен нұсқауь сандық көрсеткіштерін пайдалану	
		7.3.2.5Jaws (джовз) көмегімен тақырып аты мен мәліметтерді оқуға арналған кесте бойынша жүріп тыруды пайдалану	8.3.2.5Jaws(джовз) көмегімен электронды кесте элементтерін форматтау		

4) 4-бөлім"Компьютерлік ойлау":

4-кесте

Бөлім мш эле р	Оқыту мақсаты				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
4.1 Үлгі леу	5.4.1.1 бағдарламалау дың ойындық ортасындағы нысандар мен оқиғаларға анимация құру (Лого, Scratch (скратч) и және соған ұқсас)	6.4.1. 1бағдарламал аудың ойындық ортасындағы сценарийді жасау және жүзеге асыру	7.4.1.1әзірленіп жатқан жобада қойылатын талаптар құру интерфейсін орындау	8.4.1.1әзірleme мен бағдарламалардың белсенді ортасындатапсырма үлгілерін құру	9.4.1.1 электронды кестелерде процестер үлгілерін жасау және зерттеу(физикалық,, биологиялық, экономикалық және өзгелер)
	5.4.1.2"ыстық клавишалар" комбинациясы көмегімен графикалық интерфейс жұмысын көрсету	6.4.1.2 Jaws (джовз) көмегімен графикалық интерфейстің пайдалануды ң негізін түсіндіру	7.4.1.2 3Dредакторында оқиғалар мен нысандардың үлгілерін жасау	8.4.1.2ақпаратқы визуалды емес жол таба тырып шағын презентациялар құру	9.4.1.2виртуалды үлгілер құрумен ұмыс жасау кезіндегі "ыстық клавиштерді " пайдалану
			7.4.1.3 бағдарламалаудың ойындық ортасындағы нысандар мен оқиғаларың анимациясын жасау(Лого, Scratch (скратч)		
			7.4.1.4 Jaws (джовз) көмегімен қозғалатын нысандарды жасау		

4.2 Алг ори тмд ер	5.4.2. 1алгоритмдерд і анықтауды қалыптастыру	6.4.2.1 тапсымалард ы деңгейлі түрде шешіп тыру	7.4.2.1бағдарламалау тіліндегі алгоритмді жазу	8.4.2.1 алгоритмді трассировкалауды жүзеге асыру	9.4.2.1тапсырмаларды әртүрлі тәсілдермен шешу, лардың әрқайсысын сипаттау және тиімді жолын таңдау
	5.4.2.2 сөз формасындағы алгритмді ұсыну	6.4.2.2блок- сызбатүріндегі і алгоритмді ұсыну	7.4.2.2Брайль шрифтімен алгоритм жазу	8.4.2.2 алға қойылған тапсырманың шешімін бағалау	9.4.2.2 алгоритмнің трассировкасын жасау
	5.4.2. Затқарушылар және олардың командаларын ың жүйесі мысалдарын келтіру	6.4.2.3 Jaws (джовз) көмегімен әртүрлі жағдайларға арналған қарапайым алгоритмдерді құрау		8.4.2.3 сөз формасындағы және блок-сызба түріндегі жазбаны салыстыру	9.4.2.3 "тез клавиштер" навигациясы тәртібіндегі мәтінді форматтау және редакциялау
	5.4.2. 4алгоритмді жасау кезіндегі Брайль шрифті пайдалану			8.4.2.4 Брайль шрифтімен алгоритм жазу	

4.3 Бағдарламалау	5.4.3. 1бағдарламалаудың ойындық ортасындағы цикл мен тармақтау командасын пайдалану(Logo, Scratch (скратч))	6.4.3. 1бағдарламадағы қателіктерді табу және түзеу	7.4.3.1мәліметтер типін жіктеу	8.4.3.1бағдарламаны жасаудың белсенді ортадағы циклдері мен операторларын пайдалану (C/C++, Python (пайзан), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус))	9.4.3.1бірөлшемді массивтерді пайдаланумен әзірлемелер жасаудың белсенді ортасындағы бағдарламаларды құрайды(C/C++, Python (пайзан), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус))
	5.4.3. 2бағдарламалаудың ойындық ортасындағы "ыстық клавиштер" мен комбинацияларды пайдалану	6.4.3.2 Jaws for Windows (джовз фо виндоус) көмегімен мәтінді ендіру кезіндегі орфографиялық қателіктерді түзету	7.4.3.2бағдарламаларды жасаудың белсенді ортасындағы тік және бұтақты алгоритмдерді жазу(C/C++, Python (пайзан), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус))	8.4.3.2бағдарлама жасаудың белсенді ортасының компоненттерін білу және пайдалану (C/C++, Python (пайзан), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус))	9.4.3.2 (C/C++, Python (пайзан), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус)) бағдарламаларын жасаудың белсенді ортасының компоненттерін білу және пайдалану
			7.4.3.3 Jaws for Windows (джовз фо виндоус) көмегімен мәтінді ендіру кезіндегі орфографиялық қателіктерді түзету	8.4.3.3 Jaws for Windows(джовз фо виндоус) графикалық ортасындағы басқарудың әртүрлі элементтерін пайдалану	9.4.3.3 Jaws for Windows (джовз фо виндоус) көмегімен алгоритмнің логикалық құрылымын құру
			7.4.3.4 бағдарламалаудың ойындық ортасындағы цикл мен тармақтау командасын пайдалану(Logo, Scratch (скратч))		
			7.4.3.5 көру анализаторын сақтай тырып Jaws for Windows (джовз фо виндоус) арнайы		

35. Осы Бағдарлама көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

36. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының қосымшасы

Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының қосымшасы

"Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының қосымшасы

жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының қосымшасы

үлгілік оқу бағдарламасының қосымшасы

қосымша

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10-сыныптары үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар, мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Денсаулық және қауіпсіздік	Қауіпсіздік техникасы және жұмыс орындарын ұйымдастыру	5.1.1.1 қауіпсіздік техникасы ережелерінің бұзылу нәтижелері туралы талқылау
		5.1.1.2 компьютермен жұмыс жасау кезіндегі тазалықтың дұрыс тәртібін түсіндіру

	Интернетте жұмыс істеу кезінде ақпараттық қауіпсіздік	5.1.2.1 өзге еңбекті көшірудің заңсыздығы туралы талқылау
	Компьютердегі деректерді қорғау	5.1.2.3Jaws for Windows (джовз фо виндоус) көмегімен мәтінді редакциялау
		5.1.2.2құжаттарға пароль қою
		5.2.3.1жалпы қолжетімді файлдарды тартып алу, орналастыру, өзгерту
		5.2.3.2папка және файлдармен жұмыс жасау кезінде "ыстық клавиштер"
2. Компьютерлік жүйелер	Компьютердің негізгі құрылғылары	5.2.1.1 қатты диск пен процессордың қызметін ұарапайым деңгейде түсіндіру
		5.2.1.2"Экрандық лупа" бағдарламасының қызметін түсіндіру
3.Ақпараттық процестер	Ақпараттың өлшем бірліктері	5.3.1.1 әртүрлі формадағы ақпаратты ұсыну және атап өту
		5.2.3.2папка және файлдармен жұмыс жасау кезінде "ыстық клавиштер"
	Мәтіндік құжаттарды құру, редакциялау, пішімдеу	5.1.2.2құжаттарға пароль қою
		5.3.1.1 әртүрлі формадағы ақпаратты ұсыну және атап өту
	Шағын жоба "Әлемді өзгерткен жаңалықтар"	5.2.3.2папка және файлдармен жұмыс жасау кезінде "ыстық клавиштер"
		5.1.2.2құжаттарға пароль қою
5.2.3.1жалпы қолжетімді файлдарды тартып алу, орналастыру, өзгерту		
		5.2.3.2папка және файлдармен жұмыс жасау кезінде "ыстық клавиштер"
2-тоқсан		
2.Компьютерлік жүйелер	Бағдарламалық қамтамасыздандыру	5.2.2.1 "бағдарламалық қамтамасыздандыру" түсінігін түсіндіру
		5.2.2.2 ақпаратқа визуалды емес тұрғыдан қол жеткізу туралы түсінікті кеңейту

3.Ақпараттық процестер	Айналамыздағы ақпарат	5.3.1.1 әртүрлі формадағы ақпаратты ұсыну және атап өту 5.3.1.2 Jaws for Windows (джовз фо виндоус) визуалды емес қол жеткізу бағдарламасын дұрыс күйге келтіру
	Ақпарат түрлері	5.3.1.1 әртүрлі формадағы ақпаратты ұсыну және атап өту
	Папка және файлдармен жұмыс істеу	5.3.1.1 әртүрлі формадағы ақпаратты ұсыну және атап өту 5.2.3.2 папка және файлдармен жұмыс жасау кезінде "ыстық клавиштер"
	Растрлық суреттерді жасау және өңдеу	5.3.2.2 растрлы суреттерді жасау және редакциялау 5.3.1.1 әртүрлі формадағы ақпаратты ұсыну және атап өту
	Жобалық жұмыс	5.3.2.2 растрлы суреттерді жасау және редакциялау 5.3.1.1 әртүрлі формадағы ақпаратты ұсыну және атап өту
3-тоқсан		
4 Компьютерлік ойлану	Алгоритм түсінігі	5.4.2.1 алгоритмді анықтау қалыптастыру 5.4.2.2 алгоритмді сөз формасында ұсыну
	Алгоритм түрлері	5.4.2.3 атқарушылар мысалын келтіру және олардың командаларының жүйесі 5.4.2.4 алгоритмді жасау кезінде Брайль шрифті пайдалану
	Алгоритмнің негізгі командалары	5.4.2.3 атқарушылар мысалын келтіру және олардың командаларының жүйесі 5.4.2.4 алгоритмді жасау кезінде Брайль шрифті пайдалану
	Атқарушылар және командалар жүйесі	5.4.2.3 атқарушылар мысалын келтіру және олардың командаларының жүйесі 5.4.2.4 алгоритмді жасау кезінде Брайль шрифті пайдалану
	Лабиринттен шығу жолын табу	5.4.2.3 атқарушылар мысалын келтіру және олардың командаларының жүйесі

		5.4.2.4 алгоритмді жасау кезінде Брайль шрифтіні пайдалану
	Scratch - бағдарламалаудың ойындық ортасы	5.4.3.1 бағдарламалаудың ойындық ортасында тармақтану мен цикл командаларын пайдалану (Logo, Scratch (скратч)) 5.4.2.2 алгоритмді сөздік формада ұсыну
	Графикалық интерфейспен жұмыс істеу және жасау	5.4.1.2 "Ыстық клавишалар" көмегімен графикалық интерфейс жұмысын көрсету 5.2.3.1 ортақ қолжетімді файлдарды тартып алу, өзгерту, орналастыру
	Scratch - бағдарламалаудың ойындық ортасында нысандарды жасау	5.4.2.2 алгоритмді сөздік формада ұсыну 5.4.3.1 бағдарламалаудың ойындық ортасында тармақтану мен цикл командаларын пайдалану (Logo, Scratch (скратч)) 5.4.1.2 "Ыстық клавишалар" көмегімен графикалық интерфейс жұмысын көрсету
	Scratch - бағдарламалаудың ойындық ортасында оқиғаларды жасау	5.4.2.2 алгоритмді сөздік формада ұсыну 5.4.3.1 бағдарламалаудың ойындық ортасында тармақтану мен цикл командаларын пайдалану (Logo, Scratch) 5.4.1.2 "Ыстық клавишалар" көмегімен графикалық интерфейс жұмысын көрсету
4-тоқсан		
4. Компьютерлік ойлану	Бағдарламалаудың ойындық ортасында тармақтану командалары (Logo, Scratch)	5.4.2.2 алгоритмді сөздік формада ұсыну 5.4.1.1 бағдарламалаудың ойындық ортасында нысандар мен оқиғалардың жасау (Logo, Scratch (скратч)) 5.4.3.1 бағдарламалаудың ойындық ортасында тармақтану мен цикл командаларын пайдалану (Logo, Scratch (скратч))
	Бағдарламалаудың ойындық ортасында цикл командалары (Logo, Scratch)	5.4.1.1 бағдарламалаудың ойындық ортасында нысандар мен оқиғалардың жасау (Logo, Scratch (скратч)) 5.4.3.1 бағдарламалаудың ойындық ортасында тармақтану мен цикл командаларын пайдалану (Logo, Scratch (скратч))

		5.4.1.2 "Ыстық клавишалар" көмегімен графикалық интерфейс жұмысын көрсету
	Бағдарламалаудың ойындық ортасында нысандар мен оқиғалардың анимациясын жасау (Logo, Scratch)	5.4.2.2 алгоритмді сөздік формада ұсыну
		5.4.1.1 бағдарламалаудың ойындық ортасында нысандар мен оқиғалардың жасау (Logo, Scratch (скратч))
		5.4.3.1 бағдарламалаудың ойындық ортасында тармақтану мен цикл командасын пайдалану (Logo, Scratch (скратч))
	Жобаға дыбыс әсерлерін қосу	5.4.1.2 "Ыстық клавишалар" көмегімен графикалық интерфейс жұмысын көрсету
		5.4.2.2 алгоритмді сөздік формада ұсыну
3. Ақпараттық процестер	Құжатты баспаға дайындау	5.4.1.1 бағдарламалаудың ойындық ортасында нысандар мен оқиғалардың жасау (Logo, Scratch (скратч))
		5.4.3.1 бағдарламалаудың ойындық ортасында тармақтану мен цикл командасын пайдалану (Logo, Scratch (скратч))
		5.3.2.1 құжатты баспаға тиімді түрде дайындау (бет параметрін орнату, алдымен орындау, және сонымен ар қарай кете береді)
	Жоба презентациясы	5.1.2.1 бөтен жұмысты заңсыз көшіріп алу туралы талқылау
		5.1.2.2 құжаттарға пароль қою
		5.1.2.3 Jaws for Windows (джовз фо виндоус) көмегімен мәтінді редакторлау

2) 6-сынып:

2-кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Тақырыптар, мазмұндар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1.Денсаулық пен қауіпсіздік	Эргономика	6.1.1.1 эргономика тапсырмаларын қалыптастыру және шешу(барынша жайлылық пен тиімділік) 6.1.1.2 Jaws for Windows (джовз фо виндоус) көмегімен эргономика тапсырмаларын шешу ақпараттарды салыстыру
	Ауқымды сілтемелер	6.3.2.1 сілтемелерді ұйымдастыру тақырып атауы, нұсқамалар) 6.1.2.1"авторлық құқық", "плагиат" түсініктерін түсіндіру 6.1.2.2 ақпаратты автор сілтемесімен қорғау 6.1.2.4Jaws for Windows (джовз фо виндоус) көмегімен "ыстық клавиштер" навигациялар т бойынша орналасу
	Мазмұны	6.1.2.3 сілтемелерді ұйымдастыру(ауқымды сілтемелер,ауқымды сілтемелер, мазмұны, а 6.1.2.4 Jaws for Windows (джовз фо виндоус) көмегімен "ыстық клавиштер" навигациялар т бойынша орналасу
	Құжатты ойынға рәсімдеу	6.1.2.3сілтемелерді ұйымдастыру(ауқымды сілтемелер,ауқымды сілтемелер, мазмұны, а 6.1.2.1"авторлық құқық", "плагиат" түсініктерін түсіндіру 6.1.2.2 ақпаратты автор сілтемесімен қорғау 6.1.2.4Jaws for Windows (джовз фо виндоус) көмегімен "ыстық клавиштер" навигациялар т бойынша орналасу
2.Компьютер	Есептеуіш	6.2.1.1 есептеуіш техниканың даму болашағы мен тарихы туралы айтып беру

ерлік жүйелер	техниканың даму тарихы	
	Негізгі компьютерлік құрылғылардың жұмыс принципі	6.2.1.2 компьютердің негізгі құрылғыларының өзара әрекеті туралы түсіндіру 6.2.2.1 операциялық жүйенің негізгі қызметтерін атау 6.2.1.3 ақпаратқа визуалды емес тұрғыдан қол жеткізу бағдарламасының қызметі мен жұмыс түсіндіру
	Сымсыз желілер	6.2.3.1 сымсыз байланыстың басымдықтарын түсіндіру 6.2.2.2 Jaws (джовз) бағдарламасын орнату үшін Windows (виндоус) операциялық жүйесі құрамындағы параметрлерін түсіндіру
2-тоқсан		
3. Ақпараттық процестер	Ақпаратты беру	6.3.1.3 ақпаратты қабылдау және оның көздері, байланыс каналдарының мысалдарын келтіру
	Ақпаратты шифрлау	6.3.1.1 мәтіндік ақпаратты кодтау және декодтау
	Ақпаратты қосарлы түрде ұсыну	6.3.1.2 компьютерге арналған барлық ақпарат қосарлы түрде ұсынылатынын түсіндіру 6.3.1.4 мәтіндік ақпаратты алтынүктелік брайль шрифтімен кодтау
	Векторлы суреттерді жасау	6.3.2.2 векторлық суреттерді жасау және редакциялау
	Растрлық және векторлық суреттерді салыстыру	6.3.2.3 растрлық және векторлық графиканың басымдықтары мен кемшіліктерін бағалау; 6.3.2.4 Windows (виндоус) графикалық ортасындағы визуалды емес жұмыстың негіздерін таныту
	Нұсқаулар	6.3.2.1 сілтемелерді ұйымдастыру (ауқымды сілтемелер, тақырыптар, атаулар, нұсқаулар) 6.4.3.2 Jaws for Windows көмегімен мәтінді ендіру кезіндегі орфографиялық өателіктерді түзету
4. Компьютерлік ойлау	Жобалық жұмыс	6.4.2.1 тапсырманы деңгейлі түрде шешу

		6.4.2.2 блок-сызба түріндегі алгоритмді ұсыну
		6.4.2.3 Jaws (джовз) көмегімен әртүрлі жағдайларға арналған қарапайым алгоритмді құру
3-тоқсан		
4.Компьютерлік ойлау	Тапсырмаларды қою үшін алгоритмді кезең-кезеңмен таныстыру	6.4.2.1 тапсырманы деңгейлі түрде шешу 6.4.2.2 блок-сызба түріндегі алгоритмді ұсыну 6.4.2.3 Jaws (джовз) көмегімен әртүрлі жағдайларға арналған қарапайым алгоритмді құру
	Циклдік алгоритм арқылы тапсырманы орындау	6.4.2.1 тапсырманы деңгейлі түрде шешу 6.4.2.2 блок-сызба түріндегі алгоритмді ұсыну 6.4.2.3 Jaws (джовз) көмегімен әртүрлі жағдайларға арналған қарапайым алгоритмді құру
	Алгоритм арқылы тапсырмаларды орындау	6.4.2.1 тапсырманы деңгейлі түрде шешу 6.4.2.2 блок-сызба түріндегі алгоритмді ұсыну 6.4.2.3 Jaws (джовз) көмегімен әртүрлі жағдайларға арналған қарапайым алгоритмді құру
	Бағдарламалар аудың ойындық ортасында сценарийді жасау	6.4.2.1 тапсырманы деңгейлі түрде шешу 6.4.1.1 бағдарламалар аудың ойындық ортасында сценарийді жасау және жүзеге асыру 6.4.2.3 Jaws (джовз) көмегімен әртүрлі жағдайларға арналған қарапайым алгоритмді құру
	Бағдарламалар аудың ойындық ортасында кейіпкерлерді әзірлеу	6.4.2.1 тапсырманы деңгейлі түрде шешу 6.4.2.3 Jaws (джовз) көмегімен әртүрлі жағдайларға арналған қарапайым алгоритмді құру
	Бағдарламалар аудың ойындық	6.4.1.1 бағдарламалар аудың ойындық ортасында сценарийді жасау және жүзеге асыру

	ортасында сценарийді жүзеге асыру	6.4.1.2.Jaws (джовз) көмегімен әртүрлі жағдайлар үшін қарапайым алгоритмдерді құру 6.4.3.1 бағдарламадан қателіктерді тауып түзету
3. Ақпараттық процестер	Объектілерді құру және қайта құру	6.4.1.1бағдарламалаудың ойындық ортасында сценарийді жасау және жүзеге асыру 6.4.3.2 Jaws for Windows (джовз фо виндоус) көмегімен мәтінді ендіру кезіндегі орфографиялық қателіктерді түзету
	Жобалық жұмыс	6.4.1.1бағдарламалаудың ойындық ортасында сценарийді жасау және жүзеге асыру 6.4.2.3Jaws (джовз) көмегімен әртүрлі жағдайларға арналған қарапайым алгоритмді құру
4-тоқсан		
4.Компьютерлік ойлану	Дыбыстық сүйемелдеу жасау	6.4.1.1бағдарламалаудың ойындық ортасында сценарийді асау және жүзеге асыру 6.4.2.3Jaws (джовз) көмегімен әртүрлі жағдайларға арналған қарапайым алгоритмді құру
	Заставка жасау	6.4.1.1бағдарламалаудың ойындық ортасында сценарийді асау және жүзеге асыру 6.4.2.3Jaws (джовз) көмегімен әртүрлі жағдайларға арналған қарапайым алгоритмді құру
	Меншікті жобаны әзірлеу	6.4.1.1бағдарламалаудың ойындық ортасында сценарийді жасау және жүзеге асыру 6.4.3.1 бағдарламадан қателіктерді тауып түзету 6.4.2.3Jaws (джовз) көмегімен әртүрлі жағдайларға арналған қарапайым алгоритмді құру
	Жобалық жұмыс	6.4.1.1бағдарламалаудың ойындық ортасында сценарийді жасау және жүзеге асыру 6.4.3.1 бағдарламадан қателіктерді тауып түзету 6.4.2.3Jaws (джовз) көмегімен әртүрлі жағдайларға арналған қарапайым алгоритмді құру

3) 7-сынып:

3-кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Тақырыптар, мазмұндар	Оқыту мақсаттары
----------------------------	-----------------------	------------------

1-тоқсан		
1. Денсаулық және қауіпсіздік	Антивирустік қауіпсіздік	7.1.2.1 компьютерді зиянды бағдарламалардан қорғау
	Компьютерлік жады	7.2.1.1компьютер жадысы түрлерінің қызметтерін сипаттау(жедел есте сақтаушы құрылғы, ұзақ сақтаушы құрылғы, сырттай есте сақтаушы құрылғы, кеш-жады)
	Файл өлшемі	7.2.2.3 бірдей ақпаратты сақтаушы әртүрлі форматтағы файлдарды салыстыру
		7.2.2.2әртүрлі форматтағы мұрағаттарды құру және қаптау
		7.2.2.4Windows (виндоус) операциялық жүйесіндегі визуалды емес жұмыстың негіздері бойынша жіктеу
	2. Компьютерлік жүйелер мен желілер	Бағдарламалаудың тілдері
	Бағдарламалау жүйелері	7.2.2.1 "бағдарламалау тілі" және "бағдарламалау жүйелері" түсініктерін ажырату
	Компьютерлік желілердің түрлері және қызметі	7.2.3.1 компьютерлік желілерді жіктеу
		7.2.3.2 брайль принтерлерінің қызметін сипаттау
	Компьютерлік желілердің жіктелуі	7.2.3.1 компьютерлік желілерді жіктеу
		7.2.3.2 брайль принтерлерінің қызметін сипаттау
2-тоқсан		
3. Ақпараттық процестер	Ақпаратты өлшеу бірліктері	7.3.1.1ақпаратты өлшеу бірліктерін атау
		7.3.1.3 ақпаратты өлшеудің бірліктерінен өзге бірліктерге ауысуды жүзеге асыру

		7.3.1.4мәтінді ендіру және оқу кезінде алтылық Брайль нүктелі шрифті пайдалану
Ақпараттың қасиеттері		7.3.1.1ақпаратты өлшеу бірліктерін атау
		7.3.1.3 ақпаратты өлшеудің бірліктерінен өзге бірліктерге ауысуды жүзеге асыру
		7.3.1.4мәтінді ендіру және оқу кезінде алтылық Брайль нүктелі шрифті пайдалану
Мәтіндік процессордағы кестелер		7.3.2.1 мәтіндік процессордағы кесте элементтерін форматтау
		7.3.1.4мәтінді ендіру және оқу кезінде алтылық Брайль нүктелі шрифті пайдалану
Электронды кесте элементтерін форматтау		7.3.2.2 электронды кесте элементтерін форматтау
		7.3.1.4мәтінді ендіру және оқу кезінде алтылық Брайль нүктелі шрифті пайдалану
Мәліметтер форматы		7.3.3.1 мәліметтер типтерін жіктеу
Электрондық кестеде шартты форматтау		7.3.2.4 электронды кестедегі шартты форматтауды пайдалану
		7.3.2.2 электрондық кесте элементтерін форматтау
Кестелік мәліметтерді графикалық түрінде ұсыну		7.3.2.3 электронды кестеде диаграммалар құру
		7.3.2.2 электронды кесте элементтерін форматтау
3-тоқсан		
3. Ақпараттық процестер	Электрондық кестелерде модельдеу	7.3.2.2 электронды кесте элементтерін форматтау
		7.4.3.1 мәліметтер типтерін жіктеу

		7.3.2.4 электронды кестедегі шартты форматтауды пайдалану
		7.3.2.3 электронды кестеде диаграммалар құру
4. Компьютерлік ойлау	Электрондық кестенің мәліметтердің типтері	7.4.3.1 мәліметтер типтерін жіктеу 7.4.3.3 көру анализаторын сақтай тырып Jaws for Windows(джовз фо виндоус) арнайы мүмкіндіктерді пайдалану
	Жобалау интерфейсі	7.4.1.1 әзірленіп жатқан жобада қойылатын талаптар құру интерфейсін орындау 7.4.3.3 көру анализаторын сақтай тырып Jaws for Windows(джовз фо виндоус) арнайы мүмкіндіктерді пайдалану
	Тік алгоритмдерді бағдарламалау	7.4.2.1 бағдарламалау тіліндегі алгоритмді жазу 7.4.3.2 бағдарламаларды жасаудың белсенді ортасындағы тармақталған және тік алгоритмдерді жазу Python (пайзан), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус), Pascal (паскаль) ABC
	Тармақталған алгоритмдерді бағдарламалау	7.4.2.1 бағдарламалау тіліндегі алгоритмді жазу 7.4.3.2 бағдарламаларды жасаудың белсенді ортасындағы тік және тармақты алгоритмдерді жазу (пайзан), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус)
	Шарттарды бағдарламалау	7.4.2.1 бағдарламалау тіліндегі алгоритмді жазу 7.4.3.2 бағдарламаларды жасаудың белсенді ортасындағы тік және тармақты алгоритмдерді жазу (пайзан), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус)
	Құрамдас шарттарды бағдарламалау	7.4.2.1 бағдарламалау тіліндегі алгоритмді жазу 7.4.3.2 бағдарламаларды жасаудың белсенді ортасындағы тік және тармақты алгоритмдерді жазу (пайзан), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус)
	Қарапайым бағдарламаны құру	7.4.2.1 бағдарламалау тіліндегі алгоритмді жазу 7.4.3.2 бағдарламаларды жасаудың белсенді ортасындағы тік және тармақты алгоритмдерді жазу (пайзан), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус)

	Құрылған	7.4.2.1 бағдарламалау тіліндегі алгоритмді жазу
	бағдарламаны іске асыру	7.4.3.2 бағдарламаларды жасаудың белсенді ортасындағы тік және тармақты алгоритмдерді жазу (пайзан), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус)
	Жобаны қорғау	7.4.2.1 бағдарламалау тіліндегі алгоритмді жазу 7.4.3.2 бағдарламаларды жасаудың белсенді ортасындағы тік және тармақты алгоритмдерді жазу (пайзан), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус)
4-тоқсан		
3. Ақпараттық процестер	Нысандарды құру және қайта құру	7.4.1.2 3Dредакторында оқиғалар мен нысандардың үлгілерін жасау 7.3.1.2 ақпаратты өлшеудің бірліктерінен өзге бірліктерге ауысуды жүзеге асыру 7.4.3.3 Jaws for Windows(джовз фо виндоус) көмегімен мәтінді ендіру кезіндегі орфографиялық қателерді түзету
4. Компьютерлік ойлау	Мультфильмнің сценарийін құру	7.4.1.3 бағдарламалаудың ойындық ортасындағы нысандар мен оқиғаларың анимациясын жасау (скратч) 7.4.3.4 бағдарламалаудың ойындық ортасындағы тармақтану мен цикл командасын пайдалану (скратч)
	Бағдарламалаудың ойындық ортасындағы нысандардың анимациясын құру	7.4.1.3 бағдарламалаудың ойындық ортасындағы нысандар мен оқиғаларың анимациясын жасау (скратч) 7.4.3.4 бағдарламалаудың ойындық ортасындағы тармақтану мен цикл командасын пайдалану (скратч) 7.4.1.4 Jaws (джовз) көмегімен қозғалатын нысандарды жасау

	Бағдарламалаудың ойындық ортасындағы оқиғаларды құру	7.4.1.3 бағдарламалаудың ойындық ортасындағы нысандар мен оқиғаларың анимациясын жасау (скратч)
		7.4.3.4 бағдарламалаудың ойындық ортасындағы тармақтану мен цикл командасын пайдалану (скратч)
		7.4.1.4 Jaws (джовз) көмегімен қозғалатын нысандарды жасау
	Мультфильм-жоба "Мен және менің достарым"	7.4.1.3 бағдарламалаудың ойындық ортасындағы нысандар мен оқиғаларың анимациясын жасау (Scratch)
		7.4.3.4 бағдарламалаудың ойындық ортасындағы тармақтану мен цикл командасын пайдалану (скратч)
		7.4.1.4 Jaws (джовз) көмегімен қозғалатын нысандарды жасау
	Жобаны қорғау	7.4.1.3 бағдарламалаудың ойындық ортасындағы нысандар мен оқиғаларың анимациясын жасау (скратч)
		7.4.3.4 бағдарламалаудың ойындық ортасындағы тармақтану мен цикл командасын пайдалану (скратч)
		7.4.1.4 Jaws (джовз) көмегімен қозғалатын нысандарды жасау

4) 8-сынып:

4-кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Тақырыптар, мазмұндар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Денсаулық және қауіпсіздік	Компьютеді қолданудың негативті әсері	8.1.1.1 қорғау әдістерін тиімді пайдалану және адам организміне әртүрлі электронды құрылғылар ету мысалдарын келтіру
	Желідегі қауіпсіздік	8.1.2.1 желідегі қолданушының қауіпсіздігін қамтамасыздандыру ережелерін ұстану(және алаяқтық пен агрессия)

2. Компьютерлік жүйелер мен желілер	Процессор және оның сипаттамасы	8.2.1.1 қарапайым тілде процессордың қызметтері мен оның негізгі сипаттамаларын түсіндіру 8.1.1.2 Jaws for Windows (джовз фо виндоус) көмегімен операциялық жүйелердегі навигацияны пайдалана отырып мини жобаларды құру
	Компьютерлік желілер	8.2.3.1 желінің өткізушілік қабілетін анықтау
	Перифериялық құрылғылар	8.2.1.2 перифериялық құрылғылардың қызметтерін түсіндіру 8.2.1.3 Jaws for Windows (джовз фо виндоус) бастапқы күйін сипаттау
3. Ақпараттық процестер	Санау жүйесі	8.3.1.1 ақпарат санын анықтау кезіндегі әліпби тәсілін қолдану 8.3.1.3 тактильді дисплеймен жұмыс жасау кезінде бақылау тәртібінің әр түрлі режимін
	Сандарды бір санау жүйесінен басқа жүйеге ауыстыру	8.3.1.1 ақпарат санын анықтау кезіндегі әліпби тәсілін қолдану 8.3.1.3 тактильді дисплеймен жұмыс жасау кезінде бақылау тәртібінің әр түрлі режимін
2-тоқсан		
1. Денсаулық және қауіпсіздік	Электрондық құрылғылардың адам ағзасына әсері	8.1.1.1 қорғау әдістерін тиімді пайдалану және адам организміне әртүрлі электрондық құрылғылардың пайдалануына ету мысалдарын келтіру 8.1.2.3 Jaws for Windows (джовз фо виндоус) көмегімен "жедел клавиштер" навигациясы виртуалды курсор мен белгілерді пайдалану
	Электрондық құрылғылардың жағымсыз әсерінен қорғау тәсілдері	8.1.2.2 Электрондық құрылғылардың жағымсыз әсерінен қорғауды анықтау 8.1.2.3 Jaws for Windows (джовз фо виндоус) көмегімен "жедел клавиштер" навигациясы виртуалды курсор мен белгілерді пайдалану
3. Ақпараттық процестер	Үшөлшемді модельдер	8.3.2.1 Электронды кестелердегі тапсырмаларды шешуге аналған мәліметтердің әртүрлі пайдалану
	Редакторға кірістірілген объектілер	8.3.1.2 3D редакторларында нысан мен оқиғалар модельдерін жасау

	Үшөлшемді модельдердің нысандары	8.3.1.23D редакторларында нысан мен оқиғалар модельдерін жасау
	Үшөлшемді модельдердің оқиғалары	8.3.1.23D редакторларында нысан мен оқиғалар модельдерін жасау
	Жобаны қорғау	8.3.1.23D редакторларында нысан мен оқиғалар модельдерін жасау
3-тоқсан		
3. Ақпараттық процестер	Электронды кестелердігі тапсырмаларды шешуге арналған мәліметтер	8.3.2.1электронды кестелердігі тапсырмаларды шешуге арналған мәліметтердің әртүрлі пайдалану
	Электронды кестелерде абсолютті және қатыстық сілтемелерді	8.3.2.1электронды кестелердігі тапсырмаларды шешуге арналған мәліметтердің әртүрлі пайдалану 8.3.2.2абсолютті және қатыстық сілтемелерді пайдалану 8.3.2.3 электронды кестелердегі тапсырманы шешуге арналғанқұрылмалы қызметтерді
	Электронды кестелерде математикалық мәліметтер	8.3.2.1электронды кестелердігі тапсырмаларды шешуге арналған мәліметтердің әртүрлі пайдалану
	Кірістірілген функциялар	8.3.2.3 электронды кестелердегі тапсырманы шешуге арналғанқұрылмалы қызметтерді
	Функциялардың графиктерін құру	8.3.2.4графикалық кестеде берілген қызметтерді құру 8.3.2.3 электронды кестелердегі тапсырманы шешуге арналғанқұрылмалы қызметтерді
	Қолда бар ақпаратқа негізделген	8.3.2.3 электронды кестелердегі тапсырманы шешуге арналғанқұрылмалы қызметтерді

	деректерді талдау	
	Қолданбалы мәселелерді шешу	8.3.2.3 электронды кестелердегі тапсырманы шешуге арналған құрылымды қызметтер 8.3.2.1 электронды кестелерді тапсырмаларды шешуге арналған мәліметтердің әртүрлі пайдалану 8.3.2.4 графикалық кестеде берілген қызметтерді құру
4. Компьютерлік ойлау	Шағын жобаны жасау	8.4.1.1 әзірleme мен бағдарламалардың белсенді ортасында тапсырма үлгілерін құру 8.4.1.2 ақпаратқы визуалды емес жол таба тырып шағын презентациялар құру 8.4.2.3 сөз формасындағы және блок-сызба түріндегі жазбаны салыстыру 8.4.2.4 Брайль шрифтімен алгоритм жазу
4-тоқсан		
3. Ақпараттық процестер	Нысандарды құру және қайта құру	8.4.1.1 әзірleme мен бағдарламалардың белсенді ортасында тапсырма үлгілерін құру 8.4.1.2 ақпаратқы визуалды емес жол таба тырып шағын презентациялар құру 8.4.2.3 сөз формасындағы және блок-сызба түріндегі жазбаны салыстыру 8.4.2.4 Брайль шрифтімен алгоритм жазу
4. Компьютерлік ойлау	"Ниндзя тасбақасы" ойын жобасы	8.4.1.1 әзірleme мен бағдарламалардың белсенді ортасында тапсырма үлгілерін құру 8.4.1.2 ақпаратқы визуалды емес жол таба тырып шағын презентациялар құру 8.4.2.3 сөз формасындағы және блок-сызба түріндегі жазбаны салыстыру 8.4.2.4 Брайль шрифтімен алгоритм жазу
	Жобаны	8.4.1.1 әзірleme мен бағдарламалардың белсенді ортасында тапсырма үлгілерін құру

		8.4.1.2ақпаратқы визуалды емес жол таба тырып шағын презентациялар құру
	қорғау	8.4.2.4 Брайль шрифтімен алгоритм жазу

5) 9-сынып:

5-кесте

Ұзақмерз імді жоспар бөлімі	Тақырыпт ар, мазмұнда р	Оқыту мақсаттары
1 тоқсан		
1. Денсаул ық және қауіпсізді к	Желіде қауіпсізді кті сақтау	9.1.1.1 компьютерді ұзақ қолданумен байланысты тәуекелдерді сыни тұрғыдан пайдалану 9.1.2.1 желідегі этикалық және құқықтық нормалардың бұзылу салдары туралы талқылау
	Желі этикеті	9.1.2.1 желідегі этикалық және құқықтық нормалардың бұзылу салдары туралы талқылау
2. Компьют ерлікжүй елер мен желілер	Компьюте р конфигура циясы	9.2.1.1 тағайындалу қызметіне байланысты компьютердің конфигурациясын таңдау 9.2.1.2Jaws for Windows (джовз фо виндоус) кеңейтілген мүмкіндіктерін сипаттау
	Бағдарла малық қамтамас ызданды рудың жіктелуі	9.2.2.1 бағдарламалау жүйесі мен қолданбалы бағдарламалық қамтамасыздандыруды ажырату 9.2.1.2Jaws for Windows(джовз фо виндоус) кеңейтілген мүмкіндіктерін сипаттау
	Бағдарла малық қамтамас ызданды руға таңдау жасау	9.2.2.1 қолданушының қажеттілігіне байланысты бағдарламалық қамтамасыздандыруды таңдау
	Компьюте рқұныны ң есебі	9.2.1.1 тағайындалу қызметіне байланысты компьютердің конфигурациясын таңдау

		9.2.2.1 бағдарламалау жүйесі мен қолданбалы бағдарламалық қамтамасыздандыруды ажырату
	Құжаттар мен бірігіп жұмыс жасау	9.2.2.2 Windows (виндоус) операциялық жүйесі параметрлеріне байланысты визуалды емес қолданбалы (Jaws (джовз), NVDA) бағдарламаларын таңдау
2-тоқсан		
3. Ақпараттық процестер	Ақпараттың ерекшелігі	9.3.1.1 ақпарат ерекшелігін анықтау (өзектілігі, нақтылығы, сенімділігі, құндылығы) 9.1.1.1 компьютерді ұзақ уақыт пайаланумен байланысты тәуекелдерді сыни тұрғыдан бағалау
	Ақпаратты сығылыстыру	9.3.1.1 ақпарат ерекшелігін анықтау (өзектілігі, нақтылығы, сенімділігі, құндылығы) 9.1.1.1 компьютерді ұзақ уақыт пайаланумен байланысты тәуекелдерді сыни тұрғыдан бағалау
	Мәтіндік құжаттарды пішімдеу	9.3.1.2 мәтіндік құжаттарды пішімдеу кезіндегі ақпараттың ерекшеліктерін пайдалану 9.3.1.4 Jaws (джовз) көмегімен мәтіндік құжаттарды өңдеу кезіндегі ақпараттың ерекшеліктерін пайдалану
	Мәтіндік құжаттарды өңдеу	9.3.1.3 мәтіндік құжаттарды өңдеу кезіндегі ақпараттың ерекшеліктерін пайдалану 9.3.1.4 Jaws (джовз) көмегімен мәтіндік құжаттарды өңдеу кезіндегі ақпараттың ерекшеліктерін пайдалану
4. Компьютерлік ойлау	Алгоритмді жасау	9.4.1.1 бағдарламаларды жасаудың белсенді ортасындағы тапсырмалардың үлгілерін жасау 9.4.2.1 тапсырмаларды әртүрлі тәсілдермен шешу, олардың әрқайсысын сипаттау және тиімді жасау 9.4.2.2 алгоритм трассировкасын жасау
	Бағдарлама жасаудың белсенді ортасының	9.4.3.2 (C/C++, Python (пайзан), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус) бағдарламаларын жасаудың белсенді ортасының компоненттерін білу және пайдалану 9.4.1.2 виртуалды үлгілерді құрумен ұмыс жасау кезіндегі "ыстық клавиштерді" пайдалану

	компоненттері	
	Таңдау жасау операторы	9.4.3.1 бірөлшемді массивтерді пайдаланумен әзірлемелер жасаудың белсенді ортасындағы бағдарламаларды құрайды(C/C++, Python (пайзан), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус))
3-тоқсан		
4. Компьютерлік ойлау	Параметрлі цикл	9.4.3.1 бірөлшемді массивтерді пайдаланумен әзірлемелер жасаудың белсенді ортасындағы бағдарламаларды құрайды(C/C++, Python (пайзан), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус))
	Соңғы сөзді цикл	9.4.3.2 (C/C++, Python (пайзан), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус)) бағдарламаларын жасаудың ортасының компоненттерін білу және пайдалану 9.4.3.3 Jaws for Windows көмегімен алгоритмнің логикалық құрылымын құру
	Алғысөзді цикл	9.4.3.2 (C/C++, Python (пайзан), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус)) бағдарламаларын жасаудың ортасының компоненттерін білу және пайдалану 9.4.3.3 Jaws for Windows (джовз фо виндоус) көмегімен алгоритмнің логикалық құрылымын құру
	Алгоритм трассировкасы	9.4.2.2 алгоритм трассировкасын жасау 9.4.3.3 Jaws for Windows (джовз фо виндоус) көмегімен алгоритмнің логикалық құрылымын құру
	Алгоритмді бағдарламалау	9.4.3.1 (C/C++, Python (пайзан), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус)) бағдарламасын жасаудың белсенді ортасындағы тапсырмалардың үлгілерін құру
		9.4.3.2 (C/C++, Python (пайзан), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус)) бағдарламаларын жасаудың ортасының компоненттерін білу және пайдалану 9.4.3.3 Jaws for Windows (джовз фо виндоус) көмегімен алгоритмнің логикалық құрылымын құру
	Бағдарламаны тестілеу	9.4.1.1 электронды кестелерде процестер үлгілерін жасау және зерттеу(физикалық,, биологиялық, экономикалық және өзгелер)
		9.4.2.2 алгоритм трассировкасын жүзеге асыру 9.4.3.3 Jaws for Windows (джовз фо виндоус) көмегімен алгоритмнің логикалық құрылымын құру

	Мәселені қою	9.4.1.1 электронды кестелерде процестер үлгілерін жасау және зерттеу(физикалық,, биология экономикалық және өзгелер) 9.4.3.3 Jaws for Windows (джовз фо виндоус)көмегімен алгоритмнің логикалық құрылымын құру
3. Ақпараттық процестер	Жобаны құру	9.4.1.1 электронды кестелерде процестер үлгілерін жасау және зерттеу(физикалық,, биология экономикалық және өзгелер) 9.3.2.3 мәліметтерді іздестіру, іріктеу және фильтрациялауды жүзеге асыру 9.3.2.4Jaws for Windows (джовз фо виндоус)көмегімен кестелермен жұмыс жасау кезінде мәтін тақырыбы мен нұсқауы, сандық көрсеткіштерін пайдалану
		9.4.1.1 электронды кестелерде процестер үлгілерін жасау және зерттеу(физикалық,, биология экономикалық және өзгелер) 9.3.2.3 мәліметтерді іздестіру, іріктеу және фильтрациялауды жүзеге асыру 9.3.2.4Jaws for Windows(джовз фо виндоус) көмегімен кестелермен жұмыс жасау кезінде мәтін тақырыбы мен нұсқауы, сандық көрсеткіштерін пайдалану
	Жобаны қорғау	9.4.1.1 электронды кестелерде процестер үлгілерін жасау және зерттеу(физикалық,, биология экономикалық және өзгелер) 9.3.2.3 мәліметтерді іздестіру, іріктеу және фильтрациялауды жүзеге асыру 9.3.2.4Jaws for Windows(джовз фо виндоус) көмегімен кестелермен жұмыс жасау кезінде мәтін тақырыбы мен нұсқауы, сандық көрсеткіштерін пайдалану
4 тоқсан		
4. Компьютерлік ойлау	Жоба Коллаж "Альбом жаса"	9.4.2.1тапсырмаларды әртүрлі тәсілдермен шешу, лардың әрқайсысын сипаттау және тиімді жасау 9.4.1.2виртуалды үлгілерді құрумен ұмыс жасау кезіндегі "ыстық клавиштерді" пайдалану
	сценарийін жасау	
	Жобаның анимациясын құру	9.4.2.1тапсырмаларды әртүрлі тәсілдермен шешу, лардың әрқайсысын сипаттау және тиімді жасау 9.4.1.2виртуалды үлгілерді құрумен ұмыс жасау кезіндегі "ыстық клавиштерді" пайдалану
	Жобаға эффектілерді кіріктіру	9.4.2.1тапсырмаларды әртүрлі тәсілдермен шешу, лардың әрқайсысын сипаттау және тиімді жасау 9.4.1.2виртуалды үлгілерді құрумен ұмыс жасау кезіндегі "ыстық клавиштерді" пайдалану
Жобаның дыбыс	9.4.2.1тапсырмаларды әртүрлі тәсілдермен шешу, лардың әрқайсысын сипаттау және тиімді жасау	

	эффектілері	9.4.1.2 виртуалды үлгілерді құрумен ұмыс жасау кезіндегі "ыстық клавиштерді" пайдалану
	Жобаның дизайнын құру	9.4.2.1 тапсырмаларды әртүрлі тәсілдермен шешу, лардың әрқайсысын сипаттау және тиімді жасау
	"Альбом жаса" коллаж жобасы	9.4.1.2 виртуалды үлгілерді құрумен ұмыс жасау кезіндегі "ыстық клавиштерді" пайдалану
	Жобаны қорғау	9.4.2.1 тапсырмаларды әртүрлі тәсілдермен шешу, лардың әрқайсысын сипаттау және тиімді жасау 9.4.1.2 виртуалды үлгілерді құрумен ұмыс жасау кезіндегі "ыстық клавиштерді" пайдалану

6) 10-сынып:

6-кесте

Ұзақмерзімді жоспар бөлімі	Тақырыптар, мазмұндар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Денсаулық және қауіпсіздік	Желілік ресурстармен жұмыс жасау кезіндегі негативті аспектілер	10.1.1.1 әртүрлі электронды құрылғылардың адам организмiне тигiзер әсерi және әдістерін тиімді пайдалану
	Желілік ресурстармен жұмыс жасау кезіндегі қауіпсіздік	10.1.2.1 желідегі қолданушының қауіпсіздігін қамтамасыздандыру ережелерін ұстау (физикалық алаяқтық пен агрессия)
2. Компьютерлік жүйелер мен желілер	Компьютердің қосымша құрылғылары	10.1.1.1 қосымша құрылғылар қызметін қарапайым деңгейде түсіндіру
	Windows нысандарымен жұмыс	10.2.2.1 құжаттармен жұмыс жасау кезінде нысандардың қызметтерін түсіндіру
	Сыныптың компьютерлік желісі	10.2.3.1 желілік ресурстардың компоненттерін білу және пайдалану

	Шағын жоба	10.2.2.1 құжаттармен жұмыс жасау кезінде нысандардың қызметтерін түсіндіру 10.2.2.2ақпаратқа визуалды емес тұрғыдан қол жеткізу бағдарламаларын қолдану, шағын жобаларды жасау
2-тоқсан		
3. Ақпараттық процестер	Белгілік мәліметтерді ендіру	10.3.1.1 "символдық мәліметтер" терминін түсіндіру
	Мәліметтер базасы	10.3.2.1"мәліметтер базасы", "жазба" "алаң" терминдерін түсіндіру
	Электронды кестелерде мәліметтер базасын жасау	10.3.2.2 электронды кестеде мәліметтер базасын құру 10.3.2.5 Jaws (джовз) көмегімен кестедегі формулалармен жұмыс кезінде мәліметтерді ендіру
	Ақпаратты іздеу әдістері	10.3.2.3мәліметтерді іздестіру, іріктеу және фильтрациялауды жүзеге асыру
	Мәліметтерді іріктеу және филтрлеу	10.3.2.3мәліметтерді іздестіру, іріктеу және фильтрациялауды жүзеге асыру
	Мәліметтер базасымен жұмыс	10.3.2.2 электронды кестеде мәліметтер базасын құру 10.3.2.3мәліметтерді іздестіру, іріктеу және фильтрациялауды жүзеге асыру 10.3.2.5 Jaws (джовз) көмегімен кестедегі формулалармен жұмыс кезінде мәліметтерді ендіру
4. Компьютерлік ойлау	Бірөлшемді массив	10.4.3.1бірөлшемді массивтерді пайдалан отырып белсенді ортада бағдарламалар Python (пайзан), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус)
	Ерекшеліктері бар элементтерді іздеу	10.4.3.1 бірөлшемді массивтерді пайдалан отырып белсенді ортада бағдарламалар Python, Delphi, Lazarus)
3-тоқсан		
4. Компьютерлік ойлау	Элементтерді қайта орналастыру	10.4.3.1 бірөлшемді массивтерді пайдалан отырып белсенді ортада бағдарламалар Python (пайзан), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус)
	элементтерді ауыстыру	10.4.3.1 бірөлшемді массивтерді пайдалан отырып белсенді ортада бағдарламалар Python (пайзан), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус)
	Іріктеу	10.4.3.1 бірөлшемді массивтерді пайдалан отырып белсенді ортада бағдарламалар Python (пайзан), Delphi (дельфи), Lazarus (лазарус)

	Мәселелерді анықтау және талдау	10.4.1.1 электронды кестелердегі процестердің (физикалық, биологиялық, эконом үлгілерін жасау және зерттеу
	Шешімдерді жасау	10.4.1.1 электронды кестелердегі процестердің (физикалық, биологиялық, эконом үлгілерін жасау және зерттеу 10.3.2.2 электронды кестелерде мәліметтер базасын құру 10.3.2.3мәліметтерді іздестіру, іріктеу және фильтрлеу 10.4.2.1 тапсырмаларды әртүрлі тәсілдермен шешу, олардың әрқайсысын сипатта тиімдісін таңдау 10.4.2.2алға қойылған тапсырмалардың шешімін бағалау 10.3.2.4бұлттық технологияны пайдалан отырып құжаттармен бірігіп жұмыс жасау асыру
	Жобаны қорғау	10.3.2.4 бұлттық технологияны пайдалан отырып құжаттармен бірігіп жұмыс жаса асыру 10.1.2.2 компьютерді ұзақ уақыт пайдаланумен байланысты тәуекелдерді сыни тү
1. Денсаул ық және қауіпсізді к	Бұлттық технологиялар	10.3.2.4 бұлттық технологияны пайдалана отырып құжаттармен бірігіп жұмыс жас асыру 10.1.2.2 компьютерді ұзақ уақыт пайдаланумен байланысты тәуекелдерді сыни тү
	Интернеттегі қорғау және қауіпсіздік	10.3.2.4 бұлттық технологияны пайдалан отырып құжаттармен бірігіп жұмыс жаса асыру 10.1.2.2 компьютерді ұзақ уақыт пайдаланумен байланысты тәуекелдерді сыни тү
	Плагият	10.3.2.4 бұлттық технологияны пайдалан отырып құжаттармен бірігіп жұмыс жаса асыру 10.1.2.2 компьютерді ұзақ уақыт пайдаланумен байланысты тәуекелдерді сыни тү
4-тоқсан		

1. Денсаулық және қауіпсіздік	Денсаулық және компьютер	10.3.2.4 бұлттық технологияны пайдалан отырып құжаттармен бірігіп жұмыс жаса асыру
		10.1.2.2 компьютерді ұзақ уақыт пайдаланумен байланысты тәуекелдерді сыни тұрғынан талдау
	Желілік плагиат	10.1.1.2 желідегі қолданушының қауіпсіздігін қамтамасыз ету ережелерін сақтау(и алаяқтық және агрессия)
		10.3.2.4 бұлттық технологияны пайдалан отырып құжаттармен бірігіп жұмыс жаса асыру
4. Компьютерлік ойлау	"Плагиат", "Желілік плагиат", "Компьютер адам денсаулығына әсер ете ма" жобалары	10.1.2.2 компьютерді ұзақ уақыт пайдаланумен байланысты тәуекелдерді сыни тұрғынан талдау
		10.3.2.4 бұлттық технологияны пайдалан отырып құжаттармен бірігіп жұмыс жаса асыру
		10.1.1.2 желідегі қолданушының қауіпсіздігін қамтамасыз ету ережелерін сақтау(и алаяқтық және агрессия)

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2018 жылғы 20 қыркүйек

№ 469 бұйрығына 38-қосымша
Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2013 жылғы 3 сәуірде

№ 115 бұйрығына 478-қосымша

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Музыка пәніне оқытудың негізгі мақсаты – қазақтың дәстүрлі музыкасы, әлемнің ұлттық шығармалары, әлемдік классика мен заманауи музыканың үздік үлгілерін жалпылау негізінде көрмейтін және нашар көретін білім алушылардың шығармашылық қабілетін дамыту; ұжымдық және жеке ән айту мен музыкалық шығармаларды тыңдау процесіне көру қабілетінде ауытқушылығы бар білім алушылардың белсенді қатысуы музыкалық мәдениетінің қалыптасуына, эмоция мен адамгершілік қасиеттерінің дамуына, саналы түрде музыканы қабылдауына ықпал етеді.

3. Оқытудың міндеті:

1) музыканы оқу пәндері мен өнердің басқа түрлерін біріктіре отырып әлемнің тұтас бейнесі туралы түсініктерін қалыптастыру;

2) музыканы адам өміріндегі рөлі мен маңыздылығын, жалпыадами болмысына қажеттілігі ретіндетүсініктерін қалыптастыру;

3) музыкаға, музыкалық қызметке позитивті қатынас пен сыни ойлау дағдысын дамыту;

4) пәндік-тақырыптық білімін, жалпылау арқылы музыкалық шығармаларды талдау біліктілігі мен дағдыны, әнді орындау, еліктеу мен қайталауын, шығармашылық тапсырмалар мен презентацияны орындауын дамыту;

5) музыкалық қабілетілігін, шығармашылық белсенділігін, әнді орындау мен зерттеу жүргізу дағдысын дамыту;

6) музыка арқылы коммуникацияның формасы туралы білімдерін қалыптастыру;

7) музыкалық-шығармашылық жұмыстарда (импровизациялау және аранжировкалаудың сәйкес келуі) идеясын көрсете отырып өзін-өзі дамыту мен тану, позитивті өзіндік бағалауындамыту;

8) ақпараттық-коммуникациялық технология құралдарын қолдану процесінде техникалық білім мен біліктілікті, музыкалық және әнді орындауын қалыптастыру және дамыту.

4. Оқыту процесінде көрсетілген мақсаты жүзеге асыру үшін келесі түзету міндеттері шешімін табады:

1) танымдық қызметтерін түзету (бейнелік ойлауын, есту қабілетін, қиял, зейін, есте сақтауын);

2) кеңістікте бағдарлануына үйрету (кіші кеңістікте музыкалық аспапта ойнау барысында);

3) тембрлі және гармониялық (үйлесімді) естуін дамыту;

4) ырғақ сезімін, музыкалық есте сақтауын, дербес есту қабілетін басқара алуын, музыкалық түсініктерін, дыбыстау сапасын дамыту;

5) қалдық көруін дамыту;

6) мимикалық қасиеттерін дамыту;

7) тыныс алу дағдыларын өңдеу;

8) қолдың ұсақ моторикасын дамыту;

9) психологиялық кризспен, жүріс-тұрыстағы адекватты емес формаларын жеңе білу;

10) көрермен алдында (сайыстар, концерттер) ән орындау барысындағы қобалжу мен қорқынышты жеңе білу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Көрмейтін және нашар көретін білім алушылармен жұмыс жасайтын

педагог көру қабілетінің алуан түрлі ерекшеліктерін, сонымен қатар қосалқы ауытқушылықтарын (неврологиялық, қимыл-қозғалыс) есепке ала отырып, оқыту процесіне түзетулер енгізе біледі, сондықтан да көрмейтіндерді оқыту дифференциалды, әрекеттік, тұлғалықбағдарлы, құндылықты бағдарлы тәсіл, ақпараттық-коммуникациялық технологиялар негізінде жүзеге асырылады.

6. "Музыка" пәніне оқытудағы құндылықты бағдарлы тәсіл көрмейтін және нашар көретін білім алушылардың өзі үшін дүниені тану құндылықтар приоритеттерін таңдауға, құнды сана мен ойлауды қалыптастыруға мүмкіндік бере отырып, "Мәңгілік ел" ұлттық идеяның орта білім беру құндылықтар негізінде қазақ патриоттық және азаматтық тәрбиелеуге үлкен мән береді.

7. Музыкалық болмыстағы құндылықты бағдарлы тәсілдің мәні көрмейтін және нашар көретін білім алушылардың эстетикалық, адамгершілік идеясы мен құндылықтары айқын көрсетілетін музыкалық өнер шығармалар құндылығының маңыздылығын саналы түрде түсінуін қамтамасыз етеді.

8. Музыкаға оқытудағы тұлғаға бағдарланған тәсіл көрмейтін және нашар көретін білім алушыны дамытуға, оның жеке ерекшеліктерін, қабілеттері мен қызығушылықтарын есепке ала отырып тұлға ретінде қалыптасуына бағытталған, мақсаты оқу процесін дараландыру, білім алушы тұлғасының үйлесімді қалыптастыру және жан-жақты дамыту, шығармашылық қабілеттерін толық ашу және музыка сабағында тұлғаның әлеуметтік-маңызды қасиеттерін тәрбиелеу болып табылады.

9. Музыкаға оқытудағы әрекеттік тәсіл білім алушының жас ерекшелігіне, психикалық, дене дамуының ерекшеліктерін ескереді және білім алушылардың өзіндік дамуымен белсенді әрекеті арқылы қойылған міндетті шешуде жобалар әдістерін қолдануды болжайды: музыка сабағында келесідей тақырыптар: "Шығыс Музыкасы", "Түрік елінің Музыкасы" "Әлемдік музыка мәдениетінің шығармалары" "Қазақ халқының ұлттық музыкалық аспаптары" "Нұрқиса Тлендиеваның музыкалары" қамтылады.

10. Дифференциалды тәсіл көру қабілеті зақымдалған психикалық және

дене дамының ерекшелігін, музыкалық қабілеттілігін есепке ала отырып, үш топқа бөлуге мүмкіндік береді:

1) білім алушылардың музыкалық мәліметі зор; көру қабілеті зақымдалған балалар категориясы музыканың көңіл күйіне белсенді әсер етеді, білім алушылар эмоционалды, ойлауы жүйелі, кешенді есте сақтауы жақсы дамыған, әнді тез оқып жатап алады, музыкалық шығармаларды айқын орындайды, ән айту барысындағы тыныс алу дағдылары өңделген, білім алушылар еңбекқор, тәртіпті болады;

2) білім алушылардың музыкалық мәліметі орта деңгейде; музыкаға төмен деңгейде қызығушылық білдіреді; ырғақты толыққанды сезінбейді, жоғары дыбысты естуін қайта ұйымдастырылады; дауысы ақырын шығады, интонациясы тұрақсыз; музыка сабағында енжарлық танытады;

3) білім алушылардың музыкалық мәліметі төмен деңгейде; музыкалық ойлау туралы түсініктері жоқ, музыкаға қызығушылығы төмен; музыкалық есте сақтауы және ырғағы әлсіз, зейіні төмен.

11. Көрмейтін және нашар көретін білім алушылардың музыка сабағында коммуникативті тәсіл:

1) басқа адамның позициясына тұра білу (белгілі бір шығарманың кейіпкері) қабілеттілігін қалыптастыру;

2) диалог жүргізе білу;

3) адам өміріндегі маңызды проблеманы талқылауға қатысу, құрдастары және ересек адамдармен іскерлік қарым-қатынаста болу;

4) коммуникацияны шарты мен міндеттеріне сәйкес өз ой-пікірін білдіре алу.

12. Музыка сабағында әртүрлі ақпараттық –коммуникациялық технологияларды пайдалану музыканы сақтауға, өңдеуге, тыңдауға, ойдан шығаруға, білім алушының әлеуметтенуі мен шығармашылық потенциалын дамытуға мүмкіндік береді:

1) бірнеше үлкейту арқылы мультимедиялық проектордың көмегімен алуан түрлі объектілерді көрсету;

2) біртұтас презентацияға аудио-видео, анимациялық ақпараттарды біріктіру; бұл көрмейтін және нашар көретін білім алушыларының оқу әдебиеттерінен алған ақпарат көлемін жинақтауға мүмкіндік береді;

3) Брайль жүйесі бойынша үлейтілген ноталық жинақ, ноталық материалдар, баспа тифлокешендер;

4) компьютерлік презентациялық слайд-бейнефильмдер.

13. Музыка сабағында шығармашылық ойлау мен қиялын дамыту, танымдық қызметтерін белсендіру пәнаралық байланыстарды қолдануға мүмкіндік береді:

1) тіл мен әдебиетін сабағына әртүрлі көркемдік ойлауының түрлерін қосу;

2) түрлі қабылдау процесінде дифференциалды көруін дамуына және қалдық көруін дамыту мен сақтауына визуалды бақылау;

3) өз туған жерінің мәдениетін, әлемдік шығармашылық мұраларын меңгеру, Қазақстан тарихына патриоттық сезімдері мен шығармашылық еңбекке тәрбиелеу;

4) есту, эмоциялық, қимыл үйлесімділік жүйесін, коррекциялық ырғақты белсендіру;

5) мимика және патомимиканы кел бетінде эмоцияны саналы түрде және анық таныту;

6) сахналық қойылым кезіндегі қорқыныш, уайымдау, өз-өзіне сезнімсіздігін, кеңістікте бағдарланудағы қобалжуды жеңе білу.

14. Музыка сабағы жиһаздары бар арнайы жабдықталған кабинетте жүргізіледі: жұмысқа арналған (балаларға арналған құралдар, музыкалық

орталық, фортепиано); арнайы оқуға арналған (рельефті картиналар, Л.Брайл жүйесі бойынша ноталық кесте, анықтамалық музыкалық әдебиеттер, рельефті нүктелі және ірі шрифтті оқулық, экранды дыбыс шығатын әдістеме (диафильм, шараны безендірудің дыбысталуы үшін интерактивті тақта, бейнені, презентацияны көрсету) жұмыс үстелімен; экспозициялық материалдар (оқу жұмыстарының амалдарын меңгеруде көру қабілеті зақымдалған білім алушылар өмірінің ішкі және сыртқы оқиғаларын бейнелейді).

15. Музыка кабинеті санитарлық-гигиеналық жағдайлары мен эстетикалық және техникалық талаптарға жауап береді:

- 1) өрт қауіпсіздік, электр қауіпсіздік ережелерін;
- 2) жарықтанудың санитарлық нормаға сай келуі;
- 3) температура ылғалдылығының тәртібін сақтау;
- 4) жабдықтарға қарасты өмір қауіпсіздігінің талаптары;
- 5) жұмыс орнын жабдықтары;

6) ауыр затты ауыстыру нормаларын сақтау.

3-тарау. "Музыка" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

16. "Музыка" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;
- 2) 6-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты құрайды.

17. Бағдарламаның мазмұны оқытудың бөлімдері бойынша ұйымдастырылған, әрбір бөлім сынып бойынша күтілетін нәтиже түрі ретінде оқытудың мақсаты мен мазмұны көрсетілген бөлімшелерден құралған.

18. Оқу пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Музыканы орындау, тыңдау және талдау";
- 2) 2-бөлім "Музыкалық-шығармашылық жұмыстар құру";
- 3) 3-бөлім "Жобаны құру мен даярлау".

19. "Музыканы орындау, тыңдау және талдау" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) музыканы тыңдау және талдау;
- 2) музыкалық грамота (Брайль жүйесінің нотасы);
- 3) музыкалық-шығармашылық әрекеті (ән айту).

20. "Музыкалық-шығармашылық жұмыстар құру" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) материалдар жинақтау мен идеялар;
- 2) импровизация және мазмұндама.

21. "Музыкалық-шығармашылық жұмыстарын бағалау мен презентациялау" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) музыкалық-шығармашылық жұмыстарын бағалау мен презентациялау (бағалау барысында көру қабілеті зақымдалған әрбір білім алушылардың жеке интеллектуалдық, психологиялық, музыка жағынан дамуын, музыканы есту арқылы қабылдау түсініктерінің қалыптасуы, музыка туралы алғашқы білімі мен тәжірибелік дағдысы) есепке алынады.

22. 5-сыныпқа арналған "Музыка" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) қазақ халқының музыкалық мұрасы. Қазақ халық әндерінің әуесқойлылығы. Айтыс өнері. Күйдің құдіреттілігі. Жобаны құру және даярлау. Жобаның нәтижесін көрсету;

2) қазақтың салт-дәстүр мен тұрмыстық әндер мен заманауи музыка.

Қазақ халқының салт-дәстүрлерінің асыл қазынасының әндері. Дәстүр мен тұрмыстық және заманауи әндер. Халық музыкасын интерпретациялау. Халық музыканы өңдеу. Жобаны құру мен даярлау. Жобаның нәтижесін көрсету;

3) әлем халқының музыкалық дәстүрі. Тюркс халық дәстүрінің музыкасы. Шығыс халқының музыкалық дәстүрі. Еуропа халқының музыкалық дәстүрі. Жобаны құру мен даярлау. Жобаның нәтижесін көрсету;

4) тіл – музыка мен достықтың бірлігі. Қазақ халқының музыкасы. Бір отбасымыз. Менің Отаным! Жобаны құру мен даярлау. Жобаның нәтижесін көрсету.

23. 6-сыныпқа арналған "Музыка" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) классикалық музыканың шебері. Органдық музыка. Симфониялық музыка. Опералық өнер. Балет өнері. Қазақстанның кәсіби музыкасы. Жобаны құру мен даярлау. Жобаның нәтижесін көрсету;

2) заманауи музыка мәдениеті. Эстрадалық музыка. Заманауи музыкалық жанры. Джаздық музыка. Жобаны құру мен даярлау. Жобаның нәтижесін көрсету;

3) музыка және өнер түрлері. Музыка және поэзия. Музыка және көркем өнер. Музыка және театр. Музыка және кино. Жобаны құру мен даярлау. Жобаның нәтижесін көрсету;

4) музыка және технология. Музыкалық компьютерлік бағдарлама. Музыка анимацияда. Музыкалық безендіру мен дыбыстандыру. Жобаны құру мен даярлау. Жобаның нәтижесін көрсету.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

24. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодпен жасырылған. Кодтық белгідегі екінші және үшінші сан бөлім және бөлімше ретін, төртінші сан оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 6.2.1.4 – "6" сынып, "2.1" - бөлімше; "4" - оқу мақсатының реттік саны.

25. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Музыканы орындау, тыңдау және талдау":

1-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
1.1 Музиканы тыңдау және талдау	5.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, музыканың мәнерлеп шығу құралын, жанр мен түрін, стилін анықтау	6.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, музыканың мәнерлеп шығу құралын, жанр мен стилін, сонымен қатар басқа өнерлермен өзарабайланысынанықтау
	5.1.1.2 әлем халқының музыкалық аспаптарын топ бойынша топтастыру және әртүрлі шарттарға қарай салыстыру	6.1.1.2 оркестр түрлерінің музыкалық аспаптарды дыбысталуын ажырату, топ бойынша топтастыру
	5.1.1.3 сақталған анализаторлар арқылы музыканы қабылдау (есту, эмоционалды, моторикалық қимыл-қозғалыс жүйесі)	6.1.1.3 музыканы тыңдау барысында эмоциялар сезімдерін білдіру арқылы зейінін белсенді ету
	5.1.1.4 сипап сезу негізінде аспаптың ерекшелігі мен тембірін, қасиетін ажырату	6.1.1.4 сипап сезу негізінде аспаптың ерекшелігі мен тембірін, қасиетін ажырату және аспаптың мәнін оны бағдарлана алу
1.2 Музыкалық грамота	5.1.2.1 дәстүрлі әндерді, айтыс түрлерін, жанры мен аспаптың стилін анықтау	6.1.2.1 классикалық музыканың түрі мен жанры
	5.1.2.2 дәстүрлі ән айту мектептері мен ауызша дәстүрлі композиторлардың шығармаларын салыстыру	6.1.2.2 эстрадалық музыканың бағыты мен стилін анықтау
	5.1.2.3 қазақтың және басқа әлем халқының музыкалық дәстүрлерінің ерекшеліктерін анықтау	6.1.2.3 көркем бейнені құруда музыка және түрлерін айқындап көрсететін құралдарды пайдалану
	5.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында музыкалық терминдерді қолдану	6.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында музыкалық терминдерді қолдану
	5.1.2.5 музыкалық дыбыстарды дұрыс дауыс ырғағын келтіру барысында оның жоғарлығын, төмендігін, ұзақтығын анықтау	6.1.2.5 музыкалық шығармаларға сәйкес темпті белгілеу мәліметтерді қолдану
		6.1.2.6 Брайль жүйесі бойынша ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау

	тембрін, күшін және ұзақтығын ажырату 5.1.2.6 ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында Брайль жүйесі бойынша үлкейтілген және рельефті нүктелі шрифтегі музыкалық терминологияларды қолдану 5.1.2.7 Брайль жүйесі бойынша ноталық жазбада бағдарлана алу	жұмыстарды орындау барысында музыкал терминологияларды таңдаудаеркінбағдарл 6.1.2.7 әуенді меңгеру барысындаБрайль жү ноталық жазбаны пайдалану
1.3 Музыканы орындау әрекеті	5.1.3.1 әртүрлі әндерді орындау барысында музыка сипаты мен көркем бейнені жеткізе білу 5.1.3.2 қазақтың салт-дәстүрлі-тұрмыстық әндерді заманауи тұрғыда интерпретациялау арқылы орындалуын салыстыру 5.1.3.3 музыкалық шығармалар үзіндісін күрделі емес аспаптарда бірлесе орындау 5.1.3.4кіші кеңістікте музыкалық аспаптарда ойнау арқылы бағдарлана алу 5.1.3.5қазақ халық әндерін орындау кезінде еркін және икемді қозғалыстарын басқара алу 5.1.3.6 әртүрлі әндерді орындау кезінде дұрыс тыныс алуды пайдалану	6.1.3.1 әуен сипаты мен көркем бейнені кан мен екі дауысты қолдана отырыпәртүрлі ст жанрдағы әндерді айту 6.1.3.2 ән жанры мен стилі бойынша әртүрл түрлерімен салыстыру 6.1.3.3 ансамбльде жұп бойынша күрделі е шығармалардың үзіндісін және оның сипат орындау арқылы жеткізу 6.1.3.4 еркін және саналы түрде кіші кеңістіг аспап) бағдарлана алу 6.1.3.5 ансамбльді ойын кезінде моторлық, ерік-жігер қызметі мен орындау әрекеттерін 6.1.3.6 мимика, жест арқылы эмоционалды білу

2) 2-бөлім "Музыкалық-шығармашылық жұмыстар құру":

2-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
2.1 Материал	5.2.1.1 музыкалық-шығармашылық жұмыстарды құру үшін материалдарды жинақтау және жоспарлау, идеялар ұсыну	6.2.1.1 музыкалық-шығармашылық жұмыстар үшін музыкалық материалдарды түсіндіру, жоспарлау, идеялар ұсыну

дар жина қтау мен идея лар	5.2.1.2 тақырып бойынша музыкалық материалдарды өздігімен үлестіру	6.2.1.2көркемөнерәрекеттерге қатысу
2.2 Импр овиз ация және мазм ұнда ма	5.2.2.1 музыкалық аспап, дауыс, музыканың айқындылығын танытатын құралдарды қолдану арқылы күрделі емес композицияларды импровизациялау және ойлап табу 5.2.2.2 компьютерлік бағдарламаны қолдану арқылы (Audacity (аудасити), Soundation,Windows MovieMaker (саундейшн виндоус мувимейкер), Киностудия) музыкалық композицияларды түсіндіру және қайта түзету 5.2.2.3 көшіру тәсілін білу 5.2.2.4сенсорлық-музыкалық қабілеттіліктерін пайдалану (тембрлік, динамикалық, ырғақты есту) 5.2.2.5 заманауи техникалық құралдарды қолданумен музыканы таңдау және тыңдай білу	6.2.2.1 музыкалық аспап, дауыс, музыканың а танытатын құралдарды қолдану арқылы күрд композицияларды импровизациялау және ой 6.2.2.2 компьютерлік бағдарламаны қолдану а (Audacity (аудасити), Soundation,Windows Movie (саундейшн виндоус мувимейкер), Киностуди композицияларды түсіндіру және қайта түзет 6.2.2.3көшіру тәсілін еркін меңгеру 6.2.2.4 музыкалық материалдарды меңгеру ке сенсорлық-музыкалық қабілеттіліктерін (темо динамикалық, ырғақты есту) белсендіпайдал 6.2.2.5 заманауи техникалық құралдарды қол өзбетінше музыканы таңдау және тыңдау, тал

3) 3-бөлім "Музыкалық-шығармашылық жұмыстарын бағалау мен презентациялау":

3-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
3.1 Музыкалық-шығармашылық жұмыстарын бағалау мен презентациялау	5.3.1.1 өз жұмысын көрсету, критериге сәйкес бағалау, өз жұмысын жақсарту бойынша ұсыныстар енгізу 5.3.1.2 позитивті көңіл-күй мен табысқажетудің жағдаяттарын құра білу	6.3.1.1 бағдарламаны шығармашылық сөйлеу,критериге сәйкес бағалау, өзінің басқалардыңжұмысын жақсарту бойы ұсыныстар енгізу 6.3.1.2 музыкалық әрекетке әлеуметтік бейімделу үшін шарттар құруға ынтала

	5.3.1.3 сахнада қорқыныш пен ұялшақтық пен алаңдаушылықты жеңе білу	6.3.1.3 шығармашылық шараларға қатынасу барысындағы қорқыныш пен ұялшақтық пен алаңдаушылық, бөгеліп қалушылықты жеңе білу
	5.3.1.4 өзін толыққанды сезінбеу сезімі мен психологиялық дағдарысты жеңе білу	6.3.1.4 әлеуметтік ортаға жеңіл кірігу, өзін көрсете білуін сезіну
	5.3.1.5 ұсынылған тақырып бойынша топтық, жұптық, жеке жобаны орындау.	6.3.1.5 ұсынылған тақырып бойынша топтық, жұптық, жеке жобаны орындау

26. Осы Бағдарлама көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

27. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымша

деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымша

"Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымша

мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымша

бағдарламасына қосымша

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Ұзақ мерзімді жоспарды	Ұзақ мерзімді	Оқыту мақсаттары
------------------------	---------------	------------------

ң бөлімдері	жоспар дың мазмұн ы/ тақыры бы	
1-тоқсан		
Қазақ халқының музыкалы қ мұрасы	Қазақ халық әндеріні ң әуесқой лылығы	5.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, музыканың мәнерлеп шығудың құралын, жан стилін анықтау
		5.1.1.3 сақталған анализаторлар арқылы музыканы қабылдау (есту, эмоционалды, моторикалық қозғалыс жүйесі)
		5.1.1.4 сипап сезу негізінде аспаптың ерекшелігі мен тембірін, қасиетін ажырату
		5.1.2.1 дәстүрлі әндерді, айтыс түрлерін, жанры мен аспаптың стилін анықтау
		5.1.2.3 қазақтың және басқа әлем халқының музыкалық дәстүрлерінің ерекшеліктерін анықтау
		5.1.2.5 музыкалық дыбыстарды дұрыс дауыс ырғағын келтіру барысында оның жоғарлығын, тембрін және ұзақтығын ажырату
		5.1.3.1 әртүрлі әндерді орындау барысында музыка сипаты мен көркем бейнені жеткізе білу
		5.1.3.5 қазақ халық әндерін орындау кезінде еркін және икемді қозғалыстарын басқара алу
		5.1.3.6 әртүрлі әндерді орындау кезінде дұрыс тыныс алуды пайдалану
	Айтыс өнері	5.1.2.1 дәстүрлі әндерді, айтыс түрлерін, жанры мен аспаптың стилін анықтау 5.1.2.2 дәстүрлі ән айту мектептері мен ауызша дәстүрлі композиторлардың шығармаларын салыстыру 5.1.2.5 музыкалық дыбыстарды дұрыс дауыс ырғағын келтіру барысында оның жоғарлығын, тембрін және ұзақтығын ажырату 5.1.2.6 ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында Брайль жүйесі бойынша үлкейту

		рельефті нүктелі шрифтегі музыкалық терминологияларды қолдану 5.1.2.7 Брайль жүйесі бойынша ноталық жазбада бағдарлана алу 5.1.3.1 әртүрлі әндерді орындау барысында музыка сипаты мен көркем бейнені жеткізе білу 5.1.3.3 музыкалық шығармалар үзіндісін күрделі емес аспаптарда бірлесе орындау
	Күйдің құдірет тілігі	5.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, музыканың мәнерлеп шығу құралын, жанр мен анықтау 5.1.1.3 сақталған анализаторлар арқылы музыканы қабылдау (есту, эмоционалды, моторикалық қозғалыс жүйесі) 5.1.1.4 сипап сезу негізінде аспаптың ерекшелігі мен тембрінің, қасиетін ажырату 5.1.2.1 дәстүрлі әндерді, айтыс түрлерін, жанры мен аспаптың стилін анықтау 5.1.2.5 музыкалық дыбыстарды дұрыс дауыс ырғағын келтіру барысында оның жоғарлығын, тембрі және ұзақтығын ажырату 5.1.2.6 ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында Брайль жүйесі бойынша үлкейтілген рельефті нүктелі шрифтегі музыкалық терминологияларды қолдану 5.1.2.7 Брайль жүйесі бойынша ноталық жазбада бағдарлана алу 5.1.3.3 музыкалық шығармалар үзіндісін күрделі емес аспаптарда бірлесе орындау 5.1.3.4 кіші кеңістікте музыкалық аспаптарда ойнау арқылы бағдарлана алу 5.1.3.5 қазақ халық әндерін орындау кезінде еркін және икемді қозғалыстарын басқара алу
	Жобаны құру және даярлау	5.2.1.1 музыкалық-шығармашылық жұмыстарды құру үшін материалдарды жинақтау және жобалау идеялар ұсыну

		5.2.1.2 тақырып бойынша музыкалық материалдарды өздігімен үлестіру 5.2.2.1 музыкалық аспап, дауыс, музыканың айқындылығын танытатын құралдарды қолдану және емес композицияларды импровизациялау және ойлап табу 5.2.2.3 көшіру тәсілін білу 5.2.2.4 сенсорлық-музыкалық қабілеттіліктерін пайдалану (тембрлік, динамикалық, ырғақты есту) 5.2.2.5 заманауи техникалық құралдарды қолданумен музыканы таңдау және тыңдай білу 5.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында музыкалық терминдерді қолдану
	Жобаның нәтижесін ұсыну	5.3.1.1 өз жұмысын көрсету, критериге сәйкес бағалау, өз жұмысын жақсарту бойынша ұсыныстар 5.3.1.2 позитивті көңіл-күй мен табысқа жетудің жағдаяттарын құра білу 5.3.1.3 сахнада қорқыныш пен ұялшақтық пен алаңдаушылықты жеңе білу 5.3.1.4 өзін толыққанды сезінбеу сезімі мен психологиялық дағдарысты жеңе білу
2-тоқсан		
Қазақтың салт-дәстүр мен тұрмыстық әндер мен заманауи музыка	Қазақ халқының салт-дәстүрлерінің асыл қазынасының әндері	5.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, музыканың мәнерлеп шығу құралын, жанр мен анықтау 5.1.1.3 сақталған анализаторлар арқылы музыканы қабылдау (есту, эмоционалды, моторикалық қозғалыс жүйесі) 5.1.1.4 сипап сезу негізінде аспаптың ерекшелігі мен тембріні, қасиетін ажырату 5.1.2.1 дәстүрлі әндерді, айтыс түрлерін, жанры мен аспаптың стилін анықтау

		5.1.2.3 қазақтың және басқа әлем халқының музыкалық дәстүрлерінің ерекшеліктерін анықтау 5.1.2.5 музыкалық дыбыстарды дұрыс дауыс ырғағын келтіру барысында оның жоғарлығын, тембрі және ұзақтығын ажырату 5.1.2.6 ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында Брайль жүйесі бойынша үлкейтілген рельефті нүктелі шрифтегі музыкалық терминологияларды қолдану 5.1.2.7 Брайль жүйесі бойынша ноталық жазбада бағдарлана алу 5.1.3.1 әртүрлі әндерді орындау барысында музыка сипаты мен көркем бейнені жеткізе білу 5.1.3.4 кіші кеңістікте музыкалық аспаптарда ойнау арқылы бағдарлана алу 5.1.3.5 қазақ халық әндерін орындау кезінде еркін және икемді қозғалыстарын басқара алу 5.1.3.6 әртүрлі әндерді орындау кезінде дұрыс тыныс алуды пайдалану
	Дәстүр мен тұрмыстық және заманауи әндер	5.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, музыканың мәнерлеп шығу құралын, жанр мен анықтау 5.1.1.3 сақталған анализаторлар арқылы музыканы қабылдау (есту, эмоционалды, моторикалық қозғалыс жүйесі) 5.1.1.4 сипап сезу негізінде аспаптың ерекшелігі мен тембрі, қасиетін ажырату 5.1.3.1 әртүрлі әндерді орындау барысында музыка сипаты мен көркем бейнені жеткізе білу 5.1.3.2 қазақтың салт-дәстүрлі-тұрмыстық әндерді заманауи тұрғыда интерпретациялау арқылы салыстыру 5.1.3.4 кіші кеңістікте музыкалық аспаптарда ойнау арқылы бағдарлана алу 5.1.3.5 қазақ халық әндерін орындау кезінде еркін және икемді қозғалыстарын басқара алу

		5.1.3.6 әртүрлі әндерді орындау кезінде дұрыс тыныс алуды пайдалану
Халық музыкасын интерпретациялау	5.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, музыканың мәнерлеп шығу құралын, жанр мен анықтау	
	5.1.1.3 сақталған анализаторлар арқылы музыканы қабылдау (есту, эмоционалды, моторикалық қозғалыс жүйесі)	
	5.1.1.4 сипап сезу негізінде аспаптың ерекшелігі мен тембірін, қасиетін ажырату	
	5.1.3.2 қазақтың салт-дәстүрлі-тұрмыстық әндерді заманауи тұрғыда интерпретациялау арқылы салыстыру	
	5.2.2.2 компьютерлік бағдарламаны қолдану арқылы (Audacity, Soundation, Windows MovieMaker, I музыкалық композицияларды түсіндіру және қайта түзету	
	5.1.2.5 музыкалық дыбыстарды дұрыс дауыс ырғағын келтіру барысында оның жоғарлығын, тембрін және ұзақтығын ажырату	
Халық музыкасын өңдеу	5.2.2.1 музыкалық аспап, дауыс, музыканың айқындылығын танытатын құралдарды қолдану және емес композицияларды импровизациялау және ойлап табу	
	5.2.2.2 компьютерлік бағдарламаны қолдану арқылы (Audacity, Soundation, Windows MovieMaker, I музыкалық композицияларды түсіндіру және қайта түзету	
	5.2.2.3 көшіру тәсілін білу	
	5.2.2.4 сенсорлық-музыкалық қабілеттіліктерін пайдалану	
	(тембрлік, динамикалық, ырғақты есту)	
	5.2.2.5 заманауи техникалық құралдарды қолданумен музыканы таңдау және тыңдай білу	
Жобаны құру мен даярлау	5.2.1.1 музыкалық-шығармашылық жұмыстарды құру үшін материалдарды жинақтау және жобалау идеялар ұсыну	

	5.2.1.2 тақырып бойынша музыкалық материалдарды өздігімен үлестіру 5.2.2.2 компьютерлік бағдарламаны қолдану арқылы (Audacity, Soundation, Windows MovieMaker, I музыкалық композицияларды түсіндіру және қайта түзету 5.2.2.3 көшіру тәсілін білу 5.2.2.4 сенсорлық-музыкалық қабілеттіліктерін пайдалану (тембрлік, динамикалық, ырғақты есту) 5.2.2.5 заманауи техникалық құралдарды қолданумен музыканы таңдау және тыңдай білу
Жобаның нәтижесін ұсыну	5.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында музыкалық терминдерді қолда 5.1.2.5 музыкалық дыбыстарды дұрыс дауыс ырғағын келтіру барысында оның жоғарлығын, тембрін және ұзақтығын ажырату 5.1.2.6 ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында Брайль жүйесі бойынша үлкейтілген рельефті нүктелі шрифтегі музыкалық терминологияларды қолдану 5.1.2.7 Брайль жүйесі бойынша ноталық жазбада бағдарлана алу 5.1.3.2 қазақтың салт-дәстүрлі-тұрмыстық әндерді заманауи тұрғыда интерпретациялау арқылы салыстыру 5.1.3.4 кіші кеңістікте музыкалық аспаптарда ойнау арқылы бағдарлана алу 5.1.3.5 қазақ халық әндерін орындау кезінде еркін және икемді қозғалыстарын басқара алу 5.1.3.6 әртүрлі әндерді орындау кезінде дұрыс тыныс алуды пайдалану 5.3.1.1 өз жұмысын көрсету, критериге сәйкес бағалау, өз жұмысын жақсарту бойынша ұсыныс
3-тоқсан	

Әлем халқының музыкалық дәстүрі	Музыкальные традиции тюркских народов	5.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, музыканың мәнерлеп шығу құралын, жанр мен анықтау
		5.1.1.2 әлем халқының музыкалық аспаптарын топ бойынша топтастыру және әртүрлі шарттарда салыстыру
		5.1.1.3 сақталған анализаторлар арқылы музыканы қабылдау (есту, эмоционалды, моторикалық қозғалыс жүйесі)
		5.1.1.4 сипап сезу негізінде аспаптың ерекшелігі мен тембірін, қасиетін ажырату
		5.1.2.3 қазақтың және басқа әлем халқының музыкалық дәстүрлерінің ерекшеліктерін анықтау
		5.1.2.5 музыкалық дыбыстарды дұрыс дауыс ырғағын келтіру барысында оның жоғарлығын, тембрін және ұзақтығын ажырату
		5.1.2.6 ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында Брайль жүйесі бойынша үлкейтілген рельефті нүктелі шрифттегі музыкалық терминологияларды қолдану
		5.1.2.7 Брайль жүйесі бойынша ноталық жазбада бағдарлана алу
		5.1.3.1 әртүрлі әндерді орындау барысында музыка сипаты мен көркем бейнені жеткізе білу
		5.1.3.3 музыкалық шығармалар үзіндісін күрделі емес аспаптарда бірлесе орындау
Шығыс халқының музыка		5.1.3.4 кіші кеңістікте музыкалық аспаптарда ойнау арқылы бағдарлана алу
		5.1.3.5 қазақ халық әндерін орындау кезінде еркін және икемді қозғалыстарын басқара алу
		5.1.3.6 әртүрлі әндерді орындау кезінде дұрыс тыныс алуды пайдалану
		5.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, музыканың мәнерлеп шығу құралын, жанр мен анықтау

	лық дәстүрі	5.1.1.2 әлем халқының музыкалық аспаптарын топ бойынша топтастыру және әртүрлі шарттарға салыстыру 5.1.1.3 сақталған анализаторлар арқылы музыканы қабылдау (есту, эмоционалды, моторикалық қозғалыс жүйесі) 5.1.1.4 сипап сезу негізінде аспаптың ерекшелігі мен тембірін, қасиетін ажырату 5.1.2.3 қазақтың және басқа әлем халқының музыкалық дәстүрлерінің ерекшеліктерін анықтау 5.1.2.5 музыкалық дыбыстарды дұрыс дауыс ырғағын келтіру барысында оның жоғарлығын, тембрін және ұзақтығын ажырату 5.1.2.6 ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында Брайль жүйесі бойынша үлкейтілген рельефті нүктелі шрифтегі музыкалық терминологияларды қолдану 5.1.2.7 Брайль жүйесі бойынша ноталық жазбада бағдарлана алу 5.1.3.1 әртүрлі әндерді орындау барысында музыка сипаты мен көркем бейнені жеткізе білу
		Еуропа халқының музыкалық дәстүрі 5.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, музыканың мәнерлеп шығу құралын, жанр мен стилін анықтау 5.1.1.2 әлем халқының музыкалық аспаптарын топ бойынша топтастыру және әртүрлі шарттарға салыстыру 5.1.1.3 сақталған анализаторлар арқылы музыканы қабылдау (есту, эмоционалды, моторикалық қозғалыс жүйесі) 5.1.1.4 сипап сезу негізінде аспаптың ерекшелігі мен тембірін, қасиетін ажырату 5.1.2.3 қазақтың және басқа әлем халқының музыкалық дәстүрлерінің ерекшеліктерін анықтау 5.1.2.5 музыкалық дыбыстарды дұрыс дауыс ырғағын келтіру барысында оның жоғарлығын, тембрін және ұзақтығын ажырату

		5.1.2.6 ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында Брайль жүйесі бойынша үлкейт рельефті нүктелі шрифтегі музыкалық терминологияларды қолдану 5.1.2.7 Брайль жүйесі бойынша ноталық жазбада бағдарлана алу 5.1.3.1 әртүрлі әндерді орындау барысында музыка сипаты мен көркем бейнені жеткізе білу 5.1.3.3 музыкалық шығармалар үзіндісін күрделі емес аспаптарда бірлесе орындау 5.1.3.4 кіші кеңістікте музыкалық аспаптарда ойнау арқылы бағдарлана алу 5.1.3.5 қазақ халық әндерін орындау кезінде еркін және икемді қозғалыстарын басқара алу 5.1.3.6 әртүрлі әндерді орындау кезінде дұрыс тыныс алуды пайдалану
	Жобаны құру мен даярлау	5.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, музыканың мәнерлеп шығу құралын, жанр мен анықтау 5.1.1.2 әлем халқының музыкалық аспаптарын топ бойынша топтастыру және әртүрлі шарттарға салыстыру 5.1.2.1 дәстүрлі әндерді, айтыс түрлерін, жанры мен аспаптың стилін анықтау 5.1.2.2 дәстүрлі ән айту мектептері мен ауызша дәстүрлі композиторлардың шығармаларын салыстыру 5.1.2.3 қазақтың және басқа әлем халқының музыкалық дәстүрлерінің ерекшеліктерін анықтау 5.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында музыкалық терминдерді қолдану 5.1.2.5 музыкалық дыбыстарды дұрыс дауыс ырғағын келтіру барысында оның жоғарлығын, тембрін және ұзақтығын ажырату
	Жоба нәтижесін	5.3.1.1 өз жұмысын көрсету, критериге сәйкес бағалау, өз жұмысын жақсарту бойынша ұсыныстар

		5.3.1.4 өзін толыққанды сезінбеу сезімі мен психологиялық дағдарысты жеңе білу 5.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында музыкалық терминдерді қолдану 5.1.2.5 музыкалық дыбыстарды дұрыс дауыс ырғағын келтіру барысында оның жоғарлығын, тембрі және ұзақтығын ажырату 5.1.2.6 ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында Брайль жүйесі бойынша үлкейтілген рельефті нүктелі шрифтегі музыкалық терминологияларды қолдану 5.1.2.7 Брайль жүйесі бойынша ноталық жазбада бағдарлана алу
4-тоқсан		
Тіл – музыка мен достықтың бірлігі	Қазақ халқының музыкасы	5.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, музыканың мәнерлеп шығу құралын, жанр мен анықтау 5.1.1.2 әлем халқының музыкалық аспаптарын топ бойынша топтастыру және әртүрлі шарттарға салыстыру 5.1.1.3 сақталған анализаторлар арқылы музыканы қабылдау (есту, эмоционалды, моторикалық қозғалыс жүйесі) 5.1.1.4 сипап сезу негізінде аспаптың ерекшелігі мен тембрін, қасиетін ажырату 5.1.2.3 қазақтың және басқа әлем халқының музыкалық дәстүрлерінің ерекшеліктерін анықтау 5.1.3.1 әртүрлі әндерді орындау барысында музыка сипаты мен көркем бейнені жеткізе білу 5.1.3.4 кіші кеңістікте музыкалық аспаптарда ойнау арқылы бағдарлана алу 5.1.3.5 қазақ халық әндерін орындау кезінде еркін және икемді қозғалыстарын басқара алу 5.1.3.6 әртүрлі әндерді орындау кезінде дұрыс тыныс алуды пайдалану
	Бір	5.1.2.3 қазақтың және басқа әлем халқының музыкалық дәстүрлерінің ерекшеліктерін анықтау

	отбасымыз	5.1.2.5 музыкалық дыбыстарды дұрыс дауыс ырғағын келтіру барысында оның жоғарлығын, тембрі мен ұзақтығын ажырату 5.1.2.6 ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында Брайль жүйесі бойынша үлкейтілген рельефті нүктелі шрифтегі музыкалық терминологияларды қолдану 5.1.2.7 Брайль жүйесі бойынша ноталық жазбада бағдарлана алу 5.1.3.1 әртүрлі әндерді орындау барысында музыка сипаты мен көркем бейнені жеткізе білу 5.2.2.1 музыкалық аспап, дауыс, музыканың айқындылығын танытатын құралдарды қолдану және емес композицияларды импровизациялау және ойлап табу 5.2.2.3 көшіру тәсілін білу 5.2.2.4 сенсорлық-музыкалық қабілеттіліктерін пайдалану (тембрлік, динамикалық, ырғақты есту) 5.2.2.5 заманауи техникалық құралдарды қолданумен музыканы таңдау және тыңдай білу
	Менің Отаным!	5.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, музыканың мәнерлеп шығу құралын, жанр мен анықтау 5.1.1.3 сақталған анализаторлар арқылы музыканы қабылдау (есту, эмоционалды, моторикалық қозғалыс жүйесі) 5.1.1.4 аспап сезу негізінде аспаптың ерекшелігі мен тембрінің, қасиетін ажырату 5.1.3.1 әртүрлі әндерді орындау барысында музыка сипаты мен көркем бейнені жеткізе білу 5.1.3.2 қазақтың салт-дәстүрлі-тұрмыстық әндерді заманауи тұрғыда интерпретациялау арқылы салыстыру

		5.1.3.4 кіші кеңістікте музыкалық аспаптарда ойнау арқылы бағдарлана алу 5.1.3.5 қазақ халық әндерін орындау кезінде еркін және икемді қозғалыстарын басқара алу 5.1.3.6 әртүрлі әндерді орындау кезінде дұрыс тыныс алуды пайдалану
	Жобаны құру және даярлау	5.2.2.1 музыкалық аспап, дауыс, музыканың айқындылығын танытатын құралдарды қолдану және емес композицияларды импровизациялау және ойлап табу 5.2.1.2 тақырып бойынша музыкалық материалдарды өздігімен үлестіру 5.2.2.1 музыкалық аспап, дауыс, музыканың айқындылығын танытатын құралдарды қолдану және емес композицияларды импровизациялау және ойлап табу 5.2.2.2 компьютерлік бағдарламаны қолдану арқылы (Audacity, Soundation, Windows MovieMaker, I) музыкалық композицияларды түсіндіру және қайта түзету 5.2.2.3 көшіру тәсілін білу 5.2.2.4 сенсорлық-музыкалық қабілеттіліктерін пайдалану (тембрлік, динамикалық, ырғақты есту) 5.2.2.5 заманауи техникалық құралдарды қолданумен музыканы таңдау және тыңдай білу
	Жобаның нәтижесін ұсыну	5.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында музыкалық терминдерді қолдану 5.1.2.5 музыкалық дыбыстарды дұрыс дауыс ырғағын келтіру барысында оның жоғарлығын, тембрін және ұзақтығын ажырату 5.1.2.6 ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында Брайль жүйесі бойынша үлкейтілген рельефті нүктелі шрифтегі музыкалық терминологияларды қолдану 5.1.2.7 Брайль жүйесі бойынша ноталық жазбада бағдарлана алу

		5.1.3.1 әртүрлі әндерді орындау барысында музыка сипаты мен көркем бейнені жеткізе білу
		5.3.1.2 позитивті көңіл-күй мен табысқа жетудің жағдаяттарын құра білу
		5.3.1.3 сахнада қорқыныш пен ұялшақтық пен алаңдаушылықты жеңе білу
		5.3.1.4 өзін толыққанды сезінбеу сезімі мен психологиялық дағдарысты жеңе білу

2) 6-сынып:

2-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны / тақырыбы	Оқыту мақсаты
1-тоқсан		
Классикалық музыка шебері	Органдық музыка.	6.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, музыканың мәнерлеп шығу құралын, жанр мен түрін сонымен қатар басқа өнерлермен өзарабайланысын анықтау 6.1.1.3 музыканы тыңдау барысында эмоционалды сезімдерін білдіру арқылы зейінін белсенді назар 6.1.1.4 сипап сезу негізінде аспаптың ерекшелігі мен тембріні, қасиетін ажырату және аспаптың құрылымын бағдарлана алу 6.1.2.1 классикалық музыканың түрі мен жанрын анықтау 6.1.2.5 музыкалық шығармаларға сәйкес теориялық мәліметтерді қолдану 6.1.2.6 Брайль жүйесі бойынша ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында музыкалық

		терминологияларды таңдауда еркін бағдарлана алу 6.1.2.7 әуенді меңгеру барысында Брайль жүйесі бойынша ноталық жазбаны пайдалану 6.1.3.1 әуен сипаты мен көркем бейнені канон элементтері мен екі дауысты қолдана отырып әртүрлі с жанрдағы әндерді айту 6.1.3.4 еркін және саналы түрде кіші кеңістікте (музыкалық аспап) бағдарлана алу 6.1.3.5 ансамбльді ойын кезінде моторлық, эмоционалды ерік-жігер қызметі мен орындау әрекеттерін 6.1.3.6 мимика, жест арқылы эмоционалды күйді жеткізе білу
	Симфо ниялы қ музык а	6.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, музыканың мәнерлеп шығу құралын, жанр мен түрін сонымен қатар басқа өнерлермен өзарабайланысын анықтау 6.1.1.2 оркестр түрлерінің музыкалық аспаптарының дыбысталуын ажырату, топ бойынша топтастыру 6.1.1.3 музыканы тыңдау барысында эмоционалды сезімдерін білдіру арқылы зейінін белсенді назар 6.1.1.4 сипап сезу негізінде аспаптың ерекшелігі мен тембірін, қасиетін ажырату және аспаптың құры бағдарлана алу 6.1.2.1 классикалық музыканың түрі мен жанрын анықтау
	Оперлі к өнер	6.1.2.1 классикалық музыканың түрі мен жанрын анықтау 6.1.3.1 әуен сипаты мен көркем бейнені канон элементтері мен екі дауысты қолдана отырып әртүрлі с жанрдағы әндерді айту 6.1.3.4 еркін және саналы түрде кіші кеңістікте (музыкалық аспап) бағдарлана алу 6.1.3.5 ансамбльді ойын кезінде моторлық, эмоционалды ерік-жігер қызметі мен орындау әрекеттерін 6.1.3.6 мимика, жест арқылы эмоционалды күйді жеткізе білу

	Балет өнері	6.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, музыканың мәнерлеп шығу құралын, жанр мен түрін сонымен қатар басқа өнерлермен өзарабайланысын анықтау 6.1.1.3 музыканы тыңдау барысында эмоционалды сезімдерін білдіру арқылы зейінін белсенді назар 6.1.1.4 сипап сезу негізінде аспаптың ерекшелігі мен тембірін, қасиетін ажырату және аспаптың құрылымын бағдарлана алу 6.1.2.1 классикалық музыканың түрі мен жанрын анықтау 6.1.2.3 көркем бейнені құруда музыка және басқа өнер түрлерін айқындап көрсететін құралдарды салыстыру 6.1.2.5 музыкалық шығармаларға сәйкес теориялық мәліметтерді қолдану 6.1.2.6 Брайль жүйесі бойынша ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында музыкалық терминологияларды таңдауда еркін бағдарлана алу 6.1.2.7 әуенді меңгеру барысында Брайль жүйесі бойынша ноталық жазбаны пайдалану
	Қазақстанның кәсіби музыка асы	6.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, музыканың мәнерлеп шығу құралын, жанр мен түрін сонымен қатар басқа өнерлермен өзарабайланысын анықтау 6.1.1.2 оркестр түрлерінің музыкалық аспаптарының дыбысталуын ажырату, топ бойынша топтастыру 6.1.1.3 музыканы тыңдау барысында эмоционалды сезімдерін білдіру арқылы зейінін белсенді назар 6.1.1.4 сипап сезу негізінде аспаптың ерекшелігі мен тембірін, қасиетін ажырату және аспаптың құрылымын бағдарлана алу 6.1.3.1 әуен сипаты мен көркем бейнені канон элементтері мен екі дауысты қолдана отырып әртүрлі жанрдағы әндерді айту 6.1.3.3 ансамбльде жұп бойынша күрделі емес музыкалық шығармалардың үзіндісін және оның сипатын аспаптарда орындау арқылы жеткізу

		6.1.3.4 еркін және саналы түрде кіші кеңістікте (музыкалық аспап) бағдарлана алу 6.1.3.5 ансамбльді ойын кезінде моторлық, эмоционалды ерік-жігер қызметі мен орындау әрекеттерін 6.1.3.6 мимика, жест арқылы эмоционалды күйді жеткізе білу
	Жобаны құру мен даярлау	6.2.1.1 музыкалық-шығармашылық жұмыстарды құру үшін музыкалық материалдарды түсіндіру, жоспарлар, идеялар ұсыну 6.2.1.2 көркемөнер әрекеттерге қатысу 6.2.2.1 музыкалық аспап, дауыс, музыканың айқындылығын танытатын құралдарды қолдану арқылы композицияларды импровизациялау және ойлап табу 6.2.2.3 көшіру тәсілін еркін меңгеру 6.2.2.4 музыкалық материалдарды меңгеру кезінде сенсорлық-музыкалық қабілеттіліктерін (тембрлік, динамикалық, ырғақты есту) белсенді пайдалану 6.2.2.5 заманауи техникалық құралдарды қолданумен өзбетінше музыканы таңдау және тыңдау, талдау
	Жобаның нәтижесін ұсыну	6.3.1.1 бағдарламаны шығармашылық тұрғыда сөйлеу, критериге сәйкес бағалау, өзінің және басқаларының жақсарту бойынша әртүрлі ұсыныстар енгізу 6.3.1.2 музыкалық әрекетке әлеуметтік мәдени бейімделу үшін шарттар құруға ынталану 6.3.1.3 шығармашылық шараларға қатысу барысындағы қорқыныш пен ұялшақтық пен алаңдаушылықты қалушылықты жүйелі түрде жеңе білу 6.3.1.4 әлеуметтік ортаға жеңіл кірігу, өзін-өзі еркін көрсете білуін сезіну 6.1.3.4 еркін және саналы түрде кіші кеңістікте (музыкалық аспап) бағдарлана алу 6.1.3.5 ансамбльді ойын кезінде моторлық, эмоционалды ерік-жігер қызметі мен орындау әрекеттерін

		6.1.3.6 мимика, жест арқылы эмоционалды күйді жеткізе білу 6.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында музыкалық терминдерді қолдану 6.1.2.5 музыкалық шығармаларға сәйкес теориялық мәліметтерді қолдану 6.1.2.6 Брайль жүйесі бойынша ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында музыкалық терминологияларды таңдауда еркін бағдарлана алу 6.1.2.7 әуенді меңгеру барысында Брайль жүйесі бойынша ноталық жазбаны пайдалану
2-тоқсан		
Заманауи музыка мәдениеті	Эстрадалық музыка	6.1.2.2 эстрадалық музыканың бағыты мен жанрын анықтау 6.1.2.5 музыкалық шығармаларға сәйкес теориялық мәліметтерді қолдану 6.1.2.6 Брайль жүйесі бойынша ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында музыкалық терминологияларды таңдауда еркін бағдарлана алу 6.1.2.7 әуенді меңгеру барысында Брайль жүйесі бойынша ноталық жазбаны пайдалану 6.1.3.1 әуен сипаты мен көркем бейнені канон элементтері мен екі дауысты қолдана отырып әртүрлі с жанрдағы әндерді айту 6.1.3.2 ән жанры мен стилі бойынша әртүрлі ән айту түрлерімен салыстыру 6.1.3.4 еркін және саналы түрде кіші кеңістікте (музыкалық аспап) бағдарлана алу 6.1.3.5 ансамбльді ойын кезінде моторлық, эмоционалды ерік-жігер қызметі мен орындау әрекеттерін 6.1.3.6 мимика, жест арқылы эмоционалды күйді жеткізе білу
	Заманауи	6.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, музыканың мәнерлеп шығу құралын, жанр мен түрін сонымен қатар басқа өнерлермен өзарабайланысын анықтау

	музыкалық жанр	6.1.1.3 музыканы тыңдау барысында эмоционалды сезімдерін білдіру арқылы зейінін белсенді назар 6.1.1.4 сипап сезу негізінде аспаптың ерекшелігі мен тембірін, қасиетін ажырату және аспаптың құрылымын бағдарлана алу 6.1.3.1 әуен сипаты мен көркем бейнені канон элементтері мен екі дауысты қолдана отырып әртүрлі жанрдағы әндерді айту 6.1.3.4 еркін және саналы түрде кіші кеңістікте (музыкалық аспап) бағдарлана алу 6.1.3.5 ансамбльді ойын кезінде моторлық, эмоционалды ерік-жігер қызметі мен орындау әрекеттерін 6.1.3.6 мимика, жест арқылы эмоционалды күйді жеткізе білу 6.2.2.1 музыкалық аспап, дауыс, музыканың айқындылығын танытатын құралдарды қолдану арқылы композицияларды импровизациялау және ойлап табу
	Джаз музыкасы	6.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, музыканың мәнерлеп шығу құралын, жанр мен түрін сонымен қатар басқа өнерлермен өзарабайланысын анықтау 6.1.1.3 музыканы тыңдау барысында эмоционалды сезімдерін білдіру арқылы зейінін белсенді назар 6.1.1.4 сипап сезу негізінде аспаптың ерекшелігі мен тембірін, қасиетін ажырату және аспаптың құрылымын бағдарлана алу 6.2.1.1 музыкалық-шығармашылық жұмыстарды құру үшін музыкалық материалдарды түсіндіру, жоспарлар ұсыну 6.2.1.2 көркемөнер әрекеттерге қатысу
	Жобаны құру және даярлау	6.2.1.1 музыкалық-шығармашылық жұмыстарды құру үшін музыкалық материалдарды түсіндіру, жоспарлар ұсыну 6.2.1.2 көркем қызметке қатысу арқылы ақпараттық-танымдық қажеттіліктерін қамтамасыз ету

		6.2.2.1 музыкалық аспап, дауыс, музыканың айқындылығын танытатын құралдарды қолдану арқылы композицияларды импровизациялау және ойлап табу 6.2.2.2 компьютерлік бағдарламаны қолдану арқылы (Audacity, Soundation, Windows MovieMaker, Киностудија) музыкалық композицияларды түсіндіру және қайта түзету 6.2.2.3 көшіру тәсілін еркін меңгеру 6.2.2.4 музыкалық материалдарды меңгеру кезінде сенсорлық-музыкалық қабілеттіліктерін (тембрлік, динамикалық, ырғақты есту) белсенді пайдалану 6.2.2.5 заманауи техникалық құралдарды қолданумен өзбетінше музыканы таңдау және тыңдау, талдау
	Жобаның нәтижесін ұсыну	6.3.1.1 бағдарламаны шығармашылық тұрғыда сөйлеу, критериге сәйкес бағалау, өзінің және басқаларының жақсарту бойынша әртүрлі ұсыныстар енгізу 6.3.1.2 музыкалық әрекетке әлеуметтік мәдени бейімделу үшін шарттар құруға ынталану 6.3.1.3 шығармашылық шараларға қатысу барысындағы қорқыныш пен ұялшақтық пен алаңдаушылық қалушылықты жүйелі түрде жеңе білу 6.3.1.4 әлеуметтік ортаға жеңіл кірігу, өзін-өзі еркін көрсете білуін сезіну 6.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында музыкалық терминдерді қолдану 6.1.2.5 музыкалық шығармаларға сәйкес теориялық мәліметтерді қолдану 6.1.2.6 Брайль жүйесі бойынша ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында музыкалық терминологияларды таңдауда еркін бағдарлана алу 6.1.2.7 әуенді меңгеру барысында Брайль жүйесі бойынша ноталық жазбаны пайдалану
3-тоқсан		
Музыка және жән	Музыка және поэзия	6.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, музыканың мәнерлеп шығу құралын, жанр мен түрін, сонымен қатар басқа өнерлермен өзарабайланысын анықтау

е өнер дің түрл ері		6.1.1.3 музыканы тыңдау барысында эмоционалды сезімдерін білдіру арқылы зейінін белсенді назар 6.1.1.4 сипап сезу негізінде аспаптың ерекшелігі мен тембірін, қасиетін ажырату және аспаптың құрылымын бағдарлана алу 6.1.2.3 көркем бейнені құруда музыка және басқа өнер түрлерін айқындап көрсететін құралдарды салыстыру 6.1.2.5 музыкалық шығармаларға сәйкес теориялық мәліметтерді қолдану 6.1.2.6 Брайль жүйесі бойынша ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында музыкалық терминологияларды таңдауда еркін бағдарлана алу 6.1.2.7 әуенді меңгеру барысында Брайль жүйесі бойынша ноталық жазбаны пайдалану 6.1.3.1 әуен сипаты мен көркем бейнені канон элементтері мен екі дауысты қолдана отырып әртүрлі стилі жанрдағы әндерді айту 6.1.3.4 еркін және саналы түрде кіші кеңістікте (музыкалық аспап) бағдарлана алу 6.1.3.5 ансамбльді ойын кезінде моторлық, эмоционалды ерік-жігер қызметі мен орындау әрекеттерін бағдарлана алу 6.1.3.6 мимика, жест арқылы эмоционалды күйді жеткізе білу 6.2.2.1 музыкалық аспап, дауыс, музыканың айқындылығын танытатын құралдарды қолдану арқылы композицияларды импровизациялау және ойлап табу
	Музыка және бейнелеу өнері	6.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, музыканың мәнерлеп шығу құралын, жанр мен түрін анықтау, сонымен қатар басқа өнерлермен өзарабайланысын анықтау 6.1.1.3 музыканы тыңдау барысында эмоционалды сезімдерін білдіру арқылы зейінін белсенді назар 6.1.1.4 сипап сезу негізінде аспаптың ерекшелігі мен тембірін, қасиетін ажырату және аспаптың құрылымын бағдарлана алу

		6.1.2.3 көркем бейнені құруда музыка және басқа өнер түрлерін айқындап көрсететін құралдарды сал 6.1.2.5 музыкалық шығармаларға сәйкес теориялық мәліметтерді қолдану 6.1.2.6 Брайль жүйесі бойынша ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында музыкалық терминологияларды таңдауда еркін бағдарлана алу 6.1.2.7 әуенді меңгеру барысында Брайль жүйесі бойынша ноталық жазбаны пайдалану 6.2.2.1 музыкалық аспап, дауыс, музыканың айқындылығын танытатын құралдарды қолдану арқылы композицияларды импровизациялау және ойлап табу 6.2.2.3 көшіру тәсілін еркін меңгеру 6.2.2.4 музыкалық материалдарды меңгеру кезінде сенсорлық-музыкалық қабілеттіліктерін (тембрлік динамикалық, ырғақты есту) белсенді пайдалану 6.2.2.5 заманауи техникалық құралдарды қолданумен өзбетінше музыканы таңдау және тыңдау, талдау
Музыка және театр		6.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, музыканың мәнерлеп шығу құралын, жанр мен түрін сонымен қатар басқа өнерлермен өзарабайланысын анықтау 6.1.1.3 музыканы тыңдау барысында эмоционалды сезімдерін білдіру арқылы зейінін белсенді назар 6.1.1.4 аспап сезу негізінде аспаптың ерекшелігі мен тембрі, қасиетін ажырату және аспаптың құрылымын бағдарлана алу 6.1.2.3 көркем бейнені құруда музыка және басқа өнер түрлерін айқындап көрсететін құралдарды сал 6.1.2.5 музыкалық шығармаларға сәйкес теориялық мәліметтерді қолдану 6.1.2.6 Брайль жүйесі бойынша ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында музыкалық терминологияларды таңдауда еркін бағдарлана алу

Музыка және кино	6.1.2.7 әуенді меңгеру барысында Брайль жүйесі бойынша ноталық жазбаны пайдалану
	6.1.3.1 әуен сипаты мен көркем бейнені канон элементтері мен екі дауысты қолдана отырып әртүрлі с жанрдағы әндерді айту
	6.1.3.3 ансамбльде жұп бойынша күрделі емес музыкалық шығармалардың үзіндісін және оның сипа аспаптарда орындау арқылы жеткізу
	6.1.3.4 еркін және саналы түрде кіші кеңістікте (музыкалық аспап) бағдарлана алу
	6.1.3.5 ансамбльді ойын кезінде моторлық, эмоционалды ерік-жігер қызметі мен орындау әрекеттерін
	6.1.3.6 мимика, жест арқылы эмоционалды күйді жеткізе білу
	6.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, музыканың мәнерлеп шығу құралын, жанр мен түрін сонымен қатар басқа өнерлермен өзарабайланысын анықтау
	6.1.1.3 музыканы тыңдау барысында эмоционалды сезімдерін білдіру арқылы зейінін белсенді назар
	6.1.1.4 сипап сезу негізінде аспаптың ерекшелігі мен тембірін, қасиетін ажырату және аспаптың құры бағдарлана алу
	6.1.2.3 көркем бейнені құруда музыка және басқа өнер түрлерін айқындап көрсететін құралдарды сал
	6.1.2.5 музыкалық шығармаларға сәйкес теориялық мәліметтерді қолдану
	6.1.2.6 Брайль жүйесі бойынша ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында музыкалық терминологияларды таңдауда еркін бағдарлана алу
	6.1.2.7 әуенді меңгеру барысында Брайль жүйесі бойынша ноталық жазбаны пайдалану
	6.1.3.1 әуен сипаты мен көркем бейнені канон элементтері мен екі дауысты қолдана отырып әртүрлі с жанрдағы әндерді айту
	6.1.3.4 еркін және саналы түрде кіші кеңістікте (музыкалық аспап) бағдарлана алу

		6.1.3.5 ансамбльді ойын кезінде моторлық, эмоционалды ерік-жігер қызметі мен орындау әрекеттерін 6.1.3.6 мимика, жест арқылы эмоционалды күйді жеткізе білу 6.2.2.2 компьютерлік бағдарламаны қолдану арқылы (Audacity, Soundation, Windows MovieMaker, Киносту музыкалық композицияларды түсіндіру және қайта түзету
	Жобаны құру және даярлау	6.2.1.1 музыкалық-шығармашылық жұмыстарды құру үшін музыкалық материалдарды түсіндіру, жоспар идеялар ұсыну 6.2.1.2 көркем әрекетке қатысу арқылы ақпараттық-танымдық қажеттіліктерін қамтамасыз ету 6.2.2.1 музыкалық аспап, дауыс, музыканың айқындылығын танытатын құралдарды қолдану арқылы композицияларды импровизациялау және ойлап табу 6.2.2.2 компьютерлік бағдарламаны қолдану арқылы (Audacity, Soundation, Windows MovieMaker, Киносту музыкалық композицияларды түсіндіру және қайта түзету 6.2.2.3 көшіру тәсілін еркін меңгеру 6.2.2.4 музыкалық материалдарды меңгеру кезінде сенсорлық-музыкалық қабілеттіліктерін (тембрлік, динамикалық, ырғақты есту) белсенді пайдалану 6.2.2.5 заманауи техникалық құралдарды қолданумен өзбетінше музыканы таңдау және тыңдау, талдау
	Жобаның нәтижесін ұсыну	6.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында музыкалық терминдерді қолдану 6.1.2.5 музыкалық шығармаларға сәйкес теориялық мәліметтерді қолдану 6.1.2.6 Брайль жүйесі бойынша ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында музыкалық терминологияларды таңдауда еркін бағдарлана алу 6.1.2.7 әуенді меңгеру барысында Брайль жүйесі бойынша ноталық жазбаны пайдалану

		6.3.1.1 бағдарламаны шығармашылық тұрғыда сөйлеу, критериге сәйкес бағалау, өзінің және басқаларының жақсарту бойынша әртүрлі ұсыныстар енгізу 6.3.1.2 музыкалық әрекетке әлеуметтік мәдени бейімделу үшін шарттар құруға ынталану 6.3.1.3 шығармашылық шараларға қатысу барысындағы қорқыныш пен ұялшақтық пен алаңдаушылықты қалушылықты жүйелі түрде жеңе білу 6.3.1.4 әлеуметтік ортаға жеңіл кірігу, өзін-өзі еркін көрсете білуін сезіну
4-тоқсан		
Біздің өмірдегі музыка	Интеллектуалды музыка	6.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, музыканың мәнерлеп шығу құралын, жанр мен түрін анықтау, сонымен қатар басқа өнерлермен өзарабайланысын анықтау 6.1.1.3 музыканы тыңдау барысында эмоционалды сезімдерін білдіру арқылы зейінін белсенді назар аудару 6.1.1.4 сипап сезу негізінде аспаптың ерекшелігі мен тембірін, қасиетін ажырату және аспаптың құрылымын бағдарлана алу 6.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында музыкалық терминдерді қолдану
	Жанмен демалыс үшін музыка	6.1.1.1 тыңдаған музыкалық шығарманы талдау, музыканың мәнерлеп шығу құралын, жанр мен түрін анықтау, сонымен қатар басқа өнерлермен өзарабайланысын анықтау 6.1.1.3 музыканы тыңдау барысында эмоционалды сезімдерін білдіру арқылы зейінін белсенді назар аудару 6.1.1.4 сипап сезу негізінде аспаптың ерекшелігі мен тембірін, қасиетін ажырату және аспаптың құрылымын бағдарлана алу 6.2.2.1 музыкалық аспап, дауыс, музыканың айқындылығын танытатын құралдарды қолдану арқылы композицияларды импровизациялау және ойлап табу 6.2.2.3 көшіру тәсілін еркін меңгеру 6.2.2.4 музыкалық материалдарды меңгеру кезінде сенсорлық-музыкалық қабілеттіліктерін (тембрлік, динамикалық, ырғақты есту) белсенді пайдалану

	6.2.2.5 заманауи техникалық құралдарды қолданумен өзбетінше музыканы таңдау және тыңдау, тал 6.1.3.1 әуен сипаты мен көркем бейнені канон элементтері мен екі дауысты қолдана отырып әртүрлі с жанрдағы әндерді айту 6.1.3.4 еркін және саналы түрде кіші кеңістікте (музыкалық аспап) бағдарлана алу 6.1.3.5 ансамбльді ойын кезінде моторлық, эмоционалды ерік-жігер қызметі мен орындау әрекеттерін 6.1.3.6 мимика, жест арқылы эмоционалды күйді жеткізе білу 6.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында музыкалық терминдерді қолдану 6.1.2.5 музыкалық шығармаларға сәйкес теориялық мәліметтерді қолдану 6.1.2.6 Брайль жүйесі бойынша ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында музыкалық терминологияларды таңдауда еркін бағдарлана алу 6.1.2.7 әуенді меңгеру барысында Брайль жүйесі бойынша ноталық жазбаны пайдалану
Музык а және технол огия	6.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында музыкалық терминдерді қолдану 6.1.2.5 музыкалық шығармаларға сәйкес теориялық мәліметтерді қолдану 6.1.2.6 Брайль жүйесі бойынша ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында музыкалық терминологияларды таңдауда еркін бағдарлана алу 6.1.2.7 әуенді меңгеру барысында Брайль жүйесі бойынша ноталық жазбаны пайдалану 6.1.3.1 әуен сипаты мен көркем бейнені канон элементтері мен екі дауысты қолдана отырып әртүрлі с жанрдағы әндерді айту 6.1.3.4 еркін және саналы түрде кіші кеңістікте (музыкалық аспап) бағдарлана алу

		6.1.3.5 ансамбльді ойын кезінде моторлық, эмоционалды ерік-жігер қызметі мен орындау әрекеттерін 6.1.3.6 мимика, жест арқылы эмоционалды күйді жеткізе білу 6.2.1.1 музыкалық-шығармашылық жұмыстарды құру үшін музыкалық материалдарды түсіндіру, жоспарлар, идеялар ұсыну 6.2.2.3 көшіру тәсілін еркін меңгеру 6.2.2.4 музыкалық материалдарды меңгеру кезінде сенсорлық-музыкалық қабілеттіліктерін (тембрлік, динамикалық, ырғақты есту) белсенді пайдалану 6.2.2.5 заманауи техникалық құралдарды қолданумен өзбетінше музыканы таңдау және тыңдау, талдау
Музыканы дыбыс талуы мен безендіріу		6.2.2.1 музыкалық аспап, дауыс, музыканың айқындылығын танытатын құралдарды қолдану арқылы композицияларды импровизациялау және ойлап табу 6.2.2.2 компьютерлік бағдарламаны қолдану арқылы (Audacity, Soundation, Windows MovieMaker, Киностудия) музыкалық композицияларды түсіндіру және қайта түзету 6.2.2.3 көшіру тәсілін еркін меңгеру 6.2.2.4 музыкалық материалдарды меңгеру кезінде сенсорлық-музыкалық қабілеттіліктерін (тембрлік, динамикалық, ырғақты есту) белсенді пайдалану 6.2.2.5 заманауи техникалық құралдарды қолданумен өзбетінше музыканы таңдау және тыңдау, талдау 6.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында музыкалық терминдерді қолдану 6.1.2.5 музыкалық шығармаларға сәйкес теориялық мәліметтерді қолдану 6.1.2.6 Брайль жүйесі бойынша ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында музыкалық терминологияларды таңдауда еркін бағдарлана алу

		6.1.2.7 әуенді меңгеру барысында Брайль жүйесі бойынша ноталық жазбаны пайдалану
	Жобаны құрумен даярлау	6.2.1.1 музыкалық-шығармашылық жұмыстарды құру үшін музыкалық материалдарды түсіндіру, жоспарлар, идеялар ұсыну 6.2.1.2 көркемөнер әрекеттерге қатысу 6.2.2.1 музыкалық аспап, дауыс, музыканың айқындылығын танытатын құралдарды қолдану арқылы композицияларды импровизациялау және ойлап табу 6.2.2.2 компьютерлік бағдарламаны қолдану арқылы (Audacity, Soundation, Windows MovieMaker, Киностудия) музыкалық композицияларды түсіндіру және қайта түзету 6.2.2.3 көшіру тәсілін еркін меңгеру 6.2.2.4 музыкалық материалдарды меңгеру кезінде сенсорлық-музыкалық қабілеттіліктерін (тембрлік, динамикалық, ырғақты есту) белсенді пайдалану 6.2.2.5 заманауи техникалық құралдарды қолданумен өзбетінше музыканы таңдау және тыңдау, талдау
	Жобаның нәтижесінің ұсынысы	6.1.2.4 ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында музыкалық терминдерді қолдану 6.1.2.5 музыкалық шығармаларға сәйкес теориялық мәліметтерді қолдану 6.1.2.6 Брайль жүйесі бойынша ауызша және жазбаша жұмыстарды орындау барысында музыкалық терминологияларды таңдауда еркін бағдарлана алу 6.1.2.7 әуенді меңгеру барысында Брайль жүйесі бойынша ноталық жазбаны пайдалану 6.3.1.1 бағдарламаны шығармашылық тұрғыда сөйлеу, критериге сәйкес бағалау, өзінің және басқаларының жақсарту бойынша әртүрлі ұсыныстар енгізу 6.3.1.2 музыкалық әрекетке әлеуметтік мәдени бейімделу үшін шарттар құруға ынталану 6.3.1.3 шығармашылық шараларға қатысу барысындағы қорқыныш пен ұялшақтық пен алаңдаушылықты жеңу

	қалушылықты жүйелі түрде жеңе білу
	6.3.1.4 әлеуметтік ортаға жеңіл кірігу, өзін-өзі еркін көрсете білуін сезіну
	6.3.1.5 ұсынылған тақырып бойынша топтық, жұптық, жеке жобаны орындау

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2018 жылғы 20 қыркүйек

№ 469 бұйрығына 39 – қосымша
Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2013 жылғы 3 сәуірде

№ 115 бұйрығына 479 – қосымша

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білімалушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Емдік дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білімалушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Емдік дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Емдік дене шынықтыру пәнінің (бұдан әрі - ЕДШ) мақсаты дене дамуындағы зақымдалулардың орнын толтыру және түзету, салауатты өмір сүруін және әлеуметтік ортаға бейімделе алуын қалыптастыру.

3. ЕДШ пәнінің міндеттері:

1) қимыл дағдылары мен біліктіліктерін саналы түрде меңгеруге қажетті білім жүйесін игеру;

2) өмірге қажетті қимыл дағдылары мен біліктіліктерін қалыптастыру және дамыту;

3) дене жаттығуларын дұрыс орындау техникасына оқыту;

4) кеңістікте өз денесін бағдарлау дағдысын қалыптастыру;

4. Дамытушылық міндеттер:

1) сапалы негізгі қимылдарын тиімді дамыту (шыдамдылық, шапшаңдық бұлшықет қуаты, икемділік, нақтылық, қимыл);

2) қимыл дағдыларын қалыптастыру және жетілдіру;

3) кеңістікте бағдарлануын дамыту;

4) білім алушылардың өзін бағалау қабілеттіліктерін ынталандыру;

5. Сауықтыру және түзету міндеттері:

1) көру қабілеті зақымдалған білім алушылардың үйлесімді дене дамуымен қатар денсаулығын нығайту және өмірін сақтау;

2) денсаулықты сақтау және ағзаны нығайту;

3) білім алушылардың күш-қуатын артыру;

4) мүшелер мен ағза жүйесінің жұмыс істеу белсенділігін арттыру;

5) жүрек қан тамырлары мен тыныс алу жүйесін дамыту және нығайту;

6) тірек-қимыл аппараттарын түзету (майтабандылық, сколиоз, дене бітімі);

7) психомоторикалық зақымдалуларды түзету және орын толтыру (биіктіктен, кеңістікте жалғыз қалу қорқынышын жеңу, өзін өзі бағалаудың жоғары немесе төмен болуы, қимыл тепе-теңдігінің зақымдалуы, гиподинамия);

8) жалпы және ұсақ моторикасын дамыту және түзету;

9) білім алушылар ағзаларын сауықтыру және емдеу үшін қолжетімді түзете-дамытушылық жағдай құру;

10) гигиена дағдыларын меңгерту;

6. Тәрбиелік міндеттер:

1) өз күштері мен мүмкіндіктеріне, өздеріне деген сенімділіктеріне, ішкі еркіндікке тәрбиелеу;

2) адамгершілік және моральдық ерік-жігер қасиеттеріне және саналы қарым-қатынас жасау, дербес әрекетке, қажырлыққа тәрбиелеу;

3) сабаққа деген тұрақты қызығушылық танытуға тәрбиелеу;

4) салауатты өмір салтын сақтауға және өз денсаулығына саналы көзқарасын қалыптастыру.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

7. Бағдарламада оқу-нормативтік құжаттың дәстүрлі міндеттері көру қабілеті нашар және көрмейтін балаларға арналған мектепте заманауи білім беру процесін ұйымдастырудың инновациялық тәсілдермен үйлесімді сабақтасқан. Оқытудағы тәсілдер пән бойынша оқу бағдарламасының түбегейлі жаңа құрылымын құруда негізгі бағдарлары болып табылады.

8. Құндылыққа, іс-әрекетке, тұлғаға бағдарланған, коммуникативтік тәсілдер білім берудің классикалық негізі ретінде оқыту мақсаттарының жүйесі мен білім беру, түзету процесі нәтижелерінің басымдылығын арттыру үшін қолданылды, бұл Бағдарламаның жаңа құрылымында көрініс табады.

9. ЕДШ пәнін оқытуда құндылықты-бағдарлы тәсілі - нақты құндылықтар негізінде оқу қызметтерін ұйымдастыру және орындау, алған білімдерінің нәтижесін қолдану: өзінің өмір қауіпсіздігіне жауаптылығын, денсаулығына, отбасына, өміріне, табиғатқа, жалпы адаммен қарым-қатынас құндылығын, мейірімділік және шынайылықты түсіну. Бұл құндылықтар жеке тұлға мотивациясының негізгі факторы

ретінде мінез-құлық пен іс-әрекетін жетілдіреді. Орта білім берудегі құндылықтардың идеялық негізі – "Мәңгілік Ел" ұлттық идея болып табылады. Орта білім беру құндылықтары: "қазақстандық патриотизм" мен "азаматтық жауапкершілік", "құрметтеу", "ынтымақтастық", "еңбек және шығармашылық", "ашықтық", "өмір бойы білім алу" болып айқындалған.

10. Тұлғалық-бағдарланған тәсіл: пәнді оқыту барысында білім алушының жас ерекшелік, дене, психикалық ерекшеліктері мен офтальмологиялық аспектілерін, көру мүмкіндіктерін және қосалқы ауытқушылықтарын есепке ала отырып тұлғалық-бағдарланған тәсілдерді жүзеге асыруды болжайды.

11. Әрекеттік тәсіл – бірлескен қызмет (мұғалім және білім алушы) бастапқы іскерлік пен өзаратүсінушілікке негізделген:

1) "мұғалім-білім алушы" жүйесі мұғалім мен білім алушының мақсаты бағдарланған қызметінің сәйкес келуі, әрекеттерді келісімділікпен орындауы тиімді көрсеткіштерге жеткізіп, көру қабілеті зақымдалған білім алушылардың қимыл белсенділігін ынталандыру жүйесімен қамтамасыздандырады;

2) мұндай амалдарда білім алушы қателесуге, оны түзетуге немесе оны алдын ала алуға мүмкіндік бар. Мұғалімнің міндеті – әр білім алушыға жетістікке жету ситуациясын құру болып табылады;

3) іс-әрекеттік тәсілдің негізгі әдісі ретінде ойын технологиялары қолданылады. Оқытудың қолжетімді жағдайы ретінде арнайы ұйымдастырылған қимыл ойындар, жалпыдамытушы жаттығулар құрылады. Оқытудың әдісі ретінде ойын формасын қолдану таным қызығушылығы мен қимыл белсенділігін арттыруға мүмкіндік береді. Міндеттер шешім табады: бір қызметтен екінші қызметке ауысу барысында бұлшықетке қысым түсіру және қимыл қозғалысына артық күш түсіру төмендетіледі. Үлкен күш-қуатты талап етпейтін қарапайым ойын түрлері таңдалады.

12. Дифференциалды тәсіл. Қимыл қабілеттерін қалыптастыруда жетістікке жету мақсатында мүлдем көрмейтін және ішінара көру қабілеті

бар, нашар көретін білім алушылардың мүмкіндіктерін есепке ала отырып, әр білім алушыға жеке дифференциалды тәсіл қолданылады.

13. ЕДШ сабағына қатысу үшін оқу жылының басында медициналық комиссиядан өткеннен кейін білім алушылар екі топқа бөлінеді:

1) 1-топ: жоғары деңгейдегі және үдемелі алыстан көрмеушілік (миопия), көз жанарының таюы, глаукома, афаксиясы бар білім алушылар жатады. Бұл топқа дене дамуының төмен деңгейіндегі белгілі бір созылмалы ауруы себебінен әлсізденген, тірек қимыл аппараты бұзылған білім алушылар тіркеледі. Жалпы қарсы көрсеткіштер: жоғары және алысқа секіру, ауыр заттар көтеріп жылдам және ұзақ уақыт бойы басты төмен еңкейтіп, дем ұстап тұру арқылы жасалатын жаттығулар, эстафеталық және жарыс ойындары кезінде конфликтілі жағдайлар;

2) 2-топ: көру қабілеті жағдайынан, дене даму және дайындық мүмкіндіктері негізінде арнайы мектептерге арналған негізгі бағдарламалардың талаптарына сәйкес емдік дене жаттығуларымен айналыса алатын білім алушылар жатады.

14. Мектептің медицина қызметкерлерінің бақылауымен жеке топқа енгізіледі. Нашар көретін балалармен ЕДШ сабақтарын жүргізудің негізі көру қабілетін сақтауын дене қабілеттілігін жоғарлатумен сәйкестендіру болып табылады.

15. Оқытудың коммуникативтік тәсілі - бұл екі немесе бірнеше адамның тілдік қарым-қатынас процесінде білім, білік, дағдыларымен алмасу, ақпарат беру және хабарлау. Белсенді танымдық қызмет көру қабілеті бұзылған білім алушыларды психологиялық-педагогикалық түзете сүйемелдеуге қатысушылардың бірлескен шығармашылық әрекеті, ұолдау және өзара әрекеті жағдайындағы тұрақты сипатқа ие.

16. ЕДШ арнайы жабдықталған кабинетте жүргізіледі. Кабинетте спорттық инвентарлерді (гимнастикалық таяқша, гимнастикалық, кілем, кіші резеңкелі доп, футбол доп, обручтер, әртүрлі тренажерлар, ойындар және стандартты емес құралдар) психолого-педагогикалық тұрғыда дұрыс қолдану жоғары оптимистік фактор болып табылады.

17. ЕДШ сабақтарында ағзаға жан-жақты әсер ету мақсатында әдістер қолданылады: қарапайым және күрделенген жүріс (тоқтаумен, бағыт өзгертумен); алмасу үрдісіні жоғарлатуға септігін тигізетін жаттығулар (темпті өзгертумен жүгіру); затпен, затсыз жалпы дамытушы жаттығу; би жаттығу; тепе теңдікті сақтауға арналған қарапайым жаттығу; тыныс алу мен босаңысуына жаттығу; дене қалпын дұрыс ұстау, кеңістік түсініктерін қалыптастыруға арналған жаттығулар; сақталған анализаторларын дамытуға арналған жаттығулар.

18. Бағдарламаны іске асыра қолданылатын құралдар: дене жаттығулар, қозғалыс түзету ойындар, тыныс алу жаттығулар, көру тренингін жүргізу жаттығулары, спорттық тренажерлар, бағдар беретін құралдар және оқытудың көрнекі құралдары.

19. ЕДШ мәні курстарға бөлінген:

1) кіріспе: бұлшықеттерінің денеге түсірілген күшке төзімділігін анықтау білім алушылардың функционалды жағдайы зерттеледі; жаттығу орындау техникасын үйрету, баланың денсаулығына, жынысына, дене дамуына, қимыл қозғалыс дағдысына, психикалық қасиеттер мен дағдыларына байланысты жеке жаттығу мөлшерін тағайындап, оны бірте-бірте жоғарлатып отыру; денсаулығын жақсартуға белсенділігін арттыру үшін қолайлы психологиялық жағдай ұйымдастыру;

2) негізгі: дефектінің патологиялық процесінің тұрақталуына жәрдемдесу; өзін-өзі бақылау дағдыларын өңдеу; ерік жігер дағдыларын тәрбиелеу; білім алушының өзін-өзі жетілдіру мен көрсеткіштерді жоғарылатуға, алға қарай ұмтылуға ынталандыру;

3) қорытынды: сауықтыру жетістігіндегі нәтижелерін бекіту; денеге күш түсіретін жаттығулар санын ұлғайту; игерілген тәсіл арқылы (білім білікті қолдану) дене шынықтыру-сауықтыру әрекеттерін білім алушылардың өздігімен орындауға итермелеу; білім алушылардың сауығу тиімділік қарқынын бақылау.

20. Білім алушылардың дене даму деңгейін және ЕДШ динамикасының тиімділігі үшін мониторингті зерттеулер қолданылады: педагогикалық бақылау әдісі, тестілеу, медициналық бақылау. Педагогикалық бақылау

курстың соңына дейін жүзеге асырылады. Бақылау барысында оқыту кезеңіндегі білім алушылардың меңгерген жеке қасиеттері, негізгі білім, білік және дағдылары ескеріледі. Бұл бақылау журналында тіркеліп, арудың себептері айқындалады. Материалды қайталау және бекітуде бақылау түрлері қолданылады: ауызша жауап беру, жаттығу көрсету, үй тапсырмасын тексеру, ата-аналармен әңгімелесу, өзін бақылау және өзара бақылау жүзеге асырылады. Дене бітімін дұрыс қалыпта ұстауына ықпал ететін бұлшықет корсетінің негізі болатын бұлшықет, иық бөлігі, іш, арқаның бұлшықеттерінің күші мен бел омыртқаның қозғалтқыштығын анықтау үшін жылына 3-4 рет жүргізілетін бақылау тесті дене дамуының динамикалық сапасын бағалауға мүмкіндік береді. Медициналық бақылау білім алушылардың денсаулық деңгейі мен жақсару тиімділігін анықтайды. Медицина қызметкері жылына 2 рет бақылау жасап, ЕДШ мұғаліміне, ата-анаға, білім алушыларға кеңес береді.

21. Білім алушылар ағзасының функционалды күйіне бақылау және бағалау тестік жаттығуларды қолдану арқылы жүргізіледі:

1) жүрек қантамырлар жүйесінің функционалды күйі Мартинэ пробасы арқылы анықталады (20 рет отырып-тұру);

2) сыртқы тыныс алуын функционалды күйі спирометр арқылы анықталады;

3) бұлшықет жүйке жүйесінің күйін бағалау "көзін жұмып, қолын екі жаққа созып, бір аяқта тұру" кез келген қимыл тепе-теңдікті сақтамаудың белгісі. Тепе-теңдікті қанша уақытқа дейін сақтайтыны белгінеді;

4) бұлшықет күшін бағалау - кеудені бүгу арқа қалпында жатып 10 секунд ішінде аяғын жоғары көтеру санымен анықтайды. Тік көтерген аяқ 45 градустан еденге жеткізу;

5) бұлшықетті бағалау – кеудені бүгу "қолды алдыға қарай созып, ішпен жату" қалпындағы уақытымен анықталады. Қолы мен кеуде бөлігі кілемге тимейді ("Кеме" жаттығуы);

6) жоғары иық бөлігінің бұлшықет күші 10 секунд ішінде қолды бүгу арқылы анықталады;

7) жамбас буындары мен бел омыртқаларының қозғалмалылығын бағалау "еденде отырып, иық жалпақтығында аяқты қою" қалпында еңкейіп сантиметрмен анықтайды.

3-тарау. "Емдік дене шынықтыру" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

22. "Емдік дене шынықтыру" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты;

2) 6-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты құрайды.

23. "Емдік дене шынықтыру" пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) 1-бөлім "Салауатты өмір салтын қалыптастыру үшін пәннің маңызы";

2) 2-бөлім "Тыныс алу жаттығулары";

3) 3-бөлім "Қимыл-қозғалыс қызметінің бұзылыстарын түзету";

4) 4-бөлім "Тепе-теңдік пен үйлесімділік сезімін дамытуға арналған жаттығулар";

5) 5-бөлім "Кеңістікте бағдарлауға арналған жаттығулар";

6) 6-бөлім "Көру анализаторын машықтандыруға арналған жаттығулар";

7) 7-бөлім "Қимыл – қозғалыс ойындары".

24. "Салауатты өмір салтын қалыптастыру үшін пәннің маңызы" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) сабақтардағы техникалық қауіпсіздік ережелері;

2) гигиеналық күн тәртібі;

3) көрсеткіштері және қарсы көрсеткіштері;

4) жаттығуларды таңдау және іріктеудің негізгі принциптері.

25. "Тыныс алу жаттығулары" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) өкпенің сыйымдылығын жоғарлату жаттығулары;

2) тыныс алуын қайта қалпына келтіру жаттығулары.

26. "Қимыл-қозғалыс қызметінің бұзылыстарын түзету" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) майтабандылықты түзету және алдын алу;

2) жүру бұзылыстарын түзету;

3) дене бітіміндегі ауытқушылықты түзету.

27. "Тепе-теңдік пен үйлесімділік сезімін дамытуға арналған жаттығулар" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) вестибулярлық аппаратты машықтандыру;

2) заттармен орындалатын жаттығулар;

3) гимнастикалық снарядтар арқылы жасалатын жаттығулар;

4) жұппен жаттығулар.

28. "Кеңістікте бағдарлауға арналған жаттығулар" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) бағдарлауды ерекшелеу біліктілігі мен дағдыларын бекіту;

2) әр түрлі спорттық ерекше қимыл-әрекеттерді орындау барысындағы дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту;

3) қозғалыс жаттығуларын орындауды жақсарту үшін, өзіндік және

өзгелердің іскерліктерін бағалау.

29. "Көру анализаторын машықтандыруға арналған жаттығулар" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) арақатынас сезімін машықтандыру;
- 2) зейінді дамытуға арналған жаттығулармен машықтандыру;
- 3) тепе-теңдікке арналған жаттығулармен машықтандыру;
- 4) үйлесімділікке арналған жаттығулармен машықтандыру;
- 5) босаңсытуға арналған жаттығулармен машықтандыру.

30. "Қимыл – қозғалыс ойындары" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) тактильдік сезімталдықты дамыту;
- 2) дыбысқа бағдарлау қабілетін дамыту;
- 3) есту арқылы есте сақтауы мен зейінің дамыту және дәлділігі;
- 4) допты лақтыру қабілеттілігін дамыту.

31. 5-сыныпқа арналған "Емдік дене шынықтыру" пәнінің базалық мазмұны:

1) салауатты өмір салтын қалыптастыру үшін пәннің маңызы: қауіпсіздік ережелері мен нормалары; дәрігерлік көмегіне дейінгі алғашқы көмек корсетудің нұсқаулығы; салауатты өмір салтының компоненттері; денені шынықтыру;

2) тыныс алу жаттығулары: тыныс-алудың кешіктірілуі; дем ұстап тұра алу; құрсақтық тыныс алу; кеуделік тыныс алу; толық тыныс алу;

3) қимыл-қозғалыс қызметінің бұзылыстарын түзету: тұру қалпында кешенді жаттығулар; отыру қалпынан жаттығулар; жату қалпынан

жаттығулару; жүруп жаттығуларжасау;

4) тепе-теңдік пен үйлесімділік сезімін дамытуға арналған жаттығулар: жастықпен жаттығу; доппен жаттығу; таяқпен жаттығу; "Қарлығаш" жаттығуы; "Аяқтың ұшымен" жаттығуы; "Бордюр" жаттығуы;

5) кеністікті бағдарлау жаттығулары: өз денесіне қатысты алғанда кеңістікте бағдарлау; қозғалыстағы ептілік; іздену мақсатын орындауда бағдарларға сүйену; пункттен басқа пунктіге бірізділікпен бағдарлау; бір затты тұтастай бағдарлау; қимыл-қозғалысты өз бетімен дұрыс орындау;

6) көру анализаторын машықтандыруға арналған жаттығулар: "дистанция сақтау" жаттығулары; зейінді дамытуға арналған жаттығулар; тепе-теңдікті сақтауға арналған жаттығулар; қозғалыс үйлесімдігін арналған жаттығулар; сергіту жаттығуларды жасау;

7) қимыл – қозғалыс ойындары: тактильді сезімталдығын дамытатын жаттығулар; дыбысқа қарай бағдарлау; зейінді дамытуға арналған жаттығулар, есту зейінің және есте сақтауын дамытатын жаттығулар; допты лақтыру жаттығулары.

32. 6-сыныпқа арналған "Емдік дене шынықтыру" пәнінің базалық мазмұны:

1) салауатты өмір салтын қалыптастыру үшін пәннің маңызы: қалыпты және қауіпсіздік ережесі жаттығу кезіндегі: травма кезіндегі алғашқы көмек; гигиеналық режим күні; диагноз және физикалық күш;

2) тыныс алу жаттығулары: құрсақтық тыныс алу; кеуделік тыныс алу; толықтай тынысалу; аралас тыныс алу;

3) қимыл-қозғалыс қызметінің бұзылыстарын түзету: табан мен тізе бұлшық еттері; тірек-қимыл аппараты; омыртқаның қозғалысы; дененің тік ұстау;

4) тепе-теңдік пен үйлесімділік сезімін дамытуға арналған жаттығулар: қозғалыс кезіндегі тепе-теңдікті сақтау; гимнастика жаттығуындағы тепе-теңдікті сақтау; сүйенудішектеу;

5) кеңістікте бағдарлауға арналған жаттығулар: заттан қарай алғанда бағдарлау;бағдарларды іріктеп алуды үйрену;нақтылық, ептілік және бақылау;

6) көру анализаторын машықтандыруға арналған жаттығулар: жаттығу "сезім дистанциясы"; зейінді дамытуға арналған жаттығулар; тепе-теңдікті сақтауға арналған жаттығулар; координацияға арналған жаттығулар; сергітетін жаттығулар;

7) қимыл – қозғалыс ойындары: тактильді сезінуді дамытуға арналған жаттығулар; дыбысты бағдарлауға арналған жаттығулар; есту зейінің және есте сақтауын дамытатын жаттығулар; допты лақтыру,допты қағып алу жаттығулары.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

33. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодпен берілген. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сан бөлім және бөлімше ретін, төртінші сан оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 5.2.1.4 – "5" сынып, "2.1" - бөлім; "4" - оқу мақсатының реттік саны.

34. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Салауатты өмір салтын қалыптастыру үшін пәннің маңызы":

1-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
1.1 Сабақтардағы техникалық қауіпсіздігі	5.1.1.1 қауіпсіздік ережелері мен нормаларын білу	6.1.1.1 тренажҰрмен жұмыс жасаған ережелері мен нормаларын ұстану
	5.1.1.2 алғашқы медициналық көмек көрсету инструкцияларын қолдану	6.1.1.2 жарақат алған жағдайда алғашқы медициналық көмек көрсете алу
1.2 Гигиеналық күн тәртібі	5.1.2.1 салауатты өмір салтының компоненттерін білу	6.1.2.1 күн сайынғы гигиеналық шаралар
		6.1.2.2 дене жаттығуларының гигиеналық ережелерін білу

	5.1.2.2 шынығуды және оның ағзаға маңызын білу	маңызын түсіну
1.3 Көрсеткіштері және қарсы көрсеткіштері	5.1.3.1 дене шынықтыру жаттығуларын жасауға болмайтын сырқат түрлерін білу	6.1.3.1 емдік-шынықтыру сабақтары диагнозымен жаттығу ауыртпалығы сәйкестігін түсіну
1.4 Жаттығуларды таңдау және іріктеудің негізгі принциптері	5.1.4.1 жаттығулардың орындау кезектілігін және оларды таңдаудағы жүйелігін білу	6.1.4.1 демалыс пен дене шынықтыру жаттығуларын кезектестіру
	5.1.4.2 жаттығулардың денеге ауыртпалығын баяу жоғарлату	6.1.4.2 жаттығулардың физикалық аяу баяу жоғарылата білу

2) 2-бөлім "Тыныс алу жаттығулары":

2 -кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
2.1 Өкпенің сыйымдылығын жоғарлату жаттығулары	5.2.1.1 тыныс алу жаттығулары арқылы өкпе желденуін жақсарту	6.2.1.1 тыныс алу жаттығуларын жүз орындау
	5.2.1.2 ауа шарын үрлеу	6.2.1.2 баяу және толық дем ала білу
	5.2.1.3 10-ға дейін санағанда демін ұстап тұра алу	6.2.1.3 ауыз және мұрын арқылы дем шығаруын жасай білу
2.2 Тыныс алуды қайта қалпына келтіру жаттығулары	5.2.2.1 құрсақтық тыныс алуды орындау	6.2.2.1 ішкі органдар шынығатындай диафрагманың белсенді қозғалысымен дем ала білу
	5.2.2.2 кеуделік тыныс алуды орындау	
	5.2.2.3 толық тыныс алуды орындау	

3) 3-бөлім "Қимыл-қозғалыс қызметі бұзылыстарын түзету":

3-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып

3.1 Майтабандылықты түзету және алдын алу	5.3.1.1 табан мен тізені дұрыс уқалаудың дамуының маңызын түсіну	6.3.1.1 табан мен тізе бұлшықеттерін жаттығулар жасау
	5.3.1.2 брусокта жүруін жаттықтыру	6.3.1.2 жеке және жұппен әртүрлі жаттығуларды орындау
3.2 Жүру бұзылыстарын түзету	5.3.2.1 бұлшық еттердің орналасуын білу (омыртқа жотасының бұлшықет ерекшелігі)	6.3.2.1 тірек қозғалыс аппаратын жаттықтыру және сақтаулы анализаторлар арқылы
	5.3.2.2 тепе-теңдікті сақтауын дамыту	6.3.2.2 омыртқа қозғалысын жақсарту жаттығулар жасау
	5.3.2.3 денсаулықты нығайту және физикалық дамуына әсер ету	6.3.2.3 табиғи локомоцияларды жетілдіру (жүгіру)
	5.3.2.4 қозғалыс сапасын жетілдіру	
3.3 Дене бітіміндегі ауытқушылықты түзету	5.3.3.1 кеуденің дұрыс емес қалпын түзету	6.3.3.1 дене бітімін дұрыс ұстау қалыптастыру және бекіту
	5.3.3.2 кеуденің бұзылысын алдын ала ескерту	
	5.3.3.3 байланысқан-сіңірлік аппаратты және бұлшықеттік корсетті нығайту	6.3.3.2 кеуде бұлшықеттеріндегі заттардың процестерін белсендіру
	5.3.3.4 қимыл – қозғалыс жағдайында кеуденің дұрыс қалпын сақтау	6.3.3.3 тірек-қозғалыс аппаратын нығайту

4) 4-бөлім "Тепе-теңдік пен үйлесімділік сезімін дамытуға арналған жаттығулар":

4-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
4.1 Вестибулярлық аппаратты машықтандыру	5.4.1.1 бағытты тез ауыстыра алу	6.4.1.1 кеңістікте бағдарлай алу
	5.4.1.2 жеңіл акробатикалық жаттығуларды орындау	6.4.1.2 тыныштық жағдайда және қозғалыс жағдайында

		кезінде үйлесімділікті сақтай білу
4.2 Заттармен орындалатын жаттығулар	5.4.2.1 басына зат қойып қозғалған кезде тепе-теңдікті сақтау	6.4.2.1 гимнастикалық жаттығулар координация мен тепе-теңдікті жетілдіретін түзету
	5.4.2.2 затты лақтырып және қағып ала білу	6.4.2.2 әртүрлі қалыпта басына зат теңдікті сақтау
4.3 Гимнастикалық снарядтар арқылы жасалатын жаттығулар	5.4.3.1 қозғалыс тепе-теңдігіне жаттығулар білу	6.4.3.1 белгілі бір сүйеніштерді қолданып қалыпты сақтау
	5.4.3.2 гимнастикалық снарядтарда тепе-теңдікті сақтай білу	6.4.3.2 дұрыс жүріс пен дене бітімін таңдау
4.4 Жұппен жаттығулар	5.4.4.1 өзқимылыңды күшіңе, амплитудаға, уақытқа қарай жолдасыңмен ақылдаса отырып өлшеп білу	6.4.4.1 жүрек-қан тамыр жүйесін нығайтатын арналған жаттығуларды орындау
	5.4.4.2 күшке, төзімділікке, ептілікке жаттығулар білу	6.4.4.2 физикалық күштің пайдасын және жалпы нығайту жаттығуларын орындау
		6.4.4.3 емдік-физикалық жаттығулар жетілдіру

5) 5-бөлім "Кеңістікте бағдарлауға арналған жаттығулар":

5- кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
5.1 Бағдарлауды ерекшелеу біліктілігі мен дағдыларын бекіту	5.5.1.1 өз денесіне қарай кеңістікте бағдарлауды білу	6.5.1.1 айналадағы заттарға қарай бағдарлай білу
5.2 Әр түрлі спорттық ерекше қимыл-әрекеттерді орындау барысындағы дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту	5.5.2.1 ЕМД және дене шынықтыру кабинеттің функционалдық аймағын білу	6.5.2.1 көру қабілеті қалыпты білім мұғалімнің көмегімен диагональ бойымен және залдың ішінде орын ауыстыру
	5.5.2.2 спорттық құрал-жабдықтар орналасуын білу	6.5.2.2 емдік-сауықтыру жаттығулар барысында, құрал саймандарды қолдану

	5.5.2.3 қозғалтқыш әрекеттерді епті орындау барысында, дәлдік пен жылдамдықтың ауысуды нығайтатынын түсіну	6.5.2.3 ептілікке арналған қозғалыс орындау(көзі көрмейтін, нашар көр...
5.3 Қозғалыс жаттығуларын орындауды жақсарту үшін, өзінің және өзгелердің іскерліктерін бағалау	5.5.3.1 негізгі емдік-дене шынықтыру жаттығуларының негізгі түрлерін білу	6.5.3.1 сақталған анализаторлардың бетімен жаттығуларды орындау
	5.5.3.2 топтағы кешенді жаттығулардың маңызын түсіну	6.5.3.2 жаттығуларды орындау барыс қалыпты қадағалау

6) 6-бөлім "Көру анализаторын машықтандыруға арналған жаттығулар":

6-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
6.1 Арақатынас сезімін машықтандыру	5.6.1.1 затқа дейінгі арақашықтықты анықтау	6.6.1.1 затқа дейінгі арақашықтықты д анықтау
	5.6.1.2 бастапқы орынға қайтып келу	6.6.1.2 допты қарама-қарсы тұрған ада жоғарыға лақтыра алу
6.2 Зейінді дамытуға арналған жаттығулармен машықтандыру	5.6.2.1 бірнеше заттың ішінен артық/жетпеген затты анықтау	6.6.2.1 түстердің үйлесу кезектілігін анықтау
	5.6.2.2 заттардың орналасуын есте сақтау	6.6.2.2 заттың көлемін анықтау
6.3 Тепе-теңдікке арналған жаттығулармен машықтандыру	5.6.3.1 сызық бойымен аяқтың ұшымен және өкшесімен жүру барысында тепе-теңдікті ұстай алуы	6.6.3.1 допты гимнастикалық орындық жоғары лақтыра қозғалу
	5.6.3.2 әр түрлі бағытта шеңбер бойымен көзін жұмып жүру(нашар көретіндермен)	6.6.3.2 гимнастикалық орындық бойым ұшымен және өкшесімен жүру барысында теңдікті ұстай алуы
6.4 Үйлесімділікке арналған жаттығулармен машықтандыру	5.6.4.1 отыру қалпында сызылған сызық бойымен орын ауыстыру	6.6.4.1 сақталған анализатор арқылы б барысында көзқарасты тоқтата білу
	5.6.4.2 басты айналдыру арқылы заттарға көзқарасын үйлестіру	6.6.4.2 бағытты жылдам ауыстыру барыс көзқарасты таяқтың бір ұшынан екінші ауыстыра алуы

6.5 Босаңсытуға арналған жаттығулармен машықтандыру	5.6.5.1 сақталған анализаторлардың көмегімен әр түрлі қашықтықта орналасқан заттарға көзқарасын үйлестіру	6.6.5.1 максималды амплитуда мүмкін көзді жоғары – төмен, оң-солға ауыстыру
	5.6.5.2 көз жұмуын орындау	6.6.5.2 алдымен көзбен бір жаққа, кейін ақырын және баяу қозғалту

7) 7-бөлім "Қимыл -қозғалыс ойындары":

7-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
7.1 Тактильдік сезімталдықты дамыту	5.7.1.1 қажетті затты таба білу	6.7.1.1 фигураны тани алу
	5.7.1.2 заттың көлемін анықтай білу	6.7.1.2 пластилиннен геометриялық фигураларды жапсыра алу
	5.7.1.3 бірдей көлемдегі заттарды таба білу	6.7.1.3 ұстап көргенде берілген затты анықтай алу
7.2 Дыбысқа бағдарлау қабілетін дамыту	5.7.2.1 дыбысына қарай бағдарлана білу	6.7.2.1 дыбыстық сигналдарды тани алу
	5.7.2.2 дыбыстың бағытын анықтау	6.7.2.2 дыбыс бойынша жылдамдық өзгерте білу
7.3 Есту арқылы есте сақтауы мен зейінін дамыту және дәлділігі	5.7.3.1 дыбыс бойынша заттарды табуды анықтау	6.7.3.1 берілген сөздердің орнын есте сақтау
	5.7.3.2 дыбыстық белгіге дейінгі ара қашықтықты есептей білу	6.7.3.2 артық сөзді таба алу
7.4 Допты лақтыру қабілеттілігін дамыту	5.7.4.1 допты лақтыру техникасын меңгеру	6.7.4.1 допты щитке лақтыруды жетілдіру
	5.7.4.2 допты жоғарыға лақтыру техникасын жетілдіру	6.7.4.2 дыбыс бойынша допты лақтыруды жетілдіру
	5.7.4.3 допты қағып алуын жетілдіру	6.7.4.3 допты берілген бағыт бойынша лақтыруды жетілдіру

35. Осы Бағдарлама көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Емдік дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

36. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Емдік дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымша

деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Емдік дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымша

"Емдік дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымша

пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымша

мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымша

бағдарламасына қосымша

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Емдік дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асырубойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Салауатты өмір салты үшін пәннің маңызы	1.1 Сабақтардағы техникалық қауіпсіздік ережелері	5.1.1.1 қауіпсіздік ережелері мен нормаларын қолдану
		5.1.1.2 алғашқы медициналық көмек көрсету техникаларын қолдану
	1.2 Гигиеналық күн тәртібі	5.1.2.1 салауатты өмір салтының компоненттерін таныту
		5.1.2.2 шынығуды және оның ағзаға маңызын таныту

	1.3 Көрсеткіштер және қарсы көрсеткіштер	5.1.3.1 дене шынықтыру жаттығуларын жасауға болмайтын сырқат түрлерін білу
	1.4 Жаттығуларды таңдау және іріктеудің негізгі принциптері	5.1.4.1 жаттығулардың орындау кезектілігі мен оларды таңдаудағы жүйелігін білу 5.1.4.2 жаттығулардың денеге ауыртпалықтарын жоғарлату
2. Тыныс алу жаттығулары	2.1 Өкпенің сыйымдылығын жоғарлату жаттығулары	5.2.1.1 тыныс алу жаттығулары арқылы өкпені жақсарту 5.2.1.2 ауа шарын үрлеу 5.2.1.3 10-ға дейін санағанда демін ұстап
		5.2.2.1 құрсақтық тыныс алуды орындау
		5.2.2.2 кеуделік тыныс алуды орындау
	2.2 Тыныс алуды қайта қалпына келтіру жаттығулары	5.2.2.3 толық тыныс алуды орындау
2-тоқсан		
3. Қимыл-қозғалыс қызметі бұзылыстарын түзету	3.1 Майтабандылықты түзету және алдын алу	5.3.1.1 табан мен тізені дұрыс уқалаудың маңызын түсіну 5.3.1.2 брусокта жүруін жаттықтыру
		5.3.2.1 бұлшық еттердің орнласуын білу (жотасының бұлшықет ерекшелігі)
	3.2 Жүру бұзылыстарын түзету	5.3.2.2 тепе-теңдікті сақтауын дамыту
		5.3.2.3 денсаулықты нығайту және физин әсер ету
		5.3.2.4 қозғалыс сапасын жетілдіру

	3.3 Дене бітіміндегі ауытқушылықты түзету	5.3.3.1 кеуденің дұрыс емес қалпын түзету 5.3.3.2 кеуденің бұзылысын алдын ала е 5.3.3.3 байланысқан-сіңірлік аппаратты ж бұлшықеттік корсетті нығайту 5.3.3.4 қимыл – қозғалыс жағдайында к қалпын сақтау
4. Тепе-теңдік пен үйлесімділік сезімін дамытуға арналған жаттығулар	4.1 Вестибулярлық аппаратты жаттықтыру	5.4.1.1 бағытты тез ауыстыра алу 5.4.1.2 жеңіл акробатикалық жаттығулар
	4.2 Заттармен орындалатын жаттығулар	5.4.2.1 басына зат қойып қозғалған кезд сақтау 5.4.2.2 затты лақтырып және қағып ала б
	4.3 Гимнастикалық снарядтар арқылы жасалатын жаттығулар	5.4.3.1 қозғалыс тепе-теңдігіне жаттығулар 5.4.3.2 гимнастикалық снарядарда тепе білу
	4.4 Жұппен жаттығулар	5.4.3.1 қозғалыс тепе-теңдігіне жаттығулар 5.4.3.2 гимнастикалық снарядарда тепе білу
3-тоқсан		
5. Кеңістікте бағдарлауға арналған жаттығулар	5.1 Бағдарлауды ерекшелеу біліктілігі мен дағдыларын бекіту	5.5.1.1 өз денесіне қарай кеңістікте бағдар
	5.2 Әр түрлі спорттық ерекше қимыл-әрекеттерді орындау барысындағы дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту	5.5.2.1 ЕМД және дене шынықтыру кабин функционалдық аймағын білу 5.5.2.2 спорттық құрал-жабдықтар орнал 5.5.2.3 қозғалтқыш әрекеттерді епті орын

		барысында, дәлдік пен жылдамдықтың нығайтатынын түсіну
	5.3 Қозғалыс жаттығуларын орындауды жақсарту үшін, өзінің және өзгелердің іскерліктерін бағалау	5.5.3.1 негізгі емдік-дене шынықтыру жағдайында негізгі түрлерін білу 5.5.3.2 топтағы кешенді жаттығулардың мазмұнын білу
6. Көру анализаторын жаттықтыруға арналған жаттығулар	6.1 Арақатынас сезімін машықтандыру	5.6.1.1 затқа дейінгі арақашықтықты анықтау 5.6.1.2 бастапқы орынға қайтып келу
	6.2 Зейінді дамытуға арналған жаттығулармен машықтандыру	5.6.2.1 бірнеше заттың ішінен артық/жетік анықтау 5.6.2.2 заттардың орналасуын есте сақтау
	6.3 Тепе-теңдікке арналған жаттығулармен машықтандыру	5.6.3.1 сызық бойымен аяқтың ұшымен өлшегішпен жүру барысында тепе-теңдікті сақтау 5.6.3.2 әр түрлі бағытта шеңбер бойымен жүру (нашар көретіндермен)
	6.4 Үйлесімділікке арналған жаттығулармен машықтандыру	5.6.4.1 отыру қалпында сызылған сызық бойымен ауыстыру 5.6.4.2 басты айналдыру арқылы заттарға үйлестіру
	6.5 Босаңсытуға арналған жаттығулармен машықтандыру	5.6.5.1 сақталған анализаторлардың көмегімен арақашықтықта орналасқан заттарға көзқарай отырып жүру 5.6.5.2 көз жұмуын орындау
4-тоқсан		
7.Қимыл -қозғалыс ойындары	7.1 Тактильдік сезімталдықты дамыту	5.7.1.1 қажетті затты таба білу 5.7.1.2 заттың көлемін анықтай білу

		5.7.1.3 бірдей көлемдегі заттарды таба білу
	7.2 Дыбысқа бағдарлау қабілетін дамыту	5.7.2.1 дыбысына қарай бағдарлана білу 5.7.2.2 дыбыстың бағытын анықтау
	7.3 Есту арқылы есте сақтауы мен зейінін дамыту және дәлділігі	5.7.3.1 дыбыс бойынша заттарды табуды 5.7.3.2 дыбыстық белгіге дейінгі ара қашықтық есептей білу
	7.4 Допты лақтыру қабілеттілігін дамыту	5.7.4.1 допты лақтыру техникасын меңгеру 5.7.4.2 допты жоғарыға лақтыру техникасын 5.7.4.3 допты қағып алуын жетілдіру

2) 6-сынып:

2- кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Салауатты өмір салты үшін пәннің маңызы	1.1 Сабақтардағы техникалық қауіпсіздік ережелері	6.1.1.1 тренажёрмен жұмыс жасағанда қауіпсіздік ережелері мен нормаларын ұстану 6.1.1.2 жарақат алған жағдайда алғашқы медициналық көмек көрсету
	1.2 Гигиеналық күн тәртібі	6.1.2.1 күн сайынғы гигиеналық шараларды 6.1.2.2 дене жаттығуларының гигиеналық, емдік түсіну
	1.3 Көрсеткіштер және қарсы көрсеткіштер	6.1.3.1 емдік-шынықтыру сабақтарында өзін-өзі жаттығу ауыртпалығының сәйкестігін түсіну
	1.4 Жаттығуларды таңдау және іріктеудің негізгі принциптері	6.1.4.1 демалыс пен дене шынықтыру жаттығуларын кезектестіру

		6.1.4.2 жаттығулардың физикалық ауыртпалығын жоғарылата білу
2. Тыныс алу жаттығулары	2.1 Өкпенің сыйымдылығын жоғарлату жаттығулары	6.2.1.1 тыныс алу жаттығуларын жүйелі түрде
		6.2.1.2 баяу және толық дем ала білу
	2.2 Тыныс алуды қайта қалпына келтіру жаттығулары	6.2.1.3 ауыз және мұрын арқылы демалу және шығаруын жасай білу 6.2.2.1 ішкі органдар шынығатындай, диафрагма белсенді қозғалысы арқылы терең дем ала білу
2-тоқсан		
3. Қимыл-қозғалыс қызметі бұзылыстарын түзету	3.1 Майтабандылықты түзету және алдын алу	6.3.1.1 табан мен тізе бұлшықеттерінің қатаю жаттығулар жасау 6.3.1.2 жеке және жұппен әртүрлі жерлерде жаттығулардың дағдыларын өз бетімен орындау
	3.2 Жүру бұзылыстарын түзету	6.3.2.1 тірек қозғалыс аппаратын жаттығулар сақтаулы анализаторлар арқылы нығайту 6.3.2.2 омыртқа қозғалысын жақсартуға жаттығулар
		6.3.2.3 табиғи локомоцияларды жетілдіру (жүру)
	3.3 Дене бітіміндегі ауытқушылықты түзету	6.3.3.1 дене бітімін дұрыс ұстау қалпын қалыптастыру бекіту 6.3.3.2 кеуде бұлшықеттеріндегі зат алмасу процесін белсендіру 6.3.3.3 тірек-қозғалыс аппаратын нығайту
4. Тепе-теңдік пен үйлесімділік сезімін дамытуға арналған жаттығулар	4.1 Вестибулярлық аппаратты машықтандыру	6.4.1.1 кеңістікте бағдарлай алу 6.4.1.2 тыныштық жағдайда және қозғалыс кезінде

		үйлесімділікті сақтай білу
	4.2 Заттармен орындалатын жаттығулар	6.4.2.1 гимнастикалық жаттығулар кезінде көз мен тепе-теңдікті жетілдіру және түзету 6.4.2.2 әртүрлі қалыпта басына зат қойып тепе-теңдікті сақтау
	4.3 Гимнастикалық снарядтар арқылы жасалатын жаттығулар	6.4.3.1 белгілі бір сүйеніштерді қолдау жағдайында тепе-теңдікті сақтау 6.4.3.2 дұрыс жүріс пен дене бітімін дұрыс ұстау
	4.4 Жүппен жаттығулар	6.4.4.1 жүрек-қан тамыр жүйесін нығайтуға арналған жаттығуларды орындау 6.4.4.2 физикалық күштің пайдасы туралы білімді нығайту жаттығуларын жұпта орындау 6.4.4.3 емдік-физикалық жаттығуларды жұпта орындау
3-тоқсан		
5. Кеңістікте бағдарлауға арналған жаттығулар	5.1 Бағдарлауды ерекшелеу біліктілігі мен дағдыларын бекіту	6.5.1.1 айналадағы заттарға қарай өз денесін бағдарлау
	5.2 Әр түрлі спорттық ерекше қимыл-әрекеттерді орындау барысындағы дәлдікті, бақылауды және ептілікті дамыту	6.5.2.1 көру қабілеті қалыпты білім алушы немесе мұғалімнің көмегімен диагональ бойынша залда қозғалыс жаттығуларын орындау 6.5.2.2 емдік-сауықтыру жаттығуларын орындау құрал саймандарды қолдана білуі. 6.5.2.3 ептілікке арналған қозғалыстарды жүзеге асыру орындау (көзі көрмейтін, нашар көретін)
	5.3 Қозғалыс жаттығуларын орындауды жақсарту үшін өзінің және өзгелердің іскерліктерін бағалау	6.5.3.1 сақталған анализаторлардың көмегімен жаттығуларды орындау 6.5.3.2 жаттығуларды орындау барысында қауіпті жағдайды бағалау

6. Көру анализаторын машықтандыруға арналған жаттығулар	6.1 Арақатынас сезімін машықтандыру	6.6.1.1 затқа дейінгі арақашықтықты дыбыс анықтау 6.6.1.2 допты қарама-қарсы тұрған адамға жеткізуге лақтыра алу
	6.2 Зейінді дамытуға арналған жаттығулармен машықтандыру	6.6.2.1 түстердің үйлесу кезектілігін анықтау 6.6.2.2 заттың көлемін анықтау
	6.3 Тепе-теңдікке арналған жаттығулармен машықтандыру	6.6.3.1 допты гимнастикалық орындық бойымен лақтыра қозғалу 6.6.3.2 гимнастикалық орындық бойымен аяқпен және өкшесімен жүру барысында тепе-теңдік сақтау
	6.4 Үйлесімділікке арналған жаттығулармен машықтандыру	6.6.4.1 сақталған анализатор арқылы бастың қозғалыс көзқарасты тоқтата білу 6.6.4.2 бағытты жылдам ауыстыру барысында таяқтың бір ұшынан екінші ұшына ауыстыру
	6.5 Босаңсытуға арналған жаттығулармен машықтандыру	6.6.5.1 максималды амплитуда мүмкіндігіне жеткізуге – жоғары – төмен, оң-солға ауыстыруын орындау 6.6.5.2 алдымен көзбен бір жаққа, кейін басқа жаққа ақырын және баяу қозғалту
4-тоқсан		
7. Қимыл -қозғалыс ойындары	7.1 Тактильдік сезімталдықты дамыту	6.7.1.1 фигураны тани алу 6.7.1.2 пластилиннен геометриялық фигуралар жасау 6.7.1.3 ұстап көргенде берілген затты анықтау
	7.2 Дыбысқа бағдарлау қабілетін дамыту	6.7.2.1 дыбыстық сигналдар бойынша жүру 6.7.2.2 дыбыс бойынша жылдам бағыттарын анықтау

	7.3 Есту арқылы есте сақтауы мен зейінін дамыту және дәлділігі	6.7.3.1 берілген сөздердің орналасу реттілігін
		6.7.3.2 артық сөзді таба алу
	7.4 Допты лақтыру қабілеттілігін дамыту	6.7.4.1 допты щитке лақтыруды жетілдіру
		6.7.4.2 дыбыс бойынша допты лақтыруды жетілдіру
		6.7.4.3 допты берілген бағыт бойынша лақтыру

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2018 жылғы 20 қыркүйек

№ 469 бұйрығына 40-қосымша
Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2013 жылғы 3 сәуірде

№ 115 бұйрығына 480-қосымша

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білімалушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Қалдық көру қабілетін сақтау және дамыту" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білімалушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Қалдық көру қабілетін сақтау және дамыту" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты - көзбен қабылданатын түсініктер қорын әрі қарай қалыптастыру және байыту, таным процестерін дамыта отырып, сенсорлы және көру арқылы қабылдау бұзылыстарының орнын толықтыру, түзету амалдарын қолдану арқылы қалыпты сақталған талдағыштардың көмегімен көру арқылы зерттеу дағдыларын жетілдіру.

3. Бағдарлама келесі түзету міндеттерін жүзеге асыруға бағытталған:

1) заманауи технологияларды қолдана отырып көру қабілеті зақымдалған білім алушылардың көру біліктілігі мен дағдысын дамытуға ынтасын қалыптастыру;

2) көру қабілетін дамыту және сақтау мүмкіндігі туралы білімдерін кеңейту;

3) жалпы оқыту құзыреттілігін дамыту және әлеуметтік бейімделуіне ат салыстыру.

4) көру қабілеті мен көрнекі-бейнелі ойлауды дамыту;

5) көру, есту, тактильді және басқа функцияларға сүйеніп қозғалыстарды қабылдаудың әдістрі мен тәсілдерін қалыптастыру;

6) көру талдағышты дамытудың және сақтаудың гигиеналық дағдаларын меңгерту;

7) өз деңсаулығын сақтау дағдыларын дамыту, кеңістік бағдарлауды жетілдіру;

8) өз білімін жетілдіруге мотивациясын қалыптастыру, кемістігін компенсациялау жолдарын табу;

9) көру түсініктер қорын қалыптастыру мен кеңейту және оларды айқындау.

4. Бағдарлама концентрлік тәсілмен құрылған, яғни бір оқу материалы келесі сыныптарда қайталанады, онда білім беру мазмұны кеңейтіліп, күрделеніп, оның жеке элементтері тереңдетіледі және нақтыландырылады.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Көру қабілеті бұзылған тұлғаларды оқыту құндылықты-бағдарлы, тұлғалық-бағдарлы, әрекеттік, дифференциалды және коммуникативтік ықпал негізінде жүзеге асырылады.

6. Оқытудың құндылықты-бағдарлы тәсілі - нақты құндылықтар негізінде оқу қызметтерін ұйымдастыру және орындау, алған білімдерінің нәтижесін қолдану: өзінің өмір қауіпсіздігіне жауаптылығын, денсаулығына, отбасына, өміріне, табиғатқа, жалпы адаммен қарым-қатынас құндылығын, мейірімділік және шынайылықты түсіну. Бұл құндылықтар жеке тұлға мотивациясының негізгі факторы ретінде мінез-құлық пен іс-әрекетін жетілдіреді. Орта білім берудегі құндылықтардың идеялық негізі – "Мәңгілік ел" ұлттық идея болып табылады. Орта білім беру құндылықтары: "қазақстандық патриотизм" мен "азаматтық жауапкершілік", "құрметтеу", "ынтымақтастық", "еңбек және шығармашылық", "ашықтық", "өмір бойы білім алу" болып айқындалған.

7. Тұлғалық-бағдарлы тәсіл. Тұлғалық-бағдарлаудың мақсаты оқыту процесінің дараландыру, тұлғаның үйлесімді қалыптасуы мен жан-жақты дамуы, "Қалдық көру мүшесі мен көзбен қабылдауды қорғау және дамыту" сабақтарында психикалық және денедамуының, жеке ерекшеліктерін, мінез-құлық қажеттіліктері мен қызығушылықтарын есепке ала отырып, тұлғаның шығармашылық қабілетінің толықтай ашылуы және әлеуметтік-маңызды тұлғалық сапасын тәрбиелеу (белсенділік, мақсатқа жетудегі табандылық, ұқыптылық, батылдық, мәмлегершілдік, сыпайылық), эмоциялық-ерік аясын түзеу болып табылады.

8. Әрекеттік тәсіл келесі біліктіліктерді қамтиды:

1) өз оқуының мақсаттарын өз-бетінші белгілеу және оларға жету жолдарын жоспарлау;

2) өз алдына жаңа мақсаттарды қою және оларды шешуде тиімді жолдарды табу;

3) мотив пен қызығуларды дамыту;

4) өз әрекеттерін жоспарлаған нәтижелермен сәйкестендіру;

5) нәтижеге қол жеткізу барысында өз іс-әрекетін бақылау, жағдаяттың бағдарлау мен ұтқырлыққа байланысты өзгеруіне қарай өз әрекеттерін коррекциялау, оқу міндеттерін дұрыс орындалуын бағалау, өз

мүмкіндіктерін бағалау.

6) ұғымды анықтауға, жалпылауды және нұсқаулықтарды құруға, топтастыруға, топтастыру үшін өзбетінше критерилер мен негіздемелер таңдау, себеп-салдар байланыстарын құру, логикалық ой-пікір жасап, қортындылау (нұсқаулықтар бойынша индуктивті, дедуктивті), сұрақтар қою және нәтиже шығару; сұрақ қойып, қорытынды жасау; әртүрлі қиын маршрутты құрастыруда және оқу және танымдық міндеттерді шешу үшін, модельдер мен схемаларды түрлендіру, жасап шығару, қолдану.

9. Дифференциалды тәсіл білім алушының жас ерекшелігіне, психикалық, дене дамуына, офтальмологиялық аспектісіне, көру қабілетінің мүмкіндігіне, ауытқушылықтардың сәйкестігіне қарай әртүрлі топ білім алушылары үшін мамандандырылған оқу процесі болып табылады. Көру қабілетін есепке ала отырып және қосымша дефектілеріне қарай мынандай топтарға бөлінеді:

1) мүлдем көрмейтін және жақсы көретін көзінде көзілдірік түзеуімен көру өткірлігі 0-ден 0,04 дейін жартылай көретін білім алушылар, бұл білім алушылар болар-болмас қалдық көру қабілеті бар немесе мүлдем еш нәрсе көре алмайды

2) жақсы көретін көзінде көзілдірік түзеуімен көру өткірлігі 0,05-ден 0,09 дейін жартылай көретін білім алушылар. Әдетте, бұл білім алушыларда көру функцияларының күрделі бұзылыстар байқалады: көру өткірлігінің төмендеуімен қатар кейбіреулерінде көру аймағының тарылуы, стереоскоптік көруінің бұзылуы жиі кездеседі.

10. Дифференциалды тәсіл қоршаған ортада көру мүмкіндігіне және бағдарлану деңгейіне қарай білім алушылармен жұмыс жасаудың арнайы формалары мен жұмыс әдістерін, түпнұсқа оқулығын, көрнекі оқу құралдарын, тифлотехниканы қолдануды талап етеді, сонымен қатар, сыныптық білім алушылармен толымдылығын азайтуды және жеке-топтық оқыту әдістемелерін қамтиды.

11. Дифференциалды оқыту жұмысын ұйымдастыруда қойылатын талап бұл- мұғалімнің көмегімен, танымдық қызықушылық пен күрделілігіне қарай деңгейленіп берілген тапсырмалар қолдану болып

табылады.

12. Оқытудың коммуникативтік тәсілі - бұл екі немесе бірнеше адамның тілдік қарым-қатынас процесінде білім, білік, дағдыларымен алмасу, ақпарат беру және хабарлау. Мұғалім мен білім алушы арасында оқу іскерлік пен бірлескен әрекетті ұйымдастыру біліктілігін қалыптастыруға мүмкіндік беретін тапсырмалар оқу процесіне енгізіледі: топта және жеке жұмыс жасау: позициялардың келісуімен және өзара қызығушылықтарын есепке ала отырып ортақ бір шешім табуға және шиленіскен жағдайда жеткізбеу; тұжырымдап, дәлелдеп және өз пікірін айту; өз қажеттіліктері мен ой-пікірлерін, сезімдерін білдіру үшін саналы түрде ауызекі сөйлеу тәсілдерін пайдалану; өз әрекеттерін жоспарлау және басшылық жасау.

13. Ақпараттық –коммуникациялық технологияларды пайдалану:

1) ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану құзыреттілігі базалық ақпараттық-коммуникациялық дағдыларда құрылады және білім алушылардың жұмыс барысында, бос уақыттарында және қарым-қатынаста технологияларды сенімді және шығармашылықпен қолдануды қамтиды;

2) ақпаратты-коммуникациялық технологияларды және GPS навигациясын, мультимедиялық ресурстарды, бұқаралық ақпарат құралдарын, интерактивті тақтаны, тифлокешенді қолдану оқу процесін, жаңғыртуға және жандандыруға, сонымен бірге білім алушы мен мұғалім арасындағы қарым-қатынасқа және ынтымақтастыққа ықпал етеді;

3) мұғалім және басқа білім алушылармен қарым-қатынас жасауға, ақпаратпен бөлісуге, өңдеуге, ізденіске және міндетті түрде Интернет-ресурстарды, ұялы байланысты, онлайн форумды пайдаланады.

14. Қалдық көруін сақтау және көру арқылы қабылдауын дамыту кабинетінде келесі құрал-жабдықтар:

1) бір топшаға кіретін білім алушылардың санына сәйкес үстелдер;

2) көрнекі құралдар, оқу материалдар және әдістемелік әдебиеттерге арналған шкафтар;

3) машықтандыруға арналған аппарат;

4) офтальмологиялық вакуумды массаж аппарат (бұдан әрі - ОВМА);

5) макулостимулятор КЭМ-ЦТ (түрлі-түсті үстемелер);

6) көру қабілетін ынталандыру арналған бағдарламалар енгізілген дербес компьютер;

7) түзету жұмыстары үшін медициналық жабдықтар;

8) жарық беретін приборлар, люксметр;

9) синоптофор;

10) иллюстрациялық және үлестірмелі (шынайы заттардың мүсіндері, мозайка, ойындар, тақырыптық иллюстрациялық материалдар, мультимедия курсы, құрастырғыштар, түсті фломастерлер, қарындаштар, маркерлер, перфокарталар, танграммы) бөлшектелген суреттербар.

15. Білім алушылардың жетістігін бағалау дамудың табысты мониторингі негізінде, сапалы-сипатты, эмоционалды тұрғыда жүргізіледі.

16. Бағдарламаны оқытудың нәтижесі үш деңгейде қадағаланады және сипаттау тәсіліне ие:

1) меңгеруге ұмтылу;

2) көмекпен меңгереді (ересектің, құрдасының);

3) жетекші құзіреттіліктер бойынша өз бетінше меңгереді.

3-тарау. "Қалдық көру қабілетін сақтау және дамыту" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

17. "Қалдық көру қабілетін сақтау және дамыту" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;

2) 6-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты құрайды.

18. "Қалдық көру қабілетін сақтау және дамыту" пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Диагностика";
- 2) 2-бөлім "Көру қабілетін сақтау";
- 3) 3-бөлім "Сенсорлық эталондарды қалыптастыру";
- 4) 4-бөлім "Көру арқылы кеңістікті қабылдау мен есте сақтауын дамыту";
- 5) 5-бөлім "Көру мен моториканың үйлесімділігін дамыту";
- 6) 6-бөлім "Қабылдаудың толық және тұтастығын дамыту";
- 7) 7-бөлім "Сюжеттік бейнені қабылдау";
- 8) 8-бөлім "Кең (ауқымды) кеңістікті қабылдау";
- 9) 9-бөлім "Көркемдік қабылдауын дамыту";
- 10) 10-бөлім "Салауатты өмірдің негізі мен алғашқы медициналық көмек көрсету мен медициналық білімнің негізі".

19. "Диагностика" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) көру қабілетін сақтау туралы білім алушылардың білімдерін айқындау.

20. "Көру қабілетін сақтау" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) көру анализаторларының мәні;
- 2) көру қабілетінің төмендеуі мен жоғалту қауіп-қатерінің факторлары;
- 3) түзету оптикалық құралдарды күту (көз әйнек, лупа, линза);

4) көру аймағы (шеттен көру, орталық көру, көру аймағының тарылуы);

5) көру қабілетін сақтау үшін күш түсіру тәртібін сақтау.

21. "Сенсорлық эталонды қалыптастыру" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) қосымша және негізгі түстерді сараптау және сәйкестендіру;

2) түстерді араластыру;

3) түсті бояу тақтайшасы (қарама-қарсы түстер. Түстердің сәйкестенуі (ашық түс), ахроматтық кесінге салу кезіндегі негізгі түстердің белгісі;

4) көлемді заттар мен негізгі жалпақ фигураларды тану және ата;

5) әртүрлі амалдармен көлемі бойынша сәйкестендіру.

22. "Көру арқылы кеңістікті қабылдау мен есте сақтауын дамыту" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) үлкен кеңістіктегі қашықтықты бағалау;

2) кеңістікте заттардың өзара орналасуын бағалау;

3) кеңістік қатынасты анықтау.

23. "Көру мен моториканың үйлесімділігін дамыту" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) көздің бақылау қызметін дамыту;

2) қолдың ұсақ моторикасын дамыту.

24. "Қабылдаудың толық және тұтастығын дамыту" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) бақылау арқылы талдауын дамыту;

2) нұсқалы және толтырылған бейне.

25. "Сюжеттік бейнені қабылдау" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) заттық картинаны қабылдау.

26. "Кең (ауқымды) кеңістікті қабылдау" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) ауқымды кеңістіктің бинокулярды емес белгілері;

2) жабық және ашық кеңістіктегі объектілердің өзара орналасуы мен ара қашықтығын анықтау;

3) кеңістік жағдайларды құрастыру, жазықтықта бейнесін моделдеу, осы жағдайды бейнелеуші құралдармен күрделендіре отырып салу.

27. "Көркемдік қабылдауын дамыту" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) өнердің негізгі түрлері;

2) декоративті қолданбалы өнер.

28. "Салауатты өмірдің негізі. Алғашқы медициналық көмек көрсету мен медициналық білімнің негізі" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) салауатты өмір салты туралы;

2) алғашқы медициналық көмек және оны көрсетудің ережесі;

3) алғашқы медициналық көмек көрсетудің құралы;

4) адам ағзасының жарақат алу түрлеріне сипаттама.

29. 5-сыныпқа арналған "Қалдық көру қабілетін сақтау және дамыту"

пәнінің базалық мазмұны:

1) диагностика: көру қабілетін сақтаудың мәні; білім алушылардың көру түйсігінің даму деңгейін бағалау;

2) көру қабілетін сақтау: көру анализаторлары, көру қабілетінің нашарлаудың және жоғалтудың қаупі факторлары; көз гимнастикасы; оптикалық түзеу құралдарын күту (көзілдірік, лупалар, линзалар); көздің шаршағанын басу амалдары; аккомодацияға жаттығулар, әйнектегі белгімен жаттығулар; көру аймағы ұғымы (жанынан көру, орталық көру, көру аймағының тарылуы), көру өрісін анықтайтын құрал – периметр; келбетті пішіннің көруді сақтауға әсері; дене шынықтыру режимі;

3) сенсорлық эталонды қалыптастыру: негізгі түстерді, спектр түстерін ажырату және үйлестіру; жақын түстер қатарынан кәжетті түсті айырып алу; түстер реңкілерін қабылдау және ажырату, оларды басқалар қатарынан және күрделі түстер гаммасынан ажыратып алу; түстің қанықтығы бойынша түстер қатарын белгілеу; түсті төмен контраст түстер арасында қабылдау; дистантты қабылдау; түстердің араласып кетуі; түстердің палитрасы (қарама-қарсы түстер, түстердің үйлесуі, суық және жылы реңдер) және негізгі түстердің ахроматикалық түріне салудағы белгілері; негізгі жазық фигуралар мен көлемді денелерді тану және атау; геометриялық формаларын полисенсорлық қабылдау; ұқсас фигуралды ажырату; түрлі конфигурациялық формаларда және кеңістікте әр түрлі орналасқан сенсорных эталондарды қабылдау; геометриялық формалармен праксис (көлемді геометриялық денелерді, үлгі, сызба, сыртқы контуры, қиялбойынша заттардықұрастыру; заттарды шамасына қарай әр түрлі амалдармен салыстыру; шамаларды қашықтан ажырату; шамадағы айырмашылықтардың біртіндеп азаюы бойынша шамаларды реттеу; кеңістікте әр түрлі орналасқан күрделі формаларды шамалары бойынша салыстыру; шамалардың контрастысы; шамалардың үйлесімдігіне жаттығулар;

4) көру арқылы кеңістікті қабылдау мен есте сақтауын дамыту: ауқымды кеңістікте қашықтықты бағалау; кеңістіктегі заттардың өзара орналасуын бағалау; кеңістіктік қатынастарды белгілеу;

5) көру мен моториканың үйлесімділігін дамыту: нақты үйлесімді

сыртқы практикалық әрекеттердің дамыту; көздің бақылау қозғалыс функциясын дамыту; қолдың ұсақ моторикасын дамыту;

6) қабылдаудың толық және тұтастығын дамыту:көлемді моделді қабылдау; ішкі суреті бар объектінің контурын қабылдау; силуэты берілген бейнені қабылдау; толықтай салынбаған бейнені қабылдау; дұрыс салынбаған суретті қабылдау; суретті дұрыс қалыпқа келтіру; бейнені анықсыз перцептивті аясынан ажыратып алу; сызба түрінде берілген суретті қабылдау;

7) сюжеттік бейнені қабылдау: сюжеттік суретті құрастырудың кезеңдері; заттық суретті қабылдау; субъектті суретті қабылдау; сюжетті суреттер сериясын қабылдау;суреттерді қабылдауда айырмашылықтарды іздеу;

8) кең (ауқымды) кеңістікті қабылдау: ауқымды кеңістіктің бинокулярды емес белгілерін талдау: жабық және ашық кеңістіктегі объектілердің өзара орналасуы мен ара қашықтығын анықтау жаттығулары; кеңістік жағдайларды құрастыру; жазықтықта бейнесін моделдеу; бейнелеуші құралдарды біртіндеп күрделендіре отырып кеңістіктік жағдаятты салу; кеңістік ауқымын стереоскоптық қабылдау; ауа және линиялық перспектива түсініктері; қабылдау қашықтықты ұзара отырып, объектілердің өзара орналасу қашықтықты анықтау практикумы;

9) көркемдік қабылдауын дамыту: өнердің негіздерімен танысу;өнердің негізгі түрлері туралы түсінік;көркем шығармаларды талдау; декоративті қолданбалы өнер;

10) салауатты өмірдің негізі. Алғашқы медициналық көмек көрсету мен медициналық білімнің негізі: салауатты өмір салты туралы; зиян келтіретін жағымсыз қылықтарды алдын алу; алғашқы медициналық көмек және оны көрсетудің ережесі жалпы адам денсаулығына ықпалын білу; алғашқы медициналық көмек көрсетудің құралы; адам ағзасының жарақат алу түрлерініңсипаттамасы.

30. 6-сыныпқа арналған "Қалдық көру қабілетін сақтау және дамыту" пәнінің базалық мазмұны:

1) диагностика: көру қабілетін сақтаудың мәні; білім алушылардың көру түйсігінің даму деңгейін бағалау;

2) көру қабілетін сақтау: көру талдағышы; көру талдағыштың бұзылыстарын компенсациялаудың жолдары; көру талдағыштың жұмыс төзімділігін сақтауға; көрудің шаршап қалуды алдын алуға бағытталған жаттығулар; көру қабілетінің төмендеуі мен жоғалтудың қауіпті факторлары; өзіне және өз деңсаулығына жауапкершілік деңгейі; түзету оптикалық құралдарды (көз әйнек, лупа, линза) күту ережелері; көру аймағы (шеттен көру, орталық көру, көру аймағының тарылуы) туралы түсініктер; көру қабілетін сақтау үшін күш түсіру тәртібін сақтау; бұлшық етті нығайту үшін сергіту сәттері;

3) сенсорлық эталонды қалыптастыру: негізі түстер және спектр түстері; түстер гаммасы; негізгі үш спектрдің ауданында (қызыл, көк, жасыл) дифференциалдық сезімталдығын дамыту; түстерді араластыру арқылы түстің жаңа реңін алу; оюларды құрастыру және бояу; көру эталондармен еркін операцияларды жасау жаттығулар; "Жануарлар", "Құстар", "Балықтар", "Жәндіктер" тақырыптар бойынша көру түсініктер; жайлы көріністерін нақтылау және қалыптастыру; түстердің үйлесуі; түстердің палитрасы (қарама-қарсы түстер, түстердің үйлесуі, суық және жылы реңдер); түстердің ахроматикалық түріне салудағы белгілері; негізгі жалпақ фигуралар мен көлемді денелер; объектінің жалпақ мен көлемді бейнелерін сәйкестендіру, салыстыру; елістеу арқылы заттарды биіктігі бойынша салыстыру; графикалық диктанттар; көптеген заттардың арасынан берілген мөлшері бойынша қажетті затты ажырату (қабылданатын заттардың санын біртіндеп арттыру; қабылдау заттарға қашықтықты ұзарту арқылы); биіктігі/ауқымы мөлшерлері бойынша заттарды олар жайлы түсініктерімен сәйкестендіру) стереоскоптық көру қабілетін жаттықтыру); қоршаған ортадағы объектілерді олар туралы қалыптасқан түсініктермен сәйкестендіру;

4) көру арқылы кеңістікті қабылдау мен есте сақтауын дамыту: үлкен кеңістіктегі қашықтықты бағалау; кеңістікте заттардың өзара орналасуын бағалау; сызбадан бейнелеу түрлерін құрылымдастыру; жазықтық координаторында бағдарлана алу; берілген координатор нүктесі бойынша бейненің құрылуын тану; әртүрлі позицияда объектіні көру арқылы қабылдау; көзбен шамалауды дамыта білу; кеңістікте бағдарлауды

дамыта алу, көру арқылы есте сақтауын жаттықтыру;

5) көру мен моториканың үйлесімділігін дамыту: көру арқылы қозғалып бара жатқан затқа бақылау жасау; заттың жасалған материалдар қасиеттерін анықтау және сипаттау; өз бұйымының көрнекі бейнесін құру (құм, оригами, папье-маше);

6) қабылдаудың толық және тұтастығын дамыту: заттарды маңызды белгілері бойынша топқа біріктіру; объектілерді маңызды тағайындалған бөліктері бойынша тану, ерекшелік; мозаикамен жұмыс жасау, құрастыру; заттық бейнелерді бейнелеу, талдау, салыстыру; затты; оның бейнесін оны ауызша сипаттау бойынша жаттығулары; үзінділер бойынша суреттеу; "сандырақ" - суреттер; жасырын контурлы бейнелерді табу жаттығулары; қимылды көзбен бақылау арқылы берілген суретті жазықтықта (қағаз, грифельді тақта) салу;

7) сюжеттік бейнені қабылдау: сюжеті, форманы, мөлшерді, түсті, бейненің ашықтылығын өзгерту негізінде сюжеттік суреттерді қабылдауда компьютерлік техникаларды қолдану: фильмдерді көрсету арқылы сюжет желісін талдау және мазмұнын айтып беру негізінде көру арқылы қабылдау сапасы мен жылдамдығын жаттықтыру;

8) кең (ауқымды) кеңістікті қабылдау: ауқымды кеңістіктің бинокулярды емес белгілері; объектінің алшақтығын белгілеу; жабық және ашық кеңістіктегі объектілердің өзара орналасуы мен ара қашықтығын анықтау; кеңістіктің ауқымын стереоскоптық қабылдау; ауа және линиялық перспектива ұғымдары; кеңістік жағдайларды құрастыру, жазықтықта бейнесін моделдеу, осы жағдайды бейнелеуші құралдармен күрделендіре отырып салу; қабылдау қашықтықты ұзарта отырып, объектілердің ара қашықтығын анықтау жаттығулары;

9) көркемдік қабылдауын дамыту: өнердің негізгі түрлері; өнердің негізгі түрлерін ажырату; көркем шығармаларды талдау; берілген тақырыпты немесе түпкі ойын рельефті суреттер немесе пластилин арқылы ашу; берілген тақырыпта кеңістік немесе жазықтықта қарапайым композициялары; шығармашылық қызметтер түрлері (скульптура, шығармашылық құрастыру, декоративті қолданбалы өнер); негізгі пластикалық өнердің түрлері, олардың ерекшеліктері; табиғатқа, адамға,

қоғамға эмоционалды көзқарас; бейнелі өнер;

10) салауатты өмірдің негізі. Алғашқы медициналық көмек көрсету мен медициналық білімнің негізі: өз деңсаулығына жауапкершілік; алғашқы медициналық көмектің маңызы; жалпы адам денсаулығына зиян келтіретін жағымсыз қылықтардың ықпалы; мұрынан қан ағу, құлап қалу калып, жарақат алу, сырып алу кезіндегі алғашқы медициналық көмек көрсету; жараны жуу және жараға таңғыш тарту; алғашқы медициналық көмек көрсетудің құралын пайдалану; адам ағзасының әртүрлі жарақат түрлерін сипаттау; адам ағзасының әртүрлі жарақаттану кезінде алғашқы медициналық көмек көрсету.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

31. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодтық белгімен белгіленді. Кодтық белгіде бірінші белгі – сыныбын, екінші және үшінші белгі – бөлімнің және бөлімшенің реттік санын, төртінші белгі оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 5.2.1.4 кодында "5" - сыныбы, "2.1" - бөлімшесі, "4" - оқу мақсатының реттік саны.

32. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Диагностика":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
1.1 Көру қабілетін сақтаудың маңыздылығы	5.1.1.1 көру қабілетін сақтау маңыздылығы туралы түсініктерінің болуы	6.1.1.1 көру қабілетін сақтау маң

2) 2-бөлім "Көру қабілетін сақтау":

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	5 сынып	6 сынып
2.1 Көру анализаторларының мәні	5.2.1.1 көру анализаторларының мәнін түсіну	6.2.1.1 көру анализаторларының м білімді меңгеру

	5.2.1.2 көзге арналған гимнастика түрлерін өзбетінше орындау	6.2.1.2 көру анализаторындағы ауытқулар орынын торлтыру жолдарын білу 6.2.1.3 көру анализаторларының шаршауын алдын алу және жұмысқа қабілетін көрсетуге бағытталған кешенді жаттығулар орындау
2.2 Көру қабілетінің төмендеуі мен жоғалту қауіп-қатерінің факторлары	5.2.2.1 көру қабілетінің төмендеуі мен жоғалту қауіп-қатерінің факторлар туралы түсініктерінің болуы	6.2.2.1 көру қабілетінің төмендеуі мен жоғалту қауіп-қатерінің факторларын санау 6.2.2.2. өзіне және өзінің денсаулығына жауапкершілік деңгейін түсіну
2.3 Түзету оптикалық құралдарды күту (көз әйнек, лупа, линза)	5.2.3.1 түзету оптикалық құралдарды күту (көз әйнек, лупа, линза) дағдыларынмеңгеру	6.2.3.1 түзету оптикалық құралдарды күту (көз әйнек, лупа, линза) ережесін қолдану 6.2.3.2 түзету оптикалық құралдарды күту (көз әйнек, лупа, линза) білу
2.4 Көру аймағы (шеттен көру, орталық көру, көру аймағының тарылуы)	5.2.4.1 көру аймағы (шеттен көру, орталық көру, көру аймағының тарылуы) мәнін түсіну	6.2.4.1 көру аймағы (шеттен көру, орталық көру, көру аймағының тарылуы) түсініктерін пайдалану 6.2.4.2 көру аймағын айқындауға арналған приборларды өзбетінше қолдану
2.5 Көру қабілетін сақтау үшін күш түсіру тәртібін сақтау	5.2.5.1 күш түсіру тәртібінің маңыздылығын түсіну 5.2.5.2 көру анализаторын, көру қабілетінің шаршауын алдын алуға көру аккомодацияны машықтандыруға арналған жаттығу орындау	6.2.5.1 күш түсіру тәртібі туралы білу қолдану 6.2.5.2 күш түсіру тәртібін қолдану 6.2.5.3 көз шаршауын басуы мен бұлшық еттерін нығайту үшін физминутка орындау

3) 3-бөлім "Сенсорлық эталонды қалыптастыру":

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары
---------	------------------

	5-сынып	6-сынып
3.1 Қосымша және негізгі түстерді сараптау және сәйкестендіру	5.3.1.1 қосымша және негізгі түстерді атау 5.3.1.2 негізгі түстердің бірнеше реңктерін ерекшелеу 5.3.1.3 түстің ашықтығы мен қоюлығын жоғарлату мен төмендету жағдайында түстерді қабылдауға арналған жаттығуларды орындау	6.3.1.1 қосымша және негізгі түстерді сараптау және сәйкестендіру 6.3.1.2 тапсырма бойынша түстерді құру 6.3.1.3 үш негізгі түстерге (көк, сары, қызыл) дифференциалды сезімталдығын тану
3.2 Түстерді араластыру	5.3.2.1 түстерді араластыру арқылы жаңа түстер реңктеріне білу 5.3.2.2 әртүрлі түстермен геометриялық фигураларды, өрнектерді жүргізе білу 5.3.2.3 бөліктерден бір бүтін жасап, бояу 5.3.2.4 тақырып бойынша көру түсініктерін меңгеру: "Ағаштар", "Тал-шілік, бұта", "Шөпті өсімдіктер", "Гүлдер"	6.3.2.1 жаңа түсті алу үшін түстерді араластыру әдісін жұмысқа қолдану 6.3.2.2 оюды құру және бояу 6.3.2.3 қызметте көру эталондарын қолдануға жаттығулар орындау 6.3.2.4 "Жануарлар", "Құстар", "Жәндіктер" тақырыбы бойынша түсініктерін меңгеру
3.3 Түсті бояу тақтайшасы (қарама-қарсы түстер. Түстердің сәйкестенуі "суық", "жылы" түстер), ахроматтық кесінге салу кезіндегі негізгі түстердің белгісі	5.3.3.1 түстердің үйлесуі туралы толық мағлұмат меңгеру 5.3.3.2 түстер палитрасын білу (қарама-қарсы түстер, ашық түстер) 5.3.3.3 ахроматтық кесінге салу кезіндегі негізгі түстердің белгілерін білу	6.3.3.1 жаттығу орындау бойынша үйлесімді түстерді қолдану 6.3.3.2 қарама-қарсы түстерді ажырату 6.3.3.3 ахроматтық кесінге салу кезіндегі негізгі түстердің белгілерін білу
3.4 Көлемді заттар мен негізгі жалпақ фигураларды тану және атау	5.3.4.1 көлемді заттар мен негізгі жалпақ фигураларды тану және атау 5.3.4.2 көз тоқтатуын алмастыру кезінде (оңға-солға, жоғары-төмен, алыс-жақын) бейнлерді тану	6.3.4.1 көру әдісі арқылы негізгі жалпақ фигураларды және көлемді заттарды ерекшелеу 6.3.4.2 объектілер бейнелерін көлеміне қарай сәйкестендіріп салыстыру

	5.3.4.3 көлемді және салынған заттық бейнелерді салыстыру	6.3.4.3 түсініктері бойынша қарай заттарды салыстыру 6.3.4.4 графикалық диктант
3.5 Әртүрлі амалдармен көлемі бойынша сәйкестендіру	5.3.5.1 көп объектілер ішінен берілген өлшемдегі объектіні ерекшелеу 5.3.5.2 көрнекіліктің көмегімен немесе сүйемелденіп көлем бойынша объектілерді салыстыру 5.3.5.3 көру арқылы көшірмелеуін дамытуға жаттығулар орындау (көлемнің үш параметрі бойынша көлемді заттарды бағалау) 5.3.5.4 көру бұрышын өзгерту барысында объектілер көлемін анықтауын қабылдауға арналған жаттығулар орындау 5.3.5.5 көлем ұғымын бекітуге жаттығулар орындау	6.3.5.1 көп объектілер ішіндегі өлшемдегі объектіні (қабылдау объектілердің ара қашықтығын ұлғайту) ерекшелеу 6.3.5.2 заттар туралы мәліметті биіктігі/тереңдігі бойынша бағалау (көру арқылы көшірмелеуін дамыту машықтандыру) 6.3.5.3 қалыптасқан түсініктерді қоршаған объектілерді өзара салыстыру

4) 4-бөлім "Көру арқылы кеңістікті қабылдау мен есте сақтауын дамыту":

4-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
4.1 Үлкен кеңістіктегі қашықтықты бағалау	5.4.1.1 макро кеңістікте арақашықтықты бағалау	6.4.1.1 макро кеңістікте арақашықтықты бағалау
4.2 Кеңістікте заттардың өзара орналасуын бағалау	5.4.2.1 кеңістікте заттардың өзара орналасуын білу	6.4.2.1 кеңістікте заттардың өзара орналасуын зерттеу
4.3 Кеңістік қатынасты анықтау	5.4.3.1 көру арқылы топтағы заттардың кеңістіктегі орналасуын ерекшелеу	6.4.3.1 сызбадан бейнелеу түрлерін қолдану

		6.4.3.2 жазықтық координаторында б
		6.4.3.3 берілген координатор нүктесі б бейненің құрылуын тану
		6.4.3.4 әртүрлі позицияда объектіні ке қабылдау
		6.4.3.5 көзбен шамалауды дамыта біл
		6.4.3.6 кеңістікте бағдарлауды дамыта арқылы есте сақтауын жаттықтыру

5) 5-бөлім "Көру мен моториканың үйлесімділігін дамыту":

5-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	5- сынып	6- сынып
5.1 Көздің бақылау қызметін дамыту	5.5.1.1 көздің бақылау қызметін қолдана білу	6.5.1.1 көру арқылы қозғалып бара жатқан заттарды жасау
5.2 Қолдың ұсақ моторикасын дамыту	5.5.2.1 заттардың құрылымын саусақтармен анықтау	6.5.2.1 заттың жасалған материалдар қасиеттерін және сипаттау
	5.5.2.2 саусақ ойындарын пайдалана отырып, әрекеттік-көрнекі ойлауын басқару	6.5.2.2 өз бұйымының көрнекі бейнесін құру (қалам, папье-маше)

6) 6-бөлім "Қабылдаудың толық және тұтастығын дамыту":

6-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
6.1 Бақылау арқылы талдауын дамыту	5.6.1.1 объектіні тұтас және бөлшектермен қабылдауға арналған жаттығу, заттардың қасиеттері мен сапасын сараптау, қабылданатын бейнелерді сөзбен сипаттап беру	6.6.1.1 заттарды тану, тағайындалған объекті бойынша топқа біріктіру

		6.6.1.2 объектілерді тағайындалған б... бойынша тану, ерекшелеу 6.6.1.3 мозаикамен жұмыс жасау, құ... 6.6.1.4 заттық бейнелерді бейнелеу, салыстыру
6.2 Кескінді және боялған бейне	5.6.2.1 артық объектіні табу, бірнеше айырмашылықтары бар ұқсас бейнелерді салыстыру 5.6.2.2 біртұтас бөлікке көлемді сынарларын салу 5.6.2.3 алдыңғы, артқы жағын бейнеленетін заттар суреттерінің сынарларын салу 5.6.2.4 синоптофорда жаттығу орындау: практикалық әрекет арқылы екі бөлікті бейнені бүтін суретке орналастыру	6.6.2.1 суреттерді сөзбен бейнелеу б... заттарды табуға арналған жаттығула... 6.6.2.2 үзінділер бойынша суреттерд... суреттердегі қателіктерді табу 6.6.2.3 кескіні бойынша бейнелерді т... жаттығу орындау 6.6.2.4 қимылды көзбен бақылау ар... суретті жазықтықта (қағаз, грифель, ...) құрылуын жөндеу

7) 7-бөлім "Сюжеттік бейнені қабылдау":

7-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
7.1 Заттық картинаны қабылдау	5.7.1.1 сюжеті тақырыптарды анықтау 5.7.1.2 сюжеттік картинкадағы оқиғаның уақытын, орнын айқындау 5.7.1.3 басты және басты емес объектілерді ерекшелеу 5.7.1.4 сюжеттегі динамиканы анықтау	6.7.1.1 тұрақты қалпы мен динамикада сюжеттік сурет... қабылдауда компьютерлік техникаларды қолдану: сю... мөлшерді, түсті, ашықтылығын өзгерту негізінде 6.7.1.2 фильмдерді көрсетумен қатар сюжет желісін та... мазмұнын айтып беру негізінде көру арқылы қабылда... жылдамдығын жаттықтыру

8) 8-бөлім "Кең (ауқымды) кеңістікті қабылдау":

8-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
8.1 Ауқымды кеңістіктің бинокулярды емес белгілері	5.8.1.1 ауқымды кеңістіктің бинокулярды емес белгілері туралы түсініктерінің болуы	6.8.1.1 ауқымды кеңістіктің бинокулярды емес белгілерін білу
8.2 Жабық және ашық кеңістіктегі объектілердің өзара орналасуы мен ара қашықтығын анықтау	5.8.2.1 объектінің қашықтығын анықтау туралы түсініктерінің болуы 5.8.2.2 жабық және ашық кеңістіктегі объектілердің өзара орналасуы мен ара қашықтығын түсіну	6.8.2.1 объектілердің ара қашықтығын анықтау 6.8.2.2 жабық және ашық кеңістіктегі объектілердің өзара орналасуы мен ара қашықтығын білу 6.8.2.3 ауа және линиялық қызыл түсініктерін, кеңістік ауқымды объектілер арқылы қабылдауын дамыту, орындау
8.3 Кеңістік жағдайларды құрастыру, жазықтықта бейнесін моделдеу, осы жағдайды бейнелеуші құралдармен күрделендіре отырып салу	5.8.3.1 жазықтықта бейнені модельдеу, құрастыру туралы түсініктерінің болуы 5.8.3.2 қарапайым ситуациялардың суретін салу	6.8.3.1 жазықтықта бейнені модельдеу, құрастыру 6.8.3.2 бейнелеуші құралдармен күрделендіре отырып оқиға жазу, салу 6.8.3.3 қабылдау қашықтығын анықтау, ұлғайтумен объектілердің орналасуы мен ара қашықтығын анықтау бойынша орындау

9) 9-бөлім "Көркемдік қабылдауын дамыту":

9-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып

9.1 Өнердің негізгі түрлері	5.9.1.1 өнердің негізгі түрлерін білу	6.9.1.1 өнердің негізгі түрлерін білу
	5.9.1.2 өнердің негізгі түрлері туралы түсініктерінің болуы	6.9.1.2 өнердің негізгі түрлерін ажырату
		6.9.1.3 көркем шығармаларды талдау
9.2 Декоративті қолданбалы өнер	5.9.2.1 ою-өрнектің мәнін түсіну	6.9.2.1 берілген тақырыпты немесе түпкі ойын рельефті немесе пластилин арқылы ашу
	5.9.2.2 оюдың қарапайым түрлерін құрастыруды орындау	6.9.2.2 берілген тақырыпта кеңістік немесе жазықтықта композицияны құру
	5.9.2.3 тұрмыстық заттарды, бұйымдарды әшейкелеу үшін геометриялық өрнектерді, оюды құрастыру үшін қарапайым декоративті элементтерді қолдану	6.9.2.3 қолжетімді шығармашылық қызметтер түрлерін шығармашылық құрастыру, декоративті қолданбалы өнерді қабылдау және талқылауға қатысу
	5.9.2.4 оюды құрастыру үшін ырғақ формын қолдану	6.9.2.4 негізгі пластикалық өнердің түрлерін ажырату, олардың ерекшелігін түсіну
	5.9.2.5 берілген тақырып және мазмұны бойынша аппликация орындау	6.9.2.5 табиғатқа, адамға, қоғамға эмоционалды қатынасты білдіретін композицияны құру
	5.9.2.6 алуан түрлі рельефті, материалды, фактура түрлерін қабылдау және оны жетілдіру	6.9.2.6 қоршаған орта мен өмірлік болмыстың әртүрлі жақтарын адамды, бейнеленген табиғаты, өзінің ұлттық өнерін қабылдау және тактильді сипап сезу амалдарын қабылдайтын құралдармен тану, қабылдау, бейнелеу және бағалау
	5.9.2.7 көркем өнер түрлерін қалдық көру және қолжетімді тактильді-сипап сезу арқылы шығарманы қабылдау	6.9.2.7 мүсін туындылар, шағын пластикалық, кеңістіктік ауқымды ұлттық қолөнерді көркем шығарманың түрі ретінде қабылдау

10) 10-бөлім "Салауатты өмірдің негізі. Алғашқы медициналық көмек көрсету мен медициналық білімнің негізі":

10-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып

10.1 Салауатты өмір салты туралы	5.10.1.1 салауатты өмір салтының мәнін түсіну	6.10.1.1 өз денсаулығына жауапты екендігін түрде түсіну
10.2 Алғашқы медициналық көмек және оны көрсетудің ережесі	5.10.2. алғашқы медициналық көмек көрсетудің мәнін түсіну 5.10.2.2 жалпы адам денсаулығына зиян келтіретін жағымсыз қылықтардың ықпалын білу 5.10.2.3 күтпеген жағдайдағы аурулар мен жарақаттану кезінде сырқаттанушыларға өмірі мен денсаулығын сақтап қалуға қажетті қарапайым шараларды жүргізу	6.10.2.1 алғашқы медициналық көмектің негізгі қағидаларын білу 6.10.2.2 жалпы адам денсаулығына зиян келтіретін жағымсыз қылықтардың ықпал ету тәсілдерін білу (алкоголь, нашар дәрі-дәрмектерді қолдану, білімдерін жинақтау) 6.10.2.3 мұрынан қан ағу, құлап қалу, жарақаттану кезінде алғашқы медициналық көмек көрсету ережесін білу 6.10.2.4 жараны жуу және таңудың ережесін орындау
10.3 Алғашқы медициналық көмек көрсетудің құралы	5.10.3.1 алғашқы медициналық көмек көрсету құралдарын білу	6.10.3.1 алғашқы медициналық көмек көрсету құралдарын пайдалану
10.4 Адам ағзасының жарақат алу түрлеріне сипаттама	5.10.4.1 адам ағзасының әртүрлі жарақат түрлері туралы түсініктерінің болуы 5.10.4.2 адам ағзасының әртүрлі жарақаттану кезінде алғашқы медициналық көмек көрсету туралы түсініктерінің болуы	6.10.4.1 адам ағзасының әртүрлі жарақат алу түрлеріне сипаттама 6.10.4.2 адам ағзасының әртүрлі жарақаттану кезінде алғашқы медициналық көмек көрсету ережесін білу

33. Осы Бағдарлама көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Қалдық көру қабілетін сақтау және дамыту" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

34. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру бағдарламасы

деңгейінің 5-6 сыныптары

"Қалдық көру қабілетін

және дамыту" пәнін

жаңартылған мазмұн

үлгілік оқу бағдарлама

қосымша

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Қалдық көру қабілетін сақтау және дамыту" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Диагностика	1.1 Білім алушылардың көру қабілетін сақтау туралы білімдерін анықтау	5.1.1.1 көру қабілетін сақтау маңыздылығы туралы түсініктерінің болуы
2. Көру қабілетін сақтау	2.1 Көру анализаторларының мәні	5.2.1.1 көру анализаторларының мәнін түсіну 5.2.1.2 көзге арналған гимнастика түрлерін өзінше орындау
	2.2 Көру қабілетінің төмендеуі мен жоғалту қауіп-қатерінің факторлары	5.2.2.1 көру қабілетінің төмендеуі мен жоғалту факторлар туралы түсініктерінің болуы
	2.3 Түзету оптикалық құралдарды күту (көз әйнек, лупа, линза)	5.2.3.1 түзету оптикалық құралдарды күту (көз әйнек, лупа, линза) дағдыларын меңгеру
	2.4 Көру аймағы (шеттен көру, орталық көру, көру аймағының тарылуы)	5.2.4.1 көру аймағы (шеттен көру, орталық көру, көру аймағының тарылуы) мәнін түсіну
	2.5 Көру қабілетін сақтау үшін күш түсіру тәртібін сақтау.	5.2.5.1 күш түсіру тәртібінің маңыздылығын түсіну 5.2.5.2 көру анализаторын, көру қабілетінің шамамен сақталуына көру аккомодацияны машықтандыруға жаттығу орындау

3. Сенсорлық эталонды қалыптастыру	3.1 Қосымша және негізгі түстерді сараптау және сәйкестендіру	5.3.1.1 қосымша және негізгі түстерді атау
		5.3.1.2 негізгі түстердің бірнеше реңктерін ерекше білу
		5.3.1.3 түстің ашықтығы мен қоюлығын жоғары және төмендету жағдайында түстерді қабылдауға арналған жаттығуларды орындау
	3.2 Түстерді араластыру	5.3.2.1 түстерді араластыру арқылы жаңа түстерді білу
		5.3.2.2 әртүрлі түстермен геометриялық фигураларды өрнектерді жүргізе білу
		5.3.2.3 бөліктерден бір бүтін жасап, бояу
		5.3.2.4 тақырып бойынша көру түсініктерін мен "Тал-шілік, бұта", "Шөпті өсімдіктер", "Гүлдер"
	3.3 Түсті бояу тақтайшасы (қарама-қарсы түстер. Түстердің сәйкестенуі (ашықтүс), ахроматтық кесінге салу кезіндегі негізгі түстердің белгісі	5.3.3.1 түстердің үйлесуі туралы толық мағлұмат
		5.3.3.2 түстер палитрасын білу (қарама-қарсы түстер)
		5.3.3.3 ахроматтық кесінге салу кезіндегі негізгі белгілерін білу
	3.4 Көлемді заттар мен негізгі жалпақ фигураларды тану және атау	5.3.4.1 көлемді заттар мен негізгі жалпақ фигураларды атау
		5.3.4.2 көз тоқтатуын алмастыру кезінде (оңға-солға, алды-артқа, төмен, алыс-жақын) бейнлереді тану
		5.3.4.3 көлемді және салынған заттық бейнелерді атау
	3.5 Әртүрлі амалдармен көлемі бойынша сәйкестендіру	5.3.5.1 көп объектілер ішінен берілген өлшемдер бойынша ерекшелену

		5.3.5.2 көрнекіліктің көмегімен немесе сүйем бойынша объектілерді салыстыру 5.3.5.3 көру арқылы көшірмелеуін дамытуға жағдай орындау (көлемнің үш параметрі бойынша көлемді бағалау) 5.3.5.4 көру бұрышын өзгерту барысында объектінің анықтауын қабылдауға арналған жаттығулар орындау 5.3.5.5 көлем ұғымын бекітуге жаттығулар орындау
4. Көру арқылы кеңістікті қабылдау мен есте сақтауын дамыту	4.1 Үлкен кеңістіктегі қашықтықты бағалау	5.4.1.1 макро кеңістікте арақашықтықты бағалау
	4.2 Кеңістікте заттардың өзара орналасуын бағалау	5.4.2.1 кеңістікте заттардың өзара орналасуын бағалау
	4.3 Кеңістік қатынасты анықтау	5.4.3.1 көру арқылы топтағы заттардың кеңістікте орналасуын ерекшелеу
5. Көру мен моториканың үйлесімділігін дамыту	5.1 Көздің бақылау қызметін дамыту	5.5.1.1 көздің бақылау қызметін қолдана білу
	5.2 Қолдың ұсақ моторикасын дамыту	5.5.2.1 заттардың құрылымын саусақтармен анықтау 5.5.2.2 саусақ ойындарын пайдалана отырып, көрнекі ойлауын басқару
3-тоқсан		
6. Қабылдаудың толық және тұтастығын дамыту	6.1 Бақылау арқылы талдауын дамыту	5.6.1.1 объектіні тұтас және бөлшектермен қабылдауға арналған жаттығу, заттардың қасиеттері мен сипаттарын сараптау, қабылданатын бейнелерді сөзбен сипаттау
	6.2 Кескінді және боялған бейне	5.6.2.1 артық объектіні табу, бірнеше айырмашылықтарды анықтау, ұқсас бейнелерді салыстыру 5.6.2.2 біртұтас бөлікке көлемді сынарларын салу, біртұтас бөлікке көлемді сынарларын салу 5.6.2.3 алдыңғы, артқы жағын бейнеленетін заттардың суреттерінің сынарларын салу

		5.6.2.4 синоптофорда жаттығу орындау: практикалық тәсілдер арқылы екі бөлікті бейнені бүтін суретке орналастыру
7. Сюжеттік бейнені қабылдау	5.7.1.1 Заттық картинаны қабылдау	5.7.1.1 сюжеті тақырыптарды анықтау 5.7.1.2 сюжеттік картинкадағы оқиғаның уақыттың аяқталуына дейінгі айқындау 5.7.1.3 басты және басты емес объектілерді еркін таңдау 5.7.1.4 сюжеттегі динамиканы анықтау
8. Кең (ауқымды) кеңістікті қабылдау	8.1 Ауқымды кеңістіктің бинокулярды емес белгілері	5.8.1.1 ауқымды кеңістіктің бинокулярды емес белгілері туралы түсініктерінің болуы
	8.2 Жабық және ашық кеңістіктегі объектілердің өзара орналасуы мен ара қашықтығын анықтау	5.8.2.1 объектінің қашықтығын анықтау туралы түсініктерінің болуы 5.8.2.2 жабық және ашық кеңістіктегі объектілердің орналасуы мен ара қашықтығын түсіну
	8.3 Кеңістік жағдайларды құрастыру, жазықтықта бейнесін моделдеу, осы жағдайды бейнелеуші құралдармен күрделендіре отырып салу	5.8.3.1 жазықтықта бейнені модельдеу, құрастыру, түсініктерінің болуы 5.8.3.2 қарапайым ситуацилардың суретін салу
4 тоқсан		
9. Көркемдік қабылдауын дамыту	9.1 Өнердің негізгі түрлері	5.9.1.1 өнердің негізгі түрлерін білу 5.9.1.2 өнердің негізгі түрлері туралы түсініктері
	9.2 Декоративті қолданбалы өнер	5.9.2.1 ою-өрнектің мәнін түсіну 5.9.2.2 оюдың қарапайым түрлерін құрастыру
		5.9.2.3 тұрмыстық заттарды, бұйымдарды әшекейлендіру, геометриялық өрнектерді, оюды құрастыру үшін декоративті элементтерді қолдану

		5.9.2.4 оюды құрастыру үшін ырғақ формын қолдану 5.9.2.5 берілген тақырып және мазмұны бойынша интерактивті аппликация орындау 5.9.2.6 алуан түрлі рельефті, материалды, фактуралық нысанды қабылдау және оны жетілдіру 5.9.2.7 көркем өнер түрлерін қалдық көру және тәжірибелі-сипат сезу арқылы шығарманы қабылдау
10. Салауатты өмірдің негізі. Алғашқы медициналық көмек көрсету мен медициналық білімнің негізі	10.1 Салауатты өмір салты туралы	5.10.1.1 салауатты өмір салтының мәнін түсінуді
	10.2 Алғашқы медициналық көмек және оны көрсетудің ережесі	5.10.2. алғашқы медициналық көмек көрсетудің ережесін
		5.10.2.2 жалпы адам денсаулығына зиян келтіретін жағымсыз қылықтардың ықпалын білу
	10.3 Алғашқы медициналық көмек көрсетудің құралы	5.10.2.3 күтпеген жағдайдағы аурулар мен жаралар кезінде сырқаттанушыларға өмірі мен денсаулығын қалтуға қажетті қарапайым шараларды жүргізу
	10.4 Адам ағзасының жарақат алу түрлеріне сипаттама	5.10.3.1 алғашқы медициналық көмек көрсетудің құралын білу
		5.10.4.1 адам ағзасының әртүрлі жарақат түрлерін түсініктерінің болуы
		5.10.4.2 адам ағзасының әртүрлі жарақаттану түрлерін алғашқы медициналық көмек көрсету туралы

2) 6-сынып:

2-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		

1. Диагностика	1.1 Білім алушылардың көру қабілетін сақтау туралы білімдерін анықтау	6.1.1.1 көру қабілетін сақтау маңыздылығын білу
2. Көру қабілетін сақтау	2.1 Көру анализаторларының мәні	6.2.1.1 көру анализаторларының мәні туралы білу 6.2.1.2 көру анализаторындағы аутқушылықтың торлтыру жолдарын білу 6.2.1.3 көру анализаторларының шаршауын алдын алу жұмысқа қабілеттілігіне қолдау көрсетуге бағытталған кешенді жаттығулар орындау
	2.2 Көру қабілетінің төмендеуі мен жоғалту қауіп-қатерінің факторлары	6.2.2.1 көру қабілетінің төмендеуі мен жоғалту к факторларын саналы түрде түсіну 6.2.2.2. өзіне және өзінің денсаулығына жауапк деңгейін түсіну
	2.3 Түзету оптикалық құралдарды күту (көз әйнек, лупа, линза)	6.2.3.1 түзету оптикалық құралдарды күтудің (к линза) ережесін қолдану 6.2.3.2 түзету оптикалық құралдарға күтім жасау
	2.4 Көру аймағы (шеттен көру, орталық көру, көру аймағының тарылуы)	6.2.4.1 көру аймағы (шеттен көру, орталық көру, аймағының тарылуы) түсініктерін меңгеру, пай. 6.2.4.2 көру аймағын айқындауға арналған приб өзбетінше қолдану (периметр)
	2.5 Көру қабілетін сақтау үшін физикалық күш түсіру тәртібі және оны сақтау	6.2.5.1 күш түсіру тәртібі туралы білімдерін қолд. 6.2.5.2 күш түсіру тәртібін қолдану 6.2.5.3 көз шаршауын басуы мен бұлшықетті ны физминутка орындау
2-тоқсан		
3. Сенсорлық эталонды қалыптастыру	3.1 Қосымша және негізгі түстерді сараптау және сәйкестендіру	6.3.1.1 қосымша және негізгі түстерді сараптау ж сәйкестендіру

		6.3.1.2 тапсырма бойынша түрлі түсті құру
		6.3.1.3 үш негізгі түстерге (қызыл, көк, жасыл) дифференциалды сезімталдығын тану
	3.2Түстерді араластыру	6.3.2.1жаңа түсті алу үшін түстерді араластыру әдісін қолдану 6.3.2.2 оюды құру және бояу 6.3.2.3 қызметте көру эталондарын еркін қолдану және жаттығулар орындау 6.3.2.4 "Жануарлар", "Құстар", "Балықтар", "Жәндіктер" тақырыбы бойынша көру түсініктерін меңгеру
	3.3 Түсті бояу тақтайшасы (қарама-қарсы түстер. Түстердің сәйкестенуі (ашықтүс), ахроматтық кесінге салу кезіндегі негізгі түстердің белгісі	6.3.3.1 жаттығу орындау барысында үйлесімді түстерді таңдау 6.3.3.2 қарама-қарсы түстер, ашық түстерді ажырату 6.3.3.3 ахроматтық кесінге салу кезіндегі негізгі түстердің белгілерін ажырату
	3.4Көлемді заттар мен негізгі жалпақ фигураларды тану және атау	6.3.4.1көру әдісі арқылы негізгі тегіс фигураларды көлемді заттарды ерекшелеу 6.3.4.2 объектілер бейнелерін тегіс және көлеміне сәйкестендіру, салыстыру 6.3.4.3 түсініктері бойынша биіктіктеріне қарай заттарды салыстыру 6.3.4.4 графикалық диктант жазу
	3.5 Әртүрлі амалдармен көлемі бойынша сәйкестендіру	6.3.5.1 көп объектілер ішінен берілген өлшемдер бойынша (қабылданатын объектілердің ара қашықтығын ескере отырып) ұлғайту) ерекшелеу 6.3.5.2 заттар туралы мәліметтерін биіктігі/тереңдігі бойынша сәйкестендіру

		сәйкестендіру (көру арқылы көшірмелеуін маш
		6.3.5.3 қалыптасқан түсінктерімен қоршаған об өзбетінше салыстыру
4. Көру арқылы кеңістікті қабылдау мен есте сақтауын дамыту	4.1 Үлкен кеңістіктегі қашықтықты бағалау	6.4.1.1 макро кеңістікте арақашықтықты анықт
	4.2 Кеңістікте заттардың өзара орналасуын бағалау	6.4.2.1 кеңістікте заттардың өзара орналасуын н зерттеу
	4.3 Кеңістік қатынасты анықтау	6.4.3.1 сызбадан бейнелеу түрлерін құрылымд
		6.4.3.2 жазықтық координаторында бағдарлана
		6.4.3.3 берілген координатор нүктесі бойынша б құрылуын тану
		6.4.3.4 әртүрлі позицияда объектіні көру арқылы
6.4.3.5 көзбеншамалаудыдамыта білу		
6.4.3.6 кеңістікте бағдарлауды дамыта алу, көру сақтауын жаттықтыру		
5. Көру мен моториканың үйлесімділігін дамыту	5.1Көздің бақылау қызметін дамыту	6.5.1.1 көру арқылы қозғалып бара жатқан затк жасау
	5.2 Қолдың ұсақ моторикасын дамыту	6.5.2.1 заттың жасалған материалдар қасиеттер және сипаттау 6.5.2.2 өз бұйымының көрнекі бейнесін құру (қ папье-маше)
3-тоқсан		
6. Қабылдаудың толық және тұтастығын дамыту	6.1Бақылау арқылы талдауын дамыту	6.6.1.1заттарды тану, тағайындалған белгілері б біріктіру 6.6.1.2 объектілерді тағайындалған бөліктері бол ерекшелеу

		6.6.1.3 мозаикамен жұмыс жасау, құрастыру
		6.6.1.4 заттық бейнелерді бейнелеу, талдау, салыстыру
	6.2 Нұсқалы және толтырылған бейне	6.6.2.1 суреттерді сөзбен бейнелеу бойынша заттық бейнелерді арналған жаттығулар орындау
		6.6.2.2 үзінділер бойынша суреттерді тану, суреттерді талдау, қателіктерді табу
		6.6.2.3 кескіні бойынша бейнелерді табу арналған жаттығулар орындау
		6.6.2.4 қимылды көзбен бақылау арқылы берілген жазықтықта (қағаз, грифельді тақта) құрылуын орындау
7. Сюжеттік бейнені қабылдау	5.7.1.1 Заттық картинаны қабылдау	6.7.1.1 тұрақты қалпы мен динамикада сюжеттік бейнелерді қабылдауда компьютерлік техникаларды қолдану, композицияны, форманы, мөлшерді, түсті, ашықтылығын өзгерту
		6.7.1.2 фильмдерді көрсетумен қатар сюжет желісін, композицияны және мазмұнын айтып беру негізінде көру арқылы бейнені сапасы мен жылдамдығын жаттықтыру
8. Кең (ауқымды) кеңістікті қабылдау	8.1 Ауқымды кеңістіктің бинокулярды емес белгілері	6.8.1.1 ауқымды кеңістіктің бинокулярды емес белгілерін анықтау
	8.2 Жабық және ашық кеңістіктегі объектілердің өзара орналасуы мен ара қашықтығын анықтау	6.8.2.1 объектілердің ара қашықтығын анықтау
		6.8.2.2 жабық және ашық кеңістіктегі объектілердің өзара орналасуы мен ара қашықтығын білу
		6.8.2.3 әуе және линиялық қызмет түсініктерін, кеңістіктің ауқымдылығын көру арқылы қабылдауын дамыту
	8.3 Кеңістік жағдайларды құрастыру, жазықтықта бейнесін моделдеу, осы жағдайды бейнелеуші құралдармен күрделендіре отырып салу	6.8.3.1 жазықтықта бейнені модельдеу, құрастыру
		6.8.3.2 бейнелеуші құралдарды біртіндеп күрделендіру

		оқиға желісінің сурет салу
		6.8.3.3 қабылдау қашықтығын біртіндеп ұлғайтып, объектілердің орналасу қашықтығын анықтау жаттығу орындау
4-тоқсан		
9. Көркемдік қабылдауын дамыту	9.1 Өнердің негізгі түрлері	6.9.1.1 өнердің негізгі түрлерін білу
		6.9.1.2 өнердің негізгі түрлерін ажырату
		6.9.1.3 көркем шығармаларды талдау
	9.2 Декоративті қолданбалы өнер	6.9.2.1 берілген тақырыпты немесе түпкі ойын ретінде суреттер немесе пластилин арқылы ашу
		6.9.2.2 берілген тақырыпта кеңістік немесе жазық қарапайым композицияны құру
		6.9.2.3 қолжетімді шығармашылық қызметтер таныту (скульптура, шығармашылық құрастыру, декоративті қолданбалы өнер) ажырату, қабылдау және талдау
		6.9.2.4 негізгі пластикалық өнердің түрлерін ажырату ерекшелігін түсіну
		6.9.2.5 табиғатқа, адамға, қоғамға эмоционалды қарау
		6.9.2.6 қоршаған орта мен өмірлік болмыстың әсерін жағдайындағы адамды, бейнеленген табиғатын өнерін қалдық көру және тактильді сипап сезу қабылдайтын қолжетімді құралдармен тану, қарау, бейнелеу және бағалау
		6.9.2.7 мүсін туындылар, шағын пластикалық, негізгі көлемді, ауқымды ұлттық қолөнерді көркем суретінде қабылдау

10. Салауатты өмірдің негізі. Алғашқы медициналық көмек көрсету мен медициналық білімнің негізі		
	10.2 Алғашқы медициналық көмек және оны көрсетудің ережесі	6.10.2.1 алғашқы медициналық көмек көрсетудің қағидаларын білу 6.10.2.2 жалпы адам денсаулығына зиян келтіретін қылықтардың ықпал ету туралы білімдерін жинақтау (алкоголь, нашақорлық) 6.10.2.3 мұрынан қан ағу, құлап қалу кезінде алғашқы медициналық көмек көрсету 6.10.2.4 жараны жуу және таңудың ережелерін сипаттама
	10.3 Алғашқы медициналық көмек көрсетудің құралы	6.10.3.1 алғашқы медициналық көмек көрсету құралдарын пайдалану
	10.4 Адам ағзасының жарақат алу түрлеріне сипаттама	6.10.4.1 адам ағзасының әртүрлі жарақат түрлерін сипаттама 6.10.4.2 адам ағзасының әртүрлі жарақаттану кезінде алғашқы медициналық көмек көрсету

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2018 жылғы 20 қыркүйек

№ 469 бұйрығына 41-қосымша
Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2013 жылғы 3 сәуір

№ 115 бұйрығына 481-қосымша

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1 -тарау. Жалпы ережелер

1. Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білімалушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінен жаңартылған

мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты – қоршаған орта туралы тұтас түсініктердің негізінде балалардың қоғамдағы жүріс-тұрысын, әлеуметтік жағымды мінез-кұлығын калыптастыру, көру қабілеті зақымдалған тұлғаларды қазіргі өмірдің салттарымен жағдайларына әлеуметтік-психологиялық жағынан бейімдеу болып табылады.

3. Бағдарламаның міндеттері:

1) көру қабілеті зақымдалған балалардың өзіне-өзі қызмет көрсетудің, жеке тазалықты сақтаудың, үй шаруасын жүргізудің, қоршаған ортада бағдарлаудың қажетті дағдыларын калыптастыру;

2) әлеуметтік ортаның ерекшеліктерін дұрыс бағалап түсінуін, өзін-өзі бақылау мен өз мінез-кұлығын реттеу дағдыларын қалыптастыру;

3) адамгершілік-этикалық нормаларына сай мінез-құлықты қалыптастыру, дүниетанымын кеңейту, эстетикалық талғамын дамыту;

4) әлеуметтік-мәдени мекемелеріне жататын кәсіпорындары мен ұйымдарымен іс жүзінде таныстыру;

5) адамгершілік-тұлғалық қасиеттерін тәрбиелеу: еңбекқорлық, басқалардың қайғысы мен сезімдеріне ортақ бола білу, үлкендерді сыйлау, отаншылдық сезімдері.

2 -тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" (бұдан әрі - ЭТБ) пәні көру қабілеті бұзылған балаларды арнайы оқыту мен тәрбиелеудің коррекциялық компонентінің негізгі пәндерінің бірі болып табылады. Бұл пән осы балалардың оқыту-тәрбиелеу процесінде өздерін тұлға ретінде таныттуын қамтамасыз етумен ғана шектелмейді, ол көрмейтіндердің өзіндік қажеттіліктерін өз бетінше қанағаттандыра алатындай, өз әлеуметтік мәселелерін шешетіндей, өзін-өзі және басқаларын адекватты бағалайтындай, айналадағыларымен тең құқықта әрекеттесе білетіндей

әлеуметтік құзіреттіліктің деңгейіне жетуге мүмкіндік береді.

5. Көрмейтін және нашар көретін балаларды оқыту құндылықты-бағдарлы, әрекеттік, дифференциалды және коммуникативті тәсілдер негізінде жүзеге асырылады.

6. Оқытудың құндылықты-бағдарлы тәсілі – бұл белгілі құндылықтар тұрғысында оқу іс-әрекетін ұйымдастыру және орындау, оның нәтижелерін алу және қолдану тәсілі: өмір, адам, табиғат, шындық, мейірімділік, отбасы. Құндылықтар тұлғаның мотивациясының маңызды факторы ретінде, оның мінез-құлқы мен әрекетін ынталандырады. Орта білім берудің құндылықтары "Мәңгілік ел" ұлттық идеясына негізделген: қазақстандық патриотизм және азаматтық жауапкершілік; құрмет; ынтымақтастық; еңбек пен шығармашылық; ашықтық; өмір бойы білім алу. Оқыту барысында қазақ ұлттық дәстүрлері мен салттарына басым көңіл бөлінеді. Оқытудың ерекше нәтижелі формаларын қолданады: пікірталас, пікірсайыс, презентациялар, жарыс, конференция өткізу.

7. Тұлғалық қасиеттердің дамуы білім алушыларды білім берудің басты құндылықтарына дағдыландырудың негізі болып табылады, ол құндылықтар: "қазақстандық патриотизм" мен азаматтық жауапкершілік", "құрмет", "ынтымақтастық", "еңбек пен шығармашылық", "ашықтық", "өмір бойы білім алу" сияқты. Бұл құндылықтар білім алушының тәртібі мен күнделікті іс-әрекеттерін ынталандыратын тұрақты тұлғалық бағдарына айналады.

8. Тұлғалық-бағдарлы тәсілі оқу процесін жекелендіруді, баланың жеке даралығын, тұлғалық бірегей қасиеттерін (шығармашылық, белсенділік, еңбекқорлық, төзімділік, мұқияттылық, ұқыптылық, өз деңсаулығы мен қауіпсіздігіне жауаптылық, мақсаттылық, жігерлілік пен қайраттылық, тартысыздық, әдептілік) қалыптастуді көздейді, эмоциялық-еріктік аясының, психикалық процестердің: бейнелеу-әрекеттік ойлаудың, зейіннің кемшіліктерін түзетуге жетелейді.

9. Әрекеттік тәсіл әлеуметтік-тұрмыстық сабақтарында балалардың практикалық икемдері мен дағдыларын дамытуда және түзетуде жүзіге асады. Практикалық дағдыларды ақпараттық-рецептивті, іздену, зерттеу, көрнекті-иллюстрациялық, оқу-танымдық іс-әрекетін ынталандыру

әдістері, бақылау және өзін-өзі бақылау әдістері,репродуктивті әдісі арқылы дамытады, бұл әдістер бойынша меңгерлетін материалды машықталған дағдыға айналғанша қайта-қайта бірнеше рет бекітеді.

10. Әрекеттік тәсіл мұғалім, тәрбиеші мен ата-ананың өзара іс-қимылын көздейді, онда мұғалім білім алушының іс-қимылын үйлестіреді, ал білім алушы өз іс-әрекетін анықтайды, даму дағдыларының жақын аймағын анықтайды және неғұрлым тиімді тактиканы тандайды.

11. Сабақта жүргізілетін іс-әрекеттің негізгі түрі – күнделікті тұрмыстық, әлеуметтік дағдылары мен айналадағылармен әрекеттесудің дағдыларын меңгеруге бағытталған тәжірибелік сабақ болып табылады.

12. Әрекеттік тәсіл білім алушыларға өз бетінше:

1) сұрақ қойып, қорытынды жасау; әртүрлі қиын маршрутты құрастыруда және оқу және танымдық міндеттерді шешу үшін, модельдер мен схемаларды түрлендіруіне, жасап шығаруына, қолдануына;

2) нәтижеге қол жеткізу барысында өзінің іс-әрекетін бақылау, бағдарлауға және мобилдікке байланысты жағдайдың өзгеруіне қарай іс-әрекетін түзетуіне; оқу міндеттерінің орындалуын, оны шешудегі өз мүмкіндіктерін дұрыс бағалауына мүмкіндік береді.

13. Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлауды оқытудағы дифференциациялық тәсіл оқу процесін білім алушылардың түрлі топтарына қарай ерекшелендіруді, олардың денсаулық, психикалық, офтольмологиялық және жас ерекшеліктеріне, көру мүмкіндігі мен қосарласқан кемістіктердің болуына байланысты түрлі жағдайларды жасауды ескереді, осындай ерекшеліктеріне қарай білім алушыларды топтарға бөледі: мүлдем көрмейтін және жартылай көретін білім алушылар; нашар көретін білім алушылар. .

14. Әлеуметтік және тұрмыстық ортада бағдарлау дағдыларын меңгеруіне байланысты топшаларға бөліп оқытуды ұйғарады: балаларды үш топшаға бөледі:

1) бірінші топшаның білім алушылары білім алушылары оқу материалын

толықша және өз бетінше меңгере алады;

2) екінші топшаның білім алушылары оқу материалын меңгереді, бірақ оны жаңғыртуда кейбір қателерді жібереді;

3) үшінші топшаның білім алушылары оқу материалын жартылай меңгереді және оны өз бетінше жаңғырта алмайды, олар үшін жеке түзетудің әдістері мен тәсілдері қамтылған жеке карталар жасайды.

15. Коммуникативті тәсіл әдептілік, сипайылық, ақкөңілділік, тартысыздық сезімдеріне негізделген тұлғаралық әрекеттесуді ұйғарады; сөйлеу қарым-қатынаста білім алушылар іскерлік ынтымақтастықты орнатады; жалпы шешімді табуды, түрлі ұстанымдарды келістіру және өзара қызығушықтарын есепке алу негізінде дау-жанжалдарды шешуді, құрбылардың пікірімен санасып, бір-бірін сыйлауды үйренеді, өз пікірін жеткізе білуді, оны аргументпен дәлелдеу және қорғай білуді меңгереді; сөйлеу құралдарын саналы қолданады, дәрекі сөйлеу және балағат лексикасын қолдануға жол бермейді.

16. ЭТБ пәнін оқытуда екі бағыт қарастырылады:

1) бірінші бағыт білім алушыларда күнделікті өмірге қажетті дағдыларды қалыптастыру болып табылады. тұрмыстағы әр түрлі заттарды пайдалану, тұрмыстағы тәртіп мәдениетінің дағдылары қалыптастырылады;

2) екінші бағыт адам әрекетінің әлеуметтік-тұрмыстық саласымен таныстыру, мектепте, отбасында, қоғамдық орындарда тәртіп мәдениетін тәрбиелеу, сөйлесу дағдыларын қалыптастырумен байланысты дербес өмірде әлеуметтік коммуникативті әрекеттестік үшін қажетті білім мен біліктерді меңгеру болады.

17. Ақпараттық-коммуникативтік технологияларды, GPS навигациясын, мультимедиялық ресурстарын және бұқаралық ақпарат құралдарын, интерактивті тақталарын және компьютерлерді пайдалану оқу процесін белсендіруге және модернизациялауға мүмкіндік береді, сонымен қатар білім алушылар мен педагогтың арасындағы қарым-қатынасты дамытып, ынтымақтастықты нығайтады.

18. ӘТБ пәні біріктірілген курсретінде қарастырылады, ол бірнеше пәндерден алынған білімдерді қамтиды:

1) өзін-өзі тану - қоғам өмірінің негізгі қағидаларын тану және қоғамдағы өз орнын белгілеуге жағдай жасау;

2) математика - формула бойынша отбасылық бюджетті, азық-түлік себетті санауда, ақша аударымдарын жіберуде математикалық есептеу;

3) география - азық-түлік және басқа да тұтыну тауарларды шығару өндірістердің, өнеркәсіп мекемелердің географиялық орналасқан жерлерімен танысу;

4) биология - ас қортуға қатысатын ішкі мүшелердің жұмысымен, көпшілік қолды тауарлар мен азік-түлік өнімдердің шығару өндірістерімен танысу;

5) химия - жуғыш және тазартқыш құралдарды химиялық құрамына қарай қолдану;

6) мимика және пантомимика – ауызша сөйлеу арқылы және сөзсіз коммуникацияның дағдыларын меңгеру;

7) кеністікті бағдарлау - жабық және еркін кеністіктебағдарлай білу;

8) технология -киімін тазалап ұстау, тамақ даярлаутәжірібелік тапсырмаларды орындау;

9) физика- электр құрал-аспаптармен жұмыс жасау ережелерін меңгеру;

10) тарих - қазақ, орыс және басқа ұлттардың дәстүрлері мен тұрмыс-салттарын танысу.

19. ӘТБ сабақтарын Бағдарламада көрсетілген теориялық және практикалық тапсырмалардың барлық түрлерін толық көлемінде орындау үшін арнайы жабдықталған кабинетте өткізеді. Кабинетті ұйымдастыруда санитарлық-гигиеналық ережелері мен қауіпсіздік техникасын есепке

алады. Кабинет дауыстық нұсқау шығаратын тұрмыс техникасы мен тұрмыстық құралдармен жабдықталады.

20. Арнайы білім беру жүйесінде білім алушылардың түзету сабақтары бойынша оқу жетістіктерін бағалаудың сапалық-түсіндірмелі эмоционалды сипаты болады (өз мүмкіндіктерін дұрыс бағалай білуді және түсінуді қалыптастыру) және даму жетістіктердің мониторингіне негізделеді.

21. Бағдарлама бойынша оқудың нәтижелігі сипаттау мағынасына ие және үш деңгей бойынша бағаланады:

1) меңгеруге талпынады;

2) көмек арқылы игере алады (ересек немесе құрдастардың көмегімен);

3) басты құзіреттіліктер бойынша өз бетінше меңгере алады.
3-тарау. ӘТБ пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

22. ӘТБ пәнінен оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сынып – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;

2) 6-сынып – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;

3) 7-сынып – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;

4) 8-сынып – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;

5) 9-сынып – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;

6) 10-сынып – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты құрайды.

23. ӘТБ пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) 1-бөлім "Жеке тазалық";

2) 2- бөлім "Киім және аяқ киім";

3) 3- бөлім "Тұрғын үй";

4) 4- бөлім "Қазақстандық отбасы";

5) 5- бөлім "Мінез-құлық тәртібі";

6) 6- бөлім "Сауда";

7) 7- бөлім "Байланыс құралдары";

8) 8- бөлім "Тұрмыстық мекемелер";

9) 9-бөлім "Көлік";

10) 10- бөлім "Ерекше білім беруге қажеттілігі бар азаматтардың құқықтары мен міндеттері";

11) 11- бөлім "Тамақтану";

12) 12- бөлім "Медициналық көмек".

24. "Жеке тазалық" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) жеткіншектердің жеке гигиенасы;

2) гендерлік тәрбие;

3) салауатты өмір сүру.

25. "Киім және аяқ киім" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) сән және стиль;

2) киімнің және аяқ киімнің күнделікті күтімі.

26. "Тұрғын үй" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) тұрғын үйдің түрлері және олардың интерьері;

2) үйдің тазалығын сақтау.

27. "Қазақстандық отбасы" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) отбасылық қарым-қатынастар;

2) бос уақытты ұйымдастыру амалдары, отбасылық дәстүрлер;

3) отбасы бюджеті.

28. "Мінез-құлық мәдениеті" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) жалпы мәдени құзіреттіліктер;

2) мүсіннің дұрыс қалпысы

29. "Сауда" бөлімі келесі бөлімшеден тұрады:

1) сауда мекемелері, олардың мәні мен мағынасы.

30. "Байланыс құралдары" бөлімі келесі бөлімшеден тұрады:

1) байланыс түрлері, олардың мағынасы.

31. "Тұрмыстық мекемелер" бөлімі келесі бөлімшеден тұрады:

1) тұрмыстық мекемелер және олардың міндеттері

32. "Көлік" бөлімі келесі бөлімшеден тұрады:

1) көлік түрлері, олардың маңызы мен міндеттері.

33. "Ерекше білім беруге қажеттілігі бар азаматтардың құқықтары мен міндеттері" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) нормативті құжаттар;

2) әлеуметтік мекемелер;

3) қалалық оқу мекемелері;

4) жұмысқа орналасу.

34. "Тамақтану" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) азық-түлік өнімдердің түр-түрлігі және олардың маңызы;

2) асүйлік жабдықтары, ыдыс аяқ және ас ішу аспаптары;

3) тамақ дайындау.

35. "Медициналық көмек" бөлімі келесі бөлімшеден тұрады:

1) алғашқы медициналық көмек көрсету.

36. 5-сыныпқа арналған ӘТБ пәнінің базалық мазмұны:

1) тазалық гигиенасы: бір күн ішіндегі тазалық гигиенасының ережесі; тазалық гигиенасының пәні және әдісі; көз гигиенасы; гигиеналық процедураның орындалу ережесі (балада және қызда); достарын сенің денсаулығың;

2) киім және аяқ киім: қазақ тарихының костюмі; киімнің түрлері, олардың қолданылуы; күнделікті киімді күту; аяқ киімнің түрлері, олардың қолданылуы; аяқ киімді күту; киімді жуып тазалауға арналған заттар, аяқ киімді жуу; ілгекті тігу; санитарно-гигиеналық талаптар және қауіпсіздік жұмыстың ережесі;

3) тұрғын-үй: тұрғын-үйдің түрлері; мектеп орналасуы; тазалық жасаудың түрлері; апта сайын бөлмені тазалау; тазалық және жуу кезіндегі қауіпсіздік техникалық жұмыс; шаңсорғыш; бөлме өсімдіктері және оларды күту;

4) қазақ отбасы: отбасы құрамын оқыту; туысқандық

қатынас;отбасылық дәстүр; ақшалар(монета, купюра, валюта); олардың қолданылуы;

5) сауда: дүкеннің түрлері, олардың қолданылуы; сауда саласындағы мамандықтар; тауардың түрлері; сатылым дүкендеріне экскурсия;

6) байланыс құралы: телефонның түрлері және телефон байланысы; сюжеттік-рөлдік ойын "Досыңа хабарласу";

7) тұрмыстық мекеме: тұрмыстық мекеменің қызмет көрсетуі, олардың қолданылуы және ерекшелігі; тұрмыстық қызмет көрсету кәсіпорының жұмысшылардың мамандықтары;

8) көлік тасымалы: қалалық көлік тасымалының түрлері; қалалық көлік тасымалын қолдану; жол ережесіндегі белгілер;

9) ерекше білім беруге қажеттілігі бар азаматтардың құқықтары мен міндеттері: Қазақстан Республикасы Конституциясында "Баланың құқықтары мен міндеттері туралы"; Қазақстандық зағип жандар қоғамының құрылу тарихы;

10) мінез-құлық мәдениеті: құрдас-құрбылармен, ересектермен (таныс және бейтаныс) әр түрлі жағдайда кездесуде және қоштасуда сөйлеумәдениеті; этикеттің негізгі ережелері;отыру және түрегеп тұру кезде мүсіннің дұрыс қалпысын сақтау;

11) тамақтану: тағамның негізгі түрлері; тамақты қауіпсіз сақтау әдісі; тамақты дайындау шарты және орны; таңғы тамақты үстелде дайындау;қарапайым және аралас бутербродтар; салатты дайындау; асүйге қажет заттар мен ыдыстар; оларды күту және дұрыс пайдалану ережесі;

12) медициналық көмек: медициналық мекеме, олардың қолданылуы; үй дәрісханасы.

37. 6-сыныпқа арналған ӘТБ пәнінің базалық мазмұны:

1) жеке тазалық гигиенасы: организмді шыңдау; шаш күтімі (жуу,

сәндеу); көз күзеті; бозбала мен бойжеткеннің қарым-қатынас мәдениеті; салауатты өмір салтының мағынасы;шылымның зияны;

2) киім және аяқкиім: киім және аяқкиімді таңдау түр, түсіне қарай; мақта және жасанды маталарды жуу; үтік; шағын киімді жөндеу; қауіпсіздік техникасын жөндеу;

3) тұрғын-үй: үйдегі бөлменің орналасуы; сыныптың орналасуы, мектептегі жатын бөлме; пәтердің жиһаздағы дұрыс орналасу ережесі, мектепте; күнделікті пәтерді жинау (құрғақ және дымқыл); шаңсорғыш – үйге көмек; бөлме өсімдіктері (олардың мағынасы, сапасы және күтімі);

4) қазақстандық отбасы: туыстардың мамандығы; отбасының құқығы мен міндеті; отбасылық мерекелер; халықаралық валюта;

5) сауда: супермаркет, гипермаркет, минимаркет, олардың қолданылуы; олардың түрлері, олардың бағасы;тауарды тұтыну реті;

6) байланыс құралы: негізгі байланыстың түрлері;апаттық және қалалық мекмемен телефонмен байланыс (полиция, жедел жәрдем, өрт сөндіретін мекеме); сюжеттік рөлдік ойын "Жедел жәрдемге қоңырау"; тренинг "Виртуалды алдамшыны қалай тану керек";

7) тұрмыстық мекеме: химиялық тазалауға экскурсия;

8) көлік тасымалы:көлік тасымалының адам өміріндегі маңызы; қалалық көлік тасымалындағы жолақысын төлеудің түрлері; жолда жүру ережесі;

9) ерекше білім беруге қажеттілігі бар азаматтардың құқықтары мен міндеттері: Қазақстан Республикасы Конституциясында"Баланың құқықтары мен міндеттері туралы"; зағип жандардың Қазақстандық қоғамына кіру тәртібі;

10) мәдениет әдебі: сөйлесу әдебі; жүрген кездегі денені тік ұстау таяқпен;

11) тамақтану: тағамның құрамы (көмірсулар, майлар, ақуыздар,

дәрумендер), адам өміріндегі қолданылуы; тағам рационы; тағамның сақталуы және дайын тамақтың; ас үйдегі тұрмыстық техника; газ және электр плитаның дұрыс қолданылуы; үстел үстіндегі тәртіп ережесі; тазартқыш және жуғыш құралдар арнайы ас үй және асхана ыдыстары үшін; кешкі астың үстелін дайындау; жармалар, оның түрлері, мультиваркаға ботқа дайындау; сүт тағамдарының түрлері; қазақтың сүт өнімдері (қымыз, шұбат, айран);

12) алғашқы көмек: "жедел жәрдемге" қоңырау шалу және үйге дәрігер шақыру; тұмау ауруына профилактика жасау; медициналық нұсқауды дұрыс орындау және қабылдау.

38. 7-сыныпқа арналған ӘТБ пәнінің базалық мазмұны:

1) жеке тазалық гигиенасы: бозбаланың тазалық гигиенасы; жеке гигиеналық пәндер; шаш және бет терісіне күтім; көз аурулары; жеке заттардан жұғатын тазалық гигиенасы; ер баланың жыныстық жетілуі; половое созревание мальчиков; тершеңдік профилактикасы, бозбаланың тері аурулары; қыз баланың жыныстық жетілуі; жеке күнтізбе құру; есірткінің зияны және токсикалық заттар;

2) киім және аяқ киім: сән және стиль; сәндік киімді ұсынатын мамандар; мақта және синтетика маталарды жуу; кір жуатын жерге экскурсия; қызметтің түрлері; кір жуатын жердің өз-өзіне қызмет істеу; бүлінген киімді жөндеу, торлап жамау;

3) тұрғын-үй: интерьер; киіз үй; еден және жиһаз күту ережесі; химиялық жуғыш заттар.

4) қазақ отбасы: отбасындағы жеке қарым-қатынас; отбасылық дәстүр; кіріс көзі; шағын шығындар;

5) сауда: арнайы және жан-жақты жарнамалық дүкендер, олардың бөлімдері; кейбір тауарлардың бағасы; тауарды сатып алу талабы; дүкендегі тәртіп ережесі;

6) байланыс құралы: жәшіктің сәйкес келу түрі; жәшікке экскурсия; әлеуметтік желі,

7) тұрмыстық мекеме: киім жөндеу ательесі;

8) көлік тасымалы: қалалық көлік тасымалы; көлік тасымалындағы тәртіп;

9) мүмкіндіктері шектеулі тұлғалардың құқықтары мен міндеттері: Қазақстан Республикасы Конституциясында "Баланың құқықтары мен міндеттері туралы"; заңға жандардың Қазақстандық қоғам мүшелерінің міндеттері мен құқықтары;

10) мәдениет тәртібі: сөйлесу әдебі; қоғамдағы тәртіп (кино, театр, музейде, кітапханада); сыйлықты қабылдау және тапсыру әдебі; сымбат;

11) тамақтану: әртүрлі тамақтану және олардың адам өміріндегі маңызы; презентация: "Ауылдағы атамның үйінде қонақта"; түскі ас; тіске басар, бірінші және екінші тағам; үшінші тағам; электр тұрмыстық заттарды қолдану; түскі тамаққа үстелді дайындау; қазақтың ұлттық тағамдары(қуырдақ, сірне);

12) медициналық көмек: инфекциялық және көзаурулары, қолдану нұсқаулықтары; дәрі және дәруменнің түрлері.

39. 8-сыныпқа арналған ӘТБ пәнінің базалық мазмұны:

1) тазалық гигиенасы: аяқ, қол, мойын, бетке күтімдер; жастарға және қыздарға косметикалық құрал; көру күзеті; венерологиялық аурулар; даулар тақырып бойынша "мен салауатты өмір салтын қолдаймын";

2) киім және аяқ киім: жасөспірімнің заманауи гардеробы; сатып алған кездегі киім мен аяқ киімнің таңдалуы; киімдегі дақты үй жағдайында кетіру; дақты үй жағдайында кетірудегі қауіпсіздік техникасы; химиялық тазалауға экскурсия; химиялық тазалаудың қызмет түрлері;

3) тұрғын-үй: интерьердің түрлері; ас-үй және жуынатын бөлмені тазалау; жуынатын бөлмеге, раковинаға, әжетханаға күтім; жуғыш заттар, ас үй және жуынатын бөлмедегі қолданылған күтім;

4) қазақ отбасы: отбасы ерекшелігі; қақтығыстарсыз қарапайым құпия; балаға ойындар мен қызықтар; отбасылық дәстүрлер; тұрғын-үй есебі мен коммуналдық төлем;отбасы бюджеті;

5) сауда:супермаркетке саяхат; тұтынушылардың дұрыс құқықтары; тауарды қайтару ережесі; тауарды төмен бағамен сату; ғаламтор дүкені;

6) байланыс құралы: почта жәшігінің индексі; қала ішіндегі байланыс телефоны;телефон әңгімесіне тарифтер; әрбір байланыс қызмет ету бағасы; ұялы байланыс;

7) тұрмыстық мекеме: орталық-сервистің тұрмыстық техника бойынша жөндеу жұмысы;

8) көлік тасымалы: метро; қала ішіндегі авто көлік тасымалы;көлік вокзалы; негізгі автобус маршруты; автобус қозғалысының күнтізбесі; билетті сатып алу ережесі; жолақы бағасы;

9) ерекше білім беруге қажеттілігі бар азаматтардың құқықтары мен міндеттері, қалалық әлеуметтік мекемелердің маңызы мен мақсат-міндеттерін;

10) мәдениет тәртібі: әртүрлі мамандармен сөйлесу әдебі; стратегиялық кедергілердің тәртібі; үлкен мереке шараларындағы тәртіп ережесі; тұрақтылық;

11) тамақтану: дұрыс тамақтану рационы; ыдыс-аяқ (ас-үй, асхана, шай); таңғы тағамды дайындау үстелді, түскі, полдник, кешкі; механикалық және электр тұрмыстық заттар; ұннан жасалатын тағамдар; ұннан жасалған қазақтың ұлттық тағамдары (лепешка, бауырсақ); консервілеу;

12) медициналық көмек: аяқ астындағы оқиғадағы алғашқы көмек.

40. 9-сыныпқа арналған ӘТБ пәнінің базалық мазмұны:

1) жеке тазалық гигиенасы:үйдегі жеке тазалық гигиенасының ережесі,мектепте; көз күзеті; нұсқаулық және профилактика ерте жүктілік кезіндегі; біз есірткіге қарсымыз;

2) киім және аяқ киім: киім сәні, сән; киімді жаңарту (шағын детальді ауыстыру); былғары терісін тазарту; киімді қалпына келтіру;

3) тұрғын-үй: заманауи пәтердің интерьері; терезе және айнаға күтім; мерзімдік және жаппай пәтерді жинау, мектепте;

4) қазақстандық отбасы: Қазақстан Республикасының отбасы және неке заңы; отбасы ошағының негізі; отбасылық дәстүр және қазақ халқының ырымдары (Бесік той, Тұсау кесер, Сүндет той); отбасы бюджеті;

5) сауда: базар; базардың бөлімдері; тұтынушылардың құқығын қорғау;

6) байланыс құралы: бандеролдың түрлері; оларды жіберу тәртібі;

7) тұрмыстық мекеме: сұлулық салонындағы қызмет жасау ерекшелігі;

8) көлік тасымалы: вокзал және оның қызметі; теміржолдың күнтізбесі; жолаушылар вагонының түрлері; теміржол билетін сатып алу; багажды сақтау камерасы;

9) мүмкіндіктері шектеулі тұлғалардың құқықтары мен міндеттері: Қазақстан Республикасы "Мүгедектерді деңсаулық сақтау аясында әлеуметтік қорғау туралы" Заңы (8,14 баптары); іскерлік этикеттің ережелері; колледж; мамандықты таңдау; жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар орталығы, жұмысқа тұру үшін қажет болатын құжаттар тізімі; Қазақстан Республикасындағы Еңбек кодексі;

10) мәдениет тәртібі: бозбалдар мен қыздардың сөйлесу әдебі; жас адамдардың сырт келбеті;

11) тамақтану: диеталық тағамдар; асүй құрылымдарын таза ұстау; диеталық тағамдарды дайындау;

12) медициналық көмек: инфекциялық және ішек аурулары; ауа тамшысы арқылы жұғатын аурулар, олардың қалай қолданылуы туралы нұсқаулық.

41. 10-сыныпқа арналған ӘТБ оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) тазалық гигиенасы;тазалық гигиенасының ережесі; ерте жыныстық салдары; презентация "Денсаулықты күтуді үйрен" тақырыбына;

2) киім және аяқ киім: сыртқы келбет және жеке келбетті қалыптастыру; жүнді теріні таза ұстау; замштық теріні таза ұстау;

3) тұрғын-үй: тұрғын үй жері және әр ұлттың тұрғын-үй интерьері; косметикалық тұрғын-үй жөндеу жұмыстары;

4) қазақ отбасы: тату отбасы; отбасылық дәстүр; жинақ; депозиттердің түрлері; несие;

5) сауда: жәрмеңке, олардың түрлері;

6) байланыс құралы: ғаламтордан ақпаратты іздеу; байланыстың түрлері; электронды жәшік;

7) тұрмыстық мекеме: банктің қызметі;

8) көлік тасымалытранспорт: әуе көлік тасымалы; аэровокзал; маршруттар; билетті сатып алу ережесі; рейске тіркелу; жолақының құны;

9) мүмкіндіктері шектеулі тұлғалардың құқықтары мен міндеттері: БҰҰ Жарғысында жарияланған құқықтар; зағип жандарға берілген құқықтарды және міндеттері; абитуриенттің оқу орнына түсудің ережелері білу, егжей-тегжейін түсіну, колледждерге, ЖОО; резюме; "Жұмысқа тұру үшін сұхбаттасуға келу" сюжеттік ойыны;

10) мәдениет әдебі: общекультурные компетенции; осанка;

11) тамақтану: пайдалы және зиян тағамдар; ыдыс жуатын; мерекелік дастарханға үстел дайындау; мерекелік дастарханды дайындау; ұлттық тағамды дайындау;

12) медициналық көмек: ауруды күту.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

42. Бағдарламада оқыту мақсаттары арнайы кодталған. Кодтың бірінші саны сыныпты белгілейді, екінші және үшінші саны –бөлім мен бөлімшені анықтайды, төртінші сан оқыту мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 5.2.1.3 кодындағы: "5" - сынып, "2.1" - бөлімше, "3"- оқу мақсаттың реттік нөмірі. Мақсаттар белгілі бір контекстіге байланысты құрастырылмаған және әр түрлі тақырып аясында жүзеге асырылады.

43. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1- бөлім"Жеке тазалық":

1- кесте

Бөлім ше	Оқыту мақсаттар					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1Же кінш ектер дің жеке гигиенасы	5.1.1.1	6.1.1.1	7.1.1.1	8.1.1.1	9.1.1.1	10.1.1.1
	таңғы және кешкі дәрет алудың дағдыларын меңгеру (жуыну, сүртінуге, шаш тарау, тіс жуу)	жеке тазалық сақтаудың маңыздылығын түсіну, денесіне күтім жасай білу, ағзаны шынықтыру, қолдары мен аяқтарын сумен ысқылаудың әдістерін білу	қыздың, ұлдың жеке гигиена ережелерін, косметикалық салфеткалар түрлерін білу, шашқа, бетке күтім жасай білу	аяқ-қолдың беттің, мойынның терісіне дұрыс күтім жасау, косметиканы шамалап қолдану	өз ағзасын шынықтыру, өз заттарын күнделікті тазалау, жуу, тазалықта ұстау; үйде, мектепте жеке тазалық гигиенасын сақтау	өз ағзасын шынықтыру, өз заттарын күнделікті тазалау, жуу, тазалықта ұстау; үйде, мектепте жеке тазалық гигиенасын сақтау
	5.1.1.2	6.1.1.2	7.1.1.2	8.1.1.2	9.1.1.2	10.1.1.2
	жеке гигиеналық заттарын қолдана білу (тіс жуу щеткасын, сабынды, тарақты, қол орамалын, бет орамалын)	таңертен және кешке тазалық процедурасы жасай білу	шаштың, терінің типін анықтау, денеге, шашқа жағатын косметикалық сұйықтар мен қоспаларды, сабынды таңдай білу, шашқа және бетке күтім жасау	косметикалық құралдардың түр-түрін тану, олардың қолдану ерекшеліктерін білу, безеуге қарсы құралдарды, қабынуды басатын косметикалық маскаларын таңдай білу	компьютермен жұмыс жасауда көру қабілетін қорғау ережелерін сақтау, көзілдірікті қолдана білу, білім алушы режимін сақтау; көзге бөтен зат түсіп кетсе, оны сумен жуып-жаю	компьютермен жұмыс жасауда көру қабілетін қорғау ережелерін сақтау, көзілдірікті қолдана білу, білім алушы режимін сақтау; көзге бөтен зат түсіп кетсе, оны сумен жуып-жаю
	5.1.1.3	6.1.1.3		8.1.1.3		
	кол-аяқты жуған	бас жууда қауіпсіздік		тырнақтың тазалығын, сәнін сақтау, маникюр		

	кезде әрекеттерді дұрыс ретімен орындай білу, тырнақ алу (қолға сипап сезудің негізгі құралы ретінде қарап, ұқыпты күту)	ережелерін сақтай білу; шаштың типіне қарайжуу құралдарын дұрыс таңдай білу 6.1.1.4 шаштың сәнді, жинақы калпын сақтау	7.1.1.3 денешынықтыру сабақтарынд және түрлі сапарға шыққан кезінде жеке тазалықты сақтау	және педикюр жасау, шаштаразға, маникюр және педикюр шеберінебару		
	5.1.1.4 көзілдірікті дұрыс пайдалана білу, оны тағудың қажеттілігін түсіну, көзге арналған қарапайым гимнастикасын жасап жүру	6.1.1.5 жұмыс орнына жарық түсуді дұрыстау; кітап қойғышты қолдану; қара пастамен жазу; көзге салынатын күштің режимін сақтау	7.1.1.4 қайызғаққа , шаштың түсуіне қарсы құралдарды білу, оларды дұрыс таңдай және пайдалана білу;	8.1.1.4 депиляция жасау әдістері мен ережелерін білу		
			7.1.1.5 жеке тазалық заттар арқылы көшетін ауруларды білу, үстел шамын орнату және жұмыс орнына жарық түсу,көзге арналған жаттығуларды жасай білу	8.1.1.5 теледидарларды қарау кезінде дұрыс отыру және оларды көруге бөлінген уақытыттан ауытқымау; бинокльді, монокльді пайдалана білу, оптикалық түзету құралдарын (көзілдірікті, лупаларды, линзаларды) сақтап, күту, көз бұлшық еттерін нығайту гимнастикасын жасау		
1.2Ге ндер лік тәрби е	5.1.2.1 қыздардың және ұлдардың анатомиялық, физиологиялық, психологиялық ерекшеліктерінтүс	6.1.2.1 ұлдар мен қыздар арасындағы қарым-қатынас мәдениетін сақтау, дұрыс танысу, өзара қатынас жасау	7.1.2.1 ағзаның жыныстық жетілу кезінде болатын өзгерістер туралы білу	8.1.2.1 сөз аурулар және олардың ағзаға зиянды ықпалы, қауіпті салдары туралы білу	9.1.2.1 ерте жүкті болудан сақтану, оны алдын алу және болдырмау жолдарын білу	1 е а к к а н

	іну; тазалық процедураларын дұрыс орындау	дағдыларын меңгеру (ұнату, көңіл білдіру, достасу, сүйу)	(тершеңдік, безеу бөртпесі, жеккіншек терінің аурулары, қыздардың етеккір күндері мен ұлдардағы поллюция кезеңдері) 7.1.2.2 етеккір және поллюция кезінде гигиеналық талаптарын білу; етеккір циклінда тазалықты ұстау, етеккір циклдің күнтізбесін жүргізу; іш киімді, шұлықтарды күнделікті жуу			
1.3 Салауатты өмір сүру	5.1.3.1 ағзаға пайдалы жағымды нәрселер туралы білу, деңсаулықтың достарын тану (күн шуағы, таза су, рационалды тамақтану, дене шынықтыру жаттығулары, терең ұйқы) 5.1.3.2 темекі тартудың зияны жайында білу; бірінші рет	6.1.3.1 адам өмірі мен тіршілігі үшін деңсаулықтың маңыздылығын сезіну 6.1.3.2 темекі тартудың темекі тартышының өзіне және айналадағыларға тигізетін зиянын түсіну; 6.1.3.3	7.1.3.1 рационалды тамақтанудың, дене шынықтыру жаттығулардың, күн тәртібін сақтаудың ағзаға беретін пайдасын айтып түсіндіре алу 7.1.3.2 есіртке мен ұландырғыш заттардың зияны жайлы білу, есірткені	8.1.3.1 қоғамда әлеуметтену үшін салауатты өмір салтын ұстанудың тиімділігін түсіну 8.1.3.2 есірткенің ағзаға келтіретін зиянын жайлы, есірткелік инъекция арқылы таралатын аурулар мен болатын әлеуметтік салдары жайында; қайсарлық пен жігерлілік танытып, азғырынды тілге ермей есіртке мен ұландырғыш	9.1.3.1 әркім өз деңсаулыққа басты жауапты екенін түсіну 9.1.3.2 зиянды әдеттердің (темекі тарту, ішімдік ішу, есіртке қабылдау) деңсаулыққа келтіретін жағымсыз ықпалына баға беру 9.1.3.3 "Біз есірткеге қарсымыз" тақырыбындағы	1 с о н з ә к б с т ы п ж

	ұсынылатын темекіден, ішімдіктен ерікті бас тартып, қатаң қарсылық айту	ішімдіктің ағзаға келтіретін зияны жайлы білу, әр алкогольдік рөмкенің адам ағзасы үшін ұлы зат екенін түсіну, маскүнемдіктің әлеуметтік салдарын түсіну	татып көру ұсынысынан қатаң түрде бас тартып, ерік күшін таныту	заттарды татып көруден бас тарту	диспуттарға, дебаттарға белсенді қатысу
--	---	--	---	----------------------------------	---

2) 2- бөлім "Киім және аяқ киім":

2- кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Сән және стиль	5.2.1.1			8.2.1.1		10.2.1.1
	қазақ ұлттық киімнің тарихын білу	6.2.1.1	7.2.1.1	киім сәнінің даму бағыттары мен стильдерін білу	9.2.1.1	10.2.1.1
	5.2.1.2	киімді топқа, түрлерге бөліп ажырату, киімді оның сипатына тану және атау	өз стилін табу, достардың стильдерін анықтау	8.2.1.2	сән журналдарын пайдалана алу; ұсақ-түйек бөлшектер арқылы киімді жаңарту, аксессуарларды дұрыс қолдану (нашар көретіндер үшін)	10.2.1.2
	киімді және аяқ киімді олардың мән-мағынасына қарай ажырату; киімді аяқ киімді және бас киімді маусымға лайық таңдау 5.2.1.3	6.2.1.2	7.2.1.2	киімнің және аяқ киімнің мөлшерлерін анықтау жолдарын білу	9.2.1.2	10.2.1.3
	өз бетінше киіну және шешіну, киімнің оң және теріс жағын ажырату, киім-кешекті ұқыпты бүктеп, шкафқа қаттап жинау	жағдайытқа байланысты киім комплектісін құрастыру	сәнді киім шығаратын мамандарын білу (модельерлер, киім дизайнерлері, стильшілер, кутюрье және олардың брендтері)	8.2.1.3	өз киімінде ұлттық элементтерін қолдана білу	10.2.1.4
				киім мен аяқ киімін рационалды таңдау		

2.2 Киімнің және аяқ киімнің күнделі кті күтімі	5.2.2.1				
	сипап сезу мен иіс сезу арқылы киімнің, аяқ киімнің тазалығын анықтау				
	5.2.2.2				
	ұсақ-түйек киімдерді өз бетінше қолмен жуу; үтікті пайдалану, киімді құрғату, кептіру, бүктеу				
	5.2.2.3				
	киімді тазалау және жууға және аяқ киімді тазалауға арналған құралдары туралыбілу (иіс сезу қабілетінқолдану)				
	5.2.2.4				
	киімнің ұсақ жөндеу түрлеріжайлы түсініктерді игеру (түймелер, ілгектер мен ілмектердітігудің түрлі амалдарын білу)				
	5.2.2.5				
	кескіш және				

3) 3- бөлім "Тұрғын үй":

3- кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-ынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
3.1 Тұрғын үйдің түрлері және олардың интерьері	5.3.1.1				
	тұрғын үй түрлерін білу, ажырату және ауызша сипаттау	6.3.1.1 өз пәтеріндегі және мектеп ішіндегі бөлмелердің атауын, мағынасын, орналасқан жерін білу; арнайы бағдарлау аспабында өзінің тұрғын үйін моделін жасау	7.3.1.1 жиһаздарды орын-орынға орналастыра білу, интерьер компоненттерін таңдай білу (макетте көрсету)	8.3.1.1 перде, шам және интерьердің басқа да бөлшектерін таңдау, оларды бір-бірімен үйлестіру талаптарын білу	9.3.1.1 қазіргі замандағы тұрғын үйлер, интерьерлері жайлы хабардар болу
	5.3.1.2 мектептің негізгі бөлімдері мен бөлмелері жайлы ақпаратты жалпылау, мектеп бөлмелердің біреуіне презентация жасау	6.3.1.2 пәтерде, мектепте жиһаздарды орналастыру ережелерін білу (бөлменің мөлшеріне, ауқымына мағынасына қарау, басқа жиһаздың болуын ескерту)	7.3.1.2 ұлттық тұрғын үй түрлерін білу, қазақтың киіз үйі туралы хабардар болу (киіз үйдің ішкі жасалуын, бұйымдарын білу)	8.3.1.2 өз тұрғын үйін көркейту дағдыларын игеру	9.3.1.2 интерьердің құрама бөлшектерін іріктеп таңдай алу; тұрғын үйдің әдемі жабдықталғандығын, тұрмысқа жайлы болудың қажеттілігін түсіну
	5.3.1.3 "интерьер" ұғымын білу				

	5.3.2.1		7.3.2.1	8.3.2.1	
	мектеп бөлмелерін, пәтерді жинап, тазалаудың қарапайым дағдыларын игеру, қол асты материалдарын пайдалану (сыпырғыш, швабра, шүберектер)	6.3.2.1 сақталыңған анализаторлар арқылы үйдің шашылып жатқанын білу 6.3.2.2. шаңсорғышты пайдаланып, бөлмені, үйді күнделікті жинаудың және жуып тазалаудың алгоритмын орындай білу	еденнің және жиһаздың жасалыңған материалын сезіп, ажырату және анықтау (еденге қатысты - линолеум, ламинат, паркет; жиһаз – жұмсақ, жылтыратылған)	асүй мен дәретхана, ванна бөлемелерін жуып тазалаудың жиілігі мен ережелерін білу (кафель жуу, сантехниканы тазалау)	9.3.2.1. терезелер мен айналарды жуып тазалаудың ережелері мен амалдарын білу, терезелерді жылыту
	5.3.2.2		7.3.2.2	8.3.2.2	9.3.2.2
3.2 Үйдің тазалығын сақтау	тазартқыш пен жұғыш құралдарын қолдануда санитарлық-гигиеналық талаптары мен қауіпсіз техникасын білу	6.3.2.3 тұрғын бөлмелерге қойылатын гигиеналық талаптарды іс жүзінде орындау	еденді және жиһазды олардың жасалыңған материалына қарай тазалаудың, күтім жасаудың ережелерін білу және оларды практикада қолдану	тұрмыстық химиялық құралдарын және түрлі тазартқыш құрал-саймандарын кірленудің түріне қарай қолдана білу;	тозаңдатқыш, тазартқыш пен жұғыш құралдарын қолдануда санитарлық-гигиеналық талаптары мен қауіпсіз техникасын білу
	5.3.2.3		7.3.2.3		9.3.2.3: мектепте, тұрғын үйде күнделікті тазалауды, маусымдық және жаппай тазалап жинауды толық көлемінде орындау: пәтер жинауда тұрмыстық электр аспаптарын және тазартқыш, жұмыс заттарды қолдану (отбасы мүшелердің арасында үй жинау міндеттерін бөлу бойынша жағдаяттың моделін құрастыру)
	шаңсорғыштың ішкі құрылысы мен қолдану ережелерін білу, қауіпсіздік техникасын сақтау	(ауасын желдету режимі, қажетті температурасын сақтау, жарық түсу ережелерін, шаңды сүртіп жүру) борьба с пылью)	еден мен жиһазға күтім көрсетіп, тазалауға арналған тұрмыстық химиялық құралдарын, құрал-саймандарын қолдану	тазартқыш пен жұғыш құралдарын қолдануда санитарлық-гигиеналық талаптары мен қауіпсіз техникасын сақтау	
		6.3.2.4 бөлме гүлдерін күтіп қарау	7.3.2.4 тапсырмаларды белгілі ретімен	8.3.2.3	

	5.3.2.4			жұғыш құралдарға берілген баспа нұсқауды пайдалана білу;	
	бөлме гүлдері жайлы хабардар болу, олардың маңызын түсіну және үйге қоюға болатын орны мен санын білу		орындай білу, өзі орындаған жұмыстың нәтижелерін объективті бағалай алу; жуу, тазалау кезінде офтальмологиялық-гигиеналық талаптарды орындау	8.3.2.4 бөлмені, тұрғын үйді тазалықта ұстаудың адам үшін қаншалықты маңызды екенін түсіну	

4) 4- бөлім "Қазақстандық отбасы":

4- кесте

Бөлім ше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
4.10 Отбасылық қарым-қатынастар	5.4.1.1	6.4.1.1	7.4.1.1	8.4.1.1	9.4.1.1	10.4.1.1
	отбасының құрамын, ата-анасының аты-жөнін, олардың жұмыс орнын білу, туыстық қатынастар жайлы білу (ана, әке, аға, бауыр, әпке, сіңлі, қарындас), жақын туысқандар жайлы білу (тате, аға, нағашы, жиен); отбасындағы қарым-қатынастар туралы білу	ата-анасының, жақын туыстарының жұмыс істейтін орны мен лауазымы, жұмыстарының мән-мағынасы жайлы айтып, түсіндіре алу	отбасындағы қарым-қатынастың моральдық-этикалық нормаларын ұстау (ата-аналарға, аталарымен апаларына құрмет көрсету); отбасының мұқтаж мүшесіне көңіл бөлу, қолдау көрсету, көмектесу 7.4.1.2	дау мен жанжалдың пайда болу себептерін түсіну және жанжалды шешу жолдары мен тактикасын таба білу	некеге тұру және некені бұзу тәртібі туралы хабардар болу	бөлме гүлдері жайлы хабардар болу, олардың маңызын түсіну және үйге қоюға болатын орны мен санын білу
			отбасының әр мүшесінің құқықтарын сақтау	8.4.1.2 отбасындағы түрлі жағдайларында өзін-өзі дұрыс ұстау, ата-анасын, туыс-тумаларын, достарын	9.4.1.2 некені бұзудың себептері мен зардаптары	10.4.1.2

		6.4.1.2	және отбасы мүшелер арасында үй шаруасын жүргізу міндеттерін рационалды түрде бөлу	күрметтеу, дау мен жанжалдан аулақ болу; өмірлік жағдаяттын моделин құрастыра алу	туралы білу, бір-бірін қадірлеп, толераттықты ұстану, шыдамдылық таныту, адал болу
		отбасындағы өз міндеттері мен құқықтарын білу		8.4.1.3	9.4.1.3
				балаларға қамқор болумен байланысты міндеттерін атқару	отбасында пайда болатын жағдаяттарды талдау және бағалау
4.2Бос уақытты ұйымдастыру амалдары, отбасылық дәстүрлер	5.4.2.1 ұлттық салтарын және мерекелерді атап өтудің дәстүрлерін және олардың мағынасын білу (Құрбан байрам, Ораза-Айт, Пасха, Масленица)	6.4.2.1	7.4.2.1	8.4.2.1	9.4.2.1
		Наурыз, Жаңа жыл, мейрамдарын тойлау дәстүрлерін, отбасылық мерекелерін, туған күн, мерей тойларын, үйленудің салт-дәстүрлерін білу	отбасылық дәстүрлердің маңызын, олардың отбасылық қарым-қатынастардың күшеюіне қатысты және түрлі жастағы буындардың өзара түсінушілігін артуға жағдай жасау үшін аса маңызды болуын түсіну	отбасының бос уақытын және демалыстарын ұйымдастыруға белсенді қатысу, отбасылық дәстүрлерді қолдау және нығайту 8.4.2.2	отбасының бос уақытын және демалыстарын ұйымдастыру; қазақтың ұлттық салттарын, дәстүрлерін сақтау (Бесік той, Тұсау кесер, Сүндет той)
		6.4.2.2		өзінің бос уақытын дұрыс ұйымдастыра білу; рельефті-нүкте әріптермен жазылған құтықтау хатын өз бетінше дайындау, безендіру	
		мерекелерді ұйымдастыруда қазақтың ұлттық салттарын, дәстүрлерін			

		қолдану			
4.3 Отбасы бюджеті	5.4.3.1 Қазақстан Республикасындағы ақша белгілерін, ақша қағаздары мен тиындард тану 5.4.3.2 сипап сезіп және көріп қабылдау арқылы ақша банкнотарының және тиындарының құнын анықтау	6.4.3.1 сақталынған анализатор ларды пайдаланып , халықаралық валютаны ажырата білу және валютаның теңгеге қатысты бағамын анықтау, түсіну	7.4.3.1 "Отбасы бюджеті" түсінігін ұғыну; 7.4.3.2 табыстың түрлі қаражат көздері туралы түсіну (жалақы, зейнетақы, балаларға берілетін жәрдемақы) 7.4.3.3 отбасы бөджетін есепке алып,бір күнде (бір аптада, екі аптада) кететін шығымдарды жоспарлау	8.4.3.1 тұрғын қорындағы үй түрлерін тану, коммуналдық қызметтер туралы және оларды төлеудің формалары мен амалдары жайлы білу; электр санауыш және басқада есептегіштердің көрсетулері бойынша коммуналдық қызметтерін төлеу квитанцияларын толтыру, электр қуатын, газды, суды үнемді қолдана білу 8.4.3.2 отбасылық бюджетін тиімді жұмсай білу және үнемдей алу, үй шаруасын жүргізу; қарыз алмай өмір сүреу және ақшаны қажетінше жинақтай білу	9.4.3.1 отбасы бюджетінің негізгі тараулары мен, кіріс- шығыс баптарын білу; 9.4.3.2 жалақыны немесе зейнетақын алуға берілетін сенімхатын құрастырып жазу; 9.4.3.3 шығынты жоспардау (бір күндік шығысын, бір айлық шығысын); кіріс-шығыс журналын жүргізу

--	--	--	--	--	--

5) 5- бөлім "Сауда":

5-кесте

Бөлімше	Оқу мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
5.1Сауда мекемелері, олардың мәні мен мағынасы	5.5.1.1	6.5.1.1 дүкендердің негізгі түрлерін білу(супермаркет, гипермаркет, шағынмаркет) олардың мән-мағынасын түсіну	7.5.1.1 керек дүкенді таба білу, дүкеннің ішінде дұрыс бағдар ұстап, қажет бөлімін тауып алу, керекті затты сатып алу	8.5.1.1 иіс сезу арқылы сауда бөлімдерін тауып алу 8.5.1.2 сауданың негізгі ережелерін меңгеру;кажетті тауарлардың орналасу жерін білу, керекті тоаурды сатып алу,	9.5.1.1 базардың түр-түрлерін тану (көтерме сауда базары, ұсақ-түйек сататын көтерме базары), жиі қолданылатын негізгі тауарлардың (көкеніс, жеміс-жидек және өндіріс тауарлар) бағаларын біліп жүру
	5.5.1.2	6.5.1.2 негізгі сауда секциялары мен бөлімдерін н білу (киім, аяқ киім, парфюмерия)	7.5.1.2 жиірек кажет болатын тауарлардыңбағаларын білу (киім, аяқ киім, ыдыс және басқа көп қолданылатын тауарлар)	оған берілген кепілдік мерзімін анықтап алу, чектітауардың кепілдік мерзімінің аяқталуынша дейін сақтау; тұтынушының талабына сай келмейтін тауарды дүкенге қайтып тапсыру	9.5.1.2 базарда жүрудің, зат сатып алудың егжей-тегжейлерін тану, саудаережелерін және тұтынушы құқықтарын білу
	5.5.1.3	6.5.1.3 өнімнің сақтау мерзімдерін білу, өзіне-өзі қызмет жасауды ұсынатын дүкеннің ішіндегі стелаждардың арналу мағынасын ажырата алу, қажетті тауарды сипап сезу арқылы таба білу, супермаркетте консультанттың көмегіне жүгіну;берілген алгоритмдар бойынша түрлі тауарларды сатып алу; сауда қызметкерлермен өзін мәдениетті ұстау	7.5.1.3 акша банкноттарын айыра білу және зат сатып алу	8.5.1.3	9.5.1.3 сатып алынатын затқақарай қажетті бөлімді табу
					9.5.1.4
	азық-түлік дүкендердің мағынасын, олардың бөлімдері және сататын				базар мен дүкеннің

өнімдерін білу				
5.5.1.3				
тауар түрлерін тану: өлшеніп оралған, өлшенетін, құйылып өлшенетін				
5.5.1.4				
өнемнің сапасын оның сыртқы көрінісінен, иісінен анықтайалу, сипап біліп алу				
5.5.1.5				
сауда аясында көп қолданатын сөздердің мағынасын білу (касса, чек, сатып алу, сату, тауар каптамасы)		7.5.1.4		негізгі айырмашылықтарын білу,
5.5.1.6		дүкеннің ішінде өзін-өзі дұрыс ұстаудың тактикасын таңдай білу (кезекте тұрған кезде, төлеу кезінде)	жеңілдікпен жаппай сату туралы біліп жүру	қажетті тауарларды сатып алу жерін тауардың сапасына (тауардың сырт бейнесі дәмі), санына және бағасына лайық дұрыс таңдай алу
қарапайым заттарды сатып алу, төлем жасау, чекті және қайтарылған				

6) 6- бөлім "Байланыс құралдары":

6 - кесте

Бөлімше	Оқу мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
6.1 Байланыс түрлері, олардың мағынасы	5.6.1.1	6.6.1.1	7.6.1.1	8.6.1.1	9.6.1.1
	телефон түрлерін тану (үй, ұялы, қосымша дыбыстық қызметімен жабдықталған, анықтаушы қызметі бар, автожауап қызметімен жабдықталған, факс)	байланыстың негізгі түрлерін білу (пошта, телефон, калааралық, ұялы, компьютерлік, спутниктік байланыс) 6.6.1.2 төтенше жағдайда жедел қызметке телефон арқылы хабарласу (өрт сөндіру, құтқару, полиция, жедел жәрдем және газ қызметі) 6.6.1.3	пошта қызметін түсіну; пошта корреспонденцияның түрлерін тану (хат, ашық хат, тапсырыс хат, бағалы хат, ескерту хат, хабарландыру) 7.6.1.2		
	5.6.1.2	6.6.1.4	7.6.1.3	8.6.1.3	9.6.1.2
	үйтелефоны мен ұялы телефон нөмірлерін, ата-анасының және жедел қызметтердің телефон нөмірлерін білу	жедел қызметке хабарласқан себебін айтып түсіндіру 6.6.1.4 әлеуметтік желілерін, электронды поштаны қолдана білу; әлеуметтік желілері мен электронды поштаны дұрыс және қауіпсіз пайдаланудың ережелерін білу, компьютерлік алаяқтардан сақтану; "Виртуалды алаяқты қалай тануға болады" тренингі	поштаға экскурсия; пошта бөлімінің орналасу жерін білу; поштаның қажетті қызмет түрін таңдау, өтіні білдіре алу 7.6.1.3 белгілі мерекеге арналған ашық хатты таңдау және сатып алу		
	5.6.1.3		7.6.1.4		
	үй, ұялы телефондарын пайдалана алу, телефон әңгімесін				

7) 7- бөлім "Тұрмыстық мекемелер":

7- кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
7.1 Тұрмыстық мекемелер және олардың міндеттері	5.7.1.1	6.7.1.1 химиялық тазарту мекемесінің жұмыс жүйесін білу	7.7.1.1 киімді және аяқ киімді жөндеу қызметінің жұмыс жүйесін білу	8.7.1.1 тұрмыс техникасын жөндейтін сервис орталықтардың жұмыс жүйесін білу	9.7.1.1	
	тұрмыстық мекемелер түрлерін тану, олардың мән-мағынасын түсіну, көрсететін міндеттерін білу	6.7.1.2 кірленіп қалған заттарды химиялық тазарту қызметіне тапсыруға дайындау және тазартуға тапсырыс беру	7.7.1.2 сақталған анализаторлар арқылы киімнің, аяқ киімнің бүлінген жерін тауып, сипатын анықтау	8.7.1.2 сақталған анализаторлар арқылы бұзылудың түрін анықтау және сервис қызметіне тапсырыс беру	сән салондардың көрсететін қызмет түрлерін тану (маникюр, педикюр, шаш кесу), бағаларын білу	10.7.1.1 банкте көрсетілетін түрлерін тану (валюталық шот төлеу, кредит беру)
	5.7.1.2	тапсырысты жасауға және қабылдауға жауапты менеджермен дұрыс сөйлесудің дағдыларын игеру	7.7.1.3 тапсырысты дұрыс беру, орындалған жұмыстың сапасын бағалау, әдепті түрде наразылық білдіру	8.7.1.3 тапсырысты дұрыс беру, орындалған жұмыстың сапасын бағалау, әдепті түрде наразылық білдіру	9.7.1.2	қаржы операциялар қызмет көрсететін қызметкерлермен сөйлесіп, тіл таба білудің дағдыларын игеру
	тұрмыстық мекемелердегі қызметкерлердің мамандықтарын, орналасу жерлерін ажырата білу			Сән салонда жұмыс істейтін мамандармен тіл табыса сөйлеуге дағдылану		

8) 8- бөлім "Көлік":

8- кесте

Бөлім мш е	Оқу мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
8.1 Көлік түрлері, олардың маңызы мен міндеттері	5.8.1.1	6.8.1.1	7.8.1.1	8.8.1.1	9.8.1.1
	қалалық көліктің негізгі түрлерін тану (автобус, маршруттық такси, троллейбус, трамвай, метро)	адамның тіршілік әрекетінде көліктің маңыздылығын түсіну; көліктерді топтастыру (өзен көлігі, теңіз, темір жол көлігі, жер үсті, жер асты, әуе, жолаушы, жүк көлігі)	есту және көру анализаторларды пайдалану арқылы көліктің түрлерін анықтау және сипаттау 7.8.1.2	метроның негізгі құрылыс-құрама элементтерін білу және түсіну (тактильді жолақшалар, эскалаторы)	темір жол вокзалының мән-мағынасын түсіну, оның функционалды зоналарын білу: анықтама бюросы, касса, күту залы;
	5.8.1.2	6.8.1.2	қоғамдық көлікпен жүрудің ережелерін сақтау (көлікке отыру, салонда жүру, көліктен көшеге шығу); мүгедектерге арналған орындардың орналасуын білу, жол ақысын төлеу және салон ішіндегі жүріс-тұрыс нормаларын сақтау және таяқты қоюдың орнын табу, көлік ішінде, көшеде тазалық сақтау	8.8.1.2	9.8.1.2
	5.8.1.3	жол жүру ережелерін түсіну және оларды ұстану, макет жасап, көше құрылыстардың үлгілерін құрастыру және одан қауіпсіз жүру тактикасын таңдап, көрсету		Билетке алды н ала тапсырыс қабылдау қызметі жайлы, билеттерді қайтару жағдайындағы шарттарды білу, әр түрлі көліктің бағалары туралы хабардар болу, заттарды жинақтау, бүктеу және чемоданға ұқыпты салу	Перронда жүрудің және вагонға кірудің қауіпсіздік ережелерін меңгеру және қолдану, поезддің келуін хабарлайтын диктордың ақпараттарын н мұқият тыңдау, баратын жерін дұрыс атау, поезд түрін таңдау (жолаушы, жүрек), вагонның түрін таңдау (жалпы, плацкарт, купе, жұмсақ); поезддің бағасын поезд және вагон түріне қарай ажырата білу, вокзалдағы анықтама бюросының көмегіне жүгініп, анықтама алу; поезд жүру кестесін түсіну; теміржол билеттерін кассадан, интернет арқылы сатып алу, телефон арқылы тапсырыс беру; жүк сақтайтын камераларын пайдалана білу

	қалалық көлікпен жүрген деңгейі тиімді, ұтымды маршруттарды тандай білу				
	5.8.1.4 жол ережелерін сақтау, жол белгілерін ажырата білу				

9) 9- бөлім "Ерекше білім беруге қажеттілігі бар азаматтардың құқықтары мен міндеттері":

9- кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
9.1 Нормативтік құжаттар	5.9.1.1 "Қазақстан Республикасының Конституциясы" заңының бала құқығы мен міндеттері туралы баптарын білу	6.9.1.1 адам тұлғасын құндылық деп қарастыратын бала құқығы туралы "БҰҰ Конвенциясында" жеткіншектерге берілген құқықтарын ұғыну	7.9.1.1 Қазақстан Республикасы "Мүгедектерді әлеуметтік қорғау туралы" Заңның құзіреттіліктерін меңгеру	8.9.1.1 көру қабілеті зақымдалған тұлғаларға әлеуметтік қызметтерді көрсету бағдарламаларды және берілетін тифло құралдарды практикалық іс-әрекетте пайдалану	9.9.1.1 Қазақстан Республикасы "Мүгедектерді деңсаулық сақтау аясында әлеуметтік қорғау туралы" Заңның құзіреттіліктерін ұғыну (8,14 баптары)	10.9.1.1 өзінің құқықтары мен міндеттер жағдайларды БҰҰ Жарияланған қағазымен сәйкестіріп талдау әлемдегі бостандық әділдікті қолдауды сақтаудың негізін қоғамдағы барлық тән қадір-қасиетін ажырамас құқық
9.2 Әлеуметтік мекемелер	5.9.2.1 Қазақстандық зағип жандар қоғамының мақсат-міндеттерін, маңызын түсіну, оған мүше болып кірудің ережелерін білу	6.9.2.1 Қазақстандық зағип жандар қоғамына кіретін мүшелердің құқықтары мен міндеттерін білу	7.9.2.1 Қазақстандық зағип жандар қоғамына кіретін мүшелердің құқықтары мен міндеттерін білу	8.9.2.1 қалалық әлеуметтік мекемелердің маңызы мен мақсат-міндеттерін білу және түсіну: халыққа қызмет көрсету орталықтары (ЦОН), жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар орталығы, жәрдемақы төлеу орталығы	9.9.2.1 іскерлік қарым-қатынас дағдыларын игеру және құжаттарды дұрыс толтыруға дағдыландыру; 9.9.2.2 есту және көру зейінін пайдаланып, құжаттарды берілген талаптарға сәйкес толтыру	10.9.2.1 құқықтық мәдениет зағип жандарға берілген құқықтарды және білу (төленетін қосымша демалысы, қысқартылған жұмыс күн, инновациялық көмекшіні алдырған жәрдем ақы алу)

9.3 Қалалық оқу мекемелері					9.9.3.1 колледж мамандықтарын білу, көру қабілеті бұзылған тұлғалаға қолжетімді мамандықтардың ішінен өз мамандығын таңдау 9.9.3.2 көру қабілеті зақымдалған тұлғалардың колледжге және жоғары оқу орнына қабылдауының тәртібін білу	10.9.3.1 абитуриенттің оқу түсудің ережелеріне тегжейін түсіну, колледж ЖОО түсуде мүгедектерді көрсетілген жеңілдіктер және құқықтарын білу 10.9.3.2 колледждерге, ЖОО тапсырлатын құжаттар тізімін білу 10.9.3.3 абитуриент, студент, бакалавр, магистрант, докторант тұрғындары
9.4 Жұмысқа орналасту					9.9.4.1 көру қабілеті зақымдалған адамдар жұмыс істейтін мекемелер мен өндіріс кәсіпорындарын білу 9.9.4.2 зағип адамдардың жұмысқа тұрудың тәртібі мен құрылысын білу 9.9.4.3	10.9.4.1 қазіргі кезде өзекті көп мамандықтар 10.9.4.2 Қазақстан Республикасының мүгедектерді әлеуметтік жағынан заңдары 10.9.4.3 жұмысқа тұру мақсатына кадр бөліміне хабарлау жұмысқа тұруға

					жұмысқа тұру үшін қажет болатын құжаттар тізімін, олардың түрлерін және толтыру талаптарын білу	құжаттарды толтыру, резюме, анкета, Қазақстан Республикасының Еңбек кодексінің талаптарын білу
					9.9.4.4	10.9.4.4
					Қазақстан Республикасындағы Еңбек кодексінің талаптарын білу	кісіпорынның басшысының жұмысқа қабылдау өтініш білдіру
					9.9.4.5	10.9.4.5
					зағиптар арасында тараған мамандақтардың шектеулі таңдауына позитивті қарау	мамандық таңдау қабілетінің шектеулі мүмкіндіктеріне қарау

10) 10-бөлім "Мінез-құлық мәдениеті":

10-кесте

Бөлім ше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
10.1 Жалпы мәдени құзіреттіліктер	5.10.1.1 құрдас-құрбылармен, ересектермен (таныс және бейтаныс) әр түрлі жағдайда кездесуде және қоштасуда өзін-өзі дұрыс ұстау 5.10.1.2	6.10.1.1 кездесу мен қоштасу кезінде мәдени мінез-құлықты көрсете білу, оның негізгі нормаларын	7.10.1.1 құрдастары мен ересек адамдармен сөйлесу кезінде әдептілік пен сыпайылық сақтау; этикетті сөлеудің және жалпы жүріп тұрудың міндетті ережесі ретінде қабылдау және оны білу	8.10.1.1 түрлі мамандықтар өкілдерімен сөйлесудің этикасын игеру (сатушымен, дәрігермен, шаш алушымен)	9.10.1.1 мәдени мінез-құлық стратегияларын талдау және тандау 9.10.1.2 қоғамдық орындарды

		меңгеру 6.10.1.2 ересек адамдармен, құрдастармен әдепті сөйлесу; қазақи атауларды қолдану 6.10.1.3 ересектермен сөйлесе білу, қажет болған жағдайда егде жастағы адамдарға, қозғалыс қиындықтары бар мүгедектерге, зағиптарға көлікте, көшеде көмек көрсету	7.10.1.2 қоғамдық орындарда жүрудің, өзін-өзі ұстаудың, ережелерін білу (театрда, мұражайда, клубта, сеанс кезінде, антракт кезде) 7.10.1.3 жағдаятқа байланысты қарым-қатынастың түрлі тәсілдерін қолдана білу 7.10.1.4 сыйлық таңдай білу; қарапайым сувенир-сыйлықтарды жасау, сыйлақ беру және қабылдау	8.10.1.2 жанжалды болдырмау стратегияларын таңдау 8.10.1.3 ересек адамдармен, құрдастармен сөйлесуде жағымсыз эмоцияға бой алдырмау, өзін-өзі қадағалау; 8.10.1.4 көпшілік бар жерде жүрідің, өзін-өзі ұстаудың ережелері мен сақтық шараларын білу; көпшілік қатысатын іс-шарасында өзін-өзі дұрыс және қауіпсіз жүре білу	дұрыс жүріп-тұрудың ережелері жайлы білімдерін қолдану 9.10.1. қоғамдық орында танысу жағдайында өзін-өзі мәдени ұстап, әдептілік мен сырайылық таныту, косметикалық құралдарын, киім мен әшекейлерді жасына сай және баратын жеріне сәйкес таңдай білу; 9.10.1. қазақи мінез-құлық мәдениетін, салт-дәстүрлерін сақтау
10.2 Мүсіннің дұрыс қалпысы	5.10.2.1 отыру және түрегеп тұру кезде мүсіннің дұрыс қалпысын сақтау және соны қадағалау	6.10.2.1 мүсіннің дұрыс қалпысын үнемі бақылап жүру, таянатын таяқты дұрыс	7.10.2.1 мүсінді тік ұстаудың маңыздылығын түсіну (үстелдің басында дұрыс отыру, салфетканы қолдана білу, әдепті де әдемі тамақ ішу	8.10.2.1 әдемі жүруді үйрену және ымдаудың ұстамды болуын қадағалау	9.10.2.1 айналадағылардың адамды эстетикалық тұрғыдан жағымды қабылдауы үшін оның мүсіннің дұрыс және денесінің әдемі қалыпта болудың маңыздылығын түсіну

11) 11- бөлім "Тамақтану":

11- кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттар				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
11.1 Азық-түлік өнімдердің түр-түрлігі және олардың маңызы	5.11.1.1 азық-түліктің негізгі түрлерін тану	6.11.1.1 тамақтың құрамы туралы хабардар болу (ақуыз, көмірсулар, майлар, дәрумендер) және оның адам өмірі үшін маңыздылығын түсіну	7.11.1.1 азық-түлік әртүрлілігі туралы білу және олардың адам өмірі үшін маңыздылығын түсіну	8.11.1.1 тиімді тамақтанудың ережелерін және жеткіншектердің тамақтану ерекшеліктерін білу;	9.11.1.1 "Диеталық тағам" түсінігін ұғыну, және оның адам деңсаулығы үшін пайдалы әсерін түсіну
	5.11.1.2 азық-түлікті топтастыру (көкөністер, жемістер, ет, сүт, ұн өнімдері), дәміне, иісіне, сырт бейнесіне, консистенциясына қарай анықтау; 5.11.1.3	6.11.1.2 күнделікті таңғы, түскі, кешкіасқа берілетін негізгі тағам түрлерін, олардың атауларын тану;	7.11.1.2 азық-түлікті оның құрамына кіретін ақуыз, көмірсулар, майлар, дәрумендер, минералды заттар бойынша ажырату 7.11.1.3	8.11.1.2 деңсаулықты сақтау үшін тамақтану ережелерін орындаудың және тамақ ішудің режимін ұстанудың маңызы түсіну	
	азық-түлікті сақтаудың санитарлық-гигиеналық талаптарын білу (нан салғышта, шкафта, тоңазытқышта)	6.11.1.3 тоңазытқышта және тоңазытқышсыз азық-түлікті сақтау ережелерін және сақтау мерзімдерін білу	азық-түліктің адамның деңсаулығы үшін маңыздылығын айтып түсіндіру 7.11.1.4	деңсаулықты сақтау үшін тамақтану ережелерін орындаудың және тамақ ішудің режимін ұстанудың маңызы түсіну	
			көшпелі тұрмыс жағдайында қазақтар азық-түлігін қалай сақтағанын түсіну презентация: "Атамның ауылына қонаққа бару" презентациясы		
11.2 Асүйлік жабдықтары, ыдыс аяқ	5.11.2.1 тамақ дайындау жабдықтарын,	6.11.2.1 асүйде қолданылатын электр құралдарын	7.11.2.1 асүйлік заттарын, ыдыстарын, асүйлік	8.11.2.1 ыдыстарды топтастыру	9.11.2.1 асүйлік жабдықтар

және ас ішу аспаптары	асүйлік аспаптарын және тамақ әзірлеу орындарын білу 5.11.2.2	(қысқа толқынды пеш, жылдам қайнататын кәстрөл, мульти пысырғыш, электрлік плита) , газ плитасын тану; олардың қолдану ережелерін білу және сол құралдардың ішінде тамақты қалай дайындауға болатынын түсіну 6.11.2.2	аспаптарын олардың сипаттамалары бойынша танып, көрсету және атау, сипап сезу және көру арқылы танып айту 7.11.2.2	(асүйлік, асханалық, шай) 8.11.2.2	н (тоңазытқыш, газ плитасы, пеш, сенсорлық плитасы) тазалауды және күтім көрсетудің ережелерін пайдалану
	таңғы ас дастарханын дайындауға қажетті құрал-жабдықтарды пайдалану 5.11.2.3	дастархан басында отырудың, тамақ ішудің ережелерін сақтау және өзіне-өзі қызмет жасау дағдыларын меңгеру (дастархан жайып, дайындау, оны жинау, ыдыстарды жуу) 6.11.2.3	ас үйде қолданылатын механикалық және электр құралдарын (ет тұрағыш, көкеніс тұрағыш, миксер) 7.11.2.3	таңғы, түскі, кешкі дастархандарын дайындай алу 8.11.2.3	9.11.2.2
	тамақ ішу кезінде ыдыстарды және асүйлік аспаптарын пайдалану, ыдыс-аяқ жуу және ас үйді жинау тәртібі мен ережелерін қолдану	ас үйдің ыдыс-аяғын және асүйлік жабдықтарын жууға арналған тазалағыш және жуғыш құралдарын таңдай білу 6.11.2.4	өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын жетік меңгеру (дастарханды дайындау және жинау, ыдыстарды жуу, тазалағыш заттарды қолдану) 7.11.2.3	механикалық және электрлік тұрмыстық құрал-жабдықтарын қолдана білу, дастархан басында отырудың, ас ішудің және сөйлеу этикетін сақтаудың ережелерін жетік түрде меңгеру және іс жүзінде қолдану	тұрмыстық химиялық құралдары және түрлі аспаптарды қолдану, тазартқыш пен жұғыш құралдарын қолдануда санитарлық гигиеналық талаптары мен қауіпсіздік техникасын сақтау
	кешкі ас дастарханын дайындау		түскі ас дастарханын дайындауға қажетті құрал-жабдықтарды қолдана білу		
11.3 Тамақ дайындау	5.11.3.1 жай және күрделі бутербродтардың ингредиенттерін және дайындау тәртібі мен	6.11.3.1 картоптан, жұмыртқадан, жармадан жасалған тағамдардың қалай	7.11.3.1 бірінші берілетін, екінші берілетін тағамдарды білу және олардың маңыздылығын түсіну;	8.11.3.1 қамыр түрлерін тану, олардың маңызын білу (ашытқан, тұщы,	9.11.3.1 диеталық мәзірін құрастыра білу (бір

				құмшекер қосылған үгілмелі қайнатылған қамыр, бисквит) 8.11.3.2	
	амалдарын білу	дайындалатынын білу (картоп езбесі, омлет, ботқа), ыстық ішімдіктердің маңызын түсіну (шай, кофе, какао) 6.11.3.2		қамыр түрлеріне қарай оның негізгі ингредиенттерін анықтап, оларды іріктеп алу 8.11.3.3	
	5.11.3.2			ашытқан және ашымаған тұщы қамыр түрлерін жасау, рецепт пайдаланып олардан тағам дайындау 8.11.3.4	
	жаңа піскен және қайнатылған көкөністерден жасалынған салаттардың ингредиенттерін және дайындау тәртібі менамалдарын білу	қызатын аспатарды пайдалана білу; қауіпсіз ережелерін сақтап, ботқаны суға, сүтке пісіру, мульти пісіргіштің ішінде дайындау; картоп қайнатып, пісіру, одан езбе жасау; жұмыртқаны пісіру, қуыру, омлет жасау; шай демдеу	элект және кескіш аспаптармен жұмыс жасаудың қауіпсіз техникасын білу және қолдану	қамырдан жасалған қазақ ұлттық тағамдарды дайындау: бауырсақ, шелпек; шай дастарханын әзірлеу	
	5.11.3.3		7.11.3.2		күнге, аптаға) 9.11.3.2
	тамақ әзірлеуде гигиеналық талаптарды орындау 5.11.3.4	6.11.3.3	бірінші түрлі тағамды (көже, сорпа түрлерін) және екінші түрлі тағамдарды(гарнир, рагу) қол жетімді бағамен сатылатын азық-түліктен дайын рецепт бойынша дайындау (баспа әріптермен жазылған нұсқауларды қолдану) 7.11.3.3	8.11.3.5	вегетарианлық, вегетарианлық тағамдардың түсініктерін білу
	пышақты дұрыс қолдану, онымен нан, ірімшікті кесу, шикі және піскен көкөністерді тұрау (текше пішінді, ұзынша таяқшалар секілді), кескіш аспаптарын қолдануда қауіпсіз техникасын қатан түрде сақтау	сүттен жасалған өнімдер түрлерін тану, олардың тағамдылық құндылығы жайлы білу 6.11.3.4	түрлі меню бойынша дастархан әзірлеу 7.11.3.4	консервілеу амалдарын білу	9.11.3.3
		қазақ тағамдарын- ашымал сүт өнімдерін (қымыс, шубат, айран)- қонақтарға ұсынып, беруді білу	қазақ ұлттық тағамдарды тазалық-гигиеналық талаптарға сай дайындай алу (сірне, құырдақ)	жеміс, жидек, көкөністерді консервілеу, қыстық	сызбанұсқа арқылы вегетарианлық борщ жасау

12) 12-бөлім "Медициналық көмек":

12- кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
12.1 Алғашқы медициналық көмек	5.12.1.1 аптеканың, емхананың, диспансердің, аурухананың мән-мағынасын түсіну; дәрігердің, медбикенің, регистратордың, фармацевтің, кіші мед қызметкерлердің қызметтері жайлы білу	6.12.1.1 дәрігерді үйге шақыру, жедел жәрдемді шақырту жағдайында әрекет жасаудың алгоритмін білу	7.12.1.1 вирустік, инфекциялық және көз ауруларының профилактикасын жасау дағдыларын меңгеру; оларды алдын алу іс-шараларын білу	8.12.1.1 сәтсіз оқиға жағдайында алғашқы медициналық көмек көрсету дағдыларын игеру: жараны емдеу, жараға таңғыш тарту, көзді шаю; жүрек ұстап қалу және гипертониялық күрт асқыну жағдайында "Жедел жәрдем" келгенше көмек көрсету ережелерін білу;	9.12.1.1 ішек аурулары мен ауа-тамшы инфекциялық жұқпа аурулардың көшіп-таралу жолдары туралы білу, оларды болдырмау шараларын білу, жеке тазалықты сақтап жүруді дағдыландыру	10.12.1.1 ауруға шалды жағдайында уақытша бос шарттарын уақытша жағдайында қағазыналу тәртібін білу, жағдайында адамды күті байланысты
	5.12.1.2 үйде сақтайтын дәрі қорабының негізгі құрамын білу: дезинфекциялық құралдар, таңу материалдар, термометер, қыша қағаздар, тамызғыш, қысқыш	6.12.1.2 суық тиюді, тұмаумен ауруды болдырмау және алдын алу дағдыларын меңгеру (маска кию, жылы киіну, қолды жуып жүру)	7.12.1.2 дәрі-дәремек, дәрумендер түрлерін тану (сыртқы дәрілер, ішке қабылданатын дәрілер), оларды үде сақтау шарттарын білу; дәрілердің сақталу мерзімдерін анықтап алуды білу;	алғашқы медициналық көмек көрсету кезінде жинақы болу, байқағыштық және қырағылық таныту		ауру адамға алу: оған та киіндіру, қы шөптер тұн қыша қағаз
		6.12.1.3 үйдегі дәрі қорабына кіретін медициналық құралдарын пайдалану ережелерін іс-жүзінде	7.12.1.3 үйдегі дәрі қорабын құрайтын дәрілерді пайдалану нұсқауларын қолдану білу	8.12.1.2 дәрігерді үйге шақырту, дәрігермен сөйлесе білу		

44. Осы Бағдарлама көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

45. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының қосымшасы

деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының қосымшасы

"Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының қосымшасы

бағдарлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының қосымшасы

жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының қосымшасы

үлгілік оқу бағдарламасының қосымшасы

қосымша

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1- кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Жеке тазалық	1.1 Жеткіншектердің жеке гигиенасы	5.1.1.1 таңғы және кешкі дәрет алудың дағдыларын меңгеру (жуыну, сүртіну, жуу), 5.1.1.2 жеке гигиеналық заттарын қолдана білу (тіс жуу щеткасын, сабынды)

		орамалын, бет орамалын) 5.1.1.3 кол-аяқты жуған кезде әрекеттерді дұрыс ретімен орындай білу, тырмасын сипап сезудің негізгі құралы ретінде қарап, ұқыпты күту) 5.1.1.4 көзілдірікті дұрыс пайдалана білу, оны тағудың қажеттілігін түсіну, көзілдірік қарапайым гимнастикасын жасап жүру
	1.2 Гендерлік тәрбие	5.1.2.1 қыздардың және ұлдардың анатомиялық, физиологиялық, психологиялық ерекшеліктерін түсіну; тазалық процедураларын дұрыс орындау
	1.3 Салауатты болуға үйрен	5.1.3.1 ағзаға пайдалы жағымды нәрселер туралы білу, деңсаулықтың достық, таза ауа, таза су, рационалды тамактану, дене шынықтыру жаттығулары, тері тазалығы туралы білу 5.1.3.2 темекі тартудың зияны жайында білу; бірінші рет ұсынылатын темекі тартуды ерікті бас тартып, қатаң қарсылық айту
2. Киім және аяқ киім	2.1 Сән және стиль	5.2.1.1 қазақ ұлттық киімнің тарихын білу 5.2.1.2 киімді және аяқ киімді олардың мән-мағынасына қарай ажырату; киімді және бас киімді маусымға лайық таңдау 5.2.1.3 өз бетінше киіну және шешіну, киімнің оң және теріс жағын ажырату, киімді ұқыпты бүктеп, шкафқа қаттап жинау
	2.2 Киімнің және аяқ киімнің күнделікті күтімі	5.2.2.1 сипап сезу мен иіс сезу арқылы киімнің, аяқ киімнің тазалығын анықтау 5.2.2.2 ұсақ-түйек киімдерді өз бетінше қолмен жуу; үтікті пайдалану, киімді кептіру, бүктеу 5.2.2.3 киімді тазалау және жууға және аяқ киімді тазалауға арналған құрал-жабдықтар туралы білу (иіс сезу қабілетін қолдану) 5.2.2.4 киімнің ұсақ жөндеу түрлері жайлы түсініктерді игеру (түймелер, ілгектер, ілмектерді тігудің түрлі амалдарын білу) 5.2.2.5 кескіш және шанышқылы аспап-саймандарын, электр қыздырғыш, тазартқыш, тұрмыстық химиялық құралдарын қолдануда санитарлық-гигиеналық талаптарды қауіпсіз техникасын білу

3. Тұрғын үй	3.1 Тұрғын үйдің түрлері және олардың интерьері	5.3.1.1 тұрғын үй түрлерін білу, ажырату және ауызша сипаттау 5.3.1.2 мектептің негізгі бөлімдері мен бөлмелері жайлы ақпаратты жалпылап, бөлмелердің біреуіне презентация жасау 5.3.1.3 "интерьер" ұғымын білу
	3.2 Үйдің тазалығын сақтау	5.3.2.1 мектеп бөлмелерін, пәтерді жинап, тазалаудың қарапайым дағдыларын асты материалдарын пайдалану (сыпырғыш, швабра, шүберектер) 5.3.2.2 тазартқыш пен жұғыш құралдарын қолдануда санитарлық-гигиеналық және қауіпсіз техникасын білу 5.3.2.3 шаңсорғыштың ішкі құрылысы мен қолдану ережелерін білу, қауіпсіз техникасын сақтау 5.3.2.4 бөлме гүлдері жайлы хабардар болу, олардың маңызын түсіну және үйде болатын орны мен санын білу
4. Қазақстандық отбасы	4.1 Отбасылық қарым-қатынастар	5.4.1.1 отбасының құрамын, ата-анасының аты-жөнін, олардың жұмыс орнын, туыстық қатынастар жайлы білу (ана, әке, аға, бауыр, әпке, сіңлі, қарындас), туысқандар жайлы білу (тате, аға, нағашы, жиен); отбасындағы қарым-қатынасты білу
	4.2 Бос уақытты ұйымдастыру амалдары, отбасылық дәстүрлер	5.4.2.1 ұлттық салтарын және мерекелерді атап өтудің дәстүрлерін және олардың мағынасын білу (Құрбан байрам, Ораза-Айт, Пасха, Масленица)
	4.3 Отбасы бюджеті	5.4.3.1 Қазақстан Республикасындағы ақша белгілерін, ақша қағаздары мен монеталарын білу 5.4.3.2 сипап сезіп және көріп қабылдау арқылы ақша банкноттарының және монеталарының құнын анықтау
5. Сауда	5.1 Сауда мекемелері, олардың мәні мен мағынасы	5.5.1.1 дүкендердің негізгі түрлерін тану (азық-түлік дүкені, шаруашылық, киім-кешек және олардың мән-мағынасын түсіну) 5.5.1.2 сауда қызметкерлердің мамандықтарын білу: сатушы-консультант, кассир, бақылаушы

		5.5.1.3 азық-түлік дүкендердің мағынасын, олардың бөлімдері және сататын білу 5.5.1.3 тауар түрлерін тану: өлшеніп оралған, өлшенетін, құйылып өлшенетін 5.5.1.4 өнемнің сапасын оның сыртқы көрінісінен, иісінен анықтай алу, сипат 5.5.1.5 сауда аясында көп қолданатын сөздердің мағынасын білу (касса, чек, сату, тауар каптамасы) 5.5.1.6 қарапайым заттарды сатып алу, төлем жасау, чекті және қайтарылған
3-тоқсан		
6. Байланыс құралдары	6.1 Байланыс түрлері, олардың мағынасы	5.6.1.1 телефон түрлерін тану (үй, ұялы, қосымша дыбыстық қызметімен жеткізетін анықтаушы қызметі бар, автожауап қызметімен жабдықталған, факс) 5.6.1.2 үй телефоны мен ұялы телефон нөмірлерін, ата-анасының және жедел қызметтердің телефон нөмірлерін білу 5.6.1.3 үй, ұялы телефондарын пайдалана алу, телефон әңгімесін тыңдау, телефон ақырын микрофонға бағытталып – сөйлеу 5.6.1.4 телефонмен әңгімелесу кезде сөйлеудің мәдениетін сақтау
7. Тұрмыстық мекемелер	7.1 Тұрмыстық мекемелер және олардың міндеттері	5.7.1.1 тұрмыстық мекемелер түрлерін тану, олардың мән-мағынасын түсіндіру, міндеттерін білу 5.7.1.2 тұрмыстық мекемелердегі қызметкерлердің мамандықтарын, орналасуын ажырата білу

8. Көлік	8.1 Көлік түрлері, олардың маңызы мен міндеттері	5.8.1.1 қалалық көліктің негізгі түрлерін тану (автобус, маршруттық такси, троллейбус, трамвай, метро)
		5.8.1.2 қалалық көліктердің нақты түрін сипаттау, билеттерді алу тәртібін білу
		5.8.1.3 қалалық көлікпен жүргендегі тиімді, ұтымды маршруттарды тандау
		5.8.1.4 жол ережелерін сақтау, жол белгілерін ажырата білу
9.Ерекше білім беруге қажеттілігі бар азаматтардың құқықтары мен міндеттері	9.1 Нормативтік құжаттар	5.9.1.1 "Қазақстан Республикасының Конституциясы" заңының бала құқықтары мен міндеттері туралы баптарын білу
	9.2 Әлеуметтік мекемелер	5.9.2.1 Қазақстандық заңғи жандар қоғамының құрылу тарихын білу
4-тоқсан		
10. Мінез-құлық мәдениеті	10.1 Жалпы мәдени құзіреттіліктер	5.10.1.1 құрдас-құрбылармен, ересектермен (таныс және бейтаныс) әр түрлі кездесуде және қоштасуда өзін-өзі дұрыс ұстау
	10.2 Мүсіннің дұрыс қалпысы	5.10.1.2 этикет ережелерін білу: қонақта болған кезде, қонақ күту кезінде
11. Тамақтану	11.1 Азық-түлік өнімдердің түр-түрлігі және олардың маңызы	5.11.1.1 азық-түліктің негізгі түрлерін тану
		5.11.1.2 азық-түлікті топтастыру (көкөністер, жемістер, ет, сүт, ұн өнімдері), дәмді сырт бейнесіне, консистенциясына қарай анықтау;
		5.11.1.3 азық-түлікті сақтаудың санитарлық-гигиеналық талаптарын білу (нормалар, шкафта, тоңазытқышта)
	11.2 Асүйлік жабдықтары, ыдыс аяқ және ас ішу аспаптары	5.11.2.1 тамақ дайындау жабдықтарын, асүйлік аспаптарын және тамақ әзірлеу орындарын білу
		5.11.2.2 таңғы ас дастарханын дайындауға қажетті құрал-жабдықтарды пайдалану;
		5.11.2.3 тамақ ішу кезінде ыдыстарды және асүйлік аспаптарын пайдалану, тамақ қалдығын тастау тәртібін білу

		және ас үйді жинау тәртібі мен ережелерін қолдану
	11.3Тамақ дайындау	5.11.3.1 жай және күрделі бутербродтардың ингредиенттерін және дайындау амалдарын білу 5.11.3.2 жаңа піскен және қайнатылған көкөністерден жасалынған салаттардың ингредиенттерін және дайындау тәртібі мен амалдарын білу 5.11.3.3 тамақ әзірлеуде гигиеналық талаптарды орындау 5.11.3.4 пышақты дұрыс қолдану, онымен нан, ірімшікті кесу, шикі және піскен көкөністерді тұрау (текше пішінді, ұзынша таяқшалар секілді), кескіш аспаптарды қолдануда қауіпсіз техникасын қатан түрде сақтау
12. Медициналық көмек	12.1Алғашқы медициналық көмек	5.12.1.1 аптеканың, емхананың, диспансердің, аурухананың мән-мағынасын, дәрігердің, медбикенің, регистратордың, фармацевтің, кіші мед қызметкерлерінің қызметтері жайлы білу 5.12.1.2 үйде сақтайтын дәрі қорабының негізгі құрамын білу: дезинфекциялау таңу материалдар, термометер, қыша қағаздар, тамызғыш, қысқыш

2) 6-сынып:

2- кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Жеке тазалық	1.1 Жеткіншектердің жеке гигиенасы	6.1.1.1 жеке тазалық сақтаудың маңыздылығын түсіну, денесіне күнделікті душ алау, ағзаны шынықтыру, қолдары мен аяқтарын сумен ысқылаудың әдістерін білу 6.1.1.2 таңертен және кешке тазалық процедурасын жасау білу 6.1.1.3 бас жууда қауіпсіздік ережелерін сақтай білу; шаштың типіне қарай құралдарын дұрыс таңдай білу 6.1.1.4 шаштың сәнді, жинақы калпын таңдау 6.1.1.5 жұмыс орнына жарық түсуді дұрыстау; кітап қойғышты қолдану, пастамен жазу; көзге салынатын күштің режимін сақтау

	1.2 Гендерлік тәрбие	6.1.2.1 ұлдар мен қыздар арасындағы қарым-қатынас мәдениетін с танысу, өзара қатынас жасау дағдыларын меңгеру (ұнату, көңіл білд сүю)
	1.3 Салауатты болуға үйрен	6.1.3.1 адам өмірі мен тіршілігі үшін деңсаулықтың маңыздылығын 6.1.3.2 темекі тартудың темекі тартышының өзіне және айналадағы зиянын түсіну; 6.1.3.3 ішімдіктің ағзаға келтіретін зияны жайлы білу, әр алкогольдік ағзасы үшін ұлы зат екенін түсіну, маскүнемдіктің әлеуметтік салд
2. Киім және аяқ киім	2.1 Сән және стиль	6.2.1.1 киімді топқа, түрлерге бөліп ажырату, киімді оның сипатына 6.2.1.2 жағдайға байланысты киім комплектісін құрастыру
	2.2 Киімнің және аяқ киімнің күнделікті күтімі	6.2.2.1 өз киімі мен аяқ киімін таза және ұқыпты қалпында сақтау 6.2.2.2 мақта-матадан және жасанды маталардан тігілген киімді жуу ережелерін білу, кірді қолмен жуу, көретін көмекшінің жәрдемін пай жуғыш машинамен жуу, кірді үтіктеу, кір жуатын машинаның режим 6.2.2.3 кір киімді кір жуатын қызмет орнына дайындау мен тапсыру, білу; кір жуу қызметін пайдалана білу 6.2.2.4 түйме тігу үшін инені, жіпті және инеге жипті сабақтағышты н киімнің сөгілген тігісін тігу; көйлек, белдемшенің етегін қайырып тіг 6.2.2.5 сырт киім мен аяқ киімді дұрыс күтіп қарау 6.2.2.6 кескіш және шанышқылы аспап-саймандарын, электр қызд тұрмыстық химиялық құралдарын қолданудың санитарлық-гигиен талаптары мен қауіпсіз техникасын білу
2-тоқсан		
3. Тұрғын үй	3.1 Тұрғын үйдің түрлері және олардың интерьері	6.3.1.1 өз пәтеріндегі және мектеп ішіндегі бөлмелердің атауын, мағы орналасқан жерін білу; арнайы бағдарлау аспабында өзінің тұрғын жасау

		6.3.1.2 пәтерде, мектепте жиһаздарды орналастыру ережелерін білу мөлшеріне, ауқымына мағынасына қарау, басқа жиһаздың болуын
	3.2 Үйдің тазалығын сақтау	6.3.2.1 сақталынған анализаторлар арқылы үйдің шашылып жатқан 6.3.2.2. шаңсорғышты пайдаланып, бөлмені, үйді күнделікті жинауды тазалаудың алгоритмын орындай білу 6.3.2.3 тұрғын бөлмелерге қойылатын гигиеналық талаптарды іс жүзінде (ауасын желдету режимі, қажетті температурасын сақтау, жарық түсуін шаңды сүртіп жүру) 6.3.2.4 бөлме гүлдерін күтіп қарау
4.Қазақстандық отбасы	4.1 Отбасылық қарым-қатынастар	6.4.1.1 ата-анасының, жақын туыстарының жұмыс істейтін орны мен жұмыстарының мән-мағынасы жайлы айтып, түсіндіре алу 6.4.1.2 отбасындағы өз міндеттері мен құқықтарын білу
	4.2 Бос уақытты ұйымдастыру амалдары, отбасылық дәстүрлер	6.4.2.1 Наурыз, Жаңа жыл, мейрамдарын тойлау дәстүрлерін, отбасы мерекелерін, туған күн, мерей тойларын, үйленудің салт-дәстүрлерін 6.4.2.2 мерекелерді ұйымдастыруда қазақтың ұлттық салттарын, дәстүр қолдану
	4.3 Отбасы бюджеті	6.4.3.1 сақталынған анализаторларды пайдаланып, халықаралық валюта ажырата білу және валютаның теңгеге қатысты бағамын анықтау, т
5. Сауда	5.1 Сауда мекемелері, олардың мәні мен мағынасы	6.5.1.1 дүкендердің негізгі түрлерін білу (супермаркет, гипермаркет, L олардың мән-мағынасын түсіну 6.5.1.2 негізгі сауда секциялары мен бөлімдерін білу (киім, аяқ киім, косметика, парфюмерия) 6.5.1.3 өнімнің сақтау мерзімдерін білу, өзіне-өзі қызмет жасауды үйде дүкеннің ішіндегі стелаждардың арналу мағынасын ажырата алу, қажетті сипат сезу арқылы таба білу, супермаркетте консультанттың көмегімен алгоритмдар бойынша түрлі тауарларды сатып алу; сауда қызметкерінің мәдениетті ұстау

3-тоқсан		
6. Байланыс құралдары	6.1 Байланыс түрлері, олардың мағынасы	6.6.1.1 байланыстың негізгі түрлерін білу (пошта, телефон, калааралық компьютерлік, спутниктік байланыс) 6.6.1.2 төтенше жағдайда жедел қызметке телефон арқылы хабарлау (құтқару, полиция, жедел жәрдем және газ қызметі) 6.6.1.3 жедел қызметке хабарласқан себебін айтып түсіндіру 6.6.1.4 әлеуметтік желілерін, электронды поштаны қолдана білу; электронды желілері мен электронды поштаны дұрыс және қауіпсіз пайдалану; компьютерлік алаяқтардан сақтану; "Виртуалды алаяқты қалай боллады" тренингі
7. Тұрмыстық мекемелер	7.1 Тұрмыстық мекемелер және олардың міндеттері	6.7.1.1 химиялық тазарту мекемесінің жұмыс жүйесін білу 6.7.1.2 кірленіп қалған заттарды химиялық тазарту қызметіне тапсырыс беру және тазартуға тапсырыс беру 6.7.1.3 тапсырысты жасауға және қабылдауға жауапты менеджермен сөйлесудің дағдыларын игеру
8. Көлік	8.1. Көлік түрлері, олардың маңызы мен міндеттері	6.8.1.1 адамның тіршілік әрекетінде көліктің маңыздылығын түсіну; көлікті топтастыру (өзен көлігі, теңіз, темір жол көлігі, жер үсті, жер асты, ауа жүк көлігі) 6.8.1.2 жол жүру ережелерін түсіну және оларды ұстану, макет жасау, құрылыстардың үлгілерін құрастыру және одан қауіпсіз жүру тактикасын көрсету
9. Ерекше білім беруге қажеттілігі бар азаматтардың құқықтары мен міндеттері	9.1. Нормативтік құжаттар	6.9.1.1 адам тұлғасын құндылық деп қарастыратын бала құқығы туралы Конвенциясында" жеткіншектерге берілген құқықтарын ұғыну
	9.2.Әлеуметтік мекемелер	6.9.2.1 Қазақстандық зағип жандар қоғамының мақсат-міндеттерін түсіну, оған мүше болып кірудің ережелерін білу
4-тоқсан		
10. Мінез-құлық мәдениеті	10.1 Жалпы мәдени құзіреттіліктер	6.10.1.1 кездесу мен қоштасу кезінде мәдени мінез-құлықты көрсету негізгі нормаларын меңгеру

		6.10.1.2 ересек адамдармен, құрдастармен әдепті сөйлесу; қазақи ақпаратты қолдану 6.10.1.3 ересектермен сөйлесе білу, қажет болған жағдайда егде жастағы адамдарға, қозғалыс қиындықтары бар мүгедектерге, заңғиптарға көмек көрсету
	10.2 Мүсіннің дұрыс қалпысы	6.10.2.1 мүсіннің дұрыс қалпысын үнемі бақылап жүру, таянатын тақта ұстау және дұрыс ұстап жүру
11.Тамақтану	11.1 Азық-түлік өнімдердің түр-түрлігіжәне олардың маңызы	6.11.1.1 тамақтың құрамы туралы хабардар болу (ақуыз, көмірсулар, дәрумендер) және оның адам өмірі үшін маңыздылығын түсіну 6.11.1.2 күнделікті таңғы, түскі, кешкіасқа берілетіннегізгі тағамтүрлерін атауларын тану; 6.11.1.3 тоңазытқышта және тоңазытқышсыз азық-түлікті сақтау ережелерін сақтау мерзімдерінбілу
	11.2 Асүйлік жабдықтары, ыдыс аяқ және ас ішу аспаптары	6.11.2.1 асүйде қолданылатын электр құралдарын (қысқа толқынды пеш, қайнататын кәстрөл, мульти пысырғыш, электрлік плита) , газ плитасын олардың қолдану ережелерін білу және сол құралдардың ішінде тамақ дайындауға болатынын түсіну 6.11.2.2 дастархан басында отырудың, тамақ ішудің ережелерін сақтау, өзі қызмет жасау дағдыларын меңгеру (дастархан жайып, дайындаған ыдыстарды жуу) 6.11.2.3 ас үйдің ыдыс-аяғын және асүйлік жабдықтарын жууға арналған тазалағыш және жуғыш құралдарын таңдай білу 6.11.2.4 кешкі ас дастарханын дайындау
	11.3 Тамақ дайындау	6.11.3.1 картоптан, жұмыртқадан, жармадан жасалған тағамдардың дайындалатынын білу (картоп езбесі, омлет, ботқа), ыстық ішімдікті түсіну (шай, кофе, какао) 6.11.3.2 қызатын аспатарды пайдалана білу; қаіупсіз ережелерін сақтау, суға, сүтке пісіру, мульти пісіргіштің ішінде дайындау; картоп қайнатқыш езбе жасау; жұмыртқаны пісіру, қуыру, омлет жасау; шай демдеу

		6.11.3.3 сүттен жасалған өнімдер түрлерін тану, олардың тағамдылығын жайлы білу
		6.11.3.4 қазақ тағамдарын-ашымал сүт өнімдерін (қымыс, шубат, айran) қонақтарға ұсынып, беруді білу
12. Медициналық көмек	12.1 Алғашқы медициналық көмек	6.12.1.1 дәрігерді үйге шақыру, жедел жәрдемді шақырту жағдайын, жасаудың алгоритмін білу 6.12.1.2 суық тиюді, тұмаумен ауруды болдырмау және алдын алу дәрмеңгеру (маска кию, жылы киіну, қолды жуып жүру) 6.12.1.3 үйдегі дәрі қорабына кіретін медициналық құралдарынпайдалану ережелерін іс-жүзінде қолдана білу (жараны емдеу, сөйлейтін термометр қолдану)

3) 7-сынып:

3- кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Жеке тазалық	1.1 Жеткіншектердің жеке гигиенасы	7.1.1.1 қыздың, ұлдың жеке гигиена ережелерін, косметикалық салфені білу, шашқа, бетке күтім жасай білу 7.1.1.2 шаштың, терінің типін анықтау, денеге, шашқа жағатын косметикалық сұйықтар мен қоспаларды, сабынды таңдай білу, шашқа және бетке қолдану 7.1.1.3 денешынықтыру сабақтарынд және түрлі сапарға шыққан кезеңдегі жеке тазалықты сақтау 7.1.1.4 қайызғаққа , шаштың түсуіне қарсы құралдарды білу, оларды дұрыс пайдалана білу; 7.1.1.5 жеке тазалық заттар арқылы көшетін ауруларды білу, үстел шамасын және жұмыс орнына жарық түсуру,көзге арналған жаттығуларды жасау
	1.2 Гендерлік тәрбие	7.1.2.1 ағзаның жыныстық жетілу кезінде болатын өзгерістер туралы білу

		безеу бөртпесі, жеккіншек терінің аурулары, қыздардың етеккір күндері (менструация кезеңдері) 7.1.2.2 етеккір және поллюция кезінде гигиеналық талаптарын білу; етеккір тазалықты ұстау, етеккір циклінің күнтізбесін жүргізу; іш киімді, шұлық күнделікті жуу
	1.3 Салауатты болуға үйрен	7.1.3.1 рационалды тамактанудың, дене шынықтыру жаттығулардың, сақтаудың ағзаға беретін пайдасын айтып түсіндіре алу, 7.1.3.2 есіртке мен ұландырғыш заттардың зияны жайлы білу, есірткенің ұсынысынан қатаң түрде бас тартып, ерік күшін таныту
2. Киім және аяқ киім	2.1 Сән және стиль	7.2.1.1 өз стилін табу, достардың стильдерін анықтау 7.2.1.2 сәнді киім шығаратын мамандарын білу (модельерлер, киім дизайнеры, стильшілер, кутюрье және олардың брендтері)
	2.2 Киімнің және аяқ киімнің күнделікті күтімі	7.2.2.1 киім мен аяқ киімнің таза және ұқыпты қалпын сақтаудың маңызын түсіну 7.2.2.2 тоқыма және синтетикалық маталардан тігілген киімді жуу, кептіру, үтіктеу; кір жууға арналған құралдарын таңдай білу (қолмен және кір жуу машинамен) 7.2.2.3 өзіне-өзі қызмет жасау арқылы кір жууға арналған бөлмені пайдалану, кір жуғыш машинасын практикада қолдана алу; кір жуғыш машинаның рөлін батырмаларын тактильді ажырата
2-тоқсан		
3. Тұрғын үй	3.1 Тұрғын үйдің түрлері және олардың интерьері	7.3.1.1 жиһаздарды орын-орынға орналастыра білу, интерьер композициясын жасау, түрлерін білу (макетте көрсету) 7.3.1.2 ұлттық тұрғын үй түрлерін білу, қазақтың киіз үйі туралы хабарды беру, үйдің ішкі жасалуын, бұйымдарын білу)
	3.2 Үйдің тазалығын сақтау	7.3.2.1 еденнің және жиһаздың жасалыңған материалын сезіп, ажырата білу, анықтау (еденге қатысты - линолеум, ламинат, паркет; жиһаз – жұмсақ және қатпарлы, жылтыратылған) 7.3.2.2 еденді және жиһазды олардың жасалыңған материалына қарап таныта білу

		күтім жасаудың ережелерін білу және оларды практикада қолдану 7.3.2.3 еден мен жиһазға күтім көрсетіп, тазалауға арналған тұрмыстық құралдарын, құрал-саймандарын қолдану 7.3.2.4 тапсырмаларды белгілі ретімен орындай білу, өзі орындаған жұмыс нәтижелерін объективті бағалай алу; жуу, тазалау кезінде офтальмологиялық гигиеналық талаптарды орындау
4.Қазақстандық отбасы	4.1 Отбасылық қарым-қатынастар	7.4.1.1 отбасындағы қарым-қатынастың моральдық-этикалық нормаларына (ата-аналарға, аталарымен апаларына құрмет көрсету); отбасының мұқтаж мүшесіне көңіл бөлу, қолдау көрсету, көмектесу 7.4.1.2 отбасының әр мүшесінің құқықтарын сақтау және отбасы мүшесінің өмірлік ұй шаруасын жүргізу міндеттерін рационалды түрде бөлу
	4.2 Бос уақытты ұйымдастыру амалдары, отбасылық дәстүрлер	7.4.2.1 отбасылық дәстүрлердің маңызын, олардың отбасылық қарым-қатынастардың күшеюіне қатысты және түрлі жастағы буындардың өмірін түсінушілігін артуға жағдай жасау үшін аса маңызды болуын түсіну
	4.3 Отбасы бюджеті	7.4.3.1 "Отбасы бюджеті" түсінігін ұғыну 7.4.3.2 табыстың түрлі қаражат көздері туралы түсіну (жалақы, зейнетақы, берілетін жәрдемақы) 7.4.3.3 отбасы бюджетін есепке алып, бір күнде (бір аптада, екі аптада) неше шығымдарды жоспарлау
5. Сауда	5.1 Сауда мекемелері, олардың мәні мен мағынасы	7.5.1.1 керек дүкенді таба білу, дүкеннің ішінде дұрыс бағдар ұстап, қажетті тауар тауып алу, керекті затты сатып алу 7.5.1.2 жиірек қажет болатын тауарлардың бағаларын білу (киім, аяқ киім, басқа көп қолданылатын тауарлар) 7.5.1.3 Зақша банкноттарын айыра білу және зат сатып алу 7.5.1.4 дүкеннің ішінде өзін-өзі дұрыс ұстаудың тактикасын таңдай білу (тұрған кезде, төлеу кезде)
3-тоқсан		

6. Байланыс құралдары	6.1 Байланыс түрлері, олардың мағынасы	7.6.1.1 пошта қызметін түсіну; пошта корреспонденцияның түрлерін таңдау (хат, тапсырыс хат, бағалы хат, ескерту хат, хабарландыру) 7.6.1.2 поштаға экскурсия; пошта бөлімінің орналасу жерін білу; поштаналар арқылы қызмет түрін таңдау, өтіні білдіре алу 7.6.1.3 белгілі мерекеге арналған ашық хатты таңдау және сатып алу 7.6.1.4 телефонмен сөйлесуде, "жанды қарым-қатынас" кезде, әлеуметтік желілер арқылы байланысуда өзін дұрыс ұстау
7. Тұрмыстық мекемелер	7.1 Тұрмыстық мекемелер және олардың міндеттері	7.7.1.1 киімді және аяқ киімді жөндеу қызметінің жұмыс жүйесін білу 7.7.1.2 сақталған анализаторлар арқылы киімнің, аяқ киімнің бүлінген сипатын анықтау 7.7.1.3 тапсырысты дұрыс беру, орындалған жұмыстың сапасын бағалау, наразылық білдіру
8. Көлік	8.1 Көлік түрлері, олардың маңызы мен міндеттері	7.8.1.1 есту және көру анализаторларды пайдалану арқылы көліктің түрлерін және сипаттау 7.8.1.2 қоғамдық көлікпен жүрудің ережелерін сақтау (көлікке отыру, сәлемдесу, көліктен көшеге шығу); мүгедектерге арналған орындардың орналасуы, ақысын төлеу және салон ішіндегі жүріс-тұрыс нормаларын сақтау және қоюдың орнын табу, көлік ішінде, көшеде тазалық сақтау
9. Ерекше білім беруге қажеттілігі бар азаматтардың құқықтары мен міндеттері	9.1 Нормативті құжаттар	7.9.1.1 Қазақстан Республикасы "Мүгедектерді әлеуметтік қорғау туралы" заңымен құзіреттіліктерін меңгеру
	9.2 Әлеуметтік мекемелер	7.9.2.1 Қазақстандық заңға жандар қоғамына кіретін мүшелердің құқықтарын міндеттерін білу
4-тоқсан		
10. Мінез-құлық мәдениеті	10.1. Жалпы мәдени құзіреттіліктер	7.10.1.1 құрдастары мен ересек адамдармен сөйлесу кезінде әдептілік, сыпайылық сақтау; этикетті сөлеудің және жалпы жүріп тұрудың міндеттерін ретінде қабылдау және оны білу 7.10.1.2 қоғамдық орындарда жүрудің, өзін-өзі ұстаудың, ережелерін білу (мұражайда, клубта, сеанс кезінде, антракт кезде)

		7.10.1.3 жағдаятқа байланысты қарым-қатынастың түрлі тәсілдерін қолдану 7.10.1.4 сыйлық таңдай білу; қарапайым сувенир- сыйлықтарды жасау және қабылдау
	10.2. Мүсіннің дұрыс қалпысы	7.10.2.1 мүсінді тік ұстаудың маңыздылығын түсіну (үстелдің басында салфетканы қолдана білу, әдепті де әдемі тамақ ішу)
11.Тамақтану	11.1 Азық-түлік өнімдердің түр-түрлігі және олардың маңызы	7.11.1.1 азық-түлік әртүрлілігі туралы білу және олардың адам өмірі үшін маңыздылығын түсіну 7.11.1.2 азық-түлікті оның құрамына кіретін ақуыз, көмірсулар, майлар, минералды заттектер бойынша ажырату 7.11.1.3 азық-түліктің адамның деңсаулығы үшін маңыздылығын айту 7.11.1.4 көшпелі тұрмыс жағдайында қазақтар азық-түлігін қалай сақтау, презентация: "Атамның ауылына қонаққа бару" презентациясы
	11.2 Асүйлік жабдықтары, ыдыс аяқ және ас ішу аспаптары	7.11.2.1 асүйлік заттарын, ыдыстарын, асүйлік аспаптарын олардың сипаты бойынша танып, көрсету және атау, сипат сезу және көру арқылы таныу 7.11.2.2 ас үйде қолданылатын механикалық және электр құралдарын (көкөніс тұрағыш, миксер) 7.11.2.3 өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын жетік меңгеру (дастархан және жинау, ыдыстарды жуу, тазалағыш заттарды қолдану) 7.11.2.3 түскі ас дастарханын дайындауға қажетті құрал-жабдықтарды таныу
	11.3 Тамақ дайындау	7.11.3.1 бірінші берілетін, екінші берілетін тағамдарды білу және олардың маңыздылығын түсіну; элект және кескіш аспаптармен жұмыс жасау, техникасын білу және қолдану 7.11.3.2 бірінші түрлі тағамды (көже, сорпа түрлерін) және екінші түрлі тағамдарды(гарнир, рагу) қол жетімді бағамен сатылатын азық-түлікті рецепт бойынша дайындау (баспа әріптермен жазылған нұсқауларды оқу)

		7.11.3.3 түрлі меню бойынша дастархан әзірлеу
12. Медициналық көмек	12.1 Алғашқы медициналық көмек	7.12.1.1 вирустік, инфекциялық және көз ауруларының профилактикасын дағдыларын меңгеру; оларды алдын алу іс-шараларын білу 7.12.1.2 дәрі-дәремек, дәрумендер түрлерін тану (сыртқы дәрілер, ішкі дәрілер), оларды үде сақтау шарттарын білу; дәрілердің сақталу мерзімін алуы білу; 7.12.1.3 үйдегі дәрі қорабын құрайтын дәрілерді пайдалану нұсқауларын

4) 8-сынып:

4-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Жеке тазалық	1.1 Жеткіншектердің жеке гигиенасы	8.1.1.1 аяқ-қолдың беттің, мойынның терісіне дұрыс күтімжасау, косметикалық шамалап қолдану 8.1.1.2 косметикалық құралдардың түр-түрін тану, олардыңқолдану ережелерін білу, безеуге қарсы құралдарды, қабынуды басатын косметикалық масканы таңдай білу 8.1.1.3 тырнақтың тазалығын, сәнін сақтау, маникюр және педикюр жасау, шаштаразға, маникюр және педикюр шеберінебару 8.1.1.4 депиляция жасау әдістері мен ережелерін білу 8.1.1.5 теледидарларды қарау кезінде дұрыс отыру және оларды көруге уақытыттан ауытқымау; бинокльді, монокльді пайдалана білу, оптикалық құралдарын (көзілдірікті, лупаларды, линзаларды) сақтап, күту, көз бұлағын нығайту гимнастикасын жасау
	1.2 Гендерлік тәрбие	8.1.2.1 сөз аурулар және олардың ағзаға зиянды ықпалы, қауіпті салдар
	1.3 Салауатты болуға үйрен	8.1.3.1 қоғамда әлеуметтену үшін салауатты өмір салтын ұстанудың тиімді

		8.1.3.2 есірткенің ағзаға келтіретін зиынын жайлы, есірткелік инъекция таралатын аурулар мен болатын әлеуметтік салдары жайында; қайсарл жігерлілік танытып, азғырынды тілге ермей есіртке мен ұландырғыш за көруден бас тарту
2. Киім және аяқ киім	2.1 Сән және стиль	8.2.1.1 киім сәнінің даму бағыттары мен стильдерін білу
		8.2.1.2 киімнің және аяқ киімнің мөлшерлерін анықтау жолдарын білу
		8.2.1.3 киім мен аяқ киімін рационалды таңдау
	2.2 Киімнің және аяқ киімнің күнделікті күтімі	8.2.2.1 түрлі дақтарды жою амалдарын білу 8.2.2.2 дақтың түрін анықтай білу (иісі бойынша); тұрмыстық химиямен техникалық ережелерін сақтау 8.2.2.3 жақын аймақта орналасқан химиялық тазалау қызметтің адресі химиялық тазалау қызметке киімді тапсыруға дайындау және тапсыру білу; және тапсыру 8.2.2.4 киімнің ұсақ-түйек жөндеуін сапалы жасау (тігістерін тігу, етегін қ жамау салу), сақталынған анализаторларын пайдалану және қауіпсізд сақтау
2-тоқсан		
3. Тұрғын үй	3.1 Тұрғын үйдің түрлері және олардың интерьері	8.3.1.1 перде, шам және интерьердің баска да бөлшектерін таңдау, олард үйлестіру талаптарын білу
		8.3.1.2 өз тұрғын үйін көркейту дағдыларын игеру
	3.2 Үйдің тазалығын сақтау	8.3.2.1 асүй мен дәретхана, ванна бөлемелерін жуып тазалаудың жиілігі ережелерін білу(кафель жуу, сантехниканы тазалау) 8.3.2.2 тұрмыстық химиялық құралдарын және түрлі тазартқыш құрал-кірленудің түріне қарай қолдана білу;тазартқыш пен жұғыш құралдары санитарлық-гигиеналық талаптары мен қауіпсіз техникасын сақтау 8.3.2.3 жұғыш құралдарға берілген баспа нұсқауды пайдалана білу;

		8.3.2.4 бөлмені, тұрғын үйді тазалықта ұстаудың адам үшін қаншалықты екенін түсіну
4.Қазақстандық отбасы	4.1 Отбасылық қарым-қатынастар	8.4.1.1 дау мен жанжалдың пайда болу себептерін түсіну және жанжалды жолдары мен тактикасын таба білу 8.4.1.2 отбасындағы түрлі жағдайларында өзін-өзі дұрыс ұстау, ата-анас тумаларын, достарын құрметтеу, дау мен жанжалдан аулақ болу; өмірлік моделин құрастыра алу 8.4.1.3 балаларға қамқор болумен байланысты міндеттерін атқару
	4.2 Бос уақытты ұйымдастыру амалдары, отбасылық дәстүрлер	8.4.2.1 отбасының бос уақытын және демалыстарын ұйымдастыруға бос отбасылық дәстүрлерді қолдау және нығайту 8.4.2.2 өзінің бос уақытын дұрыс ұйымдастыра білу; рельефті-нүкте әріп жазылған құтықтау хатын өз бетінше дайындау, безендіру
	4.3Отбасы бюджеті	8.4.3.1 тұрғын қорындағы үй түрлерін тану, коммуналдық қызметтер туралы оларды төлеудің формалары мен амалдары жайлы білу; электр санауыш есептегіштердің көрсетулері бойынша коммуналдық қызметтерін төлеу квитанцияларын толтыру, электр қуатын, газды, суды үнемді қолдана білу 8.4.3.2отбасылық бюджетін тиімді жұмсай білу және үнемдей алу, үй шаруа жүргізу; қарыз алмай өмір сүреу және ақшаны қажетінше жинақтай білу
5. Сауда	5.1 Сауда мекемелері, олардың мәні мен мағынасы	8.5.1.1 иіс сезу арқылы сауда бөлімдерін тауыпалу 8.5.1.2 сауданың негізгі ережелерін меңгеру;кажетті тауарлардың орналасу керекті тоаурды сатып алу, оған берілген кепілдік мерзімін анықтап алу, кепілдік мерзімінің аяқталуынша дейін сақтау; тұтынушының талабына сәйкес тауарды дүкенге қайтып тапсыру 8.5.1.3 жеңілдікпен жаппай сату туралы біліп жүру
3-тоқсан		
6. Байланыс құралдары	6.1 Байланыс түрлері, олардың мағынасы	8.6.1.1 пошта индексін анықтамадан табу, конвертке адрес жазу, хаттың бағасын және оның бағасын есептеу 8.6.1.3 белгілі адрес бойыншакалааралық сөйлесуге тапсырыс берудің тәсілдерін телефонмен сөйлесудің түрлі тарифтерін білу (тәулік уақытын, мерекелік

		арақашықты есепке алу), байланыстың әр түрі бойынша қызметтің бағасын телефон қызметтерін төлеудің квитанцияларын толтыру
7. Тұрмыстық мекемелер	7.1 Тұрмыстық мекемелер, олардың міндеттері	8.7.1.1 тұрмыс техникасын жөндейтін сервис орталықтардың жұмыс жүргізуін бақылау 8.7.1.2 сақталған анализаторлар арқылы бұзылудың түрін анықтау және қызметіне тапсырыс беру 8.7.1.3 тапсырысты дұрыс беру, орындалған жұмыстың сапасын бағалау, наразылық білдіру 8.7.1.4 тапсырысты жасауға және қабылдауға жауапты менеджермен дұрыс дағдыларын игеру
8. Көлік	8.1 Көлік түрлері, олардың маңызы мен міндеттері	8.8.1.1 метроның негізгі құрылыс-құрама элементтерін білу және түсіну (жолбақшалар, эскалаторы) 8.8.1.2 билетке алдын ала тапсырыс қабылдау қызметі жайлы, билеттерді жағдайындағы шарттарды білу, әр түрлі көліктің бағалары туралы хабарлау, заттарды жинақтау, бүктеу және чемоданға ұқыпты салу
9. Ерекше білім беруге қажеттілігі бар азаматтардың құқықтары мен міндеттері	9.1 Нормативті құжаттар	8.9.1.1 көру қабілеті зақымдалған тұлғаларға әлеуметтік қызметтерді көрсету бағдарламаларды және берілетін тифло құралдарды практикалық іс-әрестерде пайдалану
	9.2 Әлеуметтік мекемелер	8.9.2.1 қалалық әлеуметтік мекемелердің маңызы мен мақсат-міндеттерін түсіну: халыққа қызмет көрсету орталықтары (ЦОН), жұмыспен қамту және бағдарламалар орталығы, жәрдемақы төлеу орталығы
4-тоқсан		
10. Мінез-құлық мәдениеті	10.1 Жалпы мәдени құзіреттіліктер	8.10.1.1 түрлі мамандықтар өкілдерімен сөйлесудің этикасын игеру (сәтін білдіру, дәрігермен, шаш алушымен) 8.10.1.2 жанжалды болдырмау стратегияларын таңдау 8.10.1.3 ересек адамдармен, құрдастармен сөйлесуде жағымсыз эмоцияларды алдырмау, өзін-өзі қадағалау; 8.10.1.4 көпшілік бар жерде жүрідің, өзін-өзі ұстаудың ережелері мен сапаларын білу; көпшілік қатысатын іс-шарасында өзін-өзі дұрыс ұстау, қауіпсіз жүре білу

	10.2 Мүсіннің дұрыс қалпысы	8.10.2.1 әдемі жүруді үйрену және ымдаудың ұстамды болуын қадағалау
11.Тамақтану	11.1 Азық-түлік өнімдердің түр-түрлігі және олардың маңызы	8.11.1.1 тиімді тамақтанудың ережелерін және жеткіншектердің тамақтану ерекшеліктерін білу; тамақтанудың бет терісіне әсер етуін түсіну 8.11.1.2 деңсаулықты сақтау үшін тамақтану ережелерін орындаудың және ішудің режимін ұстанудың маңызы түсіну
	11.2 Асүйлік жабдықтары, ыдыс аяқ және ас ішу аспаптары	8.11.2.1 ыдыстарды топтастыру (асүйлік, асханалық, шай) 8.11.2.2 таңғы, түскі, кешкі дастархандарын дайындай алу 8.11.2.3 механикалық және электрлік тұрмыстық құрал-жабдықтарын дастархан басында отырудың, ас ішудің және сөйлеу этикетін сақтаудың жетік түрде меңгеру және іс жүзінде қолдану
	11.3Тамақ дайындау	8.11.3.1 қамыр түрлерін тану, олардың маңызын білу (ашытқан, тұщы, қосылған үгілмелі қайнатылған қамыр, бисквит) 8.11.3.2 қамыр түрлеріне қарай оның негізгі ингредиенттерін анықтап, оларды дайындай алу 8.11.3.3 ашытқан және ашымаған тұщы қамыр түрлерін жасау, рецепт пен олардан тағам дайындау 8.11.3.4 қамырдан жасалған қазақ ұлттық тағамдарды дайындау: бауырсақ, шай дастарханын әзірлеу 8.11.3.5 консервілеу амалдарын білу 8.11.3.6 жеміс, жидек, көкөністерді консервілеу, қыстық дайындықтарды консервілеу мақсатымен консервілеу, тосап қайнату, көкөністерді тұздау рецептерін білу
12. Медициналық көмек	12.1 Алғашқы медициналық көмек	8.12.1.1 сәтсіз оқиға жағдайында алғашқы медициналық көмек көрсету тәртібін білу; жарақат игеру:жараны емдеу, жараға таңғыш тарту, көзді шаю; жүрек ұстап қалу жағдайында гипертониялықкүрт асқыну жағдайында "Жедел жәрдем" келгенше көмек көрсету ережелерін білу;алғашқы медициналық көмек көрсету кезінде жинақылық, байқағыштық және қырағылық таныту

5) 9-сынып:

5-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Жеке тазалық	1.1 Жеткіншектердің жеке гигиенасы	9.1.1.1 өз ағзасын шынықтыру, өз заттарын күнделікті тазалау, жуу, тазалықта ұстау; үйі жеке тазалық гигиенасын сақтау 9.1.1.2 компьютермен жұмыс жасауда көру қабілетін қорғау ережелерін сақтау, көзілдірік білу, білім алушы режимін сақтау; көзге бөтен зат түсіп кетсе, оны сумен жуып-жаю
	1.2 Гендерлік тәрбие	9.1.2.1 ерте жүкті болудан сақтану, оны алдын алу және болдырмау жолдарын білу
	1.3 Салауатты болуға үйрен	9.1.3.1 әркім өз деңсаулыққа басты жауапты екенін түсіну
		9.1.3.2 зиянды әдеттердің (темекі тарту, ішімдік ішу, есіртке қабылдау) деңсаулыққа келтіретін жағымсыз ықпалына баға беру 9.1.3.3 "Біз есірткеге қарсымыз" тақырыбындағы диспуттарға, дебаттарға белсенді қатысу
2. Киім және аяқ киім	2.1 Сән және стиль	9.2.1.1 сән журналдарын пайдалана алу; ұсақ-түйек бөлшектер арқылы киімді жаңарту, аксессуарларды дұрыс қолдану (нашар көретіндер үшін) 9.2.1.2 өз киімінде ұлттық элементтерін қолдана білу
	2.2 Киімнің және аяқ киімнің күнделікті күтімі	9.2.2.1 теріден жасалынған өнімдерді ылғалды тазалау 9.2.2.2 киімді реставрациялау және өзгерту (шалбардан шолақ шалбар жасау, көйлектің кесіп тастау, калта жасап, тігу); шалбарды дәкемен жауып үтіктеу 9.2.2.3 киім жөндеу ательесінің, аяқ киім жөндеу шеберханардың жайында ақпаратты табу және аяқ киімді жөндеуге апарып тапсыру

2-тоқсан		
3. Тұрғын үй	3.1 Тұрғын үйдің түрлері және олардың интерьері	9.3.1.1 қазіргі замандағы тұрғын үйлердің интерьерлері жайлы хабардар болу 9.3.1.2 интерьердің құрама бөлшектерін іріктеп таңдай алу; тұрғын үйдің әдемі жабдықталуына тұрмысқа жайлы болудың қажеттілігін түсіну
	3.2 Үйдің тазалығын сақтау	9.3.2.1 терезелер мен айналарды жуып тазалаудың ережелері мен амалдарын білу, тәртібін жетілдіру 9.3.2.2 тозаңдатқыш, тазартқыш пен жұғыш құралдарын қолдануда санитарлық-гигиеналық талаптары мен қауіпсіз техникасын білу 9.3.2.3 мектепте, тұрғын үйде күнделікті тазалауды, маусымдық және жаппай тазалауға толық көлемінде орындау: пәтерді жинауда тұрмыстық электр аспаптарын және тазартқыш заттарды қолдану (отбасы мүшелердің арасында үй жинау міндеттерін бөлу бойынша моделін құрастыру)
4. Қазақстандық отбасы	4.1 Отбасылық қарым-қатынастар	9.4.1.1 некеге тұру және некені бұзу тәртібі туралы хабардар болу 9.4.1.2 некені бұзудың себептері мен зардаптары туралы білу, бір-бірін қадірлеп, толерантты болу, ұстану, шыдамдылық таныту, адал болу 9.4.1.3 отбасында пайда болатын жағдаяттарды талдау және бағалау
	4.2 Бос уақытты ұйымдастыру амалдары, отбасылық дәстүрлер	9.4.2.1 отбасының бос уақытын және демалыстарын ұйымдастыру; қазақтың ұлттық дәстүрлерін сақтау (Бесік той, Тұсау кесер, Сүндет той)
	4.3 Отбасы бюджеті	9.4.3.1 отбасы бюджетінің негізгі тараулары мен, кіріс-шығыс баптарын білу; 9.4.3.2 жалақыны немесе зейнетақыны алуға берілетін сенімхатын құрастырып жазу; 9.4.3.3 шығынты жоспардау (бір күндік шығысын, бір айлық шығысын); кіріс-шығыс жүргізу
5. Сауда	5.1 Сауда мекемелері, олардың мәні	9.5.1.1 базардың түр-түрлерін тану (көтерме сауда базары, ұсақ-түйек сататын көтерме сауда базары, қолданылатын негізгі тауарлардың (көкенис, жеміс-жидек және өндіріс тауарлар) бағаларын бағалау, жүру,

	мен мағынасы	9.5.1.2 базарда жүрудің, зат сатып алудың егжей-тегжейлерін тану, саудаерешелерін жана құқықтарын білу 9.5.1.3 сатып алынатын затқақарай қажетті бөлімді табу 9.5.1.4 базар мен дүкеннің негізгі айырмашылықтарын білу, қажетті тауарларды сатып алу тауардың сапасына (тауардың сырт бейнесі, дәмі), санына және бағасына лайық дұрыс таңдау
3-тоқсан		
6. Байланыс құралдары	6.1 Байланыс түрлері, олардың мағынасы	9.6.1.1 бандероль түрлерін тану (қарапайым, тапсырыс, бағалы, алдынала хабарламамен бандероль), поштамен зат жіберудің ережелерін, жіберуге болатын заттар тізімін білу 9.6.1.2 интернет сайттардан тапсырыс жасау; бандероль және заттарды жіберуге, қаптаманы тапсырыс беру бланктерін толтыру
7. Тұрмыстық мекемелер	7.1 Тұрмыстық мекемелер, олардың міндеттері	9.7.1.1 сән салондардың көрсететін қызмет түрлерін тану (маникюр, педикюр, шаш кесу, тарту) білу 9.7.1.2 сән салонда жұмыс істейтін мамандармен тіл табыса сөйлеуге дағдылану
8. Көлік	8.1 Көлік түрлері, олардың маңызы мен міндеттері	9.8.1.1 темір жол вокзалының мән-мағынасын түсіну, оның функционалды зоналарының анықтама бюросы, касса, күту залы; 9.8.1.2 перронда жүрудің және вагонға кірудің қауіпсіздік ережелерін меңгеру және қолдану, хабарлайтын диктордың ақпараттарын нақты мұқият тыңдау, баратын жерін дұрыс таңдау (жолаушы, жүрек), вагонның түрін таңдау (жалпы, плацкарт, купе, жұмсақ), бағасын поезд және вагон түріне қарай ажырата білу, вокзалдағы анықтама бюросына жүгініп, анықтама алу; поезд жүру кестесін түсіну; теміржол билеттерін кассадан, интернет арқылы алу, телефон арқылы тапсырыс беру; жүк сақтайтын камераларын пайдалану
9.Ерекше білім беруге қажеттілігі бар азаматтардың құқықтары мен міндеттері	9.1 Нормативті құжаттар	9.9.1.1 Қазақстан Республикасы "Мүгедектерді деңсаулық сақтау аясында әлеуметтік қолдау туралы"Заңның құзіреттіліктерін ұғыну (8,14 баптары)
	9.2Әлеуметтік мекемелер	9.9.2.1 іскерлік қарым-қатынас дағдыларын игеру және құжаттарды дұрыс толтыруға 9.9.2.2 есту және көру зейінін пайдаланып, құжаттарды берілген талаптарға сәйкес толтыру
	9.3Қалалық оқу мекемелері	9.9.3.1 колледж мамандықтарын білу, көру қабілеті бұзылған тұлғалаға қолжетімді мамандықтардың ішінен өз мамандығын таңдау

		9.9.3.2 көру қабілеті зақымдалған тұлғалардың колледжге және жоғары оқу орнына қабылдауының тәртібін білу
	9.4Жұмысқа орналасу	9.9.4.1 көру қабілеті зақымдалған адамдар жұмыс істейтін мекемелер мен өндіріс кәсіпорындарына білу 9.9.4.2 зағип адамдардың жұмысқа тұрудың тәртібі мен құрылысын білу 9.9.4.3 жұмысқа тұру үшін қажет болатын құжаттар тізімін, олардың түрлерін және талаптарын білу 9.9.4.4 Қазақстан РеспубликасындағыЕңбек кодексінің баптарын білу 9.9.4.5 зағиптар арасында тараған мамандақтардың шектеулі таңдауына позитивті қарайтын
4-тоқсан		
10. Мінез-құлық мәдениеті	10.1 Жалпы мәдени құзіреттіліктер	9.10.1.1 мәдени мінез-құлық стратегияларын талдау және тандау 9.10.1.2 қоғамдық орындарды дұрыс жүріп-тұрудың ережелері жайлы білімдерін қолдану 9.10.1.3 қоғамдық орында танысу жағдайындаөзін-өзі мәдени ұстап, әдептілік мен сыртқы таныту, косметикалық құралдарын, киім мен әшекейлерді жасына сай және баратын орындарға тандай білу 9.10.1.4 қазақи мінез-құлық мәдениетін, салт-дәстүрлерін сақтау
	10.2 Мүсіннің дұрыс қалпысы	9.10.2.1 айналадағылардың адамды эстетикалық тұрғыдан жағымды қабылдауы үшін мүсіннің дұрыс және денесінің әдемі қалыпта болудың маңыздылығынтүсіну
11.Тамақтау	11.1 Азық-түлікөнімдердің түр-түрлігіжәне олардың маңызы	9.11.1.1 "Диеталық тағам" түсінігін ұғыну, және оның адам деңсаулығы үшін пайдалылығын түсіну
	11.2 Асүйлік жабдықтары, ыдыс аяқ және ас ішу аспаптары	9.11.2.1 асүйлік жабдықтарын (тоңазытқыш, газ плитасы, пеш, сенсор плитасы) тазалау, күтім көрсетудің ережелерін пайдалану; 9.11.2.2 тұрмыстық химиялық құралдарын және түрлі аспаптарды қолдану, тазартқыш

		жұғышқұралдарын қолдануда санитарлық-гигиеналық талаптары мен қауіпсіз техник
	11.3Тамақ дайындау	9.11.3.1 диеталық мәзірін құрастыра білу (бір күнге, аптаға)
		9.11.3.2 вегетарианшылық, вегетариандық тағамдар түсініктерін түсіне білу
		9.11.3.3 сызбанұсқа арқылы вегетариандық борщ жасау
12. Медициналық көмек	12.1 Алғашқы медициналық көмек	9.12.1.1 ішек аурулары мен ауа-тамшы инфекциялық жұқпа аурулардыңкөшіп-таралу туралы білу, оларды болдырмау шараларын білу, жеке тазалықты сақтап жүруді дағд

6) 10-сынып:

6- кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Жеке тазалық	1.1 Жеткіншектердің жеке гигиенасы	10.1.1.1 деңсаулықты сақтау және шынықтыру үшін жеке тазалық самаңыздылығын түсіну 10.1.1.2 көру қабілетін аялап күтудің қажеттілігін түсіну
	1.2 Гендерлік тәрбие	10.1.2.1 ер мен әйел арасындағы қарым қатынастың адамгершілік нэтикалық нормаларын білу және түсіну; кәмелетке толмағандармен қарым-қатынасқа түсідің құқықтық жауаптылықты сезіне білу
	1.3 Салауатты болуға үйрен	10.1.3.1 салауатты өмір салтын насихаттау; зиянды әрекеттер қарсы белсенді өмір сүру ұстанымын таныту,"Салауатты болуға үйрен" тақы презентациялар жасау
2. Киім және аяқ киім	2.1 Сән және стиль	10.2.1.1 қиімді мөлшерге, жасына, өзіндікерекшелігіне және болатын (жиналыс, театрға бару, дискотека, экскурсия) сипатына қарай таңдау 10.2.1.2 жаңа киімнің, аяқ киімнің кепілдік мерзімдерін білу; тұтыну құқықтарын пайдалана алу
	2.2 Киімнің және аяқ киімнің күнделікті күтімі	10.2.2.1 аң терісінен жасалған бұйымдерін тазалау, тарау ережелерін қолдану: ұзақ сақтауға дайындау, күйеге қарсы құралдарды пайдал

		10.2.2.2 жұмсақ теріден жасалынған бұйымдерін тазалау, майланып кеткен жерлерін сипап анықтай білу, тұрмыстық химиялық құралдар қолдануда санитарлық-гигиеналық талаптары мен қауіпсіз техника
2-тоқсан		
3. Тұрғын үй	3.1 Тұрғын үйдің түрлері және олардың интерьері	10.3.1.1 әлемдегі түрлі ұлттардың тұрғын үй мен интерьердің ерекше 10.3.1.2 үй салу, қоныс той жасау, үйді безендіру салт-дәстүрлерін бі 10.3.1.3 практикалық сабақ: этнографиялық мұражайға экскурсия
	3.2 Үйдің тазалығын сақтау	10.3.2.1 үйде жөндеу жүргізу амалдары мен жөндеудің түрлері турал болу 10.3.2.2 жөндеуге қажетті құрылыс материалдарын түр-түрлерін ажы
4. Қазақстандық отбасы	4.1 Отбасылық қарым-қатынастар	10.4.1.1 берік отбасының маңыздылығын түсіну; "тату отбасы" презе өзінің шығармашылық жұмысын ұсыну 10.4.1.2 отбасындағы қарым-қатынастың моральдық-этикалық нор сақтау
	4.2 Бос уақытты ұйымдастыру амалдары, отбасылық дәстүрлер	10.4.2.1 отбасылық құндылықтардың маңыздылығын ұғыну; отбасы дәстүрді қазақстандық қоғамының және мемлекеттің негізі ретінд оларды қолдау және дамыту
	4.3 Отбасы бюджеті	10.4.3.1 тұтынушыларға ұсынылған кредит түрлерін туралы хабардар жинаудың мағынасы мен мақсатын түсіну; 10.4.3.2 ақшаны жинақ банкіне салудың тәртібі мен ережелерін білу 10.4.3.3 банкте шот ашудың ұтымды мүмкіндіктерін таңдап, пайдала отбасының бюджетін жүргізу 10.4.3.4 күнделікті қажеттілікке, мәдени іс-шараларға, ірі зат сатып а шығыстың түр-түрін жоспарлай білу және дұрыс есептеп алу
5. Сауда	5.1 Сауда мекемелері, олардың мәні мен мағынасы	10.5.1.1 жәрмеңке түрлерін білу (шеттен әкелінген жәрмеңке, жәрме жәрмеңкенің базардан, дүкеннен айырмашылықтарын тану,

		10.5.1.2 жәрмеңкедегі тауарлардың бағаларын және олардың базардан дүкендегі бағалардан айырмасын біліп жүру 10.5.1.3 тауарды дүкеннен, базардан сатып алудың меңгерілген жағдайда- жәрмеңкеден сатып алуда- өз бетінше қолдана білу
3-тоқсан		
6. Байланыс құралдары	6.1 Байланыс түрлері, олардың мағынасы	10.6.1.1 телефон анықтамалығын қолдана білу, телефон арқылы анықтамалық қызметтерге түрлі жолдармен төлем жасау, соның ішінде телефон арқылы және онлайн 10.6.1.2 әрбір байланыс түрінің ерекшеліктерін білу және олардың қолдану ролі мен маңыздылығын түсіну
7. Тұрмыстық мекемелер	7.1 Тұрмыстық мекемелер, олардың міндеттері	10.7.1.1 банкте көрсетілетін қызметтер түрлерін тану (валюта ауыстыру, кредит беру) 10.7.1.2 қаржы операциялар бойынша қызмет көрсететін қызметкермен сөйлесіп, тіл таба білу дағдыларын игеру
8. Көлік	8.1 Көлік түрлері, олардың маңызы мен міндеттері	10.8.1.1 әуежайдың мән-мағынасын түсіну, оның функционалды зоналар, регистрацияны өту орны, анықтама бюросы, ұшаққа отырғызу орны, терминал, дьюти-фри) 10.8.1.2 диктордың беретін ақпараттарын мұқият тыңдау; кедендік ережелерін білу 10.8.1.3 ұшаққа отырғызуда мүгедектерге көрсетілетін қызметтерді (әлеуметтік қызметкерлердің мүгедек адамды алып жүру, ертіп кіру) 10.8.1.4 рейстердің кестесін түсіну; билет бағасын, билетті сатып алу 10.8.1.5 ұшаққа отырудың және шығудың ережелерін меңгеру, ұшу мен қауіпсіздік ережелерін және әуежайда жүрудің ережелерін орындау
9. Ерекше білім беруге қажеттілігі бар азаматтардың құқықтары мен	9.1 Нормативті құжаттар	10.9.1.1 өзінің құқықтары мен міндеттер жағдайын білу және оларды Жарғысында жарияланған қағидаларға сәйкестіріп талдау; Жер әлеуметтік бостандық пен әділдікті қолдаудың, бейбітшілік сақтаудың негізгі рөлдерін қоғамдағы барлық мүшелердің тән қадір-қасиетін, тең және ажыра

міндеттері		құқықтарын тану
	9.2Әлеуметтік мекемелер	10.9.2.1 құқықтық мәдениетін ұғыну, зағип жандарға берілген құқық міндеттерін білу (төленетін қосымша еңбек демалысы, қысқарытылған күн, инвотакси алу, жеке көмекшіні алдырту, әлеуметтік жәрдем алу)
	9.3Қалалық оқу мекемелері	10.9.3.1 абитуриенттің оқу орнына түсудің ережелері білу, егжей-тегжейлі колледждерге, ЖОО түсуде мүгедектерге көрсетілген жеңілдіктерін білу және құқықтарын пайдалана білу 10.9.3.2 колледждерге, ЖОО түсу үшін тапсырлатын құжаттардың тізімін білу 10.9.3.3 абитуриент, студент, бакалавр, магистрант, аспирант, докторанттың құқықтарын меңгеру
	9.4Жұмысқа орналасу	10.9.4.1 қазіргі кезде өзекті, сұранысы көп мамандықтар тізімін білу 10.9.4.2 Қазақстан Республикасында мүгедектерді әлеуметтік қорғау заңдарын меңгеру 10.9.4.3 жұмысқа тұру мақсатымен кадр бөліміне хабарласа білу; жұмысқа қажетті құжаттарды толтыру (өтініш, резюме, анкета, қолхат), Қазақстан Республикасындағы Еңбек кодексін пайдалана алу 10.9.4.4 кісіпорынның басшысына жұмысқа қабылдау туралы өтініш білдіру 10.9.4.5 мамандық таңдауда көру қабілетінің шектелген мүмкіндікті түсінушілікпен қарау
4-тоқсан		
10. Мінез-құлық мәдениеті	10.1 Жалпы мәдени құзіреттіліктер	10.10.1.1 мінез-құлықтың меңгерген ережелерін сақтау арқылы өзінің басқаларды бақылау 10.10.1.2 рухани-адамгершілік мәдениеті, адамзат құндылықтары, діни, туралы, үлкендерді және жалпы айналадағыларды құрметтеу, сыйлау, білімдердің маңыздылығын түсіну
	10.2 Мүсіннің дұрыс қалпысы	10.10.2.1 өзінің сырт бейнесін бақылау (әдемі және әдепті отыру, тұрқы, әлпеті, киімі)
11. Тамақтану	11.1 Азық-түлік	10.11.1.1 тамақтанудың адам өміріндегі рөлін және тамақтың қайсы

	өнімдердің түр-түрлігіжәне олардың маңызы	деңсаулыққа пайдалы, қайсысы зиян екенін түсіндіру
	11.2 Асүйлік жабдықтары, ыдыс аяқ және ас ішуаспаптары	10.11.2.1 ыдыс жуғыш машинасын пайдалана алу, оны қолданудың тәртібін білу, қауіпсіз техниканы сақтау 10.11.2.2 мерекелі дастырхан дайындау 10.11.2.3 мерекелі дастархан әзірлеу үшін қажетті ыдыстарды таңдау, сезу және көріп қабылдау арқылы дастарханның дайындығын бағалау
	11.3 Тамақ дайындау	10.11.3.1 мерекелі дастарханның мәзірін құрастыру және оны дайындау 10.11.3.2 қазақ ұлттық тамағын, ұлттық тағамдарын тану, қазақ халқының қонақжайлылық дәстүрлерін білу
12. Медициналық көмек	12.1 Алғашқы медициналық көмек	10.12.1.1 ауруға шалдығып қалу жағдайында жұмыстан уақытша болатын шарттарын және еңбекке уақытша жарамсыз қағазыналу тәртібін білу (ауру жағдайында немесе ауру адамды күтуге байланысты) 10.12.1.1 ауру адамға күтім жасай алу: оған тамақ беру, киіндіру, қызыл шөптер тұнбасын демдеу, қыша қағаздарын салу

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым Министрі

2018 жылғы 20 қыркүйек

№ 469 бұйрығына 42-қосымша
Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2013 жылғы 3 сәуірде

№ 115 бұйрығына 482-қосымша

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Кеңістікте бағдарлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1- тарау. Жалпы ережелер

1. Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін

"Кеңістікте бағдарлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Кеңістікте бағдарлау" пәнінің мақсаты – көрмейтін және нашар көретін балалардың қоршаған орта туралы біртұтас түсініктерін қалыптастыру, жеке тұлғаның одан әрі жалпы дамуына септігін тигізетін қоғамнан оңашалануды жеңу, кеңістікте бағдарланудың жиынтық амалдарын меңгеру болып табылады.

3. Бағдарламаның міндеттері:

1) білім алуға жағымды түрткіні қалыптастыру;

2) қоршаған кеңістіктегі нысандар мен заттардың сапасы мен құрамын елестету арқылы қоршаған орта жайлы түсініктерін кеңейту және жүйеге келтіру;

3) кеңістіктік терминдерді түсінуді және оларды өздігінен қолдана алуын қалыптастыру;

4) макро және микрокеңістік түсініктерін, ондағы заттар мен нысандардың бір біріне қатысты орналасуы туралы елестетулерін қалыптастыру;

5) күнделікті бағдарлауда кеңістік туралы полисенсорлық ақпаратты пайдалануға үйрету;

6) елді мекендер мен шағын аудандардың, жекелеген бағыттардың, үй-жайлардың макеттерімен және схемалармен жұмыс жасау дағдыларын дамыту; қалыптасқан топографиялық ұсыныстарын жоспарға түсіру; таныс кеңістікті, бағыттарды, үй-жайлардың сызбасын құрастыруға үйрету;

7) көрмейтін білім алушылардың көру қабілеті қалыпты жағдайдағы құрдастарымен және ересектермен кеңістікте бірлесе бағдарлауға үйрету; жалпымәдени, коммуникативті құзіреттіліктерді қалыптастыру;

8) тифлотехникалық құралдар көмегінің тәсілдерімен (ақ трость, локатор, дыбыстық белгілер мен бағыт беру жүйесі) кеңістікте бағдарлауды меңгерту;

9) қоғамдық орындарда, көлікте, қала көшелерінде еркін бағдарлай білуін дамыту;

10) тұлға болып қалыптасу процесінде саяси-құқықтық және құндылықтылық бағдарларды жүзеге асыру.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. "Кеңістікте бағдарлау" пәні концентрикалық әдіспен, бір материалды келесі сыныптарда ауқымды көлемде қайталап мазмұнын күрделендіріп, тереңдетіп және жеке элементтерін нақтылауға құрылған.

5. Бағдарламада оқу-нормативтік құжаттың дәстүрлі міндеттері көру қабілеті бұзылған балаларды оқыту мен тәрбиелеудің арнайы процесін ұйымдастырудың инновациялық тәсілдерімен үйлесімді сабақтасқан. Оқытудағы тәсілдер пән бойынша оқу бағдарламасының түбегейлі жаңа құрылымын құруда негізгі бағдарлары болып табылады.

6. Көру қабілеті бұзылған тұлғаларды оқыту құндылықты-бағдарлы, тұлғалық-бағдарлы, әрекеттік, дифференциалды және коммуникативті тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологиялар негізінде жүзеге асырылады.

7. Кең ауқымдағы дағдылармен бірлікте жеке қасиеттердің дамуы: "қазақстандық патриотизм мен азаматтық жауапкершілік", "құрмет", "ынтымақтастық", "еңбек пен шығармашылық", "ашықтық", "өмір бойы білім алу" сияқты білім берудің басты құндылықтарына білім алушыларды дағдыландырудың негізі болып табылады. Бұл құндылықтар білім алушының тәртібі мен күнделікті іс-әрекеттерін ынталандыратын тұрақты тұлғалық бағдары болуы тиіс.

8. "Кеңістікте бағдарлау" пәнін оқытудың құндылықты-бағдарлы тәсілі – бұл белгілі құндылықтар тұрғысында оқу іс-әрекетін ұйымдастыру және орындау, оның нәтижелерін алу және қолдану тәсілі: өмір, адам, табиғат, шындық, мейірімділік, отбасы. Құндылықтар тұлғаның мотивациясының

маңызды факторы ретінде, оның мінез-құлқы мен әрекетін ынталандырады. Орта білім берудің құндылықтары "Мәңгілік ел" ұлттық идеясына негізделген: қазақстандық патриотизм және азаматтық жауапкершілік; құрмет; ынтымақтастық; еңбек пен шығармашылық; ашықтық; өмір бойы білім алу.

9. Тұлғалық-бағдарлы тәсіл тұлғаның мінез-құлқындағы жаңа модельдің қалыптасуына мүмкіндік жасап, күнделікті өмірде қалыпты көретін адамдармен қатынасқа даярлайды. Тұлғалық-бағдарлаудың мақсаты оқыту процесінің даралығы, тұлғаның үйлесімді қалыптасуы мен жан-жақты дамуы, кеңістікте бағдарлау сабақтарында шығармашылық қабілетінің толықтай ашылуы және әлеуметтік-маңызды тұлғалық сапасын тәрбиелеу (белсенділік, мақсатқа жетудегі табандылық, ұқыптылық, батылдық, мәмлегершілдік, сыпайылық), эмоциялық-ерік аясын түзеу (өзіне сенімді болу, көпшіл болу, қоршаған кеңістікте өз қорқынышын жеңу, өзін бағалаудағы жалған басымдылықты жою, психикалық процестерді (кеңістіктік ес, креативті және жедел ойлау, зейін, қоршаған ортаны қабылдау).

10. Әрекеттік тәсіл кеңістікте бағдарлау сабақтарында практикалық білік пен дағдыларды түзету мен дамыту арқылы жүзеге асырылады. Ең тиімді әдістері ақпарттық-қабылдау, іздеу, зерттеу, талдау және синтез әдісі, болжау, репродуктивті әдіс игерілген материалды бекітіп оны меңгерудің автоматтандырылған деңгейіне жеткізеді.

11. Әрекеттік тәсіл мұғалім, тәрбиеші мен ата-ананың өзара іс-қимылын көздейді, онда мұғалім білім алушының іс-қимылын үйлестіреді, ал білім алушы өз іс-әрекетін анықтайды, даму дағдыларының жақын аймағын анықтайды және неғұрлым тиімді тактиканы тандайды.

12. Сабақтағы қызметтің басым түрі қаладағы қозғалыстың маршруты бойынша мұғалімнің көмегімен немесе өз бетінше, ақ трості және навигацияны пайдаланып орындайтын практикалық жаттығу болып табылады. Қалада топпен жүру кезінде тьютор қарастырылады, ол рөлді ата-ана атқара алады.

13. Әрекеттік тәсіл білім алушыларға өз бетімен:

1) сұрақ қойып, қорытынды жасау; әртүрлі қиын маршрутты құрастыруда және оқу және танымдық міндеттерді шешу үшін, модельдер мен схемаларды түрлендіру, жасап шығару, қолдану;

2) нәтижеге қол жеткізу барысында өзінің іс-әрекетін бақылау, бағдарлауға және мобилдікке байланысты жағдайдың өзгеруіне қарай іс-әрекетін түзету; оқу міндеттерінің орындалуын, оны шешудегі өз мүмкіндіктерін дұрыс бағалауды қарастырады.

14. Кеңістікте бағдарлаудағы дифференциалды тәсіл әр түрлі топтағы білім алушыларға білім беруде, оқу процесін мамандандыруын білдіреді, жастарына, дене болмысына, психологиялық жағдайына, офтальмологиялық аспектісіне қарай, яғни көру қабілетін есепке ала отырып және қосымша дефектілеріне қарай мынандай топтарға бөлінеді: мүлдем көрмейтін және ішінара көру қабілеті бар, нашар көретін білім алушылар.

15. Қоршаған ортада бағдарлау дағдыларын меңгеруіне қарай топшаларға бөліп оқыту қарастырылады, үш топшаға бөлінеді:

1) бірінші топтағы білім алушылар оқу материалын өз беттерінше толығымен меңгере алады;

2) екінші топтағы білім алушылар оқу материалын меңгереді, бірақ оны орындаған кезде аздаған қателіктер жібереді;

3) үшінші топ білім алушылары оқу материалын жартылай меңгереді және өз беттерінше орындай алмайды. Олар үшін жеке қолдау картасы жасалынады, онда жеке түзетудің әдістері мен тәсілдері көрсетіледі.

16. Коммуникативті тәсіл сезім тактісіне, мейірімділікке, сыпайылыққа, мәмілегершілдікке негізделген тұлғааралық өзара қатынасты қарастырады. Ауызекі сөйлесу процесінде білім алушылар іскерлік пен оқу ынтымақтастығын орнатады, ортақ бір шешім табуға және шиленіскен жағдайда позициялардың келісуімен және өзара қызығушылықтарын есепке ала отырып, шешеді, құрдастарының ой-пікірлерін сыйлау, тұжырымдау, дәлелдеу және өз пікірін қорғау, саналы түрде ауызекі сөйлеу тәсілдерін пайдаланады, дөрекі және балағат лексикасы қолданылмайды.

17. Ақпаратты-коммуникативті технологияларды және GPS навигациясын, мультимедиялық ресурстарды, бұқаралық ақпарат құралдарын, интерактивті тақтаны, тифлокешенді қолдану оқу процесін, жаңғыртуға және жандандыруға, сонымен бірге білім алушы мен мұғалім арасындағы қарым-қатынасқа және ынтымақтастыққа ықпал етеді.

18. "Кеңістіктік бағытталу" пәнін оқытудың ең тиімді әдістер мен технологиялар: күнделікті өмірлік жағдаяттарды моделдерін жасау; сөжеттік-рөлдік ойындар, сауда, тұрмыстық және мәдени мекемелерге экскурсия жасау, тренинг жүргізу; презентациялар, Skype-, виртуалды оқытудың технологияларын қолдануымен онлайн-конференциялар.

19. Кеңістіктік бейнелерді қалыптастыруда алдына нақты міндеттерді қоятын шартты түрде үш кезеңге бөлінеді, көрнекі құралдарды қолдану, оларды қолданудың түрлері мен әдістері:

1) бірінші кезеңде алғашқы бағдардың кеңістіктік үлгісі қалыптасады: нақты жерде бағдардың орналасуы туралы жалпы көрінісі (бейнесі)құрылады; есептеу нүктесі анықталады, бағыт конфигурациясы, кеңістіктік бейнесі туралы маршрут құрайтын салыстырмалы ұзындық кесінділері;

2) екінші кезеңде қалыптасқан жалпылама кеңістік бейнесі бөлшектерге бөлінеді және әрбір бағыттың учаскелерін толық зерделейді;

3) үшінші кезеңде зерттелген маршрут бөлігінің тұтас барабар кеңістік бейнесі жинақталады. Осы жүйе бойынша оқыған кезде кеңістіктікті қабылдаудың дәлдігі, тұрақтылық, толықтығы мен дәлме-дәлдігі артады. Оқу процесін ұйымдастыруда жетекші әдіс саяхат болып табылады. Бөлімде салауатты өмір салтын қалыптастыруға, спортқа және туристік қызметке баулуға (турсаяхаттар, табиғатта демалу) ерекше орын бөлінеді.

20. "Кеңістікте бағдарлау" пәні бірнеше пәндердің білімдерінен құралатын интеграциялық курс; "Қоғамтану" қоғамдық өмірдегі басты принциптерді саналы қабылдауына және өмірде өз орнын табуға көмектеседі; "География" - топографиялық дағдыларын дамыту; "Математика" - кеңістікті анықтайтын математикалық терминдерді

қолдану; "Қазақ тілі", "Тіл кемшіліктерін түзету", "Мимика және пантомимика"- вербалды және вербалды емес қарым-қатынас дағдыларын дамыту, "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" өз-өзіне қызмет ету дағдыларын пайдалану; "Беймделген дене шынықтыру" - қимыл координациясының дамуына көмектеседі.

21. "Кеңістікте бағдарлау" пәні бойынша сабағы бедерлі-графикалық басылымдағы нұсқаулармен, түрлі деңгейлі демонстрациялық материалдармен (үйлердің, ағаштардың және көліктердің, жол белгілерінің, бағдарламалар макетін сипап-сезу); оптикалық, тифлотехникалық құралдармен: тактильді құралдар (жолдар, кілемшелер, "Ориентир" құралы, әртүрлі топырақпен жәшіктер), түрлі өлшемдегі тросттармен (пластикалық, темір, жиналмалы, телескопиялық, лазерлі, жарықты, локациялық), электрондық компаспен, локациялармен (лазерлі, жарықты), оқуға арналған құрылғылармен, тифлокартамен жабдықталған арнайы кабинетте өткізіледі. Кабинетті жабдықтау барысында санитарлы-гигиеналық нормалар мен техника қауіпсіздікережелері ескеріледі.

22. Білім алушылардың жетістіктерін бағалаудың балдық емес, сапалық-сипаттаушы, эмоционалды сипаты болады, ол дамудың табыстылығына мониторинг жасауға негізделген.

23. Оқытудың нәтижелілігі үш деңгей бойынша қадағаланады, оның сипаттаушы сипаты бар:

1) меңгеруге ұмтылады;

2) біреудің көмегі арқылы меңгереді (ересектер, қатарластар);

3) жетекші құзыреттіліктер бойынша өз бетімен меңгереді.

3-тарау."Кеңістікте бағдарлау"пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

24. "Кеңістікте бағдарлау" пәнінен оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты;

2) 6-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты;

- 3) 7-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты;
- 4) 8-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты;
- 5) 9-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты;
- 6) 10-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында - 102 сағатты құрайды.

25. "Кеңістікте бағдарлау" пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Кеңістікте бағдарлау пәніне кіріспе";
- 2) 2-бөлім "Кеңістікте бағдарлауда анализаторларды үйлесімді қолдану";
- 3) 3-бөлім "Дұрыс жүру әдісі мен дене қалпын қалыптастыру";
- 4) 4-бөлім "Шағын кеңістікте бағдарлау";
- 5) 5-бөлім "Сүйемелдеушімен жүру";
- 6) 6-бөлім "Жабық кеңістікте бағдарлау";
- 7) 7-бөлім "Кең кеңістікте бағдарлау";
- 8) 8-бөлім "Қарым-қатынас мәдениеті".

26. "Кеңістікте бағдарлау пәніне кіріспе" бөлімі келесі бөлімшені қамтиды:

- 1) кеңістікке бағытталуға оқытудағы жағымды түрткіні қалыптастыру.

27. "Кеңістікте бағдарлауда анализаторларды үйлесімді қолдану" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) көру арқылы қабылдау;
- 2) тактильді қабылдау;

- 3) есту арқылы қабылдау;
- 4) сипап сезу арқылы қабылдау;
- 5) иіс сезу.

28. "Дұрыс жүру әдісі мен дене қалпын қалыптастыру" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) әртүрлі әрекет барысында денені түзу ұстауды қалыптастыру;
- 2) жүрудің түрлері;
- 3) жінішке таяқ көмегімен жүру.

29. "Шағын кеңістікте бағдарлау" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) мектеп ғимаратында жінішке таяқтың көмегімен бағдарлау;
- 2) мектеп территориясы туралы түсінік;
- 3) топографиялық дағдылардың дамуы;
- 4) бағдарларды қолдана отырып берілген маршрут бойынша мектеп территориясында бағдарлау.

30. "Сүйемелдеушімен жүру" бөлімі келесі бөлімшені қамтиды:

- 1) ересектермен және құрдастарымен жүру.

31. "Жабық кеңістікте бағдарлау" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) мәдени мақсаттағы нысандар;
- 2) тұрмыстық мекемелер;
- 3) әлеуметтік мекемелер;

4) оқу орындары және кітапхана;

5) сауда мекемелері;

6) қоғамдық тамақтандыру кәсіпорындары және азық-түлік дүкендері;

7) денсаулық сақтау.

32. "Кең кеңістікте бағдарлау" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) кең кеңістіктің нысандары;

2) топографиялық дағдылардың дамуы, рельефті және дәстүрлі карталармен жұмыс жасау;

3) жол жүру ережесі;

4) көлік;

5) мен тұратын қала;

6) спорт және туризм.

33. "Қарым-қатынас мәдениеті" бөлімі келесі бөлімшені қамтиды:

1) қарым-қатынаста ұлттық және мәдени құндылықтарды енгізу.

34. 5-сыныпқа арналған "Кеңістікте бағдарлау" пәнінің базалық мазмұны:

1) кеңістікте бағдарлау курстық пәніне кіріспе: кеңістікте бағдарлаудың мағынасы;

2) кеңістікте бағдарлауда анализаторларды үйлесімді қолдану: көше атаулары мен үйдің нөмірлерінің үлгісі; мекемеде көрсетілген таблицалар; жіңішке таяқпен кеңістікте зерттеу жүргізу тәсілері; әртүрлі дыбыстарға бағдар ұстап жүруді үйрену; тері сезімталдығы және вибрация; кеңістікті бағдарлауда иіс сезіну қабілетін қолдану;

3) дұрыс жүру әдісі мен дене қалпын қалыптастыру: дене қалпынқалыптастыру; дұрыс жүрудің ерекшеліктері және үйрену амалдары; жіңішке ақ таяқтың түрлері және оларды қолданудың ерекшелігі; таяқпен жүру тәсілдері;

4) шағын кеңістікте бағдарлау: мектеп ғимараты және оның орналасуы; мекеменің орналасуын зерттеу; мектеп жанында шеберхананың орналасуы; өз еркімен шеберхананы ауыстыру; таяқтың көмегімен мектеп ғимаратынан шығу; көздің дағдылануы ғимаратқа кірген және шыққан кезде; топографиялық, рельефтік және жіңішке шрифтті символдар; мектеп жанындағы бағдарлаудың жүйесі; мектеп жанындағы кедергілердің түрлері;

5) сүйемелдеушімен жүру: көрмейтіндерге көмектің мағынасы күнделікті өмірде; ғимарат ішінде бірігіп сүйемелдеп жүру;

6) жабық кеңістікте бағдарлау: мәдени–ойын-сауық орталықтары; тұрмыстық қызмет ету мекемелері; қазақ зағиптар қоғамының құрылу тарихы; оқыту мекемелерінің түрлері; дүкеннің түрлері және оның мақсаты; базар және оның түрлері туралы түсініктер; қарапайым сатып алуды жасау; базарда сатушымен сөйлесудің ерекшелігі; салауатты өмір салтының мағынасы;

7) кең кеңістікте бағдарлау: табиғи объектілер және олардың орналасуы; табиғи объектілерді бағдарлау ретінде қолдану; карта туралы түсінік; жол-көлік оқиғасы; бағдаршамның пайда болу тарихы және оның түрлері; көліктің пайда болу тарихы; метрополитен және оның функционалдық зонасы; туған қала туралы түсініктер; мектептен үйге дейінгі маршрут; қоғамдық көліктің түрлері; дене шынықтырудың адам денсаулығы үшін маңызы; турпоход;

8) қарым-қатынас мәдениеті: ересектерден көмек сурау; "Егер сіз жоғалып кетсеңіз";

35. 6-сыныпқа арналған "Кеңістікте бағдарлау" пәнінің базалық мазмұны:

1) кеңестікті бағдарлау пәндік курсына кіріспе: көрмейтін музыканттардың, мүсіншілердің, саяхатшылардың тыныс-тіршілігі;

2) кеңістікте бағдарлауда анализаторларды үйлесімді қолдану: қозғалалып жүрген объектіні бақылау; еденнің жабықтану түрлері; жіңішке таяқтың көмегіментопырақтың құрылымын анықтау; дыбысты ажырату және дыбысқа қарай жүру; ауа-райы өзгерістерін бақылау және соған сай киім таңдау; табиғаттың иістері; ботаникалық баққа экскурсия, жас натуралистер станциясына, орман паркіне саяхат жасау;

3) дұрыс жүру әдісі мен дене қалпын қалыптастыру: ойын кезінде денені дұрыс ұстауды сақтау; жолдың шетімен, тротуардың бойымен топпен және жеке түрде дұрыс жүру; жіңішке таяқтың қызметі; жіңішке таяқты қа қауіпсіз қолдану;

4) шағын кеңістікте бағдарлау: мектептегі кабинеттердің орналасуы; мектеп ғимаратын шолу картасы мен ішінде жүру картасын жасау; мектеп алаңында бағдарлау; мектеп алаңының рельефтік және графикалық жоспарларын жасау; жіңішке таяқтың көмегімен кедергілерді зерттеу; мектеп алаңында жүріс-тұрыстың мәдениетін сақтау;

5) сүйемелдеушімен жүру: айналадағы адамдардан көмек сурау; Жуынатын бөлмеге сүйемелдеушімен бару;

6) жабық кеңістікте бағдарлау: жерлгілікті парктерінің орналасуы; химиялық тазалау және кір жуатын мекемелер; қазақ көрмейтіндердің қоғамы, оның қызметтері және мағынасы; көрмейтіндердің кітапханасының орналасуы; кітапханаға бару маршруты; сауда мекемесіндегі жұмыс қызметкерлердің қызметтері және олармен сөйлесуді үйрену; супермаркетте иіс сезінуді қолдану; супермаркетте сауда жасау; жақын жерде дәріхананың орналасуы;

7) кең кеңістікте бағдарлау: қаланың құрылымы; картадағы түстің мағынасы; жол белгілерінің тарихы; жолдың таңбасы; аялдаманың анықтамасы; аялдамада қауіпсіздік тәртіп ережесін сақтау; метроны дұрыс пайдаланудың ережесі; туған қаланың тарихы; мектеп жанындағы аялдама; қоғамдық көлік тасымалындағы маршруттың нөмірлері; спорттың түрлері және спорттық секциялар; турпоходтың маршрутын таңдау;

8) қарым-қатынас мәдениеті: қатарластармен әңгімелесу; қазақтың қонақжайлылығы;

36. 7-сыныпқа арналған "Кеңістікте бағдарлау" пәнінің базалық мазмұны:

1) кеңестікті бағдарлау пәндік курсына кіріспе: көрмейтін әдеби кейіпкерлер;

2) кеңістікте бағдарлауда анализаторларды үйлесімді қолдануы: стереоскоптық емес ортаны қабылдау; мекемедегі және көшедегі рельефтік жазуларды оқу; тактильді жол бойымен жүру; дыбыстық сигналға бұрылыс жасап жүру; ауруды сезудің сезімталдығы; жүрген кездегі соғысудан сақтану амалдары; иістерді ажырату; супермаркетте иісті сезімі пайдалану;

3) дұрыс жүру әдісі мен дене қалпын қалыптастыру: сүйемелдеушімен жүрген кезде дене қалпын дұрыс ұстап жүру; жүру түрлерінің тәсілдері; жіңішке таяқты таңдау; жіңішке таяқтың көмегімен мектепте бағдарлау;

4) шағын кеңістікте бағдарлау: мектептегі қауіпсіз қозғалысының ережелері; мектеп ғимаратына қатысты алғанда объектінің орналасуы; мектептің ауласының жоспары; кедергілер түрлері; мектеп аланында жүру;

5) сүйемелдеушімен жүру: көлік арқылы бірлескен сапарларды жасау;

6) жабық кеңістікте бағдарлау: театрлар және кинотеатрлар; жақын жердегі почтаға барып-келу маршруты; қазақ көрмейтіндердің қоғамының мекемелеріне барып келу маршруттары; көрмейтіндерге арналған қолжетімді жоо; кітапхананың функционалдық зоналары; дүкеннің және саудының бөлімдерінің түрлері; асхананы бағдарлауды үйрену; тағамды қабылдау; жақын жердегі аурухананың орналасуы; ауруханада бағдарлау;

7) кең кеңістікте бағдарлау: жағалау мен бульвардың, демалыс зоналарының орналасуы; қаладағы әкімшілік аудандары және олардың картада орналасуы; жол белгілерінің классификациясы; қозғалыс кезінде жол белгілерін қолдану; көліктерге тән дыбыстық сипаттары; метрода бағдарлау; қаладағы көрікті жерлер; мектеп жанын бағдарлау; спорттық құрылыстың орналасуы; су жанындағы демалыстың қауіпсіздік ережесі;

8) қарым-қатынас мәдениеті: отбасылық құндылықтар; қазақ халқының салттары мен дәстүрі; өз бетінше жүру кезінде айналадағылардан көмек сурай білу;

37. 8-сыныпқа арналған "Кеңістікте бағдарлау" пәнінің базалық мазмұны:

1) кеңестікті бағдарлау пәндік курсына кіріспе: мектеп түлектерімен кездесу;

2) кеңістікте бағдарлауда анализаторларды үйлесімді қолдануы: түнгі мезгілде бағдарлау; кірген және шыққан кезде жіңішке таяқты қолдану; жіңішке таяқтың көмегімен тактильді жаяу жолдың және жылдамдық бәсендеткіштің орналасуын анықтау; адамды дауысынан және жүрген жүрісінен тану; қоршаған ортадағы қауіпсіздік іс-әрекеттің негізгі әдістері; өндірістік және көліктік иістер;

3) дұрыс жүру әдісі мен дене қалпын қалыптастыру: жіңішке таяқпен жүрген кезде денені тік ұстау; ауыл арасындағы жолмен жүру; жіңішке таяқпен жүрудің амалдары;

4) шағын кеңістікте бағдарлау: шағын ортадағы бағытты вербалды анықтамасы; мектеп бөлмелері; объект арасындағы қашықтықты анықтау; мектептің ішкі және сыртқы аланында жүру маршруттардың сызбалары; қосымша бағдарларды іздеу; мектеп аумағындағы кедергілерді өту;

5) сүйемелдеушімен жүру: сүйемелдеушімен жүрген кезінде пайда болатын дауларды алдын алу; сүйемелдеушімен әртүрлі мекемелерге бару ;

6) жабық кеңістікте бағдарлау: кинотеатрда бағдарлау; кинотеатрадың жоспарын құру; киім, аяқ-киім жөндеу ательесі мен сервистік-орталықтары; әлеуметтік мекемелер; ЖОО-да бағдарлау; кітапхананы қолдану білімі; тауарды сатып алу ережесі; қоғамдық тамақтану мекемелері; қоғамдық тамақтану мекемесіндегі әдептілік сақтау; арнай қызметкерлермен телефон арқылы сөйлесу дағдысы; экстремалды жағдайдағы жүрістің-тұрыстың ережелері;

7) кең кеңістікте бағдарлау: тұрақты бағдарлар; қаланың шағын аудандары; жолдан өту кездегі қауіпсіздікті сақтау жолдары; теміржол жолынан өту; қоғамдық көлікті пайдалану дағдалары; теміржол вокзалы; теміржол вокзалында және перронда бағдарлау; архитектуралық ансамблдер; қаладағы маңызды объектілеріне барып келу маршруттары; спорт кешеніне бару маршруты; табиғатқа демалуға дайындалу;

8) қарым-қатынас мәдениеті: әртүрлі мамандықтармен сөйлесу тәртібі мен этикасы.

38. 9-сыныпқа арналған "Кеңістікте бағдарлау" пәнінің базалық мазмұны:

1) кеңестікті бағдарлау пәндік курсына кіріспе: көрмейтіндерге қолжетімді мамандықтар;

2) кеңістікте бағдарлауда анализаторларды үйлесімді қолдануы: жарық пен көленке; ғимаратқа келу және кіру жолдары; жиектерден өту; дыбыстық сигналдарға және бағдарламға бағдарлау; вибрациялық қабылдау арқылы кедергілерді анықтау; иісті топтастыру;

3) дұрыс жүру әдісі мен дене қалпын қалыптастыру: әртүрлі іс-әрекетте дененің дұрыс калпын ұстау; компаспен немесе навигациямен жүру; таяқтың көмегімен баспалдақпен көтерілу және түсу, таяқтың көмегі арқылы бөлмеге кіру және шығу;

4) шағын кеңістікте бағдарлау: мектептің бөлмелерінің жоспарлары; көкжиек бағыттарына қатысты алғанда объектелер; негізгі маршрутты талдау және сипаттау; мектеп алаңындағы бағдарларды қолдану;

5) сүйемелдеушімен жүру: сүйемелдеушімен сөйлесу; кең ортада сүйемелдеушімен жүру;

6) жабық кеңістікте бағдарлау: театрда бағдарлау; театрдағы тәртіп мәдениеті; театрдың жоспары; сұлулық салоны; іскерлік сөйлесудің дағдылары; ЖОО-да бағдарлау; ақша купюралары және сатып алу операциялар; қазақ ас тағамдары; ауруды, жарақат алуды алдын алу;

7) кең кеңістікте бағдарлау: көперлер түрлері және оларды қолдану; көшелердің орналасуы; қиылыстың түрлері; жол қозғалысының ережелері; трамвайды пайдалану дағдылары; вагонда бағдарлау; ескерткіштің түрлері; даңғыл, алаңдар және орталықтағы негізгі көшелер; спорттық жарыстар; далада от жағу және шатыр құру дағдылары;

8) қарым-қатынас мәдениеті: сөйлеу этикеті;

39. 10-сыныпқа арналған "Кеңістікте бағдарлау" пәнінің базалық мазмұны:

1) кеңестікті бағдарлау пәндік курсына кіріспе: өзін-өзі таныту жолдары;

2) кеңістікте бағдарлауда анализаторларды үйлесімді қолдануы: кеңістікте қауіпсіз қозғалу; орманпаркіндегі жолдар мен соқпақ жолдар; арықтардан өту; бұталар мен ағаштарды айналып өту; қаланың дыбыстық бейнесі; бұлшықет қабылдауы; практикалық бағдарлаудағы иіс сезу;

3) дұрыс жүру әдісі мен дене қалпын қалыптастыру: дене қалпын әдемі ұстау; вестибулярлық аппараттың қызметі; таяқтағы көмегімен кедергілерен өту;

4) шағын кеңістікте бағдарлау: мектеп ғимаратында бағдарлау; мектеп аумағын шолу картасы; оптималды маршрутты таңдау;

5) сүйемелдеушімен жүру: сүйемелдеушімен жүрген кездегі біріккен әрекет координациясы;

6) жабық кеңістікте бағдарлау: бос уақыттағы ұйымдастыру; банктің қызметі және орналасуы; көрмейтіндердің міндеті мен құқықтары; ЖОО таңдау және оған барып-келудің маршрутын игеру; ғаламтор-кітапхана; дүкенде бағдарлау; ұлттық мейрамдар және тойлар; алғашқы медициналық көмек көрсету;

7) кеңкеңістікте бағдарлау: кең ортадағы объектілер; бір қаланың ауданына презентация жасау; жол ережесін бұзғаны үшін құқықтық жауапкершілікке тарту; жол-көлік оқиға жағдайында өзін-өзі ұстау тактикасы; көліктен шыққан кезде аялдаманың анықтау; аэропортта

бағдарлау; ескерткішке экскурсия; қоғамдық көліктің маршруттары; көрмейтіндердің өміріндегі спортың орны; көкке шығу;

8) қарым-қатынас мәдениеті: әлеуметте ортада мәдени тәртіпті сақтау.
4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

40. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодпен берілген. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сан бөлім және бөлімше ретін, төртінші сан оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 5.2.1.4 – "5" - сынып, "2.1" - бөлім; "4" - оқу мақсатының реттік саны.

41. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Кеңістіктік бағытталу пәніне кіріспе":
1- кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Кеңістікке бағытталуға оқытудағы жағымды түрткіні қалыптастыру	5.1.1.1 қоғамға бейімделу үшін кеңістікте бағдарлаудың маңыздылығын түсіну	6.1.1.1 көрмейтін музыканттар, мүсіншілер, саяхатшылардың өмірін талдау	7.1.1.1 көрмейтін әдеби кейіпкерлер туралы кітап презентацияларын дайындау	8.1.1.1 мектеп бітірген табысты түлектермен кездесулерге белсене қатысу	9.1.1.1 заңгерлерге қол жетімді кәсіптер туралы презентация дайындау	10.1.1.1 кәсіпкерлік табыстың мәліметтері және жинақтаманы дайындау

2) 2-бөлім "Кеңістікте бағдарлауда анализаторларды үйлесімді қолдану":
2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Көру арқылы	5.2.1.1 трафаретте үй нөмірлері және көше атауларының орнын білу; оптикалық	6.2.1.1 қозғалушы объектілерді қадағалап, олардың жылдамдығын,	7.2.1.1 кеңістікте неоскопикалық қабылдау дағдысын білу, үйлердің	8.2.1.1 практикалық бағдарлауда сайнборд, билбо	9.2.1.1 ағаштар, үйлер, жиектемелер, бағандар арқылы түскен көлеңкені	10.2.1.1 көлеңке

қабылдау	құралдардың көмегімен оларды оқу 5.2.1.2 бөлмеде кестелер мен нұсқаулықтарды оқи білу	бағыты мен арасындағы қашықтығын бағалау	арасындағы арақашықтықты, олардың көлемін, нысанын, қабаттар саны мен олардың бір-бірінен қашықтығын анықтай алу	рдің және түнгі уақытта жарықдиодты жазуларды пайдалану	бақылау; баспалдақпен көтерілген кезде және түскенде, бұрылыста жарықпен көлеңкені пайдалану
2.2 Тактильді қабылдау	5.2.2.1 әр түлі жолдармен жінішке таяқ көмегімен кеңістікті зерттеу: перифериялық, бір заттан екінші затқа, бір нүктеден екінші нүктеге (есік, терезе)	6.2.2.1 еден үстінің сипатын анықтау (линолеум, паркет, кафель, кілем, ағаш еден) 6.2.2.2 жінішке таяқтың көмегімен топырақтың сипатын анықтау (саз, қиыршық тас, құм, асфальт)	7.2.2.1 лифтте, бөлмеде және көшеде, бедерлі жазуды оқу; 7.2.2.2 тактильді жолдарда жінішке таяқпен жаяу жүру дағдыларын меңгеру	8.2.2.1 жінішке таяқтың көмегімен үйге кіру және одан шығуды анықтай білу 8.2.2.2 жінішке таяқтың көмегімен тактильді зебра мен жатқан полицейскийді анықтау	9.2.2.1 жінішке таяқтың көмегімен ғимараттарға кірудің тәсілдері мен жолдарын түсіну, 9.2.2.2 бордюрларды анықтау, олардан өту
2.3 Есту арқылы қабылдау	5.2.3.1 статикалық, қозғалатын, үзік дыбыстық сигнал арқылы жүру дағдыларын меңгеру	6.2.3.1 дыбыстарды ажырата алу және дыбыс көздерінің біріне қарай жүру	7.2.3.1 дыбыстық сигналға 90 және 180 градусқа қозғала бұрылу	8.2.3.1 таныс адамда дауыс және жүрісі бойынша тану, олардың эмоционалдық жай-күйін анықтау	9.2.3.1 дыбыстық маякқа және дыбыстық бағдарламаларға бағдарлану
2.4 Сипап сезу және діріл арқылы қабылдау	5.2.4.1 "Сипап – сезу" және "діріл" ұғымдарын түсіну және білу	6.2.4.1 ауа-райының температуралық өзгеруін бақылап, серуен үшін маусымдық киім мен аяқ киімді таңдау	7.2.4.1 ауырсыну сезімталдығы туралы түсініктің болуы; жінішке таяқ немесе қолды созу арқылы соқтығысуды алдын алу	8.2.4.1 кеңістікте қауіпсіз әрекет жасаудың оңтайлы жолдарын таңдау; құлап қалған заттарды іздеу кезінде қауіпті жағдаяттарды алдын алу	9.2.4.1 діріл бойынша қабылдау арқылы кедергілерді анықтау (ғимараттар, шарбақтар, машиналар)

				(отырған қалыпта немесе енкею кезінде қолды беттің алдында ұстау)	
2.5 Иіс сезу	5.2.5.1 иіске назар аудару, оларды ажырату, есте сақтау және тану (асхана, медициналық кабинет)	6.2.5.1 табиғаттың иісін ажырата білу, ботаникалық баққа, орманпаркіне, жас натуралистер станциясына экскурсия жасау	7.2.5.1 әтірлердің иістерін косметика және тұрмыстық химияны, супермаркетте әртүрлі бөлімдерді иісі арқылы ажырата алу	8.2.5.1 өнеркәсіп және көлік иістерін анықтау, оларды бағдар ретінде ұстау	9.2.5.1 иістерді жағымды және жағымсыздарға жіктеу; санитариялық-гигиеналық нормаларды сақтау

3) 3-бөлім "Дұрыс жүру әдісі мен дене қалпын қалыптастыру":

3-кесте

Бөлім ше	Оқытумақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-
3.1 Әртүрлі әрекет барысында денені түзу ұстауды қалыптастыру	5.3.1.1 дене сымбатын қалыптастыру үшін дене мүшелерін дұрыс қалыпта ұстау	6.3.1.1 қозғалмалы ойындарды пайдаланып, ойын әрекетінде дене сымбатын сақтау	7.3.1.1 сүйемелдеушімен жүрген кезде дұрыс дене сымбатын сақтау	8.3.1.1 жінішке таяқпен жүрген кезде дұрыс дене сымбатын сақтау	9.3.1.1 әртүрлі әрекет барысында денені түзу ұстауды бақылау	10.3.1.1 айналма әрекет барысында денені түзу ұстауды бақылау
3.2 Жүрудің түрлері	5.3.2.1 дұрыс жүру, табан қимылын, тобық қимылын жүрісті қалыптастыру кезіндегі тізенің ерекшеліктерін білу және түсіну	6.3.2.1 жеке және топта жол жиектерімен және тротуарлармен жүру тәсілдерін меңгеру	7.3.2.1 жүрудің алуан түрлі әдістері мен түрлерін меңгеру (көшбасшының артынан жүру, көлбеу жазықтық бойынша және жүкпен)	8.3.2.1 ауыларалық жолмен дұрыс жүру дағдысын меңгеру	9.3.2.1 ойлы-қырлы жерлерде компаспен немесе навигациямен жүру дағдысын меңгеру	10.3.2.1 бас тарту кезінде, бөлу, өту, өткізу, апат, фактор, үйлестіру

3.3 Тростпен жүрудің дағдылары	5.3.3.1 "Ақ трость" ұғымын ұғыну; жінішке таяқ түрлерін білу; ұстап, тауып және керекті трості тауып оны сақтайтын орынды анықтау; жінішке таяқпен жүрудің негізгі тәсілдерін меңгеру	6.3.3.1 жінішке таяқтың функцияларын (буфер, щуп, дыбыс генераторы) білу және оларды практикалық түрде пайдалану; трості қолдануда қауіпсіздік ережелерін сақтау	7.3.3.1 қажетті трості таңдау және қозғалыс кезінде пайдалану (ұзын – серуендеу үшін; тірек – егде жастағы; жиналмалы үй – жайында; лазерлі кедергілерден өту кезінде); трості ашу мен жинақтауды меңгеру	8.3.3.1 тростпен жүру тәсілдерін жетілдіру: маятникті, диагональды, сырғу, жанасу тәсілі	9.3.3.1 баспалдақпен көтерілу және түсу; жінішке таяқтың көмегімен үй-жайына кіру және одан шығу тәсілдерін меңгеру	10.3.3.1 кедергілерден өту тәсілдерін жетілдіру; үй-жайына кіру және одан шығу тәсілдерін меңгеру
-----------------------------------	---	--	--	--	---	---

4) 4-бөлім "Шағын кеңістікте бағдарлау":

4- кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
4.1 Мектеп ғимаратында жінішке таяқтың көмегімен бағдарлау	5.4.1.1 мектеп ғимараты мен бөлмелерін елестету және сипаттау 5.4.1.2 бөлмелерді тексерудің негізгі тәсілдерін меңгеру (перифериялық, бір заттан екінші затқа, есептеу нүктесі) 5.4.1.3 бөлмелерді, шеберханаларды тексеру, мектеп кеңістігі жайлы карта-жол құрастыру, кеңістікте шеберхананың орналасуын анықтау 5.4.1.4 шеберханада өзбетінше жүріп-тұру	6.4.1.1 мектеп кеңістігінде кабинеттердің орналасуын бір-біріне қатыстылығын өзінің орнын сипаттау, білу 6.4.1.2 мектеп ғимаратында өзі бағдарлай алу үшін жол картасы мен шолу картасын құрастыру	7.4.1.1 мектепте қабырғарда оң жақты қозғалысты сақтай отырып, жінішке таяқтың көмегімен бағдарлау 7.4.1.2 мектеп бойынша қозғалыстың қауіпсіздік ережелерін меңгеру	8.4.1.1 шағын кеңістікте бағыттарды ауызша белгілеу (оң жағы, сол жағы, ортасы, бұрышы, бұрылу) 8.4.1.2 мектептегі негізгі бөлмелер туралы ақпарат жинақтау және оны кеңістікте бағдарлауда пайдалану	9.4.1.1 мектептің бөлмелерін графикалық түрде бейнелеу	10.4.1.1 мектептің бөлмелерін графикалық түрде бейнелеу
4.2	5.4.2.1 жінішке	6.4.2.1 жінішке таяқтың	7.4.2.1 жінішке	8.4.2.1 көз өлшемі	9.4.2.1	10.4.2.1

Мектеп территори ясы туралы түсінік	таяқтың көмегімен мектеп ғимаратынан шығу жолдарын табу, ғимаратқа кіру және одан шығу кезінде аккомодация тәсілін қолдану	көмегімен мектеп ғимаратының негізгі объектілерін(стадион, балабақша, ойын алаңы, қоқыс контейнерлері) орталық және қосалқы қақпаларды білу	таяқтың көмегімен мектеп ғимаратына қатысты объектілердің орналасуы мен өз орнын анықтау	мен қадам арқылы объектілер арасындағы ара- қашықтықты анықтау	объектілерді ң қай тарапта орналасқан ын анықтау	те ж ан ж ж ка
4.3 Топографи ялық дағдылар дың дамуы	5.4.3.1 рельефті және дәстүрлі топографиялық белгілерді білу және түсіну	6.4.3.1 мектептің территориясының бедерлі графикалық жоспарын құрастыру	7.4.3.1 "Ориентир" құралында мектептерритори ясының жоспарын құрастыру	8.4.3.1 "Графика" құралында мектеп маршруты бойынша қозғалыс схемасын модельдеу (құру)	9.4.3.1 негізгі бағыттарды сипаттау және талдау	10 ж м та
4.4 Бағдарлар ды қолдана отырып берілген маршрут бойынша мектеп территори ясында бағдарлау	5.4.4.1 мектеп аумағында: тірі қоршаулар, тігінен құлаған тастар тізбегі, асфальтталған жолдар, бұрылыстар, бордюрлардан бағдарлау жүйесін білу 5.4.4.2 мектеп аумағындағы кедергілерді тіркеу	6.4.4.1 жінішке таяқарқылы мектеп аумағындағы тұрақты, уақытша, кездейсоқ, кедергілерді тексеріп сипаттау 6.4.4.2 мектеп аумағында мәдениет нормаларын меңгеру	7.4.4.1 жоғарғы, төменгі және бүйір кедергілерді анықтау 7.4.4.2 мектеп аумағында жініш ке таяқарқылы белгіленген негізгі маршрут бойынша жүру	8.4.4.1 берілген маршрут бойынша жүру дағдыларын меңгеру, қосымша бағдарларды табу 8.4.4.2 кедергілерді еңсеру тәсілдерін білу оны мектеп аумағында бағдарлауда қолдану	9.4.4.1 мектеп аумағында бағдарлард ы, трості, тактильді навигациян ы және сақталған анализаторл арды пайдал ана отырып жүріп-тұру дағдыларын меңгеру	10 ау қ ы ба бе 10 бе қ ж та ке

5) 5-бөлім "Сүйемелдеушімен жүру":

5-кесте

Бөлімш е	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-
5.1 Ересект ермен	5.5.1.1 зағип жандарға күнделікті өмірде	6.5.1.1 әр түрлі жағдайларда өтініш білдіру	7.5.1.1 сүйемелдеушімен бірлескен жүрісте	8.5.1.1 бірлесіп жүрген кезде даулы жағдайларды ескеру	9.5.1.1 сүйемелдеушіге белгіленген	10. сүй бір

және құрдас тарымен жүру	қажеттіліктеріне көмек көрсету керектігін түсіну	арқылы қоршаған ортадан көмек алуды түсіну	тәуелдік қарым-қатынас туралы түсініктен алшақ болу (иыққа сүйене отырып жүру)	және сүйемелдеушімен жақсы қарым-қатынаста болу	пунктке дейінгі негізгі бағдарды нақты сипаттау және ауызша белгілей білу	
	5.5.1. 2 баспалдақпен жүк бар кезде көтерілу және түсіу кезінде бірлесіп жүру әдісін, бөлмеден шығу, бұрылу тәсілдерін меңгеру	6.5.1.2 сүйемелдеушінің көмегімен санитарлық жүйені пайдаланудың практикалық дағдыларын меңгеру	7.5.1.2 көлікте бірлескен сапарларда қажетті дағдыларды меңгеру	8.5.1.2 сүйемелдеушімен жабық кеңістікте (тұрмыстық, сауда, медициналық, мәдени мекемелерде) бағдарлау дағдыларын меңгеру	9.5.1.2 сүйемелдеушімен Кең кеңістікте жүрудің негізгі әдістерін меңгеру	үйі алды жүріс ма

6) 6-бөлім "Жабық кеңістікте бағдарлау":

6- кесте

Бөлім ше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
6.1 Мәдени мақсаттағы ндар	5.6.1.1 мәдени ойын-сауық орталықтарының негізгі түрлерін білу: кинотеатр, театр, парк, аквапарк, хайуанаттар бағы, цирк және олардың маңызы мен қызметін сипаттау	6.6.1.1 саябақ, аквапарк және хайуанаттар паркінің орналасуын анықтау, өз бетімен бағдарлауды жүруді және онда қауіпсіз жүріп-тұру дағдыларын меңгеру	7.6.1.1 театрлардың атауын, орналасуы мен жіктелуін есте сақтау (драма, ТЮЗ, комедия театры, қуыршақ театры) және кинотеатр (премьералық, ойын-сауық, студиялық, балалар, үздіксіз кино көрсетілімдермен, кинокафе, 3D, 4D)	8.6.1.1 кинотеатрда бағдарлау, кассаны, көрермендер залын, буфет, дәретхана, фойе және билетке сәйкес орынды табу дағдыларын меңгеру және жінішке таяқ қоятын жерді белгілеу 8.6.1.2 кинотеатрда әдептілік нормаларын сақтау 8.6.1.3 "Ориентир" құралында кинотеатрдың жоспарын құру	9.6.1.1 театрдағы негізгі ұғымдарды білу және түсіндіру (көрермен залы, сахна, портер, амфитеатр, балкон, жоғарғы ярус, софиттер, рампа, антракт) 9.6.1.2 театрда бағдарлау дағдыларын	10.6.1.1 тиімді – мәдени сауық бару

					меңгеру (буфетке, санузелға, фойеге, гардеробқа бару); театрда билетке сәйкес орынды таба білу, тростқа арналған орынды анықтау 9.6.1.3театрда өзін ұстауда әдеп нормаларын сақтау 9.6.1.4 театрадың керемет атмосферасын сезіну 9.6.1.5 "Ориентир" құралында театрдың жоспарын құрастыру	
6.2 Тұрмыстық мекемелер	5.6.2.1 адам өмірінде қызмет көрсетуші мекемелердің маңыздылығын түсіну	6.6.2.1 ең жақын тазалау және кір жуу мекемесінің орналасқан жерін, олардың ішкі сәнін және оларға баратын маршрутты анықтау	7.6.2.1 жақын жерде орналасқан почтаға дейінгі маршрутты білу 7.6.2.2 тапсырыстарды рәсімдейтін және қабылдайтын менеджермен қарым-қатынас жасау дағдыларын меңгеру(сәлемдеме,	8.6.2.1 жақын орналасқан тұрмыстық техниканы жөндеу және киім мен аяқ киім жөндейтінсервис орталықтарына дейінгі маршрутты меңгеру	9.6.2.1 ең жақын сұлулық салондарының мекен жайын, функционалдық бағыттары мен қызметтердің ауқымын,	10.6.2.1 банк жерін, маршрутты көрсетуші қызметкермен (валюта) вексель қарым-қатынасын анықтау

		6.6.2.2 тапсырыстарды рәсімдейтін және қабылдайтын менеджермен қарым-қатынас жасау дағдыларын меңгеру	тапсырыстық хат жіберу)	8.6.2.2 тапсырыстарды рәсімдейтін және қабылдайтын менеджермен қарым-қатынас жасау дағдыларын меңгеру	оған дейінгі маршрутты есте сақтау 9.6.2.2 сұлулық салондарының қызметкерлерімен қарым-қатынас жасау дағдыларын меңгеру	10.6.2.2 операцияларды ақпараттық банк қызметкерлерімен қарым-қатынас жасау дағдыларын меңгеру
6.3 Әлеуметтік мекемелер	5.6.3.1 зағип жандардың Қазақстандық қоғамының қалыптасу тарихын, құрылымы мен орнын білу	6.6.3.1 зағип жандардың Қазақстандық қоғамының функциясын және маңыздылығын түсіну; зағип жандардың Қазақстандық қоғамының мүшелерінің құқықтары мен міндеттерін, құрамына ену ережелерін білу	7.6.3.1 зағип жандардың Қазақстандық қоғамының орталығына дейінгі маршрутты зерделеп, онда бағдарлауды үйрену	8.6.3.1 негізгі әлеуметтік мекемелердің орналасқан жерін (халыққа қызмет көрсету орталығы, жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар орталығы, жәрдемақы беру туралы орталық), олардың қызметтері мен оларға бару маршрутын есте сақтау	9.6.3.1 әлеуметтік мекемелерде өз өзін бағдарлай білу, іскерлік қарым-қатынас және қажетті құжаттарды тіркеуде білікті болу	10.6.3.1 мәдениет хабарлау зағип жандардың құқықтарын міндеттендіру (жеке және жәрдемақы беру құқығын ұзақ уақыт бойы қосымша демалысқа жіберу)
6.4 Оқу орындары және кітапхана	5.6.4.1 оқу орындарының түрлерін білу (мектеп, колледж, университет); 5.6.4.2 есте сақтау қабілеті мен танымдық қабілеттерін қалыптастыру үшін көркем әдебиет оқу қажеттігін түсіну	6.6.4.1 абитуриент, студент, бакалавр, магистрант, оқу топтары түсініктерін меңгеру; 6.6.4.2 зағип жандардың Қазақстандық	7.6.4.1 көрмейтіндерге арналған қол жетімді базалық оқу орындары мен мамандықтарды білу 7.6.4.2 кітапханадағы негізгі функционалдық бағыттар: каталог, абонемент, оқу залы, кеңсені білу	8.6.4.1 ауызша университеттегі (факультет, университет әкімшілігі, деканат, аудитория бөлімшесі) бөлімдерді белгілеу 8.6.4.2 каталог бойынша кітап (аудио кітапты, Брайль кітабын және борттық кітапты) таңдай алу,	9.6.4.1 іс жүзінде мектептерде бағдарлау дағдыларын үйрену 9.6.4.2 оқу залында мерзімдік басылымдар, көркем және оқу әдебиеттерімен жұмыс	10.6.4.1 мамандық бойынша оқу орындарында 10.6.4.2 оқу орындарында 10.6.4.3 кітап пайдалану

		қоғамының кітапханасының орнын және оған маршрутты білу		тіркеу және тапсырыс беруді меңгеру	істеу кезінде оқырман қызметтерін пайдалану	әлеуметтік желілердегі электрондық кітапхана білімді
		6.6.4. 3кітапханаға дейінгі және кері ең тиімді маршрутты меңгеру				
6.5 Сауда мекемелері	5.6.5.1 негізгі дүкендер түрлерін анықтап (азық-түлік, дүкендер, кітаптар) және олардың жұмыс істеу мақсаттарын ажырата алу	6.6.5.1 сауда мекемелеріндегі қызметкерлердің мамандықтары (кеңесші, кассир, контролер) және олардың функцияларын білу; олармен қарым-қатынаста білікті болу	7.6.5.1 дүкендердің негізгі түрлерін білу және ажырату (супермаркет, гипермаркет, минимаркет); негізгі сауда бөлімдер мен сауда секцияларын (киім-кешек, аяқ киім, парфюмерия) анықтау	8.6.5.1 сауданың негізгі ережелерін меңгеру; қажетті тауарды таңдау, нақтылау, оның құнын анықтау, кепілдік мерзімі мен тауардың кепілдік мерзімі аралығында чекті сақтау; талапқа сай келмейтін тауарды сатушыға қайтару	9.6.5.1 банкноттарды анықтау және қарапайым сатып алулар жасау	10.6.5.1 аналитикалық және орталық өндіріс алу
6.6 Қоғамдық тамақтандыру кәсіпорындары және азық-түлік дүкендері	5.6.6.1 нарық және оның түрлерін түсіну (киім, көкөніс, азық-түлік) және базарда қарапайым сатып алулар жасау 5.6.6.2 нарықтағы сатушымен ерекше байланыста болу	6.6.6.1 супермаркеттегі азық-түлік бөлімдерін иісі арқылы анықтау 6.6.6.2 супермаркетте сатып алулар жасауды білу (арба алу, өнімді таңдап, оның бағасын білу, төлеу және орау)	7.6.6.1 асханда өз бетінше және сүйемелдеушімен жүруді меңгеру 7.6.6.2 жақсы және ұқыпты тамақтану	8.6.6.1 қоғамдық тамақтандыру орындарының түрлерін (мейрамханалар, асханалар, кафелер) білу 8.6.6.2 даяшымен байланыс нормаларын сақтау, ас мәзірінде көрсетілген тағамды таңдап, тапсырыс беру, есептесу	9.6.6.1 қазақ тағамдарының, ұлттық тағамдар мен бұйымдарының ерекшеліктерін білу 9.6.6.2 ұлттық тағамдар бойынша презентация дайындау	10.6.6.1 ұлттық салт-отырлар мейрамдары 10.6.6.2 тамақ салу бойынша жинақ
6.7 Денсаулық	5.6.7.1 салауатты өмір салтынның табыс	6.6.7.1 ең жақын орналасқан	7.6.7.1 жақын орналасқан емханалардың мекен жайын	8.6.7.1 жедел жәрдем, инвотаксия, өртке	9.6.7.1 вирустық, инфекциялық	10.6.7.1 жағдай алғашқы

		дәріхананың мекен-жайын білу, дәрігер белгілеген дәріні сатып алу кезінде сатушы-фармацевтпен қарым-қатынас жасау дағдыларын меңгеру				
	ты өмір әлеуметі үшін маңыздылығын түсіну	6.6.7.2әрі-дәрмек және дәрумендер туралы түсініктің болуы	анықтау	қарсы қызмет және полицияға телефон арқылы қоңырау шалған кезде ауызша қарым-қатынаста білікті болуы	аурулар, көз аурулары мен жарақаттардың алдын алуды білу	көрсету, тану, көтерме сауда, жағдайдың сынып шалғ
сақтау	5.6.7.2күнделікті таңертеңгілік жаттығуларды, тактильді жаттығуларды, көз жаттығуларын орындау	6.6.7.3рецептсіз жасөспірімдерге дәрілік препараттарды сатуға тыйым салынатынын білу	7.6.7.2тіркеу бөлімі, дәрігерлердің кабинеттері, зертханалар туралы мәліметтерді білу 7.6.7.3зағип жандарды алып жүруші жөнінде емханадағы әлеуметтік қызметкерге айту	8.6.7.2төтенше жағдайлар кезінде мінез-құлық ережелерін сақтау (өрт кезінде, жер сілкінісі, жағдайында)	9.6.7.2жұмыс орының тиісті жарықтандырылуын қадағалау	10.6.7.2көмегі бары және

7) 7-бөлім "Кең кеңістікте бағдарлау":

7-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
7.1Кең кеңістіктің нысандары	5.7.1.1табиғи объектілер мен олардың орналасқан жері (тау, өзен, көл, канал, орман) туралы білу; оларды негізгі бағдар ретінде пайдалану	6.7.1.1 тұйық көшелердің, даңғылдардың, алаңдардың орнын білу және қалалық жүйедегі олардың маңыздылығын түсіну	7.7.1.1 бульварлар, алаңдар, жағалаулардың маңыздылығын түсіну	8.7.1.1 тұрғын үйлер мен оларға өту жолдарын тұрақты бағдар ретінде пайдалану	9.7.1.1 темір жол, автомобиль және жаяу жүруге арналған көпір туралы түсік қалыптастыру және оларды тұрақты бағдар ретінде пайдалану	10.7.1.1 обьектілер туралы ақпаратты жинау және пайдалану

7.2 Топографиялық дағдылардың дамуы, рельефті және дәстүрлі карталамен жұмыс жасау	5.7.2.1 карта және оның ауқымын, бедерлі және жалпақ белгілері туралы түсінік қалыптастыру	6.7.2.1 түсті белгілері бойынша картадан табиғи объектілердің орналасқан жерін (таулар, ормандар, су объектілері) анықтау	7.7.2.1 қаланың әкімшілік аудандарға бөлуін білу және картадан салыстырмалы түрде бір-бірінен өздерінің орналасқан жерін анықтау	8.7.2.1 картада қала маңында орналасқан аудандарды тауып, олардың атауларын есте сақтау	9.7.2.1 оңтүстіктен солтүстікке және батыстан шығысқа қарай картада көшелерінің ұйымдастыру ретін анықтап, есте сақтау; "Квартал" ұғымын түсіну	10 то ке ке ба ал ау бір пр да
7.3 Жол жүру ережесі	5.7.3.1 жол-көлік оқиғаларын түсіну, олардың себептері мен мүмкін болатын салдарынан хабардар болу 5.7.3.2 бағдаршамның пайда болу тарихын және оның негізгі түрлерін білу (көлденең жарық, дыбыс, тік)	6.7.3.1 жаяу жүргіншілер мен көлік қозғалысын бақылау тәсілі ретінде жол белгілерінің пайда болу тарихын білу 6.7.3.2 жолдардың орналасуы және ондағы көліктер туралы хабардар болу	7.7.3.1 жол белгілерінің классификациясын және олардың түсі, пішіні мен көлемі жағынан айырмашылықтарын түсіну 7.7.3.2 тәуелсіз қозғалыс кезінде жол белгілерін пайдалану	8.7.3.1 қала ішінде ең тиімді және қауіпсіз жолдан өту үшін жер, жер асты және жер үсті өткелдерін пайдалану 8.7.3.2 темір жолда өтпелі өткелдерден өту жолын үйрену	9.7.3.1 қиылыстардың түрлерін (Т-тәрізді, Х-тәрізді) білу және сақталған анализа торлар мен жінішке таяқтың көмегімен жолдарды еңсерудің негізгі түрлерін білу 9.7.3.2 жол жүру ережелерін сақтай отырып, өз бетімен қала ішінде жүру	10 ок се та ке қс ер бұ құ жа та 10 ок ти құ та ан
7.4 Көлік	5.7.4.1 көліктің пайда болу тарихын білу; метро туралы түсінік қалыптастыру; метроның функционалдық аймақтарын білу (күту залы, қолма-қол ақша, турникеттер, эскалаторлар, платформа)	6.7.4.1 сақталған анализаторлар мен трості пайдаланып аялдамаларды анықтау; көлік күту аялдамасында қауіпсіздік ережелерін сақтау	7.7.4.1 көлікке тән дыбыстары арқылы жақындап келе жатқан түрлерін анықтау (тежегіштер, есікті ашу, трамвай дөңгелектердің дыбыс, троллейбустар бум естіледі)	8.7.4.1 көлікке жінішке таяқтың көмегімен міну; салонында өзін ұстау ережелерін сақтау, жолақысын төлеу, мүмкіндігі шектеулі адамдарға арналған орынды білу, трості орналастыру үшін орын белгілеу	9.7.4.1 трамвай бойынша, одан кіруге және шығуға, трамвай алдынан өту кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтау 9.7.4.2 вагонда бағдарлау	10 са ан ме ба ы ке тр құ да от ме

		6.7.4. Эскалаторлар мен түскенде және мінгенде, метро платформасын да қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтау	7.7.4.2 тактильді навигацияны пайдалана отырып, метрода бағдарлау дағдыларын меңгеру	8.7.4.2 поезд станцияның және оның функционалдық бағыттарына: күту залы, ақпараттық бюро, билет сату кеңселері кіретінін білу	дағдыларын меңгеру, купелердің, плацкарттардың және дәретхананың орналасқан жерін білу	10 2ә м: он фу ай (р ак үс же те
				8.7.4.3 платформада және вагондарға отырғызу кезінде қауіпсіздік шараларын сақтау, пойыздың келуі туралы ақпаратты мұқият тыңдау	9.7.4.3 отырғызылатын орынды іздеу кезінде вагонның ішкі бағдарларын пайдалану (терезелер мен бөлімдер)	10 ре ак м
					9.7.4.4 қызмет туралы ақпаратты білу және оны пайдалану	10 ке жү па
						10 би ал
7.5 Мен тұратын қала	5.7.5.1 туған қалаңның географиялық орналасуы, халықтың саны мен, облыстың этникалық құрамын білу 5.7.5.2 мектептен үйге дейінгі маршрутты басшылыққа алу; қоғамдық көліктің (трамвай троллейбус, метро)	6.7.5.1 туған қалаңның тарихи хабардар болу және мақтаныш сезімін сезіну 6.7.5.2 мектептің жанындағы аялдама орнын анықтау, қоғамдық көліктердің	7.7.5.1 қаланың басты көрікті және архитектуралық құрылыстарын анықтау 7.7.5.2 мектеп жанында орналасқан кварталдар және көшелерде бағдар жасай алу	8.7.5.1 сәулет ансамбльдері (Бәйтерек, пирамида, Эйфель мұнарасы, үш батырлар) және олардың құрылымдық элементтері (күмбез, шатыр, баған, сала) туралы түсінік болуы; қала сұлулығы мен өзіндік ерекшелігін тамашалау 8.7.5.2 қаланың ең маңызды объектілеріне дейінгі баратын қоғамдық көліктерді бағдарлай алу	9.7.5.1 ескерткіштердің түрлерін (Бюст рельеф, мүсіні, стела, обелиск, мемориалдық) ажырата алу және тұрақты бағдар ретінде оларды пайдалану 9.7.5.2 қаланың басты көшелері, даңғылдары мен алаңдары арқылы бағдарлау	10 ес эк жа ш да қа ұр та ту ак 10 қс ке ма

	негізгі түрін білу	нөмірлерін білу		(сауда орталықтары, кинотеатрлар, базарлар, білім беру және медициналық мекемелердің)		си өз қа ба
7.6 Спорт және туризм	5.7.6.1 адам денсаулығына дене шынықтырудың қажеттігін түсіну	6.7.6.1 спорт және спорт клубтары туралы ақпараттарды білу	7.7.6.1 қаладғы спорттық нысандарды анықтау (стадиондар, бассейн, жүзу, тренажер залдары, ипподром, роликтер)	8.7.6.1 өзіне спорт түрін таңдау спорт кешенінде және кері маршрут үйрену	9.7.6.1 спорттық іс-шараларды бақылау: конкурстар, олимпиадалар, паралимпиадалар	10 сп бе
	5.7.6.2 белсенді өмірлік ұстанымын қалыптастыруға жорықтың тигізер мәнін түсіну	6.7.6.2 жорыққа маршрут таңдау және демалуға баратын орынды бағалау	7.7.6.2 су айдынында демалысты ұйымдастыра білу, қауіпсіздік ережелерін сақтау, күн соққысы мен күйіктерден алдын ала сақтану жұмыстарын жүргізу	8.7.6.2 туризм және таза ауада демалуға дайындыққа білікті болу (рюкзактар, спорттық, аяқ киім және бірінші қажеттіліктегі дайындау үшін матчтары, масаға қарсы крем, азық-түлік, ыдыс-аяқ)	9.7.6.2 шатырды тарату және от жағу	10 ая от үй та ор қа ер са

8) 8-бөлім "Қарым-қатынас мәдениеті":

8 -кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
8.1 Қарым-қатынаста ұлттық және мәдени құндылықтарды енгізу	5.8.1.1 ересек көмегіне жүгіну, дұрыс сұрақ қоя білу	6.8.1.1 құрдастарымен жеке тұлғалық құндылықтарына қарай қарым қатынас жасау (қарапайым, мейірімді, адал)	7.8.1.1 қазақ халқының дәстүрлері мен салттарын, ата-аналарды құрметтеудің маңыздылығын түсіну, отбасылық құндылықтарды түсіну	8.8.1.1 әр түрлі кәсіп өкілдерімен этикалық қарым қатынас орнату: сатушы, шаштараз, клиенттерге қызмет көрсету менеджері және қаржылық операциялар бойынша қызметтерді көрсету үшін банк менеджері	9.8.1.1 коммуникативті байланыс қызметін сыни талдау, бағалау, бақылау	10.8.1.1 қарым-қатынас мәдениетін сыни талдау, бағалау, бақылау
	5.8.1.2 адасқан жағдайда өзін ұстау тактикасын	6.8.1.2 "Біз			9.8.1.2 басқалардың	10.8.1.2 басқалардың

	білу	қонақтарды шақырамыз" атты рөлдік ойын қазақ қонақжайлық салт мәнін жүзеге асыру	7.8.1.2 айналадағы адамдардың қамқорлығын қабылдай білу	8.8.1.2 қақтығыссыз еркін мінез-құлық стратегиясын таңдау	жағымсыз мінез-құлығын адекватты түрде қабылдау
--	------	--	---	---	---

42. Осы Бағдарлама көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Кеңістікте бағдарлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

43. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру

деңгейінің 5-10 сыныпта

"Кеңістікте бағдарлау" п

жаңартылған мазмұн

үлгілік оқу бағдарлама

қосымша

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Кеңістікте бағдарлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Кеңістіктік бағытталу пәніне кіріспе	1.1 Кеңістікте бағдарлауға оқытудағы жағымды түрткіні қалыптастыру	5.1.1.1 қоғамға бейімделу үшін кеңістікте бағдарлаудың маңызды

2. Кеңістікте бағдарлауда анализаторларды үйлесімді қолдану	2.1 Көру арқылы қабылдау	5.2.1.1 трафаретте үй нөмерлері және көше атауларының орнын құралдардың көмегімен оларды оқу 5.2.1.2 бөлмеде кестелер мен нұсқаулықтарды оқи білу
	2.2 Тактильді қабылдау	5.2.2.1
	2.3 Есту арқылы қабылдау	5.2.3.1 статикалық, қозғалатын, үзік дыбыстық сигнал арқылы жағдайларын меңгеру
	2.4 Сипап сезу арқылы қабылдау и вибрация	5.2.4.1 "Сипап –сезу" және "діріл" ұғымдарын түсіну және білу
	2.5 Иіс сезу	5.2.5.1 иіске назар аудару, оларды ажырату, есте сақтау және тану (медициналық кабинет)
3. Дұрыс жүру әдісі мен дене қалпын қалыптастыру	3.1 Әртүрлі әрекет барысында денені түзу ұстауды қалыптастыру	5.3.1.1 дене сымбатын қалыптастыру үшін дене мүшелерін дұрыс ұстау
	3.2 Жүрудің түрлері	5.3.2.1 дұрыс жүру, табан қимылын, тобық қимылын жүрісті қалыптастыру кезіндегі тізенің ерекшеліктерін білу және түсіну
	3.3 Жінішке таяқпен жүру дағдылары	5.3.3.1 "Ақ трость" ұғымын ұғыну; жінішке таяқ түрлерін білу; ұстау керекті трості тауып оны сақтайтын орынды анықтау; жінішке таяқ негізгі тәсілдерін меңгеру
2-тоқсан		
4. Шағын кеңістікте бағдарлау	4.1 Мектеп ғимаратында жінішке таяқтың көмегімен бағдарлау	5.4.1.1 мектеп ғимараты мен бөлмелерін елестету және сипаттау 5.4.1.2 бөлмелерді тексерудің негізгі тәсілдерін меңгеру (перифериялық заттан екінші затқа, есептеу нүктесі) 5.4.1.3 бөлмелерді, шеберханаларды тексеру, мектеп кеңістігі жағдайларын құрастыру, кеңістікте шеберхананың орналасуын анықтау 5.4.1.4 шеберханада өзбетінше жүріп-тұру
		5.4.2.1 таяқтың көмегімен мектеп ғимаратынан шығу жолдарын табу, кіру және одан шығу кезінде аккомодация тәсілін қолдану
	4.3 Топографиялық дағдылардың дамуы	5.4.3.1 рельефті және дәстүрлі топографиялық белгілерді білу және табу

	4.4 Бағдарларды қолдана отырып берілген маршрут бойынша мектеп территориясында бағдарлау	5.4.4.1 мектеп аумағында: тірі қоршаулар, тігінен құлаған тастар асфальтталған жолдар, бұрылыстар, бордюрлардан бағдарлау жасау 5.4.4.2 мектеп аумағындағы кедергілерді тіркеу
5. Сүйемелдеушімен жүру	5.1 Ересектермен және құрдастарымен жүру	5.5.1.1 зағип жандарға күнделікті өмірде қажеттіліктеріне көмек көрсетудің маңызын түсіну 5.5.1.2 баспалдақпен жүк бар кезде көтерілу және түсіу кезінде бағдар алу ережелерін, әдісін, бөлмеден шығу, бұрылу тәсілдерін
3-тоқсан		
6. Жабық кеңістікте бағдарлау	6.1 Мәдени мақсаттағы нысандар	5.6.1.1 мәдени ойын-сауық орталықтарының негізгі түрлерін білу (кинотеатр, театр, парк, аквапарк, хайуанаттар бағы, цирк және олардың қызметін сипаттау)
	6.2 Тұрмыстық мекемелер	5.6.2.1 адам өмірінде қызмет көрсетуші мекемелердің маңыздылығын түсіну
	6.3 Әлеуметтік мекемелер	5.6.3.1 зағип жандардың Қазақстандық қоғамының қалыптасуына қажеттіліктерін, құрылымы мен орнын білу
	6.4 Оқу орындары және кітапхана	5.6.4.1 оқу орындарының түрлерін білу (мектеп, колледж, университет) 5.6.4.2 есте сақтау қабілеті мен танымдық қабілеттерін қалыптастыру, көркем әдебиет оқу қажеттігін түсіну
	6.5 Сауда мекемелері	5.6.5.1 негізгі дүкендер түрлерін анықтап (азық-түлік, дүкендер, олардың жұмыс істеу мақсаттарын ажырата алу)
	6.6 Қоғамдық тамақтандыру кәсіпорындары және азық-түлік дүкендері	5.6.6.1 нарық және оның түрлерін түсіну (киім, көкөніс, азық-түлік қарапайым сатып алулар жасау) 5.6.6.2 нарықтағы сатушымен ерекше байланыста болу
	6.7 Денсаулық сақтау	5.6.7.1 салауатты өмір салтынның табысты өмір әлеуметі үшін маңызын түсіну 5.6.7.2 күнделікті таңертеңгілік жаттығуларды, тактильді жаттығуларды жаттығуларын орындау
7. Кең кеңістікте бағдарлау	7.1 Кең кеңістіктің нысандары	5.7.1.1 табиғи объектілер мен олардың орналасқан жері (тау, өзен, орман) туралы білу; оларды негізгі бағдар ретінде пайдалану

	7.2 Жергілікті жердің картасымен жұмыс жасау кезінде топографиялық дағдыларды қалыптастыру	5.7.2.1 карта және оның ауқымын, бедерлі және жалпақ белгілер қалыптастыру
	7.3 Жол жүру ережесі	5.7.3.1 жол-көлік оқиғаларын түсіну, олардың себептері мен мүмкін салдарынан хабардар болу 5.7.3.2 бағдаршамның пайда болу тарихын және оның негізгі түрлерін білу (көлденең жарық, дыбыс, тік)
	7.4 Көлік	5.7.4.1 көліктің пайда болу тарихын білу; метро туралы түсінік қалыптастыру; метроның функционалдық аймақтарын білу (күту залы, қолма-қол турникеттер, эскалаторлар, платформа)
4-тоқсан		
7. Кең кеңістікте бағдарлау	7.5 Мен тұратын қала	5.7.5.1 туған қалаңның географиялық орналасуы, халықтың саны мен облыстың этникалық құрамын білу 5.7.5.2 мектептен үйге дейінгі маршрутты басшылыққа алу; қоғамдық (трамвай, троллейбус, метро) негізгі түрін білу
	7.6 Спорт және туризм	5.7.6.1 адам денсаулығына дене шынықтырудың қажеттігін түсіну 5.7.6.2 белсенді өмірлік ұстанымын қалыптастыруға жорықтың түсінуді
8. Қарым-қатынас мәдениеті	8.1 Қарым-қатынаста ұлттық және мәдени құндылықтарды енгізу	5.8.1.1 ересек көмегіне жүгіну, дұрыс сұрақ қоя білу
		5.8.1.2 адасқан жағдайда өзін ұстау тактикасын білу

2) 6-сынып:

2- кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Кеңістікті бағытталу пәніне кіріспе	1.1 Кеңістікте бағдарлауға оқытудағы жағымды түрткіні қалыптастыру	6.6.1.1 саябақ, аквапарк және хайуанаттар паркінің орналасуын өз бетімен бағдарлауды жүруді және онда қауіпсіз жүріп-тұруды дағдыларын меңгеру

2. Кеңістікте бағдарлауда анализаторларды үйлесімді қолдану		6.2.1.1 қозғалушы объектілерді қадағалап, олардың жылдамдығын бақылау
	2.2 Тактильді қабылдау	6.2.2.1 еден үстінің сипатын анықтау (линолеум, паркет, қаламаса, ағаш еден)
		6.2.2.2 жінішке таяқтың көмегімен топырақтың сипатын анықтау (қиыршық тас, құм, асфальт)
	2.3 Есту арқылы қабылдау	6.2.3.1 дыбыстарды ажырата алу және дыбыс көздерінің бағытын анықтау
	2.4 Сипап сезу арқылы қабылдау и вибрация	6.2.4.1 ауа-райының температуралық өзгеруін бақылап, сезімталдығын бақылау, маусымдық киім мен аяқ киімді таңдау
	2.5 Иіс сезу	6.2.5.1 табиғаттың иісін ажырата білу, ботаникалық баққа, жас натуралистер станциясына экскурсия жасау
3. Дұрыс жүру әдісі мен дене қалпын қалыптастыру	3.1 Әртүрлі әрекет барысында денені түзу ұстауды қалыптастыру	6.3.1.1 қозғалмалы ойындарды пайдаланып, ойын әрекетін бақылау, қозғалыс сымбатын сақтау
	3.2 Жүрудің түрлері	6.3.2.1 жеке және топта жол жиектерімен және тротуарлармен жүру тәсілдерін меңгеру
	3.3 жінішке таяқпен жүру дағдылары	6.3.3.1 жінішке таяқтың функцияларын (буфер, щуп, дыбыс беруші, таяқпен жүру білу және оларды практикалық түрде пайдалану; трості қолдану) білу және оларды практикалық түрде пайдалану; трості қолдану қауіпсіздік ережелерін сақтау
2-тоқсан		
4. Шағын кеңістікте бағдарлау	4.1 Мектеп ғимаратында жінішке таяқтың көмегімен бағдарлау	6.4.1.1 мектеп кеңістігінде кабинеттердің орналасуын бір-бірімен салыстырып, қатыстылығын өзінің орнын сипаттау, білу
		6.4.1.2 мектеп ғимаратында өзі бағдарлай алу үшін жол картасын құрастыру
	4.2 Мектеп территориясы туралы түсінік	6.4.2.1 жінішке таяқтың көмегімен мектеп ғимаратының негізгі объектілерін (стадион, балабақша, ойын алаңы, қоғамдық орталық және қосалқы қақпаларды) білу
	4.3 Топографиялық дағдылардың дамуы	6.4.3.1 мектептің территориясының бедерлі графикалық жобасын құрастыру
	4.4 Бағдарларды қолдана отырып берілген маршрут бойынша мектеп территориясында бағдарлау	6.4.4.1 жінішке таяқ арқылы мектеп аумағындағы тұрақты және кездейсоқ, кедергілерді тексеріп сипаттау

		6.4.4.2мектеп аумағында мәдениет нормаларын меңгеру
5. Сүйемелдеушімен жүру	5.1 Ересектермен және құрдастарымен жүру	6.5.1.1 әр түрлі жағдайларда өтініш білдіру арқылы қоршаған ортадан көмек алуды түсіну 6.5.1.2 сүйемелдеушінің көмегімен санитарлық жүйені пайдалану практикалық дағдыларын меңгеру
3-тоқсан		
6. Жабық кеңістікте бағдарлау	6.1 Мәдени мақсаттағы нысандар	6.6.1.1 саябақ, аквапарк және хайуанаттар паркінің орналасуын өз бетімен бағдарлауды жүруді және онда қауіпсіз жүріп-тұруды меңгеру
	6.2 Тұрмыстық мекемелер	6.6.2.1 ең жақын тазалау және кір жуу мекемесінің орналасуын олардың ішкі сәнін және оларға баратын маршрутты анықтау 6.6.2.2 тапсырыстарды рәсімдейтін және қабылдайтын мекемелермен қарым-қатынас жасау дағдыларын меңгеру
	6.3 Әлеуметтік мекемелер	6.6.3.1 зағип жандардың Қазақстандық қоғамының функцияларын маңыздылығын түсіну; Зағип жандардың Қазақстандық қоғамының мүшелерінің құқықтары мен міндеттерін, құрамына ену ережелерін меңгеру
	6.4 Оқу орындары және кітапхана	6.6.4.1 абитуриент, студент, бакалавр, магистрант, оқу топтарының түсініктерін меңгеру 6.6.4.2 зағип жандардың Қазақстандық қоғамының кітапхана орнын және оған маршрутты білу 6.6.4.3 кітапханаға дейінгі және кері ең тиімді маршрутты меңгеру
	6.5 Сауда мекемелері	6.6.5.1 сауда мекемелеріндегі қызметкерлердің мамандықтарын (кассир, контролер) және олардың функцияларын білу; олармен қатынаста білікті болу
	6.6 Қоғамдық тамақтандыру кәсіпорындары және азық-түлік дүкендері	6.6.6.1 супермаркеттегі азық-түлік бөлімдерін иісі арқылы анықтау 6.6.6.2 супермаркетте сатып алулар жасауды білу (арба алу, оның бағасын білу, төлеу және орау)
	6.7 Денсаулық сақтау	6.6.7.1 ең жақын орналасқан дәріхананың мекен-жайын белгілеген дәріні сатып алу кезінде сатушы-фармацевтпен қатынас жасау дағдыларын меңгеру

		6.6.7.2 дәрі-дәрмек және дәрумендер туралы түсініктің болуы 6.6.7.3 рецептсіз жасөспірімдерге дәрілік препараттардың салынатынын білу
7. Кең кеңістікте бағдарлау	7.1 Кең кеңістіктің нысандары	6.7.1.1 тұйық көшелердің, даңғылдардың, алаңдардың орналасқан жерін (таулар, ормандар, су объектілері) анықтау
	7.2 Жергілікті жердің картасымен жұмыс жасау кезінде топографиялық дағдыларды қалыптастыру	6.7.2.1 түсті белгілері бойынша картадан табиғи объектілер орналасқан жерін (таулар, ормандар, су объектілері) анықтау
	7.3 Жол жүру ережесі	6.7.3.1 жаяу жүргіншілер мен көлік қозғалысын бақылау тәртібін білу 6.7.3.2 жолдардың орналасуы және ондағы көліктер туралы білу
	7.4 Көлік	6.7.4.1 сақталған анализаторлар мен тротуар пайдаланып анықтау; көлік күту аялдамадасында қауіпсіздік ережелерін білу 6.7.4.2 эскалаторлармен түскенде және мінгенде, метро платформасында қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтау
4-тоқсан		
7. Кең кеңістікте бағдарлау	7.5 Мен тұратын қала	6.7.5.1 туған қаланың тарихына хабардар болу және мақсатын сезіну 6.7.5.2 мектептің жанындағы аялдама орнын анықтау, қоныс алу объектілерінің нөмірлерін білу
	7.6 Спорт және туризм	6.7.6.1 спорт және спорт клубтары туралы ақпараттарды білу 6.7.6.2 жорыққа маршрут таңдау және демалуға баратын орындарды білу
8. Қарым-қатынас мәдениеті	8.1 Қарым-қатынаста ұлттық және мәдени құндылықтарды енгізу	6.8.1.1 құрдастарымен жеке тұлғалық құндылықтарына қатынас жасау (қарапайым, мейірімді, адал) 6.8.1.2 "Біз қонақтарды шақырамыз" атты рөлдік ойын қазынасына қонақжайлық салт мәнін жүзеге асыру

3) 7-сынып:

3- кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Кеңістіктік бағытталу пәніне кіріспе	1.1 Кеңістікте бағдарлауға оқытудағы жағымды түрткіні қалыптастыру	7.1.1.1 көрмейтін әдеби кейіпкерлер туралы кітап презентацияларын дайындау
2. Кеңістікте бағдарлауда анализаторларды үйлесімді қолдану	2.1 Көру арқылы қабылдау	7.2.1.1 кеңістікте неоскопикалық қабылдау дағдысын білу, үйлердің арасында арақашықтықты, олардың көлемін, нысанын, қабаттар саны мен олардың арақашықтығын анықтай алу
	2.2 Тактильді қабылдау	7.2.2.1 лифтте, бөлмеде және көшеде, бедерлі жазуды оқу 7.2.2.2 тактильді жолдарда жінішке таяқпен жаяу жүру дағдыларын меңгеру
	2.3 Есту арқылы қабылдау	7.2.3.1 дыбыстық сигналға 90 және 180 градусқа қозғала бұрылу
	2.4 Сипап сезу арқылы қабылдау и вибрация	7.2.4.1 ауырсыну сезімталдығы туралы түсініктің болуы; жінішке таяқ немесе таяқпен арқылы соқтығысуды алдын алу
	2.5 Иіс сезу	7.2.5.1 әтірлердің иістерін косметика және тұрмыстық химияны, супермаркетте әртүрлі бөлімдерді иісі арқылы ажырата алу
3. Дұрыс жүру әдісі мен дене қалпын қалыптастыру	3.1 Әртүрлі әрекет барысында денені түзу ұстауды қалыптастыру	7.3.1.1 сүйемелдеушімен жүрген кезде дұрыс дене сымбатын сақтау
	3.2 Жүрудің түрлері	7.3.2.1 жүрудің алуан түрлі әдістері мен түрлерін меңгеру (көшбасшының артынан, көлбеу жазықтық бойынша және жүкпен)
	3.3 Жінішке таяқпен жүру дағдылары	7.3.3.1 қажетті трості таңдау және қозғалыс кезінде пайдалану (ұзын – серуен, тірек – егде жастағы; жиналмалы үй – жайында; лазерлі кедергілерден өту кезінде)

		төртінші ашу мен жинақтауды меңгеру
2-тоқсан		
4. Шағын кеңістікте бағдарлау	4.1 Мектеп ғимаратында жінішке таяқтың көмегімен бағдарлау	7.4.1.1 мектепте қабаттарда оңжақты қозғалысты сақтай отырып, жінішке таяқтың көмегімен бағдарлау 7.4.1.2 мектеп бойынша қолзғалыстың қауіпсіздік ережелерін меңгеру
	4.2 Мектеп территориясы туралы түсінік	7.4.2.1 жінішке таяқтың көмегімен мектеп ғимаратына қатысты объектілерді мен өз орнын анықтау
	4.3 Топографиялық дағдылардың дамуы	7.4.3.1 "Ориентир" құралында мектеп территориясының жоспарын құрастыру
	4.4 Бағдарларды қолдана отырып берілген маршрут бойынша мектеп территориясында бағдарлау	7.4.4.1 жоғарғы, төменгі және бүйір кедергілерді анықтау 7.4.4.2 мектеп аумағында жінішке таяқарқылы белгіленген негізгі маршрут бойынша бағдарлау
5. Сүйемелдеушімен жүру	5.1 Ересектермен және құрдастарымен жүру	7.5.1.1 сүйемелдеушімен бірлескен жүрісте тәуелдік қарым-қатынас туралы алшақ болу (иыққа сүйене отырып жүру) 7.5.1.2 көлікте бірлескен сапарларда қажетті дағдыларды меңгеру
3-тоқсан		
6. Жабық кеңістікте бағдарлау	6.1 Мәдени мақсаттағы нысандар	7.6.1.1 театрлардың атауын, орналасуы мен жіктелуін есте сақтау (драма, ТЮЗ театры, қуыршақ театры) және кинотеатр (премьералық, ойын-сауық, студия) үздіксіз кино көрсетілімдермен, кинокафе, 3D, 4D)
	6.2 Тұрмыстық мекемелер	7.6.2.1 жақын жерде орналасқан почтаға дейінгі маршрутты білу 7.6.2.2 тапсырыстарды рәсімдейтін және қабылдайтын менеджермен қарым-қатынас жасау дағдыларын меңгеру (сәлемдеме, тапсырыстық хат жіберу)
	6.3 Әлеуметтік мекемелер	7.6.3.1 зағип жандардың Қазақстандық қоғамының орталығына дейінгі маршрутты белгілеп, онда бағдарлауды үйрену
	6.4 Оқу орындары	7.6.4.1 көрмейтіндерге арналған қол жетімді базалық оқу орындары мен ма

	және кітапхана	білу 7.6.4.2 кітапханадағы негізгі функционалдық бағыттар:каталог, абонемент, о кеңсенібілу
	6.5 Сауда мекемелері	7.6.5.1 дүкендердіңнегізгі түрлерін білу және ажырату (супермаркет, гиперма минимаркет); негізгі сауда бөлімдер мен сауда секцияларын (киім-кешек, аяқ киім, парфю
	6.6 Қоғамдық тамақтандыру кәсіпорындары және азық-түлік дүкендері	7.6.6.1 асханда өз бетінше және сүйемелдеушімен жүруді меңгеру 7.6.6.2 жақсы және ұқыпты тамақтану
	6.7 Денсаулық сақтау	7.6.7.1 жақын орналасқан емханалардың мекен жайын анықтау 7.6.7.2 тіркеу бөлімі, дәрігерлердің кабинеттері, зертханалар туралы мәліметт
		7.6.7.3 зағип жандарды алып жүруші жөнінде емханадағы әлеуметтік қызме
7.Кең кеңістіктебағдарлау	7.1Кең кеңістіктіңнысандар ы	7.7.1.1 бульварлар, алаңдар, жағалаулардың маңыздылығын түсіну
	7.2 Жергілікті жердің картасымен жұмыс жасау кезіндетопографикал ық дағдыларды қалыптастыру	7.7.2.1 қаланың әкімшілік аудандарға бөлуін білу және картадансалыстырма бірінен өздерінің орналасқан жерін анықтау
	7.3 Жол жүру ережесі	7.7.3.1 жол белгілерінің классификациясын және олардың түсі, пішіні мен к айырмашылықтарын түсіну 7.7.3.2 тәуелсіз қозғалыс кезінде жол белгілерін пайдалану
	7.4 Көлік	7.7.4.1 көлікке тән дыбыстары арқылы жақындап келе жатқан түрлерін аны (тежегіштер, есікті ашу, трамвай дөңгелектердің дыбыс, троллейбустар бум е 7.7.4.2 тактильді навигацияны пайдалана отырып, метрода бағдарлау дағды
4-тоқсан		

7. Кең кеңістікте бағдарлау	7.5 Мен тұратын қала	7.7.5.1 қаланың басты көрікті және архитектуралық құрылыстарын анықтау 7.7.5.2 мектеп жанында орналасқан кварталдар және көшелерде бағдар жасау
	7.6 Спорт және туризм	7.7.6.1 қаладағы спорттық нысандарды анықтау (стадиондар, бассейн, жүзу, залдары, ипподром, роликтер) 7.7.6.2 су айдынында демалысты ұйымдастыра білу, қауіпсіздік ережелерін соққысы мен күйіктерден алдын ала сақтану жұмыстарын жүргізу
8. Қарым-қатынас мәдениеті	8.1 Қарым-қатынаста ұлттық және мәдени құндылықтарды енгізу	7.8.1.1 қазақ халқының дәстүрлері мен салттарын, ата-аналарды құрметтеу маңыздылығын түсіну, отбасылық құндылықтарды түсіну 7.8.1.2 айналадағы адамдардың қамқорлығын қабылдай білу

4) 8-сынып:

4 -кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Кеңістіктік бағытталу пәніне кіріспе	1.1 Кеңістікте бағдарлауға оқытудағы жағымды түрткіні қалыптастыру	8.1.1.1 мектеп бітірген табысты түлектермен кездесулерге белсене қатысу
2. Кеңістікте бағдарлауда анализаторларды үйлесімді қолдану	2.1 Көру арқылы қабылдау	8.2.1.1 практикалық бағдарлауда сайнборд, билбордтар және түнгі уақытта жарықдиодты жазуларды пайдалану
	2.2 Тактильді қабылдау	8.2.2.1 жінішке таяқтың көмегімен үйге кіру және одан шығуды анықтау 8.2.2.2 жінішке таяқтың көмегімен тактильді зебра мен жатқан полиуретан анықтау
	2.3 Есту арқылы қабылдау	8.2.3.1 таныс адамдағы дауыс және жүрісі бойынша тану, олардың әрекет-жай-күйін анықтау
	2.4 Сипап сезу арқылы қабылдау и вибрация	8.2.4.1 кеңістікте қауіпсіз әрекет жасаудың оңтайлы жолдарын таңдау құлап қалған заттарды іздеу кезінде қауіпті жағдаяттарды алдын ала анықтау

		қалыпта немесе енкею кезінде қолды беттің алдында ұстау)
	2.5 Иіс сезу	8.2.5.1 өнеркәсіп және көлік иістерін анықтау, оларды бағдар ретінде
3. Дұрыс жүру әдісі мен дене қалпын қалыптастыру	3.1 Әртүрлі әрекет барысында денені түзу ұстауды қалыптастыру	8.3.1.1 жінішке таяқпен жүрген кезде дұрыс дене сымбатын сақтау
	3.2 Жүрудің түрлері	8.3.2.1 ауыларалық жолмен дұрыс жүру дағдысын меңгеру
	3.3 жінішке таяқпен жүру дағдылары	8.3.3.1 жінішке таяқпен жүру тәсілдерін жетілдіру: маятникті, диагона жанау тәсілі
2-тоқсан		
4. Шағын кеңістікте бағдарлау	4.1 Мектеп ғимаратында жінішке таяқтың көмегімен бағдарлау	8.4.1.1 шағын кеңістікте бағыттарды ауызша белгілеу (оң жағы, сол жағы, бұрышы, бұрылу) 8.4.1.2 мектептегі негізгі бөлмелер туралы ақпарат жинақтау және оны бағдарлауда пайдалану
	4.2 Мектеп территориясы туралы түсінік	8.4.2.1 көз өлшемі мен қадам арқылы объектілер арасындағы ара-қашықтық анықтау
	4.3 Топографиялық дағдылардың дамуы	8.4.3.1 "Графика" құралында мектеп маршруты бойынша қозғалыс схемасын модельдеу (құру)
	4.4 Бағдарларды қолдана отырып берілген маршрут бойынша мектеп территориясында бағдарлау	8.4.4.1 берілген маршрут бойынша жүру дағдыларын меңгеру, қосымша бағдарларды табу 8.4.4.2 кедергілерді еңсеру тәсілдерін білу оны мектеп аумағында бағдарлау қолдану
5. Сүйемелдеушімен жүру	5.1 Ересектермен және құрдастарымен жүру	8.5.1.1 бірлесіп жүрген кезде даулы жағдайларды ескеру және сүйемелдеушімен жақсы қарым-қатынаста болу 8.5.1.2 сүйемелдеушімен жабық кеңістікте (тұрмыстық, сауда, медициналық мекемелерде) бағдарлау дағдыларын меңгеру
3-тоқсан		

6. Жабық кеңістікте бағдарлау	6.1 Мәдени мақсаттағы нысандар	8.6.1.1 кинотеатрда бағдарлау, кассаны, көрермендер залын, буфет, д және билетке сәйкес орынды табу дағдыларын меңгеру және жінішк жерді белгілеу 8.6.1.2 кинотеатрда әдептілік нормаларын сақтау 8.6.1.3 "Ориентир" құралында кинотеатрдың жоспарын құру
	6.2 Тұрмыстық мекемелер	8.6.2.1 жақын орналасқан тұрмыстық техниканы жөндеу және киім м жөндейтін сервис орталықтарына дейінгі маршрутты меңгеру 8.6.2.2 тапсырыстарды рәсімдейтін және қабылдайтын менеджермен қатынас жасау дағдыларын меңгеру
	6.3 Әлеуметтік мекемелер	8.6.3.1 негізгі әлеуметтік мекемелердің орналасқан жерін (халыққа қ орталығы, жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар орталы беру туралы орталық), олардың қызметтері мен оларға бару маршрут
	6.4 Оқу орындары және кітапхана	8.6.4.1 ауызша университеттегі (факультет, университет әкімшілігі, де аудитория бөлімшесі) бөлімдерді белгілеу 8.6.4.2 каталог бойынша кітап (аудио кітапты, Брайль кітабын және б таңдай алу, тіркеу және тапсырыс беруді меңгеру
	6.5 Сауда мекемелері	8.6.5.1 сауданың негізгі ережелерін меңгеру; қажетті тауарды таңдау, құнын анықтау, кепілдік мерзімі мен тауардың кепілдік мерзімі арал сақтау; талапқа сай келмейтін тауарды сатушыға қайтару
	6.6 Қоғамдық тамақтандыру кәсіпорындары және азық-түлік дүкендері	8.6.6.1 қоғамдық тамақтандыру орындарының түрлерін (мейрамхана кафелер) білу 8.6.6.2 даяшымен байланыс нормаларын сақтау, ас мәзірінде көрсет таңдап, тапсырыс беру, есептесу
	6.7 Денсаулық сақтау	8.6.7.1 жедел жәрдем, инвотаксия, өртке қарсы қызмет және полици арқылы қоңырау шалған кезде ауызша қарым-қатынаста білікті бол 8.6.7.2 төтенше жағдайлар кезінде мінез-құлық ережелерін сақтау (ө сілкінісі, жағдайында)
7. Кең кеңістікте бағдарла	7.1 Кең кеңістіктің нысандары	8.7.1.1 тұрғын үйлер мен оларға өту жолдарын тұрақты бағдар ретінд

у	7.2 Жергілікті жердің картасымен жұмыс жасау кезінде топографиялық дағдыларды қалыптастыру	8.7.2.1 картада қала маңында орналасқан аудандарды тауып, оларды есте сақтау
	7.3 Жол жүру ережесі	8.7.3.1 қала ішінде ең тиімді және қауіпсіз жолдан өту үшін жер, жер үсті өткелдерін пайдалану 8.7.3.2 темір жолда өтпелі өткелдерден өту жолын үйрену
	7.4 Көлік	8.7.4.1 көлікке жінішке таяқтың көмегімен міну; салонында өзін ұстау сақтау, жолақысын төлеу, мүмкіндігі шектеулі адамдарға арналған орынды білу, трості орналастыру үшін орын белгілеу 8.7.4.2 поезд станцияның және оның функционалдық бағыттарына: н ақпараттық бюро, билет сату кеңселері кіретінін білу 8.7.4.3 платформада және вагондарға отырғызу кезінде қауіпсіздік ш сақтау, пойыздың келуі туралы ақпаратты мұқият тыңдау
4-тоқсан		
7. Кең кеңістікте бағдарлау	7.5 Мен тұратын қала	8.7.5.1 сәулет ансамбльдері (Бәйтерек, пирамида, Эйфель мұнарасы, және олардың құрылымдық элементтері (күмбез, шатыр, баған, сал түсінік болуы; қала сұлулығы мен өзіндік ерекшелігін тамашалау 8.7.5.2 қаланың ең маңызды объектілеріне дейінгі баратын қоғамдық бағдарлай алу (сауда орталықтары, кинотеатрлар, базарлар, білім бер медициналық мекемелердің)
	7.6 Спорт және туризм	8.7.6.1 өзіне спорт түрін таңдау спорт кешенінде және кері маршрут ү 8.7.6.2 туризм және таза ауада демалуға дайындыққа білікті болу (рк спорттық, аяқ киім және бірінші қажеттіліктегі дайындау үшін - матч қарсы крем, азық-түлік, ыдыс-аяқ)
8. Қарым-қатынас мәдениеті	8.1 Қарым-қатынаста ұлттық және мәдени құндылықтарды енгізу	8.8.1.1 әр түрлі кәсіп өкілдерімен этикалық қарым қатынас орнату: с шаштараз, клиенттерге қызмет көрсету менеджері және қаржылық бойынша қызметтерді көрсету үшін банк менеджері

5) 9-сынып:

5 -кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Кеңістіктік бағытталу пәніне кіріспе	1.1 Кеңістікте бағдарлауға оқытудағы жағымды түрткіні қалыптастыру	9.1.1.1 зағиптерге қол жетімді кәсіптер туралы презентация да
2. Кеңістікте бағдарлауда анализаторларды үйлесімді қолдану	2.1 Көру арқылы қабылдау	9.2.1.1 ағаштар, үйлер, жиектемелер, бағандар арқылы түскен бақылау; баспалдақпен көтерілген кезде және түскенде, бұрышпен көлеңкені пайдалану
	2.2 Тактильді қабылдау	9.2.2.1 жінішке таяқтың көмегімен ғимараттарға кірудің тәсілдерін жолдарын түсіну, 9.2.2.2 бордюрларды анықтау, олардан өту
	2.3 Есту арқылы қабылдау	9.2.3.1 дыбыстық маякқа және дыбыстық бағдаршамдарға ба
	2.4 Сипап сезу арқылы қабылдау и вибрация	9.2.4.1 діріл бойынша қабылдау арқылы кедергілерді анықтау (ғимараттар, шарбақтар, машиналар)
	2.5 Иіс сезу	9.2.5.1 иістерді жағымды және жағымсыздарға жіктеу; санитариялық-гигиеналық нормаларды сақтау
3. Дұрыс жүру әдісі мен дене қалпын қалыптастыру	3.1 Әртүрлі әрекет барысында денені түзу ұстауды қалыптастыру	9.3.1.1 әртүрлі әрекет барысында денені түзу ұстауды бақылау
	3.2 Жүрудің түрлері	9.3.2.1 ойлы-қырлы жерлерде компаспен немесе навигациям дағдысын меңгеру
	3.3 жінішке таяқпен жүру дағдылары	9.3.3.1 баспалдақпен көтерілу және түсу, жінішке таяқтың көмегімен жайына кіру және одан шығу тәсілдерін меңгеру
2-тоқсан		
4. Шағын кеңістікте бағдарлау	4.1 Мектеп ғимаратында жінішке	9.4.1.1 мектептің бөлмелерін графикалық түрде бейнелеу

	таяқтың көмегімен бағдарлау	
	4.2 Мектеп территориясы туралы түсінік	9.4.2.1 объектілердің қай тарапта орналасқанын анықтау
	4.3 Топографиялық дағдылардың дамуы	9.4.3.1 негізгі бағыттарды сипаттау және талдау
	4.4 Бағдарларды қолдана отырып берілген маршрут бойынша мектеп территориясында бағдарлау	9.4.4.1 мектеп аумағында бағдарларды, трості, тактильді навигаторларды пайдалана отырып жүріп-тұру дағдыларын меңгеру
5. Сүйемелдеушімен жүру	5.1 Ересектермен және құрдастарымен жүру	9.5.1.1 сүйемелдеушіге белгіленген пунктке дейінгі негізгі бағыттарды сипаттау және ауызша белгілей білу 9.5.1.2 сүйемелдеушімен Кең кеңістікте жүрудің негізгі әдістерін білу
3-тоқсан		
6. Жабық кеңістікте бағдарлау	6.1 Мәдени мақсаттағы нысандар	9.6.1.1 театрдағы негізгі ұғымдарды білу және түсіндіру (көрсету, сахна, портер, амфитеатр, балкон, жоғарғы ярус, софиттер, рампы); театрда бағдарлау дағдыларын меңгеру (буфетке, санузел, гардеробқа бару); театрда билетке сәйкес орынды таба білу, тропинка орынды анықтау 9.6.1.3 театрда өзін ұстауда әдеп нормаларын сақтау 9.6.1.4 театрадың керемет атмосферасын сезіну 9.6.1.5 "Ориентир" құралында театрдың жоспарын құрастыру
	6.2 Тұрмыстық мекемелер	9.6.2.1 ең жақын сұлулық салондарының мекен жайын, функцияларын, бағыттары мен қызметтердің ауқымын, оған дейінгі маршрутты білу 9.6.2.2 сұлулық салондарының қызметкерлерімен қарым-қатынас жасау дағдыларын меңгеру
	6.3 Әлеуметтік мекемелер	9.6.3.1 әлеуметтік мекемелерде өз-өзін бағдарлай білу, іскерлік қатынас және қажетті құжаттарды тіркеуде білікті болу
	6.4 Оқу орындары және	9.6.4.1 іс жүзінде мектептерде бағдарлау дағдыларын үйрену

	кітапхана	9.6.4.2 оқу залында мерзімдік басылымдар, көркем және оқу әдебиеті, жұмыс істеу кезінде оқырман қызметтерін пайдалану
	6.5 Сауда мекемелері	9.6.5.1 банкноттарды анықтау және қарапайым сатып алулар жасау
	6.6 Қоғамдық тамақтандыру кәсіпорындары және азық-түлік дүкендері	9.6.6.1 қазақ тағамдарының, ұлттық тағамдар мен бұйымдарының ерекшеліктерін білу 9.6.6.2 ұлттық тағамдар бойынша презентация дайындау
	6.7 Денсаулық сақтау	9.6.7.1 вирустық, инфекциялық аурулар, көз аурулары мен жаралардың алдын алуды білу 9.6.7.2 жұмыс орының тиісті жарықтандырылуын қадағалау
7. Кең кеңістікте бағдарлау	7.1 Кең кеңістіктің нысандары	9.7.1.1 темір жол, автомобиль және жаяу жүруге арналған көпірлер, қалыптастыру және оларды тұрақты бағдар ретінде пайдалану
	7.2 Жергілікті жердің картасымен жұмыс жасау кезінде топографиялық дағдыларды қалыптастыру	9.7.2.1 оңтүстіктен солтүстікке және батыстан шығысқа қарай нүктелерінің ұйымдастыру ретін анықтап, есте сақтау; "Квартал" картасын түсіну
	7.3 Жол жүру ережесі	9.7.3.1 қиылыстардың түрлерін (Т-тәрізді, Х-тәрізді) білу және анализдеу торлар мен жіншікке таяқтың көмегімен жолдарды еңсерудің негізін білу 9.7.3.2 жол жүру ережелерін сақтай отырып, өз бетімен қала ішінде жүру
	7.4 Көлік	9.7.4.1 трамвай бойынша, одан кіруге және шығуға, трамвай алдымен кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтау 9.7.4.2 вагонда бағдарлау дағдыларын меңгеру, купелердің, плакаттардың және дәретхананың орналасқан жерін білу 9.7.4.3 отырғызылатын орынды іздеу кезінде вагонның ішкі бағдарлау пайдалану (терезелер мен бөлімдер)

		9.7.4.4 қызмет туралы ақпаратты білу және оны пайдалану
4-тоқсан		
7. Кең кеңістікте бағдарлау	7.5 Мен тұратын қала	9.7.5.1 ескерткіштердің түрлерін (Бюст рельеф, мүсіні, стела, обелиск, мемориалдық) ажырата алу және тұрақты бағдар ретінде оларды бағдарлау 9.7.5.2 қаланың басты көшелері, даңғылдары мен алаңдары анықтау және бағдарлау
	7.6 Спорт және туризм	9.7.6.1 спорттық іс-шараларды бақылау: конкурстар, олимпиадалар, паралимпиадалар 9.7.6.2 шатырды тарату және от жағу
8. Қарым-қатынас мәдениеті	8.1 Қарым-қатынаста ұлттық және мәдени құндылықтарды енгізу	9.8.1.1 коммуникативті байланыс қызметін сыни талдау, бағалау 9.8.1.2 басқалардың жағымсыз мінез-құлығын адекватты түрде бағалау

5) 10-сынып:

6- кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Кеңістіктік бағытталу пәніне кіріспе	1.1 Кеңістікте бағдарлауға оқытудағы жағымды түрткіні қалыптастыру	10.1.1.1 көрмейтін табысты адамдар туралы мәліметтерді талдау және жинақтау өзін-өзі дамытудың тиімді жолдарын таңдау
2. Кеңістікте бағдарлауда анализаторларды үйлесімді қолдану	2.1 Көру арқылы қабылдау	10.2.1.1 жарық көлеңкесін пайдаланып, кеңістікте қауіпсіз жүру дағдыларын меңгеру
	2.2 Тактильді қабылдау	10.2.2.1 жінішке таяқтың көмегімен тоғай, орман, таудағы жолдарды табу 10.2.2.2 жінішке таяқтың көмегімен ағаштарды, бұталарды, арықтарды және оларды еңсере білу
	2.3 Есту арқылы қабылдау	10.2.3.1 тән дыбыстарға сәйкес кеңістікті талдау, оларды практикалық бағдарлауда пайдалану
	2.4 Сипап сезу арқылы	10.2.4.1 бұлшықет, сүйек-буындық қабылдау арқылы ақпараттарды қабылдау

	қабылдау и вибрация	жинақтау
	2.5 Иіс сезу	10.2.5.1 иістерді талдау және иіс сезуді практикалық бағдарлауда
3. Дұрыс жүру әдісі мен дене қалпын қалыптастыру	3.1 Әртүрлі әрекет барысында денені түзу ұстауды қалыптастыру	10.3.1.1 айналадағылар адамды эстетикалық тұрғыдан қабылдау дене келбеті мен дене қалпының мәнін түсіну
	3.2 Жүрудің түрлері	10.3.2.1 баспалдақпен түсу, көтерілу кезінде, арықтардан, бордюрдан кезінде вестибулярлық аппараттың функцияларын үйлестіру
	3.3 Жінішке таяқпен жүру дағдылары	10.3.3.1 кедергілердің түрлерін анықтау (тұрақты, уақытша, кезде және бүйір) және оларды жінішке таяқтың көмегімен еңсеру
2-тоқсан		
4. Шағын кеңістікте бағдарлау	4.1 Мектеп ғимаратында жінішке таяқтың көмегімен бағдарлау	10.4.4.1 мектеп ғимаратында қозғалмалы маршрут бойынша сақтандыру анализатор мен жінішке таяқарқылы өздігімен жүру
	4.2 Мектеп территориясы туралы түсінік	10.4.2.1 мектеп территориясы жайлы ақпаратты жинақтау және қолдану
	4.3 Топографиялық дағдылардың дамуы	10.4.3.1 оңтайлы және қауіпсіз маршруттар таңдау
	4.4 Бағдарларды қолдана отырып берілген маршрут бойынша мектеп территориясында бағдарлау	10.4.4.1 мектеп аумағында қозғалыстың ыңғайлы бағыттарын өз бетінше таңдау және кеңістікте бағдарлау 10.4.4.2 өз бетінше қауіпсіз қозғалыс жолдарын таңдау және кеңістікте бағдарлау
5. Сүйемелдеушімен жүру	5.1 Ересектермен және құрдастарымен жүру	10.5.1.1 сүйемелдеушімен бірлескен әрекетті үйлестіру және алдымен маршрутты талдау
3-тоқсан		
6. Жабық кеңістікте бағдарлау	6.1 Мәдени мақсаттағы нысандар	10.6.1.1 бос уақытты тиімді ұйымдастыру – мәдени-ойын сауық нысандарына бару
	6.2 Тұрмыстық мекемелер	10.6.2.1 ең жақын банктің орналасқан жерін, оған бару маршрутын көрсетілетін қызметтер түрін (валюта, вексельдерді төлеу, қарыз анықтау) 10.6.2.2 қаржылық операциялар бойынша қызмет көрсететін банк қызметкерлерімен қарым-қатынас жасау дағдыларын меңгеру
	6.3 Әлеуметтік мекемелер	10.6.3.1 құқықтық мәдениеттен хабардар болу; заңғардың құқық міндеттерін білу (жеке көмекшісі және әлеуметтік жәрдемақы алу)

		жұмыс уақытының ұзақтығы қысқартылған; қосымша ақылы деп
	6.4 Оқу орындары және кітапхана	10.6.4.1 ұсынылған мамандық бойынша, жоғары оқу орнының ауқ 10.6.4.2 таңдалған оқу орнына дейінгі маршрутты зерттеу 10.6.4.3 интернет кітапханаларды пайдалану және әлеуметтік желі электрондық кітаптарменалмасуда білікті болу
	6.5 Сауда мекемелері	10.6.3.1 құқықтық мәдениеттен хабардар болу; зағиптардың құқы міндеттерін білу (жеке көмекшісі және әлеуметтік жәрдемақы алу жұмыс уақытының ұзақтығы қысқартылған; қосымша ақылы деп
	6.6 Қоғамдық тамақтандыру кәсіпорындары және азық-түлік дүкендері	10.6.6.1 қазақ ұлттық дәстүрі мен салттарын сақтай отырып той м ұйымдастыру 10.6.6.2 дұрыс тамақтану мен салауатты өнімдер бойынша ақпара
	6.7 Денсаулық сақтау	10.6.7.1 қолайсыз жағдайларда алғашқы көмек көрсете алу(естен ыстығы көтерілген жағдайда, сынықтар, күйік шалғанда) 10.6.7.2 алғашқы көмек көрсету барысында қырағы және икемді б
7.Кең кеңістікте бағдарлау	7.1Кең кеңістіктіңнысандары	10.7.1.1 негізгі бос объектілер туралы ақпаратты жинақтау, презент
	7.2 Жергілікті жердің картасымен жұмыс жасау кезінде топографикалық дағдыларды қалыптастыру	10.7.2.1 топографиялық кескінді кеңістіктік бағдарға аудару; қа аудандарының біріне презентация дайындау
	7.3 Жол жүру ережесі	10.7.3.1 жол-көлік оқиғаларының себептерін талдау және көлік жо. ережесін бұзғаны үшін құқықтық жауапкершілікке тартылу 10.7.3.2 жол көлік оқиғасы кезінде тиімді мінез-құлық тактикасын
	7.4 Көлік	10.7.4.1 сақталған анализаторлар мен бағдарлағыштарды (бұрылыс, трамвай, сәулет құрылыстар) пайдалана отырып, керекті межені а 10.7.4.2 әуежайдың мақсаты мен оның функционалдық аймақтар (ресепшн, ақпараттық үстел, жер қол жеткізу, терминал)

		10.7.4.3 рейстер туралы ақпаратты мұқият тыңдау; 10.7.4.4 қону кезінде алып жүруші тьюторды пайдалану 10.7.4.5 онлайн билеттерін сатып алуды білу
4-тоқсан		
7. Кең кеңістікте бағдарлау	7.5 Мен тұратын қала	10.7.5.1 ескерткіштерге экскурсиялар жасау және гүл шоқтарын қоса сақтап қалу; жас ұрпаққа өткеннің тарихи мұрасы туралы ақпарат беру 10.7.5.2 қоғамдық көліктердің маршруттарын синтездеу және өз бетінше бағдарлай алу
	7.6 Спорт және туризм	10.7.6.1 мектептің спорт өміріне белсенді қатысу 10.7.6.2 табиғат аясында отырыстар ұйымдастыру, тауда және орманда қауіпсіздік ережелерін сақтау
8. Қарым-қатынас мәдениеті	8.1 Қарым-қатынаста ұлттық және мәдени құндылықтарды енгізу	10.8.1.1 әлеуметтік ортаның ерекшеліктерін адекватты түрде бағалау 10.8.1.2 қоғамдағы мінез-құлық және қарым-қатынас мәдениетін сақтау

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2018 жылғы 20 қыркүйек

№ 469 бұйрығына 43-қосымша
Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2013 жылғы 3 сәуірде

№ 115 бұйрығына 483-қосымша

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Мимика және пантомимиканы дамыту" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10

сыныптары үшін "Мимика және пантомимиканы дамыту" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. "Мимика және пантомимиканы дамыту" пәнінің мақсаты - адами өзара қарым-қатынас туралы, өзіне деген, құрбыларына, ересек адамдарға қатысты эмоционалды-уәждемелік ұстанымдары туралы жүйелі білімді қалыптастыру; сонымен бірге тұлғалық дамуына септігін тигізетін, қоғамдағы адекватты тәртіп үшін қажетті коммуникативті дағдыларды, біліктілікті және тәжірибені меңгерту. Бағдарлама көру қабілеті зақымдалған білім алушылардың жас ерекшелік және танымдық мүмкіндіктеріне сәйкес әр пән бойынша білім, біліктілік, дағды мазмұны мен көлемін анықтайтын оқу-нормативті құжат болып табылады.

3. "Мимика және пантомимиканы дамыту" пәнінің міндеттері:

1) әңгімелесушінің эмоционалды жай-күйін қабылдауға және өзінің сезімін білдіруге үйрету;

2) адамға қажетті мимиканы, мәнерлі қимылдарды, жесттер мен дене қалыптарын қабылдау және өздігінен жасау біліктілігін қалыптастыру;

3) өзіндегі, әңгімелесушідегі, әдеби шағарма кейіпкеріндегі эмоциональды жай-күйін сөзбен сипаттау және олардың сыртқы көріністерін сипаттау дағдыларын дамыту;

4) қарым-қатынасқа деген және айналадағы адамдарға қызығушылығын дамыту;

5) өзінің тәртібі мен айналадағы адамдардың істерін сыртқы көріністері бойынша талдау арқылы өзін реттеу, өзін бақылау және адекватты бағалау іс-әрекетінің негіздерін қалыптастыру;

6) айналадағыларға деген өзара құрмет, өзара сенім және басқаларға жан ашу сезімін дамыту;

7) қарым-қатынастың вербалді және вербалді емес құралдарының

көмегімен еркін практикалық іс-әрекетте мәдени тәртіптің қалыптасқан дағдыларын қолдану.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Бағдарлама білім беру құндылықтары мен мектептен "шығу" нәтижелерінің нақты пәннің мақсаттар жүйесімен өзара байланысы мен өзара шарттылығына негізделген тәрбиелеу мен оқытудың біртұтастығы қағидасын іске асыруды қамтамасыз етеді.

5. Бағдарлама көру қабілеті бұзылған білім алушының коммуникативтік, танымдық және әлеуметтік тұрғыдағы белсенділігін оның компенсаторлық мүмкіндіктерін, әдістемелік тәсілдер мен оқытудың арнайы техникалық құралдарын пайдалану арқылы дамытуға мүмкіндік береді.

6. Айналадағы шынайлықты көру арқылы дистанты (қашықтықта) қабылдау мүмкіндігінен айрылған және орын толтыру тәсілдеріне үйретілмеген балаларда эмоциялар, мимика, жесттер мен пантомимика туралы түсініктері беріксіз, көмескі болады, мұның барлығы тұлға аралық қарым-қатынасты, кейін әлеуметтенуді де едәуір дәрежеде қиындатады, балалар өзара әрекеттесудің түрлі жағдаятында өздерін адекватсыз жиі ұстайды, оны дұрыс бағаламайды, бұл балалар арасындағы байланыстың тоқтауына немесе ұзақтығының аз болуына әкеп соғады.

7. Көру қабілеті бұзылған білім алушылардың сенсорлық көру депривация жағдайындағы таным іс-әрекетінің ерекшелігін ескере отырып, қарым-қатынастың вербальді және вербалсіз құралдарын дамыту процесін мақсатқа бағытталған түрде басқаруды қарастырады.

8. "Мимика және пантомимиканы дамыту" коррекциялық пәнін оқыту көру қабілеті бұзылған білім алушыларды әлеуметтік ортаға, белсенді тілдік ортаға барынша енгізуді, оның қимыл-қозғалыс әрекетін жетілдіруді, эмоциональді тонусын түзетуді қамтамасыз етуге, оқу іс-әрекетінің бастапқы кезеңдерін, яғни бағдар беру кезеңін, өзін бақылау мен өзін бағалау кезеңін қалыптастыруға, оқу-танымдық іс-әрекетінің түрткісін жақсартуға мүмкіндік береді.

9. Көру қабілеті бұзылған тұлғаларды оқыту құндылыққа бағытталған, тұлғаға бағытталған, іс-әрекеттік, дифференциальді және коммуникативті тұрғылар негізінде жүзеге асады.

10. Оқытудағы құндылыққа бағытталған тәсілі – бұл белгілі құндылық тұрғысынан оқу-іс-әрекетін ұйымдастыру мен орындау, оның нәтижесін алу және қолдану тәсілі. Құндылыққа бағытталған оқу процесі білім алушы тұлғасындағы құндылықтар жүйесін мақсатты түрде қалыптастырады. Құндылық бағыттары – бұл тұлғаның өз іс-әрекетінің бағыты ретінде белгілі құндылықтарды таңдай білу қабілеті (құндылықтарда бағдарлай білуі), оларды өзіндік әлеуметтік маңызды құндылықтар ретінде ұғынып, қабылдай алуы.

11. Жеке тұлғаға бағытталған тәсілі. Жеке тұлғаға бағытталған тәсілдеменің мақсаты оқу процесін дараландыру, білім алушы тұлғасын оқыту кезінде үйлесімді қалыптастыру мен жан-жақты дамыту, білім алушының психикалық, дене дамуының дара ерекшеліктерін ескере отырып, оның шығармашылық әлеуетін, компенсаторлық мүмкіндіктерін ескере отырып, мінез-құлқының қажеттілігі мен уәждемесін толық ашу болып табылады.

12. Әрекеттік тәсіл. Өзінің білім алуының мақсаттарын өздігінен белгілей алуы, таным іс-әрекетінің жаңа міндеттерін өзі үшін айқындап қоюы, бағдарлау мен ұтқырлық іс-әрекетіндегі өзінің уәждемесі мен қызығушылығын дамыту, мақсатқа жету жолын (альтернативті) өздігінен жоспарлай білуі, бағдарлау мен ұтқырлықтағы оқу және танымдық міндеттерін шешудің тиімді тәсілдерін таңдай алуы; өзінің әрекетін жоспарланған нәтижелерге сәйкестендіре білуі, нәтижеге жету барысында өзінің іс-әрекетін бақылауға алуы, ұсынылған шарт пен талаптар аясында әрекет ету тәсілдерін анықтауы, бағдарлау мен ұтқырлыққа байланысты өзгермелі жағдаятқа сәйкес өз әрекетін реттеуі, оқу міндеттерінің дұрыс орындалуы мен оны шешудегі өзінің мүмкіндіктерін бағалай алуы.

13. Дифференциалді тәсілі балалардың көру қалпына және қоршаған ортада бағдарлау тәсілдеріне байланысты дифференциалді тапсырмаларын пайдалануды ұйғарады және арнайы жұмыс формалары мен әдістемелерін, төлтума оқулықтарын, көрнекі құралдарын, тифлотехниканы қолдануды, сынып пен топтың сыйымдылығын азайтуды

және жеке-топшада оқыту әдістемелерін қамтиды.

14. Коммуникативті тәсіл. Коммуникативті тәсілдемеге сәйкес оқыту процесіне мұғаліммен, құрбыларымен ынтымақтасқан және бірлескен оқу іс-әрекетін ұйымдастыру біліктілігін қалыптастыратын, балалардың жеке және топта жұмыс істеу, ұстанымдары мен қызығушылықтарын ескеру негізінде дау-дамайдың шешімін табу, өз пікірін айта білу, негіздей білу және қорғай алу, өз сезімін, ойын, қажеттілігін білдіру үшін, өз іс-әрекетін жоспарлау және реттеу үшін коммуникативті міндеттерге сәйкес сөйлеу тілі құралдарын саналы түрде қолдана білу дағдыларын дамытатын тапсырмалар кіреді.

15. Ойын арқылы оқыту. Негізгі әдістемелік тәсілдер ретінде ойын-қойылымдарын қолданылады, олар ойын-саяхатында, рөлдік, жағдаяттық, дидактикалық, қозғалыс ойындарында, жаттығу мен тренингтерде көрініс табады.

16. Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану. Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды және GPS навигацияларын бағдарлау мен ұтқырлық аумағында қолдану құзыреттілігін қалыптастыру мен дамыту; мультимедиялық ресурстарды және бұқаралық ақпарат құралдарын пайдалану; Интернет пен мәліметтер базасында ақпараттарды іздеу; ақпараттық-коммуникациялық ақпаратты құру және өңдеу үшін пайдалану; оқытудың белсенді түрлерін техникалық тұрғыдан қолдау үшін интерактивті тақталарды пайдалану; білім алушылармен, мұғалімдермен жұмыс істеу үшін байланыс арналары бойынша ынтымақтастық, қарым-қатынас және ақпаратпен алмасу үшін электронды байланыстарды қолдану, онлайн форумдарына, оқытудың виртуалді ортасына қатысу.

17. Оқу іс-әрекетінің негізгі түрлері:

1) оқу, әңгімелесу, талқылау, мазмұндау, тақпақтау (декламирование), талдау;

2) импровизация ойындары, ережелері бар ойындар, сюжетті ойындар, дидактикалық және театрланған ойындар, драматизация ойындары;

- 3) жоғарғы психикалық функцияларды дамытуға арналған ойындар;
- 4) тифлографика, сурет салу: еркін, тақырыптық, фантазиялық;
- 5) қойылым үзінділерін (эюдтарды), жаттығуларды, видеофильмдерді көру және талдау;
- 6) иллюстрацияларды, сурет нысаналарын және сюжетті картиналарды (көру қалдығы кезінде) қарастыру және талдау;
- 7) психогимнастикалық жаттығулар мен ойындар;
- 8) ертегітерапия, арттерапия элементтері бар ойындар;
- 9) тыныстау, көру, саусақ гимнастикалары.

18. Мимика және пантомимиканы дамыту бойынша сабақтар аптасына 1 рет, білім алушының даму деңгейін ескере отырып құрылған топпен (3-5 адам), ерекше қиын жағдайда жеке өткізіледі. Жеке жұмыс жүргізілетін білім алушылардың жетіспеушілігінің түзетілуіне қарай оларды топтық сабақтарға енгізеді.

19. Сабақтың құрылымдық компоненттері:

- 1) 1 кезең – бұлшық ет тырысуын жою немесе олардың тонусын көтеру;
- 2) 2 кезең мимикамен, жестпен және дене қалпымен танысу;
- 3) 3 кезең – бет пен дененің мәнерлі қимылдарына үйрету, іс-әрекетті вербализациялау (сөйлеу тілімен қостау);
- 4) 4 кезең – қарым-қатынастың тілдік және тілдік емес құралдарын қойылым үзіндісіне (эюдқа), ойынға, сахналауға енгізу;
- 5) 5 кезең – мимика және пантомимика арқылы эмоциональді жай-күйді, көңіл-күйді және мінездің жеке қасиеттерін түзетуге үйрету.

20. Арнайы білім берудегі білім алушылардың коррекциялық цикл

пәндері бойынша жетістіктерін бағалау сапалық-сипаттамалық, эмоционалды түрде болады (өзінің мүмкіндіктеріне дұрыс қатынас қалыптастыру) және білім алушылардың коммуникативті дағдыларының дамуы мен қалыптасуының табысты мониторингіне негізделді.

21. Бағдарлама бойынша оқыту нәтижелігі үш деңгейде қарастырылады және сипаттау түрінде беріледі:

1) меңгеруге тырысады;

2) көмекпен (ересектің, құрбысының) меңгереді;

3) өздігінен меңгереді; жетекші құзыреттілігі бойынша.

3-тарау. "Мимика және пантомимиканы дамыту" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

22. "Мимика және пантомимиканы дамыту" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;

2) 6-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;

3) 7-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;

4) 8-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;

5) 9-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;

6) 10-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты құрайды.

23. "Мимика және пантомимиканы дамыту" пәннің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) 1-бөлім "Бұлшық ет аппаратын жаттықтыру";

2) 2-бөлім "Сезімдер мен эмоциональді жай-күйді қабылдау";

3) 3-бөлім "Қарым-қатынастың сөйлеу тілі және тілдік емес құралдарын

практикада қолдану";

4) 4-бөлім "Сөйлеу тілінің интонациясын дамыту";

5) 5-бөлім "Мәдени тәртіп дағдыларын қалыптастыру";

6) 6-бөлім "Мимика және пантомимика құралдарымен көңіл-күйді және мінездің жеке қасиеттерін түзету".

24. Курстың барлық бөлімдері өзара байланысты, бөлімдер өзара қиыстырылуы, бір-бірін өзара толықтырылаалады. Бір сабақта бөлімдер мен оқу әрекетінің түрлері үйлестіріле алады. Мысалы, "Практикада қарым-қатынастың тілдік емес құралдарын пайдалану және оларды іс-әрекетте дұрыс жасай алу біліктілігін қалыптастыру" тарауының мазмұнын "Сөйлеу тілінің мәнерлігін дамыту" тарауының элементтерімен үйлестіруге болады.

25. "Бұлшық ет аппаратын жаттықтыру" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) бұлшық ет аппаратын жаттықтыру.

26. "Сезімдер мен эмоциональді жай-күйді қабылдау" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) сезімдермен танысу;

2) сезімдерді тану, атау, сипаттау;

3) мимика мен пантомимиканы жаңғырту бөлімшелерін қамтиды.

27. "Қарым-қатынастың сөйлеу тілі және тілдік емес құралдарын практикада қолдану" бөлімітөмендегібөлімшелерді қамтиды:

1) жесттерді, мәнерлі қимылдарды орындауға жаттығу бөлімшесін қамтиды;

2) қылықты модельдеу.

28. "Сөйлеу тілінің интонациясын дамыту" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) интонациямен айтуды үйрету бөлімшесін қамтиды.

29. "Мәдени тәртіп дағдыларын қалыптастыру" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) мәдени тәртіп пен қарым-қатынастың адекватты тәсілдері бөлімшесін қамтиді.

30. "Мимика және пантомимика құралдарымен көңіл-күйдің және мінездің жеке қасиеттерін түзету" бөлімі келесі бөлімшені қамтиды:

1) көңіл-күйді және мінездің жеке қасиеттерін түзету бөлімшесін қамтиды.

31. 5-сыныпқа арналған "Мимика және пантомимиканы дамыту" пәнінің базалық мазмұны:

1) бұлшықет аппаратын жаттықтыру. Бұлшықеттің жеке топтарын ықтиярлы түрде кернеу және босаңсыту: қолдың, аяқтың, дененің және беттің;

2) эмоционалды жай-күйді қабылдай білуге, сәйкесінше сөйлеу мәнерімен қоса оларды мимикалық және пантомимикалық қимылдарымен жаңғыртуға үйрету: жабырқау, жиіркену, қызығушылық, абырой сезімдеріне байланысты мимиканы, ым-ишараттарды, дене қалпын, мәнерлі қимылдырды бекіту; мақтаныш, тәкаппарлық, табалау, құмарлану, ашулану сезімдерімен танысу; абырой/менмендік/ тәкаппарлық; наразылық/қаһар; қызығушылық/ құштарлық/әуестік; ашу/ табалау ұғымдарын саралау; кейіпкерлердің эмоционалды жай-күйін анықтай отырып, сюжетті әңгімелер оқу (мақтаныш, тәкаппарлық, табалау, құмарлану, ашулану); алғыс білдіру, қаһарлану, құштарлану сияқты эмоционалды жай-күйді мимикамен, ым-ишаратпен және мәнерлі қимылдармен қостай отырып көрсету; шаршау, елжіреу, ренжу ым-ишараттарын және мәнерлі қимылдарын моделдеу; алғыс білдіру, ренжу, құштарлану эмоцияларын әлеуметтік қолайлы тәсілдермен ашық

көрсетуге септігін тигізу; қызығушылық, әуесқойлық, табалау сияқты эмоционалды жай-күйге сәйкес келетін мәнерлі қимылдарды, ым-ишараттарды, дене қалыптарын жаңғырту;

3) қарым-қатынастың тілдік және тілдік емес құралдарын практикада пайдалану және оларды іс-әрекетте дұрыс жаңғырту біліктілігін қалыптастыру: күнделікті өмірдегі ым-ишараттар мен мәнерлі қимылдарын практикада жаңғырту: тісім аурады, итпен серуендеймін, ас әзірлеймін, от сөндіремін; тілдік емес құралдамен шаршау, қызығу, ызалану, әуестік, тәкаппарлық сияқты жай-күйлерді жаңғыртуға жаттықтыру; жол жүрісін реттеушінің, бағбанның, жер қазушының, программисттің, сатушының, оқытушының, ұшқыштың кәсіби іс-әрекетіне байланысты қимылдарды еліктеп көрсету; аяғын жыбырлатып басу, сүрініп, тырпылдатып жүруді еліктеп көрсету; айқын жағдаятта өзінің жүріс-тұрысын моделдеу (мен оған ризамын, қандай сүйкімді марғау! ұрысып жатқанда, сынағанда өзін адекватты ұстай білу, тәкаппар адамның қылығын еліктеп көрсету, мен ашулымын!);

4) сөйлеу тілінің интонациясын дамыту: жабырқау, жиіркену, мақтаныш, қуаныш сияқты эмоционалды жай-күйіне сәйкес сөйлеу тілінің интонацияларын бекіту;мәнерлі тақпақтау (декломирование), көркем туындыларды оқу; сезім реңктерін жеткізудегі мәнерлі интонацияны дағдыландыру: елжіреу/ұнату; қызығушылық/әуесқойлық; мақтаныш/тәкаппарлық;

5) мәдени тәртіп дағдыларын қалыптастыру:түрлі жағдаяттағы қылықтарды ойнап көрсету, жаттығу жүйесін (тренингер) орындату: өздігінен танысу, алғыс білдіру, қонақжай иесінің рөлін орындау, қонақтағы қылықты моделдеу, басқа адамға көмек көрсету, бейтаныс адамның сұрақтарына жауап беру, театрдағы, кинотеатрдағы, зообақтағы тәртіп, автоматты есік пен эскалатор жанындағы адекватты тәртіп, қалыпты дамудағы құрбыларымен, ересектермен, бөтен адамдармен адекватты қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру;

6) мимика және пантомимика құралдары арқылы көңіл-күй мен мінездің жеке қасиеттерін түзету:әдеби шағарма кейіпкерінің мінез қасиеттерін көрсететін (тәкаппарлық, қызғаныш, табалау) жағымсыз істеріне моралді баға беру;табалау, ашулану, шаршап-шалдығу, әуесқойлық сезімдерін

жою;табалау, ашулану, әуесқойлық сезімдерін бейнелеп көрсету кезінде мимика мен ым-ишараттерді қолдануға жаттығу, оларды сөзбен айту;жағымсыз қозғалыс автоматизмін жоюға бағытталған жаттығу.

32. 6-сыныпқа арналған "Мимика және пантомимиканы дамыту" пәнінің базалық мазмұны:

1) мимикалық бұлшықет аппаратын жаттықтыру. Тыныстауға назар аудара отырып, мимикалық бұлшық аппаратын жаттықтыруға бағытталған ойындарды және нұсқауларды орындау;

2) эмоционалды жай-күйді қабылдай білуге, сәйкесінше сөйлеу мәнерімен қоса оларды мимикалық және пантомимикалық қимылдарымен жаңғыртуға үйрету: менмендік, тәкаппарлық, табалау, әуестік, ашулану, қызғану, елжіреу сияқты эмоционалді жай-күйге сәйкес келетін мимикалық, пантомимикалық қимылдарды және сөйлеу тілі интонациясын бекіту; сезімдермен танысу: шарасыздық-дербестік; ұялшақтық-емін-еркіндік; қамқорлық, аяушылық-немқұрайлық; рақымшылық – қатыгездік; қамқорлық сезіміне байланысты эмоционалды жай-күйімен танысу; эмоционалды жай-күйлерді саралау біліктілігін дамыту: ұялшақтық/ қымсыну/ыңғайсыздық/жасқаншақтық; аяушылық/рақымшылық/ қаморшылық; танқалу/қайранқалу/аңырау; жиіркену/жеркену;кейіпкерлердің эмоционалды жай-күйлерін бөліп және саралай отырып, сюжетті әңгімелерді оқуға және мазмұнын қайта айтуға жаттығу (ұялу, қымсыну, аяушылық, рақымшылық, қамқорлық, таңқалу, таңырқау,абыржыту); аяушылық, қамқорлық, сергектік, абыржыту, қымсыну, жеркену, таңырқау эмоционалды жай-күйлерді мимикамен, ым-ишаратпен, мәнерлі қимылдармен адекватты білдіру; таңырқау, жиіркену, шарасыздық, ыңғайсыздық сияқты эмоционалды жай-күйлерге сәйкес келетін ым-ишараттерді, дене қалыптарын, мәнерлі қимылдарды моделдеу; рақымшылдық, қамқорлық, ұялшақтық, ыңғайсыздық, таңқалу эмоцияларын әлеуметтік қолайлы тәсілдермен ашық көрсетуге болысу;

3) қарым-қатынастың тілдік және тілдік емес құралдарын практикада пайдалану және оларды іс-әрекетте дұрыс жаңғырту біліктілігін қалыптастыру:таңырқау, рақымшылдық, қамқорлық, сергектік, таңқалу сезімдерін мимикамен және мәнерлі қимылдармен, дене қалпымен, ым-

ишараттермен көрсетуге үйрету; мәнерлі қимылдармен, ым-ишараттермен көрсетілетін шарасыздық, қымсыну, таңқалу, абыржу, жеркенгіштік, жиіркену, таңырқау, аяушылық сияқты эмоционалды жай-күйді фразалармен қостау; машинисттің, шаштаразшының, сырнайшының, әйнек жуушының, аспазшының, дирижердің кәсіби іс-әрекетіне байланысты әрекеттерді еліктеп көрсету; мас адамның, балеринаның, подиумда келе жатқан моделдің жүрісін еліктеп көрсету; белгілі жағдаятта өзінің қылығын дұрыс реттеуге үйрету: аяушылық, жанашырлық білдіру, (көңіл айту); бейтаныс жағдаяттағы тәртіп; өзінің жиіркенуін жасыру (таныс емес, ұнатпайтын тағамға); бір жерге барғысы келмегенде.

4) сөйлеу тілінің интонациясын дамыту: алғыс білдіру, елжіреу, тәкаппарлық, жақтырмау, шаршау, ашуланудың сөйлеу интонацияларын бекіту; таңқалу/қайранқалу/аңырау; аяушылық/қамқоршылық; тыныштық/сергектік; ұялшақтық/ыңғайсыздық; жиіркену/жеркену сезімдерін интонациямен білдіруге үйрету;

5) мәдени тәртіп дағдыларын қалыптастыру: өмірлік жағдаяттарды моделдеу: кітапханадағы, мұражайдағы дұрыс тәртіп; ресми рәсімдегі, қонақтарды мектепте күту кезіндегі дұрыс тәртіп; телефон қоңырауларына жауап бергенде; үй иесінің рөлін орындағанда; ескерту мен сынға адекватты кері жауап қайтару; құрбыларымен, ата-аналарымен, бейтаныс, көретін адамдармен қарым-қатынастың адекватты тәсілдерін қалыптастыру.

6) мимика және пантомимика құралдары арқылы көңіл-күй мен мінездің жеке қасиеттерін түзету: қозғалыс автоматизімін жоюды жаттықтыру; эмпатия, бауырмалдық сезімдерін дамытуға септігін тигізетін жағдаяттарды моделдеу; ескерту мен сынға адекватты жауап қайтару; ұялшақтық, жиіркену, жасқаншақтық сезімдерін жоюға бағытталған жаттығулар; сюжетті суреттер мен әңгімелер кейіпкерлерінің көңіл-күйлері мен эмоционалды жай-күйлерін вербалдандыру (сөзбен жеткізу).

33. 7-сыныпқа арналған "Мимика және пантомимиканы дамыту" пәнінің базалық мазмұны:

1) мимикалық бұлшықет аппаратын жаттықтыру: аутогенді жаттықтыру арқылы ағзадағы кейбір автоматты процестерді саналы

түрде түзету; тыныстауға назар аудара отырып, мимикалық және пантомимикалық бұлшық аппаратын жаттықтыруға бағытталған ойындарды және нұсқауларды орындау;

2) эмоционалды жай-күйді қабылдай білуге, сәйкесінше сөйлеу мәнерімен қоса оларды мимикалық және пантомимикалық қимылдарымен жаңғыртуға үйрету: шарасыздық, аяушылық, жанашырлық, елжіреу, ұялшақтық, қамқорлық, сергектік, жеркену, ыңғайсыздық, қымсыну сияқты сезімдер мен эмоцияларды мимикалық, пантомимикалық қимылдарымен бекіту; немқұрайлық/сабырлылық; безушілік/шеттеу/мелшиіп қалу; үрей/қорқу/зәренің ұшуы; өтініш/жалыну; қуаныш/шаттық; жауапкершілік/жинақылық сезімдері мен жай-күйлерімен танысу; жоғарыда айтылған сезімдер мен эмоционалды жай-күйлерді саралауға жаттығу; басқа адамның эмоционалды жай-күйін түсіну және саралау қабілетін дамыту; берілген эмоцияға байланысты әңгіме құрастыру; үрей/қорқу/зәренің ұшуы; қуаныш/шаттық; өтініш/жалыну сезімдерін мимикамен, ым-ишаратпен, дене қалпымен, мәнерлі қимылдармен көрсетуге жаттығу; әлеуметтік қолайлы тәсілдерімен қуаныш эмоциясын ашық білдіруге себептесу;

3) қарым-қатынастың тілдік және тілдік емес құралдарын практикада пайдалану және оларды іс-әрекетте дұрыс жаңғырту біліктілігін қалыптастыру: сюжетті әңгіме кейіпкерлерінің эмоционалды жай-күйін драматизациялау тәсілін қолдана отырып жаңғырту; етікшінің, ағаш ұстасының, дәрігер-массажисттің, скрипкашының кәсіби іс-әрекетіне байланысты әрекеттерді еліктеп көрсету; роботтың, "билеушінің" жүрісін, белі ауырған адамның жүрісін еліктеп көрсету; белгілі жағдаяттағы тәртіпті моделдеу: мен қатты үрейлендім, мен одан шошыдым, мен сасып қалдым; қорыққанынан мелшиіп қалды, табысқа жету шаттығы;

4) сөйлеу тілінің интонациясын дамыту: алдыңғы оқу жылындағы сөйлеу тілі интонацияларын бекіту; қорқу/зәренің ұшуы; өтініш/жалыну; қуаныш/шаттық; немқұрайлық/сабырлылық – эмоциональді жай-күйлерді интонациямен жеткізу; интонация бойынша басқа адамның көңіл-күйі мен сезімін табу (әңгімелер, фильмдер материалында);

5) мәдени тәртіп дағдыларын қалыптастыру: меншік құқығын сыйлау; танысу кезінде, қонақ шақырғанда ықылас білдіру; көмек ұсынғанда;

қоғамдық жерлерде әдептілік көрсету; басқа адамға тиесілі нәрсені сұрай білу; бас тартуға адекватты жауап қайтару жағдаяттарында мәдени тәртіп дағдыларын жетілдіру; айналадағы адамдармен қарым-қатынас жасаудың адекватты тәсілдерін қалыптастыру;

б) мимика және пантомимика құралдары арқылы көңіл-күй мен мінездің жеке қасиеттерін түзету: қозғалыс автоматизімін жоюға бағытталған жаттығулар; немқұрайлық, селқостық сияқты мінездің жағымсыз қасиеттеріне моралді баға беру; жинақылық, жауапкершілік сияқты мінездің қасиеттеріне оңды моралді баға беру; сурет салу, жағдаятты ойнап көрсету арқылы қорқыныш, шошыну сезімдерін жеңе білуін дамыту.

34. 8-сыныпқа арналған "Мимика және пантомимиканы дамыту" пәнінің базалық мазмұны:

1) мимикалық бұлшықет аппаратын жаттықтыру: аутогенді мимикалық бұлшық аппаратын жаттықтыру арқылы ағзадағы кейбір автоматты процестерді саналы түрде түзету; тыныстауға назар аудара отырып, мимикалық және пантомимикалық бұлшық аппаратын жаттықтыруға бағытталған ойындарды және нұсқауларды орындау;

2) эмоционалды жай-күйді қабылдай білуге, сәйкесінше сөйлеу мәнерімен қоса оларды мимикалық және пантомимикалық қимылдарымен жаңғыртуға үйрету: шарасыздық, аяушылық, жанашырлық, елжіреу, ұялшақтық, қамқорлық, сергектік, жеркену, ыңғайсыздық, қымсыну сияқты эмоционалды жай-күйді мимикалық, пантомимикалық қимылдарды және сөйлеу интонациясын бекіту; қарама-қарсы сезімдер мен эмоционалды жай-күйлермен танысу: шаршағандық - жігерлілік; бейжайлық-құмарлық; түңірену - күлімдеу; байсалдылық-шыдамсыздық; немқұрайлық/бейжайлық; түңіреңкі/жабырқаңқы; азаптану/ұайымдау; сергектік/жігерлік; алаңдау/наразылық/ашудың кернеуі сезімдері мен эмоционалды жай-күйлерді саралау; кейіпкерлердің эмоционалды жай-күйін саралай отырып, сюжетті әңгімелерді оқу және мазмұнын қайта айту; берілген эмоцияға сюжетті әңгімелерді құрсатыру; ақ пейілді, жабырқаңқы, құмарлық, бейжайлық, наразылық сезімдерін білдіруге байланысты мимикалық және пантомимикалық дағдыларды дамыту; дыбысталған және дыбыссыз фильмдерді көру негізінде (көру қалдығы бар балалар үшін) басқа адамның көңіл-күйі мен сезімін тану;

эмоционалды жай-күйді жеткізуге байланысты өмірлік жағдаяттарды моделдеу;

3) қарым-қатынастың тілдік және тілдік емес құралдарын практикада пайдалану және оларды іс-әрекетте дұрыс жаңғырту біліктілігін қалыптастыру: сюжетті әңгіме кейіпкерлерінің көңіл-күйі мен эмоционалды жай-күйін драматизациялау тәсілін қолдана отырып жаңғырту; белгілі жағдаяттағы қылықты моделдеу: спорт жанкүйерінің құмарлығы, алғашқы танысу кезіндегі игілікті қатынас, қарама-қарсы жыныстағы адамға сый көрсету; жағымсыз іске наразы болу;

4) сөйлеу тілінің интонациясын дамыту: қорқыныштың, жалынудың, өтініштің, шектетудің, қуаныштың сөйлеу интонацияларын бекіту; жабырқаңқы, құмарлық, алаңдау, азаптану, шаршау, жігерлену көңіл-күйлері мен сезімдерінің интонациялық реңктерін білдіру; сөйлеу интонациясы бойынша басқа адамның эмоционалды жай-күйін аңғару;

5) түрлі жағдаяттарында мәдени тәртіп дағдыларын қалыптастыру: әңгімелесуді үзбей жалғастыру; өзіне қарай назарды өнегелі түрде аударта білу, көмек немесе кеңес сұрау, көру қабілеті қалыпты құрбыларымен адекватты қарым-қатынас жасау;

6) мимика және пантомимика құралдары арқылы көңіл-күй мен мінездің жеке қасиеттерін түзету: өзінің түйсінуін суреттеу және оларды талдау, мінез қасиеттерін моралді бағалау (түңірену - күлімсіреу; шыдамсыздық - шыдамдылық; бейжайлық - жігерлілік); зығырдан қайнау, наразылық сезімдерін тежеу және оларды адекватты формада білдіру.

35. 9-сыныпқа арналған "Мимика және пантомимиканы дамыту" пәнінің базалық мазмұны:

1) мимикалық бұлшықет аппаратын жаттықтыру. Аутогенді психобұлшықтық жаттықтыру арқылы ағзадағы кейбір процестерді саналы түрде түзету;

2) эмоционалды жай-күйді қабылдай білуге, сәйкесінше сөйлеу мәнерімен қоса оларды мимикалық және пантомимикалық қимылдарымен жаңғыртуға үйрету: наразылық, алаңдау, түңілу,

шыдамсыздық, зығырданы қайнау, шаршау, азаптану, күлімсіреу сияқты эмоцияларын білдіруге байланысты мимикалық, пантомимикалық қимылдарды және сөйлеу интонациясын бекіту; беймаралдық - қырағылық/әурешілік; шашыраңқылық - жинақылық; долылық - салмақтылық; қауіптену - байсалдық эмоционалды жай-күйлерді білдіретін көңіл-күй мен сезімдермен танысу; мазасыздық/дегбірсіздену, долылық/қаһар, тентектік/еркелік, шашыраңқылық/сасқалақтау, салмақтылық/беймаралдық сияқты мінез қасиеттері мен эмоциялардың реңктерін саралау; көркем шығарма немесе фильм үзіндісі бойынша берілген эмоцияға көріністерді қою; мазасыздану, қырағылық, тентектік, дегбірсіздену, шашыраңқылық, сасқалақтық, долдану сезімдерін, мінез қасиеттерін бейнелеу үшін мимиканы және ым-ишараттерді пайдалану; өзінің сезімдерін айта білу және аяушылық білдіру;

3) қарым-қатынастың тілдік және тілдік емес құралдарын практикада пайдалану және оларды іс-әрекетте дұрыс жаңғырту біліктілігін қалыптастыру: белгілі бір жағдаяттағы тәртіпті моделдеу: дербірсізденуді, мазасыздықты адекватты жеткізу, ұнатуын білдіру; сюжетті әңгіме, сурет, фильм бойынша кейіпкерлердің көңіл-күйі мен эмоционалды жай-күйін театрландыру және драматизациялау тәсілін қолдана отырып жаңғырту; дене қалпы, мәнерлі қимылдар және мимика арқылы "қатып қалған" көріністерді жаңғырту (мысалы, Ф.П. Решетниковтың "Тағы да екілік" суретін бейнелеп көрсету);

4) сөйлеу тілінің интонациясын дамыту: қырағылықтың, тентектіктің, үрейленудің, долданудың, сасқалақтықтың сөйлеу интонацияларын бекіту; басқа адамның эмоционалды жай күйін сөйлеу интонациясы, көру қалдығы кезінде мимика мен ым-ишаратер бойынша тану;

5) мәдени тәртіп дағдыларын қалыптастыру: педагогты тыңдау, бір-бірін тыңдау, басқа адамды тыңдау арқылы қарым-қатынасқа түсуге жаттығу; көру қабілеті қалыпты құрбыларымен адекватты қарым-қатынас жасау;

6) мимика және пантомимика құралдары арқылы көңіл-күй мен мінездің жеке қасиеттерін түзету:өзінің сезімдерін сипаттау және талдау; долдану, қаһарлану, сасқалақтау сезімдеріне баға беру; пайда болған түйсіну мен сезімдерін сөзбен айта отырып, музыкалық шығарманың көңіл-күйін анықтау;долдану, сасқалақтау сезімдерін жоюға жаттығу;ықтиярлы

босаңсыту дағдыларын пайдалана отырып, қозғалыс автоматизімін жоюға жаттығу; өзінің эмоцияларын басқара білу.

36. 10-сыныпқа арналған "Мимика және пантомимиканы дамыту" пәнінің базалық мазмұны:

1) мимикалық бұлшықет аппаратын жаттықтыру. Аутогенді жаттықтыру арқылы ағзадағы кейбір процестерді саналы түрде түзету;

2) эмоционалды жай-күйді қабылдай білуге, сәйкесінше сөйлеу мәнерімен қоса оларды мимикалық және пантомимикалық қимылдарымен жаңғыртуға үйрету: беймаралдық, сақтық, мазасыздану, шашыраңқылық, жинақылық, долдану, уайымдау, байсалдылық сияқты эмоцияларын білдіруге байланысты мимикалық, пантомимикалық қимылдарды және сөйлеу интонациясын бекіту; жағыну - менсінбеу/паңдану; қапалану/мұң – қуаныш/шаттық; басылу -рухтану; жақтырмау – құрмет білдіру сияқты көңіл-күй мен эмоционалды жай-күйлерімен, сезімдерімен танысу; эмоцияларды саралау: менсінбеу/паңдану/тәкаппарлық/патшадай болу; мұң/қапалану/басылу; суқаны сүймеу/жақтырмау; құрмет білдіру/жағымпаздану; кейіпкерлердің эмоционалды жай-күйін саралай отырып, көркем шығармалардың үзінділерін оқу және мазмұндау; жағыну, паңдық, қапалану, шаттық, басылу, рухтану, жақтырмау сезімдерін мәнерлі қимылдармен, ым-ишараттармен, дене қалпымен, мимикамен жеткізе отырып, берілген эмоцияны ойнап жаттығу; сыртқы белгілер бойынша эмоцияларды танып машықтану;

3) қарым-қатынастың тілдік және тілдік емес құралдарын практикада пайдалану және оларды іс-әрекетте дұрыс жаңғырту біліктілігін қалыптастыру: эмоционалды жай-күйлерді жеткізуге байланысты өмірлік жағдаяттарды моделдеу; мұң, қуаныш, рухтану, құрметтеу сезімдерін адекватты түрде білдіру; жансыз нәрселерді бейнелейтін үзінділерді жаңғырту (шар, маятникібар сағат, қуыршақ);

4) сөйлеу тілінің интонациясын дамыту: алдыңғы оқу жылындағы сөйлеу интонацияларын бекіту; паңдылық, патшадай болу, мұң, қапалану, қуаныш, шаттық, жақтырмау, құрметтеу, суқаны сүймеу, жағыну сезімдерінің және эмоционалды жай-күйлерінің реңктерін жеткізуге жаттығу;бір фразаны түрлі интонациямен айтуға машықтану (қатты, сенімді, жағымпаздана

отырып, рухтана отырып, шаттықпен, жақтырмай);

5) мимика және пантомимика құралдары арқылы көңіл-күй мен мінездің жеке қасиеттерін түзету: өзінің түйсінуін, көңіл-күйін талдау және оларды сипаттау; мен өзіме қалай қараймын, мен кімді құрметтеймін деген эмоцияларға өзінің сезімдерін білдіру және сипаттау; жағымсыз эмоцияларға моральді баға беру және оларды ойнап көрсету.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

37. Оқу мақсаттарын ыңғайлы қолдану үшін және мониторинг жүргізу үшін Бағдарламаға код енгізілген. Кодтағы бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар – бөлімі мен бөлімшені, төртінші сан оқу мақсатының нөмірленуін көрсетеді. Мысалға, 5.2.1.1 кодында: "5" - сынып, "2.1" - бөлімше, "1" - оқу мақсатының нумерациясы. Ескерту: барлық оқу мақсаттары белгілі контекстке байланыстырылмаған және түрлі тақырыптарды оқыту аумағында жүзеге асырылады.

38. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Бұлшық ет аппаратын жаттықтыру":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Бұлшық ет аппаратын жаттықтыру	5.1.1.1 қолдың, аяқтың, дененің және беттің жеке бұлшық еттерін ырықты түрде тырыстыруды және босаңтуды білу (бұлшық еттердің жаңа тобын жаттықтыруды алдыңғысы иекемделгеннен кейін басталады)	6.1.1.1 тыныстауға зейін қойып, бұлшық етті жаттықтыруға бағытталған ойындар мен этюдтарды білу.	7.1.1.1 тыныстауға зейін қойып, бұлшық етті жаттықтыруға бағытталған ойындар мен этюдтарды орындау; 7.1.1.2 аутогенді жаттығудың мәнін, аутогенді жаттығу арқылы тәртіп пен сезімді саналы түрде түзетудің мүмкіндіктерін білу	8.1.1.1 тәртібі мен сезімін, эмоцияларын саналы түрде түзету үшін аутогенді жаттығудың элементтерін білу және орындау.	9.1.1.1 тәртібі мен сезімін, эмоцияларын саналы түрде түзету үшін аутогенді жаттығудың элементтерін білу және орындау.	10.1.1.1 сезімін, саналы түрде түзету үшін аутогенді жаттығудың элементтерін білу және орындау.

2) 2-бөлім "Сезімдер мен эмоциональді жай-күйді қабылдау":

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Сезімдермен тану	5.2.1.1 мұң, қызығушылық, мақтаныш сезімдеріне байланысты мимика және пантомимика құралдарын білу 5.2.1.2 мақтаныш/ астамшылдық/ тәкаппарлық; наразылық/ ашулы/ыза; қызығушылық/ құштарлық/ әуестік ұғымдарын ажырату.	6.2.1.1 дәрменсіз – дербестік; ұялу – ашық; аяушылық – немқұрайлық; жан ашу – селқостық қарама-қарсы сезімдерді ажырату және адекватты бағалау; 6.2.1.2 ұялшақтық / жасқаншақтық / ыңғайсыздық/ қысылу; аяушылық/ жан ашу / қамқорлық; таңғалу / қайран қалу/ аңырау; кірпияздық/ жиіркеншектік эмоциональді жай-күйдің реңктерін ажырату	7.2.1.1 немқұрайлық/ сабырлық; безгендік/ шектетілген/ мелшейіп қалу; қорқу/үрей/ шошыну; өтініш/ жалыну; қуану/ шаттанусезімдермен эмоциональді жай-күйлерді ажырату және адекватты баға беру.	8.2.1.1 шаршау – жігерлілік; апатия – құмарлық; байсалдылық – шыдамсыздық; түңеріңкі – ақжарқын қарама-қарсы сезімдерді ажырату және оларға адекватты баға беру; 8.2.1.2 немқұрайлық/ апатия; түңеріңкілік/ жабырқау; уайым/ зығырдае қайнау/ашу кернеу; азап шегу/ алаңдау; сергектік/ жігерлік эмоциональді жай-күйлердің реңктерін ажырату	9.2.1.1 алаңсыздық – мазасыздық; ыза – сабырлық; қобалжу – тыныштық қарама-қарсы сезімдерді ажырату және адекватты баға беру; 9.2.1.2 мазасыздану/ қобалжу; сотқарлық/ тентектік; алаңғасар/ сасқалақтау; сабырлық/ алаңсыздық мінездің, эмоциялардың жеке реңктерін ажырату.	10.2.1.1 жемсінбеу; қуаныш; шаттық; басылу; рухтану; сүймеу – көңіл-күй; эмоция; күйге жетіңіз; ажырату, баға беру
2.2 Сезімдерді тану, атау, сипаттау	5.2.2.1 әдеби шығармаларды оқу және фильмдерді көру кезінде кейіпкерлердің мінез-құлқы мен эмоциональді жай-күйін анықтау (астамшылдық, тәкіппарлық,	6.2.2.1 әдеби шығармаларды оқу және фильмдерді көру кезінде кейіпкерлердің мінез-құлқы мен эмоциональді жай-күйін бөліп көрсету (жасқаншақтық, қысылу, аяушылық, жан ашу, қамқорлық, таңғалу, қайран	7.2.2.1 әдеби шығармаларды оқу және фильмдерді көру кезінде кейіпкерлердің кейіпкерлердің эмоциональді жай-күйін бөліп көрсету (шектегілендік/ мелшейіп қалу; қорқу/үрей/	8.2.2.1 әдеби шығармаларды оқу және фильмдерді көру кезінде кейіпкерлердің эмоциональді жай-күйін ажырату 8.2.2.2 дыбысталған және дыбыссыз (көру қалдығы бар балалар үшін) фильмдерді көру	9.2.2.1 мінез қасиеттеріне сипаттама және адекватты баға беру: алаңғасарлық – жинақылық, ұқыптылық – салақтық, жауапкершілік – бейқамдық, қамқар болуға қабілетті –	10.2.2.1 кәсіби әдебиеттің кинофильмдері кезінде эмоциональді жай-күйін бағалау 10.2.2.2 дыбысталған және дыбыссыз (көру қалдығы бар балалар үшін) фильмдерді көру

	әуестік, ашулы)	қалу, анырау)	шошыну; өтініш/ жалыну; қуаныш/ шаттану); 7.2.2.2 берілген эмоцияға сюжетті әңгімелерді құрастырып жаттығу/орындау	негізінде басқа адамның көңіл-күйі мен эмоционалді жай- күйін табу (немқұрайлық/апатия; түңеріңкі/жабырқау; уайымдау/зығырдан қайнау/ашу кернеу; азап шегу/алаңдау; сергектік/жігерлік)	немқұрайлық	қалдығы үшін) фи негізінде адамның сезімдер 10.2.2.3 берілген сюжетті құрастыр
2.3 Мим ика мен пант оми мик аны жаңғ ырту	5.2.3.1 алғыс, қызығушылық сияқты эмоциональді жай-күйлерді мимика мен мәнерлі қимылдармен жеткізуді білу; 5.2.3.2 әлеуметтік қолайлы тәсілдермен қызығушылық, ашулы, шаршау эмоциональді жай-күйлерге сәйкес келетін қалыпттарды мимикамен және жестпен жаңғырту	6.2.3.1 әлеуметтік қолайлы тәсілдермен аяушылық, қамқарл ық, қысылу, ыңғайсыздық, кірпияздық, қайран қалу, таңғалу, эмоциональді жай- күйлерді мимика мен жестпен адекватты жаңғырта білу	7.2.3.1 әлеуметтік қолайлы тәсілдермен қорқу /шошыну/ мелшейіп қалу; қуаныш/шаттану; өтініш/жалыну эмоциональді жай-күйлері мен сезімдерді мимикамен, мәнерлі қимылдармен модельдеу; 7.2.3.2 әлеуметтік қолайлы тәсілдермен қуану, мақтаныш эмоцияларын жеткізу	8.2.3.1 уайымдау, зығырдан қайнау, алаңдау эмоциональді жай-күйлерді жеткізуге байланысты өмірлік жағдаяттарды моделдеу	9.2.3.1 мимика және жестпен мазасыздық, сақт ық, сотқарлық, қобалжу, алаңғасарлық, сасқалақтау, ыза сезімдерін моделдеу; 9.2.3.2 көркем шығарма немесе фильм үзіндісі бойынша берілген эмоцияға этюдтарды сахналауға қатысу	10.2.3.1 ж асқақты шаттану, басылуы рухтануш жақтырм жеткізу ү эмоциял этюдтард 10.2.3.2 с белгілері эмоциял оларға ад беру. 10.2.3.3 қ ләззат ал масаттан наразды мінездің қасиетте эмоциял сезімдер

3) 3-бөлім "Қарым-қатынастың сөйлеу тілі және тілдік емес құралдарын практикада қолдану":

3-кесте

Бөлім	Оқыту мақсаттары				
ше					

	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
3.1 Жесттерді, мәнерлі қимылдарды орындауға жаттығу	5.3.1.1 күнделіктегі өмірдегі қимылдарды жаңғырту: тіс ауырды, итті серуендетіп жүрмін, түскі ас әзірлеу, өрт сөндіру; 5.3.1.2 тілдік емес құралдармен шаршау, қызығушылық, ашулы, әуестік қалыптарын жаңғырту	6.3.1.1 мимика, жест, қимылдырмен сезімдерді көрсету қайран қалу, жан ашу, қамқорлық, сергектік, таңғалу; 6.3.1.2 дәрменсіз, қысылу, таңғалу, аңырап қалу, кірпияздық, қайран қалу, аяушылық эмоциональді жай-күйлерді білдіретін фразаларды мәнерлі қимылдармен, жестпен сүйемелдеу	7.3.1.1 сюжетті әңгіме кейіпкерлерінің эмоциональді жай-күйін жаңғырту да драматизациялау тәсілін қоладану.	8.3.1.1 сюжетті әңгіме кейіпкерлерінің эмоциональді жай-күйін, сезімдерін, көңіл-күйін театрландыру және драматизациялау арқылы жаңғырту.	9.3.1.1 сюжетті әңгіме, сурет, фильм кейіпкерлерінің эмоциональді жай-күйін, көңіл-күйін жаңғыртуда театрландыру және драматизациялау тәсілдерін қолдану; 9.3.1.2 дене қалпы, мәнерлі қимылдар және мимика арқылы "қатып қалған" этюдтарды жаңғырту, (мысалға, "тағы да екілік" картинасын салып көрсету)
3.2 Қылықты модельдеу	5.3.2.1 белгілі жағдаяттарда өзін ұстау, тәкәппар, ашулы адамның қылығын еліктеп жасау; 5.3.2.2 көше реттеушісі, бағбан, жер қазушы, программист, сатушы, мұғалім, ұшқыш кәсіби іс-әрекетімен байланысты қимылдарды еліктеп жасау; кібіртіктеп, тырпылдатып, сүрініп жүрістерін еліктеп көрсету.	6.3.2.1 машинистің, шаштаразшының, сырнайшының, әйнек жуушының, аспаздың, дирижердың кәсіби іс-әрекетімен байланысты қимылдарды еліктеп жасау; 6.3.2.2 балеринаның, модельдің жүрісін еліктеп көрсету; 6.3.2.3 аяушылық білдіру, жан ашу (көңіл білдіру) жағдаяттарындағы қылықты; таныс емес жағдаятындағы қылық; өзінің жиіркенуін жасыру, (ұнатпайтын тағамға); келіспеу, бір жерге барғысы келмеген кезді еліктеп көрсету	7.3.2.1 етікшінің, ағаш ұстасының, дәрігер-массажисттің, скрипкашының кәсіби іс-әрекетімен байланысты қимылдарды еліктеп жасау; роботтың, бишінің жүрістерін еліктеп салу, белі ауырған адамның жүрісін еліктеп көрсету; 7.3.2.2 белгілі жағдаяттарындағы қылықты модельдеу: мен қатты қорықтым; менің зәрем ұшты ...; менің есім шықты; қорқыныштан мелшейіп қалдым;	8.3.2.1 белгілі жағдаяттарындағы қылықты модельдеу: спорт жанкүйерінің құмары; алғашқы танысу кезіндегі тілектестік қатынас; жігітке/бойжеткенге көңіл білдіру белгілері; келеңсіз жағдайға наразы болу	9.3.2.1 белгілі жағдаяттарындағы қылықты модельдеу: қобалжуды, мазасыздануды адекватты жеткізу; ұнатуды, жақтырмауды көрсету

4) 4-бөлім "Сөйлеу тілі интонациясын дамыту":

4-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
4.1 Интонация мен айту үйрету	5.4.1.1 өлеңдерді, көркем шығармаларды мәнерлеп оқу; 5.4.1.2 сезім реңктерін көрсету: елжіреу/ұнату; қызығушылық/әуестік; мақтаныш/тәкаппарлық.	6.4.1.1 интонациямен сезім реңктерін жеткізе білу: таңғалу/қайран қалу/аңырау; аяушылық/қамқорлық; жасқаншақ/қысылу; жиіркену.	7.4.1.1 сезім реңктері мен эмоциональді жай-күйлерлерді жеткізуге жаттығуларды орындау: үрей/шошу; өтініш/жалыныш; қуаныш/шаттану; немқұрайлық/сабырлық; 7.4.1.2 интонация бойынша басқа адамның көңіл-күйі мен сезімін анықтау (әңгімелерді оқу, фильм көру, сюжетті ойнау кезінде)	8.4.1.1 көңіл-күйдің интонациялық реңктерін, жабырқаңқылық, құмарлық, толқу, азап шегу, шаршау, қайраттылық сезімдерін көрсету; 8.4.1.2 сөйлеу интонациясы бойынша басқа адамның эмоциональді жай-күйін аңғару.	9.4.1.1 сақтық, сотқарлық, қобалжу, ыза болу, сасқалақтау сезімдерін сөйлеу интонациясымен жеткізу; 9.4.1.2 басқа адамның эмоциональді жай-күйін оның сөйлеу интонациясы бойынша, көру қалдығы болғанда мимика мен жест бойынша аңғару қабілеттілігі	10.4.1.1 патшалық, мұң, шаттану, жақтырмау, сүймеу, жағымпаздану реңктерін, эмоциональді жеткізе білу; 10.4.1.2 бір интонациямен айта білетіндігі, табанды, жағымпаздатану, шаттана, сұқаны сүйметіндігі

5) 5-бөлім "Мәдени тәртіп дағдыларын қалыптастыру":

5-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
5.1 Мәдени тәртіп пен қарым-	5.5.1.1 өздігінен танысу, алғыс білдіру, қонақжай үй егесінің рөлін орындау, қонақтағы қылықты модельдеу, басқа адамға көмектесу, бейтаныс адамның сұрақтарына жауап беру, театрдағы, кинотеатрдағы,	6.5.1.1 өмірлік жағдаяттарға қатысты тренингтерге қатысу: кітапханадағы, мұражайдағы дұрыс тәртіп; ресми іс-	7.5.1.1 практикада мәдени тәртіп дағдыларын қолдана білу: жеке меншік құқығын сыйлау; танысу кезінде инициатива білдіру, қонаққа шақыру,	8.5.1.1 әңгімені қолдай білу, өзіне әдепті түрде назар аударта білу, көмек	9.5.1.1 әлеуметтік желілерді таныс жетік бейтаныс адамдармен әңгімелесу

қатын астың адекватты атты тәсілдері	зообақтағы тәртіп, автоматты есік, эскалатор алдында өзін өзін ұстай білу; қалыпты көретін құрбыларымен, ересектермен, бөтен адамдармен қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру	шараларда, қонақтарды мектепте күту кезінде; телефон қоңырауына жауап беру; үй егесінің рөлін орындау; 6.5.1.2сын мен ескертуді адекватты қабылдап үйрену	көмек ұсыну, қоғамдық жерлерде сыпайлық көрсету, басқа адамға тиесілі нәрсені сұрай білу,өтінішті қабылдамаған жағдайда адекватты жауап қайтару	немесе кеңес сұрау	кезінде белсенді тыңдау, қолдау дағдыла ың болу
--------------------------------------	---	--	---	--------------------	---

6) 6-бөлім "Мимика және пантомимика құралдарымен көңіл-күйдің және мінездің жеке қасиеттерін түзету":

6-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
6.1Көңіл-күйдің және мінездің жеке қасиеттерін түзету	5.6.1.1 менмендік, қызғаншақ, табалаушылық сияқты мінездің жағымсыз қасиеттерін білдіретін көркем шығарма кейіпкерлерінің әрекеттерін бағалау;	6.6.1.1 эмпатия, ілтипат сезімдерін дамытуға ықпал ететін фильмдерді көру, тыңдау; 6.6.1.2 сын мен ескертуге адекватты жауап қайтарып үйрену;	7.6.1.1 мінездің жағымды және жағымсыз қасиеттеріне моральді баға беру; 7.6.1.2 қимыл-қозғалыс автоматизімін жоюға арналған жаттығуларды	8.6.1.1 түңеріңкі-ақжарқын,шыдамсыз-сабырлы, селқос-сергек сияқты мінездің қасиеттерін талдау және моральді баға беру; 8.6.1.2 өзінің сезімдерін сипаттау,	9.6.1.1 өзінің сезімдерін және ыза, сасқалақтау сезімдерін сипаттай және бағалай білу 9.6.1.2 туындаған сезімі мен түйсінуін сөзбен жеткізе отырып, музыкалық	10.6.1.1 көңіл-күйдің және мінездің жеке қасиеттерін түзету 10.6.1.2 эмоциялар мен кезеңдер мен сый

					шығармалардың көңіл-күйін анықтау;	10.6 жағ...
			орындау;		9.6.1.3 жеке өзінің сезімін сипаттау	10.6 баға
5.6.1.2 қимыл-қозғалыс автоматизімін жоюға арналған жаттығуларды білу	6.6.1.3 жасқану, ұялу, қорқу сезімдерін жою үшін бұлшық ет аппаратына арналған жаттығулар кешенін орындау; өзінің эмоциональді жай-күйін сипаттай білуі	7.6.1.3 қорқыныш, қобалжу сезімдерін сурет салу, мүсіндеу, жағдаятты ойнау арқылы жеңуге болатынын білу	наразылық, зығырдан қайнау сезімдерін тежеуге жаттығу, оларды адекватты түрде білдіруге үйрену	9.6.1.4 босаңсу дағдысын қолдана отырып, қимыл-қозғалыс автоматизімін жоюға арналған жаттығуларды орындау	бас...	10.6 бас...

39. Осы Бағдарлама көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Мимика және пантомимиканы дамыту" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

40. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім бе

деңгейінің 5-10 сыныпта

"Мимика және пантомим

дамыту" пәнінен жаңар

мазмұндағы үлгілік

бағдарламасына қосы

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Мимика және пантомимиканы дамыту" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді

жоспар

1) 5-сынып:

1-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімнің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1."Бұлшық ет аппаратын жаттықтыру"	1.1 Бұлшық ет аппаратын жаттықтыру	5.1.1.1 қолдың, аяқтың, дененің және беттің жеке бұлшық еттерін ырықтандырыстыруды және босаңтуды білу (бұлшықеттердің жаңа тобын жаттықтыру, алдыңғысы икемделгеннен кейін басталады)
2. "Сезімдер мен эмоциональді жай-күйді қабылдау"	2.1 Сезімдермен танысу	5.2.1.1 мұң, қызығушылық, мақтаныш сезімдеріне байланысты мимика және пантомимика құралдарын білу; 5.2.1.2 мақтаныш/ астамшылдық/ тәкәппарлық; наразылық/ашулы/ыза; құштарлық/әуестік ұғымдарын ажырату
	2.2 Сезімдерді тану, атау, сипаттау	5.2.2.1 әдеби шығармаларды оқу және фильмдерді көру кезінде кейіпкерлердің құлқы мен эмоциональді жай-күйін анықтау (астамшылдық, тәкіппарлық, ашулы)
	2.3 Мимика мен пантомимиканы жаңғырту	5.2.3.1 алғыс, қызығушылық сияқты эмоциональді жай-күйлерді мимика және қимылдармен жеткізуді білу; 5.2.3.2 әлеуметтік қолайлы тәсілдермен қызығушылық, ашулы, шаршау және жай-күйлерге сәйкес келетін қалыпттарды мимикамен және жестпен жеткізуді білу
3. "Қарым-қатынастың сөйлеу тіліжәне тілдік емес құралдарын практикада қолдану"	3.1 Жесттерді, мәнерлі қимылдарды орындауға жаттығу	5.3.1.1 күнделіктегі өмірдегі қимылдарды жаңғырту: тіс ауырды, итті серуенде, түскі ас әзірлеу, өрт сөндіру; 5.3.1.2 тілдік емес құралдармен шаршау, қызығушылық, ашулы, әуестік қимылдарды жаңғырту
2-тоқсан		
2. "Сезімдер мен эмоциональді жай-күйді қабылдау"	2.2 Сезімдерді тану, атау, сипаттау	5.2.2.1 әдеби шығармаларды оқу және фильмдерді көру кезінде кейіпкерлердің құлқы мен эмоциональді жай-күйін анықтау (астамшылдық, тәкіппарлық, ашулы)
	2.3 Мимика мен пантомимиканы	5.2.3.1 алғыс, қызығушылық сияқты эмоциональді жай-күйлерді мимика

	жаңғырту	қимылдармен жеткізуді білу; 5.2.3.2 әлеуметтік қолайлы тәсілдермен қызығушылық, ашулы, шаршау э жай-күйлерге сәйкес келетін қалыпттарды мимикамен және жестпен жа
3. "Қарым-қатынастың сөйлеу тілі және тілдік емес құралдарын практикада қолдану"	3.1 Жесттерді, мәнерлі қимылдарды орындауға жаттығу	5.3.1.2 тілдік емес құралдармен шаршау, қызығушылық, ашулы, әуестік қ жаңғырту
	3.2 Қылықты модельдеу	5.3.2.1 белгілі жағдаяттарда өзін ұстау, тәкәппар, ашулы адамның қылығы жасау; 5.3.2.2 көше реттеушісі, бағбан, жер қазушы, программист, сатушы, мұғалі кәсіби іс-әрекетімен байланысты қимылдарды еліктеп жасау; кібіртіктеп, тырпылдатып, сүрініп жүрістерін еліктеп көрсету.
4. "Сөйлеу тілінің интонациясын дамыту"	4.1 Интонациямен айтуды үйрету	5.4.1.1 өлеңдерді, көркем шығармаларды мәнерлеп оқу; 5.4.1.2 сезім реңктерін көрсету: елжіреу/ұнату; қызығушылық/ әуестік; ма тәкәппарлық
3-тоқсан		
3. "Қарым-қатынастың сөйлеу тілі және тілдік емес құралдарын практикада қолдану"	3.1 Жесттерді, мәнерлі қимылдарды орындауға жаттығу	5.3.1.2 тілдік емес құралдармен шаршау, қызығушылық, ашулы, әуестік қ жаңғырту
	3.2 Қылықты модельдеу	5.3.2.1 белгілі жағдаяттарда өзін ұстау, тәкәппар, ашулы адамның қылығы жасау; 5.3.2.2 көше реттеушісі, бағбан, жер қазушы, программист, сатушы, мұғалі кәсіби іс-әрекетімен байланысты қимылдарды еліктеп жасау;кібіртіктеп, сүрініп жүрістерін еліктеп көрсету
4. "Сөйлеу тілінің интонациясын дамыту"	4.1 Интонациямен айтуды үйрету	5.4.1.1 өлеңдерді, көркем шығармаларды мәнерлеп оқу; 5.4.1.2 сезім реңктерін көрсету: елжіреу/ұнату; қызығушылық/ әуестік; ма тәкәппарлық

5. "Мәдени тәртіп дағдыларын қалыптастыру"	5.1 Мәдени тәртіп пен қарым-қатынастың адекватты тәсілдері	5.5.1.1 өздігінен танысу, алғыс білдіру, қонақжай үй егесі,ің рөлін орындау қылықты модельдеу, басқа адамға көмектесу,бейтаныс адамның сұрақтарға жауап беру, театрдағы,кинотеатрдағы, зообақтағы тәртіп, автоматты есік, эскалаторда өзін адекватты ұстау жағдаяттарында өзін ұстай білу; қалыпты көретін құбылыстар ересектермен, бөтен адамдармен қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру
4 -тоқсан		
1. "Бұлшық ет аппаратын жаттықтыру"	1.1 Бұлшық ет аппаратын жаттықтыру	5.1.1.1 қолдың, аяқтың, дененің және беттің жеке бұлшық еттерін ырықтықпен қозғалдыру, тырыстыруды және босаңтуды білу (бұлшық еттердің жаңа тобын жаттықтыру, алдыңғысы иекемделгеннен кейін басталады)
2. "Сезімдер мен эмоциональді жай-күйді қабылдау"	2.3 Мимика мен пантомимиканы жаңғырту	5.2.3.2 әлеуметтік қолайлы тәсілдермен қызығушылық, ашулы, шаршау және жай-күйлерге сәйкес келетін қалыпттарды мимикамен және жестпен жаттықтыру
3. "Қарым-қатынастың сөйлеу тіліжәне тілдік емес құралдарын практикада қолдану"	3.1 Жесттерді, мәнерлі қимылдарды орындауға жаттығу	5.3.1.2 тілдік емес құралдармен шаршау, қызығушылық, ашулы, әуестік қозғалыстарды жаңғырту
	3.2 Қылықты моделдеу	5.3.2.1 белгілі жағдаяттарда өзін ұстау, тәкәппар, ашулы адамның қылығын жасау; 5.3.2.2 көше реттеушісі, бағбан, жер қазушы, программист, сатушы, мұғалім, кәсіби іс-әрекетімен байланысты қимылдарды еліктеп жасау;кібіртіктеп, сүрініп жүрістерін еліктеп көрсету
6. "Мимика және пантомимика құралдарымен көңіл-күйдің және мінездің жеке қасиеттерін түзету"	6.1 Көңіл-күйді және мінездің жеке қасиеттерін түзету	5.6.1.1 менмендік, қызғаншақ, табалаушылық сияқты мінездің жағымсыздығын білдіретін көркем шығарма кейіпкерлерінің әрекеттерін бағалау; 5.6.1.2 қимыл-қозғалыс автоматизімін жоюға арналған жаттығуларды білу

2) 6 -сынып:

2-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімнің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		

1. "Бұлшық ет аппаратын жаттықтыру"	1.1Бұлшық ет аппаратын жаттықтыру	6.1.1.1 тыныстауға зейін қойып, бұлшық етті жаттықтыруға баулыту, ойындар мен этюдтарды білу
2. "Сезімдер мен эмоциональді жай-күйді қабылдау"	2.1 Сезімдермен танысу	6.2.1.1 дәрменсіз – дербестік; ұялу – ашық; аяушылық – немқұрайлы ашу –селқостық қарама-қарсы сезімдерді ажырату және адекватты жаңғырта білу
	2.2 Сезімдерді тану, атау, сипаттау	6.2.1.1 дәрменсіз – дербестік; ұялу – ашық; аяушылық – немқұрайлы ашу –селқостық қарама-қарсы сезімдерді ажырату және адекватты жаңғырта білу
	2.3 Мимика мен пантомимиканы жаңғырту	6.2.3.1 әлеуметтік қолайлы тәсілдермен аяушылық, қамқарлық, қамқорлық, ыңғайсыздық, кірпияздық, қайран қалу, таңғалу, эмоциональді жай-күйлерді білдіретін мимика мен жестпен адекватты жаңғырта білу
3. "Қарым-қатынастың сөйлеу тіліжәне тілдік емес құралдарын практикада қолдану"	3.1 Жесттерді, мәнерлі қимылдарды орындауға жаттығу	6.3.1.1 мимика, жест, қимылдырмен сезімдерді көрсетуқайран қалу, қамқорлық, сергектік, таңғалу; 6.3.1.2 дәрменсіз, қысылу, таңғалу, аңырап қалу, кірпияздық, немқұрайлы аяушылық эмоциональді жай-күйлерді білдіретін фразаларды қимылдармен, жестпен сүйемелдеу
2 -тоқсан		
2. "Сезімдер мен эмоциональді жай-күйді қабылдау"	2.2 Сезімдерді тану, атау, сипаттау	6.2.1.1 дәрменсіз – дербестік; ұялу – ашық; аяушылық – немқұрайлы ашу –селқостық қарама-қарсы сезімдерді ажырату және адекватты жаңғырта білу
	2.3 Мимика мен пантомимиканы жаңғырту	6.2.3.1 әлеуметтік қолайлы тәсілдермен аяушылық, қамқарлық, қамқорлық, ыңғайсыздық, кірпияздық, қайран қалу, таңғалу, эмоциональді жай-күйлерді білдіретін мимика мен жестпен адекватты жаңғырта білу
3. "Қарым-қатынастың сөйлеу тіліжәне тілдік емес құралдарын практикада қолдану"	3.1 Жесттерді, мәнерлі қимылдарды орындауға жаттығу	6.3.1.1 мимика, жест, қимылдырмен сезімдерді көрсетуқайран қалу, қамқорлық, сергектік, таңғалу; 6.3.1.2 дәрменсіз, қысылу, таңғалу, аңырап қалу, кірпияздық, немқұрайлы аяушылық эмоциональді жай-күйлерді білдіретін фразаларды қимылдармен, жестпен сүйемелдеу
	3.2 Қылықты модельдеу.	6.3.2.1 машинистің, шаштаразшының, сырнайшының, әйнек жасаушының, аспаздың, дирижердың кәсіби іс- әрекетімен байланысты қимылдарды еліктеп жасау 6.3.2.2балеринаның, модельдің жүрісін еліктеп көрсету 6.3.2.3 аяушылық білдіру, жан ашу (көңіл білдіру) жағдаяттарымен қылықты; таныс емес жағдаятындағы қылық; өзінің жиіркенуін білдіретін (ұнатпайтын тағамға); келіспеу, бір жерге барғысы келмеген келіспеу

		көрсету
4. "Сөйлеу тілінің интонациясын дамыту"	4.1 Интонациямен айтуды үйрету	6.4.1.1 интонациямен сезім реңктерін жеткізе білу: таңғалу/қайраң аңырау; аяушылық/қамқорлық; жасқаншақ/қысылу; жиіркену
3-тоқсан		
2. "Сезімдер мен эмоциональді жай-күйді қабылдау"	2.2 Сезімдерді тану, атау, сипаттау	6.2.2.1 әдеби шығармаларды оқу және фильмдерді көру кезінде кейіпкерлердің мінез-құлқы мен эмоциональді жай-күйін бөліп (жасқаншақтық, қысылу, аяушылық, жан ашу, қамқорлық, таңғалу, анырау)
	2.3 Мимика мен пантомимиканы жаңғырту	6.2.3.1 әлеуметтік қолайлы тәсілдермен аяушылық, қамқорлық, ыңғайсыздық, кірпияздық, қайран қалу, таңғалу, эмоциональді мимика мен жестпен адекватты жаңғырта білу
3. "Қарым-қатынастың сөйлеу тілі және тілдік емес құралдарын практикада қолдану"	3.1 Жесттерді, мәнерлі қимылдарды орындауға жаттығу	6.3.1.1 мимика, жест, қимылдырмен сезімдерді көрсету қайраң аңырау, қамқорлық, сергектік, таңғалу
		6.3.1.2 дәрменсіз, қысылу, таңғалу, аңырап қалу, кірпияздық, мұражайдағы дұрыс тәртіп, ресми іс-шараларда, қонақтарды кезінде; телефон қоңырауына жауап беру; үй егесінің рөлін ойнау қимылдармен, жестпен сүйемелдеу
	3.2 Қылықты модельдеу.	6.3.2.1 машинистің, шаштаразшының, сырнайшының, әйнек жасаушының, аспаздың, дирижердың кәсіби іс- әрекетімен байланысты қимылдармен еліктеп жасау
		6.3.2.2 балеринаның, модельдің жүрісін еліктеп көрсету
		6.3.2.3 аяушылық білдіру, жан ашу (көңіл білдіру) жағдаяттарымен қылықты; таныс емес жағдаятындағы қылық; өзінің жиіркену (ұнатпайтын тағамға); келіспеу, бір жерге барғысы келмеген көрсету
4. "Сөйлеу тілінің интонациясын дамыту"	4.1 Интонациямен айтуды үйрету	6.4.1.1 интонациямен сезім реңктерін жеткізе білу: таңғалу/қайраң аңырау; аяушылық/қамқорлық; жасқаншақ/қысылу; жиіркену
5. "Мәдени тәртіп дағдыларын қалыптастыру"	5.1 Мәдени тәртіп пен қарым-қатынастың адекватты тәсілдері	6.5.1.1 өмірлік жағдаяттарға қатысты тренингтерге қатысу: кітапханадағы мұражайдағы дұрыс тәртіп; ресми іс-шараларда, қонақтарды кезінде; телефон қоңырауына жауап беру; үй егесінің рөлін ойнау
		6.5.1.2 сын мен ескертуді адекватты қабылдап үйрену
4-тоқсан		
1."Бұлшық ет аппаратын	1.1 Бұлшық ет	6.6.1.1 эмпатия, ілтипат сезімдерін дамытуға ықпал ететін фильмдер

жаттықтыру"	аппаратын жаттықтыру	тыңдау;
2. "Сезімдер мен эмоциональді жай-күйді қабылдау"	2.3 Мимика мен пантомимиканы жаңғырту	6.2.3.1 әлеуметтік қолайлы тәсілдермен аяушылық, қамқарлық, ыңғайсыздық, кірпияздық, қайран қалу, таңғалу, эмоциональді мимика мен жестпен адекватты жаңғырта білу
5. "Мәдени тәртіп дағдыларын қалыптастыру"	5.1 Мәдени тәртіп пен қарым-қатынастың адекватты тәсілдері	6.5.1.2 сын мен ескертуді адекватты қабылдап үйрену
6. "Мимика және пантомимика құралдарымен көңіл-күйдің және мінездің жеке қасиеттерін түзету"	6.1 Көңіл-күйді және мінездің жеке қасиеттерін түзету	6.6.1.1 эмпатия, ілтипат сезімдерін дамытуға ықпал ететін фильмдерді тыңдау 6.6.1.2 сын мен ескертуге адекватты жауап қайтарып үйрену 6.6.1.3 жасқану, ұялу, қорқу сезімдерін жою үшін бұлшық ет аяушылық арналған жаттығулар кешенін орындау; өзінің эмоциональді жай-күйін сипаттай білуі.

3) 7 -сынып:

3-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімнің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. "Бұлшық ет аппаратын жаттықтыру"	1.1 Бұлшық ет аппаратын жаттықтыру	7.1.1.1 тыныстауға зейін қойып, бұлшық етті жаттықтыруға бағытталған ойындар мен этюдтарды орындау
2. "Сезімдер мен эмоциональді жай-күйді қабылдау"	2.1 Сезімдермен танысу	7.2.1.1 немқұрайлық/сабырлық; безгендік/шектетілген/мелшейіп/үрей/шошыну; өтініш/жалыну; қуану/шаттану сезімдер мен эмоцияларды ажырату және адекватты баға беру
	2.2 Сезімдерді тану, атау, сипаттау	7.2.2.1 әдеби шығармаларды оқу және фильмдерді көру кезінде кейіпкерлердің эмоциональді жай-күйін бөліп көрсету (шектетілген/мелшейіп қалу; қорқу/үрей/шошыну; өтініш/жалыну; қуаныш/шаттану)
	2.3 Мимика мен пантомимиканы жаңғырту	7.2.3.1 әлеуметтік қолайлы тәсілдермен қорқу/шошыну/мелшейіп/шаттану; өтініш/жалыну эмоциональді жай-күйлері мен сезімдерін мәнерлі қимылдармен модельдеу

		7.2.3.2 әлеуметтік қолайлы тәсілдермен қуану, мақтаныш эмоци
2 -тоқсан		
2. "Сезімдер мен эмоциональді жай-күйді қабылдау"	2.2 Сезімдерді тану, атау, сипаттау	7.2.2.2 берілген эмоцияға сюжетті әңгімелерді құрастырып жатты
	2.3 Мимика мен пантомимиканы жаңғырту	7.2.3.1 әлеуметтік қолайлы тәсілдермен қорқу/шошыну/мелшей шаттану; өтініш/жалыну эмоциональді жай-күйлері мен сезімде мәнерлі қимылдармен модельдеу 7.2.3.2 әлеуметтік қолайлы тәсілдермен қуану, мақтаныш эмоци
3. "Қарым-қатынастың сөйлеу тілі және тілдік емес құралдарын практикада қолдану"	3.1 Жесттерді, мәнерлі қимылдарды орындауға жаттығу	7.3.1.1 сюжетті әңгіме кейіпкерлерінің эмоциональді жай-күйін ж драматизациялау тәсілін қоладану
	3.2 Қылықты модельдеу.	7.3.2.1 етікшінің, ағаш ұстасының, дәрігер-массажисттің, скрипка іс- әрекетімен байланысты қимылдарды еліктеп жасау; роботтың жүрістерін еліктеп салу, белі ауырған адамның жүрісін еліктеп кө
4. "Сөйлеу тілінің интонациясын дамыту"	4.1 Интонациямен айтуды үйрету	7.4.1.1 сезім реңктері мен эмоциональді жай-күйлерлерді жеткізу жаттығуларды орындау: үрей/шошу; өтініш/жалыныш; қуаныш/и нем құрайлық/сабырлық 7.4.1.2 интонация бойынша басқа адамның көңіл-күйі мен сезім (әңгімелерді оқу, фильм көру, сюжетті ойнау кезінде)
3-тоқсан		
2. "Сезімдер мен эмоциональді жай-күйді қабылдау"	2.2 Сезімдерді тану, атау, сипаттау	7.2.2.2 берілген эмоцияға сюжетті әңгімелерді құрастырып жатты
	2.3 Мимика мен пантомимиканы жаңғырту	7.2.3.1 әлеуметтік қолайлы тәсілдермен қорқу/шошыну/мелшей шаттану; өтініш/жалыну эмоциональді жай-күйлері мен сезімде мәнерлі қимылдармен модельдеу 7.2.3.2 әлеуметтік қолайлы тәсілдермен қуану, мақтаныш эмоци
3. "Қарым-қатынастың сөйлеу тілі және тілдік емес құралдарын практикада қолдану"	3.1 Жесттерді, мәнерлі қимылдарды орындауға жаттығу	7.3.1.1 сюжетті әңгіме кейіпкерлерінің эмоциональді жай-күйін ж драматизациялау тәсілін қоладану

	3.2 Қылықты модельдеу	7.3.2.1 етікшінің, ағаш ұстасының, дәрігер-массажисттің, скрипка-пианино иесінің іс- әрекетімен байланысты қимылдарды еліктеп жасау; роботтың қимылдарын еліктеп салу; белгілі ауырған адамның жүрісін еліктеп көрсету 7.3.2.2 белгілі жағдаяттарындағы қылықты модельдеу: мен қатты қорқамын; менің зәрем ұшты ...; менің есім шықты; қорқыныштан мелшейім; жетістіктен шаттану
5. "Мәдени тәртіп дағдыларын қалыптастыру"	5.1 Мәдени тәртіп пен қарым-қатынастың адекватты тәсілдері	7.5.1.1 практикада мәдени тәртіп дағдыларын қолдана білу: жеке қылықтарын сыйлау; танысу кезінде инициатива білдіру, қонаққа шақыру, қоғамдық жерлерде сыпайлық көрсету, басқа адамға тиісінше сұрай білу, өтінішті қабылдамаған жағдайда адекватты жауап қайтару
4 -тоқсан		
1. "Бұлшық ет аппаратын жаттықтыру"	1.1 Бұлшық ет аппаратын жаттықтыру	7.1.1.1 тыныстауға зейін қойып, бұлшық етті жаттықтыруға бағытталған ойындар мен этюдтарды орындау
2. "Сезімдер мен эмоциональді жай-күйді қабылдау"	2.2 Сезімдерді тану, атау, сипаттау	7.2.2.2 берілген эмоцияға сюжетті әңгімелерді құрастырып жаттықтыру
3. "Қарым-қатынастың сөйлеу тілі және тілдік емес құралдарын практикада қолдану"	3.2 Қылықты модельдеу	7.3.2.2 белгілі жағдаяттарындағы қылықты модельдеу: мен қатты қорқамын; менің зәрем ұшты ...; менің есім шықты; қорқыныштан мелшейім; жетістіктен шаттану
5. "Мәдени тәртіп дағдыларын қалыптастыру"	5.1 Мәдени тәртіп пен қарым-қатынастың адекватты тәсілдері	7.5.1.1 практикада мәдени тәртіп дағдыларын қолдана білу: жеке қылықтарын сыйлау; танысу кезінде инициатива білдіру, қонаққа шақыру, қоғамдық жерлерде сыпайлық көрсету, басқа адамға тиісінше сұрай білу, өтінішті қабылдамаған жағдайда адекватты жауап қайтару
6. "Мимика және пантомимика құралдарымен көңіл-күйдің және мінездің жеке қасиеттерін түзету"	6.1 Көңіл-күйді және мінездің жеке қасиеттерін түзету	7.6.1.1 мінездің жағымды және жағымсыз қасиеттеріне моральді баға беру 7.6.1.2 қимыл-қозғалыс автоматизімін жоюға арналған жаттықтыру 7.6.1.3 қорқыныш, қобалжу сезімдерін сурет салу, мүсіндеу, жағдайды арқылы жеңуге болатынын білу

4) 8 -сынып:

4-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар	Ұзақ мерзімді	Оқыту мақсаттары
----------------------	---------------	------------------

бөлімі	жоспар бөлімнің мазмұны	
1-тоқсан		
1. "Бұлшық ет аппаратын жаттықтыру"	1.1Бұлшық ет аппаратын жаттықтыру	8.1.1.1 тәртібі мен сезімін, эмоцияларын саналы түрде түзету үшін жаттығудың элементтерін білу және орындау
2. "Сезімдер мен эмоциональді жай-күйді қабылдау"	2.1 Сезімдермен танысу	8.2.1.1 шаршау – жігерлілік; апатия – құмарлық; байсалдылық – шектен тыс түңеріңкі – ақжарқын қарама-қарсы сезімдерді ажырату және оларға баға беру 8.2.1.2 немқұрайлық/апатия; түңеріңкілік/жабырқау; уайым/зығырдан қайнасу; азап шегу/алаңдау; сергектік/жігерлік эмоциональді жай-күйлерді ажырату
	2.2 Сезімдерді тану, атау, сипаттау	8.2.2.1 әдеби шығармаларды оқу және фильмдерді көру кезінде кейіпкерлердің эмоциональді жай-күйін ажырату 8.2.2.2 дыбысталған және дыбыссыз (көру қалдығы бар балалар үшін) көру негізінде басқа адамның көңіл-күйі мен эмоционалді жай-күйін (немқұрайлық/апатия; түңеріңкі/жабырқау; уайымдау/зығырдан қайнасу; азап шегу/алаңдау; сергектік/жігерлік)
3. "Қарым-қатынастың сөйлеу тіліжәне тілдік емес құралдарын практикада қолдану"	3.1 Жесттерді, мәнерлі қимылдарды орындауға жаттығу	8.3.1.1 сюжетті әңгіме кейіпкерлерінің эмоциональді жай-күйін, сезімдерін театрландыру және драматизациялау арқылы жаңғырту
2-тоқсан		
2. "Сезімдер мен эмоциональді жай-күйді қабылдау"	2.2 Сезімдерді тану, атау, сипаттау	8.2.2.1 әдеби шығармаларды оқу және фильмдерді көру кезінде кейіпкерлердің эмоциональді жай-күйін ажырату 8.2.2.2 дыбысталған және дыбыссыз (көру қалдығы бар балалар үшін) көру негізінде басқа адамның көңіл-күйі мен эмоционалді жай-күйін (немқұрайлық/апатия; түңеріңкі/жабырқау; уайымдау/зығырдан қайнасу; азап шегу/алаңдау; сергектік/жігерлік)
	2.3 Мимика мен пантомимиканы жаңғырту	8.2.3.1 уайымдау, зығырдан қайнау, алаңдау эмоциональді жай-күйлермен байланысты өмірлік жағдаяттарды моделдеу
3. "Қарым-қатынастың сөйлеу тіліжәне тілдік емес құралдарын	3.1 Жесттерді, мәнерлі қимылдарды	8.3.1.1 сюжетті әңгіме кейіпкерлерінің эмоциональді жай-күйін, сезімдерін театрландыру және драматизациялау арқылы жаңғырту

практикада қолдану"	орындауға жаттығу	
	3.2 Қылықты модельдеу	8.3.2.1 белгілі жағдаяттарындағы қылықты модельдеу: спорт жанкүйерлік қылықтары; алғашқы танысу кезіндегі тілектестік қатынас; жігітке/ бойынша білдіру белгілері; келеңсіз жағдайға наразы болу
4. "Сөйлеу тілінің интонациясын дамыту"	4.1 Интонациямен айтуды үйрету	8.4.1.1 көңіл-күйдің интонациялық реңктерін, жабырқаңқылық, құлаққа азап шегу, шаршау, қайраттылық сезімдерін көрсету; 8.4.1.2 сөйлеу интонациясы бойынша басқа адамның эмоциональді жағдайын аңғару
3-тоқсан		
2. "Сезімдер мен эмоциональді жай-күйді қабылдау"	2.2 Сезімдерді тану, атау, сипаттау	8.2.2.1 әдеби шығармаларды оқу және фильмдерді көру кезінде кейіпкерлердің эмоциональді жай-күйін ажырату 8.2.2.2 дыбысталған және дыбыссыз (көру қалдығы бар балалар үшін) көру негізінде басқа адамның көңіл-күйі мен эмоциональді жай-күйін (немқұрайлық/апатия; түңеріңкі/жабырқау; уайымдау/зығырдан қайта кернеу; азап шегу/алаңдау; сергектік/жігерлік)
	2.3 Мимика мен пантомимиканы жаңғырту	8.2.3.1 уайымдау, зығырдан қайнау, алаңдау эмоциональді жай-күйін байланысты өмірлік жағдаяттарды моделдеу
3. "Қарым-қатынастың сөйлеу тілі және тілдік емес құралдарын практикада қолдану"	3.1 Жесттерді, мәнерлі қимылдарды орындауға жаттығу	8.3.1.1 сюжетті әңгіме кейіпкерлерінің эмоциональді жай-күйін, сезімдерін театрландыру және драматизациялау арқылы жаңғырту
	3.2 Қылықты модельдеу.	8.3.2.1 белгілі жағдаяттарындағы қылықты модельдеу: спорт жанкүйерлік қылықтары; алғашқы танысу кезіндегі тілектестік қатынас; жігітке/ бойынша білдіру белгілері; келеңсіз жағдайға наразы болу
4. "Сөйлеу тілінің интонациясын дамыту"	4.1 Интонациямен айтуды үйрету	8.4.1.1 көңіл-күйдің интонациялық реңктерін, жабырқаңқылық, құлаққа азап шегу, шаршау, қайраттылық сезімдерін көрсету; 8.4.1.2 сөйлеу интонациясы бойынша басқа адамның эмоциональді жағдайын аңғару
5. "Мәдени тәртіп дағдыларын қалыптастыру"	5.1 Мәдени тәртіп пен қарым-қатынастың адекватты тәсілдері	8.5.1.1 әңгімені қолдай білу, өзіне әдепті түрде назар аударта білу, кеңес сұрау

4-тоқсан		
2. "Сезімдер мен эмоциональді жай-күйді қабылдау"	2.3 Мимика мен пантомимиканы жаңғырту	8.2.3.1 уайымдау, зығырдан қайнау, алаңдау эмоциональді жай-күйімен байланысты өмірлік жағдаяттарды моделдеу
3. "Қарым-қатынастың сөйлеу тіліжәне тілдік емес құралдарын практикада қолдану"	3.2 Қылықты модельдеу.	8.3.2.1 белгілі жағдаяттарындағы қылықты модельдеу: спорт жанкүйерлік құмары; алғашқы танысу кезіндегі тілектестік қатынас; жігітке/ бойжеткенге білдіру белгілері; келеңсіз жағдайға наразы болу
5. "Мәдени тәртіп дағдыларын қалыптастыру"	5.1 Мәдени тәртіп пен қарым-қатынастың адекватты тәсілдері	8.5.1.1 әңгімені қолдай білу, өзіне әдепті түрде назар аударта білу, кеңес сұрау
6-бөлім "Мимика және пантомимика құралдарымен көңіл-күйдің және мінездің жеке қасиеттерін түзету"	6.1 Көңіл-күйді және мінездің жеке қасиеттерін түзету	8.6.1.1 түңеріңкі- ақжарқын, шыдамсыз-сабырлы, селқос-сергек сияқты қасиеттерін талдау және моральді баға беру; 8.6.1.2 өзінің сезімдерін сипаттау, наразылық, зығырдан қайнау сезіміне тежеуге жаттығу, оларды адекватты түрде білдіруге үйрену

5) 9 -сынып:

5-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімнің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. "Бұлшық ет аппаратын жаттықтыру"	1.1 Бұлшық ет аппаратын жаттықтыру	9.1.1.1 тәртібі мен сезімін, эмоцияларын саналы түрде түзету және жаттығудың элементтерін білу және орындау.
2. "Сезімдер мен эмоциональді жай-күйді қабылдау"	2.1 Сезімдермен танысу	9.2.1.1 алаңсыздық – мазасыздық; ыза – сабырлық; қобалжу – қарама-қарсы сезімдерді ажырату және адекватты баға беру; 9.2.1.2 мазасыздану/қобалжу; сотқарлық/теніктік; алаңғасарлық/сабырлық/алаңсыздық мінездің, эмоциялардың жеке реңктерін білу
	2.2 Сезімдерді тану, атау, сипаттау	9.2.2.1 мінез қасиеттеріне сипаттама және адекватты баға беру; алаңғасарлық – жинақылық, ұқыптылық – салақтық, жауапкершілік – бейқамдық, қамқар болуға қабілетті – немқұрайлық
	2.3 Мимика мен	9.2.3.1 мимика және жестпен мазасыздық,сақтық, сотқарлық

	пантомимиканы жаңғырту	алаңғасарлық, сасқалақтау, ыза сезімдерін моделдеу; 9.2.3.2 көркем шығарма немесе фильм үзіндісі бойынша бері этюдтарды сахналауға қатысу
2-тоқсан		
2. "Сезімдер мен эмоциональді жай-күйді қабылдау"	2.2 Сезімдерді тану, атау, сипаттау	9.2.2.1 мінез қасиеттеріне сипаттама және адекватты баға бері алаңғасарлық – жинақылық, ұқыптылық – салақтық, жауап бейқамдық, қамқар болуға қабілетті – немқұрайлық
	2.3 Мимика мен пантомимиканы жаңғырту	9.2.3.1 мимика және жестпен мазасыздық,сақтық, сотқарлық алаңғасарлық, сасқалақтау, ыза сезімдерін моделдеу; 9.2.3.2 көркем шығарма немесе фильм үзіндісі бойынша бері этюдтарды сахналауға қатысу
3. "Қарым-қатынастың сөйлеу тілі және тілдік емес құралдарын практикада қолдану"	3.1 Жесттерді, мәнерлі қимылдарды орындауға жаттығу	9.3.1.1 сюжетті әңгіме, сурет, фильм кейіпкерлерінің эмоцион күйін, көңіл-күйін жаңғыртуда театрландыру және драматиза тәсілдерін қолдану 9.3.1.2 дене қалпы, мәнерлі қимылдар және мимика арқылы қалған" этюдтарды жаңғырту, (мысалға, "тағы да екілік" карти көрсету)
	3.2 Қылықты модельдеу.	9.3.2.1 белгілі жағдаяттарындағы қылықты модельдеу: қобал мазасыздануды адекватты жеткізу; ұнатуды, жақтырмауды м
4. "Сөйлеу тілінің интонациясын дамыту"	4.1 Интонациямен айтуды үйрету	9.4.1.1 сақтық, сотқарлық,қобалжу, ыза болу, сасқалақтау се сөйлеу интонациясымен жеткізу 9.4.1.2 басқа адамның эмоциональді жай-күйін оның сөйлеу бойынша, көру қалдығы болғанда мимика мен жест бойынш қабілеттілігі
3-тоқсан		
2. "Сезімдер мен эмоциональді жай-күйді қабылдау"	2.3 Мимика мен пантомимиканы жаңғырту	9.2.3.1 мимика және жестпен мазасыздық,сақтық, сотқарлық алаңғасарлық, сасқалақтау, ыза сезімдерін моделдеу 9.2.3.2 көркем шығарма немесе фильм үзіндісі бойынша бері этюдтарды сахналауға қатысу
3. Қарым-қатынастың сөйлеу тіліжәне тілдік емес	3.1 Жесттерді, мәнерлі қимылдарды	9.3.1.1 сюжетті әңгіме, сурет, фильм кейіпкерлерінің эмоцион күйін, көңіл-күйін жаңғыртуда театрландыру және драматиза

құралдарын практикада қолдану"	орындауға жаттығу	тәсілдерін қолдану 9.3.1.2 дене қалпы, мәнерлі қимылдар және мимика арқылы қалған" этюдтарды жаңғырту, (мысалға, "тағы да екілік" картина көрсету)
	3.2 Қылықты модельдеу.	9.3.2.1 белгілі жағдаяттарындағы қылықты модельдеу: қобалмазасыздануды адекватты жеткізу; ұнатуды, жақтырмауды
4. "Сөйлеу тілінің интонациясын дамыту"	4.1 Интонациямен айтуды үйрету	9.4.1.1 сақтық, сотқарлық, қобалжу, ыза болу, сасқалақтау сөйлеу интонациясымен жеткізу 9.4.1.2 басқа адамның эмоциональді жай-күйін оның сөйлеу бойынша, көру қалдығы болғанда мимика мен жест бойынша қабілеттілігі
5. "Мәдени тәртіп дағдыларын қалыптастыру"	5.1 Мәдени тәртіп пен қарым-қатынастың адекватты тәсілдері	9.5.1.1 әлеуметтік желілерде таныс және бейтаныс адамдармен кезінде белсенді тыңдау, қолдау дағдыларының болуы
4 –тоқсан		
1. "Бұлшық ет аппаратын жаттықтыру"	1.1 Бұлшық ет аппаратын жаттықтыру	9.1.1.1 тәртібі мен сезімін, эмоцияларын саналы түрде түзету жаттығудың элементтерін білу және орындау
3. "Қарым-қатынастың сөйлеу тілі және тілдік емес құралдарын практикада қолдану"	3.2 Қылықты модельдеу.	9.3.2.1 белгілі жағдаяттарындағы қылықты модельдеу: қобалмазасыздануды адекватты жеткізу; ұнатуды, жақтырмауды
5. "Мәдени тәртіп дағдыларын қалыптастыру"	5.1 Мәдени тәртіп пен қарым-қатынастың адекватты тәсілдері	9.5.1.1 әлеуметтік желілерде таныс және бейтаныс адамдармен кезінде белсенді тыңдау, қолдау дағдыларының болуы
6. "Мимика және пантомимика құралдарымен көңіл-күйдің және мінездің жеке қасиеттерін түзету"	6.1 Көңіл-күйді және мінездің жеке қасиеттерін түзету	9.6.1.1 өзінің сезімдерін және ыза, сасқалақтау сезімдерін сипаттап бағалай білу 9.6.1.2 туындаған сезімі мен түйсінуді сөзбен жеткізе отырып шығармалардың көңіл-күйін анықтау; 9.6.1.3 жеке өзінің сезімін сипаттау 9.6.1.4 босаңсу дағдысын қолдана отырып, қимыл-қозғалыс жоюға арналған жаттығуларды орындау

6) 10-сынып:

6-кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімнің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. "Бұлшық ет аппаратын жаттықтыру"	1.1 Бұлшық ет аппаратын жаттықтыру	10.1.1.1 тәртібі мен сезімін, эмоцияларын саналы түрде түзету үшін жаттығудың элементтерінің мәнін түсіну және оны орындау
2. "Сезімдер мен эмоциональді жай-күйді қабылдау"	2.1 Сезімдермен танысу	10.2.1.1 жағыну – менсінбеушілік; мұң – қуаныш; сары уайым - шаттық; басылуы – рухтанушылық; суқаны сүймеу – сыйластық көңіл-күйге жай-күйге және сезімдерді ажырату, адекватты баға беру
	2.2 Сезімдерді тану, атау, сипаттау	10.2.2.1 көркем әдебиеттерді оқу, кинофильмдерді көру кезінде кейіпкердің эмоциональді жай-күйін бағалау
		10.2.2.2 дыбысталған және дыбыссыз (көру қалдығы бар балалар үлгісі) фильмдерді көру негізінде басқа адамның көңіл-күйі мен сезімдерін анықтау
	2.3 Мимика мен пантомимиканы жаңғырту	10.2.2.3 берілген эмоцияға сюжетті әңгімелерді құрастыру 10.2.3.1 жағымпаздану, асқақтық, сары уайым, шаттану, көңіл-күйді рухтанушылық, жақтырмаусезімдерін жеткізу үшін берілген эмоцияларды этюдтарды ойнау 10.2.3.2 сыртқы белгілері бойынша эмоцияларды тауып, оларға адекватты баға беру 10.2.3.3 қанағаттану, ләззат алу, шаттану, масаттану, көңіл толмау, наразылық сияқты мінездің жеке қасиеттерін, эмоцияларды, сезімдерді жеткізуді
2-тоқсан		
2. "Сезімдер мен эмоциональді жай-күйді қабылдау"	2.2 Сезімдерді тану, атау, сипаттау	10.2.2.1 көркем әдебиеттерді оқу, кинофильмдерді көру кезінде кейіпкердің эмоциональді жай-күйін бағалау 10.2.2.2 дыбысталған және дыбыссыз (көру қалдығы бар балалар үлгісі)

		фильмдерді көру негізінде басқа адамның көңіл-күйі мен сезімдерін
		10.2.2.3 берілген эмоцияға сюжетті әңгімелерді құрастыру
	2.3 Мимика мен пантомимиканы жаңғырту	10.2.3.1 жағымпаздану, асқақтық, сары уайым, шаттану, көңіл-күйді рухтанушылық, жақтырмаусезімдерін жеткізу үшін берілген эмоция этюдтарды ойнау
		10.2.3.2 сыртқы белгілері бойынша эмоцияларды тауып, оларға адекват беру
		10.2.3.3 қанағаттану, ләззат алу, шаттану, масаттану, көңіл толмау, на сияқты мінездің жеке қасиеттерін, эмоцияларды, сезімдерді жеткіз
3. "Қарым-қатынастың сөйлеу тілі және тілдік емес құралдарын практикада қолдану"	3.1 Жесттерді, мәнерлі қимылдарды орындауға жаттығу	10.3.1.1 елестеткен жансыз заттарды жаңғырту (шар, маятникі бар са 10.3.1.2 ұнату, мұң, қуаныш, рухтану, құрметтеу сезімдерін адекватты
	3.2 Қылықты модельдеу.	10.3.2.1 эмоциональді жай-күйді білдіруге қатысты өмірлік жағдаят модельдеу 10.3.2.2 мінездің жағымды және жағымсыз жақтарына өзіндік баға
4. "Сөйлеу тілінің интонациясын дамыту"	4.1 Интонациямен айтуды үйрету	10.4.1.1 патшалық, мұң, қуаныш, шаттану, жақтырмау, сыйлау, суқан сүймеу, жағымпаздану сезім реңктерін, эмоциональді жай-күйді же 10.4.1.2 бір фразаны түрлі интонациямен айта білу (қатты, табанды, рухтана, шаттана, сұқаны сүймей
3-тоқсан		
3. "Қарым-қатынастың сөйлеу тілі және тілдік емес құралдарын практикада қолдану"	3.1 Жесттерді, мәнерлі қимылдарды орындауға жаттығу	10.3.1.1 елестеткен жансыз заттарды жаңғырту (шар, маятникі бар са 10.3.1.2 ұнату, мұң, қуаныш, рухтану, құрметтеу сезімдерін адекватты
	3.2 Қылықты модельдеу.	10.3.2.1 эмоциональді жай-күйді білдіруге қатысты өмірлік жағдаят модельдеу 10.3.2.2 мінездің жағымды және жағымсыз жақтарына өзіндік баға
4. "Сөйлеу тілінің	4.1 Интонациямен	10.4.1.1 патшалық, мұң, қуаныш, шаттану, жақтырмау, сыйлау, суқан

интонациясын дамыту"	айтуды үйрету	сүймеу,жағымпаздану сезім реңктерін, эмоциональді жай-күйді же 10.4.1.2бір фразаны түрлі интонациямен айта білу (қатты, табанды, х рухтана, шаттана, сұқаны сүймей
5. "Мәдени тәртіп дағдыларын қалыптастыру"	5.1 Мәдени тәртіп пен қарым- қатынастың адекватты тәсілдері	10.5.1.1 қарым-қатынас тәсілдері мен тіл мәдениетін меңгеру. Басқ эмоциональді қатынасын адекватты түрде білдіре білуі 10.5.1.2 тамаша әңгімелесуші болуға үйрену 10.5.1.3 көпшілік алдына шығып сөйлеу
4-тоқсан		
1. "Бұлшық ет аппаратын жаттықтыру"	1.1 Бұлшық ет аппаратын жаттықтыру	10.1.1.1 тәртібі мен сезімін, эмоцияларын саналы түрде түзету үшін жаттығудың элементтерінің мәнін түсіну және оны орындау
2. "Сезімдер мен эмоциональді жай-күйді қабылдау"	2.2 Сезімдерді тану, атау, сипаттау	10.2.2.1 көркем әдебиеттерді оқу, кинофильмдерді көру кезінде кейі эмоциональді жай-күйін бағалау 10.2.2.2 дыбысталған және дыбыссыз (көру қалдығы бар балалар ү фильмдерді көру негізінде басқа адамның көңіл-күйі мен сезімдері 10.2.2.3 берілген эмоцияға сюжетті әңгімелерді құрастыру
3. "Қарым-қатынастың сөйлеу тіліжәне тілдік емес құралдарын практикада қолдану"	3.2 Қылықты модельдеу.	10.3.2.1 эмоциональді жай-күйді білдіруге қатысты өмірлік жағдаят модельдеу 10.3.2.2 мінездің жағымды және жағымсыз жақтарына өзіндік баға
5. "Мәдени тәртіп дағдыларын қалыптастыру"	5.1 Мәдени тәртіп пен қарым- қатынастың адекватты тәсілдері	10.5.1.1 қарым-қатынас тәсілдері мен тіл мәдениетін меңгеру. Басқ эмоциональді қатынасын адекватты түрде білдіре білуі 10.5.1.2 тамаша әңгімелесуші болуға үйрену 10.5.1.3 көпшілік алдына шығып сөйлеу
6. "Мимика және пантомимика құралдарымен көңіл-	6.1 Көңіл-күйді және мінездің жеке қасиеттерін	10.6.1.1 зеке өзінің көңіл-күйін талдау

күйдің және мінездің жеке қасиеттерін түзету"	түзету	10.6.1.2 берілген эмоцияға өзі сезімін сипаттау: мен өзіме қандай көңілмен мен кімді сыйлаймын
		10.6.1.3 мінездің жағымсыз қасиеттері мен эмоцияларды клтіре отырып моральді баға беру
		10.6.1.3 басқа адамға деген антипатия (жақтырмау) сезімін баса білдіріп адекватты түрде білдіруі

Ескерту: оқыту мақсаттары оқу іс-әрекетінің түріне қарай бір тоқсан аумағындаүйлесіп отырады.

Қазақстан Республик

Білім және ғылым Министрлігі

2018 жылғы 20 қыркүйек

№ 469 бұйрығына 44-қосымша
Қазақстан Республикасының Білім және ғылым Министрлігі

Білім және ғылым Министрлігі

2013 жылғы 3 сәуірде

№ 115 бұйрығына 484-қосымша

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты - көру қабілеті зақымдалған білім алушыларды толыққанды әлеуметтендіру және қоғамға кіріктіруге ықпал ететін, көру депривациясы жағдайында сөйлеудің кемшіліктердің алдын алу және түзету болып табылады.

3. Бағдарлама келесі түзету міндеттерін жүзеге асыруға бағытталған:

1) сөйлеуді дамыту (сөздік қорды толықтыру, сөйлеудің интонациялық және грамматикалық құрамын толықтыру);

2) тіл кемістіктерін алдын алу және түзету;

3) сөйлеу белсенділігін, ана тіліне деген қызығушылықты, сезімталдықты және сүйіспеншілікті дамыту;

4) білім алушылардың әлеуметтендіруге және қоғамға белсенді кіріктіруге ықпал ететін коммуникативті құзыреттіліктерін қалыптастыру.
2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Оқыту құндылықты-бағдарлы, тұлғалық-бағдарлы, әрекеттік, дифференциалды, коммуникативті тәсілдер және ақпараттық-коммуникациялық технологиялар негізінде жүзеге асырылады.

5. Тұлғалық сапаларды дамыту, білім алушыларды білім берудің базалық құндылықтарына баулудың негізі болып табылады: "қазақстандық патриотизм және азаматтық жауапкершілік", "құрмет", "ынтымақтастық", "еңбек және шығармашылық", "ашықтық", "өмір бойы білім алу".

6. Оқытудағы құндылықты-бағдарлы тәсілдердің әлеуметтік ортада жетік интеграциялауына ықпалы бар негізгі құндылықтарды білу, түсінуге бағытталған. Оқыту барысында қазақ халқының ұлттық салт-дәстүрлерді сыйлауға, бала құқығы, мүгедектер құқығы туралы Біріккен ұлттар ұйымы Конвенсиясында, Қазақстан Республикасының Конституциясында жарияланған құқықтар мен міндеттерді түсініп білуге үйретеді. Басымды құндылықтарды дұрыс таңдау білім алушыларға білім саласында, қолжетімді кәсіби іс-әрекетте және әлеуметтік ортада өз мүмкіндіктерін тиімді жүзеге асыруға көмектеседі, бұл олардың өз мемлекеттің тұрарлық азамат және патриот болуына себеп болады.

7. Тұлғалық-бағдарлы тәсілдердің арасында күнделікті тіршілікке дайын үйлесімді тұлғаның қалыптасуына алып келеді, оқу процесін даралануын, тұлғаның маңызды әлеуметтік қасиеттерін

тәрбиелеуін, эмоциялық-ерік аясының, психикалық процестерін түзеуін қамтамасыз етеді

8. Әрекеттік тәсіл мұғалім, тәрбиеші мен ата-ананың өзара іс-қимылын көздейді, онда мұғалім білім алушының іс-қимылын үйлестіреді, ал білім алушы өз іс-әрекетін анықтайды, даму дағдыларының жақын аймағын анықтайды және неғұрлым тиімді тактиканы тандайды.

9. Әрекеттік тәсіл білім алушыларға өз бетімен:

1) сұрақ қойып, қорытынды жасау; әртүрлі қиын маршрутты құрастыруда және оқу және танымдық міндеттерді шешу үшін, модельдер мен схемаларды түрлендіру, жасап шығару, қолдану;

2) нәтижеге қол жеткізу барысында өзінің іс-әрекетін бақылау, бағдарлауға және мобилдікке байланысты жағдайдың өзгеруіне қарай іс-әрекетін түзету; оқу міндеттерінің орындалуын, оны шешудегі өз мүмкіндіктерін дұрыс бағалау.

10. Дифференциациялы тәсіл оқу үдерісін білім алушылардың түрлі топтарына қарай ерекшелендіруді, олардың денсаулық, психикалық, офтольмологиялық және жас ерекшеліктеріне, көру мүмкіндігі мен қосарласқан кемістіктердің болуына байланысты түрлі жағдайларды жасауды ескереді, осындай ерекшеліктеріне қарай білім алушыларды топтарға бөледі: мүлдем көрмейтін және жартылай көретін білім алушылар; нашар көретін білім алушылар.

11. Білім алушылардың материалды меңгеруіне қарай шағын топтарға бөліп оқытуды ұйғарады, үш шаған топқа бөледі:

1) бірінші шағын топтағы білім алушылар бағдарламалық материалды толыққанды және өз бетімен меңгереді;

2) екінші шағын топтағы білім алушылар бағдарламалық материалды меңгереді, оны қайта жаңғыртуда біршама тілдік қателіктерге жол береді;

3) үшінші шағын топтың білім алушылары бағдарламалық материалды ішінара меңгереді, сөйлеудің грамматикалық құрамында және

фонематикалық процесте күрделі кемшіліктер жібереді.

12. Коммуникативті тәсіл деп тілік, сипайылық, ақкөңілділік, тартысыздық сезімдеріне негізделген тұлғаралық әрекеттесуді ұйғарады; сөйлеу қарым-қатынаста білім алушылар іскерлік ынтымақтастықты орнатады; жалпы шешімді табуды, түрлі ұстанымдарды келістіру және өзара қызығушықтарын есепке алу негізінде дау-жанжалдарды шешуді, құрбылардың пікірімен санасып, бір-бірін сыйлауды үйренеді, өз пікірін жеткізе білуді, оны аргументпен дәлелдеу және қорғай білуді меңгереді; сөйлеу құралдарын саналы қолданады, дәрекі сөйлеу және балағат лексикасын қолдануға жол бермейді.

13. Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар, GPS навигациясын, мультимедиялық ресурстарын және бұқаралық ақпарат құралдарын, интерактивті тақталарын және компьютерлерді пайдалану оқу процесін белсендіруге және модернизациялауға мүмкіндік береді, сонымен қатар білім алушылар мен педагогтың арасындағы қарым-қатынасты дамытып, ынтымақтастықты нығайтады.

14. Мәтінді бұрмалап теруге жол бермес үшін, стилистикалық, орфографиялық, синтаксистік дағдыларды дамытады, себебі "Мессенджер" жедел хабарламалармен алмасу бағдарламасында сөздерді сауатсыз қолдану және жазу, білім алушылардың адекватты емес сөйлеу мәдениетін қалыптастасуына ықпал етеді.

15. Арнайы кабинетте логопедиялық сабақтармен қатар, сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету бойынша сабақтар жүргізіледі. Аталған кабинет келесі жабдықтармен қамтамасыз етеді:

1) бір шағын топтағы білім алушылардың саны бойынша үстелдер;

2) көрнекі құралдарға, оқу материалына және әдістемелік әдебиеттерге арналған жеткілікті сөрелер немесе тақталар саны;

3) дыбыстаудың жеке жұмысына арналған 50х100 көлеміндегі қабырға айнасы, ол арнайы жарықтандыруымен терезенің жанына ілінеді;

4) бір шағын топтың сабағында дыбыстауды түзетуде бір мезгілде оқитын білім алушылардың саны бойынша 9х12 көлеміндегі айналар;

5) жеке жұмысқа арналған қабырғалық айна жанындағы үстел;

6) логопедиялық зондтарға арналған жиынтық, зондтарды өңдеуге арналған этил спирті;

7) оқытудың техникалық құралдары.

16. Білім алушылардың жетістіктерін бағалаудың сапалық-сипаттаушы, эмоционалды сипаты болуы шарт, ол дамудың табыстылығына мониторинг жасауға негізделген.

17. Оқытудың нәтижелілігі үш деңгей бойынша қадағаланады, оның сипаттаушы сипаты бар:

1) меңгеруге ұмтылады;

2) біреудің көмегі арқылы меңгереді (ересектер, қатарластар);

3) жетекші құзыреттіліктер бойынша өз бетімен меңгереді.

18. Күнделікті білім беру процесінің мазмұны, оқытудың мақсаттарына бағытталған, білім алушылардың меңгерген білім, білік және дағдыларын кез келген оқу және өмірлік жағдаятта шығармашылықпен қолдануға даярлығын қалыптастыруға, жетістікке жетудегі табандылықты дамытуға бағдарланған, өмір бойы оқуға ынталандырады.

3-тарау. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

19. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты;

2) 6-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты құрайды.

20. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінің мазмұны келесі

бөлімдерді қамтиды:

1) 1-бөлім "Тілдік дамудың күйін диагностикалау";

2) 2-бөлім "Фонематикалық есту қабілетін дамыту және дыбыстары айтуды түзету";

3) 3-бөлім "Сөйлеудің лексикалық-грамматикалық аспектісін дамыту";

4) 4-бөлім "Байланыстырып сөйлеуді жетілдіру";

5) 5-бөлім "Коммуникативті сөйлеу әрекеті";

6) 6-бөлім "Сөйлеу мәдениеті".

21. "Тілдік дамудың күйін диагностикалау" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) білім алушылардың жас ерекшеліктері мен психикалық даму деңгейін ескеріп, сөйлеу дағдыларының көлемін анықтау;

2) коммуниктивті белсенділік деңгейін бағалау.

22. "Фонематикалық есту қабілетін дамыту және дыбыстары айтуды түзету" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) фонематикалық қабылдауды жетілдіру және бекіту;

2) дыбыстарды дұрыс айтуды бекіту;

3) екпін.

23. "Сөйлеудің лексикалық-грамматикалық аспектісін дамыту" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) сөздерді морфемдік талдау және біріктіру дағдыларын жетілдіру;

2) вербализді алдын алу;

3) сөйлеуде паразит-сөздерді қолданудың алдын алу.

24. "Байланыстырып сөйлеуді жетілдіру" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) мәтін. Мәтіннің тақырыбы және негізгі ойы;

2) сөйлеу тілінің стильдері;

3) сөйлеуде алуан түрлі синтаксистік конструкцияларды (сөйлемдер және оның түрлері) қолдану;

4) дауыс ырғағы логикалық екпін.

25. "Коммуникативті сөйлеу әрекеті" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) сөйлеуде неологизмдерді, ескірген және шетел сөздерін пайдалану;

2) сөйлеуде мақал-мәтелдерді, жаңылтпаштарды және фразеологизмдерді пайдалану;

3) арнайы лексиканы (профессионлаизмдер, терминдер) пайдалану.

26. "Сөйлеу мәдениеті" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) ауызша сөйлеу тілі мен әдеби тіл;

2) жаргондық лексиканы пайдаланудың алдын алу.

27.5-сыныпқа арналған "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінің базалық мазмұны:

1) тілдік дамудың күйін диагностикалау: ауызша және жазбаша сөйлеу тілі; тіл дыбыстары; дыбыстар мен әріптерді ажырату; айту мақсатына байланысты сөйлемдер түрлері; сөйлемдерді аяқтайтын тыныс белгілері; диагностикалық диктант; сөзжасам амалдары;

2) фонематикалық есту қабілетін дамыту және дыбыстары айтуды түзету: алфавит; акустикалық ұқсас дыбыстарды дифференциациялау; оппозициялық дыбыстар; орфограмма; сөздің дыбыстық-буындық құрамын талдау; екпін; сөзішіндегі екпінді және екпінсіз дыбыстар; дұрыс сөйле;

3) сөйлеудің лексикалық-грамматикалық аспектісін дамыту: морфема; өзгертін және өзгермейтін сөздер; туынды сөздер; сөз формалары; қосымша, түбір, жұрнақ (суффикс), жалғау; жалғау арқылы сөздер арасында мағыналы байланыстың қалыптасуы; жұрнақ сөздің бөлшегі ретінде; қосымша мен жұрнақ арқылы сөз жасау; сөз түбіріндегі тексерілетін және тексерілмейтін дауыссыз дыбыстар; паразит сөздер;

4) байланыстырып сөйлеуді жетілдіру: мәтін, мәтін түрлері (сипаттау, паймдау); мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойы; мәтіннің жоспары; қарым-қатынастың сөйлеу және сөйлеуден тыс құралдары (мектепте, әлеуметтік ортада, таныс және бөтен адамдармен, әр түрлі жастағы адамдармен); сөйлеу этикетінің нормалары, ауызша қарам-қатынастың ережелері; интонация; сөздердің сиқырлы әлемі; сөзбен ойнау;

5) коммуникативті сөйлеу әрекеті: неологизмдер, көнерген және шетелдік сөздер; халық ауыз әдебиеті; жанрлар; не деген гажап- бұл ертегілер; фонетикалық ойындар; жаңылтпаштар; мәтелдер мен мақалдар; сөйлеудегі афоризмдер; арнайы лексиканың қодануы (кәсіби сөздер, терминдер); сөздің күші;

6) сөйлеу мәдениеті: сөйлеу тілі адамның өмірінде; ана тілі мен тұған ел мәдениеті; тіл мәдениеті; әдеби қарым-қатынастың нормалары; дыбысайту нормалары; сөйлеу этикеті; біз тілдесіп араласа аламыз ба.

28. 6-сыныпқа арналған "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінің базалық мазмұны:

1) тілдік дамудың күйін диагностикалау: дыбыстық-буындық талдау; сөйлемнің тұрлаулы және тұрлаусыз мүшелері; жайылма және жалаң сөйлемдер, диагностикалық диктант; сөйлемнің бірыңғай мүшелері; бірыңғай мүшелер кезіндегі тыныс белгілер; кідірістер; вербалсыз қарым-

қатынастың құралдары;

2) фонематикалық есту қабілетін дамыту және дыбыстары айтуды түзету: даусты және дауыссыз дыбыстар; дыбыс айту нормалары; дұрыс дыбыстап айту; екпінсіз дауыстыларды, ұян және қатаң дауыссыздардың дұрыс жазылуы; ь айыру белгісі бар сөздер;

3) сөйлеудің лексикалық-грамматикалық аспектісін дамыту: морфемалар арқылы жаңа сөздер жасау; сөйлеу этикетінің нормалары; түбірлес сөздер; туынды сөздер; сөздер ішіндегі қос дыбыстар мен дауыстап айтылмайтын дауыссыздар; іскерлік стиль; ғылыми-публицистикалық стиль; әңгімелеу стилі; жарнама; сөз алды қосымшасы және көмекші сөздер;

4) байланыстырып сөйлеуді жетілдіру: қаратпа сөз; қаратпа сөздерді практикалық түрде қолдану; қаратпа сөздерді қолдану кезіндегі тыныс белгілер; қарапайым және күрделі сөйлемдерді ажырату; сөздердің пайда болуы (этимологиялық сөздігін пайдалану); сөздің тура және ауыспалы мағынасы; орфографиялық және орфоэпиялық дыбыстау; сөйлемнің тұрлаулы және тұрлаусыз мүшелері; бірыңғай мүшелері бар сөйлемдер;

5) коммуникативті сөйлеу әрекеті: тура және ауыспалы мағынасы бар сөздер; практикалық сабақ; шығарманы сахналау; жаңылтпаштарды және мәтелдерді айту; синонимдер, антонимдер және омонимдер; дефиницияларды (анықтамаларды) қолдану; сөйлеу әрекеттесудің нормалары; байланыс түрлері мен амалдары;

6) сөйлеу мәдениеті: тіл және мәдениет; сөйлеу мәдениетінің белгілері; түрлі жағдайда этикетті сақтау тәртібі; әдеби ана тілінің нормалары; сөйлеудегі қателерді түзеу жұмысы; сөйлеу мәдениетін бұзу; диалог, монолог; жаргон, жалпы қолданыстық лексика; арнайы және кәсіби лексикасы.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

29. Бағдарламадағы оқыту мақсаттары кодтық белгімен белгіленеді. Кодтық белгіде бірінші сан – сынып, екінші және үшінші сандар – бөлім және бөлімшенің реттік сандарын, төртінші сан оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 5.1.2.1 кодында "5" - сыныбы, "1.2" - бөлімшесі,

"1" - оқу мақсатының реттік саны.

30. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Сөйлеуді дамыту күйін диагностикалау":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
1.1 Жас ерекшеліктері мен психикалық даму деңгейін ескеріп, сөйлеу дағдыларының көлемін анықтау	5.1.1.1 сөйлеудің жеткілікті лексикалық көлемін меңгеру	6.1.1.1 қосымшада, сөздердің жалғауларында орфограмма білу
	5.1.1.2 дауысты және дауыссыз дыбыстарды дұрыс дыбыстауды және дұрыс жазуды түсіну	6.1.1.2 ауызша және жазбаша білу
1.2 Коммуникативті белсенділік деңгейін нақтылау	5.1.1.3 жай және күрделі сөйлемдерде тыныс алу белгілерін қолдану	
	5.1.2.1 сөйлеуде сөзжасам тәсілдерін қолдану	6.1.2.1 сөздік қордың жеткілікті меңгеру
	5.1.2.2 сөйлеу және тілдік емес мәнерлілік құралдарының мағынасын түсіну	6.1.2.2 вербальды емес қарым-қатынас құралдарын адекватты қолдану

2) 2-бөлім "Фонематикалық есту қабілетін дамыту және дыбыстауды түзету":

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
2.1 Фонематикалық қабылдауды жетілдіру және бекіту	5.2.1.1 дыбыстарды дұрыс дыбыстау, акустикалық ұқсас дыбыстарды дифференциациялау	6.2.1.1 сөздің дыбыстық-буынды құрылымын білу
	5.2.1.2 артикуляция (жуан-жіңішке), дыбысталуы (қатаң-ұяң), сөздегі мағына айырушы мәні бойынша оппозициялық дыбыстарды салыстыра білу	6.2.1.2 артикуляция және дыбысталуы бойынша оппозициялық дыбыстарды дифференциациялау

		6.2.1.3сөзге фонетикалық-графикалық (дыбыстық-әріптік) талдау жүргізу дұрыстығын бағалау
2.2 Дыбыстардың дұрыс айтылуын бекіту	5.2.2.1"Орфограмма" ұғымын білу 5.2.2.2дидактикалық материалды қолданып және онсыз құрамы бойынша қарапайым сөздерге буындық-дыбыстық, фонетикалық-графикалық (дыбыстық-әріптік) талдау жүргізу 5.2.2.3сөзге фонетикалық-графикалық (дыбыстық-әріптік) талдау жүргізудің дұрыстығын бағалау	6.2.2.1қателік жібермей, дыбыстық-әріптік қарқынын жеделдете білу 6.2.2.2дыбыстардың айтылу нормасын сақтай отырып, барлық дыбыстық-әріптік арқылы айыра білу және адекват
2.3 Екпін	5.2.3.1сөздегі екпіннің рөлін білу 5.2.3.2оқшауланған сөзде, сөйлемде дұрыс екпінді сақтау	6.2.3.1оқшауланған сөзде, сөйлемде екпінді сақтау 6.2.3.2қазіргі орыс әдеби тілінде сөйлемде сәйкес сөз тудырушы функция

3) 3-бөлім "Сөйлеудің лексикалық-грамматикалық аспектісін дамыту":

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
3.1 Морфемдік талдау және біріктіру дағдыларын қалыптастыру	5.3.1.1морфемалардың көмегі арқылы жаңа сөздерді құру дағдыларын меңгеру 5.3.1.2өзгеретін және өзгермейтін сөздерді айыра білу; туыстас сөздерді (біртүбірлі) және сөз формаларын айыра білу; 5.3.1.3сөздегі морфемалар арқылы біржақты айқындалатын жалғауды, түбірді, қосымшаны, суффиксті табу	6.3.1.1дидактикалық материалды қолданбай, біржақты айқындалатын сөздер бойынша сөздің құрамын талдау 6.3.1.2морфемалардың көмегі арқылы сөздерді құру тәсілдерін және сөздер семантикасының өзгеруін талдау
3.2 Вербализмнің алдын алу	5.3.2.1оқылған мәтінді нақтылау үшін қолданылатын бедерлі суретті, сюжетті картинаны түсіндіруді құрастыру (қалдық көруі бар соқыр білім алушылар үшін)	6.3.2.1сөйлеу этикетінің нормаларын қарапайым диалогтарға қатысу

	5.3.2.2заттың сипаттамасын құрастыру; өзі, өз отбасы, достары туралы әңгімелеу 5.3.2.3әрі қарай оқыту, өзін-өзі дамыту үшін Брайльбойынша оқудың маңыздылығын саналы ұғыну 5.3.2.4эстетикалық, адамгершілік, танымдық тәжірибенің қайнар көзі ретінде, оқудың мақсатын қабылдау 5.3.2.5таныс емес мәтінді дауыстап (оқу жылдамдығы минутына 65-80 сөз) және "іштей оқу" (оқу жылдамдығы минутына 75-90-100 сөз) саналы, дұрыс және мәнерлі оқу 5.3.2.6мұғалімнің тапсырмасы бойынша және өзіндік бастамасы бойынша, көркем, ғылыми-танымал әдебиетті оқу біліктілігін қолдану	6.3.2.2қалдық көруді қолданбай ек мәтінді жылдам оқу (қалдық көруі алушылар үшін) 6.3.2.3аталған жастағы білім алушы қолжетімді, Л.Брайльдің рельефті-шрифтсімен басылған кітаптарды, шығармаларды мәнерлеп оқу (дауыстап) 6.3.2.4алдын ала даярлықтан кейін шығармаларды көркемдеп оқу (30 көркем мәтіндер үшін) 6.3.2.5мұғалімнің тапсырмасы және бастамасы бойынша көркем, ғылыми шығармаларды оқу біліктілігін қолдану 6.3.2.6көркем және ғылыми-танымал мазмұнына бағдарлану, олардың мазмұнын түсіну (дауыстап оқуда және "іштей оқып" тыңдауда)
3.3 Сөйлеуде паразит-сөздерді пайдаланудың алдын алу	5.3.3.1"паразит-сөздер" немесе "үзілістердің орнын толтырушы" ұғымдары туралы білу 5.3.3.2өзіндік сөйлеуін бақылау	6.3.3.1паразит-сөздердің сөйлеудің алдын алу түсіну 6.3.3.2қарым-қатынас, оқыту барысында сөйлеу тілін түзей білу

4) 4-бөлім "Байланыстырып сөйлеуді жетілдіру":

4-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
4.1 Мәтін. Мәтіннің тақырыбы және негізгі ойы	5.4.1.1мәтіннің типтерін айыра білу (сипаттау, талқылау) 5.4.1.2сабақта, мектепте, тұрмыста таныс және таныс емес, әртүрлі жастағы адамдармен ауызша қарым-қатынас жасауда тілдік және тілдік емес	6.4.1.1қарым-қатынастың нақты жағдайына хаттар, құттықтауашық хатын, қысқаша басқа шағын мәтіндерді құрастыру 6.4.1.2пайымдау-дәлелдердің қарапайым құру

	құралдарды таңдаудың дұрыстығын (орынды болуын) бағалау 5.4.1.3күнделікті өмірдесөйлеу этикетінің нормалары және ауызша қарым-қатынас ережелерін сақтау (тыңдай білу,ескертулерге жауап қайтару, әңгімені жалғастыру) 5.4.1.4өз бетімен мәтінге ат қою 5.4.1.5мәтіннің тақырыбын және оның бөлімдерін анықтау 5.4.1.6мәтіннің жоспарын құрастыру 5.4.1.7оқылған мәтіннің мазмұнын қысқаша баяндау	6.4.1.3мәтінді жан-жақты, қысқаша негізгі таңдамалы түрде қайтаәңгімелеу 6.4.1.4басқа адамның атынан мәтінді қайта сөйлету 6.4.1.5сөйлеудің алуан түрлі типтерін: сөздік баяндау және пайымдауды қолдану арқылы алушылар үшін жақын тақырыптарға анық айту (өз өмірінен қызықты оқиға, өзін қызықты ісі туралы)
4.2 Сөйлеу стильдері	5.4.2.1сөйлеудің стильдерінбілу (іскерлік, ғылыми, публицистикалық, ауызекі, көркемдік) 5.4.2.2оқылған мәтінді нақтылау үшін қолданылатынбедерлі суретті, әсерлі, сюжетті картинаны түсіндіруді құрастыру (қалдық көруі бар соқыр білім алушылар үшін)	6.4.2.1қарым-қатынаста сөйлеу стильдерін мимикамен, ым-ишарамен, үзілістермен, ауыстырумен, дыбыс ырғағымен толық қолдану
4.3 Сөйлеуде алуан түрлі синтаксистік конструкцияларды қолдану (сөйлем және оның түрлері)	5.4.3.1сөйлемді, сөзжасамды, сөзді айыра білу 5.4.3.2сөздіңжәне сөйлемнің бедерлі сызбаларын және сөздер мен сөйлемдерді модельдеу сызбаларындайын түрінде қолдану 5.4.3.3сөйлемде және сөзжасамда сөздердің арасындағы байланысты мағыналық сұрақтардың көмегі арқылы орнату 5.4.3.4сөздердіқолданудың семантикасын саналы ұғыну	6.4.3.1этимологиялық сөздікті қолданып сөздер пайда болуын анықтау 6.4.3.2мәтіндегі сөздердің тура және жамағынасында қолданылуын айыра білу (жағдайлар) 6.4.3.3коммуникативті міндетті табыстың ұсынылған сөздерден сөздер қатарын таңдау 6.4.3.4пайымдау мақсаты бойынша сөздерді жіктеу, хабарлы/бұйрықты/сұраулы сөйлемдерді таңдау

		6.4.3.5сөйлемдердің реті бұзылған мәтін және түзету, мәтінде мағыналықбос орындар
4.4 Дауыс ырғағы және логикалық екпін	5.4.4.1сөйлеуде және сөйлемде сөздік, логикалық (мағыналық) және эмоционалды екпінді қолдану 5.4.4.2күмәнданған жағдайда екпіннің дұрыс қойылуында немесе сөздердің айтылуында жауапт өз бетімен табу (кітаптағы сөздік бойынша) немесе мұғалімнің, ата-аналардың көмегіне жүгіну 5.4.4.3оқылған немесе тыңдалған мәтіннің мазмұнына өзіндік пікірін білдіру, оны екпіннің көмегі арқылы беру 5.4.4.4сөйлеуде акценттерді дұрыс қоя білу, үзілістер мен логикалық екпіннің қойылуын қадағалау	6.4.4.1дыбыстыңорфографиялық және айтылуын айыра білу 6.4.4.2сөйлемнің лепті/лепті емес дауыс анықтау 6.4.4.3сөйлемнің тұрлаулы және тұрлаусыз табу (түрлерге бөлмей) 6.4.4.4бірыңғай мүшелері бар сөйлемді анықтау 6.4.4.5бірсарындылыққа, үздіктілікке, екпін белсенділігіне жол бермеу 6.4.4.6пайымдау мақсаты бойынша сөйлемді қолдануды ажырату

5) 5-бөлім "Коммуникативті сөйлеу әрекеті":

5-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
5.1 Сөйлеуде неологизмдерді, ескірген және шетел сөздерін қолдану	5.5.1.1неологизмдерді, ескірген және шетел сөздерін айыра білу 5.5.1.2мәтін бойынша сөздің мағынасын анықтау немесе мұғалімнің көмегімен нақтылау 5.5.1.3сөйлемдіқұрастыруда, мағынасы бойынша ұқсас және қарама-қарсы мағынасы бойынша зат есім, сын есім, етістікті іріктеу	6.5.1.1нақтылауды талап ететін сөздерді анықтау 6.5.1.2ой-пікірді көрсету үшін аса дәл сөздерді таңдау 6.5.1.3 мәтіндегі сөздерді тура және ауыспалы мағынасында қолдануды айыра білу (қарама-қарсы жағдайлар)
5.2 Сөйлеуде мақал-мәтелдерді,	5.5.2.1 ауызекі халық шығармашылығының шағын шығармаларын жаттап, қайта жаңғырту	6.5.2.1кез келген оқылған (тыңдалған, өзгертін) шығарманың сценарийін құру

жаңылтпаштарды және фразеологизмдерді қолдану	5.5.2.2аналогия бойынша ертегі мен жұмбақ жанрында өзіндік мәтінді құру	сахналап, топта жұмыс жасау
	5.5.2.3фонетикалық ойында жаңылтпаштарды, мәтелдерді қолдану	6.5.2.2жаңылтпаштарды, мәтелдерді көрсетіп, презентация жасау
	5.5.2.4сөйлеуді мақалдармен, мәтелдермен, афоризмдермен толықтырып, байыту	6.5.2.3сөйлеуде синонимдерді, антонимдерді, омонимдерді орынды қолдану
5.3 Арнайы лексиканы қолдану (профессионализмдер, терминдер)	5.5.3.1профессионализмдер, терминдер мен дефинициялар туралы білу	6.5.3.1сөйлеуде профессионализмдер мен терминдерді орынды қолдану
	5.5.3.2сөйлеуде терминдердің орынды қолданылуын бағалау	6.5.3.2интербелсенді қарым-қатынаста (СМС, электронды пошта, Ғаламтор және байланыс құралдары) сөйлеу өзара әрекеттесу нормаларын сақтау
	5.5.3.3коммуникативті міндеттерді табысты шешу үшін, ұсынылғансөздерден сөздер қатарын таңдау	

6) 6-бөлім "Сөйлеу мәдениеті":

6 -кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	5-сынып	6-сынып
6.1 Ауызша сөйлеу және әдеби тілі	5.6.1.1"Сөйлеу мәдениеті" ұғымы және оның негізгі белгілері туралы білу (дұрыс сөйлеу, дәл, мәнерлі, таза, қисынды)	6.6.1.1ауызша сөйлеу тілінде сөйлеу мәдениетінің белгілерін қолдану
	5.6.1.2әдеби тілдің нормаларын, айтылу, екпіннің нормаларын, сөзді қолдану, сөйлемдерді құру нормаларын сақтай білу шеберлігі	6.6.1.2қоғамда қабылданған нормалар мен нормаларына бағдарланып, әртүрлі жағдайларда ұстай білу (көлікте, мектепте, кинода, д.т.б.)
	5.6.1.3сөйлеу этикетінің маңыздылығын және қажеттілігін түсіну	6.6.1.3сөйлеуде орыс және ана әдеби тіліндегі нормаларын (орфоэпиялық, лексикалық, грамматикалық) және сөйлеу этикетін орынды қолдану
	5.6.1.4мәтіннің басын немесе соңын оқиғалармен	

	толықтырып, оны қалпына келтіру	
	5.6.1.5 жеке тәжірибе негізінде ауызша әңгімені құрастыру	6.6.1.4сөйлеу мәдениеті бұзылған мәтінін
	5.6.1.6коммуникативті міндеттерді ескеріп, оқылған шығармалар негізінде ауызша әңгімені құрастыру (әртүрлі адресаттар үшін)	6.6.1.5диалогты және монологты сөйлеу
6.2 Шектеулі қолдану лексикасы	5.6.2.1"Арнайы лексика", "Диалектілі лексика", "Жаргондық лексика" ұғымдарды туралы білу	6.6.2.1бұрын әлеуметтік жаргондардан қолданыстағы лексикаға енген бірқатар элементтердің қолданылуына қатысты сөйлеуді түзету
	5.6.2.2диалектизм типтері туралы білу: фонетикалық диалектизм, грамматикалық диалектизм, лексикалық диалектизм.	6.6.2.2тәжірибеде арнайы және кәсіби лексика айыра білу

31. Осы Бағдарлама көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

32. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру

деңгейінің 5-6 сыныптары

"Сөйлеу тілінің даму

кемшіліктерін түзету" п

жаңартылған мазмұн

үлгілік оқу бағдарлама

қосымша

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптары үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінен

жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

1 - кесте

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1.Сөйлеуді дамыту күйін диагностикалау	1.1 Жас ерекшеліктері және психикалық даму деңгейін ескеріп, сөйлеу дағдыларының көлемін анықтау	5.1.1.1 сөйлеудің жеткілікті лексикалық көлемін меңгеру
		5.1.1.2 дауысты және дауыссыз дыбыстарды дұрыс дыбыстауды және дұрыс түсіну
		5.1.1.3 жай және күрделі сөйлемдерде тыныс алу белгілерін қолдану
	1.2 Коммуникативті белсенділік деңгейін нақтылау	5.1.2.1 сөйлеуде сөзжасам тәсілдерін қолдану 5.1.2.2 сөйлеу және тілдік емес мәнерлілік құралдарының мағынасын түсіндіру
2. Фонематикалық есту қабілетін дамыту және дыбыстың айтылуын түзету	2.1 Фонематикалық қабылауды жетілдіру және бекіту	5.2.1.1 дыбыстарды дұрыс дыбыстау, акустикалық ұқсас дыбыстарды дифференциациялау
		5.2.1.2 артикуляция (жуан-жіңішке), дыбысталуы (қатаң-ұяң), сөздегі мағына мәні бойынша оппозициялық дыбыстарды салыстыра білу
	2.2 Дыбыстардың дұрыс айтылуын бекіту	5.2.2.1 "Орфограмма" ұғымын білу
		5.2.2.2 дидактикалық материалды қолданып және онсыз құрамы бойынша сөздерге буындық-дыбыстық, фонетикалық-графикалық (дыбыстық-әріптік) талдау жүргізу 5.2.2.3 сөзге фонетикалық-графикалық (дыбыстық-әріптік) талдау жүргізуді бағалау
	2.3 Екпін	5.2.3.1 сөздегі екпіннің рөлін білу
		5.2.3.2 оқшауланған сөзде, сөйлемде дұрыс екпінді сақтау

2-тоқсан		
3. Сөйлеудің лексикалық-грамматикалық аспектісін дамыту	3.1 Морфемдік талдау мен біріктіру дағдыларын қалыптастыру	5.3.1.1 морфемалардың көмегі арқылы жаңа сөздерді құру дағдыларын м 5.3.1.2 өзгеретін және өзгермейтін сөздерді айыра білу; туыстас сөздерді (с сөз формаларын айыра білу; 5.3.1.3 сөздегі морфемалар арқылы біржақты айқындалатын жалғауды, тү қосымшаны, суффиксті табу
	3.2 Вербализмнің алдын алу	5.3.2.1 оқылған мәтінді нақтылау үшін қолданылатын бедерлі суретті, сюжет түсіндіруді құрастыру (қалдық көруі бар соқыр білім алушылар үшін) 5.3.2.2 заттың сипаттамасын құрастыру; өзі, өз отбасы, достары туралы әң 5.3.2.3 әрі қарай оқыту, өзін-өзі дамыту үшін Брайльбойынша оқудың маңы саналы ұғыну 5.3.2.4 эстетикалық, адамгершілік, танымдық тәжірибенің қайнар көзі реті мақсатын қабылдау 5.3.2.5 таныс емес мәтінді дауыстап (оқу жылдамдығы минутына 65-80 сөз оқу" (оқу жылдамдығы минутына 75-90-100 сөз) саналы, дұрыс және мәне 5.3.2.6 мұғалімнің тапсырмасы бойынша және өзіндік бастамасы бойынш ғылыми-танымал әдебиетті оқу біліктілігін қолдану
	3.3 Сөйлеуде паразит-сөздердің қолданылуының алдын алу	5.3.3.1 "паразит-сөздер" немесе "үзілістердің орнын толтырушы" ұғымдары 5.3.3.2 өзіндік сөйлеуін бақылау
3-тоқсан		
4. Байланыстырып сөйлеуді жетілдіру	4.1 Мәтін, Мәтіннің тақырыбы және оның негізгі ойы	5.4.1.1 мәтіннің типтерін айыра білу (сипаттау, талқылау) 5.4.1.2 сабақта, мектепте, тұрмыста таныс және таныс емес, әртүрлі жаста ауызша қарым-қатынас жасауда тілдік және тілдік емес құралдарды таңд дұрыстығын (орынды болуын) бағалау

		5.4.1.3 күнделікті өмірдесөйлеу этикетінің нормалары және ауызша қарым-қатынас ережелерін сақтау (тыңдай білу, ескертулерге жауап қайтару, әңгімені жалғастыру) 5.4.1.4 өз бетімен мәтінге ат қою 5.4.1.5 мәтіннің тақырыбын және оның бөлімдерін анықтау 5.4.1.6 мәтіннің жоспарын құрастыру 5.4.1.7 оқылған мәтіннің мазмұнын қысқаша баяндау
	4.2 Сөйлеу стильдері	5.4.2.1 сөйлеудің стильдерін білу (іскерлік, ғылыми, публицистикалық, ауызша) 5.4.2.2 оқылған мәтінді нақтылау үшін қолданылатын бедерлі суретті, әсер еткішті, картинаны түсіндіруді құрастыру (қалдық көруі бар соқыр білім алушылар)
	4.3 Сөйлеуде алуан түрлі синтаксистік конструкцияларды қолдану (сөйлемдер және оның түрлері)	5.4.3.1 сөйлемді, сөзжасамды, сөзді айыра білу 5.4.3.2 сөздің және сөйлемнің бедерлі сызбаларын және сөздер мен сөйлемдер модельдеу сызбаларындайын түрінде қолдану 5.4.3.3 сөйлемде және сөзжасамда сөздердің арасындағы байланысты мағыналық сұрақтардың көмегі
	4.4 Дауыс ырғағы және логикалық екпін	5.4.4.1 сөйлеуде және сөйлемде сөздік, логикалық (мағыналық) және эмоциялық екпінді қолдану 5.4.4.2 күмәнданған жағдайда екпіннің дұрыс қойылуында немесе сөздердің айтылуында жауапт өз бетімен табу (кітаптағы сөздік бойынша) немесе мұғалімдер аналардың көмегіне жүгіну 5.4.4.3 оқылған немесе тыңдалған мәтіннің мазмұнына өзіндік пікірін білдіру, екпіннің көмегі арқылы беру 5.4.4.4 сөйлеуде акценттерді дұрыс қоя білу, үзілістер мен логикалық екпінді қадағалау
5.	5.1 Сөйлеуде	5.5.1.1 неологизмдерді, ескірген және шетел сөздерін айыра білу

Коммуникативті сөйлеу әрекеті	неологизмдерді, ескірген және шетел сөздерін қолдану	5.5.1.2 мәтін бойынша сөздің мағынасын анықтау немесе мұғалімнің көмегімен анықтау 5.5.1.3 сөйлемді құрастыруда, мағынасы бойынша ұқсас және қарама-қарсы сөздер бойынша зат есім, сын есім, етістікті іріктеу
	5.2 Сөйлеуде мақалдарды, мәтелдерді және фразеологизмдерді қолдану	5.5.2.1 ауызекі халық шығармашылығының шағын шығармаларын жаттап, қайталап, жаңғырту 5.5.2.2 аналогия бойынша ертегі мен жұмбақ жанрында өзіндік мәтінді құру 5.5.2.3 фонетикалық ойында жаңылтпаштарды, мәтелдерді қолдану 5.5.2.4 сөйлеуді мақалдармен, мәтелдермен, афоризмдермен толықтырып, жетілдіру
	5.3 Арнайы лексиканы қолдану (профессионализмдер, терминдер)	5.5.3.1 профессионализмдер, терминдер мен дефинициялар туралы білу 5.5.3.2 сөйлеуде терминдердің орынды қолданылуын бағалау 5.5.3.3 коммуникативті міндеттерді табысты шешу үшін, ұсынылған сөздерді таңдау
	4-тоқсан	
6. Сөйлеу мәдениеті	6.1 Ауызша сөйлеу тілі және әдеби тіл	5.6.1.1 "Сөйлеу мәдениеті" ұғымы және оның негізгі белгілері туралы білу (дәл, мәнерлі, таза, қисынды) 5.6.1.2 әдеби тілдің нормаларын, айтылу, екіпіннің нормаларын, сөзді қолдану, сөйлемдерді құру нормаларын сақтай білу шеберлігі 5.6.1.3 сөйлеу этикетінің маңыздылығын және қажеттілігін түсіну 5.6.1.4 мәтіннің басын немесе соңын оқиғалармен толықтырып, оны қалпына келтіру 5.6.1.5 жеке тәжірибе негізінде ауызша әңгімені құрастыру

		5.6.1.6 коммуникативті міндеттерді ескеріп, оқылған шығармалар негізінде әңгімені құрастыру (әртүрлі адресаттар үшін)
	6.2 Шектеулі қолданыс лексикасы	5.6.2.1 "Арнайы лексика", "Диалектілі лексика", "Жаргондық лексика" ұғым білу 5.6.2.2 диалектизм типтері туралы білу: фонетикалық диалектизм, грамматикалық диалектизм, лексикалық диалектизм.

2) 6-сынып:

кесте-2

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі	Ұзақ мерзімді жоспар бөлімінің мазмұны	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1.Сөйлеуді дамыту күйін диагностикалау	1.1 Жас ерекшеліктері және психикалық даму деңгейін ескеріп, сөйлеу дағдыларының көлемін анықтау	6.1.1.1 қосымшада, сөздердің түбірлері мен жалғауларында орфограммаларды қолдану білу 6.1.1.2 ауызша және жазбаша сөйлеуді түзей білу
	1.2 Коммуникативті белсенділік деңгейін нақтылау	6.1.2.1 сөздік қордың жеткілікті көлемін меңгеру 6.1.2.2 вербальды емес қарым-қатынас құралдарын адекватты
2. Фонематикалық есту қабілетін дамыту және дыбыстың айтылуын түзету	2.1 Фонематикалық қабылауды жетілдіру және бекіту	6.2.1.1 сөздің дыбыстық-буындық талдауын қолдану 6.2.1.2 артикуляция және дыбысталуы бойынша оппозициялы дыбыстарды дифференциациялау 6.2.1.3 сөзге фонетикалық-графикалық (дыбыстық-әріптік) тал жүргізудің дұрыстығын бағалау
	2.2 Дыбыстардың дұрыс айтылуын бекіту	6.2.2.1 қателік жібермей, дыбысты айтудың қарқынын жеделдету 6.2.2.2 дыбыстардың айтылу нормаларын сақтай отырып, бар дыбыстарды есту арқылы айыра білу және адекватты дыбыст
	2.3 Екпін	6.2.3.1 оқшауланған сөзде, сөйлемде дұрыс екпінді сақтау

		6.2.3.2 қазіргі орыс әдеби тіліндегі нормаларға сәйкес сөз тудыру функцияны қолдану
2-тоқсан		
3. Сөйлеудің лексикалық-грамматикалық аспектісін дамыту	3.1 Морфемдік талдау мен біріктіру дағдыларын қалыптастыру	6.3.1.1 дидактикалық материалды қолданып және қолданбау айқындалатын морфемалар бойынша сөздің құрамын талдау 6.3.1.2 морфемалардың көмегі арқылы жаңа сөздерді құру табиғи сөздердің семантикасының өзгеруін талдау
	3.2 Вербализмнің алдын алу	6.3.2.1 сөйлеу этикетінің нормаларын сақтап, қарапайым диалогқа қатысу 6.3.2.2 қалдық көруді қолданбай екі қолмен мәтінді жылдам көруі бар соқыр білім алушылар үшін) 6.3.2.3 аталған жастағы білім алушыларға қолжетімді, Л.Брайл нүктелі шрифтсімен басылған кітаптарды, прозалық шығармаларды мәнерлеп оқу (дауыстап) 6.3.2.4 алдын ала даярлықтан кейін өлең түріндегі шығармаларды көркемдеп оқу (30 шығарма) (тек көркем мәтіндер үшін) 6.3.2.5 мұғалімнің тапсырмасы және өзіндік бастамасы бойынша ғылыми-танымал шығармаларды оқу біліктілігін қолдану 6.3.2.6 көркем және ғылыми-танымал мәтіндердің мазмұнын олардың мағынасын түсіну (дауыстап оқуда және "іштей оқу, жазу")
	3.3 Сөйлеуде паразит-сөздердің қолданылуының алдын алу	6.3.3.1 паразит-сөздердің сөйлеуді бұзатынын түсіну 6.3.3.2 қарым-қатынас, оқыту барысында ауызша сөйлеу тілін
3-тоқсан		
4. Байланыстырып сөйлеуді жетілдіру	4.1 Мәтін, Мәтіннің тақырыбы және оның негізгі ойы	6.4.1.1 қарым-қатынастың нақты жағдаяттары үшін хаттар, қарым-қатынас хатын, қысқаша хаттарды, басқа шағын мәтіндерді құрастыру 6.4.1.2 пайымдау-дәлелдердің қарапайым мәтіндерін құру

		6.4.1.3 мәтінді жан-жақты, қысқаша немесе таңдамалы түрде қайтаәңгімелеу 6.4.1.4 басқа адамның атынан мәтінді қайта әңгімелеу 6.4.1.5 сөйлеудің алуан түрлі типтерін: сипаттау, баяндау және қолдану арқылы, білім алушылар үшін жақын тақырыптарға айту (өз өмірінен қызықты оқиға, өзін қызықтыратын ісі туралы)
	4.2 Сөйлеу стильдері	6.4.2.1 қарым-қатынаста сөйлеу стильдерін мимикамен, ым-үзілістермен, екпінді ауыстырумен, дыбыс ырғағымен толық қолдану
	4.3 Сөйлеуде алуан түрлі синтаксистік конструкцияларды қолдану (сөйлемдер және оның түрлері)	6.4.3.1 этимологиялық сөздікті қолданып, сөздердің пайда болуын анықтау 6.4.3.2 мәтіндегі сөздердің тура және жанама мағынасында қолданылуын айыра білу (қарапайым жағдайлар) 6.4.3.3 коммуникативті міндетті табысты шешу үшін, ұсынылған сөздер қатарын таңдау 6.4.3.4 пайымдау мақсаты бойынша сөйлемдерді жіктеу, хабар сұраулы сөйлемдерді табу 6.4.3.5 сөйлемдердің реті бұзылған мәтіндерді талдау және тәртіп мағыналық бос орындарды табу
	4.4 Дауыс ырғағы және логикалық екпін	6.4.4.1 дыбыстың орфографиялық және орфоэпиялық айтылуын анықтау 6.4.4.2 сөйлемнің лепті/лепті емес дауыс ырғағын анықтау 6.4.4.3 сөйлемнің тұрлаулы және тұрлаусыз мүшелерін табу (бөлмей) 6.4.4.4 бірыңғай мүшелері бар сөйлемді айқындау 6.4.4.5 бірсарындылыққа, үздіктілікке, шамадан көп екпін белгілерін табу

		жол бермеу 6.4.4.6 пайымдау мақсаты бойынша сөйлемді епкінді қолдану
5. Коммуникативті сөйлеу әрекеті	5.1 Сөйлеуде неологизмдерді, ескірген және шетел сөздерін қолдану	6.5.1.1 нақтылауды талап ететін сөздерді анықтау 6.5.1.2 ой-пікірді көрсету үшін аса дәл сөздерді таңдау 6.5.1.3 мәтіндегі сөздерді тура және ауыспалы мағынасында айыра білу (қарапайым жағдайлар)
	5.2 Сөйлеуде мақалдардың мәтелдерді және фразеологизмдерді қолдану	6.5.2.1 кез келген оқылған (тыңдалған, өз бетімен құрылған) сценарийін құрып және сахналап, топта жұмыс жасау 6.5.2.2 жаңылтпаштарды, мәтелдерді көрсету және презентациялау 6.5.2.3 сөйлеуде синонимдерді, антонимдерді, омонимдерді қолдану
	5.3 Арнайы лексиканы қолдану (профессионализмдер, терминдер)	6.5.3.1 сөйлеуде профессионализмдер мен терминдерді қолдану 6.5.3.2 интербелсенді қарым-қатынаста (СМС-хабарлама, электрон пошта, Ғаламтор және байланыстың басқа түрлері мен тәсілдері) өзара әрекетінің нормаларын сақтау
4-тоқсан		
6. Сөйлеу мәдениеті	6.1 Ауызша сөйлеу тілі және әдеби тіл	6.6.1.1 ауызша сөйлеу тілінде сөйлеу мәдениетінің белгілерін білу 6.6.1.2 қоғамда қабылданған нормаларға, яғни этикет нормаларына бағдарланып, әртүрлі жағдайларда өзін ұстай білу (көлікте, мейрамханада, кинода, дүкенде) 6.6.1.3 сөйлеуде орыс және ана әдеби тілдерінің нормаларын (лексикалық, грамматикалық) және сөйлеу этикетінің нормаларын білу 6.6.1.4 сөйлеу мәдениеті бұзылған мәтіндерді түзету 6.6.1.5 диалогты және монологты сөйлеуді дұрыс құру

		6.6.2.1 бұрын әлеуметтік жаргондардан жалпы қолданыстағы енген бірқатар лексикалық элементтердің қолданылуына қа сөйлеуді түзету
	6.2 Шектеулі қолданыс лексикасы	6.6.2.2 тәжірибеде арнайы және кәсіби лексиканы айыра білу

Қазақстан Республи

Білім және ғылым мини

2018 жылғы 20 қыркүй

№ 469 бұйрығына 45-қо
Қазақстан Республи

Білім және ғылым мини

2013 жылғы 3 сәуір

№ 115 бұйрығына 485-қ

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің
5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы
(оқыту қазақ тілінде) 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі
орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі" пәнінен
жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі –
Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан
Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқыту мақсаты – тіл туралы білімдерді меңгеру, түрлі деңгейдегі
құралдарды қолдану нормалары және оларды өнімді тілдік әрекет
барысында белсендету, сонымен бірге сөздік қорын байыту, байланыстыра
айту жолдарын, қатынас мәдениетін, тілді жетілдірудің саналы және
шығармашылықтық механизмдерін меңгеру негізінде тілдік әрекеттің
барлық түрлері бойынша коммуникативтік дағдыларды қалыптастыру
арқылы зиялы және белсенді тұлғаны дамыту.

3. Оқытудың міндеттері:

1) тіл туралы білімдерді, оның түрлі салада және қатынас
жағдайларында, стилистикалық ресурстарда, әдеби тілдің негізгі

нормаларында (орфоэпикалық, орфографиялық, және грамматикалық) және тілдік этикет ережелерінде қызмет істеуін қалыптастыру;

2) оқу және жазу дағдыларын жетілдіру;

3) нормативтік және қатынас жағдайындағы сәйкестік көзқарастары жағынан тілдік құралдарды бағалау және таңдау қабілетін қалыптастыру;

4) түрлі тілідік жанрларда ауызша және жазбаша монологиялық сөйлемдерді құру қабілетін дамыту және жетілдіру;

5) табысты әңгімелік қатынас жасау, түрлі сала мен коммуникативтік жағдайда пікірталас жүргізу қабілетін жетілдіру;

6) орфоэпикалық, орфографиялық, пунктуациялық және стилистикалық сауаттылығын жетілдіру;

7) қатынас құралы, білім көзі, рухани-адамгершіліктік құндылық ретінде, және де қоғамда табысты әлеуметтенуге ықпал жасайтын тілдік капитал ретінде, тілге саналы қарауға тәрбиелеу.

4. Бағдарламаның мазмұны, заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту, оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде және жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде, жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері

арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың Бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әртүрлі жұмыстарды, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларды қарастырады (оқитын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын, түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндерді қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрдағы, стилдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен қазақстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық "Мәңгілік Ел" идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

15. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу үдерісі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік құзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

16. Оқытудың әдістері мен тәсілдерін таңдау ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушылардың танымдық әс-әрекеттеріне сәйкес жүзеге асырылады, соған орай, іс-әрекеттер алгоритмдері мен заттық-практикалық ірекеттерді қолдану түрінде берілетін, "кішкентай қадамдар" әдісі маңызды орын алады.

17. Оқудағы қиындықтарды жеңу мақсатында арнайы тәсілдер (көру бұзылымдары ескерілгендегі оқу ісінің алгоритмизациясы, сабақ құрылымының ерекшелігі, сақталған функцияларды дамыту бойынша арнайы гимнастика), оқу ақпаратын өңдеудің логикалық тәсілдері (нақтыландыру, үлгілер бойынша аналогиясын орнату, қорыту) қолданылады.

18. Білім алушылардың психикалық және дене ерекшеліктерін түзеу мақсатында тіл сабағында қолданылатын әдістер мен тәсілдер:

1) шолу әдісі;

2) дидактикалық ойындар;

3) "Фонетика", "Лексика және фразеология" тақырыптарын оқу барысында кроссвордтарды табу, ребустарды, шарадаларды шешу;

4) тірек сызбалар;

5) мәтінді редакциялау;

6) анықтамалық материалдар үшін дәптер дайындау және қолдану;

7) "дыбыссыз" сұрақ;

8) дайын мәтіннің тақырыптық торын құрастыру тәсілі және тақырыпты құру барысындағы есептеулер тәсілі;

9) болашақ тақырыптың микротақырыптарын ашу сызбасын құрастыру тәсілі және оны дайын мәтіннен есептеп шығару тәсілі;

10) тәсілдерді қолдана отырғандағы тіл шығармашылығы: "Еркін ассоциациялар тәсілі" (суреттердің деректері бойынша), "Не болар еді, егер ..." (білім алушы өзіне осындай сұрақ қойып жауап беруге тырысады), "Әңгімені жалғастыр";

11) "мағыналық бірліктер" тәсілі мағыналық жады мен логикалық ойлау қабілетін дамытуға арналады. Тәсілдер: мәтіннің сараптамасы немесе шағын-баяндау, мұнда білім алушы дәйекті түрде екі сұраққа жауап береді: "Бұл мәтінде кім (немесе не) туралы айтылады?" және "Бұл жөнінде не айтылады (хабарланады)?" . Қолданылатын қысқаша-баяндаулар көлемі үлкен мәтінге қарасты қорқынышын жеңіп, эмоциялық-ерік аясының қалыптасуына көмектеседі. Жеке тәжірибесін қолдану: жанұядағы туыстық байланыстардың аналогиясы бойынша мәтін немесе сөйлем ішіндегі туыстық байланыстарды анықтау (мысалы, "Қарапайым сөйлем") тақырыбын зерделеу барысында.

19. Ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушыларға барлық психикалық үдерістердің тез сарқылуы тән, сондықтан сабақ кезінде іс-әрекеттерді ауыстырудың, әдістер мен тәсілдерді алмастырудың, жіктемелік тәсілдің, маңызыды материалды ойда сақтап қалу үшін көп рет қайталаудың, көру қабілеті, айналаны бақылау, оқу, жұмысты тынығумен алмастыру үшін жайлы жағдайлар жасаудың мағынасы зор.

20. Бағдарламалық материалды толыққанды жүзеге асыру үшін тіл және әдебиет кабинеттерін жабдықтаудың нормалары белгіленген:

1) интерактивтік және проекциялық жабдықтар жинақталымы: проектор, интерактивтік тақта немесе экран;

2) электрондық басылымдар, DVD –гі видеофильмдер, электрондық плакаттар;

3) компьютер жинақталымы: жүйелік блок, монитор, микрофондық-телефондық гарнитура, акустикалық жүйе, вэб - камера, желілік фильтр, көпфункционалды құрылғы;

4) аудиторлық қабырға тақтасы.

21. Тілдік оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) интерактивтік панелі және үшөлшемді аксессуарлары бар "Мультимедиялық интерактивтік оқытатын бағдарламалық-әдістемелік кешен" электрондық ресурсы - теориялық материал мен практикалық білімдердің меңгерілу тиімділігін жоғарылату үшін;

2) дыбыстық сигналады визуалдайтын "Логопедиялық тренажер" - арнайы тыныс алу және дауыс жаттығуларын өткізу барысында, әсіресе тұтықпасы мен дизартриясы бар балалармен жұмыс істегенде;

3) тілдік коммуникацияны меңгеру және дамытуға арналған тілідік тренажер ассистивтік құрылғысы - қажетті мөлшерде жалпақ сөйлемдік тілді меңгермеген білім алушылар үшін, сонымен бірге білім алушылардың тілдік шектелуі кезеңінде.

3-тарау. "Қазақ тілі" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

22. "Қазақ тілі" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;

2) 6-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;

3) 7-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;

4) 8-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;

5) 9-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;

6) 10-сынып – аптасына 1 сағат, оқу жылында – 34 сағатты құрайды.

23. Пәндік білімнің мазмұны коммуникативтік әрекеттер және коммуникативтік дағдыларға негізделген. Коммуникативтік дағдылардағы оқу мақсаттары әр сынып деңгейіне сәйкес динамикалық түзете-дамыта оқыту бағытында жасалған.

24. Оқу пәнінің мазмұны 4 бөлімді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Тыңдалым және айтылым";
- 2) 2-бөлім "Оқылым";
- 3) 3-бөлім "Жазылым";
- 4) 4-бөлім "Әдеби тіл нормаларын сақтау".

25. "Тыңдалым және айтылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) болжау;
- 2) әр түрлі жанрдағы мәтіндерді талдау;
- 3) мәтіннен ақпаратты анықтау;
- 4) негізгі ойды анықтау;
- 5) тыңдалым материалы бойынша жауап беру және бағалау;
- 6) сөйлеу мәдениетін дамыту.

26. "Оқылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) ақпаратты түсіну;
- 2) мәтіннің стильдік ерекшелігін тану;
- 3) мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату;
- 4) мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу;
- 5) мәтіндерге салыстырмалы түрде талдау жасау;
- 6) оқылым стратегияларын қолдану;

7) әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу.

27. "Жазылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) жоспар құру;
- 2) әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру;
- 3) жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну;
- 4) эссе жазу;
- 5) оқылым және тыңдалым материалдары негізінде жинақы мәтін жазу;
- 6) мәтіндерді түзету және редакциялау.

28. "Әдеби тіл нормаларын сақтау бөлімі" келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) орфографиялық норма;
- 2) орфоэпиялық норма;
- 3) лексикалық норма;
- 4) грамматикалық норма;
- 5) пунктуациялық норма.

29. 5-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым бөлімі: тірек сөздер арқылы тақырыпты болжау; әлеуметтік-тұрмыстық тақырыптарға байланысты көтерілген мәселені түсіну; тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну; тірек сөздер арқылы негізгі ойды анықтау; тыңдалған мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; коммуникативтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтары арқылы қыстырма, қаратпа, одағай сөздерді қолдану;

2) оқылым бөлімі: мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну; лексиканың ауызекі сөйлеу және жазба стильдік айырмашылықтарын мәтін арқылы тану; хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарландырудың құрылымын түсіну, жанрлық ерекшеліктерін ажырату; мәтін мазмұнын түсіну үшін сұрақтар құрастыру; ауызекі стильдегі мәтіндердің мазмұнын, тақырыбын салыстыру; жалпы мазмұнын түсіну үшін, нақты ақпаратты табу үшін оқылым стратегияларын қолдану; қажетті ақпаратты балаларға арналған газет-журналдардан ала білу;

3) жазылым бөлімі: берілген мәтінге қарапайым жоспар құру; жанрлық ерекшелігіне сай рәсімделуі мен құрылымын сақтап хат, хабарландыру құрастырып жазу; сюжетті суреттер желісі бойынша шағын мәтін құрастыру; эссе құрылымын сақтай отырып, өзіне таныс адамды сипаттап жазу; оқылым және тыңдалым материалдарының негізінде жинақы шағын мәтін жазу; мәтіндегі орфографиялық қателерді сөздіктердің көмегімен түзету;

4) әдеби тіл нормаларын сақтау бөлімі: қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлелік ерекшеліктерін ескере отырып, түзету жаттығуларын орфографиялық нормаға сай жазу; сөздерді ілгерінді, кейінді, тоғыспалы заңдылықтарына сәйкес қолдану; тура және ауыспалы мағыналы сөздерді, көп мағыналы сөздерді, омоним, антоним, синонимдерді орынды қолдана білу; ауызша, жазбаша тілдесім барысында жұрнақ арқылы жасалған туынды сөздерді, күрделі сөздерді қолдану; зат есімдердің мағыналық түрлерін білу; түзету жаттығуларын орындау арқылы сын есімді зат есім орнына қолдана білу; сан есімнің мағыналық түрлерін ажырата білу; төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің жасалу жолдарын, қызметін білу; төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің тыныс белгілерін дұрыс қолдану.

30. 6-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым бөлімі: тірек сөздер мен ұсынылған иллюстрация арқылы тақырыпты болжау; әлеуметтік-мәдени тақырыптарға байланысты көтерілген мәселені түсіну; тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі ақпаратты анықтау; жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау; тыңдалған мәтін мазмұны бойынша өз ойын білдіре отырып, сұрақтарға жауап беру; коммуникативтік жағдаятқа сай ресми

сөздер мен тіркестерін орынды қолдану;

2) оқылым бөлімі: мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну; ауызекі сөйлеудің стильдік ерекшелігін қолданылған тілідк құралдар арқылы тану; ауызекі сөйлеу мен көркем сөйлеудің жанрлық ерекшеліктерін түсіне отырып ажырату; мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты анықтауда нақты сұрақтар құрастыру; ауызекі және ресми стильдегі мәтіндердің тақырыбын, мазмұнын салыстыру; комментарий жасау, іріктеп, рөлге бөліп оқуда оқылым стратегияларын қолдану; энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу;

3) жазылым бөлімі: кіріспе, негізгі және қорытынды бөлімдерді қамтып, берілген мәтінге қарапайым жоспар құру; құрылымын сақтай отырып, жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай хабарландыру, жарнама, құттықтау хаттарын құрастырып жазу; жинақталған деректер бойынша диаграмма, кесте, сызба түріндегі графиктік мәтін құрастыру; эссе құрылымын сақтап, абзац түрлерін жүйелі құрастырып, белгілі бір оқиғаны суреттеп жазу; оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ойды білдіретін сөйлемдерді іріктей отырып, жинақы мәтін жазу; мәтіндегі орфографиялық және пунктуациялық қателерді сөздіктерге, емле ережелеріне сүйеніп түзету;

4) әдеби тіл нормаларын сақтау бөлімі: жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормаға сай жазу; сөз және сөйлем ішінде екіпіннің түрлерін орынды қолдану; көнерген сөз, эвфемизм, дисфемизм, неологизм, термин, диалект сөз, кәсіби сөз, табу сөздердің қолданыс аясын түсіну; сөйлемдегі есімдіктің қызметін түсіну, есімдікті зат есім, сын есімнің орнына қолдану, түзету жұмыстарын орындау; етістіктің етіс түрлері мен салт - сабақты етістіктерді білу; үстеудің мағыналық түрлерін ажырату, сөйлем, мәтін құрау кезінде орынды қолдану; тыныс белгілерінің түрлері мен қызметін түсіну, дұрыс қолдану.

31. 7-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым бөлімі: мәтіннің алғашқы бөлігін тыңдау арқылы көтерілген мәселені болжау; әлеуметтік-мәдени, ресми-іскери

тақырыптарға байланысты көтерілген мәселені талдау; тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, қосымша ақпаратты анықтау; мәтіннің құрылымдық ерекшелігіне қарай негізгі ойды анықтау; тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жалпы және нақты сұрақтарға жауап беру; коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейнелеуіш эмоционалды-экспрессивті сөздерді орынды қолдану;

2) оқылым бөлімі: кесте, диаграмма, сурет, шартты белгілер арқылы ақпаратты түсіну; көркем сөйлеудің стильдік ерекшелігін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану; хроника, хабар, очерктердің құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшелігін ажырату; мәтін бойынша проблемалық сұрақтар құрастыру; идеясы ұқсас публицисти калық және көркем әдебиет стиліндегі мәтіндердің тақырыбы, құрылымы мен тілдік ерекшелігін салыстыру; оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу; ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану;

3) жазылым бөлімі: әртүрлі жанрдағы мәтіндердің құрылымын сақтап, қарапайым жоспар құру; көркемдегіш құралдарды жанрлық ерекшелігіне сай қолданып, шағын мақала, әңгіме құрастырып жазу; сызба, сурет түрінде берілген процесті сипаттап жазу; эссе тақырыбынан ауытқымай, абзац түрлерін жүйелі құрастырып жазу; оқылым және тыңдалым материалдары бойынша тірек сөздерін қолдана отырып жинақы мәтін жазу; мәтіндегі сөздердің тақырыпқа сай орынды қолданылуын тексеру;

4) әдеби тіл нормаларын сақтау бөлімі: жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу; сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсіну; фразеологизм, мақал-мәтелдердің эмоционалды мәнін, түсініп қолдана білу; етістіктің есімше, көсемше, тұйық етістік, шақ, рай түрлерін тілдесім барысында қолдану; еліктеу сөздердің стильдік мәнін түсініп қолдану; шылау түрлерін ажырата білу, сөйлем құрау кезінде орынды қолдану; одағай түрлерін ажырата білу, сөйлем құрауда қолдану; оқшау сөздердің қызметін түсіну, ажырата білу; сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану.

32. 8-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым бөлімі: мәтіннен алынған үзінділер арқылы оқиғаның дамуын болжау; әлеуметтік-қоғамдық, мәдени, оқу-еңбек тақырыптарына байланысты көтерілген мәселені талдау; тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, факті мен көзқарасты ажырата білу; мәтін тақырыбы, сөйлеушінің дауыс ырғағы арқылы негізгі ойды анықтау; тыңдалған мәтіннен келтірілген деректер арқылы сұрақтарға жауап беру; коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейнелеуіш эмоционалды-экспрессивті сөздерді, мақал-мәтелдерді, тұрақты тіркестерді орынды қолдану;

2) оқылым бөлімі: аралас және тұтас мәтіндердегі ақпараттарды салыстыру; публицистикалық, ғылыми стиль ерекшеліктерін тілдік құралдар арқылы тану; хроника, кеңсе құжаттарының, қызметтік жазбалардың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; мәтін бойынша перифразаның түрлі тәсілдері арқылы сұрақтар құрастыру; әңгімелеу, сипаттау, талқылау түрлеріне қарай ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндердің құрылымын салыстыру; оқылым стратегияларын қолдану; комментарий жасау, іріктеп оқу, зерттеп оқу; ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді дәлел ретінде қолдану;

3) жазылым бөлімі: әртүрлі мәтіндердің құрылымын ескеріп, күрделі жоспар құру; тілдік құралдарды жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай қолданып мақала құрастыру; мәтін құрылымын сақтай отырып, сурет немесе шартты белгіні сипаттап жазу; эссе құрылымын сақтап, көтерілген мәселе бойынша келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу; оқылым және тыңдалым материалдары бойынша тірек сөздер синонимдік қатармен ауыстыра отырып, жинақы мәтін жазу; мәтіндегі сөздердің дұрыс нақты қолданылуын тексеру, лексикалық түзетулер енгізу;

4) әдеби тіл нормаларын сақтау бөлімі: дефис арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормаға сай жазу; ән, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану; сөздік қор және сөздік құрам ерекшеліктерін түсініп қолдану; сөз тіркесінің байланысу тәсілдері мен түрлері, есімді, етістікті сөз тіркестерін ажырату, қолдану; тұрлаулы және тұрлаусыз сөйлем мүшелерінің сөйлем жасаудағы өзіндік орнын, қызметін түсініп қолдану; сөйлем ішінде бірыңғай мүшелер мен айқындауыш мүшелерді қолдана білу; жай сөйлемдерді айтылу мақсаты мен

құрылымдық ерекшелігіне сай қолдану; оқшау сөздерді орынды қолдану; сөйлем ішінде, соңында қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану.

33. 9-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым бөлімі: мәтіннен алынған үзінділер арқылы көтерілген мәселені болжау; әлеуметтік-қоғамдық, мәдени-тарихи тақырыптарға байланысты көтерілген мәселені талдау; тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, астарлы ойды анықтау; мәтіндегі көтерілген мәселе арқылы негізгі ойды анықтау; перифраз түрінде берілген сұрақтар арқылы мәтіннен қажетті ақпаратты таба білу; коммуникативтік жағдаятқа сай ғылыми және халықаралық терминдерді орынды қолдану, диалог, монологта өз ойын жүйелі жеткізу;

2) оқылым бөлімі: аралас және тұтас мәтіндердегі ақпараттарды өңдеу; қазақ тілінің стильдерін тілдік құралдар арқылы тану; мақала, аннотация, презентация, тезистердің құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; мәтіндегі көтерілген мәселе негізінде сұрақтар құрастыру; әртүрлі стильдегі мәтіндердің тақырыбын, түрлерін құрылымын салыстыру; комментарий жасау, іріктеп оқу, талдап оқуда оқылым стратегияла рын тиімді қолдану; ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, ғылыми еңбектерден алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау;

3) жазылым бөлімі: тақырып бойынша материал жинақтап, тезистік жоспар құру; тілдік құралдарды жанрлық және стильдік ерешеліктеріне сай қолданып аннотация, тезис құрастырып жазу; графиктік мәтіндегі деректердің маңызды тұсын анықтап жазу; эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, мәселе бойынша келісу-келіспеу себептерін анық көрсетіп жазу; оқылым және тыңдалым материалдары бойынша мәтіннің баяндау желісімен жинақы мәтін жазу; жазба түзету жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөлу, стильдік түзетулер жасау;

4) әдеби тіл нормаларын сақтау бөлімі: бас әріппен жазылатын күрделі-құрама атауларды орфографиялық нормаға сай сауатты жазу; лексикалық стилистика заңдылықтарын білу, қолдану; құрмалас сөйлем жасалу жолдарын, түрлерін білу, түзету жаттығуларын орындау барысында қолдану; құрмалас сөйлемдедің түрлерін ажырата білу, сөйлемдерде

қолдану; сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу; аралас құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдарын білу; сөйлем соңында қабаттасып қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану.

34. 10-сыныпқа арналған "Қазақ тілі" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым бөлімі: мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға болжаммен жауап беру; қоғамдық-саяси, әлеуметтік-экономикалық, ғылыми тақырыптарға байланысты әртүрлі жанрдағы кең көлемді мәтіндердегі көтерілген мәселені талдау; тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, мәтін бойынша қорытынды жасау; автор көзқарасы арқылы негізгі ойды табу; мәтінде көтерілген мәселені ғаламдық мәселелермен байланыстыра талдау, сыни баға беру; қоғамдық-саяси, ғылыми, коммуникативтік жағдаятқа сай тиісті сөздер мен фразаларды орынды қолдану;

2) оқылым бөлімі: перифраз түрінде берілген сұрақтар арқылы қажетті ақпаратты табу; шешендік сөздің түрлерін тілдік құралдар арқылы тану; жолдау, заңнама, мемлекеттік бағдарламалар, әскери-патриоттық мәтіндердің жанрлық түрлерін ажырату; мәтінде көтерілген мәселеге оқырманның қарым-қатынасын анықтауға арналған талқылау сұрақтарын құрастыру; әртүрлі стильдегі мәтіндердің тілдік ерекшелігін салыстыра талдау; белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу; әртүрлі ресурс көздерінен алынған ақпараттарды авторға сілтеме жасай отырып, түзету жазба жұмыстарында қолдану;

3) жазылым бөлімі: жинақталған материалдар негізінде ауызша және жазбаша мәтіндер үшін күрделі жоспар құру; әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру; мәтін құрылымын сақтай отырып, маңызды тұстарын анықтап жазу; эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп жазу; оқылым және тыңдалым материалдары бойынша автордың негізгі ойын сақтай отырып, перифраз тәсілдері арқылы жинақы мәтін жазу; жазба жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөлуде логикалық түзетулер енгізу, редакциялау;

4) әдеби тіл нормаларын сақтау бөлімі бөлімі: мәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу; лексикалық стилистика заңдылықтарын дұрыс қолдану; құрмалас сөйлемнің түрлерін білу; салалас

құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіріп қолдану; салалас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіріп қолдану; сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіріп қолдану; аралас құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, қолдану; құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін ережеге сай қолдану.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

35. Бағдарламада ұсынылған "оқыту мақсаттары" сандардан тұратын кодтық белгімен белгіленді, кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екіншісі – бөлімді, үшінші сан - бөлімшені, төртінші сан - бөлімшедегі оқыту мақсатының реттік нөмірін көрсетеді, яғни 7.2.1.2 кодында: "7" – сынып, "2.1" – бөлімше, "2" – оқыту мақсатының реттік саны.

36. Оқыту мақсаттарының жүйесі бөлім бойынша әр сыныпқа берілген:

1) 1-бөлім: тыңдалым және айтылым:

1 кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Болжау	5.1.1.1 тірек сөздер арқылы тақырыпты болжау	6.1.1.1 тірек сөздер мен ұсынылған иллюстрация арқылы тақырыпты болжау	7.1.1.1 мәтіннің алғашқы бөлігін тыңдау арқылы көтерілген мәселені болжау	8.1.1.1 мәтіннен алынған үзінділер арқылы оқиғаның дамуын болжау	9.1.1.1 мәтіннен алынған үзінділер арқылы көтерілген мәселені болжау	10.1.1 мәтін бойынша болжау беру
1.2 Әр түрлі жанрдағы мәтіндерді талдау	5.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық тақырыптарға байланысты көтерілген мәселені түсіну	6.1.2.1 әлеуметтік-мәдени тақырыптарға байланысты көтерілген мәселені түсіну	7.1.2.1 әлеуметтік-мәдени, ресми-іскери тақырыптарға байланысты көтерілген мәселені талдау	8.1.2.1 әлеуметтік-қоғамдық, мәдени, оқу-еңбек тақырыптарына байланысты көтерілген мәселені талдау	9.1.2.1 әлеуметтік-қоғамдық, мәдени-тарихи тақырыптарға байланысты көтерілген мәселені талдау	10.1.2 қоғамдық-әлеуметтік-экономикалық тақырыптарға байланысты жанр

						көлемін, мазмұнын, көтерме талдау
1.3 Мәтіннен ақпаратты анықтау	5.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну	6.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі ақпаратты анықтау	7.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, қосымша ақпаратты анықтау	8.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, факті мен көзқарасты ажырата білу	9.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, астарлы ойды анықтау	10.1.3 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, қорытынды жасау
1.4 Негізгі ойды анықтау	5.1.4.1 тірек сөздер арқылы негізгі ойды анықтау	6.1.4.1 жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау	7.1.4.1 мәтіннің құрылымдық ерекшелігіне қарай негізгі ойды анықтау	8.1.4.1 мәтін тақырыбы, сөйлеушінің дауыс ырғағы арқылы негізгі ойды анықтау	9.1.4.1 мәтіндегі көтерілген мәселе арқылы негізгі ойды анықтау	10.1.4 автордың арқылы табу
1.5 Тыңдалым материалы бойынша жауап беру	5.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру	6.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны бойынша өз ойын білдіре отырып, сұрақтарға жауап беру	7.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жалпы және нақты сұрақтарға жауап беру	8.1.5.1 тыңдалған мәтіннен келтірілген деректер арқылы сұрақтарға жауап беру	9.1.5.1 перифраз түрінде берілген сұрақтар арқылы мәтіннен қажетті ақпаратты таба білу	10.1.5 көтерілген мәселе бойынша талдау беру
1.6 Сөйлеу мәдениетін дамыту	5.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтары арқылы қыстырма, қаратпа, одағай сөздерді қолдану	6.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай ресми сөздер мен тіркестерін орынды қолдану	7.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейнелеуіш эмоционалды-экспрессивті сөздерді орынды қолдану	8.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейнелеуіш эмоционалды-экспрессивті сөздерді, мақал-мәтелдерді, тұрақты тіркестерді орынды қолдану	9.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай ғылыми және халықаралық терминдерді орынды қолдану, диалог, монологта өз ойын жүйелі жеткізу	10.1.6 саяси коммуникативтік жағдайда сөздерді фразалық орын

2) 2-бөлім "Оқылым":

2 кесте

--	--

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Ақпаратты түсіну	5.2.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну	6.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты түсіну	7.2.1.1 кесте, диаграмма, сурет, шартты белгілер арқылы ақпаратты түсіну	8.2.1.1 аралас және тұтас мәтіндердегі ақпараттарды салыстыру	9.2.1.1 аралас және тұтас мәтіндердегі ақпараттарды өңдеу	10.2.1 периодикалық берілген ақпаратты түсіну
2.2 Мәтіннің стильдік ерекшелігін тану	5.2.2.1 лексиканың ауызекі сөйлеу және жазба стильдік айырмашылықтарын мәтін арқылы тану	6.2.2.1 ауызекі сөйлеудің стильдік ерекшелігін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану	7.2.2.1 көркем сөйлеудің стильдік ерекшелігін қолданылған тілдік құралдар арқылы тану	8.2.2.1 публицистикалық, ғылыми стиль ерекшеліктерін тілдік құралдар арқылы тану	9.2.2.1 қазақ тілінің стильдерін тілдік құралдар арқылы тану	10.2.2 сөздік тілдік арқылы
2.3 Мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату	5.2.3.1 хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарландырудың құрылымын түсіну, жанрлық ерекшеліктерін ажырату	6.2.3.1 ауызекі сөйлеу мен көркем сөйлеудің жанрлық ерекшеліктерін түсіне отырып ажырату	7.2.3.1 хроника, хабар, очерктердің құрылымымен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшелігін ажырату	8.2.3.1 хроника, кеңсе құжаттарының, қызметтік жазбалардың құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату	9.2.3.1 мақала, аннотация, презентация, тезистердің құрылымымен рәсімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату	10.2.3 заңнамалық мемлекеттік бағдарламалық әскери мәтін жанрларын ажырату
2.4 Мәтін бойынша сұрақтар құрастыра білу	5.2.4.1 мәтін мазмұнын түсіну үшін сұрақтар құрастыру	6.2.4.1 мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты анықтауда нақты сұрақтар құрастыру	7.2.4.1 мәтін бойынша проблемалық сұрақтар құрастыру	8.2.4.1 мәтін бойынша перифраза ның түрлі тәсілдері арқылы сұрақтар құрастыру	9.2.4.1 мәтіндегі көтерілген мәселе негізінде сұрақтар құрастыру	10.2.4 көтерілген мәселе негізінде сұрақтар құрастыру
2.5 Мәтіндегі салыстырмалы түрде	5.2.5.1 ауызекі стильдегі мәтіндердің мазмұнын, тақырыбын салыстыру	6.2.5.1 ауызекі және ресми стильдегі мәтіндердің	7.2.5.1 идеясы ұқсас публицистикалық және көркем	8.2.5.1 әңгімелеу, сипаттау, талқылау түрлеріне қарай ғылыми	9.2.5.1 әртүрлі стильдегі мәтіндердің тақырыбын, түрлерін	10.2.5 стильдегі мәтіндердің ерекшеліктерін салыстыру

талдау жасау		тақырыбын, мазмұнын салыстыру	әдебиет стиліндегі мәтіндердің тақырыбы, құрылымымен тілдік ерекшелігін салыстыру	және публицистикалық стильдегі мәтіндердің құрылымын салыстыру	құрылымын салыстыру	
2.6 Оқылым стратегияларын қолдану	5.2.6.1 жалпы мазмұнын түсіну үшін, нақты ақпаратты табу үшін оқылым стратегияларын қолдану	6.2.6.1 комментарий жасау, іріктеп, рөлге бөліп оқуда оқылым стратегияларын қолдану	7.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу	8.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу, зерттеп оқу	9.2.6.1 комментарий жасау, іріктеп оқу, талдап оқуда оқылым стратегияларын тиімді қолдану	10.2.6 мақсатты оқылым стратегияларын тиімді қолдану
2.7 Әртүрлі ресурстарды қолдану	5.2.7.1 қажетті ақпаратты балаларға арналған газет-журналдардан ала білу	6.2.7.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу	7.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану	8.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді дәлел ретінде қолдану	9.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, ғылыми еңбектерден алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау	10.2.7 ресурстарды алынған ақпаратты түзетін жұмыс қолдану

3) 3-бөлім "Жазылым":

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1 Жоспар құру	5.3.1.1 берілген мәтінге қарапайым жоспар құру	6.3.1.1 кіріспе, негізгі және қорытынды бөлімдерді қамтып, берілген мәтінге қарапайым жоспар құру	7.3.1.1 әртүрлі жанрдағы мәтіндердің құрылымын сақтап, қарапайым жоспар құру	8.3.1.1 әртүрлі мәтіндердің құрылымын ескеріп, күрделі жоспар құру	9.3.1.1 тақырып бойынша материал жинақтап, тезистік жоспар құру	10.3.1.1 мақсатты материал жинақтап, тезистік жоспар құру

3.2 Әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру	5.3.2.1 жанрлық ерекшелігіне сай рәсімделуі мен құрылымын сақтап хат, хабарландыру құрастырып жазу	6.3.2.1 құрылымын сақтай отырып, жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай хабарландыру, жарнама, құттықтау хаттарын құрастырып жазу	7.3.2.1 көркемдегіш құралдарды жанрлық ерекшелігіне сай қолданып, шағын мақала, әңгіме құрастырып жазу	8.3.2.1 тілдік құралдарды жанрлық және стильдік ерешеліктеріне сай қолданып мақала құрастыру	9.3.2.1 тілдік құралдарды жанрлық және стильдік ерешеліктеріне сай қолданып аннотация, тезис құрастырып жазу	10.3.2.1 жанрлық құрастыру
3.3 Жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну	5.3.3.1 сюжетті суреттер желісі бойынша шағын мәтін құрастыру	6.3.3.1 жинақталған деректер бойынша диаграмма, кесте, сызба түріндегі графиктік мәтін құрастыру	7.3.3.1 сызба, сурет түрінде берілген процесті сипаттап жазу	8.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, сурет немесе шартты белгіні сипаттап жазу	9.3.3.1 графиктік мәтіндегі деректердің маңызды тұсын анықтап жазу	10.3.3.1 құрылымды тұстары жазу
3.4 Эссе жазу	5.3.4.1 эссе құрылымын сақтай отырып, өзіне таныс адамды сипаттап жазу	6.3.4.1 эссе құрылымын сақтап, абзац түрлерін жүйелі құрастырып, белгілі бір оқиғаны суреттеп жазу	7.3.4.1 эссе тақырыбынан ауытқымай, абзац түрлерін жүйелі құрастырып жазу	8.3.4.1 эссе құрылымын сақтап, көтерілген мәселе бойынша келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу	9.3.4.1 эссе құрылымымен даму желісін сақтап, мәселе бойынша келісу-келіспеу себептерін анық көрсетіп жазу	10.3.4.1 құрылымды желісін көтеріп, бойынша дәлелдеу
3.5 Оқылым және тыңдалым материалдары негізінде жинақы мәтін (компрессиya) жазу	5.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдарының негізінде жинақы шағын мәтін жазу	6.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ойды білдіретін сөйлемдерді іріктей отырып, жинақы мәтін жазу	7.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша тірек сөздерін қолдана отырып жинақы мәтін жазу	8.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша тірек сөздер синонимдік қатармен ауыстыра отырып, жинақы мәтін жазу	9.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша мәтіннің баяндау желісімен жинақы мәтін жазу	10.3.5.1 жинақы мәтін бойынша негізгі ойды тәсілдеу жинақы
3.6 Мәтіндерді түзету және редакциялау	5.3.6.1 мәтіндегі орфографиялық қателерді сөздіктердің көмегімен түзету	6.3.6.1 мәтіндегі орфографиялық және пунктуациялық қателерді сөздіктерге, емле ережелеріне сүйеніп түзету	7.3.6.1 мәтіндегі сөздердің тақырыпқа сай орынды қолданылуын тексеру	8.3.6.1 мәтіндегі сөздердің дұрыс нақты қолданылуын тексеру, лексикалық түзетулер енгізу	9.3.6.1 жазба түзету жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөлу, стильдік түзетулер жасау	10.3.6.1 жұмысмен бөлу, түзету редакциялау

4) 4-бөлім "Әдеби тіл нормаларын сақтау":

4-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
4.1 Орфографиялық норма	5.4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлелік ерекшеліктерін ескере отырып, түзету жаттығуларын орфографиялық нормаға сай жазу	6.4.1.1 жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормаға сай жазу	7.4.1.1 жалғаулар мен шылаулардың ерекшелігін ескере отырып, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай жазу	8.4.1.1 дефис арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормаға сай жазу	9.4.1.1 бас әріппен жазылатын күрделі-құрама атауларды орфографиялық нормаға сай сауатты жазу	10.4.1.1
4.2 Орфоэпиялық норма	5.4.2.1 сөздерді ілгерінді, кейінді, тоғыспалы заңдылықтарына сәйкес қолдану	6.4.2.1 сөз және сөйлем ішінде екпіннің түрлерін орынды қолдану	7.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсіну	8.4.2.1 ән, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану		
4.3 Лексикалық норма	5.4.3.1 тура және ауыспалы мағыналы сөздерді, көп мағналы сөздерді, омоним, антоним, синонимдерді орынды қолдана білу	6.4.3.1 көнерген сөз, эвфемизм, дисфемизм, неологизм, термин, диалект сөз, кәсіби сөз, табу сөздердің қолданыс аясын түсіну	7.4.3.1 фразеологизм, мақал-мәтелдердің эмоционалды мәнін, түсініп қолдана білу	8.4.3.1 сөздік қор және сөздік құрам ерекшеліктерін түсініп қолдану	9.4.3.1 лексикалық стилистика заңдылықтарын білу, қолдану	10.4.3.1
4.4 Грамматикалық норма	5.4.4.1 ауызша, жазбаша тілдесім барысында жұрнақ арқылы жасалған туынды сөздерді, күрделі сөздерді қолдану	6.4.4.1 сөйлемдегі есімдіктің қызметін түсіну, есімдікті зат есім, сын есімнің орнына қолдану, түзету жұмыстарын орындау	7.4.4.1 етістіктің есімше, көсемше, тұйық етістік, шақ, рай түрлерін тілдесім барысында қолдану	8.4.4.1 сөз тіркесінің байланысу тәсілдері мен түрлері, есімді, етістікті сөз тіркестерін ажырату, қолдану	9.4.4.1 құрмалас сөйлем жасалу жолдарын, түрлерін білу, түзету жаттығуларын орындау барысында қолдану	10.4.4.1

	5.4.4.2	6.4.4.2	7.4.4.2	8.4.4.2 тұрлаулы және тұрлаусыз сөйлем мүшелерінің сөйлем жасаудағы өзіндік орнын, қызметін түсініп қолдану	9.4.4.2 құрмалас сөйлемдедің түрлерін ажырата білу, сөйлемдерде қолдану	10.4.4.2
	зат есімдердің мағыналық түрлерін білу	етістіктің етіс түрлері мен салт- сабақты етістіктерді білу	еліктеу сөздердің стильдік мәнін түсініп қолдану			
	5.4.4.3 түзету жаттығуларын орындау арқылы сын есімді зат есім орнына қолдана білу	6.4.4.3 үстеудің мағыналық түрлерін ажырату, сөйлем, мәтін құрау кезінде орынды қолдану	7.4.4.3 шылау түрлерін ажырата білу, сөйлем құрау кезінде орынды қолдану	8.4.4.3 сөйлем ішінде бірыңғай мүшелер мен айқындауыш мүшелерді қолдана білу	9.4.4.3 сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу	10.4.4.3
	5.4.4.4 сан есімнің мағыналық түрлерін ажырата білу		7.4.4.4 одағай түрлерін ажырата білу, сөйлем құрауда қолдану	8.4.4.4 жай сөйлемдерді айтылу мақсаты мен құрылымдық ерекшелігіне сай қолдану	9.4.4.4 аралас құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдарын білу	10.4.4.4
	5.4.4.5 төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің жасалу жолдарын, қызметін білу		7.4.4.5 оқшау сөздердің қызметін түсіну, ажырата білу	8.4.4.5 оқшау сөздерді орынды қолдану		10.4.4.5
4.5 Пунктуациялық норма	5.4.5.1 төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің тыныс белгілерін дұрыс қолдану	6.4.5.1 тыныс белгілерінің түрлері мен қызметін түсіну, дұрыс қолдану	7.4.5.1 сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану	8.4.5.1 сөйлем ішінде, соңында қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану	9.4.5.1 сөйлем соңында қабаттасып қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану	10.4.5.1

37. Осы Бағдарлама тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу

бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

38. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру бағдарламасы

деңгейінің 5-10 сыныптары үшін

арналған "Қазақ тілі" пәнінен

жаңартылған мазмұндағы

үлгілік оқу бағдарламасы

қосымша

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар (оқыту қазақ тілінде)

1) 5-сынып:

1-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
Мәдениет: тіл және қарым-қатынас	Тыңдалым және айтылым	5.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну
		5.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру
	Оқылым	5.2.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну
	Жазылым	5.3.1.1-берілген мәтін бойынша қарапайым қысқаша жоспар құру
		5.3.2.1 жанрлық ерекшелігіне сай ресімделуі мен құрылымын сақтап хат, хабарлар құрастырып жазу
	Әдеби тіл нормалары	5.4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлелік ерекшеліктерін ескертіп түзету жаттығуларын орфографиялық нормаға сай жазу

Киіну. Сән. Талғам.	Тыңдалым және айтылым	5.1.4.1 тірек сөздер арқылы негізгі ойды анықтау
	Оқылым	5.2.2.1 лексиканың ауызекі сөйлеу және жазба стильдік айырмашылықтарын мәтінде
		5.2.6.1-жалпы мазмұнын түсіну үшін, нақты ақпаратты табу үшін оқылым стратегияларды қолдану
	Жазылым	5.3.3.1 сюжетті суреттер желісі бойынша шағын мәтін құрастыру
		5.3.6.1 мәтіндегі орфографиялық қателерді сөздіктердің көмегімен түзету;
	Әдеби тіл нормалары	5.4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлелік ерекшеліктерін ескеріп түзету жаттығуларын орфографиялық нормаға сай жазу
		5.4.3.1 тура және ауыспалы мағыналы сөздерді, көп мағыналы сөздерді, омоним, синонимдерді орынды қолдана білу
		5.4.5.1 сөйлем ішіне қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану
Отбасылық дәстүрлер мен мерекелер	Тыңдалым және айтылым	5.1.1.1 тірек сөздер арқылы тақырыпты болжау
		5.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық тақырыптарға байланысты көтерілген мәселені түсінік
	Оқылым	5.2.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну
	Жазылым	5.3.3.1 сюжетті суреттер желісі бойынша шағын мәтін құрастыру
	Әдеби тіл нормалары	5.4.1.1 қазақ тілінің дыбыстар жүйесін, үндестік заңын, емлелік ерекшеліктерін ескеріп түзету жаттығуларын орфографиялық нормаға сай жазу
2 - тоқсан		
Жануарлар әлемі мен өсімдіктер дүниесі	Тыңдалым және айтылым	5.1.1.1 тірек сөздер арқылы тақырыпты болжау
		5.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтары арқылы қыстырма, қаратпа, одағай сөздерді қолдану
	Оқылым	5.2.5.1 ауызекі стильдегі мәтіндердің мазмұнын, тақырыбын салыстыру
		5.2.4.1 мәтін мазмұнын түсіну үшін сұрақтар құрастыру
	Жазылым	5.3.6.1 мәтіндегі орфографиялық қателерді сөздіктердің көмегімен түзету
	Әдеби тіл	5.4.3.1 тура және ауыспалы мағыналы сөздерді, көп мағыналы сөздерді, омоним, синонимдерді орынды қолдана білу

	нормалары	синонимдерді орынды қолдана білу
Бос уақыт және хобби	Тыңдалым және айтылым	5.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық тақырыптарға байланысты көтерілген мәселені түсініктемесін беру 5.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру
	Оқылым	5.2.5.1 ауызекі стильдегі мәтіндердің мазмұнын, тақырыбын салыстыру
		5.2.6.1 жалпы мазмұнын түсіну үшін, нақты ақпаратты табу үшін оқылым стратегияларын қолдану
	Жазылым	5.3.3.1 сюжетті суреттер желісі бойынша шағын мәтін құрастыру
	Әдеби тіл нормалары	5.4.2.1 сөздерді ілгерінді, кейінді, тоғыспалы заңдылықтарына сәйкес қолдану
3 - тоқсан		
Қиял әлемі	Тыңдалым және айтылым	5.1.1.1 тірек сөздер арқылы тақырыпты болжау 5.1.4.1 тірек сөздер арқылы негізгі ойды анықтау
	Оқылым	5.2.2.1 лексиканың ауызекі сөйлеу және жазба стильдік айырмашылықтарын мәтін бойынша ажырата білу
	Жазылым	5.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдарының негізінде жинақы шағын мәтін құрастыру
	Әдеби тіл нормалары	5.4.3.1 тура және ауыспалы мағыналы сөздерді, көп мағыналы сөздерді, омоним, синонимдерді орынды қолдана білу
Көлік және жол белгілері	Тыңдалым және айтылым	5.1.4.1 тірек сөздер арқылы негізгі ойды анықтау
	Оқылым	5.2.4.1 мәтін мазмұнын түсіну үшін сұрақтар құрастыру; 5.2.7.1 қажетті ақпаратты балаларға арналған газет-журналдардан ала білу
		5.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдарының негізінде жинақы шағын мәтін құрастыру
	Әдеби тіл нормалары	5.4.4.4 сан есімнің мағыналық түрлерін ажырата білу

	ы	
Адамның сырт келбеті мен мінезі	Тыңдалым және айтылым	5.1.1.1 тірек сөздер арқылы тақырыпты болжау; 5.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтары ақырларын қыстырма, қаратпа, одағай сөздерді қолдану
	Оқылым	5.2.5.1 ауызекі стильдегі мәтіндердің мазмұнын, тақырыбын салыстыру; 5.2.4.1 мәтін мазмұнын түсіну үшін сұрақтар құрастыру
	Жазылым	5.3.4.1 эссе құрылымын сақтай отырып, өзіне таныс адамды сипаттап жазу
	Әдеби тіл нормалары	5.4.4.3 түзету жаттығуларын орындау арқылы сын есімді зат есім орнына қолдану; 5.4.4.4 сан есімнің мағыналық түрлерін ажырата білу
4 - тоқсан		
Аспан әлемінің құпиялары	Тыңдалым және айтылым	5.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну; 5.1.4.1 тірек сөздер арқылы негізгі ойды анықтау; 5.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру;
		5.2.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну; 5.2.2.1 лексиканың ауызекі сөйлеу және жазба стильдік айырмашылықтарын мәтін бойынша ажырата білу; 5.2.6.1 жалпы мазмұнын түсіну үшін, нақты ақпаратты табу үшін оқылым стратегияларын қолдану;
		5.3.3.1 сюжетті суреттер желісі бойынша шағын мәтін құрастыру 5.3.6.1 мәтіндегі орфографиялық қателерді сөздіктердің көмегімен түзету
	Әдеби тіл нормалары	5.4.4.5 төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің жасалу жолдарын, қызметін білу 5.4.5.1 төл сөз, төлеу сөз, автор сөзінің тыныс белгілерін дұрыс қолдану
	Тыңдалым	5.1.2.1 әлеуметтік-тұрмыстық тақырыптарға байланысты көтерілген мәселені түсіну

демалыс	м және айтылым	5.1.4.1 тірек сөздер арқылы негізгі ойды анықтау;
		5.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру;
		5.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай эмоционалды сөздерді, дауыс ырғақтары а қыстырма, қаратпа, одағай сөздерді қолдану;
	Оқылым	5.2.3.1 хат, хабарлама, жарнама, нұсқаулық, хабарландырудың құрылымын түсіну ерекшеліктерін ажырату
		5.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: жалпы мазмұнын түсіну үшін оқу;
		5.2.7.1 қажетті ақпаратты балаларға арналған газет-журналдардан ала білу
	Жазылым	5.3.1.1 берілген мәтінге қарапайым жоспар құру;
		5.3.2.1 жанрлық ерекшелігіне сай рәсімделуі мен құрылымын сақтап хат, хабарла құрастырып жазу; 5.3.6.1 мәтіндегі орфографиялық қателерді сөздіктердің көмегімен түзету
	Әдеби тіл нормалар ы	5.4.4.1 ауызша, жазбаша тілдесім барысында жұрнақ арқылы жасалған туынды сөздерді қолдану;
		5.4.4.2 зат есімдердің мағыналық түрлерін білу

2) 6-сынып:

2-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Дағдыла р	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
Қазақстандағы көрікті жерлер	Тыңдал ым	6.1.1.1 тірек сөздер мен ұсынылған иллюстрация арқылы тақырыпты болжау

	және айтылым	6.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі ақпаратты анықтау
	Оқылым	6.2.7.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу
	Жазылым	6.3.1.1 кіріспе, негізгі және қорытынды бөлімдерді қамтып, берілген мәтінге жоспар құру; 6.3.3.1 жинақталған деректер бойынша диаграмма, кесте, сызба түріндегі графика құрастыру
	Әдеби тіл нормалары	6.4.1.1 жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормаға сай жазу
Ұлттық және отбасылық құндылықтар	Тыңдалым және айтылым	6.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай ресми сөздер мен тіркестерін орындау
		6.2.2.1 ауызекі сөйлеудің стильдік ерекшелігін қолданылған тілдік құралдарды таныту
	Оқылым	6.2.3.1 ауызекі сөйлеу мен көркем сөйлеудің жанрлық ерекшеліктерін түсіне білу, ажырату; 6.2.5.1 ауызекі және ресми стильдегі мәтіндердің тақырыбын, мазмұнын сабақтастыру
	Жазылым	6.3.6.1 мәтіндегі орфографиялық және пунктуациялық қателерді сөздіктерге, ережелеріне сүйеніп түзету
	Әдеби тіл нормалары	6.4.2.1 сөз және сөйлем ішінде екіпіннің түрлерін орынды қолдану
Әлемнің жеті кереметі	Тыңдалым және айтылым	6.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны бойынша өз ойын білдіре отырып, сұрақтар қою
	Оқылым	6.2.1.1 мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты анықтау

	Жазылым	6.3.4.1 эссе құрылымын сақтап, абзац түрлерін жүйелі құрастырып, белгілі суреттеп жазу
	Әдеби тіл нормалары	6.4.3.1 көнерген сөз, эвфемизм, дисфемизм, неологизм, термин, диалект сөз табу сөздердің қолданыс аясын түсіну
2 - тоқсан		
Астана – мәдениет пен өнер ордасы	Тыңдалым және айтылым	6.1.2.1 әлеуметтік-мәдени тақырыптарға байланысты көтерілген мәселені түсіндіру; 6.1.4.1 тыңдалған мәтін мазмұны бойынша өз ойын білдіре отырып, сұрақтар қою
	Оқылым	6.2.6.1 комментарий жасау, іріктеп, рөлге бөліп оқуда оқылым стратегияларын қолдану; 6.2.7.1 энциклопедия, сөздік, балаларға арналған газет-журналдардан қажетті ақпараттарды алу
	Жазылым	6.3.4.1 эссе құрылымын сақтап, абзац түрлерін жүйелі құрастырып, белгілі суреттеп жазу; 6.3.6.1 мәтіндегі орфографиялық және пунктуациялық қателерді сөздіктерге, ережелеріне сүйеніп түзету
	Әдеби тіл нормалары	6.4.4.1 сөйлемдегі есімдіктің қызметін түсіну, есімдікті зат есім, сын есімнің қолдану, түзету жұмыстарын орындау; 6.4.4.2 етістіктің етіс түрлері мен салт-сабақты етістіктерді білу
Тарихи тұлғалар	Тыңдалым және айтылым	6.1.4.1 жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау
	Оқылым	6.2.3.1 ауызекі сөйлеу мен көркем сөйлеудің жанрлық ерекшеліктерін түсіне анықтау; 6.2.5.1 мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты анықтауда нақты сұрақтар қою
	Жазылым	6.3.2.1 құрылымын сақтай отырып, жанрлық және стильдік ерекшеліктерін хабарландыру, жарнама, құттықтау хаттарын құрастырып жазу;

		6.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ойды білдіре отырып, сөйлемдерді іріктей отырып, жинақы мәтін жазу
	Әдеби тіл нормалары	6.4.4.2 етістіктің етіс түрлері мен салт-сабақты етістіктерді білу
3 - тоқсан		
Су – тіршілік көзі. Қазақстандағы өзен-көлдер	Тыңдалым және айтылым	6.1.2.1 әлеуметтік-мәдени тақырыптарға байланысты көтерілген мәселені түсіндіру; 6.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны бойынша өз ойын білдіре отырып, сұрақтар қою
	Оқылым	6.2.1.1 мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты анықтау; 6.2.6.1 комментарий жасау, іріктеп, рөлге бөліп оқуда оқылым стратегияларын қолдану
	Жазылым	6.3.3.1 жинақталған деректер бойынша диаграмма, кесте, сызба түріндегі графика құрастыру;
	Әдеби тіл нормалары	6.4.4.3 үстеудің мағыналық түрлерін ажырату, сөйлем, мәтін құрау кезінде орындау
Спорт. Белгілі спорт жұлдыздары	Тыңдалым және айтылым	6.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі ақпаратты анықтау; 6.1.4.1 жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау;
	Оқылым	6.2.3.1 ауызекі сөйлеу мен көркем сөйлеудің жанрлық ерекшеліктерін түсіне отырып, ажырату;
	Жазылым	6.3.4.1 эссе құрылымын сақтап, абзац түрлерін жүйелі құрастырып, белгілі бір суреттеп жазу
	Әдеби тіл нормалары	6.4.4.2 етістіктің етіс түрлері мен салт-сабақты етістіктерді білу; 6.4.4.3 үстеудің мағыналық түрлерін ажырату, сөйлем, мәтін құрау кезінде орындау
Қазақ халқының әдет-	Тыңдал	6.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай ресми сөздер мен тіркестерін орындау

Ғұрыптары мен салт-дәстүрлері. Наурыз	Ым және айтылым	
	Оқылым	6.2.2.1 ауызекі сөйлеудің стильдік ерекшелігін қолданылған тілдік құралдар
	Жазылым	6.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ойды білдір сөйлемдерді іріктей отырып, жинақы мәтін жазу
	Әдеби тіл нормалары	6.4.4.2 етістіктің етіс түрлері мен салт-сабақты етістіктерді білу; 6.4.4.3 үстеудің мағыналық түрлерін ажырату, сөйлем, мәтін құрау кезінде о
4 - тоқсан		
Әлемдегі ірі кітапханалар	Тыңдалым және айтылым	6.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, негізгі ақпаратты анықтау; 6.1.4.1 жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау
	Оқылым	6.2.5.1 ауызекі және ресми стильдегі мәтіндердің тақырыбын, мазмұнын са 6.2.6.1 комментарий жасау, іріктеп, рөлге бөліп оқуда оқылым стратегиялары
	Жазылым	6.3.1.1 кіріспе, негізгі және қорытынды бөлімдерді қамтып, берілген мәтінге жоспар құру; 6.3.6.1 мәтіндегі орфографиялық және пунктуациялық қателерді сөздіктерге ережелеріне сүйеніп түзету
	Әдеби тіл нормалары	6.4.5.1 тыныс белгілерінің түрлері мен қызметін түсіну, дұрыс қолдану
Ғылым мен технология жетістіктері	Тыңдалым және айтылым	6.1.2.1 әлеуметтік-мәдени тақырыптарға байланысты көтерілген мәселені тү
	Оқылым	6.2.4.1 мәтіннен негізгі және қосымша ақпаратты анықтауда нақты сұрақтар
	Жазылым	6.3.2.1 құрылымын сақтай отырып, жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне

	м	хабарландыру, жарнама, құттықтау хаттарын құрастырып жазу
	Әдеби тіл нормалары	6.4.5.1 тыныс белгілерінің түрлері мен қызметін түсіну, дұрыс қолдану

3) 7-сынып:

3-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Ауа райы және климаттық өзгерістер	Тыңдалым және айтылым	7.1.1.1 мәтіннің алғашқы бөлігін тыңдау арқылы көтерілген мәселені болжау; 7.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жалпы және нақты сұрақтарға жауап беру
	Оқылым	7.2.1.1 кесте, диаграмма, сурет, шартты белгілер арқылы ақпаратты түсіну; 7.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу
	Жазылым	7.3.1.1 әртүрлі жанрдағы мәтіндердің құрылымын сақтап, қарапайым жоспар құру; 7.3.3.1 сызба, сурет түрінде берілген процесті сипаттап жазу
	Әдеби тіл нормалары	7.4.4.1 етістіктің есімше, көсемше, тұйық етістік, шақ, рай түрлерін тілдесім бағамдау қолдану
Көшпенділер мәдениеті	Тыңдалым және айтылым	7.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, қосымша ақпаратты анықтау
	Оқылым	7.2.2.1 көркем сөйлеудің стильдік ерекшелігін қолданылған тілдік құралдар анықтау
	Жазылым	7.3.1.1 әртүрлі жанрдағы мәтіндердің құрылымын сақтап, қарапайым жоспар құру
	Әдеби тіл нормалары	7.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсіну
2 - тоқсан		
Денсаулық – зор	Тыңдалым	7.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейнелеуіш, эмоционалды-экспрессивтік

байлық	және айтылым	сөздерді орынды қолдану
	Оқылым	7.2.5.1 идеясы ұқсас публицистикалық және көркем әдебиет стиліндегі мәтін тақырыбы, құрылымы мен тілдік ерекшелігін салыстыру 7.2.4.1 мәтін бойынша проблемалық сұрақтар құрастыру
	Жазылым	7.3.2.1 көркемдегіш құралдарды жанрлық ерекшелігіне сай қолданып, шағын әңгіме құрастырып жазу
	Әдеби тіл нормалары	7.4.2.1 сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсіну 7.4.3.1 фразеологизм, мақал-мәтелдердің эмоционалды мәнін, түсініп қолдану
Сүйіспеншілік пен достық	Тыңдалым және айтылым	7.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, қосымша ақпаратты анықтау
	Оқылым	7.2.4.1 мәтін бойынша проблемалық сұрақтар құрастыру; 7.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректер
	Жазылым	7.3.4.1 эссе тақырыбынан ауытқымай, абзац түрлерін жүйелі құрастырып жазу
	Әдеби тіл нормалары	7.4.3.1 фразеологизм, мақал-мәтелдердің эмоционалды мәнін, түсініп қолдану 7.4.4.2 еліктеу сөздердің стильдік мәнін түсініп қолдану
3 - тоқсан		
Музыка өнері және қазақтың киелі домбырасы	Тыңдалым және айтылым	7.1.2.1 әлеуметтік-мәдени, ресми-іскери тақырыптарға байланысты көтерілген мәселелерді талдау; 7.1.4.1 мәтіннің құрылымдық ерекшелігіне қарай негізгі ойды анықтау
	Оқылым	7.2.5.1 идеясы ұқсас публицистикалық және көркем әдебиет стиліндегі мәтін тақырыбы, құрылымымен тілдік ерекшелігін салыстыру
	Жазылым	7.3.2.1 көркемдегіш құралдарды жанрлық ерекшелігіне сай қолданып, шағын әңгіме құрастырып жазу; 7.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша тірек сөздерін қолдану

		жинақы мәтін жазу; 7.3.6.1 мәтіндегі сөздердің тақырыпқа сай орынды қолданылуын тексеру
	Әдеби тіл нормалары	7.4.3.1 фразеологизм, мақал-мәтелдердің эмоционалды мәнін, түсініп қолдану
Ғаламтор және әлеуметтік желілер	Тыңдалым және айтылым	7.1.1.1 мәтіннің алғашқы бөлігін тыңдау арқылы көтерілген мәселені болжау; 7.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жалпы және нақты сұрақтарға жауап беру
	Оқылым	7.2.1.1 кесте, диаграмма, сурет, шартты белгілер арқылы ақпаратты түсіну; 7.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді қолдану; 7.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу
	Жазылым	7.3.1.1 әртүрлі жанрдағы мәтіндердің құрылымын сақтап, қарапайым жоспар құру; 7.3.6.1 мәтіндегі сөздердің тақырыпқа сай орынды қолданылуын тексеру
	Әдеби тіл нормалары	7.4.4.1 етістіктің есімше, көсемше, тұйық етістік, шақ, рай түрлерін тілдесім бағамда қолдану
4 - тоқсан		
Қазақстандағы ұлттар достығы	Тыңдалым және айтылым	7.1.5.1 тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жалпы және нақты сұрақтарға жауап беру
	Оқылым	7.2.2.1 көркем сөйлеудің стильдік ерекшелігін қолданылған тілдік құралдар анықтау; 7.2.3.1 хроника, хабар, очерктердің құрылымы мен рәсімделуі арқылы жанрларды ажырату
	Жазылым	7.3.4.1 эссе тақырыбынан ауытқымай, абзац түрлерін жүйелі құрастырып жазу
	Әдеби тіл нормалары	7.4.4.2 еліктеу сөздердің стильдік мәнін түсініп қолдану
Дұрыс тамақтану. Гендік өзгеріске ұшыраған	Тыңдалым және айтылым	7.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, қосымша ақпаратты анықтау;

тағамдар	айтылым	7.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейнелеуіш, эмоционалды-экспрессивті сөздерді орынды қолдану
	Оқылым	7.2.4.1 мәтін бойынша проблемалық сұрақтар құрастыру; 7.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректерді тексеру
	Жазылым	7.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша тірек сөздерін қолданып жинақы мәтін жазу; 7.3.6.1 мәтіндегі сөздердің тақырыпқа сай орынды қолданылуын тексеру
	Әдеби тіл нормалары	7.4.4.3 шылау түрлерін ажырата білу, сөйлем құрау кезінде орынды қолдану

4) 8-сынып:

4-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
Жеңіс күні. Ұлы ерлікке тағзым	Тыңдалым және айтылым	8.1.4.1 мәтін тақырыбы, сөйлеушінің дауыс ырғағы арқылы негізгі ойды анықтау; 8.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейнелеуіш, эмоционалды-экспрессивті сөздерді, мақал-мәтелдерді, тұрақты тіркестерді орынды қолдану
	Оқылым	8.2.3.1 хроника, кеңсе құжаттарының, қызметтік жазбалардың құрылымы мен арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; 8.2.5.1 әңгімелеу, сипаттау, талқылау түрлеріне қарай ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндердің құрылымын салыстыру
	Жазылым	8.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, сурет немесе шартты белгіні сипаттау; 8.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша тірек сөздер синонимін табу, ауыстыра отырып, жинақы мәтін жазу
	Әдеби тіл нормалар	8.4.4.5 оқшау сөздерді орынды қолдану

	ы	
Ғылыми фантастика	Тыңдалым және айтылым	8.1.2.1 әлеуметтік-қоғамдық, мәдени, оқу-еңбек тақырыптарына байланысты мәселені талдау; 8.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, факті мен көзқарасты ажырата білу; 8.1.5.1 тыңдалған мәтіннен келтірілген деректер арқылы сұрақтарға жауап беру;
	Оқылым	8.2.2.1 публицистикалық, ғылыми стиль ерекшеліктерін тілдік құралдар арқылы танып-білу; 8.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған деректер ретінде қолдану
	Жазылым	8.3.2.1 тілдік құралдарды жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай қолдану, құрастыру; 8.3.6.1 мәтіндегі сөздердің дұрыс нақты қолданылуын тексеру, лексикалық таңдау
	Әдеби тіл нормалары	8.4.5.1 сөйлем ішінде, соңында қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану
2 - тоқсан		
Көне түркі жазбалары және қазақ жазуы	Тыңдалым және айтылым	8.1.1.1 мәтіннен алынған үзінділер арқылы оқиганың дамуын болжау; 8.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай көркем бейнелеуіш, эмоционалды-экспрессивті сөздерді, мақал-мәтелдерді, тұрақты тіркестерді орынды қолдану
	Оқылым	8.2.1.1 аралас және тұтас мәтіндердегі ақпараттарды салыстыру 8.2.2.1 публицистикалық, ғылыми стиль ерекшеліктерін тілдік құралдар арқылы танып-білу
	Жазылым	8.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, сурет немесе шартты белгіні сипаттау
	Әдеби тіл нормалары	8.4.4.1 сөз тіркесінің байланысу тәсілдері мен түрлері, есімді, етістікті сөз тіркесін ажырату, қолдану
Адамзаттық құндылықтар мен әлем әдебиеті	Тыңдалым және айтылым	8.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, факті мен көзқарасты ажырата білу

		8.1.4.1 мәтін тақырыбы, сөйлеушінің дауыс ырғағы арқылы негізгі ойды анық
		8.1.5.1 тыңдалған мәтіннен келтірілген деректер арқылы сұрақтарға жауап бер
	Оқылым	8.2.3.1 хроника, кеңсе құжаттарының, қызметтік жазбалардың құрылымы мен арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; 8.2.4.1 мәтін бойынша перифразаның түрлі тәсілдері арқылы сұрақтар құраст 8.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу, зер
	Жазылым	8.3.1.1 әртүрлі мәтіндердің құрылымын ескеріп, күрделі жоспар құру
	Әдеби тіл нормалары	8.4.1.1 дефис арқылы жазылатын сөздерді орфографиялық нормаға сай жазу 8.4.2.1 ән, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану; 8.3.4.1 эссе құрылымын сақтап, көтерілген мәселе бойынша келісу-келіспеу аяқын айқын көрсетіп жазу

3 - кесте

Кәсіп пен еңбек. Болашақ мамандықтары	Тыңдалым және айтылым	8.1.2.1 әлеуметтік-қоғамдық, мәдени, оқу-еңбек тақырыптарына байланысты мәселені талдау; 8.1.4.1 мәтін тақырыбы, сөйлеушінің дауыс ырғағы арқылы негізгі ойды анық
	Оқылым	8.2.5.1 әңгімелеу, сипаттау, талқылау түрлеріне қарай ғылыми және публицистика стильдегі мәтіндердің құрылымын салыстыру; 8.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу, зер
	Жазылым	8.3.6.1 мәтіндегі сөздердің дұрыс нақты қолданылуын тексеру, лексикалық т
	Әдеби тіл нормалары	8.4.3.1 сөздік қор және сөздік құрам ерекшеліктерін түсініп қолдану; 8.4.5.1 сөйлем ішінде, соңында қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану
	Тыңдалым және	8.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, факті мен көзқарасты ажырата б
Ғарышты игеру жетістіктері		

	айтылым	8.1.5.1 тыңдалған мәтіннен келтірілген деректер арқылы сұрақтарға жауап бер
	Оқылым	8.2.1.1 аралас және тұтас мәтіндердегі ақпараттарды салыстыру;
		8.2.3.1 хроника, кеңсе құжаттарының, қызметтік жазбалардың құрылымы мен арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату;
		8.2.4.1 мәтін бойынша перифразаның түрлі тәсілдері арқылы сұрақтар құраст
	Жазылым	8.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша тірек сөздер синоним ауыстыра отырып, жинақы мәтін жазу;
	Әдеби тіл нормалары	8.3.6.1 мәтіндегі сөздердің дұрыс нақты қолданылуын тексеру, лексикалық т
		8.4.4.1 сөз тіркесінің байланысу тәсілдері мен түрлері, есімді, етістікті сөз тіркесін ажырату, қолдану;
		8.4.4.2 тұрлаулы және тұрлаусыз сөйлем мүшелерінің сөйлем жасаудағы өзін қызметін түсініп қолдану
4 - тоқсан		
Биоалуантүрлілік. Қызыл кітапқа енген жануарлар мен өсімдіктер	Тыңдалым және айтылым	8.1.1.1 мәтіннен алынған үзінділер арқылы оқиғаның дамуын болжау;
	Оқылым	8.1.5.1 тыңдалған мәтіннен келтірілген деректер арқылы сұрақтарға жауап бер
		8.2.2.1 публицистикалық, ғылыми стиль ерекшеліктерін тілдік құралдар арқы
		8.2.4.1 мәтін бойынша тперифразаның түрлі тәсілдері арқылы сұрақтар құрас
	Жазылым	8.3.1.1 әртүрлі мәтіндердің құрылымын ескеріп, күрделі жоспар құру;
	Әдеби тіл нормалары	8.3.6.1 мәтіндегі сөздердің дұрыс нақты қолданылуын тексеру, лексикалық т
		8.4.4.2 тұрлаулы және тұрлаусыз сөйлем мүшелерінің сөйлем жасаудағы өзін қызметін түсініп қолдану;
		8.4.4.3 сөйлем ішінде бірыңғай мүшелер мен айқындауыш мүшелерді қолдан
Қоршаған орта және	Тыңдалы	8.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, факті мен көзқарасты ажырата б

энергия ресурстары	м және айтылым	8.1.4.1 мәтін тақырыбы, сөйлеушінің дауыс ырғағы арқылы негізгі ойды анық
	Оқылым	8.2.1.1 аралас және тұтас мәтіндердегі ақпараттарды салыстыру; 8.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтардан алынған дер ретінде қолдану
	Жазылым	8.3.2.1 тілдік құралдарды жанрлық және стильдік ерешеліктеріне сай қолдан құрастыру; 8.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, сурет немесе шартты белгіні сипатт
	Әдеби тіл нормалар ы	8.4.4.3 сөйлем ішінде бірыңғай мүшелер мен айқындауыш мүшелерді қолдан 8.4.4.4 жай сөйлемдерді айтылу мақсаты мен құрылымдық ерекшелігіне сай

5) 9-сынып:

5-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Дағдыла р	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
Жасөспірім және заң	Тыңдал ым және айтылы м	9.1.2.1 әлеуметтік-қоғамдық, мәдени-тарихи тақырыптарға байла көтерілген мәселені талдау; 9.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай ғылыми және халықараль орынды қолдану, диалог, монологта өз ойын жүйелі жеткізу
	Оқылым	9.2.3.1 мақала, аннотация, презентация, тезистердің құрылымы м арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; 9.2.6.1 комментарий жасау, іріктеп оқу, талдап оқуда оқылым стра тиімді қолдану
	Жазылы м	9.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, мәселе бойынша келіспеу себептерін анық көрсетіп жазу;

		9.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша мәтіннің желісімен жинақы мәтін жазу
	Әдеби тіл нормалары	9.4.4.2 құрмалас сөйлемдердің түрлерін ажырата білу, сөйлемдерді
2 - тоқсан		
Театр және өнер мен мәдениет	Тыңдалым және айтылым	9.1.1.1 мәтіннен алынған үзінділер арқылы көтерілген мәселені б 9.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, астарлы ойды анықт
	Оқылым	9.2.5.1 әртүрлі стильдегі мәтіндердің тақырыбын, түрлерін құрылы салыстыру;
		9.2.6.1 комментарий жасау, іріктеп оқу, талдап оқуда оқылым стратегия тиімді қолдану;
		9.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, ғылыми еңбектер деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау
	Жазылым	9.3.1.1 тақырып бойынша материал жинақтап, тезистік жоспар құ 9.3.6.1 жазба түзету жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөлу, стиль жасау
	Әдеби тіл нормалары	9.4.1.1 бас әріппен жазылатын күрделі-құрама атауларды орфография нормаға сай сауатты жазу; 9.4.5.1 сөйлем соңында қабаттасып қойылатын тыныс белгілерін
3 - тоқсан		
Қазақстандағы туризм және экотуризм	Тыңдалым және айтылым	9.1.2.1 әлеуметтік-қоғамдық, мәдени-тарихи тақырыптарға байла көтерілген мәселені талдау;
		9.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, астарлы ойды анықт
		9.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай ғылыми және халықараль

		орынды қолдану, диалог, монологта өз ойын жүйеліжеткізу
Оқылым		9.2.1.1 аралас және тұтас мәтіндердегі ақпараттарды өңдеу;
		9.2.3.1 мақала, аннотация, презентация, тезистердің құрылымы мен арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату;
		9.2.4.1 мәтіндегі көтерілген мәселе негізінде сұрақтар құрастыру
	Жазылым	9.3.2.1 тілдік құралдарды жанрлық және стильдік ерешеліктеріне сәйкестендіріп жазу; аннотация, тезис құрастырып жазу;
		9.3.3.1 графиктік мәтіндегі деректердің маңызды тұсын анықтап жазу
Әдеби тіл нормалары		9.4.1.1 бас әріппен жазылатын күрделі-құрама атауларды орфографиялық нормаға сай сауатты жазу;
		9.4.3.1 лексикалық стилистика заңдылықтарын білу, қолдану;
		9.4.5.1 сөйлем соңында қабаттасып қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану
Мәңгілік Ел – мұратым	Тыңдалым және айтылым	9.1.1.1 мәтіннен алынған үзінділер арқылы көтерілген мәселені болжау
		9.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, астарлы ойды анықтау
		9.1.6.1 коммуникативтік жағдаятқа сай ғылыми және халықаралық нормаларды орынды қолдану, диалог, монологта өз ойын жүйелі жеткізу
	Оқылым	9.2.2.1 қазақ тілінің стильдерін тілдік құралдар арқылы тану;
		9.2.5.1 мәтіндегі көтерілген мәселе негізінде сұрақтар құрастыру
	Жазылым	9.3.2.1 тілдік құралдарды жанрлық және стильдік ерешеліктеріне сәйкестендіріп жазу; аннотация, тезис құрастырып жазу;
		9.3.3.1 графиктік мәтіндегі деректердің маңызды тұсын анықтап жазу
	Әдеби тіл нормалары	9.4.1.1 бас әріппен жазылатын күрделі-құрама атауларды орфографиялық нормаға сай сауатты жазу

	ры	
4 - тоқсан		
Жаһандану мәселелері	Тыңдалым және айтылым	9.1.2.1 әлеуметтік-қоғамдық, мәдени-тарихи тақырыптарға байла көтерілген мәселені талдау; 9.1.4.1 мәтіндегі көтерілген мәселе арқылы негізгі ойды анықтау
	Оқылым	9.2.1.1 аралас және тұтас мәтіндердегі ақпараттарды өңдеу; 9.2.3.1-мақала, аннотация, презентация, тезистердің құрылымы м арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату
	Жазылым	9.3.1.1 тақырып бойынша материал жинақтап, тезистік жоспар құ
	Әдеби тіл нормалары	9.4.1.1 бас әріппен жазылатын күрделі-құрама атауларды орфогра нормаға сай сауатты жазу; 9.4.4.3 сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажы
Тәуелсіздік жылдарындағы Қазақстан. ЭКСПО-2017	Тыңдалым және айтылым	9.1.2.1 әлеуметтік-қоғамдық, мәдени-тарихи тақырыптарға байла көтерілген мәселені талдау; 9.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, астарлы ойды анықт 9.1.4.1 мәтіндегі көтерілген мәселе арқылы негізгі ойды анықтау
	Оқылым	9.2.1.1 аралас және тұтас мәтіндердегі ақпараттарды өңдеу; 9.2.3.1 мақала, аннотация, презентация, тезистердің құрылымы м арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату; 9.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, ғылыми еңбекте деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау
	Жазылым	9.3.6.1 жазба түзету жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөлу, стиль жасау
	Әдеби тіл	9.4.4.2 құрмалас сөйлемдердің түрлерін ажырата білу, сөйлемдер

	нормалары	9.4.4.3 сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу; 9.4.4.4 аралас құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдарын білу
--	-----------	--

6) 10-сынып:

6-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан		
Адам құқығы мен бостандығы	Тыңдалым және айтылым	10.1.1.1 мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға болжаммен жауап беру; 10.1.5.1 мәтінде көтерілген мәселені ғаламдық мәселелермен байланыстыра талдау, сыни тұрғыдан бағалау; 10.1.6.1 қоғамдық – саяси, ғылыми, коммуникативтік жағдаятқа сай тиісті сөздер мен сөз тіркестерін орынды қолдану;
	Оқылым	10.2.4.1 мәтінде көтерілген мәселеге оқырманның қарым-қатынасын анықтауға арналған сұрақтарын құрастыру; 10.2.6.1 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу
	Жазылым	10.3.1.1 жинақталған материалдар негізінде ауызша және жазбаша мәтіндер үшін күрделі жазу; 10.3.5.1 оқылым және тыңдалым материалдары бойынша автордың негізгі ойын сақтайтын перифраз тәсілдері арқылы жинақы мәтін жазу
	Әдеби тіл нормалары	10.4.4.1 құрмалас сөйлемнің түрлерін білу; 10.4.4.2 салалас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіріп жазу; 10.4.4.3 салалас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіріп жазу
2 - тоқсан		
Отбасы және	Тыңдалым	10.1.2.1 қоғамдық-саяси, әлеуметтік-экономикалық, ғылыми тақырыптарға байланысты

демографиялық өзгеріс	м және айтылым	жанрдағы кең көлемді мәтіндердегі көтерілген мәселені талдау
	Оқылым	10.1.4.1 автор көзқарасы арқылы негізгі ойды табу
	Жазылым	10.2.6.1 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу;
		10.2.2.1 шешендік сөздің түрлерін тілдік құралдар арқылы тану;
		10.3.3.1 мәтін құрылымын сақтай отырып, маңызды тұстарын анықтап жазу;
	Әдеби тіл нормалары	10.3.4.1 эссе құрылымымен даму желісін сақтап, көтерілген мәселе бойынша өз ойын дамыту;
Биотехникалық және гендік инженерия келешегі	Тыңдалым және айтылым	10.4.4.3 салалас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіріп жазу;
		10.1.1.1 мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға болжаммен жауап беру;
	Оқылым	10.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, мәтін бойынша қорытынды жасау
		10.2.5.1 әртүрлі стильдегі мәтіндердің тілдік ерекшелігін салыстыра талдау;
	Жазылым	10.2.4.1 мәтінде көтерілген мәселеге оқырманнаң қарым-қатынасын анықтауға арналған сұрақтарын құрастыру
	Әдеби тіл нормалары	10.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, көтерілген мәселе бойынша өз ойын дамыту;
		10.4.1.1 мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу;
		10.4.3.1 лексикалық стилистика заңдылықтарын дұрыс қолдану
3 - тоқсан		
Бұқаралық ақпарат құралдары	Тыңдалым және айтылым	10.1.5.1 мәтінде көтерілген мәселені ғаламдық мәселелермен байланыстыра талдау, сыни тұрғыдан бағалау;
	Оқылым	10.1.6.1 қоғамдық-саяси, ғылыми, коммуникативтік жағдаятқа сай тиісті сөздер мен фразеологизмдерді орынды қолдану;
		10.2.6.1 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу;

		10.2.7.1 әртүрлі ресурс көздерінен алынған ақпараттарды авторға сілтеме жасай отырып жұмыстарында қолдану
	Жазылым	10.3.2.1 әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру
	Әдеби тіл нормалары	10.4.4.4 сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіру; 10.4.5.1 құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін ережеге сай қолдану
Әлемдегі қақтығыстар және бейбітшілік	Тыңдалым және айтылым	10.1.1.1 мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға болжаммен жауап беру; 10.1.6.1 қоғамдық-саяси, ғылыми, коммуникативтік жағдаятқа сай тиісті сөздер мен фразаларды орынды қолдану
	Оқылым	10.2.3.1 жолдау, заңнама, мемлекеттік бағдарламалар, әскери-патриоттық мәтіндердің түрлерін ажырату; 10.2.4.1 мәтінде көтерілген мәселеге оқырманның қарым-қатынасын анықтауға арналған сұрақтарын құрастыру
	Жазылым	10.3.6.1 жазба жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөлуде логикалық түзетулер енгізу, реттеу
	Әдеби тіл нормалары	10.4.5.1 құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін ережеге сай қолдану
4 - тоқсан		
Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану	Тыңдалым және айтылым	10.1.2.1 қоғамдық-саяси, әлеуметтік-экономикалық, ғылыми тақырыптарға байланысты жанрдағы кең көлемді мәтіндердегі көтерілген мәселені талдау; 10.1.3.1 тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, мәтін бойынша қорытынды жасау; 10.1.5.1 мәтінде көтерілген мәселені ғаламдық мәселелермен байланыстыра талдау, сыни бағалау
	Оқылым	10.2.6.1 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын тиімді қолдана білу
	Жазылым	10.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, көтерілген мәселе бойынша өз ойын жеткізу
	Әдеби тіл	10.4.4.5 аралас құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, қолдану;

	нормалары	10.4.5.1 құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін ережеге сай қолдану	Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі
			2018 жылғы 20 қыркүйектегі
			№ 469 бұйрығына 46-қосымшаның 1-тармағымен
			Білім және ғылым министрлігі
			2013 жылғы 3 сәуірдегі
			№ 115 бұйрығына 486-қосымшаның 1-тармағымен

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Орыс тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде) 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Орыс тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқыту мақсаты – тіл туралы білімдерді меңгеру, түрлі деңгейдегі құралдарды қолдану нормалары және оларды өнімді тілдік әрекет барысында белсендіру, сонымен бірге сөздік қорын байыту, байланыстыра айту жолдарын, қатынас мәдениетін, тілді жетілдірудің саналы және шығармашылықтық механизмдерін меңгеру негізінде тілдік әрекеттің барлық түрлері (тыңдалым, айтылым, оқылым және жазылым) бойынша коммуникативтік дағдыларды қалыптастыру арқылы зиялы және белсенді тұлғаны дамыту.

3. Оқытудың міндеттері:

1) тіл туралы білімдерді, оның түрлі салада және қатынас жағдайларында, стилистикалық ресурстарда, әдеби тілдің негізгі нормаларында (орфоэпиялық, орфографиялық, лексикалық және грамматикалық) және тілдік этикет ережелерінде қызмет істеуін

қалыптастыру;

2) оқу және жазу дағдыларын жетілдіру;

3) нормативтік және қатынас жағдайындағы сәйкестік көзқарастары жағынан тілдік құралдарды бағалау және таңдау қабілетін қалыптастыру;

4) түрлі тілілік жанрларда ауызша және жазбаша монологиялық сөйлемдерді құру қабілетін дамыту және жетілдіру;

5) табысты әңгімелік қатынас жасау, түрлі сала мен коммуникативтік жағдайда пікірталас жүргізу қабілетін жетілдіру;

6) орфоэпиялық, орфографиялық, пунктуациялық және стилистикалық сауаттылығын жетілдіру;

7) қатынас құралы, білім көзі, рухани-адамгершіліктік құндылық ретінде, және де қоғамда табысты әлеуметтенуге ықпал жасайтын тілдік капитал ретінде, тілге саналы қарауға тәрбиелеу.

4. Бағдарламаның мазмұны, заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту, оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде және жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде, жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың Бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әртүрлі жұмыстарды, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларды қарастырады (оқитын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын, түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндерді қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрдағы, стилдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен орысстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық "Мәңгілік Ел" идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

15. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу үдерісі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік құзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

16. Оқытудың әдістері мен тәсілдерін таңдау ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушылардың танымдық әс-әрекеттеріне сәйкес жүзеге асырылады, соған орай, іс-әрекеттер алгоритмдері мен заттық-практикалық ірекеттерді қолдану түрінде берілетін, "кішкентай қадамдар" әдісі маңызды орын алады.

17. Оқудағы қиындықтарды жеңу мақсатында арнайы тәсілдер (көру бұзылымдары ескерілгендегі оқу ісінің алгоритмизациясы, сабақ құрылымының ерекшелігі, сақталған функцияларды дамыту бойынша арнайы гимнастика), оқу ақпаратын өңдеудің логикалық тәсілдері (нақтыландыру, үлгілер бойынша аналогиясын орнату, қорыту) қолданылады.

18. Білім алушылардың психикалық және дене ерекшеліктерін түзеу мақсатында тіл сабағында қолданылатын әдістер мен тәсілдер:

1) шолу әдісі;

2) дидактикалық ойындар;

3) "Фонетика", "Лексика және фразеология" тақырыптарын оқу барысында кроссвордтарды табу, ребустарды, шарадаларды шешу;

4) тірек сызбалар;

5) мәтінді редакциялау;

6) анықтамалық материалдар үшін дәптер дайындау және қолдану;

7) "дыбыссыз" сұрақ;

8) дайын мәтіннің тақырыптық торын құрастыру тәсілі және тақырыпты құру барысындағы есептеулер тәсілі;

9) болашақ тақырыптың микротақырыптарын ашу сызбасын құрастыру тәсілі және оны дайын мәтіннен есептеп шығару тәсілі;

10) тәсілдерді қолдана отырғандағы тіл шығармашылығы: "Еркін

ассоциациялар тәсілі"(суреттердің деректері бойынша), "Не болар еді, егер ..." (білім алушы өзіне осындай сұрақ қойып жауап беруге тырысады), "Әңгімені жалғастыр";

11) "мағыналық бірліктер" тәсілі мағыналық жады мен логикалық ойлау қабілетін дамытуға арналады. Тәсілдер: мәтіннің сараптамасы немесе шағын-баяндау, мұнда білім алушы дәйекті түрде екі сұраққа жауап береді: "Бұл мәтінде кім (немесе не) туралы айтылады?" және "Бұл жөнінде не айтылады (хабарланады)?" . Қолданылатын қысқаша-баяндаулар көлемі үлкен мәтінге қарасты қорқынышын жеңіп, эмоциялық-ерік аясының қалыптасуына көмектеседі. Жеке тәжірибесін қолдану: жанұядағы туыстық байланыстардың аналогиясы бойынша мәтін немесе сөйлем ішіндегі туыстық байланыстарды анықтау (мысалы, "Қарапайым сөйлем") тақырыбын зерделеу барысында.

19. Ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушыларға барлық психикалық үдерістердің тез сарқылуы тән, сондықтан сабақ кезінде іс-әрекеттерді ауыстырудың, әдістер мен тәсілдерді алмастырудың, жіктемелік тәсілдің, маңызыды материалды ойда сақтап қалу үшін көп рет қайталаудың, көру қабілеті, айналаны бақылау, оқу, жұмысты тынығумен алмастыру үшін жайлы жағдайлар жасаудың мағынасы зор.

20. Бағдарламалық материалды толыққанды жүзеге асыру үшін тіл және әдебиет кабинеттерін жабдықтаудың нормалары белгіленген:

1) интерактивтік және проекциялық жабдықтар жинақталымы: проектор, интерактивтік тақта немесе экран;

2) электрондық басылымдар, DVD – гі видеофильмдер, электрондық плакаттар;

3) компьютер жинақталымы: жүйелік блок, монитор, микрофондық-телефондық гарнитура, акустикалық жүйе, вэб -камера, желілік фильтр, көпфункционалды құрылғы;

4) аудиторлық қабырға тақтасы.

21. Тілдік оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және

дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) интерактивтік панелі және үшөлшемді аксессуарлары бар "Мультимедиялық интерактивтік оқытатын бағдарламалық-әдістемелік кешен" электрондық ресурсы - теориялық материал мен практикалық білімдердің меңгерілу тиімділігін жоғарылату үшін;

2) дыбыстық сигналады визуалдайтын "Логопедиялық тренажер" - арнайы тыныс алу және дауыс жаттығуларын өткізу барысында, әсіресе тұтықпасы мен дизартриясы бар балалармен жұмыс істегенде;

3) тілдік коммуникацияны меңгеру және дамытуға арналған тілідік тренажер ассистивтік құрылғысы - қажетті мөлшерде жалпақ сөйлемдік тілді меңгермеген білім алушылар үшін, сонымен бірге білім алушылардың тілдік шектелуі кезеңінде.

3-тарау. "Орыс тілі" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

22. Объем учебной нагрузки по учебному предмету "Русский язык" составляет:

1) в 5 классе - 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

2) в 6 классе - 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

3) в 7 классе - 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

4) в 8 классе - 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году;

5) в 9 классе - 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году;

6) в 10 классе - 1 час в неделю, 34 часа в учебном году.

23. Содержание учебного предмета распределено по разделам обучения. Разделы поделены на подразделы, которые содержат в себе цели обучения учащихся в виде ожидаемых результатов по классам: навыка или умения, знания или понимания.

24. Содержание учебного предмета включает 5 разделов:

- 1) раздел "Аудирование и говорение";
- 2) раздел "Чтение";
- 3) раздел "Письмо";
- 4) раздел "Соблюдение речевых норм";
- 5) раздел "Коррекционное восстановление недостатков развития".

25. Раздел "Аудирование и говорение" включает следующие подразделы:

- 1) понимание содержания текста;
- 2) определение основной мысли;
- 3) пересказывание прослушанного материала;
- 4) прогнозирование событий;
- 5) участие в диалоге;
- 6) оценивание прослушанного материала;
- 7) построение монологического высказывания.

26. Раздел "Чтение" включает следующие подразделы:

- 1) понимание информации;
- 2) выявление структурных частей текста и определение основной мысли;
- 3) понимание применения лексических и синтаксических единиц в прочитанном тексте;
- 4) определение типов и стилей текстов;

5) формулирование вопросов и оценивание;

6) использование разных видов чтения;

7) сравнительный анализ текстов.

27. Раздел "Письмо" включает следующие подразделы:

1) составление плана;

2) изложение содержания прослушанного, прочитанного и аудиовизуального материала;

3) написание текстов с использованием различных форм представления;

4) создание текстов различных типов и стилей;

5) написание эссе;

6) творческое письмо;

7) редактирование текстов.

28. Раздел "Соблюдение речевых норм" включает следующие подразделы:

1) соблюдение орфографических и орфоэпических норм;

2) соблюдение лексических норм;

3) соблюдение синтаксических норм;

4) соблюдение грамматических норм;

5) соблюдение пунктуационных норм.

29. Раздел "Коррекционное восстановление недостатков развития"

включает следующие подразделы:

- 1) коррекция сенсорных нарушений;
- 2) коррекция психомоторики;
- 3) коррекция речи;
- 4) коррекция моторики рук;
- 5) коррекция мыслительной деятельности;
- 6) коррекция внимания;
- 7) коррекция памяти.

30. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 5 класса:

1) говорение и слушание: определение главной информации, опора на вопросы при определении темы и основной мысли, повествование, описание, пересказ текста, прогнозирование содержания текста по отрывкам текста, участие в диалоге-расспросе, изменение позиции "говорящий" на "слушающий", оценивание звучащей речи с позиции "нравится/не нравится", "правильно/ неправильно", высказывание определенного типа, опора на наглядные материалы;

2) чтение: сплошные и несплошные тексты, определение основной мысли на основе содержания и композиции текста, прямое и переносное значение слов, синонимы, антонимы, омонимы, многозначные слова, описание, повествование, рассуждение, книжный и разговорный стили, письмо, рекламный текст, объявление, дневник, стихотворение, сказка, формулирование вопросов, ознакомительное чтение, извлечение информации для конкретной задачи;

3) письмо: простой план, основное содержание текста, представление информации в виде рисунка, повествование и описание в художественном и разговорном стилях, учет целевой аудитории, эссе-повествование, эссе-рассуждение, творческие работы (110-130 слов), представление себя на

месте героя, исправление орфографических ошибок с помощью словаря, редактирование предложений;

4) соблюдение речевых норм: гласные и согласные в корне слова, "НЕ" с именами существительными, прилагательными, отрицательными местоимениями, глаголами, а также окончания в разных частях речи, слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы и многозначные слова, заимствованные слова, эмоционально-окрашенные слова, гиперболы, эпитеты, сравнения, согласование именных частей речи в роде, числе и падеже, знаки препинания при прямой речи и обращении, тире в простом предложении, однородными членами, а также с обобщающим словом при однородных членах предложения.

31. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 6 класса:

1) слушание и говорение: главная информация, определение основной мысли при помощи ключевых слов, подробный, краткий, выборочный пересказ, прогнозирование развития сюжета по ключевым словам, участие в диалоге по предложенной теме, оценивание прослушанного материала с точки зрения содержания, структуры, логики высказывания, монолог описательного или повествовательного характера с элементами рассуждения с опорой на план, схему, иллюстрации, рекламные ролики, соблюдение орфоэпических норм;

2) чтение: основная информация сплошных и несплошных текстов, извлечение известной и неизвестной информации, определение основной мысли, выявление структурных частей и объяснение смысла построения текста, фразеологизмы, обращения, однородные члены предложения, вопросительные и восклицательные, побудительные предложения, описание, повествование, рассуждение, характерные черты, языковые и жанровые особенности текстов публицистического и художественного стилей (стихотворение, сказка, рассказ, заметка, репортаж, интервью), формулирование вопросов, оценивающих текст с точки зрения актуальности, ценности, качества и полезности, ознакомительное и комментированное чтение, извлечение информации из различных источников, определение разных точек зрения;

3) письмо: простой и вопросный план, подробное, краткое, выборочное

изложение текстов-повествований, текстов-описаний от 3 лица, представление информации в виде иллюстраций, комиксов, тексты описание, повествование, рассуждение в публицистическом и художественном стилях (стихотворение, сказка, рассказ, заметка, репортаж, интервью), эссе-повествование, эссе-рассуждение эссе-описание, творческие работы (120-150 слов), исправление орфографических и пунктуационных ошибок с помощью словаря, редактирование текста с учетом его типа;

4) соблюдение речевых норм: разделительные "Ъ и Ъ" знаки, сложные имена существительные, прилагательные, числительные, неопределенные местоимения, а также приставки и суффиксы в разных частях речи, фразеологические обороты, метафоры, олицетворения, риторические фигуры, антитеза, перифраз, падежные формы числительных, прилагательных, местоимений, степени сравнения прилагательных и наречий, знаки препинания в предложениях с вводными конструкциями, при прямой и косвенной речи.

32. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 7 класса:

1) слушание и говорение: главная и второстепенная, известная и неизвестная информация, определение основной мысли с опорой на структуру, подробный, краткий, выборочный пересказ с изменением лица, прогнозирование содержания с опорой на основную мысль, участие в диалоге и аргументация, оценивание прослушанного материала с точки зрения содержания, использования языковых средств для привлечения внимания, структуры и логики изложения материала, аргументированный монолог (описание, повествование, рассуждение), включающий не менее 2 микротем, на основе плана, схем, иллюстраций, рекламных роликов;

2) чтение: сплошные и несплошные тексты, извлечение главной и второстепенной информации, структурные части и их элементы (предложения, абзацы), раскрывающие основную мысль, явное и скрытое (подтекст) значение отдельных слов и выражений в тексте, паронимы, вводные слова, повторы, прямой и обратный порядок слов в предложении, смешанные типы текстов, характерные черты, языковые и жанровые особенности текстов публицистического и официально-делового стилей (объяснительная записка, расписка, правило, поздравление, инструкция,

заметка, интервью, дневник, блог, письма, просьбы, приглашения), формулирование различных вопросов на основе выводов и заключений, разные виды чтения, в том числе поисковое, разграничение факта и мнения;

3) письмо: простой и сложный план, подробное, краткое, выборочное изложение содержания текстов-повествований, текстов-описаний и текстов-рассуждений с изменением лица, схемы, таблицы, тексты-описания с элементами повествования, тексты-повествования с элементами рассуждения, тексты публицистического и официально-делового стилей (объяснительная записка, расписка, правило, поздравление, инструкция, заметка, интервью, дневник, блог, письма, просьбы, приглашения), разные виды эссе, аргументативное эссе, творческие работы (150-200 слов), выбор определенной социальной роли и речевого поведения, исправление смысловых, фактических, логических недочетов, редактирование текста, изменение структуры отдельных предложений или фрагментов текста;

4) соблюдение речевых норм: гласные после шипящих и "Ц, Ч, Ш" с разными частями речи, окончания глаголов, суффиксы в разных частях речи, паронимы, термины, аллегория, инверсия, анафора, глагол и его формы, служебные части речи, нормы глагольного управления, знаки препинания в простых, осложненных обособленным определением и обстоятельством предложениях.

33. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 8 класса:

1) слушание и говорение: открытая и скрытая (подтекст) информация, цель высказывания, определение основной мысли на основе структурных элементов текста и целевой аудитории, пересказ содержания текстов различных типов речи с изменением лица и сохранением структуры исходного текста, прогнозирование исходя из основной мысли, участие в дискуссии, аргументация, выводы, оценивание прослушанного материала с точки зрения темпа речи и соответствия целевой аудитории, развернутый аргументированный монолог (рассуждение с элементами описания и повествования, убеждение), включающий не менее 2 микротем на основе блогов и сообщений средств массовой информации;

2) чтение: основная информация сплошных и несплошных текстов, особенности письменной формы устной речи, извлечение открытой и скрытой (подтекст) информации, особенности структуры текста, раскрывающие основную мысль, подразумеваемый смысл отдельных слов, словосочетаний и предложений в тексте, эмоционально-окрашенных и профессиональных слов, неологизмов, окказионализмов с учетом лексической сочетаемости, смешанные типы текстов, характерные черты, языковые и жанровые особенности публицистического, разговорного стилей (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, комментарии в блоге, чате, форуме), формулирование вопросов и собственных идей на основе прочитанного текста, разграничение факта и мнения, разные виды чтения, в том числе изучающее, извлечение и синтез информации из различных источников;

3) письмо: цитатный план (простой и сложный), подробное, краткое, выборочное изложение содержания текстов смешанного типа с изменением лица, представление информации сплошных текстов в виде рисунков, схем, таблиц, диаграмм и наоборот, тексты-описания с элементами рассуждения, тексты-повествования с элементами описания, тексты публицистического, официально-делового и научного, разговорного стилей (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, комментарии в блоге, чате, форуме), разные виды эссе, в том числе аргументативное, эссе на основе текста, выражая свое отношение к проблеме и/или авторской позиции, творческие работы (200-250 слов), фрагмент/фрагменты текста, являющиеся контрастными по содержанию, исправление смысловых, фактических, логических, стилистических недочетов, редактирование текста, изменение структуры текста;

4) соблюдение речевых норм: омонимичные самостоятельные и служебные части речи, профессиональные слова, термины, неологизмы, инверсия, градация, избегать повторов и штампов, обособленные члены предложения, знаки препинания при уточняющих членах предложения, цитировании, а также в неполных предложениях.

34. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 9 класса:

1) слушание и говорение: основная и детальная информация текста, высказывание критического отношения к услышанному, определение

основной мысли на основе микротем, выражение своего отношения к услышанному, пересказ содержания текстов смешанного типа с творческой интерпретацией информации, прогнозирование содержания по финалу текста, участие в дискуссии по предложенной проблеме, аргументируя собственные утверждения, убеждая оппонента в правильности своей позиции, делать выводы, оценивание прослушанного материала с точки зрения нормативности речи, содержания, структуры, логики изложения материала, выражение собственного мнения, развернутый аргументированный монолог (рассуждение с элементами описания и повествования, убеждение), включающий не менее 3 микротем в пределах учебной, социально-культурной и общественно-политической сфер, на основе блогов и сообщений средств массовой информации с учетом целевой аудитории; использование модели речевого поведения в соответствии с речевыми нормами в конкретной ситуации;

2) чтение: открытая и скрытая (подтекст) информация сплошных и несплошных текстов, соотнесение заключенной в тексте информации с информацией других источников /личным опытом, выявление особенностей и роли структуры текста в передаче основной мысли, аббревиация, парцелляция, ирония, намек, преуменьшение, преувеличение в словосочетаниях, типы текстов, характерные черты, языковые особенности публицистического, разговорного, научного, официально-делового стилей (характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад), формулирование вопросов и идей, интерпретация содержания текстов, разные виды чтения, в том числе просмотровое чтение, чтение с составлением плана, тезисов, извлечение и синтез информации из различных источников, определяя ее актуальность, противоречивость, достоверность, целевую аудиторию;

3) письмо: цитатный план (простой и сложный), учитывая жанровое своеобразие текста, изложение содержания текстов, синтез информации прослушанного, прочитанного и аудиовизуального материала, представление информации в виде презентаций, тексты-описания с элементами рассуждения, тексты-повествования с элементами рассуждения соответствующих стилей (характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме) , разные виды эссе, в том числе академическое, рассматривая одну из сторон проблемы, творческие работы (250-300 слов),

фрагмент/фрагменты текста, являющиеся определенными композиционными элементами (начало романа, продолжение рассказа), корректировать и редактировать имеющиеся недочеты в тексте;

4) соблюдение речевых норм: союзы, дефисное написание различных частей речи, аббревиатуры, использовать их стилистические особенности, морфологические средства связи (союзы и союзные слова) в сложных предложениях, знаки препинания в простых, простых осложненных и сложных предложениях.

35. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык" для 10 класса:

1) слушание и говорение: основная и детальная информация текста, высказывание критического отношения к услышанному, аргументируя его, определение основной мысли на основе микротем, выражение своего отношения к услышанному, предлагать доказательства, пересказ содержания текстов смешанного типа с творческой интерпретацией информации, прогнозирование содержания по финалу текста, участие в полемике, синтез различных точек зрения, оценивание прослушанного материала с точки зрения нормативности речи, содержания, структуры, логики изложения материала, выражение собственного мнения, развернутый аргументированный монолог (рассуждение на заданную тему, убеждение), включающий не менее 3 микротем в пределах учебной, общественно-политической и социально-культурной сфер, использование модели речевого поведения в соответствии с речевыми нормами в конкретной ситуации;

2) чтение: открытая и скрытая (подтекст) информация сплошных и несплошных текстов, соотнесение заключенной в тексте информации с информацией других источников /личным опытом, выявление особенностей и роли структуры текста в передаче основной мысли, аббревиация, парцелляция, ирония, намёк, преуменьшение, преувеличение в словосочетаниях, типы текстов, характерные черты, языковые особенности текстов разных жанров, стилей и подстилей (научная статья, отчет о поездке), формулирование креативных вопросов и идей, интерпретация содержания текстов, разные виды чтения, в том числе просмотровое чтение, чтение с составлением конспектов, извлечение и

синтез информации из различных источников, выводы на основе полученных сведений, выражение собственного мнения;

3) письмо: разные виды плана, в том числе цитатный, тезисный, изложение содержания текстов, синтез информации прослушанного, прочитанного и аудиовизуального материала, соотнося информацию с личным опытом, представление информации в виде презентаций с использованием ссылок, гиперссылок, тексты-описания с элементами рассуждения, тексты-повествования с элементами рассуждения соответствующих стилей (научная статья, отчет о поездке); разные виды эссе, в том числе дискуссионное, рассматривая проблему с разных сторон и предлагая пути решения, творческие работы (300-350 слов), фрагмент/фрагменты текста, отличающиеся своей креативностью, корректировать и редактировать имеющиеся недочеты в тексте, объяснить свои действия;

4) соблюдение речевых норм: орфографические нормы, соблюдение лексических норм в текстах разных стилей, соблюдение грамматических норм текстов различных стилей речи, соблюдение синтаксического строя текстов различных стилей речи.

36. Объем содержания предмета "Русский язык" соответствует основному содержанию программ общеобразовательной школы, но в связи с особенностями двигательных нарушений имеет свою специфику обучения. В связи с замедленным темпом психического развития обучение в школе для детей с нарушением опорно-двигательного аппарата продлевается на 1 год.

37. Содержание учебного предмета за 10 класс собран из тем предыдущего содержания программ 5-9 классов, относящиеся к разделам "Культура речи" и "Стилистика", которые дают знания по составлению текстов разных стилей речи, их особенности лексического, морфологического, синтаксического построения. Указанные разделы необходимы для коммуникативной компетентности, решения жизненных проблем, адаптации в обществе, однако вызывают затруднения в освоении программного материала обучающимися с нарушением опорно-двигательного аппарата и нуждаются в более углубленном подходе.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

38. Цели обучения в Программе для каждого класса представлены кодировкой. В коде первое число обозначает класс, второе и третье числа – раздел и подраздел, четвертое число – нумерацию учебной цели. Например: в кодировке 5.2.1.3, "5" – класс, "2.1" – подраздел, "3" – номер учебной цели.

39. Ожидаемые результаты по целям обучения:

1) раздел 1 "Аудирование и говорение":

таблица 2

Подразделы	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
1.1 Понимание содержания текста	5.1.1.1 понимать основное содержание текста, определяя главную информацию	6.1.1.1 понимать основное содержание текста, извлекая главную и второстепенную информацию	7.1.1.1 понимать основное содержание текста, извлекая главную и второстепенную, известную и неизвестную информацию	8.1.1.1 понимать содержание текста, определяя открытую и скрытую (подтекст) информацию, цель высказывания	9.1.1.1 понимать основную и детальную информацию текста, высказывая критическое отношение к услышанному	10.1.1.1 понимать основное содержание текста, извлекая главную и второстепенную, известную и неизвестную информацию
1.2 Определение основной мысли	5.1.2.1 определять тему и основную мысль, опираясь на вопросы	6.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на ключевые слова, словосочетания и др.	7.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на структуру	8.1.2.1 определять основную мысль на основе структурных элементов текста и целевой аудитории	9.1.2.1 определять основную мысль на основе микротема, выражая свое отношение к услышанному	10.1.2.1 определять основную мысль на основе микротема, выражая свое отношение к услышанному
1.3 Пересказ	5.1.3.1 пересказывать	6.1.3.1 пересказывать	7.1.3.1 пересказывать	8.1.3.1 пересказывать	9.1.3.1 пересказывать содержание	10.1.3.1 пересказывать

ие прослушанного материала	ь содержание текстов (повествование, описание), используя эмоционально-окрашенные слова	ать подробно, кратко, выборочно содержание текстов (повествование, описание) от 3-го лица	подробно, кратко, выборочно содержание текстов (повествование, описание и рассуждение) с изменением лица	содержание текстов различных типов речи с изменением лица, сохраняя структуру исходного текста	текстов смешанного типа, творчески интерпретируя информацию	содержание текстов смешанного типа, творчески интерпретируя информацию
1.4. Прогнозирование событий	5.1.4.1 прогнозировать содержание по отрывкам текста	6.1.4.1 прогнозировать развитие сюжета по ключевым словам	7.1.4.1 прогнозировать содержание, исходя из основной мысли текста	8.1.4.1 прогнозировать содержание по названию текста или началу	9.1.4.1 прогнозировать содержание по финалу текста	0.1.4.1 анализировать прогноз будущего
1.5. Участие в диалоге	5.1.5.1 участвовать в диалогическом споре, меняя позицию "говорящий" на "слушающий" и учитывая возрастные особенности исполняемой роли	6.1.5.1 участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме	7.1.5.1 участвовать в диалоге по предложенной проблеме, анализировать различные точки зрения,	8.1.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, аргументируя собственные утверждения, делать выводы	9.1.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, аргументируя собственные утверждения, убеждая оппонента в правильности своей позиции, делать выводы	10.1.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, аргументируя собственные утверждения, убеждая оппонента в правильности своей позиции, делать выводы
1.6. Оценивание прослушанного материала	5.1.6.1 оценивать звучащую речь с позиции "нравится /не нравится", "правильно/неправильно"	6.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения содержания, структуры	7.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения содержания, использования языковых средств для	8.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения темпа речи и соответствия целевой аудитории	9.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения нормативности речи, содержания, структуры, логики изложения материала, выражая собственное мнение	10.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения нормативности речи, содержания, структуры, логики изложения материала, выражая собственное мнение

	аргументируя свою позицию	высказывания и логики изложения материала	привлечения внимания, структуры и логики изложения материала			
1.7 Построение монологического высказывания	5.1.7.1 строить высказывание определенного типа последовательно, с четкой структурой, с опорой на наглядные материалы;	6.1.7.1 строить монолог описательного или повествовательного характера с элементами рассуждения с опорой на план, схему, иллюстрации, рекламные ролики;	7.1.7.1 строить аргументированный монолог (описание, повествование, рассуждение), включающий не менее 2-х микротем на основе плана, схем, иллюстраций, рекламных роликов;	8.1.7.1 строить развернутый аргументированный монолог (рассуждение с элементами описания и повествования, убеждение), включающий не менее 2-х микротем в пределах учебной, социально-культурной сфер, на основе блогов и сообщений средств массовой информации с учетом целевой аудитории;	9.1.7.1 строить развернутый аргументированный монолог (рассуждение с элементами описания и повествования, убеждение), включающий не менее 3-х микротем в пределах учебной, социально-культурной и общественно-политической сфер, на основе блогов и сообщений средств массовой информации с учетом целевой аудитории;	10.1 строить развернутый аргументированный монолог (рассуждение с элементами описания и повествования, убеждение), включающий не менее 3-х микротем в пределах учебной, социально-культурной и общественно-политической сфер, на основе блогов и сообщений средств массовой информации с учетом целевой аудитории;
	5.1.7.2 соблюдать орфоэпические нормы	6.1.7.2 соблюдать орфоэпические нормы	7.1.7.2 соблюдать орфоэпические нормы	8.1.7.2 соблюдать орфоэпические нормы	9.1.7.2 использовать модели речевого поведения в соответствии с речевыми нормами в конкретной ситуации	9.1.7 использовать модели речевого поведения в соответствии с речевыми нормами в конкретной ситуации

2) раздел 2 "Чтение":

таблица 3

Подраздел	Цели обучения				
	5класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс
2.1.	5.2.1.1	6.2.1.1	7.2.1.1	8.2.1.1	9.2.1.1

Понимание информации	понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов, определяя тему	понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов, извлекая известную и неизвестную информацию	понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов, извлекая главную и второстепенную информацию	понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов (в том числе особенности письменной формы речи), извлекая открытую и скрытую (подтекст) информацию	понимать открытую и скрытую (подтекст) информацию сплошных и несплошных текстов, соотнося заключенную в тексте информацию с информацией других источников / личным опытом
2.2. Выявление структурных частей текста и определение основной мысли	5.2.2.1 определять основную мысль на основе содержания и композиции	6.2.2.1 определять основную мысль, выявляя структурные части и объясняя смысл построения текста	7.2.2.1 выявлять структурные части и их элементы (предложения, абзацы), раскрывающие основную мысль	8.2.2.1 выявлять особенности структуры текста, раскрывающие основную мысль	9.2.2.1 выявлять особенности и роль структуры текста в передаче основной мысли
2.3. Понимание применения лексических и синтаксических единиц в прочитанном тексте	5.2.3.1 понимать применение прямого и переносного значения слов, синонимов, антонимов, омонимов и многозначных слов, синтаксических единиц, использованных автором в тексте	6.2.3.1 понимать применение фразеологизмов, обращений, однородных членов предложений, вопросительных и восклицательных, побудительных предложений	7.2.3.1 понимать применение и объяснять явное и скрытое (подтекст) значение отдельных слов и выражений в тексте, использование паронимов, вводных слов, повторов, прямого и обратного порядка слов в предложении	8.2.3.1 понимать применение и объяснять подразумеваемый смысл отдельных слов, словосочетаний и предложений в тексте, эмоционально-окрашенных и профессиональных слов, неологизмов, окказионализмов с	9.2.3.1 понимать применение аббревиации, парцелляции, иронии, намеков, преуменьшения, преувеличения в словосочетаниях

	для различных целей			учетом лексической сочетаемости	
2.4. Определение типов и стилей текстов	5.2.4.1 определять типы текстов: описание, повествование и рассуждение, различать книжный и разговорный стили по основным признакам (письмо, рекламный текст, объявление, дневник, стихотворение, сказка)	6.2.4.1 определять и различать типы текстов: описание, повествование, рассуждение; распознавать характерные черты, языковые и жанровые особенности текстов публицистического и художественного стилей (стихотворение, сказка, рассказ, заметка, репортаж интервью)	7.2.4.1 определять смешанные типы текстов и различать характерные черты, языковые и жанровые особенности текстов публицистического и официально-делового стилей (объяснительная записка, расписка, правило, поздравление, инструкция, заметка, интервью дневник, блог, письма: просьбы, приглашения)	8.2.4.1 определять смешанные типы текстов, различать характерные черты, языковые и жанровые особенности публицистического, разговорного, (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, комментарии в блоге, чате, форуме)	9.2.4.1 определять смешанные типы текстов, различать характерные черты, языковые и жанровые особенности публицистического, разговорного, научного, официально-делового стилей (характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад,)
2.5. Формулирование вопросов и оценивание	5.2.5.1 формулировать вопросы, отражающие отношение к тексту	6.2.5.1 формулировать вопросы, оценивающие текст с точки зрения актуальности, ценности, качества и полезности	7.2.5.1 формулировать различные вопросы на основе выводов и заключений	8.2.5.1 формулировать вопросы и собственные идеи на основе прочитанного текста, различать факт и мнение	9.2.5.1 формулировать вопросы и идеи, интерпретируя содержание текстов
2.6. Использование разных видов чтения	5.2.6.1 использовать ознакомительный вид чтения	6.2.6.1 использовать виды чтения: ознакомительное, комментированное	7.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе поисковое	8.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе изучающее	9.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе просмотровое чтение, чтение с составлением плана, тезисов

2.7.	5.2.7.1	6.2.7.1	7.2.7.1	8.2.7.1	9.2.7.1
Извлечение информации из различных источников	извлекать информацию для выполнения конкретной задачи	извлекать информацию из различных источников, сравнивая полученные сведения, определяя разные точки зрения	извлекать информацию из различных источников, различая факт и мнение	извлекать и синтезировать информацию из различных источников	извлекать и синтезировать информацию из различных источников, определяя ее актуальность, противоречивость, достоверность, целевую аудиторию

3) раздел 3 "Письмо":

таблица 4

Под раздел	Цели обучения				
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс
3.1. Составление плана	5.3.1.1 составлять простой план	6.3.1.1 составлять простой и вопросный план	7.3.1.1 составлять простой и сложный план, собирать материал к сочинению	8.3.1.1 составлять простой и сложный план, собирать материал к сочинению и организовывать его в соответствии с планом	9.3.1.1 составлять цитатный план (простой и сложный), учитывая жанровое своеобразие текста
3.2. Изложение содержания текста, прослушанного	5.3.2.1 излагать основное содержание текста	6.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов-повествований, текстов-описаний от 3-го лица	7.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов-повествований, текстов-описаний и текстов-рассуждений с изменением лица	8.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов смешанного типа с изменением лица	9.3.2.1 излагать содержание текстов, синтезируя информацию прослушанного, прочитанного и аудиовизуального материала

анно го, проч итан ного и ауди овиз уаль ного мате риал а					
3.3. Нап исан ие текс тов с испо льзо вани ем разл ичн ых фор м пред став лен ия	5.3.3.1 представлять информацию в виде рисунков	6.3.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций, комиксов, в том числе с использованием информационно- коммуникационн ых технологий	7.3.3.1 представлять информацию в виде различных схем, таблиц	8.3.3.1 представлять информацию сплошных текстов в виде рисунков, схем, таблиц, диаграмм и др. и наоборот	9.3.3.1 представлять информацию в виде презентаций
3.4. Созд ание текс тов разл ичн ых типо в и стил	5.3.4.1 создавать тексты- повествовани е и описание в художественн ом и разговорном стилях (письмо, рекламный	6.3.4.1 создавать тексты- описание, повествование, рассуждение в публицистическо м и художественном стилях (стихотворение, сказка, рассказ,	7.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами повествования, повествование с элементами рассуждения и создавать тексты публицистического и официально-делового стилей	8.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами рассуждения, повествование с элементами описания и создавать тексты публицистического, официально-делового, научного, разговорного стилей (репортаж, фельетон, статья,	9.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами рассуждения, повествование с элементами описания и создавать тексты публицистического, официально-делового, научного, разговорного стилей (характеристика, биография,

ей	текст, объявление, дневник, стихотворение, сказка) с учетом целевой аудитории	заметка, репортаж, интервью) с учетом целевой аудитории	(объяснительная записка, расписка, правило, поздравление, инструкция, заметка, интервью, дневник, блог, письма: просьбы, приглашения) с учетом целевой аудитории	интервью, очерк, обзор, послание, комментарии в блоге, чате, форуме) с учетом целевой аудитории	автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии в блоге, чате, форуме) с учетом целевой аудитории
3.5.	5.3.5.1	6.5	7.3.5.1	8.3.5.1	9.3.5.1
Написание эссе	писать эссе повествование, эссе-рассуждение	писать эссе повествование, эссе-рассуждение, эссе-описание	писать разные виды эссе, в том числе аргументативное, эссе на основе текста	писать разные виды эссе, в том числе аргументативное, эссе на основе текста, выражая свое отношение к проблеме и/или авторской позиции	писать разные виды эссе, в том числе академическое, рассматривая одну из сторон проблемы
3.6.	5.3.6.1	6.3.6.1	7.3.6.1	8.3.6.1	9.3.6.1
Творческое письмо	писать творческие работы (65-85слов), представляя себя на месте героя, используя жизненный опыт	6.3.6.1писать творческие работы (90-110слов), представляя себя в предлагаемой ситуации и описывая собственные ощущения	писать творческие работы (110-120слов), выбирая определенную социальную роль и речевое поведение	писать творческие работы (120-130слов), фрагмент/фрагменты текста, являющиеся контрастными по содержанию	писать творческие работы (130-150 слов), фрагмент/фрагменты текста, являющиеся определенными композиционными элементами (начало романа, продолжение рассказа)
3.7.	5.3.7.1	6.3.7.1	7.3.7.1	8.3.7.1	9.3.7.1
Корректирование и редактирование текста	корректировать текст, исправляя орфографические ошибки с помощью словаря, редактируя предложения	корректировать текст, исправляя орфографические и пунктуационные ошибки с помощью словаря, редактируя текст с учетом типа	корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические недочеты 7.3.7.2 редактировать текст,	корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические, стилистические недочеты8.3.7.2 редактировать текст, перестраивая структуру	корректировать и редактировать имеющиеся недочеты в тексте

4) раздел 4 "Соблюдение речевых норм":

таблица 5

Подраздел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
4.1. Соблюдение орфографических норм	5.4.1.1 правильно писать гласные и согласные в корне слова, "НЕ" с именами существительными, прилагательными, отрицательными местоимениями, глаголами, а также окончания в разных частях речи	6.4.1.1 правильно писать разделительные "Ъ и Ъ" знаки, сложные имена существительные, прилагательные, числительные, неопределенные местоимения, а также приставки и суффиксы в разных частях речи	7.4.1.1 правильно писать гласные после шипящих и "Ц, НЕ" с разными частями речи, окончания глаголов, суффиксы в разных частях речи	8.4.1.1 правильно писать омонимичные самостоятельные и служебные части речи	9.4.1.1 Правильно писать союзы, дефисное написание различных частей речи, аббревиатур	10.4.1.1 Правильно писать союзы, дефисное написание различных частей речи, аббревиатур
4.2. Соблюдение лексических норм	5.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным значением, синонимы, антонимы, омонимы и многозначные слова, заимствованные слова, эмоционально окрашенные слова; гиперболы, эпитеты, сравнения	6.4.2.1 использовать фразеологические обороты; метафоры олицетворения, риторические фигуры, антитезу, перифраз, использовать слова в собственном и переносном значениях	7.4.2.1 использовать паронимы, термины; аллегорию, инверсию анафору	8.4.2.1 использовать профессиональные слова, термины, неологизмы, инверсию градацию 8.4.2.2 избегать повторов и штампов	9.4.2.1 использовать стилистические окраски слова, аббревиатуры, парцелляцию	10.4.2.1 использовать стилистические окраски слова, аббревиатуры, парцелляцию

4.3.	5.4.3.1	6.4.3.1 использовать правильно падежные формы числительных, прилагательных, местоимений	7.4.3.1 использовать правильно глагол и его формы, служебные части речи;	8.4.3.1 использовать правильно обособленные члены предложения	9.4.3.1 использовать правильно морфологические средства связи (союзы и союзные слова) в сложных предложениях	10
Соблюдение грамматических норм	использовать именные части речи, согласуя слова в роде, числе и падеже	6.4.3.2 образовывать степени сравнения прилагательных и наречий в соответствии с нормой	7.4.3.2 соблюдать нормы глагольного управления			согра
4.4.	5.4.4.1	6.4.4.1	7.4.4.1	8.4.4.1	9.4.4.1	10
Соблюдение пунктуационных норм	использовать знаки препинания при прямой речи и обращении, тире в простом предложении, однородными членами, а также с обобщающим словом при однородных членах предложения	использовать знаки препинания в предложениях с вводными конструкциями, при прямой и косвенной речи	использовать знаки препинания в простых, осложненных обособленным определением и обстоятельством предложениях	использовать знаки препинания при уточняющих членах предложения, цитировании, а также в неполных предложениях	использовать знаки препинания в простых, осложненных и сложных предложениях	согра

5) раздел 5 "Коррекционное восстановление недостатков развития":

таблица 6

Подразделы	Цели коррекции					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 кл

5.1. Коррекц иясенсо рных нарушен ий	5.5.1.1 уметь зрительно воспринимать материал 5.5.1.2 уметь воспринимать материал на слух	6.5.1.1 умение зрительно- моторной координации	7.5.1.1 уметь удерживать в поле зрения зрительный стимул при выполнении зрительной задачи	8.5.1.1 уметь управлять зрительными нарушениями	9.5.1.1 уметь визуально выборочно воспринимать материал	10.5. умет восп обье
5.2. Коррекц ия психомо торики	5.5.2.1 уметь ориентироваться в пространстве листа	6.5.2.1. уметь целенаправленно выполнять действия по инструкции	7.5.2.1 уметь воспроизводить движения точно и качественно	8.5.2.1. уметь воспроизводить самопроизвольно согласовываемые движения и действия	9.5.2.1. уметь самостоятельно воспроизводить движения	10.5. упра каче движ физи рабо ю
5.3 Коррекц ия речи	5.5.3.1 умение правильного звукопроизношени я 5.5.3.2 умение звуко-буквенного восприятия	6.5.3.1. умение правильного дыхания 6.5.3.2 умение артикуляционной моторики	7.5.3.1 умение поставки логического ударения 5.7.3.2 умение правильно ставить интонацию	 8.5.3.1 умение правильного чтения и письма	9.5.3.1 уметь воспроизводить развернутую речь	 10.5. комм навл
5.4. Коррекц иямотор ики рук	5.5.4.1 уметь зрительно- двигательно координировать движения мелкой моторики рук	6.5.4.1 уметь управлять общей и мелкой моторикой	7.5.4.1 уметь координировать движения пальцев рук	8.5.4.1 уметь произвольно производить движения руками	9.5.4.1 уметь стабильно удерживать запястья	10.5. писа норм колл
5.5. Коррекц иямысл ительно й деятель ности	5.5.5.1 умение наглядно- действенного мышления	6.5.5.1 умение наглядно- образного мышления	7.5.5.1 умение ассоциативного мышления	8.5.5.1 умение словесно- логического мышления	9.5.5.1 умение наглядно- схематического мышление	10.5. устан анал
5.6. Коррекц ия вниман ия	5.5.6.1 уметь управлять процессами внимания	6.5.6.1 уметь концентрировать внимание	7.5.6.1 уметь удерживать устойчивость внимания	8.5.6.1 уметь направлять внимание	9.5.6.1 уметь переключать внимание	10.5. соср вним обье мате

5.7. Коррекц ия памяти	5.5.7.1 уметь запоминать на слух	6.5.7.1 уметь запоминать движения	7.5.7.1 уметь запоминать зрительно	8.5.7.1 уметь запоминать по смыслу, ассоциативно	9.5.7.1 уметь запоминать образно	10.5. упра логи памя
---------------------------------	-------------------------------------	---	--	---	--	-------------------------------

40. Настоящая Программа реализуется на основе Долгосрочного плана к Типовой учебной программе по учебному предмету "Русский язык" для обучающихся с нарушением опорно-двигательного аппарата 5-10 классов уровня основного среднего образования по обновленному содержанию согласно приложению к настоящей Программе. В долгосрочном плане обозначен объем учебных целей реализуемых в каждом разделе.

41. Распределение часов на изучение раздела и тем предоставляется на усмотрение учителя.

Приложение

к Типовой учебной прог

по учебному предмету "Р

язык" для 5-10 классов

основного среднего обра

по обновленному содер

Долгосрочный план по реализации Типовой учебной программы по учебному предмету "Русский язык" для обучающихся с нарушением опорно-двигательного аппарата 5-10 классов уровня основного среднего образования по обновленному содержанию (с русским языком обучения)

1) 5 класс:

таблица 1

Тема	Виды речевой деятельности	Лексико-грамматический материал	Цели обучения
1 четверть			
Культура: язык и общение	Аудирование и	Морфология.	5.1.1.1 понимать основное содержание текста, определяя главную информацию;

	Чтение	Имя существительное	5.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов, определяя тему;
		(склонение, род, число, падеж).	5.2.2.1 определять основную мысль на основе содержания и композиции текста;
	Письмо	Имя прилагательное (род, число, падеж).	5.3.1.1 составлять простой план;
	Соблюдение речевых норм	Синтаксис. Пунктуация. Обращение.	5.3.4.1 создавать тексты- повествование и описание в художественных и разговорном стилях (письмо, рекламный текст, объявление) с учетом целевой аудитории 5.4.3.1 использовать имена существительные, прилагательные, глаголы в роде, числе и падеже; 5.4.4.1 использовать знаки препинания в предложениях при обращении
	Коррекционная работа	Знаки препинания при обращении.	5.5.1.1 уметь зрительно воспринимать материал; 5.5.1.2 уметь воспринимать материал на слух; 5.5.2.1 уметь ориентироваться в пространстве листа
Мир вокруг нас: транспорт и инфраструктура	Аудирование и говорение	Морфология. Орфография.	5.1.2.1 определять тему и основную мысль, опираясь на вопросы и задания к тексту
	Чтение	Имя существительное (склонение имен существительных).	5.1.5.1 участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию "говорящий" и "слушающий" и учитывая возрастные особенности исполнения 5.2.4.1 определять типы текстов: описание, повествование и рассуждение, различать книжный и разговорный стили по основным признакам: лексическим, грамматическим, интонационным, композиционным 5.2.6.1 использовать ознакомительный вид чтения
	Письмо	Имя прилагательное (склонение).	5.3.1.1 составлять простой план;
		НЕ с именами существительными,	5.3.4.1 создавать тексты- повествование и описание в художественных и разговорном стилях (дневник, стихотворение, сказка) с учетом целевой аудитории

		прилагательными.	
		Словосочетание (прилаг. + сущ.).	
Коррекционная работа		Непроизносимые согласные в корне слова.	
		Правописание суффиксов	5.5.3.1 умение правильного звукопроизношения;
		-чик-, -щик-;	5.5.3.2 умение звуко-буквенного восприятия;
		-ек, -ик. Чередование гласных в корне слова, проверяемые и непроверяемые гласные.	5.5.4.1. уметь зрительно-двигательно координировать движения моторики рук

2 четверть

Жизненные ценности.	Аудирование и говорение	Синонимы. Антонимы. Омонимы и многозначные слова.	5.1.2.1 определять тему и основную мысль, опираясь на вопросы
	Чтение		5.2.5.1 формулировать вопросы, отражающие отношение к тексту
	Письмо		5.3.2.1 излагать основное содержание текста
	Соблюдение речевых норм		5.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным значением, антонимы, омонимы и многозначные слова
	Коррекционная		5.5.3.1 умение правильного звукопроизношения;

	работа		5.5.3.2 умение звуко-буквенного восприятия; 5.5.4.1 уметь зрительно-двигательно координировать движения моторики рук
Мир профессий	Аудирование и говорение	Лексика.	5.1.4.1 прогнозировать содержание по отрывкам текста
	Чтение	Заимствованные слова. Эмоционально-окрашенные слова. Гипербола. Эпитет. Сравнение.	5.2.3.1 понимать применение прямого и переносного значения синонимов, антонимов, омонимов и многозначных слов, использованных автором в тексте для различных целей
	Письмо		5.3.3.1 представлять информацию в виде рисунков
	Соблюдение речевых норм	Пунктуация на основе синтаксиса: обособление сравнительных оборотов, пунктуация при однородных членах предложения	5.4.2.1 использовать слова с прямым и переносным значением: антонимы, омонимы и многозначные слова
	Коррекционная работа		5.5.5.1 умение наглядно-действенного мышления; 5.5.6.1 уметь управлять процессами внимания
3 четверть			
Мир фантазий	Аудирование и говорение		5.1.6.1 оценивать звучащую речь с позиции "нравится /не нравится", "правильно/ неправильно", аргументируя свою позицию
	Чтение	Синтаксис. Пунктуация. Прямая речь. Знаки препинания в предложениях с прямой речью	5.2.2.1 определять основную мысль на основе содержания и ко 5.2.3.1 понимать применение прямого и переносного значения синонимов, антонимов, омонимов и многозначных слов, использованных автором в тексте для различных целей
	Письмо		5.3.5.1 писать эссе-повествование, эссе-рассуждение; 5.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические ошибки, используя словарь, редактируя предложения

	Соблюдение речевых норм		5.1.6.1 оценивать звучащую речь с позиции "нравится /не нравится" "правильно/ неправильно", аргументируя свою позицию
	Коррекционная работа		5.5.5.1 умение наглядно-действенного мышления; 5.5.7.1 уметь запоминать на слух
Живые организмы: растения	Аудирование и говорение	Синтаксис. Тире между подлежащим и сказуемым, выраженным именем существительным в именительном падеже	5.1.6.1 оценивать звучащую речь с позиции "нравится /не нравится" "правильно/ неправильно", аргументируя свою позицию
	Чтение		5.2.7.1 извлекать информацию для выполнения конкретной задачи
	Письмо		5.3.5.1 писать эссе-повествование, эссе-рассуждение; 5.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические ошибки, используя словарь, редактируя предложения
	Соблюдение речевых норм		5.4.4.1 использовать тире между подлежащим и сказуемым
	Коррекционная работа		5.5.3.1 умение звукопроизношения; 5.5.3.2 умение звуко-буквенного восприятия; 5.5.6.1 уметь управлять процессами внимания
Каникулы и отдых	Аудирование и говорение	Синтаксис. Пунктуация. Однородные члены предложения.	5.1.6.1 оценивать звучащую речь с позиции "нравится/не нравится" "правильно/ неправильно", аргументируя свою позицию
	Чтение	Знаки препинания в	5.2.2.1 определять основную мысль на основе содержания и композиции

		предложениях с однородными членами	5.2.3.1 понимать применение синтаксических единиц, используя автором в тексте для различных целей
	Письмо		5.3.5.1 писать эссе-повествование, эссе-рассуждение;
	Соблюдение речевых норм		5.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические ошибки словаря, редактируя предложения
	Коррекционная работа		5.4.4.1 использовать знаки препинания в предложениях с однородными членами 5.5.3.1 уметь правильно произносить звуки; 5.5.4.1 уметь зрительно-двигательно координировать движения моторики рук

4 четверть

Астрономия: звезды и созвездия	Аудирование и говорение	Морфология.	5.1.5.1 участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию "говорящий" и "слушающий" и учитывая возрастные особенности исполнения
	Чтение	Орфография.	5.1.7.1 строить высказывание определенного типа последовательной структурой, с опорой на наглядные материалы; соблюдать орфографические нормы
		Местоимение.	5.2.2.1 определять основную мысль на основе содержания и композиции
	Письмо	Не- с отрицательными местоимениями.	5.2.8.1 сравнивать темы и композиции различных текстов (пио рекламный текст, объявление)
		Глагол.	5.3.6.1 писать творческие работы (65-85слов), представляя себя на месте героя, используя жизненный опыт
	Соблюдение речевых норм	Не- с глаголами. Окончания в разных частях речи.	5.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические ошибки словаря, редактируя предложения 5.4.1.1 правильно писать "НЕ" с отрицательными местоимениями а также окончания в разных частях речи

	ых норм		
	Коррекционная работа		
Чудеса света	Слушание и говорение	Синтаксис. Пунктуация. Обобщающие слова при однородных членах. Знаки препинания в предложениях с обобщающими словами при однородных членах	5.5.3.1 уметь правильно произносить звуки; 5.5.3.2 умение звуко-буквенного восприятия
	Чтение		5.1.5.1 участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию "говорящий" и "слушающий" и учитывая возрастные особенности исполнения; 5.1.7.1 строить высказывание определенного типа последовательной структурой, с опорой на наглядные материалы; соблюдать орфографические нормы
	Письмо		5.2.2.1 определять основную мысль на основе содержания и композиции; 5.2.8.1 сравнивать темы и композиции различных текстов (дневник, стихотворение, сказка)
	Соблюдение речевых норм		5.3.6.1 писать творческие работы (65-85) слов), представляя себя на месте героя, используя жизненный опыт; 5.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические ошибки, используя словарь, редактируя предложения
	Коррекционная работа		5.4.4.1 использовать знаки препинания в предложениях с обобщающими словами при однородных членах
			5.5.5.1 уметь мыслить наглядно-действенно; 5.5.6.1 уметь управлять процессами внимания

2) 6 класс:

таблица 2

Тема	Виды	Лексико-грамматический материал	Цели обучения
------	------	---------------------------------	---------------

	рече вой деят ельн ости		
1 четверть			
Путешествия и достопримеча тельности	Ауди рова ние и говор ение	Морфология. Сложные имена существительные.	6.1.1.1 понимать основное содержание текста, извлекая второстепенную информацию; 6.1.3.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно со текстов (повествование, описание) от 3-го лица
	Чтен ие	Орфография. Правописание суффиксов имен существительных.	6.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и текстов, извлекая известную и неизвестную информ 6.2.6.1 использовать виды чтения: ознакомительное
	Пись мо	Правописание суффиксов	6.3.1.1 составлять простой и сложный план; 6.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержа повествований от 3-го лица
	Собл юде ние рече вых норм	–ек,-ик в именах существительных. Разделительные ъ и ь знаки.	6.4.1.1 правильно писать разделительные "Ъ и Ъ" зна имена существительные; 6.4.4.1 использовать знаки препинания в предложени словами
	Корр екци онна я рабо та	Синтаксис. Пунктуация. Вводные слова. Знаки препинания в предложениях с вводными словами.	6.5.2.1 уметь целенаправленно выполнять действия п 6.5.1.1 умение зрительно-моторной координации
Образ жизни и культура: древние цивилизации	Ауди рова ние и говор ение	Морфология. Имя прилагательное (разряды). Склонение имен прилагательных. Сложные имена прилагательных.	6.1.1.1 понимать основное содержание текста, извлекая второстепенную информацию; 6.1.3.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно со текстов (повествование, описание) от 3-го лица;

		Орфография. Правописание сложных имен прилагательных. Правописание приставок раз-(рас-), роз(рос-), без- (бес-). Буквы О, Е после шипящих и Ц в суффиксах и окончаниях имен существительных и прилагательных. Синтаксис. Пунктуация. Прямая речь. Знаки препинания в предложениях с прямой речью	
	Чтение		6.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и текстов, извлекая известную и неизвестную информ
			6.2.5.1 формулировать вопросы, оценивающие текст с актуальности, ценности, качества и полезности;
			6.2.6.1 использовать виды чтения: комментированное
	Письмо		6.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание описаний от 3-го лица;
	Соблюдение речевых норм		6.3.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций с использованием информационно-коммуникационн
2 четверть		Морфология. Краткая форма имен прилагательных. Степени сравнения имен прилагательных. Орфография.	6.4.1.1 правильно писать сложные имена прилагательные, числительные, неопределенные местоимения;
			6.4.4.1 использовать знаки препинания в предложениях речи
			6.5.4.1 уметь управлять общей и мелкой моторикой;
			6.5.3.1 уметь правильно дышать;
			6.5.3.2 умение артикуляционной моторики
	Структура семьи и семейные ценности		
	Аудирование и говорение	Морфология. Краткая форма имен прилагательных. Степени сравнения имен прилагательных. Орфография.	6.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на ключевые словосочетания;
			6.1.7.1 строить монолог описательного или повествовательного характера с элементами рассуждения с опорой на план, иллюстрации, рекламные ролики; соблюдать орфоэпические нормы
	Чтение		6.2.2.1 определять основную мысль, выявляя структуру текста, объясняя смысл построения текста;
			6.2.3.1 понимать применение фразеологизмов, образных

	Письмо	Правописание приставок "ПРЕ- и ПРИ-". Правописание суффиксов "-Н-, -НН-" в именах прилагательных.	6.3.3.1 представлять информацию в виде комиксов, в использовании информационно-коммуникационных технологий; 6.3.6.1 писать творческие работы (90-110слов), представляя себя в предлагаемой ситуации, описывая собственные ощущения
	Соблюдение речевых норм	Орфография. Лексика и фразеология	6.4.2.1 использовать фразеологические обороты; 6.4.3.1 использовать правильно падежные формы имен числительного, имени прилагательного, местоимения; образовывать степени сравнения имен прилагательных
	Коррекционная работа		6.5.7.1 уметь запоминать движения
Традиции празднования Нового года в Казахстане и за рубежом	Аудирование и говорение	Морфология. Имя числительное.	6.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на ключевые словосочетания; 6.1.4.1 прогнозировать развитие сюжета по ключевым словам;
	Чтение	Количественные и порядковые имена числительные. Падежные формы имен числительных. Культура речи.	6.2.2.1 определять основную мысль, выявляя структуру, объясняя смысл построения текста; 6.2.3.1 понимать применение фразеологизмов, обращение однородных членов предложений, вопросительных и восклицательных, побудительных предложений; 6.3.7.1 извлекать информацию из различных источников, полученные сведения, определяя разные точки зрения
	Письмо	Метафора.	6.3.1.1 составлять простой и вопросный план;

			6.3.6.1 писать творческие работы (90-110слов), представляя себя в предлагаемой ситуации, описывая собственные ощущения
	Соблюдение речевых норм		6.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на ключевые словосочетания; 6.1.4.1 прогнозировать развитие сюжета по ключевым словам
	Коррекционная работа		6.5.3.1 уметь правильно дышать; 6.5.3.2 уметь правильно управлять артикуляционной работой

3 четверть

Выдающиеся личности народа Казахстана	Аудирование и говорение	Морфология. Орфография.	6.1.1.1 понимать основное содержание текста, извлекая основную и второстепенную информацию; 6.1.5.1 участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме
	Чтение	Правописание падежных форм имен числительных.	6.2.2.1 определять основную мысль, выявляя структуру текста, объясняя смысл построения текста;
		Культура речи. Перифраз.	6.2.4.1 определять и различать типы текстов: описание, повествование, рассуждение; распознавать характерные языковые и жанровые особенности текстов публицистического стиля (заметка, репортаж)
	Письмо	Синтаксис. Пунктуация.	6.3.4.1 создавать тексты- описание, повествование, рассуждение публицистического стиля (заметка, репортаж) с учетом особенностей аудитории;
		Знаки препинания в предложениях с вводными конструкциями.	6.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические и пунктуационные ошибки с помощью словаря, редактора
	Соблюдение	Прямой и обратный порядок слов. Дефис в наречиях	6.4.1.1 правильно писать суффиксы наречий;

	рече вых норм		6.4.2.1 использовать перифраз
	Корр екци онна я рабо та		6.5.2.1 уметь целенаправленно выполнять действия п
Спорт и диета	Ауди рова ние и говор ение	Морфология. Орфография. Местоимение (разряды). Склонение местоимений. Пись мо Собл юде ние рече вых норм Корр екци онна я рабо та	6.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения содержания, структуры высказывания и логики изложения материала;
	Чтен ие		6.1.7.1 строить монолог описательного или повествовательного характера с элементами рассуждения с опорой на план, иллюстрации, рекламные ролики; соблюдать орфоэп
			6.2.3.1 понимать применение фразеологизмов, обращение однородных членов предложений, вопросительных и восклицательных, побудительных предложений;
			6.2.5.1 формулировать вопросы, оценивающие текст с точки зрения актуальности, ценности, качества и полезности
			6.3.5.1 писать эссе-повествование, эссе-рассуждение, описание;
			6.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические, пунктуационные ошибки с помощью словаря, редактора, с учетом типа
			6.4.2.1 использовать, риторические фигуры, антитезу,
			6.4.3.1 использовать правильно степени сравнения н
			6.5.5.1 уметь мыслить наглядно-образно

Живые организмы: животные	Азбука	Морфология. Орфография. Слитное и раздельное написание местоимений. Культура речи. Олицетворение. Антитеза.	6.1.5.1 участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями на предложенной теме;
	Чтение		6.2.3.1 понимать применение фразеологизмов, обращение однородных членов предложений, вопросительных и восклицательных, побудительных предложений;
	Письмо		6.2.4.1 определять и различать типы текстов: описание, повествование, рассуждение; распознавать характерные языковые и жанровые особенности текстов художественного стиля (стихотворение, сказка, рассказ)
			6.3.4.1 создавать тексты- описание, повествование, рассуждение художественного стиля (стихотворение, сказка, рассказ) для целевой аудитории;
	Соблюдение речевых норм		6.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические и пунктуационные ошибки с помощью словаря, редактора с учетом типа
	Коррекционная работа		6.4.1.1 правильно писать приставки и суффиксы в разном значении; 6.4.2.1 использовать перифраз, использовать слова в переносном значении 6.5.1.1 правильно использовать зрительно-моторную
4 четверть			
Жара и холод: экстремальная погода	Аудирование и говорение	Морфология. Орфография.	6.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на ключевые словосочетания;
			6.1.5.1 участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями на предложенной теме

		Наречие.	
	Письмо	Правописание суффиксов наречий: 1) -а-, -о-; 2) -н-, -нн-;	6.3.5.1 писать эссе-повествование, эссе-рассуждение, описание; 6.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические, пунктуационные ошибки с помощью словаря, редактора, с учетом типа
	Соблюдение речевых норм	3) -о-, -е-. Синтаксис. Пунктуация.	6.4.4.1 использовать знаки препинания в предложениях с косвенной речью; 6.4.3.1 образовывать степени сравнения имен прилагательных в соответствии с нормой
	Коррекционная работа	Косвенная речь. Знаки препинания в предложениях с прямой и косвенной речью	6.5.6.1 уметь концентрировать внимание
Казахстан в будущем: изобретения и энергия	Аудирование и говорение	Морфология. Орфография.	6.1.5.1 участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме; 6.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения содержания, структуры высказывания и логики изложения материала
		Степень сравнения наречий. Сравнительная степень и превосходная степень наречий.	6.2.4.1 определять и различать типы текстов: описание, повествование, рассуждение; распознавать характерные языковые и жанровые особенности текстов публицистического стиля (интервью);
	Чтение	Синтаксис. Пунктуация. Знаки препинания в предложениях с прямой и косвенной речью.	6.2.8.1 сравнивать стилистические особенности различных текстов (репортаж, интервью) с учетом цели и целевой аудитории

	Письмо		6.3.6.1 писать творческие работы (85-105слов), представляя себя в предлагаемой ситуации, описывая собственные ощущения;
	Соблюдение речевых норм		6.3.7.1 корректировать текст, исправляя орфографические и пунктуационные ошибки с помощью словаря, редактора, с учетом типа
	Коррекционная работа		6.4.3.1 образовывать степени сравнения наречий в соответствии с нормой; 6.4.4.1 использовать знаки препинания в предложениях с косвенной речью
			6.5.3.1 умение правильного дыхания 6.5.3.2 умение артикуляционной моторики

3) 7 класс:

таблица 3

Тема	Виды речевой деятельности	Лексико-грамматический материал	Цели обучения
1 четверть			
Климат и изменения климата	Аудирование и говорение	Морфология. Орфография. Разноспрягаемые глаголы.	7.1.1.1 понимать основное содержание текста, извлекая главную и второстепенную информацию; 7.1.3.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание текстов (подробно, кратко, выборочно) с изменением лица; 7.1.4.1 прогнозировать содержание, исходя из основной мысли текста

	Чтение	Правописание гласных в суффиксах глаголов.	7.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов, главную и второстепенную информацию;
			7.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе поисковое
	Письмо	Причастие. Причастный оборот.	7.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов-повествований с изменением лица;
			7.3.3.1 представлять информацию в виде различных схем, таблиц, диаграмм
	Соблюдение речевых норм	Правописание гласных "И-Ы" после Ц". Синтаксис. Пунктуация.	7.4.1.1 правильно писать гласные после шипящих и "Ц", окончания глаголов причастий; 7.4.4.1 использовать знаки препинания в простых, осложненных обособленными членами предложениями, предложениями с определением, предложениях
Обычаи и традиции	Коррекционная работа	Обособленные определения. Знаки препинания при обособленных определениях.	7.5.1.1 уметь удерживать в поле зрения зрительный стимул при выполнении задачи; 7.5.3.1 уметь поставить логическое ударения; 7.5.3.2 уметь правильно постановки интонации
	Аудирование и говорение	Морфология. Орфография. Возвратные глаголы.	7.1.1.1 понимать основное содержание текста, извлекая главную и второстепенную информацию; 7.1.3.1 пересказывать подробно, кратко, выборочно содержание текстов (описание, рассуждение) с изменением лица
		Деепричастие.	7.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов, главную и второстепенную информацию;
	Чтение	Деепричастный оборот.	7.2.5.1 формулировать различные вопросы на основе выводов и заключения
	Письмо	Правописание "НЕ-" с глаголами и глагольными формами.	7.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе поисковое 7.3.1.1 составлять простой и сложный план, собирать материал к сочинению, организовывать его в соответствии с планом;

	Соблюдение речевых норм	Синтаксис. Пунктуация. Обособленные определения.	7.4.1.1 правильно писать "НЕ" с разными частями речи; окончания глаголов деепричастий; 7.4.4.1 использовать знаки препинания в простых осложненных предложениях обособленными обстоятельствами
	Коррекционная работа	Знаки препинания при обособленных определениях.	7.5.1.1 уметь удерживать в поле зрения зрительный стимул при выполнении задачи; 7.5.7.1 уметь запоминать зрительно
2 четверть			
Знания: мир и изучение иностранных языков	Аудирование и говорение	Лексика.	7.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на структуру; 7.1.7.1 строить аргументированный монолог (описание, повествование), в течение не менее 2 минут, на основе плана, схем, иллюстраций, рекламных роликов, соблюдая орфоэпические нормы
	Чтение	Паронимы. Орфография.	7.2.2.1 выявлять структурные части и их элементы (предложения, абзацы), основную мысль; 7.2.7.1 извлекать информацию из различных источников
	Письмо	Правописание "НЕ" с глаголами и глагольными формами.	7.3.1.1 составлять простой и сложный план, собирать материал к сочинению, организовывать его в соответствии с планом; 7.3.5.1 писать разные виды эссе, в том числе аргументативное, эссе на основе текста, выражая свое отношение к проблеме
	Соблюдение речевых норм	Наклонение глагола. Изъявительное наклонение.	7.4.2.1 использовать паронимы; 7.4.3.1 использовать правильно глагол и его формы, служебные части речи, нормы глагольного управления

	Коррекционная работа		7.5.4.1 уметь координировать движения пальцев рук; 7.5.5.1 уметь мыслить ассоциативно
Времена года.	Аудирование и говорение	Орфография. Культура речи.	7.1.2.1 определять основную мысль, опираясь на структуру; 7.1.4.1 прогнозировать содержание, исходя из основной мысли текста
	Чтение	Правописание "НЕ" с причастиями. Аллегория. Морфология.	7.2.2.1 выявлять структурные части и их элементы (предложения, абзацы), определять основную мысль; 7.2.3.1 понимать применение и объяснять явное и скрытое (подтекст) значение слов и выражений в тексте, использование паронимов, вводных слов, повторов, инверсии, обратного порядка слов в предложении
	Письмо	Глаголы условного наклонения.	7.3.1.1 составлять простой и сложный план, собирать материал к сочинению, организовывать его в соответствии с планом;
		Частицы.	7.3.3.1 представлять информацию в виде различных схем, таблиц, диаграмм
		Разряды частиц. Употребление частиц в речи.	7.3.6.1 писать творческие работы (110-120 слов), выбирая определенную социальную роль и речевое поведение
	Соблюдение речевых норм	Союзы. Сочинительные и подчинительные союзы.	7.4.2.1 использовать аллегорию; 7.4.3.1 использовать правильно глагол и его формы, служебные части речи; нормы глагольного управления
	Коррекционная работа	Предлоги. Синтаксис.	7.5.2.1 уметь воспроизводить движения точно и качественно 7.5.4.1 уметь координировать движения пальцев рук

Молодежная культура.	Аудирование и говорение	Орфография. Культура речи. Правописание "НЕ и НИ" с разными частями речи. Письмо Инверсия. Сравнение. Пунктуация (обособление сравнительных оборотов) Коррекционная работа	7.1.1.1 понимать основное содержание текста, извлекая известную и неизвестную информацию;
	Чтение		7.1.5.1 участвовать в диалоге по предложенной проблеме, аргументируя свои высказывания
			7.2.2.1 выявлять структурные части и их элементы (предложения, абзацы), основную мысль;
			7.2.5.1 формулировать различные вопросы на основе выводов и заключений
			7.3.5.1 писать разные виды эссе, в том числе аргументативное эссе на основе текста, выражая свое отношение к проблеме и/или авторской позиции;
			7.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические ошибки; редактировать текст, изменяя структуру отдельных предложений или фрагментов
Соблюдение речевых норм	7.4.1.1 правильно писать "НЕ" с разными частями речи, окончания глаголов в предложении и в предложении с причастиями;		
		7.4.2.1 использовать инверсию	
		7.5.3.1 уметь поставить логическое ударение;	
		7.5.3.2. уметь восстанавливать интонацию;	
			7.5.5.1 уметь мыслить ассоциативно
Проблемы социальной защиты граждан.	Аудирование и говорение	Культура речи. Официально - деловой стиль.	7.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения содержания, использования языковых средств для привлечения внимания, структуры и логики изложения;
			7.1.7.1 строить аргументированный монолог (рассуждение), включающий не менее 3-х микротем, на основе плана, схем, иллюстраций, рекламных роликов; соблюдать орфоэпические нормы

	Чтение	Анафора. Глаголы повелительного наклонения. Нормы глагольного управления. Коррекционная работа	7.2.3.1 понимать применение и объяснять явное и скрытое (подтекст) значений слов и выражений в тексте, использование паронимов, вводных слов, повторов, обратного порядка слов в предложении;
	Письмо		7.2.4.1 определять смешанные типы текстов и различать характерные черты жанровые особенности текстов официально-делового стиля (объяснительная расписка, правило, поздравление, инструкция)
			7.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами повествования, повествование с элементами рассуждения и создавать тексты официально-делового стиля (объяснительная записка, расписка, правило, поздравление, инструкция) целевой аудитории, выражая собственное мнение;
			7.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические ошибки; редактировать текст, изменяя структуру отдельных предложений или фрагментов
			7.4.2.1 использовать анафору;
Соблюдение речевых норм	7.4.3.1 использовать правильно глагол и его формы, служебные части речи и нормы глагольного управления		
	Коррекционная работа		7.5.3.1 уметь поставить логическое ударение;
			7.5.3.2 уметь правильно постановки интонации
Здоровое питание	Аудирование и говорение	Лексика	7.1.5.1 участвовать в диалоге по предложенной проблеме, аргументируя свои высказывания
		Термины.	7.16.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения содержания, использования языковых средств для привлечения внимания, структуры и логики изложения
		Морфология. Орфография.	7.2.2.1 выявлять структурные части и их элементы (предложения, абзацы), основную мысль;
		Чтение	Безличные глаголы.
	Глагольное		

	Соблюдение речевых норм		редактировать текст, изменяя структуру отдельных предложений или фрагментов;
	Коррекционная работа		7.4.3.1 использовать правильно глагол и его формы, служебные части речи и нормы глагольного управления; 7.4.4.1 использовать знаки препинания в простых осложненных предложениях с обособленными обстоятельствами
Если бы я правил миром...	Аудирование и говорение	Синтаксис. Пунктуация. Обособленные приложения. Знаки препинания при обособленных обстоятельствах. Аллегория. Инверсия	7.1.4.1 прогнозировать содержание, исходя из основной мысли текста; 7.1.5.1 участвовать в диалоге по предложенной проблеме, аргументируя свои суждения; 7.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения содержания, использования языковых средств для привлечения внимания, структуры и логики изложения;
	Чтение		7.2.3.1 понимать применение и объяснять явное и скрытое (подтекст) значение слов и выражений в тексте, использование паронимов, вводных слов, повторов, обратного порядка слов в предложении; 7.2.4.1 определять смешанные типы текстов и различать характерные черты жанровые особенности текстов публицистического и официально-делового характера (объяснительная записка, расписка, правило, поздравление, инструкция, заявление, интервью, дневник, блог, письма: просьбы, приглашения);
			7.2.8.1 сравнивать стилистические особенности различных текстов с учетом их языковых особенностей, цели и целевой аудитории (интервью, дневник, письмо, просьбы, приглашения)
			7.3.6.1 писать творческие работы
	Письмо		(200-250 слов), выбирая определенную социальную роль и речевое поведение; 7.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические ошибки; редактировать текст, изменяя структуру отдельных предложений или фрагментов;

	Соблюдение речевых норм		7.4.3.1 использовать правильно глагол и его формы, служебные части речи; нормы глагольного управления;
	Коррекционная работа		7.4.4.1 использовать знаки препинания в простых осложненных предложениях с обособленными обстоятельствами 7.5.5.1 уметь мыслить ассоциативно

4) 8 класс:

таблица 4

Тема	Виды речевой деятельности	Лексико-грамматический материал	Цели обучения
1 четверть			
Семья: права и обязанности	Аудирование и говорение	Морфология. Омонимия самостоятельных и служебных частей речи. Синтаксис.	8.1.1.1 понимать содержание текста, определяя открытую и скрытую (подтекстную) цель высказывания; 8.1.2.1 определять основную мысль на основе структурных элементов текста и аудитории; 8.1.3.1 пересказывать содержание текстов различных типов речи с изменением структуры, сохраняя структуру исходного текста
	Чтение	Обособленные члены предложения (несогласованные определения, обстоятельства,	8.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов (в том числе особенности письменной формы речи), извлекая открытую и скрытую (подтекстную) информацию; 8.2.2.1 выявлять особенности структуры текста, раскрывающие основную мысль

		выраженные именем существительными с предлогами).	8.2.4.1 определять смешанные типы текстов, различать характерные черты, языковые жанровые особенности публицистического стиля (репортаж, фельетон, статья, очерк, обзор); 8.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе изучающее
	Письмо		8.3.1.1 составлять цитатный план (простой и сложный), учитывая жанровое своеобразие текста; 8.3.2.1.излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов смешанного типа с изменением лица; 8.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами рассуждения, повествования и описания и создавать тексты публицистического стиля (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор) с учетом целевой аудитории
	Соблюдение речевых норм		8.4.1.1 правильно писать омонимичные самостоятельные и служебные части слов 8.4.3.1 использовать правильно обособленные члены предложения
	Коррекционная работа		8.5.1.1 уметь управлять зрительными нарушениями

Развлечения и спорт	Аудирование и говорение	Синтаксис. Обособленные члены предложения (сложные случаи обособления).	8.1.1.1 понимать содержание текста, определяя открытую и скрытую (подтекст) цель высказывания;
			8.1.2.1 определять основную мысль на основе структурных элементов текста и аудитории;
			8.1.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, аргументируя свои утверждения, убеждая оппонента в правильности своей позиции, делать выводы;
	Чтение		8.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов (в том числе особенности письменной формы речи), извлекая открытую и скрытую (подтекст) информацию;
			8.2.2.1 выявлять особенности структуры текста, раскрывающие основную мысль;
			8.2.4.1 определять смешанные типы текстов, различать характерные черты, языковые и жанровые особенности разговорного, стили (комментарии в блоге, чате, форуме);
			8.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе изучающее
	Письмо		8.3.1.1 составлять простой и сложный план, собирать материал к сочинению и организовывать его в соответствии с планом;
			8.3.3.1 представлять информацию сплошных текстов в виде рисунков, схем, таблиц, диаграмм и наоборот;
			8.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами рассуждения, повествование с элементами описания и создавать тексты разговорного стили (комментарии в блоге, чате, форуме) с учетом целевой аудитории
	Соблюдение речевых норм		8.4.1.1 правильно писать омонимичные самостоятельные и служебные части речи;
			8.4.3.1 использовать правильно обособленные члены предложения.
	Корректура		8.5.1.1 уметь управлять зрительными нарушениями

	рекреационная работа		8.5.3.1 уметь правильно читать и писать
2 четверть			
Мир профессий	Аудирование и говорение	Лексика. Профессиональные слова. Синтаксис. Пунктуация. Цитата. Письмо Знаки препинания при цитировании Соблюдение речевых норм Кор	8.1.2.1 определять основную мысль на основе структурных элементов текста и аудитории;
			8.1.3.1 пересказывать содержание текстов различных типов речи с изменением сохраняя структуру исходного текста
			8.2.3.1 понимать применение и объяснять подразумеваемый смысл отдельных словосочетаний и предложений в тексте, эмоционально окрашенных и профессиональных слов, неологизмов, окказионализмов с учетом лексической сочетаемости;
	Чтение		8.2.4.1 определять смешанные типы текстов, различать характерные черты, языковые жанровые особенности публицистического, разговорного, (репортаж, фельетон, интервью, очерк, обзор, послание, комментарии в блоге, чате, форуме);
			8.2.5.1 формулировать вопросы и собственные идеи на основе прочитанного текста, различать факт и мнение
	Письмо		8.3.2.1 излагать подробно, кратко, выборочно содержание текстов смешанного типа с изменением лица;
			8.3.4.1 создавать тексты-описание с элементами рассуждения, повествования, повествования и создавать тексты официально-делового стиля (послание, характеристика, биография, автобиография)
	Соблюдение речевых норм		8.4.2.1 использовать термины, профессиональные слова;
			8.4.2.2 избегать повторов и штампов;
			8.4.4.1 использовать знаки препинания в неполных предложениях
	Кор		8.5.5.1 уметь мыслить словесно-логически;

	рекция работа		8.5.7.1 уметь запоминать по смыслу, ассоциативно
Космос	Аудирование и говорение		8.1.3.1 пересказывать содержание текстов различных типов речи с изменением структуры исходного текста; 8.1.4.1 прогнозировать содержание по названию текста или началу
	Чтение	Лексика. Термины. Неологизмы.	8.2.3.1 понимать применение и объяснять подразумеваемый смысл отдельных словосочетаний и предложений в тексте, эмоционально окрашенных и профессиональных слов, неологизмов, окказионализмов с учетом лексической сочетаемости; 8.2.4.1 определять смешанные типы текстов, различать характерные черты, языковые и жанровые особенности стиля (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, комментарий в блоге, чате, форуме); 8.2.5.1 формулировать вопросы и собственные идеи на основе прочитанного текста, различать факт и мнение
	Письмо	Синтаксис. Пунктуация. Знаки препинания в предложениях с уточняющими членами предложения.	8.3.3.1 представлять информацию сплошных текстов в виде рисунков, схем, таблиц, диаграмм и наоборот; 8.3.4.1 создавать тексты- описание с элементами рассуждения, повествование описания и создавать тексты научного стиля (аннотация, тезисы, реферат, доклад для целевой аудитории)
	Соблюдение речевых норм		8.4.2.1 использовать термины, неологизмы, инверсия, градация; 8.4.2.2 избегать повторов и штампов; 8.4.4.1 использовать знаки препинания при уточняющих членах предложения
	Коррекция		8.5.5.1 уметь мыслить словесно-логически;

	на раб ота		8.5.7.1 уметь запоминать по смыслу, ассоциативно
3 четверть			
Разнооб разие форм жизни	Ауд иро ван ие и гово рен ие	Орфография. Правописание омонимичных и самостоятельных частей речи Синтаксис. Пунктуация. Вводные словосочетания и предлоги. Знаки препинания в предложениях с вводными словосочетаниями.	8.1.1.1 понимать содержание текста, определяя открытую и скрытую (подтекст) цель высказывания; 8.1.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, аргументируя свои утверждения, убеждая оппонента в правильности своей позиции, делать выводы; 8.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения темпа речи и соответствия аудитории
	Чте ние		8.2.1.1 понимать основную информацию сплошных и несплошных текстов (в том числе особенности письменной формы речи), извлекая открытую и скрытую (подтекст) информацию; 8.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе изучающее;
			8.2.8.1 сравнивать стилистические (композиционные, языковые) особенности текстов с учетом цели и целевой аудитории (комментарии в блоге, чате, форуме)
	Пис ьмо		8.3.5.1 писать разные виды эссе, в том числе аргументативное, эссе на основе текста, выражая свое отношение к проблеме; 8.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические, стилистические недочеты; редактировать текст, перестраивая структуру текста
	Соб лю ден ие реч евы х нор м		8.4.1.1 правильно писать омонимичные самостоятельные и служебные части речи; 8.4.4.1 использовать знаки препинания при цитировании

	Коррекционная работа		8.5.5.1 уметь мыслить словесно-логически
Вода в жизни человека	Аудирование и говорение		8.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения темпа речи и соответствия аудитории; 8.1.7.1 строить развернутый аргументированный монолог (рассуждение с элементами описания и повествования, убеждение), включающий не менее 2 микротем в учебной, социально-культурной и общественно-политической сфер, на основе сообщений средств массовой информации с учетом целевой аудитории; соблюдение орфоэпические нормы
		Культура речи.	
		Перифраз.	8.2.4.1 определять смешанные типы текстов, различать характерные черты, языковые жанровые особенности официально-делового стиля (послание, характеристика, автобиография);
	Чтение	Штампы	8.2.7.1 извлекать и синтезировать информацию из различных источников, определять актуальность, противоречивость, достоверность, целевую аудиторию;
		Тавтология.	
		Синтаксис.	8.2.8.1 сравнивать стилистические (композиционные, языковые) особенности текстов с учетом цели и целевой аудитории (репортаж, фельетон, статья, интервью, обзор, послание, комментарии в блоге, чате, форуме)
	Письмо	Назывные предложения. Определенно-личные предложения. Неопределенно-личные предложения.	8.3.5.1 писать разные виды эссе, в том числе академическое, рассматривая одну проблему; 8.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические, стилистические недочеты; редактировать текст, перестраивая структуру текста
	Соблюдение речевых норм		8.4.1.1 правильно писать омонимичные самостоятельные и служебные части речи; 8.4.4.1 использовать знаки препинания при цитировании

	м		
	Кор рек цио нна я раб ота		8.5.2.1 уметь воспроизводить самопроизвольно согласовываемые движения и д 8.5.5.1 уметь мыслить словесно-логически
Еда: необход имость или роскошь ?	Ауд иро ван ие и гово рен ие		8.1.3.1 пересказывать содержание текстов различных типов речи с изменением сохраняя структуру исходного текста; 8.1.4.1 прогнозировать содержание по названию текста или началу
	Чте ние	Лексика. Эмоционально окрашенные слова. Синтаксис. Пунктуация.	8.2.2.1 выявлять особенности структуры текста, раскрывающие основную мысль 8.2.3.1 понимать применение и объяснять подразумеваемый смысл отдельных словосочетаний и предложений в тексте, эмоционально окрашенных и профес слов, неологизмов, окказионализмов с учетом лексической сочетаемости; 8.2.5.1 формулировать вопросы и собственные идеи на основе прочитанного текста различать факт и мнение
		Обобщенно-личные предложения.	8.3.5.1 писать разные виды эссе, в том числе аргументативное, эссе на основе т выражая свое отношение к проблеме;
	Пис ьмо	Безличные предложения. Неполные предложения.	8.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические, стилистические недочеты; редактировать текст, перестраивая структуру текста
	Соб лю ден ие реч евы х нор м	Знаки препинания в неполных предложениях.	8.4.4.1 использовать знаки препинания в неполных предложениях

	Коррекционная работа		8.5.2.1 уметь воспроизводить самопроизвольно согласовываемые движения и др. 8.5.6.1 уметь направлять внимания
4 четверть			
Музыка в современном обществе	Аудирование и говорение	Лексика.	8.1.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, аргументируя свои утверждения, убеждая оппонента в правильности своей позиции, делать выводы 8.1.7.1 строить развернутый аргументированный монолог (рассуждение с элементами описания и повествования, убеждение), включающий не менее 2 микротем в учебной, социально-культурной и общественно-политической сферах, на основе сообщений средств массовой информации с учетом целевой аудитории; соблюдать орфоэпические нормы
		Окказионализм.	8.2.2.1 выявлять особенности структуры текста, раскрывающие основную мысль
	Чтение	Инверсия. Градация.	8.2.3.1 понимать применение и объяснять подразумеваемый смысл отдельных словосочетаний и предложений в тексте, эмоционально окрашенных и профессиональных слов, неологизмов, окказионализмов с учетом лексической сочетаемости;
		Морфология.	8.2.4.1 определять смешанные типы текстов, различать характерные черты, языковые жанровые особенности публицистического, разговорного, научного, официального стилей (репортаж, фельетон, статья, интервью, очерк, обзор, послание, характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад, комментарии на форуме)
	Письмо	Омонимичные самостоятельные и служебные части речи.	8.3.3.1 представлять информацию сплошных текстов в виде рисунков, схем, таблиц, диаграмм и наоборот;
		Синтаксис.	8.3.6.1. писать творческие работы
		Обособленные приложения.	(120-130 слов), фрагмент/фрагменты текста, являющиеся контрастными по содержанию 8.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические, стилистические недочеты; редактировать текст, перестраивая структуру текста

	Соблюдение речевых норм		8.4.2.1 использовать инверсию, градацию; 8.4.3.1 использовать правильно обособленные члены предложения
	Коррекционная работа		8.5.1.1. уметь управлять зрительными нарушениями 8.5.5.1 уметь мыслить словесно-логически; 8.5.7.1 уметь запоминать по смыслу, ассоциативно
Научные открытия и технологии	Аудирование и говорение	Лексика.	8.1.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, аргументируя свои утверждения, убеждая оппонента в правильности своей позиции, делать выводы
		Термины. Неологизмы.	8.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения темпа речи и соответствия аудитории;
		Культура речи. Штампы.	8.1.7.1 строить развернутый аргументированный монолог (рассуждение с элементами описания и повествования, убеждение), включающий не менее 2 микротем в учебной, социально-культурной и общественно-политической сферах, на основе сообщений средств массовой информации с учетом целевой аудитории; соблюдать орфоэпические нормы
	Чтение	Повторы. Морфология. Омонимичные самостоятельные и служебные части речи.	8.2.2.1 выявлять особенности структуры текста, раскрывающие основную мысль 8.2.7.1 извлекать и синтезировать информацию из различных источников, определяя актуальность, противоречивость, достоверность, целевую аудиторию; 8.2.8.1 сравнивать стилистические (композиционные, языковые) особенности текстов с учетом цели и целевой аудитории (аннотация, тезисы, реферат, доклад)
	Письмо	Синтаксис. Обособленные члены предложения	8.3.6.1 писать творческие работы (120-130 слов), фрагмент/фрагменты текста, являющиеся контрастными по содержанию

			8.3.7.1 корректировать текст, исправляя смысловые, фактические, логические, стилистические недочеты;
			редактировать текст, перестраивая структуру текста;
	Соблюдение речевых норм		8.4.2.1 использовать термины, неологизмы; 8.4.2.2 избегать повторов и штампов; 8.4.3.1 использовать правильно обособленные члены предложения
	Коррекционная работа		8.5.5.1 уметь мыслить словесно-логически; 8.5.7.1 уметь запоминать по смыслу, ассоциативно

5) 9 класс:

таблица 5

Тема	Виды речевой деятельности	Лексико-грамматический материал	Цели обучения
1 четверть			
Конфликты и миротворчество	Аудирование и говорение	Синтаксис.	9.1.1.1 понимать основную и детальную информацию текста, высказывая отношение к услышанному;
		Орфография.	9.1.2.1 определять основную мысль на основе микротема, выражая свое отношение к услышанному;
		Виды предложений.	9.1.3.1 пересказывать содержание текстов смешанного типа, творчески и самостоятельно передавать информацию
		Морфология.	

	Чтение	Союзы (сочинительные и подчинительные).	9.2.1.1 понимать открытую и скрытую (подтекст) информацию сплошных текстов, соотнося заключенную в тексте информацию с информацией др источников /личным опытом;
			9.2.2.1 выявлять особенности и роль структуры текста в передаче основного
	Письмо		9.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе просмотровое чтение составлением плана
			9.3.1.1 составлять разные виды плана, в том числе цитатный, тезисный;
	Соблюдение речевых норм	Правописание союзов	9.3.2.1 излагать содержание текстов, синтезируя информацию прослушанного и аудиовизуального материала;
			9.3.4.1 создавать тексты-описание с элементами рассуждения соответствующие (научная статья) с учетом целевой аудитории
			9.4.1.1 соблюдать орфографические нормы;
			9.4.3.1 использовать правильно морфологические средства связи (союзы слова) в сложных предложениях
	Коррекционная работа		9.5.1.1 уметь визуально выборочно воспринимать материал;
			9.5.4.1 уметь стабильно удерживать запястья
Сухопутные страны	Аудирование и говорение	Морфология.	9.1.1.1 понимать основную и детальную информацию текста, высказывая отношение к услышанному;
		Морфологические средства связи в сложных предложениях.	9.1.2.1 определять основную мысль на основе микротема, выражая свое отношение к услышанному;
			9.1.5.1 участвовать в полемике, синтезируя различные точки зрения и принимать решение проблемы
	Чтение	Союзы и союзные слова.	9.2.1.1 понимать открытую и скрытую (подтекст) информацию сплошных текстов, соотнося заключенную в тексте информацию с информацией др источников /личным опытом;

			9.2.2.1 выявлять особенности и роль структуры текста в передаче основного содержания;
			9.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе просмотровое чтение, составлением тезисов
	Письмо		9.3.1.1 составлять разные виды плана, в том числе цитатный, тезисный;
			9.3.2.1.излагать содержание текстов, синтезируя информацию прослушанного и прочитанного и аудиовизуального материала;
	Соблюдение речевых норм		9.3.4.1 создавать тексты- повествование с элементами рассуждения соответствующих стилей (научная статья) с учетом целевой аудитории
			9.4.1.1 соблюдать орфографические нормы;
			9.4.3.1 использовать правильно морфологические средства связи (союзы, слова) в сложных предложениях
	Коррекционная работа		9.5.1.1 уметь визуально выборочно воспринимать материал;
2 четверть			
Традиции и культура	Аудирование и говорение	Лексика.	9.1.2.1 определять основную мысль на основе микротем, выражая свое отношение к услышанному;
		Стилистически окрашенные слова.	9.1.3.1 пересказывать содержание текстов смешанного типа, творчески и информативно
	Чтение	Синтаксис. Пунктуация.	9.2.3.1 понимать применение аббревиации, парцелляции, иронии, намёка, преуменьшения, преувеличения;
		Сложносочинённые предложения.	9.2.4.1 определять типы текстов, характерные черты, языковые особенности разных жанров, стилей и подстилей (научная статья, отчет о поездке);

	Письмо	Знаки препинания в сложносочинённых предложениях.	9.3.2.1 излагать содержание текстов, синтезируя информацию прослушанного и аудиовизуального материала;
			9.3.4.1 создавать тексты-описание с элементами рассуждения соответствующих стилей (отчет о поездке) с учетом целевой аудитории
	Соблюдение речевых норм		9.4.2.1 использовать стилистически окрашенные слова; 9.4.4.1 использовать знаки препинания в простых, простых осложненных предложениях
	Коррекционная работа		9.5.7.1 уметь запоминать образно; 9.5.4.1 уметь стабильно удерживать запястья
Ресурсы планеты "Земля"	Аудирование и говорение	Синтаксис. Пунктуация. Сложноподчиненные предложения. Знаки препинания в сложноподчиненных предложениях	9.1.4.1 прогнозировать содержание по финалу текста
	Чтение		9.2.3.1 понимать применение парцелляции, иронии, намёков, преувеличения в словосочетаниях; 9.2.4.1 определять типы текстов, характерные черты, языковые особенности разных жанров, стилей и подстилей (научная статья, отчет о поездке); 9.2.5.1 формулировать вопросы и идеи, интерпретируя содержание текстов
	Письмо		9.3.3.1 представлять информацию в виде презентаций с использованием гиперссылок; 9.3.4.1 создавать тексты-повествование с элементами рассуждения соответствующих стилей (отчет о поездке) с учетом целевой аудитории
	Соблюдение		9.4.4.1 использовать знаки препинания в простых, простых осложненных предложениях

	ние рече вых норм		
	Корр екци онна я рабо та		9.5.5.1 уметь мыслить наглядно-схематически
3 четверть			
Подросток в современном мире	Ауди рова ние и гово рени е	морфология. Морфологические средства связи в сложных предложениях.	9.1.1.1 понимать основную и детальную информацию текста, высказывая отношение к услышанному; 9.1.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, аргументируя утверждения, убеждая оппонента в правильности своей позиции, делая
		Союзы и союзные слова.	9.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения нормативности содержания, структуры, логики изложения материала, выражая собствен
	Чтен ие	Орфография.	9.2.1.1 понимать открытую и скрытую (подтекст) информацию сплошных текстов, соотнося заключѐнную в тексте информацию с информацией др источников /личным опытом;
		Слитное, дефисное написание различных частей речи.	9.2.6.1 использовать разные виды чтения, в том числе просмотровое чтение составлением плана, тезисов; 9.2.8.1 сравнивать стилистические (композиционные, языковые, жанровые) особенности различных текстов, учитывая цель, целевую аудиторию и по (научная статья)
	Пись мо	Синтаксис. Пунктуация.	9.3.5.1 писать разные виды эссе, в том числе академическое, рассматривая стороны проблемы;
		Бессоюзные сложные предложения.	9.3.7.1 корректировать и редактировать
	Знаки	имеющиеся недочеты в тексте	

			9.4.3.1 использовать правильно морфологические средства связи (союзы слова) в сложных предложениях;
		предложениях	9.4.4.1 использовать знаки препинания в простых, простых осложненных предложениях
	Коррекционная работа		9.5.5.1 уметмыслить наглядно-схематически;
			9.5.3.1 уметь воспроизводить развернутую речь
Всемирная связь в 21-ом веке	Аудирование и говорение	Морфология.	9.1.6.1 оценивать прослушанный материал с точки зрения нормативности содержания, структуры, логики изложения материала, выражая собственн
		Морфологические средства связи в сложных предложениях.	9.1.7.1 строить развёрнутый аргументированный монолог (рассуждение на тему, убеждение), включающий не менее
	Чтение	Союзы и союзные слова. Синтаксис. Пунктуация. Сложноподчиненные предложения.	3 микротем в пределах учебной, общественно-политической и социально-сфер; использовать модели речевого поведения в соответствии с речевым конкретной ситуации
			9.2.2.1 выявлять особенности и роль структуры текста в передаче основной
			9.2.3.1 понимать применение аббревиации, парцелляции, иронии, намёкопреуменьшения, преувеличения;
	Письмо	Знаки препинания в сложноподчиненных предложениях.	9.2.5.1 формулировать вопросы и идеи, интерпретируя содержание текстов
			9.3.5.1 писать разные виды эссе, в том числе академическое, рассматрива сторон проблемы;
	Соблюдение речевых норм		9.3.7.1 корректировать и редактировать имеющиеся недочеты в тексте
			9.4.3.1 использовать правильно морфологические средства связи (союзы слова) в сложных предложениях;

	Коррекционная работа		9.5.4.1 уметь стабильно удерживать запястья 9.5.5.1 уметь мыслить наглядно-схематически
4 четверть			
Дилеммы и выбор	Аудирование и говорение	Лексика.	9.1.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, аргументировать утверждения, убеждая оппонента в правильности своей позиции, делать
		Парцелляция.	9.1.7.1 строить развернутый аргументированный монолог (рассуждение на тему, убеждение), включающий не менее 3 микротем в пределах учебной политической и социально-культурной сфер; использовать модели речевых в соответствии с речевыми нормами в конкретной ситуации
		Морфология.	
	Чтение	Морфологические средства связи в сложных предложениях.	9.2.2.1 выявлять особенности и роль структуры текста в передаче основного 9.2.3.1 понимать применение аббревиации, парцелляции, иронии, наменьшения, преувеличения;
		Синтаксис. Пунктуация.	9.2.4.1 определять типы текстов, характерные черты, языковые особенности разных жанров, стилей и подстилей (характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад)
		Сложноподчиненные предложения с разными видами придаточных:	9.2.8.1 сравнивать стилистические (композиционные, языковые, жанровые) особенности различных текстов, учитывая цель, целевую аудиторию и по (характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, доклад)
	Письмо	(определительные и изъяснительные).	9.3.3.1 представлять информацию в виде презентаций; 9.3.6.1 писать творческие работы
		Знаки препинания в сложноподчиненных предложениях с разными видами придаточных предложений)	(130-150 слов), фрагмент/фрагменты текста, являющиеся определенными композиционными элементами (начало романа, продолжение рассказа) 9.3.7.1 корректировать и редактировать имеющиеся недочеты в тексте

	Соблюдение речевых норм		9.4.2.1 использовать парцелляцию;
	Коррекционная работа		9.4.3.1 использовать правильно морфологические средства связи (союзы, слова) в сложных предложениях
Средства массовой информации	Аудирование и говорение	Лексика.	9.1.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, аргументировать утверждения, убеждая оппонента в правильности своей позиции, делать
		Аббревиатура.	9.1.7.1 строить развернутый аргументированный монолог (рассуждение на тему, убеждение), включающий не менее 3 микротем в пределах учебной, политической и социально-культурной сфер; использовать модели речевых в соответствии с речевыми нормами в конкретной ситуации
	Чтение	Морфология.	9.2.2.1 выявлять особенности и роль структуры текста в передаче основного
		Морфологические средства связи в сложных предложениях.	9.2.7.1 извлекать и синтезировать информацию из различных источников, интерпретировать, делать выводы на основе полученных сведений, выражать собственное мнение;
		Синтаксис. Пунктуация.	9.2.8.1 сравнивать стилистические (композиционные, языковые, жанровые) особенности различных текстов, учитывая цель, целевую аудиторию и по (характеристика, биография, автобиография, аннотация, тезисы, реферат, и
	Письмо	Сложное бессоюзное предложение.	9.3.6. писать творческие работы (130-150 слов), фрагмент/фрагменты текста, являющиеся определенными композиционными элементами (начало романа, продолжение рассказа)
		Знаки препинания в бессоюзном предложении.	9.3.7.1 корректировать и редактировать имеющиеся недочеты в тексте
	Соблюдение	:	9.4.2.1 использовать стилистически парцелляцию;

	речевых норм		9.4.3.1 использовать правильно морфологические средства связи (союзы слова) в сложных предложениях
	Коррекционная работа		9.5.5.1 уметь мыслить наглядно-схематически; 9.5.3.1 уметь воспроизводить развернутую речь

6) 10 класс:

Таблица 6

Тема	Виды речевой деятельности	Лексико-грамматический материал	Цели обучения
1 четверть			
Ценности жизни	Аудирование и говорение	"Культура речи". Понятие о национальном языке.	10.1.1.1 понимать основную и детали информации текста, высказывая критическое отношение к услышанному, аргументировать свою позицию
		Этапы становления и развития русского национального языка.	10.1.3.1. пересказывать содержание текста смешанного типа, творчески интерпретировать информацию
	Чтение	Формы существования языка. Функциональные разновидности литературного языка. Стили речи.	10.2.1.1. понимать открытую и скрытую информацию сплошных и несплошных текстов, соотносить заключенную в тексте информацию с информацией других источников /литературных источников/; находить аналогии;
	Письмо		10.2.2.1 выявлять особенности и роль текста в передаче основной мысли., аргументировать свой ответ 10.3.1.1 составлять разные виды планов: тезисно-доказательный, цитатный, тезисный;

	мо		10.3.4.1 создавать тексты- описание с рассуждения, повествование с элеме рассуждения соответствующих стиле статья, отчет о поездке) с учетом цел
	Соб лю ден ие реч ев ых нор м		10.3.1.1 составлять разные виды план цитатный, тезисный;
	Кор рек цио нна я раб ота		10.3.4.1. создавать тексты- описание с рассуждения, повествование с элеме рассуждения соответствующих стиле статья, отчет о поездке) с учетом цел
			10.5.1.1 уметь зрительно воспринимать материал ; 10.5.4.1. писать согласно нормам колл
Геро изм как каче ство лич ност и	Ауд иро ван ие и гов оре ние	Стили речи. Сферы применения и функции стилей речи. Ведущая стилевая черта. Взаимодействие стилей. Нормы речи. Типы норм. Варианты норм и их соотношение	10.1.2.1 определять основную мысль микротем, выражая критическое отно услышанному, предлагать доказател
	Чте ние		10.1.5.1 участвовать в полемике, синте различные точки зрения и предлагая проблемы
			10.2.4.1 определять типы текстов, хар черты, языковые особенности тексто жанров, стилей и подстилей (научная поездке);
	Пи сь мо		10.2.6.1 использовать разные виды ч числе просмотровое и синтетическое с составлением конспектов 10.3.1.1 составлять разные виды план тезисный); 10.3.4.1.создавать тексты- описание с рассуждения, повествование с элеме

			рассуждения соответствующих стилей (например, статья, отчет о поездке) с учетом цели и задачи
	Соблюдение речевых норм		10.4.3.1 соблюдать грамматические нормы различных стилей речи;
	Коррекционная работа		10.4.4.1 соблюдать синтаксический строй различных стилей речи
			10.5.1.1 уметь зрительно воспринимать материал;
			10.5.4.1. писать согласно нормам коллоквиальных стилей
2 четверть			
Нобелевская премия	Аудирование и говорение	Типы норм. Варианты норм и их соотношение. Орфоэпические нормы. Лексические нормы. Лексическая сочетаемость. Плеоназм и тавтология. Канцеляризм, речевые штампы и клише. Употребление фразеологизмов	10.1.2.1 определять основную мысль микротекста, выражая критическое отношение к услышанному, предлагать доказательства
	Чтение		10.2.3.1 понимать применение аббревиатур, парцелляции, иронии, намеков, преувеличения в тексте;
			10.2.4.1.определять типы текстов, характерные черты, языковые особенности текстов различных жанров, стилей и подстилей (научная статья, отчет о поездке)
	Письмо		10.3.2.1 излагать содержание текстов, передавать информацию прослушанного, прочитанного аудиовизуального материала. соотносить информацию с личным опытом
	Соблюдение		10.4.2.1 соблюдать лексические нормы различных стилей;

	речевых норм		10.4.4.1 соблюдать синтаксический с различных стилей речи
	Коррекционная работа		10.5.4.1 писать согласно нормам колл 10.5.7.1 уметь владеть словесно-логич
Выдающиеся личностные	Аудирование и говорение	Грамматические нормы. Морфологические нормы Имя существительное. Род имен существительных. Род несклоняемых нарицательных существительных. Нормы употребления падежных форм существительного. Нормы употребления других частей речи.	10.1.4.1 анализировать и альтернативно прогнозировать будуш
	Чтение		10.2.3.1 понимать применение аббрев парцелляции, иронии, намеков, преу преувеличения;
			10.2.4.1 определять типы текстов, хар черты, языковые особенности тексто жанров, стилей и подстилей (научная поездке)
	Письмо		10.3.3.1 представлять информацию в презентаций с использованием ссыл гиперссылок
	Соблюдение речевых норм		10.4.1.1соблюдать орфографические н 10.4.2.1 соблюдать лексические норм разных стилей; 10.4.3.1 соблюдать грамматические н различных стилей речи; 10.4.4.1 соблюдать синтаксический с различных стилей речи

	Коррекционная работа		10.5.2.1 уметь управлять качеством деятельности физической работоспособностью
3 четверть			
Книга рекомендаций Гиннеса	Аудирование и говорение		10.1.2.1 определять основную мысль микротем, выражая критическое отношение к услышанному, предлагать доказательства
	Чтение	Синтаксические нормы. Согласование. Управление	10.2.4.1 определять типы текстов, характерные черты, языковые особенности текстов различных жанров, стилей и подстилей (научная поездке); 10.2.5.1 формулировать креативные выводы, интерпретируя содержание текстов
	Письмо	Употребление предлогов. Предложения с деепричастными оборотами. Предложения с однородными членами. Анализ и составление текстов публицистического, художественного стилей различных типов речи с использованием ССП. Синонимия БСП, ССП и СПП. Анализ и составление текстов публицистического, научного, художественного стилей различных типов речи с использованием сложных предложений с разными видами связи.	10.3.2.1 излагать содержание текстов информации прослушанного, прочитанного аудиовизуального материала, соотносить информацию с личным опытом
	Соблюдение речевых норм		10.4.2.1 соблюдать лексические нормы разных стилей; 10.4.4.1 соблюдать синтаксический строй различных стилей речи
	Коррекционная работа		10.5.1.1 уметь зрительно воспринимать материал; 10.5.4.1 писать согласно нормам колл

ИКТ компетентность	Аудирование и говорение	Официально-деловой стиль. Сфера функционирования официально- делового стиля и его основные черты. Документы и их функции. Правила оформления документов. Языковые особенности.	10.1.4.1 анализировать и альтернативно прогнозировать будущее развития
	Чтение		10.2.3.1 понимать применение аббревиатур, парцелляции, иронии, намеков, преувеличения
	Письмо		10.3.3.1 представлять информацию в презентациях с использованием ссылок, гиперссылок;
	Соблюдение речевых норм		10.3.7.1 корректировать и редактировать тексты, отмечая недочеты в тексте, объяснить свои действия
	Коррекционная работа		10.4.1.1 соблюдать орфографические нормы;
			10.4.2.1 соблюдать лексические нормы разных стилей ;
4 четверть			10.4.4.1 соблюдать синтаксический строй различных стилей речи
			10.5.5.1 уметь устанавливать аналогии
Человек и гражданин	Аудирование и говорение	Язык как средство общения. Структура речевого общения. Условия успешного взаимодействия. Невербальные средства общения. Культура поведения и этические нормы общения	10.1.2.1 определять основную мысль микротекста, выражая критическое отношение к услышанному, предлагать доказательства

	Чте ние		10.2.5.1 формулировать креативные в интерпретируя содержание текстов
	Пи сь мо		10.3.2.1 излагать содержание текстов информацию прослушанного, прочит аудиовизуального материала, соотно информацию с личным опытом; 10.3.6.1 писать творческие работы (150-170 слов), фрагмент/фрагменты отличающиеся своей креативностью
	Соб лю ден ие реч ев ых нор м		10.4.1.1 соблюдать орфографические 10.4.2.1 соблюдать лексические норм разных стилей; 10.4.4.1 соблюдать синтаксический с различных стилей речи
	Кор рек цио нна я раб ота		10.5.4.1 писать согласно нормам колл 10.5.7.1 уметь владеть словесно-логи
Каче ства успе шно й лич ност и	Ауд иро ван ие	Ораторское искусство. Личность оратора. Подготовка к выступлению. Структура ораторской речи. Этика и эстетика ораторского выступления.	10.1.4.1.анализировать и альтернатив прогнозировать будущее развития;
	Чте ние		10.2.7.1 извлекать и синтезировать ин различных источников, интерпретиро выводы на основе полученных сведе собственное мнение
	Пи сь		10.3.3.1 представлять информацию в презентаций с использованием ссыл

	мо		гиперссылка;
			10.3.7.1 корректировать и редактировать недочеты в тексте, объяснить свои де
	Соблю ден ие реч ев ых нор м		10.4.2.1 соблюдать лексические норм разных стилей; 10.4.4.1 соблюдать синтаксический с различных стилей речи
	Кор рек цио нна я раб ота		10.5.3.1 владеть коммуникативными

Қазақстан Республи

Білім және ғылым мини

2018 жылғы 20 қыркүй

№ 469 бұйрығына 47-қо
Қазақстан Республи

Білім және ғылым мини

2013 жылғы 3 сәуір

№ 115 бұйрығына 487 -қ

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде) 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқу пәнінің мақсаты – әдеби шығармаларды қабылдау және саралау арқылы адамның рухани құндылықтарының қалыптасуына ықпал жасау, білімдерін, қабілеттерін, дағдыларын жекелік таңдау негізінде әлем мен өзін-өзі тануға қолдана алатын білікті оқырман тәрбиелеу.

3. Оқытудың міндеттері:

1) қазақ, орыс және әлем әдебиеті мен мәдениеті негізінде әлеуметтік тұрғыда табысты бейімделуіне ықпал жасайтын білімдерді, қабілеттерді, дағдыларды қалыптастыру;

2) білім алушылар көркем әдебиет шығармаларының авторлық түпкі ойын терең түсінулері үшін, әдебиеттанушылық түсініктердің меңгерілуіне ықпал жасау;

3) шығармаларды саралау негізінде сындық саралау, теңеу, қорыту, ұқсастық пен себептік-нәтижелік байланысты анықтау, құбылыстарды жіктеу, логикалық және сыни пайымдамалар мен пікірлерді құру дағдыларын қалыптастыру;

4) түрлі жанрдағы әдеби шығармаларды терең түсіну мен саралау негізінде коммуникативтік дағдыларды дамыту.

4. Бағдарламаның мазмұны заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту, оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде және жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде, жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың Бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері

түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әр-түрлі жұмыстарды, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларды қарастырады (оқитын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын, түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндерді қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрдағы, стильдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндік материалды таңдау барысында этномәдени компонентін ескере отырып, білім мазмұнының тәрбиелік компонентін күшейту қарастырылады (қазақ әдебиетінің, орыс әдебиетінің ұлттық-мәдени ерекшеліктері жөнінде, біздің еліміздің аумағында тұратын басқа халықтар мәдениеті жөнінде мәліметтер).

15. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен қазақстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық "Мәңгілік Ел" идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

16. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын,

қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу үдерісі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік құзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

17. Білім алушылардың психофизикалық бұзылымдарын түзеу мақсатында қолданылатын әдістер мен тәсілдер:

1) лингвистикалық шолу әдісі: алғашқылық, синхрондық, кейінгілік, толық және таңдамалы;

2) кроссвордтарды табу, ребустарды, шарадаларды шешу;

3) тірек сызбалар, кестелер;

4) мәтінді редакциялау;

5) анықтама-дәптерін дайындау және қолдану (әдебиеттік теминдер мен ұғымдар);

6) шешендік іскерлік;

7) мен білемін;

8) автор;

9) ақпаратты шығару

10) ең қызықты фактілер;

11) жазушыға, ақынға сұрақтар;

12) "..... сұхбат алу";

13) дайын мәтіннің тақырыптық торын құрастыру тәсілі және тақырыпты құру барысындағы есептеулер тәсілі;

14) болашақ тақырыптың микротақырыптарын ашу сызбасын құрастыру тәсілі және оны дайын мәтіннен есептеп шығару тәсілі;

15) тәсілдерді қолдана отырғандағы тіл шығармашылығы: "Еркін ассоциациялар тәсілі" (суреттердің деректері бойынша), "Не болар еді, егер ..." (білім алушы өзіне осындай сұрақ қойып жауап беруге тырысады), "Әңгімені жалғастыр";

16) "мағыналық бірліктер" тәсілі мағыналық жады мен логикалық ойлау қабілетін дамытуға арналады. Тәсілдер: мәтіннің сараптамасы немесе шағын-баяндау, мұнда білім алушы дәйекті түрде екі сұраққа жауап береді: "Бұл мәтінде кім (немесе не) туралы айтылады?" және "Бұл жөнінде не айтылады (хабарланады)?" . Қолданылатын мини-баяндаулар көлемі үлкен мәтінге қарасты қорқынышын жеңіп, эмоциялық-еріктік саласының қалыптасуына көмектеседі. Жеке тәжірибесін қолдану: жанұядағы туыстық байланыстардың аналогиясы бойынша мәтін немесе сөйлем ішіндегі туыстық байланыстарды анықтау.

18. Оқи білу дағдысын дамыту бойынша тапсырмалар мысалдары:

1) сөздермен ойындар (анаграммалар, палиндромалар, сөздің ішіндегі сөзді табу);

2) мәтіннің басы немесе атауы бойынша оқиғаның дамуын болжау;

3) әңгіменің жоспар-картасын құру.

19. Қазақ әдебиетін оқыту барысында ақпарат көзі ретінде мәтінмен жұмысты күшейту қарастырылады, оны тез оқуын дамытуға, басты немесе екінші кезектегі, ашық немесе жасырынды, мәтіндік немесе мәтіннен тыс ақпаратты бөліп шығару қабілетін дамытуға бағыттау, ақпаратты ықшамды көрсетіп, көпшілік алдында сөйлеуге, өз ой-пікірін айтуға, оларды ауызша (пікірталас, жарыссөз, баяндама) және жазбаша (эссе) түрде жеткізе білуге үйрету.

20. Әдебиет бойынша оқу үдерісін сыншылдық ойды дамытуға бағыттап ұйымдастыру, оқу субъекттерінің тең құқылы қарым-қатынастарын, араларында әңгімелесу қатынасты, пікірталас барысында өз пікірлерін айта білуін, басқалар пікірін тыңдауын, түсінуін және қабылдауын, өз позициясын қорғауда дәлелдер жүйесін келтіре білуін, түрлі позицияларды салыстыра білуін тудырады.

21. Әдеби көздерін зерделеу барысында сыншылдық ойды дамыту, бірінші кезекте, мәтінмен жұмыс істеумен байланысты; мұнда мәтіннің сипатына қарай оқу үдерісі тәсілдерін үйрету түрлері(ақпараттық немесе әдеби мәтін) және жұмыс тәсілдері(дайын мәтінді оқу емесе жазбаша мәтін құру) бойынша біріктіреді.

22. Оқырмандық қабілетін дамытуға үлкен мән беріледі: ашық түрде берілген ақпаратты табу; қорытындыларды тұжырымдау; ақпаратты түсіндіру және қорыту; мәтіннің мазмұнын, тілдік ерекшеліктерін және құрылымын саралау.

23. Әдебиетті оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) интерактивтік панелі және үшөлшемді аксессуарлары бар "Мультимедиялық интерактивтік оқытатын бағдарламалық-әдістемелік кешен" электрондық ресурсы - теориялық материал мен практикалық білімдердің меңгерілу тиімділігін жоғарылату үшін;

2) дыбыстық сигналады визуалдайтын "Логопедиялық тренажер" - арнайы тыныс алу және дауыс жаттығуларын өткізу барысында, әсіресе тұтықпасы мен дизартриясы бар балалармен жұмыс істегенде;

3) тілдік коммуникацияны меңгеру және дамытуға арналған тілідік тренажер" ассистивтік құрылғысы - қажетті мөлшерде жалпақ сөйлемдік тілді меңгермеген білім алушылар үшін, сонымен бірге білім алушылардың тілдік шектелуі кезеңінде.

3-тарау. "Қазақ әдебиеті" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

24. "Қазақ әдебиеті" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 5-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;
- 2) 6-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;
- 3) 7-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;
- 4) 8-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;
- 5) 9-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;
- 6) 10-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты құрайды.

25. Оқу пәнінің мазмұны 3 бөлімді қамтиды:

- 1) 1-бөлім "Түсіну және жауап беру";
- 2) 2-бөлім "Анализ және интерпретация";
- 3) 3-бөлім "Бағалау және салыстыру".

26. "Түсіну және жауап беру" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) көркем шығарма мазмұны мен пішіні;
- 2) әдеби шығарманың тұжырымдамасы;
- 3) көркем шығармадағы образ;
- 4) шығарма үзінділерімен жұмыс.

27. "Анализ және интерпретация" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) әдеби шығарманың композициясы;
- 2) автор бейнесі;

3) көркем шығарманың тілі;

4) шығармашылық жұмыс.

28. "Бағалау және салыстыру" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) тарихи және көркемдік құндылығы;

2) заманауилығы мен жаңашылдығы;

3) әдеби эссе;

4) әдеби сын.

29. 5-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: әдеби шығарманың сюжеттік дамуын, тақырыбын анықтау; көркем шығармадағы кейіпкерлер образын ашу кейіпкерлер портреті мен образы; көркем шығармалардан шағын көлемді үзінділерді мәнерлеп оқу, мазмұнын түсіну, әдеби шығарманың тақырыбы;

2) анализ және интерпретация: әдеби шығармадағы суреттеулерді табу; шығармадағы автор бейнесін тану; шығармадағы тілдік бейнелеу, суреттеу құралдарының(теңеу, ауыспалы мағынадағы сөздер) мағынасын түсіну; көркем шығармадан алған әсерін сипаттап жазу;

3) бағалау және салыстыру: шығармадағы эпизодтар арқылы тарихи құндылығын бағалау; кейіпкерлерді тану; шығармадағы кейіпкерлерді талдай отырып, шағын эссе жазу; шығармадан алған әсері арқылы шағын сыни хабарлама жазу.

30. Оқытылатын көркем шығармалар тізімі:

1) "Керқұла атты Кендебай" ертегісі;

2) "Қобыланды батыр" жыры;

3) Асан қайғы "Асан қайғының жерге айтқан сыны" аңызы;

4) Дулат Бабатайұлы "О, Ақтан жас, Ақтан жас" өлеңі;

5) Ыбырай Алтынсарин "Қыпшақ Сейітқұл", "Атымтай Жомарт", "Дүние қалай етсең табылады?" әңгімелері;

6) Ахмет Байтұрсынұлы "Егіннің бастары" мысалы, "Адамдық диқаншысы" өлеңі;

7) Бердібек Соқпақбаев "Менің атым Қожа" хикаяты;

8) Марат Қабанбай "Бауыр" әңгімесі;

9) Тынымбай Нұрмағамбетов "Анасын сағынған бала" әңгімесі;

10) Нұрдәулет Ақыш "Нағыз әже қайда?" әңгімесі;

11) Джек Лондон "Мексика ұлы" әңгімесі.

31. 6-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: әдеби шығарманың жанрын, фабуласын, сюжетін анықтау; әдеби шығарманың тақырыбы мен идеясын анықтау; әдеби туындыдағы кейіпкердің типтерін тек тұрғысынан анықтау; көркем шығармалардан орта көлемді үзінділерді мәнерлеп оқу;

2) анализ және интерпретация: шығарма композициясындағы белгілі бір эпизодтың алатын маңызын түсіну; эпикалық шығармадағы автор бейнесін тану, анықтау; шығармадағы көркем ауыстыруларды (троптарды: метафора, кейіптеу, метонимия, гипербола, литота, аллегория, антитеза, градация, арнау) білу; көркем шығарманың мазмұны бойынша кейіпкерлерге хат жазу;

3) бағалау және салыстыру: шығармадағы кейіпкерлерді өзара салыстыра отырып, тарихи құндылығын бағалау; кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалау; шығармадағы кейіпкерлерді өзіндік құндылық тұрғысынан талдап, шағын әдеби эссе жазу; шағын сыни хабарлама жасау.

32. Оқытылатын көркем шығармалар тізімі:

1) "Аяз би" ертегісі;

2) "Алып Ер Тұңға" жыры;

3) Әл Фараби "Қашықтасың туған жер", "Тіршілікте құрыштай бол төзімді" өлеңдері;

4) Доспамбет жырау "Қоғалы көлдер, қом сулар", "Айналайын, Ақ Жайық" толғаулары;

5) Абай Құнанбайұлы "Мен жазбаймын өлеңді ермек үшін", "Ғылым таппай мақтанба" өлеңдері, қара сөздері: "Бірінші сөз", "Жетінші сөз", "Отыз бірінші сөз";

6) С.Торайғыров "Шығамын тірі болсам адам болып", "Шәкірт ойы" өлеңдері;

7) С.Мұратбеков "Жусан иісі" әңгімесі;

8) О.Бөкей "Тортай мінер ақбоз ат" әңгімесі;

9) Қалмақан Әбдіқадыров "Қажымұқан" хикаяты;

10) А.Алтай "Прописка" әңгімесі

11) Е.Жүніс "Менің атым -Тәуелсіздік" өлеңі;

12) Р.Ғамзатов "Ана тілі" өлеңі, "Менің Дағыстаным" әңгімесі.

33. 7-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: әдеби шығарма сюжетінің құрамдас бөлшектерін талдау; әдеби шығармадағы көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселені түсіну; көркем шығармадағы кейіпкерлердің типтерін жасалу тәсілдері тұрғысынан анықтау; көркем шығармадағы кейіпкер бейнесін

ашып,үзінділерді мәнерлеп оқу;

2) анализ және интерпретация: шығарма композициясындағы эпизодтың алатын маңызына негіздеме жасау; эпикалық, поэзиялық шығармадағы автор бейнесін тану; шығармадағы көркемдегіш құралдардың (символ, синекдоха, қайталау түрлері: эпифора, риторикалық сұрақ) қолданысын анықтау; шығармадағы табиғат көрінісін, адамдар арасындағы іс-әрекеттерді сипаттап жазу;

3) бағалау және салыстыру: кейіпкерлердің іс-әрекеті арқылы тарихи құндылыққа баға беру; әдеби жанр түрлеріне заманауи тұрғыдан баға беру; кейіпкерлер қарым-қатынасын отбасылық құндылық тұрғысынан талдау, әдеби эссе жазу; әдеби шығарманың эстетикалық құндылығын танып, шағын сыни шолу жазу.

34. Оқытылатын көркем шығармалар тізімі:

- 1) "Қыз Жібек" жыры;
- 2) "Орхон-Енесей" ескерткіштері;
- 3) "Күлтегін" жыры;
- 4) Жиёмбет жырау "Еңсегей бойлы Ер есім";
- 5) Қазтуған жырау "Қазтуғанның қонысымен қоштасуы";
- 6) Ш.Қанайұлы "Зар заман";
- 7) С.Аронұлы "Сүйінбайдың Қатағанмен айтысы";
- 8) Жамбыл Жабаев "Июнь жарлығы";
- 9) М.Жұмабаев "Батыр Баян";
- 10) М.Әуезов "Көксерек";
- 11) Қ.Қайсенов "Жау тылындағы бала";

12) С.Сарғасқиев "Тәмгіш қара".

35. 8-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: әдеби шығарманың жанрына байланысты сюжеттік желілерін анықтау; әдеби шығармадағы тұлғалық болмысты гуманистік тұрғыдан талдау; көркем шығармадағы кейіпкерлерді сомдауда тура және жанама мінездеулерді жіктеу; көркем шығармалардан алған үзінділерге өз көзқарасын білдіру, шығармашылық жұмыстарда қолдану;

2) анализ және интерпретация: шығармадағы эпизодтар мен бейнелерді салыстыра білу; эпикалық, поэзиялық, драмалық шығармадағы автор бейнесін анықтау; шығармадағы көркемдегіш құралдардың (эпифора, анафора, ассонанс, аллитерация) қолданысын тану; шығармадағы оқиға желісін өз көзқарасымен дамытып жазу;

3) бағалау және салыстыру: кейіпкерлерді автор берген портреттік мінездеме мен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығына баға беру; шығарманың материалдық құндылығына заманауи тұрғыдан баға беру; шығарманы ұлттық құндылық тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу; шығарма бойынша жазылған әдеби сын-пікірлерге сүйене отырып, өзіндік сыни пікір жазу.

36. Оқытылатын көркем шығармалар тізімі:

1) М.Шаханов "Нарынқұм зауалы";

2) Медетбек Темірхан "Тәуелсізбін" өлеңі;

3) Т.Әбдіков "Қонақтар";

4) А.С.Пушкин "Ескерткіш";

5) Қорқыт "Байбөрі баласы Бамсы-Байрақ туралы жыр", Қорқыттың нақыл сөздері";

- 6) Ахмет Йассауи "Даналық кітабы";
- 7) Ақтамберді Сарыұлы "Күлдір-күлдір кісінетіп", "Балаларыма өсиет";
- 8) Шалкиіз жырау "Би Темірге бірінші толғауы";
- 9) Мұрат Мөңкеұлы "Үш қиян", "Сарыарқа";
- 10) Ш.Құдайбердіұлы "Еңлік-Кебек" дастаны, "Жастарға" өлеңі.

37. 9-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: әдеби шығарманың жанрына байланысты эпилог, прологтарды анықтау; әдеби шығарманың идеясы мен пафосын ұлттық мүдде тұрғысынан ашу; көркем шығарманың идеясын анықтау; көркем шығармадан алынған үзінділерді жатқа айту, шығармашылық жұмыстарда қолдану;

2) анализ және интерпретация: композицияны тұтастан бөлшекке, бөлшектен тұтасқа қарай талдау; автор бейнесі мен кейіпкерлер қарым-қатынасының тілдік көрінісін талдау; шығармадағы көркемдегіш құралдардың (психологиялық параллелизм, сатира, ирония) қолданысын талдау; шығармадан алған үзінділерді қайта өңдеп креативті жазу;

3) бағалау және салыстыру: шығарманың тақырыбы мен идеясының тарихи және көркемдік құндылығына баға беру; шығарманың рухани құндылығына заманауи тұрғыдан баға беру; шығарманың идеясын гуманистік тұрғыдан талдап, әдеби эссе жазу; әдеби шығарманы талдап, шағын сын мақала жазу.

38. Оқытылатын көркем шығармалар тізімі:

- 1) М.Дулатов "Бақытсыз Жамал" романы;
- 2) Б.Момышұлы "Ұшқан ұя" әңгімесі;
- 3) Д.Исабеков "Әпке" драмасы;

- 4) М.Мақатаев "Аққулар ұйықтағанда" поэмасы;
- 5) Т.Ахтанов "Күй аңызы" әңгімесі;
- 6) Ж.Сахиев "Айдағы жасырынбақ", "Дабыл" фантастикалық әңгімелер;
- 7) Р.Мұқанова "Мәңгілік бала бейне"
- 8) Төле би "Ердің бақыты – әйел";
- 9) Әйтеке би "Қасқакөл дауы";
- 10) Қазыбек би "Кім жақын, не қымбат, не қиын";
- 11) Сырым Датұлы "Бала би мен Сырым";
- 12) Бұқар жырау "Тілек", "Әй, Абылай, Абылай", "Асқар таудың өлгені";
- 13) "Біржан мен Сара" айтысы.

39. 10-сыныпқа арналған "Қазақ әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау жасау; әдеби шығармадағы психологизмді анықтау; көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлерді салыстыру жүйесін анықтау; көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстарда қолдану;

2) анализ және интерпретация: эпикалық, поэтикалық, драмалық мәтіндердегі композициялық амалдарды талдау; автор бейнесінің рөліне талдау жасау; шығармадағы әдеби тілді құбылту мен айшық таудың (троп пен фигура) түрлерін білу; автор стиліне сүйене отырып шығармашылық жұмыс жасау;

3) бағалау және салыстыру: шығарманы басқа мазмұндас туындылармен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау; шығармадағы кейіпкерлерді заманауи тұрғыдан салыстыру, жаңашылдығына баға беру; шығарманың идеясын ғаламдық тұрғыдан

талдап, әдеби эссе жазу; әдеби шығарманы қазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдап, шағын сын мақала жазу.

40. Оқытылатын көркем шығармалар тізімі:

- 1) Нысанбай жырау "Кенесары – Наурызбай";
- 2) Махамбет Өтемісұлы "Мен, мен, мен едім", "Бағаналы терек";
- 3) Ш. Уалиханов "Ыстықкөл күнделігі"
- 4) І.Жансүгіров "Құлагер" поэмасы;
- 5) Б.Майлин "Шұғаның белгісі" хикаяты;
- 6) Ғ.Мүсірепов "Ұлпан" романы;
- 7) Т.Айбергенов "Сағыныш",
- 8) Ф.Оңғарсынова "Өлең мен сені аялап өтем
- 9) Н.Айтұлы "Бәйтерек" поэмасы;
- 10) Ш.Айтматов "Боранды бекет" романы.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

41. Бағдарламада ұсынылған оқыту мақсаттары сандардан тұратын кодтық белгімен белгіленді, кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екіншісі – бөлімді, үшінші сан - бөлімшені, төртінші сан - бөлімшедегі оқыту мақсатының реттік нөмірін көрсетеді, яғни 5.2.1.2 кодында: "5" – сынып, "2.1" – бөлімше, "2" – оқыту мақсатының реттік саны.

42. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

- 1) 1-бөлім "Түсіну және жауап беру":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары
---------	------------------

	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Көркем шығарманың мазмұнымен пішіні	5.1.1.1 әдеби шығарманың сюжеттік дамуын анықтау	6.1.1.1 әдеби шығарманың жанрын, фабуласын, сюжетін анықтау	7.1.1.1 әдеби шығарма сюжетінің құрамдас бөлшектерін талдау	8.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына байланысты сюжеттік желілерін анықтау	9.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына байланысты эпилог, прологтарды анықтау	10.1.1.1 әдеби шығарманың сюжеттік композициясын талдау
1.2 Әдеби шығарманың тұжырымдамасы	5.1.2.1 әдеби шығарманың тақырыбын анықтау	6.1.2.1 әдеби шығарманың тақырыбы мен идеясын анықтау	7.1.2.1 әдеби шығармадағы көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселені түсіну	8.1.2.1 әдеби шығармадағы тұлғалық болмысты гуманистік тұрғыдан талдау	9.1.2.1 әдеби шығарманың идеясы мен пафосын ұлттық мүдде тұрғысынан ашу	10.1.2.1 әдеби шығарманың психологиялық анықтамасын ашу
1.3 Көркем шығармадағы образ	5.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлер образын ашу	6.1.3.1 әдеби туындыдағы кейіпкердің типтерін тек тұрғысынан анықтау	7.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлердің типтерін жасалу тәсілдері тұрғысынан анықтау	8.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлерді сомдауда тура және жанама мінездеулерді жіктеу	9.1.3.1 көркем шығарманың идеясын анықтау	10.1.3.1 көркем шығарманың идеясын кейіпкерлер арқылы салыстырып анықтау
1.4 Шығарма үзінділерімен жұмыс	5.1.4.1 көркем шығармалардан шағын көлемді үзінділерді мәнерлеп оқу, мазмұнын	6.1.4.1 көркем шығармалардан орта көлемді үзінділерді мәнерлеп оқу	7.1.4.1 көркем шығармадағы кейіпкер бейнесін	8.1.4.1 көркем шығармалардан алынған үзінділерге өз көзқара	9.1.4.1 көркем шығармадан алынған үзінділерді жатқа айту, шығармашылық жұмыстарда	10.1.4.1 көркем шығармалардан алынған шағын үзінділерді жатқа айту, шығармашылық жұмыстарда

2) 2-бөлім "Анализ және интерпретация":

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Әдеби шығарманың композициясы	5.2.1.1 әдеби шығармадағы суреттеулерді табу	6.2.1.1 шығарма композициясындағы белгілі бір эпизодтың алатын маңызын түсіну	7.2.1.1 шығарма композициясындағы эпизодтың алатын маңызына негіздеме жасау	8.2.1.1 шығармадағы эпизодтар мен бейнелерді салыстыра білу	9.2.1.1 композицияны тұтастан бөлшекке, бөлшектен тұтасқа қарай талдау	10.2.1.1 эпизодтардың драмалық маңызын анықтау
2.2 Автор бейнесі	5.2.2.1 шығармадағы автор бейнесін тану	6.2.2.1 эпикалық шығармадағы автор бейнесін тану, анықтау	7.2.2.1 эпикалық, поэзиялық шығармадағы автор бейнесін тану	8.2.2.1 эпикалық, поэзиялық, драмалық шығармадағы автор бейнесін анықтау	9.2.2.1 автор бейнесі мен кейіпкерлер қарым-қатынасының тілдік көрінісін талдау	10.2.2.1 автор бейнесі мен кейіпкерлер қарым-қатынасының тілдік көрінісін талдау
2.3 Көркем шығарманың тілі	5.2.3.1 шығармадағы тілдік бейнелеу, суреттеу құралдарының (теңеу, ауыспалы мағынадағы сөздер) мағынасын түсіну	6.2.3.1 шығармадағы көркем ауыстыруларды (троптар ды: метафора, кейіптеу, метонимия, гипербола, литота, аллегория,	7.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (символ, синекдоха, қайталау түрлері: эпифора, риторикалық сұрақ) қолданысын анықтау	8.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (эпифора, анафора, ассонанс, аллитерация) қолданысын тану	9.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (психологиялық параллелизм, сатира, ирония) қолданысын талдау	10.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (психологиялық параллелизм, сатира, ирония) қолданысын талдау

		антитеза, градация, арнау) білу				
2.4 Шығармашылық жұмыс	5.2.4.1 көркем шығармадан алған әсерін сипаттап жазу	6.2.4.1 көркем шығарманың мазмұны бойынша кейіпкерлерге хат жазу	7.2.4.1 шығармадағы табиғат көрінісін, адамдар арасындағы іс-әрекеттерді сипаттап жазу	8.2.4.1 шығармадағы оқиға желісін өз көзқарасымен дамытып жазу	9.2.4.1 шығармадан алған үзінділерді қайта өңдеп креативті жазу	10.2.4.1 автор сүзі шарты

3) 3-бөлім "Бағалау және салыстыру":

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1 Тарихи және көркемдік құндылығы	5.3.1.1 шығармадағы эпизодтар арқылы тарихи құндылығын бағалау	6.3.1.1 шығармадағы кейіпкерлерді өзара салыстыра отырып, тарихи құндылығын бағалау	7.3.1.1 кейіпкерлердің іс-әрекеті арқылы тарихи құндылыққа баға беру.	8.3.1.1 кейіпкерлерді автор берген портреттік мінездеме мен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығына баға беру	9.3.1.1 шығарманың тақырыбы мен идеясының тарихи және көркемдік құндылығына баға беру	10.3.1.1 шығарманың мазмұны туындауына салыстыра және қарастыру құндылығын бағалау
3.2 Заманауилығы мен жаңашылдығы	5.3.2.1 кейіпкерлерді тану	6.3.2.1 кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалау	7.3.2.1 әдеби жанр түрлеріне заманауи тұрғыдан баға беру	8.3.2.1 шығарманың материалдық құндылығына заманауи тұрғыдан баға беру	9.3.2.1 шығарманың рухани құндылығына заманауи тұрғыдан баға беру	10.3.2.1 шығарманың кейіпкерлеріне заманауи салыстыра жаңашыл баға беру
3.3 Әдеби эссе	5.3.3.1 шығармадағы кейіпкерлерді	6.3.3.1 шығармадағы кейіпкерлерді	7.3.3.1 кейіпкерлер қарым-	8.3.3.1 шығарманы ұлттық құндылық	9.3.3.1 шығарманың идеясын	10.3.3.1 шығарманың идеясын

	талдай отырып, шағын эссе жазу	өзіндік құндылық тұрғысынан талдап, шағын әдеби эссе жазу	қатынасын отбасылық құндылық тұрғысынан талдау, әдеби эссе жазу	тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу	гуманистік тұрғыдан талдап, әдеби эссе жазу	тұрғыдан талдап, әдеби эссе жазу
3.4	5.3.4.1	6.3.4.1	7.3.4.1	8.3.4.1	9.3.4.1	10.3.4.1
Әдеби сын	шығармадан алған әсері арқылы шағын сыни хабарлама жазу	шығармадағы көтерілген мәселені түсініп, шағын сыни хабарлама жазу	әдеби шығарманың эстетикалық құндылығын танып, шағын сыни шолу жазу	шығарма бойынша жазылған әдеби сын -пікірлерге сүйене отырып, өзіндік сыни пікір жазу	әдеби шығарманы талдап, шағын сын мақала жазу	әдеби қазақ әлемі үлгілері салыстырмалы шағын жазу

43. Осы Бағдарлама тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

44. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады.

Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады.

Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады.

Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады.

Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады.

Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады.

Қосымша

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар (оқыту қазақ тілінде)

1) 5-сынып:

1-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Таза, мінсіз асыл сөз	"Керқұла атты Кендебай" ертегісі, "Қобыланды батыр" жыры, Асан қайғы "Асан қайғының жерге айтқан сыны"	Түсіну және жауап беру	5.1.1.1 әдеби шығарманың сюжетін анықтау;
			5.1.2.1 әдеби шығарманың тақырыбын анықтау;
			5.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлердің образын ашу;
			5.1.4.1 көркем шығармалардан цитаталарды үзінділерді мәнерлеп оқу, мазмұнын түсіну;
		Анализ және интерпретация	5.2.2.1 шығармадағы автор бейнесін анықтау;
			5.2.3.1 шығармадағы тілдік бейнелерді құралдарының(теңеу, ауыспалы сөздер) мағынасын түсіну;
		5.2.4.1 көркем шығармадан алғашқы сипаттап жазу;	
		Бағалау және салыстыру	5.3.1.1 шығармадағы эпизодтар тарихи құндылығын бағалау;
			5.3.2.1 кейіпкерлерді тану;
	5.3.3.1 шығармадағы кейіпкерлердің отырып, шағын эссе жазу;		

			5.3.4.1 шығармадан алған әсері сыни хабарлама жазу;
2-тоқсан			
Тәрбиенің қайнар бұлағы	Дулат Бабатайұлы "О, Ақтан жас, Ақтан жас", Ыбырай Алтынсарин "Қыпшақ Сейтқұл", "Атымтай жомарт", "Дүние қалай етсең табылады?"	Түсіну және жауап беру	5.1.1.1 әдеби шығарманың сюжетін анықтау;
			5.1.2.1 әдеби шығарманың тақырыбын анықтау;
			5.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлер образын ашу;
			5.1.4.1 көркем шығармалардан үзінділерді мәнерлеп оқу, мазмұнын түсіндіру;
		Анализ және интерпретация	5.2.2.1 шығармадағы автор бейнесін анықтау;
			5.2.3.1 шығармадағы тілдік бейне құралдарының(теңеу, ауыспал сөздер) мағынасын түсіну;
		5.2.4.1 көркем шығармадан алған әсері сипаттап жазу;	
		Бағалау және салыстыру	5.3.1.1 шығармадағы эпизодтар тарихи құндылығын бағалау;
			5.3.2.1 кейіпкерлерді тану;
			5.3.3.1 шығармадағы кейіпкерлерді танытып отырып, шағын эссе жазу;
			5.3.4.1 шығармадан алған әсері сыни хабарлама жазу
3-тоқсан			
Адамгершілік – асыл	А. Байтұрсынұлы "Егіннің бастары" мысалы, "Адамдық диқаншысы" өлеңі, Б.Соқпақбаев "Менің атым – Қожа" хикаяты, М.Қабанбай "Бауыр" әңгімесі	Түсіну және жауап	5.1.1.1 әдеби шығарманың сюжетін анықтау;

қасиет		беру	5.1.2.1 әдеби шығарманың тақырыбын анықтау;
			5.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлер образын ашу;
		Анализ және интерпретация	5.1.4.1 көркем шығармалардан үзінділерді мәнерлеп оқу, мәнерлеп жазу;
			5.2.2.1 шығармадағы автор бейнесін ашу;
		Бағалау және салыстыру	5.2.3.1 шығармадағы тілдік бейнесін, құралдарының(теңеу, ауыспал, метафоралар, сөздер) мағынасын түсіну;
			5.2.4.1 көркем шығармадан алған әсері сипаттап жазу;
			5.3.1.1 шығармадағы эпизодтардың тарихи құндылығын бағалау;
			5.3.2.1 кейіпкерлерді тану;
4-тоқсан			
Отбасы құндылықтары	Т.Нұрмағамбетов "Анасын сағынған бала" әңгімесі, Нұрдәулет ақыш "Нағыз әже қайда?" әңгімесі Д.Лондон "Мексика ұлы" әңгімесі	Түсіну және жауап беру	5.3.3.1 шығармадағы кейіпкерлердің отырып, шағын эссе жазу;
			5.3.4.1 шығармадан алған әсеріні хабарлама жазу;
			5.1.1.1 әдеби шығарманың сюжетін анықтау;
			5.1.2.1 әдеби шығарманың тақырыбын анықтау;
			5.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлер образын ашу;

		Анали з және интерп ретаци я	5.1.4.1 көркем шығармалардан үзінділерді мәнерлеп оқу, мазм
			5.2.2.1 шығармадағы автор бейн
			5.2.3.1 шығармадағы тілдік бей құралдарының(теңеу, ауыспал сөздер) мағынасын түсіну;
			5.2.4.1 көркем шығармадан алғ сипаттап жазу;
		Бағала у және салыст ыру	5.3.1.1 шығармадағы эпизодтар тарихи құндылығын бағалау;
			5.3.2.1 кейіпкерлерді тану;
			5.3.3.1 шығармадағы кейіпкерл отырып, шағын эссе жазу;
			5.3.4.1 шығармадан алған әсері сыни хабарлама жазу;

2) 6-сынып:

2-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Дағд ылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Туған жерім – аялы алтын бесігім	"Аяз би" ертегісі "Алып Ер Тұңға" жыры, Әл Фараби "Қашықтасың туған жер", "Тіршілікте құрыштай бол төзімді" Доспамбет жырау "Қоғалы көлдер, қом сулар", "Айналайын, Ақ Жайық"	Түсін у және жауап беру	6.1.1.1 әдеби шығарм фабуласын, сюжетін 6.1.2.1 әдеби шығарм тақырыбымен идеяс

			6.1.3.1 әдеби туындыда кейіпкердің типтерін танып, оның тұрғысынан анықтау; 6.1.4.1 көркем шығарманың көлемді үзінділерді мұқият оқып, оның мазмұнын анықтау;
			6.2.1.1 шығарма композициясындағы эпизодтың алатын маңызын анықтау; 6.2.2.1 эпикалық шығарманың автор бейнесін тану, анықтау; Анализ және интерпретация 6.2.3.1 шығармадағы көркемдік ауыстыруларды; (троптарды: метафора, метонимия, гипербола, аллегория, антитеза, перифраз, арнау) білу; 6.2.4.1 көркем шығарманың мазмұнын бойынша көркемдік тәсілді танып, оны қолдануға хат жазу;
			6.3.1.1 шығармадағы көркемдік өзара салыстыра отырып, оның құндылығын бағалау; Бағалау және салыстыру 6.3.2.1 кейіпкерлердің шығарма өмірімен салыстырып, оның мазмұнын анықтау; 6.3.3.1 шығармадағы көркемдік өзіндік құндылық тұрғысынан талдап, шағын әдеби туындыны бағалау; 6.3.4. шығармадағы көркемдік мәселені түсініп, шағын хабарлама жазу

2-тоқсан			
...Абайды оқы, таңырқа!	Абай Құнанбайұлы "Мен жазбаймын өлеңді ермек үшін", "Ғылым таппай мақтанба", "Бірінші сөз", "Жетінші сөз", "Отыз бірінші сөз"	Түсін у және жауап беру	6.1.1.1 әдеби шығарманың фабуласын, сюжетін анықтау; 6.1.2.1 әдеби шығарманың тақырыбы мен идеясын анықтау; 6.1.3.1 әдеби туындының типтерін тек тұрғыны сипаттау; 6.1.4.1 көркем шығарманың көлемді үзінділерді мазмұнына жатқа айту
		Анализ және интерпретация	6.2.1.1 шығарманың композициясындағы эпизодтың алатын маңызын анықтау; 6.2.2.1 эпикалық және лирикалық шығармалардағы автордың көзқарасын анықтау, тану, анықтау; 6.2.3.1 шығармадағы көркемдік ауыстыруларды; (троптарды: метафора, метонимия, гипербола, аллегория, антитеза, пароним арнау) білу; 6.2.4.1 көркем шығарманың мазмұны бойынша сөздік салу, кейіпкерлерге хат
		Бағалау және	6.3.1.1 шығармадағы көркемдік өзара салыстыра отырып, құндылығына баға беру

		салыстыру	6.3.4.1 шығармадағы мәселені түсініп, ойының шағын сыни хабарлау 6.3.1.1 шығармадағы өзара салыстыра отырып құндылығын бағалау 6.3.2.1 кейіпкерлерді өмірмен салыстырып 6.3.3.1 шығармадағы өзіндік құндылық тұрғыдан талдап, шағын әдеби 6.3.4.1 шығармадағы мәселені түсініп, шағын хабарлама жазу
3-тоқсан			
Мен балаң жарық күнде сәуле қуған...	С.Торайғыров "Шығамын тірі болсам адам болып", "Шәкірт ойы", с.Мұратбеков "Жусан иісі", О.Бөкей "Тортай мінер ақ боз ат", Қалқаман Әбдіқадіров "Қажымұқан"	Түсін у және жауап беру Анал из және интер прета	6.1.1.1 әдеби шығарманың фабуласын, сюжетін 6.1.2.1 әдеби шығарманың тақырыбымен идеясы 6.1.3.1 әдеби туындының кейіпкердің типтерін, тұрғысынан сипаттау 6.1.4.1 көркем шығарманың көлемді үзінділерді мазмұн жатқа айту; 6.2.1.1 шығарма композициясындағы эпизодтың алатын м

			6.2.2.1 эпикалық жән шығармалардағы авт тану, анықтау; 6.2.3.1 шығармадағы ауыстыруларды; ция (троптарды: метафор метонимия, гипербол аллегория, антитеза, арнау) білу; 6.2.4.1 көркем шығар мазмұны бойынша с салу, кейіпкерлерге х
		Бағал ау және салы стыру	6.3.1.1 шығармадағы өзара салыстыра оть құндылығына баға б 6.3.4.1 шығармадағы мәселені түсініп, ойы шағын сыни хабарла
4-тоқсан			
Тәуелсіздік қасиет тұнған ұлы ұғым	Қ.Сарин "Тәуелсіздік", А.алтай "Прописка", Р.Ғамзатов "Ана тілі", "Менің Дағыстаным"	Түсін у және жауап беру Бағал ау	6.1.1.1 әдеби шығарм фабуласын, сюжетін 6.1.2.1 әдеби шығарм тақырыбымен идеяс 6.1.3.1 әдеби туынды, кейіпкердің типтерін тұрғысынан сипаттау 6.1.4.1 көркем шығар көлемді үзінділерді м жатқа айту; 6.3.1.1 шығармадағы өзара салыстыра оть

			құндылығына баға б
		және салы стыру	6.3.4.1 шығармадағы мәселені түсініп, ойы шағын сыни хабарла

3) 7-сынып:

3-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Көне күндерден жеткен жәдігерлер	"Қыз Жібек" жыры, "Орхон-Енсей" ескерткіштері, "Күлтегін" жыры	Түсіну және жауап беру	7.1.1.1 әдеби шығарма сюжетінің құрамдас бөлшект 7.1.2.1 әдеби шығармадағы көтерілген әлеуметтік-қс мәселені түсіну; 7.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлердің типтері тәсілдері тұрғысынан анықтау; 7.1.4.1 көркем шығармадағы кейіпкер бейнесін ашы мәнерлеп оқу
		Анализ және интерпретация	7.2.1.1 шығарма композициясындағы эпизодтың ал маңызына негіздеме жасау; 7.2.2.1 эпикалық, поэзиялық шығармадағы автор бе 7.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (синекдоха, қайталау түрлері: эпифора, риторикалық қолданысын анықтау; 7.2.4.1 шығармадағы табиғат көрінісін, адамдар арас

			әрекеттерді сипаттап жазу
		Бағалау және салыстыру	7.3.1.1 кейіпкерлердің іс-әрекеті арқылы тарихи құнды беру;
			7.3.2.1 әдеби жанр түрлеріне заманауи тұрғыдан баға беру;
			7.3.3.1 кейіпкерлер қарым-қатынасын отбасылық құрылымынан талдау, әдеби эссе жазу;
			7.3.4.1 әдеби шығарманың эстетикалық құндылығын анықтау, сыни шолу жазу

2-тоқсан

Көне күндерден жеткен жәдігерлер	Жиымбет жырау "Еңсегей бойлы Ер есім", Қазтуған жырау "Қазтуғанның қонысымен қоштасуы"	Түсіну және жауап беру	7.1.1.1 әдеби шығарма сюжетінің құрамдас бөлшектерін анықтау;
			7.1.2.1 әдеби шығармадағы көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселені түсіну;
			7.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлердің типтерін анықтау, тәсілдері тұрғысынан анықтау;
			7.1.4.1 көркем шығармадағы кейіпкер бейнесін ашып, талдау, мәнерлеп оқу
		Анализ және интерпретация	7.2.1.1 шығармакомпозициясындағы эпизодтың алаңын анықтау, негіздеме жасау;
			7.2.2.1 эпикалық, поэзиялық шығармадағы автор бейнесін анықтау;
		Бағалау және салыстыру	7.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (символ, метонимия, синекдоха, қайталау түрлері: эпитета, риторикалық сұрақ, қолданысын анықтау;
			7.2.4.1 шығармадағы табиғат көрінісін, адамдар арасындағы әрекеттерді сипаттап жазу;
			7.3.1.1 кейіпкерлердің іс-әрекеті арқылы тарихи құнды беру;

			7.3.2.1 әдеби жанр түрлеріне заманауи тұрғыдан баға беру; 7.3.3.1 кейіпкерлер қарым-қатынасын отбасылық құрылым тұрғысынан талдау, әдеби эссе жазу; 7.3.4.1 әдеби шығарманың эстетикалық құндылығын сыни шолу жазу
3-тоқсан			
Толғауы тоқсан қызыл тіл	Ш.Қанайұлы "Зар заман", С.Аронұлы "Сүйінбайдың Қатағанмен айтысы", Жамбыл Жабаев "Июнь жарлығы"	Түсіну және жауап беру	7.1.1.1 әдеби шығарма сюжетінің құрамдас бөлшектерін ажырату;
			7.1.2.1 әдеби шығармадағы көтерілген әлеуметтік-қоғам мәселені түсіну;
			7.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлердің типтерін тәсілдері тұрғысынан анықтау;
			7.1.4.1 көркем шығармадағы кейіпкер бейнесін ашып, мәнерлеп оқу
		Анализ және интерпретация	7.2.1.1 шығармакомпозициясындағы эпизодтың алаң негіздеме жасау;
			7.2.2.1 эпикалық, поэзиялық шығармадағы автор бейнесін анықтау; 7.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (символ, синекдоха, қайталау түрлері: эпитета, риторикалық, қолданысын анықтау;
		Бағалау және салыстыру	7.2.4.1 шығармадағы табиғат көрінісін, адамдар арасындағы әрекеттерді сипаттап жазу
			7.3.1.1 кейіпкерлердің іс-әрекеті арқылы тарихи құндылықтарды анықтау; 7.3.2.1 әдеби жанр түрлеріне заманауи тұрғыдан баға беру;

			7.3.3.1 кейіпкерлер қарым-қатынасын отбасылық қарым-қатынасынан талдау, әдеби эссе жазу; 7.3.4.1 әдеби шығарманың эстетикалық құндылығын анықтау, сыни шолу жазу;
4-тоқсан			
Балалар мен үлкендер	М.Жұмабаев "Батыр Баян", М.Әуезов "Көксерек", Қ.Қайсенов "Жау тылындағы бала", С.Сарғасқаев "Тәмпіш қара"	Түсіну және жауап беру	7.1.1.1 әдеби шығарма сюжетінің құрамдас бөлшектерін анықтау; 7.1.2.1 әдеби шығарма сюжетінің дағы көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселені түсініктемесін жазу; 7.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлердің типтері мен тәсілдері тұрғысынан анықтау; 7.1.4.1 көркем шығармадағы кейіпкер бейнесін ашып, мінез-мәнерлерін оқу
		Анализ және интерпретация	7.2.1.1 шығарма композициясындағы эпизодтың алма-кезіндегі маңызына негіздеме жасау; 7.2.2.1 эпикалық, поэзиялық шығармадағы автор бейнесін анықтау; 7.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (сипаттау, синекдоха, қайталау түрлері: эпифора, риторикалық сұрақ, қолданысын анықтау; 7.2.4.1 шығармадағы табиғат көрінісін, адамдар арасындағы әрекеттерді сипаттап жазу
		Бағалау және салыстыру	7.3.1.1 кейіпкерлердің іс-әрекеті арқылы тарихи құндылықтарды беру; 7.3.2.1 әдеби жанр түрлеріне заманауи тұрғыдан бағалау; 7.3.3.1 кейіпкерлер қарым-қатынасын отбасылық қарым-қатынасынан талдау, әдеби эссе жазу;

		тұрғысынан талдау, әдеби эссе жазу;
		7.3.4.1 әдеби шығарманың эстетикалық құндылығы сыни шолу жазу

4) 8-сынып:

4-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Дағдыла р	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Ұрпақ тәрбиесі	М.Шаханов "Нарынқұм зауалы", Медетбек Темірхан "Тәуелсізбін" өлеңі, Т.Әбдіков "Қонақтар", А.С.Пушкин "Ескерткіш"	Түсіну және жауап беру	8.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына байланыс желілерін анықтау;
			8.1.2.1 әдеби шығармадағы тұлғалық болмысты тұрғыдан талдау;
			8.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлерді сом және жанама мінездеулерді жіктеу;
			8.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділер көзқарасын білдіру, шығармашылық жұмыста
		Анализ және интерпре тация	8.2.1.1 шығармадағы эпизодтар мен бейнелерд білу;
			8.2.2.1 эпикалық, поэзиялық, драмалық шығарм бейнесін анықтау;
			8.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдарды анафора, ассонанс, аллитерация) қолданысын
		Бағалау және	8.2.4.1 шығармадағы оқиға желісін өз көзқарас дамытып жазу;
			8.3.1.1 кейіпкерлерді автор берген портреттік мі салыстырып, тарихи және көркемдік құндылын

		салыстыру	8.3.2.1 шығарманың материалдық құндылығын тұрғыдан баға беру; 8.3.3.1 шығарманы ұлттық құндылық тұрғысынан әдеби эссе жазу; 8.3.4.1 шығарма бойынша жазылған әдеби сын сүйене отырып, өзіндік сыни пікір жазу;
2-тоқсан			
Дананың сөзі – ақылдың көзі	Қорқыт "Байбөрі баласы Бамсы-Байрақ туралы жыр", Қорқыттың нақыл сөздері, Ахмет Йассауи "Даналық кітабы"	Түсіну және жауап беру	8.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына байланысты желілерін анықтау; 8.1.2.1 әдеби шығармадағы тұлғалық болмысты тұрғыдан талдау;
		Анализ және интерпретация	8.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлерді сом және жанама мінездеулерді жіктеу; 8.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділер көзқарасын білдіру, шығармашылық жұмыста
		Бағалау және салыстыру	8.2.1.1 шығармадағы эпизодтар мен бейнелерді білу; 8.2.2.1 эпикалық, поэзиялық, драмалық шығарманың бейнесін анықтау; 8.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (анафора, ассонанс, аллитерация) қолданысын; 8.2.4.1 шығармадағы оқиға желісін өз көзқарасынан дамытып жазу; 8.3.1.1 кейіпкерлерді автор берген портреттік мінезін салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын

			8.3.2.1 шығарманың материалдық құндылығын тұрғыдан баға беру; 8.3.3.1 шығарманы ұлттық құндылық тұрғысынан әдеби эссе жазу; 8.3.4.1 шығарма бойынша жазылған әдеби сын сүйене отырып, өзіндік сыни пікір жазу;
3-тоқсан			
Дананың сөзі – ақылдың көзі	Ақтамберді Сарыұлы "Күлдір-күлдір кісінетіп", "Балаларыма өсиет", Шалкиіз жырау "Би Темірге бірінші толғауы"	Түсіну және жауап беру	8.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына байланысты желілерін анықтау; 8.1.2.1 әдеби шығармадағы тұлғалық болмысты тұрғыдан талдау
		Анализ және интерпретация	8.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлерді сом және жанама мінездеулерді жіктеу; 8.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді көзқарасын білдіру, шығармашылық жұмыстар 8.2.1.1 шығармадағы эпизодтар мен бейнелерді білу; 8.2.2.1 эпикалық, поэзиялық, драмалық шығарманы бейнесін анықтау; 8.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (анафора, ассонанс, аллитерация) қолданысын 8.2.4.1 шығармадағы оқиға желісін өз көзқарасын дамытып жазу;
		Бағалау және салыстыру	8.3.1.1 кейіпкерлерді автор берген портреттік мінезін салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын 8.3.2.1 шығарманың материалдық құндылығын тұрғыдан баға беру;

			8.3.3.1 шығарманы ұлттық құндылық тұрғысынан әдеби эссе жазу; 8.3.4.1 шығарма бойынша жазылған әдеби сын сүйене отырып, өзіндік сыни пікір жазу;
4-тоқсан			
Көркем әдебиет және эпикалық сарын	Мұрат Мөңкеұлы "Үш қиян", "Сарыарқа", Ш.Құдайбердіұлы "Еңлік-Кебек" дастаны, "Жастарға" өлеңі	Түсіну және жауап беру	8.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына байланысты желілерін анықтау; 8.1.2.1 әдеби шығармадағы тұлғалық болмысты тұрғыдан талдау; 8.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлерді соғыс және жанама мінездеулерді жіктеу;
		Анализ және интерпретация	8.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділер көзқарасын білдіру, шығармашылық жұмысты
		Бағалау және салыстыру	8.2.1.1 шығармадағы эпизодтар мен бейнелерді білу;
			8.2.2.1-эпикалық, поэзиялық, драмалық шығарманың бейнесін анықтау;
			8.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдарды (анафора, ассонанс, аллитерация) қолданысын анықтау;
			8.2.4.1 шығармадағы оқиға желісін өз көзқарасынан дамытып жазу;
			8.3.1.1 кейіпкерлерді автор берген портреттік мағынада салыстырып, тарихи және көркемдік құндылықтарын анықтау; 8.3.2.1 шығарманың материалдық құндылығын тұрғыдан баға беру;

			8.3.3.1 шығарманы ұлттық құндылық тұрғысынан әдеби эссе жазу; 8.3.4.1 шығарма бойынша жазылған әдеби сынға сүйене отырып, өзіндік сыни пікір жазу
--	--	--	---

5) 9-сынып:

5-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Махаббат және абырой	М.Дулатов "Бақытсыз Жамал" романы,	Түсіну және жауап беру	9.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына байла прологтарды анықтау;
	Б.Момышұлы "Ұшқан ұя" әңгімесі,		9.1.2.1 әдеби шығармадан алынған үзінділ айту, шығармашылық жұмыстарда қолдан
	Д.Исабеков "Әпке" драмасы,	Анализ және интерпретация	9.2.1.1 композицияны тұтастан бөлшекке, тұтасқа қарай талдау;
	М.Мақатаев "Аққулар ұйықтағанда" поэмасы		9.2.2.1 автор бейнесі мен кейіпкерлер қары қатынасының тілдік көрінісін талдау;
			9.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралда (психологиялық параллелизм, сатира, иро қолданысын талдау;
			9.24.1 шығармадан алған үзінділерді қайта креативті жазу;

		Бағалау және салыстыру	9.3.1.1 шығарманың тақырыбы мен идеясы және көркемдік құндылығына баға беру; 9.3.2.1 шығарманың рухани құндылығына тұрғыдан баға беру; 9.3.3.1 шығарманың идеясын гуманистік талдап, әдеби эссе жазу; 9.3.4.1 әдеби шығарманы талдап, шағын сөз жазу; 9.1.3.1 көркем шығарманың идеясын анықтау; 9.1.4.1 көркем шығармадан алынған үзінділерді айту, шығармашылық жұмыстарда қолдану;
--	--	------------------------	---

2-тоқсан

Қиял мен шындық	Т. Ахтанов "Күй аңызы" әңгімесі, Ж. Сахиев "Айдағы жасырынбақ", "Дабыл" фантастикалық әңгімелер Р.Мұқанова "Мәңгілік бала бейне" Төле би "Ердің бақыты – әйел", Әйтеке би "Қасқакөл дауы", Қазыбек би "Кім жақын, не қымбат, не қиын", Сырым Датұлы "Бала би мен Сырым", Бұқар жырау "Әй, Абылай, Абылай", "Асқар ытаудың өлгені", "Біржан ман Сара" айтысы	Түсіну және жауап беру	9.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына байланысты прологтарды анықтау; 9.1.2.1 әдеби шығарманың идеясы мен пафосы, мұдде тұрғысына; 9.1.3.1 көркем шығарманың идеясын анықтау; 9.1.4.1 көркем шығармадан алынған үзінділерді шығармашылық қолдану; 9.2.1.1 композицияны бөлшекке, бөлшекке қарай талдау;
-----------------	---	-------------------------------	---

			9.2.2.1 автор бейне кейіпкерлер қарым-қатынасының тілді талдау; 9.2.3.1 шығармада көркемдегіш құралдар (психологиялық психологизм, сатира, ирония,) қолданылуы талдау; 9.2.4.1 шығармада үзінділерді қайта креативті жазу;
		Анализ және интерпретация	9.3.1.1 шығарманың темасы мен идеясының табиғатын көркемдік құндылықтарына беру; 9.3.2.1 шығарманың құндылығына заман талабына тұрғыдан баға беру;
		Бағалау және салыстыру	9.3.3.1 шығарманың гуманистік тұрғыдан әдеби эссе жазу; 9.3.4.1 әдеби шығарманың шағын сын мақалы жазу;
3-тоқсан			
Атадан қалған асыл сөз	Ж.Баласағұн "Құтты білік", Шешендік өнер: Майқы би мен мөңке бидің шешендік сөздері, Әнет баба "Не арсыз, не ғайып, не даусыз...", Төле би "Ердің бақыты – әйел",	Түсіну және жауап беру	9.1.1.1 әдеби шығарманың темасы мен идеясына байланысты эпилог, пролог анықтау; 9.1.2.1 әдеби шығарманың темасы мен пафосын ұлттық мәдениетінің тұрғысынан ашу; 9.1.3.1 көркем шығарманың темасы мен идеясына анықтау;

			9.1.4.1 көркем шығарма, үзінділерді жатқа айту, шығармашылық жұмыс қолдану; 9.2.1.1 композицияны талдау, бөлшекке, бөлшектен талдау; Анализ және интерпретация 9.2.2.1 автор бейнесі мен қарым-қатынасының талдау; 9.2.3.1 шығармадағы көркем құралдардың (психологизм, параллелизм, сатира, ирония) қолданысын талдау; 9.2.4.1 шығармадан алғашқы қайта өңдеп, креативті жасау;
		Бағалау және салыстыру	9.3.1.1 шығарманың тақырыбы, идеясының тарихи және құндылығына баға беру; 9.3.2.1 шығарманың рухани құндылығына заманауи баға беру; 9.3.3.1 шығарманың идеясы гуманистік тұрғыдан талдау, эссе жазу; 9.3.4.1 әдеби шығарманың шағын сын мақала жазу;
4-тоқсан			
Атадан қалғ	Әйтеке би "Қасқакөл дауы", Қазыбек би "Кім жақын, не қымбат, не қиын", Сырым Датұлы "Бала би мен Сырым",	Түсіну және жауап	9.1.1.1 әдеби шығарманың жанры, байланысты эпилог, прологтарды

ан асы л сөз	Бұқар жырау "Тілек", "Әй, Абылай, Абылай", "Асқар таудың өлгені", "Біржан мен Сара" айтысы	беру	9.1.2.1 әдеби шығарманың идеясы мен пафосын ұлттық мүдде тұрғысынан талдау;
			9.1.3.1 көркем шығарманың идеясын талдау; 9.1.4.1 көркем шығармадан алынған үзінділерді жатқа айту, шығарманың жұмыстарда қолдану;
		Анализ және интерпретация	9.2.1.1 композицияны тұтастан бөлшектеп талдау; 9.2.2.1 автор бейнесі мен кейіпкерлерінің қатынасының тілдік көрінісін талдау; 9.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (психологиялық психологизм, сатира, ирония,) қолданысын талдау; 9.2.4.1 шығармадан алған үзінділерді өңдеп креативті жазу
			9.3.1.1 шығарманың тақырыбы мен идеясының тарихи және көркем құндылығына баға беру; 9.3.2.1 шығарманың рухани құндылығын заманауи тұрғыдан баға беру; 9.3.3.1 шығарманың идеясын гуманистік тұрғыдан талдап, әдеби эссе жазу; 9.3.4.1 әдеби шығарманы талдап мақала жазу

6) 10-сынып:

6-кесте

--	--	--	--

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Тарихи шындық пен көркемдік шешім	Нысанбай жырау "Кенесары – Наурызбай", Махамбет Өтемісұлы "Мен, мен, мен едім", "Бағаналы терек"; Ш. Уалиханов "Ыстықкөл күнделігі"	Түсіну және жауап беру	10.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау жасау;
			10.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді талдау;
			10.1.3.1 көркем шығарманың идеясына негізгі кейіпкерлерді салыстыру жүйесін анықтау;
		10.1.4.1 көркем шығармалардан алған үлгілерді өзінше шығармашылық жұмыстарда қолдану;	
		Анализ және интерпретация	10.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмалық шығармалардағы мәтіндердегі композициялық амалдарды талдау;
			10.2.2.1 автор бейнесінің рөліне талдау жасау;
10.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылмаларды анықтау; айшықтау;			
10.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып шығарманы талдау; жұмыс жасау;			
Бағалау және салыстыру	10.3.1.1 шығарманы басқа мазмұндас тәсілмен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау;		
	10.3.2.1 шығармадағы кейіпкерлерді заман тұлғасынан тұрғыдан салыстыру, жаңашылдығына баға беру;		
	10.3.3.1 шығарманың идеясын ғаламдық деңгейде талдап, әдеби эссе жазу;		

			10.3.4.1 әдеби шығарманы қазақ әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдап мақала жазу;
2-тоқсан			
Адам жанының құпиясы	I.Жансүгіров "Құлагер" поэмасы, Б.Майлин "Шұғаның белгісі" хикаяты, Ғ.Мүсірепов "Ұлпан" романы	Түсіну және жауап беру	10.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композиция жасау; 10.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді анықтау; 10.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлерді салыстыру жүйесін анықтау; 10.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстарда қолдану
		Анализ және интерпретация	10.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмалық мәтіннің композициялық амалдарды талдау; 10.2.2.1 автор бейнесінің рөліне талдау жасау; 10.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылту мен анықтау; дың (троп пен фигура) түрлерін білу; 10.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып шығарманы талдау жасау
		Бағалау және салыстыру	10.3.1.1 шығарманы басқа мазмұндас туындылармен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау; 10.3.2.1 шығармадағы кейіпкерлерді заманауи тұрғыдан салыстыру, жаңашылдығына баға беру; 10.3.3.1 шығарманың идеясын ғаламдық тұрғыдан талдап әдеби эссе жазу;

			10.3.4.1 әдеби шығарманы қазақ әдебиеті мен ә үлгілерімен салыстыра талдап, шағын сын мақ
3-тоқсан			
Адам жанының құпиясы	Т.Айбергенов "Сағыныш", Ф.Оңғарсынова "Өлең мен сені аялап өтем"	Түсіну және жауап беру	10.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композиция жасау; 10.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді аны 10.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сай кейі салыстыру жүйесін анықтау; 10.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділер шығармашылық жұмыстарда қолдану;
		Анализ және интерпретация	10.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмалық мәтін композициялық амалдарды талдау; 10.2.2.1 автор бейнесінің рөліне талдау жасау; 10.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылту мен а дың (троп пен фигура) түрлерін білу; 10.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып шығармаш жасау;
		Бағалау және салыстыру	10.3.1.1 шығарманы басқа мазмұндас туындыл салыстырып, тарихи және көркемдік құндылық 10.3.2.1 шығармадағы кейіпкерлерді заманауи т салыстыру, жаңашылдығына баға беру; 10.3.3.1 шығарманың идеясын ғаламдық тұрғыд әдеби эссе жазу; 10.3.4.1 әдеби шығарманы қазақ әдебиеті мен ә

			үлгілерімен салыстыра талдап, шағын сын мақ
4-тоқсан			
Мәңгілік ел – мәңгілік мұрат	Н.Айтұлы "Бәйтерек" поэмасы, Ш.Айтматов "Боранды бекет" романы	Түсіну және жауап беру	10.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композиция жасау; 10.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді анықтау; 10.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлерді салыстыру жүйесін анықтау; 10.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстарда қолдану;
		Анализ және интерпретация	10.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмалық мәтіннің композициялық амалдарды талдау; 10.2.2.1 автор бейнесінің рөліне талдау жасау; 10.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылту мен анықтау; дың (троп пен фигура) түрлерін білу; 10.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып шығармашылық жасау;
		Бағалау және салыстыру	10.3.1.1 шығарманы басқа мазмұндас туындымен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау; 10.3.2.1 шығармадағы кейіпкерлерді заманауи тұрғыдан салыстыру, жаңашылдығына баға беру; 10.3.3.1 шығарманың идеясын ғаламдық тұрғыдан әдеби эссе жазу; 10.3.4.1 әдеби шығарманы қазақ әдебиеті мен әлемдік үлгілерімен салыстыра талдап, шағын сын мақ

Білім және ғылым минис

2018 жылғы 20 қыркүй

№ 469 бұйрығына 48-қо
Қазақстан Республик

Білім және ғылым минис

2013 жылғы 3 сәуір

№ 115 бұйрығына 488-қо

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Орыс әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде) 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Орыс әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Оқу пәнінің мақсаты – әдеби шығармаларды қабылдау және саралау арқылы адамның рухани құндылықтарының қалыптасуына ықпал жасау, білімдерін, қабілеттерін, дағдыларын жекелік таңдау негізінде әлем мен өзін-өзі тануға қолдана алатын білікті оқырман тәрбиелеу.

3. Оқытудың міндеттері:

1) қазақ, орыс және әлем әдебиеті мен мәдениеті негізінде әлеуметтік тұрғыда табысты бейімделуіне ықпал жасайтын білімдерді, қабілеттерді, дағдыларды қалыптастыру;

2) білім алушылар көркем әдебиет шығармаларының авторлық түпкі ойын терең түсінулері үшін, әдебиеттанушылық түсініктердің меңгерілуіне ықпал жасау;

3) шығармаларды саралау негізінде сындық саралау, теңеу, қорыту, ұқсастық пен себептік-нәтижелік байланысты анықтау, құбылыстарды жіктеу, логикалық және сыни пайымдамалар мен пікірлерді құру

дағдыларын қалыптастыру;

4) түрлі жанрдағы әдеби шығармаларды терең түсіну мен саралау негізінде коммуникативтік дағдыларды дамыту.

4. Бағдарламаның мазмұны заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту, оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде және жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың Бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әртүрлі жұмыстарды, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларды қарастырады (оқитын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын, түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндерді қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрдағы, стилдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндік материалды таңдау барысында этномәдени компонентін ескере отырып, білім мазмұнының тәрбиелік компоненті күшейтіледі

(қазақ әдебиетінің, орыс әдебиетінің ұлттық-мәдени ерекшеліктері жөнінде, біздің еліміздің аумағында тұратын басқа халықтар мәдениеті жөнінде мәліметтер).

15. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен қазақстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық "Мәңгілік Ел" идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

16. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу үдерісі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік құзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

17. Білім алушылардың психофизикалық бұзылымдарын түзеу мақсатында қолданылатын әдістер мен тәсілдер:

1) лингвистикалық шолу әдісі: алғашқылық, синхрондық, кейінгілік, толық және таңдамалы;

2) кроссвордтарды табу, ребустарды, шарадаларды шешу;

3) тірек сызбалар, кестелер;

4) мәтінді редакциялау;

5) анықтама-дәптерін дайындау және қолдану (әдебиеттік теминдер мен ұғымдар);

6) шешендік іскерлік;

7) мен білемін;

8) автор;

9) ақпаратты шығару

10) ең қызықты фактілер;

11) жазушыға, ақынға сұрақтар;

12) "..... сұхбат алу";

13) дайын мәтіннің тақырыптық торын құрастыру тәсілі және тақырыпты құру барысындағы есептеулер тәсілі;

14) болашақ тақырыптың микротақырыптарын ашу сызбасын құрастыру тәсілі және оны дайын мәтіннен есептеп шығару тәсілі;

15) тәсілдерді қолдана отырғандағы тіл шығармашылығы: "Еркін ассоциациялар тәсілі"(суреттердің деректері бойынша), "Не болар еді, егер ..." (білім алушы өзіне осындай сұрақ қойып жауап беруге тырысады), "Әңгімені жалғастыр";

16) "мағыналық бірліктер" тәсілі мағыналық жады мен логикалық ойлау қабілетін дамытуға арналады. Тәсілдер: мәтіннің сараптамасы немесе шағын-баяндау, мұнда білім алушы дәйекті түрде екі сұраққа жауап береді: "Бұл мәтінде кім (немесе не) туралы айтылады?" және "Бұл жөнінде не айтылады (хабарланады)?" . Қолданылатын мини-баяндаулар көлемі үлкен мәтінге қарасты қорқынышын жеңіп, эмоциялық-еріктік саласының қалыптасуына көмектеседі. Жеке тәжірибесін қолдану: жанұядағы

туыстық байланыстардың аналогиясы бойынша мәтін немесе сөйлем ішіндегі туыстық байланыстарды анықтау.

18. Оқи білу дағдысын дамыту бойынша тапсырмалар мысалдары:

1) сөздермен ойындар (анаграммалар, палиндромалар, сөздің ішіндегі сөзді табу);

2) мәтіннің басы немесе атауы бойынша оқиғаның дамуын болжау;

3) әңгіменің жоспар-картасын құру.

19. Қазақ әдебиетін оқыту барысында ақпарат көзі ретінде мәтінмен жұмысты күшейтіледі, оны тез оқуын дамытуға, басты немесе екінші кезектегі, ашық немесе жасырынды, мәтіндік немесе мәтіннен тыс ақпаратты бөліп шығару қабілетін дамытуға бағыттау, ақпаратты ықшамды көрсетіп, көпшілік алдында сөйлеуге, өз ой-пікірін айтуға, оларды ауызша (пікірталас, жарыссөз, баяндама) және жазбаша (эссе) түрде жеткізе білуге үйрету.

20. Әдебиет бойынша оқу үдерісін сыншылдық ойды дамытуға бағыттап ұйымдастыру, оқу субъекттерінің тең құқылы қарым-қатынастарын, араларында әңгімелесу қатынасты, пікірталас барысында өз пікірлерін айта білуін, пікірлерді тыңдауын, түсінуін және қабылдауын, өз позициясын қорғауда дәлелдер жүйесін келтіре білуін, түрлі позицияларды салыстыра білуін тудырады.

21. Әдеби көздерін зертелеу барысында сыншылдық ойды дамыту, бірінші кезекте, мәтінмен жұмыс істеумен байланысты; мұнда мәтіннің сипатына қарай оқу үдерісі тәсілдерін үйрету түрлері(ақпараттық немесе әдеби мәтін) және жұмыс тәсілдері(дайын мәтінді оқу емесе жазбаша мәтін құру) бойынша біріктіреді.

22. Оқырмандық қабілетін дамытуға үлкен мән беріледі: ашық түрде берілген ақпаратты табу; қорытындыларды тұжырымдау; ақпаратты түсіндіру және қорыту; мәтіннің мазмұнын, тілдік ерекшеліктерін және құрылымын саралау.

23. Әдебиетті оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) интерактивтік панелі және үшөлшемді аксессуарлары бар "Мультимедиялық интерактивтік оқытатын бағдарламалық-әдістемелік кешен" электрондық ресурсы - теориялық материал мен практикалық білімдердің меңгерілу тиімділігін жоғарылату үшін;

2) дыбыстық сигналады визуалдайтын "Логопедиялық тренажер" - арнайы тыныс алу және дауыс жаттығуларын өткізу барысында, әсіресе тұтықпасы мен дизартриясы бар балалармен жұмыс істегенде;

3) тілдік коммуникацияны меңгеру және дамытуға арналған тілідік тренажер" ассистивтік құрылғысы - қажетті мөлшерде жалпақ сөйлемдік тілді меңгермеген білім алушылар үшін, сонымен бірге білім алушылардың тілдік шектелуі кезеңінде.

3-тарау. "Орыс әдебиеті" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

24. Объем учебной нагрузки по учебному предмету "Русская литература" составляет:

1) в 5 классе – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году;

2) в 6 классе – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году;

3) в 7 классе – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году;

4) в 8 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

5) в 9 классе – 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

4) в 10 классе – 2 часа в неделю, 68 часов в учебном году.

25. Содержание учебного предмета распределено по разделам обучения. Разделы поделены на подразделы, которые содержат в себе цели обучения обучающихся в виде ожидаемых результатов по классам: навыка или умения, знания или понимания.

26. Содержание учебного предмета включает 4 раздела:

- 1) раздел "Понимание и ответы по тексту";
- 2) раздел "Анализ и интерпретация текста";
- 3) раздел "Оценка и сравнительный";
- 4) раздел "Коррекционное восстановление недостатков развития".

27. Раздел "Понимание и ответы по тексту" включает следующие подразделы:

- 1) понимание терминов;
- 2) понимание художественного произведения;
- 3) чтение наизусть и цитирование;
- 4) составление плана;
- 5) пересказ;
- 6) ответы на вопросы.

28. Раздел "Анализ и интерпретация текста" включает следующие подразделы:

- 1) жанр;
- 2) тема и идея;
- 3) композиция;
- 4) анализ эпизодов;
- 5) характеристика героев;

- 6) художественный мир произведения в разных формах представления;
- 7) отношение автора;
- 8) художественно-изобразительные средства;
- 9) творческое письмо.

29. Раздел "Оценка и сравнительный анализ" включает следующие подразделы:

- 1) оценивание художественного произведения;
- 2) сравнение художественного произведения с произведениями других видов искусства;
- 3) сопоставление произведений литературы;
- 4) оценивание высказываний.

30. Раздел "Коррекционное восстановление недостатков развития" включает следующие подразделы:

- 1) коррекция сенсорных нарушений;
- 2) коррекция психомоторики;
- 3) коррекция речи;
- 4) коррекция моторики рук;
- 5) коррекция мыслительной деятельности;
- 6) коррекция внимания;
- 7) коррекция памяти.

31. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 5 класса:

1) понимание и ответы по тексту: художественная литература, фольклор, героический эпос, былина, сказка, литературная сказка, сюжет, композиция, художественное время и пространство, конфликт, герой, повествователь, рассказчик, гипербола, эпитет, сравнение, аллегория, параллелизм, общее представление о художественном произведении, осмысление темы, выразительное чтение наизусть фрагментов текстов небольшого объема (поэтических, прозаических), простой план, краткий пересказ содержания произведения или отрывка, краткий и полный ответ на вопрос;

2) анализ и интерпретация: определение жанра (былина, сказка, литературная сказка) и его признаков при поддержке учителя, определение основной мысли произведения при поддержке учителя, выделение в тексте произведения элементов композиции при поддержке учителя, анализ эпизодов, важных для характеристики главных героев, при поддержке учителя, характеристика героев при поддержке учителя, анализ художественного пространства и оформление своего представления в рисунках, схемах, кластерах, определение отношения автора к главным героям при поддержке учителя, анализ изобразительных средств в художественном тексте (гиперболы, эпитеты, сравнения, аллегории, параллелизм) при поддержке учителя, написание творческих работ (сказок, рассказов, мини-сочинений на литературные темы по опорным словам, иллюстрациям);

3) оценка и сравнительный анализ: участие в обсуждении произведения, выражение своих мыслей и чувств, сравнение художественного произведения с произведениями других видов искусства, объяснение сходств и различий, сопоставление произведений (или фрагментов) русской, казахской и мировой литературы, близких по тематике, при поддержке учителя, оценивание устных и письменных высказываний (своих, одноклассников) с точки зрения соответствия теме.

32. Изучаемые произведения:

1) Былины. Цикл об Илье Муромце;

2) А.С. Пушкин. "Песнь о вещем Олеге";

3) М.Ю. Лермонтов. "Бородино";

4) М. Шаханов. "Отрарская поэма о побеждённом победителе, или Просчёт Чингисхана";

5) В.А. Жуковский. "Сказка о царе Берендее";

6) А.С. Пушкин. "Сказка о мертвой царевне и семи богатырях";

7) К. Д. Бальмонт. "Фейные сказки";

8) Г.Х. Андерсен. "Снежная королева";

9) О. Уайльд. "Соловей и роза";

10) К.Г. Паустовский. "Теплый хлеб";

11) Г.В. Черноголовина. "Сказка об одном зёрнышке";

12) А.С. Пушкин. "Руслан и Людмила";

13) М.М. Пришвин. "Кладовая солнца".

33. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 6 класса:

1) понимание и ответы по тексту: художественный мир, миф, мифический герой, мифологический образ, рассказ, повесть, пьеса-сказка, афиша, ремарка, портрет, пейзаж, метафора, олицетворение, риторические фигуры, антитеза, перифраз, эпос, лирика, драма как роды литературы, общее представление о художественном произведении, главная и второстепенная информация, выразительное чтение наизусть фрагментов текстов (поэтических, прозаических, драматических), простой вопросный план, краткий, подробный пересказ содержания произведений небольшой эпической или драматической формы, развернутый ответ на вопрос;

2) анализ и интерпретация: определение жанра (рассказ, повесть, пьеса-сказка) и его признаков, определение основной мысли произведения с опорой на его структурные элементы, выделение в тексте произведения элементов композиции, анализ эпизодов драматических и прозаических произведений, важных для характеристики главных героев, характеристика героев с использованием плана и цитат из текста, анализ художественного пространства и времени и оформление своего представления в рисунках, схемах, кластерах, определение отношения автора к главным героям, анализ изобразительных средств (метафоры, олицетворения) и фигур поэтического синтаксиса (риторические вопросы, обращения, восклицания, антитезы, перифразы), творческие работы (рассказы, мини-сочинения на литературные темы, сравнительные характеристики), выражение своего понимания прочитанного, использование изобразительных средств языка;

3) оценка и сравнительный анализ: участие в обсуждении произведения, оценивание поступков главных героев, сравнение художественных произведений с произведениями других видов искусства, объяснение сходств и различий при поддержке учителя (план сравнительной характеристики), сопоставление произведений (или фрагментов) русской, казахской и мировой литературы, близких по тематике и проблематике, оценивание устных и письменных высказываний (своих, одноклассников) с точки зрения полноты раскрытия темы.

34. Изучаемые произведения:

1) Мифы Древней Греции (о Прометее, Геракле, Икаре, Актеоне);

2) Е.В. Курдаков. "Псы Актеона";

3) Славянская мифология (миф о Солнце, мифы о представителях низшей мифологии);

4) Тюркская мифология (миф о создании мира);

5) Библейская мифология (о Вавилонской башне, царе Соломоне);

- 7) Б.Л. Пастернак. "Рождественская звезда";
- 8) Н.В. Гоголь. "Ночь перед Рождеством";
- 9) А. Гофман "Щелкунчик и Мышиный король"
- 10) И.С. Тургенев. "Муму";
- 11) Л.Н. Толстой. "Кавказский пленник";
- 12) В.С. Высоцкий. "Песня о друге";
- 13) В.П. Астафьев. "Конь с розовой гривой";
- 14) А.Н. Островский. "Снегурочка";
- 15) И.С. Тургенев "Бежин луг";
- 16) М.Ю. Лермонтов. "Русалка".

35. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 7 класса:

1) понимание и ответы по тексту: притча, легенда, баллада, басня, литературное направление, классицизм, фантастический рассказ, комедия, фэнтези, сатира, юмор, гротеск, сарказм, ирония, художественная деталь, лирический герой, ритм и рифма, аллитерация, ассонанс, аллегория, инверсия, анафора, понимание художественного произведения в деталях, известная и неизвестная информация, самостоятельное нахождение в тексте и выразительное чтение наизусть цитат, фрагментов произведений, связанных с характеристикой лирического героя и/или образа-персонажа, составлять назывной простой и сложный план, краткий, подробный, выборочный пересказ содержания произведения или отрывка, выражение своего мнения о героях и событиях, аргументированный ответ на проблемный вопрос;

2) анализ и интерпретация: определение жанра (притча, баллада, басня, легенда, комедия, лирическое стихотворение, фэнтези, фантастический

рассказ), определение темы и идеи произведения, выражение своего мнения о поступках героев, выделение в тексте произведения элементов композиции, объяснение их роли, анализ в прозаическом, драматическом и лирическом произведениях эпизодов, важных для характеристики главных и второстепенных героев, характеристика героев произведения на основе деталей и цитат из текста, анализ сюжета и композиции, художественных образов и оформление своего представления в таблицах, схемах, кластерах, презентациях, определение отношения автора к главным и второстепенным героям, анализ изобразительных средств и фигур поэтического синтаксиса в художественном тексте (аллитерации, ассонансы, аллегории, инверсии, анафоры), основных приемов комического (сатира, юмор, гротеск, ирония, сарказм), творческие работы (мифы, рассказы, мини-сочинения на литературные темы, сравнительные характеристики), выражение своего отношения к прочитанному, использование изобразительных средств языка;

3) оценка и сравнительный анализ: участие в обсуждении произведения, выражение мнения о героях и событиях, сравнение художественного произведения с произведениями других видов искусства, характеристика сходств и различий в средствах создания образов, сопоставление произведений (или фрагментов) русской, казахской и мировой литературы, близких по тематике/ проблематике/ жанру, оценивание устных и письменных высказываний (своих, одноклассников) с точки зрения полноты и глубины раскрытия темы, уместности цитирования, композиционного единства.

36. Изучаемые произведения:

- 1) притча о блудном сыне, легенда об Арионе;
- 2) А.С. Пушкин "Арион", "Анчар";
- 3) А.С. Пушкин. "Станционный смотритель";
- 4) К.Г. Паустовский "Телеграмма";
- 5) стихотворения А.С. Пушкина, С.А. Есенина, А.А. Фета;

- 6) У. Блейк. "Тигр";
- 7) О.О. Сулейменов. "Волчата";
- 8) Р. Бредбери. "Зеленое утро";
- 9) А. Новоселов. "Санькин марал";
- 10) И.А. Крылов. Басни;
- 11) Д.И. Фонвизин. "Недоросль";
- 12) М.Е. Салтыков-Щедрин. "Сказка о том, как один мужик двух генералов прокормил";
- 13) М.М. Зощенко. Сатирические рассказы (по выбору учителя);
- 14) В.А. Жуковский. Баллады;
- 15) В. Набоков. "Рождество";
- 16) В. Тендряков. "Хлеб для собаки";
- 17) Д. Толкиен. "Хоббит или Туда и Обратно".

37. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 8 класса:

1) понимание и ответы по тексту: романтизм и реализм как литературные направления, исторический образ (персонаж), трагедия, комедия, поэма, символ, психологический параллелизм, афоризм, эпиграф, прототип, автобиографизм, понимание художественного произведения, различение открытой и скрытой (подтекст) информации, самостоятельное нахождение в тексте и выразительное чтение наизусть цитат, фрагментов, отражающих тематику произведения, простой цитатный план, пересказ содержания произведения или отрывка, использование разных приемов цитирования, аргументированный ответ на проблемный вопрос, использование цитат;

2) анализ и интерпретация: определение жанра (трагедия, комедия, поэма) и его признаков, определение темы и идеи произведения, выражение своего мнения о проблематике, выделение в тексте произведения элементов композиции, объяснение значения и роль эпиграфа и его смысл, анализ эпизодов произведений, объяснение их связи с проблематикой, характеристика героев произведения, их поступков, мотивов поведения, анализ системы образов, структуры произведения и оформление своего представления с помощью различных способов свёртывания информации (схем, таблиц, интеллект-карт, ментальных карт, диаграмм), способы выражения авторского отношения к героям, способы авторской характеристики героев, изобразительные средства, в том числе звукопись и цветопись, фигуры поэтического синтаксиса (риторические фигуры, антитезы, перифразы, инверсии, анафоры, градация), литературные приемы (символ, психологический параллелизм, автобиографизм), написание творческих работ (сочинения, притча, отзыв, репортаж, интервью с литературным героем), выражение отношения к герою, его поступкам, использование изобразительных средств;

3) оценка и сравнительный анализ: участие в обсуждении произведения, отстаивание своей точки зрения, оценивание поведения, поступков героев, позиции автора, сравнение художественного произведения с произведениями других видов искусства, характеристика специфических средств создания образов в разных видах искусства, сопоставление произведения (или фрагментов) русской, казахской и мировой литературе, близких по тематике/ проблематике/ жанру с учетом особенностей национальной культуры, оценивание устных и письменных высказываний (своих, одноклассников) с точки зрения полноты и глубины раскрытия темы, композиционного единства и фактологической точности.

38. Изучаемые произведения:

1) Жунусов (по выбору учителя) "Первый вагон" - сборник рассказов, А. Алексин "Фотография, на которой меня нет", "А тем временем где-то" (по выбору);

2) В. Распутин. "Уроки французского";

3) Ч. Айтматов. "Первый учитель", "Красное яблоко"

4) У. Шекспир. "Ромео и Джульетта";

5) А.С. Пушкин. "Капитанская дочка";

6) Лирика поэтов 19 века;

7) О.О. Сулейменов. "Последнее слово акына Смета";

8) Н.В. Гоголь. "Ревизор";

9) А.П. Чехов. Рассказы (по выбору учителя);

10) В. М. Шукшин. Рассказы (по выбору учителя);

11) М.Ю. Лермонтов. "Мцыри";

12) А. Грин. "Алые паруса";

13) Антуан де Сент-Экзюпери. "Маленький принц";

14) М. Цветаева. Лирика;

15) А. Ахматова. "У самого моря".

39. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 9 класса:

1) понимание и ответы по тексту: жанр, сонет, роман, святочный рассказ, лирическое отступление, типизация, психологизм, внутренний монолог, оксюморон, хронотоп, градация, парцелляция, афоризм, понимание художественного произведения, критическое осмысление информации, выражение отношения к услышанному или прочитанному, самостоятельное нахождение в тексте и выразительное чтение наизусть цитат, фрагментов, связанных с проблематикой произведения, назывной (простой и сложный) составлять сложный цитатный план, пересказ содержания произведения, использование разных приемов пересказа,

творческое переосмысление развития сюжета, развернутый аргументированный ответ на проблемный вопрос со ссылкой на источники;

2) анализ и интерпретация: определение жанра и его признаков (сонет, роман, роман в письмах, святочный рассказ), определение темы и идеи произведения, выражение мнения об их актуальности, выделение в тексте произведения элементов композиции, различие видов композиции, объяснение значения вставных эпизодов, анализ в произведении эпизодов, объяснение связи с проблематикой и роль в развитии сюжета, характеристика героев произведения на основе произведения, их поступки, мотивы поведения, значение имен и фамилий, анализировать систему образов, структуру произведения, оформляя свое представление с помощью различных способов свертывания информации (схемы, таблицы, интеллект-карты, ментальные карты, диаграммы), выражения авторского отношения к героям и изображаемым событиям, анализ средств и приемов создания образов, изобразительных средств и фигур поэтического синтаксиса (эпитеты, сравнения, метафоры, олицетворения, риторические фигуры, антитезы, перифразы, аллитерации, ассонансы, аллегории, инверсии, анафоры, градации, парцелляции), писать творческие работы (письмо литературному герою, сценарии), выражая отношение к герою, его поступкам, используя изобразительные средства;

3) оценка и сравнительный анализ: участие в обсуждении произведения, объяснение своей позиции с учетом различных мнений, сравнение художественное произведение с произведениями других видов искусства, характеризуя сходства и различия в средствах создания образов, характеристика сходств и различий в средствах создания образов, выделение индивидуальных авторских приемов, сопоставление произведений (или фрагментов) русской литературы с произведениями казахской и мировой литературы, близких по тематике/ проблематике/ жанру, с учетом особенностей национальной культуры, объяснение позиции авторов, оценивание устных и письменных высказываний (своих, одноклассников) с точки зрения полноты и глубины раскрытия темы, фактологической точности.

40. Изучаемые произведения:

1) У. Шекспир. Сонеты;

- 2) П.Н. Васильев. "И имя твоё...";
- 3) А.С. Пушкин. Лирика, "Цыганы";
- 4) И.С. Тургенев. "Ася";
- 5) А.И. Куприн. "Олеся";
- 6) Н.В. Гоголь. "Шинель";
- 7) Ф.М. Достоевский. "Бедные люди";
- 8) Л.Н. Толстой. "После бала";
- 9) А.И. Куприн. "Гранатовый браслет";
- 10) А.С. Грибоедов. "Горе от ума";
- 11) Н.В. Гоголь. "Мертвые души";
- 12) А.С. Пушкин. "Пиковая дама";
- 13) А.П. Чехов. "Ионыч", "Человек в футляре" (по выбору учителя);
- 14) Н.С. Лесков. "Жемчужное ожерелье".

41. Базовое содержание учебного предмета "Русская литература" для 10 класса:

1) понимание и ответы по тексту: понимание и применение литературных терминов, художественного произведения, критически осмысливая, выражение своего отношения к услышанному или прочитанному, самостоятельное нахождение в тексте и выразительное чтение наизусть цитат, фрагментов связанных с проблематикой произведения, составление разных видов плана, в том числе цитатный, тезисный, пересказывание содержания произведения, используя разные приемы пересказа, критически переосмысливая и прогнозируя развитие

сюжета, давать развернутый аргументированный ответ на проблемный вопрос со ссылкой на источники;

2) анализ и интерпретация: определение жанра и его признаков, определение темы и идеи произведения, выражение мнения об их актуальности и аргументируя свою позицию, выделять в тексте произведения элементы композиции, различение видов композиции, объяснение значения лирических отступлений, анализ в произведении эпизодов, важных для определения конфликта, объяснение связи с другими эпизодами, характеристика героев произведения на основе их социальных и межличностных отношений аргументирование своего ответа, анализ художественного мира произведения, оформляя свое представление с помощью различных способов свертывания информации (схемы, таблицы, интеллект-карты, ментальные карты, диаграммы), определение способов выражения авторского отношения к героям и изображаемым событиям, анализ средств и приемов создания образов, изобразительных средств и фигуры поэтического синтаксиса, аргументирование своей позиции, писать сочинения на литературные и свободные темы, рецензии (на спектакли и/или экранизации произведения);

3) оценка и сравнительный анализ: участие в обсуждении произведения, объясняя свою позицию с учетом различных мнений, оценивая актуальность проблематики произведения, сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, характеризуя сходства и различия в средствах создания образов, выделяя индивидуальные авторские приемы, сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике/ проблематике/ жанру, учитывая особенности национальной культуры; объяснять позицию авторов, оценивать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения полноты и глубины раскрытия темы, композиционного и стилевого единства, фактологической точности.

42. Изучаемые произведения:

1) А.С. Пушкин. "Полтава";

2) Ю. Лермонтов. "Песня про царя Ивана Васильевича, молодого опричника и удалого купца Калашникова";

3) Л.Н. Толстой. "Совет в Филях", "Наполеон на Поклонной горе", "Подвиг капитана Тушина";

4) М.А. Шолохов. "Судьба человека";

5) "Стихотворения поэтов XX века о Великой Отечественной войне";

6) А.А. Ахматова. "Мужество". С.П. Гудзенко. "Перед атакой";

7) Ю.В. Друнина. "Качается рожь несжатая...". К.М. Симонов. "Жди меня";

8) В.С. Высоцкий. "Песня о Земле";

9) А.Т. Алимжанов. "Стрела Махамбета" (фрагменты);

10) Н.С. Лесков. "Жемчужное ожерелье";

11) А.С. Пушкин. "Моцарт и Сальери";

12) М.Ю. Лермонтов. "Св. Елена", "Воздушный корабль";

13) Н.В. Гоголь. "Тарас Бульба";

14) А. Некрасов. "Русские женщины";

15) Абай Кунанбаев. "Искандер";

16) Н.М. Карамзин. "Бедная Лиза", А.С. Пушкин. "Метель";

17) А.С. Пушкин. "Барышня-крестьянка";

18) А.С. Пушкин романа "Евгений Онегин";

19) М.Ю. Лермонтов роман "Герой нашего времени";

20) И. С. Тургенев. "Бежин луг";

21) Д. Дефо. Фрагменты из романа "Робинзон Крузо";

22) Ю. О. Домбровский. Фрагмент из романа "Хранитель древностей" (городской пейзаж);

23) А. Стругацкий, Б. Стругацкий. Фрагменты из романа "Пикник на обочине";

24) Э. Хэмингуэй. "Старик и море".

43. В связи с замедленным психическим развитием обучающихся с нарушением опорно-двигательного аппарата программный материал удлиннен на один год, перераспределены отдельные темы.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

44. Цели обучения в Программе представлены с кодировкой. В коде первое число обозначает класс, второе и третье числа – раздел и подраздел, четвертое число показывает нумерацию учебной цели. Например, в кодировке 9.2.1.1 "9" – класс, "2.1" – подраздел, "1" – нумерация учебной цели.

45. Ожидаемые результаты по целям обучения:

1) раздел 1 "Понимание и ответы по тексту":

таблица 2

Под раз дел	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс
1.1 Пон има ние тер мин ов	5.1.1.1 понимать термины: художественная литература фольклор, героический эпос, былина, сказка, литературная сказка,	6.1.1.1 понимать термины: художественный мир, миф, мифический герой, мифологический образ, рассказ, повесть, пьеса- сказка, афиша, ремарка,	7.1.1.1 понимать термины: притча, легенда, баллада, басня, литературное направление, классицизм, фантастический рассказ, комедия, фэнтези, сатира,	8.1.1.1 понимать термины: романтизм и реализм как литературные направления,	9.1.1.1 понимать термины: ж сонет, рома святочный рассказ, лирическое

	сюжет, композиция, художественное время и пространство, конфликт, герой, повествователь, рассказчик гипербола, эпитет, сравнение, аллегория, параллелизм	портрет, пейзаж, метафора, олицетворение, риторические фигуры, антитеза, перифраз; эпос, лирика, драма как роды литературы	юмор, гротеск, сарказм, ирония, художественная деталь, лирический герой, ритм и рифма, аллитерация, ассонанс, аллегория, инверсия, анафора	исторический образ (персонаж) трагедия, комедия, поэма, символ, психологический параллелизм, афоризм, эпиграф, прототип, автобиографизм	отступления, типизация, психологизм, внутренний монолог, оксюморон, хронотоп, градация, парцелляция, афоризм
1.2 Понимание художественного произведения	5.1.2.1 иметь общее представление о художественном произведении, осмысливать тему	6.1.2.1 иметь общее представление о художественном произведении, понимать главную и второстепенную информацию	7.1.2.1 понимать художественное произведение в деталях, включая известную и неизвестную информацию	8.1.2.1 понимать художественное произведение, различать открытую и скрытую (подтекст) информацию	9.1.2.1 понимать художественное произведение, критически осмысливать услышанное или прочитанное, выражать мнение
1.3 Чтение наизусть и цитирование	5.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов небольшого объема (поэтические, прозаические)	6.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов (поэтических, прозаических, драматических)	7.1.3.1 находить в тексте и выразительно читать наизусть цитаты, фрагменты произведения, связанные с характеристикой лирического героя и/или образа персонажа	8.1.3.1 находить в тексте и выразительно читать наизусть цитаты, фрагменты отражающие тематику произведения	9.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть цитаты, фрагменты отражающие тематику произведения

1.4	5.1.4.1	6.1.4.1	7.1.6.1	8.1.4.1	9.1.4.1
Составление плана	составлять простой план	составлять простой и вопросный план	составлять назывной , и вопросный (простой и сложный) план	составлять простой цитатный план	составлять назывной (простой и сложный) составлять сложный цитатный п
1.5	5.1.5.1	6.1.5.1	7.1.5.1	8.1.5.1	9.1.5.1
Пересказ	кратко пересказывать содержание произведения или отрывка	пересказывать (кратко, подробно) содержание произведения небольшой эпической или драматической формы	пересказывать (кратко, подробно, выборочно) содержание произведения или отрывка, выражая свое мнение о героях и событиях	пересказывать содержание произведения или отрывка, используя разные приемы цитирования	пересказывать содержание произведения используя разные приемы пересказа, творчески переосмысливать развитие сюжета
1.6	5.1.6.1	6.1.6.1	7.1.6.1	8.1.6.1	9.1.6.1
Ответы	давать краткий и полный ответ на	давать развернутый ответ на вопрос	давать аргументированный ответ на проблемный	давать аргументированный	давать развернутый

на воп рос ы	вопрос		вопрос	ый ответ на проблемный вопрос, используя цитаты	аргументир ный ответ н проблемны вопрос
-----------------------	--------	--	--------	---	--

2) раздел 2 "Анализ и интерпретация текста":

таблица 3

Подра дел	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс
2.1 Жанр	5.2.1.1 определять жанр и его признаки (былина, сказка, литературная сказка) при поддержке учителя	6.2.1.1 определять жанр и его признаки (рассказ, повесть, пьеса- сказка)	7.2.1.1 определять жанр и его признаки (притча, баллада, басня, легенда, комедия, лирическое стихотворение, фэнтези, фантастический рассказ)	8.2.1.1 определять жанр и его признаки (трагедия, комедия, поэма)	9.2.1.1 определять жанр и его признаки (сонет, роман, роман в письмах, святочный рассказ)
2.2 Тема и идея	5.2.2.1 определять основную мысль произведения при поддержке учителя	6.2.2.1 определять основную мысль произведения, опираясь на его структурные элементы	7.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая свое мнение о поступках героев	8.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая свое мнение о проблематике	9.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая мнение об их актуальности и
2.3 Комп озици я	5.2.3.1 выделять в тексте	6.2.3.1 выделять в тексте	7.2.3.1 выделять в тексте произведения	8.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы	9.2.3.1 выделять в тексте произведения

	произведения элементы композиции при поддержке учителя	произведения элементы композиции	элементы композиции, объяснять их роль в сюжете произведения	композиции, объяснять роль эпиграфа и его смысл	элементы композиции, объяснять значение вставных эпизодов
2.4 Анали з эпизо дов	5.2.4.1 анализировать эпизоды, важные для характеристики главных героев, при поддержке учителя	6.2.4.1 анализировать эпизоды драматических и прозаических произведений, важные для характеристик и главных героев	7.2.4.1 анализировать в прозаическом, драматическом и лирическом произведениях эпизоды, важные для характеристики главных и второстепенных героев	8.2.4.1 анализировать эпизоды произведений, объяснять их связь с проблематикой	9.2.4.1 анализировать эпизоды произведений, объяснять их связь с проблематикой и роль в развитии сюжета
2.5 Харак терис тика герое в	5.2.5.1 характеризовать героев при поддержке учителя	6.2.5.1 характеризова ть героев, используя план и цитаты из текста	7.2.5.1 характеризовать героев произведения на основе деталей и цитат из текста	8.2.5.1 характеризовать героев произведения, их поступки , мотивы поведения	9.2.5.1 характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы поведения, значение имен и фамилий
2.6 Худож естве нный мир произ веден ия в разны х	5.2.6.1 анализировать художественное пространство и оформлять свое представление в рисунках, схемах, кластерах	6.2.6.1 анализировать художественно е пространство и время и оформлять свое представление	7.2.6.1 анализировать сюжет и композицию, художественные образы и оформлять свое представление в таблицах, схемах, кластерах	8.2.6.1 анализировать систему образов, структуру произведения и оформлять свое представление с помощью различных способов свертывания информации (схемы, таблицы, презентации,	9.2.6.1 анализировать систему образов, структуру произведения, оформляя свое представление с помощью различных способов свертывания информации (схемы, таблицы, интеллект-

форм ах предс тавле ния		в рисунках, схемах, кластерах		диаграммы)	карты, ментальные карты, диаграммы)
2.7 Отно шени е автор а	5.2.7.1 определять отношение автора к главным героям при поддержке учителя	6.2.7.1 определять отношение автора к главным	7.2.7.1 определять отношение автора к главным и второстепенным героям	8.2.7.1 определять отношение автора к главным и второстепенным героям, аргументируя свою позицию	9.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к героям
2.8 Литер атурн ые прие мы и изобр азите льны е средс тва	5.2.8.1 анализировать изобразительны е средства в художественном тексте (гиперболы, эпитеты, сравнения, аллегии, параллелизм) при поддержке учителя	6.2.8.1 анализировать изобразительны е средства (метафоры, олицетворения) и фигуры поэтического синтаксиса (риторические вопросы, обращения восклицания, антитезы, перифразы)	7.2.8.1 анализировать изобразительные средства и фигуры поэтического синтаксиса в художественном тексте (аллитерации, ассонанс, аллегии, инверсии, анафоры), основные приемы комического (сатира, юмор, гротеск, ирония, сарказм)	8.2.8.1 анализировать способы авторской характеристики героев, изобразительные средства, в том числе звукопись и цветопись, фигуры поэтического синтаксиса (риторические фигуры, антитезы, перифразы, инверсии, анафоры, градация), литературные приемы (символ, психологический параллелизм, автобиографизм)	9.2.8.1 анализировать средства и приемы создания образов, изобразительные средства и фигуры поэтического синтаксиса (эпитеты, сравнения метафоры, олицетворения, риторические фигуры, антитезы, перифразы аллитерации, ассонансы, аллегии, инверсии, анафоры, градация, парцелляция)
2.9 Творч еское пись мо	5.2.9.1 писать творческие работы (сказки, рассказы, мини- сочинения на литературные	6.2.9.1 писать творческие работы (рассказы, мини- сочинения на	7.2.9.1 писать творческие работы (мифы, рассказы, мини- сочинения на литературные темы, сравнительные	8.2.9.1 писать творческие работы (сочинения, притча, отзыв, репортаж, интервью с литературным героем), выражая свое отношение к	9.2.9.1 писать творческие работы (письмо литературному герою, сценарии), выражая отношение к герою, его поступкам, используя

	темы по опорным словам, иллюстрациям)	литературные темы), выражая свое понимание прочитанного, используя изобразительные средства языка	характеристики), выражая свое понимание прочитанного, используя изобразительные средства языка	прочитанному, используя изобразительные средства языка	изобразительные средства	
--	---------------------------------------	--	---	--	--------------------------	--

3) раздел 3 "Оценка и сравнительный анализ":

таблица 4

Подраздел	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
3.1 Оценивание художественного произведения	5.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, выражая свои мысли и чувства	6.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, оценивая поступки главных героев	7.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, выражая мнение о героях и событиях	8.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения и отстаивая свою точку зрения, оценивая поведение, поступки героев, позицию автора	9.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, объясняя свою позицию с учетом различных мнений	10.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, объясняя свою позицию с учетом различных мнений
3.2 Сравнение художественного произведения с произведениями	5.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, объясняя сходства и различия при поддержке учителя	6.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, объясняя сходства и различия при поддержке учителя (план сравнительной характеристики)	7.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, характеризуя сходства и различия в средствах создания образов	8.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, характеризуя специфические средства создания образов в разных видах искусства	9.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, характеризуя сходства и различия в средствах создания образов	10.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, характеризуя сходства и различия в средствах создания образов

ми друг их видо в иску сств а						
3.3	5.3.3.1	6.3.3.1	7.3.3.1	8.3.3.1	9.3.3.1	10.3.
Сопоставление произведений литературы	сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике, при поддержке учителя	сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике и проблематике	сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике/ проблематике/ жанру	сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике/ проблематике/ жанру, учитывая особенности национальной культуры	сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике/ проблематике/ жанру, учитывая особенности национальной культуры; аргументировать свое мнение	сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, близкие по тематике/ проблематике/ жанру, учитывая особенности национальной культуры; аргументировать свое мнение
3.4	5.3.4.1	6.3.4.1	7.3.4.1	8.3.4.1	9.3.4.1	10.3.
Оценивание высказываний	оценивать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения соответствия теме	оценивать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения полноты раскрытия темы	оценивать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения полноты и глубины раскрытия темы, уместности цитирования	оценивать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения полноты и глубины раскрытия темы, композиционного единства	оценивать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения полноты и глубины раскрытия темы, композиционного, фактологической точности	оценивать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения полноты раскрытия темы, композиционного, фактологической точности

4) раздел 4 "Коррекционное восстановление недостатков развития":

таблица 5

--	--

Подразделы	Цели коррекции					
	5 класс	6класс	7класс	8класс	9класс	10класс
4.1 Коррекция сенсорных нарушений	5.4.1.1 уметь зрительно воспринимать материал 5.4.1.2 уметь воспринимать материал на слух	6.4.1.1 умение зрительно-моторной координации	7.4.1.1 уметь удерживать в поле зрения зрительный стимул при выполнении зрительной задачи	8.4.1.1 уметь управлять зрительными нарушениями	9.4.1.1 уметь визуально выборочно воспринимать матер	10.4.1.1 уметь воспринимать объем
4.2. Коррекция психомоторики	5.4.2.1 уметь ориентироваться в пространстве листа	6.4.2.1 уметь целенаправленно выполнять действия по инструкции	7.4.2.1 уметь воспроизводить движения точно и качественно	8.4.2.1 уметь воспроизводить самопроизвольно согласовываемые движения и действия	9.4.2.1 уметь самостоятельно воспроизводить движения	10.4.2.1 уметь управлять качеством движений физиологической работ
4.3 Коррекция речи	5.4.3.1 умение правильного звукопроизношения 5.4.3.2 умение звуко-буквенного восприятия	6.4.3.1 умение правильного дыхания 6.4.3.2 умение артикуляционной моторики	7.4.3.1 умение постановки логического ударения 7.4.3.2 умение правильно ставить интонацию	8.4.3.1 умение правильного чтения и письма	9.4.3.1 уметь воспроизводить развернутую речь	10.4.3.1 коммуникативные навыки
4.4. Коррекция моторики рук	5.4.4.1 уметь зрительно-двигательно координировать движения мелкой моторики рук	6.4.4.1 уметь управлять общей и мелкой моторикой	7.4.4.1 уметь координировать движения пальцев рук	8.4.4.1 уметь произвольно производить движения руками	9.4.4.1 уметь стабильно удерживать запястья	10.4.4.1 согласовывать коллективные работы
4.5. Коррекция мыслительной деятельности	5.4.5.1 умение наглядно-действенного мышления	6.4.5.1 умение наглядно-образного мышления	7.4.5.1 умение ассоциативного мышления	8.4.5.1 умение словесно-логического мышления	9.4.5.1 умение наглядно-схематического мышления	10.4.5.1 устанавливать аналогии
4.6. Коррекция внимания	5.4.6.1 уметь управлять процессами внимания	6.4.6.1 уметь концентрировать внимание	7.4.6.1 уметь удерживать устойчивость внимания	8.4.6.1 уметь направлять внимания	9.4.6.1 уметь переключать внимание	10.4.6.1 сосредотачивать внимание на объекте

я						матер
4.7.						
Коррекц ия памяти	5.4.7.1 уметь запоминать на слух	6.4.7.1 уметь запоминать движения	7.4.7.1 уметь запоминать зрительно памяти	8.4.7.1 уметь запоминать по смыслу, ассоциативно	9.4.7.1 уметь запоминать образно	10.4.7 управ логи

46. Настоящая Программа реализуется на основе Долгосрочного плана к Типовой учебной программе по учебному предмету "Русская литература" для обучающихся с нарушением опорно-двигательного аппарата 5-10 классов уровня основного среднего образования по обновленному содержанию согласно приложению к настоящей Программе. В долгосрочном плане обозначен объем учебных целей реализуемых в каждом разделе.

47. Распределение часов на изучение раздела и тем предоставляется на усмотрение учителя.

Приложение

к Типовой учебной прог

по учебному предмету "Н

литература" для 5-10 кл

уровня основного сред

образования по обновл

содержанию

Долгосрочный план по реализации Типовой учебной программы по учебному предмету "Русская литература" для обучающихся с нарушением опорно-двигательного аппарата 5-10 классов уровня основного среднего образования по обновленному содержанию (с русским языком обучения)

1) 5 класс:

таблица 1

Тема	Изучаемые произведения	Навыки	Цели обучения
1 четверть			

Героический эпос	1. Былины. Цикл об Илье Муромце 2. А.С. Пушкин. "Песнь о вещем Олеге" 3. М.Ю. Лермонтов. "Бородино" 4. М. Шаханов. "Отрарская поэма о побежденном победителе, или Просчет Чингисхана"	Понимание и ответы на вопросы	5.1.1.1 понимать термины: художественная литература, фольклор, героический эпос, былина, сказка, литературная сказка, сюжет, композиция, художественное время и пространство, конфликт, герой, повествователь, рассказчик, эпитет, сравнение, аллегория, параллелизм;
			5.1.2.1 иметь общее представление о художественном произведении по теме;
			5.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов небольшого объема (поэтические, прозаические);
			5.1.4.1 составлять простой план;
			5.1.6.1 давать краткий и полный ответ на вопрос
		Анализ и интерпретация	5.2.1.1 определять жанр и его признаки (былина, сказка, литературная сказка) при поддержке учителя;
			5.2.2.1 определять основную мысль произведения при поддержке учителя;
			5.2.5.1 характеризовать героев при поддержке учителя;
			5.2.8.1 анализировать изобразительные средства в художественном произведении (гипербола, эпитеты, сравнения, аллегории, параллелизм) при поддержке учителя;
		Оценочный анализ	5.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, выражая свои мысли;
		Коррекционное воспитание и развитие	5.4.1.1 умение зрительного восприятия;
			5.4.3.2 умение звуко-буквенного восприятия

		ия	
2 четверть			
Литературная поэтическая сказка	1. Мифы Древней Греции (о Геракле, Прометее, Икаре) 2. В.А. Жуковский. "Сказка о царе Берендее" 3. А.С. Пушкин. "Сказка о мертвой царевне и семи богатырях" 4. К. Д. Бальмонт. "Фейные сказки"	Понимание и ответы на вопросы	5.1.2.1 иметь общее представление о художественном произведении по теме; 5.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов небольшого объема (поэтические, прозаические); 5.1.5.1 кратко пересказывать содержание произведения или отрывка
		Анализ и интерпретация	5.2.1.1 определять жанр и его признаки (былина, сказка, литературная сказка) при поддержке учителя; 5.2.2.1 определять основную мысль произведения при поддержке учителя; 5.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции при поддержке учителя; 5.2.4.1 анализировать эпизоды, важные для характеристики главных героев при поддержке учителя; 5.2.5.1 характеризовать героев при поддержке учителя; 5.2.9.1 писать творческие работы (сказки, рассказы, мини-сочинения) на литературные темы по опорным словам, иллюстрациям
		Оценка и сравнительный анализ	5.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской литературы, близкие по тематике, при поддержке учителя
		Коррекционное восстановление недостатков	5.4.6.1 уметь управлять процессами внимания

		атков развит ия	
3 четверть			
Литера турная прозаи ческая сказка	1. Г.Х. Андерсен. "Снежная королева"	Понимание и ответы на вопросы	5.1.1.1 понимать термины: художественная литература, фольклор, героический эпос, былина, сказка, литературная сказка, сюжет, композиция, художественное время и пространство, конфликт, герой, повествователь, рассказчик, эпитет, сравнение, аллегория, параллелизм; 5.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов небольшого объема (поэтические, прозаические); 5.1.6.1 давать краткий и полный ответ на вопрос
		Анализ и интерпретация	5.2.2.1 определять основную мысль произведения при поддержке учителя; 5.2.4.1 анализировать эпизоды, важные для характеристики главных героев при поддержке учителя;
	2. О. Уайльд. "Соловей и роза"	Анализ и интерпретация	5.2.5.1 характеризовать героев при поддержке учителя;
	3. К.Г. Паустовский. "Теплый хлеб"		5.2.6.1 анализировать художественное пространство и оформлять свое представление в рисунках, схемах, кластерах;
	4. Г.В. Черноголовина. "Сказка об одном зернышке"	Оценка и сравнительный анализ	5.2.7.1 определять отношение автора к главным героям при поддержке учителя;
			5.2.8.1 анализировать изобразительные средства в художественном произведении (гиперболы, эпитеты, сравнения, аллегии, параллелизм) при поддержке учителя;
		Коррекционно-восстановительные	5.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями искусства, объясняя сходства и различия при поддержке учителя
			5.4.7.1 уметь запоминать на слух

		новление недостатков развития	
4 четверть			
Фольклорные элементы в литературных произведениях	1. А.С. Пушкин. "Руслан и Людмила" 2. М.М. Пришвин. "Кладовая солнца"	Понимание и ответы на вопросы	5.1.2.1 иметь общее представление о художественном произведении по теме; 5.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов небольшого объема (поэтические, прозаические); 5.1.4.1 составлять простой план
		Анализ и интерпретация	5.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции при поддержке учителя; 5.2.4.1 анализировать эпизоды, важные для характеристики главных героев при поддержке учителя; 5.2.5.1 характеризовать героев при поддержке учителя; 5.2.6.1 анализировать художественное пространство и оформлять свое представление в рисунках, схемах, кластерах; 5.2.7.1 определять отношение автора к главным героям при поддержке учителя; 5.2.8.1 анализировать изобразительные средства в художественном тексте (гиперболы, эпитеты, сравнения, аллегории, параллелизм) при поддержке учителя; 5.2.9.1 писать творческие работы (сказки, рассказы, мини-сочинения) на литературные темы по опорным словам, иллюстрациям)
		Оценка и сравнительный	5.3.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения соответствия теме

Тема	Изучаемые произведения	Навык и	Цели обучения
1 четверть			
Мифы народов мира	1. Мифы Древней Греции (о Геракле, Прометее, Икаре, Актеоне) 2. Е.В. Курдаков. "Псы Актеона" 3. Славянская мифология (миф о Солнце, мифы о представителях низшей мифологии) 4. Тюркская мифология (миф о создании мира)	Понимание и ответы на вопросы	6.1.1.1 понимать термины: художественный мир, миф, мифический образ, рассказ, повесть, пьеса-сказка, афиша, портрет, пейзаж, метафора, олицетворение, риторические фигуры; перифраз; эпос, лирика, драма как роды литературы; 6.1.2.1 иметь общее представление о художественном произведении, понимать главную и второстепенную информацию; 6.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов (поэтических, прозаических, драматических); 6.1.5.1 пересказывать (кратко, подробно) содержание произведения небольшой эпической или драматической формы, выражая суждения о героях и событиях
	5. Библейская мифология (о Вавилонской башне, царе Соломоне, Содоме и Гоморре)	Анализ и интерпретация	6.2.1.1 определять жанр и его признаки (рассказ, повесть, пьеса, поэма); 6.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, роль в сюжете произведения; 6.2.5.1 характеризовать героев, используя план и цитаты из текста

			6.2.9.1 писать творческие работы (мифы, рассказы, мини-сочинения на литературные темы, сравнительные характеристики), выражая свое понимание прочитанного, используя изобразительные средства
		Оценк а и сравн итель ный анали з	6.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения, оценивая по героям
		Корре кцион ное восст ановл ение недос татков	6.4.1.1. умение зрительно-моторной координации
		разви тия	

2 четверть

Рождест во в литерату ре	1. Б.Л. Пастернак. "Рождественская звезда"	Пони мание и ответ ы на вопро сы	6.1.1.1 понимать термины: художественный мир, миф, мифический, мифологический образ, рассказ, повесть, пьеса-сказка, афиша, портрет, пейзаж, метафора, олицетворение, риторические фигуры, перифраз; эпос, лирика, драма как роды литературы;
	2. Н.В. Гоголь. "Ночь перед Рождеством"		6.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов (поэтических, прозаических, драматических);
	3. Ф.М. Достоевский. "Мальчик у Христа на елке" (или Л.Н.Андреев. "Ангелочек")		6.1.5.1 пересказывать (кратко, подробно) содержание произведения небольшой эпической или драматической формы, выражая свое отношение к героям и событиям;
	4. В.Токарева. "Рождественский рассказ"	Анали з и интер прета ция	6.1.6.1 давать развернутый ответ на вопрос 6.2.2.1 определять основную мысль произведения, опираясь на структурные элементы; 6.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции

			роль в сюжете произведения;
			6.2.4.1 анализировать эпизоды драматических и прозаических произведений, важные для характеристики главных героев;
			6.2.5.1 характеризовать героев, используя план и цитаты из текста;
			6.2.7.1 определять отношение автора к главным и второстепенным персонажам;
		Оценк а и сравн итель ный анали з	6.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, мировой литературы, близкие по тематике и проблематике
		Корре кцион ное восст ановл ение недос татков	6.4.2.1. уметь целенаправленно выполнять действия по инструкции;
		разви тия	6.4.5.1 умение наглядно-образного мышления
3 четверть			
Нравств енный выбор человек а	1. И.С. Тургенев. "Муму" 2. Л.Н. Толстой. "Кавказский пленник" 3. В.С. Высоцкий. "Песня о друге"	Пони мание и ответ ы на вопро сы	6.1.4.1 составлять простой цитатный план
		Анали з и интер прета ция	6.2.1.1 определять жанр и его признаки (рассказ, повесть, пьеса);
			6.2.2.1 определять основную мысль произведения, опираясь на структурные элементы;
			6.2.4.1 анализировать эпизоды драматических и прозаических произведений, важные для характеристики главных героев;

			произведений, важные для характеристики главных героев; 6.2.5.1 характеризовать героев, используя план и цитаты из текстов; 6.2.6.1 анализировать художественное пространство и время в произведении; представлять в рисунках, схемах, кластерах; 6.2.7.1 определять отношение автора к главным и второстепенным персонажам; 6.2.8.1 анализировать изобразительные средства (метафоры, олицетворения) и фигуры поэтического синтаксиса (риторические обращения, восклицания, антитезы, перифразы); 6.2.9.1 писать творческие работы (мифы, рассказы, мини-сочинения на литературные темы, сравнительные характеристики), выражая собственное понимание прочитанного, используя изобразительные средства;
		Оценки и сравнительный анализ	6.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, объясняя сходства и различия при поддержке аргументов (план сравнительной характеристики)
		Коррекционное восстановление недостающих элементов развития	6.4.7.1 умение запоминать движения
4 четверть			
Сказочные и мифологические элементы в	1. А.Н. Островский. "Снегурочка" 2. С.Я. Маршак. "Умные вещи"	Понимание и ответы на вопросы	6.1.1.1 понимать термины: художественный мир, миф, мифический, мифологический образ, рассказ, повесть, пьеса-сказка, афиша, портрет, пейзаж, метафора, олицетворение, риторические фигуры, перифраз; эпос, лирика, драма как роды;

литерату рных произве дениях	3. М.Ю. Лермонтов. "Русалка"	сы	6.1.2.1 иметь общее представление о художественном произв понимать главную и второстепенную информацию;
			6.1.3.1 читать наизусть выразительно фрагменты текстов (поэ прозаических, драматических);
			6.1.4.1 составлять простой цитатный план;
			6.1.6.1 давать развернутый ответна вопрос
		Анали з и интер прета ция	6.2.5.1 характеризовать героев, используя план и цитаты из те
			6.2.6.1 анализировать художественное пространство и время, своҮ представление в рисунках, схемах, кластерах;
			6.2.8.1 анализировать изобразительные средства (метафоры, олицетворения) и фигуры поэтического синтаксиса (риториче обращения, восклицания, антитезы, перифразы)
		Оценк а и сравн итель ный анали з	6.4.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения полноты раскрытия темы, ум цитирования
		Корре кцион ное восст ановл ение недос татков разви тия	6.4.5.1 умение наглядно-образного мышления

3) 7 класс:

таблица 3

Тема	Изучаемые произведения	Навык и	Цели обучения
1 четверть			
Притчи и легенды в литературе	1. Притча о блудном сыне, легенда об Арионе 2. А.С. Пушкин "Арион", "Анчар" 3. А.С. Пушкин. "Станционный смотритель" 4. К.Г. Паустовский "Телеграмма"	Понимание и ответы на вопросы	7.1.1.1 понимать термины: притча, легенда, баллада, басня, литературное направление, классицизм, фантастический рассказ, комедия, фэнтези, юмор, гротеск, сарказм, ирония, художественная деталь, лирический пейзаж, рифма, аллитерация, ассонанс, аллегория, инверсия, анафора;
			7.1.2.1 понимать художественное произведение в деталях, включая из неизвестную информацию;
			7.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть фрагменты произведения, связанные с характеристикой лирического образа персонажа;
			7.1.4.1 составлять сложный план;
			7.1.6.1 давать аргументированный ответ на проблемный вопрос
		Анализ и интерпретация	7.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая своё мнение о героях;
		Оценка и сравнительный анализ	7.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, объяснять эпиграфа и его смысл;
			7.2.4.1 анализировать в прозаическом, драматическом и лирическом произведениях эпизоды, важные для характеристики главных и второстепенных героев;
			7.2.5.1 характеризовать героев произведения на основе деталей и цитат
			7.4.1.1 участвовать в обсуждении произведения, выражая мнение о героях и событиях

		Коррекционное воспитание детей с недостатками развития	7.4.1.1 уметь удерживать в поле зрения зрительный стимул при выполнении зрительной задачи
2 четверть			
Человек и природа	1. Стихотворения А.С. Пушкина, С.А. Есенина, А.А. Фета 2. У. Блейк. "Тигр" 3. О.О. Сулейменов. "Волчата" 4. Р. Бредбери. "Зеленое утро" 5. А.Новоселов. "Санькин марал"	Понимание и ответы на вопросы	7.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наиболее интересные фрагменты произведения, связанные с характеристикой лирического героя, образа персонажа
		Анализ и интерпретация	7.2.1.1 определять жанр и его признаки (притча, баллада, басня, легенда, лирическое стихотворение, фэнтези, фантастический рассказ);
			7.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая своё мнение о героях;
			7.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, объясняя значение эпиграфа и его смысл;
			7.2.5.1 характеризовать героев произведения на основе деталей и цитат;
			7.2.6.1 анализировать сюжет и композицию, художественные образы, своё представление в таблицах, схемах, кластерах, презентациях;
			7.2.8.1 анализировать изобразительные средства и фигуры поэтического языка в художественном тексте (аллитерации, ассонансы, аллегории, инверсии, основные приемы комического (сатира, юмор, гротеск, ирония, сарказм));
			7.2.9.1 писать творческие работы (сочинения, притча, отзыв, репортаж, литературным героем), выражая своё отношение к прочитанному, используя изобразительные средства языка

		Оценк а и сравн итель ный анали з	7.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской литературы, близкие по тематике/ проблематике/жанру
		Корре кцион ное восста новле ние недос татков	7.4.5.1 умение ассоциативного мышления
		развит ия	
3 четверть			
Сатир а и юмор в литер атуре	1. И.А. Крылов. Басни 2. Д.И. Фонвизин. "Недоросль" 3. М.Е. Салтыков-Щедрин. "Сказка о том, как один мужик двух генералов прокормил" 4. М.М. Зощенко. Сатирические рассказы (по выбору учителя)	Поним ание и ответ ы на вопро сы	7.1.1.1 понимать термины: притча, легенда, баллада, басня, литературное направление, классицизм, фантастический рассказ, комедия, фэнтези, юмор, гротеск, сарказм, ирония, художественная деталь, лирический образ, рифма, аллитерация, ассонанс, аллегория, инверсия, анафора;
			7.1.2.1 понимать художественное произведение в деталях, включая и неизвестную информацию; 7.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наиболее интересные фрагменты произведения, связанные с характеристикой лирического героя, образа персонажа; 7.1.5.1 пересказывать (кратко, подробно, выборочно) содержание произведения, отрывка, выражая своё мнение о героях и событиях; 7.1.6.1 давать аргументированный ответ на проблемный вопрос
		Анали з и интер прета ция	7.2.5.1 характеризовать героев произведения на основе деталей и цитат; 7.2.6.1 анализировать сюжет и композицию, художественные образы, своё представление в таблицах, схемах, кластерах, презентациях;

			7.2.7.1 определять отношение автора к главным и второстепенным героям, аргументируя свою позицию; 7.2.8.1 анализировать изобразительные средства и фигуры поэтического языка в художественном тексте (аллитерации, ассонансы, аллегории, инверсии); основные приемы комического (сатира, юмор, гротеск, ирония, сарказм);
		Оценк а и сравн итель ный анали з	7.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями искусства, характеризуя сходства и различия в средствах создания образа;
		Корре кцион ное восста новле ние недос татков развит ия	7.4.3.1 умение постановки логического ударения

4 четверть

Мораль, этика, ценности	1. В.А. Жуковский. Баллады 2. В. Набоков. "Рождество" 3. В. Тендряков. "Хлеб для собаки" 4. Д. Толкиен. "Хоббит, или Туда и Обратно"	Понимание и ответы на вопросы	7.1.4.1 составлять сложный план; 7.1.5.1 пересказывать (кратко, подробно, выборочно) содержание произведения по отрывку, выражая своё мнение о героях и событиях
		Анализ и интерпретация	7.2.1.1 определять жанр и его признаки (притча, баллада, басня, легенда, лирическое стихотворение, фантастика, фантастический рассказ); 7.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, объяснять значение эпиграфа и его смысл; 7.2.4.1 анализировать в прозаическом, драматическом и лирическом произведениях эпизоды, важные для характеристики главных и второстепенных героев;

			7.2.5.1 характеризовать героев произведения на основе деталей и цитат; 7.2.7.1 определять отношение автора к главным и второстепенным героям, аргументируя свою позицию; 7.2.9.1 писать творческие работы (сочинения, притча, отзыв, репортаж, литературным героем), выражая своё отношение к прочитанному, используя изобразительные средства языка
		Оценк а и сравн итель ный анали з	7.4.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения полноты и глубины раскрытия темы, уместности цитирования, композиционного единства
		Корре кцион ное восста новле ние недос татков развит ия	7.4.6.1 уметь удерживать устойчивость внимания

4) 8 класс:

таблица 4

Тема	Изучаемые произведения	Навыки	Цели обучения
1 четверть			
Дети и взрослые	1. Н.А. Некрасов. "Школьник", "Крестьянские дети" 2. В. Распутин "Уроки французского"	Понимание и ответы на вопросы	8.1.1.1 понимать термины: романтизм и реализм как литературные направления, исторический образ (персонаж), трагедия, комедия, поэма, символ, психологизм, параллелизм, афоризм, эпиграф, прототип, автобиографизм; 8.1.2.1 понимать художественное произведение, критически осмысливать открытую и скрытую (подтекст) информацию;

			8.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть фрагменты, отражающие тематику произведения; 8.1.4.1 составлять сложный цитатный план; 8.1.5.1 пересказывать содержание произведения или отрывка, используя приемы цитирования; 8.1.6.1 давать аргументированный ответ на проблемный вопрос, используя
	3. Ч. Айтматов "Белый пароход"	Анализ и интерпретация	8.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая своё мнение о нём 8.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, объясняя вставных эпизодов; 8.2.5.1 характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы поведения, значение имен и фамилий
		Оценка и сравнительный анализ	8.4.1.1 участвовать в обсуждении произведения, отстаивая свою точку зрения, оценивая поведение, поступки героев, позицию автора
		Коррекционное восстановление недостающих элементов развития	8.4.2.1 уметь самопроизвольно согласовывать движения и действия 8.4.3.1 умение правильного чтения и письма
2 четверть			
Любовь и честность	1. У. Шекспир. "Ромео и Джульетта" 2. А.С. Пушкин. "Капитанская"	Понимание и ответы на вопросы	8.1.2.1 понимать художественное произведение, критически осмысливать открытую и скрытую (подтекст) информацию; 8.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть фрагменты, отражающие тематику произведения

	дочка"	3. Лирика поэтов 19 века	4. О.О. Сулейменов. "Последнее слово акына Смета"	Анализ и интерп ретаци я	8.2.1.1 определять жанр и его признаки (трагедия, комедия, поэма); 8.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая своё мнение о нём; 8.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, объяснять роль вставных эпизодов; 8.2.6.1 анализировать систему образов, хронотоп, структуру произведения, своё представление с помощью различных способов свёртывания информации (схемы, таблицы, интеллект-карты, ментальные карты, ПОПС-формулы, карты); 8.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к героям; 8.2.8.1 анализировать способы авторской характеристики героев, изображая их средствами, в том числе звукопись и цветопись фигуры поэтического синтаксиса (риторические фигуры, антитезы, перифразы, инверсии, анафоры, градации), литературные приемы (символ, психологический параллелизм, автобиографизм); 8.2.9.1 писать творческие работы (письмо литературному герою, сценарий, отношение к герою, его поступкам, используя изобразительные средства);
				Оценка и сравни тельны й анализ	8.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями другого искусства, характеризуя специфические средства создания образов в различных видах искусства; 8.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской литературы, близкие по тематике/проблематике/жанру, учитывая особенности национальной культуры
				Коррек ционно е восста новлен ие недост атков развит ия	8.4.5.1 умение словесно-логического мышления; 8.4.7.1 уметь запоминать по смыслу

Сатира и юмор	1. Н.В. Гоголь. "Ревизор" 2. А.П. Чехов. Рассказы (по выбору учителя) 3. В. М. Шукшин. Рассказы (по выбору учителя)	Понимание и ответы на вопросы	8.1.1.1 понимать термины: романтизм и реализм как литературные направления, исторический образ (персонаж), трагедия, комедия, поэма, символ, психологизм, параллелизм, афоризм, эпиграф, прототип, автобиографизм; 8.1.5.1 пересказывать содержание произведения или отрывка, используя приемы цитирования; 8.1.6.1 давать аргументированный ответ на проблемный вопрос, используя
		Анализ и интерпретация	8.2.4.1 анализировать эпизоды произведений, объяснять их связь с проблемой, роль в развитии сюжета; 8.2.5.1 характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы поведения, значение имен и фамилий; 8.2.6.1 анализировать систему образов, хронотоп, структуру произведения, свое представление с помощью различных способов свертывания информации (схемы, таблицы, интеллект-карты, ментальные карты, формулы, диаграммы); 8.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к героям; 8.2.8.1 анализировать способы авторской характеристики героев, изображения, средства, в том числе звукопись и цветопись, фигуры поэтического синтаксиса (риторические фигуры, антитезы, перифразы, инверсии, анафоры, градации), литературные приемы (символ, психологический параллелизм, автобиографизм);
		Оценки и сравнительный анализ	8.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, характеризуя специфические средства создания образов в различных видах искусства; 8.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской литературы, близкие по тематике/проблематике/жанру, учитывая особенности национальной культуры
		Коррекционное воспитание и развитие	8.4.3.1 умение правильного чтения и письма 8.4.4.1 уметь произвольно производить движения руками 8.4.6.1 уметь направлять внимания

		атков развит ия	
4 четверть			
Меч ты и реал ьнос ть	1. М.Ю. Лермонтов. "Мцыри" 2. А. Грин. "Алые паруса" 3. А. де Сент-Экзюпери. "Маленький принц" 4. М. Цветаева. Лирика 5. А. Ахматова. "У самого моря"	Поним ание и ответы на вопрос ы	8.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наизусть фрагменты, отражающие тематику произведения; 8.3.4.1 составлять сложный цитатный план
		Анализ и интерп ретаци я	8.2.1.1 определять жанр и его признаки (трагедия, комедия, поэма); 8.2.4.1 анализировать эпизоды произведений, объяснять их связь с про роль в развитии сюжета; 8.2.6.1 анализировать систему образов, хронотоп, структуру произведений, сво представление с помощью различных способов свёртывания инф (схемы, таблицы, интеллект-карты, ментальные карты, формулы, диаграммы)
			8.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к героям; 8.2.8.1 анализировать способы авторской характеристики героев, изобра средства, в том числе звукопись и цветопись, фигуры поэтического син (риторические фигуры, антитезы, перифразы, инверсии, анафоры, града литературные приемы (символ, психологический параллелизм, автобио
			8.2.9.1 писать творческие работы (письмо литературному герою, сценар отношение к герою, его поступкам, используя изобразительные средства
		Оценка и сравни тельны й анализ	8.4.1.1 участвовать в обсуждении произведения, отстаивая свою точку з оценивая поведение, поступки героев, позицию автора; 8.4.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (свои, одноклас зрения полноты и глубины раскрытия темы, композиционного единств фактологической точности
		Коррек ционно е восста новлен	8.4.1.1. уметь управлять зрительными нарушениями 8.4.7.1 уметь запоминать по смыслу

		ие недост атков развит ия	
--	--	---------------------------------------	--

5) 9 класс:

таблица 5

Тема	Изучаемые произведения	Навыки	Цели обучения
1 четверть			
Странно сти любви	1. У. Шекспир. Сонеты	Понимание и ответы на вопросы	9.1.1.1 понимать термины: романтизм и реализм как литературные и исторический образ (персонаж), трагедия, комедия, поэма, символ, психологический параллелизм, афоризм, эпиграф, прототип, автобиография;
	2. П.Н. Васильев. "И имя твоё..." и другие стихотворения		9.1.2.1 понимать художественное произведение, критически осмысливать, различать открытую и скрытую (подтекст) информацию;
	3. А.С. Пушкин. Лирика, "Цыганы"		9.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать найденные фрагменты, отражающие тематику произведения;
	4. И.С. Тургенев. "Ася"		9.1.4.1 составлять сложный цитатный план;
	5. А.И. Куприн. "Олеся"	Анализ и интерпретация	9.1.5.1 пересказывать содержание произведения или отрывка, используя приемы цитирования; 9.1.6.1 давать аргументированный ответ на проблемный вопрос, используя текст; 9.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая своё мнение по проблематике; 9.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, объяснять вставных эпизодов; 9.2.5.1 характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы поведения, значение имен и фамилий;

			9.2.8.1 анализировать способы авторской характеристики героев, изобразительные средства, в том числе звукопись и цветопись, фигуры поэтического слова (риторические фигуры, антитезы, перифразы, инверсии, анафоры, градации), литературные приемы (символ, психологический параллелизм, авторская манера)
		Оценка и сравнительный анализ	9.4.1.1 участвовать в обсуждении произведения, отстаивая свою точку зрения, оценивая поведение, поступки героев, позицию автора
		Коррекционное восстановление недостатков развития	9.4.1.1 уметь визуально выборочно воспринимать материал

2 четверть

Тема маленького человека	1. Н.В. Гоголь. "Шинель" 2. Ф.М. Достоевский. "Бедные люди" 3. Л.Н. Толстой. "После бала". 4. А.И. Куприн. "Гранатовый браслет"	Понимание и ответы на вопросы	9.1.2.1 понимать художественное произведение, критически осмысливать, различать открытую и скрытую (подтекст) информацию; 9.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наиболее интересные фрагменты, отражающие тематику произведения
		Анализ и интерпретация	9.2.1.1 определять жанр и его признаки (трагедия, комедия, поэма); 9.2.2.1 определять тему и идею произведения, выражая своё мнение о проблематике;
			9.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, объяснять вставных эпизодов; 9.2.6.1 анализировать систему образов, хронотоп, структуру произведения, оформлять своё представление с помощью различных способов свёрнутой информации (схемы, таблицы, интеллект-карты, ментальные карты, формулы, диаграммы);

			9.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к герою; 9.2.8.1 анализировать способы авторской характеристики героев, используя различные средства, в том числе звукопись и цветопись, фигуры поэтического слова (риторические фигуры, антитезы, перифразы, инверсии, анафоры, градации); литературные приемы (символ, психологический параллелизм, авторская оценка); 9.2.9.1 писать творческие работы (письмо литературному герою, сценарий, эссе) с учетом авторского отношения к герою, его поступкам, используя изобразительные средства.
		Оценка и сравнительный анализ	9.4.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями искусства, характеризуя специфические средства создания образов искусства
		Коррекционное восстановление недостатков развития	9.4.4.1 уметь стабильно удерживать запястья 9.4.5.1 умение наглядно-схематического мышление
3 четверть			
Сатира на общество	1. А.С. Грибоедов. "Горе от ума" 2. Н.В. Гоголь. "Мертвые души"	Понимание и ответы на вопросы	9.1.1.1 понимать термины: романтизм и реализм как литературные направления; исторический образ (персонаж), трагедия, комедия, поэма, символ, психологический параллелизм, афоризм, эпиграф, прототип, автобиография; 9.1.5.1 пересказывать содержание произведения или отрывка, используя приемы цитирования; 9.1.6.1 давать аргументированный ответ на проблемный вопрос, используя знания о произведении;
		Анализ и интерпретация	9.2.4.1 анализировать эпизоды произведений, объяснять их связь с сюжетом и роль в развитии сюжета; 9.2.5.1 характеризовать героев произведения, их поступки, мотивы поведения, значение имен и фамилий;

			9.2.6.1 анализировать систему образов, хронотоп, структуру произведения, оформлять своё представление с помощью различных способов свѣ информации (схемы, таблицы, интеллект-карты, ментальные карты, диаграммы); 9.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к героям; 9.2.8.1 анализировать способы авторской характеристики героев, изобразительные средства, в том числе звукопись и цветопись, фигуры поэтического слова (риторические фигуры, антитезы, перифразы, инверсии, анафоры, градации), литературные приемы (символ, психологический параллелизм, авторская игра);
		Оценка и сравнительный анализ	9.4.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями искусства, характеризуя специфические средства создания образов искусства; 9.4.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской литературы, близкие по тематике/ проблематике/жанру, учитывая особенности национальной культуры;
		Коррекционное воспитание и развитие	9.4.5.1 умение наглядно-схематического мышление
4 четверть			
Тайны человеческой души	1. А.С. Пушкин. "Пиковая дама"	Понимание и ответы на вопросы	9.1.3.1 самостоятельно находить в тексте и выразительно читать наиболее значимые фрагменты, отражающие тематику произведения; 9.1.4.1 составлять сложный цитатный план
	2. А.П. Чехов. "Анна на шее"		
	3. Н.С. Лесков. "Жемчужное ожерелье"	Анализ и интерпретация	9.2.1.1 определять жанр и его признаки (трагедия, комедия, поэма); 9.2.4.1 анализировать эпизоды произведений, объяснять их связь с проблематикой произведения;

4. Ги де Мопассан. "Ожерелье"		я	и роль в развитии сюжета;
			9.2.6.1 анализировать систему образов, хронотоп, структуру произведения, оформлять своё представление с помощью различных способов свѣ информации (схемы, таблицы, интеллект-карты, ментальные карты, диаграммы);
			9.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к героям;
			9.2.8.1 анализировать способы авторской характеристики героев, изобразительные средства, в том числе звукопись и цветопись, фигуры поэтического слова (риторические фигуры, антитезы, перифразы, инверсии, анафоры, градации), литературные приемы (символ, психологический параллелизм, авторская оценка);
		Оценка и сравнительный анализ	9.2.9.1 писать творческие работы (письмо литературному герою, сценарий, эссе об отношении к герою, его поступкам, используя изобразительные средства);
			9.4.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской литературы, близкие по тематике/ проблематике/жанру, учитывая особенности национальной культуры;
			9.4.4.1 оценивать устные и письменные высказывания (свои, одноклассников) с точки зрения полноты и глубины раскрытия темы, композиционного решения, фактологической точности
		Коррекционное воспитание и развитие	9.4.1.1 уметь визуально выборочно воспринимать материал
			9.4.4.1 уметь стабильно удерживать запястья

6) 10 класс:

таблица 6

Тема	Изучаемые произведения	Навык	Цели обучения
------	------------------------	-------	---------------

		и	
1 четверть			
Человек и история в литературе	1 А.С. Пушкин. "Полтава"	Понимание и ответы на вопросы	10.1.1.1 понимать и применять литературные знания
	2. Ю. Лермонтов. "Песня про царя Ивана Васильевича, молодого опричника и удалого купца Калашникова"		10.1.2.1 понимать художественное произведение, критически осмысливая
	3. Л.Н. Толстой. "Совет в Филях", "Наполеон на Поклонной горе", "Подвиг капитана Тушина"		выражать свое отношение к услышанному и прочитанному;
	4. М.А. Шолохов. "Судьба человека"		10.1.3.1 самостоятельно находить в тексте выразительно читать наизусть цитаты, фразы, связанные с проблематикой произведения
	5. "Стихотворения поэтов XX века о Великой Отечественной войне" (А.А. Ахматова. "Мужество". С.П. Гудзенко. "Перед атакой".	Анализ и интерпретация	10.1.5.1 пересказывать содержание произведения, используя разные приемы пересказа, критически переосмысливая и прогнозируя;
	Ю.В. Друнина. "Качается рожь несжатая...". К.М. Симонов. "Жди меня".		10.1.6.1 давать развернутый аргументированный ответ на проблемный вопрос со ссылкой на источник
	В.С. Высоцкий. "Песня о Земле".		10.2.2.1 определять тему и идею произведения, высказывать свое мнение об их актуальности и аргументировать свою позицию;
	6. А.Т. Алимжанов. "Стрела Махамбета" (фрагменты)		10.2.3.1 выделять в тексте произведения элементы композиции, различать виды композиционных элементов, значение лирических отступлений;
			10.2.5.1 характеризовать героев произведения, описывать их социальных и межличностных отношений, аргументировать свой ответ;
			10.2.8.1 анализировать средства и приемы создания образов, изобразительные средства и фигуры поэтического синтаксиса, аргументировать свою позицию
	Оценки	10.3.1.1 участвовать в обсуждении произведения	

		а и сравн итель ный анали з	объясняя свою позицию с учетом различн оценивая актуальность проблематики про
		Корре кцион ное восста новле ние недос татков развит ия	10.4.1.1 уметь зрительно воспринимать об материал; 10.4.7.1 уметь владеть словесно-логическо
2 четверть			
Образ и истор ическ ий протот ип	1.А.С. Пушкин. "Моцарт и Сальери" 2. М.Ю. Лермонтов. "Св. Елена", "Воздушный корабль" 3. Н.В. Гоголь. "Тарас Бульба". 4. Н.А. Некрасов. "Русские женщины" 5. Абай Кунанбаев. "Искандер"	Поним ание и ответ ы на вопро сы	10.1.2.1 понимать художественное произв критически осмысливая выражать свое отношение к услышанном прочитанному; 10.1.3.1 самостоятельно находить в тексте выразительно читать наизусть цитаты, фр связанные с проблематикой произведени
		Анали з и интер прета ция	10.1.4.1 составлять разные виды плана, в цитатный, тезисный 10.2.1.1 определять жанр и его признаки; 10.2.2.1 определять тему и идею произвед мнение об их актуальности и аргументиру позицию; 10.2.3.1 выделять в тексте произведения э композиции, различать виды композиций значение лирических отступлении;

			10.2.6.1 анализировать художественный м произведения, оформляя свое представле помощью различных способов свертыван (схемы, таблицы, интеллект-карты, мента диаграммы); 10.2.7.1 определять способы выражения а отношения к героям и изображаемым соб 10.2.8.1 анализировать средства и приемы образов, изобразительные средства и фи поэтического синтаксиса, аргументироват позицию; 10.2.9.1 писать сочинения на литературны темы, рецензии (на спектакли и/или экра произведения)
		Оценк а и сравн итель ный анали з	10.3.2.1 сравнивать художественное произ произведениями других видов искусства, сходства и различия в средствах создания выделяя индивидуальные авторские прие
		Корре кцион ная работа	10.4.2.1 уметь управлять качеством движе физической работоспособностью; 10.4.4.1 писать согласно нормам коллигра

3 четверть

Истор ии любви	1. Н.М. Карамзин. "Бедная Лиза" 2. А.С. Пушкин. "Метель"	Поним ание и ответ ы на вопро сы	10.1.1.1 понимать и применять литературн
	3.А.С. Пушкин. "Барышня-крестьянка"		10.1.4.1 составлять разные виды плана, в цитатный, тезисный;
	4. А.С. Пушкин романа "Евгений Онегин"		10.1.5.1 пересказывать содержание произ используя разные приемы пересказа, кри переосмысливая и прогнозируя;
	5. М.Ю. Лермонтов роман "Герой нашего времени".		

			10.1.6.1 давать развернутый аргументированный ответ на проблемный вопрос со ссылкой на источники информации;
		Анализ и интерпретация	10.2.4.1 анализировать в произведении эпизоды для определения конфликта, объяснять свои выводы эпизодами;
			10.2.5.1 характеризовать героев произведения, их социальных и межличностных отношений, аргументировать свой ответ;
			10.2.6.1 анализировать художественный мир произведения, оформляя свое представление о нем с помощью различных способов свертывания информации (схемы, таблицы, интеллект-карты, ментальные диаграммы);
			10.2.7.1 определять способы выражения авторских отношений к героям и изображаемым событиям;
		Оценки и сравнительный анализ	10.2.8.1 анализировать средства и приемы создания образов, изобразительные средства и фигуры речи, поэтического синтаксиса, аргументировать свою позицию
			10.3.2.1 сравнивать художественное произведение с произведениями других видов искусства, выявляя сходства и различия в средствах создания образов, выделяя индивидуальные авторские приемы
		Оценки и сравнительный анализ	10.3.3.1 сопоставлять произведения (или фрагменты) русской, казахской и мировой литературы, выявляя тематику/ проблематику/ жанр, учитывая национальную культуру; объяснять позицию автора
		Коррекционное воспитание недоразвитых	10.4.2.1 уметь управлять качеством движений физической
			10.4.5.1 умение устанавливать аналогии

		ия	
4 четверть			
Взаим отно шения челов ека и приро ды	1.	Поним ание и ответ ы на вопро сы	10.1.2.1 понимать художественное произведение критически осмысливая
	И.С. Тургенев. "Бежин луг"		10.1.3.1 самостоятельно находить в тексте выразительно читать наизусть цитаты, фразы связанные с проблематикой произведения
	2. Д.Дефо. Фрагменты из романа "Робинзон Крузо"	Анали з и интер прета ция	10.1.4.1 составлять разные виды плана, в том числе цитатный, тезисный
	3.		10.2.1.1 определять жанр и его признаки;
	4.		10.2.4.1 анализировать в произведении эпизоды для определения конфликта, объяснять сюжетные эпизодами
	Ю.О. Домбровский. Фрагмент из романа "Хранитель древностей" (городской пейзаж)		10.2.6.1 анализировать художественный мир произведения, оформляя свое представление с помощью различных способов свертывания (схемы, таблицы, интеллект-карты, ментальные диаграммы);
	А. Стругацкий, Б. Стругацкий. Фрагменты из романа "Пикник на обочине"		10.2.7.1 определять способы выражения авторского отношения к героям и изображаемым событиям
	5. Э.Хэмингуэй. "Старик и море"		10.2.8.1 анализировать средства и приемы создания образов, изобразительные средства и фигуры поэтического синтаксиса, аргументировать свою позицию;
			10.2.9.1 писать сочинения на литературные темы, рецензии (на спектакли и/или экранные произведения)

		Оценк а и сравн итель ный анали з	10.3.4.1 оценивать устные и письменные в (свои, одноклассников) с точки зрения по глубины раскрытия темы, композиционно единства, фактологической точности
		Корре кцион ное восста новле ние недос татков	10.4.2.1 уметь управлять качеством движе физической работоспособностью; 10.4.5.1 умение устанавливать аналогии
		развит ия	

Қазақстан Республи

Білім және ғылым мин

2018 жылғы 20 қыркүй

№ 469 бұйрығына 49-қо

Қазақстан Республи

Білім және ғылым мин

2013 жылғы 3 сәуір

№ 115 бұйрығына 489-қо

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Орыс тілі мен әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде емес) 1-тарау. Жалпы ережелер

1. Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Орыс тілі мен әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Екінші тілге оқытудың мақсаты оқыту деңгейіне сәйкес коммуникация құралы ретінде орыс тілін меңгеру мен жетілдіру дағдыларының қалыптасуын, сонымен бірге орыс әдеби тілінің нормалары

мен ережелерін, тіл этикеті ережелерінің сақталуын қамтамсыз етеді, бұлар білім алушылардың функционалдық сауаттылығының дамуына, өз бетінше орыс тілінде сөйлеп қатынас жасауына ықпал жасайды.

3. Міндеттер:

1) өмірдің әлеуметтік-тұрмыстық, ғылыми-техникалық, оқу-кәсіптік салаларында қатынас жасауға қажетті тыңдау, сөйлеу, оқу, жазу дағдыларын дамыту;

2) тілдік жүйе бірліктері, олардың үйлесім ережелері, қызметі, дағдылары және де, орыс тілінің ережелері мен нормаларына сәйкес синтаксикалық құрылымын құру қабілеттері жөнінде білімдерін қалыптастыру;

3) тілдік өзін-өзі бақылау мен тілдік белсенділік дағдыларын дамыту;

4) қабылдаған ақпараттың сараптамасына, синтезіне, бағалануына, түсінілуіне бағытталған ойлау қабілетінің дағдыларын дамыту және қалыптастыру;

5) білім алушылардың танымдық қабілеттерін, жадын, зейінін, қиялын, тілдік реакциясын, тілдік құбылыстарға қарасты байқампаздығын дамыту;

6) ізденушілік, танысушылық, зерттеушілік оқу дағдыларын, оқыған ақпаратты өңдеу дағдыларын қалыптастыру;

7) түрлі жанрдағы шығармаларды саралау, оқығанын дәлелді тұжырымдау: тақырыпты, идеяны және композициялық ерекшеліктерді, шығарма сюжетін, негізгі оқиғаларды, кейіпкерлердің әрекеттері мен істерін, жазушының стилдік ерекшеліктерін;

8) білім алушының сөздік қорын байыту, педагогтың, айналасындағылардың айтқанын түсініп тыңдауын дамыту;

9) орыс тіліндегі фонетика, лексика, грамматика, дұрыс жазу негіздерін зерделеу және байланысты сөйлеу тілін қалыптастыру;

10) басқа халықтардың тілі мен мәдениетіне төзімділік көзқарас қалыптастыру.

4. Бағдарламаның мазмұны заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде, және де жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде, жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік

қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың Бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әр-түрлі жұмыстарға қамтылады, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларға (оқытын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндерді қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрындағы, стилдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен орысстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық "Мәңгілік Ел" идеясын іске асыруға, этникааралық және

мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

15. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу үдерісі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік құзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

16. Оқытудың әдістері мен тәсілдерін таңдау ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушылардың танымдық әс-әрекеттеріне сәйкес жүзеге асырылады, соған орай, іс-әрекеттер алгоритмдері мен заттық-практикалық ірекеттерді қолдану түрінде берілетін, "кішкентай қадамдар" әдісі маңызды орын алады.

17. Әрбір жаңа кезеңде білім алушылар материалды зерделеуге алдыңғы дағдыларының қалыптасуына қарай көшіп отырады; мұғалім дағдылары мен қабілеттерінің қалыптасуына қажетті әр кезеңге белгіленген уақытты өз бетінше белгілейді.

18. Бағдарламаны жүзеге асыру барысында білім алушылардың тілдік практикалық қабілеттерінің қалыптасуына акцент жасау қарастырылады, бұлар білім алушылардың тілдік әрекетінің шектеулілігіне байланысты күнделікті істерінде жүзеге асырылады.

19. Екінші тілге оқытудың бастапқы кезеңдерінде ауызша орыс тілін түсіну қабілетін қалыптастыру, сөздік қорын анықтау және кеңейту негізгі болып табылады, олар тілдік естуін дамыту және түзеу бойынша жүйелі жұмыс жүргізілуімен, орфоэпиялық дағдыларын қалыптастырумен сабақтасады; бұл үшін әңгімелесуді, өлеңдер, жұмбақтар, жаңылтпаштар, сөйлемдер, тілдік ойындар жаттауды қолдануға болады; мұнда мұғалім сөздердің орфоэпиялық дұрыс айтылуын қадағалайды, өз тілі мысалында орыс тілінде сұрақтарға жауап беруге, сұрақ қоюға, сөздерді, сөйлемдерді, мәтінді оқуға үйретеді.

20. 5-сыныпта білім алушылар сөздердің дыбыстық, содан кейін дыбыстық-әріптік сарптамасымен жұмыс жүргізуді жалғастырады; жұмыстың бұл түрінің тілдік естуді дамытуда үлкен мағынасы бар, орысша сөздегі әрбір дыбыс пен әріптің орнын көруге көмектеседі, ал бұл өз кезегінде, дұрыс сөйлеуге, жазуға, сөздерді есте сақтауға ықпалын тигізеді.

21. Тілді практикалық тұрғыда меңгерудің бастапқы кезі тыңдау қабілеті мен дағдысы болады, бұлардың базасында байланысты сөйлеу, сөйлеу қабілеті мен дағдылары қалыптасып, олармен жұмыс жетекші орын алады, өйткені ауызша тілдің қабілеті мен дағдыларының базасында оқу және жазу қабілеті мен дағдылары қалыптасады.

22. Бұл үшін қабілеттіліктің бүтіндей кешені орнатылады, атап айтқанда:

1) дыбыстамалық тілді тыңдау;

2) айтылғанды есту, бөтен және өз тіліндегі нормадан ауытқуларды табу;

3) үлгі негізінде естігенді дұрыс қайталап айту;

4) дыбыстарды, буындарды, сөздерді анық артикуляциялау;

5) естігенді айтқан сөзбен және көргенімен сәйкестеу: дыбыстық және әріптік құрылымның сәйкестігін белгілеу, әдеби сөйлеу мен сөзді жазу арасындағы қайшылықтарды табу;

6) ауызша өз сөзінде және оқығанда өз бетінше орфоэпиялық үлгілерді

қолдану;

7) байланысты сөздер құру;

8) сауатты жазу.

23. Тілдік дағдыларды дамыту үшін түрлі талдауыштар қатысатын жағдайларды жасаған дұрыс: көру (суреттерді, заттарды көрсету), есту (мұғалім, құрбылары не айтып жатқанын мұқият тыңдау, өзгелер мен өз сөзінде қателерді байқау); тактильді (дыбыс артикуляциясын сезіну).

24. Сөздерді дұрыс жазу дағдыларын қалыптастыру үшін арнайы жаттығулар қолданылады: сөздерді, сөйлемдерді тақтадан және оқулықтан көшіріп жазу; қалдырып кеткен әріптерді, буындарды, сөздерді қойып көшіру; таңдамалы көшіру; естігенін жазу, ойша, сраптама ізі бойынша сөйлемдердегі сөздердің бұзылған ретін қалпына келтіру.

25. Оқыту барысындағы орфографиялық сөздермен сүйемелденетін тыңдау, сөйлеу, саналы көшіру, орыс тілін меңгеру жұмыстарының негізгі түрі болып табылады.

26. Оқыған кезде фактілер дұрыс қабылданып жатқанын (не, қайда, қашан), себептік-нәтижелік байланыстар белгіленгенін (неге, не үшін), оқығанның мағынасын қалай түсінгенін анықтап алады.

27. Оқыту барысында сөздіктік жұмыстың үлкен мағынасы бар: ол түсініп оқудың қалыптасуына, сөздігінің баюына, бөлектенген сөздердің айтылуы мен жазылуы практикалық тұрғыда меңгерілуіне ықпал жасайды; сөздік жұмыстың мазмұнымен жаңа сөздердің мағынасы түсіндіріліп, олар білім алушылардың белсенді тіліне (ауызша және жазбаша) енгізіледі. Жаңа сөздер мағынасын талқылау орыс тілінде жүргізіледі; бөлек жағдайда ана тілін қолдануға болады.

28. Орыс тілін оқытудың маңызды шарттарының бірі - мұғалімнің сөйлеу тілі мен оқуы; педагогтың тілі үлгі болуы керек; үлкеннің орыс тілі анық, ашық, фонетикалық, лексикалық және грамматикалық қателерсіз болады.

29. Қабілеттер мен дағдылардың дамуы сабақ берудің стратегияларын,

әдістері мен тәсілдерін қарастырады:

- 1) білім алушыларды коммуникативтік іс-әрекетке белсенді түрде тарту;
- 2) оқудың таныстырушылық түрі негізінде өз бетінше білім іздеу уәждемесін қалыптастыру;
- 3) әрі қарай дамуы үшін бағалаудың түрлі тәсілдерін қолдану, білім алушылардың шығармашылықтық қабілетерін арттыру үшін түрлі жағдайлар жасау;
- 4) білім алушыларды ынталандыру және уәждеу мақсатында оқытуды дифференциалау.

30. Орыс тілінде оқытындар үшін бірегей (шоғырландырылған) орыс тілі мен әдебиеті сабағы жүргізіледі.

31. Тілдік оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

- 1) интерактивтік панелі және үшөлшемді аксессуарлары бар "Мультимедиялық интерактивтік оқытатын бағдарламалық-әдістемелік кешен" электрондық ресурсы - теориялық материал мен практикалық білімдердің меңгерілу тиімділігін жоғарылату үшін;
- 2) дыбыстық сигналады визуалдайтын "Логопедиялық тренажер" - арнайы тыныс алу және дауыс жаттығуларын өткізу барысында, әсіресе тұтықпасы мен дизартриясы бар балалармен жұмыс істегенде;
- 3) тілдік коммуникацияны меңгеру және дамытуға арналған тілідік тренажер ассистивтік құрылғысы - қажетті мөлшерде жалпақ сөйлемдік тілді меңгермеген білім алушылар үшін, сонымен бірге білім алушылардың тілдік шектелуі кезеңінде.

3-тарау. "Орыс тілі мен әдебиеті" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

32. Объём учебной нагрузки учебного предмета "Русский язык и литература" составляет:

1) в 5 классе - 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

2) в 6 классе - 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

3) в 7 классе - 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

4) в 8 классе - 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

5) в 9 классе - 3 часа в неделю, 102 часа в учебном году;

6) в 10 классе - 2 час в неделю, 68 часа в учебном году.

33. Содержание учебного предмета распределено по разделам обучения. Разделы поделены на подразделы, которые содержат в себе цели обучения учащихся в виде ожидаемых результатов по классам.

34. Содержание учебного предмета включает 6 разделов:

1) раздел "Аудирование";

2) раздел "Говорение";

3) раздел "Чтение";

4) раздел "Письмо";

5) раздел "Использование языковых единиц";

6) раздел "Коррекционное восстановление недостатков развития".

35. Раздел "Аудирование" включает 5 подразделов:

1) понимание устного сообщения/аудио/видео материалов;

2) понимание лексического значения слов;

3) понимание содержания художественных произведений;

- 4) определение основной мысли;
- 5) прогнозирование содержания текста.

36. Раздел "Говорение" включает 6 подразделов:

- 1) разнообразие словарного запаса;
- 2) пересказ прослушанного/ прочитанного текста;
- 3) соблюдение речевых норм;
- 4) создание монологического высказывания;
- 5) участие в диалоге;
- 6) оценивание устного высказывания.

37. Раздел "Чтение" включает 8 подразделов:

- 1) понимание содержания текста;
- 2) определение стилей и типов речи;
- 3) формулирование вопросов и ответов;
- 4) владение разными видами чтения;
- 5) составление плана;
- 6) анализ художественных произведений;
- 7) извлечение информации из различных ресурсов;
- 8) сравнительный анализ текстов.

38. Раздел "Письмо" включает 7 подразделов:

- 1) создание текстов разных жанров и стилей речи;
- 2) синтез прослушанного, прочитанного и аудиовизуального материала;
- 3) представление информации в различных формах;
- 4) творческое письмо;
- 5) написание эссе;
- 6) соблюдение орфографических норм;
- 7) соблюдение пунктуационных норм.

39. Раздел "Использование языковых единиц" включает 2 подраздела:

- 1) использование грамматических форм слов;
- 2) использование синтаксических конструкций.

40. Раздел "Коррекционное восстановление недостатков развития" включает 7 подразделов:

- 1) коррекция сенсорных нарушений;
- 2) коррекция психомоторики;
- 3) коррекция речи;
- 4) коррекция моторики рук;
- 5) коррекция мыслительной деятельности;
- 6) коррекция внимания;
- 7) коррекция памяти.

41. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык и литература" для 5 класса:

1) слушание: понимать общее содержание сообщения продолжительностью не более 2-3 минут; значение слов бытовой тематики; основное содержание произведений фольклора и литературы/фрагментов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определять тему; определять основную мысль текста на основе вопросов; прогнозировать содержание текста по вопросам;

2) говорение: владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы, омонимы; пересказывать основное содержание близко к тексту; соблюдать орфоэпические нормы; создавать высказывание (описание, повествование) на основе иллюстраций, комиксов; участвовать в диалоге, правильно понимая реплики и предоставляя обратную связь; оценивать высказывание (монолог/ диалог) с точки зрения соответствия предложенной теме/ситуации;

3) чтение: понимать общее содержание текста, определяя ключевые слова и словосочетания; определять стилистические особенности текстов художественного стиля (стихотворение, рассказ, сказка); формулировать вопросы по содержанию текста и отвечать на них; владеть видами чтения (ознакомительное, комментированное), читать по ролям; составлять план по опорным словам; анализировать содержание небольших произведений фольклора и литературы, определяя тему и основную идею; извлекать необходимую информацию по предложенной теме из определенного источника; сравнивать содержание и тему текстов;

4) письмо: создавать небольшие тексты (письмо, дневник), используя элементы разговорного стиля; излагать основное содержание текста на основе прослушанного, прочитанного и/или аудиовизуального материала; представлять информацию в виде рисунков; писать творческие работы на литературные темы с использованием эпитетов и сравнений; писать эссе (объем 50-70 слов) по данному началу/концу, правильно писать безударные падежные окончания; применять знаки препинания в простых предложениях;

5) использование языковых единиц: использование грамматических

форм слов: падежные формы существительных, прилагательных, числительных, местоимений; глаголы с зависимыми словами в нужных формах; числительные для обозначения количества; использование синтаксических конструкций: использовать простые активные конструкции.

42. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык и литература" для 6 класса:

1) слушание: понимать: общее содержание сообщения продолжительностью не более 2-4 минут, определяя тему текста; значение слов бытовой и духовно-нравственной тематики; содержание рассказов, поэтических произведений/фрагментов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определяя тему и основную мысль; определять основную мысль текста на основе ключевых слов; прогнозировать содержание текста по ключевым словам;

2) говорение: словарный запас, включающий фразеологические единицы, паронимы, заимствованные слова; подробный, выборочный пересказ содержания текста; соблюдать лексические нормы, связанные с выбором соответствующих слов, избегая повторов; монологическое высказывание (описание, повествование, рассуждение) с опорой на ключевые слова или план; диалог-расспрос, смена позиции "говорящий" на "слушающий" с учетом выбранной роли; оценка монолога/диалога с опорой на ключевые слова/план;

3) чтение: понимание основной информации, определение темы, цели или назначения текста; определять стилистические особенности текстов разговорного стиля (письма, дневники), художественного стиля (стихотворение, сказка); определять принадлежность текста к типу повествование на основе характерных признаков; формулирование вопросов, направленных на оценку содержания текста, и ответы на вопросы, выражение своего мнения по теме и/или поднимаемой проблеме; использовать виды чтения, включая выборочное чтение; составлять простой план; анализ содержания художественных произведений небольшого объема, определение особенностей изображения; извлечение необходимой информации по предложенной теме из различных источников; сравнение содержания, идей и структурных особенностей

текстов;

4) письмо: создавать тексты (письмо, дневник, стихотворение, сказка), используя элементы разговорного и художественного стилей; подробное изложение содержания текста на основе прослушанного, прочитанного и/или аудиовизуального материала; представление информации в виде иллюстраций, сюжетных рисунков; творческие работы (в том числе на литературные темы) от лица героя с использованием эпитетов, сравнений и фразеологизмов; эссе (повествования, рассуждения, описания) объемом 60-80 слов по картине/ теме; правописание безударных глагольных окончаний; знаки препинания в предложениях с обращениями и однородными членами;

5) использование языковых единиц: использование грамматических форм слов: существительные и прилагательные, местоимения, порядковые числительные, правильно согласовывая по роду, числу и падежу; возвратные глаголы; неопределенные местоимения для обозначения количества; использование синтаксических конструкций: активные и пассивные конструкции.

43. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык и литература" для 7 класса:

1) слушание: понимать основную информацию сообщения продолжительностью до 3-4 минут, определяя ключевые слова; значение слов социально- культурной тематики; содержание рассказов, поэтических произведений/фрагментов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определяя тему и основную мысль, характеризовать и оценивать поступки персонажей или лирического героя; определять основную мысль текста на основе ключевых слов и словосочетаний; прогнозировать содержание по заголовку;

2) говорение: словарный запас, включающий фразеологические единицы; использование приемов сжатия текста; сжатый пересказ текста; соблюдение морфологических норм использования форм разных частей речи; аргументированное высказывание (рассуждение с элементами описания и/или повествования); диалог-обмен мнениями по предложенной теме; оценка монолога/диалога, с опорой на ключевые слова/план, с точки

зрения полноты, логичности содержания;

3) чтение: понимание главной и второстепенной информации сплошных и несплошных текстов; определять стилистические особенности текстов художественного стиля (рассказ, басня), официально-делового стиля (объяснительная записка, расписка; поздравление, объявление, реклама); определять принадлежность текста к типу описание на основе характерных признаков; формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи, предположения и отвечать на вопросы, приводя аргументы; использовать виды чтения, включая изучающее; составлять вопросный план; анализировать содержание художественных произведений (поэтических, прозаических), определяя особенности изображения главных и второстепенных персонажей, лирического героя; извлекать необходимую информацию по предложенной теме из различных источников, сопоставляя полученные сведения; сравнивать содержание, идеи и структурные особенности текстов;

4) письмо: создавать тексты художественного стиля (стихотворение, сказка, рассказ) и официально-делового стиля (объяснительная записка, расписка, поздравление, объявление, реклама); сжатое изложение содержания текста на основе прослушанного, прочитанного и/или аудиовизуального материала; представление информации в виде иллюстраций, сюжетных рисунков, комиксов; творческие работы (в том числе на литературные темы): представление себя в предлагаемой ситуации и описание собственных ощущений; эссе (рассуждение, рассуждение с элементами повествования/описания) объемом 70-100 слов на основе цитат, пословиц, поговорок, крылатых выражений; правописание гласных и согласных в разных частях слова; знаки препинания в предложениях в предложениях с прямой и косвенной речью;

5) использование языковых единиц: использование грамматических форм слов: существительные в качестве несогласованных определений, отглагольные существительные, краткие прилагательные; глагол совершенного и несовершенного вида, соответствующий ситуации общения; составные числительные в соответствующих формах; изъявительном и повелительном наклонении; составные числительные в соответствующих формах; использование синтаксических конструкций: простые осложненные однородными членами предложения.

44. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык и литература" для 8 класса:

1) слушание: сообщение продолжительностью 3-5 минут, извлекая необходимую информацию и/или определяя последовательность событий; значение слов учебно-образовательной тематики; содержание небольших прозаических и поэтических произведений/ фрагментов, определяя сюжетную линию или настроение стихотворения; определение основной мысли текста, опираясь на содержание текста; прогнозировать содержание по заголовку или началу текста;

2) говорение: словарный запас, включающим эмоционально-окрашенную лексику, термины; пересказ содержания текста с творческими дополнениями; пересказывать содержание текста с творческими дополнениями; соблюдать синтаксические нормы, включающие правила согласования и управления; создавать аргументированное высказывание (рассуждение с элементами описания и/или повествования) на основе личных впечатлений и наблюдений; участвовать в диалоге по общественно-значимым проблемам; оценивать высказывание (монолог/диалог), основанное на личных впечатлениях/наблюдениях;

3) чтение: понимание главной, второстепенной и детальной информации сплошных и несплошных текстов, связывая информацию с общеизвестными, повседневными знаниями; стилистические особенности текстов публицистического стиля публицистического стиля (репортаж о событии, заметка, отзыв), официально-делового стиля (доверенность, заявление, договор, официальное поздравление, деловое письмо); определять принадлежность текста к типу рассуждение на основе характерных признаков; формулирование проблемных вопросов по тексту, позволяющих выдвигать идеи, предположения и отвечать на вопросы, приводя аргументы, связывать информацию текста с фактами из реальной жизни; использовать виды чтения, включая поисковое; составлять сложный план; анализировать содержание художественных произведений (поэтических, прозаических), определяя жанровые особенности и художественно-изобразительные средства; извлечение необходимой информации из различных источников, сопоставляя и определяя противоречивую информацию; сравнение содержания текстов, цель и

целевую аудиторию;

4) письмо: создавать тексты публицистического стиля (репортаж о событии, заметка, отзыв) и официально-делового стиля (доверенность, заявление, официальное поздравление, деловое письмо); излагать выборочно содержание текста на основе прослушанного, прочитанного и/или аудиовизуального материала; представлять информацию в виде таблицы, схемы, диаграммы, графика; творческие работы (в том числе на литературные темы) представляя себя в предлагаемой ситуации и описывая собственные ощущения, с использованием эмоционально-окрашенной лексики, эпитетов, сравнений, фразеологизмов и олицетворений; писать эссе (объем 80-120 слов) на основе цитат, пословиц, поговорок, крылатых выражений, соблюдая особенности текста рассуждения, рассуждения с элементами повествования; правильно выбирать слитное или раздельное написание "НЕ" с разными словами, слова через дефис; применять знаки препинания в предложениях с вводными словами, обращением, и обособленными членами предложения;

5) использование языковых единиц: использование грамматических форм слов: собирательные, вещественные и абстрактные существительные, прилагательные и наречия в разных степенях сравнения; глаголы движения, соответствующие ситуации общения, совершенного и несовершенного вида в условном, изъявительном и повелительном наклонении; сложные числительные в соответствующих формах; использование синтаксических конструкций: простые осложненные вводными конструкциями предложения.

45. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык и литература" для 9 класса:

1) слушание: понимание основной и детальной информации сообщения продолжительностью 4-6 минут, объединяя разрозненные факты в общий контекст, определяя причинно-следственные связи и делая выводы; значение слов историко-культурной тематики; содержание прозаических, драматических и поэтических произведений/ фрагментов, определяя ключевые моменты развития сюжета или конфликта; определять основную мысль текста, выявляя авторскую позицию; прогнозировать содержание по отрывку прослушанного текста;

2) говорение: словарный запас, достаточный для замены слов общеязыковыми эквивалентами или описательными оборотами (перифразами); пересказ содержания текста, демонстрация собственного понимания проблематики; соблюдение речевых норм, включая в высказывание лексические и синтаксические единицы, причастных и деепричастных оборотов; создавать аргументированное высказывание (рассуждение с элементами описания и/или повествования) на основе таблиц, схем, диаграмм, графиков; дискуссия по предложенной проблеме, синтезируя различные точки зрения, аргументируя свою точку зрения; оценивать высказывание (монолог/диалог), составленное на основе таблиц, схем, диаграмм, графиков;

3) чтение: понимание главной, второстепенной и детальной информации сплошных и несплошных текстов; определять стилистические особенности текстов публицистического стиля (статья, интервью, очерк, послание), официально-делового стиля (характеристика, автобиография, резюме); определять принадлежность текстов к смешанному типу на основе характерных признаков; формулирование проблемных вопросов по тексту, позволяющие выдвигать идеи, интерпретации, предположения и отвечать на разные типы вопросов; использовать виды чтения чтение, включая аналитическое; составлять цитатный план; анализировать содержание художественных произведений, выявляя авторскую позицию и оценивая содержание произведения; извлекать необходимую информацию из различных источников, определяя ее актуальность, достоверность, полезность и ценность; сравнивать тексты, анализируя содержание;

4) письмо: создавать тексты публицистического стиля (статья, интервью, очерк, послание) и официально-делового стиля (характеристика, автобиография, резюме); излагать информацию прослушанного, прочитанного и / или аудиовизуального текста; представлять информацию в виде презентации, в том числе содержащей таблицу, схему, диаграмму, график; писать творческие работы (в том числе на литературные темы), выбирая определенную роль и речевое поведение в соответствии с установкой, с использованием эпитетов, сравнений, фразеологизмов, олицетворений и метафор; писать эссе (объем 90-140 слов) по предложенной проблеме, выражая свое согласие\несогласие с позицией автора, соблюдая особенности текста рассуждения, рассуждения с

элементами повествования; правильно писать союзы, предлоги, частицы; применять знаки препинания в сложных предложениях; использование языковых единиц: использование грамматических форм слов: сложные существительные, прилагательные, наречия в соответствующих формах; действительные и страдательные причастия и деепричастия совершенного и несовершенного вида; дробные и собирательные числительные в соответствующих формах; использование синтаксических конструкций: простые и сложные предложения, причастные обороты и заменять их синонимичными конструкциями.

46. Базовое содержание учебного предмета "Русский язык и литература" для 10 класса:

1) слушание: понимать основную и детальную информацию сообщения, продолжительностью до 5-8 минут, определяя подтекст, цель высказывания и отношение говорящего к событиям и героям и делая выводы; значение слов общественно политической тематики; содержание прозаических, драматических, поэтических произведений/ фрагментов, определяя слова, с помощью которых автор выражает эмоционально-оценочное отношение к героям, событиям; определять основную мысль текста, учитывая структуру текста; прогнозировать содержание текста на основе утверждений;

2) говорение: владеть объемом словарного запаса, достаточным для эффективного общения по широкому кругу тем; пересказ содержания текста, демонстрируя критическое отношение, оценивая позицию автора; соблюдение речевых норм, включая в высказывание лексические и синтаксические единицы, соответствующие стилю; создавать высказывание (рассуждение, убеждение), используя приемы привлечения внимания и учитывая целевую аудиторию; дискуссия по предложенной проблеме, синтезируя различные точки зрения и формулируя пути решения проблемы; оценивать высказывание (монолог/диалог) с использованием приемов привлечения внимания и с учетом целевой аудитории;

3) чтение: понимание главной, второстепенной и детальной скрытой (подтекст) информации сплошных и несплошных текстов; определять стилистические особенности текстов публицистического стиля (проблемная статья), научного стиля (аннотация, тезисы, статья),

официально-делового стиля (инструкция, правило, отчет, закон); определять принадлежность текста к различным типам на основе характерных признаков; формулировать вопросы, перефразируя информацию текста, и отвечать на них, различая факт и мнение; использовать виды чтения владеть техниками критического мышления при чтении; составлять тезисный план; анализировать содержание художественных произведений, выявляя авторскую позицию и оценивая содержание произведения; извлекать и синтезировать информацию, делать выводы на основе полученных сведений, выражая собственное мнение; сравнивать тексты, анализируя содержание, определяя авторскую и собственную позицию;

4) письмо: создавать тексты публицистического стиля (проблемная статья), научного стиля (аннотация, статья, тезисы) и официально-делового стиля (правило, отчет, инструкция); излагать информацию прослушанного, прочитанного и / или аудиовизуального текста, творчески интерпретируя содержание; представлять информацию в виде отчета, статьи, справки на основе таблиц, схем, диаграмм, графиков; писать творческие работы (в том числе на литературные темы), фрагмент/фрагменты текста, являющиеся контрастными по содержанию, с использованием в письме изобразительно-выразительных средств; писать эссе (объем 100-150 слов) по предложенной проблеме, обосновывая свое мнение и предлагая пути решения проблемы, соблюдая особенности текста рассуждения, рассуждения с элементами повествования/ описания; соблюдать орфографические нормы; использовать знаки препинания в простых, простых осложненных и сложных предложениях; использование языковых единиц: использование грамматических форм слов: существительные, прилагательные, наречия в соответствующих формах; глаголы в соответствующих; числительные в соответствующих формах; использовать простые и сложные предложения, соответствующие ситуации устного или письменного общения.

47. Содержание учебного предмета за 10 класс состоит из тем, относящихся к разделам "Культура речи" и "Стилистика", при изучении которых обучающиеся с нарушением опорно-двигательного аппарата овладеют навыками составления текстов разных стилей речи, умением составлять устные высказывания, выражать собственное мнение, необходимыми для их социализации. Эти разделы необходимы для

коммуникативной компетентности, решения жизненных проблем, эффективной адаптации в обществе, однако являются сложными для освоения обучающимися с нарушением опорно-двигательного аппарата и требуют более длительного времени для освоения.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

48. Цели обучения в Программе для каждого класса представлены кодировкой. В коде первое число обозначает класс, второе и третье числа – раздел и подраздел, четвертое число – нумерация учебной цели. Например: в кодировке 5.2.1.3, "5" – это класс, "2.1" – подраздел, "3" – номер учебной цели.

49. Ожидаемые результаты по целям обучения:

1) раздел 1 "Аудирование":

таблица 1

Подраздел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
1.1 Понимание устного сообщения /аудио/ видео материалов	5.1.1.1 понимать общее содержание сообщения продолжительностью не более 2-3 минут	6.1.1.1 понимать общее содержание сообщения продолжительностью не более 2-4 минут, определяя тему текста	7.1.1.1 понимать основную информацию сообщения продолжительностью до 3-4 минут, определяя ключевые слова	8.1.1.1 понимать сообщение продолжительностью 3-5 минут, извлекая необходимую информацию и/или определяя последовательность событий	9.1.1.1 понимать основную и детальную информацию сообщения продолжительностью 4-6 минут, объединяя разрозненные факты в общий контекст, определяя причинно-следственные связи и делая выводы	10.1.1.1 понимать детальную информацию сообщения продолжительностью 5-8 минут, подтекст, высказывания, отношения, события, делая выводы
1.2. Понимание лексического	5.1.2.1 понимать значение слов бытовой тематики	6.1.2.1 понимать значение слов бытовой и духовно-	7.1.2.1 понимать значение слов социально-культурной тематики	8.1.2.1 понимать значение слов учебно-образовательной	9.1.2.1 понимать значение слов историко-культурной тематики	10.1.2.1 понимать значение слов общественной

значения слов		нравственной тематики		ой тематики		
1.3. Понимание содержания художественных произведений	5.1.3.1 понимать основное содержание произведений фольклора и литературы/фрагментов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определять тему	6.1.3.1 понимать содержание рассказов, поэтических произведений/фрагментов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определять тему и основную мысль,	7.1.3.1 понимать содержание рассказов, поэтических произведений/фрагментов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определять тему и основную мысль, характеризовать и оценивать поступки персонажей или лирического героя	8.1.3.1 понимать содержание небольших прозаических и поэтических произведений / фрагментов, определяя сюжетную линию или настроение стихотворения	9.1.3.1 понимать содержание прозаических, драматических и поэтических произведений/фрагментов, определяя ключевые моменты развития сюжета или конфликта	10.1.3.1 понимать прозаические, драматические и поэтические произведения/фрагменты, определяя ключевые моменты развития сюжета или конфликта
1.4. Определение основной мысли	5.1.4.1 определять основную мысль текста на основе вопросов	6.1.4.1 определять основную мысль текста на основе ключевых слов	7.1.4.1 определять основную мысль текста на основе ключевых слов и словосочетаний	8.1.4.1 определять основную мысль текста, опираясь на содержание текста	9.1.4.1 определять основную мысль текста, выявляя авторскую позицию	10.1.4.1 определять основную мысль текста, выявляя авторскую позицию
1.5. Прогнозирование содержания текста	5.1.5.1 прогнозировать содержание текста по вопросам	6.1.5.1 прогнозировать содержание текста по ключевым словам	7.1.5.1 прогнозировать содержание по заголовку	8.1.5.1 прогнозировать содержание по заголовку или началу текста	9.1.5.1 прогнозировать содержание по отрывку прослушанного текста	10.1.5.1 прогнозировать содержание по отрывку прослушанного текста

2) раздел 2 "Говорение":

таблица 2

Подраздел	Цели обучения					
дел						

	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
2.1. Разнообразие словарного запаса	5.2.1.1 владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы, омонимы	6.2.1.1 владеть словарным запасом, включающим омонимы, паронимы, заимствованные слова	7.2.1.1 владеть словарным запасом, включающим фразеологические единицы	8.2.1.1 владеть словарным запасом, включающим эмоционально-окрашенную лексику, термины	9.2.1.1 владеть словарным запасом, достаточным для замены слов общеязыковыми эквивалентами или описательными оборотами (перифразами)	10.2.1.1 владеть словарным запасом, достаточным для замены слов общеязыковыми эквивалентами или описательными оборотами (перифразами)
2.2. Пересказ прослушанного/прочитанного текста	5.2.2.1 пересказывать основное содержание близко к тексту	6.2.2.1 пересказывать подробно, выборочно содержание текста	7.2.2.1 пересказывать содержание, используя различные приемы сжатия текста	8.2.2.1 пересказывать содержание текста с творческими дополнениями	9.2.2.1 пересказывать содержание текста, демонстрируя собственное понимание проблематики	10.2.2.1 пересказывать содержание текста, демонстрируя собственное понимание проблематики
2.3. Соблюдение речевых норм	5.2.3.1 соблюдать орфоэпические нормы	6.2.3.1 соблюдать лексические нормы, связанные с выбором соответствующих слов, избегая повторов	7.2.3.1 соблюдать морфологические нормы использования форм разных частей речи	8.2.3.1 соблюдать синтаксические нормы, включающие правила согласования и управления	9.2.3.1 соблюдать речевые нормы, включая в высказывание лексические и синтаксические единицы, причастных и деепричастных оборотов	10.2.3.1 соблюдать речевые нормы, включая в высказывание лексические и синтаксические единицы, причастных и деепричастных оборотов
2.4. Создание монологического высказывания	5.2.4.1 создавать высказывание (описание, повествование) на основе иллюстраций,	6.2.4.1 создавать высказывание (описание, повествование, рассуждение) с опорой на ключевые	7.2.4.1 создавать аргументированное высказывание (рассуждение с элементами описания и/или повествования)	8.2.4.1 создавать аргументированное высказывание (рассуждение с элементами описания и/или	9.2.4.1 создавать аргументированное высказывание (рассуждение с элементами описания и/или	10.2.4.1 создавать аргументированное высказывание (рассуждение с элементами описания и/или

ывани я	комиксов	слова или план		повествования) на основе личных впечатлений и наблюдений	повествования) на основе таблиц, схем, диаграмм, графиков	п в у ц а
2.5. Участи е в диалог е	5.2.5.1 участвовать в диалоге, правильно понимая реплики и предоставляя обратную связь	6.2.5.1 участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию "говорящий" на "слушающий" с учетом выбранной роли	7.2.5.1 участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме	8.2.5.1 участвовать в диалоге по общественно- значимым проблемам	9.2.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, синтезируя различные точки зрения , аргументируя свою точку зрения	1 у Д п п с р т ф р п
2.6. Оцени вание устног о высказ ывани я	5.2.6.1 оценивать высказывание (монолог/ диалог) с точки зрения соответствия предложенной теме/ситуации	6.2.6.1 оценивать высказывание (монолог/диалог), составленное с опорой на ключевые слова/план	7.2.6.1 оценивать высказывание (монолог/диалог), составленное с опорой на ключевые слова/ план, с точки зрения полноты, логичности содержания	8.2.6.1 оценивать высказывание (монолог/диалог), основанное на личных впечатлениях/ наблюдениях	9.2.6.1 оценивать высказывание (монолог/диалог), составленное на основе таблиц, схем, диаграмм, графиков	1 о в (м д и п п в у а

3) раздел 3 "Чтение":

таблица 3

Под разд ел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
3.1.	5.3.1.1	6.3.1.1	7.3.1.1	8.3.1.1	9.3.1.1	9.3.1.1
Пон има ние соде	понимать общее содержание текста,	понимать основную информацию, определяя тему,	понимать главную и второстепенную информацию сплошных и	понимать главную и второстепенную информацию сплошных и	понимать главную, второстепенную и детальную информацию	понимать второстеп скрытую информа

ржа ния текс та	определя ключевые слова и словосочета ния	цель или назначение текста	несплошных текстов	несплошных текстов, связывая информацию с общеизвестными, повседневными знаниями	сплошных и несплошных текстов	и неспло
3.2. Опр едел ение стил ей и типо в речи	5.3.2.1 определять стилистичес кие особенности текстов художествен ного стиля (стихотворен ие, рассказ, сказка)	6.3.2.1 определять стилистические особенности текстов разговорного стиля (письма, дневники), художественного стиля (стихотворение, сказка); определять принадлежность текста к типу повествование на основе характерных признаков	7.3.2.1 определять стилистические особенности текстов художественного стиля (рассказ, басня), официально- делового стиля (объяснительная записка, расписка; поздравление, объявление, реклама); определять принадлежность текста к типу описание на основе характерных признаков	8.3.2.1 определять стилистические особенности текстов публицистического стиля (репортаж о событии, заметка, отзыв), официально- делового стиля (доверенность, заявление, договор, официальное поздравление, деловое письмо); определять принадлежность текста к типу рассуждение на основе характерных признаков	9.3.2.1 определять стилистические особенности текстов публицистического стиля (статья, интервью, очерк, послание), официально- делового стиля (характеристика, автобиография, резюме); определять принадлежность текстов к смешанному типу на основе характерных признаков	10.3.2.1 определять стилистические особенности публицистического стиля (пр статья), н (аннотация статья), о делового (инструк отчет, зак определять принадле к различн основе ха признаков
3.3. Фор мул иров ание вопр осов и отве тов	5.3.3.1 формулировать вопросы по содержанию текста и отвечать на них	6.3.3.1. формулировать вопросы, направленные на оценку содержания текста и отвечать на вопросы, выражая свое мнение по теме и/или поднимаемой проблеме	7.3.3.1. формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи, предположения и отвечать на вопросы, приводя аргументы	8.3.3.1. формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи, предположения и отвечать на вопросы, приводя аргументы, связывая информацию текста с фактами из реальной жизни	9.3.3.1 формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи, интерпретации, предположения и отвечать на разные типы вопросов	10.3.3.1 ф вопросы, информа отвечать различая
3.4.	5.3.4.1	6.3.4.1 использовать виды чтения, включая	7.3.4.1 использовать виды чтения, включая изучающее	8.3.4.1	9.3.4.1 использовать виды чтения чтение, включая аналитическое	10.3.4.1

Владение различными видами чтения	владеть видами чтения (ознакомительное, комментированное), читать по ролям	выборочное чтение		использовать виды чтения, включая поисковое		использовать виды чтения, включая поисковое
3.5. Составление плана	5.3.5.1 составлять план по опорным словам	6.3.5.1 составлять простой план	7.3.5.1 составлять вопросный план	8.3.5.1 составлять сложный план	9.3.5.1 составлять цитатный план	10.3.5.1 составлять тезисный план
3.6. Анализ художественных произведений	5.3.6.1 анализировать содержание небольших произведений фольклора и литературы, определяя тему и основную идею	6.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений небольшого объема, определяя особенности изображения	7.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений (поэтических, прозаических), определяя особенности изображения главных и второстепенных персонажей, лирического героя	8.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений (поэтических, прозаических), определяя жанровые особенности и художественно-изобразительные средства	9.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений, выявляя авторскую позицию и оценивая содержание произведения	10.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений, выявляя авторскую позицию и оценивая содержание произведения
3.7. Извлечение информации из различных ресурсов	5.3.7.1 извлекать необходимую информацию по предложенной теме из определенного источника	6.3.7.1 извлекать необходимую информацию по предложенной теме из различных источников,	7.3.7.1 извлекать необходимую информацию по предложенной теме из различных источников, сопоставляя полученные сведения	8.3.7.1 извлекать необходимую информацию, сопоставляя и определяя противоречивую информацию	9.3.7.1 извлекать необходимую информацию из различных источников, определяя ее актуальность, достоверность, полезность и ценность	10.3.7.1 извлекать необходимую информацию из различных источников, определяя ее актуальность, достоверность, полезность и ценность

3.8						
Сравните льный анализ из текстов	5.3.8.1 сравнивать содержание и тему текстов	6.3.8.1 сравнивать содержание и особенности текстов	7.3.8.1 сравнивать содержание, идеи и структурные особенности текстов	8.3.8.1 сравнивать содержание текстов, цель и целевую аудиторию	9.3.8.1 сравнивать тексты, анализируя содержание	10.3.8.1 сравнивать, анализировать содержание авторских и собственных

4) раздел 4 "Письмо":

таблица 4

Подраздел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
4.1 Создание текстов разных жанров и стилей речи	5.4.1.1 создавать небольшие тексты (письмо, дневник), используя элементы разговорного стиля	6.4.1.1 создавать тексты (письмо, дневник, сказка), используя элементы разговорного и художественного стилей	7.4.1.1. создавать тексты художественного стиля (стихотворение, сказка, рассказ) и официально-делового стиля (объяснительная записка, расписка, поздравление, объявление, реклама)	8.4.1.1 создавать тексты публицистического стиля (репортаж о событии, заметка, отзыв) и официально-делового стиля (доверенность, заявление, официальное поздравление, деловое письмо)	9.4.1.1 создавать тексты публицистического стиля (статья, интервью, очерк, послание) и официально-делового стиля (характеристика, автобиография, резюме)	10.4.1.1 создавать тексты публицистического стиля (пресс-релиз, статья),新闻报道 (аннотация, тезисы) и делового стиля (отчет, информационное письмо)
4.2 Синтез прослушанного, прочитанного	5.4.2.1 излагать основное содержание текста на основе прослушанного, прочитанного	6.4.2.1 излагать подробно содержание текста на основе прослушанного, прочитанного и/или аудиовизуального материала	7.4.2.1 излагать сжато содержание текста на основе прослушанного, прочитанного и/или аудиовизуального материала	8.4.2.1 излагать выборочно содержание текста на основе прослушанного, прочитанного и/или аудиовизуального материала	9.4.2.1 излагать информацию прослушанного, прочитанного и / или аудиовизуального текста	10.4.2.1. излагать содержание прослушанного, прочитанного аудиовизуального текста, творчески интерпретировать содержание

итан ного и ауди овиз уаль ного мате риал а	прочитанного и/или аудиовизуаль ного материала	материала	аудиовизуальног о материала			
4.3 Пред став лени е инф орма ции в разл ичн ых фор мах	5.4.3.1 представлять информацию в виде рисунков	6.4.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций, сюжетных рисунков	7.4.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций, сюжетных рисунков, комиксов	8.4.3.1 представлять информацию в виде таблицы, схемы, диаграммы, графика	9.4.3.1 представлять информацию в виде презентации, в том числе содержащей таблицу, схему, диаграмму, график	10.4.3.1. представ. информ отчета, ст на основе диаграмм наоборот
4.4 Твор ческ ое пись мо	5.4.4.1 писать творческие работы на литературные темы с использовани ем эпитетов и сравнений	6.4. 4.1 писать творческие работы (в том числе на литературные темы) от лица героя с использованием эпитетов, сравнений и выражая свое отношение к героям художественных произведений или их поступкам с использованием эпитетов и сравнений	7.4.4.1 писать творческие работы (в том числе на литературные темы) представляя себя в предлагаемой ситуации и описывая собственные ощущения	8.4.4.1 писать творческие работы (в том числе на литературные темы) представляя себя в предлагаемой ситуации и описывая собственные ощущения, с использованием эмоционально- окрашенной лексики, эпитетов, сравнений, фразеологизмов и олицетворений	9.4.4.1 писать творческие работы (в том числе на литературные темы), выбирая определенную роль и речевое поведение в соответствии с установкой, с использованием эпитетов, сравнений, фразеологизмов, олицетворений и метафор	10.4.4.1 писать тв работы (в литератур фрагмент текста, яв контрастн содержан использо письме и выразите
4.5						

Написание эссе	5.4.5.1 писать эссе (объем 50-70 слов) по данному началу/концу	6.4.5.1 писать эссе (объем 60 -800 слов) по картине/ теме, учитывая особенности текста повествования, рассуждения описания	7.4.5.1 писать эссе (объем 70 -100 слов) по теме, учитывая особенности текста повествования, рассуждения описания	8.4.5.1 писать эссе (объем 80-120 слов) на основе цитат, пословиц, поговорок, крылатых выражений, соблюдая особенности текста рассуждения, рассуждения с элементами повествования/ описания	9.4.5.1 писать эссе (объем 90-140 слов) по предложенной проблеме, выражая свое согласие\несогласие с позицией автора, соблюдая особенности текста рассуждения, рассуждения с элементами повествования	10.4.5.1 писать эссе (объем 100-150 слов) по предложенной проблеме, выражая свое мнение, выбирая пути решения проблемы, соблюдая особенности текста рассуждения, рассуждения с элементами повествования/ описания
4.6 Соблюдение орфографических норм	5.4.6.1 правильно писать безударные падежные окончания	6.4.6.1 правильно писать безударные глагольные окончания	7.4.6.1 правильно писать гласные и согласные в разных частях слова	8.4.6.1 правильно выбирать слитное или раздельное написание "НЕ" с разными словами, слова через дефис	9.4.6.1 правильно писать союзы, предлоги, частицы	10.4.6.1 соблюдать правила орфографии
4.7 Соблюдение пунктуационных норм	5.4.7.1 применять знаки препинания в простых предложениях	6.4.7.1 применять знаки препинания в предложениях с обращениями и однородными членами	7.4.7.1 применять знаки препинания в предложениях с прямой и косвенной речью	8.4.7.1 применять знаки препинания в предложениях с вводными словами, обращением, и обособленными членами предложения	9.4.7.1 применять знаки препинания в сложных предложениях	10.4.7.1 использовать знаки препинания в простых и сложных предложениях

5) раздел 5 "Использование языковых единиц":

таблица 5

Подраздел	Цели обучения					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
5.1	5.5.1.1	6.5.1.1	7.5.1.1	8.5.1.1	9.5.1.1	10.5.1.1

Использование грамматических форм слов	образовывать падежные формы существительных, прилагательных, числительных, местоимений	использовать существительные и прилагательные, местоимения, порядковые числительные, правильно согласовывая по роду, числу и падежу	использовать существительные в качестве несогласованных определений, отглагольные существительные, краткие прилагательные	использовать собирательные, вещественные и абстрактные существительные, прилагательные и наречия в разных степенях сравнения	использовать сложные существительные, прилагательные, наречия в соответствующих формах	использовать существительные, прилагательные, наречия в соответствующих формах
	5.5.1.2. использовать глаголы с зависимыми словами в нужных формах	6.5.1.2. использовать возвратные глаголы	7.5.1.2. выбирать и использовать соответствующий ситуации общения глагол совершенного и несовершенного вида	8.5.1.2. использовать глаголы движения, соответствующие ситуации общения, совершенного и несовершенного вида в условном, изъявительном и повелительном наклонении	9.5.1.2. использовать действительные и страдательные причастия и деепричастия совершенного и несовершенного вида	10.5.1.2. использовать соответствующие формы
	5.5.1.3 использовать числительные для обозначения количества	6.5.1.3 использовать неопределенные местоимения для обозначения количества	7.5.1.3 использовать составные числительные в соответствующих формах	8.5.1.3 использовать сложные числительные в соответствующих формах	9.5.1.3 использовать дробные и собирательные числительные в соответствующих формах	10.5.1.3 использовать числительные в соответствующих формах
5.2 Использование синтаксических конструкций	5.5.2.1 использовать простые активные конструкции	6.5.2.1 использовать активные и пассивные конструкции,	7.5.2.1 использовать простые осложненные однородными членами предложения	8.5.2.1 использовать простые осложненные вводными конструкциями предложения	9.5.2.1 использовать простые и сложные предложения, причастные обороты и заменять их синонимичными конструкциями	10.5.2.1 использовать простые и сложные предложения, причастные обороты и заменять их синонимичными конструкциями
				8.5.2.2 использовать причастные и	9.5.2.2 использовать прямую и косвенную речь и	

6) раздел 6 "Коррекционное восстановление недостатков развития":

таблица 6

Подраздел	Цели коррекции					
	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс	10 класс
6.1 Коррекция сенсорных нарушений	5.6.1.1 уметь зрительно воспринимать материал; 5.6.1.2 уметь воспринимать материал на слух	6.6.1.1 уметь поддерживать зрительно-моторную координацию	7.6.1.1 уметь удерживать в поле зрения зрительный стимул при выполнении зрительной задачи	8.6.1.1 уметь управлять зрительными нарушениями	9.6.1.1 уметь визуально выборочно воспринимать материал	10.6.1.1 уметь воспринимать объем
6.2. Коррекция психомоторики	5.6.2.1 уметь ориентироваться в пространстве листа	6.6.2.1 уметь целенаправленно выполнять действия по инструкции	7.6.2.1 уметь воспроизводить движения точно и качественно	8.6.2.1 уметь воспроизводить самопроизвольно согласовываемые движения и действия	9.6.2.1 уметь самостоятельно воспроизводить движения	10.6.2.1 уметь управлять качеством движений физиологически
6.3 Коррекция речи	5.6.3.1 уметь правильно произносить звуки 5.6.3.2 уметь правильно воспринимать звуки и буквы	6.6.3.1 уметь правильно дышать 6.6.3.2 умение правильно использовать артикуляционную моторику	7.6.3.1 уметь поставить логическое ударение 7.6.3.2 уметь правильно ставить интонацию	8.6.3.1 уметь правильно читать и писать	9.6.3.1 уметь воспроизводить развернутую речь	10.6.3.1 коммуникативные навыки
6.4. Коррекция моторики рук	5.6.4.1 уметь зрительно-двигательно координировать движения мелкой моторики рук	6.6.4.1 уметь управлять общей и мелкой моторикой	7.6.4.1 уметь координировать движения пальцев рук	8.6.4.1 уметь произвольно производить движения руками	9.6.4.1 уметь стабильно удерживать запястья	10.6.4.1 согласовывать коллективные действия
6.5. Коррекция мышления	5.6.5.1 уметь наглядно-действенно мыслить	6.6.5.1 уметь наглядно-образно мыслить	7.6.5.1 уметь ассоциативно мыслить	8.6.5.1 уметь словесно-логически мыслить	9.6.5.1 уметь наглядно-схематически мыслить	10.6.5.1 устанавливать аналогии

ительно й детель ности						
6.6. Коррекц ия внимани я	5.6.6.1 уметь управлять процессами внимания	6.6.6.1 уметь концентрировать внимание	7.6.6.1 уметь удерживать устойчивость внимания	8.6.6.1 уметь направлять внимания	9.6.6.1 уметь переключать внимание	10.6.6 сосре вним объе матер
6.7. Коррекц ия памяти	5.6.7.1 уметь запоминать на слух	6.6.7.1 уметь запоминать движения	7.6.7.1 уметь запоминать зрительно	8.6.7.1 уметь запоминать по смыслу, ассоциативно	9.6.7.1 уметь запоминать образно	10.6.7 влад логич

50. Настоящая Программа реализуется на основе Долгосрочного плана к Типовой учебной программе по учебному предмету "Русский язык и литература" для обучающихся с нарушением опорно-двигательного аппарата 5-10 классов уровня основного среднего образования по обновленному содержанию согласно приложению к настоящей Программе. В долгосрочном плане обозначен объем учебных целей реализуемых в каждом разделе.

51. Распределение часов на изучение раздела и тем предоставляется на усмотрение учителя.

Приложение

к Типовой учебной прог

по учебному предмету "Р

язык и литература" дл

классов уровня основ

среднего образовани

обновленному содерж

Долгосрочный план по реализации Типовой программы по учебному предмету "Русский язык и литература" для обучающихся с нарушением опорно-двигательного аппарата 5-10 классов уровня основного среднего образования по обновленному содержанию (с нерусским языком обучения)

1) 5 класс:

таблица 1

Тема	Изучаемые произведения (по выбору)	Подраздел	Цели обучения
1 четверть			
Климат и природа	Н.А. Некрасов "Дедушка Мазай и зайцы", М.Ю. Лермонтов "Гроза", С. Есенин "Буря", Ф. Тютчев "Весенняя гроза", "Зима недаром злится", "Сказка о ветре" (из цикла "Новые сказки")	Аудирование	5.1.3.1 понимать основное содержание произведений фольклора и литературы/фрагментов, содержащих лексические и грамматические единицы, опираясь на текст; 5.1.4.1 определять основную мысль текста на основе вопросов
		Говорение	5.2.1.1 владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы, омонимы; 5.2.3.1 соблюдать орфоэпические нормы
		Чтение	5.3.1.1 понимать общее содержание текста, опираясь на ключевые слова и словосочетания; 5.3.3.1 формулировать вопросы по содержанию текста и отвечать на них
		Письмо	5.4.1.1 создавать небольшие тексты (письмо, рассказ), используя элементы разговорного стиля; 5.4.3.1 представлять информацию в виде рисунка
		Использование языковых единиц	5.5.1.1. образовывать падежные формы существительных, прилагательных, числительных, местоимений; 5.5.1.2.использовать глаголы с зависимыми словами в нужных формах
		Коррекционное восприятие	5.6.1.1 уметь зрительно воспринимать материальную форму

		ановление недостатков развития	5.6.1.2 уметь воспринимать материал на слух
Семья	Г.Д. Гребенчиков Отрывок из цикла очерков "Гонец" ("Есть такие семьи-пчельники..."), Русская сказка "Мудрый отец", Болгарская сказка "Сказка о бочке", М. Скребцова "Сердце матери"	Аудирование	5.1.1.1 понимать общее содержание сообщения продолжительностью не более 2-3 минут; 5.1.2.1 понимать значение слов бытовой тематики
		Говорение	5.2.4.1 создавать высказывание (описание, повествование) на основе иллюстраций, комиксов; 5.2.5.1 участвовать в диалоге, правильно понимать и предоставлять обратную связь
		Чтение	5.3.5.1 составлять план по опорным словам; 5.3.6.1 анализировать содержание небольших фольклора и литературы, определяя тему и основную мысль
		Письмо	5.4.1.1 создавать небольшие тексты (письмо, деловое письмо) используя элементы разговорного стиля; 5.4.6.1 правильно писать безударные падежные окончания
		Использование языковых единиц	5.5.1.2 использовать глаголы с зависимыми словами в нужных формах; 5.5.1.3 использовать числительные для обозначения количества
		Коррекционное воспитание ановление недостатков	5.6.2.1 уметь ориентироваться в пространстве

		разви тия	
2 четверть			
Ценности: дружба и любовь	Стихи о дружбе для детей С. Михалков. "Мы с другом друзья"	Ауди р овани е	5.1.3.1 понимать основное содержание произведений фольклора и литературы/фрагментов, содержащих лексические и грамматические единицы, оп 5.1.5.1 прогнозировать содержание текста по н
		Говор ение	5.2.1.1 владеть словарным запасом, включающ синонимы, антонимы, омонимы; 5.2.5.1 участвовать в диалоге, правильно пони предоставляя обратную связь
		Чтени е	5.3.2.1 определять стилистические особенност художественного стиля (стихотворение, рассказ 5.3.4.1 владеть видами чтения (ознакомительн комментированное), читать по ролям
		Пись мо	5.4.1.1 создавать небольшие тексты (письмо, используя элементы разговорного стиля; 5.4.5.1 писать эссе (объем 50-70 слов) по данн концу; 5.4.7.1 применять знаки препинания в просты предложениях
		Испол ьзова ние языко вых едини ц	5.5.1.2 использовать глаголы с зависимыми с нужных формах 5.5.2.1 использовать простые активные конст
		Корре кцион ное восст ановл	5.6.4.1 уметь зрительно-двигательно координи движения мелкой моторики рук

		ение недос татков	
		разви тия	
Кем я хочу стать, когда вырасту	В. Маяковский. "Кем быть?", Дж.Родари. "Чем пахнут ремесла?"	Аудир овани е	5.1.1.1 понимать общее содержание сообщения продолжительностью не более 2-3 минут; 5.1.4.1 определять основную мысль текста на основе вопросов
		Говор ение	5.2.1.1 владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы, омонимы; 5.2.3.1 соблюдать орфоэпические нормы 5.2.4.1 создавать высказывание (описание, повествование) на основе иллюстраций, комиксов
		Чтени е	5.3.3.1 формулировать вопросы по содержанию текста и отвечать на них; 5.3.5.1 составлять план по содержанию текста 5.3.6.1 анализировать содержание небольших фольклора и литературы, определяя тему и основную мысль
		Пись мо	5.4.3.1 представлять информацию в виде рисунка 5.4.6.1 правильно писать безударные падежные окончания
		Испол ьзова ние языко вых едини ц	5.5.1.1 образовывать падежные формы существительных, прилагательных, числительных, местоимений
		Корре кцион ное восст ановл ение	5.6.3.1 уметь правильно произносить звуки; 5.6.5.1 уметь наглядно-действенно мыслить

		недостатков развития	
3 четверть			
Жизнь и творчество	Г. Ветрова. Цикл рассказов о художниках, Казахская народная сказка "Мастер Али"	Аудирование	5.1.1.1 понимать общее содержание сообщения продолжительностью не более 2-3 минут; 5.1.2.1 понимать значение слов бытовой тематики
		Говорение	5.2.1.1 владеть словарным запасом, включающим синонимы, антонимы, омонимы; 5.2.3.1 соблюдать орфоэпические нормы
		Чтение	5.3.1.1 понимать общее содержание текста, опираясь на ключевые слова и словосочетания; 5.3.6.1 анализировать содержание небольших фольклора и литературы, определяя тему и основную мысль; 5.3.7.1 извлекать необходимую информацию из предложенной темы из определенного источника; 5.3.8.1 сравнивать содержание и тему текстов
		Письмо	5.4.3.1 представлять информацию в виде рисунка; 5.4.5.1 писать эссе (объем 50-70 слов) по данной теме в конце
		Использование языковых единиц	5.5.1.1 образовывать падежные формы существительных, прилагательных, числительных, местоимений
		Коррекция	5.6.3.1 уметь правильно произносить звуки;

		кцион ное восст ановл ение недос татков	5.6.2.1 уметь ориентироваться в пространстве
		разви тия	
Культура одежды	И.С. Тургенев. "Бежин луг" (отрывок)	Аудир овани е	5.1.4.1 определять основную мысль текста на вопросов
		Говор ение	5.2.2.1 пересказывать основное содержание б 5.2.5.1 участвовать в диалоге, правильно пони предоставляя обратную связь
		Чтени е	5.3.2.1 определять стилистические особеннос художественного стиля (стихотворение, расск 5.3.7.1 извлекать необходимую информацию п предложенной теме из определенного источн
		Пись мо	5.4.1.1 создавать небольшие тексты (письмо, л используя элементы разговорного стиля; 5.4.5.1 писать эссе (объем 50-70 слов) по данн концу
		Испол зова ние языко вых едини ц	5.5.1.1 образовывать падежные формы сущес прилагательных, числительных, местоимени 5.5.1.2 использовать глаголы с зависимыми с нужных формах
		Корре кцион ное восст ановл ение недос	5.6.6.1 уметь управлять процессами внимани

		татков	
		разви тия	
Мир фантазии	Б. Заходер. "Моя вообразилля", Л. Кэрролл "Алиса в стране чудес" (фрагменты произведения)	Аудир овани е	5.1.3.1 понимать основное содержание произв фольклора и литературы/фрагментов, содержа лексические и грамматические единицы, опре 5.1.5.1 прогнозировать содержание текста по в
		Говор ение	5.2.4.1 создавать высказывание (описание, по на основе иллюстраций, комиксов; 5.2.6.1 оценивать высказывание (монолог/ диа зрения соответствия предложенной теме/ситу
		Чтени е	5.3.3.1 формулировать вопросы по содержанию отвечать на них; 5.3.5.1 составлять план по опо
		Пись мо	5.4.2.1 излагать основное содержание текста н прослушанного, прочитанного и/или аудиовиз материала; 5.4.4.1 писать творческие работы на литератур использованием эпитетов и сравнений; 5.4.7.1 применять знаки препинания в простых предложениях
		Испол ьзова ние языко вых едини ц	5.5.2.1 использовать простые активные констр
		Корре кцион ное восст ановл ение недос татков	5.6.5.1 уметь наглядно-действенно мыслить

		разви тия	
4 четверть			
Мы выбираем спорт	В. Львовский. "Песенка о зарядке", В. Голышкин. "Вратарь", В. Донникова. "На катке", В. Голявкин. "В любом деле нужно работать"	Аудир овани е	5.1.5.1 прогнозировать содержание текста по н
		Говор ение	5.2.1.1 владеть словарным запасом, включаю синонимы, антонимы, омонимы;
			5.2.3.1 соблюдать орфоэпические нормы;
			5.2.5.1 участвовать в диалоге, правильно пони предоставляя обратную связь
		Чтени е	5.3.2.1 определять стилистические особеннос художественного стиля (стихотворение, расск
			5.3.3.1 формулировать вопросы по содержанию отвечать на них; 5.3.5.1 составлять план по оп
		Пись мо	5.3.6.1 анализировать содержание небольших фольклора и литературы, определяя тему и ос
			5.3.8.1 сравнивать содержание и тему текстов
		Испол ьзова ние языко вых едини ц	5.4.1.1 создавать небольшие тексты (письмо,) используя элементы разговорного стиля;
			5.4.4.1 писать творческие работы на литературу использованием эпитетов и сравнений
			5.5.1.2 использовать глаголы с зависимыми с нужных формах

		Коррекционное восстановление недостатков развития	5.6.5.1 уметь наглядно-действенно мыслить
Каникулы и отдых	Татьяна Лило. "Каникулы", Тамара Крюкова. "Хрустальный ключ" (фрагмент произведения, глава 48 "Легенда о вольном граде"), Саша Черный. "Летом"	Аудирование	5.1.2.1. понимать значение слов бытовой тематики 5.1.4.1. определять основную мысль текста на вопросы
		Говорение	5.2.4.1 создавать высказывание (описание, повествование) на основе иллюстраций, комиксов; 5.2.6.1 оценивать высказывание (монолог/ диалог) с точки зрения соответствия предложенной теме/ситуации
		Чтение	5.3.1.1 понимать общее содержание текста, опираясь на ключевые слова и словосочетания; 5.3.4.1 владеть видами чтения (ознакомительное, поисковое, комментированное), читать по ролям
		Письмо	5.4.2.1 излагать основное содержание текста на основе прослушанного, прочитанного и/или аудиовизуального материала; 5.4.6.1 правильно писать безударные падежные окончания
		Использование языковых единиц	5.5.2.1 использовать простые активные конструкции
		Коррекционное	5.6.2.1 уметь ориентироваться в пространстве

		восстановление недостатков	
		развития	5.6.5.1 уметь наглядно-действенно мыслить

2) 6 класс:

таблица 2

Тема	Изучаемые произведения (по выбору)	Подраздел	Цели обучения
1 четверть			
Характер и внешность человека	Валентина Осеева. "Кто наказал его?", Бахыт Каирбеков Стихи из цикла "Лица друзей". И.А. Крылов "Ворона и Лисица" А.П. Чехов. "Хамелеон", Ч. Айтматов "Солдатенок"	Аудирование	6.1.1.1 понимать общее содержание сообщения продолжительностью более 2-4 минут, определяя тему текста; 6.1.4.1 определять основную мысль текста на основе ключевых слов
		Говорение	6.2.1.1 владеть словарным запасом, включающим омонимы, синонимы, заимствованные слова; 6.2.3.1 соблюдать лексические нормы, связанные с выбором соответствующих слов, избегая повторов
		Чтение	6.3.1.1 понимать основную информацию, определяя тему, цель, назначение текста; 6.3.3.1 формулировать вопросы, направленные на оценку содержания и отвечать на вопросы, выражая свое мнение по теме и/или проблеме
		Письмо	6.4.1.1 создавать тексты (письмо, дневник, стихотворение, сказку), используя элементы разговорного и художественного стилей; 6.4.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций, сюжетных рисунков
		Использование языка	6.5.1.1 использовать существительные и прилагательные, местоимения, порядковые числительные, правильно согласовывая по роду, числу и падежу

		вых едини ц	6.5.1.2 использовать возвратные глаголы
		Корре кцион ное восста новле ние недос татков разви тия	6.6.1.1 уметь использовать зрительно-моторную координацию
Мир вокруг нас: животные и растения	Леонид Вертель. "Пленник", И. Крылов. "Ворона и Лисица"	Аудир овани е	6.1.2.1 понимать значение слов бытовой и духовно-нравственной лексики; 6.1.3.1 понимать содержание рассказов, поэтических произведений, фрагментов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определяя тему и основную мысль
		Говоре ние	6.2.4.1 создавать высказывание (описание, повествование, рассуждение) опорой на ключевые слова или план; 6.2.5.1 участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию "говорящий" на "слушающий" с учетом выбранной роли
		Чтени е	6.3.5.1 составлять простой план; 6.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений небольшого объема, определяя особенности изображения
		Письм о	6.4.6.1 правильно писать безударные глагольные окончания; 6.4.7.1 применять знаки препинания в предложениях с обращениями и однородными членами
		Испол ьзова ние языко вых едини ц	6.5.2.1 использовать активные и пассивные конструкции

		Коррекционное восстановление недостатков развития	6.6.2.1 уметь целенаправленно выполнять действия по инструкции
2 четверть			
Климат: погода и времена года	К. Д. Ушинский. "Лето", "Пчелки на разведках", С. Маршак. Сказка "Двенадцать месяцев", Ф. Тютчев. "Чародейкою зимою", С. Есенин "Зима"	Аудирование	6.1.1.1 понимать общее содержание сообщения продолжительностью более 2-4 минут, определяя тему текста; 6.1.2.1 понимать значение слов бытовой и духовно-нравственной лексики
		Говорение	6.2.1.1 владеть словарным запасом, включающим омонимы, синонимы, заимствованные слова; 6.2.4.1 создавать высказывание (описание, повествование, рассуждение) опорой на ключевые слова или план
		Чтение	6.3.1.1 понимать основную информацию, определяя тему, цель, назначение текста; 6.3.2.1 определять стилистические особенности текстов разных жанров (письма, дневники), художественного стиля (стихотворение, проза), определять принадлежность текста к типу повествования на основе характерных признаков; 6.3.4.1 использовать виды чтения, включая выборочное чтение
		Письмо	6.4.1.1 создавать тексты (письмо, дневник, стихотворение, сказка), используя элементы разговорного и художественного стилей; 6.4.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций, сюжетных рисунков; 6.4.6.1 правильно писать безударные гласные окончания

		Испол зова ние языко вых едини ц	6.5.1.1 использовать существительные и прилагательные, ме порядковые числительные, правильно согласовывая по роду падежу; 6.5.1.2.использовать возвратные глаголы
		Корре кцион ное восста новле ние недос татков разви тия	6.6.4.1 уметь управлять общей и мелкой моторикой
Чудеса света	Роберт Стайн. Детский детектив "Проклятие гробницы фараона" (отрывки), Марат Джумагазиев. Стихотворение "Семь чудес света"	Аудир овани е	6.1.3.1 понимать содержание рассказов, поэтических произв фрагментов, содержащих знакомые лексические и граммати единицы, определяя тему и основную мысль 6.1.5.1 прогнозировать содержание текста по ключевым слов
		Говоре ние	6.2.5.1 участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию "гово "слушающий" с учетом выбранной роли; 6.2.6.1 оценивать высказывание (монолог/диалог), составлен на ключевые слова/
		Чтени е	6.3.5.1 составлять простой план; 6.3.6.1 анализировать содержание художественных произвед небольшого объема, определяя особенности изображения
		Письм о	6.4.2.1 излагать подробно содержание текста на основе просл прочитанного и/или аудиовизуального материала; 6.4.5.1 писать эссе (объем 60 -80 слов) по картине/ теме, учиты особенности текста повествования, рассуждения описания; 6.4.7.1 применять знаки препинания в предложениях с обращ

			однородными членами
		Испол зова ние языко вых едини ц	6.5.2.1 использовать активные и пассивные конструкции
		Корре кцион ное восста новле ние недос татков разви тия	6.6.4.1 уметь управлять общей и мелкой моторикой

3 четверть

Древние и современны е цивилизаци и	К. Булычев. "Сто лет тому вперед" (фрагменты произведения), Мифы об Атлантиде	Аудир овани е	6.1.1.1 понимать общее содержание сообщения продолжитель более 2-4 минут, определяя тему текста; 6.1.2.1 понимать значение слов бытовой и духовно-нравствен
		Говоре ние	6.2.1.1 владеть словарным запасом, включающим омонимы, заимствованные слов; 6.2.2.1 пересказывать подробно, выборочно содержание текс
		Чтени е	6.3.1.1 понимать основную информацию, определяя тему, цел назначение текста; 6.3.2.1.определять стилистические особенности текстов разг (письма, дневники), художественного стиля (стихотворение, определять принадлежность текста к типу повествование на характерных признаков; 6.3.6.1 анализировать содержание художественных произвед небольшого объема, определяя особенности изображения
		Письм	6.4.1.1 создавать тексты (письмо, дневник, стихотворение, ск
	А.Р. Беляев. "Последний человек		

	из Атлантиды"	о	используя элементы разговорного и художественного стилей
		Испол зова ние языко вых едини ц	6.4.2.1 излагать подробно содержание текста на основе прослушанного и/или аудиовизуального материала 6.5.1.3 использовать неопределенные местоимения для обозначения количества
		Корре кцион ное восста новле ние недос татков разви тия	6.6.4.1 уметь управлять общей и мелкой моторикой
Язык и общение	Г. Тукай. "Родной язык", К. Бальмонт. "Язык, великолепный наш язык", И. Бунин. "Слово"	Аудир овани е	6.1.3.1 понимать содержание рассказов, поэтических произведений, фрагментов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определяя тему и основную мысль
		Говоре ние	6.2.3.1 соблюдать лексические нормы, связанные с выбором соответствующих слов, избегая повторов; 6.2.4.1 создавать высказывание (описание, повествование, рассуждение), опираясь на опорные слова или план
		Чтени е	6.3.3.1 формулировать вопросы, направленные на оценку содержания и отвечать на вопросы, выражая свое мнение по теме и/или проблеме; 6.3.4.1 использовать виды чтения, включая выборочное чтение 6.3.5.1 составлять простой план
		Письм о	6.4.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций, сюжетных рисунков

			6.4.4.1 писать творческие работы (в том числе на литературные темы) с использованием эпитетов, сравнений и выражений, характеризующих отношение к героям художественных произведений или их персонажам с использованием эпитетов и сравнений; 6.4.5.1 писать эссе (объем 60 -80 слов) по картине/ теме, учитывая особенности текста повествования, рассуждения описания
		Использование языковых единиц	6.5.1.2 использовать возвратные глаголы
		Коррекционное восстановление недосмотров развития	6.6.5.1 уметь наглядно-образно мыслить
Герои и злодеи: реальность и выдуманные истории	Г. Андерсен. "Снежная королева", О. Генри. "Вождь краснокожих"	Аудирование	6.1.4.1 определять основную мысль текста на основе ключевых слов; 6.1.5.1 прогнозировать содержание текста по ключевым словам;
		Говорение	6.2.5.1 участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию "говорящий" на "слушающий" с учетом выбранной роли; 6.2.6.1 оценивать высказывание (монолог/диалог), составленное на ключевые слова/план
		Чтение	6.3.7.1 извлекать необходимую информацию по предложенным вопросам из различных источников; 6.3.8.1 сравнивать содержание и особенности текстов
		Письмо	6.4.6.1 правильно писать безударные гласные окончания;

			6.4.7.1 применять знаки препинания в предложениях с обращениями однородными членами
		Использование языковых единиц	6.5.2.1 использовать активные и пассивные конструкции
		Коррекционное воспитание недостатков развития	6.6.5.1 уметь наглядно-образно мыслить

4 четверть

Астрономия: планеты и спутники	Мифы о Луне и Солнце, С. Цыганков. "О космическом корабле "Планета Земля" (в стихах и прозе)	Аудирование	6.1.4.1 определять основную мысль текста на основе ключевых слов; 6.1.5.1 прогнозировать содержание текста по ключевым словам;
		Говорение	6.2.1.1 владеть словарным запасом, включающим омонимы, синонимы, заимствованные слова; 6.2.3.1 соблюдать лексические нормы, связанные с выбором соответствующих слов, избегая повторов; 6.2.4.1 создавать высказывание (описание, повествование, рассуждение) опорой на ключевые слова или план
		Чтение	6.3.1.1 понимать основную информацию, определяя тему, цель, назначение текста; 6.3.3.1 формулировать вопросы, направленные на оценку содержания и отвечать на вопросы, выражая свое мнение по теме и/или проблеме;

			6.3.4.1 использовать виды чтения, включая выборочное чтение
		Письмо	6.4.2.1. излагать подробно содержание текста на основе прослушанного и/или аудиовизуального материала;
			6.4.4.1 писать творческие работы (в том числе на литературные темы), описывая действия и чувства героя с использованием эпитетов, сравнений и выражений, передающих отношение к героям художественных произведений или их поступкам с использованием эпитетов и сравнений
		Использование языковых единиц	6.5.2.1 использовать активные и пассивные конструкции
Человек и современные технические устройства	Н. Носов. "Телефон"	Коррекционное восстановление недостатков развития	6.6.6.1 уметь концентрировать внимание
		Слушание	6.1.2.1 понимать значение слов бытовой и духовно-нравственной лексики
		Говорение	6.2.5.1 участвовать в диалоге-расспросе, меняя позицию "говорящий" и "слушающий" с учетом выбранной роли;
			6.2.6.1 оценивать высказывание (монолог/диалог), составленное на ключевые слова/план
		Чтение	6.3.2.1 определять стилистические особенности текстов разных жанров (письма, дневники), художественного стиля (стихотворение, проза), определять принадлежность текста к типу повествования на основе характерных признаков;
			6.3.5.1 составлять простой план;

			6.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений небольшого объема, определяя особенности изображения;
			6.3.8.1 сравнивать содержание и особенности текстов
		Письмо	6.4.5.1 писать эссе (объем 60 -80 слов) по картине/ теме, учитывая особенности текста повествования, рассуждения описания;
			6.4.6.1 правильно писать безударные гласные окончания
		Использование языковых единиц	6.5.2.1 использовать активные и пассивные конструкции
		Коррекционное восстановление недосмотров развития	6.6.7.1 уметь запоминать движения

3) 7 класс:

таблица 3

Тема	Изучаемые произведения (по выбору)	Подраздел	Цели обучения
1 четверть			
Путешествия и достопримечательности	Д. Свифт. "Путешествия Гулливера"	Аудирование	7.1.1.1 понимать основную информацию сообщения продолжительности, определяя ключевые слова;
			7.1.4.1 определять основную мысль текста на основе ключевых слов и слов
		Говор	7.2.3.1 соблюдать морфологические нормы использования форм разных

		ение	7.2.5.1 участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной
		Чтение	7.3.3.1 формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать предположения и отвечать на вопросы, приводя аргументы; 7.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений (поэты, прозаические), определяя особенности изображения главных и второстепенных персонажей, лирического героя
		Письмо	7.4.1.1 создавать тексты художественного стиля (стихотворение, сказка, официально-делового стиля (объяснительная записка, расписка, поздравление, объявление, реклама); 7.4.7.1 применять знаки препинания в предложениях с прямой и косвенной речью
		Использование языковых единиц	7.5.1.2 выбирать и использовать соответствующий ситуации общения глаголы совершенного и несовершенного вида
		Коррекционное восстановление лени недостатков развития	7.6.1.1 уметь удерживать в поле зрения зрительный стимул при выполнении зрительной задачи
Жара и холод: страна и образ жизни	А.Скребицкий. "Четыре художника".	Аудирование	7.1.2.1 понимать значение слов социально- культурной тематики;
	Стихи А. Кунанбаева. "Времена года"		7.1.3.1 понимать содержание рассказов, поэтических произведений/фрагментов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определять основную мысль, характеризовать и оценивать поступки персонажей и действия героя
	И.А. Бунин. "Листопад"	Говорение	7.2.1.1 владеть словарным запасом, включающим фразеологические единицы

	К. Паустовский. "Осень"		7.2.4.1 создавать аргументированное высказывание (рассуждение с эле описания и/или повествования)
		Чтен ие	7.3.1.1 понимать главную и второстепенную информацию сплошных и н текстов; 7.3.5.1 составлять вопросный план
		Пись мо	7.4.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций, сюжетных рису 7.4.6.1 правильно писать гласные и согласные в разных частях слова
		Испо льзов ание язык овых един иц	7.5.1.1 использовать существительные в качестве несогласованных опр отглагольные существительные, краткие прилагательные; 7.5.2.1 использовать простые осложненные однородными членами пред
		Корре кцио нное восст анов лени е недо статк ов разви тия	7.6.2.1 уметь воспроизводить движения точно и качественно
2 четверть			
Культура: характер и личность	Притча "Внешняя и внутренняя красота"	Ауди рован ие	7.1.1.1 понимать основную информацию сообщения продолжительности определяя ключевые слова; 7.1.3.1 понимать содержание рассказов, поэтических произведений/фра содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, опред основную мысль, характеризовать и оценивать поступки персонажей ил героя
	Л. Толстой. "Кавказский пленник"		
	Н. Заболоцкий. "Некрасивая девочка", "О красоте человеческих лиц"	Говор ение	7.2.1.1 владеть словарным запасом, включающим фразеологические ед

			7.2.2.1 пересказывать содержание, используя различные приемы сжати
			7.2.5.1 участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной
		Чтен ие	7.3.1.1 понимать главную и второстепенную информацию сплошных и н текстов; 7.3.5.1 составлять вопросный план; 7.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений (поэт прозаических), определяя особенности изображения главных и второст персонажей, лирического героя
		Пись мо	7.4.2.1 излагать сжато содержание текста на основе прослушанного, про или аудиовизуального материала; 7.4.5.1 писать эссе (объем 70 -100 слов) по теме, учитывая особенности т повествования, рассуждения описания 7.4.7.1 применять знаки препина предложениях с прямой и косвенной речью
		Испо льзов ание язык овых един иц	7.5.1.2. выбирать и использовать соответствующий ситуации общения гл совершенного и несовершенного вида
Здоровый образ жизни: спорт и еда	Федюкин. "Баллада о здоровом образе жизни"	Корре кцио нное восст анов лени е недо статк ов разви тия	7.6.3.1 уметь поставить логически ударение
		Ауди рован ие	7.1.2.1 понимать значение слов социально- культурной тематики; 7.1.5.1 прогнозировать содержание по заголовку

	В. Высоцкий. "Утренняя гимнастика"	Говорение	7.2.4.1 создавать аргументированное высказывание (рассуждение с эле описания и/или повествования); 7.2.6.1 оценивать высказывание (монолог/диалог), составленное с опор ключевые слова/план, с точки зрения полноты, логичности содержания
		Чтение	7.3.2.1 определять стилистические особенности текстов художественно (рассказ, басня), официально-делового стиля (объяснительная записка, поздравление, объявление, реклама); определять принадлежность тек описание на основе характерных признаков; 7.3.4.1 использовать виды чтения, включая изучающее
		Письмо	7.4.1.1 создавать тексты художественного стиля (стихотворение, сказка, официально-делового стиля (объяснительная записка, расписка, поздравление, объявление, реклама); 7.4.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций, сюжетных рисун 7.4.6.1 правильно писать гласные и согласные в разных частях слова
		Использование языковых единиц	7.5.2.1 использовать простые осложненные однородными членами пред
		Коррекционное восстановление ление недостатков развития	7.6.3.2 уметь правильно ставить интонацию
3 четверть			
Традиции празднова	Н.В. Гоголь. "Ночь перед Рождеством"	Ауди рован	7.1.1.1 понимать основную информацию сообщения продолжительности определяя ключевые слова;

ния Нового года, Наурыза и Рождества		ие	7.1.3.1 понимать содержание рассказов, поэтических произведений/фрагментов, содержащих знакомые лексические и грамматические единицы, определять основную мысль, характеризовать и оценивать поступки персонажей и героя
		Говорение	7.2.1.1 владеть словарным запасом, включающим фразеологические единицы 7.2.5.1 участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной теме
		Чтение	7.3.1.1 понимать главную и второстепенную информацию сплошных и несплошных текстов; 7.3.5.1 составлять вопросный план; 7.3.8.1 сравнивать содержание, идеи и структурные особенности текстов
		Письмо	7.4.3.1 представлять информацию в виде иллюстраций, сюжетных рисунков 7.4.5.1 писать эссе (объем 70 -100 слов) по теме, учитывая особенности тем повествования, рассуждения описания
		Использование языковых единиц	7.5.2.1 использовать простые осложненные однородными членами предложения
		Коррекционное восстановление ление недостатков развития	7.6.4.1 уметь координировать движения пальцев рук
Хобби и свободное	Е. Шварц. "Сказка о потерянном времени"	Аудиорован	7.1.4.1 определять основную мысль текста на основе ключевых слов и слов

время		ие	7.1.5.1 прогнозировать содержание по заголовку
		Говорение	7.2.2.1 пересказывать содержание, используя различные приемы сжатия
			7.2.3.1 соблюдать морфологические нормы использования форм разных
		Чтение	7.3.3.1 формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать предположения и отвечать на вопросы, приводя аргументы;
			7.3.4.1 использовать виды чтения, включая изучающее;
			7.3.7.1 извлекать необходимую информацию по предложенной теме из различных источников, сопоставляя полученные сведения
		Письмо	7.4.2.1 излагать сжато содержание текста на основе прослушанного, прочитанного или аудиовизуального материала;
			7.4.4.1 писать творческие работы (в том числе на литературные темы) при анализе в предлагаемой ситуации и описывая собственные ощущения
		Использование языковых единиц	7.5.1.3 использовать составные числительные в соответствующих формах
			7.5.2.1 использовать простые осложненные однородными членами предложения
		Коррекционное восстановление ленивых недостатков развития	7.6.5.1 уметь ассоциативно мыслить
Музыка в нашей жизни	М. Кабанбаев. "Арстан, я и виолончель"	Аудиорование	7.1.2.1 понимать значение слов социально-культурной тематики

	В.Г. Короленко. "Слепой музыкант"	Говорение	7.2.4.1 создавать аргументированное высказывание (рассуждение с эле описания и/или повествования); 7.2.6.1 оценивать высказывание (монолог/диалог), составленное с опор ключевые слова/план, с точки зрения полноты, логичности содержания
		Чтение	7.3.2.1 определять стилистические особенности текстов художественно (рассказ, басня), официально-делового стиля (объяснительная записка, поздравление, объявление, реклама); определять принадлежность тек описание на основе характерных признаков; 7.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений (поэт прозаических), определяя особенности изображения главных и второст персонажей, лирического героя
		Письмо	7.4.1.1 создавать тексты художественного стиля (стихотворение, сказка, официально-делового стиля (объяснительная записка, расписка, поздр объявление, реклама;) 7.4.6.1 правильно писать гласные и согласные в разных частях слова; 7.4.7.1 применять знаки препинания в предложениях с прямой и косвен
		Использование языковых единиц	7.5.2.1 использовать простые осложненные однородными членами пред
		Коррекционное восстановление ление недостатков развития	7.6.6.1 уметь удерживать устойчивость внимания
4 четверть			

День Победы: почему мы должны помнить	А.А. Бек. "Волоколамское шоссе" Б. Момышулы. "За нами – Москва" К. Кайсенов. "В тылу врага" Р. Гамзатов. "Журавли" Муса Джалиль "Варварство"		
		Говор ение	7.2.1.1 владеть словарным запасом, включающим фразеологические ед 7.2.3.1 соблюдать морфологические нормы использования форм разных 7.2.4.1 создавать аргументированное высказывание (рассуждение с эле описания и/или повествования)
		Чтен ие	7.3.3.1 формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие вы предположения и отвечать на вопросы, приводя аргументы; 7.3.4.1 использовать виды чтения, включая изучающее; 7.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений (поэт прозаических), определяя особенности изображения главных и второст персонажей, лирического героя
		Пись мо	7.4.2.1 излагать сжато содержание текста на основе прослушанного, про или аудиовизуального материала; 7.4.4.1 писать творческие работы (в том числе на литературные темы) пр в предлагаемой ситуации и описывая собственные ощущения
		Испо льзов ание язык овых един иц	7.5.1.2 выбирать и использовать соответствующий ситуации общения гл совершенного и несовершенного вида; 7.5.2.1 использовать простые осложненные однородными членами пред
		Корре кцио нное восст анов лени е недо статк ов	7.6.7.1 уметь запоминать зрительно

		разви тия	
Молодежн ая культура: Интернет и социальны е сети	Г.Ф. Шпаликов. "Я знаю, как стары стихи про телефоны"	Ауди рован ие	7.1.2.1 понимать значение слов социально- культурной тематики
		Говор ение	7.2.5.1 участвовать в диалоге, обмениваясь мнениями по предложенной 7.2.6.1 оценивать высказывание (монолог/диалог), составленное с опор ключевые слова/план, с точки зрения полноты, логичности содержания
		Чтен ие	7.3.1.1. понимать главную и второстепенную информацию сплошных и н текстов; 7.3.2.1 определять стилистические особенности текстов художественной (рассказ, басня), официально-делового стиля (объяснительная записка, поздравление, объявление, реклама); определять принадлежность тек описание на основе характерных признаков; 7.3.5.1 составлять вопросный план; 7.3.8.1 сравнивать содержание, идеи и структурные особенности текстов
		Пись мо	7.4.5.1 писать эссе (объем 70 -100 слов) по теме, учитывая особенности т повествования, рассуждения описания; 7.4.6.1 правильно писать гласные и согласные в разных частях слова
		Испо льзов ание язык овых един иц	7.5.2.1 использовать простые осложненные однородными членами пред
		Корре кцио нное восст анов лени е недо	7.6.7.1 уметь запоминать зрительно

4) 8 класс:

таблица 4

Тема	Изучаемые произведения (по выбору)	Подраздел	Цели обучения
1 четверть			
Семья и подросток	Притча "Волшебная копейка" Туве Янсон. "Дитя-невидимка" А. Кунанбаев. "Слова назидания": Двадцать пятое слово	Аудирование	8.1.1.1 понимать сообщение продолжительностью 3-5 минут, извлекая необходимую информацию и/или определяя последовательность событий; 8.1.2.1 понимать значение слов учебно-образовательной тематики
		Говорение	8.2.1.1 владеть словарным запасом, включающим эмоционально-окрашенные термины 8.2.3.1 соблюдать синтаксические нормы, включающие правила согласования управления
		Чтение	8.3.1.1 понимать главную и второстепенную информацию сплошных и несложных текстов, связывая информацию с общеизвестными, повседневными знаниями 8.3.3.1 формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать предположения и отвечать на вопросы, приводя аргументы, связывать информацию текста с фактами из реальной жизни
		Письмо	8.4.1.1 создавать тексты публицистического стиля (репортаж о событии, замечание, официально-делового стиля (доверенность, заявление, официальное поздравление, деловое письмо); 8.4.6.1 правильно выбирать слитное или раздельное написание "НЕ" с разными словами через дефис
		Использование языковых единиц	8.5.1.1 использовать собирательные, вещественные и абстрактные существительные, прилагательные и наречия в разных степенях сравнения; 8.5.2.2 использовать деепричастные обороты

		ц	
		Коррекционное восстановление недовосстановления развития	8.6.1.1 уметь управлять зрительными нарушениями
Спорт и отдых	Л. Кассиль. "Ход белой королевы"	Аудирование	8.1.3.1 понимать содержание небольших прозаических и поэтических произведений, определяя сюжетную линию или настроение стихотворения; 8.1.4.1 определять основную мысль текста, опираясь на содержание текста
	В. Тублин. "Гонимые в сентябре"	Говорение	8.2.4.1 создавать аргументированное высказывание (рассуждение с элементами повествования) на основе личных впечатлений и наблюдений; 8.2.5.1 участвовать в диалоге по общественно-значимым проблемам
		Чтение	8.3.5.1 составлять сложный план; 8.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений (поэтических, прозаических), определяя жанровые особенности и художественно-образные средства
		Письмо	8.4.3.1 представлять информацию в виде таблицы, схемы, диаграммы, графика; 8.4.7.1 применять знаки препинания в предложениях с вводными словами, обособленными членами предложения.
		Использование языковых единиц	8.5.2.1 использовать простые осложненные вводными конструкциями предложения
		Коррекционное	8.6.2.1 уметь восстанавливать самопроизвольное согласование движений

		восстановление недостатков развития	
2 четверть			
Мир труда	Н.А. Заболоцкий. "Не позволяй душе лениться"	Аудирование	8.1.1.1 понимать сообщение продолжительностью 3-5 минут, извлекая необходимую информацию и/или определяя последовательность событий; 8.1.3.1 понимать содержание небольших прозаических и поэтических произведений, фрагментов, определяя сюжетную линию или настроение стихотворения
		Говорение	8.2.1.1 владеть словарным запасом, включающим эмоционально-окрашенные термины; 8.2.2.1 пересказывать содержание текста с творческими дополнениями 8.2.5.1 участвовать в диалоге по общественно-значимым проблемам.
		Чтение	8.3.1.1 понимать главную и второстепенную информацию сплошных и несложных текстов, связывая информацию с общеизвестными, повседневными знаниями 8.3.5.1 составлять сложный план; 8.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений (поэтических, прозаических), определяя жанровые особенности и художественно-образные средства
		Письмо	8.4.2.1 излагать выборочно содержание текста на основе прослушанного, прочитанного или аудиовизуального материала; 8.4.5.1 писать эссе (объем 80-120 слов) на основе цитат, пословиц, поговорок, высказываний, соблюдая особенности текста рассуждения, рассуждения с элементами повествования/описания; 8.4.7.1 применять знаки препинания в предложениях с вводными словами, обособленными членами предложения

		Испол зова ние языко вых едини ц	8.5.1.2 использовать глаголы движения, соответствующие ситуации общения, совершенного и несовершенного вида изъявительном и повелительном наклонении
		Корре кцион ное восста новле ние недос татков развит ия	8.6.3.1 уметь правильно читать и писать
Космос	О. Сулейменов. "Земля, поклонись человеку"	Аудир овани е	8.1.2.1 понимать значение слов учебно-образовательной тематики; 8.1.5.1 прогнозировать содержание по заголовку или началу текста
		Говоре ние	8.2.4.1 создавать аргументированное высказывание (рассуждение с элемен и/или повествования) на основе личных впечатлений и наблюдений; 8.2.6.1 оценивать высказывание (монолог/диалог), основанное на личных в наблюдениях
	Р. Брэдбери. "Зеленое утро"	Чтени е	8.3.2.1 определять стилистические особенности текстов публицистического (репортаж о событии, заметка, отзыв), официально-делового стиля (доверен заявление, договор, официальное поздравление, деловое письмо); определ принадлежность текста к типу рассуждение на основе характерных призна 8.3.4.1 использовать виды чтения, включая поисковое
	И. Ефремов. "Звездные корабли"	Письм о	8.4.1.1 создавать тексты публицистического стиля (репортаж о событии, зам официально-делового стиля (доверенность, заявление, официальное поздр деловое письмо); 8.4.3.1 представлять информацию в виде таблицы, схемы, диаграммы, граф 8.4.6.1 правильно выбирать слитное или раздельное написание "НЕ" с разн

			слова через дефис
		Испол зова ние языко вых едини ц	8.5.2.2 использовать причастные и деепричастные обороты
		Корре кцион ное восста новле ние недос татков	8.6.3.1 уметь правильно читать и писать
		развит ия	
3 четверть			
Биоразно образии и исчезнов ение	О. Сулейменов. Стихотворение "Волчата"	Аудир овани е	8.1.1.1 понимать сообщение продолжительностью 3-5 минут, извлекая необ информацию и/или определяя последовательность событий;
			8.1.3.1 понимать содержание небольших прозаических и поэтических произ фрагментов, определяя сюжетную линию или настроение стихотворения
		Говоре ние	8.2.1.1 владеть словарным запасом, включающим эмоционально-окрашен термины;
			8.2.5.1 участвовать в диалоге по общественно-значимым проблемам
		Чтени е	8.3.1.1 понимать главную и второстепенную информацию сплошных и несп текстов, связывая информацию с общеизвестными, повседневными знания
8.3.5.1 составлять сложный план;			
Письм о	8.3.8.1 сравнивать содержание текстов, цель и целевую аудиторию		
	8.4.3.1 представлять информацию в виде таблицы, схемы, диаграммы, граф		
			8.4.5.1 писать эссе (объем 80-120 слов) на основе цитат, пословиц, поговор

			выражений, соблюдая особенности текста рассуждения, рассуждения с элементами повествования/описания
		Использование языковых единиц	8.5.1.2 использовать глаголы движения, соответствующие ситуации общения, совершенного и несовершенного видов изъяснительном и повелительном наклонении; 8.5.1.3. использовать сложные числительные в соответствующих формах
		Коррекционное воспитание недостатков развития	8.6.4.1 уметь произвольно производить движения руками
Вода – источник жизни	Янка Мавр. "Сын воды"	Аудирование	8.1.4.1 определять основную мысль текста, опираясь на содержание текста; 8.1.5.1 прогнозировать содержание по заголовку или началу текста
		Говорение	8.2.2.1 пересказывать содержание текста с творческими дополнениями; 8.2.3.1 соблюдать синтаксические нормы, включающие правила согласования управления
		Чтение	8.3.3.1 формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать предположения и отвечать на вопросы, приводя аргументы, связывать информацию текста с фактами из реальной жизни; 8.3.4.1 использовать виды чтения, включая поисковое; 8.3.7.1 извлекать необходимую информацию, сопоставляя и определяя прочитанную информацию
	П.Н. Васильев. "Иртыш"	Письмо	8.4.2.1 излагать выборочно содержание текста на основе прослушанного, прочитанного или аудиовизуального материала;

			8.4.4.1 писать творческие работы (в том числе на литературные темы) предложенной ситуации и описывая собственные ощущения, с использованием эмоционально-окрашенной лексики, эпитетов, сравнений, фразеологизмов, олицетворений
		Использование языковых единиц	8.5.2.1 использовать простые осложненные вводными конструкциями предложения
		Коррекционное восстановление недостатков развития	8.6.5.1 уметь словесно-логически мыслить
Еда	Н.В. Гоголь. "Старосветские помещики"	Аудирование	8.1.2.1 понимать значение слов учебно-образовательной тематики
		Говорение	8.2.4.1 создавать аргументированное высказывание (рассуждение с элементами повествования) на основе личных впечатлений и наблюдений; 8.2.6.1 оценивать высказывание (монолог/диалог), основанное на личных впечатлениях и наблюдениях
		Чтение	8.3.2.1 определять стилистические особенности текстов публицистического стиля (репортаж о событии, заметка, отзыв), официально-делового стиля (доверенность, заявление, договор, официальное поздравление, деловое письмо); определять принадлежность текста к типу рассуждения на основе характерных признаков 8.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений (поэтические, прозаические), определяя жанровые особенности и художественно-образные средства
	А.П. Чехов "Сирена"	Письмо	8.4.1.1 создавать тексты публицистического стиля (репортаж о событии, заметка, отзыв), официально-делового стиля (доверенность, заявление, официальное поздравление, деловое письмо);

			8.4.6.1 правильно выбирать слитное или раздельное написание "НЕ" с разными словами через дефис; 8.4.7.1 применять знаки препинания в предложениях с вводными словами, обособленными членами предложения
		Испол зова ние языко вых едини ц	8.5.2.2 использовать причастные и деепричастные обороты
		Корре кцион ное восста новле ние недос татков развит ия	8.6.6.1 уметь направлять внимания

4 четверть

Сила искусств а	"Притча о правде и настоящем искусстве"	Аудир овани е	8.1.4.1 определять основную мысль текста, опираясь на содержание текста 8.1.5.1 прогнозировать содержание по заголовку или началу текста
		Говоре ние	8.2.1.1 владеть словарным запасом, включающим эмоционально-окрашенными терминами; 8.2.3.1 соблюдать синтаксические нормы, включающие правила согласования управления; 8.2.4.1 создавать аргументированное высказывание (рассуждение с элементами и/или повествования) на основе личных впечатлений и наблюдений
		Чтени е	8.3.1.1 понимать главную и второстепенную информацию сплошных и несплошных текстов, связывая информацию с общеизвестными, повседневными знаниями

			8.3.3.1 формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать предположения и отвечать на вопросы, приводя аргументы, связывать информацию текста с фактами из реальной жизни; 8.3.4.1 использовать виды чтения, включая поисковое
		Письмо	8.4.2.1 излагать выборочно содержание текста на основе прослушанного, прочитанного или аудиовизуального материала 8.4.4.1 писать творческие работы (в том числе на литературные темы) предложенной предлагаемой ситуации и описывая собственные ощущения, с использованием эмоционально-окрашенной лексики, эпитетов, сравнений, фразеологизмов, олицетворений
		Использование языковых единиц	8.5.1.1 использовать собирательные, вещественные и абстрактные существительные, прилагательные и наречия в разных степенях сравнения
		Коррекционное восстановление недостатков развития	8.6.7.1 уметь запоминать по смыслу, ассоциативно
Научные открытия и технологии	Е.С. Вельтистов. "Приключения Электроника"	Слушание	8.1.2.1 понимать значение слов учебно-образовательной тематики
		Говорение	8.2.5.1 участвовать в диалоге по общественно-значимым проблемам; 8.2.6.1 оценивать высказывание (монолог/диалог), основанное на личных впечатлениях и наблюдениях
		Чтение	8.3.2.1 определять стилистические особенности текстов публицистического характера (репортаж о событии, заметка, отзыв), официально-делового стиля (доверенность, заявление, договор, официальное поздравление, деловое письмо); определять принадлежность текста к типу рассуждения на основе характерных признаков

			8.3.5.1 составлять сложный план; 8.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений (поэтических, прозаических), определяя жанровые особенности и художественно-образные средства; 8.3.8.1 сравнивать содержание текстов, цель и целевую аудиторию
		Письмо	8.4.1.1 создавать тексты публицистического стиля (репортаж о событии, заявка, официально-делового стиля (доверенность, заявление, официальное поздравление, деловое письмо) 8.4.4.1 писать творческие работы (в том числе на литературные темы) предложенной ситуации и описывая собственные ощущения, с использованием эмоционально-окрашенной лексики, эпитетов, сравнений, фразеологизмов, олицетворений 8.4.7.1 применять знаки препинания в предложениях с вводными словами, обособленными членами предложения
		Использование языковых единиц	8.5.2.1 использовать простые осложненные вводными конструкциями предложения 8.5.2.2 использовать причастные и деепричастные обороты
		Коррекционное восстановление недосмотров развития	8.6.5.1 уметь словесно-логически мыслить

5) 9 класс:

таблица 5

Тема	Изучаемые произведения (по выбору)	Подраздел	Цели обучения
1 четверть			
Культура народов мира	Ч. Айтматов. "И дольше века длится день" (фрагмент "Легенда о манкурте")	Аудирование	9.1.1.1 понимать основную и детальную информацию сообщений продолжительностью 4-6 минут, объединяя разрозненные факты в контекст, определяя причинно-следственные связи и делая выводы; 9.1.4.1 определять основную мысль текста, выявляя авторскую позицию
	А. Кунанбаев. "Слова назидания"	Говорение	9.2.3.1 соблюдать речевые нормы, включая в высказывание лексические, синтаксические единицы, причастных и деепричастных оборотов; 9.2.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, высказывая различные точки зрения, аргументируя свою точку зрения
	Ю. Герт. "Грустная история со счастливым концом"	Чтение	9.3.3.1 формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи, интерпретации, предположения и отвечать на вопросы; 9.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений, выявляя авторскую позицию и оценивая содержание произведения
		Письмо	9.4.1.1 создавать тексты публицистического стиля (статья, интервью, послание) и официально-делового стиля (характеристика, автореферат, резюме); 9.4.7.1 применять знаки препинания в сложных предложениях
	М. Шаханов. "Четыре матери"	Использование языковых единиц	9.5.1.1 использовать сложные существительные, прилагательные в соответствующих формах
		Коррекционная	9.6.5.1 уметь наглядно-схематически мыслить

		рабо та	
Природные ресурсы планеты Земля	К. Паустовский. "Мещерская сторона" (отрывки) Ч. Айтматов. "Плаха" (отрывок) В. Распутин. "Прощание с Матерой" (отрывок)	Ауди рова ние	9.1.2.1 понимать значение слов историко-культурной тематики; 9.1.3.1 понимать содержание прозаических, драматических и п произведений/ фрагментов, определяя ключевые моменты раз или конфликта
		Гово рени е	9.2.1.1 владеть словарным запасом, достаточным для замены общеязыковыми эквивалентами или описательными оборотам (перифразами); 9.2.4.1 создавать аргументированное высказывание (рассужде элементами описания и/или повествования) на основе табли диаграмм
		Чтен ие	9.3.1.1 понимать главную, второстепенную и детальную инфор сплошных и несплошных текстов; 9.3.5.1 составлять цитатный план
		Пис ьмо	9.4.3.1 представлять информацию в виде презентации, в том чи содержащей таблицу, схему, диаграмму, график; 9.4.7.1 применять знаки препинания в сложных предложениях
		Исп ольз ован ие язы ков ых еди ниц	9.5.2.1 использовать простые и сложные предложения, причас заменять их синонимичными конструкциями
		Корр екци онна я рабо та	9.6.3.1 уметь воспроизводить развернутую речь
2 четверть			

История и личность	Г. Короленко. "Парадокс"	Повесть	А.С. Пушкина "Капитанская дочка"	Чтение	9.1.1.1 понимать основную и детальную информацию сообщения продолжительностью 4-6 минут, объединяя разрозненные факты в контекст, определяя причинно-следственные связи и делая выводы;	
					Аудиорование9.1.3.1 понимать содержание прозаических, драматических и поэтических произведений/ фрагментов, определяя ключевые моменты развития или конфликта;	
					Говорение	9.2.1.1 владеть словарным запасом, достаточным для замены общеязыковыми эквивалентами или описательными оборотами (перифразами);
						9.2.2.1 пересказывать содержание текста, демонстрируя собственное понимание проблематики;
						9.2.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, высказывая различные точки зрения, аргументируя свою точку зрения
					Письмо	9.3.1.1 понимать главную, второстепенную и детальную информацию сплошных и несплошных текстов;
						9.3.5.1 составлять цитатный план;
						9.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений, авторскую позицию и оценивая содержание произведения
					Использование языковых	9.4.2.1 излагать информацию прослушанного, прочитанного и аудиовизуального текста;
						9.4.5.1 писать эссе (объем 90-140 слов) по предложенной проблеме свое согласие\несогласие с позицией автора, соблюдая особенности рассуждения, рассуждения с элементами повествования;
9.4.7.1 применять знаки препинания в сложных предложениях						
Использование языковых	9.5.1.2 использовать действительные и страдательные причастия действительного и страдательного вида;					
	9.5.2.1 использовать простые и сложные предложения, причастия, заменяя их синонимичными конструкциями					

		единиц	
		Коррекционная работа	9.6.3.2 уметь воспроизводить развернутую речь
Реальность и фантазия	Ч.Т. Айтматов. "Легенда о рогатой матери-оленихе" ("Белый пароход") Р. Брэдбери. "Все лето в один день"	Аудирование	9.1.2.1 понимать значение слов историко-культурной тематики; 9.1.5.1 прогнозировать содержание по отрывку прослушанного
		Говорение	9.2.4.1 создавать аргументированное высказывание (рассуждение) элементами описания и/или повествования) на основе таблиц, диаграмм, графиков; 9.2.6.1 оценивать высказывание (монолог/диалог), составленные таблиц, схем, диаграмм, графиков
		Чтение	9.3.2.1 определять стилистические особенности текстов публицистического стиля (статья, интервью, очерк, послание), официально-делового (характеристика, автобиография, резюме); определять принадлежность текстов к смешанному типу на основе характерных признаков; 9.3.4.1 использовать виды чтения чтение, включая аналитическое
		Письмо	9.4.1.1 создавать тексты публицистического стиля (статья, интервью, послание) и официально-делового стиля (характеристика, автобиография, резюме); 9.4.3.1 представлять информацию в виде презентации, в том числе содержащей таблицу, схему, диаграмму, график; 9.4.6.1 правильно писать союзы, предлоги, частицы
		Использование языковых единиц	9.5.1.2 использовать действительные и страдательные причастия и глаголы страдательного залога; 9.5.2.1 использовать простые и сложные предложения, причастные и глагольные конструкции, заменяя их синонимичными конструкциями

		ниц	
		Корр екци онна я рабо та	9.6.5.1 уметь наглядно-схематически мыслить
3 четверть			
Отцы и дети: диалог и конфликт поколений	У. Шекспир. "Ромео и Джульетта" К.Г. Паустовский. "Телеграмма" Э. Асадов "Отцы и дети"	Ауди рова ние	9.1.1.1 понимать основную и детальную информацию сообщен продолжительностью 4-6 минут, объединяя разрозненные фак контекст, определяя причинно-следственные связи и делая вы 9.1.3.1 понимать содержание прозаических, драматических и п произведений/ фрагментов, определяя ключевые моменты раз или конфликта
		Гово рени е	9.2.1.1 владеть словарным запасом, достаточным для замены общеязыковыми эквивалентами или описательными оборотам (перифразами); 9.2.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, си различные точки зрения , аргументируя свою точку зрения
		Чтен ие	9.3.1.1 понимать главную, второстепенную и детальную инфор сплошных и несплошных текстов; 9.3.5.1 составлять цитатный план; 9.3.8.1 сравнивать тексты, анализируя содержание
		Пис ьмо	9.4.3.1 представлять информацию в виде презентации, в том чи содержащей таблицу, схему, диаграмму, график; 9.4.5.1 писать эссе (объем 90-140 слов) по предложенной пробл свое согласие\несогласие с позицией автора, соблюдая особен рассуждения, рассуждения с элементами повествования
		Исп ольз ован ие язы	9.5.1.3 использовать дробные и собирательные числительные соответствующих формах;

		ков ых еди ниц	9.5.2.1 использовать простые и сложные предложения, причастия, заменяя их синонимичными конструкциями; 9.5.2.2 использовать прямую и косвенную речь и заменять их синонимичными конструкциями
		Корр екци онна я рабо та	9.6.6.1 восстановить переключение внимания
Молодежь и средства массовой информаци и	С. Чұрный. "Диета", "Зеркало"	Ауди рова ние	9.1.4.1 определять основную мысль текста, выявляя авторскую позицию; 9.1.5.1 прогнозировать содержание по отрывку прослушанного текста
		Гово рени е	9.2.2.1 пересказывать содержание текста, демонстрируя собственное понимание проблематики; 9.2.3.1 соблюдать речевые нормы, включая в высказывание лексические, синтаксические единицы, причастных и деепричастных оборотов
		Чтен ие	9.3.3.1 формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие высказывать идеи, интерпретации, предположения и отвечать на вопросы; 9.3.4.1 использовать виды чтения чтение, включая аналитическое 9.3.7.1 извлекать необходимую информацию из различных источников, определяя ее актуальность, достоверность, полезность и ценность
		Пис ьмо	9.4.2.1 излагать информацию прослушанного, прочитанного и аудиовизуального текста; 9.4.4.1 писать творческие работы (в том числе на литературные темы), определяя роль и речевое поведение в соответствии с установленными нормами, используя эпитеты, сравнений, фразеологизмов, олицетворения, метафор

		Исп ольз ован ие язы ков ых еди ниц	9.5.1.3 использовать дробные и собирательные числительные в соответствующих формах
		Корр екци онна я рабо та	9.6.2.1 уметь самостоятельно воспроизводить движения
Глобализация	С.А.Есенин. "Поэтам Грузии"	Ауди рова ние	9.1.2.1 понимать значение слов историко-культурной тематики
		Гово рени е	9.2.4.1 создавать аргументированное высказывание (рассуждение) элементами описания и/или повествования) на основе таблиц, диаграмм, графиков; 9.2.6.1 оценивать высказывание (монолог/диалог), составленные таблиц, схем, диаграмм, графиков
		Чтен ие	9.3.2.1 определять стилистические особенности текстов публицистического стиля (статья, интервью, очерк, послание), официально-делового (характеристика, автобиография, резюме), определять принадлежность текстов к смешанному типу на основе характерных признаков; 9.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений, авторскую позицию и оценивая содержание произведения
		Пис ьмо	9.4.1.1 создавать тексты публицистического стиля (статья, интервью, послание) и официально-делового стиля (характеристика, автобиография, резюме); 9.4.6.1. правильно писать союзы, предлоги, частицы; 9.4.7.1 применять знаки препинания в сложных предложениях
		Исп	9.5.2.1 использовать простые и сложные предложения, причастные

		ольз ован ие язы ков ых еди ниц	заменять их синонимичными конструкциями
		Корр екци онна я рабо та	9.6.4.1 уметь стабильно удерживать запястья
4 четверть			
Знаменитые люди. Чем они интересны?	М.Ю.Лермонтов. "Смерть поэта" Е.А.Евтушенко. "Людей неинтересных в мире нет"	Ауди рова ние	9.1.2.1 понимать значение слов историко-культурной тематики
		Гово рени е	9.2.1.1 владеть словарным запасом, достаточным для замены общеязыковыми эквивалентами или описательными оборотами (перифразами);
			9.2.3.1 соблюдать речевые нормы, включая в высказывание лексические и синтаксические единицы, причастных и деепричастных оборотов;
			9.2.4.1 создавать аргументированное высказывание (рассуждение, описание, повествование) на основе таблиц, диаграмм, графиков
		Чтен ие	9.3.1.1 понимать главную, второстепенную и детальную информацию сплошных и несплошных текстов;
9.3.3.1 формулировать проблемные вопросы по тексту, позволяющие выдвигать идеи, интерпретации, предположения и отвечать на вопросы;			
			9.3.4.1 использовать виды чтения чтение, включая аналитическое
		Пис ьмо	9.4.1.1 создавать тексты публицистического стиля (статья, интервью, послание) и официально-делового стиля (характеристика, автобиография, резюме);

			9.4.6.1 правильно писать союзы, предлоги, частицы: 9.4.7.1 применять знаки препинания в сложных предложениях
		Использование языковых единиц	9.5.1.2 использовать действительные и страдательные причастия действительного и страдательного залога
		Коррекционная работа	9.6.5.1 уметь наглядно-схематически мыслить
Закон и преступление	Уильям Голдинг. "Повелитель мух" (отрывки)	Аудирование	9.1.4.1 определять основную мысль текста, выявляя авторскую позицию; 9.1.5.1 прогнозировать содержание по отрывку прослушанного текста
		Говорение	9.2.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, высказывая различные точки зрения, аргументируя свою точку зрения; 9.2.6.1 оценивать высказывание (монолог/диалог), составленные таблицы, схем, диаграмм, графиков
		Чтение	9.3.2.1 определять стилистические особенности текстов публицистического стиля (статья, интервью, очерк, послание), официально-делового (характеристика, автобиография, резюме); определять принадлежность текстов к смешанному типу на основе характерных признаков; 9.3.5.1 составлять цитатный план; 9.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений, определять авторскую позицию и оценивая содержание произведения; 9.3.8.1 сравнивать тексты, анализируя содержание

		Пис ьмо	9.4.2.1 излагать информацию прослушанного, прочитанного и / аудиовизуального текста; 9.4.4.1 писать творческие работы, выбирая определенную роль поведение в соответствии с установкой, с использованием эпитетов, сравнений, фразеологизмов, олицетворений и метафор
		Исп ольз ован ие язы ков ых еди ниц	9.5.1.2 использовать действительные и страдательные причастия действительного и страдательного вида; 9.5.1.2 использовать действительные и страдательные причастия действительного и страдательного вида
		Корр екци онна я рабо та	9.6.7.1 уметь запоминать образно

6) 10 класс:

таблица 6

Тема	Изучаемые произведения (по выбору)	Подраздел	Цели обучения
1 четверть			
История и личность	"Слово о полку Игореве" как памятник древнерусской литературы	Аудирование	10.1.1.1 понимать основную и детальную информацию сообщения, продолжая до 5-8 минут, определяя подтекст, цель высказывания и отношение говорящего к героям и делая выводы; 10.1.4.1 определять основную мысль текста, учитывая структуру текста
	А.Н. Толстой. Образ Петра Первого в поэме "Петр Первый"	Говорение	10.2.3.1 соблюдать речевые нормы, включая в высказывание лексические и синтаксические единицы, соответствующие стилю; 10.2.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, синтезируя различные точки зрения и формулируя пути решения проблемы

		Чтение	10.3.3.1 формулировать вопросы, перефразируя информацию текста, и отвечать, различая факт и мнение; 10.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений, выявляя позицию и оценивая содержание произведения
		Письмо	10.4.1.1 создавать тексты публицистического стиля (проблемная статья), научного (аннотация, статья, тезисы) и официально-делового стиля (правило, отчет, и др.); 10.4.7.1 использовать знаки препинания в простых, сложных и сложных предложениях
		Использование языковых единиц	10.5.1.1 использовать существительные, прилагательные, наречия в соответствующих формах
		Коррекционная работа	10.6.1.1 уметь зрительно воспринимать объемный материал
Человек и природа	Л.Н. Толстой. "Холстомер" М. Горький. "Песня о Соколе".	Аудирование	10.1.2.1 понимать значение слов общественно политической тематики; 10.1.3.1 понимать содержание прозаических, драматических, поэтических произведений, фрагментов, определяя слова, с помощью которых автор выражает эмоциональное оценочное отношение к героям, событиям
		Говорение	10.2.1.1 владеть объемом словарного запаса, достаточным для эффективного общения в широком кругу тем; 10.2.4.1 создавать высказывание (рассуждение, убеждение), используя приемы привлечения внимания и учитывая целевую аудиторию
		Чтение	10.3.1.1 понимать главную, второстепенную и скрытую (подтекст) информацию несплошных текстов;

			10.3.5.1 составлять тезисный план
		Пис ьмо	10.4.3.1 представлять информацию в виде отчета, статьи, справки на основе диаграмм, графиков и наоборот; 10.4.6.1 соблюдать орфографические нормы
		Исп ольз ован ие язы ков ых еди ниц	10.5.2.1 использовать простые и сложные предложения, соответствующие с устного или письменного общения
		Корр екци онна я рабо та	10.6.2.1 уметь управлять качеством движения и физической работоспособностью

2 четверть

Вост очн ые напе вы	И.С. Тургенев "Восточная легенда" А.С. Пушкин "Бахчисарайский фонтан" Абай Кунанбаев "Масгут" Абुлькасим Фирдоуси. Эпос. Шахнаме (фрагменты).	Ауди рова ние	10.1.1.1 понимать основную и детальную информацию сообщения, продолж до 5-8 минут, определяя подтекст, цель высказывания и отношение говорящ и героям и делая выводы;
			10.1.3.1 понимать содержание прозаических, драматических, поэтических п фрагментов, определяя слова, с помощью которых автор выражает эмоцион оценочное отношение к героям, событиям
		Гово рени е	10.2.1.1 владеть объемом словарного запаса, достаточным для эффективного широкому кругу тем;
			10.2.2.1 пересказывать содержание текста, демонстрируя критическое отно оценивая позицию автора; 10.2.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, синтезируя ра зрения и формулируя пути решения проблемы
		Чтен ие	10.3.1.1 понимать главную, второстепенную и скрытую (подтекст) информац несплошных текстов;

			10.3.5.1 составлять тезисный план;
			10.3.6.1 анализировать содержание художественных произведений, выявляя позицию и оценивая содержание произведения
		Письмо	10.4.2.1 излагать информацию прослушанного, прочитанного и / или аудиовизуального текста, творчески интерпретируя содержание; 10.4.5.1 писать эссе (объем 100-150 слов) по предложенной проблеме, обосновывая свое мнение и предлагая пути решения проблемы, соблюдая особенности текста рассуждения с элементами повествования/ описания; 10.4.7.1 использовать знаки препинания в простых, простых осложненных и сложных предложениях
		Использование языковых единиц	10.5.1.2 использовать глаголы в соответствующих формах; 10.5.2.1 использовать простые и сложные предложения, соответствующие сферам устного или письменного общения
История любви	Р.И. Фраерман. Повесть "Дикая собака Динго, или повесть о первой любви" Н.М. Карамзин. "Бедная Лиза"	Коррекция работы	10.6.3.1 владеть коммуникативными навыками
		Аудирование	10.1.2.1 понимать значение слов общественно политической тематики; 10.1.5.1 прогнозировать содержание текста на основе утверждений
		Говорение	10.2.4.1 создавать высказывание (рассуждение, убеждение), используя приемы привлечения внимания и учитывая целевую аудиторию; 10.2.6.1 оценивать высказывание (монолог/ диалог) с использованием приемов привлечения внимания и с учетом целевой аудитории
		Чтение	10.3.2.1 определять стилистические особенности текстов публицистического характера (проблемная статья), научного стиля (аннотация, тезисы, статья), официального

			стиля (инструкция, правило, отчет, закон); определять принадлежность текстов различным типам на основе характерных признаков;
			10.3.4.1 использовать виды чтения владеть техниками критического мышления
		Письмо	10.4.1.1 создавать тексты публицистического стиля (проблемная статья), научного (аннотация, статья, тезисы) и официально-делового стиля (правило, отчет, инструкция)
			10.4.3.1 представлять информацию в виде отчета, статьи, справки на основе диаграмм, графиков и наоборот;
			10.4.6.1 соблюдать орфографические нормы
		Использование языковых единиц	10.5.1.2 использовать глаголы в соответствующих формах;
			10.5.2.1 использовать простые и сложные предложения, соответствующие с устного или письменного общения
		Коррекционная работа	10.6.4.1 уметь писать согласно нормам каллиграфии
3 четверть			
Человек и общество	Л.Н. Мартынов. Стихотворение "След"	Аудирование	10.1.1.1 понимать основную и детальную информацию сообщения, продолжительность до 5-8 минут, определяя подтекст, цель высказывания и отношение говорящего к героям и делая выводы;
	10.1.3.1 понимать содержание прозаических, драматических, поэтических произведений, фрагментов, определяя слова, с помощью которых автор выражает эмоционально-оценочное отношение к героям, событиям		
	М.Ю. Лермонтов. Поэма "Мцыри"	Говорение	10.2.1.1 владеть объемом словарного запаса, достаточным для эффективного общения в широком кругу тем 10.2.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, синтезируя различные точки зрения и формулируя пути решения проблемы
	А.С.Пушкин. Поэма "Цыганы"		10.3.1.1 понимать главную, второстепенную и скрытую (подтекст) информацию сплошных и несплошных текстов;
	Н.В. Гоголь. "Шинель".	Чтение	10.3.1.1 понимать главную, второстепенную и скрытую (подтекст) информацию сплошных и несплошных текстов;

			10.3.5.1 составлять тезисный план;
			10.3.8.1 сравнивать тексты, анализируя содержание, определяя авторскую и позицию
		Письмо	10.4.3.1 представлять информацию в виде отчета, статьи, справки на основе диаграмм, графиков и наоборот; 10.4.5.1 писать эссе (объем 100-150 слов) по предложенной проблеме, обосновывая свое мнение и предлагая пути решения проблемы, соблюдая особенности текста рассуждения с элементами повествования/ описания
		Использование языковых единиц	10.5.1.3 использовать числительные в соответствующих формах; 10.5.2.1 использовать простые и сложные предложения, соответствующие с устного или письменного общения
Воспитание личности	Д.И. Фонвизин "Недоросль" Н.А. Некрасов. Стихотворение "Школьник" П. Тревенс "Мэри Поппинс" А. Сент-Экзюпери. "Маленький принц"	Коррекционная работа	10.6.5.1 уметь устанавливать аналогии
		Аудирование	10.1.4.1 определять основную мысль текста, учитывая структуру текста;
			10.1.5.1 прогнозировать содержание текста на основе утверждений
			10.2.2.1 пересказывать содержание текста, демонстрируя критическое отношение, оценивая позицию автора;
		Говорение	10.2.3.1 соблюдать речевые нормы, включая в высказывание лексические и синтаксические единицы, соответствующие стилю

			10.3.3.1 формулировать вопросы, перефразируя информацию текста, и отвечать, различая факт и мнение; Чтение 10.3.4.1 использовать виды чтения владеть техниками критического мышления 10.3.7.1 извлекать и синтезировать информацию, делать выводы на основе полученных сведений, выражая собственное мнение
		Письмо	10.4.2.1 излагать информацию прослушанного, прочитанного и / или аудиовизуального текста, творчески интерпретируя содержание; 10.4.4.1 писать творческие работы, фрагмент/фрагменты текста, являющиеся частью по содержанию, с использованием в письме изобразительно-выразительных средств
		Использование языковых единиц	10.5.1.3 использовать числительные в соответствующих формах
		Коррекционная работа	10.6.6.1 уметь зрительно воспринимать объемный материал
4 четверть			
Мы против коррупции	Н.В. Гоголь "Ревизор"	Аудирование	10.1.2.1 понимать значение слов общественно политической тематики
		Говорение	10.2.1.1 владеть объемом словарного запаса, достаточным для эффективного общения в широком кругу тем;
			10.2.3.1 соблюдать речевые нормы, включая в высказывание лексические и синтаксические единицы, соответствующие стилю;
			10.2.4.1 создавать высказывание (рассуждение, убеждение), используя приемы

			привлечения внимания и учитывая целевую аудиторию
		Чтение	10.3.1.1 понимать главную, второстепенную и скрытую (подтекст) информацию несплошных текстов;
			10.3.3.1 формулировать вопросы, перефразируя информацию текста, и отвечая различая факт и мнение;
			10.3.4.1 использовать виды чтения владеть техниками критического мышления
		Письмо	10.4.1.1 создавать тексты публицистического стиля (проблемная статья), научного (аннотация, статья, тезисы) и официально-делового стиля (правило, отчет, и др.)
			10.4.6.1 соблюдать орфографические нормы
			10.4.7.1 использовать знаки препинания в простых, простых осложненных и сложных предложениях
		Использование языковых единиц	10.5.1.2 использовать глаголы в соответствующих формах
			Коррекционная работа
		Чтобы помнили	войны К. Симонов. "Родина"
10.1.5.1 прогнозировать содержание текста на основе утверждений			

О. Сулейменов "Одна война закончилась другой"	Говорение	10.2.5.1 участвовать в дискуссии по предложенной проблеме, синтезируя различные мнения и формулируя пути решения проблемы; 10.2.6.1 оценивать высказывание (монолог/диалог) с использованием приемов привлечения внимания и с учетом целевой аудитории
	Чтение	10.3.2.1 определять стилистические особенности текстов публицистического (проблемная статья), научного стиля (аннотация, тезисы, статья), официального стиля (инструкция, правило, отчет, закон); определять принадлежность текстов различным типам на основе характерных признаков; 10.3.5.1 составлять тезисный план; 10.3.8.1 сравнивать тексты, анализируя содержание, определяя авторскую и позицию
	Письмо	10.4.2.1 излагать информацию прослушанного, прочитанного и / или аудиовизуального текста, творчески интерпретируя содержание; 10.4.4.1 писать творческие работы, фрагмент/фрагменты текста, являющиеся по содержанию, с использованием в письме образительно-выразительных средств
	Использование языковых единиц	10.5.2.1 использовать простые и сложные предложения, соответствующие с устного или письменного общения
	Коррекция работы	10.6.6.1 уметь сосредотачивать внимание на объемном материале

Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрлігі

2018 жылғы 20 қыркүйек

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде емес) 1 - тарау. Жалпы ережелер

1. Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 6) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Екінші тілге оқытудың мақсаты оқыту деңгейіне сәйкес коммуникация құралы ретінде қазақ тілін меңгеру мен жетілдіру дағдыларының қалыптасуын, сонымен бірге қазақ әдеби тілінің нормалары мен ережелерін, тіл этикеті ережелерінің сақталуын қамтамсыз етеді, бұлар білім алушылардың функционалдық сауаттылығының дамуына, өз бетінше қазақ тілінде сөйлеп қатынас жасауына ықпал жасайды.

3. Міндеттер:

1) өмірдің әлеуметтік-тұрмыстық, ғылыми-техникалық, оқу-кәсіптік салаларында қатынас жасауға қажетті тыңдау, сөйлеу, оқу, жазу дағдыларын дамыту;

2) тілдік жүйе бірліктері, олардың үйлесім ережелері, қызметі, дағдылары және де, қазақ тілінің ережелері мен нормаларына сәйкес синтаксикалық құрылымын құру қабілеттері жөнінде білімдерін қалыптастыру;

3) тілдік өзін-өзі бақылау мен тілдік белсенділік дағдыларын дамыту;

4) қабылдаған ақпараттың сараптамасына, синтезіне, бағалануына,

түсінілуіне бағытталған ойлау қабілетінің дағдыларын дамыту және қалыптастыру;

5) білім алушылардың танымдық қабілеттерін, жадын, зейінін, қиялын, тілдік реакциясын, тілдік құбылыстарға қарасты байқампаздығын дамыту;

6) ізденушілік, танысушылық, зерттеушілік оқу дағдыларын, оқыған ақпаратты өңдеу дағдыларын қалыптастыру;

7) түрлі жанрдағы шығармаларды саралау, оқығанын дәлелді тұжырымдау: тақырыпты, идеяны және композициялық ерекшеліктерді, шығарма сюжетін, негізгі оқиғаларды, кейіпкерлердің әрекеттері мен істерін, жазушының стилдік ерекшеліктерін;

8) білім алушының сөздік қорын байыту, педагогтың, айналасындағылардың айтқанын түсініп тыңдауын дамыту;

9) қазақ тіліндегі фонетика, лексика, грамматика, дұрыс жазу негіздерін зерделеу және байланысты сөйлеу тілін қалыптастыру;

10) өзге халықтардың тілі мен мәдениетіне төзімділік көзқарас қалыптастыру.

4. Бағдарламаның мазмұны заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады: есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде және де жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың Бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері

түрлендіріледі. Білім алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әр-түрлі жұмыстарға қамтылады, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларға (оқитын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндерді қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрындағы, стилдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен қазақстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпыұлттық "Мәңгілік Ел" идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

15. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу үдерісі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік құзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

16. Оқытудың әдістері мен тәсілдерін таңдау ерекше білім беруге қажеттіліктері бар білім алушылардың танымдық әс-әрекеттеріне сәйкес жүзеге асырылады, соған орай, іс-әрекеттер алгоритмдері мен заттық-практикалық ірекеттерді қолдану түрінде берілетін, "кішкентай қадамдар" әдісі маңызды орын алады.

17. Әрбір жаңа кезеңде білім алушылар материалды зерделеуге алдыңғы дағдыларының қалыптасуына қарай көшіп отырады; мұғалім дағдылары мен қабілеттерінің қалыптасуына қажетті әр кезеңге белгіленген уақытты өз бетінше белгілейді.

18. Бағдарламаны жүзеге асыру барысында білім алушылардың тілдік практикалық қабілеттерінің қалыптасуына акцент жасау қарастырылады, бұлар білім алушылардың тілдік әрекетінің шектеулілігіне байланысты күнделікті істерінде жүзеге асырылады.

19. Екінші тілге оқытудың бастапқы кезеңдерінде ауызша сөйлеу тілін түсіну қабілетін қалыптастыру, сөздік қорын анықтау және кеңейту негізгі болып табылады, олар тілдік естуін дамыту және түзеу бойынша жүйелі жұмыс жүргізілуімен, орфоэпикалық дағдыларын қалыптастырумен сабақтасады; бұл үшін әңгімелесуді, өлеңдер, жұмбақтар, жаңылтпаштар, сөйлемдер, тілдік ойындар жаттауды қолдануға болады; мұнда мұғалім сөздердің орфоэпикалық дұрыс айтылуын қадағалайды, өз тілі мысалында қазақ тілінде сұрақтарға жауап беруге, сұрақ қоюға, сөздерді, сөйлемдерді, мәтінді оқуға үйретеді.

20. 5-сыныпта білім алушылар сөздердің дыбыстық, содан кейін дыбыстық-әріптік сарптамасымен жұмыс жүргізуді жалғастырады; жұмыстың бұл түрінің тілдік естуді дамытуда үлкен мағынасы бар, қазақша сөздегі әрбір дыбыс пен әріптің орнын көруге көмектеседі, ал бұл өз кезегінде, дұрыс сөйлеуге, жазуға, сөздерді есте сақтауға ықпалын тигізеді.

21. Тілді практикалық тұрғыда меңгерудің бастапқы кезі тыңдау

қабілеті мен дағдысы болады, бұлардың базасында байланысты сөйлеу, сөйлеу қабілеті мен дағдылары қалыптасып, олармен жұмыс жетекші орын алады, өйткені ауызша тілдің қабілеті мен дағдыларының базасында оқу және жазу қабілеті мен дағдылары қалыптасады.

22. Бұл үшін қабілеттіліктің бүтіндей кешені орнатылуы керек, атап айтқанда:

- 1) дыбыстамалық тілді тыңдау;
- 2) айтылғанды есту, бөтен және өз тіліндегі нормадан ауытқуларды табу;
- 3) үлгі негізінде естігенді дұрыс қайталап айту;
- 4) дыбыстарды, буындарды, сөздерді анық артикуляциялау;
- 5) естігенді айтқан сөзбен және көргенімен сәйкестеу: дыбыстық және әріптік құрылымның сәйкестігін белгілеу, әдеби сөйлеу мен сөзді жазу арасындағы қайшылықтарды табу;
- 6) ауызша өз сөзінде және оқығанда өз бетінше орфоэпикалық үлгілерді қолдану;
- 7) байланысты сөздер құру;
- 8) сауатты жазу.

23. Тілдік дағдыларды дамыту үшін түрлі талдауыштар қатысатын жағдайларды жасаған дұрыс: көру (суреттерді, заттарды көрсету), есту (мұғалім, құрбылары не айтып жатқанын мұқият тыңдау, өзгелер мен өз сөзінде қателерді байқау); тактильді (дыбыс артикуляциясын сезіну).

24. Сөздерді дұрыс жазу дағдыларын қалыптастыру үшін арнайы жаттығулар қолданылады: сөздерді, сөйлемдерді тақтадан және оқулықтан көшіріп жазу; қалдырып кеткен әріптерді, буындарды, сөздерді қойып көшіру; таңдамалы көшіру; естігенін жазу, ойша, сраптама ізі бойынша сөйлемдердегі сөздердің бұзылған ретін қалпына келтіру.

25. Оқыту барысындағы орфографиялық сөздермен сүйемелденетін тыңдау, сөйлеу, саналы көшіру қазақ тілін меңгеру жұмыстарының негізгі түрі болып табылады.

26. Оқыған кезде фактілер дұрыс қабылданып жатқанын (не, қайда, қашан), себептік-нәтижелік байланыстар белгіленгенін (неге, не үшін), оқығанның мағынасын қалай түсінгенін анықтап алады.

27. Оқыту барысында сөздіктік жұмыстың үлкен мағынасы бар: ол түсініп оқудың қалыптасуына, сөздігінің баюына, бөлектенген сөздердің айтылуы мен жазылуы практикалық тұрғыда меңгерілуіне ықпал жасайды; сөздік жұмыстың мазмұнымен жаңа сөздердің мағынасы түсіндіріліп, олар білім алушылардың белсенді тіліне (ауызша және жазбаша) енгізіледі. Жаңа сөздер мағынасын талқылау қазақ тілінде жүргізіледі; бөлек жағдайда ана тілін қолдануға болады.

28. Қазақ тілін оқытудың маңызды шарттарының бірі - мұғалімнің сөйлеу тілі мен оқуы; педагогтың тілі үлгі болады; үлкеннің қазақ тілі анық, ашық, фонетикалық, лексикалық және грамматикалық қателерсіз қарастырылады.

29. Қабілеттер мен дағдылардың дамуы сабақ берудің стратегияларын, әдістері мен тәсілдерін қарастырады:

1) білім алушыларды коммуникативтік іс-әрекетке белсенді түрде тарту;

2) оқудың таныстырушылық түрі негізінде өз бетінше білім іздеу уәждемесін қалыптастыру;

3) әрі қарай дамуы үшін бағалаудың түрлі тәсілдерін қолдану, білім алушылардың шығармашылықтық қабілеттерін арттыру үшін түрлі жағдайлар жасау;

4) білім алушыларды ынталандыру және уәждеу мақсатында оқытуды дифференциалау.

30. Екінші тілге оқыту үшін бірегей (шоғырландырылған) қазақ тілі мен әдебиеті сабағы жүргізіледі.

31. Тілдік оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) интерактивтік панелі және үшөлшемді аксессуарлары бар "Мультимедиялық интерактивтік оқытатын бағдарламалық-әдістемелік кешен" электрондық ресурсы - теориялық материал мен практикалық білімдердің меңгерілу тиімділігін жоғарылату үшін;

2) дыбыстық сигналады визуалдайтын "Логопедиялық тренажер" - арнайы тыныс алу және дауыс жаттығуларын өткізу барысында, әсіресе тұтықпасы мен дизартриясы бар балалармен жұмыс істегенде;

3) тілдік коммуникацияны меңгеру және дамытуға арналған тілідік тренажер ассистивтік құрылғысы - қажетті мөлшерде жалпақ сөйлемдік тілді меңгермеген білім алушылар үшін, сонымен бірге білім алушылардың тілдік шектелуі кезеңінде.

3-тарау. "Қазақ тілі мен әдебиеті" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

32. "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сынып – аптасына сағат, оқу жылында – 170 сағатты;

2) 6-сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 170 сағатты;

3) 7-сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 170 сағатты;

4) 8-сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 170 сағатты;

5) 9-сынып – аптасына 5сағат, оқу жылында – 170 сағатты;

6) 10-сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 170 сағатты құрайды.

33. Бағдарлама тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушылардың жүйке жүйесі, артикуляциялық аппараты, эмоциональды-өріс саласы, сөйлеу қабілеті мен танымдық ерекшеліктері, сөйлеу тілінің бұзылыстары және осы қызметтерді қалыптастыру негізінде 7, 8, 9-сыныптардың оқу

материалдары бір жылға ұзартылып, 7-10 сыныптарға арналып құрастырылды.

34. "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің оқу мазмұны 5 бөлімге бөлінеді. Бөлімдерді бөлімшелер құрайды, олар сыныптар бойынша күтілетін нәтижелер түрінде оқыту мақсаттарынан тұрады.

35. Оқыту мақсаттары арқылы мұғалімдер сөйлеу қызметінің төрт дағдысын (тыңдалым, айтылым, оқылым, жазылым) қалыптастырады, сонымен қатар білім алушылардың жетістігін бағалайды және оқытудың келесі кезеңі туралы ақпарат береді. Коммуникативтік дағдылардағы оқу мақсаттары әр сынып деңгейіне сәйкес динамикалық түзете-дамыта оқыту бағытында жасалған.

36. Оқу пәнінің мазмұны 5 бөлімді қамтиды:

- 1) тыңдалым;
- 2) оқылым;
- 3) жазылым;
- 4) айтылым;
- 5) тілдік бағдар.

37. "Тыңдалым" бөлімі төмендегідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) болжау;
- 2) назарын шоғырландырып тыңдау;
- 3) сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну;
- 4) көркем шығармаларды тыңдау;
- 5) негізгі ойды анықтау;

6) тыңдалым материалдары бойынша жауап беру.

38. "Оқылым" бөлімі төмендегідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) мәтіндегі ақпаратты анықтау;
- 2) стильдік ерекшеліктерді белгілеу;
- 3) көркем шығармаларды оқу;
- 4) мәтіндерге салыстырмалы түрде талдау жасау;
- 5) қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді оқу;
- 6) өзіндік көзқарасын білдіру және бағалау.

39. "Жазылым" бөлімі төмендегідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) әртүрлі стильде мәтіндер құрастыру;
- 2) эссе жазу;
- 3) көркемдегіш құралдарды қолданып жазу;
- 4) мәліметтерді жинақтау;
- 5) орфография және пунктуация.

40. "Айтылым" бөлімі төмендегідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) сөздік қорының алуандығы;
- 2) сөз мәнері мен сөйлеу этикеті;
- 3) орфоэпиялық нормаларды сақтау;
- 4) мәтіннің негізгі аспектілерін анықтау және талқылау;

5) сенімді және еркін жауап беру;

6) визуалды материалдар арқылы тілді дамыту.

41. "Тілдік бағдар" бөлімі төмендегідей бөлімшелерді қамтиды:

1) сөз таптары;

2) сөйлем.

42. 5-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым: тірек сөздер арқылы болжау, негізгі мазмұнын түсіну, нақты ақпаратты анықтау, күнделікті тұрмыстық тақырыптарға байланысты сөздердің мағынасын түсіну, көркем әдеби мәтіндердің мазмұнын түсіну, негізгі тақырыпты анықтау, сұрақтарға жауап бер;

2) айтылым: жаңа сөздерді олардың синонимдерімен, антоним, омонимдерімен қатар қолдану, ойын жеткізе білу, амандасу мәнері мен ұлттық этикет формалары, қазақ тіліндегі төл дыбыстары мен үндестік заңы, мәтіндердің мазмұнына жоспар құру, берілген сұраққа лайықты жауап беру, шағын диалогке қатысу, иллюстрацияларды сипаттау;

3) оқылым: негізгі ақпаратты анықтау, хат, хабарлама, жарнама мазмұнын түсіну, стильдік ерекшелігін анықтау, көркем әдеби шығармаларды түсіну, тақырыбын анықтау, мәтіндердің тақырыбын, мазмұндық құрылымын салыстыру, қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді ала білу, тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, мәтінде көтерілген мәселеге өз көзқарасын білдіру;

4) жазылым: ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарына сай хабарлама, хабарландыру, хат жазу, эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап жазу, жазба жұмыстарында сипаттау, бейнелеу құралдарын қолданып жазу, мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер жасау, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу, сөйлем соңында

қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану.

43. Тілдік бағдар:

1) сөз таптары: жалпы және жалқы есімдерді ажырата білу, жалғау түрлерін дұрыс жалғау, заттың түрін, түсін сапасын білдіретін сын есімдерді ажырата білу, сан есім (бірліктер, ондықтар, жүз, мың) атауларын білу, жіктеу, сілтеу, сұрау есімдіктерін орынды қолдану, болымды және болымсыз етістіктер, мекен және мезгіл үстеулер, ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсылықтық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу;

2) сөйлем: хабарлы, сұраулы, лепті сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, құрастыру.

44. 6-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым: мәтіннің бастапқы бөлігін тыңдау арқылы тақырыпты және көтерілетін мәселені болжау, мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпараттарды анықтау, тұрмыстық-әлеуметтік тақырыптарға байланысты жаңа сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну, әңгіме, хикаялардың және шағын поэзиялық шығармалардың мазмұнын талдай отырып кейіпкерлерге сипаттама жасау, мәтін тақырыбы арқылы негізгі ойды анықтау, тыңдалым материалдары бойынша шынайы өмірмен байланыстырып жауап беру;

2) айтылым: тура және ауыспалы мағынадағы сөздерді қолдану, ойын әсерлі, мазмұнды жеткізу, тақырып бойынша диалогті бастау, жалғастыру, аяқтаудың ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын білу, сұраулы, хабарлы, лепті және бұйрықты сөйлемдердің интонациялық ерекшелігін ескеріп айту, шағын көлемді мәтіндегі жеке эпизодтарды сипаттау және тілдік ерекшелігіне салыстыру жасау, диалогке қатысушылар өзара түсінісіп, ойларын толықтырып отыру, сюжетті суреттердің желісі бойынша әңгіме құрастыру;

3) оқылым: мәтіндегі негізгі және жанама ақпаратты анықтау, ресми стильдегі мәтіндердің стильдік ерекшелігін анықтау (күнделік, мінездеме,

түсініктеме, өмірбаян, түйіндеме, орта көлемді шығармаларды түсіну, тақырыбы мен негізгі ойды анықтау, мәтіндердің тақырыбына, мазмұндық құрылымына сүйене отырып, түрлерін салыстыру, қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру, қарама-қайшы ақпараттарды анықтау, мәтінде көтерілген мәселені шынайы өмірмен байланыстыру;

4) жазылым: мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай отырып, күнделік, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян жазу, эссе тақырыбының желісінен шықпай, әрбір абзацты жүйелі құрастыру, жазба жұмыстарында теңеу, эпитет сөздерін қолданып жазу, мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер, сызба-кестелер жасау, үндестік заңын ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану.

45. Тілдік бағдар:

1) сөз таптары: деректі және дерексіз зат, көптік мәнді есімдерді ажырата білу, жазбаша, заттың сипатын, көлемін, салмағын, аумағын білдіретін сын есімдерді ажырата білу, реттік сан есімдер мен жинақтық сан есімдерді қолдана білу, өздік, болымсыздық, белгісіздік, жалпылау есімдіктерін орынды қолдану, етістіктің шақтарының (нақ осы шақ, ауыспалы осы шақ, жедел өткен шақ, ауыспалы келер шақ) қызметін білу, сын-қимыл (бейне) және мөлшер үстеулерді орынды қолдану, талғаулықты немесе кезектестік мәнді білдіретін және себеп-салдарлық қатынасты білдіретін жалғаулардың қызметін білу;

2) сөйлем: жазба жұмыстарында сөйлемдегі сөздердің орын тәртібін сақтай отырып жай сөйлем құрастыру.

46. 7-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым: мәтін үзінділері арқылы оқиғаның дамуын болжау, мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың өзектілігін анықтау, әлеуметтік - мәдени тақырыптарға байланысты қажетті сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну, повестердің және лирикалық поэзиялық шығармалардың тақырыбы мен идеясын талдау, сөйлеушінің дауыс

ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды анықтау, өз пікірін өзгелердің пікірімен салыстыра отырып жауап беру;

2) айтылым: мақал-мәтелдер, терминдер мен неологизмдерді орынды қолдану, мәтін мазмұнын дамыту, кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап, ету, бұйрық берудің түрлі формалары мен жағдаяттарына сай ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу, екпін түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолданып айту, шығармадағы кейіпкерлерге автор берген мінездеменің тілдік құралдарын талдау, коммуникативтік жағдаяттың талаптарына сай "сөйлеуші тыңдаушы" позицияларын еркін ауыстыру, кесте, диаграмма, шартты белгілер, суреттер мен сызбаларда берілген ақпаратты сипаттау;

3) оқылым: кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде берілген ақпаратты түсіну, ресми -іскерлік (өтініш, нұсқаулық, ресми құттықтаулар, ұсыныстар) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ерекшелігін талдау, прозалық және поэзиялық шығармалардағы кейіпкердің іс -әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образын талдау, мәтіндердің идеясын, мақсатты аудиториясын салыстырып талдау, қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде ұсыну, мәтінде көтерілген мәселеге өз ойын дәлелдеп жеткізу;

4) жазылым: мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, өтініш, түйіндеме, ресми құттықтаулар жазу, эссе құрылымы мен дамуын сақтап, көтерілген мәселе бойынша келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу, жазба жұмыстарында теңеу мен метафораны қолданып жазу, тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, презентация түрінде ұсыну, тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (күрделі сөздер), оқшау сөздерге қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану.

47. Тілдік бағдар:

1) сөз таптары: мәтіндерден көмекші есімдерді ажырата білу, салыстырмалы, күшейтпелі, асырмалы шырайлардың қызметін білу, топтау сан есімдерін, одағай түрлерін орынды қолдану, етістіктің шақтары (бұрынғы және ауыспалы өткен шақ, мақсатты және болжалды келер шақ)

мен қалау райдың қызметін білу, мақсат және себеп-салдар үстеулерді орынды қолдану, септеулік шылаулардың қызметін білу;

2) сөйлем: жазба жұмыстарында ыңғайлас, қарсылықты, түсіндірмелі салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру.

48. 8-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым: мәтін тақырыбы, тірек сөздер, иллюстрациялар арқылы көтерілетін мәселені болжау, мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, детальді ақпараттарды анықтау, оқу - еңбек тақырыптарына байланысты күрделі сөздер мен тұрақты тіркестердің мағынасын түсіну, орта көлемді прозалық, драмалық және поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау, тірек сөздер, автор көзқарасы мен көңіл күйі арқылы негізгі ойды анықтау, деректер келтіре отырып, дәлелді жауап беру;

2) айтылым: тұрақты тіркестер мен көркемдегіш құралдарды қолданып, ауызша мәтіндер құрау, көңіл-күйді білдіруде ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу, сөз ішіндегі және сөз аралығындағы ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ықпал заңдылықтарын ескеріп айту, идеялық жағынан ұқсас мәтіндердегі оқиғалар желісін салыстыру және талдау, тақырып бойынша өз пікірлерін сенімді дәлелдеу және қойылған сұрақтарға еркін жауап беру, кесте, диаграмма, нұсқаулық шартты белгілер мен сызбаларда берілген ақпаратты талдау, баға беру;

3) оқылым: перифраз түрінде берілген сұрақ арқылы қажетті ақпаратты анықтау, публицистикалық стильдің (мақала, интервью, қысқа очерк, жолдаулар) тілдік ерекшеліктері арқылы мәтіндердің жанрын анықтау, прозалық және поэзиялық шығармалардың композициялық құрылымын анықтау, кейіпкердің іс-әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образына баға беру, мәтіндердің түрлерін, тілдік ерекшеліктерін салыстырып талдау, қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді қолданып, мәтінге өзгеріс енгізу, тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген мәселелерді салыстырып, баға беру;

4) жазылым: мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап,

шағын мақала, пікір, интервью жазу, эссе құрылымы мен дамуын сақтап, берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдарын ұсыну, жазба жұмыстарында символ мен кейіптеу түрлерін қолданып жазу, тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, эссе жазуда тиімді қолдану, тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздер), сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану.

49. Тілдік бағдар:

1) сөз таптары: болжалдық және бөлшектік сан есімдерді орынды қолдану, еліктеу сөздерді орынды қолдану, етістіктің шартты рай және бұйрық рай қызметін білу, күшейткіш үстеулерді орынды қолдану, демеулік шылаулардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарында орынды қолдану;

2) сөйлем: жазба жұмыстарында себеп-салдар, талғаулы, кезектес салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру.

50. 9-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым: тыңдалатын мәтіндегі фразалар мен дәйексөздерді талқылай отырып, тақырып пен көтерілетін мәселені болжау, мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың шынайылығы мен нақтылығын анықтау, әлеуметтік - қоғамдық тақырыптар аясында айтылған сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіну, орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, көтерілген (тұрмыстық, әлеуметтік, қоғамдық) мәселені анықтап, өз пікірін білдіру, мәтіннің мақсатты аудиториясын, автордың негізгі ойы мен көзқарасын анықтау, көтерілген мәселеге сыни көзқарасын білдіру;

2) айтылым: мақсатты аудиторияға арналған ауызша мәтіндер құрау, коммуникативтік жағдаяттарға байланысты сөйлеу этикеті формаларын дұрыс таңдай білу, сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп, өз ойын жеткізу, шығарманың идеясы мен мазмұнына байланысты "автордың ойын" бағалау, тақырып бойынша қажетті аргументтерді орынды қолдану, диалогте, полилогте сенімді сөйлеу, кесте,

диаграмма, шартты белгілер мен сызбаларда берілген ақпараттарды өзара салыстырып бағалау;

3) оқылым: мәтіндегі ақпараттың өзектілігін анықтау, қорытынды жасау, ғылыми стильде (аннотация, пікір, тезис, мақала, баяндама, презентация) жазылған еңбектердің тілдік және жанрлық ерекшелігін анықтау, прозалық және поэзиялық шығармалардағы автордың ойы мен көтерілген мәселені анықтап, оқырманға әсерін бағалау, мәтіндердің стилін, жанрлық ерекшеліктерін талдау, қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерден қорытынды жасау, өз көзқарасын білдіру, мәтінде көтерілген мәселені ғаламдық мәселелермен байланыстыра отырып сыни тұрғыда баға беру;

4) жазылым: мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын мақала, аннотация, шолу, нұсқаулық жазу, эссе құрылымы мен дамуын сақтап, өз ойын дәлелдеп жазу, жазба жұмыстарында афоризмдерді тиімді қолданып жазу, түрлі стильдегі мәтіндер құрауда мәліметтерді жинақтап, дереккөздеріне сілтеме көрсетіп жазу, тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрама атауларды дұрыс жазу, сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану.

51. Тілдік бағдар:

1) сөз таптары: өздік, өзгелік, ортақ және ырықсыз етістің қызметін білу, мекен және мезгіл үстеулерді орынды қолдану, ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсылықтықатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану;

2) сөйлем: жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, мезгіл, себеп, қимыл-сын, мақсат бағыныңқы) сабақтас құрмалас сөйлемдерді құрастыру. тыңдалатын мәтіндегі фразалар мен дәйек сөздерді талқылай отырып, тақырып пен көтерілетін мәселені болжау.

52. 10-сыныпқа арналған "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің базалық мазмұны:

1) тыңдалым: тыңдалатын мәтіндегі фразалар мен дәйексөздерді талқылай отырып, тақырып пен көтерілетін мәселені болжау, мәтіннің

негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың шынайылығы мен нақтылығын анықтау, әлеуметтік - қоғамдық тақырыптар аясында айтылған сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіну, орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, көтерілген (тұрмыстық, әлеуметтік, қоғамдық) мәселені анықтап, өз пікірін білдіру, мәтіннің мақсатты аудиториясын, автордың негізгі ойы мен көзқарасын анықтау, көтерілген мәселеге сыни көзқарасын білдіру. Тыңдалатын мәтіндегі фразалар мен дәйек сөздерді талқылай отырып, тақырып пен көтерілетін мәселені болжау тыңдалатын мәтіндегі фразалар мен дәйек сөздерді талқылай отырып, тақырып пен көтерілетін мәселені болжау;

2) айтылым: мақсатты аудиторияға арналған ауызша мәтіндер құрау, коммуникативтік жағдаяттарға байланысты сөйлеу этикеті формаларын дұрыс таңдай білу, сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп, өз ойын жеткізу, шығарманың идеясы мен мазмұнына байланысты "автордың ойын" бағалау, тақырып бойынша қажетті аргументтерді орынды қолдану, диалогте, полилогте сенімді сөйлеу, кесте, диаграмма, шартты белгілер мен сызбаларда берілген ақпараттарды өзара салыстырып бағалау;

3) оқылым: мәтіндегі ақпараттың өзектілігін анықтау, қорытынды жасау, ғылыми стильде (аннотация, пікір, тезис, мақала, баяндама, презентация) жазылған еңбектердің тілдік және жанрлық ерекшелігін анықтау, прозалық және поэзиялық шығармалардағы автордың ойы мен көтерілген мәселені анықтап, оқырманға әсерін бағалау, мәтіндердің стилін, жанрлық ерекшеліктерін талдау, қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерден қорытынды жасау, өз көзқарасын білдіру, мәтінде көтерілген мәселені ғаламдық мәселелермен байланыстыра отырып сыни тұрғыда баға беру;

4) жазылым: мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін сақтап, шағын мақала, аннотация, шолу, нұсқаулық жазу, эссе құрылымы мен дамуын сақтап, өз ойын дәлелдеп жазу, жазба жұмыстарында афоризмдерді тиімді қолданып жазу, түрлі стильдегі мәтіндер құрауда мәліметтерді жинақтап, дереккөздеріне сілтеме көрсетіп жазу, тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрама атауларды дұрыс жазу, сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану.

53. Тілдік бағдар:

1) сөз таптары: өздік, өзгелік, ортақ және ырықсыз етістің қызметін білу, мекен және мезгіл үстеулерді орынды қолдану, ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсылықтықатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану;

2) сөйлем: жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, мезгіл, себеп, қимыл-сын, мақсат бағыныңқы) сабақтас құрмалас сөйлемдерді құрастыру.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

54. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодтық белгімен берілген. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сан бөлім мен бөлімше ретін, төртінші сан оқыту мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 7.2.1.2 кодында: "7" – сынып, "2.1" – бөлім мен бөлімше, "2" – оқыту мақсатының реттік саны.

55. Оқыту мақсаттары:

1) 1-бөлім. "Тыңдалым":

1 кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Болжау	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау	6.1.1.1 тірек сөздер және сұрақтар бойынша мәтіннің мазмұнын болжау	7.1.1.1 мәтін тақырыбы және басы бойынша мәтін мазмұнын болжау	8.1.1.1 мәтіннің үзінділері арқылы оқиғаның дамуын болжау	9.1.1.1 тыңдалған мәтін бойынша дайындалған сұрақтар арқылы тақырып пен көтерілетін мәселені болжау	10.1.1.1 мәтін мен дәлелдер талқылау тақырып пен көтерілетін мәселені болжау
1.2. Назарын шоғырландырып тыңдау	5.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну	6.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, нақты ақпараттарды анықтау	7.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпараттарды анықтау	8.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, детальді ақпараттарды анықтау.	9.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың шынайылығы	10.1.2.1 мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттардың нақтылығы

					ғын анықтау	
1.3. Сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	5.1.3.1 күнделікті тұрмыстық тақырыптарға байланысты жаңа сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну	6.1.3.1 әлеуметтік-тұрмыстық тақырыптарға байланысты жаңа сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну	7.1.3.1 әлеуметтік-мәдени тақырыптарға байланысты қажетті сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну	8.1.3.1 оқу-еңбек тақырыптарына байланысты күрделі сөздер мен тұрақты тіркестердің мағынасын түсіну	9.1.3.1 әлеуметтік-қоғамдық тақырыптар аясында айтылған сөздер мен тұрақты тіркестердің мағынасын түсіну	10.1.3.1 қоғамдық тақырыптар айтылған сөздер мен тұрақты тіркестердің мағынасын түсіну
1.4. Көркем шығармаларды тыңдау	5.1.4.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби мәтіндердің мазмұнын түсіну	6.1.4.1 әңгіме, хикаялардың және шағын поэзиялық шығармалардың мазмұнын талдай отырып кейіпкерлерге сипаттама жасау	7.1.4.1 повестердің және лирикалық поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау	8.1.4.1 орта көлемді прозалық, драмалық және поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау	9.1.4.1 орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, көтерілген (тұрмыстық, әлеуметтік, қоғамдық) мәселені анықтау	10.1.4.1 орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, көтерілген (тұрмыстық, әлеуметтік, қоғамдық) мәселені анықтау
1.5. Негізгі ойды анықтау	5.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар арқылы негізгі тақырыпты анықтау	6.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар, мәтін тақырыбы арқылы негізгі ойды анықтау	7.1.5.1 тірек сөздер, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды анықтау	8.1.5.1 тірек сөздер, автор көзқарасы мен көңіл күйі арқылы негізгі ойды анықтау	9.1.5.1 мәтіннің мақсатты аудитория-сын, автордың негізгі ойы мен мақсатын анықтау	10.1.5.1 мақсатты аудитория-сын, автордың негізгі ойы мен мақсатын анықтау
1.6. Тыңдалым материалдары бойынша жауап беру	5.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұнын негізінде сұрақтарға жауап беру	6.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұнын негізінде сұрақтарға жалпы жауап беру	7.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұнын негізінде сұрақтарға шынайы өмірмен байланыстырып жауап беру	8.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұнын негізінде өз пікірін өзгелердің пікірімен салыстыра отырып жауап беру	9.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұнын негізінде деректерді келтіре отырып, дәлелді жауап беру	10.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұнын негізінде деректерді келтіре отырып, дәлелді жауап беру

2) 2-бөлім. "Айтылым":

2 кесте

Бөлімш елер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Сөздік қорыны ң алуанд ылығы	5.2.1.1 тақырып бойынша меңгерген жаңа сөздерді меңгеру, сол сөздермен сөз тіркестерін, жай сөйлемдер құрай білу	6.2.1.1 тақырып бойынша жаңа сөздерді меңгеріп, оларды синоним, антоним, омонимдерімен қатар қолдану, ойын жеткізе білу	7.2.1.1 тура және ауыспалы мағынадағы сөздерді қолдану, ойын әсерлі, мазмұнды жеткізу	8.2.1.1 мақал-мәтелдер, терминдер мен неологизмдерді орынды қолдана отырып, мәтін мазмұнын дамыту	9.2.1.1 тұрақты тіркестер мен көркемдегіш құралдарды қолданып, ауызша мәтіндер құрау	10.2.1.1 берілген сай сөз, қолдан мақсат арналға мәтінде
2.2 Сөз мәнері мен сөйлеу этикеті	5.2.2.1 қазақша амандасу мәнері мен ұлттық этикет формаларын пайдалану	6.2.2.1 тақырып бойынша диалогті бастау, жалғастыру, аяқтаудың ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын білу	7.2.2.1 кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап, ету, бұйрық берудің түрлі формалары мен жағдаяттарына сай ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу	8.2.2.1 түрлі жанрдағы көркем мәтіндерге сүйене отырып, көңіл-күйді білдіруде сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу	9.2.2.1 коммуникативтік жағдаяттарға байланысты сөйлеу этикеті формаларын дұрыс таңдай білу	10.2.2.1 түрлі жа байлан этикеті дұрыс т
2.3 Орфоэп иялық норм ларды сақтау	5.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбыстардың дыбысталуын, сұраулы, үндестік заңын ескеріп айту	6.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбыстардың дыбысталуын, сұраулы, хабарлы, лепті және бұйрықты сөйлемдердің интонациялық	7.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбыстардың дыбысталуын, екпін түрлерін сөз және сөйлем ішінде орынды қолданып айту	8.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбыстардың дыбысталуын сөз ішіндегі және сөз аралығындағы ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ықпал	9.2.3.1 коммуникативтік жағдаятқа сай сөйлеу тіліндегі интонация, кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсінуі	10.2.3.1 комму жағдаят тіліндегі кідіріс, л екпіннің өз ойын

		ерекшелігін ескеріп айту		заңдылықтарын ескеріп айту		
2.4	5.2.4.1	6.2.4.1 шағын көлемді мәтіндердің мазмұны бойынша жоспар құру, соған сүйене отырып баяндау жеке эпизодтарды сипаттау және тілдік ерекшелігіне салыстыру жасау	7.2.4.1 шағын көлемді мәтіндегі жеке эпизодтарды сипаттау және тілдік ерекшелігіне салыстыру жасау	8.2.4.1 шығармадағы кейіпкерлерге автор берген мінездеменің тілдік құралдарын талдау	9.2.4.1 идеялық жағынан ұқсас мәтіндердегі оқиғалар желісіне бақылау жасай отырып, мазмұнның дамуын салыстыру және талдау	10.2.4.1 шығарма мен маңай байланысын ойын" б
2.5	5.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру	6.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру, шағын диалогке қатысу	7.2.5.1 коммуникативтік жағдаят бойынша диалогке қатысушылар өзара түсінісіп, ойларын толықтырып отыру ауыстыру	8.2.5.1 диалогке қатысушылар коммуникативтік жағдаяттың талаптарына сай "сөйлеуші тыңдаушы" позицияларын еркін ауыстыру	9.2.5.1 пікірталасқа қатысушылар берілген тақырып бойынша өз пікірлерін сенімді дәлелдеу және қойылған сұрақтарға еркін жауап беру	10.2.5.1 барысына стильде тақырып қажетті орынды диалогке сенімді
2.6	5.2.6.1	6.2.6.1 тірек сөздерді дұрыс қолданып, сұрақтарға жауап алу арқылы иллюстрацияларды сипаттау	7.2.6.1 тірек сөздерге сүйеніп, сюжетті суреттердің желісі бойынша әңгіме құрастыру	8.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер, суреттер мен сызбаларда берілген ақпаратты сипаттау	9.2.6.1 кесте, диаграмма, нұсқаулық шартты белгілер мен сызбаларда берілген ақпаратты талдау, баға беру	10.2.6.1 диаграмма белгілері сызбалар ақпаратты салыстыру

3) 3-бөлім "Оқылым":

3 кесте

Бөлімше-лер	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1	5.3.1.1	6.3.1.1	7.3.1.1	8.3.1.1	9.3.1.1	10.3.1.1

Мәтіндегі	ақпаратты анықтау	мәтіндегі негізгі және жанама ақпаратты анықтау	мәтіндегі негізгі және жанама ақпараттарды анықтау, өмірдегі кейбір жағдаяттармен байланыстыру	кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде берілген ақпаратты түсіну, қолдана білу	перифраз түрінде берілген сұрақ арқылы қажетті ақпаратты анықтау	мәтін ақпараттың өзекті қоры
3.2	5.3.2.1	6.3.2.1	7.3.2.1	8.3.2.1	9.3.2.1	10.3.
Стильдік ерекшеліктерді анықтау	хат, хабарлама, жарнама мазмұнын түсіну, стильдік ерекшелігін анықтау	ресми стильдегі мәтіндердің стильдік ерекшелігін анықтау (күнделік, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян, түйіндеме)	ресми -іскерлік (өтініш, нұсқаулық, ресми құттықтаулар, ұсыныстар) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ерекшелігін анықтап, талдау жасау	публицистикалық стильдің (мақала, интервью, қысқа очерк, жолдаулар) тілдік ерекшеліктері арқылы мәтіндердің жанрын анықтау	ғылыми стильде (аннотация, пікір, тезис, мақала, баяндама, презентация) жазылған еңбектердің тілдік және жанрлық ерекшелігін анықтап, талдау жасау	ғылыми стильде (аннотация, тезис, баяндама, презентация) жазылған еңбектердің тілдік және жанрлық ерекшелігін анықтап, талдау жасау
3.3	5.3.3.1	6.3.3.1	7.3.3.1	8.3.3.1	9.3.3.1	10.3.
Көркем шығармаларды оқу	фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби шығармаларды түсіну, тақырыбын анықтау	орта көлемді шығармаларды түсіну, тақырыбы мен негізгі ойды анықтау	прозалық және поэзиялық шығармалардағы кейіпкердің іс-әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образын талдау	прозалық және поэзиялық шығармалардың композициялық құрылымын анықтау, кейіпкердің іс-әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образына баға беру	прозалық және поэзиялық шығармалардағы автордың ойы мен көтерілген мәселені анықтау	прозалық және поэзиялық шығармалардағы автордың көтерілген мәселені оқырмандарға баға беру
3.4	5.3.4.1	6.3.4.1	7.3.4.1	8.3.4.1	9.3.4.1	10.3.
Мәтіндерге салыстырмалы талдау	мәтіндердің тақырыбын, мазмұндық құрылымын салыстыру	мәтіндердің тақырыбына, мазмұндық құрылымына сүйене отырып, түрлерін салыстыру	мәтіндердің идеясын, мақсатты аудиториясын салыстыру	мәтіндердің идеясын, мақсатты аудиториясын салыстырып, талдау жасау	мәтіндердің түрлерін, тілдік ерекшеліктерін салыстырып, талдау жасау	мәтіндердің жанрлық ерекшеліктерін салыстырып, талдау жасау

ау жасау						
3.5			7.3.5.1		9.3.5.1	10.3.
Қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді оқу	5.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді ала білу	6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру	қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру, қарама-қайшы ақпараттарды анықтау	8.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде ұсыну	қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді қолдана отырып, мәтінге өзгеріс енгізу, ерекшеліктерді бақылау	қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді қолдана отырып, мәтінге өзгеріс енгізу, ерекшеліктерді бақылау
3.6.						
Өзіндік көзқарасын білдіру және бағалау	5.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, мәтінде көтерілген мәселеге өз көзқарасын білдіру	6.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, мәтінде көтерілген мәселеге өз көзқарасын білдіру	7.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, мәтінде көтерілген мәселені шынайы өмірмен байланыстыру	8.3.6.1 тақырып бойынша деректер қолдана отырып мәтінде көтерілген мәселеге өз ойын дәлелдеп жеткізу	9.3.6.1 тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген мәселелерді салыстыра отырып, баға беру	10.3. көтерілген мәселелерді салыстыра отырып, баға беру

4) 4 бөлім. "Жазылым":

4 кесте

Бөлім шеле р	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
4.1	5.4.1.1 ресми стильдің тілдік ерекшелік	6.4.1.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай отырып, күнделік, мінездеме,	7.4.1.1	8.4.1.1	9.4.1.1	10.4.1
Әртүрлі			мәтіндердің жанрлық және	мәтіндердің жанрлық және стильдік	мәтіндердің жанрлық және	мәтіндердің жанрлық және

стиль де мәтіндер құрастыру	тері мен талаптарын дұрыс қолдана отырып, хабарлама, хабарладыру, хат жазу	түсініктеме, өмірбаян жазу	стильдік ерекшелігін сақтап, өтініш, түйіндеме, ресми құттықтаулар жазу	ерекшелігін сақтап, шағын мақала, пікір жазу. интервью жазу	стильдік ерекшелігін сақтап, интервью, аннотация жазу	стильдік ерекшелігін сақтап, интервью, аннотация жазу
4.2 Эссе жазу	5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап жазу	6.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап жазу	7.4.2.1 эссе тақырыбының желісінен шықпай, әрбір абзацты жүйелі құрастырып, қажетті мазмұнын ашып жазу	8.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, көтерілген мәселе бойынша келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу	9.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, тақырыпқа байланысты берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдарын ұсыну	10.4.2.1 эссе мен мәселенің шешілу артықшылығын салыстырып өз ойыңды жазу
4.3 Көркемдік құралдарды қолданып жазу	5.4.3.1 жазба жұмыстарында сипаттау, бейнелеу құралдарын қолданып жазу	6.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу сөздерін қолданып жазу	7.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу, эпитет сөздерін қолданып жазу	8.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу мен метафораны қолданып жазу	9.4.3.1 жазба жұмыстарында символ мен кейіптеу түрлерін қолданып жазу	10.4.3.1 жазба жұмыстарында афоризмдер, титімді жазу
4.4 Мәліметтерді жинақтау	5.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер жасау	6.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер жасау	7.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер, сызба-кестелер жасау	8.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, презентация түрінде ұсыну	9.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, эссе жазуда тиімді қолдану	10.4.4.1 тақырып бойынша түрлі мәтіндерді жинақтап, эссе жазуда тиімді қолдану

4.5	5.4.5.1 жазба жұмыстарында жалғаулардың ерекшелігін ескеріп, үндестік заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; сөйлем және соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану	6.4.5.1 жазба жұмыстарында сөзге қосымша жалғауда үндестік заңын ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; сөйлем және соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану	7.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (күрделі сөздер); оқшау сөздерге қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану	8.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін дұрыс жазу (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы жазылатын сөздер); сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану	9.4.5.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрама атауларды дұрыс жазу; сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану	10.4.5.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі, құрама атауларды дұрыс жазу; сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
	Орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; сөйлем және соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану	Орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; сөйлем және соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану	Оқшау сөздерге қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану	Сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану	Сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану	Сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану

5) 5 бөлім. "Тілдік бағдар":

5 кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	
5.1 Сөз таптары	5.5.1.1 мәтіндерден жалпы және жалқы есімдерді ажырата білу, жалғау түрлерін дұрыс жалғау	6.5.1.1 мәтіндерден деректі және дерексіз зат, көптік мәнді есімдерді ажырата білу, жазбаша, ауызша жұмыстарда қолдану	7.5.1.1 мәтіндерден көмекші есімдерді ажырата білу, жазбаша, ауызша жұмыстарда қолдану	8.5.1.1 жалпы, жалқы және деректі, дерексіз зат есім туралы түсініктерін нақтылауға қосымша, түзету жаттығулар жазу	9.5.1.1 көптік, көмекші есімдерді ажыратуға қосымша, түзету жаттығуларын жазу	
	5.5.1.2 лексикалық мағынасы жағынан заттың түрін, түсін сапасын білдіретін сын есімдерді ажырата білу, жазба, ауызша жұмыстарда қолдану	6.5.1.2 лексикалық мағынасы жағынан заттың сипатын, көлемін, салмағын, аумағын білдіретін сын есімдерді ажырата білу, жазба, ауызша жұмыстарда қолдану	7.5.1.2 салыстырмалы, күшейтпелі, асырмалышырайлардың қызметін білу, жазба, ауызша жұмыстарда қолдану	8.5.1.2 сын есім түрлерін ажыратуға байланысты қосымша грамматикалық жаттығулар жазу	9.5.1.2 сын есім түрлерін ажырата білу, ауызша, жазба жұмыстарында қолдану	

5.5.1.3	сан есім (бірліктер, ондықтар, жүз, мың) атауларын білу, орынды қолдану	6.5.1.3 реттік сан есімдер мен жинақтық сан есімдерді жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану	7.5.1.3 топтау сан есімдерін жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану	8.5.1.3 болжалдық және бөлшектік сан есімдерді жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану	9.5.1.3 сан есім түрлерін ажыратуға қосымша, түзету жаттығула-рын жазба жұмыстарында орынды қолдану
5.5.1.4	жіктеу, сілтеу, сұрау есімдіктерін жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану	6.5.1.4 өздік, болымсыз- дық, белгісіздік, жалпылау есімдіктерін жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану	7.5.1.4 одағай түрлерін мәтіннен ажырата алады, ауызша жұмыстарда орынды қолдану	8.5.1.4 еліктеу сөздерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану	9.5.1.4 есімдік түрлерін ажыратуға қосымша жазба жұмыстарын-да орынды қолдану
5.5.1.5	болымды, болымсыз етістіктерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану	6.5.1.5 етістіктің шақтарының (нақ осы шақ, ауыспалы осы шақ, жедел өткен шақ, ауыспалы келер шақ) қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда қолдану	7.5.1.5 етістіктің шақтары (бұрынғы және ауыспалы өткен шақ, мақсатты және болжалды келер шақ) мен қалау райдың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда қолдану	8.5.1.5 етістіктің шартты рай және бұйрық рай қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану	9.5.1.5 өздік, өзгелік, ортақ және ырықсыз етістің қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану
5.5.1.6	мекен және мезгіл үстеулерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану	6.5.1.6 сын-қимыл (бейне) және мөлшер үстеулерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану	7.5.1.6 мақсат және себеп- салдар үстеулерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану.	8.5.1.6 күшейткіш үстеулерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану	9.5.1.6 мекен және мезгіл үстеулерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану
5.5.1.7	ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсылықтық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың	6.5.1.7 талғаулықты немесе кезектестік мәнді білдіретін және себеп- салдарлық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша	7.5.1.7 септеулік шылаулардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану	8.5.1.7 демеулік шылаулардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану	9.5.1.7 ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсылықтық қатынасты білдіретін жалғаулықтардың

	қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану	және жазба жұмыстарда орынды қолдану			қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану
5.2 Сөйл ем	5.5.2.1 жазба жұмыстарында хабарлы, сұраулы, лепті сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, құрастыру	6.5.2.1 жазба жұмыстарында сөйлемдегі сөздердің орын тәртібін сақтай отырып жай сөйлем құрастыру	7.5.2.1 жазба жұмыстарында ыңғайлас, қарсылықты, түсіндірмелі салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру	8.5.2.1 жазба жұмыстарында себеп-салдар, талғаулы, кезектес салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру	9.5.2.1 жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, мезгіл, себеп, қимыл-сын, мақсат бағыныңқы) сабақтас құрмалас сөйлемдерді құрастыру

56. Осы Бағдарлама тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

57. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру

деңгейінің 5-10 сыныптары

арналған "Қазақ тілі мен

әдебиеті" пәнінен жаңартылған

мазмұндағы үлгілік оқу

бағдарламасына қосымша

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін "Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар (оқыту қазақ тілінде емес)

1) 5-сынып:

1-кесте

Тақырыптар	Көркем шығармалар	Коммуникативтік дағдылар	Оқыту мақсаттары
1 -тоқсан			
Отбасындағы дәстүрлер мен мерекелер	М. Мақатаев "Тоқта, ботам!" өлеңі	Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.3.1 күнделікті тұрмыстық тақырыптарға байланысты жаңа тірек сөздердің мағынасын түсіну;
		Айтылым	5.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбыстың дыбысталуын, үндестік заңын ескеріп айту; 5.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру
		Оқылым	5.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау; 5.3.3.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби шығарманы түсіну, тақырыбын анықтау;
		Жазылым	5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты сипаттап жазу; 5.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша пайдалану
		Тілдік бағдар	5.5.1.1 мәтіндерден жалпы және жалқы есімдерді ажырататын түрлерін дұрыс жалғау;
Мектеп өмірі.	Б.Соқпақбаев "Менің атым –	Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну;
Әдепті бала – арлы бала	Қожа" повесі (үзінді)	Айтылым	5.2.2.1 қазақша амандасу мәнері мен ұлттық этикет формаларын пайдалану;

			5.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру
		Оқыл ым	5.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау; 5.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты ала білу;
		Жазыл ым	5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты оқиғаны сипаттап жазу; 5.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша п
		Тілдік бағдар	5.5.1.1 мәтіндерден жалпы және жалқы есімдерді ажырата түрлерін дұрыс жалғау,
Қазақстандағы жан жануарлар мен өсімдіктер әлемі	Жан-жануарлар туралы ертегілер, жұмбақтар.	Тыңда лым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.4.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби мәзмұнын түсіну;
		Айтыл ым	5.2.2.1 қазақша амандасу мәнері мен ұлттық этикет формаларын пайдалану; 5.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру
		Оқыл ым	5.3.3.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби шығарманы түсіну, тақырыбын анықтау; 5.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты ала білу;
		Жазыл ым	5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты оқиғаны сипаттап жазу; 5.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша п
		Тілдік бағдар	5.5.1.2 лексикалық мағынасы жағынан заттың түрін, түсін с білдіретін сын есімдерді ажырата білу, жазба, ауызша жұмыс қолдану;

Ежелгі көшпелілер мәдениеті	Тұмар ханшайым туралы аңыз	Тыңдалым	5.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну; 5.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар арқылы негізгі тақырыпты анықтау;
		Айтылым	5.2.1.1 тақырып бойынша меңгерген жаңа сөздерді меңгеру, сөздермен, сөз тіркестерін, жай сөйлемдер құрай білу; 5.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбыстың дыбысталуын, үндестік заңын ескеріп айту;
		Оқылым	5.3.2.1 хат, хабарлама, жарнама мазмұнын түсіну, стильдік ерекшеліктерін анықтау; 5.3.3.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби шығармаларды түсіну, тақырыбын анықтау;
		Жазылым	5.4.1.1 ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарын қолдана отырып, хабарлама, хабарландыру, хат жазу; 5.4.5.1 жазба жұмыстарында жалғаулардың ерекшелігін ескеріп, заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; сөздерді қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану;
		Тілдік бағдар	5.5.1.3 сан есім (бірліктер, ондықтар, жүз, мың) атауларын білу, қолдану;
Су – тіршілік көзі	Ә. Тәжібаев "Сырдария" өлеңі	Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар арқылы негізгі тақырыпты анықтау;
		Айтылым	5.2.4.1 шағын көлемді мәтіндердің мазмұнының бойынша сұрақтарға жауап беру; 5.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру;
		Оқылым	5.3.2.1 хат, хабарлама, жарнама мазмұнын түсіну, стильдік ерекшеліктерін анықтау; 5.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып, көтерілген мәселеге өз көзқарасын білдіру;

		Жазыл ым	5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты оқиғаны сипаттап жазу; 5.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша п
		Тілдік бағдар	5.5.1.4 жіктеу, сілтеу, сұрау есімдіктерін жазба, ауызша жұмыс орынды қолдану;
Әлемдегі ірі кітапханалар	Абай Құнанбайұлы "Ғылым таппай, мақтанба" өлеңі	Тыңда лым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.4.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби мазмұнын түсіну;
		Айтыл ым	5.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбысты дыбысталуын, үндестік заңын ескеріп айту; 5.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру
		Оқыл ым	5.3.2.1 хат, хабарлама, жарнама мазмұнын түсіну, стильдік анықтау; 5.3.3.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби шығарманы түсіну, тақырыбын анықтау;
		Жазыл ым	5.4.5.1 жазба жұмыстарында жалғаулардың ерекшелігін ескеріп, заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; сөз қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану; 5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты оқиғаны сипаттап жазу;
		Тілдік бағдар	5.5.1.5 болымды, болымсыз етістіктерді ауызша және жазба орынды қолдану;
3- тоқсан			
Денсаулық – зор байлық	"Ең үлкен байлық" ертегісі	Тыңда лым	5.1.4.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби мазмұнын түсіну; 5.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде сұрақ беру;
		Айтыл	5.2.4.1 шағын көлемді мәтіндердің мазмұны бойынша сұрақ

		ым	беру; 5.2.2.1 қазақша амандасу мәнері мен ұлттық этикет формаларын пайдалану;
		Оқыл ым	5.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау; 5.3.4.1 мәтіндердің тақырыбын, мазмұндық құрылымын сақтай отырып, ақпараттың негізгі мазмұнын түсіну;
		Жазыл ым	5.4.3.1 жазба жұмыстарында сипаттау, бейнелеу құралдарын пайдалану; 5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты сипаттап жазу;
		Тілдік бағдар	5.5.1.6 мекен және мезгіл үстеулерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану;
Менің Тәуелсіз Қазақстаным	Қ. Сарин "Тәуелсіздік" өлеңі	Тыңда лым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну;
		Айтыл ым	5.2.1.1 тақырып бойынша меңгерген жаңа сөздерді меңгеру, сөздермен, сөз тіркестерін, жай сөйлемдер құрай білу; 5.2.2.1 қазақша амандасу мәнері мен ұлттық этикет формаларын пайдалану;
		Оқыл ым	5.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты ақпарат ала білу; 5.3.4.1 мәтіндердің тақырыбын, мазмұндық құрылымын сақтай отырып, ақпараттың негізгі мазмұнын түсіну;
		Жазыл ым	5.4.4.1 ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарын сақтай отырып, хабарлама, хабарландыру, хат жазу; 5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты сипаттап жазу;
		Тілдік бағдар	5.5.1.7 ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсылықты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану;

Аспан әлемінің құпиялары	Жұлдыздар туралы аңыздар, ертегілер	Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.3.1 күнделікті тұрмыстық тақырыптарға байланысты жаңа тірек сөздердің мағынасын түсіну;
		Айтылым	5.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбыстың дыбысталуын, үндестік заңын ескеріп айту; 5.2.6.1 тірек сөздерді дұрыс қолданып иллюстрацияларды
		Оқылым	5.3.4.1 мәтіндердің тақырыбын, мазмұндық құрылымын са 5.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып көтерілген мәселеге өз көзқарасын білдіру;
		Жазылым	5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты оқиғаны сипаттап жазу; 5.4.3.1 жазба жұмыстарында сипаттау, бейнелеу құралдарын жазу;
		Тілдік бағдар	5.5.1.7 ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсылықты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану;
Компьютердің тілін табу – өнер	Ы.Алтынсарин "Өнер-білім бар жұрттар" өлеңі	Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау; 5.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде сұрақ беру;
		Айтылым	5.2.4.1 шағын көлемді мәтіндердің мазмұны бойынша сұрақ беру; 5.2.6.1 тірек сөздерді дұрыс қолданып иллюстрацияларды
		Оқылым	5.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау; 5.3.4.1 мәтіндердің тақырыбын, мазмұндық құрылымын са
		Жазылым	5.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша п

			5.4.1.1 ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарын қолдана отырып, хабарлама, хабарландыру, хат жазу;
		Тілдік бағдар	5.5.2.1 жазба жұмыстарында хабарлы, сұраулы, лепті сөйлем жасалу жолдарын білу, құрастыру;
4-тоқсан			
Қазақстандағы ұлттар достастығы	М. Мағауин "Бір атаның балалары" (үзінді)	Тыңдалым	5.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну; 5.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде сұрақ беру;
		Айтылым	5.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбыстың дыбысталуын, үндестік заңын ескеріп айту; 5.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру;
		Оқылым	5.3.2.1 хат, хабарлама, жарнама мазмұнын түсіну, стильдік ерекшеліктерін анықтау; 5.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып көтерілген мәселеге өз көзқарасын білдіру;
		Жазылым	5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты сипаттап оқиғаны сипаттап жазу; 5.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша пайдалану;
		Тілдік бағдар	5.5.1.1 мәтіндерден жалпы және жалқы есімдерді ажырата түрлерін дұрыс жалғау; 5.5.1.2 лексикалық мағынасы жағынан заттың түрін, түсін сипаттап білдіретін сын есімдерді ажырата білу, жазба, ауызша жұмыста қолдану; 5.5.1.3 сан есім (бірліктер, ондықтар, жүз, мың) атауларын білу, қолдану;
Ұлы Дала табиғаты	Қ. Мырзалиев "Табиғат – жаратылыс пернесі" өлеңі	Тыңдалым	5.1.1.1 тақырыпты тірек сөздер арқылы болжау;

			5.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну;
		Айтылым	5.2.1.1 тақырып бойынша меңгерген жаңа сөздерді меңгеру сөздермен, сөз тіркестерін, жай сөйлемдер құрай білу; 5.2.6.1 тірек сөздерді дұрыс қолданып иллюстрацияларды
		Оқылым	5.3.3.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби шың түсіну, тақырыбын анықтау; 5.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты ала білу;
		Жазылым	5.4.1.1 ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарын қолдана отырып, хабарлама, хабарландыру, хат жазу; 5.4.3.1 жазба жұмыстарында сипаттау, бейнелеу құралдарын жазу;
		Тілдік бағдар	5.5.1.4 жіктеу, сілтеу, сұрау есімдіктерін жазба, ауызша жұмыс орынды қолдану; 5.5.1.5 болымды, болымсыз етістіктерді ауызша және жазба орынды қолдану; 5.5.1.6 мекен және мезгіл үстеулерді ауызша және жазба жұмыс орынды қолдану;
Ер есімі – ел есінде!	Ғ. Мүсірепов "Қазақ солдаты" романы (үзінді)	Тыңдалым	5.1.3.1 күнделікті тұрмыстық тақырыптарға байланысты жазба тірек сөздердің мағынасын түсіну; 5.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде сұрақ беру;
		Айтылым	5.2.2.1 қазақша амандасу мәнері мен ұлттық этикет формаларын пайдалану; 5.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төл дыбыстық дыбысталуын, үндестік заңын ескеріп айту;
		Оқылым	5.3.1.1 мәтіндегі негізгі ақпаратты анықтау;

			5.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана отырып көтерілген мәселеге өз көзқарасын білдіру;
		Жазылым	5.4.1.1 ресми стильдің тілдік ерекшеліктері мен талаптарын қолдана отырып, хабарлама, хабарландыру, хат жазу; 5.4.5.1 жазба жұмыстарында жалғаулардың ерекшелігін ескіріп, заңына сәйкес орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; сөз қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану;
		Тілдік бағдар	5.5.1.7 ыңғайластық қатынасты білдіретін және қарсылықты білдіретін жалғаулықтардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану; 5.5.2.1 жазба жұмыстарында хабарлы, сұраулы, лепті сөйлем жасалу жолдарын білу, құрастыру;

2) 6-сынып:

2-кесте

Тақырыптар	Көркем шығармалар	Коммуникативтік дағдылар	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан			
Отан отбасынан басталады	М.Әуезов "Абай жолы" романы, "Қайтқанда" тарауы (үзінді)		
		Тыңдалым	6.1.1.1 тірек сөздер және сұрақтар бойынша мәтіннің болжау; 6.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар, мәтін тақырыбы негізгі ойды анықтау;
		Айтылым	6.2.2.1 тақырып бойынша диалогты бастау, жалғастыру, ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын білу; 6.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төлөмді бысталуын сұраулы, хабарлы, лепті және бұйрық

			сөйлемдердің интонациялық ерекшелігін ескеріп а
		Оқ ыл ым	6.3.3.1 орта көлемді шығармаларды түсіну, тақырыбы ойды анықтау; 6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа ба мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру;
		Жа зы лы м	6.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бо жасау; 6.4.1.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай оты мінездеме, түсініктеме, өмірбаян жазу;
		Тіл дік бағ дар	6.5.1.1 мәтіндерден деректі және дерексіз зат, көпті есімдерді ажырата білу, жазбаша, ауызша жұмыста
Қазіргі қазақ ауылы мен қаланың тыныс- тіршілігі	Ә. Дүйсенбиев "Бәтіңке, шұжық, балқаймақ" өлеңі	Ты ңда лы м	6.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттарды анықтау; 6.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негі сұрақтарға жауап беру;
		Айт ыл ым	6.2.4.1 шағын көлемді мәтіндердің мазмұны бойын құру, соған сүйене отырып баяндау, жеке эпизодтар және тілдік ерекшелігіне салыстыру жасау; 6.2.1.1 тақырып бойынша жаңа сөздерді меңгеріп, с синоним, антоним, омонимдермен қатар қолдану, білу;
		Оқ ыл ым	6.3.2.1 ресми стильдегі мәтіндердің стильдік ерекш (күнделік, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян, түйінд 6.3.4.1 мәтіндердің тақырыбына, мазмұндық құрыл отырып, түрлерін салыстыру;
		Жа зы лы м	6.4.1.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай оты мінездеме, түсініктеме, өмірбаян жазу;

			6.4.5.1 жазба жұмыстарында сөзге қосымша жалғау заңын ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану;
		Тіл дік бағ дар	6.5.1.2 лексикалық мағынасы жағынан заттың сипат салмағын, аумағын білдіретін сын есімдерді ажырата ауызша жұмыстарда қолдану;
Таулар сыры	М. Мақатаев "Мен таулықпын" өлеңі	Ты ңда лы м	6.1.3.1 тұрмыстық-әлеуметтік тақырыптарға байланыс сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну; 6.1.4.1 әңгіме, хикаялардың және шағын поэзиялық шығармалардың мазмұнын талдай отырып кейіпкер сипаттама жасау;
		Айт ыл ым	6.2.6.1 тірек сөздерді дұрыс қолданып, сұрақтарға жауап арқылы иллюстрияларды сипаттау; 6.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап диалогке қатысу;
		Оқ ыл ым	6.3.1.1 мәтіндегі негізгі және жанама ақпаратты анықтау; 6.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдана мәтінде көтерілген мәселеге өз көзқарасын білдіру;
		Жа зы лы м	6.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып адамды, табиғат бір оқиғаны сипаттап жазу; 6.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу сөздерін қолдану;
		Тіл дік бағ дар	6.5.1.3 реттік сан есімдер мен жинақтық сан есімдерді ауызша жұмыстарда орынды қолдану;
2- тоқсан			
Қуат көзін үнемдей білеміз бе?	Б. Сүлейменов "Күннен келген адам" кітабы (үзінді)	Ты ңда лы м	6.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттарды анықтау; 6.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар, мәтін тақырып

			негізгі ойды анықтау;
		Айт ыл ым	6.2.2.1 тақырып бойынша диалогті бастау, жалғастыру, ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын білдіру; 6.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беріп, диалогке қатысу;
		Оқ ыл ым	6.3.2.1 ресми стильдегі мәтіндердің стильдік ерекшеліктерін білдіру (күнделік, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян, түйіндік); 6.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолданып, мәтінде көтерілген мәселеге өз көзқарасын білдіру;
		Жа зы лы м	6.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша жазба; 6.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу сөздерін қолдану;
		Тіл дік бағ дар	6.5.1.4 өздік, болымсыздық, белгісіздік, жалпылау сөздерін жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану;
Астана – мәдениет пен өнер ордасы	Ә. Ысқақ "Күн ұлымын"	Ты ңда лы м	6.1.3.1 тұрмыстық-әлеуметтік тақырыптарға байланысты сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну; 6.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұнын негізгі сұрақтарға жалпы жауап беру;
		Айт ыл ым	6.2.6.1 тірек сөздерді дұрыс қолданып, сұрақтарға жауап беру арқылы иллюстрияларды сипаттау; 6.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі төлөмдерді дыбысталуын сұраулы, хабарлы, лепті және бұйрық сөйлемдердің интонациялық ерекшелігін ескеріп алу;
		Оқ ыл ым	6.3.3.1 орта көлемді шығармаларды түсіну, тақырып бойынша ойды анықтау; 6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру;

		Жазылым	6.4.1.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай отырып мінездеме, түсініктеме, өмірбаян жазу; 6.4.5.1 жазба жұмыстарында сөзге қосымша жалғаулардың заңын ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу; соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану
		Тілдік бағдар	6.5.1.5 етістіктің шақтарының (нақ осы шақ, ауыспалы шақ, жедел өткен шақ, ауыспалы келер шақ) қызметін білу және жазба жұмыстарда қолдану
Қазақстан қорықтары	Ө. Тұрманжанов "Қарлығаш, дәуіт, жылан"	Тыңдау	6.1.1.1 тірек сөздер және сұрақтар бойынша мәтіннің мазмұнын болжау; 6.1.4.1 әңгіме, хикаялардың және шағын поэзиялық шығармалардың мазмұнын талдай отырып кейіпкерлерді сипаттама жасау;
		Айтылым	6.2.4.1 шағын көлемді мәтіндердің мазмұнын бойынша құру, соған сүйене отырып баяндау, жеке эпизодтарды және тілдік ерекшелігіне салыстыру жасау; 6.2.1.1 тақырып бойынша жаңа сөздерді меңгеріп, синоним, антоним, омонимдермен қатар қолдану, білу;
		Оқылым	6.3.1.1 мәтіндегі негізгі және жанама ақпаратты анықтау; 6.3.4.1 мәтіндердің тақырыбына, мазмұндық құрылымына отырып, түрлерін салыстыру;
		Жазылым	6.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып адамды, табиғатты бір оқиғаны сипаттап жазу; 6.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу сөздерін қолдану
		Тілдік бағдар	6.5.1.5 етістіктің шақтарының (нақ осы шақ, ауыспалы шақ, жедел өткен шақ, ауыспалы келер шақ) қызметін білу ауызша және жазба жұмыстарда қолдану;

Болашақ мамандықтары	А. Машанов "Жер астына саяхат"	Тыңдалым	6.1.4.1 әңгіме, хикаялардың және шағын поэзиялық шығармалардың мазмұнын талдай отырып кейіпкерлерді сипаттама жасау; 6.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізгі сұрақтарға жалпы жауап беру;
		Айтылым	6.2.2.1 тақырып бойынша диалогті бастау, жалғастыру, ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын білдіру; 6.2.6.1 тірек сөздерді дұрыс қолданып, сұрақтарға жауап арқылы иллюстрияларды сипаттау;
		Оқылым	6.3.1.1 мәтіндегі негізгі және жанама ақпаратты анықтау; 6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру;
		Жазылым	6.4.1.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай отырып мінездеме, түсініктеме, өмірбаян жазу; 6.4.5.1 жазба жұмыстарында сөзге қосымша жалғаулардың заңын ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс жазу соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану;
		Тілдік	6.5.1.5 етістіктің шақтарының (нақ осы шақ, ауыспалы шақ, жедел өткен шақ, ауыспалы келер шақ) қызметін ауызша және жазба жұмыстарда қолдану;
Қазақстан және Ұлы Жібек жолы	Д. Досжан "Жібек жолы" романы (үзінді)	Тыңдалым	6.1.1.1 тірек сөздер және сұрақтар бойынша мәтіннің болжау 6.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар, мәтін тақырыбының негізгі ойды анықтау
		Айтылым	6.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап диалогке қатысу; 6.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сұраулы, хабарлы, бұйрықты сөйлемдердің интонациялық ерекшелігін білдіру

		Оқылым	6.3.2.1 ресми стильдегі мәтіндердің стильдік ерекшеліктерін (күнделік, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян, түйіндік); 6.3.3.1 орта көлемді шығармаларды түсіну, тақырыбын анықтау;
		Жазылым	6.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша жасау; 6.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу сөздерін қолдану;
		Тілдік бағдар	6.5.1.6 сын-қимыл (бейне) және мөлшер үстеулерді жазба жұмыстарда орынды қолдану;
Жер байлығына аяулы көзқарас	Ш. Айтматов "Ана – Жер Ана".	Тыңдаулы	6.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттарды анықтау;
		Айтылым	6.2.1.1 тақырып бойынша жаңа сөздерді меңгеріп, синоним, антоним, омонимдермен қатар қолдану, білу; 6.2.4.1 шағын көлемді мәтіндердің мазмұнын қысқарту, соған сүйене отырып баяндау, жеке эпизодтарды және тілдік ерекшелігіне салыстыру жасау;
		Оқылым	6.3.4.1 мәтіндердің тақырыбына, мазмұндық құрылымын отырып, түрлерін салыстыру; 6.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолдану, мәтінде көтерілген мәселеге өз көзқарасын білдіру;
		Жазылым	6.4.5.1 жазба жұмыстарында сөзге қосымша жалғаулардың ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану; 6.4.1.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай отырып, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян жазу;
		Тіл	6.5.1.7 талғаулықты немесе кезектестік мәнді білдіру;

		Дік бағдар	себеп-салдарлық қатынасты білдіретін жалғаулық, қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда ор
Олимпиада жеңімпаздары – Қазақстан мақтанышы	М. Әлімбаев "Шынықсаң, шымыр боларсың" өлеңі Ә. Дүйсенбиев "Күшті болсам мен егер"	Тыңдалым	6.1.3.1 тұрмыстық-әлеуметтік тақырыптарға байланысты сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну;
		Айтылым	6.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап диалогке қатысу; 6.2.1.1 тақырып бойынша жаңа сөздерді меңгеріп, синоним, антоним, омонимдермен қатар қолдану, білу;
		Оқылым	6.3.3.1 орта көлемді шығармаларды түсіну, тақырыбын ойды анықтау; 6.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолданып, мәтінде көтерілген мәселеге өз көзқарасын білдіру;
		Жазылым	6.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып адамды, табиғат бір оқиғаны сипаттап жазу; 6.4.1.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай отырып мінездеме, түсініктеме, өмірбаян жазу;
		Тілдік бағдар	6.5.2.1 жазба жұмыстарында сөйлемдегі сөздердің қолдану сақтай отырып жай сөйлем құрастыру;
4- тоқсан			
Абайды оқы, таңырқа!	Абай Құнанбайұлы. Табиғат лирикасы. "Жазғытұры", "Жаз", "Күз", "Қыс" өлеңдері	Тыңдалым	6.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттарды анықтау; 6.1.5.1 тірек сөздер, жетекші сұрақтар, мәтін тақырыбын негізгі ойды анықтау;
		Айтылым	6.2.6.1 тірек сөздерді дұрыс қолданып, сұрақтарға жауап арқылы иллюстрияларды сипаттау;

			6.2.1.1 тақырып бойынша жаңа сөздерді меңгеріп, синоним, антоним, омонимдермен қатар қолдану, білу;
		Оқылым	6.3.3.1 орта көлемді шығармаларды түсіну, тақырып ойды анықтау; 6.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа ба мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру;
		Жазылым	6.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бо 6.4.1.1 мәтіндердің стильдік ерекшелігін сақтай оты мінездеме, түсініктеме, өмірбаян жазу;
		Тілдік бағдар	6.5.1.1 мәтіндерден деректі және дерексіз зат, көпті есімдерді ажырата білу, жазбаша, ауызша жұмыста 6.5.1.2 лексикалық мағынасы жағынан заттың сип салмағын, аумағын білдіретін сын есімдерді ажыра ауызша жұмыстарда қолдану; 6.5.1.3 реттік сан есімдер мен жинақтық сан есімде ауызша жұмыстарда орынды қолдану;
Қазақ ұлттық қолөнері	Б. Әбілдаұлы "Талас – Тараз" тарихи-деректі романы (үзінді).	Тыңдаулы	6.1.3.1 тұрмыстық-әлеуметтік тақырыптарға байла сөздер мен тірек сөздердің мағынасын түсіну
		Айтылым	6.2.2.1 тақырып бойынша диалогті бастау, жалғасты ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын б 6.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сұраулы, хабарлы, бұйрықты сөйлемдердің интонациялық ерекшелігі
		Оқылым	6.3.4.1 мәтіндердің тақырыбына, мазмұндық құрыл отырып, түрлерін салыстыру; 6.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолда мәтінде көтерілген мәселеге өз көзқарасын білдіру

		Жазылым	6.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып адамды, табиғатты бір оқиғаны сипаттап жазу; 6.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу сөздерін қолдану;
		Тілдік бағдар	6.5.1.4 өздік, болымсыздық, белгісіздік, жалпылау және жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану; 6.5.1.5 етістіктің шақтарының (нақ осы шақ, ауыспалы шақ, жедел өткен шақ, ауыспалы келер шақ) қызметін ауызша және жазба жұмыстарда қолдану; 6.5.1.6 сын-қимыл (бейне) және мөлшер үстеулерді жазба жұмыстарда орынды қолдану;
Саяхат және туризм	Шоқан Уалиханов "Жоңғария очерктері" (үзінді)	Тыңдалым	6.1.4.1 әңгіме, хикаялардың және шағын поэзиялық шығармалардың мазмұнын талдай отырып кейіпкерді сипаттама жасау; 6.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізгі сұрақтарға жалпы жауап беру;
		Айтылым	6.2.4.1 шағын көлемді мәтіндегі жеке эпизодтарды тілдік ерекшелігіне салыстыру жасау; 6.2.1.1 тақырып бойынша жаңа сөздерді меңгеріп, синоним, антоним, омонимдермен қатар қолдану, білу;
		Оқылым	6.3.1.1 мәтіндегі негізгі және жанама ақпаратты анықтау; 6.3.2.1 ресми стильдегі мәтіндердің стильдік ерекшеліктерін (күнделік, мінездеме, түсініктеме, өмірбаян, түйіндемелер) анықтау;
		Жазылым	6.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша жазу; 6.4.5.1 жазба жұмыстарында сөзге қосымша жалғаулардың заңын ескеріп, орфографиялық нормаға сай дұрыс соңында қойылатын тыныс белгілерді орынды қолдану;
		Тілдік	6.5.1.7 талғаулықты немесе кезектестік мәнді білдіретін себеп-салдарлық қатынасты білдіретін жалғаулықтарды

			қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда ор
		бағ дар	6.5.2.1 жазба жұмыстарында сөйлемдегі сөздердің сақтай отырып жай сөйлем құрастыру;

3) 7-сынып:

3-кесте

Тақырыптар	Көркем шығармалар	Ко мм ун ик ати вті к дағ ды ла р	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан			
Қазақстан Республикасының мемлекеттік тілі – қазақ тілін оқып- үйренеміз. Үштілді білу – үлкен өнер.	М. Жұмабаев "Қазақ тілі" өлеңі	Ты ңд ал ым	7.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсін қосымша ақпараттарды анықтау; 7.1.5.1 тірек сөздер, сөйлеушінің дауыс ырғағы ме мәнері арқылы негізгі ойды анықтау;
		Ай ты лы м	7.2.1.1 тура және ауыспалы мағынадағы сөздерді әсерлі, мазмұнды жеткізу; 7.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі т дыбыстардың дыбысталуын, екпін түрлерін сөз ж ішінде орынды қолданып айту;
		Оқ ыл ым	7.3.1.1 мәтіндегі негізгі және жанама ақпараттард 7.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолд отырып,мәтінде көтерілген мәселені шынайы өм байланыстыру;

		Жазылым	7.4.2.1 эссе тақырыбының желісінен шықпай, әрбір жүйелі құрастырып, қажетті мазмұнын ашып жазу; айқын көрсетіп жазу; 7.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер, сызба-кестелер жасау;
		Тілдік бағдар	7.5.1.1 мәтіндерден көмекші есімдерді ажырата білу; ауызша жұмыстарда қолдану;
Уақыт – ұлы күш	Абай Құнанбаев "Сағаттың шықылдағы емес ермек"	Тыңдалым	7.1.1.1 мәтін тақырыбы және басы бойынша мәтін болжау; 7.1.4.1 повестердің және лирикалық поэзиялық шығармалардың үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау;
		Айтылым	7.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі табыстың дыбыстардың дыбысталуын, екпін түрлерін сөз жүйесінде орынды қолданып айту; 7.2.4.1 шағын көлемді мәтіндегі жеке эпизодтарды және тілдік ерекшелігіне салыстыру жасау;
		Оқылым	7.3.2.1 ресми-іскерлік (өтініш, нұсқаулық, ресми келісімшарт, ұсыныстар) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ерекшеліктерін анықтап, талдау жасау; 7.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа байланысты мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру, қарама-қарсы ақпараттарды анықтау;
		Жазылым	7.4.2.1 эссе тақырыбының желісінен шықпай, әрбір жүйелі құрастырып, қажетті мазмұнын ашып жазу; айқын көрсетіп жазу; 7.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер, сызба-кестелер жасау;
		Тілдік бағдар	7.5.1.2 салыстырмалы, күшейтпелі, асырмалы шығармаларды қызметін білу, жазба, ауызша жұмыстарда қолдану;

		р	
Жердегі климаттық өзгерістер	Д. Дефо "Робинзон Крузо" романы (үзінді)	Тыңдалым	7.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіндіріп, қосымша ақпараттарды анықтау; 7.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұнын негізгі сұрақтарға шынайы өмірмен байланыстырып ; ж
		Айтылым	7.2.2.1 кеңес беру, ұсыныс жасау, талап ету, бұйрық формалары мен жағдаяттарына сай ұлттық сөз әрекетін сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу; 7.2.5.1 коммуникативтік жағдаят бойынша диалог қатысушылар өзара түсінісіп, ойларын толықтыр
		Оқылым	7.3.2.1 ресми-іскерлік (өтініш, нұсқаулық, ресми кұқық ұсыныстар) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ерекшеліктерін анықтап, талдау жасау; 7.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа қатысты мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру, қарастырып ақпараттарды анықтау;
		Жазылым	7.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшеліктерін өтініш, түйіндеме, ресми құттықтаулар жазу; 7.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер, сызба-кестелер жасау;
		Тілбағдар	7.5.1.3 топтау сан есімдерін жазба, ауызша жұмыста қолдану;
2 - тоқсан			
Қазақстанның ежелгі қалалары және Ұлы Жібек жолы	Б. Ұзақов "Жантаза"	Тыңдалым	7.1.1.1 мәтін тақырыбы және басы бойынша мәтінді болжау; 7.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұнын негізгі сұрақтарға шынайы өмірмен байланыстырып жа
		Айтылым	7.2.2.1 кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап, етірудің түрлі формалары мен жағдаяттарына сай

		лы м	әдеби мен сөйлеу этикеті формаларын қолдана бі
			7.2.4.1 шағын көлемді мәтіндегі жеке эпизодтард және тілдік ерекшелігіне салыстыру жасау;
		Оқ ыл ым	7.3.2.1 ресми-іскерлік (өтініш, нұсқаулық, ресми к ұсыныстар) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ер анықтап, талдау жасау; 7.3.4.1 мәтіндердің идеясын, мақсатты аудитория салыстырып, талдау жасау;
		Жа зы лы м	7.4.2.1 эссе тақырыбының желісінен шықпай, әрб жүйелі құрастырып, қажетті мазмұнын ашып жа айқын көрсетіп жазу; 7.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу, эпитет сөздер жазу;
Спорт және денсаулық күтімі	Т.Нұрмаған-бетов "Он төрт жасар жігіт"	Тіл дік бағ да р	7.5.1.4 одағай түрлерін мәтіннен ажырата алады, жұмыстарда орынды қолдану;
		Ты ңд ал ым	7.1.1.1 мәтін тақырыбы және басы бойынша мәтін болжау; 7.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсін қосымша ақпаратты анықтау;
		Ай ты лы м	7.2.2.1 кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап, ет берудің түрлі формалары мен жағдаяттарына сай әдеби мен сөйлеу этикеті формаларын қолдана бі 7.2.3.1 ауызша мәтіндер құраудақазақ тіліндегі те дыбыстардың дыбысталуын, екпін түрлерін сөз ж ішінде орынды қолданып айту;

		Оқылым	7.3.1.1 мәтіндегі негізгі және жанама ақпараттарды анықтап, талдау жасау; 7.3.2.1 ресми-іскерлік (өтініш, нұсқаулық, ресми келісімшарттар) ұсыныстар) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ерекшеліктерін анықтап, талдау жасау;
		Жазылым	7.4.2.1 эссе тақырыбының желісінен шықпай, әрбір жүйелі құрастырып, қажетті мазмұнын ашып жазу; 7.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер, сызба-кестелер жасау;
		Тілдік бағдар	7.5.1.5 етістіктің шақтары (бұрынғы және ауыспалы мақсатты және болжалды келер шақ) мен қалау қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда қолдану;
3- тоқсан			
Ұқсатым. Сән. Талғам.	Ақан сері "Жігіт сипаты", "Қыз сипаты"	Тыңдалым	7.1.1.1 мәтін тақырыбы және басы бойынша мәтінді болжау; 7.1.3.1 әлеуметтік-мәдени тақырыптарға байланысты сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну;
		Айтылым	7.2.1.1 тура және ауыспалы мағынадағы сөздерді ажыратып, әсерлі, мазмұнды жеткізу; 7.2.2.1 кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап, етірудің түрлі формалары мен жағдаяттарына сай әдеби мен сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу;
		Оқылым	7.3.2.1 ресми-іскерлік (өтініш, нұсқаулық, ресми келісімшарттар) ұсыныстар) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ерекшеліктерін анықтап, талдау жасау; 7.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы сипаттама іс-әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образдарын талдау жасау;
		Жазылым	7.4.2.1 эссе тақырыбының желісінен шықпай, әрбір жүйелі құрастырып, қажетті мазмұнын ашып жазу;

			7.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін жазу (күрделі сөздер); оқшау сөздерге қойылатын белгілерді орынды қолдану;
		Тіл дік бағ да р	7.5.1.5 етістіктің шақтары (бұрынғы және ауыспалы мақсатты және болжалды келер шақ) мен қалау қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда қолдану;
Ғаламтормен дұрыс жұмыс жасау – мәдениет	Жюль Верн "Әлемді сексен күн ішінде шарлау" романы (үзінді)	Тыңдалым	7.1.3.1 әлеуметтік-мәдени тақырыптарға байланысты сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіну; 7.1.4.1 повестердің және лирикалық поэзиялық шығармалардың үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау;
		Айтылым	7.2.6.1 тірек сөздерге сүйеніп, сюжетті суреттердің бейнесін бойынша әңгіме құрастыру; 7.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі табиғи дыбыстардың дыбысталуын, екпін түрлерін сөз және сөз тіркестерінде орынды қолданып айту;
		Оқылым	7.3.4.1 мәтіндердің идеясын, мақсатты аудиторияға салыстырып, талдау жасау; 7.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолданып отырып, мәтінде көтерілген мәселені шынайы өмірмен байланыстыру;
		Жазылым	7.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшеліктерін өтініш, түйіндеме, ресми құттықтаулар жазу; 7.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер, сызба-кестелер жасау;
		Тіл дік бағ да р	7.5.1.5 етістіктің шақтары (бұрынғы және ауыспалы мақсатты және болжалды келер шақ) мен қалау қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда қолдану;
Музыка. Қазақтың киелі домбырасы.	I. Жансүгіров "Күйші" поэмасы (үзінді)	Тыңдал	7.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсініп, қосымша ақпаратты анықтау;

		ЫМ	7.1.4.1 повестердің және лирикалық поэзиялық үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау;
		Ай ты лы м	7.2.2.1 кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап, етірудің түрлі формалары мен жағдаяттарына сай әдеби мен сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу; 7.2.5.1 коммуникативтік жағдаят бойынша диалог қатысушылар өзара түсінісіп, ойларын толықтыру;
		Оқ ыл ым	7.3.4.1 мәтіндердің идеясын, мақсатты аудиторияға салыстырып, талдау жасау; 7.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа қатысты мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру, қарама-қарсы ақпараттарды анықтау;
		Жа зы лы м	7.4.2.1 эссе тақырыбының желісінен шықпай, әрбір жүйелі құрастырып, қажетті мазмұнын ашып жазу; 7.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу, эпитет сөздерді жазу;
		Тіл дік бағ да р	7.5.1.6 мақсат және себеп-салдар үстеулерді ауызша жұмыстарда орынды қолдану;
4 - тоқсан			
Төрт түлік мал мен егіншілік – ел берекесі	Ғ. Мұстафин "Шығанақ" романы (үзінді)	Тыңдалым	7.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсініп, қосымша ақпаратты анықтау; 7.1.4.1 повестердің және лирикалық поэзиялық үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау;
		Айтылым	7.2.5.1 коммуникативтік жағдаят бойынша диалог қатысушылар өзара түсінісіп, ойларын толықтыру; 7.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі таңдыбыстардың дыбысталуын, екпін түрлерін сөз жүйесінде орынды қолданып айту;

		Оқылым	7.3.4.1 мәтіндердің идеясын, мақсатты аудиториясына салыстырып, талдау жасау 7.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен тақырыпқа қатысты мәліметтерді мәтін мазмұнымен салыстыру, қарастырып, ақпараттарды анықтау;
		Жазылым	7.4.2.1 эссе тақырыбының желісінен шықпай, әрбір жүйелі құрастырып, қажетті мазмұнын ашып жазу; 7.4.4.1 мәліметтерді жинақтай отырып, тақырып бойынша постер, сызба-кестелер жасау;
		Тілдік бағдар	7.5.1.7 септеулік шылаулардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орындықолдану;
Наурыз мейрамы. Ақ мол болсын! Ұлыс оң болсын!	М.Мақатев"Наурыз".	Тыңдалым	7.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсініп, қосымша ақпаратты анықтау; 7.1.4.1 повестердің және лирикалық поэзиялық шығармалардың үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын талдау;
		Айтылым	7.2.2.1 кеңес беру, ұсыныс жасау, өтініш, талап, етірі берудің түрлі формалары мен жағдаяттарына сай әдеби мен сөйлеу этикеті формаларын қолдана білу; 7.2.6.1 тірек сөздерге сүйеніп, сюжетті суреттердің бойынша әңгіме құрастыру;
		Оқылым	7.3.2.1 ресми-іскерлік (өтініш, нұсқаулық, ресми құжаттар, ұсыныстар) салаға қатысты мәтіндердің тілдік ерекшеліктерін анықтап, талдау жасау; 7.3.6.1 тақырып бойынша үйренген сөздерін қолданып, мәтінде көтерілген мәселені шынайы өмірмен байланыстыру;

		Жазылым	7.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшеліктерін өтініш, түйіндеме, ресми құттықтаулар жазу; 7.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін жазу (күрделі сөздер); оқшау сөздерге қойылатын белгілерді орынды қолдану;
		Тілбағдар	7.5.2.1 жазба жұмыстарында ыңғайлас, қарсылық түсіндірмелі салалас құрмалас сөйлемдерді құру
4) 8-сынып:			
4-кесте			
Тақырыптар	Көркем шығармалар	Коммуникативтік дағдылар	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан			
Жастықтың оты қайдасың?	М. Жұмабаев "Мен жастарға сенемін" өлеңі	Тыңдалым	8.1.1.1 мәтіннің үзінділері арқылы оқиғаның дамуы; 8.1.4.1 орта көлемді прозалық, драмалық және поэтикалық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясы
		Айтылым	8.2.2.1 түрлі жанрдағы көркем мәтіндерге сүйене күйді білдіруде ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикалық формаларын қолдана білу; 8.2.5.1 диалогке қатысушылар коммуникативтік жүйе талаптарына сай "сөйлеуші тыңдаушы" позициялар

			ауыстыру;
		Оқылым	8.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардың композициялық құрылымын анықтау, кейіпкерді немесе лирикалық кейіпкердің образына баға берілуі; 8.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде жазу;
		Жазылым	8.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу мен метафора жазу; 8.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін жазу (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы сөздер); сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді қолдану;
		Тілдік бағдар	8.5.1.1 жалпы, жалқы және деректі, дерексіз зат есімдерін түсініктерін нақтылауға қосымша, түзету жаттығулар жазу; 8.5.1.2 сын есім түрлерін ажыратуға байланысты грамматикалық жаттығулар жазу; 8.5.1.3 болжалдық және бөлшектік сан есімдерді жұмыстарда орынды қолдану;
Ғылым мен техниканың соңғы жаңалықтары	Майкл Х. Харт "100 ұлы адам" атты кітабынан - "Альберт Эйнштейн"	Тыңдалым	8.1.1.1 мәтіннің үзінділері арқылы оқиғаның дамуы; 8.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсініп, ақпараттарды анықтау;
		Айтылым	8.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі тартымды дыбыстардың дыбысталуын сөз ішіндегі және сөз аралығындағы ілгерінді, кейінді және тоғыспалы заңдылықтарын ескеріп айту; 8.2.5.1 диалогке қатысушылар коммуникативтік талаптарына сай "сөйлеуші тыңдаушы" позицияларды ауыстыру;

		Оқылым	8.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардың композициялық құрылымын анықтау, кейіпкердің немесе лирикалық кейіпкердің образына баға беріңіз; 8.3.4.1 мәтіндердің идеясын, мақсатты аудиториямен салыстырып, талдау жасау;
		Жазым	8.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, көтермелі бойынша келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіңіз; 8.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін жазу (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы сөздер); сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін қолдану;
		Тілдік бағдар	8.5.1.4 еліктеу сөздерді ауызша және жазба жұмыстарда қолдану; 8.5.1.4 еліктеу сөздерді ауызша және жазба жұмыстарда қолдану; 8.5.1.6 мақсат және себеп-салдар үстеулерді ауызша жұмыстарда орынды қолдану;
Батыр туса – ел ырысы	А. Нұршайықов "Аңыз бен ақиқат" (үзінді)	Тыңдалым	8.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіндіріп, ақпараттарды анықтау; 8.1.4.1 орта көлемді прозалық, драмалық және поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясын анықтау;
		Айтылым	8.2.2.1 түрлі жанрдағы көркем мәтіндерге сүйене отырып, күйді білдіруде ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикалық формаларын қолдана білу;
		Оқылым	8.3.2.1 публицистикалық стильдің (мақала, интервю, очерк, жолдаулар) тілдік ерекшеліктері арқылы мақаланы жанрын анықтау; 8.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде ұсыну;

		Жазылым	8.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап түрінде ұсыну; 8.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөлім жазу (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы сөздер); сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерді қолдану;
		Тілдік бағдар	8.5.1.7 демеулік шылаулардың қызметін білу, ауыстыру жазба жұмыстарда орынды қолдану; 8.5.2.1 жазба жұмыстарында себеп-салдар, талғам-салалас құрмалас сөйлемдерді құрастыру;
2 - тоқсан			
Білім. Ғылым. Инновация.	О. Сүлейменов "Қыш кітап"	Тыңдалым	8.1.1.1 мәтінің үзінділері арқылы оқиғаның дамуы; 8.1.5.1 тірек сөздер, автор көзқарасы мен көңіл күю негізгі ойды анықтау;
		Айтылым	8.2.1.1 мақал-мәтелдер, терминдер мен неологизмдерді қолдана отырып, мәтін мазмұнын дамыту; 8.2.4.1 шығармадағы кейіпкерлерге автор берген мән-тілдік құралдарын талдау;
		Оқылым	8.3.1.1 кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер берілген ақпаратты түсіну, қолдана білу;
		Жазылым	8.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, көтермелі бойынша келісу, келіспеу; 8.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшеліктерін анықтау; шағын мақала, пікір, интервью жазу;
		Тілдік бағдар	8.5.1.1 жалпы, жалқы және деректі, дерексіз зат есімдерін нақтылауға қосымша, түзету жаттығуларын орындау;

Сауда жасай білесің бе?	Абай Құнанбаев "Базарға қарап тұрсам әркім барар"	Тыңдалым	8.1.4.1 орта көлемді прозалық, драмалық және поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясына сәйкестігіне қарап бағалау; 8.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұнын негізгі пікірін өзгелердің пікірімен салыстыра отырып жеткізу;
		Айтылым	8.2.2.1 түрлі жанрдағы көркем мәтіндерге сүйеніп, күйді білдіруде ұлттық сөз әдебі мен сөйлеу этикасының формаларын қолдана білу; 8.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда қазақ тіліндегі табиғи дыбыстардың дыбысталуы сөз ішіндегі және сөз ішінен ілгерінді, кейінді және тоғыспалы ықпал заңдылығын ескеріп айту
		Оқылым	8.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардың композициялық құрылымын анықтау, кейіпкердің немесе лирикалық кейіпкердің образына баға беру; 8.3.6.1 тақырып бойынша деректер қолдана отырып көтерілген мәселеге өз ойын дәлелдеп жеткізу;
		Жазылым	8.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу мен метафора жазу; 8.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, түрінде ұсыну;
		Тілдік бағдар	8.5.1.2 сын есім түрлерін ажыратуға байланысты грамматикалық жаттығулар жазу;
3 - тоқсан			
Жаһандық энергетикалық дағдарыс	Ш. Айтматов "Кассандра таңбасы".	Тыңдалым	8.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсініп, ақпараттарды анықтау; 8.1.3.1 оқу-еңбек тақырыптарына байланысты күнделіктімен тұрақты тіркестердің мағынасын түсіну;
		Айтылымы	8.2.5.1 диалогке қатысушы коммуникативтік жағдай талаптарына сай "сөйлеуші- тыңдаушы" позицияларын ауыстыру;

		М	8.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер суреттеу, сызбаларда берілген ақпаратты сипаттау;
		Оқылым	8.3.2.1 публицистикалық стильдің (мақала, интервю, очерк, жолдаулар) тілдік ерекшеліктері арқылы мазмұнын жанрын анықтау; 8.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде қолдану;
		Жазылым	8.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшеліктерін шағын мақала, пікір, интервью жазу; 8.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін жазу (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы); сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін қолдану;
		Тілбағдар	8.5.1.3 болжалдық және бөлшектік сан есімдерді жұмыстарда орынды қолдану;
Достық пен татулық – таптырмас бақыт	Т. Айбергенов "Бір тойым бар"	Тыңдалым	8.1.5.1 тірек сөздер, автор көзқарасы мен көңіл күшіне негізгі ойды анықтау; 8.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұнын негізгі пікірін өзгелердің пікірімен салыстыра отырып жеткізу;
		Айтылым	8.2.5.1 диалогке қатысушы коммуникативтік жағдай талаптарына сай "сөйлеуші - тыңдаушы" позицияларын ауыстыру; 8.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер суреттеу, сызбаларда берілген ақпаратты сипаттау;
		Оқылым	8.3.6.1 тақырып бойынша деректер қолдана отырып көтерілген мәселеге өз ойын дәлелдеп жеткізу; 8.3.4.1 мәтіндердің идеясын, мақсатты аудиторияға салыстырып, талдау жасау;

		Жазылым	8.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшеліктерін мақала, пікір, интервью жазу; 8.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін жазу (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы сөздер); сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін қолдану;
		Тілдік бағдар	8.5.1.4 еліктеу сөздерді ауызша және жазба жұмыстарда қолдану;
Кәсіп – бақыттың шырағы, Еңбек – ырыстың бұлағы	Д. Исабеков "Ескерткіш"	Тыңдалым	8.1.3.1 оқу-еңбек тақырыптарына байланысты күрделі мен тұрақты тіркестердің мағынасын түсіну; 8.1.4.1 орта көлемді прозалық, драмалық және поэзиялық шығармалардан үзінді тыңдау, тақырыбы мен идеясы
		Айтылым	8.2.1.1 мақал-мәтелдер,терминдер мен неологизмдерді отырып, мәтін мазмұнын дамыту; 8.2.4.1 шығармадағы кейіпкерлерге автор берген мағына тілдік құралдарын талдау;
		Оқылым	8.3.2.1 публицистикалық стильдің (мақала, интервью, очерк, жолдаулар) тілдік ерекшеліктері арқылы мағына жанрын анықтау; 8.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардың композициялық құрылымын анықтау, кейіпкердің немесе лирикалық кейіпкердің образына баға бер
		Жазылым	8.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, көтеріңкі бойынша келісу, келіспеу; 8.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу мен метафораны жазу;
		Тілдік бағдар	8.5.1.5 етістіктің шартты рай және бұйрық рай қызметін ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану

4 - тоқсан

Қазақстанның су ресурстары	Ә. Нұрпейісов "Қан мен тер" романы (үзінді)	Тыңдалым	8.1.1.1 мәтіннің үзінділері арқылы оқиғаның дамуы; 8.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну; ақпараттарды анықтау;
		Айтылым	8.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сөз ішіндегі және аралығындағы ілгерінді, кейінді және тоғыспалы заңдылықтарын ескеріп айту; 8.2.4.1 шығармадағы кейіпкерлерге автор берген мәтіндік құралдарын талдау;
		Оқылым	8.3.1.1 кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер берілген ақпаратты түсіну, қолдана білу; 8.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәтіндік кесте, диаграмма, сызба, шартты белгілер түрінде
		Жазылым	8.4.5.1 тақырып бойынша сөздердің маңызды бөліктерін жазу (жеке сөздер, бірге, бөлек және дефис арқылы); сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін қолдану; 8.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшеліктерін мақала, пікір, интервью жазу;
		Тілбағдар	8.5.1.6 күшейткіш үстеулерді ауызша және жазба орындарда қолдану;
Тарихи тұлғалар тағылымы	Т. Әлімқұлов "Қараой" әңгімесі	Тыңдалым	8.1.1.1 мәтіннің үзінділері арқылы оқиғаның дамуы; 8.1.3.1 оқу-еңбек тақырыптарына байланысты күш мен тұрақты тіркестердің мағынасын түсіну;
		Айтылым	8.2.1.1 мақал-мәтелдер, терминдер мен неологизмдерді қолдана отырып, мәтін мазмұнын дамыту;

			8.2.3.1 ауызша мәтіндер құрауда сөз ішіндегі және сөз аралығындағы ілгерінді, кейінді және тоғыспалы заңдылықтарын ескеріп айту;
		Оқылым	8.3.2.1 публицистикалық стильдің (мақала, интервю, очерк, жолдаулар) тілдік ерекшеліктері арқылы мазмұнын жанрын анықтау;
			8.3.4.1 мәтіндердің идеясын, мақсатты аудиторияға салыстырып, талдау жасау;
		Жазылым	8.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, көтермелі бойынша келісу, келіспеу; 8.4.3.1 жазба жұмыстарында теңеу мен метафора қолдану;
		Тілдік бағдар	8.5.1.7 демеулік шылаулардың қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану;

5) 9-сынып:

5-кесте

Тақырыптар	Көркем шығармалар	Коммуникативтік дағдылар	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан			
Қызым – жағадағы құндызым, Ұлым – аспандағы жұлдызым	"Қозы Көрпеш – Баян сұлу" жыры (үзінді)	Тыңдалым	9.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпараттың шынайылығы анықтау; 9.1.4.1 орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармаларды тыңдау, көтерілген (тұрмыстық, әлеуметтік, қоғамдық) мәселелерді анықтау;
		Айтылым	9.2.5.1 пікірталасқа қатысушылар берілген тақырып бойынша пікірлерін сенімді дәлелдеу және қойылған сұрақтарға жауап беру;

			9.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер мен сызбалар ақпараттарды талдау, баға беру;
		Оқылым	9.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы автордың көтерілген мәселені анықтау; 9.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді отырып, мәтінге өзгеріс енгізу, ерекшеліктерді бақылау;
		Жазылым	9.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігіне интервью, аннотация жазу; 9.4.3.1 жазба жұмыстарында символ мен кейіптеу түрлерін жазу;
		Тілдік бағдар	9.5.2.1 жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, мақимыл-сын, мақсат бағыныңқы) сабақтас құрмалас сөздерді құрастыру;
Биоалуантүрлілік. Жойылып бара жатқан жануарлар мен өсімдіктер	М. Әуезов "Көксерек"	Тыңдалым	9.1.3.1 әлеуметтік-қоғамдық тақырыптар аясында айтқандар мен тұрақты тіркестердің мағынасын түсіну; 9.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде келтіре отырып, дәлелді жауап беру;
		Айтылым	9.2.4.1 идеялық жағынан ұқсас мәтіндердегі оқиғаларды бақылау жасай отырып, мазмұнның дамуын салыстыру; 9.2.5.1 пікірталасқа қатысушылар берілген тақырып бойынша пікірлерін сенімді дәлелдеу және қойылған сұрақтарға жауап беру;
		Оқылым	9.3.1.1 перифраз түрінде берілген сұрақ арқылы қажетті анықтау; 9.3.6.1 тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген мәселені салыстыра отырып, баға беру;
		Жазылым	9.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, эссе түрінде қолдану;

			9.4.5.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрд атауларды дұрыс жазу; сөйлем ішінде қойылатын тын орынды қолдану;
		Тілдік бағдар	9.5.1.6 мекен және мезгіл үстеулерді ауызша және жаз орынды қолдану;
Наурыз және әлем халықтарының оны қарсы алу ерекшеліктері	Б.Ж. Бопайұлы "Қазақы наурызнама" (үзінді)	Тыңдалым	9.1.4.1 орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармалар тыңдау, көтерілген (тұрмыс-тық, әлеуметтік, қоғамдық) анықтау; 9.1.5.1 мәтіннің мақсатты аудиториясын, автордың негізгі мақсатын анықтау;
		Айтылым	9.2.2.1 коммуникативтік жағдаяттарға байланысты сөйлеу формаларын дұрыс таңдай білу; 9.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер мен сызбалар ақпараттарды талдау, баға беру;
		Оқылым	9.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы автордың көтерілген мәселені анықтау; 9.3.6.1 тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген мәселені салыстыра отырып, баға беру;
		Жазылым	9.4.2. 1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, тақырыпқа берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдарын ұсыну; 9.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, эссе құрылымын қолдану;
		Тілдік бағдар	9.5.2.1 жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, мақсат қимыл-сын, мақсат бағыныңқы) сабақтас құрмалас сөздерді құрастыру;
2 -тоқсан			
"Мәңгілік елдің нұрлы жолы!"	Н.Ә. Назарбаев "Қазақстан жолы" (үзінді)	Тыңдалым	9.1.3.1 әлеуметтік-қоғамдық тақырыптар аясында айтқандар мен тұрақты тіркестердің мағынасын түсіну;

			9.1.4.1 орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармалар тыңдау, көтерілген (тұрмыстық, әлеуметтік, қоғамдық) анықтау;
		Айтылым	9.2.2.1 коммуникативтік жағдаяттарға байланысты сөйлем формаларын дұрыс таңдай білу;
			9.2.3.1 коммуникативтік жағдаятқа сай сөйлеу тіліндегі кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсіну;
		Оқылым	9.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы автор мен көтерілген мәселені анықтау;
			9.3.4.1 мәтіндердің түрлерін тілдік ерекшеліктерін салыстырып талдау жасау;
		Жазылым	9.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, тақырыпқа берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдарын ұсыну;
9.4.3.1 жазба жұмыстарында символ мен кейіптеу түрлерін жазу;			
	Тілдік бағдар	9.5.2.1 жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, мейірімді, қимыл-сын, мақсат бағыныңқы) сабақтас құрмалас сөздерді құрастыру;	
Қазақстанның айтыс өнері мен сөз мәдениеті	Сүйінбай Аронұлы "Сүйінбай мен Қатағанның айтысы"	Тыңдалым	9.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпаратты шынайылығы анықтау;
			8.1.5.1 тірек сөздер, автор көзқарасы мен көңіл күйі арқылы ойды анықтау;
		Айтылым	9.2.1.1 тұрақты тіркестер мен көркемдегіш құралдарды ауызша мәтіндер құрау;
			9.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер мен сызбаларды ақпараттарды талдау, баға беру;
		Оқылым	9.3.1.1 перифраз түрінде берілген сұрақ арқылы қажетті анықтау;
			9.3.2.1 ғылыми стильде (аннотация, пікір, тезис, мақал)

			презентация) жазылған еңбектердің тілдік және жанрлық ерекшелігін анықтап, талдау жасау;
		Жазылым	9.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін интервью, аннотация жазу; 9.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, эссе жазу қолдану;
		Тілдік бағдар	9.5.1.3 сан есім түрлерін ажыратуға, қосымша түзету жасау жазба жұмыстарында орынды қолдану;
3-тоқсан			
Қазақстан-Байқоңыр-Ғарыш	Нұртөре Жүсіп "Қыран қазақ" (деректі әңгіме)	Тыңдалым	9.1.1.1 тыңдалған мәтін бойынша дайындалған сұрақтарға тақырып пен көтерілетін мәселені болжау; 9.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде келтіре отырып, дәлелді жауап беру;
		Айтылым	9.2.4.1 идеялық жағынан мәтіндердегі оқиғалар желісіне жасай отырып, мазмұнның дамуын салыстыру және талдау; 9.2.5.1 пікірталасқа қатысушылар берілген тақырып бойынша пікірлерін сенімді дәлелдеу және қойылған сұрақтарға жауап беру;
		Оқылым	9.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді салыстыра отырып, мәтінге өзгеріс енгізу, ерекшеліктерді бақылау; 9.3.6.1 тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген мәселені салыстыра отырып, баға беру;
		Жазылым	9.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін интервью, аннотация жазу; 9.4.5.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі сөз атауларды дұрыс жазу; сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін орынды қолдану;
		Тілдік бағдар	9.5.2.1 жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, мақсат қимыл-сын, мақсат бағыныңқы) сабақтас құрмалас сөз құрастыру;

		р	
Қазақ жазуының даму жолы	М. Жұмабаев "Түркістан".	Тыңдалым	9.1.1.1 тыңдалған мәтін бойынша дайындалған сұрақтарға тақырып пен көтерілетін мәселені болжау; 9.1.4.1 орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармаларды тыңдау, көтерілген (тұрмыстық, әлеуметтік, қоғамдық) мәселені анықтау;
		Айтылым	9.2.1.1 тұрақты тіркестер мен көркемдегіш құралдарды ауызша мәтіндер құрау; 9.2.3.1 коммуникативтік жағдаятқа сай сөйлеу тіліндегі тіркестерді кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсіну;
		Оқылым	9.3.2.1 ғылыми стильде (аннотация, пікір, тезис, мақал, презентация) жазылған еңбектердің тілдік және жанрлық ерекшелігін анықтап, талдау жасау; 9.3.6.1 тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген мәселені салыстыра отырып, баға беру;
		Жазылым	9.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, тақырыпқа берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдарын ұсыну; 9.4.5.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі атауларды дұрыс жазу; сөйлем ішінде қойылатын тыңдау орынды қолдану;
		Тілдік бағдар	9.5.1.1 көптік, көмекші есімдерді ажыратуға қосымша, тұлға жаттығуларын жазу;
Жолың болсын, жолаушы	М. Мақатаев "Ертең біз жол жүреміз"	Тыңдалым	9.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, ақпаратты шынайылығы анықтау; 9.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде келтіре отырып, дәлелді жауап беру;
		Айтылым	9.2.4.1 идеялық жағынан мәтіндердегі оқиғалар желісіне жасай отырып, мазмұнның дамуын салыстыру және талдау

			9.2.2.1 коммуникативтік жағдаяттарға байланысты сөйлем формаларын дұрыс таңдай білу;
		Оқылым	9.3.1.1 перифраз түрінде берілген сұрақ арқылы қажетті анықтау; 9.3.4.1 мәтіндердің түрлерін тілдік ерекшеліктерін салыстырып талдау жасау;
		Жазылым	9.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін ажырату, интервью, аннотация жазу; 9.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, эссе жазу, қолдану;
		Тілдік бағдар	9.5.1.2 сын есім түрлерін ажырата білу, ауызша, жазба жолмен қолдану; 9.5.1.3 сан есім түрлерін ажыратуға, қосымша түзету жасау, жазба жұмыстарында орынды қолдану;
4-тоқсан			
Көшпенділер мәдениеті. Қазақтың халық күнтізбесі	І. Есенберлин "Көшпенділер" (үзінді)	Тыңдалым	9.1.3.1 әлеуметтік-қоғамдық тақырыптар аясында айтқан пікірлер мен тұрақты тіркестердің мағынасын түсіну; 9.1.5.1 мәтіннің мақсатты аудиториясын, автордың негізгі мақсатын анықтау;
		Айтылым	9.2.5.1 пікірталасқа қатысушылар берілген тақырып бойынша өз пікірлерін сенімді дәлелдеу және қойылған сұрақтарға жауап беру; 9.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер мен сызбаларды ақпараттарды талдау, баға беру;
		Оқылым	9.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы автордың көзқарасы мен көтерілген мәселені анықтау; 9.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді тексеріп отырып, мәтінге өзгеріс енгізу, ерекшеліктерді бақылау;

			9.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы автордың көтерілген мәселені анықтау; 9.3.4.1 мәтіндердің түрлерін, тілдік ерекшеліктерін салыстыра талдау жасау;
		Жазылым	9.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін танып-білу, интервью, аннотация жазу; 9.4.3.1 жазба жұмыстарында символ мен кейіптеу түрлерін танып-білу, жазу;
		Тілдік бағдар	9.5.1.4 есімдік түрлерін ажыратуға қосымша жазба жұмыстарында орынды қолдану;
Заң – қоғамның тірегі	Айбатыр Сейтақ "Азат елдің ар-намысы – Ата Заң"	Тыңдалым	9.1.4.1 орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармалардың мазмұнын тыңдау, көтерілген (тұрмыстық, әлеуметтік, қоғамдық) мәселені анықтау; 9.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұнын негізінде пікір келтіре отырып, дәлелді жауап беру;
		Айтылым	9.2.3.1 коммуникативтік жағдаятқа сай сөйлеу тіліндегі тілдік кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсіну; 9.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер мен сызбаларды танып-білу, ақпараттарды талдау, баға беру;
		Оқылым	9.3.1.1 перифраз түрінде берілген сұрақ арқылы қажетті мәліметті анықтау; 9.3.6.1 тақырып бойынша бірнеше мәтінде көтерілген мәселені салыстыра отырып, баға беру;
		Жазылым	9.4.3.1 жазба жұмыстарында символ мен кейіптеу түрлерін танып-білу, жазу; 9.4.4.1 тақырып бойынша мәліметтерді жинақтап, эссе түрінде қолдану;
		Тілдік	9.5.1.5 өздік, өзгелік, ортақ және ырықсыз етістің қызметін танып-білу;

		бағдар	ауызша және жазба жұмыстарында орынды қолдану;
6) 10-сынып:			
6-кесте			
Тақырыптар	Көркем шығармалар	Коммуникативтік дағдылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті күні – Тәуелсіз Қазақстанның айбынды мейрамы.	Маралтай Ыбыраев "Елбасыма".	Тыңдалым	10.1.1.1 тыңдалатын мәтіндегі фразалар мен дәйек сөздерді талқылай отырып, тақырып пен көтерілетін мәселені анықтау;
		Айтылым	10.1.3.1 әлеуметтік-қоғамдық тақырыптар аясында айтылған термин сөздердің мағынасын түсіну;
		Оқылым	10.2.1.1 берілген тақырыпқа сай сөздерді орынды қолданып, мақсатты аудиторияға арналған ауызша мәтіндер құрастыру; 10.2.4.1 шығарманың идеясы мен мазмұнына байланысты ойын" бағалау;
		Жазылым	10.3.2.1 ғылыми стильде (аннотация, пікір, тезис, мақала, презентация) жазылған еңбектердің тілдік және жанрлық ерекшелігін анықтап, талдау жасау; 10.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді қорытынды жасау, өз көзқарасын білдіру;
			10.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін анықтау, шолу, нұсқаулық жазу; 10.4.5.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі сөз атауларды дұрыс жазу; сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін дұрыс қолдану;

			орынды қолдану;
		Тілдік бағдар	10.5.1.6 үстеу түрлерін ажыратуға жазба тестік жұмыстарын қолдану;
Жастар және бұқаралық ақпарат құралдары	Қ. Аманжолов "Жас дәурен"	Тыңдалым	10.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, анықтайтын сөздер мен нақтылығы мен нақтылығын анықтау; 10.1.5.1 мәтіннің мақсатты аудиториясын, автордың негізгі көзқарасын анықтау;
		Айтылым	10.2.2.1 түрлі жағдаяттарға байланысты сөйлеу этикетін дұрыс таңдай білу; 10.2.5.1 сөйлеу барысында түрлі стильде берілген тақырыптар орынды аргументтерді орынды қолдану, диалогте, полемикте сөйлеу;
		Оқылым	10.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы анықтамалар мен көтерілген мәселені анықтап, оқырманға әсерін білдіру; 10.3.4.1 мәтіндердің стилін, жанрлық ерекшеліктерін сипаттап талдау жасау;
		Жазылым	10.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, мәселе бойынша ұсынылған шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұрғысынан салыстыра отырып, өз ойын дәлелдеп жазу; 10.4.5.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі сөз атауларды дұрыс жазу; сөйлем ішінде қойылатын тындалым орынды қолдану;
		Тілдік бағдар	10.5.1.7 жалғаулықтар мен шылаулардың қызметін қарастырып, меңгергендерін анықтауға жазба тестік жұмыстарын қолдану;
2-тоқсан			
ЭКСПО-2017 – Қазақстан белесі	Н.Ә. Назарбаев "Тәуелсіздік толғауы"	Тыңдалым	10.1.1.1 тыңдалатын мәтіндегі фразалар мен дәйек сөздерді талқылай отырып, тақырып пен көтерілетін мәселені анықтау; 10.1.3.1 әлеуметтік-қоғамдық тақырыптар аясында айтылған

			мен термин сөздердің мағынасын түсіну;
		Айтылым	10.1.3.1 әлеуметтік-қоғамдық тақырыптар аясында айтылым мен термин сөздердің мағынасын түсіну; 10.1.5.1 мәтіннің мақсатты аудиториясын, автордың негізгі көзқарасын анықтау;
		Оқылым	10.3.1.1 мәтіндегі ақпараттың өзектілігін анықтау, қорытынды; 10.3.6.1 мәтінде көтерілген мәселені ғаламдық мәселемен байланыстыра отырып сыни тұрғыда баға беру;
		Жазылым	10.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшеліктерін шолу, нұсқаулық жазу; 10.4.4.1 тақырып бойынша түрлі стильдегі мәтіндер құрастыру, мәліметтерді жинақтап, дереккөздеріне сілтеме көрсету;
		Тілдік бағдар	10.5.2.1 жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, мақсат қимыл-сын, мақсат бағыныңқы) сабақтас құрмалас сөз құрастыру;
Биотехнология жаңалықтары	Сахиев Жүніс "Уақыт қайтарымы	Тыңдалым	10.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, анықшынайылығы мен нақтылығын анықтау; 10.1.5.1 мәтіннің мақсатты аудиториясын, автордың негізгі көзқарасын анықтау;
		Айтылым	10.2.3.1 коммуникативтік жағдаятқа сай сөйлеу тіліндегі кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп, өз ойын жеткізу; 10.2.4.1 шығарманың идеясы мен мазмұнына байланысты "ойын" бағалау;
		Оқылым	10.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы ақпарат мен көтерілген мәселені анықтап, оқырманға әсерін білдіру; 10.3.4.1 мәтіндердің стилін, жанрлық ерекшеліктерін сипаттап талдау жасау;
		Жазылым	10.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, мәселе бойынша

		лым	ұсынылған шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұрғысынан салыстыра отырып, өз ойын дәлелдеп жазу; 10.4.5.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі сөздер мен атауларды дұрыс жазу; сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін орынды қолдану;
		Тілдік бағдар	10.5.1.1 зат есім түрлерін ажыратуға байланысты қосымша грамматикалық жаттығулар жазу; 10.5.1.2 жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, мақсатты, қимыл-сын, мақсат бағыныңқы) сабақтас құрмалас сөздерді құрастыру;

3-тоқсан

Болашақ энергия көздері	Медеу Сәрсек "Жетінші толқын"	Тыңдалым	10.1.4.1 орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармалардың мазмұнын өз пікірлерін білдіру; 10.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұнын негізінде мәселеге сыни көзқарасын білдіру;
		Айтылым	10.2.1.1 берілген тақырыпқа сай сөздерді орынды қолданып, мақсатты аудиторияға арналған ауызша мәтіндер құрастыру; 10.2.4.1 шығарманың идеясы мен мазмұнына байланысты "өз ойын" бағалау;
		Оқылым	10.3.2.1 ғылыми стильде (аннотация, пікір, тезис, мақала, презентация) жазылған еңбектердің тілдік және жанрлық ерекшелігін анықтап, талдау жасау; 10.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді қорытынды жасау, өз көзқарасын білдіру;
		Жазылым	10.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, мәселе бойынша ұсынылған шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұрғысынан салыстыра отырып, өз ойын дәлелдеп жазу; 10.4.3.1 жазба жұмыстарында афоризмдерді тиімді қолдану;
		Тілдік	10.5.1.2 сын есім түрлерін ажыратуға тестік жазба жұмыстарында қолдану;

		бағдар	10.5.1.3 сан есім түрлерін ажыратуға тестік жазба жұмыстарында қолдану; 10.5.1.2 жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, міндетті, қимыл-сын, мақсат бағыныңқы) сабақтас құрмалас сөздерді құрастыру;
Алаш идеясы мен қайраткерлері	Ж. Аймауытов "Қартқожа"	Тыңдалым	10.1.4.1 орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармалардағы өз пікірлерін білдіру ; 10.1.5.1 мәтіннің мақсатты аудиториясын, автордың негізгі көзқарасын анықтау;
		Айтылым	10.2.2.1 түрлі жағдаяттарға байланысты сөйлеу этикетін дұрыс таңдай білу; 10.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер мен сызбалар арқылы ақпараттарды өзара салыстырып бағалау;
		Оқылым	10.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы ақпараттың негізгі мәні мен көтерілген мәселені анықтап, оқырманға әсерін білдіру; 10.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді қорытынды жасау, өз көзқарасын білдіру;
		Жазылым	10.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшеліктерін анықтау, шолу, нұсқаулық жазу; 10.4.5.1 тақырып бойынша бас әріппен жазылатын күрделі сөз атауларды дұрыс жазу; сөйлем ішінде қойылатын тыныс белгілерін орынды қолдану;
		Тілдік бағдар	10.5.1.4 одағай, еліктеу сөздеріне байланысты қосымша жұмыстарын қолдану; 10.5.2.1 жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, міндетті, қимыл-сын, мақсат бағыныңқы) сабақтас құрмалас сөздерді құрастыру;
Жаһандық мәселе: демография	Абай Құнанбай ұлы "Адамның кейбір кездері"	Тыңдалым	10.1.2.1 тыңдалған мәтіннің негізгі мазмұнын түсіну, анықтайтын шынайылығы мен нақтылығын анықтау;

			10.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізін мәселеге сыни көзқарасын білдіру;
		Айтылым	10.2.4.1 шығарманың идеясы мен мазмұнына байланысты "ойын" бағалау; 10.2.6.1 кесте, диаграмма, шартты белгілер мен сызбалар ақпараттарды өзара салыстырып бағалау;
		Оқылым	10.3.2.1 ғылыми стильде (аннотация, пікір, тезис, мақала, презентация) жазылған еңбектердің тілдік және жанрлық ерекшелігін анықтап, талдау жасау; 10.3.6.1 мәтінде көтерілген мәселені ғаламдық мәселемен байланыстыра отырып сыни тұрғыда баға беру;
		Жазылым	10.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін анықтау, шолу, нұсқаулық жазу; 10.4.4.1 тақырып бойынша түрлі стильдегі мәтіндер құрастыру, мәліметтерді жинақтап, дереккөздеріне сілтеме көрсету; 10.5.1.5 етістік түрлерін ажыратуға байланысты қосымша жаттығуларын орындату;

4-тоқсан

Роботтар мен киборгтар әлемі	Айзек Азимов "Мен – роботпын" жинағынан үзінді	Тыңдалым	10.1.3.1 әлеуметтік-қоғамдық тақырыптар аясында айтылған термин сөздердің мағынасын түсін; 10.1.5.1 мәтіннің мақсатты аудиториясын, автордың негізгі көзқарасын анықтау;
		Айтылым	10.2.1.1 берілген тақырыпқа сай сөздерді орынды қолдану, мақсатты аудиторияға арналған ауызша мәтіндер құрастыру; 10.2.5.1 сөйлеу барысында түрлі стильде берілген тақырып орынды аргументтерді орынды қолдану, диалогте, полемикте сөйлеу;
		Оқыл	10.3.1.1 мәтіндегі ақпараттың өзектілігін анықтау, қорытынды жасау;

		ым	10.3.4.1 мәтіндердің стилін, жанрлық ерекшеліктерін с талдау жасау;
		Жазы лым	10.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, мәселе б ұсынылған шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұ салыстыра отырып, өз ойын дәлелдеп жазу; 10.4.3.1 жазба жұмыстарында афоризмдерді тиімді қол
		Тілдік бағда р	10.5.1.6 үстеу түрлерін ажыратуға жазба тестік жұмыста 10.5.2.1 жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, м қимыл-сын, мақсат бағыныңқы) сабақтас құрмалас с құрастыру;
Қазақстандағы туризм және экотуризм	І. Жансүгіров "Жетісу суреттері"	Тыңд алым	10.1.1.1 тыңдалатын мәтіндегі фразалар мен дәйексөз, отырып, тақырып пен көтерілетін мәселені болжау; 10.1.4.1 орта көлемді прозалық, поэзиялық шығармалар өз пікірлерін білдіру;
		Айты лым	10.2.2.1 түрлі жағдаяттарға байланысты сөйлеу этикетін дұрыс таңдай білу; 10.2.3.1 коммуникативтік жағдаятқа сай сөйлеу тілінде кідіріс, логикалық екпіннің мәнін түсініп, өз ойын жетк
		Оқыл ым	10.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы а мен көтерілген мәселені анықтап, оқырманға әсерін б 10.3.5.1 қосымша ақпарат көздерінен алынған мәлімет қорытынды жасау, өз көзқарасын білдіру;
		Жазы лым	10.4.1.1 мәтіндердің жанрлық және стильдік ерекшелігін шолу, нұсқаулық жазу;
		Тілдік бағда р	10.5.1.7 жалғаулықтар мен шылаулардың қызметін қа меңгергендерін анықтауға жазба тестік жұмыстарын к 10.5.2.1 жазба жұмыстарында (шартты, қарсылықты, м қимыл-сын, мақсат бағыныңқы) сабақтас құрмалас с

		құрастыру
--	--	-----------

РҚАО-ның ескертпесі!

Осы бұйрықтың жалғасын V18017433_1 қараңыз.

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК